

The background of the image is a tropical sunset over a calm sea. In the foreground, the silhouettes of palm trees frame the scene. A crescent moon hangs in the darkening sky above the horizon. The sky is filled with warm orange and yellow hues from the setting sun.

BIBLE AI VOLA TABU

Vakavakadewa Makawa

Fijian Language

Fijian - All Bible

Old Testament		New Testament	
Nai Vakatekivu	3	Neumi	2.163
Na Lako Yani	140	Apakuki	2.168
Na Vunau Ni Soro	253	Sefanaia	2.174
Na Tiko Mai Na Lekutu	334	Akeai	2.180
Nai Vakarua	450	Sakaraia	2.184
Josua	547	Malakai	2.206
Na Dauveilewai	612	New Testament	
Ruci	676	Maciu	2.213
1 Samuela	685	Marika	2.305
2 Samuela	771	Luke	2.362
1 Tui	842	Joni	2.459
2 Tui	926	Cakacaka	2.531
1 Veigauna	1.003	Roma	2.622
2 Veigauna	1.084	1 Korinica	2.661
Esera	1.174	2 Korinica	2.700
Niemaia	1.201	Kalatia	2.725
Esiteri	1.240	Efeso	2.738
Jope	1.260	Filipai	2.752
Na Same	1.340	Kolosa	2.761
Na Vosa Vakaibalebale	1.535	1 Cesalonaika	2.770
Na Dauvunau	1.602	2 Cesalonaika	2.779
Na Sere i Solomoni	1.623	1 Timoci	2.784
Aisea	1.634	2 Timoci	2.795
Jeremaia	1.766	Taito	2.803
A Lele i Jeremaia	1.910	Filimoni	2.808
Isikeli	1.924	Iperiu	2.810
Taniela	2.058	Jemesa	2.838
Osea	2.099	1 Pita	2.848
Joeli	2.119	2 Pita	2.859
Emosi	2.127	1 Joni	2.866
Opetaia	2.143	2 Joni	2.876
Jona	2.146	3 Joni	2.878
Maika	2.151	Juta	2.880
		Nai Vakatakila i Joni	2.883

Fijian - All Bible

Nai Vakatekivu

Nai Vakatekivu 1

Ai tukutuku kei na nona bulia na ka kecega na Kalou.

¹Enai vakatekivu sa bulia na lomalagi kei na vuravura na Kalou.

²A sa sega ni vakacokotaki ko vuravura a sa lala tu; a sa tu na butobuto e dela ni wasa titobu. A sa yavavala na Yalo ni Kalou e dela ni wai.

³Sa qai kaya na Kalou, Me rarama mai: a sa rarama mai.

⁴A sa kunea na rarama na Kalou ni sa vinaka: a sa wasea na rarama mai na butobuto na Kalou.

⁵A sa vakatoka na rarama na Kalou me Siga, a sa vakatoka na butobuto me Bogi. Ia na yakavi kei na mataka sa kenai matai ni siga.

⁶A sa kaya na Kalou, Me dua na maliwa lala, me wasei kina na wai mai na wai.

⁷A sa cakava na maliwa lala na Kalou, a sa wasea kina na wai e ruku ni maliwa lala mai na wai e cake e na maliwa lala: a sa vakakina.

⁸A sa vakatoka na maliwa lala na Kalou me Lomalagi. Ia na yakavi kei na mataka sa kenai karua ni siga.

⁹A sa kaya na Kalou, Me soqoni vata na wai e ruku i lomalagi ki na dua na yasana, me rairai mai na vanua mamaca: a sa vakakina.

¹⁰A sa vakatoka na vanua mamaca na Kalou me Vuravura, a sa vakatoka na wai sa soqoni vata tu me Wasawasa: a sa raica na Kalou ni sa vinaka.

¹¹A sa kaya na Kalou, Me vakatubura na co ko vuravura, na co sa vakasorena, *kei* na kau dauvua e vuravura me vuataka na vuana, sa vakasorena e na kena mataqali: a sa vakakina.

¹²A sa vakatubura na co na qele, na co sa vakasorena, e na kena mataqali, kei na kau sa vuataka na vuana, ka sa vakasorena, e na kena mataqali: a sa raica na Kalou ni sa vinaka.

¹³Ia na yakavi kei na mataka sa kenai katolu ni siga.

¹⁴A sa kaya na Kalou, Me tu na vu-ni-rarama e na maliwa lala kei lomalagi, me wase kina na siga mai na bogi; mei vakatakilakila talega ni tabayabaki, kei na siga, kei na yabaki:

¹⁵ia me rau vu-ni-rarama mai na maliwa lala kei lomalagi, me vakararamataki vuravura: a sa vakakina.

¹⁶A sa bulia e rua na vu-ni-rarama lelevu na Kalou: na vu-ni-rarama levu me lewa na siga, na vu-ni-rarama lailai me lewa na bogi: *sa bulia* talega na veikalokalo ko koya.

¹⁷A sa viritoka na Kalou me rau tu mai na maliwa lala kei lomalagi, me vakararamataki vuravura,

¹⁸ka me lewa na siga kei na bogi, me wasea talega na rarama mai na butobuto: a sa raica na Kalou ni sa vinaka.

¹⁹Ia na yakavi kei na mataka sa kenai kava ni siga.

²⁰A sa kaya na Kalou, Me vakatubura vakalevu sara na wai na ka sa lako voli ka bula rawa, ia me vuka voli na manumanu e dela i vuravura, e na maliwa ni vuravura kei lomalagi.

²¹A sa bulia na ika lelevu ka rerevaki na Kalou, kei na ka kecega sa bula ka yavavala rawa, sa vakatubura vakalevu na wai, e na kedra mataqali, kei na manumanu vuka kecega, e na kedra mataqali: a sa raica na Kalou ni sa vinaka.

²²A sa vosavakalougatataki ira na Kalou, ka kaya, Dou luvea, ka tubu me vuqa mai, ka vakatawa na veiwasawasa; me tubu me vuqa mai na manumanu vuka talega e vuravura.

²³Ia na yakavi kei na mataka sa kenai kalima ni siga.

²⁴A sa kaya na Kalou, Me vakatubura na ka bula na qele e na kedra mataqali, na manumanu e yavai va, kei na ka sa qasi voli, kei na manumanu tawa lasa ni vanua, e na kedra veimataqali: a sa vakakina.

²⁵A sa bulia na manumanu tawa lasa ni vanua na Kalou e na kedra veimataqali, kei na manumanu e yavai va, me vaka na kedra veimataqali, kei na ka kecega sa qasi voli e dela ni vanua e na kedra veimataqali: a sa raica na Kalou ni sa vinaka.

²⁶A sa kaya na Kalou, Me datou bulia na tamata mei tovo vata kei kedadou, ka me ucui kedadou; ka me ra lewa na ika ni veiwasawasa, kei na manumanu vuka, kei na manumanu e yavai va, kei vuravura taucoko, kei na ka kecega sa qasi voli e dela i vuravura.

²⁷A sa bulia na tamata na Kalou mei tovo vata kei koya; e nai tovo ni Kalou sa buli koya ko koya; na tagane kei na yalewa sa buli rau ko koya.

²⁸A sa vosavakalougatataki rau na Kalou, a sa kaya vei rau na Kalou, Drau vakaluveni, ka tubu me lewe vuqa, ka vakatawai vuravura, ka vakamalumalumutaka; ka lewa na ika ni waitui, kei na manumanu vuka, kei na ka bula kecega sa qasi voli e dela i vuravura.

²⁹A sa kaya na Kalou, Raica, ka'u sa solia vei kemudrau na co kecega sa vakasorena, sa tu e dela i vuravura taucoko, kei na kau kecega sa tu kina na vua ni kau sa vakasorena; ko ya e na kemudou kakana.

³⁰Ia ki na manumanu tawa lasa kecega ni vanua, kei na manumanu vuka kecega, kei na ka kecega sa qasi voli e dela i vuravura, sa tu kina na bula, *au sa solia* na co drokadroka kecega me kedra kakana: a sa vakakina.

³¹A sa vakaraica na Kalou na ka kecega sa bulia ko koya, ka raica, sa ka vinaka sara. Ia na yakavi kei na mataka sa kenai kaono ni siga.

Nai Vakatekivu 2

Sa lesi na siga tabu, 1-3. Ai bulibuli ni ka kecega, 4-6, kei nai bulibuli ni tamata, 7. A were ko Iteni, 8-17. Sa vakayacani na ka kecega; a sa buli ko Ivi. 18-25

¹A sa buli oti na lomalagi kei vuravura, kei na lewena kecega.

²Ia e na kenai kavitu ni siga sa vakaotia na Kalou na nona cakacaka sa kitaka ko koya; a sa vakacegu ko koya e na kenai kavitu ni siga mai na nona cakacaka kecega sa kitaka ko koya.

³A sa vakalouugatataka na kenai kavitu ni siga na Kalou ka vakatabuya; ni sa vakacegu kina mai na nona cakacaka kecega sa bulia na Kalou ka kitaka.

⁴Sa vakaoqo nai tukutuku kei lomalagi kei vuravura ni sa buli, e na siga sa bulia kina na vuravura kei lomalagi na Kalou ko Jiova,

⁵kei na kau kecega ni vanua ni sa bera ni tu e vuravura, kei na co kecega ni vanua ni sa bera ni tubu: ni sa sega ni vakatauca na uca ki vuravura na Kalou ko Jiova, a sa sega na tamata me wereca na vanua.

⁶Ia sa kuvu cake na kabukabu mai na qele, ka vakasuasuatata na dela ni vanua tauoko.

⁷A sa bulia na tamata na Kalou ko Jiova mai na kuvu ni qele, ka ceguva ki na ucuna nai cegu ni bula, a sa yaco kina na tamata me yalo bula.

⁸A sa tea e dua na were na Kalou ko Jiova, mai na tu-i-cake mai Iteni, a sa kauta kina na tamata ka bulia ko koya.

⁹A sa vakatubura mai na qele na Kalou ko Jiova na kau kecega sa vinaka na kenai rairai, ka yaga me kakana; na kau ni bula talega e loma ni were, kei na kau sa kilai kina na ka vinaka kei na ka ca.

¹⁰A sa drodro e dua na uciwai mai Iteni me vakasuasuatata na were; a sa wase maikea, ka yaco me va na kenai davedave.

¹¹A yaca ni kenai matai, ko Paisoni; ko ya sa volita na vanua tauoko ko Avila, sa kune kina na koula;

¹²a sa vinaka na koula ni vanua ko ya; sa kune talega kina na mata-ni-civa, kei na vatu *na yacana* na onikisa.

¹³Ia na yaca ni kenai karua ni uciwai, ko Kioni; ko ya sa volita na vanua tauoko ko Iciopea.

¹⁴Ia na yaca ni kenai katolu ni uciwai, ko Itikeli: ko ya sa lako vaka ki Asiria, vaka ki na tu-i-cake. Ia nai kava ni uciwai na Uferetisi.

¹⁵A sa kauta na tamata na Kalou ko Jiova, ka vakatikora ki na were ko Iteni me wereca ka vakatawa.

¹⁶A sa vakarota na tamata na Kalou ko Jiova, ka kaya, E tara mo kana mai na kau kecega sa tu e na were:

¹⁷ia mai na kau sa kilai kina na ka vinaka kei na ka ca, mo kakua ga ni kana kina: ni ko na mate vakaidina e na siga ko sa kana kina.

¹⁸A sa kaya na Kalou ko Jiova, Sa sega ni vinaka me tiko duadua na tamata: au na bulia e dua na dauveivuke e yaga vua.

¹⁹Ia na Kalou ko Jiova sa bulia mai na qele na manumanu kecega ni vanua, kei na manumanu vuka kecega: ka sa kauti ira vei Atama, me raica se cava na yaca ena vakatokai ira kina. Ia na yaca sa vakatoka kina na ka bula kecega ko Atama, ko ya ga na yacana.

²⁰A sa vakayacana na manumanu kecega ko Atama, kei na manumanu vuka, kei na manumanu tawa lasa ni vanua; ia sa sega ni kune vei Atama e dua na dauveivuke e yaga vua.

²¹Ia na Kalou ko Jiova sa vakayacora me biti Atama e dua na moce lutu, a sa moce kina ko koya: a sa kauta tani ko koya e dua na sui ni sarisarina, a sa cakava na lewena me veiuturi me kenai sosomi:

²²ia na sui ni sarisarina ka kauta tani na Kalou ko Jiova mai vua na tagane, sa bulia kina e dua na yalewa, a sa kauti koya vei Atama.

²³A sa kaya ko Atama, Oqo dina na sui mai na suiqu, kei na lewe mai na lewequ: ena vakatokai ko koya me yalewa, ni sa kauti tani mai vua na tagane.

²⁴O koya oqo sa na biuta kina na tamana kei tinana na tagane, ka kabita na watina: a rau na lewe dua ga.

²⁵A rau sa luvawale, na tagane kei na watina, a rau sa sega ni madua.

Nai Vakatekivu 3

Sa veretaki Ivi na gata, ka rawai koya, 1-7. Sa tarogi rau kina ko Jiova, 8-13. Sa cudruvi na gata, 14. Sa yalataki nai Vakabula, 15. Sa cudruvi na yalewa, 16. Sa cudruvi ko Atama, 17-19. A nodraui sulu, 21. Sa rau vakasevi mai Iteni, 22-24.

¹Ia sa lawaki na gata ka lialia na manumanu kecega ni vanua ka bulia na Kalou ko Jiova. A sa kaya ko koya vua na yalewa, Oi, sa kaya bagi na Kalou mo drau kakua ni kania na vua ni kau kecega e na were?

²A sa kaya na yalewa ki na gata, Sa tara me keirau kania na vua ni veikau e na were:

³ia na vua ni kau ga sa tu e loma ni were, sa kaya kina na Kalou, Drau kakua ni kania, drau kakua talega ni tara, de drau mate.

⁴A sa kaya vua na yalewa na gata, Drau na sega dina ni mate:

⁵ni sa kila na Kalou e na siga drau na kana kina ena qai yadra dina na matamudrau; ia drau na vaka na Kalou, ni drau na kila na ka vinaka kei na ka ca.

⁶Ia ni sa kunea na yalewa sa yaga na kau me kakana, a sa ka e via raica na matada, ka sa kau me da gadreva me da vuku kina, sa qai tauca na vuana, ka kania; ka solia talega vua na watina erau tiko kaya, a sa kania talega ko koya.

⁷A sa qai yadra na matadrau, a rau sa kila ni rau sa luvawale: a rau sa cula vata na drau ni lolo, ka cakava na nodrau liku.

⁸A rau a rogoca na domo ni Kalou ko Jiova ni sa lako voli e na were, ni sa mudremudre na siga: a rau sa vunitaki rau e loma ni veikau ni were, ko Atama kei na watina mai na mata ni Kalou ko Jiova.

⁹A sa kaci vei Atama na Kalou ko Jiova, a sa kaya vua, Sa tiko evei ko iko?

¹⁰A sa kaya ko koya, Ka'u a rogoca na domomuni e na were, ia ka'u a qai rere, ni'u a luvawale; ka'u a qai vunitaki au.

¹¹A sa kaya, Ko cei sa tukuna vei iko ni ko sa luvawale? Ko sa kana beka mai na kau ka'u a vakarota vei iko mo kakua ni kana kina?

¹²A sa kaya ko Atama, Na yalewa, ko ni a solia me keirau tiko kaya, ko koya ga sa solia vei au na vua ni kau, ka'u a qai kania.

¹³A sa kaya na Kalou ko Jiova vua na yalewa, A cava na ka oqo ko sa kitaka? A sa kaya na yalewa, Sa vosa vaqaseqase vei au na gata ka'u a qai kania.

¹⁴A sa kaya na Kalou ko Jiova ki na gata, Ni ko a kitaka na ka oqo, ko na cudruvi vakalevu vei ira na manumanu e yavai va, vei ira talega na manumanu tawa lasa kecega ni vanua: ko na dolo ga e ketemu, ko na kania talega na kuvu ni soso, e na veisiga kecega ni nomu bula:

¹⁵ia ka'u na vakaveimecakitaki kemudrau kei na yalewa, kei na nomu kawa kei na nona kawa; ena butuqaqia na ulumu ko koya, ia ko na qaquia na bukubuku-ni-yavana.

¹⁶Sa kaya vua na yalewa ko koya, Au na vakalevutaka vakalevu na nomu rarawa ni ko sa kunekune: ko na daurarawa ni ko sa vakasucu gone; ia ko na qaravi koya na watimu, ena lewai iko talega ko koya.

¹⁷A sa kaya vei Atama, Ni ko a vakarorogo ki na vosa ni watimu, ka sa kania na vua ni kau ka'u a vakarota vei iko, ka kaya, Mo kakua ni kania: sa cudruvi na qele e na vukumu; ko na kana maikina e na rarawa e na veisiga kece ni nomu bula;

¹⁸ena vakatubura talega vei iko na kau votovotoa kei na soni; ia ko na kania na co ni vanua:

¹⁹e na buno ni matamu ko na kania kina na *kemu* kakana, ka yacova na siga ko na suka tale kina ki na qele; ni ko a buli maikina eliu: ni ko sa kuvu ni qele ga, ia ko na suka tale mo kuvu ni qele.

²⁰Ia ko Atama, sa vakatoka na yaca ni watina ko Ivi [Sa bula]; ni sa tinadra *na tamata* kecega sa bula.

²¹Ia na Kalou ko Jiova, sa cakava vei Atama kei na watina nai sulu kuli *ni manumanu*, a sa vakaisulutaki rau.

²²A sa kaya na Kalou ko Jiova, Raica, sa yaco na tamata me vaka e dua vei kedatou, me kila na ka vinaka kei na ka ca: ia oqo, de sa dodoka na ligana ka taura talega na vua ni kau ni bula, ka kania, ka bula tawa mudu kina:

²³sa qai vakatalai koya tani kina na Kalou ko Jiova mai na were ko Iteni, ka me wereca na qele ka buli maikina ko koya.

²⁴A sa vakaseva kina na tamata ko koya: a sa lesi rau na Jerupi me tiko mai na were ko Iteni e na yasana ki na tu-i-cake, kei na yameyame ni bukawaqa e vaka nai seleiwau, sa veigoleyaki tiko, me vakatawa na sala ki na kau ni bula.

Nai Vakatekivu 4

Sa sucu ko Keni kei Epeli, 1,2. A nodraui soro, 3-7. Sa vakamatei Epeli ko Keni, 8. Sa tarogi koya ko Jiova, ka cudruva, 9-15. A kawa i Keni, 16-18. Sa veikaruani ko Lemeki, 19-24. Sa sucu ko Seci, 25,26.

¹A rau sa veiyacovi ko Atama kei Ivi na watina; a sa kunekune ko koya, a sa vakasucumi Keni, a sa kaya, Au sa rawata e dua na tagane maivei Jiova.

²A sa vakasucu tale, ka vakasucumi Epeli na tacina. Ia ko Epeli sa dauvakana sipi; a sa daucaka were ko Keni.

³Sa oti bogi vica, sa kauta mai ko Keni eso na vuata ni vanua mei madrali vei Jiova.

⁴Ko Epeli talega, sa kauta mai eso na ulumatua ni nona sipi, ka so na kedra uro. A sa vakadonui Epeli ko Jiova, kei na nonai madrali:

⁵ia ka sa sega ni vakadonui Keni ko koya, se na nonai madrali. A sa cudru vakalevu ko Keni, a sa rai dua tani na matana.

⁶A sa kaya vei Keni ko Jiova, A cava ko sa cudru kina? Ka cava sa rai dua tani kina na matamu?

⁷Kevaka ko sa caka vinaka, ko na sega li ni vinakati? Ia kevaka ko sa sega ni caka vinaka, sa koto nai valavala ca mai na katuba. Ia ena qaravi iko ko koya, ko na lewai koya talega.

⁸A sa kaya vei Epeli na tacina ko Keni, *Daru lako ki na were*; ia ni rau a tiko e na were, sa qai tu cake ko Keni vei Epeli na tacina, ka vakamatei koya.

⁹A sa kaya vei Keni ko Jiova, Sa evei na tacimu ko Epeli? A sa kaya ko koya, Au sa sega ni kila: koi au beka nai vakatawa i taciqu?

¹⁰A sa kaya ko koya, A cava ko sa kitaka? a dra ni tacimu sa tagi vei au mai na qele:

¹¹ia oqo, ko sa qai cudruvi e na vanua oqo, o koya sa gunuva na dra ni tacimu ko sa vakamatea:

¹²ni ko sa wereca na vanua, ena sega tiko ni bulabula me vua vei iko; ko na dauveidroyaki ka tiko sese e vuravura.

¹³A sa kaya vei Jiova ko Keni, Ai sau ni noqui valavala ca sa levu sara, au sega ni vosota rawa:

¹⁴raica, ko ni sa vakasevi au edaidai mai na vanua oqo; ka'u na vuni talega mai na matamuni; au na dauveidroyaki ka tiko sese e vuravura; ia, ena yaco, ko koya sa kunei au ena vakamatei au.

¹⁵A sa kaya vua ko Jiova, O koya sa na vakamatei Keni, ena saumi vakavitu. A sa vakatakilakilataki Keni ko Jiova, me kakua ni mokuti koya e dua ni sa kunea.

¹⁶A sa lako tani mai na mata i Jiova ko Keni, ka la'ki tiko ki na vanua ko Noti, vaka ki na tu-i-cake mai Iteni.

¹⁷A sa veiyacovi tale kei na watina ko Keni; a sa kunekune ko koya, a sa vakasucumi Inoki: a sa tara e dua na koro ko koya, ka vakatoka na koro e na yaca ni luvena ko Inoki.

¹⁸A sa sucu ko Irati na luve i Inoki: a sa sucu ko Meujeli na luve i Irati: a sa sucu ko Mecuseeli na luve i Meujeli: a sa sucu ko Lemeki na luve i Mecuseeli.

¹⁹A sa vakawati ko Lemeki kei na le rua na yalewa: a yacana e dua ko Eta, a yacana nai karua ko Sila.

²⁰A sa vakasucumi Jepali ko Eta: ko koya na tamadra era sa dautiko e na vale laca, kei ira eradauvakana manumanu e yavai va.

²¹Ia na yaca i tacina ko Jupali: ko koya na tamadra kecega era dau ni api kei na kove.

²²Ko Sila talega, sa vakasucumi Tupali-keni, a nodra i vakavuvuli kecega na matai ni parasa kei na aironi: ia na gane i Tupali-keni ko Neama.

²³A sa kaya ko Lemeki vei rau na watina, I Eta kei Sila, drau rogoca na noqu vosa; Koi kemudrau na wati i Lemeki, drau vakarorogo ki na ka ka'u sa kaya: Ni'u sa vakamatea e dua na tamata ka'u sa mavoa kina: Kei na cauravou ka'u sa lauti kina:

²⁴Kevaka sa vakavitu na kenai sau e na vuku i Keni, Ena vakavitusagavulu ka vitu vakaidina e na vuku i Lemeki.

²⁵A sa veiyacovi tale kei na watina ko Atama; a sa vakasucuma ko koya e dua na luvena tagane, a sa vakayacani koya ko Seci: ni *sa kaya*, Sa solia mai vei au na Kalou e dua na kawa mei sosomi kei Epeli, ka vakamatea ko Keni.

²⁶A sa sucu e dua na luve i Seci ka tagane; a sa vakayacani koya ko Inosi: e na gauna ko ya, era qai vakatekivu kina na tamata me vakatokai ira e na yaca i Jiova.

Nai Vakatekivu 5

Ai tukutuku ni nodra yabaki na qase ka yacova na waluvu, 1-32; ai tukutuku kei Inoki, 21-24.

¹Oqo nai vola ni kawa i Atama. E na siga sa bulia kina na tamata na Kalou, sa buli koya me ucuya na Kalou;

²sa buli rau me dua na tagane ka dua na yalewa; a sa vosavakalougatataki rau, ka vakatoka na yacadrau na Tamata, e na siga sa buli rau kina.

³A sa bula ko Atama ka dua na drau ka tolusagavulu na yabaki, a sa qai sucu *e dua na luvena tagane* a sa ucui koya ka sai tovo vata kaya, a sa vakayacani koya ko Seci;

⁴ia ni sa sucu ko Seci, sa bula tiko ko Atama, ka walu na drau na yabaki: a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

⁵ia na yabaki kecega ka bula kina ko Atama, sa ciwa na drau ka tolusagavulu na yabaki: a sa qai mate.

⁶A sa bula ko Seci ka dua na drau ka lima na yabaki, a sa qai sucu na luvena ko Inosi:

⁷ia ni sa sucu ko Inosi, sa bula tiko ko Seci, ka walu na drau ka vitu na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

⁸ia na yabaki kecega ka bula kina ko Seci sa ciwa na drau ka tinikarua na yabaki: a sa qai mate.

⁹A sa bula ko Inosi ka yabaki ciwasagavulu, a sa qai sucu na luvena ko Keinana:

¹⁰ia ni sa sucu ko Keinana, sa bula tiko ko Inosi, ka yabaki walu na drau ka tinikalima, a sa sucu na luvena tagane kei na luvena yalewa:

¹¹ia na yabaki kecega sa bula kina ko Inosi sa ciwa na drau ka lima na yabaki: a sa qai mate.

¹²A sa bula ko Keinana ka yabaki vitusagavulu, a sa qai sucu na luvena ko Meelelieli:

¹³ia ni sa sucu ko Meelelieli, sa bula tiko ko Keinana, ka yabaki walu na drau ka vasagavulu, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

¹⁴ia na yabaki kecega sa bula kina ko Keinana sa ciwa na drau ka tini na yabaki: a sa qai mate.

¹⁵A sa bula ko Meelelieli ka yabaki onosagavulu ka lima, a sa qai sucu ko Jereti na luvena:

¹⁶ia ni sa sucu ko Jereti, sa bula tiko ko Meelelieli, ka yabaki walu na drau ka tolusagavulu, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

¹⁷ia na yabaki kecega sa bula kina ko Meelelieli sa walu na drau ka ciwasagavulu ka lima na yabaki: a sa qai mate.

¹⁸A sa bula ko Jereti ka yabaki dua na drau ka onosagavulu ka rua, ka sa qai sucu ko Inoki na luvena:

¹⁹ia ni sa sucu ko Inoki, sa bula tiko ko Jereti ka yabaki walu na drau, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

²⁰ia na yabaki kecega sa bula kina ko Jereti sa ciwa na drau ka onosagavulu ka rua na yabaki; a sa qai mate.

²¹A sa bula ko Inoki ka yabaki onosagavulu ka lima, ka sa qai sucu ko Mecusela na luvena:

²²ka rau sa daulako vata kei na Kalou ko Inoki, ni sa sucu ko Mecusela, ka yabaki tolu na drau, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

²³ia na yabaki kecega sa bula kina ko Inoki sa tolu na drau ka onosagavulu ka lima na yabaki:

²⁴ka rau sa daulako vata kei na Kalou ko Inoki: a sa yali eke: ka ni sa kauti koya tani na Kalou.

²⁵A sa bula ko Mecusela ka dua na drau ka walusagavulu ka vitu na yabaki, a sa qai sucu ko Lemeki na luvena:

²⁶ia ni sa sucu ko Lemeki, sa bula tiko ko Mecusela, ka yabaki vitu na drau ka walusagavulu ka rua, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

²⁷ia na yabaki kecega sa bula kina ko Mecusela sa ciwa na drau ka onosagavulu ka ciwa na yabaki: a sa qai mate.

²⁸A sa bula ko Lemeki ka yabaki dua na drau ka walusagavulu ka rua, a sa sucu e dua na luvena tagane:

²⁹a sa vakayacani koya ko Noa, ni sa kaya, O koya oqo ena vakalecataki keda e na noda oca kei na cakacaka ni ligada, e na vuku ni qele sa cudruva ko Jiova.

³⁰Ia ni sa sucu ko Noa, sa bula tiko emuri ko Lemeki, ka lima na drau ka ciwasagavulu ka lima na yabaki, ka sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa:

³¹ia na yabaki kecega sa bulu kina ko Lemeki sa vitu na drau ka vitusagavulu ka vitu na yabaki: a sa qai mate.

³²A sa lima na drau na yabaki i Noa, a sa sucu na luvema ko Semi, kei Ame, kei Jefeca.

Nai Vakatekivu 6

Ai valavala ca ni kai vuravura, sa kaya na Kalou me vakarusai ira, 1-8. Sa vakasalataki ko Noa, me taya e dua na waqa me bulu kina, 9-22.

¹A sa yaco, ni ra sa tubu na tamata me ra lewe vuqa mai e dela i vuravura, a sa sucu na luvedra yalewa,

²sa qai raici ira na nodra goneyalewa na tamata ko ira na lufe ni Kalou ni ra sa matavinaka; a ra sa la'ki vakawati kei ira kecega oqo era sa vinakata.

³A sa kaya ko Jiova, A noqu Yalo Tabu ena sega ni veileti tiko kei na tamata me sa sega ni mudu, ka ni sa vakalewe talega ko koya: ia na nona gauna ena dua *tale* na drau ka ruasagavulu na yabaki.

⁴A sa tiko e vuravura e na gauna ko ya eso na tamata yagolevu sara; emuri, era sa qai veiyacovi kei ira na nodra goneyalewa na tamata ko ira na lufe ni Kalou, a ra sa vakasucu, ia na luvedra oqo era sa yaco me ra tamata kaukauwa, a ra sa tamata rogo eliu.

⁵A sa raica ko Jiova ni sa ka levu nai valavala ca ni tamata e vuravura, io sa ca walega e na veisiga kecega nai naki kecega kei na nanuma ni lomana.

⁶A sa veivutuni ko Jiova ni sa bulia na tamata e vuravura, a sa rarawa kina na lomana.

⁷A sa kaya ko Jiova, Au na vakarusa mai na vuravura na tamata ka'u sa bulia; io na tamata kei na manumanu e yavai va, kei na ka sa casi voli, kei na manumanu vuka; ni'u sa veivutuni ni'u sa buli ira.

⁸Ia ko Noa sa kune loloma e na mata i Jiova.

⁹Oqo nai tukutuku kei Noa: a tamata yalododonu ko Noa, *ka* sega ni cala e na nonai tabatamata, a rau a daulako vata kei na Kalou ko Noa.

¹⁰A sa sucu na luve i Noa e le tolu na tagane, ko Semi, ko Ame, kei Jefeca.

¹¹A sa ka vakasisila ko vuravura e na mata ni Kalou, a sa sinai e nai valavala kaukauwa ko vuravura.

¹²A sa raici vuravura na Kalou, ka raica, sa vakasisila; ni sa ka vakasisila na nodra i valavala na tamata kecega e vuravura.

¹³A sa kaya vei Noa na Kalou, Sa rairai mai ki vei au nai otioti ni tamata kecega; ni ra sa vakasinaiti vuravura e nai valavala kaukauwa; ka raica, ka'u na vakarusai ira vata kei vuravura.

¹⁴Mo taya e dua na nomu waqa e na kau kofera: mo cakava me so na loqi e na waqa, ka boroya eloma, e taudaku talega, e na drega.

¹⁵Ia mo cakava vakaoqo: A kena balavu ni waqa e tolu na drau na kiupiti, a kena raraba e limasagavulu na kiupiti, a kena cecere e tolusagavulu na kiupiti.

¹⁶Mo cakava e dua na katuba e na waqa, ka vakaotia me dua na kiupiti *nakena raraba* ki cake; ia na katuba ni waqa mo cakava e na yasa ni waqa: ia mo cakava na loma ni waqa me taba tolu.

¹⁷Ka raica, koi au, ka'u sa kauta mai e dua na waluvu ki vuravura, me vakawabokotaka na ka kecega e ruku i lomalagi sa tu kina nai cegu ni bula; ia ena mate na ka kecega sa tiko e vuravura.

¹⁸Ia ka'u na vakataudeitaka vei iko na noqu veiyalayalati: ko na vodo ki na waqa; ko iko, kei na luvemu tagane, kei na watimu, kei na watidratou na luvemu.

¹⁹Ka rua namanumanu e na mataqali *manumanu* kecega e na ka kecega sa bula, mo vakavodoka ki loma ni waqa, ka mo vakabulai *ira* vata kei iko; me dua na ka tagane ka dua na ka yalewa:

²⁰a manumanu vuka me vaka na kedra mataqali, kei na manumanu e yavai va me vaka na kedra mataqali; a ka kecega sa qasi voli e vuravura me vaka

na kedra mataqali; sa yarua e na mataqali kecega era na curu kivei iko mo vakabulai ira.

²¹Ia mo kauta vata eso e na kakana kecega sa daukani, ia mo kumuna vata vei iko; ia ena kemu kakana kei na kedra talega.

²²A sa cakava ko Noa me vaka na ka kecega sa vakarota vua na Kalou, io, sa cakava vakakina.

Nai Vakatekivu 7

Sa vodo ki waqa ko Noa, kei na nona mataqali, kei na manumanu eso, ka ra bula, ni sa waluvu ko vuravura.

¹A sa kaya vei Noa ko Jiova, Mo vodo ki na waqa, ko iko kei na nomu leweni-vale kecega; ni'u sa raici iko ni ko sa yalododonu e mataqu e nai tabatamata oqo.

²Mo kauta vata kei iko na manumanu e yavai va sa savasava me yavitu, mai na mataqali kecega, na ka tagane kei na ka yalewa; kei na manumanu e yavai va sa sega ni savasava me yarua, mai na mataqali *kecega*, na ka tagane kei na ka yalewa;

³a manumanu vuka talega me yavitu, mai na mataqali *kecega*, na tagane kei na yalewa; me vakabulai na *kedra* kawa e vuravura:

⁴ni sa *vowalega* e vitu na bogi, ka'u na qai vakatauca tiko na uca ki na vuravura me vasagavulu na siga ka vasagavulu na bogi; ia ka'u na vakawabokotaka e vuravura na ka bula kecega ka'u a bulia.

⁵A sa kitaka ko Noa me vaka na ka kecega sa vakarota vua ko Jiova.

⁶A sa ono na drau na yabaki i Noa, ni sa luvuci vuravura na waluvu.

⁷A sa vodoka na waqa ko Noa, kei iratou vata kaya na luvena tagane, kei na watina, kei na watidratou na luvena, e na vuku ni waluvu.

⁸A manumanu e yavai va sa savasava, kei na manumanu e yavai va sa sega ni savasava, kei na manumanu vuka, kei na ka kecega sa qasi voli e vuravura, e na nodra mataqali kecega,

⁹era sa vodo yarua ki na waqa kivei Noa, na ka tagane kei na ka yalewa, me vaka ka vakarota vei Noa na Kalou.

¹⁰Ia sa bogi vitu, sa qai yaco na waluvu ki vuravura.

¹¹E na kena i kaono na drau ni yabaki ni bula i Noa, e na kenai karua ni vula, e na kenai katinikavitu ni siga ni vula, io, e na siga *dinako* ya, sa basuki kina nai vurevure kecega ni wai titobu, a sa tadola nai sogo kei lomalagi.

¹²A sa tau tiko na uca ki vuravura ka siga vasagavulu ka bogi vasagavulu.

¹³E na siga dina ko ya sa vodoka na waqa ko Noa, kei Semi, kei Ame, kei Jefeca, na luve i Noa, kei na wati i Noa, kei na watidratou na luvena tolutolu.

¹⁴Ko iratou, kei na manumanu sa sega ni lasa kecega e na kedra mataqali, kei na manumanu e yavai va kecega e na kedra mataqali, kei na ka kecega sa qasi voli e vuravura e na kedra mataqali, kei na manumanu vuka kecega e na kedra mataqali, io, na manumanu vuka e na kedra mataqali kecega.

¹⁵A ra sa vakavodoki vei Noa ki waqa me yarua e na mataqali manumanu kecega, sa tiko kina nai cegu ni bula.

¹⁶Ia ko ira era sa vakavodoki kina sa dua na ka tagane ka dua na ka yalewa, e na mataqali manumanu kecega, me vaka ka vakarota vua eliu na Kalou: a sa sogolati koya ki loma ni *waqa* ko Jiova.

¹⁷A sa bogi vasagavulu na waluvu e dela i vuravura; a sa vakalevutaki tiko na wai, a sa nawa na waqa, ka sa toro cake e dela i vuravura:

¹⁸a sa gumatua na wai, ka sa tubu vakalevu e dela i vuravura; ka sa ciri voli na waqa e dela ni wai.

¹⁹A sa gumatua vakalevu sara na wai e dela i vuravura; a sa dromu na veiulu-ni-vanua cecere kecega sa tiko e ruku i lomalagi.

²⁰Sa gumatua na wai; ka sa lako cake ka tinikalima na kiupiti, na kena dromu na veiulu-ni-vanua.

²¹A sa mate na manumanu kecega sa bula voli e vuravura, io na manumanu vuka, kei na manumanu e yavai va, kei na manumanu e sega ni lasa, kei na ka kecega sa qasi voli e vuravura, kei na tamata kecega:

²²sa mate na ka kecega *sa tiko* e ucuna nai cegu ni bula, io na ka kecega sa tiko e na vanua mamaca.

²³Io, sa kawa boko na ka bula kecega sa tiko e dela ni vanua, na tamata, kei na manumanu e yavai va, kei na ka sa qasi voli, kei na manumanu vuka, io, sa kawa boko laivi mai vuravura: a sa vo duaduaga ko Noa, kei ira era tiko vata kaya e waqa.

²⁴A sa gumatua tiko na wai e vuravura, ka bogi dua na drau ka limasagavulu.

Nai Vakatekivu 8

Sa lako sobu na wai, 1-5. Sa vakatala na reveni ko Noa mai na waqa, 6,7, kei na ruve, 8-12. Sa mamaca na qele, 13,14. Sa biuta na waqa ko Noa kei ira era tiko kaya, 15-19. Sa vakacabora nai soro ko Noa, a sa vosa vua ko Jiova, 20-22

¹A sa nanumi Noa na Kalou, kei na ka bula kecega, kei na manumanu kecega sa tiko vata kaya e waqa; a sa vakaliwava na cagi na Kalou e dela i vuravura; a sa cegu na wai;

²a sa sogoti nai vurevure ni wai titobu, kei nai sogo kei lomalagi, a sa tarovi na uca mai lomalagi;

³a sa lesu tikoga na wai mai dela i vuravura: ia ni sa oti e dua na drau ka limasagavulu na bogi, sa qai lailai sobu na wai.

⁴A sa kasa na waqa e dela ni veiulu-ni-vanua mai Ararata, e na kenai kavitu ni vula, e na kenai katinikavitu ni siga ni vula.

⁵A sa lako sobu tiko na wai, ka yacova nai katini ni vula: *ia* e na kenai katini *ni vula*, e nai matai *ni siga* ni vula, sa qai rairai na dela ni veiulu-ni-vanua.

⁶Ia sa bogi vasagavulu, sa qai dolava ko Noa na katuba ni waqa ka cakava ko koya:

⁷a sa vakatala e dua na reveni, a sa lako yani ka dauveivukayaki, ka me maca mada na wai mai dela i vuravura:

⁸a sa vakatala e dua na ruve, ka me raica se sa lailai sobu na wai mai na dela ni vanua, se segai:

⁹ia na ruve sa sega ni kunea e dua na vanua me ro kina, a sa lesu tale vua ki waqa, ni *sa tiko* na wai e dela i vuravura taucoko: a sa dodoka na ligana, ka taura, ka kauta tale vua ki loma ni waqa.

¹⁰A sa bogi vitu tale, sa vakatala tale na ruve mai na waqa:

¹¹a sa lesu tale mai vua na ruve e na yakavi; ka raica, *sa tiko* e gusuna e dua na drau ni olive, sa miniki: a sa kila kina ko Noa ni sa lailai sobu na wai mai dela ni vanua.

¹²A sa wawa tiko ka bogi vitu tale, a sa vakatala tale na ruve, a sa sega ni lesu tale mai vei koya.

¹³Ia e na kenai kaono na drau ka dua na yabaki, e nai matai *ni vula*, e nai matai *ni siga* ni vula, sa qai maca na wai mai dela i vuravura: a sa luvata tani nai ubi ni waqa ko Noa, a sa rai voli, ka kunea ni sa mamaca na vanua.

¹⁴Ia e na kenai karua ni vula, e na kena i karuasagavulu ka vitu ni siga ni vula, sa qai mamaca *sara* na vanua.

¹⁵A sa vosa vei Noa na Kalou, ka kaya,

¹⁶Mo lako tani e na waqa, ko iko, kei na watimu, kei iratou na luvemu, kei na watidratou na luvemu:

¹⁷ka mo kauta vata kei iko na ka bula kecega sa tiko kei *ikoi*, na mataqali manumanu kecega, na manumanu vuka, kei na manumanu e yavai va, kei na ka kecega sa qasi voli e dela i vuravura; me ra tubu vakalevu e vuravura, ka luvea, ka me ra ka levu mai, e vuravura.

¹⁸A sa lako tani ko Noa, kei iratou vata kaya na luvena, kei na watina, kei na watidratou na luvena:

¹⁹a manumanu e sega ni lasa kecega, a ka kecega sa qasi voli, kei na manumanu vuka kecega, *kei na ka kecega sa bula voli e dela i vuravura, me vaka na kedra mataqali, era sa lako tani mai na waqa.*

²⁰A sa cakava ko Noa e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova; a sa taura eso vei ira na manumanu kecega e yavai va sa savasava, ka so vei ira na manumanu vuka kecega sa savasava, a sa vakacabora nai soro kama e nai cabocabo-ni-soro.

²¹A sa boica nai boi ni veivinakati ko Jiova: a sa kaya e lomana ko Jiova, Sa dina sa ka ca e nanuma na loma ni tamata mai na gauna sa cauravou kina; ia ka'u na sega ga ni vakarusai vuravura tale e na vuku ni tamata; ka'u na sega talega ni cudruva na ka kecega sa bula, me vaka na ka ka'u sa kitaka ot:

²²ni sa tiko ko vuravura, ena sega ni mudu na vula i teitei kei na vula i kelikeli, kei na liliwa kei na katakata, kei na vula i katakata kei na vula i liliwa, kei na siga kei na bogi.

Nai Vakatekvu 9

Sa vosavakalougatataki Noa ko Jiova, sa vakatabui na dra ni manumanu, kei na veivakamatei, 1-7. Sa kaya na Kalou me kakua tale na waluvu, 8-17. Sa tea na vaini, a sa mateni e na waini, ko Noa, 20-24; a sa cudruvi Kenani, 25-27. Sa mate ko Noa, 28,29.

¹A sa vosavakalougatataki Noa kei iratou na luvena na Kalou, a sa kaya vei iratou, Dou luvea, ka tubu me lewe vuqa mai, ka vakatawai vuravura.

²Ia na rerevaki kemudou, kei na domobula e na vukumudou, ena kani ira na manumanu kecega ni vanua, kei na manumanu vuka kecega, io, na ka kecega sa oso kina na vanua, kei na ika kecega ni wasawasa; era sa soli ki na ligamudou.

³A ka bula kecega sa lako rawa sa na kemudou kakana; me vaka na kau drokadroka ka'u sa solia vei kemudou na ka kecega:

⁴ia na lewena ga sa tiko kina na vu ni bula, io, na kena dra, mo dou kakua ni kania.

⁵Ia ka'u na taroga vakaidina na nomudou dra na vu ni nomudou bula; au na taroga kina na manumanu kecega, kei na liga ni tamata; io, au na taroga na mate ni tamata yadua mai vua na tamata kadua:

⁶ko koya sa vakadavea na dra ni tamata, ena vakadavea talega na nona dra ko ira na tamata: ni sa bulia na tamata na Kalou me sai tovo vata kaya.

⁷Ia koi kemudou, dou vakaloveni, ka tubu me lewe vuqa mai; mo dou vakatubura vakalevu e vuravura, ka mo dou lewe vuqa mai kina.

⁸A sa vosa vei Noa na Kalou, vei iratou talega na luvana, a sa kaya,

⁹Raica, koi au, ka'u na vakataudeitaka na noqu veiyalayalati vei kemudou, kei ira na nomudou kawa emuri:

¹⁰kei na ka bula kecega sa tiko kei kemudou, na manumanu vuka, *kei* na manumanu e yavai va, kei na manumanu kecega e sega ni lasa e vanua *era sa tiko* kei kemudou; vei ira kecega sa lako tani e na waqa, kei na manumanu kece talega *ena tiko* e vuravura.

¹¹Ia ka'u na vakataudeitaka na noqu veiyalayalati kei kemudou; ka ni na sega tale ni muduki laivi na ka bula kecega e na waluvu; ia ena sega tale na waluvu me kawa boko kina ko vuravura.

¹²A sa kaya na Kalou, Oqo nai vakatakilakila ni veiyalayalati ka'u sa lesia vei keda, kei na ka bula kecega sa tiko kei kemudou, e nai tabatamata kecega:

¹³Au sa lesia na noqu drodrolagi me tu e na o, ia sa na kenai vakatakilakila ni noqu veiyalayalati kei vuravura.

¹⁴Ia, ena yaco ni'u sa kauta na o me vakarurugi vuravura, ena qai raici na drodrolagi e na o;

¹⁵ka'u na qai nanuma na noqu veiyalayalati au sa *iavei* kemudou, kei na ka bula kecega e na mataqali manumanu kecega; ia ena sega ni yaco tale na wai me waluvu, me vakawabokotaka na manumanu kecega.

¹⁶Ia ena tiko e na o na drodrolagi; ka'u na qai raica, me'u nanuma kina na veiyalayalati sa tawa mudu, *sa cakava* na Kalou kei na ka bula kecega e na mataqali manumanu kecega sa tiko e vuravura.

¹⁷A sa kaya vei Noa na Kalou, Oqo nai vakatakilakila ni veiyalayalati, ka'u sa vakataudeitaka vei au kei na ka bula kecega sa tiko e vuravura.

¹⁸Ia ko iratou na luve i Noa ka lako tani e na waqa, ko Semi, kei Ame, kei Jefeca: ia ko Ame, na tama i Kenani.

¹⁹Ko iratou na lewe tolu oqo na luve i Noa: a sa tawa vei iratou ko vuravura taucoko.

²⁰A sa vakatekivu ko Noa me tamata dauteitei, a sa tea e dua na loga ni vaini:

²¹a sa gunuva na kena waini; a sa mateni, a sa luvawale tu e loma ni nona vale laca.

²²A sa kunea ko Ame na tama i Kenani ni sa luvawale ko tamana, a sa tukuna vei rau na tuakana ki tautuba.

²³Ia ko Semi kei Jefeca, erau a taura e dua nai tutuvi, a sa tauca ki dakudrau, ka lako vakanadaku, ka ubia na luvawale i tamadrau; a *sarai* ki muri na matadrau, a rau a sega ni kunea na nona luvawale na tamadrau.

²⁴A sa yadra ko Noa mai na nona mateni, a sa kila na ka ka cakava vua ko koya sa gone vei iratou na luvena:

²⁵a sa kaya, Ena cudruvi ko Kenani; Ena tamata kaisi botoboto vei ira na wekana.

²⁶A sa kaya *tale*, Sa vakavinavinakataki ko Jiova na Kalou i Semi; Ia ko Kenani, me sa nona tamata wale:

²⁷Me vakalevutaki Jefeca na Kalou, Ia ena tiko e na vale i Semi; Ia me nona tamata talega ko Kenani.

²⁸A sa bula ko Noa, ni sa oti na waluvu, ka tolu na drau ka limasagavulu na yabaki.

²⁹Ia na yabaki kecega sa bulu kina ko Noa sa ciwa na drau ka limasagavulu na yabaki: a sa qai mate.

Nai Vakatekivu 10

A kawa ni luve i Noa: ko Jefeca, 2-5; ko Ami, 6-20; ko Semi, 21-32.

¹Sa vakaoqo na veimataqali ni luve i Noa, ko Semi, ko Ame, kei Jefeca; ka sa sucu na luedratou tagane, ni sa oti na waluvu.

²A luve i Jefeca; ko Komera, kei Mekoki, kei Metai, kei Javana, kei Tupali, kei Meseki, kei Tairasa.

³Ia na luve i Komera; ko Asikenasa, kei Rifaca, kei Tokama.

⁴Ia na luve i Javana; ko Ilaisa, kei Tasisi, kei Kitimi, kei Totenimi.

⁵Sa votai vei ira oqo na nodra veiyanuyanu na veimatanitu e na nodra veivanua; a tamata yadua me vaka na nodra duivosavosa, *ka* vaka na nodra veimataqali, e na nodra veimatanitu.

⁶Ia na luve i Ame; ko Kusa, kei Misireimi, kei Futi, kei Kenani.

⁷Ia na luve i Kusa; ko Sepa, kei Avila, kei Sapita, kei Reama, kei Sapiteka: ia na luve i Reama; ko Sepa, kei Titana.

⁸A sa sucu ko Nimiroti na luve i Kusa; sa vakatekivu ko koya me tamata kaukauwa e vuravura:

⁹sa yaco ko koya me tamata gumatua e na mata i Jiova e na dauvakasasa manumanu e yavai va: o koya oqo sa daukainaki kina, Sa vakataki Nimiroti, ko koya na tamata gumatua e na mata i Jiova e na dauvakasasa manumanu e yavai va.

¹⁰Ia nai tekivu ni nona matanitu ko Pepeli, kei Ireki, kei Akata, kei Kaline, e na vanua ko Saina.

¹¹Sa lako tani yani ko koya mai na vanua ko ya ki Asiria, a sa tara na koro ko Ninive, kei na koro ko Riopoci, kei Kela,

¹²kei Risini, e na macawa i Ninive kei Kela; ko ya na koro levu.

- ¹³Ia na luve i Misireimi ko Lutimi, kei Anamimi, kei Leapimi, kei Nafituimi,
- ¹⁴kei Pacirusimi, kei Kasiluimi, (sa tubu maikina na kai Filisitia,) kei Kapitorimi.
- ¹⁵Ia ko Kenani sa tama i Saitoni, na nona ulumatua, kei Eci,
- ¹⁶kei ira na Jepusaiti, kei ira na Amoraiti, kei ira na Kakesaiti,
- ¹⁷kei ira na Aivaiti, kei ira na Akaiti kei ira na Sainaite,
- ¹⁸kei ira na Avataiti, kei ira na Semaraiti, kei ira na Amataiti, ia emuri era sa tete yani na veimataqali ni luve i Kenani.
- ¹⁹Ia na nodra i yalayala na luve i Kenanisa *tekivu* mai Saitoni, e *na sala* ki Kira, ka yaco ki Kesa: e *na sala* sa lako vaka ki Sotoma, kei Komora, kei Atima, kei Sepoimi, ka yaco sara ki Lesa.
- ²⁰Oqo na luve i Ame, me vaka na nodra veimataqali, *kei* na nodra duivosavosa, e na nodra veivanua, kei na nodra veimatanitu.
- ²¹Ia ko Semi, sa tamadra kecega na luve i Iperi, na taci i Jefeca na ulumatua, sa sucu talega eso *na* luvana.
- ²²A luve i Semi; ko Ilama, kei Asuri, kei Afakisati, kei Luti, kei Erami.
- ²³Ia na luve i Erami; ko Usi, kei Uli, kei Keceri, kei Masi.
- ²⁴Ia na luve i Afakisati ko Sela; Ia na luve i Sela ko Iperi.
- ²⁵Ia sa sucu na luve i Iperi e lewe rua na gone tagane; a yacana e dua ko Peleki; ni sa wase ko vuravura e na nona gauna; ia na yaca i tacina ko Jokitani.
- ²⁶A sa luve i Jokitani ko Alimotati, kei Selefifi, kei Esamaveci, kei Jera,
- ²⁷kei Atorami, kei Usali, kei Tikila,
- ²⁸kei Opali, kei Apimeeli, kei Sipa,
- ²⁹kei Oferi, kei Avila, kei Jopapa: ko ira kecega oqo sa luve i Jokitani.
- ³⁰Ia na nodra i tikotiko *sa tekivumai* Mesa, *mai na sala* sa lakovi kina ki Sifari, e dua na ulu-ni-vanua mai na tu-i-cake.

³¹Oqo na luve i Semi, me vaka na nodra veimataqali, me vaka na nodra duivosavosa, e na nodra veivanua, me vaka na nodra veimatanitu.

³²Oqo na yavusa i Noa, me vaka na nodra veimataqali, e na nodra veimatanitu: a sa vota vei ira oqo na veimatanitu e vuravura, ni sa oti na waluvu.

Nai Vakatekivu 11

Sa vosa vata ko vuravura, 1.2. Era segata me ra tara e dua na vale cecere: sa vakataqayataka na vosa ko Jiova, 3-9. A kawa i Semi, 10-26. A kawa i Tira, kei na nona lako ki Karana, 27-32.

¹A sa gusu vata ko vuravura tauoko, a sa dua vata ga na kena vosa.

²A sa yaco, ni ra a lako vaka ki na tu-i-cake, era kunea e dua na buca mai na vanua ko Saina; a ra sa tiko kina.

³A ra sa veikayaka vakataki ira, Tou ia mada, tou cakava na vatu-buli, ka tavuna vakavinaka. Ka sai sosomi ni vatu na vatu-buli, ka sai sosomi ni lase na qele dregadregata.

⁴A ra kaya, Tou ia mada, tou tara e dua na noda koro, ka dua na vale cecere, me yacovi lomalagi na delana; tou cakava me rogo kina na yacada, de sa da dui vakasevi yani e dela i vuravura tauoko.

⁵A sa lako sobu ko Jiova me raica na koro kei na vale cecere, era tara na tamata.

⁶A sa kaya ko Jiova, Raica, sa dua vata ga ko ira na tamata, a sa dua vata ga na vosa vei ira kecega; a ra sa vakatekivu ni kitaka na ka oqo: ia ena qai sega e dua na ka me tarovi ira e na ka era nakita:

⁷tou ia mada, tou lako sobu, ka vakasesea na nodra vosa, me ra kakua kina ni veikilaki vosa.

⁸A sa dui vakasevi ira maikina ko Jiova, ki dela i vuravura tauoko: a ra sa cegu ni tara tiko na koro.

⁹O koya sa vakatokai kina na yacana ko Pepeli; ni sa vakasesea maikea na vosa ni vuravura taucoko ko Jiova: a sa dui vakasevi ira maikina ko Jiova, ki dela i vuravura taucoko.

¹⁰Oqo na kawa i Semi: Sa dua na drau na yabaki i Semi, a sa qai sucu na luvena ko Afakisati, ni sa oti na waluvu ka yabaki rua:

¹¹a sa bula tiko ko Semi, ni sa sucu ko Afakisati, ka lima na drau na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

¹²A sa bula ko Afakisati ka tolusagavulu ka lima na yabaki, a sa qai sucu ko Sela na luvena:

¹³a sa bula tiko ko Afakisati, ni sa sucu ko Sela, ka va na drau ka tolu na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

¹⁴A sa bula ko Sela ka tolusagavulu na yabaki, a sa qai sucu na luvena ko Iperi:

¹⁵a sa bula tiko ko Sela ni sa sucu ko Iperi, ka va na drau ka tolu na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

¹⁶A sa bula ko Iperi ka tolusagavulu ka va na yabaki, a sa qai sucu ko Peleki na luvena:

¹⁷a sa bula tiko ko Iperi, ni sa sucu ko Peleki, ka va na drau ka tolusagavulu na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

¹⁸A sa bula ko Peleki ka yabaki tolusagavulu, sa qai sucu ko Riu na luvena:

¹⁹a sa bula tiko ko Peleki, ni sa sucu ko Riu, ka rua na drau ka ciwa na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

²⁰A sa bula ko Riu ka tolusagavulu ka rua na yabaki, a sa qai sucu ko Seruke na luvena:

²¹a sa bula tiko ko Riu, ni sa sucu ko Seruke, ka rua na drau ka vitu na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

²²A sa bula ko Seruke ka tolusagavulu na yabaki, a sa qai sucu ko Neori na luvena:

²³a sa bula tiko ko Seruke, ni sa sucu ko Neori, ka rua na drau na yabaki, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

²⁴A sa bula ko Neori ka ruasagavulu ka ciwa na yabaki, a sa qai sucu ko Tira na luvena:

²⁵a sa bula tiko ko Neori, ni sa sucu ko Tira, ka yabaki e dua na drau ka tinikaciwa, a sa sucu eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

²⁶A sa bula ko Tira ka vitusagavulu na yabaki, a sa qai sucu ko iratou na luvena ko Eparama, kei Neori, kei Erani.

²⁷A sa vakaoqo na kawa i Tira: Sa sucu na luve i Tira ko Eparama, ko Neori, kei Erani; a sa sucu ko Loti na luve i Erani.

²⁸A sa mate ko Erani e na mata i tamana ko Tira, e na vanua ka sucu kina, io mai Uri mai Kalitia.

²⁹A rau a qai vakawati ko Eparama kei Neori, a yaca ni wati i Eparama ko Serai: ia na yaca ni wati i Neori ko Milika, na luve i Erani, ko koya na tama i Milika, kei Isika.

³⁰A sa yava ko Serai; sa sega na luvena.

³¹A sa kauti Eparama na luvena ko Tira, kei Loti na luve i Erani, na makubuna, kei Serai na vugona, a wati i Eparama na luvena; a ratou a lako tani vata mai Uri mai Kalitia, ka me ratou lako ki na vanua ko Kenani: a ratou a yaco ki Karana, a ratou a tiko kina.

³²Ia na yabaki i Tira sa rua na drau ka mani lima na yabaki: a sa ciba ko Tira mai Karana.

Nai Vakatekivu 12

Sa kacivi Eparama na Kalou, a sa vosavakalougatataki koya, 1-5. Sa lako voli mai Kenani, 6-9. Sa lako ki Ijipita e na vuku ni dausiga, 10-13. Sa vunitaka na watina ko Eparama, 14-20.

¹Ia sa kaya oti vei Eparama ko Jiova, Mo lako tani e na nomu vanua, ka *biuti* ira na wekamu, kei na vale nei tamamu, *ka lako* ki na vanua ka'u na vakatakila vei iko:

²ia ka'u na vakayacori iko mo matanitu levu, ia ka'u na vakalougatataki iko, ka vakarogorogoya na yacamu: ia ko na vu ni veivakalougatataki:

³ia ka'u na vakalougatataki ira era vosavakalougatataki iko, ka cudruvi koya sa rukaki iko; ena kalougata talega e na vukumu na veimataqali kecega e vuravura.

⁴A sa lako tani ko Eparama, me vaka ka vosa vua ko Jiova; a sa lako vata kaya ko Loti: sa vitusagavulu ka lima na yabaki i Eparama, ni sa lako tani e Karana.

⁵A sa kauti Serai na watina ko Eparama, kei Loti na luve ni tuakana, kei nai yau kecega eratou sa rawata, kei na tamata eratou sa rawata mai Karana: a ra sa lako tani me ra lako ki na vanua ko Kenani; a ra sa yaco sara ki na vanua ko Kenani.

⁶A sa lako tu e na vanua ko Eparama, *ka yaco* ki na yasana mai Sikemi, ki na kau mai More. A ra *sa tiko* e na vanua na kai Kenani e na gauna ko ya.

⁷A sa rairai vei Eparama ko Jiova, ka sa kaya, Au na solia na vanua oqo vei ira na nomu kawa: a sa cakava maikea ko koya e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova, ko koya ka rairai vua.

⁸A sa lako tani maikea ko koya ki na ulu-ni-vanua vaka ki na tu-i-cake mai Peceli, a sa birika na nona vale laca, a sa koto vaka ki ra ko Peceli, ka vaka ki na tu-i-cake ko Ai; a sa cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova, a sa masuta na yaca i Jiova.

⁹A sa lako tu ga ko Eparama, ka lako vaka ki na ceva.

¹⁰A sa dausiga na vanua: a sa lako sobu ki Ijipita ko Eparama me la'ki tiko vulagi kina; ni sa ka tani na dausiga e na vanua.

¹¹Ia ni sa vakarau ko koya me curu ki Ijipita, sa kaya vei Serai na watina, Raica, ka'u sa kila ni ko sa yalewa matavinaka:

¹²Ia ni ra raici iko ko ira na kai Ijipita, era na qai kaya, Oqo na watina: era na qai vakamatei au, ka vakabulai iko:

¹³au masuti iko kina mo kaya mada ko sa ganequ: me'u vinaka kina, ia ka'u na bula talega e na vukumu.

¹⁴Ia ni sa yaco ki Ijipita ko Eparama, era sa raici koya na yalewa ko ira na kai Ijipita ni sa matavinaka sara ko koya.

¹⁵Sa ra raici koya talega na nona tamata turaga ko Fero, ka vosavakavinavinakataki koya vei Fero; a sa kau ki na vale ni Fero na yalewa.

¹⁶A sa caka vinaka vei Eparama ko koya e na vukuna: a sa rawata *ko Eparama* na sipi, kei na pulumokau, kei na asa tagane, kei na tamata, kei na vada, kei na asa yalewa, kei na kameli.

¹⁷A sa vakararawataki Fero kei ira e nona vale ko Jiova e na mate ca sara, e na vuku i Serai na watu i Eparama.

¹⁸A sa kacivi Eparama ko Fero, ka kaya, A cava na ka oqo ko sa cakava vei au? a cava ko a sega kina ni tukuna vei au ni sa watimu ko koya?

¹⁹a cava ko a kaya kina, A ganequ ko koya? sa rawarawa kina me'u taura me watiqu: ia oqo, mo raica mada na watimu, mo kauta, ka lako.

²⁰A sa vakaroti ira na tamata ko Fero e na vukuna: a ra sa kauti koya e na nona lako tu, kei na watina, kei na nona ka kecega.

Nai Vakatekivu 13

Erau sa lesu mai Ijipita ko Eparama kei Loti, 1-4. Erau sa qai dui tikotiko ko Eparama kei Loti, 5-9. Sa la'ki tiko ki Sotoma ko Loti, 10-13. Sa vosavakalougatataki Eparama ko Jiova, 14-18.

¹A sa lako tani e Ijipita ko Eparama, ko koya, kei na watina, kei na nona ka kecega, a sa *lako* vata kaya ko Loti, vaka ki na Ceva.

²A sa vutuniyau sara ko Eparama, e na manumanu e yavai va, e na siliva, kei na koula.

³A sa lako ko koya e na nona lako tu mai na Ceva ka yaco ki Peceli, ki na yasana ka tiko kina eliu na nona vale laca, e na macawa i Peceli kei Ai;

⁴ki na yasana sa tu kina nai cabocabo-ni-soro, ka cakava kina eliu ko koya: a sa masuta maikea na yaca i Jiova ko Eparama.

⁵Io ko Loti talega, ko koya erau a lako vata kei Eparama, sa taukena na qele ni sipi, kei na qele ni pulumokau, kei na vale laca.

⁶A sa sega ni rauti rau na vanua me rau tiko vata: ni sa levu na nodrau ka, sa dredre kina me rau tiko vata.

⁷A ra sa dauveileti nai vakatawa ni manumanu e yava i va i Eparama, kei nai vakatawa ni manumanu e yavai va i Loti: a ra sa tiko e na vanua na kai Kenani kei na lewe ni Veikoro lalai.

⁸A sa kaya vei Loti ko Eparama, Me kakua mada na veileti vei kedaru, se vei ira na noqu i vakatawa ni manumanu kei ira na nomu i vakatawa ni manumanu; ni daru sa veiwekani:

⁹sa sega li ni tiko e matamu na vanua taucoko? me daru tawase mada ne? kevakako lako ki nai mawi, ka'u na qai lako ki nai matau; se ko lako ki nai matau, ka'u na qai lako ki nai mawi.

¹⁰A sa ta cake ko Loti, ka raica na Buca taucoko sa volita na Joritani, e na sala vaka ki Soa, ni sa vuqa na kena wai e na veiyasana kecega, ni sa bera na nona vakarusai Sotoma kei Komora ko Jiova, io sa vaka na were i Jiova, sa vaka na vanua ko Ijipita.

¹¹A sa digitaka ko Loti na Buca taucoko sa volita na Joritani me nona; a sa qai lako vaka ki na tu-i-cake ko Loti: ka rau a dui tawase.

¹²Sa tiko e na vanua ko Kenani ko Eparama, a sa tiko ko Loti e na veikoro mai na Buca sa volita, a sa la'ki birika na nona vale laca vaka ki Sotoma.

¹³A ra sa tamata ca na kai Sotoma, kai valavala ca sara e na mata i Jiova.

¹⁴A sa kaya vei Eparama ko Jiova, ni sa tawase tani vua ko Loti, Mo ta cake mada, ka rai yani e na tikina ko tu kina, *ia mo rai* vaka ki na tokalau, kei na ceva, kei na vanua ki na tu-i-cake, kei na vanua ki ra;

¹⁵*ia* na vanua taucoko ko sa raica ka'u na solia vei iko, kei ira na nomu kawa *me ra taukena* ka tawa mudu.

¹⁶Ia ka'u na vakalewevuqataki ira na nomu kawa me ra vaka na kuvu ni soso: ia kevaka sa wilika rawa na kuvu ni soso e dua na tamata, ena qai wili rawa na nomu kawa.

¹⁷Mo cavu tu, mo lako voli e na vanua, e na kena balavu, kei na kena raraba; ni'u na solia vei iko.

¹⁸A sa cavuta na nona vale laca ko Eparama, ka la'ki tiko mai na kau eso mai Mamire, ko koya mai Epironi, a sa cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova.

Nai Vakatekivu 14

Erai valu na turaga lelevu, a sa gu ca ko tui Sotoma kei ira na nonai to, a sa vakabobulataki ko Loti, 1-12. Sa cici muri ira ko Eparama, ka kauti ira tale mai, 13-16. Sa la'ki tavaki Eparama ko Melikiseteki, 18-20. Sa vakasuka vei tui Sotoma ko Eparama na nona ka, 21-24.

¹A sa yaco e na gauna i Amirafeli na tui Saina, ko Arioki na tui Elasari, ko Kitoleoma na tui Ilama, kei Titali na tui ni veivanua eso;

²eratou a veivaluti *ko iratou oqo* kei Pira na tui Sotoma, kei Pirisa na tui Komora, *kei* Sinapa na tui Atima, kei Semeperi na tui Sepoimi, kei tui Pela, (ko ya ko Soa).

³Eratou sa soqoni vata ko iratou kecega oqo mai na buca mai Sitimi, ko ya na Wasa Tuituina.

⁴E tinikarua na yabaki a ratou qaravi Kitoleoma tiko, ia e na kenai katinikatolu ni yabaki eratou bese.

⁵Ia e na kenai katinikava ni yabaki sa lako mai ko Kitoleoma, kei iratou na tui eratou tiko kaya, a ratou sa mokuti ira na luve i Refei mai Aseteroci Karineimi, kei ira na luve i Susi mai Ame, kei ira na luve i Emimi mai Save-kiriaceimi;

⁶kei ira na luve i Ori mai na nodra ulu-ni-vanua ko Sira, ka yacovi Eli-perani, ka voleka ki na vanua liwa.

⁷A ra sa lesu, ka lako mai ki Eni-misipata, (ko ya ko Ketesa,) ka samuta na nodra vanua kecega na Amalekaiti, kei na Amoraiti, era tiko mai Asesonitamari.

⁸A sa lako yani ko tui Sotoma, kei tui Komora, kei tui Atima, kei tui Sepoimi, kei tui Pela, (ko ya ko Soa); a ra sa tuvai valu vei ira e na buca mai Sitimi;

⁹io vei Kitoleoma na tui Ilama, kei Titali na tui ni veivanua eso, kei Amirafeli na tui Saina, kei Erioki na tui Elasari; e le va na tui e na dua nai taba, ka le lima na tui e na dua nai taba.

¹⁰A sa vuqa nai keli qele dregadregata e na buca mai Sitimi; a rau a dro na tui Sotoma kei Komora, a rau a bale maikina: ia ko ira na kena vo, era a dro ki na ulu-ni-vanua.

¹¹A ra tokia nai yau kecega ni Sotoma kei Komora, kei na kedra kakana kecega, ka lako yani:

¹²a ra sa tauri Loti, na luve ni tuaka i Eparama, ko koya ka tiko mai Sotoma, kei na nonai yau, ka ra sa lako tani.

¹³Ia e dua vei ira sa bula, sa lako mai ka tukuna vei Eparama na Iperiu; sa tiko ko koya mai na kau eso nei Mamire na Amoraiti, a taci i Esikoli, kei na taci i Aneri: a ratou sa tovata kei Eparama ko iratou oqo.

¹⁴Ia ni sa rogoca ko Eparama sa kau vakabobula na luve ni tuakana, sa vakaiyaragitaki ira na nona tamata sa vakavulici, ko ira era sa sucu e nona vale, e le tolu na drau ka tinikawalu, ka vakasavi ira ki Tani:

¹⁵a sa wasei ira na nona tamata me sikitira e na bogi, a sa mokuti ira, ka vakasavi ira ki Opa, ko ya ki nai mawi kei Tamasiko:

¹⁶a sa kauta tale mai nai yau kecega; kei Loti talega na luve ni tuakana, kei na nonai yau, kei ira talega na yalewa, kei ira na tamata.

¹⁷Ia ko tui Sotoma sa la'ki tavaki koya ni sa lesu mai ni sa mokuti Kitoleoma, kei iratou na turaga eratou a tiko kaya, mai na buca mai Seve, (ko ya na Buca nei koya na Tui).

¹⁸A sa kauta yani na madrai kei na waini ko Melikiseteki na tui Selemi: ia ko koya na bete ni Kalou Cecere Sara.

¹⁹A sa vosavakalougatataki koya, ka kaya, Sa kalougata ko Eparama vua na Kalou Cecere Sara, ko koya sai taukei kei lomalagi kei vuravura;

²⁰me vakavinavinakataki talega na Kalou Cecere Sara, ko koya sa soli ira na nomu meca ki na ligamu. A sa solia vua *ko Eparama nai katini ni ka kecega*.

²¹A sa kaya vei Eparama ko tui Sotoma, Mo soli ira mada mai vei au na tamata, ka kauta nai toki me nomu.

²²A sa kaya vei tui Sotoma ko Eparama, Au sa dulaka oti na ligaqu vei Jiova, na Kalou Cecere Sara, ko koya sai taukei kei lomalagi kei vuravura,

²³me'u kakua ni kauta e dua na vulovulo se dua na wa ni vava, se dua na ka sa nomu, de ko kaya, Au sa vakavutuniyautaki Eparama:

²⁴a ka ga era sa kania na cauravou, kei na nodra i votavota na tamata keitou a lako vata, ko Aneri, ko Esikoli, kei Mamire; me ratou kauta *ga* na nodratou i votavota.

Nai Vakatekivu 15

Sa rairai vei Eparama ko Jiova, ka yalataka vua na kawa levu, 1-5. A sa vakabauta na Kalou ko Eparama, 6. Sa ia na veiyalayalati kaya ko Jiova, me nona ko Kenani, 7-21.

¹Sa oti na ka oqori sa vosa vei Eparama ko Jiova e na rai votu, ka kaya, Mo kakua ni rere, Eparama: koi au na nomu i sasabai, ia na kemui sau ena ka levu sara.

²A sa kaya ko Eparama, kemuni na Turaga ko Jiova, a cava na ka ko ni na solia vei au, ni'u na mate ka sa sega na luvequ, ia ko koya sa na vakatawa na noqu vale ko Eliesa ko koya na kai Tamasiko?

³Sa kaya talega ko Eparama, Raica, ko ni sa sega ni solia vei au na kawa: ka sa na taukena emuri na noqu ka e dua sa sucu wale e noqu vale.

⁴Ka raica, sa yaco vua na vosa i Jiova, ka kaya, Ena sega ni taukena emuri na nomu ka ko koya oqo; ia ko koya ga ko sa na vakatubura ena taukena na nomu ka.

⁵A sa kauti koya ki tautuba, ka kaya, Mo raici lomalagi mada, ka wilika na kalokalo kevaka ko sa wilika rawa. A sa kaya vua, Sa na vakakina na nomu kawa.

⁶A sa vakabauti Jiova ko koya; a sa wilika vua ko koya me *nonaivalavala* dodonu.

⁷A sa kaya vua, koi au ko Jiova, ko koya ka kauti iko tani mai Uri mai Kalitia, ka me'u solia vei iko na vanua oqo mo taukena.

⁸A sa kaya ko koya, Kemuni na Turaga ko Jiova, me'u kila vakacava ni'u na taukena?

⁹A sa kaya vua, Mo kauta me noqu e dua na luve ni pulumokau yalewa sa tolu na kena yabaki, ka dua na me yalewa sa tolu na kena yabaki, ka dua na sipi tagane sa tolu na kena yabaki, ka dua na soqe, ka dua na luve ni ruve.

¹⁰A sa kauta na ka kecega oqo ko koya, ka wasea rua, a sa virikotora e dua na tikina vaka, ka dua na tikina vaka, me veidonui: ia ka sa sega ni wasea na manumanu vuka.

¹¹Ia ni sa vuka sobu mai na manumanu kila *me kania* na yagodra sa mate, sa vakasava ko Eparama.

¹²Ia ni sa dromu sobu na mata-ni-siga, sa biti Eparama e dua na moce bibi: ka raica, sa yacovi koya e dua na butobuto loaloa e rerevaki sara.

¹³A sa kaya ko koya vei Eparama, Mo kila vakaidina ni na tiko vulagi na nomu kawa e na vanua sa sega ni nodra, ka ra na vakabobulataki ira, ia era na vakararawataki ira, ka va na drau na yabaki:

¹⁴ia na matanitu talega era na qarava ka'u na lewa: sa otu, era na qai lako tani mai, ka na levu na nodra i yau:

¹⁵ia ko iko, ko na lako e na vakacegu vei ira na tamamu; ko na buluti ni ko sa qase sara mai:

¹⁶ia e na kenai kava ni tabatamata era na lesu tale mai ki ke; ni sa sega ni sinai edaidai na nodra i valavala ca na luve i Amori.

¹⁷Ia ni sa dromu na mata-ni-siga a sa butobuto, raica, sa dua na miqa sa kubou tu, ka dua na cina sa caudre tiko sa lako e na maliwa ni tiki *ni manumanu* ko ya.

¹⁸E na siga ko ya sa ia na veiyalayalati kei Eparama ko Jiova, a sa kaya, Au sa solia na vanua oqo vei ira na nomu kawa, mai na uciwai ni Ijipita ka yacova na uciwai levu, na uciwai ko Uferetisi:

¹⁹ko ira na Kenaiti, kei na Kenisaiti, kei na Katimonaiti,

²⁰kei na Itaiti, kei na Perisaiti, kei na luve i Refei,

²¹kei na Amoraiti, kei na kai Kenani, kei na Kakesaiti, kei na Jepusaiti.

Nai Vakatekivu 16

Sa soli Eka vei Eparama ko Serai, a sa sucu kina ko Isimeli.

¹Ia ko Serai na wati i Eparama sa sega ni vakaluveni vua: a sa dua na nona vada, a yacana ko Eka na yalewa ni Ijipita.

²A sa kaya vei Eparama ko Serai, Raica, sa tarovi au ko Jiova me'u kakua ni vakaluveni: mo la'ki veiyacovi mada kei na noqu vada; de'u na vakaivakawa vua. A sa vakarorogo vei Serai ko Eparama.

³Sa yabaki tini ko Eparama e na vanua ko Kenani, sa qai kauti Eka na nona vada na yalewa ni Ijipita ko Serai na wati i Eparama, a sa solia vei Eparama me watina.

⁴A rau sa veiyacovi kei Eka ko koya, a sa kunekune ko koya: ia ni sa kila sa kunekune ko koya, sa qai beca na nona marama ko koya.

⁵A sa kaya vei Eparama ko Serai, Sa bale vei iko na noqu vakacacani: au a solia na noqu vada ki na lomaseremu; ia ni sa kila ko koya sa kunekune, sa qai beci au ko koya: me lewa vei kedaru mada ko Jiova.

⁶A sa kaya vei Serai ko Eparama, Raica, sa tu ga vei iko na nomu vada; mo kitaka ga vua na ka ko vinakata. Ia ni sa vakararawataki koya ko Serai, sa qai drotani yani mai vua.

⁷A sa kunei koya na Agilose i Jiova mai na dua na mata-ni-wai mai na vanua liwa, io mai na mata-ni-wai e na sala ki Suri.

⁸A sa kaya ko koya, I Eka, na vada i Serai, ko sa lako maivei? ko sa lako talega kivei? A sa kaya, Au sa drotaki Serai na noqu marama.

⁹A sa kaya vua na Agilose i Jiova, Mo lesu tale mada vua na nomu marama, ka vakamalumalumutaki iko vua.

¹⁰Sa kaya talega vua ko koya na Agilose i Jiova, Au na vakalevutaka vakalevu na nomu kawa, ka na sega ni wili rawa e na vuku ni kena levu.

¹¹Sa kaya talega vua ko koya na Agilose i Jiova, Raica, ko sa bukete, ko na vakasucuma talega e dua na gonetagane, ia ko na vakayacani koya mada ko Isimeli; ni sa kila na nomu rarawa ko Jiova;

¹²ia ena tamata kila ko koya; a ligana ena via vakacacana na tamata kecega, kei na liga ni tamata kecega ena via vakacacani koya; ia ena tiko ko koya e na matadra na wekana kecega.

¹³A sa vakatoka ko koya na yaca i Jiova ka vosa vua, Kemuni na Kalou ka raici au tiko: ni sa kaya, Eke talega ka'u sa sega li ni raici koya ka dauvakaraici au?

¹⁴O koya sa vakayacana kina na mata-ni-wai ko ya ko Pierileairoi [Na mata-ni-wai nei Koya sa bula, ko Koya sa raici au]: raica, sa tiko e na maliwa kei Ketesa kei Pereti.

¹⁵A sa vaka sucuma vei Eparama ko Eka e dua na luvedrau tagane; ia ko Eparama sa vakayacana na luvena oqo ko Isimeli.

¹⁶A sa walusagavulu ka ono na yabaki i Eparama, ni sa sucu na luvena ko Isimeli vei Eka.

Nai Vakatekivu 17

Sa ia tale na veiyalayalati kei Eparama ko Jiova, ka me cilivi ko koya kei na nona kawa, 1-14. Sa vakayacani vou ko Eparama kei Serai, 5,15. Sa yalataki ko Aisake, 15-22. Sa cilivi ko Eparaama kei ira na tagane e nona vale, 23-27.

1Sa ciwasagavulu ka ciwa na yabaki i Eparama, sa qai rairai vei Eparama ko Jiova, a sa kaya vua, Koi au na Kalou Kaukauwa: me dodonu na nomu i valavala vei au, ka mo kakua ni cala:

2ia ka'u na vakayacora na noqu veiyalayalati kei iko, ka vakalewevuqataki iko vakalevu sara.

3A sa cuva vakatoboicu ko Eparama: a sa vosa vua na Kalou, ka kaya,

4Koi au, raica, *sa tiko* kei iko na noqu veiyalayalati, ia ko na tamadra na matanitu e vuqa:

5ia ena sega ni vakatokai tiko na yacamu ko Eparama, sa na yacamu ga ko Eparaama; ni'u sa lewa vei iko mo tamadra na matanitu e vuqa:

6ia ka'u na vakalewevuqataka sara na nomu kawa, ia ka'u na vakatubura maivei iko na matanitu eso, a ra na tubu maivei iko na tui eso:

7ia ka'u na vakataudeitaka na noqu veiyalayalati kei iko, kei ira talega na nomu kawa, e na nodra i tabatamata kecega, ka me veiyalayalati e tawa mudu, ka me'u sa nomu Kalou, ka me'u nodra Kalou talega na nomu kawa:

8ia ka'u na solia vei iko kei ira na nomu kawa, na vanua ko sa tiko vulagi kina, a vanua tauoko ko Kenani, ka me ra taukena ka tawa mudu; ia ka'u na nodra Kalou.

9Sa kaya talega vei Eparaama na Kalou, Mo vakabauta na noqu veiyalayalati, ko iko, kei ira na nomu kawa era na muri iko, e na nodra i tabatamata kecega.

10Oqo na noqu veiyalayalati kei kemudou, kei na nomu kawa, mo dou vakabauta; Me cilivi mada na nomudou gonetagane kecega.

11Dou ciliva na kuli ni vusomudou; ia sa na kenai vakatakilakila oqo ni noqu veiyalayalati kei kemudou:

¹²ia ko koya vei kemudou sa bogi walu ena cilivi, na gonetagane kecega e na nomudou i tabatamata kecega; ko koya sa sucu e vale, se voli e nai lavo mai vua na kai tani kece, sa sega ni nomu kawa:

¹³me cili ga, ko koya sa sucu e nomu vale, kei koya sa voli e na nomu i lavo: ia ena tu e na lewemudou nai *vakatakilakila ni* noqu veiyalayalati, me veiyalayalati ka tawa mudu.

¹⁴Ia na gonetagane sa sega ni cilivi ena vakatatabui sara na tamata ko ya maizei ira na kai nona; sa vakacataka ko koya na noqu veiyalayalati.

¹⁵Sa kaya talega vei Eparaama na Kalou, Ko Serai na watimu, mo kakua ni vakatoka na yacana ko Serai, sa na yacana ga ko Sera:

¹⁶ia ka'u na vakalougatataki koya, ka solia me sucu mai vua e dua na luvemu tagane; io, ka'u na vakalougatataki koya, ena tubu talega mai vua na matanitu eso; a nodra turaga lelevu na veimataqali ena tubu mai vua.

¹⁷A sa cuva vakatoboicu ko Eparaama, ka dredre, ni sa kaya e lomana, Ena sucu beka *na gone* vua sa qai dua na drau na nona yabaki? ia ena vakasucu beka ko Sera, ni sa qai ciwasagavulu na nona yabaki?

¹⁸A sa kaya vua na Kalou ko Eparaama, Me bula mada e matamuni ko Isimeli!

¹⁹A sa kaya na Kalou, Ena sucu vakaidina e dua na luvemu-tagane vei Sera na watimu; ia ko na vakatoka na yacana ko Aisake, ia ka'u na vakataudeitaka vua na noqu veiyalayalati me veiyalayalati ka tawa mudu, vei ira na nona kawa era na muri koya.

²⁰Ia ko Isimeli talega, ka'u sa rogoci iko e na vukuna: Raica, ka'u sa vakalougatataki koya, ka na lewe vuqa mai na luvena, ka'u na vakalevutaki koya vakalevu sara: e le tinikarua na turaga ena vakatubura: ia ka'u na vakamatanitulevutaki koya.

²¹Ia ka'u na vakataudeitaka na noqu veiyalayalati kei Aisake ga, ko koya na luvemu vei Sera o koya ena sucu e na kena gauna e na yabaki sa muri mai.

²²A sa mudu ni vosa tiko vua, a sa lako tani vei Eparaama na Kalou.

²³A sa kauti Isimeli na luvena ko Eparaama, kei ira kecega era sucu e nona vale, kei ira kecega era voli e na nona i lavo, a tagane kecega vei ira na lewe-ni-vale i Eparaama, a sa cilivi ira e na siga dina ko ya, me vaka ka vosa vua na Kalou.

²⁴A sa ciwasagavulu ka ciwa na yabaki i Eparaama, ni sa cilivi.

²⁵A sa tinikatolu na yabaki i Isimeli na luvena, ni sa cilivi.

²⁶Ia e na siga dina ko ya sa cili ko Eparaama kei Isimeli na luvena;

²⁷kei ira kece na tagane era nona lewe-ni-vale, era sucu e vale, kei ira era voli e nai lavo mai vua na kai tani, era sa cili vata kaya.

Nai Vakatekivu 18

E le tolu na agilose sa lako vei Eparaama, a sa caka kedratou ko koya, 1-8. Sa vakatitiqa ko Sera ni na dua na luvena, 9-15. Sa tukuni vei Eparaama na ka ena yacovi Sotoma, 16-22. Sa vakamamasu ko Eparaama, 23-33.

¹A sa rairai vua ko Jiova e na kau eso mai Mamire: a sa tiko ko koya e na katuba ni vale laca ni sa katakata na siga:

²a sa ta cake ka rai voli, ka raica, sa tu voleka vua e lewe tolu na tamata: ia ni sa raiciiratou, sa cici yani e na katuba ni vale laca me la'ki tavaki iratou, ka sa cuva vaka ki na qele,

³a sa kaya, Kemuni na noqu Turaga, kevaka ka'u sa kune loloma e matamuni, mo ni kakua mada ni lako tani vua na nomuni tamata:

⁴me kau mada mai e dua na wai lailai, mo dou vuya mada na yavamudou, ka vakacegu e na rugurugua ni kau:

⁵ia ka'u na kauta mai e dua na tiki ni madrai, ia dou vakaceguya mada na lomamudou; sa oti dou na qai lako yani: ni sa ka oqo dou sa lako mai kina vei au na nomudou tamata. A ratou a kaya, Mo kitaka mada me vaka ko sa kaya.

⁶A sa lako vakatotolo ki loma ni vale laca kivei Sera ko Eparaama, a sa kaya, Mo kusarawa mo vakarautaka e tolu nai vakarau madrai droka; mo natuka, ka tavuna eso na keki.

⁷A sa cici ko Eparaama, ki na qele ni pulumokau ka kauta mai e dua na luve ni pulumokau sa malumu na lewena ka vinaka, ka solia vua e dua na cauravou; a sa kusarawa ko koya ni vakarautaka.

⁸A sa kauta na pata, kei na wai-ni-sucu, kei na luve ni pulumokau sa vakabuta oti, a sa tauca vei iratou; a sa tu voleka vei iratou ko koya e ruku ni kau, a ratou a kana.

⁹A ratou a kaya vua, Sa evei ko Sera na watimu? A sa kaya ko koya, Raica, sa *tiko* mai vale.

¹⁰A sa kaya ko koya, Au na lesu vakaidina mai vei iko me vaka na kena gauna; ka raica, ena dua na luvena tagane ko Sera na watimu. A sa rogoca ko Sera mai na katuba ni vale laca, *sa tumai dakuna na agilose*.

¹¹A rau sa qase ruarua ko Eparaama kei Sera, sa vuqa na nodrau yabaki; sa mudu vei Sera nai valavala vakayalewa.

¹²A sa dredre lo ko Sera, ka kaya, Ni'u sa qase mai ka'u na marau beka, ka ni sa qase talega na noqu turaga?

¹³A sa kaya vei Eparaama ko Jiova, A cava sa dredre kina ko Sera, ka vaka, Au na vakasucu vakaidina beka koi au, ni'u sa qase mai?

¹⁴E dua beka na ka sa dredre vei Jiova? au na lesu mai vei iko e na gauna sa lokuci, me vaka na kena gauna, ia ena qai dua na luvena tagane ko Sera.

¹⁵A sa cakitaka ko Sera, ka kaya, Au a sega ni dredre; ni sa rere ko koya. A sa kaya ko koya, E segai; ko a dredre ga.

¹⁶A ratou sa cavu tu maikea na tamata, ka gole vaka ki Sotoma: a sa lako vata kei iratou ko Eparaama me la'ki talatala.

¹⁷A sa kaya ko Jiova, Au na vunia li vei Eparaama na ka ka'u na cakava;

¹⁸ni na yaco vakaidina ko Eparaama me matanitu levu ka kaukauwa, ena kalougata talega e na vukuna na veimatanitu kecega e vuravura?

¹⁹ni'u sa kilai koya, ni na vakaroti ira na luvena kei na nona mataqali era na muri koya, era na vakabauta talega na sala i Jiova, me kitaka na ka dodonu, ka ia na lewa dodonu; me vakayacora kina vei Eparaama ko Jiova na ka ka vosa kina vua.

²⁰Sa kaya talega ko Jiova, Ni sa ka levu nai tukutuku kei Sotoma kei Komora, a sa ka tani sara na nodraui valavala ca;

²¹au na lako sobu mada, ka raica se ra sa cakava me vaka sara na kenai tukutuku, sa yacovi au; ia kevaka e segai, ka'u na qai kila.

²²Ia koi rau na tamata, erau a gole tani maikea, ka lako vaka ki Sotoma; ia ko Eparaama, sa tu ga e na mata i Jiova.

²³A sa toro voleka *vua* ko Eparaama, ka kaya, Ko ni na vakarusa vata beka na yalododonu kei nai valavala ca?

²⁴de sa lewe limasagavulu na yalododonu e loma ni koro ko ya: ko ni na vakarusa beka, ka sega ni vosota na koro ko ya e na vukudra na lewe limasagavulu era *na kune kina*

²⁵me yawa mada vei kemuni mo cakacaka vakakoya, ka me vakamatea vata na yalododonu kei nai valavala ca: ka me sa tautauvata na yalododonu kei nai valavala ca, me yawa mada vei kemuni: ena sega li ni caka dodonu Ko Koya sa lewai vuravura kecega?

²⁶A sa kaya ko Jiova, Kevaka ka'u sa kunea mai Sotoma e lewe limasagavulu na tamata yalododonu e loma ni koro, au na qai vosota na koro tauoko e na vukudra.

²⁷A sa vosa ko Eparaama, ka kaya, Raica, ka'u sa doudou mada ni vosa vei kemuni na Turaga, koi au na kuvu *ni soso* kei na dravusa:

²⁸De sa na lewe vasagavulu ka lima ga na yalododonu: ko na vakarusa beka na koro taucoko *ni sa yali* e lewe lima? A sa kaya ko koya, Kevaka ka'u sa kunea kina e lewe vasagavulu ka lima, ka'u na sega ni vakarusa.

²⁹A sa vosa tale vua ko koya, ka kaya, De sa kune kina e lewe vasagavulu. A sa kaya ko koya, Au na sega ni kitaka e na vukudra na lewe vasagavulu.

³⁰A sa kaya ko koya, Mo ni kakua mada ni cudru kemuni na Turaga, ka me'u vosa mada: De sa kune kina e lewe tolusagavulu. A sa kaya ko koya, Au na sega ni kitaka, kevaka ka'u sa kunea kina e lewe tolusagavulu.

³¹A sa kaya ko koya, Raica, ka'u sa doudou mada ni vosa vei kemuni na Turaga: De sa kune kina e lewe ruasagavulu. A sa kaya ko koya, Au na sega ni vakarusa e na vukudra na lewe ruasagavulu.

³²A sa kaya ko koya, Mo ni kakua mada ni cudru kemuni na Turaga, ka me'u vosa tale vakadua ga: De sa kune kina e lewe tini. A sa kaya ko koya, Au na sega ni vakarusa e na vukudra na lewe tini.

³³A sa lako yani ko Jiova, ni rau sa veivosaki oti kei Eparaama: a sa lesu tale ki na nona tikina ko Eparaama.

Nai Vakatekivu 19

E lewe rua na agilose sa lako kivei Loti ki Sotoma, 1-3. A nodra i valavala ca na kai Sotoma, 4-11. Sa vakasalataki ko Loti me dro, 12-14. Sa kauti koya ki nai bili koi rau na agilose, 15-23. Sa vakarusai ko Sotoma kei na veikoro eso, 24-28. A nodraui valavala ca na luve i Loti, 30-38.

¹A sa lewe rua na agilose erau a lako ki Sotoma kei na yakavi; a sa tiko mai na matamata-ni-koro mai Sotoma ko Loti: ia ni sa raici *rau* ko Loti, sa tu cake ka la'ki tavaki rau; a sa vakacuva na matana vaka ki na qele;

²a sa kaya, Raica, koi kemudrau na noqu turaga, au masuti kemudrau, mo drau lesu mada ka curuma na noqu vale na nomudrau tamata, ka moce, ka vuya na yavamudrau; ia drau na sou e na mataka, ka lako yani. A rau a kaya, E segai; keirau na moce e na saqata ni koro.

³A sa cikevi rau vakalevu; erau sa qai lesu vua, ka curuma na nona vale: a sa caka magiti vei rau, a sa vavia na madrai sa sega ni vakaleveni, a rau sa kana.

⁴Ni ratou sa bera ni davo koto, ko ira na lewe ni koro, io ko ira na kai Sotoma, era sa vakavolivolita na vale, na gone kei na qase, io na tamata kecega mai na veiyasana kecega:

⁵a ra sa kaci vei Loti, ka kaya vua, Sa evei na tamata erau a lako mai vei iko e na bogi oqo? mani kauti rau mai ki tautuba, me keimami veikilaki kei rau.

⁶A sa curu yani ki tuba vei ira ko Loti, ka sogota nai sogo ni katuba mai dakuna;

⁷a sa kaya, Na wekaqu, dou kakua mada ni caka ca:

⁸raica, sa le rua na luvequ yalewa erau sa sega ni veiyacovi kei na tagane; me'u kauti rau mada mai vei kemudou, ia dou kitaka vei rau na ka e vinaka vei kemudou: ia dou kakua ni kitaka e dua na ka vei rau na tamata oqo; ni rau sa curu mai me vakarurugi ki na noqu vale.

⁹A ra sa kaya, Toro yani. E ra sa kaya talega, Sa qai dua na tamata la oqo sa mai tiko vulagi bagi, a sa via lewa: keimami na qai kitaki iko vakaca vakalevu ka vakalailai vei rau: a ra sa biliraki Loti vakaca, ka toro ki nai sogo ni katuba me basuraka.

¹⁰Ia koi rau na tamata, erau a dodoka na ligadrau, ka kauti Loti kivei rau ki loma ni vale, ka sogota na katuba.

¹¹A rau sa yaviti ira na tamata era tiko mai na katuba ni vale me ra mataboko, ko ira na lalai kei ira na lelevu; a ra sa oca ni ra qara na katuba.

¹²A rau sa kaya na tamata vei Loti, Ko cei tale na nomu *sa tiko eke?* a vugomu, se luvemu tagane, se luvemu yalewa, kei ira kecega na nomu e na koro oqo, mo kauta tani e na yasana oqo:

¹³ni keirau na vakarusa na koro oqo, ni sa levu na kedrai tukutuku e na mata i Jiova; a sa talai keirau ko Jiova me vakarusa.

¹⁴A sa lako yani ko Loti, ka vosa vei iratou na vugona, eratou veiwatini kei na luvena yalewa, a sa kaya, Dou cavu tu, dou lako tani e na yasana oqo; ni na

vakarusa na koro oqo ko Jiova. Ia sa vaka e dua na dauveivakalialiai ko koya vei iratou na vugona.

¹⁵Ia ni sa kida na mataka, erau a qai vakusarawataki Loti na agilose, ka kaya, Mo cavu tu, mo kauta na watimu, kei rau na luvemu yalewa erau tiko eke; de ko rusa e nai valavala ca ni koro.

¹⁶Ia ni sa vakaberabera ko koya, erau a taura na ligana na tamata, kei na ligi i watina, kei na ligadrau na luvena yalewa; ka ni sa lomani koya na Kalou: a rau a kauta yani, ka laiva e nai bili ni koro.

¹⁷Ia ni rau sa kauti iratou ki nai bili, sa qai kaya e dua *vei rau*, Dro mada mo bula; kakua ni rai ki muri, mo kakua ni vakacegu e na Buca, e na dua na tikina; dro ki na ulu-ni-vanua, de ko rusa.

¹⁸A sa kaya vei rau ko Loti, Me kakua mada, noqu Turaga:

¹⁹raica, sa kune loloma e matamuni na nomuni tamata, ko sa vakalevuya talega na nomuni loloma, ko ni sa cakava vei au ni kemuni sa vakabulai au; ia e dredre ni ka'u sa dro ki na ulu-ni-vanua, de yacovi au na ca, ka'u na mate kina:

²⁰raica, na koro oqo sa voleka me'u sa dro kina, ia sa lailai *wale*: me'u dro mada kina, (e lailai, ne?) ia au na qai bula.

²¹A sa kaya vua, Raica, ka'u sa vakarorogo vei iko e na ka talega oqo, ni'u na sega ni vukica na koro oqo, ko sa vosataka:

²²mo kusarawa, mo dro kina; ni sa sega e dua na ka ka'u cakava rawa ni ko sa sega ni yaco kina. O koya sa vakayacani kina na koro ko ya ko Soa.

²³Sa cadra na mata-ni-siga ki vuravura ni sa yaco ki Soa ko Loti.

²⁴Sa qai vakatauca ko Jiova na sulifure kei na bukawaqa maivei Jiova mai lomalagi, ki na dela i Sotoma kei Komora;

²⁵a sa vukica na veikoro ko ya, kei na Buca tauoko, kei ira kecega na lewe ni veikoro, kei na ka sa tubu mai na qele.

²⁶Ia na watina ni sa muria tiko sa rai ki muri, a sa yaco me duru masima.

²⁷A sa sou e na mataka ko Eparaama, *ka lako ki na yasana ka tu kina ko koya e na mata i Jiova:*

²⁸a sa rai yani vaka ki Sotoma kei Komora, kei na vanua taucoko mai na Buca, ka dikeva, ka raica, sa lako cake na kubou ni vanua ko ya me vaka na kubou ni lovo.

²⁹A sa yaco, ni sa vakarusa na veikoro mai na Buca na Kalou, sa nanumi Eparaama na Kalou, ka vakatalai Loti tani mai na veivakarusai, ni sa vakarusa na veikoro ka tiko kina ko Loti.

³⁰A sa lako cake mai Soa ko Loti, *ka la'ki tiko mai na ulu-ni-vanua, kei rau vata kaya na luvema yalewa ruarua; ni sa rere ni tiko mai Soa: a sa tiko e na dua na qara-vatu, ko koya kei rau na luvema yalewa.*

³¹A sa kaya na ulumatua vua ka gone, A tamadaru sa qase mai, a sa sega na tagane e na vanua oqo me mai veiyacovi kei kedaru, me vaka nai valavala ni veivanua kecega:

³²daru ia mada, daru vagunuva na tamadaru e na waini, me daru moce vata kaya, me daru vakaivakawa vua na tamadaru.

³³A rau a vagunuva na tamadrau e na waini e na bogi ko ya: a sa curu na ulumatua, *ka la'ki moce vata kaya na tamana; ia sa sega ni kila ko koya na nona la'ki koto se na nona tu cake.*

³⁴Ia e na mataka, sa kaya na ulumatua vua sa gone, Raica, *ka'u a moce vata kei tamaqu e na bogi e na noa: daru vagunuva e na waini e na bogi talega oqo; ia mo curu vua, mo moce vata kaya, me daru vakaivakawa vua na tamadaru.*

³⁵A rau a vagunuva na tamadrau e na waini e na bogi talega ko ya: a sa ia ko koya ka gone, *ka la'ki moce vata kaya; a sa sega ni kila ko tamana na nona la'ki koto se na nona tucake.*

³⁶A rau sa bukete ruarua na goneyalewa i Loti vua na tamadrau.

³⁷A sa sucu vua e dua na luvena tagane ko koya na ulumatua, a sa vakayacani koya ko Moapi: ko koya na tamadra na luve i Moapi era bula e na gauna oqo.

³⁸Ia ko koya ka gone, sa vakasucu talega ka tagane, a sa vakayacani koya ko Peniami: ko koya na tamadra na luve i Amoni era bula e na gauna oqo.

Nai Vakatekivu 20

Sa vunitaki watina ko Eparaama, 1,2. Sa tukuna vei Apimeleki na Kalou, ka vakarerea, ni sa kauti Sera ko koya, 3-7. Sa vunauci Eparaama ko Apimeleki, ka vakasukai Sera, ka solia nai yau, 8-16. Sa bula e na masu i Eparaama, 17,18.

¹A sa lako tani maikea ko Eparaama ki na vanua ki na Ceva, a sala'ki tiko e na maliwa i Ketesa kei Suri, a sa tiko vakavulagi mai Kira.

²A sa kaya ko Eparaama e na vuku i Sera na watina, Sa ganequ: a sa talaki ko Apimeleki na tui Kira, ka kauti Sera.

³A sa lako mai kivei Apimeleki na Kalou e na tadra e na bogi, a sa kaya vua, Raica, ko sa *vaka* na tamata sa mate, e na vuku ni yalewa ko sa kauta; ni sa watina na tamata tani ko koya.

⁴A sa sega ni veiyacovi kaya ko Apimeleki: a sa kaya ko koya, Noqu Turaga, ko na vakamatea tale beka e dua na matanitu sa sega ni cala?

⁵sa sega beka ni kaya vei au na tagane, Sa ganequ ko koya? a sa kaya talega na yalewa, Sa ganequ ko koya: sa dodonu na yaloqu, ka sega ni cala na ligaqu, ni'u sa cakava na ka oqo.

⁶A sa kaya vua e na tadra na Kalou, Io, au sa kila dina ni ko a kitaka na ka oqori ni sa dodonu tiko na yalomu; au a tarovi iko talega koi au mo kakua ni valavala ca vei au: o koya ka'u sega ni laivi iko kina mo tarai koya:

⁷ia oqo, mo vakasuka na watina na tamata ko ya; ni sa parofita ko koya, ka na masulaki iko, ia ko na bula: ia kevaka ko sa sega ni vakasuka, mo kila ko na mate vakaidina, ko iko kei ira kece na nomu.

⁸A sa sou e na mataka ko Apimeleki, a sa kacivi ira kecega na nona tamata, ka tukuna na ka kecega oqo vei ira: a ra sa rere vakalevu na tamata.

⁹A sa kacivi Eparaama ko Apimeleki, ka kaya vua, A cava na ka ko sa kitaka vei keimami? ia a cava na noqu cala vei iko, ko sa vakayacora kina vei au kei na noqu matanitu nai valavala ca levu? ko sa cakava vei au na ka sa sega ni dodonu ni caka.

¹⁰Sa kaya talega vei Eparaama ko Apimeleki, A cava ko a kunea, ko sa cakava kina na ka oqo?

¹¹A sa kaya ko Eparaama, Au a kaya e lomaqu, E dina beka era sega ni rerevaka na Kalou ko ira e na yasana oqo; a ra na vakamatei au e na vuku ni watiqu:

¹²ia ka sa dina ga ni ganequ ko koya; sa luve i tamaqu, ia ka sega ni luve i tinaqu; a sa yaco me watiqu:

¹³a sa yaco ni sa vakasesei au na Kalou mai na vale i tamaqu, au a qai kaya vua, sa dua na nomu i loloma oqo mo cakava vei au; a veiyasana kecega edaru lako kina mo kaya e na vukuqu, A ganequ ko koya.

¹⁴A sa kauta ko Apimeleki eso na sipi, kei na pulumokau, kei na tamata, kei na vada, ka solia vei Eparaama, a sa vakasuka talega vua na watina ko Sera.

¹⁵A sa kaya ko Apimeleki, Raica, sa tu e matamu na noqu vanua: a yasana ko vinakata, mo tiko kina.

¹⁶A sa kaya vei Sera ko koya, Raica, ka'u sa solia vua na ganemu e dua na udolu na tiki ni siliva: raica, ena nomu ka me tabonaki kina na matamu vei ira kecega era tiko kei iko, kei ira kece *na tani*: ia sa vunauci ko koya.

¹⁷A sa masuta na Kalou ko Eparaama: a sa vakabulai Apimeleki na Kalou, kei na watina kei iratou na nona vada; a ra sa vakasucu.

¹⁸Ni ka sogota sara ko Jiova na ketedra kecega na lewe-ni-vale i Apimeleki, e na vuku i Sera, na wati i Eparaama.

Nai Vakatekivu 21

Sa sucu ko Aisake, 1-8. Sa vakatalai tani ko Eka kei Isimeli, a sa voleka ni mate e na viagunu, a sa vakaraitaki na wai, 9-21. Sa ia na veiyalayalati kei Eparaama ko Apimeleki, 22-34.

¹A sa talevi Sera ko Jiova me vaka ka kaya eliu, a sa cakacaka vei Sera ko Jiova me vaka na nona vosa.

²A sa kunekune ko Sera, ka vakasucuma vei Eparaama e dua na luvena tagane ni sa qase mai ko koya, e na gauna ka loku, ka sa vosa kina vua na Kalou.

³Ia ko Eparaama sa vakayacana na luvena ko Aisake o koya ka vakasucuma ko Sera.

⁴A sa cilivi Aisake na luvena ko Eparaama, ni sa qai bogi walu, me vaka ka vakarota vua na Kalou.

⁵A sa dua na drau na yabaki i Eparaama, ni sa sucu na luvena ko Aisake.

⁶A sa kaya ko Sera, Sa vakadredretaki au na Kalou; era na dredre vata kei au ko ira kece era na rogoca.

⁷Sa kaya talega ko koya, Ko cei me kaya vei Eparaama eliu, ena vakasucuma na gone ko Sera? ni'u sa vakasucuma e dua na luvena tagane ni sa qase mai ko koya.

⁸A sa tubu na gone, ka sa kali: a sa cakava e dua na magiti levu ko Eparaama e na siga ka kali kina ko Aisake.

⁹Ia ko Sera sa raica na luvedrau ko Eka na yalewa ni Ijipita, kei Eparaama, ni sa veivakalialiai tiko.

¹⁰A sa kaya kina vei Eparaama ko koya, Mo vakatala yani na yalewa bobula oqo kei na luvena: ni na sega ni taukei vata na luvena na yalewa bobula oqo kei na luvequ ko Aisake.

¹¹A sa ka ni rarawa sara vei Eparaama na ka oqo, ka e na vuku ni luvena.

¹²A sa kaya vei Eparaama na Kalou, Me kakua ni ka ca vei iko e na vuku ni gone, e na vuku talega ni nomu yalewa bobula: na ka kecega sa kaya vei iko ko Sera, mo vakayacora; ni na vakatokai me nomu na kawa i Aisake ga:

¹³ia ko koya talega na luvena na yalewa bobula ka'u na vakatubura me matanitu, ni sa nomu kawa.

¹⁴A sa sou e na mataka ko Eparaama, ka kauta na kakana, kei na saqa wai, ka solia vei Eka, ka viritaka ki na usouso ni domona, kei na gone, ka vakatala yani: a sa lako yani ko koya, a sa lako sese voli mai na loma ni vanua mai Pieri-sepa.

¹⁵A sa maca na saqa, a sa biuta na gone ko koya ki na dua na ruku ni kau:

¹⁶a sa la'ki tiko me donuya, sa vakabeka na kena yawa sa vanataki e dua na gasau: ni sa kaya ko koya, Me'u kakua ni raica ni ciba na gone. A sa tiko donuya, a sa tabalaka na domona, ka tagi.

¹⁷A sa rogoca na domo ni gone na Kalou; a sa kaci vei Eka na agilose ni Kalou mai lomalagi, a sa kaya vua, A cava sa manati iko, Eka? kakua ni rere; ni sa rogoca na Kalou na domo ni gone e na tikina sa koto kina:

¹⁸mo tu cake, mo keveta cake na gone, ka taura e ligamu; ni'u na vakamatanitulevutaki koya.

¹⁹A sa vakamatamatuataki koya na Kalou, a sa kunea e dua nai keli wai; a sa lako ko koya, ka vakasinaita na saqa e na wai, ka vagunuva na gone.

²⁰A sa tiko kei na gone na Kalou; a sa tubu ko koya, ka tiko mai na loma ni vanua, ka yaco me tamata dauvanavana.

²¹A sa tiko mai na lekutu mai Perana: a sa kauta vua ko tinana e dua me watina mai na vanua ko Ijipita.

²²Ia e na gauna ko ya, erau a vosa vei Eparaama ko Apimeleki, kei Fikoli na kapiteni ni nonai valu, ka rau kaya, Sa tiko vata kei iko na Kalou e na ka kecega ko sa cakava:

²³o koya mo bubului eke vua na Kalou ni ko na sega ni valavala vakailasu vei au, se vua na luvequ, se vua na makubuqu: mo kitaka ga vei au, ki na vanua talega ko sa tiko vulagi kina, me vaka na loloma ka'u sa kitaka vei iko.

²⁴A sa kaya ko Eparaama, Au na bubului vakakina.

²⁵A sa vunauci Apimeleki ko Eparaama e na vuku ni keli wai, era kovea na tamata nei Apimeleki.

²⁶A sa kaya ko Apimeleki, Au sa sega ni kila se ko cei sa kitaka na ka oqo: ia ko iko talega ko a sega ni mai tukuna vei au, ia ka'u a sega talega ni rogoca eliu au kila edaidai ga.

²⁷A sa kauta na sipi kei na pulumokau ko Eparaama, ka solia vei Apimeleki; a rau a veiyalayalati koi rau.

²⁸A sa kauta e vitu na lami yalewa ko Eparaama me tu vakai iratou.

²⁹A sa kaya vei Eparaama ko Apimeleki, Sa vakaevei na lami yalewa e vitu oqo, ko sa kauta me tu vakai iratou?

³⁰A sa kaya, Mo kauta mada vei au na lami yalewa e vitu, me noqu i vakadinadina, ni ka'u sa kelia nai keli-wai oqo.

³¹O koya sa vakatokai kina na tikina ko ya ko Pieri-sepa; ni rau a bubului ruarua.

³²A rau sa ia na veiyalayalati mai Pieri-sepa: sa qai cavu tu ko Apimeleki, kei Fikoli na kapiteni ni nonai valu, a rau a lesu tale ki na vanua ko Filisitia.

³³A sa tea mai Pieri-sepa e dua na kau *ko Eparaama*, ka masuta maikina na yaca i Jiova, na Kalou e Seg a ni mudu.

³⁴A sa vuqa na siga sa tiko kina ko Eparaama e na vanua ko Filisitia.

Nai Vakatekivu 22

Sa kaya vei Eparaama ko Jiova me vakacabora na Iuvena, 1,2. A sa vakabauta ko Eparaama; a sa tarova na Kalou; a sa qai vakacabora na sipi mei sosomi ni Iuvena, 3-14. Sa vosavakalougatataki Eparaama na Kalou, 15-19. A kawa ni tuaka i Eparaama, 20-24.

¹Sa oti na ka oqori, sa qai vakatovolei Eparaama na Kalou, a sa kaya vua, I Eparaama. A sa kaya ko koya, Koi au, noqu *Turaga*

²A sa kaya ko koya, Mo kauta mada na luvemu, na luvemu e dua bauga, ko Aisake ko sa lomana, ka lako ki na vanua mai Moraia; ka vakacabori koya kina mei soro kama e na dua na ulu-ni-vanua ka'u na vakatakila vei iko.

³A sa sou e na mataka ko Eparaama, ka vauca nai vodovodo ki na nona asa, ka kauta vata kaya e le rua na nona cauravou, kei Aisake na Iuvena, ka taya

na buka ni soro kama, ka ia, ka lako vaka ki na yasana ka vosa kina vua na Kalou.

⁴Ia e na kenai katolu ni siga sa ta cake ko Eparaama, ka raica na yasana ni sa vakayawa tu.

⁵A sa kaya ko Eparaama vei rau na nona cauravou, Drau tikotiko ga eke kei na asa; ia keirau na lako kei na gone ki na yasana ko ya me soro, ka lako tale mai vei kemudrau.

⁶A sa kauta na buka ni soro kama ko Eparaama, ka tauca vei Aisake na luvena; a sa kauta e ligana na buka sa waqa, kei nai sele: e rau a lako vata ruarua.

⁷A sa vosa vei Eparaama na tamana ko Aisake, ka kaya, I ratu. A sa kaya, Sa vakaevei, na luvequ. A sa kaya *ko Aisake*, Sa tu na buka kei na buka sa waqa; ia sa evei mada na lami mei soro kama?

⁸A sa kaya ko Eparaama, Na luvequ, ena vakarautaka na Kalou e dua na nona lami mei soro kama. A rau a lako vata ruarua tiko.

⁹A rau a yaco ki na tikina ka vosa kina vua na Kalou; a sa cakava maikina nai cabocabo-ni-soro ko Eparaama, a sa tuva na buka; a sa vesuki Aisake na luvena, ka vakotora ki nai cabocabo-ni-soro e na dela ni buka.

¹⁰A sa dodoka na ligana ko Eparaama, ka taura nai sele, ka me vakamatea na luvena.

¹¹A sa kaci vua mai lomalagi ko koya na Agilose i Jiova, a sa kaya, I Eparaama, i Eparaama! A sa kaya, Koi au ga noqu Turaga.

¹²A sa kaya ko koya, Mo kakua ni dodoka na ligamu vua na gone, ia mo kakua ni kitaka vua e dua na ka: ni'u sa qai kila ko sa rerevaka na Kalou, ni ko sa sega ni bureitaka vei au na luvemu, na luvemu e dua bauga.

¹³A sa ta cake ko Eparaama, ka rai voli, ka raica, *sa tiko* mai dakuna e dua na sipi tagane sa tacori e na kau na kenai leu; a sa la'ki taura mai na sipi tagane ko Eparaama, ka vakacabora mei soro kama mei sosomi kei luvena.

¹⁴A sa vakatoka na yaca ni tikina ko ya ko Eparaama ko Jiova jaire: me vaka sa kainaki ka yacova na siga oqo, Mai na ulu-ni-vanua ena vakarautaka ko Jiova.

¹⁵A sa kaci vakarua vei Eparaama mai lomalagi ko koya na Agilose i Jiova,

¹⁶ka kaya, Sa vaka ko Jiova, Au sa bubului ki na yacaqu; ni ko sa cakava na ka oqo, ka sa sega ni bureitaka na luvemu, na luvemu e dua bauga;

¹⁷au na vakalougatataki iko vakalevu, ka vakavuqataka vakalevu na nomu kawa me ra vaka na kalokalo ni lomalagi, kei na nuku mai matasawa; ia ena taukena na matamata-ni-koro ni nodra meca ko ira na nomu:

¹⁸ena kalougata talega na veimatanitu kecega e vuravura e na nomu kawa; ni ko a vakarorogo ki domoqu.

¹⁹A sa lesu tale vei rau na nona cauravou ko Eparaama; a ratou sa cavu tu ka lako vata ki Pieri-sepa: a sa tiko mai Pieri-sepa ko Eparaama.

²⁰Sa oti na ka oqo sa tukuni vei Eparaama, ka vaka, Raica, ko Milika, sa vakasucu gone talega era luvei Neori na tuakamu;

²¹ko Usa na nona ulumatua, kei Pusa na tacina, kei Kemueli na tama i Erami,

²²kei Kiseti, kei Eso, kei Pilitasa, kei Jetilafi, kei Pecueli:

²³ia sa luve i Pecueli ko Repeka: ko iratou na lewe walu oqo sa vakasucuma ko Milika, na tamadratou ko Neori na tuaka i Eparaama.

²⁴A watina lailai talega, na yacana ko Reuma, sa vakasucumi Tipa, kei Keama, kei Teasi, kei Meeka.

Nai Vakatekivu 23

A mate i Sera, 1,2. Sa volia ko Eparaama e dua na tiki ni vanua mei bulubulu, a sa buluti Sera, 3-20.

¹Ia ko Sera, sa dua na drau ka ruasagavulu ka vitu na nona yabaki:oqo na veiyabaki ni bula i Sera.

²Sa ciba ko Sera mai Kiriaci-aripa, (ko ya ko Ipironi,) e na vanua ko Kenani: a sa lako mai ko Eparaama me yasovaki Sera, ka tagicaki koya.

³A sa tu cake ko Eparaama mai vua na nona ka mate koto, ka vosa vei ira na luve i Eci, ka kaya,

⁴Koi au na kai tani ka sa tiko vakavulagi vei kemudou: dou solia mai me noqu e dua na tiki ni vanua mei bulubulu vei kemudou, me'u buluta kina na noqu mate me yali kina e mataqu.

⁵A ra sa vosa vei Eparaama na luve i Eci, ka kaya vua,

⁶Mo ni rogoci keitou mada, noqu turaga: Koi kemuni na turaga sa vaka na kalou e na keimami maliwa: e na neimami bulubulu digitaki mo ni buluta nomuni mate: sa sega e dua na tamata me bureitaka vei kemuni na nonai bulubulu, ka mo ni buluta ga na nomuni mate.

⁷A sa tu cake ko Eparaama, ka cuva vei ira na lewe ni vanua, io vei ira na luve i Eci;

⁸a sa veivosaki kei ira, ka kaya, Kevaka sa lomamudou me'u buluta na noqu mate me yali e mataqu, dou rogoci au mada, ka vakamasuti Efironi na luve i Soari e na vukuqu,

⁹me solia vei au na nona qara-vatu mai Makipila, sa tu yani mai nai yalayala ni nona veiwere: ia me solia mada me noqu, ka me'u solia vua na kenai voli dodonu e nai lavo, ka me noqu tiki ni vanua mei bulubulu e na kemudou maliwa.

¹⁰A sa tiko e na kedra maliwa na Itaiti ko Efironi. A sa vosa vei Eparaama ko Efironi na Itaiti, ni ra rogoca tiko na Itaiti kecega, io ko ira kecega era curu ki na matamata ni nona koro a sa kaya,

¹¹Me kakua mada noqu turaga, mo ni rogoci au ga: a tiki ni vanua ko ya, ka'u sa solia vei kemuni, kei na qara-vatu sa tiko kina, ka'u sa solia vei kemuni, e na mata ni luedra na noqu mataqali, ka'u sa solia vei kemuni: ni buluta mada na nomuni mate.

¹²A sa cuva sobu e matadra na lewe ni vanua ko Eparaama;

¹³a sa vosa vei Efironi ni ra rogoca tiko na lewe ni vanua, ka kaya, Kevaka sa vinaka vei kemuni, mo ni rogoci au mada: au na solia nai lavo mei voli ni tiki ni vanua; mo ni taura mada, ka'u na qai buluta kina na noqu mate.

¹⁴A sa vosa vei Eparaama ko Efironi, ka kaya vua,

¹⁵Mo ni rogoci au mada, noqu turaga: a tiki ni vanua ko ya, sa rauta e va na drau na sikeli siliva; a cava oqo vei kedaru? ni buluta ga na nomuni mate.

¹⁶A sa vakarorogo vei Efironi ko Eparaama; a sa vakarautaka na siliva ko Eparaama me nei Efironi, ka cavuta ko koya ni ra rogoca na Itaiti, e va na drau na sikeli siliva, *nai lavo sa taurivaki* vei ira na tamata dauveivoli.

¹⁷Ia na tiki ni vanua nei Efironi mai Makipila, sa donui Mamire, na tiki ni vanua, kei na qara-vatu sa tiko kina, kei na kau kecega e na tiki ni vanua ko ya, sa volita na kena veiyasana kecega, sa vakataudeitaki

¹⁸vei Eparaama me nona, e matadra na Itaiti, e na kedra maliwa kecega era curuma na nona matamata ni koro.

¹⁹Sa oti na ka oqo, sa qai buluti Sera na watina ko Eparaama e na qara-vatu e na tiki ni vanua mai Makipila, sa donui Mamire: (ko ya ko Epironi) mai na vanua ko Kenani.

²⁰Ia na tiki ni vanua, kei na qara-vatu sa tiko kina, sa vakataudeitaki vei Eparaama, me nona vanua ni bulubulu maivei ira na Itaiti.

Nai Vakatekivu 24

Sa tala e dua ko Eparaama me qara e dua me wati i Aisake, 1-11. Sa masu na tamata me yaco na ka sa talai kina, 12-14. A sa yaco, 15-60. Sa lako kei na tamata ko Repeka, a sa yaco me wati i Aisake, 61-67.

¹A sa qase mai ko Eparaama, sa vuqa na nona yabaki: a sa dauvakalougatataki Eparaama ko Jiova e na ka kecega.

²A sa kaya ko Eparaama vua na nona kai matana o koya sa qase e nona vale, ko koya ka lewa na nona ka kecega, Mo daramaka mada na ligamu ki ruku ni sagaqu;

³ia ka'u na vakabubuluitaki iko mo bubului mada vei Jiova, ko koya na Kalou ni lomalagi, kei na Kalou ni vuravura, ka mo kakua kina ni kauta e dua me watina na luvequ maivei ira na goneyalewa ni Kenani, ko ira ka'u tiko e na kedra maliwa:

⁴ia mo lako ki na noqu vanua, vei ira na wekaqu, ka kauta maikina e dua me watina na luvequ ko Aisake.

⁵A sa kaya vua na tamata ko ya, Ia de sa na sega ni via muri au mai ki na vanua oqo na yalewa: me'u kauta tale vakaidina beka na luvemu ki na vanua ko a lako maikina?

⁶A sa kaya vua ko Eparaama, Mo qarauni iko mo kakua ni kauta tale ki kea na luvequ.

⁷Ko Jiova, ko koya na Kalou ni lomalagi, ko koya ka kauti au tani mai na vale nei tamaqu, kei na nodra vanua na wekaqu, ia ko koya ka vosa vei au, ka bubului vei au, ka kaya, Au na solia na vanua oqo vei ira na nomu kawa; ko koya ena tala na nona agilose me liutaki iko; ia ko na kauta maikina e dua me watina na luvequ.

⁸Ia kevaka sa na sega ni via muri iko mai na yalewa, ko na sega ni cala e na vuku ni nomu bubului vei au: ia mo kakua ga ni kauta tale ki kea na luvequ.

⁹A sa daramaka na ligana na tamata ki ruku ni saga i Eparaama na nona turaga, a sa bubului vua e na vuku ni ka ko ya.

¹⁰Ia na tamata ko ya ka kauta e tini na kameli maivei ira na kameli ni nona turaga, a sa lako; ni sa lewa ko koya nai yau kecega ni nona turaga; a sa ia, ka lako ki Mesopotemia, ki na koro i Neori.

¹¹A sa lewa na nona kameli me ra tekiduru sobu e nai bili ni koro, mai na dua nai keli wai, ni sa yakavi mai, io e na gauna era sa daulako yani kina na yalewa me taki wai.

¹²A sa kaya, Kemuni Jiova, na Kalou i Eparaama na noqu turaga, au masuti kemuni, mo ni vakayacora, na ka ka'u sa talai kina e na siga oqo, ka caka vakayalololoma vei Eparaama na noqu turaga:

¹³raica, au sa wavu tu mai nai keli wai; a ra na lako mai na nodra goneyalewa na lewe ni koro me taki wai:

¹⁴ia me yaco, na goneyalewa ka'u na kaya vua, Mo tauca sobu mada na nomu saqa, me'u gunu; ka sa na kaya ko koya, Mo gunu, ka'u na vagunuvi ira talega na nomu kameli: me sai koya mada ko ni sa lesia me nona na nomuni tamata ko Aisake; ia ka'u na kila kina ni kemuni sa caka vakayalololoma vua na noqu turaga.

¹⁵A sa yaco, ni sa vosa tiko koya, raica, sa lako mai, a sa colata tu na nona saqa, ko Repeka, na luve i Pecueli, o koya na luve i Milika, na wati i Neori, na tuakai Eparaama.

¹⁶A sa matavinaka sara na goneyalewa oqo, a goneyalewa dina, sa sega na tagane erau veiyacovi kaya; a sa lako sobu ki nai keli-wai, ka vakasinaita na nona saqa, ka cabe tale mai.

¹⁷A sa cici na tamata me la'ki tavaki koya, a sa kaya, Mo vagunuvi au mada vakalailai e na wai mai na nomu saqa ne?

¹⁸A sa kaya ko koya, Ni gunu saka ga, noqu turaga: a sa vakusarawa ni tauca sobu ki na ligana na nona saqa, ka vagunuvi koya.

¹⁹Ia ni sa vagunuvi koya oti, sa kaya, Au na taki vei ira talega na nomu kameli, ka me ra mamau mada.

²⁰A sa vakusarawa ko koya, ka sova maca na nona saqa ki loma ni gunugunu ni manumanu, ka cici tale ki nai keli-wai me taki, a sa taki vei ira kecega na nona kameli.

²¹A sa kurabuitaki koya na tamata, ka tiko lo, ka me kila se sa vakayacora na ka sa talai koya kina ko Jiova, se segai.

²²Ia ni ra sa gunu oti na kameli, sa taura na tamata e dua na sau koula, na kena bibi e dua na afa sikeli, ka rua na qato ni ligana, e tini na *sikeli* koula na kedrau bibi:

²³a sa kaya, A luve i cei ko iko? mo tukuna mada mai vei au. Sa dua beka na tikina e na vale nei tamamu me keitou moce kina, se segai?

²⁴A sa kaya vua, Koi au na luve i Pecueli, ko koya na luvedrau ko Milika kei Neori.

²⁵Sa kaya talega vua, Sa levu vei keitou na co ni sila, kei na kedra na manumanu, kei na tikina mo dou moce kina.

²⁶A sa cuva na tamata, ka vakarokoroko vei Jiova:

²⁷A sa kaya, Me vakavinavinakataki ko Jiova na Kalou ni noqu turaga ko Eparaama, ko koya sa vakayacora tiko na nona loloma kei na nona vosa dina vua na noqu turaga: koi au, ni'u a lako tu e na sala, sa tuberi au ko Jiova ki na nodra vale na wekana na noqu turaga.

²⁸A sa cici yani na goneyalewa, ka tukuna vei ira na lewe-ni-vale i tinana na ka oqo.

²⁹A sa dua na gane i Repeka, na yacana ko Lepani: a sa cici yani vua na tamata ko Lepani, ki nai keli-wai.

³⁰Ia ni sa kunea na sau, kei na qato e na ligi i ganena, ka rogoca na vosa i Repeka na ganena, ni sa kaya, Sa vosa vakaoqo vei au na tamata; sa qai lako ko koya vua na tamata; ka raica, sa tu vata kei na kameli mai nai keli-wai.

³¹A sa kaya ko koya, Mo ni curu mai koi kemuni sa kalougata vei Jiova; a cava ko ni sa tu kina e tautuba? ni'u sa vakarautaka oti na vale, kei na tikina me nodra na kameli.

³²A sa curu ki vale na tamata; a sa luvata nai vodovodo ni kameli, a sa solia na co ni sila kei na kedra na kameli, kei na wai me vui kina na yavana, kei na yavadratou na tamata eratou tiko kaya.

³³A sa tau e matana na kakana: ka sa kaya ko koya, Au na sega ni kana, au na tukuna mada na ka ka'u sa talai mai kina. A sa kaya *ko Lepani*, Mo tukuna mada.

³⁴A sa kaya ko koya, Koi au na tamata nei Eparaama:

³⁵a sa vakalougatataka vakalevu na noqu turaga ko Jiova, a sa tubu me turaga yaco: a sa solia vua na qele ni sipi eso, kei na qele ni pulumokau eso, kei na siliva, kei na koula, kei na tamata, kei na vada, kei na kameli, kei na asa:

³⁶ia ko Sera, na watina na noqu turaga, sa vakasucuma e dua na luvema tagane na noqu turaga ni sa qase mai: a sa solia vua na nona ka kecega.

³⁷A sa vakabubuluitaki au na noqu turaga, ka sa kaya, Mo kakua ni kauta vua na lubequ e dua me watina maivei ira na goneyalewa ni kai Kenani, a nodra vanua ka'u sa tiko kina:

³⁸ia mo lako ga vei ira na noqu mataqali, ki na vale nei tamaqu, ka kauta mai e dua me watina na lubequ.

³⁹Ka'u a mani vaka vua na noqu turaga, De sa sega ni via muri au na yalewa.

⁴⁰A sa kaya vei au ko koya, Ko Jiova, ko koya ka'u sa daubula voli e matana, ena tala na nona agilose kei iko, ka vakayacora na ka ko sa talai kina; ia ko na kauta mai e dua me watina na lubequ, mai na noqu mataqali, kei na vale nei tamaqu:

⁴¹ia ko na qai sega ni cala e na vuku ni nomu bubului vei au, ni ko sa yaco vei ira na noqu mataqali; ia kevaka era sa sega ni solia e dua vei iko, ko na qai sega ni cala e na nomu bubului vei au.

⁴²Ia ka'u a lako mai edaidai ki nai keli-wai, ka'u a qai kaya, I Jiova, na Kalou ni noqu turaga ko Eparaama, kevaka ko ni sa vakayacora na ka ka'u sa talai mai kina:

⁴³raica, au sa tu mada mai nai keli-wai; ia me yaco, na goneyalewa ka sa lako mai me taki, ka'u sa kaya vua, Mo vagunuvi au mada vakalailai e na wai mai na nomu saqa;

⁴⁴ka sa kaya vei au ko koya, Mo gunu mada ko iko, ka'u na vagunuva talega na nomu kameli; me sai koya ga na yalewa sa lesia ko Jiova me nona na lufe ni noqu turaga.

⁴⁵Ni'u sa sega ni vosa oti e lomaqu, raica, sa lako mai ko Repeka, ka colata tu na nona saqa; a sa lako sobu ki nai keli-wai, ka taki mai: ka'u a qai kaya vua, Mo vagunuvi au mada.

⁴⁶A sa kusarawa ko koya, ka tauca sobu na nona saqa a sa kaya, Mo gunu; ka'u na vagunuva talega na nomu kameli. Au a qai gunu, a sa vagunuva talega na kameli ko koya.

⁴⁷Au a qai taroga, ka vaka, A luve i cei ko iko? A sa kaya, Koi au na luve i Pecueli, ko koya ka luve i Neori, kei Milika: au a qai daramaka na sau ki na ucuna, kei na qato ki na ligana.

⁴⁸Au a qai cuva, ka vakarokoroko vei Jiova, ka vakavinavinaka vei Jiova, na Kalou i Eparaama na noqu turaga, ko koya ka tuberi au e na sala dodonu, me'u kauta na luvena yalewa na tuakana na noqu turaga me *wati* ni luvena.

⁴⁹Ia oqo, kevaka dou sa *via* caka vakayalololoma ka dina vua na noqu turaga, dou tukuna vei au: ia kevaka e segai, dou tukuna vei au; ka me'u gole kina ki nai matau, se ki nai mawi.

⁵⁰Erau a qai vosa ko Lepani kei Pecueli, ka kaya, A ka oqo sa vakayacora ko Jiova; e dredre ni keitou vosataka vei iko na ka ca se na ka vinaka:

⁵¹Raica, sa tiko ko Repeka; mo kauta, ka lako, me watina na luve ni nomu turaga, me vaka sa kaya ko Jiova.

⁵²Ia ni sa rogoca na nodrau vosa na tamata nei Eparaama, sa cuva ki na qele vei Jiova.

⁵³Ia na tamata ko ya sa tara mai na ka sa caka e na siliva, kei na ka sa caka e na koula, kei nai sulu, ka solia kivei Repeka: sa solia talega na ka talei vua na ganena kei na tinana.

⁵⁴A ratou a kana ka gunu, ko koya kei na tamata eratou tiko kaya, ka moce: a ratou sa tu cake e na mataka, a sa kaya ko koya, Mo dou talai au mada vua na noqu turaga.

⁵⁵A rau sa kaya ko ganena kei tinana, Me tiko bogi vica mada vei keitou na goneyalewa, ke bogi tini walega; me qai lako ko koya.

⁵⁶A sa kaya vei iratou ko koya, Dou kakua ni tarovi au, ni sa vakayacora ko Jiova na ka ka'u sa talai kina; dou talai au mada me'u lako vua na noqu turaga.

⁵⁷A ratou sa kaya, Keitou na kacivi koya mada na goneyalewa, ka tarogi koya.

⁵⁸A ratou a kacivi Repeka, ka kaya vua, Ko na lako kei na tamata oqo, se segai? A sa kaya ko koya, Au na lako.

⁵⁹A ratou sa qai talai Repeka na wekadratou, kei na nonai mei, kei koya na tamata nei Eparaama, kei iratou na nona tamata.

⁶⁰A ratou sa vosavakalougatataki Repeka, ka kaya vua, Ko iko sa wekai i keitou, me ra oba vakaudolu na nomu kawa, ia me ra rawa na matamata-nikoro ni nodra meca ko ira na nomu kawa.

⁶¹A sa cavu tu ko Repeka, kei iratou na nona goneyalewa a ratou sa vodoka na kameli, ka muria na tamata: a sa kauti Repeka na tamata, ka lako yani.

⁶²Ia ko Aisake sa lako mai na sala sa lako ki nai keli-wai ko Leai-roi; ni sa tiko mai na vanua ki na ceva.

⁶³A sa lako yani ko Aisake ki na veiwere e na yakavi me vakanananu: a sa ta cake, ka rai yani, ka raica, sa lako mai na kameli.

⁶⁴A sa ta cake ko Repeka, ia ni sa kunei Aisake sa qai sobu mai na kameli.

⁶⁵Ni sa taroga oti ko koya vua na tamata, Ko cei na tamata ko ya sa lako mai e na veiwere me mai tavaki kedatou? A sa kaya na tamata, Ko ya na noqu turaga: a sa qai taura ko koya na pulou ni matana, ka puloutaki koya.

⁶⁶A sa tukuna vei Aisake na tamata na ka kecega ka cakava ko koya.

⁶⁷A sa kauti Repeka ko Aisake ki na vale laca i Sera na tinana, a sa qai yaco me watina; a sa lomani koya: a sa vakacegui ko Aisake ni sa mate ko tinana.

Nai Vakatekivu 25

A kawa i Eparaama ni sa watina ko Katura, 1-4. Sa vola na nonai yau, a sa mate, 5-10. A kawa i Isimeli, 12-18. Sa sucu ko Jekope kei Iso, 19-26. Sa volitaka na nonai tutu vakaulumatua ko Iso, 29-34.

1A sa la'ki vakawati tale ko Eparaama, ia na yaca ni yalewa ko Katura:

2a sa luvedrau ko Simirani, kei Jokisani, kei Mitani, kei Mitiani, kei Isipaki, kei Sua.

3Ia na luve i Jokisani ko Sipa, kei Titana. Ia na luve i Titana, era tagane, ko Asuri, kei Letusi, kei Leumi.

4Ia na luve i Mitiani era tagane, ko Ifa, kei Iferi, kei Enoke, kei Apaita, kei Elitea. Ko ira kece oqo na luve i Katura.

5A sa solia ko Eparaama na nona ka kecega vei Aisake.

6Ia vei ira na luvedratou na watina lalai, sa solia eso na ka ni loloma ko Eparaama, ni sa bula tiko ka talai ira tani maivei Aisake na luvema, vaka ki na tu-i-cake, ki na vanua vaka isiti.

7Ia na yabaki ni bula i Eparaama, ka bula kina ko koya, sa dua na drau ka vitusagavulu ka lima na yabaki.

8Sa qai ciba ko Eparaama, ka mate yani, ni sa qase vinaka mai, ia sa tamata qase, ka yabaki vuqa sara; a sa toki yani vei ira na kai nona.

9Ia koi rau na luvema ko Aisake kei Isimeli, erau a buluta e na qara-vatu mai Makipila, e nona tiki ni vanua ko Efironi na luve i Soari na Itaiti, sa donui Mamire;

10na tiki ni vanua ka volia ko Eparaama maivei ira na Itaiti: erau sa bulu kina ko Eparaama kei Sera na watina.

11Ia ni sa mate ko Eparaama, sa vakalouga-tataki Aisake na luvema na Kalou: a sa tiko ko Aisake mai nai keli-wai ko Leai-roi.

12Ia oqo na kawa i Isimeli, na luvedrau ko Eparaama kei Eka, na yalewa ni Ijipita, na vada i Sera:

¹³ia na yacadra na luve i Isimeli, era tagane, na yacadra me vaka na nodra veimataqali: na ulumatua i Isimeli, ko Nepeioci, kei Kitari, kei Atipieli, kei Mipisami,

¹⁴kei Misima, kei Tuma, kei Masa,

¹⁵ko Etari, kei Tima, ko Jeturi, ko Nefisi, kei Ketema:

¹⁶ko ira oqo na luve i Isimeli, kei na yacadra me vaka na nodra veikoro, kei na nodra i tikotiko; e le tinikarua na turaga me vaka na nodra veivanua.

¹⁷Ia na yabaki ni bula i Isimeli, e dua na drau ka tolusagavulu ka vitu na yabaki: a sa ciba ko koya, ka mate yani, ka sa toki yani vei ira na kai nona.

¹⁸A ra sa taukena na vanua mai Avila ka kauta ki Suri, ko ya sa donui Ijipita, e na sala vaka ki Asiria: ka sa tiko ko koya me donui ira na wekana kecega.

¹⁹Ia oqo na kawa i Aisake, na luve i Eparaama: sa sucu na luve i Eparaama ko Aisake:

²⁰ia sa vasagavulu na yabaki i Aisake, ni sa vakawati kei Repeka, na luve i Pecueli na kai Siria mai Petani-era, na gane i Lepani na kai Siria.

²¹A sa vakamasuti Jiova ko Aisake e na vuku ni watina, ni sa yava: a sa rogoci koya ko Jiova, a sa kunekune ko Repeka na watina.

²²A rau sa veivala na gone e ketena: a sa kaya ko koya, Kevaka sai koya, a cava ka'u sa vaka kina oqo? A sa la'ki tarogi Jiova.

²³A sa kaya vua ko Jiova, E rua na matanitu sa tiko e ketemu, Ia e rua na vanua mai na ketemu, erau na tawasei; Ia ena kaukauwa e dua na vanua ka malumalumu na vanua kadua; Ia ko koya sa qase ena qaravi koya sa gone.

²⁴Ia ni sa yaco na siga me vakasucu kina, raica, sa drua e ketena.

²⁵A sa sucu mai nai kadua ka sa damudamu taucoko, sa vaka e dua nai sulu vutivuti; a ra sa vakayacani koya ko Iso:

²⁶a sa oti, sa qai sucu mai na tacina, a sa taura tu na bukubuku-ni-yava i Iso na ligana; a sa vakayacani ko Jekope: a sa onosagavulu na yabaki i Aisake ni rau sa sucu.

²⁷A rau sa tubu na gone: a sa yaco me kena dau ni tobo manumanu e yavai va ko Iso, a tamata daulasa mai veikau; ia ko Jekope na tamata dautiko malua, ka sa tiko e na vale laca.

²⁸A sa lomani Iso ko Aisake, ka ni sa daukania na manumanu sa toboka; ia ko Repeka sa lomani Jekope.

²⁹A sa vakasasaqa rourou ko Jekope: a sa lako mai veikau ko Iso, a sa viakana;

³⁰a sa kaya vei Jekope ko Iso, Mo vakani au mada e narourou damudamu ko ya; ni'u sa viakana: o koya sa vakatokai kina na yacana ko Itomi Damudamu.

³¹A sa kaya ko Jekope, Mo volitaka vei au edaidai na nomu i tutu ni ulumatua.

³²A sa kaya ko Iso, Raica, ka'u sa vakarau mate; ka cava na kena yaga vei au na noqu i tutu ni ulumatua?

³³A sa kaya vua ko Jekope, Mo bubului kina vei au edaidai: a sa bubului kina vua; a sa volitaka na nona i tutu ni ulumatua vei Jekope.

³⁴A sa solia vei Iso ko Jekope na madrai, kei na rourou; a sa kana ka gunu, ka cavu tu, ka lako yani. Ia sa beca ko Iso na nonai tutu ni ulumatua.

Nai Vakatekivu 26

Sa tiko ko Aisake mai Kira e na dausiga, 1-5. Sa vunitaki watina ko Aisake, 6-11. Sa tubu me tamata yaco ko Aisake, 12-25. Sa la'ki veiyalayalati kaya ko Apimeleki, 26-33. Sa vakawati ko Iso, 34,35.

¹A sa dausiga na vanua, ka dua tani nai matai ni dausiga ka yaco e na gauna i Eparaama. A sa lako ko Aisake kivei Apimeleki na tui ni kai Filisitia, ki Kira.

²A sa rairai vua ko Jiova, ka kaya, Mo kakua ni lako sobu ki Ijipita; mo tikotiko ga e na vanua ka'u a vosa kina vei iko:

³mo tiko vulagi ga e na vanua oqo, ia ka'u na tiko vata kei iko, ka vakalougatataki iko: ni'u na solia vei iko, kei ira na nomu kawa, na veivanua kecega oqo; ia ka'u na vakataudeitaka na noqu bubului vei Eparaama na tamamu:

⁴ia ka'u na vakalewevuqataka na nomu kawa me ra vaka na kalokalo kei lomalagi, ka solia talega na veivanua kecega oqo vei ira na nomu kawa; ena kalougata talega na veimatanitu kecega e vuravura e na nomu kawa;

⁵ni sa vakarorogo ki na noqu vosa ko Eparaama, ka vakabauta na ka ka'u a lesia, na noqu i vakaro, na noqu i lesilesi, kei na noqu lewa.

⁶A sa tiko ga mai Kira ko Aisake:

⁷ia ko ira na tamata e na yasana ko ya, era taroga e na vuku ni watina: a sa kaya ko koya, A ganequ ko koya; ni sa rere ni kaya, A watiqu; *ni sa kaya*, De ra vakamatei au na tamata e na yasana ko ya e na vuku i Repeka, ni sa matavinaka ko koya.

⁸Ia ni sa tiko vakadede maikea ko koya, sa iro yani e na katuba ko Apimeleki na tui ni kai Filisitia, a sa raici Aisake ni rau sa veiqitori kei Repeka na watina.

⁹A sa kacivi Aisake ko Apimeleki, ka kaya, Raica, sa dina ga sa watimu: ia ka cava ko a kaya kina, sa ganemu ko koya? A sa kaya vua ko Aisake, E na vuku ni'u a kaya, De'u mate e na vukuna.

¹⁰A sa kaya ko Apimeleki, A cava mada na ka oqo ko sa mai kitaka vei keimami? e rawarawa me veimoceri loa kei na watimu e dua vei ira na tamata, ia ko sa qai vakavuna vei keimami nai valavala ca.

¹¹A sa vakaroti ira kecega na tamata ko Apimeleki, ka vaka, Ko koya sa tara na tamata oqo, se na watina, ena vakamatei vakaidina.

¹²A sa kabukaburaka e na vanua ko ya ko Aisake, ka kumuna na kena vakadrau e na yabaki ko ya: ka sa vakalougatataki koya ko Jiova:

¹³a sa tubu me tamata yaco na tamata oqo, a sa lako cake ka tubu tiko me vutuniyau sara:

¹⁴ni sa taukena na qele ni sipi, ka taukena na qele ni pulumokau, a sa le vuqa na nona tamata. A ra sa vuvutaki koya na kai Filisitia.

¹⁵Ia nai keli-wai kecega era kelia na tamata nei tamana, e na gauna i Eparaama na tamana, era sa vakasosoga e na qele ko ira na kai Filisitia.

¹⁶A sa kaya vei Aisake ko Apimeleki, Mo lako tani vei keimami; ni ko sa kaukauwa sara, a sa malumalumu koi keimami.

¹⁷A sa lako tani maikea ko Aisake, ka birika na nona veivale laca e na buca mai Kira, a sa tiko maikea.

¹⁸A sa kelia tale ko Aisake nai keli-wai, sa keli eliu e na gauna i Eparaama na tamana; ni ra sa vakasosoga na kai Filisitia ni sa mate ko Eparaama: a sa vakayacana e na yaca ka vakatoka kina eliu ko tamana.

¹⁹A ra sa kelikeli e na buca na tamata nei Aisake, ka sa rawa kina e dua nai keli-wai vure.

²⁰A sa veileti ko ira nai vakatawa ni manumanu mai Kira kei ira nai vakatawa ni manumanu i Aisake, a ra sa kaya, Sa neitou na wai: a sa vakatoka ko koya na yaca ni keli-wai ko Eseki; e na vuku ni ra sa veileti kaya.

²¹A ra sa kelia e dua tale nai keli-wai, a ra sa veileti talega kina; a sa vakayacana ko koya ko Sitina.

²²A sa toki maikea, ka kelia e dua tale nai keli-wai; a ra sa sega ni veileti kina; a sa vakayacana ko koya ko Riopoci; ni sa kaya, Sa qai vakalalagataki keda ko Jiova, ia eda na qai tubu e na vanua oqo.

²³A sa lako cake maikea ki Pieri-sepa.

²⁴A sa rairai vua ko Jiova e na bogi ko ya, ka kaya, Koi au na Kalou i Eparaama na tamamu; kakua ni rere, ni'u sa tiko vata kei iko, ia ka'u na vakalougatataki iko, ka vakalewevuqataka na nomu kawa, e na vuku i Eparaama na noqu tamata.

²⁵A sa cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro, ka masuta na yaca i Jiova, a sa birika maikea na nona vale laca: a ra sa kelia maikea e dua nai keli-wai na tamata i Aisake.

²⁶A sa lako vua ko Apimeleki mai Kira kei Ausaci e dua na nonai tokani, kei Fikoli na kapiteni ni nonai valu.

²⁷A sa kaya vei iratou ko Aisake, A cava dou sa lako mai kina vei au, ni dou sa cati au, ka talai au tani vei kemudou?

²⁸A ratou sa kaya, Keitou a kunea vakaidina ni sa tiko kei kemuni ko Jiova: ia keitou a kaya, Me dua mada na bubului vei kedatou, io vei keitou kei kemuni, me keitou ia talega na veiyalayalati kei kemuni;

²⁹ka mo ni kakua ni vakacacani keitou, me vaka keitou a sega ni vakacacani kemuni, ni keitou sa sega ni cakava vei kemuni e dua na ka ca, na ka vinaka ga, ka sa talai kemuni yani e na vakacegu: ia koi kemuni, ko sa kalougata vei Jiova.

³⁰A sa caka magiti vei iratou ko koya, a ratou sa kana ka gunu.

³¹A ratou sa sou e na mataka, ka bubului vakai iratou: a sa talatala vei iratou ko Aisake, a ratou sa lako tani vua e na vakacegu.

³²Ia e na siga dina ko ya, era sa lako mai na tamata nei Aisake, ka tukutuku vua e na vuku ni keli-wai era sa kelia, ka vaka, Keitou sa kunea na wai.

³³A sa vakayacana ko koya ko Sepa: o koya sa vakatokai kina na yaca ni koro ko ya ko Pieri-sepa ka yacova na gauna oqo.

³⁴Ia ni sa vasagavulu na yabaki i Iso, sa vakawati kei Jutici, *ko koyana luve i Pieri vei ira na Itaiti, kei Pasemaca na luve i Eloni vei ira na Itaiti:*

³⁵ia koi rau oqo sa rarawa kina na loma i Aisake kei Repeka.

Nai Vakatekivu 27

Sa vakaroti Iso ko Aisake, 1-5. Sa vakavulici Jekope ko tinana me vakaisini Aisake, 6-17. Sa kauta na kei Aisake ko Jekope, ka sa lasu vei tamana, ka sa vosavakalougatataki kina, 18-29. Sa qai lako ko Iso, a sa rarawa vakalevu ni sa butakoca ko Jekope na vosa ni veivakalougatataki, 30-40. Sa cati Jekope ko Iso, 41. Sa talai tani ko Jekope, 42-46.

¹Ia ni sa qase mai ko Aisake, a sa buawa na matana, me sega ni rai rawa, sa qai kacivi Iso na luvena sa ulumatua, a sa kaya vua, Na luvequ. A sa kaya vua, Raica, koi au.

²A sa kaya vua ko Aisake, Raica, ka'u sa qase mai, au sa sega ni kila na siga ka'u na mate kina:

³ia oqo, mo kauta mada na nomu i yaragi, na nomu taga gasau kei na nomu dakai titi, ka lako yani ki na veikau, ka tobo manumanu me qau;

⁴ka cakava vei au na kakana sa kana vinaka ka'u sa vinakata, ka kauta mai vei au me'u kania; ka me vosavakalougatataki iko na yaloqu, me'u qai mate.

⁵Ia ko Repeka sa rogoca ni sa vosa ko Aisake kivei Iso na luvena. A sa lako yani ki veikau ko Iso me tobo manumanu, ka me kauta mai.

⁶A sa vosa vei Jekope na luvena ko Repeka, ka kaya, Raica, ka'u a rogoca ni sa vosa ko tamamu vei Iso na tuakamu, ni sa kaya,

⁷Mo kauta mai vei au na manumanu sa tobo, ka cakava vei au na kakana vinaka, me'u kana kina, ka vosavakalougatataki iko e na mata i Jiova, me'u qai mate.

⁸Ia oqo, na luvequ, mo vakarorogo vei au e na ka ka'u sa vakarota vei iko.

⁹Mo lako mada ki na qele ni me, ka kauta mai vei au e rua na lufe ni me vinaka: ia ka'u na vakarautaka me kakana vinaka me kei tamamu, me vaka sa dauvinakata ko koya:

¹⁰ia ko na qai kauta vei tamamu, me kania ko koya, ka me vosavakalougatataki iko ni sa bula tiko.

¹¹A sa kaya ko Jekope kivei Repeka na tinana, Raica, ko Iso na tuakaqu, sa tamata vutuvutua, ia koi au, ka'u sa tamata drulua:

¹²de yamoci au ko tamaqu, ia ka'u na qai vaka na dauveivakaisini vua, ka'u na vakayacora vei au na cudru, ka segai na veivakalougatataki.

¹³A sa kaya vua ko tinana, Me tau vei au na kena cudru ka me kakua vei iko, na lufe: mo vakarorogo ga ki na noqu vosa, ka la'ki kauta mai vei au.

¹⁴A sa la'ki taura, ka kauta vei tinana: a sa cakava na kakana vinaka na tinana, me vaka na ka sa dauvinakata ko tamana.

¹⁵A sa tara ko Repeka nai sulu vinaka ka tu vua e vale, ka nei Iso na luvena ko koya sa qase, a sa vakaisulutaki Jekope na luvena sa gone:

¹⁶a sa vakaisulutaka na ligana, kei na domona sa drulua, e na kuli ni me:

¹⁷a sa solia vei Jekope na luvena na kakana vinaka, kei na madrai, ka vakarautaka oti ko koya.

¹⁸A sa lako vei tamana, ka kaya, Kemuni na tamaqu. A sa kaya ko koya, Raica, koi au; ko cei ko iko, na luvequ?

¹⁹A sa kaya vei tamana ko Jekope, Koi au ko Iso na nomu ulumatua; au sa cakava na ka ko ni a kaya vei au: mo ni duri mada, mo ni tiko ka kania na noqu manumanu sa tobo, ka me vosavakalougatataki au na yalomuni.

²⁰A sa kaya vua na luvena ko Aisake, E vakaevei ni ko sa kunea vakatotolo, na luvequ? A sa kaya, Ni sa kauta vakatotolo mai kivei au ko Jiova na nomuni Kalou.

²¹A sa kaya vei Jekope ko Aisake, Toro mada mai, me'u yamoci iko, na luvequ, se dina ni ko sa luvequ ko Iso, se segai.

²²A sa torovi Aisake na tamana ko Jekope; a sa yamoca, a sa kaya, A domona na domo i Jekope, ia na ligana na liga i Iso.

²³A sa sega ni kilai koya, ni sa vutuvutua na ligana me vaka na liga i Iso na tuakana: a sa qai vosavakalougatataki koya.

²⁴A sa kaya, Ko iko dina na luvequ ko Iso, se segai? A sa kaya, Sai au ga.

²⁵A sa kaya ko koya, Kauta mai vei au, ka'u na kania na manumanu sa toboka na luvequ, ka me vosavakalougatataki iko na yaloqu. A sa kauta vua, a sa kana: a sa kauta vua na waini, a sa gunu.

²⁶A sa kaya vua ko Aisake na tamana, Toro mada mai, ka reguci au, na luvequ.

²⁷A sa toro, ka reguci koya: a sa boica nai boi ni nonai sulu, a sa vosavakalougatataki koya, ka kaya, Raica, nai boiboi kei luvequ Sa vaka nai boiboi ni veiwere sa vakalougatataka ko Jiova:

²⁸Ia me solia ga vei iko na Kalou na tegu kei lomalagi, Kei na kena vinaka kei vuravura, Ka levu na sila, kei na waini:

²⁹Me qaravi iko na veimataqali, Ka cuva vei iko na veimatanitu: Mo turaga vei ira na wekamu, Ia me ra cuva vei iko na luve i tinamu; Me cudruvi ko ira era sa cudruvi iko, Ka me ra kalougata ko ira era vosavakalougatataki iko.

³⁰Ia ni sa vosavakalougatataki Jekope ko Aisake, ka sa qai lako tani walega ko Jekope mai vei Aisake na tamana, sa qai tale mai ko Iso na tuakana mai na nona tobo manumanu.

³¹A sa cakava talega ko koya na kakana vinaka, ka kauta vei tamana, a sa kaya vei tamana, Me duri mada na tamaqu, ka kania na manumanu sa toboka na luvena, ka me vosavakalougatataki au na yalomuni.

³²A sa kaya vua ko Aisake na tamana, Ko cei ko iko? A sa kaya ko koya, Koi au na luvemu, na nomu ulumatua, ko Iso.

³³A sa sautaninini vakalevu sara ko Aisake, ka kaya, Ko cei beka ko koya sa tobo manumanu, ka kauta mai vei au, ka'u sa kana kece kina, ni ko sa bera mai, ia ka'u sa vosavakalougatataki koya oti? io, ena kalougata ko koya.

³⁴Ni sa rogoca na vosa i tamana ko Iso, sa tagi vakalevu ka qoqolou vakararawa sara, ka kaya vei tamana, Mo vosavakalougatataki au, io koi au talega, na tamaqu!

³⁵A sa kaya, Sa lako vaqaseqase mai ko tacimu, a sa kauta tani na vosa mo vakalougatataki kina.

³⁶A sa kaya *ko Iso*, Sa sega beka ni vakayacani dina ko koya ko Jekope? ni sa qai vakarua oqo na nona cakacaka vaqaseqase vei au: sa kauta tani eliu na noqu i tutu vakaulumatua; ka raica, sa qai kauta tani oqo na vosa me'u vakalougatataki kina. A sa kaya, Sa sega beka ni vo tiko vei kemuni e dua na vosa me'u vakalougatataki kina?

³⁷A sa vosa vei Iso ko Aisake, ka kaya, Raica, ka'u sa qisi koya me turaga vei iko, ka'u sa soli ira kecega na wekana me qaravi koya; au sa vakaukauwataki koya e na sila kei na waini: ia ka cava me'u qai cakava vei iko, na luvequ?

³⁸A sa kaya vei tamana ko Iso, Sa dua bau li na nomu vosa ni veivakalouga tataki, na tamaqu? mo vosavakalouga tataki au, io koi au talega, na tamaqu! A sa tabalaka na domona ko Iso, ka tagi.

³⁹A sa vosa ko Aisake na tamana, a sa kaya vua, Raica, na nomu i tikotiko ena yawa mai na kena vinaka kei vuravura, Kei na tegu mai lomalagi:

⁴⁰Ia ko na bula e na nomu i seleiwau, ka qaravi koya na tacimu; Ia ena yaco ni ko sa kaukauwa, Ko na qai musuka tani na nonai vau mai na domomu.

⁴¹A sa cati Jekope ko Iso, e na vuku ni vosa ni veivakalouga tataki sa vosavakalouga tataki koya kina ko tamana: a sa kaya e lomana ko Iso, Sa voleka na veibogi eda tagicaki tamaqu kina, au na qai vakamatei Jekope na taciqu.

⁴²A sa tukuni vei Repeka na vosa oqo ni nona ulumatua ko Iso. A sa talaki vei Jekope na luvema sa gone, a sa kaya vua, Raica, na tuakamu ko Iso, sa vakacegui koya e na vukumu, *ni sa nakita* me vakamatei iko:

⁴³Ia oqo, mo vakarorogo mada vei au na luvequ; ka cavu tu, ka dro vei Lepani na ganequ mai Karana:

⁴⁴ka tiko kaya ka bogi vica walega, ka me oti mada na cudru katakata i tuakamu;

⁴⁵ka me oti mada vei iko na cudru i tuakamu, a sa guilecava na ka ko sa cakava vua: au na qai talaki vei iko, ka kauti iko maikeia: a cava so mo drau yali ruarua kina vei au e na dua na siga?

⁴⁶A sa kaya vei Aisake ko Repeka, Sa ka rarawa na noqu bula e na vukudra na goneyalewa i Eci: kevaka sa vakawati ko Jekope kei na dua vei ira na goneyalewa i Eci, sa vakataki ira na goneyalewa ni vanua oqo, a cava na kena yaga vei au na noqu bula?

Nai Vakatekivu 28

Sa talai Jekope ko Aisake me la'ki vakawati kei na dua vei ira na wekana, 1-5. Sa la'ki taura e dua tale na watina ko Iso vei ira na luve i Isimeli, 6-9. A tadra i Jekope, 10-22.

¹A sa kacivi Jekope ko Aisake, a sa vosavakalougatataka, ka vakarota, ka vaka vua, Mo kakua ni vakawati kei na dua na goneyalewa ni Kenani:

²mo cavu tu, mo lako ki Petani-eraama, ki na vale i Pecueli, na tama i tinamu; ka vakawati kei na dua maikea, maizei ira na luvena yalewa ko Lepani, na gane i tinamu.

³Ia me vakalougatataki iko na Kalou Kaukauwa, ka qisi iko mo vakaivakawa, ka vakalewevuqataki iko, mo tubu me tamata lewe vuqa sara;

⁴ka vakayacora vei iko na veivakalougatataki i Eparaama, io, vei iko, kei ira talega na nomu kawa; mo taukena na vanua ko sa tiko vulagi kina, ka solia vei Eparaama na Kalou.

⁵A sa talai Jekope yani ko Aisake: a sa lako ki Petani-eraama, kivei Lepani, na luve i Pecueli na kai Siria, na gane i Repeka, na tina i Jekope kei Iso.

⁶Ia sa kunea ko Iso ni sa vosavakalougatataki Jekope ko Aisake, a sa talai koya ki Petani-eraama, ka me kauta maikina e dua na watina; ia ni sa vosavakalougatataka, sa vakarota, ka vaka, Mo kakua ni vakawati kei na dua na goneyalewa ni Kenani;

⁷ia sa vakarorogo talega ko Jekope vei tamana kei tinana, a sa lako ki Petani-eraama;

⁸ka sa kunea ko Iso ni sa sega ni vinakata na goneyalewa ni Kenani ko Aisake na tamana;

⁹sa qai lako ko Iso kivei Isimeli, a sa vakaikuritaka na watina sa tiko vua, ni sa tauri Meelaci, na gane i Nepeioci, me watina, ko koya na luve i Isimeli, na luve i Eparaama.

¹⁰A sa lako tani mai Pieri-sepa ko Jekope, ka lako vaka ki Karana.

¹¹A sa donuya e dua na yasana, a sa moce kina, ni sa dromu na mata-ni-siga: a sa taura e dua na vatu e na yasana ko ya, ka tauca me nona kali, a sa koto sobu e na yasana ko ya.

¹²A sa tadra, ka raica, e dua nai kabakaba sa tu e vuravura, a sa yacovi lomalagi na muana: ka raica, sa kaba cake ka kevu sobu tiko kina ko ira na agilose ni Kalou:

¹³Ka, raica, sa tu mai muana ko Jiova, a sa kaya, Koi au ko Jiova na Kalou i Eparaama na tamamu, kei na Kalou i Aisake: a vanua ko sa koto kina ka'u na solia vei iko, kei ira na nomu kawa;

¹⁴ia na nomu kawa ena vaka na kuvu ni qele; ia ko na tete yani vaka ki ra, ka vaka ki na tu-i-cake, ka vaka ki na tokalau, ka vaka ki na ceva; ia ena kalougata vei iko kei na nomu kawa na veimataqali kecega e vuravura:

¹⁵Ka, raica, ka'u *na tiko* vata kei iko, ka vakabulai iko e na nomu i lakolako kecega, au na vakalesui iko talega ki na vanua oqo; ni'u na sega ni biuti iko, ka me'u cakava mada vei iko na ka ka'u a vosa kina vei iko.

¹⁶A sa yadra mai na nona moce ko Jekope, ka sa kaya, Sa tiko vakaidina ko Jiova e na yasana oqo, ia ka'u a sega ni kila.

¹⁷A sa rere ko koya, a sa kaya, A kena rerevaki na tikina oqo! sa sega ni ka tani oqo, a vale ga ni Kalou, kei na matamata-ni-koro kei lomalagi oqo.

¹⁸A sa sou e na mataka ko Jekope, a sa taura na vatu ka tauca oti me nona kali, a sa vakaduria me duru, a sa livia na waiwai ki delana:

¹⁹a sa vakatoka na yaca ni tikina ko ya ko Peceli [A vale ni Kalou]: ia na yaca ni koro ko ya eliu ko Lusa.

²⁰A sa bubului ko Jekope, ka kaya, Kevaka sa na tiko vata kei au na Kalou, ka vakabulai au e na sala oqo ka'u sa lako kina, ka solia vei au na kakana me'u kania, kei nai sulu me'u vakaisulu kina,

²¹ka'u sa lesu vakavinaka tale kina ki na vale i tamaqu; ena qai noqu Kalou ko Jiova:

²²ia na vatu oqo, ka'u sa vakaduria me duru, sa na vale ni Kalou: ia na ka kecega ko sa solia vei au, au na solia vakaidina na kenai katini vei kemuni.

Nai Vakatekivu 29

Sa yaco ki nai keli-wai mai Karana ko Jekope, 1-8. Sa qai lako mai ko Rejeli, a sa vukea ko Jekope, 9-12, ka qai lako ki na vale i Lepani, 13,14. Sa musuki Rejeli me watina, 15-20. Sa vakaisini Jekope ko Lepani, ka soli Lia vua, 21-26. Sa qaravi Lepani tale me nona ko Rejeli, 28-30. Sa vakasucu ko Lia, 31-35.

1Sa qai lako tu yani ko Jekope, ka yacova na nodra vanua ko ira mai na tu-i-cake.

2A sa rai yani, ka raica, sa dua nai keli-wai e na tiki ni vanua ko ya, ka raica, sa tolu na qele ni sipi sa koto voleka kina; ni ra sa dauvagunuva na qele ni sipi mai nai keli-wai ko ya: a sa sogo na gusu ni keli-wai e na dua na vatu levu.

3A sa dausoqoni vata ki kea na qele ni sipi kecega: a ra sa dauvaqiqica tani na vatu mai na gusu ni keli-wai, ka vagunuva na sipi, a qai vakasuka tale na vatu ki na kena tikina ki na gusu ni keli-wai.

4A sa kaya vei ira ko Jekope, Kemudou maivei, na wekaqu? A ra sa kaya, Koi keitou mai Karana.

5A sa kaya vei ira, Dou sa kilai Lepani na luve i Neori, se segai? A ra sa kaya, Keitou sa kila.

6A sa kaya vei ira, Sa bula vinaka, se segai? A ra sa kaya, Sa bula vinaka; ka raica, sa lako tiko mai ko Rejeli na luvena yalewa kei na sipi.

7A sa kaya ko koya, Raica, sa siga levu toka, ka sa bera na gauna me soqoni vata kina na manumanu: dou vagunuva mada na sipi, ka la'ki vakania.

8A ra sa kaya, E dredre, me sa soqoni vata kece mada na qele ni sipi, ka vaqiqici tani na vatu mai na gusu ni keli-wai; keitou qai vagunuva na sipi.

9Ni sa veivosaki tiko kei ira, sa lako mai ko Rejeli kei na sipi nei tamana: ni sa dauvakatawa ko koya.

10Ia ni sa kunei Rejeli ko Jekope, ko koya na luve i Lepani na gane i tinana, kei na sipi nei Lepani na gane i tinana, sa qai toro ko Jekope, ka vaqiqica na vatu mai na gusu ni keli-wai, ka vagunuva na qele ni sipi nei Lepani na gane i tinana.

11A sa reguci Rejeli ko Jekope, ka tabalaka na domona, ka tagi:

¹²a sa tukuna vei Rejeli ko Jekope ni sa taci i tamana, ka ni sa luve i Repeka: a sa cici yani ko koya, ka tukuna vei tamana.

¹³Ia ni sa rogoca ko Lepani nai tukutuku kei Jekope na luve i ganena, sa qai cici yani me la'ki veitata kaya, a sa mokota, ka reguca, ka kauti koya ki na nona vale. A sa mani tukuna vei Lepani na ka kecega oqo.

¹⁴A sa kaya vua ko Lepani, E dina ko sa suiqu ka lewequ. A sa tiko kaya ka vula dua.

¹⁵A sa kaya vei Jekope ko Lepani, E dodonu li mo qaravi au walega ni ko sa wekaqu? mo tukuna vei au se cava me kemui voli.

¹⁶A sa le rua na luvena yalewa ko Lepani: a yacana ka qase ko Lia, ia sa yacana ka gone ko Rejeli;

¹⁷sa mata malumalumu ko Lia; ia ko Rejeli, sa yago vinaka, ka matavinaka.

¹⁸A sa lomani Rejeli ko Jekope; a sa kaya, Au na qaravi iko ka yabaki vitu me noqu ko Rejeli na luvemu ka gone.

¹⁹A sa kaya ko Lepani, E vinaka me'u solia vei iko, ka ca me'u solia vua e dua na tamata tani: tiko mada vei au.

²⁰A sa qaravi koya ko Jekope ka yabaki vitu me nona ko Rejeli; a sa vaka sa bogi vica walega vua e na vuku ni nona loloma vua.

²¹A sa kaya vei Lepani ko Jekope, Mo solia mada na watiqu, ni sa oti na noqu cakacaka, ka me'u la'ki curu vua.

²²A sa vakasoqoni ira vata ko Lepani na tamata kecega e na yasana ko ya, ka cakava e dua na magiti.

²³Ia e na yakavi, sa tuberi Lia na luvena, ka kauta vua; a rau sa veiyacovi kaya.

²⁴A sa soli Silipa na nona vada ko Lepani kivei Lia na luvena, me *nona* vada.

²⁵Ia e na mataka, raica, sai koya ko Lia: a sa kaya ko koya vei Lepani, A cava oqo ko sa cakava vei au? au a sega li ni qaravi iko me watiqu ko Rejeli? a cava ko sa qai vakaisini au kina?

²⁶A sa kaya ko Lepani, E sega ni kenai valavala e na neimami vanua, me soli koya eliu na gone, ka soli koya emuri na qase:

²⁷mo vakaotia mada na kena wiki, keitou na qai soli koya talega oqo vei iko, e na vuku ni nomu cakacaka vei au ka yabaki vitu tale.

²⁸A sa kitaka vakakina, ko Jekope, ka vakaotia na kena wiki: ka sa soli Rejeli na luvena ko koya vua me watina.

²⁹A sa soli Pila na nona vada ko Lepani kivei Rejeli na luvena, me nona vada.

³⁰A sa curu talega vei Rejeli *ko Jekope*, a sa lomani Rejeli ga ka cati Lia, a sa qaravi koya ka vitu tale na yabaki.

³¹A sa raica ko Jiova ni sa cati ko Lia, a sa vakarawarawataka vua me vakasucu: ia sa yava ga ko Rejeli.

³²A sa kunekune ko Lia, a sa vakasucuma na luvena tagane, a sa vakayacani koya ko Rupeni: ni sa kaya, Sa kunea dina ko Jiova na noqu rarawa: o koya oqo sa na qai lomani au na watiqu.

³³A sa kunekune tale, ka vakasucuma na gonetagane; a sa kaya, Ni sa rogoca ko Jiova ni'u a cati, sa solia kina vei au na *gone* tagane talega oqo: a sa vakayacani koya ko Simioni.

³⁴A sa kunekune tale, ka vakasucuma na gonetagane; a sa kaya, Sa na qai vakabiti vei au na watiqu, ni'u sa vakasucuma e le tolu na luvena tagane: ka sa vakayacani koya kina ko Livai.

³⁵A sa kunekune tale, a sa vakasucuma na gonetagane; a sa kaya, Au na qai ia na vakavinavinaka vei Jiova: a sa vakayacani koya kina ko Juta: a sa qai cegu ni vakasucu.

Nai Vakatekivu 30

Sa vuvutaki tuakana ko Rejeli, ka solia na nona vada vei Jekope, 1-8. Sa qai solia na nona vada ko Lia, 9-13. Sa garova ko Rejeli na ka e kunea ko Rupeni, 14-16. Sa vakasucu tale ko Lia, 17-21. Sa vakasucu ko Rejeli, 22-24. Sa gu ki nona vanua ko Jekope: ia sa masuta ko Lepani me tiko ga, a sa yalataka na kenai voli, 25-36. A ka sa cakava ko Jekope me levu kina na nona manumanu 37-43.

¹Ia ni sa kunea ko Rejeli ni sa sega ni vakasucu vei Jekope, sa qai vuvutaki tuakana ko Rejeli; a sa kaya vei Jekope, Solia mada vei au na gone, de'u mate.

²A sa cudru sara vei Rejeli ko Jekope: a sa kaya, Koi au beka nai sosomi kei na Kalou, ko koya sa lewa mo kakua ni luvea?

³A sa kaya ko koya, Raica, na noqu vada ko Pila, mo curu vua; ka me vakasucu gone ni'u tenea, ka me'u vakaivakawa talega vua.

⁴A sa soli Pila na nona vada me watina: a sa mocera ko Jekope.

⁵A sa kunekune ko Pila, ka vakasucuma na gonetagane na luve i Jekope.

⁶A sa kaya ko Rejeli, Sa lewa e na vukuqu na Kalou, ka sa rogoca na noqu vosa, a sa solia vei au e dua na gonetagane: a sa vakayacani koya kina ko Tani.

⁷A sa kunekune tale ko Pila na vada i Rejeli, a sa vakasucuma nai karua ni luvedrau kei Jekope.

⁸A sa kaya ko Rejeli, Au sa veiqati sara kei tuakaqu, ia ka'u sa gumatua: a sa vakayacana ko Nafitalai.

⁹Ia ni sa kunea ko Lia ni sa cegu ni vakasucu, sa kauti Silipa na nona vada, a sa solia vei Jekope me watina.

¹⁰A sa vakasucuma e dua na luvedrau tagane kei Jekope, ko Silipa na vada i Lia.

¹¹A sa kaya ko Lia, Sa lako mai na vinaka. A sa vakayacani koya ko Kata.

¹²A sa vakasucuma nai karua ni luve i Jekope ko Silipa na vada i Lia.

¹³A sa kaya ko Lia, Au sa kalougata, ni ra na vosavakalougatataki au na goneyalewa: a sa vakayacani koya ko Aseri.

¹⁴A sa lako voli yani ko Rupeni e nai tabayabaki sa tamusuki kina na witi, a sa kunea eso na tuta mai na veico, a sa kauta mai kivei Lia na tinana. A sa kaya vei Lia ko Rejeli, Mo solia mada vei au eso na nona tuta na luvemu.

¹⁵A sa kaya vua ko koya, E ka lailai beka ni ko sa kauta tani na watiqu? ia ko sa via kauta talega na nona tuta na luvequ, oi? A sa kaya ko Rejeli, Ia drau na moce vata kaya e na bogi oqo ka me qau na nona tuta na luvemu.

¹⁶A sa tale mai na veico ko Jekope e na yakavi, a sa la'ki tavaki koya ko Lia, ka kaya, Ko na mai moceri au; ni'u sa voli iko dina ga e na nona tuta na luvequ. A sa moce kaya ko koya e na bogi ko ya.

¹⁷A sa rogoci Lia na Kalou, a sa kunekune ko koya, a sa vakasucuma na kenai kalima ni luvedrau tagane kei Jekope.

¹⁸A sa kaya ko Lia, Sa solia vei au na Kalou na ka ka'u a volia, ni'u a solia na noqu vada vua na watiqu: a sa vakayacani koya ko Isakari.

¹⁹A sa kunekune tale ko Lia, a sa vakasucuma na kenai kaono ni luvedrau tagane kei Jekope.

²⁰A sa kaya ko Lia, Sa solia vei au na Kalou nai loloma vinaka; sa na qai via tiko vata kei au na watiqu, ka ni'u sa vakasucuma e le ono na luvema tagane: a sa vakayacani koya ko Sepuloni.

²¹Ia emuri, sa vakasucuma e dua na luvema yalewa, a sa vakayacani koya ko Taina.

²²A sa nanumi Rejeli na Kalou, a sa rogoci koya na Kalou, ka vakarawarawata vua me vakasucu.

²³A sa kunekune ko koya, ka vakasucuma e dua na luvema tagane; a sa kaya, Sa kauta tani na noqu madua na Kalou:

²⁴a sa vakayacani koya ko Josefa; a sa kaya, Me kuria tale vei au e dua na luvequ tagane ko Jiova.

²⁵Ia ni sa vakasucumi Josefa ko Rejeli, sa qai kaya vei Lepani ko Jekope, Mo laivi au me'u lako ki na noqu yasana, kei na noqu vanua:

²⁶Mo solia na watiqu kei na luvequ, ko iratou ka'u sa qaravi iko kina, ka me'u lako: ni ko sa kila na noqu cakacaka ka'u sa cakava vei iko.

²⁷A sa kaya vua ko Lepani, Kevaka ko sa lomani au, *mo tiko ga*: ni'u sa kila vinaka sa vakalougaatataki au ko Jiova e na vukumu.

²⁸Sa kaya talega ko koya, Tukuna vei au na kemui sau, ka'u na solia.

²⁹A sa kaya ko koya, ko sa kila na noqu i valavala ni'u sa qaravi iko, kei na kena tiko vinaka na nomu manumanu vei au:

³⁰ni sa lailai na nomu ka ni'u a bera ni lako mai, a sa qai tubu me ka levu; ka sa vakalougaatataki iko ko Jiova ni ka'u sa tiko eke: ia oqo, ka'u na vakarautaka ninaica na nodra ka na noqu lewe ni vale talega?

³¹A sa kaya ko koya, A cava me'u solia vei iko? A sa kaya ko Jekope, E sega na ka mo solia vei au: kevaka ko na cakava vei au na ka oqo, ka'u na vakania *ka* vakatawa tale na nomu qele ni manumanu:

³²au na lako e loma ni nomu qele ni manumanu kecega e na siga edaidai, ka kauta tani maikina na manumanu kecega sa tavukadikadiri se sa tavutonotono, kei na sipi yadua sa loaloa, kei na me sa tavutonotono se sa tavukadikadiri; ia *ko ira sa vakaoqo emuri* ena kenai sau vei au.

³³Ia ena qai rairai vei iko e na gauna maimuri na noqu i valavala dodonu, ni ko sa la'ki raica na qau i sau: na me kecega sa na kune vei au, sa sega ni tavu kadikadiri se tavutonotono, se na sipi sa sega ni loaloa se damudamu sa macala sa butakoci.

³⁴A sa kaya ko Lepani, Raica, e vinaka vei au ke sa vaka na nomu vosa.

³⁵A sa kauta tani ko koya e na siga ko ya na me tagane sa vola koso ka tavutonotono, kei na me yalewa sa tavukadikadiri se tavutonotono, oqori kecega sa vulavula vakatikina, kei na sipi loaloa kecega, ka sa solia kivei iratou na luvena.

³⁶A sa lewa me rau veiyawaki kei Jekope na kena yawa e lakovi rawa e na siga e tolu: a sa vakania ko Jekope na kena vo ni qele ni manumanu i Lepani.

³⁷A sa taura ko Jekope na taba ni popila, kei na *taba* ni amodi kei na ivi ni papalagi; a sa karia na kulina vakatikina me rairai na vulavula e na taba ni kau:

³⁸ia na taba ni kau sa karia oti, sa viritura e na mata ni qele ni manumanu e nai gunugunu, e na tikina ka lako mai kina na qele ni manumanu me gunu; ni ra daukunekune ni ra lako mai me gunu.

³⁹A sa kunekune na qele ni manumanu e na mata ni taba ni kau, a sa vakasucuma na manumanu e vola koso, ka tavukadikadiri, ka tavutonotono.

⁴⁰A sa wasea tani ko Jekope na lami, a sa vaqara na mata ni *sipi* vaka ki na vola koso, kei na *sipi* loaloa kecega e na qele ni manumanu nei Lepani: a sa kauta na nona qele ni manumanu me tiko vakai ira, ka sega ni kauta me tiko kei na manumanu i Lepani.

⁴¹A sa yaco ni sa kunekune na manumanu kaukauwa, sa qai viritura na taba ni kau ko Jekope e na mata ni manumanu e nai gunugunu ka me ra kunekune e na maliwa ni taba ni kau.

⁴²Ia ni sa malumalumu na manumanu, sa sega ni viritura kina: a sa yaco me nei Lepani na ka malumalumu, ka nei Jekope na ka kaukauwa.

⁴³A sa vutuniyau vakalevu sara na tamata ko ya, a sa ka levu na nona manumanu, kei na nona vada, kei na tamata, kei na kameli, kei na asa.

Nai Vakatekivu 31

Sa kaya ko Jiova vei Jekope me lako tani, a rau sa vinakata na watina. 3-16. Sa ra qai dro vakavuni, 17-21. Sa muri koya ko Lepani, a rau sa veileti ko Jekope kei Lepani, 22-44. Erau sa qai veiyalayalati, a sa lesu tale ko Lepani, 45-55.

¹A sa rogoca ko koya na nodratou vosa na luve i Lepani ni ratou kaya, Ko Jekope, sa kauta tani na ka kecega nei tamadatou: ia sa vakaiyau vakaoqo e na ka nei tamadatou.

²A sa raica na mata i Lepani ko Jekope, ka sa qai dua tani mai vua.

³A sa kaya vei Jekope ko Jiova, Mo lesu mada ki na nodra vanua na tamamu, vei ira talega na wekamu; ia ka'u na tiko vata kei iko.

⁴A sa talaki ko Jekope ka kacivi Rejeli kei Lia *me rau lako* ki na veico ki na nona qele ni manumanu,

⁵a sa kaya vei rau, Au sa raica na matana na tamamudrau, ni sa qai dua tani mai vei au ka sa sega ni vaka eliu: ia sa tiko vata kei au na Kalou nei tamaqu:

⁶ia koi kemudrau, drau sa kila ni'u sa qarava e na noqu i gu kece na tamamudrau:

⁷Ka sa vakaisini au na tamamudrau, ka sa vukica vakatini na qau i voli: ia sa sega ni laivi koya na Kalou me vakacacani au:

⁸Kevaka sa kaya vakaoqo, Me kemui voli na kena sa tavukadikadiri; sa qai vakasucuma walega na manumanu na ka sa tavukadikadiri: ia kevaka sa kaya vakaoqo, Me kemui voli na kena sa vola koso; sa ra qai vakasucuma walega na manumanu na ka sa vola koso:

⁹ia sa kauta tani vakaoqo na Kalou na nona manumanu na tamamudrau, ka solia vei au.

¹⁰Ia sa yaco e nai tabayabaki sa ra kune kune kina na manumanu, ka'u a ta cake, ka kunea e na tadra, ka raica, na sipi tagane ka rikata na sipi sa vola koso, se tavukadikadiri, se veivolavolai

¹¹A sa kaya vei au e na tadra ko koya na agilose ni Kalou, I Jekope: ka'u a kaya, Koi au saka oqo.

¹²A sa kaya, Mo ta cake mada, ka raica, na sipi tagane kecega sa rikata na sipi sa vola koso, setavukadikadiri, se veivolavolai: ni'u sa kunea na ka kecega sa cakava vei iko ko Lepani:

¹³koi au na Kalou ni Peceli, ko a lumuta maikina na duru, ko a bubului *talega* kina vei au: ia mo cavu tu, mo lako tani e na vanua oqo, ka lesu ki na nodra vanua na wekamu.

¹⁴A rau sa vosa ko Rejeli kei Lia, ka kaya vua, Sa vo tiko li vei keirau e dua nai yau, se dua nai votavota, e na vale nei tama i keirau?

¹⁵Sa sega li ni vaka ko koya, keirau sa kai tani? ni sa volitaki keirau, ka sa vakaotia sara na neirau i lavo:

¹⁶ia nai yau kecega sa kauta tani na Kalou maivua na tama i keirau, sa neirau, kei na nodra na luve i keirau: ia mo kitaka ga na ka kece sa kaya vei iko na Kalou.

¹⁷A sa ia ko Jekope, ka vakavodoki iratou na luvena tagane, kei iratou na watina, e na kameli;

¹⁸a sa kauta yani na nona manumanu kecega, kei na nonai yau kecega sa rawata ko koya, io, na manumanu sa rawata ko koya, mai Petani-era, ka me lako kivei Aisake na tamana ki na vanua ko Kenani.

¹⁹Ia ko Lepani, sa la'ki kotiva na nona sipi: a sa butakoca na matakau nei tamana ko Rejeli.

²⁰Ia sa dro vuni yani maivei Lepani na kai Siria ko Jekope, ka ni sa sega ni tukuna vua ni sa dro ko koya.

²¹Sa dro ko koya, ka kauta na ka kecega sa nona; a sa cavu tu, ka qalo kosova na uciwai, a sa vaknamata ki na ulu-ni-vanua ko Kiliati.

²²Ia e na kenai katolu ni siga sa tukuni vei Lepani, sa dro ko Jekope.

²³A sa kauta vata kaya na wekana, a sa muri koya ka bogi vitu; a sa vauci koya mai na ulu-ni-vanua ko Kiliati.

²⁴A sa lako mai na Kalou kivei Lepani na kai Siria e na tadra e na bogi, a sa kaya vua, Mo qarauni iko mo kakua ni vosataka na ka vinaka se na ka ca vei Jekope.

²⁵A sa yaco sara vei Jekope ko Lepani. Ia ko Jekope, sa birika na nona vale laca e na ulu-ni-vanua: kei Lepani kei iratou na wekana, eratou a birika mai na ulu-ni-vanua ko Kiliati.

²⁶A sa kaya vei Jekope ko Lepani, A cava ko sa cakava, ni ko sa dro vakavuni vei au, ka kauta tani na luvequ yalewa, me vaka na bobula sa rawa e nai seleiwau?

²⁷A cava ko a dro vuni kina, ka lako lo yani; ka sega ni tukuna vei au, me'u talai iko yani e na marau kei na meke, na lali kei na api;

²⁸a sa sega ni rawa kina me'u reguca na lufequ tagane kei na lufequ yalewa? ko sa kitaka ga na ka lialia:

²⁹Sa rawarawa ga me'u vakacacani kemudou: ia na Kalou ni tamamudou sa vosa vei au e na bogi e na noa, a sa kaya, Mo qarauni iko mo kakua ni vosataka na ka vinaka se na ka ca vei Jekope.

³⁰Ia sa dodonu ga mo lako, ni ko sa gu sara ki na vale i tamamu, ia ka cava ko sa butakoca kina na noqu kalou?

³¹A sa vosa vei Lepani ko Jekope, ka kaya, Ni ka'u a rere: ni ka'u sa kaya, De ko kovea sara vei au na luvemu yalewa.

³²Ia ko koya ko sa kunea vua na nomu kalou, me kakua ni bula: e na mata ni wekadatou mo liaca na ka sa nomu ka sa tiko vei au, ka mo kauta vei iko. Ni sa sega ni kila ko Jekope sa butakoca ko Rejeli.

³³A sa curu ki na vale laca i Jekope ko Lepani, kei na vale laca i Lia, kei na nodrau vale laca na vada; a sa sega ni kunea. A sa curu yani e na vale laca i Lia, ka la'ki curuma na vale laca i Rejeli.

³⁴Ia ko Rejeli, ka kauta eliu na matakau, ka vunia e nai yaya ni kameli, ka sa tiko e delana. A sa vakasaqara e na veitiki ni vale laca tauoko ko Lepani, a sa sega ni kunea.

³⁵A sa kaya vei tamana ko koya, Me kakua ni ca vua na noqu turaga ni'u sa sega ni tu cake rawa e matamuni; ni sa tauvi au na mate vakayalewa. A sa vakasaqara ko koya, ia sa sega ni kunea na matakau.

³⁶A sa qai cudru ko Jekope, ka vunauci Lepani: a sa kaya vua, A cava na noqu cala, a cava na noqu i valavala ca, ko sa cici muri au kina vakaca?

³⁷Ia ko sa dikeva kece na noqu i yaya, sa dua beka nai yaya ni nomu vale ko sa kunea? Mo viritura mada e matadratou na wekamu, kei na wekaqu, me ra lewa vei kedaru.

³⁸Sa qai yabaki ruasagavulu ka'u sa tiko kei iko; a nomu sipi yalewa kei na nomu me yalewa sa sega ni lutudole, kei na sipi tagane ni nomu qele ni sipi ka'u sa sega ni kania:

³⁹A ka sa dresulaki ka'u sa sega ni kauta vei iko; au a sauma ga koi au; ko a tarogi au kina, se butakoci e na siga se na bogi.

⁴⁰Au *sa vakaoqo*, sa kani au na katakata e na siga, kei na liliwa e na bogi; a sa yali vei au na moce.

⁴¹Au a yabaki ruasagavulu e nomu vale; au a qaravi iko ka yabaki tinikava e na vuku ni luvemu yalewa ruarua, ka yabaki ono e na vuku ni nomu manumanu: ia ko a vukica vakatini na qau i voli.

⁴²Kevaka sa sega ni tiko vata kei au na Kalou ni noqu qase, na Kalou i Eparaama, ko koya sa rerevaka talega ko Aisake, ko sa qai vakatalai au wale tu ga. Sa kunea na noqu rarawa na Kalou, kei na oca ni ligaqu, ka vunauci *iko* e na bogi e na noa.

⁴³A sa kaya vei Jekope ko Lepani, Ko iratou na yalewa oqo era sa noqu yalewa, ko iratou na gone era sa noqu, sa noqu na manumanu talega na manumanu oqo, ka sa noqu na ka kecega ko sa raica: ia ka cava me'u qai kitaka edaidai vei iratou na yalewa oqo, se vei ira na luedra era sa vakasucuma?

⁴⁴Ia oqo, me daru veiyalayalati mada koi kedaru; ka me dua kina vei kedaru na kenai vakadinadina.

⁴⁵A sa vakaduria cake e dua na vatu ko Jekope, me tu.

⁴⁶A sa kaya ko Jekope vei ira na wekana, Dou tomitomika mai na vatu; a ra sa binia vata na vatu, ka me dua na suva: a ra sa kana vata mai na dela ni suva.

⁴⁷A sa vakayacana ko Lepani ko Jikari-saetuca: ia ko Jekope sa vakayacana ko Kaleti.

⁴⁸A sa kaya ko Lepani, Na suva oqo sa kenai vakadinadina vei kedaru edaidai. O koya oqo sa vakatokai kina na yacana ko Kaleti;

⁴⁹kei Misipa; ni sa kaya ko koya, Me vakaraici kedaru ko Jiova, ni daru sa dui tiko tani:

⁵⁰kevaka ko sa vakararawataki rau na lufequ yalewa, se ko sa vakawati kei na yalewa tani mei kuri ni lufequ yalewa, sa sega na tamata vei kedaru, ia na Kalou sa na kila vei kedaru.

⁵¹Sa kaya talega vei Jekope ko Lepani, Raica na suva oqo, ka raica na duru, ka'u sa viritura e na vukudaru,

⁵²Sai vakadinadina na suva oqo, ka sai vakadinadina na duru oqo, ni'u na sega ni sivia na suva oqo me'u lako vei iko, ka ni ko na sega ni sivia talega na suva oqo kei na duru oqo mo lako vakaca mai vei au:

⁵³na Kalou i Eparaama, kei na Kalou i Neori, na Kalou ni tamadrau, me lewa mada vei kedaru. A sa bubului ko Jekope vei koya sa rerevaka ko Aisake na tamana.

⁵⁴Sa qai vakacobora nai madrali ko Jekope mai na ulu-ni-vanua, a sa kacivi iratou na wekana me ra kana vata: a ra sa kana, ka moce e na bogi e na ulu-ni-vanua.

⁵⁵A sa sou e na mataka ko Lepani, a sa reguca na luvena tagane kei na luvena yalewa, a sa vosavakalougatataki ira: a sa lako ko Lepani, ka lesu ki na nona yasana.

Nai Vakatekivu 32

Sa rairai vei Jekope eso na agilose, 1,2. Sa talaki vei Iso ko koya, 3-6. Sa rerevaki Iso, 7,8; a sa masuta kina na Kalou, 9-12. A nona ka ni loloma vei Iso, 13-23. Sa veimoqe kaya e dua na agilose, 24-32.

¹A sa lako tu e nona sala ko Jekope, a ra sa sota kaya na agilose ni Kalou.

²Ia ni sa kunei ira ko Jekope, sa kaya, Oqo na matai valu ni Kalou. A sa vakatoka na yaca ni yasana ko ya ko Meeneimi [A matai valu e rua].

³A sa tala na mata ko Jekope me liu yani kivei Iso na tuakana, ki na vanua ko Sia, ki na vanua i Itomi.

⁴A sa vakaroti ira, ka kaya, Dou vosa vakaoqo vua na noqu turaga ko Iso; Sa kaya vakaoqo na nomu tamata ko Jekope, Au tiko vulagi vei Lepani, ka'u sa dede kina, ka yacova na gauna oqo:

⁵a sa tu vei au na pulumokau, kei na asa, na sipi, kei na tamata, kei na vada: ia ka'u sa qai talatala me'u tukuna vua na noqu turaga, ka me'u kune loloma vei iko.

⁶A ra sa lesu mai kivei Jekope nai talaki, a ra kaya, Keitou a lako vua na tuakamu ko Iso, a sa lako talega mai ko koya me mai tavaki iko, kei ira vata kaya na tamata e lewe va na drau.

⁷A sa rere vakalevu ko Jekope, a sa kidroa: a sa wasea rua na tamata era tiko kaya, kei na qele ni sipi, kei na pulumokau, kei na kameli;

⁸ni sa kaya, Kevaka sa lako mai ko Iso ki na dua nai vavakoso, ka mokuta, ena qai dro bula nai vavakoso kadua.

⁹A sa kaya ko Jekope, Na Kalou ni tamaqu ko Eparaama, kei na Kalou talega i Aisake na tamaqu, kemuni Jiova, ko ni a kaya vei au, Mo lesu ki na nomu vanua, ka vei ira na wekamu, ka'u na caka vinaka vei iko:

¹⁰au a sega ni yaga me'u rawata e dua na ka lailai e na nomuni loloma kecega, kei na nomuni vosa dina, ko ni sa cakava vei au na nomuni tamata; ni'u a qalo-kosova na Joritani oqo kei na noqu i titoko wale; ia ka'u sa qai tubu me rua nai vavakoso:

¹¹au masuti kemuni, mo ni vakabulai au mada mai na liga i Iso na tuakaqu: ni'u sa rerevaki koya, de sa lako mai ko koya ka mokuti au, kei ira vata na gone kei na tinadra:

¹²Ia ko ni a kaya, Ka'u na caka vinaka vakaidina vei iko, ka vakatubura na nomu kawa me ra vaka na nuku mai matasawa, sa sega ni wili rawa ni ra sa lewe vuqa.

¹³A sa moce maikea e na bogi ko ya: a sa taura mai na ka sa tiko vua me ka ni loloma vei Iso na tuakana;

¹⁴e rua na drau na me yalewa, ka ruasagavulu na me tagane, e rua na drau na sipi yalewa ka ruasagavulu na sipi tagane,

¹⁵e tolusagavulu na kameli yalewa kei na luvedra, e vasagavulu na pulumokau yalewa, ka tini na pulumokau tagane, ruasagavulu na asa yalewa, ka tini na luve ni asa.

¹⁶A sa solia kivei ira na nona tamata, me lako vakai koya na qele ni manumanu yadua; a sa kaya vei ira na nona tamata, Dou liutaki au yani, ka me veiyawaki na qele ni manumanu e dua kei na qele ni manumanu e dua.

¹⁷A sa vakarota vua sa liu, ka kaya, Ni sa sota kei iko ko Iso na tuakaqu, ka tarogi iko, A nei cei ko iko? ka ko sa lako kivei? ka nei cei na ka oqo sa liutaki iko?

¹⁸mo qai kaya, A nei Jekope na nomuni tamata; oqo nai loloma sa kau vua na noqu turaga ko Iso: ka raica, sa muri keitou talega ko koya.

¹⁹A sa vakarota nai karua talega, kei nai katolu, kei ira kecega era muria na qele ni manumanu, a sa kaya, Dou vosa vakaoqo vei Iso, ni dou sa veikune kaya:

²⁰ia dou kaya talega, Raica, sa muri keitou mai ko Jekope na nomuni tamata. Ni sa kaya ko koya, Au na vakayalovinakataka e na ka ni loloma sa liu yani, ia emuri ka'u na raica na matana; de sa vinakati au beka ko koya.

²¹A sa kau yani eliu na ka ni loloma: a sa tiko vata kei ira ko koya e na bogi ko ya.

²²A sa cavu tu ko koya e na bogi ko ya, ka kauti rau na watina, kei rau na nona vada, kei iratou na luvena tagane e le tinikadua, ia sa vutokosova na uciwai ko Japoki:

²³A sa kauti ira, ka talai ira me ra vutokosova na uciwai, ia sa tala ki tai kadua na nona ka.

²⁴A sa tiko duadua ko Jekope; a sa veimoqetaki kaya e dua na tamata ka yacova na kida ni mataka.

²⁵Ia ni sa kunea ko koya sa sega ni gumatua vua, sa tara na veiuturi ni dibina; a sa mavule na veiuturi ni dibi i Jekope, ni sa veimoqe tiko kaya.

²⁶A sa kaya ko koya, Mo laivi au mada me'u lako, ni sa kida na mataka. A sa kaya ko Jekope, Au na sega ni laivi iko, kevaka ko sa sega ni vosavakalougaatataki au mada.

²⁷A sa kaya vua ko koya, Ko cei na yacamu? A sa kaya, Ko Jekope.

²⁸A sa kaya, Ena sega tiko ni yacamu ko Jekope, ko Isireli ga: ni ko sa kaukauwa vua na Kalou kei ira na tamata, ka ko sa gumatua.

²⁹A sa taroga ko Jekope, Mo ni tukuna mada mai vei au na yacamuni. A sa kaya ko koya, A cava ko sa taroga kina na yacaqu? A sa vakalougaatataki koya maikea.

³⁰A sa vakatoka ko Jekope na yaca ni yasana ko ya ko Penueli [A mata ni Kalou]: ni keirau sa veikune kei na Kalou, ia ka'u sa bula tiko.

³¹A sa cadra vua na mata-ni-siga ni sa lako tani mai Penueli, a sa lokiloki tiko e dibina.

³²O koya era sega ni kania kina na ua mai na veiuturi ni dibi ko ira na Isireli, ka yacova na gauna oqo: ni sa tara ko koya na ua mai na veiuturi ni dibi i Jekope.

Nai Vakatekivu 33

Erau sa veitata ko Jekope kei Iso, a rau sa veilomani, 1-15. Sa lesu ki nona vanua ko Iso, 16. Sa yaco ki Sikemi ko Jekope, ka voli vanua kina, 18-20.

¹A sa ta cake ko Jekope, a sa rai yani, ka raica, sa lako mai ko Iso, kei ira vata kaya na tamata e lewe va na drau. A sa wasei iratou na gone kivei Lia, kei Rejeli, vei rau talega na vada.

²A sa lesi rau na vada kei iratou na luvedrau me ratou liu, kei Lia kei na luvena me tarava, kei Rejeli kei Josefa me muri sara.

³A sa liu sara vei ira ko koya, ka cuva vakavitu ki na qele, a sa toro vua na tuakana.

⁴A sa cici ko Iso me veitata kaya, a sa mokota, ka baleta na domona, ka reguca: a rau sa tagi.

⁵A sa ta cake, ka kunei iratou na yalewa kei na gone; a sa kaya, Ko cei ko ira oqo *era tiko* kei iko? A sa kaya, Na gone sa solia e na loloma na Kalou vua na nomuni tamata.

⁶Erau sa qai toro mai na vada, koi rau, kei iratou na luedrau, a ratou sa cuva:

⁷ko Lia talega kei iratou na luvena, eratou sa toro mai, ka cuva: a sa oti, sa qai toro mai ko Josefa kei Rejeli, a rau sa cuva.

⁸A sa kaya ko koya, A cava na kenai balebale ni vavakoso kecega oqo ka'u a veitata kaya? A sa kaya *ko Jekope*, A ka me'u kune loloma kina vua na noqu turaga.

⁹A sa kaya ko Iso, Sa levu na noqu ka, na taciqu; me tiko ga kei iko na nomu ka.

¹⁰A sa kaya ko Jekope, Me kakua mada, kevaka ko sa yalo vinaka vei au mo taura mada vei au na noqu ka ni loloma: ni sa vaka na noqu raica na mata ni Kalou na noqu raica na matamuni, ka ni ko sa yalovinaka vei au:

¹¹Mo ni kauta mada na noqu ka ni loloma sa kau vei kemuni oqo; ni sa loloma vei au na Kalou, ia ka'u sa rawata na ka kecega. A sa cikevi koya; a sa qai kauta.

¹²A sa kaya *ko Iso*, Daru yavala mada me daru lako, ia ka'u na liutaki iko.

¹³A sa kaya vua *ko Jekope*, Ko ni sa kila na noqu turaga ni ra sa malumalumu na gone, a sa vakaluveni na sipi kei na pulumokau *sa tiko* kei au; ni ra na mate kece talega na manumanu, kevaka era na kau vakayawa e na dua na siga:

¹⁴ni lako mada yani na noqu turaga mo liutaki au na nomu tamata; ia koi au, ka'u na lako vakamalua me vaka era rawata na manumanu sa liu tiko, kei ira na gone, me'u yaco mada ki Sia vua na noqu turaga.

¹⁵A sa kaya ko Iso, Me'u lesia mada eso na tamata era tiko vei au, me lako vata kei iko. A sa kaya ko koya, Mei cavai oqori? me'u kune loloma mada vua na noqu turaga.

¹⁶A sa lesu ko Iso e na siga ko ya, e na sala ki Sia.

¹⁷A sa lako voli yani ki Sukoci ko Jekope, a sa tara e dua na nona vale, a sa cakava eso na vale ni manumanu e na taba ni kau: o koya sa vakatokai kina na yaca ni yasana ko ya ko Sukoci.

¹⁸A sa yaco e na vakacegu ko Jekope, ki na koro ko Sikemi, mai na vanua ko Kenani, ni sa lako mai Petani-era ma koya; a sa birika na nona vale laca, ka me donuya na koro.

¹⁹A sa volia e dua na tiki ni vanua, maivei ira na luve i Amori, na tama i Sikemi, e na yasana ka birika kina na nona vale laca, ka sa dua na drau nai lavo na kenai voli.

²⁰A sa cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro, a sa vakayacana ko Eli-elo-e-Isireli.

Nai Vakatekivu 34

Sa vaqasei Taina ko Sikemi, ka kerea me watina, 1-12. Sa kaya ko ira na luve i Jekope me ra cilivi na kai Sikemi, 13-17. Sa vinakata ko ira, 18-24. Sa samuta na koro koi rau na luve i Jekope, 25-31.

¹Ia ko Taina, e dua na goneyalewa, na luve i Lia, kei Jekope, sa lako voli yani me raici ira na goneyalewa ni vanua ko ya:

²A sa raica ko Sikemi na luve i Amori na Aivaiti, na turaga ni vanua ko ya, a sa kauta, ka moce vata kaya, ka vaqasea.

³A sa vinakati Taina vakalevu na luve i Jekope, a sa lomani koya na goneyalewa, ka vosa vakayalololoma vua na goneyalewa.

⁴A sa vosa vei Amori na tamana ko Sikemi, ka kaya, Mo segata mada na goneyalewa oqo me watiqu.

⁵A sa rogoca ko Jekope ni sa vaqasei Taina na luvena ko koya: a ra sa tiko na luvena tagane kei na manumanu mai na veico; a sa tiko lo ko Jekope ka me ra tale mada mai.

⁶A sa lako yani vei Jekope ko Amori na tama i Sikemi, me rau veivosaki kaya.

⁷A ra sa lako mai na veico na luve i Jekope ni ra rogoca: a ra sa rarawa na tamata, ka cudru vakalevu, ka ni sa kitaka na ka lialia vei Isireli ko koya, ni sa mocera na luve i Jekope; a ka sa sega ni dodonu me caka.

⁸A sa veivosaki kei ira ko Amori, ka kaya, Sa guta na nomuni goneyalewa na yalona na luvequ: au masuti kemuni mo ni musuka vua me watina:

⁹ia me da veimusumusukitaki ira na luveda me ra vakawati, mo ni musuka na nomuni goneyalewa vei keimami, ka kauta na neimami goneyalewa vei kemuni:

¹⁰ka mo ni tiko ga kei keimami: sa koto e matamuni na vanua; mo ni tiko ka veivoli kina, ka rawata kina nai yau.

¹¹A sa kaya ko Sikemi vua na tama ni goneyalewa kei ira na ganena, Me'u kune loloma mada e matamuni, ia na ka kemuni sa cavuta ka'u na solia:

¹²me ka levu sara nai yau kei nai solisoli kemuni na cavuta vei au, ia ka'u na solia me vaka na ka kemuni na cavuta vei au: ia mo ni musuka ga na goneyalewa me watiqu.

¹³Ia ko ira na luve i Jekope, era sa vosa vaqaseqase vei Sikemi kei Amori na tamana, ni sa vaqasei Taina na ganedra:

¹⁴a ra sa kaya vei rau, E dredre ni keitou cakava na ka oqo, ka me musuka na gane i keitou ki na tamata sa sega ni cilivi; ni sa rogo ca vei keitou.

¹⁵E na ka duaduaga oqo keitou na rogoci kemudrau: Kevaka kemuni na vakataki keitou, ka me cili na nomuni tagane kecega;

¹⁶keitou na qai musuka na neitou goneyalewa vei kemuni, ka kauta na nomuni goneyalewa vei keitou, keitou na tiko talega kei kemuni, ia eda na dua vata ga:

¹⁷ia kevaka kemuni na sega ni rogoci keitou, mo ni cili; keitou na qai kauti koya na neitou goneyalewa, ka lako.

¹⁸A sa vinakata na nodra vosa ko Amori, kei Sikemi na luve i Amori.

¹⁹A sa sega ni berabera na cauravou ni kitaka na ka ko ya, ka ni sa rekitaki koya na luve i Jekope: ka sa tamata yalovakaturaga vei ira kecega e na mataqali i tamana.

²⁰A sa lako ko Amori kei Sikemi na luvena ki na nodrau matamata-ni-koro, ka vosa vei ira na lewe ni nodrau koro ka kaya,

²¹Ko ira na tamata oqo era tiko malua ga kei keda; me ra tiko ga e na vanua, ka veivoli kina; ka raica, sa levu na vanua me rauti ira; me da vakawati mada kei na nodra goneyalewa, me da musuka talega na noda goneyalewa vei ira:

²²e na ka ga oqo era na rogoci keda na tamata, me tiko kei keda, me da tamata vata, kevaka sa cili na tagane kecega vei keda, me vaka era sa cilivi:

²³Ena qai sega li ni noda na nodra manumanu, kei na nodra i yau, kei na nodra pulumokau kece? me da vakarorogo ga vei ira, era na qai tiko kei keda.

²⁴A ra sa vakarorogo vei Amori kei Sikemi na luvena ko ira kecega era curu yani e na nona matamata-ni-koro; a sa cili kecega na tagane, io ko ira kecega era curu yani e na nona matamata-ni-koro.

²⁵Ia e na kenai katolu ni siga, ni ra sa rara, erau sa taura yadua na nonai seleiwau e lewe rua vei ira na luve i Jekope, ko Simioni kei Livai, na gane i Taina, a rau sa lako vakadoudou ki na koro, ka vakamatei ira kecega na tagane.

²⁶A rau sa vakamatei Amori kei Sikemi na luvena e nai seleiwau, ka kauti Taina yani mai na vale i Sikemi, ka lako yani.

²⁷Era sa qai lako mai ki na moku ko ira na luve i Jekope, ka tokitaka nai yau ni koro, ni ra sa vaqasea na ganedra:

²⁸Era sa kauta na nodra sipi, kei na nodra pulumokau, kei na nodra asa, kei na ka sa tiko e na koro, kei na ka sa tiko mai na were;

²⁹kei na nodra i yau kecega, kei na nodra gone kecega, kei na nodra yalewa, era kauta vakabobula ka tokia, io, na ka kecega sa tiko e vale.

³⁰A sa kaya ko Jekope kivei Simioni kei Livai, Drau sa vakararawataki au, ni drau sa vakaboicataki au vei ira na lewe ni vanua, e na kedra maliwa na kai Kenani kei na lewe ni Veikoro lalai: ia koi au, ka lewe lailai, ka ra na soqoni vata, ka mai vakamatei au; ia ka'u na rusa vata kei na noqu mataqali.

³¹A rau sa kaya, E vinaka li ni kitaka ko koya na gane i keirau me vaka sa yalewa dautagane?

Nai Vakatekivu 35

Sa lako ki Peceli ko Jekope me soro, 1-7. Sa mate ko Tepora, 8. Sa vosavakalougatataki Jekope tale ko Jiova, 9-15. Sa mate ko Repeka, 16-20. Ko ira na luve i Jekope, 23-26. Sa mate ko Aisake, 27-29.

¹A sa kaya vei Jekope na Kalou, Cavu tu, ka mo lako cake ki Peceli, ka tiko maikea: ka cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro vua na Kalou, ko koya ka rairai vei iko ni ko a drotaka na mata i Iso na tuakamu.

²A sa kaya ko Jekope vei ira na nona lewe-ni-vale, kei ira kecega era tiko kaya, Dou biuta tani na kalou ni kai tani sa tiko kei kemudou, dou savasava talega, ka vakaisulu e nai sulu tani:

³ia tou yavala mada, tou lako cake ki Peceli; ka'u na cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro vua na Kalou, ko koya ka rogoci au e na siga ka'u a rarawa kina, ka tiko kei au e na sala ka'u a lako kina.

⁴A ra sa solia vei Jekope na kalou kecega ni kai tani sa tu e ligadra, kei na sau sa tu e daligadra; a sa vunia ko Jekope e ruku ni oki ka tu mai Sikemi.

⁵A ra sa lako tu yani: a sa kania na veikoro sa voliti ira na rere vua na Kalou, a ra sega kina ni vakasavi ira na luve i Jekope.

⁶A sa lako mai ko Jekope ki Lusa, mai na vanua ko Kenani, [ko ya ko Peceli,] ko koya kei ira kece na tamata era tiko vata kaya.

⁷A sa cakava kina e dua nai cabocabo-ni-soro, ka vakayacana na yasana ko ya ko Eli-Peceli: ni sa rairai vua maikea na Kalou, ni sa dro tani ko koya mai vua na tuakana.

⁸A sa ciba ko Tepora nai mei i Repeka, a sa bulu ki ra, ki cake ko Peceli, e na ruku ni dua na oki: a sa vakatokai na yacana ko Aloni-pakuci.

⁹A sa rairai tale na Kalou kivei Jekope, ni sa lako mai Petani-eraama, a sa vosavakalougatataki koya.

¹⁰A sa kaya vua na Kalou, Ko Jekope na yacamu; ia ena sega ni vakatokai tiko na yacamu ko Jekope, ko Isireli ga na yacamu: a sa vakatoka na yacana ko Isireli.

¹¹Sa kaya talega vua na Kalou, Koi au na Kalou Kaukauwa: mo tubu, ka mo lewe vuqa mai; e dua na matanitu, io na matanitu e vuqa, ena tubu maivei iko, ka na lako mai na tolomu na turaga lelevu;

¹²a vanua talega ka'u a solia vei Eparaama kei Aisake, au na solia vei iko; vei ira talega na nomu kawa, ka'u na solia na vanua ko ya.

¹³A sa lako cake maivua na Kalou, mai na tikina ka vosa kina vua.

¹⁴A sa vakaduria na duru ko Jekope e na tikina ka vosa kina vua ko koya, io na duru vatu: a sa livia ki delana nai madrali liviraki, sa livia talega ki delana na waiwai:

¹⁵a sa vakatoka ko Jekope na yaca ni yasana ka vosa kina vua na Kalou ko Peceli.

¹⁶A ra sa lako tu yani mai Peceli; a ra sa bera tiko ni yaco ki Efiraca: a sa vakasucu ko Rejeli, a sa rarawa vakalevu ni vakasucu.

¹⁷Ia ni sa taratara tiko ka rarawa vakalevu, sa kaya vua ko koya na vu-ni-kalou, Kakua ni rere; ena dua tale na luvemu tagane oqo.

¹⁸A sa yaco ni sa lako na yalona, [ka ni sa ciba ko koya,] sa vakayacani koya ko Peni-oni: ia ko tamana sa vakatokai koya ko Penijamini.

¹⁹A sa ciba ko Rejeli, a sa bulu e na sala ki Efiraca, [ko ya ko Pecileema].

²⁰A sa vakaduria e dua na duru ko Jekope, e na nonai bulubulu: ko ya na duru ni bulubulu i Rejeli, ka yacova na gauna oqo.

²¹A sa lako tu yani ko Isireli, ka sa sivia na vale cecere mai Eteri ka birika kina na nona vale laca.

²²A sa yaco ni sa tiko ko Isireli e na vanua ko ya, sa lako ko Rupeni ka moceri Pila na watina lailai i tamana: a sa rogoca ko Isireli. Ia ko ira na luve i Jekope era tagane sa le tinikarua:

²³Na luve i Lia; ko Rupeni, na ulumatua i Jekope, kei Simioni, kei Livai, kei Juta, kei Isakari, kei Sepuloni:

²⁴ia na luve i Rejeli; ko Josefa, kei Penijamini:

²⁵kei na luve i Pila, na vada i Rejeli; ko Tani, kei Nafitalai:

²⁶kei na luve i Silipa, na vada i Lia; ko Kata, kei Aseri: ko ira oqo na luve i Jekope sa sucu mai Petani-eraama.

²⁷A sa lako mai ko Jekope kivei Aisake na tamana mai Mamire, ki na koro i Aripa, [ko ya ko Epironi,] ka dautiko vulagi kina ko Eparaama kei Aisake.

²⁸Ia na gauna i Aisake e dua na drau ka walusagavulu na yabaki.

²⁹A sa ciba ko Aisake, ka mate yani, a sa toki yani kivei ira na kai nona, ni sa qase ka vuqa na nona yabaki: a rau sa buluti koya na luvena ko Iso kei Jekope.

Nai Vakatekivu 36

A kawa i Iso, kei na turaga lelevu sa tubu mai vua.

¹Ia oqo na veimataqali i Iso, (ko koya ko Itomi).

²Sa veiwatini ko Iso kei ira na goneyalewa ni Kenani; ko Eta na luve i Eloni na Itaiti, kei Aolipama na luve i Ena, na luve i Sipioni ka yalewa na Aivaiti;

³kei Pasemaca na gane i Nepeioci, na lufe i Isimeli.

⁴Ia ko Eta sa vakasucumi Elifasi na luvedrau kei Iso; a sa vakasucumi Riueli ko Pasemaca;

⁵a sa sucu vei Aolipama ko Jiusi, kei Jalami, kei Kora. Oqo na gonetagane i Iso, sa sucu mai na vanua ko Kenani.

⁶Ia ko Iso sa kauta na watina, kei na luvena tagane, kei na luvena yalewa, kei ira kecega na nona lewe-ni-vale, kei na nona pulumokau, kei na nona manumanu kecega, kei na nonai yau kecega, sa rawata e na vanua ko Kenani: a sa lako ki na dua na vanua, me rau veiyawaki kei Jekope na tacina.

⁷Ni sa rui levu na nodrau ka, ka dredre kina na nodrau tiko vata; sa sega ni rauti rau na vanua erau a tiko vulagi kina, e na vuku ni nodrau manumanu.

⁸A sa *la'ki* tiko ko Iso ki na ulu-ni-vanua ko Sia: ko Iso sai koya ko Itomi.

⁹Ia oqo na veimataqali i Iso na tamadra na kai Itomi, mai na ulu-ni-vanua ko Sia:

¹⁰oqo na yacadra na lufe i Iso era tagane; ko Elifasi na lufe i Eta na wati i Iso, ko Riueli na lufe i Pasemaca, na wati i Iso.

¹¹Ia na lufe i Elifasi ko Temani, ko Omari, ko Sifo, kei Katami, kei Kinasi eratou tagane.

¹²Ia ko Timina sa watina lailai i Elifasi, na lufe i Iso; a sa vakasucumi Amaleki ko koya na luvedrau kei Elifasi: oqo na luvena tagane ko Eta, na wati i Iso.

¹³Ia oqo na lufe i Riueli eratou tagane; ko Neaca, kei Sira, ko Sama, kei Misa: na tagane oqo na lufe i Pasemaca, na wati i Iso.

¹⁴Ia sa sucu ko Jiusi, kei Jalami, kei Kora, na lufe i Iso kei Aolipama na watina: ia na tinai Aolipama ko Ena, na lufe i Sipioni.

¹⁵Oqo na turaga vei ira na lufe i Iso: na luvena tagane ko Elifasi, na ulumatua i Iso; ko Temani na turaga, ko Omari na turaga, ko Sifo na turaga, ko Kinasi na turaga,

¹⁶ko Kora na turaga, ko Katami na turaga,*kei* Amaleki eratou turaga kece: oqo na turaga *sa tubu* vei Elifasi e na vanua ko Itomi; oqo na luve i Eta.

¹⁷Ia oqo na luve i Riueli, luve i Iso; ko Neaca na turaga, ko Sira na turaga, ko Sama na turaga, ko Misa eratou turaga kece: oqo na turaga *sa tubu* vei Riueli e na vanua ko Itomi; oqo na luve i Pasemaca, na wati i Iso.

¹⁸Ia oqo na luve i Aolipama, na wati i Iso; ko Jiusi na turaga, ko Jalami na turaga, ko Kora eratou turaga kece: oqo na turaga *ka tubu* maivei Aolipama, na luve i Ena, na wati i Iso.

¹⁹Oqo na luve i Iso, ko koya ko Itomi, ia oqo na nodra turaga.

²⁰Oqo na luve i Sia na luve i Ori, ko ira ka taukena na vanua; ko Lotani, *kei* Sopali, *kei* Sipioni, *kei* Ena,

²¹*kei* Tisoni, *kei* Esa, *kei* Tisani: oqo na nodra turaga na luve i Ori, na luve i Sia mai na vanua ko Itomi.

²²Ia ko ira na luve i Lotani, ko Ori *kei* Emami; ia na gane i Lotani ko Timina.

²³Ia ko iratou oqo na luve i Sopali; ko Alivani, *kei* Maneaca, *kei* Ipali, ko Sifo, *kei* Onama.

²⁴A sa luve i Sipioni koi rau oqo; ko Eya *kei* Ena: ko Ena oqo *ka kunea* na mata ni wai katakata mai na loma ni vanua, ni sa vakania tiko na asa i Sipioni na tamana.

²⁵Ia koi rau oqo na luve i Ena; ko Tisoni, *kei* Aolipama na yalewa na luve i Ena.

²⁶Ia ko iratou oqo na luve i Tisoni; ko Emitani, *kei* Esipani, *kei* Icirani, *kei* Kirani.

²⁷Ko iratou oqo na luve i Esa: ko Pilani, *kei* Seevani, *kei* Ekani.

²⁸Koi rau oqo na luve i Tisani; ko Usi, *kei* Erani.

²⁹Oqo na turaga *sa tubu* vei ira na luve i Ori; ko Lotani, ko Sopali, *kei* Sipioni, *kei* Ena,

³⁰ko Tisoni, ko Esa, ko Tisani eratou turaga kece: oqo na turaga *sa tubu* vei Ori, vei ira na nodra turaga e na vanua ko Sia.

³¹Ia ko ira oqo na tui ka lewa eliu mai na vanua ko Itomi, ni sa sega na tui sa lewai ira na Isireli.

³²Ia ko Pela na luve i Piori sa lewa mai Itomi: ia na yaca ni nona koro ko Tinapa.

³³A sa mate ko Pela, a sa lewa me kenai sosomi ko Jopapa na luve i Sira na kai Posira.

³⁴A sa mate ko Jopapa, a sa lewa me kenai sosomi ko Usami mai nodra vanua na luve i Temani.

³⁵A sa mate ko Usami, a sa lewa me kenai sosomi ko Etati na luve i Pitati, ko koya ka labati Mitiani mai na vanua i Moapi: ia na yaca ni nona koro ko Evici.

³⁶A sa mate ko Etati, a sa lewa me kenai sosomi ko Samila na kai Masirika.

³⁷A sa mate ko Samila, a sa lewa me kenai sosomi ko Saula na kai Riopoci, sa voleka ki na uciwai.

³⁸A sa mate ko Saula, a sa lewa me kenai sosomi ko Peali-anani na luve i Akipori.

³⁹A sa mate ko Peali-anani na luve i Akipori, a sa lewa me kenai sosomi ko Etari: ka sa yaca ni nona koro ko Pau; ia na yaca ni watina ko Meetapeli, na luve i Matireti ka yalewa, o koya na luve i Me-saapi, ka yalewa.

⁴⁰Ia oqo na yacadra na teuke *sa tubu maivei* Iso, me vaka na nodra veimataqali, e na nodra veiyasana, me vaka na yacadra; na teuke Timina, na teuke Aliva, na teuke Jiceci,

⁴¹na teuke Aolipama, na teuke Ela, na teuke Pinoni,

⁴²na teuke Kinasi, na teuke Temani, na teuke Mipisa,

⁴³na teuke Makitieli, na teuke Irami: ko iratou oqo na teuke kei Itomi, me vaka na nodra i tikotiko, e na vanua erai taukei kina: Ia ko Iso oqo na tamadra na kai Itomi.

Nai Vakatekivu 37

Sa lomani Josefa ko Jekope, a ra sa vuvutaki koya ko ira na tuakana, 3,4. Sa tadra ko Josefa, a sa cati kina, 5-11. Sa talai ko Josefa vei ira na tuakana, 12-17. Era sa bukia na kena vere, ka tarovi ira ko Rupeni, 18-22. Era biuta mada ki nai keli, ka qai volitaka emuri: ka taqaya ko Rupeni ni sa yali, 23-30. Sa kau nai sulu vei tamana, 31-35. Sa volitaki, 36.

¹A sa tiko ko Jekope e na vanua ka tiko vulagi kina ko tamana, e na vanua ko Kenani.

²Oqo nai tukutuku kei Jekope: Sa tinikavitu na yabaki i Josefa, ka sa dauvakania na sipi kei ira vata na tuakana; a sa *dautiko* na gone kei rau na luve i Pila, kei rau na luve i Silipa, a watina lalai nei tamana: a sa daukauta mai kivei tamana ko Josefa na kedratou i rogorogo ca.

³A sa levu na loloma i Isireli vei Josefa, ka lailai vei ira kecega na luvena, ni sa luvena ni sa qai qase mai: a sa cakava vei koya e dua na kote veivolavolai.

⁴Ia sa raica na tuakana ni sa levu na nona loloma na tamadra vei koya, ka lailai vei ira kece na tuakana, ka ra sa qai cati koya, a ra sega ni vosa vinaka rawa vua.

⁵A sa tadra ko Josefa, ka tukuna vei ira na tuakana: a ra qai cati koya vakalevu.

⁶A sa kaya vei ira ko koya, Dou rogoca mada na noqu tadra:

⁷raica, eda a vau sila tiko mai na were, ka sa tu cake na noqu i vau, ka wavu tu; ka sa tu vakavolololita na nomudou i vau, ka rokova na noqu i vau.

⁸A ra sa kaya vua ko ira na tuakana, Ko na lewa dina beka vei keitou? se ko na veitalia dina beka vei keitou? A ra sa cati koya vakalevu sara e na vuku ni nona tadra, kei na nona vosa.

⁹A sa tadra tale ko koya, ka tukuna vei ira na tuakana, a sa kaya, Raica, ka'u sa tadra tale; sa rokovi au na mata-ni-siga, kei na vula, kei na kalokalo e tinikadua.

¹⁰A sa tukuna vei tamana, vei ira talega na tuakana: a sa vunauca ko tamana, ka kaya vua, A tadra cava oqo ko sa tadrataka? ena lako beka mai koi au kei tinamu kei ira na tuakamu, ka cuva ki na qele kivei iko?

¹¹A sa vuvutaki koya ko ira na tuakana; a sa nanuma tiko na vosa ko tamana.

¹²A ra sa lako na tuakana me vakania na sipi nei tamadra mai Sikemi.

¹³A sa kaya vei Josefa ko Isireli, Era vakania na sipi mai Sikemi na tuakamu, ne? lako mai me'u talai iko vei ira. A sa kaya ko koya, Koi au ga oqo.

¹⁴A sa kaya vua ko koya, Mo lako mada, mo raica se ra tiko vinaka na tuakamu, kei na qele ni sipi; ka kauta tale mai vei au na kenai tukutuku. A sa talai koya mai na buca mai Epironi, a sa lako yani ko koya ki Sikemi.

¹⁵A sa kunei koya e dua na tamata, ni sa lako sese voli mai veikau: a sa tarogi koya na tamata, A cava ko sa vakasaqara voli?

¹⁶A sa kaya, Au sa vakasaqarai ira na tuakaqu: mo tukuna mada vei au na yasana era vakania kina *na sipi*.

¹⁷A sa kaya na tamata, Era sa lako tani eke: ni'u sa rogoci ira ni ra kaya, Tou lako yani ki Tocani. A sa muri ira na tuakana ko Josefa, ka vauci ira mai Tocani.

¹⁸A ra sa kunei koya ni sa vakayawa tiko, ia ni sa bera ni voleka vei ira, era sa bukia na kena vere me ra vakamatea.

¹⁹A ra sa veikayaka vakai ira, Raica, sa lako mai na dautadra ko ya:

²⁰tou ia mada, tou vakamatea, ka biuta ki na dua nai keli: eda na qai tukuna vaka ne, Sa dua na manumanu ca sa kania: eda na qai raica se na yaco vakacava na nona tadra.

²¹A sa rogoca ko Rupeni, ka vakabulai koya mai na ligadra; ni sa kaya, Tou kakua ni vakamatea.

²²Sa kaya talega vei ira ko Rupeni, Dou kakua ni vakadave dra, dou biuti koya ga ki nai keli oqo e na loma ni vanua, mo dou kakua ni yavita; ka me vakabulai koya mai na ligadra, ka vakasuka tale vei tamana.

²³Ia ni sa tadu ko Josefa vei ira na tuakana, era sa luvata tani vei Josefa na nona kote veivolavolai, sa vakote kina ko koya;

²⁴a ra sa kauti koya ka biuta ki nai keli: a sa di nai keli, sa sega kina na wai.

²⁵A ra sa tiko sobu me ra kana: a ra sa ta cake, ka rai yani, ka raica, sa dua nai vavakoso vei ira na luve i Isimeli era sa lako mai Kiliati, kei na nodra kameli, era sa kauta na ka boi vinaka, kei na pami, kei na mura, era kauta sobu tiko ki Ijipita.

²⁶A sa kaya ko Juta vei ira na veitacini, A cava na kena yaga, kevaka eda vakamatea na tacida, ka vunia na kena dra?

²⁷tou ia mada ka volitaki koya kivei ira na luve i Isimeli, ia me da kakua ni yavita, ni sa tacida, ka lewe vata. A ra sa vinakata na veitacini.

²⁸A sa lako voli yani eso na kai Mitiani, na tamata dauveivoli; a ra sa yavi Josefa cake mai nai keli, ka ra volitaki koya vei ira na luve i Isimeli, sa kenai voli e ruasagavulu na tiki ni siliva; a ra sa kauti Josefa ki Ijipita.

²⁹A sa lesu ki nai keli ko Rupeni; ka raica, sa sega ni tiko e nai keli ko Josefa; sa qai dresulaka na nonai sulu,

³⁰ka lesu vei ira na veitacini, ka kaya, Sa yali na gone; ia koi au, ka'u na lako beka kivei?

³¹A ra sa kauta nai sulu i Josefa, ka vakamatea e dua na luve ni me, ka lomoca na kote e na dra;

³²a ra sa vakasuka na kote veivolavolai, ka kauta vei tamadra, a ra sa kaya, keitou sa kunea oqo: mo kila mada se na kote nei na luvemu, se segai.

³³A sa kila ko koya, ka kaya, A kote nei na luvequ; sa kani koya e dua na manumanu ca; sa dina ga sa dresulaki ko Josefa.

³⁴A sa dresulaka nonai sulu ko Jekope, ka vauca nai sulu taqarotu ki na tolona, ka tagicaka na luvena bogi vuqa.

³⁵A ratou sa ia kece na luvena tagane kei na luvena yalewa kecega, me vakacegui koya; a sa bese ni vakacegui; a sa kaya, Au na lako sobu ki bulu ki na luvequ ka tagi tiko. A sa tagi tiko e na vukuna ko tamana.

³⁶A ra sa volitaki koya na kai Mitiani ki Ijipita, kivei Potifa, na matanivanua i Fero, ka kapiteni ni valu i vakatawa.

Nai Vakatekivu 38

A luve i Juta, 1-5. Sai valavala ca ko Eri kei Onani, ka mate kina, 6-11. Sa davyalewa ko Juta, 12-26. Sa sucu na luvena ka drua, 27-30.

¹Ia e na gauna ko ya sa lako sobu tani vei ira na veitacini ko Juta, ka la'ki tiko kei na dua na kai Etulama, a yacana ko Ira.

²A sa kunea maikea ko Juta na luve ni dua na kai Kenani na yalewa, a yacana ko Sua; a sa kauti koya, ka la'ki moce kaya.

³A sa kunekune ko koya, ka vakasucuma e dua na luvena tagane; ia ko Juta sa vakayacani koya ko Eri.

⁴A sa kunekune tale ko koya, ka vakasucuma na luvena tagane; ia na yalewa sa vakayacani koya ko Onani.

⁵A sa vakasucu tale ka sa tagane, ka sa vakayacani koya ko Sela: ia, ni sa vakasucumi koya, sa tiko ko Juta mai Kisipi.

⁶A sa kauta ko Juta e dua na yalewa, me wati i Eri na nona ulumatua na yacana ko Tema.

⁷A sa tamata ca e na mata i Jiova ko Eri na ulumatua i Juta; a sa vakamatea ko Jiova.

⁸A sa kaya vei Onani ko Juta, Mo curu vua na yada nei tuakamu, ka mo veiwatini kaya, ka vakatubura na kawa vua na tuakamu.

⁹A sa kila ko Onani ni na sega ni nona na kawa: a sa yaco ni sa curu vua na yada nei tuakana, sa qai livia ki na qele, de solia na kawa vua na tuakana.

¹⁰Ia na ka sa cakava ko koya sa ca e na mata i Jiova: a sa vakamatei koya talega.

¹¹A sa kaya ko Juta vei Tema na vugona, Mo tiko vakayada ga e na vale i tamamu, ka me tubu mada ko Sela na luvequ: ni sa kaya ko koya, De mate talega ko koya, me vakataki rau na tuakana. A sa lako ko Tema ka tiko e na vale i tamana.

¹²Ia e na dua na gauna emuri sa mate na luve i Sua ka yalewa; ko koya na wati i Juta; a sa vakacegui ko Juta, a sa lako cake ki Timinaca vei ira na tamata era kotiva na nona sipi, ko koya kei na nonai tau ko Ira na kai Etulama.

¹³A sa tukuni vei Tema, ka vaka, Raica, sa lako cake ki Timinaca na vugomu me kotiva na nona sipi.

¹⁴A sa luvata tani na nona tabui sulu vakayada, ka puloutaki koya e nai sulu ni mata, ka vakaitutuvitaki koya, ka la'ki tiko e na matamata ki Eneima e na sala ki Timinaca; ni sa raica ko koya sa levu ko Sela, a sa sega ni musu vua me watina.

¹⁵A sa kunea ko Juta, ka nanumi koya ni yalewa dautagane; ni sa puloutaka na matana ko koya.

¹⁶A sa lako vakatikitiki vua e na sala, ka kaya, Me'u moce vata kei iko, ne; ni sa sega ni kila sa vugona. A sa kaya ko koya, A cava ko na solia, mo qai moce vata kei au?

¹⁷A sa kaya, Au na vakauta *vei iko* e dua na luve ni me mai na qele ni me. A sa kaya ko koya, ko na solia beka na kenai vakadinadina, ni na kau mai?

¹⁸A sa kaya, A cava na ka me'u solia vei iko me kenai vakadinadina? A sa kaya ko koya, A nomu mama, kei na nomu qato, kei na nomu i titoko. A sa solia vua ko koya, a sa la'ki moce kaya, a sa kunekune vua ko koya.

¹⁹A sa cavu tu ko koya, ka lako yani, a sa luvata tani vua na nona pulou, ka vakaisulu tale e na nona tabui sulu vakayada.

²⁰A sa tala na nonai tau na kai Etulama ko Juta me kauta na luve ni me, me kau tale mai nai vakadinadina sa tu vua na yalewa: ka sa sega ni kunei koya.

²¹A sa tarogi ira na lewe ni koro ni yalewa ko ya, ka kaya, Sa evei na yalewa dautagane ka tiko e Eneima e na bati ni sala? A ra sa kaya, Sa sega na yalewa dautagane eke.

²²A sa lesu vei Juta, ka kaya, Au sa sega ni kunei koya; a ra kaya talega na tamata e na yasana ko ya, Sa sega na yalewa dautagane eke.

²³A sa kaya ko Juta, Me kauta mada ko koya, de sa da madua: raica, ka'u a vakauta na luve ni me oqo, ia ko sa sega ni kunei koya.

²⁴Ia sa oti e tolu na vula, sa qai tukuni vei Juta, ka vaka, ko Tema na vugomu sa dautagane; ka sa bukete ko koya. A sa kaya ko Juta, Dou kauti koya mada mai, me mai vakamai.

²⁵Ia ni sa kau mai ki tautuba, sa talaki vua na vugona, ka kaya, Au sa bukete vua na tamata sa nona oqo: a sa kaya ko koya, Mo kila mada se sa nei cei na ka oqo, na mama, kei na qato, kei nai titoko.

²⁶A sa kila ko Juta, ka kaya, Sa dodonu cake vei keirau ko koya; ni'u a sega ni soli koya vei Sela na luvequ. A sa sega ni moce tale kaya.

²⁷A sa yaco e na siga sa vakasucu kina, raica, sa drua e ketena.

²⁸Ia ni sa vakasucu tiko, sa dodoka yani na ligana e dua: a sa taura na vu-ni-kalou, ka viviga na ligana e na wa kulakula, ka kaya, Oqo sa liu mai.

²⁹Ia ni sa vakasuka tale na ligana, raica, sa lako mai na tacina: a sa kaya *na vu-ni-kalou*, A cava ko sa basuka kina e na vukumu? o koya sa vakatokai kina na yacana ko Feresi.

³⁰Sa oti, sa qai lako mai na tuakana, ko koya ka vivi na ligana e na wa kulakula: a sa vakayacani koya ko Sira.

Nai Vakatekivu 39

Sa tamata yaco mai Ijipita ko Josefa, 1-6. Sa dauveretaki koya na nona marama, ka qai lasutaki koya, 7-18. Sa cudruvi koya na nona turaga, ka biuta ki na vale ni veivesu, 19,20. Ia sa tiko kaya ko Jiova, 21-23.

¹A sa kau sobu ki Ijipita ko Josefa; ia ko Potifa, na matanivanua i Fero, ka kapiteni ni valu i vakatawa, a kai Ijipita, sa voli koya maizei ira na lufe i Isimeli, era sa kauti koya sobu kina.

²A sa tiko kei Josefa ko Jiova, a sa tamata yaco ko koya; a sa tiko e na vale ni nona turaga na kai Ijipita.

³A sa raica na nona turaga ni *sa tiko* vata kaya ko Jiova, ka vakayacora ko Jiova na ka kecega sa cakava ko koya:

⁴A sa lomani Josefa, a sa qaravi koya *ko Josefa*; a sa lesi koya me lewa e nona vale, ka solia ki na ligana na ka kecega sa tu vua.

⁵Ia mai na siga sa lesi koya kina me lewa e nona vale, kei na nona ka kecega, sa vakalouugatataka na nona vale na kai Ijipita ko Jiova e na vuku i Josefa; ia sa vakalouugatataka ko Jiova na nona ka kecega e vale, kei na were.

⁶A sa laiva na nona ka kecega me lewa ko Josefa; ka sega ni kila e dua na ka *sa tu* vua, na kakana ga sa kania ko koya. A sa yago vinaka ka matavinaka ko Josefa.

⁷Sa oti na ka oqo, sa dauraici Josefa na wati ni nona turaga; ka kaya, Me daru moce vata.

⁸A sa bese ko koya, ka kaya vua na wati ni nona turaga, Raica, sa sega ni kila na noqu turaga na ka sa tu vei au e vale, ka sa solia me'u lewa na nona ka kecega;

⁹sa sega e dua e vale oqo me levu cake vei au, a sa sega e dua na ka sa bureitaka vei au, ko iko duaduaga, ni ko sa watina: au na qai cakava rawa vakaevei na ka ca vakaidina oqo, kai valavala ca vua na Kalou?

¹⁰Ia ni sa vosa tikoga vei Josefa e na veisiga kecega, sa sega ga ni rogoci koya ko koya, me moce vata kaya, *se* me rau tiko vata kaya.

¹¹Ia sa dua na siga, sa curu ki vale *ko Josefa* me kitaka na nonai tavi, ka sega ni tiko kina e dua vei ira na lewe-ni-vale.

¹²A sa taura ga na nonai sulu, ka kaya, Me daru moce vata: a sa laiva na nonai sulu ki ligana *ko Josefa*, ka dro, ka curu yani ki tuba.

¹³Ia ni sa raica ko koya sa biuta tu vua na nonai sulu, ka dro tani,

¹⁴sa qai kaci vei ira na nona lewe-ni-vale, a sa vosa vei ira, ka kaya, Raica, sa kauta mai vei keda ko koya e dua na Iperiu me vakalialiai keda; sa curu mai vei au me keirau moce vata kaya, ia ka'u a kaci e na domo levu:

¹⁵ia ni sa rogoca ko koya ni'u a tabalaka na domoqu, ka kaci, sa qai laiva vei au na nonai sulu, ka dro, ka curu yani ki tuba.

¹⁶A sa taura tiko ko koya na nonai sulu, ka me tale mada mai ki vale na nona turaga.

¹⁷A sa tukutuku vua ko koya vakaoqo, Ko koya na Iperiu, na tamata ko a kauta mai vei keda, sa curu mai vei au me vakalialiai au:

¹⁸a sa yaco ni'u a tabalaka na domoqu, ka kaci, sa qai laiva vei au na nonai sulu, ka dro ki tuba.

¹⁹Ia ni sa rogoca na nona turaga na vosa ni watina, ni sa kaya, Sa kitaki au vakaoqo na nomu tamata; sa qai cudru vakalevu.

²⁰A sa tauri Josefa na nona turaga, ka biuta ki na vale ni veivesu, na vale era vesu kina ko ira ka vesuka na tui: a sa tiko ga kina ko koya.

²¹Ia sa tiko vata kei Josefa ko Jiova, ka vakayacora vua na loloma, ka vagolea na yalo ni vakatawa ni vale ni veivesu me lomani koya.

²²Ia ko koya nai vakatawa ni vale ni veivesu sa lesi Josefa me lewa na tamata kecega sa vesu tiko e na vale ni veivesu; ia sa vakatau vua na ka kecega era cakava kina.

²³Ai vakatawa ni vale ni veivesu sa sega ni vakaraica e dua na ka sa lewa ko koya, ni sa tiko vata kaya ko Jiova; ka sa vakayacora ko Jiova na ka sa cakava ko koya.

Nai Vakatekivu 40

E le rua na tamata i Fero sa biu ki na vale ni veivesu, 1-4. Erau tadra, a sa vakatakila ko Josefa nai balebale ni nodrau tadra, 5-19. Sa yaco na ka sa tukuna vei rau ko Josefa, 20-23.

¹Sa oti na ka oqo, erau sa vakacalaka vua na nodrau turaga na tui Ijipita, ko koya sa daucaka mena vua na tui Ijipita, kei koya sa dauvavavi.

²A sa cudru ko Fero vei rau na nona tamata turaga, na turaga vei ira sa daucaka mena, kei koya sa turaga vei ira sa dauvavavi.

³A sa sogolati rau e nona vale ni veivesu na kapiteni ni valu i vakatawa, na tikina sa vesuki tu kina ko Josefa.

⁴Ia na kapiteni ni valu i vakatawa sa lesi Josefa me vakatawai rau, a sa qaravi rau ko koya: a rau sa tikotiko ga kina.

⁵A rau sa dui tadra koi rau ruarua, e na dua na bogi, na tamata yadua me vaka nai balebale ni nona tadra, ko koya ka daucaka mena, kei koya ka dauvavavi, vua na tui Ijipita, erau sa vesuki e na vale ni veivesu.

⁶A sa lako vei rau e na mataka ko Josefa, ka raici rau, ka rau sa mataveveku:

⁷a sa tarogi rau na tamata turaga i Fero eratou sa sogolati kaya tiko e na vale ni nona turaga, a sa kaya, A cava drau sa vakaveveku mata kina edaidai?

⁸A rau a kaya vua, Keirau sa tadrataka na tadra, ka sa sega me vakaibalebaletaka. A sa kaya vei rau ko Josefa, Sa sega beka ni rawa vua na Kalou me vakaibalebaletaka na ka? drau tukuna mada mai vei au.

⁹A sa tukuna vei Josefa na nona tadra ko koya ka turaga vei ira sa daucaka mena *na tui*, a sa kaya vua, E na noqu tadra, raica, sa tu e mataqu e dua na vaini;

¹⁰a sa tolu na tabana: ia ni sa kubu mai, sa seraka na sena, ka vuataka na vua dreu na kenai soso:

¹¹ia sa tu e ligaqu na bilo i Fero: ia ka'u a vetia na vua-ni-vaini, ka lobaka ki na bilo i Fero, ka'u a qai solia na bilo i Fero, ka'u a qai solia na bilo ki na liga i Fero.

¹²A sa kaya vua ko Josefa, Oqo na kenai balebale: A tabana e tolu sa bogi tolu:

¹³sa vo ga na bogi tolu, ena qai vueta na ulumu ko Fero, ka vakalesui iko ki na nomu i tavi: ia ko na solia tale na bilo i Fero ki na ligana, me vaka nai valavala eliu ni ko a daucaka mena:

¹⁴ia mo nanumi au ni ko na tiko vinaka, ka lomani au mada, ka tukuni au vei Fero, ka kauti au tani e na vale oqo:

¹⁵ni sa dina ka'u a butakoci mai na nodra vanua na Iperiu; eke talega, sa sega na ka ka'u sa cakava, me ra biuti au kina ki na vale butobuto.

¹⁶Ia ni sa kila na turaga ni vavavi ni sa vinaka na kenai balebale, sa kaya vei Josefa, Au a tadra talega ka raica, sa tolu na kato madrai vulavula e uluqu:

¹⁷ia e na kato sa toka e cake sa tu na kakana kecega sa dauvavavi me kei Fero; a ra sa mai kania na manumanu vuka mai na kato, sa tu e uluqu.

¹⁸A sa vosa ko Josefa, ka kaya, Oqo na kenai balebale: A kato e tolu sa bogi tolu:

¹⁹sa vo ga na bogi tolu, ena qai vueta na ulumu mai delamu ko Fero, ka vakalilici iko e na kau, a ra na kania na lewemu na manumanu vuka.

²⁰Ia e na kenai katolu ni siga, na siga ni sucu i Fero, sa cakava ko koya e dua na magiti vei ira kecega era qaravi koya: a sa vueta na ulu ni turaga vei ira sa daucaka mena, kei na ulu ni turaga vei ira sa dauvavavi.

²¹A sa vakalesuya na turaga vei ira sa daucaka mena ki na nonai tavi; a sa solia tale ko koya na bilo ki na liga i Fero:

²²ia sa vakalilica na turaga vei ira sa dauvavavi: me vaka sa vakaibalebaletaka vei rau ko Josefa.

²³Ia na turaga vei ira sa daucaka mena *na tui* sa sega ni nanumi Josefa, sa guilecavi koya ga.

Nai Vakatekivu 41

Sa tadra vakarua ko Fero, 1-24. Sa vakaibalebaletaka ko Josefa, 25-36. Sa lesi ko Josefa me turaga mai Ijipita, 37-45. E vitu na yabaki ni sautu, 46-52. A veiyabaki dausiga, 53-57.

¹Ia ni sa oti vinaka e rua na yabaki, sa qai tadra ko Fero: ka raica, sa tu mai na uciwai.

²Ka raica, sa lako cake mai na uciwai e vitu na pulumokau, sa rairai vinaka, ka sa yago vinaka na lewedra; a ra sa kana voli e veico:

³ka raica, sa muri ira cake mai e vitu na pulumokau tani mai na uciwai, sa rairai ca, ka sa suivotu; a ra sa tu vata kei ira na pulumokau e na bati ni uciwai:

⁴ia na pulumokau sa rairai ca ka suivotu, era sa kania na pulumokau e vitu sa rairai vinaka ka yago vinaka. A sa yadra mai ko Fero.

⁵A sa moce ka tadra tale: ka raica, sa tubu cake e na dua na tolo ni sila e vitu na kena sola, sa lelevu, ka vinaka:

⁶ka raica, sa vitu na sola ca, ka kana mate e na cagi mai na tu-i-cake, sa tubu emuri:

⁷ia na sola e vitu sa ca sa tiloma na sola e vitu sa lelevu ka vinaka. A sa yadra mai ko Fero, ka raica, sa tadra ga.

⁸Ia e na mataka sa kidroa na lomana: a sa talaki ka kacivi ira kece mai na daucaka-mana mai Ijipita, kei na tamata vuku kecega sa tiko kina: a sa tukuna vei ira ko Fero na nona tadra; a sa sega me vakaibalebaletaka rawa vei Fero.

⁹Sa qai vosa vei Fero ko koya sa turaga vei ira sa daucaka mena, ka kaya, Au sa nanuma edaidai na noqu cala:

¹⁰sa cudru ko Fero vei rau na nona tamata, ka biuti au me'u sogolati e nona vale na kapiteni ni valu i vakatawa, koi keirau kei na nodra turaga na dauvavavi:

¹¹ia keirau a tadratata e dua na tadra e na dua na bogi, koi au kei koya; keirau a tadra yadua me vaka nai balebale ni nona tadra:

¹²a sa tikomaikea e dua na cauravou, na Iperiu, a sa qarava na kapiteni ni valu i vakatawa ko koya; ia keirau a tukuna vua, a sa vakaibalebaletaka vei keirau na neirau tadra; sa vakaibalebaletaka vei keirau yadua me vaka na neirau tadra:

¹³ia me vaka sa vakaibalebaletaka vei keirau, sa yaco vakakina; sa vakalesui au ko koya ki na noqu i tavi, ka sa vakalilici koya.

¹⁴Sa qai talatala ko Fero me lako mai ko Josefa, a ra sa kauti koya vakusakusa mai na vale butobuto: a sa tasi koya, ka sulumaka nai sulu tani, ka lako kivei Fero.

¹⁵A sa kaya vei Josefa ko Fero, Au sa tadratata e dua na tadra, a sa sega me vakaibalebaletaka: ia ka'u sa rogoca ni ko sa rawata mo vakaibalebaletaka na tadra ko rogoca.

¹⁶A sa vosa vei Fero ko Josefa, ka kaya, Sa sega vei au: ia na Kalou ga ena vosa vinaka vei Fero.

¹⁷A sa kaya vei Josefa ko Fero, Na noqu tadra oqo, ka'u a tu mai na bati ni uciwai:

¹⁸ka raica, sa lako cake mai na uciwai e vitu na pulumokau, sa yago vinaka, ka rairai vinaka; a ra sa kana voli e na veico:

¹⁹ka raica, e vitu na pulumokau tani sa muri ira cake mai, sa suivotu, ka rairai ca sara, ka yali na lewedra; ka'u sa sega ni raica e dua sa ca vakakina e na vanua tauokino ko Ijipita:

²⁰ia na pulumokau sa suivotu ka yago ca sa kania na pulumokau e vitu ka liu mai sa yago vinaka:

²¹ia ni ra sa kania oti, sa dredre ni kilai ni ra kania; ni ra sa rairai tiko, me vaka eliu. Ka'u a qai yadra.

²²Ia ka'u a qai kunea e na noqu tadra, ka raica, sa tubu e vitu na sola ni sila e na dua na tolona, sa vuai vinaka ka lelevu:

²³ka raica, sa tubu cake emuri e vitu na sola, sa malai *ka* lalai, e kana mate e na cagi mai na tu-i-cake:

²⁴ia na sola sa lalai sa tiloma na sola vinaka e vitu: ia ka'u a tukuna na ka oqo vei ira na daucaka-mana; ka sa sega e dua sa vakamacalataka vei au.

²⁵A sa kaya vei Fero ko Josefa, A tadra i Fero sa dua ga: sa tukuna vei Fero na Kalou na ka sa voleka ni cakava ko koya.

²⁶A pulumokau vinaka e vitu sa yabaki e vitu; kei na sola vinaka e vitu sa yabaki e vitu: sa dua bauga na tadra:

²⁷Ia na pulumokau e vitu sa suivotu ka yago ca sa muri ira cake mai, sa yabaki e vitu; kei na sola e vitu sa lala e kana mate e na cagi mai na tu-i-cake, ena yabaki dausiga e vitu.

²⁸Oqo na ka ka'u sa kaya vei Fero: sa vakatakila vei Fero na ka sa voleka ni cakava na Kalou.

²⁹Raica, ena lako mai e vitu na yabaki vakalewe sara e na vanua tauoko ko Ijipita:

³⁰ia ena qai yaco emuri e vitu na yabaki dausiga; ia na sautu kece ena guileca e na vanua ko Ijipita; ni na kania na vanua na dausiga;

³¹ia ena sega ni kilai na sautu e na vanua, e na vuku ni dausiga ko ya sa muri mai; ni na ka rerevaki sara.

³²Ia ni sa vakarua vei Fero na tadra, sa ka ni sa vakataudeitaka na Kalou, ia sa na sega ni dede ena qai vakayacora na Kalou.

³³O koya oqo me qara mada ko Fero e dua na tamata yalomatua ka vuku, ka lesia me lewa na vanua ko Ijipita.

³⁴Me lesia ko Fero eso na matanivanua me lewa na vanua, ka kumuna nai kalima e na vanua ko Ijipita e na veiyabaki vakalewe e vitu:

³⁵Ia me ra kumuna vata na kakana kecega e na veiyabaki vinaka sa bera mai, ka binia na sila me lewa ko Fero, ka me ra maroroya talega na kakana e na veikoro.

³⁶Ia na kakana ko ya ena maninitaki me kena na vanua e na veiyabaki dausiga e vitu, ena yaco e na vanua ko Ijipita; ka me kakua ni kawaboko na vanua e na dausiga.

³⁷A sa vinaka vei Fero na ka oqo, ka vei ira kecega na nona tamata.

³⁸A sa kaya vei ira na nona tamata ko Fero, Eda na kunea li e dua vakaoqo, a tamata sa tiko vua na yalo ni Kalou?

³⁹A sa kaya vei Josefa ko Fero, Ni sa vakatakila vei iko na Kalou na ka kecega oqo, sa sega e dua sa yalomatua ka vuku me vakataki iko:

⁴⁰ko na turaga e na noqu vale, ia ko ira na noqu tamata kecega era na vakarorogo ki na nomu vosa: e nai tikotiko-vakaturaga duaduaga ka'u na levu cake vei iko.

⁴¹Sa kaya tale vei Josefa ko Fero, Raica, ka'u sa lesi iko mo lewa na vanua taucoko ko Ijipita.

⁴²A sa luvata na nona mama ko Fero mai na ligana, ka daramaka ki na liga i Josefa, ka vakaisulutaki koya e na lineni matailalai, ka vakataubena e na sinucodo koula;

⁴³a sa vakavodoki koya ki nai karua ni nona qiqi vakaturaga a ra sa kacivaka voli e matana, Mai cuva mada: a sa lesi koya me lewa na vanua taucoko ko Ijipita.

⁴⁴A sa kaya vei Josefa ko Fero, Koi au ko Fero, ia ena sega na tamata me yavalata na ligana se na yavana e na vanua taucoko ko Ijipita, kevaka ko sa sega ni lewa mada kina.

⁴⁵A sa vakayacani Josefa ko Fero, me Savenaca-panea; a sa soli Asenaca vua me watina, ko koya na luve i Poti-fera na bete mai Oni. A sa lako voli yani ko Josefa ki na veiyasana kecega mai Ijipita.

⁴⁶A sa tolusagavulu na yabaki i Josefa, ni sa tu e na mata i Fero na tui Ijipita. A sa lako tani e na mata i Fero ko Josefa, ka lako voli yani e na veiyasana kecega mai Ijipita.

⁴⁷Ia e na yabaki vakalewe e vitu sa vua vinaka ka vakalevu sara na vanua.

⁴⁸A sa kumuna vata na kakana kecega e na yabaki e vitu, sa tu e na vanua ko Ijipita, ka binia na kakana e na veikoro: na kakana ni veiwere sa volita e dua na koro, sa binia ko koya e na koro ko ya.

⁴⁹A sa binia na sila ko Josefa me vaka na nuku mai matasawa, na ka levu sara, ka qai sega ni wilika tiko; ni sa sega ni wili rawa.

⁵⁰A sa sucu e le rua na luve i Josefa erau tagane ni sa bera na veiyabaki ni dausiga, sa vakasucuma ko Asenaca, na luve i Poti-fera na bete mai Oni.

⁵¹A sa vakatoka ko Josefa na yaca ni ulumatua ko Manasa; *ka kaya*, Ni sa vakayacora na Kalou me'u guilecava na noqu oca kecega, kei na lewe-ni-vale kece i tamaqu.

⁵²A sa vakayacana nai karua ko Ifireimi; *ka kaya*, Ni sa vakayacora na Kalou me'u vakaivakawa e na vanua ni noqu rarawa.

⁵³A sa oti na yabaki vakalewe e vitu e na vanua ko Ijipita.

⁵⁴A sa tekivu na veiyabaki dausiga, me vaka ka kaya ko Josefa: a sa kania na veivanua kecega na dausiga; ia sa tiko na kakana e na vanua tauoko ko Ijipita.

⁵⁵Ia ni sa viakana sara na vanua tauoko ko Ijipita, era sa qai tagi vei Fero na tamata me soli kedra: a sa kaya vei ira na kai Ijipita kecega ko Fero, Dou lako vei Josefa; ia na ka sa kaya vei kemudou, dou cakava.

⁵⁶A sa tiko na dausiga e na vanua tauoko: a sa dolava na lololo kecega ko Josefa, ka volitaki sila vei ira na kai Ijipita; a sa gumatua mai na dausiga e na vanua ko Ijipita.

⁵⁷A sa lako mai ki Ijipita vei Josefa na lewe ni veivanua kecega me voli sila; ni sa gumatua na dausiga e na veivanua kecega.

Nai Vakatekivu 42

Sa lako ki Ijipita na tuakai Josefa me voli kakana, 1-28. Era tukutuku vei Jekope, 29-34. Sa rarawa ko Jekope e na vuku ni luvena sa yali, 35-38.

¹Ni sa kila ko Jekope sa tiko na sila mai Ijipita, sa kaya ko Jekope vei ira na luvena, A cava dou sa veiraici tu kina?

²Sa kaya talega ko koya, Raica, ka'u sa rogoca sa tiko na sila mai Ijipita; dou lako sobu kina, ka volia na keda maikea: me da bula ga ka sega ni mate.

³A ra sa lako sobu na tuakai Josefa e le tini, me voli sila mai Ijipita.

⁴Ia ko Penijamini, na taci i Josefa, sa sega ni tala vata kei na tuakana ko Jekope; ni sa kaya ko koya, De yacovi koya e dua na ca.

⁵A ra sa la'ki volivoli vata na luve i Isireli kei ira na tani eso: ni sa dausiga na vanua ko Kenani.

⁶Ia ko Josefa sa lewa na vanua, ia sai koya ga sa volitaki sila vei ira kecega na lewe ni vanua: a ra sa lako mai na tuakai Josefa, ka cuva vua ki na qele.

⁷A sa raici ira na tuakana ko Josefa, a sa kilai ira, ka sa vakalecalecavi koya vei ira, ka vosa vakaukauwa vei ira; ka kaya vei ira, Dou sa lako maivei? A ra sa kaya, Mai na vanua ko Kenani, me voli kakana.

⁸A sa kilai ira na tuakana ko Josefa, a ra sa sega ni kilai koya.

⁹A sa nanuma ko Josefa na tadra ka tadrataki ira kina ko koya, a sa kaya vei ira, Kemudou sa mai yamata; dou sa lako mai mo dou raica na kena sega ni vakarau tu ni vanua.

¹⁰A ra sa kaya vua, E segai, noqu turaga; keitou sa lako ga mai na nomuni tamata me voli kakana ga:

¹¹koi keitou kece na luvena e le dua ga na tamata; keitou sa dina; keitou sega ni yamata na nomuni tamata.

¹²A sa kaya vei ira ko koya, E segai; dou sa lako ga mai mo dou raica na kena sega ni vakarau tu ni vanua.

¹³A ra sa kaya, A nomuni tamata, keitou lewe tinikarua na veitacini; keitou na luvena e le dua na tamata mai na vanua ko Kenani: ka raica, ko koya sa gonesa *tiko* edaidai kei na tama i keitou, ka dua sa yali.

¹⁴A sa kaya vei ira ko Josefa, Sai koya ga ka'u a vosa kina vei kemudou, Kemudou sa mai yamata:

¹⁵na ka ga oqo ena kilai kina na nomudou dina; Me vaka sa bula ko Fero, dou na sega ni lako tani eke, kevaka sa sega ni lako mai ki ke na tacimudou sa gone:

¹⁶Dou tala mada e dua vei kemudou, me kauta mai na tacimudou, ia koi kemudou, dou na vesu, me kilai kina se dina na nomudou vosa, se segai: ia kevaka e segai, me vaka sa bula ko Fero, sa qai macala dou sa mai yamata.

¹⁷A sa biuti ira vata me ra vakatawai mada bogi tolu.

¹⁸Ia e na bogi tolu, sa qai kaya vei ira ko Josefa, Dou kitaka na ka oqo, mo dou bula kina; au sa rerevaka na Kalou:

¹⁹Kevaka dou sa dina, me dua vei kemudou na veitacini me vesuki tiko e na vale dou sa sogolati kina: ia koi kemudou, dou la'ki kauta na sila ni ra dausiga na nomudou lewe ni veivale:

²⁰ia dou kauta ga mai vei au na tacimudou sa gone; ena qai vakadinadinataki na nomudou vosa, ia dou na sega ni mate. A ra sa kitaka vakakina.

²¹A ra sa veikayaka vakai ira, Eda sa cala vakaidina e na vuku ni tacida, ni da a raica na rarawa ni yalona, ni sa vakamasuti keda, ia eda a sega ni vakarogoci koya; o koya oqo sa yacovi keda kina na rarawa oqo.

²²A sa vosa vei ira ko Rupeni, ka kaya, Au a sega beka ni vosa vei kemudou, ka kaya, Dou kakua ni caka ca vua na gone? ia dou a sega ni rogoca: raica, sa tarogi talega kina na kena dra.

²³A ra sa sega ni kila ni sa macala vei Josefa; ni sa tiko vei ira na tamata sa lave vosa vua.

²⁴A sa lako tani vei ira ko koya, ka tagi; a sa lesu vei ira, ka veivosaki kei ira, a sa kauti Simioni, ka vesuka e matadra.

²⁵A sa vakarota ko Josefa me vakasinaiti na nodra taga e na sila, ka me vakasukai na nonai lavo na tamata yadua ki na nona taga, ka me soli vei ira nai vaqa ni gaunisala: a sa cakava vakaoqo vei ira ko koya.

²⁶A ra sa vakavodoka na nodra sila ki na nodra asa, ka lako tani maikea.

²⁷Ia e dua sa sereka na nona taga e na bure me vakania na nona asa, a sa kunea na nonai lavo; ka raica, sa tiko e na gusu ni nona taga.

²⁸A sa kaya vei ira na veitacini, A noqu i lavo sa vakasukai; ka *sa tiko* e na gusu ni noqu taga. A sa waicala na yalodra, a ra sa rere vata, ka kaya, A ka cava oqo sa cakava vei keda na Kalou?

²⁹A ra sa lako mai vei Jekope na tamadra ki na vanua ko Kenani, ka tukuna vua na ka kecega ka yacovi ira: ka kaya,

³⁰Ko koya na tamata sa turaga ni vanua, sa vosa vakaukauwa vei keitou, ka kaya ni keitou sa vakaraica vakaca na vanua:

³¹ia keitou a kaya vua, Keitou sa dina; keitou sa sega ni yamata:

³²koi keitou na veitacini e lewe tinikarua, na luvena na tama i keitou: e dua sa yali, ia ko koya ka gone *sa tikoedaidai* kei na tama i keitou, e na vanua ko Kenani.

³³A sa kaya vei keitou na tamata, ko koya sa turaga ni vanua, A ka oqo ka'u na kila kina ni dou sa dina; dou laiva e dua vei kemudou na veitacini me tiko kei au, ia koi kemudou, dou kauta na kedra na nomudou lewe ni veivale era dausiga, dou qai lako:

³⁴ia dou kauti koya mai na tacimudou sa gone: au na qai kila ni dou sa sega ni yamata, ni dou sa dina ga: au na qai solia vei kemudou na tacimudou, ia dou na qai mai dauveivoli e na vanua.

³⁵Ia ni ra sa vakalalataka na nodra taga, raica, *sa tiko* na nonai oloolo lavo na tamata yadua e na nona taga: ia ni ra sa raica kei tamadra nai oloolo lavo, era sa rere.

³⁶A sa kaya vei ira ko Jekope na tamadra, Dou sa vakayalia vei au na luvequ: sa yali ko Josefa, ka sa yali ko Simioni, ia dou na kauti Penijamini talega: sa luvuca na lomaqu na ka kecega oqo.

³⁷A sa vosa vei tamana ko Rupeni, ka kaya, Mo vakamatei rau na lukevu, kevaka ka'u sa sega ni kauti koya tale mai vei iko: mo laiva vei au, ka'u na kauti koya tale mai vei iko.

³⁸A sa kaya ko koya, Ena sega ni lako sobu kei kemudou na lukevu; ni sa mate na tuakana, a sa vo duaduaga ko koya: kevaka sa yacovi koya na ca e na sala dou sa lako kina, dou na qai vakayacora e na rarawa na uluqu sa sika ki nai bulubulu.

Nai Vakatekivu 43

Era lako tale ki Ijipita me voli kakana, ka kauti Penijamini, 1-17. Sa vakacegui ira ko Josefa, ka sai valavala vinaka vei ira, 18-34.

¹A sa ka levu na dausiga e na vanua.

²Ia ni ra sa kania oti na sila era a kauta mai Ijipita, sa qai kaya vei ira ko tamadra, Dou lako tale, volia vakalailai na keda kakana.

³A sa vosa vua ko Juta, ka kaya, Sa vakadinadina sara vei keda na tamata, ka vaka, Dou na sega ni raica tale na mataqu, kevaka sa sega ni tiko kei kemudou na tacimudou.

⁴Kevaka ko na tala vata kei keitou na taci i keitou, keitou na qai lako sobu ka volia na kemu:

⁵ia kevaka ko na sega ni tala, keitou na sega ni lako sobu: ni sa kaya vei keitou na tamata, Dou na sega ni raica tale na mataqu, kevaka sa sega ni tiko kei kemudou na tacimudou.

⁶A sa kaya ko Isireli, A cava dou a sega ni lomani au kina, ni dou a tukuna vua na tamata sa dua tale na tacimudou?

⁷A ra sa kaya, Sa tarogi keitou matua na tamata se keitou vakaevei, kei ira na weka i keitou, ka kaya, Sa bula tiko li na tamamudou? sa dua li na

tacimudou? ia keitou a tukuna vua me vaka na nona taro: keitou a kila vakacava ni na kaya, Dou kauta sobu mai na tacimudou?

⁸A sa kaya ko Juta vei Isireli na tamana, Mo talai keirau vata kei na gone, keitou na qai cavu tu ka lako; me da bula kina, ka sega ni mate, koi keitou, kei iko, *kei* ira talega na noda lalai:

⁹Koi au ga me'u tarogi e na vukuna ke sa yali; mo tarogi au e na vukuna: kevaka ka'u sa sega ni kauti koya tale mai vei iko, ka vakatura e matamu, me qai baleti au ka sega ni mudu:

¹⁰kevaka keitou a sega ni vakaberabera, keitou sa tale vakarua oqo.

¹¹A sa kaya vei ira ko Isireli na tamadra, Kevaka sa qai vakaoqo, dou cakava mada na ka oqo; dou kauta e na nomudou taga eso na vuata ni vanua oqo ka vinaka cake, ka kauta sobu me ka ni loloma vua na tamata, e dua na pami lailai, ka dua na oni lailai, na ka boi vinaka, kei na mura, na ivi, kei na amodi:

¹²ka kauta nai lavo me rauta vakarua: kei nai lavo sa kau tale mai e na gusu ni nomudou taga, dou kauta tale; de sa ia cala ga;

¹³dou kauta talega na tacimudou, ka ia, ka lako tale vua na tamata:

¹⁴ia na Kalou Kaukauwa, me vakayacora mo dou lomani mai vua na tamata, ka me sereki koya mai na tacimudou kadua, kei Penijamini: ia koi au, kevaka sa yali vei au na luvequ, au sa rarawa dina ga.

¹⁵A ra sa kauta na ka ni loloma ko ya ko ira na tamata, a ra sa kauta nai lavo me rauta vakarua, kei Penijamini; ka ia, ka lako sobu ki Ijipita, ka tu e na mata i Josefa.

¹⁶Ia ni sa raici Penijamini kei iratou ko Josefa, sa kaya vua sa lewa na nona vale, Mo kauti ira na tamata oqo ki vale, ka vakamate manumanu, ka vakarau; ni ra na vakasigalevu vata kei au ko ira.

¹⁷A sa kitaka na tamata ko ya me vaka ka kaya ko Josefa; a sa kauti ira na tamata ki na vale i Josefa.

¹⁸A ra sa rere na tamata, ni ra sa kau ki na vale i Josefa; a ra sa kaya, E na vuku ni lavo ka vakasukai eliu e na noda taga eda sa kau kina, me beitaki keda kina, ka tauri keda, ka vakabobulataki keda, kei na noda asa.

¹⁹A ra sa toro vua na tamata ka lewa na vale i Josefa, a ra sa veivosaki kaya mai katuba ni vale,

²⁰a ra sa kaya vua, Kemuni na turaga, keitou a lako dina mai eliu me voli kakana:

²¹ia ni keitou a yaco ki na dua na bure, keitou sa qai sereka na neitou taga, ka raica, sa tiko na nonai lavo na tamata yadua e na gusu ni nona taga, ia na neitou i lavo kece sara: ia keitou sa kauta tale mai oqo:

²²kei nai lavo tani keitou sa kauta sobu mai oqo, me keitou voli kakana: keitou sa sega ni kila se ko cei ka viritaka na neitou i lavo ki na neitou taga.

²³A sa kaya vei ira ko koya, Dou vakacegu ga, kakua ni rere: a nomudou Kalou, ko koya sa nona Kalou na tamamudou talega, sa solia vei kemudou nai yau e na nomudou taga: ka'u a taura na nomudou i lavo. A sa kauti Simioni mai ki tautuba kivei ira.

²⁴Ia na tamata ko ya sa kauti ira na tamata ki na vale i Josefa, ka solia na wai, a ra sa vuya na yavadra; a sa vakania ko koya na nodra asa.

²⁵A ra sa vakarautaka na ka ni loloma ka waraki Josefa me lako mai e na siga levu: ni ra sa rogoca era na kana maikea.

²⁶Ia ni sa lako mai ki vale ko Josefa, era sa kauta vua na ka ni loloma sa tu vei ira, a ra sa cuva vua ki na qele.

²⁷A sa tarogi ira se ra vinaka tiko, ka sa kaya, Sa vinaka tiko na tamamudou, ko koya na qase dou a vosa kina? sa bula tiko, se segai?

²⁸A ra sa kaya, Na nomuni tamata na tama i keitou sa vinaka ga, sa bula tiko. A ra sa vakarokoroko, ka cuva.

²⁹A sa ta cake, ka raici Penijamini na tacina, na luve i tinana, a sa kaya, Oqo beka na tacimudou sa gone, ko koya dou a vosa kina vei au? Sa kaya talega, Me yalololoma na Kalou kivei iko, na luvequ.

³⁰Ia sa yavala na yalona e na loloma vua na tacina, ka sa kusarawa ko Josefa: ka sa qara *na tikina* me tagi kina; a sa curuma na nona vale ni moce, ka tagi kina.

³¹Sa qai tavoya na matana, ka curu yani, ka kinoci koya, ka kaya, Dou tauca mai na magiti.

³²A ra sa tauca vua vakai koya, vei ira talega vakai ira, vei ira talega na kai Ijipita era kana vata kaya vakai ira: ni sa dredre me ra kana vata na kai Ijipita kei ira na Iperiu; ni sa ka vakasisila oqori vei ira na kai Ijipita.

³³A ra sa tiko e matana, sa tiko eliu ko koya sa ulumatua, a sa muri sara ko koya sa gone: a ra sa veivakurabuitaki vakai ira ko ira na tamata.

³⁴A sa kau yani mai vua na kedrai votavota: ia nai votavota kei Penijamini sa levu cake, ka vakalima, e na kedra yadua. A ra sa gunu vata kaya, ka ra marau.

Nai Vakatekivu 44

Era sa talai, a sa vauci ira ko koya na tamata i Josefa, ka kauti ira tale ki na koro me vaka na bobula, 1-13. A vakamamasu i Juta, 14-34.

¹A sa vakarota na tamata ka lewa na nona vale ko Josefa, ka vaka, Mo vakasinaita na nodra taga na tamata e na kakana, me vaka na ka era kauta rawa, ka viritaka na nonai lavo na tamata yadua ki na gusu ni nona taga:

²kei na mequ bilo, na bilo siliva, mo viritaka ki na gusu ni nona taga sa gone, kei nai lavo ni nona sila. A sa cakava ko koya me vaka sa kaya ko Josefa.

³Ni sa kida na mataka, era sa talai yani na tamata, kei na nodra asa.

⁴Ni ra sa lako tani e na koro, ka sa sega ni vakayawa, sa kaya ko Josefa vua na tamata ka lewa na nona vale, Mo ia, mo muri ira na tamata; ia ni ko sa vauci ira, mo qai kaya vei ira, A cava dou sa sauma kina na vinaka e na ca?

⁵sa sega beka oqo sa gunu maikina na noqu turaga, kei na ka sa kila-ka kina?
dou sa caka ca e na ka dou sa cakava.

⁶A sa vauci ira ko koya, ka vosataka vei ira na vosa oqo.

⁷A ra sa kaya vua, A cava sa vosataka kina na noqu turaga na vosa vakaoqo?
me yawa sara vei ira na nomuni tamata me kitaka na ka vakaoqori:

⁸raica, nai lavo keitou a kunea e na gusu ni neitou taga, keitou a kauta tale
mai kivei kemuni mai na vanua ko Kenani: keitou na qai butakoca vakacava
na siliva se na koula mai na vale ni nomuni turaga?

⁹Ko koya vei keitou na nomuni tamata sa kune vua, me mate ko koya; ia koi
keitou, keitou na nona bobula na noqu turaga.

¹⁰A sa kaya ko koya, Me vaka mada ga na nomudou vosa: ko koya sa kune
vua ena noqu bobula; ia koi kemudou, dou na sega ni cala.

¹¹A ra sa kusarawa, ka tauca sobu ki na qele ko ira na tamata yadua na nona
taga, ka sereka yadua na nona taga.

¹²A sa vakasaqara ko koya, sa vakatekivu vua sa qase, ka vakaotia vei koya sa
gone: a sa kune na bilo e na taga i Penijamini.

¹³A ra sa dresuka na nodra i sulu, ka vakavodoka na tamata yadua *na nona*
taga ki na nona asa, ka lesu ki na koro.

¹⁴A ra sa lako mai ko Juta kei na veitacini ki na vale i Josefa; ni sa tikotiko ga
kina ko koya: a ra sa cuva ki na soso e matana.

¹⁵A sa kaya vei ira ko Josefa, A cakacaka cava oqo dou sa cakava? dou sa
lecava beka ni sa rawarawa sara ki na tamata sa vakataki au me'u kila-ka?

¹⁶A sa kaya ko Juta, A cava keitou na kaya vua na noqu turaga? a cava me
keitou vosataka? se keitou na vakadonui keitou vakacava? sa kunea na Kalou
na neitou cala na nomuni tamata: raica, koi keitou sa nona bobula na noqu
turaga, koi keitou, kei koya sa kune vua na bilo.

¹⁷A sa kaya ko koya, Me yawa sara vei au me'u cakacaka vakaoqori: a tamata sa kune vua na bilo, ko koya ga ena noqu bobula; ia koi kemudou, dou lako vakacegu vua na tamamudou.

¹⁸Sa qai toro vua ko Juta, ka kaya, Kemuni na noqu turaga, ni vosota mada na nomuni tamata me'u vosataka e dua na vosa e daligamuni na noqu turaga, ia me kakua ni waqa na nomuni cudru vei au na nomuni tamata: ni kemuni sa vakataki Fero.

¹⁹A noqu turaga sa tarogi keitou na nona tamata eliu, ka vaka, Sa dua li na tamamudou, se na tacimudou?

²⁰Ia keitou a kaya vei kemuni na noqu turaga, Sa dua na tama i keitou, a qase, a sa dua na luvena ni sa qase, a gone ga; a sa mate na tuakana, ia sa vo duaduaga ko koya na luve i tinana, a sa lomani koya ko tamana.

²¹Ia ko a kaya vei keitou na nomuni tamata, Dou kauti koya sobu mai vei au, me raici koya na mataqu.

²²Ia keitou a kaya vei kemuni na noqu turaga, E dredre ni lako tani vei tamana na gone: ni na mate ko tamata, kevaka sa lako tani vua.

²³Kemuni sa qai kaya vei keitou na nomuni tamata, Kevaka sa sega ni lako sobu mai kei kemudou na tacimudou sa gone, dou na sega ni raica tale na mataqu.

²⁴Ia ni keitou a lako vua na nomuni tamata na tamaqu, keitou sa qai tukuna vua na nomuni vosa na noqu turaga.

²⁵A sa kaya na tama i keitou, Dou lako tale, volia vakalailai na keda.

²⁶Keitou sa qai vaka, E dredre ni keitou lako sobu; kevaka ena lako kei keitou na taci i keitou sa gone, keitou na qai lako sobu: ni sa tabu ni keitou raica na matana na tamata, kevaka sa sega ni tiko kei keitou na taci i keitou sa gone.

²⁷A sa kaya vei keitou na nomuni tamata na tamaqu, Dou sa kila ni ka vakasucuma vei au na watiqu e le rua:

²⁸e dua sa lako tani vei au, ka'u a kaya, Sa dresulaki vakaidina ko koya; ia ka'u sa sega ni raica ka yacova na gauna oqo:

²⁹ia kevaka dou kauta talega yani vei au oqo, a sa yacovi koya na ca, dou na qai vakayacora na uluqu sa sika ki nai bulubulu e na rarawa.

³⁰Ia ni'u sa lako vua na nomuni tamata na tamaqu, a sa sega ni tiko kei keitou na gone; ka ni sa vauci vata na nodrau bula;

³¹ena yaco, ni sa raica sa yali na gone, ena qai ciba ko koya: ia ena vakayacora kina koi keitou na nomuni tamata na uluna sa sika na nomuni tamata na tama i keitou ki nai bulubulu e na rarawa.

³²Ni sai au na nomuni tamata sa na taroga na tamaqu e na vuku ni gone ke sa yali, ni'u sa kaya vua, Kevaka ka'u sa sega ni kauti koya tale mai vei iko, mo qai beitaki au kina na tamaqu, ka tawa mudu.

³³Ia oqo, me'u tiko mada na nomuni tamata mei sosomi kei na gone, me'u nomu bobula na noqu turaga; ia me lako cake na gone kei ira na tuakana.

³⁴Ni'u na lako cake vakacava vei tamaqu, ni sa sega ni tiko kei au na gone? de'u raica na ka ca ena yacovi koya na tamaqu.

Nai Vakatekivu 45

Sa vakatakilai koya vei ira na veitacini ko Josefa, ka veivosaki kei ira, 1-15. Era sa talai me kauti tamadra mai, kei na nodra lewe-ni-vale kecega, 16-24. A marau i Jekope ni sa rogo mai ko Josefa, 25-28.

¹Sa qai sega ni kinoci koya rawa tiko ko Josefa e na matadra era tu vata kaya; a sa kaci, Me ra lako tani vei au ki tuba na tamata kecega. A sa sega e dua sa tiko vata kaya, ni sa tukuni koya ko Josefa vei ira na veitacini.

²A sa tabalaka na tagi ko koya: a ra sa rogoca na kai Ijipita, ka sa rogoca na lewe-ni-vale i Fero.

³A sa kaya ko Josefa vei ira na veitacini, Koi au ko Josefa; Sa bula dina tiko ko tamaqu? A ra sa sega ni vosa rawa vua na tuakana; ni ra sa taqaya e matana.

⁴A sa kaya vei ira na veitacini ko Josefa, Dou toro mada mai vei au. A ra sa toro vua: A sa kaya ko koya, koi au ko Josefa na tacimudou, ko koya dou a volitaka ki Ijipita:

⁵ia oqo, mo dou kakua ni rarawa, se veicudruvi vakai kemudou, ni dou a volitaki au ki ke: ni sa talai au na Kalou me'u liutaki kemudou, me ia na veivakabulai:

⁶ni sa qai yabaki rua, sa dausiga kina na vanua; a sa vo e lima na yabaki, ena sega kina na laulau se na tamusuki sila:

⁷A sa talai au na Kalou me'u liutaki kemudou, me maroroi na nomudou kawa e vuravura, ka me vakabulai kemudou e na veivakabulai levu:

⁸ia oqo, dou sa sega ni talai au mai ki ke, na Kalou ga: a sa qisi au ko koya me'u tama i Fero, ka me'u turaga vei ira kecega na nona lewe-ni-vale, ka lewa e na vanua tauokino ko Ijipita.

⁹Dou kusarawa, ka lako cake vei tamaqu, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Josefa na luvemu, Sa qisi au na Kalou me'u turaga mai Ijipita tauokino; mo lako sobu mai vei au, mo kakua ni berabera:

¹⁰ia ko na tiko mai na vanua ko Koseni, mo voleka kina vei au, ko iko, kei ira na luvemu, kei na mokubumu, kei na nomu qele ni sipi, kei na nomu qele ni pulumokau, kei na nomu ka kecega:

¹¹ka'u na vakani iko maike, de ko dravudravua mai, kei na nomu lewe-ni-vale, kei na nomu ka kecega; ni sa vo e lima na yabaki ni dausiga.

¹²Ka raica, sa kunea na matamudou, kei na mata i Penijamini na taciqu, ni sa gusuqu ga sa vosa vei kemudou:

¹³ia dou tukuna vua na tamaqu na noqu lagilagi kecega e Ijipita, kei na ka kecega dou sa raica; ia dou kusarawa, ka kauta sobu mai ki ke na tamaqu.

¹⁴A sa mokoti Penijamini na tacina, ka tagi; a sa tagi talega ko Penijamini.

¹⁵A sa reguci ira na tuakana kecega, ka tagicaki ira; ka sa oti, era sa qai veivosaki kaya na veituakani.

¹⁶A sa rogo ki na vale i Fero na kenai rogorogo, ka sa kainaki, Era sa lako mai na tuakai i Josefa: a sa vinaka vei Fero, kei ira na nona tamata.

¹⁷A sa kaya vei Josefa ko Fero, Mo kaya vei ira na wekamu, Mo dou kitaka oqo: dou vakavodoka *na ka* ki na nomudou manumanu, ka lako ki na vanua ko Kenani;

¹⁸ka kauti koya na tamamudou, kei na nomudou lewe ni veivale, ka lako mai vei au: ka'u na solia vei kemudou na vinaka ni vanua ko Ijipita, ia dou na kania na kena vinaka ni vanua:

¹⁹sa qai tau vei kemudou nai vakaro, dou cakava ga; dou kauta vei kemudou eso na qiqi-ni-tamata mai na vanua ko Ijipita, e na vukudra na nomudou lalai, kei na watimudou, ka kauti koya mai na tamamudou, ka lako mai:

²⁰Ia dou kakua ni nanuma na nomudou i yaya; ni na nomudou na ka vinaka ni vanua taucoko ko Ijipita.

²¹A ra kitaka vakakina na luve i Isireli: a sa solia vei ira eso na qiqi-ni-tamata ko Josefa, me vaka na vosa i Fero, ka solia vei ira nai vaqa ni gaunisala.

²²Sa solia ko koya vei ira kecega na tamata yadua nai sulu me rauta vakarua; ia sa solia ko koya vei Penijamini e tolu na drau na tiki ni siliva, kei nai sulu me rauta vakalima.

²³Ia vei tamana sa vakauta na ka oqo; e tini na asa sa colata eso na ka vinaka mai Ijipita, ka tini na asa yalewa sa colata na sila kei na madrai kei na kakana me kei tamana e gaunisala.

²⁴A sa talai ira yani na veitacini, a ra sa lako: a sa kaya vei ira ko koya, Dou kakua ni veicudruvi e na gaunisala.

²⁵A ra sa lako cake mai Ijipita, ka yaco ki na vanua ko Kenani kivei Jekope na tamadra,

²⁶ka tukuna vua, ka vaka, Sa bula tiko ko Josefa, a sa lewa ko koya na vanua taucoko ko Ijipita. A sa luvu na lomana, ni sa sega ni vakadinati ira.

²⁷A ra sa tukuna vua na vosa kecega i Josefa, ka vosataka vei ira: ia ni sa raica ko koya na veiqiqi-ni-tamata sa vakatala ko Josefa me kauti koya, sa qai bula tale mai na yalo i Jekope na tamadra:

²⁸a sa kaya ko Isireli, Sa levu; sa bula tiko ko Josefa na lufequ: au na la'ki raici koya ni'u sa bula tiko.

Nai Vakatekivu 46

Sa vakacegui Jekope na Kalou, ka sa lako sobu ki Ijipita ko koya 1-7. A kawa i Isireli era sa lako ki Ijipita, 8-27. Sa la'ki veitata kei tamana ko Josefa; ka vakarautaki ira na veitacini me ra lako vei Fero, 28-34.

¹A sa lako ko Isireli kei na nona kecega, ka yaco ki Pieri-sepa, a sa vakacobora nai soro vua na Kalou i Aisake na tamana.

²A sa vosa vei Isireli na Kalou, e na raivotu e na bogi, ka kaya, I Jekope, i Jekope! A sa kaya ko koya, Koi au saka oqo.

³A sa kaya, Koi au na Kalou, na Kalou i tamamu: kakua ni ko rere ni lako sobu ki Ijipita; ni'u na vakamatanitulevutaki iko maikina.

⁴Au na lako sobu kei iko ki Ijipita; ia ka'u na kauti iko cake tale vakaidina: ia ena tabaka na matamu ko Josefa e na ligana.

⁵A sa cavu tu mai Pieri-sepa ko Jekope: ia ko ira na lufe i Isireli, era sa kauti Jekope na tamadra, kei na nodra lalai, kei na watidra, e na veiqiqi-ni-tamata ka vakatala ko Fero me kauti koya.

⁶A ra sa kauta na nodra manumanu, kei na nodra i yau, era a rawata e na vanua ko Kenani, a ra sa lako ki Ijipita, ko Jekope, kei ira kece vata kaya na nona kawa:

⁷a luvena tagane, kei na makubuna tagane; na luvena yalewa, kei ira na makubuna yalewa, kei na nona kawa kecega, sa kauta vata kaya ki Ijipita.

⁸Ia oqo na yacadra na lufe i Isireli era sa lako ki Ijipita, ko Jekope kei na luvena: ko Rupeni, na ulumatua i Jekope.

⁹Ia na lufe i Rupeni eratou tagane; ko Enoke, kei Palu, kei Esironi, kei Kamai.

¹⁰Ia na luve i Simioni eratou tagane; ko Jimueli, kei Jamini, kei Oati, kei Jakini, kei Soari, kei Saula, na luvena e dua na yalewa ni Kenani.

¹¹Ia na luve i Livai eratou tagane; ko Kerisoni, ko Koaca, kei Mirari.

¹²Ia na luve i Juta eratou tagane; ko Eri, kei Onani, kei Sela, kei Feresi, kei Sera; ia ko Eri kei Onani erau a mate e na vanua ko Kenani: ia na luve i Feresi erau tagane; ko Esironi, kei Emuli.

¹³Ia na luve i Isakari eratou tagane; ko Tola, kei Fuva, kei Jopi, kei Simironi.

¹⁴Ia na luve i Sepuloni eratou tagane; ko Sereti, kei Eloni, kei Jalieli.

¹⁵Ko ira na tagane oqo na luve i Lia, ka vakasucuma vei Jekope mai Petani-era, kei Taina na luvena yalewa: ko ira vata na luvena tagane kei na luvena yalewa, era lewe tolusagavulu ka tolu.

¹⁶Ia na luve i Kata eratou tagane; ko Sifioni, ko Aki, ko Suni, kei Esiponi, ko Eri, kei Eroti, kei Areli.

¹⁷Ia na luve i Aseri eratou tagane; ko Imina, kei Isiva, kei Isivi, kei Piria, kei Sera na ganedratou: ia na luve i Piria erau tagane, ko Eperi, kei Malikieli.

¹⁸Ko ira na tagane oqo na luve i Silipa, ko koya ka solia ko Lepani vei Lia na luvena yalewa: ia ko ira oqo sa vakasucuma ko koya vei Jekope, era lewe tinikaono.

¹⁹Na luve i Rejeli, na wati i Jekope: ko Josefa kei Penijamini.

²⁰Ia na luve i Josefa sa sucu e na vanua ko Ijipita, ko Manasa kei Ifireimi, koi rau ka vakasucuma ko Asenaca na luve i Poti-fera na bete mai Oni.

²¹Ia na luve i Penijamini eratou tagane; ko Pela, kei Pekeri, kei Asipeli, ko Kira, kei Neamani, ko Ei, kei Rosi, ko Mupimi, kei Upimi, kei Ariti.

²²Ko ira na tagane oqo era luve i Rejeli, ko ira sa vakasucuma vei Jekope: a tamata kecega era lewe tinikava.

²³Ia na luve i Tani ka tagane, ko Usimi.

²⁴Ia na luve i Nafitalai eratou tagane; ko Jasieli, kei Kuni, kei Jeseri, kei Silemi.

²⁵Ko ira na tagane oqo na luve i Pila, ko koya ka solia ko Lepani vei Rejeli na luvena yalewa; a sa vakasucumi ira oqo ko koya vei Jekope: ko iratou kecega era lewe vitu.

²⁶Ko ira na tamata kecega ka lako vata kei Jekope ki Ijipita, ka ra taka maivua, era lewe onosagavulu ka ono, ia ka sa vo na watidra na luve i Jekope.

²⁷Ia sa lewe rua na luve i Josefa, erau sa sucu mai Ijipita. Ko ira kece na tamata e na mataqali i Jekope era lako ki Ijipita, era lewe vitusagavulu.

²⁸A sa talai Juta me liutaki koya vei Josefa, me kauti koya ki Koseni; a ra sa yaco ki na vanua ko Koseni.

²⁹A sa vakarautaka na nona qiqi vakaturaga ko Josefa, ka lako cake me veitavaki kei Isireli na tamana, mai Koseni; a sa vakaraitaki koya vua: a sa mokota na domona, a sa tagi vakadede kina.

³⁰A sa kaya vei Josefa ko Isireli, Me'u qai mate, ni'u sa raica tale na matamu, ka ni ko sa bula tiko.

³¹A sa kaya ko Josefa vei ira na veitacini, kei na mataqali i tamana, Au na lako cake, ka tukuna vei Fero, ka kaya vua, Ko ira na veitacini, kei na mataqali i tamaqu, ka tiko mai na vanua ko Kenani, era sa lako mai vei au;

³²ka ra sai vakatawa ni sipi na tamata; ni ra sa tamata dauvakana manumanu; a ra sa kauta mai na nodra sipi kei na nodra pulumokau, kei na nodra ka kecega.

³³Ia ni sa kacivi kemudou ko Fero, ka vaka, A cava dou sa daukitaka?

³⁴dou qai kaya, Keitou na nomuni tamata keitou sa dauvakana manumanu, ni keitou a gone ka yacova na gauna oqo, koi keitou, ko ira talega na neitou qase: mo dou tiko kina mai na vanua ko Koseni; ni ra sa ka vakasisila vei ira na kai Ijipita na tamata kecega sa dauvakana sipi.

Nai Vakatekivu 47

Sa kauta eso na tuakana vei Fero ko Josefa, ka sa lomani ira ko Fero, 1-6. Sa qai kauti tamana vei Fero, 7-10. Sa vakatikori ira e na yasana vinaka ko Josefa, 11,12.

A lewa i Josefa e na yabaki dausiga, 13-26. Sa malumalumu ko Jekope, 27-31.

¹A sa lako ko Josefa ka tukuna vei Fero, ka kaya, Ko tamaqu, kei ira na veitacini, kei na nodra qele ni sipi, kei na nodra qele ni pulumokau, kei na nodra ka kecega, sa lako mai na vanua ko Kenani; ka ra sa tiko mai na vanua ko Koseni.

²A sa kauta e lewe lima vei ira na veitacini, me ratou tu e na mata i Fero.

³A sa kaya ko Fero vei iratou na veitacini, A cava dou sa daukitaka? A ratou sa kaya vei Fero, a nomuni tamata sa dauvakana sipi, koi keitou, ko ira talega na neitou qase.

⁴Eratou sa kaya talega vei Fero, Keitou sa lako mai me keitou tiko vulagi e na vanua oqo: ni sa sega na kedra na neitou sipi na nomuni tamata; ni sa ka levu na dausiga e na vanua ko Kenani: ia keitou sa kerekere me keitou tiko mada na nomuni tamata e na vanua ko Koseni.

⁵A sa kaya vei Josefa ko Fero, Era sa lako mai vei iko na tamamu kei na veitacini:

⁶sa tiko e matamu na vanua ko Ijipita: e na vanua vinaka mo vakatikora na tamamu kei na veitacini; me ra tiko e na yasana ko Koseni: ia kevaka ko sa kila eso vei ira e tamata gumatua, mo lesi iratou me ratou lewa na noqu manumanu.

⁷A sa kauti Jekope na tamana ko Josefa, me tu e na mata i Fero: a sa vosavakalougatataki Fero ko Jekope.

⁸A sa kaya vei Jekope ko Fero, E vica na yabaki ni nomu bula?

⁹A sa kaya vei Fero ko Jekope, A yabaki ni noqu tiko vulagi voli sa dua na drau ka tolusagavulu na yabaki: sa vica ga ka ca na yabaki ni noqu bula, a sa sega ni yacova na yabaki ni nodra bula na noqu qase e na gauna ni nodra tiko vulagi.

¹⁰A sa vosavakalougatataki Fero ko Jekope, ka lako tani e na mata i Fero.

¹¹Ia sa vakatikora na tamana kei na veitacini ko Josefa, ka solia vei ira me rai taukei e na vanua ko Ijipita, io e na vanua ka vinaka cake, e na yasana ko Ramisese, me vaka ka vakarota ko Fero.

¹²A sa vakania na tamana kei na veitacini, kei na mataqali kecega i tamana, ko Josefa, e na kakana me rauta na nodra yavusa yadua.

¹³A sa sega na kakana e na vanua taucoko ko ya: ni sa ka levu sara na dausiga, a sa malumalumu na vanua ko Ijipita kei na vanua ko Kenani, e na yuku ni dausiga.

¹⁴A sa kumuna vata ko Josefa nai lavo kecega sa kune e na vanua ko Ijipita, kei na vanua ko Kenani, na kenai sau ni sila era volia: a sa kauta nai lavo ko Josefa ki na vale i Fero.

¹⁵Ia ni sa oti nai lavo e na vanua ko Ijipita, kei na vanua ko Kenani, era sa qai lako kecega mai vei Josefa na kai Ijipita, ka ra kaya, Mo ni solia vei keimami na kakana: a cava me keimami mate kina e matamuni, ni sa qai oti nai lavo?

¹⁶A sa kaya ko Josefa, Dou solia na nomudou manumanu; ia kau na solia vei kemudou me kenai sau ni nomudou manumanu ke sa oti nai lavo.

¹⁷A ra sa kauta mai vei Josefa na nodra manumanu: a sa solia vei ira na kakana ko Josefa mei voli ni ose, kei na qele ni sipi, kei na qele ni pulumokau, kei na asa: a sa vakani ira e na kakana e na yabaki ko ya me kenai voli ni nodra manumanu kecega.

¹⁸Ia ni sa oti na yabaki ko ya, era sa lako mai vei koya e na kenai karua ni yabaki, a ra sa kaya vua, Keimami na sega ni vunia vua na neimami turaga, ni sa oti na neimami lavo; a sa nona na neimami turaga na neimami qele ni manumanu; sa sega na ka sa vo e mata ni neimami turaga, a yago i keimami ga, kei na neimami vanua:

¹⁹me keimami mate vakacava e matamuni, koi keimami, kei na neimami vanua? mo ni voli keimami kei na neimami vanua e na kakana, keimami na qai nona tamata ko Fero, ena nona talega na neimami vanua; ia mo ni solia

na sila me keimami tea, me keimami bula, ka kua ni mate, ka me kakua ni lala na vanua.

²⁰A sa volia ko Josefa na vanua tauoko ko Ijipita me nei Fero; ni ra sa volitaka na kai Ijipita na tamata yadua na nona were, ni sa ka levu tiko vei ira na dausiga: ka sa qai nei Fero na vanua.

²¹Ia ko ira na tamata, sa tokitaki ira ko koya ki na veikoro, mai nai yalayala kei Ijipita e dua, ka yacova na kenai kadua.

²²A nodra vanua ga na bete sa sega ni volia ko koya; ni sa vota ko Fero e dua na kedrai votavota na bete, a ra sa kania tiko nai votavota ka vota vei ira ko Fero: o koya era sega ni volitaka kina na nodra vanua.

²³A sa kaya vei ira na tamata ko Josefa, Raica, au sa voli kemudou edaidai, kei na nomudou vanua, me nei Fero: raica, au sa solia vei kemudou na sila me tei, dou na tea kina na vanua.

²⁴Ia ni sa vua, dou na solia na kenai kalima vei Fero; ia ena nomudou e va, me tei kina na veiwere, me kemudou kakana talega, kei na kedra na nomudou lewe ni veivale, kei na kedra na nomudou lalai.

²⁵A ra sa kaya, Ko ni sa qai vakabulai keimami: me keimami kune loloma mada e mata ni neimami turaga, keimami na qai tamata i Fero.

²⁶A sa vakatura oqo ko Josefa me kenai lesilesi tiko e na vanua ko Ijipita, ka yacova na gauna oqo, ka me nei Fero na kenai kalima; ia na nodra vanua duaduaga na bete, sa sega ni yaco me nei Fero.

²⁷A sa tiko ko Isireli e na vanua ko Ijipita, e na yasana ko Koseni; a ra sai taukei kina, ka ra tubu, ka lewe vuqa sara mai.

²⁸A sa bula ko Jekope ka yabaki tinikavitu e na vanua ko Ijipita: ia na yabaki kecega sa bula kina ko Jekope sa dua na drau ka vasagavulu ka vitu na yabaki.

²⁹A sa toro mai na gauna me mate kina ko Isireli: a sa kacivi Josefa na luvena, a sa kaya vua, Kevaka ka'u sa kune loloma e matamu, mo daramaka

mada na ligamu ki ruku ni sagaqu, ka mo cakacaka vakayalololoma ka vakayalodina vei au; mo kakua mada ni buluti au e Ijipita:

³⁰ia ni'u sa moce vata kei ira na noqu qase, mo kauti au tani e Ijipita, ka buluti au e na nodra i bulubulu. A sa kaya ko koya, Au na cakava me vaka na nomu vosa.

³¹A sa kaya ko koya, Mo bubului kina vei au. A sa bubului kina vua. A sa cuva ko Isireli e na ulu ni mocemoce.

Nai Vakatekivu 48

Sa lako ko Josefa kei rau na luvena me raici tamana, ni sa vakarau mate; a sa vosavakalougaatataki rau ko Jekope.

¹Sa oti na ka oqo, sa kainaki vei Josefa, Raica, sa tauvi mate ko tamamu: a sa kauta vata kaya na luvena tagane ruarua, ko Manasa kei Ifireimi.

²A sa tukuni vei Jekope, ka vaka, Raica, sa lako mai vei iko ko Josefa na luvemu: a sa vakaukauwataki koya ko Isireli, ka sa duri cake e nai mocemoce.

³A sa kaya vei Josefa ko Jekope, Na Kalou Kaukauwa sa rairai vei au mai Lusa mai na vanua ko Kenani, a sa vosavakalougaatataki au,

⁴a sa kaya vei au, Raica, au na vakatubura na nomu kawa, ka vakalewevuqataki iko, ka vakatuburi iko mo matanitu e vuqa; ka'u na solia talega na vanua oqo vei ira na nomu kawa, me ra taukena ka tawa mudu.

⁵Ia na luvemu tagane ruarua oqo, erau a sucu eliu e na vanua ko Ijipita, ni'u sa bera ni lako mai vei iko ki Ijipita, erau sa noqu; ko Ifireimi kei Manasa, me vakataki Rupeni kei Simioni, erau na noqu:

⁶Ia na luvemu era na sucu emuri, era na nomu; era na vakatokai e na yaca ni tuakadra, e na vanua era taukena:

⁷ia koi au, ni'u a lako mai Petani, sa mate i tikiyu e gaunisala ko Rejeli e na vanua ko Kenani, ni sa vo tiko na sala me yaco ki Efiraca: ia ka'u a buluta maikea mai na sala ki Efiraca; ko ya ko Pecileema.

⁸A sa raici rau na luve i Josefa ko Isireli, a sa kaya, Ko cei koi rau oqo?

⁹A sa kaya vei tamana ko Josefa, Erau sa luvequ, sa solia vei au na Kalou eke. A sa kaya ko koya, Mo kauti rau mada mai kivei au, me'u vosavakalouga tataki rau.

¹⁰A sa rai vakaca na mata i Isireli ni sa qase, sa sega ni rai vinaka rawa. A rau sa kau voleka vua; a sa reguci rau ko koya, ka mokoti rau.

¹¹A sa kaya vei Josefa ko Isireli, Au a sega ni nanuma me'u raica na matamu; ia, sa vakaraitaka talega na nomu kawa vei au na Kalou.

¹²A sa kauti rau ko Josefa mai na maliwa ni duruna, a sa vakacuva na matana ki na qele.

¹³A sa tuberi rau ruarua ko Josefa, ko Ifireimi e na ligana i matau me donuya na liga i mawi i Isireli, kei Manasa e na ligana i mawi me donuya na liga i matau i Isireli, ka kauta voleka vua.

¹⁴A sa dodoka na ligana i matau ko Isireli, ka tabaka na ulu i Ifireimi, ko koya ka gone, kei na ligana i mawi ki na ulu i Manasa; ia sa kitaka oqo ni sa kila; ka ni sa ulumatua ko Manasa.

¹⁵A sa vosavakalouga tataki Josefa, ka kaya, Na Kalou, ko koya erau daulako voli e matana na tamaqu, ko Eparaama kei Aisake, na Kalou ka vakani au ni'u a gone ka yacova na siga oqo,

¹⁶na Agilose ka vakabulai au mai na ca kecega, me vakalouga tataki rau na gone; ia me toka vei rau na yacaqu, kei na yacadrau na tamaqu, ko Eparaama kei Aisake; me rau tubu talega me rau lewe vuqa sara e vuravura.

¹⁷Ia ni sa raica ko Josefa sa tabaka na ulu i Ifireimi e na ligana i matau, sa sega ni vinakata: a sa laveta na liga i tamana, me kauta mai na ulu i Ifireimi ki na ulu i Manasa.

¹⁸A sa kaya vei tamana ko Josefa, Me kakua ni vakakoya, na tamaqu: ni sa ulumatua ko koya oqo; mo tabaka na uluna e na ligamu i matau.

¹⁹A sa bese ko tamana, ka kaya, Au kila, na luvequ, au kila: ena yaco talega ko koya me yavusa, ka na levu talega ko koya; ia sa dina ena levu cake vua na tacina, ni na yaco na nona kawa me matanitu e vuqa.

²⁰A sa vosavakalougatataki rau e na siga ko ya, ka kaya, Ena cavuti kemudrau yadua ko ira na Isireli ni ra ia na vosa ni veivakalougatataki, a ra na kaya, Me qisi iko na Kalou mo tautauvata kei Ifireimi ka vakataki Manasa: a sa cavuti Ifireimi ko koya me liu, ka me muri ko Manasa.

²¹A sa kaya vei Josefa ko Isireli, Raica, ka'u na mate; ia na Kalou ena tiko kei kemudou, ka kauti kemudou tale ki na nodra vanua na nomudou qase:

²²ia koi au, ka'u sa solia e dua na tiki ni vanua vei iko, e levu cake e na nodra na veitacini, ka'u a rawata mai vua na Amoraiti e na noqu i seleiwau kei na noqu dakai.

Nai Vakatekivu 49

Sa vosavakalougatataki ira yadua na luvana ko Jekope, 1-28. Sa kaya me bulu vata kei Eparama, ka sa qai mate, 29-33.

¹A sa kacivi ira na luvana tagane ko Jekope, ka kaya, Dou soqoni vata, me'u tukuna vei kemudou na ka ena yacovi kemudou e na gauna maimuri:

²Dou soqoni vata mai, ka vakarorogo kemudou na lufe i Jekope; ia dou rogoci Isireli na tamamudou.

³I Rupeni, ko iko na noqu ulumatua, na noqu qaqa, kei nai vakatekivu ni noqu kaukauwa, Sa uasivi e na vakaturaga, ka uasivi e na kaukauwa:

⁴Sa sega ni tarovi vaka na wai, ka ko na sega ni uasivi cake; E na vuku ni ko a davo e nai mocemoce i tamamu; ko a qai vakasisilataka: sa davora ko koya na noqu i davodavo.

⁵Erau veitacini ko Simioni kei Livai; ai yaragi ni ravuravu na nodraui seleiwau:

⁶Na yaloqu, mo kakua ni bose vata kei rau; Me kakua ni tiko vata kei na nodraui soqosoqo: na noqu lagilagi, Ni rau a vakamatea na tamata E na nodrau cudru, ka tularuataka na pulumokau e na nodrau lomaqa:

⁷Me cudruvi na nodrau cudru, ni sa kaukauwa; Kei na nodrau cudru waqawaqa, ni sa dauveiturisautaki: Au na tawasei rau e Jekope, Ka dui biubiuti rau e Isireli.

⁸I Juta, ko iko era na vakavinavinaka kina na veitacini: A ligamu ena taura na domodra na nomu meca; Era na cuva vei iko na lufe i tamamu.

⁹A lufe ni laioni ko Juta; Ko sa lako cake, na lufequ, ni ko rawa na kemu: Sa cuva ko koya, sa koto me vaka na laioni, Ia ka vaka na laioni yalewa; ko cei me vakacudruya?

¹⁰Ena sega ni lako tani vei Juta nai titoko vakaturaga, Se na turaga ni lewa maivei ira na nona kawa, Ka me lako mada mai ko Sailo, Ko koya era na talairawarawa kina na veimataqali.

¹¹Ena nokata ko koya na nona asa ki na vaini, Kei na nona lufe ni asa ki na vaini talei; Ena sava na nonai tutuvi e na waini, Kei na nonai sulu e na dra ni vua-ni-vaini:

¹²Ena damudamu na matana e na waini, Ka vulavula na batina e na wai-ni-sucu.

¹³Ko Sepuloni, ena tiko mai na toba mai waitui: Ia ena tiko ko koya mai nai kelekele ni waqa; Ia ena yacovi Saitoni na nonai yalayala.

¹⁴Ko Isakari, na asa kaukauwa, Sa koto sobu e na macawa ni bai ni sipi:

¹⁵A sa kunea ko koya ni sa vinaka nai cegucegu, Ka ni sa ka me marautaki na vanua; A sa solia na tabana me colacola, A sa dausauta ki na nonai tavi cakacaka.

¹⁶Ko Tani, ena lewai ira na nona tamata, Me vaka e dua vei ira na mataqali i Isireli.

¹⁷Ko Tani ena dua na gata e na bati ni sala, A gata daukata e na bati ni salatu, Sa katia na bukubuku-ni-yava ni ose, A sa lutu kina ki ra ko koya sa vodoka.

¹⁸Au sa waraka na bula maivei kemuni Jiova!

¹⁹Ko Kata, ena gumutua mada vua e dua na matai valu: Ia emuri ena gumutua ko koya.

²⁰Ko Aseri, ena uro na magiti mai nona vanua, Ena vuataka talega ko koya na kakana vinaka vakaturaga.

²¹Ko Nafitalai, sa me kila ka tasere; Sa tukuna ko koya na vosa me marautaki.

²²Ko Josefa, sa taba ni kau dauvua, Io na taba ni kau dauvua e na bati ni mata-ni-wai; Sa salava na dela ni bai-vatu na tabana.

²³A ra sa dauvakararawataki koya na dauvavana, Ka vana, ka ra sagai koya:

²⁴Ia sa kaukauwa tiko ga na nona dakai, A sa vakaukauwataki na taba ni ligana, E na ligana na Kaukauwa i Jekope. Sa vu maikina nai Vakatawa, na Ulu-vatu i Isireli;

²⁵Io mai na Kalou i tamamu, ko koya ena vupei iko; Ko koya sa Kaukauwa talega ka na vakalouugatataki iko. E na ka ni veivakalouugatataki mai lomalagi e cake, kei Na ka ni veivakalouugatataki mai na vanua titobu era, Kei na ka ni veivakalouugatataki ni sucu kei na kete:

²⁶Na vosa ni veivakalouugatataki i tamamu Sa levu cake e na ka ni veivakalouugatataki ni noqu qase; Ka yacova na veiulu-ni-vanua e sega ni oti rawa: Ena tauca na ulu i Josefa, Kei na buradelai koya ka tawase maizei ira na tuakana.

²⁷Ko Penijamini, ena daukata me vaka na wolifa: Ena kania e na mataka na kena sa rawa, Ka na vota e na yakavi nai toki.

²⁸Ko ira kecega oqo na mataqali i Isireli e tinikarua: ia oqo na ka sa vosataka vei ira ko tamadra, ni sa vosavakalouugatataki ira; sa vosavakalouugatataki ira yadua me vaka na ka era dui kalougata kina.

²⁹A sa vakaroti ira, ka kaya vei ira, Au sa na toki yani kivei ira na kai noqu: dou buluti au kei ira na tamaqu e na qara-vatu mai na tiki ni vanua nei Efironi na Itaiti;

³⁰e na qara-vatu e na tiki ni vanua ko Makipila, sa donui Mamire, mai na vanua ko Kenani, ko ya sa volia ko Eparaama, kei na tiki ni vanua, vei Efironi na Itaiti, me nona vanua ni bulubulu.

³¹Era a buluti Eparaama kina, kei Sera na watina; era a buluti Aisake kina, kei Repeka na watina; ka'u a buluti Lia talega kina:

³²a tiki ni vanua ko ya, kei na qara-vatu sa tu kina, sa voli maivei ira na Itaiti.

³³Ia ni sa vakaroti ira oti na luvena ko Jekope, sa lokia cake na yavana ki nai mocemoce, ka ciba yani, a sa toki yani vei ira na kai nona.

Nai Vakatekivu 50

Era tagicaki Jekope, ka kauta ki Kenani me ra buluta, 1-14. Sa vakacegui ira na tuakana ko Josefa, ni ra sa rerevaki koya, 15-21. Ni sa vakarau mate ko Josefa, sa kaya me ra kauta na suina ki Kenani, 22-26.

¹A sa mokota na tamana ko Josefa, ka tagicaka, ka reguca.

²A sa vakaroti ira na nona tamata era vuniwai ko Josefa, me ra vakasosoga na tamana e na ka boi vinaka: a ra sa vakasosogi Isireli ko ira na vuniwai.

³A sa oti na kena bogi e vasagavulu; ni sa dau vakakina na nodra bogi era sa vakasosogi e na ka boi vinaka; a ra sa tagicaki koya na kai Ijipita, ka bogi vitusagavulu:

⁴Ia ni sa oti na bogi era a tagicaki koya kina, sa qai vosa ko Josefa vei ira na lewe-ni-vale i Fero, ka kaya, Kevaka dou sa lomani au, dou vosa mada vei Fero, ka vaka,

⁵Sa vakabubuluitaki au na tamaqu, ka vaka, Raica, ka'u na mate: mo buluti au e na noqu i bulubulu ka'u a kelia me noqu e na vanua mai Kenani. Oqo me'u lako cake kina me'u buluti tamaqu, ka'u na lesu tale mai.

⁶A sa kaya ko Fero, Mo lako cake ka buluti tamamu, me vaka ka vakabubuluitaki iko kina.

⁷A sa lako cake ko Josefa me buluti tamana: a ra sa lako vata kaya na tamata kecega i Fero, na qase e nona vale, kei ira kecega na qase e na vanua ko Ijipita,

⁸kei ira kece na lewe-ni-vale i Josefa, kei ira na veitacini, kei na lewe-ni-vale i tamana: a nodra lalai ga, kei na nodra qele ni sipi, kei na nodra qele ni pulumokau, era sa biuta laivi e na vanua ko Koseni.

⁹A ra sa lako cake kaya na qiqi-ni-tamata, kei ira sa vodo ose: a sa dua nai vavakoso levu sara.

¹⁰A ra sa yacova na rara ni buturaki sila ka nei Atati, mai tai kadua ni Joritani, a ra sa tagi maikina e na tagi levu ka rarawa sara: a sa lewa ko koya me bogi vitu na nodra tagicaki na tamana.

¹¹Ia ni ra sa raica ko ira na lewe ni vanua, na kai Kenani, na tagi mai na rara ni buturaki sila ka nei Atati, era sa kaya, Oqo sa dua na nodra tagi rarawa na kai Ijipita: o koya sa vakatokai kina na yacana ko Epeli-Misireimi, ko ya mai tai kadua mai Joritani.

¹²A ra sa kitaka vua ko ira na luvena me vaka ka vakarota vei ira ko koya:

¹³a ra sa kauta ki na vanua ko Kenani, ka buluta e na qara-vatu e na tiki ni vanua ko Makipila, sa donui Mamire, ka volia ko Eparaama, kei na tiki ni vanua, me nonai bulubulu, vei Efironi, na Itaiti.

¹⁴Ia ni sa buluti tamana, sa lesu ki Ijipita ko Josefa, ko koya, kei ira na veitacini, kei ira kecega era lako cake kaya ki na veibulu.

¹⁵Ia ni ra sa raica na tuaka i Josefa sa mate na tamadra, era sa qai kaya, Ena cati keda beka ko Josefa, ka sauma sara na ka ca kecega eda a kitaka vua.

¹⁶A ra sa tala e dua vei Josefa, me kaya, Ko koya na tamamu, ni sa bula tiko, sa vakarota, ka kaya,

¹⁷Dou vosa vakaoqo vei Josefa, Au masuti iko, mo kakua mada ni sauma na nodra caka cala na tuakamu, kei na nodra i valavala ca; ni ra a caka ca vei iko: ia keitou sa qai masuti iko mo kakua ni sauma na neitou caka cala na tamata ni Kalou i tamamu. A sa tagi ko Josefa ni ra sa vosa vua.

¹⁸A ra sa lako talega na tuakana, ka cuva vua; a ra sa kaya, Raica, koi keitou na nomuni tamata.

¹⁹A sa kaya vei ira ko Josefa, Dou kakua ni rere: koi au li na Kalou?

²⁰ia koi kemudou, dou a nanuma vakaca vei au; ia sa nakita na vinaka na Kalou, ka me vakayacora na veivakabulai ni tamata e lewe vuqa me vaka edaidai:

²¹ia dou kakua ni rere: koi au, ka'u na vakani kemudou, kei ira na nomudou lalai. A sa vakacegui ira ka vosa vakayalololoma vei ira.

²²A sa tiko ga mai Ijipita ko Josefa, kei na mataqali i tamana; a sa bula ko Josefa ka dua na drau ka mani tini na yabaki.

²³A sa raica na kawa i Ifireimi ko Josefa, ka yacova nai katolu ni tabatamata: a luve i Mekiri talega, na luve i Manasa, sa susuga ko Josefa.

²⁴A sa kaya vei ira na veitacini ko Josefa, Koi au, ka'u sa mate: ia na Kalou, ena talevi kemudou vakaidina, ka kauti kemudou cake tani e na vanua oqo ki na vanua sa bubului kina ko koya kivei Eparaama, kei Aisake, kei Jekope.

²⁵A sa vakabubuluitaki ira na luve i Isireli ko Josefa, ka kaya, Ena talevi kemudou vakaidina na Kalou, ia dou kauta cake tani eke na suiqu.

²⁶A sa ciba ko Josefa, ni sa dua na drau ka tini na nona yabaki: a ra sa vakasosoga e na ka boi vinaka, ka kotora e loma ni dua na kato mai Ijipita.

Na Lako Yani

Na Lako Yani 1

Era sa tubu me lewe vuqa na kawa i Isireli mai Ijipita, 1-7. Sa vakacacani ira ko ira na kai Ijipita, ka vakamatea na luvedra tagane, 8-22.

¹Ia oqo na yacadra na luve i Isireli, era lako vata kei Jekope ki Ijipita; a tamata yadua kei na nona lewe-ni-vale ka lako mai:

²ko Rupeni, ko Simioni, ko Livai, kei Juta,

³ko Isakari, ko Sepuloni, kei Penijamini,

⁴ko Tani, kei Nafitalai, ko Kata, kei Aseri.

⁵Ia na tamata kecega sa kawa i Jekope era lewe vitusagavulu: ia ko Josefa, sa tiko eliu mai Ijipita.

⁶A sa mate ko Josefa, kei iratou na tuakana kei na tacina kecega, kei nai tabatamata kecega ko ya.

⁷A ra sa vakaluveni na luve i Isireli, ka tubu vakalevu, ka ra lewe vuqa mai, ka tubu me ra kaukauwa vakalevu sara; a sa tawa sara kina na vanua vei ira.

⁸A sa tubu e dua tani na tui me lewai Ijipita, ka sega ni kilai Josefa.

⁹A sa kaya vei ira na nona tamata ko koya, Raica, ko ira na Isireli era sa lewe vuqa ka kaukauwa, ia koi keda eda sa lewe lailai ka malumalumu:

¹⁰tou lewa mada, me da cakacaka vaqaseqase vei ira; de ra tubu tiko mai, ka sa yaco e dua nai valu, era na qai la'ki totaki ira na noda meca, ka veivala kei keda, ka lako tani e na vanua oqo.

¹¹A ra sa qai lesia eso na turaga me lewa na nodra cakacaka, me vakasaurarataki ira e na nodra i tavi bibi. A ra sa tara me nei Fero na koro ni yau, ko Picomi kei Reamisesi.

¹²Ia ni sa levu cake na nodra vakasaurarataki ira, era sa vakalewevuqataki mai kina, ka ra sa tubu tiko. A ra sa rarawa e na vukudra na Isireli.

¹³Ia ko ira na kai Ijipita, era sa vakasaurarataki ira na Isireli me ra cakacaka vakabibi:

¹⁴a sa vakararawataka na nodra bula e na cakacaka ni bobula, e na caka lase kei na vatu-buli, kei na cakacaka kecega e na were; ia na nodra cakacaka kecega era sa kitaka era sa vakasaurarataki vakararawa kina.

¹⁵A sa vosa na tui Ijipita vei rau na vu-ni-kalou vei ira na Iperiu: a yacana e dua ko Sifira, na yacana nai karua ko Pua:

¹⁶a sa kaya, Ni drau sa vu-ni-kalou vei ira na Iperiu, drau raica nai dabeledabe era vakasucu kina; ke sa gonetagane, drau qai vakamatea: ia ke sa goneyalewa, me bula ga.

¹⁷A rau sa rerevaka na Kalou na vu-ni-kalou, ka sega ni kitaka me vaka ka vakarota vei rau na tui Ijipita: a rau sa vakabulai ira na gonetagane.

¹⁸A ra kacivi rau na vu-ni-kalou na tui Ijipita, ka kaya vei rau, A cava drau sa cakava kina na ka oqo, ka me vakabulai ira na gonetagane?

¹⁹A rau sa kaya vei Fero na vu-ni-kalou, Era sa sega dina ni vakataki ira na yalewa ni Ijipita, ko ira na yalewa Iperiu; ni ra sa kaukauwa; era sa vakasucu ni sa bera ni curu vei ira na vu-ni-kalou.

²⁰A sa caka vinaka kina na Kalou vei rau na vu-ni-kalou: a ra sa lewe vuqa mai na tamata, ka tubu me kaukauwa sara.

²¹Ia e na vuku ni rau sa rerevaka na Kalou na vu-ni-kalou, sa qisi rau me rau vakaluveni.

²²Sa qai vakaroti ira na nona tamata kecega ko Fero, ka kaya, A gonetagane kecega sa sucu mai, dou biuta laivi ki na uciwai, ia na goneyalewa kecega dou vakabula.

Na Lako Yani 2

Sa sucu ko Moses, a sa vunitaki ka vula tolu, sa qai vakotori e na waqa lailai, ka biu ki na uciwai, 1-4. Sa kunei koya na luve i Fero ka yalewa, ka susuga me Iuvena, 5-10. Sa yavita edua na kai Ijipita ko Moses, ka qai dro ki Mitiani, 11-22. Era tagi vei Jiova na luve i Isireli e na vuku ni nodra rarawa, 23-25.

¹A sa lako e dua na tamata e na mataqali i Livai, ka vakawati kei na dua na luve i Livai.

²A sa kunekune na yalewa, ka vakasucuma e dua na luvena tagane: ia ni sa raica ko koya sa matavinaka na gone, sa vunia ka vula tolu.

³Ia ni sa sega ni vunia rawa tiko, sa cakava e dua na waqa kuta, ka boroya e na qele dregadregata kei nai boro, ka vakotora kina na gone; a sa la'ki kotora e na loma ni veikuta mai na bati ni uciwai.

⁴A sa tu vakayawa na ganena, me raica se cava na ka ena yaco vua.

⁵A sa lako sobu na luve i Fero na gone yalewa, me sili e na uciwai; a ra sa gade voli na nona vada mai na bati ni uciwai; ia ni sa kunea ko koya na waqa e na veikuta, sa tala na nona vada me kauta mai.

⁶Ia ni sa cega, sa kunea na gone; ka raica, sa tagi na gone. A sa lomani koya, ka kaya, Oqo e dua na luve ni Iperiu.

⁷Sa qai kaya na ganena vua na luve i Fero ka yalewa, Me'u lako me'u kaciva mai vei iko e dua na yalewa daususu gone maivei ira na yalewa Iperiu me susuga vei iko na gone, ne?

⁸A sa kaya vua na luve i Fero, Io mo lako. A sa lako na goneyalewa, ka kaciva mai na tinana na gone ko ya.

⁹A sa kaya vua ko koya na luve i Fero, Mo kauta na gone oqo, ka susuga me noqu, ka'u na solia vei iko na kemui sau. A sa kauta na gone na yalewa, ka susuga.

¹⁰A sa tubu na gone, a sa kauti koya tale na yalewa ki na luve i Fero ka yalewa, a sa susuga me luvena. A sa vakayacani koya ko Mosese: ka kaya, E na vuku ni'u a vueta mai na wai.

¹¹Ia e na gauna ko ya, ni sa tubu ko Mosese, sa lako yani vei ira na wekana, a sa vakaraica na nodra i tavi bibi: a sa kunea e dua na kai Ijipita ni sa yavita tiko e dua na Iperiu, e dua vei ira na wekana.

¹²A sa veiraiyaki, ka raica ni sa sega na tamata, sa qai mokuta na kai Ijipita, ka vunia e na nuku.

¹³A sa lako yani e na siga kadua, ka raica, erau sa veivala e le rua na Iperiu: a sa kaya vua sa caka cala, A cava ko sa yavita kina na wekamu?

¹⁴A sa kaya ko koya, Ko cei sa lesi iko mo turaga mo mai lewai keimami? ko sa via vakamatei au beka, me vaka ko a vakamatei koya na kai Ijipita? Sa qai rere ko Mosese, ka kaya, Sa dina ga sa kilai na ka oqo.

¹⁵Ni sa rogoca na ka oqo ko Fero, sa segata me vakamatei Mosese. A sa drotaki Fero ko Mosese, ka sa la'ki tiko e na vanua ko Mitiani: a sa tiko voleka ki nai keli-wai.

¹⁶Ia sa le vitu na luvena yalewa na bete mai Mitiani: a ratou sa lako mai ka taki, ka vakasinaita nai gunugunu, me vagunuva na qele ni sipi nei tamadratou.

¹⁷A ra sa lako mai na dauvakana manumanu, ka vakasavi iratou yani: ia sa qai tu ko Mosese, ka totaki iratou, ka vagunuva na nodratou qele ni sipi.

¹⁸Ia ni ratou sa lako kivei Riueli na tamadratou, sa kaya ko koya, E vakaevei ni dou sa tale vakatotolo mai edaidai vakaoqo?

¹⁹A ratou sa kaya, E dua na kai Ijipita sa vakabulai keitou mai vei ira na dauvakana manumanu, ka taki talega me rauti keitou, ka vagunuva na qele ni sipi.

²⁰A sa kaya ko koya vei iratou na luvena yalewa, Ka sa evei ko koya? e vakaevei oqo ni dou sa biuta na tamata? kacivi koya mai, me mai kana mada.

²¹A sa vinakata ko Mosese me tiko kaya na tamata: a sa musuki Sipora na luvena vei Mosese.

²²A sa vakasucuma e dua na luvena tagane, iako Mosese sa vakayacani koya ko Kerisomi: ni sa kaya, Au a tiko vulagi e na vanua e sega ni noqu.

²³Ia ni sa oti e vuqa na yabaki, sa qai mate na tui Ijipita; a ra sa vutugu na Isireli e na vuku ni nodra veivakasaurarataki, a ra sa tagi; a sa lako cake vua na Kalou na nodra tagi, e na vuku ni nodra veivakasaurarataki.

²⁴A sa rogoca na nodra vutugu na Kalou, a sa nanuma na Kalou na nona vosa ni yalayala vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope.

²⁵A sa raici ira na Isireli na Kalou, a sa golevi *ira* na Kalou.

Na Lako Yani 3

Sa rairai vei Moses na Kalou, a sa talai koya me kauti ira na lufe i Isireli mai Ijipita.

¹Ia ko Moses, sa vakania na sipi nei Jecoro na vugona, ko koya na bete mai Mitiani: a sa kauta na sipi ki daku ni lekutu, a sa yaco ki na ulu-ni-vanua ni Kalou, ki Orepia.

²A sa rairai vua ko koya na Agilose i Jiova e na yameyame ni bukawaqa mai na loma ni dua na kau: a sa raica ka sa kama tiko na kau e na bukawaqa, ka sa sega ni yavu na kau.

³A sa kaya ko Moses, Au na lako vakatikitiki mada me'u dikeva na ka ka rairai dua tani oqo, se cava beka sa sega ni kama yavu kina na kau.

⁴Ia ni sa raica ko Jiova sa lako vakatikitiki me dikeva, sa qai kaci vua na Kalou mai na loma ni kau, ka kaya, I Moses, I Moses. A sa kaya ko koya, Raica, koi au saka.

⁵A sa kaya ko koya, Mo kakua ni toro voleka mai ki ke: mo luvata tani na nomu i vava mai na yavamu, ni sa qele tabu na tikina ko sa tu kina.

⁶Sa kaya talega, Koi au na Kalou ni nomu qase, na Kalou i Eparaama, na Kalou i Aisake, kei na Kalou i Jekope. A sa tabonaka na matana ko Moses; ni sa rere ni raica na Kalou.

⁷A sa kaya ko Jiova, Au sa raica dina na nodra rarawa na noqu tamata, era sa tiko mai Ijipita, ka'u sa rogoca talega na nodra tagi e na vukudra era sa lesia vakabibi na nodra cakacaka; ni'u sa kila na nodra rarawa:

⁸ia ka'u sa lako sobu mai me'u vakabulai ira mai vei ira na kai Ijipita, ka me'u kauti ira cake mai na vanua ko ya ki na vanua vinaka ka levu sara, ki na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni; ki na nodra yasana na kai

Kenani, kei na Itaiti, kei na Amoraiti, kei na Perisaiti, kei na Aivaiti, kei na Jepusaiti:

⁹ia oqo, sa rogo cake mai vei au na nodra tagi na Isireli: ka'u sa raica talega na veivakasaurarataki era sa vakasaurarataki ira kina ko ira na kai Ijipita:

¹⁰oqo, mo ia, au na talai iko vei Fero, mo kauti ira tani kina na noqu tamata na Isireli mai Ijipita.

¹¹A sa kaya vua na Kalou ko Mosese, Ko cei koi au, me'u lako kivei Fero, me'u kauti ira talega na Isireli mai Ijipita?

¹²A sa kaya ko koya, Au na tiko vakaidina kei iko: ia oqo sa kenai vakatakilakila vei iko, ni'u sa talai iko: Ni ko sa kauti ira tani na tamata mai Ijipita, dou na qarava na Kalou e na ulu-ni-vanua oqo.

¹³A sa kaya vua na Kalou ko Mosese, Raica, *ni'u* sa lako vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, A nodra Kalou na nomuni qase sa talai au vei kemuni? a ra sa kaya vei au, Ko cei na yacana? a cava me'u kaya vei ira?

¹⁴A sa kaya vei Mosese na Kalou, Samuel BULA KOI AU VAKAI AU: a sa kaya, Ko na vosa vakaoqo vei ira na Isireli, *O koya sa yacana* SA-BULA-KOI-AU sa talai au vei kemuni.

¹⁵A sa kaya talega vei Mosese na Kalou, Mo vosa vakaoqo vei ira na Isireli, Ko Jiova na Kalou ni nomuni qase, na Kalou i Eparaama, na Kalou i Aisake, na Kalou talega i Jekope, sa talai au vei kemuni. Oqo na yacaqu ka tawa mudu, ia oqo ka'u na nanumi kina e nai tabatamata kecega:

¹⁶Mo lako, ka vakasoqoni ira vata na qase ni Isireli, ka kaya vei ira, Ko Jiova na Kalou ni nomudou qase, na Kalou i Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, sa rairai mai vei au, ka sa kaya, Ka'u sa vakaraici kemudou vakaidina, kei na ka sa caka vei kemudou mai Ijipita:

¹⁷ia ka'u sa kaya oti, Au na kauti kemudou cake mai na rarawa ni Ijipita, ki na nodra vanua na kai Kenani, kei na Itaiti, kei na Amoraiti, kei na Perisaiti, kei na Aivaiti, kei na Jepusaiti, ki na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni.

¹⁸Ia era na rogoca na domomu: ia ko na lako, ko iko, kei ira na qase ni Isireli, kivei koya na tui Ijipita, ia dou kaya vua, Ko Jiova na nodra Kalou na Iperiu sa veitavaki kei keitou: ia mo laivi keimami me keimami lako tu ka bogi tolu ki na loma ni vanua, me keimami vakacaboi soro vei Jiova na neimami Kalou.

¹⁹Ia ka'u sa kila ena sega ni soli kemudou na tui Ijipita mo dou lako, *ena rawa e na liga kaukauwa ga:*

²⁰ia ka'u na dodoka yani na ligagu, ka yaviti Ijipita e na noqu cakacaka e veivakidacalataki kecega, ka'u na cakava e na vanua ko ya: ka sa oti ena qai laivi kemudou mo dou lako.

²¹Ia ka'u na vakayalovinakataki ira na kai Ijipita vei ira na tamata oqo: ia ena yaco ni dou sa lako yani, dou na sega ni lako lala:

²²ia na yalewa kecega ena taroga vua na nona lewe ni koro, vei koya talega sa tiko vulagi kaya, nai ukuuku siliva, kei nai ukuuku koula, kei nai sulu: ia dou na vakaisulutaki ira kina na nomudou gonetagane, kei na nomudou goneyalewa; ia dou na tokitaka na nodra i yau na kai Ijipita.

Na Lako Yani 4

A ka mana sa kaya ko Jiova me cakava ko Mosese, 1-9. Sa kaya ko koya me rau lako vata kei Eroni, 10-17. Sa lako ko Mosese mai Mitiani, 18-23. Sa ciliva na luvena ko Sipora, 24-26. Erau veitavaki kei Eroni, 27,28. Erau la'ki tukuna na vosa i Jiova vei ira na qase ni Isireli, 29-31.

¹A vosa ko Mosese, ka kaya, Ia, raica, era na sega ni vakadinati au, se rogoca na domoqu: era na kaya ga, Sa sega ni rairai vei iko ko Jiova.

²A sa kaya vua ko Jiova, A cava oqori e na ligamu? A sa kaya ko koya, Ai titoko.

³A sa kaya ko koya, Viritaka ki na qele. A sa viritaka ki na qele, a sa vuki me gata; a sa drotaka ko Mosese.

⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo dodoka na ligamu, ka taura na buina: a sa dodoka na ligana, ka taura, a sa vuki mei titoko e na ligana:

⁵me ra vakabauta kina ni sa rairai vei iko ko Jiova na Kalou ni nodra qase, na Kalou i Eparaama, na Kalou i Aisake, na Kalou talega i Jekope.

⁶Sa kaya talega vua ko Jiova, Mo daramaka mada na ligamu ki na lomaseremu. A sa daramaka ko koya na ligana ki na lomaserena: ka ni sa cavuta tale mai, sa vukavuka na ligana, me vaka na uca-vulavula.

⁷A sa kaya, Mo daramaka tale na ligamu ki na lomaseremu: A sa daramaka tale na ligana ki na lomaserena; ka ni sa cavuta tale mai na lomaserena, sa vuki tale me tautauvata kei na yagona eliu:

⁸ia kevaka era sa sega ni vakabauti iko, ka sega ni vakadinata nai vakatakilakila ka caka eliu, era na vakabauta nai vakatakilakila ka caka emuri:

⁹ia kevaka era sa sega ni vakabauta nai vakatakilakila ruarua oqo, ka sega ni vakarorogo talega ki na domomu, mo qai kauta e dua na wai mai na uciwai, ka sova yani ki na qele mamaca: ia na wai ko na kauta mai na uciwai ena vuki me dra e na qele mamaca.

¹⁰Sa qai kaya vei Jiova ko Mosese, Kemuni na noqu Turaga, ka'u sa sega ni rawata na vosa, sa sega eliu, ka sega talega oqo ni kemuni sa vosa oti vei au na nomuni tamata: ni'u sa dauvosa vakamalua, ka yame berabera.

¹¹A sa kaya vua ko Jiova, Ko cei sa cakava na gusu ni tamata? se ko cei sa cakava na galu, kei na didivara, kei na matarai, kei na mataboko? koi au ko Jiova, se segai?

¹²ia oqo, mo lako, ka'u na tiko kei na gusumu, ka vakavulici iko e na ka mo kaya.

¹³A sa kaya ko koya, Kemuni na noqu Turaga, mo ni talai koya ga sa dodonu mo ni tala.

¹⁴A sa tubu na cudru i Jiova vei Mosese, a sa kaya, Sa sega beka ni tuakamu ko Eroni na luve i Livai? au sa kila sa dau ni vosa ko koya: ka raica, sa lako talega mai me tavaki iko: ia ni sa raici iko, ena reki na yalona:

¹⁵Ia ko na vosa vua, ka solia na vosa ki na gusuna: ia ka'u na tiko kei na gusumu, kei na gusuna, ka vakavulici kemudrau e na ka mo drau cakava:

¹⁶ia ena tukuna na nomu vosa ko koya vei ira na tamata: ia ena vaka dina na gusumu ko koya, ia ko iko, ko na vaka na Kalou vua:

¹⁷ia ko na kauta e ligamu nai titoko oqo, ko na kitaka kina na veivakatakilakila.

¹⁸A sa lako yani ko Mosese, ka lesu vei Jecoro na vugona, a sa kaya vua, Me'u lako mada, me'u lesu tale vei ira na wekaqu era sa tiko mai Ijipita, ka raica se ra bula tiko se segai. A sa kaya vei Mosese ko Jecoro, Mo lako e na vakacegu.

¹⁹Ia sa kaya vei Mosese ko Jiova mai Mitiani, Mo ia, mo lesu ki Ijipita: ni ra sa mate kece na tamata era via vakamatei iko.

²⁰A sa kauta na watina kei rau na luvena tagane ko Mosese, ka vakavodoki iratou e na asa, a sa lesu ki na vanua ko Ijipita: a sa kauta ko Mosese nai titoko ni Kalou e na ligana.

²¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Ni ko sa lesu tale ki Ijipita, mo nanuma mo kitaka e na mata i Fero na cakacaka mana kecega ka'u sa lesia vei iko mo cakava: ia koi au, ka'u na vakaukauwataka na yalona, ka na sega ni laivi ira na tamata me ra lako:

²²ia ko na kaya vei Fero, Sa kaya ko Jiova, Ko Isireli, na luvequ, na noqu ulumatua:

²³ia ka'u sa kaya vei iko, Mo laiva na luvequ me lako yani, me qaravi au: ia kevaka ko sa bese ni laiva me lako, raica, ka'u na vakamatea na luvemu, na nomu ulumatua.

²⁴Ia ni sa tiko e na dua na bure e na gaunisala, sa veitata kaya ko Jiova, ka segata me vakamatea.

²⁵A sa taura e dua na vatu gata ko Sipora, ka drutia laivi na vusona na luvena, ka biuta ki yavana, ka kaya, Na watiqu ni vakadave dra ko iko.

²⁶Sa qai biuti koya me lako ko koya: a sa kaya na yalewa, Na watiqu sa vakadave dra, e na vuku ni veicelivi.

²⁷A sa kaya vei Eroni ko Jiova, Mo lako ki na loma ni vanua, mo tavaki Mosese. A sa lako ka tavaki koya mai na ulu-ni-vanua ni Kalou, ka reguca.

²⁸A sa tukuna vei Eroni ko Mosese na vosa kecega i Jiova sa talai koya kina, kei nai vakatakilakila kecega sa vakarota vua.

²⁹A rau sa lako ko Mosese kei Eroni, ka vakasoqoni ira kece vata na nodra qase na Isireli:

³⁰a sa tukuna ko Eroni na vosa kecega sa vosataka vei Mosese ko Jiova, ka kitaka nai vakatakilakila e matadra na tamata.

³¹A ra sa vakabauta ko ira na tamata; ia ni ra sa rogoca sa talevi ira na Isireli ko Jiova, ka sa raica na nodra rarawa, era sa qai cuva ka ia na lotu.

Na Lako Yani 5

Erau sa lako ko Mosese kei Eroni me tukuna na vosa i Jiova vei Fero, 1-14. Era sa tagi vei Fero na Isireli, a sa cudruvi ira ga ko koya, 15-19. Era sa vosa kina vei Mosese, a sa masu kina ko koya vua na Kalou, 20-23.

¹A sa oti erau qai lako ko Mosese kei Eroni, ka kaya vei Fero, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na Kalou nei Isireli, Mo laivi ira na noqu tamata me ra la'ki vakacaboi soro vei au mai na lekutu.

²A sa kaya ko Fero, Ko cei ko Jiova, me'u vakarorogo ki na domona, me'u laivi ira kina na Isireli me ra lako? au sa sega ni kilai Jiova, au na sega talega ni laivi ira na Isireli me ra lako.

³A rau sa kaya, A nodra Kalou na Iperiu sa veitavaki kei keirau: me keimami lako tu ki na lekutu me bogi tolu, ka vakacaboi soro vei Jiova na neimami Kalou; de sa yaviti keimami e na mate dauveiveitaufi, se nai seleiwau.

⁴A sa kaya vei rau na tui Ijipita, Koi kemudrau, ko Mosese kei Eroni, a cava drau sa tarovi ira kina na tamata e na nodra cakacaka? dou lako ki na nomudou i lesilesi.

⁵Sa kaya talega ko Fero, Raica, era sa qai lewe vuqa mai na lewe ni vanua, ia drau sa vakacegui ira mai na nodra i tavi.

⁶Ia e na siga ko ya sa vakaroti ira ko Fero era sa lewa na nodra cakacaka na tamata, kei na nodra turaga, ka kaya,

⁷Dou kakua ni solia tale na co vei ira na tamata me ra bulia kina na vatu-buli, me vaka eliu: me ra lako ga ko ira ka kumuna mai na co;

⁸ia nai wiliwili ni vatu-buli, era sa daucakava eliu, dou lesia tiko vei ira; dou kakua ni vakalailaitaka: ni ra sa vucesa; o koya era sa tagi kina, ka kaya, Me keimami lako me vakacaboi soro vua na neimami Kalou.

⁹Me vakabitaki vei ira na tamata na cakacaka, me ra cakacaka kina; ia me ra kakua ni goleva na vosa lasu.

¹⁰A ra sa lako yani ko ira era lewa na nodra cakacaka na tamata, kei na nodra turaga, a ra sa vosa vei ira na tamata, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Fero, Au na sega ni solia tiko vei kemudou na co:

¹¹dou lako yani, dou kumuna vei kemudou na co e na yasana dou kunea kina: ia ena sega ni vakalailaitaki vakalailai na nomudou cakacaka.

¹²A ra sa dui veilakoyaki kina na tamata e na vanua tauoko ko Ijipita, me ra kumuna vata na vu-ni-sila, mei sosomi ni co.

¹³A ra sa vakusakusataka ko ira era lavaka na nodra cakacaka, ka ra kaya, Dou vakaotia na nomudou cakacaka, na nomudou i tavi e na veisiga, me vaka ni sa rawa tiko na co.

¹⁴Ka ra sa vakanakuitataki ko ira na nodra ovisa na Isireli, ko ira era sa lesia na tamata nei Fero era daulavaka na cakacaka, ka ra sa tarogi, ka vaka. A cava dou sa sega ni vakaotia kina na nomudou i tavi vatu buli, e na noa, edaidai talega, me vaka eliu?

¹⁵Era sa qai lako mai ka tagi vei Fero ko ira na ovisa vei ira na Isireli, ka ra kaya, A cava ko ni sa kitaka kina vakaoqo vei keimami na nomuni tamata?

¹⁶Sa sega na co sa soli vei keimami na nomuni tamata? a ra sa kaya ga vei keimami, Dou cakava na vatu-buli: ka raica, keimami sa vakanakuitataki na nomuni tamata; ia sa cala ga ko ira na kai nomuni.

¹⁷Ia sa kaya ga ko koya, Dou sa vucesa, dou sa vucesa: o koya dou sa kaya kina, Me keimami lako ka vakacaboi soro vei Jiova.

¹⁸Ia oqo, dou la'ki cakacaka; ia ena sega ni soli vei kemudou na co, ia dou na solia ga mai na nomudou i tavi vatu-buli.

¹⁹Era sa qai kila ni ra vakaloloma ko ira na ovisa vei ira na Isireli, ni sa kainaki, Dou kakua sara ni vakalailaitaka na nomudou i tavi vatu-buli e na veisiga.

²⁰A ra sa veisotaraki kei Mosese kei Eroni erau sa tu e na gaunisala, ni ra sa tale maivei Fero:

²¹a ra sa kaya vei rau, Me raici kemudrau ko Jiova, ka lewa; ni drau sa vakaboicataki keimami vei Fero, vei ira talega na nona tamata, ka me sa soli kina ki na ligadra nai seleiwau me ra vakamatei keimami.

²²A sa lesu vei Jiova ko Mosese, ka sa kaya, Kemuni na Turaga, a cava ko ni sa vakararawataki ira kina na tamata oqo? a cava ko ni a talai au kina?

²³Mai na gauna ka'u a lako kina vei Fero me vosa e na yacamuni, sa caka ca vei ira na tamata oqo ko koya; ia ko ni sa sega dina ni vakabulai ira na nomuni tamata.

Na Lako Yani 6

Sa kaya vei Mosese ko Jiova ni na vakabulai ira na Isireli, 2-13. A kawa i Rupeni kei Simioni, 14,15 A kawa i Livai 16-30.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Oqo, ko na raica na ka ka'u na kitaka vei Fero: ni na laivi ira me ra lako e na vuku ni liga kaukauwa, ia e na vuku ni liga kaukauwa ena vakasevi ira tani e nona vanua.

²A sa vosa vei Mosese na Kalou, ka kaya vua, Koi au ko Jiova:

³ia ka'u a rairai vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope, ni'u Kalou Kaukauwa duaduaga, ia ka'u a sega ni kilai vei ira e na yacaqu ko JIOVA

⁴Ia ka'u a vakataudeitaka talega na noqu vosa ni yalayala vei iratou, me'u solia vei iratou na vanua ko Kenani, na vanua era veilakoyaki voli kina, eratou a tiko vulagi kina:

⁵Ia ka'u sa rogoca talega na nodra vutugu na Isireli, era sa vakabobulataka ko ira na kai Ijipita; ia ka'u sa nanuma na noqu vosa ni yalayala.

⁶O koya oqo mo kaya kina vei ira na Isireli, Sai au ko Jiova, ia ka'u na kauti kemuni tani mai na nodra i lesilesi-bibi na kai Ijipita, ia ka'u na sereki kemuni mai na nodra veivakabobulataki, ka vakabulai kemuni e na ligaqu sa dodo tu, kei na cudru levu:

⁷ia ka'u na kauti kemuni mai mo ni noqu tamata, ia ka'u na nomuni Kalou: ia kemuni na kila ni sai au ko Jiova na nomuni Kalou, ko koya sa kauti kemuni tani mai na nodra i lesilesi-bibi na kai Ijipita:

⁸ia ka'u na kauti kemuni ki na vanua ka'u a bubului kina me'u solia vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope; ia ka'u na solia vei kemuni mo ni kenai taukei: koi au ko Jiova.

⁹A sa vosa vakakoya vei ira na Isireli ko Mosese: a ra sa sega ga ni vakarorogo vei Mosese ni ra sa yalo lekaleka, ka ni ra sa vakabobulataki vakararawa sara.

¹⁰A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹¹Mo curu mada, mo kaya vei Fero na tui Ijipita, me sereki ira na Isireli me ra lako tani e nona vanua.

¹²A sa vosa e na mata i Jiova ko Mosese, ka kaya, Raica, ko ira na Isireli era sa sega ni vakarorogo vei au; ka na rogoci au vakacava ko Fero, ni'u sa tebenigusu berabera?

¹³A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova, ka vakaroti rau me rau lako vei ira na Isireli, vei Fero talega na tui Ijipita, ka me kauti ira tani na Isireli mai na vanua ko Ijipita.

¹⁴Ko ira oqo sa turaga e na mataqali ni nodra qase: ko iratou na tagane na luve i Rupeni, na ulumatua i Isireli; ko Enoke, kei Palu, ko Esironi, kei Kamai: sai ira oqo na mataqali i Rupeni.

¹⁵Ia na tagane na luve i Simioni; ko Jimueli, kei Jamini, kei Oati, kei Jakini, kei Soari, kei Saula, a luvena e dua na yalewa ni Kenani: sai ira oqo na mataqali i Simioni.

¹⁶Ia oqo na yacadratou na tagane na luve i Livai, e na nodra i tabatamata; ko Kerisoni, kei Koaca, kei Mirari: ia na yabaki sa bula kina ko Livai, sa dua na drau ka tolusagavulu ka vitu.

¹⁷A luve i Kerisoni; ko Lipini, kei Semeai, e na nodrau mataqali.

¹⁸Ia na luve i Koaca; ko Amirami, kei Isari, kei Epironi, kei Usieli: ia na yabaki sa bula kina ko Koaca, e dua na drau ka tolusagavulu ka tolu.

¹⁹Ia na luve i Mirari erau tagane; ko Mali, kei Musi. Sai ira oqo na mataqali i Livai, e na nodra i tabatamata.

²⁰Ia ko Amirami sa vakawati kei Jokapeti na gane i tamana; a sa sucu na luvedrau ko Eroni kei Mosese: ia na yabaki sa bula kina ko Amirami, e dua na drau ka tolusagavulu ka vitu.

²¹Ia na tagane na luve i Isari; ko Kora, kei Nefeki, kei Sikiri.

²²Ia na luve i Usieli; ko Misaeli, kei Elisapani, kei Siciri.

²³Ia ko Eroni sa vakawati kei Elisepa, ko koya na luve i Aminatapi, na gane i Nasoni; a sa vakasucumi Netapi, kei Epaiu, kei Eliesa, kei Icama, ko koya.

²⁴Ia na tagane ka luve i Kora; ko Asiri, kei Elikana, kei Epiasafi: sai ira oqo na nodra mataqali na luve i Kora.

²⁵Ia ko Eliesa, na luve i Eroni, sa vakawati kei na dua vei ira na yalewa na luve i Putieli; a sa vakasucumi Finiase vua. Sa vakaoqo na turaga vei ira na qase ni Livai, e na nodra veimataqali.

²⁶Koi rau oqo ko Eroni kei Mosese sa kaya kina ko Jiova, Drau kauti ira na Isireli mai na vanua ko Ijipita me vaka na nodra veivavakoso.

²⁷Koi rau oqo ka vosa vei Fero na tui Ijipita, me rau kauti ira na Isireli mai Ijipita: koi rau oqo ko Mosese kei Eroni ko ya.

²⁸Ia e na siga ka vosa kina vei Mosese ko Jiova mai na vanua ko Ijipita,

²⁹sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya, Koi au ko Jiova: mo tukuna vei Fero na tui Ijipita na ka kecega ka'u sa kaya vei iko.

³⁰A sa kaya e na mata i Jiova ko Mosese, Raica, au sa tamata gusu berabera, ka na vakarorogo vakacava vei au ko Fero?

Na Lako Yani 7

Sa talai tale vei Fero ko Mosese, a sa vuki me gata nai titoko i Eroni, 1-10. Era kitaka vakakina na daucaka mana, ia sa kaukauwa na loma i Fero, 11-13. Sa talai Mosese tale vei Fero ko Jiova, 14-18. Sa vuki me dra na uciwai, 19-25.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Raica, au sa qisi iko mo vaka na Kalou vei Fero: ia ena nomu Parofita ko Eroni na tuakamu:

²mo tukuna na ka kecega ka'u sa vakarota vei iko: ia ko Eroni na tuakamu, ena vosa vei Fero, me talai ira tani na Isireli e na nona vanua:

³ia ka'u na vakaukauwataka na loma i Fero, ka vakavuqataka na noqu i vakatakilakila, kei na noqu cakacaka mana, e na vanua ko Ijipita:

⁴ia ena sega ni vakarorogo vei kemudrau ko Fero, ka'u na tabaki Ijipita e na ligaqu, ka kauti ira tani mai na noqu veivavakoso, na noqu tamata na Isireli, mai na vanua ko Ijipita, e na cudru levu:

⁵Ia era na kila na kai Ijipita ni sai au ko Jiova, ni'u sa dodoka yani na ligaqu ki Ijipita, ka kauti ira tani na Isireli mai na kedra maliwa.

⁶A sa kitaka ko Mosese kei Eroni me vaka ka vakarota vei rau ko Jiova: erau sa kitaka vakakina.

⁷Ia sa walusagavulu na yabaki i Mosese, ka walusagavulu ka tolu na yabaki i Eroni, ni rau sa vosa vei Fero.

⁸A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova, ka kaya,

⁹Ni sa vosa vei kemudrau ko Fero, ka kaya, Drau vakatakila mai e dua na cakacaka mana me kemudrau i vakadinadina: mo qai kaya vei Eroni, Mo taura na nomu i titoko, ka viritaka e na mata i Fero, *ia ena qai vuki me gata.*

¹⁰A rau sa la'ki curu vei Fero ko Mosese kei Eroni, a rau sa kitaka me vaka ka vakarota ko Jiova: a sa viritaka na nonai titoko ko Eroni e na mata i Fero, kei na matadra na nona tamata, a sa vuki me gata.

¹¹Sa qai kacivi ira na tamata vuku ko Fero, kei ira era daucakaisausau: a ra sa kitaka vakakina na daucaka-mana mai Ijipita e na nodra i valavala vuni.

¹²A ra sa dui viritaka na tamata yadua na nonai titoko, a sa vuki me gata: *ia nai titoko i Eroni sa tiloma na nodra i titoko.*

¹³A sa kaukauwa na loma i Fero, a sa sega ni vakarorogo kina vei rau: me vaka ka kaya ko Jiova.

¹⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Sa kaukauwa na loma i Fero: sa bese ko koya ni laivi ira na tamata me ra lako:

¹⁵mo lako vei Fero e na mataka; raica, sa lako yani ki na wai; ia mo tu e na bati ni uciwai, me waraki koya; ia nai titoko ka vuki me gata mo kauta e ligamu.

¹⁶Ia mo kaya vua, Ko Jiova na nodra Kalou na Iperiu sa talai au vei kemuni, me'u kaya, Mo ni laivi ira na noqu tamata me ra lako, me ra qaravi au mai na lekutu: ia raica, ko ni sa bese tiko ni vakarorogo:

¹⁷Sa vosa vakaoqo ko Jiova, E na ka oqo ko ni na kila ni sai au ko Jiova. Raica, ka'u na yavita na wai ni uciwai e nai titoko sa tu e ligagu, ia ena *vukikina* me dra:

¹⁸ia ena mate na ika sa tiko e na uciwai, ena boi ca talega na uciwai; a ra na cata ni gunuva na wai ni uciwai ko ira na kai Ijipita.

¹⁹Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, Mo kaya vei Eroni, Mo taura na nomu i titoko, ka dodoka na ligamu vaka ki na wai e Ijipita, vaka ki na nodra uciwai lalai, vaka ki na nodra uciwai, ka vaka ki na nodra drano, ka vaka ki na

nodra i keli-wai kecega, ka me vuki me dra; ka na tiko ga na dra e na veiyasana kecega e Ijipita, e nai gunugunu kau, kei nai gunugunu vatu.

²⁰A rau sa kitaka vakakina ko Mosese kei Eroni, me vaka ka vakarota ko Jiova; ni sa dulaka nai titoko, ka yavita na wai mai na uciwai, ni sa raica tiko ko Fero, ka ni ra raica talega na nona tamata; a sa vuki me dra mai na wai kecega sa tiko e na uciwai.

²¹A sa mate na ika sa tiko e na uciwai; a sa boi ca mai na uciwai, a ra sa sega ni gunuva rawa na kai Ijipita na wai mai na uciwai; a sa tiko na dra e na veiyasana kecega mai Ijipita.

²²A ra sa kitaka vakakina na daucaka-mana mai Ijipita e na nodra i valavala vuni: ka sa kaukauwa na loma i Fero, a sa sega ni vakarorogo vei rau: me vaka ka kaya ko Jiova.

²³A sa lesu ko Fero ka lako ki na nona vale, a sa sega talega ni vakasamataka na ka oqo.

²⁴A ra sa keli voleka ki na uciwai ko ira kecega na kai Ijipita me ra kunea e dua na wai ni gunu; ni ra sa sega ni gunuva rawa na wai ni uciwai.

²⁵A sa qai bogi vitu, ni sa yavita oti na uciwai ko Jiova.

Na Lako Yani 8

Sa lako mai na boto, 1-7. Sa veivutuni ko Fero, a sa mate na boto; ka qai vakaukauwataka na lomana ko Fero, 8-15. Sa lako mai na kutu, 16-19 kei na lago, 20-24. Sa kacivi Mosese ko Fero me masuta na Kalou me kau tani na lago, a sa kau tani e na masu i Mosese; ka qai vakaukauwataka tale na lomana ko Fero, 25-32.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo lako vei Fero, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Mo laivi ira na noqu tamata me ra lako, me ra qaravi au:

²Ia kevaka ko sa bese ni laivi ira me ra lako, raica, ka'u na yavita na nomu veiyasana kecega e na boto:

³ia ena vakatubura vakalevu na boto na uciwai, a ra na lade cake ka curuma na nomu vale, kei na nomu vale ni moce, ka lade ki na nomu i mocemoce, ka

curuma na nodra vale era qaravi iko, kivei ira na nomu tamata, ki na nomu lovo, kei na nomu sedre sa natuki kina na madrai:

⁴ia na boto ena lakovi iko, kei ira na nomu tamata, kei ira kecega era qaravi iko.

⁵Sa kaya talega vei Mosese ko Jiova, Mo kaya vei Eroni, Mo dodoka na nomu i titoko ka tu e na ligamu vaka ki na uciwai lalai, kei na uciwai, kei na drano, ka vakayacora mai na boto me lakova na dela ni vanua ko Ijipita.

⁶A sa dodoka na ligana ko Eroni vaka ki na wai kecega mai Ijipita; a sa lako cake mai na boto, ka ubia na vanua ko Ijipita.

⁷A ra sa kitaka vakakina na daucaka-mana e na nodra i valavala vuni, a ra sa kauta cake mai na boto ki dela ni vanua ko Ijipita.

⁸Sa qai kacivi Mosese kei Eroni ko Fero, ka kaya, Drau vakamasuti Jiova me kauta tani vei au na boto, vei ira talega na noqu tamata; au na qai laivi ira na tamata me ra la'ki vakacaboi soro vei Jiova.

⁹A sa kaya vei Fero ko Mosese, Mo ni vakaroti au: ka me'u vakamamasu ninaica e na vukumuni, kei na vukudra era qaravi kemuni, kei ira na nomuni tamata, me kau tani na boto maivei kemuni kei na nomuni veivale, me ra tiko ga e na uciwai?

¹⁰A sa kaya ko koya, E na mataka. A sa kaya ko koya, Ena vaka na nomuni vosa: mo ni kila kina ni sa sega e tautauvata kei Jiova na neimami Kalou:

¹¹Ia ena lako tani maivei kemuni na boto, mai na nomuni veivale, maivei ira talega era sa qaravi kemuni, kei ira na nomuni tamata; ka na tiko ga e na uciwai.

¹²A rau sa lako tani vei Fero ko Mosese kei Eroni: a sa tagi vei Jiova ko Mosese e na vuku ni boto ka kauta ko koya vei Fero.

¹³A sa kitaka ko Jiova me vaka na vosa i Mosese; a sa mate yani na boto mai na veivale, mai na veirara, mai na veiwere talega.

¹⁴A ra sa dui binibinia vata: a sa bona sara na vanua.

¹⁵Ia ni sa raica ko Fero era sa vakacegu, sa vakaukauwataka na lomana, ka sa sega ni vakarorogo vei rau; me vaka ka kaya ko Jiova.

¹⁶A sa vosa vei Mosese ko Jiova, Mo kaya vei Eroni, Mo dodoka na nomu i titoko, ka yavita na kuvu ni vanua, me vuki kina me kutu e na vanua taucoko ko Ijipita.

¹⁷A rau sa kitaka vakakina; ni sa dodoka ko Eroni na nonai titoko ka tu e na ligana, ka yavita na kuvu ni vanua, a sa tiko na kutu e na tamata, kei na manumanu; a kuvu ni vanua taucoko sa yaco me kutu e na vanua taucoko ko Ijipita.

¹⁸A ra sa kitaka vakakina na daucaka-mana e na nodra i valavala vuni, ka me vakatubura na kutu, a ra sa sega ni rawata: a sa tiko na kutu e na tamata, kei na manumanu.

¹⁹A ra sa qai kaya vei Fero na daucaka-mana, Oqo nai qaqlalo ni Kalou: a sa kaukauwa na loma i Fero, ka sa sega ni vakarorogo vei rau ko koya; me vaka ka kaya ko Jiova.

²⁰A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo sou e na mataka, ka *la'ki* tu e na mata i Fero; raica, sa lako mai ki na wai; ia mo kaya vua, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Mo laivi ira na noqu tamata me ra lako, me ra qaravi au:

²¹ia kevaka ko sa bese ni laivi ira na noqu tamata me ra lako, raica, ka'u na tala na yavusa lago, vei iko, kei ira era qaravi iko, kei ira na nomu tamata, ki na nomu veivale talega: ia ena oso na nodra veivale na kai Ijipita e na yavusa lago, kei na qele talega era tiko kina:

²²Ia e na siga ko ya ka'u na wasea na vanua ko Koseni, era tiko kina na noqu tamata, me kakua ni tiko kina na yavusa lago; mo kila kina ni sa au ko Jiova e vuravura;

²³ia ka'u na vakatakilakilataki ira na noqu tamata kei na nomu tamata: ena caka e na mataka nai vakatakilakila oqo.

²⁴A sa cakacaka vakakina ko Jiova; a sa lako mai na yavusa lago, na ka levu, ki na vale i Fero, kei na nodra vale na nona tamata: a sa ca na vanua e na veiyasana kecega mai Ijipita, ni sa ka levu na yavusa lago.

²⁵A sa kacivi Mosese kei Eroni ko Fero, ka sa kaya, Dou lako, mo dou vakacaboi soro vua na nomudou Kalou e na vanua oqo.

²⁶A sa kaya ko Mosese, Sa sega ni dodonu me keimami kitaka vakaoqori: ni keimami na vakacobora vei Jiova na neimami Kalou na ka era vakatabuya na kai Ijipita: raica, kevaka keimami sa vakacobora e matadra na ka era vakatabuya ko ira na kai Ijipita, era na sega beka ni vakaviriki keimami e na vatuvatu?

²⁷Keimami na lako ga ka bogi tolu ki na lekutu, ka vakacaboi soro vei Jiova na neimami Kalou, me vaka ena vakarota vei keimami ko koya.

²⁸A sa kaya ko Fero, Au na laivi kemudou mo dou lako me vakacaboi soro vei Jiova na nomudou Kalou e na lekutu: ia dou na kakua ga ni lako vakayawa: drau masulaki au.

²⁹A sa kaya ko Mosese, Raica, ka'u sa lako tani vei kemuni, ia ka'u na vakamasuti Jiova me lako tani na yavusa lago vei Fero, vei ira era qaravi koya, kei ira na nona tamata, e na mataka: ia me kakua ni lasu tale ko Fero, ni sa sega ni laivi ira na tamata me ra la'ki vakacaboi soro vei Jiova.

³⁰A sa lako tani vei Fero ko Mosese, ka masuti Jiova.

³¹A sa cakava ko Jiova me vaka na vosa i Mosese; a sa kauta tani na yavusa lago vei Fero, vei ira era qaravi koya, kei ira na nona tamata: sa sega ni vo e dua.

³²A sa vakaukauwataka na lomana ko Fero e na siga talega oqo, ka sa bese ni laivi ira na tamata me ra lako.

Na Lako Yani 9

Sa tauva na manumanu na mate levu, 1-7, kei na bo, 8-12. A uca-cevata, 13-26. Sa rere ko Fero, a sa kacivi Mosese me masulaki koya, a sa mudu kina na uca-cevata kei na kurukuru; ka qai kaukauwa tale na loma i Fero, 27-35.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo la'ki curu vei Fero, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Iperiu, Mo laivi ira na noqu tamata me ra lako, me ra qaravi au:

²ia kevaka ko sa bese tiko ni laivi ira me ra lako, ka ko sa tauri ira tiko,

³raica, sa na tara na nomu manumanu sa tiko mai na veico na liga i Jiova, io, na ose, na asa, na kameli, na pulumokau, kei na sipi: ka na tauvi ira e dua na mate dauveiveitaivi ka rerevaki sara:

⁴ia ena vakatakilataka ko Jiova na nodra manumanu na Isireli, kei na nodra manumanu na kai Ijipita: ena sega sara ni mate e dua na nodra manumanu na Isireli.

⁵A sa lokuca na kena siga ko Jiova, ka kaya, E na mataka, ena kitaka na ka oqo ko Jiova e na vanua.

⁶A sa cakava na ka ko ya ko Jiova e na mataka, a sa mate na manumanu kecega ni Ijipita: ia sa sega ni mate e dua na nodra manumanu na Isireli.

⁷A sa talaki ko Fero, ka raica, sa sega sara ni mate e dua na nodra manumanu na Isireli. A sa kaukauwa tiko na loma i Fero, a sa sega ni laivi ira na tamata me ra lako.

⁸A sa kaya vei Mosese kei Eroni ko Jiova, Drau yakuta eso na dravusa mai na matadravu, ia me kaburaka ko Mosese vaka ki lomalagi e na mata i Fero:

⁹ia ena vuki me kuvu-ni-soso matailalai, e na vanua taucoko ko Ijipita, ia ena vuki me bo, sa tetela ka vidikoso mai, e na tamata, kei na manumanu, e na vanua taucoko ko Ijipita.

¹⁰A rau a kauta na dravusa mai na matadravu, ka tu e na mata i Fero; a sa kaburaka ko Mosese vaka ki lomalagi; a sa vuki me bo, sa tetela ka vidikoso mai, e na tamata, kei na manumanu.

¹¹A ra sa sega ni tu rawa e na mata i Mosese ko ira na daucaka-mana, e na vuku ni bo; ni sa tauvi ira era daucaka-mana na bo, kei ira kecega na kai Ijipita.

¹²A sa vakaukauwataka na loma i Fero ko Jiova, a sa sega ni vakarorogo vei rau; me vaka ka kaya vei Moses ko Jiova.

¹³A sa kaya vei Moses ko Jiova, Mo sou e na mataka, ka *la'ki* tu e na mata i Fero, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Iperiu, Mo laivi ira na noqu tamata me ra lako, me ra qaravi au:

¹⁴Ni'u na tala e na gauna oqo na noqu mate veiveitaivi kecega ki na yalomu, vei ira talega era qaravi iko, kei ira na nomu tamata; mo kila kina ni sa sega e dua me tautauvata kei au e vuravura taucoko.

¹⁵Ia kevaka ka'u a dodoka oti na ligaqu, ka yaviti iko, kei ira na nomu tamata, e na mate dauveiveitaivi; ko a qai muduki tani mai vuravura:

¹⁶ia e na vuku dina ni ka ga oqo ka'u sa vakabulai iko tiko, me'u vakatakila vei iko na noqu kaukauwa, me kuruwaki talega na yacaqu e vuravura taucoko.

¹⁷Ia ko sa vakalevulevui iko tiko li vei ira na noqu tamata, mo kakua ni laivi ira me ra lako?

¹⁸raica e na mataka e na tiki-ni-siga oqo ka'u na vakatauca mai na uca-cevata, a ka rerevaki sara, sa sega e tautauvata kaya e Ijipita mai na gauna sa tauyavutaki kina ka yacova na gauna oqo:

¹⁹ia oqo mo talatala, mo maroroya na nomu manumanu, kei na nomu ka kecega e na were; ni na tau na uca-cevata ki na tamata kecega, kei na manumanu, sa tiko e na were, ka sega ni kau ki vale, a ra na mate kina.

²⁰Ia ko koya vei ira na tamata i Fero sa rerevaka na vosa i Jiova, sa kauti ira na nona tamata kei na nona manumanu ki na veivale:

²¹ia ko koya sa sega ni vakadinata na vosa i Jiova, sa laivi ira na nona tamata kei na nona manumanu e na were.

²²A sa kaya vei Moses ko Jiova, Mo dodoka na ligamu vaka ki lomalagi, me tau na uca-cevata e na vanua taucoko ko Ijipita, ki na tamata, kei na manumanu, kei na co kecega ni vanua, e na vanua ko Ijipita.

²³A sa dodoka na nonai titoko ko Mosese vaka ki lomalagi, a sa vakayacora na kurukuru ko Jiova kei na uca-cevata, a sa cici voli e dela ni vanua na bukawaqa; a sa vakatauca ko Jiova na uca-cevata e dela ni vanua mai Ijipita.

²⁴A sa tau vata mai na uca-cevata, kei na bukawaqa, a ka rerevaki sara, sa sega e tautauvata kaya e na vanua ko Ijipita mai na gauna sa matanitu kina.

²⁵Ia na uca-cevata sa vakacataka na ka kecega sa tiko e na were, a tamata kei na manumanu, e na vanua taucoko ko Ijipita; ia na uca-cevata sa yavita na co kecega ni vanua, ka sa musumusuki na kau kecega ni vanua.

²⁶Ia e na yasana ga ko Koseni, era tiko kina na Isireli, sa sega kina na uca-cevata.

²⁷A sa talatala ko Fero, ka kacivi Mosese kei Eroni, ka kaya vei rau, Au sai valavala ca oqo: sa dodonu ko Jiova, ia koi au kei ira na noqu tamata, keimami sai valavala ca:

²⁸mo vakamasuti Jiova, me kakua tale na kurukuru maivei koya na Kalou, se na uca-cevata, ni sa qai levu; ia ka'u na qai laivi kemuni mo ni lako, ia kemuni na sega ni tiko tale.

²⁹A sa kaya vua ko Mosese, Ni'u sa yaco ki nai bili ni koro, au na dodoka yani na ligaqu vei Jiova; ena qai mudu na kurukuru, ka sega tale ni tau na uca-cevata; mo ni kila kina ni sa nei Jiova ko vuravura:

³⁰ia koi kemuni kei ira na nomuni tamata, au sa kila sa bera tiko na nomuni rerevaki Jiova na Kalou.

³¹A sa vakacataki na laino kei na parile, ni sa vakasola mai na parile, a sa vaqana na laino.

³²Ia na witi kei na sila vuti, sa sega ni vakacataki: ni sa sega ni tubu cake.

³³A sa lako tani vei Fero ki nai bili ni koro ko Mosese, a sa dodoka yani na ligana vei Jiova: a sa mudu na kurukuru kei na uca-cevata, a sa sega ni tau tiko mai ki vuravura na uca.

³⁴Ia ni sa raica ko Fero sa mudu na uca, kei na uca-cevata, kei na kurukuru, sa qai kuria tale na nonai valavala ca, ka vakaukauwataka na lomana, ko koya kei ira na nona tamata.

³⁵A sa kaukauwa na loma i Fero, a sa bese ni laivi ira na Isireli me ra lako; me vaka ka vosa ko Jiova e na gusu i Mosese.

Na Lako Yani 10

Sa ca ko Ijipita e na vuku ni vodore, 1-20; kei na butobuto, 21-23; sa qai rere ko Fero, 24-26. Sa vakaukauwataka na loma i Fero ko Jiova, 27-29.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo la'ki curu vei Fero: ni'u sa vakaukauwataka na lomana, kei na lomadra na nona tamata, me'u cakava kina na noqu i vakatakilakila oqo e na kedra maliwa:

²mo tukuna talega kina e daligadra na luvemu, kei na makubumu, na ka ka'u a kitaka mai Ijipita, kei na noqu i vakatakilakila, ka'u sa cakava e na kedra maliwa; mo dou kila kina ni sai au ko Jiova.

³A rau a la'ki curu vei Fero ko Mosese kei Eroni, a rau sa kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Iperiu, A cava na kena dede ni ko sa bese tiko ni vakamalumalumutaki iko vei au? mo laivi ira na noqu tamata me ra lako, me ra qaravi au:

⁴ia kevaka ko sa bese tiko ni laivi ira na noqu tamata me ra lako, raica, e na mataka ka'u na kauta mai na vodore ki na nomu veiyasana:

⁵ia era na ubia na dela ni vanua, me kakua ni raici rawa na vanua: a ra na kania na ka sa vo ka bula tiko, o koya sa vakavoca vei kemuni na uca-cevata, ka kania na kau kecega sa tubu mai na vanua me kemudou:

⁶ia ena oso kina na nomu veivale, kei na nodra veivale kecega era qaravi iko, kei na nodra veivale na kai Ijipita kecega; a ka era sa sega ni raica na tamamu, se ko ira na tubumu, mai na gauna era a tiko kina e dela ni vanua ka yacova na gauna oqo. A sa vuki ko koya, ka curu tani maivei Fero.

⁷A ra sa kaya vei Fero ko ira era qaravi koya, A cava na kena dede me vakavuna tiko na ca vei keda na tamata oqo? mo ni laivi ira na tamata me ra

lako, me ra qaravi Jiova na nodra Kalou: ko ni sa sega tiko ni kila rawa ni sa ca ko Ijipita?

⁸A rau sa kau tale mai vei Fero ko Mosese kei Eroni: a sa kaya vei rau ko koya, Ni lako, ni qaravi Jiova na nomuni Kalou: ia ko cei li me ra lako?

⁹A sa kaya ko Mosese, Keimami na lako vata kei na neimami cauravou kei na neimami qase, na neimami gonetagane kei na neimami goneyalewa; keimami na lako vata kei na neimami qele ni sipi kei na neimami qele ni pulumokau; ni keimami sa na la'ki ia na soqoni levu vei Jiova.

¹⁰A sa kaya vei rau ko koya, Me tiko vakakina vei kemuni ko Jiova, me vaka ka'u na laivi kemuni me lako kei ira na nomuni lalai: ni kila mada; sa voleka vei kemuni na ca:

¹¹Me kakua ni vaka ko ya: mo ni lako ga na tamata bula, ka qaravi Jiova; ni sai koya ga drau a kerea. A rau sa vakasavi tani e na mata i Fero.

¹²A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo dodoka yani na ligamu me donuya na vanua ko Ijipita, me lako mai na vodore, me ra lakova na vanua ko Ijipita ka kania na co kecega ni vanua, io na ka kecega sa vakavoca na uca-cevata.

¹³A sa dodoka na nonai titoko ko Mosese vaka ki na vanua ko Ijipita, a sa kauta mai na cagi mai na tu-i-cake ko Jiova me liwava na vanua e na siga tauoko ko ya, kei na bogi tauoko; ia ni sa kida na mataka, sa qai kauta mai na vodore na cagi mai na tu-i-cake.

¹⁴Ia na vodore sa lakova na vanua tauoko ko Ijipita, ka tiko ga e na veiyasana kecega mai Ijipita: era ka rerevaki sara, sa sega na vodore e tautauvata kaya eliu, ena sega talega me tautauvata emuri.

¹⁵Ia era sa ubia na dela ni vanua tauoko, a sa butobuto kina na vanua; a ra sa kania vakaoti na co ni vanua, kei na vua ni kau kecega sa vakavoca na uca-cevata: a sa sega na ka drokadroka sa vo e na veikau, se na veico, e na vanua tauoko ko Ijipita.

¹⁶Sa qai kusarawa ko Fero ka kacivi Mosese kei Eroni; a sa kaya, Au sai valavalala ca vei Jiova na nomudou Kalou, vei kemudrau talega:

¹⁷ia mo lomani au vakadua ga oqo mo kakua mada ni cudruvi au e na noqu i valavala ca, ia drau masuti Jiova na nomudrau Kalou, me kauta tani vei au na mate ca ga oqo.

¹⁸A sa lako tani vei Fero ko koya, ka masuti Jiova.

¹⁹A sa vakasuka na cagi ko Jiova me vualiku kaukauwa sara, a sa kauta tani na vodore, ka biuta ki na Wasa Damudamu; sa sega ni vo e dua na vodore e na veiyasana kecega mai Ijipita.

²⁰Ia sa vakaukauwataka na loma i Fero ko Jiova, a sa sega kina ni laivi ira na Isireli me ra lako.

²¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo dodoka na ligamu vaka ki lomalagi, me yaco mai na butobuto e na vanua ko Ijipita, io me ra vakayayamo voli kina.

²²A sa dodoka na ligana vaka ki lomalagi ko Mosese, a sa yaco na butobuto loaloa e na vanua taucoko ko Ijipita ka bogi tolu:

²³era sa sega ni veiraici, a sa sega e dua na tamata sa tu cake mai na nona tikina, ka bogi tolu: ia sa tiko na rarama e na nodra veivale kecega na Isireli.

²⁴A sa kacivi Mosese ko Fero, ka kaya, Mo ni lako, mo ni qaravi Jiova; me ra tiko ga na nomuni sipi, kei na nomuni pulumokau: me ra lako talega kei kemuni na nomuni lalai.

²⁵A sa kaya ko Mosese, Mo ni solia talega vei keimami nai soro kei nai soro kama, me keimami vakacobora vei Jiova na neimami Kalou:

²⁶A neimami manumanu talega ena lako vata kei keimami; ena sega ni vo e dua na ququ ni manumanu; ni sai koya me keimami kauta maikina me qaravi Jiova na neimami Kalou; ni keimami sa sega ni kila eliu na ka me keimami qaravi Jiova kina, ia ni keimami sa yaco ki na tikina ko ya keimami na qai kila.

²⁷Ia sa vakaukauwataka na loma i Fero ko Jiova, a sa bese kina ni laivi ira me ra lako.

²⁸A sa kaya vua ko Fero, Mani lako tani vei au, qarauni iko, mo kakua tale ni raica na mataqu; ko na mate ga e na siga ko sa raica kina na mataqu.

²⁹A sa kaya ko Mosese, Sa vinaka na nomuni vosa, au na sega tale ni raica na matamuni.

Na Lako Yani 11

Sa kaya ko Jiova vei ira na Isireli me ra kere ka maivei ira na kai Ijipita, 1-3. Sa tukuna vei Fero ko Mosese ni na mate na ulumatua kecega, 4-10.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, sa vo tale e dua na ca levu, ka'u na vakayacora vei Fero, kei Ijipita; sa oti ena qai laivi kemudou ko koya mo dou lako tani eke: ia ni sa laivi kemudou mo dou lako, ena qai vakasavi kemudou tani sara eke ko koya.

²Mo vosa mada vei ira na tamata, ka mo dou kerea nai ukuuku siliva kei nai ukuuku koula, na tagane yadua mai vua na nona lewe-ni-koro, kei na yalewa yadua mai vua na nona lewe-ni-koro.

³A sa vakayalovinakataki ira na kai Ijipita ko Jiova me ra lomani ira na tamata. Ia ko Mosese talega, sa tamata turaga sara e na vanua ko Ijipita, e na matadra era qaravi Fero, kei na matadra na tamata kecega.

⁴A sa kaya vei Fero ko Mosese, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, E na lomaloma ni bogi ka'u na lako voli e loma i Ijipita:

⁵a ra na mate kecega na ulumatua e na vanua ko Ijipita, io, na ulumatua i Fero, ko koya sa tiko e nonai tikotiko-vakaturaga, kei na nona ulumatua talega na vada sa tiko mai daku ni vatu ni qaqi sila; kei na ulumatua kecega ni manumanu e yavai va:

⁶ia e na vanua ko Ijipita ena dua na tagi levu, ka sega e tautauvata, ka na sega tale e dua e tautauvata kaya emuri;

⁷ia ena sega ni yavalata na yamena e dua na koli, me ca kina e dua vei ira na luve i Isireli, se me ca na tamata se na manumanu: mo dou kila kina ni sa vakaivakatakilakilataki ira na kai Ijipita, kei ira na Isireli, ko Jiova.

⁸Ia ko ira kecega oqo sa qaravi kemuni, era na lako sobu mai vei au, ka cuva vei au, ka kaya, Mo ni lako tani, kei ira kecega na tamata era sa muri kemuni: ka sa oti ka'u na qai lako tani. A sa cudru vakalevu sara, ni sa lako tani ko koya mai na mata i Fero.

⁹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Ena sega ni vakarorogo vei iko ko Fero; ka me vakavuqataki kina na noqu cakacaka mana e na vanua ko Ijipita.

¹⁰A sa cakava na ka mana kecega oqo ko Mosese kei Eroni e na mata i Fero: a sa vakaukauwataka na loma i Fero ko Jiova, a sa sega kina ni laivi ira na luve i Isireli me ra lako tani mai na nona vanua.

Na Lako Yani 12

Sa lesi nai matai ni vula ni yabaki, 1,2. Sa vakaroti na Isireli me ra vakamatea na lami, ka me lako sivi ira ko Jiova, 3-28. Sa vakamatei na ulumatua; ka ra vakamasuti na Isireli me ra lako tani, 29-36. Era yaco ki Sukoci, 37. Ai valavala ni kana vata ni lako-sivia, 43-49.

¹A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova e na vanua ko Ijipita, ka kaya.

²A vula oqo ena kenai matai ni vula vei kemudou; na vula ka liu e na nomudou yabaki.

³Drau vosa vei ira nai soqosoqo taucoko ni Isireli, ka kaya, E na kenai katini ni *siga* ni vula oqo me ra taura e dua na lami na tamata yadua, me vaka na veivale ni nodra qase, e dua na lami ki na dua na vale.

⁴Ia kevaka sa lewe lailai na lewe-ni-vale me ra sega ni kania vakaoti rawa na lami, me ra qai kana vata kei na lewe-ni-vale ni kai nona era sa tiko voleka ki na nona vale, me dua na lami sa rauta na lewe-ni-vale ruarua; dou na wilika na tamata yadua, me vaka na ka sa daukania, ka me rauta ga na lami.

⁵A kemudou lami yadua me sega na kena ca, me ka tagane me yabaki dua; dou kauta maivei ira na sipi, se maivei ira na me:

⁶ia dou maroroya ka yacova na kenai katinikava ni *siga* ni vula ko ya: me ra qai vakamatea e na yakavi nai soqosoqo taucoko ni Isireli.

⁷Ia me ra taura e dua na kena dra, ka boroya kina na duru ruarua ni sogo, kei na ulu ni katuba, e na veivale era sa kania kina.

⁸Ia me ra kania na lewena e na bogi ko ya, ni sa tavu e na bukawaqa, kei na madrai sa sega ni vakaleveni; me ra kania vata kei na co gaga.

⁹Me kakua ni kania droka, se ni sa saqa e na wai, ka me tavu ga e na bukawaqa; a uluna, kei na yavana, kei na kena gacagaca.

¹⁰Ia me kakua ni vo e dua na tikina me yacova na mataka; ia na ka sa vo e na mataka dou vakama e na bukawaqa.

¹¹Ia mo dou vakaoqo ni dou sa kania; Me vauci na tolomudou, me vakaivava na yavamudou, ka me taura nai titoko na ligamudou; ia dou kania vakatotolo: ko ya na *kana ni* lako-sivia i Jiova.

¹²Ni'u na lako voli e na vanua ko Ijipita e na bogi ko ya, ka yavita na ulumatua kecega e na vanua ko Ijipita, na tamata kei na manumanu e yavai va; ia ka'u na cudruvi ira kecega na kalou ni Ijipita: sai au ko Jiova.

¹³Ia na dra ena kemudoui vakatakilakila e na veivale dou sa tiko kina: ia ni'u sa raica na dra, ka'u na qai lako siviti kemudou, ena sega ga ni yacovi kemudou e dua na ka mo dou rusa kina, ni'u sa yavita na vanua ko Ijipita.

¹⁴Ia na siga ko ya sa na kenai vakananumi vei kemudou, ia dou ia kina na solevu vei Jiova: sa kenai lesilesi mo dou ia na so levu oqo e na nomudou veitabatamata ka tawa mudu.

¹⁵Sa bogi vitu dou kania kina na madrai sa sega ni vakaleveni; io e nai matai ni siga dou biuta tani na leveni mai na nomudou veivale: ia ko ira kecega sa kania na madrai sa vakaleveni e nai matai ni siga ka yacova nai kavitu ni siga, ena muduki tani na tamata ko ya vei ira na Isireli.

¹⁶Ia dou na ia e nai matai ni siga nai soqosoqo tabu, ia e nai kavitu talega ni siga ena dua na nomudou i soqosoqo tabu; ena sega e dua na cakacaka me caka kina, a ka ga me kana kina na tamata yadua, oqori duaduaga e tara mo dou cakava.

¹⁷Ia dou na ia na kana madrai sa sega ni vakaleveni; ni'u sa kauta tani na nomudou veivavakoso mai na vanua ko Ijipita, e na siga dina oqori: o koya sa

qai kenai lesilesi mo dou nanuma na siga ko ya e na nomudou veitabatamata ka tawa mudu.

¹⁸E nai matai *ni vula*, e na kenai katinikava ni siga ni vula ni sa yakavi mai, dou kania na madrai sa sega ni vakaleveni, ka yacova na yakavi e nai karuasagavulu ka dua ni siga ni vula.

¹⁹E vitu na siga me kakua na leveni me kune e na nomudou veivale: ia ko ira kecega sa kania na madrai sa vakaleveni, ena muduki tani na tamata ko ya mai nai soqosoqo ni Isireli, se kai tani, sei taukei.

²⁰Mo dou kakua ni kania e dua na ka sa vakaleveni: dou kania ga na madrai sa sega ni vakaleveni e na nomudou veivale kecega.

²¹Sa qai kacivi ira kecega na qase ni Isireli ko Mosese, a sa kaya vei ira, Dou dui la'ki toboka e dua na kemudou lami me rauta na lewe ni nomudou veivale, ka vakamatea na lami ni lako-sivia.

²²Ia dou kauta e dua nai vau isopa, ka tonia e na dra sa tu e na peseni, ka boroya na ulu ni katuba, kei na duru ruarua ni sogo, e na dra sa tu e na peseni; ia me kakua e dua vei kemudou me curu yani e na katuba ni nona vale ka me mataka mada mai:

²³ni na lako voli e *na vanua* ko Jiova me yaviti ira na kai Ijipita; ia ni sa raica na dra e na ulu ni katuba, e na duru ruarua talega ni sogo, ena qai lako sivita na katuba ko Jiova, ka sega ni laivi koya sa ia na veivakarusai me curuma na nomudou veivale me vakayaco mate vei kemudou.

²⁴Ia dou vakabauta na ka oqo, mei lesilesi vei iko kei ira na luvemu ka tawa mudu.

²⁵Ia ni dou yaco ki na vanua sa solia vei kemudou ko Jiova, me vaka ka yalataka, dou na qai vakabauta tiko nai valavala oqo.

²⁶Ia ni ra na tarogi kemuni na luvemuni, A cava nai balebale ni cakacaka oqo vei kemuni?

²⁷dou na qai kaya, Oqo nai soro ni lako-sivia i Jiova, ko koya ka lako sivita na nodra veivale na Isireli mai Ijipita, ni sa yaviti Ijipita, ka vakabula na noda veivale. A ra sa cuva na tamata, ka ra lotu.

²⁸A ra sa lako yani na Isireli ka kitaka: ia me vaka ka vakarota vei Moses kei Eroni ko Jiova, era sa kitaka vakakina.

²⁹A sa yaco e na lomaloma ni bogi, sa qai yaviti ira kecega na ulumatua e na vanua ko Ijipita ko Jiova, na ulumatua i Fero, ko koya sa tiko e nonai tikotiko vakaturaga, kei na nona ulumatua talega na bobula sa tiko e na vale butobuto; kei na ulumatua kecega ni manumanu e yavai va.

³⁰A sa duri cake ko Fero e na bogi, kei ira kecega era qaravi koya, kei ira kecega na kai Ijipita; ka sa qai dua na tagi levu mai Ijipita; ni sa sega e dua na vale sa sega ni mate kina e dua.

³¹A sa kacivi Moses kei Eroni ko koya e na bogi, ka kaya, Drau ia, drau lako tani mai vei ira na noqu tamata, koi kemudrau, kei ira na Isireli; ia ni lako, qaravi Jiova, me vaka ni a kaya:

³²ni kauta talega na nomuni sipi, kei na nomuni pulumokau, me vaka na nomuni vosa, ia ni lako; ka mo ni vosavakalouga tataki au talega.

³³Ia ko ira na kai Ijipita era sa cikevi ira na tamata, me ra vakatalai ira vakusakusa sara yani e na vanua; ni ra sa kaya, Eda sa mate kecega.

³⁴Ia ko ira na tamata era sa kauta na kedra madrai droka ni sa sega ni vakalevenitaki, ia era sa dreketa lako na nodra sedre sa natuki kina na madrai, ka sa oloni e na nodra i sulu.

³⁵Ia na Isireli era sa kitaka me vaka na vosa i Moses; a ra sa kerea mai vei ira na kai Ijipita nai ukuuku siliva, kei na i ukuuku koula, kei nai sulu:

³⁶a sa vakayalovinakataki ira na kai Ijipita ko Jiova vei ira na tamata, a ra sa solia kina vei ira na ka era sa kerea. A ra sa tokitaka na nodra i yau na kai Ijipita.

³⁷A ra sa toki mai Ramisese ki Sukoci ko ira na Isireli, e le onosagavulu na oba era tamata bula sa taubale, ka ra sa sega ni wili na gone.

³⁸A sa lako vata kei ira e dua nai vavakoso levu era dui kaikai; kei na qele ni sipi kei na qele ni pulumokau; na manumanu a ka levu sara.

³⁹A ra sa vavia na keki madrai sa sega ni vakaleveni, e na madrai droka era sa kauta mai Ijipita, ni sa sega ni vakalevenitaki; ka ni ra sa biligi tani mai Ijipita, ka sega ni vakaberabera rawa, a ra sa sega ni vakarautaka oti na kedrai vaqa.

⁴⁰Ia na nodra tiko vulagi mai Ijipita ko ira na Isireli, sa va na drau ka tolusagavulu na yabaki.

⁴¹A sa yaco ni sa oti e va na drau ka tolusagavulu na yabaki, io e na siga dina ko ya, era sa lako tani nai vavakoso kecega i Jiova mai na vanua ko Ijipita

⁴²Ko ya na bogi me daunanumi vei Jiova, ni sa kauti ira tani ko koya mai na vanua ko Ijipita: sa dua na bogi i Jiova oqo me ra daunanuma kecega na Isireli e na nodra veitabatamata.

⁴³A sa kaya vei Moses kei Eroni ko Jiova, Oqo nai lesilesi ni kana vata ni lako-sivia: Me kakua ni kana kina e dua na kai tani:

⁴⁴ia na nomu tamata dauveiqaravi sa voli e nai lavo, ena kania ni ko sa ciliva oti.

⁴⁵A kai tani, kei na tamata sa saumi na nona cakacaka, ena sega ni kania.

⁴⁶Me laukana e na dua ga na vale: ka mo kakua ni kauta ki tautuba e dua na tikina; ia dou kakua ni musuka e dua na suina.

⁴⁷Era na cakava nai soqosoqo taucoko ni Isireli.

⁴⁸Ia ni sa tiko vulagi kei iko e dua na kai tani, ka sa lomana me ia na kana ni lako-sivia vei Jiova, me ra cilivi mada ko ira na nona tagane kecega, ka me ra qai toro mai ka kania; ena qai tautauvata kei nai taukei: ia sa tabu ni kana kina e dua na tamata sa sega ni cilivi.

⁴⁹Sa dua ga na kenai vakarau vua nai taukei, kei na kai tani sa tiko vulagi e na kemudou maliwa.

⁵⁰A ra sa kitaka ko ira kecega na Isireli; me vaka sa vakaroti Mosese kei Eroni ko Jiova, era sa kitaka vakakina.

⁵¹A sa yaco e na siga dina ko ya, sa kauti ira na Isireli mai na vanua ko Ijipita ko Jiova me vaka na nodra veivavakoso.

Na Lako Yani 13

Sa nei Jiova na ulumatua, 1,2. A kana vata ni lako-sivia, 3-16. Era lako tani mai Ijipita na Isireli, ka kauta na sui i Josefa, 17-19. Sa liutaki ira na o, 20-22.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vakatabuya me noqu na ulumatua kecega, o koya kecega sa sucu taumada, vei ira na Isireli, a tamata kei na manumanu talega e yavai va: sa noqu ga.

³A sa kaya vei ira na tamata ko Mosese, Dou nanuma na siga oqo, dou a lako mai kina mai Ijipita, mai na vale ni veivakabobulataki; ni sa kauti kemudou tani maikina ko Jiova e na ligana kaukauwa: ia me kakua ni kani na madrai sa vakaleveni.

⁴E na siga oqo dou a lako tani, e na vula ko Epipi.

⁵Ia ni sa kauti iko ko Jiova ki na nodra vanua na kai Kenani, kei na Itaiti, kei na Amoraiti, kei na Aivaiti, kei na Jepusaiti, ka bubului kina ko koya vei ira na nomu qase me solia vei iko, a vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni, ko na qai cakava na cakacaka oqo e na vula oqo.

⁶E vitu na siga, mo kania na madrai sa sega ni vakaleveni, ia e na kenai kavitu ni siga me dua na soqoni levu vei Jiova.

⁷Ena kani tiko na madrai sa sega ni vakaleveni ka bogi vitu; me kakua vei iko na madrai sa vakaleveni; me kakua talega ni kune vei iko na leveni e na nomu veiyasana kecega.

⁸Ia mo tukuna vua na luvemu e na siga ko ya, ka kaya, *Sa caka na ka oqo e na vuku ni ka sa cakava vei au ko Jiova ni'u a lako tani mai Ijipita.*

⁹Ia ena kemui vakatakilakila e na ligamu, kei nai divi e na yadremu, me tiko kina e na gusumu na vunau i Jiova: ni sa kauti iko tani mai Ijipita ko Jiova e na ligana kaukauwa.

¹⁰Mo vakabauta kina nai lesilesi oqo e na kena gauna sa lokuci, e na veiyabaki.

¹¹Ia ni sa kauti kemuni ko Jiova ki na nodra vanua na kai Kenani, me vaka sa bubului kina vei kemuni kei ira na nomuni qase, ka sa solia vei kemuni,

¹²mo ni qai vakatabuya me nei Jiova na ka kecega sa sucu taumada, kei na ulumatua kecega ni nomuni manumanu e yavai va; ena nei Jiova na ka tagane.

¹³Ia na ulumatua kecega ni asa mo volia e na lami; ia kevaka ko sa sega ni via volia, mo musuka na domona: ia na ulumatua kecega ni tamata vei ira na luvemuni mo volia.

¹⁴Ia ena yaco ni sa tarogi iko na luvemu e na gauna maimuri, ka kaya, A cava oqo? mo qai kaya vua, Sa kauti keda tani e na ligana kaukauwa ko Jiova mai Ijipita, mai na vale ni veivakabobulataki:

¹⁵a sa yaco ni sa vakadredreta ko Fero na noda lako, sa qai vakamatea ko Jiova na ulumatua kecega mai na vanua ko Ijipita, na ulumatua ni tamata kei na ulumatua ni manumanu e yavai va: o koya ka'u sa vakacabora kina vei Jiova na ka tagane kecega sa sucu taumada; ia na ulumatua kecega vei ira na luvequ ka'u sa volia.

¹⁶Ia sa na kenai vakatakilakila e ligamuni, kei nai ukuuku e na yadremuni: ni sa kauti keda tani mai Ijipita ko Jiova e na ligana kaukauwa.

¹⁷Ia ni sa vakatalai ira na tamata ko Fero sa lekaleka na sala sa lako e na nodra vanua na kai Filisitia, ia sa sega ga ni tuberi ira kina na Kalou; ni sa kaya na Kalou, De ra veivutuni na tamata ni ra sa raica nai valu, ka lesu ki Ijipita:

¹⁸ia sa tuberi ira voli na tamata na Kalou e na sala mai na lekutu mai na Wasa Damudamu: a ra sa vakaiyaragi tu na Isireli, ni ra sa lako cake mai na vanua ko Ijipita.

¹⁹A sa kauta vata kaya ko Mosese na sui i Josefa: ni ka vakabubuluitaki ira matua sara na Isireli ko koya, ka kaya, Ena talevi kemudou vakaidina na Kalou; ia dou kauta tani eke kei kemudou na suiqu.

²⁰A ra sa toki tani mai Sukoci, ka la'ki tiko mai Ecami, ka voleka ki na lekutu.

²¹A sa liutaki ira tiko ko Jiova e na duru o e na siga, me tuberi ira e na sala; kei na duru bukawaqa e na bogi, me vakararamataki ira; me ra lako e na siga kei na bogi:

²²sa sega ni kauta tani ko koya na duru o e na siga, se na duru bukawaqa e na bogi, mai na matadra na tamata.

Na Lako Yani 14

Sa vakavulici ira na Isireli ko Jiova e na sala me ra lako kina, 1-4. Sa muri ira ko Fero, 5-9. Era rere ka didi na Isireli, 10-12. Sa vakacegui ira ko Mosese, 13,14. Sa vosa vei Mosese ko Jiova, 15-18. Sa la'ki muri ira na agilose i Jiova, 19,20. Sa tawase na wai, a ra sa lakova na Isireli, 21,22. Sa muri ira na kai Ijipita, a ra sa mate kina, 23-31.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei ira na Isireli, me ra lesu ka la'ki tiko e na mata i Pi-eiroci e na maliwa kei Mikitoli kei na waitui, *me* sa donui Peali-sifoni: ni tiko donuya na matasawa:

³ni na kaya ko Fero e na vukudra na Isireli, Era sa vakaleqai e na vanua, sa lati ira na lekutu.

⁴Ia ka'u na vakaukauwataka na loma i Fero, ena vakasavi ira kina ko koya; ia ka'u na vakarokorokotaki e na vuku i Fero, kei na nonai valu kecega; me ra kila kina na kai Ijipita ni sai au ko Jiova. A ra sa kitaka vakakina.

⁵A sa tukuni vua na tui Ijipita ni ra sa dro na tamata: a sa vuki na lomadra ko Fero kei na nona tamata me veimecaki kei ira na tamata, a ra sa kaya, A cava

beka oqo eda sa kitaka, ni da sa laivi ira na Isireli me ra lako tani me kakua ni qaravi keda tiko?

⁶A sa vakarautaka na nona qiqi-ni-valu ko koya, ka kauta vata kaya na nona tamata;

⁷a sa kauta e ono na drau na qiqi-ni-valu sa digitaki, kei na qiqi-ni-valu kecega ni Ijipita, kei na turaga vei ira kecega.

⁸A sa vakaukauwataka na loma i Fero na tui Ijipita ko Jiova, a sa vakasavi ira kina na Isireli: a ra sa lako yani na Isireli e na ligi kaukauwa.

⁹A ra sa cicimuri ira ko ira na kai Ijipita, na ose *kei* na qiqi-ni-valu kecega nei Fero, kei ira sa dauvodo ose, kei na nonai valu, a sa vauci ira ni ra sa tiko voleka ki na wasawasa voleka ki Pi-eiroci, sa donui Peali-sifoni.

¹⁰Ia ni sa toro voleka ko Fero, era sa ta cake na Isireli, ka raica, sa muri ira na kai Ijipita; a ra sa rere vakalevu: ka ra tagi vei Jiova na Isireli.

¹¹A ra sa kaya vei Mosese, Sa sega beka nai bulubulu mai Ijipita, ko sa kauti keimami mai kina me keimami mate e na lekutu? a cava ko sa kitaka kina vei keimami na ka oqo, me kauti keimami tani mai Ijipita?

¹²sa sega beka ni ka oqo keimami a kaya vei iko mai Ijipita, ka vaka, Mo laivi keimami, me keimami qaravi ira na kai Ijipita? sa vinaka me keimami qaravi ira tiko na kai Ijipita, ka ca me keimami mate e na lekutu.

¹³A sa kaya vei ira na tamata ko Mosese, Mo ni kakua ni rere, ni tu vakadua, ka raica na veivakabulai i Jiova ena cakava vei kemuni edaidai; ni dou sa raici ira na kai Ijipita edaidai, ia dou na sega ni raici ira tale ka tawa mudu:

¹⁴ena vala e na vukumudou ko Jiova, ia dou na tiko lo.

¹⁵A sa kaya vei Mosese ko Jiova, A cava ko sa tagi kina vei au? mo vosa vei ira na Isireli, me ra lako ki liu:

¹⁶Ia ko iko, mo kauta ga na nomu i titoko, ka dodoka yani na ligamu vaka ki na waitui, ka wasea; a ra na lako na Isireli e na qele mamaca e loma ni wasawasa.

¹⁷Ka raica, koi au, ka'u na vakaukauwataka na lomadra na kai Ijipita, era na muri ira kina: ia ka'u na dokai e na vuku i Fero, kei na nonai valu kecega, e na vuku ni nona qiqi-ni-valu, kei na vukudra na nonai *valusa* vodo ose.

¹⁸Ia era na kila na kai Ijipita ni sai au ko Jiova, ni'u sa dokai e na vuku i Fero, e na vuku ni nona qiqi-ni-valu, kei ira na nonaivalu sa vodo ose.

¹⁹Ia na agilose ni Kalou ka liutaka na nodra i vavakoso na Isireli sa lesu ka la'ki muri ira; ia sa lako tani mai na matadra na duru o, ka la'ki tu e dakudra:

²⁰a sa la'ki tu e na maliwa ni nodra i tikotiko na kai Ijipita kei na nodra i tikotiko na Isireli; a sa tiko na o kei na butobutovei *ira ko ya*, ia ka sa cilavi *ira oqo* e na bogi: a ra sa sega ni veitorovi kina e na bogi ka siga.

²¹A sa dodoka na ligana ko Mosese vaka ki na waitui; a sa vakasuka na wasawasa ko Jiova e na cagi tokalau kaukauwa e na bogi ka siga, a sa vakadiva na wasawasa, ka sa wasei na wai.

²²A ra sa lako e loma ni wasawasa e na qele mamaca ko ira na Isireli: a sa kedra bai na wai, e na kedra i matau kei na kedra i mawi.

²³A ra sa cicimuria, ka muri ira ki loma ni wasawasa, ko ira na kai Ijipita, na ose kecega nei Fero, na nona qiqi-ni-valu, kei ira *nai valu* sa vodo ose.

²⁴A sa yaco ni sa veivuke nai vakatawa e na mataka, sa qai dikeva ko Jiova na nodra i valu na kai Ijipita mai na duru bukawaqa kei na o, ka vakataqayataka na nodra i valu na kai Ijipita,

²⁵ka vakalutuya na yava ni nodra qiqi-ni-valu, me lako vakabibi kina: a ra sa kaya kina na kai Ijipita, Me da drotaka na matadra na Isireli; ni sa totaki ira ko Jiova, a sa nodra meca na kai Ijipita.

²⁶A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo dodoka na ligamu vaka ki na waitui, me suka tale na wai me luvuci ira na kai Ijipita, na nodra qiqi-ni-valu, kei ira *nai valu* sa vodo ose.

²⁷A sa dodoka na ligana ko Mosese vaka ki na waitui, a sa suka tale na waitui ki na kenai tutu eliu ni sa kida mai na mataka; a ra sa dro ka sota kaya ga na kai Ijipita; a sa biuti ira na kai Ijipita ko Jiova ki loma ni wasawasa.

²⁸A sa lesu na wai, ka luvuca na qiqi-ni-valu, kei ira sa vodo ose, io nai valu kecega nei Fero ka muri ira ki na wasawasa; sa sega e dua vei ira sa vo.

²⁹Ia ko ira na Isireli era sa lako e na qele mamaca e loma ni wasawasa; a sa kedra bai na wai e na kedra i matau kei na kedra i mawi.

³⁰A sa vakabula na Isireli ko Jiova e na siga ko ya mai na ligadra na kai Ijipita; a sa raici ira na kai Ijipita ko ira na Isireli ni ra sa mate koto mai matasawa.

³¹Ia na Isireli sa kunea na cakacaka levu ko ya ka cakava ko Jiova kivei ira na kai Ijipita; a ra sa rerevaki Jiova na tamata, ka vakabauti Jiova, kei na nonai talatalala ko Mosese.

Na Lako Yani 15

A sere i Mosese, 1-21. Sa yali na wai mai Suri, ka gaga na wai mai Mara, a sa vakavinakataki e na dua na kau sa biu kina, 22-26. Era yaco ki Elimi, a sa levu na wai, 27.

¹Ia ko Mosese kei ira na Isireli, era sa qai seretaka vei Jiova na sere oqo, ka ra sa kaya, Au na sere vei Jiova, ni sa ka talei na nona gumatua: Na ose kei koya sa vodoka sa biuta ko koya ki na wasawasa.

²Sa noqu kaukauwa ko Jiova ko koya ka'u sa seretaka, A sa noqu vu-ni-bula ko koya: Sa noqu Kalou ko koya, ka'u na vakavinavina vua; Na Kalou nei tamaqu, ka'u na vakalevulevui koya.

³A qaqa e nai valu ko Jiova: Ko Jiova na yacana.

⁴A qiqi-ni-valu nei Fero kei na nonai valu sa biuta ko koya ki na wasawasa: Era sa dromu e na Wasa Damudamu na nona kapiteni vinaka.

⁵Sa luvuci ira na wai titobu: Era sa dromu ki botona me vaka na vatu.

⁶Kemuni Jiova, sa rogovaki e na kaukauwa na ligamuni matau: Kemuni Jiova, sa musumusuka na meca na ligamuni matau.

⁷Ia e na kena levu ni nomuni kaukauwa ko ni sa vukici ira era tu cake me nomuni meca: Ko ni a vakatauca na nomuni cudru waqawaqa, a sa vakamai ira me vaka na vu-ni-sila.

⁸A sa bini toka na wai e nai cegu ni ucumuni, Sa tu vakadodonu na wai levu me vaka na bukebuke levu, Sa cevata tu na wai titobu e na loma ni wasawasa.

⁹Sa kaya na meca, Au na vakasava, au na vauca, au na vota nai toki ni valu; Ena mamau vei ira na noqu kocokoco; Ka'u na ucuna na noqu i seleiwau, ena vakarusai ira na ligaqu.

¹⁰Ko ni a vakaliwava na nomuni cagi ka sa luvuci ira na wasawasa: Era sa dromu e na wai rerevaki me vaka na uma.

¹¹Ko cei vei ira na kalou sa tautauvata kei kemuni Jiova? Ko cei sa tautauvata kei kemuni, sa vakaiukuuku e na savasava, Sa dokai ni sa vakavinavinakataki, sa caka mana tiko?

¹²Ko ni a dodoka na ligamuni matau, Sa qai tilomi ira ko vuravura.

¹³E na nomuni loloma ko ni sa tuberi ira yani na tamata ko ni a volia: E na nomuni kaukauwa ko ni sa kauti ira ki na nomuni tikotiko tabu.

¹⁴Era na rogoca na veimatanitu, era na taqaya: Ena kani ira na kai Filisitia na rarawa.

¹⁵Era na qai domo bula na turaga ni Itomi; Ena tauvi ira na qaqa ni Moapi na sautaninini; Era na waicala yani na kai Kenani kecega.

¹⁶Ena tauvi ira na rere kei na domo bula; E na kena kaukauwa ni ligamuni era na tiko lo me vaka na vatu, Ka me ra lako mada yani na nomuni tamata, Jiova, Me ra lako mada yani na tamata ko ni a volia.

¹⁷Ko na vakayacori ira kina, ka tea e na ulu-ni-vanua ko ni sa taukena. Na yasana ko ni sa cakava Jiova me nomuni tikotiko, Na vale tabu sa vakarautaka na ligamuni, na Turaga.

¹⁸Ena tawa mudu ka tawa mudu na nona lewa ko Jiova.

¹⁹Ni ra sa lako ki loma ni wasawasa na ose nei Fero kei na nona qiqi-ni-valu, kei ira *na nonai valu* sa vodo ose, a sa vakasuka tale ko Jiova na wai ni wasawasa me luvuci ira; ia ko ira na Isireli, era sa lako e na vanua mamaca e loma ni wasawasa.

²⁰Ia ko Miriama, na parofita yalewa, na gane i Eroni, sa kauta e ligana na tibereli; a ra sa muri koya ko ira na yalewa kecega, ka taura na tibereli ka meke lako.

²¹A sa veisausau meke kei ira na tagane ko Miriama, Dou meke vei Jiova, ni sa ka talei na nona gumatua; Na ose kei koya sa vodoka sa biuta ko koya ki na wasawasa.

²²A sa kauti ira na Isireli mai na Wasa Damudamu ko Mosese, ka ra sa lako ki na lekutu mai Suri; a ra sa lako e loma ni vanua ka bogi tolu, ka sega ni kunea na wai.

²³A ra sa yaco ki Mara, a ra sa sega ni gunuva rawa na wai mai Mara, ni sa gaga: o koya sa vakayacani kina ko Mara [Gaga.]

²⁴A ra sa vosakudrukudru vei Mosese ko ira na tamata, ka kaya, A cava me keimami gunuva?

²⁵A sa tagi vei Jiova ko koya; a sa vakatakila vua ko Jiova e dua na kau, a sa biuta ko koya ki na wai, a sa qai kamikamica mai na wai: sa tauca maikea ko koya eso na vunau kei nai vakaro me ra daumuria, a sa vakatovolei ira maikea,

²⁶ka kaya, Kevaka ko ni na vakarorogo vakavinaka ki na domo i Jiova na nomuni Kalou, ka cakava na ka sa dodonu e matana, ka vakatu daligamuni ki na nona vunau, ka vakabauta na ka kecega sa lesia ko koya, ka'u na qai sega ni vakayacora vei kemuni e dua na mate ka'u a vakayacora vei ira na kai Ijipita; ni sai au ko Jiova, ka'u sa vakabulai kemuni tiko.

²⁷A ra sa yaco ki Elimi, sa tu kina e tinikarua na mata-ni-wai, ka vitusagavulu na balabala; a ra sa tiko maikea, voleka ki na wai.

Na Lako Yani 16

Era yaco ki Sini ka didi ni sa sega na kakana, 1-3. Sa solia na kakana mai lomalagi na Kalou, ka solia na toa, 4-15. Ai valavala ni mana kei na kena vunau; a sa sega ni kune e na siga ni vakacecegu, 16-31. Me maroroi e dua na omeri mana, 32-36.

¹A ra sa lako tani mai Elimi, a ra sa lako nai soqosoqo tauoko ni Isireli ki na vanua liwa mai Sini, e na maliwa kei Elimi kei Saineai, ni ra sa lako tani mai na vanua ko Ijipita, ka sa oti na vula dua kei na siga e tinikava.

²A ra sa didivaki Moses kei Eroni nai soqosoqo tauoko ni Isireli, e na vanua liwa:

³a sa kaya vei rau ko ira na Isireli, E vinaka kevaka keimami a mate e na ligia Jiova mai na vanua ko Ijipita, ni keimami a tiko kei na kuro lewe ni manumanu, ni keimami a kana magiti ka mamau kina! ia drau sa kauti keimami mai ki na vanua liwa oqo, me vakamatea nai vavakoso tauoko oqo e na viakana.

⁴A sa kaya vei Moses ko Jiova, Raica, ka'u na vakatauca vei kemudou na kakana mai lomalagi; a ra na curu yani na tamata, ka kumuna vata e na veisiga nai votavota sa rauta na siga yadua, me'u vakatovolei ira kina, se ra na muria na noqu vunau, se sega:

⁵Ia e na kenai kaono ni siga me ra vakarautaka ga na ka era sa kauta ki vale; ia ena rauta na siga e rua na ka era kumuna vata e na dua na siga.

⁶A rau sa kaya ko Moses kei Eroni vei ira kecega na Isireli, Ni sa yakavi mai, ko ni na qai kila ni sa kauti kemuni ko Jiova mai na vanua ko Ijipita:

⁷ia e na mataka, ko ni na qai raica na serau i Jiova; ni sa rogoca ko koya ni kemuni sa didivaki Jiova: ia ko cei koi keirau, mo ni didivaki keirau?

⁸A sa kaya ko Moses, *Ena vakaoqo*, ni sa solia ko Jiova na kemuni lewe ni manumanu e na yakavi, kei na kemuni kakana e na mataka mo ni mamau kina: ni sa rogoca ko Jiova na nomuni didi kemuni sa didivaki koya kina: ia ko cei koi keirau? a nomuni didi sa sega ni baleti keirau, sa baleti Jiova ga.

⁹A sa vosa vei Eroni ko Moses, Mo kaya kivei ira nai soqosoqo tauoko ni Isireli, Ni lako mai ki na mata i Jiova; ni sa rogoca ko koya na nomuni didi.

¹⁰Ia ni sa vosa tiko ko Eroni vei ira nai soqosoqo tauoko ni Isireli, era sa rai vuki vaka ki na vanua liwa, ka raica, sa rairai mai na serau i Jiova e na o.

¹¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹²Au sa rogoca na nodra didi na Isireli: mo vosa vei ira, ka kaya, E na yakavi kemuni na kania na lewe ni manumanu, ia e na mataka kemuni na mamau e na kakana; ia kemuni na kila ni sai au ko Jiova na nomuni Kalou.

¹³Ia e na yakavi, sa lako cake mai na toa ni veikau, ka ubia na nodra i tikotiko: ia e na mataka sa koto volita nai tikotiko na tegu.

¹⁴Ia ni sa kuvu cake na tegu ka koto, raica, *sa koto* e na vanua liwa e dua na ka lailai sa mokimokiti, sa matailalai e vaka na tegu cevata e na dela ni vanua.

¹⁵Ia ni ra sa raica na Isireli, era sa veikayaka vakai ira, A cava oqo? ni ra sa sega ni kila se cava beka. A sa kaya vei ira ko Mosese, Oqo na kakana sa solia vei kemuni ko Jiova mo ni kania:

¹⁶Oqo na ka sa vakarota ko Jiova, Mo ni kumuna vata na tamata yadua na ka sa ganiti koya: me tauyadua na omeri, me rauta nai wiliwili ni tamata: mo ni kauta na tamata yadua na kedra era tiko e nona vale laca.

¹⁷A ra sa kitaka vakakina na Isireli, ka kumuna vata, na ka levu cake eso, ka lailai sobu eso.

¹⁸Ia ni ra sa vakarautaka e na omeri, ko koya sa vakalevu sa sega na ka e vo vua, kei koya sa vakalailai sa sega na ka e yali vua: era sa kumuna na tamata yadua na ka sa ganiti koya.

¹⁹A sa kaya vei ira ko Mosese, Me kakua na tamata me maroroya ki na mataka.

²⁰A ra sa sega ga ni vakarorogo vei Mosese; ni so vei ira sa maroroya eso ki na mataka, a sa ulouloa mai, ka boi ca: a sa cudruvi ira ko Mosese.

²¹A ra sa daukumuna e na veimataka kecega, na tamata yadua na ka sa ganiti koya: ia ni sa katakata mai na mata-ni-siga, sa waicala.

²²Ia e na kenai kaono ni siga era sa qai kumuna na kakana me vakarua na kena levu, sa rua na omeri vei ira na tamata yadua: a ra sa lako mai na turaga kecega ni soqosoqo, ka tukuna vei Mosese.

²³A sa kaya vei ira ko koya, Oqo na ka sa kaya ko Jiova, Na mataka sa siga ni vakacecegu, na vakacecegu tabu vei Jiova: na ka kemuni sa via vavia ni vavia edaidai, kei na ka kemuni sa vakasaqa ni vakasaqa edaidai; ia na ka sa vo ni maroroya me kemuni, ki na mataka.

²⁴A ra sa maroroya ki na mataka, me vaka ka vakarota ko Mosese: a sa sega ni boi ca, a sa sega kina na ulo.

²⁵A sa kaya ko Mosese, Mo ni kania oqori edaidai; ni sa siga ni vakacecegu vei Jiova na siga edaidai: ko ni na sega ni kunea edaidai e na vanua:

²⁶E ono na siga kemuni na kumuna kina; ia na kenai kavitu ni siga, na siga ni vakacecegu, ena sega kina.

²⁷Ia ka so vei ira na tamata era a lako yani e nai kavitu ni siga me kumuna, a ra sega ni kunea.

²⁸A sa kaya vei Mosese ko Jiova, E vakaevei na kena dede ko ni sa bese tiko ni vakabauta na noqu i vakaro kei na noqu vunau?

²⁹raica, ni sa solia vei kemuni na siga ni vakacecegu ko Jiova, sa solia kina vei kemuni e na kenai kaono ni siga na kakana me rauta na bogi rua; mo ni dui tiko na tamata yadua e na nona tikina; me kakua e dua na tamata me lako tani mai na nona tikina e na kenai kavitu ni siga.

³⁰A ra sa qai vakacegu na tamata e na kenai kavitu ni siga.

³¹A ra sa vakayacana na ka ko ya ko ira na mataqali i Isireli na Mana: a sa vaka na sore ni koriada, sa vulavula; ia ni sa tovolei sa vaka na madrai *sa caka* vata kei na oni.

³²A sa kaya ko Mosese, Oqo na ka sa vakarota ko Jiova, Ni vakasinaita kina e dua na omeri, me maroroi me yacova na nomuni tabatamata maimuri; me ra

raica na kakana ka'u sa vakani kemuni kina e na vanua liwa, ni'u a kauti kemuni tani mai na vanua ko Ijipita.

³³A sa kaya vei Eroni ko Mosese, Mo kauta e dua na bilo, ka sova kina e dua na omeri mana, ka viritura e na mata i Jiova, me maroroi me yacova na nomuni tabatamata maimuri.

³⁴A sa viritura ko Eroni e na mata ni *kato ni* vunau me maroroi tu, me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³⁵Ia ko ira na Isireli, era kana mana ka vasagavulu na yabaki, me yacova na gauna era yaco kina ki na vanua tawa: era sa kana mana tiko ka ra yacova mada nai yalayala ni vanua ko Kenani.

³⁶Ia e dua na omeri sa kenai katini ni wase ni efa.

Na Lako Yani 17

**Era didi na tamata mai Rifitimi ni sa sega na wai, 1-3. Sa vure cake na wai mai na
vatu, 4-7. Era veivala kei na Amaleki, ka ra gumatua ni sa lave tu na liga i Mosese:
era qai cakava na kenai vakananumi, 8-16.**

¹A ra sa toki tani mai na vanua liwa ko Sini nai soqosoqo tauoko ni Isireli, e na nodra i lakolako, me vaka na vosa i Jiova, ka la'ki tiko mai Rifitimi: a sa sega na wai me ra gunuva ko ira na tamata.

²A ra sa veileti kina na tamata kei Mosese, ka kaya, Mo solia mai vei keimami na wai me keimami gunuva. A sa kaya vei ira ko Mosese, A cava dou sa veileti kina kei au? a cava dou sa vakatovolei Jiova kina?

³A ra sa viagunu wai maike a na tamata; a ra sa didivaki Mosese ko ira na tamata, ka kaya, E na cava ko sa kauti keimami cake mai Ijipita, me vakamatei keimami, kei na neimami gone, kei na neimami manumanu e yavai va, e na viagunu?

⁴A sa tagi vei Jiova ko Mosese, ka kaya, A cava me'u kitaka vei ira na tamata oqo? sa vo e lailai me ra vakaviriki au e na vatu.

⁵A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo lako yani e na matadra na tamata, ka kauta vata kei iko eso vei ira na qase ni Isireli; kei na nomu i titoko, ko a yavita kina na uciwai, mo kauta ga e ligamu, ka lako:

⁶Raica, ka'u na la'ki tu e matamu maikea e na dela ni uluvatu, mai Orepia; ia ko na yavita na vatu, ka na vure maikina na wai, me ra gunu na tamata. A sa cakacaka vakakina ko Mosese e na matadra na qase ni Isireli.

⁷A sa vakayacana na yasana ko ya ko koya ko Masa [A veivakatovolei], kei Meripa [A veileti], e na vuku ni nodra veileti na Isireli, ni ra sa vakatovolei Jiova talega, ni ra kaya, Sa tiko beka kei keda ko Jiova, se segai?

⁸Sa qai lako mai na Amaleki, ka veivala kei Isireli mai Rifitimi.

⁹A sa kaya vei Josua ko Mosese, Mo digitaka vei keda eso na tamata, ka lako yani me veivala kei Amaleki: e na mataka ka'u na la'ki tu e na dela ni vanua-cecere, kei nai titoko ni Kalou e ligaqu.

¹⁰A sa kitaka ko Josua me vaka ka kaya vua ko Mosese, ka vala kei Amaleki: a ratou sa cabe ki dela ni vanua-cecere ko Mosese, ko Eroni, kei Uri.

¹¹A sa yaco, ni sa dulaka tiko na ligana ko Mosese, sa qai gumatua na Isireli: ia ni sa vakasavuya sobu na ligana ko koya, sa qai gumatua na Amaleki.

¹²A sa bibi mai na liga i Mosese; a rau sa kauta e dua na vatu, me nonai tikotiko, a sa tiko kina ko koya: ia ko Eroni kei Uri, erau sa tabea na ligana, e dua vaka, ka dua vaka; a sa dei kina na ligana ka yacova na kena dromu na mata-ni-siga.

¹³Ia ko Josua, sa vakamalumalumutaki Amaleki, kei na nona tamata, e nai seleiwau.

¹⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo vola oqo e nai vola me nanumi, ka tukuna sara vei Josua: ni'u na vakawabokotaki Amaleki laivi mai na ruku i lomalagi, me kakua ni nanumi.

¹⁵A sa cakava e dua nai cabocabo-ni-soro ko Mosese, ka vakayacana ko Jiovanisai:

¹⁶a sa kaya, Sa bubului ko Jiova ni na vala kei Amaleki ko Jiova e nai tabatamata kecega.

Na Lako Yani 18

Sa kauta mai na wati i Mosese kei na luvena ko Jecoro, 1-12. Ai vakavuvuli i Jecoro vei Mosese, 13-27.

¹Ia sa rogoca ko Jecoro na bete ni Mitiani, na vugo i Mosese, na ka kecega sa cakava na Kalou vei Mosese, kei ira na Isireli na nona tamata, ni sa kauti ira na Isireli mai Ijipita ko Jiova.

²Sa qai kauti Sipora, na wati i Mosese, ko Jecoro na vugo i Mosese, ni sa talai koya yani ko koya,

³kei rau na luvena tagane; a yacana e dua ko Kerisomi [A vulagi maikea]; ni sa kaya ko koya, Au a tiko vulagi e na vanua e sega ni noqu;

⁴ia na yacana nai karua ko Eliesa [Ai vukeyuke na noqu Kalou]; ni, Sa vukey au na Kalou nei tamaqu, a sa vakabulai au mai nai seleiwau i Fero:

⁵ia eratou sa lako mai vei Mosese ko Jecoro na vugo i Mosese, kei rau na luvena, kei na watina, ki na vanua liwa sa tiko kina ko koya mai na ulu-ni-vanua ni Kalou:

⁶a sa kaya vei Mosese ko koya, Koi au ko Jecoro na vugomu, keitou sa lako mai vei iko, kei na watimu, kei rau na luvena.

⁷A sa lako yani ko Mosese me tavaki vugona, a sa cuva, ka reguca; a rau sa veitarogi e na nodrau tiko vinaka; a ratou sa curu ki vale.

⁸A sa tukuna vua na vugona ko Mosese na ka kecega ka kitaka ko Jiova vei Fero kei ira na kai Ijipita e na vukudra na Isireli, *kei* na ka ni veivakaocataki kecega ka yacovi ira e na gaunisala, a sa vakabulai ira maikina ko Jiova.

⁹A sa reki ko Jecoro e na vuku ni ka vinaka kecega sa cakava ko Jiova vei ira na Isireli, ka ni sa vakabulai ira ko koya mai na ligadra na kai Ijipita.

¹⁰A sa kaya ko Jecoro, Me vakavinavinakataki ko Jiova, ko koya sa vakabulai kemuni mai na ligadra na kai Ijipita, kei na liga i Fero; ko koya sa vakabulai ira na tamata mai na ligadra na kai Ijipita:

¹¹au sa qai kila sa levu cake ko Jiova ka lailai na kalou kecega: ni sa uasivi vei ira ko koya e na ka era viaviaturaga kina.

¹²A sa vakacobora nai soro kama, kei nai madrali eso, vua na Kalou ko Jecoro na vugo i Mosese: a sa lako mai ko Eroni, kei ira kecega na qase ni Isireli, me ra kana vata kei na vugo i Mosese e na mata ni Kalou.

¹³Ia e na mataka sa tiko ko Mosese me lewai ira na tamata: a ra sa tu e na mata i Mosese na tamata e na mataka ka yacova na yakavi.

¹⁴Ia ni sa raica na vugo i Mosese na ka kecega sa cakava ko koya vei ira na tamata, sa kaya ko koya, A cava beka oqo ko sa kitaka vei ira na tamata? e vakaevei ni ko sa tiko duadua, a ra sa tu e matamu na tamata kecega e na mataka ka yacova na yakavi?

¹⁵A sa kaya vua na vugona ko Mosese, Ni ra sa lako mai vei au na tamata me'u taroga na Kalou:

¹⁶ni sa dua na veileti vei ira, era sa qai lako mai vei au; ka'u sa qai lewa vei ira, ia ka'u sa vakatakila nai lesilesi ni Kalou, kei na nona vunau.

¹⁷A sa kaya na vugo i Mosese vei koya, Sa sega ni vinaka na ka ko sa cakava:

¹⁸ko na malumalumu dina mai, ko iko kei ira na tamata oqo era sa tiko kei iko: ni sa bibi vei iko na ka oqo; ko sa sega ni cakava rawa vakataki iko:

¹⁹Mo vakarorogo mada vei au, ka'u na vakavulici iko, ka me tiko ga kei iko na Kalou: Ko iko mo tiko e na kedra maliwa na tamata kei na Kalou, ka mo kauta kina na ka e veiletitaki vua na Kalou:

²⁰ia mo vakavulici ira e nai lesilesi kei na vunau, ka vakatakila vei ira na sala me ra lako kina, kei na cakacaka me ra cakava:

²¹ia mo lesia mada eso na tamata era kilikili yaga maivei ira na tamata kecega, na tamata sa rerevaka na Kalou, na tamata vosa dina, ka sa cata na kocokoco: ka lesia vei ira *na tamata*, me tauyaudolu era lewa, me tauyadrau era lewa, me tauyalimasagavulu era lewa, ka me tauyatini era lewa:

²²ka me ra ia na veilewai vei ira na tamata e na veisiga kecega: ia na ka lelevu kecega me ra kauta mai vei iko, ia na ka lalai kecega me lewa ga ko ira: ena qai rawarawa vei iko, ka ra na veivuke kina kei iko e na cakacaka bibi oqo.

²³Kevaka ko na cakava na ka oqo, ka sa vakaroti iko *vakakina* na Kalou, ko na qai tu dei rawa, ka ra na lako vakacegu talega na tamata kecega oqo ki na nodra veiyasana.

²⁴A sa muria ko Mosese na vosa i na vugona, a sa kitaka na ka kecega sa kaya ko koya.

²⁵A sa digitaka ko Mosese eso na tamata era kilikili yaga maivei ira kecega na Isireli, a sa lesi ira me ra liu vei ira na tamata, me tauyaudolu era lewa, me tauyadrau era lewa, me tauyalimasagavulu era lewa, ka me tauyatini era lewa.

²⁶A ra sa ia na veilewai vei ira na tamata e na veisiga kecega: na ka dredre era sa kauta vei Mosese, ia na ka lalai kecega era sa lewa ko ira.

²⁷A sa laiva na vugona ko Mosese me lako yani; a sa lesu tale yani ko koya ki na nona vanua.

Na Lako Yani 19

Era yaco ki Saineai na tamata, 1,2. Sa veivosaki kei Mosese ko Jiova, ka kaya me ra vakarau mada na tamata me rogoci koya, 3-15. A ka rerevaki sa yaco e na ulu-ni-vanua, ni sa lako sobu kina ko Jiova, 16-25.

¹Ni ra sa lako tani na Isireli mai na vanua ko Ijipita, e na kenai katolu ni vula, sa ra qai yaco e na siga ko ya ki na lekutu loaloa mai Saineai.

²Ni ra sa lako tani mai Rifitimi, a sa yaco ki na lekutu mai Saineai, era sa qai tiko e na lekutu loaloa; io, era sa tiko na Isireli e na yasana ko ya sa donuya na ulu-ni-vanua.

³A sa lako cake vua na Kalou ko Mosese, a sa kaci vua ko Jiova mai na ulu-ni-vanua, ka kaya, Mo vosa vakaoqo ki na mataqali i Jekope, ka tukuna vei ira na Isireli:

⁴Dou sa raica na ka ka'u a cakava, vei ira na kai Ijipita, kei na noqu tabei kemudou cake *me vaka* e na taba ni ikeli, kei na noqu kauti kemudou mai vei au:

⁵Ia oqo, kevaka dou na vakarorogo vakaidina ki na domoqu, ka vakabauta na noqu vosa ni yalayala, dou na qai noqu i yau talei, noqu i yau talei, kai yau lailai na matanitu kecega; ni sa noqu ko vuravura tauoko:

⁶ia dou na matanitu bete vei au, kei na vanua tabu. Oqo na vosa mo tukuna vei ira na Isireli.

⁷A sa lako mai ko Mosese, ka kacivi ira na nodra qase na tamata, a sa tauca vei ira na vosa kecega oqo sa vakarota vua ko Jiova.

⁸A ra sa vosa vata na tamata kecega, ka kaya, A ka kecega sa kaya ko Jiova keimami na cakava. A sa tukuna tale vei Jiova ko Mosese na nodra vosa na tamata.

⁹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Raica, ka'u sa lako mai vei iko e na o loaloa, me ra rogoca kina na tamata ni'u sa vosa vei iko, ka me ra vakabauti iko ka tawa mudu. A sa tukuna vei Jiova ko Mosese na nodra vosa na tamata.

¹⁰A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo lako vei ira na tamata, ka vakasavasavataki ira edaidai kei na mataka; me ra sava nodra i sulu talega;

¹¹ka me ra vakarau tu me waraka na bogi tolu: ni na lako sobu ko Jiova e na bogi tolu ki na dela ni ulu-ni-vanua ko Saineai, e na matadra na tamata kecega.

¹²Ia mo yalana vei ira na tamata sa volita, ka kaya, Dou qarauni kemudou, mo dou kakua ni cabeta na ulu-ni-vanua, se tara e dua na tikina: ko koya yadua sa tara na ulu-ni-vanua ena vakamatei vakaidina:

¹³me kakua e dua me tara e na ligana, ia ena lauviri dina e na vatu, se lauvana; se manumanu se tamata, ena sega ni bula: ni sa rorogo vakadede na davui, era na qai toro mai ki na ulu-ni-vanua.

¹⁴A sa lako sobu vei ira na tamata mai na ulu-ni-vanua ko Mosese, a sa vakasavasavataki ira na tamata; a ra sa sava nodra i sulu.

¹⁵A sa kaya ko koya vei ira na tamata, Mo ni vakarau tu me waraka na bogi tolu; kakua ni torova na yalewa.

¹⁶A sa yaco e na bogi tolu e na mataka, sa qai ia na kurukuru kei na livaliva, a sa dua na o loaloa e na dela ni ulu-ni-vanua, a sa ka levu vakaidina na domo ni davui; a ra sa sautaninini kina na tamata kecega sa tiko e *nodra i* tikotiko.

¹⁷A sa kauti ira na tamata ko Mosese mai na *nodra i* tikotiko me la'ki veitata kei na Kalou; a ra sa tu vakadua mai na ruku ni ulu-ni-vanua.

¹⁸A sa kubou na ulu-ni-vanua taucoko ko Saineai, ni sa lako sobu ki delana ko Jiova e na bukawaqa: ka sa lako cake na kena kubou me vaka na kubou ni lovo levu, a sa yavavala vakalevu na ulu-ni-vanua taucoko.

¹⁹Ia ni sa rorogo vakadede na domo ni davui, a sa levu cake tiko, sa qai vosa yani ko Mosese, a sa vosa mai vua na Kalou e na dua na domo.

²⁰A sa lako sobu ko Jiova ki na ulu-ni-vanua ko Saineai, ki na dela ni ulu-ni-vanua; a sa kacivi Mosese ko Jiova ki na dela ni ulu-ni-vanua; a sa lako cake ko Mosese.

²¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo lako sobu, mo vakaroti ira matua na tamata, de ra lako cala mai vei Jiova me ra dikedike, ka mate kina e lewe levu vei ira:

²²ko ira talega na bete, era sa dautorovi Jiova, me ra vakasavasavataki ira, de vorati ira vakaukauwa ko Jiova.

²³A sa kaya vei Jiova ko Mosese, E sega ni cabe rawa ki na ulu-ni-vanua ko Saineai ko ira na tamata: ni kemuni a vakaroti keimami, ka vaka, Dou yalana na ulu-ni-vanua, ka vakatabuya.

²⁴A sa kaya vua ko Jiova, Mo lako yani, ka mo lako sobu, mo qai lako cake mai koi kemudrau kei Eroni: ia me kakua ni toro cala mai ko ira na bete kei ira na tamata me lako cake mai vei Jiova, de vorati ira vakaukauwa ko koya.

²⁵A sa lako sobu vei ira na tamata ko Mosese, ka sa vosa vei ira.

Na Lako Yani 20

Sa cavuta ko Jiova na vunau e tini, 1-17. Era rere vakalevu na tamata, 18,19; a sa vakacegui ira ko Mosese, 20. Sa vakaroti Mosese tiko ko Jiova, 21-26.

¹A sa tukuna na vosa kecega oqo ko Jiova, ka kaya,

²Koi au, ko Jiova na nomu Kalou, ko koya ka kauti iko mai na vanua ko Ijipita, mai na vale ni veivakabobulataki.

³Me kakua vei iko na Kalou tani, koi au duaduaga.

⁴Mo kakua ni cakava vei iko e dua na matakau ceuceu; se dua nai vakatakarakara *ni ka* mai lomalagi e cake, se dua na ka e tu e vuravura era, se dua na ka e na wasawasa e na yasa i vuravura:

⁵mo kakua ni cuva vei ira, se qaravi ira: ni'u sa Kalou vuvu, koi au ko Jiova na nomu Kalou, au sa sauma na nodra caka ca na qase vei ira na luvedra, ka yacova nai katolu ni tabatamata kei na kenai kava, vei ira sa cati au;

⁶ia ka'u sa vakatakila na loloma vei ira nai *tabatamata* e udolu, vei ira era sa lomani au, ka muria na noqu vunau.

⁷Mo kakua ni cavuta walega na yaca i Jiova na nomu Kalou; ni na sega ni vakadonui koya ko Jiova sa cavuta wale na yacana.

⁸Mo nanuma na siga ni vakacecegu, mo vakatabuya.

⁹E ono na siga mo daucakacaka kina, ka kitaka kina na nomu cakacaka kecega;

¹⁰ia nai kavitu ni siga sa siga ni vakacecegu i Jiova na nomu Kalou; mo kakua ni kitaka *kina* e dua na cakacaka, ko iko, se na luvemu tagane se na luvemu yalewa, na nomu tamata se nomu vada, se nomu manumanu, se nomu vulagi sa tiko e na nomu lomanibai:

¹¹ni sa buli lomalagi kei vuravura *kei* na waitui, kei na ka kecega sa tu maikina, ko Jiova e na siga e ono, a sa vakacegu e nai kavitu ni siga: o koya sa vakalouga tataka kina ko Jiova na siga ni vakacecegu, ka vakatabuya.

¹²Mo vakarokorokotaki rau na tamamu kei na tinamu; me dede kina na nomu bula e na vanua sa solia vei iko ko Jiova na nomu Kalou.

¹³Mo kakua ni laba.

¹⁴Mo kakua ni ia na veibutakoci.

¹⁵Mo kakua ni butako.

¹⁶Mo kakua ni beitaka vakailasu na kai nomu.

¹⁷Mo kakua ni kocova na nona vale na kai nomu; mo kakua ni domona na watina na kai nomu, se kocova nona tamata, se nona vada, se nona pulumokau, se nona asa, se dua na ka sa nona na kai nomu.

¹⁸A ra sa kunea na tamata kece na kurukuru, kei na livaliva, kei na domo ni davui, kei na ulu-ni-vanua ni sa kubou tiko: ia ni ra sa kunea na tamata, era sa sautaninini, ka la'ki tu vakayawa.

¹⁹A ra sa kaya vei Mosese, Mo ni vosa ga vei keimami koi kemuni, ia keimami na vakarorogo: ia me kakua ni vosa vei keimami na Kalou, de keimami mate.

²⁰A sa kaya vei ira na tamata ko Mosese, Mo ni kakua ni rere: ni sa lako mai na Kalou me vakatovolei kemuni, me tu vei kemuni na rerevaki koya, mo ni kakua ni valavala ca.

²¹A sa tu vakayawa ko ira na tamata, a sa torova ko Mosese na butobuto loaloa sa tiko kina na Kalou.

²²A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo vosa vakaoqo vei ira na Isireli, Dou sa raica ni'u a vosa vei kemudou mai lomalagi:

²³Mo dou kakua ni cakava na kalou siliva me kequi kuri, mo kakua talega ni cakava vei kemudou na kalou koula:

²⁴Mo cakava vei au nai cabocabo-ni-soro qele, ka cabora kina na nomu i soro kama, kei na nomu i madrali ni veivinakati, na nomu sipi, kei na nomu

pulumokau: e na yasana kecega ka'u sa lesia me cavu kina na yacaqu, ka'u na lako kina vei iko, ka vakalouugatataki iko:

²⁵Ia kevaka ko sa via cakava vei au e dua nai cabocabo-ni-soro vatu, mo kakua ni cakava e na vatu sa ta: kevaka ko sa taya e na nomu matau, ko sa vakacacana:

²⁶Mo kakua talega ni cabeta na noqu i cabocabo-ni-soro e nai cabecabe, me kakua kina ni raici na nomu luvawale.

Na Lako Yani 21

Sa cavuta tiko na vunau eso ko Jiova, e na vukudra na tamata kei na nodra turaga, 1-11, kei na laba, 12-15, kei na butakoca na tamata, 16, kei na rukaka na qase, 17, kei na veivala, 18-27, kei na ka eso me saumi, 28-36.

¹Ia oqo na vunau mo tauca vei ira:

²Kevaka ko sa volia e dua na Iperiu me nomu bobula, me qaravi iko ko koya ka yabaki ono ga: ia e na kenai kavitu sa na sereki wale yani.

³Kevaka sa lako mai vakai koya ga, ena lako ga vakai koya yani: kevaka ka vakawati, ena lako vata kaya na watina.

⁴Kevaka sa solia vua e dua na watina ko koya na nona turaga, a sa vakasucuma ko koya na luvena tagane se na luvena yalewa; sa na nei koya na nona turaga na watina kei na luvena, ia ena lako yani ko koya vakai koya ga.

⁵Ia kevaka sa kaya vakadodonu na tamata, Au sa lomana na noqu turaga, kei na watiyu, kei na luvequ; au sa sega ni via sereki:

⁶me qai kauti koya na nona turaga vei ira na turaga ni lewa; ka kauta talega ki na katuba, se na duru ni sogo; ena qai cula-basika na daligana ko koya na nona turaga e na dua nai cula; ena qai qaravi koya ko koya ka tawa mudu.

⁷Ia kevaka sa volitaka na luvena yalewa e dua na tamata me vada, ena sega ni lako yani ko koya me vakataki ira na tagane bobula.

⁸Kevaka sa sega ni vinakati koya na nona turaga, ni sa kaya oti me watina, me qai laivi koya ko koya me voli tale: sa tabu vua me volitaka ki na kai tani, ni sa vakaisini koya ko koya.

⁹Ia kevaka sa musuka vua na luvena, me na qai cakacaka vua me vaka sa luvena yalewa.

¹⁰Kevaka sa vakawati kei na dua tale; ena sega ni vakalailaitaki kina na kena kakana, na nonai sulu, kei na nonai valavala vakaveiwatini

¹¹Ia kevaka sa sega ni via cakava vua na ka tolutolu oqo, me na qai lako wale yani ko koya, sa na sega ni voli e nai lavo.

¹²O koya sa yavita mate e dua na tamata, ena vakamatei vakaidina ko koya:

¹³Ia kevaka sa sega ni nakita na tamata, ia sa solia ki na ligana na Kalou; au na lesia vei iko na koro me dro kina ko koya.

¹⁴Ia kevaka e dua na tamata sa nakita me vakamatea na kai nona, ni sa lawakitaka; ko na qai kauta tani mai na noqu i cabocabo-ni-soro, me mate.

¹⁵Kei koya talega sa yavita na tamana, se tinana, ena vakamatei vakaidina.

¹⁶Kei koya sa butakoca e dua na tamata, ka volitaki koya, se sa kune ga vua, ena vakamatei vakaidina.

¹⁷Kei koya sa rukaka na tamana, se tinana, ena vakamatei vakaidina.

¹⁸Ia kevaka erau veivala e lewe rua na tamata, ka dua sa yavita nai karua e na vatu, se na ligana, a sa sega ni mate ko koya, sa davo ga e nonai mocemoce:

¹⁹kevaka sa duri tale, ka vakaititoko voli e tautuba, me qai kakua ni cudruvi ko koya ka yavita: ia ena sauma ga vua na siga sa davo kina, ka sauma talega na ka me bula vinaka tale kina.

²⁰Ia kevaka sa yavita na nona tamata, se nona vada, e dua na tamata, e na kau, a sa ciba ni sa yaviti tiko; ena cudruvi vakaidina:

²¹Ia kevaka sa bula bogi dua se bogi rua, ena sega ni cudruvi; ni sa nonai lavo ko koya.

²²Ia kevaka erau veivala e lewe rua na tamata, ka ca kina e dua na yalewa sa bukete, a sa lutudole kina, a sa sega tale na kena ca; ena totogi vakaidina ko

koya, me vaka na ka sa lewa vua ko koya na wati ni yalewa; ka ni ra vakadonuya na mataveilewai.

²³Ia kevaka sa ca kina emuri, ko na qai sauma na mate e na mate,

²⁴na mata mei sau ni mata, na bati mei sau ni bati, na liga mei sau ni liga, na yava mei sau ni yava,

²⁵na tavu mei sau ni tavu, na mavoa mei sau ni mavoa, na kuita mei sau ni kuita.

²⁶Ia kevaka sa yavita na mata ni nona tamata, se na mata ni nona vada, e dua na tamata, a sa boko kina; me qai sereki koya me lako yani, e na vuku ni matana.

²⁷Ia kevaka sa tila yani na batina na nona tamata, se na batina na nona vada; me qai sereki koya me lako yani, e na vuku ni batina.

²⁸Kevaka sa leuta e dua na tagane se dua na yalewa na pulumokau, a sa mate kina; ena lauviri mate vakaidina na pulumokau, ka na sega ni kani na lewena; ia ena sega ni cudruvi na kenai taukei.

²⁹Ia kevaka sa dauveileu eliu na pulumokau ko ya, a sa tukuni oti vua na kenai taukei, a sa sega ni viribaita ko koya, a sa vakamatea kina e dua na tagane se dua na yalewa, ena lauviri mate na pulumokau, ena vakamatei talega na kenai taukei.

³⁰Kevaka sa lewai vua me totogi lavo me kenai sau, me qai solia ko koya na ka sa lesi vua me kenai voli ni nona bula.

³¹Se leuta na gonetagane, se leuta na goneyalewa, ena caka vua me vaka na lewa oqo.

³²Kevaka sa leuta na tamata se na vada na pulumokau; ena solia ko koya vua na nona turaga e tolusagavulu na sikeli siliva, me qai lauviri mate na pulumokau.

³³Ia kevaka sa sega ni ubia nai keli-wai e dua na tamata, se dua na tamata sa kelia nai keli-wai, ka sega ni ubia, a sa sikalutu kina e dua na pulumokau, se dua na asa;

³⁴ena sauma ga nai taukei ni keli-wai, ena solia nai lavo ki na kenai taukei; ena qai nona na *manumanu* sa mate.

³⁵Ia kevaka sa vakacacana na nona pulumokau e dua na tamata na pulumokau ni tani, a sa mate kina; erau na qai volitaka na pulumokau sa bula, ka wasea rua na kenai voli me nodrau; me rau wasea rua talega na *manumanu* sa mate.

³⁶Ia kevaka sa kilai ni sa dauveileu eliu na pulumokau, a sa sega ni viribaita na kenai taukei; ena sauma vakaidina na pulumokau ena pulumokau; ia ena nona ga na manumanu sa mate.

Na Lako Yani 22

Sa cavuta tiko eso na vunau ko Jiova, e na vuku ni butako, 1-5, kei na kama, 6, kei na veivakaisini, 7-13, kei na kere manumanu, 14,15, kei na vaqasea na goneyalewa, 16,17, kei na cakai sausau, 18, kei na koto kei na manumanu, 19, kei na soro ki na kalou lasu, 20, kei na vulagi, 21, kei na dawai kei na sega ni vakatamani, 22-24, kei nai valavala eso sa sega ni dodonu, 25-28. Ai sevu, 29,30. Me ra tamata tabu, 31.

¹Kevaka sa butakoca na pulumokau se na sipi e dua na tamata, ka vakamatea, se volitaka; ena sauma ko koya na pulumokau e dua e na pulumokau e lima, se na sipi e dua e na sipi e va.

²Kevaka sa kune na butako ni sa basuka tiko *na vale*, a sa moku mate, ena sega ni tarogi na nona mate:

³Ia kevaka sa cadra vua na mata-ni-siga, ena qai tarogi na nona mate. Me sauma vakavinaka ko koya; kevaka sa sega na nona ka, me qai volitaki ko koya mei sau ni ka sa butakoca.

⁴Kevaka sa kune bula vua na ka sa butakoca, se pulumokau, se asa, se sipi; me qai sauma me rauta vakarua.

⁵Kevaka e dua na tamata sa vuna na kena laukana e dua na were se veivaini, ni sa kauta kina na nona manumanu, a sa kani na nona were na tamata tani;

ena sauma ga e na ka vinaka sara mai nona were, se nona veivaivaini vinaka sara.

⁶Kevaka sa waqa loa mai e dua na buka, a sa katia na veico, a sa kama kina nai binibini sila, se na sila sa tu, se na veiwere; ena sauma vakaidina ko koya sa vakawaqa na buka.

⁷Kevaka e dua na tamata sa solia vua na kai nona nai lavo se nai yaya me maroroya, a sa butakoci mai na vale ni tamata ko ya; kevaka sa kune na butako, me qai sauma vakarua ko koya:

⁸kevaka sa sega ni kune na butako, me qai kau nai taukei ni vale ko ya vei ira na mataveilewai, *me bubului* ni sa sega ni tara ko koya e dua na nonai yau na kai nona.

⁹E nai valavala vakabutako kecega, se na pulumokau, se na asa, se na pipi, se nai sulu, se dua na ka sa yali, sa kaya e dua sa nona, na ka sa veiletitaki vei rau ena kau vei ira na mataveilewai; ko koya era sa vakacala na mataveilewai, ena sauma vakarua vua na kai nona.

¹⁰Kevaka sa dua na tamata sa solia vua na kai nona e dua na asa, se na pulumokau, se na pipi, se dua na manumanu, me vakaraica; a sa mate, se mavoa, se vakasavi tani, ka sega na tamata sa raica;

¹¹me qai bubului e na matai Jiova, ni sa sega ni tara ko koya e dua na nonai yau na kai nona; me qai donuya ga na kenai taukei, ia ena qai sega ni sauma ko koya.

¹²Ia kevaka sa butakoci vua, me qai sauma ko koya vua na kenai taukei.

¹³Kevaka sa dresulaki, me qai kauta ga mai me kilai; ena sega ni sauma ko koya na ka sa dresulaki.

¹⁴Ia kevaka sa dua na tamata sa kerea na nona ka na kai nona, a sa mavoa, se mate, ni sa sega ni tiko kaya na kenai taukei, ena qai sauma vakaidina ko koya:

¹⁵kevaka sa tiko kaya na kenai taukei, ena qai sega ni sauma ko koya: kevaka sa ka e kere, sa lako e na vuku ni kenai kere.

¹⁶Ia kevaka sa dua na tamata sa temaka e dua na goneyalewa sa sega ni musu, a sa veiyacovi kaya, me qai solia dina vua ko koya nai yau me watina.

¹⁷Kevaka sa bese sara ni soli koya vua ko tamana, me qai solia nai lavo ko koya me vaka nai yau sa dausoli vei ira na goneyalewa.

¹⁸Dou kakua ni vakabula e dua na yalewa sa daucakai sausau.

¹⁹Ko koya sa koto vata kei na manumanu e yavai va ena vakamatei vakaidina.

²⁰Ko koya sa vakacobora nai soro vua na kalou tani, ka sega vei Jiova duaduaga, ena vakarusai sara.

²¹Ia dou kakua ni vakararawataka e dua na vulagi, se vakasaurarataka: ni dou a vulagi mai na vanua ko Ijipita.

²²Dou kakua ni vakararawataka e dua na yada, se dua sa sega ni vakatamani.

²³Kevaka dou sa vakararawataka vakalailai, a ra sa tagi vakalailai ga vei au, ka'u na rogoca vakaidina na nodra tagi;

²⁴ia ena waqa mai na noqu cudru, ka'u na qai vakamatei kemudou e nai seleiwau; ka na yada na watimudou, ka na sega ni vakatamani na luvemudou.

²⁵Kevaka dou sa solia me talevaki nai lavo vua e dua na noqu tamata sa dravudravua *ka tiko* kei iko, mo kakua ni vaka e dua sa via volivoli vua: dou kakua ni taroga vua na kenai kere.

²⁶Kevaka dou sa taura na nonai sulu na kai nomu me kenai vakadinadina, dou vakasuka vua ni sa la'ki dromu na mata-ni-siga:

²⁷ni sa nonai tutuvi ga oqori, nai tutuvi ni yagona: a cava na ka me moce kina? ia ni sa tagi vei au ko koya, ka'u na rogoca; ni'u sa yalololoma.

²⁸Dou kakua ni vosavakacacataki ira na mataveilewai, se rukaki koya sa turaga vei ira na kai nomudou.

²⁹Dou kakua ni berabera *ni cabora nai sevu* ni nomu vuata, kei na nomu waini kei na waiwai: mo dou solia vei au na ulumatua ni luvemudou tagane.

³⁰Dou kitaka vakakina kei na nomu pulumokau, *kei* na nomu sipi: sa bogi vitu ena tiko kei tinana; e na kenai kawalu ni siga mo dou solia vei au.

³¹Ia dou na noqu tamata tabu: mo dou kakua talega ni kania na lewe ni manumanu sa dresulaki mai veikau; dou biuta ga ki na koli.

Na Lako Yani 23

**A vunau e nai tukutuku lasu, 1-3. A ka dodonu eso, 4-13. A soqolevu e tolu, 14-19.
Ena liutaki ira na Agilose, 20-24. Ena vukei ira na Kalou ka vakalougatataki ira e
na vanua ko Kenani, 25-33.**

¹Dou kakua ni vakadinata e dua nai rogorogo lasu; mo dou kakua ni vukei koya na tamata ca, ni dou sa vakadinadina vakatawa dodonu.

²Mo dou kakua ni muri ira na lewe vuqa me caka ca; mo dou kakua talega ni vosa vata kei ira na lewe vuqa e na ka e lewai tiko, me vakatanitaki *na lewa*.

³Mo dou kakua talega ni vukea vakatawa dodonu na dravudravua e na nona veileti.

⁴Kevaka dou sa kunea na nona pulumokau se nona asa na nomu meca ni sa lako sese, mo kauta sara tale vua.

⁵Kevaka ko sa raica na asa nei koya sa cati iko, ni sa koto e ruku ni nonai colacola, mo kua so ni laiva vei koya: mo drau veivuke vata kaya ga.

⁶Mo dou kakua ni kauta vakatani na lewa vua na nomu dravudravua, e na nona veileti.

⁷Mo dou yawa ki na ka lasu; kakua talega ni vakamatea na tawa cala, kei na yalododonu: ni'u na sega ni vakadonui koya na tamata ca.

⁸Mo dou kakua talega ni taura nai solisoli: ni sa vakamatabokotaki ira era rai vinaka nai solisoli, ka kauta vakatani na nodra vosa na yalododonu.

⁹Dou kakua talega ni vakasaurarataka na vulagi: ni dou sa kila na yalo ni vulagi, ni dou a vulagi mai na vanua ko Ijipita.

¹⁰E ono na yabaki mo dou tea kina na nomudou vanua, ka kumuna na vuana:

¹¹ia e na kenai kavitu mo laiva mada me lumulumu; me ra kana kina ko ira na kai nomu era sa dravudravua: ia na ka era vakavoca, me kania na manumanu ni vanua. Mo dou cakacaka vakakina ki na nomudou veivaivaini, kei na nomu veiolive.

¹²E ono na siga mo dou kitaka kina na nomudou cakacaka, ia e na kenai kavitu ni siga mo dou vakacegu: me vakacegu kina na nomu pulumokau kei na nomu asa, ka me kaukauwa kina na luvena na nomu vada, kei na vulagi.

¹³Ia e na ka kecega ka'u sa kaya vei kemudou, dou qarauni kemudou: ia dou kakua ni cavuta na yacadra na kalou tani: me kakua ni rogo mai na gusumudou.

¹⁴Mo dou cakava vakatolu na soqoni levu vei au e na yabaki.

¹⁵Mo cakava na soqoni levu ni madrai sa sega ni vakaleveni: mo kania na madrai sa sega ni vakaleveni ka bogi vitu, me vaka ka'u a vakarota kina vei kemudou, e na gauna sa lokuci, e na vula ko Epipi; (ni ko a lako mai kina mai Ijipita:) ia me kakua e dua me lako wale mai vei au:

¹⁶kei na soqoni levu ni magomago, nai sevu ni nomudou cakacaka, dou a tea e na nomudou veiwere: kei na soqoni levu ni kumukumuni, ni sa cava na yabaki, ni dou sa kumuna vata oti na nomudou cakacaka mai na veiwere.

¹⁷Me rairai vakatolu e na matai Jiova na Turaga ko ira kecega na nomudou tagane e na yabaki.

¹⁸Dou kakua ni cabora vata kei na madrai sa vakaleveni na dra ni noqu i soro; ia me kakua ni vo me yacova na mataka na uro ni noqu i soro.

¹⁹Ai sevu sa liu sara e na nomudou vanua mo dou kauta ki na vale i Jiova na nomudou Kalou. Dou kakua ni vakasaqa na lufe ni me e na wai-ni-sucu i tinana.

²⁰Raica, ka'u sa tala e dua na Agilose me liutaki kemudou, me maroroi kemudou e na sala, ka me vakayacori kemudou ki na yasana ka'u sa vakarautaka oti.

²¹Dou qarauni kemudou e na vukuna, ka vakarorogo ki na domona; dou kakua ni vakacudruya: ni na sauma ko koya na nomudou caka cala: ni sa tiko vua na yacaqu.

²²Ia kevaka dou sa vakarorogo sara ki na domona, ka kitaka na ka kecega ka'u sa kaya; au na qai nodra meca na nomu meca, ka vakararawataki ira era sa vakararawataki kemudou.

²³Ni na liutaki kemudou na noqu Agilose, ka kauti kemudou vei ira na Amoraiti, kei na Itaiti, kei na Perisaiti, kei na kai Kenani, na Aivaiti, kei na Jepusaiti: ia ka'u na muduki ira tani.

²⁴Mo dou kakua ni cuva ki na nodra kalou, se qaravi ira, se muria na nodra i valavala; ia mo vukici ira sara ga, ka basuka sobu sara na nodra matakau.

²⁵Ia dou qaravi Jiova ga na nomudou Kalou, ena qai vakalougatatako koya na kemu kakana kei na memu wai; ia ena sega ni tauvi kemudou na mate.

²⁶Ena sega e dua na ka me lutu dole, se yava, e na nomudou vanua: au na vakayacora ga nai wiliwili ni nomu veisiga.

²⁷Au na tala na noqu veivakatarerei e matamudou, ka vakataqayataka na tamata kecega dou na yaco yani kina; ia ka'u na vakubutaki ira kecega na nomudou meca me ra dro e matamudou;

²⁸ia ka'u na tala e dua na lagotavuivui *rerevaki* me liutaki kemudou, ia ena vakasavi ira tani e matamudou na Aivaiti, kei na kai Kenani, kei na Itaiti.

²⁹Au na sega ni vakaseva tani e matamudou e na dua na yabaki; de lala na vanua, ka sa levu mai vei kemudou na manumanu ni veikau:

³⁰Au na vakaseva tani vakamalua tiko e matamudou, mo dou lewe levu mada mai, ka taukena na vanua.

³¹Ia ka'u na yalayalana na nomudou vanua ka vakatekivu mai na Wasa Damudamu ka yacova na nodra wasawasa na kai Filisitia, ka vakatekivu tale mai na lekutu ka yacova na Uciwai: ni'u na solia ki na ligamudou na lewe ni vanua; ia dou na vakasavi ira tani e matamudou.

³²Dou kakua ni veiyalayalati kei ira, se kei ira na nodra kalou.

³³Me ra kakua ni tiko e nomudou vanua, de ra vakacalai kemudou vei au: ia kevaka dou qaravi ira na nodra kalou, dou na tacori dina kina.

Na Lako Yani 24

Sa kaya na Kalou me cabe tale vua ko Mosese, 1,2. A sa qai la'ki tukuna, ka vola, ka wilika na vunau i Jiova vei ira na tamata, 3-8. Eso sa cabeta na ulu-ni-vanua, ka raica na Kalou, 9-11. Sa toro vua na Kalou ko Mosese; na serau ni Kalou, 12-18.

¹A sa kaya vei Mosese ko koya, Koi kemudou kei Eroni, ko Netapi kei Epaiu, dou cabe cake mai vei Jiova, ka lewe vitusagavulu vei ira na qase ni Isireli; ia dou tiko vakayawa, ka lotu:

²ia ko Mosese duaduaga me toro vei Jiova; ia ko ira, me ra kakua ni toro mai; me ra kakua talega ni cabe vata kaya ko ira na tamata.

³A sa lako ko Mosese, ka tukuna vei ira na tamata na vosa kecega i Jiova, kei na lewa kecega: a ra sa vosa vata na tamata kecega, ka ra kaya, A vosa kecega sa kaya ko Jiova keimami na cakava.

⁴A sa vola na vosa kecega i Jiova ko Mosese, a sa sou e na mataka, ka cakava nai cabocabo-ni-soro e ruku ni ulu-ni-vanua, kei na duru e tinikarua, me vaka nai wiliwili ni veiyavusa i Isireli era tinikarua.

⁵A sa tala eso na cauravou maivei ira na Isireli, a ra sa vakacabora eso nai soro kama, ka vakamatea eso na pulumokau mei madrali ni veivinakati vei Jiova.

⁶A sa waseruataka na dra ko Mosese, ka livia ki na peseni; a sa kureitaka e dua na kena wase ni dra ki na dela ni cabocabo-ni-soro.

⁷A sa taura nai vola ni veiyalayalati, ka wilika ni ra sa rogoca tiko na tamata: a ra sa kaya, A ka kecega sa kaya ko Jiova keimami na cakava, ka talairawarawa.

⁸A sa taura na dra ko Mosese, ka kureitaka vei ira na tamata, ka kaya, Raica, na dra ni veiyalayalati, sa ia vei kemudou e na vosa kecega oqo ko Jiova.

⁹Sa ra qai cabe ko Mosese kei Eroni, ko Netapi kei Epaiu, ka le vitusagavulu vei ira na qase ni Isireli;

¹⁰a ra sa raica na Kalou nei Isireli; ia sa koto e ruku ni yavana na ka sa vaka na raravatu, ia na kena vatu na safaia, a sa vaka dina na lomalagi na kena mamare.

¹¹A sa sega ni tarai ira na nodra turaga na Isireli ko koya; a ra sa raica na Kalou, ka ra kana ka gunu.

¹²A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo cabe mai vei au ki na ulu-ni-vanua, ka tiko kina: ia ka'u na solia vei iko na vatu raraba, kei na vunau, kei na ka ka'u sa lesia, o koya ka'u sa vola oti; mo vakatavulica vei ira.

¹³A sa cavu tu ko Mosese, kei Josua na nona dauveivuke; a sa cabeta na ulu-ni-vanua ni Kalou ko Mosese.

¹⁴A sa kaya vei ira na qase ko koya, Dou waraki keirau mada eke, me keirau lako tale mada mai vei kemudou: ka raica, *sa tiko* kei kemudou ko Eroni kei Uri: na tamata sa dua na ka me lewai, me lako mai vei rau.

¹⁵A sa cabeta na ulu-ni-vanua ko Mosese, a sa ubia na ulu-ni-vanua na o.

¹⁶A sa tiko na serau i Jiova e na dela ni ulu-ni-vanua ko Saineai, a sa ubia na o ka bogi ono: ia e na kenai kavitu ni siga sa kacivi Mosese ko koya mai na loma ni o.

¹⁷Ia na serau i Jiova, sa vaka na bukawaqa sa caucaudre na kenai rairai e na dela ni ulu-ni-vanua, ni sa raica ko ira na Isireli.

¹⁸A sa curu ko Mosese ki loma ni o, a sa cabeta na ulu-ni-vanua: a sa tiko mai na ulu-ni-vanua ko Mosese ka siga vasagavulu ka bogi vasagavulu.

Na Lako Yani 25

Ai vakaro me caka na vale tabu, kei na kenai yaya.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei ira na Isireli, me ra cakai solisoli vei au: dou taura nai solisoli me noqu mai vua na tamata yadua sa uqeti koya kina na lomana.

³Ia oqo nai solisoli mo dou taura maivei ira; a koula, kei na siliva, kei na parasa,

⁴kei na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai, kei na vutika ni *me*,

⁵kei na kuli ni sipi-tagane sa somoti damudamu, kei na kuli ni babale, kei na kau sitimi,

⁶na waiwai ni cina, nai saluaki ni waiwai mei lumu, kei na kau boi vinaka me vakamai;

⁷na vatu onikisa, kei na vatu me vono kina na efoti, kei nai taube.

⁸Ia me ra cakava e dua na vale tabu me noqu, me'u tiko kina e na kedra maliwa.

⁹Me vaka na ka kecega ka'u sa vakatakila vei iko, me vaka nai vakatakarakara ni vale ni kalou, kei nai vakatakarakara ni kenai yaya kecega, dou cakava vakakina.

¹⁰Me ra cakava talega e dua na kato e na kau sitimi: me rua na kiupiti kei na afa kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti kei na afa kiupiti na kena raraba, ka dua na kiupiti kei na afa kiupiti na kena cecere.

¹¹Ia mo botana e na koula dina, mo botana eloma e taudaku talega, ia mo cakava e dua na batina e cake e na koula me volita.

¹²Ia mo vakawaicalataka na koula me caka kina e va na kena mama, ka vakota ki na kena tutuna e va; e rua na mama e na dua na yasana, ka rua na mama e na yasana kadua.

¹³Mo cakava talega eso nai vua ena kau sitimi, ka botana e na koula.

¹⁴Mo qai daramaka nai vua ki na mama e na yasa ni kato ruarua, me colati kina na kato.

¹⁵Me tiko ga nai vua e na mama ni kato: me kakua ni ucu tani maikina.

¹⁶Ia mo virinoca ki loma ni kato na vunau ka'u na solia vei iko.

¹⁷Mo cakava talega e dua nai cabocabo-ni-bulubulu e na koula dina: me rua na kiupiti kei na afa kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti kei na afa kiupiti na kena raraba.

¹⁸Mo cakava e rua na jeripi koula, e na koula sa lautuki, *me tu* e na muana ruarua ni cabocabo-ni-bulubulu:

¹⁹Ia mo cakava e dua na jeripi *me tu* e na dua na muana kei na jeripi kadua e na muana kadua: ia na uma taucoko me caka kina nai cabocabo-ni-bulubulu kei na jeripi ruarua, e na muana ruarua.

²⁰Ia na jeripi, me rau vakatetaba tiko e cake, me ubia nai cabocabo-ni-bulubulu e na tabadrau; ia me rau veiqravi tu; me qarava talega nai cabocabo-ni-bulubulu na matadrau na jeripi.

²¹Mo qai vakataqara nai cabocabo-ni-bulubulu e na dela ni kato; ia mo virinoca ki loma ni kato na vunau ka'u na solia vei iko.

²²Ia ka'u na tavaki iko maikeri, ka veivosaki kei iko mai na dela ni cabocabo-ni-bulubulu, mai na maliwa ni jeripi ruarua sa tu e dela ni kato ni vunau, e na ka kecega ka'u na vunautaka vei iko *mo tukuna* vei ira na Isireli.

²³Mo cakava talega e dua na tepeli e na kau sitimi: me rua na kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti na kena raraba, ka dua na kiupiti kei na afa kiupiti na kena cecere:

²⁴ia mo botana e na koula dina, ka cakava kina e dua na batina koula e cake me volita.

²⁵Mo cakava talega e dua na belena, me raba ni liga *na kena raraba* me volita, ia mo cakava ki na belena e dua na batina koula me volita.

²⁶Ia mo cakava e va na kena mama koula, ka vakota na mama ki na tutuna vava sa tu e na yavana vava.

²⁷Me ra donuya na belena na mama, mei daradara ni vua, me colati kina na tepeli.

²⁸Ia mo cakava nai vua e na kau sitimi, ka botana e na koula, me colati kina na tepeli.

²⁹Ia mo cakava na kena dari, kei na kenai taki, kei na kena bilo, kei na kena sedre, me livilivi kina; mo cakava e na koula dina.

³⁰Ia mo tauca ki na tepeli na madrai dauraici me tu e mataqu e na veisiga.

³¹Mo cakava talega e dua nai tutu-ni-cina e na koula dina sa lautuki; na tolona, kei na tabana, na kena bilo lalai, na kena pomekaraneti, kei na kena se-ni-kau, ia me uma taucoko me caka kina:

³²kei na tabana e ono me lako mai na yasana ruarua; e tolu na taba ni tutu-ni-cina mai na yasana e dua, ka tolu na taba ni tutu-ni-cina mai na yasana kadua:

³³e tolu na bilo me vaka na se ni amodi, ka dua na pomekaraneti, ka dua na se-ni-kau, e na tabana e dua; ka tolu na bilo me vaka na amodi, ka dua na pomekaraneti, ka dua na se-ni-kau, e na tabana kadua: me vakakina e na tabana e ono sa tete yani mai nai tutu-ni-cina.

³⁴Ia e nai tutu-ni-cina me va na bilo sa vaka na se ni amodi, na nodratou pomekaraneti, kei na nodratou se-ni-kau.

³⁵Ia me dua na pomekaraneti e ruku ni tabana e rua, ka dua na pomekaraneti e ruku ni tabana e rua, ka dua na pomekaraneti e ruku ni tabana e rua, me rauta na tabana e ono sa tete yani mai nai tutu-ni-cina.

³⁶Me caka e na ka e dua na kedrai ukuuku mokimokiti kei na tabadra: o koya taucoko ena dua bauga na tiki ni koula dina sa lautuki.

³⁷Ia mo cakava na kena cina me vitu: ia me ra tutuvaka na kena cina, me vakararamataka na kena yasana.

³⁸Kei na kenai koti-ni-cina, kei na kena dari ni de-ni-cina, me koula dina.

³⁹Me caka oqo, kei nai yaya kecega oqo, e na dua na talesdi koula dina.

⁴⁰Ia mo cakava dina sara me vaka na kedrai vakatakarakara ka vakatakilai vei iko mai na ulu-ni-vanua.

Na Lako Yani 26

Sa tukuni tiko nai valavala ni vale ni kalou.

¹Ia mo cakava na *noqu* vale e nai sulu *lineni* e tini sa *caka* e na *lineni* matailalai ni wa muloci, kei na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula: mo cakava kina eso na jerupi, na cakacaka ni dua na matai vuku.

²A kena balavu nai sulu yadua me ruasagavulu ka walu na kiupiti, kei na kena raraba nai sulu yadua me va na kiupiti: me tauvata na kedrai vakarau nai sulu kecega.

³Me cula vata nai sulu e lima, e dua ki na dua; ka cula vata nai sulu e lima, e dua ki na dua.

⁴Ia mo cakava eso nai vakamatavili e na ka pelu e na tutu ni sulu e dua, mai na tutuna sa cula; mo cakava vaka talega kina e na tutu ni sulu e saukana, e nai karua ni ka sa cula.

⁵E limasagavulu nai vakamatavili mo cakava e nai sulu e dua, ka limasagavulu nai vakamatavili mo cakava e na bele ni sulu e nai karua ni ka sa cula, me veitauri kina nai vakamatavili.

⁶Ia mo cakava e limasagavulu nai qila koula, ka veiqilaititaka nai sulu e nai qila; ka me dua bauga na vale ni kalou.

⁷Ia mo cakava eso nai sulu e na vutika ni me, mei ubi ni vale ni kalou: mo cakava me tinikadua nai sulu.

⁸A kena balavu nai sulu e dua me tolusagavulu na kiupiti, kei na kena raraba e dua nai sulu me va na kiupiti: me dua ga na kedrai vakarau nai sulu e tinikadua.

⁹Ia mo cula vata e lima nai sulu me dua, ka ono nai sulu me dua, ka lobia na kenai kaono ni sulu e na mata ni vale tabu.

¹⁰Ia mo cakava e limasagavulu nai vakamatavili e na tutu ni sulu e dua, e saukana e na ka sa cula, ka limasagavulu nai vakamatavili e na tutu ni sulu e nai karua ni ka sa cula.

¹¹Ia mo cakava e limasagavulu nai qila parasa, ka veiqilaititaka ki nai vakamatavili, ka veiqilaititaka vata na vale tabu, me dua ga.

¹²Ia na kena vo ni sulu ni vale tabu, na tiki ni sulu sa vo, ena savu yani mai daku ni vale ni kalou.

¹³Ka dua na kiupiti e na yasana vaka, ka dua na kiupiti e na yasana vaka, na kena vo ni balavu ni sulu ni vale tabu, me savu yani e na yasa ni vale ni kalou ruarua ka me ubi kina.

¹⁴Ia mo cakava e dua nai ubi ni vale tabu e na kuli ni sipi tagane sa somoti damudamu; ka dua nai ubi e cake e na kuli ni babale.

¹⁵Ia mo cakava na veipapa ni vale tabu e na kau sitimi, me duri tu.

¹⁶A kena balavu e dua na papa me tini na kiupiti, ia na kena raraba na papa yadua me dua na kiupiti kei na afa kiupiti.

¹⁷Ia na mua ni papa yadua ki ra me basoga rua, ka me yatuni me veitaravi: mo cakava vakakina na papa kecega ni vale ni kalou.

¹⁸Ia me ruasagavulu na papa ki na yasa ni vale ni kalou sa donuya na ceva;

¹⁹ia mo cakava e vasagavulu na qara siliva e ruku ni papa e ruasagavulu; e rua na qara e ruku ni papa e dua, me dara kina na kena basoga ruarua; ka rua na qara e ruku ni papa e dua, me rau dara kina na kena basoga ruarua.

²⁰Ia ki nai karua ni yasa ni vale ni kalou, ko ya sa donuya na tokalau, me ruasagavulu na papa;

²¹kei na kedra qara siliva e vasagavulu; e rua na qara e ruku ni papa e dua, ka rua na qara e ruku ni papa e dua.

²²Ia ki na yasa ni vale ni kalou sa donuya na ra, mo cakava e ono na papa.

²³Ka rua na papa mo cakava ki na tutu ni vale ni kalou e na yasana ruarua.

²⁴Ia erau na vauci vata era, ka vauci vata e cake, ki na dua na mama: me rau vakakina ruarua; me rau tutuna ruarua.

²⁵Ia ena walu na papa, kei na kedra veiqara siliva, e tinikaono na qara: e rua na qara e ruku ni papa e dua, ka rua na qara e ruku ni papa e dua.

²⁶Mo cakava talega eso nai kolokolo e na kau sitimi; e lima ki na veipapa e na yasa e dua ni vale ni kalou;

²⁷ka lima nai kolokolo ki na veipapa e nai karua ni yasa ni vale ni kalou, ka lima nai kolokolo ki na veipapa e na yasa ni vale ni kalou, ki na yasana sa donuya na ra.

²⁸Ia nai kolokolo eloma, e na gau ni veipapa, mai na kubu e dua ki na kubu kadua.

²⁹Ia mo botana na veipapa e na koula, ka cakava e na koula na kedra veimama mei daradara ni veikolokolo: mo botana talega na veikolokolo e na koula.

³⁰Mo qai vakaduria cake na vale ni kalou me vaka na kenai vakatakarakara ka vakatakilai vei iko e na ulu-ni-vanua.

³¹Ia mo cakava e dua nai lati e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai ni wa muloci: me caka kina eso na jerupi, na cakacaka ni dua na matai vuku:

³²ia mo vakarubeca e na duru sitimi e va sa botani e na koula: me koula ga na kedratou i ruberube, e na qara siliva e va.

³³Ia mo vakarubeca nai lati e ruku ni veiqila, mo qai vakacuruma kina ki loma ni lati na kato ni vunau: ia nai lati ena wasea vei kemudou na tikina tabu mai na tikina tabu sara.

³⁴Ia nai cabocabo-ni-bulubulu mo vakataqara ki dela ni kato ni vunau e na tikina tabu sara.

³⁵Ia na tepeli me tu e taudaku ni lati, kei nai tutu-ni-cina me qarava na tepeli e na yasa ni vale ni kalou sa donuya na ceva: ia me tu na tepeli e na yasa sa donuya na tokalau.

³⁶Ia mo cakava e dua nai sogo ni Vale tabu, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai ni wa muloci, sa caka e na talitali sulu.

³⁷Ia mo cakava e lima na duru sitimi ki nai sogo ko ya, ka botana e na koula, me koula talega na kedratou i ruberube: ia mo vakawaicalataka na parasa ka cakava kina e lima na kedra qara.

Na Lako Yani 27

Ai cabocabo-ni-soro, kei na kenai yaya, 1-8. A bai ni rara ni vale ni kalou; 9-19. A waiwai ni cina, 20,21.

¹Mo cakava talega e dua nai cabocabo-ni-soro e na kau sitimi: me lima na kiupiti na kena balavu, ka lima na kiupiti na kena raraba; me takiveilevu nai cabocabo-ni-soro e na yasana vava; ka tolu na kiupiti na kena cecere:

²ia mo cakava na tutuna vava me balavu cake: ka me dua ga na tolo ni kau sa caka kina nai cabocabo-ni-soro kei na tutuna vava: ia mo botana e na parasa.

³Mo cakava talega na kena sedre me biu kina na kena dravusa, kei nai sivi sa taki kina na dravusa, kei na kena peseni me kau kina na dra me kureitaki, kei na kena qila ni lewe ni manumanu, kei na kena dari ni de-ni-buka waqa; a kenai yaya kecega mo cakava e na parasa.

⁴Mo cakava talega kina e dua na kena bai parasa sa cicila; ia mo cakava ki na bai oqo e va na mama parasa e na tutuna vava.

⁵Ia mo virikotora ki ruku ni bati ni cabocabo-ni-soro, me yaco cake na bai cicila ki na veimama ni cabocabo-ni-soro.

⁶Mo cakava talega eso nai vua ni cabocabo-ni-soro e na kau sitimi, ka botana e na parasa.

⁷Ia me ra daramaki nai vua ki na veimama, ia me ra tu nai vua mai na yasa ruarua ni cabocabo-ni-soro, me colati kina.

⁸Mo cakava e na veipapa me vakalomalomana: me vaka ka vakaraitaki vei iko e na ulu-ni-vanua, me caka vakakina.

⁹Ia mo cakava e dua na rara sa vakabai me volita na vale ni kalou: ki na yasana sa donuya na ceva me so nai sulu lineni ni wa muloci matailalai, me bai ni rara, me dua na drau na *kiupiti* na kena balavu e na yasa e dua:

¹⁰kei na kena duru me ruasagavulu, kei na kedra qara parasa me ruasagavulu; ai ruberube e na veiduru, kei na kedra veivau, me siliva.

¹¹Ia me vakakina e na yasana sa donuya na tokalau e na kena balavu, me so nai sulu e dua na drau na *kiupiti* na kedra balavu, kei na kedra duru e ruasagavulu, kei na kedra qara parasa e ruasagavulu; ai ruberube e na veiduru, kei na kedra veivau, me siliva.

¹²Ia e na raraba ni rara sa vakabai e na yasana sa donuya na ra, me so nai sulu me limasagavulu na *kiupiti*: na kedra duru me tini, ka tini na kedra qara.

¹³Ia na raraba ni rara sa vakabai vaka ki na tu-i-cake me limasagavulu na *kiupiti*.

¹⁴Ia nai sulu ki na dua na yasa *ni katuba* me tinikalima na *kiupiti*: na kedratou duru me tolu, ka tolu na kedratou qara.

¹⁵Ia nai sulu ki na yasana kadua me tinikalima *na kiupiti*: me tolu na kedratou duru, ka tolu na kedratou qara.

¹⁶Ia nai sogo ni rara sa vakabai me ruasagavulu na *kiupiti* ka me caka e na ka pelu ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai ni wa muloci, sa caka e na talitali sulu: me va na kedratou duru, ka va na kedratou qara.

¹⁷A duru kecega sa volita na rara sa vakabai ena vakaivau siliva; me siliva na kedrai ruberube, ka parasa na kedra veiqara.

¹⁸A balavu ni rara sa vakabai me dua na drau na *kiupiti*, kei na kena raraba kece me limasagavulu na *kiupiti* e na yasana ruarua, ka lima na *kiupiti* na kena cecere, me lineni matailalai ni wa muloci, ka parasa na kedra qara.

¹⁹Me parasa ga nai yaya kecega ni vale ni kalou e na kenai valavala kecega, kei na kenai vakadei kecega, kei nai vakadei kecega ni rara sa vakabai.

²⁰Ia mo vakaroti ira na Isireli, me ra kauta mai vei iko na waiwai olive e makare sa lauvutu, me rarama vinaka, ka caudre tikoga kina na cina.

²¹Me vakarautaka ko Eroni kei iratou na luvena, e na vale ni veitavaki, mai taudaku ni lati, sa donuya na *kato ni* vunau, *me caudremai* na yakavi me yacova na mataka, e na mata i Jiova; me sa kenai lesilesi ka tawa mudu e na nodra i tabatamata kecega e na vukudra na Isireli.

Na Lako Yani 28

Ai valavala ni nodratou i sulu ko Eroni kei na luvena.

¹Ia mo kauti Eroni na tuakamu vei iko, kei iratou vata kaya na luvena tagane, maivei ira na Isireli, me bete vei au ko koya, io ko Eroni, ko Netapi kei Epaiu, ko Eliesa kei Icama, eratou lufe i Eroni.

²Ia mo cakava eso nai sulu tabu me nei Eroni na tuakamu, me vakaiukuuku ka me rairai vinaka.

³Ia mo vosa vei ira kecega era sa lomavuku, ko ira ka'u sa vakasinaita e na lomavuku, me ra cakava nai sulu i Eroni me vakatabui kina ko koya, me bete vei au.

⁴Ia oqo nai sulu me ra cakava; e dua nai taube, kei na efoti, kei nai curucuru balavu, kei nai curucuru balavu sa cula kina nai ukuuku, nai sala, kei nai vau ni tolona; ia me ra cakava nai sulu tabu nei Eroni na tuakamu, kei iratou na luvena, me bete vei au ko koya.

⁵Ia ko ira, me ra kauta na koula, kei na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai.

⁶Ia me ra cakava na efoti e na koula, e na ka pelu, ka lokaloka, e na ka kulakula, kei na lineni matailalai ni wa muloci, e na cakacaka ni matai vuku.

⁷Me rua na kena wa bale, me cula ki na tutuna e rua; ka cula vata kina.

⁸Ia nai vau talei ni efoti, sa tiko kina, me caka vakakina, me vaka na kenai valavala; *me caka* e na koula, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai ni wa muloci.

⁹Ia mo kauta e rua na vatu onikisa, ka ceuta kina na yacadra na lufe i Isireli:

¹⁰e ono na yacadratou e na vatu e dua, ka ono na yaca sa vo e na vatu kadua, me veitaravi me vaka na nodra sucu.

¹¹E na nona cakacaka na matai dauceu vatu, *me vaka sa ceu na mama*, mo ceuta vakakina na yacadra na lufe i Isireli e na vatu ruarua: mo cakava me vakadeitaki e na qara koula.

¹²Ia mo tokara na vatu ruarua ki na wa bale ni efoti, me vatu me ra nanumi kina na Isireli: ia ko Eroni ena kauta na yacadra e na mata i Jiova, e na tabana ruarua, me ra nanumi kina.

¹³Mo cakava talega eso na qara koula;

¹⁴ka rua na sinucodo e na koula dina; me tobe, me vaka na wa-qaliqali, ka bukia na sinucodo sa tobe ki na qara.

¹⁵Ia mo cakava nai taube ni veilewai e na cakacaka ni matai vuku; mo cakava me vaka nai cakacaka ni efoti; mo cakava e na koula, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai ni wa muloci.

¹⁶Me takiveilevu e na yasana vava, *ka me lobi rua*; e dua na afa kiupiti na kena balavu, ka dua na afa kiupiti na kena raraba.

¹⁷Ia mo vonota kina na vatu sa vono, me va na yatu vatu: ai matai ni yatu na satiusi, na topasa, kei na kapuquli:

¹⁸ia nai karua ni yatu, na emeralita, na safaia, kei na taiamodi:

¹⁹ia nai katolu ni yatu, na laikure, na aketi, kei na amecisita:

²⁰ia nai kava ni yatu, na perili, na onikisa, kei na jasipa: me koula ga na qara sa vono kina.

²¹Ia na vatu ena *ceuti* kina na yacadra na lufe i Isireli, e tinikarua, me vaka nai ceuceu ni mama; io na yacadra yadua, me vaka na mataqali e tinikarua.

²²Ia mo cakava ki nai taube e *rua* na sinucodo e na wa koula dina sa tobe.

²³Mo cakava talega ki nai taube e rua na mama koula, ka vauca na mama ruarua ki na tutu ni taube ruarua.

²⁴Mo qai daramaka na sinucodo ruarua sa tobe, ki na mama ruarua sa vauci ki na tutu ni taube ruarua.

²⁵Ia na muana yadua sa vo ni sinucodo ruarua sa tobe mo bukia ki na qara ruarua, ka vauca ki na mata ni wa bale ni efoti.

²⁶Ia mo cakava e rua na mama koula, ka bukia ki na mua ni taube ruarua, e na tutuna, e na yasana ki loma ni efoti:

²⁷ka rua *talena* mama koula mo cakava, ka vauca ki na kena wa bale ruarua ni efoti e rukuna, vaka ki na matana, me donuya na tikina *kadua* sa vauci kina, me toka e cake, ka toka era nai vau talei ni efoti.

²⁸Ia me ra vauca na mama ni taube ki na mama ni efoti e na wa pelu, me toka e cake, ka toka era nai vau talei ni efoti, me kakua ni tasere mai na efoti.

²⁹Ia ko Eroni ena kauta na yacadra na Isireli e nai taube ni veilewai me donuya na utona, ni sa la'ki curuma na tikina tabu, me ra nanumi tikoga kina e na mata i Jiova.

³⁰Mo tokara talega na Urimi kei na Cumimi e loma ni taube ni veilewai; ia me donuya na uto i Eroni, ni sa curu ki na mata i Jiova: ia me colata tikoga me donuya na utona ko Eroni, e na mata i Jiova, na ka era lewai kina na Isireli.

³¹Ia mo cakava nai curucuru ni efoti ka me pelu tauoko ga.

³²Ia eloma me dua na kena qara me curu kina na uluna: me vakabatina na qara e na ka sa tali, me vaka na qara ni sulu ni valu, me kakua ni kadresu.

³³Ia e na belena mo cakava eso na pomekaraneti, e na wa pelu, ka lokaloka, ka kulakula, me volita na botona; kei na lali koula eso, me volita talega e na kedra maliwa:

³⁴e dua na lali koula, ka dua na pomekaraneti; e dua na lali koula, ka dua na pomekaraneti, me volita na bele ni sulu ko ya.

³⁵Ia me vakaisulu kina ko Eroni me iakina na nonai tavi: ia ena rorogo na kena tataqiriqiri, ni sa curu ki na mata i Jiova ko koya e na tikina tabu, ka ni sa curu tale mai, me kakua ni mate ko koya.

³⁶Mo cakava talega e dua na tiki ni koula dina me mamare, ka ceuta kina, SA TABU ME NEI JIOVA, *me vaka* nai ceuceu ni mama.

³⁷Ia mo vauca e na wa pelu, me tu e na mata ni sala.

³⁸Ia ena tu e na yadre i Eroni, me colata kina ko Eroni na kena cala ni ka tabu, era na vakatabuya na Isireli e na nodra i solisoli tabu kecega; ia ena tiko ga e yadrena, me ra vinakati kina e na mata i Jiova.

³⁹Ia mo cula vakaiukuuku nai curucuru balavu lineni matailalai; ia mo cakava dua nai sala ena lineni matailalai; mo cakava talega e dua nai vau ni tolona e na cakacaka vakaiukuuku ni matai ni culacula.

⁴⁰Mo cakava talega na nodratou i curucuru balavu na luve i Eroni, ia mo cakava nai vau ni tolodratou, ka cakava na nodratou i sala, me vakaiukuuku ka me rairai vinaka.

⁴¹Mo qai vakaisulutaki Eroni kina na tuakamu, kei iratou talega na luvema; ka lumuti iratou, ka buli iratou, ka vakatabui iratou, me ratou bete vei au.

⁴²Mo cakava talega vei iratou na tarause lekaleka lineni, me tabonaki kina na yagodratou, mai na tolodratou ka yacova na sagadratou; me ratou kakua ni luvawale.

⁴³Ia ena vakaisulu kina ko Eroni kei iratou na luvema, ni ratou sa curuma na vale ni veitavaki, se ratou sa torova nai cabocabo-ni-soro me ia na cakacaka e na tikina tabu; de ratou sa cala, ka mate kina: oqo nai lesilesi vua, vei ira talega na nona kawa ka tawa mudu.

Na Lako Yani 29

Ai valavala ni veibuli i Eroni kei iratou na luvema, 1-37. Ai soro me ia tikoga; ka sa yalayala na Kalou me tiko kei ira, 38-46.

¹Ia oqo na ka mo cakava vei iratou me vakatabui iratou, me ra bete vei au: Mo kauta e dua na pulumokau tagane sa gone, ka rua na sipi tagane sa sega na kena ca,

²kei na madrai sa sega ni vakaleveni, kei na keki sa sega ni vakaleveni sa veiwaki vata kei na waiwai, kei na keki mamare sara sa sega ni vakaleveni sa boro e na waiwai: mo cakava e na madrai droka ni witi vinaka:

³ia mo virinoca ki na dua na sova, ka kauta vata kei na pulumokau kei na sipi tagane ruarua.

⁴Mo qai kauti Eroni kei iratou na luvena ki na katuba ni vale ni veitavaki, ka vakasilimi iratou e na wai.

⁵Mo qai kauta nai sulu, ka vakaisulutaki Eroni e nai curucuru balavu, kei nai curucuru balavu ni efoti, kei na efoti, kei nai taube, ka vauci koya e nai vau talei ni efoti:

⁶ka vakaisalataka e nai sala, ka vauca nai sala tabu ki nai sala ko ya.

⁷Mo qai taura na waiwai mei lumu, ka livia ki na uluna, ka lumuti koya.

⁸Mo kauti iratou talega na luvena, ka vakaisulutaka e nai curucuru balavu;

⁹ka vauci iratou e nai vau ni tolodra, ko Eroni kei iratou na luvena, ka vakaisalataki iratou e nai sala: ia sa lesi me nodratou i tavi ga na cakacaka vakabete ka tawa mudu: ia mo buli Eroni kei iratou na luvena.

¹⁰Ia mo kauta na pulumokau ki na mata ni vale ni veitavaki: ia ko Eroni kei na luvena eratou na tabaka mada na ulu ni pulumokau e na ligadratou.

¹¹Mo qai vakamatea na pulumokau e na mata i Jiova, mai na katuba ni vale ni veitavaki.

¹²Ia mo kauta e dua na dra ni pulumokau, ka boroya kina na tutuna vava sa balavu cake ni cabocabo-ni-soro e na nomu i qaqalo, ka livia na dra kecega ki na vu ni cabocabo-ni-soro.

¹³Mo qai kauta na uro kecega sa ubia na kena gacagaca, kei nai ubikoso sa toka e cake ka toka era na yate, kei na kena ivi ruarua, kei na uro sa ubia, ka vakama e dela ni cabocabo-ni-soro.

¹⁴Ia na lewe ni pulumokau, kei na kulina, kei na dena, mo vakama e na bukawaqa e taudaku ni tikotiko: oqo nai soro ni valavala ca.

¹⁵Ia mo kauta na sipi tagane; ka me ratou tabaka na ulu ni sipi tagane ko Eroni kei na luvena e na ligadratou.

¹⁶Mo qai vakamatea na sipi tagane, ka kauta na kena dra, ka kureitaka voli ki nai cabocabo-ni-soro.

¹⁷Ia mo tavalaka na sipi tagane, ka vuya na kena gacagaca kei na yavana, ka tuva na kena veitikina, kei na uluna.

¹⁸Ia mo qai vakama na sipi tagane tauoko e na dela ni cabocabo-ni-soro: sai soro kama vei Jiova: a ka boi vinaka, sa ka e vakabori e na bukawaqa vei Jiova.

¹⁹Mo qai kauta na sipi tagane kadua, ka me ratou tabaka e na ligadratou na ulu ni sipi tagane ko Eroni kei na luvena.

²⁰Mo qai vakamatea na sipi tagane, ka kauta e dua na kena dra, ka boroya kina na mua ni daliga i matau i Eroni, kei na mua ni daligadratou i matau na luvena, kei nai dovidovi-ni-kakana ni ligadratou i matau, kei nai qaqalo levu ni yavadratou i matau, ka volita nai cabocabo-ni-soro, ka kureitaka kina na kena dra.

²¹Ia mo kauta e dua na dra sa tu e dela ni cabocabo-ni-soro, kei nai lumu, ka kureitaka vei Eroni kei na nonai sulu, vei iratou talega na luvena kei na nodratou i sulu na luvena: ena qai vakatabui kina ko koya kei na nonai sulu, kei iratou na luvena kei na nodratou i sulu na luvena.

²²Mo kauta talega eso na tiki ni sipi tagane, na uro kei na buina uro, kei na uro sa ubia na gacagaca, kei nai ubikoso sa voleka ki na yate, kei na ivi ruarua, kei na kena uro, kei na tabana i matau; oqo na sipi tagane ni veibuli:

²³ka me dua nai buli madrai, ka dua na keki sa caka kei na waiwai, ka dua na keki mamare sara mai na sova madrai sa sega ni vakaleveni sa tu e na mata i Jiova:

²⁴ia mo solia kecega ki na liga i Eroni, kei na ligadratou na luvena; ia mo yalovaka e na mata i Jiova mei soro e yalovaki.

²⁵Mo qai kauta tani e ligadratou, ka vakama vata kei nai soro kama e na dela ni cabocabo-ni-soro, me ka boi vinaka e na mata i Jiova: sa ka e vakabori e na bukawaqa vei Jiova.

²⁶Mo qai kauta na serena na sipi tagane ni veibuli i Eroni, ka yalovaka e na mata i Jiova mei soro e yalovaki: ia ena kemu tikina oqori.

²⁷Ia mo vakatabuya na serena sai soro e yalovaki, kei na tabana sai soro e lavelaveti, ni sipi tagane ni veibuli, ko ya sa na kei Eroni, kei na kedratou talega na luvena:

²⁸ia sa lesi ka tawa mudu, me nei Eroni kei na luvena, maivei ira na Isireli: ni sai soro sa lavelaveti: sai soro lavelaveti maivei ira na Isireli, mai na nodra i soro ni veivinakati, io na nodra i soro sa lavelaveti vei Jiova.

²⁹Ia nai sulu tabu nei Eroni ena nodra talega na luvena era taravi koya, me ra lumuti kina, ka buli kina.

³⁰Na luvena sa bete me kenai sosomi, ena vakaisulu kina ka bogi vitu, ni sa curuma na vale ni veitavaki, me ia na cakacaka e na tikina tabu.

³¹Ia mo kauta na sipi tagane ni veibuli, ka vakasaqa na lewena e na tikina tabu.

³²Ia ko Eroni kei na luvena eratou na kania na lewe ni sipi tagane, kei na madrai sa tu e na sova, ni ratou tu voleka ki na katuba ni vale ni veitavaki.

³³Ia eratou na kania na ka oqo sa cabi mei bulubulu, eratou sa buli *ka* vakatabui kina: ia me kakua ni kana kina e dua sa mataqali tani, ni sa tabu.

³⁴Ia kevaka sa vo eso na lewe-ni-manumanu ni veibuli, se na madrai, me yacova na mataka, mo qai vakama e na bukawaqa na kena vo: me kakua ni kani, ni sa tabu.

³⁵Ia mo cakava vakaoqo vei Eroni kei iratou na luvema, me vaka na ka kecega ka'u sa vakarota vei iko: me bogi vitu ni ko sa ia tiko na nodratou veibuli.

³⁶Ia mo vakacobora e dua na pulumokau e na veisiga kecega, mei soro ni valavala ca, mei bulubulu: ia mo vakasavasavataka nai cabocabo-ni-soro, ni ko sa vakacobora oti na kenai bulubulu; mo qai lumuta, me vakatabui kina.

³⁷Me bogi vitu ko sa kitaka tiko kina nai bulubulu e na vuku ni cabocabo-ni-soro, ka vakatabuya: ena qai tabu sara nai cabocabo-ni-soro: na ka kece sa tara nai cabocabo-ni-soro, ena tabu.

³⁸Ia oqo na ka mo vakacobora e na dela ni cabocabo-ni-soro; e rua na lami sa yabaki yadua ga na nodrau yabaki, e na veisiga kecega.

³⁹E dua na lami mo vakacobora e na mataka, kei na kenai karua ni lami mo vakacobora e na yakavi:

⁴⁰ia *mo vakacobora* vata kei na dua na lami e dua na omeri madrai droka vinaka sa waki vata kei na waiwai sa lauvetu e rua na paidi ka levu cake; kei na waini e rua na paidi ka levu cake, mei madrali liviraki.

⁴¹Ia na kenai karua ni lami mo vakacobora e na yakavi, ia mo cakava kina me vaka ki nai madrali laukana e na mataka, ka vaka na kenai madrali liviraki; me ka boi vinaka, a ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova.

⁴²Sa na kenai soro kama tikoga e na nomudou veitabatamata, mai na katuba ni vale ni veitavaki, e na mata i Jiova; a tikina ka'u na veitavaki kina kei kemudou, me'u vosa kina vei iko.

⁴³Ia ka'u na veitavaki maikea kei ira na Isireli, ia era na vakatabui talega e na noqu serau.

⁴⁴Ia ka'u na vakatabuya na vale ni veitavaki, kei nai cabocabo-ni-soro: ka'u na vakatabui Eroni talega kei iratou na luvema, me ra bete vei au ko ira.

⁴⁵Ia ka'u na tiko ga kei ira na Isireli, ia ka'u na nodra Kalou.

⁴⁶Era na kila talega ko ira ni sai au ko Jiova na nodra Kalou, ko koya ka kauti ira tani mai na vanua ko Ijipita, me'u tiko vata kina kei ira: sai au ko Jiova na nodra Kalou.

Na Lako Yani 30

Ai cabocabo ni ka boi vinaka me vakamai, 1-10. Ai voli ni bula, 11-16. Na taqi, 17-21. Ai lumu, 22-33. Ai saluaki tabu, 34-38.

¹Mo cakava talega e dua nai cabocabo me vakamai kina na ka boi vinaka: mo cakava e na kau sitimi.

²Me dua na kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti na kena raraba; me takiveilevu na yasana vava: ka rua na kiupiti na kena cecere: ena dua vata kei na kena kau na tutuna vava sa balavu cake.

³Ia mo botana e na koula dina, na delana, kei na veiyasana sa volita, kei na tutuna sa balavu cake; ia mo cakava kina e dua na batina koula e cake me volita.

⁴Ka rua na mama koula mo cakava kina me tu e ruku ni batina, e na tutuna ruarua, mo cakava e na yasana ruarua; ka me daramaki kina nai vua me colati kina.

⁵Ia mo cakava na veivua e na kau sitimi, ka botana e na koula.

⁶Ia mo vakatikora e na mata ni lati sa voleka ki na kato ni vunau, me donuya nai cabocabo-ni-bulubulu sa taqa e dela ni *kato ni* vunau, a tikina ka'u na veitavaki kina kei iko.

⁷Ia ko Eroni ena vakama na kau boi vinaka e na veimataka kecega: ni sa la'ki vakarautaka na veicina, me qai vakama e delana na ka boi vinaka.

⁸Ia ni sa tutuvaka na veicina e na yakavi ko Eroni, me qai vakama kina na ka boi vinaka, me boi vinaka tikoga e na mata i Jiova, e na nomudou i tabatamata kecega.

⁹Dou kakua ni vakacabora kina e dua na ka boi vinaka tani me vakamai, se nai soro kama, se nai madrali laukana; dou kakua talega ni livia ki delana nai madrali liviraki.

¹⁰Ia ko Eroni ena tau i bulubulu e na tutuna sa balavu cake vakadua e na veiyabaki, e na dra ni soro ni valavala ca sa ia kina nai bulubulu: me tau i bulubulu ko koya e delana vakadua e na veiyabaki, e na nomudou i tabatamata kecega: oqo na ka tabu sara me nei Jiova.

¹¹A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

¹²Ni ko sa wiliki ira na Isireli me vaka na kedrai wiliwili, me ra qai solia na tamata yadua nai voli ni nona bula vei Jiova, ni ra sa wili: me kakua kina ni tauvi ira na mate ca, ni ko sa wiliki ira.

¹³Sa vakaoqo na ka me ra solia, ko ira yadua sa lako kei ira era sa wili, e dua na wase ni sikeli ni sa wase rua, me vaka na sikeli ni vale tabu: (e ruasagavulu na kera sa rauta e dua na sikeli:) e dua na wase ni sikeli ni sa wase rua sa ka me cabو vei Jiova.

¹⁴Ko ira yadua sa lako kei ira era sa wili, ni sa ruasagavulu na nona yabaki, se levu cake, me solia na ka oqo me cabو vei Jiova.

¹⁵Me kakua ni levu cake na ka era solia na vutuniyau, me kakua talega ni lailai sobu na ka era solia na dravudravua, me dua ga na wase ni sikeli ni sa wase rua, ni ra sa cabora nai solisoli vei Jiova, me volia na nomudou bula.

¹⁶Ia mo kauta nai lavo ni veibuluti maivei ira na Isireli, ka vota ki na cakacaka ni vale ni veitavaki; me ra nanumi na Isireli e na mata i Jiova, mei voli ni nomudou bula.

¹⁷A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

¹⁸Mo cakava talega e dua na taqi parasa, a kenai tutu talega me parasa, me dauvuivui kina: ia me viritu e na maliwa ni vale ni veitavaki kei nai cabocabo-ni-soro, mo qai sova kina na wai.

¹⁹A ratou na vuluvulu kina ka vuya talega na yavadratou ko Eroni kei na luvena:

²⁰ni ratou sa curuma na vale ni veitavaki, eratou na qai vuluvulu ka vui e na wai, me ratou kakua ni mate: se ni ratou torova nai cabocabo-ni-soro me ia na cakacaka, me vakama na ka sa cabori vei Jiova e na bukawaqa:

²¹me ratou qai vuluvulu ka vuya talega na yavadratou, me ratou kakua ni mate: ia oqo sa lesi vei ira me ra cakava ka tawa mudu, vei koya kei na nona kawa e na nodra i tabatamata kecega.

²²A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²³Mo kauta talega vei iko na ka sa talei e nai saluaki, me lima na drau *na sikeli* mura dina, kei na sinamoni kamikamica me lailai sobu, me rua ga na drau ka limasagavulu, kei na kalamo boi vinaka e rua na drau ka limasagavulu,

²⁴kei na kasia e lima na drau *na sikeli*, me vaka na sikeli ni vale tabu, kei na waiwai olive e tini na paidi:

²⁵ia mo cakava me waiwai ni veilumuti tabu, na waiwai sa waki vata me vaka na kenai valavala ni matai sa daucakai saluaki: ena waiwai ni veilumuti tabu.

²⁶Ia mo lumuta kina na vale ni veitavaki, kei na kato ni vunau,

²⁷kei na tepeli kei na kenai yaya kecega, kei nai tutu-ni-cina kei na kenai yaya, kei nai cabocabo ni ka boi vinaka me vakamai,

²⁸kei nai cabocabo-ni-soro kama kei na kenai yaya kecega, kei na taqi kei na kenai tutu.

²⁹Ia mo vakatabuya, me ra tabu sara: na ka kece sa tarai ira, ena tabu.

³⁰Mo qai lumuti Eroni kei na luvena, ka buli iratou, me ratou bete vei au.

³¹Ia mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Oqo na noqu waiwai tabu ni lumu, e na nomudou i tabatamata kecega.

³²Me kakua ni liviraki ki na yago ni tamata dou kakua talega ni cakava e dua me tautauvata kaya, me vaka na kenai wakiwaki: sa tabu oqo, ena tabu vei kemudou.

³³Ko koya sa veiwakitaka e dua me tautauvata kaya, se livia e dua ki na tamata tani, ena muduki tani ko koya vei ira na kai nona.

³⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo kauta vei iko na drega ni kau boi vinaka, na sitakite, kei na onika, kei na kalipeno; a drega ni kau boi vinaka vata kei na drega dina me vakamai: me tautauvata na kena bibi yadua:

³⁵ia mo cakava me ka boi vinaka me vakamai, a ka sa waki vata me vaka na kenai valavala ni matai sa daucakai saluaki, sa vakamasimataki, sa savasava *ka* vakatabui:

³⁶ia mo tukilaka eso, ka virikotora e na mata ni *kato ni* vunau e na vale ni veitavaki, a tikina ka'u na veitavaki kina kei iko: me sa ka tabu sara vei kemudou.

³⁷Ia na ka boi vinaka me vakamai ko na cakava, dou kakua ni cakava vei kemudou e dua me vaka na kenai wakiwaki: ena nomu ka tabu vei kemudou ka me nei Jiova ga.

³⁸O koya sa cakava e dua sa tauvata, me boica, ena muduki tani vei ira na kai nona.

Na Lako Yani 31

Sa cavuti ko Pisalieli kei Aoliapi me kitaka na vale kei na kenai yaya, 1-11. Sa vakaroti tale na siga tabu me vakatabui, 12-17. Sa soli na vatu ruarua ni vunau vei Mosese, 18.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Raica, ka'u sa cavuta na yaca i Pisalieli na luve i Urei, na luve i Uri, e na mataqali i Juta:

³ka'u sa vakasinaiti koya talega e na Yalo ni Kalou, e na vuku, kei na yalomatua, kei na daukila-ka, kei na cakacaka vakamatai kecega,

⁴me vakavuna nai vakatakarakara ni cakacaka vakavuku, eso, me cakacaka e na koula, kei na siliva, kei na parasa,

⁵kei na dauta vatu me vono, kei na dauceu kau, me dui caka vakamatai kecega.

⁶Ka raica, ka'u sa lesia vata kaya na lufe i Eiisamaki, ko Aoliapi e na mataqali i Tani; ka'u sa vakavukui ira kece talega era yalomatua, me ra cakava na ka kecega ka'u sa vakarota vei iko;

⁷a vale ni veitavaki, kei na kato ni vunau, kei nai cabocabo-ni-bulubulu sa toka e delana, kei nai yaya kecega ni Vale *tabu*,

⁸kei na tepeli kei na kenai yaya, kei nai tutu-ni-cina savasava kei na kenai yaya kecega, kei nai cabocabo ni ka boi vinaka me vakamai,

⁹kei nai cabocabo-ni-soro kama kei na kenai yaya kecega, kei na taqi kei na kenai tutu,

¹⁰kei nai sulu ni cakacaka, kei nai sulu tabu me nei Eroni na bete, kei na nodratou i sulu na luvena, me ia kina na cakacaka vakabete,

¹¹kei na waiwai mei lumu, kei na kau boi vinaka ni tikina tabu: me ra cakava me vaka na ka kecega ka'u sa vakarota vei iko.

¹²A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

¹³Mo vosa tale vei ira na Isireli, ka kaya, Mo dou vakabauta vakaidina na noqu siga ni vakacecegu: ni sai vakatakilakila vei kemudou vei au talega e na nomudou i tabatamata kecega; mo dou kila kina ni sai au ko Jiova sa vakatabui kemudou.

¹⁴Mo dou vakabauta kina na siga ni vakacecegu; ni sa tabu vei kemudou: ko ira kecega sa vakacacana ena vakamatei vakaidina: ko ira kecega sa cakava kina e dua na cakacaka, ena muduki tani na tamata ko ya maivei ira na kai nona.

¹⁵E ono na siga me ia kina na cakacaka; ia e na kenai kavitu ni siga sa gauna ni vakacecegu me vakacegu kina, sa tabu me nei Jiova: ko ira kecega sa kitaka na cakacaka e na siga ni vakacecegu, ena vakamatei vakaidina.

¹⁶Ia me ra vakabauta na siga ni vakacecegu na Isireli, me vakatabuya na siga ni vakacecegu e na nodra i tabatamata kecega, me veiyalayalati e tawa mudu.

¹⁷Oqori nai vakatakilakila vei au kei ira na Isireli me tawa mudu: ni sa buli lomalagi kei vuravura ko Jiova e na siga e ono, ka sa vakacegu e na kenai kavitu ni siga, ka sa vakacegui.

¹⁸Ia ni sa tinia na nona vosa vei Mosese mai na dela ni ulu-ni-vanua ko Saineai, sa qai solia vua e rua na vatu ni vunau, a vatu raraba, sa volai e nai qaqalo ni liga ni Kalou.

Na Lako Yani 32

Era cakava na luve ni pulumokau kaukamea, ka soro kina, 1-6. Sa cudru kina ko Jiova, a sa vakamasuta ko Mosese, a ra sa sega ni rusa kina na tamata, 7-14. Sa sobu mai na ulu-ni-vanua ko Mosese, a sa viritaka sobu na vatu ruarua ka sa vorolaki, ni sa raica na nodra i valavala ca na tamata, 15-20. Sa vunauci Eroni, a sa vakamarimari ko Eroni, 21-24. Era moku ko ira sa soro ki na pulumokau, 25-29. Sa masulaki ira tale ko Mosese, 30-35.

¹Ia ni ra sa raica na tamata sa berabera ni lako sobu mai na ulu-ni-vanua ko Mosese, sa ra soqoni vata vei Eroni na tamata, ka kaya vua, Mo ia, mo cakava vei keda na kalou, me liutaki keda; ko Mosese ko ya, na tamata ka kauti keda cake mai na vanua ko Ijipita, eda sa sega ni kila se cava beka sa yaco vua.

²A sa kaya vei ira ko Eroni, Mo dou ucuna tani na sau koula mai na daligadra na watimudou, *kei* na luvemudou tagane, kei na luvemudou yalewa, ka kauta mai vei au.

³Ia ko ira na tamata kecega era sa ucuna tani na sau koula mai na daligadra, ka kauta vei Eroni.

⁴A sa taura ko koya maivei ira, ka cakava e na veleko, ka vakawaicalataka, ka bulia kina e dua na luve ni pulumokau: a ra sa kaya, I Isireli, oqo na nomudou kalou, ka kauti kemudou cake mai na vanua ko Ijipita.

⁵Ia ni sa raica oqo ko Eroni, sa cakava e dua nai cabocabo-ni-soro *me tu* e matana; a sa kailavaka yani ko Eroni, ka vaka, Sa ia na soqoni levu vei Jiova e na mataka.

⁶A ra sa sou e na mataka, ka vakacobora nai soro kama, ka kauta mai nai madrali ni veivinakati; a ra sa tiko sobu na tamata me kana ka gunu, ka ra tu cake me ra qito.

⁷A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo ia, mo lako sobu; ni ra sa vakasisilataki ira ko ira na nomu tamata, ko a kauta cake mai na vanua ko Ijipita:

⁸era sa lako tani vakatotolo mai na sala ka'u a vakarota vei ira: era sa bulia e dua na nodra luve ni pulumokau sa vakawaicalataki, a ra sa qarava, ka vakacobora kina nai soro, ka kaya, I Isireli, oqo na nomu kalou, sa kauti kemudou cake mai na vanua ko Ijipita.

⁹Sa kaya talega vei Mosese ko Jiova, Au sa raici ira oti na tamata oqo, ka raica, era sa tamata domoqa:

¹⁰ia oqo, mo laivi au mada, me waqawaqa vei ira na noqu cudru, ia me'u vakarusai ira: ia ka'u na vakamatanitulevutaki iko.

¹¹A sa vakamasuti Jiova na nona Kalou ko Mosese, ka kaya, kemuni Jiova, a cava sa waqawaqa kina na nomuni cudru vei ira na nomuni tamata, ko a kauta tani mai na vanua ko Ijipita e na kaukauwa levu, kei na ligi mana?

¹²e na cava me ra vosa kina na kai Ijipita, ka kaya, Sa kauti ira tani ko koya me ra ca ga, ka me vakamatei ira e na veiulu-ni-vanua, ka me vakarusai ira laivi mai na dela i vuravura? Me suka tani mada na nomuni cudru waqawaqa, ka mo ni veivutunitaka na nodra cudruvi na nomuni tamata.

¹³Ko ni nanumi Eparaama, *keiAisake*, kei Isireli, na nomuni tamata, ko ni a bubului vei ira ka cavuti kemuni, ka kaya, Au na vakalewevuqataka na nomudou kawa me ra vaka na veikalokalo ni lomalagi, ia ka'u na solia vei ira na nomudou kawa na vanua tauoko oqo ka'u sa vosa kina, me ra kenai taukei ka sega ni mudu.

¹⁴A sa veivutunitaka ko Jiova na ca sa kaya ena vakayacora vei ira na nona tamata.

¹⁵A sa vuki ko Mosese, ka lako sobu mai na ulu-ni-vanua, a sa taura tiko e ligana na vatu raraba ruarua ni vunau: na vatu raraba sa volai e na yasana ruarua, sa volai e na dua na yasana kei na kenai karua.

¹⁶Ia na vatu raraba ko ya sa nona cakacaka na Kalou, na kedrau i volavola talega sa kenai volavola ni Kalou, sa ceuti e na vatu raraba.

¹⁷Ia ni sa rogoca ko Josua na domo ni tamata ni ra kaila, sa kaya vei Mosese, Sa dua na kaila ni valu mai nai tikotiko.

¹⁸A sa kaya ko koya, Sa sega ni nodra kaila era sa gumatua, sa sega talega ni nodra qoqolou ni ra guca: a domo ni sere ga ka'u sa rogoca.

¹⁹Ia ni sa toro voleka ki nai tikotiko, sa qai kunea na luve ni pulumokau, kei na meke: a sa waqa mai na cudru i Mosese, a sa biuta tani e ligana na vatu raraba, ka vorolaka e ruku ni ulu-ni-vanua.

²⁰A sa taura ko koya na luve ni pulumokau era cakava, ka vakama e na bukawaqa, ka vakavurumemeataka, ka vakamiraka ki na wai, ka vagunuvi ira kina na Isireli.

²¹A sa kaya vei Eroni ko Mosese, A cava era cakava vei iko na tamata oqo, mo vakayacora kina vei ira nai valavala ca levu?

²²A sa kaya ko Eroni, Me kakua mada ni waqawaqa mai na cudru ni noqu turaga: ko sa kilai ira na tamata oqo, ni ra sa *guta* tiko na ca.

²³Ni ra sa kaya vei au, Mo cakava vei keda na kalou, me liutaki keda; ko Mosese ko ya, na tamata ka kauti keda cake mai na vanua ko Ijipita, eda sega ni kila se cava beka sa yaco vua.

²⁴Au a qai kaya vei ira, Ko koya sa dua na nona ka koula, me ucuna mada. A ra sa solia mai vei au: ka'u a qai biuta ki loma ni bukawaqa, a sa dua kina na luve ni pulumokau oqo.

²⁵A sa kunei ira na tamata ko Mosese ni ra sa sereki tu; (ni sa vakasereki ira ko Eroni, ka me ra vakamaduataki e na kedra maliwa na nodra meca):

²⁶sa qai la'ki tu ko Mosese mai na matamata, ka kaya, Mada mai vei au, ko koya sa totaki Jiova! A ra sa soqoni vata vua ko ira kece na Livai.

²⁷A sa kaya vei ira, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na Kalou i Isireli, Dou vauca yadua na tamata na nonai seleiwau ki na dibina; ka lako voli e loma ni tikotiko mai na matamata-ni-koro e dua ki na matamata-ni-koro kadua, ka me vakamatea na wekana na tamata yadua, kei na tamata yadua na nonai tokani, kei na tamata yadua na kai nona.

²⁸A ra sa kitaka me vaka na vosa i Mosese ko ira na Livai: a sa baleti ira na tamata e na siga ko ya e le tolu beka na udolu na tamata.

²⁹A sa kaya ko Mosese, Dou vakatabui kemudou edaidai me nei Jiova, na tamata yadua e *na nona vakamatea* na luvena, kei na wekana; ka mo dou vakalougaatataki kina edaidai.

³⁰Ia e na mataka sa kaya vei ira na tamata ko Mosese, Dou sa kitaka e dua na ca levu: ia kau na qai cabe cake vei Jiova; ka'u na buluta rawa beka na nomudou i valavala ca.

³¹A sa lesu vei Jiova ko Mosese, ka sa kaya, Ulei na tamata oqo era sa kitaka nai valavala ca levu, ka cakava vei ira na kalou koula!

³²ia oqo, ke sa rawa mo ni bokoca na nodra i valavala ca; ia kevaka sa sega, mo ni bokoci au laivi mada mai na nomuni vola ko ni sa vola.

³³A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Ko koya yadua sai valavala ca vei au ka'u na bokoca laivi mai na noqu i vola:

³⁴ia mo lako mada, mo tuberi ira na tamata ki *na vanua* ka'u a vosa kina vei iko: raica, na noqu Agilose ena liutaki iko: ia e na siga ka'u sa talevi *ira* kina, ka'u na sauma kina vei ira na nodra i valavala ca.

³⁵A sa yaviti ira na tamata ko Jiova, e na vuku ni luve ni pulumokau era a cakava, ia ko ya ka cakava ko Eroni.

Na Lako Yani 33

Sa bese ni lako vata kei ira na tamata ko Jiova, 1-3. Era sa tagi ka rere kina na tamata, 4-6. Sa kauta na Vale ni veitavaki ki nai bili ko Mosese, a sa rairai kina vei Mosese ko Jiova, ka veivosaki kaya, 7-16. Sa masuti Jiova ko Mosese me vakaraitaka vua na nonai serau, a sa vakaraitaka ko Jiova na nona vinaka, 17-23.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo ia, mo toki tani eke, ko iko kei ira na tamata ko a kauta cake mai na vanua ko Ijipita, ki na vanua ka'u a bubului kina vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope, ni'u a kaya, Ka'u na solia vei ira na nomu kawa:

²ia ka'u na tala e dua na agilose me liutaki iko; ia ka'u na vakasevi ira tani na kai Kenani, kei ira na Amoraiti, kei ira na Itaiti, kei ira na Perisaiti, kei ira na Aivaiti, kei ira na Jepusaiti:

³io, *mo lako* ki na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni: ni'u na sega ni lako cake e na kemudou maliwa; ni dou sa tamata domoqa: de'u vakarusai kemudou e na gaunisala.

⁴Ia ni ra sa rogoca na tamata nai rogorogo ca oqo, era sa tagi; a sa sega na tamata sa vakiukuukutaki koya e nonai ukuuku.

⁵Ni sa kaya eliu vei Mosese ko Jiova, Mo kaya vei ira na Isireli, Dou sa tamata domoqa: kevaka ka'u na lako vakalekaleka ga ki na kemudou maliwa, ka'u na vakarusai kemudou: o koya oqo, mo dou luvata tani mada vei kemudou na nomudou i ukuuku; me'u kila kina na ka me'u kitaka vei kemudou.

⁶A ra sa luvata tani na nodra i ukuuku na Isireli, *ni ra sa lako* mai na ulu-ni-vanua ko Orepia.

⁷A sa kauta na Vale *tabu* ko Mosese, ka la'ki birika mai nai bili ni tikotiko, me veiyawaki kei nai tikotiko, ka sa vakayacana, Na Valetabu ni Veitavaki. Ia ko ira kecega era sa via qaravi Jiova era sa lako ki nai bili ki na vale ni veitavaki, mai nai bili ni koro.

⁸Ia ni sa lako yani ki na Vale *tabu* ni Veitavaki ko Mosese, era sa qai tu cake na tamata kecega, ka tu yadua e na katuba ni nona vale laca, ka rai yani vei Mosese, ka me curu mada ko koya ki na Vale *tabu*.

⁹A sa yaco, ni sa curuma na Vale *tabu* ko Mosese, sa qai lako sobu na duru o, ka tu mai na katuba ni Vale *tabu*, a rau sa veivosaki kei Mosese *ko Jiova*.

¹⁰A ra sa raica na duru o na tamata kecega ni sa tu mai na katuba ni Vale *tabu*: a ra sa tu cake na tamata kecega ka lotu, na tamata yadua e na katuba ni nona vale laca.

¹¹A sa vosa vei Mosese *ko Jiova* ni rau veirai mata, me vaka na nodrau veivosaki na tamata kei na wekana. A sa lesu ko koya ki nai tikotiko: ia na nona dauveivuke ko Josua, na luve i Nuni, a cauravou, sa sega ni lako tani mai na Vale *tabu*.

¹²A sa kaya vei Jiova ko Mosese, Raica, kemuni sa kaya vei au, Mo kauti ira cake na tamata oqo: ia kemuni sa sega ni vakatakila vei au se ko cei kemuni na talai keirau vata: ia kemuni a kaya ga, Au sa kila na yacamu, ia ka'u sa lomani iko talega.

¹³Au sa qai masuti kemuni mada, kevaka kemuni sa lomani au, mo ni vakatakila mai vei au na nomuni valavala, me'u kilai kemuni, mo ni lomani au kina: mo ni nanuma talega ni ra sa nomuni tamata na matanitu oqo.

¹⁴A sa kaya ko koya, Au na lako dina vata kei iko, ka'u na vakacegui iko.

¹⁵A sa kaya vua ko koya, Kevaka ko ni sa sega ni lako, mo ni kakua ni kauti keimami cake tani eke:

¹⁶ia ka cava na ka ena kilai kina eke ni kemuni sa lomani au kei ira na nomuni tamata? e sega li ni ka ga oqo, ni kemuni sa lako kei keimami? keimami na tawase tani kina, koi au kei ira na nomuni tamata, vei ira na tamata kecega sa tiko e dela i vuravura.

¹⁷A sa kaya vei Mosese *ko Jiova*, Au na cakava talega na ka oqo ko sa vosa kina: ni'u sa lomani iko, ka'u sa kila talega na yacamu.

¹⁸A sa kaya ko koya, Au masuti kemuni, mo ni vakaraitaka vei au na nomuni serau.

¹⁹A sa kaya ko koya, Au na cakava me lako e matamu na noqu vinaka kecega, ia ka'u na kacivaka na yaca i Jiova e matamu; ia ka'u na lomasoli vei ira ka'u via lomasoli kina, ka yalololoma vei ira ka'u via yalololoma kina.

²⁰A sa kaya, E dredre mo raica na mataqu: ni sa sega na tamata me raici au, ka bula.

²¹Sa kaya talega ko Jiova, Raica, sa dua na tikina sa voleka vei au, ia ko na tu e na dela ni uluvatu:

²²ia ena yaco, ni sa lako voli na noqu serau, ka'u na qai kauti iko ki na gusu ni uluvatu, ka tabonaki iko e ligagu ni'u sa lako voli yani kina:

²³ia ka'u na qai kauta tani na ligagu, ko na raica kina na dakuqu: ia na mataqu ena sega ni raici.

Na Lako Yani 34

Sa taya e rua na vatu raraba ko Mosese, ka cabeta na ulu-ni-vanua; a sa lako sobu ko Jiova, ka kacivaka na yacana, 1-9. Sa vakarota na ka tale eso ko Jiova, a sa tiko bogi vasagavulu ko Mosese e na ulu-ni-vanua, 10-28. Sa serau na mata i Mosese, a sa puloutaka, 29-35.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, mo taya e rua na vatu raraba, me vaka na kena eliu: ia ka'u na vola e na vatu raraba na vosa ka tu e na vatu raraba, ko a vorolaka:

²Ia mo vakarau e na mataka, ka cabeta na ulu-ni-vanua ko Saineai e na mataka, ka tu e mataqu maikea e na dela ni ulu-ni-vanua:

³ia me kakua e dua na tamata drau cabe vata kaya, me kakua talega ni raici e dua na tamata e na ulu-ni-vanua taucoko; ia me kakua ni kana voli na sipi se na pulumokau e na mata ni ulu-ni-vanua ko ya.

⁴A sa taya ko koya e rua na vatu raraba me vaka na kena eliu; a sa sou e na mataka ko Mosese, ka cabeta na ulu-ni-vanua ko Saineai, me vaka ka vakarota vua ko Jiova, a sa kauta e ligana e rua na vatu raraba.

⁵A sa lako sobu ko Jiova e na o, ka tu vata kaya maikea, ka kacivaka na yaca i Jiova.

⁶A sa lako tu e matana ko Jiova, ka kacivaka, Ko Jiova, ko Jiova na Kalou, sa yalololoma ka daulomasoli, sa vosovoso vakadede, ka levu na nona yalovinaka kei na dina,

⁷sa dauyalovinaka tiko vei ira na veiudolu, sa sega ni cudruvaka na caka ca kei na talaidredre kei nai valavala ca, ia sa sega ga ni vakadonui ira na cala; sa cudruvaka na nodra caka ca na qase vei ira na luedra, kei na makubudra, ka yacova nai katolu ni tabatamata, kei na kenai kava.

⁸A sa cuva kusarawa ki na qele ko Mosese, ka masu:

⁹Ka kaya, Kemuni na Turaga, kevaka ko sa lomani au, me lako mada kei keimami na noqu Turaga; ni ra sa tamata domoqa ko ira; mo ni kakua talega ni cudruvaka na neimami caka ca, kei na neimami caka cala, ia mo ni taukeni keimami.

¹⁰A sa kaya ko koya, Raica, ka'u sa ia na veiyalayalati; au na kitaka na cakacaka mana e na matadra kecega na nomu tamata, sa sega ni caka e vuravura taucoko me tautauvata, se e na dua na matanitu: ia ko ira na tamata kece ko sa tiko e na kedra maliwa, era na raica na cakacaka i Jiova: ni sa ka vakadomobula ka'u na kitaka vei iko.

¹¹Mo muria na ka ka'u sa vakarota vei iko edaidai: raica, ka'u sa vakasevi ira tani e matamu na Amoraiti, kei ira na kai Kenani, kei ira na Itaiti, kei ira na Perisaiti, kei ira na Aivaiti, kei ira na Jepusaiti.

¹²Mo qarauni iko, de ko ia na veiyalayalati kei ira na lewe ni vanua ko sa lako kina, de sa dua nai cori e na kemudou maliwa:

¹³ia mo dou vakacacana na nodra i cabocabo-ni-soro, ka musumusuka na nodra matakau, ka taya laivi na nodra kalouyalewa ni veikau:

¹⁴ni sa tabu mo dou sorova na kalou tani: ni sa Kalou vuvu ko Jiova, sai koya sa yacana ko Vuvu:

¹⁵de dou ia na veiyalayalati kei ira na lewe ni vanua ko ya, a ra sa la'ki dauyalewa ni ra muri ira na nodra kalou, ka vakacobora nai soro vei ira na nodra kalou, ka sa kacivi iko e dua, ka ko sa qai la'ki kana e na nonai soro;

¹⁶ko qai kauta na nodra goneyalewa me watidra na luvemu, a sa lako tani ko ira na nodra goneyalewa ka dautagane ni ra muri ira na nodra kalou, ka kauti ira na luvemu tagane me la'ki dauyalewa ni ra muri ira na nodra kalou:

¹⁷mo kakua ni cakava vei iko na kalou e na ka sa vakawaicalataki.

¹⁸Mo vakabauta tiko na kana madrai sa sega ni vakaleveni, Sa bogi vitu mo kania kina na madrai sa sega ni vakaleveni, me vaka ka'u a vakarota vei iko, e na kena gauna e na vula ko Epipi: ni ko a lako tani mai Ijipita e na vula ko Epipi.

¹⁹Sa noqu na ulumatua kecega: kei na ulumatua tagane kecega ni nomu manumanu, se pulumokau, se sipi.

²⁰Ia na ulumatua ni asa mo volia e na lami: ia kevaka ko sa sega ni via volia, mo qai musuka na domona. A ulumatua kecega vei ira na luvemu tagane mo volia. Ia me kakua e dua me lako wale mai vei au.

²¹E ono na siga mo cakacaka kina, ia e na kenai kavitu ni siga mo vakacegu: e na vula i teitei kei na vula i tamusuki sila mo vakacegu.

²²Mo ia na soqoni levu ni veiwiki talega, e nai sevu ni witi, kei na soqoni levu ni kumukumuni ni sa cava na yabaki.

²³Ko ira kecega na nomu tagane, me rairai vakatolu e na veiyabaki e na mata i Jiova na Turaga, na Kalou nei Isireli.

²⁴Ni ka'u na vakasevi ira e matamu na veimatanitu, ka vakalevutaka na nomu vanua: ia ena sega e dua na tamata me kocova na nomu vanua, ni ko sa lako cake vakatolu e na veiyabaki me rairai e na mata i Jiova na nomu Kalou.

²⁵Mo kakua ni vakacobora vata kei na madrai sa vakaleveni na dra ni noqu i soro; me kakua talega ni vo nai soro ni kana ni lako-sivia me yacova na mataka.

²⁶Ai matai ni sevu ni nomu vanua mo kauta ki na vale i Jiova na nomu Kalou. Mo kakua ni vakasaqa na luve ni me e na wai-ni-sucu i tinana.

²⁷A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo vola na vosa oqo; ni ka'u sa ia e dua na veiyalayalati kei iko kei ira na Isireli me vaka na vosa oqo.

²⁸A sa tiko maikea kei Jiova ko koya ka siga vasagavulu ka bogi vasagavulu; a sa sega ni kania e dua na kakana, se gunu wai. A sa vola e na vatu raraba ko Jiova na vosa ni veiyalayalati, io na vunau e tini.

²⁹Ia, ni sa siro sobu ko Mosese mai na ulu-ni-vanua ko Saineai, a sa taura ko Mosese na vatu raraba ruarua ni vunau, ni sa siro sobu mai na ulu-ni-vanua ko koya, sa sega ni kila ko Mosese ni sa serau na kuli ni matana ni rau sa veivosaki kaya ko Koya.

³⁰A sa raici Mosese ko Eroni kei ira kecega na Isireli, ka raica, sa serau na kuli ni matana; a ra sa rere ni torovi koya.

³¹A sa kacivi ira ko Mosese; a sa lesu vua ko Eroni kei ira kece na turaga ni soqosoqo; a sa veivosaki kei ira ko Mosese.

³²Sa oti era qai torova ko ira kece na Isireli: a sa vakaroti ira ko koya e na ka kecega ka vosataka vua ko Jiova mai na ulu-ni-vanua ko Saineai.

³³Ia ni sa oti na nona veivosaki kei ira ko Mosese, sa qai puloutaka na matana ko koya.

³⁴Ia ni sa curu ko Mosese ki na mata i Jiova me vosa vua, sa luvata na pulou, ka me curu mada mai ki tautuba. A sa qai curu tale mai ki tautuba ka tukuna vei ira na Isireli na ka sa vakaroti vua.

³⁵A ra sa raica na mata i Mosese na Isireli, ni sa serau na kuli ni mata i Mosese: a sa puloutaka tale na matana ko Mosese, ka yacova na nona curu me vosa vei Koya.

Na Lako Yani 35

A siga tabu, 1-3. A ka sa vakacabori me caka kina vale ni Kalou, 4-19. Era yalovinaka na tamata ni ra cabora, 20-29. Sa kacivi ko Pisalieli kei Aoliapi me matai levu, 30-35.

¹A sa vakasoqona vata nai soqosoqo taucoko ni Isireli ko Mosese, a sa kaya vei ira, Oqo na vosa sa vakarota ko Jiova, mo ni cakava:

²E ono na siga me ia kina na cakacaka, ia na kenai kavitu ni siga ena nomuni siga tabu, a siga tabu ni vakacecegu vei Jiova: ko koya yadua sa kitaka kina na cakacaka ena vakamatei.

³Mo ni kakua ni vakawaqa na buka e na nomuni veivale e na siga ni vakacecegu.

⁴Sa vosa talega ko Moses ki nai soqosoqo taucoko ni Isireli, ka kaya, Oqo na ka sa vakarota ko Jiova, ka vaka,

⁵Mo ni taura maizei kemuni nai solisoli vei Jiova: ko koya sa lomasoli, me kauta ga mai ko koya nai solisoli vei Jiova; a koula, kei na siliva, kei na parasa,

⁶kei na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai, kei na vutika ni me,

⁷kei na kuli ni sipi tagane sa somoti damudamu, kei na kuli ni babale, kei na kau sitimi,

⁸kei na waiwai ni cina, kei nai saluaki ni waiwai mei lumu, kei nai saluaki talega ni kau boi vinaka me vakamai,

⁹kei na vatu onikisa, kei na vatu me vono kina na efoti kei nai taube.

¹⁰Ia ko ira kecega sa lomavuku vei kemuni me lako mai, ka cakava na ka kecega sa vakarota ko Jiova:

¹¹na vale ni Kalou *kei na kenai ubivutika ni me*, kei na kenai ubi *kuli ni sipi tagane*, na kenai qila, kei na kena papa, na kenai kolokolo, na kena duru, kei na kena qara,

¹²na kato, kei na kenai vua, nai cabocabo-ni-bulubulu, kei nai lati me rube,

¹³na tepeli, kei na kenai vua, kei na kenai yaya kecega, kei na madrai dauraici,

¹⁴kei nai tutu-ni-cina, kei na kenai yaya, kei na kena cina, kei na waiwai ni cina,

¹⁵kei nai cabocabo ni ka boi vinaka me vakamai, kei na kenai vua, kei na waiwai mei lumu, kei na kau boi vinaka vakamai, kei nai sogo rube ni katuba era sa curu kina ki na vale ni Kalou,

¹⁶nai cabocabo-ni-soro kama, kei na kena bai parasa sa cicila, na kenai vua, kei na kenai yaya kecega, na taqi kei na kenai tutu,

¹⁷nai sulu ni rara, na kena duru, kei na kedra qara, kei nai sogo ni rara sa vakabai,

¹⁸nai vakadei ni vale ni Kalou, kei nai vakadei ni rara sa vakabai, kei na kedra dali,

¹⁹nai sulu sa caka vakamatai, me qaravi kina e na tikina tabu, nai sulu tabu i Eroni na bete, kei na nodratou i sulu na luvena, me ia kina na cakacaka vakabete.

²⁰A ra sa lako tani e na mata i Mosese nai soqosoqo tauoko ni Isireli.

²¹A ra sa tale mai ko koya yadua sa uqeti koya na lomana, kei koya yadua sa marau kina na lomana, era sa kauta mai nai solisoli vei Jiova me caka kina na cakacaka ni vale ni veitavaki, kei na ka kecega sa yaga kina, kei nai sulu tabu.

²²A ra sa lako mai na tagane kei na yalewa, ko ira kecega sa marau kina na lomadra, *ka* kauta mai na qato, kei na sau ni daliga, kei na mama, kei nai taube, nai yaya koula kecega; io na tamata kecega sa cabora e dua nai solisoli koula vei Jiova.

²³Kei na tamata yadua sa kune vua na ka pelu, *ka* lokaloka, *ka* kulakula, kei na lineni matailalai, kei na *vutika* ni me, kei na kuli ni sipi tagane sa somoti damudamu, kei na kuli ni babale, sa kauta ga mai.

²⁴Ko ira kecega sa cabora e dua nai solisoli siliva kei na parasa sa kauta nai solisoli vei Jiova: kei na tamata yadua sa kune vua na kau sitimi sa yaga e na dua na cakacaka, sa kauta ga mai.

²⁵Kei ira na yalewa kecega sa lomavuku, era sa mulomulo e na ligadra, ka kauta mai na ka era muloca, io na ka pelu, ka lokaloka, na ka kulakula, kei na lineni matailalai.

²⁶Kei ira na yalewa kecega sa uqeti ira na lomadra ni ra vuku, era sa muloca na *vutika* ni me.

²⁷Ia ko ira na turaga, era sa kauta mai na vatu onikisa, kei na vatu me vono kina na efoti kei nai taube;

²⁸kei na ka boi vinaka, kei na waiwai ni cina, kei na waiwai mei lumu, kei nai saluaki talega ni kau boi vinaka me vakamai.

²⁹Era sa kauta mai vei Jiova na Isireli nai solisoli, ka ra sa marau kina, io, ko ira kecega na tagane kei na yalewa sa marautaka na yalodra me ra kauta mai me yaya e na cakacaka kecega, sa vakarota e na gusu i Mosese ko Jiova me caka.

³⁰A sa kaya vei ira na Isireli ko Mosese, Raica, sa cavuta ko Jiova na yaca i Pisalieli na luve i Urei, na luve i Uri, e na mataqali i Juta;

³¹a sa vakasinaiti koya e na Yalo ni Kalou, e na vuku, e na yalomatua, kei na daukila-ka, kei na cakacaka vakamatai kecega;

³²ka me vakavuna nai vakatakarakara ni cakacaka vakavuku eso, me cakacaka e na koula, kei na siliva, kei na parasa,

³³kei na dauta vatu me vono, kei na dauceu kau, me kitaka na cakacaka vakavuku kecega.

³⁴A sa vakatubura e lomana ko koya me viaivakavuvuli, io ko koya kei Aoliapi, na luve i Eiisamaki, e na mataqali i Tani.

³⁵Sa vakasinaiti rau ko koya e na lomavuku, me kitaka na cakacaka kecega ni matai dauceuceu, kei na matai daukila na cakacaka vuku, kei na dau ni culai ukuuku ni sulu, e na wa pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai, kei na dau ni talitali, io na dau ni cakacaka kecega, kei ira era vakavuna na cakacaka vakavuku.

Na Lako Yani 36

Ai valavala ni vale ni Kalou, 2-38.

¹Ia me ra kitaka na cakacaka ko Pisalieli kei Aoliapi, kei na tamata lomavuku kecega sa solia vei ira ko Jiova na lomavuku kei na yalomatua, me kila na cakacaka kecega sa yaga e na cakacaka ni vale tabu, me vaka na ka kecega sa vakarota ko Jiova.

²A sa kacivi Pisalieli kei Aoliapi ko Mosese, kei na tamata lomavuku kecega, sa vakavukuya na lomadra ko Jiova, io ko ira kecega sa uqeti ira na lomadra me lako mai ki na cakacaka me ra kitaka:

³a ra sa taura maivei Mosese nai solisoli kecega era sa kauta mai na Isireli me caka kina na cakacaka me yaga e na vale tabu. A ra sa kauta tiko vei koya nai solisoli era sa marau kina, e na veimataka kecega.

⁴Io ko ira kecega na tamata vuku, era sa kitaka na cakacaka kecega ni vale tabu, era sa lako mai ko ira na tamata yadua mai na cakacaka era sa oga kina;

⁵a ra sa vosa vei Mosese, ka kaya, Era sa kauta mai ko ira na tamata na ka sa rauta na cakacaka sa vakarota ko Jiova me caka, ka sa vo vakalevu.

⁶A sa vakarota ko Mosese, ka sa kacivaki voli e nai tikotiko, ka vaka, Me kakua na tagane se na yalewa me cakava tale e dua na cakacaka me soli ki na vale tabu. A ra sa vakadaroi na tamata me kakua ni kauta tiko mai.

⁷Ni sa rauta na cakacaka kece na ka sa kau mai, ka sa vo tu yani.

⁸Ia na tamata lomavuku kecega vei ira era sa kitaka na cakacaka ni vale ni Kalou, era sa cakava e tini nai sulu e na lineni ni wa muloci matailalai, kei na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula; sa cakava kina ko koya eso na jerupi, na cakacaka talei.

⁹A kena balavu nai sulu yadua sa ruasagavulu ka walu na kiupiti, kei na kena raraba nai sulu yadua e va na kiupiti: sa tauvata na kedrai vakarau nai sulu kecega.

¹⁰A sa tutuya vata ko koya e lima nai sulu: ka sa tutuya vata nai sulu e lima ka vo.

¹¹A sa cakava eso nai vakamatavili e na ka pelu e na bati ni sulu e dua, mai na bele ni ka sa cula: sa cakava vakakina e na bati ni sulu e saukana, e nai karua sa tutui vata.

¹²Sa cakava e limasagavulu nai vakamatavili e nai sulu e dua, ka limasagavulu nai vakamatavili e na bati ni sulu sa cula vata kaya na kenai karua: sa veitauri nai vakamatavili.

¹³A sa cakava e limasagavulu nai qila koula, a sa veiqilaititaka vata nai sulu e dua ki na dua e nai qila: a sa dua kina na vale ni Kalou.

¹⁴A sa cakava ko koya nai ubi ni vale ni Kalou, e na *vutika* ni me: sa cakava ko koya e tinikadua nai sulu.

¹⁵A kena balavu nai sulu e dua sa tolusagavulu na kiupiti, kei na kena raraba nai sulu e dua sa va na kiupiti: sa tautauvata na kedrai vakarau nai sulu e tinikadua.

¹⁶A sa cula e lima nai sulu me dua, ka ono nai sulu me dua.

¹⁷A sa cakava e limasagavulu nai vakamatavili e na bele ni sulu, e saukana e na ka sa cula, ka limasagavulu nai vakamatavili e na bele ni sulu e nai karua ni ka sa cula.

¹⁸A sa cakava e limasagavulu nai qila parasa, me veiqilaititaka vata na vale tabu, me dua ga.

¹⁹A sa cakava ko koya e dua nai ubi ni vale tabu e na kuli ni sipi tagane sa somoti damudamu; kei na dua nai ubi e cake e na kuli ni babale.

²⁰A sa cakava ko koya na kena papa ni vale ni Kalou e na kau sitimi, ka me duri tu.

²¹A kena balavu na papa yadua e tini na kiupiti, kei na kena raraba na papa yadua e dua na kiupiti ka afa kiupiti.

²²Ki na papa e dua sa rua na kena basoga, sa veitaravi: sa vakarautaka vakakina ko koya na papa kecega ni vale ni Kalou.

²³A sa vakarautaka na papa ni vale ni Kalou; e ruasagavulu na papa ki na yasa sa donuya na ceva:

²⁴a sa cakava e vasagavulu na qara siliva e ruku ni papa e ruasagavulu; e rua na qara e ruku ni papa e dua, me rau dara kina na kena basoga ruarua; ka rua na qara e ruku ni papa e dua, me rau dara kina na kena basoga ruarua.

²⁵Ia ki nai karua ni yasa ni vale ni Kalou, ko ya sa donuya na tokalau, sa cakava e ruasagavulu na papa;

²⁶kei na kedra qara siliva e vasagavulu; e rua na qara e ruku ni papa e dua, ka rua na qara e ruku ni papa e dua.

²⁷Ia ki na kubu ni vale ni Kalou sa donuya na ra, sa cakava e ono na papa.

²⁸Ka rua na papa sa cakava ko koya ki na tutu ni vale ni Kalou e na yasana ruarua.

²⁹Ia erau sa vauci vata era, ka vauci vata e cake, ki na mama e dua: sa cakava vakakina ko koya vei rau ruarua mai na tutuna ruarua.

³⁰A sa walu na papa, a sa tinikaono na qara na kedra veiqara siliva, e rua na qara e ruku ni papa yadua.

³¹A sa cakava ko koya eso nai kolokolo e na kau sitimi: e lima ki na veipapa e na dua na yasa ni vale ni Kalou;

³²ka lima nai kolokolo ki na veipapa e nai karua ni yasa ni vale ni Kalou, ka lima nai kolokolo ki na veipapa ni vale ni Kalou, ki na kubu sa donuya na ra.

³³A sa cakava nai kolokolo eloma, me darabasika na gau ni veipapa, mai na kubu e dua ki na kubu kadua.

³⁴A sa botana na veipapa e ka koula, a sa cakava e na koula na kedra veimama mei daradara ni veikolokolo, a sa botana na veikolokolo e na koula.

³⁵A sa cakava ko koya nai lati e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni ni wa muloci matailalai: sa cakava kina eso na jerupi, me vaka na cakacaka ni matai vuku:

³⁶a sa cakava kina e va na duru sitimi, ka botana e na koula: sa koula ga na kedratou i ruberube; a sa vakawaicalataka na siliva me mai va na kedra qara.

³⁷A sa cakava ko koya e dua nai sogo ni Vale *tabu*, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni ni wa muloci matailalai, sa cakava na matai ni dautalitali sulu;

³⁸kei na kena duru e lima, kei na kedratou i ruberube: a sa botana na kedra domodomo kei na kedrai vau e na koula; a sa parasa ga na kedra qara e lima.

Na Lako Yani 37

Ai valavala ni kato, 1-5, kei nai cabocabo-ni-bulubulu, 6-9. Na tepeli kei na kenai yaya, 10-16. Ai tutu-ni-cina kei na kenai yaya, 17-24. Ai cabocabo ni ka boi vinaka me vakamai, kei na waiwai tabu, 25-29.

¹A sa cakava na kato e na kau sitimi ko Pisalieli: e rua na kiupiti ka afa kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti ka afa kiupiti na kena raraba, ka dua na kiupiti ka afa kiupiti na kena cecere:

²a sa botana ko koya e na koula dina eloma, e taudaku talega, a sa cakava kina e dua na batina koula me volita.

³A sa vakawaicalataka na koula ka cakava kina e va na kena mama, ki na tutuna vava; ia e rua na mama e na yasana e dua, ka rua na mama e na yasana kadua.

⁴A sa cakava eso nai vua e na kau sitimi, ka botana e na koula.

⁵A sa daramaka ko koya nai vua ki na mama e na yasa ni kato ruarua, me colati kina na kato.

⁶A sa cakava ko koya e dua nai cabocabo-ni-bulubulu e na koula dina: e rua na kiupiti ka afa kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti ka afa kiupiti na kena raraba.

⁷A sa cakava ko koya e rua na jerupi koula sa lautuki, *me tu e na kubu ruarua ni cabocabo-ni-bulubulu;*

⁸e dua na jerupi e na kubu e dua, ka dua na jerupi e na kubu kadua: ia na uma taucoko me caka kina nai cabocabo-ni-bulubulu kei na jerupi ruarua, e na muana ruarua.

⁹A rau sa vakatetaba ki cake na jerupi, ka ubia na cabocabo-ni-bulubulu e na tabadrau, a sa veiqraravi tu na matadrau; sa qarava talega na cabocabo-ni-bulubulu na matadrau na jerupi.

¹⁰A sa cakava ko koya na tepeli e na kau sitimi: e rua na kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti na kena raraba, ka dua na kiupiti ka afa kiupiti na kena cecere:

¹¹a sa botana e na koula dina, a sa cakava kina e dua na batina koula e cake me volita.

¹²Sa cakava talega nai botani, e dua na raba ni liga *na kena raraba* me volita; a sa cakava e dua na batina koula ki nai botani me volita.

¹³A sa vakawaicalataka na koula me caka kina e va na kena mama, ka vakota na mama ki na tutuna vava sa tu e na yavana vava.

¹⁴Era sa donuya nai botani na mama, mei daradara ni vua, me colati kina na tepeli.

¹⁵A sa cakava ko koya nai vua e na kau sitimi, ka botana e na koula, me colati kina na tepeli.

¹⁶A sa cakava nai yaya sa tu e dela ni tepeli, a kena dari, kei na kenai taki, kei na kena sedre, kei na kena bilo, me livilivi kina, e na koula dina.

¹⁷A sa cakava ko koya nai tutu-ni-cina e na koula dina sa lautuki: na tolona, kei na tabana, na kena bilo lalai, na kenai ukuuku mokimokiti, kei na kena se-ni-kau, sa caka vakakina:

¹⁸ka sa ono na tabana sa tete mai na yasana ruarua; e tolu na taba ni tutu-ni-cina sa tete mai na yasana e dua, ka tolu na taba ni tutu-ni-cina mai na yasana kadua:

¹⁹e tolu na bilo sa vaka na se ni amodi, e dua nai ukuuku mokimokiti, ka dua na se-ni-kau, e na tabana e dua; ka tolu na bilo sa vaka na se ni amodi, e dua nai ukuuku mokimokiti, ka dua na se-ni-kau, e na tabana kadua: sa vakakina e na tabana onoono sa tete mai nai tutu-ni-cina.

²⁰Ia e nai tutu-ni-cina sa va na bilo sa vaka na se ni amodi, na kenai ukuuku mokimokiti, kei na kena se-ni-kau:

²¹ia sa dua nai ukuuku mokimokiti e ruku ni tabana e rua, ka dua nai ukuuku mokimokiti e ruku ni tabana e rua, ka dua nai ukuuku mokimokiti e ruku ni tabana e rua, me rauta na tabana onoono sa tete maikina.

²²Sa tauvata ga na kedrai ukuuku mokimokiti kei na tabadra: o koya taucoko sa dua bauga na uma koula dina sa lautuki.

²³A sa cakava ko koya na kena cina e vitu, kei na kenai koti-ni-cina, kei na kena dari ni de-ni-cina, e na koula dina.

²⁴Sa cakava e na dua na taledi koula dina, kei na kenai yaya kecega.

²⁵A sa cakava ko koya nai cabocabo ni ka boi vinaka me vakamai e na kau sitimi: e dua na kiupiti na kena balavu, ka dua na kiupiti na kena raraba; sa takiveilevu e na yasana vava, a sa rua na kiupiti na kena cecere; me dua ga na kena kau kei na tutuna sa balavu cake.

²⁶A sa botana ko koya e na koula dina, a delana, kei na veiyasana sa volita, kei na tutuna sa balavu cake: a sa cakava kina e dua na batina koula me volita.

²⁷A sa cakava kina na mama e rua e ruku ni batina, e na tutuna ruarua, e na yasana ruarua, ka me daramaki kina nai vua me colati kina.

²⁸A sa cakava nai vua e na kau sitimi, ka botana e na koula.

²⁹A sa cakava ko koya na waiwai tabu mei lumu, kei na ka boi vinaka sara me vakamai e na kau boi vinaka, me vaka sa daucakai saluaki na kena matai.

Na Lako Yani 38

Ai cabocabo-ni-soro kama, 1-7. Na taqi, 8. A rara, 9-20. Ai wiliwili ni ka era cabora na tamata, 21-31.

¹A sa cakava ko koya nai cabocabo ni soro kama e na kau sitimi: e lima na kiupiti na kena balavu, ka lima na kiupiti na kena raraba; sa takiveilevu na veiyasana vava; ka tolu na kiupiti na kena cecere.

²A sa cakava na tutuna sa balavu cake e na tutuna vava; sa dua ga na kena kau kei na tutuna sa balavu cake: a sa botana e na parasa.

³A sa cakava nai yaya kecega ni cabocabo-ni-soro, na sedre, kei nai sivi me kau tani kina na dravusa, kei na peseni, *kei* nai qila ni lewe ni manumanu, kei na dari ni de-ni-bukawaqa: sa cakava na kenai yaya kecega e na parasa.

⁴A sa cakava ki nai cabocabo-ni-soro e dua na bai parasa sa cicila, *me tu* e ruku ni botani, me yaco ki na kena veimama.

⁵A sa vakawaicalataka na uma ka cakava kina e va na mama ki na tutuna vava ni bai parasa sa cicila, mei daradara ni veivua.

⁶A sa cakava nai vua e na kau sitimi, ka botana e na parasa.

⁷A sa daramaka ko koya nai vua ki na veimama e na yasa ni cabocabo-ni-soro, me colati kina; sa cakava ko koya e na papa me vakalomalomana.

⁸A sa cakava ko koya na taqi parasa, a kenai tutu talega e na parasa, io e na nodra i iloilo parasa na yalewa veivuke era soqoni vata e na katuba ni vale ni veitavaki.

⁹A sa cakava ko koya na rara sa vakabai: ki na yasana sa donuya na ceva sa so nai sulu me bai ni rara, me lineni ni wa muloci matailalai, e dua na drau na kiupiti:

¹⁰a kedra duru e ruasagavulu, kei na kedra qara parasa e ruasagavulu; ai ruberube e na duru, kei na kedrai vau, sa siliva.

¹¹Ia e na yasana ki na tokalau e dua na drau na kiupiti, na kedra duru sa ruasagavulu, kei na kedra qara parasa e ruasagavulu; ai ruberube e na duru, kei na kedrai vau, sa siliva.

¹²Ia ki na kubu sa donuya na ra sa so nai sulu e limasagavulu na kiupiti, na kedra duru sa tini, ka tini na kedra qara; ai ruberube e na duru kei na kedrai vau, sa siliva.

¹³Ia ki na yasana vaka ki na tu-i-cake sa limasagavulu na kiupiti.

¹⁴Ai sulu ki na dua na yasa *ni katuba* sa tinikalima na kiupiti; na kedratou duru sa tolu, kei na kedratou qara sa tolu.

¹⁵Ia nai sulu ki na yasana kadua ni katuba ni rara sa vakabai, vaka ka vaka, sa tinikalima na kiupiti; e tolu na kedratou duru, ka tolu na kedratou qara.

¹⁶Ai sulu kecega sa volita na rara sa vakabai, sa lineni ni wa muloci matailalai.

¹⁷Ia na qara ni duru sa parasa: ai ruberube e na duru kei na kedrai vau sa siliva: a sa siliva nai botani ni kedra domodomo: a sa vakaivau siliva na duru kecega ni rara sa vakabai.

¹⁸Ia nai sogo ni rara sa vakabai sa cakava na dau ni culacula, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni ni wa muloci matailalai: a sa ruasagavulu na kiupiti na kena balavu, kei na kena cecere ko ya na kena raraba e lima na kiupiti, me tauvata kei nai sulu ni rara sa vakabai.

¹⁹A sa va na kedratou duru, kei na kedratou qara parasa e va; sa siliva na kedrai ruberube, a sa siliva nai botani ni kedra domodomo kei na kedrai vau.

²⁰Ia nai vakadei kecega ni vale ni Kalou, kei na rara e vakabai sa volita sa parasa.

²¹Oqo nai wiliwili ni yaya ni vale ni Kalou, ko ya na vale ni Kalou sa tu kina na vunau, ni sa wili, me vaka nai vakaro i Moses, ni ra sa ia na cakacaka na Livai, ka sa lewai ira ko Icama, na luve i Eroni na bete.

²²Ia ko Pisalieli na luve i Urei, na luve i Uri, e na mataqali i Juta, sa cakava na ka kecega sa vakarota ko Jiova vei Moses.

²³A sa cakacakavata kaya ko Aoliapi, na luve i Eiisamaki, e na mataqali i Tani, na matai dauceuceu, kei na matai daucakacaka vakavuku, ka sa dauculai sulu e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni matailalai.

²⁴Na koula kecega sa caka kina na cakacaka e na ka kecega sa caka e na vale tabu, io na koula sa cabori, sa ruasagavulu ka ciwa na taledi, ka vitu na drau ka tolusagavulu na sikeli, me vaka na sikeli ni vale tabu.

²⁵Ia na nodra siliva era sa wili vei ira nai soqosoqo, sa dua na drau na taledi, ka dua na udolu ka vitu na drau ka vitusagavulu ka lima na sikeli, me vaka na sikeli ni vale tabu:

²⁶sa dua na peka maivei ira na tamata yadua, oqo sa dua na wase ni sikeli ni sa wase rua, me vaka na sikeli ni vale tabu, maivei ira kecega era sa la'ki wili, ka sa ruasagavulu na nodra yabaki kei ira sa sivia na ruasagavulu, vei ira na lewe ono na drau ka tolu na udolu ka lima na drau ka limasagavulu.

²⁷Ia na taledi siliva e dua na drau sa vakawaicalataki me caka kina na qara ni vale tabu, kei na qara ni lati; na taledi e dua na drau, me rauta na qara e dua na drau; sa dua na taledi ki na qara e dua.

²⁸Ia na sikeli siliva e dua na udolu ka vitu na drau ka vitusagavulu ka lima, sa cakava kina ko koya nai ruberube e na duru, ka botana na kedra domodomo, ka cakava na kedrai vau.

²⁹Ia na parasa sa cabori sa vitusagavulu na taledi, ka rua na udolu ka va na drau na sikeli.

³⁰A sa cakava kina ko koya na veiqara ki na katuba ni vale ni veitavaki, kei nai cabocabo-ni-soro parasa, kei na kena bai parasa sa cicila, kei nai yaya kecega ni cabocabo-ni-soro;

³¹kei na veiqara ni rara e vakabai sa volita, kei na veiqara ni katuba ni rara sa vakabai, kei nai vakadei kecega ni vale ni Kalou, kei nai vakadei kecega ni rara e vakabai sa volita.

Na Lako Yani 39

Ai valavala ni nodratou i sulu ko Eroni kei na Iuvena.

¹Ia na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, era sa cakava kina nai sulu sa caka vakamatai, me ra cakacaka kina e na tikina tabu, era cakava talega nai sulu tabu nei Eroni; me vaka sa vakarota vei Mosese ko Jiova.

²A sa cakava ko koya na efoti e na koula, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni ni wa muloci matailalai.

³A ra sa tukilaka na koula me mamare, ka tavatava me wa, me tali vata kaya na ka pelu, kei na ka lokaloka, kei na ka kulakula, kei na lineni matailalai, e na cakacaka ni matai vuku.

⁴Era sa cakava na kena wa bale, me vauci vata kina: sa vauci vata e na tutuna ruarua.

⁵Ia nai vau talei ni efoti, sa tiko kina, sa caka vakakina, me vaka na kenai valavala; e na koula, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni ni wa muloci matailalai; me vaka sa vakarota vei Mosese ko Jiova.

⁶A ra sa cakava na vatu onikisa me vono e nai vakadei koula, sa ceu, me vaka sa ceu na mama, *sa ceuti kina* na yacadra na Isireli.

⁷A sa vakadeitaka ko koya ki na wa bale ni efoti, me vatu me ra nanumi kina na Isireli; me vaka sa vakarota vei Mosese ko Jiova.

⁸A sa cakava ko koya nai taube e na cakacaka ni matai vuku, me vaka nai valavala ni efoti; e na koula, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, kei na lineni ni wa muloci matailalai.

⁹Sa takiveilevu e na yasana vava; era sa cakava nai taube me lobi rua: sa dua na afa kiupiti na kena balavu, ka dua na afa kiupiti na kena raraba, ni sa lobi rua.

¹⁰A ra sa vonota kina e na vatu ka va na kena yatu: nai matai ni yatu na saritiusi, na topasa, kei na kapuquli:

¹¹ia nai karua ni yatu, na emeralita, na safaia, kei na taiamodi:

¹²ia nai katolu ni yatu, na laikure, na aketi, kei na amecisita:

¹³ia nai kava ni yatu, na perili, na onikisa, kei na jasipa; sa vono e nai vakadei koula e na qara era sa vono kina.

¹⁴Ia sa ceuti e na vatu me veitaravi vaka na yacadra na Isireli, e tinikarua, ka sa ceuti *vaka* na ceuceu ni mama na yacadra yadua, na mataqali e tinikarua.

¹⁵A ra sa cakava na sinucodo ni taube sa tobe me vaka na wa, e na koula dina.

¹⁶A ra sa cakava e rua na qara koula, ka rua na mama koula; a ra sa vauca na mama ruarua ki na tutu ni taube ruarua.

¹⁷Era sa qai daramaka na sinucodo koula e rua sa tobe, ki na mama ruarua sa vauca ki na tutu ni taube ruarua.

¹⁸Ia na muana ruarua ni sinucodo ruarua sa tobe era sa bukia ki na qara ruarua, ka vauca ki na mata ni wa bale ni efoti.

¹⁹A ra sa cakava e rua na mama koula, ka bukia ki na mua ni taube ruarua, e na tutuna, e na yasana ki loma ni efoti.

²⁰A ra sa cakava e rua *tale* na mama koula, ka vauca ki na kena wa bale ruarua ni efoti e rukuna, vaka ki na matana, me donuya na tikina sa vauci kina, me toka e cake, ka toka era nai vau talei ni efoti.

²¹A ra sa vauca na mama ni taube ki na mama ni efoti e na wa pelu, me toka e cake, ka toka era nai vau talei ni efoti, ka me kakua ni tasere nai taube mai na efoti; me vaka ka vakarota vei Moses ko Jiova.

²²A sa cakava ko koya nai curucuru balavu ni efoti sa tali, e na wa pelu.

²³Ia sa dua na qara, e na loma ni sulu, me vaka na qara, ni sulu ni valu; ka sa cula e dua na bati ni qara, me kakua ni kadresu.

²⁴A ra sa cakava e na bele ni curucuru balavu eso na pomekaraneti, e na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, sa muloci.

²⁵A ra sa cakava eso na lali koula dina, ka vauca na lali e na maliwa ni pomekaraneti e na bele ni curucuru balavu, me volita e na maliwa ni pomekaraneti;

²⁶e dua na lali ka dua na pomekaraneti, e dua na lali ka dua na pomekaraneti, me volita na bele ni curucuru balavu, me ia kina na cakacaka ni lotu; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²⁷A ra sa cakava nai curucuru balavu e na lineni matailalai sa tali, me nei Eroni kei iratou na luvena;

²⁸kei nai sala e na lineni matailalai, kei nai sala vinaka e na lineni matailalai, kei na tarausese lekaleka lineni ni wa muloci matailalai,

²⁹kei nai vau ni tolodra e na lineni ni wa muloci matailalai, kei na ka pelu, ka lokaloka, ka kulakula, sa cakava na dau ni culacula; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³⁰A ra sa cakava ki nai sala tabu na tiki ni koula dina sa raraba ka mamare, a ra sa volavola kina *me vaka* na ceuceu ni mama, SA TABU ME NEI JIOVA.

³¹A ra sa bukia kina e dua na wa pelu, me vauca kina ki nai sala ki cake; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³²A sa caka oti vakaoqo na cakacaka kecega ni vale ni Kalou na vale ni veitavaki: a ra sa cakava na Isireli me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova, io era sa cakava vakakina.

³³A ra sa kauta mai vei Mosese na vale ni Kalou, kei na kenai ubi, kei na kenai yaya kecega, na kenai qila, na kena papa, na kenai kolokolo, kei na kena duru, kei na kena qara,

³⁴kei nai ubi kuli ni sipi tagane sa somoti damudamu, kei nai ubi kuli ni babale, kei nai lati me rube,

³⁵na kato ni vunau, kei na kenai vua, kei nai cabocabo-ni-bulubulu,

³⁶kei na tepeli, *kei* na kenai yaya kecega, kei na madrai dauraici,

³⁷kei nai tutu-ni-cina *koula* dina, *kei* na kena cina, na cina me vakarautaki tiko, kei na kenai yaya kecega, kei na waiwai ni cina,

³⁸kei nai cabocabo-ni-soro *koula*, kei na waiwai mei lumu, kei na kau boi vinaka me vakamai, kei nai sogo ni Vale *tabu*,

³⁹kei nai cabocabo-ni-soro parasa, kei na kena bai parasa sa cicila, na kenai vua, kei na kenai yaya kecega, na taqi, kei na kenai tutu,

⁴⁰nai sulu ni rara sa vakabai, na kena duru, kei na kena qara, kei nai sogo ni katuba ni rara sa vakabai, na kena dali, kei na kenai vakadei, kei nai yaya kecega me caka kina na cakacaka ni vale ni Kalou na vale ni veitavaki,

⁴¹nai sulu sa caka vakamatai me caka kina na lotu e na tikina tabu, kei nai sulu tabu nei Eroni na bete, kei na nodratou i sulu na luvena, me ia kina na cakacaka vakabete.

⁴²Me vaka na ka kecega ka vakarota vei Mosese ko Jiova, era sa cakava vakakina na cakacaka kecega ko ira na Isireli.

⁴³A sa dikeva na cakacaka kecega ko Mosese, ka raica, era sa cakava oti me vaka ka vakarota ko Jiova, io era sa cakava vakakina: a sa vosavakalougatataki ira ko Mosese.

Na Lako Yani 40

Sa vakaduri na vale ni Kalou, 1-8, ka sa lumuti, 9-11. Sa buli ko Eroni kei iratou na luvena, 12-15. Sa cakava vakadodonu na ka kecega ko Mosese, 16-33. Sa qai ubia na Vale tabu na o, 34-38.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²E nai matai ni siga e nai matai ni vula mo vakaduria na vale ni Kalou na vale ni veitavaki.

³Ia mo kauta kina na kato ni vunau, ka tabonaka na kato e nai lati.

⁴Mo kauta talega na tepeli, ka vakatura vakavinaka na ka sa lesi me tu e delana; mo kauta talega nai tutu-ni-cina, ka tutuvaka na kena cina.

⁵Ia mo tokara nai cabocabo *koula* ni ka boi vinaka me vakamai e na mata ni kato ni vunau, ka rubeca nai sogo ni katuba ni vale ni Kalou.

⁶Ia mo vakatura nai cabocabo-ni-soro kama e na mata ni katuba ni vale ni Kalou na vale ni veitavaki.

⁷Ia mo vakatura na taqi e na maliwa ni vale ni veitavaki kei nai cabocabo-ni-soro, ka sova kina na wai.

⁸Ia mo viria na bai ni rara me volita, ka rubeca nai sogo ni katuba ni rara sa vakabai.

⁹Ia mo qai kauta na waiwai mei lumu, ka lumuta na vale ni Kalou, kei na ka kecega sa tu kina, ka vakatabuya, kei na kenai yaya kecega: ia ena qai tabu tikoga.

¹⁰Mo lumuta talega nai cabocabo-ni-soro kama, kei na kenai yaya kecega, ka vakatabuya nai cabocabo-ni-soro: ia ena qai tabu sara nai cabocabo-ni-soro.

¹¹Ia mo lumuta na taqi kei na kenai tutu, ka vakatabuya.

¹²Ia mo kauti Eroni kei iratou na luvena ki na katuba ni vale ni veitavaki, ka vakasilimi iratou e na wai.

¹³Mo qai vakaisulutaki Eroni e nai sulu tabu, ka lumuti koya, ka buli koya, me bete vei au ko koya.

¹⁴Mo qai kauti iratou na luvena, ka vakaisulutaka e nai curucuru balavu:

¹⁵ia mo lumuti iratou, me vaka ko a lumuta na tamadratou, me ratou bete vei au: ia na nodra lumuti sa kenai vakadinadina ni ra na bete tawa mudu kina e na nodra veitabatamata.

¹⁶A sa cakava ko Mosese: io me vaka na ka kecega sa vakarota vua ko Jiova, sa cakacaka vakakina ko koya.

¹⁷A sa yaco e nai matai ni vula e na kenai karua ni yabaki, e nai matai *ni siga* ni vula, sa vakaduri cake na vale ni Kalou.

¹⁸A sa vakaduria na vale ni Kalou ko Mosese, ka vakataudeitaka e na kena qara, ka vakaduria na kena papa, ka daramaka na kenai kolokolo, ka vakaduria na kena duru.

¹⁹A sa tevuka yani nai ubi me ubia na vale ni Kalou, ka tevuka talega nai ubi e delana e cake; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²⁰A sa taura ko koya na vunau, ka virinoca ki na kato, ka vauca nai vua ki na kato, ka vakataqara nai cabocabo-ni-bulubulu me tu e dela ni kato:

²¹a sa kauta na kato ki loma ni vale ni Kalou, ka rubeca nai lati me rube, ka tabonaka na kato ni vunau; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²²A sa kauta ko koya na tepeli ki na vale ni veitavaki, ki na yasa ni vale ni Kalou sa donuya na tokalau, e taudaku ni lati.

²³A sa vakatura vinaka na madrai e delana e na mata i Jiova; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²⁴A sa kauta ko koya nai tutu-ni-cina ki loma ni vale ni veitavaki, me donuya na tepeli, ki na yasa ni vale ni Kalou sa donuya na ceva.

²⁵A sa tutuvaka na cina e na mata i Jiova; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²⁶A sa kauta ko koya nai cabocabo-ni-soro koula ki loma ni vale ni veitavaki e na mata ni lati:

²⁷a sa vakama e delana na kau boi vinaka; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²⁸A sa rubeca ko koya nai sogo ni katuba ni vale ni Kalou.

²⁹A sa vakatura nai cabocabo-ni-soro kama me voleka ki na katuba ni vale ni Kalou na vale ni veitavaki, ka cabora e delana nai soro kama kei nai madrali laukana; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³⁰A sa viritura ko koya na taqi me tu e na maliwa ni vale ni veitavaki kei nai cabocabo-ni-soro, ka sova kina na wai, me vuivui kina.

³¹Ia ko Mosese, kei Eroni, kei iratou na luvena, eratou a dauvuluvulu kina ka vuya kina na yavadratou:

³²ni ratou sa curuma na vale ni veitavaki, se torova nai cabocabo-ni-soro, eratou sa qai vuluvulu ka vui; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³³A sa vakaduria ko koya na bai ni rara me volita na vale ni Kalou kei nai cabocabo-ni-soro, ka rubeca nai sogo ni katuba ni rara sa vakabai. A sa vakaotia na cakacaka ko Mosese.

³⁴Sa qai ubia na vale ni veitavaki na o, a sa vakasinaita na vale ni Kalou na serau i Jiova.

³⁵A sa sega ni curuma rawa na vale ni veitavaki, ko Mosese e na vuku ni sa tiko e delana na o, a sa vakasinaita na vale ni Kalou na serau i Jiova.

³⁶Ia ni sa kau cake na o mai dela ni vale ni Kalou, era sa qai cavu tu me lako yani ko ira na Isireli:

³⁷ia kevaka sa sega ni kau cake na o, era sa sega ni lako yani, ka yacova na siga sa kau cake kina.

³⁸Ni sa tiko na o i Jiova e na dela ni vale ni Kalou e na siga, ka sa tiko kina na bukawaqa e na bogi, e na matadra kecega na Isireli, e na nodra i lakolako kecega.

Na Vunau Ni Soro

Na Vunau Ni Soro 1

Sa vakavulici Mosese ko Jiova e nai valavala ni soro kama, ni sa dua na pulumokau, 1-9; se sipi, 10-13; se manumanu vuka, 14-17.

- ¹A sa kacivi Mosese ko Jiova, ka vosa vua mai na vale ni veitavaki, ka kaya,
- ²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Kevaka e dua vei kemudou sa vakacobora nai madrali vei Jiova, dou vakacobora na manumanu me nomudou i madrali, na pulumokau, se sipi, se me.
- ³Kevaka sa nonai madrali na pulumokau mei soro kama, me vakacobora ko koya na ka tagane sa sega na kena ca: me vakacobora mai na katuba ni vale ni veitavaki, me vinakati kina, e na mata i Jiova.
- ⁴Ia me tabaka ko koya na ulu ni soro kama e na ligana; ena qai ka me vinakati kina ko koya, ka me nonai bulubulu.
- ⁵Ia me vakamatei na pulumokau e na mata i Jiova: ia ko ira na bete, na luve i Eroni, me ra kauta na dra, ka volita nai cabocabo-ni-soro, sa tu mai na katuba ni vale ni veitavaki ka kureitaka kina na dra.
- ⁶Ia me qai lauvoci nai soro kama, ka tava me vaka na kenai tavatava.
- ⁷Ia ko ira na luve i Eroni na bete me ra virikotora na bukawaqa e na dela ni cabocabo-ni-soro, ka tuva vakavinaka na buka e dela ni bukawaqa:
- ⁸ia ko ira na bete, na luve i Eroni, me ra tuva vakavinaka na kenai tavatava, na uluna, kei na kena uro, e na dela ni buka sa toka e na dela ni bukawaqa, e na dela ni cabocabo-ni-soro:
- ⁹ia na kena gacagaca, kei na yavana, me vuya e na wai; me qai vakama kecega na bete e na dela ni cabocabo-ni-soro, mei soro kama, sa vakabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova.
- ¹⁰Ia kevaka sa nonai madrali na sipi se na me, mei soro kama, me na vakacobora ko koya na ka tagane sa sega na kena ca.

¹¹Ia me vakamatei e na yasa ni cabocabo-ni-soro sa donuya na tokalau, e na mata i Jiova: ia ko ira na bete, na luve i Eroni, me ra volita nai cabocabo-ni-soro, ka kureitaka kina na kena dra.

¹²Me tava talega me vaka na kenai tavatava, io na uluna kei na kena uro: me qai tuva vakavinaka na bete e na dela ni buka sa toka e dela ni bukawaqa, e na dela ni cabocabo-ni-soro.

¹³Ia na gacagaca kei na yavana, me vuya e na wai: me qai kauta kecega na bete, ka vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro: oqo nai soro kama, sa vakacabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova.

¹⁴Ia kevaka sa nonai madrali na manumanu vuka mei soro kama vei Jiova, me qai cabora ko koya na soqe, se na luve ni ruve, me nonai madrali.

¹⁵Ia me kauta na bete ki nai cabocabo-ni-soro, ka kinita laivi na uluna, ka vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro; ia me loba yani na kena dra ki na yasa ni cabocabo-ni-soro:

¹⁶me qai tunaka ka vutia, ka biuta ki na yasa ni cabocabo-ni-soro sa donuya na tu-i-cake, e na tikina sa biu kina na dravusa:

¹⁷ka me tava na tabana, *ia* me kakua ni tawasea laivi, me qai vakama na bete e na dela ni cabocabo-ni-soro, e na dela ni buka sa toka e dela ni bukawaqa: oqo nai soro kama, sa vakacabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova.

Na Vunau Ni Soro 2

Ai madrali madrai droka, 1-3; na madrai sa vavi, 4; na madrai sa tavu, 5-10; na oni kei na leveni, 11,12; na masima, 13; kei nai sevu ni vanua, 14-16.

¹Ia ni sa vakacobora e dua na tamata nai madrali laukana vei Jiova, me madrai droka vinaka na nonai madrali; ia me livia kina ko koya na waiwai; ka viritaka kina na drega me vakamai:

²me qai kauta vei ira na bete na luve i Eroni: me taura maikina na madrai droka vinaka sa yakuta rawa e ligana, ka dua na kena waiwai, kei na kena drega kecega me vakamai; ia me vakama eso e na dela ni cabocabo-ni-soro na

bete mei vakananumi, na ka sa vakacabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova:

³ia na kena vo ni madrali laukana, ena kei Eroni kei iratou na luvena: *oqo* na ka tabu sara e na ka sa vakacabori e na bukawaqa vei Jiova.

⁴Ia ni ko sa vakacobora nai madrali laukana sa vavi e na lovo, *me* so na keki sa caka e na madrai droka vinaka sa sega ni vakalevenitaki, sa veiwaki vata kei na waiwai, se me keki mamare sara sa sega ni vakalevenitaki, sa boro e na waiwai.

⁵Ia kevaka sa nomu i madrali nai madrali laukana *sa tavu* e na dari kaukamea, me madrai droka sa sega ni vakalevenitaki, sa veiwaki vata kei na waiwai:

⁶mo dovia, ka livia kina na waiwai: o koya nai madrali laukana.

⁷Ia kevaka sa nomu i madrali nai madrali laukana mai nai tavuteke, me caka e na madrai droka vinaka kei na waiwai.

⁸Ia mo kauta nai madrali laukana sa caka e na ka *oqo* vei Jiova: ia ni sa soli vua na bete, me kauta ko koya ki nai cabocabo-ni-soro.

⁹Ia me na kauta tani nai vakananumi mai nai madrali laukana ko koya na bete, ka vakama e dela ni cabocabo-ni-soro: me ka sa cabori e na bukawaqa, me boi vinaka vei Jiova.

¹⁰Ia na kena vo ni madrali laukana ena kei Eroni kei iratou na luvena: *oqo* na ka tabu sara e na ka sa vakacabori e na bukawaqa vei Jiova.

¹¹Me kakua e dua nai madrali laukana dou sa vakacobora vei Jiova, me vakalevenitaki: ia mo dou kakua ni vakama e dua na leveni, se na oni, me ka e cabori e na bukawaqa vei Jiova:

¹²e nai madrali ni sevu ga dou na vakacobora vei Jiova; ia me kakua ni cabori e nai cabocabo-ni-soro me ka boi vinaka.

¹³Ia nai madrali laukana kecega ko na vakacobora mo vakamasimataka; ia mo kakua talega ni guilecava na masima ni veiyalayalati ni nomu Kalou e na

nomu i madrali laukana: mo vakacabora vata kei na masima na nomu i madrali kecega.

¹⁴Ia kevaka ko sa vakacabora eso nai sevu mei madrali vei Jiova, mo cabora mei madrali laukana ni nomu i sevu na sila vou sa vakararagi e na bukawaqa, sa lauvutu mai na sola vakalewena.

¹⁵Ia mo livia kina na waiwai, ka virinoca ki delana na drega me vakamai: oqo nai madrali laukana.

¹⁶Ia na bete me vakama na kenai vakananumi, eso na kena sila sa lauvutu, ka dua na kena waiwai, kei na kena drega kecega me vakamai, oqo na ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova.

Na Vunau Ni Soro 3

Ai valavala ni soro ni veivinakati, ni sa dua na pulumokau, 1-5; ni sa dua na sipi, 6-11; ni sa dua na me, 12-16. Sa tabu me laukana na uro kei na dra, 17.

¹Ia kevaka sa nonai madrali e dua nai madrali ni veivinakati sa cabو, kevaka sa vakacabora ko koya e dua na pulumokau, se ka tagane se yalewa, me vakacabora e na mata i Jiova e dua sa sega na kena ca.

²Ia me tabaka na ulu ni nonai madrali e na ligana, ka vakamatea *mai* na katuba na vale ni veitavaki: ia ko ira na bete na luve i Eroni, me volita nai cabocabo-ni-soro, ka kureitaka kina na dra.

³Ia me vakacabora ko koya eso nai madrali ni veivinakati sa cabو, me ka sa vakacabori e na bukawaqa vei Jiova; a uro sa ubia na gacagaca, kei na uro kecega sa tu e na gacagaca,

⁴kei na ivi ruarua, kei na uro sa tu kina, mai na sarisarina, kei nai latikoso sa toka e cake ka toka era na yate, kei na ivi, o koya me na kauta tani.

⁵Ia ko iratou na luve i Eroni, me ra vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro, e na dela ni soro kama e dela ni buka sa toka e dela ni bukawaqa: oqo na ka sa vakacabori e na bukawaqa, me boi vinaka vei Jiova.

⁶Ia kevaka sa nonai madrali na sipi se na me mei madrali ni veivinakati vei Jiova, se ka tagane se yalewa, me cabora ko koya e dua sa sega na kena ca.

⁷Kevaka sa vakacabora na lami me nonai madrali, me cabora e na mata i Jiova.

⁸Ia me tabaka ko koya na ulu ni nonai madrali e na ligana, ka vakamatea e na mata ni vale ni veitavaki: ia ko iratou na luve i Eroni, me volita nai cabocabo-ni-soro, ka kureitaka kina na dra.

⁹Ia me vakacabora ko koya eso mai nai madrali ni veivinakati, me ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova; na kena uro *kei* na buina uro taucoko, me tava laivi voleka ki na suitu; kei na uro sa ubia na gacagaca, kei na uro kecega sa tu e na gacagaca,

¹⁰kei na ivi ruarua, kei na uro sa tu kina, mai na sarisarina, kei nai latikoso sa toka e cake ka toka era na yate, kei na ivi, o koya me kauta tani.

¹¹Me qai vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro ko koya na bete: *oqo* na kakana e na ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova.

¹²Ia kevaka sa nonai madrali na me, me cabora ko koya e na mata i Jiova.

¹³Ia me tabaka na uluna e na ligana, ka vakamatea e na mata ni vale ni veitavaki: ia ko iratou na luve i Eroni, me volita nai cabocabo-ni-soro, ka kureitaka kina na dra.

¹⁴Ia me so na tikina me cabora ko koya me nonai madrali, me ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova; a uro sa ubia na gacagaca kei na uro kece sa tu e na gacagaca,

¹⁵kei na ivi ruarua, kei na uro sa tu kina, mai na sarisarina, kei nai latikoso sa toka e cake ka toka era na yate, kei na ivi, o koya me na kauta tani.

¹⁶Ia me qai vakama e dela ni cabocabo-ni-soro na bete: *oqo* na kakana e na ka sa cabori e na bukawaqa me ka boi vinaka: sa nei Jiova na uro kecega.

¹⁷A ka oqo sa kenai lesilesi ka tawa mudu e na nomudou veitabatamata e na nomudou i tikotiko kecega, mo dou kakua ni kania e dua na uro se na dra.

Na Vunau Ni Soro 4

Ai soro ni valavala ca ni sa vakacalaka na bete, 1-12, se nai soqosoqo taucoko, 13-21, se na turaga, 22-26, se na tamata lailai, 27-35.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Kevaka sa cala e dua na tamata, ni sa cakava e dua na ka sa vakarota ko Jiova me kakua ni caka, ia sa cakava e na lecava:

³kevaka sa vakacalaka na bete sa lumuti me vakacalai ira kina na tamata; me qai vakacobora vei Jiova, e na vuku ni nonai valavala ca sa cala kina ko koya, e dua na luve ni pulumokau sa sega na kena ca, mei soro ni valavala ca.

⁴Ia me kauta na pulumokau ki na mata i Jiova, ki na katuba ni vale ni veitavaki; ka tabaka na ulu ni pulumokau e na ligana, ka vakamatea na pulumokau e na mata i Jiova.

⁵Ia na bete sa lumuti me taura e dua na dra ni pulumokau, ka kauta ki na vale ni veitavaki:

⁶me qai tonia na nonai qaqlalo na bete e na dra, ka kureitaka vakavitu na dra e na mata i Jiova, e na mata ni lati ni vale tabu.

⁷Ia na bete me sa boroya na tutuna balavu cake ni cabocabo ni kau boi vinaka me vakamai, *sa tu* e na mata i Jiova, e na vale ni veitavaki; ka sova yani na dra kecega ni pulumokau ki na vu ni cabocabo-ni-soro kama, mai na katuba ni vale ni veitavaki.

⁸Ia me kauta laivi na uro kecega ni pulumokau sai soro ni valavala ca; a uro sa ubia na gacagaca, kei na uro kecega sa tu e na gacagaca,

⁹kei na ivi ruarua, kei na uro sa tu kina, mai na sarisarina, kei nai latikoso sa toka e cake ka toka era na yate, kei na ivi, o koya me na kauta tani,

¹⁰me vaka sa kau laivi mai na pulumokau sa cabo mei madrali ni veivinakati: ia me vakama oqo na bete e na dela ni cabocabo-ni-soro kama.

¹¹Ia na kuli ni pulumokau, kei na lewena kecega, kei na uluna, kei na yavana, kei na kena gacagaca, kei na dena,

¹²io na pulumokau taucoko, me colati yani ki nai bili ni tikotiko ki na vanua savasava, sa dausova biu kina na dravusa, ka me vakamai e na bukawaqa e

dela ni buka eso; e na tikina sa dausova biu kina na dravusa, me vakamai kina.

¹³Ia kevaka era vakacalaka nai soqosoqo tauoko ni Isireli, a ra sa lecava na kena cala nai soqosoqo, a ra sa kitaka eso na ka sa vakarota ko Jiova me kakua ni caka, a ra sa cala kina;

¹⁴ni sa kilai na ka era sa cala kina, me ra qai cabora e dua na lufe ni pulumokau ko ira nai soqosoqo mei soro ni nodra cala, ka kauta ki na mata ni vale ni veitavaki.

¹⁵Ia ko ira na qase vei ira nai soqosoqo, me ra tabaka na ulu ni pulumokau e na ligadra e na mata i Jiova: me qai vakamatei na pulumokau e na mata i Jiova.

¹⁶Ia na bete sa lumuti me kauta e dua na dra ni pulumokau ki na vale ni veitavaki;

¹⁷ka me qai tonia na nonai qaqlalo na bete e na dra, ka kureitaka vakavitu e na mata i Jiova, e na mata ni lati.

¹⁸Me boroya talega e na dra na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro sa tu e na mata i Jiova, e na vale ni veitavaki; ka sova biuta na dra kecega ki na vu ni cabocabo-ni-soro kama, ka tu mai na katuba ni vale ni veitavaki.

¹⁹Ia me kauta laivi na kena uro, ka vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro.

²⁰Ia me kitaka vua na pulumokau me vaka ka kitaka *eliu* vua na pulumokau sai soro ni valavala ca, io me vakakina oqo: ia me sorovaki ira na bete, era na qai sega ni cudruvi kina.

²¹Ia me colati yani na pulumokau ki nai bili ni tikotiko, ka vakamai me vaka sa vakamai na pulumokau ka liu: oqo nai soro ni nodra vakacalaka nai soqosoqo.

²²Ni sa vakacalaka e dua na turaga, ka sa cakava e na lecava e dua na ka sa vakatabuya ko Jiova na nona Kalou, a sa cala kina;

²³kevaka sa vakatakilai vua emuri na nona cala; me qai kauta mai ko koya na nonai madrali, a me tagane sa sega na kena ca:

²⁴ia me tabaka na ulu ni me e na ligana, ka vakamatea e na tikina sa dauvakamatei kina nai soro kama e na mata i Jiova: oqo nai soro ni valavala ca.

²⁵Ia me kauta ko koya na bete e dua na dra ni soro ni valavala ca e na nonai qaqalo, ka boroya kina na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro kama; ka sova biuta na dra ki na vu ni cabocabo-ni-soro kama.

²⁶Me qai vakama na kena uro kecega e na dela ni cabocabo-ni-soro, me vaka sa cabori na uro ni madrali ni veivinakati: me sorovaki koya kina na bete e na vuku ni nonai valavala ca, ena qai sega ni cudruvi kina.

²⁷Ia kevaka sa vakacalaka e dua na lewe ni vanua, ka kitaka e dua na ka sa vakatabuya ko Jiova, a sa cala kina;

²⁸kevaka sa vakatakilai vua emuri na nonai valavala ca sa cakava oti ko koya: me qai kauta mai e dua na me me nonai madrali, na ka yalewa sa sega na kena ca, e na vuku ni nona cala sa cala kina ko koya.

²⁹Ia me tabaka ko koya na ulu ni soro ni valavala ca e na ligana, ka vakamatea nai soro ni valavala ca e na tikina sa daucabori kina nai soro kama.

³⁰Ia me kauta ko koya na bete e dua na kena dra e na nonai qaqalo, ka boroya kina na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro kama; ka sova biuta na kena dra kecega ki na vu ni cabocabo-ni-soro.

³¹Ia me na kauta laivi na kena uro kecega, me vaka sa kau laivi na uro mai nai madrali ni veivinakati; ia me vakama ko koya na bete e na dela ni cabocabo-ni-soro me ka boi vinaka vei Jiova; ia ena sorovaki koya na bete, ena qai sega ni cudruvi kina ko koya.

³²Ia kevaka sa kauta mai na nonai madrali, e dua na lami mei soro ni valavala ca, me kauta mai e dua na ka yalewa sa sega na kena ca.

³³Ia me tabaka ko koya na ulu ni soro ni valavala ca e na ligana, ka vakamatea e na tikina sa dauvakamatei kina nai soro kama, mei soro ni valavala ca.

³⁴Ia me kauta e dua na dra ni soro ni valavala ca na bete e na nonai qaqalo, ka boroya kina na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro kama, ka sova biuta na kena dra kecega ki na vu ni cabocabo-ni-soro:

³⁵me qai kauta laivi na kena uro kecega, me vaka sa kau laivi na uro ni lami mai nai madrali ni veivinakati sa cabori; me qai vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro ko koya na bete, me vaka *sa daucaka* e na ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova: ia me sorovaki koya na bete e na vuku ni nonai valavala ca sa cakava, ena qai sega ni cudruvi kina ko koya.

Na Vunau Ni Soro 5

Ai soro ni tamata sa bese ni tukutuku ni sa vakabubuluitaki; kei koya sa tara na ka sa sega ni savasava; kei koya sa bubului walega, 1-13. Ai soro tani eso ni tamata sa cala ni sa vakacalaka, 14-19.

¹Ia kevaka sai valavala ca e dua na tamata, ni sa vakabubuluitaki, ka sa raica se sa kila e dua na ka; kevaka sa sega ni tukuna, sa qai cala kina;

²se dua na tamata sa tara na ka sa sega ni savasava, se yago ni manumanu tawa lasa sa sega ni savasava, se na yago ni manumanu manoia sa sega ni savasava, se na yago ni ka sa dolo sa sega ni savasava, a sa vuni ga vua, sa na sega ni savasava ko koya, sa na cala ga;

³se sa tara na ka sa sega ni savasava kina na tamata, se cava na ka sa sega ni savasava kina ko koya, a sa vuni ga vua; ni sa kila ga mai, sa na cala ga;

⁴se dua na tamata sa bubului vakailoa me kitaka na ka ca, se me kitaka na ka vinaka, a ka kecega ena bubului vakailoa kina na tamata, a sa vuni vua; ni sa kila mai, sa na qai cala e na dua *na ka oqo*;

⁵ia ni sa cala ko koya e na dua *na ka oqo*, me qai vakatusa na ka sai valavala ca kina;

⁶ka me kauta vei Jiova na nonai soro, e na vuku ni nonai valavala ca sa kitaka ko koya, e dua na ka yalewa mai na qele ni manumanu, e dua na luve

ni sipi se na me, mei soro ni valavala ca; ia me sorovaki koya na bete e na vuku ni nonai valavala ca.

⁷Ia kevaka sa sega ni rawata ko koya e dua na lami, me qai kauta mai vei Jiova e na vuku ni nonai valavala ca, e rua na soqe, se rua na luve ni ruve; e dua mei soro ni valavala ca, ia kadua mei soro kama.

⁸Ia me kauta vua na bete, ia ko koya sai soro ni valavala ca me vakacobora eliu ko koya, ka kinita na uluna mai na domona, ia me kakua ga ni drutia laivi:

⁹me qai kureitaka e dua na dra ni soro ni valavala ca e na yasa ni cabocabo-ni-soro; ia na kena vo ni dra, me loba yani ki na vu ni cabocabo-ni-soro: oqo nai soro ni valavala ca.

¹⁰Me qai cabora nai karua mei soro kama, me vaka na kenai valavala: ia me sorovaki koya na bete e na vuku ni nonai valavala ca sa cakava oti, ena qai sega ni cudruvi kina.

¹¹Ia kevaka sa sega ni rawata e rua na soqe, se rua na luve ni ruve, me qai kauta mai ko koya sai valavala ca me nonai madrali e dua na omeri madrai droka vinaka mei soro ni valavala ca; me kakua ni livi kina na waiwai, me kakua talega ni viri kina na drega me vakamai: ni sai soro ni valavala ca.

¹²Me qai kauta vua na bete, ia me yakuta vakadua ko koya, me kenai vakananumi, ka vakama e nai cabocabo-ni-soro, me vaka na ka sa vakacabori vei Jiova e na bukawaqa: oqo nai soro ni valavala ca.

¹³Ia me sorovaki koya na bete e na vuku ni nonai valavala ca sa cala kina e na dua na ka oqo, ena qai sega ni cudruvi kina; ia *na kena vo* me nona na bete, me vaka nai madrali laukana.

¹⁴A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹⁵Kevaka sai valavala vakatani e dua na tamata, ka vakacalaka e na vuku ni ka sa tabu vei Jiova; me qai kauta vei Jiova mei soro ni nona caka cala e dua na sipi tagane sa sega na kena ca, mai na qele ni sipi, ni ko sa lewa mada na ka sa rauta na nona cala e na sikeli siliva, me vaka na sikeli ni vale tabu;

¹⁶ia me sauma na ca sa cala kina e na vuku ni ka e tabu, ia me qai vakaikuritaka e na dua na kena wase ni sa wase lima, ka solia vua na bete: ia me sorovaki koya na bete e na sipi tagane ai soro ni caka cala, ena qai sega ni cudruvi kina.

¹⁷Ia kevaka sa cala e dua na tamata, ni sa kitaka e dua na ka sa vakatabui e na vunau i Jiova, ke sa sega ni kila, ena cudruvi ga e na nona caka cala;

¹⁸me qai kauta e dua na sipi tagane sa sega na kena ca, mai na qele ni sipi, vua na bete, ni ko sa lewa mada na ka sa rauta na nona cala: ia me sorovaki koya na bete e na vuku ni nona vakacalaka, ka sega ni kila, ena qai sega ni cudruvi kina.

¹⁹O koya nai soro ni caka cala: sa cala vakaidina ko koya vei Jiova.

Na Vunau Ni Soro 6

Ai soro ni cala eso, 1-7. Ai valavala ni soro kama, 8-13. Ai valavala ni madrali laukana, 14-18. Ai madrali kei Eroni kei na luvena e na siga era sa lumuti kina, 19-23. Ai valavala ni soro ni valavala ca, 24-30.

¹A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²Kevaka sai valavala ca e dua na tamata, ka sai valavala vakatani vei Jiova, ka vosa lasu vua na kai nona e na ka sa soli vua me maroroya, se na ka erau veiyalayalati kina, se na ka sa kovei, se sa cakacaka vakaukauwa vua na kai nona;

³se sa kunea beka na ka sa yali, ka lasu kina, ka bubului vakailasu: e na dua na ka sa kitaka na tamata, kai valavala ca kina:

⁴ia ni sai valavala ca, a sa cala kina, ena vakasuka na ka sa kovea, se na ka sa rawata vakaukauwa, se na ka sa soli vua me maroroya, se na ka sa yali sa kunea ko koya,

⁵se dua na ka sa bubului vakailasu kina; ena sauma kece, ka vakaikuritaka e na dua na tikina ni sa wase lima; me solia vua na kenai taukei, e na siga sa macala kina na nona cala.

⁶Ia me kauta mai ko koya nai soro ni nona caka cala vei Jiova, a sipi tagane sa sega na kena ca, mai na qele ni sipi, vua na bete, ni ko sa lewa mada na ka sa rauta na nona cala;

⁷ena qai sorovaki koya na bete e na mata i Jiova: ena sega kina ni cudruvi e na dua na ka sa cala kina.

⁸A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

⁹Mo vakarota vei Eroni kei iratou na luvena, ka kaya, Oqo na lewa e na vuku ni soro kama: nai soro kama, ena sa vakamai tiko e nai cabocabo-ni-soro e na bogi ka sigavaka, ka na waqa tiko kina na bukawaqa ni cabocabo-ni-soro.

¹⁰Ia me vakaisulu na bete e nonai sulu lineni, me daramaka talega na nona tarausese lekaleka lineni, me qai kauta na dravusa ni soro kama mai na dela ni cabocabo-ni-soro, ka sova voleka ki nai cabocabo-ni-soro.

¹¹Ia me qai luvata na nonai sulu ko koya, ka vakaisulu e nai sulu tani, ka kauta yani na dravusa ki nai bili ni tikotiko, ki na vanua savasava.

¹²Ia me waqa tikoga na buka e nai cabocabo-ni-soro; me kakua sara ni boko: ia me vakaikuritaka na buka ko koya na bete e na veimataka kecega, ka tuva vakavinaka kina nai soro kama; me vakama talega kina ko koya na uro ni madrali ni veivinakati.

¹³Me waqa tikoga na buka e na dela ni cabocabo-ni-soro; me kakua ni boko.

¹⁴Ia oqo na vunau ni madrali laukana: Me vakacobora ko ira na luve i Eroni e na mata i Jiova, e na mata ni cabocabo-ni-soro.

¹⁵Ia me yakuta ko koya na madrai droka vinaka mai nai madrali laukana, kei na kena waiwai, kei na drega kecega me vakamai sa tu e nai madrali laukana, ka vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro *me ka boi* vinaka, ka mei vakananumi vei Jiova.

¹⁶Ia na kena vo, me ra kania ko Eroni kei na luvena: me laukana vata kei na madrai sa sega ni vakaleveni e na tikina tabu; e na loma ni rara sa vakabai ni vale ni veitavaki, me ra kania kina:

¹⁷me kakua ni vavi kei na leveni. Au sa solia me kedrai votavota mai na ka sa cabori vei au e na bukawaqa; sa ka tabu sara, me vaka nai soro ni valavala ca, kei nai soro ni caka cala.

¹⁸Me ra kania ko ira kecega na tagane vei ira na lufe i Eroni. Oqo na vunau sa tawa mudu e na vuku ni ka sa vakacabori vei Jiova e na bukawaqa, e na nomudou veitabatamata: ena tabu ga ko ira kece sa tarai ira.

¹⁹A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²⁰Oqo nai madrali nei Eroni kei iratou na luvena, me ra vakacobora vei Jiova e na siga sa lumuti kina; e dua na omeri madrai droka vinaka mei madrali laukana me caka tikoga, e dua na kena wase ni sa wase rua e na mataka, ka dua na kena wase e na yakavi.

²¹Me caka vata kei na waiwai e na dari kaukamea; ni sa vavi mo qai kauta mai ki loma: na tiki ni madrali laukana sa vavi mo cabora me ka boi vinaka vei Jiova.

²²Ia ko koya vei iratou na luvena sa lumuti me bete me nonai sosomi, me vakacobora: sai lesilesi i Jiova, ka tawa mudu; me vakamai kecega.

²³Ia nai madrali laukana kecega ni bete me vakamai sara: me kakua ni laukana.

²⁴A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²⁵Mo vosa vei Eroni kei iratou na luvena, ka kaya, Oqo na vunau ni soro ni valavala ca: E na yasana sa vakamatei kina nai soro kama, me vakamatei kina nai soro ni valavala ca e na mata i Jiova: oqo sa ka tabu sara:

²⁶Na bete sa cabora e na vuku ni valavala ca me kania: me laukana e na tikina tabu, e na loma ni rara sa vakabai ni vale ni veitavaki.

²⁷Ena tabu ga na ka kecega sa tara na yagona: ia ni sa kureitaki e dua na kena dra ki na dua nai sulu, mo savata oqori sa kureitaki kina e na tikina tabu.

²⁸Ia na kuro qele sa riri kina, me vorolaki: ia kevaka sa riri e na kuro parasa, me masi ka dere e na wai.

²⁹Me ra kania ko ira kecega na tagane vei ira na bete: oqo sa ka tabu sara.

³⁰Ia me kakua ni laukana e dua nai soro ni valavala ca, sa kau mai e dua na kena dra ki na vale ni veitavaki, me ia kina na veibulubuluti e na tikina tabu: me na vakamai e na bukawaqa.

Na Vunau Ni Soro 7

A vunau ni soro ni caka cala, 1-10; kei nai madrali ni veivinakati, 11-21. Sa tabu ni kania na uro kei na dra, 22-27. Ai madrali ni veivinakati kei nai sigana ni bete, 28-38.

¹Ia oqo na vunau ni soro ni caka cala: Oqo sa ka tabu sara:

²e na yasana era sa vakamatea kina nai soro kama, me ra vakamatea kina nai soro ni caka cala: ia na kena dra me kureitaki voli ki nai cabocabo-ni-soro.

³Ia me cabora ko koya na kena uro kecega; na buina uro, kei na uro sa ubia na wawa,

⁴kei na ivi ruarua, kei na uro sa tu kina, sa tu mai na sarisarina, kei nai latikoso sa toka e cake ka toka era na yate, kei na ivi; oqo me kau tani:

⁵ia me vakama oqo na bete e na dela ni cabocabo-ni-soro, me ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova: *oqo nai soro ni caka cala*.

⁶O ira kecega na tagane vei ira na bete era na kania: me laukana e na tikina tabu: sa ka tabu sara.

⁷Me vaka nai soro ni valavala ca sa vakakina nai soro ni caka cala: sa dua ga na kedrau vunau: na bete sa ia kina na veibulubuluti, ena nona ga.

⁸Ia na bete sa vakacobora na nonai soro ni valavala ca e dua na tamata, ena nona na bete ko ya na kuli ni soro kama sa vakacobora ko koya.

⁹Kei nai madrali laukana kecega sa vavi e na lovo, kei na ka kece sa tavu e nai tavuteke, se na dari kaukamea, ena nona na bete sa vakacobora.

¹⁰Kei nai madrali laukana kecega, sa veiwaki vata kei na waiwai, se mamaca, ena nodratou kecega na luve i Eroni, me ra duivota vakatautauvata.

¹¹Ia oqo na vunau ni madrali ni veivinakati, ena vakacobora vei Jiova e dua na tamata:

¹²Kevaka sa cabora mei madrali ni vakavinavinaka, me cabora vata kei nai madrali ni vakavinavinaka na keki sa sega ni vakalevenitaki sa veiwaki vata kei na waiwai, kei na keki mamare sara sa boro e na waiwai, kei nai buli madrai sa veiwaki vata kei na waiwai, sa caka e na madrai droka vinaka, *ka* tavuteke.

¹³Me kenai kuri ni keki, me cabora *talega me* nonai madrali na madrai sa vakalevenitaki, mei kuri ni madrali ni vakavinavinaka mai na nonai madrali ni veivinakati.

¹⁴Ia me vakacabora e dua ko koya, mai nai madrali tauoko, mei madrali e lavelaveti vei Jiova; oqo ena nona na bete sa kureitaka na dra ni madrali ni veivinakati.

¹⁵Ia na lewena sai madrali ni vakavinavinaka mai na nonai madrali ni veivinakati ena laukana e na siga sa vakacabori kina; me kakua ni vakavoca ko koya me yacova na mataka.

¹⁶Ia kevaka sa ka ni bubului se ka sa yalataki na nonai madrali, me laukana e na siga sa cabora kina ko koya na nonai madrali: ia e na mataka me laukana *talega* na kena vo:

¹⁷ia na tiki ni lewena sai madrali sa vo tu e na kenai katolu ni siga, me vakamai e na bukawaqa:

¹⁸ia kevaka sa laukana e na kenai katolu ni siga e dua na tiki ni lewe ni nonai madrali ni veivinakati sa cabori, ena sega ni donu, ena sega ni yaga vua sa cabora: ena ka vakasisilataki, ia na tamata sa kana kina ena cudruvi e na nona caka ca.

¹⁹Ia na lewena sa tara e dua na ka sa sega ni savasava, me kakua ni laukana; me vakamai e na bukawaqa: ia na lewena *sa vo*, me ra kana kina ko ira kece sa savasava.

²⁰Ia na tamata sa kania na lewe ni madrali ni veivinakati sa cabori, sa nei Jiova, ni sa sega ni savasava ko koya, ena muduki tani na tamata ko ya maivei ira na kai nona.

²¹A tamata talega sa tara e dua na ka sa sega ni savasava, se dua na ka tawa savasava e na tamata, se manumanu tawa savasava, se dua na ka tawa savasava e vakasisilataki, ka sa kania ga na lewe ni madrali ni veivinakati sa cabori, sa nei Jiova, ena muduki tani na tamata ko ya maivei ira na kai nona.

²²Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²³Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Dou kakua ni kania e dua na uro, ni pulumokau, se sipi, se me.

²⁴Ia na uro ni manumanu sa mate vakailoa, kei na uro ni manumanu sa dresulaki, e tara me vakayagataki e na ka tani kecega: ia dou kakua sara ni kania.

²⁵Ia ko ira kece sa kania na uro ni manumanu, sa daucabori e na bukawaqa vei Jiova io na tamata sa kania ena muduki tani maivei ira na kai nona.

²⁶Ia mo dou kakua talega ni kania e dua na dra e na nomudou veivale kecega, se dra ni manumanu vuka, se manumanu e yavai va.

²⁷A tamata kecega sa kania e dua na dra, ena muduki tani na tamata ko ya maivei ira na kai nona.

²⁸Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²⁹Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, O koya sa vakacabora vei Jiova na nonai madrali ni veivinakati, me kauta mai vei Jiova na nonai madrali, mai na nonai madrali ni veivinakati.

³⁰Me kauta e na ligana dina na ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova; me kauta na uro kei na serena, me yalovaki na serena mei soro sa yalovaki e na mata i Jiova.

³¹Ia na bete me vakama na uro e na dela ni cabocabo-ni-soro; ia na serena sa kedratou ko Eroni kei na luvena.

³²Ia na tabana i matau mo dou solia vua na bete mei soro e lavelaveti, mai na nomudou i madrali ni veivinakati sa cabori.

³³O koya vei iratou na luve i Eroni sa cabora na dra ni madrali ni veivinakati, kei na uro, ena nonai votavota na tabana i matau.

³⁴Ni'u sa taura na serena sa yalovaki, kei na tabana sa lavelaveti maivei ira na Isireli, mai na nodra i madrali ni veivinakati, sa cabori, ka'u sa solia vei Eroni na bete kei iratou na luvema, oqo sa kenai lesilesi me tawa mudu, maivei ira na Isireli.

³⁵Oqo na nei Eroni kei iratou na luvema e na vuku ni nodratou veilumuti, mai na ka sa cabo e na bukawaqa vei Jiova, e na siga sa kauti iratou kina ko koya me ratou bete vei Jiova;

³⁶o koya sa vakarota ko Jiova me ra solia vei iratou ko ira na Isireli, e na siga sa lumuti iratou kina, Oqo nai lesilesi me tawa mudu e na nodra veitabatamata.

³⁷Sa vakaoqo na vunau ni soro kama, ni madrali laukana, kei nai soro ni valavala ca, kei nai soro ni caka cala, kei na veibuli, kei nai madrali ni veivinakati me cabori;

³⁸o koya sa vakarota vei Mosese ko Jiova mai na ulu-ni-vanua ko Saineai, e na siga sa vakaroti ira kina na Isireli me ra cabora na nodra i madrali vei Jiova e na lekutu loaloa mai Saineai.

Na Vunau Ni Soro 8

Sa buli ko Eroni kei iratou na luvema, me ratou bete.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo kauti Eroni kei iratou vata kaya na luvema, kei na veisulu, kei na waiwai ni veilumuti, kei na pulumokau mei soro ni valavala ca, kei na sipi tagane ruarua, kei na kato ni madrai sa sega ni vakaleveni;

³ka vakasoqoni ira vata nai soqosoqo tauoko ki na katuba ni vale ni veitavaki.

⁴A sa kitaka ko Mosese me vaka ka vakarota vua ko Jiova; a sa soqoni ira vata nai soqosoqo ki na katuba ni vale ni veitavaki.

⁵A sa kaya vei ira nai soqosoqo ko Mosese, Sa vakaoqo na ka sa vakarota ko Jiova me caka.

⁶A sa kauti Eroni kei iratou na luvena ko Mosese, ka vakasili mi iratou e na wai.

⁷A sa vakaisulutaki koya e nai curucuru balavu, ka vauci koya e nai vau ni tolona, ka vakaisulutaki koya e nai sulu eloma, ka vakasuluma e na efoti, ka vauci koya e nai vau talei ni efoti, ka vauca kina vua.

⁸A sa taubeni koya e nai taube: a sa vonota nai taube e nai Urimi kei na Cumimi.

⁹A sa vakaisalataka e nai sala; ia, e taudaku ni sala, e na yadrena, sa vauca na koula raraba sa mamare, me nonai sala tabu; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

¹⁰A sa taura na waiwai ni lumu ko Mosese, ka lumuta na vale ni Kalou, kei na ka kece sa tu kina, ka vakatabuya:

¹¹a sa kureitaka vakavitu ki dela ni cabocabo-ni-soro, ka lumuta nai cabocabo-ni-soro kei na kenai yaya kecega, kei na taqi kei na kenai tutu, ka me vakatabuya.

¹²A sa livia e dua na waiwai ni lumu ki na ulu i Eroni, ka lumuta, ka me vakatabuya.

¹³A sa kauti iratou na luve i Eroni ko Mosese, ka vakaisulutaki iratou e nai curucuru balavu, ka vauci iratou e nai vau ni tolodra, ka vakaisalataki iratou e nai sala; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

¹⁴A sa kauta na pulumokau ko koya mei soro ni valavala ca: ia ko Eroni kei iratou na luvena, eratou sa tabaka e na ligadratou na ulu ni pulumokau mei soro ni valavala ca:

¹⁵a sa qai vakamatei; a sa kauta na dra ko Mosese, ka boroya voli e nai qaqlalo ni ligana na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro, ka

vakasavasavataka nai cabocabo-ni-soro, ka sova yani na dra ki na vu ni cabocabo-ni-soro, ka vakatabuya, me ia e delana nai bulubulu.

¹⁶A sa taura na uro kecega sa tu e na gacagaca, kei nai latikoso sa toka e cake ka toka era na yate, kei na ivi ruarua, kei na kena uro, a sa vakama ko Mosese e na dela ni cabocabo-ni-soro.

¹⁷Ia na pulumokau, kei na kulina, kei na lewena, kei na dena, sa vakama e na bukawaqa e nai bili ni tikotiko; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

¹⁸Sa qai kauta ko koya na sipi tagane mei soro kama: ia ko Eroni kei na luvena, eratou sa tabaka na ulu ni sipi tagane e na ligadratou:

¹⁹a sa vakamatea ko koya; a sa volita nai cabocabo-ni-soro ko Mosese, ka kureitaka kina na dra.

²⁰A sa tava na sipi tagane ko Mosese me vaka na kenai tavatava; a sa vakama ko Mosese na uluna, kei na kenai tavatava, kei na uro.

²¹A sa vuya ko koya na gacagaca, kei na yavana, e na wai; a sa vakama na sipi tagane taucoko ko Mosese e na dela ni cabocabo-ni-soro: oqo nai soro kama me ka boi vinaka, sa vakabori e na bukawaqa vei Jiova; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²²A sa kauta ko koya na sipi tagane kadua, na sipi tagane ni veibuli: ia ko Eroni kei iratou na luvena, eratou sa tabaka na ulu ni sipi tagane e na ligadratou.

²³A sa vakamatea ko koya: a sa kauta e dua na kena dra ko Mosese, ka boroya kina na vuso ni daliga i matau i Eroni, kei nai dovidovi-ni-kakana ni ligana i matau, kei nai qaqlalo levu ni yavana i matau.

²⁴A sa kauti iratou na luve i Eroni, a sa boroya e na dra na vuso ni daligadratou i matau, kei nai dovidovi-ni-kakana ni ligadratou i matau, kei nai qaqlalo levu ni yavadratou i matau; a sa volita nai cabocabo-ni-soro ko Mosese, ka kureitaka kina na dra.

²⁵A sa taura na uro, kei na buina uro, kei na uro kecega sa tu e na gacagaca, kei nai latikoso ni yate, kei na ivi ruarua, kei na kena uro, kei na tabana i matau:

²⁶ia mai na kato ni madrai sa sega ni vakaleveni, sa tu e na mata i Jiova, sa kauta e dua na keki sa sega ni vakalevenitaki, ka dua nai buli madrai sa caka e na waiwai, ka dua na keki mamare sara, ka viritu e dela ni uro, kei na dela ni tabana i matau:

²⁷a sa solia kecega ki na liga i Eroni kei na ligadratou na luvena, a sa yalovaka mei soro e yalovaki e na mata i Jiova.

²⁸A sa qai taura mai na ligadratou ko Mosese, ka vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro e dela ni soro kama: oqo na ka ni veibuli me ka boi vinaka: oqo na ka sa cabo e na bukawaqa vei Jiova.

²⁹A sa kauta na serena ko Mosese, ka yalovaka mei soro sa yalovaki e na mata i Jiova: na tiki ni sipi tagane ni veibuli oqo nai votavota i Mosese; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³⁰A sa kauta e dua na waiwai ni veilumuti ko Mosese, ka dua na dra sa tu e dela ni cabocabo-ni-soro, ka kureitaka vei Eroni, kei na nonai sulu, kei iratou na luvena, kei na nodratou i sulu na luvena; a sa vakatabui Eroni, *kei* na nonai sulu, kei iratou na luvena, kei na nodratou i sulu na luvena.

³¹A sa kaya vei Eroni kei iratou na luvena ko Mosese, Dou vakasaqa na lewena mai na katuba ni vale ni veitavaki; ka kania talega maikea, kei na madrai sa tu e na kato ni ka ni veibuli, me vaka ka'u a vakarota, ka kaya, Me kania ko Eroni kei iratou na luvena.

³²Ia na kena vo ni lewena kei na madrai dou vakama e na bukawaqa.

³³Ia dou kakua ni curu ki tautuba mai na vale ni veitavaki ka bogi vitu, me oti mada na nomudou siga ni veibuli: ni na bogi vitu ni sa ia tiko ko koya na nomudou veibuli.

³⁴Me vaka sa caka e na siga oqo, sa vakarota ko Jiova me caka, me sorovaki kemudou.

³⁵Dou tiko kina ki na katuba ni vale ni veitavaki ka siga vitu ka bogi vitu, ka vakabauta na ka sa vakarota ko Jiova, mo dou kakua ni mate: ni'u sa vakaroti vakakina.

³⁶A sa cakava ko Eroni kei iratou na luvena na ka kecega sa vakarota ko Jiova e na gusu i Mosese.

Na Vunau Ni Soro 9

Sa vosa vei Eroni ko Mosese me vakacabora nai soro eso, 1-7. Sa cabora na nonai soro ko Eroni, 8-14; kei na nodra i soro na tamata, 15-21. Sa vosavakalougatataki ira na tamata ko Eroni kei Mosese, 22,23. Sa vinakata ko Jiova, 24.

¹Ia e na kenai kawalu ni siga, sa kacivi Eroni kei iratou na luvena, kei ira na nodra qase na Isireli, ko Mosese;

²a sa kaya vei Eroni, Mo kauta e dua na luve ni pulumokau tagane mei soro ni valavala ca, ka dua na sipi tagane mei soro kama, sa sega na kena ca, ka vakacabora e na mata i Jiova.

³Ia mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Mo ni kauta e dua na me mei soro ni valavala ca, ka dua na luve ni pulumokau, kei na lami, sa yabaki yadua ka sega na kena ca, mei soro kama;

⁴kei na pulumokau kei na sipi tagane mei madrali ni veivinakati, me cabori e na mata i Jiova; kei nai madrali laukana sa veiwaki vata kei na waiwai: ni na rairai vei kemuni e na siga oqo ko Jiova.

⁵A ra sa kauta mai na ka ka vakarota ko Mosese ki na mata ni vale ni veitavaki; a ra sa toro voleka nai soqosoqo tauoko, ka tu e na mata i Jiova.

⁶A sa kaya ko Mosese, Oqo na ka sa vakarota ko Jiova mo ni cakava: ena qai rairai vei kemuni na serau i Jiova.

⁷A sa kaya vei Eroni ko Mosese, Mo toro ki nai cabocabo-ni-soro, ka vakacabora na nomu i soro ni valavala ca, kei na nomu i soro kama, ka sorovaki iko kei ira na tamata: ka vakacabora na nodra i madrali na tamata, ka sorovaki ira: me vaka sa vakarota ko Jiova.

⁸A sa la'ki torova nai cabocabo-ni-soro ko Eroni, ka vakamatea na luve ni pulumokau mei soro ni valavala ca, e na vukuna ga.

⁹A ra sa kauta vua na dra ko iratou na luve i Eroni: a sa tonia ko koya na nonai qaqalo e na dra, ka boroya kina na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro, a sa sova yani na dra ki na vu ni cabocabo-ni-soro;

¹⁰ia na uro, kei na ivi, kei nai latikoso sa toka e cake ka toka era na yate, mai nai soro ni valavala ca, sa vakama ko koya e na dela ni cabocabo-ni-soro; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

¹¹Ia na lewena kei na kulina sa vakama ko koya e na bukawaqa e nai bili ni tikotiko.

¹²A sa vakamatea ko koya nai soro kama; a ratou sa solia vua na dra ko iratou na luve i Eroni, a sa volita ko koya nai cabocabo-ni-soro, ka kureitaka kina na dra.

¹³A ratou sa solia vua nai soro kama, na tikina yadua, kei na uluna: a sa vakama ko koya e na dela ni cabocabo-ni-soro.

¹⁴A sa vuya ko koya na gacagaca kei na yavana, a sa vakama e dela ni soro kama e na dela ni cabocabo-ni-soro.

¹⁵A sa qai kauta ko koya na nodra i madrali na tamata, ka taura na me, ko ya na nodra i soro ni valavala ca na tamata, ka vakamatea, a sa vakacobora mei soro ni valavala ca, me vaka na kena eliu.

¹⁶A sa kauta nai soro kama, ka cabora me vaka na kenai valavala.

¹⁷A sa kauta nai madrali laukana, a sa yakuta vakadua, a sa vakama e dela ni cabocabo-ni-soro, mei kuri ni soro kama vakamataka.

¹⁸A sa vakamatea na pulumokau kei na sipi tagane mei madrali ni veivinakati sa cabori, e na vukudra na tamata: ia ko iratou na luve i Eroni eratou sa solia vua na dra, a sa volita ko koya nai cabocabo-ni-soro, ka kureitaka kina na dra.

¹⁹Ia na uro ni pulumokau kei na sipi tagane, na buina uro, kei na *uro* sa ubia *na gacagaca*, kei na ivi, kei nai latikoso ni yate:

²⁰ia eratou sa virikotora na uro ki na serena, a sa vakama ko koya na uro e na dela ni cabocabo-ni-soro:

²¹ia na sere *drau* kei na taba *drau* i matau sa yalovaka ko Eroni, mei soro sa yalovaki e na mata i Jiova; me vaka ka vakarota ko Mosese.

²²A sa dodoka yani na ligana ko Eroni vaka kivei ira na tamata, ka vosavakalougatataki ira, a sa lako sobu ni sa cabora oti nai soro ni valavala ca, kei nai soro kama, kei nai madrali ni veivinakati.

²³A rau sa curu ki na vale ni veitavaki ko Mosese kei Eroni, ka curu *tale* ki tautuba, ka vosavakalougatataki ira na tamata: a sa rairai vei ira na tamata kecega na seraui i Jiova.

²⁴A sa lako mai na bukawaqa mai na mata i Jiova, a sa kania nai soro kama kei na uro e na dela ni cabocabo-ni-soro: ia ni ra sa raica ko ira na tamata kecega, era sa kaila ka cuva vakatoboicu.

Na Vunau Ni Soro 10

Erau sa vakamatei ko Netapi kei Epaiu, 1-7. Sa vakarota ko Jiova me ra kakua ni gunuva na waini, se na yaqona na bete ni ra sa curuma na vale ni veitavaki, 8-11. A tiki ni soro sa dodonu me laukana, 12-15. Sa vunauci ira na bete ko Mosese, 16-20.

¹Ia ko Netapi kei Epaiu na luve i Eroni, erau sa dui kauta na nona miqa ni ka boi vinaka, a rau sa biuta kina na bukawaqa, ka viria kina na ka boi vinaka, ka cabora e na mata i Jiova na bukawaqa tani, sa sega ni vakarota vei rau ko Jiova.

²A sa lako yani na bukawaqa maivei Jiova, ka kani rau, a rau sa ciba e na mata i Jiova.

³A sa kaya vei Eroni ko Mosese, Oqo ka vosataka ko Jiova, ni sa kaya, Au na vakatabui vei ira era sa toro voleka vei au, ia ka'u na vakarokorokotaki e na matadra kecega na tamata. A sa galu ko Eroni.

⁴Ia ko Mosese sa kacivi Misaeli kei Elisapani, na luve i Usieli na tama i Eroni lailai, a sa kaya vei rau, Toro mai, drau kauta tani na wekamudrau mai na mata ni vale tabu, ki nai bili ni tikotiko.

⁵A rau sa toro voleka, ka kauti rau e na nodraui curucuru balavu ki nai bili ni tikotiko; me vaka ka kaya ko Mosese.

⁶A sa kaya vei Eroni ko Mosese, vei rau talega na luvana, ko Eliesa kei Icama, Dou kakua ni luvata nai sala mai na ulumudou, kakua talega ni dresulaka na nomudou i sulu; de dou mate, de yaco talega na cudru vei ira kecega na tamata; ia ko ira ga na wekamudou, na mataqali kecega i Isireli, me ra tagicaka na kama sa vakavuna ko Jiova:

⁷ia dou kakua ni curu yani e na katuba ni vale ni veitavaki, de dou mate: ni dou sa lumuti e na waiwai i Jiova. A ratou sa muria na vosa i Mosese.

⁸A sa vosa vei Eroni ko Jiova, ka kaya,

⁹Dou kakua ni gunuva na waini, se na yaqona kaukauwa, ni dou sa curu ki na vale ni veitavaki, o iko, se na luvemu, de dou mate: oqo me kenai lesilesi ka tawa mudu vei ira na nomudou veitabatamata;

¹⁰mo dou vakatakilakilataka na ka e tabu kei na ka e sega ni tabu, kei na ka e sega ni savasava kei na ka e savasava;

¹¹ia mo dou vakavulici ira na Isireli e na vunau kecega sa vosataka ko Jiova vei ira e na gusu i Mosese.

¹²A sa kaya ko Mosese vei Eroni, kei rau na luvana sa vo, ko Eliesa kei Icama, Dou kauta nai madrali laukana sa vo e na ka sa cabu e na bukawaqa vei Jiova, ka kania ni sa sega ni vakalevenitaki, *ni dou sa tuvoleka* ki nai cabocabo-ni-soro: ni sa ka tabu sara:

¹³ia dou kania e na dua na tikina tabu, ni sa nomu i votavota, kei na nodraui votavota na luvemu, e na ka sa cabu e na bukawaqa vei Jiova; ni'u sa vakaroti vakaoqo.

¹⁴Ia na serena sa yalovaki kei na tabana sa lavelaveti dou kania e na dua na tikina savasava; o iko kei rau na luvemu tagane, kei iratou na luvemu yalewa; ni sa nomu i votavota, kei na nodra i votavota na luvemu, sa soli mai na nodra i madrali ni veivinakati era sa cabora na Isireli.

¹⁵Na tabana sa lavelaveti kei na serena sa yalovaki me ra kauta vata mai, kei na uro sa cabo e na bukawaqa, ka me yalovaka mei soro e yalovaki e na mata i Jiova; ia me sa nomu, kei na nodra na luvemu talega, sai lesilesi ka tawa mudu; me vaka sa vakarota ko Jiova.

¹⁶A sa vakasaqara matua ko Mosese na me sai soro ni valavala ca, ka raica, sa vakamai; a sa cudru vei Eliesa kei Icama, na luve i Eroni sa vo, ka kaya,

¹⁷A cava drau sa sega ni kania kina nai soro ni valavala ca e na tikina tabu, ni sa ka tabu sara, a sa solia vei kemudou *na Kaloume colata* kina nai valavala ca ni soqosoqo, me sorovaki ira e na mata i Jiova?

¹⁸raica, na kena dra sa sega ni kau ki loma ni tikina tabu: sa dodonu mo dou kania e na tikina tabu: me vaka ka'u a vakarota.

¹⁹A sa kaya vei Mosese ko Eroni, Raica, era sa cabora edaidai na nodra i soro ni valavala ca, kei na nodra i soro kama, e na mata i Jiova; a sa yacovi au na ka vakaoqo: ia kevaka ka'u a kania nai soro ni valavala ca edaidai, sa na vinaka beka e na mata i Jiova?

²⁰Ia ni sa rogoca ko Mosese, sa vakadonuya.

Na Vunau Ni Soro 11

A manumanu sa tara me laukana, kei ira sa tabu, 1-8; kei na ika, 9-12; kei na manumanu vuka, 13-28; kei na ka sa dolo, 29-47.

¹A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova, ka kaya vei rau,

²Drau vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Oqo na manumanu e yavai va kemuni na kania vei ira kecega na manumanu e vuravura.

³Na manumanu kecega sa wase sara na kena ququ, ka sa mama vakarua na kena, oqo ga ni kania.

⁴Ia ko ira oqo vei ira sa mama vakarua na kena, kei ira sa wase sara na kena ququ, ni kakua ni kania: a kameli, ni sa mama vakarua na kena, ia sa sega ni wase sara na kena ququ; sa sega ni savasava vei kemuni.

⁵Kei na koni, sa mama vakarua na kena, ia sa sega ni wase sara na yavana; sa sega ni savasava vei kemuni.

⁶Kei na eri, sa mama vakarua na kena, a sa sega ni wase sara na yavana; sa sega ni savasava vei kemuni.

⁷Kei na vuaka, sa wase sara na kena ququ, ka sa sega ni mama vakarua na kena; sa sega ni savasava vei kemuni.

⁸Mo ni kakua ni kania na lewedra, mo ni kakua talega ni tara na yagodra ni sa mate; era sega ni savasava vei kemuni.

⁹Oqo kemuni na kania e na ka kecega mai wai: a ka sa vakatutuna ka vakavarina mai wai, e na waitui, kei na uciwai, mo ni kania.

¹⁰Ia na ka kecega sa sega ni vakatutuna ka vakavarina e na waitui, kei na uciwai, e na ka kecega sa yavavala e na wai, kei na ka bula kecega sa tiko e wai, era na ka vakasisila vei kemuni:

¹¹ia mo ni vakasisilataka; mo ni kakua ni kania na lewedra, ia mo ni vakasisilataka na yagodra ni sa mate.

¹²A ka kecega mai wai sa sega ni vakatutuna ka sega ni vakavarina, sa na ka vakasisila vei kemuni.

¹³Ia na ka oqo kemuni na vakasisilataka vei ira na manumanu vuka; me kakua ni laukana, sa ka vakasisila: na ikeli kei na kia ikeli,

¹⁴kei na osipere; kei na kaiti, kei na veimataqali vulituri;

¹⁵na mataqali reveni kecega;

¹⁶na ositereji; kei na mataqali lulu kecega kei na manulevu;

¹⁷io na lulu tabu kei na lulu tani,

¹⁸kei na veimataqali suani,

¹⁹kei na veimataqali belo, kei na upupa; kei na beka.

²⁰A manumanu vuka kecega sa dauqasi, sa yavai va, me ka vakasisila vei kemuni.

²¹Ia na ka oqo kemuni na kania maizei ira na ka kecega sa vuka ka qasi e na yavana vava, sa vakasagana ka yava balavu, me daulade kina e dela i vuravura;

²²io oqo ga vei ira kemuni na kania; na veimataqali vodore.

²³Ia na ka *tani* kecega sa vuka ka qasi, sa yavai va, sa na ka vakasisila vei kemuni.

²⁴Ia na ka oqo kemuni na sega ni savasava kina: o ira kecega sa tara na yagodra ni sa mate, ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

²⁵Ia ko koya yadua sa colata tani na yagodra ni sa mate, me sa sava nonai sulu, ena sega talega ni savasava ko koya ka yacova na yakavi.

²⁶*A yago mate* ni manumanu kecega sa wase na kena ququ, ka sega ni basika na kena wase, se sega ni mama vakarua na kena, sa sega ni savasava vei kemuni: ko ira yadua sa tara ena sega ni savasava.

²⁷Ia na ka kecega sa lako e na qalokana, vei ira na yavusa manumanu kecega sa lako e na yavana vava, oqori sa sega ni savasava vei kemuni: o ira kecega sa tara na yagodra ni sa mate, ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

²⁸Kei koya sa colata tani na yagodra ni sa mate, me sava nonai sulu, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi: era sa sega ni savasava vei kemuni.

²⁹A ka talega oqo ena sega ni savasava vei kemuni e na ka sa dauqasi e dela i vuravura; na veimataqali kalavo kei na moko,

³⁰io na veimataqali moko kece, kei na vokai.

³¹Sa sega ni savasava na ka oqo vei kemuni, vei ira na ka kecega sa dauqasi: o ira kecega sa tara, ni sa mate, ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

³²Kei na ka kecega sa lutu kina e dua na ka oqo, ni sa mate, ena sega ni savasava; se dua nai yaya kau, sei sulu, se kulina, se taga, se nai yaya tani, sa

caka kina e dua na ka, me toni ki wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi; ia ena qai savasava.

³³Kei na bilo qele kecega, sa lutu ki loma e dua na ka oqo, a ka kece sa tu kina ena sega ni savasava, ia na bilo me vorolaki.

³⁴A kakana kecega sa tiri kina na wai ko ya, ena sega ni savasava: kei na wai kecega e gunuvi e na bilo kece vaka, ena sega ni savasava.

³⁵Kei na ka kecega sa lutu kina e dua na tiki ni yagodra ni sa mate, ena sega ni savasava; na lovo, sei tutu ni kuro, me sa basuki sobu: sa qai sega ni savasava, ia me sega ni savasava vei kemuni.

³⁶Ia na mata ni wai ga, se nai keli-wai, sa levu kina na wai, ena savasava: ia na ka sa tara na yagodra ni sa mate, ena sega ni savasava.

³⁷Ia kevaka e dua na tiki ni yagodra sa lutuka e dua na sore *ni sila* sa la'ki kaburaki, ena savasava:

³⁸ia kevaka sa vakasuasuataki na sore *ni sila*, a sa lutu kina na yagodra ni sa mate, ena sega ni savasava vei kemuni.

³⁹Ia kevaka sa mate e dua na manumanu sa daulaukana vei kemuni, ko koya sa tara na yagona ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

⁴⁰Ia ko koya sa kania e dua na tiki ni yagona ni sa mate, me sava nonai sulu, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi: o koya talega sa colata na yagona ni sa mate, me sava nonai sulu, ena sega ni savasava talega ka yacova na yakavi.

⁴¹Ia na ka dauqasi kecega sa qasi e na dela i vuravura sa ka vakasisila; me kakua ni laukana.

⁴²A ka kecega sa dolo e na ketena, kei na ka sa lako e na yavana vava, kei na ka kecega sa vuqa na yavana e na ka dauqasi kecega sa qasi e dela i vuravura, oqori mo ni kakua ni kania; ni sa ka vakasisila.

⁴³Mo ni kakua ni vakayacora na nomuni vakasisilataki, e na dua na ka sa dauqasi, sa qasi voli, mo ni kakua talega ni vakatawasavasavataki kemuni e na ka oqori, mo ni dukadukali kina.

⁴⁴Ni sai au ko Jiova na nomuni Kalou: o koya mo ni vakasavasavataki kemuni, mo ni savasava; ni'u sa savasava koi au: ia ni kakua ni vakadukadukalitaki kemuni e na dua na yavusa ka sa dauqasi, sa qasi e dela i vuravura.

⁴⁵Ni sai au ko Jiova, sa kauti kemuni cake mai na vanua ko Ijipita, me'u nomuni Kalou: ia mo ni savasava kina, ni'u sa savasava koi au.

⁴⁶Sa vakaoqo nai vakaro e na vuku ni manumanu e yavai va, kei na manumanu vuka, kei na ka kecega sa bula voli e na wai, kei na ka kecega sa qasi e dela i vuravura;

⁴⁷me vakatakilakilataki na ka e sega ni savasava, kei na ka e savasava, na manumanu talega e tara ni laukana, kei na manumanu e tabu ni laukana.

Na Vunau Ni Soro 12

Sa sega ni savasava na yalewa ni sa vakasucu, 1-5. A ka me vakasavasavataki kina, 6-8.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Kevaka sa kune kune na yalewa, a sa vakasucuma na gonetagane, ena qai sega ni savasava ka bogi vitu: me tautauvata kei na gauna sa tawase kina ko koya e na vuku ni nona mate vakayalewa, ena sega ni savasava kina.

³Ia e na kenai kawalu ni siga ena cilivi na kuli ni vusona *na gonetagane*.

⁴Me qai tiko ga na yalewa ka bogi tolusagavulu ka tolu, e na vuku ni dra ena vakasavasavataki maikina; me kakua ni tara ko koya e dua na ka tabu, se lako ki na vale tabu, ka me oti mada na siga sa vakasavasavataki kina ko koya.

⁵Ia kevaka sa vakasucuma na goneyalewa, ena qai sega ni savasava ka rua na wiki, me vaka na gauna sa tawase kina: ia me qai tiko ga ka onosagavulu ka ono na bogi, e na vuku ni dra ena vakasavasavataki maikina.

⁶Ia ni sa oti na nona siga sa vakasavasavataki kina, e na vuku ni gonetagane, se goneyalewa, me qai kauta mai ko koya e dua na lami sa yabaki dua ga mei soro kama, ka dua na ruve sa gone se na soqe, mei soro ni valavala ca, ki na katuba ni vale ni veitavaki, vua na bete:

⁷me qai vakacabora ko koya e na mata i Jiova, ka sorovaki koya; ena vakasavasavataki kina mai na nona turu dra balavu. Sa vakaoqo na lewa e na vuku i koya sa vakasucuma na tagane se yalewa.

⁸Ia kevaka sa sega ni rawata e dua na lami, me qai kauta e rua na soqe, se rua na ruve sa gone; e dua mei soro kama, ka dua mei soro ni valavala ca; ena qai sorovaki koya kina na bete, ena qai savasava ko koya.

Na Vunau Ni Soro 13

A lewa e na vuku ni vukavuka.

¹A sa vosa vei Mosese kei Eroni, ko Jiova ka kaya,

²Kevaka sa dua na tamata sa tu e na kulina na vuvuce, se na vidikoso, se na tikina rama, a sa tu e na kulina *me vaka* na vukavuka; me kau ko koya vei Eroni na bete, se vua e dua vei ira na luvena sa bete:

³ia me dikeva ko koya na bete na mate e na kulina; ia kevaka sa vulavula mai na vutikana e na tikina sa tu kina na mate, a sa rairai ni sa kania na lewena, oqo na vukavuka; ia ni sa raici koya na bete, me qai tukuni koya ni sa sega ni savasava.

⁴Ia kevaka sa vulavula mai na tiki ni kulina sa rama, a sa rairai ni sa tauva walega na kulina, a sa sega ni vulavula mai na vutikana; me qai sogoti *koya* na mate na bete, ka bogi vitu:

⁵me qai raici koya na bete e na kenai kavitu ni siga: ia kevaka sa rairai vua, ni sa sega ni tetela na mate e na kulina; me qai sogolati koya tale na bete, ka bogi vitu tale:

⁶me qai raici koya tale na bete ni sa oti na bogi vitu: ia kevaka sa loaloa mai na mate, a sa sega ni tetela na mate e na kulina, me qai tukuni koya na bete ni sa savasava; sa bu ca walega: me sava ko koya na nonai sulu, ka na sa savasava.

⁷Ia kevaka sa tetela vakalevu na bu ca e na kulina, ni sa raici koya oti na bete me tukuni koya ni sa savasava, me qai raici koya tale na bete:

⁸ia ni sa dikeva na bete, kevaka sa tetela na bu ca e na kulina, me qai tukuni koya na bete ni sa sega ni savasava: sa dina ga sa vukavuka.

⁹Ni sa tauvi vukavuka e dua na tamata, me qai kau ko koya vua na bete;

¹⁰ia me dikevi koya na bete: ia kevaka sa dua na vuvuce vulavula e na kulina, a sa vakavulavulataka na vutikana, ka sa tiko e na vuvuce na tiki ni lewena sa bulabula;

¹¹sai koya na vukavuka makawa e na kulina; me qai tukuni koya na bete ni sa sega ni savasava, me kakua ni sogolati koya: ni sa sega ni savasava ko koya.

¹²Ia ke sa tetela sara na vukavuka e na kulina, a sa robota kece na kulina sa tauvi vukavuka, mai na uluna ka cavaraka ki na yavana, e na tikina kecega sa rai kina na bete;

¹³me qai vakaraica na bete: ia ke sa robota na lewena tauoko na vukavuka, me qai tukuni koya ka mate ni sa savasava: sa vulavula kece mai: sa savasava ko koya.

¹⁴Ia e na siga ga sa rairai kina na tikina sa bulabula, ena sega ni savasava kina.

¹⁵Ia me dikeva na tikina sa bulabula na bete, ka tukuni koya ni sa sega ni savasava: sa sega ni savasava sa bulabula na tikina: oqo na vukavuka.

¹⁶Ia kevaka sa vuki tale na tikina sa bulabula, me vulavula mai, me qai lako mai ko koya vua na bete;

¹⁷ia me dikevi koya na bete: ia kevaka sa vulavula mai na mate; me qai tukuna na bete ni sa savasava mai na mate: sa savasava ko koya.

¹⁸Ia ke tu e na lewena, e dua na bo, a sa mavo,

¹⁹a sa tubu na vuvuce vulavula, e na tikina ka tu kina na bo, se na tikina rama, e vulavula, ka via damudamu mai, me sa vakatakilai vua na bete;

²⁰ia me sa dikeva na bete, ia kevaka sa rairai ni sa kakana ki na lewena, a sa vulavula mai na vutikana; me qai tukuni koya na bete ni sa sega ni savasava: oqo na vukavuka, sa tubu e na bo.

²¹Ia kevaka sa dikeva na bete, ka sa sega kina na vutikana vulavula, ka tiko walega e na kulina, a sa loaloa mai; me qai sogolati koya na bete, ka bogi vitu:

²²ia kevaka sa tetela vakalevu e na kulina, me qai tukuni koya na bete ni sa sega ni savasava: oqo na *vukavuka*.

²³Ia kevaka sa tu ga na tikina sa rama, a sa sega ni tetela, sa qai bo katakata; ia me na tukuni koya na bete ni sa savasava.

²⁴Ia kevaka sa tu e na kulina na we ni kama, a sa tu e na lewena bulabula, sa we ni kama, e dua na tikina sa rama, e vulavula, sa via damudamu mai, se vulavula ga;

²⁵me qai dikeva na bete: ia kevaka sa vulavula mai na vutikana e na tikina rama, a sa rairai ni sa kakana ki na lewena; oqo na vukavuka, sa tubu e na tikina sa kama e na bukawaqa: ia me qai tukuni koya na bete ni sa sega ni savasava: oqo na vukavuka.

²⁶Ia kevaka sa dikeva na bete, ka sa sega na vutikana vulavula e na tikina sa rama, a sa tu walega e na kulina, a sa loaloa mai; me qai sogolati koya na bete, ka bogi vitu:

²⁷ia me dikevi koya na bete e na kenai kavitu ni siga: kevaka sa tetela vakalevu e na kulina, me qai tukuni koya na bete ni sa sega ni savasava: oqo na vukavuka.

²⁸Ia kevaka sa tu ga na tikina sa rama, a sa sega ni tetela e na kulina, a sa loaloa mai; oqo ga na vuvuce ni tikina sa kama, ia me tukuni koya na bete ni sa savasava: ni sa we walega ni kama.

²⁹Ia kevaka sa tauva e dua na tagane se dua na yalewa, na mate e na uluna se kumina;

³⁰me qai dikeva na mate na bete; ia kevaka sa rairai ni sa kakana; a sa tu kina na drauna dromodromoa e matailalai; me qai tukuni koya na bete ni sa sega ni savasava: oqo na bu ca mamaca, io na vukavuka e na uluna se kumina.

³¹Ia kevaka sa dikeva na mate ni bu ca na bete; ka sa rairai me vaka sa tiko walega e na kulina, ka sa sega kina na drauna loaloa; me qai sogolati koya sa tauvi bu ca ko koya na bete, ka bogi vitu:

³²ia e na kenai kavitu ni siga me dikeva na mate na bete: ia kevaka sa sega ni tetela na bu ca, a sa sega kina na drauna dromodromoa, ka sa rairai na bu ca ni sa tiko walega e na kulina;

³³me qai tasi ko koya, ia me kakua ga ni tasia na tikina e bu ca; me qai sogolati koya sa tauvi bu ca na bete, ka bogi vitu tale:

³⁴ia e na kenai kavitu ni siga me dikeva na bu ca na bete; ia, kevaka sa sega ni tetela e na kulina na bu ca, ka sa sega ni kakana ki na lewena; me qai tukuni koya na bete ni sa savasava: me sava ko koya na nonai sulu, a sa savasava.

³⁵Ia kevaka sa tetela vakalevu na bu ca e na kulina, ni sa savasava ot;

³⁶me qai dikevi koya na bete: ia kevaka sa tetela na bu ca e na kulina, me qai kakua ni vakasaqara na drauna dromodromoa na bete; sa sega ni savasava ko koya.

³⁷Ia kevaka sa rairai vua ni sa tu ga na bu ca, a sa tubu kina na drauna loaloa; sa mavo na bu ca, sa savasava ko koya; ia me tukuni koya na bete ni sa savasava.

³⁸Ia kevaka sa dua na tagane se dua na yalewa, sa tu e na kulina na tikina eso sa rama, na tikina rama e vulavula;

³⁹me qai dikeva na bete: ia kevaka sa vulavula ka loaloa mai na tikina sa rama e na kulina; oqo na tikina tavukadiridiri sa tubu e na kulina; sa savasava ko koya.

⁴⁰Ia na tamata sa lutu na drau ni uluna, sa ulu cou; ia sa savasava ga:

⁴¹kei koya sa lutu na drau ni uluna mai na yadrena, sa yadre drika; ia sa savasava ga.

⁴²Ia kevaka sa tu e na ulu cou, se na yadre drika, e dua na drakusi sa vulavula ka damudamu mai; oqo na vukavuka sa tubu e na uluna sa cou, se na yadrena sa drika:

⁴³Ia me dikevi koya na bete: ia kevaka sa vulavula ka via damudamu mai na vuvuce ni drakusi e na uluna sa cou, se na yadrena sa drika, me vaka nai rairai ni vukavuka e na kulina;

⁴⁴sa qai tamata vukavuka ko koya, sa sega ni savasava: me tukuni koya na bete ni sa sega sara ni savasava; sa tiko e na uluna na nona mate.

⁴⁵Ia ko koya sa vukavuka, me dresulaki na nonai sulu, ka me kua ni vakaisala na uluna, ka me tabonaki na tebenigusuna e cake, ka me qai kacivaka ko koya, Au sega ni savasava! au sega ni savasava!

⁴⁶A veisiga kecega sa mate kina ko koya, ena sega ni savasava: sa sega ni savasava ko koya: me tiko ga vakai koya; me tiko e nai bili ni tikotiko na nona vale.

⁴⁷Ai sulu talega sa tu kina na vukavuka, sei sulu vutika ni sipi sei sulu lineni;

⁴⁸se sa tiko e ketena se dakuna, e na vutika ni sipi sei sulu lineni, e na kuli ni manumanu, se dua na ka sa caka maikina:

⁴⁹ia kevaka sa via karakarawa se via damudamu mai na mate e nai sulu, se na kuli ni manumanu, e ketena se dakuna, se dua na ka sa caka e na kuli ni manumanu; oqo na vukavuka, ia me vakaraitaki vua na bete:

⁵⁰ia me dikeva na mate na bete, ka noca vakatikitiki tani, ka bogi vitu:

⁵¹me qai raica tale ko koya na mate e na kenai kavitu ni siga: kevaka sa teteva nai sulu na mate, e na ketena se dakuna, se na kuli ni manumanu, se dua na ka sa caka maikina; sa qai vukavuka kakana na mate ko ya: sa sega ni savasava.

⁵²Me vakama ko koya nai sulu ko ya, ke *tiko* e ketena se dakuna, ke vutika ni sipi sei sulu lineni, se dua na ka sa caka e na kuli ni manumanu, sa *tiko* kina na mate: ni sa vukavuka kakana; me vakamai e na bukawaqa.

⁵³Ia kevaka sa dikeva na bete, ka sa sega ni teteva nai sulu na mate, e ketena se dakuna, se dua na ka sa caka e na kuli ni manumanu;

⁵⁴me qai vakarota na bete me ra savata na ka sa tu kina na mate, ena qai noca vakatikitiki tani, ka bogi vitu tale:

⁵⁵me qai raica na mate na bete, ni sa sava oti: ia kevaka sa sega ni roka tani mai na mate, a sa sega ni teteva na mate; sa sega ni savasava; mo vakama e na bukawaqa; sa teteva eloma, se dravudravua e ketena se dakuna.

⁵⁶Ia kevaka sa dikeva na bete; ia ke sa loaloa mai na mate ni sa sava oti; me qai dresuka tani mai nai sulu, se na kuli ni manumanu, ke *tiko* e ketena se dakuna:

⁵⁷ia kevaka sa rairai *tiko* e nai sulu, e ketena se dakuna, se dua na ka sa caka e na kuli ni manumanu; sa teteva *tiko*; mo vakama e na bukawaqa na ka sa *tiko* kina na mate.

⁵⁸Ia nai sulu, na ketena se dakuna, se dua na ka sa caka e na kuli ni manumanu, ko sa sava oti, kevaka sa takali tani kina na mate, me qai baci sava tale, ena qai savasava.

⁵⁹Oqo na lewa e na vuku ni vukavuka e nai sulu, se vutika ni sipi sei sulu lineni, ke *tiko* e ketena se dakuna, se dua na ka sa caka e na kuli ni manumanu, me tukuni kina ni sa savasava, se me tukuni ni sa sega ni savasava.

Na Vunau Ni Soro 14

A lewa e na vuku ni vukavuka ni sa la'ki vakasavasavataki, 1-32. Ai vakatakilakila ni vukavuka e na vale, kei na kena vakasavasavataki, 33-57.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Oqo na lewa e na vuku ni tamata sa vukavuka, e na siga sa vakasavasavataki kina ko koya: Me kau mai ko koya vua na bete:

³ia me lako yani ki nai bili ni tikotiko na bete; ka me qai dikeva na bete; ia kevaka sa seavu na vukavuka mai na tamata ka tauvi vukavuka;

⁴me qai vakarota ko koya na bete me tauri e na vukuna sa la'ki vakasavasavataki e rua na manumanu vuka sa savasava ka bula, kei na kau sitari, kei na ka kulakula, kei na isopa:

⁵ia me vakarota na bete me vakamatei e dua vei rau na manumanu, e na dua na bilo qele sa tiko kina na wai drodro;

⁶na manumanu sa bula tiko me taura ko koya, kei na kau sitari, kei na ka kulakula, kei na isopa, ka tonia vata kei na manumanu sa bula ki na dra ni manumanu ka vakamatei e dela ni wai drodro:

⁷me qai kureitaka vakavitu vua sa la'ki vakasavasavataki mai na vukavuka, ka tukuni koya ni sa savasava, me qai laiva na manumanu sa bula me vuka yani e dela ni vanua.

⁸Ia ko koya sa la'ki vakasavasavataki, me sava nonai sulu, ka tasia na uluna kei na yagona taucoko, ka sili e na wai, me savasava kina: ka sa oti, me qai lako mai ki nai tikotiko, ia me kakua ni curuma na nona vale laca me bogi vitu mada.

⁹Ia e na kenai kavitu ni siga, me tasia kece na drau ni uluna, kei na kumina, kei na vacuna, io na kena vutikana kecega me tasia ko koya: ka sava nonai sulu, ka sili talega e na wai, ena qai savasava ko koya.

¹⁰Ia e na kenai kawalu ni siga me kauta e rua na lami tagane sa sega na kena ca, ka dua na lami yalewa sa yabaki dua sa sega na kena ca, ka tolu na omeri

madrai droka mei madrali laukana, sa veiwaki vata kei na waiwai, kei na waiwai e lailai sobu e na dua na paidi.

¹¹Ia na bete sa vakasavasavataki *koya*, me kauta ki na mata i Jiova na tamata sa la'ki vakasavasavataki kei na ka talega ko ya, ki na katuba ni vale ni veitavaki:

¹²me qai taura e dua vei rau na lami tagane na bete, ka vakacobora mei soro ni caka cala, kei na waiwai sa lailai sobu e na paidi e dua, ka yalovaka mei soro e yalovaki e na mata i Jiova:

¹³me qai vakamatea na lami e na yasana sa dauvakamatei kina nai soro ni valavala ca kei nai soro kama, e na tikina tabu: ni sa nona na bete nai soro ni valavala ca, sa vaka talega kina nai soro ni caka cala: sa ka tabu sara.

¹⁴Ia me kauta e dua na dra ni soro ni caka cala na bete, ka me boroya na bete na vuso ni daligana i matau ni tamata sa la'ki vakasavasavataki, kei nai dovidovi-ni-kakana ni ligana i matau, kei nai qaqlalo levu ni yavana i matau:

¹⁵ia me kauta e dua mai na waiwai sa lailai sobu e na paidi e dua na bete, ka livia ki na qeteqete ni ligana i mawi:

¹⁶me qai tonia na bete na nonai dusidusi i matau e na waiwai sa tu e na ligana i mawi, ka kureitaka vakavitu na waiwai e na nonai dusidusi e na mata i Jiova:

¹⁷ia mai na kena vo ni waiwai sa tu e ligana, me lumuta kina na bete na vuso ni daligana i matau na tamata sa la'ki vakasavasavataki, kei nai dovidovi-ni-kakana ni ligana i matau, kei nai qaqlalo levu ni yavana i matau, e dela ni dra ni soro ni caka cala:

¹⁸ia na kena vo ni waiwai e na ligana na bete, me livia ko koya ki na ulu i koya sa la'ki vakasavasavataki: ia me sorovaki koya na bete e na mata i Jiova.

¹⁹Ia me cabora nai soro ni valavala ca na bete, ka sorovaki koya sa la'ki vakasavasavataki mai na nona tawa savasava; ka oti me qai vakamatea nai soro kama:

²⁰me qai cabora nai soro kama kei nai madrali laukana e na dela ni cabocabo-ni-soro na bete: ka sorovaki koya na bete, ena qai savasava ko koya.

²¹Ia kevaka sa dravudravua ko koya, a sa sega ni rawata, me qai kauta ko koya e dua na lami tagane mei soro ni caka cala me yalovaki, me sorovaki koya kina, ka dua na omeri madrai droka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana, kei na waiwai e lailai sobu e na paidi e dua;

²²ka rua na soqe, se rua na ruve gone, me vaka na ka sa rawata; ia me dua mei soro ni valavala ca, ka dua mei soro kama.

²³Ia me kauta ko koya vua na bete e na kenai kawalu ni siga me vakasavasavataki kina, ki na katuba ni vale ni veitavaki, e na mata i Jiova.

²⁴Ia me kauta na lami mei soro ni caka cala na bete, kei na waiwai sa lailai sobu e na paidi e dua, me qai yalovaka na bete e na mata i Jiova mei soro e yalovaki:

²⁵ia me vakamatea ko koya na lami sai soro ni caka cala, ka me kauta e dua na dra ni soro ni caka cala na bete, ka boroya kina na vuso ni daligana i matau na tamata sa la'ki vakasavasavataki, kei nai dovidovi-ni-kakana ni ligana i matau, kei nai qaqlalo levu ni yavana i matau:

²⁶me qai livia e dua na waiwai na bete ki na qeteqete ni ligana i mawi:

²⁷me qai kureitaka vakavitu na bete, e na nonai dusidusi i matau, e dua na waiwai sa tu e ligana i mawi, e na mata i Jiova:

²⁸me qai lumuta na bete e na waiwai sa tu e ligana, na vuso ni daligana i matau na tamata sa la'ki vakasavasavataki, kei nai dovidovi-ni-kakana ni ligana i matau, kei nai qaqlalo levu ni yavana i matau, e na tikina sa boro kina na dra ni soro ni caka cala:

²⁹ia na kena vo ni waiwai sa tu e ligana na bete, me livia ko koya ki na uluna sa la'ki vakasavasavataki, me sorovaki koya e na mata i Jiova.

³⁰Me qai vakacabora ko koya e dua vei rau na soqe, se vei rau na ruve gone, me vaka na ka sa rawata;

³¹io na ka ga e rawata, e dua mei soro ni valavala ca, ka dua mei soro kama, kei nai madrali laukana: ia me sorovaki koya sa la'ki vakasavasavataki na bete, e na mata i Jiova.

³²Oqo na lewa e na vukuna sa tauva na vukavuka, ko koya sa sega ni rawata, ni sa vakasavasavataki.

³³A sa vosa ko Jiova vei Moses kei Eroni, ka kaya,

³⁴Ni kemuni na yaco ki na vanua ko Kenani, ko ya ka'u sa solia vei kemuni mo ni taukena, ia ni'u sa vakatubura na vukavuka e na dua na vale e na vanua kemuni sa taukena;

³⁵me qai lako ko koya sa taukena na vale, ka tukutuku vua na bete, ka kaya, Sa rairai vei au ni sa tiko e vale e dua na ka e vaka na mate:

³⁶ia me vakarota na bete me ra vakalalataka mada na vale, me qai curuma na bete me dikeva na mate, me kakua kina ni tawa savasava na ka kecega sa tiko e vale: ka oti, me qai curu na bete me raica na vale:

³⁷ia me dikeva na mate ko koya; ia kevaka sa tiko e lalaga ni vale na mate, ka sa sega ni tautauvata na tikina e so, sa via karakarawa se via damudamu, a sa rairai ni sa lako ki loma ni lalaga;

³⁸me qai curu ki tautuba na bete, ki na katuba ni vale, ka sogota na vale ka bogi vitu:

³⁹me qai lako tale mai na bete e na kenai kavitu ni siga, ka dikeva: ia kevaka sa teteva na lalaga ni vale na mate;

⁴⁰me qai vakarota na bete me ra kauta tani na veivatu sa tiko kina na mate, ka biuta ki taudaku ni koro, ki na yasana sa sega ni savasava.

⁴¹Me vakarota talega ko koya me kari na lalaga ni vale eloma ka volita, ia me ra biuta na lase era karia ki taudaku ni koro, ki na yasana sa sega ni savasava:

⁴²me ra qai kauta mai na veivatu tani, ka vakaisosomitaka na veivatu ko ya; ka kauta na lase vou, ka botana na vale.

⁴³Ia kevaka sa rairai tale na mate, ka teteva e na vale, ni sa kau tani na veivatu, ka kari oti na vale, ka botani;

⁴⁴me na qai lako mai na bete, ka dikeva; ia kevaka sa teteva na mate e na vale, oqo na vukavuka kakana e na vale: sa sega ni savasava.

⁴⁵Me qai basuka sobu na vale ko ya, na kena veivatu, kei na kena kau, kei nai botani kecega ni vale; ka kauta tani ki taudaku ni koro, ki na yasana sa sega ni savasava.

⁴⁶Ia ko koya sa curuma na vale e na dua na siga sa sogo kina, ena sega ni savasava ka yacova na yakavi:

⁴⁷kei koya sa koto e na vale ko ya, me sava na nonai sulu: kei koya sa kana e na vale ko ya, me sava na nonai sulu.

⁴⁸Ia kevaka sa curu kina na bete, ka dikeva; ka sa sega ni teteva na mate e na vale ni sa botani oti na vale: me qai tukuna na bete ni sa savasava na vale ko ya, ni sa vakatakalitaki na mate.

⁴⁹Ia me kauta ko koya, me vakasavasavataka kina na vale, e rua na manumanu vuka, kei na kau sitari, kei na ka kulakula, kei na isopa:

⁵⁰me qai vakamatea ko koya e dua vei rau na manumanu e na dua na bilo qele sa tiko kina na wai drodro:

⁵¹me qai taura na kau sitari, kei na isopa, kei na ka kulakula, kei na manumanu vuka sa bula, ka tonia e na dra ni manumanu sa vakamatei, kei na wai drodro, ka kureitaka vakavitu ki na vale:

⁵²ka me vakasavasavataka na vale e na dra ni manumanu, kei na wai drodro, kei na manumanu sa bula, kei na kau sitari, kei na isopa, kei na ka kulakula:

⁵³ia me sereka na manumanu bula me vuka yani e dela ni vanua mai taudaku ni koro, ia me sorovaka na vale: ena qai savasava.

⁵⁴Oqo na lewa sa bale ki na vukavuka kecega, kei na bu ca,

⁵⁵kei na vukavuka e nai sulu, kei na vale,

⁵⁶kei na vuvuce, se na vidikoso, se na tikina rama:

⁵⁷me vakatakila ni sa sega ni savasava se ni sa savasava: oqo na lewa sa bale ki na vukavuka.

Na Vunau Ni Soro 15

A ka sa sega ni savasava kina na tagane, 1-18. Kei na ka sa sega ni savasava kina na yalewa, 19-33.

¹A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova, ka kaya,

²Drau vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Ni sa turi na yagona e dua na tagane, sa qai sega ni savasava e na vuku ni nona turi.

³Ia oqo na ka sa sega ni savasava kina ko koya, ni sa dua na nona turi: ni sa turi na yagona, se segai, oqo na nona sega ni savasava.

⁴Ai mocemoce kecega sa koto kina ko koya sa turi, sa sega ni savasava: kei na ka kecega sa dabe kina ko koya, sa sega ni savasava.

⁵O ira kecega sa tara na nonai mocemoce, me sava nodra i sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

⁶Ia ko koya sa dabe e na dua na ka ka dabe kina ko koya sa turi, me sava nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

⁷Kei koya sa tara na yagona sa turi, me sava na nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

⁸Ia kevaka sa kasivita na tamata savasava ko koya sa turi, me qai sava nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

⁹Kei nai vodovodo kecega sa vodo lako kina ko koya sa turi, ena sega ni savasava.

¹⁰Kei ira kecega sa tara e dua na ka ka tiko kina ko koya, ena sega ni savasava ka yacova na yakavi: kei koya sa colata na ka vakaoqori, me sava na nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

¹¹Kei ira kecega sa tara ko koya sa turi, a sa sega ni vuya e na wai na ligana, me sava na nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

¹²Kei na bilo qele sa tara ko koya sa turi, me vorolaki: kei na bilo kau kecega me vui e na wai.

¹³Ia ni sa savasava mai ko koya ka turi mai na nona turi; me qai wilika e vitu na siga me vakasavasavataki kina, ka sava na nonai sulu, ka sili e na wai drodro, ena qai savasava.

¹⁴Ia e na kenai kawalu ni siga me kauta e rua na soqe, se rua na ruve gone, ka lako ki na mata i Jiova, ki na katuba ni vale ni veitavaki, ka solia vua na bete:

¹⁵ena qai vakacabora na bete, e dua mei soro ni valavala ca, ka dua mei soro kama; ia me sorovaki koya kina na bete e na mata i Jiova, e na vuku ni nona turi.

¹⁶Ia kevaka sa bura loa na nona wai e dua na tagane, me qai sili kece na yagona e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

¹⁷Kei nai sulu kecega, kei na kuli ni manumanu kecega, sa buraci wai ni tagane, me sava e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

¹⁸A yalewa talega erau sa koto kaya na tagane sa bura loa na nona wai, me rau sili e na wai, ia me rau sega ni savasava ka yacova na yakavi.

¹⁹Ia kevaka sa turi e dua na yalewa, ka sa dra ka turi mai yagona, me na tawase tani ko koya ka bogi vitu: ia ko koya sa tarai koya ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

²⁰Ia na ka kecega sa koto kina ko koya ni sa tawase tani, ena sega ni savasava: na ka kece talega sa dabe kina ena sega ni savasava.

²¹Kei koya sa tara na nonai kotokoto, me sava na nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

²²Kei koya sa tara e dua na ka ka dabe kina ko koya, me sava na nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

²³Ia kevaka sa dua na ka sa no e nonai kotokoto, se e na ka sa dabe kina ko koya, ni sa tara e dua na tamata, ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

²⁴Ia kevaka sa koto kaya e dua na tagane, a sa tauvi koya na nona dra, ena sega ni savasava ko koya ka bogi vitu; kei nai mocemoce taucoko sa koto kina na tagane ko ya, ena sega ni savasava.

²⁵Ia kevaka sa turi dra e dua na yalewa ka bogi vuqa ni sa sega ni kena gauna dodonu, se sa turi tiko ni sa oti na bogi me tawase tani kina; a siga kecega sa turi kina sa sega ni savasava, ena vaka na bogi sa tawase tani kina ko koya: ena sega ni savasava ko koya.

²⁶Ai kotokoto kecega sa koto kina ko koya e na veisiga kece sa turi kina, ena tautauvata vua kei na nonai kotokoto ni sa tawase tani: kei na ka kecega sa dabe kina ko koya ena sega ni savasava, me vaka na nona sega ni savasava ni sa tawase tani.

²⁷Kei koya sa tara e dua na ka oqori ena sega ni savasava, ia me sava na nonai sulu, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

²⁸Ia kevaka sa savasava mai na nona turi, me wawa mada bogi vitu, ena qai savasava.

²⁹Ia e na kenai kawalu ni siga me kauta ko koya e rua na soqe, se rua na ruve gone, ka kauta vua na bete, ki na katuba ni vale ni veitavaki.

³⁰Ia me cabora ko koya na bete e dua mei soro ni valavala ca, kei na kenai karua mei soro kama; ia me sorovaki koya na bete e na mata i Jiova, e na vuku ni turi ka sega ni savasava kina.

³¹Ia dou tawasei ira tani vakaoqo na Isireli mai na ka era sega ni savasava kina, me ra kakua ni mate e na nodra sega ni savasava, ni ra sa vakadukadukalitaka na noqu vale sa tu e na kedra maliwa.

³²Oqo na lewa e na vuku i koya sa turi, kei koya sa bura loa na nona wai, a sa sega ni savasava kina;

³³kei koya na yalewa sa tauva na mate vakavula; kei koya sa turi, se tagane se yalewa; kei koya erau sa mocera na yalewa sa sega ni savasava.

Na Vunau Ni Soro 16

Ai valavala ni nona curu na bete ki na tikina tabu, 1-10. A nonai soro, 11-14; a nodra i soro na tamata, 15-19. A me me vakatalai tani, 20-28. A siga ni veibuluti e na veiyabaki, 29-34.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ni rau sa mate na luve i Eroni, ni rau a toro ki na mata i Jiova, ka mate kina;

²a sa qai kaya vei Mosese ko Jiova, Mo vosa vei Eroni na tuakamu, me kakua ni curu e na veisiga kecega ki na tikina tabu, ki loma ni lati e na mata ni cabocabo-ni-bulubulu, sa tu e dela ni kato; me kakua ni mate kina ko koya: ni'u na rairai e na o e na dela ni cabocabo-ni-bulubulu.

³Me vakaoqo na nona curu ko Eroni ki na tikina tabu: me kauta ko koya e dua na pulumokau sa gone mei soro ni valavala ca, ka dua na sipi tagane mei soro kama:

⁴me curumaka ko koya nai curucuru balavu lineni sa tabu, ka daramaka na yagona e na tarausese lineni lekaleka, ka vau na tolona e nai vau lineni, ka vakaisala e nai sala lineni: oqo nai sulu tabu; me sili mada ko koya e na wai, ka qai vakaisulu kina.

⁵Me qai taura mai vei ira nai soqosoqo na Isireli e rua na me mei soro ni valavala ca, ka dua na sipi tagane mei soro kama.

⁶Me qai vakacabora ko Eroni na pulumokau mei soro ni valavala ca, e na vukuna ga, ka sorovaki koya, kei na nona lewe-ni-vale.

⁷Me qai kauta ko koya na me ruarua, ka vakatura e na mata i Jiova, ki na katuba ni vale ni veitavaki.

⁸Me qai vakawiri madigi ko Eroni e na vukudrau na me: e dua me nei Jiova, ka dua me nona ko Asasela.

⁹Me qai kauta ko Eroni na me ka qarava na madigi me nei Jiova, ka cabora mei soro ni valavala ca.

¹⁰Ia na me ka qarava na madigi me nona ko Asasela, me qai vakaturi bula e na mata i Jiova, me sorovaki ko koya, me qai vakatalai tani ki na vanua liwa me nona ko Asasela.

¹¹Me qai kauta ko Eroni na pulumokau sa nodra i soro ni valavala ca, ko koya kei na nona lewe-ni-vale, ka vakamatea na pulumokau sai soro ni valavala ca e na vukuna:

¹²me qai kauta ko koya na miqa sa sinai e na qilaiso ni bukawaqa, mai nai cabocabo-ni-soro sa tu e na mata i Jiova, ka yakuta vakarua na kau boi vinaka me vakamai sa vuruvuru me matai lalai, ka kauta ki loma ni lati:

¹³me qai viritaka na ka boi vinaka me vakamai ki na bukawaqa e na mata i Jiova, me ruguta nai cabocabo-ni-bulubulu sa tu e na dela *ni kato* ni vunau na o ni ka boi vinaka, me kakua ni mate kina ko koya:

¹⁴me qai kauta na dra ni pulumokau ko koya, ka kureitaka e na nonai qaqalo ki dela ni cabocabo-ni-bulubulu vaka ki na tu-i-cake; ka kureitaka vakavitu na dra e na mata ni cabocabo-ni-bulubulu e na nonai qaqalo.

¹⁵Me qai vakamatea ko koya na me sai soro ni nodra i valavala ca, na tamata, ka kauta na kena dra ki loma ni lati, ka kitaka e na dra ko ya me vaka ka kitaka e na dra ni pulumokau, ka kureitaka ki dela ni cabocabo-ni-bulubulu, kei na mata ni cabocabo-ni-bulubulu:

¹⁶ka sorovaka na tikina tabu, e na vuku ni nodra sega ni savasava na Isireli, kei na nodra caka cala, io na nodra i valavala ca kecega: ia me caka vakakina e na vuku ni vale ni veitavaki, sa tiko e na kedra maliwa, io e na maliwa ni nodra sega ni savasava.

¹⁷Ia me kakua na tamata me tiko e na vale ni veitavaki, ni sa curu ko koya ki na tikina tabu me vakacabora nai soro, ka me curu tale mada mai, ni sa sorovaki koya oti, kei na nona lewe-ni-vale, kei nai soqosoqo tauoko ni Isireli.

¹⁸Ia me curu yani ko koya nai cabocabo-ni-soro sa tu e na mata i Jiova, ka sorovaka; ka kauta e dua na dra ni pulumokau, kei na dra ni me, ka boroya kina na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro.

¹⁹Me qai kureitaka vakavitu na dra ki delana e na nonai qaqalo, ka me vakasavasavataka, ka vakatabuya mai na nodra sega ni savasava na Isireli.

²⁰Ia ni sa oti na nona sorovaka na tikina tabu, kei na vale ni veitavaki, kei nai cabocabo-ni-soro, me qai kauta mai na me sa bula:

²¹me qai tabaka na ulu ni me bula ko Eroni e na ligana ruarua, ka vakatusa kina na nodra caka ca kecega na Isireli, kei na nodra caka cala kecega, io na nodra i valavala ca kecega, ka tauca ki na ulu ni me, ka vakatala tani ki na vanua liwa, ni sa tubera yani e dua na tamata sa lesi kina.

²²Ia na me ena colata na nodra cala kecega ki na vanua liwa: me qai sereka na me e na vanua liwa ko koya.

²³Me qai curu ki na vale ni veitavaki ko Eroni, ka luvata tani nai sulu lineni ka sulu kina ko koya ni sa curu ki na tikina tabu, ka laiva tu maikeia:

²⁴me qai sili ko koya e na wai e na dua na tikina tabu, ka sulumaka na nonai sulu, ka curu mai, ka vakacabora na nonai soro kama, kei na nodra i soro kama na tamata, ka sorovaki koya, kei ira na tamata.

²⁵Ia me vakama ko koya na uro ni soro ni valavala ca e na dela ni cabocabo-ni-soro.

²⁶Ia ko koya ka sereka na me sa nona ko Asasela, me sava na nonai sulu, ka sili ko koya e na wai, a sa oti, me qai curu mai ki nai tikotiko.

²⁷Ia na pulumokau sai soro ni valavala ca, kei na me sai soro ni valavala ca, sa kau na kedrau dra ki na tikina tabu mei soro, me kau tani ki nai bili ni tikotiko; ia me vakamai e na bukawaqa na kulidrau, kei na lewedrau, kei na dedrau.

²⁸Ia ko koya sa vakamai rau, me sava na nonai sulu ka sili ko koya e na wai, a sa oti, me qai lako mai ki nai tikotiko.

²⁹Ia oqo me kenai lesilesi ka tawa mudu vei kemudou: mo dou vakamalumalumutaki kemudou e na kenai kavitu ni vula, e na kenai katini ni *siga* ni vula, ia mo dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka, e dua na kai nomudou, se na kai tani sa tiko vulagi kei kemudou:

³⁰ni dou na sorovaki e na siga ko ya, mo dou vakasavasavataki: dou na savasava kina mai na nomudou i valavala ca kecega e na mata i Jiova.

³¹Ena siga ni vakacecegu mo dou vakacegu kina, ia mo dou vakamalumalumutaki kemudou, oqo sai lesilesi vei kemudou ka tawa mudu.

³²Ia na bete sa na lumuti, ka buli, me bete mei sosomi kei tamana, ena vakacabora nai soro, ka sulumaka nai sulu lineni, io nai sulu tabu:

³³ia me sorovaka ko koya na vale tabu, ka sorovaka na vale ni veitavaki, kei nai cabocabo-ni-soro: me sorovaki ira talega na bete ko koya, kei ira kecega nai soqosoqo.

³⁴Ia oqo sai lesilesi vei kemudou ka tawa mudu, ka me sorovaki ira na Isireli vakadua e na veiyabaki e na vuku ni nodra i valavala ca kecega. A sa cakava ko koya me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

Na Vunau Ni Soro 17

**Sa tabu me ra vakacabora vakailoa nai soro e na yasana kecega ko ira na tamata,
1-9. Sa tabu me laukana na dra, 10-14, se na ka sa mate loa se dresulaka na
manumanu, 15,16.**

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei Eroni kei iratou na luvena, kei ira kece na Isireli, ka kaya vei ira, Oqo na ka sa vakarota ko Jiova, ka vaka,

³A tamata kecega vei ira na mataqali i Isireli sa vakamatea na pulumokau, se lami, se me, e loma ni tikotiko, se vakamatea e nai bili ni tikotiko,

⁴a sa sega ni kauta ki na katuba ni vale ni veitavaki, me cabora nai madrali vei Jiova, e na mata ni vale nei Jiova; ena beitaki na tamata ko ya ni sa vakadave dra: sa vakadavea walega na dra ko koya; ia ena muduki tani na tamata ko ya mai vei ira na kai nona:

⁵ka me ra kauta ga na nodra i soro na Isireli era vakacabora mai vanua, io me ra kauta vei Jiova, ki na katuba ni vale ni veitavaki, vua na bete, ka vakacabora mei madrali ni veivinakati sa cabori vei Jiova.

⁶Ia me kureitaki na dra na bete e na dela ni cabocabo-ni-soro i Jiova, sa tu mai na katuba ni vale ni veitavaki, ka vakama na uro me ka boi vinaka vei Jiova.

⁷Ia me ra kakua ni vakacabora tale na nodra i soro vei ira na me tagane, era sa lako tani kina me muria. A ka oqo sa kenai lesilesi ka tawa mudu vei ira e na nodra veitabatamata.

⁸Ia mo kaya vei ira, A tamata kecega vei ira na mataqali i Isireli, se na kai tani sa tiko vulagi kei ira, sa vakacabora nai soro kama se dua nai soro,

⁹ka sega ni kauta ki na katuba ni vale ni veitavaki, me vakacabora vei Jiova; na tamata ko ya ena muduki tani vei ira na kai nona.

¹⁰Ia na tamata kecega vei ira na mataqali i Isireli, se na kai tani sa tiko vulagi kei ira, sa kania e dua na dra; ena dua tani kina na mataqu vua na tamata ko ya sa kana dra, ia ka'u na muduki koya tani mai vei ira na kai nona.

¹¹Ni sa kena bula ni yago na dra: ia ka'u sa solia vei kemudou me sorovaka na yalomudou e na dela ni cabocabo-ni-soro: ia sa rawa mei soro na dra, ni sai koya na bula.

¹²O koya ka'u a kaya kina vei ira na Isireli, Me kakua e dua vei kemudou me kania na dra, me kakua talega ni kania na dra e dua na kai tani sa tiko vulagi kei kemudou.

¹³Kei na tamata kecega vei ira na Isireli, se vei ira na kai tani sa tiko vulagi kei ira, sa vakasasa manumanu e yavai va se manumanu vuka sa tara me laukana; me livia mada ga ko koya na kena dra, ka ubia e na soso.

¹⁴Ni sa kena bula ni yago kecega na dra sa tu e na yagona: o koya ka'u a kaya kina vei ira na Isireli, Mo dou kakua ni kania na dra ni dua na manumanu: ni sa kena bula ni yago kecega na dra sa tu e na manumanu kecega: ko ira kecega sa kania ena muduki tani.

¹⁵Kei na tamata kecega sa kania na ka sa mate vakailoa, se na ka sa katilaka na manumanu, se dua vei kemudou, se sa kai tani, me sava nonai sulu ko

koya, ka sili e na wai, ia ena sega ni savasava ka yacova na yakavi: ena qai savasava.

¹⁶Ia kevaka sa sega ni sava *nonai sulu*, se sili e na wai, ena qai cudruvi e na nona caka ca.

Na Vunau Ni Soro 18

Sa kaya ko Jiova me ra muria na nona vunau, 1-5. Me ra kakua ni veiwatini na veiwekani, 6-18. Me ra kakua ni kitaka na ka vakasisila, 19-30.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Sai au ko Jiova na nomudou Kalou.

³Mo dou kakua ni muria nai valavala ni vanua ko Ijipita, dou a tiko kina: kei nai valavala ni vanua ko Kenani, ka'u sa kauti kemudou kina, mo dou kakua ni muria; ia mo dou kakua ni muria na nodra vunau.

⁴Na noqu lewa ga, mo dou cakava; kei na noqu i lesilesi, mo dou vakabauta, mo dou muria ga: sai au ko Jiova na nomudou Kalou:

⁵O koya mo dou vakabauta kina na noqu vunau, kei na noqu lewa; o koya kevaka sa cakava ga na tamata, ena bula kina: sai au ko Jiova.

⁶Me kakua e dua vei kemudou me mocera e dua na yalewa dou sa veiwekani dina kaya: sai au ko Jiova.

⁷Mo kakua ni mocera na tinamu, o koya erau sa veimoceri kei tamamu; sa tinamudina ko koya: mo kakua ni moce vata kaya.

⁸Mo kakua ni moce vata kaya na wati i tamamu; erau sa veimoceri kei tamamu ko koya.

⁹Mo kakua ni mocera na ganemu, se sa luve i tamamu, se sa luve i tinamu, se sa sucu mai nomudou, se sa sucu tani, mo kakua ni moceri ira.

¹⁰Mo kakua ni mocera na makubumu, se sa luvema yalewa na luvemu tagane, se sa luvema yalewa na luvemu yalewa: ni rau a tubu vua e dua drau a moce vata kaya.

¹¹Mo kakua ni moce vata kei na luve i tamamu ka yalewa, o koya sa vakasucuma vua ko watina, sa ganemu ko koya.

¹²Mo kakua ni moce vata kei na gane i tamamu: ni sa wekana dina na tamamu ko koya.

¹³Mo kakua ni moce vata kei na taci i tinamu, se tuakana, ni sa wekana dina na tinamu ko koya.

¹⁴Mo kakua ni moce vata kei na wati i tamamu lailai, sa tinamu lailai ko koya.

¹⁵Mo kakua ni mocera na watina na luvemu tagane; mo kakua ni ca kaya.

¹⁶Mo kakua ni mocera na watina na tuakamu, se na watina na tacimu.

¹⁷Mo kakua ni mocera e dua na yalewa, kei na luvena yalewa, se dua na makubuna yalewa; ni ratou sa veiwekani dina; oqo na ka ca.

¹⁸Mo kakua talega ni vakawati kei na tuakana na watimu se na tacina, ni sa bula tiko ko koya, mo vakararawataki koya kina.

¹⁹Mo kakua talega ni mocera e dua na yalewa e na gauna sa vakatabui tu kina, ni tauvi koya na mate vakayalewa.

²⁰Mo kakua talega ni mocera na watina na kai nomu, mo vakavelavelataki iko vata kaya.

²¹Ia mo kakua ni vakacabora e dua na luvemu *e na bukawaqa* vei Moloke, ia mo kakua ni vakacacana na yaca ni nomu Kalou: sai au ko Jiova.

²²Mo kakua ni koto vata kaya na tagane me vaka kei na yalewa: oqo sa ka vakasisila.

²³Mo kakua talega ni koto kaya e dua na manumanu, mo vakasisilataki iko kina: me kakua talega na yalewa me tu e mata ni manumanu me koto vua: oqo na ka ni veivakamaduataki.

²⁴Dou kakua ni vakasisilataki kemudou e na dua na ka vakaoqo: ni ra sa vakasisilataki e na ka kecega oqo ko ira na veimatanitu, ka'u sa vakaseva tani e na matamudou:

²⁵a sa dukadukali na vanua: o koya ka'u sa sauma kina na kenai valavala ca, ia na vanua sa luaraka tani na lewena.

²⁶Ia mo dou vakabauta ga na noqu vunau, kei na noqu lewa, ka mo dou kakua ni kitaka e dua na ka vakasisila oqo; se na kai nomu se na kai tani sa tiko vulagi kei kemudou:

²⁷(ni ra sa kitaka na ka vakasisila kecega oqo ko ira na lewe ni vanua era tiko kina eliu vei kemudou, a sa vakadukadukalitaki na vanua):

²⁸me kakua ni luaraki kemudou talega na vanua, ni dou sa vakadukadukalitaka, me vaka ka luaraka na matanitu era tiko kina eliu vei kemudou.

²⁹Ia ko ira kecega era kitaka e dua na ka vakasisila oqo, io na tamata era kitaka, era na muduki tani vei ira na kai nodra.

³⁰O koya mo dou vakabauta kina na noqu vunau, mo dou kakua ni kitaka e dua nai valavala vakasisila oqo, sa caka eliu ni dou sa bera ni yaco kina, mo dou kakua ni vakadukadukalitaki kemudou kina: sai au ko Jiova na nomudou Kalou.

Na Vunau Ni Soro 19

Sa tukuni tale eso na vunau eliu.

¹A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei ira nai soqosoqo taucoko ni Isireli, ka kaya vei ira, Mo dou savasava; ni'u sa savasava koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

³Dou rerevaka na tamata yadua na tinana kei na tamana, ka vakatabuya na noqu veisiga ni vakacecegu: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

⁴Dou kakua ni vuki vei ira na kalou lasu, se cakava vei kemudou na kalou e na ka sa vakawaicalataki: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

⁵Ia kevaka dou sa vakacabora eso nai madrali ni veivinakati vei Jiova, dou vakacabora mo dou vinakati kina:

⁶me laukana ga e na siga dou sa cabora kina, kei na mataka: ia kevaka sa vo e na kenai katolu ni siga, me vakamai e na bukawaqa.

⁷Ia kevaka sa kani e dua na tikina e na kenai katolu ni siga, sa vakasisilataki; ena sega ni donu.

⁸Ia ko koya sa kania ena cudruvi e na nona caka ca, ni sa cakava me ka wale na ka tabu i Jiova: ia na tamata ko ya ena muduki tani maivei ira na kai nona.

⁹Ia ni dou sa tamusuka na vuata ni nomudou vanua, mo kakua ni tamusuka kece sara na tutu ni nomu veiwere, ka kakua ni tomitomika na ka sa vo e na nomu vuata.

¹⁰Ia mo kakua ni tomitomika na nomu veivaini, se tauca na vua ni vaini kecega e na nomu veivaini: mo laiva ga me nodra na dravudravua kei na vulagi: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

¹¹Dou kakua ni butako; ia dou kakua ni cakacaka vakailasu, se vosa lasu, e dua vua e dua.

¹²Dou kakua talega ni bubului vakailasu e na yacaqu; ia mo kakua ni vosavakacacatata na yaca ni nomu Kalou: Koi au ko Jiova.

¹³Mo kakua ni vakasaurarataka na kai nomu, se butakoca: na kenai voli ni *nomu* tamata cakacaka, me kakua ni tiko vei iko e na bogi ka siga.

¹⁴Mo kakua ni rukaki koya sa didivara, se biuta e dua na ka e na mata ni mataboko me tarabe kina, ia mo rerevaki koya ga na nomu Kalou: Koi au ko Jiova.

¹⁵Dou kakua ni cakava e dua na ka sa sega ni dodonu ni dou sa ia na veilewai: mo kakua ni golevi koya sa dravudravua, se dokai koya na turaga levu: mo lewa vakadodonu ga vua na kai nomu.

¹⁶Mo kakua ni daukakase voli e na kedra maliwa na kai nomu: mo kakua ni vosa me mate na kai nomu: Koi au ko Jiova.

¹⁷Mo kakua ni cata na wekamu e lomamu: mo vunauca dina ga na kai nomu, ka kakua ni laiva mei valavala ca.

¹⁸Mo kakua ni cudruva, se naki ca me saumi ira na luvedra na kai nomu, mo lomani koya ga na kai nomu me vaka ko sa lomani iko: Koi au ko Jiova.

¹⁹Dou vakabauta na noqu vunau. Me kakua ni kabata na nomu manumanu e na veiyavusa sa dua tani, me vakaluvea kina. Mo kakua ni kaburaka vata na sore ni sila kei na sore ni ka tani e na nomu were: mo kakua talega ni sulumaka nai sulu lineni ka vutivuti talega.

²⁰Ia ko koya sa mocera e dua na yalewa bobula, sa musuki vua e dua me watina, ka sega sara ni voli, se soli na kenai sere; erau na cudruvi: erau na sega ni vakamatei, ka ni sa bobula ko koya.

²¹Ia me kauta na tagane na nonai soro ni caka cala vei Jiova, ki na katuba ni vale ni veitavaki, io na sipi tagane mei soro ni caka cala.

²²Ia ena sorovaki koya na bete, e na sipi tagane sai soro ni caka cala, e na mata i Jiova, e na vuku ni valavala ca sa cakava ko koya: ena qai sega ni cudruvi e na vuku ni valavala ca sa cakava ko koya.

²³Ia ni dou na yaco ki na vanua ko ya, ka sa tea oti na kau kecega sa laukana na vuana, dou na qai nanuma na vuana me vaka e dua sa sega ni cili: me tolu na yabaki me vaka sa sega ni cili vei kemudou; me kakua ni kani.

²⁴Ia e na kenai kava ni yabaki ena tabu na vuana kecega, me vakavinavinakataki kina ko Jiova.

²⁵Ia e na kenai kalima ni yabaki mo dou kania na vuana, me dauvuataka kina vei kemudou na kena vuata: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

²⁶Mo dou kakua ni kania *e dua na ka* sa tu kina na kena dra; mo ni kakua talega ni parofisai e na gata, se daudigitaka na siga eso.

²⁷Mo dou kakua ni kotiva na tutu ni ulumudou, se vakacacana na tutu ni kumimudou.

²⁸Mo dou kakua ni tavalaka na yagomudou e na vuku ni mate, se samuqawetaka na yagomudou: Koi au ko Jiova.

²⁹Mo kakua ni vakacacana na luvemu yalewa ni ko soli koya me dautagane; de sa gole ki na veibutakoci na vanua, ka sinai kina na vanua e na ca.

³⁰Dou vakabauta na noqu veisiga ni vakacecegu, ka vakarokorokotaka na noqu vale tabu: Koi au ko Jiova.

³¹Dou kakua ni golevi ira sa daucurumi, se tarogi ira na dauveinita, mo dou vakadukadukalitaki kina: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

³²Mo tu cake e matadra sa sika na uluna, ka doka na matadra na tamata qase, ka rerevaka na nomudou Kalou: Koi au ko Jiova.

³³Ia kevaka sa tiko vulagi kei iko e na nomudou vanua e dua na kai tani, mo dou kakua ni vakararawataki koya:

³⁴na kai tani sa tiko vulagi kei kemudou ena tautauvata vei kemudou kei na dua na kai nomudou, ia mo lomani koya me vaka ko sa lomani iko; ni dou a vulagi mai na vanua ko Ijipita: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

³⁵Dou kakua ni lewa vakatawadodonu, e nai vakarau ni balavu ni ka, se nai vakarau ni bibi ni ka se nai vakarau ni levu ni ka:

³⁶me dodonu ga na nomudou i vakarau ni bibi, me dodonu na kena bibi, me dodonu nai vakarau ni ka mamaca, ka dodonu nai vakarau ni ka liviraki; Koi au ko Jiova na nomudou Kalou, ka kauti kemudou tani mai na vanua ko Ijipita.

³⁷Mo dou vakabauta kina na noqu vunau kecega, kei na noqu lewa, ka mo dou cakava: Koi au ko Jiova.

Na Vunau Ni Soro 20

Sa tukuna ko Jiova eso tale na ka e tabu.

¹A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²Mo kaya tale vei ira na Isireli, A tamata yadua vei ira na Isireli, se vei ira na kai tani sa tiko vulagi kei ira na Isireli, sa solia e dua na luvena vei Moloke;

ena vakamatei vakaidina ko koya: me ra vakaviriki koya e na vatu ko ira na lewe ni vanua.

³Ia ka'u na cudruva na tamata ko ya, ka muduka tani vei ira na kai nona; ni sa solia e dua na luvena vei Moloke, me vakadukadukalitaka na noqu vale tabu, ka vakacacana na yacaqu tabu.

⁴Ia kevaka sa tabonaka na matadra vua na tamata ko ya ko ira na lewe ni vanua, ni sa solia e dua na luvena vei Moloke, ka sega ni vakamatei koya:

⁵au na qai cudruva na tamata ko ya, kei na nona lewe-ni-vale, ka muduki koya tani, kei ira kece era sa muri koya, me gole vei Moloke, maivei ira na kai nodra.

⁶Kei na tamata sa golevi ira sa daucurumi, kei ira na dauveinita, me muri ira, ka'u na cudruva na tamata ko ya, ka muduka tani maivei ira na kai nona.

⁷O koya mo dou vakasavasavataki kemudou kina, mo dou savasava: ni sai au ko Jiova na nomudou Kalou:

⁸Ia dou vakabauta na noqu vunau, ka cakava: Koi au ko Jiova, o koya sa vakasavasavataki kemudou.

⁹Ena vakamatei vakaidina ko koya yadua sa rukaka na tamana se tinana: sa rukaka na tamana se tinana ko koya; sa baleti koya ga na nona mate.

¹⁰A tagane talega sa veibutakoci kei na watina na tani, io sa veibutakoci kei na wati ni kai nona, erau na vakamatei vakaidina ruarua, na tagane sa dauyalewa kei na yalewa sa dautagane.

¹¹Kei na tagane sa koto kei na wati ni tamana, sa veibutakoci kei koya erau sa veiyacovi kei tamana; erau na vakamatei vakaidina ruarua; sa baleti rau ga na nodrau mate.

¹²Ia kevaka sa moce e dua na tagane kei na watina na luvena tagane, erau na vakamatei vakaidina ruarua: erau sa kitaka na ka ni veivakamaduataki; sa baleti rau ga na nodrau mate.

¹³Ia kevaka sa koto kei na tagane e dua na tagane me vaka sa koto kei na yalewa, erau sa kitaka ruarua na ka vakasisila: erau na vakamatei vakaidina; sa baleti rau ga na nodrau mate.

¹⁴Ia kevaka e dua na tagane sa na vakawati kei na dua na yalewa kei na tinana, sa ka ca sara: eratou na vakamai e na bukawaqa, ko koya kei rau talega; me kakua kina na ca e na kemudou maliwa.

¹⁵Ia kevaka sa koto kei na manumanu e dua na tagane, ena vakamatei vakaidina ko koya; mo dou vakamatea talega na manumanu.

¹⁶Ia kevaka sa dua na yalewa sa torova e dua na manumanu, me koto kaya, mo dou vakamatea na yalewa, kei na manumanu: erau na vakamatei vakaidina; sa baleti rau na nodrau mate.

¹⁷Ia kevaka sa dua na tagane sa vakawati kei na ganena, na luve i tamana, se na luve i tinana, ka rau sa veibutakoci, erau sa kitaka na ka e veivakamaduataki; erau na muduki tani e na matadra na kai nodrau: sa veibutakoci kei na ganena na tagane ko ya: ena cudruvi ko koya e na nona caka ca.

¹⁸Ia kevaka erau sa veimoceri na tagane kei na yalewa ni sa tauvi mate vakayalewa; sa vakarairaitaka na nona vure ko koya na tagane; ia sa vakarairaitaka na nona vure ni dra ko koya na yalewa; a rau na muduki tani ruarua vei ira na kai nodrau.

¹⁹Mo kakua talega ni veimoceri kei na taci i tinamu se na tuakana, se na gane i tamamu: ni sa veimoceri ni veiwekani dina oqo: erau na cudruvi e na nodrau caka ca.

²⁰Ia kevaka sa veimoceri na tagane kei na wati ni tamana lailai sa veimoceri ko koya kei koya erau sa veiyacovi kei tamana lailai: erau na cudruvi e na nodraui valavala ca; erau na mate sa na sega na luvedrau.

²¹Ke dua na tagane sa taura na watina na tuakana se tacina, sa ka velavela: sa veimoceri ko koya kei koya erau sa veiyacovi kei tuakana se tacina; ena sega na luvedrau.

²²Ia dou muria na noqu vunau kecega, kei na noqu lewa kecega, ka cakava: me kakua ni luaraki kemudou kina na vanua ka'u sa kauti kemudou kina mo dou tiko kina.

²³Ia dou kakua ni muria nai valavala ni matanitu, ka'u sa vakaseva tani e na matamudou: ni ra a kitaka na ka kecega oqo, era qai velavela sara vei au:

²⁴ia ka'u a kaya vei kemudou, Dou na taukena na nodra vanua, ia ka'u na solia vei kemudou mo dou taukena, a vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou, o koya sa tawasei kemudou tani maivei ira na veimatanitu.

²⁵Dou vakatakilakilataka kina na manumanu savasava kei na manumanu sa sega ni savasava, kei na manumanu vuka sa savasava kei na manumanu vuka sa sega ni savasava: mo dou kakua kina ni vakavelavelataki kemudou e na vuku ni manumanu e yavai va, se na manumanu vuka, se dua na ka sa yaqa voli e na qele, ka'u sa wasea tani me sega ni savasava vei kemudou.

²⁶Ia dou savasava vei au: ni'u sa savasava koi au ko Jiova, ia ka'u sa tawasei kemudou maivei ira na veimatanitu, mo dou noqu.

²⁷Ia na tagane se yalewa sa daucurumi, se sa dauveinita, me vakamatei vakaidina: me ra vakaviriki ira e na vatu: sa baleti ira na nodra mate.

Na Vunau Ni Soro 21

Ai vakaro vei ira na bete, e na ka eso.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo vosa vei iratou na bete na lufe i Eroni, ka kaya vei iratou, Me kakua ni vakatawasavasavataki koya e dua e na vuku ni tamata mate vei ira na kai nona;

²ia e na vuku ni wekana dina ga, e na vuku i tinana, se tamana, se na luvana tagane, se na luvana yalewa, se na tuakana, se na tacina,

³se na ganena sa goneyalewa, sa wekana dina, o koya sa sega ni vakawati: io e na vukuna, e tara me vakatawasavasavataki koya kina.

⁴Me kakua ni vakatawasavasavataki koya ni sa turaga vei ira na nona tamata, me sega ni savasava kina.

⁵Me ra kakua ni tasia na uludra, se tasia na tutu ni kumidra, se tava na yagodra.

⁶Me ra savasava vua na nodra Kalou, ka kakua ni vakacacataka na yaca ni nodra Kalou: ni ra sa vakacobora tiko na ka sa cabo e na bukawaqa vei Jiova, me kakana me nei koya na nodra Kalou: o koya me ra savasava kina.

⁷Me ra kakua ni vakawati kei na dua na yalewa sa dautagane, se sa vaqasei; me ra kakua talega ni vakawati kei na dua na yalewa sa veibiu kei na watina: ni sa savasava ko koya vua na nona Kalou.

⁸Mo vakasavasavataki koya kina; ni sa vakacobora ko koya na kakana me nei koya na nomu Kalou: mo nanumi koya me savasava: ni'u sa savasava koi au ko Jiova, o koya sa vakasavasavataki kemudou.

⁹Ia na luvena yalewa e dua na bete sa vakacacani koya ni sa dautagane, sa vakacacani tamana: ena vakamai ko koya e na bukawaqa.

¹⁰Ia ko koya na bete levu maivei ira na wekana, sa livi ki na uluna na waiwai ni veilumuti, a sa buli me sulumaka nai sulu *tabu*, me kakua ni biuta na nonai sala, se dresulaka na nonai sulu;

¹¹me kakua talega ni torova e dua na yago sa mate; me kakua ni vakatawasavasavataki koya e na vuku i tamana, se tinana:

¹²me kakua talega ni curu tani e na vale tabu, se vakacacana na vale tabu ni nona Kalou; ni sa vakatabui oti e na waiwai ni veilumuti sa nei koya na nona Kalou: Koi au ko Jiova.

¹³Ia me vakawati kei na dua sa goneyalewa ga.

¹⁴A yada, se yalewa sa biu, se yalewa sa vaqasei, se na dautagane, me kakua ni vakawati kei na dua sa vakaoqo: ia me vakawati kei na dua sa goneyalewa ga, maivei ira na kai nona.

¹⁵Me kakua talega ni vakacacana na nona kawa e na kedra maliwa na kai nona; ni sai au ko Jiova, ka vakasavasavataki koya.

¹⁶Sa vosa talega vei Moses ko Jiova, ka kaya,

¹⁷Mo vosa vei Eroni, ka kaya, O koya vei ira na nomu kawa e na dua nai tabatamata, sa dua vua na tikina ka ca, me kakua ni toro ko koya me vakacobora na kakana me nei koya na nona Kalou:

¹⁸ia na tamata kecega sa dua na tikina ka ca, me kakua ni toro mai: a tamata mataboko, se lokiloki, se ucu raraba, se dua na tikina sa vakatani,

¹⁹se sa ramusu na yavana, se ramusu na ligana,

²⁰se sa dakupusi, se na leka, se ca e dua na matana, se sa bu ca se vakanana, se ceke;

²¹a tamata kecega vei ira na luve i Eroni na bete, sa dua na tikina e ca, me kakua ni toro mai me vakacobora na ka sa cabu vei Jiova e na bukawaqa; sa dua na tikina vua sa ca; me kakua kina ni toro mai ko koya me vakacobora na kakana me nei koya na nona Kalou.

²²Me kania ga ko koya na kakana sa nei koya na nona Kalou, se ka tabu se ka tabu sara:

²³ia me kakua ga ni curu ki loma ni lati, se torova nai cabocabo-ni-soro, ni sa dua na tikina vua e ca; me kakua kina ni vakacacana na noqu veivale tabu: ni sai au ko Jiova, ka vakasavasavataki ira.

²⁴A sa tukuna ko Mosese vei Eroni, kei iratou na luvana, kei ira kece na Isireli.

Na Vunau Ni Soro 22

Sa tabu vua na bete sa sega ni savasava me kania na ka tabu, 1-7; a sa tabu na ka sa mate loa, se katilaki, 8,9. Sa tabu vua na vulagi me kania na ka tabu, 10-16. A ka mei soro me sega na kena ca, 17-25. Ai valavala ni soro, 26-33.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei Eroni kei iratou na luvana, me ra tawasei ira mai na ka sa tabu vei ira na Isireli, me ra kakua ni vakacacana na yacaqu tabu e na ka era vakatabuya me noqu: Koi au ko Jiova.

³Mo kaya vei ira, O koya vei ira kecega na nomudou kawa, e na nomudou veitabatamata, sa toro ki na veika tabu era vakatabuya vei Jiova na Isireli, ni

sa sega ni savasava, a tamata ko ya sa na muduki tani e mataqu: Koi au ko Jiova.

⁴A tamata kecega vei ira na luve i Eroni sa vukavuka, se turi, me kakua ni kania ko koya na ka tabu, ka me savasava mada ko koya. Kei koya sa tara na ka sa sega ni savasava e na vuku ni mate, se na tamata sa yau loa na nona wai ni tagane;

⁵se koya sa tara e dua na ka sa qasi, sa vakatawasavasavataki kina, se sa tara na tamata sa tu vua e dua na ka ka sa vakatawasavasavataki kina;

⁶na tamata sa tara e dua sa vakakina, ena sega ni savasava ka yacova na yakavi, ka na sega ni kania na ka tabu, kevaka sa sega ni sili mada e na wai.

⁷Ia ni sa dromu na mata-ni-siga, ena savasava, ka me qai kania na ka tabu, ni sa kena kakana oqo.

⁸A ka sa mate loa, se sa katilaki, me kakua ni kania ko koya me vakavelavelataki kina: Koi au ko Jiova.

⁹Ia me ra vakabauta na noqu vunau, de ra cudruvi e na nodra cala, ka mate kina, ni ra sa vakacacataka: Koi au ko Jiova, ka vakasavasavataki ira.

¹⁰Me kakua ni kania na ka tabu e dua na kai tani: a nona vulagi na bete, se nona tamata sa voli na nona cakacaka, me kakua ni kania na ka tabu:

¹¹ia kevaka sa volia e dua na tamata e nai lavo ko koya na bete, me kana kina ko koya, kei koya sa sucu e nona vale: me ra kania na kena.

¹²A luvena yalewa talega na bete, o koya sa veiwatini kei na kai tani, me kakua ni kana ko koya e nai madrali sa lavelaveti mai na ka tabu.

¹³Ia kevaka sa yada na luvena yalewa na bete, se veibiu kei na watina, ka sega na luvena, a sa lesu tale ki na vale nei tamana, me vaka ni sa goneyalewa, me kania ga na kei tamana: ia me kakua na kai tani me kania.

¹⁴Ia kevaka sa kania loa na ka tabu e dua na tamata ni sa sega ni kila, me qai solia vua na bete na ka sa tautauvata kei na ka tabu, ka kuria e na dua na kena wase ni sa wase lima.

¹⁵Ia me ra kakua ni vakacacana na nodra ka tabu na Isireli, era sa vakacabora vei Jiova;

¹⁶ia ni ra kania na kedra ka tabu, era vakavuna na nona cudruvi e na nodra caka cala; ni sai au ko Jiova, sa vakasavasavataki ira.

¹⁷Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹⁸Mo vosa vei Eroni, kei iratou na luvena, kei ira kece na Isireli, ka kaya vei ira, Ko koya yadua vei ira na mataqali i Isireli, se na kai tani sa tiko kei ira na Isireli, sa vakacabora na nonai madrali, e na vuku ni dua na nona bubului, kei na nonai soro kecega sa lomana me vakacabora, era via cabora vei Jiova mei soro kama;

¹⁹mo dou vinakati kina, me dua na ka tagane sa sega na kena ca, se pulumokau, se sipi, se me.

²⁰Ia na ka sa dua kina na kena ca, dou kakua ni cabora: ni na sega ni ka dou na vinakati kina.

²¹Ia ko koya yadua sa vakacabora e dua nai madrali ni veivinakati vei Jiova, me vakayacora na ka ka bubului kina, se nai soro sa lomana ga me cabora, se pulumokau se sipi, me sega na kena ca, me vinakati; me kakua kina e dua na kena ca.

²²A mataboko, se ramusu, se mudu e dua na tikina, se dabo, se sa bu ca se vananana, dou kakua ni vakacabora oqo vei Jiova, se vakacabora vei Jiova e dua na ka oqo e na bukawaqa, e na dela ni cabocabo-ni-soro.

²³A pulumokau, se lami, sa dua na tikina sa vakatani se yali e dua na tikina, oqo e tara mo vakacabora ni sa lomamu ga; ia me vakayacori me ka ni bubului, ena sega ni donu kina.

²⁴Dou kakua ni vakacabora vei Jiova na ka sa qaqi na qalana, se vorolaki, se ramusu, se sa sele; ia dou kakua ni cabora e dua *na ka oqo* e na nomudou vanua.

²⁵Dou kakua talega ni taura vei ira na kai tani e dua na ka vakaoqo mo vakacabora me kakana me nei koya na nomudou Kalou; ni sa tu kina na kena vuca, kei na kena ca: dou na sega ni vinakati kina.

²⁶Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²⁷Ni sa sucu e dua na pulumokau, se sipi, se me, me tiko voli kei tinana ka bogi vitu; ia e na kenai kawalu ni siga, kei na veisiga emuri, ena donu ni sa cabu e na bukawaqa mei soro vei Jiova.

²⁸Ia na pulumokau yalewa se sipi yalewa, dou kakua ni vakamatea ruarua, ko koya kei na luvena, e na siga e dua.

²⁹Ia ni dou sa via vakacabora e dua nai soro ni vakavinavinaka vei Jiova, mo dou vakacabora mo dou vinakati kina:

³⁰e na siga ko ya ga me kani; me kakua ni vo ki na mataka: Koi au ko Jiova.

³¹Ia dou vakabauta na noqu i vakaro, ka muria: Koi au ko Jiova.

³²Dou kakua tale ni vakacacana na yacaqu tabu; ia ka'u na vakarokorokotaki ga vei ira na Isireli: Koi au ko Jiova, o koya ka vakasavasavataki kemudou,

³³ka'u a kauti kemudou mai na vanua ko Ijipita, me'u nomudou Kalou: Koi au ko Jiova.

Na Vunau Ni Soro 23

A so levu eso i Jiova, 1,2. A siga ni vakacecegu, 3. A kana vata ni lako-sivia, 5-8; kei nai sevu, 9-14; kei nai kalimasagavulu ni siga, 15-22; kei na uvu davui, 23-25. A siga ni soro levu, 26-32. A so levu ni vale taba ni kau, 33-43.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Na so levu i Jiova, dou na kacivaka mei soqosoqo tabu, ia oqo na noqu so levu.

³E ono na siga me caka kina na cakacaka: ia nai kavitu ni siga sa siga ni vakacecegu, nai soqosoqo tabu; dou kakua ni kitaka *kina* e dua na cakacaka: o koya sa siga ni vakacecegu vei Jiova e na nomudou i tikotiko kecega.

⁴Oqo sa so levu i Jiova, io nai soqosoqo tabu, dou na kacivaka e na kedra veivula:

⁵E na kenai katinikava *ni siga* e nai matai ni vula, e na yakavi, ena ia na lako-sivia i Jiova.

⁶Ia e na kenai katinikalima ni siga ni vula ko ya, sa na ia kina na soqoni vei Jiova ni kana madrai sa sega ni vakaleveni: e vitu na siga dou kania kina na madrai sa sega ni vakaleveni.

⁷E na kenai matai ni siga, dou ia kina e dua nai soqosoqo tabu: dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura.

⁸Ia dou vakacobora nai soro vei Jiova e na bukawaqa e na siga e vitu: e na kenai kavitu ni siga sa na dua kina nai soqosoqo tabu: dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura.

⁹Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹⁰Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Ni dou sa yaco ki na vanua ka'u sa solia vei kemudou, ka sa tamusuka kina na kena vuata, dou na qai kauta e dua nai vau sila, nai sevu ni nomudou vuata, vua na bete:

¹¹ia me qai yalovaka ko koya nai vau sila e na mata i Jiova, me ka dou na vinakati kina: me yalovaka na bete e na mataka sa tarava na siga ni vakacecegu.

¹²Ia e na siga kemudou sa yalovaka kina nai vau sila, dou cabora kina e dua na lami tagane sa sega na kena ca sa yabaki dua ga, mei soro kama vei Jiova.

¹³Ia nai madrali sa laukana vata kaya me rua na omeri madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, nai soro sa cabo e na bukawaqa vei Jiova me ka boi vinaka: ia nai madrali sa liviraki vata kaya me waini e rua na paidi ka levu cake.

¹⁴Ia dou kakua ni kania na madrai, se na sila tavu, se na sola drokadroka, ka me yaco mada na siga dou sa kauta kina nai madrali vua na nomudou Kalou: oqo sai lesilesi ka sega ni mudu e na nomudou i tikotiko kecega, e na nomudou veitabatamata.

¹⁵Ia ni sa oti na siga ni vakacecegu, na siga kemudou a kauta kina nai vau sila mei soro e yalovaki, mo dou wilika vei kemudou e vitu sara na wiki:

¹⁶ia me yacova na mataka ni sa oti na siga ni vakacecegu e vitu, dou wilika e limasagavulu na bogi; dou na qai cabora nai madrali laukana *e na sila* vou vei Jiova.

¹⁷Mo dou kauta mai na nomudou veivale e rua nai buli madrai sa caka e na omeri e rua, me yalovaki: me madrai droka vinaka; me vavi kei na leveni; me kenai sevu vei Jiova.

¹⁸Ia dou cabora vata kei na madrai e vitu na lami sa sega na kena ca, sa yabaki dua ga, ka dua na pulumokau, ka rua na sipi tagane: ka me sai soro kama vei Jiova, kei nai madrali laukana kei nai madrali liviraki vata kei ira, io nai soro sa cabo e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova.

¹⁹Dou na qai vakamatea e dua na me tagane mei soro ni valavala ca, ka rua na lami tagane sa yabaki dua ga me cabori mei madrali ni veivinakati.

²⁰Ia me yalovaka vata na bete kei na madrai sai sevu, mei soro sa yalovaki e na mata i Jiova, kei na lami ruarua: era na tabu me nei Jiova, me nona na bete.

²¹Ia e na siga ko ya dou kacivaka, me dua na nomudou i soqosoqo tabu; dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura: me sai lesilesi ka tawa mudu e na nomudou i tikotiko kecega e na nomudou veitabatamata.

²²Ia ni dou sa tamusuka na vuata ni nomudou vanua, mo kakua ni vakaotia na bati ni nomu veiwere ni ko tamusuka, mo kakua talega ni tomika na ka sa lutulutu walega ni ko sa tamusuka na sila: mo laiva ga me nodra na dravudravua, kei na vulagi; Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

²³Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²⁴Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, E na kenai kavitu ni vula, e nai matai ni *siga* ni vula, me dua na nomudou siga ni vakacecegu, a gauna me vakananuma me uvu kina na davui, nai soqosoqo tabu.

²⁵Dou kakua ni kitaka *kina* na cakacaka vakavuravura: dou cabora ga nai soro e na bukawaqa vei Jiova.

²⁶Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²⁷A kenai katini talega ni siga e na kenai kavitu ni vula oqo, na siga ni veibuluti: oqo sa dua na nomudou i soqosoqo tabu; dou vakamalumalumutaki kemudou *kina*, ka vakacobora e dua nai soro e na bukawaqa vei Jiova.

²⁸Ia dou kakua ni kitaka e dua na cakacaka e na siga ko ya: ni sa siga ni veibuluti, mo dou sorovaki *kina* e na mata i Jiova na nomudou Kalou.

²⁹Ia na tamata kecega sa na sega ni vakamalumalumutaki e na siga ko ya, ena muduki tani ko koya vei ira na kai nona.

³⁰Kei na tamata kecega sa kitaka e dua na cakacaka e na siga ko ya, au na vakarusa tani na tamata ko ya maivei ira na kai nona.

³¹Dou kakua ni kitaka e dua na cakacaka: sai lesilesi ka tawa mudu e na nomudou i tikotiko kecega, e na nomudou veitabatamata.

³²Ena siga ni vakacecegu mo dou vakacegu *kina*, ia dou vakamalumalumutaki kemudou: e na kenai kaciwa ni *siga* ni vula, e na yakavi, mai na yakavi e dua ka yacova na yakavi e dua, mo dou ia *kina* na nomudou i vakacegu.

³³Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

³⁴Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, A kenai katinikalima ni siga e na kenai kavitu ni vula oqo, me ia *kina* na so levu ni vale taba ni kau vei Jiova ka bogi vitu.

³⁵E na kenai matai ni *siga*, me dua nai soqosoqo tabu; mo dou kakua ni kitaka *kina* e dua na cakacaka vakavuravura.

³⁶E vitu na *siga* dou vakacobora *kina* nai soro e na bukawaqa vei Jiova: e na kenai kawalu ni *siga*, me dua na nomudou i soqosoqo tabu, ia dou na cabora e dua nai soro e na bukawaqa vei Jiova: sa soqoni tabu: dou kakua ni cakavakina na cakacaka vakavuravura.

³⁷Oqo sa kena so levu vei Jiova, dou na kacivaka mei soqosoqo tabu, me vakacobora nai soro e na bukawaqa vei Jiova, nai soro kama, kei nai madrali laukana, na ka sa vakabori, kei nai madrali liviraki, sa dui caka e na kena siga:

³⁸ia oqo sa kenai kuri ni veisiga ni vakacecegu i Jiova, kei na nomudou i solisoli, kei nai madrali kecega dou sa bubului kina, kei na nomudou i soro kecega sa lomamudou mo dou cabora, o koya dou na solia vei Jiova.

³⁹E na kenai katinikalima talega ni siga e na kenai kavitu ni vula, ni dou sa kumuna vata na vuata ni vanua, dou na ia kina na so levu vei Jiova ka bogi vitu; nai matai ni siga ena siga ni vakacecegu, ia nai kawalu ni siga ena siga ni vakacecegu talega.

⁴⁰Ia e nai matai ni siga dou taura na vua ni kau vinaka, kei na taba ni viu kei na taba ni kau sa sobi na drauna, kei na wilou mai na uciwai: ia dou na reki e na mata i Jiova na nomudou Kalou ka bogi vitu.

⁴¹Ia dou na ia na so levu oqo, na so levu vei Jiova, me bogi vitu e na veiyabaki. Oqo sa kenai lesilesi tawa mudu e na nomudou veitabatamata: dou daukitaka e na kenai kavitu ni vula.

⁴²Mo dou tiko bogi vitu e na veivale taba ni kau: o ira kecega sai taukei vei ira na Isireli era na tiko e na veivale taba ni kau:

⁴³me ra kila kina na nomudou veitabatamata ni sai au era dautiko kina ko ira na Isireli e na veivale taba ni kau, ni'u a kauti ira mai na vanua ko Ijipita: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

⁴⁴A sa tukuna vei ira na Isireli na so levu i Jiova ko Mosese.

Na Vunau Ni Soro 24

A waiwai ni cina, 1-4. A madrai dauraici, 5-9. Sa rukaka na Kalou na luvei i Silomeci, 10-16. A lewa e na veivakamatei, kei na veivakacacani, 17-22. Sa lauviri ko koya ka rukaka na Kalou, 23.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vakaroti ira na Isireli, me ra kauta mai vei iko na waiwai olive makare sa lauvutu, me yaga e na cina, me caudre tikoga kina na cina.

³Me vakarautaka ko Eroni, mai taudaku ni lati ni *kato ni* vunau, e na vale ni veitavaki, *me caudretikoga* mai na yakavi me yacova na mataka, e na mata i Jiova; oqo sa kenai lesilesi ka tawa mudu e na nomudou veitabatamata.

⁴Me vakarautaka tikoga ko koya na veicina e nai tutu-ni-cina makamakalivata, e na mata i Jiova.

⁵Ia mo kauta na madrai droka vinaka, ka vavia e tinikarua na keki: me rua na omeri e na dua na keki:

⁶mo qai tuva me yatu rua, me yaono na yatu yadua, e na dela ni tepeli makamakalivata e na mata i Jiova:

⁷mo qai viritura na drega dina me vakamai e na dela ni yatu kadua, me tu ki na madrai me dauveivakananumi, io nai madrali sa cabori e na bukawaqa vei Jiova.

⁸Me vakatura vinaka tikoga ko koya e na mata i Jiova e na veisiga ni vakacecegu kecega, e na vukudra na Isireli e na veiyalayalati sa sega ni mudu.

⁹Ia ena kedratou ko Eroni kei na luvena; me ra kania e na tikina tabu: ni sa nona ka sa tabu sara mai na veimadrali sa cabo vei Jiova e na bukawaqa, oqo nai vakaro ka sega ni mudu.

¹⁰A sa dua na luve ni yalewa ni Isireli, sa kai Ijipita na tamana, sa lako yani ki na kedra maliwa na Isireli; ka rau a veivala e nai tikotiko, na luve ni yalewa ni Isireli oqo, kei na dua na tagane ni Isireli;

¹¹a sa vosavakacacataka na Yaca i Jiova ko koya na luve ni yalewa ni Isireli, ka ruru. A ra sa kauti koya vei Mosese: ia na yaca i tinana ko Silomeci, na luve i Tipiri, e na mataqali i Tani:

¹²a ra sa sogolati koya mada me vakatakilai vei ira na loma i Jiova.

¹³A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹⁴Mo kauti koya sa ruru ki nai bili ni tikotiko; ia ko ira kecega sa rogoci koya, me ra tabaka na uluna e na ligadra, me ra qai vakavirika e na vatu ko ira nai soqosoqo tauoko.

¹⁵Ia mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Ko koya yadua sa rukaka na nona Kalou me cudruvi e na vuku ni nonai valavala ca.

¹⁶Ia ko koya sa vosavakacacataka na yaca i Jiova, me sa vakamatei vakaidina; era na vakavirika vakaidina e na vatu ko ira nai soqosoqo tauoko: na vulagi se nai taukei, ni sa vosavakacacataka na yaca ko ya, ena vakamatei.

¹⁷Ia ko koya sa mokutamate e dua na tamata, me vakamatei vakaidina ko koya.

¹⁸Kei koya sa mokutamate na manumanu e yavai va, me sauma na manumanu ko ya e na dua sa tautauvata.

¹⁹Ia kevaka sa vakamavoataka na kai nona e dua na tamata, ena caka vua me vaka sa kitaka ko koya;

²⁰a mavoa mei sau ni mavoa, a mata mei sau ni mata, a bat mei sau ni bat: me vaka sa vakamavoataka e dua na tamata ko koya, ena caka vaka talega kina vua.

²¹Io ko koya sa vakamatea na manumanu e yavai va, me sauma me vakatautauvata: ia ko koya sa vakamatea na tamata, me vakamatei.

²²Me dua ga na nomudou lawa, vei koya na vulagi, vei koya nai taukei: ni sai au ko Jiova na nomudou Kalou.

²³A sa vosa vei ira na Isireli ko Mosese, era qai kauti koya ka ruru ki nai bili ni koro, ka vakavirika e na vatu. A ra sa kitaka na Isireli, me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

Na Vunau Ni Soro 25

Ai kavitu ni yabaki na yabaki ni vakacecegu, 1-7. A vunau e nai valavala ni kenai kalimasagavulu ni yabaki, na yacana na jupeli, 8-55.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova mai na ulu-ni-vanua ko Saineai, ka kaya,

²Mo kaya vei ira na Isireli, Ni dou sa yaco ki na vanua ka'u sa solia vei kemudou, me qai ia e dua na vakacecegu vei Jiova na vanua.

³E ono na yabaki ko na kaburaka kina na sila e na nomu veiwere, ka ono na yabaki ko na samaka kina na nomu veivaini, ka kumuna na vuana:

⁴ia na kenai kavitu ni yabaki me sa gauna ni vakacecegu me vakacegu kina na vanua, a vakacecegu vei Jiova: mo kakua ni kaburaka na sila e na nomu veiwere, se samaka na nomu veivaini.

⁵A ka sa tubu mai na nomu sila ka lutu e na yabaki sa oti, mo kakua ni tamusuka, se vetia nai soso mai na nomu vaini sa sega ni samaki: sa yabaki me vakacegu kina na vanua.

⁶Ia ena kemudou *na ka sa tubu* e na gauna sa vakacegu kina na vanua; a kemu, kei na kena na nomu tamata, kei na kena na nomu vada, kei na kena na nomu tamata sa voli na nona cakacaka, kei na kena na kai tani, sa tiko vulagi kei iko,

⁷kei na kedra na nomu manumanu e yavai va, kei na kedra na manumanu tawa lasa sa tiko e nomu vanua, io ena kedra na ka kecega sa tubu kina.

⁸Ia mo qai wilika vei iko e vitu na yabaki ni vakacecegu, me vitu vakavitu na yabaki; ia na kena dede e vitu na yabaki ni vakacecegu, ko ya sa vasagavulu ka ciwa na yabaki.

⁹Mo qai vakauvuca yani na davui sa domo levu, e na kenai katini *ni siga* e na kenai kavitu ni vula: e na siga ni veibuluti, dou vakauvuca yani kina na davui e na nomudou vanua tauoko.

¹⁰Ia dou vakatabuya na kenai kalimasagavulu ni yabaki, ka kacivaka yani na veisereki kivei ira kecega na lewe ni vanua: ena *yabaki ni jupeli* vei kemudou; ia dou na vakalesuya na tamata yadua ki na yasana sai taukei kina eliu, dou na vakalesuya na tamata yadua talega ki na nona mataqali.

¹¹Ena *yabaki ni jupeli* vei kemudou na kenai kalimasagavulu ni yabaki ko ya: dou kakua ni kaburaka na sila, se tamusuka na ka sa tubu kina mai na sila sa lutu, se vetia nai soso mai na vaini sa sega ni samaki kina:

¹²ni sa jupeli: ena tabu vei kemudou; dou kania ga na ka sa tubu mai na were.

¹³E na yabaki ni jupeli oqo dou na vakalesuya na tamata yadua ki na yasana sai taukei kina eliu.

¹⁴Ia kevaka e dua vei kemudou sa volitaka e dua na ka vua na kai nomu, se volia maivua e dua na ka dou kakua ni domo-ni-kocotaka:

¹⁵mo volia vua na kai nomu me vaka nai wiliwili ni yabaki sa oti kina na jupeli; me volitaka vei iko ko koya me vaka nai wiliwili ni yabaki ni vuata:

¹⁶ke sa vuqa na yabaki, mo vakalevutaka na kenai voli; ia ke sa vica ga na yabaki, mo vakalailaitaka na kenai voli: ni sa volitaka vei iko ko koya me vaka nai wiliwili ni vuata.

¹⁷Ia mo dou kakua ni dui cakava vakadomo-ni-koco; mo rerevaka ga na nomu Kalou: ni sai au ko Jiova na nomu Kalou.

¹⁸Ia dou cakava na noqu i vakaro, ka vakabauta na noqu lewa, ka muria; dou na qai tiko vakasautu e na vanua.

¹⁹Ia ena vuataka na kena vuata na vanua, ia dou na kana ka mamau, ka tiko vakasautu kina.

²⁰Ia de dou sa kaya, A cava na ka me keimami kania e na kenai kavitu ni yabaki? raica, keimami na sega ni kaburaka na sila, se kumuna vata na neimami vuata:

²¹au na vakarota mo dou kalougata e na kenai kaono ni yabaki, ia ena vuataka kina na vuana me rauta e tolu na yabaki.

²²Ia dou na kaburaka na sila e na kenai kawalu ni yabaki, ka kania na vuata makawa ka yacova nai kaciwa ni yabaki; dou na kania tiko na vuata makawa ka me kumuni mada na vuata.

²³Me kakua ni volitaki na vanua me takali sara: ni sa noqu ga na vanua; ia koi kemudou dou sa kai tani ka tiko vulagi ga vei au.

²⁴Ia e na vanua taucoko dou sa taukena, dou na solia me voli tale na vanua.

²⁵Kevaka sa dravudravua mai na wekamu, a sa volitaka eso na nona vanua, me qai volia tale e dua na wekana na ka ka volitaka yani na wekana.

²⁶Ia kevaka sa sega na wekana na tamata ko ya me volia tale, a sa qai rawata emuri ko koya me volia tale;

²⁷me qai wilika ko koya na veiyabaki sa volitaki kina, ka vakasuka na kena caca ni voli vua na tamata ka volia; ka me qai lesu ko koya ki na vanua sa taukena eliu.

²⁸Ia kevaka sa sega ni rawata me vakasuka vua, ena nona tiko ka volia me yaco mada na yabaki ni jupeli: ia e na jupeli, ena lutu *mai vua*, ena qai lesu ki na vanua ko koya sa taukena eliu.

²⁹Ia kevaka sa dua na tamata sa volitaka na vale sa tiko e loma ni koro vakabai, ena qai tara me volia tale e na yabaki ka volitaka kina; ni sa sega ni oti e dua na yabaki, sa tara vua me volia tale.

³⁰Ia kevaka sa oti dina e dua na yabaki, ka sa sega ni voli tale, ena qai nona tiko ka volia na vale ko ya, kei na nona veitabatamata ka tawa mudu ena sega ni suka e na yabaki ni jupeli.

³¹Ia na veivale e na koro lalai sa sega ni vakabai, ena vakatauvatani kei na veiwere ni vanua: e tara ga me voli tale, a ra na suka e na jupeli.

³²Ia e na nodra veikoro na Livai, na veivale e na koro era sai taukei kina, e tara me ra volia tale na Livai e na veigauna kecega.

³³Ia kevaka sa volia tale e dua vei ira na Livai; ena qai suka e na jupeli na vale ka volitaki, ka tu e na koro sai taukei kina: ni ra taukena na Livai, e na kedra maliwa na veivale e na nodra veikoro na Isireli.

³⁴Ia na vanua sa volita na nodra veikoro sa tabu ni volitaki; ni ra sa taukena ka tawa mudu.

³⁵Ia kevaka sa dravudravua mai na wekamu, ka sa malumalumu mai na ligana ni drau a tiko kaya, mo qai vukei koya; me vaka na kai tani, se vulagi; me bula vata kei iko ko koya.

³⁶Mo kakua ni taura maizei koya na kenai kere ni ka sa kerea vei iko, se nai kuri ni ka: mo rerevaka ga na nomu Kalou; me bula vata kei iko na wekamu.

³⁷Mo kakua ni solia vua na nomu i lavo me dua kina na kenai kere, se solia vua na nomu kakana me vakuria.

³⁸Koi au ko Jiova na nomudou Kalou, ka kauti kemudou mai na vanua ko Ijipita, me solia vei kemudou na vanua ko Kenani, me'u nomudou Kalou.

³⁹Ia kevaka sa dravudravua mai na wekamu ni drau a tiko kaya, a sa volitaki koya vei iko, mo kakua ni caka vua me vaka sa bobula:

⁴⁰ena tiko ga vei iko me vaka na tamata sa voli na nona cakacaka, se vaka na vulagi; me qaravi iko, ka yacova na yabaki ni jupeli:

⁴¹me qai lako tani vei iko, ko koya, kei iratou vata kaya na luvena, ka lesu ki na nona mataqali, ia me lesu ki na vanua ka ra taukena na nona qase eliu.

⁴²Ni ra sa noqu tamata, ka'u a kauta mai na vanua ko Ijipita: me ra kakua ni volitaki me vaka na bobula.

⁴³Mo kakua ni valavala vakaukauwa vua; mo rerevaka ga na nomu Kalou.

⁴⁴Ia na nomu tagane bobula, kei na nomu yalewa bobula, ko na rawata maizei ira na veimatanitu era sa tiko voleka vei kemudou, ni sa tara mo dou volia maikina na tagane bobula kei na yalewa bobula.

⁴⁵E tara talega mo dou volia maizei ira na luve ni kai tani sa tiko vulagi kei kemudou, ka maizei ira na nodra mataqali era sa tiko kei kemudou, ko ira sa sucu vei ira e na nomudou vanua: ia dou na taukeni ira.

⁴⁶Ia dou na tauri ira me nodra na luvemudou era na taravi kemudou, me ra taukena tiko emuri; era na nomudou bobula ka tawa mudu: ia vei ira ga na wekamudou na Isireli, dou kakua ni valavala vakaukauwa, e dua vua e dua.

⁴⁷Ia kevaka sa vutuniyau mai na kai tani se na vulagi drau sa tiko kaya, a sa dravudravua mai na wekamu erau sa tiko vata kaya, a sa volitaki koya ko koya vua na kai tani, se vua na vulagi drau sa tiko kaya, se vei ira na kawa ni mataqali era kai tani:

⁴⁸ni sa volitaki oti, sa tara me voli tale mai; me voli koya tale e dua vei ira na wekana:

⁴⁹e tara me voli koya tale na tamana lailai, se na luvena na tamana lailai; se tara me voli koya tale e dua sa wekana dina sa rau mataqali vata; ia kevaka sa rawata, me sa voli koya tale ko koya.

⁵⁰Ia me wilika kei koya sa voli koya mai na yabaki sa volitaki oti vua, me yacova na yabaki ni jupeli: ia nai lavo me kenai voli me na vakarauvatani kei nai wiliwili ni yabaki: ena vaka talega na nona yabaki na tamata sa voli na nona cakacaka.

⁵¹Kevaka sa vuqa na yabaki sa vo tiko, me solia tale ko koya me vakakina nai voli ni nonai sere, mai nai lavo sa voli kina.

⁵²Ia kevaka sa vica ga na yabaki sa vo me yacova na yabaki ni jupeli, me rau qai wilika vata kaya; ka me solia tale ko koya nai lavo ni nonai sere me vaka na kena yabaki *sa vo*.

⁵³Ena tiko vata kaya me vaka na tamata sa voli vakayabaki na nona cakacaka: me kakua ni valavala vakaukauwa vua ko koya e matamu.

⁵⁴Ia kevaka sa sega ni voli tale vakakina, ena qai sereki ko koya e na yabaki ni jupeli, ko koya, kei iratou vata kaya na luvena.

⁵⁵Ni sa noqu tamata ko ira na Isireli; era sa noqu tamata, ka'u a kauta mai na vanua ko Ijipita: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

Na Vunau Ni Soro 26

Sa tabu na matakau, 1. Me nanumi na siga ni vakacecegu, 2. Sa yalataki na ka vinaka vei ira sa talairawarawa, 3-13. Sa na cudruvi ko ira sa talaidredre, 14-39. Sa na lomani ira na Kalou era veivutuni mai, 40-46.

¹Dou kakua ni cakava vei kemudou na kalou lasu, se nai vakatakarakara e ceuceu se vakaduria na matakau, se na vatu sai vakatakarakara, e na nomudou vanua, mo dou cuva kina: ni sai au ko Jiova na nomudou Kalou.

²Dou vakabauta na noqu veisiga ni vakacecegu, ka vakarokorokotaka na noqu vale tabu: Koi au ko Jiova.

³Kevaka dou sa muria na ka ka'u sa lesia, ka vakabauta na noqu vunau, ka cakava;

⁴au na qai vakatauca vei kemudou na uca e na kena vula, ka na vuataka na kena vuata na vanua, ka vuataka na vuana na kau ni veiwere.

⁵Ia na nomudou samu sila ena yacova na vula e veti kina na vua ni vaini, ia dou na vetia tiko na vua ni vaini ka yacova na kaburaki sila, ia dou na kania na kemudou me mamau kina, ka tiko vakasautu e na nomudou vanua.

⁶Ia ka'u na solia na sautu e na vanua, dou na koto sobu kina ka sega e dua me vakarerei *kemudou*: au na vakaotia tani talega e na vanua na manumanu ca, ena sega talega ni lakova na nomudou vanua nai seleiwau.

⁷Ia dou na vakasavi ira na nomudou meca, a ra na bale e nai seleiwau e na matamudou.

⁸Ia e lewe lima vei kemudou ena vakasava rawa na lewe drau, ka dua na drau vei kemudou ena vakasava rawa e lewe tini na udolu: ia era na bale e nai seleiwau na nomudou meca e na matamudou.

⁹Ni'u na golevi kemudou, ka vakaluveataki kemudou, ka vakalewevuqataki kemudou, ka vakataudeitaka vei kemudou na noqu veiyalayalati.

¹⁰Ia dou na kania tiko na ka sa tu dede, ka kauta ki tuba na ka sa tu dede me vakaisosomitaki e na ka vou.

¹¹Ia ka'u na vakaduria na noqu vale e na kemudou maliwa: ia ena sega ni cati kemudou na yaloqu.

¹²Ia ka'u na lako voli e na kemudou maliwa, ia ka'u na nomudou Kalou, ia dou na noqu tamata.

¹³Sai au ko Jiova na nomudou Kalou, ka'u a kauti kemudou tani mai na vanua ko Ijipita, mo dou kakua ni nodra bobula tiko; ia ka'u sa serekia nai vesu dou a vauci kina, ka qisi kemudou mo dou lako vakadodonu.

¹⁴Ia kevaka dou sa bese ni vakarorogo vei au, ka bese ni kitaka na vunau kecega oqo;

¹⁵ka sa beca ga na noqu i lesilesi, se sa cata na noqu lewa na lomamudou, mo dou kakua kina ni kitaka na noqu vunau kecega, *ka* sa vakacataka ga na noqu veiyalayalati:

¹⁶au na qai kitaka na ka oqo vei kemudou; au na vakayacora na domobula, na lila balavu, kei na katakata, me tauvi kemudou, me kania na matamudou, ka vakararawataka na lomamudou: ia ena sega ni yaga ni dou sa kaburaka na nomudou sila, ni ra na kania na nomudou meca.

¹⁷Ia ka'u na rai vakatani vei kemudou, ia dou na vakamatei e na matadra na nomudou meca: a ra na lewai kemudou ko ira era sa cati kemudou; ia dou na dro ni sa sega e vakasavi kemudou.

¹⁸Ia kevaka dou sa bese tiko ni vakarorogo vei au, ni sa yaco na veika oqo, au na qai cudruvi kemudou vakavitu cake e na vuku ni nomudou i valavala ca.

¹⁹Ia ka'u na muduka na kaukauwa dou sa totoka kina; ka cakava na lomalagi me vaka na kaukamea vei kemudou, kei na nomudou qele me vaka na parasa:

²⁰ia dou na oca walega: ni na sega ni vakalewe na nomudou vanua, ka sega ni vuataka na vuana na kau ni vanua.

²¹Ia kevaka dou na lako vakatani vei au, ka bese ni vakarorogo vei au; au na qai vakayacora na mate ca vakavitu cake vei kemudou e na vuku ni nomudou i valavala ca.

²²Ia ka'u na vakatala na manumanu tawa lasa ki na kemudou maliwa, a ra na butakoca na luvemudou, ka vakamatea na nomudou manumanu e yavai va, ka vakalewelailaitaki kemudou; ia ena sega ni lakovi na nomudou veisalatu.

²³Ia kevaka dou sa bese tiko ni vakavinakataki mai vei au, ni sa yaco na veika oqo, ka sai valavala vakatani tiko vei au;

²⁴ka'u na qai valavala vakatani talega vei kemudou, ia ka'u na cudruvi kemudou vakavitu tale, e na vuku ni nomudou i valavala ca;

²⁵ia ka'u na vakayacora vei kemudou nai seleiwau, sa na cudrutaka na veiyalayalati, ka dou na soqoni vata kina e na nomudou loma ni veikoro; ia ka'u na tala na mate ca vei kemudou; ia dou na soli ki na ligadra na meca.

²⁶Ni'u sa vakaotia na madrai dou sa bula kina, ena qai lewe tini na yalewa sa na vavia na kemudou madrai e na dua na lovo, a ra na vakarautaka na bibi ni kemudou madrai, ni sa bera ni vota; ia dou na kana, ka sega ni mamau.

²⁷Ia kevaka dou na sega ni vakarorogo vei au, ni sa yaco na ka kece oqo, kai valavala vakatani tiko vei au;

²⁸ka'u na qai valavala vakatani vei kemudou e na cudru rerevaki; ia koi au, ka'u na cudruvi kemudou vakavitu tale, e na vuku ni nomudou i valavala ca:

²⁹ia dou na kania na lewedra na luvemudou tagane; kei na lewedra na luvemudou yalewa.

³⁰Au na vakarusa talega na nomudou veitikina cecere, ka taya sobu na nomudou veimatakau e vaka na mata-ni-siga, ka biuta na yagomudou ni sa mate ki dela ni yagodra na nomudou matakau: ia ena cati kemudou na yaloqu.

³¹Ia ka'u na vakalalataka na nomudou veikoro, ka vakarusa na nomudou veivale tabu, ka'u na sega ni boica na nomudou i madrali boi vinaka.

³²Au na vakarusa talega na vanua: a ra na kurabui kina ko ira na nomudou meca era tiko kina.

³³Ia ka'u na vakasesei kemudou ki na veimatanitu, ka ucuna nai seleiwau me muri kemudou: ia na nomudou vanua ena lekutu wale, ka na lala na nomudou veikoro.

³⁴Sa na qai marautaka na veisiga ni vakacecegu na vanua, ni sa lekutu tu, ni dou sa tiko e na nodra vanua na nomudou meca; sa na qai vakacegu na vanua, ka marautaka na kena siga ni vakacecegu:

³⁵e na gauna kece sa lekutu kina, ena vakacegu; ka ni sa sega ni vakacegu e na nomudou gauna ni vakacecegu, ni dou a tiko kina.

³⁶Ia ka'u na tala na rere me kania na lomadra era sa vo vei kemudou, e na vanua ni nodra meca; ia na rorogo ni drau-ni-kau sa cagina voli ena vakubutaki ira; a ra na dro, me vaka ni ra drotaka nai seleiwau; a ra na bale ni sa sega e vakasava:

³⁷a ra na veibaleti, me vaka sa muriira nai seleiwau, ni sa sega e vakasava: ia ena sega vei kemudou na kaukauwa mo dou tu kina e na matadra na nomudou meca.

³⁸Ia dou na rusa e na kedra maliwa na veimatanitu, ia ena kani kemudou na nodra vanua na nomudou meca.

³⁹Ia ko ira sa vo vei kemudou, ena waicala yani na yalodra, e na vuku ni nodra i valavala ca, e na nodra vanua na nomudou meca; ia e na vuku ni nodra i valavala ca na nodra qase talega, ena waicala kina na yalodra.

⁴⁰Ka ra na vakatusa na nodra i valavala ca, kei nai valavala ca ni nodra qase, kei na nodra caka cala era sa kitaka vei au, ka ni ra sai valavala vakatani vei au;

⁴¹ni'u sai valavala vakatani talega vei ira, ka kauti ira ki na vanua ni nodra meca; kevaka sa qai malumalumu mai na lomadra sa sega ni cilivi, a ra sa qai vakadonuya nai sau ni nodra i valavala ca:

⁴²au na qai nanuma na noqu veiyalayalati kei Jekope; kei na noqu veiyalayalati talega kei Aisake, kei na noqu veiyalayalati kei Eparaama, ka'u na nanuma; ka'u na nanuma talega na vanua.

⁴³Era na takali mai na nodra vanua, ia na vanua ena marautaka na kena gauna ni vakacecegu, ni sa veikau mai ni ra sa takali kina: a ra na vakadonuya nai sau ni nodra i valavala ca, ni ra sa beca na noqu lewa, ka sa cata na noqu i lesilesi na yalodra.

⁴⁴Ia ni sa oti kece na ka oqo, ka ra na tiko e na vanua ni nodra meca, au na sega ni biuti ira laivi, se cati ira me'u vakarusai ira sara, ka me vakacacataka na noqu veiyalayalati kei ira: ni sai au ko Jiova na nodra Kalou.

⁴⁵Ia e na vukudra ga, ka'u na nanuma na veiyalayalati kei ira na nodra qase, ko ira ka'u a kauta tani mai na vanua ko Ijipita e na matadra na veimatanitu, me'u nodra Kalou: Koi au ko Jiova.

⁴⁶Oqo nai lesilesi, kei na lewa, kei na vunau, sa cakava ko Jiova e na ulu-ni-vanua ko Saineai, e na gusu i Mosese, me veiyalayalati kina ko koya kei ira na Isireli.

Na Vunau Ni Soro 27

Ai voli ni tamata sa soli e na bubului vei Jiova, 1-8. A manumanu sa soli e na bubului vei Jiova, 9-13. Ni sa vakatabui na vale, se na tiki ni vanua, 14-25. A ulumatua ni manumanu, 26-29. Ai sigana, 30-34.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo kaya vei ira na Isireli, Kevaka sa dua na tamata sa bubului e na vuku ni ka sa sega ni daucaka, era na qai nei Jiova me vaka ko sa lewa me kedrai voli.

³Ia na ka ko na lewa me kenai voli ni tagane sa ruasagavulu na nona yabaki ka yacova sara na onosagavulu, ena limasagavulu na sikeli siliva, me vaka na sikeli ni tikina tabu:

⁴ia kevaka sa yalewa, mo qai lewa me tolusagavulu na sikeli na kenai voli.

⁵Ia kevaka sa lima ga na kena yabaki ka yacova sara na yabaki e ruasagavulu, mo qai lewa me ruasagavulu na sikeli me kenai voli ni tagane, ka tini na sikeli me kenai voli ni yalewa.

⁶Ia kevaka sa dua ga na nona vula ka yacova sara na yabaki e lima, mo qai lewa me lima na sikeli siliva me kenai voli ni tagane, ka tolu na sikeli siliva me kenai voli ni yalewa.

⁷Ia kevaka e tagane sa onosagavulu na nona yabaki se levu cake, mo qai lewa me tinikalima na sikeli na kenai voli; ka tini na sikeli me kenai voli ni yalewa.

⁸Ia kevaka sa dravudravua ko koya, ka sega ni rawata na ka ko sa lewa, me qai kau vua na bete, ka me lewa na kenai voli na bete; me vaka na ka sa rawata ko koya sa bubuluitaka, me lewa na kenai voli ko koya na bete.

⁹Ia kevaka sa kau mai e dua na manumanu e yavai va, me sa cabori mei madrali vei Jiova, me tabu kecega oqo sa soli vei Jiova.

¹⁰Me kakua ni vakaisosomitaka ko koya, se kauta e dua tani, a ka vinaka mei sosomi ni ka ca, se na ka ca mei sosomi ni ka vinaka: ia kevaka sa mani vakaisosomitaka na manumanu e yavai va, ena qai tabu ruarua, na manumanu ko ya kei na kenai sosomi talega.

¹¹Ia kevaka sa manumanu sa sega ni savasava, ka sa sega ni dau kau maikina mei madrali vei Jiova, me qai vakaraitaka ko koya na manumanu e na mata ni bete:

¹²me qai lewa na kenai voli na bete, se sa vinaka se sa ca: na ka ko sa lewa kina na bete, ena vakabau.

¹³Ia kevaka sa via volia tale me nona tiko, me qai vakaikuritaki na ka ko sa lewa me kenai voli e na dua na tikina ni sa wase lima.

¹⁴Ia ni sa vakatabuya na nona vale e dua na tamata me tabu me nei Jiova, me qai lewa na kenai voli na bete, se sa vinaka se sa ca: ia na ka sa lewa kina na bete, me sa vakabau.

¹⁵Ia kevaka sa via volia tale na vale me nona tiko ko koya ka vakatabuya, me qai vakaikuritaka nai lavo ko sa lewa me kenai voli e na dua na tikina ni sa wase lima: ena qai nona tiko.

¹⁶Ia kevaka sa vakatabuya me nei Jiova e dua na tiki ni vanua sai taukei kina e dua na tamata, mo qai lewa na kenai voli me vaka na levu ni sila me kaburaki kina, e limasagavulu na sikeli siliva me sa kenai voli ni dua na omeri parile me kaburaki.

¹⁷Kevaka sa vakatabuya na nona tiki ni vanua e na yabaki ni jupeli, na nomu lewa kina ena vakabau.

¹⁸Ia kevaka sa oti na jupeli ni sa vakatabuya na nona tiki ni vanua, me qai wilika vua nai lavo ko koya na bete, me vaka na yabaki sa vo tiko me yacova na yabaki ni jupeli, ia me vakalailaitaki sobu na ka ko sa lewa me kenai voli.

¹⁹Ia kevaka sa via volia tale me nona tiko na tiki ni vanua ko koya ka vakatabuya, ena qai vakaikuritaka nai lavo ko sa lewa me kenai voli e na dua na tikina ni sa wase lima; ena qai vakataudeitaki vua.

²⁰Ia kevaka sa sega ni via volia ko koya me nona tale na tiki ni vanua, se sa volitaka oti vua na tamata tani, ena qai sega ni rawa me voli tale me nona.

²¹Ia na tiki ni vanua, ni sa suka e na jupeli, ena tabu me nei Jiova, me vaka na tiki ni vanua sa vakatabui; ena taukena ga na bete.

²²Ia kevaka sa dua na tamata sa vakatabuya me nei Jiova e dua na tiki ni vanua sa volia ko koya, sa sega ni kenai taukei kina eliu ko koya;

²³me wilika vua na kenai voli me yacova na yabaki ni jupeli ko koya na bete, me vaka ko sa lewa; me qai solia ko koya e na siga dina ko ya, na kenai voli ko sa lewa, me ka tabu me nei Jiova.

²⁴E na yabaki ni jupeli ena suka na tiki ni vanua vua ka volitaka, io vei koya ka taukena eliu na vanua.

²⁵Ia nai voli ni ka kecega ko sa lewa, sa na vaka na sikeli ni tikina tabu: e ruasagavulu na kera me dua na sikeli.

²⁶Ia na ulumatua ni manumanu, sa ulumatua nei Jiova, me kakua na tamata me vakatabuya; se pulumokau, se sipi; sa nei Jiova.

²⁷Ia kevaka sa manumanu sa sega ni savasava, me qai volia tale ko koya me vaka na ka ko sa lewa me kenai voli, ia me vakaikuritaka e na dua na tikina ni sa wase lima: ia kevaka sa sega ni voli tale, me na qai volitaki me vaka na ka ko sa lewa me kenai voli.

²⁸Ia me kakua ni volitaka se volia tale me nona e dua na tamata na ka sa vakatabui oti, se sa na vakatabuya ko koya, me nei Jiova, se tamata, se

manumanu e yavai va, se tiki ni vanua sa taukena; na ka kecega sa vakatabui sa tabu sara me nei Jiova.

²⁹Ko ira kece sa vakatabui, maivei ira na tamata, me kakua ni voli tale; ena vakamatei vakaidina.

³⁰Ia nai katini ni vuata kecega ni vanua, na sila ni vanua, se na vua ni kau, sa nei Jiova: sa tabu me nei Jiova.

³¹Ia kevaka sa dua na tamata sa via volia tale nai katini ni nona ka eso, me vakaikuritaka mada e na dua na kena wase ni sa wase lima.

³²Ia na kenai katini ni qele ni pulumokau, se na qele ni sipi, io na ka kecega sa lako e ruku ni titoko, io na kenai katini, sa na tabu me nei Jiova.

³³Me kakua ni digitaka na tamata na ka vinaka se na ka ca, ia me kakua ni vakaisosomitaka: ia kevaka sa vakaisosomitaka, ena qai tabu ruarua, na ka ko ya kei na kenai sosomi talega: me kakua ni voli tale me nona.

³⁴Oqo nai vakaro sa vakarota ko Jiova vei Mosese me tukuna vei ira na Isireli, e na ulu-ni-vanua ko Saineai.

Na Tiko Mai Na Lekutu

Na Tiko Mai Na Lekutu 1

Sa vakaroti Moses ko Jiova me wilika na tamata, 1-4. O ira era sa vukei koya, 5-16. Ai wiliwili ni mataqali yadua, 17-43. A nodra i wiliwili na veimataqali kecega, 44-46. Sa sega ni wili na mataqali i Livai, 47-54.

¹A sa vosa vei Moses ko Jiova mai na lekutu loaloa mai Saineai, e na vale ni veitavaki, e nai matai ni *siga* e nai karua ni *vula*, e na kenai karua ni *yabaki* ni nodra lako tani mai na vanua ko Ijipita, ka kaya,

²Mo wilika nai soqosoqo tauoko ni Isireli, mo wilika vakamataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, ka mo wilika na yacadra yadua na tagane kecega;

³ko ira era sa *yabaki* ruasagavulu se toro cake, o ira kecega vei ira na Isireli sa *yaga* enai *valu*: oi kemudrau kei Eroni, drau wiliki ira e na nodra matai *valu*.

⁴Ia me tiko kei kemudrau e dua na tamata mai na mataqali yadua, ko koya sa *turaga* e na vale ni nona qase.

⁵Ia oqo na yacadra na tagane era na tiko kei kemudrau: Maivei ira na Rupeni; ko Ilisuri na luve i Siteuri:

⁶maivei ira na Simioni; ko Silumieli na luve i Surisatai:

⁷maivei ira na Juta; ko Nasoni na luve i Aminatapi:

⁸maivei ira na Isakari; ko Nicaneli na luve i Suari:

⁹maivei ira na Sepuloni; ko Iliapi na luve i Eloni:

¹⁰maivei ira na luve i Josefa: maivei ira na Ifireimi; ko Ilisama na luve i Amiute: maivei ira na Manasa; ko Kamelieli na luve i Pitasuri:

¹¹maivei ira na Penijamini; ko Epitani na luve i Kitioni:

¹²maivei ira na Tani; ko Eieseri na luve i Amisatai:

¹³maivei ira na Aseri; ko Pakieli na luve i Okirani:

¹⁴maivei ira na Kata; ko Eliasafi na luve i Tiueli:

¹⁵maivei ira na Nafitalai; ko Eira na lufe i Enani.

¹⁶O ira oqo era digitaki vei ira nai soqosoqo, era turaga e na veimataqali ni nodra qase, era turaga ni veiudolu ni Isireli.

¹⁷Ia ko Mosese kei Eroni, erau sa kauti ira na tamata oqo sa tukuni na yacadra yadua:

¹⁸a rau sa vakasoqona vata nai soqosoqo tauoko e nai matai ni *siga* e nai karua ni vula, a ra sa tukuna na nodra i tubutubu vakamataqali, ka vakaveivuvale; a ra sa wilika na yacadra yadua, era sa yabaki ruasagavulu ka levu cake.

¹⁹Me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova, sa wiliki ira vakakina ko koya mai na lekutu loaloa mai Saineai.

²⁰Ia ko ira na kawa i Rupeni, na ulumatua i Isireli, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, ka me wili na yacadra yadua, na tagane kecega sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

²¹ko ira sa volai mai vei ira na mataqali i Rupeni, era le vasagavulu ka ono na udolu ka lima na drau.

²²Vei ira na kawa i Simioni, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, o ira sa volai maivei ira me vaka nai wiliwili ni yacadra yadua, io na tagane kecega sa ruasagavulu na nodra yabaki ka toro cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

²³ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Simioni, era le limasagavulu ka ciwa na udolu ka tolu na drau.

²⁴Vei ira na kawa i Kata, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, kei na veivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra yadua, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka toro cake, o ira kecega sa yaga e nai valu;

²⁵o ira sa volai maivei ira na mataqali i Kata, era le vasagavulu ka lima na udolu ka ono na drau ka limasagavulu.

²⁶Vei ira na kawa i Juta, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, o ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

²⁷ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Juta, era le vitusagavulu ka va na udolu ka ono na drau.

²⁸Vei ira na kawa i Isakari, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

²⁹ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Isakari, era le limasagavulu ka va na udolu ka va na drau.

³⁰Vei ira na kawa i Sepuloni, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

³¹ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Sepuloni, era le limasagavulu ka vitu na udolu ka va na drau.

³²Vei ira na kawa i Josefa: *io*, Vei ira na kawa i Ifireimi, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

³³o ira sa wili maivei ira na mataqali i Ifireimi, era le vasagavulu na udolu ka lima na drau:

³⁴Vei ira na kawa i Manasa, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

³⁵ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Manasa, era le tolusagavulu ka rua na udolu ka rua na drau.

³⁶Vei ira na kawa i Penijamini, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, ko

ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

³⁷ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Penijamini, era le tolusagavulu ka lima na udolu ka va na drau.

³⁸Vei ira na kawa i Tani, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, o ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

³⁹ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Tani, era le onosagavulu ka rua na udolu ka vitu na drau.

⁴⁰Vei ira na kawa i Aseri, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

⁴¹o ira sa volai maivei ira na mataqali i Aseri, era le vasagavulu ka dua na udolu ka lima na drau.

⁴²Vei ira na kawa i Nafitalai, e na nodra i tubutubu, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, vaka nai wiliwili ni yacadra, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu;

⁴³ko ira sa volai maivei ira na mataqali i Nafitalai, era le limasagavulu ka tolu na udolu ka va na drau.

⁴⁴Ko ira oqo sa wili, io, sa wilika ko Moses kei Eroni, kei ira na turaga ni Isireli era lewe tinikarua na tamata, na tamata yadua mai na vale ni nona qase.

⁴⁵Ia ko ira kecega era sa wili maivei ira na Isireli, ka vakaveivuvale ni nodra qase, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ko ira kecega sa yaga e nai valu vei ira na Isireli;

⁴⁶io ko ira kecega era sa volai, era sa le ono na drau ka tolu na udolu ka lima na drau ka limasagavulu.

⁴⁷Ia ko ira na kawa i Livai e na mataqali i tamadra, era sa sega ni wili vata kei ira.

⁴⁸Ia sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

⁴⁹Na mataqali i Livai ga mo kakua ni wilika, ia mo kakua ni wiliki ira vata kei ira na Isireli:

⁵⁰ia mo lesi ira ga na Livai me lewa na vale ni Kalou sa tu kina na vunau, kei na kenai yaya kecega, kei na kena ka kecega: era na colata na vale ni Kalou, kei na kenai yaya kecega; ia me ra qarava tiko, ka me volita na vale ni Kalou na nodra veivale laca.

⁵¹Ia ni sa kau ki liu na vale ni Kalou, me qai sereka ko ira na Livai: ia ni na duri tale na vale ni Kalou, me ra vakaduria ko ira na Livai: ia kevaka sa torova e dua tani, ena vakamatei.

⁵²Ia ko ira na Isireli, me ra daubirika na nodra veivale na tamata yadua e na nonai tikotiko, kei na tamata yadua me voleka ki na nona kuila, e na nodra veivavakoso.

⁵³Ia ko ira na Livai, me volita na vale ni Kalou sa tu kina na vunau, na nodra veivale laca, me kakua ni ra cudruvi kina nai soqosoqo ni Isireli: ia sa nodra i tavi na Livai, me vakatawa na vale ni Kalou sa tu kina na vunau.

⁵⁴A ra sa kitaka vakakina na Isireli: io, me vaka na ka kecega ka vakarota vei Mosese ko Jiova, era sa kitaka vakakina.

Na Tiko Mai Na Lekutu 2

Ai valavala ni nodra i tikotiko.

¹A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova, ka kaya,

²Me ra tiko ko ira na Isireli, na tamata yadua me voleka ki na nona kuila, me vaka na tawake ni vale ni nodra qase: me ra tiko me donuya na vale ni veitavaki, me volita.

³Ia na kuila ni nodra i tikotiko na Juta me vakarewa ki na tu-i-cake vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga ka me nodra i tikotiko na veivavakoso nei Juta: ia me turaga vei ira na luve i Juta ko Nasoni na luve i Aminatapi:

⁴ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le vitusagavulu ka va na udolu ka ono na drau.

⁵Ia me sa tiko voleka vei ira na mataqali i Isakari: ia me turaga vei ira na luve i Isakari ko Nicaneli na luve i Suari:

⁶ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le limasagavulu ka va na udolu ka va na drau:

⁷kei na mataqali i Sepuloni: ia me turaga vei ira na luve i Sepuloni ko Iliapi na luve i Eloni:

⁸ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le limasagavulu ka vitu na udolu ka va na drau.

⁹O ira kecega sa wili e na nodra i tikotiko na Juta, era le dua na drau ka walusagavulu ka ono na udolu ka va na drau, e na nodra veivavakoso. O ira oqo era na liu e na lako.

¹⁰Na kuila ni nodra i tikotiko na Rupeni ena donuya na ceva, e na nodra veivavakoso: ia me turaga vei ira na luve i Rupeni ko Ilisuri na luve i Siteuri:

¹¹ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le vasagavulu ka ono na udolu ka lima na drau.

¹²Ia me tiko voleka vei ira na mataqali i Simioni: ia me turaga vei ira na luve i Simioni ko Silumieli na luve i Surisatai:

¹³ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le limasagavulu ka ciwa na udolu ka tolu na drau:

¹⁴kei na mataqali i Kata: ia me turaga vei ira na luve i Kata ko Eliasafi na luve i Riueli:

¹⁵ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le vasagavulu ka lima na udolu ka ono na drau ka limasagavulu.

¹⁶O ira kecega sa wili e na nodra i tikotiko na Rupeni, era le dua na drau ka limasagavulu ka dua na udolu ka va na drau ka limasagavulu, e na nodra veivavakoso. Ia era na kenai karua e na lako.

¹⁷Ena qai lako vata na vale ni veitavaki, kei ira na Livai e na veimama ni veivavakoso: me vaka na nodra tiko, ena vakakina na nodra lako, na tamata yadua e nona tikina ka voleka ki na nodra kuila.

¹⁸Na kuila ni nodra i tikotiko na Ifireimi ena donuya na ra, e na nodra veivavakoso: ia me turaga vei ira na luve i Ifireimi ko Ilisama na luve i Amiute:

¹⁹Ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le vasagavulu na udolu ka lima na drau.

²⁰Ia me sa tiko voleka vei ira na mataqali i Manasa: ka me turaga vei ira na luve i Manasa ko Kamelieli na luve i Pitasuri:

²¹Ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le tolusagavulu ka rua na udolu ka rua na drau.

²²Kei na mataqali i Penijamini: ia me turaga vei ira na luve i Penijamini ko Epitani na luve i Kitioni:

²³Ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le tolusagavulu ka lima na udolu ka va na drau.

²⁴O ira kecega sa wili e na nodra i tikotiko na Ifireimi, era le dua na drau ka walu na udolu ka dua na drau, e na nodra veivavakoso. Ia era na kenai katolu e na lako.

²⁵Na kuila ni nodra i tikotiko na Tani ena donuya na tokalau, e na nodra veivavakoso: ia me turaga vei ira na luve i Tani ko Eieseri na luve i Amisatai:

²⁶Ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le onosagavulu ka rua na udolu ka vitu na drau.

²⁷Ia me tiko voleka vei ira na mataqali i Aseri: ia me turaga vei ira na luve i Aseri ko Pakieli na luve i Okirani:

²⁸ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le vasagavulu ka dua na udolu ka lima na drau.

²⁹Kei na mataqali i Nafitalai: ia me turaga vei ira na luve i Nafitalai ko Eira na luve i Enani:

³⁰ia na nonai vavakoso, io ko ira sa wili maivei ira, era le limasagavulu ka tolu na udolu ka va na drau.

³¹O ira kecega sa wili e na nodra i tikotiko na Tani, era le dua na drau ka limasagavulu ka vitu na udolu ka ono na drau. Era na muri sara e na lako, me vaka na nodra kuila.

³²O ira oqo era sa wili maivei ira na Isireli, kei na veivuvale ni nodra qase; ko ira kecega era sa wili e *nodra i* tikotiko, e na nodra veivavakoso, era le ono na drau ka tolu na udolu ka lima na drau ka limasagavulu.

³³Ia sa sega ni wili vata kei ira na Isireli ko ira na Livai; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³⁴A ra sa kitaka na Isireli me vaka na ka kecega sa vakarota vei Mosese ko Jiova: a ra sa dui tiko voleka ki na nodra kuila a sa vakakina na nodra i lakolako, ko ira yadua e nodra veimataqali, me vaka na veivuvale ni nodra qase.

Na Tiko Mai Na Lekutu 3

O iratou na luve i Eroni, 1-4. Sa lesi na luve i Livai me ra qaravi Eroni kei ira na Iuvena, 5-13. Era sa wili na luve i Livai, 14-20. A kedrai wiliwili, kei na nodra i tavi, na luve i Kerisoni, 21-26. Kei na luve i Koaca, 27-32. Kei na luve i Mirari, 33-37. A tikina, kei nai tavi, i Mosese kei Eroni, 38. Erai sosomi ni ulumatua na luve i Livai, 40-43. Sa wili ko ira na kena vo, 44-51.

¹Ko ira oqo nai tubutubu i Eroni kei Mosese, e na siga ka vosa kina vei Mosese ko Jiova mai na ulu-ni-vanua ko Saineai.

²Ia oqo na yacadratou na luve i Eroni; ko Netapi na ulumatua, kei Epaiu, ko Eliesa, kei Icama.

³Oqo na yacadratou na luve i Eroni, eratou sa lumuti me bete, ko iratou ka vakatabui me ratou bete.

⁴Ia ko Netapi kei Epaiu, erau a mate e na mata i Jiova, ni rau a cabora na bukawaqa tani e na mata i Jiova, mai na lekutu loaloa mai Saineai; a sa sega na luvedrau: ia ko Eliesa kei Icama erau a cakacaka vakabete e na mata i Eroni na tamadrau.

⁵A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

⁶Mo kauta mai na mataqali i Livai, ka vakatura e na mata i Eroni na bete, me ra qaravi koya.

⁷Ka me ra qarava na nona cakacaka, kei na cakacaka ni soqosoqo tauoko, e na mata ni vale ni veitavaki, me ra kitaka na cakacaka ni vale ni Kalou.

⁸Ia me ra maroroya nai yaya kecega ni vale ni veitavaki, kei na cakacaka ni Isireli, me kitaka na cakacaka ni vale ni Kalou.

⁹Ia mo soli ira na Livai kivei Eroni kei rau na luvema: era sa soli sara vua, maivei ira na Isireli.

¹⁰Ia mo lesi Eroni kei rau na luvema, me ratou qarauna na nodratou cakacaka vakabete: ia na tamata tani sa toro kina me sa vakamatei.

¹¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹²Ia koi au, raica, au sa kauti ira na Livai maivei ira na Isireli, mei sosomi kei na ulumatua kece sa sucu eliu vei ira na Isireli: era na qai noqu na Livai;

¹³ni sa noqu ko ira kece na ulumatua: au a vakatabuya me noqu na ulumatua kecega nei Isireli, na tamata kei na manumanu, e na siga ka'u a yavita kina na ulumatua kecega mai na vanua ko Ijipita: era sa noqu ga: Koi au ko Jiova.

¹⁴A sa vosa vei Mosese ko Jiova mai na lekutu loaloa mai Saineai, ka kaya,

¹⁵Mo wiliki ira na Livai, me vaka na veivuvale ni nodra qase, e na nodra veimataqali: a tagane kecega sa vula dua ka toro cake mo wilika.

¹⁶A sa wiliki ira ko Mosese, me vaka na vosa i Jiova, me vaka sa vakaroti ko koya.

¹⁷Ia ko iratou oqo na lufe i Livai vaka na yacadratou; ko Kerisoni, kei Koaca, kei Mirari.

¹⁸Ia oqo na yacadrau na luve i Kerisoni e na nodrau mataqali; ko Lipini, kei Semeai.

¹⁹Kei na luve i Koaca e na nodratou veimataqali; ko Amirami, kei Isiari, ko Epironi, kei Usieli.

²⁰Kei na luve i Mirari e na nodrau mataqali; ko Mali, kei Musi. O ira oqo na nodra veimataqali na Livai vaka na veivuvale ni nodra qase.

²¹Sa tubu maivei Kerisoni na nodra mataqali na luve i Lipini, kei na nodra mataqali na luve i Semeai: oi rau oqo na nodrau mataqali na luve i Kerisoni.

²²O ira sa wili maivei ira, e na kedrai wiliwili na tagane kecega, o ira sa vula dua ka levu cake, io ko ira sa wili maivei ira, era sa le vitu na udolu ka lima na drau.

²³A nodra mataqali na luve i Kerisoni era na tiko vaka ki ra, e taudaku ni vale ni Kalou.

²⁴Ia na turaga ni vale ni nodra qase na luve i Kerisoni ko Eliasafi na luve i Laeli.

²⁵Ia na nodra i tavi na luve i Kerisoni e na vale ni veitavaki na vale ni Kalou, na vale *tabu* kei nai ubi, *kei* nai ubi e cake, kei nai sogo ni vale ni veitavaki,

²⁶kei nai sulu sa kena bai ni rara, kei nai sogo ni rara sa vakabai, ko ya sa volita na vale ni Kalou kei nai cabocabo-ni-soro, kei na kena dali kecega sa yaga kina.

²⁷Ia sa tubu maivei Koaca na nodra mataqali na luve i Amirami, kei na nodra mataqali na luve i Isiari, kei na nodra mataqali na luve i Epironi, kei na nodra mataqali na luve i Usieli: o ira oqo na veimataqali ni luve i Koaca.

²⁸Na kedrai wiliwili na tagane kecega, era vula dua ka toro cake, era walu na udolu ka ono na drau, era qarava tiko na vale tabu.

²⁹Na nodra veimataqali na luve i Koaca, me ra tiko mai na yasa ni vale ni Kalou sa donuya na ceva.

³⁰Ia na turaga ni vale ni nodra qase na veimataqali ni lufe i Koaca, ko Elisafani na lufe i Usieli.

³¹Ia sa nodra i tavi na kato *ni vunau*, kei na tepeli, kei nai tutu-ni-cina, kei nai cabocabo ruarua, kei nai yaya ni vale tabu era dauia kina na cakacaka, kei na kenai sogo, kei na kenai valavala kecega.

³²Ia ko Eliesa na lufe i Eroni na bete ena turaga vei ira na nodra turaga na Livai, me vakaraici ira era qarava tiko na vale tabu.

³³Sa tubu maivei Mirari na nodra mataqali na lufe i Mali, kei na nodra mataqali na lufe i Musi: oi rau oqo na mataqali i Mirari.

³⁴Ia ko ira sa wili maivei ira, ko ya na kedrai wiliwili na tagane kecega, era vula dua ka toro cake, era le ono na udolu ka rua na drau.

³⁵Ia na turaga ni vale ni nodra qase na mataqali i Mirari ko Surieli na lufe i Epaieli: o *ira oqo* era na tiko mai na yasa ni vale ni Kalou sa donuya na tokalau.

³⁶Ia na cakacaka era qarava na lufe i Mirari, na papa ni vale ni Kalou, kei na kenai kolokolo, kei na kena duru, kei na kena qara, kei na kenai yaya kecega, kei na ka kecega sa yaga kina,

³⁷kei na duru sa volita na rara sa vakabai, kei na kedra qara, kei na kedrai vakadei, kei na kedra dali.

³⁸Ia ko ira era tiko ki na mata ni vale ni Kalou vaka ki na tu-i-cake, io ki na mata ni vale ni veitavaki vaka ki na isiti, ko Mosese, kei Eroni kei rau na luvena, me qarava tiko na cakacaka ni vale tabu, e na vukudra na Isireli; ia na tamata tani sa toro kina ena vakamatei.

³⁹O ira kecega na Livai sa wili, erau a wilika ko Mosese kei Eroni me vaka sa vakarota ko Jiova, e na nodra veimataqali, na tagane kecega sa vula dua ka toro cake, era sa ruasagavulu ka rua na udolu.

⁴⁰A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo wilika na ulumatua kecega ni Isireli era tagane, era vula dua ka toro cake, ka wilika na yacadra.

⁴¹Ia mo kauti ira na Livai me noqu (koi au ko Jiova) me kedrai sosomi na ulumatua kece vei ira na Isireli; kei na nodra manumanu na Livai, mei sosomi kei na ulumatua kece ni nodra manumanu na Isireli.

⁴²A sa wilika na ulumatua kecega vei ira na Isireli ko Mosese, me vaka ka vakarota vua ko Jiova.

⁴³Ia ko ira kecega na ulumatua era tagane, na sa wili na yacadra, o ira era vula dua ka toro cake, ko ira sa wili vei ira, era le ruasagavulu ka rua na udolu *ka* rua na drau ka vitusagavulu ka tolu.

⁴⁴A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

⁴⁵Mo kauti ira na Livai mei sosomi kei na ulumatua vei ira na Isireli, kei na nodra manumanu na Livai mei sosomi kei na nodra manumanu: a ra na noqu na Livai: koi au ko Jiova.

⁴⁶Ia e na vukudra era na voli, ko ira na lewe rua na drau ka vitusagavulu ka tolu maivei ira na nodra ulumatua na Isireli, era sa sivia na kedrai wiliwili na Livai;

⁴⁷mo kauta maivei ira yadua e lima na sikeli; me vaka na sikeli ni vale tabu mo kauta: (e dua na sikeli sa tautauvata kei na kera e ruasagavulu:)

⁴⁸ia nai lavo ko ya, sa ra voli kina ko ira sa sivia na kenai wiliwili, mo solia vei Eroni kei rau na luvana.

⁴⁹A sa kauta ko Mosese nai lavo sa voli kina ko ira sa sivia na kedrai wiliwili era sa volia na Livai:

⁵⁰sa taura ko koya nai lavo maivei ira na nodra ulumatua na Isireli; sa dua na udolu ka tolu na drau ka onosagavulu ka lima *na sikeli*, me vaka na sikeli ni vale tabu:

⁵¹ia nai lavo era sa voli kina sa solia ko Mosese kivei Eroni kei rau na luvana, me vaka na vosa i Jiova, me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

Na Tiko Mai Na Lekutu 4

A nodra yabaki na Livai me ra qarava kina na vale i sulu ni veitavaki, 1-3. A nodra i kaukau na luve i Koaca, 4-15. Ai tavi i Eliesa, 16. A nodra i kaukau na luve i

Kerisoni, 21-28. A nodra i kaukau na luve i Mirari, 29-33. A kedrai wiliwili na luve i Koaca, 34-37; kei na luve i Kerisoni, 38-41; kei na luve i Mirari, 42-49.

¹A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova, ka kaya,

²Mo drau wilika na luve i Koaca maivei ira na Livai, e na nodra veimataqali, me vaka na veivuvale ni nodra qase,

³ko ira era sa yabaki tolusagavulu, ka toro cake me yacovi ira sa yabaki limasagavulu, o ira kece era sa yaga e na cakacaka ni vale ni veitavaki.

⁴Oqo na nodra i tavi na luve i Koaca e na vale ni veitavaki: na ka tabu sara.

⁵Ia ni sa vakarau lako nai vavakoso, me qai curu ko Eroni kei na luvena, ka luvata nai sogo, ka ubia kina na kato ni vunau:

⁶ka tevuka ki delana na kuli ni babale sai ubi e cake, ka me dua nai ubi pelu taucoko me kenai ubi, ka daramaka na kenai vua.

⁷Ia me ra tevuka e dua nai ubi pelu ki dela ni tepeli ni madrai dauraici, ka viritu kina na kena dari, kei nai taki, kei na sedre, kei na bilo me kenai livilivi: ia na madrai dauraici me sa tutu ga *kina*:

⁸me ra qai tevuka e cake e dua nai ubi kulakula, ka ubia talega e na kuli ni babale, ka daramaka kina na kenai vua.

⁹Me ra qai kauta e dua nai ubi pelu, ka ubia nai tutu-ni-cina, kei na kena veicina, kei nai koti-ni-cina, kei na dari ni de-ni-cina, kei na kena bilo kecega ni waiwai, era kitaka kina na kena cakacaka:

¹⁰ia me ra qai solega vata kei na kenai yaya kecega ki na dua nai sole kuli ni babale, ka savenaka ki nai vua.

¹¹Ia me ra tevuka e dua nai ubi pelu ki dela ni cabocabo sa koula, ka ubia e nai ubi kuli ni babale, ka daramaka na kenai vua:

¹²me ra qai kauta nai yaya kecega ni cakacaka era cakacaka kina e na vale tabu, ka viria ki na dua nai sole pelu, ka ubia e nai ubi kuli ni babale, ka savenaka ki nai vua.

¹³Me ra qai kauta tani na dravusa mai nai cabocabo-ni-soro, ka tevuka kina nai ubi lokaloka:

¹⁴ia me ra viritu kina na kenai yaya kecega, era dauqarava kina, io na dari ni de-ni-buka, na qila ni lewe ni manumanu, kei nai sivi, kei na peseni, nai yaya kecega ni cabocabo-ni-soro; me ra qai ubia kece e na dua nai ubi kuli ni babale, ka daramaka na kenai vua.

¹⁵Ia ni ratou sa ubia oti na vale tabu, kei nai yaya kecega ni vale tabu, ko Eroni kei na luvena ni sa vakarau lako nai vavakoso; me ra qai toro mai na luve i Koaca me ra colata yani: ia me ra kakua ni tara e dua na ka tabu, de ra mate. Oqo na nodra i colacola na luve i Koaca mai na vale ni veitavaki.

¹⁶Ia nai tavi i Eliesa, na luve i Eroni na bete, na waiwai ni cina, kei na kau boi vinaka me vakamai, kei nai madrali laukana sa caka tikoga, kei na waiwai mei lumu, me vakaraica talega na vale ni kalou taucoko, kei na ka kecega sa tu kina, e na vale tabu, kei na kenai yaya.

¹⁷A sa vosa vei Moses kei Eroni ko Jiova, ka kaya,

¹⁸Drau kakua ni muduka tani na veimataqali ni nodra veivuvale na luve i Koaca maivei ira na Livai:

¹⁹ia drau kitaka vakaoqo vei ira, me ra bula ga, me ra kakua ni mate, ni ra sa torova na ka tabu sara: Me curu mada ko Eroni kei rau na luvena, ka lesia na nodra i tavi yadua kei na nodra i kaukau:

²⁰ia me ra kakua sara ni curu kina me raica ni sa ubi tiko na ka tabu, de ra mate.

²¹A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²²Mo wilika talega na luve i Kerisoni, me vakaveivuvale ni nodra qase, ka vakamataqali;

²³ko ira sa tolusagavulu na nodra yabaki ka levu cake, ka yacovi ira sa limasagavulu na nodra yabaki, mo wiliki ira; ko ira kece sa yaga e na cakacaka e na vale ni veitavaki.

²⁴Oqo na nodra i tavi na nodra veimataqali na luve i Kerisoni, me ra veiqraravi, ka me ra colacola:

²⁵ia era na colata nai sulu ni vale ni kalou, kei na vale ni veitavaki, na kenai ubi, kei na kuli ni babale sai ubi e cake kei nai sogo ni vale ni veitavaki,

²⁶kei nai sulu sa bai ni rara, kei nai sogo ni katuba ni rara sa vakabai, ko ya sa volita na vale ni Kalou kei nai cabocabo-ni-soro, kei na kedra dali, kei nai yaya kecega sa caka kina na nodra cakacaka, kei na ka kecega sa caka kina, me nodra i tavi.

²⁷Me lewa ko Eroni kei rau na luvena na nodra i tavi kecega na luve i Kerisoni, e na nodra i colacola kecega, kei na nodra cakacaka kecega: ia dou lewa vei ira na nodra i colacola kecega me ra qarava.

²⁸Oqo na nodra i tavi na nodra veimataqali na luve i Kerisoni e na vale ni veitavaki; ia me lewa na nodra cakacaka ko Icama na luve i Eroni na bete.

²⁹Ko ira na luve i Mirari, mo wiliki ira vakamataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase:

³⁰ko ira sa yabaki tolusagavulu ka toro cake, ka yacovi ira sa yabaki limasagavulu, mo wiliki ira, ko ira kecega sa vakaitavi e na cakacaka ni vale ni veitavaki.

³¹Ia oqo sa nodra i tavi, e na cakacaka kecega e na vale ni veitavaki: me ra colata na papa ni vale ni Kalou, kei na kenai kolokolo, kei na kena duru, kei na kena qara,

³²kei na duru ni bai sa volia na rara, kei na kedra qara, kei na kedrai vakadei, kei na kedra dali, kei na kedrai yaya kecega, kei na kedrai valavalala kecega: ia dou cavuta na yaca ni yaya *sa nodra i tavi* me ra colata.

³³Oqo na nodra i tavi na nodra veimataqali na luve i Mirari, io na nodra i tavi kecega e na vale ni veitavaki, ka me lewa ko Icama na luve i Eroni na bete.

³⁴Ia ko Mosese kei Eroni kei ira na turaga ni soqosoqo, era sa wiliki ira na tagane maivei ira na luve i Koaca vakamataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase,

³⁵O ira sa yabaki tolusagavulu ka toro cake, ka yacovi ira sa yabaki limasagavulu, o ira kecega sa yaga e na cakacaka, ki na vale ni veitavaki:

³⁶ia ko ira sa wili vei ira, e na nodra veimataqali, era sa le rua na udolu ka vitu na drau ka limasagavulu.

³⁷O ira oqo sa wili e na nodra veimataqali na luve i Koaca, ko ira kecega sa cakacaka e na vale ni veitavaki, o ira sa wilika ko Mosese kei Eroni me vaka na vosa i Jiova vei Mosese.

³⁸Ia ko ira sa wili vei ira na luve i Kerisoni, vakamataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase,

³⁹ko ira sa yabaki tolusagavulu ka toro cake, ka yacovi ira sa yabaki limasagavulu, ko ira kecega sa yaga e na cakacaka, ki na vale ni veitavaki,

⁴⁰io ko ira sa wili vei ira, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase, era sa le rua na udolu ka ono na drau ka tolusagavulu.

⁴¹O ira oqo sa wili e na nodra veimataqali na luve i Kerisoni, ko ira kecega sa cakacaka e na vale ni veitavaki, o ira sa wilika ko Mosese kei Eroni me vaka nai vakaro i Jiova.

⁴²Ia ko ira sa wili vei ira na nodra veimataqali na luve i Mirari, vakamataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase,

⁴³ko ira sa yabaki tolusagavulu se toro cake, ka yacovi ira sa yabaki limasagavulu, ko ira kecega sa yaga e na cakacaka, ki na vale ni veitavaki,

⁴⁴io ko ira sa wili vei ira e na nodra veimataqali, era sa le tolu na udolu ka rua na drau.

⁴⁵O ira oqo sa wili e na nodra veimataqali na luve i Mirari, ko ira sa wilika ko Mosese kei Eroni me vaka na vosa i Jiova e na gusu i Mosese.

⁴⁶Ko ira kecega sa wili vei ira na Livai, ko ira sa wilika ko Mosese kei Eroni kei ira na turaga ni Isireli, e na nodra veimataqali, ka vakaveivuvale ni nodra qase,

⁴⁷ko ira sa yabaki tolusagavulu se toro cake, ka yacovi ira sa yabaki limasagavulu, ko ira kecega sa la'ki qarava na cakacaka, ka qarava na colacola, e na vale ni veitavaki,

⁴⁸io ko ira sa wili vei ira, era sa le walu na udolu ka lima na drau ka walusagavulu.

⁴⁹Era sa wili ni sa lewa ko Mosese, me vaka na vosa i Jiova, ko ira yadua me vaka na nona cakacaka, kei na nonai colacola: ia sa wiliki ira vakaoqo ko Mosese, me vaka nai vakaro i Jiova vei Mosese.

Na Tiko Mai Na Lekutu 5

**Me ra tawase tani ko ira na tawa savasava, 1-4. Me saumi na ka e cala kina, 5-10.
A veivakatovolei ni sa veivuvutaki na veiwatini, 11-31.**

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vakarota vei ira na Isireli, me ra kauti ira tani mai nai tikotiko ko ira na vukavuka kecega, kei ira kecega sa turi, kei ira kecega sa sega ni savasava e na vuku ni mate:

³dou kauta tani na tagane kei na yalewa talega, dou kauta ki nai bili ni tikotiko; me ra kakua ni vakadukadukalitaka na nodra i tikotiko, o koya ka'u sa tiko kina.

⁴A ra sa kitaka vakakina na Isireli, ka kauti ira ki nai bili ni tikotiko: me vaka ka kaya vei Mosese ko Jiova, era sa kitaka vakakina na Isireli.

⁵Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

⁶Mo kaya vei ira na Isireli, ke sa dua na tagane se dua na yalewa sa kitaka e dua nai valavala ca sa daukitaka na tamata, me cala kina vei Jiova, a sa cala na tamata ko ya;

⁷me ra qai tukuna na nodra i valavala ca era sa cakava: ka me sauma kece ko koya na nona caka cala, ka kuria e na dua na kena wase ni sa wase lima, ka solia vua sa caka cala kina.

⁸Ia kevaka sa sega na wekana me sauma kina na caka cala, me qai kau vei Jiova nai sau ni caka cala, ka me nona na bete; kei na sipi tagane talega mei bulubulu, ena ia kina na veibulubuluti e na vukuna.

⁹Kei nai madrali lavelaveti kecega mai na nodra ka tabu kecega na Isireli, era kauta vua na bete, ena nona ga.

¹⁰Kei na ka sa vakatabuya na tamata yadua, ena nona ga: a ka sa solia na tamata yadua vua na bete, ena nona ga.

¹¹Sa vosa talega vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Kevaka sai valavala ca na watina e dua na tagane,

¹³a sa moce kaya e dua na tagane, a sa sega ni kila na watina tagane, ka sa vuni ga, a sa vakadukadukalitaki ko koya, ka sega e tukuni koya, ka sa sega e taura,

¹⁴a sa rawa na tagane na vuvu, ka sa vuvutaka na watina, ia sa vakadukadukalitaki na yalewa: se sa vuvutaka na watina, ni sa sega ni vakadukadukalitaki:

¹⁵me qai kauta na watina vua na bete na tagane ko ya, ka me kauta talega me nonai madrali na yalewa, e dua na omeri madrai parile droka; me kakua ni livia kina na waiwai ko koya, se viritaka kina na drega me vakamai; ni sai madrali ni veivuvutaki oqo, nai madrali ni vakananumi, me vakananuma na caka cala.

¹⁶Ia na bete ena kauta na yalewa voleka, ka vakatura e na mata i Jiova:

¹⁷me qai kauta na wai tabu na bete e na dua na bilo qele; me kauta talega na bete mai na dravukasi sa koto e na rara ni vale ni Kalou, ka viria ki na wai:

¹⁸ia ko koya na bete me vakatura na yalewa e na mata i Jiova, ka luvata nai sala mai na uluna na yalewa, ka solia ki na ligana nai madrali ni vakananumi, ko ya nai madrali ni veivuvutaki: ia me taura tu e ligana na bete na wai gaga sai yacoyaco ni cudru:

¹⁹ia me vakabubuluitaki koya na yalewa ko koya na bete, ka me kaya vua, Kevaka sa sega na tagane drau sa moce vata kaya, kevaka ko sa sega talega ni biuta na watimu, mo vakadukadukalitaki iko kei na tagane tani, mo qai kakua ni ca e na wai gaga oqo sai vakayacoyaco ni cudru:

²⁰ia kevaka ko sa lako tani mai vua na watimu, ia kevaka ko sa vakadukadukalitaki, ni drau sa moce vata kaya e dua na tagane tani:

²¹me qai vakabubuluitaka na yalewa ko koya na bete e na veivatonaki me cudruvi kina, ka me kaya vua na yalewa na bete, Me lewa vei iko ko Jiova mo daucavuti vei ira na kai nomu, ni sa lewa vei iko ko Jiova me vuca na sagamu, ka me vuvuce na ketemu;

²²ia na wai oqo sai vakayacoyaco ni cudru ena curuma na ketemu me vuvuce kina, ka me vuca na sagamu. Me na qai kaya na yalewa, Emeni, emeni.

²³Me qai vola na vosa ni veicudruvi oqo e nai vola ko koya na bete, ka bokoca tale e na wai gaga:

²⁴ia ena vagunuva na yalewa ko koya e na wai gaga sai vakayacoyaco ni cudru: ia na wai oqo ena curumi koya, ena qai gaga mai.

²⁵Me taura talega nai madrali ni veivuvutaki na bete mai na ligana na yalewa, ka yalovaka nai madrali e na mata i Jiova, ka cabora e dela ni cabocabo-ni-soro:

²⁶me qai yakuta e so mai nai madrali na bete, io na ka me vakananuma, ka vakama e dela ni cabocabo-ni-soro, ka sa oti me qai vagunuva na yalewa e na wai.

²⁷Ia ni sa vagunuvi koya oti e na wai ko koya, ena qai yaco, kevaka sa vakadukadukalitaki ko koya, ka sa caka cala vua na watina, ena qai curumi koya na wai sai yacoyaco ni cudru, ka na gaga mai, ka na vuvuce kina na

ketena, ka na vuca na sagana: ena qai daucavuti na yalewa ni sa veivatonaki
vei ira na kai nona.

²⁸Ia kevaka sa sega ni vakadukadukalitaki na yalewa, ka sa savasava ga; ena
qai sega ni ca ko koya, ia ena kune kune rawa ga.

²⁹Oqo na vunau ni veivuvutaki, ni sa lako vata kei na tagane tani na yalewa
sa vakawati ka sai valavala ca;

³⁰se ni sa vuvutaka na watina e dua na tagane: me qai vakaturi e na mata i
Jiova na yalewa, ka me cakava vua me vaka na vunau tau coko oqo ko koya
na bete.

³¹Sa na qai sega ni cala na tagane e na ka oqo, ka na cudruvi ga na yalewa
oqo e na nonai valavala ca.

Na Tiko Mai Na Lekutu 6

**A vunau e na vukudra sa tawase, 1-21. A vosa me ra vosavakalouga tataki kina na
tamata, 22-27.**

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Ke sa bubului e dua na tagane se
dua na yalewa, me sa tawasei kina, me tawasei koya me nei Jiova:

³me qai tabu waini kei na yaqona kece ko koya; me kakua ni gunuva na wai
wiwi sa caka e na waini, se sa caka e na yaqona, me kua talega ni gunuva na
wai ni vua-ni-vaini, me kua talega ni kania na vua-ni-vaini sa drokadroka, se
sa sigani.

⁴E na veisiga kecega ni nona tawase tiko, me kakua ni kania ko koya e dua na
ka sa caka e na vaini, mai na sorena ka yacova na kulina.

⁵E na veisiga kecega sa bubului kina me tawase, me kakua ni tara na uluna e
dua nai tasi: ena tabu ga ko koya, ka me oti mada na veisiga kecega sa
tawasei koya kina me nei Jiova; me laiva ko koya na drau ni uluna me tubu
tiko me balavu.

⁶Me kakua ni torova e dua na yago sa mate ko koya, e na veisiga kecega sa
tawasei koya kina me nei Jiova.

⁷Me kakua ni vakatawasavasavataki koya ko koya e na vuku i tamana se tinana, e na vuku ni tuakana se tacina, se na ganena, ni sa mate e dua vei ira: ni sa toka e na uluna na ka sa tawase kina ko koya me nona na Kalou.

⁸Sa tabu ko koya me nei Jiova e na veisiga kecega sa tawase kina ko koya.

⁹Ia kevaka sa lelekitaki e dua na tamata ni sa tiko voleka vua, ka sa vakatawasavasavataki na uluna sa tawase kina ko koya; me na qai tasia na uluna e na siga sa vakasavasavataki kina, io me tasia e nai kavitu ni siga:

¹⁰ia e nai kawalu ni siga me kauta e rua na soqe, se rua na lufe ni ruve, vua na bete, ki na katuba ni vale ni veitavaki:

¹¹ia me vakacobora e dua ko koya na bete mei soro ni valavala ca, kei nai karua mei soro kama, me sorovaki koya, ni sa cala e na vuku ni mate, ia me vakatabuya na uluna e na siga ko ya.

¹²Ia me vakatabuya ko koya me nei Jiova na veisiga ni nona tawase, ka kauta e dua na lami tagane sa yabaki dua mei soro ni caka cala: ia na veisiga eliu sa na sega ni wili ni sa vakatawasavasavataki na nona tawase.

¹³Ia oqo na lewa e na vukuna sa tawasei koya, ni sa oti na veisiga sa tawase kina ko koya: me mai kau ko koya ki na katuba ni vale ni veitavaki:

¹⁴ka vakacobora na nonai madrali vei Jiova, e dua na lami tagane sa yabaki dua sa sega na kena ca mei soro kama, ka dua na lami yalewa sa yabaki dua sa sega na kena ca mei soro ni valavala ca, ka dua na sipi tagane sa sega na kena ca mei madrali ni veivinakati,

¹⁵ka dua nai su madrai sa sega ni vakaleveni, ka so na keki ni madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, kei na keki mamare sara eso sa sega ni vakaleveni sa boro e na waiwai, kei na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

¹⁶Ia me kauta *na veika oqo* na bete ki na mata i Jiova, ka vakacobora na nonai soro ni valavala ca, kei na nonai soro kama:

¹⁷ia me vakacabora ko koya na sipi tagane mei madrali ni veivinakati vei Jiova, kei nai su madrai sa sega ni vakaleveni: me cabora talega na bete na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

¹⁸Ia me qai tasia na uluna sa tawase kina ko koya sa tawasei koya, mai na katuba ni vale ni veitavaki, ka kauta na drau ni uluna sa tawase kina, ka biuta ki na bukawaqa e ruku ni madrali sa cabori me ka ni veivinakati.

¹⁹Me qai kauta na bete na taba ni sipi tagane sa saqa tu, ka dua na keki sa sega ni vakaleveni mai nai su, ka dua na keki mamare sara sa sega ni vakaleveni, ka solia ki na ligana sa tawasei koya ni sa tasia oti na uluna sa tawase kina:

²⁰me qai yalovaka na bete mei soro e yalovaki e na mata i Jiova: oqo sa tabu me kena na bete, kei na serena sa yalovaki kei na tabana sa lavelaveti: ka oti, sa qai tara vua ka tawasei koya me gunu waini.

²¹Oqo na lewa e na vukuna sa tawasei koya ni sa bubului oti, io na nonai madrali vei Jiova e na vuku ni nona tawase, ka me sa kenai kuri talega na ka sa rawarawa vua: me vaka na nona bubului ko koya, me kitaka vakakina ko koya me vaka na lewa ni nona tawase.

²²A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²³Mo vosa vei Eroni kei rau na luvena, ka vaka, Me vaka oqo na nomudou vosavakalougatataki ira na Isireli, dou kaya vei ira:

²⁴Me vakalougatataki kemuni ko Jiova, ka maroroi kemuni:

²⁵Me cilavi kemuni na matai Jiova, ka me yalololoma vei Kemuni:

²⁶Me vakanamata vei kemuni ko Jiova, ka solia vei kemuni na vakacegu.

²⁷Ia era na cavuta na yacaqu vei ira na Isireli: ia ka'u na vakalougatataki ira.

Na Tiko Mai Na Lekutu 7

A nodratou i madrali na turaga, ni sa vakaduri oti na vale ni Kalou, 1-88. Sa vosa vei Moses ko Jiova, 89.

¹A sa yaco e na siga sa vakaduria cake oti kina na vale ni Kalou ko Mosese, ka lumuta, ka vakatabuya, kei na kenai yaya kecega, kei nai cabocabo-ni-soro kei na kenai yaya kecega, ka lumuta, ka vakatabuya,

²era sa qai kauta eso nai madrali ko ira na turaga ni Isireli, ko ira ka liu e na veivale ni nodra qase, era turaga ni veimataqali, ka sa lewai ira era sa wili:

³io era sa kauta na nodra i madrali ki na mata i Jiova, e ono na qiqi-ni-yau sa vakaubi, ka tinikarua na pulumokau; e dua na qiqi-ni-yau sa nodrau e lewe rua na turaga, ka sa yadua na nodra pulumokau: a ra sa kauta ki na mata ni vale ni Kalou.

⁴A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

⁵Mo taura maivei ira, me yaga e na cakacaka ni vale ni veitavaki; ia mo solia vei ira na Livai, vei ira na tamata yadua me rauta na nona cakacaka.

⁶A sa kauta na qiqi-ni-yau kei na pulumokau ko Mosese, ka solia vei ira na Livai.

⁷E rua na qiqi-ni-yau ka va na pulumokau sa solia ko koya vei ira na luve i Kerisoni, me rauta na nodra cakacaka:

⁸ka va na qiqi-ni-yau ka walu na pulumokau sa solia vei ira na luve i Mirari, me rauta na nodra cakacaka, me lewa ko Icama na luve i Eroni na bete:

⁹ia sa sega ni solia e dua ko koya vei ira na luve i Koaca: ni ra sa daucolata ga na ka sa nodra i tavi e na vale tabu.

¹⁰Ia ko ira na turaga, era a kauta na ka me vakatabui kina nai cabocabo-ni-soro e na siga sa lumuti kina; io sa kauta ko ira na turaga na nodra i madrali ki na mata ni cabocabo-ni-soro.

¹¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Me ra kauta na nodra i madrali na turaga yadua e na nona siga, me vakatabui kina nai cabocabo-ni-soro.

¹²Ia ko Nasoni na luve i Aminatapi, e na mataqali i Juta, sa kauta na nonai madrali e nai matai ni siga:

¹³ia na nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

¹⁴e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

¹⁵e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

¹⁶e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

¹⁷ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Nasoni na luve i Aminatapi.

¹⁸E nai karua ni siga sa kauta nai madrali ko Nicaneli na luve i Suari, na nodra turaga na Isakari:

¹⁹sa kauta ko koya me nonai madrali e dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

²⁰e dua na nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

²¹e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

²²e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca;

²³ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Nicaneli na luve i Suari.

²⁴E nai katolu ni siga ko Iliapi na luve i Eloni, na nodra turaga na luve i Sepuloni:

²⁵a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na

sikeli ni vale tabu: sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

²⁶e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

²⁷e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

²⁸e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

²⁹ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, sa cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Iliapi na luve i Eloni.

³⁰E nai kava ni siga ko Ilisuri na luve i Siteuri, na nodra turaga na luve i Rupeni,

³¹a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

³²e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

³³e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

³⁴e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

³⁵ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, sa cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Ilisuri na luve i Siteuri.

³⁶E nai kalima ni siga ko Silumieli na luve i Surisatai, na nodra turaga na luve i Simioni,

³⁷a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

³⁸e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

³⁹e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

⁴⁰e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁴¹ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Silumieli na luve i Surisatai.

⁴²E nai kaono ni siga ko Eliasafi na luve i Tiueli, na nodra turaga na luve i Kata,

⁴³a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

⁴⁴e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

⁴⁵e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

⁴⁶e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁴⁷ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, mei cabori me madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Eliasafi na luve i Tiueli.

⁴⁸E nai kavitu ni siga ko Ilisama na luve i Amiute, na nodra turaga na luve i Ifireimi,

⁴⁹a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

⁵⁰e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

⁵¹e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

⁵²e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁵³ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Ilisama na lufe i Amiute.

⁵⁴E nai kawalu ni siga ko Kamelieli na lufe i Pitasuri, na nodra turaga na lufe i Manasa,

⁵⁵a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

⁵⁶e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

⁵⁷e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua mei soro kama:

⁵⁸e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁵⁹ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Kamelieli na lufe i Pitasuri.

⁶⁰E nai kaciwa ni siga ko Epitani na lufe i Kitioni, na nodra turaga na lufe i Penijamini,

⁶¹a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

⁶²e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

⁶³e dua na pulumokau sa gone e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

⁶⁴e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁶⁵ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Epitani na lufe i Kitioni.

⁶⁶E nai katini ni siga ko Eieseri na lufe i Amisatai, na nodra turaga na lufe i Tani,

⁶⁷a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

⁶⁸e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

⁶⁹e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama;

⁷⁰e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁷¹ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Eieseri na lufe i Amisatai.

⁷²E nai katinikadua ni siga ko Pakieli na lufe i Okirani, na nodra turaga na lufe i Aseri,

⁷³a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

⁷⁴e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

⁷⁵e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama;

⁷⁶e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁷⁷ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Pakieli na luve i Okirani.

⁷⁸E nai katinikarua ni siga ko Eira na luve i Enani, na nodra turaga na luve i Nafitalai,

⁷⁹a nonai madrali sa dua na dari siliva, a kena bibi e dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*, e dua na bilo siliva sa vitusagavulu na sikeli, e vaka na sikeli ni vale tabu; sa sinai ruarua e na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana:

⁸⁰e dua nai taki koula e tini *na sikeli*, sa sinai e na ka boi vinaka:

⁸¹e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e dua na lami tagane sa yabaki dua, mei soro kama:

⁸²e dua na me tagane, mei soro ni valavala ca:

⁸³ka rua na pulumokau, e lima na sipi tagane, e lima na me tagane, e lima na lami tagane sa yabaki yadua, me cabori mei madrali ni veivinakati: oqo nai madrali i Eira na luve i Enani.

⁸⁴Oqo na ka eratou vakatabuya kina nai cabocabo-ni-soro ko ira na turaga ni Isireli, e na siga sa lumuti kina: e tinikarua na dari siliva, e tinikarua na bilo siliva, e tinikarua nai taki koula:

⁸⁵na dari siliva yadua sa dua na drau ka tolusagavulu *na sikeli*; kei na bilo yadua sa vitusagavulu: nai yaya siliva kecega sa rua na udolu ka va na drau *na sikeli*, e vaka na sikeli ni vale tabu:

⁸⁶sa tinikarua nai taki koula, sa sinai e na ka boi vinaka, sa yatini *na sikeli*, e vaka na sikeli ni vale tabu: a koula kecega ni veitaki sa dua na drau ka ruasagavulu *na sikeli*.

⁸⁷A pulumokau tagane kecega mei soro kama sa tinikarua, sa tinikarua na sipi tagane, sa tinikarua na lami tagane sa yabaki yadua, kei na kedratou i madrali laukana: ka tinikarua na me tagane mei soro ni valavala ca.

⁸⁸Kei na pulumokau tagane kecega sa cabori mei madrali ni veivinakati sa ruasagavulu ka va; sa onosagavulu na sipi tagane, sa onosagavulu na me tagane, sa onosagavulu na lami tagane sa yabaki yadua. Sa vakatabui vakaoqo nai cabocabo-ni-soro, ni sa lumuti oti.

⁸⁹Ia ni sa curu ki na vale ni veitavaki ko Mosese me vosa vua *na Kalou*, sa qai rogoa na Domo sa vosa vua mai na dela ni cabocabo-ni-bulubulu sa tiko e dela ni kato ni vunau, mai na maliwa ni jerupi ruarua: a sa vosa vua ko koya.

Na Tiko Mai Na Lekutu 8

Ai valavala ni sa tutuvaki na veicina, 1-4. A nodra i bulibuli na Livai, 5-22. A yabaki me ra qarava kina na vale ni veitavaki, 23-26.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

²Mo kaya vei Eroni, ka vaka, Ni ko sa tutuvaka na veicina, ena cinava na yasana sa qarava nai tutu-ni-cina na cina e vitu.

³A sa kitaka vakakina ko Eroni; sa tutuvaka na veicina ki na yasana sa qarava nai tutu-ni-cina, me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

⁴Ia nai tutu-ni-cina sa caka e na koula sa lautuki; na tolona, kei na sena, sa tukilaki: me vaka nai vakatakarakara sa vakatakila vei Mosese ko Jiova, sa cakava oti vakakina nai tutu-ni-cina ko koya.

⁵A sa kaya vei Mosese Ko Jiova,

⁶Mo kauti ira na Livai maivei ira na Isireli, ka vakasavasavataki ira.

⁷Ia mo cakava vakaoqo mo vakasavasavataki ira kina: Mo kureitaka vei ira na wai ni veivakasavasavataki, ia me ra tasia na yagodra taucoko, ka sava na nodra i sulu, ka vakasavasavataki ira kina.

⁸Me ra qai kauta e dua na pulumokau sa gone, kei na kenai madrali laukana, io na madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai, ia mo kauta e dua tale na pulumokau sa gone mei soro ni valavala ca.

⁹Mo qai kauti ira na Livai ki na mata ni vale ni veitavaki: ka vakasoqoni ira vata nai soqosoqo taucoko ni Isireli:

¹⁰ia mo qai kauti ira na Livai ki na mata i Jiova: ia me ra tabaki ira na Livai e na ligadra ko ira na Isireli:

¹¹me qai soli ira na Livai ko Eroni me vaka nai soro sa yalovaki e na mata i Jiova, maivei ira na Isireli, me ra qarava na cakacaka i Jiova.

¹²Me ra qai tabaka na uludrau na pulumokau e na ligadra ko ira na Livai: mo qai cabora e dua mei soro ni valavala ca, kei na kenai karua mei soro kama, vei Jiova, me sorovaki ira kina na Livai.

¹³Mo qai vakaturi ira na Livai e na mata i Eroni, kei na matadrau na luvena, ka soli ira me vaka nai soro sa yalovaki vei Jiova.

¹⁴Ia mo tawasei ira na Livai maivei ira na Isireli: era na noqu kina na Livai.

¹⁵Ka oti, me ra qai curu na Livai me ra kitaka na cakacaka ni vale ni veitavaki: ia mo vakasavasavataki ira, ka soli ira me vaka nai soro sa yalovaki.

¹⁶Ni ra sa soli sara vei au maivei ira na Isireli; me kedrai sosomi na ulumatua kecega, io na ulumatua kecega ni Isireli, ka'u sa kauti ira me noqu:

¹⁷ni sa noqu na ulumatua kecega ni Isireli, na tamata kei na manumanu e yavai va: au a vakatabui ira me noqu, e na siga ka'u a yaviti ira kecega kina na ulumatua ni vanua ko Ijipita:

¹⁸ia ka'u sa kauti ira na Livai me kedrai sosomi na ulumatua kecega ni Isireli:

¹⁹ia ka'u sa soli ira na Livai maivei ira na Isireli, mei solisoli vei Eroni kei ira na luvena, me ra kitaka na nodra cakacaka na Isireli e na vale ni veitavaki, ka me ra sorovaki ira na Isireli: me kakua kina ni cudruvi ko ira na Isireli, ni ra sa torova na tikina tabu.

²⁰Ia ko Mosese kei Eroni kei nai soqosoqo tauoko ni Isireli, era a kitaka vei ira na Livai me vaka na ka kecega sa vakarota ko Jiova vei Mosese e na vukudra na Livai; era sa cakacaka vakakina vei ira ko ira na Isireli.

²¹A ra sa vakasavasavataki ira na Livai, a ra sa savata na nodra i sulu; a sa soli ira ko Eroni me vaka nai soro sa yalovaki e na mata i Jiova; a sa sorovaki ira ko Eroni me vakasavasavataki ira.

²²Ka oti, era sa qai curu na Livai me ra kitaka na nodra cakacaka e na vale ni veitavaki e matai Eroni, e matadrau talega na luvema: me vaka ka vakarota ko Jiova vei Mosese e na vukudra na Livai, era sa kitaka vakakina vei ira.

²³A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

²⁴Oqo sa lesi e na vukudra na Livai: ni sa ruasagavulu ka lima na nodra yabaki ka levu cake, ena qai vakatekivu na nodra cakacaka e na vale ni veitavaki:

²⁵ia ni sa limasagavulu na nodra yabaki, era na cegu mai na cakacaka oqo, ka sega ni cakacaka tale:

²⁶ia era na veivuke vata kei ira na wekadra me ra vakatawa, e na vale ni veitavaki, ia me ra kakua ni cakacaka. Mo lewa vakaoqo vei ira na Livai e na vuku ni nodra i tavi.

Na Tiko Mai Na Lekutu 9

Sa vakarota tale na kana vata ni lako-sivia, 1-14. Sa liutaki ira tiko na Isireli na o, 15-23.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova mai na lekutu loaloa mai Saineai, e nai matai ni vula e nai karua ni yabaki ni ra sa lako tani mai na vanua ko Ijipita, ka vaka,

²Me ra ia na kana vata ni lako-sivia na Isireli e na kena gauna sa lokuci.

³E nai katinikava ni siga ni vula oqo, e na yakavi, dou kitaka e na gauna sa lokuci: me vaka na kenai vakaro kecega, kei na kenai valavala kecega, mo dou kitaka.

⁴Ka sa kaya vei ira na Isireli ko Mosese, me ra ia na kana vata ni lako-sivia.

⁵Ia era sa ia na kana vata ni lako-sivia e nai katinikava ni siga ni kenai matai ni vula, e na yakavi, mai na lekutu loaloa mai Saineai: me vaka na ka kecega ka vakarota vei Mosese ko Jiova, era sa kitaka vakakina na Isireli.

⁶Ia sa so na tamata era sa sega ni savasava e na vuku ni yago ni mate, a ra sa tabu e na kana vata ni lako-sivia e na siga ko ya: a ra sa lako mai e na siga ko ya kivei Mosese kei Eroni:

⁷a ra sa kaya vua, Keitou sa sega ni savasava e na vuku ni yago ni tamata sa mate: a cava keitou sa tarovi kina, me keitou kakua ni cabora vata kei ira na Isireli, nai madrali vei Jiova e na kena gauna sa lokuci?

⁸A sa kaya vei ira ko Mosese, Dou wawa mada, me'u rogoca se cava na ka ena vakarota ko Jiova e na vukumudou.

⁹A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

¹⁰Mo tukuna vei ira na Isireli, ka vaka, Kevaka e dua vei kemudou, se dua vei ira na nomudou veitabatamata, sa sega ni savasava e na vuku ni yago ni mate, se sa lako tu vakayawa, me ia ga ko koya na kana vata ni lako-sivia vei Jiova:

¹¹e nai karua ni vula, e na kenai katinikava ni siga, e na yakavi, me ra ia kina: me ra kania vata kei na madrai sa sega ni vakaleveni, kei na co gaga:

¹²me ra kakua ni vakavoca ki na mataka se musuka e dua na suina: me ra muria ga nai vakaro kecega sa bale ki na kana vata ni lako-sivia.

¹³Ia na tamata sa savasava, ka sa sega ni lako tu vakayawa, ka sa bese ni ia na kana vata ni lako-sivia, na tamata ko ya ena tawase tani vei ira na kai nona; ni sa sega ni kauta mai nai madrali vei Jiova e na kena gauna sa lokuci; ena cudruvi na tamata ko ya e na nonai valavala ca.

¹⁴Ia kevaka sa tiko vulagi kei kemudou e dua na kai tani, a sa ia na kana vata ni lako-sivia vei Jiova; me ia ga ko koya, me vaka nai vakaro kei na kenai valavala ni kana vata ni lako-sivia: me dua ga na kenai vakaro vei kemudou, vei koya sa vulagi, kei koya sai taukei.

¹⁵Ia e na siga sa vakaduri cake kina na vale ni Kalou, sa qai ubia na vale ni Kalou na o, io, na vale ni vunau: ia sa tiko e na vale ni Kalou e na yakavi ka sigavaka, ka sa vaka na bukawaqa na kenai rairai.

¹⁶Sa vaka tikoga kina: na o sa ubia e *na siga*; ka sa vaka nai rairai ni bukawaqa e na bogi.

¹⁷Ia ni sa kau cake na o mai na dela ni Vale *tabu*, era sa qai cavu tu na Isireli: ia e na vanua na tu vakadua kina na o, era sa tiko kina na Isireli.

¹⁸Na vosa i Jiova era sa lako kina na Isireli; na vosa talega i Jiova era sa tiko kina: na veisiga kecega sa tiko kina na o e na dela ni vale ni Kalou, era sa tiko ga.

¹⁹Ia ni sa tiko bogi vuqa na o e na dela ni vale ni Kalou, era sa qai vakabauta na ka sa lesia ko Jiova ko ira na Isireli, ka ra sega ni lako.

²⁰Ia ni sa tiko bogi vica na o e na dela ni vale ni Kalou; era sa qai tiko ga me vaka na vosa i Jiova; ka ra sa lako me vaka na vosa i Jiova.

²¹Ka so na gauna sa toka na o mai na yakavi ka yacova na mataka, ia ni sa kau cake na o e na mataka, era sa qai lako: ni sa kau cake na o, e na siga se na bogi, era sa qai lako.

²²Se ra bogi rua, se vula dua, se yabaki dua, sa tiko na o e na dela ni vale ni Kalou, era sa tiko ga na Isireli, ka sega ni lako: ia ni sa kau cake, era sa qai lako.

²³Na vosa i Jiova era sa tiko ga kina, na vosa i Jiova era sa lako talega kina: era sa vakabauta na ka sa lesia ko Jiova, me vaka sa vakarota ko Jiova e na gusu i Moses.

Na Tiko Mai Na Lekutu 10

A davui siliva e rua, 1-10. Era sa toki mai Saineai ki Perana na Isireli, 11-13. Ai valavala ni nodra i lakolako, 14-28. Sa masuti Opapi ko Moses me kakua ni laivi ira, 29-32. A vosa ni veivakalougatataki i Moses ni sa lako na kato ni vunau, ka ni sa tiko talega, 33-36.

¹A sa kaya vei Moses ko Jiova,

²Mo cakava vei iko e rua na davui siliva; mo cakava e na siliva sa lautuki: ia mo uvuca me ra vakasoqoni vata kina nai vavakoso tauoko, ka me ra cavu tu kina me lako talega na veivavakoso.

³Ia ni ra sa uvuca, me ra qai soqoni vata vei iko nai vavakoso tauoko ki na katuba ni vale ni veitavaki.

⁴Ia ni ra sa uvuca e dua ga, me ra qai soqoni vata vei iko na turaga, era sa liutaki ira na veiudolu ni Isireli.

⁵Ia ni dou sa uvuca vakaivalu, me ra qai cavu tu me lako yani ko ira na veivavakoso sa tiko e na yasana ki na tu i cake:

⁶ia ni dou sa uvuca tale vakaivalu, me ra qai cavu tu me lako yani ko ira na veivavakoso sa tiko ki na yasana sa donuya na ceva: me ra dauuvuca vakaivalu me ra cavu tu me lako yani.

⁷Ia ni dou sa via vakasoqoni ira vata nai soqosoqo tauoko, dou uvuca ga, ia mo kakua ni uvuca vakaivalu.

⁸Ia me sa nodratou i tavi ga na bete na luve i Eroni me uvuca na davui, ia erau sa lesi vei kemudou me sa tawa mudu e na nomudou veitabatamata.

⁹Ia kevaka dou sa ia nai valu e na nomudou vanua kei ira na meca era sa vakasaurarataki kemudou, dou na qai uvuca vakaivalu na davui ruarua; ia ena qai nanumi kemudou ko Jiova na nomudou Kalou, ia dou na vakabulai maivei ira na nomudou meca.

¹⁰E na siga talega dou sa reki kina, kei na nomudou solevu sa lokuci, kei nai vakatekivu ni nomudou veivula, dou na uvuca na davui ruarua, ni sa tu na nomudou i soro kama, kei na nomudou i madrali ni veivinakati; mo dou nanumi kina e na mata ni nomudou Kalou: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

¹¹A sa yaco e nai karuasagavulu *ni siga* e nai karua ni vula, e nai karua ni yabaki, sa qai kau cake na o mai na dela ni vale ni Kalou sa tu kina na vunau.

¹²A ra sa qai cavu tu me ra lako ko ira na Isireli mai na lekutu loaloa mai Saineai; a sa toka na o mai na vanua liwa mai Perana.

¹³Sa qai vakatekivu na nodra lako yani, me vaka sa vakarota ko Jiova e na gusu i Moses.

¹⁴Sa nodra i liuliu na kuila ni nodra i tikotiko na mataqali i Juta, me vaka na nodra veivavakoso: a sa lewa na nonai vavakoso ko Nasoni na luve i Aminatapi.

¹⁵A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Isakari ko Nicaneli na luve i Suari.

¹⁶A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Sepuloni ko Iliapi na luve i Eloni.

¹⁷A sa qai sere na vale ni Kalou; a ra sa cavu tu me ra lako yani ka colata na vale ni Kalou ko ira na luve i Kerisoni, kei ira na luve i Mirari.

¹⁸Sa qai tarava na kuila ni nodra i tikotiko na Rupeni, me vaka na nodra veivavakoso: a sa lewa na nonai vavakoso ko Ilisuri na luve i Siteuri.

¹⁹A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Simioni ko Silumieli na luve i Surisatai.

²⁰A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Kata ko Eliasafi na luve i Tiueli.

²¹A ra sa qai cavu tu me ra lako yani ko ira na luve i Koaca, ka ra colata na vale tabu: ia ka so era sa vakaduria cake eliu na vale ni Kalou, a ra tadu emuri ko ira oqo.

²²Sa qai tarava na kuila ni nodra i tikotiko na luve i Ifireimi me vaka na nodra veivavakoso: a sa lewa na nonai vavakoso ko Ilisama na luve i Amiute.

²³A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Manasa ko Kamelieli na luve i Pitasuri.

²⁴A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Penijamini ko Epitani na luve i Kitioni.

²⁵Sa qai tarava sara na kuila ni nodra i tikotiko na luve i Tani, o koya sa muria sara nai tikotiko kecega, me vaka na nodra veivavakoso: a sa lewa na nonai vavakoso ko Eieseri na luve i Amisatai.

²⁶A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Aseri ko Pakiel i na luve i Okirani.

²⁷A sa lewa nai vavakoso ni nodra mataqali na luve i Nafitalai ko Eira na luve i Enani.

²⁸Sa vakaoqo na nodra i lakolako na Isireli e na nodra veivavakoso, ni ra sa cavu tu me ra lako yani.

²⁹A sa kaya ko Mosese vei Opapi, na luve i Riueli na kai Mitiani, na vugo i Mosese, Keimami sa lako tu ki na vanua sa kaya kina ko Jiova, Au na solia vei kemudou: tou lako vata, ia keimami na caka vinaka vei iko: ni sa kaya ko Jiova ena yacovi ira na Isireli na ka vinaka.

³⁰A sa kaya vua ko koya, Au na sega ni lako; ia ka'u na lesu ga ki na noqu vanua, ka vei ira na kai noqu.

³¹A sa kaya ko koya, Mo kakua ni laivi keimami; ni ko sa kila nai tikotiko e na vanua liwa me keimami tiko kina, ia ko na vaka na mata vei keimami.

³²Ia kevaka ko na lako vata kei keimami, keimami na qai kitaka vei iko na ka vinaka me vaka sa kitaka vei keimami ko Jiova.

³³A ra sa lako tani mai na ulu-ni-vanua i Jiova, ka lako tu ka bogi tolu: a sa liutaki ira tiko na kato ni veiyalayalati i Jiova e nai lakolako e na bogi tolu, me qara na yasana me ra vakacegu kina.

³⁴Ia ni ra sa lako tu yani mai nai tikotiko, sa vakarurugi ira e na siga na o i Jiova.

³⁵Ia ni sa dauliu yani na kato, sa qai kaya ko Mosese, I Jiova, mo ni tu cake, ka me ra dui vakasevi na nomuni meca; ia me ra dro tani e na matamuni ko ira era cati kemuni.

³⁶Ia ni sa dauvakacegu na kato, sa qai kaya ko koya, I Jiova, mo ni lesu tale mai, kivei ira na veiudolu vakavuqa ni Isireli.

Na Tiko Mai Na Lekutu 11

Era sa didi na tamata, a sa kati ira na bukawaqa i Jiova, 1-3. Era sa kusikusima vakaca na tamata, 4-9. Ni sa masu ko Mosese, ka lesia eso na tamata ko Jiova, me

**ra veivuke kaya, 10-17; a sa yalataka na lewe ni manumanu, 18-23. Sa soli na Yalo
vei ira na qase sa lesi, 24-30. Sa soli na lewe ni manumanu, 31,32; era sa qai
cudruvi ko ira na tamata, 33-35.**

¹A ra sa didi na tamata, a sa cata ko Jiova: ia sa rogoca ko Jiova; ka sa waqa mai na nona cudru; a sa kana mate e na kedra maliwa na bukawaqa i Jiova, a sa kani *ira eso* e nai yalayala ni tikotiko.

²A ra sa tagi vei Mosese na tamata; a sa vakamamasu vei Jiova ko Mosese, a sa boko na bukawaqa.

³A sa vakatokai na yaca ni yasana ko ya ko Tapera [A kama]: ni sa kana mate na bukawaqa i Jiova e na kedra maliwa.

⁴Era sa qai kusikusima ko ira na dui kaikai era sa tiko vata kei ira: a ra sa tagi tale ko ira talega na Isireli, ka kaya, Ko cei ena vakani keda e na lewe ni manumanu?

⁵eda sa nanuma tiko na ika, eda a kania vakailoa mai Ijipita; na kiukaba, kei na meloni, kei na liki, kei na varasa, kei na kaliki:

⁶ia oqo, sa mamaca mai na yaloda: sa sega tale na ka me da kania, na mana walega oqo.

⁷Ia na mana sa vaka na sore ni koriada, kei na rokana sa vaka na roka ni mata-ni-civa.

⁸Era a lako voli na tamata ka tomitomika, ka qaqia e nai qaqi, se lauvutu e na sedre, ka vavia e na bilo, ka bulia me keki: ia ni sa tovolei, sa vaka na kakana sa caka vata kei na waiwai.

⁹Ia ni sa lutu ki nai tikotiko na tegu e na bogi, sa qai qeqera mai na mana.

¹⁰A sa rogoca na nodra tagi na tamata ko Mosese e na nodra veimataqali, a tamata yadua mai na katuba ni nona vale laca: a sa waqa vakalevu na cudru i Jiova: a sa cata talega ko Mosese.

¹¹A sa kaya vei Jiova ko Mosese, A cava ko ni sa vakararawataki au kina na nomuni tamata? ia ka cava ko ni sa sega ni lomani au kina, kemuni sa tauca kina vei au na kedrai colacola bibi na tamata kecega oqo?

¹²Au sa kunekunetaka beka na tamata kecega oqo? se'u sa vakatuburi ira, mo ni kaya kina vei au, Mo keveti ira voli e na lomaseremu, me vaka sa keveta na luvena sa sucu tiko e dua na tamata, ki na vanua ko a bubului kina kivei ira na nodra qase?

¹³Au na rawata maivei na lewe ni manumanu, me'u solia vei ira kecega na tamata oqo? ni ra sa tagi mai vei au, ka kaya, Mo solia vei keimami na lewe ni manumanu me keimami kania.

¹⁴Au sa sega ni rawata me'u kauti ira kecega na tamata oqo vakataki au ga, sa rui bibi vei au.

¹⁵Ia kevaka kemuni sa cakacaka vakaoqo vei au, mo ni vakamatei au sara mada, kevaka kemuni sa lomani au; ia me'u kakua ni kunea na noqu vakaloloma.

¹⁶A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo soqona vata vei au e lewe vitusagavulu maivei ira na qase ni Isireli, o ira ko sa kila era sa qase vei ira na tamata, ka turaga vei ira; ka kauti ira ki na vale ni veitavaki, me ra tu vata kina kei iko.

¹⁷Ia ka'u na lako sobu ka vosa vei iko maikea: ia na Yalo sa tiko vei iko ka'u na solia vakakina vei ira; ia era na colata vata kei iko na kedrai colacola bibi na tamata, mo kakua kina ni colata vakataki iko ga.

¹⁸Ia mo kaya vei ira na tamata, Dou vakasavasavataki kemudou ka waraka na mataka, dou na qai kana lewe ni manumanu: ni dou a tagi e na daliga i Jiova, ka kaya, Ko cei me vakani keda e na lewe ni manumanu? ni da sa vinaka tiko mai Ijipita: ena qai vakani kemudou ko Jiova e na lewe ni manumanu, ia dou na kania.

¹⁹Dou na sega ni kania bogi dua walega, se bogi rua, se bogi lima, se bogi tini, se bogi ruasagavulu:

²⁰ena dua dina na vula taucoko, ka me luaraki mai na ucumudou, ka na velavela vei kemudou: ni dou sa beci Jiova, ko koya sa tiko vata kei kemudou, a sa tagi e matana, ka kaya, A cava eda sa lako mai kina mai Ijipita?

²¹A sa kaya ko Mosese, O ira na tamata ka'u sa tiko kaya, era sa oba vakaonosagavulu era sa taubale; ia kemuni sa kaya, Au na solia vei ira na lewe ni manumanu, me ra kana tiko kina ka dua na vula tauoko.

²²Me na vakamatei beka na qele ni sipi kei na pulumokau me kedra, me rauti ira? se na kumuni vata beka na ika kece mai na wasawasa me kedra, me rauti ira?

²³A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Sa lekaleka beka mai na liga i Jiova? ko na raica e na gauna oqo se na yaco dina vei iko na noqu vosa, se segai.

²⁴A sa lako yani ko Mosese, ka tukuna vei ira na tamata na vosa i Jiova, a sa vakasoqoni ira vata e le vitusagavulu maivei ira na qase ni tamata, ka sa vakatikori ira me ra volita na Vale *tabu*.

²⁵A sa lako sobu ko Jiova e na o, a sa vosa vua, ia na Yalo sa tiko vua, sa solia vakakina vei ira na qase e lewe vitusagavulu: ia ni sa toka ga vei ira na Yalo, era sa parofisai, ia era sa sega ni vakaruataka.

²⁶A sa tiko ga e nai tikotiko e le rua *vei ira* na qase sa volai; a yacana e dua ko Elitati, a yacana nai karua ko Metati, ka rau a sega ni lako yani ki na Valetabu: ia sa lutu vei rau na Yalo ka rau sa parofisai e loma ni tikotiko.

²⁷A sa cici yani e dua na cauravou, ka tukuna vei Mosese, ka kaya, O Elitati kei Metati, erau sa parofisai tiko e loma ni tikotiko.

²⁸A sa kaya ko Josua na luve i Nuni, o koya sa dauqaravi Mosese, e dua vei ira na nona cauravou, I Mosese, noqu turaga, mo tarovi rau.

²⁹A sa kaya vua ko Mosese, Ko sa vuvu e na vukuqu, ne? e vinaka mada ke ra sa parofita na tamata kecega i Jiova, ka solia vei ira na Yalona ko Jiova.

³⁰A sa lako ki loma ni tikotiko ko Mosese, kei ira vata kaya na qase ni Isireli.

³¹A sa lako mai vei Jiova e dua na cagi, ka cagina eso na toa kila mai na wasawasa, ka vakalutuma me volita nai tikotiko; ia na kena yawa na vanua era sa kune kina sa rauta na lako e na dua na siga tauoko, ia na kena cecere mai na qele sa rua na kiupiti.

³²A ra sa ia tiko na tamata e na siga taucoko ko ya ka bogivaka, ka sigavaka tale, ka baci bogivaka ni ra sa kumuna vata na toa kila: o koya sa vaka lailai sa kumuna e tini na omeri: a ra talaucaka me kedra e na veiyasana ka volita nai tikotiko.

³³Ni ra sa covuta tiko na lewe ni manumanu, ka sa bera ni mama, sa waqa mai na cudru i Jiova vei ira na tamata, a sa vakayacora vei ira na tamata ko Jiova e dua na mate levu sara.

³⁴A sa vakatokai na yaca ni tikina ko ya ko Kipiroci-ateva: ni ra a buluti ira kina na tamata era kusikusima.

³⁵Era sa toki na tamata mai Kipiroci-ateva, ka lako ki Eseroci; a ra sa tiko mai Eseroci.

Na Tiko Mai Na Lekutu 12

Sa vosavakacacataki Mosese ko Eroni kei Miriama, 1-3. Sa vunauci rau ko Jiova, 4-9. Sa vukavuka mai ko Miriama, 10; a sa veivutuni ko Eroni, 11,12; sa qai masu ko Mosese, a sa bula ko Miriama, 13-15.

¹A sa vosavakacacataki Mosese ko Miriama kei Eroni, e na vuku ni yalewa ni Kusa sa vakawati kaya ko koya: ni sa veiwatini kaya e dua na yalewa ni Kusa.

²A rau a kaya, Sa vosa li vei Mosese duaduaga ko Jiova? sa sega beka ni vosa talega vei keirau? A sa rogoca ko Jiova.

³Ia ko Mosese sa uasivi e na yalomalumalumu, vei ira na tamata kecega sa tiko e vuravura.

⁴A sa vosa vakasauri mai ko Jiova vei Mosese, kei Eroni, kei Miriama, Oi kemudou na lewe tolu, dou lako mai ki na vale ni veitavaki. A ratou sa lako mai na lewe tolu.

⁵A sa lako sobu mai ko Jiova e na duru o, ka sa tu mai na katuba ni Vale *tabu*, a sa kacivi Eroni kei Miriama: a rau a lako ruarua mai.

⁶A sa kaya ko koya, Drau rogoca mada na noqu vosa: Kevaka sa tiko kei kemudou e dua na parofita, oi au ko Jiova, au na vakatakilai au vua e na raivotu, au na vosa vua e na tadra:

⁷ia sa dua tani ko Mosese na noqu i talatala: sa yalodina e na ka kece ni noqu vale:

⁸au na vosa votu ga vei koya, ka vakarairai, ka sega ga e na vosa vakaibalebale; ena raica talega ko koya nai vakatakarakara i Jiova: e vakaevei ni drau a sega kina ni rere ni vosavakacacataki Mosese na noqu i talatala?

⁹A sa waqa mai vei rau na cudru i Jiova; a sa lako yani ko koya.

¹⁰A sa lako tani na o mai na Vale *tabu*; ka raica, sa vukavuka mai ko Miriama, a sa vaka na uca-vulavula: a sa rai vuki vei Miriama ko Eroni, ka raica, sa vukavuka.

¹¹A sa kaya vei Mosese ko Eroni, Ulei, noqu turaga! mo kakua mada ni sauma vei keirau nai valavala ca, keirau sa cakacaka vakalalia kina, ka sai valavala ca kina:

¹²me kakua mada ni tautauvata ko koya kei na dua sa mate, a sa vuca eso na lewena ni sa lako mai na kete i tinana.

¹³A sa tagi vei Jiova ko Mosese, ka kaya, Au sa vakamasuti kemuni, na Kalou mo ni vakabulai koya mada.

¹⁴A sa vosa vei Mosese ko Jiova, Ena sega beka ni madua ka bogi vitu na yalewa, kevaka ka kasivi walega e matana ko tamana? me sogolati tani bogi vitu ko koya mai nai bili ni tikotiko, ka sa oti me qai kau tale mai.

¹⁵A sa sogolati tani bogi vitu mai nai bili ni tikotiko ko Miriama: a ra sa sega ni lako tu na tamata, ka me kau tale mada mai ko Miriama.

¹⁶Ka oti, era sa qai toki na tamata mai Eseroci, ka la'ki tiko e na vanua liwa mai Perana.

Na Tiko Mai Na Lekutu 13

Era sa talai eso me raica vakavinaka na vanua, 1-20. A nodra i lakolako, 21-25. A nodra i tukutuku, 26-33.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo tala na tamata eso, me ra raica vakavinaka na vanua ko Kenani, o koya ka'u sa solia vei ira na Isireli: me dua na gone turaga mai na mataqali yadua ni nodra qase mo dou talai ira.

³A sa talai ira yani mai na vanua liwa mai Perana ko Mosese me vaka na vosa i Jiova: ko ira kecega oqo era sa turaga vei ira na Isireli.

⁴Oqo na yacatra: Mai na mataqali i Rupeni, ko Samua na luve i Sakuri:

⁵mai na mataqali i Simioni, ko Safati na luve i Ori:

⁶mai na mataqali i Juta, ko Kelepi na luve i Jifune:

⁷mai na mataqali i Isakari, ko Ikiali na luve i Josefa:

⁸mai na mataqali i Ifireimi, ko Osea na luve i Nuni:

⁹mai na mataqali i Penijamini, ko Paliti na luve i Rafu:

¹⁰mai na mataqali i Sepuloni, ko Katieli na luve i Soti:

¹¹mai na mataqali i Josefa, io mai na mataqali i Manasa, ko Kati na luve i Susi:

¹²mai na mataqali i Tani, ko Amieli na luve i Kimali:

¹³mai na mataqali i Aseri, ko Sicuri na luve i Maikeli:

¹⁴mai na mataqali i Nafitalai, ko Napi na luve i Vofisi:

¹⁵mai na mataqali i Kata, ko Kueli na luve i Maki.

¹⁶Oqo na yacatra na tamata sa tala ko Mosese me raica vakavinaka na vanua. Ia ko Mosese sa vakayacani Osea, na luve i Nuni, ko Josua.

¹⁷A sa talai ira ko Mosese me raica vakavinaka na vanua ko Kenani, a sa kaya vei ira, Dou lako cake e *na sala* oqo ki na mata ni ceva, ka cabe ki na ulu-ni-vanua:

¹⁸ka raica na vanua, se sa vakaevei; kei ira na tamata era tiko kina, se ra kaukauwa se malumalumu, se ra lewe lailai se ra lewe levu;

¹⁹ka vakaevei na vanua era sa tiko kina, se vinaka se ca; ka vakaevei na veikoro era sa tiko kina, se koro wale, se koro vakabai;

²⁰ka vakaevei na vanua, se qele vinaka se qele ca, se tu kina na kau, se segai: ia dou gumatua, ka dou kauta talega mai eso na vua ni kau ni vanua. Ia na vula ko ya na vula sa dreu kina na vua ni vaini taumada.

²¹A ra sa lako cake ka raica vakavinaka na vanua, ka vakatekivu mai na vanua liwa ko Sini ka yacovi Riopi, e na sala sa basika yani ki Emaci.

²²A ra sa lako cake e na yasana sa donuya na ceva, ka lako ki Epironi, era *sa tiko* kina ko Eiimani, ko Sesei, kei Talimei, na luve i Anaki. (Ia ko Epironi sa tara oti ka yabaki vitu, sa qai tara emuri ko Soani mai Ijipita.)

²³A ra sa yaco ki na buca ko Esikoli, ka cebeta vata kina e dua nai soso vua ni vaini kei na tabana talega, a rau sa colata na lewe rua, e nai vua; era kauta talega eso na lolo, kei na pomekaraneti eso.

²⁴Sa vakatokai na tikina ko ya na buca ko Esikoli, e na vuku ni soso vua ni vaini era sa cebeta kina na Isireli.

²⁵Ka sa oti bogi vasagavulu era sa qai lesu mai na nodra rai vanua.

²⁶A ra sa lesu vei Moses, kei Eroni, kei nai soqosoqo tauoko ni Isireli, ki na vanua liwa mai Perana, ki Ketesa; ka tukutuku vei rau, vei ira kece talega nai soqosoqo, ka vakatakila vei ira na vuata ni vanua.

²⁷A ra a tukuna vua, Keitou a lako ki na vanua ko a talai keitou kina; ka sa dina sara sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni; ia oqo na vuana:

²⁸ia, ko ira na tamata sa tiko e na vanua era sa kaukauwa, a sa vakabai ni valu na veikoro, ka sa levu sara: keitou a raici ira talega kina na luve i Anaki:

²⁹era sa tiko e na vanua sa donuya na ceva ko ira na Amalekaiti; kei ira na Itaiti, kei ira na Jepusaiti, kei ira na Amoraiti, era tiko mai na ulu-ni-vanua; a ra sa tiko na kai Kenani e na baravi, kei na bati ni Joritani.

³⁰A sa vakatabatabasobutaki ira na tamata ko Kelepi e na mata i Moses, ka sa kaya, Me da lako cake sara, me da taukena; ni sa rawarawa me da vakamalumalumutaka.

³¹Ia ko iratou na tamata eratou a lako kaya, eratou sa kaya, Eda sa sega ni lako cake rawa me veivala kei ira na tamata; ni ra sa kaukauwa ia koi keda eda sa malumalumu.

³²A ratou sa tukuna vakaca, vei ira na Isireli, na vanua eratou a la'ki raica, a ratou kaya, Na vanua keitou a lakova me keitou raica vakavinaka sa dua na vanua e kania na lewena; kei na tamata kecega keitou a raica kina, era tamata yagolevu:

³³ia keitou a raica kina na tamata yagolevu sara, na luve i Anaki, era kawa ni tamata yagolevu sara; ia keitou sa vaka na vodore e na mata i keitou, ka sa vaka talega kina vei ira.

Na Tiko Mai Na Lekutu 14

Era sa didi na tamata e nai tukutuku, 1-4. Erau via vakacegui ira ko Kelepi kei Josua, 5-10. Sa kaya na Kalou me cudruvi ira, a sa qai kua ga e na masumasu i Moses, 11-25. Era sa vakatatabui na tamata ka didi, me ra kakua ni lako ki Kenani, 26-35. Sa yaviti iratou na tamata ka tukutuku vakaca ko Jiova, 36-38. Era sa yaviti e nai valu na tamata sa talaidredre, 39-45.

¹A ra sa tabalaka cake na domodra ka qoqolou nai soqosoqo tauoko; a ra sa tagi na tamata e na bogi ko ya.

²A ra sa didivaki Moses kei Eroni ko ira kecega na Isireli: a ra sa kaya vei rau nai soqosoqo tauoko, Ulei, na Kalou, E ca ni da a sega ni ciba mai na vanua ko Ijipita! Ulei, na Kalou, sa ca ni da a sega ni ciba e na vanua liwa oqo!

³Ia ka cava sa kauti keda mai ko Jiova ki na vanua oqo, me da bale kina e nai seleiwau, ka me ra vakabobulataki na watida kei na lueda? sa sega li ni vinaka cake me da lesu tale ki Ijipita?

⁴A ra sa veikayaka vakai ira, Tou lesia mada e dua na turaga, me da lesu tale ki Ijipita.

⁵Erau a qai cuva vakatoboicu ko Moses kei Eroni e na matadra tauoko nai soqosoqo ni Isireli.

⁶Ia ko Josua na luve i Nuni, kei Kelepi na luve i Jifune, maivei ira na rai vanua, erau a dresulaka na nodraui sulu:

⁷a rau sa vosa vei ira nai soqosoqo tauoko ni Isireli, ka kaya, Na vanua keitou a lakova me keitou raica vakavinaka, sa vanua vinaka vakaidina:

⁸kevaka sa rekitaki keda ko Jiova, ena vakayacori keda ki na vanua ko ya, ka solia vei keda; a vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni:

⁹Ia ni kakua ni talaidredre vei Jiova, ni kakua talega ni rerevaki ira na lewe ni vanua, ni ra sa keda madrai: sa lako tani vei ira na nodra kaukauwa, a sa tiko kei keda ko Jiova: ni kakua ni rerevaki ira.

¹⁰Ia nai soqosoqo tauoko era kaya me vakaviriki rau e na vatu. A sa rairai mai e na vale ni veitavaki na serau i Jiova vei ira kecega na Isireli.

¹¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova, A cava tale na kena dede me ra vakacudrui au tiko kina na tamata oqo? ia na gauna cava era na vakabauti au kina, e na vuku ni vakatakilakila kecega ka'u sa cakava oti e na kedra maliwa?

¹²Au na yaviti ira e na mate levu, ka vakuai ira, ia ka'u na vakayacori iko mo matanitu e levu cake ka kaukauwa cake vei ira.

¹³A sa kaya vei Jiova ko Mosese, Era na qai rogoca ko ira na kai Ijipita, ni ko a kauti ira na tamata oqo mai na kedra maliwa e na nomuni kaukauwa levu,

¹⁴ka ra na tukuna ki na lewe ni vanua oqo: I Jiova, era sa rogoca oti ni kemuni sa tiko kei ira na tamata oqo; ka ni ra sa veiraici mata, i Jiova, kei kemuni; ni sa vakarurugi ira tiko talega na nomuni o; ka ni kemuni sa liutaki ira talega, e na duru o e na siga, kei na duru bukawaqa e na bogi.

¹⁵Ia kevaka ko ni sa vakamatei ira na tamata oqo me vaka era le dua ga na tamata, era na qai vosa ko ira na veimatanitu era sa rogoca na kemuni rogorogo, ka kaya,

¹⁶Sa sega ni kauti ira rawa na tamata oqo ko Jiova ki na vanua ka bubului kina vei ira, sa qai vakamatei ira kina ko koya e na vanua liwa.

¹⁷Ia oqo, me levu mada na kaukauwa ni noqu Turaga, me vaka na nomuni vosa, ni kemuni a kaya,

¹⁸Ko Jiova sa vosavosa vakadede, ka sa levu na nona yalololoma, a sa sega ni sauma nai valavala ca kei na talaidredre, ia sa sega ga ni vakadonuya na tamata ca: ka sa cudruvaka na nodra caka ca na qase vei ira na luvedra, ka yacova nai katolu ni tabatamata, kei na kenai kava.

¹⁹Mo ni kakua mada ni sauma na nodra caka ca na tamata oqo, me vaka na kena levu ni nomuni yalololoma, ka me vaka kemuni sa sega talega ni cudruvi ira na tamata oqo, ka vakatekivu mai Ijipita ka yacova na siga edaidai.

²⁰A sa kaya ko Jiova, Au na sega ni sauma vei ira, me vaka na nomu vosa:

²¹ia me vaka na kena dina na noqu bula, ka me vaka ena roboti vuravura na serau i Jiova;

²²ko ira kecega na tamata oqo, era sa raica oti na noqu serau, kei na noqu veivakatakilakila ka'u a kitaka mai Ijipita mai na vanua liwa talega, a sa vakatini na nodra vakatovolei au vakaca, ka ra sega ni vakarorogo ki na noqu vosa;

²³era na sega sara ni raica na vanua ka'u a bubului kina vei ira na nodra qase: kei ira kece talega era a vakacudrui au era na sega ni raica:

²⁴ia ko Kelepi ga na noqu tamata, ni sa dua tani na yalona, a sa muri au tikoga, au na vakayacori koya ki na vanua ka lako kina ko koya: a ra na taukena ko ira na nona kawa.

²⁵Ia ko ira na Amalekaiti kei ira na kai Kenani era a tiko mai na vanua buca. Dou lesu yani e na mataka, ka lako ki na vanua liwa e na sala ki na Wasa Damudamu.

²⁶A sa vosa vei Moses kei Eroni ko Jiova, ka kaya,

²⁷Me vakaevei na kena dede me'u vosoti ira nai soqosoqo ca oqo, era daudidi vei au? au sa rogoca na nodra didivaki au ko ira na Isireli.

²⁸Mo kaya vei ira, Sa kaya ko Jiova, Me vaka na kena dina na noqu bula, au na kitaka vakaidina vei kemudou me vaka dou a kaya e na daligaqu:

²⁹na yagomudou ena bale e na vanua liwa oqo: ia koi kemudou kecega sa wili, me vaka na nomudou i wiliwili kecega, kemudou sa yabaki ruasagavulu ka levu cake, oi kemudou sa didi vei au,

³⁰dou na sega sara ni yaco ki na vanua ka'u dulaka kina na ligagu me'u vakatikori kemudou kina, ko Kelepi ga na luve i Jifune, kei Josua na luve i Nuni:

³¹ia ko ira ga na nomudou lalai, dou a kaya era na vakabobulataki, au na vakayacori ira kina, a ra na kila na vanua dou a beca:

³²ia koi kemudou, ena bale na yagomudou e na vanua liwa oqo:

³³ia ko ira na luvemudou, era na lako voli e na vanua liwa ka yabaki vasagavulu, ka kana rarawa e na vuku ni nomudou lako vakatani, me mate mada na yagomudou e na vanua liwa.

³⁴Me vaka nai wiliwili ni siga dou a rai vanua kina, io na siga e vasagavulu, ena dua na yabaki me ka ni siga yadua, dou na cudruvi tiko e na vuku ni nomudou i valavala ca, io me vasagavulu na yabaki; ia dou na kila na noqu dua tani vei kemudou.

³⁵Oi au ko Jiova, au sa vosataka, au na kitaka vakaidina na ka oqo ki nai soqosoqo ca tauoko oqo, era sa soqoni vata me veivorati kei au; e na lekutu oqo era na oti kina, ia era na mate kina.

³⁶Ia ko iratou na tamata sa tala ko Mosese me raica na vanua, a ratou sa lesu, ka vakavuna na nodra didi vua ko ira nai soqosoqo tauoko, ni ratou a vakarogocataka na vanua ko ya,

³⁷io ko iratou na tamata ko ya, eratou a ciba e na mate levu e na mata i Jiova.

³⁸Ia erau sa bula tikoga ko Josua na luve i Nuni, kei Kelepi na luve i Jifune, maivei ira na tamata ka la'ki raica na vanua.

³⁹A sa tukuna na vosa oqo ko Mosese vei ira kece na Isireli: a ra sa tagi vakalevu na tamata.

⁴⁰A ra sa sou e na mataka caca, ka cabe ki dela ni ulu-ni-vanua, ka kaya, Raica, koi keimami; ia keimami na lako cake ki na vanua ka yalataka ko Jiova: ni keimami sa kitaka na ka ca.

⁴¹A sa kaya ko Mosese, A cava ni sa talaidredre kina ki nai vakaro i Jiova? ni na sega ga ni yaco.

⁴²Mo ni kakua ni lako cake, ni sa sega ni tiko kei kemuni ko Jiova; mo ni kakua kina ni yaviti e na matadra na nomuni meca.

⁴³Ni ra sa tiko maikina e na matamuni na Amalekaiti kei na kai Kenani, ia kemuni na bale e nai seleiwau: ni kemuni sa vuki tani maivei Jiova, ena sega kina ni tiko kei kemuni ko Jiova.

⁴⁴Ia era sa doudou me cabe ki dela ni ulu-ni-vanua: ia ko Mosese kei na kato ni veiyalayalati i Jiova, sa sega ni lako tani mai na loma ni tikotiko.

⁴⁵Era sa qai lako sobu na Amalekaiti kei na kai Kenani era tiko e na ulu-ni-vanua ko ya, ka yaviti ira, ka vakubutaki ira ka yacovi Orima.

Na Tiko Mai Na Lekutu 15

A vunau e na vuku ni madrali laukana kei nai madrali liviraki, 1-21. Ai soro e na vuku ni vakacalaka, 22-29. Na kenai sau ni valavala ca sa nakiti, 30,31. A tamata ka ca buka e na siga ni vakacecegu, 32-36. A vunau e na vuku ni bele ni sulu, 37-41.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

²Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Ni dou sa yaco ki na vanua dou na tiko kina, o koya ka'u sa solia vei kemudou,

³ka dou sa vakacobora e dua na ka e na bukawaqa vei Jiova, ai soro kama, sei soro me vakayacora na bubului, se nai soro sa cabori e na yalomakutu, se e na nomudou soqoni levu, mo dou cakava na ka e boi vinaka vei Jiova, mai na qele ni pulumokau se na qele ni sipi:

⁴me qai kauta ga mai ko koya sa vakacabora na nonai madrali vei Jiova, mei madrali laukana, e dua na omeri madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai e rua na paidi ka levu cake;

⁵ka rua na paidi ka levu cake na waini mei madrali liviraki, mo vakarautaka kei nai soro kama se nai soro tani, na ka ni lami yadua.

⁶Se me ka ni sipi tagane, mo vakarautaka mei madrali laukana e rua na omeri madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai ka tolu na paidi ka levu cake;

⁷ia na ka mei madrali liviraki mo cabora e tolu na paidi ka levu cake ni waini, me ka boi vinaka vei Jiova.

⁸Ia ni ko sa vakarautaka e dua na pulumokau mei soro kama, se mei soro me vakayacora na bubului, sei madrali ni veivinakati vei Jiova:

⁹me qai kau vata kei na pulumokau nai madrali laukana, e tolu na omeri madrai droka vinaka sa veiwaki vata kei na waiwai e lima na paidi.

¹⁰Ia mo kauta mei madrali liviraki e lima na paidi waini, me sa cabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova.

¹¹Me caka vakaoqo na pulumokau yadua, se na sipi tagane yadua, se na lami tagane yadua, se na luve ni me.

¹²Me tautauvata kei na kedrai wiliwili na ka dou sa vakarautaka, dou kitaka vakakina ki na manumanu yadua me vaka na kedrai wiliwili.

¹³O ira kecega nai taukei me ra kitaka vakakina na ka oqo, ni sa vakacabora na ka sa cabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova.

¹⁴Ia kevaka sa tiko vakavulagi kei kemudou na kai tani, se na tamata tani sa tiko kei kemudou e na nomudou veitabatamata, a sa vakacabora na ka sa cabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova; me vaka na ka dou kitaka me kitaka vakakina ko koya.

¹⁵Ena dua ga na kenai vakarau vei kemudou nai soqosoqo, kei koya na kai tani sa tiko vakavulagi; nai lesilesi ka sega ni mudu e na nomudou

veitabatamata: me vakataki kemudou sa vakakina ko koya na kai tani e na mata i Jiova.

¹⁶Ena dua ga na lewa ka dua ga na kenai valavala vei kemudou kei na kai tani sa tiko vakavulagi kei kemudou.

¹⁷Sa kaya talega vei Mosese ko Jiova,

¹⁸Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Ni dou sa yacova na vanua ka'u sa kauti kemudou kina,

¹⁹ena qai yaco, ni dou sa kania na kakana ni vanua, dou na vakacobora e dua nai soro e lavelaveti vei Jiova.

²⁰Dou na vakacobora e dua na keki mai na madrai taumada, mei soro e lavelaveti: dou lavelaveta me vaka nai soro e lavelaveti mai na rara ni buturaki sila.

²¹Dou solia vei Jiova eso na nomudou madrai taumada, mei soro e lavelaveti, e na nomudou veitabatamata.

²²Ia kevaka dou sa cala, ka sega ni muria kecega nai vakaro oqo, sa vosataka vei Mosese ko Jiova,

²³io na ka kecega sa vakarota ko Jiova vei kemudou e na gusu i Mosese, mai na siga ka vakarota kina ko Jiova, ka yacova na nomudou veitabatamata emuri;

²⁴kevaka sa vakacalakataki ka ra sa sega ni kila nai soqosoqo, me ra qai vakacobora e dua na pulumokau sa gone ko ira nai soqosoqo tauoko, mei soro kama, me ka boi vinaka vei Jiova, kei na kenai madrali laukana kei na kenai madrali liviraki, me vaka na kenai lesilesi, ka dua na me tagane mei soro ni valavala ca.

²⁵Me qai sorovaki ira nai soqosoqo tauoko ni Isireli ko koya na bete, a ra na sega ni cudruvi kina: ni sa vakacalakataki: ka ra sa kauta na nodra i madrali, ka sa cabori e na bukawaqa vei Jiova, kei na nodra i soro ni valavala ca, kivei Jiova, e na vuku ni nodra vakacalaka:

²⁶era na qai sega ni cudruvi kina ko ira nai soqosoqo tauco ni Isireli, kei na kai tani sa tiko vakavulagi kei ira; ni ra sa vakacalaka ga na tamata kecega.

²⁷Ia kevaka sa vakacalaka e dua na tamata, me qai kau e dua na me yalewa sa yabaki dua ga, mei soro ni valavala ca.

²⁸Ia na bete ena qai sorovaki koya na tamata sa vakacalaka, ni sa cala e na nona vakacalaka e na mata i Jiova, ena qai sega ni cudruvi kina ko koya.

²⁹Ena dua ga vei kemudou na lawa vei koya sa vakacalaka, sei taukei ko koya vei ira na Isireli, se kai tani sa tiko vakavulagi vei ira.

³⁰Ia na tamata sai valavala vakaukauwa, sei taukei se vulagi, se beci Jiova; ia na tamata ko ya ena tawase tani vei ira na kai nona.

³¹Ni sa beca na vosa i Jiova, a sa vakacataka na nonai vakaro, ena tawase laivi na tamata ko ya; ena baleti koya na nona caka ca.

³²Ia ni ra a tiko mai na vanua liwa na Isireli, era sa kunea e dua na tamata sa ca buka tiko e na siga ni vakacecegu.

³³Ia ko iratou eratou sa kunei koya ni sa ca buka tiko, eratou sa kauta vei Mosese kei Eroni, vei ira talega nai soqosoqo tauco.

³⁴A ra sa sogolati koya, ni sa sega ni macala na ka me caka vua.

³⁵A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Ena vakamatei dina ga na tamata: me ra vakaviriki koya e na vatu ko ira nai soqosoqo tauco, mai nai bili ni tikotiko.

³⁶Ia ko ira nai soqosoqo tauco era sa kauti koya ki nai bili ni tikotiko, ka vakaviriki koya e na vatu, a sa mate kina ko koya; me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

³⁷A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

³⁸Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira me ra kitaka na ka vakaiukuuku e na bele ni nodra i sulu, e na nodra veitabatamata, ka me ra cula ki nai ukuuku ni bele ni sulu, e dua na wa pelu:

³⁹ia ena dua na ka vakaiukuuku vei kemudou, mo dou raica, ka nanuma nai vakaro kecega i Jiova, ka cakava; ia mo dou kakua kina ni gadreva mo dou muria na lomamudou, kei na matamudou, dou a daulako vakatani kina mo dou muria;

⁴⁰mo dou nanuma kina, ka cakava na noqu i vakaro kecega, mo dou tabu kina me nona na nomudou Kalou.

⁴¹Sai au ko Jiova na nomudou Kalou, ko koya ka kauti kemudou mai na vanua ko Ijipita, me'u nomudou Kalou: Koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

Na Tiko Mai Na Lekutu 16

A talaidredre i Kora, kei Tecani, kei Epairami, 1-22. Era sa cudruvi, 23-40. Era sa qai didi na tamata, ka ra sa cudruvi, 41-45. Sa mudu na mate levu, ni sa sorovaki ira ko Eroni, 46-50.

¹Ia ko Kora na luve i Isari, o koya na luve i Koaca, na luve i Livai, kei Tecani kei Epairami, na luve i Iliapi, kei Oni na luve i Peleci, eratou luve i Rupeni eratou kauta na tamata:

²a ratou sa tu e na mata i Moses, kei ira vata eso na Isireli, era lewe rua na drau ka limasagavulu era turaga vei ira nai soqosoqo, era kilai e nai soqosoqo, ka ra tamata rogo:

³a ra sa soqoni vata me beitaki Moses kei Eroni, ka kaya vei rau, Drau sa viavialevu, ni ra sa savasava ko ira kece sara nai soqosoqo taucoko, ka sa tiko vei ira ko Jiova: a cava drau sa vakalevulevui kemudrau cake kina vei ira nai soqosoqo i Jiova?

⁴Ia ni sa rogoca ko Moses, sa cuva vakatoboicu:

⁵a sa kaya vei Kora kei ira kecega na nonai tokani, E na mataka ena vakatakila ko Jiova se ko cei sa nona, kei koya sa savasava, ia ena cakava me toro vua; ia na tamata sa digitaka ko koya, ena cakava me toro vua.

⁶Dou kitaka na ka oqo: Dou taura eso na miqa ni ka boi vinaka, ko Kora, kei kemudou kecega na nonai lawalawa;

⁷ka biuta kina na bukawaqa, ka viritaka kina na ka boi vinaka e na mata i Jiova, e na mataka: ia na tamata sa digitaka ko Jiova, sai koya ga sa savasava: dou sa viavialevu koi kemudou na Livai.

⁸A sa kaya vei Kora ko Mosese, Dou vakarorogo mada, na Livai:

⁹sa ka lailai beka vei kemudou, ni sa tawasei kemudou na Kalou ni Isireli maivei ira nai soqosoqo ni Isireli me kauti kemudou mo dou voleka vua, mo dou kitaka na cakacaka ni vale i Jiova, ka me tu e na matadra nai soqosoqo me cakacaka e na vukudra?

¹⁰A sa kauti iko mo volekavua, kei ira kecega na wekamu na Livai: ia dou sa via taura talega na cakacaka vakabete?

¹¹E na ka oqo, dou sa soqoni vata kina mo dou veivala kei Jiova, ko iko kei ira na nomu i lawalawa kecega: ia ko cei ko Eroni, mo dou kudrukudrutaki koya?

¹²A sa talatala ko Mosese vei Tecani kei Epairami na luve i Iliapi me rau lako mai vua; ka rau a kaya, Keirau na sega ni lako yani:

¹³a ka lailai beka ni ko sa kauti keimami cake mai na vanua ka dave kina na wai-ni-sucu kei na oni, me vakamatei keimami kina e na vanua liwa, mo qai viaviaturaga talega vei keimami?

¹⁴ia ko sa sega ni kauti keimami ki na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni, ka sega ni solia vei keimami me keimami taukena na veiwere kei na veivaivaini: ia ko na vakamatabokotaka beka na matadra na tamata oqo? keirau na sega ni lako yani.

¹⁵A sa cudru vakalevu ko Mosese, ka kaya vei Jiova, Mo ni kakua ni donuya na nodra i madrali: au sa sega ni kovea vei ira e dua na asa, au sa sega talega ni vakacacana e dua vei ira.

¹⁶A sa kaya vei Kora ko Mosese, O iko, kei ira kecega na nomu i lawalawa, dou mai tiko e na mata i Jiova, e na mataka, ko iko, kei ira, kei Eroni:

¹⁷ia me kauta na nona miqa ni ka boi vinaka na tamata yadua, ka viritaka kina na ka boi vinaka, ka kauta mai ki na mata i Jiova na tamata yadua na nona miqa, e rua na drau ka limasagavulu na miqa; ko iko talega, kei Eroni, mo drau taura yadua na nona miqa.

¹⁸A ra sa taura na tamata yadua na nona miqa ni ka boi vinaka, ka biuta kina na bukawaqa, ka viritaka kina na ka boi vinaka, ka tu vata kei Mosese kei Eroni mai na katuba ni vale ni veitavaki.

¹⁹Ia ko Kora sa vakasoqona nai soqosoqo tauccoko ki na katuba ni vale ni veitavaki, me veileti kei rau: a sa rairai na serau i Jiova vei ira nai soqosoqo tauccoko.

²⁰A sa kaya vei Mosese kei Eroni ko Jiova,

²¹Drau tawasei kemudrau mai nai soqosoqo oqo, me'u sa vakarusai ira vakasauri.

²²A rau a cuva vakaitoboicu, ka kaya, Kemuni na Kalou, na Kalou ni yalo ni tamata kecega, kemuni na cudruvi ira li nai soqosoqo tauccoko ni sai valavala ca e le dua na tamata?

²³A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

²⁴Mo vosa vei ira nai soqosoqo, ka kaya, Dou lako tani sara mai na veiyasana ni vale i Kora, *kei* Tecani kei Epairami.

²⁵A sa cavu tu ko Mosese, ka lako vei Tecani kei Epairami; a ra sa muri koya ko ira na qase ni Isireli.

²⁶A sa vosa ko koya vei ira nai soqosoqo, ka kaya, Dou lako tani mada mai na nodra veivale laca na tamata ca oqo, ka kakua ni tara e dua na nodra ka, de dou vakarusai e na vuku ni nodra i valavala ca.

²⁷A ra sa lako tani kina mai na veiyasana ni vale i Kora, *kei* Tecani, *kei* Epairami: a sa curu mai ko Tecani kei Epairami, ka tu mai na katuba ni nodrau vale laca, *kei* na watidrau, *kei* iratou na luvedrau tagane, *kei* na nodrau lalai.

²⁸A sa kaya ko Moses, E na ka oqo dou na kila kina ni sa talai au ko Jiova me'u kitaka na cakacaka kecega oqo; ka ni sa sega ni vu ga mai na lomaqu:

²⁹Kevaka era mate na tamata oqo me vaka sa mate na tamata kecega, se ra cudruvi me vaka era sa daucudruvi na tamata kecega; sa qai sega ni talai au ko Jiova.

³⁰Ia kevaka sa cakava e dua na ka vou ko Jiova, a sa dalaga na gusuna na vanua, ka tilomi ira vata kei na nodra ka kecega; a ra sa lutu bulabula sobu ki nai bulubulu; dou na qai kila ni ra vakacudrui Jiova na tamata oqo.

³¹Ia ni sa vosataka oti na vosa kecega oqo, sa qai kasei na vanua era tu kina:

³²a sa dalaga na gusuna na vanua, ka tilomi ira, kei na nodra veivale, kei na tamata kecega sa tiko vei Kora, kei nai yaya kecega.

³³Ko ira, kei na nodra ka kecega, sa lutu bulabula sobu ki nai bulubulu, a sa buluti ira na vanua: a ra sa yali sara mai nai soqosoqo.

³⁴Ia sa dro e na vuku ni nodra tagi ko ira kecega na Isireli, sa tiko voliti ira, ni ra kaya, De tilomi keda na vanua.

³⁵A sa lako maivei Jiova na bukawaqa, ka kani ira na lewe rua na drau ka limasagavulu era sa cabora na ka boi vinaka.

³⁶A sa kaya vei Moses ko Jiova,

³⁷Mo vosa vei Eliesa na luve i Eroni na bete, me la'ki tara mai na veimiqa ni ka boi vinaka mai na yasana sa kama kina, ni sa ka tabu ga; ka mo biuta laivi maikea na bukawaqa;

³⁸a nodra miqa ni ka boi vinaka na tamata oqo sa vakacataka na yalodra, me caka kina eso nai botani mei ubi ni cabocabo-ni-soro: ni ra sa vakacobora na miqa oqo vei Jiova, a sa tabu kina: ka me sai vakatakilakila tiko vei ira na Isireli.

³⁹A sa kauta ko Eliesa na bete ni veimiqa parasa ni ka boi vinaka, era a vakacobora ko ira sa kama; a ra sa tukilaka me rabailevu kina mei ubi ni cabocabo-ni-soro:

⁴⁰me ra nanuma tikoga na Isireli, me kakua kina na tamata tani, sa sega ni kawa i Eroni, me toro mai me cabora na ka boi vinaka vei Jiova; me kakua ni vakataki Kora, kei na nonai lawalawa: me vaka ka kaya vua ko Jiova e na gusu i Mosese.

⁴¹Ia e na mataka, era sa didivaki Mosese kei Eroni nai soqosoqo tauoko ni Isireli, ka kaya, Drau sa vakamatei ira na tamata i Jiova.

⁴²Ia ni ra sa soqoni vata tu nai soqosoqo me vorati Mosese kei Eroni, era sa qai rai yani ki na vale ni veitavaki: ka raica, sa ubia na o, a sa rairai mai na serau i Jiova.

⁴³A rau sa lako mai ki na mata ni vale ni veitavaki ko Mosese kei Eroni.

⁴⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

⁴⁵Mo drau lako tani mai nai soqosoqo oqo, me'u sa vakarusai ira vakasauri. A rau a cuva vakatoboicu.

⁴⁶A sa kaya vei Eroni ko Mosese, Mo kauta mada na nomu miqa ni ka boi vinaka, ka biuta kina na bukawaqa mai nai cabocabo-ni-soro, ka viritaka kina na ka boi vinaka, ka lako vakusakusa ki nai soqosoqo, ka sorovaki ira: ni sa lako yani na cudru maivei Jiova; ka sa tekivu na mate levu.

⁴⁷A sa kauta ko Eroni me vaka na vosa i Mosese, ka cici yani ki na kedra maliwa nai soqosoqo; ka raica, sa tekivu na mate levu vei ira na tamata: a sa viritaka ko koya na ka boi vinaka, ka sorovaki ira na tamata.

⁴⁸A sa tu ko koya e na kedra maliwa na mate kei na bula; a sa mudu na mate levu.

⁴⁹Ia ko ira ka ciba e na mate levu, era sa le tinikava na udolu ka vitu na drau, ia sa sega ni wili vata ko ira sa mate e na vuku i Kora.

⁵⁰A sa lesu maivei Mosese ko Eroni ki na katuba ni vale ni veitavaki; a sa mudu na mate levu.

Na Tiko Mai Na Lekutu 17

Sa kubu nai titoko i Eroni, 1-9; a sa maroroi tu, 10,11. Era sa rere vakalevu na tamata, 12,13.

¹A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

²Mo vosa vei ira na Isireli, ka taura maivei ira nai titoko, me dua nai titoko me baleta na nodra mataqali yadua, ka maivei ira yadua na turaga ni nodra qase; me tinikarua nai titoko: ka mo vola na yaca ni tamata yadua e na nonai titoko:

³ia mo vola na yaca i Eroni e na nodra i titoko na Livai: ni na dua ga nai titoko maivei ira na turaga yadua ni nodra qase.

⁴Ia mo qai virikotora e na vale ni veitavaki e na mata ni *kato ni* vunau, ka'u sa veitavaki kina kei kemudou.

⁵Ia ena kubu mai nai titoko ni tamata ka'u sa digitaka: ia ka'u na vakaotia me kua ni rogo tiko vei au na nodra didi na Isireli, era didivaki kemudrau kina.

⁶A sa kaya vei ira na Isireli ko Mosese, a ra sa solia vua nai titoko ko ira na turaga, era tauyadua ko ira na turaga, me vaka na nodra qase, sa tinikarua nai titoko; a sa tu vata kei na nodra i titoko nai titoko i Eroni.

⁷A sa virikotora na veititoko ko Mosese e na mata i Jiova, e na vale ni vunau.

⁸Ia e na mataka sa curu ki na vale ni vunau ko Mosese; ka raica sa kubu tu nai titoko i Eroni, e na vuku ni mataqali i Livai, a sa kubu tiko, ka seraka na sena, ka vuataka eso na amodi sa matua.

⁹A sa kauta mai nai titoko kecega ko Mosese mai na mata i Jiova kivei ira kecega na Isireli: a ra sa raica, ka taura na tamata yadua na nonai titoko.

¹⁰A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo kauta tale nai titoko i Eroni ki na mata ni *kato ni* vunau, me maroroi tu mei vakatakilakila vei ira na tamata dautalaidredre; mo muduka laivi kina vei au na nodra didi, me ra kakua ni mate kina.

¹¹A sa kitaka ko Mosese: me vaka sa vakarota vua ko Jiova, sa kitaka vakakina ko koya.

¹²A ra sa kaya vei Mosese na Isireli, Raica, keimami sa mate, keimami sa kawaboko, keimami sa kawaboko kecega!

¹³ko ira kecega sa toro vakalailai ki na vale i Jiova ena mate: keimami na mate kece beka?

Na Tiko Mai Na Lekutu 18

A nodra cakacaka na bete kei na luve i Livai, 1-7. A nodra i votavota na bete, 8-19; na nodra na Livai, 20-24; kei nai votavota me ra solia vei ira na bete, 25-32.

¹A sa kaya vei Eroni ko Jiova, O iko kei ira na luvemu kei na mataqali ni nomu qase, dou na tarogi e na vuku ni cala kecega sa caka e na ka ni vale tabu: ia koi kemudou vata kei ira na luvemu, dou na tarogi e na vuku ni cala sa caka e na nomudou cakacaka vakabete.

²Ia na wekamu talega e na mataqali i Livai, a mataqali ni nomu qase, mo kauta vata kei iko, me ra tiko vei iko, ka qaravi iko; ia koi kemudou vata kei na luvemu, *dou na dauveiqravi* e na mata ni vale ni vunau.

³Ia me ra qarava na ka ko sa lesia, kei na cakacaka e na Vale *tabutaucoko*: ia me ra kakua ga ni torova nai yaya ni tikina tabu kei nai cabocabo-ni-soro, me ra kakua kina ni mate, ko ira kei kemudou talega.

⁴Ia era na tiko vata kei iko, ka qarava na cakacaka ni vale ni veitavaki, ka ia na cakacaka kecega ni Vale *tabu*: ia me kakua ni torovi kemudou na tamata tani.

⁵Ia dou na qarava na cakacaka ni tikina tabu, kei na cakacaka ni cabocabo-ni-soro: me kakua tale ni cudruvi ko ira na Isireli.

⁶Ia koi au, raica, au sa kauti ira na wekamudou na Livai, maivei ira na Isireli: era sa soli vei kemudou mei solisoli, me nei Jiova, me kitaka na cakacaka ni vale ni veitavaki.

⁷Ia koi kemudou vata kei na luvemu, dou na kitaka na nomudou cakacaka vakabete e na ka kecega ni cabocabo-ni-soro, kei na ka mai loma ni lati; ia dou na qarava; au sa solia vei kemudou na cakacaka vakabete me cakacaka sa soli: ia na tamata tani sa torova ena vakamatei.

⁸Sa kaya talega vei Eroni ko Jiova, Raica, au sa solia talega vei iko na cakacaka ni noqu i soro sa lavelaveti, io na ka kecega era vakatabuya na

Isireli; au sa solia vei iko mei votavota, vei ira talega na luvemu, me kemudou ka tawa mudu.

⁹A ka oqo sa *maroroi* mai na bukawaqa me nomu e na veika sa tabu sara: a ka kecega era vakacabora, na nodra i madrali kecega e laukana, kei na nodra i soro kecega ni valavala ca, kei na nodra i soro kecega ni caka cala, era na solia vei au, ena tabu sara me nomu se me nodra na luvemu.

¹⁰Mo kania ga e na tikina tabu sara; ena kania na tagane kecega; sa vakatabui me kemu ga.

¹¹Ia na ka oqo sa kemu; a nodra i soro sa lavelaveti sai solisoli, kei nai soro kecega ni Isireli sa yalovaki: au sa solia vei kemudou kei na luvemu tagane, kei na luvemu yalewa, me kemudou ka tawa mudu: ko ira kecega e na nomu vale sa savasava ena kana kina.

¹²A waiwai kecega e vinaka sara, kei na waini vinaka sara talega kei na witi vinaka sara, na kedrai sevu era sa vakacabora vei Jiova, au sa solia vei iko.

¹³Na vuana kecega sa dreu taumada e na nodra vanua, era sa kauta vei Jiova, ena nomu; ko ira kecega e na nomu vale sa savasava ena kana kina.

¹⁴A ka kecega era sa vakatabuya na Isireli e na bubului, ena nomu.

¹⁵A ulumatua ni ka kecega, era sa kauta vei Jiova, se tamata se manumanu e yavai va, ena nomu: ia na ulumatua ni tamata mo volia sara ga, ka volia talega na ulumatua ni manumanu e yavai va sa sega ni savasava.

¹⁶Ia na ka me voli, ni sa vula dua mo volia, me vaka na ka ko sa lewa, me lima na sikeli siliva, me vaka na sikeli ni tikina tabu, (o koya sa ruasagavulu na kera).

¹⁷Ia na ulumatua ni pulumokau, se na ulumatua ni sipi, se na ulumatua ni me, mo kakua ni volia; era sa tabu: mo kureitaka ga na kedra dra ki nai cabocabo-ni-soro, ka vakama na kedra uro me ka sa vakacabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova.

¹⁸Ia ena kemu ga na lewedra; me vaka na serena sa yalovaki, kei na tabana i matau, ena kemu.

¹⁹Ai soro kecega sa lavelaveti e na ka tabu, era sa vakacabora vei Jiova na Isireli, au sa solia vei iko kei ira na luvemu tagane, kei na luvemu yalewa, me kemudou ka tawa mudu: oqo na veiyalayalati sa caka e na masima me tawa mudu e na mata i Jiova, vei iko kei ira talega na nomu kawa.

²⁰Sa kaya talega vei Eroni ko Jiova, Ko na sega ni vakaivotavota e na nodra vanua, ia ena sega ni nomu i votavota e na kedra maliwa: au sa nomu tikina koi au, kei na nomu i votavota e na kedra maliwa na Isireli.

²¹Ka raica, ka'u sa solia vei ira na mataqali i Livai nai katini ni nodra ka kecega na Isireli me nodra i votavota, mei sau ni cakacaka era kitaka, io na cakacaka ni vale ni veitavaki.

²²Me ra kakua ni toro tale emuri ki na vale ni veitavaki ko ira na Isireli, de ra cudruvi e nai valavala ca, ka mate.

²³Ia ko ira na Livai, era na kitaka na cakacaka ni vale ni veitavaki, ka ra na tarogi ni ra caka cala: sa kenai lesilesi ka sega ni mudu e na nomudou veitabatamata, me kakua na nodra i votavota e na kedra maliwa na Isireli.

²⁴Ia nai katini ni nodra ka na Isireli, era vakacabora mei soro e lavelaveti vei Jiova, au sa solia vei ira na Livai me kedrai votavota: o koya ka'u sa kaya kina vei ira, Me kakua na nodra i votavota e na kedra maliwa na Isireli.

²⁵A sa kaya vei Moses ko Jiova,

²⁶Ia mo kaya vei ira na Livai, Ni dou sa kauta nai katini ni nodra ka na Isireli, ko koya ka'u sa solia vei kemudou maivei ira me nomudou i votavota, dou na qai vakacabora vei Jiova mei soro e lavelaveti, nai katini ni kenai katini.

²⁷Ia na nomudou i soro e lavelaveti ena nanumi vei kemudou, me vaka sa sila mai na rara ni buturaki sila, kei na waini sa sinai kina nai keli-waini.

²⁸Sa vakakina, dou na vakacabora talega vei Jiova nai soro e lavelaveti, mai na nomudou i katini kecega ni ka dou sa rawata maivei ira na Isireli; ia dou na solia maikina vei Eroni na bete nai soro e lavelaveti vei Jiova.

²⁹Mai na ka kecega sa soli vei kemudou, dou na vakacabora maikina nai soro kecega e lavelaveti vei Jiova, io mai na ka kecega e vinaka sara, ia na tikina sa tabu.

³⁰Mo kaya talega vei ira, Ni dou sa lavelaveta maikina na kena ka vinaka sara, ena qai nanumi vei ira na Livai, me vaka sa sila mai na rara ni buturaki sila kei na waini mai nai keli-waini.

³¹Ia dou na kania e na tikina kecega, oi kemudou kei ira na nomudou lewe-ni-vale: ni sai sau ni nomudou cakacaka e na vale ni veitavaki.

³²Ia dou na sega ni cudruvi kina e nai valavala ca, ni dou sa vakacabora na kena e vinaka sara: dou na sega talega ni vakatawasavasavataka na nodra ka tabu na Isireli, de dou mate.

Na Tiko Mai Na Lekutu 19

A lawa e na vuku ni wai ni veivakasavasavataki, 1-10, kei na kenai valavala, 11-22.

¹A sa kaya vei Moses kei Eroni ko Jiova,

²Sa vakaoqo nai valavala ni lawa sa vakarota ko Jiova, ka vaka, Mo kaya vei ira na Isireli, me ra kauta mai vei iko e dua na pulumokau yalewa damudamu, sa sega na kena ca, ka sa vinaka tauoko, sa sega ni toka kina nai vua:

³ia dou qai solia kivei Eliesa na bete, me kauta ki nai bili ni tikotiko, me qai vakamatei e matana:

⁴me qai tara na kena dra e na nonai qaqalo ko Eliesa na bete, ka kureitaka vakavitu me donuya na mata ni vale ni veitavaki:

⁵me qai vakamai na pulumokau e matana; na kulina, kei na lewena, kei na kena dra, kei na dena:

⁶me qai kauta na kau sitari na bete, kei na isopi, kei na ka kulakula, ka biuta ki na bukawaqa sa kama kina na pulumokau:

⁷me qai savata na nonai sulu na bete, ka sili e na wai, ka oti ena qai lako mai ki loma ni tikotiko, ia ena sega ni savasava na bete ka yacova na yakavi.

⁸Kei koya sa vakama *napulumokau*, ena savata nonai sulu e na wai, ka sili e na wai, ia ena qai sega ni savasava ka yacova na yakavi.

⁹Ia me qai dua na tamata e savasava me kumuna vata na dravusa ni pulumokau yalewa, ka maroroya e na tikina savasava mai nai bili ni tikotiko, ia ena maroroi me nodra nai soqosoqo ni Isireli me wai sa savai koya sa tawase: oqori sa dua nai sava ni valavala ca.

¹⁰Ia ko koya sa kumuna na dravusa ni pulumokau yalewa me savata nonai sulu, ia ena tawa savasava ka yacova na yakavi. Ia oqo sai vakaro ka tawa mudu vei ira na Isireli, kei na kai tani sa tiko vulagi kei ira.

¹¹O koya sa tara na yago ni tamata sa mate ena sega ni savasava ka bogi vitu:

¹²ia me vakasavasavataki koya kina e nai katolu ni siga, ia e nai kavitu ni siga ena savasava ko koya: ia kevaka sa sega ni vakasavasavataki koya e nai katolu ni siga, ena sega ni savasava e nai kavitu ni siga.

¹³O koya sa tara na yago ni tamata sa mate, ka sa sega ni vakasavasavataki koya, sa vakadukadukalitaka na vale i Jiova; ia na tamata ko ya ena muduki tani maivei ira na Isireli: ni sa sega ni kureitaki vua na wai sa savai koya sa tawase, sa sega ni savasava ko koya; sa tiko ga vua na nona tawa savasava.

¹⁴Oqo na lewa, ni sa mate e dua na tamata e na vale laca: o ira kecega sa curu ki vale laca, kei ira kecega era tiko kina, ena sega ni savasava ka bogi vitu:

¹⁵kei na bilo kecega sa dola tu, sa sega ni vauci kina na kenai ubi, ena sega ni savasava:

¹⁶kei ira kecega era tara e dua sa vakamatei e nai seleiwau mai vanua, se dua sa mate wale, se na sui ni tamata, se nai bulubulu, ena sega ni savasava ka bogi vitu.

¹⁷Ia e na vukuna sa sega ni savasava, me ra kauta eso na dravusa ni ka sa vakamai mei sava ni valavala ca, ka sova kina na wai drodro ki na dua na bilo:

¹⁸me qai dua na tamata savasava me kauta na isopi ka tonia e na wai, ka kureitaka ki na vale laca, kei nai yaya kecega, kei na tamata era tiko kina, kei koya sa tara na sui, se koya sa vakamatei, se koya sa mate wale, se nai bulubulu:

¹⁹ia ko koya sa savasava ena kureitaka vua sa sega ni savasava e nai katolu ni siga, kei nai kavitu ni siga: ia e nai kavitu ni siga me vakasavasavataki koya, ka savata nonai sulu, ka sili e na wai, ena qai savasava e na yakavi.

²⁰Ia na tamata sa sega ni savasava, ka sa sega ni vakasavasavataki koya, ena muduki tani maivei ira nai soqosoqo, ni sa vakadukadukalitaka na vale tabu i Jiova: sa sega ni kureitaki vua na wai sa savai koya sa tawase; sa sega ni savasava ko koya.

²¹Ia oqo sai vakaro ka tawa mudu vei ira, me savata na nonai sulu ko koya sa kureitaka na wai sa savasava kina ko koya sa tawase, ena sega talega ni savasava ka yacova na yakavi ko koya sa tara na wai sa vakasavasavataki koya sa tawase.

²²Kei na ka kecega sa tara ko koya sa sega ni savasava, ena sega ni savasava; kei koya sa tara ena sega ni savasava ka yacova na yakavi.

Na Tiko Mai Na Lekutu 20

Sa mate ko Miriama, 1. Era didi na tamata ni sa sega na wai, a sa vure na wai mai na vatu, ni sa tukia ko Mosese, 2-13. Sa ra bese ko ira na Itomi ni solia na sala vei ira na Isireli me ra lako e nodra vanua, 14-21. Sa mate ko Eroni, a sa kenai sosomi ko Eliesa 22-29.

¹Era sa qai lako mai na Isireli, io ko ira nai soqosoqo tauoko, ki na vanua liwa ko Sini, e nai matai ni vula: a ra sa tiko mai Ketesa na tamata; a sa mate maikea ko Miriama, a sa bulu kina.

²A sa sega na medra wai nai soqosoqo: a ra sa soqoni vata me veivorati kei Mosese kei Eroni.

³A ra sa veileti kei Mosese na tamata, ka kaya, ulei, na Kalou, E ca ni keimami a sega ni ciba ni ra ciba e na mata i Jiova na weka i keimami!

⁴Ia a cava drau sa kauti ira kina nai soqosoqo i Jiova ki na vanua liwa oqo, me keimami mate kina kei na neimami manumanu e yavai va?

⁵Ia a cava drau sa kauti keimami cake kina mai Ijipita, me kauti keimami ki na vanua ca oqo? sa sega ni vanua ni sore ni kau, se ni lolo, se ni veivaivaini, se ni pomekaraneti; ka sa sega talega na wai ni gunu.

⁶A rau a lako yani ko Mosese kei Eroni maivei ira nai soqosoqo ki na katuba ni vale ni veitavaki, a rau sa cuva vakatoboicu: a sa rairai vei rau na serau i Jiova.

⁷A sa kaya vei Mosese ko Jiova,

⁸Mo kauta nai titoko, ka vakasoqoni ira vata nai soqosoqo, ko iko kei Eroni na tuakamu, ia drau vosa ki na uluvatu e na matadra me solia mai na kena wai; ia ko na kauta mai vei ira na wai mai na vatu: ko na vagunuva kina nai soqosoqo kei na nodra manumanu e yavai va.

⁹A sa kauta nai titoko ko Mosese mai na mata i Jiova, me vaka ka vakarota vua.

¹⁰A rau sa vakasoqona vata nai soqosoqo ko Mosese kei Eroni me ra donuya na uluvatu, a sa kaya vei ira ko koya, Dou rogoa mada, na tamata talaidredre; me keirau vakavurea beka mai na memudou wai mai na vatu oqo?

¹¹A sa dodoka na ligana ko Mosese, ka tukia vakarua na vatu e nonai titoko: a sa dave vakalevu na wai; a ra sa gunu nai soqosoqo, kei na nodra manumanu e yavai va.

¹²A sa kaya vei Mosese kei Eroni ko Jiova, Ni drau a sega ni vakabauti au, mo drau dokai au e na matadra na Isireli, drau na sega kina ni kauta nai soqosoqo oqo ki na vanua ka'u sa solia vei ira.

¹³Oqo na wai ni Meripa [A veileti]; ni ra veileti kei Jiova na Isireli: ia sa vakarokorokotaki ko koya vei ira.

¹⁴A sa tala eso nai talaki ko Mosese mai Ketesa vua na tui Itomi, *me kaya vua*, Sa vosa vakaoqo na wekamu na Isireli, Ko sa kila na oca kecega sa yacovi keimami:

¹⁵ni ra a lako sobu ki Ijipita na neimami qase, ka keimami sa tiko vakadede mai Ijipita; a ra sa vakararawataki keimami, kei ira ka neimami qase, ko ira na kai Ijipita:

¹⁶ia ni keimami a tagi vei Jiova, sa rogoca na domo i keimami ko koya, a sa tala na agilose, ka kauti keimami tani mai Ijipita; ka raica, keimami sa mai tiko e Ketesa, na koro e nai yalayala ni nomu vanua:

¹⁷au sa kerei iko mo laivi keimami me keimami lako mada e nomu loma ni vanua: keimami na sega ni lako e loma ni veiwere, se na veivaivaini, keimami na sega talega ni gunuva na wai mai nai keli-wai: keimami na lako ga e na salatu ni tui, keimami na sega ni lako vaka ki nai matau se ki nai mawi, ka me keimami sivia mada nai yalayala ni nomu vanua.

¹⁸A sa kaya vua ko *tui* Itomi, Mo kakua ni lako e noqu loma ni vanua, de'u sa la'ki veivala kei iko.

¹⁹A ra sa kaya vua ko ira na Isireli, Keimami na lako ga e na salatu: ia kevaka keimami sa gunuva na nomu wai, koi au, se na noqu manumanu e yavai va, ka'u na sauma ga: au na lako walega e yavaqu, ka sai koya ga.

²⁰A sa kaya ko koya, Ko na sega ni lako kina. A sa lako yani ko tui Itomi, kei ira na tamata e lewe vuqa, me veivala kei ira.

²¹A sa bese ko tui Itomi ni laivi ira na Isireli me ra lako e nona loma ni vanua: a sa gole tani mai vua ko ira na Isireli.

²²A ra sa lako mai Ketesa ko ira na Isireli, ko ira nai vavakoso taucoko, ka yaco ki na ulu-ni-vanua ko Ori.

²³A sa vosa vei Mosese kei Eroni ko Jiova mai na ulu-ni-vanua ko Ori, e nai yalayala ni vanua ko Itomi, ka kaya,

²⁴Ko Eroni, ena toki yani vei ira na kai nona: ni na sega ni curu ki na vanua ka'u sa solia vei ira na Isireli, ni drau a talaidredre ki na noqu vosa mai na wai ko Meripa:

²⁵mo kauti Eroni kei Eliesa na luvena, ka kauti rau cake ki na ulu-ni-vanua ko Ori:

²⁶ia mo luvata nai sulu i Eroni, ka vakasuluma kina na luvena ko Eliesa: ena qai toki yani vei ira na kai nona ko Eroni, io ena mate maikea.

²⁷A sa kitaka ko Mosese me vaka ka vakarota ko Jiova: a ratou a cabeta na ulu-ni-vanua ko Ori, e na matadra nai soqosoqo taucoko:

²⁸a sa luvata nai sulu i Eroni ko Mosese, ka vakasuluma kina na luvena ko Eliesa; a sa ciba maikea ko Eroni e na dela ni ulu-ni-vanua: a rau sa siro sobu mai na ulu-ni-vanua ko Mosese kei Eliesa.

²⁹Ia ni ra sa raica nai soqosoqo taucoko ni sa mate ko Eroni, era a tagicaki Eroni ka bogi tolusagavulu, io ko ira kecega na mataqali i Isireli.

Na Tiko Mai Na Lekutu 21

Sa veivala kei ira na Isireli ko tui Arati, 1-3. Era didi na tamata, 4,5. Sa kati ira na tamata na gata; era sa vakabulai ni ra raica na gata parasa, 6-9. Era toki tale, 10-20. Era veivala kei Sioni, 21-30; kei Oki, 33-35.

¹Ia ko tui Arati na kai Kenani, o koya ka tiko ki na ceva, sa rogoca ni ra sa lako mai na Isireli e na sala ka ra lako kina na rai vanua; sa qai vala kei ira na Isireli, ka vakabobulataki ira eso.

²Ia era sa bubului vei Jiova ko ira na Isireli, ka kaya, Kevaka kemuni na soli ira dina na tamata oqo ki na ligaqu, ka'u na qai vakarusa sara na nodra veikoro.

³A sa rogoca na nodra vosa na Isireli ko Jiova, ka soli ira na kai Kenani kivei ira: a ra sa vakarusai ira sara kei na nodra veikoro; a sa vakatokai na yaca ni yasana ko ya ko Orima.

⁴A ra sa lako tani mai na ulu-ni-vanua ko Ori e na sala vaka ki na Wasa Damudamu, me lako volita na vanua ko Itomi: a sa waicala na yalodra na tamata e na vuku ni sala.

⁵A ra sa vosavakacacataka na Kalou, kei Moses, ko ira na tamata, *ka kaya*, A cava drau sa kauti keimami cake kina mai Ijipita, me mate e na vanua liwa? ni sa sega na kakana, ka sa sega na wai; a sa vakavure lua e na loma i keimami na kakana vakasisila oqo.

⁶A sa tala na gata vakabukawaqa e na kedra maliwa na tamata ko Jiova, a ra sa kati ira na tamata; ka sa mate kina e lewe vuqa vei ira na Isireli.

⁷A ra sa lako mai vei Moses na tamata, ka kaya, Keimami sa cala, ni keimami sa vosavakacacataki Jiova, kei iko; mo masuti Jiova me kauta tani vei keimami na gata. A sa masulaki ira ko Moses.

⁸A sa kaya vei Moses ko Jiova, Mo cakava e dua na gata vakabukawaqa, ka vauca ki na mua ni dua na kau balavu: ia era na bula ko ira kecega sa laukata, ni ra sa raica.

⁹A sa cakava e dua na gata parasa ko Moses, ka vauca ki na mua ni dua na kau balavu, a sa yaco, kevaka sa katia e dua na tamata na gata, ni sa raica na gata parasa ko koya, sa bula kina.

¹⁰A ra sa lako na Isireli, ka la'ki tiko mai Opoci.

¹¹A ra sa lako mai Opoci, ka la'ki tiko mai Iye ni Eparimi, mai na lekutu sa donui Moapi vaka ki na isiti.

¹²Era sa qai cavu tu, ka la'ki tiko mai na buca mai Sereti.

¹³Era sa lako maikina, ka la'ki tiko mai na yasana kadua ni Arinoni, ko ya mai na lekutu ka lako mai nai yalayala ni Amoraiti: ni sai yalayala i Moapi ko Arinoni, e na macawa kei Moapi kei na Amoraiti.

¹⁴O koya sa tukuni kina e nai vola ni valu i Jiova. Ko Vaepa mai Sufa, Kei na Uciwai ko Arinoni,

¹⁵Kei na soniwai ni uciwai sa lako sobu ki na yasana ko Ari, Ka qarava nai yalayala i Moapi.

¹⁶Ia maikina *era sa lako* ki Pieri: ko ya nai keli-wai ka vosa kina vei Moses ko Jiova. Mo vakasoqoni ira vata na tamata, ka'u na solia vei ira na wai.

¹⁷Sa qai seretaka na sere oqo ko ira na Isireli, Na keli-wai, mo vure mai; mo dou seretaka:

¹⁸Nai keli-wai era sa kelia na turaga, Io era sa caramaka ko ira sa lewai ira na tamata, E na nodra doko, ni vakarota ko koya na vu-ni-vunau. Ia mai na lekutu *era lako* ki Matana:

¹⁹ia mai Matana *era lako* ki Neelieli: ia mai Neelieli *era lako* ki Pamoci:

²⁰ia mai Pamoci e na buca, mai na vanua ko Moapi, ki na dela i Pisika ko ya sa donuya na Veikau.

²¹A sa tala eso nai talaki na Isireli kivei Sioni na nodra tui na Amoraiti, me ra kaya,

²²Me'u lako mada yani e nomu loma ni vanua: keimami na sega ni lako ki na veiwere, se ki na veivaivaini; keimami na sega ni gunuva na wai mai nai keli-wai: keimami na lako ga e na salatu ni tui, ka me keimami sivia mada nai yalayala ni nomu vanua.

²³Ia sa bese ni laivi ira na Isireli ko Sioni me ra lako e nona loma ni vanua: ia sa vakasoqoni ira vata ga na nona tamata kecega ko Sioni, ka la'ki veivala kei ira na Isireli ki na lekutu: a sa yaco ki Jeasa, ka veivala kei ira na Isireli:

²⁴a sa yaviti koya ko ira na Isireli e nai seleiwau, ka ra taukena na nona vanua, mai Arinoni ka la'ki yala ki Japoki, ia sa yala vei ira na luve i Amoni: ni sa kaukauwa na nodra i yalayala na luve i Amoni.

²⁵A ra sa kaba na veikoro kecega oqori ko ira na Isireli: a ra sa tiko na Isireli e na nodra veikoro kecega na Amoraiti, mai Esiponi, kei na kena koro lalai kecega:

²⁶Ia ko Esiponi na koro nei Sioni na nodra tui na Amoraiti, o koya ka veivala kei na tui Moapi eliu, ka kovea mai vua na nona vanua taucoko, ka yala ki Arinoni.

²⁷Oqo era daukaya kina ko ira era taurivaka nai bole; Dou lako mai ki Esiponi: Me tara mada na koro i Sioni, ka vakacokotaki;

²⁸Ni sa lako mai Esiponi na bukawaqa, Na yameyame ni bukawaqa mai na koro i Sioni: Sa kani Ari mai Moapi Ko iratou na turaga ni veiyasana cecere ni Arinoni.

²⁹Ko sa ca, ko iko Moapi! Dou sa rusa, na tamata i Kimosi: Sa solia ko koya na luvena tagane me dro bula, Kei na luvena yalewa me ra bobula Vei Sioni na nodra tui na Amoraiti.

³⁰Eda sa vanai ira; sa rusa ko Esiponi ka yaco ki Taiponi; Ia eda sa vakacaca ka yacovi Nofa, Ko ya sa volekati Metipa.

³¹A sa tiko e na nodra vanua na Amoraiti ko ira na Isireli.

³²A sa talaki ko Mosese me yamata ki Jaseri, a ra sa kaba na kena veikoro lalai, ka vakasevi ira na Amoraiti era tiko kina.

³³A ra sa gole yani, ka lako cake e na sala ki Pasani: a sa la'ki veivala kei ira ko Oki na tui Pasani, ko koya, kei ira kecega na nona tamata, me ra ia nai valu mai Etirei.

³⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo kakua ni rerevaki koya: ni'u sa soli koya ki na ligamu, kei na nona tamata kecega kei na nona vanua; ia ko na kitaka

vua me vaka ko a kitaka vei Sioni na nodra tui na Amoraiti, ko koya ka tiko mai Esiponi.

³⁵A ra sa mokuti koya, kei iratou na luvena, kei na nona tamata kecega, ka sa sega ni vo bula vua e dua na tamata: a ra sa taukena na nona vanua.

Na Tiko Mai Na Lekutu 22

Sa rerevaki ira na Isireli ko Pelaki; a sa talaki vei Pelami, a sa bese ni lako ko Pelami, 1-14. Sa lakovi tale ko koya, a sa qai lako, 15-21. Sa vunauci koya na nona asa, kei na agilose, 22-35. A nodrau veivosaki kei Pelaki, 36-41.

¹A sa toki ko ira na Isireli, ka la'ki tiko mai na vanua cecelevu mai Moapi, e na tai kadua ni Joritani sa donui Jeriko.

²Ia ko Pelaki na luve i Sipori, sa kunea na ka kecega era a kitaka na Isireli vei ira na Amoraiti.

³A ra sa rere vakalevu ko ira mai Moapi e na vukudra na tamata, ni ra sa lewe vuqa: a sa taqaya ko ira mai Moapi e na vukudra na Isireli.

⁴A ra sa kaya ko ira mai Moapi vei ira na qase ni Mitiani, Nai vavakoso oqo ena kania na ka kecega sa voliti keda, me vaka sa kania na co ni vanua na pulumokau. Ia ko Pelaki, na luve i Sipori, sa tui Moapi e na gauna ko ya.

⁵A sa tala ko koya eso nai talaki vei Pelami na luve i Piori ki Picori, o koya sa voleka ki na Uciwai, ki na nodra vanua na kai nona, me kacivi koya, ka kaya, Raica, sa lako mai e dua na matanitu mai Ijipita: raica, era sa ubia na dela ni vanua, a ra sa mai tiko donui au:

⁶au kerei iko mo lako mada mai, mo mai vatonaka na matanitu oqo; ni ra sa rui kaukauwa vei au: de'u na gumatua, me daru yaviti ira, ia me'u vakasavi ira tani mai na vanua oqo: ni'u sa kila, sa kalougata ko koya ko sa vosavakalougatataka, ka sa ca ko koya ko sa vatonaka me ca.

⁷A ra sa lako na qase ni Moapi kei na qase ni Mitiani, ka kauta na kenai sau na rairai; a ra sa lako vei Pelami, ka tukuna vua na vosa i Pelaki.

⁸A sa kaya vei ira ko koya, Dou moce mada eke e na bogi oqo, ka'u na qai mai tukuna vei kemudou na vosa sa na kaya vei au ko Jiova: a ra sa tiko kei Pelami ko ira na turaga ni Moapi.

⁹A sa lako mai vei Pelami na Kalou, ka kaya, O cei na tamata oqo *era tiko* kei iko?

¹⁰A sa kaya vua na Kalou ko Pelami, O Pelaki na luve i Sipori, na tui Moapi, sa talaki vei au, *ka kaya*,

¹¹Raica, na matanitu sa lako mai Ijipita, era ubia na dela ni vanua: mo lako mai oqo, mo mai vatonaki ira; de'u qai gumatua kina vei ira e nai valu, ka vakasavi ira tani.

¹²A sa kaya vei Pelami na Kalou, Mo kakua ni lako vata kei ira; mo kakua ni vatonaki ira na tamata; ni ra sa kalougata ga.

¹³A sa tu cake e na mataka ko Pelami, ka kaya vei ira na turaga maizei Pelaki, Dou lako yani ki na nomudou vanua: ni sa bese ni soli au ko Jiova me'u lako vata kei kemudou.

¹⁴A ra sa cavu tu ko ira na turaga ni Moapi, ka lesu vei Pelaki, ka kaya, Sa bese ni lako mai kei keitou ko Pelami.

¹⁵A sa baci tala tale ko Pelaki e lewe vuqa na turaga, era dokai cake vei ira ka liu.

¹⁶A ra sa lako mai vei Pelami, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Pelaki na luve i Sipori, Me kakua mada e dua na ka me tarova na nomu lako mai vei au;

¹⁷ni'u na vakalevulevui iko sara, ka kitaka na ka kecega ko na kaya vei au: au kerei iko mo lako mada mai, mo vatonaka na matanitu oqo.

¹⁸A sa vosa ko Pelami, ka kaya vei ira na tamata nei Pelaki, Kevaka sa na solia vei au ko Pelaki na siliva kei na koula e sinai rawa kina na nona vale, au sa sega kina ni rawata me'u vakatanitaka me levu cake se me lailai sobu na vosa i Jiova na noqu Kalou:

¹⁹ia oqo, au kerei kemudou, mo dou moce mada eke e na bogi edaidai, me'u kila na ka ena kaya tale vei au ko Jiova.

²⁰A sa lako mai vei Pelami e na bogi na Kalou, ka sa kaya vua, Kevaka era lako mai na tamata me kacivi iko, mo cavu tu, mo lako vata kei ira; ia na vosa ga ka'u na kaya vei iko, ko ya ga mo kaya.

²¹A sa cavu tu e na mataka ko Pelami, ka vauca nai vodovodo ki na nona asa, ka lako yani kei ira na turaga ni Moapi.

²²A sa waqa mai na cudru ni Kalou ni sa lako ko koya: a sa tu e na sala ko koya na agilose i Jiova me vorati koya. Ia sa vodo lako e nona asa, ka rau lako vata kaya e le rua na nona cauravou.

²³Ia sa raica na asa, ni sa tu e na sala na agilose i Jiova, ka taura tu e ligana na nonai seleiwau: a sa vakatikitiki tani mai na sala na asa, ka lako ki na veiwere: a sa yavita na asa ko Pelami, me vagolea ki na sala.

²⁴A sa tu na agilose i Jiova e na sala mai na veivaivaini, a sa dua na bai vatu vaka, ka dua na bai vatu vaka.

²⁵Ia ni sa raica na agilose i Jiova na asa, sa utura na bai vatu, ka sa qaqia na yava i Pelami ki na bai vatu: a sa yavita tale ko koya.

²⁶A sa lako yani ki liu na agilose i Jiova, ka tu e na yasana qiqo, ka sa sega na sala me lako rawa kina ki nai matau se nai mawi.

²⁷Ia sa raica na agilose i Jiova na asa, ka sa davo sobu e ruku i Pelami: a sa waqa mai na cudru i Pelami, a sa yavita na asa e nai titoko.

²⁸A sa sereka na gusu ni asa ko Jiova, ka sa vosa kina na asa vei Pelami, ka kaya A cava ka'u sa cakava vei iko, ko sa yaviti au vakatolu kina?

²⁹A sa kaya vua na asa ko Pelami, Ni ko sa vakalialiai au: ke dua mada nai seleiwau e ligaqu, au sa qai vakamatei iko.

³⁰A sa kaya vei Pelami na asa, Oi au na nomu asa se segai, ka ko sa dauvodoki au e na nomu bula tauoko ka yacova na siga oqo; au a daukitaka beka vakaoqo vei iko? A sa kaya ko koya, E segai.

³¹A sa qai vakamataraitaki Pelami ko Jiova, a sa kunea ko koya, ni sa tu e na sala na agilose i Jiova, a sa taura tu e ligana na nonai seleiwau: a sa cuva vakatoboicu.

³²A sa kaya vua ko koya na agilose i Jiova, A cava ko sa yavita vakatolu kina na nomu asa? raica, ka'u a lako mai me'u tataro, ni sa lako vakatani na *nomu i* valavala vei au:

³³a sa kunei au na asa, ka gole tani kina vakatolu vei au: kevaka sa sega ni gole tani vei au, ka'u sa vakamatei iko oti vakaidina, ka vakabulai koya,

³⁴A sa kaya vua na agilose i Jiova ko Pelami, Au sai valavala ca; ka'u a sega ni kila ni kemuni a tu e na sala me tarovi au: ia oqo, kevaka sa ca vei kemuni, ka'u na lesu tale.

³⁵A sa kaya vei Pelami na agilose i Jiova, Dou lako ga kei ira na tamata: ia na vosa ga ka'u na cavuta vei iko ko ya ga mo vosataka. A sa lako ko Pelami kei ira na turaga maivei Pelaki.

³⁶Ia ni sa rogoca ko Pelaki sa lako tiko mai ko Pelami, sa lako yani ko koya me tavaki koya, ki na dua na koro ni Moapi, mai nai yalayala i Arinoni, ko ya na kenai yalayala sara.

³⁷A sa kaya vei Pelaki ko Pelaki, Au a sega beka ni talaki sara me kacivi iko? a cava ko a sega kina ni lako mai vei au? sa sega beka ni dina ni'u sa rawata me'u vakalevulevui iko?

³⁸A sa kaya vei Pelaki ko Pelami, Raica, ka'u sa lako mai kivei iko: ka'u sa cavuta rawa li e dua na ka lailai? a vosa sa solia vei au na Kalou, ko ya ga ka'u na cavuta.

³⁹A sa lako vata kei Pelaki ko Pelami, a rau sa yaco ki Kiriaci-usoci.

⁴⁰A sa vakamatea na pulumokau kei na sipi ko Pelaki, ka sa vota na kedra ko Pelami kei ira na turaga era sa tiko kaya.

⁴¹Ia e na mataka, sa kauti Pelami ko Pelaki ki cake ki na vanua cecere nei Peali, ka sa raici ira maikina na tamata kecekecega.

Na Tiko Mai Na Lekutu 23

Sa via vatonaki ira na Isireli ko Pelami, ka sa tarova tikoga ko Jiova.

¹Ka sa kaya vei Pelaki ko Pelami, Mo cakava mada eke vei au e vitu nai cabocabo-ni-soro, ka vakarautaka eke e vitu na pulumokau, ka vitu na sipi tagane.

²A sa kitaka ko Pelaki me vaka na vosa i Pelami; a sa vakacabora ko Pelaki kei Pelami, e nai cabocabo-ni-soro yadua, e dua na pulumokau ka dua na sipi tagane.

³A sa kaya vei Pelaki ko Pelami, Mo tu voleka mada ki na nomu i soro kama, ka'u na lako mada: de mai tavaki au ko Jiova: ia na ka sa vakatakila mai vei au, au na tukuna vei iko. A sa lako yani ko koya ki na tikina cecere.

⁴A sa mai tavaki Pelami na Kalou: a sa kaya vua ko koya, Au sa cakava oti e vitu nai cabocabo-ni-soro, ka vakacabora oti e nai cabocabo-ni-soro yadua e dua na pulumokau ka dua na sipi tagane.

⁵A sa solia na vosa ki na gusu i Pelami ko Jiova, a sa kaya, Mo lesu vei Pelaki, ka vosa vakaoqo.

⁶A sa lesu vei koya; ka raica, sa tu voleka ki na nonai soro kama, o koya, kei ira kecega na turaga ni Moapi.

⁷A sa lagata na nona vosa vakaibalebale, ka vaka, Sa kauti au mai Erami ko Pelaki Na tui Moapi mai na veiulu-ni-vanua mai na tu-i-cake, Mo lako mai, mo vatonaki ira na Jekope e na vukuqu; Ia mo lako mai, mo lesavi ira na Isireli.

⁸Au na vatonaki koya vakacava sa sega ni vatonaka ko koya na Kalou? Se'u na lesavi koya vakacava sa sega ni lesava ko Jiova?

⁹Mai na dela ni uluvatu ka'u sa raici koya, Ka kunei koya mai na veivanua cecere: Raica, era sa tiko vakataki ira na tamata, Ka na sega ni wili vata kei ira na veimatanitu.

¹⁰O cei me wiliki ira rawa na Jekope sa vaka na kuvu ni soso, Se okata e dua na kena wase ni Isireli ni sa wase va? Me'u mate mada me vaka sa mate na

tamata yalododonu, Ia me vaka mada na nonai otioti me vakakina na noqu i otioti!

¹¹A sa kaya vei Pelami ko Pelaki, A cava ko sa kitaka vei au? au a kauti iko mo mai vatonaki ira na noqu meca; ka raica, ko sa vosavakalouga tataki ira sara.

¹²A sa kaya ko koya, Me'u kakua beka ni nanuma vinaka me'u cavuta ga na ka sa solia mai vei au ko Jiova?

¹³A sa kaya vua ko Pelaki, Daru lako mada ki na yasana tani, ko na raici ira maikina: ko na raici ira walega era sa tiko vakayawa ia ko na sega ni raici ira kecega; ia mo vatonaki ira maikeia.

¹⁴A sa kauti koya ki na vanua ko Sofimi, ki na dela i Pisika, ka cakava e vitu nai cabocabo-ni-soro, ka vakacabora e nai cabocabo-ni-soro yadua e dua na pulumokau ka dua na sipi tagane.

¹⁵A sa kaya vei Pelaki ko koya, Mo tu mada eke voleka ki na nomu i soro kama, ka'u na lako mada yani me'u veitavaki *kei Jiova*.

¹⁶A sa mai tavaki Pelami ko Jiova, ka solia e dua na vosa vua, ka kaya, Mo lesu vei Pelaki, ka vosa vakaoqo.

¹⁷Ia ni sa lako mai kivei koya, raica, sa tu voleka ki na nonai soro kama, kei ira vata kaya na turaga ni Moapi. A sa kaya vua ko Pelaki, A cava sa kaya ko Jiova?

¹⁸A sa lagata na nona vosa vakaibalebale, ka kaya, I Pelaki, mo tu cake ka vakarorogo; Mo rogoci au, na luve i Sipori:

¹⁹Sa sega ni tamata na Kalou, me mai vosa lasu ko koya; Se na luve ni tamata, me mai veivutuni: Sa kaya li ko koya, ka na sega ni cakava? Se sa vosa li ko koya, ka na sega ni vakayacora?

²⁰Raica, sa vakaroti vei au me'u vosavakalouga tataki, A sa vakalouga tataki ko koya; ia ka'u sa sega ni vakadaroya rawa.

²¹Sa sega ni raica ko koya na cala vei ira na Jekope, Ia sa sega ni raica ko koya na yalovakatani vei ira na Isireli: Sa tiko kaya ko Jiova na nodra Kalou, Ia sa dua na tui sa kailavaki e na kedra maliwa.

²²Sa kauti ira tani mai Ijipita na Kalou; Sa kaukauwa ko ira me vaka na iunikoni.

²³Sa sega sara ni sauvi rawa ko ira na Jekope, Ka sega ni vakayacori rawa na ca vei ira na Isireli: E na gauna oqo sa kainaki e na vukudra na Jekope kei na Isireli, A ka vakaidina sa cakava na Kalou!

²⁴Raica, era na tu cake na tamata me vaka na laioni yalewa, Ka wavu tu me vaka na laioni: Ena sega ni koto tale, ena kania mada na kena sa rawa, Ka gunuva na dra ni kena sa vakamatei.

²⁵A sa kaya vei Pelami ko Pelaki, Mo kakua sara ni vatonaki ira, mo kakua talega ni vosavakalouugatataki ira.

²⁶A sa kaya vei Pelaki ko Pelami, Au a sega li ni tukuna vei iko, ka kaya, A ka kecega sa kaya ko Jiova, ko ya ga au na kitaka?

²⁷A sa kaya vei Pelami ko Pelaki, Daru lako mada, au na kauti iko ki na dua na yasana tani: de sa qai vinaka vua na Kalou mo vatonaki ira maikea.

²⁸A sa kauti Pelami ko Pelaki ki na dela i Piori, ko koya sa donuya na Veikau.

²⁹A sa kaya vei Pelaki ko Pelami, Mo cakava vei au eke e vitu nai cabocabo-ni-soro, ka vakarautaka vei au eke e vitu na pulumokau ka vitu na sipi tagane.

³⁰A sa kitaka ko Pelaki me vaka na vosa i Pelami, ka vakacobora e nai cabocabo-ni-soro yadua e dua na pulumokau ka dua na sipi tagane.

Na Tiko Mai Na Lekutu 24

Sa baci vosavakalouugatataki ira tale na Isireli ko Pelami, 1-9. Sa veileti kaya tale ko Pelaki, 10-14; a sa cavuta ko Pelami eso na ka ena yaco, 15-24. Sa lesu tale ki na nona vanua, 25.

¹Ia ni sa raica ko Pelami ni sa vinaka vei Jiova me vakalouugatataki ira na Isireli, sa sega ni goleva tale, me vaka eliu, na ka ni veinita, ia sa vakanamata ga vaka ki na lekutu.

²A sa ta cake ko Pelami, a sa raici ira na Isireli ni ra sa tiko vakamataqali; a sa curumi koya na Yalo ni Kalou.

³A sa lagata ko koya na nona vosa vakaibalebale, ka vaka; Sa kaya ko Pelami, na luve i Piori, Io sa kaya na tamata ka vakayadrati na matana:

⁴Sa kaya ko koya sa rogoca na vosa ni Kalou, Ko koya sa raica na raivotu i Koya na Kaukauwa, Sa bibi mai, ia sa yadra ga na matana:

⁵A ka talei na nomudou veivale laca, na Jekope! Na nomudou veivale ni tiko, na Isireli!

⁶Sa tevuki yani me vaka na veibuca, Ka vaka na veiwere mai na bati ni uciwai, Sa vaka na yasiyasi sa tea ko Jiova, Ka vaka na sitari e na bati ni wai.

⁷Ena nodra na veisaqa sa drodro maikina na wai, Ia ena nodra na sila-tei e loma ni wai e vuqa; Ena levu na nodra tui, ka lailai ko Ekaki, Ia ena vueti cake na nodra matanitu.

⁸Sa kauti ira tani mai Ijipita na Kalou; Sa kaukauwa ko ira e vaka na iunikoni: Ena kania na veimatanitu era nodra meca, Ka qurulaka na suidra, Ka laubasikataka e na nona gasau.

⁹Sa koto sobu, sa koto me vaka na laioni, Ka vaka na laioni yalewa: ko cei ena vakayadrata? Sa kalougata ko ira yadua sa vosavakalouugatataki iko, Ka me ra cudruvi ko ira yadua sa vatonaki iko.

¹⁰A sa waqa mai vei Pelami na cudru i Pelaki, a sa tavia vata na ligana: a sa kaya vei Pelami ko Pelaki, Au a kacivi iko mo vatonaki ira na noqu meca, ka raica, ko sa vosavakalouugatataka sara ka vakatolu vakaoqo:

¹¹ia oqo, mo dro ki na nomu yasana: au a kaya me'u vakalevulevui iko sara; ka raica, sa vakadaroya ko Jiova mo kakua kina ni vakalevulevui.

¹²A sa kaya vei Pelaki ko Pelami, Au a sega beka ni vosa vei ira na nomu i talaki ko a tala vei au, ka vaka,

¹³Kevaka sa na solia mai vei au ko Pelaki na siliva kei na koula e sinai rawa kina na nona vale, au sa sega ni sivia rawa na vosa i Jiova, me'u kitaka na ka vinaka se na ka ca e lomaqu walega; na ka ga sa cavuta ko Jiova, oqori ka'u na cavuta?

¹⁴Ia oqo, raica, ka'u sa lako vei ira na kai noqu: me'u na vakatakila mada vei iko na ka era na cakava e na gauna maimuri na tamata oqo kivei ira na nomu tamata.

¹⁵A sa lagata ko koya na nona vosa vakaibalebale, ka kaya, Sa kaya ko Pelami na luve i Piori, A sa kaya na tamata ka vakayadrati na matana:

¹⁶Sa kaya ko koya sa rogoca na vosa ni Kalou, Ka kila nai vakavuvuli i Koya na Cecere, Ko koya sa raica na raivotu i Koya na Kaukauwa, Sa bibi mai, a sa yadra ga na matana:

¹⁷Au sa raici koya, ka sa bera ga ko koya: Au sa raici koya, ka sa yawa ga ko koya: Ena vura mai e dua na kalokalo mai vei Jekope, Ka tubu e dua nai titoko vakatui mai vei Isireli, Ka yavita na veiyalayala ni Moapi, Ka vakawabokotaki ira kecega na luve i Seci:

¹⁸Ia ena taukeni Itomi ko koya, Ena taukeni Sia talega ko ira na nona meca; Ia ena gumatua na Isireli.

¹⁹Ia ko koya sa daulewa ena lako mai vei Jekope, Ka vakarusai ira era sa vo e na koro.

²⁰A sa raici ira na Amaleki ko koya, a sa lagata na nona vosa vakaibalebale, ka kaya, Ko Amaleki ka levu vei ira na veimatanitu, Ia emuri ena rusa laivi ko ira.

²¹A sa raici ira na Kenaiti ko koya, a sa lagata na nona vosa vakaibalebale, ka kaya, Sa kaukauwa na nomudou i tikotiko, E na uluvatu sa caka na nomudou i mocemoce:

²²Ia ena malai yani na Kenaiti, Me yaco mada na gauna sa vakabobulataki kemudou kina na kai Asiria.

²³A sa lagata ko koya na nona vosa vakaibalebale, ka kaya, Ulei, ko cei me bula rawa ni sa kitaka na ka oqo na Kalou!

²⁴Ia *ena lako maireso* na waqa mai na baravi kei Kitimi, Ka vakararawataki Asiria, ka vakararawataki ira na Iperi, Ka na rusa laivi talega ko koya.

²⁵A sa cavu tu ko Pelami, ka la'ki lesu ki na nona yasana: a sa lako talega e nona sala ko Pelaki.

Na Tiko Mai Na Lekutu 25

Era sa dauyalewa mai Sitimi ko ira na Isireli, 1-5. Ai valavala i Finiase, 6-9. Sa lesi me nonai tavi na cakacaka vakabete, 10-18.

¹A sa tiko mai Sitimi ko ira na Isireli, a ra sa qai dauveibutakoci kei ira na goneyalewa ni Moapi ko ira na tamata.

²Ka ra sa kacivi ira na tamata ki nai soro vei ira na nodra kalou: a ra sa kana na tamata, ka cuva ki na nodra kalou na yalewa.

³A ra sa kabiti Peali-piori na Isireli: a sa waqa mai na cudru i Jiova vei ira na Isireli.

⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo tauri ira kecega era sa turaga vei ira na tamata, ka vakarubeci ira e mata-ni-siga vei Jiova, me mudu kina na cudru i Jiova vei ira na Isireli.

⁵A sa kaya ko Mosese vei ira na mataveilewai e Isireli, Dou dui vakamatea yadua na nona tamata era sa kabiti Peali-piori.

⁶Ka raica, sa lako mai e dua vei ira na Isireli, ka kauta mai kivei ira na wekana e dua na yalewa ni Mitiani, e na mata i Mosese, e matadra talega nai soqosoqo tauoko ni Isireli, ni ra sa tagi tiko mai na katuba ni vale ni veitavaki.

⁷Ia ni sa raica ko Finiase na luve i Eliesa, na luve i Eroni na bete, sa tu cake maivei ira nai soqosoqo, a sa taura e dua na moto:

⁸ka muri koya na tamata ni Isireli ki na vale laca, a sa cokaveituitutaki rau, na tamata ni Isireli, kei na yalewa e na ketena. A sa mudu kina na mate levu vei ira na Isireli.

⁹Ia ko ira ka mate e na mate levu, era le rua na oba ka va na udolu.

¹⁰A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

¹¹Ko Finiase, na luve i Eliesa, na luve i Eroni na bete, sa muduka na noqu cudru vei ira na Isireli, ni sa gumatua ni totaki au ko koya e na kedra maliwa, ia ka'u a sega kina ni vakaoti ira na Isireli e na noqu vuvu.

¹²O koya mo kaya kina, Raica, ka'u sa cakava vua na vosa ni noqu veiyalayalati me kalougata;

¹³ia ena nona, kei na nona kawa talega na vosa ni yalayala me ra taura na cakacaka vakabete ka tawa mudu; ni sa gumatua ko koya me totaka na nona Kalou, ka ni sa sorovaki ira na Isireli.

¹⁴Ia na yacana na tamata ni Isireli ka vakamatei vata kei na yalewa ni Mitiani, ko Simiri, na luve i Salu, a turaga e na nodra mataqali turaga na Simioni.

¹⁵Ia na yaca ni yalewa ni Mitiani ka vakamatei ko Kosipi, na luve i Suri; a turaga ko koya vei ira na tamata eso, mai na dua na mataqali turaga mai Mitiani.

¹⁶A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

¹⁷Mo vakararawataki ira na kai Mitiani, ka mo dou mokuti ira;

¹⁸ni ra sa vakararawataki kemudou e na nodra vere, era sa vereti kemudou kina e na vuku i Piori, kei na vuku i Kosipi, na luve ni dua na turaga ni Mitiani, na ganedra, ko koya ka vakamatei e na siga ni mate levu e na vuku i Piori.

Na Tiko Mai Na Lekutu 26

Era sa wili tale na tamata.

¹Ia ni sa oti na mate levu, sa qai vosa ko Jiova vei Mosese, kei Eliesa na luve i Eroni na bete, ka kaya,

²Mo wilika nai soqosoqo taucoko ni Isireli, ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka toro cake, mai na veivale ni nodra qase, ko ira kecega vei ira na Isireli era sa lako rawa enai valu.

³A sa vosa vei ira ko Mosese kei Eliesa na bete, e na vanua cecelevu ni Moapi mai Joritani, *ka donui* Jeriko, ka kaya,

⁴Ko ira sa ruasagavulu na nodra yabaki ka toro cake; me vaka ka vakarota ko Jiova vei Mosese kei ira na Isireli, ko ira ka lako tani mai na vanua ko Ijipita.

⁵Ko Rupeni, o koya na ulumatua i Isireli: o ira na luve i Rupeni: o Enoke, na nodra mataqali na luve i Enoke: maivei Palu, na nodra mataqali na luve i Palu:

⁶maivei Esironi, na nodra mataqali na luve i Esironi: maivei Kamai, na nodra mataqali na luve i Kamai.

⁷O ira oqo sa nodra veimataqali na luve i Rupeni: ia ko ira sa wili vei ira, era le va na oba ka tolu na udolu ka vitu na drau ka tolusagavulu.

⁸Ia na luve i Palu, ko Iliapi.

⁹Ia ko iratou na luve i Iliapi; ko Nimueli, kei Tecani, kei Epairami. Oi rau oqo ko Tecani kei Epairami ko ya ka rogo e nai soqosoqo, erau veileti kei Mosese kei Eroni e nai lawalawa i Kora, ni ra a veileti kei Jiova:

¹⁰a sa kasei na vanua, ka tilomi rau, o iratou vata kei Kora, ni sa mate nai lawalawa ko ya, ni sa kani ira na bukawaqa era lewe rua na drau ka limasagavulu na tamata: a ra sa yaco mei vakatakilakila.

¹¹Ia ka ra sega ni mate ko ira na luve i Kora.

¹²O ira na luve i Simioni e na nodra veimataqali: maivei Nimueli, na nodra mataqali na luve i Nimueli: maivei Jamini, na nodra mataqali na luve i Jamini: maivei Jakini, na nodra mataqali na luve i Jakini:

¹³maivei Sira, na nodra mataqali na luve i Sira: maivei Saula, na nodra mataqali na luve i Saula.

¹⁴O ira oqo sa nodra veimataqali na Simioni, e le rua na oba ka rua na udolu ka rua na drau.

¹⁵O ira na luve i Kata e na nodra veimataqali: maivei Sifoni, na nodra mataqali na luve i Sifoni: maivei Aki, na nodra mataqali na luve i Aki: maivei Suni, na nodra mataqali na luve i Suni:

¹⁶maivei Osini, na nodra mataqali na luve i Osini: maivei Eri, na nodra mataqali na luve i Eri:

¹⁷maivei Eroti, na nodra mataqali na luve i Eroti: maivei Areli, na nodra mataqali na luve i Areli.

¹⁸O ira oqo sa nodra veimataqali na luve i Kata, ko ira sa wili vei ira, e le va na oba ka lima na drau.

¹⁹Oi rau na luve i Juta, ko Eri kei Onani: a rau a mate ko Eri kei Onani e na vanua ko Kenani.

²⁰Ia ko ira na luve i Juta e na nodra veimataqali: maivei Sela, na nodra mataqali na luve i Sela: maivei Feresi, na nodra mataqali na luve i Feresi: maivei Sira, na nodra mataqali na luve i Sira.

²¹Ia ko ira na luve i Feresi: maivei Esironi, na nodra mataqali na luvei Esironi: maivei Emuli, na nodra mataqali na luve i Emuli.

²²O ira oqo sa veimataqali i Juta, ko ira sa wili vei ira, e le vitu na oba ka ono na udolu ka lima na drau.

²³O ira na luve i Isakari e na nodra veimataqali: o Tola, na nodra mataqali na luve i Tola: maivei Pua, na nodra mataqali na luve i Pua:

²⁴maivei Jasupi, na nodra mataqali na luve i Jasupi: maivei Simironi, na nodra mataqali na luve i Simironi.

²⁵O ira oqo sa veimataqali i Isakari, ko ira sa wili vei ira, e le ono na oba ka va na udolu ka tolu na drau.

²⁶O ira na luve i Sepuloni e na nodra veimataqali: maivei Sereti, na nodra mataqali na luve i Sereti: maivei Eloni, na nodra mataqali na luve i Eloni: maivei Jalieli, na nodra mataqali na luve i Jalieli.

²⁷O ira oqo sa nodra veimataqali na luve i Sepuloni, ko ira sa wili vei ira, e le ono na oba ka lima na drau.

²⁸O ira na luve i Josefa e na nodra veimataqali, ko ira na Manasa kei na Ifireimi.

²⁹O ira na luve i Manasa: maivei Mekiri, na nodra mataqali na luve i Mekiri: a sa sucu ko Kiliati na luve i Mekiri: maivei Kiliati, na nodra mataqali na luve i Kiliati.

³⁰O ira oqo na luve i Kiliati: o Ieseri, na nodra mataqali na luve i Ieseri: maivei Eleki, na nodra mataqali na luve i Eleki:

³¹kei Esirieli, na nodra mataqali na luve i Esirieli: kei Sikemi, na nodra mataqali na luve i Sikemi:

³²kei Simita, na nodra mataqali na luve i Simita: kei Eferi, na nodra mataqali na luve i Eferi.

³³Ia ko Silofati na luve i Eferi, sa sega na luvana tagane, a luvana yalewa ga; ia na yacadratou na luve i Silofati, ka yalewa, ko Mala, kei Noa, ko Okila, ko Milika, kei Tirisa.

³⁴O ira oqo na veimataqali i Manasa: ia ko ira sa wili vei ira sa le lima na oba ka rua na udolu ka vitu na drau.

³⁵O ira oqo na luve i Ifireimi e na nodra veimataqali: maivei Sucela, na nodra mataqali na luve i Sucela: maivei Pekeri, na nodra mataqali na luve i Pekeri: maivei Teani, na nodra mataqali na luve i Teani.

³⁶Ia ko ira oqo na luve i Sucela, maivei Erani, na nodra mataqali na luve i Erani.

³⁷O ira oqo sa nodra veimataqali na luve i Ifireimi, ko ira sa wili vei ira, e le tolu na oba ka rua na udolu ka lima na drau. O ira oqo na luve i Josefa e na nodra veimataqali.

³⁸O ira na luve i Penijamini e na nodra veimataqali: maivei Pela, na nodra mataqali na luve i Pela: maivei Asipeli, na nodra mataqali na luve i Asipeli: maivei Eiirami, na nodra mataqali na luve i Eiirami:

³⁹maivei Sifufami, na nodra mataqali na luve i Sifufami: maivei Ufami, na nodra mataqali na luve i Ufami.

⁴⁰Ia ko ira na luve i Pela, ko Ariti kei Neamani: na nodra mataqali na luve i Ariti: maivei Neamani, na nodra mataqali na luve i Neamani.

⁴¹O ira oqo na luve i Penijamini e na nodra veimataqali: ia ko ira sa wili vei ira sa le va na oba ka lima na udolu ka ono na drau.

⁴²O ira oqo na luve i Tani e na nodra veimataqali: maivei Suami, na nodra mataqali na luve i Suami. O ira oqo na veimataqali i Tani e na nodra veimataqali.

⁴³O ira kecega na nodra veimataqali na luve i Suami, ko ira sa wili vei ira, sa le ono na oba ka va na udolu ka va na drau.

⁴⁴O ira na luve i Aseri e na nodra veimataqali: maivei Imina, na nodra mataqali na luve i Imina: maivei Isivi, na nodra mataqali na luve i Isivi: maivei Piria, na nodra mataqali na luve i Piria:

⁴⁵Maivei ira na luve i Piria: maivei Eperi, na nodra mataqali na luve i Eperi: maivei Malikieli, na nodra mataqali na luve i Malikieli.

⁴⁶Ia na yaca ni luve i Aseri ko Sera ka yalewa.

⁴⁷O ira oqo sa nodra veimataqali na luve i Aseri, ko ira sa wili vei ira, e le lima na oba ka tolu na udolu ka va na drau.

⁴⁸O ira na luve i Nafitalai e na nodra veimataqali: maivei Jasieli, na nodra mataqali na luve i Jasieli: maivei Kuni, na nodra mataqali na luve i Kuni:

⁴⁹maivei Jeseri, na nodra mataqali na luve i Jeseri: maivei Silemi, na nodra mataqali na luve i Silemi.

⁵⁰O ira oqo sa veimataqali i Nafitalai e na nodra veimataqali: ia ko ira sa wili vei ira sa le va na oba ka lima na udolu ka va na drau.

⁵¹O ira oqo era sa wili vei ira na Isireli, sa le onosagavulu na oba ka dua na udolu ka vitu na drau ka tolusagavulu.

⁵²A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

⁵³Me votai na vanua vei ira oqo mei votavota, me vaka nai wiliwili ni yacadra.

⁵⁴Vei ira era lewe vuqa mo vakalevutaka na nodra i votavota, ka vei ira era lewe lailai mo vakalailaitaka na nodra i votavota: ena votai vei ira yadua me vaka na kedrai wiliwili yadua.

⁵⁵Ia ena votai ga na vanua e na vakawiri madigi: era na taukena me vaka na yaca ni veimataqali ni nodra qase.

⁵⁶Me vaka sa qarava ni ia na vakawiri madigi ena votai vei ira yadua nai votavota, se ra lewe vuqa se ra lewe lailai.

⁵⁷Ia ko ira oqo era sa wili vei ira na Livai, e na nodra veimataqali: maivei Kerisoni, na nodra mataqali na luve i Kerisoni: maivei Koaca, na nodra mataqali na luve i Koaca: maivei Mirari, na nodra mataqali na luve i Mirari.

⁵⁸O ira oqo na veimataqali i Livai: na nodra mataqali na luve i Lipini, na nodra mataqali na luve i Epironi, na nodra mataqali na luve i Mali, na nodra mataqali na luve i Musi, na nodra mataqali na luve i Koraca. A sa sucu ko Amirami na luve i Koaca:

⁵⁹ia na yaca ni wati i Amirami ko Jokapeti, na luve i Livai ka yalewa, o koya ka sucu mai Ijipita: a sa vakasucumi Eroni kei Moses kei Miriama na ganedrau, na luve i Amirami.

⁶⁰A sa sucu na luve i Eroni ko Netapi, kei Epaiu, kei Eliesa, kei Icama:

⁶¹a rau sa mate ko Netapi kei Epaiu, ni rau a cabora na bukawaqa tani e na mata i Jiova.

⁶²Ia ko ira era wili vei ira sa le rua na oba ka tolu na udolu, era tagane kecega sa vula dua ka levu cake: ni ra sa sega ni wili vata kei ira na Isireli, ni sa sega ni votai vei ira nai votavota kei ira na Isireli.

⁶³Sa wiliki ira oqo ko Mosese kei Eliesa na bete, koi rau ka wiliki ira na Isireli mai na vanua cecelevu mai Moapi, sa voleka ki na Joritani,*ka donui* Jeriko.

⁶⁴Ia sa sega e dua na tamata vei ira oqo erau a wilika ko Mosese kei Eroni na bete, ni rau a wiliki ira na Isireli mai na lekutu loaloa mai Saineai:

⁶⁵Ni sa kaya e na vukudra ko Jiova, Era na mate vakaidina e na vanua liwa. A sa sega ni vo e dua na tamata vei ira, ko Kelepi ga na luve i Jifune, kei Josua na luve i Nuni.

Na Tiko Mai Na Lekutu 27

Eratou taroga na nodratou i votavota ni vanua ko iratou na yalewa na luve i Silofati, 1-4. Sa soli vei iratou, 5-11. Sa tukuna vei Mosese ko Jiova na nona mate, 12-14. A sa vakamamasu ko Mosese me dua na kenai sosomi, a sa lesi ko Josua, 15-23.

¹Eratou sa qai lako mai ko iratou na yalewa na luve i Silofati, na luve i Eferi ka tagane, na luve i Kiliati ka tagane, na luve i Mekiri ka tagane, na luve i Manasa ka tagane, e na veimataqali i Manasa na luve i Josefa: ia oqo na yacadratou na luvena yalewa: o Mala, ko Noa, kei Okila, kei Milika, kei Tirisa.

²A ratou sa tu e na mata i Mosese, kei na mata i Eliesa na bete, kei na matadra na turaga kei ira nai soqosoqo taucoko, e na katuba ni vale ni veitavaki, ka ratou kaya,

³Sa mate na tama i keitou mai na vanua liwa, ka sega ni tiko vata kei ira era soqoni vata me vala kei Jiova e nai lawalawa i Kora; sa mate ga e na nonai valavala ca, ka sa sega na luvena tagane.

⁴Me bokoci laivi e na vuku ni cava na yaca ni tama i keitou mai na nona mataqali, ni sa sega na luvena tagane? Mo ni solia ga vei keitou nai votavota e na kedra maliwa na wekana na tama i keitou.

⁵A sa kauta na nodratou vosa ko Mosese me lewa ko Jiova.

⁶A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

⁷Sa dodonu na nodratou vosa na goneyalewa na luve i Silofati: mo solia dina ga vei iratou e dua nai votavota me ratou taukena e na kedra maliwa na wekana na tamadratou; ia mo solia vei iratou nai votavota ni tamadratou.

⁸Ia mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Kevaka sa mate e dua na tamata, ka sa sega na luvena tagane, dou qai solia na nonai votavota vua na luvena yalewa:

⁹ia kevaka sa sega na luvena yalewa, dou solia ga na nonai votavota vei ira na tuakana kei na tacina:

¹⁰ia kevaka sa sega na tuakana se na tacina, dou solia na nonai votavota vei ira na tamana lalai:

¹¹ia kevaka sa sega na tamana lalai, dou solia na nonai votavota vua na wekana sa wekana dina e nona mataqali, me taukena ko koya: ia oqo sa kenai lesilesi vei ira na Isireli me ra lewa vakakina, me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

¹²A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo cabeta na ulu-ni-vanua oqo ko Aparimi, ka raica na vanua ka'u sa solia vei ira na Isireli:

¹³Ia ni ko sa raica oti, ko na qai toki talega vei ira na kai nomu, me vaka ka toki yani ko Eroni na tuakamu:

¹⁴ni drau a talaidredre ki na noqu vunau, mai na vanua liwa ko Sini, ni drau sa sega ni vakarokorokotaki au mai na wai e matadra nai soqosoqo, ni ra sa veileti: (ko ya na wai ko Meripa mai Ketesa e na vanua liwa ko Sini.)

¹⁵A sa vosa vei Jiova ko Mosese, ka kaya,

¹⁶Me lesia mada ko Jiova na Kalou ni yalodra na tamata kecega e dua na tamata me lewai ira nai soqosoqo,

¹⁷ka me lako voli e na kedra maliwa, me liutaki ira ko koya ni ra curu yani, ka liutaki ira ni ra sa curu mai; me ra kakua kina ni vaka na sipi sa sega na kedrai vakatawa ko ira nai soqosoqo i Jiova.

¹⁸A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Mo kauti Josua na luve i Nuni, a tamata sa tiko vua na Yalo Tabu, ka tabaki koya e na ligamu;

¹⁹ka vakaturi koya e na mata i Eliesa na bete, kei na matadra nai soqosoqo tauccoko; ka vakaroti koya e matadra.

²⁰Ia mo lesi koya me vakataki iko e na ka eso, me ra talairawarawa kina nai soqosoqo tauccoko ni Isireli.

²¹Ia me dau tu ko koya e na mata i Eliesa na bete, o koya ena taroga e na vukuna vaka na lewa ni Urimi e na mata i Jiova: era na curu yani e na nona vosa, ka curu mai e na nona vosa, ko koya kei ira kece vata kaya na Isireli, io nai soqosoqo tauccoko.

²²A sa kitaka ko Mosese me vaka ka vakarota vua ko Jiova: ka sa kauti Josua, ka vakatura e na mata i Eliesa na bete, kei na matadra nai soqosoqo tauccoko:

²³a sa tabaka e na ligana, a sa vakaroti koya, me vaka ka vakarota ko Jiova e na gusu i Mosese.

Na Tiko Mai Na Lekutu 28

Sa tukuni nai soro kecega sa lesi me caka tiko e na veisiga, 3-8; e na siga ni vakacecegu, 9,10; e na vula vou, 11-15; e na kana vata ni lako-sivia, 16-25; kei nai sevu ni vanua, 26-31.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo vakaroti ira na Isireli, ka kaya vei ira, Nai madrali vei au, na noqu kakana kei na veika sa vakabori vei au e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei au, dou nanuma mo dou vakabora ga vei au e na kena gauna sa lokuci.

³Ia mo kaya vei ira, Oqo na ka sa vakabori e na bukawaqa dou na vakabora vei Jiova; e rua na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca, e na veisiga, mei soro kama sa ia tikoga.

⁴Mo vakacobora e dua na lami e na mataka, ka vakacobora na kenai karua ni lami e na yakavi;

⁵kei na omeri madrai droka vinaka mei madrali laukana, sa veiwaki vata kei na waiwai sa lauvutu e rua na paidi ka levu cake:

⁶nai soro kama sa ia tikoga, sa lesi mai na ulu-ni-vanua ko Saineai me ka boi vinaka, na ka sa vakacabori e na bukawaqa vei Jiova.

⁷Ia na kenai madrali liviraki e rua na paidi ka levu cake ki na lami e dua: mo liviraka e na tikina tabu na waini mei madrali liviraki vei Jiova.

⁸Ia na lami kadua mo vakacobora e na yakavi: mo vakacobora me vaka nai madrali laukana vakamataka, kei na kenai madrali liviraki, me ka sa vakacabori e na bukawaqa, na ka boi vinaka vei Jiova.

⁹Ia e na siga ni vakacecegu me rua na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca, ka rua na omeri madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki:

¹⁰oqo nai soro kama ni siga ni vakacecegu kecega, mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali liviraki.

¹¹Ia e nai vakatekivu ni nomudou veivula dou na vakacobora nai soro kama vei Jiova; e rua na pulumokau sa gone, ka dua na sipi tagane, e vitu na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca;

¹²ka tolu na omeri madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana kei na pulumokau yadua; ka rua na omeri madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana kei na sipi tagane e dua;

¹³me yadua talega na omeri madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, mei madrali laukana kei na lami e dua; ko ya nai soro kama, me ka boi vinaka, me ka sa vakacabori e na bukawaqa vei Jiova.

¹⁴Ia na kedrai madrali liviraki me waini e lima na paidi ki na pulumokau, ka tolu na paidi ka levu cake ki na sipi tagane, ka rua na paidi ka levu cake ki na lami: oqo nai soro kama e na vula yadua, e na yabaki taucoko.

¹⁵Ka dua na luve ni me mei soro ni valavala ca me vakacabori vei Jiova, kei na kenai madrali liviraki, mei kuri ni soro kama sa ia tikoga.

¹⁶Ia e nai katinikava ni siga ni matai ni vula *me caka* na kana vata ni lako-sivia i Jiova.

¹⁷Ia e nai katinikalima ni siga ni vula oqo *me ia* na kana vata: me laukana e na siga e vitu na madrai sa sega ni vakalevenitaki.

¹⁸Me dua nai soqosoqo tabu e nai matai ni siga; dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura:

¹⁹ia dou vakacobora na ka e na bukawaqa, mei soro kama vei Jiova: e rua na pulumokau sa gone, ka dua na sipi tagane, ka vitu na lami sa yabaki yadua: me ra nomudou ka e sega na kena ca:

²⁰ia na kedrai madrali laukana me madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai: dou vakacobora vata e tolu na omeri kei na dua na pulumokau, ka rua na omeri kei na dua na sipi tagane;

²¹dou na vakacobora e dua na omeri kei na lami yadua vei ira na lami vituvitu:

²²ka dua na me tagane me kenai soro ni valavala ca, me sorovaki kemudou *kina*.

²³Dou vakacobora na veika oqo, mei kuri ni soro kama vakamataka, ko ya nai soro kama sa ia tikoga.

²⁴Dou vakacobora vakaoqo e na veisiga, e na siga e vitu, na kakana vata kei na ka sa vakacobori e na bukawaqa, na ka boi vinaka vei Jiova: me vakacobori oqo kei na kenai madrali liviraki, mei kuri ni soro kama sa ia tikoga.

²⁵Me dua talega na nomudou i soqosoqo tabu e nai kavitu ni siga; dou kakua ni cakavakina e dua na cakacaka vakavuravura.

²⁶E na siga talega sa ia kina nai sevu, ni dou sa kauta e dua nai madrali laukana vou vei Jiova, ni sa oti na nomudou veiwiki, me dua na nomudou i soqosoqo tabu; dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura:

²⁷ia dou vakacabora ga nai soro kama, me ka boi vinaka vei Jiova; e rua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e vitu na lami, sa yabaki yadua;

²⁸ia na kedrai madrali laukana me madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, e tolu na omeri kei na pulumokau e dua, e rua na omeri kei na sipi tagane e dua,

²⁹me dua na omeri kei na lami yadua, vei ira na lami vituvitu,

³⁰e dua na luve ni me, me sorovaki kemudou kina.

³¹Dou na vakacabora mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali laukana, kei na kedrai madrali liviraki (ka me ra nomudou ka e sega na kena ca).

Na Tiko Mai Na Lekutu 29

Ai soro e na so levu ni davui, 1-6; kei na siga era vakamalumalumutaka kina na yalodra, 7-11; kei na bogi walu sa ia tiko kina na so levu ni vale taba ni kau, 12-40.

¹Ia e nai kavitu ni vula, e nai matai ni siga ni vula, me dua kina na nomudou i soqosoqo tabu: dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura: a nomudou siga oqori ni uvu davui.

²Ia dou vakacabora nai soro kama, me ka boi vinaka vei Jiova: e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e vitu na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca:

³ia na kedrai madrali laukana me madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, e tolu na omeri kei na pulumokau, e rua na omeri kei na sipi tagane,

⁴ka dua na omeri kei na lami yadua vei ira na lami vituvitu:

- ⁵ka dua na luve ni me mei soro ni valavala ca, me sorovaki kemudou kina:
- ⁶mei kuri ni soro kama ni vula vou, kei na kenai madrali laukana, kei nai soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali laukana, kei na kedrai madrali liviraki, me vaka na kenai valavala, me ka boi vinaka, na ka sa vakacabori e na bukawaqa vei Jiova.
- ⁷Me dua talega na nomudou i soqosoqo tabu e nai katini ni *siga* e nai kavitu ni vula oqo; ka dou na vakamalumalumutaka na yalomudou: dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka:
- ⁸ia dou vakacobora ga nai soro kama vei Jiova, me ka boi vinaka; e dua na pulumokau sa gone, e dua na sipi tagane, e vitu na lami sa yabaki yadua; me ra nomudou ka e sega na kena ca:
- ⁹ia na kedrai madrali laukana me madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, e tolu na omeri kei na pulumokau, e rua na omeri kei na sipi tagane e dua,
- ¹⁰me dua na omeri kei na lami yadua vei ira na lami vituvitu:
- ¹¹e dua na luve ni me mei soro ni valavala ca, mei kuri ni soro ni valavala ca sa ia kina na veibulubuluti, kei nai soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali laukana, kei na kedrai madrali liviraki.
- ¹²Ia e nai katinikalima ni *siga* e nai kavitu ni vula me dua na nomudou i soqosoqo tabu; dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura, ia dou ia tiko na so levu vei Jiova ka bogi vitu:
- ¹³ia dou vakacobora nai soro kama, na ka sa cabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova; e tinikatolu na pulumokau sa gone, e rua na sipi tagane, e tinikava na lami sa yabaki yadua; me sega na kena ca:
- ¹⁴ia na kedrai madrali laukana me madrai droka vinaka, sa veiwaki vata kei na waiwai, e tolu na omeri kei na pulumokau yadua vei ira na pulumokau e tinikatolu, e rua na omeri kei na sipi tagane e dua, vei rau na sipi tagane ruarua,

¹⁵ka dua na omeri kei na lami yadua vei ira na lami e tinikava:

¹⁶ka dua na luve ni me mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

¹⁷Ia e nai karua ni siga me tinikarua na pulumokau sa gone, e rua na sipi tagane, e tinikava na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca:

¹⁸kei na kedrai madrali laukana kei na kedrai madrali liviraki kei na pulumokau, kei na sipi tagane, kei na lami, me tautauvata kei na kedrai wiliwili, me vaka na kenai valavala:

¹⁹ka dua na luve ni me mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali laukana, kei na kedrai madrali liviraki.

²⁰Ia e nai katolu ni siga me tinikadua na pulumokau, e rua na sipi tagane, e tinikava na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca;

²¹kei na kedrai madrali laukana kei na kedrai madrali liviraki kei na pulumokau, kei na sipi tagane, kei na lami, me tautauvata kei na kedrai wiliwili, me vaka na kenai valavala:

²²ka dua na me tagane mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

²³Ia e nai kava ni siga me tini na pulumokau, e rua na sipi tagane, e tinikava na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca:

²⁴a kedrai madrali laukana kei na kedrai madrali liviraki kei na pulumokau, kei na sipi tagane, kei na lami, me tautauvata kei na kedrai wiliwili, me vaka na kenai valavala:

²⁵ka dua na luve ni me tagane mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

²⁶Ia e nai kalima ni siga me ciwa na pulumokau, e rua na sipi tagane, e tinikava na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca:

²⁷kei na kedrai madrali laukana kei na kedrai madrali liviraki kei na pulumokau, kei na sipi tagane, kei na lami, me tautauvata kei na kedrai wiliwili, me vaka na kenai valavala:

²⁸ka dua na me tagane mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

²⁹Ia e nai kaono ni siga me walu na pulumokau, e rua na sipi tagane, e tinikava na lami sa yabaki yadua sa sega na kena ca:

³⁰kei na kedrai madrali laukana kei na kedrai madrali liviraki kei na pulumokau, kei na sipi tagane, kei na lami, me tautauvata kei na kedrai wiliwili, me vaka na kenai valavala:

³¹ka dua na me tagane mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

³²Ia e nai kavitu ni siga me vitu na pulumokau, e rua na sipi tagane, e tinikava na lami sa yabaki yadua sa sega na kedra ca:

³³kei na kedrai madrali laukana kei na kedrai madrali liviraki kei na pulumokau, kei na sipi tagane, kei na lami, me tautauvata kei na kedrai wiliwili, me vaka na kenai valavala:

³⁴ka dua na me tagane mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, na kenai madrali laukana kei na kenai madrali liviraki.

³⁵E nai kawalu ni siga me dua na nomudou i soqosoqo tabu: dou kakua ni cakava *kina* e dua na cakacaka vakavuravura:

³⁶ia dou vakacabora ga nai soro kama, na ka sa cabori e na bukawaqa, me ka boi vinaka vei Jiova: e dua na pulumokau, e dua na sipi tagane e vitu na lami sa yabaki yadua sa sega na kedra ca:

³⁷na kedrai madrali laukana kei na kedrai madrali liviraki kei na pulumokau, kei na sipi tagane, kei na lami, me tautauvata kei na kedrai wiliwili, me vaka na kenai valavala;

³⁸ka dua na me tagane mei soro ni valavala ca; mei kuri ni soro kama sa ia tikoga, kei na kenai madrali laukana, kei na kenai madrali liviraki.

³⁹A veika oqo dou na kitaka vei Jiova e na nomudou so levu sa lokuci, mei kuri ni veika dou a bubului kina, kei na nomudou i soro dou sa vinakata mo dou vakacabora, na nomudou i soro kama, kei na nomudou i madrali laukana, kei na nomudou i madrali liviraki, kei na nomudou i madrali ni veivinakati.

⁴⁰A sa tukuna ko Mosese vei ira na Isireli me vaka na ka kecega sa vakarota vei Mosese ko Jiova.

Na Tiko Mai Na Lekutu 30

Me vakabau ga na bubului, 1-2. A bubului ni goneyalewa, 3-5. A bubului ni yalewa sa vakawati, 6-8. A bubului ni yada, 9-16.

¹A sa vosa ko Mosese vei ira na turaga ni nodra veimataqali na Isireli, ka kaya, Sa vakaoqo na ka sa vakarota ko Jiova:

²Kevaka sa yalayala vei Jiova e dua na tamata, se bubului me vauci kina na yalona; me kakua ni lasutaka na nona vosa; me vakayacora na ka kecega sa cavuta na gusuna.

³Ia kevaka sa yalayala vei Jiova e dua na yalewa, ka vauci koya kina ni sa goneyalewa, *ka sa tiko* e na vale i tamana;

⁴a sa rogoca na nona yalayala ko tamana, kei na nonai vau sa vauca kina na yalona, a sa galu kina vei koya ko tamana: me qai dei ga na nona yalayala kecega, ka na dei talega nai vau kecega sa vauca kina na yalona.

⁵Ia kevaka sa vakadaroya ko tamana e na siga sa rogoca kina; ena qai sega ni dei e dua na nona bubului, se nonai vau sa vauca kina na yalona: ena sega talega ni cudruvi koya kina ko Jiova, ni sa vakadaroya ko tamana.

⁶Ia kevaka sa vakawati dina, ni sa yalayala ko koya, se ni sa cavuta vakailoa e dua na ka na gusuna me vauca kina na yalona;

⁷a sa rogoca na watina, ka galu kina vei koya e na siga sa rogoca: ena qai dei na nona yalayala, ka dei na nonai vau sa vauca kina na yalona.

⁸Ia kevaka sa vakadaroya na watina e na siga sa rogoca kina; sa na qai vakatawayagataka ko koya na nona yalayala, kei na ka sa cavuta vakailoa na gusuna me vauca kina na yalona: ena sega talega ni cudruvi koya kina ko Jiova.

⁹Ia na nona yalayala kecega na yada, kei koya sa veibiu kei na watina, sa vauca kina na yalona, ena dei ga vua.

¹⁰Ia kevaka sa yalayala e na vale ni watina, se sa vauca na yalona e nai vau ni sa bubului;

¹¹a sa rogoca na watina, ka galu kina vei koya,*ka* sega ni vakadaroya: ena qai dei ga na nona yalayala kecega, ka dei talega nai vau kecega sa vauca kina na yalona.

¹²Ia kevaka sa vakadaroya sara na watina e na siga sa rogoca kina; ena qai sega ni dei na ka kecega sa cavuta na gusuna e na vuku ni nona yalayala, se na ka sa vauca kina na yalona: sa vakadaroya ga na watina; ena sega talega ni cudruvi koya kina ko Jiova.

¹³A yalayala kecega, kei na bubului kecega sa vauci kina me vakamalumalumutaka na yalona, ena vakataudeitaka na watina, se na vakadaroya na watina.

¹⁴Ia kevaka sa galu sara kina na watina e na veisiga; sa qai vakataudeitaka ko koya na nona yalayala kecega, kei na nonai vau kecega sa tu vua: sa vakataudeitaka ko koya, ni sa galu vua e na siga ka rogoca.

¹⁵Ia kevaka sa rogoca mada ka sa vakadaroya sara emuri; ena qai cudruvi ko koya e na vuku ni nona cala na yalewa.

¹⁶Oqo nai lesilesi sa vakarota vei Moses ko Jiova, e na vuku ni tagane kei na watina, e na vuku talega ni tamata kei na luvena yalewa ni sa goneyalewa e na vale i tamana.

Na Tiko Mai Na Lekutu 31

Sa moku ko ira na kai Mitiani, a sa vakamatei vata kei ira ko Pelami, 1-12. Sa cudru ko Moses ni sa vakabulai ko ira na yalewa, 13-18. Ai valavala ni nodra

veivakasavasavataki ko ira na tamata, kei nai toki, 21-24. Era vota nai toki, 25-47.
Ai madrali vua na Kalou, 48-54.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²Mo cudruvaki ira na Isireli vei ira na kai Mitiani: sa otu, ko na qai toki yani
 vei ira na kai nomu.

³A sa vosa vei ira na tamata ko Mosese, ka kaya, Me so vei kemudou me
 vakaiyaragi ki nai valu, me ra laki veivala kei ira na kai Mitiani, me
 vakayacora na cudru i Jiova vei ira na kai Mitiani:

⁴me dua na udolu mai na veimataqali yadua, e na veimataqali kecega ni
 Isireli, mo dou tala ki nai valu.

⁵A sa le tinikarua na udolu sa vakaiyaragi ki nai valu, sa tawase maivei ira na
 veiudolu ni Isireli, sa dua na udolu mai na mataqali yadua.

⁶A sa talai ira ki nai valu ko Mosese, sa dua na udolu e na mataqali yadua, ko
 ira vata kei Finiase na luve i Eliesa na bete, ki nai valu, kei nai yaya tabu, kei
 na davui e na ligana me uvuca.

⁷A ra ia nai valu vei ira na kai Mitiani, me vaka na vosa i Jiova vei Mosese; a
 ra sa vakamatei ira kecega na tagane.

⁸Ia ko iratou talega na tui ni Mitiani, eratou sa moku vata kei ira sa moku; io
 ko Ivi, kei Rekemi, kei Suri, kei Uri, kei Repa, e le lima na tui ni Mitiani: ko
 Pelami talega na luve i Piori, era sa vakamatea e nai seleiwau.

⁹Ia era sa vakabobulataki ira na yalewa ni Mitiani ko ira na Isireli kei na
 nodra lalai, ka ra sa tokitaka na nodra pulumokau kecega, kei na nodra
 manumanu kecega, kei na nodra i yau kecega.

¹⁰A ra sa vakama na nodra veikoro kecega era tiko kina, kei na nodra vale
 kecega ni valu.

¹¹A ra sa taura nai yau kecega, kei na ka kecega era tokitaka, na tamata kei
 na manumanu.

¹²A ra sa kauti ira na bobula, kei na ka era sa tokitaka, kei nai yau, kivei Mosese, kei Eliesa na bete, ki vei ira nai soqosoqo ni Isireli, ki nai tikotiko e na vanua cecelevu mai Moapi, sa voleka ki na Joritani, *ka donui* Jeriko.

¹³A ra sa lako yani ki nai bili ni tikotiko, me tavaki ira, ko Mosese, kei Eliesa na bete, kei na turaga kecega ni soqosoqo.

¹⁴A sa cudru ko Mosese vei ira na turaga ni valu, era turaga ni yaudolu, ka turaga ni yadrau, era sa lako mai nai valu:

¹⁵A sa kaya vei ira ko Mosese, Dou sa vakabulai ira kecega li na yalewa?

¹⁶Raica, ko ira oqo, e na vosa i Pelami, era sa vakavuna na nodra i valavala ca vei Jiova ko ira na Isireli e na vuku i Piori, ka sa dua kina na mate levu vei ira nai soqosoqo i Jiova:

¹⁷Ia oqo, mo dou vakamatea kecega na gonetagane vei ira na lalai, ka vakamatea na yalewa kecega era veiyacovi kei na tagane:

¹⁸Ia na goneyalewa kecega, era sa sega ni veiyacovi kei na tagane, dou vakabula me nomudou.

¹⁹Ia dou tiko ga e nai bili ni tikotiko, ka bogi vitu: ko ira kecega era sa vakamatea e dua, kei ira kecega sa tara e dua sa moku, dou vakasavasavataki kemudou kei na nomudou bobula, e nai katolu ni siga, kei nai kavitu ni siga:

²⁰Ka vakasavasavataka nai sulu kecega, kei na ka kecega sa caka e na kuli ni manumanu, kei na ka kecega sa caka e na vutika ni me, kei na ka kecega sa caka e na kau.

²¹A sa kaya ko Eliesa na bete vei ira na tamata i valu era lako ki nai valu, Oqo na ka sa lesi e na vunau sa vakarota ko Jiova vei Mosese:

²²A koula ga, kei na siliva, na parasa, na aironi, na tine, kei na uma,

²³a ka kecega sa sega ni yavu e na bukawaqa, dou biuta ga ki loma ni bukawaqa, ena qai savasava: ia me vakasavasavataki ga ena wai sa savai koya sa tawase: ia na ka kecega sa yavu rawa e na bukawaqa dou biuta ki loma ni wai.

²⁴Ia mo dou savata na nomudou i sulu e nai kavitu ni siga, dou na qai savasava, ia dou na qai lako mai ki nai tikotiko.

²⁵A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

²⁶Mo okata na veika e nai toki sa tokitaki, na tamata kei na manumanu, koi kemudou, kei Eliesa na bete, kei ira sa turaga qase vei ira nai soqosoqo:

²⁷ia mo wasea rua nai toki; me dua na nodra wase era a bolea nai valu, ka lako ki nai valu, ka dua na nodra wase nai soqosoqo kecega:

²⁸ka lesia nai vakacavacava me nei Jiova, me nodra i tavi na tamata i valu ka lako ki nai valu: me dua mai vei ira na le lima na drau, na tamata, kei na pulumokau, kei na asa, kei na sipi:

²⁹mo dou taura mai na kena wase sa nodra, ka solia vei Eliesa na bete, mei madrali e lavelaveti vei Jiova.

³⁰Ia mai na wase sa nodra na Isireli, mo kauta e dua mai vei ira na le limasagavulu, mai vei ira na tamata, mai na pulumokau, mai na asa, kei na qele ni sipi, mai na mataqali manumanu kecega, ka solia vei ira na Livai, era sa qarava na cakacaka ni vale i Jiova.

³¹A rau sa kitaka ko Mosese kei Eliesa na bete, me vaka ka vakaroti Mosese ko Jiova.

³²Ia nai toki ni valu sa vo mai nai toki era a rawata ko ira na tamata i valu, sa onosagavulu ka vitu na oba ka lima na udolu na sipi,

³³ka vitu na oba ka rua na udolu na pulumokau,

³⁴ka ono na oba ka dua na udolu na asa,

³⁵ka sa le tolu na oba ka rua na udolu era yalewa kecega sa sega ni veiyacovi kei na tagane.

³⁶Ia na kena wase, sa nodra i votavota era lako ki nai valu, sa kenai wiliwili e tolusagavulu ka tolu na oba ka vitu na udolu ka lima na drau na sipi:

³⁷ia nai vakacavacava ni sipi vei Jiova sa ono na drau ka vitusagavulu ka lima.

³⁸Ia na pulumokau sa tolu na oba ka ono na udolu; a sa vitusagavulu ka rua kina nai vakacavacava vei Jiova.

³⁹Ia na asa sa tolu na oba ka lima na drau; a sa onosagavulu ka dua kina nai vakacavacava vei Jiova.

⁴⁰Ia na tamata era le dua na oba ka ono na udolu; a sa le tolusagavulu ka rua kina na tamata nai vakacavacava vei Jiova.

⁴¹Ia nai vakacavacava, ko ya nai soro e lavelaveti vei Jiova, sa solia ko Mosese vei Eliesa na bete, me vaka ka vakaroti Mosese ko Jiova.

⁴²Ia mai na kena wase sa nodra na Isireli, ka wasea ko Mosese maivei ira na tamata ka ia nai valu,

(⁴³ia na kena wase sa nodra nai soqosoqo sa tolusagavulu ka tolu na oba ka vitu na udolu ka lima na drau na sipi,

⁴⁴ka tolusagavulu ka ono na udolu na pulumokau,

⁴⁵ka tolu na oba ka lima na drau na asa,

⁴⁶ka le dua na oba ka ono na udolu na tamata;)

⁴⁷io mai na kena wase sa nodra na Isireli, sa taura ko Mosese e dua mai na limasagavulu yadua, na tamata kei na manumanu, ka solia vei ira na Livai, era sa qarava na cakacaka ni vale i Jiova, me vaka ka vakaroti Mosese ko Jiova.

⁴⁸Ia ko ira na turaga era lewa na le udolu ni valu ko ira na turaga ni yayaudolu, kei ira na turaga ni yayadrau, era sa lako mai kivei Mosese:

⁴⁹a ra sa kaya vei Mosese, Koi keitou na nomu tamata, keitou sa wiliki ira oti na tamata i valu keitou sa lesi me lewa, ka sa sega ni yali e dua vei keimami:

⁵⁰ia keitou sa kauta mai nai madrali vei Jiova, e na ka kecega sa rawata na tamata yadua, nai yaya koula, na sinucodo, kei na qato, na mama, na sau ni daliga, kei nai taube, me sorovaki keimami kina e mata i Jiova.

⁵¹A sa taura maivei ira ko Mosese kei Eliesa na bete na koula, o koya kece sa caka mei ukuuku.

⁵²Ia na koula kecega sai madrali, era vakacabora vei Jiova ko ira na turaga ni yayaudolu, kei ira na turaga ni yayadrau, sa dua na oba ka ono na udolu *ka* vitu na drau ka limasagavulu na sikeli.

⁵³(Ko ira na tamata i valu yadua era sa taura nai toki eso me nona).

⁵⁴A rau sa taura ko Mosese kei Eliesa na bete na koula maivei ira na turaga ni yayaudolu kei ira na turaga ni yayadrau, ka kauta ki loma ni vale ni veitavaki. Me kenai vakananumi e na vukudra na Isireli e na mata i Jiova.

Na Tiko Mai Na Lekutu 32

O ira na Rupeni kei na Kata era taroga na vanua era tiko kina me nodra, 1-5. Sa vunauci ira ko Mosese, 6-15. Era kaya me ra vupei ira ga na wekadra e nodra i valu, 16-19. Sa qai solia vei ira na vanua ko ya ko Mosese, 20-38. Era sa ia nai valu, ka rawata kina na vanua, 39-42.

¹Ia ko ira na Rupeni kei na Kata, sa ka levu sara na nodra manumanu e yavai va: a ra sa raica na vanua ko Jaseri, kei na vanua ko Kiliati, ka raica, sa vanua dina ni manumanu e yavai va na vanua ko ya;

²ia era sa lako mai na Kata kei na Rupeni, ka vosa vei Mosese kei Eliesa na bete, kei ira na turaga ni soqosoqo, ka kaya,

³Ko Ataroci, kei Taiponi, kei Jaseri, kei Nimira, kei Esiponi, kei Elale, kei Sipami, kei Nipo, kei Pioni,

⁴na vanua ka vakamalumalumutaka ko Jiova e na mata ni soqosoqo ni Isireli, sa vanua dina ni manumanu e yavai va, ka sa vakamanumanu koi keimami na nomuni tamata:

⁵Era sa kaya talega, Kevaka kemuni sa lomani keimami, me soli mada na vanua oqo vei keimami na nomuni tamata mei votavota; mo ni kakua ni kauti keimami ki na tai kadua ni Joritani.

⁶A sa kaya ko Mosese vei ira na Kata kei na Rupeni, Me ra lako li ki nai valu na wekamuni, ka mo ni tiko ga eke koi kemuni?

⁷Ia ka cava kemuni sa vakayalolailaitaki ira kina na Isireli me ra kakua kina ni lako yani ki na vanua sa solia vei ira ko Jiova?

⁸Eratou a kitaka vakaoqo ko ira na nomuni qase, ni'u a talai iratou mai Ketesa-parinea me raica na vanua.

⁹Ia ni ratou lako cake ki na buca ko Esikoli, ka raica na vanua, eratou sa qai vakayalolailaitaki ira na Isireli, me ra kakua ni lako ki na vanua sa solia vei ira ko Jiova.

¹⁰A sa waqa na cudru i Jiova e na gauna ko ya, a sa bubului ko koya, ka kaya,

¹¹O ira na tamata sa lako cake mai Ijipita, sa ruasagavulu na nodra yabaki ka toro cake era na sega sara ni raica na vanua ka'u a bubului kina vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope; ni ra sa sega ni muri au tikoga:

¹²ia koi rau ga ko Kelepi na luve i Jifune na Kenisaiti, kei Josua na luve i Nuni; ni rau sa muri Jiova tikoga.

¹³A sa waqa mai na cudru i Jiova vei ira na Isireli, a sa lewa vei ira me ra veilakoyaki voli e na vanua liwa ka yabaki vasagavulu, ka me oti mada kece nai tabatamata ko ya ka caka ca e na mata i Jiova.

¹⁴Ka raica, kemuni sa tubu cake me kedrai sosomi na nomuni qase, na kawa ni tamata ca, me vakalevutaka tiko na cudru katakata i Jiova kivei ira na Isireli.

¹⁵Kevaka kemuni sa vuki tani mo ni kakua ni muri koya, ena laivi ira tale ko koya e na vanua liwa; ia kemuni na vakawabokotaki ira kece talega na tamata oqo.

¹⁶A ra sa toro mai vua, ka kaya, Keimami na tara eke eso na bai ni sipi ni neimami manumanu e yavai va, ka so na nodra koro na neimami lalai:

¹⁷ia koi keimami, keimami na vakaiyaragi tu, ka liutaki ira na Isireli, ka me keimami kauti ira mada ki na nodra yasana: a ra na tiko ga na neimami lalai e na veikoro sa vakabai, e na vuku ni lewe ni vanua oqo.

¹⁸Keimami na sega ni lesu ki na neimami veivale, ka me ra taukena mada na Isireli na tamata yadua na nonai votavota.

¹⁹Ni keimami na sega ni taukei vata kei ira, mai tai kadua ni Joritani, se ki liu, ni sa lutu vei keimami na neimami votavota e na tai oqo ni Joritani vaka ki na vanua ki na tu-i-cake.

²⁰A sa kaya vei ira ko Mosese, Kevaka kemuni na kitaka na ka oqo, kevaka kemuni na lako vakaiyaragi e na mata i Jiova ki nai valu,

²¹ka lako kecega ki tai kadua ni Joritani e na mata i Jiova, ka sa vakaiyaragi tu, ka me vakasava tani mada ko koya na nona meca e matana,

²²a sa vakamalumalumutaki na vanua e na mata i Jiova: kemuni na qai lesu, ia kemuni na sega ni cala vei Jiova, kei ira na Isireli; ia ena nomuni votavota na vanua oqo e na mata i Jiova.

²³Ia kevaka kemuni na sega ni kitaka vakakina, raica, kemuni sa na cala vei Jiova: ia mo ni kila ena talevi kemuni tale na nomuni cala.

²⁴Ni tara eso na nodra koro na nomuni lalai, ka so na bai ni nomuni sipi; ka cakava na ka kemuni sa vosa ot i kina.

²⁵A ra sa vosa vei Mosese na Kata kei na Rupeni, ka kaya, Koi keimami na nomuni tamata keimami na cakava ga na ka ko ni sa vakarota na turaga.

²⁶Ko ira na neimami lalai, kei na wati i keimami, na neimami qele ni sipi, kei na neimami manumanu e yavai va kecega, era na tiko mai na veikoro mai Kiliati:

²⁷ia koi keimami na nomuni tamata keimami na lako ki tai kadua e na mata i Jiova, ka na vakaiyaragi na tamata yadua ki nai valu, me vaka ko ni sa kaya na turaga.

²⁸Ia sa vakarota e na vukudra ko Mosese vei Eliesa na bete, kei Josua na luve i Nuni, kei ira sa turaga qase vei ira na nodra veimataqali na Isireli:

²⁹a sa kaya vei ira ko Mosese, Kevaka era na lako vata kei kemuni ki tai kadua ni Joritani ko ira na Kata kei na Rupeni, ka ra vakaiyaragi ki nai valu na tamata kecega, e na mata i Jiova, ka sa vakamalumalumutaki vei kemuni na vanua; kemuni na qai solia vei ira na vanua ko Kiliati me nodra i votavota:

³⁰ia kevaka era na sega ni lako vata kei kemuni ki tai kadua, ka vakaiyaragi, me ra qai votai kei kemuni mai na vanua ko Kenani.

³¹A ra sa vosa na Kata kei na Rupeni, ka kaya, Me vaka na ka sa kaya ko Jiova vei keimami na nomuni tamata, keimami na kitaka vakakina:

³²keimami na lako ki tai kadua, ki na vanua ko Kenani, ka vakaiyaragi, e na mata i Jiova, me keimami taukena kina na neimami votavota e na tai oqo ni Joritani.

³³A sa solia ko Mosese vei ira, io vei ira na Kata, kei ira na Rupeni, kei ira e dua na kena wase ni mataqali i Manasa na luve i Josefa, na matanitu i Sioni na tui ni Amoraiti, kei na matanitu i Oki na tui Pasani, na vanua, kei na kena veikoro e na kenai yalayala, io na veikoro ni vanua taucoko.

³⁴Ia na Kata era tarai Taiponi, kei Ataroci, kei Aroeri,

³⁵kei Atiroci, ko Sofani, kei Jaseri, kei Jokipa,

³⁶kei Peci-nimira, kei Peci-arani, na veikoro sa vakabai: ka so talega na bai ni sipi.

³⁷Ia na Rupeni era tarai Esiponi, kei Elale, kei Kiri-aceimi,

³⁸kei Nipo, kei Peali-mioni (sa dua tani mai na yacadra), kei Sipima: ka ra vakayacana vou na veikoro era tara.

³⁹A ra sa lako ki Kiliati ko ira na luve i Mekiri na luve i Manasa, ka kaba, ka vakasavi ira tani na Amoraiti era tiko kina.

⁴⁰A sa soli Kiliati ko Mosese kivei Mekiri na luve i Manasa; a sa tiko kina ko koya.

⁴¹A sa lako ko Jairi na luve i Manasa, ka kaba na kena veikoro lalai ka vakatoka, Na veikoro i Jairi.

⁴²A sa lako ko Nopa ka kabai Kinaci, kei na kena veikoro lalai, ka vakayacana ga vua, ko Nopa.

Na Tiko Mai Na Lekutu 33

**A nodra i lakolako na Isireli mai na lekutu, 1-49. Sa kaya na Kalou me ra vakasavi
ira na kai Kenani, 50-56.**

¹Sa vakaoqo na nodra i lakolako na Isireli, ka ni ra sa lako mai na vanua ko Ijipita e na nodra veivavakoso, ni sa lewai ira ko Mosese kei Eroni.

²A sa vola na nodra i tokitoki ko Mosese e na nodra i lakolako, me vaka ka vakarota ko Jiova: a sa vakaoqo na nodra i lakolako e na nodra i tokitoki.

³A ra a lako tani mai Ramisese e nai matai ni vula, e nai katinikalima ni siga e nai matai ni vula; e na mataka cake ni sa oti na lako sivia, era lako tani mai na Isireli e na liga kaukauwa, e matadra kecega na kai Ijipita:

⁴ni ra sa buluta tiko na nodra ulumatua kecega ko ira na kai Ijipita ko ira ka yaviti ira ko Jiova: a sa cudruva talega na nodra kalou ko Jiova.

⁵A ra sa toki mai Ramisese na Isireli, ka la'ki tiko ki Sukoci.

⁶A ra sa toki mai Sukoci, ka la'ki tiko ki Ecami, ko ya sa voleka ki na vanua liwa.

⁷A ra sa toki mai Ecami, ka lesu tale ki Pi-eiroci, ko ya sa donui Peali-sifoni, ka ra la'ki tiko e na yasana sa donui Mikitoli.

⁸A ra sa toki mai na yasana sa donui Eiroci, ka lako e loma ni wasawasa ki na vanua liwa, ka lako tiko bogi tolu ki loma ni vanua liwa mai Ecami, ka la'ki tiko ki Mara.

⁹A ra sa toki mai Mara, ka lako ki Elimi: a sa tiko mai Elimi e tinikarua na mata ni wai, ka vitusagavulu na balabala; a ra sa tiko maikina.

¹⁰A ra sa toki mai Elimi, ka la'ki tiko ki na Wasa Damudamu.

¹¹A ra sa toki mai na wasa Damudamu, ka la'ki tiko e na vanua liwa ko Sini.

¹²A ra sa toki mai na vanua liwa ko Sini, ka la'ki tiko ki Tofika.

¹³A ra sa toki mai Tofika, ka la'ki tiko ki Alusi.

¹⁴A ra sa toki mai Alusi, ka la'ki tiko ki Rifitimi; ia sa sega kina na wai me ra gunuva na tamata.

¹⁵A ra sa toki mai Rifitimi, ka la'ki tiko e na lekutu loaloa mai Saineai.

- ¹⁶A ra sa toki mai na lekutu loaloa mai Saineai, ka la'ki tiko ki Kipiroci-ateva.
- ¹⁷A ra sa toki mai Kipiroci-ateva, ka la'ki tiko ki Eseroci.
- ¹⁸A ra sa toki mai Eseroci, ka la'ki tiko ki Ricima.
- ¹⁹A ra sa toki mai Ricima, ka la'ki tiko ki Rimoni-peresi.
- ²⁰A ra sa toki mai Rimoni-peresi, ka la'ki tiko ki Lipina.
- ²¹A ra sa toki mai Lipina, ka la'ki tiko ki Risa.
- ²²A ra sa toki mai Risa, ka la'ki tiko ki Kielaca.
- ²³A ra sa toki mai Kielaca, ka la'ki tiko ki na ulu-ni-vanua ko Seperi.
- ²⁴A ra sa toki mai na ulu-ni-vanua ko Seperi, ka la'ki tiko ki Arata.
- ²⁵A ra sa toki mai Arata, ka la'ki tiko ki Makeloci.
- ²⁶A ra sa toki mai Makeloci, ka la'ki tiko ki Teaci.
- ²⁷A ra sa toki mai Teaci, ka la'ki tiko ki Tara.
- ²⁸A ra sa toki mai Tara, ka la'ki tiko ki Micika.
- ²⁹A ra sa toki mai Micika, ka la'ki tiko ki Asimona.
- ³⁰A ra sa toki mai Asimona, ka la'ki tiko ki Moseroci.
- ³¹A ra sa toki mai Moseroci, ka la'ki tiko ki Pinei-yeekani.
- ³²A ra sa toki mai Pinei-yeekani, ka la'ki tiko ki Ori-akitikati.
- ³³A ra sa toki mai Ori-akitikati, ka la'ki tiko ki Jotipaci.
- ³⁴A ra sa toki mai Jotipaci, ka la'ki tiko ki Apirona.
- ³⁵A ra sa toki mai Apirona, ka la'ki tiko ki Esi-oni-keperi.
- ³⁶A ra sa toki mai Esi-oni-keperi, ka la'ki tiko e na vanua liwa ko Sini, ko ya ko Ketesa.
- ³⁷A ra sa toki mai Ketesa, ka la'ki tiko mai na ulu-ni-vanua ko Ori, mai nai yalayala ni vanua ko Itomi.

³⁸Ia sa cabeta ko Eroni na bete na ulu-ni-vanua ko Ori ni sa vakarota ko Jiova, ka mate kina, e nai kavasagavulu ni yabaki ni nodra lako mai na vanua ko Ijipita na Isireli, e nai kalima ni vula e nai matai ni *siga* ni vula.

³⁹A sa yabaki dua na drau ka ruasagavulu ka tolu ko Eroni, ni sa mate mai na ulu-ni-vanua ko Ori.

⁴⁰Ia ko tui Arati na kai Kenani, ko koya ka tiko ki na ceva mai na vanua ko Kenani, sa rogoca ni ra sa lako mai na Isireli.

⁴¹A ra sa toki mai na ulu-ni-vanua ko Ori, ka la'ki tiko ki Salimona.

⁴²A ra sa toki mai Salimona, ka la'ki tiko ki Pinoni.

⁴³A ra sa toki mai Pinoni, ka la'ki tiko ki Opoci.

⁴⁴A ra sa toki mai Opoci, ka la'ki tiko ki Iye Aparimi, mai nai yalayala i Moapi.

⁴⁵A ra sa toki mai Iyimi, ka la'ki tiko ki Taiponi-kata.

⁴⁶A ra sa toki mai Taiponi-kata, ka la'ki tiko ki Alimoni-tipilaceimi.

⁴⁷A ra sa toki mai Alimoni-tipilaceimi, ka la'ki tiko mai na ulu-ni-vanua ko Aparimi, sa donui Nipo.

⁴⁸A ra sa toki mai na ulu-ni-vanua ko Aparimi, ka la'ki tiko mai na vanua cecelevu ni Moapi, sa voleka ki na Joritani, *ka donui* Jeriko.

⁴⁹A ra sa la'ki tiko voleka ki na Joritani, mai Peci-yisimoci ka yaco ki Epelisitimi, mai na vanua cecelevu ni Moapi.

⁵⁰A sa vosa vei Moses ko Jiova mai na vanua cecelevu ni Moapi, sa voleka ki na Joritani, *ka donui* Jeriko, ka kaya,

⁵¹Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya vei ira, Ni dou sa qalo-kosova na Joritani mo dou butuka na vanua ko Kenani;

⁵²dou na qai vakasavi ira tani kecega e matamudou na lewe ni vanua ko ya, ka vakaotia na nodra matakau ceuti kecega, ka vakaotia na nodra veimatakau vakawaicalataki, ka vakarusa na nodra veitikina cecere:

⁵³ia dou na taukena na vanua ko ya, ka tiko kina: ni'u sa solia vei kemudou na vanua mo dou taukena.

⁵⁴Ia dou na vota na vanua e na vakawiri madigi, ki na nomudou veimataqali: vei ira era lewe vuqa dou vakalevutaka nai votavota, ia vei ira era lewe lailai dou vakalailaitaka sobu nai votavota: sa na taukena na tamata yadua na tikina sa qarava e na vakawiri madigi; dou na taukena me vaka na nodra veimataqali na nomudou qase.

⁵⁵Ia kevaka dou sa bese ni vakasavi ira tani e matamudou na lewe ni vanua; ko ira dou sa laivi ira me ra tiko, era na qai vaka na voto ni kau e na matamudou, kei na kau votovotoa e na sarisarimudou, ka ra na vakararawataki kemudou e na vanua dou sa tiko kina.

⁵⁶Ia kau na kitaka vei kemudou me vaka ka'u a nakita me'u kitaka vei ira.

Na Tiko Mai Na Lekutu 34

Sa tukuni na kenai yalayala ni vanua, 1-15. A yacadra na tamata sa lesi me vota na vanua, 16-29.

¹A sa vosa vei Moses ko Jiova, ka kaya,

²Mo vakaroti ira na Isireli, ka kaya vei ira, Ni dou sa yaco ki na vanua ko Kenani: (oqori na vanua sa lutu vei kemudou mo dou taukena, io na vanua ko Kenani me vaka na kenai yalayala:)

³Ena qai vakatekivu mai na vanua liwa ko Sini na nomudou i yalayala vaka ki na ceva, *ka* muria nai yalayala kei Itomi, ia na nomudou i yalayala mai na ceva sa na kenai yalayala sara ni Wasa Tuituina mai na tu-i-cake:

⁴ia ena lesu na nomudou i yalayala mai na ceva ka lako ki nai cabecabe ki Akirapimi, ka lako yani ki Sini: ia ena lako tiko yani ki na ceva ki Ketesa-parinea, ka lako yani ki na koro ko Atari, ka lako yani ki Asimoni:

⁵ia na kenai yalayala ena gole yani mai Asimoni ki na uciwai ni Ijipita, ia na kenai otioti na wasawasa.

⁶Ia nai yalayala mai ra, ena nomudou i yalayala na wasa levu: oqori na nomudou i yalayala ki ra.

⁷Ia oqo sa na nomudou i yalayala ki na tokalau: mai na wasa levu dou na vakatakilakilataka vaka ki na ulu-ni-vanua ko Ori:

⁸ia mai na ulu-ni-vanua ko Ori dou na vakatakilakilataka vaka ki nai curucuru ki Emaci; ia ena lako yani nai yalayala ka yacovi Sitati:

⁹ia me lako yani nai yalayala ki Sifironi, ia ena lako yani ka yala ki na koro ko Enani: Ia oqo sa na nomudou i yalayala ki na tokalau.

¹⁰Ia dou na vakatakilakilataka na nomudou i yalayala mai na tu-i-cake mai na koro ko Enani ki Sifami:

¹¹ia me na lako sobu nai yalayala mai Sifami ki Ripila, mai na yasana ki na tu-i-cake mai Eini; me qai lako sobu nai yalayala, ka yaco ki na baravi ni wasawasa ko Kinereci vaka ki na tu-i-cake:

¹²ia me lako sobu nai yalayala ki na Joritani, ia na kenai otioti na Wasa Tuituina. Sa na nomudou vanua oqo kei na kenai yalayala sa vakavolivolita.

¹³A sa vakaroti ira na Isireli ko Mosese, ka kaya, Oqo na vanua dou na taukena e na vakawiri madigi, ko ya ka vakarota ko Jiova me soli ki na mataqali e ciwa ka dua na wase ni mataqali e dua:

¹⁴ni sa votai oti na nodra mataqali na luve i Rupeni, e na mataqali ni nodra qase, kei na nodra mataqali na luve i Kata, e na mataqali ni nodra qase; ka dua na wase ni mataqali i Manasa, era sa rawata na nodra i votavota:

¹⁵na mataqali e rua ka dua na wase ni mataqali e dua, era sa rawata na nodra i votavota e na tai ni Joritani oqo, *sa donui* Jeriko sa vaka ki na tu-i-cake, vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga.

¹⁶A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹⁷Oqo na yacadra na tamata era na vota na vanua vei kemudou: ko Eliesa na bete, kei Josua na luve i Nuni:

¹⁸Ia dou kauta e dua na turaga mai na mataqali yadua, me vota na vanua:

¹⁹ia oqo na yacadra na tamata: Mai na mataqali i Juta, ko Kelepi na luve i Jifune.

²⁰Ia mai na nodra mataqali na luve i Simioni, ko Simueli na luve i Amiute.

²¹Mai na mataqali i Penijamini, ko Iilitati na luve i Kisiloni.

²²Ia na turaga ni nodra mataqali na luve i Tani, ko Puki, na luve i Jokili.

²³A nodra turaga na luve i Josefa, mai na nodra mataqali na luve i Manasa, ko Anieli na luve i Efoti.

²⁴Ia na turaga ni nodra mataqali na luve i Ifireimi, ko Kemueli na luve i Sifitani.

²⁵Ia na turaga ni nodra mataqali na luve i Sepuloni, ko Elisafani na luve i Parinaki.

²⁶Ia na turaga ni nodra mataqali na luve i Isakari, ko Palitieli na luve i Asana.

²⁷Ia na turaga ni nodra mataqali na luve i Aseri, ko Eiiute na luve i Silomi.

²⁸Ia na turaga ni nodra mataqali na luve i Nafitalai, ko Pitaeli na luve i Amiute.

²⁹O ira oqo ka vakarota ko Jiova me ra vota na vanua ko Kenani vei ira na Isireli.

Na Tiko Mai Na Lekutu 35

A nodra veikoro na Livai, 1-8. Na veikoro ni drodro, kei na kedra vanua, 9-29. Me kakua ni bula na tamata sa laba, 30-34.

¹A sa vosa vei Mosese ko Jiova mai na vanua cecelevu ni Moapi, sa voleka ki na Joritani, *ka donui* Jeriko, ka kaya,

²Mo vakaroti ira na Isireli, me ra solia, mai na nodra i votavota, eso na koro vei ira na Livai me ra tiko kina; ia dou solia talega vei ira na Livai na vanua sa volita na veikoro.

³Ia na veikoro ena nodra me ra tiko kina; ia na vanua veico sa vakavolivolita ena vanua ni nodra pulumokau, kei na nodra i yau, kei na nodra manumanu kecega e yavai va.

⁴Ia na vanua sa vakavolivolita na veikoro, dou sa solia vei ira na Livai, me vakatekivu mai na bai ni koro ka lako yani, me katu rua na drau ka limasagavulu e na veiyasana.

⁵Ia dou na vakarautaka mai nai bili ni koro me katu lima na drau mai na yasana vaka ki na tu-i-cake, ka katu lima na drau na yasana ki na ceva, ka katu lima na drau mai na yasana ki ra, ka katu lima na drau mai na yasana vaka ki na tokalau; ia me tiko eloma na koro. Sa na vakaoqo na nodra vanua sa vakavolivolita na veikoro.

⁶Ia e na veikoro dou na solia vei ira na Livai dou lesia e ono me koro ni drodro, me dro kina ko koya sa vakamatea e dua: ia dou solia talega vei ira e vasagavulu ka rua na koro.

⁷A koro kecega dou na solia vei ira na Livai ena vasagavulu ka walu na koro, kei na vanua veico talega sa vakavolivolita.

⁸Ia na veikoro dou na solia mai na nodra i votavota na Isireli, me vakaoqo maivei ira sa vuqa na nodra, me vuqa; ia maivei ira sa lailai na nodra, me lailai: me solia ko ira yadua eso na nona koro vei ira na Livai, me vaka na nonai votavota sa taukena ko koya.

⁹A sa vosa vei Mosese ko Jiova, ka kaya,

¹⁰Mo kaya vei ira na Isireli, Ni dou sa yaco ki tai kadua ni Joritani, ki na vanua ko Kenani;

¹¹dou qai lesia eso na koro me koro mo dou dro kina; me dro kina ko koya sa vakamatea e dua, ni sa sega ni nakita.

¹²Ia na koro oqo mo dou dro kina mai vua sa nonai tavi me sauma na mate: me kakua kina ni mate ko koya sa vakamatea e dua, ka me tu mada e matadra nai soqosoqo me lewai.

¹³Ia mo dou solia e ono na koro me nomudou koro ni drodro, mai na veikoro dou sa solia.

¹⁴E tolu na koro mo dou solia e na tai ni Joritani oqo, ka tolu na koro mo dou solia mai na vanua ko Kenani, me koro ni drodro.

¹⁵Sa kenai drodro na koro onoono oqo, vei ira na Isireli, vei ira na kai tani, vei koya talega sa tiko vulagi kei ira: me dro kina na tamata kecega sa vakamatea e dua ni sa sega ni nakita.

¹⁶Ia kevaka sa mokuti koya e na dua na ka kaukamea, a sa mate kina, sa laba ko koya: ena vakamatei vakaidina ko koya sa laba.

¹⁷Ia kevaka sa viriki koya e na vatu, e mate rawa kina, a sa mate kina, sa laba ko koya: ena vakamatei vakaidina ko koya sa laba.

¹⁸Se sa mokuti koya e nai wau, e mate rawa kina, a sa mate kina, sa laba ko koya: ena vakamatei vakaidina ko koya sa laba.

¹⁹Me vakamatei koya sa laba ko koya sa nonai tavi me sauma na dra: me vakamatei koya ni sa kunei koya.

²⁰Ia kevaka sa tetebaraki koya ni sa cata, se virika ni sa lawakitaka a sa mate kina;

²¹se sa vaculaki koya e na ligana ni sa yalo ca vua, a sa mate kina: ena vakamatei vakaidina ko koya ka vaculaka; sa laba ko koya: me vakamatei koya sa laba ko koya sa nonai tavi me sauma na dra ni sa kunei koya.

²²Ia kevaka sa tetebaraki koya vakasauri ni sa sega ni yalo ca vua, se sa viriki koya ni sa sega ni lawakitaka,

²³se dua na vatu, e mate rawa kina, ka sa sega ni raica, ka sa biuta me lutuki koya, a sa mate kina, ia ka sa sega ni veimecaki kaya, ka sa sega ni nakita me ca kina ko koya:

²⁴me ra qai lewa nai soqosoqo vei koya sa vakamatea kei koya sa nonai tavi me sauma na dra, me vaka na lewa oqo:

²⁵ia ko ira nai soqosoqo, me ra vakabulai koya sa vakamatea na tamata mai vei koya sa nonai tavi me sauma na dra, ka vakasukai koya ko ira nai soqosoqo ki na koro sa nonai drodro ka dro kina ko koya: ia me tiko kina ko

koya me yaco mada na nona mate na bete levu, o koya sa lumuti e na waiwai tabu.

²⁶Ia kevaka sa lako ko koya sa vakamatea na tamata, ka yawasivita nai bili ni koro sa nonai drodro ka dro kina ko koya,

²⁷a sa kunei koya ko koya sa nonai tavi me sauma na dra ni sa yawasivita nai bili ni koro sa nonai drodro, a sa vakamatei koya sa ia na veivakamatei ko koya sa nonai tavi me sauma na dra: ena sega ni cala kina ko koya:

²⁸ni sa dodonu me tiko ga e na koro sa nonai drodro me yaco mada na nona mate na bete levu: ia ni sa mate na bete levu, me qai lesu ko koya sa ia na veivakamatei ki na vanua sai taukei kina.

²⁹Ia na ka oqo ena kenai lesilesi vei kemudou mo dou lewa vakakina e na nomudou veitabatamata e na nomudou i tikotiko kecega.

³⁰O koya yadua sa vakamatea na tamata, me vakamatei ko koya sa laba ni sa tukuni koya ko iratou sa raica: ia me kakua ga ni mate e dua na tamata, ni sa tukuni koya e le dua ga sa raica.

³¹Ia dou kakua ni vakadonuya e dua nai bulubulu me bula kina ko koya sa laba, ni sa dodonu me mate: ia ena vakamatei vakaidina ga.

³²Ia dou kakua ni vakadonuya e dua nai bulubulu e na vukuna sa dro ki na koro sa nonai drodro, me lako tale ko koya me tiko e na vanua, ka me mate mada ga na bete.

³³Ia mo dou kakua ni vakadukadukalitaka na vanua dou sa tiko kina: ni sa vakadukadukalitaka na vanua na laba: a sa sega ni sorovaki rawa na vanua e na vuku ni dra sa dave kina, sa sorovaki rawa ga e na nona dra ka vakadavea.

³⁴Ia mo dou kakua ni vakadukadukalitaka na vanua dou sa tiko kina, ka'u sa tiko kina koi au: ni'u sa tiko koi au ko Jiova e na kedra maliwa na Isireli.

Na Tiko Mai Na Lekutu 36

A lewa e na vuku ni nodra i votavota na goneyalewa, ni sa sega na ganedra.

¹Ia ko ira era turaga qase e na nodra mataqali na luve i Kiliati na luve i Mekiri, na luve i Manasa, e na nodra veimataqali na luve i Josefa, era toro mai, ka vosa e na mata i Mosese, kei na matadra na turaga, na turaga qase vei ira na Isireli:

²ka kaya, Sa vakarota ko Jiova vei iko na turaga mo solia na vanua, e na vakawiri madigi, me ra taukena na Isireli: a sa vakarota ko Jiova vei iko na turaga mo solia nai votavota i Silofati na weka i keimami kivei iratou na luvena yalewa.

³Ia kevaka eratou na vakawati kei na tagane e na mataqali tani vei ira na Isireli, ena qai kau na nodratou i votavota mai nai votavota ni neimami qase, ka kau ki nai votavota ni mataqali eratou vakawati kina: ia ena kau tani kina mai nai votavota keimami sa taukena.

⁴Ia ni na yaco na nodra jupeli na Isireli, ena qai kau na nodratou i votavota ki nai votavota ni mataqali eratou vakawati kina: ia ena kau tani na nodratou i votavota mai nai votavota ni mataqali ni neimami qase.

⁵A sa vakaroti ira na Isireli ko Mosese me vaka na vosa i Jiova, ka kaya, Sa dodonu na vosa ni nodra mataqali na luve i Josefa.

⁶Oqo na ka sa vakarota ko Jiova e na vukudratou na goneyalewa na luve i Silofati, ka vaka, Me ratou vakawati kaya ga na tamata eratou vinakata: ia ki na dua na vuvale ni mataqali ga ni nodratou qase me ratou na vakawati kina:

⁷me sega kina ni veikauyaki na nodra i votavota na Isireli mai na mataqali e dua ki na mataqali tani: ia me ra taura vakadua ko ira na Isireli yadua nai votavota ni mataqali ni nona qase.

⁸Ia na yalewa yadua, sai taukei ni dua nai votavota e na dua na nodra mataqali na Isireli, me vakawati kei na dua na vuvale e na mataqali ni nona qase, me taukena tiko na tamata yadua vei ira na Isireli nai votavota ni nona qase.

⁹Ia me kakua ni veikauyaki nai votavota mai na dua na mataqali ki na dua na mataqali tani; ia me ra taura vakadua ko ira na veimataqali kecega ni Isireli na nodra i votavota yadua.

¹⁰Eratou sa kitaka na goneyalewa na luve i Silofati me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova:

¹¹ni ratou sa vakawati kei na luve ni tamadra lalai, ko Mala, ko Tirisa, kei Okila, kei Milika, kei Noa, na luve i Silofati eratou yalewa:

¹²eratou sa vakawati e na nodra veimataqali na luve i Manasa na luve i Josefa, a sa toka ga na nodratou i votavota e na yavusa ni mataqali ni nodratou qase.

¹³Oqo nai vakaro kei na lewa, sa vakarota ko Jiova vei ira na Isireli e na gusu i Mosese, mai na vanua cecelevu ni Moapi, sa voleka ki na Joritani, *ka donui* Jeriko.

Nai Vakarua

Nai Vakarua 1

Sa tukuna ko Mosese na cakacaka ni Kalou vei ira na Isireli, ni ra sa lako voli e na lekutu.

¹Oqo na vosa sa tukuna ko Mosese vei ira kecega na Isireli e na tai ni Joritani oqo, mai na vanua liwa, e na vanua cecelevu sa donui Sufi, e na tadrua kei Perana, kei Tofeli, kei Lepani, kei Eseroci, kei Ti-saapi.

²(Sa bogi tinikadua nai lakolako mai Orepi e na sala ni ulu-ni-vanua ko Sia me yaco ki Katesaparinea.)

³Ia e nai kavasagavulu ni yabaki, e nai katinikadua ni vula, e nai matai ni siga ni vula, sa qai vosa ko Mosese vei ira na Isireli, me vaka na ka kecega sa vakarota vua ko Jiova me tukuna vei ira;

⁴ni sa yaviti Sioni ko koya, na nodra tui na Amoraiti, ko koya ka tiko mai Esiponi, kei Oki na tui Pasani, ko koya ka tiko mai Aseteroci mai Etirei.

⁵E na bati ni Joritani oqo e na vanua ko Moapi, sa vakatekivu ko Mosese me tukuna na vunau oqo, ka kaya:

⁶Sa vosa vei keda ko Jiova na noda Kalou mai Orepi, ka kaya, Sa dede na nomuni tiko e na ulu-ni-vanua oqo:

⁷mo ni gole tani ka lako, ka yacova na nodra ulu-ni-vanua na Amoraiti, kei na yasana kecega sa voleka kina, e na vanua cecelevu, e na ulu-ni-vanua, kei na buca, kei na yasana ki na ceva, kei na baravi, na nodra vanua na kai Kenani, kei Lepanoni, me yacova na uciwai levu io na uciwai ko Uferetisi.

⁸Raica, ka'u sa solia na vanua e na matamuni: ni lako kina mo ni taukena na vanua ka bubului kina ko Jiova vei iratou na nomuni qase, kivei Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, me solia vei iratou kei na nodratou kawa.

⁹Ia ka'u a vosa vei kemuni e na gauna ko ya, ka kaya, Au sa sega ni vosoti kemuni rawa vakai au ga:

¹⁰sa vakalewevuqataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka raica, kemuni sa lewe vuqa edaidai me vaka na veikalokalo mai lomalagi.

¹¹(Me vakaikuritaki kemuni mada vakaudolu ko Jiova, na Kalou ni nomuni qase, ka vakalougatataki kemuni, me vaka sa vosataka vei kemuni!)

¹²Au na rawata vakaevei me'u vosota duadua na nomuni veibeitaki, kei na kemuni bibi, kei na nomuni veileti?

¹³Mo ni vakasaqara eso na tamata vuku, ka yalomatua, ka kilai, mai na nomuni veimataqali, me'u lesi ira me ra turaga vei kemuni.

¹⁴Ia kemuni a vosa vei au, ka kaya, Sa vinaka mo kitaka na ka ko sa kaya.

¹⁵Ia ka'u a kauti ira na tamata sa turaga e na nomuni veimataqali, na tamata sa vuku, ka kilai, ka lesi ira me ra liu vei kemuni, me ra turaga ni yayaudolu, ka turaga ni yayadrau, ka turaga ni yayalimasagavulu, ka turaga ni yayatini, kei na turaga lalai eso e na nomuni veimataqali.

¹⁶Ia ka'u a vakaroti ira na nomuni mataveilewai e na siga ko ya, ka kaya, Ni rogoce *na ka e veiletitaki* vei ira na wekamuni, ka lewa vakadodonu e na vuku ni tamata kei na kai nona, kei na vulagi sa tiko vata kaya:

¹⁷ni kakua ni kila na tamata ni kemuni sa ia na lewa: ni rogoce koya na tamata wale me vakataki koya sa tamata yaco; ni kakua ni rerevaka na mata ni tamata; ni kemuni sa lewa e na vuku ni Kalou: ia na ka sa dredre vei kemuni, mo ni kauta mai vei au, ia ka'u na rogoce.

¹⁸Ia ka'u a vakarota vei kemuni e na gauna ko ya na ka kecega mo ni cakava.

¹⁹Ia eda a tiko mai Orepiti, ka lako e loma ni vanua liwa ka rerevaki ko ya, kemuni a raica e na sala ni nodra ulu-ni-vanua na Amoraiti, me vaka ka vakarota vei keda ko Jiova na noda Kalou; ia eda a yaco ki Ketesa-parinea.

²⁰Ia ka'u a qai kaya vei kemuni, O ni sa yaco ki na nodra ulu-ni-vanua na Amoraiti, o koya sa solia vei keda ko Jiova na noda Kalou:

²¹raica, sa solia e matamuni na vanua ko Jiova na nomuni Kalou: mo ni lako cake mo ni taukena, me vaka na vosa i Jiova na Kalou ni nomuni qase vei kemuni; mo ni kakua ni rere, se yalolailai.

²²Kemuni a qai toro mai vei au koi kemuni kecega, ka kaya, Me da tala na tamata eso me liu vei keda, me ra la'ki raica vinaka na vanua e na vukuda, ka mai tukuna vei keda na sala me da muria, kei na veikoro eda na lako kina.

²³Ka sa vinaka vei au na vosa ko ya: ka'u a qai kauta e lewe tinikarua vei kemuni, e dua mai na mataqali yadua:

²⁴a ra a gole yani, ka cabeta na ulu-ni-vanua, ka yaco ki na buca ko Esikoli, ka yamata.

²⁵A ra sa taura e ligadra eso na vuata ni vanua, ka kauta sobu mai vei keda, ka mai tukutuku vei keda, ka kaya, Sa vinaka na vanua sa solia vei keda ko Jiova na noda Kalou.

²⁶Ia kemuni a bese ni lako cake, ka sa talaidredre ga ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou:

²⁷ia kemuni a vosa kudrukudru ga e na nomuni veivale laca, ka kaya, Sa cati keda ko Jiova, sa kauti keda kina mai na vanua ko Ijipita, me soli keda ki na ligadra na Amoraiti, me ra vakawabokotaki keda:

²⁸eda na lako cake kivei? era sa vakawaicalataka na yaloda na wekada, ni ra kaya, Era sa tamata lelevu ka babalavu, ka lailai koi keda; sa lelevu na veikoro, a sa yala ki lomalagi na kedra bai: ia keitou a kunei ira talega kina na luve i Anaki.

²⁹Au a qai kaya vei kemuni, Mo ni kakua ni domobula, se rerevaki ira:

³⁰o Jiova na nomuni Kalou o koya sa liutaki kemuni, ena vala ko koya e na vukumuni, me vaka na ka kecega sa kitaka e na vukumuni, e matamuni mai Ijipita;

³¹kei na vanua liwa, ko ni a raica kina ni sa keveti kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, me vaka sa keveta na luvena na tamata, e na sala kece ko ni a lako kina, ko ni a yaco mada kina ki na yasana oqo.

³²Ia e na ka oqo, ko ni a sega kina ni vakadinati Jiova na nomuni Kalou,

³³ko koya ka liutaki kemuni e na sala, me qara na nomuni yasana mo ni tiko kina; e na bukawaqa e na bogi, kei na o e na siga, me vakaraitaka vei kemuni na sala mo ni lako kina.

³⁴A sa rogoca na nomuni vosa ko Jiova, a sa cudru mai, a sa bubului, ka kaya,

³⁵Sa sega dina e dua vei ira na tamata oqo, e nai tabatamata ca oqo, ena raica na vanua vinaka ko ya, ka'u a bubului kina me'u solia vei ira na nomuni qase,

³⁶ko Kelepi duaduaga na luve i Jifune; ena raica ko koya, ia ka'u na solia vua na vanua sa butuka ko koya, vei ira talega na luvema, ni sa muri Jiova tikoga ko koya.

³⁷Sa cudru talega vei au ko Jiova e na vukumuni, a sa kaya, Ko iko talega, ko na sega ni yaco kina:

³⁸ena lako kina ko Josua, na luve i Nuni, ko koya sa dautu e matamu; mo vakaukauwataki koya: ni na kauti ira kina na Isireli ko koya, me ra taukena.

³⁹Kei ira talega na nomuni lalai, ko ira kemuni a kaya era na bobula, kei ira na luvemuni, era sa sega ni kila e na siga oqo na ka vinaka se na ka ca, era na lako kina, ia ka'u na solia vei ira me ra taukena:

⁴⁰ia koi kemuni, mo ni gole tani, ka lako ki na vanua liwa e na sala vaka ki na Wasa Damudamu.

⁴¹Kemuni a qai vosa, ka kaya vei au, Keimami sai valavala ca vei Jiova, keimami na lako cake ka vala, me vaka na ka kecega sa vakarota vei keimami ko Jiova na noda Kalou. Ia kemuni a vauca na tamata yadua na nonai yaragi ni valu, ka sa vakarau me cabeta na ulu-ni-vanua.

⁴²A sa kaya vei au ko Jiova, Mo kaya vei ira, Ni kakua ni lako cake, se vala; ni'u sa sega ni tiko e na kemuni maliwa; de kemuni sa moku e matadra na nomuni meca.

⁴³Ka'u a qai vosa vei kemuni; ia kemuni a bese ga ni vakarogoca, ka sa talaidredre ga ki nai vakaro i Jiova, ka cabe vakaqaqasodrosodro ki na ulu-ni-vanua.

⁴⁴A ra sa mai la'ki tavaki kemuni na Amoraiti era tiko e na ulu-ni-vanua ko ya, ka vakasavi kemuni, me vaka sa kitaka na lagotavuivui daukata, ka mokuti kemuni mai Sia, ka yacovi Orima.

⁴⁵Kemuni a qai lesu mai ka tagi e na mata i Jiova; ia ka sa sega ni rogoca na domomuni ko Jiova, se vakatu daliga vei kemuni.

⁴⁶Kemuni a qai tiko mai Ketesa ka bogi vuqa, me vaka na veibogi kemuni a tiko mai kina.

Nai Vakarua 2

Sa ia tiko na nonai tukutuku ko Mosese: sa tukuna ni ka tabu na nodra veivala kei ira na kai Itomi, 1-7, kei ira na lufe i Moapi, 8-15, kei na lufe i Amoni, 16-23. A sa moku ga ko Sioni, 26-37.

¹Eda a qai gole tani, ka lako yani ki na vanua liwa e na sala vaka ki na Wasa Damudamu, me vaka na vosa i Jiova vei au: ia eda sa tiko vakavolivolita na ulu-ni-vanua ko Sia ka bogi vuqa.

²A sa vosa vei au ko Jiova, ka kaya,

³Sa dede ga na nomudou vakavolivolita na ulu-ni-vanua oqo: dou gole tani vaka ki na tokalau.

⁴Ia mo vakaroti ira na tamata, ka kaya, Kemuni na lako e loma ni nodra yasana na wekamuni na lufe i Iso, era tiko mai Sia; ia era na rerevaki kemuni: mo ni vakaraici kemuni vinaka kina:

⁵mo ni kakua ni sagai ira; ni'u na sega ni solia vei kemuni e dua na tiki ni nodra vanua, sa sega na tikina me va kina na yavamuni; ni'u sa solia na ulu-ni-vanua ko Sia vei Iso me taukena:

⁶kemuni na volia na kakana vei ira e nai lavo, mo ni kania; kemuni na volia talega na wai vei ira e nai lavo, mo ni gunuva.

⁷Ni sa vakalougatataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou e na cakacaka kecega ni ligamuni: sa kila ko koya na nomuni lakolako e na vanua liwa levu oqo: e vasagavulu na yabaki oqo sa tikoga kei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou; sa sega na ka ko ni sa dravudravua kina.

⁸Ia eda a lako tani vei ira na wekada na luve i Iso, era tiko mai Sia,*ka lako* e na sala mai na vanua cecelevu mai Elaci, kei Esi-oni-keperi; eda qai gole tani ka lako yani e na sala ki na vanua liwa ni Moapi.

⁹A sa kaya vei au ko Jiova, Mo kakua ni vakararawataki ira na Moapi, ia mo kakua talega ni vala kei ira: ni'u na sega ni solia vei iko e dua na tiki ni nodra vanua mo taukena; ni'u sa soli Ari vei ira na luve i Loti me ra taukena.

(¹⁰Era sa tiko kina eliu na luve i Emimi, a mataqali yagolevu, ka lewe vuqa, ka babalavu, me vakataki ira na luve i Anaki;

¹¹era rogo ni ra sa tamata yagolevu sara, me vakataki ira na luve i Anaki; ia ko ira na Moapi era sa vakatokai ira, Na Emimi.

¹²Ko ira talega na luve i Ori, era tiko mai Sia eliu; a ra vakasavi ira ko ira na luve i Iso, ka sa vakarusai ira e matadra, ka qai tiko me kedrai sosomi; me vaka ka kitaka ko ira na Isireli ki na vanua era sa taukena, ka solia vei ira ko Jiova).

¹³Oqo, mo ni cavu tu, ka qalo-kosova na uciwai ko Sereti. Ia eda a qalo-kosova na uciwai ko Sereti.

¹⁴Ia mai na gauna eda a cavu tu kina mai Ketesa-parinea, ka yacova na gauna eda sa qalo-kosova kina na uciwai ko Sereti, sa tolusagavulu ka walu na yabaki; ka me sa oti laivi mada, mai vei ira nai vavakoso, nai tabatamata kecega era tamata i valu, me vaka sa bubului kina vei ira ko Jiova.

¹⁵Ia sa vala kei ira na liga i Jiova me vakaoti ira mai nai vavakoso, ka me ra oti laivi mada.

¹⁶Ia ni ra sa oti laivi kecega na tamata i valu e na mate, maivei ira na tamata,

¹⁷sa qai vosa vei au ko Jiova, ka kaya,

¹⁸Ko na lako edaidai ka mo sivi Ari, ko ya nai yalayala i Moapi:

¹⁹ia ni ko sa donui ira na luve i Amoni, mo kakua ni vakararawataki ira, se sagai ira: ni'u na sega ni solia vei iko e dua na tiki ni nodra vanua na luve i Amoni mo taukena: ni'u sa solia oti vei ira na luve i Loti me ra taukena.

²⁰[Sa rogo talega ni sa vanua ni tamata yagolevu sara: era tiko kina eliu na tamata yagolevu sara; a ra sa vakatokai ira na Samisumi ko ira na lufe i Amoni;

²¹era mataqali yagolevu, ka lewe vuqa, ka babalavu, me vakataki ira na lufe i Anaki; ia sa vakarusai ira ko Jiova e matadra; a ra sa vakasavi ira, ka tiko me kedrai sosomi:

²²me vaka ka kitaka ko koya e na vukudra na lufe i Iso, era tiko mai Sia, ni sa vakarusai ira na lufe i Ori mai na matadra; a ra sa vakasavi ira, ka tiko me kedrai sosomi ka yacova na siga oqo:

²³kei ira na Avi era sa tiko mai na veikoro lalai, ka yaco ki Kesa, ko ira na Kapitorimi, era lako mai Kapitori, era sa vakarusai ira, ka ra sa tiko me kedrai sosomi].

²⁴Mo cavu tu; ka ia na lako, ka qalo-kosova na uciwai ko Arinoni: raica, ka'u sa soli Sioni na tui Esiponi, na Amoraiti, kei na nona vanua ki na ligamu: mo ia mada mo taukena, ka sagai koya e nai valu.

²⁵Au sa vakatekivu edaidai me'u vakatubura vei ira na veimatanitu kecega e ruku i lomalagi, me ra rerevaki iko, ka me ra domobula e na vukumu, ko ira era sa rogoca na kemui rogorogo, a ra na sautaninini, ka kani yatedra e na vukumu.

²⁶Ia ka'u a vakatadu mata mai na vanua liwa ko Kitemoci kivei Sioni na tui Esiponi, ka tukuna vua na vosa ni sautu, ka kaya,

²⁷Me'u lako mada e nomu loma ni vanua: au na lako tu ga e na salatu, au na sega ni gole yani ki na liga i matau se nai mawi:

²⁸mo volitaka ga vei au na kakana e nai lavo, me'u kania; ka volitaka vei au na wai e nai lavo, me'u gunuva; me'u lako tu mada ga e na yavaqu;

²⁹me vaka era kitaka vei au na lufe i Iso era tiko mai Sia, kei ira na Moapi era tiko mai Ari; ka me'u qalo-kosova mada na Joritani ki na vanua sa solia vei keimami ko Jiova na neimami Kalou.

³⁰A sa bese ni laivi keda ko Sioni na tui Esiponi me da lako e nona loma ni *vanua*: ni sa vakayalokaukauwataki koya ko Jiova na nomuni Kalou, ka vaqaqataka na lomana, me soli koya kina ki na ligamuni, me vaka edaidai.

³¹A sa kaya vei au ko Jiova, Raica, ka'u sa ia me'u soli Sioni kei na nona vanua vei iko: mo ia mada mo taukena, me nomu na nona vanua.

³²Sa qai lako mai me vala kei keda ko Sioni, ko koya kei ira na nona tamata kecega, me ia nai valu mai Jeasi.

³³A sa soli koya sara vei keda ko Jiova na noda Kalou; ia eda a mokuti koya, kei iratou na luvena, kei ira kecega na nona tamata.

³⁴Ia eda sa rawa na nona veikoro kecega e na gauna ko ya, ka vakarusai ira kece sara na tagane, kei ira na yalewa, kei na lalai, e na veikoro kecega; eda a sega ni vakavoca e dua:

³⁵ia na manumanu e yavai va eda a tokitaka me noda, kei nai yau ni veikoro eda sa kaba.

³⁶Mai Aroeri, ko ya mai na bati ni uciwai ko Arinoni, kei na koro mai na uciwai, io ka yacovi Kiliati, sa sega na koro sa gumatua vei keda: sa solia kecega vei keda ko Jiova na noda Kalou:

³⁷ia ko ni sa sega ni torova na nodra vanua na luve i Amoni, sedua na yasana mai na uciwai ko Japoki, se na veikoro mai na veiulu-ni-vanua, se dua na tikina ka vakatabuya vei keda ko Jiova na noda Kalou.

Nai Vakarua 3

Ai tukutuku kei Oki na tui Pasani, 1-11. Sa votai na nona vanua, 12-22. Sa masu ko Moses me lako ki Kenani, 23-25, ia sa raica walega, 26-29.

¹Eda a qai gole yani, ka lako cake e na sala ki Pasani: a sa lako mai me vala kei keda ko Oki na tui Pasani, ko koya kei ira kecega na nona tamata, me ia nai valu mai Etirei.

²A sa kaya vei au ko Jiova, Mo kakua ni rerevaki koya: ni'u na soli koya, kei ira kecega na nona tamata, kei na nona vanua, ki na ligamu; ia ko na kitaka

vua me vaka ko a kitaka vei Sioni na nodra tui na Amoraiti, ko koya ka tiko mai Esiponi.

³A sa soli Oki talega, na tui Pasani, ko Jiova na noda Kalou, ki na ligada, kei ira kecega na nona tamata: ia eda sa yaviti ira ka sa sega e dua sa vo vua.

⁴Ia eda sa rawa na nona koro kecega e na gauna ko ya, sa sega e dua na koro eda sa sega ni kovea maivei ira, e onosagavulu na koro, a vanua kecega ko Arikopi, na matanitu i Oki mai Pasani.

⁵A koro kecega oqo sa viribaiti e na bai vatu cecere, ka sa vakaisogo, ka sa vakasamugakagaka: ka sa vuqa sara talega na veikoro sa sega ni vakabai.

⁶Ia eda a vakawabokotaki ira, me vaka na ka eda a kitaka vei Sioni na tui Esiponi, ni da a vakarusai ira kece sara na tagane, kei ira na yalewa, kei ira na lalai, e na koro kecega.

⁷Ia na manumanu kecega e yavai va, kei nai yau e na veikoro, eda sa tokitaka me noda.

⁸Ia eda sa kovea, e na gauna ko ya, mai na ligadrau na nodra tui na Amoraiti: na vanua sa koto e na baravi ni Joritani oqo, mai na uciwai ko Arinoni ka yaco ki na ulu-ni-vanua ko Erimoni;

⁹(ko Erimoni era vakatoka ko Sirioni ko ira na kai Saitoni; ia era sa vakatoka ko Siniri ko ira na Amoraiti:)

¹⁰a veikoro kecega mai na buca, kei Kiliati taucoko, kei Pasani taucoko, ka yacovi Salika kei Etirei, na veikoro ni matanitu i Oki mai Pasani.

¹¹Sa vo ga ko Oki na tui Pasani vei ira na kena vo ni tamata yagolevu sara; raica, sai mocemoce aironi na nonai mocemoce; sa sega li ni toka mai Rapa era sa taukena na luve i Amoni? e ciwa na kiupiti na kena balavu, ka va na kiupiti na kena rabailevu, me vaka na kiupiti ni tamata.

¹²Ia na vanua oqo, eda sa taura e na gauna ko ya, mai Aroeri, ko koya mai na uciwai ko Arinoni: ia e dua na wase ni ulu-ni-vanua ko Kiliati, kei na kena veikoro, au a solia vei ira na Rupeni kei ira na Kata:

¹³ia na kena wase i Kiliati sa vo, kei Pasani tau coko, na matanitu i Oki, au a solia ki na dua na kena wase ni mataqali i Manasa; na vanua kecega ko Arikopi, kei Pasani tau coko, o koya sa dauvakatokai na vanua ni tamata yagolevu sara.

¹⁴Ko Jairi na luve i Manasa sa taura na vanua kecega ko Arikopi ka yaco ki na nodra i yalayala na luve i Kisuri kei Meeka; ka sa vakatokai ira e na yacana, Na veikoro i Jairi mai Pasani, ka yacova na gauna oqo.

¹⁵Ia ka'u a soli Kiliati kivei Mekiri.

¹⁶Ia vei ira na Rupeni kei ira na Kata, ka'u a solia mai Kiliati ka yacova na uciwai ko Arinoni, e dua na kena wase ni buca, kei nai yalayala me yacova na uciwai ko Japoki, sa nodra i yalayala na luve i Amoni;

¹⁷na vanua cecelevu talega, kei na Joritani kei na baravi, mai Kinereci ka yacova na wasawassa mai na vanua cecelevu, na Wasa Tuituina, e ruku i Asitoci-pisika vaka ki na tu-i-cake.

¹⁸Ia ka'u a vakaroti kemuni e na gauna ko ya, ka kaya, Sa solia vei kemuni na vanua oqo ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena: kemuni kecega na tamata i valu mo ni vakaiyaragi ka liutaki ira na wekamuni na Isireli.

¹⁹Ia ko ira ga na watimuni, kei na nomuni lalai, kei na nomuni manumanu e yavai va, (au sa kila sa levu na nomuni manumanu), era na tiko e na nomuni veikoro ka'u sa solia oti vei kemuni;

²⁰ka me solia oti mada ko Jiova nai vakavakacegu vei ira na wekamuni, me vaka vei kemuni, ka me ra taukena talega na vanua sa solia vei ira ko Jiova na nomuni Kalou mai na tai kadua ni Joritani: ko ni na qai lesu na tamata yadua ki na nona vanua, ka'u sa solia vei kemuni.

²¹Ia ka'u a vakaroti Josua e na gauna ko ya, ka kaya, Sa raica na matamu na ka kecega sa cakava ko Jiova na nomu Kalou vei rau na tui oqo: ena cakacaka vakakina ko Jiova ki na matanitu kecega ko na lako yani kina:

²²mo kakua ni rerevaki ira: ni sa veivala e na vukumuni ko Jiova na nomuni Kalou.

²³Ia ka'u a vakamasuti Jiova e na gauna ko ya, ka kaya,

²⁴Kemuni Jiova na Turaga, kemuni sa ia me vakatakila vua na nomuni tamata na kemuni levu, kei na ligamuni kaukauwa: ia ko cei na kalou mai lomalagi se e vuravura me cakava rawa na ka sa tautauvata kei na nomuni cakacaka, kei na nomuni kaukauwa?

²⁵Me'u lako mada, ka raica na vanua vinaka, mai na tai kadua ni Joritani, na ulu-ni-vanua vinaka ko ya, kei Lepanoni.

²⁶Ia ka sa cudruvi au ko Jiova e na vukumuni, ka sega ni rogoci au: sa kaya ga vei au ko Jiova, Mo kua so; mo kakua ni vosa tale vei au e na ka oqo:

²⁷Mo cabe ki na dela i Pisika, ka rai yani vaka ki ra, kei na tokalau, kei na ceva, kei na tu-i-cake, ka raica e na matamu: ni ko na sega ni qalo-kosova na Joritani oqo.

²⁸Ia mo vakaroti Josua, ka vaqaqataki koya, ka vakaukauwataki koya: ni na liutaki ira na tamata oqo ko koya, ka na vakatikori ira ko koya e na vanua ko na raica.

²⁹Ia eda a tiko e na buca sa donui Peci-piori.

Nai Vakarua 4

Sa vakaroti ira ko Moses me ra talairawarawa, 1-40. Sa lesia e tolu na koro me dro kina na tamata sa vakamatea na kai nona, 41-43.

¹Ia oqo, mo ni vakarorogo mada, na Isireli, ki nai lesilesi kei na lewa, ka'u sa vakavulica vei kemuni, mo ni cakava, mo ni bula kina, ka lako mo ni taukena na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na Kalou ni nomuni qase.

²Mo ni kakua ni kuria na vosa ka'u sa vakarota vei kemuni, mo ni kakua talega ni vakalailaitaka, mo ni vakabauta kina nai vakaro i Jiova na nomuni Kalou, ka'u sa vakarota vei kemuni.

³Sa raica ga na matamuni na ka sa cakava ko Jiova e na vuku i Peali-piori: ni sa vakarusai ira kecega na tamata era muri Peali-piori, mai na kemuni maliwa, ko Jiova na nomuni Kalou.

⁴Ia koi kemuni ka kabitit Jiova na nomuni Kalou, kemuni sa bula vakaaduaga e na siga oqo.

⁵Raica, ka'u sa vakavulica vei kemuni eso nai lesilesi kei na lewa, me vaka ka vakarota vei au ko Jiova na noqu Kalou, mo ni kitaka vakakina e na vanua kemuni sa la'ki taukena.

⁶Ia mo ni vakabauta ka muria; kemuni na vuku kina ka yalomatua kina e matadra na veimatanitu, era na rogoca nai lesilesi kecega oqo, a ra na kaya, E dina era sa tamata vuku ka yalomatua na matanitu levu oqo.

⁷Ia ko cei na matanitu levu, sa dua na nodra kalou sa tiko voleka vei ira, me vakataki Jiova na noda Kalou e na ka kecega eda sa masuti koya kina?

⁸Ia ko cei na matanitu levu, sa dodonu na kenai lesilesi kei na kena lewa, e tautauvata kei na vunau kecega oqo, ka'u sa tauca vei kemuni edaidai?

⁹Ia mo ni qarauni kemuni ga, ka vakatawa vinaka na yalomuni, de ko ni guilecava na ka sa raica na matamuni, ka sa lako tani e na yalomuni e na veisiga kecega ko ni sa bula kina: ia mo ni vakavulica ga vei ira na luvemuni, kei ira na makubumuni;

¹⁰io na siga ko a tu kina e na mata i Jiova na nomuni Kalou mai Orepi, ni sa kaya vei au ko Jiova, Mo soqoni ira vata na tamata vei au, me'u vakarogoya vei ira na noqu vosa, me ra vuli kina me ra rerevaki au e na veisiga kecega era na bula kina e dela i vuravura, me ra vakavulica talega vei ira na luvedra.

¹¹Ia kemuni a toro mai, ka tu e ruku ni ulu-ni-vanua; a sa waqa tu e na buka ki na lomalagi na ulu-ni-vanua, e na butobuto, e na o, kei na butobuto loaloa.

¹²A sa vosa vei kemuni ko Jiova mai na loma ni bukawaqa: ko ni a rogoca na domo ni vosa, ia ko ni sa sega ni raica e dua nai vakatakarakara; na domo walega.

¹³Ia sa cavuta vei kemuni ko koya na nona veiyalayalati, o koya sa vakarota vei kemuni mo ni cakava, io na vunau e tini; a sa vola ko koya e na vatu raraba e rua.

¹⁴Sa vakaroti au talega ko Jiova e na gauna ko ya me'u vakavulica vei kemuni eso nai lesilesi kei na lewa, mo ni cakava e na vanua kemuni sa lako yani kina mo ni taukena.

¹⁵O koya mo ni qarauni kemuni vinaka kina; kemuni a sega ni raica e dua nai vakatakarakara e na siga ka vosa kina vei kemuni ko Jiova mai Orepi mai na loma ni bukawaqa:

¹⁶de kemuni sa vakadukadukalitaki kemuni, ka cakava vei kemuni e dua na matakau ceuceu, nai vakatakarakara ni dua na *kalou*, nai vakatakarakara ni tagane se yalewa,

¹⁷nai vakatakarakara ni dua na manumanu *e yavai va* e dela i vuravura, nai vakatakarakara ni manumanu vakatabana sa vuka voli e cake,

¹⁸nai vakatakarakara ni dua na ka sa yaqa e dela ni vanua, nai vakatakarakara ni dua na ika e na wai mai na yasa ni vanua:

¹⁹ia de ko ni ta cake ki lomalagi, ka raica na mata-ni-siga, kei na mata-ni-vula, kei na veikalokalo, nai vavakoso kecega mai lomalagi, kemuni sa qai vecei tani me sorova, ka qarava, na veika oqori sa solia ko Jiova na nomuni Kalou ki na veimatanitu kecega e ruku ni lomalagi tauokino:

²⁰ia sa tauri kemuni ko Jiova, ka kauti kemuni tani mai loma ni lovo kaukamea, io mai Ijipita, mo ni matanitu me taukena ko koya, me vaka e na siga oqo.

²¹A sa cudru vei au ko Jiova e na vukumuni, ka sa bubului, me'u kakua ni qalo-kosova na Joritani, ia me'u kakua ni butuka na vanua vinaka ko ya, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena:

²²ia ka'u na mate ga e na vanua oqo, au na sega ni qalo-kosova na Joritani: ia kemuni na qalo-kosova, ka taukena na vanua vinaka oqori.

²³Mo ni qarauni kemuni, de ko ni sa guilecava na veiyalayalati i Jiova na nomuni Kalou sa kitaka ko koya kei kemuni, ka ko ni na cakava vei kemuni e dua na matakau ceuceu, nai vakatakarakara ni dua na ka sa vakatabuya vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

²⁴Ni sa bukawaqa katakata ko Jiova na nomuni Kalou, io sa Kalou vuvu.

²⁵Ni sa sucu vei kemuni eso na gone, kei na luvedra na luvemuni, ka kemuni sa tiko vakadede e na vanua, a sa vakadukadukalitaki kemuni, ka sa cakava vei kemuni e dua na matakau ceuceu nai vakatakarakara ni dua na ka, ka sa caka ca e na mata i Jiova na nomuni Kalou, me vakacudrui koya:

²⁶au sa kacivi lomalagi kei vuravura edaidai me kila e na vukumuni, ni kemuni na kawayali vakusakusa mai na vanua kemuni sa qalo-kosova na Joritani mo ni taukena; ena sega ni balavu kina na nomuni bula, ia kemuni na kawayali vakaidina ga.

²⁷Ena vakasevi kemuni voli ko Jiova ki na veimatanitu, ia kemuni na le vica walega e vo e na kedra maliwa na veimatanitu sa kauti kemuni yani kina ko Jiova:

²⁸Ia kemuni na qarava maikea na kalou eso, na cakacaka ni liga ni tamata, na kau kei na vatu, era sega ni rai, se rogo, se kana, se boiboi rawa.

²⁹Ia kevaka ko ni sa qarai Jiova na nomuni Kalou maikina, ko na kunea, kevaka ko ni sa qarai koya e na lomamuni taucoko kei na yalomuni taucoko.

³⁰Ni kemuni sa rarawa, ka sa yacovi kemuni na ka kecega oqo, e na siga maimuri, kevaka ko ni sa lesu mai vei Jiova na nomuni Kalou, ka sa talairawarawa ki na domona;

³¹(ni sa Kalou yalololoma ko Jiova na nomuni Kalou;) ena sega ni weletaki kemuni, se vakarusai kemuni, se guilecava na veiyalayalati kei ira na nomuni qase sa bubului kina vei ira ko koya.

³²Ia mo ni taroga mada na gauna sa oti, ka liu vei kemuni, mai na gauna ka bulia kina na tamata e vuravura na Kalou, ia mai na vu ni lomalagi e dua ka yacova na vu ni lomalagi kadua, se sa caka e dua na ka me tautauvata kei na ka levu oqo, se sa rogoci me vakakina?

³³Sa dua li na matanitu sa rogoca na domo ni Kalou ni sa vosa mai loma ni bukawaqa, me vaka ko ni sa rogoca, ka sa bula tiko?

³⁴Se sa vakatovolea eliu na Kalou me la'ki kauta vua e dua na matanitu mai na kedra maliwa na matanitu tani, e na veivakatovolei, e na veivakatakilakila, kei na veika-mana, kei nai valu, kei na liga kaukauwa, kei na liga sa dodo yani, kei na ka rerevaki vakaidina, me vaka na ka kecega sa cakava ko Jiova na nomuni Kalou e na vukumuni mai Ijipita?

³⁵Sa vakatakilai vei kemuni, mo ni kila kina ni sa Kalou ko Jiova; ka sega tale e dua, ko koya ga.

³⁶Sa rogo mai vei kemuni na domona mai lomalagi, me vakavulici kemuni kina ko koya: a sa vakaraitaka vei kemuni ko koya e vuravura na nona bukawaqa levu; ia ko ni a rogoca na nona vosa mai loma ni bukawaqa.

³⁷Ia ni sa lomani ira na nomuni qase ko koya, sa digitaka kina na nodra kawa, ka kauti kemuni tani mai Ijipita e matana, e nona kaukauwa levu;

³⁸ka me vakaseva tani e matamuni eso na matanitu sa levu ka kaukauwa, ka malumalumu koi kemuni, me kauti kemuni kina, ka me solia vei kemuni na nodra vanua mo ni taukena, me vaka e na siga edaidai.

³⁹Mo ni kila mada e na siga oqo, ka vakanananu kina e lomamuni ni sa Kalou ko Jiova mai lomalagi e cake, kei vuravura e ra: sa sega tale e dua.

⁴⁰Ia mo ni vakabauta mada na nonai lesilesi, kei na nonai vakaro, ka'u sa vakarota vei kemuni e na siga oqo, me yaco kina vei kemuni na ka vinaka, vei ira talega na luvemuni, ka me dede kina na nomuni bula e na vanua, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, me sega ni mudu.

⁴¹Sa qai wasea tani ko Mosese e tolu na koro e na tai ni Joritani oqo, vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga;

⁴²ka me dro kina ko koya sa vakamatea na kai nona ni sa sega ni nakita, ka sa sega ni cati koya eliu; ka me bula kina ni sa dro ki na dua na koro oqori:

⁴³ko Peseri mai na vanua liwa, mai na vanua bucabuca, ka nodra na Rupeni; kei Remoci mai Kiliati, ka nodra na Kata; kei Kolani mai Pasani, ka nodra na Manasa.

⁴⁴Ia oqo na vunau sa solia ko Mosese vei ira na Isireli:

⁴⁵oqo nai vakaro, kei nai lesilesi, kei na lewa, sa vosataka ko Mosese vei ira na Isireli, ni ra sa lako tani mai Ijipita,

⁴⁶e na tai mai oqo ni Joritani, e na vanua cecelevu sa donui Peci-piori, e na vanua i Sioni na nodra tui na Amoraiti, ko koya ka tiko mai Esiponi, ko koya ka mokuta ko Mosese kei ira na Isireli, ni ra sa lako tani mai Ijipita:

⁴⁷a ra sa taukena na nona vanua, kei na vanua nei Oki na tui Pasani, na tui ruarua vei ira na Amoraiti, e na tai ni Joritani oqo, vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga;

⁴⁸mai Aroeri, ko ya mai na bati ni uciwai ko Arinoni, ka yaco ki na ulu-ni-vanua ko Saioni, ko ya ko Erimoni,

⁴⁹kei na vanua cecelevu kecega e na bati ni Joritani oqo vaka ki na tu-i-cake, ka yacova na wasawasa mai na vanua cecelevu, mai na veimata-ni-wai mai Pisika.

Nai Vakarua 5

Sa tukuni tale na vunau e tini, 1-22. Sa masuti Mosese ko ira na tamata me rogoci Jiova mada ko koya, ka qai tukuna emuri vei ira na nona vosa, 23-33.

¹A sa kacivi ira kecega na Isireli ko Mosese, a sa kaya vei ira, Mo ni rogoca, na Isireli, nai lesilesi kei na lewa ka'u sa tukuna ki na daligamuni e na siga oqo, mo ni vulica, ka vakabauta tiko, ka cakava.

²Sa ia vata kei keda ko Jiova na noda Kalou e dua na veiyalayalati mai Orepi.

³Sa sega ni kitaka na veiyalayalati oqo ko Jiova vei ira na noda qase, vei keda ga, vei keda eda sa bula kecega eke e na siga oqo.

⁴Kemuni sa veirai mata kei Jiova ni sa vosa vei kemuni ko koya mai na ulu-ni-vanua, mai loma ni bukawaqa;

⁵ni ka'u a tu e na kemuni maliwa kei Jiova e na siga ko ya, me'u tukuna vei kemuni na vosa i Jiova: ni kemuni a rere e na vuku ni bukawaqa, ka sega ni cabeta na ulu-ni-vanua; a sa kaya *ko koya*,

⁶Koi au ga ko Jiova na nomu Kalou, ka kauti iko mai na vanua ko Ijipita, mai na vale ni veivakabobulataki.

⁷Me kakua vei iko na Kalou tani, oi au duaduaga.

⁸Mo kakua ni cakava vei iko e dua na matakau ceuceu; se dua nai vakatakarakara *ni ka* mai lomalagi e cake, se dua na ka e vuravura e ra, se dua na ka e na wasawasa e na yasa i vuravura:

⁹mo kakua ni cuva vei ira, se qaravi ira: ni'u sa Kalou vuvu, koi au ko Jiova na nomu Kalou, au sa sauma na nodra caka ca na qase vei ira na lvedra, ka yacova nai katolu ni tabatamata kei na kenai kava, vei ira era sa cati au;

¹⁰ia ka'u sa vakatakila na loloma vei ira nai *tabatamata* e udolu, vei ira sa lomani au, ka muria na noqu vunau.

¹¹Mo kakua ni cavuta walega na yaca i Jiova na nomu Kalou; ni na sega ni vakadonui koya ko Jiova sa cavuta wale na yacana.

¹²Mo vakabauta na siga ni vakacecegu, mo vakatabuya, me vaka ka vunautaka vei iko ko Jiova na nomu Kalou.

¹³E ono na siga mo daucakacaka kina, ka kitaka kina na nomu cakacaka kecega;

¹⁴ia nai kavitu ni siga sa siga ni vakacecegu i Jiova na nomu Kalou; mo kakua ni kitaka *kina* e dua na cakacaka, ko iko, se na luvemu tagane se na luvemu yalewa, se na nomu tamata, se na nomu vada, se na nomu pulumokau, se na nomu asa, se dua na nomu manumanu, se na nomu vulagi sa tiko e na nomu lomanibai: me vakacegu kina vakataki iko na nomu tamata kei na nomu vada.

¹⁵Ia mo nanuma ni ko a bobula mai na vanua ko Ijipita, a sa kauti iko tani maikina ko Jiova na nomu Kalou e na liga kaukauwa, kei na liga sa dodo yani: o koya sa vakaroti iko kina ko Jiova na nomu Kalou mo vakabauta ni siga na vakacecegu.

¹⁶Mo vakarokoroko vei rau na tamamu kei na tinamu, me vaka sa vakaroti iko ko Jiova na nomu Kalou; me dede kina na nomu bula, ia me yacovi iko kina na ka vinaka, e na vanua sa solia vei iko ko Jiova na nomu Kalou.

¹⁷Mo kakua ni laba.

¹⁸Mo kakua talega ni ia na veibutakoci.

¹⁹Mo kakua talega ni butako.

²⁰Mo kakua talega ni beitaka vakailasu a kai nomu.

²¹Mo kakua talega ni domona na watina na kai nomu; mo kakua talega ni kocova na nona vale na kai nomu, se na nona were, se nona tamata, se nona vada, se na nona pulumokau, se nona asa, se dua na ka sa nona na kai nomu.

²²A vosa oqo sa cavuta ko Jiova vei kemuni kecega sa soqoni vata mai na ulu-ni-vanua, mai loma ni bukawaqa, mai na o, kei na butobuto loaloa, e na domo levu: a sa sega ni kuria. A sa vola e na vatu raraba e rua, ka solia mai vei au.

²³Ia ni kemuni sa rogoca na domo mai na loma ni butobuto, ni sa waqa tu na ulu-ni-vanua e na buka, ni a qai toro mai vei au, io na turaga kecega ni nomuni veimataqali, kei ira na nomuni qase;

²⁴ia kemuni a kaya, Raica, sa vakatakila vei keda ko Jiova na noda Kalou na nonai ukuuku kei na nona lagilagi, ia eda sa rogoca na domona mai loma ni bukawaqa: keimami sa raica edaidai ni sa vosa na Kalou vei ira na tamata, ka ra sa bula tiko.

²⁵Ia oqo, a cava me keimami mate kina? ni na kani keimami na bukawaqa levu oqo: kevaka keimami sa rogoca tale na domo i Jiova na noda Kalou, keimami na qai mate.

²⁶Ko cei li vei ira na tamata kecega sa rogoca vakataki keda na domo ni Kalou bula, ni sa vosa mai loma ni bukawaqa, a sa bula ga?

²⁷Mo ni toro yani, ka rogoca kecega na ka ena kaya ko Jiova na noda Kalou: ia mo ni tukuna vei keimami na ka kecega sa kaya vei kemuni ko Jiova na noda Kalou; ia keimami na rogoca, ka cakava.

²⁸A sa rogoca na domo ni nomuni vosa ko Jiova, ni kemuni a vosa vei au; a sa kaya vei au ko Jiova, Au sa rogoca na nodra vosa na tamata oqo, era sa vosataka vei iko: sa dodonu na ka kecega era sa kaya.

²⁹Ke sa tiko mada vei ira na yalo vakaoqo, me ra rerevaki au, ka vakabauta tikoga na noqu vunau kecega, me yaco kina vei ira na ka vinaka, kei na nodra kawa talega ka sega ni mudu!

³⁰Mo la'ki kaya vei ira, Mo dou suka ki na nomudou veivale laca.

³¹Ia ko iko, mo tu mada eke me voleka vei au, me'u tukuna vei iko na vunau kecega, kei nai lesilesi, kei na lewa, mo vakavulica vei ira, me ra cakava e na vanua ka'u sa solia vei ira me ra taukena.

³²Mo ni vakabauta kina, ka mo ni cakava me vaka e na vunau i Jiova na nomuni Kalou vei kemuni: mo ni kakua ni gole ki nai matau se nai mawi.

³³Mo ni lako e na sala kecega sa vakarota vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, mo ni bula kina, me yacovi kemuni kina na ka vinaka, me dede kina na nomuni bula e na vanua ko ni sa taukena.

Nai Vakarua 6

Sa vunau tiko ko Moses, me ra daultalairawarawa ki na vunau ni Kalou.

¹Sa vakaoqo na vunau, nai lesilesi, kei na lewa, sa vakarota ko Jiova na nomuni Kalou me vakavulica vei kemuni, mo ni cakava e na vanua ko ni sa lako yani kina mo ni taukena:

²mo ni rerevaki Jiova kina na nomuni Kalou, mo ni vakabauta na nonai vakaro kecega kei na nona vunau ka'u sa vakarota vei kemuni, koi kemuni, kei na luvemuni, kei na luvena na luvemuni, e na veisiga kecega ko ni sa bula kina; ia me dede kina nomuni bula.

³Ia mo ni rogoca mada, na Isireli, ka vakabauta mo ni cakava; me yacovi kemuni na ka vinaka, ia mo ni tubu me lewe levu sara, me vaka sa yalataka

vei kemuni ko Jiova na Kalou ni nomuni qase, e na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni.

⁴Mo ni rogoca, na Isireli: O Jiova na noda Kalou ko Jiova sa dua bau:

⁵Ia mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou e na lomamuni taucoko, kei na yalomuni taucoko, kei na nomuni kaukauwa taucoko.

⁶Ia na vosa oqo, ka'u sa vakarota vei kemuni e na siga oqo, me tiko ga e na lomamuni:

⁷ia mo ni gumatua ni vakavulica vei ira na luvemuni, ka dauvosataka ni kemuni sa tiko e na nomuni vale, ni kemuni sa lako voli talega e na sala, ka ni kemuni sa koto sobu, ni kemuni sa duri cake talega.

⁸Ia mo ni vauca mei vakatakilakila e na ligamuni, ia me ra vaka nai ukuuku e na maliwa ni matamuni.

⁹Mo ni vola talega e na duru ni sogo ni nomuni vale, kei nai sogo ni nomuni matamata-ni-koro.

¹⁰Ia ni sa vakayacori kemuni ko Jiova na nomuni Kalou ki na vanua sa bubului kina ko koya vei iratou na nomuni qase, vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope, me solia vei kemuni, io ki na veikoro lelevu ka vinaka, ko ni a sega ni tara,

¹¹kei na veivale sa oso e na ka vinaka kecega, ko a sega ni vakasinaita, kei na veikeli-wai ko a sega ni kelia, na veivaivaini kei na veiolive, ko a sega ni tea; ka ni kemuni sa kana ka mamau;

¹²mo ni qarauni kemuni, de ko ni guilecavi Jiova, ko koya ka kauti kemuni mai na vanua ko Ijipita, mai na vale ni veivakabobulataki.

¹³Mo ni rerevaki Jiova ga na nomuni Kalou, ka qaravi koya, ka cavuta na yacana ga ni kemuni sa bubului.

¹⁴Mo ni kakua ni muria na veikalou tani, na nodra veikalou na veimatanitu sa tiko vakavolivoliti kemuni;

¹⁵(ni sa Kalou vuvu ko Jiova na nomuni Kalou e na kemuni maliwa) de waqa vei kemuni na cudru i Jiova na nomuni Kalou, ka vakawabokotaki kemuni mai na dela i vuravura.

¹⁶Mo ni kakua ni vakatovolei Jiova vakaca na nomuni Kalou, me vaka ko ni a vakatovolea vakaca mai Masa.

¹⁷Mo ni vakabauta vakavinaka na vunau i Jiova na nomuni Kalou, kei na nonai vakaro, kei na nonai lesilesi, sa vakarota vei kemuni ko koya.

¹⁸Ia mo ni cakava na ka e dodonu ka vinaka e na mata i Jiova: me yacovi kemuni kina na ka vinaka, ia mo ni yaco kina mo ni taukena na vanua vinaka sa bubului kina ko Jiova vei ira na nomuni qase,

¹⁹me vakaseva tani e matamuni na nomuni meca kecega, me vaka sa yalataka ko Jiova.

²⁰Ni ra sa tarogi kemuni na luvemuni e na gauna maimuri, ka vaka, Sa vakaevei nai vakaro, kei nai lesilesi, kei na lewa, sa vakarota vei kemuni ko Jiova na noda Kalou?

²¹ko na qai kaya vua na luvemuni tagane, Eda a bobula vei Fero mai Ijipita; a sa kauti keda tani mai Ijipita ko Jiova e na ligi kaukauwa:

²²a sa vakayacora ko Jiova eso nai vakatakilakila, kei na cakacaka mana e levu ka rarawa, ki Ijipita, kivei Fero, kei na nona lewe-ni-vale kece, e matada:

²³a sa kauti keda tani maikina, me vakayacori keda, me solia vei keda na vanua sa bubului kina ko koya vei ira na noda qase.

²⁴A sa vakaroti keda ko Jiova me cakava nai lesilesi kecega oqo, me da rerevaki Jiova na noda Kalou, me yacovi keda tikoga na ka vinaka, ka me vakabulai keda, me vaka e na siga oqo.

²⁵Ia na ka oqo eda na dodonu kina, ni da sa vakabauta ka cakava nai vakaro kecega oqo e na mata i Jiova na noda Kalou, me vaka sa vakaroti keda ko koya.

Nai Vakarua 7

Sa tabu ni ra veiriti kei na veimatanitu tani, de ra vakatevoro kina, 1-5. Ni ra sa vakatabui me nei Jiova, 6-8. A Kalou yalololoma ka dodonu ko Jiova, 9-11. Era na kalougata, ka gumatua vei ira na nodra meca, kevaka era sa talairawarawa, 12-26.

¹Ni sa vakayacori kemuni ko Jiova na nomuni Kalou ki na vanua ko ni sa lako kina mo ni taukena, ka sa vakaseva tani e matamuni na matanitu e vuqa, na Itaiti, kei na Kakesaiti, kei na Amoraiti, kei na kai Kenani, kei na Perisaiti, kei na Aivaiti, kei na Jepusaiti, na matanitu e vitu sa levu ka kaukauwa, ka lailai ka malumalumu koi kemuni;

²a sa soli ira e matamuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka kemuni sa mokuti ira; mo ni qai vakawabokotaki ira sara; mo ni kakua ni veiyalayalati kei ira, se lomani ira:

³mo ni kakua talega ni veiwatini kei ira; mo ni kakua ni musuka na luvemuni yalewa vua na luvena tagane, se kauta na luvena yalewa me nona na luvemuni tagane.

⁴Ni ra na vagolea tani na luvemuni me ra kakua ni muri au, ka me ra qarava eso na kalou tani: ena qai waqa mai na cudru i Jiova vei kemuni, ka na vakawabokotaki kemuni vakasauri.

⁵Ia mo ni kitaka vei ira vakaoqo; mo ni vakacacana na nodra i cabocabo-nisoro, ka musulaka na nodra matakau, ka taya sobu na nodra veikalou-yalewa ni veikau, ka vakama e na bukawaqa na nodra matakau ceuceu.

⁶Ni kemuni sa matanitu tabu me nei Jiova na nomuni Kalou: sa digitaki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni sa nona matanitu talei, vei ira kecega na veimatanitu e dela i vuravura.

⁷Sa sega ni lomani kemuni ko Jiova, se digitaki kemuni, e na vuku ni kemuni sa lewe levu, ka lewe lailai na veimatanitu tani; kemuni a lewe lailai ga vei ira na matanitu kece:

⁸sa ka ga ni sa lomani kemuni ko Jiova, ka ni sa vakabauta tiko na vosa sa bubului kina ko koya vei ira na nomuni qase, sa kauti kemuni tani kina ko Jiova e na liga kaukauwa, ka sa vakabulai kemuni mai na vale ni veivakabobulataki, ka mai na liga i Fero na tui Ijipita.

⁹Mo ni kila mada ni sa Kalou ko Jiova na nomuni Kalou, na Kalou dina, sa vakabauta tiko na veiyalayalati, kei na loloma, vei ira era sa lomani koya ka kitaka na nona vunau, ka yacova nai tabatamata e udolu;

¹⁰a sa sauma votu vei ira era sa cati koya, ni sa vakarusai ira: ena sega ni caka bera vua sa cati koya, ena sauma votu.

¹¹Ia kemuni na vakabauta kina na vunau, kei nai lesilesi, kei na lewa, ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, mo ni cakava.

¹²Ia ena yaco, kevaka ko ni sa vakarorogo ki na lewa oqo, ka vakabauta, ka cakava, ena qai vakabauta vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou na veiyalayalati, kei na loloma, sa bubului kina vei ira na nomuni qase:

¹³ia ena lomani kemuni, ka vakalougatataki kemuni, ka vakalewevuqataki kemuni: ena vakalougatataka talega na vua ni ketemuni, kei na vuata ni nomuni vanua, na nomuni sila, kei na nomuni waini, kei na nomuni waiwai, na nomuni luve ni pulumokau, kei na nomuni qele ni sipi, e na vanua sa bubului kina vei ira na nomuni qase me solia vei kemuni.

¹⁴Kemuni na kalougata vakalevu, ka vakalailai na matanitu kecega: sa na sega na tagane se yalewa sa sega ni vakaluveni vei kemuni, se vei ira na nomuni manumanu e yavai va

¹⁵Ia ena kauta tani mai vei kemuni ko Jiova na mate kecega, ka na lewa me kakua ni tauvi kemuni e dua na mate ca ko ni a kila mai Ijipita; ia ena lewa me tauvi ira kecega era sa cati kemuni.

¹⁶Ia ko ni na vakarusai ira kecega na veimatanitu sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou; me kakua ni lomani ira na matamuni: ia mo ni kakua ni qarava na nodra kalou; de sa kenai cori vei kemuni.

¹⁷Kevaka ko ni na kaya e lomamuni, Sa levu cake vei au na veimatanitu oqo; au na vakasavi ira tani rawa vakaevei?

¹⁸Mo ni kakua ni rerevaki ira: mo ni nanuma vinaka na ka sa cakava ko Jiova na nomuni Kalou kivei Fero, kei Ijipita kecega;

¹⁹na veivakatovolei levu sa kunea na matamuni, kei na veivakatakilakila, kei na veika-mana, kei na liga kaukauwa, kei na liga sa dodo yani, sa kauti kemuni tani kina ko Jiova na nomuni Kalou: ena kitaka vakakina ko Jiova na nomuni Kalou vei ira na matanitu kecega ko ni sa rerevaka.

²⁰Ia ena vakatala talega ko Jiova na nomuni Kalou e dua na ka rerevaki vei ira, ka me ra vakarusai mada e matamuni ko ira era sa vo ka vunitaki tu.

²¹Mo ni kakua ni domobula e na vukudra: ni sa tiko vata kei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, na Kalou levu ka rerevaki.

²²Ia ena vakasevi ira tani vakayavica tiko e matamuni na veimatanitu oqori ko Jiova na nomuni Kalou: mo ni kakua ni vakarusai ira vakatotolo sara, de sa tubu tiko me levu mai na manumanu ni vanua ka ra gumatua vei kemuni.

²³Ia ena soli ira ga vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka vakarusai ira e na veivakarusai levu, ka me ra kawayali.

²⁴Ia ena soli ira na nodra tui ki na ligamuni, ia kemuni na bokoca na yacadra e ruku i lomalagi: sa na sega na tamata me tu rawa e matamuni, ko ni na vakarusai ira sara ga.

²⁵A veimatakau ceuceu ni nodra kalou mo ni vakama e na bukawaqa: mo ni kakua ni kocova na siliva se na koula era sa botani kina, se taura me nomuni, de ko ni sa coriti kina: ni sa ka vakasisila oqori vei Jiova na nomuni Kalou.

²⁶Ia mo ni kakua ni kauta ki na nomuni vale na ka vakasisila, de ko ni sa lesi me vakarusai me vaka na ka ko ya: ia mo cata vakaidina ga, ka vakasisilataka sara; ni sa lesi me vakarusai.

Nai Vakarua 8

Sa vakaroti ira ko Moses me ra talairawarawa, e na vuku ni loloma ni Kalou vei ira.

¹Ai vakaro kecega ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai mo ni vakabauta ka cakava, mo ni bula kina, ka tubu me lewe levu, ka lako yani ka taukena na vanua sa bubului kina ko Jiova vei ira na nomuni qase.

²Ia mo ni nanuma na sala kecega sa kauti kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou, e na vanua liwa, e na yabaki e vasagavulu sa oti oqo, me vakamalumalumutaki kemuni, me vakatovolei kemuni, me kila kina na ka sa tiko e lomamuni, se ko ni na vakabauta na nona vunau, se segai.

³A sa vakamalumalumutaki kemuni, a sa laivi kemuni mo ni viakana, ka sa vakani kemuni e na mana, na ka ko ni a sega ni kila eliu, ka sega talega ni kila ko ira na nomuni qase; me vakatakila vei kemuni ni sa sega ni bula na tamata e na madrai duaduaga, ka ni sa bula ga na tamata e na ka kecega sa vosataka ko Jiova.

⁴Ai sulu ko ni a vakaisulu kina, sa sega ni madra mai, a sa sega ni vuvuce na yavamuni, e na yabaki e vasagavulu oqo.

⁵Ia mo ni kila e na lomamuni, ni sa vakanakuitataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou me vaka sa vakanakuitataka na luvena na tamata.

⁶Ia mo ni vakabauta kina nai vakaro i Jiova na nomuni Kalou, mo ni lako e na nona sala, ka mo ni rerevaki koya.

⁷Ni sa kauti kemuni ko Jiova na nomuni Kalou ki na vanua vinaka, na vanua vakauciwai, ka vakamata-ni-wai kei na wai levu sa tovure mai na veikikilo kei na veiulu-ni-vanua;

⁸a vanua ni witi, kei na parile, kei na veivaivaini, kei na lolo, kei na pomekaraneti; a vanua ni waiwai ni olive, kei na oni;

⁹a vanua ko na kana madrai tiko kina ka mamau, ko na sega ni dravudravua kina e na dua na ka; a vanua sa aironi na kena vatu, ia ko ni na kelia na uma parasa mai na kena veiulu-ni-vanua.

¹⁰Ia ni ko sa kana ka mamau, mo ni qai vakavinavinaka vei Jiova na nomuni Kalou e na vuku ni vanua vinaka sa solia vei kemuni ko koya.

¹¹Mo ni qarauni kemuni mo ni kakua ni guilecavi Jiova na nomuni Kalou, mo sega kina ni vakabauta na nona vunau, kei na nona lewa, kei na nonai lesilesi, o koya ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai:

¹²de ko ni sa kana ka mamau, ka tara eso na vale vinaka, ka tiko *kina*;

¹³ka tubu me levu na nomuni qele ni pulumokau kei na nomuni qele ni sipi, a sa levu mai na nomuni siliva kei na nomuni koula, ka vakalevutaki na nomuni ka kecega;

¹⁴ka qai viavialevu mai na yalomuni, ka ko ni guilecavi Jiova na nomuni Kalou, ko koya sa kauti kemuni tani mai na vanua ko Ijipita, mai na vale ni veivakabobulataki;

¹⁵o koya ka kauti kemuni e loma ni vanua liwa ka rerevaki ko ya, *sa tiko kina* na gata vakabukawaqa kei na batibasaga, kei na vanua sa sega kina na wai; o koya ka kauta mai na memu wai mai na vatu qiwa;

¹⁶o koya ka vakani iko e na mana e na vanua liwa, na ka era sega ni kila eliu na nomuni qase, me vakamalumalumutaki kemuni kina, ka vakatovolei kemuni, me caka vinaka vei kemuni e na gauna maimuri;

¹⁷ia de ko ni sa kaya e lomamuni, A noqu qaqa kei na kaukauwa ni ligaqu sa rawata me noqu nai yau oqo.

¹⁸Ia mo ni nanumi Jiova ga na nomuni Kalou: ni sai koya sa solia vei kemuni na kaukauwa mo ni rawata kina nai yau, me vakataudeitaka ko koya na nona veiyalayalati, sa bubului kina vei ira na nomuni qase, me vaka edaidai.

¹⁹Ia kevaka ko ni sa guilecavi Jiova na nomuni Kalou e na dua na ka, ka muria na kalou tani, ka qaravi ira, ka cuva vei ira, au sa tukuni kemuni e na siga oqo kemuni na rusa vakaidina.

²⁰Me vaka na veimatanitu sa vakarusa ko Jiova e matamuni, kemuni na rusa vakakina; ni kemuni sa sega ni vakarorogo ki na domo i Jiova na nomuni Kalou.

Nai Vakarua 9

Sa vunauci ira me ra kakua ni dokai ira e na yalododonu: a sa tukuna na nodra dautalaидредре.

¹Mo ni rogoca, na Isireli: Ko ni sa qalo kosova na Joritani edaidai, mo ni la'ki taukena eso na matanitu sa levu ka kaukauwa, ka lailai ka malumalumu koi kemuni, na veikoro lelevu ka sa yala ki lomalagi na kedra bai,

²a matanitu tamata lelevu ka babalavu, na luve i Anaki, ko ira ko sa kila, ia ko sa rogoca ka vaka, O cei e tu rawa e na matadra na luve i Anaki!

³Mo ni kila mada edaidai, ni sa liutaki kemuni yani ko Jiova na nomuni Kalou, vaka na bukawaqa katakata: ena vakaoti ira, ka vakamalumalumutaki ira e matamuni: ia ko ni na vakasavi ira kina, ka vakaoti ira vakusakusa, me vaka ka kaya vei kemuni ko Jiova.

⁴Mo ni kakua ni vosa e lomamuni, ni sa vakasevi ira tani e matamuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka kaya, E na vuku ni noqu i valavala dodonu sa kauti au mai ko Jiova me'u taukena na vanua oqo: e na vuku ga ni nodra sega ni dodonu na veimatanitu oqori sa vakasevi ira kina e matamuni ko Jiova.

⁵Sa segai e na vuku ni nomuni valavala dodonu, se na dodonu ni lomamuni, ko ni sa lako kina mo ni taukena na nodra vanua: e na vuku ga ni nodra sega ni dodonu na veimatanitu oqori sa vakasevi ira kina e matamuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka me vakayacora ko koya na vosa ka bubului kina ko Jiova vei iratou na nomuni qase, kivei Eparaama, kei Aisake, kei Jekope.

⁶Mo ni kila ga, ni sa sega ni solia vei kemuni na vanua vinaka oqo ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena, e na vuku ni nomuni yalododonu; ni kemuni sa matanitu domoqa.

⁷Mo ni nanuma, kakua ni guilecava, ni ko a dauvakacudrui Jiova na nomuni Kalou mai na vanua liwa: mai na siga ko ni a lako tani mai na vanua ko Ijipita, ka yacova na siga kemuni a yaco kina ki na yasana oqo, ko ni sa talaidredre ga vei Jiova.

⁸Mai Orepi talega ko ni a vakacudrui Jiova, a sa cudruvi kemuni ko Jiova me via vakarusai kemuni.

⁹Ni ka'u a cabe ki na ulu-ni-vanua me'u taura na vatu raraba, io na vatu raraba ni veiyalayalati sa ia kei kemuni ko Jiova, au a qai tiko e na ulu-ni-

vanua ka siga vasagavulu ka bogi vasagavulu; au a sega ni kana madrai, se gunu wai:

¹⁰a sa solia vei au ko Jiova e rua na vatu raraba sa volai e nai qaqalo ni Kalou; *asa volai* kina na vosa kecega sa vosataka vei kemuni ko Jiova mai na ulu-ni-vanua mai na loma ni bukawaqa e na siga ni soqoni vata.

¹¹Ia ni sa oti na siga e vasagavulu kei na bogi e vasagavulu, sa qai solia vei au ko Jiova na vatu raraba ruarua ko ya, io na vatu raraba ni veiyalayalati.

¹²A sa kaya vei au ko Jiova, Mo ia, mo lako sobu vakatotolo sara; ni ra sa vakadukadukalitaki na nomu tamata ko ira ko a kauta tani mai Ijipita; era sa vuki tani vakasauri mai na sala ka'u a vakarota vei ira; era sa cakava vei ira e dua na matakau sa vakawaicalataki.

¹³Sa vosa talega vei au ko Jiova, ka kaya, Au sa raici ira oti na matanitu oqo, ka raica, era sa matanitu domoqa:

¹⁴mo laivi au mada, me'u vakarusai ira, ka bokoca sara na yacadra mai na ruku i lomalagi: ia ka'u na qisi iko mo matanitu kaukauwa ka levu cake vei ira.

¹⁵Au a qai lesu ka siro sobu mai na ulu-ni-vanua, a sa waqa tiko na ulu-ni-vanua e na buka: ka'u sa kauta na vatu ruarua ni veiyalayalati e na ligaqu ruarua.

¹⁶Ka'u a qai rai yani, ka raica, kemuni sa kitaka oti na ka ca vei Jiova na nomuni Kalou; kemuni sa bulia oti vei kemuni e dua na luve ni pulumokau sa vakawaicalataki; kemuni sa lesu tani vakasauri mai na sala sa vakarota vei kemuni ko Jiova.

¹⁷Ia ka'u a kauta na vatu raraba ruarua, ka viritaka yani mai na ligaqu ruarua, ka vorolaka e matamuni.

¹⁸Au a qai cuva sobu e na mata i Jiova, me vaka eliu, ka siga vasagavulu ka bogi vasagavulu; au a sega ni kana madrai, se gunu wai; e na vuku ni nomuni valavala ca kecega kemuni sai valavala ca kina, ni kemuni a caka cala e na mata i Jiova, me vakacudrui koya.

¹⁹Ni'u a rerevaka na lesa kei na cudru katakata sa cudru kina vei kemuni ko Jiova me vakarusai kemuni. A sa rogoci au ko Jiova e na gauna talega ko ya.

²⁰Sa cudruvi Eroni vakalevu talega ko Jiova me via vakamatei koya: ia ka'u a masulaki Eroni talega e na gauna ko ya.

²¹Ka'u a qai taura na ka ni nomuni valavala ca, na luve ni pulumokau kemuni a cakava, ia ka'u a vakama e na bukawaqa, ka buturaka, me vurumemeataka me matailalai sara, me vaka ga na kuvu ni soso: ia ka'u a biuta na kena kuvu ni soso ki na uciwai sa drodro sobu mai na ulu-ni-vanua.

²²Mai Tapera talega, kei Masa, kei Kipiroci-ateva, kemuni a vakacudrui Jiova.

²³Ka ni sa talai kemuni talega ko Jiova mai Ketesa-parinea, ka kaya, Mo ni lako cake ka taukena na vanua ka'u sa solia vei kemuni; kemuni a talaidredre ga ki na vunau i Jiova na nomuni Kalou, ka sega ni vakabauti koya, se vakarorogo ki na nona vosa.

²⁴Mai na siga ka'u a kilai kemuni kina, kemuni sa talaidredre ga vei Jiova.

²⁵Ia ka'u a cuva sobu e na mata i Jiova ka siga vasagavulu ka bogi vasagavulu, me vaka ka'u a cuva sobu *eliu*, ni sa kaya ko Jiova ena vakarusai kemuni.

²⁶Au a masu kina kivei Jiova, ka kaya, kemuni na Turaga, Jiova, mo ni kakua ni vakarusai ira na nomuni tamata kei na nomuni votavota, ko ira kemuni a vakabula e na nomuni vakaturaga, ko ira kemuni a kauta mai Ijipita e na ligamuni kaukauwa:

²⁷mo ni nanumi iratou na nomuni tamata, ko Eparaama, ko Aisake, kei Jekope; kakua ni raica na nodra yalokaukauwa na tamata oqo, se na nodra caka cala, se na nodra i valavala ca:

²⁸de kainaki e na vanua kemuni a kauti keimami maikina, Ni sa sega ni vakayacori ira rawa ko Jiova ki na vanua ka yalataka vei ira, ka ni sa cati ira talega, sa kauti ira yani ko koya me vakamatei ira e na vanua liwa.

²⁹Ia era sa nomuni tamata ga kei na nomuni votavota, kemuni a kauta tani mai e na nomuni kaukauwa levu kei na ligamuni sa dodo tu.

Nai Vakarua 10

Sa vola tale na vatu ko Jiova, 1-5. A mate i Eroni, 6,7. Sa tawase ko ira na luve i Livai, 8,9. Sa rogoci Mosese ko Jiova ni sa masulaki ira na Isireli, 10,11. Sa vakadreti ira ko Mosese me ra talairawarawa, 12-22.

¹Ena gauna ko ya sa kaya vei au ko Jiova, Mo taya e rua na vatu raraba, me vaka na kena eliu, ka cabe mai vei au ki na ulu-ni-vanua, ka cakava talega e dua na kato kau:

²ia ka'u na vola e na vatu raraba na vosa sa volai e na vatu raraba eliu, o koya ko a vorolaka, ia mo qai virinoca ki loma ni kato me no kina.

³Ia ka'u a cakava e dua na kato e na kau sitimi, ka taya e rua na vatu raraba sa vaka na kena eliu, ka'u sa cabeta na ulu-ni-vanua, ka taura tiko na vatu raraba ruarua e na ligaqu.

⁴A sa vola ko koya ki na vatu raraba, me tautauvata kei nai vola sa volai eliu, na vunau e tini, ka cavuta vei kemuni ko Jiova mai na ulu-ni-vanua mai loma ni bukawaqa e na siga ni soqoni levu: a sa solia mai vei au ko Jiova.

⁵Au a qai gole ka siro sobu mai na ulu-ni-vanua, ka tugana na vatu raraba ki loma ni kato ka'u a cakava; a rau sa no kina, me vaka ka vakarota vei au ko Jiova.

⁶A ra sa lako tani ko ira na Isireli, mai Pieroci era sa taukena na luve i Jeekani, me la'ki Mosera: ka sa ciba kina ko Eroni, a sa bulu maikea; a sa vakaisosomitaki koya ko Eliesa na luvena e na cakacaka vakabete.

⁷Era sa lako tani maikea ki Kutikota; ka ra lako tani mai Kutikota ki Jotipaci, a vanua sa levu kina na uciwai.

⁸E na gauna ko ya sa wasea tani na mataqali i Livai ko Jiova, me ra colata na kato ni veiyalayalati i Jiova, me ra tu talega e na mata i Jiova ka me ra qaravi koya, ka me ra ia na vosa ni veivakalougatataki e na yacana, ka yacova na siga oqo.

⁹O koya sa sega kina na nodra tikina se ra vakaivotavota kei ira na wekadra ko ira na Livai: o Jiova ga sa nodra i votavota, me vaka sa kaya vei ira ko Jiova na nomuni Kalou.

¹⁰Ia ka'u a tiko e na ulu-ni-vanua, me vaka eliu, me siga vasagavulu ka bogi vasagavulu; a sa vakarogoci au ko Jiova e na gauna talega ko ya; ka me sa sega ni via vakarusai kemuni ko Jiova.

¹¹A sa kaya vei au ko Jiova, Mo cavu tu, ka lako mo liutaki ira na tamata, me ra lako kina ka taukena na vanua ka'u a bubului kina kivei ira na nodra qase me'u solia vei ira.

¹²Ia oqo, kemuni na Isireli, a cava na ka sa taroga vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, mo ni rerevaki Jiova ga na nomuni Kalou, ka mo ni lako e na nona sala kecega ka lomani koya, ka qaravi Jiova na nomuni Kalou, e na lomamuni taucoko kei na yalomuni taucoko,

¹³mo ni vakabauta nai vakaro i Jiova, kei na ka sa lesia ko koya, ka'u sa vakarota vei kemuni e na siga oqo, me yaco vei kemuni na ka vinaka?

¹⁴Raica, sa nei Jiova na nomuni Kalou na lomalagi, kei na lomalagi e cake sara, na vuravura, kei na ka kecega sa tu kina:

¹⁵ia sa marautaki ira ga na nomuni qase ko Jiova ka me lomani ira, ka sa digitaki kemuni na nodra kawa, io koi kemuni, mai vei ira na matanitu kecega, me vaka e na siga oqo.

¹⁶Ia mo ni ciliva na vuso ni yalomuni, ka mo ni kakua ni vakadomoqataki kemuni tiko.

¹⁷Ni sa Kalou duaduaga vei ira na kalou ko Jiova na nomuni Kalou, ka sa Turaga vei ira kece na turaga, a Kalou levu, ka kaukauwa, ka rerevaki, ko koya sa sega ni digitaka vakailoa na tamata, se taura nai tautauri:

¹⁸sa dauia na lewa e na vukudra era sega ni vakatamani kei na yada, ka sa lomana na vulagi, ka me dausolia vua na kakana kei nai sulu.

¹⁹Ia mo ni lomani ira na vulagi: ni kemuni a vulagi mai na vanua ko Ijipita.

²⁰Mo rerevaki Jiova na nomuni Kalou; mo ni qaravi koya, ka kabit koya, ka bubului e na yacana.

²¹O koya ga sa kemuni ukuuku, ka sa nomuni Kalou ko koya, sa cakava vei kemuni na ka levu ka rerevaki oqo, sa kunea na matamuni.

²²Era a lako sobu ki Ijipita na nomuni qase, a ra sa lewe vitusagavulu ga na tamata; ia oqo, sa qisi kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni lewe levu me vaka na veikalokalo mai lomalagi.

Nai Vakarua 11

Sa vakadreta tiko ko Moses me ra talairawarawa vua na Kalou e na vuku ni nona loloma, 2-25. Sa vakatakila na ka vinaka se na ka ca me na yaco vei ira, 26-32.

¹Ia mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou, ka vakabauta na ka sa kaya ko koya, kei na ka sa lesia, kei na ka sa lewa, kei na nonai vakaro, e na veisiga kecega.

²Ia mo ni kila edaidai: ni'u sa sega ni vosa vei ira na luvemuni era sa sega ni kila, ka sa sega ni raica na vakanakuitataki maivei Jiova na nomuni Kalou, na kena levu, na ligana kaukauwa, kei na ligana sa dodo yani,

³kei na nona veivakatakilakila, kei na nona cakacaka, sa cakava ko koya e loma i Ijipita, kivei Fero na tui Ijipita, kei na nona vanua tauoko;

⁴kei na ka sa cakava ko koya ki nai valu ni Ijipita, ki na nodra ose, kei na nodra qiqi-ni-valu; ni sa vakaluvuci ira e na Wasa Damudamu ni ra sa cicimuri kemuni, ka sa vakarusai ira ko Jiova ka yacova na siga oqo;

⁵kei na ka sa cakava ko koya vei kemuni mai na vanua liwa, ka yacova na nomuni lako mai ki na yasana oqo;

⁶kei na ka sa kitaka ko koya kivei Tecani kei Epairami, na luve i Iliapi, na luve i Rupeni: ni sa kasei na vanua, ka tilomi rau, kei na nodrau lewe-ni-vale, kei na nodrau veivale laca, kei nai yau kecega sa tu vei ira, e na kedra maliwa na Isireli kecega:

⁷ia na matamuni sa raica na cakacaka levu kecega i Jiova sa cakava ko koya.

⁸Ia mo ni muria kina na vunau kece ka'u sa vakarota vei kemuni e na siga oqo, mo ni kaukauwa kina, ka lako me taukena na vanua, kemuni sa lako yani kina mo ni taukena;

⁹me balavu talega na nomuni bula, e na vanua sa bubului kina vei ira na nomuni qase ko Jiova, me solia vei ira kei na nodra kawa, e dua na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni.

¹⁰Ia na vanua ko ni sa lako kina mo ni taukena, sa sega ni vaka na vanua ko Ijipita, kemuni sa lako maikina, ko ni a kaburaka kina na nomuni sore ni sila, ka vakasuasuataka e na yavamuni, me vaka na were ni co laukana:

¹¹ia na vanua kemuni sa lako kina mo ni taukena, sa vanua vakaulunivanua, ka vakakikilo, ka sa dautau kina na uca mai lomalagi:

¹²e dua na vanua sa vakaraica tiko ko Jiova na nomuni Kalou: sa qarava tikoga na mata i Jiova na nomuni Kalou, mai nai vakatekivu ni yabaki ka yacova nai vakataotioti ni yabaki.

¹³Ia ena yaco kevaka kemuni sa vakarorogo vakavinaka ki na noqu i vakaro, ka'u sa vakarota vei kemuni e na siga oqo, mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou, ka mo ni qaravi koya e na lomamuni taucoko kei na yalomuni taucoko,

¹⁴au na qai vakatauca na uca ki na nomuni vanua e na kena gauna, na uca taumada kei na uca taumuri, mo yauta mai kina na nomuni sila, kei na nomuni waini, kei na nomuni waiwai.

¹⁵Ia ka'u na solia na co e na nomuni vanua ni veico me kedra na nomuni manumanu e yavai va, mo ni kana kina ka mamau.

¹⁶Mo ni qarauni kemuni, me kakua ni vakacalai na lomamuni, mo ni qai lesu tani kina, ka qarava na kalou tani eso, ka cuva vei ira;

¹⁷a sa tubu kina vei kemuni na cudru i Jiova, a sa sogota na lomalagi ko koya, me kakua kina na uca, ka sa sega ni vuatata na kena vuata na vanua: ka kemuni sa rusa vakatotolo mai na vanua vinaka sa solia vei kemuni ko Jiova.

¹⁸Ia mo ni maroroya na noqu vosa oqo e na lomamuni kei na yalomuni, ka vauca mei vakatakilakila e na ligamuni, ka me sa kenai ukuuku e na maliwa ni matamuni.

¹⁹Ia mo ni vakavulica vei ira na luvemuni, ka dauvosataka ni kemuni sa tiko e na nomuni vale, ni kemuni sa lako voli talega e na sala, ka ni kemuni sa la'ki koto, ni kemuni sa duri cake talega.

²⁰Mo ni vola talega e na duru ni sogo ni nomuni vale, kei nai sogo ni nomuni matamata-ni-koro:

²¹me levu kina na nomuni siga kei na nodra siga na luvemuni, e na vanua sa bubului kina ko Jiova vei ira na nomuni qase me solia vei ira, me vaka na siga vakalomalagi e vuravura.

²²Ia kevaka kemuni na vakabauta vakavinaka nai vakaro kecega oqo ka'u sa vakarota vei kemuni mo ni cakava, mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou, ka lako e nona sala kecega, ka kabiti koya;

²³ena qai vakasevi ira tani ko Jiova e na matamuni na matanitu kecega oqori, ia kemuni na taukena eso na matanitu sa levu ka kaukauwa, ka lailai ka malumalumu koi kemuni.

²⁴A yasana kecega sa butuka na qeteqete ni yavamuni ena nomuni ga: mai na vanua liwa, kei Lepanoni, mai na uciwai ko ya, na uciwai ko Uferetisi, ka yacova na wasawasa mai ra, ena nomuni yalayala.

²⁵Sa na sega na tamata me tu rawa e matamuni: ena vakatubura na rere kei na domobula e na vukumuni ko Jiova e na vanua kecega kemuni na butuka, me vaka ka kaya vei kemuni.

²⁶Raica, ka'u sa tauca e matamuni e na siga oqo na vosa ni veivakalougatataki kei na vosa ni veivakarusai:

²⁷a vosa ni veivakalougatataki, kevaka kemuni sa vakarorogo ki nai vakaro i Jiova na nomuni Kalou, ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai:

²⁸kei na vosa ni veivakarusai, kevaka kemuni sa sega ni vakarorogo ki nai vakaro i Jiova na nomuni Kalou, ka sa lesu tani mai na sala ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, ni kemuni muria na kalou tani eso kemuni sa sega ni kila.

²⁹Ia ena yaco, ni sa kauti kemuni ko Jiova na nomuni Kalou ki na vanua ko ni sa lako kina mo ni taukena, mo ni qai vakatura na vosa ni veivakalougatataki e dela ni ulu-ni-vanua ko Kirisimi kei na vosa ni veivakarusai e dela ni ulu-ni-vanua ko Ipali:

³⁰Sa sega li ni rau tu e na tai kadua ni Joritani, vaka ki na tikina sa dromu kina na mata-ni-siga, e na nodra vanua na kai Kenani, era sa tiko e na vanua cecelevu sa donui Kilikali, sa voleka ki na veioki mai More?

³¹Kemuni na qalo-kosova na Joritani, mo ni la'ki taukena na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ia kemuni na taukena, ka tiko kina.

³²Ia kemuni na vakabauta ka cakava nai lesilesi kecega, kei na lewa, ka'u sa vakatakila vei kemuni e na siga oqo. Era a lako sobu ki Ijipita na nomuni qase, a ra sa lewe vitusagavulu ga na tamata; ia oqo, sa qisi kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni lewe levu me vaka na veikalokalo mai lomalagi.

Nai Vakarua 12

Me vakacacani sara na ka kecega ni soro vakatani, 1-3. A vunau e na yasana sa na digitaka ko Jiova me ra soro kina na tamata, 4-28. Me ra qarauni ira me ra kakua ni muri ira na veimatanitu sa sega ni lotu, 29-32.

¹Oqo nai lesilesi kei na lewa, mo ni vakabauta ka cakava e na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na Kalou ni nomuni qase, mo ni taukena, e na veisiga kecega kemuni sa bula kina e vuravura.

²Mo ni vakacacana sara na tikina kecega era a qarava kina na nodra kalou na veimatanitu kemuni na taukena, e dela ni veiulu-ni-vanua cecere, kei na dela ni veivanua cecere, kei na ruku ni kau drokadroka kecega:

³ia kemuni na vakacacana talega na nodra i cabocabo-ni-soro, ka musulaka na nodra matakau, ka vakama na nodra kalouyalewa ni veikau e na

bukawaqa; ia mo ni taya sobu na matakau ni nodra kalou sa ceuti, ka vakaotia na yacadra mai na yasana ko ya.

⁴Ia mo ni kakua ni kitaka vakakina vei Jiova na nomuni Kalou:

⁵Ia na tikina ga sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou mai na nomuni veimataqali kecega, me vakatikora kina na yacana, io, na nonai tikotiko mo ni dauqarava, ka dausoqoni kina:

⁶ka mo ni kauta kina na nomuni soro kama, kei na nomuni manumanu sa na vakacabori, kei nai katini ni nomuni veika, kei nai soro mo ni lavelaveta, kei na veika kemuni a bubului kina, kei nai soro sa lomamuni ga mo ni vakacobora, kei na ulumatua ni nomuni pulumokau, kei na nomuni sipi:

⁷ia kemuni na kana maikea e na mata i Jiova na nomuni Kalou, koi kemuni, kei ira na nomuni lewe-ni-vale, ka rekitaka na ka kecega sa cakava na ligamuni, ka sa vakalougatataki kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou.

⁸Kemuni na sega ni cakava me vaka na ka kecega eda sa cakava eke e na siga oqo, ka ni sa cakava na tamata yadua na ka kece sa vinaka vua.

⁹Ni kemuni sa sega ni yaco edaidai ki nai vakavakacegu kei nai votavota, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

¹⁰Ia ni kemuni sa yaco ki tai kadua ni Joritani, ka tiko e na vanua sa solia vei kemuni, mo ni taukena, ko Jiova na nomuni Kalou, ka sa vakacegui kemuni maivei ira kecega na nomuni meca sa vakavolivoliti kemuni, ka mo ni tiko vakacegu;

¹¹ena qai dua na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou, me vakatikora tikoga kina na yacana; mo ni kauta mai kina na ka kecega ka'u sa vakarota vei kemuni; na nomuni soro kama, kei na nomuni manumanu sa vakacabori, kei nai katini ni nomuni veika, kei nai soro ni ligamuni e lavelaveti, kei na ka talei kecega kemuni sa bubului kina vei Jiova:

¹²ia kemuni na reki e na mata i Jiova na nomuni Kalou, koi kemuni, kei ira na luvemuni tagane, kei ira na luvemuni yalewa, kei ira na nomuni tamata,

kei ira na nomuni vada; kei na Livai sa tiko e na nomuni lomanibai, ka ni sa sega na nona tikina se nonai votavota vata kei kemuni.

¹³Mo ni qarauni kemuni mo ni kakua ni vakacabora na nomuni soro kama e na yasana kecega ko ni sa raica:

¹⁴ia e na yasana ga sa digitaka ko Jiova e na dua na nomuni mataqali, mo ni vakacabora kina na nomuni soro kama, ka cakava maikina na ka kecega ka'u sa vakarota vei kemuni.

¹⁵Ia sa tara ga mo ni vakamatea ka kania na lewe ni manumanu e na nomuni lomanibai kecega, a ka kecega sa garova na yalomuni, me vaka nai loloma i Jiova na nomuni Kalou, sa solia ko koya vei kemuni: me kania ga ko koya sa sega ni savasava kei koya sa savasava, me vakasa *daukani* na teira lasa kei na teira kila.

¹⁶Ia na dra ga mo ni kakua ni kania; ni livia ga ki na qele me vaka na wai.

¹⁷E sega ni tara mo ni kania e na nomuni lomanibai nai katini ni nomuni sila, se na nomuni waini, se na nomuni waiwai, se na ulumatua ni nomuni pulumokau kei na nomuni sipi, se dua na ka ko ni sa bubului kina, se nai soro sa lomamuni ga mo ni vakacabora, se nai soro ni ligamuni e lavelaveti;

¹⁸ia mo ni kania ga e na mata i Jiova na nomuni Kalou e na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou, koi kemuni, kei na luvemuni tagane, kei na luvemuni yalewa, kei na nomuni tamata, kei na nomuni vada, kei na Livai ka tiko e na nomuni lomanibai: ia ko ni na reki e na mata i Jiova na nomuni Kalou e na ka kecega sa cakava na ligamuni.

¹⁹Mo ni qarauni kemuni mo ni kakua ni biuta na Livai e na nomuni siga kecega e vuravura.

²⁰Ni sa vakalevutaka na nomuni vanua ko Jiova na nomuni Kalou, me vaka ka yalataka vei kemuni, ka ko sa kaya, Au na kana lewe ni manumanu, ni sa kusikusima na yalomuni; e tara mo ni kana manumanu, me vaka na ka kecega sa kusikusima kina na yalomuni.

²¹Kevaka sa yawa vei kemuni na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou, me vakatikora kina na yacana, sa qai tara mo ni vakamatea eso na nomuni pulumokau kei na nomuni sipi, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, me vaka ka'u sa vakarota vei kemuni, ia ko ni na kania e na nomuni lomanibai na ka kecega sa kusikusima kina na yalomuni.

²²Ia mo ni kania me vaka sa daukani na teira lasa kei na teira kila: ena kania ko koya sa sega ni savasava, kei koya talega sa savasava.

²³Ia mo ni raica vinaka mo ni kakua ni kania na dra: ni sa kena bula na dra; a sa tabu mo ni kania vata na kena bula kei na lewena.

²⁴Mo ni kakua ni kania; mo ni livia ki na qele me vaka na wai.

²⁵Mo ni kakua ni kania: me yacovi kemuni kina na ka vinaka, kei ira na luvemuni era sa muri kemuni, ni ko sa caka dodonu e na mata i Jiova.

²⁶Ia na nomuni veika ga e tabu, kei na veika kemuni sa bubului kina, mo ni kauta, ka lako ki na yasana sa na digitaka ko Jiova:

²⁷ia mo ni vakacabora na nomuni soro kama, na lewena kei na dra, e dela ni cabocabo-ni-soro i Jiova na nomuni Kalou: ena livi yani talega na dra ni nomuni soro e dela ni cabocabo-ni-soro i Jiova na nomuni Kalou, ia na lewena mo ni kania.

²⁸Mo ni nanuma ka vakarogoca na vosa kecega oqo ka'u sa vakarota vei kemuni, me yacovi kemuni kina na ka vinaka, kei ira na luvemuni era na taravi kemuni, ka sega ni mudu, ni kemuni sa caka dodonu ka vinaka vei Jiova na nomuni Kalou.

²⁹Ni na muduka tani e matamuni ko Jiova na nomuni Kalou na veimatanitu ko ni sa lako kina mo ni taukena, ka ko ni sa kedrai sosomi, ka tiko e nodra vanua;

³⁰mo ni qarauni kemuni mo ni kakua ni tao kina mo ni muri ira, ni ra sa vakarusai oti e matamuni; ia mo ni kakua talega ni vakatarotaroga na nodra kalou, ka kaya, Era a qarava vakaevei na nodra kalou na veimatanitu oqo? au na kitaka vakakina ko au.

³¹Mo ni kakua ni cakacaka vakakina vei Jiova na nomuni Kalou: ni ra sa kitaka ki na nodra kalou na ka kecega sa vakasisilatako ko Jiova, ka sa cata ko koya; ia na luvedra tagane kei na luvedra yalewa era sa vakama e na bukawaqa ki na nodra kalou.

³²A ka kecega ka'u sa vakarota vei kemuni, mo ni vakabauta ka cakava: mo ni kakua ni kuria, se vakalailaitaka.

Nai Vakarua 13

Ai vakaro sa baleta na parofita vakailasu, 1-11. Me vakarusai na koro sa vuki me qarava na kalou lasu, 12-18.

¹Kevaka sa tubu vei kemuni e dua na parofita se na dautadra, a sa cakava vei kemuni e dua nai vakatakilakila se dua na cakacaka mana,

²a sa yaco nai vakatakilakila se na cakacaka mana, sa vosa kina ko koya vei kemuni, ni sa kaya, Tou la'ki muria na kalou tani, ko ni sa sega ni kila, ka qaravi ira;

³mo ni kakua ni vakarorogo ki na vosa ni parofita ko ya, se na dautadra ko ya: ni sa vakatovolei kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou, me kila se ko ni na lomani Jiova na nomuni Kalou e na lomamuni tauccoko kei na yalomuni tauccoko, se segai.

⁴Mo ni muri Jiova ga na nomuni Kalou, ka rerevaki koya, ka vakabauta na nona vunau, ka vakarorogo ki na domona, ka qaravi koya, ka kabit koya.

⁵Ia na parofita ko ya, se na dautadra ko ya, ena vakamatei; ni sa kaya mo ni vuki tani maivei Jiova na nomuni Kalou, o koya sa kauti kemuni mai na vanua ko Ijipita, ka vakabulai kemuni mai na vale ni veivakabobulataki; ka me vakasesei kemuni tani mai na sala sa vakarota vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni lako kina. Ko ni na vakaotia laivi kina na ca mai na kemuni maliwa.

⁶Kevaka sa temaki kemuni vakavuni na tuakamuni se na tacimuni, na luvema tagane na tinamuni, se na luvemuni tagane, se na luvemuni yalewa, se na watimuni e na lomaseremuni, se na wekamuni sa vaka na yalomuni, ka kaya,

Daru la'ki qarava na kalou tani eso; ko sa sega ni kila, koi kemuni, se na nomuni qase:

⁷io ko ira na nodra kalou na tamata era tiko vakavolivoliti kemuni, se ra voleka vei kemuni, se yawa vei kemuni, mai nai yalayala e dua kei vuravura ka yacova nai yalayala kadua kei vuravura;

⁸mo ni kakua ni yalovata kaya, se vakarorogo vua; me kakua talega ni lomani koya na matamuni, mo ni kakua talega ni vosoti koya, mo ni kakua talega ni vunitaki koya:

⁹ia mo ni vakamatei koya vakaidina ga; me yaviti koya taumada na ligamuni me mate kina, ia me qai yavita emuri na ligadra na tamata kecega.

¹⁰Ia mo ni vakaviriki koya e na vatu, me mate kina ko koya, ni sa segata me vakasesei kemuni tani maivei Jiova na nomuni Kalou, o koya ka kauti kemuni mai na vanua ko Ijipita, mai na vale ni veivakabobulataki.

¹¹Ena qai rogoca ko ira na Isireli kecega, ka rere, ka sega ni cakava tale na ka ca vakaoqo e na kemuni maliwa.

¹²Kevaka ko ni na rogoca e na dua na nomuni koro, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni tiko kina, ka vaka,

¹³Eso na tamata, na luve ni ca, era sa lako tani maivei kemuni, a sa vakasesei ira tani na lewe ni nodra koro, ni ra kaya, Tou lako me da qarava na kalou tani eso kemuni sa sega ni kila;

¹⁴mo ni qai taroga, ka vakasaqara, ka qaqa; ia kevaka sa dina, sa vakadinadinataki *ni* sa caka na ka vakasisila oqo e na kemuni maliwa;

¹⁵mo ni qai yavita vakaidina na lewe ni koro ko ya e nai seleiwau me rusa sara, kei na ka kecega sa tiko kina, kei na kena manumanu e yavai va, e nai seleiwau.

¹⁶Ia na kenai toki kecega, mo ni kumuna vata ki loma ni rara, ka vakama na koro e na bukawaqa, kei na kenai toki kecega, me kama yavu sara, e na vuku

i Jiova na nomuni Kalou: ia ena sega ni tara tale; ena suva wale tu ka tawa mudu.

¹⁷Ia me kakua ni kabita na ligamuni e dua na ka sa lesi me vakarusai: me cegu kina ko Jiova mai na nona cudru waqawaqa, ka me caka vinaka vei kemuni, ka lomani kemuni, ka vakalewevuqataki kemuni, me vaka sa bubului kina vei ira na nomuni qase;

¹⁸ni kemuni sa vakarorogo ki na domo i Jiova na nomuni Kalou, me vakabauta na nonai vakaro kecega ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, mo ni caka dodonu e na mata i Jiova na nomuni Kalou.

Nai Vakarua 14

Me ra kakua ni vakacacana na yagodra, 1,2. A ka sa tara kei na ka sa tabu ni kani, 3-27. E dua na ka ni loloma vei ira na dravudravua, 28,29.

¹Oi kemuni sa luve i Jiova na nomuni Kalou: mo ni kakua ni tavai kemuni, setasia na yadremuni, e na vukudra na mate.

²Ni kemuni sa matanitu savasava vei Jiova na nomuni Kalou, a sa digitaki kemuni ko Jiova maivei ira na matanitu kecega sa tiko e dela i vuravura, mo ni nona matanitu talei.

³Mo ni kakua ni kania e dua na ka sa vakasisila.

⁴Oqo na manumanu e yavai va mo ni kania: na pulumokau, na sipi kei na me,
⁵na ati, na kaseli, na ropuki, na me kila, na paisoni, na anitilope, kei na samoi.

⁶Kei na manumanu e yavai va kecega sa wase na kena ququ, ka sa sei sara me wase rua, ka sa mama vakarua na kena, mo ni kania oqo vei ira na manumanu e yavai va.

⁷Ia ko ira oqo vei ira sa mama vakarua na kena, kei ira sa wase na kena ququ, dou kakua ni kania; na kameli, kei na eri, kei na koni: ka ni ra sa mama vakarua na kedra, ka sa sega ni wase na kedra ququ; era sa tabu vei kemuni.

⁸Kei na vuaka, ni sa wase na kena ququ, ka sa sega ni mama vakarua na kena, sa tabu vei kemuni: mo ni kakua ni kania na lewedra, mo ni kakua talega ni tara na yagodra ni sa mate.

⁹Na ika oqo e tara mo ni kania: na ika kecega sa vakatutuna ka vakavarina mo ni kania.

¹⁰Ia na ika kecega sa sega ni vakatutuna ka sega ni vakavarina mo ni kakua ni kania; sa tabu vei kemuni.

¹¹A manumanu vuka kecega sa savasava mo ni kania.

¹²Ia na manumanu oqo mo ni kakua ni kania: na mataqali ikeli e tolu,

¹³kei na veimataqali vulituri,

¹⁴kei na mataqali reveni kecega,

¹⁵kei na ositereji, kei na mataqali lulu kecega, kei na manulevu,

¹⁶io na lulu tabu, kei na lulu tani,

¹⁷kei na veimataqali suani,

¹⁸kei na veimataqali belo, kei na upupa, kei na beka.

¹⁹Ia na manumanu vuka kecega sa dauqasi sa tawa savasava vei kemuni: e tabu ni ra sa kani.

²⁰Na manumanu vuka kecega sa savasava e tara mo ni kania.

²¹E tabu ni kemuni kania e dua na ka sa mate loa: mo ni solia vua na vulagi sa tiko e nomuni lomanibai, me kania ko koya; se mo ni volitaka vua na kai tani: ni kemuni sa matanitu savasava vei Jiova na nomuni Kalou. Mo ni kakua ni vakasaqa na luve ni me e na wai-ni-sucu i tinana.

²²Mo ni solia vakaidina na kenai katini ni vua ni nomuni teitei kecega, sa vuataka na veiwere e na veiyabaki.

²³Ia mo ni kania nai katini ni nomuni sila, na nomuni waini, kei na nomuni waiwai, kei na ulumatua ni nomuni pulumokau kei na nomuni sipi, e na mata

i Jiova na nomuni Kalou, e na yasana sa digitaka ko koya me vakatikora kina na yacana; mo ni vakavulici kina mo rerevaki Jiova tikoga na nomuni Kalou.

²⁴Ia kevaka sa balavu vei kemuni na sala, sa dredre kina mo ni kauta, ni sa yawa vei kemuni na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou me vakatikora kina na yacana, ni sa vakalouugatataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou:

²⁵mo ni qai volitaka me kenai sau nai lavo, ka vauca nai lavo e na ligamuni, ka lako ki na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou:

²⁶mo ni qai solia nai lavo ko ya me rawa kina na ka kecega sa garova na yalomuni, se na pulumokau, se na sipi, se na waini, se na yaqona kaukauwa, se na ka tani kecega sa garova na yalomuni: ia mo ni kana maikea e na mata i Jiova na nomuni Kalou, ka reki, koi kemuni, kei ira na nomuni lewe-ni-vale;

²⁷ia na Livai sa tiko e nomuni lomanibai, mo ni kakua ni biuta; ni sa sega na nona tikina se nonai votavota vata kei kemuni.

²⁸Ni sa cava na yabaki e tolu mo ni kauta mai nai katini ni nomuni vuata kecega e na yabaki ko ya, ka binia e nomuni lomanibai:

²⁹ia na Livai, ni sa sega na nona tikina se nonai votavota vata kei kemuni, kei na kai tani, kei ira sa sega ni vakatamani, kei na yada, sa tiko e nomuni lomanibai, me ra lako ga mai, ka kana ka mamau: me vakalouugatataki kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou e na cakacaka kecega ko ni sa kitaka.

Nai Vakarua 15

A yabaki ni veisereki, 1-6. Me ra lomani na dravudravua, 7-11. A vunau e na vuku ni tamata sa voli, 12-18. Sa nei Jiova na ulumatua tagane, 19-23.

¹Ni sa oti na yabaki vitu mo ni dauia e dua na veisereki.

²Sa vakaoqo nai valavala ni veisereki: A tamata yadua sa soli talevaka na ka vua na kai nona, me qai sereka ka me kakua ni saumi; me kakua ni taroga vua na kai nona, se na wekana: ni sa kacivaki na veisereki i Jiova.

³E dodonu mo ni taroga vua na kai tani: ia na nomuni ka sa tu vua na wekamuni mo sereka ka me kakua ni saumi.

⁴Ia ena sega e dua na tamata dravudravua vei kemuni; ni na vakalouugatataki kemuni vakalevu ko Jiova e na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mei nomuni votavota mo ni taukena;

⁵kevaka ko ni sa vakarorogo vakavinaka ki na domo i Jiova na nomuni Kalou, mo ni nanuma mo cakava nai vakaro kecega oqo ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai.

⁶Ni na vakalouugatataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, me vaka ka kaya vei kemuni: ia ko ni na soli talevaka vei ira na veimatanitu e vuqa, ia ko ni na sega ni kerekere: ko ni na lewa talega na matanitu e vuqa, a ra na sega ni lewai kemuni.

⁷Kevaka sa tiko vei kemuni na tamata dravudravua, e dua vei ira na wekamuni, e na dua na nomuni lomanibai, e na nomuni vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, mo ni kakua ni vakaukauwataka na yalomuni, se qumia na ligamuni vua na wekamuni dravudravua:

⁸ia mo ni dedeka sara ga na ligamuni vei koya, ka soli talevaka sara vua na ka sa via rawata ka me ganita na nona dravudravua.

⁹Mo ni qarauni kemuni de dua na nanuma ca e na yalomuni, ka vaka, Sa voleka mai nai kavitu ni yabaki, na yabaki ni veisereki; ka sa ca na matamuni vua na wekamuni dravudravua, ka ko ni sega ni cakacaka vakayalololoma vua; a sa tagi vei Jiova e na vukumuni ko koya, ka ko ni sa cala kina.

¹⁰Mo ni solia dina vua na ka ni loloma, mo ni kakua talega ni yalo ca ni kemuni sa soli ka vua: ia e na vuku ni ka oqo ena vakalouugatataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou e na nomuni cakacaka kecega, kei na ka kecega sa cakava na ligamuni.

¹¹Ni na sega ni mudu na tamata dravudravua mai na vanua: o koya ka'u sa vakaroti kemuni kina, ka kaya, Mo ni dedeka sara na ligamuni vua na wekamuni, ki na nomuni tamata wale; kei na nomuni tamata dravudravua, e na nomuni vanua.

¹²Kevaka sa volitaki vei kemuni e dua na wekamuni, sa Iperiu tagane, se sa Iperiu yalewa, a sa qaravi kemuni ka yabaki ono; mo ni qai sereki koya me lako tani vei kemuni ka veitalia ga, e nai kavitu ni yabaki.

¹³Ia ni kemuni sa laiva me lako tani vei kemuni, mo ni kakua ni laivi koya me lako wale yani:

¹⁴mo ni solia vakayauyau vei koya mai na nomuni sipi, ka mai na nomuni sila, ka mai na nomuni waini: mo ni solia vei koya mai na ka sa vakalouugatataki kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou.

¹⁵Ia mo ni nanuma ni kemuni a bobula mai na vanua ko Ijipita, a sa vakabulai kemuni ko Jiova na nomuni Kalou: o koya ka'u sa vakarota kina na ka oqo vei kemuni edaidai.

¹⁶Ia kevaka sa kaya vei kemuni ko koya: Au na sega ni lako tani vei kemuni; ka ni sa lomani kemuni kei na nomuni lewe-ni-vale, ni sa tiko vinaka kei kemuni;

¹⁷mo ni qai taura nai cula, ka cula na daligana ka veituituitaka kei nai sogo ni vale, ena qai nomuni bobula ka sega ni mudu. Ia mo ni kitaka talega vakakina vua na nomuni vada.

¹⁸Me kakua ni vaka na ka sa dredre vei kemuni mo ni sereki koya me lako tani vei kemuni ka me veitalia ga; ni sa tautauvata na nona qaravi kemuni e na yabaki e ono kei na nona qaravi kemuni e na yabaki e tinikarua na tamata sa voli na nona cakacaka: ia ena vakalouugatataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou e na ka kecega ko ni sa cakava.

¹⁹A ulumatua tagane kecega ni nomuni pulumokau kei na nomuni sipi, mo ni vakatabuya me nei Jiova na nomuni Kalou: mo ni kakua ni vakayagataka na ulumatua ni nomuni pulumokau e na dua na cakacaka, mo ni kakua talega ni kotiva na ulumatua ni nomuni sipi.

²⁰Mo ni kania ga, koi kemuni kei na nomuni lewe-ni-vale, e na mata i Jiova na nomuni Kalou, e na veiyabaki, e na yasana sa digitaka ko Jiova.

²¹Ia kevaka sa ca e dua na tikina, ke sa lokiloki, se mataboko, *se* dua na tikina e ca, mo ni kakua ni vakacabora vei Jiova na nomuni Kalou.

²²Mo ni kania e nomuni lomanibai: ko koya sa sega ni savasava vata kei koya sa savasava, me vaka na keseli kei na ati.

²³Ia na kena dra ga mo ni kakua ni kania; mo ni livia ki na qele me vaka na wai.

Nai Vakarua 16

Na kana vata ni lako-sivia, 1-8; kei na wiki e vitu, 9-12; kei na vale taba ni kau, 13-15. Me ia na so levu tolutolu oqo na tagane vakaaduaga, 16-17. Ai vakaro vei ira na mataveilewai, 18-20. Me kakua na matakau, 21-22.

¹Mo ni nanuma na vula ko Epipi, ka ia kina na kana vata ni lako-sivia vei Jiova na nomuni Kalou: ni sa kauti kemuni tani mai Ijipita ko Jiova na nomuni Kalou e na vula ko Epipi, e na bogi.

²Ia mo ni vakacabora kina nai soro ni lako-sivia vei Jiova na nomuni Kalou, maivei ira na qele ni sipi kei na qele ni pulumokau, e na yasana sa digitaka ko Jiova me vakatikora kina na yacana.

³Mo ni kakua ni kania vata kei na madrai sa vakalevenitaki; me bogi vitu mo ni kania tiko kaya na madrai sa sega ni vakalevenitaki, na kakana ni rarawa; ni kemuni a lako vakatotolo sara mai na vanua ko Ijipita: mo ni nanuma kina na siga ko ni a lako tani kina mai na vanua ko Ijipita, e na veisiga kecega ko ni sa bula kina.

⁴Ia me kakua vei kemuni na ka sa vakaleveni ka bogi vitu e na nomuni yasana kecega; me kakua talega ni vo e na bogi, me yacova na mataka, e dua na tiki ni lewe manumanu ko sa vakacabora e na yakavi e nai matai ni siga.

⁵E sega ni tara mo ni vakacabora nai soro ni lako-sivia e na nomuni lomanibai kecega, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou:

⁶e na tikina ga sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou me vakatikora kina na yacana, mo ni vakacabora kina nai soro ni lako-sivia e na yakavi, ni sa la'ki dromu na mata-ni-siga, e na tiki-ni-siga ko ni a lako tani kina mai Ijipita.

⁷Ia mo ni tavuna ka kania e na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou; ia ko ni na lesu e na mataka, ka lako yani ki na nomuni veivale laca.

⁸E ono na siga mo ni kania kina na madrai sa sega ni vakalevenitaki: ia e nai kavitu ni siga me dua nai soqosoqo tabu e na vuku i Jiova na nomuni Kalou: mo ni kakua ni kitaka *kina* na cakacaka.

⁹Mo ni wilika vei kemuni e vitu na wiki: ka mo ni wilika na wiki e vitu mai nai vakatekivu ni tamusuki sila.

¹⁰Ka mo ni kitaka na so levu ni veiwiki vei Jiova na nomuni Kalou, ni *ko* solia nai vakacavacava sa vinakata na lomamuni ka rawarawa vei kemuni, ko na solia, me vaka sa vakalougatataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou:

¹¹ia ko ni na reki e na mata i Jiova na nomuni Kalou, koi kemuni, kei na luvemuni tagane, kei na luvemuni yalewa, kei na nomuni tamata, kei na nomuni vada, kei na Livai sa tiko e nomuni lomanibai, kei na vulagi, kei ira sa sega na tamadra, kei na yada, era sa tiko kei kemuni, e na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou me vakatikora kina na yacana.

¹²Ia mo ni nanuma ni kemuni a bobula mai Ijipita: mo ni nanuma talega mo ni muria nai lesilesi oqo.

¹³Mo ni ia na so levu ni vale taba ni kau ka bogi vitu, ni kemuni sa yauta vata oti na nomuni sila kei na nomuni waini:

¹⁴ia ko ni na reki e na nomuni so levu, koi kemuni, kei na luvemuni tagane, kei na luvemuni yalewa, kei na nomuni tamata, kei na nomuni vada, kei na Livai, kei na vulagi, kei ira sa sega na tamadra, kei na yada, era sa tiko e nomuni lomanibai.

¹⁵Sa bogi vitu mo ni ia kina na so levu vei Jiova na nomuni Kalou e na yasana sa na digitaka ko Jiova: ni na vakalougatataki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou e na nomuni vuata kecega, kei na cakacaka kecega ni ligamuni; o koya ko ni na reki vakaidina kina.

¹⁶Era na rairai vakatolu e na dua na yabaki e na mata i Jiova na nomuni Kalou ko ira kecega na nomuni tagane, e na yasana sa na digitaka ko koya; e

na so levu ni *kana* madrai sa sega ni vakalevenitaki, kei na so levu ni veiwiki, kei na so levu ni vale taba ni kau: ia me ra kakua ni lako wale mai Jiova:

¹⁷me ra solia ko ira na tamata yadua me vaka na ka era sa rawata, me vaka na ka sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou ni sa vakalougatataki kemuni.

¹⁸Mo ni lesia vei kemuni eso na turaga ni lewa kei na ovisa e na nomuni koro kecega, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, e na nomuni veimataqali: a ra na lewai ira na tamata e na lewa dodonu.

¹⁹Mo ni kakua ni kauta vakatani na lewa; mo ni kakua ni vinakata na mata ni tamata, se taura nai solisoli: ni sa vakamatabokotaka na matana na vuku nai solisoli, ka kauta vakatani na nodra vosa na dodonu.

²⁰A ka sa dodonu ga mo ni muria, mo ni bula kina, ka taukena na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

²¹Mo ni kakua ni tea e dua na nomuni kau me kalouyalewa ni veikau, me voleka ki nai cabocabo-ni-soro i Jiova na nomuni Kalou, ko ni sa cakava vei kemuni.

²²Mo ni kakua talega ni vakaduria e dua na matakau; o koya sa cata ko Jiova na nomuni Kalou.

Nai Vakarua 17

Me vinaka sara na manumanu mei soro, 1. Me vakamatei na tamata sa qarava na kalou tani, 2-7. Me lewa na ka dredre na bete kei na mataveilewai; ka me mate ko koya sa beca na lewa, 8-13. Ai valavala ni tui, 14-20.

¹Mo ni kakua ni vakacabora mei soro vei Jiova na nomuni Kalou na pulumokau, se na sipi, sa ca e dua na tikina, se sa tauvi mate: ni sa ka vakasisila oqori vei Jiova na nomuni Kalou.

²Kevaka sa kune vei kemuni, e na dua na nomuni loma ni koro sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, e dua na tagane se dua na yalewa sa caka ca e na mata i Jiova na nomuni Kalou, ni sa vakacataka na nona veiyalayalati,

³a sa la'ki qarava eso na kalou tani, ka sa cuva kina, se na mata-ni-siga, se na vula, se dua na kalokalo mai lomalagi, na ka ka'u sa vunautaka me kakua;

⁴a sa tukuni vei kemuni, ka ko ni sa rogoca, mo ni qai vakatarotaroga vakavinaka; ia, kevaka sa dina, ka sa vakadinadinataki, ni sa caka mai Isireli na ka vakasisila oqo;

⁵ko ni na qai kauta mai na tagane ko ya, se na yalewa ko ya, sa kitaka na ka ca oqori, ki na nomuni matamata-ni-koro, io na tagane ko ya se na yalewa ko ya, ka vakavirika e na vatu, me mate kina.

⁶O koya sa dodonu me mate, ena vakamatei ga ni sa vakadinadina e lewe rua se lewe tolu na tamata era kila: ena sega ni vakamatei ko koya ni sa vakadinadina e dua ga na tamata.

⁷Na ligadra nai vakadinadina ena yaviti koya taumada me mate kina, ka na yaviti koya emuri na ligadra na tamata kecega. Ko ni na vakaotia kina na ca mai na kemuni maliwa.

⁸Kevaka sa yaco e dua na ka e dredre mo ni lewa kina se ka e na vuku ni veivakamatei, se ka e veiletitaki, se na veiraravui, ni sa ka e veiletitaki e na nomuni lomanibai: mo ni qai tu, ka lako ki na yasana sa lesia ko Jiova na nomuni Kalou;

⁹ia mo ni lako vei ira na bete na luve i Livai, kei na turaga ni lewa e na gauna ko ya, ka taroga; a ra na vakatakila vei kemuni na ka e lewai me caka:

¹⁰ia ko ni na qai kitaka me vaka na lewa era na vakatakila vei kemuni ko ira e na yasana ko ya sa lesia ko Jiova; ia ko ni na kitaka me vaka na ka kecega era sa vakavulica vei kemuni:

¹¹me vaka na vunau era sa vakavulica vei kemuni, ka vaka na lewa era sa tukuna vei kemuni, mo ni kitaka vakakina: mo ni kakua ni gole tani ki nai matau se nai mawi mai na lewa era sa tukuna vei kemuni.

¹²Ia na tamata sa cakacaka vakaviavialevu, me kakua ni vakarorogo kina vua na bete sa tu maikea me ia na veiqraravi e na mata i Jiova na nomuni Kalou,

se vua na turaga ni lewa, na tamata ko ya ena mate. Ia ko ni na vakaotia kina na ca maivei Isireli.

¹³A ra na rogoca na tamata kecega, ka ra na rere, ka sega tale ni cakacaka vakaviavialevu.

¹⁴Ni kemuni sa yaco ki na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka ko ni sa taukena, ka tiko kina, ka kaya, Au na lesia vei au e dua na tui, me vakataki ira na veimatanitu kecega era tiko vakavolivoliti au;

¹⁵ko ni na qai lesia vakaidina me nomuni tui, na tamata sa na digitaka ko Jiova na nomuni Kalou: mo ni lesia e dua vei ira era wekamuni me nomuni tui: e tabu ni kemuni lesia na kai tani me lewai kemuni, o koya sa sega ni wekamuni.

¹⁶Ia me kakua ga ni vakalevutaka na nona ose ko koya, se vakalesui ira na tamata ki Ijipita, me levu kina na nona ose: ni sa kaya oti vei kemuni ko Jiova, Mo ni kakua ni lesu tale e na sala ko ya.

¹⁷Ia me kakua talega ni vakalevuqataka na watina, me kakua kina ni gole tani na yalona: me kakua talega ni vakalevutaka sara na nona siliva kei na nona koula.

¹⁸Ia ni sa tiko ko koya e na nonai tikotiko vakatui, me qai vola ko koya nai vakaro oqo me nonai vola, me vaka ko ya sa nodra na bete na lufe i Livai:

¹⁹ia ena tu ga vua, ka me dauwilika ko koya e na veisiga sa bula kina: me vakavulici kina ko koya me rerevaki Jiova na nona Kalou, me vakabauta na vosa kecega ni vakaro oqo kei nai lesilesi kece oqo, ka me cakava:

²⁰me kakua ni viavialevu kina vei ira na wekana, me kakua talega ni gole tani mai nai vakaro, ki nai matau se ki nai mawi: me balavu kina na nona bula ni sa tui ko koya, ko koya, kei iratou na luvana, e na kedra maliwa na Isireli.

Nai Vakarua 18

Ko Jiova sa nodra i votavota na bete kei na Livai, 1,2. A kena tiki ni soro na bete, 3-5; a kedra na Livai, 6-8. Me biu na ka era vakasisila kina na veimatanitu, 9-14. Sa yalataki e dua na parofita levu, 15-19. Me vakamatei na parofita vakailasu, 20-22.

¹Ko ira na bete na Livai, io ko ira kece na mataqali i Livai, ena sega na nodra tikina se nodra i votavota vata kei ira na Isireli: me ra kania ga na ka sa vakacabori vei Jiova e na bukawaqa, kei na nonai votavota.

²Era na sega kina ni votai e na kedra maliwa na wekadra: ko Jiova ga sa nodra i votavota, me vaka ka kaya vei ira.

³Ia sa dodonu me nodra na bete mai vei ira na tamata, maivei ira era vakacobora nai soro, se na pulumokau se na sipi; me ra solia vua na bete na tabana, kei na baluna ruarua, kei na kato ni kena.

⁴Ai sevu ni nomuni sila, na nomuni waini, kei na nomuni waiwai, kei na vutika na sipi sa koti taumada, mo ni solia vei koya.

⁵Ni sa digitaki koya ko Jiova na nomuni Kalou mai na nomuni mataqali kecega, me tu me ia na veiqravi e na yaca i Jiova, ko koya kei ira na luvena ka sega ni mudu.

⁶Ia kevaka sa na lako mai na Livai mai na dua na nomuni koro e Isireli taucoko, sa tiko vulagi kina ko koya, a sa lako mai ni sa gu sara na lomana ki na yasana sa digitaka ko Jiova;

⁷ena qai ia na veiqravi e na yaca i Jiova na nona Kalou, me vakataki ira kecega na Livai na wekana, era sa dautu e na mata i Jiova.

⁸Ena tautauvata na kedrai votavota me ra kania, ia ena kenai kuri talega vei ira yadua nai voli ni ka mai nona qase.

⁹Ni kemuni sa yaco ki na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, mo ni kakua ni muria na nodra i valavala vakasisila na veimatanitu ko ya.

¹⁰Me kakua ni kune vei kemuni e dua me vakacobora na luvena tagane se na luvena yalewa e loma ni bukawaqa, se dua na rairai, se dua sa daudigitaka na siga eso, se dua sa dauia na parofisai e na gata, se dua sa daucakai sausau,

¹¹se dua sa lawaki, se dua sa taroga na daucurumi, se dua na dauveinita, se dua sa taroga na tamata sa mate.

¹²Ni ra sa tamata vakasisila vei Jiova ko ira kecega era sa kitaka na veika oqo: e na vuku talega ni veika vakasisila oqo sa vakasevi ira tani e matamuni ko Jiova na nomuni Kalou.

¹³Mo ni yalodina sara vei Jiova na nomuni Kalou.

¹⁴Ni ra sa vakarorogo vei ira era daudigitaka na siga eso, kei ira na rairai, ko ira na veimatanitu ko ni na taukena: ia koi kemuni, sa sega ni laivi kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni vakakina.

¹⁵Ena vakatubura vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou e dua na parofita mai na kemuni maliwa, maivei ira na wekamuni, me vakataki au; ko ni na vakarorogo vei koya;

¹⁶me vaka na ka kecega ko ni a kerea vei Jiova na nomuni Kalou mai Orepi, e na siga ni soqoni vata, ka kaya, Me'u kakua ni rogoca tale na domo i Jiova na noqu Kalou, me'u kakua talega ni raica tale na bukawaqa levu oqo, de'u mate kina.

¹⁷A sa kaya vei au ko Jiova, Sa ka dodonu na ka era sa kaya:

¹⁸au na vakatubura vei ira e dua na parofita maivei ira na wekadra, me vakataki iko, ia ka'u na vakacuruma na noqu vosa ki na gusuna; ia ena tukuna vei ira na ka kecega ka'u na vakarota vei koya:

¹⁹ia na tamata sa na sega ni vakarorogo ki na noqu vosa sa na tukuna ko koya e na yacaqu, au na tarogi koya kina.

²⁰Ia na parofita sa doudou me cavuta e dua na vosa e na yacaqu, na ka ka'u sa sega ni vakarota vua me vosataka, se sa vosa e na yaca ni kalou tani eso, ena mate ga na parofita ko ya.

²¹Ia de ko ni kaya e lomamuni, Keitou na kila vakaevei na vosa sa sega ni cavuta ko Jiova?

²²ni sa vosa e dua na parofita e na yaca i Jiova, kevaka sa sega ni caka na ka, se yaco mai, sa qai sega ni cavuta na ka ko ya ko Jiova; sa cavuta vakaviavialevu na parofita: mo kakua ni rerevaki koya.

Nai Vakarua 19

A veikoro mei drodro, 1-13. Me kakua ni kisiri nai yalayala ni vanua, 14. Me le rua na tamata sa beitaka na tamata me cudruvi kina, 15. Me cudruvi na tamata sa beitaka vakailasu e dua, 16-21.

¹Ni sa muduki ira tani ko Jiova na nomuni Kalou na veimatanitu, ko ira sa solia na nodra vanua vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka ko ni sa kedrai sosomi, ka tiko e na nodra veikoro, kei na nodra veivale:

²mo ni qai lesia vei kemuni e tolu na koro e na nomuni loma ni vanua, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena.

³Mo ni caramaka na sala, ka wasea tolu na veiyasana ni nomuni vanua, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena, me dro kina ko koya yadua sa vakamatea e dua na tamata.

⁴Ia oqo nai valavala e na vukuna sa vakamatea e dua ka sa dro kina, me bula: Ko koya sa vakamatea na kai nona ni sa sega ni nakita, ka sega ni cati koya eliu;

⁵me vaka ni rau lako na tamata kei na kai nona ki veikau me ta kau, a sa laveta na matau e na ligana me taya na kau, a sa taucu na matau mai na kena dia, a sa lauta na kai nona, ka sa mate kina; me dro ko koya ki na dua na koro oqo, ka me bula;

⁶de vakasavi koya sa ia na veivakamatei ko koya sa nonai tavi me cudruvaka na mate, ni sa katakata tu na lomana, ka vauci koya, ka mokuta-mate ni sa rui balavu na sala; ia sa sega ni dodonu me mate ko koya, ni sa sega ni cati koya eliu.

⁷O koya ka'u a vakaroti kemuni kina, ka vaka, Mo ni wasea tani e tolu na nomuni koro.

⁸Ia kevaka sa vakalevutaka na nomuni vanua ko Jiova na nomuni Kalou, me vaka ka bubului kina vei ira na nomuni qase, ka solia vei kemuni na vanua kecega ka yalataka ko koya me solia vei ira na nomuni qase;

⁹kevaka ko ni sa vakabauta ka cakava nai vakaro kecega oqo ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou, ka mo lako tikoga

e na nona sala; ko ni na qai kuria tale e tolu na nomuni koro, mei kuri ni koro tolutolu oqo:

¹⁰me kakua kina ni vakadavei na dra sa sega ni cala e na nomuni vanua, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena, ka ko ni sa cudruvi e na vuku ni dra.

¹¹Ia kevaka sa cata na kai nona e dua na tamata, ka namaki koya, ka mokutamate, ka sa qai dro ki na dua na koro oqo:

¹²me ra qai talaki na qase ni nona koro ka kauti koya maikina, ka soli koya vua sa nonai tavi me cudruvaka na mate, me mate ko koya.

¹³Me kakua ni lomani koya na matamuni, ia mo ni biuta tani vei ira na Isireli nai sau ni dra sa sega ni cala, me yaco ga kina vei kemuni na ka vinaka.

¹⁴Mo ni kakua ni kisira nai yalayala ni vanua ni kai nomuni, era sa vakatakilakilataka ko ira eliu, e na nomuni votavota, ko ni na taukena e na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena.

¹⁵Me kakua ni dua bauga na tamata mei vakadinadina ni beitaki e dua e na dua na ka sa sega ni dodonu, se dua nai valavala ca sai valavala ca kina ko koya: me lewe rua se lewe tolu eratou kila, ena vakadinadinataki kina na cala ni tamata.

¹⁶Kevaka sa tu e dua na tamata ka tukutuku vakailasu, ni sa beitaka na tamata tani e na cala;

¹⁷me rau tu ruarua na tamata erau veibeitaki e na mata i Jiova, e na matadra na bete kei ira era sa turaga-ni-lewa e na gauna ko ya;

¹⁸ia me ra vakatarotaroga vakavinaka ko ira na turaga-ni-lewa: ia kevaka sa tukutuku vakailasu na tamata, ka sa beitaka vakailasu na wekana;

¹⁹kemuni na qai kitaka vua me vaka na ka ka nakita ko koya me kitaka vua na wekana: ko na vakaotia laivi kina na ca vei kemuni:

²⁰Ia ko ira na tani, era na rogoca ka ra na rere, ka sega ni kitaka tale na ka ca vakaoqo e na kemuni maliwa.

²¹Ia mo ni kakua ni lomana *e dua*; mei sau ni mate na mate, mei sau ni mata na mata, mei sau ni bati na bati, mei sau ni liga na liga, mei sau ni yava na yava.

Nai Vakarua 20

Na bete kei na turaga lalai me bukutaki ira na tamata ni ra lako ki nai valu, 1-9. Ai vakaro eso e na vuku ni valu, 10-20.

¹Ni kemuni sa lako yani me vala kei ira na nomuni meca, ka sa raica na ose kei na qiqi-ni-valu, *kei* na tamata era lewe vuqa, ka lewe lailai ko kemuni, mo ni kakua ni rerevaki ira: ni sa tiko vata kei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, o koya ka kauti kemuni cake mai na vanua ko Ijipita.

²Ia ni kemuni sa la'ki toro voleka ki nai valu, me qai toro mai na bete ka vosa vei ira na tamata,

³ka kaya vei ira, Mo ni rogoca, na Isireli, kemuni sa toro ki nai valu edaidai vei ira na nomuni meca: me kakua ni waicala na yalomuni, mo ni kakua ni rere, ni kakua tale ni sautaninini, ni kakua talega ni domobula e na vukudra;

⁴ni sa lako vata kei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, me veivala kei ira na nomuni meca ka totaki kemuni, ka me vakabulai kemuni.

⁵Me qai vosa vei ira na tamata ko ira na turaga lalai, ka kaya, Ko cei vei kemuni sa tara e dua na vale vou, ka sa sega ni curuma? Me lesu ko koya ki na nona vale, de mate e nai valu, ka sa curuma na tamata tani:

⁶Se ko cei na tamata sa tea e dua na were ni vaini, a sa sega ni kania na kenai matai? me lesu ga ko koya ki na nona vale, de mate e nai valu, ka qai kania na kenai matai na tamata tani:

⁷Se ko cei na tamata sa veivosaki kei na dua na yalewa me watina, a sa sega ni kauti koya? me lesu ga ko koya ki na nona vale, de mate e nai valu, ka qai vakawati kaya na tamata tani.

⁸Ia me ra vosa tale vei ira na tamata ko ira na turaga lalai, ka me ra kaya, Ko cei vei kemuni sa rere ka sa waicala na lomana? me lesu ga ko koya ki na nona vale, de waicala na yalodra na wekana me vakataki koya.

⁹Ia ni ra sa vosa oti na turaga lalai vei ira na tamata, me ra qai lesia na turaga ni mataivalu me liutaki ira na tamata.

¹⁰Ni kemuni sa toro voleka ki na dua na koro me veivala kaya, mo ni qai kacivaka kina me sautu.

¹¹Ia kevaka sa vosa vinaka mai vei kemuni ka me sautu, ka sa dolava na koro vei kemuni, me ra qai nomuni qali na tamata kecega era sa tiko kina, a ra na qaravi kemuni.

¹²Ia kevaka sa bese ni sautu kei kemuni, ka sa bolea ga me vala kei kemuni, mo ni qai bukuya na druadrua ni koro ko ya:

¹³ia ni sa solia ki na ligamuni ko Jiova na nomuni Kalou, mo ni qai yavita na kena tagane kecega e nai seleiwau:

¹⁴ia ko ira na yalewa, kei na gone, kei na manumanu e yavai va, kei na ka kecega sa tiko e na koro, io na kenai yau kecega, mo ni tokitaka me nomuni; ia mo ni kania nai toki maivei ira na nomuni meca, o koya sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

¹⁵Mo ni kitaka vakaoqo ki na veikoro kecega sa tiko vakayawa sara vei kemuni, era sa sega ni koro ni veimatanitu oqo.

¹⁶Ia na koro ni veimatanitu oqo, o koya sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena, mo ni kakua ni vakabula e dua na ka sa bula:

¹⁷mo ni vakarusai ira sara ga: ko ira na Itaiti, kei na Amoraiti, na kai Kenani, kei na Perisaiti, na Aivaiti, kei na Jepusaiti; me vaka sa vakaroti kemuni ko Jiova na nomuni Kalou:

¹⁸me ra kakua kina ni vakavulici kemuni me kitaka na nodra ka vakasisila kecega, era sa kitaka ki na nodra kalou; mo ni kakua kina ni valavala ca vei Jiova na nomuni Kalou.

¹⁹Ni kemuni sa buku druadrua ni dua na koro ka sa dede, ni kemuni sa kaba tiko, mo ni kakua ni vakacacana na kena kau sa dauvua: ni kemuni na kana

rawa kina, ia mo ni kakua kina ni taya sobu; ni sa nona na tamata na kau ni vanua, me yaga ni sa buku na druadrua:

²⁰Ia na kau ga ko ni sa kila sa sega ni daukani na vuana, mo ni vakacacana ka taya sobu; ia mo ni viri bai ki na koro sa veivaluti kei kemuni, ka me vakamalumalumutaki mada.

Nai Vakarua 21

Ai soro e na vuku ni moku sa sega ni kilai, 1-9. Ai vakaro e na vuku ni goneyalewa sa vakabobulataki, 10-14. Ai vakaro e na vuku ni ulumatua, 15-17. Me lauviri mate na gone sa talaidredre, 18-21. Me kakua ni lili tu e na kau e na bogi na tamata caka ca, 22,23.

¹Kevaka sa kune e dua sa moku-mate e na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena, sa koto e na vanua, ia sa sega ni kilai se ko cei sa mokuta:

²me ra qai lako yani na nomuni qase kei na nomuni mataveilewai, a ra na vakarautaka na kena yawa ki na veikoro sa voliti koya sa moku-mate:

³ia ko ira na qase ni koro sa voleka kivei koya sa moku-mate, era na kauta e dua na luve ni pulumokau yalewa, sa sega ni taurivaki e na dua na cakacaka, sa sega ni yara e nai vau;

⁴ia na qase ni koro ko ya, era na kauta sobu na luve ni pulumokau yalewa ki na buca sa sega ni cuki ka sega ni tei, ka tamusuka maikeri na domo ni luve ni pulumokau e na buca;

⁵ia era na qai toro mai na bete na luve i Livai; ni sa digitaki ira ko Jiova na nomuni Kalou me ra qaravi koya, ka tauca na vosa ni veivakalougatataki e na yaca i Jiova; ia e na nodra vosa ena *lewai* na ka kecega e veiletitaki kei na moku kecega:

⁶ia na qase kecega e na koro ko ya sa voleka vei koya sa moku mate, me ra vuluvulu e dela ni luve ni pulumokau sa tamusuki na uluna e na buca:

⁷a ra na vosa, ka kaya, A liga i keitou sa sega ni vakadavea na dra oqo, a sa sega ni raica na mata i keitou:

⁸I Jiova, mo ni yalololoma, vei ira na nomuni tamata na Isireli, ko ira ko ni a vakabula, mo ni kakua talega ni beitaki ira na nomuni tamata na Isireli e na dra sa sega ni cala. Era na qai sega ni cudruvi e na dra ko ya.

⁹O ni na biuta tani kina na dra sa sega ni cala mai na kemuni maliwa, ni kemuni na caka dodonu e na mata i Jiova.

¹⁰Ni kemuni sa lako yani me vala kei ira na nomuni meca, a sa soli ira ko Jiova na nomuni Kalou ki na ligamuni, ka ko ni sa vakabobulataki ira,

¹¹ia ko ni sa raica vei ira na bobula e dua na yalewa matavinaka, ka ko ni sa domona, ka via taura me watimuni:

¹²ko ni na qai kauta ki na nomuni vale; ia me tasia na uluna ko koya, ka civia na nonai taukuku;

¹³ka me luvata tani ko koya na nonai sulu ni bobula, ka tiko e na nomuni vale, ka tagicaki tamana kei tinana ka dua dina na vula: ka sa otu, ko na qai kauti koya mo drau veiwatini kaya.

¹⁴Ia kevaka ko na sega ni vinakati koya, mo ni qai laiva me lako veitalia yani ko koya; ia e tabu sara mo ni volitaka e nai lavo; mo ni kakua ni volitaka, ni kemuni sa vaqasea.

¹⁵Kevaka sa le rua na watina e dua na tamata, ka sa lomana e dua, ka cata e dua, a rau sa vakasucu gone, ko koya sa lomani kei koya talega sa cati; a sa nona sa cati na ulumatua tagane:

¹⁶ni sa vota na nonai yau ko koya vei ira na luvena, sa tabu ni vakabauta na luve i koya sa lomani me ulumatua, ka biuta na luve i koya sa cati, ko koya sa ulumatua:

¹⁷ia me vakabauta ga ko koya na ulumatua na luve i koya sa cati, ka ni sa solia vua e rua nai votavota ni nona ka kecega: ni sai matai ni nona kaukauwa ko koya; sa dodonu me nona nai votavota ni ulumatua.

¹⁸Kevaka sa yalovakatani ka dautalaidredre na luvena tagane e dua na tamata, ka sa bese ni vakarorogo kivei tamana, se vei tinana, ka rau sa dauvakanakuitataki koya, ka sa sega ni vakarorogo vei rau:

¹⁹me rau qai taura na tamana kei na tinana, ka kauta yani vei ira na qase ni nona koro, ki na matamata-ni-koro ni nona yasana;

²⁰a rau na kaya vei ira na qase ni nona koro, A luve i keirau oqo sa yalovakatani ka dautalaidredre, sa bese ni vakarorogo kivei keirau; sa daukana ko koya, ka daumateni.

²¹Era na qai vakaviriki koya e na vatu ko ira kecega na lewe ni nona koro, me mate kina: ko ni na vakaotia kina na ca mai na kemuni maliwa; ia era na rogoa ko ira na Isireli kecega, ka ra na rere.

²²Ia kevaka e dua na tamata sa kitaka nai valavala ca sa dodonu me mate kina, a sa lewai ko koya me mate, ka ko ni sa vakalilica e na kau:

²³me kakua ni lili tu na yagona e na kau e na bogi, ia mo ni buluta e na siga dina ga ko ya; (ni sa cudruvi maivua na Kalou ko koya sa vakalilici e na kau;) mo ni kakua kina ni vakadukadukalitaka na nomuni vanua, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena.

Nai Vakarua 22

Me ra tiko veilomani na veiwekani, 1-4. Me kakua ni tautauvata nai sulu ni yalewa kei nai sulu ni tagane, 5. Me kakua ni tobo vata na manumanu vuka kei na luvena, 6,7. Me viribaiti na dela ni vale, 8. Me kakua ni tei vata e na dua na were na sore ni kau e vuqa, 9. Me kakua ni veiliwaitaka vata na pulumokau kei na asa, 10. Me kakua ni sulumaki nai sulu lineni sa tali vata kei na vutika ni sipi, 11. Me vakabeleni nai sulu, 12. A lewa e na vuku ni veiwatini, 13-30.

¹Mo ni kakua ni raica na pulumokau se na sipi ni wekamuni ni sa lako sese, ka weletaka: mo ni kauta tale vua na wekamuni.

²Ia kevaka sa sega ni voleka vei kemuni na wekamuni, se ko sa sega ni kilai koya mo ni qai kauta ki na nomuni vale, ia mo ni maroroya ka me vakasaqara mada na wekamuni, mo ni qai vakasuka tale vua.

³Mo ni kitaka vaka talega kina e na vuku ni nona asa; ia mo ni kitaka vakakina e na vuku ni nonai sulu; ia na ka kecega sa vakayalia ko koya na wekamuni, ka ko ni sa kunea, mo ni kitaka vakakina: e tabu mo ni wele kina.

⁴Mo ni kakua ni raica na nona asa na wekamuni se nona pulumokau, ni sa bale koto e na sala, ka weletaka: mo ni vupei koya dina mo drau vakaduria cake tale.

⁵Me kakua ni vakaisulutaka nai sulu ni tagane na yalewa, me kakua talega ni vakaisulutaka nai sulu ni yalewa na tagane: ni ra sa ka vakasisila vei Jiova na nomuni Kalou ko ira kecega era kitaka na ka oqo.

⁶Kevaka ko ni sa la'ki donuya e dua nai oviovi ni manumanu vuka e na sala, se e na dua na kau, se na qele, se *tiko kina* na luvena se na yaloka, a sa ovica tiko na luvena se na yaloka na tinatina, mo ni kakua ni kauta vata na tinatina kei na luvena:

⁷mo ni biuta tu ga na tinatina, ia sa tara vei kemuni mo ni kauta na luvena; me yaco kina vei kemuni na ka vinaka, ka me balavu na nomuni bula.

⁸Ni kemuni sa tara e dua na vale vou, mo ni qai viria e dua na bai e na dela ni nomuni vale, mo ni kakua kina ni vakayacora na dra ki na nomuni vale, kevaka sa lutu maikina e dua na tamata.

⁹Mo ni kakua ni tea e na nomuni veivaivaini na sore ni kau tani: de vakadukadukalitaki na vua ni sore ni kau ko ni sa tea, kei na vua ni veivaivaini talega.

¹⁰Me rau kakua ni veiliwaitaki vata na pulumokau kei na asa me yarataka nai siviyara.

¹¹Mo ni kakua ni vakaisulu e nai sulu sa tali vata kina na ka tani, na vutika ni sipi kei na lineni.

¹²Mo ni cakava e dua na manumanu e na bati ni nomuni sulu vava, ko ni sa tutuvi kina.

¹³Kevaka sa taura e dua me watina e dua na tagane, a rau sa veiyacovi kaya, a sa cati koya,

¹⁴ka beitaka vua na ka ca, ka vakarogocataka na yacana, ka kaya, Au a kauta na yalewa oqo, ia ni ka'u a mocera, au sa qai kila ni sa sega ni goneyalewa:

¹⁵me rau qai kauta na goneyalewa ko tamana kei tinana kei nai vakatakilakila ni nona goneyalewa, vei ira na qase ni koro, ki na matamata-ni-koro:

¹⁶ena qai kaya na tama ni goneyalewa vei ira na qase, Au a solia na luvequ vua na tagane oqo me watina, a sa cata ko koya;

¹⁷ka raica, sa beitaki koya vakaca, ka vaka, Au a kunea na luvemu ni sa sega ni goneyalewa; ia oqo nai vakatakilakila ni nona gone yalewa na luvequ. Me rau qai tevuka nai sulu e matadra na qase ni koro.

¹⁸Ia ko ira na qase ni koro ko ya me ra qai taura na tamata ko ya, ka vakanakuitataka;

¹⁹a ra na vakaitotogitaki koya, me dua na drau *nasikeli* siliva, me soli ki na tama ni goneyalewa ni sa vakarogocataka na yacana e dua na goneyalewa ni Isireli: ia ena watina tikoga ko koya; sa tabu vua me biuta tani ni sa bula tiko ko koya.

²⁰Ia kevaka sa dina na ka oqo, ka sa sega ni kune na nonai vakatakilakila ni goneyalewa:

²¹era na qai kauta na yalewa ki na katuba ni vale nei tamana, a ra na vakavirika e na vatu na lewe ni nona koro me mate ko koya: ka ni sa kitaka na ka lialia e Isireli, ni sa dautagane e na vale nei tamana: kemuni na vakaotia kina na ca mai na kemuni maliwa.

²²Kevaka sa kune e dua na tamata ni sai valavala ca vata kei na yalewa sa vakawati, erau na mate ruarua, na tagane sa ca vata kaya na yalewa, kei na yalewa talega: kemuni na vakaotia kina na ca maivei Isireli.

²³Kevaka sa dua na goneyalewa, sa musu vua e dua na tagane, a sa kunei koya e na koro e dua na tagane, ka rau ca kaya;

²⁴dou na qai kauti rau ruarua yani ki na matamata ni koro ko ya, ia dou na vakaviriki rau e na vatu me rau mate; na goneyalewa, ni sa sega ni qoqolou, e na koro: kei koya na tagane, ni sa vaqasea na wati ni kai nona: kemuni na vakaotia kina na ca mai na kemuni maliwa.

²⁵Ia kevaka e dua na tagane sa kunea mai na veiwere e dua na goneyalewa sa musu, a sa tauri koya vakaukauwa na tagane, ka vakacacani koya: ena qai mate duaduaga na tagane sa kucuva:

²⁶ia mo ni kakua ni kitaka e dua na ka vua na goneyalewa; sa sega na ka e dodonu me mate kina na goneyalewa: ni sa tautauvata na ka oqo kei na nona tu e dua na tamata, ka vakamatea na kai nona:

²⁷sa kunei koya e na veiwere ko koya, a sa qoqolou na goneyalewa sa musu, ka sega e dua me vakabulai koya.

²⁸Kevaka e dua na tagane sa kunea e dua na goneyalewa sa sega ni moce kei na tagane, ka sa sega ni musu, ka sa taura, ka moce vata kaya, ka rau sa kune;

²⁹ena qai solia ki na tama ni goneyalewa ko koya na tagane sa moce vata kaya e limasagavulu na *sikeli* siliva, ia ena qai watina ko koya; ni sa vaqasei koya, sa tabu vua me biuta tani ni sa bula tiko ko koya.

³⁰Sa tabu vua na tagane me vakawati kei na wati i tamana, se vakarairaitaka na luvawale nei tamana.

Nai Vakarua 23

Ko ira sa tabu ni curuma nai soqosoqo i Jiova, kei ira sa tara vei ira, 1-8. Me savasava na matai valu, 9-14. A tamata sa dro, 15,16. A ka eso sa vakasisila vei Jiova, 17,18. A veivoli lavo, 19,20. A bubului, 21-23. Sa tara me kania na vuata ni kai nomuni, ka sa tabu me kauta tani, 24,25.

¹O koya sa mavoa na sore ni nona, se koya sa mudu na nona ka vakatagane, me kakua ni curu ki nai soqosoqo i Jiova.

²A luve ni butako e tabu ni curu ki nai soqosoqo i Jiova; ia ka yacova nai katini ni nonai tabatamata, e tabu me ra curu ki nai soqosoqo i Jiova.

³Na kawa i Amoni se na kawa i Moapi era na sega ni curu ki nai soqosoqo i Jiova; ia me yacova nai katini ni nodra i tabatamata, ena tabu ni ra curu ki nai soqosoqo i Jiova ka tawa mudu:

⁴ni ra sega ni kauta na madrai kei na wai, ka la'ki tavaki kemuni e na sala, ni kemuni a lako tani mai Ijipita; ka ni ra voli Pelami na lufe i Piori na kai Picori mai Mesopotemia, me vatonaki kemuni.

⁵Ia sa bese ga ni vakarorogo vei Pelami ko Jiova na nomuni Kalou; a sa yukica na vatovato ni ca ko Jiova na nomuni Kalou me vosa ko ni sa kalougata kina, ka ni sa lomani kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

⁶Mo ni kakua ni qara na ka me ra sautu kina se na ka me ra vinaka kina, e na nomuni veisiga kecega, ka sega ni mudu.

⁷Mo ni kakua ni cata na kai Itomi; ni sa wekamuni ko koya: mo ni kakua ni cata na kai Ijipita: ni kemuni a tiko vulagi e na nona vanua.

⁸A luvedra sa sucu vei ira, era na curuma nai soqosoqo i Jiova e nai katolu ni nodra i tabatamata.

⁹Ni sa lako yani na nomuni matai valu me veivala kei ira na nomuni meca, mo ni qarauni kemuni mai na ka ca kecega.

¹⁰Kevaka sa dua na tamata vei kemuni sa sega ni savasava e na vuku ni dua na ka sa yaco loa vua e na bogi, me qai lako tani ko koya ki nai bili ni tikotiko, me kakua ni lako mai ki loma ni tikotiko:

¹¹ia ni sa toro mai na yakavi, ena sili ko koya e na wai: ia ni sa dromu na mata-ni-siga, me qai curu mai ki nai tikotiko ko koya.

¹²Ia me dua na nomuni tikina mai nai bili ni tikotiko, ko na lako yani kina:

¹³ka me dua na mata ni sau e na nomuni yaragi ni valu; ia ena yaco ni kemuni sa la'ki wai, mo ni qai kelia na qele ka buluta na ka e lako maivei kemuni:

¹⁴ni sa lako voli e na nomuni tikotiko ko Jiova na nomuni Kalou, me vakabulai kemuni, ka me soli ira na nomuni meca vei kemuni; o koya me

savasava kina na nomuni tikotiko: me kakua kina ni raica ko koya na ka ca vei kemuni, ka gole tani maivei kemuni.

¹⁵Mo ni kakua ni solia tale vua na turaga na tamata sa dro kivei kemuni mai vua na nona turaga:

¹⁶ena tiko ga kei kemuni ko koya, io e na kemuni maliwa, e na yasana sa digitaka ko koya e na dua na nomuni koro, sa vinakata ko koya: mo ni kakua ni vakasaurarataki koya.

¹⁷Me kakua e dua na yalewa ni Isireli me dautagane, se dua vei ira na tagane ni Isireli me veivakasisilataki.

¹⁸Mo ni kakua ni kauta nai voli ni yalewa dautagane, se nai voli ni koli sa veivakasisilataki, ki na vale i Jiova na nomuni Kalou, e na vuku ni dua na bubului: ni sa ka vakasisila koi rau ruarua oqo vei Jiova na nomuni Kalou.

¹⁹Mo ni kakua ni solia e dua na ka vua na wekamuni mo ni taura tale kei na kenai kere, sei lavo, se kakana, se dua na ka sa dautauri tale kei na kenai kere.

²⁰E tara mo ni solia na ka vua na kai tani mo ni taura tale kei na kenai kere; ia sa tabu ga mo ni soli ka ki na wekamuni mo ni taura tale kei na kenai kere: me vakalougatataki kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou e na ka kecega sa cakava na ligamuni, e na vanua ko ni sa lako yani kina mo ni taukena.

²¹Ni kemuni sa bubului vei Jiova na nomuni Kalou, mo ni kakua ni berabera ni vakayacora: ni na taroga dina vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou; o ni na qai cala kina.

²²Ia kevaka ko sa kua ni bubului, ena qai sega ni ca vei kemuni.

²³A vosa sa lako mai na gusumuni mo ni vakabauta ka vakayacora; io nai soro sa lomamuni ga mo vakacobora, me vaka ko ni sa bubului vei Jiova na nomuni Kalou, na ka sa yalataka na gusumuni.

²⁴Ni kemuni sa curu ki na nona veivaivaini na kai nomuni, e tara mo ni kania loa na vua ni vaini mo ni mamau kina; ia e tabu mo ni tugana ki na nomuni kato.

²⁵Ni kemuni sa lako ki loma ni were ni sila ni kai nomuni, e tara mo vetia na kena sola e na ligamuni; ia sa tabu mo ni vakacuruma nai sele ni sila ki na sila ni kai nomuni sa tu ga.

Nai Vakarua 24

A lawa ni veibiu ni veiwatini, 1-4. Me kua ni lako e nai valu na tamata sa qai vakawati, 5. Ai vakarawarawa ni ka sa kerei, 6,10-13. Na tamata sa butakoca na tamata, 7. E na vuku ni vukavuka, 8,9. Me soli sara nai voli ni cakacaka ni tamata, 14,15. E na vuku ni lewa dodonu, 17,18. E na vuku ni loloma, 19-22.

¹Ni sa vakawati kei na dua na yalewa na tagane, ka sa qai sega ni lomana, ni sa kunea vua e dua na ka sa sega ni savasava kina: me qai vola e dua nai vola ni veibiu, ka solia ki na ligana, ka vakatalai koya tani e nona vale.

²Ia ni sa lako tani e nona vale, sa tara vua me la'ki veiwatini kei na tamata tani.

³Ia *kevaka* sa cati koya na watina emuri, ka vola e dua nai vola ni veibiu, ka solia ki na ligana, ka vakatalai koya tani e nona vale; se sa mate na watina emuri, o koya ka taura me watina;

⁴sa tabu vua na watina eliu, o koya ka talai koya yani, me taura tale me watina, ni sa vakatawasavasavataki oti; ni sa ka vakasisila oqo e na mata i Jiova: ia mo ni kakua ni vakavuna me ca na vanua, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena.

⁵Ni sa qai vakawati vou e dua na tagane, me kakua ni lako yani ki nai valu ko koya, me kakua talega ni lesi ki na dua na cakacaka: me tiko lalaga ga mai nona vale ka yabaki dua, ka vakamarautaka na watina sa qai taura ko koya.

⁶Me kakua ni taurivaki na vatu ni qaqi sila sa toka e cake se toka era me kenai vakadinadina ni ka: ni sa taurivaki kina na kenai vakadinadina ni ka sa bula kina *na tamata*.

⁷Kevaka sa kune na tamata ni sa butakoca e dua vei ira na wekana na Isireli me nona bobula, se me volitaka; ena qai mate na tamata butako ko ya; ia ko ni na vakaotia kina na ca mai na kemuni maliwa.

⁸Mo ni qarauni kemuni e na vuku ni mate ca na vukavuka, mo ni nanuma vinaka ka mo kitaka na ka kecega era sa vakavulica vei kemuni ko ira na bete na Livai; ni nanuma mo ni cakava na ka ka'u a vakarota vei ira.

⁹Mo ni nanuma na ka sa cakava ko Jiova na nomuni Kalou vei Miriama e na sala ni kemuni a lako tani mai Ijipita.

¹⁰Ni kemuni sa solia me talevaki e dua na ka vua na kai nomuni, mo ni kakua ni curuma na nona vale mo kauta mai vua nai vakadinadina ni ka sa soli me talevaki.

¹¹Mo ni tu ga e tautuba, ia na tamata ko ni sa solia vua na ka me talevaki, ena kauta vei kemuni ki tautuba nai vakadinadina ni ka sa soli me talevaki:

¹²Ia kevaka sa dravudravua na tamata ko ya, mo kakua ni vakabogi vei iko na nonai vakadinadina ni ka sa soli me talevaki:

¹³mo ni solia dina vua nai vakadinadina ni ka sa soli me talevaki, ni sa dromu na mata-ni-siga, me moce rawa ko koya e nonai tutuvi, ka me vosavakalougatataki kemuni kina: ia ena wili oqo me nomuni cakacaka dodonu e na mata i Jiova na nomuni Kalou.

¹⁴Mo ni kakua ni vakasaurarataka na tamata sa voli na nona cakacaka sa vakaloloma ka dravudravua, se sa dua vei ira na wekamuni, se dua vei ira na nomuni vulagi sa tiko e nomuni vanua e na nomuni lomanibai:

¹⁵mo ni solia nai voli ni nona cakacaka e na kena siga, me kakua ni dromu mada na matanisiga; ni sa dravudravua ko koya, a sa gadreva: de tagicaki kemuni ko koya vei Jiova, ia kemuni sa cala kina.

¹⁶Me ra kakua ni vakamatei na qase e na vukudra na gone, me ra kakua talega ni vakamatei na gone e na vukudra na qase: ena vakamatei na tamata yadua e na vuku ni nonai valavala ca.

¹⁷Mo ni kakua ni kauta vakatani na lewa vua na vulagi, se ko ira sa sega na tamadra; se kauta na nonai sulu na yada me kenai vakadinadina ni ka:

¹⁸ia mo ni nanuma ga ni kemuni a bobula mai Ijipita, a sa vakabulai kemuni maikina ko Jiova na nomuni Kalou: o koya ka'u sa vakaroti kemuni kina mo ni kitaka na ka oqo.

¹⁹Ni kemuni sa tamusuka na nomuni sila e na nomuni veiwere, ka sa guilecava e dua nai vau sila e na were, mo ni kakua ni lakova tale: me nona ga na vulagi, kei ira sa sega na tamadra, kei na yada: me vakalouugatataki kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou e na cakacaka kecega ni ligamuni.

²⁰Ni kemuni sa samuta na nomuni vu ni olive, mo ni kakua ni qara tale e na tabana: me nona ga na vulagi, kei ira sa sega na tamadra, kei na yada.

²¹Ni kemuni sa tauca na vua ni nomuni veivaivaini, mo ni kakua ni lako tale mo ni vakasaqaqara: me nona ga na vulagi, kei ira sa sega na tamadra, kei na yada.

²²Ia ko ni na nanuma ni kemuni a bobula mai na vanua ko Ijipita: o koya ka'u sa vakaroti kemuni kina mo ni kitaka na ka oqo.

Nai Vakarua 25

A lawa sa bale ki na tamata sa vakanakuitataki, 1-3; kei na buturaki sila, 4: kei na watina na veitacini, 5-10; kei na yalewa sa kitaka na ka e veivakamaduataki, 11,12; kei nai vakarau ni veivoli, 13-16. Me kawaboko ko ira na Amalekaiti, 17-19.

¹Kevaka sa dua na ka era veiletitaka na tamata, a ra sa lako mai kivei ira na mataveilewai, me veilewaitaki; me ra qai vakadonui koya sa dodonu, ka vakacalai koya sa cala.

²Ia kevaka sa dodonu me vakanakuitataki na tamata ca, me qai lewa na mataveilewai me davo, ka me vakanakuitataki e matana, me vaka na nona cala, ka me wili na kena tau na kuita.

³E tara me tau vakavasagavulu na kena kuita, me kakua ni toro cake: de vaka na ka vakasisila e matamuni na wekamuni, ni sa toro cake, me vuqa na kena tau na kuita.

⁴Mo ni kakua ni vauca na gusu ni pulumokau, ni sa buturaki *sila*.

⁵Kevaka era tiko vata na veitacini, ka sa mate e dua vei ira, ka sa sega na luvena tagane, me kakua ni veiwatini kaya na tamata tani na nona yada; me watina ga na tuakai i koya sa mate, se na tacina, ia ko koya ena vakayacora vua nai tavi ni tuakana se tacina na mate:

⁶ia na ulumatua sa sucu vei rau, sa na kenai sosomi i koya sa mate vei ira na veitacini, me kakua kina ni bokoci na yacana vei ira na Isireli.

⁷Ia kevaka sa sega ni via veiwatini kei na yada nei tuakana se tacina na tamata ko ya, me qai lako ki na matamata-ni-koro na yada nei tuakana se tacina vei ira na qase, ka kaya, O koya erau a veitacini kei na watiqu, sa bese ni vakatubura e Isireli na yaca i koya erau a veitacini kaya: sa bese ko koya ni vakayacora nai tavi ni tacina na mate se na tuakana.

⁸Era na qai kacivi koya ko ira na qase ni nona koro, ka vosa vua: ia kevaka sa yalodei ko koya, ka kaya, Au sa sega ni vinakata me'u veiwatini kaya;

⁹me qai torovi koya na yada nei tuakana se tacina e na matadra na qase, ka luvata nai vava mai na yavana, ka kasivita na matana, ka kaya, Me caka vakaoqo vua na tagane sa bese ni tara na vale nei koya erau a veitacini kaya.

¹⁰Ia ena vakatokai na yacana e Isireli, A nona vale sa luva na nonai vava.

¹¹Ni rau sa veivala e le rua na tagane, a sa toro mai na watina e dua me vakabula na watina mai na ligana sa yaviti koya, ka na dodoka na ligana ka taura na nona ka vakatagane:

¹²ko ni na qai muduka na ligana; me kakua ni lomani koya na matamuni.

¹³Me kakua ni tiko e nomuni taga e rua nai vakarau ni bibi erau duidui, na ka levu kei na ka lailai:

¹⁴Me kakua e nomuni vale e rua nai vakarau ni ka mamaca erau duidui, na ka levu kei na ka lailai:

¹⁵Me dina ka dodonu na nomuni vakarau ni bibi; me dina ka dodonu na nomuni vakarau ni ka mamaca: me balavu kina na nomuni bula e na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

¹⁶Ni ra ka vakasisila vei Jiova na nomuni Kalou ko ira kecega era kitaka na ka vakaoqo, ko ira kece era sega ni caka dodonu.

¹⁷Mo ni nanuma na ka sa kitaka vei kemuni ko ira na Amalekaiti e na sala, ni kemuni sa lako tani mai Ijipita;

¹⁸ni ra sa tavaki kemuni e na sala, ka mokuti ira na kai nomuni era lako emuri, ko ira kece na nomuni malumalumu era muri, ni kemuni a malumalumu ka ceguoca; a ra sa sega ni rerevaka na Kalou ko ira.

¹⁹Ia ni sa vakacegui kemuni ko Jiova na nomuni Kalou maivei ira kecega na nomuni meca era vakavolivoliti kemuni, e na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mei votavota mo ni taukena, kemuni na qai vakawabokotaki ira na Amalekaiti me kakua na kedrai vakananumi e ruku i lomalagi; mo ni kakua ni guilecava.

Nai Vakarua 26

Na veivakatusa i koya sa vakacabora nai sevu, 1-11. A masumasu ni sa kau nai katini ni ka vua na Kalou, 12-15. Na veiyalayalati ni Kalou kei ira na tamata, 16-19.

¹Ia ni kemuni sa lako mai ki na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mei votavota, ka ko ni sa taukena, ka tiko kina;

²ko ni na kauta nai sevu ni vuata kecega ni vanua, ko na kauta mai na nomuni vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou; ka tugana ki na sova, ka lako ki na yasana sa digitaka ko Jiova na nomuni Kalou me vakatikora kina na yacana.

³Ia ko ni na lako vua ka bete e na gauna ko ya, ka kaya vua, Au sa vakatusa e na siga oqo vei Jiova na nomuni Kalou, ni'u sa yaco mai ki na vanua sa bubului kina ko Jiova vei ira na noda qase me solia vei keda.

⁴Me na qai taura na sova ko koya na bete mai na ligamuni, ka tauca e na mata ni cabocabo-ni-soro i Jiova na nomuni Kalou.

⁵Ia ko ni na qai vosa e na mata i Jiova na nomuni Kalou, ka kaya, A kai Siria na tamaqu, ka sa voleka ni rusa ka sa lako sobu ki Ijipita ko koya, ka tiko vulagi kina ko koya, ko ira talega era lewe lailai, a sa tubu maikea me matanitu levu, sa kaukauwa, ka lewe vuqa:

⁶a ra sa vakacacani keimami ko ira na kai Ijipita, ka vakararawataki keimami, ka lesi keimami ki na cakacaka ni bobula sa dredre:

⁷ia ni keimami sa tagi vei Jiova na Kalou ni neimami qase, sa rogoca na domo i keimami ko Jiova, ka raica na neimami rarawa, kei na neimami cakacaka, kei na neimami veivakasaurarataki:

⁸a sa kauti keimami tani mai Ijipita ko Jiova e na liga kaukauwa, kei na liga sa dodo yani, kei na ka rerevaki dina, kei nai vakatakilakila eso, kei na cakacaka mana eso:

⁹a sa kauti keimami mai ki na yasana oqo, ka sa solia vei keimami na vanua oqo, a vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni:

¹⁰Ia oqo, kemuni Jiova au sa kauta mai nai sevu ni vuata ni vanua ko ni sa solia mai vei au. Ia ko ni na tauca e na mata i Jiova na nomuni Kalou, ka lotu e na mata i Jiova na nomuni Kalou:

¹¹ia ko ni na rekitaka na *ka* vinaka kecega sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ka vei ira talega na nomuni lewe-ni-vale, koi kemuni, kei na Livai, kei na vulagi sa tiko kei kemuni.

¹²Ni kemuni sa wasea oti nai katini ni nomuni vuata e nai katolu ni yabaki, na yabaki sa wase kina nai katini ni ka, ni qai solia vei ira na Livai, kei na vulagi, kei ira sa sega na tamadra, kei na yada, me ra kana e nomuni lomanibai, ka mamau;

¹³ko ni na qai kaya e na mata i Jiova na nomuni Kalou, Au sa kauta mai vale na ka sa vakatabui, ka sa solia talega vei ira na Livai, kei na vulagi, vei ira sa sega na tamadra, kei na yada, me vaka na nomuni vakaro kecega ko ni sa vakarota vei au: au sa sega ni vakacataka na nomuni vunau, au sa sega talega ni guilecava:

¹⁴au sa sega ni kana kina ni'u sa tagi yaso, ka'u sa sega ni vakayagataka e na ka sa sega ni savasava, se'u vakacobora ki na mate: au sa vakarorogo ki na vosa i Jiova na noqu Kalou; au sa kitaka me vaka na ka kecega kemuni sa vakarota vei au.

¹⁵Mo ni rai sobu mai na nomuni tikotiko tabu, mai lomalagi, ka vakalouga tataki ira na nomuni tamata na Isireli, kei na vanua kemuni sa solia vei keimami, me vaka kemuni a bubului kina vei ira na neimami qase, a vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni.

¹⁶E na siga oqo sa vakaroti kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni cakava nai lesilesi kei na lewa oqo: mo ni vakabauta kina ka cakava e na lomamuni taucoko, kei na yalomuni taucoko.

¹⁷O ni sa tukuni Jiova edaidai me nomuni Kalou, ka ni kemuni na lako e nona sala, ka me vakabauta na nonai lesilesi, kei na nonai vakaro, kei na nona lewa, ka vakarorogo ki na nona vosa:

¹⁸ka sa tukuni kemuni edaidai ko Jiova mo ni nona matanitu talei, me vaka sa yalataka vei kemuni, ka mo ni vakabauta kina na nonai vakaro kecega;

¹⁹me laveti kemuni talega mo ni cecere vei ira na matanitu kecega sa cakava ko koya, ni kemuni sa vakavinavinakataki, ka sa rogo, ka sa vakarokorokotaki; ka mo ni matanitu tabu me nei Jiova na nomuni Kalou, me vaka na nona vosa.

Nai Vakarua 27

Me volai e na vatu na vunau, 1-4; ka me tara nai cabocabo-ni-soro e na vatu sa sega ni ta, 5-8. O Kirisimi kei Epali, 11-13. Me tukuni mai Epali na ka era na ca kina, 14-26.

¹Ia ko Mosese kei ira na qase ni Isireli era sa vakaroti ira na tamata, ka kaya, Mo ni vakabauta nai vakaro kecega ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai.

²Ia e na siga kemuni sa qalo-kosova kina na Joritani, ki na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, mo ni qai vakaduria eso na vatu lelevu, ka boroya e nai boro:

³ia mo ni vola kina na vosa kecega ni vunau oqo, ni kemuni sa yaco ki tai kadua, mo ni curu ki na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, a vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni; me vaka sa yalataka vei kemuni ko Jiova na Kalou ni nomuni qase.

⁴Ia ni kemuni sa qalo-kosova na Joritani, mo ni qai vakaduria na veivatu oqo, ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, e na ulu-ni-vanua ko Ipali, ia mo ni boroya e nai boro.

⁵Ia ko ni na tara kina e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova na nomuni Kalou, ai cabocabo-ni-soro vatu: mo ni kakua ni taya e na kaukamea.

⁶Mo ni tara nai cabocabo-ni-soro i Jiova na nomuni Kalou e na vatu sa sega ni ta: ia ko ni na vakacabora kina eso nai soro kama vei Jiova na nomuni Kalou:

⁷ko ni na vakamatea talega eso nai madrali ni veivinakati, ka kana maikea, ka reki e na mata i Jiova na nomuni Kalou.

⁸Ia mo ni vola e na vatu na vosa kecega ni vunau oqo me macala sara.

⁹A sa vosa vei ira kecega na Isireli ko Mosese kei ira na bete na Livai, ka kaya, Mo ni qarauni kemuni, ka vakarorogo, na Isireli; e na siga oqo ko ni sa yaco mo ni matanitu i Jiova na nomuni Kalou.

¹⁰Ia mo ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou, ka cakava na nonai vakaro, kei na nonai lesilesi, ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai.

¹¹A sa vakaroti ira na tamata e na siga ko ya ko Mosese, ka kaya,

¹²O ira oqo era na tu e na dela ni ulu-ni-vanua ko Kirisimi me vosavakalougatataki ira na tamata, ni kemuni sa yaco ki tai kadua ni Joritani; ko ira na Simioni, kei ira na Livai, kei ira na Juta, kei ira na Isakari, kei ira na Josefa, kei ira na Penijamini:

¹³ia ko ira oqo era na tu e na dela ni ulu-ni-vanua ko Ipali me ra cavuta na vosa ni veicudruvi; ko ira na Rupeni, ko ira na Kata, kei ira na Aseri, kei ira na Sepuloni, ko ira na Tani, kei ira na Nafitalai.

¹⁴A ra na vosa na Livai, ka kaya vei ira kecega na Isireli e na domo levu,

¹⁵Me cudruvi na tamata sa cakava e dua na matakau ceuceu se na matakau sa vakawaicalataki, na ka vakasisila vei Jiova, na cakacaka ni matai, ka vakaduria e na tikina vuni. A ra na vosa na tamata kecega, ka vakaemeni.

¹⁶Me cudruvi ko koya sa beci tamana se tinana. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

¹⁷Me cudruvi ko koya sa kisira nai yalayala ni vanua ni kai nona. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

¹⁸Me cudruvi ko koya sa vakasesea na mataboko mai na sala. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

¹⁹Me cudruvi ko koya sa kauta vakatani na lewa e na vuku ni kai tani, kei ira sa sega na tamadra, kei na yada. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

²⁰Me cudruvi ko koya sa cala kei na wati ni tamana; ni sa vakarairaitaka ko koya na luvawale ni tamana. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

²¹Me cudruvi ko koya sa koto vata kei na dua na manumanu. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

²²Me cudruvi ko koya sa cala kei na ganena, na lufe i tamana, se na lufe i tinana. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

²³Me cudruvi ko koya sa cala kei na tina ni watina. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

²⁴Me cudruvi ko koya sa mokuta lo na kai nona. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

²⁵Me cudruvi ko koya sa taura nai yau me mokuta-mate kina na tamata sa sega ni cala. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

²⁶Me cudruvi ko koya sa sega ni vakadinadinataka na vosa ni vunau oqo me cakava. A ra na vakaemeni na tamata kecega.

Nai Vakarua 28

A ka ni veivakalougatataki vei ira sa talairawarawa, 1-14. A ka ni veivakarusai vei ira sa talaidredre, 15-68.

¹Ia kevaka ko ni na vakarorogo vakaidina ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou, mo ni vakabauta ka cakava na nonai vakaro kecega ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, ena qai laveti kemuni cake ko Jiova na nomuni Kalou mo ni uasivi vei ira kecega na matanitu e vuravura:

²ia ena yacovi kemuni na ka ni veivakalougatataki kecega oqo, ka vauci kemuni, kevaka ko ni na vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou:

³O ni na kalougata e na koro, ko ni na kalougata talega e na veiwere.

⁴Ena kalougata na vua ni ketemuni, kei na vuata ni nomuni vanua, kei na vua ni nomuni manumanu e yavai va, na luve ni nomuni pulumokau, kei na nomuni qele ni sipi.

⁵Ena kalougata na nomuni sova kei na nomuni lololo.

⁶O ni na kalougata ni kemuni curu mai, ko ni na kalougata talega ni kemuni sa curu yani.

⁷A nomuni meca era vala kei kemuni, ena soli ira ko Jiova me ra moku e matamuni: era na lako mai e na sala e dua me tavaki kemuni, ka kubu e matamuni e na sala e vitu.

⁸Ena vakarota ko Jiova mo ni kalougata e na nomuni lololo, kei na ka kecega sa kitaka na ligamuni; ia ena vakalougatataki kemuni e na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

⁹Ena vakataudeitaki kemuni ko Jiova mo ni nona matanitu tabu, me vaka ka bubului kina vei kemuni ko koya, kevaka ko ni na vakabauta na vunau i Jiova na nomuni Kalou, ka lako e na nona sala.

¹⁰A ra na raica na matanitu kecega e vuravura ni sa vakatokai vei kemuni na yaca i Jiova; a ra na rerevaki kemuni.

¹¹Ia ena vakalevutaka na nomuni yau ko Jiova, e na vua ni ketemuni, kei na vua ni nomuni manumanu e yavai va, kei na vuata ni nomuni vanua, e na vanua sa bubului kina ko Jiova vei ira na nomuni qase me solia vei kemuni.

¹²Ena dolava vei kemuni ko Jiova na nona lololo vinaka, na lomalagi, me vakatauca na uca ki na nomuni vanua e na vula e dodonu, ka me vakalouugatataka na cakacaka kecega ni ligamuni: ka ko ni na soli ka me talevaki ki na matanitu e vuqa, ia kemuni ena sega ni kere ka.

¹³Ia ena qisi kemuni ko Jiova mo ni uludra, ka sega ni buidra; ia ko ni daucecerere ka sega ni lolovira; kevaka ko ni na vakarorogo ki nai vakaro i Jiova na nomuni Kalou, ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, mo ni vakabauta ka cakava:

¹⁴ka ko ni na sega ni lako tani mai na dua na vosa ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, ki nai matau, se nai mawi, ka muria na kalou tani mo qaravi ira.

¹⁵Ia kevaka ko ni na sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou, mo ni vakabauta mo cakava na nona vunau kecega kei na nonai lesilesi ka'u sa vakaroti kemuni kina edaidai; ena qai yacovi kemuni ka vauci kemuni na ka ca kecega oqo:

¹⁶O ni na cudruvi e na koro, ko ni na cudruvi talega e na veiwere.

¹⁷O ni na cudruvi e na nomuni sova kei na nomuni lololo.

¹⁸Ena cudruvi na vua ni ketemuni, kei na vuata ni vanua, na luve ni nomuni pulumokau, kei na nomuni qele ni sipi.

¹⁹O ni na cudruvi ni kemuni curu mai, ko ni na cudruvi talega ni kemuni curu yani.

²⁰Ena vakayacora vei kemuni ko Jiova na rarawa, kei na lesavi, kei na cudru, e na ka kecega ko ni sa cakava e na ligamuni, ka mo ni kawaboko sara mada, ka rusa vakasauri; e na vuku ni ca ni nomuni valavala, ko ni sa biuti au kina.

²¹Ena vakabita vei kemuni ko Jiova na mate ca, ka me vakaoti kemumi sara ko koya mai na vanua, ko ni sa lako kina me taukena.

²²Ena yaviti kemuni ko Jiova e na lila balavu, kei na katakata, kei na karovisa katakata, kei na waqawaqa ni yago, kei nai seleiwau, kei na cagi todra, kei na vu ni malai; a ra na muri kemuni tiko mo ni rusa mada.

²³Ia na lomalagi e cake sa donuya na ulumuni ena parasa, kei na qele e yavamuni ena aironi.

²⁴Ena cakava ko Jiova na uca ni nomuni vanua me nuku ka kuvu ni qele: ena tauci kemuni mai lomalagi, ka mo ni vakarusai mada.

²⁵Ena soli kemuni ko Jiova mo ni moku e na matadra na nomuni meca; ko ni na lako yani e na dua na sala me vala kei ira, ka kubu e na sala e vitu e matadra: ia ko ni na veikauyaki ki na matanitu kecega e vuravura.

²⁶Ia na yagomuni mate ena kedra kakana na manumanu vuka kecega, kei na manumanu tawa lasa ni vanua, ka sega na tamata me vakasava tani.

²⁷Ena vakayacora vei kemuni ko Jiova na bo ni Ijipita, kei na somunadara, kei na bu ca, kei na milamila, ko ni na sega ni vakabulai rawa kina.

²⁸Ena yaviti kemuni ko Jiova mo ni lialia, ka mataboko, me kidacula talega na lomamuni:

²⁹ia ko ni na vakayayamo voli e na siga levu, me vaka sa vakayayamo voli na mataboko e na butobuto, ia ena sega ni yaco na ka ko ni cakava: ia ko ni na vakasaurarataki, ka daukovei tikoga, ia ena sega nai vakabula.

³⁰O ni na vosaka na yalewa me watimuni, ia ena moce kaya na tamata tani: ko ni na tara na vale, ia ko ni na sega ni tiko kina: ko ni na tea na veivaivaini, ia ko ni na sega ni tauca na vuana.

³¹A nomuni pulumokau ena vakamatei e matamuni, ia ko ni na sega ni kana kina: a nomuni asa ena koveraki tani e matamuni, ka sega ni vakasukai vei kemuni: a nomuni sipi ena soli yani vei ira na nomuni meca, ia ena sega e dua me kauta tale mai vei kemuni.

³²A luvemuni tagane kei na luvemuni yalewa era na soli ki na kai tani, ia ena rai matua tiko na matamuni, ka oca e na vukudra e na siga ka bogi: ia ena malumalumu na ligamuni.

³³Era na kania na vuata ni nomuni vanua, kei na nomuni cakacaka kecega, e dua na matanitu ko sa sega ni kila; ia ko ni na vakasaurarataki ga ka butuqaqi tikoga:

³⁴ia ko ni na lialia mai e na vuku ni ka ena rairai ki na matamuni, a ka ko na raica.

³⁵Ena yavita na durumuni kei na yavamuni ko Jiova, e na bo rarawa sa sega ni vakabulai rawa, mai na qeteqete ni yavamuni ka cavaraka na buradelamuni.

³⁶Ena kauti kemuni ko Jiova, kei na nomuni tui ko ni na bulia me lewai kemuni, ki na dua na matanitu ko sa sega ni kila, koi kemuni, se ko ira na nomuni qase; ia ko ni na qarava maikina na kalou tani, na kau kei na vatu.

³⁷Ia ko ni na yaco me ka ni veivakurabuitaki, nai bole ca, kei na ka e dredrevaki, e na kedra maliwa na matanitu kecega sa kauti kemuni kina ko Jiova.

³⁸E levu na sore ni sila ko ni na kauta yani ki na nomuni were, ka lailai na ka ko ni na yauta tale mai; ni ra na kania na vodre.

³⁹O ni na tea na veivaivaini, ka samaka, ia ko ni na sega ni gunuva na waini, se kumuna vata na vuana; ni na kania na baca.

⁴⁰Ena so na nomuni vu ni olive e na nomuni yasana kecega, ia ko ni na sega ni lumuti kemuni e na kena waiwai; ni na qeqla na vua ni nomuni olive.

⁴¹Ena sucu vei kemuni na gonetagane kei na goneyalewa, ia era na sega ni tiko dei vei kemuni; ni ra na kau vakabobula.

⁴²Ena kania na nomuni kau kecega kei na vuata ni nomuni vanua na vodre.

⁴³Na kai tani sa tiko kei kemuni ena tubu cake me cecere sara vei kemuni, ia koi kemuni, ko ni na lako sobu me lolovira sara.

⁴⁴Ena solia vei kemuni ko koya me talevaki, ka ko ni na sega ni solia vua me talevaki: ena ulumuni ko koya, ia koi kemuni ko ni na buina.

⁴⁵Ia na ca kecega oqo ena yacovi kemuni, ka muri kemuni, ka vauci kemuni, ka mo ni vakarusai mada; ni kemuni a sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou, mo ni vakabauta na nonai vakaro kei na nonai lesilesi sa vakarota vei kemuni ko koya:

⁴⁶ia era na tiko vei kemuni mei vakatakilakila, kei na ka ni veivakidacalataki, vei ira talega na nomuni kawa ka tawa mudu.

⁴⁷Ni kemuni a sega ni qaravi Jiova na nomuni Kalou e na marau, kei na reki ni yalomuni, e na vuku ni sa levu tu na ka kecega;

⁴⁸o koya ko ni na qaravi ira kina na nomuni meca sa tala ko Jiova me vala kei kemuni, ni ko sa viakana, ka viagunu, ka sa luvawale, ka sa dravudravua e na ka kecega: ia era na vauca ki domomuni nai vau kaukamea, ka me vakarusai kemuni mada.

⁴⁹Ena kauta mai ko Jiova e dua na matanitu mai na vanua yawa me vala kei kemuni, io mai nai yalayala kei vuravura, me vaka na vuka ni ikeli; a matanitu ko ni sa sega ni kila na kena vosa;

⁵⁰a matanitu sa mata lisoliso, sa na sega ni dokai ira na qase, se lomani ira na cauravou:

⁵¹ia era na kania na nomuni luveni pulumokau, kei na vuata ni nomuni vanua, ka mo ni vakarusai mada: ena sega talega ni vakavoca vei kemuni na sila, na waini, se na waiwai, se na nomuni luve ni pulumokau, se na nomuni qele ni sipi, ka me vakarusai kemuni mada:

⁵²Ia era na bukuya na druadrua e na nomuni veikoro kecega, ka me bale sobu mada na nomuni bai cecere ka kaukauwa, na ka ko ni a vakararavi kina, e na nomuni vanua taucoko: ia era na bukuya na druadrua vei kemuni e na nomuni veikoro kecega e na nomuni vanua kecega, sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

⁵³Ia ko ni na kania na vua ni ketemuni, na lewe ni luvemuni tagane kei na luvemuni yalewa, ko ira sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ni sa buku na druadrua e na vuku talega ni leqa era na vakaleqaleqai kemuni kina na nomuni meca:

⁵⁴na tamata vei kemuni sa daurere ka bati digidigi sara, ena dua tani na matana vua na wekana, vei koya talega na watina sa daulomana sara, ka vei ira na luvena era sa vo tiko vua:

⁵⁵sa sega kina ni solia vua e dua vei ira e dua na tiki ni luvena sa kana kina ko koya: ni sa sega ni vo vua e dua na ka e na vuku ni buku ni druadrua, kei na leqa sa na vakaleqai kemuni kina ko ira na nomuni meca e na nomuni veikoro kecega:

⁵⁶Na yalewa vei kemuni sa dauyalolokomi ka bati digidigi, sa sega ni via tara na qele e na qeteqete ni yavana, e na vuku ni daulumaluma kei na dauyalolokomi ena ca na matana vua na wati ni lomaserena, vua talega na luvena tagane, kei na luvena yalewa,

⁵⁷ki nai tokatoka-ni-gone talega sa lako mai na ketena; vei ira talega na luvena sa vakasucuma ko koya: ni na kania vuni ko koya ni sa dravudravua e na ka kecega, e na vuku ni buku ni druadrua, kei na leqa sa na vakaleqai kemuni kina na nomuni meca e na nomuni veikoro.

⁵⁸Kevaka ko ni sa bese ni vakabauta ka cakava na vosa kecega ni vunau oqo sa volai e nai vola oqo, ka mo ni rerevaka na yaca rogo ka rerevaki oqo, KO JIOVA NA NOMUNI KALOU;

⁵⁹ena qai cakava ko Jiova me ka e veivakidacalataki na ka ko ni yaviti kina kei na ka ena yaviti kina na nomuni kawa, ni kemuni sa yaviti vakalevu ka vakadede, ka mate rarawa ka vakadede.

⁶⁰Ena vakayacora talega vei kemuni na mate kecega ni Ijipita ko sa daurerevaka; ia ena kabiti kemuni.

⁶¹Ia na mate kecega, kei na rarawa kecega, sa sega ni vola i nai vola ni vunau oqo, ena vakayacora vei kemuni ko Jiova, ka mo ni vakarusai mada.

⁶²Ia kemuni ka vo tiko ena lewe lailai, ia eliu kemuni sa vaka na veikalokalo ni lomalagi e na kemuni lewe vuqa; ni kemuni a bese ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou.

⁶³Ia me vaka ka rekitaki kemuni eliu ko Jiova me caka vinaka vei kemuni, ka me vakalewevuqataki kemuni; ena qai reki vakakina ko Jiova me vakarusai kemuni, ka vakawabokotaki kemuni; ia kemuni na cavuraki tani mai na vanua ko ni sa lako kina mo ni taukena.

⁶⁴Ia ena dui vakasevi kemuni ko Jiova vei ira na matanitu kecega, mai na dua nai yalayala kei vuravura ka yacova na kenai yalayala kadua; ia ko ni na qarava maikea na kalou tani, ko ni a sega ni kila, koi kemuni se ko ira na nomuni qase, io na kau kei na vatu.

⁶⁵Ia ko ni na sega ni tiko vinaka e na veimatanitu oqo, ka na sega ni vakacegu na qeteqete ni yavamuni: ia ena vakayacora vei kemuni ko Jiova na yalo e sautaninini, kei na mata e rai cala, kei na loma rarawa:

⁶⁶ia kemuni na vakabekataka na nomuni bula; ia ko ni na rere e na siga kei na bogi, ka sega ni dinata ni kemuni na bula:

⁶⁷e na mataka ko ni na kaya, Isa lei na Kalou, Me yakavi mada! ia e na yakavi ko ni na kaya, Isa lei na Kalou, Me mataka mada! e na vuku ni rere ni lomamuni ko ni sa rere kina, kei na ka ena raica na matamuni.

⁶⁸Ia ena kauti kemuni tale ki Ijipita ko Jiova e na veiwaqa ki na yasana ka'u a kaya kina vei kemuni, Ko ni na sega ni raica tale: ia kemuni na volitaki maikea vei ira na nomuni meca me tagane bobula, ka yalewa bobula, ia ena sega e dua me voli kemuni.

Nai Vakarua 29

Sa vakadreti ira ko Moses me ra talairawarawa, 1-9. Era tu vata me ia na veiyalayalati kei Jiova, 10-17. Sa na cudruvi ko koya sa vuki tani na yalona ga, 18-28. A ka vuni sa kila ga na Kalou, 29.

¹Sa vakaoqo na vosa ni veiyalayalati, sa vakarota vei Moses ko Jiova me caka kei ira na Isireli e na vanua ko Moapi, me kenai kuri ni veiyalayalati sa cakava kei ira mai Orepi.

²A sa kacivi ira kecega na Isireli ko Mosese, ka kaya vei ira: Kemuni sa kunea na ka kecega sa cakava ko Jiova e matamuni e na vanua ko Ijipita kivei Fero, vei ira talega na nona tamata kecega, ki na nona vanua kece talega;

³na veivakatovolei sa kunea na matamuni, na veivakatakilakila, kei na veikamana levu oqori:

⁴ia ka sa sega ni solia vei kemuni ko Jiova na loma e kila ka, kei na mata rai, kei na daliga rogo, ka yacova na siga oqo.

⁵Ia sa vasagavulu na yabaki ka'u sa tuberi kemuni voli kina mai na vanua liwa: a nomuni sulu kemuni sa vakaisulu kina sa sega ni madra mai, ka sa sega ni madra mai na nomuni vava e na yavamuni.

⁶Kemuni sa sega ni kana madrai, kemuni sa sega talega ni gunuva na waini se na yaqona kaukauwa: mo ni kila kina ni sai au ko Jiova na nomuni Kalou.

⁷Ia ni kemuni sa yaco ki na yasana oqo, sa lako mai me vala kei keda ko Sioni na tui Esiponi, kei Oki na tui Pasani, ia eda a yaviti rau:

⁸eda sa rawata talega na nodrau vanua, ka solia vei ira na Rupeni me rataukena, kei ira na Kata, kei na dua na kena wase ni mataqali i Manasa.

⁹Ia mo ni vakabauta na vosa ni veiyalayalati oqo ka cakava, mo ni vinaka kina e na ka kecega kemuni sa cakava.

¹⁰Kemuni sa tu kecega edaidai e na mata i Jiova na nomuni Kalou: na nomuni turaga e na nomuni veimataqali, na nomuni qase, kei na nomuni turaga lalai, na Isireli kecega,

¹¹na nomuni lalai, na watimuni, kei na vulagi sa tiko e na nomuni tikotiko, ko koya sa dauta buka kei koya sa dautaki wai:

¹²mo ni vauci kina e na veiyalayalati i Jiova na nomuni Kalou: kei na nona bubului, sa cakava vei kemuni edaidai ko Jiova na nomuni Kalou:

¹³me vakataudeitaki kemuni edaidai ko koya mo ni nona matanitu, ka me nomuni Kalou ko koya, me vaka ka kaya ko koya vei kemuni, me vaka talega

na nona bubului vei iratou na nomuni qase, vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope.

¹⁴Ia ka sega walega vei kemuni ka'u sa cakava na veiyalayalati oqo kei na bubului oqo;

¹⁵ia vei koya sa tu vata kei keda edaidai e na mata i Jiova na noda Kalou, vei koya talega sa sega ni tu vata kei keda e na siga oqo:

¹⁶(Ni kemuni sa kila na noda tiko mai Ijipita; kei na noda lako voli e na kedra maliwa na veimatanitu kemuni a lako voli kina;

¹⁷ia kemuni a raica na nodra veika vakasisila kei na nodra veimatakau, na kau kei na vatu, na siliva kei na koula, sa tiko vei ira.)

¹⁸De dua vei kemuni na tagane, se na yalewa, se na matavuvale, se na mataqali, sa vuki tani edaidai na yalona maivei Jiova na noda Kalou, me la'ki qaravi ira na kalou ni veimatanitu oqori; de dua vei kemuni na waka sa tubu maikina na gaga kei na gagaduvaduva;

¹⁹ka sa yaco ni sa rogoca na vosa ni veicudruvi oqo, ka sa vosavakalougatataki koya e na yalona, ka kaya, Au na vinaka tikoga ni'u sa muria na ka sa nakita tiko na lomaqu; ka me kuria na viagunu e na mateni ko koya:

²⁰ena bese ni vosoti koya ko Jiova, ia ena qai kubou mai na cudru i Jiova kei na nona vuvu ki na tamata ko ya, ia ena tauci koya na vosa ni veicudruvi kecega sa volai e nai vola oqo, ia ena bokoca laivi na yacana ko Jiova mai na ruku i lomalagi.

²¹Ia ena tawasei koya ki na ca ko Jiova, mai na mataqali kecega ni Isireli, me vaka na vosa ni veicudruvi kecega ni veiyalayalati sa volai e nai vola ni vunau oqo.

²²Ia nai tabatamata era na muri kemuni na luvemuni, kei na kai tani sa lako mai na vanua yawa, era na kaya, ni ra sa raica na mate levu ni vanua ko ya, kei na mate sa vakayacora kina ko Jiova;

²³ni sa sulifure ka masima na vanua taucoko, sa kama, sa sega ni tei, ka sa sega ni vua, se vakatubura na co, sa vaka ni sa vakarusai ko Sotoma kei Komora, ko Etima, kei Sepoimi, ko ira sa vakarusa ko Jiova e nona cudru kei na nona lesa:

²⁴ia era na kaya na veimatanitu kecega, A cava sa cakava kina ko Jiova na ka oqo ki na vanua oqo? sa vakaevei na katakata ni cudru levu oqo?

²⁵Ena qai kainaki, Ni ra sa biuta na veiyalayalati kei Jiova na Kalou ni nodra qase, sa kitaka kei ira ko koya ni sa kauti ira ko koya mai na vanua ko Ijipita:

²⁶ni ra sa la'ki qaravi ira na kalou tani, ka soro kina, na veikalou era sega ni kila eliu, ka sa sega ni solia vei ira ko koya:

²⁷a sa tubu kina na cudru i Jiova ki na vanua oqo, me vakayacora kina na vosa ni veicudruvi kecega sa volai e nai vola oqo:

²⁸a sa cavuivuvutaki ira tani mai na nodra vanua ko Jiova, e na cudru, kei na lesa, kei na veilevaci levu, ka biuti ira ki na vanua tani, me vaka e na siga oqo.

²⁹A ka sa vuni tu sa nei Jiova na noda Kalou; ia na ka sa tukuni mai sa noda kei na nodra na luveda ka tawa mudu, me da cakava kina na vosa kecega ni vunau oqo.

Nai Vakarua 30

Ena lomani ira sa veivutuni ko Jiova, 1-10. Sa kilai rawarawa na vunau ni Kalou, 11-14. Sa tukuni vei ira na bula kei na mate, ka me ra digitaka e dua, 15-20.

¹Ia ni sa yacovi kemuni na ka kecega oqo, na vosa ni veivakalougatataki kei na vosa ni veivakarusai, o koya ka'u sa tauca vei kemuni, ka ko ni sa nanuma kina mai na matanitu kecega sa vakasevi kemuni tani kina ko Jiova na nomuni Kalou,

²ka sa lesu mai kina vei Jiova na nomuni Kalou, ka talairawarawa ki na nona vosa, me vaka na ka kecega ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, koi kemuni kei ira na luvemuni, e na lomamuni taucoko, kei na yalomuni taucoko;

³ena qai vukica na nomuni vakabobulataki ko Jiova na nomuni Kalou, ka lomani kemuni, ka lesu ka soqoni kemuni vata tale mai na matanitu kecega, sa dui vakasevi kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou.

⁴Kevaka sa vakasevi tani eso na nomuni ki nai yalayala kei lomalagi, ena soqoni kemuni vata maikina ko Jiova na nomuni Kalou, ka kauti kemuni maikina:

⁵ka vakayacori kemuni ko Jiova na nomuni Kalou ki na vanua era taukena na nomuni qase, ka ko ni na taukena; ka na caka vinaka vei kemuni ko koya, ka vakatuburi kemuni mo ni lewe vuqa, ka lewe lailai na nomuni qase.

⁶Ena ciliva talega na yalomuni ko Jiova na nomuni Kalou, kei na yalodra na nomuni kawa, mo ni lomani Jiova kina na nomuni Kalou e na lomamuni taucoko, kei na yalomuni taucoko, mo ni bula kina.

⁷Ena vakayacora talega ko Jiova na nomuni Kalou na vosa ni veicudruvi kecega oqo vei ira na nomuni meca, kei ira era sa cati kemuni, ka vakacacani kemuni.

⁸Ia ko ni na lesu ka vakarorogo ki na vosa i Jiova, ka cakava na nonai vakaro kecega ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai.

⁹Ia ena vakavutuniyautaki kemuni ko Jiova na nomuni Kalou e na cakacaka kecega ni ligamuni, e na vua ni ketemuni, kei na vua ni nomuni manumanu e yawai va, kei na vuata ni nomuni vanua, mo ni vinaka kina: ni na qai rekitaki kemuni tale ko Jiova mo ni vinaka, me vaka ka rekitaki ira na nomuni qase:

¹⁰kevaka ko ni na vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomuni Kalou, mo vakabauta na nonai vakaro kei na nonai lesilesi sa volai e nai vola ni vunau oqo, kevaka ko ni sa lesu mai vei Jiova na nomuni Kalou e na lomamuni taucoko, kei na yalomuni taucoko.

¹¹Ni sa sega ni vuni vei kemuni nai vakaro oqo ka'u sa vakarota vei kemuni edaidai, ka sa sega talega ni yawa.

¹²Sa sega mai lomalagi, me kainaki kina, O cei me lako cake ki lomalagi, ka kauta mai vei keda, me da rogoca, ka cakava?

¹³A sa sega talega mai tai kadua ni wasawasa, me kainaki kina, O cei me lakova na wasawasa, ka kauta mai vei keda, me da rogoca, ka cakava?

¹⁴Ia sa voleka sara vei kemuni na vosa, io e na gusumuni, kei na lomamuni, mo ni cakava rawa.

¹⁵Raica, ka'u sa tauca e matamuni edaidai na bula kei na ka vinaka, na mate talega kei na ca;

¹⁶ni'u sa vakaroti kemuni edaidai mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou, mo ni lako e nona sala, ka me vakabauta na nonai vakaro kei na nonai lesilesi kei na nona lewa, mo ni bula kina ka tubu me lewe vuqa: me vakalouugatataki kemuni talega ko Jiova na nomuni Kalou e na vanua ko ni sa lako kina mo ni taukena.

¹⁷Ia kevaka sa lesu tani na lomamuni, mo ni bese kina ni vakarorogo, ka sa vecei tani ga, ka soro ki na kalou tani eso, ka qaravi ira;

¹⁸au sa tukuna vei kemuni e na siga oqo, kemuni na rusa vakaidina, ena sega ni balavu na nomuni bula e na vanua, ko ni sa qalo-kosova kina na Joritani mo ni taukena.

¹⁹Au sa cavuti lomalagi kei vuravura edaidai me kila, ni'u sa tauca e matamuni na bula kei na mate, na veivakalouugatataki kei na veicudruvi: ia mo ni digitaka mada na bula, mo ni bula kina, koi kemuni kei na nomuni kawa:

²⁰mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou, mo ni vakarorogo ki na nona vosa, mo ni kabiti koya talega: ni sa nomuni vu-ni-bula ko koya, kei koya sa vakabalavutaka na nomuni bula: mo ni tiko kina e na vanua sa bubului kina ko Jiova vei iratou na nomuni qase, vei Eparaama, vei Aisake, kei Jekope, me solia vei iratou.

Nai Vakarua 31

Sa vosavaqaqataki ira na tamata ko Mosese, 1-6, kei Josua, 7,8. Sa solia na vunau vei ira na bete, 9-13,24-27. A vunau vei Josua, 14,15,23. Me vakavulica vei ira na tamata na sere i Mosese, 16-22. Sa kaya ko Mosese me ra soqoni vata me ra rogoca na nona sere, ni sa voleka na nona mate, 28-30.

¹A sa lako ko Mosese ka tukuna na vosa oqo vei ira kecega na Isireli.

²A sa kaya vei ira, Sa dua na drau ka ruasagavulu na noqu yabaki e na siga oqo; sa dredre me'u daucuru tiko yani ka daucuru mai: a sa kaya vei au ko Jiova, O na sega ni qalo-kosova na Joritani oqo.

³Ko Jiova na nomuni Kalou, ena liutaki kemuni ko koya, ena vakarusai ira ko koya na veimatanitu oqo e matamuni, ia ko ni na rawai ira: ko Josua, ena liutaki kemuni ko koya, me vaka sa kaya ko Jiova.

⁴Ia ena cakava vei ira ko Jiova me vaka ka cakava vei Sioni kei Oki, na nodra tui na Amoraiti, ki na nodrau vanua talega, koi rau sa vakarusa ko koya.

⁵Ia ena soli ira vei kemuni ko Jiova, mo ni kitaka vei ira me vaka nai vakaro kecega ka'u sa vakarota vei kemuni.

⁶Mo ni kaukauwa ka qaqa, kakua ni rere se sautaninini e na vukudra: ni sa lako vata kei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, ena sega ni weletaki kemuni, se biuti kemuni.

⁷A sa kacivi Josua ko Mosese, ka sa kaya vua e matadra kecega na Isireli, Mo kaukauwa ka qaqa: ko na lako kei ira na tamata oqo ki na vanua sa bubului kina ko Jiova vei ira na nodra qase me solia vei ira; ia ko na kauti ira me ra taukena.

⁸Ia ko Jiova ga, sa liutaki iko, ena tiko vata kei iko ko koya, ena sega ni weletaki iko, se biuti iko mo kakua ni rere, se yalolailai.

⁹A sa vola na vunau oqo ko Mosese, ka solia vei ira na bete na Livai, era daulocata na kato ni veiyalayalati i Jiova, vei ira talega na qase kecega ni Isireli.

¹⁰A sa vakaroti ira ko Mosese, ka kaya, Ni oti na yabaki e vitu, e na gauna sa lokuci me yabaki ni veiserek, e na so levu ni vale taba ni kau,

¹¹ni ra sa lako kecega mai na Isireli me rairai e na mata i Jiova na nomuni Kalou e na yasana sa digitaka ko koya, mo ni wilika na vunau oqo vei ira kecega na Isireli me ra rogoca.

¹²Mo ni vakasoqoni ira na tamata, na tagane, kei na yalewa, kei na gone lalai, kei na nomuni kai tani sa tiko e na nomuni lomanibai, me ra rogoca, ka me ra vuli kina, ka rerevaki Jiova na nomuni Kalou, ka vakabauta me ra cakava na vosa kecega ni vunau oqo:

¹³ka me ra rogoca ko ira na luvedra era sa sega ni kila eliu, ka me ra vuli me ra rerevaki Jiova na nomuni Kalou, e na gauna kecega kemuni na bula kina e na vanua kemuni sa qalo-kosova kina na Joritani mo ni taukena.

¹⁴A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Raica, sa toro mai na nomu siga mo mate kina: kacivi Josua, ka la'ki vakaraitaki kemudrau e na vale ni veitavaki, me'u tauca vua nai vakaro. A rau a lako ko Mosese kei Josua, ka vakaraitaki rau e na vale ni veitavaki.

¹⁵A sa rairai mai ko Jiova e na Vale *tabu* e na duru o: a sa tu na duru o ka donuya na katuba ni Vale *tabu*.

¹⁶A sa kaya vei Mosese ko Jiova, Raica, ko na moce vata kei ira na nomu qase: ia na tamata oqo era na lako vakatani ni ra muria na veikalou tani *ni lewe* ni vanua era la'ki tiko e na kedra maliwa, ia era na biuti au, ka vakacataka na noqu veiyalayalati ka'u a cakava kei ira.

¹⁷Ena qai waqa mai na noqu cudru vei ira e na siga ko ya, ia ka'u na biuti ira, ka vunia vei ira na mataqu, a ra na kani, ia ena yacovi ira na ka ca e vuqa kei na rarawa; era na kaya kina e na siga ko ya, Sa sega li ni yacovi keda na ka ca kecega oqo, ni sa sega ni tiko kei keda na noda Kalou?

¹⁸Ia ka'u na vunia vakaidina na mataqu e na siga ko ya, e na vuku ni ka ca kecega era sa cakava, ni ra sa vuki ki na kalou tani eso.

¹⁹Ia oqo, mo vola me nomudou na sere oqo, ka vakavulica vei ira na Isireli: mo tauca ki na gusudra, me kenai vakadinadina vei au na sere oqo e na vukudra na Isireli.

²⁰Ni'u sa kauti ira oti ki na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni, ka'u a bubului kina vei ira na nodra qase; a ra sa kana ka mamau, ka ra levulevu

mai; era na qai vuki ki na kalou tani eso, ka qaravi ira, ka beci au, ka vakacataka na noqu veiyalayalati.

²¹Ia ni sa yacovi ira na ka ca kei na ka rarawa e vuqa, ena qai tukuni ira na sere oqo me vaka nai vakadinadina; ni na sega ni guileca mai na gusu ni nodra kawa: ni'u sa kila na nodra i naki era sa veinanuyaka tiko e na gauna oqo, ni'u sa bera ni kauti ira ki na vanua ka'u a bubului kina.

²²A sa vola na sere oqo ko Mosese e na siga ko ya, ka vakavulica vei ira na Isireli.

²³A sa vakaroti Josua na luve i Nuni, ka kaya, Mo kaukauwa ka qaqa: ni ko na kauti ira na Isireli ki na vanua ka'u a bubului kina vei ira: ia ka'u na tiko vata kei iko.

²⁴Ni sa vola oti na vosa ni vunau oqo e na dua nai vola ko Mosese, me oti sara,

²⁵sa qai vakarota ko Mosese vei ira na Livai era daucolata na kato ni veiyalayalati i Jiova, ka kaya,

²⁶Ni taura nai vola ni vunau oqo, ka tugana ki yasa e loma ni kato ni veiyalayalati i Jiova na nomuni Kalou, me toka maikina me beitaki kemuni.

²⁷Ni'u sa kila na nomuni talaidredre, kei na nomuni domoqa: raica, ni'u sa bula tiko kei kemuni e na siga oqo, ko ni sa talaidredre ga vei Jiova; ia ena vakaevei na kena levu cake ni'u sa mate!

²⁸Ni vakasoqoni ira vata vei au na qase kecega ni nomuni veimataqali, kei ira na nomuni turaga lalai, me'u tukuna e daligadra na vosa oqo, ka cavuti lomalagi kei vuravura me kilai ira ni ra sa ca.

²⁹Ni'u sa kila, ni'u sa mate, kemuni na vakacacani kemuni sara, ka lesu tani mai na sala ka'u sa vakarota vei kemuni; ena yacovi kemuni talega na ca e na gauna maimuri; ni kemuni na caka ca e na mata i Jiova, me vakacudrui koya e na cakacaka ni ligamuni.

³⁰A sa cavuta na vosa ni sere oqo ko Mosese e daligadra kecega nai soqosoqo ni Isireli, me oti sara:

Nai Vakarua 32

A sere i Mosese, 1-43. Sa vakaroti ira me ra nanuma vinaka, 44-47. Sa kaya vua ko Jiova me cabeta na ulu-ni-vanua me mate, 48-52.

¹Mo ni vakatu daliga, na lomalagi, ia ka'u na vosa; Ia me rogoca ko vuravura, na vosa ni gusuqu.

²Ena tau na noqu i vakavuvuli me vaka na uca, Ena mimiri na noqu vosa me vaka na tegu, Me vaka na uca mimiri ki na co sa qai tubu, Ka vaka na uca tau bi ki na co:

³Ni'u na tukuna na yaca i Jiova; Dou vakalevulevuya na noda Kalou.

⁴A Uluvatu! sa sega ni cala na nona cakacaka: Ni sa dodonu na nonai valavala kecega: A Kalou vosa dina, ka sega ni ca, Sa yalododonu ka daucaka dodonu ko koya.

⁵Era sa vakacacani ira vakai ira, era sa sega ni luvena, e na vuku ni nodra ca: Era kawa veve ka yalovakatani.

⁶Kemuni sa saumi Jiova vakaoqo, ne, Oi kemuni na tamata lialia ka sega ni vuku? Sa sega beka ni tamamuni ko koya, na kemuni taukei? Sa buli kemuni, ka vakataudeitaki kemuni.

⁷Nanuma na gauna eliu sara, Mo ni vakasama na yabaki ni tabatamata e vuqa: Taroga na tamamuni, ka na vakatakila vei kemuni ko koya; Ko ira na nomuni qase, ka ra na tukuna vei kemuni.

⁸Ni sa solia vei ira na veimatanitu ko Koya sa cecere sara na nodra i votavota, Ni sa wasei ira na luve i Atama ko koya, Sa qai lesia na veiyalayala ni veimatanitu Me ganita na kedrai wiliwili na Isireli.

⁹Ni sai yau i Jiova ko ira na nona tamata; Na Jekope nai votavota sa taukena ko koya.

¹⁰Sa kunei ira ko koya e na vanua sa lala, E na vanua liwa sa levu kina na tagi; Sa kauti ira voli, sa vakavulici ira, Sa maroroi ira me vaka na loa ni matana.

¹¹Me vaka na ikeli ni sa seuta nai oviovi ni luvena, Sa cakurobaroba e matadra na luvena, Sa vakatetaba, sa kauti ira, Sa vukataka e na tabana;

¹²Sa tuberi ira *vakakina* ko Jiova duadua, Ka sa sega kaya na kalou tani.

¹³Sa vakavodoki ira *me ra lako* e na veiyasana cecere e vuravura, Me ra kania na vuata ni veiwere; A sa vagunuvi ira e na oni mai na uluvatu, Kei na waiwai mai na uluvatu qiwa:

¹⁴Na uro ni wai-ni-sucu ni pulumokau, kei na wai-ni-sucu ni sipi, Kei na uro ni lami Kei na sipi tagane ni Pasani, kei na me, Kei na uto ni witi vinaka; Ia ko ni a gunuva na waini, na dra ni vaini.

¹⁵Ia sa levulevu mai ko Jesuruni, ka caqe: O ni sa levulevu mai, ko ni sa yagolevu, ko ni sa tabonaki *e na uro*; Era sa qai biuta na Kalou ka buli ira, Ka ra beci koya na Uluvatu era sa bula kina.

¹⁶Era sa vakavuvutaki koya e na ka tani eso, Era sa vakacudrui koya e na ka vakasisila eso.

¹⁷Era soro ki na tevoro eso, ka sega vua na Kalou; Ki na kalou eso era a sega ni kila, Sa ka vou sa qai tubu walega mai, Era sega ni rerevaka ko ira na nomuni qase.

¹⁸O ni sa sega ni nanumi koya na Uluvatu ko ni sa tubu maikina, A sa guilecava na Kalou sa buli kemuni.

¹⁹A sa raica ko Jiova, ka vakasisilataki ira, E na vuku ni nodra vakacudrui koya na luvena tagane, kei na luvena yalewa.

²⁰A sa kaya ko koya, Au na vunia vei ira na mataqu, Au na raica na kedrai otioti: Ni ra sa kawa dauyalovakatani ko ira, Na gone sa dau sega ni dina.

²¹Era sa vakavuvutaki au e na vuku ni ka sa sega ni Kalou; Era sa vakacudrui au e na nodra veika vakailasu: Ia ka'u na vakavuvutaki ira e na vukudra era sega ni noqu tamata: Au na vakacudrui ira e na matanitu sesewa.

²²Ni sa vakawaqaci na buka e na noqu cudru, Ena kama talega me yacova na ca-vuni era, Ka kania na vuravura kei na vuana, Ka vakamai ira na vu ni veiulu-ni-vanua.

²³Au na binia vei ira na ka rarawa; Au na vakaotia vei ira na noqu veigasau.

²⁴Era na suivotu e na dausiga, ka kani e na katakata levu, Kei na veivakamatei gaga; Au na tala talega vei ira na bati ni manumanu tawa lasa, Kei na weli gaga ni gata ni qele.

²⁵Ai seleiwau e tautuba, Kei na rere levu eloma, Ena vakamatea na cauravou kei na goneyalewa, Na gone sa sucu tiko, kei na tamata e sika na uluna.

²⁶Au a kaya, Au na vakasavi ira ki na tikina vuni, Au na muduki *ira* me ra kakua ni nanumi tale vei ira na tamata:

²⁷Kevaka ka'u sa sega ni rerevaka na cudru ni meca, De ra nanuma cala ko ira era vakasaurarataki ira, Io de ra kaya, Sa cecere na ligada, A sa sega ni kitaka na ka oqo ko Jiova.

²⁸Ni ra sa matanitu sa yali vei ira na vuku, Ka sa sega vei ira na yalomatua.

²⁹Isa lei me ra vuku mada, me ra kila vinaka na ka oqo, Me ra vakanananu ki na kedrai otioti!

³⁰Ena qai vakasava rawa e dua na udolu e le dua *vei ira*, Ka vakasava e tini na udolu e lewe rua, Kevaka sa sega ni volitaki ira ko koya na nodra Uluvatu, Ka sogolati ira ga ko Jiova?

³¹Ia na nodra uluvatu sa sega ni tautauvata kei na noda Uluvatu, Oqo sa nodra lewa ko ira na noda meca.

³²Ni sa vaini ni Sotoma na nodra vaini, Ka mai na vanua kei Komora: A nodra vua ni vaini sa vua ni vaini gaga, Ka sa gaga na nodra soso vua ni vaini;

³³A nodra waini na weli gaga ni gata levu, Kei na gaga katakata ni gata ca sara.

³⁴Sa sega li ni bini vei au, Ka dregati tu kei na noqu i yau,

³⁵Me noqu na veicudruvaki, kei na veisausaumi? E na gauna me tidara kina na yavadra: Ni sa toro mai na siga me ra ca kina, A sa kusarawa mai na ka ena yacovi ira.

³⁶Ena lewai ira na nona tamata ko Jiova, Ka veivutuni e na vukudra na nonai talatala, Ni sa raica sa oti na *nodra* kaukauwa, Ka sa sega e dua sa sogolati se dua sa lako voli.

³⁷Ni na kaya ko koya, Evei na nodra kalou, Na Uluvatu era sa dauvakararavi kina,

³⁸Sa daukania na uro ni nodra i soro, Ka gunuva na waini ni nodra i madrali liviraki? Me ra tu cake mada ka vupei kemudou, Me ra vakarurugi kemudou.

³⁹Dou raica mada ni sai au, io, koi au duaduaga, Ka sega tale e dua sa kalou vata kei au: Au sa ia na veivakamatei, ka'u sa ia talega na veivakabulai; Au sa ia na veivuetaki, ka'u sa ia na veivakamavomavo: Ka sa sega e dua me kovea rawa mai na ligagu.

⁴⁰Ni'u sa dodoka yani na ligagu vaka ki lomalagi, Ka kaya, Oi au, ka'u sa bula ka tawa mudu.

⁴¹Kevaka ka'u sa vagatara na noqu i seleiwau e makamakalivata, A sa taura na lewa na ligagu; Au na qai vakayacora na noqu cudru vei ira na noqu meca, K a sauma vei ira era cati au.

⁴²Au na vagunuva na noqu veigasau me mateni e na dra, Ena kania talega na lewe ni tamata na noqu i seleiwau; E na dra ni moku kei na bobula, Vei ira sa liu, era turaga ni meca.

⁴³Dou reki vata, na veimatanitu, kei ira na nona tamata: Ni sa cudruvaka ko koya na nodra dra na nonai talatala; Ka na saumi ira na nona meca, Ka vakadonuya nai bulubulu e na vuku ni nona vanua, io ko ira na nona tamata.

⁴⁴A sa lako mai ko Mosese, ka cavuta kecega na vosa ni sere oqo e na daligadra na tamata, ko koya, kei Josua na luve i Nuni.

⁴⁵Ia ni sa cavuta oti na vosa kecega oqo ko Mosese vei ira kecega na Isireli:

⁴⁶sa qai kaya vei ira, Ni vaqara na lomamuni ki na vosa kecega ka'u sa tukuna vei kemuni e na siga oqo, mo ni vakaroti ira kina na luvemuni me ra vakabauta ka cakava, na vosa kecega ni vunau oqo.

⁴⁷Ni sa sega ni ka wale vei kemuni, sa ka ga mo ni bula kina: ia e na ka oqo ena balavu kina na nomuni bula e na vanua, ko ni sa qalo-kosova kina na Joritani mo ni taukena.

⁴⁸A sa vosa vei Mosese ko Jiova e na siga dina ko ya, ka kaya,

⁴⁹Mo cabeta na ulu-ni-vanua oqo ko Aparimi, io na ulu-ni-vanua ko Nipo, e na vanua ko Moapi, sa donui Jeriko; ka raica na vanua ko Kenani, ka'u sa solia vei ira na Isireli me ra taukena:

⁵⁰ia ko na mate e na ulu-ni-vanua ko sa cabeta, ia ko na toki yani kivei ira na kai nomu; me vaka sa mate ko Eroni na tuakamu mai na ulu-ni-vanua ko Ori, a sa toki yani vei ira na kai nona:

⁵¹ni drau a talaidredre vei au e na kedra maliwa na Isireli mai na wai ni Meripa-Ketesha, mai na vanua liwa ko Sini; ni drau a sega ni vakarokorokotaki au e na kedra maliwa na Isireli.

⁵²Ia ko na raica ga na vanua; ia ko na sega ni lako yani kina, ki na vanua ka'u sa solia vei ira na Isireli.

Nai Vakarua 33

Sa vosavakalougatataki ira na veimataqali ni Isireli ko Mosese, ni sa voleka na nona mate.

¹Ia oqo na vosa ni veivakalougatataki sa vosavakalougatataki ira kina na Isireli ko Mosese, na tamata ni Kalou, ni sa voleka ni mate.

²A sa kaya: Sa lako mai Saineai ko Jiova, Ka tu cake mai Sia e na vukudra; Sa serau mai ko koya mai na ulu-ni-vanua ko Perana, A sa lako mai na kedra

maliwa na le oba era sa savasava: Sa lako mai na ligana i matau e dua na bukawaqa, me vakavulici ira:

³Ia sa lomani ira na lewe ni veivanua ko koya: Era tiko e ligamuni na nona tamata yalosavasava kecega; A ra sa tiko sobu mai na yavamuni; Era na rawata yadua na nomuni vosa.

⁴Sa vakarota vei keda na vunau ko Mosese, Me ra taukena ko ira nai soqosoqo ni Jekope.

⁵Ia sa tui ko koya vei Jesuruni, Ni ra sa soqoni vata ko ira sa turaga vei ira na tamata, Ko ira vata na veiyavusa ni Isireli.

⁶Me bula ko Rupeni, ka sega ni mate, Ia me ra lewe lailai na nona tamata.

⁷Ia oqo e na vuku i Juta: a sa kaya ko koya, Rogoca, kemuni Jiova, na domo i Juta, Ka kauti koya vei ira na kai nona: Me rauti koya na ligana; Ia mo ni vupei koya me rawai ira na nona meca.

⁸A sa kaya ko koya e na vuku i Livai, Sa tiko na nomuni Cumimi kei na nomuni Urimi, kei koya na nomuni le dua yalosavasava, O koya ko ni a vakatovolea mai Masa, O koya ko ni a veivala kaya mai na wai ni Meripa,

⁹O koya ka kaya e na vuku i tamana kei tinana, Au sa sega ni raici koya; Sa sega talega ni kilai ira na tuakana se na tacina, Se kilai ira na luvena: Ni ra sa nanuma na nomuni vosa, Ka vakabauta na nomuni veiyalayalati kei ira.

¹⁰Era na vakavulica na nomuni lewa vei ira na Jekope, Kei na nomuni vunau kivei ira na Isireli: Era na viritura e matamuni na ka boi vinaka me vakamai, Kei nai soro e kama taucoko e dela ni nomuni cabocabo-ni-soro.

¹¹Mo ni vakalougatataka, Jiova, na nonai yau, Ka donuya na cakacaka ni ligana: Mo ni yavita basika na tolodra era tu cake vakaivalu vei koya, Kei na nodra era cati koya, me ra kakua ni tu cake tale.

¹²E na vuku i Penijamini sa kaya ko koya, O ira sa lomana ko Jiova ena tiko vakacegu voleka vei koya; Ena vakarurugi koya e na siga kecega ka bogi ko koya, Ena tiko talega e na maliwa ni nona veibaba.

¹³Ia e na vuku i Josefa sa kaya ko koya, Ena vakalouga tataka na nona vanua ko Jiova, E na ka talei mai lomalagi, e na tegu, Kei na yasana titobu sa koto e ra,

¹⁴Kei na ka talei sa vakayacora na mata-ni-siga, Kei na ka talei sa vakatubura na vula,

¹⁵Kei na ka vinaka sara mai na veiulu-ni-vanua makawa, Kei na ka talei mai na veivanua cecere tawa mudu,

¹⁶Kei na ka talei mai na vanua kei na ka sa sinai kina, Kei na yalololoma i Koya ka tiko e loma ni kau: Me tauca na ulu i Josefa, Kei na buradelana i koya sa tawase maivei ira na veitacini.

¹⁷Sa nona na kaukauwa ni ulumatua ni pulumokau, Ka sa vaka nai leu ni iunikoni na nonai leu: Ena biliraki ira kina na veimatanitu kecega ki nai yalayala ni vanua: Ia ko ira oqo na oba ni Ifireimi, Kei ira oqo na oba ni Manasa.

¹⁸Ia e na vuku i Sepuloni sa kaya ko koya, Mo ni reki, na Sepuloni, e na nomuni daulako yani; Kei na Isakari, e na nomuni veivale laca.

¹⁹Era na kacivi ira na tamata ki na ulu-ni-vanua; Era na vakacabora maikea nai soro donu: Ni ra na gunuva nai yau ni wasawasa, Kei nai yau sa vuni tu e na nuku.

²⁰Ia e na vuku i Kata sa kaya ko koya, Sa kalouga tataka ko koya sa vakalevutaki Kata: Sa tiko ko koya me vaka na laioni, A sa dresulaka na ligi kei na qavokavoka.

²¹Sa vakarautaka nai lutua me kena, Ni sa maroroi nai votavota kei koya sa lewa; A sa lako mai kei ira na turaga ni tamata, Sa kitaka ko koya na cakacaka e dodonu vei Jiova, Kei na nona lewa vei ira na Isireli.

²²Ia e na vuku i Tani sa kaya ko koya, Sa luve ni laioni ko Tani: Sa rika mai Pasani.

²³Ia e na vuku i Nafitalai sa kaya ko koya, I Nafitalai ko sa vakamamautaki e na loloma Ka sinai e na veivakalougatataki i Jiova: Mo kenai taukei mai ra mai na ceva talega.

²⁴Ia e na vuku i Aseri sa kaya ko koya, Me kalougata ko Aseri ni sa vakaluveni; Me vinakati ko koya vei ira na wekana, Ka me tonidromuca na yavana e na waiwai.

²⁵Sa na aironi kei na parasa na nomuni samugakagaka; Ia ena rauta na nomuni siga na nomuni kaukauwa.

²⁶I Jesuruni, sa sega e tautauvata kei na Kalou, Sa vodo lako e dela ni lomalagi me vupei kemuni, Kei na o e nonai ukuuku vakaturaga.

²⁷Sai drodro na Kalou e tawa tubu ka tawa mudu. A sa vueti kemuni na ligana tawa mudu: Ia sa vakasava tani na meca mai na matamuni ko koya; Ka sa kaya, Mo ni vakarusa.

²⁸Sa qai tiko duadua vakacegu na Isireli: Ena raica na vanua ni sila kei na waini na matadra na Jekope; Ena miri talega mai na nona lomalagi na tegu.

²⁹O ni sa kalougata, na Isireli: O cei sa tautauvata kei kemuni, a matanitu sa vakabula ko Jiova, O koya nai sasabai me vupei kemuni, Kei nai seleiwau ko ni sa vakaiukuuku kina! Era na vakamalumalumu vei kemuni ko ira na nomuni meca; Ia ko ni na butuka na nodra veiyasana cecere.

Nai Vakarua 34

Sa raici Kenani ko Mosese mai na ulu-ni-vanua, 1-4. Sa ciba maikina, 5-8. Sa mai kenai sosomi ko Josua, 9. A parofita levu ko Mosese, 10-12.

¹A sa lako cake ko Mosese mai na vanua cecelevu mai Moapi ki na ulu-ni-vanua ko Nipo, ki na dela i Pisika, sa donui Jeriko. A sa vakaraitaka vua ko Jiova na vanua taucoko ko Kiliati, ka yacovi Tani,

²kei Nafitalai taucoko, kei na vanua nei Ifireimi, kei Manasa, kei na vanua taucoko nei Juta, ka yacova na waitui mai ra,

³kei na vanua ki na ceva, kei na cecelevu mai na buca mai Jeriko, na koro ni balabala, ka yacovi Soa.

⁴A sa kaya vua ko Jiova, Oqori na vanua ka'u a bubului kina vei Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, ka kaya, Au na solia vei ira na nomu kawa: au sa vakaraitaka e matamu, ia ko na sega ga ni lako yani kina.

⁵A sa mate maikea ko Mosese nai talatala i Jiova e na vanua ko Moapi, me vaka na vosa i Jiova.

⁶A sa buluti koya ko koya e na buca e na vanua ko Moapi, sa donui Pecipiori: ia sa sega na tamata sa kila na nonai bulubulu ka yacova na siga oqo.

⁷Sa dua na drau ka ruasagavulu na yabaki i Mosese ni sa mate: sa sega ni buawa mai na matana, ka sa sega ni malumu sobu na nona kaukauwa.

⁸A ra sa tagicaki Mosese ko ira na Isireli mai na vanua cecelevu ni Moapi ka bogi tolusagavulu: sa qai oti na bogi era tagi kina ni ra yasovaki Mosese.

⁹Ia ko Josua na luve i Nuni sa sinai e na yalo vuku; ni sa tabaki koya oti e na ligana ko Mosese: a ra sa vakarorogo vua na Isireli, ka kitaka na ka sa vakarota vei Mosese ko Jiova.

¹⁰A sa sega ni tubu emuri e Isireli e dua na parofita me tautauvata kei Mosese, o koya sa veirai mata kaya ko Jiova,

¹¹e nai vakatakilakila kecega kei na cakacaka mana, sa talai koya kina ko Jiova me cakava e na vanua ko Ijipita kivei Fero, vei ira kecega na nona tamata, kei na nona vanua taucoko,

¹²e na ligana kaukauwa, kei na vakadomobulataki levu sa cakacaka kina ko Mosese e matadra kecega na Isireli.

Josua

Josua 1

Sa lesi ko Josua mei sosomi i Mosese, 1-9. Ai vakaro i Josua vei ira na tamata, kei na nodra vosa, 10-18.

¹Sa mate ko Mosese nai talatala i Jiova, sa qai vosa ko Jiova vei Josua na luve i Nuni, o koya ka dauqaravi Mosese, ka kaya,

²Sa mate ko Mosese na noqu i talatala; ia oqo, mo cavu tu, mo qalo-kosova na Joritani oqo, ko iko kei ira kecega na tamata oqo, ki na vanua ka'u na solia vei ira, oi vei ira na Isireli.

³Na tikina kecega ena butuka na qeteqete ni yavamuni, au sa solia vei kemuni, me vaka ka'u a kaya vei Mosese.

⁴Me vakatekivu mai na vanua liwa, mai Lepanoni talega oqo, ka yacova na uciwai levu, na uciwai ko Uferetisi, na nodra vanua kecega na Itaiti, ka yacova na wasawasa levu talega sa donuya nai dromudromu ni mata-ni-siga, sa na kenai yalayala ni nomuni vanua.

⁵Ena sega e dua me vorati iko rawa e na veisiga kecega ko na bula kina: au na tiko vata kei iko, me vaka ka'u a tiko vata kei Mosese: au na sega ni weletaki iko, se biuti iko.

⁶Mo kaukauwa ka qaqa: ni ko na vota vei ira na tamata oqo na vanua ka'u a bubului kina kivei ira na nodra qase me'u solia vei ira.

⁷Mo kaukauwa ka qaqa sara ga, mo vakabauta mo cakava me vaka nai vakaro kecega sa vakarota vei iko ko Mosese na noqu i talatala: mo kakua ni gole tani ki nai matau se nai mawi, mo tamata yaco e na yasana kecega ko lako kina.

⁸Ai vola ni vunau oqo me kakua ni yali e na gusumu; ia mo vakanananu kina e na siga kei na bogi, mo vakabauta kina mo cakava me vaka na ka kecega sa volai kina: ko na qai kalougata e na nomu i valavala, ia ko na qai tamata yaco.

⁹Au sa sega li ni vakaroti iko kina? mo kaukauwa ka qaqqa; mo kakua ni rere, se yalolailai: ni sa tiko vata kei iko ko Jiova na nomu Kalou e na veiyasana kecega ko sa lako kina.

¹⁰Ia ko Josua, sa qai vakaroti ira na nodra turaga lalai na tamata, ka kaya,

¹¹Dou lako voli e na maliwa ni tikotiko, ka vakaroti ira na tamata, ka kaya, Ni vakarautaka na kemuni vaqa; ia sa bogi tolu kemuni na qalo-kosova na Joritani oqo, mo ni la'ki taukena na vanua sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou mo ni taukena.

¹²A sa vosa ko Josua vei ira na mataqali i Rupeni, kei na mataqali i Kata, kei na dua na kena wase ni mataqali i Manasa, ka kaya,

¹³Mo ni nanuma na vosa sa vakarota vei kemuni ko Mosese nai talatala i Jiova, ni sa kaya, Sa solia vei kemuni ko Jiova, na nomuni Kalou, na vakacegu, ka na solia vei kemuni na vanua oqo.

¹⁴Ko ira na watimuni, ko ira na nomuni lalai, kei na nomuni manumanu e yavai va, era na tiko ga e na vanua sa solia vei kemuni ko Mosese e na tai ni Joritani oqo; ia koi kemuni na tamata i valu qaqqa kece, kemuni na vakarau tu ka liutaki ira na wekamuni, ka vupei ira;

¹⁵me vakacegui ira mada ko Jiova na wekamuni, me vakataki kemuni, ka me ra taukena talega na vanua sa solia vei ira ko Jiova na nomuni Kalou: kemuni na qai lesu ki na vanua kemuni sai taukei kina, ka taukena, o koya sa solia vei kemuni ko Mosese nai talatala i Jiova, e na tai ni Joritani oqo, sa donuya nai cadracadra ni mata-ni-siga.

¹⁶A ra sa vosa vei Josua, ka kaya, Na ka kecega ko sa vakarota vei keimami keimami na kitaka, ia keimami na lako ki na yasana kecega ko na talai keimami kina:

¹⁷Me vaka keimami a vakarorogo vei Mosese e na ka kecega, keimami na vakarorogo vakakina vei iko: ia me tiko vata ga kei iko ko Jiova na nomu Kalou, me vaka sa tiko vata kei Mosese ko koya:

¹⁸Ena vakamatei na tamata vakaaduaga sa talaidredre ki na nomu vunau, ka sega ni vakarorogo ki na nomu vosa e na ka kece ko sa vakaroti koya kina: ia mo kaukauwa ga ka yalodei.

Josua 2

Sa talai e lewe rua me la'ki rai vanua, 1-7. Erau a veiyalayalati kei Reapi, 8-22. Erau a lesu tale ka tukutuku, 23-24.

¹Ia ko Josua na luve i Nuni, sa tala e le rua na tamata mai Sitimi, me rau yamata lo na vanua, ka sa kaya, Drau la'ki raica na vanua, kei Jeriko. A rau a lako yani, ka curu ki na nona vale e dua na yalewa dautagane, na yacana ko Reapi, ka rau a moce kina.

²A sa tukuni vei tui Jeriko, ka vaka, Raica, sa lako mai ki ke e na bogi, eso na tamata vei ira na Isireli, me raica sara na vanua.

³A sa talaki vei Reapi ko tui Jeriko, ka kaya, Kauti rau mai ki tautuba na tamata sa lako mai vei iko, erau sa curu ki na nomu vale; ni rau sa lako mai me raica na vanua taucoko.

⁴A sa kauti rau na tamata ko koya na yalewa, ka vunitaki rau, ka kaya vakaoqo, Erau a lako mai vei au na tamata, ia ka'u a sega ni kila se rau lako maivei:

⁵ia ni sa vakarau me sogo na matamata-ni-koro, ni sa butobuto mai, sa rau lako yani na tamata, au sa sega ni kila se rau lako kivei na tamata: ia dou cici muri rau vakusakusa, ka dou na vauci rau.

⁶Ia sa kauti rau e liu ko koya e dela ni vale, ka vunitaki rau e na tidolo ni laino eso, ka virinoca oti ko koya e dela ni vale.

⁷A sa muri rau eso na tamata e na sala vaka ki na Joritani, ka yaco ki nai vutovuto: ia ni ra sa curu ki tautuba na tamata sa cici muri rau, sa qai sogo na matamata-ni-koro.

⁸Ia ni rau sa bera ni davo, sa cabe cake vei rau ko koya na yalewa ki dela ni vale.

⁹A sa kaya vei rau na tamata, Au sa kila sa solia vei kemuni na vanua oqo ko Jiova, ka sa kani keimami na rere levu e na vukumuni, ka sa waicala kecega na lewe ni vanua e na vukumuni:

¹⁰ni keimami sa rogoca sa vakadiva na Wasa Damudamu ko Jiova e na vukumuni, ni kemuni a lako mai Ijipita; kei na ka kemuni a cakava vei rau na nodra tui na Amoraiti, mai na tai kadua ni Joritani, vei Sioni kei Oki, koi rau kemuni a vakarusa sara.

¹¹Ia ni keimami a rogoca, sa qai waicala ga na yalo i keimami, a sa yali vei ira yadua na lomadei, e na vukumuni: ni sa Kalou ga ko Jiova na nomuni Kalou mai lomalagi e cake, e vuravura talega era.

¹²Ia oqo, e na vuku ni'u a lomani kemudrau, mo drau bubului mada vei au ka cavuti Jiova, ni drau na lomani ira talega na lewe-ni-vale nei tamaqu, ka cavuta vei au e dua nai vakatakilakila dina:

¹³ia drau na vakabula na tamaqu, kei na tinaqu, kei iratou na ganequ, kei iratou na tuakaqu kei na taciqu, kei na nodra ka kecega, ia drau na vakabulai keitou mai na mate.

¹⁴A rau sa kaya vua koi rau na tamata, Keirau na mate me kenai sau ni nomudou mate, kevaka dou na sega ni tukuna na neirau tiko oqo: ia ni sa solia ko Jiova na vanua oqo vei keimami, keimami na lomani iko, ka cakava na ka dina vei iko.

¹⁵A sa vakatautukutaki rau sobu ko koya e na dali mai na katuba e cake, ni sa toka e dela ni bai ni koro na nona vale, a sa dautiko kina ko koya e dela ni bai.

¹⁶A sa kaya vei rau ko koya, Drau dro ki na ulu-ni-vanua, de ra sa sota kei kemudrau ko ira era sa cicimuri *kemudrau*; ia drau vunitaki kemudrau maikea ka bogi tolu, me ra lesu mada mai ko ira era sa cicimuri *kemudrau*: ka sa otu, drau na qai lako yani e na nomudrau sala.

¹⁷A rau sa kaya vua koi rau na tamata, Keirau na sega ni cala e na vuku ni bubului oqo ko sa vakabubuluitaki keirau kina:

¹⁸Raica, ni keimami sa lako mai ki na vanua, mo vakavivica na dali ni vulovulo damudamu oqo, e na katuba e cake ko a vakatautukutaki keirau sobu kina: ka mo vakasoqona vei iko ki vale na tamamu kei na tinamu, kei ratou na ganemu, kei ira kecega na lewe-ni-vale nei tamamu.

¹⁹Ia ko ira yadua sa lako yani ki tautuba mai na nomu vale, ena baleti koya ga na nona mate, ia keirau na sega ni cala kina: ia ko ira yadua sa tiko kei iko e vale, ena baleti keirau na nona mate, kevaka sa tarai koya e dua na liga i keimami.

²⁰Ia kevaka ko na tukuna na neirau tiko oqo, keirau na qai sega ni cala e na bubului ko sa vakabubuluitaki keirau kina.

²¹A sa kaya ko koya, Me yaco ga me vaka na nomudrau vosa. A sa talai rau yani ko koya, ka rau sa lako: a sa vakavivica ko koya na vulovulo damudamu e na katuba e cake.

²²A rau a lako yani, ka yaco ki na ulu-ni-vanua, ka rau tiko kina ka bogi tolu, me ra lesu tale mada ko ira ka cici muri *rau*: a ra sa qarairau e na sala kecega ko ya ko ira ka vakasavi rau, ka sega ni kunei *rau*.

²³A rau sa lesu tale koi rau na tamata, ka lako sobu mai na ulu-ni-vanua, ka lako ki tai kadua, ka yaco vei Josua na luve i Nuni, ka rau tukuna vua na ka kece ka yacovi rau.

²⁴A rau a kaya vei Josua, Sa solia vakaidina ki na ligada na vanua kecega oqo ko Jiova; ia sa waicala ko ira kecega na lewe ni vanua e na vukuda.

Josua 3

Sa ra lakova na Joritani ko ira kecega na Isireli, e na qele mamaca.

¹A sa sou e na mataka ko Josua; a ra sa toki mai Sitimi, ka lako mai ki na Joritani, ko koya kei ira kecega na Isireli, ka ra moce kina, era qai lako emuri ki tai kadua.

²Sa bogi tolu, era qai lako na turaga lalai e na maliwa ni tikotiko;

³a ra sa vakaroti ira na tamata, ka kaya, Ni kemuni sa raica na kato ni veiyalayalati i Jiova na nomuni Kalou, kei ira na bete na Livai ni ra sa colata yani, mo ni qai cavu tu mai na nomuni tikina, ka muria.

⁴Ia me dua na maliwa vei kemuni kei na *kato ni veiyalayalati* me rua na udolu na kiupiti beka na kenai vakarau: ni kakua ni torova, mo ni kila kina na sala kemuni na lako kina: ni kemuni a sega ni lako e na sala oqo eliu.

⁵A sa kaya vei ira na tamata ko Josua, Ni vakasavasavataki kemuni: ni na kitaka na cakacaka mana eso ko Jiova e na kemuni maliwa e na mataka.

⁶A sa vosa vei ira na bete ko Josua, ka kaya, Dou laveta cake na kato ni veiyalayalati, ka liutaki ira na tamata. A ra laveta cake na kato ni veiyalayalati, ka liutaki ira na tamata.

⁷A sa kaya vei Josua ko Jiova, Au na vakatekivu me'u vakalevulevui iko e na siga oqo e na matadra na Isireli kecega, me ra kila ni'u na tiko vata kei iko me vaka ka'u a tiko vata kei Mosese.

⁸Ia ko iko, mo vakaroti ira na bete era sa colata na kato ni veiyalayalati, ka kaya, Ni dou sa lako mai ki na bati ni wai ni Joritani, dou na tu vakadua e na Joritani.

⁹A sa kaya vei ira na Isireli ko Josua, Ni toro mai, ka rogoca na vosa i Jiova na nomuni Kalou.

¹⁰Sa kaya talega ko Josua, E na ka oqo kemuni na kila ni sa tiko e na kemuni maliwa na Kalou bula, ka na vakasevi ira vakaidina e matamuni na kai Kenani, kei ira na Itaiti, kei ira na Aivaiti, kei ira na Perisaiti, kei ira na Kakesaiti, kei ira na Amoraiti, kei ira na Jepusaiti.

¹¹Raica, na kato ni veiyalayalati nei koya na Turaga kei vuravura kecega sa liutaki kemuni ki loma ni Joritani.

¹²Ia oqo, ni kauta e le tinikarua na tamata maivei ira na veimataqali i Isireli, me tauyadua na tamata mai na veimataqali.

¹³Ia ni sa tu e na wai ni Joritani na qeteqete ni yavadra na bete sa colata na kato i Jiova na Turaga kei vuravura kecega, ena qai mudu ni drodro na wai ni Joritani, io na wai sa drodro sobu maicake, ka na bini ki cake sara me vaka e dau na suva levu.

¹⁴Ia ni ra sa cavu tu na tamata mai nodra veivale laca, me ra lakova na Joritani, sa qai liutaki ira na tamata ko ira na bete ka colata na kato ni veiyalayalati;

¹⁵ia ni ra sa yaco ki na Joritani ko ira ka colata na kato, ka sa dromu e na batni wai na yavadra na bete ka colata na kato (ni sa dauvuabale na Joritani ka sa dauluvu na batina, e na gauna ni magomago),

¹⁶sa qai tu vakadua na wai sa drodro sobu maicake; ka sa tubu me cecere, ka vaka e dua na suva levu, ka vakayawa sara, mai Atama, na koro sa rau veivolekati kei Saricani: a sa muduki laivi oqori sa lako sobu vaka ki na waitui mai na vanua cecelevu, io, na wasa Tuituina; a ra sa lako ki tai kadua ko ira na tamata e na tikina ka donui Jeriko.

¹⁷A sa tu dei e na qele mamaca e na loma ni Joritani ko ira na bete era colata na kato ni veiyalayalati nei Jiova, a sa lako e na qele mamaca ki tai kadua ko ira kecega na Isireli, ka sa oti na matanitu tauokino ni ra lakova na Joritani.

Josua 4

Sa kau yani mai na Joritani e tinikarua na vatu, ka vakaturi mai Kilikali, me kenai vakananumi ni ra lakova na Joritani e na qele mamaca ko ira kecega na Isireli.

¹Ia ni ra sa lakova oti na Joritani na matanitu tauokino, sa qai vosa vei Josua ko Jiova, ka kaya,

²Mo lesia e le tinikarua na tamata maivei ira na tamata, me tauyadua mai na veimataqali,

³ka vakaroti ira, ka vakaoqo, Dou kauta yani eke, e tinikarua na vatu, mai na loma ni Joritani, mai na tikina ka tu dei kina na yavadra na bete, ka kauta vata kei kemudou ki na tai kadua, ka virinoca e na tikina dou na moce kina e na bogi oqo.

⁴A sa kaciva e le tinikarua na tamata ko Josua, ko ira ka lesia eliu ko koya mai vei ira na Isireli, me yadua na tamata mai na veimataqali:

⁵a sa kaya vei ira ko Josua, Ni liutaka na kato i Jiova na nomuni Kalou, ki loma ni Joritani, ka taura cake na tamata yadua e dua na vatu me nonai colacola, me vaka nai wiliwili ni nodra veimataqali na Isireli:

⁶mei vakatakilakila vei kemuni oqo, ni ra na taroga na luvemuni e na gauna maimuri, ka kaya, A cava na kenai balebale ni veivatu oqo vei kemuni?

⁷kemuni na qai kaya vei ira, Sa muduki na wai ni Joritani e na mata ni kato ni veiyalayalati i Jiova: ni sa colati e na Joritani, ka sa muduki na wai ni Joritani: ia na veivatu oqo sa kenai vakananumi vei ira na Isireli e na gauna kecega.

⁸A sa kitaka vakaoqo ko ira na Isireli me vaka ka vakarota ko Josua, ka ra kauta e tinikarua na vatu mai na loma ni Joritani, me vaka ka kaya ko Jiova kivei Josua, me vaka nai wiliwili ni nodra veimataqali na Isireli, ka ra a kauta ki na tai kadua, ki na tikina era moce kina, ka virinoca maikeri.

⁹Ia sa binia cake talega ko Josua e tinikarua na vatu e na loma ni Joritani, e na tikina ka tu kina na yavadra na bete ka colata na kato ni veiyalayalati: a sa tu maikina ka yacova na siga oqo.

¹⁰A sa tu e na loma ni Joritani ko ira na bete ka colata na kato, me oti mada eliu na ka kece ka vakarota vei Josua ko Jiova me tukuna vei ira na tamata, me vaka na ka kecega ka kaya ko Mosese vei Josua: a ra sa lako vakatotolo na tamata ki tai kadua.

¹¹Ia ni sa oti na tamata kecega ki tai kadua, sa qai colata ki tai kadua na kato i Jiova, ko ira na bete, me liutaki ira na tamata.

¹²Ia ko ira na mataqali i Rupeni, kei ira na mataqali i Kata, kei na dua na kena wase ni mataqali i Manasa, era sa lako vakaiyaragi ka liutaki ira na Isireli, me vaka ka vosa vei ira ko Mosese:

¹³era le vasagavulu beka na udolu sa vakaiyaragi ki nai valu, ka lako e na mata i Jiova ki tai kadua, ki na vanua cecelelevu mai Jeriko, me ra vala.

¹⁴E na siga ko ya sa vakalevulevui Josua kina ko Jiova e na matadra kecega na Isireli, ka ra rerevaki koya, e na veisiga kecega sa bula kina ko koya, me vaka era a rerevaki Mosese.

¹⁵A sa vosa vei Josua ko Jiova, ka kaya,

¹⁶Mo vakaroti ira na bete era sa colata na kato ni vunau, me ra cabe cake mai na Joritani.

¹⁷A sa vakaroti ira na bete ko Josua, ka kaya, Dou cabe cake mai na Joritani.

¹⁸Ia ni ra sa cabe cake mai na loma ni Joritani ko ira na bete ka colata na kato ni veiyalayalati i Jiova, ka sa butuka na qele mamaca na qeteqete ni yavadra na bete, sa qai lesu tale mai na wai ni Joritani ki na kena tikina, ka sa vuabale na batina kecega, me vaka eliu.

¹⁹A ra cabe cake mai na Joritani na tamata e na kenai katini *ni siga* e nai matai ni vula, ka ra tiko mai Kilikali, mai na yasana vaka ki na tu-i-cake ki Jeriko.

²⁰Ia na vatu e tinikarua ko ya, ka ra kauta mai na Joritani, sa binia ko Josua mai Kilikali.

²¹A sa vosa ko koya vei ira na Isireli, ka kaya, Ni ra na tarogi kemuni na luvemuni e na gauna maimuri, ka kaya, Mei cavai na veivatu oqo?

²²kemuni na qai vakatakila vei ira na luvemuni, ka kaya, Sa lakova na Joritani oqo ko ira na Isireli e na qele mamaca.

²³Ni sa vakadiva e matamuni ko Jiova na nomuni Kalou na wai ni Joritani, mo ni lako oti mada ki tai kadua, me vaka ka cakava ko Jiova na nomuni Kalou ki na Wasa Damudamu, ko ya ka vakadiva ko koya e matada me da lako oti mada ki tai kadua:

²⁴me ra kila kina na lewe ni veivanua kecega, ni sa kaukauwa na ligi i Jiova, ka mo ni rerevaki Jiova kina na nomuni Kalou e na veigauna kecega.

Josua 5

Sa rere ko ira na kai Kenani, 1. Sa ia tale na veicilivi, 2-9. Sa ia na kana vata ni lako-sivia, 10. Sa cegu ni tau na mana, 11,12. Sa rairai vei Josua na Turaga ni valu i Jiova, 13-15.

¹Ia ko ira kecega na nodra tui na Amoraiti sa tiko e na tai ni Joritani vaka ki ra, kei ira kece na nodra tui na kai Kenani sa tiko voleka ki na waitui, ni ra sa rogoa sa vakadiva ko Jiova na wai ni Joritani e matadra na Isireli, me keimami lako mada ki tai kadua, sa qai waicala na yalodra, ka sa yali na nodra lomadei, e na vuku i keimami na Isireli.

²E na gauna ko ya sa kaya kivei Josua ko Jiova, Mo cakava eso nai sele vatu, ka cilivi ira tale na Isireli.

³A sa cakava ko Josua eso nai sele vatu, ka cilivi ira na Isireli mai Kiparaloci.

⁴Ia sa vakaoqo na ka sa kitaka kina na veicili ko Josua: Ko ira kece na tagane ka lako tani mai Ijipita, ka ra yaga e nai valu, era mate mai na vanua liwa e na sala ni ra lako tani mai Ijipita:

⁵Ia ko ira kecega na tamata ka lako yani, era sa cilivi oti: ia ko ira kecega na tamata ka sucu mai na vanua liwa e na sala ni ra sa lako tani mai Ijipita, era sega ni cilivi.

⁶Ni sa yabaki vasagavulu na nodra lako voli na Isireli mai na vanua liwa, a ra mate kece mada na tamata era sa tamata i valu ka lako tani mai Ijipita, ni ra sa sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova: ia sa bubului kina vei ira ko Jiova me ra kakua sara ni raica na vanua, ka bubului kina ko Jiova vei ira na nodra qase me solia vei keda, e dua na vanua sa dave kina na oni kei na wai-nisucu.

⁷Ia sa vakatuburi ira na luvedra ko koya me kedrai sosomi, ko ira oqo sa ciliva ko Josua; ni ra sa sega ni cili, era sa sega ni cilivi ira e na gaunisala.

⁸Ia ni ra sa cili oti na tamata kece, era tiko vakadua e nodra tikina e nai tikotiko, ka me ra bula mada.

⁹A sa kaya vei Josua ko Jiova, Au sa vakaotia vei kemudou e na siga edaidai na veivakalialiai e na vuku i Ijipita. A sa vakatokai na tikina ko ya ko Kilikali [Na veiqiqi], ka yacova na siga edaidai.

¹⁰A ra tiko mai Kilikali ko ira na Isireli, ka cakava na kana vata ni lako-sivia, e na kenai katinikava ni siga ni vula, e na yakavi, mai na vanua cecelevu mai Jeriko.

¹¹A ra kania eso na vuata ni vanua ko ya e na siga sa tarava na kana vata ni lako-sivia, io na keki sa sega ni vakalevenitaki, kei na sila tavu, e na siga dina ko ya.

¹²A sa mudu na mana e na siga sa tarava na siga era kania kina na vuata ni vanua: a sa sega tale na mana vei ira na Isireli, a ra kania ga na vuata ni vanua ko Kenani e na yabaki ko ya.

¹³Ia ni sa tiko voleka ki Jeriko ko Josua, sa ta cake ko koya, ka rai yani ka raica, sa tu donui koya e dua na tamata, sa ucu tu e ligana na nonai seleiwau: a sa toro vua ko Josua, ka taroga vua, O sa totaki keimami, se ko totaki ira na neimami meca?

¹⁴A sa kaya ko koya, E segai; ia ka'u sa lako mai oqo me'u sa Turaga ga ni valu i Jiova. A sa cuva vakatoboicu ki na qele ko Josua, ka vakarokoroko, ka kaya vua, A cava e kaya na noqu Turaga vua na nonai talatala?

¹⁵A sa kaya vei Josua na Turaga ni valu i Jiova, Luvata na nomu i vava mai na yavamu, ni sa qele tabu na tikina ko sa tu kina. A sa kitaka vakakina ko Josua.

Josua 6

Sa vakaroti Josua ko Jiova e na vuku i Jeriko, 1-5. Era vakavolivolita na koro ka bogi vitu, 6-14. Era kaba na koro, ka vakarusa sara, 15-21. Sa vakabulai ko Reapi kei na wekana, 22-25. Sa na ca na tamata ena tara tale na koro, 26,27.

¹A sa buku matua na druadrua ki Jeriko ko ira na Isireli; sa sega e curu yani, ka sega e curu mai.

²A sa kaya vei Josua ko Jiova, Raica, au sa soli Jeriko ki na ligamu, *kei* na kena tui, kei na kena tamata i valu qaqa.

³Ia mo ni vakavolivolita na koro, koi kemuni kece na tamata i valu, mo ni lako volita vakadua: ka mo ni kitaka vakakina ka bogi ono.

⁴Ia me ratou kauta na davui vakajupeli e vitu ko iratou na bete e le vitu, ka me ra liutaka na kato: ia e na kenai kavitu ni siga ni dou na volita vakavitu na koro, ia eratou na uvuca lako na davui ko iratou na bete.

⁵Ia ni ratou sa uvuca vakadede na davui vakajupeli, ka kemuni sa rogoca na domo ni davui, era na qai kailavaka na kaila levu na tamata kecega, ia ena qai vale sara na bai ni koro, ka ra na lako cake na tamata yadua e na tikina sa dui donui koya.

⁶A sa kacivi iratou na bete ko Josua na luve i Nuni, ka kaya vei iratou, Dou laveta cake na kato ni veiyalayalati, ia me le vitu na bete me ratou kauta na davui vakajupeli e vitu, ka me ratou liutaka na kato i Jiova.

⁷Sa kaya talega ko koya vei ira na tamata, Ni lako yani ka volita na koro, ka me liutaka na kato i Jiova ko ira sa vakaiyaragi.

⁸Ia ni sa vosa oti vei ira na tamata ko Josua, sa qai lako yani ko iratou na bete le vitu ka kauta na davui vakajupeli e vitu me ra liutaki Jiova, a ratou uvuca na davui; ka sa muri iratou na kato ni veiyalayalati i Jiova.

⁹Ia ko ira sa vakaiyaragi, era liutaki iratou na bete sa uvuca na davui, a sa muria na kato ko ira nai vavakoso, ka sa lako tiko *na bete* ka uvuca na davui.

¹⁰A sa vakarota vei ira na tamata ko Josua, ka kaya, Ni kakua ni kaila, se me rogo na domomuni, ia me kakua na vosa me lako mai na gusumuni, ka me yaco mada na siga ka'u na kaya kina vei kemuni, Ni kaila; kemuni na qai kaila.

¹¹A sa kau yani me volita na koro vakadua na kato i Jiova; ka ra lako tale mai ki nai tikotiko, ka moce kina.

¹²A sa sou ko Josua e na mataka, a ratou laveta cake na kato i Jiova ko iratou na bete.

¹³Ia na bete e le vitu eratou kauta na davui vakajupeli e vitu, ka liutaka na kato i Jiova, ka uvuca lako na davui: ia ka sa liutaki iratou ko ira sa vakaiyaragi; a sa muria na kato i Jiova ko ira nai vavakoso, ni sa lako tiko ko iratou na bete ka uvuca na davui.

¹⁴A ra sa la'ki volita tale vakadua na koro e na kenai karua ni siga, a ra lesu tale ki nai tikotiko: era kitaka vakakina ka ono na siga.

¹⁵Ia e na kenai kavitu ni siga era sa sou e na mataka caca, ka vakavolivolita vakavitu na koro me vaka era daukitaka, ia e na siga ga oqori era vakavolivolita vakavitu na koro.

¹⁶Ia e na kenai kavitu ni lakolako, ni sa uvuca tiko na davui ko iratou na bete, sa qai kaya ko Josua kivei ira na tamata, Ni kaila; ni sa solia vei kemuni na koro ko Jiova:

¹⁷ia ena lesi me vakarusai e na vuku i Jiova na koro, kei na ka kecega sa tiko kina; ko Reapi duaduaga na yalewa dautagane e na bula, o koya kei ira kece sa tiko kaya e vale, ni sa vunia ko koya nai talaki eda a tala yani:

¹⁸ia koi kemuni, mo ni tarovi kemuni mai na ka sa lesi me vakarusai, de ko ni vakarusai kemuni, ni kemuni sa tara na ka sa lesi me vakarusai, ka vakavuna talega na rusa ki nai tikotiko nei Isireli ka vakararawataka.

¹⁹Ia na siliva kecega, kei na koula, kei nai yaya parasa kei na aironi, sa tabu me nei Jiova: ena kau mai ki na kato-ni-yau i Jiova.

²⁰A ra sa kaila na tamata, ni sa uvu na davui, ia ni ra sa rogoca na domo ni davui na tamata, sa ra qai kailavaka na kaila levu na tamata, a sa bale sara na bai, ka ra lako cake na tamata ki na koro, ko ira na tamata yadua e na tikina sa dui donui koya, a ra sa rawata na koro.

²¹A ra sa vakarusa e nai seleiwau na ka kece sa tiko e na koro, na tagane kei na yalewa, na cauravou kei na qase, kei na pulumokau, kei na sipi, kei na asa.

²²A sa kaya ko Josua vei rau na tamata ka rau rai vanua, Drau curu ki na nona vale na yalewa dautagane, ka kauta maikina ki tautuba na yalewa kei na nona ka kecega, me vaka drau a bubului kina vua.

²³Ia na cauravou ka la'ki rai vanua, erau sa curu, ka kauti Reapi mai ki tautuba, kei na tamana, kei na tinana, kei iratou na ganena, kei na nona ka kecega: a rau kauta mai ki tautuba na wekana kecega, ka laivi ira tu e nai bili ni nodra i tikotiko na Isireli.

²⁴A ra sa vakama na koro e na bukawaqa, kei na ka kecega sa tu kina: ia na siliva, kei na koula, kei nai yaya parasa kei na aironi, era viritaka ki na kato-ni-yau e na vale i Jiova.

²⁵A sa vakabulai Reapi na dautagane ko Josua, kei na lewe-ni-vale nei tamana, kei na nona ka kecega, a sa tiko ko koya e na kedra maliwa na Isireli ka yacova na siga oqo, ni sa vunia ko koya nai talaki e le rua ka tala ko Josua me yamata ki Jeriko.

²⁶A sa bubului ko Josua e na siga ko ya, ka kaya, Ena cudruvi maivei Jiova na tamata sa na tu cake me tara na koro oqo, ko Jeriko: ena mate na nona ulumatua ni sa tauyavutaka, ka na mate na luvema tagane sa gone ni sa vakatura cake na kenai sogo ni matamata-ni-koro.

²⁷A sa tiko kei Josua ko Jiova, a sa kuruseta na vanua taucoko na kenai rogorogo.

Josua 7

Sa vakavotui na kocokoco i Ekani, a sa cudruvi ko koya.

¹Ia era sa vakacataka na tabu ko ira na Isireli e na ka sa lesi me vakarusai: ni sa tara eso na ka sa lesi me vakarusai ko Ekani na tagane, na lufe i Kamai, na lufe i Sapiti, na lufe i Sira, e na mataqali i Juta: a sa waqa mai na cudru i Jiova vei ira na Isireli.

²A sa tala na tamata eso ko Josua mai Jeriko ki Ai, o koya sa voleka ki Peciveni, mai na tu-i-cake ki Peceli, a sa vosa vei ira, ka kaya, Dou lako cake, ka rai vanua. A ra lako cake na tamata ka yamata ki Ai.

³A ra lesu vei Josua, ka kaya vua, Me kakua ni lako cake na tamata kecega; me le rua beka ga na udolu na tamata, se le tolu na udolu, me lako cake ka samuti Ai; me kakua ni oca na tamata kecega ni ra lako kina, ni sa lewe lailai ga ko ira ko ya.

⁴A sa lako cake kina e le tolu beka na udolu vei ira na tamata: a ra drotaki ira na kai Ai.

⁵A sa mokuta e le tolusagavulu ka ono beka vei ira ko ira na ka Ai: ka vakasavi ira mai na matamata-ni-koro, ka yaco ki Siparimi, ka ra mokuti ira e nai sobusobu: a sa malumalumu na yalodra na tamata, a ra sa waicala.

⁶A sa dresulaka na nonai sulu ko Josua, ka cuva vakatoboicu i na qele e na mata ni kato i Jiova, ka yakavi mai, o koya kei ira na qase ni Isireli, ka vakabuya na kuvu ni qele ki na buradeladra.

⁷A sa kaya ko Josua, Ulei! noqu Turaga, Jiova, e na vuku ni cava ko ni sa kauti ira kina na tamata oqo ki na tai ni Joritani oqo, me soli keimami ki na ligadra na Amoraiti, me keimami vakarusai kina? ia kevaka keimami a lasa e na tai kadua ni Joritani ka tiko kina, ke sa vinaka!

⁸Oi kemuni na Turaga, a cava me'u kaya ni ra sa vakanadaku vei ira na nodra meca ko ira na Isireli?

⁹Era na rogoca na kai Kenani kei ira kece sa tiko e na vanua oqo, ka ra na mai vakavolivoliti keimami, ka vakaotia na yaca i keimami e vuravura, ia ka cava kemuni na cakava e na vuku ni yacamuni levu?

¹⁰A sa kaya vei Josua ko Jiova, Tucake; a cava ko sa davo vakatoboicu kina vakaoqo?

¹¹Sa ra kitaka na ka ca ko ira na Isireli, ka vakacataka na noqu veiyalayalati ka'u a vakarota vei ira: ia era sa tara eso na ka sa lesi me vakarusai, a ra sa butakoca, ka lasu talega, ka virinoca vata talega kei na nodra i yau.

¹²Ia era sega ni tu rawa kina ko ira na Isireli e matadra na nodra meca; era sa vakanadakuya na nodra meca, ka ni ra sa lesi me vakarusai: au na sega tale

ni tiko kei kemuni, kevaka ko ni na sega ni vakaotia na ka sa lesi me vakarusai me kua ni tiko vei kemuni.

¹³Tu cake, mo vakasavasavataki ira na tamata, ka kaya, Ni vakasavasavataki kemuni ka waraka na mataka: ni sa vosa vakaoqo ko Jiova na Kalou ni Isireli, Sa tu vei kemuni na Isireli, na ka sa lesi me vakarusai: kemuni na sega ni tu rawa e matadra na nomuni meca, mo ni biuta tani mada na ka sa lesi me vakarusai me kua ni tiko vei kemuni.

¹⁴E na mataka kemuni na toro mai vakamataqali: ia na mataqali sa cavuta ko Jiova, ena toro mai vakamatavuvale; ia na matavuvale sa cavuta ko Jiova, ena toro mai vakavuvale; ia na vuvale sa cavuta ko Jiova, ena toro mai vakatamata yadua.

¹⁵Ia ko koya sa cavuti ni sa tu vua na ka sa lesi me vakarusai, ena vakamai e na bukawaqa, ko koya kei na nona ka kecega: ni sa vakacataka na veiyalayalati i Jiova, ka ni sa kitaka na ka lialia e Isireli.

¹⁶A sa sou e na mataka ko Josua, ka kauti ira mai na Isireli me vaka na nodra veiyavusa; a sa cavuti na mataqali i Juta.

¹⁷A sa kauti ira mai na mataqali i Juta; a sa cavuti na nodra matavuvale na luve i Sira: a sa kauta mai na nodra matavuvale na luve i Sira na veivuvale yadua; a sa cavuti ko Sapiti:

¹⁸a sa kauta mai na nona vuvale ko koya na tamata yadua; a sa cavuti ko Ekani, na luve i Kamai, na luve i Sapiti, na luve i Sira, e na mataqali i Juta.

¹⁹A sa kaya vei Ekani ko Josua, Na luvequ, mo vakavinavinaka mada vei Jiova na Kalou ni Isireli, ka vakatusa mada vua; ka tukuna mai vei au na ka ko sa cakava; kakua ni vunia vei au.

²⁰A sa vosa vei Josua ko Ekani, ka kaya, E dina ka'u a kitaka na ka ca vei Jiova na Kalou ni Isireli, ia ka'u sa kitaka vakaoqo:

²¹Ni'u a raica sa tu vata kei nai toki ni valu e dua nai tutuvi vinaka mai Sainari, kei na siliva e rua na drau na sikeli, kei na dua na uma koula sa

limasagavulu na sikeli na kena bibi, au a qai kocova, ka kauta; ka raica, sa vuni e na qele e na noqu loma ni vale laca, ia na siliva sa no vata era.

²²A sa tala eso na tamata ko Josua, ka ra cici ki na vale, ka raica, sa vuni tu e nona vale laca, kei na siliva sa no vata era.

²³A ra sa kauta kece, mai na loma ni vale laca, ka kauta vei Josua, vei ira talega na Isireli kecega, a ra kotora yadua e na mata i Jiova.

²⁴Ia ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, era kauti Ekani na luve i Sira, kei na siliva, kei nai tutuvi, kei na uma koula, kei iratou na luvena tagane, kei iratou na luvena yalewa, kei na nona pulumokau, kei na nona asa, kei na nona sipi, kei na nona vale laca, kei na nona ka kecega; a ra sa kauti ira ki na buca i Akori.

²⁵A sa kaya ko Josua, A cava ko sa vakararawataki keimami kina? ena vakararawataki iko e na siga edaidai ko Jiova. A ra sa vakaviriki koya e na vatu ko ira kecega na Isireli; ka ra vakamai ira e na bukawaqa, ka vakaviriki ira e na vatu.

²⁶A ra binia e delana e dua nai binibini vatu levu, ko ya sa tu edaidai. A sa saumaki ko Jiova mai na katakata ni nona cudru. O koya oqo sa vakatokai kina na yaca ni tikina ko ya, Na buca i Akori [Vakararawataki], ka yacova na siga edaidai.

Josua 8

Era kabai Ai, e na vosa i Jiova, ka vakama, 1-29. Sa vola ko Josua nai vakarua ni vunau, a sa qai wilika, 30-35.

¹A sa kaya vei Josua ko Jiova, Mo kakua ni rere, se yalolailai: mo kauti ira na tamata i valu kecega, ka cavu tu, mo lako cake ki Ai: raica, au sa soli tui Ai ki na ligamu, kei ira na nona tamata, kei na nona koro, kei na nona vanua:

²ia mo cakava ki Ai kei na kena tui, me vaka ko a cakava ki Jeriko kei na kena tui, ia nai toki ni valu sa rawa kina, kei na kena manumanu e yavai va, mo kauta me nomudou: mo lawavaka na koro mai dakuna.

³A sa ia ko Josua, kei ira na tamata i valu kece, me ra lako cake ki Ai: a sa digitaka ko Josua e le tolusagavulu na udolu na tamata i valu qaqa, ka talai ira yani ni sa bogi na vanua.

⁴A sa vakarota vei ira, ka kaya, Raica, kemuni na lawavaka na koro, io mai na daku ni koro: ni kakua ni veiyawaki sara kei na koro, ia mo ni vakarau kece tu.

⁵Ia koi au kei ira kecega na tamata era tiko vei au, keimami na toro ki na koro: ia ni ra curu ki tautuba me vala kei keimami, me vaka eliu, keimami na drotaki ira,

⁶ni ra na curu muri keimami mai ki tautuba, me keimami vakayarayarataki ira mada mai na koro; ni ra na kaya, Era sa drotaki keda, me vaka eliu; ia keimami na drotaki ira kina.

⁷Kemuni na qai tu cake mai na tikina ko ni sa lawa koto kina, ka kaba na koro, ia ena solia ki na ligamuni ko Jiova na nomuni Kalou.

⁸Ia ni kemuni sa rawata na koro, mo ni qai vakama na koro: me vaka na vosa i Jiova mo ni kitaka vakakina. Raica, au sa vakarota vei kemuni.

⁹A sa talai ira yani ko Josua, a ra sa lako ki na tikina me ra lawa koto kina, a ra sa tiko e na kedrau maliwa ko Peceli kei Ai, vaka ki ra mai Ai: ia sa moce ko Josua e na kedra maliwa na tamata e na bogi ko ya.

¹⁰A sa sou e na mataka ko Josua, ka wiliki ira na tamata, ka lako cake, ko koya kei ira na qase ni Isireli, ka liutaki ira na tamata ki Ai:

¹¹ia ko ira kecega na tamata i valu era tiko kaya, era lako cake, ka toro voleka, ka lako me donuya na koro, a ra la'ki tiko vaka ki na tokalau ki Ai; ia sa dua na buca e na kedra maliwa kei Ai.

¹²Ia sa kauta ko koya e lewe lima na udolu beka na tamata, ka lesi ira me ra la'ki lawa koto e na kedrau maliwa ko Peceli kei Ai, vaka ki ra mai na koro.

¹³Ia ni sa lesi ira na tamata i valu kecega, ki na yasa ni koro sa donuya na tokalau, kei ira na tamata era lawa koto ki na yasa ni koro sa donuya na ra, sa qai lako ko Josua ki na loma ni buca e na bogi ko ya.

¹⁴Ia ni sa raica ko koya na tui Ai, era vakariri ka sou e na mataka, ka curu yani na lewe ni koro me vala kei ira na Isireli, ko koya, kei na nona tamata kecega, e na tiki-ni-siga sa loku, vaka ki na mata ni vanua cecelevu, ia sa sega ni kila ko koya ni ra sa tiko ko ira na lawa koto e na daku ni koro.

¹⁵Ia ko Josua kei ira kecega na Isireli era vaka era sa gu ca vei ira, a ra sa dro e na sala vaka ki na lekutu.

¹⁶A sa kacivaki me ra soqoni vata na tamata kecega sa tiko e na koro me ra vakasavi ira, a ra sa vakasavi Josua, a ra sa vakayarayarataki mai na koro.

¹⁷A sa sega na tamata sa vo e Ai kei Peceli, me sega ni la'ki muri ira na Isireli, a ra sa laiva na koro ka sa dola tu na *matamata ni koro*, ni ra sa vakasavi ira na Isireli.

¹⁸A sa kaya vei Josua ko Jiova, Mo dodoka na moto sa tu e ligamu vaka ki Ai; ni kau na solia ki na ligamu. A sa dodoka ko Josua na moto sa tu e ligana vaka ki na koro.

¹⁹A sa cavu tu vakasauri ko ira na lawa koto mai na nodra tikina, ka cici ni sa dodo tu na ligana, a ra sa curu ki na koro, ka rawata, a ra vakariri me ra vakama na koro.

²⁰A ra sa rai ki muri ko ira na kai Ai, ka sa kunea, ni sa lako cake ki lomalagi na kubou ni koro, a ra sa sega ni dro rawa vaka, se vaka, ia ko ira ka dro vaka ki na lekutu, era sa vuki mai me ra vala kei ira sa vakasavi *ira*.

²¹Ia ni sa raica ko Josua kei ira kecega na Isireli ni ra sa rawa na koro ko ira na lawakoto, a sa kuvu cake na kubou ni koro, era qai vuki, ka mokuti ira na kai Ai.

²²Ia ko ira *ka lawa koto* era curu ki tautuba mai na koro me ra vala kei ira; a ra sa tiko vakaoqo e na kedra maliwa na Isireli, sa tiko eso vaka, ka sa tiko eso vaka, a ra sa mokuti ira, ka sega ni laiva e dua vei ira me vo se dro.

²³Ia ko koya na tui Ai, era taura bulu, ka kauta mai vei Josua.

²⁴Ia ni ra sa vakamatei ira kecega na kai Ai ko ira na Isireli, e na veiwere, e na lekutu era a vakasavi ira kina, ia ni ra sa bale kece e nai seleiwau, a ra sa oti kina, era sa qai lesu na Isireli kecega ki Ai, ka samuta e nai seleiwau.

²⁵Ia ko ira kece na tagane kei na yalewa ka bale e na siga ko ya, era sa le tinikarua na udolu, io na lewe i Ai kecega.

²⁶A sa sega ni lokia na ligana, sa dodoka kina na moto ko Josua, ka me sa vakamatei oti mada eliu na lewe i Ai kecega.

²⁷Ia na manumanu e yavai va kei nai toki ni valu mai na koro ko ya, era kauta na Isireli me nodra, me vaka ka vakarota vei Josua ko Jiova.

²⁸A sa vakamai Ai ko Josua, ka cakava me suva wale tu ka tawa mudu; io ka yacova na siga oqo.

²⁹Ia ko koya na tui Ai sa vakalilica ko koya e na kau me yakavi mada, ia ni sa dromu na mata-ni-siga, sa qai vakarota ko Josua, a ra sa kevutaka na yagona mai na kau, ka biuta ki na matamata-ni-koro, ka binia ki delana nai binibini vatu levu, *ko ya sa tu* ka yacova na siga edaidai.

³⁰Sa qai tara e dua nai cabocabo-ni-soro ko Josua vei Jiova na Kalou ni Isireli, mai na ulu-ni-vanua ko Ipali,

³¹me vaka ka vakaroti ira na Isireli ko Mosese nai talatala i Jiova, me vaka sa volai e nai vola ni vunau i Mosese, nai cabocabo-ni-soro sa caka e na vatu sa sega ni ta, ni sa sega ni ta e na kaukamea; a ra sa cabora kina eso nai soro kama vei Jiova, ka vakamatea eso nai madrali ni veivinakati.

³²A sa laveta ko koya e na veivatu maikea na vunau i Mosese, o koya ka vola ko koya e matadra na Isireli.

³³Ia ko ira kecega na Isireli, kei ira na nodra qase, kei na turaga lalai, kei na nodra mataveilewai, na vulagi kei nai taukei talega, era sa tu mai na yasa ruarua ni kato, e matadra na bete na Livai, era sa colata na kato ni veiyalayalati i Jiova; e dua na kedra wase sa donuya na ulu-ni-vanua ko

Kirisimi, ka dua na kedra wase sa donuya na ulu-ni-vanua ko Ipali; me ra vosavakalouga tataki ira mada na Isireli, me vaka ka vakarota eliu ko Mosese nai talatala i Jiova.

³⁴Sa oti sa qai wilika ko koya na vosa kece ni vunau, na vosa ni veivakalouga tataki kei na vosa ni veivakarusai, me vaka na ka kecega sa volai e nai vola ni vunau.

³⁵Sa sega ni dua na vosa e na ka kece ka vakarota ko Mosese, me sega ni wilika ko Josua, e na matadra nai soqosoqo tauoko ni Isireli, kei ira na yalewa kei na gone lalai, kei na vulagi era sa tiko vata kei ira.

Josua 9

Era soqoni vata na tui ni vanua me veivala kei Josua, 1,2. A nodra i valavala vaqaseqase na kai Kipioni, 3-13. Sa veiyalayalati kei ira na nodra turaga na Isireli, 14,15. Sa vakavotui na nodra lasu, 16,17. Sa vakabulai ira ko Josua, ka sa vakabobulataki ira me ra dauta buka ka dautaki wai, 18-27.

¹Ia ni ra sa rogoca ko ira kecega na tui sa tiko e na tai oqo ni Joritani, e na ulu-ni-vanua, kei na buca, kei na baravi kece ni waitui levu sa donui Lepanoni, ko ira na Itaiti, kei ira na Amoraiti, ko ira na kai Kenani, ko ira na Perisaiti, ko ira na Aivaiti, kei ira na Jepusaiti,

²era sa qai soqoni vata, ka ra sa yalovata me ra veivala kei Josua kei ira na Isireli.

³Ia ko ira na kai Kipioni, ni ra sa rogoca na ka ka kitaka ko Josua ki Jeriko kei Ai,

⁴era sa qai ia vaqaseqase, ka sa lako eso me vaka eratou sa tamata talai, ka vakavodoka na taga madra eso ki na nodratou asa, eso talega na tavaya kuli-ni-manumanu ni waini, sa madra, ka kadresu, ka vauci;

⁵a sa vakaivava e nai vava sa madra ka botani, a ra sa vakaisulu e nai sulu madra; ia sa kaukauwa *ka vukovukoa* na madrai kece sa kedratou i vaqa.

⁶A ratou sa lako kivei Josua ki nai ki nai tikotiko mai Kilikali, a ratou sa kaya vua, vei ira talega na Isireli, Keitou sa lako mai na vanua vakayawa; ia oqo dou ia na veiyalayalati kei keitou.

⁷A ra sa kaya na Isireli vei iratou na Aivaiti, De dou sa tiko e na keitou maliwa: ia keitou na ia rawa vakaevei na veiyalayalati kei kemudou?

⁸A ratou kaya vei Josua, Keitou sa nomu tamata. A sa kaya ko Josua, O cei koi kemudou? ka dou sa lako maizei?

⁹A ratou kaya vua, Koi keitou na nomu tamata keitou sa lako mai na vanua vakayawa sara, e na vuku ni yaca i Jiova na nomu Kalou; ni keitou sa rogoca na kenai rogorogo kei na ka kecega sa cakava ko koya mai Ijipita,

¹⁰kei na ka kecega sa cakava ko koya vei rau na nodra tui na Amoraiti, vei Sioni na tui Esiponi kei Oki na tui Pasani, ka tiko mai Aseteroci, koi rau ka tiko mai tai kadua ni Joritani.

¹¹A ra kaya vei keitou ko ira na neitou qase, kei na lewe ni neitou vanua kecega, Dou kauta e na ligamudou nai vaqa me kemudou e gaunisala, ka la'ki veitavaki kei ira, ka kaya vei ira, Koi keitou sa nomudou tamata: dou ia na veiyalayalati kei keitou.

¹²Na keitou madrai oqo keitou a kauta katakata mai na neitou veivale me neitou i vaqa, e na siga keitou a cavu tu kina me lako mai vei kemudou, ia oqo, raica, sa kaukauwa ka vukovukoa.

¹³Ia oqo na tavaya kuli-ni-manumanu ni waini keitou a vakasinaita, ni ra sa vou; ka raica, era sa kacabote; ia na neitou i sulu oqo kei na neitou i vava, sa madra mai ni sa yawa sara na sala.

¹⁴Ia na tamata, era sa taura na kedratou eso, ka sega mada ni taroga vei Jiova.

¹⁵A sa kaya ko Josua me ra sautu tiko kei iratou, ka ia na veiyalayalati kei iratou, me ra bula: a sa bubului vei iratou ko ira na nodra turaga nai soqosoqo.

¹⁶Ia sa caka oti bogi tolu na veiyalayalati kei iratou, era sa qai rogoca ni ra sa tiko veivolekati, io e na kedra maliwa.

¹⁷A ra sa cavu tu ko ira na Isireli, ka yaco ki na nodra veikoro e na bogi tolu. Ia na nodra veikoro ko Kipioni, kei Kifira, kei Pieroci, kei Kiriaci-jiarimi.

¹⁸A ra sa sega ni mokuti ira ko ira na Isireli, ni ra bubului oti vei ira ko ira na nodra turaga nai soqosoqo, e na yaca i Jiova na Kalou ni Isireli. A ra sa vosa kudrukudrutaki ira na turaga ko ira nai soqosoqo tauccoko.

¹⁹A ra sa kaya na turaga kece vei ira nai soqosoqo tauccoko, Keitou sa bubului vei ira e na yaca i Jiova na Kalou ni Isireli: ia oqo, sa tabu ni da tarai ira.

²⁰Oqo ga na ka eda na kitaka vei ira; eda na vakabulai ira ga, de sa da na cudruvi, e na vuku ni bubului keitou a bubului kina vei ira.

²¹A ra sa kaya vei ira ko ira na turaga, Me ra bula ga. Ia era sa dauta buka ka dautaki wai vei ira nai soqosoqo tauccoko; me vaka ka kaya vei ira ko ira na turaga.

²²A sa kacivi iratou ko Josua, ka vosa vei iratou, ka kaya, A cava dou vaqaseni keitou kina, ni dou sa kaya, Keimami sa tiko vakayawa sara vei kemudou, ia dou sa tiko e na keitou maliwa?

²³dou sa qai cudruvi, ka na sega ni mudu vei kemudou na bobula, dou na dauta buka ka dautaki wai ki na vale ni noqu Kalou.

²⁴A ratou sa vosa vei Josua, ka kaya, Sa tukuni vakaidina vei keimami na nomu tamata na ka ka vakarota ko Jiova na nomu Kalou vei Mosese na nonai talatala, me solia vei kemudou na vanua tauccoko, ka me vakamatea kecega na lewe ni vanua e na matamudou, keimami a qai rere vakalevu kina e na vukumudou de keimami mate, ka keimami a kitaka na ka oqo.

²⁵Ia oqo, raica, keimami sa tiko e na ligamu; mo kitaka vei keimami na ka sa vinaka ka dodonu e matamu.

²⁶A sa kitaka vakakina vei ira ko koya, ka vakabulai ira mai na ligadra na Isireli, me ra kakua ni vakamatei ira.

²⁷A sa soli ira ko Josua e na siga ko ya, me ra dauta buka ka dautaki wai vei ira nai soqosoqo, ki nai cabocabo-ni-soro talega i Jiova, e na tikina sa digitaka ko koya ka yacova na siga edaidai.

Josua 10

Eratou lewe lima na tui eratou sa la'ki veivala kei Kipioni, 1-5. Sa talaki vei Josua ko ira na kai Kipioni, 6,7; a sa vakabulai ira ko koya mai na ligadratou na tui, ka mokuti ira na meca, 8-10; a sa tau na uca cevata, ka vakamatei ira era dro, 11. Sa tu vakadua na mata-ni-siga mai na lomalagi, 12-15. Eratou sa dro ko iratou na tui ka vunitaki; a ratou sa kune ka vakamatei, 16-27. Sa kaba na veikoro e vuqa ko Josua, 28-43.

¹Ia ni sa rogoca ko Etoni-seteki na tui Jerusalemi ni sa kabai Ai ko Josua, a sa vaqeavutaka; (me vaka ka kitaka ko koya ki Jeriko kei na kena tui, sa kitaka vakakina ki Ai kei na kena tui;) ka ra sa veisaututaki ko ira na kai Kipioni kei ira na Isireli, ka ra tiko vata;

²era sa qai rere vakalevu, ni sa koro levu sara ko Kipioni, ka sa vaka e dua na koro vakaturaga, ia sa levu cake ka lailai sobu ko Ai, ka ni sa qaqo ko ira kece na kena tamata.

³A sa talaki ko Etoni-seteki na tui Jerusalemi vei Oami na tui Epironi, kei Pirami na tui Jarimoce, kei Jafia na tui Lakisi, kei Tipiri na tui Ekiloni, ka kaya,

⁴Dou lako cake mai vei au, ka vupei au, me da samuti Kipioni, ni sa veisaututaki kei Josua kei ira na Isireli.

⁵A ratou sa soqoni vata ko iratou limalima na nodra tui na Amoraiti, ko tui Jerusalemi, ko tui Epironi, ko tui Jarimoce, ko tui Lakisi, kei tui Ekiloni, a ra sa lako cake, ko iratou kei na nodratou i valu kecega, ka la'ki tiko me donui Kipioni, ka veivala kaya.

⁶A ra sa talaki ko ira na kai Kipioni kivei Josua ki nai tikotiko mai Kilikali, ka kaya, Me kakua ni berabera na ligamu vei keimami na nomu tamata; mo lako kusarawa cake mai vei keimami, ka vupei keimami, ka vakabulai keimami, ni ra sa soqoni vata mai vei keimami na nodra tui kece na Amoraiti era sa tiko mai na ulu-ni-vanua.

⁷A sa cabe cake mai Kilikali ko Josua, ko koya, kei ira vata kaya na tamata i valu kece, kei na tamata i valu qaqa kecega.

⁸A sa kaya vei Josua ko Jiova, Mo kakua ni rerevaki ira; ni'u sa soli ira ki na ligamu; ena sega e dua vei ira me tu rawa e matamu.

⁹A sa lako vakasauri vei ira ko Josua, ni sa lako cake mai Kilikali e na bogi ka sigavaka.

¹⁰A sa vagucataki ira ko Jiova e matadra na Isireli, a ra sa mokuti ira e na ravuravu levu mai Kipioni, ka cicimuri ira e na sala sa lako cake ki Pecioroni, ka mokuti ira tiko ka yaco ki Aseka kei Maketa.

¹¹Ia ni ra sa dro tiko e matadra na Isireli, e na sala sa lako sobu ki Pece-oroni, ka yaco ki Aseka, sa vakatauca tiko vei ira ko Jiova na vatu lelevu mai lomalagi, a ra sa mate kina: era sa lewe levu ka mate e na veivatu ni uaccevata, a ra lewe lailai era vakamatea na Isireli e nai seleiwau.

¹²Ia e na siga ko ya ni sa soli ira na Amoraiti vei ira na Isireli ko Jiova, sa qai vosa vei Jiova ko Josua, ka kaya e matadra na Isireli, Na mata-ni-siga, mo tei tu vakadua mada mai Kipioni, Kei iko talega, Na vula, mai na buca nei Eijaloni.

¹³A sa tu vakadua na mata-ni-siga, a sa tu vakadua na vula, Me ra cudruvi ira tiko na nodra meca ko ira na tamata. Sa sega li ni volai oqo e nai vola i Jeseri? A sa tu vakadua na mata-ni-siga mai na loma ni lagi, ka sega ni kusarawa me la'ki dromu, ka me rauta e dua beka na siga tauoko.

¹⁴A sa sega na siga eliu se emuri me tautauvata kei na siga ko ya, sa vakarorogo kina ko Jiova ki na vosa ni tamata: ni sa totaki ira na Isireli ko Jiova.

¹⁵A sa lesu ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ki nai tikotiko mai Kilikali.

¹⁶A ratou sa dro ko iratou na tui limalima ko ya, ka vunitaki ira e na dua na qara-vatu mai Maketa.

¹⁷A sa tukuni vakaoqo vei Josua, Sa kune na tui limalima eratou a vuni e na qara-vatu mai Maketa.

¹⁸A sa kaya ko Josua, Dou vaqiqica eso na vatu lelevu ki na gusu ni qara-vatu, ka lesia eso na tamata me vakatawai iratou:

¹⁹ia dou kakua ni berabera; dou tei cicivi ira ga na nomudou meca, ka mokuti ira sa kenai murimuri; kakua ni laivi ira me ra curuma na nodra veikoro, ni sa soli ira ki na ligamudou ko Jiova na nomudou Kalou.

²⁰Ia ni sa oti na nodra mokuti ira ko Josua kei ira na Isireli e na ravuravu levu sara, ka me ra oti mada, sa ra qai la'ki curuma eso na koro kaukauwa ko ira na kedra vo.

²¹A ra lesu e na vakacegu na tamata kecega ki nai tikotiko kivei Josua mai Maketa: sa sega e vakadarayame vei ira na Isireli.

²²A sa kaya ko Josua, Dou dolava na gusu ni qara-vatu, ka kauti iratou mai vei au ki tautuba mai na loma ni qara-vatu tui limalima ko ya.

²³A ra sa kitaka vakakina, ka kauti iratou mai vua mai na loma ni qara-vatu na tui limalima ko ya, ko tui Jerusalemi, ko tui Epironi, ko tui Jarimoce, ko tui Lakisi, ko tui Ekiloni.

²⁴Ia ni ra sa kauti iratou na tui koya ki tautuba vei Josua, sa qai kacivi ira kecega mai na Isireli ko Josua, a sa kaya vei ira na kapiteni ni tamata i valu era sa lako vata kaya, Dou toro mai, ka vaca na domodratou na tui oqo. A ra sa toro mai, ka vaca na domodratou.

²⁵A sa kaya vei ira ko Josua, Dou kakua ni rere, se yalolailai, dou kaukauwa ka qaqa: ni na cakava vakaoqo ko Jiova vei ira na nomudou meca kecega dou na veivala kei ira.

²⁶Sa oti sa qai mokuti iratou ko Josua, ka vakamatei iratou, ka vakalilici iratou e na kau e lima: a ratou, sa lili tu e na kau ka yacova na yakavi.

²⁷Ia ni sa dromu na mata-ni-siga, sa vakarota ko Josua, a ra sa kevutaki iratou mai na kau, ka biuti iratou ki na qara-vatu eratou a vuni kina, ka binia e na gusu ni qara-vatu eso na vatu lelevu, *sa tu kina* ka yacova na siga oqo.

²⁸A sa kabai Maketa ko Josua e na siga ko ya, ka samuta e nai seleiwau, ka vakamatea sara na kena tui, o ira, kei ira kecega na tamata sa tiko kina; sa sega ni laiva e dua me vo tu kina: a sa kitaka vua na tui Maketa ko koya me vaka ka kitaka ko koya vua na tui Jeriko.

²⁹A sa lako tani e Maketa ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ki Lipina, ka veivala kei Lipina:

³⁰ia oqori talega sa solia ko Jiova, kei na kena tui, ki na ligadra na Isireli; a ra sa samuta e nai seleiwau, kei na tamata kecega sa tiko kina; sa sega ni laiva e dua me vo tu kina; a sa kitaka vua na kena tui ko koya me vaka ka kitaka ko koya vua na tui Jeriko.

³¹A sa lako tani e Lipina ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ki Lakisi, ka tiko vakaivalu kina, ka veivala kaya:

³²a sa soli Lakisi ko Jiova ki na ligadra na Isireli; a ra sa kaba e na kenai karua ni siga, ka samuta e nai seleiwau, kei na tamata kecega sa tiko kina, me vaka na ka kece sa kitaka ko koya ki Lipina.

³³Sa qai lako cake ko Orami na tui Keseri me vupei Lakisi; a sa mokuti koya kei na nona tamata o Josua, ka sega ni laiva e dua me vo tu vua.

³⁴A sa lako tani e Lakisi ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ki Ekiloni, ka tiko vakaivalu kina, ka veivala kaya:

³⁵a ra sa kaba e na siga ko ya, ka samuta e nai seleiwau, ia na tamata kecega sa tiko kina sa vakamatea sara ko koya e na siga ko ya, me vaka na ka kecega ka kitaka ko koya ki Lakisi.

³⁶A sa lako cake mai Ekiloni ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ki Epironi; a ra sa veivala kaya:

³⁷a ra sa kaba, ka samuta e nai seleiwau, kei na kena tui, kei na kena veikoro kece, kei na tamata kecega sa tiko kina; sa sega ni laiva ko koya e dua me vo tu kina; a sa vakarusa sara, kei na tamata kecega sa tiko kina, me vaka na ka kece ka kitaka ko koya ki Ekiloni.

³⁸A sa lesu mai ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ki Tipiri, ka veivala kaya:

³⁹a sa kaba ko koya, a ra sa yavita e nai seleiwau na kena tui, kei na kena koro kecega; a ra sa vakamatea sara na tamata kecega sa tiko kina; sa sega ni laiva ko koya e dua me vo tu kina: me vaka ka kitaka ki Epironi ko koya, sa kitaka vakakina ki Tipiri, kei na kena tui; me vaka ka kitaka talega ki Lipina, kei na kena tui.

⁴⁰A sa samuta ko Josua na vanua vakaulunivanua kecega, kei na vanua sa no vaka ki na Ceva, kei na vanua vakabuca, kei na vanua vakamata-ni-wai, kei na nodra tui kecega: sa sega ni laiva e dua me vo tu, sa vakamatea sara na ka kecega sa bula, me vaka ka vakarota ko Jiova na Kalou ni Isireli.

⁴¹A sa mokuti ira ko Josua ka vakatekivu mai Ketesa-parinea ka yaco ki Kesa, kei na vanua tauoko ko Koseni, ka yaco ki Kipioni.

⁴²A sa rawata kece na tui oqori ko Josua kei na kedra vanua e na gauna ga ko ya, ni sa totaki ira na Isireli ko Jiova na Kalou i Isireli.

⁴³A sa lesu ko Josua, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ki nai tikotiko mai Kilikali.

Josua 11

Sa le vuqa na tui sa mai vala kei Josua, 1-5. Sa vosa vei Josua ko Jiova me kakua ni rerevaki ira, 6; a sa la'ki veivala kei ira ko Josua, ka rawai ira kei na nodra veikoro, 7-20. Sa mokuti ira na luve i Anaki ko Josua, 21-23.

¹Ia ni sa rogoča ko Japini na tui Asori, sa talaki ko koya vei Jopapa na tui Matoni, kei na tui Simironi, kei na tui Ekisafi,

²kei ira na tui sa tiko vaka ki na tokalau e na ulu-ni-vanua, vei ira talega e na vanua cecelevu vaka ki na ceva ki Kineroci, vei ira talega e na buca, kei na yasana nei Toa vaka ki ra,

³kivei ira talega na kai Kenani sa tiko mai na tu-i-cake, mai ra talega, kei ira na Amoraiti, kei ira na Itaiti, kei ira na Perisaiti, kei na Jepusaiti era sa tiko mai na veiulu-ni-vanua, kei ira na Aivaiti sa tiko e ruku i Erimoni, e na tiki ni vanua ko Misipa.

⁴A ra lako yani, ko ira vata kei na nodra i valu kecega, era sa lewe vuqa, me vaka na nuku mai matasawa, kei na ose kei na qiqi-ni-valu na ka levu sara.

⁵Ia ni ra sa bose na tui kecega oqori, era sa lako ka tiko vata ki na wai ko Meromi, me ra veivala kei ira na Isireli.

⁶Sa qai kaya vei Josua ko Jiova, Mo kakua ni rere e na vukudra: ni ka'u na soli ira kece me vakamatei e na matadra na Isireli, e na mataka, ni sa vakaoqo na mata-ni-siga; ko na tava na tularua ni nodra ose, ka vakama e na bukawaqa na nodra qiqi-ni-valu.

⁷A sa lako vakidacula mai vei ira ko Josua, kei ira vata kaya na tamata i valu kecega, mai na wai ko Meromi, ka sikitira.

⁸A sa soli ira ko Jiova ki na ligadra na Isireli, a ra sa mokuti ira, ka vakasavi ira ka yaco ki Saitoni levu, kei Misirifoci-meimi, kei na buca kei Misipe vaka ki na tu-i-cake, a ra mokuti ira, ka sega ni laiva e dua vei ira me vo tu.

⁹A sa kitaka vei ira ko Josua me vaka ka kaya vua ko Jiova: sa tava na tularua ni nodra ose, ka vakama e na bukawaqa na nodra qiqi-ni-valu.

¹⁰A sa lesu ko Josua e na gauna ko ya, ka kabai Asori, ka yavita na kena tui e nai seleiwau: ni sa ulu ni veimatanitu kecega ko ya eliu ko Asori.

¹¹A ra sa yavita mate sara na tamata kecega sa tiko mai kina e nai seleiwau: sa sega ni vo bula e dua: ka sa vakamai Asori ko koya e na bukawaqa.

¹²Ia na nodra veikoro kecega na tui ko ya, kei na kedra tui kecega, sa rawa ko Josua, ka yavita e nai seleiwau, ka vakarusai ira sara, me vaka ka vakarota ko Mosese nai talatala i Jiova.

¹³Ia na veikoro sa tu e na nodra vanua cecere, sa sega ni vakama e dua ko ira na Isireli, ko Asori duaduaga, sa vakama ko Josua.

¹⁴Ia nai toki ni valu kecega mai na veikoro oqo, kei na manumanu e yavai va, era sa taura na Isireli me nodra: ia na tamata kecega era sa yavita e nai seleiwau, ka vakarusai ira kina; era sa sega ni laiva e dua me bula.

¹⁵Me vaka ka vakarota vei Mosese na nonai talatala ko Jiova, ka vakaroti Josua vakakina ko Mosese; ia sa kitaka vakakina ko Josua; sa sega ni biuta e dua na ka e na ka kecega ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

¹⁶A sa rawa na vanua tauoko ko ya ko Josua, na veiulu-ni-vanua, kei na vanua kecega sa no mai na mata ni Ceva, kei na vanua tauoko ko Koseni, kei na buca, kei na vanua cecelevu, kei na ulu-ni-vanua nei Isireli, kei na kena vanua buca;

¹⁷io mai na ulu-ni-vanua ko Alaki, sa lako cake ki Sia, ka yaco ki Peali-kata ena buca kei Lepanoni e ruku ni ulu-ni-vanua ko Erimoni: ka sa rawa na kedra tui kecega ko koya, ka mokuti ira, ka vakamatei ira.

¹⁸Sa vala vakadede kei ira na tui kecega oqori ko Josua.

¹⁹Sa sega e dua na koro tani sa veisaututaki kei ira na Isireli, o ira ga na Aivaiti na kai Kipioni: era sa rawa kece e nai valu:

²⁰ni sa vu vei Jiova na kena vakaukauwataki ni yalodra, me ra la'ki veivaluti kei ira na Isireli, me vakamatei ira sara ko koya, ka me ra kakua ni lomani, ia me vakarusai ira ga ko koya, me vaka ka vakarota vei Mosese ko Jiova.

²¹A sa lako mai e na gauna ko ya ko Josua, ka vakamatei ira na luve i Anaki mai na veiulu-ni-vanua, mai Epironi, mai Tipiri, mai Anapi, mai na veiulu-ni-vanua kece talega nei Juta, kei na veiulu-ni-vanua kecega nei Isireli: sa vakarusai ira sara ko Josua kei na nodra veikoro.

²²Sa sega ni vo e le dua na luve i Anaki e na nodra vanua na Isireli: mai Kesa ga, kei Kaca, kei Asitoti, sa ra mani vo ga kina.

²³A sa rawa na vanua tauoko ko Josua, me vaka na ka kece ka kaya vei Mosese ko Jiova; a sa solia ko Josua vei ira na Isireli me ra taukena, me vaka na kena wase ni nodra veimataqali. A sa mudu nai valu e na vanua.

Josua 12

Ai wiliwili ni tui era gu ca.

¹Ia ko ira oqo na tui ni vanua, sa ra mokuta na Isireli, ka ra qai taukena na nodra vanua e na tai kadua ni Joritani vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga, mai na uciwai ko Arinoni ki na ulu-ni-vanua ko Erimoni, kei na vanua cecelevu kece mai na vanua mai na tu-i-cake:

²o Sioni na nodra tui na Amoraiti, ko koya ka tiko mai Esiponi, ka lewa mai Aroeri, ko ya sa tu mai na bati ni uciwai ko Arinoni, kei na loma ni uciwai, kei na dua na kena wase ni Kiliati, ka yacova na uciwai ko Japoki, nai yalayala ni nodra vanua na luve i Amoni;

³kei na vanua cecelevu talega ka yaco ki na wasawasa ko Kineroci mai na tu-i-cake, ka yaco ki na wasawasa mai na vanua cecelevu, na Wasa Tuituina mai na tu-i-cake, e na sala ki Peci-jisimoci; mai na ceva talega e ruku i Asitoci-pisika:

⁴kei na yasana nei Oki na tui Pasani, o koya ka vo vei ira na tamata yagolevu, ka tiko mai Aseteroci kei Etirei,

⁵a sa lewa mai na ulu-ni-vanua ko Erimoni, kei Salika, kei Pasani tauoko, ka yacova na nodra i yalayala na kai Kisuri, kei na luve i Meeka, kei na dua na kena wase i Kiliati, na yasana nei Sioni na tui Esiponi.

⁶Sa mokuti ira oqo ko Mosese nai talatala i Jiova, kei ira na Isireli: a sa solia ko Mosese nai talatala i Jiova vei ira na Rupeni, kei ira na Kata, kei na dua na kena wase ni mataqali i Manasa, me ra taukena.

⁷Ia ko ira oqo na tui ni vanua ka mokuta ko Josua, kei ira na Isireli, e na tai oqo ni Joritani vaka ki ra, sa vakatekivu mai Peali-kata e na buca kei Lepanoni ka yacova na ulu-ni-vanua ko Alaki, sa lako cake ki Sia; ia sa solia ko Josua ki na veimataqali ni Isireli me ra taukena, me vaka na kedrai wasewase;

⁸e na veiulu-ni-vanua, kei na veibuca, kei na vanua cecelevu, kei na veimata-ni-wai, e na lekutu talega, kei na vanua sa no e na mata ni Ceva; o ira na

Itaiti, o ira na Amoraiti, kei ira na kai Kenani, o ira na Perisaiti, o ira na Aivaiti, kei na Jepusaiti:

⁹na tui Jeriko, e dua; na tui Ai, sa voleka ki Peceli, e dua;

¹⁰na tui Jerusalemi, e dua; na tui Epironi, e dua;

¹¹na tui Jarimoce, e dua; na tui Lakisi, e dua;

¹²na tui Ekiloni, e dua; na tui Keseri, e dua;

¹³na tui Tipiri, e dua; na tui Keteri, e dua;

¹⁴na tui Orima, e dua; na tui Arati, e dua;

¹⁵na tui Lipina, e dua; na tui Atulama, e dua;

¹⁶na tui Maketa e dua; na tui Peceli, e dua;

¹⁷na tui Tapua, e dua; na tui Eferi, e dua;

¹⁸na tui Efeki, e dua; na tui Leseroni, e dua;

¹⁹na tui Matoni, e dua; na tui Asori, e dua;

²⁰na tui Simironi-mironi, e dua; na tui Ekisafi, e dua;

²¹na tui Teenaki, e dua; na tui Mikito, e dua;

²²na tui Ketesi, e dua; na tui Jokiniami, mai Kameli, e dua;

²³na tui Toa, mai na yasana nei Toa, e dua; na tui ni veivanua mai Kilikali, e dua;

²⁴na tui Tirisa, e dua: na tui kecega, era le tolusagavulu ka dua.

Josua 13

Sa vakatakila vei Josua ko Jiova na tiki ni vanua sa vo era sega ni rawata na Isireli me nodra, 1-6; a sa kaya vua me vota na vanua era sa rawata, 7; me vaka ka vota na vanua mai tai kadua ko Mosese vei ira na Rupeni kei ira na Kata kei ira na Manasa, 8-14. A nodra i votavota na Rupeni, 15-23; a nodra na Kata, 24-28; a nodra na wase e dua ni mataqali i Manasa, 29-33.

¹A sa qase mai ko Josua, sa vuqa na nona yabaki; a sa kaya vua ko Jiova, O sa qase mai, sa vuqa na nomu yabaki, ka sa vo e levu sara na tiki ni vanua me taukeni.

²Oqo na vanua sa vo tu: Na nodra yasana kecega na kai Filisitia, kei Kesuri kecega,

³mai Siori, sa donui Ijipita, ka yaco ki nai yalayala kei Ekironi vaka ki na tokalau, sa kainaki e nodra na kai Kenani: e le lima na nodra turaga na kai Filisitia: na kai Kasa, kei na kai Asitoci, na kai Asikiloni, na kai Kaca, kei na kai Ekironi: ko ira talega na Avimi:

⁴mai na mata ni ceva, na nodra vanua kecega na kai Kenani, kei Miera, sa nodra na kai Saitoni, ka yaco ki Efeki, ka yaco ki na nodra i yalayala na Amoraiti:

⁵kei na nodra vanua na kai Kipali, kei Lepanoni taucoko, vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga, mai Peali-kata e ruku ni ulu-ni-vanua ko Erimoni, ka yacova na sala sa basika ki Emaci.

⁶A lewe ni ulu-ni-vanua kecega mai Lepanoni ka yaco ki Misirifoci-meimi, *kei* na kai Saitoni kecega, ka'u na vakasevi ira yani e matadra na Isireli: ia mo qai vota ga vei ira na Isireli e na vakawiri madigi, me ra taukena, me vaka ka'u sa vakarota vei iko.

⁷Ia oqo, mo vota na vanua oqo me ra taukena na mataqali ciwaciwa, kei na dua na kena wase ni mataqali i Manasa:

⁸era sa rawata vata kaya ko ira na Rupeni kei na Kata na nodra i votavota, o koya sa solia vei ira ko Mosese, mai tai kadua ni Joritani vaka ki na tu-i-cake, me vaka sa solia vei ira ko Mosese nai talatala i Jiova;

⁹sa tekivu mai Aroeri mai na bati ni uciwai ko Arinoni, kei na koro sa toka e na maliwa ni uciwai, kei na buca kece mai Metipa ka yaco ki Taiponi;

¹⁰kei na veikoro kecega i Sioni na nodra tui na Amoraiti, o koya ka lewa mai Esiponi, ka yaco ki na nodra i yalayala na luve i Amoni;

¹¹kei Kiliati, kei na nodra yasana na kai Kesuri, kei na kai Meeka, kei na ulu-ni-vanua taucoko ko Erimoni, kei Pasani taucoko, ka yaco ki Salika;

¹²na matanitu tauoko nei Oki mai Pasani, o koya ka lewa mai Aseteroci kei Etirei, (na kedra vo na tamata yagolevu): sa mokuti ira oqo ko Mosese, ka vakasavi ira tani.

¹³Ia sa sega ni vakasavi ira tani na kai Kesuri ko ira na Isireli, se na kai Meeka: a sa tiko e na kedra maliwa na Isireli ko ira na kai Kesuri kei na kai Meeka, ka yacova na siga oqo.

¹⁴Ia ki na mataqali ga i Livai, sa sega ni solia ko koya e dua na kedrai votavota; sa kedrai votavota na veika sa vakabori e na bukawaqa vei Jiova na Kalou ni Isireli, me vaka ka kaya vei ira ko koya.

¹⁵A sa vota ko Mosese ki na mataqali i Rupeni me vaka na nodra veivuvale.

¹⁶Ia na nodra yasana sa tekivu mai Aroeri, ko ya mai na bati ni uciwai ko Arinoni, kei na koro ko ya e na maliwa ni uciwai, kei na buca kece mai Metipa;

¹⁷ko Esiponi, kei na kena veikoro kece e na buca; ko Taiponi, kei Pamoci-peali, kei Pecipeali-mioni,

¹⁸kei Jeasa, kei Kitemoci, kei Mefeaci,

¹⁹kei Kiri-aceimi, kei Sipima, kei Sereci-aseari e na ulu-ni-vanua mai na vanua cecelelevu,

²⁰kei Peci-piori, kei Asitoci-pisika, kei Peci-jisimoci,

²¹kei na veikoro kecega sa tu e na buca, kei na matanitu tauoko nei Sioni na nodra tui na Amoraiti, o koya ka lewa mai Esiponi, o ira ka mokuta vata ko Mosese kei ira na turaga ni Mitiani, ko Ivi, kei Rekemi, kei Suri, kei Uri, kei Repa, era turaga ni Sioni, ka tiko e na vanua.

²²Ko Pelami talega na luve i Piori, na rairai, era yavita ko ira na Isireli e nai seleiwau kei ira na tamata era sa yavita.

²³Ia na nodra i yalayala na Rupeni na Joritani, kei na yasana ko ya, Oqo na nodra i votavota na Rupeni me vaka na nodra veivuvale, na veikoro kei na veikoro lalai.

²⁴A sa vota ko Mosese ki na mataqali i Kata, io vei ira na Kata, me vaka na nodra veivuvale.

²⁵Ia sa nodra yasana ko Jaseri, kei na koro kecega mai Kiliati, ka dua na kena wase ni kedra vanua na luve i Amoni, ka yaco ki Aroeri, oqori sa donui Rapa;

²⁶mai Esiponi talega ka yaco ki Rama i Misipe, kei Pitonimi; mai Meeneimi talega ka yaco ki nai yalayala ni Tipiri;

²⁷ia e na buca, ko Peci-arami, kei Peci-nimira, kei Sukoci, kei Safoni, na kena vo ni matanitu nei Sioni, na tui Esiponi, ko Joritani kei na yasana ko ya, ka yacova na bati ni waitui ko Kinereci, mai tai kadua ni Joritani vaka ki na tu-i-cake.

²⁸Oqo na nodra i votavota na Kata me vaka na nodra veivuvale, na veikoro kei na kedra veikoro lalai.

²⁹A sa vota ko Mosese e dua nai votavota ki na dua na kena wase ni mataqali i Manasa, sa qai nodra e dua na kena wase ni nodra mataqali na Manasa me vaka na nodra veivuvale.

³⁰Ia na nodra yasana sa vakatekivu mai Meeneimi, ko Pasani tauoko, na matanitu tauoko nei Oki na tui Pasani, kei na koro lalai kecega i Jairi, mai Pasani, sa onosagavulu na koro:

³¹ka dua na kena wase nei Kiliati, kei Aseteroci, kei Etirei, na veikoro e na matanitu nei Oki mai Pasani, sa nodra na luve i Mekiri na luve i Manasa, io sa nodra e dua na kena wase ni luve i Mekiri me vaka na nodra veivuvale.

³²Oqo ka solia ko Mosese mei votavota e na vanua cecelevu nei Moapi, mai tai kadua ni Joritani, e na vanua mai na tu-i-cake, *e donui Jeriko*.

³³Ia sa sega ni solia e dua nai votavota ko Mosese ki na mataqali i Livai: a kedrai votavota ga ko Jiova na Kalou ni Isireli, me vaka ka kaya vei ira ko koya.

Josua 14

Ai valavala ni veivota vanua, 1-5. Sa nei Kelepi ko Epironi, 6-15.

¹Ia oqo era sa taukena na Isireli mai na vanua ko Kenani, o koya sa solia ko Eliesa na bete, kei Josua na luve i Nuni, kei iratou na qase ni nodra veimataqali na Isireli, mei votavota vei ira:

²ka sa votai e na vakawiri madigi, me nodra na mataqali e ciwa, kei na dua na kena wase ni mataqali, me vaka ka vakarota ko Jiova e na gusu i Mosese:

³ni sa solia oti ko Mosese na nodra tikina na mataqali e rua, ka dua na kena wase ni mataqali, mai tai kadua ni Joritani: ia sa sega ni solia ko koya edua nai votavota vei ira na Livai e na kedra maliwa.

⁴Ni sa rua na mataqali, ko Manasa kei Ifireimi, koi rau na luve i Josefa, ia era sega kina ni solia e dua na tiki ni vanua vei ira na Livai, era solia ga na veikoro me ra tiko kina, kei na vanua veico sa volita, me yaga ki na nodra manumanu e yavai va kei na nodra i yau.

⁵Me vaka sa vakarota vei Mosese ko Jiova, era kitaka vakakina ko ira na Isireli, ka ra sa vota na vanua.

⁶Era qai lako mai vei Josua ki Kilikali ko ira na Juta: a sa kaya vua ko Kelepi na luve i Jifune, na Kenisaiti, O sa kila na vosa ka kaya vei Mosese, e na vukudaru, mai Ketesa-parinea.

⁷Sa vasagavulu na noqu yabaki ni sa talai au mai Ketesa-parinea ko Mosese, nai talatala ni Kalou, me'u la'ki yamata; ia ka'u a kauta tale vua na vosa sa tu e lomaqu.

⁸Ia ko iratou na wekaqu keitou a lako vata, eratou vakadatuvutaka na yalodra na tamata: ia koi au ga, ka'u a muri Jiova sara ga na noqu Kalou:

⁹a sa bubului e na siga ko ya ko Mosese, ka kaya, Ena nomu i votavota vakaidina ga na vanua sa butuka na yavamu, kei na nodra na nomu kawa ka tawa mudu ni ko sa muri Jiova sara ga na noqu Kalou.

¹⁰Ia oqo, raica, sa vakabulai au tikoga ko Jiova, e na yabaki e vasagavulu ka lima oqo, ni ra sa veilakoyaki tikoga na Isireli mai na vanua liwa, me vaka ka kaya ko koya, io mai na siga ka vosataka kina na vosa oqo ko Jiova vei Mosese; io oqo, raica, sa qai walusagavulu ka lima oqo, ni ra sa veilakoyaki

tikoga na Isireli mai na vanua liwa, me vaka ka kaya ko koya, io mai na siga ka vosataka kina na vosa oqo ko Jiova vei Moses; io oqo, raica, sa qai walusagavulu ka lima na noqu yabaki edaidai:

¹¹au sa kaukauwa tiko edaidai, me vaka e na siga ka talai au kina ko Moses: na noqu kaukauwa edaidai sa vaka na noqu kaukauwa e na siga ko ya, me'u la'ki valu, se me'u lako yani, ka me'u lesu mai.

¹²Ia oqo, mo solia kina vei au na ulu-ni-vanua oqo, ka vosa kina ko Jiova e na siga ko ya; ni ko a rogoca e na siga koya ni ra sa tiko kina na luve i Anaki, ka sa lelevu *ka* vakabai na veikoro: *ena tiko* beka kei au ko Jiova, ka'u na qai vakasavi ira rawa, me vaka ka kaya ko Jiova.

¹³A sa vosavakalougatataki koya ko Josua, ka soli Epironi vei Kelepi na luve i Jifune me taukena.

¹⁴O koya sa taukeni Epironi kina ko Kelepi na luve i Jifune, na Kenisaiti, ka yacova na siga oqo, ni sa muri Jiova sara ga, na Kalou ni Isireli, ko koya.

¹⁵Ia na yaca i Epironi eliu, Na koro i Aripa, o koya na tamata ka rogo levu vei ira na luve i Anaki. A sa tawa mudu nai valu e na vanua.

Josua 15

**Ai yalayala ni nodra i votavota na Juta, 1-12. Sa votai vei Kelepi ko Epironi, 13-19.
A nodra veikoro na mataqali i Juta, 21-63.**

¹Ia nai votavota ni nodra mataqali na Juta me vaka na nodra veivuvale sa yaco ki nai yalayala kei Itomi, na vanua liwa ko Sini, kina mata ni ceva, ai yalayala sara ni ceva.

²Ia na nodra i yalayala vakaceva sa vakatekivu mai na matasawa ni Wasa Tuituina, mai na toba sa qarava na mata ni ceva:

³a sa lako yani vaka ki na ceva ka yaco ki Meele-akirapimi, ka lako yani ki Sini, a sa lako cake mai na ceva ka yaco ki Ketesa-parinea, ka lako yani ki Esironi, ka lako cake ki Eta, ka qai gole ki Karika:

⁴ka sa lako yani vaka ki Asimoni, ka la'ki yacova na uciwai ni Ijipita; ia nai mudumudu ni yalayala ko ya na waitui: oqo ena nomudou i yalayala ki na ceva.

⁵Ia nai yalayala mai na tu-i-cake na Wasa Tuituina, sa yacova nai otioti ni Joritani. Ia nai yalayala mai na yasana vaka ki na tokalau sa vakatekivu mai na toba ni wasawasa, mai nai otioti ni Joritani:

⁶a sa lako cake nai yalayala ki Peci-okila, ka sa lako yani mai na yasana ki na tokalau ki Peci-arapa; a sa lako cake nai yalayala ki na vatu i Poani, na luve i Rupeni:

⁷a sa lako cake nai yalayala vaka ki Tipiri, mai na buca i Akori, vaka ki na tokalau sa qaravi Kilikali, mai na sala sa lako cake ki Etumimi, mai na tai ni uciwai vaka ki na ceva: a sa lako yani nai yalayala ki na wai ni Eni-semisi, ia na kenai mudumudu ko Eni-rokel:

⁸a sa lako cake nai yalayala mai na buca ni luve i Inomi, ki na yasana vaka ki na ceva vei ira na Jepusaiti, (ko ya ko Jerusalemi): a sa lako cake nai yalayala ki na tuatua sa qarava na buca nei Inomi sa donuya na ra, oqori mai nai otioti ni nodra buca na luve Refei vaka ki na tokalau:

⁹a sa volai nai yalayala mai na tuatua ki na wai vure mai Nefitoa, ka lako yani ki na veikoro mai na ulu-ni-vanua ko Efironi: a sa volai na kenai yalayala ki Peala, (o koya ko Kiriaci-jiarimi):

¹⁰a sa gole mai nai yalayala mai Peala vaka ki ra ka yacova na ulu-ni-vanua ko Sia, ka lako yani ki na yasa ni ulu-ni-vanua ko Jiarimi, (o koya ko Kisaloni,) ki na yasana sa qarava na tokalau, a sa lako sobu ki Peci-semesi, ka lako yani ki Timina:

¹¹a sa lako yani nai yalayala ki na yasana kei Ekironi vaka ki na tokalau: a sa volai nai yalayala ki Sikironi, ka lako yani ki na ulu-ni-vanua ko Peala, ka yala ki Japinieli; ia nai mudumudu ni yalayala na waitui.

¹²Ia nai yalayala mai ra na wasa levu, kei na kena baravi. Sa lako voli vakaoqo na kedrai yalayala na Juta me vaka na nodra veivuvale.

¹³A sa solia ko koya e dua nai votavota vei Kelepi na lufe i Jifune e na kedra maliwa na Juta, me vaka na vosa i Jiova vei Josua; io na koro i Aripa, na tama i Anaki: ko ya ko Epironi:

¹⁴ia ko Kelepi sa vakasavi iratou maikina na lufe i Anaki tolutolu, ko Sesei, kei Eiimani, kei Talimei, eratou lufe i Anaki:

¹⁵a sa lako cake maikina ko koya me vala kei ira na kai Tipiri: ia na yaca i Tipiri eliu ko Kiriaci-seferi.

¹⁶A sa kaya ko Kelepi, O koya ena samuti Kiriaci-seferi, ka rawa, au na soli Akesa na luvequ me watina.

¹⁷A sa rawa ko Ocinieli na lufe i Kinasi, na taci i Kelepi: a sa solia vua ko koya na luvena yalewa ko Akesa me watina:

¹⁸ia, ni sa lako mai na yalewa, sa vakauqeta na watina me kerea e dua na tiki ni vanua maivua na tamana: a sa sobu mai na asa na yalewa, a sa kaya vua ko Kelepi, O sa vakaevei?

¹⁹A sa kaya ko koya, Mo solia vei au na ka me'u kalougata kina; ni ko sa solia oti vei au e dua na vanua ki na mata ni ceva; mo solia talega vei au eso na mata ni wai. A sa solia vua ko koya na mata ni wai e cake, kei na mata ni wai era.

²⁰Oqo nai votavota ni nodra mataqali na Juta me vaka na nodra veivuvale.

²¹Ia na veikoro sa toka e nai yalayala ni nodra mataqali na Juta e nai yalayala vaka Itoni ki na ceva, o Kapsieli, kei Eteri, kei Jakuri,

²²kei Kina, kei Timona, kei Atiata,

²³kei Ketesi, kei Asori, kei Icinani,

²⁴ko Sifi, kei Telemi, kei Paloci,

²⁵kei Asori, ko Etata, kei Kirioci, ko Esironi, ko ya ko Asori,

²⁶ko Emami, kei Sema, kei Molata,

²⁷kei na koro ko Kata, kei Esimoni, kei Paci-paleti,

²⁸kei na koro ko Suali, kei Pieri-sepa, kei Piseoceea,

²⁹ko Peala, kei Iyimi, kei Esemi,

³⁰kei Elitolati, kei Kisili, kei Orima,

³¹kei Sikilaki, kei Matimana, kei Sanisana,

³²kei Lipaoci, kei Silimi, kei Eini, kei Rimoni: sa ruasagavulu ka ciwa na veikoro kece kei na kedra veikoro lalai:

³³E na buca, ko Esitaoli, kei Sora, kei Esina,

³⁴kei Sanoa, kei Eni-kanimi, ko Tapua, kei Enami,

³⁵ko Jarimoce, kei Etulama, ko Soko, kei Aseka,

³⁶kei Sareimi, kei Eticeimi, kei Kitera, kei Kiteroceimi; sa tinikava na koro kei na kedra veikoro lalai:

³⁷ko Sinani, kei Etasa, kei Mikitali-kata,

³⁸kei Tilani, kei Misipe, kei Jokicieli,

³⁹ko Lakisi, kei Posikaci, kei Ekiloni,

⁴⁰kei Kaponi, kei Lamasi, kei Kicilisi,

⁴¹kei Kiteroci, ko Peci-takoni kei Neama, kei Maketa; sa tinikaono na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁴²ko Lipina, kei Eceri, kei Asani,

⁴³kei Jifita, kei Esena, kei Nisipi,

⁴⁴kei Kila, kei Ekisipi, kei Maresa; sa ciwa na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁴⁵ko Ekironi, kei na kena veikoro kei na kena veikoro lalai sa volita:

⁴⁶mai Ekironi ka yacova na waitui: na koro kecega sa tu voleka ki Asitoti, kei na kedra veikoro lalai:

⁴⁷ko Asitoti, kei na kena veikoro, kei na veikoro lalai sa volita, ko Kesa, kei na kena veikoro, kei na kena veikoro lalai sa volita, ka yaco ki na uciwai ni Ijipita, kei na Wasa Levu, kei na baravi:

⁴⁸Ia mai na ulu-ni-vanua, ko Samiri, kei Jatiri, kei Soko,

⁴⁹kei Tana, kei Kiriaci-sana, ko ya ko Tipiri,

⁵⁰kei Anapi, kei Esitimoa, kei Animi,

⁵¹kei Koseni, kei Oloni, kei Kilo; e tinikadua na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁵²ko Erapi, kei Tuma, kei Esani,

⁵³kei Janumi, kei Peci-tapua, kei Efeka,

⁵⁴kei Umita, kei Kiriaci-aripa, (ko ya ko Epironi,) kei Siori; e ciwa na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁵⁵ko Maoni, ko Kameli, kei Sifi, kei Juta,

⁵⁶kei Jesirieli, kei Jokitiami, kei Sanoa,

⁵⁷ko Keni, ko Kipia, kei Timina; e tini na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁵⁸ko Aluli, ko Peci-suri, kei Kitori,

⁵⁹kei Meeraci, kei Peci-anoci, kei Elitikoni; e ono na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁶⁰ko Kiriaci-peali, (ko ya ko Kiriaci-jiarimi,) kei Rapa; e rua na koro kei na kedrau veikoro lalai:

⁶¹Mai na veikau, ko Peci-arapa, ko Mitini, kei Sikaka,

⁶²kei Nipisani, kei na Koro ni masima, kei Eni-keti; e ono na koro kei na kedra veikoro lalai.

⁶³Ia ko ira na Jepusaiti, na kai Jerusalemi, sa sega ni vakasavi ira tani rawa ko ira na Juta: a ra sa tiko vata ga na Jepusaiti kei ira na Juta mai Jerusalemi, ka yacova na siga oqo.

Josua 16

A nodraui votavota na luve i Josefa, 1-4. Ai votavota nei Ifireimi, 5-10.

¹Ia na nodraui votavota na luve i Josefa, sa tekivu mai na Joritani sa voleka ki Jeriko, mai na wai ni Jeriko e na yasana ki na tu-i-cake, vaka ki na veikau sa lako cake mai Jeriko e na loma ni ulu-ni-vanua ki Peceli,

²a sa lako mai Peceli ki Lusa, ka lako yani ki nai yalayala i Ariki ki Ataroci,

³a sa lako sobu vaka ki ra ki nai yalayala i Jafileti, ka lako ki nai yalayala i Peci-oroni mai ra, ka yaco ki Keseri: ia na kenai mudumudu na waitui.

⁴Ia era sa rawata na nodra i votavota, ko ira na Manasa kei ira na Ifireimi na luve i Josefa.

⁵Ia oqo nai yalayala ni nodra tikina na Ifireimi me vaka na nodra veivuvale: nai yalayala ni nodra tikina e na yasana ki na tu-i-cake ko Ataroci-atari, ka yacovi Peci-oroni maicake;

⁶a sa lako yani nai yalayala vaka ki na waitui ki Mikimica, ki na tokalau; a sa gole yani nai yalayala vaka ki na tu-i-cake ka yacovi Teenaci-sailo, ka sivia e na yasana ki na tu-i-cake, ka yaco ki Janoa;

⁷a sa lako sobu mai Janoa ki Ataroci, kei Neeraci, ka yacovi Jeriko, ka basika ki na Joritani.

⁸Sa lako yani mai Tapua nai yalayala, ka lako vaka ki ra, ka yaco ki na uciwai ko Kana; ia na kenai mudumudu na waitui. Oqo nai votavota ni nodra mataqali na Ifireimi, me vaka na nodra veivuvale.

⁹Ia na nodra veikoro na Ifireimi sa sega ni tiko e na nodra tikina, sa tiko ga e na nodra i votavota na Manasa; na veikoro kecega kei na kedra veikoro lalai.

¹⁰A ra sa sega ni vakasavi ira tani na kai Kenani ka tiko mai Kiseri. Ia sa tiko ga na kai Kenani e na kedra maliwa na Ifireimi ka yacova na siga oqo, ka ra sa qali vei ira.

Josua 17

Ai votavota ni mataqali i Manasa, 1-6; a nodra i yalayala, 7-13. Era kerekere na luve i Josefa, me levu cake na nodra i votavota, 14-18.

¹A sa dua nai votavota vei ira na mataqali i Manasa; ni sa ulumatua i Josefa ko koya; vei Mekiri na ulumatua i Manasa, na tama i Kiliati: ni sa tamata i valu ko koya, sa nona kina ko Kiliati kei Pasani.

²Ia ko ira na luve i Manasa sa vo, e ra sa tauyadua na nodra i votavota me vaka na nodra veivuvale; vei ira na luve i Epieseri, kei ira na luve i Eleki, kei ira na luve i Esirieli, kei ira na luve i Sikemi, kei ira na luve i Eferi, kei ira na luve i Simita: ko ira oqo na tagane na luve i Manasa na luve i Josefa, me vaka na nodra veivuvale.

³Ia ko Silofati, na luve i Eferi, na luve i Kiliati, na luve i Mekiri, na luve i Manasa, sa sega na luvena tagane, eso ga na luvena yalewa: ia oqo na yacadratou na luvena yalewa, ko Mala, kei Noa, ko Okila, ko Milika, kei Tirisa.

⁴A ratou sa lako mai kivei Eliesa na bete, vei Josua talega na luve i Nuni, kei ira na turaga, ka kaya, Sa vakarota vei Mosese ko Jiova me solia vei keitou nai votavota e na kedra maliwa na weka i keitou. Sa qai solia kina vei ira ko koya e dua nai votavota e na kedra maliwa na weka i tamadratou, me vaka na vosa i Jiova.

⁵A sa lutu vei ira na Manasa e tini na tikina, kei na vanua ko Kiliati kei Pasani talega, mai na tai kadua ni Joritani;

⁶ni sa dua na nodra i votavota na luve i Manasa era yalewa e na kedra maliwa na luvena tagane: ia ko ira na luve i Manasa sa vo, sa nodra na vanua ko Kiliati.

⁷Ia na nodra i yalayala na mataqali i Manasa sa tekivu mai Aseri ka yaco ki Mikimica, ko ya sa donui Sikemi: a sa lako nai yalayala ki nai matau kivei ira na kai Eni-tapua.

⁸Sa nodra na Manasa na vanua ko Tapua, ia ko Tapua e na nodra i yalayala na Manasa, sa nodra na Ifireimi;

⁹a sa lako sobu nai yalayala ki na uciwai ko Kana, mai na tai ni uciwai ki na ceva: sa nodra na Ifireimi na veikoro oqo, e na maliwa ni nodra veikoro na

Manasa. Na nodra i yalayala talega na Manasa, *sa koto e na tai ni uciwai ki na tokalau, ia sa kenai mudumudu na waitui:*

¹⁰sa nodra na Ifireimi na tai ki na ceva, ka nodra na Manasa na tai ki na tokalau, ia na kenai yalayala na waitui; a sa yaco ki Aseri mai na tokalau, ka yaco ki Isakari mai na tu-i-cake.

¹¹Ia sa nodra na Manasa, mai Isakari kei Aseri, ko Peci-siani kei na kena veikoro, kei Ipiliami kei na kena veikoro, kei ira na kai Toa kei na kena veikoro, kei ira na kai Edoa kei na kena veikoro, kei ira na kai Teenaki kei na kena veikoro, kei ira na kai Mikito kei na kena veikoro, sa tolu na vanua.

¹²Ia era sa sega ni vakasavi ira tani rawa na lewe ni veikoro ko ya ko ira na Manasa; ia era sa gu na kai Kenani me ra tiko e na vanua ko ya.

¹³Ia ni ra sa tubu me kaukauwa na Isireli, era sa vakasaurarataki ira na kai Kenani me ra qali; ka sega ni vakasavi ira tani sara.

¹⁴A ra sa vosa vei Josua ko ira na lufe i Josefa, ka kaya, A cava ko sa solia kina vei au e dua bauga nai votavota ka dua bauga na tikina me'u taukena, ni keimami sa lewe vuqa, ka ni sa vakalougatataki au ko Jiova ka yaco ki na gauna oqo?

¹⁵A sa kaya vei ira ko Josua, Kevaka ko ni sa lewe vuqa, mo ni lako cake ki na veikau, ka taya sobu maikina me nomuni e na nodra vanua na lewe ni Veikoro lalai kei na tamata yagolevu, ke sa qiqo vei kemuni na ulu-ni-vanua mai Ifireimi.

¹⁶A ra sa kaya na lufe i Josefa, Sa sega ni rauti keimami na ulu-ni-vanua: ia na kai Kenani sa tiko e na vanua buca, era sa vakaqiqi-ni-valu kaukamea, mai Peci-siani kei na kena veikoro, kei ira mai na buca ko Jesirieli.

¹⁷A sa vosa ko Josua ki na mataqali i Josefa, io vei ira na Ifireimi kei na Manasa, ka kaya, Kemuni sa lewe vuqa, a sa levu na nomuni qaqa: ena sega ni dua bauga na nomuni votavota;

¹⁸ni na nomuni na ulu-ni-vanua: ia ke sa veikau ko ya, ko ni taya sobu: ena nomuni talega na kena veiyalayala: ia na kai Kenani, kevaka era sa vakaqiqi-

ni-valu kaukamea, ka ra sa kaukauwa talega ko ira, kemuni na vakasavi ira tani ga.

Josua 18

Era vakatura cake na vale ni veitavaki mai Sailo, 1. Sa vakauqeta na mataqali e vitu ko Josua me ra qara na nodra i votavota, 2-10. Ai votavota nei Penijamini, 11-28.

¹A ra sa soqoni vata nai soqosoqo tauoko ni Isireli mai Sailo, ka vakatura cake kina na vale ni veitavaki. A sa vakamalumalumutaki vei ira na vanua.

²A sa vo e vitu na mataqali vei ira na Isireli, sa sega ni rawata na nodra i votavota.

³A sa kaya ko Josua kivei ira na Isireli, a cava na kena dede kemuni sa berabera kina ni la'ki taukena na vanua, sa solia vei kemuni ko Jiova na nodra Kalou na nomuni qase?

⁴Ni lesia e lewe tolu na tamata mai na nomuni mataqali yadua: au na qai talai ira, a ra na cavu tu, ka veilakoyaki e na vanua, ka vola *nai yalayala ni* nodra i votavota; a ra na lesu mai vei au.

⁵A ra na wasea me vitu na tikina: era na tiko na Juta e na nodra yasana mai na ceva, ka na tiko na mataqali i Josefa e na nodra yasana mai na tokalau.

⁶Ia dou na vola na vanua me vitu na kena tikina, ka kauta mai *nai vola* vei au ki ke, me'u ia na vakawiri madigi vei kemuni eke e na mata i Jiova na noda Kalou.

⁷Ia ko ira na Livai, sa sega na nodra tikina vata kei kemuni; ni sa nodra i votavota na cakacaka vakabete vei Jiova: ia ko ira na Kata, kei na Rupeni, ka dua na kena wase ni mataqali i Manasa, era sa rawata na nodra i votavota mai tai kadua ni Joritani, mai na tu-i-cake, o koya sa solia vei ira ko Moses nai talatala i Jiova.

⁸A ra sa cavu tu ko ia na tamata, ka lako tani: ia ko Josua, sa vakaroti ira ka lako me ra vola na vanua ka kaya, Dou veilakoyaki e na vanua, ka vola, ka lesu tale mai vei au, me'u qai vakawiri madigi vei kemudou eke e na mata i Jiova, e Sailo.

⁹A ra sa lako ko ira na tamata, ka lakova na vanua, ka vola me vaka na veikoro, ka wasea me vitu na tikina, e na dua nai vola, a ra sa lesu vei Josua ki nai tikotiko mai Sailo.

¹⁰A sa vakawirimadigi vei ira ko Josua mai Sailo, e na mata i Jiova: ka wasea maikina na vanua ko Josua kivei ira na Isireli, me vaka na kedrai wasewase.

¹¹A sa qarava nai votavota ni nodra mataqali na Penijamini me vaka na nodra veivuvale: a sa tu na kenai yalayala ni nodra i votavota e na kedra maliwa na Juta kei na luve i Josefa.

¹²Ia na nodra i yalayala e na yasana ki na tokalau sa tekivu mai na Joritani; a sa lako cake nai yalayala ki na yasa i Jeriko sa donuya na tokalau, a sa lako cake e na veiulu-ni-vanua vaka ki ra; ia sa kenai mudumudu na lekutu mai Peciaveni.

¹³A sa lako yani maikea nai yalayala vaka ki Lusa, ki na yasa i Lusa, (ko ya ko Peceli,) sa donuya na ceva; a sa lako sobu nai yalayala ki Ataroci-atari, voleka ki na ulu-ni-vanua sa toka e na yasa ki na ceva ki Peci-oroni era.

¹⁴A sa volai *maikea* nai yalayala, ka lako volita na yasa ni wasawasa ki na ceva, mai na ulu-ni-vanua e na mata i Peci-oroni ki na ceva; ia sa kenai mudumudu ko Kiriaci-peali, (oqo ko Kiriaci-jiarimi,) e dua na nodra koro na Juta: oqo na kenai yalayala ki ra.

¹⁵Ia na yasana ki na ceva sa tekivu mai nai yalayala kei Kiriaci-jiarimi, a sa lako yani nai yalayala vaka ki ra, ka yaco ki na wai vure mai Nefitoa:

¹⁶a sa lako sobu nai yalayala ki na ucu ni ulu-ni-vanua sa donuya na buca ni luve i Inomi, oqori mai na buca ni luve i Refeimi, vaka ki na tokalau, sa lako sobu ki na buca nei Inomi, ki na yasa ni kai Jepusa ki na ceva, ka lako sobu ki Enirokeli,

¹⁷a sa volai mai na tokalau, ka lako yani ki Eni-semesi, ka lako yani ki Kililoci, ko ya sa donuya nai cabecabe ki Atumimi, ka lako sobu ki na Vatu i Poani, na luve i Rupeni,

¹⁸a sa lako yani vaka ki na yasa sa donui Arapa, ki na mata ni tokalau, ka lako sobu ki Arapa:

¹⁹a sa lako yani nai yalayala ki na yasa i Peci-okila vaka ki na tokalau: ia nai mudumudu ni yalayala na toba ni Wasa Tuituina vaka ki na tokalau mai nai otioti ni Joritani ki na ceva: oqo nai yalayala ki na ceva.

²⁰Ia na Joritani sa kenai yalayala e na yasa ki na tu-i-cake. Oqo na kenai yalayala sa volita na nodra i votavota, na Penijamini, me vaka na nodra veivuvale.

²¹Ia na veikoro ni nodra mataqali na Penijamini, me vaka na nodra veivuvale, ko Jeriko, kei Peci-okila, kei na buca mai Kisisi,

²²kei Peci-arapa, kei Simareimi, kei Peceli,

²³kei Avimi, kei Para, kei Ofira,

²⁴kei Kifari-Amoni, kei Ofini, kei Kepa; e tinikarua na koro kei na kedra veikoro lalai;

²⁵ko Kipioni, kei Rama, kei Pieroci,

²⁶kei Misipe, kei Kifira, kei Mosa,

²⁷kei Rikemi, kei Iripeli, kei Tarela,

²⁸kei Sela, ko Elefi, kei Jepusa (ko ya ko Jerusalemi), ko Kepaci, ko Kiriaci; e tinikava na koro kei na kedra veikoro lalai. Oqo na nodra i votavota na Penijamini, me vaka na nodra veivuvale.

Josua 19

Ai votavota nei Simioni, 1-9. A nei Sepuloni, 10-16. A nei Isakari, 17-23. A nei Aseri, 24-31. A nei Nafitalai, 32-39. A nei Tani, 40-48. A nei Josua, 49-51.

¹Ia na kenai karua ni votavota sa lutu vei ira na Simioni, ki na nodra mataqali na Simioni, me vaka na nodra veivuvale: ia na nodra i votavota sa no vata kei na nodra i votavota na Juta.

²A sa toka e nodra i votavota ko Pieri-sepa, ko Sipa, kei Molata,

³kei na koro ko Suali, kei Pala, kei Esemi,

⁴kei Elitolati, kei Peculi, kei Orima,

⁵kei Sikilaki, kei Peci-marikapoci, kei na koro ko Susa,

⁶kei Peci-lipaoci, kei Sarueni; e tinikatolu na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁷ko Eini, ko Rimoni, kei Eceri, kei Asani; e va na koro kei na kedra veikoro lalai:

⁸kei na koro lalai kece sa volita na veikoro oqo ki Pealaci-pieri, ko Ramaca mai na ceva. Oqo nai votavota ni nodra mataqali na Simioni, me vaka na nodra veivuvale.

⁹A nodra i votavota na Simioni, sa soli mai na nodra yasana na Juta: ni sa rui levu na nodra tikina na Juta: ia era sa taukena kina nai votavota ko ira na Simioni mai na nodra i votavota *ko ira na Juta*.

¹⁰Ia na kenai katolu ni votavota sa lutu vei ira na Sepuloni, me vaka na nodra veivuvale: ia nai yalayala ni nodra i votavota sa yaco ki Sariti:

¹¹a sa lako cake na nodra i yalayala vaka ki na waitui, kei Marela, ka yaco ki Tapiseci, ka yacova na uciwai sa donui Jokiniami;

¹²a sa lesu mai Sariti vaka ki na tu-i-cake, ki nai cadracadra ni mata-ni-siga, ki nai yalayala kei Kisiloci-tepori, ka qai lako yani ki Tapiraci, ka lako cake ki Jafia,

¹³a sa lako yani maikea vaka ki na tu-i-cake ki Kita-eferi, ki Ita-kasini, ka lako yani ki Rimoni, ki Nea;

¹⁴a sa volita nai yalayala ki na yasana ki na tokalau ki Anaconi: ia sa kenai mudumudu na buca ko Ifita-eli:

¹⁵kei Kataci, kei Neelali, kei Simironi, kei Itala, kei Pecileema; e tinikarua na koro kei na kedra veikoro lalai.

¹⁶Oqo na nodra i votavota na Sepuloni, me vaka na nodra veivuvale, na veikoro oqo kei na kedra veikoro lalai.

¹⁷A kenai kava ni votavota sa lutu vei ira na Isakari, vei ira na mataqali i Isakari, me vaka na nodra veivuvale.

¹⁸A sa no na nodra i yalayala vaka ki Jesirieli, kei Kesuloci, kei Sunemi,

¹⁹kei Efareimi, kei Sioni, kei Enaraci,

²⁰kei Rapici, kei Kisioni, kei Epesi,

²¹kei Rimici, kei Eni-kanimi, kei Eniata, kei Peci-pasesi;

²²a sa yaco ki Tepori nai yalayala, kei Seesima, kei Peci-semesi; ia sa kenai mudumudu ni nodra i yalayala na Joritani: e tinikaono na koro kei na kedra veikoro lalai.

²³Oqo nai votavota ni nodra mataqali na Isakari, me vaka na nodra veivuvale, na veikoro kei na kedra veikoro lalai.

²⁴Ia na kenai kalima ni votavota sa lutu ki na nodra mataqali na Aseri, me vaka na nodra veivuvale.

²⁵Ia na nodra i yalayala ko Elikaci, kei Eli, kei Peteni, kei Ekisafi,

²⁶kei Elameleki, kei Amata, kei Miseali; ka yacovi Kameli ki ra, ka yaco ki Siori-lipinaci;

²⁷a sa lesu vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga ki Peci-takoni, ka yaco ki Sepuloni, kei na buca ko Ifita-eli, ki na tokalau ki Peci-emeki, kei Nieli, ka sa lako yani ki Kepuli ki nai mawi,

²⁸kei Ipironi, kei Riopi, kei Amoni, kei Kana, ka yaco ki Saitoni levu;

²⁹a sa lesu ki Rama nai yalayala, kei na koro vakabai ko Taia: a sa lesu ki Osa nai yalayala; ia na kenai mudumudu na waitui, mai na yasana ko Ekisipi:

³⁰kei Uma, kei Efeki, kei Riopi: e ruasagavulu ka rua na koro kei na kedra veikoro lalai.

³¹Oqo nai votavota ni nodra mataqali na Aseri, me vaka na nodra veivuvale, na veikoro oqo kei na kedra veikoro lalai.

³²Na kenai kaono ni votavota sa lutu vei ira na Nafitalai, io vei ira na mataqali i Nafitalai, me vaka na nodra veivuvale.

³³A sa tekivu na nodra i yalayala mai Elepi, mai Eloni ki Seenanimi, kei Etami, kei Nekepi, kei Japinieli, ka yaco ki Lakumi; ia sa kenai mudumudu na Joritani:

³⁴ia sa lesu nai yalayala vaka ki ra ki Esinoci-tepori, ka lako yani maikina ki Ukoki, ka yacovi Sepuloni mai na ceva, ka yaco ki Aseri mai ra, ka yaco ki Juta mai na Joritani vaka ki nai cadracadra ni mata-ni-siga.

³⁵Ia na veikoro vakabai ko Sitimi, ko Seri, kei Emaci, ko Rakaci, kei Kinereci,

³⁶kei Atama, kei Rama, kei Asori,

³⁷kei Ketesi, kei Etirei, ko Eni-asori,

³⁸kei Irioni, kei Mikitalieli, ko Oremi, kei Pece-anaci, kei Pece-semesi; e tinikaciwa na koro kei na kedra veikoro lalai.

³⁹Oqo nai votavota ni nodra mataqali na Nafitalai, me vaka na nodra veivuvale, na veikoro kei na kedra veikoro lalai.

⁴⁰Na kenai kavitu ni votavota sa lutu ki na nodra mataqali na Tani, me vaka na nodra veivuvale.

⁴¹Ia nai yalayala ni nodra i votavota ko Sora, kei Esitaoli, kei Iri-semesi,

⁴²kei Seelapini, kei Eijaloni, kei Icila,

⁴³kei Eloni, kei Timinaca, kei Ekironi,

⁴⁴kei Iilitike, kei Kipiconi, kei Pealaci,

⁴⁵kei Jiute, kei Penipiraki, kei Kaca-rimoni,

⁴⁶kei Me-jarikoni, kei Rakoni, kei nai yalayala e na mata i Jopa.

⁴⁷A sa sudra yani na nodra i yalayala na Tani: ni ra sa lako cake me ra veivaluti kei Lesemi, ka ra gumatua, ka samuta e nai seleiwau, a ra sa taukena, ka tiko kina, a ra sa vakatokai Lesemi, ko Tani, me vaka na yaca i Tani na tamadra.

⁴⁸Oqo nai votavota ni nodra mataqali na Tani, me vaka na nodra veivuvale, na veikoro oqo kei na kedra veikoro lalai.

49Ia ni ra sa vota oti na vanua me taukeni, me vaka na kena veiyalayala, era sa qai solia na Isireli vei Josua na lufe i Nuni nai votavota e na kedra maliwa:

50me vaka nai vakaro i Jiova era sa solia vua na koro sa kerea ko koya, ko Timinaca-sera mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi: a sa tara ko koya na koro ko ya, ka tiko kina.

51Oqo nai votavota era a vota ko Eliesa na bete, kei Josua na lufe i Nuni, kei ira era sa turaga vei ira na qase ni nodra veimataqali na Isireli, e na vakawiri madigi, mai Sailo, e na mata i Jiova, e na katuba ni vale ni veitavaki. A ra sa vakaotia na vota vanua.

Josua 20

Ai vakaro e na vuku ni veikoro ni drodro, 1-6. Sa lesi na veikoro ni drodro, 7-9.

1A sa vosa vei Josua ko Jiova, ka kaya,

2Mo vosa vei ira na Isireli, ka kaya, Dou lesia me nomudou na veikoro ni drodro, ka'u a vosa kina vei kemudou e na gusu i Mosese:

3me dro kina ko koya sa vakamatea e dua ni sa sega ni nakita, se ni sa sega ni kila: ia dou na dro kina maivei koya sa nonai tavi me sauma na mate.

4Ia ni sa dro ko koya ki na dua na koro oqo, ena tu ko koya e na matamata-ni-koro, ka tukuna vei ira na qase ni koro ko ya na ka sa cakava, a ra na kauti koya vei ira ki loma ni koro, a ra na lesia e dua na tikina, me tiko kina kei ira ko koya.

5Ia kevaka sa muri koya ko koya sa nonai tavi me sauma na mate, era na sega ni soli koya ka ia na veivakamatei ki na ligana; ni sa vakamatea na wekana ka sega ni kila, ka sega ni cati koya eliu.

6Ia ena tiko ga ko koya e na koro ko ya, ka yacova na siga e na tarogi kina e matadra nai soqosoqo me lewai, me yaco mada na nona mate ko koya sa bete levu e na gauna ko ya: me na qai lesu ko koya sa ia na veivakamatei, ki na nona koro, kei na nona vale, ki na koro ka dro maikina.

⁷A ra sa lesi Ketesia mai Kalili e na ulu-ni-vanua ko Nafitalai, kei Sikemi mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, kei Kiriaci-aripa (ko ya ko Epironi) mai na ulu-ni-vanua nei Juta.

⁸Ia mai tai kadua ni Joritani, *ka donui* Jeriko vaka ki na tu-i-cake, era lesi Peseri mai na vanua liwa, mai na buca, e na mataqali i Rupeni, kei Remoci mai Kiliati, e na mataqali i Kata, kei Kolani mai Pasani, e na mataqali i Manasa.

⁹Oqo na veikoro sa lesi vei ira kecega na Isireli, kei ira na vulagi sa tiko vulagi kei ira, me dro kina na tamata kecega sa mokuta-mate e dua ni sa sega ni nakita, ka me kakua ni mate e na liga i koya sa nonai tavi me sauma na mate, ka me tarogi mada eliu e na matadra nai soqosoqo.

Josua 21

Sa ra yavala na Livai me soli vei ira eso na koro, 1,2. A sa lesi vei ira na koro eso e na veimataqali, 3-42. Ai vakadinadina ni vosa ni Kalou vei ira na Isireli, 43-45.

¹Ia ko ira na nodra turaga na qase vei ira na Livai, era sa toro mai vei Eliesa na bete, kei Josua na luve i Nuni, kei ira na nodra turaga na qase ni nodra veimataqali na Isireli;

²a ra sa vosa vei ira mai Sailo e na vanua ko Kenani, ka kaya, Sa vakarota ko Jiova e na gusu i Mosese me soli na koro e so me keitou tiko kina, kei na vanua veico sa volita, me yaga ki na neitou manumanu e yavai va.

³A ra sa solia vei ira na Livai ko ira na Isireli, mai na nodra i votavota na veikoro oqo kei na vanua veico sa volita, me vaka nai vakaro i Jiova.

⁴A sa lutu nai votavota ki na nodra veivuvale na luve i Koaca: ia na luve i Eroni na bete, maivei ira na Livai, era rawata e tinikatolu na koro, e na vakawiri madigi, mai na mataqali i Juta, ka mai na mataqali i Simioni, ka mai na mataqali i Penijamini.

⁵Ia ko ira sa vo vei ira na luve i Koaca, era rawata e tini na koro, e na vakawiri madigi, mai na veivuvale ni mataqali i Ifireimi, ka mai na mataqali i Tani, ka mai na dua na kena wase ni mataqali i Manasa.

⁶Ia ko ira na luve i Kerisoni, era rawata e tinikatolu na koro, e na vakawiri madigi, mai na veivuvale ni mataqali i Isakari, ka mai na mataqali i Aseri, ka mai na mataqali i Nafitalai, ka mai na dua na kena wase ni mataqali i Manasa mai Pasani.

⁷A sa tinikarua na koro era rawata na luve i Mirari, me vaka na nodra veivuvale, mai na mataqali i Rupeni, ka mai na mataqali i Kata, ka mai na mataqali i Sepuloni.

⁸Ia era sa solia e na vakawiri madigi ko ira na Isireli, vei ira na Livai, na veikoro oqo kei na vanua sa volita, me vaka ka vakarota ko Jiova e na gusu i Mosese.

⁹A ra solia na veikoro oqo, sa cavuti eke na yacadra, mai na nodra mataqali na Juta, ka mai na nodra mataqali na Simioni:

¹⁰era sa rawata ko ira na luve i Eroni, e na nodra veivuvale na luve i Koaca, ni ra sa luve i Livai: ni sa votai taumada na nodra e na vakawiri madigi.

¹¹A ra solia vei ira na koro i Aripa, na tama i Anaki, (ko ya ko Epironi,) kei na vanua e nai bili sa volita, sa toka mai na ulu-ni-vanua nei Juta.

¹²Ia na kena vanua na koro ko ya, kei na kena veikoro lalai, era sa solia vei Kelepi na luve i Jifune me nonai votavota.

¹³A ra sa soli Epironi kei na vanua sa volita, vei ira na luve i Eroni na bete, me koro me dro kina ko koya sa vakamatea e dua, ko Lipina talega kei na vanua sa volita,

¹⁴kei Jatiri kei na vanua sa volita, kei Esitimoa kei na vanua sa volita,

¹⁵kei Oloni kei na vanua sa volita, kei Tipiri kei na vanua sa volita,

¹⁶kei Eini kei na vanua sa volita, kei Juta kei na vanua sa volita, ko Peci-semesi kei na vanua sa volita; e ciwa na koro mai na mataqali ruarua oqo.

¹⁷Ka mai na mataqali i Penijamini, ko Kipioni kei na vanua sa volita, ko Kipa kei na vanua sa volita,

¹⁸ko Anacoci kei na vanua sa volita, kei Alimoni kei na vanua sa volita; e va na koro.

¹⁹A koro kecega ni luve i Eroni, era bete, sa tinikatolu kei na vanua sa volita.

²⁰Ia na nodra veivuvale na luve i Koaca, era Livai sa vo vei ira na luve i Koaca, na nodra veikoro sa lutu vei ira, e na vakawiri madigi, mai na mataqali i Ifireimi.

²¹Ni ra soli Sikemi vei ira kei na vanua sa volita mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, me koro me dro kina ko koya sa vakamatea e dua; kei Keseri kei na vanua sa volita,

²²kei Kipiseimi kei na vanua sa volita, kei Peci-oroni, kei na vanua sa volita; e va na koro.

²³Ia mai na mataqali i Tani, ko Iilitike kei na vanua sa volita, ko Kipiconi kei na vanua sa volita,

²⁴ko Eijaloni kei na vanua sa volita, ko Kaca-rimoni kei na vanua sa volita; e va na koro.

²⁵Ia mai na dua na kena wase ni mataqali i Manasa, ko Teenaki kei na vanua sa volita; kei Kaca-rimoni kei na vanua sa volita; e rua na koro.

²⁶Na koro kecega, vei ira na nodra veivuvale na luve i Koaca sa vo sa tini kei na vanua sa volita.

²⁷Ia kivei ira na luve i Kerisoni, e na nodra veivuvale na Livai, *era soli* Kolani mai Pasani kei na vanua sa volita, me dro kina ko koya sa vakamatea e dua, mai na dua na kena wase ni mataqali i Manasa; kei Pesitira kei na vanua sa volita; e rua na koro.

²⁸Ia mai na mataqali i Isakari, ko Kisioni kei na vanua sa volita, ko Tapiraci kei na vanua sa volita,

²⁹ko Jarimoce kei na vanua sa volita, ko Eni-kanimi kei na vanua sa volita; e va na koro.

³⁰Ia mai na mataqali i Aseri, ko Misali kei na vanua sa volita, ko Apitoni kei na vanua sa volita,

³¹ko Elikaci kei na vanua sa volita, kei Riopi kei na vanua sa volita; e va na koro.

³²Ia mai na mataqali i Nafitalai, ko Ketesi mai Kalili kei na vanua sa volita, me dro kina ko koya sa vakamatea e dua; kei Emoci-tori kei na vanua sa volita, kei Karitani kei na vanua sa volita; e tolu na koro.

³³A nodra koro kecega na luve i Kerisoni, me vaka na nodra veivuvale, sa tinikatolu na koro kei na vanua sa volita.

³⁴Ia kivei ira na nodra veivuvale na luve i Mirari, na kena vo ni Livai, era soli Jokiniami kei na vanua sa volita, mai na mataqali i Sepuloni, ko Karita kei na vanua sa volita,

³⁵ko Timina kei na vanua sa volita, ko Neelali kei na vanua sa volita; e va na koro.

³⁶Ia mai na mataqali i Rupeni, era soli Peseri kei na vanua sa volita, kei Jeasa kei na vanua sa volita,

³⁷ko Kitemoci kei na vanua sa volita, kei Mefeaci kei na vanua sa volita; e va na koro.

³⁸Ia mai na mataqali i Kata, ko Remoci mai Kiliati kei na vanua sa volita, me dro kina ko koya sa vakamatea e dua; kei Meeneimi kei na vanua sa volita,

³⁹ko Esiponi kei na vanua sa volita, ko Jaseri kei na vanua sa volita; na koro kece sa va.

⁴⁰Na nodra koro kece na luve i Mirari, me vaka na nodra veivuvale, ko ya sa vo vei ira na nodra veivuvale na Livai, sa tinikarua na koro, e na vakawiri madigi.

⁴¹Na nodra koro kecega na Livai, e loma ni nodra i votavota na Isireli, sa vasagavulu ka walu na koro kei na vanua sa volita.

⁴²Na veikoro yadua oqo era sa tiko vata kei na vanua sa volita: sa vakakina na koro kecega oqo.

⁴³Sa solia vakaoqo vei ira na Isireli ko Jiova na vanua kece ka bubului kina ko koya me solia vei ira na nodra qase; a ra sa taukena, ka tiko kina.

⁴⁴A sa vakacegui ira ko Jiova, e na yasana kecega, me vaka na ka kecega ka bubului kina vei ira na nodra qase; a sa sega ni dua na tamata vei ira kecega na nodra meca me vorati ira rawa; sa solia na nodra meca kecega ki na ligadra ko Jiova.

⁴⁵Sa sega ni lutu e dua na ka e na ka vinaka kecega ka vosa kina ko Jiova kivei ira na Isireli; sa yaco kece sara ga.

Josua 22

Sa tala na mataqali e rua, ka dua na kena wase ni mataqali, kina vanua era taukena, 1-9. Era sa tara e dua nai cabocabo-ni-soro; ka sa cudru kina ko ira na Isireli, 10-20. Era sa tukuna na kenai balebale; a sa yalovinaka kina ko ira era sa rogo, 21-34.

¹Sa qai kacivi ira mai na Rupeni, kei ira na Kata, kei na kena wase e dua ni mataqali i Manasa, ko Josua,

²ka kaya vei ira, Kemuni sa vakabauta na ka kecega sa vakarota vei kemuni ko Mosese nai talatala i Jiova, ia kemuni sa vakarorogo ki na domoqu e na ka kecega ka'u sa vakaroti kemuni kina:

³kemuni sa sega ni laivi ira na wekamuni e na veisiga e vuqa, ka yacova na siga edaidai, ia ko ni sa vakabauta na ka sa lesi e nai vakaro i Jiova na nomuni Kalou.

⁴Ia oqo, sa vakacegui ira na wekamuni ko Jiova na nomuni Kalou, me vaka ka kaya vei ira ko koya: ia oqo, mo ni lesu, ka lako ki na nomuni veivale laca, ki na vanua kemuni sai taukei kina, ko ya ka solia vei kemuni ko Mosese nai talatala i Jiova mai tai kadua ni Joritani.

⁵Ia mo ni nanuma vakavinaka mo ni kitaka nai vakaro kei na vunau, ka vakarota vei kemuni ko Mosese nai talatala i Jiova, mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou, ka muria na nona sala kecega, ka vakabauta na nonai vakaro,

ka kabit koya, ka qaravi koya e na lomamuni taucoko, kei na yalomuni taucoko.

⁶A sa vosavakalougatataki ira ko Josua, ka talai ira yani: a ra sa lako ki na nodra veivale laca.

⁷Ia sa vota oti ko Mosese ki na dua na kena wase ni mataqali i Manasa mai Pasani: ia ki na wase kadua sa votai ira vata ko Josua kei na wekadra e na tai ni Joritani oqo vaka ki ra. Ia ni sa talai ira yani ko Josua ki na nodra veivale laca, sa qai vosavakalougatataki ira,

⁸ka kaya, Ni lesu vakavutuniyau sara, ki na nomuni veivale laca, ka me levu sara na manumanu e yavai va, kei na siliva, kei na koula, kei na parasa, kei na aironi, kei nai sulu na ka levu sara: ka mo ni veivota vata kei ira na wekamuni e nai toki ni nomuni meca.

⁹A ra sa lesu ko ira na Rupeni, kei ira na Kata, ka dua na kena wase ni mataqali i Manasa, a ra sa lako tani maivei ira na Isireli mai Sailo, e na vanua ko Kenani, me ra lako ki na vanua ko Kiliati, ki na vanua e ra sa rawata me ra taukena, me vaka na vosa i Jiova e na gusu i Mosese.

¹⁰Ia ni ra sa lako mai ki na bati ni Joritani, e na vanua ko Kenani, era sa qai tara kina e dau nai cabocabo-ni-soro e na bati ni Joritani ko ira na Rupeni, kei ira na Kata, kei na kena wase e dua ni mataqali i Manasa, a sa rairai cabocabo-ni-soro levu.

¹¹A ra sa rogoca na Isireli, ka vaka, Raica, era sa tara e dua nai cabocabo-ni-soro ko ira na Rupeni, kei ira na Kata, kei na kena wase e dua ni mataqali i Manasa, me donuya na vanua ko Kenani, e na bati ni Joritani, ka me donui ira na Isireli.

¹²Ia ni ra sa rogoca na Isireli, era sa soqoni vata ki Sailo nai soqosoqo taucoko ni Isireli, me la'ki vala kei ira.

¹³A ra sa talai Finiase, na luve i Eliesa na bete, ko ira na Isireli vei ira na Rupeni, kei ira na Kata, kei na kena wase e dua ni mataqali i Manasa, ki na vanua ko Kiliati,

¹⁴kei ira vata kaya e le tini na turaga, sa tauyadua na turaga e na mataqali turaga e na nodra mataqali kecega na Isireli; ia era sa turaga e na nodra mataqali kecega na Isireli; ia era sa turaga yadua e na mataqali ni nodra qase, e na nodra veiudolu na Isireli.

¹⁵A ra sa lako yani kivei ira na Rupeni, kei ira na Kata, kei na kena wase e dua ni mataqali i Manasa, ki na vanua ko Kiliati, a ra sa kaya vei ira,

¹⁶Sa vosa vakaoqo nai soqosoqo taucoko i Jiova, A cava na ka ca oqo dou sa kitaka vua na Kalou i Isireli, ni dou sa lesu tani edaidai me kakua ni muri Jiova tiko, ni dou sa tara e dua na nomudou i cabocabo-ni-soro, mo dou talaidredre kina edaidai vei Jiova?

¹⁷Sa lailai beka vei keda nai valavala ca i Piori, eda sa sega ni vakasavasavataki maikina ka yacova na siga oqo, ia sa dua kina na mate levu vei ira nai soqosoqo i Jiova;

¹⁸mo dou sa lesu tani edaidai, mo dou kakua ni muri Jiova tiko? ia ni dou sa talaidredre edaidai vei Jiova, ena cudruvi ira nai soqosoqo taucoko ni Isireli ko koya e na mataka.

¹⁹Ia kevaka sa sega ni savasava na vanua dou sa taukena, dou qalo-kosova mai ki na vanua sai taukei kina ko Jiova, sa tiko kina na vale i Jiova, ka mo doui taukei e na keimami maliwa: ia mo dou kakua ni talaidredre vei Jiova, se talaidredre vei keimami, ka ni dou sa tara vei kemudou e dua nai cabocabo-ni-soro tani, mei kuri ni cabocabo-ni-soro i Jiova na noda Kalou.

²⁰Sa sega li ni kitaka na ka ca ko Ekani na luve i Sira e na ka sa lesi me vakarusai, a sa cudruvi kina nai soqosoqo taucoko ni Isireli? a sa sega ni mate duaduaga na tamata ko ya e na nonai valavala ca.

²¹Sa qai vosa mai ko ira na Rupeni, kei ira na Kata, kei na kena wase e dua ni mataqali i Manasa, ka kaya vei ira na nodra turaga na veiudolu ni Isireli,

²²Sa kila ko Jiova na nodra Kalou na veikalou, io ko Jiova na nodra Kalou na veikalou, ena kila talega ko ira na Isireli; kevaka sa talaidredre, se caka cala vei Jiova,

²³keimami sa cakava kina na neimami cabocabo-ni-soro, me keimami lesu tani kina me keimami kakua ni muri Jiova tiko; se me keimami vakacabora kina nai soro kama se nai madrali laukana, se me keimami vakacabora kina nai soro ni veivinakati, me qai taroga ko Jiova, (ka me kakua ni keimami vakabulai edaidai;)

²⁴ia kevaka keimami sa sega ni kitaka na ka oqo, ni keimami sa rere, ka kaya, De ra vosa maimuri ko ira na luvemuni vei ira na luve i keimami, ka kaya, Sa nomuni vakaevei ko Jiova na Kalou i Isireli?

²⁵ni sa lesia na Joritani ko Jiova me kenai yalayala e na keda maliwa koi keimami kei kemuni, na Rupeni kei na Kata; sa sega na nomuni votavota vei Jiova: a ra na vakavuna ko ira na luvemuni me ra sega ni rerevaki Jiova ko ira na luve i keimami.

²⁶O koya keitou a kaya kina, Me da vakarau me tara e dua na nodai cabocabo-ni-soro, me kakua ni cabori kina nai soro kama, se dua nai soro:

²⁷ia me kenai vakadinadina ga vei keimami kei kemuni, vei ira talega nai tabatamata sa na muri keda, me keimami qarava na cakacaka i Jiova e matana, e na neimami soro kama, kei na neimami soro, kei na neimami madrali ni veivinakati; ka me ra kakua ni kaya maimuri na luvemuni vei ira na luve i keimami, Sa sega na nomuni votavota vei Jiova:

²⁸o koya keimami a kaya kina, Ni ra na vosa vei keda, se ki na nodai tabatamata maimuri, eda na qai kaya, Raica nai vakatakarakara ni cabocabo-ni-soro i Jiova, era cakava na neimami qase, me kakua ni cabori kina nai soro kama, se dua nai soro, ia me kenai vakadinadina ga vei keimami kei kemuni.

²⁹Me yawa sara vei keimami me keimami talaidredre vei Jiova, ka lesu tani edaidai me keimami kakua ni muri Jiova tiko, me tara e dua tani nai cabocabo-ni-soro me cabori kina nai soro kama, se nai madrali laukana, se dua nai soro, mei kuri ni cabocabo-ni-soro i Jiova na noda Kalou, ko ya sa tu e na mata ni nona vale-tabu.

³⁰Ia ni sa rogoca ko Finiase na bete, kei ira na turaga ni soqosoqo na nodra turaga na veiudolu ni Isireli era sa tiko kaya, na vosa era sa vosataka na Rupeni, kei na Kata, kei na Manasa, sa qai ka vinaka vei ira.

³¹A sa kaya ko Finiase, na luve i Eliesa na bete, kivei ira na Rupeni, kei na Kata, kei na Manasa, Keimami sa kila edaidai ni sa tiko e na keda maliwa ko Jiova, ni kemuni sa sega ni kitaka na ka ca oqo vei Jiova: dou sa qai vakabulai ira na Isireli mai na liga i Jiova.

³²A sa lesu ko Finiase na luve i Eliesa na bete, kei ira na turaga, maivei ira na Rupeni, kei na Kata, mai na vanua ko Kiliati, ki na vanua ko Kenani, vei ira na Isireli, ka tukuna vei ira na ka oqo.

³³A sa ka vinaka vei ira na Isireli na ka oqo; a ra sa vakavinavinaka vua na Kalou ko ira na Isireli, ka sega tale ni kaya me ra lako cake me veivala kei ira, me vakarusa na vanua era tiko kina na Rupeni, kei na Kata.

³⁴Ia ko ira na Rupeni, kei na Kata, era vakatoka nai cabocabo-ni-soro ko Eti: ka kaya, Sa na kenai vakadinadina vei keda ni sa Kalou ko Jiova.

Josua 23

Sa vakasoqoni ira vata na Isireli ko Josua, ka tukuna na ka sa cakava vei ira ko Jiova, 1-4; ka kaya me ra gumatua ni vakabauta na vosa ni Kalou, me ra vinaka kina, 5-11; kevaka era sega ni muri Jiova, era na ca kina, 12-16.

¹Ia ni sa vakacegui ira na Isireli vakadede ko Jiova mai na nodra meca kecega sa vakavolivoliti ira, ka sa qai qase mai ko Josua; ka sa vuqa na nona yabaki:

²sa qai kacivi ira kecega na Isireli ko Josua, kei ira na nodra qase, kei ira na nodra turaga, kei ira na nodra mataveilewai, kei ira na nodra turaga lalai, a sa kaya vei ira, Au sa qase mai ka sa vuqa na noqu yabaki:

³kemuni sa raica na ka kecega ka cakava ko Jiova na nomuni Kalou kivei ira na matanitu kecega oqo e na vukumuni; ni sai Jiova na nomuni Kalou sa totaki kemuni.

⁴Raica, au sa vota oti vei kemuni na veimatanitu oqo sa vo, me nodra i votavota na nomuni veimataqali, sa tekivu mai Joritani, kei na veimatanitu

kecega ka'u sa vakarusa, ka yaco ki na wasa levu, mai nai dromudromu ni siga.

⁵Ia ko Jiova na nomuni Kalou, ena vakasevi ira e matamuni, ka vakayaliyalitaki ira; ia kemuni na taukena na nodra vanua, me vaka ka kaya vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

⁶Ia mo ni kaukauwa sara mo ni vakabauta ka kitaka na ka kecega sa volai e nai vola ni vunau i Mosese, mo ni kakua ni vuki tani maikina ki nai matau se ki nai mawi;

⁷mo ni kakua ni la'ki tiko e na kedra maliwa na veimatanitu oqo, ko ira sa vo tiko vei kemuni; mo ni kakua talega ni cavuta na yaca ni nodra veikalou, se ia kina na bubului, se qaravi ira, se cuva vei ira:

⁸ia mo ni kabiti Jiova ga na nomuni Kalou, me vaka ko ni sa daukitaka ka yacova na siga oqo.

⁹Ni sa vakaseva tani ko Jiova mai na matamuni eso na matanitu levu ka kaukauwa: ia koi kemuni, sa sega e dua na tamata sa gumatua vei kemuni ka yacova na siga oqo.

¹⁰E le dua vei kemuni ena vakasava e le dua na udolu: ni sai Jiova ga na nomuni Kalou sa totaki kemuni, me vaka ka kaya vei kemuni ko koya.

¹¹Mo ni qarauni kemuni vinaka, mo ni lomani Jiova na nomuni Kalou.

¹²Ia kevaka kemuni na vuki, ka kabita na vo ni veimatanitu oqo, ko ira sa vo tiko vei kemuni, ka ia na vakawati kei ira, ka veilakovi tiko kei ira:

¹³mo ni kila vakaidina ni na sega sara ni vakasevi ira tani mai vei kemuni na veimatanitu oqo ko Jiova na nomuni Kalou; era na lawa ga, kei nai cori vei kemuni, kei na kuita ki na sarisarimuni, kei na voto ni kau e na matamuni, ia kemuni na rusa laivi kina mai na dela ni vanua vinaka oqo, ko ya sa solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

¹⁴Ia raica, ka'u sa lako e na gauna oqo e na sala era lako kina na kai vuravura kecega, ia dou sa kila e na lomamuni taucoko kei na yalomuni taucoko, ni sa

sega ni lutu e dua na ka e na ka vinaka kecega sa vosataka e na vukumuni ko Jiova na nomuni Kalou; sa yaco kecega vei kemuni; sa sega ni lutu e dua na ka oqori.

15Ia me vaka sa yaco vei kemuni na ka vinaka kecega ka vosataka vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou; ena vakayacora vakakina na ka kecega ko Jiova, me vakarusai kemuni mada kina mai na dela ni vanua vinaka oqo, ka solia vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

16Ni kemuni sa vakacataka na veiyalayalati i Jiova na nomuni Kalou, o koya sa vakarota vei kemuni, ka la'ki qarava na kalou tani, ka cuva vei ira, ena qai waqa mai na cudru i Jiova vei kemuni, ia kemuni na rusa tani vakusakusa mai na vanua vinaka sa solia vei kemuni ko koya.

Josua 24

Sa vakasoqona vata na veimataqali ki Sikemi ko Josua, 1. Sa tukuna vei ira ko Josua na cakacaka loloma ni Kalou vei ira, mai na gauna i Eparaama ka yaco ki na nona gauna, 2-13; a sa vakaroti ira matua ko Josua me ra qaravi Jiova ga, ka sa veiyalayalati kei ira e na siga ko ya mai Sikemi, 14-28. Sa ciba ko Josua, 29,30. Era sa qaravi Jiova ko ira na Isireli, 31. Sa bulu na sui i Josefa, 32. Sa ciba ko Eliesa, 33.

1A sa vakasoqoni ira vata ko Josua na veimataqali kecega ni Isireli ki Sikemi, ka kacivi ira mai na nodra qase na Isireli, kei ira na nodra turaga, kei ira na nodra mataveilewai, kei ira na nodra turaga lalai; a ra sa mai vakaraitaki ira e na mata ni Kalou.

2A sa kaya ko Josua kivei ira na tamata kecega, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na Kalou i Isireli, Sa ra tiko na nomuni qase eliu mai tai kadua ni Uciwai, io ko Tira, na tama i Eparaama, kei na tama i Neori: ia era a qarava na kalou tani eso:

3ia ka'u a kauti Eparaama na tamamudou mai tai kadua ni Uciwai, ka kauti koya voli e na vanua ko Kenani tauoko, ka vakalewevuqataka na nona kawa, ka soli Aisake vua:

4ia ka'u a soli Jekope kei Iso vei Aisake, ia ka'u a solia vei Iso na ulu-ni-vanua ko Sia, me taukena: ia era a lako sobu ki Ijipita ko Jekope kei ira na luvena:

⁵ia ka'u a talai Mosese kei Eroni, ia ka'u a vakararawataki Ijipita, me vaka na ka ka'u a cakava e na kedra maliwa, ka sa oti ka'u a qai kauti kemuni maikina:

⁶ia ka'u a kauti ira na nomuni qase mai Ijipita: ia kemuni a lako mai ki na waitui; a ra sa vakasavi ira na nomuni qase ko ira na kai Ijipita, e na qiqi-nivalu, kei ira na tamata sa vodo ose, ka yaco ki na Wasa Damudamu:

⁷ia ni ra sa tagi vei Jiova, sa qai vakayacora na butobuto ko koya e na kemuni maliwa kei ira na kai Ijipita, a sa vakauta vei ira na wasawasa, ka luvuci ira, ka sa raica na matamuni na ka ka'u a kitaka vei ira na kai Ijipita: ia kemuni a tiko vakadede mai na vanua liwa:

⁸ia ka'u a kauti kemuni ki na nodra vanua na Amoraiti era a tiko mai tai kadua ni Joritani; a ra sa veivala kei kemuni: ia ka'u a soli ira ki na ligamuni, mo ni taukena kina na nodra vanua; ia ka'u a vakarusai ira mai na matamuni.

⁹Sa qai tu ko Pelaki na luve i Sipori, na tui Moapi, ka veivala kei ira na Isireli, ka sa talaki me kacivi Pelami na luve i Piori me vatonaki kemuni mo ni ca:

¹⁰ia ka'u a bese ni rogoci Pelami; ka sa vosavakalougatataki kemuni tikoga ko koya: ia ka'u a vakabulai kemuni mai na ligana.

¹¹Ia dou a lakova na Joritani, ka lako mai ki Jeriko, a ra veivala kei kemuni nai taukei kei Jeriko, ko ira na Amoraiti, kei na Perisaiti, kei na kai Kenani, kei ira na Itaiti, kei na Kakesaiti, ko ira na Aivaiti, kei na Jepusaiti; ia ka'u a soli ira ki na ligamuni.

¹²Ia ka'u a vakatala e dua na lagotavuivui rerevaki me liu vei kemuni, koya sa vakasavi rau mai na matamuni, na nodra tui na Amoraiti e le rua: sa sega e na nomuni seleiwau se na nomuni dakai.

¹³Ia ka'u sa solia vei kemuni e dua na vanua kemuni a sega ni oca kina, kei na veikoro kemuni a sega ni tara, ka kemuni a sega ni tara, ka kemuni sa tiko ga kina; kemuni sa kana mai na veivaivaini kei na veiolive kemuni a sega ni tea.

¹⁴Ia oqo, mo ni rerevaki Jiova, ka qaravi koya e na yalododonu ka vakaidina: ka biuta tani na veikalou era qarava na nomuni qase mai tai kadua ni Uciwai, mai Ijipita talega; ia mo ni qaravi Jiova.

¹⁵Ia kevaka sa ca vei kemuni mo ni qaravi Jiova, mo ni digitaki koya edaidai kemuni na qarava; se na veikalou ka ra qarava na nomuni qase mai tai kadua ni Uciwai, se na nodra veikalou na Amoraiti, kemuni sa tiko e na nodra vanua: ia koi au kei ira na noqu lewe-ni-vale, keitou na qaravi Jiova.

¹⁶A ra sa vosa mai na tamata, ka kaya, Me yawa sara vei keimami me keimami laivi Jiova me la'ki qarava na kalou tani eso;

¹⁷ni sai Jiova ga na noda Kalou, ka kauti keda cake kei ira na noda qase mai na vanua ko Ijipita, mai na vale ni bobula, ka sa kitaka nai vakatakilakila levu oqori e matada, ka maroroi keda e na sala kecega eda a lako kina, e na kedra maliwa talega na lewe ni veivanua eda a lako kina:

¹⁸ka sa vakaseva tani ko Jiova na tamata kecega mai vei keda, na Amoraiti era a tiko e na vanua: o koya oqo keimami talega, keimami na qaravi Jiova; ni sa neimami Kalou ko koya.

¹⁹A sa kaya vei ira na tamata ko Josua, Kemuni sa sega ni qaravi Jiova rawa: ni sa Kalou yalosavasava ko koya; sa Kalou vuvu ko koya; ena cudruva na nomuni talaidredre, kei na nomuni valavala ca:

²⁰kevaka ko ni sa laivi Jiova, ka qarava na veikalou ni kai tani, ena qai vuki ko koya ka vakacacani kemuni, ka vakarusai kemuni, ni sa caka vinaka oti vei kemuni.

²¹A ra sa kaya vei Josua ko ira na tamata, E segai; keimami na qaravi Jiova ga.

²²A sa kaya vei ira na tamata ko Josua, Ko ni sa tukuni kemuni edaidai ni kemuni sa digitaki Jiova, mo ni qaravi koya. A ra sa kaya, Sa vakakina.

²³Ia oqo, mo ni biuta tani na veikalou ni kai tani sa tu vei kemuni, ka vagolea na lomamuni vei Jiova na Kalou i Isireli.

²⁴A ra sa kaya vei Josua ko ira na tamata, Keimami na qaravi Jiova na noda Kalou, ia keimami na vakarorogo ki na nona vosa.

²⁵A sa ia e dua na veiyalayalati kei ira ko Josua e na siga ko ya, a sa solia vei ira e dua na vunau kei nai lesilesi mai Sikemi.

²⁶A sa vola na vosa oqo e nai vola ni vunau ni Kalou ko Josua, ka sa kauta e dua na vatu levu, ka vakaduria cake e ruku ni dua na oki, ka tu mai na vale tabu i Jiova.

²⁷A sa kaya vei ira na tamata kecega ko Josua, Raica, na vatu oqo ena kenai vakadinadina vei keda: ni sa rogoca na vosa kecega i Jiova sa vosataka ko koya vei keda: ia ena kenai vakadinadina vei kemuni, de ko ni sa cakitaka na nomuni Kalou.

²⁸A sa vakatalai ira na tamata ko Josua, na tamata yadua ki na nonai votavota.

²⁹Ia ni sa oti na veika oqo, sa ciba ko Josua na luve i Nuni, nai talatala i Jiova, ni sa dua na drau ka mani tini na nona yabaki:

³⁰Ka ra sa buluta e nai yalayala ni nonai votavota mai Timinaca-sera, ko ya mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, e na yasa ni ulu-ni-vanua cecere ko Keasi vaka ki na tokalau.

³¹A ra sa qaravi Jiova ko ira na Isireli e na gauna kecega i Josua, kei na nodra gauna kecega na qase era bula tiko ni sa mate ko Josua, era a kila talega na cakacaka kecega i Jiova, ka kitaka e na vukudra na Isireli.

³²Ia na sui i Josefa, era a kauta cake mai Ijipita ko ira na Isireli, era sa buluta mai Sikemi, e na tiki ni vanua sa volia ko Jekope, e na dua na drau na tiki ni siliva, vei ira na luve i Amori na tama i Sikemi: a yaco mei votavota vei ira na luve i Josefa.

³³A sa ciba ko Eliesa na luve i Eroni; a ra sa buluta e na vanua cecere nei Finiase na luvana, o koya ka soli vua mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi.

Na Dauveilewai

Na Dauveilewai 1

A nodra i valu ko ira na Juta, ko ira talega na Simioni, 1-15. A ka era kitaka na veimataqali eso, 16-36.

¹Ia ni sa mate ko Josua, era sa tarogi Jiova, ko ira na Isireli, ka kaya, O cei vei keimami me liu cake kivei ira na kai Kenani, me vala kei ira?

²A sa kaya ko Jiova, Me lako cake ko ira na Juta: dou kila, au sa solia na vanua ki na ligadra.

³A ra sa kaya na Juta vei ira na Simioni na wekadra, Me da lako cake ki na neimami votavota, me da vala kei ira na kai Kenani; ia eda na qai lako vata talega kei kemudou ki na nomudou i votavota. A ra sa lako vata kei ira ko ira na Simioni.

⁴A ra sa lako cake ko ira na Juta, ka sa soli ira na kai Kenani kei ira na lewe ni Veikoro lalai ki na ligadra ko Jiova; a ra sa mokuta mai Peseki e lewe tini na udolu na tamata.

⁵A ra sa kunei Etoni-peseki mai Peseki: ka ra vala kaya, ka mokuti ira na kai Kenani kei ira na lewe ni Veikoro lalai:

⁶ia sa dro ko Etoni-peseki, a ra sa vakasavi koya, ka taura, ka muduka na nonai dovidovi-ni-kakana kei nai qaqlalo levu ni yavana:

⁷a sa kaya ko Etoni-peseki, Era a vakatotomi e ruku ni noqu tepeli e lewe vitusagavulu na tui sa mudu na nodra i dovidovi-ni-kakana kei nai qaqlalo levu ni yavadra: ia me vaka na ka ka'u a kitaka, sa saumi au vakakina na Kalou. A ra sa kauti koya ki Jerusalemi, ka sa mate kina ko koya.

⁸Ia sa vala ko ira na Juta kei Jerusalemi, ka rawata, ka samuta e nai seleiwau, ka vakama na koro.

⁹Sa oti, era sa qai lako sobu ko ira na Juta, me vala kei ira na kai Kenani, era sa tiko e na ulu-ni-vanua, kei na mata ni ceva, kei na vanua cecelevu.

¹⁰Sa la'ki *vala* talega ko ira na Juta kei ira na kai Kenani era sa tiko mai Epironi: (ia na yaca i Epironi eliu ko Kiriaci-aripa:) a ra sa mokuti Sesei, kei Eiimani, kei Talimei.

¹¹A ra sa lako tani maikea *ka vala* kei ira na kai Tipira: (ia na yaca i Tipira eliu ko Kiriaci-seferi.)

¹²A sa kaya ko Kelepi, o koya sa samuti Kiriaci-seferi, ka rawata, ka'u na solia vua na luvequ yalewa ko Akesa me watina.

¹³A sa rawata ko Ocineli na luve i Kinasi, na taci i Kelepi: a sa solia vua ko koya na luvema yalewa ko Akesa me watina:

¹⁴ia, ni sa lako mai na yalewa, sa vakauqeta na watina me kerea e dua na tiki ni vanua mai vua na vugona: a sa sobu mai na asa na yalewa, a sa kaya vua ko Kelepi, Sa vakaevei?

¹⁵A sa kaya vua ko koya, Mo solia vei au na ka me'u kalougata kina; ni ko sa solia oti vei au e dua na vanua ki na mata ni ceva; mo solia talega vei au eso na mata ni wai. A sa solia vua ko Kelepi na mata ni wai ki cake, kei na mata ni wai ki ra.

¹⁶Ia ko ira na Kenaiti, na vugo i Mosese, era lako cake kei ira na Juta mai na koro ni veibalabala ki na lekutu nei Juta, ko ya mai na mata ni ceva sa donui Arati; ka ra sa lako ka tiko e na kedra maliwa na tamata.

¹⁷Era sa qai lako ko ira na Juta kei ira na Simioni na wekadra, ka ra mokuti ira na kai Kenani era tiko mai Sifaci, ka vakarusa sara. A sa vakatokai na yaca ni koro ko Orima.

¹⁸Era sa rawai Kesa talega kei na kena vanua ko ira na Juta, kei Asikiloni kei na kena vanua, kei Ekironi kei na kena vanua.

¹⁹A sa tiko vata kei na Juta ko Jiova, a ra *savakasava tani nai taukei* ni ulu-ni-vanua; ia sa sega ni vakasavi ira rawa era sa tiko ena vanua cecelevu, ni ra sa vakaqiqi-ni-valu kaukamea.

²⁰A ra sa soli Epironi vei Kelepi, me vaka ka kaya ko Mosese: a sa vakasavi iratou tani maikina na tagane tolutolu era lufe i Anaki ko koya.

²¹Ia ko ira na Penijamini, era sa sega ni vakasavi ira tani na Jepusaiti era sa tiko mai Jerusalemi; ia sa tiko vata ga e Jerusalemi ko ira na Jepusaiti kei ira na Penijamini, ka yacova na siga oqo.

²²Ia na mataqali i Josefa, era sa lako cake talega ki Peceli; a sa tiko vata kei ira ko Jiova.

²³A ra sa tala eso ko ira na mataqali i Josefa me yamata ki Peceli: (ia na yaca ni koro eliu ko Lusa.)

²⁴Ia ko ira sa lawakoto era sa kunea e dua na tamata sa lako tiko mai na koro, a ra sa kaya vua, Mo vakatakila mada vei keitou nai curucuru ki na koro, ia keitou na vakabulai iko.

²⁵Ia ni sa vakatakila vei ira ko koya nai curucuru ki na koro, era sa samuta na koro e nai seleiwau: ia era sa vakabula na tamata ko ya kei ira kecega na kai nona.

²⁶A sa toki na tamata ko ya ki na nodra vanua na Itaiti, ka tara kina e dua na koro, ka vakayacana ko Lusa; ka sa yacana tiko ka yacova na gauna oqo.

²⁷O ira talega na Manasa, era sa sega ni vakasavi ira tani nai taukei i Pecisianni kei na kena veikoro se ko ira na kai Teenaki kei na kena veikoro, se na kai Toa kei na kena veikoro, se na kai Ipiliami kei na kena veikoro, se na kai Mekito kei na kena veikoro: ia era sa gu na kai Kenani me ra tiko ga e na vanua ko ya.

²⁸Ia ni sa kaukauwa mai ko ira na Isireli, era sa rawai ira na kai Kenani me ra qali vei ira, ka ra sega ni vakasavi ira tani sara.

²⁹O ira talega na Ifireimi, era sa sega ni vakasavi ira tani na kai Kenani era a tiko mai Keseri; ia era tiko vata ga kei ira mai Keseri ko ira na kai Kenani.

³⁰O ira na Sepuloni, era sa sega ni vakasavi ira tani na kai Kitironi, se ko ira na kai Neeloli; era sa tiko vata ga kei ira ko ira na kai Kenani, ka ra mai qali vei ira.

³¹O ira na Aseri, era sa sega ni vakasavi ira tani na kai Ako, se ko ira na kai Saitoni, se ko ira mai Alapi, se ko ira mai Ekisipi, se ko ira mai Elipa, se ko ira mai Efiki, se ko ira mai Riopi:

³²ia era sa tiko vata ga na kawa i Aseri kei ira na kai Kenani, nai taukei ni vanua, ni ra sa sega ni vakasavi ira tani.

³³O ira na Nafitalai era sa sega ni vakasavi ira tani na kai Peci-semesi, se ko ira na kai Peci-anaci; ia era sa tiko e na kedra maliwa na kai Kenani, nai taukei ni vanua: ia sa qali vei ira ko ira na kai Peci-semesi kei ira na kai Peci-anaci.

³⁴Ia ko ira na Amoraiti, era sa vakayalani ira na mataqali i Tani ki na ulu-ni-vanua, ni ra sa sega ni laivi ira me ra lako sobu ki na vanua cecelevu:

³⁵ia era sa gu na Amoraiti me ra tiko e na ulu-ni-vanua ko Eresi mai Eijaloni, ka mai Seelipimi: ia sa gumatua cake na ligadra na mataqali i Josefa, era sa mai qali kina.

³⁶Ia sa vakatekivu na nodra i yalayala na Amoraiti mai nai cabecabe ki Akirapimi, mai na vanua levu, ka lako vaka ki cake.

Na Dauveilewai 2

Sa vunauci ira na Isireli na agilose mai Pokimi, 1-5. Era sa qaravi Jiova ni sa bula tiko ko Josua kei ira na qase erai tabatamata vata kaya, 6-9; era sa qai biuti Jiova, 10-13. A cudru kei na loloma i Jiova vei ira, 14-19. Sa qai sega ni vupei ira tale ko Jiova, 20-23.

¹A sa lako cake ko koya na agilose i Jiova mai Kilikali ki Pokimi, ka kaya, Au a kauti kemudou cake mai Ijipita, ka kauti kemudou ki na vanua ka'u a bubului kina vei ira na nomudou qase; ia ka'u a kaya, Au na sega ni biuta na noqu veiyalayalati kei kemudou, ka sega ni mudu:

²ia koi kemudou, dou kakua ni ia na veiyalayalati kei ira na lewe ni vanua oqo; dou na talaraka sobu na nodra i cabocabo-ni-soro; ia dou sa sega ni muria na noqu vosa: a cava dou sa cakava kina na ka oqo?

³Ia ka'u a kaya talega kina, Ka'u na sega ni vakasevi ira tani e na matamudou; ia era na vaka na *voto ni kau* ki na sarisarimudou, ia na nodra kalou dou na temaki kina.

⁴Ia ni sa vosataka oti na vosa oqo ko koya na agilose i Jiova, kivei ira kecega na Isireli, era sa qai tabalaka cake na domodra ko ira na tamata, ka tagi.

⁵A ra sa vakatoka na yaca ni tikina ko ya ko Pokimi [Ko ira era sa tagi]: a ra sa vakacabora maikea eso nai soro kivei Jiova.

⁶Ia ni sa vakatalai ira na tamata ko Josua, era sa dui lako ko ira na Isireli ki na nonai votavota me ra taukena na vanua.

⁷A ra sa qaravi Jiova ko ira na tamata e na gauna kecega sa bula kina ko Josua, kei na nodra gauna kecega na qase era sa bula tiko ni sa mate ko Josua, era sa raica oti na cakacaka levu kecega sa kitaka ko Jiova e na vukudra na Isireli.

⁸A sa ciba nai talatala i Jiova ko Josua, na luve i Nuni, ni sa dua na drau ka tini na nona yabaki.

⁹A ra sa buluti koya e nai yalayala ni nonai votavota mai Timinaca-eresi, mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, e na ulu-ni-vanua ko Keasi vaka ki na tokalau.

¹⁰A ra sa toki kivei ira na nodra qase ko ira kece talega nai tabatamata ko ya. A sa tubu cake e dua tani nai tabatamata emuri, era sa sega ni kilai Jiova, se na cakacaka ka kitaka ko koya e na vukudra na Isireli.

¹¹A ra sa kitaka na ka ca e na mata i Jiova ko ira na Isireli, ka qaravi ira na Peali:

¹²ia era sa biuti Jiova, na Kalou ni nodra qase, o koya ka kauti ira mai na vanua ko Ijipita, a ra sa muria eso na kalou tani mai na nodra veikalou na tamata era tiko vakavolivoliti ira, a ra sa cuva vei ira, ka vakacudrui Jiova.

¹³Ia era sa biuti Jiova, ka qaravi Peali kei Aseteroci.

¹⁴A sa waqa vei ira na Isireli na cudru i Jiova, ka sa soli ira ko koya ki na ligadra na dauvakacaca, ka ra vakacacani ira, a sa volitaki ira ko koya ki na ligadra na nodra meca era sa tiko vakavolivoliti ira; a ra sa sega tale ni tu rawa kina e matadra na nodra meca.

¹⁵E na yasana kecega e ra sa lako yani kina, sa veimecaki kei ira na liga i Jiova me ra ca kina, me vaka ka kaya ko Jiova, ia me vaka ka bubului kina vei ira ko Jiova: a ra sa vakaloloma sara.

¹⁶Ia sa vakatubura vei ira ko Jiova eso na dauveilewai, era vakabulai ira mai na ligadra era sa dauvakacacani ira.

¹⁷Ia era sa sega ga ni vakarorogo kivei ira na nodra dauveilewai, ka ra sa lako vakatani ga ka muria eso na kalou tani, a ra sa cuva vei ira: era sa vuki kusarawa mai na sala era a lako kina ko ira na nodra qase, era a talairawarawa ki na vunau i Jiova: ia era sa sega ni cakacaka vakakina.

¹⁸Ia ni sa vakatubura vei ira ko Jiova eso na dauveilewai, sa tiko vata kaya na dauveilewai ko Jiova, ka sa vakabulai ira mai na ligadra na nodra meca e na gauna kecega ni dauveilewai: ni sa veivutuni ko Jiova e na vuku ni nodra vuturi e na matadra era dauvakacacani ira ka dauvakararawataki ira.

¹⁹Ia ni sa mate na dauveilewai, era sa qai vuki tale, ka uasivi ira na nodra qase e na ca, ni ra muria eso na kalou tani me ra qaravi ira, ka cuva vei ira; era sa sega ni vakacegu mai na nodra i valavala, kei na nodra i tovo vakalomaqa.

²⁰A sa waqa vei ira na Isireli na cudru i Jiova, ka sa kaya ko koya, Ni ra sa vakacataka na noqu veiyalayalati na tamata oqo, o koya ka'u a vakaroti ira kina na nodra qase, ka sa sega ni vakarorogo ki na noqu vosa,

²¹au na sega talega ni vakaseva tani e matadra e dua vei ira na veimatanitu ka vo tiko ni sa mate ko Josua:

²²me'u vakatovolei ira kina na Isireli, se ra na vakabauta nai vakaro i Jiova ka muria, me vaka era vakabauta ko ira na nodra qase, se segai.

²³Ia sa vosota na veimatanitu oqori ko Jiova, ka sa sega ni vakasevi ira vakusarawa; sa sega talega ni soli ira ki na liga i Josua.

Na Dauveilewai 3

A veimatanitu sa vo tiko me ra vakatovolei kina ko ira na Isireli, 1-4. Sa vakawati kei ira ko ira na Isireli, ka ra ca kina, ka ra sa soli vei ira na nodra meca, 5-8. Sa vakabulai ira ko Ocineli, 9-11. Era sai valavala ca tale, ka ra sa soli tale vei ira na nodra meca, 12-14. Sa vakabulai ira ko Eute, ka mokuti ira na nodra meca, 15-30.

Sa vakabulai ira ko Samikari talega e na dua na gauna, 31.

¹Ia ko ira oqo na veimatanitu ka laiva ko Jiova, me vakatovolei ira kina na Isireli, io ko ira kece era a sega ni kila nai valu kecega mai Kenani;

²me ra kila ga kina ko ira na nodra veitabatamata na Isireli, ka me ra vuli e nai valu ko ira era a sega ni kila eliu:

³E lewe lima na nodra turaga na kai Filisitia, kei ira kecega na kai Kenani, kei ira na kai Saitoni, kei ira na Aivaiti era tiko mai na ulu-ni-vanua ko Lepanoni, mai na ulu-ni-vanua ko Peali-erimoni ka yaco ki nai curucuru ki Emaci.

⁴Ia ko ira oqo me ra vakatovolei kina na Isireli, me kilai se ra na vakarorogo, se segai, ki nai vakaro i Jiova, sa vakarota ko koya vei ira na nodra qase e na gusu i Mosese.

⁵Ia ko ira na Isireli era sa tiko ga e na kedra maliwa na kai Kenani, kei ira na Itaiti, kei ira na Amoraiti, kei ira na Perisaiti, kei ira na Aivaiti, kei ira na Jepusaiti,

⁶ka ra sa vakawati kei ira na nodra goneyalewa, ka ra musuki ira na nodra goneyalewa kivei ira na luvedra, a ra sa qarava na nodra kalou.

⁷Ia era sa kitaka na ka ca e na mata i Jiova ko ira na Isireli, ka guilecavi Jiova na nodra Kalou, ka qaravi ira na Peali kei ira na kalouyalewa ni veikau.

⁸A sa waqa kina na cudru i Jiova vei ira na Isireli, a sa volitaki ira ko koya ki na liga i Kusani-risaceimi na tui Mesopotemia: a ra sa qali kivei Kusani-risaceimi ko ira na Isireli ka yabaki walu.

⁹Ia ni ra sa tagi vei Jiova ko ira na Isireli, sa vakatubura vei ira na Isireli e dua nai vakabula ko Jiova, ka vakabulai ira, io ko Ocinieli na luve i Kinasi, na taci i Kelepi.

¹⁰A sa tiko vei koya na Yalo i Jiova, a sa lewai ira na Isireli ko koya, ka la'ki veivala: a sa soli Kusani-risaceimi na tui Mesopotemia ko Jiova ki na ligana; a sa gumatua na ligana vei Kusani-risaceimi.

¹¹A sa vakacegu na vanua ka yabaki vasagavulu. A sa mate ko Ocinieli na luve i Kinasi.

¹²A ra sa kitaka tale na ka ca e na mata i Jiova ko ira na Isireli: a sa vakaukauwataki Ekiloni na tui Moapi ko Jiova, me veivala kei ira na Isireli, ni ra sa caka ca e na mata i Jiova.

¹³A sa kauti ira na luve i Amoni kei Amaleki ko koya me nonai to, ka sa la'ki mokuti ira na Isireli, ka ra sa mai taukena na koro ni veibalabala.

¹⁴A ra sa qali vei Ekiloni na tui Moapi ko ira na Isireli ka yabaki tinikawalu.

¹⁵Ia ni ra sa tagi vei Jiova ko ira na Isireli, sa vakatubura ko Jiova e dua na nodra i vakabula ko Eute na luve i Kira, e na mataqali i Penijamini, a tamata sa ligai mawi: a sa talai koya ko ira na Isireli me kauta e dua na ka ni loloma vei Ekiloni na tui Moapi.

¹⁶A sa cakava ko Eute e dua na nonai seleiwau bati rua e dua na kiupiti na kena balavu, a sa vauca ki na dibina i matau, e ruku ni nonai sulu.

¹⁷A sa kauta ko koya na ka ni loloma vei Ekiloni na tui Moapi: a sa tamata levulevu sara ko Ekiloni.

¹⁸Ia ni sa solia oti ko koya na ka ni loloma, sa talai iratou yani na tamata eratou a kauta mai na ka ni loloma.

¹⁹Ia sa lesu tale ko koya mai na veimatakau sa tu mai Kilikali, ka sa kaya, Kemuni na tui, sa dua na ka vei au me'u tukuna vuni vei kemuni; sa qai kaya ko koya, Dou tiko lo. A ra sa lako tani ki tautuba ko ira kecega era tu vata kaya.

²⁰A sa toro vei koya ko Eute; a sa tiko duaduaga ko koya e na nona vale vakamudremudre. A sa kaya ko Eute, Sa tu vei au na vosa ni Kalou me'u tukuna vei kemuni. A sa tu cake ko koya mai na nonai tikotiko vakaturaga.

²¹A sa taura e na ligana i mawi ko Eute, nai seleiwau mai na dibina i matau, ka suaka na ketena:

²²a sa yali ki loma na yamena kei na kena dia, ni sa bulu na yamena e na uro, ka sa sega ni cavuta rawa ko koya nai seleiwau mai na ketena: a sa basika yani ki muna.

²³A sa curu yani e na varada ki tautuba ko Eute, ka sogota na katuba ni vale, ka vikitaki koya ki loma.

²⁴Ia ni sa lako yani ko koya, era sa lako mai na nona tamata, a ra sa raica, sa vikitaki tu na katuba ni vale; a ra sa kaya, Sa vakara beka ko koya e na vale vakamudremudre.

²⁵Ia era sa madua ni ra wawa vakadede; ka raica, sa sega ni dolava ko koya na katuba ni vale; era sa qai taura e dua nai dola, ka dolava: ka raica, sa bale koto na nodra turaga ki na qele, a sa mate.

²⁶Ia ni ra sa berabera tiko, sa dro ko Eute, ka sivia na veimatakau, ka dro ki Seiraci.

²⁷Ia ni sa yaco kina ko koya, sa uvuca na davui e na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, a sa lako sobu kaya ko ira na Isireli mai na ulu-ni-vanua, a sa liutaki ira ko koya.

²⁸A sa kaya vei ira ko koya, Dou muri au mai, ni sa soli ira na nomudou meca na Moapi ki na ligamudou ko Jiova. A ra sa muri koya sobu, ka rawata na veivutovuto ni Joritani vaka ki Moapi, ka sega ni laiva e dua na tamata me vutokosova.

²⁹A ra sa mokuti ira na Moapi, e na gauna ko ya, e le tini beka na udolu na tamata, era tamata bula sara kecega, ka tamata qaqa kecega, ia ka sega ni dro bula e dua na tamata.

³⁰A sa vakamalumalumutaki ko ira na Moapi e na ligadra na Isireli e na siga ko ya. A sa vakacegu na vanua ka yabaki walusagavulu.

³¹A sa taravi koya ko Samikari na luve i Anaci, ia sa mokuta ko koya e le ono na drau vei ira na kai Filisitia, e na moto ni pulumokau: ia ko koya talega sa vakabulai ira na Isireli.

Na Dauveilewai 4

Sai valavala ca tale ko ira na Isireli, a sa rawai ira ko ira na nodra meca, 1-3. Sa vakaroti Peraki ko Tepora na parofita yalewa me la'ki veivala kei ira na meca, 4-16.

Sa vakamatei Sisira na turaga ni valu ko Jaeli, e dua na yalewa, 17-22. Sa qai malumalumu ko ira na nodra meca, 23,24.

¹Ia ni sa mate ko Eute, era sa kitaka tale na ka ca e na mata i Jiova ko ira na Isireli.

²A sa soli ira ko Jiova ki na liga i Japini na tui Kenani, o koya sa lewa mai Asori; ia na kapiteni ni nonai valu ko Sisira, o koya sa dautiko mai Eroseci mai na veimatanitu tani.

³A ra sa tagi vei Jiova ko ira na Isireli; ni sa tu vua e ciwa na drau na qiqi-ni-valu kaukamea, a sa vakasaurarataki ira vakaukauwa na Isireli ka yabaki ruasagavulu.

⁴A sa lewai ira na Isireli e na gauna ko ya ko Tepora, e dua na parofita yalewa, na watu Lapitoci.

⁵A sa tiko ko koya e ruku ni balabala i Tepora, e na macawa i Rama kei Peceli, mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi; ka sa daulako cake vei koya ko ira na Isireli me lewa na nodra ka ni veileti.

⁶A sa talaki ko koya, ka kacivi Peraki na luve i Epinoami mai Ketesa nei Nafitalai, ka kaya vua, Sa sega li ni vakarota ko Jiova na Kalou ni Isireli, Mo la'ki tau cavutaka na matai valu vaka ki na ulu-ni-vanua ko Tepori, ka kauta vata kei iko e lewe tini na udolu na tamata maivei ira na mataqali i Nafitalai kei ira na mataqali i Sepuloni?

⁷Ia ka'u na vakayarayarataki Sisira kivei iko ki na uciwai ko Kisoni, o koya na kapiteni ni valu nei Japini, kei na nona qiqi-ni-valu, kei ira na nona tamata era lewe vuqa, ia ka'u na soli koya ki na ligamu.

⁸A sa kaya vua ko Peraki, Kevaka ko na lako vata kei au, au na lako: ia kevaka ko na sega ni lako vata kei au, ka'u na sega ni lako.

⁹A sa kaya ko koya, Au na lako vakaidina kei iko: ia ko na sega ni dokai e na vuku ni ka ko sa lako kina; ni na soli Sisira ko Jiova ki na liga ni dua na yalewa. A sa cavu tu ko Tepora, ka rau sa lako kei Peraki ki Ketesa.

¹⁰A sa kacivi ira na Sepuloni kei ira na Nafitalai ko Peraki me ra lako ki Ketesa; a sa lako cake ka muri koya e le tini na udolu na tamata: a sa lako vata kaya ko Tepora.

¹¹Ia ko Eperi na Kenaiti sa tawasei koya eliu maivei ira na kai Kenai era luve i Opapi na vugo i Moses, ka birika na nona vale laca vaka ki na oki mai Seeneimi, Oqori sa voleka ki Ketesa.

¹²A ra sa tukuna vei Sisira ni sa lako cake ki na ulu-ni-vanua ko Tepori ko Peraki na luve i Epinoami.

¹³A sa vakasoqona vata ko Sisira na nona qiqi-ni-valu kecega, e ciwa na drau na qiqi-ni-valu kaukamea, kei na tamata kecega era tiko vata kaya, mai Eroseci mai na veimatanitu tani, me ra lako ki na uciwai ko Kisoni.

¹⁴A sa kaya vei Peraki ko Tepora, Mo ia; ni sa kena siga oqo, ena soli Sisira kina ki na ligamu ko Jiova: sa sega li ni liutaki iko ko Jiova? A sa lako sobu ko Peraki mai na ulu-ni-vanua ko Tepori, a sa muri koya e lewe tini na udolu na tamata.

¹⁵Ia ko Jiova sa vakubutaki Sisira, kei na nona qiqi-ni-valu kecega, kei ira na nonai valu kecega, e nai seleiwau, e na mata i Peraki; a sa sobu yani ko Sisira mai na nona qiqi-ni-valu, ka dro e na yavana.

¹⁶A sa cicimuria na qiqi-ni-valu kei ira nai valu ko Peraki, ka yaco ki Eroseci mai na veimatanitu tani: a sa bale kecega nai valu i Sisira e nai seleiwau; sa sega ni vo bula e dua na tamata.

¹⁷Ia sa dro ko Sisira e na yavana, ka yaco ki na vale laca nei Jaeli, na wati i Eperi na Kenaiti: ni ra sa tiko veisaututaki ko Japini na tui Asori kei na mataqali i Eperi na Kenaiti.

¹⁸A sa curu ki tuba Ko Jaeli me tavaki Sisira, a sa kaya vua, Ni curu mai, noqu turaga, curu mai kivei au; kakua ni rere. A sa curu vua ko koya ki loma ni vale laca, a sa tutuvitaki koya ko koya e nai tutuvi:

¹⁹A sa kaya vua na yalewa ko koya, Mo vagunuvi au mada e na dua na wai lailai, ni'u sa viagunu. A sa sereka ko koya e dua na tavaya wai-ni-sucu, ka vagunuvi koya kina, ka tutuvitaki koya.

²⁰A sa kaya vua ko koya, Mo tu mai na katuba ni vale laca, ia kevaka sa na lako mai e dua na tamata ka tarogi iko, Sa tiko li eke e dua na tamata? mo qai kaya, E segai.

²¹A sa taura ko Jaeli na wati i Eperi e dua nai vakadei ni vale laca, a sa taura e ligana e dua nai tukituki, ka lako lo vua, ka tukia nai vakadei ki na nona kanavalavala, ka cokavaka ki na qele: ni sa moce lutu bibi ko koya ka oca. A sa mate sara kina.

²²Ka raica, ni sa cicimuri Sisira tiko ko Peraki, sa curu ki tuba ko Jaeli me tavaki koya, ka sa kaya vua, Mo lako mai, au na vakatakila vei iko na tamata ko sa qara. Ia ni sa curu vua, raica, sa davo no ka sa mate ko Sisira, a sa tiko e na nona kanavalavala nai vakadei.

²³A sa vakamalumalumutaki Japini na tui Kenani na Kalou e na siga ko ya, e matadra na Isireli.

²⁴A sa kaukauwa cake tiko na ligadra na Isireli, ni ra vala kei Japini na tui Kenani, ka me ra vakarusai Japini na tui Kenani.

Na Dauveilewai 5

A nodrau sere ko Tepora kei Peraki, ni ra sa qai mate ko ira na nodra meca.

¹Sa qai ia na sere e na siga ko ya ko Tepora kei Peraki na luve i Epinoami, ka kaya,

²Ni sa liutaki ira na Isireli ko ira na turaga, Ka ni ra sa gu ko ira na tamata, Dou vakavinavinaka vei Jiova.

³Mo ni rogoa, na tui; dou vakatu daligamudou, na goneturaga; Au na sere vei Jiova, io koi au; Au na sere vei Jiova na Kalou ni Isireli.

⁴I Jiova, ni kemuni a lako tani mai Sia, Ni kemuni a lako tani vakaturaga mai na vanua ko Itomi, Sa tavuki ko vuravura, a sa vakatautau ko lomalagi, Io, sa vakatauca talega na uca na veio.

⁵Sa waicala na veiulu-ni-vanua e na mata i Jiova, Io, ko Saineai ko ya e na mata i Jiova na Kalou ni Isireli.

⁶E na gauna i Samikari na luve i Anaci, E na gauna i Jaeli, sa sega ni lakovi na veisalatu, A ra sa lako vakatikitiki tani ko ira era dauveilakoyaki tu.

⁷Sa sega e dua me lewa e Isireli, sa sega ga, Ka yacova na noqu tubu, koi au ko Tepora, Ka yacova na noqu tubu me'u dua na tinadra na Isireli.

⁸Era digitaka eso na kalou vou; Sa qai kabai na matamata-ni-koro: Sa kune li e dua nai sasabai se moto Vei ira na le oba vakava ni Isireli?

⁹Au sa lomani ira na turaga ni Isireli, O ira era sa gu maivei ira na tamata. Dou vakavinavinaka vei Jiova.

¹⁰Dou vakarogoya, oi kemudou sa dauvodoka na asa vulavula, Oi kemudou sa dautiko me ia na veilewai, Oi kemudou talega sa daulako tu e na sala;

¹¹Ni ra sa sega ni rorogo ko ira na dauvanavana e na tikina sa dautaki kina na wai; Era na veitukutukunitaka maikea na cakacaka loloma i Jiova, Io, na nona cakacaka loloma sa lewai ira na Isireli: Era sa qai lako sobu ki na veimatamata-ni-koro na tamata nei Jiova.

¹²Yadra mai, yadra mai, i Tepora: Yadra mai, yadra mai, lagata na sere: I Peraki, mo ia, ka vakabobulataki ira na nomu bobula, ko iko na luve i Epinoami.

¹³E na gauna ko ya sa lako sobu mai ko ira na turaga sa vo: Sa lako sobu mai e na vukuqu ko ira na tamata i Jiova, me vorati ira na qaqa:

¹⁴Era sa lako sobu maivei ira na Ifireimi, ko ira era sa tiko mai Amaleki; Sa muri kemudou, ko ira na Penijamini, e na kedra maliwa na nomudou tamata; Maivei ira na Mekiri, era sa lako sobu era sa daulewa; Ka maivei ira na Sepuloni, ko ira sa taura nai titoko i koya sa dauia na wiliwili.

¹⁵Ia sa to vata kei Tepora ko ira na turaga maivei ira na Isakari, Sa tautauvata ko ira na Isakari, kei Peraki: Era sa cici yani me ra muri koya ki na buca. Mai na nodra veisoniwai na Rupeni, Sa ka levu nai naki ni lomadra.

¹⁶O sa tiko e na cava mai na bai ni sipi, Mo rogoca kina na tagi ni qele ni sipi: Mai na nodra veisoniwai na Rupeni, sa ka levu na nodra dikeva na lomadra.

¹⁷Sa tiko mai tai kadua ni Joritani ko ira na Kiliati: A cava sa tiko kina e na veiwaqa ko ira na Tani? Sa tiko mai matasawa ko ira na Aseri, Ka tiko ga e na nodra toba.

¹⁸Era sa bolea na mate ko ira na Sepuloni, Kei ira talega na Nafitalai, e na veitiki-ni-vanua cecere.

¹⁹Era sa lako mai na tui, era sa vala, Era sa qai vala na tui Kenani Mai Teenaki ki na wai mai Mikito; Era sa sega ni taura nai lavo me kenai sau.

²⁰Era sa vala ko ira mai lomalagi; Era sa veivala kei Sisira na kalokalo e na nodra lako tu e na nodra gaunisala.

²¹Sa daveni ira yani na uciwai ko Kisoni, Na uciwai makawa ko ya, na uciwai ko Kisoni. O iko na yaloqu, ko sa buturaka sobu na kaukauwa.

²²Sa qai mavoa sara na ququ ni ose, Ni ra sa cici kusakusa, ni ra sa cici kusakusa ko ira na nodra qaqa.

²³Dou kaya, Me rusa ko Merosi, sa kaya na Agilose i Jiova: Dou kaya, Me rusa sara ko ira na lewe ni koro ko ya; Ni ra sa sega ni lako mai me veivuke kei Jiova, Me veivuke kei Jiova ka me ra veivala kei ira na qaqa.

²⁴Sa na kalougata vei ira na yalewa ko Jaeli Na wati i Eperi na Kenaiti Sa kalougata vei ira na yalewa era sa tiko e na vale laca:

²⁵Sa kere wai ko koya; Sa solia vua ko koya na wai-ni-sucu; Sa kauta mai ko koya na kena pata e na bilo vakaturaga:

²⁶Sa dodoka na ligana ki nai vakadei, Kei na ligana i matau ki na nodra i tukituki na matai; Sa tukilaka nai vako ki na ulu i Sisira, ka sovuta, Io, sa coka me basika na nona kanavalavalala.

²⁷Sa cuva ko koya ki yavana, sa bale, sa koto no: Sa cuva ki na yavana ko koya, sa bale: E na tikina ka cuva kina, sa bale mate kina.

²⁸Sa iro yani e nai sogo cicila ko koya Sa kaci mai nai sogo cicila, na tina i Sisira, A cava sa berabera kina na nona qiqi-ni-valu? A cava sa berabera kina na yava ni nona qiqi-ni-valu?

²⁹Era sa kaya vua ko ira na kena marama vuku, Sa kaya talega ko koya,

³⁰Era sa sega li ni kunea nai toki ni valu? era sa sega li ni vota? Io e le dua e le rua na goneyalewa vei ira na tamata yadua; Kivei Sisira e dua nai toki ni valu veivolavolai, E dua nai toki ni valu veivolavolai, O koya sa cula vakamatai e na yasana ruarua, me ra taubena ko ira sa gumatua?

³¹I Jiova, me ra rusa vakakina, ko ira na nomuni meca kecega: Ia ko ira era sa lomani koya me ra vaka ga na mata-ni-siga ni sa lako cake e na nona lagilagi. A sa vakacegu na vanua ka yabaki vasagavulu.

Na Dauveilewai 6

Sa lewai ira na Isireli ko ira na kai Mitiani, e na vuku ni nodra i valavala ca, 1-6. Sa vunauci ira e dua na parofita, 7-10. Sa rairai vei Kitioni e dua na agilose, ka kaya vua me vakabulai ira na Isireli, 11-24. Sa vakacacana nai cabocabo-ni-soro i Peali, ka cabora nai soro vei Jiova, ko Kitioni, 25-27; era sa cudru vua na nona lewe ni koro, a sa vosa vinaka vei ira ko tamana, 28-32. Sa la'ki soqona vata na nonai valu ko Kitioni, 33-35; a sa vakatovolei Jiova e na vutika ni sipi kei na tegu, 36-40.

¹A ra sa kitaka na ka ca e na mata i Jiova ko ira na Isireli; a sa soli ira ko Jiova ki na ligadra na kai Mitiani ka yabaki vitu.

²A sa kaukauwa na ligadra na kai Mitiani vei ira na Isireli: ia e na vukudra na kai Mitiani, era sa cakava ko ira na Isireli na veikikilo kei na veiqara kei na veikoro ni valu, mai na veiulu-ni-vanua.

³Ia kevaka era sa kaburaki sila ko ira na Isireli, sa qai ia ko ira na kai Mitiani, kei ira na Amalekaiti, kei ira mai na tu-i-cake, ka lako cake vakaivalu vei ira;

⁴ka ra tiko vakaivalu vei ira, ka vakacacana na vuata ni vanua, ka yacovi Kesa, ka sega ni vakavoca na kakana me ra bula kina ko ira na Isireli, ka sega na sipi, se na pulumokau, se na asa.

⁵Ni ra sa lako cake ka kauta na nodra manumanu, kei na nodra veivale laca; a ra sa lako mai ka ra vaka na vodore na kedrai wiliwili; ia sa sega ni wili rawa ko ira kei na nodra kameli; ka ra sa lako mai ki na vanua me vakacacana sara.

⁶A ra sa vakadravudravuataki vakalevu sara ko ira na Isireli e na vukudra na kai Mitiani; a ra sa tagi vei Jiova ko ira na Isireli.

⁷Ia ni ra sa tagi vei Jiova ko ira na Isireli e na vukudra na kai Mitiani,

⁸sa qai tala e dua na parofita ko Jiova vei ira na Isireli, o koya ka kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na Kalou ni Isireli, Au a kauti kemudou cake mai Ijipita, ka kauti kemudou mai na vale ni veivakabobulataki;

⁹ia ka'u a vakabulai kemudou mai na ligadra na kai Ijipita, kei na ligadra kecega era vakararawataki kemudou, ia ka'u a vakasevi ira tani mai na matamudou, ka solia vei kemudou na nodra vanua:

¹⁰ia ka'u a kaya vei kemudou, Koi au ko Jiova na nomudou Kalou; kakua ni rerevaki ira na nodra kalou na Amoraiti, a nodra vanua dou sa tiko kina: ia dou sa sega ni vakarorogo ki na noqu vosa.

¹¹A sa lako mai ko koya na Agilose i Jiova, ka tiko sobu e ruku ni oki mai Ofira, a nei Joasi na lufe i Epieseri: a sa samu sila tiko ko Kitioni na luvena mai na tikina sa daucaka kina na waini, me vunia maivei ira na kai Mitiani.

¹²A sa rairai vua ko koya na Agilose i Jiova, ka kaya vua, Sa tiko vata kei iko ko Jiova, ko iko na tamata i valu qaqa.

¹³A sa kaya vua ko Kitioni, Isa lei, noqu turaga, kevaka sa tiko vata kei keimami ko Jiova, a cava sa yacovi keimami kina na ka kecega oqo? ka sa

evei beka na nona cakacaka vakurabui kecega era a tukuna vei keimami ko ira na neimami qase, ni ra kaya, Sa sega li ni kauti keda cake mai Ijipita ko Jiova? ia ka sa qai biuti keimami ko Jiova, ka soli keimami yani ki na ligadra na kai Mitiani.

¹⁴A sa gole vua ko Jiova, ka kaya, Mo lako e na nomu kaukauwa oqo, ia ko na vakabulai ira na Isireli mai na ligadra na kai Mitiani: au sa sega li ni talai iko?

¹⁵A sa kaya vua ko koya, Isa lei, kemuni na Turaga, au na vakabulai ira vakaevei na Isireli? ni raica, sa dravudravua na noqu lewe udolu e na kedra maliwa na Manasa, ia koi au, au sa lailai sara e na mataqali i tamaqu.

¹⁶A sa kaya vua ko Jiova, Au na tiko vakaidina kei iko, ia ko na mokuti ira na kai Mitiani me vaka era le dua bauga na tamata.

¹⁷A sa kaya vua ko koya, Kevaka au sa kune loloma e matamuni, mo ni cakava mada e dua nai vakadinadina ni sai kemuni ga ka vosa vei au:

¹⁸mo ni kakua ni lako tani eke, ka me'u tale mada mai vei kemuni, ka kauta mai na noqu i madrali, ka vakacobora e matamuni. A sa kaya ko koya, Au na tiko ga, ka mo tale mada mai.

¹⁹A sa lako ko Kitioni, ka vakarautaka e dua na luve ni me, kei na keki sa sega ni vakaleveni sa caka e na dua na efa madrai droka: sa virikotora na lewe ni manumanu e na sova, ka sova na kena su ki na kuro, a sa kauta mai ki na ruku ni oki, ka vakacobora vua.

²⁰A sa kaya vua na agilose ni Kalou, Kauta na lewe ni manumanu, kei na keki sa sega ni vakaleveni, ka virikotora e na dela ni vatu oqo, ka sova na kena su. A sa kitaka vakakina ko koya.

²¹Ia na Agilose i Jiova sa qai tara e na mua ni titoko sa tu e ligana na lewe ni manumanu kei na keki sa sega ni vakaleveni; ka sa tubu cake na bukawaqa mai na vatu, ka kania na lewe ni manumanu kei na keki sa sega ni vakaleveni. Sa qai lako tani maivua ko koya na Agilose i Jiova.

²²Sa qai kila ko Kitioni ni sai koya na Agilose i Jiova, ka sa kaya ko Kitioni, Ulei, na Turaga ko Jiova! ni'u sa qai raica e mataqu dina na Agilose i Jiova.

²³A sa kaya vua ko Jiova, Mo vakacegu ga; kakua ni rere: ko na sega ni mate.

²⁴Sa qai cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova ko Kitioni, a sa vakatoka ko Jiova-salomi: ka sa tu ga mai Ofira, ka nodra na lufe i Epieseri, ka yacova na siga edaidai.

²⁵A sa kaya vua ko Jiova e na bogi ko ya, Mo kauta na pulumokau tagane ka nei tamamu, io na kenai karua ni pulumokau sa yabaki vitu, ka talaraka sobu nai cabocabo-ni-soro i Peali, ko ya sa nei tamamu, ka taya sobu na kalou yalewa ni veikau sa tu kina:

²⁶ka mo cakava e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova na nomu Kalou, e cake e na koro kaukauwa oqo, ka me caka vakavinaka, ka kauta na kenai karua ni pulumokau, ka vakacobora mei soro kama, e na buka ni kalou yalewa ni veikau o koya ko na taya sobu.

²⁷A sa kauta ko Kitioni e lewe tini na nona tamata, ka cakava me vaka ka kaya vua ko Jiova: ia ni sa rerevaki ira na lewe-ni-vale i tamana, kei ira na lewe ni koro ko koya, sa sega kina ni kitaka e na siga, sa kitaka ga e na bogi.

²⁸Ia ni ra sa sou e na mataka na lewe ni koro, raica, sa talaraki sobu nai cabocabo-ni-soro i Peali, a sa ta sobu na kalou yalewa ni veikau o koya ka tu kina, ka sa vakabori na kenai karua ni pulumokau e na dela ni cabocabo-ni-soro sa qai caka.

²⁹A ra sa veikanaka vakai ira, O cei sa cakava na ka oqo? A ra sa veitarotarogi ka qaqa, ka ra kaya, O Kitioni na lufe i Joasi sa kitaka na ka oqo.

³⁰A ra sa kaya vei Joasi ko ira na lewe ni koro, Kauta mai na luvemu, me mate mada: ni sa talaraka sobu nai cabocabo-ni-soro i Peali, ka ni sa taya sobu talega na kalou yalewa ni veikau o koya ka tu kina.

³¹A sa kaya ko Joasi vei ira kecega era sa tu voleka vua, Dou na totaki Peali? dou na vakabulai koya li? o koya sa totaki koya, me sa vakamatei ni sa

mataka tiko: ke sa kalou ko koya, me vala e na vukuna ga, ni sa dua sa talaraka sobu na nonai cabocabo-ni-soro.

³²A sa vakatokai ko koya e na siga ko ya ko Jerupeali, ni sa kainaki, Me veivala kaya ko Peali, ni sa talaraka sobu ko koya na nonai cabocabo-ni-soro.

³³A ra sa soqoni vata ko ira kecega na kai Mitiani, kei ira na Amalekaiti, kei ira mai na tu-i-cake, ka ra lako yani, ka la'ki tiko e na buca mai Jesirieli.

³⁴A sa curumi Kitioni na Yalo i Jiova a sa uvu davui ko koya; ka ra sa vakasoqoni vata ko ira na luve i Epieseri me ra muri koya.

³⁵A sa tala ko koya eso na tamata kivei ira kecega na Manasa; ka ra sa kacivi talega ko ira me ra muri koya: a sa tala eso na tamata vei ira na Aseri, kei ira na Sepuloni, kei ira na Nafitalai; a ra sa lako mai me ra veitata kaya.

³⁶A sa kaya vua na Kalou ko Kitioni, Kevaka ko ni na vakabulai ira na Isireli e na ligaqu, me vaka ko ni a kaya,

³⁷raica, au na virikotora e na rara ni buturaki sila na vutika ni sipi sa koti; kevaka sa suasua na vutika ni sipi duaduaga e na tegu, ka sa mamaca na qele kecega, au na qai kila ko ni na vakabulai ira na Isireli e na ligaqu, me vaka ko ni a kaya.

³⁸A sa yaco me vakakina: ka ni sa sou e na mataka ko koya, sa qumia vata na vutika ni sipi, ka lobaka na tegu mai na vutika ni sipi, a sa sinai kina e dua na sedre e na wai.

³⁹A sa kaya vua na Kalou ko Kitioni, Me kakua ni katakata na nomuni cudru vei au, ka me'u vosa tale vakaduaga: me'u vakatovotovo tale mada vakaduaga e na vutika ni sipi; me mamaca mada na vutika ni sipi duaduaga, ka me no e na qele tauoko na tegu.

⁴⁰A sa cakava vakakina na Kalou e na bogi ko ya: ni sa mamaca na vutika ni sipi duaduaga, a sa no e na qele tauoko na tegu.

Na Dauveilewai 7

Sa vakaroti Kitioni ko Jiova e na nonai valu, 1-8. Na tadra ni kai Mitiani, 9-14. Nai valavala ni valu, 15-20: era sa moku na kai Mitiani, 21-25.

¹A sa sou e na mataka ko Jerupeali, sai koya ko Kitioni, kei ira na tamata kecega era tiko vata kaya, ka ra la'ki tiko mai na mata-ni-wai ko Eroti: a sa toka na nodra i tikotiko na kai Mitiani vaka ki na tokalau e na buca ka voleka ki na vanua-cecere ko More.

²A sa kaya vei Kitioni ko Jiova, Na kedra lewe levu na tamata era tiko vata kei iko sa tarovi kina na noqu soli ira na kai Mitiani ki na ligadra, de ra yalolevu vei au ko ira na Isireli, ka kaya, A ligaimami ga sa vakabulai keimami.

³Ia oqo, mo kacivaka vei ira na tamata, ka kaya, O koya sa rere ka yalolailai me lesu yani ko koya mai na ulu-ni-vanua ko Kiliati. A ra sa lesu yani e le ruasagavulu ka rua na udolu vei ira na tamata; ka sa vo ga e le tini na udolu.

⁴A sa kaya vei Kitioni ko Jiova, Era sa rui lewe vuqa tiko na tamata; kauti ira sobu ki na wai, kau na vakatovolei ira maikeri mo kila: ia ko koya ka'u na kaya kina vei iko, Me lako vata kei iko ko koya oqo, ena lako vata kei iko ko koya; ia ko koya yadua ka'u na kaya kina vei iko, Me kakua ni lako vata kei iko ko koya oqo, ena sega ni lako ko koya.

⁵A sa kauti ira sobu na tamata ko koya ki na wai: a sa kaya vei Kitioni ko Jiova, Ko koya yadua sa dramica na wai e na yamena, me vaka sa dramica na koli, mo kauta me tu tani; me tu tani talega ko ira kece era cuva e durudra me ra gunu.

⁶Ia na kedrai wiliwili era sa gunusevusevu, ni ra sa kauta na ligadra ki na gusudra, era sa le tolu na drau na tamata; ia ko ira kece na tamata sa vo, era sa cuva e durudra me gunu wai.

⁷A sa kaya vei Kitioni ko Jiova, Ko ira na lewe tolu na drau na tamata sa gunusevusevu ka'u na vakabulai kemudou kina, ka soli ira na kai Mitiani ki na ligamu: ia me ra dui lako ki na nodra tikina ko ira kecega na tamata yadua.

⁸A ra sa kauta e ligadra nai vaqa ko ira na tamata, kei na nodra davui: a sa talai ira kecega na Isireli ko koya, na tamata yadua ki na nona vale laca, ka

tauri ira ga na lewe tolu na drau na tamata. A sa no yani ki ra e na buca na nodra i tikotiko na kai Mitiani.

⁹A sa kaya vua e na bogi ko ya ko Jiova, Mo cavu tu, mo lako sobu ki na *nodra i* tikotiko, ni'u sa solia oti ki na ligamu:

¹⁰ia kevaka ko sa rere ni lako sobu, mo drau lako sobu vata kei Fura, na nomu tamata, ki na *nodra i* tikotiko:

¹¹ko na rogoca kina na ka era sa kaya, ia emuri ena vakaukauwataki na ligamu, ko na qai lako sobu ki na *nodra itikotiko*. Erau sa qai lako sobu ko koya kei Fura, na nona tamata, ki na nodra i yalayala na tamata sa vakaiyaragi e na *nodra i* tikotiko.

¹²A ra sa koto e na buca me vaka na vodre na kedrai wiliwili ko ira na kai Mitiani, kei ira na Amalekaiti, kei ira kecega mai na tu-i-cake; kei na nodra kameli sa sega ni wili rawa, na kedrai wiliwili sa vaka na nuku sa no mai matasawa.

¹³Ia ni sa yaco kina ko Kitioni, sa tukuna tiko e dua na tamata e dua na tadra vua na kai nona, ka sa kaya, Raica, au sa tadrataka e dua na tadra, ka raica, sa dua nai buli madrai parile sa vakatatoqitoqi ki na nodra i tikotiko na kai Mitiani, ka sa yacova na vale laca, ka lauta, a sa bale kina, a sa vukica sara, ka sa bale no kina na vale laca.

¹⁴A sa vosa mai na kai nona, ka kaya, Sa sega ni ka tani, nai seleiwau ga i Kitioni na luve i Joasi, e dua vei ira na Isireli; sa soli ira na kai Mitiani ki na ligana na Kalou, kei na *nodra i* tikotiko taucoko.

¹⁵Ia ni sa rogoca oti ko Kitioni nai tukutuku ni tadra, kei na kenai balebale, sa ia na lotu ko koya; a sa lesu tale ki nai tikotiko ni Isireli, ka kaya, Dou ia; ni sa solia ki na ligamudou ko Jiova na nodra i tikotiko na kai Mitiani.

¹⁶A sa wasea ko koya e le tolu na drau na tamata me tolu na mataivalu, ka solia vei ira yadua na davui; kei na veibilo sa lala, kei na cina *me tu* e loma ni bilo.

¹⁷A sa kaya vei ira, Dou raici au mada ka kitaka me vaka ka'u sa kitaka: ka raica, ni'u sa yaco ki nai bili ni *nodra i tikotiko*, na ka ka'u na kitaka, dou kitaka vakakina:

¹⁸ia ni'u sa uvuca na davui, ko au kei ira kece sa tiko vata kei au, mo dou uvuca talega na davui koi kemudou, ni dou sa vakavolivolita na *nodra i tikotiko* tauokino, ia dou kaya, *Ai seleiwau i Jiova* kei Kitioni.

¹⁹A sa lako mai ko Kitioni, kei ira na tamata e le dua na drau era tiko vata kaya, ki nai bili ni *nodra i tikotiko* e nai vakatekivu ni vakatawa e na lomaloma-ni-bogi; era sa qai lesi ira oti ga nai vakatawa: a ra sa uvuca na davui, ka vorolaka na bilo era sa taura e na ligadra.

²⁰Ia era sa uvuca na davui ko ira na matai valu tolutolu, a ra sa vorolaka na bilo, ka taura na cina e na ligadra i mawi, kei na davui e na ligadra i matau me ra uvuca, ka ra kailavaka, *Ai seleiwau i Jiova* kei Kitioni.

²¹A ra sa tu na tamata yadua e na nona tikina, ni ra sa volita *nanodra i tikotiko*: a ra sa cici nai valu kece, ka tagi, ka dro.

²²Ia era sa uvuca tiko na davui ko ira na lewe tolu na drau, a sa vakauqeti ira na tamata yadua na Kalou me ra ravusebetaki ira na kai nodra e nai seleiwau, io, ko ira nai valu tauokino: a ra sa dro nai valu ki Peci-sita mai Sireraci, ka yaco ki nai yalayala i Epelimeola, ki Tapaci.

²³A ra sa vakasoqoni vata na Isireli maivei ira na Nafitalai, kei ira na Aseri, kei ira kecega na Manasa, ka ra sa cici muri ira na kai Mitiani.

²⁴A sa tala eso na tamata ko Kitioni ki na ulu-ni-vanua tauokino ko Ifireimi, ka kaya, Dou lako sobu me tavaki ira na kai Mitiani, ka la'ki vakatawa eliu na wai ka yaco ki Peci-para, kei na Joritani. A ra sa vakasoqoni vata ko ira kecega na Ifireimi, a ra sa vakatawa na wai ka yaco ki Peci-para, kei na Joritani.

²⁵A ra sa tauri rau na turaga ni Mitiani, ko Orepia kei Siepi, a ra sa vakamatei Orepia e na dela ni uluvatu ko Orepia, ka ra sa vakamatei Siepi mai nai

butubutu ni waini nei Siepi; a ra sa qai cici muri ira na kai Mitiani; ka kauta na uludrau ko Orepia kei Siepi kivei Kitioni mai tai kadua ni Joritani.

Na Dauveilewai 8

Sa cudru ko ira na Ifireimi, ka sa vakayalovinakataki ira ko Kitioni, 1-3, ka muri ira na kai Mitiani, 4-12. Sa cudruvi ko ira na kai Sukoci kei Penueli, 13-17. Sa mokuti rau na turaga lelevu ni Mitiani, 18-21. Sa sega ni via lewai ira na Isireli, 22,23. Sa cakava e dua na efoti, 24-27. Sa vakacegu na vanua ka yabaki vasagavulu; sa le vuqa na luvena, a sa ciba ko koya, 32. Sa vuki ko ira na Isireli me ra ca, ka sega ni nanumi Kitioni, 33-35.

¹A ra sa kaya vua ko ira na Ifireimi, A cava na ka oqo ko sa cakava vei keimami, ni ko a sega ni kacivi keimami ni ko a la'ki vala kei ira na kai Mitiani? A ra sa veileti kaya vakaukauwa.

²A sa kaya vei ira ko koya, A cava ka'u a cakava me vakataki kemuni? Sa sega beka ni vinaka na tomitomika na vua ni vaini nei Ifireimi, ka ca na vetivetia na vua ni vaini nei Epieseri?

³Sa solia ki na ligamuni na Kalou na turaga ni Mitiani ko Orepia kei Siepi: ia ka cava ka'u a cakava rawa me vakataki kemuni? Sa qai malumu na nodra cudru vei koya, ni sa vosa oti vakaoqo ko koya.

⁴A sa lako ki na Joritani ko Kitioni, ka vutokosova, ko koya kei ira na tamata e lewe tolu na drau era tiko vata kaya, era sa malumalumu, ka ra cici muri ga.

⁵A sa kaya ko koya vei ira na kai Sukoci, Mo dou solia mada eso nai buli madrai vei ira na tamata sa muri au, ni ra sa malumalumu, ia ka'u sa cici muri rau tiko na tui Mitiani, ko Sepa kei Salimuna.

⁶A ra sa kaya na turaga ni Sukoci, Sa tiko beka oqo e ligamu na ligadrau ko Sepa kei Salimuna, me keitou soli madrai kina vei ira na nomu i valu?

⁷A sa kaya ko Kitioni, E na vuku ni ka oqo, ni sa soli rau oti ko Sepa kei Salimuna ki na ligaqu ko Jiova, ka'u na kadrulaka na yagomudou e na kau karokaroa kei na kau gadrogadroa ni veikau.

⁸A sa lako cake maikea ki Penueli, ka vosa vakakina vei ira: a ra sa vosa vua ko ira na kai Penueli me vaka na nodra vosa na kai Sukoci.

⁹A sa vosa ko koya vei ira talega na kai Penueli, ka kaya, Ni'u sa lesu tale mai e na vakacegu, ka'u na basuka sobu na vale-cecere oqo.

¹⁰A sa tiko mai Karikori ko Sepa kei Salimuna, kei ira kece na nodraui valu era le tinikalima beka na udolu, ko ira ga oqo era sa vo vei ira kecega na nodra i valu ko ira mai na tu-i-cake; ni sa bale oti e le tinikarua na oba na tamata sa vakaiyaragi e nai seleiwau.

¹¹A sa lako cake ko Kitioni vaka kivei ira era dautiko e na vale laca vaka ki na tu-i-cake ki Nopa kei Jokipa, ka sa mokuti ira nai valu; ni ra sa tiko wele ga ko ira nai valu.

¹²Ia sa dro ko Sepa kei Salimuna, a sa cici muri rau ko koya, ka sa tauri rau na tui ni Mitiani, ko Sepa kei Salimuna, ka vakadomobulataki ira kecega nai valu.

¹³A sa lesu mai nai valu ko Kitioni na luve i Joasi, ni sa bera ni cadra na mata-ni-siga,

¹⁴a sa taura ko koya e dua na cauravou vei ira na kai Sukoci, a sa tarogi koya; a sa tukuna vakavinaka vua ko koya na turaga ni Sukoci, kei ira na qase era tiko kina, e lewe vitusagavulu ka vitu na tamata.

¹⁵A sa lako mai vei ira na kai Sukoci ko koya, ka kaya, Raici rau mada ko Sepa kei Salimuna, oi rau dou a vosavakacaca kina vei au, ni dou a kaya, Sa tiko li e ligamu na ligadrau ko Sepa kei Salimuna, me keitou solia kina na madrai vei ira na nomu tamata sa malumalumu?

¹⁶A sa tauri ira na qase ni koro ko ya, kei na kau karokaroa, kei na kau gadrogadroa ni veikau, ka sa vakatavulici ira kina na kai Sukoci.

¹⁷A sa basuka sobu na vale cecere mai Penueli, ka vakamatei ira na lewe ni koro.

¹⁸A sa kaya ko koya vei Sepa kei Salimuna, Era tamata vakacava ko ira drau a vakamatea mai Tepori? A rau sa kaya, Era sa vakataki iko sara; sa rairai yadua vaka na luve ni tui.

¹⁹A sa kaya ko koya, Era sa taciqu, na luve i tinaqu: me vaka sa bula ko Jiova, kevaka drau a vakabulai ira ka'u sa qai sega ni vakamatei kemudrau.

²⁰A sa kaya vei Jica na nona ulumatua, Mo ia mada, mo vakamatei rau. A sa sega ni ucuna na nonai seleiwau na cauravou; ni sa rere, ni sa gone ga ko koya.

²¹A sa kaya ko Sepa kei Salimuna, Mo ia mada ko iko, ka yaviti keirau, ni sa vaka na matua ni tamata na nona kaukauwa. A sa ia ko Kitioni, ka vakamatei Sepa kei Salimuna; sa taura talega na ka sa vakaiukuuku kina na domo ni nodrau kameli.

²²A ra sa kaya vei Kitioni ko ira na Isireli, Mo lewai keimami ko iko kei na luvemu, kei na makubumu: ni ko sa vakabulai keimami mai na ligadra na kai Mitiani.

²³A sa kaya vei ira ko Kitioni, Au na sega ni lewai kemudou, ena sega talega ni lewai kemudou na luvequ: ena lewai kemudou ko Jiova ga.

²⁴A sa kaya vei ira ko Kitioni, E dua na ka ka'u na kerea vei kemudou; ia mo dou solia vei au na tamata yadua na sau sa nonai toki ni valu, (sa nodra na sau koula, ni ra sa kawa i Isimeli).

²⁵A ra sa kaya, Keimami vinakata me keimami solia. A ra sa tevuka e dua nai sulu, ka ra sa dui biuta kina na tamata yadua na sau ni nonai toki ni valu.

²⁶Ia na kena bibi ni sau koula sa kerea ko koya, sa dua na udolu ka vitu na drau *na sikeli* koula; ia ka sega ni wili na veika vakaiukuuku, kei na taube, kei nai sulu lokaloka erau sa vakaisulutaki kina na tui Mitiani, kei na sinucodo sa tu e na domo ni nodrau kameli.

²⁷A sa cakava kina e dua na efoti ko Kitioni, ka vakatikora e na nona koro ko Ofira: a ra sa dau lako kina kai valavala vakatani ko ira kecega na Isireli, ka sa yaco mei cori vei Kitioni kei ira na nona mataqali.

²⁸A sa vakamalumalumutaki ko ira na kai Mitiani vei ira na Isireli, a ra sa sega tale ni gumatua. A sa vakacegu na vanua ka yabaki vasagavulu e na gauna i Kitioni.

²⁹A sa lako ko Jerupeali na luve i Joasi, ka tiko e na nona vale.

³⁰A ra sa le vitusagavulu na luve i Kitioni, era tagane sa vakatubura ko koya, ni sa lewe vuqa na watina.

³¹Ia na watina lailai, o koya ka tiko mai Sikemi, sa vakasucuma e dua na luvedrau tagane; a sa vakayacani koya ko Apimeleki.

³²A sa ciba ko Kitioni na luve i Joasi, ni sa qase sara, a sa bulu e nai bulubulu i Joasi na tamana, mai Ofira sa nodra na luve i Epieseri.

³³Ia ni sa mate ko Kitioni, era sai valavala vakatanu tale ko ira na Isireli, ka ni ra muri ira na Peali, ka vakabauti Peali-pirici me nodra kalou.

³⁴Ia ko ira na Isireli era sa sega ni nanumi Jiova na nodra Kalou, o koya ka vakabulai ira mai na nodra meca kecega era tiko vakavolivoliti ira:

³⁵a ra sega talega ni lomani ira na mataqali i Jerupeali, o koya ko Kitioni, me vaka na ka vinaka kecega sa cakava ko koya vei ira na Isireli.

Na Dauveilewai 9

Sa lawakitaki ira na kai Sikemi ko Apimeleki, me nodra turaga ko koya, 1-6. A vosa vakatautauvata i Jocami, 7-21. Sa ra veidre ko Apimeleki kei ira na kai Sikemi, 22-41. Era sa veivala, 42-49. Sa lako ki Tipesi ko Apimeleki ka sa kaba, ka sa vakamatei kina, nai sau ni nonai valavala ca, 50-57.

¹A sa lako ki Sikemi ko Apimeleki na luve i Jerupeali, kivei ira na weka i tinana, a sa vosa vei ira, io vei ira kecega na vuvale e na mataqali i tinana, a sa kaya,

²Dou kaya mada vei ira kecega na kai Sikemi, Evei ka vinaka vei kemudou; me ra lewai kemudou e le vitusagavulu na tamata, o ira kecega na luve i Jerupeali, se me lewai kemudou e le dua ga na tamata? dou nanuma talega ni'u sa sui vata kei kemudou, ka lewe vata kei kemudou.

³A ra sa tukuni koya ko ira na weka i tinana, me vaka na vosa kecega oqo, kivei ira kecega na kai Sikemi: a sa gole na lomadra me ra muri Apimeleki, ni ra sa kaya, Sa wekada ko koya.

⁴A ra sa solia vua e vitusagavulu nai lavo siliva mai na bure i Peali-pirici, a sa volia kina ko Apimeleki eso na tamata lialia ka cidroi, me ra muri koya.

⁵A sa lako mai ko koya ki na vale i tamana ki Ofira, ka vakamatei ira na tacina, na luve i Jerupeali, era lewe vitusagavulu na tamata, e na dela ni dua na vatu: sa vo ga ko Jocame, o koya ka gone vei ira na luve i Jerupeali, ni sa vunitaki koya.

⁶A ra sa soqoni vata ko ira kecega na kai Sikemi, kei ira kecega na mataqali i Milo, ka ra sa la'ki buli Apimeleki me tui, mai na oki sa duri mei vakatakilakila, oqori sa tiko mai Sikemi.

⁷A sa tukuni vei Jocame, a sa lako ko koya ka la'ki tu e dela ni ulu-ni-vanua ko Kirisimi, ka tabalaka cake na domona, ka kaci, ka kaya vei ira, Dou rogoci au mai, na kai Sikemi, ena rogoci kemudou kina na Kalou:

⁸Sa lako ko ira na kau me lumuta e dua me nodra tui; a ra sa kaya ki na vu ni olive, Mo lewai keimami.

⁹A sa kaya vei ira na vu ni olive, Me'u biuta li na noqu waiwai sa vakarokorokotaki kina na Kalou kei ira na tamata, ka me'u la'ki veidretaki vei ira na kau?

¹⁰A ra sa kaya na kau ki na vu ni lolo, Mo ni lako mai mo lewai keimami.

¹¹A sa kaya vei ira na vu ni lolo, Me'u biuta li na noqu kamikamica, kei na vuaqu vinaka, ka me'u la'ki veidretaki vei ira na kau?

¹²A ra sa kaya na kau ki na vaini, Mo ni lako mai mo lewai keimami.

¹³A sa kaya na vaini vei ira, Me'u biuta li na noqu waini, sa vakarekitaka na Kalou kei ira na tamata, ka me'u la'ki veidretaki vei ira na kau?

¹⁴Sa ra qai kaya vua na soni na kau kecega, Mo ni lako mai mo lewai keimami.

¹⁵A sa kaya vei ira na kau na soni, Kevaka dou sa lumuti au vakaidina me'u nomudou tui, dou lako mai ka vakararavi ki na noqu yaloyalo: ia kevaka e

segai, me lako mai na soni na bukawaqa, ka kania na vu ni sitari kece mai Lepanoni.

¹⁶Ia oqo, kevaka dou sa caka vakayalodina, ka vakayalododonu, ni dou sa buli Apimeleki me tui, ka dou sa caka vinaka talega vei Jerupeali kei na nona lewe-ni-vale, ka sa saumi koya me vaka na cakacaka ni ligana;

¹⁷(ni sa vala e na vukumudou ko tamaqu, ka bolea dina na mate, ka vakabulai kemudou kina mai na ligadra na kai Mitiani,

¹⁸ia dou sa lako vakaivalu mai edaidai ki na lewe-ni-vale i tamaqu, ka vakamatei ira na luvema, e le vitusagavulu na tamata, e na dela ni dua na vatu, ka sa buli Apimeleki na luve ni nona vada me tui vei ira na kai Sikemi, ni sa wekamudou);

¹⁹io, kevaka dou sa caka vakayalodina, ka vakayalododonu, e na siga oqo, vei Jerupeali kei na nona lewe-ni-vale, dou qai marautaki Apimeleki, me marautaki kemudou talega ko koya:

²⁰ia kevaka e segai, me lako maivei Apimeleki na bukawaqa, ka kani ira na kai Sikemi, kei na mataqali i Milo, ka me lako talega na bukawaqa maivei ira na kai Sikemi, kei ira na mataqali i Milo, ka kani Apimeleki.

²¹A sa lako tani ko Jocame, ka dro, ka lako ki Pieri, ka tiko maikina, ni sa rerevaki Apimeleki na tuakana.

²²A sa nodra tui na Isireli ko Apimeleki ka yabaki tolu;

²³sa qai tala na Kalou e dua na yalo ca vei Apimeleki kei ira na kai Sikemi; a ra sa bukiveretaki Apimeleki ko ira na kai Sikemi:

²⁴me saumi kina nai valavala kaukauwa sa caka vei ira na luve i Jerupeali e lewe vitusagavulu, io, me saumi na kedra dra vei Apimeleki na tacidra, o koya sa vakamatei ira, vei ira talega na kai Sikemi, era sa vakaukauwataki koya me vakamatei ira na wekana.

²⁵Ia ko ira na kai Sikemi era sa lesia eso me kena lawa mai na dela ni veiulu-ni-vanua, a ra sa daukoveraka na ka vei ira kecega era lako yani e na sala ko ya: a sa tukuni vei Apimeleki.

²⁶A sa lako mai ko Keali na luve i Epeti kei ira na wekana, a ra sa lako ki Sikemi: a ra sa vakararavi vua ko ira na kai Sikemi.

²⁷A ra sa lako yani ki na were, ka vetivetia na vua ni nodra veivaivaini, ka lobaka, ka marau voli, ka curu ki na bure ni nodra kalou, ka kana ka gunu, ka vatonaki Apimeleki me ca.

²⁸A sa kaya ko Keali na luve i Epeti, O cei ko Apimeleki, se ko cei ko Sikemi, me da qaravi koya? sa sega li ni luve i Jerupeali ko koya, ka sa nona talai ko Sipuli? dou qaravi ira na mataqali i Amori na tama i Sikemi, ia ka cava me da qaravi koya kina, koi keda?

²⁹Me soli mada ga kivei au ko ira na tamata oqo, ka'u na qai vakasivoi Apimeleki. Sa kaya talega ko koya vei Apimeleki, Mo vakalevuqataki ira na nomu i valu, ka curu mai.

³⁰Ia ni sa rogoca ko Sipuli na turaga ni koro na vosa i Keali na luve i Epeti, sa tubu na nona cudru.

³¹A sa tala lo eso na tamata ko koya vei Apimeleki, ka kaya, Raica, sa lako mai ki Sikemi ko Keali na luve i Epeti, kei ira na tacina; ka raica, era sa vakauqeti ira na lewe ni koro me ra vala kei iko.

³²Ia mo cavu tu mada e na bogi, o iko kei ira na tamata era tiko vata kei iko, ka lawa koto e na were.

³³Ia mo sou e na mataka ni sa qai cadra na mata-ni-siga, ka kaba na koro, ka ni sa curu yani vei iko ko koya kei ira na tamata era tiko vata kaya, mo qai kitaka vei ira me vaka ko sa rawata.

³⁴A sa cavu tu e na bogi ko Apimeleki, kei ira kecega na tamata era tiko vata kaya, a ra sa la'ki lawa koto ki Sikemi, a ra sa va na matai valu.

³⁵A sa curu yani ko Keali na luve i Epeti, ka la'ki tu e na matamata-ni-koro: a sa cavu tu mai na vanua era lawa koto kina ko Apimeleki kei ira na tamata era tiko vata kaya.

³⁶Ia ni sa raici ira na tamata ko Keali, sa kaya ko koya vei Sipuli, Raica, era sa lako sobu tiko mai eso na tamata mai na dela ni veiulu-ni-vanua. A sa kaya vua ko Sipuli, Ko sa raica na yaloyalo ni veiulu-ni-vanua me vaka sa tamata.

³⁷A sa vosa tale ko Keali, ka kaya, Raica, era sa lako sobu tiko mai na tamata mai na tiki ni vanua ka rewa toka, ka dua nai vavakoso sa lako mai e na sala mai na oki ki Mioninimi.

³⁸A sa kaya vua ko Sipuli, Sa qai vakaevi na gusumu ko a kaya kina, O cei ko Apimeleki me da qaravi koya? sai ira beka oqo na tamata ko a beca ne? oqo, mo curu yani mada, mo drau vala kaya.

³⁹A sa lako yani ko Keali e na matadra na kai Sikemi, a sa veivala kei Apimeleki.

⁴⁰A sa vakasavi koya ko Apimeleki, a sa dro e matana ko koya, a sa bale e lewe vuqa era vuetaiki, ka yaco sara ki na matamata-ni-koro.

⁴¹A sa la'ki tiko ki Eruma ko Apimeleki: a sa vakasavi Keali kei ira na wekana ko Sipuli, me ra kakua ni tiko e Sikemi.

⁴²Ia e na mataka sa lako yani ki na were ko ira na tamata; a ra sa tukuna vei Apimeleki.

⁴³A sa kauti ira na tamata ko koya, ka wasei ira me ra tolu na matai valu, ka lawa koto e na were; a sa rai voli, ka raica, era sa curu yani mai na koro na tamata; a sa cavu tu ko koya, ka mokuti ira.

⁴⁴Ia ko Apimeleki, kei na matai valu era tiko vata kaya, era sa cici ga, ka la'ki tu ki na matamata-ni-koro: ia na matai valu ruarua, era sa cicivi ira kecega era sa tiko e na were, ka mokuti ira.

⁴⁵A sa kaba tiko na koro e na siga tauoko ko ya ko Apimeleki; ka sa rawa na koro, ka vakamatei ira na tamata era sa tiko kina, ka basuraka na koro, ka kaburaka kina na masima.

⁴⁶Ia ni ra sa rogoca na tamata kecega era sa tiko e na vale-cecere mai Sikemi, era sa curuma na vale kaukauwa, io, na bure i Pirici na kalou.

⁴⁷A sa tukuni vei Apimeleki, ni ra sa soqoni vata na tamata kecega e na vale-cecere mai Sikemi.

⁴⁸A sa lako cake ko Apimeleki kei ira kecega na tamata era tiko vata kaya, ki na ulu-ni-vanua ko Salimoni, a sa kauta e dua na matau e ligana ko Apimeleki, ka taya sobu e dua na taba ni kau, ka kauta, ka viribale ki domona, ka sa kaya vei ira na tamata era tiko vata kaya, A ka dou sa raica ni'u cakava, dou kusarawa mo dou kitaka vakakina.

⁴⁹A ra sa dui taya sobu na nona taba ni kau ko ira na tamata yadua, ka la'ki muri Apimeleki, a ra sa viritaka ki na vale kaukauwa, ka vakama e na bukawaqa na vale kaukauwa era sa tiko kina: a ra sa mate talega na tamata kece sa dautiko e na vale-cecere mai Sikemi, era le dua beka na udolu na tagane kei na yalewa.

⁵⁰Sa qai lako ki Tipesi ko Apimeleki, ka kabai Tipesi, ka rawa.

⁵¹A sa dua na vale-cecere ka kaukauwa e loma ni koro, a ra sa dro kina na tagane kecega kei na yalewa, kei ira kece na lewe ni koro, a ra sa sogoti ira kina, ka cabe ki na dela ni vale-cecere.

⁵²A sa lako ki na vale cecere ko Apimeleki, ka vala tiko kina, ka toro voleka ki na katuba ni vale-cecere, me vakama e na bukawaqa.

⁵³Ka sa dua na yalewa sa viritaka e dua na tiki ni varo sila ki na ulu i Apimeleki, ka voroka na nona qavokavoka.

⁵⁴A sa kaci sara ko koya vua na cauravou sa daukauta na nonai yaragi, ka kaya vua, Mo ucuna na nomu i seleiwau, ka vakamatei au, de sa kainaki e na vukuqu, Sa vakamatei koya e dua na yalewa. A sa suaka-basikati koya na nona cauravou, ka sa mate ko koya.

55Ia ni ra sa raica ko ira na Isireli sa mate ko Apimeleki, era sa dui lako ki na nona tikina.

56Sa sauma vakaoqo ko koya na Kalou na ca i Apimeleki, ka kitaka ko koya vei tamana, ni sa vakamatei ira na tacina e lewe vitusagavulu:

57a sa sauma vei ira na kai Sikemi na Kalou na nodra ca kecega, a sa yacovi ira na vatovato i Jocame na luve i Jerupeali.

Na Dauveilewai 10

Sa lewai ira na Isireli ko Tola, 1,2; kei Jairi, 3-5. Sa ra vuki tale ko ira na Isireli ka soro ki na kalou lasu eso, a sa cudruvi ira ko Jiova, 6-9. Era sa veivutuni, ka sa vunauci ira ko Jiova, ka qai lomani ira tale, 10-16. Sa mai vala kei ira ko ira na luve i Amoni, 17,18.

1Ia sa taravi Apimeleki ko Tola na luve i Pua, na luve i Toto, e dua vei ira na Isakari me vakabulai ira na Isireli; a sa tiko mai Samiri mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi.

2A sa lewai ira na Isireli ko koya ka yabaki ruasagavulu ka tolu, sa qai mate ko koya, ka sa bulu mai Samiri.

3A sa taravi koya ko Jairi, na kai Kiliati, a sa lewai ira na Isireli ko koya ka yabaki ruasagavulu ka rua.

4A sa le tolusagavulu na luvena tagane, era dauvodoka na asa tagane e tolusagavulu, a sa tolusagavulu na nodra koro, a sa vakatokai, Na veikoro i Jairi, ka yacova na siga oqo: era sa toka mai na vanua ko Kiliati.

5A sa mate ko Jairi, ka sa bulu mai Kamoni.

6A ra sa kitaka tale na ka ca e na mata i Jiova ko ira na Isireli, a ra sa qaravi ira na Peali, kei Aseteroci, kei na veikalou ni Siria, kei na veikalou ni Saitoni, kei na veikalou ni Moapi, kei na nodra kalou na luve i Amoni, kei na nodra kalou na kai Filisitia; ka ra sa biuti Jiova, ka sega ni qaravi koya.

7A sa tubu na cudru i Jiova vei ira na Isireli, ka sa volitaki ira ko koya ki na ligadra na kai Filisitia, kei na ligadra na luve i Amoni.

⁸Ia e na yabaki ko ya era sa vakararawataki ira na Isireli, ka vakasaurarataka: ka yabaki tinikawalu, ko ira kecega na Isireli era sa tiko mai tai kadua ni Joritani, e na nodra vanua na Amoraiti, mai Kiliati.

⁹A ra sa lako ki tai kadua ni Joritani ko ira na luve i Amoni, me veivala kei ira talega na Juta, kei ira na Penijamini, kei ira na Ifireimi: a ra sa vakaloloma sara ko ira na Isireli.

¹⁰A ra sa tagi vei Jiova ko ira na Isireli, ka kaya, Keimami sai valavala ca vei kemuni, ni keimami sa biuta na neimami Kalou, ka qaravi ira na Peali.

¹¹A sa kaya vei ira na Isireli ko Jiova, Au sa sega li ni vakabulai kemudou maivei ira na kai Ijipita, kei ira na Amoraiti, kei ira na luve i Amoni, kei ira na kai Filisitia,

¹²kei ira na kai Saitoni, kei ira na Amalekaiti, kei ira na kai Maoni, ko ira era sa vakararawataki kemudou; ni dou a tagi vei au?

¹³Ia dou sa biuti au ga, ka qaravi ira na kalou tani; o koya ka'u na sega kina ni vakabulai kemudou tale.

¹⁴Dou la'ki tagi ki na veikalou dou sa digitaka: me ra vakabulai kemudou ko ira e na gauna dou sa vakararawataki kina.

¹⁵A ra sa kaya vei Jiova ko ira na Isireli, Keimami sai valavala ca: mo ni cakava vei keimami na ka kece e vinaka e matamuni; ia mo ni vakabulai keimami mada ga e na gauna oqo.

¹⁶A ra sa biuta tani na nodra kalou na kai tani mai na kedra maliwa, ka qaravi Jiova: a sa bitaki na yalona e na vuku ni nodra rarawa na Isireli.

¹⁷A ra sa soqoni vata na luve i Amoni, ka la'ki tiko mai Kiliati. A ra sa soqoni vata na Isireli, ka tiko mai Misipe.

¹⁸A ra sa veikayaka vakai ira ko ira na turaga mai Kiliati, O cei na tamata ena liutaka nai valu kei ira na luve i Amoni? sai koya ena qai nodra tui kecega na kai Kiliati ko koya.

Na Dauveilewai 11

O Jefica na tamata qaqa, era sa cati koya ko ira na wekana, 1-3. Sa qai digitaki koya ko ira na kai nona me nodra turaga ni valu, 4-11. A nona talai vei ira na luve i Amoni, 12-29. Sa bubului vei Jiova, 30,31. Sa veivala kei ira, ka sa gumatua, 32,33. Sa dinata na nona bubului vei Jiova, 34-40.

1Ia sa tamata kaukauwa ka qaqa ko Jefica na kai Kiliati, ka sa luve ni dua na yalewa dautagane; a sa tama i Jefica ko Kiliati.

2A sa vakasucuma vei Kiliati ko koya na watina eso na luvena tagane; ia ni ra sa tubu cake na luve i na watina, era sa qai vakasevi Jefica, ka kaya vua, Ko na sega ni taukei e na vale nei tamadatou, ni ko sa luve ni yalewa tani.

3A sa drotaki ira na tacina ko Jefica, ka la'ki tiko e na vanua ko Topi: a sa soqoni vata vei Jefica na tamata vakasausa eso, a ra sa lako voli vata kaya.

4Ia sa dua na gauna era sa mai vala kina ko ira na luve i Amoni kei ira na Isireli.

5Ka ni sa ia na nodra i valu na luve i Amoni kei ira na Isireli, eratou sa qai lako na qase ni Kiliati, me kauti Jefica mai na vanua ko Topi:

6a ratou sa kaya vei Jefica, Mo lako mai, mo neimami turaga, me da veivala kei ira na luve i Amoni.

7A sa kaya vei iratou na qase ni Kiliati ko Jefica, Dou a sega beka ni cati au, ka vakasevi au mai na vale nei tamaqu? ia ka cava dou sa lakovi au mai kina edaidai, ni dou sa vakasaurarataki?

8A sa kaya vei Jefica ko iratou na qase ni Kiliati, O koya oqo keitou sa qai golevi iko kina, mo lako kina kei keitou, me veivala kei ira na luve i Amoni, ka mo liu ga vei keimami na kai Kiliati kecega.

9A sa kaya vei iratou na qase ni Kiliati ko Jefica, Kevaka dou sa vakalesui au tale, me'u veivala kei ira na luve i Amoni, ka sa soli ira vei au ko Jiova, au na qai nomudou turaga, se segai?

10A ratou sa kaya vei Jefica, ko iratou na qase ni Kiliati, Sa rogoci keda tiko ko Jiova, kevaka keitou sa sega ni kitaka me vaka na nomu vosa.

¹¹A sa lako vata kei iratou na qase ni Kiliati ko Jefica, a ra sa buli koya ko ira na tamata me nodra turaga levu ka me nodra i liuliu: a sa cavuta ko Jefica na nona vosa kecega e na mata i Jiova mai Misipe.

¹²A sa tala eso na tamata ko Jefica vua na nodra tui na luve i Amoni, ka kaya, A cava beka na vuna, ko sa lako mai kina vei au, mo ia nai valu e na noqu vanua?

¹³A sa kaya na nodra tui na luve i Amoni vei iratou na tamata nei Jefica, Ni ra sa suguta na noqu vanua ko ira na Isireli, ni ra sa lako cake mai Ijipita, sa tekivu mai Arinoni, ka yaco ki Japoki kei na Joritani: ia mo vakasuka tale mada vakavinaka.

¹⁴A sa tala tale eso na tamata ko Jefica vei koya na nodra tui na luve i Amoni:

¹⁵ka kaya vua, sa vosa vakaoqo ko Jefica, Sa sega ni suguta na vanua nei Moapi, se na nodra vanua na luve i Amoni, ko ira na Isireli:

¹⁶ia ni ra sa lako cake mai Ijipita ko ira na Isireli, ka lako e loma ni veikau ka yaco ki na Wasa Damudamu, ka yaco ki Ketesa:

¹⁷sa ra qai tala eso na tamata ko ira na Isireli vua na tui Itomi, ka kaya, Me keimami lako sara yani e nomu loma ni vanua: a sa sega ni via vakarorogo ko tui Itomi: a ra sa talatala talega vua na tui Moapi ko ira, a sa sega ni vinakata ko koya: a sa tiko ga mai Ketesa ko ira na Isireli.

¹⁸A ra sa lako voli e veikau, ka volita na vanua ko Itomi, kei na vanua ko Moapi, ka ra lako mai ki na yasana vaka ki na tu-i-cake ki na vanua ko Moapi, a ra sa la'ki tiko ki tai kadua ni Arinoni, ka sega ni lako ki loma ni nodra i yalayala na Moapi: ni sai yalayala kei Moapi ko Arinoni.

¹⁹A ra sa tala eso na tamata ko ira na Isireli vei Sioni, na nodra tui na Amoraiti, o koya ko tui Esiponi; a sa kaya vua ko ira na Isireli, Me keimami lako sara yani e nomu loma ni vanua, ki na noqu yasana.

²⁰A sa sega ni vakabauti ira na Isireli ko Sioni, me ra lako eloma ni nonai yalayala: sa vakasoqoni ira vata na nona tamata kecega ko Sioni, ka la'ki tiko mai Jeasa, ka veivala kei ira na Isireli.

²¹Ia sa soli Sioni kei ira kecega na nona tamata ko Jiova na Kalou ni Isireli ki na ligadra na Isireli, a ra sa mokuti ira: a sa rawata ko ira na Isireli na nodra vanua tauoko na Amoraiti ko ira nai taukei ni vanua ko ya.

²²A ra sa taukena na nodra i yalayala kecega na Amoraiti, mai Arinoni ka kauta sara ki Japoki, mai na veikau talega ka yaco ki na Joritani.

²³Ia oqo, sa vakasevi ira na Amoraiti ko Jiova na Kalou ni Isireli, e na matadra na nona tamata na Isireli, ia ko na qai taukeni ira beka ko iko?

²⁴O na sega beka ni taukena oqori sa solia vei iko ko Kimosi na nomu kalou mo kenai taukei? Ia ko ira kecega sa vakaseva tani e na mataimami ko Jiova na neimami Kalou, keimami na taukena.

²⁵Ia oqo, a cava ko sa vinaka cake kina vua na tui Moapi, ko Pelaki, na luve i Sipori? sa veileti li ko koya kei ira na Isireli, se veivala kei ira,

²⁶ni sa tiko ko ira na Isireli mai Esiponi kei na kena veikoro, kei Aroeri kei na kena veikoro, kei na veikoro kece sa tu e na bati ni Arinoni, ka yabaki tolu na drau? ia a cava dou a sega kina ni tauri ira tale e na gauna ko ya?

²⁷Ia koi au, au sa sega ni cala vei iko, ia ko sa cala ga vei au, ni ko sa mai veivala kei au: ko Jiova, o koya sa Daulewa, me lewa edaidai vei ira na Isireli kei ira na luve i Amoni.

²⁸Ia na nodra tui na luve i Amoni sa sega ni vakarogoca na vosa i Jefica, ka tukuna yani vua.

²⁹Sa qai curumi Jefica na Yalo i Jiova, a sa lako yani ko koya e Kiliati, kei Manasa, ka lako yani e Misipe mai Kiliati, ka mai Misipe mai Kiliati sa lako ko koya vei ira na luve i Amoni.

³⁰A sa cavuta e dua na bubului vei Jiova ko Jefica, ka kaya, Kevaka ko ni na soli ira vakaidina na luve i Amoni ki na ligaqu,

³¹na ka sa curu mai na katuba ni noqu vale me mai tavaki au, ni'u sa lesu vakacegu maivei ira na luve i Amoni, ena nei Jiova, ia ka'u na vakacabora mei soro kama.

³²A sa lako yani ko Jefica vei ira na luve i Amoni me veivala kei ira; a sa soli ira ko Jiova ki na ligana.

³³A sa mokuti ira ko koya mai Aroeri, ka yaco sara ki Minici, e ruasagavulu na koro, ka kauta sara ki Epeli-kiramemi, e na moku levu sara. Sa qai vakamalumalumutaki ira na luve i Amoni ko ira na Isireli.

³⁴A sa lesu mai ki Misipe ko Jefica ki na nona vale, ka raica, sa lako mai me tavaki koya na luvena yalewa, ka taura na tibereli ka meke lako: ia sa luvena e dua bauga ko koya; sa sega tale na luvena tagane, se na luvena yalewa.

³⁵Ia ni sa raici koya ko koya, sa dresulaka na nonai sulu, ka kaya, Ulei, na lubequ yalewa! ko sa vakamalumalumutaki au sara, ia ko sa yaco me ka rarawa vei au: ni'u sa vosa oti vei Jiova, ia ka'u sa sega ni vuki tani rawa.

³⁶A sa kaya vua ko koya, Na tamaqu, ko sa vosa oti vei Jiova; mo cakava ga vei au me vaka na ka ko a kaya; ni sa qai cudruvaki iko ko Jiova vei ira na nomu meca na luve i Amoni.

³⁷Sa kaya talega vei tamana ko koya, Me vakabau e na vukuqu na ka oqo: mo laivi au mada ka vula rua, me'u la'ki gade voli mai na veiulu-ni-vanua, me'u tagicaka na noqu goneyalewa, koi au kei ira vata na noqu i caba.

³⁸A sa kaya ko koya, Mo lako ga. A sa talai koya yani me la'ki vula rua: a sa lako ko koya kei ira era sa nonai caba, a sa tagicaka na nona goneyalewa mai na veiulu-ni-vanua.

³⁹Ia ni sa oti na vula rua, sa lesu mai ko koya vei tamana, a sa ia vua ko koya me vaka na nona bubului ka cavuta eliu ko koya: a sa sega ni veiyacovi kei na dua na tagane ko koya. A sa vakabau me kenai valavala e Isireli,

⁴⁰e na veiyabaki kecega, me ra lako na goneyalewa ni Isireli ka vakacaucautaka na goneyalewa na luve i Jefica, na kai Kiliati, ka bogi va e na veiyabaki.

Na Dauveilewai 12

Sa ra veileti ka veivala ko Jefica kei ira na Ifireimi, 1-6. Sa ciba ko Jefica, 7. A kedrai tukutuku na turaga-ni-lewa eso, 8-15.

¹A ra sa kacivi vata na kai Ifireimi, ka lako yani vaka ki na tokalau, a ra sa kaya vei Jefica, A cava ko a lako yani kina me veivala kei ira na luve i Amoni, ka sega ni kacivi keimami me lako vata kei iko? keimami na vakama e na bukawaqa na nomu vale, kei iko talega.

²A sa kaya vei ira ko Jefica, Koi au kei ira na noqu tamata, keimami sa veidre sara kei ira na luve i Amoni; ia ka'u a kacivi kemudou, ia dou a sega ni vakabulai au mai na ligadra.

³Ia ni'u a raica dou a sega ni ia na veivakabulai, ka'u a bolea sara na mate ka lako yani vei ira na luve i Amoni, a sa soli ira ko Jiova ki na ligaqu: ia ka cava dou sa lako mai kina vei au edaidai, mo dou vala kei au?

⁴A sa vakasoqoni ira vata kecega na kai Kiliati ko Jefica, ka vala kei ira na Ifireimi: a ra sa mokuti ira na Ifireimi ko ira na kai Kiliati, ni ra sa kaya, Koi kemudou na Kiliati ka se: *ka tiko ga e na kedra maliwa na Ifireimi*, kei na Manasa, koi kemudou.

⁵A ra sa rawa eliu na veivutovuto ni Joritani, ko ira na kai Kiliati, era bera ko ira na Ifireimi: ia ni ra sa kaya ko ira na Ifireimi era a dro, Me'u lako yani ki tai kadua, era sa qai taroga vua ko ira na kai Kiliati, Na Ifireimi ko iko, se segai? ia kevaka sa kaya, E segai;

⁶era sa qai kaya vua, Mo cavuti Jiboleta: a sa cavuti Siboleta ko koya: ni sa gato ko koya: era sa qai tauri koya, ka vakamatea mai na veivutovuto ni Joritani: a sa bale vei ira na Ifireimi e na gauna ko ya e le vasagavulu ka rua na udolu.

⁷A sa lewai ira na Isireli ko Jefica ka yabaki ono. Sa qai mate ko Jefica na kai Kiliati, a sa bulu e *na dua* na koro mai Kiliati.

⁸A sa taravi koya ko I pisani na kai Pecileema, a sa lewai ira na Isireli.

⁹A sa le tolusagavulu na luvena tagane, ka sa le tolusagavulu na luvena yalewa, o ira sa tala tani ko koya; a sa kauta mai e le tolusagavulu na goneyalewa me watidra na luvena tagane. A sa lewai ira na Isireli ko koya ka yabaki vitu.

¹⁰A sa qai mate ko I pisani, a sa bulu mai Pecileema.

¹¹A sa taravi koya ko Eloni, e dua vei ira na Sepuloni, me lewai ira na Isireli: a sa lewai ira na Isireli ko koya ka yabaki tini.

¹²A sa mate ko Eloni, e dua vei ira na Sepuloni, a sa bulu mai Eijaloni e na vanua nei Sepuloni.

¹³A sa taravi koya me lewai ira na Isireli ko Apitoni na luve i Illeli, na kai Piraconi.

¹⁴A sa le vasagavulu na luvena na tagane, a sa le tolusagavulu na makubuna tagane, a ra sa dauvodoka na asa tagane e vitusagavulu: a sa lewai ira na Isireli ko koya ka yabaki walu.

¹⁵A sa mate ko Apitoni na luve i Illeli, na kai Piraconi, a sa bulu mai Piraconi e na vanua nei Ifireimi, mai na nodra ulu-ni-vanua na Amalekaiti.

Na Dauveilewai 13

Sai valavala ca ko ira na Isireli, ka ra qai qali vei ira na kai Filisitia, 1. Sa dua na agilose sa tukuna na sucu i Samisoni, 2-7. Sa rairai tale mai na agilose vei Manoa, 8-23. Sa sucu ko Samisoni, 24,25.

¹A ra sa daucaka ca tale e na mata i Jiova, ko ira na Isireli; a sa soli ira ko Jiova ki na ligadra na kai Filisitia ka yabaki vasagavulu.

²A sa dua na tagane mai Sora, e na mataqali i Tani, na yacana ko Manoa; a sa yava na watina, ka sega ni vakaluvea.

³A sa rairai vua na yalewa na Agilose i Jiova, ka kaya vua, Raica mada; ko sa yava, ka sega ni vakaluvea: ia ko na kunekune ga, ka vakasucuma e dua na gonetagane:

⁴ia mo qarauni iko mada, mo kakua ni gunu waini se na yaqona, kakua talega ni kania e dua na ka sa sega ni savasava:

⁵ia raica, ko na kunekune, ka vakasucuma e dua na gonetagane; ia ena sega ni tasi na uluna: ka ni na tawase me nona na Kalou ko koya na gone ni sa qai sucu: ia ena vakatekivu me vakabulai ira na Isireli mai na ligadra na kai Filisitia.

⁶A sa lako na yalewa ka tukuna vua na watina, ka kaya, Sa lako mai vei au e dua na tamata ni Kalou, ia sa ka rerevaki sara na kenai rairai, sa vaka nai rairai ni agilose ni Kalou: ia ka'u a sega ni tarogi koya se sa lako maivei, ka sa sega ni tukuna vei au na yacana ko koya:

⁷ia sa kaya vei au ko koya, Raica, ko na kunekune, ka vakasucuma e dua na gonetagane; ia mo kakua ni gunu waini se na yaqona, kakua talega ni kania e dua na ka sa sega ni savasava: ni na tawase me nona na Kalou ko koya na gone ni sa qai sucu, ka yacova na siga ena mate kina.

⁸A sa vakamasuti Jiova ko Manoa, ka kaya, Au masuti kemuni, noqu Turaga, me lako tale mada mai vei keirau ko koya na tamata ni Kalou ko ni a tala mai eliu, me mai vakavulici keirau e na ka me caka vua na gone ena sucu mai.

⁹A sa vakarogoca na vosa i Manoa na Kalou; a sa lako tale mai na agilose ni Kalou vua na yalewa ni sa tiko e na were: ia sa sega ni tiko kaya ko Manoa na watina.

¹⁰A sa cici kusarawa na yalewa, ka tukuna vua na watina, ka kaya vua, Raica, sa rairai mai vei au ko koya na tamata ka lako mai vei au e na siga ko ya.

¹¹A sa cavu tu ko Manoa, ka muri watina, ka lako vua na tamata, ka kaya vua, O iko beka na tamata ka vosa vua na yalewa? A sa kaya ko koya, Koi au ga.

¹²A sa kaya ko Manoa, Me yaco ga na nomu vosa: ia me na vakaevei na neirau i valavala vua na gone, ka cava na ka me caka vua?

¹³A sa kaya vei Manoa na Agilose i Jiova, Na ka kecega ka'u a kaya vua na yalewa, me muria ga ko koya:

¹⁴me kakua ni kania ko koya e dua na ka sa tubu mai na vaini, me kakua talega ni gunu waini se na yaqona, se kania e dua na ka sa sega ni savasava: me vakabauta ko koya na ka kecega ka'u a vakarota vua.

¹⁵A sa kaya vua na Agilose i Jiova ko Manoa, Me keirau tarovi kemuni mada me keirau vakarautaka e dua na kemuni luve ni me.

¹⁶A sa kaya vei Manoa na Agilose i Jiova, Kevaka ko sa tarovi au, ka'u na sega ni kania na nomu kakana, ia kevaka ko sa cakava e dua nai soro kama, mo vakacabora vei Jiova ga. Ni sa sega ni kila ko Manoa ni sai koya na Agilose i Jiova.

¹⁷A sa kaya vua na Agilose i Jiova ko Manoa, Ko cei na yacamuni, me keirau vakarokoroko vei kemuni ni na yaco na nomuni vosa?

¹⁸A sa kaya vei koya na Agilose i Jiova, A cava ko sa taroga kina na yacaqu, ni sa vuni?

¹⁹A sa kauta ko Manoa na luve ni me kei nai madrali laukana, ka vakacabora vei Jiova e na dela ni vatu. A sa cakacaka vakidacula ko koya na agilose; ka sa vakaraica tiko ko Manoa kei na watina:

²⁰Ka ni sa lako cake tiko na yameyame ni bukawaqa mai nai cabocabo-ni-soro vaka ki lomalagi, sa qai lako cake na Agilose i Jiova e na yameyame ni bukawaqa mai nai cabocabo-ni-soro. A sa raica ko Manoa kei na watina, ka rau sa cuva vakatoboicu ki na qele.

²¹A sa sega ni rairai tale mai na Agilose i Jiova vei Manoa se vua na watina. Sa qai kila ko Manoa ni sai koya na Agilose i Jiova.

²²A sa kaya vua na watina ko Manoa, Edaru na mate vakaidina, ni daru a raici koya na Kalou.

²³Ia sa kaya vua na watina, Kevaka sa via vakamatei kedaru ko Jiova, ke sa sega ni vakadonuya na nodaru i soro kama, kei nai madrali laukana, ka sa sega ni vakatakila vei kedaru na ka kecega oqo, ka sega ni tukuna mai vei kedaru edaidai na ka vakaoqo.

²⁴A sa vakasucuma na gonetagane na yalewa, ka vakatoka na yacana ko Samisoni: a sa tubu cake na gone, ka sa vakalougatataki koya ko Jiova.

²⁵A sa vakatekivu me vakauqeti koya na Yalo i Jiova mai Meene-tani e na macawa i Sora kei Esitaoli.

Na Dauveilewai 14

Sa via vakawati kaya e dua na yalewa ni Filisitia ko Samisoni, 1-4. Sa vakamatea e dua na laioni, 5-7. Sa kunea emuri na oni e na yago ni laioni, 8,9. A nona vatavatairalago, 10-14; sa kilai maivua na watina na kenai balebale, 15-18. Sa vakamatea e le tolusagavulu na kai Filisitia ko koya, a sa biuta na watina, 19,20.

¹A sa lako sobu ko Samisoni ki Timinaca, a sa kunea e dua na yalewa mai Timinaca, a luve ni kai Filisitia.

²A sa lako cake ka tukuna vei tamana kei tinana, ka kaya, Au sa kunea e dua na yalewa mai Timinaca, a luve ni kai Filisitia, ia mo drau la'ki rawata me watiqu.

³A sa kaya vua ko tamana kei tinana, Sa sega beka e dua na yalewa vei ira na nodra goneyalewa na wekamu, se vei ira kecega na kai noqu, ko sa lako kina mo vakawati kei na dua na yalewa maivei ira na kai Filisitia sa sega ni cili? A sa kaya ko Samisoni vei tamana, Mo rawata mada oqo me noqu, ni'u sa vinakati koya sara.

⁴Ia sa sega ni kila ko tamana kei tinana ni sa vakavuna ko Jiova, ni sa vakananuma ko koya e dua na ka me ra cudruvi kina ko ira na kai Filisitia: ia sa lewai ira na Isireli ko ira na kai Filisitia e na gauna ko ya.

⁵A ratou sa lako sobu vata ko Samisoni kei na tamana kei tinana, ki Timinaca; a sa yaco ki na veiwere-ni-vaini kei Timinaca, ka raica, sa dua na laioni sa tagi ni sa tavaki koya.

⁶A sa curumi koya vakaukauwa na Yalo i Jiova, a sa basuraka ko koya me vaka sa basuraka e dua na luve ni me, ka sa sega e dua na ka e ligana: ia sa sega ni tukuna vei tamana se tinana na ka ka cakava.

⁷A sa lako sobu, ka rau sa veivosaki kaya na yalewa; a sa vinakati koya sara ko Samisoni.

⁸Emuri sa lako tale ko koya me kauti koya mai, a sa lako vakatikitiki tani me raica na yago ni laioni: ka raica, sa dua na qele ni pi, kei na oni, e na yago ni laioni.

⁹A sa kauta e ligana, ka kana lako, ka lako mai vei tamana kei tinana, ka solia vei rau, a rau sa kania: a sa sega ni tukuna vei rau ko koya ni sa kauta mai, na yago ni laioni na oni ko ya.

¹⁰A sa lako sobu na tamana vei koya na yalewa: a sa cakava maikea e dua na solevu ko Samisoni; ni sa dau kenai valavala oqo vei ira na cauravou.

¹¹Ia ni ra sa raici koya, era sa kauta e tolusagavulu me nonai tokani me ra tiko kaya.

¹²A sa kaya vei ira ko Samisoni, Me'u cavuta mada vei kemudou e dua na vatavatairalago: kevaka dou na vakamacalataka vakadodonu vei au, e na bogi vitu ni sa ia tiko na solevu, ka dou sa dina, au na qai solia vei kemudou e tolusagavulu nai sulu lineni kei nai sulu me rauta vakatolusagavulu:

¹³ia kevaka dou sa sega ni vakamacalataka rawa vei au, dou na qai solia mai vei au e tolusagavulu nai sulu lineni, kei nai sulu me rauta vakatolusagavulu. A ra sa kaya vua, Cavuta mai na nomu vatavatairalago, me keitou rogoca.

¹⁴A sa kaya vei ira ko koya, Sa tubu na kakana maivei koya na daukana, A sa tubu na kamikamica mai na kaukauwa. A sa oti e tolu na bogi, ka ra sa sega ni vakamacalataka rawa na vatavatairalago.

¹⁵Ia e na kenai kavitu ni siga, era sa kaya vua na wati i Samisoni, Mo temaka na watimu, me vakamacalataka vei keitou na vatavatairalago, de keitou vakamai iko kei na vale i tamamu e na bukawaqa: dou sa kacivi keitou beka me vakadravudravuataki keitou? sa sega li ni vakakina?

¹⁶A sa tagi vei Samisoni na watina, ka kaya, Ko sa cati au ga, ka sega ni lomani au: ko sa cavuta na vatavatairalago vei ira na gonetagane ni kai noqu, ka sa sega ni vakamacalataka vei au. A sa kaya vua ko koya, Raica, au sa sega ni vakamacalataka vei tamaqu se tinaqu, ia me'u vakamacalataka li vei iko?

¹⁷A sa tagi vua ko koya ka bogi vitu, ni sa ia tiko na nodra so levu: ka sa yaco e na kenai kavitu ni siga, sa vakamacalataka vua ko koya, e na vuku ni nona vakasosataki koya: a sa vakamacalataka ko koya na vatavatairalago vei ira na nodra gonetagane na kai nona.

¹⁸A ra sa kaya vua na lewe ni koro ko ya e na kenai kavitu ni siga, ni sa bera ni dromu na mata-ni-siga, A cava sa uasivia na kena kamikamica na oni? ka cava sa uasivia na kena kaukauwa na laioni? A sa kaya vei ira ko koya, Kevaka dou a sega ni osivi kei na noqu pulumokau yalewa, Dou a sega ni kilakila rawa na noqu vatavatairalago.

¹⁹A sa curumi koya vakaukauwa na Yalo i Jiova, a sa lako sobu ko koya ki Asikiloni, ka mokuta e le tolusagavulu na tamata vei ira, ka kauta na nodra i sulu, ka solia me rauti ira era a vakamacalataka na vatavatairalago. A sa tubu na nona cudru, ka sa lako cake ki na vale i tamana.

²⁰A sa soli na wati i Samisoni vua na nonai tokani, o koya ka nonai tau.

Na Dauveilewai 15

Sa vakama na nodra sila na kai Filisitia ko Samisoni, 1-5. Sa ra mai vala kaya, ka sa mokuti ira vakarua ko Samisoni, 6-17. Sa malumalumu e na viagunu, ka caka mana na Kalou me gunu kina ko koya, 18-20.

¹Ia emuri, e na vula ka tamusuki kina na witi, sa la'ki raici watina ko Samisoni, ka kauta e dua na luve ni me; ka kaya, Au na lako vua na watiqu ki loqi. A sa sega ni laivi koya me curu kina ko tamana na yalewa.

²A sa kaya na tama ni yalewa, Au a kaya sa dina ga ko sa cati koya; ka'u a soli koya kina vua na nomu i tau: sa sega li ni matavinaka cake ko tacina? me nomu mada ga ko koya, me kenai sosomi.

³A sa kaya e na vukudra ko Samisoni, Au na qai dodonu ga ka ra cala na kai Filisitia, kevaka ka'u sa vakacacani ira.

⁴A sa lako ko Samisoni, ka toboka e tolu na drau na fokise, ka saumaka me veiuturi na buidra ka qai bukuya vata vakayayaruua, ka vauca e dua na cina e na maliwa ni buidra yarua kecega.

⁵A sa tutuvaka na veicina, ka biuti ira me ra lako e loma ni nodra sila na kai Filisitia sa sega ni tamusuki, ka sa vakama na veibinibini sila, kei na sila sa sega ni tamusuki, kei na veiwere ni olive.

⁶A ra sa taro na kai Filisitia, O cei sa cakava na ka oqo? A ra sa kaya, Ko Samisoni, na vugona na kai Timinaca, ni sa kauta ko koya na watina, ka solia

ki na nonai tau. A ra sa lako cake na kai Filisitia, ka vakamai koya na yalewa kei na tamana e na bukawaqa.

⁷A sa kaya vei ira ko Samisoni, Dou sa cakava na ka oqo, ia ka'u na sauma mada ga vei kemudou, ka'u na qai vakacegu.

⁸A sa mokuti ira e na moku levu, ka sa ravusebetaki ira: a sa lako sobu ko koya, ka sa tikotiko ga e na yasa ni vatu ko Etami.

⁹A ra sa lako cake na kai Filisitia, ka tiko vakaivalu mai Juta, ka sa robota na vanua mai Laii.

¹⁰A ra sa kaya ko ira na mataqali i Juta, A cava dou sa lako cake mai kina vei keimami? A ra sa kaya, Keimami sa lako cake mai me vesuki Samisoni, me keimami cakava vua me vaka sa cakava vei keimami ko koya.

¹¹Sa qai lako sobu e lewe tolu na udolu na tamata vei ira na mataqali i Juta, ki na yasa ni vatu ko Etami, a ra sa kaya vei Samisoni, Ko sa sega li ni kila ni ra sa lewai keda na kai Filisitia? ia a cava na ka oqo ko sa cakava vei keimami? A sa kaya vei ira ko koya, au sa cakava ga vei ira me vaka na ka era sa cakava vei au.

¹²A ra sa kaya vua, Keitou sa lako sobu mai me vesuki iko, me soli iko ki na ligadra na kai Filisitia. A sa kaya vei ira ko Samisoni, Dou bubului mada vei au mo dou kakua ni mokuti au koi kemudou.

¹³A ra sa kaya vua, Sa vinaka; ia keitou na vesuki iko matua ga, ka soli iko ki na ligadra: ia keitou na sega sara ni vakamatei iko. A ra sa vesuki koya e na dali vou e rua, ka kauti koya cake mai na vatu.

¹⁴Ni sa yaco ko koya ki Laii, era sa kaikaila na kai Filisitia ni ra sa la'ki tavaki koya: a sa curumi koya vakaukauwa na Yalo i Jiova, a sa vuki sara na dali e ligana me vaka na wa sa kama yavu, a sa tasere mai na ligana na kenai vesu.

¹⁵A sa kunea ko koya e dua na kau-ni-bati vou ni asa, a sa dodoka na ligana, ka taura, ka mokuta kina e le dua na udolu na tamata.

¹⁶A sa kaya ko Samisoni, E na kau-ni-bati ni asa sa dua nai binibini, sa rua nai binibini, E na kau-ni-bati ni asa ka'u sa mokuta e le dua na udolu na tamata.

¹⁷Ia ni sa vosa oti ko koya, sa qai biuta tani e ligana na kau-ni-bati, ka vakayacana na tikina ko ya ko Rama i Lai [Na biu ni kau-ni-bati].

¹⁸A sa mate e na viagunu; a sa tagi vei Jiova, ka kaya, O ni sa ia na veivakabulai levu oqo e na ligaqu na nomuni tamata: ia ka'u na qai mate beka e na viagunu, ka ra na tauri au ko ira sa sega ni cili?

¹⁹A sa kavidalaka na vatu mai Lai na Kalou, a sa vure maikina na wai, a sa gunu ko koya, ka sa lesu tale mai na yalona, ka sa bula mai: o koya sa vakatoka kina na yacana ko Eni-akori [Nai vurewai mei koya ka tagi], ko ya mai Lai, ka yacova na siga oqo.

²⁰A sa lewai ira na Isireli ko koya, e na nodra gauna na kai Filisitia, ka yabaki ruasagavulu.

Na Dauveilewai 16

Ai valavala i Samisoni mai Kesa, 1-3. A nodra vere na kai Filisitia, era sa rawai koya kina, 4-21. Sa kaukauwa tale ko Samisoni, ka sa mate vata kei ira na kai Filisitia, 22-31.

¹Sa qai lako ki Kesa ko Samisoni, ka raica kina e dua na yalewa dautagane, ka sa curu vua.

²Sa tukuni vei ira na kai Kesa, Sa curu mai ki ke ko Samisoni. A ra sa vakavolivolita, ka lawa koto vua e na bogi ka sigavaka, mai na matamata-ni-koro, a ra sa tiko lo e na bogi, ka kaya, Ni sa rarama e na mataka, eda na vakamatei koya.

³A sa davo koto ko Samisoni ka lomaloma-ni-bogi; ia ni sa lomaloma-ni-bogi sa cavu tu, ka taura nai sogo ni matamata-ni-koro, kei na kena duru ruarua, ka cavuta tani, kei nai samugakagaka talega, ka viria ki na nonai colacola, ka colata cake ki na dela ni ulu-ni-vanua sa donui Epironi.

⁴Ia emuri, sa lomana ko koya e dua na yalewa, na yacana ko Tilaila, mai na buca ko Soreki.

⁵A ra sa lako cake mai vua ko ira na turaga ni kai Filisitia, ka kaya vua, Mo temaki koya, mo kila kina se cava na vuna na nona kaukauwa levu, ka cava na ka keitou na rawai koya kina, me keitou vesuki koya ka vakamalumalumutaka: ia koi keitou yadua keitou na solia vei iko e dua na udolu ka dua na drau na tiki ni siliva.

⁶A sa kaya vei Samisoni ko Tilaila, Mo tukuna mada vei au, se cava ka vu ni nomu kaukauwa levu, ka cava ko na vesuki rawa kina mo malumalumu mai.

⁷A sa kaya vua ko Samisoni, Kevaka era sa vesuki au e na dali vau drokadroka e vitu, sa segai ni sigani oti, au na qai malumalumu, ka'u na tautauvata kei na tamata walega.

⁸A ra sa kauta vua ko ira na turaga ni kai Filisitia e vitu na dali vau drokadroka, sa sega ni sigani oti, a sa vesuki koya kina ko koya.

⁹Ia sa tiko kaya e na vale ni moce eso era lawa koto. A sa kaya vua ko koya, I Samisoni, era sa sikit iko na kai Filisitia. A sa drutia na dali vau ko koya, me vaka sa drutilaki na wavulovulo ni sa coroga na bukawaqa. A sa sega ni kilai tu na nona kaukauwa.

¹⁰A sa kaya vei Samisoni ko Tilaila, Raica, ko sa vakalialiai au ga, ka vosa lasu vei au: mo tukuna mada mai vei au oqo se cava ko na vesuki rawa kina.

¹¹A sa kaya vua ko koya, Kevaka era sa vesuki au e na dali vou eso, sa sega ni taurivaki oti, au na qai malumalumu, ka'u na tautauvata kei na tamata walega.

¹²A sa kauta eso na dali vou ko Tilaila, ka vauci koya kina, ka kaya vua, I Samisoni, era sa sikit iko na kai Filisitia. A sa tiko e na vale ni moce ko ira sa lawa koto. A sa drutilaka ko koya mai na ligana me vaka na wa ni culacula.

¹³A sa kaya vei Samisoni ko Tilaila, O sa vakalialiai au tikoga, ka yacova na siga oqo, ka vosa lasu vei au: mo tukuna mada vei au se cava ko na vauci rawa kina. A sa kaya vua ko koya, Kevaka ko sa talia vata kei na vulovulo na tobe vituvitu ni uluqu.

¹⁴A sa vakataudeitaka ko koya e nai vakadei, ka kaya vua, I Samisoni, era sa sikit iko na kai Filisitia. A sa yadra mai na nona moce ko koya, ka lako yani kei nai vakadei ka tali kina kei na vulovulo.

¹⁵A sa kaya vua na yalewa, O sa kaya vakacava, Au sa lomani iko, ni sa sega ni tiko dina vei au na yalomu? o sa vakalialiai au vakatolu, ka sa sega ni tukuna mai vei au se cava ka vuna na nomu kaukauwa levu.

¹⁶Ia ni sa vakasosataki koya e na veisiga kecega ko koya e na nona vosa, ka cikevi koya matua sara, me sa voleka ni ciba kina ko koya;

¹⁷sa qai tukuna vua ko koya na yalona tauoko, ka kaya vua, Sa sega nai tasi sa tara na uluqu, ni'u sa tawase me nona na Kalou mai na kete i tinaqu; kevaka ka'u sa tasivori, ena qai yali kina vei au na noqu kaukauwa, ia ka'u na malumalumu mai, ka'u na qai tautauvata kei na tamata walega.

¹⁸Ia ni sa kunea ko Tilaila, ni sa tukuna vua ko koya na yalona tauoko, sa talaki me kacivi ira na turaga ni kai Filisitia, ka kaya, Dou lako vakadua mai oqo, ni sa tukuna vei au ko koya na yalona tauoko. A ra sa lako cake vua ko ira na turaga ni kai Filisitia, ka kauta nai lavo e na ligadra.

¹⁹A sa vakamoceri koya e na duruna ko koya, a sa kaciva e dua na tamata, ka tasia na tobe vituvitu ni uluna, ka sa vakatekivu me vakamalumalumutaki koya, ka sa lako tani vua na nona kaukauwa.

²⁰A sa kaya ko koya, I Samisoni, era sa sikit iko na kai Filisitia. A sa yadra mai na nona moce ko koya, ka kaya, Au na curu yani oqo me vaka ka'u sa daukitaka, ka'u na vakurekure au mada. Ia sa sega ni kila ni sa lako tani vua ko Jiova.

²¹A ra sa tauri koya ko ira na kai Filisitia; ka leuta na matana, ka kauti koya sobu ki Kesa, ka vesuka e nai vesu parasa; a sa dauqaqi sila ko koya e na vale ni veivesu.

²²A sa tubu tale na drau ni uluna, ni sa tasivori oti.

²³Ia sa soqoni vata ko ira na turaga ni kai Filisitia, me ra vakacabora e dua nai madrali levu vei Tekoni na nodra kalou, ka me ra reki; a ra sa kaya, Sa solia na noda kalou na noda meca ko Samisoni ki na ligada.

²⁴Ia ni ra sa kunei koya ko ira na tamata, era sa vakacaucautaka na nodra kalou, ka kaya, A noda kalou sa solia na noda meca ki na ligada, o koya ka vakacacana talega na noda vanua, ka mokuti ira e lewe vuqa vei keda.

²⁵Ia ni sa reki na yalodra, era sa kaya, Me kacivi ko Samisoni, me mai vakadredretaki keda. A ra sa kacivi Samisoni mai na vale ni veivesu; a ra sa dredrevaka ni sa tu e matadra ko koya; a ra sa vakatikora e na tadrua ni bou.

²⁶A sa kaya ko Samisoni vua na cauravou sa tubera na ligana, Laivi au mada me'u tara na veibou sa tu kina na vale, me'u vakararavi mada kina.

²⁷Ia sa oso na vale e na tagane kei na yalewa; a ra sa tiko kina na turaga kecega ni kai Filisitia; a sa tiko talega e dela ni vale e lewe tolu beka na udolu na tagane kei na yalewa, era sa sarasara tiko ni sa vakavuna na dredre ko Samisoni.

²⁸A sa masu vei Jiova ko Samisoni, ka kaya, I Jiova na Turaga, mo ni nanumi au, ka vakaukauwataki au mada vakadua ga oqo, na Kalou, me'u cudrutaka vakadua ga na mataqu ruarua vei ira na kai Filisitia.

²⁹A sa taura ko Samisoni na bou ruarua eloma sa tu kina na vale, a sa mokota e dua na ligana i matau, ka dua e na ligana i mawi.

³⁰A sa kaya ko Samisoni, Me'u mate vata kei ira na kai Filisitia. A sa cuva vakaukauwa ko koya; ia na vale sa ovaci ira na turaga, kei ira kecega na tamata era tiko kina. A sa lewe lailai sa vakamatea ko koya ni sa bula tiko ka lewe levu sa vakamatea ko koya e na nona mate.

³¹A ra sa lako sobu na tacina kei ira kece na lewe-ni-vale i tamana, ka colati koya, ka kauta yani, ka buluta e na macawa Sora kei Esitaoli, e nai bulubulu nei Manoa na tamana. A sa lewai ira na Isireli ko koya, ka yabaki ruasagavulu.

Na Dauveilewai 17

Ai tukutuku kei Maika, kei na nona matakau.

1Sa dua na tamata mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi na yacana ko Maika.

2A sa kaya vua na tinana ko koya, A tiki ni siliva e dua na udolu ka dua na drau, sa kau tani mai vei iko, na ka ko a bubului kina, ka vosa talega kina vei au, raica, sa tu vei au na siliva; sai au ga ka kauta. A sa kaya ko tinana, Me vakalougaatataki iko na luvequ ko Jiova.

3Ia sa vakasuka ko koya vei tinana na tiki ni siliva io e dua na udolu ka dua na drau, a sa kaya ko tinana, Au sa vakacobora oti vakaidina na siliva vei Jiova mai na ligaqu me nei luvequ, me caka kina e dua na matakau ceuceu ka dua na matakau vakawaicalataki: ia oqo, au na vakasuka tale vei iko.

4Ia ni sa vakasuka ko koya na siliva vua na tinana, sa taura ko tinana e rua na drau na tiki ni siliva, ka solia vua na kena matai, a sa cakava kina ko koya e dua na matakau ceuceu ka dua na matakau vakawaicalataki: a sa tu ga e na vale i Maika.

5A sa dua na nona bure kalou na tamata ko ya ko Maika, a sa cakava ko koya e dua na efoti, ka so na matakau, a sa bulia e dua na luvena me nona bete ko koya.

6E na gauna ko ya sa sega na tui vei ira na Isireli; era sa dui cakava ko ira na tamata yadua na ka sa vinakata ko koya.

7A sa dua na cauravou mai Pecileema nei Juta, e na mataqali i Juta; e dua vei ira na Livai ko koya, a sa tiko vulagi maikea.

8A sa lako na tamata ko ya mai na koro ko Pecileema nei Juta me la'ki tiko vulagi e na dua na vanua ena kunea: ia ni sa lako tu sa yaco ki na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, ki na vale i Maika.

9A sa kaya vua ko Maika, O sa lako maivei? A sa kaya vua ko koya, Koi au na Livai mai Pecileema nei Juta, ia ka'u sa lako tu me'u tiko vulagi e na dua na vanua ka'u na kunea.

¹⁰A sa kaya vua ko Maika, Mo tiko ga kei au, mo tamaqu ka mo noqu bete, ia ka'u na solia vei iko e tini na tiki ni siliva e na veiyabaki, kei nai sulu me rauti iko, kei na kemu. A sa tiko na Livai.

¹¹A sa vinakata na Livai me tiko kaya na tamata; a sa vaka e dua na luvena ko koya na cauravou.

¹²A sa bulia na Livai ko Maika, a sa yaco na cauravou me nona bete, a sa tiko e na vale i Maika.

¹³Sa qai kaya ko Maika, Au sa qai kila, ni na caka vinaka vei au ko Jiova, ni sa noqu bete e dua na Livai.

Na Dauveilewai 18

Sa qara e dua na vanua me nodra ko ira na mataqali i Tani, 1-10. Sa lako na nodra i valu, ka butakoca na ka nei Maika, ka kaba na koro ko Leisi, 11-28. Era sa qarava na matakau i Maika, 30,31.

¹Ena gauna ko ya sa sega na tui vei ira na Isireli. Ia e na gauna ko ya sa qara e dua nai votavota me nodra me ra tiko kina ko ira na mataqali i Tani; ni sa sega ni rawa vei ira na nodra i votavota e na kedra maliwa na veimataqali i Isireli, ka yacova na gauna ko ya.

²A ra sa tala ko ira na Tani e le lima na tamata e na nodra mataqali mai na nodra i yalayala, eratou sa tamata qaqa, mai Sora, kei Esitaoli, me ratou la'ki rai vanua, ka kila vakavinaka; a ra sa kaya vei iratou, Dou la'ki raica vakavinaka na vanua: a ratou sa lako yani ki na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, ki na vale i Maika, a ratou sa moce kina.

³Ni ratou sa voleka ki na vale i Maika, eratou sa kila na domo ni cauravou, o koya na Livai: a ratou sa curu kina, ka kaya vua, O cei sa kauti iko mai ki ke? ka cava ko sa kitaka eke? ka cava sa rawa vei iko eke?

⁴A sa kaya vei iratou ko koya, Sa kitaka vakaoqo ga vei au ko Maika, a sa voli au me'u tiko kaya, ia ka'u sa nona bete.

⁵A ratou sa kaya vua, Mo taroga mada vei koya na Kalou, me keitou kila kina se na vinaka na ka keitou sa lako kina, se segai.

⁶A sa kaya vei iratou ko koya na bete, Dou lako ga e na vakacegu: sa tu e na mata i Jiova na sala dou sa lako kina.

⁷Eratou sa qai lako na tamata e lewe lima, a ratou sa lako mai ki Leisi; a ratou sa kunea na tamata era sa tiko kina, ni ra sa tiko wele ga, me vaka na nodra tiko na kai Saitoni, era tiko vakacegu ka wele ga; a sa sega e dua sa kaukauwa me vakacacana e dua e na dua na ka; a ra sa tiko veiyawaki kei ira na kai Saitoni, ka ra sa sega ni veilakovi kei ira na tamata tani.

⁸A ratou sa lesu mai vei ira na wekadra ki Sora kei Esitaoli: a ra sa kaya vei iratou ko ira na wekadra, Sa vakaevei koi kemudou?

⁹A ratou sa kaya, Tou ia, me da lako cake ka vala kei ira: ni keitou sa raica oti na vanua, ka sa vinaka sara: ia dou sa wele tiko? mo dou kakua ni vucesa mo dou lako mo dou taukena na vanua.

¹⁰Ni dou sa lako kina, dou na yaco vei ira na tamata era tiko wele ga, ia sa dua na vanua levu: ni sa solia ki na ligamudou ko koya na Kalou; a vanua sa sega ni dravudravua e na dua na ka sa tiko e vuravura.

¹¹A ra sa cavu tu maikea e le ono na drau na tamata e na mataqali i Tani, mai Sora, kei Esitaoli, era sa vakaiyaragi tu me ia nai valu.

¹²A ra sa lako cake, ka tiko mai Kiriaci-jiarimi mai Juta; o koya era sa vakatoka kina na yasana ko ya ko Meene-tani, ka yacova na siga oqo: raica, sa koto mai na daku i Kiriaci-jiarimi.

¹³A ra sa lako yani maikea ki na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, ka yaco ki na vale i Maika.

¹⁴A ratou sa vosa ko iratou na tamata limalima, eratou a la'ki raica na vanua ko Leisi, ka kaya vei ira na wekadratou, Dou sa kila beka ni sa tiko e na veivale oqo e dua na efoti, ka so na matakau, ka dua na matakau ceuceu, ka dua na matakau vakawaicalataki? ia oqo, dou lewa mada na ka mo dou cakava.

¹⁵A ra sa gole kina, ka lako ki na nona vale na cauravou, na Livai, io ki na vale i Maika, a ra sa veikidavaki kaya.

¹⁶Ia sa tu mai na matamata-ni-koro ko ira na tamata e lewe ono na drau vei ira na mataqali i Tani, o ira era sa vakaiyaragi tu e nai yaragi ni valu.

¹⁷Ia eratou sa lako cake na tamata limalima, eratou a la'ki raica na vanua; ka ratou sa curu kina; ka kauta na matakau ceuceu, kei na efoti, kei na veimatakau tani kei na matakau vakawaicalataki; ia sa tu mai na matamata-ni-koro na bete, kei ira na tamata e lewe ono na drau era sa vakaiyaragi tu e nai yaragi ni valu.

¹⁸Ia ko iratou oqo, eratou sa curu ki na vale i Maika, ka kauta maikina na matakau ceuceu, na efoti, kei na matakau vakawaicalataki, kei na veimatakau tani. Sa qai kaya vei iratou ko koya na bete, A cava dou sa cakava?

¹⁹A ratou sa kaya vua, Mo tiko lo, mo tabonaka na gusumu e na ligamu, ka mo lako vata kei keimami, mo neimami qase, kei na neimami bete: sa vinaka li vei iko mo bete ki na vale ni tamata e le dua ga, se mo bete ki na dua na mataqali, ka dua na matavuvale, vei ira na Isireli?

²⁰A sa reki na yalona na bete, a sa kauta ko koya na efoti, kei na matakau ceuceu, kei na veimatakau tani, ka lako e na kedra maliwa na tamata.

²¹A ra sa lesu ka lako yani, ka lewa me liu vei ira na gone lalai kei na manumanu e yavai va kei na kamunaga.

²²Ia ni ra sa veiyawaki sara kei na vale i Maika, era sa soqoni vata na tamata era sa tiko e na veivale sa voleka ki na vale i Maika, a ra sa la'ki vauci ira na Tani.

²³A ra sa kaci yani vei ira na Tani. A ra sa rai vuki, ka kaya vei Maika, Ko sa vakaevei ni dou sa soqoni vata mai?

²⁴A sa kaya ko koya, Dou sa kauta tani na noqu kalou ka'u a cakava, kei na bete, ka dou sa lako tani; ka cava tale sa tu vei au? ia ka cava dou sa taroga kina vei au, A cava sa manati iko?

²⁵A ra sa kaya vua ko ira na Tani; Me kakua ni rogo vei keimami na domomu, de so na tamata cudru sa cici yani vei kemudou, ka dou mate kina ko iko kei ira na nomu lewe-ni-vale.

²⁶A ra sa lako ga yani ko ira na Tani: ia ni sa raica ko Maika era sa kaukauwa ka sa malumalumu ko koya, sa lesu tale ko koya ki na nona vale.

²⁷A ra sa kauta na ka ka cakava ko Maika, kei na nona bete talega; a ra sa lako ki Leisi, kivei ira na lewe ni vanua era sa vakacegu, ka tiko wele ga: a ra sa yaviti ira e nai seleiwau, ka vakama na koro.

²⁸A sa sega e dua me vakabula, ni rau sa veiyawaki kei Saitoni, a ra sa sega ni veilakovi kei ira na tamata tani; a sa koto oqori e na buca mai Peci-riopi. A ra sa tara na koro, ka tiko kina.

²⁹A ra sa vakatoka na yaca ni koro ko Tani, me vaka na yaca i Tani na nodra qase o koya ka luve i Isireli: ia na yaca ni koro koya eliu ko Leisi.

³⁰A ra sa vakaduria cake me nodra, na matakau ceuceu ko ira na Tani: ia ko Jonacani, na luve i Kerisomi, na luve i Mosese, o koya kei ira na luvana, era sa bete ki na mataqali i Tani ka yacova na siga sa vakabobulataki kina na vanua.

³¹A ra sa vakaduria cake na matakau ceuceu i Maika, ko ya ka cakava ko koya, me nodra e na gauna kecega sa tiko kina mai Sailo na vale ni Kalou.

Na Dauveilewai 19

**Sa la'ki Pecileema e dua vei ira na mataqali i Livai me kauta mai na watina, 1-15.
Ni sa lesu tiko, sa moce mai Kipea, 16-21. A nodra i valavala ca na lewe ni koro,
22-28. Sa tavatava na watina sa mate na tamata ko ya, ka vakauta ki na
veimataqali i Isireli, 29,30.**

¹Ia e na gauna ko ya, ni sa sega na tui vei ira na Isireli, sa dua vei ira na mataqali i Livai sa tiko vulagi e na dua na yasa ni ulu-ni-vanua ko Ifireimi, a sa kauta e dua na yalewa mai Pecileema e Juta me watina lailai.

²A sa cala na watina lailai ni sa dautagane, a sa lako tani vua ki na vale nei tamana mai Pecileema e Juta, a sa tiko kina ka vula va.

³A sa cavu tu na watina, ka muri koya me vosa vakavinaka vua, ka me kauti koya tale mai; a sa lako kaya e dua na nona cauravou, ka rua na asa: a sa kauti koya na yalewa ki na vale nei tamana: ia ni sa raici koya na tama ni yalewa, sa reki ni sa tavaki koya.

⁴Ia na vugona, na tama ni yalewa, sa cikevi koya me tiko; a sa tiko kaya ka bogi tolu: a ratou sa kana ka gunu, ka moce kina.

⁵Ia e nai kava ni siga eratou sa sou e na mataka, a sa ia ko koya me lako: a sa kaya na tama ni yalewa vei koya na vugona, Me vakacegu mada na lomamu ka mo kana madrai, ia emuri dou qai lako.

⁶A rau sa tiko sobu, ka kana ka gunu vata; a sa kaya vua na tamata na tama ni yalewa, Mo lasa mada, ka tiko e na bogi oqo, ka me marau na yalomu.

⁷Ia ni sa cavu tu na tamata me lako, sa cikevi koya ko vugona; a sa moce tale maikina.

⁸A sa sou e na mataka ko koya e nai kalima ni siga, me lako; a sa kaya na tama ni yalewa, Me vakacegu mada na lomamu, A rau sa vakaberabera, ka sa yakavi mai; a rau sa kana vata ruarua.

⁹Ia ni sa ia me lako na tamata, kei na watina lailai, kei na nona cauravou, sa kaya vua na vugona, na tama ni yalewa, Raica, sa qai yakavi mai; mo dou tiko mada ka moce: raica, sa bogi na vanua, mo moce eke, ka me marau na yalomu; ia mo dou qai sou e na mataka ka lako ki na nomu vale.

¹⁰A sa sega ni via tiko na tamata, a sa ia ka lako yani, ka la'ki donui Jepusa, ko ya ko Jerusalemi; a sa tu vua e rua na asa sa vakaivodovodo tu, sa lako vata kaya talega na watina lailai.

¹¹Ni ratou sa voleka ki Jepusa, sa la'ki dromu na siga; a sa kaya vua na nona turaga na tamata, Tou mai lako ki na nodra koro oqo na Jepusaiti, ka moce kina.

¹²A sa kaya vei koya na nona turaga, Edatou na sega ni gole ki na nodra koro na kai tani, era sa sega ni Isireli; edatou na lako ga ki Kipea.

¹³A sa kaya ko koya vua na nona tamata, Me datou lako voleka ki na dua na koro oqo, me moce kina, ko Kipea, se ko Rama.

¹⁴A ratou sa lako tu; ka sa dromu na siga ni ratou sa voleka ki Kipea, ko ya sa nei Penijamini.

¹⁵A ratou sa gole kina, me la'ki moce e Kipea: ia ni sa yaco kina ko koya, sa tiko sobu e na sala ni koro: ni sa sega e dua na tamata sa kauti iratou ki vale me ra moce kina.

¹⁶Ka raica, sa dua na tamata qase sa tale mai e na yakavi, mai na nona cakacaka e na were, a tamata mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi; a sa tiko vulagi mai Kipea: ia era sa mataqali i Penijamini na lewe ni koro ko ya.

¹⁷Ia ni sa ta cake, ko koya sa kunea na tamata vulagi sa tiko e na sala ni koro: a sa kaya na qase, Ko sa lako maivei? ia ko sa lako kivei?

¹⁸A sa kaya vua ko koya, Keitou sa lako tiko mai Pecileema e Juta, me lako ki na yasa ni ulu-ni-vanua ko Ifireimi; oqori ka'u sa lako maikina: ia ka'u a lako ki Pecileema e Juta, ia ka'u sa lako tu ki na vale i Jiova; a sa sega na tamata sa kauti au ki vale:

¹⁹ia sa tu ga na co kei na kedrau na neirau asa; kei na madrai kei na waini me rauti keitou kei na watiqu, kei na cauravou, o koya sa tiko kei keirau na nomu tamata: sa sega ni yali e dua na ka.

²⁰A sa kaya na qase, Mo vakacegu; sa noqu i tavi ga na ka e rauti kemudou; ia mo kakua ga ni moce e na sala ni koro.

²¹A sa kauti koya ki na nona vale, ka sa vakania na asa: a ratou sa vuya na yavadratou, ka ra kana ka gunu.

²²Ia ni ratou sa marau tiko, raica, ko ira na lewe ni koro eso, era luve ni ca, era sa volita na vale, ka tukia nai sogo ni katuba, ka vosa vua na qase, nai taukei ni vale, ka kaya, Mo kauta mai ki tautuba na tamata ka curu ki na nomu vale, me keitou veimoceri kaya.

²³A sa curu yani vei ira ko koya nai taukei ni vale, ka kaya vei ira, Na wekaqu, mo dou kakua ni cakava na ka ca oqo; ni sa lako mai ki na noqu vale na tamata oqo, dou kakua ni cakava na ka lialia oqo:

²⁴raica, sa tiko na luvequ, sa goneyalewa, kei na watina lailai na tamata oqo; au na kauti rau ki tautuba, ia dou moceri rau, ka cakava vei rau na ka dou vinakata: ia dou kakua ni kitaka vua na tamata oqo na ka lialia oqo.

²⁵Ia sa bese ni vakarorogo vua ko ira na tamata: a sa taura na watina lailai na tamata, ka kauta ki tautuba vei ira; a ra sa moceri koya, ka kitaki koya vakaca e na bogi ka sigavaka: ia ni sa kida na mataka, era sa laivi koya.

²⁶A sa lako mai na yalewa e na mataka, ka bale sobu ki nai sogo ni katuba ni nona vale na tamata sa tiko kina na nona turaga, me siga mai.

²⁷A sa tucake e na mataka na nona turaga, ka dolava nai sogo ni vale, ka curu ki tautuba me lako e nonai lakolako: ka raica, sa bale koto na yalewa, na watina lailai, e na katuba ni vale, a sa tabaka nai lago na ligana.

²⁸A sa kaya vua ko koya, Mo tu cake, me datou lako. A sa sega e dua sa vosa mai. Sa qai laveti koya cake ka tauca ki na asa, a sa ia na tamata, ka lako yani ki na nona yasana.

²⁹Ia ni sa yaco ki na nona vale, sa taura nai sele, ka taura na watina lailai, ka tavatava vata kei na suina, me tinikarua na tikina, ka vakauta ki na nodra i yalayala kecega na Isireli.

³⁰Ia sa kaya ko ira kecega era kunea, Sa sega e dua na ka vakaoqo sa caka se kune mai na siga era sa lako cake kina na Isireli mai na vanua ko Ijipita, ka yacova na siga oqo: dou vakasama kina ka dou bosea, ka vosa mai.

Na Dauveilewai 20

Sa bose na veimataqali i Isireli, me ra vala kei na mataqali i Penijamini, e na vuku ni ka era a cakava ki na watina na Livai, 1-17. Era sa taroga na Kalou, ka qai la'ki vala kei ira na Penijamini mai Kipea, 18-20. Era sa gumatua na mataqali i Penijamini, 21-25. Era sa la'ki tagi na Isireli vua na Kalou; era sa qai gumatua, a sa voleka ni kawaboko na mataqali i Penijamini, 26-48.

¹Sa qai lako yani ko ira kecega na Isireli, a ra sa soqoni vata vei Jiova ki Misipe ko ira nai soqosoqo, me vaka era le dua bauga na tamata, mai Tani ka yaco ki Pieri-sepa, kei na vanua ko Kiliati.

²Ia sa tu vata kei na nodra i soqosoqo na tamata ni Kalou ko ira na nodra turaga na tamata kecega, io na mataqali kecega i Isireli, era le vasagavulu na oba na tamata era sa taubale ka sa vakaiseleiwau.

³(Ia sa rogoca ko ira na mataqali i Penijamini ni sa lako cake ki Misipe ko ira na veimataqali i Isireli.) Era sa qai kaya ko ira na Isireli, Dou tukuna mai, se sa yaco vakaevei na ka ca oqo.

⁴A sa vosa na Livai, na wati ni yalewa ka vakamatei, ka kaya, Au a lako mai ki Kipea sa nei Penijamini, koi keirau kei na watiqu lailai, me moce kina.

⁵A ra sa ia me ra vakacacani au ko ira na kai Kipea, ka volita na vale ka'u sa tiko kina e na bogi; era sa nanuma me ra vakamatei au: ia era a taura vakaukauwa na watiqu lailai, ka vakacacana a sa mate kina ko koya.

⁶Ia ka'u a taura na watiqu lailai ka tavatava, ka vakauta ki na vanua tauoko era sa taukena ko ira na Isireli; ni ra a kitaka na ka vakasisila, kei na ka lialia e Isireli.

⁷Raica, koi kemudou kecega na Isireli; dou tukuna mada mai na ka dou nanuma, kei na nomudou lewa.

⁸A sa tu cake na tamata kecega me vaka era le dua bauga na tamata, ka kaya, Ena sega e dua vei keda me lako ki na nona vale laca, ena sega talega ni lesu e dua na tamata ki nona vale:

⁹oqo ga na ka eda na qai kitaka ki Kipea; eda na vakawiri madigi, ka lako cake kina:

¹⁰ia eda na kauta na tamata e lewe tini mai na le dua na drau mai na mataqali yadua ni Isireli, kei na le dua na drau mai vei ira na le dua na udolu, kei na le dua na udolu mai vei ira na le oba, me ra kau kakana vei ira na tamata, me ra qai sauma, ni ra yaco ki Kipea e Penijamini, me vaka na ka lialia era a kitaka e Isireli.

¹¹A ra sa soqoni vata me ra kaba na koro ko ira kecega na Isireli ka ra sa yalovata me vaka era le dua bauga na tamata.

¹²A ra sa talai ira na tamata eso ko ira na veimataqali e Isireli ki na mataqali tauoko i Penijamini, ka kaya, A cava na ka ca oqo sa caka e na kemudou maliwa?

¹³ia mo dou qai soli ira na tamata, na lufe ni ca era tiko e Kipea, me keitou vakamatei ira, ka vakaotia laivi nai valavala ca maivei ira na Isireli. Ia ko ira na mataqali i Penijamini, era sa bese ni muria na vosa ni wekadra, na Isireli;

¹⁴a ra sa soqoni vata ki Kipea ko ira na mataqali i Penijamini mai na veikoro, me ra la'ki veivala kei ira na Isireli.

¹⁵A ra sa wili na mataqali i Penijamini mai na veikoro e na siga ko ya, ka ra sa le ruasagavulu ka ono na udolu na tamata era vakaiseleiwau, kei ira tale na kai Kipea era sa wili, era sa le vitu na drau na tamata digitaki.

¹⁶Vei ira na tamata kecega oqo era sa le vitu na drau na tamata digitaki sa ligai mawi; ka ra sa daurabotaka yadua na vatu me sega ni cala sa na lauta e dua na drau ni ulu.

¹⁷Ia ko ira na Isireli, ni ra sa sega ni wili vata kei ira na Penijamini, era sa le vasagavulu na oba na tamata na kedrai wiliwili era sa vakaiseleiwau: era sa tamata i valu ko ira kecega oqo.

¹⁸A ra sa cavu tu na Isireli, ka lako cake ki na vale ni Kalou, ka taroga na Kalou, ka kaya, O cei vei keimami me liu yani, me veivala kei ira na mataqali i Penijamini? A sa kaya ko Jiova, Me ra liu ko ira na mataqali i Juta.

¹⁹A ra sa cavu tu e na mataka ko ira na Isireli, ka la'ki tiko vakaivalu ki Kipea.

²⁰A sa lako yani ko ira na Isireli me veivala kei ira na Penijamini; ka ra tuvai valu ko ira na Isireli me ra veivala kei ira mai Kipea.

²¹A ra sa curu yani mai Kipea ko ira na Penijamini, a ra sa vakamatea e lewe rua na oba ka rua na udolu na tamata vei ira na Isireli, e na siga ko ya.

²²Ia ko ira na Isireli, era sa vaqaqataki ira, ka tuvai ira tale vakaivalu e na tikina era a tuvai valu kina e nai matai ni siga.

²³(A ra sa lako cake ko ira na Isireli, ka tagi e na mata i Jiova ka yakavi mai, a ra sa tarogi Jiova, ka kaya, Me'u lako tale, me'u vala kei ira na Penijamini na taciqu, se segai? A sa kaya ko Jiova, Dou lako ka vala kei ira.)

²⁴A ra sa toro voleka yani vei ira na Penijamini ko ira na Isireli e nai karua ni siga.

²⁵A sa curu yani e Kipea ko ira na Penijamini me vala kei ira e nai karua ni siga, ka ra yaviti ira tale na Isireli ka sa mate kina e le dua na oba ka walu na udolu na tamata; era sa vakaiseleiwau ko ira kecega oqo.

²⁶Era sa qai lako cake ko ira kecega na Isireli, kei ira kecega na tamata, ka lako ki na vale ni Kalou, ka tagi, ka tiko kina e na mata i Jiova, ka lolo e na siga ko ya ka bogivaka, a ra sa vakacabora eso nai soro kama, ka so nai madrali ni veivinakati, e na mata i Jiova.

²⁷A ra sa tarogi Jiova ko ira na Isireli, (ni sa tiko maikea na kato ni veiyalayalati ni Kalou e na gauna ko ya,

²⁸a sa dauqarava ko Finiase, na luve i Eliesa, na luve i Eroni, e na gauna ko ya,) ka kaya, Me'u lako tale me'u veivala kei ira na Penijamini, na taciqu, se me'u kakua? A sa kaya ko Jiova, Dou lako cake; ni'u na soli ira ki na ligamu e na mataka.

²⁹A sa lesia eso na tamata ko ira na Isireli me ra bika lawa voli ki Kipea.

³⁰A ra sa lako cake ko ira na Isireli vei ira na Penijamini e nai katolu ni siga, a ra sa tuvai valu ki Kipea, me vaka eliu.

³¹A ra sa curu yani ko ira na Penijamini me tavaki ira na tamata, ka ra sa vakayarayaratagi mai na koro; a ra sa vakatekivu me ra yaviti ira na tamata, ka mokuti ira mate, me vaka eliu, e na veisalatu, sa lako cake edua vaka ki na vale ni Kalou, ia na kenai karua sa lako e na were ki Kipea: era sa le tolusagavulu beka vei ira na Isireli.

³²A ra sa kaya ko ira na Penijamini, Era sa moku tale, me vaka eda mokuti ira eliu. A ra sa kaya ko ira na Isireli, Tou dro mada, ka vakayarayaratagi ira mai na koro ki na veisalatu.

³³A ra sa cavu tu ko ira kecega na Isireli mai na nodra tikina, ka tuvai ira vakaivalu mai Peali-tamari: ia ko ira na Isireli ka bika lawa koto, era sa lako mai na nodra tikina, mai na vanua veico ni Kipea.

³⁴A ra sa lako mai vaka ki Kipea e le dua na oba na tamata digitaki maivei ira kecega na Isireli, a sa ka levu nai valu: a ra sa sega ni kila ni sa voleka vei ira na ca.

³⁵A sa yaviti ira na Penijamini e matadra na Isireli ko Jiova: ia sa vakamatea ko ira na Isireli e na siga ko ya e le rua na oba ka lima na udolu ka dua na drau vei ira na Penijamini: era sa vakaiseleiwau ko ira kecega oqo.

³⁶A ra kunea ko ira na Penijamini ni ra sa moku: ni ra sa drotaki ira na Penijamini ko ira na Isireli, ni ra sa vakararavi vei ira era sa lesi me bika lawa koto mai Kipea.

³⁷A ra sa totolo sara ko ira ka bika lawa koto, ka sikit Kipea; ia ko ira sa bika lawa koto, era sa lako tu ka samuta na koro taucoko e nai seleiwau.

³⁸Ia sa lesi e dua nai vakatakilakila vei ira na Isireli kei ira na bika lawa, me ra vakuvuya e dua na kubou levu me lako cake mai na koro.

³⁹Ia ni sa suka mai nai valu ko ira na Isireli, sa ia ko ira na Penijamini ka mokuta mate e le tolusagavulu beka vei ira na Isireli; ni ra sa kaya, Era sa moku vakaidina e matada, me vaka e nai valu eliu.

⁴⁰Ia ni sa kuvu cake na duru kubou mai na koro, era sa rai ki muri na Penijamini ka raica, sa lako cake ki lomalagi na kubou mai na koro taucoko.

⁴¹Ia ni ra sa qai vuki mai ko ira na Isireli, sa kidroa ko ira na Penijamini; ni ra sa raica sa yacovi ira na ca.

⁴²Ia era sa vuki kina ka dro maivei ira na Isireli, e na sala ki na veikau; ia sa vauci ira nai valu: ia ko ira mai na veikoro era sa vakarusai e na kedra maliwa.

⁴³Sa buku na kedra lawa na Penijamini, ka ra sa vakasavi ira, ka buturaki ira vakarawarawa e na yasai Kipea, vaka ki nai cadracdra ni mata-ni-siga.

⁴⁴A sa mate vei ira na Penijamini e le dua na oba ka walu na udolu na tamata; era sa tamata qaqa ko ira kecega oqo.

⁴⁵Ia era sa lesu ka dro ki na veikau ki na uluvatu ko Rimoni, ka ra sa vakamatea vei ira nai se e na veisalatu e le lima na udolu na tamata; ka ra sa vakasavi ira matua ka yacovi Kitomi, ka yavita vei ira e le rua na udolu na tamata.

⁴⁶Ia ko ira kecega sa mate vei ira na Penijamini e na siga ko ya, era sa lewe ruasagavulu ka lima na udolu na tamata era vakaiseleiwau; era sa tamata qaqa ko ira kecega oqo.

⁴⁷Ia sa lesu e le ono na drau na tamata, ka dro ki na veikau, ki na uluvatu ko Rimoni; a ra sa tiko mai na uluvatu ko Rimoni ka vula va.

⁴⁸A ra sa lesu tale mai ko ira na Isireli vei ira na Penijamini, ka yaviti ira na tamata e na veikoro, e nai seleiwau, kei na manumanu e yavai va, kei na ka kecega era sa kunea: a ra sa vakama na veikoro kecega era sa kunea.

Na Dauveilewai 21

Sa tagicaki na mataqali i Penijamini, 1-7. Sa moku na kai Jepesi-kiliati, ka sa soli na nodra goneyalewa me watidra na Penijamini, 8-15. Sa soli talega ko ira na goneyalewa ka meke e na so levu mai Sailo, me watidra na Penijamini, 16-25.

¹Ia sa bubului oti mai Misipe ko ira na Isireli, ka kaya, Ena sega e dua vei keda me solia na luvena yalewa vei ira na Penijamini me watidra.

²A ra sa lako mai na tamata ki na vale ni Kalou, ka tiko kina e na mata ni Kalou, ka yakavi mai, a ra sa tagi vakadomoilevu sara,

³ka ra kaya, I Jiova na Kalou ni Isireli, sa yaco mei cavai na ka oqo e Isireli, me yali e na siga oqo e dua na nodra mataqali na Isireli?

⁴Ia sa sou e na mataka ko ira na tamata, ka cakava maikea e dua nai cabocabo-ni-soro, ka vakacobora eso nai soro kama ka so nai soro ni veivinakati.

⁵A ra sa kaya na Isireli, O cei e na mataqali kecega ni Isireli sa sega ni lako cake kei ira nai soqosoqo kivei Jiova? Ni sa dua na nodra bubului bibi e na vuku i koya sa sega ni lako cake kivei Jiova ki Misipe, ka vaka, Ena mate vakaidina ko koya.

⁶A sa veivutuni ko ira na Isireli e na vukudra na Penijamini na wekadra, ka kaya, Sa muduki edaidai e dua na mataqali mai Isireli:

⁷a cava me da kitaka me ra vakawati kina ko ira sa vo, ni da sa bubului oti vei Jiova, ni da na sega ni soli ira na noda goneyalewa me watidra?

⁸A ra sa kaya, O cei vei ira na veimataqali ni Isireli sa sega ni lako cake vei Jiova ki Misipe? Ka raica, sa sega e dua sa lako mai Jepesi-kiliati ki nai tikotiko ni sa ia na soqoni vata.

⁹Ia ni ra sa wili na tamata, sa sega vei ira na kai Jepesi-kiliati sa tiko kina.

¹⁰Ia ko ira nai soqosoqo, era sa tala e le tinikarua na udolu na tamata maivei ira na tamata qaqa, ka vakarota vei ira, ka kaya, Dou la'ki yaviti ira na kai Jepesi-kiliati e nai seleiwau, ko ira vata kei na yalewa kei na gone:

¹¹ia na ka oqo mo dou cakava, Dou na vakamatea sara na tagane kecega, kei na yalewa kecega sa veiyacovi kei na tagane.

¹²A ra sa kunea vei ira na kai Jepesi-kiliati e le va na drau na goneyalewa era sa sega ni veiyacovi kei na tagane: a ra sa kauti ira ki nai tikotiko ki Sailo, mai na vanua ko Kenani.

¹³Ia sa talatala ko ira nai soqosoqo tauoko vei ira na Penijamini era tiko mai na uluvatu ko Rimoni, ka kacivaka vei ira na sautu.

¹⁴A sa lesu tale mai ko ira na Penijamini e na gauna ko ya; a ra sa solia vei ira na yalewa, era a vakabula maivei ira na yalewa ni Jepesi-kiliati: ia sa sega ga ni rauti ira.

¹⁵A ra sa veivutuni ko ira na tamata e na vukudra na Penijamini, ni sa vakalutuya sobu na veimataqali ni Isireli ko Jiova.

¹⁶Sa qai kaya ko ira na nodra qase nai soqosoqo, A cava me da cakava e na vukudra sa vo, me ra vakawati, ka ni sa yali na yalewa vei ira na Penijamini?

¹⁷A ra sa kaya, Nai votavota i Penijamini me sa nodra tiko era sa dro bula, me kakua ni kawaboko e dua na mataqali maivei ira na Isireli:

¹⁸ia koi keda, eda sa sega ni solia rawa me watidra na noda goneyalewa; ni ra sa bubului oti ko ira na Isireli, ka kaya, Me ca ko koya sa solia e dua me watina na Penijamini.

¹⁹Era sa qai kaya, Raica sa dua na soqoni levu vei Jiova mai Sailo e na veiyabaki, mai na yasa i Peceli ki na tokalau, e na batina ki na tu-i-cake ni salatu sa lako cake mai Peceli ki Sikemi, ka vaka ki na ceva ki Lipona.

²⁰A ra sa vakaroti ira na Penijamini, ka kaya, Dou la'ki lawa koto e loma ni veiwere-ni-vaini;

²¹ka raica mada se ra sa lako mai ki nai bili na goneyalewa ni Sailo me ra ia na meke, ia dou qai lako mai na veiwere-ni-vaini, ka taura yadua na watina maivei ira na goneyalewa ni Sailo, ka lako yani ki na nodra vanua na Penijamini.

²²Ia ni ra na lako mai na tamadra, se na ganedra, me beitaki kemudou kina vei keimami, keimami na qai kaya vei ira, Dou yalololoma ga vei ira, e na vukuimami: ni keimami a sega ni taura bula e nai valu na yalewa, me watidra yadua; ka ni dou sa sega ni solia na luvemudou vei ira, mo dou cala kina.

²³A ra sa kitaka vakakina ko ira na Penijamini, ka ra kauta me watidra me rauti ira, maivei ira era sa meke, o ira era a drotaka: a ra sa lesu tale ki na nodra i votavota, ka tara na koro eso, ka tiko kina.

²⁴A ra sa lako tani maikea ko ira na Isireli e na gauna ko ya, na tamata yadua ki na nona mataqali, kei na nona vuvale, a ra sa lako tani maikea na tamata yadua ki na nonai votavota.

²⁵E na gauna ko ya sa sega na tui vei ira na Isireli: era sa dui kitaka na tamata yadua na ka sa vinakata ko koya.

Ruci

Ruci 1

Sa lako ko Elimeleki me tiko mai Moapi e na vuku ni dausiga, 1,2. A rau veiwatini na luvena kei rau na goneyalewa ni Moapi, 3-5. Ai tukutuku kei Neomai kei na watidrau na luvena, 6-22.

¹Ia e na gauna era sa lewa kina ko ira na dauveilewai, sa dausiga na vanua. A sa lako e dua na kai Pecileema mai Juta me tiko vulagi e na vanua ko Moapi, ko koya, kei na watina, kei na luvena tagane ruarua.

²Ia na yaca ni tamata ko ya ko Elimeleki, kei na yaca ni watina ko Neomai, kei na yacadrau na luvena, ko Maloni kei Killioni, eratou kai Efiraca mai Pecileema mai Juta. A ratou sa yaco ki na vanua ko Moapi, a ratou sa tiko kina.

³A sa mate ko Elimeleki, na wati i Neomai; a sa vo ga ko koya kei na luvena tagane ruarua.

⁴A rau sa kauta me watidrau e le rua na yalewa ni Moapi; a yacana e dua ko Oripa, kei na yacana na kenai karua ko Ruci: a ratou sa tiko maikea ka yabaki tini beka.

⁵A rau sa mate ruarua talega, ko Maloni kei Killioni; a sa vo ga na yalewa, ka sa yali na luvena ruarua, kei na watina.

⁶A sa cavu tu ko koya kei rau na vugona, me lesu mai na vanua ko Moapi, ni sa rogoca ko koya e na vanua ko Moapi ni sa talevi ira na nona tamata ko Jiova, ka solia vei ira na kakana.

⁷A sa lako yani ko koya mai na tikina ka tiko kina, kei rau na vugona. Ia eratou sa lako tu e na sala me ratou lesu ki na vanua ko Juta.

⁸A sa kaya vei rau na vugona ko Neomai, Drau lako, drau dui lesu yadua ki na vale nei tinamudrau: ka me caka vinaka vei kemudrau ko Jiova, me vaka drau a cakava vei rau sa mate, vei au talega:

⁹me solia vei kemudrau ko Jiova, mo drau dui kunea na vakacegu e na vale i na watina. A sa reguci rau ko koya; a ratou sa tagi vakadomoilevu cake.

¹⁰A rau sa kaya vua, E segai, Keirau na lesu vata vakaidina kei iko kivei ira na kai nomu.

¹¹A sa kaya ko Neomai, Drau lesu yani, na luvequ; a cava drau na lako vata kina kei au? sa vo tiko li na luvequ tagane e ketequ, me rau watimudrau?

¹²Drau lesu tale, na luvequ drau lako ga yani, ni'u sa rui qase ka sa sega ni rawa kina na noqu vakawati. Kevaka ka'u na kaya, Au sa nuinui tiko; io, kevaka ka'u sa vakawati e na bogi edaidai, ka sa vakasucuma talega eso na gonetagane,

¹³drau na wawa li vei rau me rau cauravou mada? drau na kua kina ni vakawati oqo? me kakua ga, na luvequ; ni'u sa rarawa vakalevu e na vukumudrau, ni sa bikai au na ligia i Jiova.

¹⁴A ratou sa veitagicaki vakadomoilevu sara: a sa reguca na vugona ko Oripa, a sa kabiti koya ko Ruci.

¹⁵A sa kaya ko koya, Raica, sa lesu tale na dauvemu vei ira na kai nona, kei na nona kalou; mo lesu talega mo muria na wekamu yalewa.

¹⁶A sa kaya ko Ruci, Mo kakua ni cikevi au me'u laivi iko, ka me'u lesu me'u kua ni muri iko; ni'u na lako ki na vanua ko sa lako kina; ia na vanua ko tiko kina ka'u na tiko talega kina: ia na kai nomu era na kai noqu, na nomu Kalou talega ena noqu Kalou:

¹⁷e na vanua ko mate kina, ka'u na mate kina, ka'u na bulu talega kina: me cakacaka vakaoqo vei au ko Jiova, ka vakaikuritaka talega, kevaka sa tawasei kedaru e dua na ka tani, na mate duaduaga.

¹⁸Ia ni sa raica ko koya sa dei tiko na lomana me rau lako vata kaya, sa cegu ni vosa vua.

¹⁹A rau sa lako tu yani ka yaco ki Pecileema. Ia ni rau sa yaco ki Pecileema, sa yavala na lewe ni koro tauoko e na vukudrau, a ra sa kaya, Oqo ko Neomai, se segai?

²⁰A sa kaya vei ira ko koya, Dou kakua ni vakatokai au ko Neomai [Marau]; dou vakatokai au ga ko Mara [Rarawa]: ni sa cakacaka vakararawa vei au ko Koya na kaukauwa:

²¹au a sinai tu ni'u a lako yani; ia ka'u sa lala tu ni sa vakalesui au mai ko Jiova: a cava dou sa vakatokai au kina ko Neomai, ni sa beitaki au oti ko Jiova, a sa vakararawataki au oti ko Koya na kaukauwa?

²²A sa lesu ga ko Neomai, ka sa lesu vata kaya ko Ruci na yalewa ni Moapi, na vugona, mai na vanua ko Moapi: a rau sa yaco ki Pecileema ni sa qai ia na tamusuki parile.

Ruci 2

Sa caka vinaka sara vei Ruci ko Poasa.

¹A sa dua na weka i na wati i Neomai, sa mataqali vata kei Elimeleki, a tamata vutuniyau sara, na yacana ko Poasa.

²A sa kaya vei Neomai ko Ruci na yalewa ni Moapi, Me'u lako mada ki na were, me'u tomitomika na sola ni sila ni ka'u sa muria e dua sa na lomani au. A sa kaya vua ko koya, Mo lako ga, na luvequ.

³A sa lako yani ko koya, ka vakatotomi e na were ka muri ira era tamusuki *sila*: ia sa lako vakailoa ki na tiki ni were sa nei Poasa, o koya ka mataqali vata kei Elimeleki.

⁴Ka raica, sa lako mai Pecileema ko Poasa, a sa kaya vei ira na tamata sa tamusuki sila, Me tiko vata kei kemudou ko Jiova. A ra sa kaya vua, Me vakalouugatataki kemuni ko Jiova.

⁵A sa kaya ko Poasa vua na nona tamata sa lesi me vakaraici ira era tamusuki sila, Ko cei beka na yalewa oqo?

⁶A sa vosa na tamata sa lesi me vakaraici ira era tamusuki sila, ka kaya, Oqo na yalewa ni Moapi, o koya ka lesu mai kei Neomai mai na vanua ko Moapi:

⁷a sa kaya ko koya, Me'u vakatotomi mada ka kumukumuna na sila e na maliwa ni veivau sila, ka muri ira era tamusuki sila: a sa lako mai ko koya, a

sa tiko ga mai na mataka ka yacova na tiki-ni-siga oqo; sa tiko vakalailai walega mai vale ko koya.

⁸Sa qai kaya vei Ruci ko Poasa, Mo rogoci au mada, na lufequ, Mo kakua ni la'ki tomitomika na sila e na were tani, ia mo kakua ni lako tani eke, mo tikotiko ga eke kei ira na noqu goneyalewa:

⁹mo raica tiko na were era sa tamusuki sila kina, ka muri ira tiko: au sa sega li ni vakaroti ira na cauravou, me ra kakua ni tarai iko? ia ni ko sa viagunu, mo la'ki gunu mai na saqa, mai na ka era sa takiva na cauravou.

¹⁰A sa cuva e matana ko koya, ka cuva vaka ki na qele, a sa kaya vua, E na vuku ni cava ka'u sa kune loloma kina e matamuni, mo ni nanumi au kina, ni'u sa yalewa ni vanua tani?

¹¹A sa vosa ko Poasa, ka kaya vua, Sa tukuni vakavinaka vei au na ka kecega ko sa cakava vua na vugomu ni sa mate na watimu: ka ni ko sa biuta na tamamu kei na tinamu kei na vanua ko a sucu kina, ia ko sa lako mai vei ira na tamata ko a sega ni kila eliu:

¹²me sauma na nomu cakacaka ko Jiova, ia me vakayacori sara na kemui sau maivei Jiova na Kalou ni Isireli, o koya ko sa mai vakararavi e ruku ni tabana.

¹³Sa qai kaya ko koya, Me'u kune loloma mada e matamuni, na noqu turaga; ni kemuni sa vakacegui au, ka vosa vakayalololoma vei au na nomuni vada, ia ka'u sa sega ni tautauvata kei na dua na nomuni vada.

¹⁴A sa kaya vua ko Poasa, E na gauna sa ia kina na kana mo toro mai ki ke, ka kania eso na kakana, ka tokoca na kemu e na wai wiwi. A sa tiko vata ko koya kei ira era tamusuka na sila: a sa solia vua ko koya na sila tavu, a sa kania ko koya, a sa mamau, ka vakacauna.

¹⁵Ia ni sa tu cake ko koya me vakatomi, sa vakaroti ira na nona cauravou ko Poasa, ka kaya, Me vakatomi ko koya e na maliwa ni veivau sila, ka dou kakua ni vakatatabuya:

¹⁶ia mo dou cavuta talega eso, mai na veivau sila, ka vakalutuma me tomika ko koya, ia dou kakua ni vunauca.

¹⁷A sa vakatomi tiko e na were ko koya, ka yakavi mai, a sa samuta na ka ka tomika: a sa dua beka na efa parile.

¹⁸A sa taura ko koya, ka lako ki na koro: a sa raica ko vugona na ka ka tomika: a sa kauta mai, ka solia vua na ka sa vo ni sa mamau ko koya.

¹⁹A sa kaya vua ko vugona, O a vakatomi maivei edaidai? ia ko a cakacaka maivei? me kalougata ko koya ka lomani iko. A sa tukuna ko koya vei vugona se ko cei sa cakacaka kaya ko koya, a sa kaya, Na yacana na tamata ka'u a cakacaka kaya edaidai, ko Poasa.

²⁰A sa kaya vua na vugona ko Neomai, Me kalougata maivei Jiova ko koya sa ia tiko na nona loloma vei kedaru sa bula tiko, vei iratou talega eratou sa mate. A sa kaya vua ko Neomai, Sa wekadatou na tamata ko ya, sa dua vei ira na wekadatou dina.

²¹A sa kaya ko Ruci na yalewa ni Moapi, Sa kaya talega vei au ko koya, Mo tiko ga kei ira na noqu cauravou, me tamusuki oti mada na noqu sila kecega.

²²A sa kaya vei Ruci na vugona ko Neomai, Sa vinaka, na luvequ, mo dou lako vata kei ira na nona yalewa, ka me ra kakua ni tavaki iko e na were tani.

²³A sa tikotiko ga kei ira na yalewa nei Poasa ko koya me tomitomi me yacova nai otioti ni tamusuki ni parile, kei na tamusuki witi; a rau sa tiko ko koya kei na vugona.

Ruci 3

Sa vakavulici Ruci ko Neomai, 1-5. Sa lomani Ruci ko Poasa, a sa nanuma me watina, 6-18.

¹Sa qai kaya vua ko Neomai na vugona, Na luvequ, me'u sega li ni qara me nomu e dua nai vakavakacegu, mo vinaka kina?

²Ia oqo, sa sega li ni wekadaru ko Poasa, ko a tiko vata kei ira na nona yalewa? Raica, sa irivi parile ko koya e na bogi edaidai e na rara ni buturaki sila.

³Mo sili mada, ka lumuti iko, ka vakasulumi iko e na nomu i sulu, ka lako sobu ki na rara; mo kakua ni vakatakilai iko vua na tamata, ka me kana ka gunu oti mada ko koya.

⁴Ia ni sa la'ki davo ko koya, mo raica na tikina sa davo kina ko koya, ia mo lako kina, ka cega nai tutuvi sa ubi kina na yavana, ia mo koto sobu; ka na qai tukuna vei iko ko koya na ka mo cakava.

⁵A sa kaya vua ko koya, A ka kecega ko sa kaya vei au ka'u na kitaka.

⁶A sa lako sobu ko koya ki na rara, a sa cakava na ka kecega ka vakarota vua na vugona.

⁷Ia ni sa kana ka gunu oti ko Poasa, a sa marau na yalona, sa la'ki koto mai na mua ni binibini sila: a sa lako vakamalua ko koya, ka cega nai tutuvi sa ubi kina na yavana, a sa koto sobu.

⁸Ia ni sa lomaloma-ni-bogi, sa rere ko koya na tagane, a sa vuki, ka raica, sa dua na yalewa sa koto ki yavana.

⁹A sa taroga ko koya, O cei ko iko? A sa kaya ko koya, Oi au ko Ruci, na nomuni vada: mo ni tevuka na nomuni tutuvi me ubia na nomuni vada: ni daru sa veiwekani.

¹⁰A sa kaya koya, Mo kalougata maivei Jiova, na luvequ: sa levu na loloma ko sa cakava emuri oqo ka lailai eliu, ni ko sa sega ni muri ira na cauravou, se ra dravudravua se vutuniyau.

¹¹Ia oqo, na luvequ, mo kakua ni rere; au na cakava vei iko na ka kecega ko sa kaya: ni ra sa kila ko ira kecega na kai noqu mai na koro, ni ko sa yalewa yalododonu.

¹²Sa dina ga ni'u sa wekamu dina; ia sa dua ga na wekamu sa voleka ka'u sa yawa koi au.

¹³Mo tiko ga e na bogi oqo, ia e na mataka, kevaka ena cakava vei iko ko koya nai valavala ni veiwekani dina, sa vinaka; me cakava ga ko koya na cakacaka ni veiwekani: ia kevaka sa bese ni cakava vei iko na cakacaka ni

veiwekani dina, me vaka sa bula ko Jiova, ka'u na cakava vei iko na cakacaka ni veiwekani: mo koto ga me sa mataka mai.

¹⁴A sa koto voleka ki na yavana ko koya ka mataka mai: A sa tu cake ko koya ni ra sa sega ni veikune rawa na tamata. A sa kaya ko koya, Me kakua mada ni kilai ni sa lako mai e dua na yalewa ki na rara.

¹⁵Sa kaya talega ko koya, Mo kauta mai nai tutuvi ko sa vakaisulu kina, ka taura. Ia ni sa taura tiko ko koya, sa vakarauta ko koya e ono na i vakarau parile, a sa tauca vua: a sa lako ko koya ki na koro.

¹⁶Ia ni sa lako mai ko koya vua na vugona, sa kaya ko koya, O sa vakaevei, na luvequ? A sa tukuna vua ko koya na ka kecega ka cakava vua ko koya na tamata.

¹⁷A sa kaya talega ko koya, Sa solia mai vei au ko koya nai vakarau parile oqo e ono; ni sa kaya vei au, Mo kakua ni lesu lala vua na vugomu.

¹⁸A sa kaya ko koya, Mo wawa, na luvequ, mo kila mada se na vakaevei nai otioti ni ka oqo: ni na sega ni vakacegu na tamata, sa na vakaotia mada na ka oqo edaidai.

Ruci 4

Erau sa veivosaki ko Poasa kei na wekana me volia na vanua i Neomai kei Ruci, ka me watina ko Ruci, a sa bese, 1-12. Sa vakawati ko Poasa kei Ruci, a sa tubu vei rau ko Jese kei Tevita, 13-22.

¹A sa lako cake ko Poasa ki na matamata-ni-koro, a sa tiko sobu maikea: ka raica, sa lako voli na wekana ka vosa kina ko Poasa, a sa kaya ko koya, Ie, ko iko! mo gole mai, mo mai tiko eke. A sa gole mai ko koya, ka tiko sobu.

²A sa kacivi ira mai ko koya e le tini na qase e na koro ko ya, ka kaya, Dou mai tiko sobu eke. A ratou sa tiko sobu.

³A sa kaya ko koya vua na wekana dina, Ko Neomai, o koya ka lesu mai na vanua ko Moapi, sa via volitaka e dua na tiki ni vanua, ka nei Elimeleki na wekadaru:

⁴ia ka'u a kaya me'u tukuna vei iko, Mo volia e matadra na lewe ni koro, kei na matadra na qase ni kai noqu. Kevaka ko via volia, mo volia ga; ia kevaka ko na sega ni via volia, mo tukuna mai vei au, me'u kila: ni sa sega e dua tale me volia, ko iko ga; ia ka'u sa taravi iko. A sa kaya ko koya, Au na volia.

⁵A sa kaya ko Poasa, E na siga ko sa volia kina na tiki ni vanua maivei Neomai, e dodonu mo volia maivei Ruci talega na yalewa ni Moapi, na wati i koya sa mate, ka vakatubura na yacana sa mate ki na nonai votavota.

⁶A sa kaya ko koya na wekana, Au sa sega ni volia rawa me noqu, de'u sa vakacacana na noqu i votavota: mo volia ga ko iko na ka sa dodonu me'u volia; ni'u sa sega ni volia rawa.

⁷Ia sa dauvakaoqo na kenai valavala eliu e Isireli, ni sa ia na veivoli kei na veisau, me vakataudeitaka na ka kecega: sa luvata na nonai vava na tamata, ka solia vua na kai nona: ia oqo sa kenai vakadinadina vei ira na Isireli.

⁸A sa kaya kina vei Poasa ko koya na wekana, Mo volia me nomu. A sa qai luvata na nonai vava.

⁹A sa kaya ko Poasa vei ira na qase, kei ira kecega na tamata, Dou sa kila edaidai ni ka'u sa volia maivei Neomai na ka kecega ka nei Elimeleki, kei na ka kecega ka nei Killioni kei Maloni:

¹⁰ia ko Ruci talega na yalewa ni Moapi, na wati i Maloni, ka'u sa volia me watiqu, me'u vakatubura na yacana sa mate ki na nonai votavota, ka me kakua ni yali na yaca ni mate vei ira na wekana, kei na matamata-ni-koro ni nona tikina: dou sa kenai vakadinadina e na siga oqo.

¹¹Era sa qai kaya ko ira na tamata kecega ka tiko mai na matamata-ni-koro, kei ira na qase, Keimami sa kenai vakadinadina. Me lewa ko Jiova na yalewa oqo sa lako mai ki na nomu vale me tautauvata kei Rejeli, ka tautauvata kei Lia, oi rau erau a tara na vale i Isireli: ia me ka talei na nomu cakacaka mai Efiraca, ka me rogo na yacamu e Pecileema:

¹²ia na nomu vale me vaka na vale i Feresi, o koya ka vakasucuma ko Tema vei Juta, me vakakina na kawa ena solia vei iko ko Jiova maivua na yalewa oqo.

¹³A sa kauti Ruci ko Poasa me watina: a sa curu vua ko koya, a sa solia vua ko Jiova me kunekune, a sa vakasucuma e dua na luvema tagane.

¹⁴A ra sa kaya vei Neomai ko ira na yalewa, Me vakavinavinakataki ko Jiova, o koya sa sega ni biuti iko me sega na wekamu e na siga edaidai, ia ena rogo na yacana e Isireli:

¹⁵ia ena nomu i vakavakacegu ko koya, ka na vakani iko ni ko sa sika mai: ni sa vakasucumi koya na vugomu, o koya ka lomani iko, ka sa yaga cake vei iko, ka yaga vakalailai ke le vitu na luvemu tagane.

¹⁶A sa kauta na gone ko Neomai, ka roqota ki na lomaserena, ka sa susugi koya.

¹⁷A sa vakayacani koya ko ira na yalewa era kai nona, ka kaya, Sa sucu e dua na gone tagane vei Neomai; a ra sa vakatoka na yacana ko Opeti: o koya na tama i Jese, na tama i Tevita.

¹⁸Ia oqo nai tabatamata nei Feresi: sa sucu ko Esironi na lufe i Feresi,

¹⁹a sa sucu ko Rami na lufe i Esironi, sa sucu ko Aminatapi na lufe i Rami,

²⁰a sa sucu ko Nasoni na lufe i Aminatapi, a sa sucu ko Salimoni na lufe i Nasoni,

²¹a sa sucu ko Poasa na lufe i Salimoni, a sa sucu ko Opeti na luvei Poasa,

²²a sa sucu ko Jese na lufe i Opeti, a sa sucu ko Tevita na lufe i Jese.

1 Samuela

1 Samuela 1

Ai tukutuku kei Elikana, kei na watina e le rua ko Ana kei Penina, 1-8. Sa kerea e dua na luvena ko Ana, a sa sucu vua ko Samuela, 9-20. Sa soli koya vua na Kalou ko tinana, 22-28.

¹Sa dua na tamata mai Ramaceimi-sofimi, mai na nodra ulu-ni-vanua na Ifireimi, na yacana ko Elikana, na lufe i Jiroame, na lufe i Ilaiu, na lufe i Tou, na lufe i Sufi, na kai Efiraca:

²a sa le rua na watina; a yacana e dua ko Ana, ia na yaca ni kenai karua ko Penina: a sa vakaluveni ko Penina, ia sa sega na lufe i Ana.

³A sa lako cake na tamata oqo mai na nona koro e na veiyabaki, me ia na lotu ka vakacobora nai madrali vei Jiova ni lewe vuqa mai Sailo. A rau sa tiko maikea na lufe i Ilai, ko Ofinai kei Finiase, erau sa bete vei Jiova.

⁴Ni sa yaco na siga me vakacoboi soro ko Elikana, sa solia ko koya nai votavota eso vei Penina na watina, vei ira kece talega na luvena tagane kei na luvena yalewa:

⁵ia sa solia vei Ana ko koya e rua nai votavota; ni sa lomani Ana: ia sa sogota na ketena ko Jiova.

⁶A sa vakayalocataki koya vakalevu na nona meca, me vakararawataka na lomana, ni sa sogota na ketena ko Jiova.

⁷Ia ni sa kitaka vakakina ko *Elikana* e na veiyabaki, ni sa lako cake ki na vale i Jiova ko *Ana*, sa vakararawataki koya tikoga ko *Penina*: a sa tagi dula kina ko koya, ka sega ni kana.

⁸Sa qai kaya vua ko Elikana na watina, I Ana, a cava ko sa tagi dula kina? ka cava ko sa sega kina ni kana? ka cava sa rarawa kina na lomamu? au sa sega beka ni vinaka vei iko, ka ca ke sa le tini na luvemu tagane?

⁹A sa tu cake ko Ana, ni sa kana ka gunu oti mai Sailo: a sa tiko ko Ilai na bete e nai tikotiko sa voleka ki na duru ni vale i Jiova:

¹⁰a sa rarawa na yalona, a sa masu vei Jiova ko koya, ka tagi vakalevu:

¹¹a sa cavuta na bubului, ka kaya, Kemuni Jiova ni lewe vuqa, kevaka ko ni na raica vakaidina na rarawa ni nomuni vada, ka nanumi au, ka sega ni guilecava na nomuni vada, ka solia vei au na nomuni vada e dua na gonetagane, ka'u na qai soli koya vei Jiova e na veisiga kecega sa bula kina, ia ena tabu tasi ko koya.

¹²Ia ni sa masu tikotikoga ko koya e na mata i Jiova, sa vakaraica na gusuna ko Ilai.

¹³A sa vosa ga e lomana ko Ana; sa vosa minimini ga, a sa sega ni rogo na domona: a sa nanuma kina ko Ilai ni sa mateni ko koya.

¹⁴A sa kaya vua ko Ilai, Me bogi vica mada na nomu mateni? mo biuta laivi na gunu waini.

¹⁵A sa vosa ko Ana, ka kaya, Sa segai, noqu turaga, au sa yalewa yolorarawa koi au: ia ka'u sa sega ni gunu waini se yaqona kaukauwa, ia ka'u sa sova na yaloqu e na mata i Jiova.

¹⁶Kakua ni nanuma na nomu vada me luve ni vu-ni-ca: ni'u sa vosa e na vuku ni kena levu ni noqu rarawa kei na noqu yalobitaki, ka yacova na gauna oqo.

¹⁷Sa qai kaya ko Ilai, Mo lako e na vakacegu: ia me solia vei iko na Kalou ni Isireli na ka ko sa kerea vua.

¹⁸A sa kaya ko koya, Me'u kune loloma mada e matamu na nomu vada. A sa lako yani na yalewa e nonai lakolako, a sa kana, a sa sega tale ni vakaveveku mata ko koya.

¹⁹A ratou sa sou e na mataka, ka ia na lotu e na mata i Jiova, ka lesu tale ki nodratou vale ki Rama: a rau sa vei moceri ko Elikana kei Ana na watina; a sa nanumi koya ko Jiova.

²⁰Ia ni sa yaco na kena gauna, sa kunekune ko Ana, ka vakasucuma na gone tagane, a sa vakatoka na yacana ko Samuel (Sa vakarorogo na Kalou): *ka kaya Ni'u sa kerei koya vei Jiova.*

²¹Ia sa lako cake ko Elikana, kei ira kecega na nona lewe-ni-vale, me vakacabora vei Jiova nai soro vakayabaki, kei na nona bubului.

²²A sa sega ni lako cake ko Ana; ni sa kaya vua na watina, Me kali mada na gone, au na qai kauti koya, me rairai e na mata i Jiova, ka me tiko maikea ka sega ni mudu.

²³A sa kaya vua ko Elikana na watina, Mo cakava ga na ka e vinaka vei iko; mo tiko me kali mada ko koya; ia me vakataudeitaka na nona vosa ko Jiova. A sa tikotiko ga na yalewa, ka vakasucuma na luvena, ka me kali oti mada.

²⁴Ia ni sa kalia oti ko koya, sa kauti koya vata kaya, kei na pulumokau e tolu, kei na dua na efa madrai droka, ka dua na tavaya waini, ka kauti koya ki na vale i Jiova ki Sailo: a sa gone lailai ga ko koya.

²⁵A ra sa vakamatea na pulumokau, ka kauta na gone vei Ilai.

²⁶A sa kaya ko koya, Noqu turaga, me vaka na kena dina na nomu bula, na noqu turaga, koi au na yalewa ka tu voleka vei iko eke ni'u sa masu vei Jiova:

²⁷au a kerea na gone oqo; a sa solia mai vei au ko Jiova na ka ka'u a kerea vua:

²⁸ia ka'u sa soli koya kina vei Jiova; sa soli tiko vei Jiova e na veisiga kecega sa bula kina ko koya. A sa lotu maikea vei Jiova ko koya na gone.

1 Samuel 2

A sere i Ana, 1-10. A nodraui valavala ca na luve i Livai, 12-17. Ko Samuela, 18,19. Sa vakaluveni tiko ko Ana, 20-21. Sa vunauci rau na luvena ko Ilai, 22-25. E dua na tamata ni Kalou sa tukuna na ca sa voleka ni yacova na vale i Ilai, 27-36.

¹A sa masu ko Ana, ka kaya, Sa reki na yaloqu e na vuku i Jiova, Sa cecere cake na noqu kaukauwa e na vuku i Jiova: Sa dalaga na gusuqu vei ira na noqu meca; Ni'u sa marautaka na bula sa maivei kemuni.

²Sa sega e yalosavasava me vakataki Jiova; Ni sai kemuni ga, ka sega e dua tani; A sa sega tale na uluvatu me vakataki koya na noda Kalou.

³Dou kakua ni vakalevutaka na vosa viaviaturaga; Me kakua ni lako mai na gusumudou na vosalevu: Ni sa Kalou daukila ka ko Jiova, A sa lewa se sa vakaevei na nodra i valavala.

⁴Sa ramusu na nodra dakai na kaukauwa, Ia na kaukauwa sa kenai vau-ni-tolodra era sa voleka ni bale.

⁵O ira ka mamau era sa taro cakacaka me rawa kina na kedra; Ia ko ira ka dauviakana, era sa vakacegu: Sa vakasucu vakavitu ko koya ka yava; A sa malumalumu mai ko koya ka le vuqa na luvena.

⁶Sa ia na veivakamatei ko Jiova, a sa ia na veivakabulai: Sa lewa ko koya na lako sobu ki nai bulubulu, ka lewa na vakaturi cake mai.

⁷Sa ia na veivakadravudravuataki ko Jiova, ka ia na veivakavutuniyautaki: Sa ia na veivakamalumalumutaki, ka sa vakatubura cake talega.

⁸Sa vueta cake ko koya na drivudravua mai na kuvu ni qele; Sa vueta cake na drivudravua ko koya mai nai binibini de ni manumanu, Ka me vakatikora vata kei ira na turaga, Ka me ra taukena talega nai tikotiko vakaturaga sa vakaiukuuku: Ni sa nei Jiova na duru kece kei vuravura, A sa vakadeitaka kina na vuravura.

⁹Ena maroroya ko koya na yavadra na nona tamata yalosavasava, Ia era na vagalui e na butobuto ko ira nai valavala ca; Ni na sega ni gumatua na tamata e na nona kaukauwa ga.

¹⁰Ena raramusumu na meca i Jiova: Ena kurukuru mai lomalagi ko koya vei ira: Ena lewa nai yalayala kei vuravura ko Jiova; Ia ena solia na kaukauwa vua na nona tui, Ka laveta cake na ka vakaturaga nei koya sa lumuta.

¹¹A sa lako ki nona vale ki Rama ko Elikana: a sa qaravi Jiova tikoga ko koya na gone e na mata i Ilai na bete.

¹²Ia sa luve ni vu-ni-ca koi rau na luve i Ilai; erau sa sega ni kilai Jiova.

¹³Ia sa dauvakaoqo na kenai valavala ni bete vei ira na tamata: ni sa vakacabora nai soro e dua na tamata, sa lako mai na nona tamata na bete ni sa saqa toka na lewe ni manumanu, a sa taura nai cula sa mata i tolu;

¹⁴a sa cokataka ki na tavuteke, se na kuro levu, se na kuro walega, se na bilo ni wai; ia na ka kecega sa rawa mai e nai cula sa kauta na bete me kena. Erau sa kitaka vakakina mai Sailo vei ira kecega na Isireli era sa lako mai kina.

¹⁵Ia ni ra sa bera ni vakama na uro, sa lako mai na nona tamata na bete, ka kaya vua na tamata sa vakacabora nai soro, Mo solia mai na lewe ni manumanu me tavu me kena na bete, ni sa sega ni vinakata na nomu lewe ni manumanu sa saqa, ko ya ga sa droka.

¹⁶Ia ke sa kaya vua e dua na tamata, Me ra vakama mada na uro, ia mo qai kauta me vaka ko sa garova; sa qai kaya tale ko koya, E segai; mo solia sara mai: ia kevaka ko sa bese, ka'u na kauta vakaukauwa.

¹⁷Ia sa ka levu sara kina na nodraui valavala ca na cauravou e na mata i Jiova: ni ra sa vosavakacacataka nai madrali vei Jiova ko ira na tamata.

¹⁸A sa ia tiko na nonai tavi e na mata i Jiova ko Samuela ni sa gone ga, a sa vauci e na dua na efoti lineni.

¹⁹A sa cakava ko tinana e dua na nona kote lailai, e na veiyabaki yadua ka kauta vua, ni rau sa lako cake kei na watina me vakacabora nai soro vakayabaki.

²⁰A sa vosavakalougatataki Elikana kei na watina ko Ilai, ka kaya, Me solia vei iko ko Jiova na kawa mai vua na yalewa oqo, mei sosomi ni solisoli sa solia ko koya vei Jiova. A rau sa lesu tale ki na nodrau vale.

²¹Ka sa talevi Ana ko Jiova, ka sa kunekune ko koya, ka vakasucuma e le tolu na gonetagane ka le rua na goneyalewa. Ia sa tubu me levu na gone ko Samuela, e na mata i Jiova.

²²A sa qase sara mai ko Ilai, a sa rogoca na ka kecega sa cakava koi rau na luvena vei ira kecega na Isireli; ka ni rau sa moceri ira na yalewa era sa dausoqoni vata mai ki na katuba ni vale ni veitavaki.

²³A sa kaya vei rau ko koya, ena cava drau sa kitaka kina na ka vakaoqo? ni'u sa rogoca na kemudrau i tukutuku ca maivei ira na tamata kecega oqo.

²⁴Me kakua, oi kemudrau na luvequ; ni sa sega ni vinaka nai rogorogo ka'u sa daurogoca: drau sa vakacalai ira na tamata i Jiova.

²⁵Kevaka sai valavala ca e dua na tamata vua e dua tani, ena lewai koya na turaga-ni-lewa; ia kevaka sai valavala ca vei Jiova e dua na tamata, ko cei me na masulaki koya? Ia erau sa sega ga ni vakarorogo ki na vosa ni tamadrau; ni sa nanuma ko Jiova me vakamatei rau.

²⁶A sa tubu tiko na gone ko Samuela, a sa vinakati koya ko Jiova, kei ira talega na tamata.

²⁷A sa lako mai vei Ilai e dua na tamata ni Kalou, a sa kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Ka'u a rairai vakaidina ki na lewe-ni-vale i tamamu, ni ra sa tiko mai Ijipita e na vale i Fero, se segai?

²⁸ia ka'u a digitaki koya, maivei ira na veimataqali kecega ni Isireli, me noqu bete, me vakacaboi soro tiko e na noqu i cabocabo-ni-soro, me vakama na ka boi vinaka, me vakaisulutaki e mataqu e na efoti, se segai? ia ka'u a solia ki na lewe-ni-vale i tamamu na nodra i madrali kama kecega na Isireli, se segai?

²⁹a cava dou sa caqeta kina na noqu i soro kei na noqu i madrali laukana ka'u a vakarota *me ia* e na *noqu itikotiko*; ia ko sa dokai rau na luvemu, ka sega ni dokai au, mo dou levulevu kina e nai sigana ni nodra i solisoli kecega na noqu tamata na Isireli?

³⁰O koya oqo sa kaya kina ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Au a kaya vakaidina me vakaitavi e na mataqu na nomu lewe-ni-vale, kei na lewe-ni-vale i tamamu, ka sega ni mudu: ia ka sa qai kaya ko Jiova, Me yawa sara vei au oqo; ni'u na vakarokorokotaki ira era sa vakarokorokotaki au, ia ko ira era sa beci au, era na beci talega.

³¹Raica, sa lako mai na gauna, ka'u na muduka laivi kina na nomu kaukauwa kei na nodra kaukauwa na lewe-ni-vale i tamamu, me kakua na qase e na nomu vale.

³²Ia ko na kunea na meca e na *noqu itikotiko*, e na ka vinaka kecega sa caka vei ira na Isireli; ia ena sega na qase e na nomu vale ka tawa mudu.

³³Ia na nomu tamata ka'u sa sega ni muduka tani mai na noqu i cabocabo-nisoro, ena vakarusa na matamu ka vakararawataka na yalomu: ia ena mate kece na kawa ni nomu vale ni ra sa tamata bula tiko.

³⁴Ia oqo na kenai vakatakilakila vei iko, sa na yacovi rau ruarua na luvemu, ko Ofinai kei Finiase; erau na mate ruarua e na dua na siga.

³⁵Ia ka'u na lesia vei au e dua na bete yalodina, o koya ena ia na nonai tavi me vaka na ka kecega sa tu e na lomaqu kei na yaloqu: ia ka'u na vakatubura vua na lewe-ni-vale era yalodina; ka na ia na nonai tavi e na mata i koya ka'u na lumuta, ka tawa mudu.

³⁶Ia ko koya yadua sa vo vei ira na nomu mataqali, ena lako mai ka cuva sobu vua *me* dua kina na nona tiki ni siliva kei na tiki ni madrai, ka na kaya, Mo lesi au mada ki na dua na cakacaka vakabete, me'u kania kina e dua na tiki ni madrai.

1 Samuel 3

Sa vosa vei Samuel ko Jiova, 1-14. Sa tukuna vei Ilai na vosa i Jiova ko Samuel, 15-21.

¹Ia na gone ko Samuel, sa qaravi Jiova e na mata i Ilai. Ia sa ka talei na vosa i Jiova e na gauna ko ya; sa sega so na raivotu.

²Ia e na siga ko ya ni sa davo koto ko Ilai e na nona tikina, ia sa matabuawa mai, me sega ni rai rawa;

³ia sa sega ni boko na cina ni Kalou, a sa davo koto ko Samuel e na vale i Jiova sa tu kina na kato ni Kalou;

⁴sa qai kacivi Samuel ko Jiova. A sa kaya ko koya; Koi au ga.

⁵Sa cici talega ko koya vei Ilai, ka kaya, Koi au ga oqo: ni ko a kacivi au. A sa kaya ko koya, Au a sega ni kaci; mo la'ki davo tale. A sa lako ka davo koto.

⁶A sa kaci tale ko Jiova, I Samuela. A sa tu cake ko Samuela, ka lako vei Ilai, ka kaya, Koi au ga oqo; ni ko a kacivi au. A sa kaya ko koya, Au a sega ni kaci, na luvequ; mo la'ki davo tale.

⁷Ia sa sega mada ni kilai Jiova ko Samuela, ka sa sega mada ni vakatakilai vua na vosa i Jiova.

⁸A sa kacivi Samuela vakatolu ko Jiova. A sa tu cake ko koya, ka lako vei Ilai, ka kaya, Koi au ga oqo; ni ko a kacivi au. Sa qai kila ko Ilai ni sai Jiova sa kaci vua na gone.

⁹A sa kaya kina vei Samuela ko Ilai, Mo la'ki davo; ia kevaka sa na kacivi iko ko koya, mo kaya, Mo ni vosa mai, Jiova; ni sa vakarorogo na nomuni tamata. A sa lako ko Samuela, ka davo e na nona tikina.

¹⁰A sa lako mai ko Jiova, ka tu, ka kaci me vaka eliu, I Samuela, i Samuela. A sa kaya ko Samuela, Mo ni vosa mai; ni'u sa vakarorogo na nomuni tamata.

¹¹A sa kaya vei Samuela ko Jiova, Raica, ka'u na cakava e dua na ka e Isireli ena qasikanunu kina ruarua na daligadra na tamata yadua era na rogoca.

¹²E na siga ko ya, ka'u na vakayacora vei Ilai na ka kecega ka'u sa vosataka oti e na vukudra na nona lewe-ni-vale: ia ni'u sa vakatekivuna ka'u na vakaotia talega.

¹³Ni'u sa tukuna oti vua ni'u na lewai ira na nona lewe-ni-vale ka sega ni mudu, e na vuku ni valavala ca sa kila ko koya; ni sa vakasisilataki rau koi rau na luvena, ka sa sega ni tarovi rau ko koya.

¹⁴O koya oqo ka'u sa bubului kina e na vukudra na lewe-ni-vale i Ilai, ni na sega ni buluti na nodra i valavala ca na lewe-ni-vale i Ilai, ka sega ni mudu, sa segai e nai soro se nai madrali.

¹⁵A sa davo koto ko Samuela, ka mataka mai, a sa dolava nai sogo ni vale i Jiova. A sa rere ko Samuela ni vakatakila na raivotu vei Ilai.

¹⁶A sa kacivi Samuela ko Ilai, ka kaya, I Samuela, na luvequ. A sa kaya ko koya, Koi au ga oqo.

¹⁷A sa kaya ko koya, A cava na vosa ka vosataka vei iko ko JIOVA? mo kakua mada ni vunia vei au; me cakacaka vakakina vei iko na Kalou, ka vakaikuritaka, kevaka ko sa vunia vei au e dua na ka e na ka kecega ka vosataka vei iko ko koya.

¹⁸A sa tukuna vua ko Samuela na ka kecega, ka sega na ka e vunia vua. A sa kaya ko koya, Sai koya oqo ko Jiova: me cakava ko koya na ka e vinaka vua.

¹⁹A sa tubu ko Samuela, a sa tiko vata kaya ko Jiova, ka sega ni laiva e dua na nona vosa me lutu ki na qele.

²⁰A sa kila ko ira kecega na Isireli, mai Tani ka yacovi Pieri-sepa, ni sa vakadinadinataki tu ko Samuela me parofita i Jiova.

²¹A sa rairai tale mai Sailo ko Jiova: ni sa vakatakilai koya ko Jiova vei Samuela mai Sailo e na vosa i Jiova. A sa yaco vei ira kecega na Isireli na vosa i Samuela.

1 Samuela 4

Sa mokuti ira na Isireli ko ira na kai Filisitia, 1,2. Sa kauta mai na kato ni veiyalayalati ko ira na Isireli, a sa rere kina ko ira na kai Filisitia, 3-9. A ra sa moku tale, a ra sa kovea na kato ko ira na kai Filisitia, 10,11. Sa la'ki tukutuku e dua, a sa mate ko llai ni sa rogoca, 12-18. Sa vakasucu ka qai mate na wati i Finiase, 19-22.

¹A ra sa lako yani ko ira na Isireli me ra veivala kei ira na kai Filisitia, a ra sa la'ki tiko mai Epenisa, a ra sa la'ki tiko mai Efeki na kai Filisitia.

²A ra sa tuvai ira vakaivalu ko ira na kai Filisitia me ra vala kei ira na Isireli: ia ni ra sa vala, sa mokuti ira na Isireli ko ira na kai Filisitia: a ra sa mokuti ira nai valu mai na veiwere, e le va beka na udolu na tamata.

³A ra sa lako mai ki nai tikotiko ko ira na tamata, a ra sa kaya ko ira na nodra qase na Isireli, A cava sa mokuti keda kina edaidai ko Jiova e na matadra na kai Filisitia? me da kauta mai Sailo ki vei keda na kato ni veiyalayalati i Jiova, me yaco mai ki na keda maliwa, ka vakabulai keda mai na ligadra na noda meca.

⁴Ia sa talaki ki Sailo ko ira na tamata, me ra kauta maikea na kato ni veiyalayalati i Jiova ni lewe vuqa, o koya sa tiko e na tadrua ni Jerupi: a rau sa tiko maikea kei na kato ni veiyalayalati ni Kalou koi rau na luve i Ilai, ko Ofinai kei Finiase.

⁵Ia ni sa yaco mai ki nai tikotiko na kato ni veiyalayalati i Jiova, sa kaila ko ira kecega na Isireli e na kaila levu, a sa yavala kina na vanua.

⁶Ia ni ra sa rogoca ko ira na kai Filisitia na rorogo ni kaila, era sa kaya, A cava nai balebale ni kaila levu oqo e na nodra i tikotiko na Iperiu? Era sa qai kila ni sa kau mai na kato i Jiova ki nai tikotiko.

⁷A ra rere na kai Filisitia, ni ra sa kaya, Sa lako mai na Kalou ki nai tikotiko: a ra sa kaya, Isa! koi keda! ni sa sega ni vakaoqo eliu:

⁸Isa! koi keda! o cei ena vakabulai keda mai na ligadra na kalou qaqa oqo? o ira oqo na kalou era a vakacataki ira na kai Ijipita e na mate ca kece mai na veikau.

⁹Dou qaqa ka valavala vakatagane, na kai Filisitia, mo dou kakua ni qali vei ira na Iperiu, me vaka era a qali vei kemudou: ka dou i valavala vakatagane, ka ia nai valu.

¹⁰A sa ia nai valu ko ira na kai Filisitia, a sa moku ko ira na Isireli, a ra sa dro ko ira yadua ki na nona vale laca: a sa ka levu sara na moku; a sa mate vei ira na Isireli e le tolu na oba era taubale.

¹¹A sa kovei na kato ni Kalou; a rau sa vakamatei ko Ofinai kei Finiase na luve i Ilai.

¹²A sa dua na tamata vei ira na Penijamini sa cici mai nai valu, a sa lako mai ki Sailo e na siga ko ya, a sa kadresu na nonai sulu, a sa kabuya tu na uluna e na qele.

¹³Ia ni sa lako mai, raica, sa tiko vakatawa ko Ilai e na dua nai tikotiko e na batni sala, ni sa ririkotaka na kato ni Kalou na yalona. Ia ni sa lako mai na tamata ka tukuna e na koro, sa qoqolou na koro tauoko.

¹⁴A sa rogoca na rorogo ni qoqolou ko Ilai, a sa kaya, A cava nai balebale ni ue oqo? A sa lako vakatotolo mai na tamata, ka tukuna vei Ilai.

¹⁵A sa ciwasagavulu ka walu na yabaki i Ilai; a sa buawa na matana ka sa sega ni rai rawa.

¹⁶A sa kaya vei Ilai na tamata, Sai au ka lako mai nai valu, ka'u a dro edaidai mai nai valu. A sa kaya ko koya, A cava na ka sa yaco, na luvequ.

¹⁷A sa vosa mai ko koya sa mai tukutuku, ka kaya, Sa dro ko ira na Isireli e matadra na kai Filisitia, a sa dua talega na moku levu vei ira na tamata, a sa mate talega koi rau na luvemu, ko Ofinai kei Finiase; a sa kovei na kato i Jiova.

¹⁸Ia ni sa cavuta tiko ko koya na kato ni Kalou, sa qai bale sobu vakatadrai cake ko koya mai nai tikotiko sa voleka ki na matamata-ni-koro, a sa ramusu na domona, ka sa mate ko koya; ni sa qase ko koya, ka tamata bibi. A sa lewai ira oti na Isireli ko koya ka yabaki vasagavulu.

¹⁹Ia sa bukete na vugona, na wati i Finiase, ka sa voleka ni vakasucu: ia ni sa rogoca ko koya nai rogorogo ni sa kovei na kato ni Kalou, ka sa mate na vugona kei na watina, sa cuva sobu ko koya ka vakasucu; ni sa qai taratara ko koya.

²⁰Ia ni sa voleka ni ciba ko koya, sa kaya ko ira na yalewa era tiko vata kaya, Mo kakua ni rere; ni ko sa vakasucuma e dua na gonetagane. A sa sega ni vosa mai ko koya, ka sega ni vakarorogo.

²¹A sa vakayacana na gone ko koya ko Ikapoti [Sa yali nai ukuuku], ni sa kaya, Sa qai takali vei ira na Isireli na nodra i ukuuku: ni sa kovei na kato ni Kalou, e na vuku talega ni vugona kei na watina.

²²Sa kaya talega ko koya, Sa takali vei ira na Isireli na ka era lagilagi kina; ni sa kovei na kato ni Kalou.

1 Samuel 5

Era sa kauta na kato ni Kalou ki na bure kalou i Tekoni ko ira na kai Filisitia; a sa ca kina ko Tekoni, 1-5. Sa yaviti ira na Kalou e na mate levu; a ra sa qai bose me kau tani na kato, 6-12.

¹Ia era sa taura na kato ni Kalou ko ira na kai Filisitia, ka kauta tani mai Epenisa ki Asitoti.

²Ia ni ra sa kauta na kato i Jiova na kai Filisitia, era sa kauta mai ki na bure kalou i Tekoni, ka vakatikora voleka vei Tekoni.

³Ia ni ra sa sou e na mataka na kai Asitoti, raica, sa bale vakatoboicu ki na qele ko Tekoni, e na mata ni kato i Jiova. A ra sa kauti Tekoni, ka vakatura tale e na nonai tutu.

⁴Ia ni ra sa sou e na mataka e nai karua ni siga, raica, sa bale vakatoboicu ki na qele ko Tekoni e na mata ni kato i Jiova, a sa muduki tu e nai lago na ulu i Tekoni kei na qeteqete ni ligana ruarua, sa vo walega vua na yago vakaika.

⁵O koya oqo era sa sega ni daubutuka kina nai lago ni bure kalou i Tekoni mai Asitoti, ko ira na bete i Tekoni kei ira kecega sa curu ki na bure kalou i Tekoni, ka yacova na gauna oqo.

⁶A sa bikai ira sara na kai Asitoti na liga i Jiova, a sa vakacacani ira, ka yaviti ira e na somunadara, io, ko Asitoti kei na kena veiyasana.

⁷Ia ni ra sa raica na kai Asitoti ni sa vakaoqo, era sa kaya, me kakua ni tiko vei keda na kato ni Kalou ni Isireli; ni sa bikai keda vakararawa na ligana, kei Tekoni talega na noda kalou.

⁸A ra sa talaki kina ka vakasoqona vata na nodra turaga kecega na kai Filisitia, ka ra kaya, A cava me da kitaka e na vuku ni kato ni Kalou ni Isireli? A ra sa kaya, Me kau voli yani ki Kaca na kato ni Kalou ni Isireli. A ra sa kauta voli yani na kato ni Kalou ni Isireli.

⁹Ia ni sa oti na nodra kauta voli, sa qai vakacacana vakalevu sara na koro ko ya na liga i Jiova; a sa yaviti ira ko koya na lewe ni koro, ko ira na lelevu kei ira na lalai, a sa tubu vei ira na somunadara.

¹⁰Ia era sa vakauta yani kina na kato ni Kalou ki Ekironi. Ia ni sa yaco na kato ni Kalou ki Ekironi, era sa qoqolou na kai Ekironi, ka kaya, Era sa kauta voli mai vei keda na kato ni Kalou ni Isireli, me vakamatei keda kei ira na kai noda.

¹A ra sa talaki ka vakasoqona vata na nodra turaga kecega na kai Filisitia, ka ra kaya, Dou kauta tani na kato ni Kalou ni Isireli, ka me lesu tani ki na kena tikina, ia me kakua ni vakamatei keda kei ira na kai noda: ni sa dua na veivakacacani levu e na koro tauoko: sa tau bibi sara maikea na liga i Jiova.

¹²Ia ko ira na tamata ka sega ni mate era sa yaviti e na somunadara: a sa rogo cake ki lomalagi na nodra qoqolou na lewe ni koro.

1 Samuel 6

Era sa bose na kai Filisitia me kau tale ki na kena vanua na kato ni Kalou, 1-9. Sa kauta na kato ki Peci-semesi e rua na pulumokau, 10-18. Sa yaviti ira na kai Peci-semesi ko Jiova; a ra sa talaki ki Kiriaci-jiarimi, me kau tani vei ira na kato ni Kalou, 19-21.

¹A sa tiko na kato i Jiova e na nodra vanua na kai Filisitia ka vula vitu.

²Ia era sa kacivi ira na bete kei ira na rairai ko ira na kai Filisitia, ka kaya, A cava me da cakava e na vuku ni kato i Jiova? dou vakatakila vei keitou se keitou na vakauta vakaevei ki na kena tikina.

³A ra sa kaya, Kevaka dou sa vakauta yani na kato ni Kalou ni Isireli, dou kakua ni vakauta wale; ia dou vakauta sara vua e dua nai soro ni caka cala: dou na qai vakabulai, ia ena qai kilai vei kemudou se na vuku ni cava sa sega ni kau tani kina vei kemudou na ligana.

⁴A ra sa kaya, A cava na ka mei soro ni caka cala me keitou vakauta yani vua? A ra sa kaya, E lima na somunadara koula, ka lima na kalavo koula, me vaka na kedratou i wiliwili na nodra turaga na kai Filisitia: ni sa dua bauga na mate sa tauvi kemudou kecega kei iratou na nomudou turaga.

⁵Ia dou qai cakava eso nai vakatakarakara ni nomudou somunadara, ka so nai vakatakarakara ni nomudou kalavo sa vakacacana na vanua; ia dou vakarokorokotaka na Kalou ni Isireli: ena qai vakamamadataka beka ko koya na ligana vei kemudou, kei ira na nomudou kalou, kei na nomudou vanua.

⁶Ia a cava dou sa vakaukauwataka kina na yalomudou, me vaka era a vakaukauwataka na yalodra na kai Ijipita kei Fero? ni sa caka mana oti ko koya vei ira, era sa sega li ni talai ira yani na tamata, a ra sa qai lako kina?

⁷Ia oqo ga, mo dou ia ka cakava e dua na qiqi-ni-yaya vou, ka kauta e rua na pulumokau yalewa sa to na sucudrau, sa sega ni tau vei rau nai vua, ia dou vauci rau na pulumokau yalewa ki na qiqi-ni-yaya, ka sogolatia ki vale na luvedrau me rau kakua ni muri rau:

⁸ka kauta na kato i Jiova, ka vakavodoka ki na qiqi-ni-yaya; ia nai yaya koula dou sa vakauta vua mei soro ni caka cala, dou tugana ki na dua na kato lailai *me tu* e na kena yasana; ia dou qai vakatala yani me lako:

⁹ia mo dou vakaraica se sa lako cake e na sala ki na kenai yalayala ki Peci-semesi, sa qai koya ga ka cakava vei keda na ka ca levu oqo: ia kevaka e segai, eda na qai kila ni sa sega ni ligana ka yaviti keda: a ka ga sa yaco vakailoa vei keda.

¹⁰A ra sa cakava vakakina ko ira na tamata; era sa kauta e rua na pulumokau yalewa sa to na sucudrau, a ra sa nokati rau ki na qiqi-ni-yaya, ka sogolatia na luvedrau ki vale.

¹¹A ra sa vakavodoka na kato i Jiova ki na qiqi-ni-yaya, kei na kato lailai sa tu kina na kalavo koula kei nai vakatakarakara ni nodra somunadara.

¹²Ia erau sa lako vakadodonu na pulumokau yalewa, e na sala sa lako sara ki Peci-semesi, a rau sa muria na salatu, a rau sa tagi lako ga, ka sega ni gole ki nai matau se nai mawi; ka sa muri rau ko iratou na nodra turaga na kai Filisitia, ka yacova nai yalayala kei Peci-semesi.

¹³Ia era sa tamusuki witi tiko e na buca ko ira na kai Peci-semesi, a ra sa ta cake ka raica na kato, ka reki ni ra sa raica.

¹⁴A sa lako mai na qiqi-ni-yaya ki na were i Josua, na kai Peci-semesi, a sa tu vakadua kina, ia sa tu maikea e dua na vatu levu: a ra sa talaka na kau ni qiqi-ni-yaya, ka cabori rau na pulumokau yalewa mei soro kama vei Jiova.

¹⁵Ia ko ira na Livai era a tauca sobu na kato i Jiova, kei na kato lailai sa tu vata kaya, sa tu kina nai yaya koula, ka tauca ki dela ni vatu levu: ka ra sa vakacobora eso nai soro kama ko ira na kai Peci-semesi, ka vakamatea eso nai soro vei Jiova e na siga ko ya.

¹⁶Ia ni ratou sa raica ko iratou na turaga limalima ni kai Filisitia, eratou sa lesu ki Ekironi e na siga ko ya.

¹⁷Ia na somunadara koula oqo era sa solia na kai Filisitia mei soro ni caka cala vei Jiova; e dua e na vuku i Asitoti, e dua e na vuku i Kesa, e dua e na vuku i Asikiloni, e dua e na vuku i Kaca, e dua e na vuku i Ekironi;

¹⁸kei na kalavo koula me vaka nai wiliwili ni koro kecega ni kai Filisitia, sa nodratou na turaga limalima, io na veikoro vakabai, kei na veikoro lalai ki vanua; ia sai vakadinadina, ka yacova na siga oqo, na vatuvatu levu, era sa tauca kina na kato i Jiova, e na were i Josua na kai Peci-semesi.

¹⁹A sa yaviti ira na kai Peci-semesi ko Jiova, ni ra sa rai ki na loma ni nona kato; a sa yavita vei ira na tamata e lewe limasagavulu na udolu ka vitusagavulu: a ra sa tagi na tamata ni sa yavita ko Jiova na lewe vuqa maivei ira na tamata.

²⁰A ra sa kaya na kai Peci-semesi, O cei sa rawata me tu e na mata i Jiova na Kalou yalosavasava oqo? ia ena lako cake vei cei ko koya maivei keda?

²¹A ra sa tala eso na tamata vei ira na kai Kiriaci-jiarimi, a ra sa kaya, Era sa kauta tale mai na kato i Jiova ko ira na kai Filisitia; dou lako sobu mai, mo dou kauta cake vei kemudou.

1 Samuel 7

Sa kau na kato ki na vale i Epinatapi mai Kiriaci-jiarimi, 1,2. Sa vunauci ira na tamata ko Samuel, a ra sa veivutuni kina, 3-6. Era sa mai vala na kai Filisitia, a sa gumatua ko ira na Isireli ni sa sorovaki ira ko Samuel, 7-12. Era sa malumalumu na kai Filisitia, 13,14. A lewa i Samuel, 15-17.

¹A ra sa lako mai na kai Kiriaci-jiarimi, ka kauta cake na kato i Jiova, ka kauta ki na vale i Epinatapi mai Kipea, a ra sa qisi Eliesa na luvema me qarava na kato i Jiova.

²Ia sa tiko dede mai Kiriaci-jiarimi na kato; io sa ruasagavulu na yabaki. Ia sa tagici Jiova ko ira kecega na mataqali i Isireli.

³A sa vosa vei ira kecega na mataqali i Isireli ko Samuel, ka kaya, Kevaka kemuni sa saumaki vei Jiova e na yalomuni taucoko, mo ni biuta na nodra

kalou na kai tani kei Aseteroci mai na kemuni maliwa, ka vakarautaka na yalomuni vei Jiova, ka qaravi koya duaduaga; ena qai vakabulai kemuni ko koya mai na ligadra na kai Filisitia.

⁴Era sa qai biuti ira tani na Peali, kei na Aseteroci, ko ira na Isireli, a ra sa qaravi Jiova duaduaga.

⁵A sa kaya ko Samuel, Mo ni vakasoqoni ira vata na Isireli kecega ki Misipa, ia ka'u na masulaki kemuni vei Jiova.

⁶A ra sa soqoni vata ki Misipa, a ra sa taki wai, ka sovara e na mata i Jiova, ka lolo e na siga ko ya, a ra sa kaya maikea, Eda sai valavala ca vei Jiova. A sa lewai ira na Isireli ko Samuel mai Misipa.

⁷Ia ni ra sa rogoca na kai Filisitia sa soqoni vata mai Misipa ko ira na Isireli, era sa lako cake ko ira na nodra turaga na kai Filisitia me ra veivala kei ira na Isireli. A ra sa rogoca ko ira na Isireli, a ra sa rerevaki ira na kai Filisitia.

⁸A sa kaya vei Samuel ko ira na Isireli, Mo kakua ni cegu ni tagi vei Jiova na noda Kalou e na vukuda, me vakabulai keda mai vei ira na kai Filisitia.

⁹A sa kauta ko Samuel e dua na lami sa sucuma tiko na tinana, a sa vakacabora taucoko mei soro kama vei Jiova: a sa tagi ko Samuel vei Jiova e na vukudra na Isireli; a sa vakarorogo vua ko Jiova.

¹⁰Ia ni sa vakacabora tiko nai soro kama ko Samuel, era sa toro mai na kai Filisitia me ra veivala kei ira na Isireli; a sa ia na kurukuru vakadomoilevu vei ira na kai Filisitia ko Jiova e na siga ko ya, ka vakubutaki ira; a ra sa mokuti ira ko ira na Isireli.

¹¹A sa lako yani e Misipa ko ira na Isireli, ka cici muri ira na kai Filisitia, ka yaviti ira ka yaco ki na ruku i Peci-kari.

¹²A sa taura e dua na vatu ko Samuel, ka vakaduria e na maliwa i Misipa kei Seni, ka vakatoka na yacana ko Epenisa [Na vatu ni veivuke], ni sa kaya, Sa vupei keda ko Jiova ka yacova na gauna oqo.

¹³A ra sa malumalumu sobu na kai Filisitia, ka sega ni lako tale mai ki na nodra i yalayala na Isireli: ka sa veivala kei ira na kai Filisitia na liga i Jiova e na gauna kecega i Samuelia.

¹⁴Ia sa vakasukai tale vei ira na Isireli na veikoro, era a kovea maivei ira na Isireli ko ira na kai Filisitia, mai Ekironi ka yaco ki Kaca; na kedra veiyasana talega sa taura tale ko ira na Isireli maivei ira na kai Filisitia, A sa sautu ko ira na Isireli kei ira na Amoraiti.

¹⁵A sa lewai ira na Isireli ko Samuelia e na veisiga kecega ka bula kina.

¹⁶A sa lako voli e na veiyabaki ki Peceli, kei Kilikali, kei Misipa, ka sa lewai ira na Isireli e na yasana kecega oqori.

¹⁷A sa daulesu mai ki Rama; ni sa tiko kina na nona vale; a sa lewai ira na Isireli maikina ko koya; a sa tara maikina e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova.

1 Samuelia 8

Erau sa tamata ca na luve i Samuelia, a sa kerea kina ko ira na Isireli me dua na nodra tui, 1-5. Sa masu vua na Kalou ko Samuelia, a sa kaya na Kalou me rogoci ira na tamata e na ka ko ya, 6-9. Sa tukuna ko Samuelia vei ira na tamata nai valavala ni tui, 10-18. A ra sa guta ga na tui ko ira na tamata, 19-22.

¹Ia ni sa qase ko Samuelia, sa lesi rau na luvema me rau turaga-ni-lewa vei ira na Isireli.

²Ia na yaca ni nona ulumatua ko Joeli; kei na yacana na kenai karua ko Epaia: erau sa turaga-ni-lewa koi rau mai Pieri-sepa.

³A rau sa sega ni muria na nonai valavala koi rau na luvema, a rau sa vuki me guta nai yau, ka taura nai solisoli me rau lewa vakatani, a rau sa vakatanitaka kina na lewa.

⁴A ra sa soqoni vata ko ira kecega na qase ni Isireli, ka lako vei Samuelia ki Rama,

⁵a ra sa kaya vua, Raica, ko sa qase mai, ia na luvemu, erau sa sega ni muria na nomu i valavala: mo lesia mada vei keda e dua na tui me lewai keda me vakataki ira na veimatanitu kecega.

⁶Ia sa ca vei Samuela na ka oqo, ni ra sa kaya, Solia vei keda e dua na tui me lewai keda. A sa masu vei Jiova ko Samuela.

⁷A sa kaya vei Samuela ko Jiova, Mo vakarorogo vei ira na tamata e na ka kecega era sa kaya vei iko: ni ra sa sega ga ni beci iko, sai au ga era sa beca, me'u kakua ni nodra tui koi au.

⁸Me vaka na ka kecega era sa cakava mai na siga ka'u a kauti ira cake mai kina mai Ijipita ka yacova na siga oqo, ni ra sa biuti au ka qarava na veikalou tani, era sa kitaka vaka talega kina vei iko.

⁹Ia oqo, mo vakarorogo ki na nodra vosa; ia mo tukuna vakabibi sara vei ira, ka vakatakila vei ira na nonai valavala na tui sa na lewai ira.

¹⁰A sa tukuna kecega na vosa i Jiova ko Samuela vei ira na tamata era masuta vua me dua na nodra tui.

¹¹A sa kaya ko koya, Oqo na nonai valavala na tui sa na lewai kemuni: Ena kauti ira na luvemuni ko koya, ka lesia me yaga vua, ki na nona qiqi-ni-turaga, ka me ra nona tamata dauvodo ose: ka so me ra cici ka liutaka na nona qiqi-ni-turaga.

¹²Ia ena lesia eso me ra turaga ni yayaudolu, ka turaga ni yayalimasagavulu; ka so me cukita na nona veiwere e nai siviyara me tamusuka talega na nona sila, ka mataitaka na nonai yaya ni valu, kei nai yaya ni nona qiqi-ni-valu.

¹³Ia ena kauti ira ko koya na nomuni goneyalewa me ra caka kakana kamikamica, me ra dauvakasasaqa talega, ka dauvavavi.

¹⁴Ia ena kauta talega ko koya na nomuni veiwere, kei na nomuni veiwere-ni-vaini, kei na nomuni veiolive, io na kena ka vinaka, ka na solia vei ira na nona tamata.

¹⁵Ia ena kauta na kenai katini ni nomuni sore ni kau, kei na nomuni veiwere-ni-vaini, ka solia vei ira na nona matanivanua, kei ira na nona tamata.

¹⁶Ia ena kauti ira talega na nomuni tamata, kei ira na nomuni vada, kei ira na nomuni cauravou vinaka, kei na nomuni asa, me ra yaga e na nona cakacaka.

¹⁷Ena kauta ko koya nai katini ni nomuni sipi, ia koi kemuni, ena nona tamata.

¹⁸Kemuni na qai tagi sara e na siga ko ya e na vuku ni nomuni tui kemuni sa digitaka me nomuni; ena qai sega ni rogoci kemuni ko Jiova e na siga ko ya.

¹⁹A ra sa bese ga na tamata ni vakarogoca na vosa i Samuel; a ra kaya, E segai; me dua na neimami tui;

²⁰me keimami sa vakataki ira na veimatanitu kecega; me lewai keimami na neimami tui, ka liutaki keimami, ka la'ki ia na neimami valu.

²¹A sa rogoca kecega na nodra vosa na tamata ko Samuel, a sa la'ki tukuna e na daliga i Jiova.

²²A sa kaya vei Samuel ko Jiova, Mo vakarorogo ki na nodra vosa, ka bulia vei ira e dua na tui. A sa kaya vei ira na Isireli ko Samuel, Ni lako na tamata yadua ki na nona koro.

1 Samuel 9

Sa vakasaqara na asa nei tamana ko Saula, 1-5; ka la'ki tarogi Samuel, 6-14. Sa tukuni Saula vei Samuel ko Jiova, 15-17. A nodrau veivosaki ko Samuel kei Saula, 18-27.

¹Ia sa dua na tamata vei ira na Penijamini, a yacana ko Kisi, na luve i Epieli, na luve i Sirori, na luve i Pikoraci, na luve i Efia, mai na mataqali i Penijamini, a tamata i valu ka qaqa.

²Ka sa dua na luvena, na yacana ko Saula, a cauravou totoka ka vatukai vinaka: a sa sega e dua vei ira na Isireli e vinaka cake vei koya: mai na tabana ki buradelana sa balavu cake vei ira kecega na tamata.

³A sa yali na asa nei Kisi na tama i Saula. A sa kaya ko Kisi vei Saula na luvena, Mo drau lako vata kei na dua vei ira na cauravou, ka la'ki qara na asa.

⁴A sa lako voli ko koya e na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, ka lako voli e na vanua ko Salisa, ia erau a sega ni kunea: erau sa qai lako voli e na vanua ko Salimi,

a sa sega ga maikina: a sa qai lako voli ko koya e na nodra vanua na Penijamini, ia erau a sega ni kunea.

⁵Ni rau sa lako mai ki na vanua ko Sufi, a sa kaya ko Saula vua na nona cauravou erau sa lako vata kaya, Daru la'ki lesu; de sa cegu e na vuku ni asa ko tamaqu, ka sa nuinuica e na vukudaru.

⁶A sa kaya vua ko koya, Raica, sa dua na tamata ni Kalou e na koro oqo, a sa dokai na tamata ko ya: a ka kecega sa kaya ko koya sa dauyaco vakaidina: oqo, me daru lako kina: de sa vakatakila rawa vei kedaru ko koya na sala me daru lako kina.

⁷A sa kaya ko Saula vua na nona cauravou, Raica, kevaka edaru lako, a cava me daru kauta vua na tamata? ni sa oti na madrai e na nodaru bilo, a sa sega e dua na ka-ni-loloma me daru kauta vua na tamata ni Kalou: a cava sa tu vei kedaru?

⁸A sa kaya tale vei Saula ko koya na cauravou, Raica, sa tu vei au eke e dua na kena wase ni sikeli siliva ni sa wase va; ko ya ka'u na solia vua na tamata ni Kalou, me vakatakila vei kedaru na nodaru sala.

⁹(E na gauna eliu, ni sa lako e dua vei ira na Isireli me taroga na Kalou, sa kaya vakaoqo, Tou mai lako ki na rairai: ni sa vakatokai eliu me Rairai ko koya sa Parofita e na gauna oqo.)

¹⁰A sa kaya vua na nona cauravou ko Saula, Sa vinaka na nomu vosa; daru lako. A rau sa lako ki na koro sa tiko kina na tamata ni Kalou.

¹¹Ni rau sa lako cake tiko e nai cabecabe ki na koro, erau sa kunea na goneyalewa eso era lako tiko me taki wai, a rau sa kaya vei ira, Sa tiko eke ko koya na rairai, se segai?

¹²A ra sa kaya vei rau, Sa tiko ga eke; raica, sa tiko ki liu: tei kusarawa mada, ni sa lako mai edaidai ko koya ki na koro: ni sa dua na nodra so levu edaidai ko ira na tamata e na tikina cecere:

¹³ni drau na yaco ki na koro, drau na kunei koya sara ni sa bera ni lako cake ki na tikina cecere me kana; ni ra na sega mada ni kana na tamata ena lako

mai eliu ko koya ka vatonaka nai soro; era sa qai kana emuri ko ira era sa kacivi: ia oqo, drau lako cake; ni drau na la'ki kunei koya oqo.

¹⁴A rau sa lako cake ki na koro; *ka* ni rau sa lako mai ki loma ni koro, raica, sa mai donui rau ko Samuel, ni sa lako cake ki na tikina cecere.

¹⁵Ia sa bera ni lako mai ko Saula, sa oti bogi dua na nona tukuna vei Samuel ko Jiova, ka vaka,

¹⁶E na mataki ni sa vakaoqo na tiki-ni-siga ka'u na tala vei iko e dua na tamata, mai na vanua nei Penijamini, ia mo lumuti koya me turaga vei ira na noqu tamata na Isireli, me vakabulai ira na noqu tamata, mai na ligadra na kai Filisitia; ni'u sa raici ira na noqu tamata, ka ni sa yaco vei au na nodra tagi.

¹⁷Ia ni sa raici Saula ko Samuel, sa kaya vua ko Jiova, Raica na tamata ka'u a vosa kina vei iko! o koya oqo ena lewai ira na noqu tamata.

¹⁸A sa lako yani vei Samuel ko Saula, ni sa tiko e na matamata-ni-koro, ka kaya vua, Mo tukuna mada mai vei au, se sa evei na nona vale na rairai.

¹⁹A sa vosa mai vei Saula ko Samuel, ka kaya, Oi au na rairai: mo liutaki au mada ki na tikina cecere, ni datou na kana vata edaidai, ia e na mataki au na talai iko yani, ia ka'u na tukuna vei iko na ka kecega sa tu e lomamu:

²⁰Ia na nomu asa sa qai yali bogi tolu, mo kakua ni nanuma tiko kina; ni ra sa qai kune: Ia ko cei era sa goleva ko ira kecega na Isireli? ko iko beka se segai, kei ira kecega na lewe-ni-vale i tamamu?

²¹A sa kaya ko Saula, Au sa sega li ni dua vei ira na Penijamini koi au, o koya sa lailai e na nodra veimataqali na Isireli? ia na noqu uvuale sa sega li ni lailai sobu vei ira kecega na veivuvale e na mataqali i Penijamini? ia a cava ko sa vosa kina vakaoqo vei au?

²²A sa kauti Saula kei na nona cauravou ko Samuel, ka kauti rau ki na vale ni kana, ka vakatikori rau e na tikina vakaturaga vei ira sa kacivi, era sa le tolusagavulu beka na tamata.

²³A sa kaya ko Samuela vua na liga ni kena, Mo kauta mai na kakana ka'u a solia vei iko, ko ya ka'u a kaya kina vei iko, Mo maroroya mada na ka oqo.

²⁴A sa tara cake na taba ni manumanu na liga ni kena, kei na ka sa tu e delana, ka tauca e na mata i Saula. A sa kaya ko koya, Raica oqo sa maroroi! mo tauca e matamu, ka mo kana; ni sa maroroi ki na tiki-ni-siga oqo me kemu, ni'u a kaya, Au sa kacivi ira na tamata. A rau sa kana vata ko Saula kei Samuela e na siga ko ya.

²⁵Ia eratou sa lako sobu ki na koro mai na tikina cecere; ia erau sa veivosaki kei Saula e na dela ni vale.

²⁶A rau sa sou e na mataka; ia ni sa kida na mataka, sa kacivi Saula ko Samuela ki na dela ni vale, ka kaya, Mo tu, me'u talai iko yani. A sa tu cake ko Saula, a rau sa curu yani ki tautuba, ko koya kei Samuela.

²⁷Ni rau sa lako sobu tiko ki nai bili ni koro, sa kaya vei Saula ko Samuela, Mo vosa vua na cauravou me lako mada yani me liutaki kedaru, (a sa lako yani ko koya,) ia ko iko, mo tei tu vakalailai mada me'u tukuna vei iko na vosa ni Kalou.

1 Samuela 10

Sa lumuti Saula ko Samuela, 1; a sa tukuna vua eso na ka ena yaco vua, 2-8. Sa ia na parofisai ko Saula, 9-13. Sa vunia na vosa i Samuela ko Saula maivua na tamana lailai, 14-16. Sa buli ko Saula me tui, 17-27.

¹A sa taura ko Samuela na tavaya waiwai, ka livia ki na uluna, ka reguci koya, ka kaya, Sa segai beka ni lumuti kemuni ko Jiova mo nodra turaga na nonai votavota?

²Ni kemuni sa lako tani vei au edaidai, ko ni na sota kaya e le rua na tamata sa voleka ki nai bulubulu i Rejeli e na nodra i yalayala na Penijamini mai Selisa; a rau na kaya vei kemuni, Sa kune na asa ko a la'ki qara: ka raica, sa cegu ni nanuma na asa ko tamamuni, a sa nuinuica e na vukumuni, ka kaya, A cava me'u cakava e na vuku ni luvequ?

³Ia ni kemuni sa lako tani maikea, ka ko ni sa yaco ki na kau mai Tepori, drau na sota maikea kei na le tolu na tamata eratou sa lako cake vua na

Kalou ki Peceli, e dua sa colata e tolu na luve ni me, ka dua tale sa colata e tolu nai buli madrai, ka dua tale sa colata e dua na saqa waini:

⁴a ratou na vakacegui kemuni, ka solia vei kemuni e rua nai buli madrai; ia mo ni taura ga vei iratou.

⁵Sa oti ko ni na yaco ki na vanua-cecere ni Kalou, sa tiko kina e dua na nodra i valu na kai Filisitia: ia ni kemuni sa lako mai ki kea ki na koro, ko ni na sota kei na dua nai vavakoso parofita era sa lako sobu mai na tikina cecere, kei na dua na soliteri, kei na tibereli, kei na bitu-ni-vakatagi, kei na api, sa liutaki ira; a ra na parofisai lako:

⁶ia ena yaco vei kemuni na Yalo i Jiova, ka ko ni na parofisai vata kei ira; ia ko ni na vuki me tamata dua tani mai.

⁷Ia ni na yacovi kemuni na veivakatakilakila oqo, mo ni kitaka na ka sa tu me caka; ni sa tiko vata kei kemuni na Kalou.

⁸Ia ko ni na liutaki au sobu ki Kilikali; ka raica, au na lako sobu vei kemuni, me'u vakacobora eso nai soro kama, ka me'u vakamatea eso nai soro ni veivinakati; e vitu na siga ko na wawa kina me'u lako mada vei kemuni, ka vakatakila na ka mo ni cakava.

⁹A sa yaco ni sa vuki ko koya me lako tani vei Samuel, sa saumaka na yalona na Kalou me dua tani mai: a sa yaco nai vakatakilakila kecega oqo e na siga ko ya.

¹⁰Ia ni rau sa lako mai ki na vanua-cecere, raica, sa sota vata kaya e dua nai vavakoso parofita; a sa lutu vei koya na Yalo ni Kalou, a sa parofisai ko koya e na kedra maliwa.

¹¹Ia ni ra sa kunea ko ira kecega era a kilai koya eliu, ni sa parofisai vata ko koya kei ira na parofita, era sa dui veikanaka ko ira na tamata, A cava oqo sa yaco vua na luve i Kisi? sa tiko li ko Saula talega vei ira na parofita?

¹²A sa vosa mai e dua na tamata sa tiko maikeia, ka kaya, Ia ko cei na tamadratou? O koya oqo sa daukainaki kina, Sa tiko li ko Saula talega vei ira na parofita?

¹³Ia ni sa oti na nona parofisai, sa lako mai ko koya ki na tikina cecere.

¹⁴Ia sa kaya vei Saula ko tamana lailai vei koya talega na nona cauravou, Drau a lako kivei? A sa kaya ko koya, Me qara na asa; ia ni keirau a sega ni kunea, keirau a lako vei Samuela.

¹⁵A sa kaya vei Saula ko tamana lailai, Mo tukuna mada vei au, se cava sa kaya vei kemudrau ko Samuela.

¹⁶A sa kaya ko Saula vua na tamana lailai, Sa tukuna vakamacala vei keirau ni sa kune na asa. Ia na ka ni matanitu ka vosa kina vua ko Samuela, sa sega ni tukuna vua.

¹⁷A sa kacivi ira vata na tamata ko Samuela vei Jiova ki Misipe;

¹⁸a sa kaya vei ira na Isireli, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na Kalou ni Isireli, Au a kauti ira na Isireli cake mai Ijipita, ka vakabulai kemuni mai na ligadra na kai Ijipita, kei na liga ni veimatanitu kecega era sa vakasaurarataki kemuni:

¹⁹ia kemuni sa beca edaidai na nomuni Kalou, o koya ka vakabulai kemuni mai na nomuni vakaloloma kecega kei na nomuni ka rarawa; ia kemuni sa kaya oti vua, Mo lesia ga vei keda e dua na tui. Ia koi kemuni mo ni mai tu edaidai e na mata i Jiova e na nomuni veimataqali kei na nomuni veiudolu.

²⁰Ia ni sa vakasoqoni ira voleka mai na nodra veimataqali kecega na Isireli ko Samuela, sa vakabau na mataqali i Penijamini.

²¹Ia ni sa kauta voleka mai na mataqali i Penijamini, me vaka na nodra veivuvale, sa vakabau na vuvale i Matiri, a sa vakabau ko Saula na luve i Kisi: ia ni ra sa qarai koya, sa sega ni kune.

²²Era sa qai tarogi Jiova tale, Sa na lako mai ki ke na tamata, se segai? A sa kaya ko Jiova, Raica, sa vunitaki koya e nai yaya.

²³A ra sa cicci yani ka kauti koya maikea: ia ni sa tu ko koya e na kedra maliwa na tamata, sa balavu cake vei ira na tamata kecega mai na tabana ki buradelana.

²⁴A sa kaya vei ira na tamata kecega ko Samuel, Dou sa raici koya sa digitaka ko Jiova, ni sa sega e tautauvata kaya vei ira na tamata kecega, se segai? A ra sa kaila ko ira na tamata kecega, ka kaya, Me bula na tui.

²⁵Sa qai tukuna ko Samuel vei ira na tamata nai valavala ni matanitu, ka vola e na dua nai vola, ka maroroya e na mata i Jiova. A sa talai ira yani na tamata kecega ko Samuel, na tamata yadua ki na nona vale.

²⁶A sa lako talega yani ko Saula ki na nona vale ki Kipea; a ra sa lako kaya eso na tamata i valu o ira sa vakauqeta na yalodra ko koya na Kalou.

²⁷Ia ka so na luve ni vu-ni-ca era sa kaya, Ena vakabulai, keda vakaevei na tamata oqo? A ra sa beci koya, ka sega ni kauta vua na ka-ni-loloma Ia sa galu ga kina ko koya.

1 Samuel 11

Era sa mai vala ki Jepesi ko ira na luve i Amoni, 1,2. Era sa talaki me tukuna vei Saula, a sa la'ki vupei ira ko Saula, ka mokuti ira na luve i Amoni, 4-11. Sa vakataudeitaki kina ko Saula me tui, 12-15.

¹Sa qai lako cake ko Neasi na luve i Amoni, ka la'ki tiko vakaivalu voleka ki Jepesi-kiliati: a ra sa kaya ko ira kecega na kai Jepesi vei Neasi, Me da veiyalayalati mada, keimami na qai qaravi iko.

²A sa kaya vei ira ko Neasi na luve i Amoni, Na ka oqo ka'u na veiyalayalati kina kei kemuni, me'u leuta kecega na matamuni i matau, ka me'u cakava me ka ni veivakamaduataki vei ira kecega na Isireli.

³A ra sa kaya vua ko ira na qase ni Jepesi, Me tu mada ga me bogi vitu, me keimami tala na tamata eso ki na nodra yasana kecega na Isireli; ia kevaka sa sega e dua me vakabulai keimami, keimami na qai ucu yani vei iko.

⁴A ra sa lako mai nai talaki ki Kipea ka nei Saula, ka ra sa tukuna nai tukutuku oqo vei ira na tamata; a ra sa tabalaka cake na domodra ko ira na tamata kecega, ka tagi.

⁵Ka raica, sa muria na qele ni pulumokau ko Saula mai na veiwere; a sa kaya ko Saula, Sa ra vakaevei ko ira na tamata, ni ra sa tagi? A ra sa tukuna vua na nodra vosa na kai Jepesi.

⁶A sa curumi Saula na Yalo ni Kalou ni sa rogoca nai rogorogo ko ya, a sa waqa vakalevu na nona cudru.

⁷A sa taura ko koya e rua na pulumokau, ka tava vakalailai ka vakauta e na ligadra na tamata eso ki na veiyasana kecega e Isireli, ka kaya, Ko ira yadua sa sega ni lako mai me muri Saula kei Samuela, ena caka vakaoqo ki na nona pulumokau. A sa kani ira na tamata na rere vei Jiova, a ra sa lako mai me vaka era le dua ga na tamata.

⁸A sa wiliki ira ko koya mai Peseki, a ra sa le tolu na drau na udolu na Isireli, a ra sa le tolusagavulu na udolu na tamata i Juta.

⁹A ra sa kaya vei ira na tamata era a lako mai, Dou la'ki vosa vakaoqo vei ira na kai Jepesi-kiliati, E na mataka ni sa katakata mai na mata-ni-siga kemuni na vakabulai. A ra sa lako nai talaki, ka tukuna vei ira na kai Jepesi; a ra sa reki.

¹⁰A ra sa kaya ko ira na kai Jepesi, E na mataka keimami na ucu yani vei kemuni, ia kemuni na qai cakava vei keimami na ka kecega e vinaka vei kemuni.

¹¹Ia e na mataka sa wasei ira na tamata ko Saula me sa tolu na mataivalu; a ra sa yaco mai ki na kedra maliwa nai valu ni sa ia tiko na veivuke yadra ni mataka, ka mokuti ira na luve i Amoni ka yacova na gau-ni-siga sa katakata; ia sa dui se ko ira ka vo, me sega ni tiko vata e le rua.

¹²A ra sa kaya vei Samuela na tamata, O cei ko koya sa kaya, Me tui li vei keda ko Saula? mo ni kauti ira mai na tamata oqori, me keimami vakamatei ira.

¹³A sa kaya ko Saula, Ena sega na tamata me vakamatei edaidai, ni sa ia na veivakabulai edaidai vei ira na Isireli ko Jiova.

¹⁴A sa kaya vei ira na tamata ko Samuela, Tou mai lako mada ki Kilikali, ka vakataudeitaka maikea na matanitu.

¹⁵A ra sa lako na tamata kecega ki Kilikali, a ra sa buli Saula me tui e na mata i Jiova mai Kilikali; a ra sa vakamatea kina eso nai soro ni veivinakati e na mata i Jiova; ka sa reki vakalevu maikina ko Saula kei ira kecega na Isireli.

1 Samuel 12

Sa tukuna na nona yalododonu ko Samuel, 1-5. Sa vunauci ira na tamata e na vuku ni nodra talaidredre, 6-17. Sa masuta na Kalou ko koya, a sa kuru na vanua, 18,19. Sa qai vakacegui ira ko Samuel, 20-25.

¹A sa kaya vei ira kecega na Isireli ko Samuel, Raica, ka'u sa vakarorogo vei kemuni e na ka kecega ko ni a vosa kina vei au, ia ka'u sa lesia vei kemuni e dua na tui:

²ka raica, sa qai lako voli e matamuni na tui: ia koi au, ka'u sa qase ka sika mai; ka raica, na luvequ, eratou sa tiko kei kemuni: ia ka'u a lako voli e na matamuni ni'u a gone ka yacova na siga oqo.

³Au sa tiko oqo: ni tukuni au e na mata i Jiova, kei na matana sa lumuta oti ko koya: a pulumokau i cei ka'u sa kovea? se na asa i cei ka'u sa kovea? ia ko cei ka'u sa lawakitaka? ko cei ka'u sa vakasaurarataka? se ko cei ka'u sa taura maivua nai solisoli me mataboko kina na mataqu? ia ka'u na qai vakasuka kivei kemuni.

⁴A ra sa kaya, Ko sa sega ni lawakitaki keimami, se vakasaurarataki keimami, ko sa sega talega ni taura e dua na ka mai vua e dua na tamata.

⁵A sa kaya vei ira ko koya, Sa vakadinadina vei kemuni ko Jiova, a sa vakadinadina edaidai oqo na nona lumuti, ni kemuni sa sega ni kunea e dua na ka e ligaqu. A ra sa kaya, Sa vakadinadina ko koya.

⁶A sa kaya vei ira na tamata ko Samuel, Ko Jiova ka lesi Moses kei Eroni, ka kauti ira cake na nomuni qase mai na vanua ko Ijipita.

⁷Ia ni tu mada ga me'u veileti kei kemuni e na mata i Jiova e na vuku ni cakacaka dodonu kecega i Jiova, sa cakava ko koya vei kemuni kei ira na nomuni qase eliu.

⁸Ni sa lako mai ki Ijipita ko Jekope, ka sa tagi vei Jiova ko ira na nomuni qase, sa qai talai Moses kei Eroni ko Jiova, a rau sa kauti ira tani na nomuni qase mai Ijipita, ka vakaitaukeitaki ira e na vanua oqo.

⁹A ra sa guilecavi Jiova na nodra Kalou, a sa volitaki ira ko koya ki na liga i Sisira, na kapiteni ni valu nei Asori, kei na ligadra na kai Filisitia, kei na ligana na tui Moapi, a ra sa mai vala kei ira.

¹⁰A ra sa tagi vei Jiova, ka kaya, Keimami sai valavala ca, ni keimami sa biuti Jiova, ka qaravi ira na Peali kei na Aseteroci: ia oqo, mo ni vakabulai keimami mai na ligadra na neimami meca, keimami na qai qaravi kemuni.

¹¹A sa talai Jerupeali ko Jiova, kei Pitani, kei Jefica, kei Samuela, ka vakabulai kemuni mai na ligadra na nomuni meca era sa tiko vakavolivoliti kemuni, ia kemuni sa tiko vakacegu.

¹²Ia ni kemuni a raica ni sa lako cake me vala kei kemuni ko Neasi na nodra tui na luve i Amoni, kemuni a kaya vei au, E segai, me lewai keda ga e dua na tui; ia ka sa nomuni tui tiko ko Jiova na nomuni Kalou.

¹³Ia mo ni raica mada oqo na tui kemuni a digitaka, o koya ko ni a kerea! ia raica, sa lesia vei kemuni ko Jiova e dua na tui.

¹⁴Kevaka kemuni na rerevaki Jiova, ka qaravi koya, ka vakarorogo ki na nona vosa, ka sega ni talaidredre ki nai vakaro i Jiova, ka sa muri Jiova na nomuni Kalou, oi kemuni kei koya talega na tui sa lewai kemuni, sa *na qai vinaka*:

¹⁵ia kevaka kemuni na sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova, ka sa talaidredre ga ki nai vakaro i Jiova, ena qai vala kei kemuni na liga i Jiova, me vaka vei ira na nomuni qase.

¹⁶Ia oqo, mo ni tu mada ka raica na ka levu oqo ena cakava e matamuni ko Jiova.

¹⁷Sa sega li ni gauna ni tamusuki witi edaidai? Au na masu vei Jiova, me solia ko koya na kurukuru kei na uca; mo ni kila kina ka raica ni sa ka levu na nomuni valavala ca, ko ni sa cakava e na mata i Jiova ni kemuni a kerea me dua na nomuni tui.

¹⁸A sa masu vei Jiova ko Samuela; a sa solia ko Jiova na kurukuru kei na uca e na siga ko ya: a ra sa rerevaki Jiova vakalevu kei Samuela talega ko ira kecega na tamata.

¹⁹A ra sa kaya vei Samuela ko ira kecega na tamata, Mo masulaki keimami na nomu tamata vei Jiova na nomu Kalou, me keimami kakua ni mate: ni keimami sa kuria na neimami valavala ca kecega e na ca oqo, ni keimami sa kerea e dua na neimami tui.

²⁰A sa kaya ko Samuela vei ira na tamata, Ni kakua ni rere; ko ni sa cakava oti na ka ca oqo; ia ni kakua ga ni lesu tani mo ni kua kina ni muri Jiova, ia mo ni qaravi Jiova ga e na yalomuni tauacoko;

²¹ia mo ni kakua ni lesu tani, mo ni muria kina na ka wale, na ka e sega ni yaga se ia rawa na veivakabulai; ni sa ka wale oqori.

²²Ni na sega ni laivi ira na nona tamata ko Jiova e na vuku ni yacana levu; ni sa vinakata ko Jiova me qisi kemuni mo ni nona tamata.

²³Ia koi au, me'u kakua sara ni cala vei Jiova ni ka'u sa cegu ni masulaki kemuni: ia ka'u na vakavulici kemuni e nai valavala vinaka ka dodonu:

²⁴ni rerevaki Jiova ga, ka qaravi koya vakaidina e na yalomuni tauacoko; ia mo ni nanuma na veika levu sa cakava vei kemuni ko koya.

²⁵Ia kevaka kemuni na ia tiko nai valavala ca, ko ni na vakaoti, koi kemuni vata kei na nomuni tui.

1 Samuela 13

A tamata i valu i Saula, 1,2. Sa mokuta e dua na nodra tabai valu na kai Filisitia, a ra sa qai soqoni vata na kai Filisitia me vala kei ira na Isireli, 3-7. Sa qai vakacobora nai soro ko Saula, a sa vunauci koya kina ko Samuela, 8-16. Era sa vakaloloma na Isireli, e na vukudra na kai Filisitia, 17-23.

¹Sa yabaki tolusagavulu ko Saula ni sa tekivu na nona lewa. Ia ni sa lewai ira oti na Isireli ka yabaki rua,

²sa qai digitaka me nonai *valu* ko Saula e le tolu na udolu na Isireli; ia sa tiko vata kei Saula e le rua na udolu mai Mikimasi kei na ulu-ni-vanua ko Peceli,

ka dua na udolu sa tiko vata kei Jonacani mai Kipea nei Penijamini; ia ko ira na tamata sa vo, sa talai ira ko koya, na tamata yadua ki na nona vale laca.

³A sa mokuta ko Jonacani na nodra tabai valu na kai Filisitia, o koya ka tiko mai Kipa; a ra sa rogoca ko ira na kai Filisitia. A sa uvuca na davui e na vanua tauoko ko Saula, ka kaya, Me ra rogoca mada na Iperiu.

⁴A ra sa rogoca kecega na Isireli ni sa kainaki sa mokuta ko Saula na nodra tabai valu na kai Filisitia, ka ni sa boi ca talega ko ira na Isireli vei ira na kai Filisitia. A ra sa vakasoqoni vata na tamata me ra muri Saula ki Kilikali.

⁵A ra sa vakasoqoni ira vata ko ira na kai Filisitia me ra vala kei ira na Isireli, sa tolusagavulu na udolu na qiqi-ni-valu, ka le ono na udolu na tamata sa vodo ose, ia sa vaka na mata ni nuku mai baravi na kedrai wiliwili na tamata: a ra sa lako cake, ka la'ki tiko mai Mikimasi, vaka ki na tu-i-cake mai Peci-aveni.

⁶Ia ni ra sa kila ko ira na Isireli era sa leqa (ni ra sa taqaya ko ira na tamata), era sa qai vunitaki ira ko ira na tamata e na qara lelevu eso, kei na veikau, kei na veivatu lelevu, kei na veitikina kaukauwa, kei na veikeli.

⁷Ia ko ira eso na Iperiu, era sa lako ki tai kadua ni Joritani, ki na vanua nei Kata kei Kiliati. Ia ko Saula sa tiko ga mai Kilikali, a ra sa muri koya ka sautaninini ko ira kecega na tamata.

⁸A sa wawa tiko ko koya me bogi vitu, na bogi *ka lokuca* ko Samuela; a sa sega ni lako mai ki Kilikali ko Samuela; a ra sa se tani mai vua ko ira na tamata.

⁹A sa kaya ko Saula, Dou kauta mai vei au e dua nai soro kama kei nai soro ni veivinakati. A sa vakacobora ko koya nai soro kama.

¹⁰Ia ni sa vakacobora oti nai soro kama, sa qai lako mai ko Samuela; a sa la'ki tavaki koya ko Saula me vakacegui koya.

¹¹A sa kaya ko Samuela, A cava ko sa cakava? A sa kaya ko Saula, Sa ka ga ni'u a raica era sa se tani vei au ko ira na tamata, ni ko a sega talega ni lako

mai e na gauna sa lokuci, ka ni ra sa soqoni vata ko ira na kai Filisitia mai Mikimasi;

¹²au a qai kaya, Era na lako sobu mai vei au ki Kilikali ko ira na kai Filisitia, ia ka'u a sega ni kerea oti na veivuke vei Jiova, ia ka'u a vakasaurarataki au kina, ka vakacabora nai soro kama.

¹³A sa kaya vei Saula ko Samuela, Ko sa cakacaka vakalialia: ko sa sega ni vakabauta na vunau i Jiova na nomu Kalou, ka vakarota vei iko ko koya: ke sa vakakoya, ke sa vakataudeitaka ko Jiova me sega ni mudu na nomu lewai ira na Isireli:

¹⁴ia oqo, ena sega ga ni dei na nomu lewa: sa qara oti ko Jiova e dua na tamata sa yalovata kaya, a sa lesi koya ko Jiova me nodra turaga na nona tamata, ni ko sa sega ni vakabauta na ka ka vakarota vei iko ko Jiova.

¹⁵A sa cavu tu ko Samuela ka lako yani e Kilikali ki Kipea nei Penijamini. Ia ko Saula sa wiliki ira na tamata era sa tiko kaya, era sa le ono beka na drau na tamata.

¹⁶Ia era sa tiko mai Kipea nei Penijamini ko Saula, kei Jonacani na luvena, kei ira na tamata era sa tiko vata kei rau. A ra sa tiko mai Mikimasi na kai Filisitia.

¹⁷A ra sa lako yani na dauyayana era tabai tolu mai na nodra i tikotiko na kai Filisitia; e dua na mataivalu era sa lako ki na sala vaka ki Ofira, ki na vanua ko Suali;

¹⁸a sa lako e dua na mataivalu ki na sala ki Peci-oroni; a sa dua na mataivalu sa lako ki na sala ki nai yalayala sa donuya na buca mai Sepoimi vaka ki na veikau.

¹⁹A sa sega ni kune e dua na matai ni kaukamea e na nodra vanua tauoko na Isireli: ni ra sa kaya na kai Filisitia, De ra cakava eso na nodra i seleiwau ko ira na Iperiu, se so na nodra moto;

²⁰ia era sa daulako sobu ko ira kece na Isireli vei ira na kai Filisitia, me ra vagatara yadua na nonai siviyara, kei na nona matau, kei na nona vulaono, kei na nonai sivi;

²¹ia ke mucu nai sivi, kei na matau, kei nai cula ni co e matai tolu, kei na vulaono, sa tu nai varo; ka me vagatara talega na moto *ni pulumokau*.

²²Ia e na siga sa ia kina nai valu, sa sega ni kune e dua nai seleiwau se dua na moto vua e dua vei ira na tamata era sa tiko vata kei Saula kei Jonacani: sa kune ga vei Saula kei Jonacani na luvena.

²³Ia e dua na tabai valu i vakatawa ni kai Filisitia sa yacova na sala ki Mikimasi.

1 Samuel 14

Sa mokuta e dua na tabai valu ni kai Filisitia ko Jonacani, 1-14. Era sa veimokuti vakataki ira ko ira na kai Filisitia, sa qai cici muri ira ko Saula kei ira na Isireli, 15-23. Sa vakaloloma ko ira na tamata e na nona bubului ko Saula, ka vakacataka ko Jonacani, 24-30. Era sa sega ni muria nai vakaro ko ira na tamata, ni ra viakana, 31-34. Sa taroga na Kalou ko Saula, a sa sega ni vosa vua ko koya, 36,37. Sa ia na vakawirimadigi, me kilai kina se ko cei e cala, 38-42; a sa vaka ko Saula me mate ko Jonacani, a sa vakabulai koya ko ira na tamata, 43-46. Sa gumatua ko Saula, 47-52.

¹Ia e na dua na siga sa kaya ko Jonacani na luve i Saula vua na cauravou sa daucolata na nonai yaragi, Daru lako yani ki na nodra i tikotiko ni valu na kai Filisitia, sa tu mai na yasana kadua. A sa sega ni tukuna vei tamana.

²A sa tiko ko Saula mai nai yalayala kei Kipea e ruku ni vu ni pomekaraneti sa tu mai Mikironi: ia ko ira era tiko kaya sa le ono beka na drau na tamata;

³kei Eaia, na luve i Eiitupi, na tuakai i Ikapoti, na luve i Finiase, na luve i Ilai na bete i Jiova mai Sailo, a sa vakaisulu lako e na dua na efoti. A ra sa sega ni kila ko ira na tamata ni sa lako yani ko Jonacani.

⁴Ia e na macawa ni lakolako sa vakatovolea ko Jonacani me lako yani kina ki na nodra i tikotiko ni valu na kai Filisitia, sa dua na vatu momoto e na kena yasana oqo, ka dua na vatu momoto mai na yasana ko ya: ia na yacana e dua ko Posesi, kei na yaca ni kenai karua ko Sene.

⁵A yasana e dua sa qarava na tokalau me donui Mikimasi, ia na kenai karua sa qarava na ceva me donui Kipea.

⁶A sa kaya ko Jonacani vua na cauravou sa daucolata na nonai yaragi, Daru lako yani ki na nodra i tikotiko ni valu na tawa cili oqori; ena cakacaka beka e na vukudaru ko Jiova: ni sa sega ni dredre vei Jiova me ia na veivakabulai se ra lewe vuqa se ra lewe lailai.

⁷A sa kaya vua ko koya sa daucolata na nonai yaragi, Mo kitaka na ka kecega sa tu e lomamu: mo lako yani, raica, ka'u sa tiko vata kei iko me vaka na lomamu.

⁸A sa kaya ko Jonacani, Raica, edaru na lako yani kivei ira na tamata oqori, ka vakaraitaki kedaru vei ira.

⁹Kevaka era na kaya vei kedaru vaka ne, Drau tiko mada, me keitou lako yani vei kemudrau; edaru na qai tiko mada e na nodaru tikina, ka sega ni lako cake vei ira.

¹⁰Ia kevaka era na kaya vakaoqo, Drau lako cake mai vei keimami; edaru na qai lako cake; ni sa soli ira ko Jiova ki na ligadaru: ia sa kenai vakadinadina vei kedaru oqo.

¹¹A rau sa vakaraitaki rau ki na nodra mataivalu na kai Filisitia: a ra sa kaya na kai Filisitia, Raica, era sa lako mai na Iperiu mai na veiqara era a vunitaki ira kina.

¹²Ia sa vosa ko ira na mataivalu vei Jonacani kei koya sa daucolata na nonai yaragi, ka kaya, Drau lako cake mai vei keimami, ia keimami na vakatakila vei kemudrau e dua na ka. A sa kaya ko Jonacani vei koya sa daucolata na nonai yaragi, Mo muri au mai; ni sa soli ira ko Jiova ki na ligadra na Isireli.

¹³A sa cabe cake e na ligana kei na yavana ko Jonacani, a sa muri koya ko koya sa daucolata na nonai yaragi, a ra sa bale mate e na mata i Jonacani; ia sa muri koya ko koya sa daucolata na nonai yaragi, ka veiraravui lako.

¹⁴Ia na moku oqo ka rau kitaka ko Jonacani kei koya sa daucolata na nonai yaragi, sa le ruasagavulu beka na tamata, e na dua na tiki ni vanua lailai.

¹⁵A sa dua na sautaninini levu e nai tikotiko, e na veiwere, vei ira kece talega na tamata: ko ira na mataivalu, kei ira na dauyayana, era sa sautaninini talega; a sa yavala na vanua: sa dua na ka levu vakaidina na sautaninini ko ya.

¹⁶Ia sa rai yani ko ira na tamata sai vakatawa nei Saula mai Kipea nei Penijamini; ka raica, era sa vakayaliyali na lewe vuqa, ka ra sa veiseyaki voli.

¹⁷A sa kaya ko Saula vei ira na tamata era tiko vata kaya, Dou wilika mada *na tamata*; ka raica se ko cei sa lako tani vei keda. A ra sa wilika, ka raica, sa yali ko Jonacani kei koya sa daucolata na nonai yaragi.

¹⁸A sa kaya vei Eaia ko Saula, Mo kauta mada mai na kato ni Kalou. Ni sa tiko kei ira na Isireli na kato ni Kalou e na gauna ko ya.

¹⁹Ia ni sa vosa tiko vei koya na bete ko Saula, sa ka levu cake tiko na ue, e na nodra i tikotiko ni valu na kai Filisitia: a sa kaya vua na bete ko Saula, Mo kakua mada.

²⁰Ia era sa kaila vata ko Saula kei ira na tamata kecega era tiko vata kaya, a ra sa lako ki nai valu: ka raica, era sa veiraravui vakataki ira e nai seleiwau, a sa ia kina e dua na moku levu sara:

²¹ia ko ira na Iperiu era tiko makawa kei ira na kai Filisitia, ka lako vata kei ira mai na veiyasana voleka ki na nodra i tikotiko, era sa *vuki* tale me nodra i to na Isireli era tiko vata kei Saula kei Jonacani.

²²Ia ko ira kece talega na Isireli era a vunitaki ira e na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, ni ra sa rogoca era sa dro na kai Filisitia, era sa cici talega ka muri ira e nai valu.

²³A sa vakabulai ira na Isireli ko Jiova e na siga ko ya; a sa lako nai valu ka yacovi Peci-aveni.

²⁴A ra sa vakaloloma ko ira na Isireli e na siga ko ya; ni sa vakabubuluitaki ira na tamata ko Saula, ka vaka, Me cudruvi na tamata sa na kania e dua na kakana, ka me yakavi mada, me'u cudruvi ira mada na noqu meca. A ra sa sega ni kania e dua na kakana ko ira na tamata.

²⁵Sa ra qai yaco na tamata kecega ki na dua na veikau; a sa no e na qele na oni.

²⁶Ia ni ra sa lako ki na veikau na tamata, raica, sa titiri tiko na oni; ia ka sa sega na tamata sa kauta na ligana ki na gusuna; ni ra sa rerevaka na bubului ko ira na tamata.

²⁷Ia ko Jonacani sa sega ni rogoci tamana ni sa vakabubuluitaki ira na tamata; a sa dodoka na mua ni titoko sa qumia tiko na ligana, ka tonisua e na qa ni oni, ka kauta na ligana ki na gusuna; a sa rai vinaka kina na matana.

²⁸A sa vosa mai e dua vei ira na tamata, ka kaya, Ko tamamu sa vakabubuluitaki ira na tamata, ka vaka, Me cudruvi na tamata sa kania e dua na kakana edaidai. A ra sa malumalumu ko ira na tamata.

²⁹A sa kaya ko Jonacani, Sa vakararawataki ira na lewe ni vanua ko tamaqu; raica mada, ni sa rarama mai na mataqu ni'u sa kania vakalailai na oni oqo:

³⁰ka na sega ni levu cake kevaka era sa kana edaidai ko ira na tamata e nai toki ni nodra meca era sa kunea? ia sa qai sega ni levu na moku edaidai vei ira na kai Filisitia.

³¹A ra sa yaviti ira na kai Filisitia e na siga ko ya mai Mikimasi ka yaco ki Eijaloni: a ra sa malumalumu sara na tamata.

³²A ra sa vakariri ki nai toki ni valu ko ira na tamata, ka taura eso na sipi, kei na pulumokau, kei na luve ni pulumokau, ka vakamatea e na qele: a ra sa kania vata kei na dra ko ira na tamata.

³³A sa tukuni vei Saula, ka vaka, Raica, era sa cala sara vei Jiova ko ira na tamata ni ra sa kania vata kei na dra. A sa kaya ko koya, Dou sa cala sara: dou vaqiqica mai vei au edaidai e dua na vatu levu.

³⁴A sa kaya ko Saula, Dou dui lako voli e na kedra maliwa na tamata, ka kaya vei ira, Ni kauta mai vei au ki ke na tamata yadua na nona pulumokau, kei na tamata yadua na nona sipi, ka vakamatea eke, ka kania: ia mo ni kakua ni caka cala vei Jiova ni kemuni kania vata kei na dra. A ra sa kauta mai e na

bogi ko ya na nona pulumokau ko ira na tamata yadua, ka vakamatea e na tikina ko ya.

³⁵A sa cakava ko Saula e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova: ko ya nai matai ni cabocabo-ni-soro sa cakava ko koya vei Jiova.

³⁶A sa kaya ko Saula, Me da muri ira sobu na kai Filisitia e na bogi, ka kovei ira tiko ka me rarama mada na mataka, ia me da kakua ni vakavoca vei ira e dua na tamata. A ra sa kaya, Mo kitaka na ka kecega sa vinaka vei kemuni. A sa kaya ko koya na bete, Me da toro mada vua na Kalou ki ke.

³⁷A sa taroga na Kalou ko Saula, Me'u muri ira sobu na kai Filisitia, se kakua? o ni na soli ira ki na ligadra na Isireli, se segai? A sa sega ga ni vosa vua ko koya e na siga ko ya.

³⁸A sa kaya ko Saula, Ni toro mai ki ke, oi kemuni kecega sa turaga vei ira na tamata; ia ni kila ka raica se cava e tu kina nai valavala ca oqo edaidai:

³⁹ia me vaka sa bula ko Jiova, o koya ka vakabulai ira na Isireli, kevaka sai koya na lufequ ko Jonacani sa tu vua oqo, ena mate vakaidina ko koya. A sa sega e dua vei ira na tamata kecega sa vosa vua.

⁴⁰A sa kaya ko koya vei ira kecega na Isireli, Ni tu yani ki kea, ia koi au kei Jonacani na lufequ, keirau na tu ga eke. A ra sa kaya vei Saula ko ira na tamata, Mo ni kitaka ga na ka e vinaka vei kemuni.

⁴¹A sa kaya ko Saula vei Jiova na Kalou ni Isireli, Mo ni vakatakila se ko cei sa dodonu. A sa qara vei Jonacani kei Saula ni sa ia na vakawiri madigi; a sa vakadonui ko ira na tamata.

⁴²A sa kaya ko Saula, Ni vakawiri madigi vei keirau kei Jonacani na lufequ. A sa qara vei Jonacani.

⁴³A sa kaya vei Jonacani ko Saula, Mo tukuna mai vei au se cava ko a cakava. A sa tukuna vua ko Jonacani, ka kaya, Au a vakatovolea walega e dua na oni lailai e na mua ni titoko sa tu e ligaqu; ka raica, ka'u na mate kina.

⁴⁴A sa kaya ko Saula, Me cakacaka vakakina na Kalou, ka vakaikuritaka; ni ko na mate vakaidina, Jonacani.

⁴⁵A ra sa kaya vei Saula ko ira na tamata, Ena mate li ko Jonacani, o koya sa kitaka na veivakabulai levu oqo e Isireli? me kakua sara: me vaka sa bula ko Jiova, ena sega e dua na drau ni uluna me lutu ki na qele; ni rau sa cakacaka kaya na Kalou edaidai oqo. A ra sa vakabulai Jonacani ko ira na tamata, a sa sega kina ni mate ko koya.

⁴⁶A sa lako cake ko Saula, me kakua ni muri ira tiko na kai Filisitia, a ra sa lako yani ki na nodra tikina na kai Filisitia.

⁴⁷A sa rawata ko Saula na nodra matanitu na Isireli, ka veivala kei ira na nodra meca kecega sa tiko vakavololiti ira, vei ira na Moapi, kei ira na luve i Amoni, kei ira na kai Itomi, kei ira na tui Sopa, kei ira na kai Filisitia, ia sa vakararawataka na vanua kecega sa lako kina ko koya.

⁴⁸A sa cakacaka vaqaqa ko koya, ka yaviti ira na Amalekaiti, ka vakabulai ira na Isireli mai vei ira era vakacacani ira.

⁴⁹Ia ko iratou na luve i Saula, ko Jonacani, kei Isivi, kei Malikisua; kei na yacadrau na luvena yalewa, ko Merapi ka ulumatua, ia na yacana ka gone ko Maikali:

⁵⁰kei na yaca ni wati i Saula ko Eiinoami, na luve i Eiimaasi: ia na yacana na nona kapiteni ni valu ko Apineri, na luve i Neri, na tamana lailai i Saula.

⁵¹Ia na tama i Saula ko Kisi; ia na tama i Apineri ko Neri, na luve i Epieli.

⁵²A sa gumatua nai valu vei ira na kai Filisitia e na gauna kecega i Saula; ia ni sa raica ko Saula e dua na tamata kaukauwa, se dua na tamata qaqa, sa daukauti koya vua.

1 Samuel 15

Sa talai Saula na Kalou me vakarusai ira na Amalekaiti, 1-3. Sa vakasoqona nai valu ko Saula, 4,5; a sa lomani ira na kai Kenai, 6; a sa vakarusai ira na Amalekaiti, ka vakabulai Ekaki kei na manumanu, 7-9. Sa vunauci Saula matua ko Samuel, 10-23; a sa tukuna na nona cala ko Saula, ka masuti Samuel me rau lesu vata kaya, 24-31. Sa vakamatei Ekaki ko Samuel, ka qai lesu ki na nona vale, 32-35.

¹A sa kaya vei Saula ko Samuela, Sa talai au ko Jiova me'u lumuti iko mo nodra tui na nona tamata, io, ko ira na Isireli: ia mo rogoca mada na nona vosa ko Jiova.

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Au sa nanuma tiko na ka ka kitaka vei ira na Isireli ko ira na Amalekaiti, ni sa lawa koto vei ira e na sala ni ra sa lako cake mai Ijipita.

³Oqo, mo la'ki yaviti ira na Amalekaiti, ka vakarusa na ka kecega sa tu vei ira, mo kakua ni lomani ira; mo vakamatea na tagane kei na yalewa, na gone lailai kei koya sa dramidrami, na pulumokau kei na sipi, na kameli kei na asa.

⁴A sa soqoni ira vata na tamata ko Saula, ka wiliki ira mai Tilaimi, e le rua na drau na udolu nai valu sa taubale, ka le tini na udolu na tamata ni Juta.

⁵A sa lako mai ko Saula ki na dua na nodra koro na Amalekaiti, ka lawa koto e na buca.

⁶A sa kaya vei ira na Kenaiti ko Saula, Dou lako tani, lako sobu maivei ira na Amalekaiti, de'u sa vakarusai kemudou vata kei ira; ni dou a caka vinaka vei ira kecega na Isireli ni ra sa lako cake mai Ijipita. A ra sa lako tani na Kenaiti maivei ira na Amalekaiti.

⁷A sa mokuti ira na Amalekaiti ko Saula, mai Avila ka yaco ki Suri, ko ya sa donui Ijipita.

⁸Ia ko Ekaki na nodra tui na Amalekaiti sa taura bula ko koya, ka vakarusai ira laivi na tamata kecega e nai seleiwau.

⁹Ia ko Ekaki, kei ira na sipi vinaka, kei na pulumokau, kei na manumanu uro, kei na luve ni sipi, kei na ka kecega sa vinaka, sa vakabula ko Saula kei ira na tamata, ka sa sega ni vakamatei ira laivi: ia na ka kecega sa vakasisila ka sega ni yaga era sa vakarusa sara.

¹⁰A sa lako mai na vosa ni Kalou kivei Samuela, ka kaya,

¹¹Au sa veivutuni ni ka'u sa buli Saula me tui; ni sa vuki tani ko koya me kakua ni muri au, ka sega ni vakayacora na noqu vosa. A sa rarawa ko Samuelia; a sa tagi vei Jiova e na bogi tauoko.

¹²Ia ni sa sou e na mataka ko Samuelia me la'ki tavaki Saula e na mataka, sa tukuni vei Samuelia, ka vaka, Sa lako mai ki Kameli ko Saula, ka raica, sa vakaduria e dua na nonai vakananumi, ka sa lako voli yani, ka lako sobu ki Kilikali.

¹³A sa lako mai kivei Saula ko Samuelia, a sa kaya vua ko Saula, Me vakalouugatataki iko ko Jiova; au sa vakayacora na vosa i Jiova.

¹⁴A sa kaya ko Samuelia, Oi; ka cava na nodra tagi na sipi oqo, kei na domo ni pulumokau ka'u sa rogoca?

¹⁵A sa kaya ko Saula, Era sa kauti ira maivei ira na Amalekaiti; ia ko ira na tamata era sa vakabula na kena vinaka ni sipi kei na pulumokau, me ra vakacobora vei Jiova na nomu Kalou; ia sa ka tani keimami sa vakarusa laivi.

¹⁶A sa kaya vei Saula ko Samuelia, Mo kua mada, me'u tukuna vei iko na ka sa kaya vei au e na bogi ko Jiova. A sa kaya vua ko koya, Mo tukuna mada mai.

¹⁷A sa kaya ko Samuelia, Ni ko a ka lailai ga e matamu, ko a sega li ni buli mo nodra turaga na veimataqali i Isireli? Ka sa lumuti iko ko Jiova mo turaga vei ira na Isireli;

¹⁸a sa talai iko ko Jiova e na dua na sala, ka kaya, Mo la'ki vakamatei ira laivi na tamata ca, io ko ira na Amalekaiti, ka vala kei ira ka me ra otu mada.

¹⁹Ia ka cava ko sa sega kina ni vakarorogo ki na vosa i Jiova, ia ko a taura nai toki ni valu, ka kitaka na ka ca e na mata i Jiova?

²⁰A sa kaya vei Samuelia ko Saula, Ia ka'u sa vakarogoca na vosa i Jiova, ka'u a lako e na sala ka talai au kina ko Jiova, ia ka'u a kauti Ekaki mai na tui Amaleki, ia ko ira na Amalekaiti ka'u a vakamatea sara.

²¹Ia ko ira ga na tamata, era sa taura nai toki ni valu, na sipi kei na pulumokau, io, na ka talei sa dodonu me vakarusai, me ra vakacabora vei Jiova na nomu Kalou mai Kilikali.

²²A sa kaya ko Samuela, Sa vinakata li ko Jiova nai soro kama kei nai madrali, me vaka sa vinakata ko koya na talairawarawa ki na vosa i Jiova? Raica, sa vinaka na talairawarawa, ka ca nai soro; sa vinaka na vakarorogo, ka ca na uro ni sipi tagane.

²³Ni sa tautauvata na kena ca ni talaidredre kei na cakai sausau, ia na yalokaukauwa sa ka ca, ka vaka na dauqarava na matakau. Ni ko sa beca na vosa i Jiova, sa beci iko talega ko koya, mo kakua ni tui tiko.

²⁴A sa kaya vei Samuela ko Saula, Au sa cala sara; ni ka'u sa talaidredre ki na vosa i Jiova, kei na nomu vosa: ni'u a rerevaki ira na tamata, ka vakarorogo ki na nodra vosa:

²⁵ia, ka'u sa vakamasuti iko mo bokoca mada na noqu ca, ia me daru lesu tale, me'u ia nai soro vei Jiova.

²⁶A sa kaya vei Saula ko Samuela, Au na sega ni lesu vata kei iko: ni ko sa beca na vosa i Jiova, sa beci iko ko Jiova, mo kakua ni tui tiko vei ira na Isireli.

²⁷Ia ni sa vuki rubu ko Samuela me lako yani, sa taura ko koya na bui ni nonai sulu, a sa kadresu.

²⁸A sa kaya vua ko Samuela, Sa kaliraka mai vei iko edaidai ko Jiova na matanitu ko Isireli, a sa solia vua e dua na kai nomu sa vinaka cake vei iko:

²⁹ia ena sega ni vosa lasu se veivutuni ko koya na nodra Kaukauwa na Isireli: ni sa sega ni tamata ko koya me veivutuni rawa.

³⁰A sa kaya ko koya, Au sa cala sara: ia oqo, mo vakarokorokotaki au mada e matadra na nodra qase na noqu tamata, kei na matadra na Isireli, ka me daru lesu mada me'u soro vei Jiova na nomu Kalou.

³¹A sa lesu tale ko Samuela, ka muri Saula, a sa ia nai soro vei Jiova ko Saula.

³²Sa qai kaya ko Samuel, Kauti Ekaki mai vei au ki ke, o koya na nodra tui na Amalekaiti. A sa lako vakayalomamada mai vei koya ko Ekaki. Ni sa kaya ko Ekaki, Sa takali vakaidina na rarawa ni mate.

³³A sa kaya ko Samuel, Me vaka sa vakamatei na luedra na yalewa e na nomu i seleiwau, ena vakamatei vakakina na luvena na tinamu. A sa talaki Ekaki ko Samuel e na mata i Jiova mai Kilikali.

³⁴A sa lako ki Rama ko Samuel; ka sa lako cake ki na nona vale ko Saula ki Kipea nei Saula.

³⁵Ka sa sega ni raici Saula tale ko Samuel, ka yacova na siga sa mate kina; a sa tagicaki Saula ko Samuel. A sa veivutuni ko Jiova ni sa lesi Saula me nodra tui na Isireli.

1 Samuel 16

Sa talai ko Samuel me lumuti Tevita, 1-13. Sa vakararawataki Saula ko Jiova; a sa lakovi kina ko Tevita me mai qiriqiri, a sa vinaka kina ko Saula, 14-23.

¹A sa kaya vei Samuel ko Jiova, Sa na bogi vica mada na nomu tagicaki Saula tiko, ni ka'u sa biuti koya me kakua ni nodra tui na Isireli? mo vakasinaita mada na nomu tavaya e na waiwai, ka lako, au na talai iko vei Jese na kai Pecileema: ni'u sa kunea e dua vei ira na luvena me'u lesia me tui.

²A sa kaya ko Samuel, Au na lako vakaevei? Ke sa rogoca ko Saula, ena qai vakamatei au. A sa kaya ko Jiova, Mo kauta mada e dua na luve ni pulumokau yalewa, ka kaya, Au sa lako me ia nai soro vei Jiova.

³Ia mo kacivi Jese ki nai soro, ia ka'u na vakatakila vei iko na ka mo cakava: ia ko na lumuti koya vei au ka'u na cavuta vei iko.

⁴A sa kitaka ko Samuel na ka ka kaya ko Jiova, a sa lako yani ki Pecileema. A ra sa lako vananini mai na qase ni koro me tavaki koya, a ra sa kaya, O sa lako vakavinaka mai, se segai?

⁵A sa kaya ko koya, Vakavinaka ga; au sa lako mai me ia nai soro vei Jiova: dou vakasavasavataki kemudou, me da lako vata me ia nai soro. A sa vakarautaki Jese ko koya kei iratou na luvena, ka kacivi iratou ki nai soro.

⁶Ia ni ratou sa lako mai, sa raici Iliapi ko koya, ka kaya, Sa tu vakaidina beka e na mata i Jiova na nona lumuti.

⁷A sa kaya vei Samuel ko Jiova, Mo kakua ni raica na matana, se na kena balavu; ni'u sa sega ni digitaki koya: ni sa sega ni raica ko Jiova me vaka sa raica ko ira na tamata; ni sa raica na ka esau ko ira na tamata, ia sa raica na yalo ko Jiova.

⁸A sa kacivi Epinatapi ko Jese, ka me lako tu e na mata i Samuel. A sa kaya ko koya, Oqo talega, sa sega ni digitaka ko Jiova.

⁹Sa qai kacivi Sama ko Jese me lako mai. A sa kaya ko koya, Oqo talega, sa sega ni digitaka ko Jiova.

¹⁰A sa kauti iratou na luvema tagane vituvitu ko Jese me ratou lako tu e na mata i Samuel. A sa kaya vei Jese ko Samuel, Sa sega ni digitaki iratou oqo ko Jiova.

¹¹A sa kaya vei Jese ko Samuel, Sa oti kece mai ko iratou na luvemu, se segai? A sa kaya ko koya, Sa vo ga e dua, o koya sa gone, ka raica, sa vakatawa sipi tiko ko koya. A sa kaya vei Jese ko Samuel, Mo talaki mada me kauti koya mai; ni datou na sega ni tiko sobu ka me lako mada mai ko koya.

¹²A sa talaki, ka kauti koya mai. A sa damudamu ko koya, ka sa matavinaka, ka vinaka na kenai rairai. A sa kaya ko Jiova, Mo ia, mo lumuti koya, ni sai koya ga oqo.

¹³A sa taura na tavaya waiwai ko Samuel, ka lumuti koya e na kedra maliwa na tuakana: a sa daucurumi Tevita na Yalo i Jiova mai na siga ko ya. A sa ia ko Samuel, ka lako yani ki Rama.

¹⁴Ia sa lako tani na Yalo i Jiova vei Saula, a sa dauvakarerei koya e dua na yalo ca maivei Jiova.

¹⁵A ra sa kaya vei Saula ko ira era sa qaravi koya tiko, Raica, sa dauvakarerei kemuni e dua na yalo ca mai vua na Kalou:

¹⁶ni vosa mada na neitou turaga vei keitou na nomuni tamata sa dautiko e matamuni, me qarai e dua na tamata sa kena matai ni qiri api: ia ni sa yacovi kemuni na yalo ca mai vua na Kalou, ena qiriqiri ko koya e na ligana, ko ni na qai vinaka kina.

¹⁷A sa kaya ko Saula vei ira era sa qaravi koya tiko, Dou qara mada e dua na tamata sa dauqiriqiri vakavinaka, ka kauta mai vei au.

¹⁸A sa vosa mai e dua vei ira na cauravou, ka kaya, Raica, ka'u sa kunea e dua na luve i Jese na kai Pecileema, sa dau ni qiriqiri, a tamata kaukauwa ka qaqa, kei na tamata i valu, ka vuku e na vosa, a tamata vatukai vinaka, a sa tiko kaya ko Jiova.

¹⁹A sa tala eso na tamata vei Jese ko Saula, ka vaka, Mo talai Tevita mai vei au, o koya na luvemu ka tiko kei na sipi.

²⁰A sa kauta ko Jese e dua na asa sa cola madrai ka dua na tavaya waini, ka dua na luve ni me, ka talai Tevita na luvena me kauta vei Saula.

²¹A sa lako mai kivei Saula ko Tevita, ka tu e matana; a sa lomani koya vakalevu, ka sa lesi koya me daucolata na nonai yaragi.

²²A sa talaki vei Jese ko Saula, ka kaya, Me tiko mada ga vei au ko Tevita; ni sa kune loloma e mataqu.

²³Ia ni sa tauvi Saula na yalo *ca* mai vua na Kalou, sa taura na api ko Tevita, ka qiria e na ligana: a sa vakacegu ko Saula, ka sa vinaka ko koya, a sa lako tani vua na yalo *ca*.

1 Samuela 17

Sa ra mai vala ko ira na kai Filisitia. 1-3. Ai tukutuku kei Kolaiaci na tamata levu, o koya sa vakamatea ko Tevita, 4-51. Era sa qai gumatua ko ira na Isireli, 52-54. Sa tarogi Tevita ko Saula, 55-58.

¹Ia sa soqona vata na nodra veimataivalu ko ira na kai Filisitia me ra ia nai valu, a ra sa soqoni vata ki Soko, ka nei Juta, a ra sa tiko e na macawa i Soko kei Aseka mai Efesi-tamimi.

²A ra sa soqoni vata ko Saula kei ira na Isireli, ka la'ki tiko e na buca ko Ela, ka tuvai valu me donui ira na kai Filisitia.

³Ia na kai Filisitia era sa tiko e na ulu-ni-vanua vaka, kei ira na Isireli era sa tiko e na ulu-ni-vanua vaka; ia sa tu e na kedra maliwa na buca.

⁴A sa lako yani e na nodra i tikotiko na kai Filisitia e dua na tamata daubolebole, ko Kolaiaci na yacana, na kai Kaca, a kena balavu e ono na kiupiti ka dua na afa kiupiti.

⁵A sa vakaisala parasa na uluna, a sa vakaisulu e nai sulu ni valu; ia na kena bibi ni sulu e lima na udolu na sikeli parasa.

⁶A sa vakaivava parasa ko koya, a sa dua nai sasabai parasa e nai usouso ni domona.

⁷Ia na kau ni nona moto sa vaka na nona kau na dautalisulu; ia na mata ni nona moto sa ono na drau na sikeli aironi; ka sa liu vei koya e dua sa colata nai sasabai.

⁸A sa tu ko koya, ka kaci ki na nodra mataivalu na Isireli, ka kaya vei ira, Dou sa lako mai me tuvai valu e na vuku ni cava? au sega li ni kai Filisitia koi au, ia koi kemudou na tamata nei Saula? dou digitaka mada e dua na nomudou tamata, ka me lako sobu mai vei au.

⁹Kevaka sa rawata ko koya me keirau veivala, ka sa vakamatei au, keimami na qai qaravi kemudou: ia kevaka ka'u sa gumatua vua, ka vakamatei koya, dou na qai neimami tamata, ka dou na mai qaravi keimami.

¹⁰A sa kaya ko koya na kai Filisitia, Au sa bolei ira edaidai na nodra veimataivalu na Isireli; solia mada mai vei au e dua na tamata, me keirau vala kaya.

¹¹Ia ni sa rogoca ko Saula kei ira kecega na Isireli na vosa oqo ni kai Filisitia, era sa yalolailai, ka rere vakalevu.

¹²Ia ko Tevita na luve ni kai Ifiraca mai Pecileema e Juta, na yacana ko Jese; ka sa le walu na luvena tagane: a sa wili vata na tamata ko ya kei ira na tamata qase e na gauna i Saula.

¹³Ia sa lewe tolu na luve i Jese eratou sa qase, ka ratou sa la'ki muri Saula ki nai valu: ia na yacadratou na luvena tolutolu oqo ko Iliapi na ulumatua, na kenai karua ko Epinatapi, kei na kenai katolu ko Sama:

¹⁴a sa gone vei iratou ko Tevita; ka muri Saula ko iratou na lewe tolu, eratou sa qase cake.

¹⁵A sa veilakoyaki tu maivei Saula ko Tevita, me vakatawa na sipi nei tamana mai Pecileema.

¹⁶A sa dautoro mai ko koya na kai Filisitia e na mataka kei na yakavi, ka dauvakaraitaki koya bogi vasagavulu.

¹⁷A sa kaya ko Jese vei Tevita na luvena, Mo kauta mada vei iratou na tuakamu e dua na efa sila tavu oqo, kei nai buli madrai oqo e tini, ka cici ki nai tikotiko ni valu kivei iratou na tuakamu;

¹⁸ka kauta nai buli wai-ni-sucu oqo e tini vei koya na nodra turaga ni udolu, ka vakaraici iratou na tuakamu se ratou tiko vinaka, ka kauta mai na kedratou i vakadinadina.

¹⁹Ia ko Saula, kei iratou, kei ira kecega na Isireli, era sa tiko e na buca ko Ela, ka ra vala tiko kei ira na kai Filisitia.

²⁰A sa sou e na mataka ko Tevita, ka laiva na sipi vua nai vakatawa, ka lako, ka kauta na ka ka vakarota vua ko Jese; a sa yaco ki na yasana ni qiqi-ni-yaya, ni sa lako tiko yani nai valu me ra vala, a ra sa kaila tiko mei ia nai valu:

²¹ni ra sa tuvai valu oti ko ira na Isireli kei ira na kai Filisitia, na mataivalu e dua me veiqraravi kei na mataivalu kadua.

²²A sa laiva na nonai kaukau ko Tevita vei koya sa dauvakatawa nai yaya, ka cici ki nai valu, ka tarogi iratou na tuakana se ratou tiko vinaka.

²³Ia ni ratou sa veivosaki tiko, raica, sa lako mai ko koya na daubole, na kai Filisitia mai Kaca, ko Kolaiaci na yacana, mai na nodra mataivalu na kai Filisitia, ka vosa me vaka na vosa ko ya: a sa rogoca ko Tevita.

²⁴Ia ko ira kecega na Isireli, ni ra sa raica na tamata, era sa drotaki koya ka ra sa rere vakalevu.

²⁵A ra sa kaya na Isireli, Dou sa raici koya na tamata oqo sa lako cake mai, se segai? sa lako cake mai me bolei ira na Isireli: ia na tamata sa na mokuti koya, ena vakavutuniyautaki koya vakalevu ko koya na tui, ka na solia na luvena yalewa vei koya, ka na sereka na mataqali i tamana me kakua ni qali e Isireli.

²⁶A sa taroga ko Tevita vei ira na tamata sa tu voleka vua, ka kaya, A cava na ka sa na caka vua na tamata sa na mokuta na kai Filisitia oqo, ka kauta tani nai rogorogo ca maivei ira na Isireli? ni sa tamata maivei ko la na kai Filisitia tawa cili oqo, me bolea na nona mataivalu na Kalou bula?

²⁷A ra sa kaya vakaoqo vua ko ira na tamata, Ena caka vakaoqo vua na tamata sa mokuti koya.

²⁸A sa rogoca ko Iliapi, na tuakana ka ulumatua, ni sa vosa ko koya vei ira na tamata; sa qai cudru vei Tevita ko Iliapi, ka kaya, A cava ko a lako sobu mai kina ki ke? ia ko sa laiva vei cei na sipi ka vica wale oqori mai veikau? au kila na nomu viavialevu, kei na kena ca ni yalomu; ni ko sa lako sobu mai mo raica nai valu.

²⁹A sa kaya ko Tevita, A cava beka ka'u sa cakava? sa sega beka na vuna?

³⁰A sa vuki yani mai vua ki na dua tani, ka vosa me vaka na vosa ko ya; a ra sa kaya tale vua ko ira na tamata me vaka na nodra vosa eliu.

³¹Ia ni sa rogo na vosa ka vosataka ko Tevita, era sa tukuna vei Saula; a sa talaki vua ko koya, me lako mada mai.

³²A sa kaya vei Saula ko Tevita, Me kakua ni yalolailai e dua na tamata e na vukuna; koi au na nomuni tamata au na lako, ka vala kaya na kai Filisitia oqo.

³³A sa kaya vei Tevita ko Saula, O sa sega ni rawata mo lako vua na kai Filisitia oqo, mo drau vala kaya; ni ko sa cauravou ga, ia ko koya sa tamata dauvala mai na gauna ka cauravou kina,

³⁴A sa kaya vei Saula ko Tevita, Koi au na nomuni tamata au a vakatawa tiko na sipi nei tamaqu; ka ni sa lako mai e dua na laioni, ka dua na pera, ka kauta tani e dua na luve ni sipi mai na qele ni sipi;

³⁵ka'u a la'ki muri koya, ka yavita, ka vakabula mai na gusuna; ia ni sa gole mai vei au, ka'u a taura na kumina, ka yavita, ka vakamatea.

³⁶Au sa vakamatea ruarua na laioni kei na pera koi au na nomuni tamata: ia na kai Filisitia tawa cili oqo ena vaka e dua vei rau, ni sa bolea na nona mataivalu na Kalou bula.

³⁷A sa kaya talega ko Tevita, Ko Jiova, o koya ka vakabulai au mai na liga ni laioni, kei na liga ni pera, ena vakabulai au ko koya mai na ligana na kai Filisitia oqo. A sa kaya vei Tevita ko Saula, Mo lako, ia ena lako vata kei iko ko Jiova.

³⁸A sa vakaisulutaki Tevita ko Saula e na nonai sulu, ka vakaisalataki koya e nai sala ni valu parasa; a sa vakaicurucurutaki koya e nai curucuru ni valu.

³⁹A sa vauca ko Tevita na nonai seleiwau esau ni nonai sulu, a sa ia me lako, ni sa sega ni vakatovolea oti. A sa kaya vei Saula ko Tevita, Au sa sega ni lako rawa e na ka oqo; ni'u sa sega mada ni vakatovolea. A sa luvata tani ko Tevita.

⁴⁰A sa taura e na ligana na nonai titoko, a sa digitaka e lima na vatu mulo mai na uciwai, ka tugana ki na taga ni vakatawa ni sipi sa kauta ko koya, io e na nona taga; ka sa taura e ligana na nonai rabo: a sa la'ki toro yani vua na kai Filisitia.

⁴¹A sa lako mai na kai Filisitia ka toro vei Tevita; a sa liutaki koya na tamata ka kauta nai sasabai.

⁴²Ia ni veiraiyaki voli na kai Filisitia, ka kunei Tevita, sa beci koya; ni sa cauravou walega ko koya, ka sa damudamu, ka matavinaka.

⁴³A sa kaya vei Tevita na kai Filisitia, Koi au beka na koli, ko sa lako mai kina vei au ka vakaititoko walega? A sa vatonaki Tevita na kai Filisitia ka cavuta na nona kalou.

⁴⁴A sa kaya vei Tevita na kai Filisitia, Mo lako mai vei au, au na qai solia na lewemu ki na manumanu vuka, kei na manumanu ni vanua.

⁴⁵Sa qai kaya vua na kai Filisitia ko Tevita, Ko sa lako mai vei au ka vakaiseleiwau, ka vakamoto, ka vakaisasabai: ia koi au, ka'u sa lako mai vei iko e na yaca i Jiova ni lewe vuqa; o koya na Kalou ni nodra mataivalu na Isireli, o ira ko a daubolea.

⁴⁶E na siga oqo ena soli iko ko Jiova ki na ligaqu; ia ka'u na yaviti iko, ka tamusuka laivi na ulumu; au na solia talega na yagodra nai valu ni kai Filisitia e na siga oqo ki na manumanu vuka, kei na manumanu tawa lasa ni vanua; me ra kila ko ira kecega na kai vuravura ni sa dua na nodra kalou na Isireli:

⁴⁷ka me ra kila talega kina ko ira nai vavakoso tauoko oqo ni sa sega ni ia na veivakabulai ko Jiova e nai seleiwau kei na moto; ni sa lewa nai valu ko Jiova, ka na soli kemuni talega ko koya ki na ligaimami.

⁴⁸Ia ni sa tu na kai Filisitia ka mai tavaki Tevita, sa kusarawa ko Tevita, ka cici vaka ki nai valu me tavaki koya na kai Filisitia.

⁴⁹A sa daramaka na ligana ko Tevita ki na taga, ka kauta maikina e dua na vatu, ka rabotaka, ka lauta na yadrena na kai Filisitia, a sa coba na vatu ki yadrena; a sa bale vakatoboicu ki na qele.

⁵⁰A sa gumatua ko Tevita vei koya na kai Filisitia e nai rabo kei na vatu; ka mokuta na kai Filisitia, ka vakamatea; ia ka sa sega nai seleiwau e na ligi i Tevita.

⁵¹A sa cici ko Tevita, ka la'ki vaca na kai Filisitia, ka taura na nonai seleiwau, ka ucuna mai na kena taga, ka vakamatei koya, ka tamusuka laivi kina na uluna. Ia na kai Filisitia ni ra sa raica sa mate na nodra qaqa, era sa dro.

⁵²A ra sa ia ko ira na Isireli kei ira na Juta, ka kaila, ka cicimuri ira na kai Filisitia, ka yacova na buca kei na matamata-ni-koro ni Ekironi. Ia era sa bale e na sala ki Seereimi, io ka yacovi Kaca, kei Ekironi, ko ira na kai Filisitia era vuetaki.

⁵³A ra sa tale mai na nodra muri ira na kai Filisitia, ko ira na Isireli, ka kauta nai toki mai na nodra i tikotiko.

⁵⁴A sa taura na ulu ni kai Filisitia ko Tevita, ka kauta ki Jerusalemi; ia sa ciqira na nonai yaragi e na nona vale laca.

⁵⁵Ia ni sa raici Tevita ko Saula ni sa la'ki tavaka na kai Filisitia ko koya, sa kaya ko koya vei Apineri na kapiteni ni valu, I Apineri, a luve i cei na cauravou oqo? A sa kaya ko Apineri, Me vaka sa bula na yalomuni, na tui, au sa sega ni kila.

⁵⁶A sa kaya na tui, Mo taroga, se sa luve i cei na cauravou oqo.

⁵⁷Ia ni sa lesu mai ko Tevita ni sa mokuta oti na kai Filisitia, sa tuberi koya ko Apineri, ka kauta vei Saula, ni sa taura tu e ligana na ulu i koya na kai Filisitia.

⁵⁸A sa kaya vua ko Saula, A luve i cei ko iko, na cauravou? A sa kaya ko Tevita, Na luvena na nomuni tamata ko Jese, na kai Pecileema.

1 Samuel 18

Sa lomani Tevita ko Jonacani, 1-4. Sa vuvutaki Tevita ko Saula, 5-11, ka rerevaki koya, 12-16. Sa musuki Maikali na luvena vua me bacani koya, 20-27. Sa tiko kei Tevita ko Jiova, ka sai valavala vakavuku ko koya, 28-30.

¹Ia ni sa vosa oti ko koya kivei Saula, sa kabita na yalo i Tevita na yalo i Jonacani, a sa lomani koya ko Jonacani me vaka sa lomana na yalona.

²A sa kauti koya ko Saula e na siga ko ya, ka sega ni laivi koya me lesu tale ki na vale nei tamana.

³Erau sa qai veiyalayalati ko Jonacani kei Tevita, ni sa lomani koya me vaka sa lomana na yalona:

⁴a sa luvata tani ko Jonacani na nonai curucuru sa vakaicurucuru kina, a sa solia vei Tevita, kei na nonai sulu, kei na nonai seleiwau talega, kei na nona dakai, kei na nonai vau-ni-sulu.

⁵A sa daulako yani ko Tevita ki na yasana kecega sa talai koya kina ko Saula, ka sai valavala vakavuku tiko: a sa lesi koya ko Saula me lewai ira na tamata i valu, ka sa vinaka vei ira kecega na tamata, kivei ira talega era qaravi Saula.

⁶Ia ni ra sa lako mai, ni sa lesu tale ko Tevita ni sa mokuta oti na kai Filisitia, era sa lako mai na yalewa mai na nodra koro kecega na Isireli, ka meke ka wate tiko, me ra la'ki tavaki Saula na tui, ka vakatibereli ka vakaapi ni ra sa reki tiko.

⁷A ra sa veisausau ko ira na yalewa ni sa qiriqiri tiko, ka vaka, Sa mokuti ira na veiudolu ko Saula, Kei Tevita na veiudolu vakatini.

⁸A sa cudru vakalevu ko Saula, ni sa ca vua na vosa ko ya; a sa kaya ko koya, Era sa cavuta vei Tevita na veiudolu vakatini, a ra sa cavuta vei au na veiudolu walega: ia sa vo beka ga me nona na matanitu?

⁹A sa rai vakatani vei Tevita ko Saula mai na siga ko ya.

¹⁰Ia e na mataka, sa dua na yalo ca sa curumi Saula mai vua na Kalou, a sa parofisai ko koya e loma ni vale: a sa qiriqiri ko Tevita e na ligana, me vaka sa daukitaka e na veisiga: a sa taura e ligana ko Saula na nona moto.

¹¹A sa cokataka na moto ko Saula; ni sa kaya, Au na cokai Tevita me veituituitaki kei na lalaga. A sa leve vakarua ko Tevita ka dro tani vua.

¹²A sa rerevaki Tevita ko Saula, ni sa tiko vata kaya ko Jiova, ia sa lako tani vei Saula.

¹³A sa talai koya yani ko Saula, me kakua ni rau tiko vata kaya, ka sa lesi koya me turaga ni dua na udolu na tamata; a sa daulako yani ka daulako mai ko koya e na matadra na tamata.

¹⁴Ka sai valavala vakavuku e na ka kecega ko Tevita; a sa tiko vata kaya ko Jiova.

¹⁵Ia ni sa raica ko Saula ni sai valavala vakavuku sara ko koya, sa rerevaki koya.

¹⁶Ia sa lomani Tevita ko ira kecega na Isireli kei ira na Juta, ni sa daulako yani ka daulako mai e na matadra.

¹⁷A sa kaya vei Tevita ko Saula, Raica na luvequ yalewa na ulumatua, ko Merapi, au na soli koya vei iko me watimu: ia mo qaqga ga e na vukuqu, ka kitaka nai valu i Jiova. Ni sa kaya *lo* ko Saula, Me kakua ni tarai koya na ligaqu, ia me tarai koya na ligadra na kai Filisitia.

¹⁸A sa kaya vei Saula ko Tevita, O cei koi au? ka cava na noqu bula, se na mataqali i tamaqu e Isireli, me'u sa vugona na tui?

¹⁹Ia e na gauna sa dodonu me musu kina vei Tevita ko Merapi, na luve i Saula, sa musu ga me wati i Atirieli na kai Miola.

²⁰A sa lomani Tevita ko Maikali na luve i Saula: a sa tukuni vei Saula, ka sa vinaka vua na ka ko ya.

²¹A sa kaya ko Saula, Au na musuki koya vua, me coriti koya, ka me tarai koya na ligadra na kai Filisitia. A sa kaya vakarua vei Tevita ko Saula, O sa na vugoqu edaidai.

²²A sa vakarota ko Saula vei ira era qaravi koya, Dou vosa lo ga vei Tevita, ka kaya, Raica, sa vinakati iko na tui, a ra sa lomani iko ko ira kece na nona tamata: ia mo vugona mada na tui.

²³A ra sa vosataka na vosa oqo na tamata i Saula kivei Tevita. A sa kaya ko Tevita, Sa vaka na ka wale beka vei kemudou me'u vugona na tui, ni'u sa tamata wale ka dravudravua?

²⁴A ra sa tukuna vei Saula ko ira na nona tamata, ka kaya, Sa vosa ko Tevita me vaka na vosa oqo.

²⁵A sa kaya ko Saula, Dou kaya vakaoqo vei Tevita, Sa sega ni vinakata na tui nai yau e na vuku ni watimu, ka me dua ga na drau na vusodra na kai

Filisitia, ka me cudruvaki na tui vei ira na nona meca. Ia sa nanuma ko Saula me ra vakamatei Tevita ko ira na kai Filisitia.

²⁶Ia ni ra sa tukuna na ka oqo vei Tevita ko ira na nona tamata, sa qai vinaka vei Tevita me vugona na tui: a sa sega ni oti na kena bogi:

²⁷sa qai cavu tu ko Tevita ka lako yani, ko koya kei ira na nona tamata, ka mokuta e le rua na drau vei ira na kai Filisitia: a sa kauta mai ko Tevita na vusodra, ka wilika vakaoti vua na tui, me vugona kina na tui. Ia ko Saula sa qai solia vua na luvana ko Maikali me watina.

²⁸A sa raica ko Saula ka kila ni sa tiko kei Tevita ko Jiova; a sa lomani koya ko Maikali na luve i Saula.

²⁹A sa levu cake na nona rerevaki Tevita ko Saula; a sa meca i Tevita tikoga ko Saula.

³⁰Era sa qai lako yani na nodra turaga na kai Filisitia: ia ni ra sa lako yani, sa cakacaka vakavuku duaduaga ko Tevita vei ira kecega era qaravi Saula; a sa rogo vakalevu na yacana.

1 Samuel 19

Sa tukuna vei Tevita na vere i Saula ko Jonacani, 1-3. Sa masuti tamana ko Jonacani me bula ko Tevita, 4-7. Sa qara tale ko Saula me vakamatei Tevita, a sa vakabulai koya ko Maikali, 9-17. Sa dro kivei Samuel ko Tevita, a sa tala eso ko Saula me vakamatei koya, a sa yaco vei iratou na Yalo ni Kalou, a ratou sa parofisai, kei Saula talega, 18-24.

¹A sa vosa vei Jonacani na luvana ko Saula, vei ira kece talega na nona tamata, me ra vakamatei Tevita.

²Ia sa vinakati Tevita vakalevu ko Jonacani, na luve i Saula: a sa tukuna vei Tevita ko Jonacani, ka vaka ne, Sa qara tiko ko Saula na tamaqu me vakamatei iko: ia mo qarauni iko mada e na mataka, ka tiko e na dua na tikina vuni, ka mo vunitaki iko:

³ia ka'u na lako yani me keirau tu vata kei tamaqu e na were ko sa tiko kina, ia ka'u na vosataki iko vei tamaqu; ia ka'u na raica se sa na vakaevei, ka tukuna vei iko.

⁴A sa vosataka na ka vinaka e na vuku i Tevita ko Jonacani kivei Saula na tamana, ka kaya vua, Me kakua ni kitaka na ka ca ko koya na tui, vei Tevita, na nona tamata; ni sa sega ni kitaka e dua na ka ca vei iko ko koya, ka ni sa vinaka sara na nonai valavala vei iko:

⁵ni sa bolea sara na mate ko koya ka sa la'ki vakamatei koya na kai Filisitia, a sa cakava ko Jiova na veivakabulai levu vei ira kecega na Isireli: ko a raica, ka marau kina: e na vuku ni cava ko sa via cakava na ka ca vua na tamata sa sega ni cala, ka mo vakamatei Tevita walega?

⁶A sa vakarorogo ko Saula ki na vosa i Jonacani: a sa bubului ko Saula, Me vaka sa bula ko Jiova, ena sega ni vakamatei ko koya.

⁷A sa kacivi Tevita ko Jonacani, ka tukuna vua ko Jonacani na ka kecega oqo. A sa kauti Tevita vei Saula ko Jonacani, a sa dautiko vata kaya ko koya, me vaka eliu.

⁸A sa ia tale nai valu: a sa lako yani ko Tevita, ka vala kei ira na kai Filisitia, ka mokuti ira e na veiraravui levu; a ra sa dro tani sara mai vua.

⁹A sa curumi Saula na yalo ca maivei Jiova, ni sa tiko e nona vale ko koya, a sa taura e ligana na nona moto; a sa qiriqiri tiko ko Tevita.

¹⁰A sa segata ko Saula me cokai Tevita me veituituitaki kei na lalaga e na moto; a sa lako lo yani ko koya mai vei Saula, a sa cokataka na moto ki na lalaga ko koya; a sa dro bula ko Tevita e na bogi ko ya.

¹¹A sa tala yani ko Saula eso na tamata ki na vale i Tevita, me vakatawai koya, ka me ratou vakamatei koya e na mataka: ia sa tukuna vei Tevita ko Maikali na watina, ka kaya, Kevaka ko sa sega ni vakabulai iko e na bogi edaidai, ko na qai vakamatei e na mataka.

¹²A sa tukuci Tevita sobu ko Maikali mai na katuba lailai e cake: a sa lako yani ko koya, ka dro, ka sa bula

¹³A sa kauta ko Maikali e dua na matakau, ka vakotora e nai mocemoce, a sa kauta nai lokoloko vutika ni me me kenai lokoloko, ka tutuvitaka e na dua nai tutuvi.

¹⁴Ia ni sa tala ko Saula eso na tamata me kauti Tevita, sa kaya na yalewa, Sa tauvi mate ko koya.

¹⁵A sa talai iratou na tamata ko Saula me la'ki raici Tevita, ka kaya, Dou kauti koya cake mai vei au e nai mocemoce, me'u vakamatei koya.

¹⁶A ratou sa lako mai na tamata, ka raica, sa no e dua na matakau e nai mocemoce, a sa dua nai lokoloko vutika ni me sa nonai lokoloko.

¹⁷A sa kaya vei Maikali ko Saula, A cava ko sa vakaisini au kina vakaoqo, ka tala yani na noqu meca me bula ko koya? A sa kaya vei Saula ko Maikali, Sa kaya vei au ko koya, Mo laivi au mada me'u lako; me'u vakamatei iko mei cavai?

¹⁸A sa dro ko Tevita, ka bula, ka lako kivei Samuela ki Rama, ka tukuna vua na ka kecega ka cakava vua ko Saula. A rau sa lako kei Samuela me rau tiko mai Naioci.

¹⁹A sa tukuni vei Saula, ka vaka ne, Raica, sa tiko mai Naioci e Rama ko Tevita.

²⁰A sa tala ko Saula eso na tamata me tauri Tevita: ia ni ratou sa raica nai vavakoso parofita ni sa parofisai tiko, a sa tu ko Samuela ni sa lesi me liutaki ira, sa curumi iratou na tamata i Saula na Yalo ni Kalou, a ratou sa parofisai talega ko iratou.

²¹A sa tukuni vei Saula, a sa tala eso na tamata tani, a ratou sa parofisai talega ko iratou. A sa tala vakatolu eso na tamata ko Saula, a ratou sa parofisai talega ko iratou.

²²A sa lako talega ki Rama ko koya, ka yaco ki nai keli wai levu mai Seku: a sa taro ko koya, ka vaka ne, Sa vakaevei ko Samuela kei Tevita? A sa kaya e dua, Raica erau sa tiko mai Naioci e Rama.

²³A sa lako yani kina ko koya ki Naioci mai Rama: a sa curumi koya talega na Yalo ni Kalou, a sa lako yani ko koya ka parofisai lako, ka yaco sara ki Naioci mai Rama.

²⁴A sa luvata talega ko koya na nonai sulu, ka parofisai talega ko koya e na mata i Samuela, a sa koto luvawale e na siga tauoko ko ya kei na bogi tauoko ko ya. O koya oqo sa kainaki kina, Sa tiko vata li ko Saula talega kei ira na parofita?

1 Samuela 20

Sa dro mai Naioci ko Tevita, a sa la'ki bose kei Jonacani e na ka me bula kina, a sa vakabulai koya ko Jonacani: erau sa veiyalayalati, 1-42.

¹A sa dro ko Tevita mai Naioci mai Rama, ka lako, ka kaya vei Jonacani, A cava ka'u a cakava? a cava na noqu cala, ka cava na noqu i valavala ca e na mata i tamamu, sa segata tiko kina ko koya me'u mate?

²A sa kaya vua ko koya, Me kakua sara oqo; o na sega ni mate: raica, ko tamaqu, sa sega ni kitaka e dua na ka levu se dua na ka lailai, ni sega ni tukuna mada vei au; ia a cava me vunia kina vei au na ka oqo ko tamaqu? ena sega ni vakakina.

³A sa bubului tale ko Tevita, ka kaya, Sa kila vakaidina ko tamamu ni'u sa kune loloma vei iko: a sa kaya ko koya, Me kakua ni kila oqo ko Jonacani, de rarawa ko koya: ia me vaka sa dina ni bula ko Jiova, ka vaka sa bula na yalomu, sa vo ga me'u kalawa vakadua ga ka'u na qai mate.

⁴A sa kaya vei Tevita ko Jonacani, A ka kecega sa lomamu, ka'u na kitaka ga e na vukumu.

⁵A sa kaya vei Jonacani ko Tevita, Raica, sa vula vou e na mataka, ia e dodonu me keirau tiko vata kei na tui me kana; ia mo laivi au mada me'u la'ki vunitaki au e na were, me yaco mada nai katolu ni yakavi.

⁶Kevaka sa bau tarogi au ko tamamu, mo kaya, Sa vakamasuti au matua ko Tevita me bau cici yani ki Pecileema na nona koro; ni sa caka kina nai soro vakayabaki e na vukudra na nona mataqali tauoko.

⁷Kevaka sa mani kaya, Sa vinaka; au na vinaka na nomu tamata: ia kevaka sa cudru vakalevu ko koya, mo kila sa naki ca vei au ko koya.

⁸Ia ko na qai caka vinaka vei au na nomu tamata, ni ko sa vakavuna vei au na nomu tamata me daru veiyalayalati e na yaca i Jiova: ia kevaka sa tu vei au e dua na ca, mo vakamatei au ko iko ga: ia ko na kauti au vei tamamu e na vuku ni cava?

⁹A sa kaya ko Jonacani, Me yawa dina sara vei iko oqo me'u sega beka ni tukuna vei iko, kevaka ka'u a kila deivaka, ni sa nakita na ka ca vei iko ko tamaqu.

¹⁰A sa kaya vei Jonacani ko Tevita, O cei ena tukuna vei au ke sa vosa vakacudrucudru vei iko ko tamamu?

¹¹A sa kaya vei Tevita ko Jonacani, Daru lako yani ki na were. A rau sa lako yani ruarua ki na were.

¹²A sa kaya vei Tevita ko Jonacani, Ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, ni'u sa vakataroga na loma i tamaqu e na gau-ni-siga vakaoqo e na mataka, se na bogi rua, kevaka sa dua na ka vinaka vei Tevita, ia ka'u na sega ni talaki vei iko, ka vakatakila vei iko,

¹³me qai cakacaka vakakina vei Jonacani ko Jiova, ka me vakaikuritaka: ia kevaka sa via cakava vei iko na ka ca ko tamaqu, au na qai vakatakila vei iko, ka talai iko yani, mo lako e na vakacegu: ia me tiko vata kei iko ko Jiova, me vaka ka tiko vata kei tamaqu.

¹⁴Ia mo kakua ni caka vinaka vei au walega e na vuku i Jiova ni'u sa bula tiko, me'u kakua ni mate:

¹⁵ia me kakua talega ni mudu na nomu loloma vei ira na noqu lewe-ni-vale ka tawa mudu: ia me kakua ga, ni sa muduka tani oti ko Jiova na meca kecega i Tevita mai na dela i vuravura.

¹⁶A sa ia na veiyalayalati ko Jonacani kei na lewe-ni-vale i Tevita, ka vaka ne, Me taroga ko Jiova vei ira na meca i Tevita.

¹⁷A sa vakabubuluitaki Tevita tale ko Jonacani ni sa lomani koya; ni sa lomani koya me vaka sa lomana na yalona.

¹⁸Sa qai kaya vei Tevita ko Jonacani, Sa na vula vou e na mataka: ia ko na tarogi ga, ni na lala na nomu i tikotiko.

¹⁹Ia ni ko sa wawa ka bogi tolu, mo kusarawa sobu, ka lako ki na tikina ko a vunitaki iko kina e na siga sa ia kina na ka ko ya, ia mo tiko ga mai na vatu ko Eseli.

²⁰Ia ka'u na vanataka e tolu na gasau ki na dua na yasa ni vatu, me vaka ka'u sa via vana e dua na ka.

²¹Ia raica, au na tala na cauravou, ka vaka ne, Mo la'ki qara na gasau. Kevaka ka'u sa kaya vakadodonu vua na cauravou, Raica, sa no vaka mai ki ke na gasau, mo taura, mo qai lako mai: ni sa qai vinaka vei iko, ka sega na ca; me vaka sa bula ko Jiova.

²²Ia kevaka ka'u sa kaya vakaoqo vua na cauravou, Raica, sa no yani vaka ki liu na gasau; mo lako yani: ni sa talai iko yani ko Jiova.

²³Ia e na vuku ni ka edaru sa veivosakitaka, raica, me lewai kedaru kina ko Jiova, ka sega ni mudu.

²⁴A sa vunitaki koya mai na were ko Tevita; ia ni sa taqa na vula vou, sa tiko sobu na tui me kana.

²⁵A sa tiko na tui e nonai tikotiko, me vaka sa daukitaka, io, e nonai tikotiko e voleka ki lalaga: a sa tu cake ko Jonacani, a sa tiko voleka kivei Saula ko Apineri, a sa lala na nonai tikotiko ko Tevita.

²⁶A sa sega na ka e kaya ko Saula e na siga ko ya: ni sa nanuma, Sa yaco beka vua e dua na ka, sa sega kina ni savasava; sa sega dina ni savasava ko koya.

²⁷Ia e na mataka, nai karua ni siga ni vula, sa lala na nonai tikotiko ko Tevita: a sa kaya ko Saula vei Jonacani na luvena, A cava e sega kina ni lako mai na luve i Jese me kana, e na noa se edaidai oqo?

²⁸A sa kaya vei Saula ko Jonacani, Sa masuti au matua ko Tevita *me lakoki* Pecileema:

²⁹a sa kaya ko koya, Mo laivi au mada me'u lako; ni sa dua nai soro sa ia ko iratou na neitou mataqali e na koro ko ya; ka sa vakarota vei au ko tuakaqu me'u lako kina: ia oqo, kevaka ka'u sa kune loloma e matamu, mo laivi au mada me'u la'ki raici iratou na wekaqu. O koya oqo sa sega kina ni lako mai ko koya ki na tepeli ni tui.

³⁰A sa cudru sara ko Saula vei Jonacani, a sa kaya vua, O iko na luve ni yalewa yalovakatani ka talaidredre, au sa sega beka ni kila ni ko sa digitaki koya na luve i Jese mo vakamaduataki kina, me vakamaduataki talega kina ko tinamu ni sa luvawale?

³¹ia e na veisiga kecega ena bulu kina na luve i Jese e na dela ni vanua, ko na sega ni vakataudeitaki, se na nomu matanitu: ia oqo, mo talaki mo kauti koya mai vei au, ni sa dodonu me mate ko koya.

³²A sa vosa ko Jonacani vei Saula na tamana, ka kaya vua, E na vuku ni cava me vakamatei ko koya? a cava sa cakava?

³³A sa cokataka vua na nona moto ko Saula me cokai koya: a sa kila kina ko Jonacani sa nakita ko tamana me vakamatei Tevita.

³⁴A sa tu cake ko Jonacani mai na tepeli ni sa waqawaqa na cudru, ka sega ni kana e nai karua ni siga ni vula; ni sa rarawa na lomana e na vuku i Tevita, ka ni sa vakalialiai koya ko tamana.

³⁵Ia e na mataka sa lako yani ki na were ko Jonacani me vaka erau a lokuca kei Tevita, a sa tiko vata kaya e dua na gonetagane.

³⁶A sa kaya vua na nona gone ko koya, Mo cici mada, mo qara na gasau ka'u sa vanataka. Sa cici na gonetagane, a sa vanataka ko koya e dua na gasau me la'ki sivi koya.

³⁷Ia ni sa yaco ki na tikina sa vanataka kina na gasau ko Jonacani, sa kaci vua na gonetagane ko Jonacani, ka kaya, Sa sega li ni no vaka ki liu vei iko na gasau?

³⁸A sa kaci vua na gonetagane ko Jonacani, Mo kusarawa, mo vakatotolo, kakua ni wawa. A sa kumuna vata na gasau na gonetagane i Jonacani, ka lako mai vua na nona turaga.

³⁹A sa sega ni kila e dua na ka na gonetagane: o Jonacani ga kei Tevita erau kila na ka ko ya.

⁴⁰A sa solia ko Jonacani na nonai yaragi vei koya na nona gonetagane, a sa kaya vua, Mo lako, mo kauta ki na koro.

⁴¹Ni sa lako yani na gonetagane, sa tu cake ko Tevita mai na yasana sa donuya na ceva, a sa cuva vakatoboicu ki na qele, ka cuva vakatolu: a rau sa veireguci, ka veitagicaki, a sa tagi vakalevu cake ko Tevita.

⁴²A sa kaya vei Tevita ko Jonacani, Mo lako ga e na vakacegu, ni daru sa bubului vata e na yaca i Jiova, ka vaka ne, Me lewai kedaru ko Jiova, kei na noqu kawa kei na nomu kawa ka sega ni mudu. A sa cavu tu ko koya ka lako yani: a sa lesu ki na koro ko Jonacani.

1 Samuela 21

Sa lako ki Nopi ko Tevita, ka kana madrai tabu, 1-6, a sa kauta maikina nai seleiwau i Kolaiaci, 8,9, Sa dro ki Kaca, ka lialiataka na nonai valavala e na mata i tui Kaca, 10-15.

¹A sa lako ki Nopi ko Tevita kivei Eiimeleki na bete: a sa rere vakalevu ko Eiimeleki ni sa tavaki Tevita; a sa kaya vua, A cava ko sa tiko taudua kina, ka sega na tamata drau sa lako vata kaya?

²A sa kaya ko Tevita vei Eiimeleki na bete, Sa vakarota vei au e dua na ka ko koya na tui, ka kaya vei au, Me kakua sara ni dua na tamata me kila na ka ka'u sa talai iko kina, se na ka ka'u sa vakarota vei iko: ia ka'u sa lesi ira na tamata me tavaki iko e na dua na yasana sa kilai.

³Ia oqo, a caka beka sa tu vei iko? mo solia mai vei au e lima nai buli madrai, se dua na ka sa tu eke.

⁴A sa vosa vei Tevita ko koya na bete, ka kaya, Sa sega na madrai wale sa tu vei au, sa tu ga na madrai tabu; kevaka era sa tabu yalewa ko ira na cauravou.

⁵A sa vosa vua na bete ko Tevita, ka kaya vua, Sa vakatabui vakaidina vei keitou na yalewa ka bogi tolu; ka ni'u sa lako voli mai sa savasava na nodra bilo na cauravou, a sa vaka sa tawa tabu na ka oqori, ka sa levu cake ni sa vakatabui edaidai e na bilo.

⁶A sa solia vua ko koya na bete na *madraitabu*: ni sa sega na madrai tani sa tu maikea, na madrai dauraici ga, sa kau tani mai na mata i Jiova, me viri no na madrai katakata e na siga sa kau tani kina.

⁷A sa tiko maikea e na siga ko ya e dua vei ira na tamata nei Saula, ni sa wawa tiko e na mata i Jiova; ia na yacana ko Toeki, e dua na kai Itomi, a nodra turaga nai vakatawa ni manumanu nei Saula.

⁸A sa kaya vei Eiimeleki ko Tevita, Sa sega beka ni tu vei iko eke e dua na moto, se dua nai seleiwau? ni'u sa sega ni kauta mai na noqu i seleiwau se na noqu i yaragi, ni sa vakusakusa na ka ni tui.

⁹A sa kaya ko koya na bete, Ai seleiwau ga nei Kolaiaci na kai Filisitia, ko a vakamatea e na buca ko Ela, raica, sa viviraki e na dua nai sulu mai daku ni efoti: kevaka ko sa via kauta oqori, mo kauta; ni sa sega tale e dua sa tu eke. A sa kaya ko Tevita, sa sega tale e dua e tautauvata kaya: mo solia mai vei au.

¹⁰A sa cavu tu ko Tevita, ka dro e na siga ko ya, ni sa rerevaki Saula, ka lako kivei Akisi na tui Kaca.

¹¹Ia sa kaya vua ko ira na tamata nei Akisi, Sa sega li ni ko Tevita oqo, na tui ni vanua? era sa sega li ni vakasenuqanuqataki koya ka veisausau ka kaya, Sa vakamatea na veiudolu ko Saula, Kei na veiudolu vakatini ko Tevita?

¹²A sa tugana ki na yalona na vosa oqo ko Tevita, a sa rere vakalevu e na mata i Akisi na tui Kaca.

¹³Ka sai valavala vakatani e na matadra, ka via rairai lialia vei ira, ka vola walega na veisogo ni matamata-ni-koro, ka sa vakasavuya na nonai kasivi ki na kumina.

¹⁴A sa kaya vei ira na nona tamata ko Akisi, Dou sa raica gona ni sa lalia na tamata oqo: e na cava dou sa kauti koya mai kivei au?

¹⁵sa lailai beka vei au na tamata lalia, dou sa kauta mai kina na tamata oqo mei valavala vakalalia vei au? ena lako li mai ki na noqu vale na tamata oqo?

1 Samuel 22

Sa dro ki Etulama ko Tevita, ka lako vua na tamata eso, 1.2. Sa lako vei tui Moapi, a sa vakasalataki koya ko Kata na parofita, 3-5. Sa via vakamatei koya tiko ko Saula, 6-8. Sa tukuni Eiimeleki vakaca ko Toeki, a sa vakamatei ira na bete, 9-19. Sa bula ko Epaiaca, ka dro vei Tevita, 20-23.

¹A sa lako tani maikea ko Tevita, ka dro bula ki na qara mai Etulama: ia ni sa rogoca ko ira na tuakana kei ira kecega na lewe-ni-vale i tamana, era sa lako sobu kina vei koya.

²Ia sa soqoni vata vua ko ira kecega sa vakasaurarataki, kei ira kecega sa dinau ka sega ni sauma rawa, kei na tamata kecega sa yolorarawa; a sa yaco ko koya me nodra turaga: a ra sa le va beka na drau na tamata era sa tiko vata kaya.

³A sa lako tani maikea ko Tevita ki Misipe mai Moapi: a sa kaya vua na tui Moapi ko koya, Me rau lako mada mai na tamaqu kei tinaqu, me rau tiko kei kemudou, me'u kila mada se cava na ka ena cakava vei au na Kalou.

⁴A sa kauti rau ko koya vei tui Moapi: ia eratou sa tiko kaya e na gauna kecega sa tiko kina ko Tevita mai na koro ni drodro ko ya.

⁵Ia sa kaya vei Tevita ko Kata na parofita, Mo kakua ni tiko e na koro ni drodro oqo; mo lako tani, ka lako ki na vanua ko Juta. Sa qai lako tani ko Tevita, ka lako ki na veikau mai Ereci.

⁶A sa rogoca ko Saula ni sa kune ko Tevita, kei ira na tamata era sa tiko vata kaya, ia sa tiko ko Saula mai Kipea e na dua na ruku ni kau mai Rama, a sa taura e ligana na nona moto, a ra sa tiko vakavolivoliti koya ko ira kecega na nona tamata.

⁷Sa qai kaya ko Saula vei ira na nona tamata era tiko vata kaya, Dou rogoa, oi kemudou na Penijamini; ena solia beka vei kemudou yadua na luve i Jese na veiwere, kei na veiwere-ni-vaini? ena lesi kemudou kecega beka mo dou turaga ni yayaudolu, ka turaga ni yayadrau;

⁸dou sa bukia kina na qau vere oi kemudou kecega, ia ka sega mada e dua me bau tukuna kivei au ni rau sa vere vata na lubequ kei na luve i Jese, ka sega e dua vei kemudou sa rarawa na lomana e na vukuqu, sa sega talega e dua me vakatakila vei au ni sa vakauqeta na noqu tamata ko koya na lubequ, me lawavaki au, me vaka e na siga oqo?

⁹A sa vosa mai ko Toeki na kai Itomi, o koya sa lesu me vakaraici ira na tamata nei Saula, a sa kaya, Au a raica na luve i Jese ni sa lako mai ki Nopi, kivei Eiimeleki na luve i Eiitupi:

¹⁰a sa tarogi Jiova ko koya e na vukuna, a sa solia vua nai vaqa, ka solia vua nai seleiwau i Kolaiaci na kai Filisitia.

¹¹A sa tala ko koya na tui me kacivi Eiimeleki na bete, na luve i Eiitupe, kei ira kecega na lewe-ni-vale i tamana, ko ira na bete era sa tiko mai Nopi: a ra sa lako kecega mai vei koya na tui.

¹²A sa kaya ko Saula, Mo rogoa mada, na luve i Eiitupi. A sa kaya ko koya, Oi au saka, noqu turaga.

¹³A sa kaya vua ko Saula, A cava ko drau sa buki qau vere kina, oi kemudrau kei na luve i Jese, ni ko sa solia vua na kakana, kei nai seleiwau, ka taroga na Kalou e na vukuna, me tu cake ko koya, me lawavaki au, me vaka e na siga oqo?

¹⁴A sa vosa mai vei koya na tui ko Eiimeleki, ka kaya, O cei vei ira kecega na nomuni tamata sa yalodina me vakataki Tevita, o koya na vugomuni na tui, ka lako voli me vaka na nomuni vosa, a sa dokai e na nomuni vale?

¹⁵Sa kena siga beka oqori ka'u a vakatekivu kina me taroga na Kalou e na vukuna? Sa yawa sara vei au: me kakua ni beitaka ko koya na tui e dua na ka vei au na nomuni tamata, se dua vei ira kecega na lewe-ni-vale i tamaqu: ni'u

sa sega ni kila koi au na nomuni tamata, e dua na ka, se ka lailai se ka levu e na ka oqo.

¹⁶A sa kaya na tui, O na mate vakaidina, Eiimeleki, ko iko, kei ira kecega na lewe-ni-vale i tamamu.

¹⁷Sa kaya talega na tui vei ira na tamata era sa tu voleka vua, Mo dou ia mada, ka vakamatei ira na bete i Jiova: ni ra sa dua vata kei Tevita, era sa kila sa dro ko koya, a ra a sega ni tukuna vei au. A ra sa bese ni dodoka na ligadra ko ira na nona tamata na tui me ra yaviti ira na bete i Jiova.

¹⁸A sa kaya vei Toeki ko koya na tui, Mo ia mada ko iko, ka yaviti ira na bete. A sa ia ko Toeki na kai Itomi, ka yaviti ira na bete, ka vakamatea e na siga ko ya e le walusagavulu ka lima na tamata era sulumaka na efoti lineni:

¹⁹ko Nopi talega, na nodra koro na bete, sa samuta ko koya e nai seleiwau, na tagane kei na yalewa talega, na gone lalai, kei ira sa sucu tiko, kei na pulumokau, kei na asa, kei na sipi.

²⁰Ia sa dua na luve i Eiimeleki na luve i Eiitupi, na yacana ko Epaiaca, sa bulu ka dro me muri Tevita.

²¹A sa tukuna vei Tevita ko Epaiaca ni ka vakamatei ira na bete i Jiova ko Saula.

²²A sa kaya vei Epaiaca ko Tevita, Au a kila e na siga ko ya, ka tiko kina maikea ko Toeki na kai Itomi, ni na tukuna dina vei Saula: sa mate e na vukuqu na tamata kecega e na mataqali i tamamu.

²³Mo tiko mada vei au, kakua ni rere: ni sa qarai iko mo mate ko koya sa qarai au me'u mate: ia ko na vakatawai vinaka ni ko sa tiko vei au.

1 Samuel 23

Sa vakabulai ira na kai Kiila ko Tevita, 1-6. Sa rogoca ko Saula, ka via tauri Tevita, ia sa bulu ko Tevita, 7-14. Sa lako vua ko Jonacani, 15-18. Sa tukuni koya ko ira na kai Sifi, 19-24. Sa qarai Tevita ko Saula, 25,26; a sa qai lesu me muri ira na kai Filisitia, 27,28; a sa lako ki Eni-keti ko Tevita, 29.

¹A sa tukuni vei Tevita, ka vaka, Raica, era sa la'ki kabai Kiila ko ira na kai Filisitia, a ra sa butakoca na veirara ni samu sila.

²A sa tarogi Jiova ko Tevita, ka kaya, Me'u la'ki mokuti ira na kai Filisitia oqo, se me'u kakua? A sa kaya vei Tevita ko Jiova, Mo la'ki mokuti ira na kai Filisitia, ka vakabulai Kiila.

³A ra sa kaya ko ira na tamata nei Tevita vei koya, Raica, keitou sa rere oqo e Juta: ia sa na levu cake kevaka keitou na lako ki Kiila ki na nodra veimataivalu na kai Filisitia.

⁴Sa qai tarogi Jiova tale ko Tevita. A sa vosa vua ko Jiova, ka kaya, Mo cavu tu, mo lako sobu ki Kiila; ni'u na soli ira na kai Filisitia ki na ligamu.

⁵A sa lako ko Tevita kei ira na nona tamata ki Kiila, ka veivala kei ira na kai Filisitia, ka kovea na nodra manumanu, ka mokuti ira e na moku levu. A sa vakabulai ira na kai Kiila ko Tevita.

⁶Ia ni sa dro ko Epaiaca na luve i Eiimeleki kivei Tevita ki Kiila, sa lako sobu ko koya, ka kauta e ligana e dua na efoti.

⁷A sa tukuni vei Saula ni sa lako mai ki Kiila ko Tevita: sa qai kaya ko Saula, Sa soli koya na Kalou ki na ligaqu; ni sa sogolati ki loma, ni sa curu ki na dua na koro sa vakaisogo ka vakasamugakagaka.

⁸A sa kacivi ira na tamata kecega ko Saula me ia nai valu, ka me lako sobu ki Kiila, me buku na druadrua ni koro vei Tevita kei ira na nona tamata.

⁹A sa kila ko Tevita ni sa nakita tiko na ka ca vua ko Saula; a sa kaya vei Epaiaca na bete ko koya, Mo kauta mada mai na efoti.

¹⁰Sa qai kaya ko Tevita, I Jiova na Kalou i Isireli, sa rogoca vakavinaka na nomuni tamata ni sa nakita tiko ko Saula me lako mai ki Kiila, me vakarusa na koro e na vukuqu.

¹¹Era na soli au yani na kai Kiila ki na ligana, se segai? ena lako sobu mai ko Saula, me vaka ka'u sa rogoca na nomuni tamata, se segai? I Jiova na Kalou i Isireli, mo ni tukuna mada vei au na nomuni tamata. A sa kaya ko Jiova, Ena lako sobu mai.

¹²A sa kaya ko Tevita, Era na soli au yani, kei ira na noqu tamata, ki na liga i Saula, ko ira na kai Kiila, se segai? A sa kaya ko Jiova, Era na soli kemudou yani.

¹³Sa qai cavu tu ko Tevita, kei ira na nona tamata, era sa le ono beka na drau, ka lako tani mai Kiila, ka lako tu e na yasana era sa lako rawa kina. A sa tukuni vei Saula ni sa dro ko Tevita mai Kiila; ia sa sega kina ni lako yani.

¹⁴A sa tiko mai veikau ko Tevita e na veitikina kaukauwa, a sa tiko e na uluni-vanua e na veikau mai Sifi. A sa qarai koya e na veisiga kecega ko Saula, ia na Kalou sa sega ni soli koya ki na ligana.

¹⁵A sa raica ko Tevita ni sa lako voli yani ko Saula me qarai koya me mate: a sa tiko ko Tevita mai na veikau mai Sifi, e na veikau.

¹⁶A sa cavu tu ko Jonacani na luve i Saula, ka lako yani vei Tevita ki na vanua veikau, ka vakaukauwataki koya e na vuku ni Kalou.

¹⁷A sa kaya vua ko koya, Mo kakua ni rere; ni na sega ni rawai iko na liga i Saula na tamaqu; ia ko na nodra tui na Isireli, ia koi au, ka'u na kemui karua; ia sa kila talega oqori ko Saula na tamaqu.

¹⁸A rau sa veiyalayalati e na mata i Jiova: a sa tiko ga ko Tevita e na vanua veikau, a sa lako yani ko Jonacani ki na nona vale.

¹⁹Era sa qai lako cake mai na kai Sifi kivei Saula ki Kipea, a ra sa kaya, Sa sega li ni vunitaki koya ko Tevita ka voleka vei keimami, e na veitikina kaukauwa e na vanua veikau, e na vanua cecere ko Ekila, sa no vaka ki na mata ni ceva ki na Veikau?

²⁰ia oqo, mo ni lako sobu mada mai, na tui, me vaka na gagadre ni yalomuni mo ni lako sobu; ia ena neitou i tavi me soli koya ki na ligamuni na tui.

²¹A sa kaya ko Saula, Mo ni kalougata maivei Jiova; ni dou a lomani au.

²²Dou lako mada yani, ka vakarau tale, ka kila ka raica na nona tikina sa dautiko kina, se ko cei sa raici koya maikina: ni sa tukuni vei au ni sa dauivalavalavaqaseqase sara ko koya.

²³Ia dou rai voli mada, ka kila na tikina vuni kecega sa vunitaki koya kina, mo dou qai lesu tale mai vei au ni dou sa kila na kena dina, ia ka'u na lako vata kei kemudou: ia kevaka sa tiko e na vanua oqo, ka'u na qarai koya e na kedra maliwa na veiudolu kecega i Juta.

²⁴A ra sa ia, ka liu yani vei Saula ki Sifi. Ia ko Tevita kei ira na nona tamata era sa tiko e na veikau mai Maoni, e na vanua cecelevu vaka ki na ceva mai na Veikau.

²⁵A sa lako ko Saula kei ira na nona tamata, me qarai koya. A sa tukuni vei Tevita: a sa lako sobu ki na uluvatu, ka tiko e na veikau mai Maoni. Ia ni sa rogoa ko Saula, sa muri Tevita ki na veikau mai Maoni.

²⁶A sa lako ko Saula e na yasa ni ulu-ni-vanua vaka, ia ko Tevita kei ira na nona tamata e na yasa ni ulu-ni-vanua vaka: a sa vakatotolo ko Tevita me dro tani vei Saula; ni sa vakavolivoliti Tevita kei ira na nona tamata ko Saula kei ira na nona tamata, me ra tauri ira.

²⁷A sa lako mai vei Saula e dua na talai, ka kaya, Mo ni kusarawa, ka lako mai; ni ra sa curuma vakaivalu na vanua na kai Filisitia.

²⁸A sa cegu ni muri Tevita ko Saula, ka lesu ka la'ki vala kei ira na kai Filisitia: o koya sa vakatokai kina na tikina ko ya ko Sela-amalikoci.

²⁹A sa lako cake maikea ko Tevita, ka la'ki tiko e na veitikina kaukauwa mai Eni-keti.

1 Samuel 24

Sa kosova laivi na bui ni sulu i Saula ko Tevita, ka vakabulai koya, 1-7. Erau sa veivosaki kei Saula, 8-22.

¹Ia ni sa lesu ko Saula mai na nona muri ira na kai Filisitia, sa qai tukuni vua, ka vaka, Raica, sa tiko ko Tevita e na veikau mai Eni-keti.

²A sa kauta ko Saula e le tolu na udolu na tamata sa digitaki maivei ira kecega na Isireli, ka la'ki qarai Tevita kei ira na nona tamata e na dela ni veivatu ni me kila.

³A sa lako mai ko koya ki na bai ni sipi sa tu e na bati ni sala, a sa dua na qara maikea; a sa curu kina ko Saula me vakara: a sa tiko ko Tevita kei ira na nona tamata e loma ni qara.

⁴A ra sa kaya vei Tevita ko ira na nona tamata, Raica, oqo na siga ka vosa kina vei iko ko Jiova, Raica, ka'u na solia na nomu meca ki na ligamu, ia ko na kitaka vua na ka e vinaka vei iko. A sa tu ko Tevita, ka kosova lo na bui ni sulu nei Saula.

⁵Ia ni sa oti, sa qai veivutuni ka sa rarawa na loma i Tevita ni sa kosova na bui ni sulu nei Saula.

⁶A sa kaya ko koya vei ira na nona tamata, E na vuku i Jiova, me'u kakua sara ni kitaka na ka oqo vua na noqu turaga, o koya ka lumuta ko Jiova, ka me'u dodoka vua na ligaqu, ni sai koya ka lumuta ko Jiova.

⁷A sa tarovi ira na nona tamata ko Tevita e na vosa oqo, ka sega ni laivi ira me ra vakacacani Saula. A sa cavu tu ko Saula mai na qara, ka lako yani.

⁸A sa cavu tu emuri ko Tevita, ka curu yani e na qara, ka kaci vei Saula, ka kaya, Noqu turaga, na tui. A sa rai ki muri ko Saula, a sa cuva tutu ko Tevita.

⁹A sa kaya vei Saula ko Tevita, A cava ko ni sa goleva kina na nodra vosa na tamata, ni ra sa kaya, Raica, sa segata ko Tevita me vakacacani kemuni?

¹⁰Raica, e na siga edaidai ko ni sa kila ni sa qai soli kemuni oqo ki na ligaqu mai na qara ko Jiova: a ra sa kaya eso me'u vakamatei kemuni: ia ka'u a lomani kemuni; ka'u a kaya kina, Au na sega ni dodoka na ligaqu me'u vakacacana na noqu turaga; ni sa lumuti koya ko Jiova.

¹¹Ia, na tamaqu, mo ni raica, io, mo ni raica na bui ni nomuni sulu e na ligaqu, ni'u a kosova na bui ni nomuni sulu, ka sega ni ka'u vakamatei kemuni, mo ni kila ka raica ni sa sega vei au na ca se na talaidredre, ia ka'u a sega ni cakava na ka ca vei kemuni; ia ko ni sa qarai au tiko me'u mate.

¹²Me lewa mada vei kedaru ko Jiova, ka cudruvaki au ko Jiova e na vukumuni: ia ena sega ni tarai kemuni na ligaqu:

¹³Me vaka na vosa vakaibalebale sa daucavuta ko ira na qase eliu, Sa tubu nai valavala ca maivei ira na tamata i valavala ca; ia ena sega ni tarai kemuni na ligaqu.

¹⁴Sa lako mai me muri cei na tui Isireli? ko cei ko ni sa ciciva mai? e dua na koli mate: e dua na kutu ni manumanu.

¹⁵Ia me dauveilewai ko Jiova, ka me lewa vei kedaru, ka raica, ka dautotaki au, ka vakabulai au mai na ligamuni.

¹⁶Ia ni sa vosa oti vakaoqo vei Saula ko Tevita, sa kaya ko Saula, A domomu oqo, na luvequ Tevita, se segai? A sa tagi vakadomoilevu cake ko Saula:

¹⁷ka sa kaya vei Tevita ko koya, O sa yalododonu ga, ka'u sa cala koi au; ni ko sa caka vinaka vei au, ia ka'u a caka ca vei iko.

¹⁸Ia ko sa vakatakila edaidai ni ko sa caka vinaka vei au: ni ko a sega ni vakamatei au, ni sa soli au ko Jiova ki na ligamu.

¹⁹Ia kevaka sa kunea na nona meca e dua na tamata, ena laivi koya li me lako vakavinaka yani? Ia me sauma vakavinaka vei iko ko Jiova na ka ko sa cakava vei au edaidai.

²⁰Ia oqo, raica, au sa kila sa dina ni ko na tui, ia ena vakataudeitaki vei iko na matanitu i Isireli:

²¹ia mo bubului vei au e na yaca i Jiova, ni ko na sega ni vakawabokotaka na noqu kawa, ka sega talega ni bokoca na yacaqu mai na vale i tamaqu.

²²A sa bubului vei Saula ko Tevita. Sa qai lako yani ko Saula ki na nona vale; ia ko Tevita kei ira na nona tamata, era sa lako cake ki na koro ni drodro.

1 Samuel 25

Sa mate ko Samuela, 1. Sa talaki vei Nepali ko Tevita, a sa vakarau la'ki cudruvi koya e na vuku ni nona vosa, 2-13. A sa vakayalovinakataki koya ko Apikali e na nona vosa vinaka, 14-35. Sa mate ko Nepali, a rau sa qai veiwatini ko Tevita kei Apikali, 36-44.

¹Sa qai mate ko Samuela; ka ra sa soqoni vata ko ira kecega na Isireli, ka tagicaki koya, ka buluti koya e na nona vale mai Rama. A sa cavu tu ko Tevita, ka lako sobu ki na veikau mai Perana.

²A sa dua na tamata mai Maoni, sa tiko mai Kameli na nonai yau; a sa vutuniyau sara na tamata ko ya, sa tolu na udolu na nona sipi, ka dua na udolu na nona me: a sa ia tiko ko koya na veikoti ni nona sipi mai Kameli.

³Ia na yaca ni tamata ko Nepali; ka sa yaca ni watina ko Apikali: sa yalewa yalomatua ko koya, a sa matavinaka; ia na tagane sa yalotakelo, ka sa ca na nonai valavala; a sa dua vei ira na Kelepi ko koya.

⁴A sa rogoca mai veikau ko Tevita ni sa kotiva tiko na nona sipi ko Nepali:

⁵sa qai tala ko Tevita e le tini na cauravou, a sa kaya ko Tevita vei iratou na cauravou, Dou lako cake ki Kameli, ka lako vei Nepali, ka cavuta na yacaqu vua, ka tarogi koya se sa vinaka ko koya se segai:

⁶ia dou vosa vakaoqo vua sa tiko vinaka, Mo vakacegu ko iko, ka me vakacegu na nomu lewe-ni-vale, ia me tu vinaka talega na nomu ka kecega.

⁷Ia ka'u sa qai rogoca sa tiko kei iko ko ira na dauveikoti sipi: ia era a tiko kei keitou ko ira na nomu i vakatawa ni manumanu, ia keitou a sega ni vakacacani ira, a sa sega e dua na ka sa yali vei ira e na gauna kece era a tiko kina mai Kameli.

⁸Mo tarogi ira mada na nomu cauravou, ka ra na tukuna vei iko. Ia me ratou kune loloma e matamu ko iratou na cauravou: ni keitou sa lako mai e na siga vinaka: mo solia mada kivei ira na nomu tamata, kei na luvemu ko Tevita, eso na ka sa tu vei iko.

⁹A sa lako ko iratou na cauravou nei Tevita, ka vosataka vei Nepali na vosa kecega ko ya e na yaca i Tevita, ka qai cegu.

¹⁰A sa vosa mai ko Nepali vei iratou na tamata nei Tevita, ka kaya, O cei ko Tevita? ia ko cei na luve i Jese? era sa lewe vuqa na tamata e na gauna oqo era sa biuta yadua na nona turaga, ka dro:

¹¹ia me'u taura beka na noqu kakana, kei na noqu wai, kei na noqu lewe ni manumanu ka'u sa vakamatea me kedra na noqu tamata dauveikoti sipi, ka solia vei ira na tamata ka'u sa sega ni kila se ra maivei?

¹²A ra sa gole ki na nodratou sala ko iratou na cauravou nei Tevita, ka lesu tale, ka la'ki tukuna vua na vosa kecega oqo.

¹³A sa kaya ko Tevita vei ira na nona tamata, Dou dui vauca yadua na nomudou i seleiwau. A ra sa dui vauca vua na nonai seleiwau; ka sa vauca talega vua ko Tevita na nonai seleiwau: a ra sa muri Tevita cake e le va beka na drau na tamata; a sa le rua na drau era tiko ga kei nai yau.

¹⁴Ia sa dua vei ira na cauravou sa tukuna vei Apikali na wati i Nepali, ka kaya, Raica, sa tala ko Tevita eso na tamata mai veikau me veikidavaki kei na neitou turaga; a sa cudru vei iratou ko koya.

¹⁵Ia era a caka vinaka sara vei keitou ko ira na tamata, ka sega ni yaco vei keitou na ca, ka sega e dua na ka sa yali vei keitou e na veisiga kecega keitou a tiko vata kei ira, ni keitou a tiko e na veiwere:

¹⁶era a neitou bai e na bogi kei na siga, e na veisiga kecega keitou a tiko kina kei ira, ni keitou a vakatawa tiko na sipi.

¹⁷Ia oqo, mo kila ka lewa mada na ka mo cakava; ni sa nakiti na ka ca vua na neitou turaga, kei ira kece na nona lewe-ni-vale: ni sa luve ni vu-ni-ca ko koya ka sega e dua me vosa rawa vua.

¹⁸A sa kusarawa ko Apikali, ka kauta e rua na drau nai buli madrai, ka rua na tavaya waini, ka lima na sipi sa vakarautaki oti, ka lima nai vakarau sila tavu, ka dua na drau nai soso vua ni vaini ka rua na drau nai buli lolo, ka vakavodoka ki na asa eso:

¹⁹ka sa kaya vei ira na nona cauravou, Dou liutaki au yani: raica, au sa muri kemudou. Ia sa sega ni tukuna ko koya vei Nepali, na watina.

²⁰Ia ni sa vodo lako e na asa, ka lako sobu ki ruku ni ulu-ni-vanua, raica, sa lako sobu me donui koya ko Tevita kei ira na nona tamata; a sa la'ki toro vei ira ko koya.

²¹Ia sa kaya oti ko Tevita, E dina sa sega ni yaga na noqu vakatawa na nona ka kecega na tamata la oqo mai veikau, ka sega kina e dua na ka sa yali vua e nona ka kecega: ia sa vukica vei au, mei sau ni ka vinaka.

²²Me cakacaka vakakina na Kalou kivei ira na meca i Tevita, ka vakaikuritaka, kevaka ka'u sa vakabula e dua na nona tagane me yacova na mataka.

²³Ia ni sa raici Tevita ko Apikali, sa kusarawa, ka sobu mai na asa, ka cuva vakatoboicu e na mata i Tevita, ka cuva sobu ki na qele,

²⁴ka cuva ki na yavana, ka kaya, Me saumi vei au, noqu turaga, na ka ca: ia me'u vosa mada vei kemuni na nomuni vada, ia mo ni rogoca mada na vosa ni nomuni vada.

²⁵Me kakua mada ni rarawa na yalo ni noqu turaga, e na vukuna oqo sa tamata ni vu-ni-ca, io ko Nepali: me vaka na yacana, sa vakakina ko koya; a yacana ko Nepali, a sa tu vua na lialia; ia koi au na nomuni vada, ka'u a sega ni raici iratou na cauravou ni noqu turaga, ko iratou ko ni a tala.

²⁶Ia oqo, noqu turaga, me vaka sa bula ko Jiova, ka vaka sa bula na yalomuni, ni sa tarovi kemuni ko Jiova mo ni kakua ni lako yani me ia na veivakamatei, kei na sauma na ca sa caka vei kemuni, e na ligamuni: ia me ra vakataki Nepali mada ko ira na nomuni meca, kei ira era segata me vakayacora na ca vei kemuni na noqu turaga.

²⁷Ia na ka-ni-loloma oqo au sa kauta mai na nomuni vada vei kemuni na noqu turaga, me soli vei ira na cauravou era muria na noqu turaga.

²⁸Mo ni kakua mada ni cudruva na noqu cala na nomuni vada: ni na vakadeitaka vakaidina ko Jiova na nomuni vale na noqu turaga: ni ko sa kitaka tiko nai valu i Jiova koi kemuni na noqu turaga; ka sega na ca ena kune vei kemuni e na nomuni gauna kecega.

²⁹Ia ka sa tu cake ga e dua na tamata me muri kemuni, ka qarai kemuni mo ni mate: ia ena vauci ga na yalomuni na noqu turaga e nai vau bula kei Jiova

na nomuni Kalou; ia na yalodra na nomuni meca, ena raboutaki ira ko koya *me vaka* mai loma ni rabo.

³⁰Ia ni na cakava oti ko Jiova vei kemuni na noqu turaga na ka vinaka kecega sa vosataka oti e na vukumuni, sa lesi kemuni mo ni nodra turaga na Isireli;

³¹me qai kakua ni ka rarawa vei kemuni na ka oqo, se me ca kina na lomamuni na noqu turaga, ni sa vakadavei walega na dra *ni tamata* se na nomuni sauma na ka ca sa caka vei kemuni na noqu turaga: ia ni sa caka vinaka oti ko Jiova vei kemuni na noqu turaga, mo ni qai nanuma na nomuni vada.

³²A sa kaya vei Apikali ko Tevita, Me vakavinavinakataki ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, o koya ka talai iko mai edaidai mo tavaki au;

³³ia me vakavinavinakataki na nomu vuku, ia mo kalougata ko iko ka tarovi au edaidai me'u kakua ni ia na veivakamatei, ka sauma na ca sa caka vei au.

³⁴Ia sa dina, me vaka sa bula ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, o koya sa tarovi au me'u kakua ni vakacacani iko, kevaka ko a sega ni kusarawa ka lako mai me tavaki au, sa sega dina ni vo vei Nepali e dua na tagane me yacova na mataka.

³⁵A sa taura ko Tevita mai vua na ka sa kauta mai, a sa kaya vua, Mo lako cake e na vakacegu ki na nomu vale; raica, au sa vakarorogo ki na nomu vosa, ka vinakati iko.

³⁶A sa lesu yani vei Nepali ko Apikali: ka raica, sa caka magiti ko koya e na nona vale, ka sa vaka na magiti ni tui; a sa marau na yalo i Nepali, ni sa mateni sara ko koya: a sa sega ni tukuna vua ko koya e dua na ka se ka lailai se ka levu, ka me rarama mada na mataka.

³⁷Ia e na mataka ni sa takali vei Nepali na waini, sa tukuna vei koya na watina na veika oqo: a sa mate na yalona e lomana, a sa yaco ko koya me vaka e dua na vatu.

³⁸Ka sa oti beka e tini na bogi, sa qai yaviti Nepali ko Jiova, ka sa mate ko koya.

³⁹Ia ni sa rogoca ko Tevita sa mate ko Nepali, sa kaya, Me vakavinavinakataki ko Jiova, o koya sa cudrutaka na vosa ca vei au, ka ia ko Nepali, a sa tarova na nona tamata mai na ka ca: ka ni sa vakalesuya ko Jiova nai valavala ca i Nepali ki na uluna. A sa talaki ko Tevita me vosa vei Apikali, ka me kau mai ko koya me watina.

⁴⁰A ratou sa lako vei Apikali na tamata nei Tevita ki Kameli, a ratou sa vosa vua, ka kaya, Sa talai keitou vei iko ko Tevita, me kauti iko mo la'ki watina.

⁴¹A sa cavu tu ko koya, ka vakacuva na matana vaka ki na qele, ka kaya, Raica, na nomu vada, ka me'u veiqraravi ga me'u vuya na yavadra na nona tamata na noqu turaga.

⁴²A sa kusarawa ko Apikali, ka la'ki vodoka na asa, a sa le lima na nona goneyalewa eratou muri koya; a sa muri iratou ko koya nai talaki i Tevita, a sa yaco me watina.

⁴³Sa kauti Eiinoami talega na yalewa ni Jesirieli ko Tevita; a rau sa watina ruarua.

⁴⁴Ia ko Saula sa solia oti na luvena ko Maikali, na wati i Tevita, kivei Paliti na luve i Leisi, o koya na kai Kalimi.

1 Samuel 26

Sa tukuni Tevita vei Saula ko ira na kai Sefi, 1-4. Sa vakabulai Saula ko Tevita ni sa rawarawa me vakamatea, 5-12. Sa vunauci Apineri kei Saula ko Tevita, a sa veivutuni ko Saula, 13-25.

¹A ra sa lako mai kivei Saula ki Kipea ko ira na kai Sifi, ka kaya, Sa sega li ni vunitaki koya ko Tevita e na vanua cecere ko Ekila, ka donuya na Veikau?

²A sa ia ko Saula, ka lako sobu ki na veikau mai Sifi, kei ira e le tolu na udolu na tamata era sa digitaki tu mai vei ira na Isireli, me ra qarai Tevita e na veikau mai Sifi.

³A sa la'ki tiko ko Saula e na ulu ni vanua ko Ekila, ka donuya na Veikau, e na bati ni sala. Ia sa tiko mai veikau ko Tevita; a sa raica ni sa mai muri koya ki na veikau ko Saula:

⁴sa qai tala ko Tevita eso na tamata me ra yamata, a sa kila kina ni sa lako vakaidina mai ko Saula.

⁵A sa ia ko Tevita, ka lako mai ki na tikina ka tiko kina ko Saula: a sa raica ko Tevita na tikina sa koto kina ko Saula, kei Apineri na luve i Neri, na kapiteni ni nonai valu: a sa tiko ko Saula e na yasana ni qiqi-ni-yaya, a ra sa koto vakavolivolita ko ira na tamata.

⁶A sa vosa ko Tevita, ka kaya vei Eiimeleki na Itaiti, vua talega na luve i Seruaia, ko Apisai, na taci i Joapi, ka kaya, O cei me daru lako sobu kaya vei Saula ki nai tikotiko? A sa kaya ko Apisai, Au na lako sobu kei iko.

⁷A rau sa lako kivei ira na tamata e na bogi ko Tevita kei Apisai; ka raica, sa moce koto ko Saula e na yasana ni qiqi-ni-yaya, a sa cokataki tu e na qele na nona moto ka voleka ki na uluna: a sa koto vakavolivoliti koya ko Apineri kei ira na tamata.

⁸A sa kaya vei Tevita ko Apisai, Sa solia edaidai na nomu meca ki na ligamu na Kalou; ia oqo, me'u cokai koya vakadua mada e na moto ki na qele, ia ka'u na sega ni vakaruataka vua.

⁹A sa kaya vei Apisai ko Tevita, Mo kakua ni vakamatea; o cei me dodoka na ligana vua ka lumuta ko Jiova, ka sega ni cala kina?

¹⁰Sa kaya talega ko Tevita, Me vaka sa bula ko Jiova, ena yaviti koya ga ko Jiova; se na yaco na nona siga me mate kina, se na lako sobu ki nai valu, ka mate kina:

¹¹me kakua sara vei au e na vuku i Jiova me'u dodoka yani na ligaqu vua ka lumuta ko Jiova; ia mo kauta mada na moto sa tu mai na uluna, kei na saqa wai, me daru qai lako.

¹²A sa kauta ko Tevita na moto kei na saqa wai mai na ulu i Saula; a rau sa lako yani, a sa sega na tamata e raica, ka sega e kila, ka sa sega e dua sa yadra mai: ni ra sa moce kecega; ka ni sa biti ira na moce lutu maivei Jiova.

¹³A sa lako yani ki na yasana kadua ko Tevita, ka tu vakayawa e dela ni ulu-ni-vanua, me sa veiyawaki sara kei ira:

¹⁴a sa kaci vei ira na tamata ko Tevita, vei Apineri talega na luve i Neri, ka kaya, O sa sega beka ni vosa mai, Apineri? A sa vosa mai ko Apineri, ka kaya, O cei ko iko sa kaci vua na tui?

¹⁵A sa kaya vei Apineri ko Tevita, Sa sega li ni tagane qaqo ko iko? ia ko cei vei ira na Isireli e tautauvata kei iko? ia ka cava ko sa sega ni vakatawa kina na nomu turaga na tui? ni sa lako e dua na tamata me vakamatea na tui na nomu turaga.

¹⁶Sa sega ni vinaka na ka oqo ko sa cakava. Me vaka sa bula ko Jiova, e dodonu mo dou mate, ni dou sa sega ni vakatawa na nomudou turaga, o koya ka lumuta ko Jiova. Ia dou liaca mada na nona moto na tui, kei na saqa wai ka tu mai uluna.

¹⁷A sa kila na domo i Tevita ko Saula, ka kaya, Oqo na domomu, na luvequ Tevita, ne? A sa kaya ko Tevita, A domoqu ga, noqu turaga na tui.

¹⁸A sa kaya ko koya, A cava sa muria kina vakaoqo na nona tamata na noqu turaga? a cava ka'u sa cakava? se cava na ca sa tu vei au?

¹⁹Ia oqo, mo ni rogoca mada na noqu turaga na tui na vosa ni nomuni tamata. Kevaka sa vakaujeti kemuni ko Jiova mo noqu meca, me bau vinakata ko koya e dua nai madrali; ia kevaka ko ira ga na tamata, me vakarusai mada ko ira e na mata i Jiova; ni ra sa vakasevi au tani edaidai me'u kakua ni tiko e na vanua i Jiova, ka ra kaya, Mo la'ki qarava eso na kalou tani.

²⁰O koya me qai kakua ni lutu tani ki na qele mai na mata i Jiova na noqu dra; ni sa lako voli mai na tui Isireli me qara e dua na kutu ni manumanu, me vaka sa vakasavi na toa ni veikau mai na veiulu-ni-vanua.

²¹A sa kaya ko Saula, Au sa cala ga: mo lesu mada, na luvequ Tevita: ni'u na sega ni vakacacani iko tale, ni sa ka talei e matamu na noqu bula e na siga edaidai: raica, ka'u sa cakacaka vakalalia, ka'u sa cala vakalevu sara.

²²A sa vosa ko Tevita, ka kaya, Raica, sa tu na moto, kemuni na tui! ia me lako mai e dua vei ira na cauravou, ka kauta.

²³Ia me sauma ko Jiova na nona yalododonu na tamata yadua kei na nona yalodina: ni sa soli kemuni ko Jiova ki na ligaqu edaidai, ia ka'u a bese ni dodoka yani na ligaqu vua ka lumuta ko Jiova.

²⁴Ka raica, me vaka sa ka levu e mataqu na nomu bula e na siga oqo, me ka levu vakakina na noqu bula e na mata i Jiova, ka me vakabulai au ko koya mai na ka rarawa kecega.

²⁵A sa kaya vei Tevita ko Saula, Mo kalougata, na luvequ Tevita; ko na cakava na ka levu, ka ko na gumatua tikoga. A sa lako yani ko Tevita e nonai lakolako, a sa lesu ko Saula ki na nona tikina.

1 Samuel 27

Sa la'ki tiko kei tui Kaca ko Tevita, ni sa rerevaki Saula, 1-4. Sa soli vua ko Sikilaki, 5-7. Sa ia nai valu ko koya, a sa tukuna vakailasu vei tui Kaca, 8-12.

¹A sa kaya e lomana ko Tevita, Au na mate ga e na dua na siga e na liga i Saula; sa sega na ka e vinaka cake vei au, ka me'u dro ga ki na nodra vanua na kai Filisitia; ena qai sega tale ni via qarai au ko Saula e na dua na nodra yasana na Isireli: au na qai bula mai na ligana.

²A sa cavu tu ko Tevita, ka lako yani vua na tui Kaca, ko Akisi na luve i Meoki, ko koya kei ira na tamata e lewe ono na drau era tiko vata kaya.

³A sa tiko kei Akisi mai Kaca ko Tevita kei ira na nona tamata, na tamata yadua kei na nona lewe-ni-vale, io ko Tevita kei rau na watina ruarua, ko Eiinoami na yalewa ni Jesirieli, kei Apikali na yalewa ni Kameli na wati i Nepali.

⁴A sa tukuni vei Saula ni sa dro ki Kaca ko Tevita; sa qai sega tale ni qarai koya.

⁵A sa kaya vei Akisi ko Tevita, Kevaka ka'u sa kune loloma e matamuni, me soli vei au e dua na tikina e na dua na koro ki vanua, me'u tiko kina; ia ka cava me'u tiko kina kei kemuni e na koro vakaturaga koi au na nomuni tamata?

⁶A sa soli Sikilaki vua ko Akisi e na siga ko ya: o koya oqo sa nodra koro kina na tui Juta ko Sikilaki, ka yacova na siga oqo.

⁷Ia na kena dede na nona tiko ko Tevita e na nodra vanua na kai Filisitia, sa dua na yabaki ka va na vula.

⁸A sa lako cake ko Tevita kei ira na nona tamata, ka vala kei ira na kai Kesuri, kei ira na kai Keseri, kei ira na Amalekaiti, ni ra sai taukei ni vanua eliu ko ira oqo, e na gaunisala ki Suri, ka yacova na vanua ko Ijipita.

⁹A sa samuta na vanua ko Tevita, ka sega ni vakabula e dua na tagane se dua na yalewa, ka kauta yani na sipi, kei na pulumokau, kei na asa, kei na kameli, kei nai sulu, ka lesu mai, ka lako vei Akisi.

¹⁰A sa kaya ko Akisi, Dou sa vala beka kei cei edaidai. A sa kaya ko Tevita, *Keitou sa vala* kei ira mai na mata ni ceva ki Juta, kei ira mai na mata ni ceva vei ira na kai Jiramieli, kei ira mai na mata ni ceva vei ira na Kenaiti.

¹¹A sa sega ni vakabula ko Tevita e dua na tagane se dua na yalewa, me tukutuku ki Kaca, ni sa kaya, De ra tukuni keda, ka vaka, Sa cakacaka vakaoqo ko Tevita: ia sa na vakakina na nonai valavala e na veisiga kecega sa tiko kina e na nodra vanua na kai Filisitia.

¹²A sa vakadinati Tevita ko Akisi, ka sa kaya, Sa vakaboicataki koya vei ira na kai nona, na Isireli; ia sa na qai noqu tamata kina ko koya ka tawa mudu.

1 Samuel 28

**Sa vala ko ira na Isireli kei ira na kai Filisitia, a sa qara e dua na yalewa daucurumi
ko Saula me tukuna vua se sa na vakaevei nai valu, 1-11. Sa rairai vua ko
Samuela, ka tukuna vua ni sa voleka mai na nona mate, 12-25.**

¹Ia e na gauna ko ya, era sa soqona vata na nodra veimataivalu ko ira na kai Filisitia, me ia nai valu; me ra veivala kei ira na Isireli. A sa kaya vei Tevita ko Akisi, Mo kila sara ni ko na lako vata kei au ki nai valu, o iko kei ira na nomu tamata.

²A sa kaya vei Akisi ko Tevita, O ni na kila vakaidina na ka ka'u sa cakava rawa na nomuni tamata. A sa kaya vei Tevita ko Akisi, O koya oqo ka'u sa lesi iko kina mo vakatawai au tikoga.

³A sa mate eliu ko Samuela, a sa tagicaki koya oti ko ira kecega na Isireli, ka buluta mai Rama, io e na nona koro ga. A sa vakatakalitaki ira tani mai na vanua ko Saula na daucurumi, kei ira na dauveinita.

⁴A ra sa soqoni vata ko ira na kai Filisitia, ka lako mai ka tiko mai Sunemi: a sa soqoni ira vata kecega na Isireli ko Saula, a ra sa la'ki tiko mai Kilipoa.

⁵Ia ni sa raica ko Saula na nodra i valu na kai Filisitia, sa rere, ka sa taqaya vakalevu na lomana.

⁶A sa tarogi Jiova ko Saula, a sa sega ni vosa vua ko Jiova e na tadra, se e na Urimi, se e na gusudra na parofita.

⁷A sa kaya vei ira na nona tamata ko Saula, Dou qara mada e dua na yalewa sa daucurumi, me'u lako vua, ka tarogi koya. A ra sa kaya vua ko ira na nona tamata, Raica, sa tiko mai Edoa e dua na yalewa sa daucurumi.

⁸A sa via vunitaki koya ko Saula, ka sulumaka nai sulu tani, ka lako, ko koya ka le rua na tamata, a ratou sa lako mai vua na yalewa e na bogi: a sa kaya ko koya, Mo cakai sausau mada e na vukuqu ni ko sa daucurumi, ka kauti koya cake mai vei au ka'u na cavuta vei iko.

⁹A sa kaya vua ko koya na yalewa, Raica, ko sa kila na ka sa cakava ko Saula, ni sa vakamatei ira laivi era sa daucurumi, kei ira era sa dauveinita, mai na vanua; ia a cava ko sa via corita kina na noqu bula, me'u vakamatei?

¹⁰A sa bubului vua ko Saula e na yaca i Jiova, ka vaka, Me vaka sa bula ko Jiova, ena sega ni yacovi iko e dua na ka ca e na vuku ni ka oqo.

¹¹A sa kaya na yalewa, O cei me'u kauta cake mai vei iko? A sa kaya ko koya, Mo kauti Samuela cake mai vei au.

¹²Ia ni sa raici Samuela ko koya na yalewa, sa qoqolou vakadomoilevu: a sa vosa vei Saula na yalewa, ka kaya, A cava ko sa vakaisini au kina? ko Saula ga ko iko.

¹³A sa kaya vua ko koya na tui, Mo kakua ni rere; a cava ko sa kunea? A sa kaya vei Saula na yalewa, Au sa raica e dua na kalou, ni sa lako cake mai na loma ni qele.

¹⁴A sa kaya vua ko koya, Sa rairai me vakaevei ko koya? A sa kaya ko koya, Sa lako cake mai e dua na tamata qase; ka sa puloutaki e na dua nai tutuvi. Sa qai kila ko Saula ni sai koya ga ko Samuela, a sa cuva vaka ki na qele ka vakarokoroko.

¹⁵A sa kaya vei Saula ko Samuela, A cava ko sa vakayavalati au kina, ka kauti au cake mai? A sa kaya ko Saula, Au sa leqa vakalevu; ni ra sa mai vala kei au na kai Filisitia, a sa lako tani vei au na Kalou, ka sega tale ni vosa vei au, sa segai e na gusudra na parofita, se e na tadra; ia ka'u a kacivi iko kina, mo vakatakila vei au na ka me'u cakava.

¹⁶A sa kaya ko Samuela, Ia ka cava ko sa tarogi au kina, ni sa lako tani vei iko ko Jiova, a sa vuki me nomu meca?

¹⁷A sa cakacaka ko Jiova e na vukuna me vaka na nona vosa ka'u a tukuna; ni sa kaliraka maivei iko na matanitu ko Jiova; ka solia vua na kai nomu, io vei Tevita:

¹⁸ni ko a sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova, ka sega ni kitaka vei ira na Amalekaiti me vaka na nona cudru waqawaqa, o koya oqo sa cakava kina vei iko edaidai na ka oqo ko Jiova.

¹⁹Ia ena soli ira na Isireli ko Jiova kei iko talega ki na ligadra na kai Filisitia: ia ko iko, kei iratou na luvemu, dou na tiko vata kei au e na mataka: ena solia talega ko Jiova na nodra i valu na Isireli ki na ligadra na kai Filisitia.

²⁰A sa bale vakasauri sara ka dodo ki na qele ko Saula, a sa rere vakalevu e na vuku ni vosa i Samuela; a sa sega tale vua na kaukauwa; ni sa sega ni kana e na siga taucoko kei na bogi taucoko ko ya.

²¹A sa toro vei Saula na yalewa, ka raica ni sa taqaya vakalevu ko koya, a sa kaya vua, Raica, sa vakarorogo na nomuni vada ki na nomuni vosa ka'u sa

tauca ki ligaqu na noqu bua, ka'u sa talairawarawa ki na nomuni vosa ko a vosataka vei au:

²²ia mo ni qai muria na vosa ni nomuni vada, ka me'u vakarautaka mada e dua na kemuni kakana; ia mo ni kana, mo ni kaukauwa kina, ni kemuni sa lako tu yani e na nomuni lakolako.

²³A sa bese ko koya, ka kaya, Au na sega ni kana. Ia eratou sa cikevi koya, koi rau na nona tamata kei koya na yalewa; a sa qai muria ko koya na nodratou vosa. A sa duri cake mai na qele ko koya, ka tiko e nai mocemoce.

²⁴A sa tiko vua na yalewa mai vale e dua na luve ni pulumokau yago vinaka; a sa kusarawa ko koya, ka vakamatea, ka taura na madrai droka, ka natuka, ka vavia kina na madrai sa sega ni vakaleveni:

²⁵a sa kauta kivei Saula, kivei rau talega na nona tamata; a ratou sa kana. Eratou sa qai cavu tu, ka lako yani e na bogi ko ya.

1 Samuel 29

Sa nanuma ko tui Kaca me lako vata kaya ko Tevita e na nonai valu, a ra sa bese kina ko ira na turaga, a sa qai talai Tevita yani ko tui Kaca.

¹A ra sa soqona vata na nodra mataivalu kecega ki Efeki ko ira na kai Filisitia: a ra sa la'ki tiko ko ira na Isireli mai na dua na mata-ni-wai mai Jesirieli.

²A ra sa lako yani vakayayadrau, ka vakayayaudolu, na nodra turaga na kai Filisitia; a sa muri lako ko Tevita kei ira na nona tamata kei Akisi.

³A ra sa taroga ko ira na turaga ni kai Filisitia, Sa vakaevei ko ira na Iperiu oqo? A sa kaya ko Akisi vei ira na turaga ni kai Filisitia, Ko Tevita oqo, se segai, na tamata i Saula na tui Isireli, o koya sa tiko vei au e na veisiga oqo, se na veiyabaki oqo, ia ka'u sa sega ni kunea vua e dua na ka ca mai na siga sa vuki kina, ka yacova na siga oqo?

⁴A ra sa cudru vua ko ira na turaga ni kai Filisitia; a ra sa kaya vua ko ira na turaga ni kai Filisitia, Mo vakalesuya na tamata, me la'ki lesu ki na nona tikina ko sa lesi koya kina, ia me kakua ni lako sobu kei keda ki nai valu, de

sa vuki me noda meca ni sa ia tiko nai valu: ia ka cava ena vakayalovinakataka kina na nona turaga ko koya oqo? sa sega li e na uludra na tamata oqo?

⁵sa segai beka ko Tevita oqo, o koya era sa veisausau kina ni ra sa ia na meke, ka kaya, Sa mokuta na veiudolu ko Saula, Kei na veiudolu vakatini ko Tevita?

⁶Sa qai kacivi Tevita ko Akisi, ka kaya vua, Me vaka sa bula ko Jiova, sa dina ni ko sa yalododonu, a sa vinaka vei au na nomu veilakoyaki vata kei au e nai valu; ni'u sa sega ni kunea na ca vei iko mai na siga ko a lako mai kina vei au, ka yacova na siga oqo; ia era sa sega ni vinakati iko ko ira na turaga:

⁷Mo qai lesu kina ka lako e na vakacegu, mo kakua ni vakayalocataki ira na turaga ni kai Filisitia.

⁸A sa kaya vei Akisi ko Tevita, Ia ka cava ka'u sa cakava? ka cava ko sa kunea vei au na nomuni tamata mai na siga ka'u a mai tiko kina e matamuni, ka yacova na siga oqo, me'u kakua kina ni lako me'u vala kei ira na nona meca na noqu turaga na tui?

⁹A sa vosa ko Akisi, ka kaya vei Tevita, Au sa kila ni ko sa vinaka vei au, me vaka e dua na agilose ni Kalou: ia era sa kaya ko ira na turaga ni kai Filisitia, Ena sega ni lako cake kei keda ki nai valu ko koya.

¹⁰O koya mo qai sou e na mataka kei ira na nona tamata na nomu turaga era a lako vata mai kei iko; ia ni dou sa sou e na mataka, a sa rarama vei kemudou na vanua, dou qai lako yani.

¹¹A sa sou e na mataka ko Tevita, ko koya kei ira na nona tamata, me lako yani e na mataka, me lesu ki na nodra vanua na kai Filisitia. A ra sa lako cake ki Jesirieli ko ira na kai Filisitia.

1 Samuel 30

Era sa kabai Sikilaki ko ira na Amalekaiti, ka vakabobulataka na wati i Tevita, kei na wekadra na nona tamata, 1-6. Sa taroga na Kalou ko Tevita, a sa qai la'ki muri ira na Amalekaiti, 7-10. Era sa sota kaya e dua na kai Ijipita, a sa tukutuku vei Tevita, ka kauta vei ira na Amalekaiti, 11-15. Sa mokuti ira ko Tevita, ka vakabulai ira na bobula, ka taura nai toki ni valu a ka levu sara, 16-31.

¹Ia ni sa lako mai ko Tevita kei ira na nona tamata ki Sikilaki e nai katolu ni siga, era a curuma vakaivalu ko ira na Amalekaiti na vanua mai na mata ni ceva kei Sikilaki, ka samuti Sikilaki, ka vakama e na bukawaqa;

²a ra sa vakabobulataki ira na yalewa era sa tiko kina: era sega ni vakamatea e dua e lailai se dua e levu, era kauti *ira ga*, ka lako yani e nodra i lakolako.

³Ia ni ra sa tadu mai ki na koro ko Tevita kei ira na nona tamata, raica, sa vakamai e na bukawaqa; a sa vakabobulataki ko ira na watidra, kei ira na luvedra tagane, kei ira na luvedra yalewa.

⁴A ra sa tagi vakadomoilevu ko Tevita kei ira na tamata era tiko kaya, ka ra sa droga kina ka sega ni tagi rawa.

⁵A sa vakabobulataki na wati i Tevita ruarua, ko Eiinoami na yalewa ni Jesirieli, kei Apikali na yalewa ni Kameli na wati i Nepali.

⁶A sa rarawa vakalevu ko Tevita; ni ra sa kaya na tamata me lauviri e na vatu ko koya, ni sa rarawa na yalodra na tamata kecega, ko ira yadua e na vuku ni luvena tagane kei na luvena yalewa: a sa vakaukauwataki koya ga ko Tevita e na vuku i Jiova na nona Kalou.

⁷A sa kaya ko Tevita vei Epaiaca na bete, na luve i Eiimeleki, Mo kauta mada mai vei au na efoti. A sa kauta mai na efoti kivei Tevita ko Epaiaca.

⁸A sa tarogi Jiova ko Tevita, ka kaya, Kevaka ka'u sa muria na mataivalu oqo au na vauci ira, se segai? A sa kaya vua ko koya, Mo muria; ni ko na vauci ira vakaidina, ka ia dina sara na veivakabulai.

⁹A sa lako yani ko Tevita kei ira na tamata lewe ono na drau era tiko vata kaya, ka ra yaco ki na uciwai ko Pisori, a ra sa tiko kina ko ira na kenai murimuri:

¹⁰Ia sa cicimuria ga ko Tevita kei ira na tamata e lewe va na drau: ia sa toka e le rua na drau na tamata, era sa malumalumu, ka sega ni qalo-kosova rawa na uciwai ko Pisori.

¹¹A ra sa kunea mai na were e dua na kai Ijipita, ka ra kauta kivei Tevita, ka solia vua na kakana, a sa kana ko koya; a ra sa vagunuva e na wai;

¹²a ra sa solia vua e dua na tiki ni buli lolo, ka rua nai soso vua ni vaini: ia ni sa kana ko koya, sa lesu mai vua na yalona: ni sa sega ni kana, se gunu, ka siga tolu ka bogi tolu.

¹³A sa kaya vua ko Tevita, Ko cei na nomu turaga? ko a lako talega maivei? A sa kaya ko koya, Koi au na cauravou ni Ijipita, ka nona tamata e dua na Amalekaiti; sa biuti au na noqu turaga, ni'u a tauvi mate ka sa qai bogi tolu:

¹⁴keimami a lako vakaivalu ki na dua na vanua ki na mata ni ceva vei ira na Kireci, oqori talega sa nei Juta, kei na vanua ki na mata ni ceva vei ira na Kelepi; ia ko Sikilaki keimami a vakama e na bukawaqa.

¹⁵A sa kaya vua ko Tevita, O sa kauti au sobu rawa vei ira nai valu ko ya, se segai? A sa kaya ko koya, Mo bubului vei au e na yaca ni Kalou, ni ko na sega ni vakamatei au, se soli au yani vua na noqu turaga, ka'u na qai kauti iko sobu ki na mataivalu ko ya.

¹⁶Ia sa kauti koya sobu ko koya, ka raica, era sa robota na vanua, a ra sa kana ka gunu tiko, ka marau tiko, e na vuku ni toki levu kece era a kauta mai na nodra vanua na kai Filisitia, kei na nodra vanua na Juta.

¹⁷A sa mokumokuti ira ko Tevita sa tekivu ni sa kida na mataka ka yacova na yakavi e na siga kadua: a sa sega ni bula vei ira e le dua na tamata, e le va ga na drau na cauravou era vodoka na kameli ka dro.

¹⁸A sa rawata tale ko Tevita na ka kecega era a kovea ko ira na Amalekaiti: ka vakabula talega na watina ruarua ko Tevita.

¹⁹Ka sa sega ni yali vei ira e dua na ka lailai se dua na ka levu, se na luvedra tagane se na luvedra yalewa, se nai toki, se dua na ka era a kovea me nodra: sa rawata kece tale ko Tevita.

²⁰Sa taura talega ko Tevita na sipi kecega, kei na pulumokau, era sa vakauta me liutaka na manumanu *tani*, ka sa kaya, Oqo nai toki ni valu nei Tevita.

²¹A sa lako mai ko Tevita vei ira na le rua na drau na tamata, era a malumalumu ka sega ni muri Tevita rawa, ko ira era a kaya me tiko mai na uciwai ko Pisori: a ra sa lako yani me tavaki Tevita, kei ira talega na tamata era tiko vata kaya: ia ni sa torovi ira na tamata ko Tevita, sa veikidavaki kei ira.

²²Era sa qai kaya ko ira kecega na tamata ca, kei ira na tamata ni vu-ni-ca, vei ira era a lako vata kei Tevita, Keitou na sega ni solia vei ira e dua na ka e nai toki eda sa taura, ni ra sa sega ni lako kei keda, a watidra ga kei na luvedra na tamata yadua, me ra kauti ira, ka lako yani.

²³A sa kaya ko Tevita, Dou kakua ni cakava na ka oqo, na wekaqu, e na ka sa solia vei keda ko Jiova, o koya sa vakabulai keda, ka solia ki na ligada nai valu sa mai vala kei keda:

²⁴ia ko cei ena vakarorogo vei kemudou e na ka oqo? me vaka na nonai votavota sa lako sobu ki nai valu, sa na vakakina na nonai votavota sa tiko kei nai yaya: ena tautauvata na nodra i votavota.

²⁵Ia mai na siga ko ya sa lesia ko koya me vakakina vei ira na Isireli me kena lawa ka me vakabau tiko, ka yacova na siga oqo.

²⁶Ia ni sa lako mai ki Sikilaki ko Tevita, sa vakauta eso nai toki vei ira na qase ni Juta, io vei ira na wekana, ka kaya, Raica, e dua na ka-ni-loloma vei kemudou e nai toki maivei ira na meca i Jiova;

²⁷io, vei ira era tiko mai Peceli, vei ira talega mai Remoci-nekipa, vei ira talega mai Jatiri,

²⁸vei ira talega mai Aroeri, vei ira talega mai Sifimoci, vei ira talega mai Esitimoa;

²⁹vei ira talega mai Rakali, vei ira talega era tiko e na nodra veikoro na kai Jiramieli, vei ira talega era tiko e nodra veikoro na Kenaiti;

³⁰vei ira talega mai Orima, vei ira talega mai Kori-asani, vei ira talega mai Ataki;

³¹vei ira talega mai Epironi, kei na tikina kecega sa dautiko voli kina ko Tevita kei ira na nona tamata.

1 Samuela 31

Sa vala kei ira na Isireli ko ira na kai Filisitia, a sa mate ko Saula kei na luvena tolutolu, 1-6. Era sa biuta na nodra veikoro ko ira na Isireli, a ra sa tiko kina ko ira na kai Filisitia, 7. Era sa vakota na yago i Saula ki na bai mai Peci-sani, a ra sa lako na tamata qaqavei ira na kai Jepesi, ka kauta tani, 8-13.

¹Sa ra vala kei ira na Isireli ko ira na kai Filisitia: a ra sa dro tani ko ira na Isireli mai vei ira na kai Filisitia, ka ra bale mate mai na ulu-ni-vanua ko Kilipoa.

²A ra sa cici muri Saula, kei iratou na luvena, ko ira na kai Filisitia; ia ko ira na kai Filisitia era sa mokuti Jonacani, kei Epinatapi, kei Malikisua, o iratou na luve i Saula.

³A sa gumatua vei Saula nai valu, a sa lau gasau ko koya vei ira na tamata dauvavana; a sa vuetaiki vakalevu vei ira na dauvavana.

⁴A sa kaya ko Saula vua sa daucolata na nonai yaragi, Ucuna na nomu i seleiwau, ka suaki au kina; de ra lako mai na tamata sa sega ni cili oqo, ka suaki au, ka vakalialiai au. A sa bese ko koya sa daucolata na nonai yaragi; ni sa rere vakalevu. A sa taura nai seleiwau ko Saula, ka baletaka.

⁵Ia ni sa raica ko koya sa daucolata na nonai yaragi ni sa mate tu ko Saula, sa baletaka talega ko koya na nonai seleiwau, ka mate vata kaya.

⁶A sa mate vata ko Saula, kei iratou na luvena tolutolu, kei koya sa daucolata na nonai yaragi, kei ira na nona tamata kecega, e na siga ko ya.

⁷Ia ni ra sa raica ko ira na Isireli era sa tiko e na yasa ni buca kadua, kei ira era tiko mai tai kadua ni Joritani, ni ra sa dro na Isireli, a sa mate tu ko Saula kei iratou na luvena, era sa qai biuta na nodra veikoro, ka dro; a ra sa curuma ko ira na kai Filisitia ka tiko kina.

⁸Ia e na mataka, ni ra sa lako na kai Filisitia me ra luvata tani na nodra i sulu na moku, era sa kunei Saula kei iratou na luvena tolutolu, ni ratou sa bale tu e na ulu-ni-vanua ko Kilipoa.

⁹A ra sa tamusuka na uluna, ka luvata tani na nonai yaragi, ka ra vakatadu mata voli ki na nodra vanua na kai Filisitia, me ra tukuna e na bure ni nodra veimatakau, vei ira talega na tamata.

¹⁰A ra sa ciqira na nonai yaragi e na bure i Aseteroci; a ra sa vakota na yagona ki na bai ni koro mai Peci-sani.

¹¹Ia ni ra sa rogoca na kai Jepesi-kiliati na ka sa kitaka vei Saula ko ira na kai Filisitia,

¹²era sa cavu tu ko ira kecega na tamata qaqa, ka lako tu e na bogi tauokino ko ya, ka kevutaka sobu na yago i Saula, kei na yagodratou na luvena, mai na bai ni koro mai Peci-sani, ka tale mai ki Jepesi, ka vakama maikina.

¹³A ra sa kauta na suidratou, ka buluta e na ruku ni dua na kau mai Jepesi, ka lolo ka bogi vitu.

2 Samuela

2 Samuela 1

Sa mai tukuna na mate i Saula vei Tevita e dua na Amalekaiti, ka kauta vei Tevita na nonai sala vakaturaga, 1-10. Sa tagi ko Tevita, ka sa mokuta na Amalekaiti, ni sa kaya sa vakamatei Saula, 11-16. Sa lelevaki Saula kei Jonacani ko Tevita, 17-27.

1Ia ni sa mate ko Saula, ka sa lesu mai ko Tevita ni sa mokuti ira oti na Amalekaiti, ka sa tiko bogi rua mai Sikilaki ko Tevita;

2e nai katolu ni siga, raica, sa lako mai e dua na tamata mai nai tikotiko ni valu nei Saula, a sa kadresu na nonai sulu, a sa kaburaki ki na uluna na qele: ia ni sa lako mai vei Tevita, sa cuva ki na qele ko koya, ka vakarokoroko.

3A sa kaya vua ko Tevita, O sa lako maivei? A sa kaya vua ko koya, Au sa dro bula mai na nodra i tikotiko na Isireli.

4A sa kaya vua ko Tevita, A cava na ka sa caka? Mo tukuna mada mai vei au. A sa kaya ko koya, Era sa dro mai nai valu ko ira na tamata, a sa lewe vuqa vei ira na tamata sa bale mate; a sa mate talega ko Saula kei Jonacani na luvena.

5A sa kaya ko Tevita vua na cauravou ka mai tukuna vua, O sa kila vakaevei ni sa mate ko Saula kei Jonacani na luvena?

6A sa kaya ko koya na cauravou sa tukutuku tiko vua, Ni'u a lako loa mai na ulu-ni-vanua ko Kilipoa, raica, sa tokoni koya e na nona moto ko Saula, ka raica, sa cici muri koya voleka na qiqi-ni-valu kei ira na tamata sa vodo ose:

7ia ni sa rai ki muri ko koya, sa kunei au, a sa kacivi au, ka'u a kaya, Oi au saka.

8A sa kaya vei au, O cei ko iko? ka'u a kaya vua, Koi au saka e dua vei ira na Amalekaiti.

9A sa kaya vei au, Mo mai tu mada e tikiqu, ka vakamatei au: ni sa kani au na rarawa levu, ni sa vo tiko vei au na noqu bula.

¹⁰Ia ka'u a tu e tikina, ka vakamatei koya, ni'u a kila ena sega ni bula rawa ni sa bale tu: ia ka'u a taura nai sala vakaturaga sa vakaisala kina, kei na qato sa vaqato kina na ligana, ia ka'u a kauta mai ki ke vei kemuni na noqu turaga.

¹¹A sa taura na nonai sulu ko Tevita, ka dresulaka, ka ra kitaka vaka talega kina na tamata kece era tiko vata kaya:

¹²a ra sa tagi ka yaso, ka lolo ka yakavi mada, e na vuku i Saula, e na vuku talega i Jonacani na luvena, e na vukudra talega na tamata i Jiova, e na vukudra talega na mataqali i Isireli; ni ra a bale e nai seleiwau.

¹³A sa kaya ko Tevita vua na cauravou ka mai tukutuku vua, A kai vei ko iko? A sa kaya ko koya, Koi au saka na luve ni dua na kai tani, na Amalekaiti.

¹⁴A sa kaya vua ko Tevita, E vakaevei ni ko a sega ni rere ni dodoka yani na ligamu mo vakamatei koya ka lumuta ko Jiova?

¹⁵A sa kaciva e dua vei ira na cauravou ko Tevita, ka kaya, Mo toro mada vua mo yaviti koya. A sa mokuta mate ko koya.

¹⁶A sa kaya vua ko Tevita, Sa baleti iko ga na nomu mate; ni sa beitaki iko na gusumu, ni ko sa kaya, Au sa vakamatei koya ka lumuta ko Jiova.

¹⁷A sa lelevaki Saula, kei Jonacani na luvena, ko Tevita e na lele oqo:

¹⁸a sa vakarota me vakatavulici vei ira na Juta Na sere ni dakai: raica, sa volai e nai vola i Jeseri:

¹⁹Sa vuetaiki na nodra i ukuuku na Isireli e na nomu veitikina cecere! Ulei! sa bale ko ira na kaukauwa!

²⁰Dou kakua ni tukuna mai Kaca, Dou kakua ni vakarogoya e na veisalatu mai Asikiloni: De ra reki na nodra goneyalewa na kai Filisitia, De ra wate na nodra goneyalewa na tamata sa sega ni cili.

²¹Oi kemudou na ulu-ni-vanua ko Kilipoa, Me kakua na tegu me kakua na uca e tauci kemudou, me kakua na veiwere ni veimadrali; Ni sa biu tani maikina vakavelavela na nodra i sasabai na qaqa; Nai sasabai i Saula, me vaka sa sega ni lumuti tu e na waiwai.

²²Mai na nodra dra era sa moku, mai na nodra uro na qaqa, Sa sega ni gole tani na dakai i Jonacani, Ka sega ni lesu wale nai seleiwau i Saula

²³Ko Saula kei Jonacani, erau sa veilomani ka dauveivinakati ni rau sa bula, Ka rau sa sega ni tawase ni rau sa mate: Erau a vakatotolo, ka berabera na ikeli, Erau a kaukauwa, ka malumalumu na laioni.

²⁴Oi kemudou na goneyalewa ni Isireli, dou tagicaki Saula, O koya ka vakaisulutaki kemudou e nai sulu kulakula ka uasivi, O koya ka vakaiukuukutaka na nomudou i sulu e na koula.

²⁵Ulei! era sa bale na kaukauwa e na kedra maliwa nai valu! Sa vakabalei ko Jonacani e na nomu veitikina cecere!

²⁶Au sa rarawa vakalevu e na vukumu, na wekaqu Jonacani: O sa vinaka sara vei au: Sa ka veivakurabuitaki na nomu loloma vei au, Sa ka lailai na nodra loloma na yalewa.

²⁷Ulei, era sa bale na kaukauwa, Ka rusa nai yaragi ni valu.

2 Samuel 2

Sa lako ko Epironi ko Tevita, a sa buli me tui Juta, 1-4. Sa talaki ki Jepesi, 5-7. Sa buli me tui Isireli ko Isi-poseci, 8-11. Era sa vala na nona tamata ko Tevita kei na tamata i Isi-poseci, 12-32.

¹Ia sa oti na ka oqo, sa qai tarogi Jiova ko Tevita, ka kaya, Me'u lako cake ki na dua na koro ni Juta, se me'u kakua? A sa kaya vua ko Jiova, Mo lako cake. A sa kaya ko Tevita, Me'u lako cake kivei? A sa kaya ko koya, Ki Epironi.

²A ratou sa lako cake kina ko Tevita, kei rau talega na watina, ko Eiinoami na yalewa ni Jesirieli, kei Apikali na yalewa ni Kameli na wati i Nepali.

³A sa kauti ira cake na nona tamata era tiko vata kaya ko Tevita, na tamata yadua kei na nona lewe-ni-vale: a ra sa tiko e na veikoro ki Epironi.

⁴A ra sa lako mai na Juta, a ra sa lumuti Tevita maikea me nodra tui na Juta. A ra sa tukuna vei Tevita, ka vaka, Ko ira na kai Jepesi-kiliati era sa buluti Saula.

⁵A sa talaki ko Tevita vei ira na kai Jepesi-kiliati, ka kaya vei ira, Me vakalouga tataki kemudou ko Jiova, ni dou a cakava na ka vinaka oqo vua na nomudou turaga, io, vei Saula, ni dou a buluti koya.

⁶Ia me qai cakava na ka vinaka vei kemudou ko Jiova, kei na ka dina: ia koi au talega, ka'u na sauma vei kemudou na ka vinaka oqo, ni dou a cakava na ka oqo.

⁷Ia oqo, me kaukauwa na ligamudou, ka mo dou qaqa: ni sa mate tu ko Saula na nomudou turaga, a ra sa lumuti au me'u nodra tui na Juta.

⁸Ia ko Apineri na luve i Neri, na kapiteni ni valu i Saula, sa kauti Isi-poseci na luve i Saula, ka kauti koya mai ki Meeneimi;

⁹ka buli koya me nodra tui na Kiliati, kei na Asuri, kei na kai Jesirieli, kei na Ifireimi, kei na Penijamini, kei ira kecega na Isireli.

¹⁰(Sa vasagavulu na nona yabaki ko Isi-poseci na luve i Saula ni sa buli me nodra tui na Isireli, a sa tui tiko ka yabaki rua). Ia na Juta ga era sa muri Tevita.

¹¹Ia na kena dede sa tui kina mai Epironi ko Tevita vei ira na Juta, sa vitu na yabaki ka ono na vula.

¹²A sa lako tani mai Meeneimi ki Kipioni ko Apineri na luve i Neri, kei ira na tamata i Isi-poseci na luve i Saula.

¹³A sa lako yani ko Joapi na luve i Seruaia kei ira na tamata i Tevita, a ra sa la'ki veitavaki kei ira mai na mata-ni-wai ki Kipioni, a ra sa tiko ko ira oqo e na yasa ni mata-ni-wai oqo, kei ira oqori e na yasa ni mata-ni-wai ko ya.

¹⁴A sa kaya vei Joapi ko Apineri, Me ra ia mada na cauravou, ka qito e matada. A sa kaya ko Joapi, Me ra ia ga.

¹⁵A ratou sa ia, ka lako e lewe tinikarua na kedrai wiliwili vei ira na Penijamini, era sa nei Isi-poseci na luve i Saula, kei na lewe tinikarua talega na tamata i Tevita.

¹⁶A ra sa dui taura yadua na uluna na nonai sa, ka cokavaka na nonai seleiwau ki na sarisarina; a ra sa bale sobu vata: a sa vakatokai kina na tikina ko ya Na yasa ni veiseleiwau, ko ya mai Kipioni.

¹⁷A sa rui katakata nai valu, e na siga ko ya; a sa gu ca ko Apineri, kei ira na Isireli, ka gumatua ko ira na nona tamata ko Tevita.

¹⁸A ratou sa tiko maikea na luve i Seruaia tolutolu, ko Joapi, kei Apisai, kei Asaeli: ia sa yava totolo ko Asaeli me vaka e dua na me ni veikau.

¹⁹A sa cicimuri Apineri ko Asaeli; ia ni sa lako tu sa sega ni gole tani ki nai matau se ki nai mawi ni sa muri Apineri.

²⁰A sa rai ki muri ko Apineri, ka kaya, O iko ko Asaeli, se segai? A sa kaya ko koya, Koi au.

²¹A sa kaya vua ko Apineri, Mo lako tani ki na ligamu i matau se ki na ligamu i mawi, ka taura e dua vei ira na cauravou, ka kauta vei iko na nonai yaragi. A sa bese ni gole tani mai vua ko Asaeli.

²²A sa kaya tale vei Asaeli ko Apineri, Mo lako tani mo kakua ni muri au: a cava me'u mokuti iko kina ki na qele? au na qai ta cake vakaevei vua na tuakamu ko Joapi?

²³A sa bese ga ni gole tani ko koya: a sa cokai koya e ketena ko Apineri e na dule ni moto, a sa basika sara ki muri na moto: a sa bale sobu maikea, ka mate kina: ia sa tu vakadua ko ira kecega era yaco ki na tikina sa bale mate kina ko Asaeli.

²⁴A sa muri Apineri ko Joapi kei Apisai: a sa dromu na mata-ni-siga ni ra sa yacova na vanua-cecere mai Ama, ko ya sa donui Kia, e na sala e na veikau ki Kipioni.

²⁵A ra sa soqoni vata na luve i Penijamini ka muri Apineri, a ra sa yaco me dua ga na matai valu, ka ra sa tu e dela ni dua na vanua-cecere.

²⁶A sa kaci vei Joapi ko Apineri, ka kaya, Me kana tiko li nai seleiwau, ka tawa mudu? o sa sega beka ni kila ni na ka gaga na kenai vakataotioti? a

cava na kena dede, mo sega ni kaya kina vei ira na tamata me ra lesu yani, me ra kakua ni muri ira tiko na wekadra?

²⁷A sa kaya ko Joapi, Me vaka sa bula na Kalou, kevaka ko a sega ni vosa, era sa lesu tale vakaidina e na mataka ko ira na tamata, me ra kakua ni muria na wekana ko ira yadua.

²⁸A sa uvuca na davui ko Joapi, a ra sa tu vakadua na tamata kecega, ka sega ni muri ira tiko na Isireli, ka sega tale ni kitaka nai valu.

²⁹A sa lako yani e na buca ko Apineri kei ira na nona tamata e na bogi ko ya ka siga, ka qalo-kosova na Joritani, ka lako yani e lomai Picironi taukokoko, ka basika yani ki Meeneimi.

³⁰A sa lesu mai ko Joapi me kakua ni muri Apineri: ia ni sa vakasoqoni ira vata kecega na tamata ko koya, sa yali vei ira e le tinikaciwa na tamata i Tevita, kei Asaeli.

³¹Ia ko ira na tamata i Tevita era sa mokuta mate vei ira na Penijamini, kei ira na tamata i Apineri, e le tolu na drau ka onosagavulu.

³²A ra sa kauti Asaeli, ka buluti koya e nai bulubulu i tamana, mai Pecileema. A sa lako tu ko Joapi kei ira na nona tamata e na bogi ko ya, a sa kida na mataka vei ira mai Epironi.

2 Samuel 3

Sa kaukauwa cake tiko ko Tevita, 1; a yacadratou na luve i Tevita sa sucu mai Epironi, 2-5. Sa veileti ko Apineri kei Isi-poseci, a sa totaki Tevita kina ko Apineri, 6-21. Sa mokuti Apineri vakaca ko Joapi, a sa cata ko Tevita, 22-30. Sa tagicaki Apineri ko Tevita ka buluti koya, 31-39.

¹A ra sa vala vakadede ko ira na mataqali i Saula kei ira na mataqali i Tevita: a sa tubu cake me kaukauwa tiko ko Tevita, a sa malumalumu sobu tiko na mataqali i Saula.

²A sa sucu mai Epironi eso na luve i Tevita eratou tagane: a nona ulumatua ko Aminoni, o koya sa sucu vei Eiinoami na yalewa ni Jesirieli;

³kei na kenai karua, ko Kiliapi, o koya sa sucu vei Apikali na yalewa ni Kameli na wati i Nepali; kei na kenai katolu, ko Apisalomi na luve i Meeka na yalewa na luve i Talimei, na tui Kesuri;

⁴kei na kenai kava, ko Atonaija na luve i Akici; kei na kenai kalima, ko Sefataia na luve i Epitali;

⁵kei na kenai kaono, ko Iciriami, o koya sa sucu vei Ekila na wati i Tevita. O iratou oqo, na luve i Tevita, ka ra sa sucu mai Epironi.

⁶Ia ni ra sa vala tiko ko ira na mataqali i Saula kei na mataqali i Tevita, sa vakaukauwataki koya ko Apineri e na vuku ni mataqali i Saula.

⁷Ia sa dua na wati i Saula, a watina lailai, a yacana ko Risipa na luve i Eya: a sa kaya vei Apineri *ko Isi-poseci*, A cava ko a curu kina vua na watina lailai i tamaqu?

⁸A sa waqa vakalevu mai na cudru i Apineri e na vuku ni vosa i Isi-poseci, a sa kaya, Oi au beka na ulu ni koli i Juta? au sa caka vinaka e na gauna oqo ki na mataqali i Saula na tamamu, kei iratou na tacina, kei na wekana, ka sega ni soli iko ki na liga i Tevita; ia ko sa beitaki au edaidai ni'u ca e na vuku ni yalewa ko ya.

⁹Me cakacaka vakakina na Kalou vei Apineri, ka vakaikuritaka, kevaka ka'u sa sega ni cakava vei Tevita me vaka sa bubului ko Jiova me cakava vua;

¹⁰me'u kauta tani na matanitu mai na mataqali i Saula, ka vakatura cake nai tikotiko vakaturaga i Tevita me lewai ira na Isireli kei ira na Juta, mai Tani ka yacovi Pieri-sepa.

¹¹A sa sega ni vosa rawa tale vei Apineri ko koya, ni sa rerevaki koya.

¹²A sa tala eso na mata vei Tevita ko Apineri, e na vukuna ka me ra kaya, A nei cei na vanua? a sa kaya talega, Me daru veiyalayalati mada, ka raica, ena tiko kei iko na ligaqu me'u vukici ira kecega na Isireli vei iko.

¹³A sa kaya ko koya, E vinaka; au na ia na veiyalayalati kei iko; ia sa dua ga na ka ka'u sa lewa vei iko; oqo, mo kakua ni raica na mataqu kevaka ko sa sega mada ni kauti Maikali mai, na luve i Saula, ni ko sa mai raici au.

¹⁴A sa tala ko Tevita eso na tamata vei Isi-poseci na luve i Saula, ka kaya, Mo solia mai na watiqu ko Maikali, o koya ka'u a rawata me noqu e na dua na drau na vuso ni kai Filisitia.

¹⁵A sa talaki ko Isi-poseci, ka kauti koya maivua na watina, io, maizei Palitieli, na luve i Leisi.

¹⁶A sa lako vata kaya na watina tagane, ka tagi lako ga ni sa muri koya ki Peurimi. Sa qai kaya vua ko Apineri, Mo lako, mo lesu yani. A sa lesu yani ko koya.

¹⁷A sa veivosaki kei ira na qase ni Isireli ko Apineri, a sa kaya ko koya, Dou a qarai Tevita eliu me nomudou tui:

¹⁸ia oqo mo dou vakayacora: ni sa vosataki Tevita ko Jiova, ka vaka, E na ligi Tevita na noqu tamata ka'u na vakabulai ira na noqu tamata na Isireli mai na ligadra na kai Filisitia, kei na ligadra na nodra meca kecega.

¹⁹A sa vosa talega ko Apineri vei ira na Penijamini: a sa lako ko Apineri me vosataka vei Tevita mai Epironi na ka kecega sa vinaka vei ira na Isireli, kei ira kecega na Penijamini.

²⁰A sa lako mai vei Tevita ki Epironi ko Apineri, kei ira vata kaya e lewe ruasagavulu na tamata. A sa caka magiti ko Tevita vei Apineri kei ira na tamata era sa lako vata kaya.

²¹A sa kaya vei Tevita ko Apineri, Au na ia ka lako, ka vakasoqoni ira vata kecega na Isireli vei kemuni na noqu turaga na tui, ka me ra ia na veiyalayalati kei kemuni, mo ni lewai ira kecega sa vinakata na yalomuni. A sa talai Apineri yani ko Tevita; a sa lako ko koya e na vakacegu.

²²Ia raica, era sa tale mai ko ira na tamata i Tevita kei Joapi mai na mataivalu, a sa levu nai toki era sa kauta mai; a sa sega ni tiko kei Tevita mai Epironi ko Apineri; ni sa talai koya yani ko koya, a sa lako e na vakacegu.

²³Ia ni sa lako mai ko Joapi, kei ira kecega nai valu era sa tiko vata kaya, sa tukuni vei Joapi, ka vaka, Sa lako mai vei koya na tui ko Apineri, na luve i Neri, a sa talai koya yani ko koya, a sa lako ga e na vakacegu.

²⁴A sa lako mai vua na tui ko Joapi, ka kaya, A cava ko ni sa cakava? raica, sa lako mai vei kemuni ko Apineri; a cava ko ni a talai koya yani kina, a sa lako sara yani ko koya?

²⁵o ni sa kilai Apineri, na luve i Neri, ni sa lako mai ko koya me vakacalai kemuni, ka me kila na nomuni veilakoyaki, ia me kila na ka kecega ko ni sa cakava.

²⁶Ia ni sa lako tani ko Joapi maivei Tevita, sa tala eso na tamata me muri Apineri, a ratou sa vakalesui koya mai na mata-ni-wai mai Sira; a sa sega ni kila ko Tevita.

²⁷Ia ni sa lesu mai ki Epironi ko Apineri, sa kauti koya vakatikitiki ki na matamata-ni-koro ko Joapi, me vosa lo vua, a sa cokai koya maike a e na ketena, ai sau ni dra i Asaeli na tacina, a sa mate kina ko koya.

²⁸A sa rogoca emuri ko Tevita, a sa kaya, Au sa sega ni cala koi au, kei na noqu matanitu, e na mata i Jiova, ka sega ni mudu, e na vuku ni dra i Apineri, na luve i Neri:

²⁹me baleta na ulu i Joapi, kei na mataqali tauoko i tamana; ia me kakua ni mudu mai na mataqali i Joapi na tamata sa turudrabalavu, se na vukavuka, se dua sa vakaititoko voli, se dua e bale e nai seleiwau, se dua e dravudravua e na kakana.

³⁰A rau sa vakamatei Apineri ko Joapi kei Apisai na tacina, ni sa vakamatei Asaeli na tacidrau ko koya mai Kipioni, ni sa ia nai valu.

³¹A sa kaya ko Tevita vei Joapi, vei ira kece talega na tamata era sa tiko vata kaya, Dou dresulaka na nomudou i sulu, ka vauci kemudou e nai sulu taga, ka tagicaki Apineri. A sa muria na tavata ko Tevita na tui.

³²A ra sa buluti Apineri mai Epironi: a sa tagi vakadomoilevu ko koya na tui, mai nai bulubulu i Apineri; a ra sa tagi ko ira kecega na tamata.

³³A sa lelevaki Apineri ko koya na tui, ka kaya, Me mate li ko Apineri me vaka sa mate na tamata lialia?

³⁴Sa sega ni vesuki na ligamu, a sa sega ni vakacurumi ki nai vesu kaukamea na yavamu: Me vaka sa bale na tamata e matadra na tamata ca, sa vakakina na nomu bale. A sa tagicaki koya tale ko ira kecega na tamata.

³⁵A sa lako mai ko ira kecega na tamata me vakauqeti Tevita me kana ni sa siga toka; a sa bubului ko Tevita, ka kaya, Me cakacaka vakakina vei au na Kalou, ka vakaikuritaka, kevaka ka'u sa tovolea na madrai, se dua na ka tani, ka me dromu mada na mata-ni-siga.

³⁶A ra sa vakasamataka na tamata kecega, a sa vinaka vei ira; ka sa vinaka vakakina vei ira kecega na tamata na ka kece sa cakava ko koya na tui.

³⁷A sa kila ko ira kecega na tamata kei ira kecega na Isireli e na siga ko ya, ni sa sega ni vu vei koya na tui na mate i Apineri, na luve i Neri.

³⁸A sa kaya vei ira na nona tamata ko koya na tui, Dou sa sega beka ni kila ni sa bale e Isireli edaidai oqo e dua na turaga kei na tamata rogo?

³⁹Ia koi au, ka'u sa lumuti tu me'u tui, ia ka'u sa malumalumu ga edaidai oqo; ia eratou sa tamata dredre vei au ko iratou oqo na luve i Seruaia: me sauma ko Jiova na nona ca vei koya sa kitaka na ca.

2 Samuela 4

E le rua na tamata sa mokuti Isi-poseci, ka kauta na uluna vei Tevita, 1-8. Sa vakamatei rau ko Tevita me kenai sau, 9-12.

¹Ia ni sa rogoca na luve i Saula ni sa mate ko Apineri mai Epironi, sa malumalumu na ligana, a ra sa kidroa ko ira kecega na Isireli.

²A sa le rua na nona tamata na luve i Saula erau turaga ni mataivalu: na yacana e dua ko Peana, ia na yaca ni kenai karua ko Rekapi, erau luve i Rimoni na kai Pieroci, o koya sa dua vei ira na kawa i Penijamini: (ni sa wili vata kei Penijamini ko Pieroci:

³a ra sa dro ki Kiteimi na kai Pieroci: a ra sa tiko vulagi kina ka yacova na gauna oqo).

⁴Ia sa dua na luve i Jonacani na luve i Saula, ka sa lokiloki na yavana ruarua. Sa yabaki lima ko koya ni sa kau mai Jesirieli nai rogorogo kei Saula kei Jonacani, a sa keveti koya cake na yalewa sa nonai mei, a sa dro: ia ni sa kusarawa ni dro ko koya, sa lutu na gone, a sa lokiloki kina. Ia na yacana ko Mefiposece.

⁵A rau sa lako ko Rekapi kei Peana, na luve i Rimoni na kai Pieroci, ka rau sa tadu mai ni sa katakata na siga, ki na vale i Isi-poseci, a sa davo koto ko koya me vakacegu ni sa siga levu.

⁶A rau sa curu ki loma ni vale, me vaka era via kauta na witi; a rau sa cokai koya e na ketena: ka rau sa dro bula ko Rekapi kei Peana na tuakana.

⁷Ia ni rau sa lako mai ki vale, sa davo ko koya e nonai mocemoce e nona vale ni moce, a rau sa mokuti koya, ka vakamatei koya, ka tamusuka na uluna, ka kauta na uluna, ka lako yani e na sala mai na buca e na bogi ko ya ka siga.

⁸A rau sa kauta na ulu i Isi-poseci kivei Tevita ki Epironi, a rau sa kaya vua na tui, Ni raica, na ulu i Isi-poseci na luve i Saula na nomuni meca, o koya ka qarai kemuni mo ni mate; sa cudruvaka ko Jiova na noqu turaga na tui vei Saula kei na nona kawa e na siga edaidai.

⁹A sa vosa ko Tevita vei Rekapi kei Peana na tuakana, erau luve i Rimoni na kai Pieroci, ka kaya vei rau, Me vaka sa bula ko Jiova, o koya sa vakabula na yaloqu mai na ka rarawa kecega,

¹⁰ni sa tukuna vei au e dua, ka vaka, Raica, sa mate tu ko Saula, ka sa nanuma ko koya ni sa kauta mai nai rogorogo vinaka, ka'u a qai taura ka vakamatea mai Sikilaki: ia sa ka oqo ka'u a cakava vua mei covi ni gusuna:

¹¹ia ka na vakaevei ni ra sa vakamatea e dua na tamata yalododonu e na nona vale, e na nonai kotokoto, ko ira na tamata ca? me'u kakua beka ni taroga na kena dra mai na ligamudrau, ka muduki kemudrau tani mai vuravura?

¹²A sa vakarota vei ira na cauravou ko Tevita, a ra sa vakamatei rau, ka muduka tani na ligadrau kei na yavadrau, ka vakarubeca ki cake mai na

mata-ni-wai mai Epironi. A ra sa kauta na ulu i Isi-poseci, ka buluta e nai bulubulu i Apineri mai Epironi.

2 Samuel 5

Sa lako mai kivei Tevita ko ira na Isireli, ka buli koya me nodra tui, 1-5. Sa vala ko koya kei ira na kai Jepusa, 6-10. Sa tara ko Airami na nona vale, 11,12. O iratou na watina kei iratou na Iuvena, 13-16. Sa mokuti ira na kai Filisitia ko koya, 17-25.

¹A ra sa lako mai kivei Tevita ki Epironi ko ira na veimataqali kecega ni Isireli, a ra sa kaya, Ni raica, sa suimuni, kei na lewemuni koi keimami:

²Ia e na gauna eliu, ni sa neimami tui ko Saula, sai kemuni ga ka kauti ira yani ka kauti ira tale mai na Isireli: a sa kaya vei kemuni ko Jiova, Oi kemuni ena vakataawai ira na noqu tamata na Isireli, ia ko ni na turaga ni valu vei ira na Isireli.

³A ra sa lako mai vua na tui ki Epironi ko ira kecega na qase ni Isireli; a sa veiyalayalati kei ira ko koya na tui ko Tevita mai Epironi e na mata i Jiova: a ra sa lumuti Tevita me nodra tui na Isireli.

⁴Sa yabaki tolusagavulu ko Tevita ni sa buli me tui; ka sa tui tiko ko koya ka yabaki vasagavulu.

⁵Sa nodra tui na Juta mai Epironi ka yabaki vitu ka vula ono; a sa nodra tui na Isireli kecega kei na Juta mai Jerusalemi ka yabaki tolusagavulu ka tolu.

⁶A ra sa lako ko koya na tui kei ira na nona tamata ki Jerusalemi kivei ira na Jepusaiti, nai taukei ni vanua: a ra sa vosa vei Tevita, ka kaya, O na sega ni curu mai ki ke, kevaka ko sa sega ni kauti ira tani na mataboko kei ira na lokiloki: ni ra sa nanuma, Sa sega ni lako rawa mai ki ke ko Tevita.

⁷A sa kaba na koro ni valu mai Saioni ko Tevita ka rawa; ko ya na koro i Tevita.

⁸A sa kaya ko Tevita e na siga ko ya, O koya sa yaco ki nai kelikeli, ka yaviti ira na Jepusaiti, kei ira na mataboko kei ira na lokiloki ko ira ka'u sa cata sara e na yaloqu, *ena turaga ni valu ko koya*. O koya era sa kaya kina, Ena sega ni lako mai ki na vale ko ira na mataboko kei na lokiloki.

⁹A sa tiko ko Tevita e na koro ni valu ko ya, ka vakatoka, Na koro i Tevita. A sa tara voli *na koro* ko Tevita mai Milo ka kauta ki loma.

¹⁰A sa tubu tiko ko Tevita, ka yaco sara, a sa totaki koya ko Jiova na Kalou ni lewe vuqa.

¹¹Ia ko Airami na tui Taia, sa tala vei Tevita eso na tamata, ka vakauta eso na kau sitari; ka tala eso na matai ni kau, ka so na matai ni vatu; a ra sa tara e dua na vale nei Tevita.

¹²A sa kila ko Tevita ni sa vakataudeitaki koya ko Jiova me nodra tui na Isireli, ka vueta cake na nona matanitu e na vukudra na nona tamata na Isireli.

¹³A sa kauta vua ko Tevita eso tale me watina lalai, ka so me watina dina, mai Jerusalemi, ni sa biuti Epironi: a sa sucu tale eso na luvena tagane kei na luvena yalewa.

¹⁴Ia oqo na yacadratou na luvena eratou sa sucu mai Jerusalemi; ko Samua, kei Sopapi, kei Necani, kei Solomoni,

¹⁵kei Ipiari, kei Ilisua, kei Nefeki, kei Jafia,

¹⁶kei Ilisama, kei Elaiata, kei Ilifeleti.

¹⁷Ni ra sa rogoca ko ira na kai Filisitia sa lumuti ko Tevita me nodra tui na Isireli, era sa lako cake ko ira kecega na kai Filisitia me ra qarai Tevita; a sa rogoca ko Tevita, ka sa lako sobu ki na koro ni valu.

¹⁸A ra sa lako vakaivalu mai ko ira na kai Filisitia, ka ra yatuni ira e na buca ko Refeimi.

¹⁹A sa tarogi Jiova ko Tevita, ka kaya, Me'u lako cake vei ira na kai Filisitia, se me'u kakua? ko ni na soli ira ki na ligaqu, se segai? A sa kaya vei Tevita ko Jiova, Mo lako cake ga; ni'u na soli ira vakaidina na kai Filisitia ki na ligamu.

²⁰A sa lako ko Tevita ki Peali-pirasimi, ka sa mokuti ira maikea ko Tevita, ka sa kaya, Sa gumatua vei ira na noqu meca e mataqu ko Jiova, me vaka na

kaukauwa ni veiwai. O koya oqo sa vakayacana kina na tikina ko ya, ko Peali-pirasimi.

²¹A ra sa biuta maikea na nodra matakau, ia sa kauta tani ko Tevita kei ira na nona tamata.

²²A ra sa lako cake tale ko ira na kai Filisitia, ka ra sa yatuni ira e na buca ko Refeimi.

²³A sa tarogi Jiova ko Tevita, a sa kaya ko koya, Mo kakua ni lako cake; mo vakasaraviravi ira ki dakudra ka sikit i ra ni ko sa donuya na veikau oqori:

²⁴Ia ni ko sa rogoca na kena rorogo ni tuvuka ni veikau oqori, mo qai yavala; ni na liutaki iko yani ko Jiova, me mokuta na nodra i valu na kai Filisitia.

²⁵A sa kitaka vakakina ko Tevita, me vaka sa vakarota vua ko Jiova; a sa mokuti ira na kai Filisitia mai Kipa ka yaco sara ki Keseri.

2 Samuel 6

Sa kauta mai na kato ni Kalou ko Tevita, 1-5. Sa mate ko Usa, a sa kau kina na kato ki na vale i Opeti-itomi, a sa kalougata kina ko Opeti-itomi, 6-11. Sa qai la'ki kauta mai na kato ki Saioni ko Tevita, a sa meke lako ni sa liutaka, a sa beci koya ko Maikali, 12-23.

¹A sa vakasoqoni ira vata tale ko Tevita na tamata digitaki kecega, e le tolu na oba, maivei ira na Isireli.

²A sa ia ko Tevita, kei ira kecega na tamata era sa tiko vata kaya, ka lako yani mai Peali e Juta, ka me kauta cake maikea na kato ni Kalou, sa vakayacani e na yaca i Jiova ni lewe vuqa, o koya sa tiko e na tadrua ni jerupi.

³A ra sa vakavodoka na kato ni Kalou ki na dua na qiqi-ni-yaya vou, a ra sa kauta mai na vale i Epinatapi mai Kipea: a sa tubera na qiqi-ni-yaya vou ko Usa kei Eiio, oi rau na luve i Epinatapi.

⁴A ra sa kauta mai na vale i Epinatapi mai Kipea, a ra sa lako vata kei na kato ni Kalou; a sa liutaka na kato ko Eiio.

⁵Ia era sa qiriqiri e na mata i Jiova ko Tevita, kei ira kecega na mataqali i Isireli, e na ka ni meke kecega sa caka e na kau damanu, io e na api, kei na soliteri, kei na tibereli, kei na sibali kei na kasitaneti.

⁶Ia ni ra sa yaco ki na rara ni samu sila nei Nakoni, sa dodoka na ligana ki na kato ni Kalou ko Usa ka taura; ni ra sa tarabe na pulumokau.

⁷A sa waqa na cudru i Jiova vei Usa; a sa yaviti koya maikea na Kalou e na vuku ni nona cala; a sa mate maikea ko koya voleka ki na kato ni Kalou.

⁸A sa rarawa ko Tevita, ni sa yaviti Usa ko Jiova: a sa vakayacana na tikina ko ya, ko Peresi-usa, ka yacova na siga oqo.

⁹A sa rere vei Jiova ko Tevita e na siga ko ya, ka kaya, Ena kau vakacava mai vei au na kato i Jiova?

¹⁰A sa sega ni via kauta vua ko Tevita na kato i Jiova ki na koro i Tevita: a sa kauta vakatikitiki ko Tevita ki na vale i Opeti-itomi na kai Kaca.

¹¹A sa tiko na kato i Jiova e na vale i Opeti-itomi na kai Kaca ka vula tolu: a sa vakalougatataki Opeti-itomi ko Jiova, kei iratou kecega na nona lewe-ni-vale.

¹²A sa tukuni vei Tevita na tui, ka vaka, Sa vakalougatataka ko Jiova na vale i Opeti-itomi, kei na nona ka kecega, e na vuku ni kato ni Kalou. A sa lako ko Tevita, ka kauta cake e na marau na kato ni Kalou mai na vale i Opeti-itomi ki na koro i Tevita.

¹³Ia ni ra sa lako tu ka kalawa vakaono ko ira ka colata na kato i Jiova, sa cabora e dua na pulumokau ka dua na manumanu uro ko koya.

¹⁴A sa tabalaka na meke ko Tevita e na mata i Jiova; a sa vauca vua ko Tevita e dua na efoti lineni.

¹⁵A sa kauta cake na kato i Jiova ko Tevita, kei na mataqali kece i Isireli, e na kaila kei na uvu davui.

¹⁶Ia ni sa yaco ki na koro i Tevita na kato i Jiova, sa vakararai ko Maikali na luve i Saula mai na katuba, ka kunei Tevita na tui ni sa ladelade ka meke tiko e na mata i Jiova; a sa beci koya e lomana.

¹⁷A ra sa kauta na kato i Jiova, ka tauca e na kena tikina, e loma ni vale laca ka birika ko Tevita me tu kina: a sa vakacabora ko Tevita eso nai soro kama ka so nai soro ni veivinakati e na mata i Jiova.

¹⁸Ia ni sa vakacabora oti ko Tevita nai soro kama kei nai soro ni veivinakati, sa vosavakalougatataki ira na tamata ko koya, e na yaca i Jiova ni lewe vuqa.

¹⁹A sa vota vei ira kecega na tamata, io vei ira na lewe vuqa kecega na Isireli, na tagane kei na yalewa, ki na tamata yadua e dua nai buli madrai, kei na tiki ni lewe ni manumanu, ka dua na keki vua ni lolo. A ra sa lako yani na lewe vuqa, na tamata yadua ki na nona vale.

²⁰A sa lesu ko Tevita me vosavakalougatataki ira na nona lewe-ni-vale. A sa curu yani ko Maikali na luve i Saula me tavaki Tevita, a sa kaya, Sa lagilagi na tui Isireli edaidai, ne! o koya ka luvata na nonai sulu e matadra na vada ni nona tamata, me vaka sa luvata votu na nonai sulu e dua vei ira na tamata lialia.

²¹A sa kaya vei Maikali ko Tevita, E na mata i Jiova ga, o koya ka digitaki au, ka biuti tamamu, kei na nona lewe-ni-vale kecega, ka lesi au me'u turaga vei ira na nona tamata ko Jiova, io vei ira na Isireli: o koya oqo ka'u na reki kina e na mata i Jiova:

²²ia ka'u na beci au vakalevu cake, ka'u na vakamalumalumutaki au sara: ia ko ira na vada ko sa vosa kina, era na vakarokorokotaki au tiko.

²³A sa sega kina ni vakaloveni ko Maikali na luve i Saula, ka yacova na siga sa mate kina.

2 Samuel 7

Sa nanuma ko Tevita me tara na vale i Jiova; a sa kaya ko Jiova me kakua, ka me na qai tara ga ko koya na luvena, 1-17. Sa la'ki masu kina ko Tevita, ka vakavinavinaka, 18-29.

¹Ia ni sa mai tiko na tui e nona vale, a sa solia vua ko Jiova me vakacegu maivei ira kecega na nona meca era tiko volita.

²Sa kaya na tui vei Necani na parofita, Mo raica mada, oi au, ka'u sa tiko e na vale sitari, ia na kato ni Kalou sa tiko e loma ni vale laca.

³A sa kaya vua na tui ko Necani, A ka kecega sa tu e lomamuni mo ni la'ki cakava; ni sa tiko vata kei kemuni ko Jiova.

⁴Ia e na bogi ko ya sa lako mai na vosa i Jiova vei Necani, ka kaya,

⁵Mo la'ki kaya vua na noqu tamata ko Tevita, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, O iko beka ko na tara e dua na noqu vale me'u tiko kina?

⁶Ni'u sa sega ni tiko e na dua na vale mai na siga ka'u a kauti ira cake kina na Isireli mai Ijipita, ka yacova na siga edaidai, ia ka'u a lako voli ga e na vale laca, kei na vale vakacevaceva.

⁷E na tikina kecega ka'u a lako voli kina kei ira kecega na Isireli, ka'u a vosataka li e dua na vosa vua e dua vei ira na veimataqali i Isireli, o ira ka'u a vakarota me lewai ira na noqu tamata na Isireli, ka vaka, A cava dou sa sega kina ni tara e dua na vale sitari me noqu?

⁸Ia mo vosa kina vakaoqo vua na noqu tamata ko Tevita, Sa vosa vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Au a kauti iko mai na bai ni sipi, ni ko a muria na sipi, mo turaga vei ira na noqu tamata na Isireli:

⁹ia ka'u a tiko vata kei iko e na vanua kecega ko a lako kina, ia ka'u a muduka tani na nomu meca kecega, ia ka'u na vakarogoya na yacamu, me vaka na yacadra na tamata rogo e vuravura:

¹⁰ka'u na lesia e dua na tikina vei ira na noqu tamata na Isireli, ka vakataudeitaki ira, me ra tiko e na nodra tikina dina ka sega ni yavala tale; ka me kakua ni vakamalumalumutaki ira tale ko ira na tamata ca, me vaka eliu,

¹¹me vaka mai na siga ka'u a lesi ira kina eso na turaga ni lewa me lewai ira na noqu tamata na Isireli; ia ka'u a vakacegui iko mai na nomu meca kecega.

A sa tukuna vei iko ko Jiova ni na vakatuburi iko ko Jiova mo qase ni dua na mataqali.

¹²Ni sa oti na nomu gauna, ka ko sa moce vata kei ira na nomu qase, ka'u na vakataudeitaka na nomu kawa, o koya ka lako mai na yagomu, ia ka'u na vakataudeitaka na nona matanitu.

¹³O koya ga ena tara na vale ki na yacaqu, ia ka'u na vakataudeitaka nai tikotiko ni nona matanitu, ka tawa mudu.

¹⁴Au na tamana koi au, ia ena luvequ ko koya, Kevaka sa kitaka na ka ca ko koya, ka'u na cudruvi koya me vaka sa daucudruvi ko ira na tamata, kei na ka era sa dauyaviti kina ko ira na luve ni tamata:

¹⁵ia na noqu loloma ena sega ni kau tani mai vua, me vaka ka'u a kauta tani mai vei Saula, o koya ka'u a vakasivoya e matamu.

¹⁶Ia na nomu mataqali, kei na nomu matanitu, ena vakataudeitaki e matamu, ka sega ni oti: ena vakataudeitaki ka tawa mudu na nomu i tikotiko vakaturaga.

¹⁷Sa vosa vei Tevita ko Necani me vaka na vosa kecega oqo, kei na raivotu kecega oqo.

¹⁸A sa lako ko Tevita na tui, ka tiko e na mata i Jiova, a sa kaya, O cei koi au, kemuni na Turaga ko Jiova? ka cava na noqu mataqali, ko ni sa kauti au mai kina ka yacova na gauna oqo?

¹⁹Ia sa ka lailai talega oqo e matamuni, kemuni na Turaga ko Jiova, ni kemuni sa vosataka talega na noqu mataqali, na nomuni tamata, e na gauna sa bera sara ni yaco. Kemuni na Turaga ko Jiova, sa dauvakaoqo li na nodra i valavala na tamata?

²⁰Ia ka cava tale me kaya vei kemuni ko Tevita? ni kemuni sa kila, koi kemuni na nomuni tamata Turaga Jiova.

²¹E na vuku ni nomuni vosa, ka me vaka na lomamuni, ko ni sa cakava na ka levu kecega oqo, ka vakatakila vei au na nomuni tamata.

²²O koya sa levu kina koi kemuni, Jiova na Kalou: ni sa sega e dua sa tautauvata kei kemuni, ka sa sega na Kalou, koi kemuni duaduaga, me vaka na ka kecega keimami sa rogoca e na daliga i keimami.

²³Ia sa dua li na matanitu e vuravura me tautauvata kei ira na nomuni tamata na Isireli, o ira ka lako kina na Kalou me volia me ra nona tamata, me vakarogoya talega na yacana, ka cakava vei kemuni na ka levu kei na ka rerevaki, e na vuku ni nomuni vanua, e na matadra na nomuni tamata, o ira ko ni a volia me nomuni mai Ijipita, mai na veimatanitu kei na nodra kalou?

²⁴Ia ko ni sa vakataudeitaki ira vei kemuni na nomuni tamata na Isireli me ra nomuni tamata ka tawa mudu: ia koi kemuni, Jiova, ko ni sa yaco me nodra Kalou.

²⁵Ia oqo, kemuni Jiova na Kalou, na vosa ko ni a vosataka e na vuku ni nomuni tamata, kei na vuku ni nona mataqali, mo ni vakataudeitaka mada, ka tawa mudu, ka kitaka me vaka ko ni a kaya.

²⁶Ia me vakalevulevui na yacamuni ka tawa mudu, ka vaka, Ko Jiova ni lewe vuqa sa nodra Kalou na Isireli; ia me vakataudeitaki e matamuni na mataqali i Tevita na nomuni tamata.

²⁷Io koi kemuni, Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli, ko ni sa vakatakila vua na nomuni tamata, ka vaka, Au na vakatuburi iko mo qase ni dua na mataqali; o koya sa doudou kina na yaloqu na nomuni tamata me'u masu vei kemuni e na masumasu oqo.

²⁸Ia oqo, na Turaga Jiova, koi kemuni na Kalou, a sa dina na nomuni vosa, ka ko ni sa yalataka na ka vinaka oqo vei au na nomuni tamata:

²⁹ia oqo, me sa yalomuni, mo ni vakalougatataka na mataqali ni nomuni tamata, me tu ga e matamuni, ka tawa mudu: ni kemuni sa vosataka, na Turaga ko Jiova: ia me kalougata ka tawa mudu maivei kemuni na mataqali ni nomuni tamata.

2 Samuel 8

Ia ko Tevita sa vakamalumalumutaki ira na kai Filisitia, kei ira na Moapi, kei Etateseri, kei ira na kai Siria, 1-8. Sa vakacabora ko koya nai toki ni valu vua na Kalou, 9-12. Sa vakamalumalumutaki Siria kei Itomi, 13,14. O ira na tamata vakaturaga i Tevita, 15-18.

1Sa oti na ka oqo, sa qai yaviti ira na kai Filisitia ko Tevita, ka vakamalumalumutaki ira: a sa tauri Mecekiama vakaukauwa ko Tevita maivei ira na kai Filisitia.

2A sa mokuti ira na Moapi, a sa vakarauti ira e na wa ni vakarau, ka vakadavori ira ki na qele: a sa vakarauti ira e na wa ni vakarau, e rua nai vakarau me vakamatei, ka dua nai vakarau tauoko me vakabulai: a ra sa qai qali vei Tevita ko ira na kai Moapi ka dausoli vakacavacava vua.

3A sa yavita ko Tevita na luve i Riopi, ko Etateseri, na tui Sopa, ni sa lako ko koya me taura tale na nona lewa mai na uciwai ko Uferetisi.

4A sa rawata maivei koya ko Tevita e le dua na udolu ka vitu na drau na tamata sa vodo ose, ka le rua na oba na tamata era taubale: a sa tava na tularua ni ose ni qiqi-ni-valu kecega ko Tevita, ia sa maroroya ga maivei ira na ose me rauta e dua na drau na qiqi-ni-valu.

5Ka ni ra sa lako mai na kai Siria mai Tamasiko me vupei Etateseri na tui Sopa, sa mokuta ko Tevita e le rua na oba ka rua na udolu na tamata vei ira na kai Siria.

6Sa qai lesia ko Tevita na mataivalu e vakatawa e Siria mai Tamasiko; a ra sa qai qali vei Tevita ko ira na kai Siria, ka dau soli vakacavacava vua. A sa vakabulai Tevita ko Jiova e na vanua kecega ka lako kina.

7A sa taura ko Tevita na veisasabai koula sa nodra na tamata i Etateseri, ka kauta ki Jerusalemi.

8A sa taura ko Tevita na tui e dua na ka levu sara na parasa, mai Peta kei Perocae, erau sa koro i Etateseri.

9Ni sa rogoca ko Tou na tui Emaci ni sa mokuta ko Tevita nai valu tauoko i Etateseri,

¹⁰sa qai talai Jorami na luve i Tou vei Tevita na tui, me veikidavaki kaya, ka vosavakalougatataki koya, ni sa ia nai valu kei Etateseri, ka mokuti koya ni sa veivala oti kei Etateseri ko Tou: a sa kauta vata kaya *ko Jorami* nai yaya siliva kei nai yaya koula, kei nai yaya parasa:

¹¹ko ya talega sa vakacabora vei Jiova ko Tevita na tui, ka sa vakacabora talega na siliva kei na koula ka rawata ko koya mai na veimatanitu kecega sa vakamalumalumutaka;

¹²io, mai Siria, kei Moapi, kei ira na luve i Amoni, kei ira na kai Filisitia, kei ira na Amalekaiti, kei nai toki ni valu mai vua na luve i Riopi, ko Etateseri, na tui Sopa.

¹³A sa rogo levu na yaca i Tevita, ni sa tale mai na nona mokuti ira na kai Siria e lewe tinikawalu na udolu, mai na Buca ni Masima.

¹⁴A sa lesia ko koya na veimataivalu i vakatawa ki Itomi; io, ki Itomi tauoko, a ra sa qai tauri kecega ko ira na kai Itomi me ra qali vei Tevita. A sa vakabulai Tevita ko Jiova e na vanua kecega sa lako kina.

¹⁵A sa nodra tui na Isireli kecega ko Tevita: a sa kitaka na lewa dodonu ko Tevita vei ira kecega na nona tamata.

¹⁶A sa lewai ira nai valu ko Joapi na luve i Seruaia; a sa dauvolana *ka ni matanitu* ko Jiosafati, na luve i Eailute;

¹⁷ia erau sa bete ko Setoki, na luve i Eiitupi, kei Eiimeleki, na luve i Epaiaca; a sa vunivola ko Siraia;

¹⁸a sa turaga vei ira na Kireci, kei na Pileci, ko Pinaia, na luve i Jioiata; a ra sa turaga ko iratou na luve i Tevita.

2 Samuel 9

Ai tukutuku kei Mefiposece na luve i Jonacani, kei na loloma i Tevita vua, 1-13.

¹A sa kaya ko Tevita, Sa vo tiko li e dua e na mataqali i Saula me'u caka vinaka vua e na vuku i Jonacani, se segai?

²A sa dua na tamata e na mataqali i Saula, na yacana ko Sipa. A sa kacivi ko koya vei Tevita, a sa tarogi koya na tui, O iko ko Sipa, se segai? A sa kaya ko koya, Koi au saka ga na nomuni tamata.

³A sa kaya na tui, Sa sega li ni vo tiko e dua na tamata e na mataqali i Saula, me'u caka vinaka vua e na vuku ni Kalou, se segai? A sa kaya vua na tui ko Sipa, Sa bula tiko na luve i Jonacani, a sa lokiloki na yavana.

⁴A sa kaya vua ko koya na tui, Sa evei ko koya? A sa kaya vua na tui ko Sipa, Raica, sa tiko e na vale i Mekiri, na luve i Amieli, mai Lo-tipari.

⁵A sa talaki ko Tevita na tui, ka kauti koya mai na vale i Mekiri, na luve i Amieli, mai Lo-tipari.

⁶A sa lako mai vei Tevita ko Mefiposece, na luve i Jonacani, na luve i Saula, a sa cuva sara ki na qele, ka vakarokoroko. A sa kaya ko Tevita, I Mefiposece. A sa kaya ko koya, Koi au saka na nomuni tamata!

⁷A sa kaya vua ko Tevita, Mo kakua ni rere, ni'u na caka vinaka vakaidina vei iko e na vuku i Jonacani, na tamamu, ia ka'u na vakasuka vei iko na vanua kecega ka nei Saula na nomu qase; ia ko iko, ko na kana tikoga mai na noqu tepeli.

⁸A sa vakarokoroko ko koya, ka kaya, A cava na nomuni tamata, mo ni golevi au kina na koli mate?

⁹A sa kacivi Sipa na tamata i Saula ko koya na tui, ka kaya vua, Au sa solia vua na luvena na nomu turaga na ka kecega ka nei Saula kei ira kecega na nona mataqali.

¹⁰Ia ko iko, kei ira na luvemu, kei ira na nomu tamata, dou wereca na qele vei koya, ia mo kauta mai na kakana me kena na luve ni nomu turaga: ia ena kana tikoga mai na noqu tepeli ko Mefiposece, na luvena na nomu turaga: ia ko Sipa, sa le tinikalima na luvena tagane, ka le ruasagavulu na nona tamata.

¹¹A sa kaya vua na tui ko Sipa, Ena cakava na nomuni tamata me vaka na ka kecega sa vakarota koi kemuni na noqu turaga na tui: ka sa kaya na tui, ena kana e na noqu tepeli ko Mefiposece me vaka e dua vei ira na luve ni tui.

¹²A sa dua na luve i Mefiposece na gone tagane, a yacana ko Maika. Ia ko ira kecega ka tiko e na vale i Sipa era sa dauqaravi Mefiposece.

¹³A sa tiko mai Jerusalemi ko Mefiposece; ka sa kana tikoga mai na tepeli ni tui; ia sa lokiloki na yavana ruarua.

2 Samuelia 10

Sa vakacacani na tamata i Tevita, o ira sa tala ko koya vei Anuni, 1-5. Sa ra vala kei Tevita ko ira na luve i Amoni, kei ira na kai Siria, a sa gumatua vei ira ko Tevita, 6-19.

¹Sa oti na ka oqo, sa qai mate na nodra tui na luve i Amoni, a sa tui ko Anuni na luvena me kenai sosomi.

²A sa kaya ko Tevita, Au na caka vinaka vei Anuni na luve i Neasi, me vaka ka caka vinaka vei au ko tamana. A sa talai ira kina na nona tamata ko Tevita me vakacegui koya e na vuku i tamana. A ra sa lako nai talaki i Tevita ki na nodra vanua na luve i Amoni.

³A ra sa kaya ko ira na nodra turaga na luve i Amoni vei Anuni na nodra turaga, O sa nanuma beka ni sa dokai tamamu ko Tevita, sa tala kina eso me ra mai vakacegui iko? sa sega beka ni talai ira na nona tamata vei iko ko Tevita me yamata na koro, ka raica vakavinaka, ka me vukica?

⁴A sa tauri ira na tamata i Tevita ko Anuni, ka tasia tabakidua na kumidra, ka kotiva vakalekaleka na nodra i sulu, io ki rubudra, ka talai ira yani.

⁵A sa tukuni vei Tevita, a sa talaki ko koya me tavaki ira, ni ra sa madua vakalevu ko ira na tamata: a sa kaya na tui, Dou tiko mai Jeriko, me tubu mada na kumimudou, dou qai lako tale mai.

⁶A ra sa raica na luve i Amoni ni ra sa velavela vei Tevita, a ra sa talaki na luve i Amoni ka voli ira na kai Siria mai Peci-riopi, kei na kai Siria mai Sopa, e le rua na oba na tamata sa taubale, kei na dua na udolu na tamata mai vua na tui Meeka, ka le tinikarua na udolu na tamata mai Isi-topi.

⁷A sa rogoca ko Tevita, a sa talai Joapi, kei ira na mataivalu qaqqa kecega.

⁸A ra sa curu yani ko ira na luve i Amoni, ka tuvai ira na mataivalu mai nai curucuru ni matamata-ni-koro: ia era sa tiko vakataki ira e na were ko ira na kai Siria mai Sopa, kei Riopi, kei Isi-topi, kei Meeka.

⁹Ia ni sa raica ko Joapi ni ra sa donui koya e dua na mataivalu, ka tiko ki dakuna e dua tale, sa digitaka ko koya maivei ira na tamata digitaki kecega ni Isireli, ka tuvai ira me ra donui ira na kai Siria:

¹⁰ka soli ira na tamata sa vo vei Apisai na tacina, me tuvai ira me ra donui ira na luve i Amoni.

¹¹A sa kaya ko koya, Kevaka sa gumatua vei au ko ira na kai Siria, mo qai mai vukei au; ia kevaka sa gumatua vei iko ko ira na luve i Amoni, ka'u na la'ki vukei iko.

¹²Mo kaukauwa ga, ia me daru gumatua e na vukudra na noda tamata, kei na veikoro ni noda Kalou; ia me cakava ko Jiova na ka e vinaka vua.

¹³Ia sa toro yani ko Joapi, kei ira na tamata era sa tiko vata kaya, me ra vala kei ira na kai Siria: a ra sa dro tani mai vua.

¹⁴Ia ni ra sa raica ko ira na luve i Amoni era sa dro na kai Siria, era sa qai dro tani talega maivei Apisai, a ra sa la'ki curu ki na koro. A sa lesu mai ko Joapi maivei ira na luve i Amoni, ka lako ki Jerusalemi.

¹⁵Ia ni ra sa raica na kai Siria ni ra sa moku e matadra na Isireli, era sa soqoni vata.

¹⁶A sa talaki ko Etareseri, ka kauti ira mai na kai Siria era tiko mai tai kadua ni Uciwai; a ra sa lako mai ki Elami; a sa liutaki ira ko Sopaki na kapiteni ni valu i Etareseri.

¹⁷A sa tukuni vei Tevita, a sa vakasoqoni ira vata na Isireli kecega ko koya, ka lako yani ki tai kadua ni Joritani, ka yaco ki Elami. A ra sa tuva nai valu vei Tevita ko ira na kai Siria, a ra sa veivala kaya.

¹⁸A ra sa dro tani ko ira na kai Siria mai vei ira na Isireli; a sa vakamatea ko Tevita e le vitu na drau na lewe ni nodra qiqi-ni-valu na kai Siria, kei na

tamata sa vodo ose e le vasagavulu na udolu, a sa mokuti Sopaki na kapiteni ni nodra i valu, a sa mate maikea ko koya.

¹⁹Ia ni ra sa raica ko ira na tui kecega era qaravi Etareseri ni ra sa moku e matadra na Isireli, era sa veisorosorovi kei ira na Isireli, ka qaravi ira. A ra sa rere na kai Siria ni vupei ira tale na luve i Amoni.

2 Samuel 11

Sa la'ki vala ki Rapa ko Joapi, 1. Ai valavala ca levu i Tevita, 2-27.

¹Ia ni sa oti na yabaki, ka sa yaco na gauna era sa daulako yani kina ki nai valu ko ira na tui, sa talai Joapi ko Tevita, kei ira vata kaya na nona tamata, kei ira kecega na Isireli; a ra sa vakacacani ira na luve i Amoni, ka buku na druadrua mai Rapa; a sa tiko ga mai Jerusalemi ko Tevita.

²Ia e na yakavi sa tu cake ko Tevita mai na nonai mocemoce, ka la'ki gade e dela ni vale ni tui: a sa raica ko koya mai na dela ni vale e dua na yalewa sa sisili tiko; a sa matavinaka sara na yalewa.

³A sa talaki ko Tevita me taroga na yalewa. A sa kaya e dua, Sa sega li ni luve i Iliami, ko Paci-sepa, na wati i Uraia na Itaiti?

⁴A sa tala eso na tamata ko Tevita, ka kauti koya mai; a sa lako mai vua ko koya na yalewa, a sa moce vata kaya ko koya; (ni sa vakasavasavataki ko koya mai na nona qeleqeleva:) a sa lesu tale ki na nona vale.

⁵A sa bukete mai na yalewa, ka sa talaki ka tukuna vei Tevita, ka vaka, Au sa bukete.

⁶A sa talaki vei Joapi ko Tevita, ka vaka, Mo talai Uraia mai vei au, o koya na Itaiti. A sa talai Uraia vei Tevita ko Joapi.

⁷Ia ni sa lako mai vei koya ko Uraia, sa tarogi koya ko Tevita, se sa vakaevei ko Joapi, ka vakaevei ko ira na tamata, ka vakaevei nai valu.

⁸A sa kaya vei Uraia ko Tevita, Mo lako sobu ki na nomu vale, ka vuya na yavamu. A sa lako tani mai na vale ni tui ko Uraia, a sa kau yani vua e dua nai votavota kakana mai vua na tui.

⁹A sa moce vata kei ira kecega na tamata ni nona turaga ko Uraia mai na katuba ni vale ni tui, ka sega ni lako sobu ki nona vale.

¹⁰A ra sa tukuna vei Tevita, ka vaka, Sa sega ni lako sobu ko Uraia ki na nona vale: sa qai kaya vei Uraia ko Tevita, O a sega li ni lako vakayawa mai? a cava ko a sega ni lako sobu kina ki na nomu vale?

¹¹A sa kaya vei Tevita ko Uraia, Sa tiko na kato, kei ira na Isireli, kei ira na Juta, e na vale vakacevaceva; kei na noqu turaga ko Joapi, kei ira na nona tamata na noqu turaga, era sa tiko wale e na qele; me'u qai lako beka koi au ki na noqu vale, ka kana ka gunu, ka moce kaya na watiqu? me vaka ko ni sa bula koi kemuni, a sa bula na yalomuni, au na sega ni kitaka na ka oqo.

¹²A sa kaya vei Uraia ko Tevita, Mo tiko tale mada oqo edaidai, ia e na mataka au na talai iko yani. A sa tiko ga mai Jerusalemi ko Uraia e na siga ko ya, kei na mataka.

¹³A sa kacivi koya ko Tevita, a sa kana ka gunu ko koya e matana; a sa vakamatenitaki koya ko koya: ia e na yakavi sa curu yani me la'ki koto e nonai mocemoce kei ira na tamata ni nona turaga, ka sega ni lako sobu ki nona vale.

¹⁴Ia e na mataka, sa vola ko Tevita e dua nai vola vei Joapi, a sa solia vei Uraia me kauta vua.

¹⁵A sa vola vakaoqo e nai vola, Dou lesi Uraia me la'ki donuya na tikina ki liu sa katakata kina nai valu, ia dou qai suka tani vua, me moku mate ko koya.

¹⁶Ia ni sa kaba tiko na koro ko Joapi, sa lesi Uraia ki na tikina sa kila era sa tiko kina na tamata qaqa.

¹⁷A ra sa curu mai na lewe ni koro, ka veivala kei Joapi; a sa bale eso vei ira na tamata i Tevita; ka mate talega ko Uraia na Itaiti.

¹⁸A sa talaki ko Joapi ka tukuna vei Tevita nai tukutuku kecega ni valu;

¹⁹a sa vakaroti koya sa tala ko koya, ka kaya, Ni ko sa tukuna vakaoti vua na tui nai tukutuku ni valu,

²⁰kevaka sa tubu na cudru ni tui, a sa kaya vei iko ko koya, A cava dou a toro voleka kina ki na koro mo dou veivala? dou a sega beka ni kila era na vanavana mai na dela ni bai?

²¹o cei beka ka vakamatei Apimeleki na luve i Jirupeseci? sa sega beka ni dua na yalewa ka biuta sobu na tiki ni vatu ni varo sila, mai na dela ni bai, ka sa lutuki koya a sa mate kina mai Tipesi? a cava dou a toro voleka kina ki na bai? mo qai kaya, Sa mate talega na nomuni tamata ko Uraia na Itaiti.

²²A sa lako yani ko koya ka talai, ka lako mai ka tukuna vei Tevita na ka kecega sa talai koya kina ko Joapi.

²³A sa kaya vei Tevita ko koya ka talai, Era sa gumatua mada vei keimami ko ira na tamata, ka curu mai vei keimami ki na veiwere, ia keimami a qai cici muri ira ka yaco ki nai sogo ni matamata-ni-koro:

²⁴a ra sa vanai keimami na nomuni tamata ko ira na dauvanavana mai na dela ni bai; a sa mate eso vei ira na nomuni tamata na tui, sa mate talega na nomuni tamata ko Uraia na Itaiti.

²⁵A sa kaya ko Tevita vei koya sa talai, Mo vosa vakaoqo vei Joapi, Me kakua ni ca vei iko na ka oqo, ni sa kana loa nai seleiwau: mo vakaukauwataka na nomu i valu ki na koro, ka vukica: ia mo vaqaqataki koya.

²⁶A sa rogoca na wati i Uraia ni sa mate ko Uraia na watina, a sa tagicaka kina na watina.

²⁷Ia ni sa oti na gauna e yasovaka kina *na watina* sa talaki ko Tevita ka kauti koya ki na nona vale, a sa qai watina ko koya, ka vakasucuma vua e dua na luvena tagane. A sa ca e na mata i Jiova na ka sa cakava ko Tevita.

2 Samuel 12

Sa vunauci Tevita ko Necani na parofita, a sa veivutuni kina ko Tevita, 1-14; a sa mate na luve i Paci-sepa, 15-23. Sa sucu ko Solomoni, 24,25. Sa kabai ko Rapa, a sa vakararawataki ira vakalevu nai taukei ko Tevita, 26-31.

¹A sa talai Necani vei Tevita ko Jiova. A sa lako vua ko koya, ka kaya vua, Sa tiko e na dua na koro e lewe rua na tamata, e dua sa vutuniyau, ka dua sa dravudravua.

²Na tamata vutuniyau sa levu sara na nona qele ni sipi, kei na nona qele ni pulumokau;

³ia sa sega vua na tamata dravudravua e dua na ka, e dua walega na lami yalewa lailai, ka volia ko koya, ka dauvakania: a sa tubu cake kaya kei iratou talega na luvena; sa kania eso na tiki ni kena, a sa gunu mai na mena bilo, a sa koto e lomaserena, a sa tautauvata vua kei na dua na luvena yalewa.

⁴A sa lako vua na tamata vutuniyau e dua na tamata sa lako tu, ia sa sega ni taura ko koya e dua na nona sipi se na nona pulumokau, me vakarau vua sa taubale voli ka sa lako mai vua; ia sa taura na nona lami na tamata dravudravua, ka vakarautaka me kena na tamata sa lako mai vua.

⁵A sa waqa vakalevu mai na cudru i Tevita vua na tamata; a sa kaya vei Necani, Me vaka sa bula ko Jiova, sa dodonu me mate na tamata sa cakava na ka oqo:

⁶ia ena sauma vakava na lami, ni sa cakava na ka oqo, ka ni sa sega vua na loloma.

⁷A sa kaya vei Tevita ko Necani, Sai kemuni ga na tamata ko ya. Sa vosa vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Ka'u a lumuti iko mo nodra tui na Isireli, ia ka'u a vakabulai iko mai na ligi i Saula;

⁸au a solia talega vei iko na nona vale na nomu turaga, kei iratou na wati ni nomu turaga ki na lomaseremu, au a solia talega vei iko na nodra mataqali na Isireli kei ira na Juta; ia kevaka sa lailai ko ya, ka'u na vakaikuritaka vei iko na ka vaka kei na ka vaka.

⁹A cava ko sa beca kina na vosa i Jiova, mo cakava na ka ca e matana? ko a vakamatei Uraia na Itaiti e nai seleiwau, ka kauta na watina me watimu, ka vakamatei koya e na nodra i seleiwau na luve i Amoni.

¹⁰Ia oqo, ena sega kina ni yali mai na nomu vale nai seleiwau, ka sega ni mudu; ni ko sa beci au, ka kauta na wati i Uraia na Itaiti me watimu:

¹¹sa vosa vakaoqo ko Jiova, Raica, ka'u na vakatubura vei iko na ca mai na nomu vale, ia ka'u na kauti iratou na watimu e matamu, ka solia vua na

wekamu, ia ena moce vata kei iratou na watimu ko koya e na mata ni siga oqo.

¹²Ko a cakava vakavuni ko iko ia ka'u na cakava na ka oqo e matadra kecega na Isireli, kei na mata ni siga.

¹³A sa kaya vei Necani ko Tevita, Au sa cala vei Jiova. A sa kaya vei Tevita ko Necani, Sa kauta tani na nomuni valavala ca ko Jiova; ko ni na sega ni mate:

¹⁴Ia ni kemuni sa vakavuna me ra vosavakacaca ko ira na meca i Jiova e na vuku ni ka oqo, sa na mate vakaidina talega na luvemuni sa sucu.

¹⁵A sa lako yani ko Necani ki na nona vale. A sa vakayaco mate ko Jiova vua na luve i Tevita ka vakasucuma na wati i Uraia, a sa malumalumu sara.

¹⁶A sa vakamasuta na Kalou ko Tevita e na vuku ni gone; a sa lolo ko Tevita, ka curu, ka koto e na qele ka siga mai.

¹⁷A sa ia ko iratou na qase ni nona vale ka la'ki tu vua me ra vakaduria cake mai na qele; a sa bese ko koya, ka sega ni kana vata kei ira.

¹⁸Ia e na kenai kavitu ni siga sa ciba na gone. A ratou sa rere ni tukuna vei Tevita ko ira na nona tamata ni sa mate na gone; ni ratou sa kaya, Raica, ni sa bula tiko na gone, edatou a vosa vua, ka sega ni vakarogoca na nodatou vosa ko koya: ena vakaevei na nona rarawa, ni datou sa tukuna vua ni sa mate na gone?

¹⁹Ia ni sa raica ko Tevita eratou sa vakasolokakana ko iratou na nona tamata, sa qai kila ko Tevita sa mate na gone: a sa taroga vei iratou na nona tamata ko Tevita, Sa mate na gone, ne? A ratou sa kaya, Sa mate.

²⁰Sa qai tu cake mai na qele ko Tevita, ka sili, ka lumu, ka vakaisulutaki koya e nai sulu tani; ka la'ki curu ki na vale i Jiova, ka lotu: sa qai lako ki na nona vale; ia ni sa vaka me kana, sa kau vua na kakana, a sa kana ko koya.

²¹Eratou sa qai taroga vua ko iratou na nona tamata, A cava na ka oqo ko ni sa cakava? ni sa bula tiko na gone, ko ni a lolo ka tagi e na vukuna; ia ni sa qai mate na gone, ko ni a tu cake ka kana.

²²A sa kaya ko koya, Ni sa bula tiko na gone, ka'u a lolo ka tagi; ni'u a kaya, O cei e kila se na lomani au ko Jiova, se segai, me bula na gone?

²³ia ni sa qai mate ko koya, me'u qai lolo e na vuku ni cava? au sa rawata li me'u kauti koya tale mai? Au na lako ga vua, ia ko koya ena sega ni lesu mai vei au.

²⁴A sa vakacegui Paci-sepa na watina ko Tevita, ka curu vua ka moce kaya; a sa vakasucuma ko koya e dua na gonetagane, a sa vakayacani koya, ko Solomoni: a sa lomani koya ko Jiova:

²⁵a sa talai Necani na parofita ko koya, ka vakatoka na yacana ko Jititia [Ko sa lomani vei Jiova], e na vuku i Jiova.

²⁶Ia sa vala tiko ko Joapi kei Rapa, ka nodra na luve i Amoni, a sa rawa na koro turaga ko ya.

²⁷A sa tala eso na tamata vei Tevita ko Joapi, ka kaya, Au sa kabai Rapa, ka rawa na koro ni veiwai:

²⁸ia mo ni vakasoqoni ira vata na tamata sa vo, ka me buku na druadrua ni koro, ka rawa; de'u sa rawa na koro koi au, a sa vakatokai e na yacaqu.

²⁹A sa vakasoqoni ira vata na tamata kecega ko Tevita, ka lako ki Rapa, ka ia kina nai valu, ka rawa.

³⁰Sa luvata na nonai sala vakaturaga mai vua na nodra tui, a kena bibi e dua na taledi koula, ka *tu kina* na veivatu talei eso; a sa vakaisalataki kina ko Tevita. A sa kauta yani nai toki ni valu mai na koro, e dua na ka levu sara.

³¹A sa kauti ira yani na tamata sa tiko kina, ka cudruvi ira e nai varo, kei nai kadrukadru aironi ni were, kei na matau aironi, ka lesi ira ki na cakacaka ni vatubuli: a sa cakava vakakina ki na nodra koro kecega na luve i Amoni. A sa lesu tale ki Jerusalemi ko Tevita kei ira kecega na tamata.

2 Samuel 13

Sa vakasaurarataki Tema, na ganena, ko Aminoni, a sa qai cata, 1-18. Sa vakacegui Tema, na ganena ko Apisalomi, ka qai vakamatei Aminoni emuri, 19-37.
A sa dro ko Apisalomi, 38,39.

¹Sa oti oqo, sa dua na gane i Apisalomi na luve i Tevita, sa matavinaka, na yacana ko Tema: a sa domoni koya ko Aminoni na luve i Tevita.

²A sa rarawa ko Aminoni, ka tauvi mate kina e na vuku i Tema na ganena; ni sa goneyalewa ko koya; ka sa nanuma ko Aminoni ni sa dredre me cakava vua e dua na ka.

³A sa dua nai tau i Aminoni, na yacana ko Jonatapi, na luve i Semea na tuaka i Tevita; ia sa tamata qaseqase ko Jonatapi.

⁴A sa kaya vua, A cava ko sa yago ca kina vakaoqo e na veisiga, o iko na luvena na tui? o na sega beka ni tukuna mai vei au? A sa kaya vua ko Aminoni, Au sa domoni Tema na gane i Apisalomi na taciqu.

⁵A sa kaya vua ko Jonatapi, Mo davo sobu e na nomu i mocemoce, ka vaka ko sa tauvi mate: ia ni sa lako mai me raici iko ko tamamu, mo kaya vua, Me lako mada mai ko Tema na ganequ, ka vakani au, ka cakava na kakana, ni'u raica tiko, ka me'u kania mai na ligana.

⁶A sa koto sobu ko Aminoni, ka vaka ni sa tauvi mate: a sa lako mai me raica ko koya na tui, a sa kaya vua na tui ko Aminoni, Me lako mada mai ko Tema na ganequ, ka bulia e mataqu e rua na keki, me'u kania mai na ligana.

⁷A sa talaki ki vale vei Tema ko Tevita, ka kaya, Mo lako mada ki na vale i Aminoni na ganemu, ka caka kena.

⁸A sa lako ko Tema ki na vale i Aminoni na ganena; ia sa davo koto ko koya. A sa kauta na madrai droka ko koya, ka natuka, ka bulia e matana eso na keki, a sa tavuna na keki.

⁹A sa kauta na tavuteke, ka sovara e matana; a sa bese ni kana ko koya. A sa kaya ko Aminoni, Me lako tani vei au ki tautuba na tamata kecega. A ra sa lako tani ki tautuba na tamata kecega.

¹⁰A sa kaya vei Tema ko Aminoni, Mo kauta mai ki loqi na kakana, me'u kania mai na ligamu. A sa taura ko Tema na keki sa cakava ko koya, ka kauta ki loqi vei Aminoni na ganena.

¹¹Ia ni sa kauta vua ko koya me kania, sa tauri koya ko koya, a sa kaya vua, Me daru moce vata, na ganequ.

¹²A sa kaya vua ko koya, Me kakua, na ganequ, mo kakua ni vakacacani au; ni sa sega ni daucaka vakaoqo e Isireli: mo kakua ni kitaka na ka lialia oqo:

¹³ia koi au, ka'u na biuta kivei na qau i rogo ca? ia ko iko, ko na vaka e dua vei ira na lialia e Isireli: ia oqo, mo vosa mada vua na tui; ni na sega ni bureitaki au vei iko ko koya.

¹⁴Ia sa sega ni via vakarorogo vua ko koya; ka ni sa kaukauwa, ka malumalumu ko koya, sa rawai koya, ka vakacacana.

¹⁵A sa qai cati koya vakalevu sara ko Aminoni; ka sa levu cake na nona cati koya, ka lailai na nona domoni koya eliu. A sa kaya vua ko Aminoni, Tu cake, mo lako yani.

¹⁶A sa kaya vua ko koya, Me kakua; sa levu na kena ca na ka oqo ni ko sa talai au yani, ka lailai na ka tani ko ya ko a cakava vei au. Ia sa bese ko koya ni rogoci koya.

¹⁷Sa qai kaciva na nona tamata, ka dauqaravi koya ka kaya vua, Mo kauta tani na yalewa oqo ki tautuba, ka vakitaka vua nai sogo ni katuba.

¹⁸A sa vakaisulu ko koya e nai sulu veivolavolai: ni ra sa dauvakaisulu vakakina na luve ni tui era sa goneyalewa. A sa kauti koya tani ki tautuba ko koya na nona tamata, ka vakitaka vua nai sogo ni katuba.

¹⁹A sa kaburaka ki uluna na dravusa ko Tema, ka dresulaka na nonai sulu veivolavolai sa vakaisulu kina, a sa tabaka na uluna e na ligana, ka lako voli, a tagi tiko.

²⁰A sa kaya vua ko Apisalomi na ganena, Sa tiko vata kei iko ko Aminoni na ganemu, se segai? Ia mo kakua ga ni tukuna, na ganequ; a ganemu ga ko

koya; mo kakua ni rarawa e na ka oqo. A sa tiko vakadawai ko Tema e na vale i Apisalomi na ganena.

²¹Ia ni sa rogoca na ka kecega oqo ko Tevita na tui, sa cudru vakalevu.

²²Ia ko Apisalomi sa sega ni vosataka na ka vinaka se na ka ca vei Aminoni: ni sa cati Aminoni ko Apisalomi, ni sa vakacacani Tema na ganena.

²³Ia sa oti e rua na yabaki, sa qai tiko vei Apisalomi eso na tamata dauveikoti sipi mai Peali-asori, ko ya sa voleka ki Ifireimi: a sa soqoni iratou vata kecega na luvena tagane na tui ko Apisalomi.

²⁴A sa lako vua na tui ko Apisalomi, ka kaya, Raica, sa tiko vei au na nomuni tamata eso na tamata dauveikoti sipi; mo ni lako vata kei au na nomuni tamata koi kemuni na tui, kei ira talega na nona tamata.

²⁵A sa kaya vei Apisalomi na tui, Me kakua ga, na luvequ, me keitou kakua mada ni lako koi keitou kecega, de keitou sa rui vakaocataki iko. A sa cikevi koya; ia sa sega ni via lako, ia sa vosavakalougatataki koya ga.

²⁶A sa kaya ko Apisalomi, Ia kevaka e segai, me lako mada kei keitou ko Aminoni na tuakaqu. A sa kaya vua na tui, A cava me lako kina kei iko ko koya?

²⁷A sa cikevi koya ko Apisalomi, a sa soli Aminoni kina na tui kei iratou kecega na luvena, me ratou lako vata kaya.

²⁸A sa vakarota ko Apisalomi vei ira na nona cauravou, ka kaya, Dou raica mada ni sa marau na yalo i Aminoni e na waini, ka ni'u sa kaya vei kemudou, Dou mokuti Aminoni, dou qai vakamatei koya, kakua ni rere: ni'u sa vakarota vei kemudou: mo dou yalo doudou, ka qaqa.

²⁹A ra sa kitaka vei Aminoni ko ira na tamata i Apisalomi, me vaka sa vakarota ko Apisalomi. Eratou sa qai cavu tu ko ira kecega na luvena na tui, ka ra vodoka na nona meule na tamata yadua, ka dro.

³⁰Ia ni ratou sa lako tiko e na sala, sa yaco vei Tevita nai rogorogo, ka vaka, Sa mokuti iratou kecega na luvena na tui ko Apisalomi, a sa sega ni vo e dua vei iratou.

³¹Sa qai tu na tui, ka dresulaka na nonai sulu, ka davo e na qele; a ra sa tu kecega na nona tamata, ka sa dresulaki tu na nodra i sulu.

³²A sa vosa ko Jonatapi, na luve i Semea na tuaka i Tevita, ka kaya, Me kakua ni nanuma ko koya na noqu turaga, ni sa vakamatei ko iratou kecega na cauravou na luve ni tui; ko Aminoni duaduaga sa mate: ni sa nakita na ka oqo ko Apisalomi mai na siga ka vakacacani Tema kina na ganena ko koya:

³³ia oqo, me kakua ni rarawa kina ko koya na noqu turaga na tui, ka vaka, eratou sa mate tu ko iratou kecega na luvemuni na tui: ni sa mate duaduaga ko Aminoni.

³⁴A sa dro ko Apisalomi. Ia sa ta cake na cauravou sa vakatawa, ka rai voli, ka raica, sa lewe vuqa na tamata era sa lako tiko mai e na sala e na yasa ni ulu-ni-vanua ki dakuna.

³⁵A sa kaya vua na tui ko Jonatapi, Raica, eratou sa lako mai na luvena na tui: me vaka ka'u a kaya na nomuni tamata, sai koya ga.

³⁶Ia ni sa vosa oti, raica, eratou sa tadu mai na luvena na tui, a ratou sa tagi yaso: ia na tui talega kei ira kece na nona tamata, era sa tagi e na tagi levu sara.

³⁷A sa dro ko Apisalomi, ka lako vei Talimei, na luve i Amiute, na tui Kesuri. A sa tagicaka na luvena e na veisiga *ko Tevita*.

³⁸A sa dro ga ko Apisalomi, ka lako ki Kesuri, a sa tiko maikeia ka yabaki tolu.

³⁹A sa gadreva ko Tevita na tui me lako yani vei Apisalomi, ni sa vakacegui e na vuku i Aminoni, ni sa mate ko koya.

2 Samuel 14

Sa lakov i tale ko Apisalomi, 1-24. Sa matavinaka ko koya, 25-27. Ni sa yabaki rua ko koya mai Jerusalemi, sa qai kauti koya ko Joapi vua na tui, 28-33.

¹A sa kila ko Joapi na luve i Seruaia ni sa gole vei Apisalomi na yalona na tui.

²A sa talaki ki Tikoa ko Joapi, ka kauta maikina e dua na yalewa vuku, ka kaya vua, Mo vakataka mada e dua sa yasovaka na mate, ka mo la'ki tabui sulu, ka mo kakua ni lumuti iko e na waiwai, ia mo vakataka na yalewa sa yasovaka vakadede na mate:

³ia mo lako vua na tui, ka vosa vakaoqo vei koya. A sa vakavulica vua na vosa ko Joapi.

⁴Ka ni sa la'ki vosa vua na tui na yalewa ni Tikoa, sa cuva e matana ki na qele, ka vakarokoroko, ka kaya, Mo ni veivuke, na tui.

⁵A sa kaya vua ko koya na tui, A cava sa yacovi iko? A sa kaya ko koya, Sa dina ni'u sa yada koi au, sa mate na watiqu.

⁶Ia ka le rua na lufequ tagane na nomuni vada, a rau a veivala e na were, a sa sega e dua me tataro, a sa mokuta e dua ko koya nai karua, ka vakamatea.

⁷Ia raica, sa tu vakaukauwa kivei au na nomuni vada na mataqali tauoko ka ra sa kaya, Mo soli koya mada ka mokuta na tacina, me keitou vakamatei koya, me kenai sau ni tacina ka vakamatea ko koya; ia keitou na vakamatea talega nai taukei emuri: a ra na bokoca kina na qilaiso ni noqu buka sa vo tu, ka na sega ni laiva me vo na yaca vei koya na watiqu, se nona kawa e dela i vuravura.

⁸A sa kaya vua na yalewa na tui, Mo lako yani ki na nomu vale, ia koi au, ka'u na lewa e na vukumu.

⁹A sa kaya vua na tui ko koya na yalewa ni Tikoa, Me bale vei au, noqu turaga na tui, na *kena ca*, ka me baleta talega na mataqali i tamaqu; ia me kakua ni cala na tui kei na nonai tikotiko vakaturaga.

¹⁰A sa kaya na tui, O koya sa vosa vei iko mo kauti koya mai vei au, ena qai sega ni tarai iko tale.

¹¹A sa kaya na yalewa, Me nanuma mada ko koya na tui na nomuni Kalou ko Jiova, mo kakua kina ni laivi koya sa sauma na dra me vakalevutaka na veivakarusai, de ra vakamatea na lufequ. A sa kaya ko koya, Me vaka sa bula ko Jiova, ena sega ni lutu ki na qele e dua na drau ni uluna na luvemu.

¹²Sa qai kaya na yalewa, Me'u vosataka mada na nomuni vada e dua na vosa vei kemuni na noqu turaga na tui. A sa kaya ko koya, Mo vosa mai.

¹³A sa kaya na yalewa, A cava ko ni sa nanuma kina vakaoqo vei ira na tamata ni Kalou? ni sa vosataka na ka oqo na tui sa vaka e dua sa cala, ni sa sega ni kauta tale mai ko koya na tui na nona sa vakasevi.

¹⁴Ni da na mate vakaidina, ka na vaka na wai sa tasova ki na qele, sa sega ni taloivaki rawa tale; ia na Kalou sa sega talega ni kauta tani na nona bula e dua na tamata: sa vakarawarawataka na nona tale mai ko koya ka vakasevi.

¹⁵Ia na ka oqo ka'u sa mai vosa kina vei kemuni na noqu turaga na tui, ni ra sa vakarerei au na tamata: a sa kaya na nomuni vada, Au na qai vosa vua na tui; ena kitaka beka na tui na ka sa kerea na nona vada.

¹⁶Ni na rogoca na tui ka na vakabula na nona vada mai na liga ni tamata sa via vakarusai keirau vata kei na luvequ mai nai votavota ni Kalou.

¹⁷A sa kaya na nomuni vada, Me ka mada ni veivakacegui na vosa ni noqu turaga na tui; ni sa vaka na agilose ni Kalou na noqu turaga na tui, me kunea na ka vinaka kei na ka ca: a sa tiko kei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

¹⁸A sa kaya vua na yalewa na tui, Mo kakua mada ni vunia vei au na ka ka'u na tarogi iko kina. A sa kaya na yalewa, Me vosa mada mai na noqu turaga na tui.

¹⁹A sa kaya na tui, Sa tu vei iko na liga i Joapi e na ka kecega oqo, se segai? A sa vosa ko koya na yalewa, ka kaya, Me vaka sa bula na yalomuni, na noqu turaga na tui, sa sega e dua me gole rawa ki nai matau se ki nai mawi mai na ka kecega sa kaya na noqu turaga na tui: ni sa vakarota vei au ko Joapi ga na nomuni tamata, ka vakavulica vei au na nomuni vada na vosa kecega oqo:

²⁰na nona via vakaduatanitaka na ka ko ya sa kitaka kina na ka oqo ko Joapi na nomuni tamata: ia ka sa vuku na noqu turaga me vaka na nona vuku e dua na agilose ni Kalou, me kila na ka kecega e vuravura.

²¹A sa kaya vei Joapi ko koya na tui, Raica, ka'u sa cakava na ka oqo, mo lako mada, mo kauta tale mai na cauravou ko Apisalomi.

²²A sa cuva vakatoboicu ki na qele ko Joapi, ka cuva, ka vakavinavinaka vua na tui: a sa kaya ko Joapi, Sa kila edaidai na nomuni tamata ni'u sa kune loloma e matamuni, noqu turaga na tui, ni sa vakayacora ko koya na tui na vosa ni nona tamata.

²³A sa ia ko Joapi, ka lako yani ki Kesuri, ka kauti Apisalomi mai ki Jerusalemi.

²⁴A sa kaya na tui, Me lesu yani ko koya ki na nona vale, ka me kakua ni rairai vei au ko koya. A sa lesu yani ki na nona vale ko Apisalomi, ia sa sega ni rairai vei koya na tui.

²⁵Ia sa sega e dua vei ira kecega na Isireli me sa qoroi e na vuku ni nona matavinaka me vakataki Apisalomi; mai na qeteqete ni yavana ka cavaraka na buradelana, sa sega na tikina e ca.

²⁶Ia ni sa kotiva na uluna, (sa daukotiva ni sa cava na yabaki, ni sa bibi vua, sa daukotiva kina,) sa dauvakarautaka na kena bibi ni drau ni uluna, a sa rua na drau na sikeli me vaka nai vakarau ni tui.

²⁷A sa sucu na luve i Apisalomi, e le tolu na tagane, ka dua na yalewa, a yacana ko Tema: sa yalewa matavinaka ko koya.

²⁸A sa tiko mai Jerusalemi ko Apisalomi ka yabaki rua, ka sa sega ni raici koya na tui.

²⁹A sa talaki ko Apisalomi kivei Joapi, me vakauti koya vua na tui, a sa bese ni lako yani vua. A sa talaki tale vua ko koya, a sa bese ga ni lako yani.

³⁰A sa kaya vei ira na nona tamata, Raica, sa voleka na were i Joapi ki na noqu tikina, a sa tu kina na nona parile; dou la'ki vakama mada. A ra sa vakama na were ko ira na tamata i Apisalomi.

³¹A sa ia ko Joapi, ka lako vei Apisalomi ki na nona vale, a sa kaya vua, A cava era sa vakama kina na noqu were na nomu tamata?

³²A sa kaya vei Joapi ko Apisalomi, Raica, ka'u a talaki vei iko ka kaya, Mo lako mai ki ke, me'u talai iko vua na tui, mo kaya, A cava beka ka'u sa lakovi

kina mai Kesuri? sa vinaka cake ke'u a tikotikoga kina; ia oqo, me'u raici koya mada na tui; ia kevaka sa tu vei au na ca, me vakamatei au ko koya.

³³A sa lako vua na tui ko Joapi, ka tukuna vua: a sa kacivi Apisalomi ko koya, a sa lako mai ko koya vua na tui, a sa vakacuva na matana ki na qele e na mata ni tui: a sa reguci Apisalomi na tui.

2 Samuel 15

Sai valavala vaqaseqase ko Apisalomi, ka rawa na yalodra na Isireli, 1-12. A sa dro yani mai Jerusalemi ko Tevita, ka veilakoyaki voli, 13-37.

¹Sa oti na ka oqo, sa qai vakarautaka vua ko Apisalomi eso na qiqi-ni-turaga ka so na ose, kei na tamata daucici e lewe limasagavulu me liu tiko vua.

²A sa dausou e na veimataka ko Apisalomi, ka la'ki tu e na batni sala mai na matamata-ni-koro: ia ni sa lako mai vua na tui e dua na tamata me lewa e na vuku ni dua na ka sa veiletitaki, sa qai kacivi koya ko Apisalomi, ka kaya, O cei na koro ko sa lako maikina? Ia sa kaya, Mai na dua na nodra mataqali na Isireli na nomuni tamata.

³Sa qai kaya vua ko Apisalomi, Raica, sa vinaka ka dodonu na ka ko lako mai kina; a sa sega ni lesia e dua ko koya na tui me rogoci iko.

⁴A sa kaya tale ko Apisalomi, Me'u lesi mada me'u turaga ni lewa e na vanua, me lako mai kina vei au na tamata yadua sa dua na nona ka sa veiletitaki se dua na ka me lewai, ia ka'u na lewa vakadodonu vua.

⁵Ia ni sa toro mai e dua na tamata me vakarokoroko vua, sa dodoka na ligana ko koya, ka tauri koya, ka reguca.

⁶A sa cakava vakaoqo ko Apisalomi vei ira kecega na Isireli era sa lako mai vua na tui me ia na veilewai: sa qai rawa na yalodra na Isireli ko Apisalomi.

⁷Sa oti e vasagavulu na yabaki, sa qai kaya vua na tui ko Apisalomi, Me'u lako mada me'u vakayacora na noqu bubului ka'u a cavuta vei Jiova mai Epironi:

⁸Ni sa cavuta na bubului na nomuni tamata, ni'u a tiko mai Kesuri mai Siria, ka kaya, Kevaka sa na vakalesui au tale ki Jerusalemi ko Jiova, au na qai qaravi Jiova.

⁹A sa kaya vua ko koya na tui, Mo lako e na vakacegu. A sa ia ko koya, ka lako ki Epironi.

¹⁰A sa tala eso ko Apisalomi me ra lako lo ki na nodra mataqali kecega na Isireli, me ra kaya, Ni dou sa rogoca ni uvu na davui, dou qai kaya, Sa tui mai Epironi ko Apisalomi.

¹¹A ra sa lako vata kei Apisalomi e le rua na drau na tamata mai Jerusalemi, era sa kacivi; a ra sa lako vakailoa ga, era sa sega ni kila e dua na ka.

¹²A sa talatala ko Apisalomi, me lako mai na nona koro mai Kilo, ko Eitofeli na kai Kilo, na tamata erau daubose kei Tevita, ka ni sa vakacobora tiko nai soro ko koya. A sa ka tani sara na vere; ni ra sa lewe levu cake tikoga na tamata era sa vuki vei Apisalomi.

¹³A sa lako mai vei Tevita e dua na tamata daukauitukutuku, ka kaya, Sa golevi Apisalomi na yalodra na Isireli.

¹⁴A sa kaya ko Tevita vei ira kecega na nona tamata era tiko vata kaya mai Jerusalemi, Tou mai ia, me da dro; ni da na sega ni vakabulai rawa mai vei Apisalomi: tei kusarawa me da lako, de vauci keda vakasauri ko koya, ka vakacacani keda, ka samuta na koro e nai seleiwau.

¹⁵A ra sa kaya vua na tui ko ira na nona tamata, Ni raica, na noqu turaga na tui, koi keitou na nomuni tamata keitou na kitaka na ka kecega ko ni sa vinakata.

¹⁶A sa lako yani na tui, a sa muri koya ko ira kecega na nona lewe-ni-vale. A sa laiva na tui e lewe tini na yalewa, eratou watina lalai, me vakatawa na vale.

¹⁷A sa lako yani na tui, a ra sa muri koya ko ira kecega na tamata; a sa la'ki tiko mai Peci-meraki.

¹⁸A ra sa lako vata kaya ko ira kecega na nona tamata; kei ira kecega na Kireci, kei ira kecega na Pileci, kei ira kecega na kai Kaca, era le ono na drau na tamata era sa muri koya mai Kaca, era sa liutaki koya na tui.

¹⁹Sa qai kaya na tui vei Itei na kai Kaca, A cava ko sa lako talega kina kei keda? mo lesu, ka tiko kei koya na tui; ni ko sa kai tani ko iko, ka sa tiko vulagi walega:

²⁰O a lako walega mai e na noa, ia me'u vakavuna li edaidai na nomu veilakoyaki kei keimami? ia koi au, au sa lako ki na vanua ka'u na lako rawa kina; mo lesu tale, ka kauti ira vata tale kei iko na wekamu e na loloma kei na dina.

²¹A sa vosa vua na tui ko Itei, ka kaya, Me vaka sa bula ko Jiova, a sa bula na noqu turaga na tui, ena tiko na nomuni tamata e na tikina sa tiko kina na noqu turaga na tui, se na bula se na mate.

²²A sa kaya vei Itei ko Tevita, Mo lako tu yani. A sa lako ki tai kadua ko Itei na kai Kaca, kei ira kecega na nona tamata, kei ira kecega na lalai era tiko vata kaya.

²³A ra sa tagi vakadomoilevu kecega na lewe ni vanua, a ra sa lako ki tai kadua na tamata kecega: a sa lako talega na tui ki tai kadua ni soniwai ko Kitironi, a ra sa lako ki tai kadua na tamata kecega vaka ki na sala ki veikau.

²⁴Ia raica, ko Setoki talega, kei ira kecega na Livai era tiko vata kaya, era sa colata tiko na kato ni veiyalayalati ni Kalou, a ra sa tauca sobu na kato ni Kalou; a sa lako cake ko Epaiaca, ka me ra lako tani mada e na koro ko ira kecega na tamata.

²⁵A sa kaya vei Setoki na tui, Mo kauta tale yani ki na koro na kato ni Kalou: ke sa lomani au ko Jiova, ena vakalesui au tale ko koya me'u raica na ka oqo kei na nona vale talega:

²⁶Ia kevaka sa kaya vakaoqo, Au sa sega ni vinakati iko, raica, au sa vakarorogo, me kitaka vei au ko koya na ka e vinaka vua.

²⁷Sa kaya talega vei Setoki na bete, ko koya na tui Sa tamata daurai beka ko iko? mo lesu vakacegu tale ki na koro, kei rau talega na luvemudrau, ko Eiimaasi na luvemu, kei Jonacani na luve i Epaiaca.

²⁸Dou raica, ka'u na wawa e na buca ni veikau, ka me kau mada maiivei kemudou e dua nai tukutuku vei au:

²⁹A sa kauta tale na kato ni Kalou ki Jerusalemi ko Setoki kei Epaiaca: a rau sa tiko maikea.

³⁰A sa cabe cake ko Tevita e nai cabecabe ni veiolive, a sa tagi tiko ni sa lako tu, a sa puloutaki tu na uluna, a sa sega ni vakaivava na yavana: a ra sa puloutaka na uludra na tamata kecega era lako vata kaya, a ra sa lako cake, ka tagi lako ga.

³¹A sa tukuni vei Tevita, ka vaka, Ko Eitofeli, sa tiko vata kei ira era buki vere vata kei Apisalomi. A sa kaya ko Tevita, I Jiova, mo vakalialia mada na ka sa bosea ko Eitofeli.

³²Ia ni sa yaco ki delana ko Tevita, na vanua sa daulotu kina vua na Kalou, raica, sa tavaki koya ko Usai na Ariki, sa kadresu na nona kote, ka kaburaki tu e uluna na qele:

³³a sa kaya vua ko Tevita, Kevaka ko sa lako vata kei au, ko na bitaki au,

³⁴ia kevaka ko sa lesu yani ki na koro, ka kaya vei Apisalomi, Ka'u na nomuni tamata, koi kemuni na tui; au sa nona tamata na tamamuni eliu, ia ka'u na qai nomuni tamata talega: ko na qai vakawaletaka na ka e bosea ko Eitofeli e na vukuqu:

³⁵Ia sa sega li ni tiko vata kei iko maikea koi rau na bete, ko Setoki kei Epaiaca? ia na ka kecega ko na rogoca mai na nona vale na tui, mo tukuna vei rau na bete, ko Setoki kei Epaiaca:

³⁶raica, sa tiko vata kei rau maikea na lvedrau, ko Eiimaasi, na luve i Setoki ka tagane, kei Jonacani, na luve i Epaiaca ka tagane; ia mo dou talai rau vei au me tukuna na ka kecega dou na rogoca.

³⁷A sa lako ki na koro ko Usai nai tau i Tevita, a sa lako ki Jerusalemi ko Apisalomi.

2 Samuel 16

Sa solia vei Sipa ko Tevita na ka ka nei Mefiposece, 1-4. Sa rukaki Tevita ko Semeai, 5-14. Sa la'ki tiko kei Apisalomi ko Usai, 15-19. Ai vakavuvuli i Eitofeli vei Apisalomi, 20-23.

¹Ia ni sa sivia vakalailai na ulu-ni-vanua ko Tevita, raica, sa mai tavaki koya ko Sipa na tamata i Mefiposece a sa rua na asa sa vakaivodovodo, a rau sa kauta e rua na drau nai *buli* madrai, ka dua na drau nai soso vua ni vaini, ka dua na drau na vua ni kau e laukana e na vula i katakata, ka dua na tavaya waini.

²A sa kaya vei Sipa na tui, A cava ko sa kauta maikina na ka oqo? A sa kaya ko Sipa, Oi rau na asa, me vodo kina na nona lewe-ni-vale na tui; kei na madrai, kei na vua ni kau e laukana e na vula i katakata, me ra kania na cauravou; kei na waini, me gunu kina ko koya sa malumalumu mai veikau.

³A sa kaya na tui, Evei na luvena na nomu turaga? A sa kaya vua na tui ko Sipa, Raica, sa tiko mai Jerusalemi, ni sa kaya, Ena vakasuka mai vei au edaidai na matanitu i tamaqu ko ira na mataqali i Isireli.

⁴A sa kaya vei Sipa na tui, Raica, sa nomu na ka kecega ka nei Mefiposece. A sa kaya ko Sipa, Au sa vakarokoroko; me'u kune loloma e matamuni, noqu turaga na tui.

⁵Ia ni sa yaco ki Peurimi ko Tevita na tui, raica, sa curu yani maikina e dua na tamata ni dua na vuvale e na mataqali i Saula, na yacana ko Semeai, na luve i Kira: sa curu yani ka ruru lako ga:

⁶a sa vakaviriki Tevita e na vatu, kei ira kecega na tamata i Tevita na tui: a ra sa tiko kecega na tamata kei ira kece na tamata qaqa e na ligana i matau kei na ligana i mawi.

⁷A sa vakarukaka tiko ko Semeai ka kaya, Mo lako tani, mo lako tani, o iko na tamata daveivakamatei, na tamata ni vu-ni-ca.

⁸Sa sauma vei iko ko Jiova na dra kecega ni mataqali i Saula, o koya ko sa kenai sosomi; a sa solia ko Jiova na matanitu ki na liga i Apisalomi na luvemu: ka raica, ko sa vauci e na nomu ca, ni ko sa tamata dauveivakamatei ko iko.

⁹A sa kaya vua na tui ko Apisai na luve i Seruaia, A cava me rukaka kina na noqu turaga na tui na koli mate oqo? me'u lako mada, ka taya cavuka na uluna.

¹⁰A sa kaya na tui, A cava vei kedatou, oi kemudrau na luve i Seruaia? me ruru ga vakaoqo ko koya, ni sa kaya vua ko Jiova, Mo rukaki Tevita: ko cei me na kaya, A cava ko sa cakava kina na ka oqo?

¹¹Sa kaya talega ko Tevita vei Apisai kei ira kecega na nona tamata, Raica, na luvequ, o koya ka lako mai na yagoqu, sa qarai au me'u mate: sa dodonu vakalevu cake vei koya na Penijamini oqo: dou laivi koya ga, me ruru tiko; ni sa kaya vua ko Jiova:

¹²Ena raica beka na noqu rarawa ko Jiova, ka caka vinaka vei au ko Jiova, e na vuku ni nona ruru edaidai oqo.

¹³A sa lako tiko e na sala ko Tevita kei ira na nona tamata, a sa lako tu me donui koya tiko ko Semeai e na yasa ni ulu-ni-vanua, a sa ruru lako ga, ka vakavirika e na vatu, ka kaburaka na kuvu-ni-qele.

¹⁴A sa yaco yani na tui, kei ira kecega na tamata, era lako vata kaya, ka rceguoca; a ra sa vakacegu maikea.

¹⁵A sa lako ki Jerusalemi ko Apisalomi, kei ira kecega na Isireli, a sa lako vata kaya ko Eitofeli.

¹⁶Ia ni sa lako mai vei Apisalomi ko Usai na Ariki, a nonai tau ko Tevita, sa kaya vei Apisalomi ko Usai, Me bula na tui, me bula na tui.

¹⁷A sa kaya vei Usai ko Apisalomi, Oqo na nomu loloma vua na nomu i tau, oi? a cava ko a sega kina ni lako kei na nomu i tau?

¹⁸A sa kaya vei Apisalomi ko Usai, E segai: o koya sa digitaka ko Jiova, kei ira na tamata oqo, kei ira kecega na Isireli, au na totaka koi au, ka'u na tiko talega kaya.

¹⁹Ia ko cei tale me'u qarava? sa sega li ni koya na luvena? me vaka ka'u a qaravi koya na tamamuni, ka'u na vaka talega kina vei kemuni.

²⁰A sa kaya vei Eitofeli ko Apisalomi, Mo tukuna mada, se cava me da kitaka.

²¹A sa kaya vei Apisalomi ko Eitofeli, Mo curu mada vei iratou na watina lalai na tamamuni, o iratou ka laiva ko koya me vakatawa na vale, a ra na rogoca kecega na Isireli ni ko sa velavela vei tamamuni; ena qai vakaukauwataki na ligadra kecega era tiko vata kei kemuni.

²²A sa biriki vei Apisalomi e dua na vale laca e dela ni vale dina; a sa curu ko Apisalomi vei iratou na watina lalai na tamana, e matadra kecega na Isireli.

²³Ia nai vakavuvuli ca i Eitofeli, ka dauvakatavuvulitaka e na veisiga ko ya, sa dauvaka ni sa dua sa taroga na vosa ni Kalou; sa vakaoqo na ka kecega sa vakatavulica ko Eitofeli vei Tevita, kei Apisalomi talega.

2 Samuel 17

Sa vakabauta ko Apisalomi nai vakavuvuli i Usai, 1-14. Sa tukuni vei Tevita, a sa lako ki tai kadua ni Joritani, 15-22. Sa kukunataki koya ko Eitofeli, 23. Sa la'ki Meeneimi ko Tevita, ka levu kina na magiti ka caka vei koya kei ira na nona tamata, 24-29.

¹A sa kaya vei Apisalomi ko Eitofeli, Me'u digitaka mada e le tinikarua na udolu na tamata, ia ka'u na ia, ka cicimuri Tevita e na bogi oqo:

²ia ka'u na vauci koya ni sa ceguoca ka liga malumalumu, ia ka'u na vakarerei koya: ka ra na dro na tamata kecega era tiko vata kaya; ia ka'u na mokuti koya duaduaga na tui:

³ia ka'u na kauti ira tale mai vei iko na tamata kecega: ia na tamata ko sa qara sa vaka na nodra lesu kece mai: sa na qai vakacegu na tamata kecega.

⁴Ka sa vinaka sara na vosa oqo vei Apisalomi, vei ira kece talega na qase ni Isireli.

⁵A sa kaya ko Apisalomi, Me tei kacivi mada ko Usai talega na Ariki, me da rogocea talega na ka e kaya ko koya.

⁶A sa lako mai vei Apisalomi ko Usai, a sa vosa vua ko Apisalomi, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Eitofeli: sa vakaevei, me da muria na nona vosa, se segai? kevaka e segai, mo vosa mai ko iko.

⁷A sa kaya vei Apisalomi ko Usai, Sa sega ni vinaka nai vakavuvuli sa tauca ko Eitofeli e na siga oqo.

⁸Sa kaya talega ko Usai, Ko ni sa kilai tamamuni kei ira na nona tamata, ni ra sa tamata qaqa ko ira, a sa rarawa sara na yalodra, me vaka e dua na pera sa tobo na luvena mai vanua: a sa tamata i valu ko tamamuni, ka na sega kina ni moce vata kei ira na tamata.

⁹Raica, sa na vuni tu ko koya e na dua nai keli, se dua na tikina *tani*: ia ni na bale ko ira eso ni sa qai ia, ena kaya ko koya sa rogocea, Raica, sa dua na moku levu vei ira na tamata era muri Apisalomi:

¹⁰ka na waicala sara kina ko koya talega sa qaqa, ka sa vaka na yalo ni laionni na yalona; ni sa kila ko ira kecega na Isireli ni sa tamata qaqa ko tamamuni, a ra sa tamata qaqa ko ira era sa tiko vata kaya.

¹¹O koya oqo ka'u sa kaya kina me ra soqoni vata vei kemuni ko ira kecega na Isireli, mai Tani ka yaco sara ki Pieri-sepa, me vaka na mata ni nuku mai matasawa na kedra lewe vuqa; ia mo ni lako talega e nai valu koi kemuni.

¹²Ia eda na vauci koya e na dua na tikina sa na kune kina ko koya, ia eda na qai sikitiko koya sara me vaka sa tau ki na vanua na tegu: ia ena sega ni vo ko koya se dua vei ira kecega era tiko vata kaya.

¹³Ia kevaka sa curu ko koya ki na dua na koro, era na qai kauta mai na dali ki na koro ko ya ko ira kecega na Isireli, ia eda na yarataka ki na uciwai, ka na sega tale ni kune maikeia e dua na vatu lailai.

¹⁴A sa kaya ko Apisalomi kei ira kecega na Isireli, Sa vinaka na ka sa vakavulica ko Usai na Ariki, ka ca na ka sa vakavulica ko Eitofeli. Ni sa lewa

ko Jiova me vakawaletaka nai vakavuvuli vinaka i Eitofeli, ka me vakayacora ko Jiova na ka ca vei Apisalomi.

¹⁵A sa kaya ko Usai kivei rau na bete, ko Setoki kei Epaiaca, Sa vakaoqo nai vakavuvuli i Eitofeli vei Apisalomi kei ira na qase ni Isireli; a sa vakaoqo na noqu i vakavuvuli:

¹⁶ia drau talaki kusarawa mada, ka tukuna vei Tevita, ka kaya, Mo kakua ni moce e na bogi edaidai e na buca ni veikau, mo lako vakatotolo sara ki tai kadua; de sa tilomi sara na tui kei ira na tamata kecega era tiko vata kaya.

¹⁷Ia erau a tiko ko Jonacani kei Eiimaasi mai Eni-rokeli; a sa lako e dua na vada ka tukuna vei rau; ni sa tabu me rau raici ni rau sa curu ki na koro; ka rau a la'ki tukuna vei Tevita na tui.

¹⁸A sa raici rau e dua na cauravou, ka tukuna vei Apisalomi; ia erau sa vakariri sara yani, ka la'ki curu ki na nona vale e dua na tamata mai Peurimi, a sa dua nai keli-wai e nona loma ni bai; a rau a lako sobu kina.

¹⁹A sa ia na yalewa, ka tevuka nai ubi ki na gusu ni keli-wai, ka kaburaka e delana na sila sa qaqi oti; a sa sega ni kilai kina na ka ko ya.

²⁰A ra sa lako mai vua na yalewa ki vale ko ira na tamata i Apisalomi, a ra sa kaya, Sa evei ko Eiimaasi kei Jonacani? A sa kaya vei ira na yalewa, Erau sa qalo-kosova na uciwai. Ia ni ra sa qara, ka sega ni kunea, era sa lesu tale ki Jerusalemi.

²¹Ia ni ra sa lako yani, erau sa lako cake mai na keli-wai, ka la'ki tukuna vei Tevita na tui, a rau sa kaya vei Tevita, Mo ni cavu tu ka lako vakariri ki tai kadua ni wai; ni sa vakaoqo na nonai vakavuvuli ko Eitofeli me caka vei kemuni.

²²A sa cavu tu ko Tevita kei ira kece na tamata era tiko vata kaya, a ra sa qalo-kosova na Joritani; ia ni sa kida na mataka sa sega ni vo e dua sa sega ni qalo-kosova oti na Joritani.

²³Ia ko Eitofeli, ni sa raica sa sega ni vakabau na ka sa tukuna ko koya, sa vauca nai vodovodo ki na nona asa, ka sa ia, ka lako yani ki na nona vale, ki

na nona koro, ka tataunaka na nona ka kece, ka qai kukunataki koya; a sa mate, ka sa bulu e nai bulubulu nei tamana.

²⁴A sa yaco ki Meeneimi ko Tevita. A sa qalo-kosova na Joritani ko Apisalomi, o koya kei ira talega na Isireli era sa tiko vata kaya.

²⁵A sa lesi Amasa ko Apisalomi me turaga ni valu mei sosomi kei Joapi: ko Amasa ko ya na luvena e dua na tamata, na yacana ko Jicera e dua na luve i Isireli, o koya ka curu vua na luve i Neasi ko Apikali, na taci i Seruaia na tina i Joapi.

²⁶A ra sa tiko ko ira na Isireli kei Apisalomi e na vanua ko Kiliati.

²⁷Ia ni sa yaco ko Tevita ki Meeneimi, ko Sopi na luve i Neasi mai Rapa ka nodra na luve i Amoni, kei Mekiri na luve i Amieli mai Lo-tipari, kei Pasiliai na kai Kiliati mai Rokilimi,

²⁸eratou sa kauta eso nai mocemoce, ka so na peseni, ka so na bilo qele; na witi talega, kei na parile; kei na madrai droka, kei na sila sa tavu, ka so na pini, kei na pini tani, sa tavu,

²⁹kei na oni, kei na uro ni wai-ni-sucu, ka so na sipi, kei na wai-ni-sucu ni pulumokau sa buli, me kei Tevita, ka me kedra na tamata era tiko vata kaya; ni ratou sa kaya, Era sa viakana na tamata, a ra sa malumalumu, ka viagunu mai na veikau.

2 Samuel 18

Ko Apisalomi kei ira na Isireli era sa vala kei Tevita kei ira na nona tamata; sa tacori e na kau ko Apisalomi, ka qai moku; a sa tagicaki koya ko Tevita.

¹A sa wilika na tamata era tiko vata kaya ko Tevita, ka lesia eso me nodra turaga na veiyayaudolu, ka so na nodra turaga na veiyayadrau.

²A sa talai ira na tamata ko Tevita, e dua na kena wase me lewai ira ko Joapi, kei na kenai karua ni kena wase me lewai ira ko Apisai na luve i Seruaia, na taci i Joapi, kei na kenai katolu ni kena wase me lewai ira ko Itei na kai Kaca. A sa kaya vei ira na tamata ko koya na tui, E dina au na lako vata talega kei kemuni.

³A ra sa kaya na tamata, Mo ni kakua ni lako yani; ni na ka walega vei ira kevaka keimami sa dro; ena ka wale talega vei ira kevaka sa mate e dua na kena wase vei keimami ni keimami wase rua; ia koi kemuni, ko ni sa tautauvata kei na le tini na udolu vei keimami; ia sa vinaka cake mo ni vupei keimami mai na koro.

⁴A sa kaya vei ira na tui, A ka ga e vinaka vei kemuni, ka'u na cakava. A sa tu voleka ki na matamata-ni-koro na tui, a ra sa curu yani vakayayadrau ka vakayayaudolu ko ira na tamata kecega.

⁵A sa vakaroti Joapi kei Apisai kei Itei ko koya na tui, ka kaya, Mo ni lewa vakamalua vua na cauravou io vei Apisalomi e na vukuqu. A ra sa rogoca ko ira na tamata kecega, ni sa vakaroti iratou kecega na kapiteni ni valu ko koya na tui e na vuku i Apisalomi.

⁶A ra sa curu yani na tamata ki vanua me ra vala kei ira na Isireli: a sa ia nai valu mai na veikau mai Ifireimi;

⁷a ra sa moku maikea ko ira na Isireli ni ra mokuta ko ira na tamata i Tevita, a sa dua kina na moku levu e na siga ko ya, io sa le rua na oba:

⁸ni sa veiseyaki nai valu e na vanua taucoko ko ya; a ra sa lewe vuqa sa mate e na veikau e na siga ko ya, a ra sa lewe lailai sa mate e nai seleiwau.

⁹A sa sota kei ira na tamata i Tevita ko Apisalomi. A sa vodo lako ko Apisalomi e na meule, a sa lako na meule e na ruku ni dua na vu ni oki levu ka sa levu na tabana, a sa tao na drau ni uluna e na taba ni oki, a sa lili toka ko koya e na macawa ni lomalagi kei vuravura; a sa lako ga na meule ka vodo kina ko koya.

¹⁰A sa raica e dua na tamata, ka tukuna vei Joapi, ka kaya, Raica, ka'u a kunei Apisalomi ni sa lili toka e na dua na vu ni oki.

¹¹A sa kaya ko Joapi vua na tamata ka tukuna vua, Oi, ko a kunea, ka cava ko a sega kina ni mokuti koya maikea ki na qele? ka'u a qai solia vei iko e tini na siliva, ka dua nai vau ni tolo.

¹²A sa kaya vei Joapi na tamata, Kevaka ka'u sa rawata e na ligaqu e dua na udolu na siliva, au na sega ni dodoka na ligaqu vua na luvena na tui; ni sa vakaroti iko, kei Apisai, kei Itei, ko koya na tui, ni keimami a rogoca tiko, a sa kaya, Dou dui maroroya vinaka na cauravou ko Apisalomi.

¹³Ia, kevaka ka'u a cakava na ka ca ka vakamatei koya: (a sa sega e dua na ka me vuni vua na tui:) ia ko iko ko na qai sega talega ni totaki au.

¹⁴A sa kaya ko Joapi, Me'u kakua ni wawa tiko vakaoqo kei iko. A sa kauta e ligana ko koya e tolu na moto leleka, ka cokataka ki na uto i Apisalomi, ni sa bula tiko e na loma ni oki.

¹⁵A sa le tini na cauravou eratou colata nai yaragi i Joapi, eratou sa vakavolivoliti Apisalomi, ka mokuta, ka vakamatea.

¹⁶A sa uvuca na davui ko Joapi, a ra sa lesu tale mai na tamata me ra kakua ni muri ira na Isireli; ni sa tarovi ira na tamata ko Joapi.

¹⁷A ra sa kauti Apisalomi, ka biuti koya ki loma ni dua nai keli levu e na veikau ko ya, a ra sa binia kina e dua nai binibini vatu levu sara: a ra sa dui dro ko ira kecega na Isireli, ki na nona vale laca.

¹⁸Ia ni sa bula tiko ko Apisalomi, sa vakaduria cake vua e dua na duru, mai na buca ni tui: ni sa kaya ko koya, Sa sega na luvequ tagane me nanumi kina na yacaqu: a sa vakatoka na duru e na yacana: a sa vakatokai, Nai vakananumi kei Apisalomi, ka yacova na siga oqo.

¹⁹A sa kaya ko Eiimaasi na luve i Setoki, Me'u cici mada ka tukuna vua na tui ni sa cudruvaki koya ko Jiova vei ira na nona meca.

²⁰A sa kaya vua ko Joapi, Mo kakua ni la'ki tukutuku edaidai, ia ko na la'ki tukutuku e na dua tani na siga: ia mo kakua ni la'ki tukutuku edaidai, ni sa mate tu na luvena na tui.

²¹A sa kaya vei Kusi ko Joapi, Mo la'ki tukuna vua na tui na ka ko a raica. A sa cuva sobu vei Joapi ko Kusi, a sa cici yani.

²²A sa kaya tale vei Joapi ko Eiimaasi na luve i Setoki, veitalia ga, ia me'u cici muri Kusi mada talega, koi au, A sa kaya ko Joapi, A cava ko na cici kina, na luvequ? ni sa sega vei iko nai tukutuku e yaga.

²³Ia *sa kaya ko koya*, veitalia ga, me'u cici mada. A sa kaya vua ko koya, Mo cici ga. A sa cici ko Eiimaasi vaka ki na buca, a sa sivi Kusi.

²⁴A sa tiko ko Tevita e na macawa ni matamata-ni-koro ruarua: a sa cabe cake nai vakatawa ki na bai, ki dela ni matamata-ni-koro, a sa ta cake, ka rai yani, ka raica e dua na tamata sa cici duaduaga mai.

²⁵A sa kaci nai vakatawa, ka tukuna vua na tui. A sa kaya na tui, Kevaka sa lako duaduaga mai ko koya, sa na dua nai tukutuku vua. A sa lako vakatotolo ko koya, ka toro voleka.

²⁶A sa kunea nai vakatawa ni sa cici mai e dua tani tale na tamata: a sa kaci nai vakatawa vei koya nai vakatawa sa qarava na matamata-ni-koro, ka kaya, Raica, e dua *tale* na tamata sa cici duaduaga. A sa kaya na tui, Sa kauta talega mai nai tukutuku ko koya.

²⁷A sa kaya ko koya nai vakatawa, Au sa raica na nona cici sa liu mai ni sa vaka na cici i Eiimaasi na luve i Setoki. A sa kaya na tui, A tamata vinaka ko koya, a sa kauta mai nai tukutuku vinaka.

²⁸A sa kaci ko Eiimaasi, ka kaya vua na tui, Sa vinaka tu. A sa cuva vakatoboicu ki na qele e na mata ni tui, ka kaya, Me vakarokorokotaki ko Jiova na nomuni Kalou, o koya ka soli ira mai na tamata era a dodoka na ligadra vei kemuni na noqu turaga na tui.

²⁹A sa taroga na tui, Sa vinaka tiko na cauravou ko Apisalomi, se segai? A sa kaya ko Eiimaasi, Ni sa tala ko Joapi na nona tamata na tui, kei *au* na nomuni tamata, au a raica e dua na ue levu, ia ka'u a sega ni kila na kenai balebale.

³⁰A sa kaya na tui, Mo vakatikitiki mada, ka mo tu ki ke. A sa lako vakatikitiki ko koya, ka tu vakadua.

³¹Ka raica, sa lako mai ko Kusi; a sa kaya ko Kusi, Sa dua nai tukutuku na noqu turaga na tui; sa cudruvaki kemuni edaidai ko Jiova vei ira kecega era a tu cake me ra vala kei kemuni.

³²A sa taroga vei Kusi na tui, Sa vinaka tiko na cauravou ko Apisalomi, se segai? A sa kaya ko Kusi, Me ra tautauvata ga kei na cauravou ko ya ko ira na nomuni meca na noqu turaga na tui, kei ira kecega era tu cake me vakacacani kemuni.

³³A sa rarawa vakalevu sara na tui, a sa cabe cake ki na vale ki dela ni matamata-ni-koro, ka tagi; a sa kaya vakaoqo ni sa lako tu, Isa lei, na luvequ Apisalomi, Isa, na luvequ, na luvequ Apisalomi! ke'u a mate me kemui sosomi ke sa vinaka, Isa Apisalomi, na luvequ, na luvequ!

2 Samuel 19

Sa tarova ko Joapi na tagiyaso i Tevita, 1-8. Sa kau tale ki Jerusalemi ko Tevita na tui, 9-43.

¹A sa tukuni vei Joapi, Raica, sa tagicaki Apisalomi ka yasovaka tiko ko koya na tui.

²Ia sa yaco na veivakabulai e na siga ko ya me ka era tagi kina ko ira kecega na tamata: ni ra sa rogoca ko ira na tamata e na siga ko ya, ka vaka, Sa rarawa na tui e na vuku ni luvena.

³A ra sa lako lo ki na koro e na siga ko ya ko ira na tamata, me vaka na nodra lako lo na tamata era sa madua ni ra dro e nai valu.

⁴A sa puloutaka na matana na tui, ka qoqolou vakadomolevu na tui, Ulei, Apisalomi na luvequ! ulei, Apisalomi! ulei, na luvequ, na luvequ!

⁵A sa lako mai ki vale vei koya na tui ko Joapi, ka kaya, O ni sa vakamaduataka edaidai na matadra kecega na nomuni tamata, o ira ka vakabulai kemuni, kei iratou na luvemuni tagane, kei iratou na luvemuni yalewa, kei iratou na watimuni, kei iratou na watimuni lalai:

⁶ni kemuni sa lomani ira era sa cati kemuni, ka cati ira era sa lomani kemuni: ni kemuni sa tukuna edaidai, ni sa ka walega vei kemuni ko ira na turaga kei

ira na tamata: ni'u sa qai kila edaidai ke sa bulu ko Apisalomi, ka mate edaidai koi keimami kecega, ke sa vinaka vei kemuni:

⁷ia oqo, mo ni tu cake, mo ni curu yani, ka vosa vakayalovinaka vei ira na nomuni tamata: ni'u sa bubului vei Jiova, kevaka ko ni sa sega ni curu yani, ena sega ni tiko kei kemuni e dua na tamata e na bogi edaidai: ia ena ca vakalevu vei kemuni na ka oqo, ka vakalailai na ka ca kecega sa yacovi kemuni ni kemuni a cauravou, ka yacova na gauna oqo.

⁸A sa tu cake na tui, ka la'ki tiko mai na matamata-ni-koro. A sa tukuni vei ira kecega na tamata, ka vaka, Raica, sa tiko na tui mai na matamata-ni-koro. A ra sa lako kece mai na tamata kivei koya na tui. Ia era a dro ko ira na Isireli, na tamata yadua ki na nona vale laca.

⁹A ra sa veileti na tamata kecega e na veimataqali kecega ni Isireli, ka kaya, Sa vakabulai keda na tui mai na ligadra na noda meca kecega, ka vakabulai keda mai na ligadra na kai Filisitia; ia sa qai dro mai na vanua e na vuku i Apisalomi.

¹⁰Ia ko Apisalomi, o koya eda a lumuta me noda tui, sa mate e nai valu: ia oqo, a cava dou sa sega kina ni kaya me sa kau tale mai na tui?

¹¹Sa qai talaki ko Tevita na tui kivei rau na bete, ko Setoki kei Epaia, ka kaya, Drau kaya mada vei ira na qase ni Juta, A cava dou sa berabera sara kina ni kauta tale mai na tui ki na nona vale? ni sa rogo mai vua na tui, io ki nona vale, na nodra vosa kecega na Isireli:

¹²oi kemudou na wekaqu; na suiqu kei na lewequ koi kemudou: ia ka cava dou sa berabera sara kina ni kauta tale mai na tui?

¹³Ia drau kaya vei Amasa, Ko sa sega li ni suiqu kei na lewequ, ko iko? me cakacaka vakaoqo vei au ko Jiova, ka vakaikuritaka, kevaka ko sa sega ni mai kapiteni ni valu tikoga e mataqu, mei sosomi kei Joapi.

¹⁴A sa vagolea ko koya na lomadra kecega na tamata i Juta, me vaka era sa dua bauga na tamata; a ra sa talaki kina vua na tui, ka vaka, Mo ni lesu mai koi kemuni, kei ira kecega na nomuni tamata.

¹⁵A sa lesu na tui, ka yaco ki na Joritani. A ra sa lako ki Kilikali ko ira na Juta, me ra tavaki koya na tui, ka me ra kauti koya na tui ki tai kadua ni Joritani.

¹⁶Ia sa vakariri ko Semeai na luve i Kira, na Penijamini, o koya mai Peurimi, ka lako sobu kei ira na Juta, me tavaki Tevita na tui.

¹⁷A ra sa tiko vata kaya e le dua na udolu na tamata vei ira na Penijamini, kei Sipa talega e dua na tamata vei ira na lewe-ni-vale i Saula, kei ira na luvena tagane e le tinikalima, kei na nona tamata e le ruasagavulu era sa lako vata kaya; a ra sa liutaka na tui ki tai kadua ni Joritani.

¹⁸A sa kau yani ki tai kadua nai lelele me vakalelei kina na nona lewe-ni-vale na tui, me kitaka talega na ka sa vinaka vua. Ia sa cuva sobu ko Semeai na luve i Kira e na mata ni tui, ni sa yaco ko koya ki tai kadua ni Joritani;

¹⁹a sa kaya vua na tui, Mo ni kakua ni nanuma vei au nai valavala ca na noqu turaga, ia mo ni kakua ni nanuma, me rarawa kina na lomamuni na tui, na ka ka'u sa cakava vakayaloca koi au na nomuni tamata e na siga ko ni a lako tani kina mai Jerusalemi na noqu turaga na tui.

²⁰Au sa kila koi au na nomuni tamata ni'u a kitaka na ka ca: o koya oqo, au sa liu kina edaidai vei ira kecega na mataqali i Josefa ka lako sobu mai me tavaki kemuni na noqu turaga na tui.

²¹A sa vosa mai ko Apisai na luve i Seruaia, ka kaya, Me sega li ni vakamatei ko Semeai e na vuku ni ka oqo, ni sa rukaki koya ka lumuta ko Jiova?

²²A sa kaya ko Tevita, A cava li vei kedatou, oi kemudrau na luve i Seruaia, ni drau sa noqu meca edaidai? me dua li na tamata vei ira na Isireli me vakamatei edaidai? au sa sega beka ni kila ni'u sa nodra tui na Isireli edaidai?

²³Sa kaya talega na tui vei Semeai, O na sega ni mate. A sa bubului kina vua ko koya na tui.

²⁴A sa lako sobu ko Mefiposece na luve i Saula me tavaki koya na tui, a sa sega ni vuya oti na yavana, se kotiva na kumina, se sava na nonai sulu, mai na siga ka lako tani kina na tui, ka yacova na siga ka tale vakacegu mai kina.

²⁵Ia ni sa lako mai ki Jerusalemi me tavaki koya na tui, sa kaya vua ko koya na tui, A cava ko a sega ni lako vata kina kei au, Mefiposece?

²⁶A sa kaya ko koya, Noqu turaga na tui, sa cakacaka vakailasu vei au na noqu tamata; ni'u sa kaya koi au na nomuni tamata, Au na vauca nai vodovodo ki na asa, me'u vodo kina, ka lako vata kaya na tui; ni'u sa lokiloki koi au na nomuni tamata.

²⁷A sa la'ki beitaka vakailasu na nomuni tamata ko koya vei kemuni na noqu turaga na tui; ia sa vaka e dua na agilose ni Kalou na noqu turaga na tui: ia mo ni cakava na ka e vinaka vei kemuni.

²⁸Ni ra sa vaka na tamata mate e matana na noqu turaga na tui ko ira kece na mataqali ni tamaqu: ia ko ni a lesia na nomuni tamata me'u tiko vata kei ira era kana mai na nomuni tepeli. Ia sa dodonu vakacava me'u tagi tale vua na tui?

²⁹A sa kaya vua ko koya na tui, A cava ko sa vosa tiko kina e na vuku ni nomu ka? au sa kaya oti, Drau wasea na vanua kei Sipa.

³⁰A sa kaya vua na tui ko Mefiposece Me taura kecega ko koya, ni sa qai lako vakacegu tale mai ki na nona vale na noqu turaga na tui.

³¹A sa lako sobu mai Rokilimi ko Pasiliai na kai Kiliati, ka lako vata kaya na tui ki tai kadua ni Joritani, ka me kauti koya ki tai kadua ni Joritani.

³²Ia sa tamata qase sara ko Pasiliai, e walusagavulu na nona yabaki: a sa vakania na tui ni sa tiko mai Meeneimi; ni sa tamata vutuniyau sara ko koya.

³³A sa kaya na tui vei Pasiliai, Daru lako vata yani, ka'u na vakani iko ni daru sa tiko mai Jerusalemi.

³⁴A sa kaya vua na tui ko Pasiliai, Ena bogi vica tale na noqu bula, me'u lako cake kina kei na tui ki Jerusalemi?

³⁵Sa walusagavulu na noqu yabaki e na siga oqo: au sa kila rawa beka na ka vinaka kei na ka ca? sa kila rawa beka na nomuni tamata na kenai kanakana ni ka ka'u sa kania se na ka ka'u sa gunuva? au sa rogoca rawa tiko li na

domodra na tagane dausere kei na yalewa dausere? ia ka cava me'u vakaocataki kemuni kina noqu turaga na tui koi au na nomuni tamata?

³⁶Ena lako vakalailai ga na nomuni tamata kei na tui ki tai kadua ni Joritani: ia me sauma e na cava vei au na tui e na ka levu vakaoqo?

³⁷Me'u lesu mada na nomuni tamata, me'u mate e na noqu koro, ka voleka ki nai bulubulu i tamaqu kei tinaqu: ia, raica na nomuni tamata ko Kimami; me lako vata yani ko koya kei na noqu turaga na tui; ia mo ni cakava vua na ka e vinaka vei kemuni.

³⁸A sa kaya na tui, Ena lako vata kei au ko Kimami, ia ka'u na cakava talega vua na ka e vinaka vei iko: ia na ka kece talega ko na kerea vei au, ka'u na kitaka vei iko.

³⁹A ra sa lako kece yani na tamata ki tai kadua ni Joritani. Ia ni sa yaco ki tai kadua na tui, sa reguci Pasiliai ko koya na tui, ka vosavakalougatataki koya; a sa lesu tale ko koya ki na nona vanua.

⁴⁰A sa lako yani ki Kilikali na tui, a sa lako vata kaya ko Kimami: a ra sa kauta na tui ko ira kecega na Juta, ka dua na kenai wasewase vei ira na Isireli ni sa wase rua.

⁴¹Ka raica, era lako mai vua na tui ko ira kecega na Isireli, a ra sa kaya vua na tui, A cava era sa butakoci kemuni kina ko ira na weka i keimami, na Juta, a ra sa kauti kemuni na tui kei ira na nomuni lewe-ni-vale, kei ira vata kecega na nomuni tamata, ki tai kadua ni Joritani?

⁴²A sa kaya vei ira na Isireli ko ira kecega na Juta, Ni sa weka i keimami dina na tui: ia ka cava kemuni sa cudru kina e na vuku ni ka oqo? keimami sa kana li vakalailai vua na tui? se sa solia beka vei keimami ko koya e dua nai solisoli?

⁴³A ra sa vosa na Isireli vei ira na Juta, ka kaya, Sa neimami e tini nai votavota e na tui, a sa neimami vakalevu ko Tevita, ka sa nomuni vakalailai ga: ka cava kemuni sa beci keimami kina, ni keimami sa sega ni tarogi mada

eliu e na vuku ni nona kau tale mai na neimami tui? A sa kaukauwa na nodra vosa na Juta, ka malumalumu na nodra vosa na Isireli.

2 Samuel 20

**Sa vukici ira na Isireli ko Sipa, ka bolei Tevita; a sa vakamatei mai Epeli ko koya,
1-22. A yacadratou na turaga, 23-26.**

¹A sa tiko maikea e dua na tamata ca, na yacana ko Sipa, na luve i Pikiri, e na mataqali i Penijamini: a sa uvuca ko koya e dua na davui, ka kaya, Sa sega na noda tikina kei Tevita, ka sega na nodai votavota vua na luve i Jese: oi kemudou na Isireli, *ni lesu* na tamata yadua ki na nona vale laca.

²A sa lako tani ko ira kecega na Isireli maivei Tevita, me ra muri Sipa na luve i Pikiri: ia ko ira na Juta era kabita na nodra tui, mai na Joritani ka yacovi Jerusalemi.

³A sa lako ko Tevita ki na nona vale mai Jerusalemi; a sa kauta ko koya na tui na yalewa ka watina lalai eratou lewe tini, o iratou ka laiva ko koya me vakatawa na vale, ka kauti iratou ki na dua na vale me ratou vakaraici, ka sa vakani iratou, ka sega ni curu vei iratou: a ratou sa sogolati tiko, ka yacova na siga eratou sa mate kina, eratou sa tiko vakayada ga.

⁴A sa kaya vei Amasa ko koya na tui, Mo soqoni ira vata vei au na Juta e na bogi tolu, ia mo mai tiko ki ke.

⁵A sa lako ko Amasa me soqoni ira vata na Juta; a sa berabera ko koya ka sa otu na siga ka lokuca vua ko koya.

⁶A sa kaya vei Apisai ko Tevita, Oqo, ena levu cake na ka ca ena kitaka vei keda ko Sipa na luve i Pikiri, ka lailai ka kitaka ko Apisalomi: mo kauti ira na tamata ni nomu turaga, ka cicimuri koya, de curuma eso na koro vakabai, ka sa yali kina vei keda.

⁷A ra sa muri koya yani na tamata i Joapi, kei ira na Kireci, kei ira na Pileci, kei ira na tamata qaqa kecega: a ra sa lako tani e Jerusalemi me cicimuri Sipa na luve i Pikiri.

⁸Ia ni ra sa voleka ki na vatu levu mai Kipioni, sa mai sota kei ira ko Amasa. Ia sa sulumaka ko Joapi na nonai sulu ni valu, ka sa tu e nai vau ni tolona e dua nai seleiwau e na kena taga; ia ni sa lako tu ko koya, sa lutu mai na kena taga.

⁹A sa kaya vei Amasa ko Joapi, O sa bula vinaka, na wekaqu? A sa taura na kumi i Amasa ko Joapi e na ligana i matau me reguci koya.

¹⁰A sa sega ni nanuma ko Amasa nai seleiwau e na liga i Joapi, a sa cokai koya kina e na ketena, ka sa kasabura na nona wawa ki na qele, ka sa sega ni vakaruataka vua: a sa mate ko koya. Ia erau sa cicimuri Sipa na luve i Pikiri ko Joapi kei Apisai na tacina.

¹¹A sa tu vakadua maikea e dua na tamata i Joapi, ka kaya, O koya sa vinakati Joapi, kei koya sa totaki Tevita, me muri Joapi.

¹²A sa davo no e na nona dra ko Amasa e na salatu. Ia ni sa raica na tamata ko ya ni ra sa tu vakadua na tamata kecega, sa qai kauti Amasa tani mai na salatu ki na were, a sa ubia e na dua nai sulu, ni sa raica ko koya era sa tu vakadua ko ira kece ka mai donui koya.

¹³Ni sa kau tani mai na salatu, era sa qai lako yani na tamata kecega me muri Joapi, me cicimuri Sipa na luve i Pikiri.

¹⁴A sa lakovi ira yani ko koya na nodra mataqali kecega na Isireli, ka yaco ki Epeli, kei Peci-maka, kivei ira kece talega na Peri: a ra sa soqoni vata, ka la'ki muri koya.

¹⁵A ra sa lako ka buku na druadrua vei koya mai Epeli ni Peci-maka: a ra sa viria ki na koro e dua na suva, a sa tu e na kele; ia ko ira na tamata kecega era tiko vata kei Joapi, era sa tukitukia na bai, me vakabalea.

¹⁶Sa qai kaci mai na koro e dua na yalewa vuku, Dou rogoca! dou rogoca! dou kaya mada vei Joapi, Mo toro mada mai ki ke, me'u vosa vei iko.

¹⁷A sa toro vua ko koya, a sa kaya na yalewa, O iko ko Joapi, se segai? A sa kaya ko koya, Oi au ga. A sa kaya vua ko koya, Mo rogoca na vosa ni nomu vada. A sa kaya ko koya, Au sa vakarorogo tiko.

¹⁸A sa vosa ko koya, ka kaya, Era a daukaya eliu, Me ra tarogi Epeli ga, a ra sa qai dautinia vakaoqo.

¹⁹Oi au e dua vei ira na Isireli sa cata nai valu, ka sa yalodina: ko iko, ko sa segata mo vakarusa e dua na koro ka dua na tinana vei ira na Isireli: a cava ko via tiloma kina nai votavota i Jiova?

²⁰A sa vosa ko Joapi, ka kaya, Me yawa sara, me yawa sara vei au, me'u tiloma se vakarusa.

²¹Sa sega ni vakaoqo: ia sa dua ga na tamata mai na ulu-ni-vanua i Ifireimi, ko Sipa na yacana, na luve i Pikiri, sa dodoka na ligana vua na tui, io vei Tevita: dou soli koya duaduaga mai, ka'u na qai lako tani mai na koro. A sa kaya vei Joapi na yalewa, Raica, ena viritaki vei iko na uluna ki daku ni bai.

²²A sa lako na yalewa e na nona vuku vei ira kecega na tamata, A ra sa tamusuka na ulu i Sipa na luve i Pikiri, ka viritaka yani vei Joapi. A sa uvuca na davui ko koya, a ra sa lesu yani mai na koro, na tamata yadua ki na nona vale laca. A sa lesu ki Jerusalemi ko Joapi vei koya na tui.

²³A sa nodra turaga na tamata i valu kecega ni Isireli ko Joapi; a sa nodra turaga na Kireci kei ira na Pileci ko Pinaia, na luve i Jioiata:

²⁴a sa turaga ni vakacavacava ko Etorami: a sa dauvola na ka ni matanitu ko Jiosafati na luve i Eailute:

²⁵ia sa vunivola ko Siva: a rau sa bete ko Setoki kei Epaia:ca:

²⁶ia na turaga erau dautiko vei Tevita ko Ira na luve i Jairi.

2 Samuel 21

Sa dua na dausiga, a sa oti ni sa soli e lewe vitu na luve i Saula, me ratou kunati mai Kipea, 1-14. Sa vala kei ira na Isireli ko ira na kai Filisitia, a sa moku e lewe va na tamata yagolevu, 15-22.

¹Sa qai dua na dausiga e na gauna i Tevita, ka yabaki tolu ka veitaravi: a sa masu vei Jiova ko Tevita. A sa kaya ko Jiova, E na vuku i Saula ga, kei na nona lewe-ni-vale dauveivakamatei ko ya, ni sa vakamatei ira na kai Kipioni ko koya.

²A sa kacivi ira na kai Kipioni, ko koya na tui, ka kaya vei ira; (ia sa sega ni kawa i Isireli ko ira na kai Kipioni, era sa kena vo vei ira na Amoraiti; a sa bubului eliu vei ira ko ira na Isireli: a sa segata ko Saula me mokuti ira e na nona lomakatakata e na vukudra na Isireli kei ira na Juta);

³a sa kaya vei ira na kai Kipioni ko Tevita, A cava me'u kitaka e na vukumudou? ka cava me'u cakava me kenai bulubulu, mo dou vosavakalouga tataka kina nai votavota i Jiova?

⁴A ra sa kaya vua ko ira na kai Kipioni, Me kakua vei keitou na siliva se na koula mai vei Saula, se vei ira na nona lewe-ni-vale; me kakua talega ni vakamatei e dua vei ira na Isireli e na vuku i keitou. A sa kaya ko koya, A ka dou sa kaya, au na kitaka e na vukumudou.

⁵A ra sa kaya vua na tui, A tamata ka vakaoti keitou, ka nakita me vakarusai keitou, me keitou kakua sara ni tiko e na nodra veiyasana na Isireli,

⁶me soli vei keitou e lewe vitu vei iratou na luvena tagane, ia keitou na vakalilici iratou e na mata i Jiova mai Kipea nei Saula, o koya ka digitaka ko Jiova. A sa kaya na tui, Au na solia.

⁷A sa maroroi Mefiposece ko koya na tui, o koya na luve i Jonacani na luve i Saula, e na vuku ni bubului vei Jiova erau a kitaka ko Tevita kei Jonacani na luve i Saula.

⁸Ia ko koya na tui sa kauti Erimoni kei Mefiposece, erau tagane ka luve i Saula kei Risipa, o koya ka luve i Eya; kei iratou na lewe lima eratou tagane ka luve i Maikali, na luve i Saula ka yalewa, o iratou ka vakasucuma ko koya vei Atirieli na luve i Pasiliai na kai Miola:

⁹a sa soli iratou kivei ira na kai Kipioni, a ra sa vakalilici iratou mai na ulu-ni-vanua e na mata i Jiova: a ratou sa bale vata ko iratou vituvitu, a ratou sa vakamatei e na gauna ni tamusuki sila, ka ni sa qai tekivu na tamusuki parile.

¹⁰A sa kauta ko Risipa na luve i Eya e dua nai sulu taga ka birika e dela ni vatu levu, me tiko kina mai nai vakatekivu ni tamusuki sila, ka yacova na gauna sa tauci iratou kina na uca mai lomalagi; a sa sega ni laiva na

manumanu vuka me ro vei iratou e na siga, se na manumanu ni vanua e na bogi.

¹¹A sa tukuni vei Tevita na ka ka kitaka ko Risipa na luve i Eya, na watina lailai i Saula.

¹²A sa lako ko Tevita ka kauta na sui i Saula, kei na sui i Jonacani na luvena, maivei ira na kai Jepesi-kiliati, era a butakoca mai na sala ni koro mai Pecisani, na tikina ka vakalilici rau kina ko ira na kai Filisitia, e na siga sa mokuti Saula kina mai Kilipoa ko ira na kai Filisitia:

¹³a sa kauta cake maikea ko koya na sui i Saula, kei na sui i Jonacani na luvena; a ra sa kumuna vata na suidratou eratou a vakalilici.

¹⁴A ra sa buluta na sui i Saula kei Jonacani na luvena, e na vanua nei Penijamini mai Sela, e nai bulubulu i Kisi na tamana; a ra sa kitaka na ka kecega ka vakarota ko koya na tui. A sa oti na ka oqo, sa qai vakamasuti na Kalou e na vuku ni vanua.

¹⁵A ra sa vala tale ko ira na kai Filisitia kei ira na Isireli; a sa lako sobu ko Tevita, kei ira vata kaya na nona tamata, a ra sa vala kei ira na kai Filisitia: a sa malumalumu mai ko Tevita,

¹⁶A sa dua vei ira na luve ni tamata yagolevu, ko Isipipinopi, sa tolu na drau na sikeli parasa na kena bibi ni nona moto, ka vauci tu vua nai yaragi vou; a sa nakita me vakamatei Tevita.

¹⁷A sa vukei koya ko Apisai na luve i Seruaia, ka mokuta mate na kai Filisitia. Era sa qai bubului vei Tevita ko ira na nona tamata, ka kaya, O na sega tale ni lako kei keitou ki nai valu, mo kakua kina ni bokoca na cina i Isireli.

¹⁸A sa oti na ka oqo sa dua tale nai valu kei ira na kai Filisitia mai Kopo: a sa mokuti Safi e dua vei ira na luve ni tamata yagolevu ko Sipikei na luve i Usa.

¹⁹A sa dua tale nai valu kei ira na kai Filisitia mai Kopo, ia ko Elanani na luve i Jeere-orkimi, na kai Pecileema, sa mokuta na *taci i Kolaiaci*, na kai Kaca, na dia ni nona moto sa vaka na nodra kau na dautali sulu.

²⁰Sa dua tale nai valu mai Kaca, a sa dua na tamata yagolevu, a sa tauyaono nai qaqalo ni ligana ruarua, ka tauyaono nai qaqalo ni yavana ruarua, e ruasagavulu ka va ni wili vata; ko koya talega na luvena na tamata yagolevu.

²¹Ia ni sa bolei ira na Isireli ko koya, sa mokuti koya ko Jonacani na lufe i Semea, na tuaka i Tevita.

²²Sa sucu na lufe ni tamata yagolevu mai Kaca ko iratou na lewe va oqo, a ratou sa bale e na liga i Tevita, kei na ligadratou na nona tamata.

2 Samuela 22

A meke ni vakavinavinaka vua na Kalou, ni sa vakabulai Tevita ko koya mai na nona meca kecega.

¹A sa cavuta vei Jiova ko Tevita na vosa ni sere oqo, e na siga sa vakabulai koya oti kina ko Jiova mai na liga ni nona meca kecega, kei na liga i Saula:

²a sa kaya ko koya, A noqu uluvatu ko Jiova, kei na noqu i drodro, na noqu i vakabula;

³Na Kalou, o koya sa noqu kaukauwa; au na vakararavi vua; A noqu i sasabai, kei na ka kaukauwa ka'u sa vakabulai kina, a noqu vale ni valu cecere, kei na noqu i drodro; A noqu i vakabula; ni sa vakabulai au mai nai valavala kaukauwa.

⁴Au na kaci vei Jiova, o koya sa dodonu me vakavinavinakataki; Ia ka'u na sa vakabulai kina maivei ira na noqu meca.

⁵Ni sa vakavolivoliti au na biau ni mate, Sa vakarerei au na waluvu ni ca;

⁶Sa voliti au na rarawa ni bulubulu; sa yacovi au nai cori ni mate;

⁷E na noqu rarawa ka'u a tagi vei Jiova, Ka'u sa tagi ga vua na noqu Kalou; A sa rogoca na domoqu ko koya mai na nona vale; A sa curuma na daligana na noqu tagi.

⁸Sa qai yavala na vanua, ka sautaninini; Sa yavala talega na vu ni lomalagi, Ka sa yavala, ni sa cudru ko koya.

⁹Sa kuvu cake na kubou mai na ucuna, Kei na bukawaqa mai na gusuna sa kana voli: Sa tutuvaki kina na qilaiso ni buka.

¹⁰Sa vakalolovirata na lomalagi ko koya, ka lako sobu mai; A sa tu e ruku ni yavana na butobuto loaloa.

¹¹Sa vodoka na jerupi ko koya, ka vuka: Sa rairai lako e na veitaba ni cagi.

¹²Sa cakava na butobuto me nona vale me voliti koya, Na wai butobuto, na o loaloa ni lomalagi.

¹³Sa caudre na qilaiso ni buka E na liva sa lako e matana.

¹⁴Sa kurukuru mai na lomalagi ko Jiova, A sa tabalaka cake na domona ko Koya sa Cecere sara.

¹⁵A sa vanataka na gasau ko koya, ka dui vakasevi ira; Na livaliva, ka vakubutaki ira.

¹⁶A sa rairai na dreke ni wai ni wasaliwa, Sa vakavotui mai na yavu ni vuravura, Ni sa vunauca ko Jiova, Ni sa liwa na cagi ni ucuna.

¹⁷Sa talaki maicake ko koya, ka tauri au, Ka vueti au cake mai na wai e vuqa:

¹⁸Sa vakabulai au mai na noqu meca kaukauwa, Maivei ira era sa cati au: ni ra sa gumatua vei au.

¹⁹Era sa lako vakaca mai vei au e na siga ni noqu rarawa; Ia sa tokoni au ko Jiova.

²⁰Sa kauti au yani talega ki na vanua rabailevu: Sa vakabulai au, ni sa vinakati au.

²¹Sa sauma vei au ko Jiova na noqu yalododonu: Me vaka na savasava ni ligaqu, sa sauma vei au.

²²Ni'u a muria na sala i Jiova, Ka sega ni lesu tani vakaca mai vua na noqu Kalou.

²³Ni sa tu e mataqu na nona lewa kecega: Ia na nona vunau, ka'u a sega ni lesu tani maikina.

- ²⁴Ia ka'u a yalododonu vua, Ia ka'u a maroroi au mai na noqu i valavala ca;
- ²⁵A sa sauma kina vei au ko Jiova na noqu i valavala dodonu; Me vaka na noqu yalosavasava e matana.
- ²⁶Vei koya sa yalololoma, ko ni na cakacaka vakayalololoma; Vei koya sa yalododonu, ko ni na cakacaka vakayalododonu;
- ²⁷Vei koya sa yalosavasava, ko ni na cakacaka vakayalosavasava; Ia vei koya sa yalotakelo, ko ni na veivala kaya.
- ²⁸Ia ko ni na vakabulai ira na tamata sa vakararawataki: A sa vakaraici ira na viavialevu na matamuni, mo ni vakabalei ira.
- ²⁹Ni sa noqu cina koi kemuni, Jiova: Ia ena vakararamataka na noqu butobuto ko Jiova.
- ³⁰Ni sai kemuni ka'u sa cici bula kina e na maliwa ni mataivalu, Ia sai koya na noqu Kalou ka'u sa ladeva kina na bai.
- ³¹Ko koya na Kalou, sa dodonu na nonai valavala; Sa vakatovolei na vosa i Jiova: Ai sasabai ko koya vei ira kecega era sa vakararavi vua.
- ³²Ko cei tale sa Kalou, ko Jiova duaduaga? Ia ko cei tale sa kaukauwa, na noda Kalou duaduaga?
- ³³Sa noqu koro ni valu na Kalou; A sa vakadodonutaka na noqu i lakolako ko koya.
- ³⁴Sa cakava na yavaqu me tautauvata kei na yavadra na me kila: A sa vakaturi au e na noqu tikina cecere.
- ³⁵Sa vakavulica na ligaqu me ia nai valu, A sa musuki kina e na ligaqu na dakai kaukamea.
- ³⁶O sa solia talega vei au nai sasabai ko sa vakabulai au kina: A sa vakalevutaki au na nomu yalomalua.
- ³⁷O a vakalalagataka vei au na noqu sala; A sa sega ni tidara kina na yavaqu.

³⁸Au a vakasavi ira na noqu meca, ka vakarusai ira; Ka'u a sega ni lesu tale mai, ka'u a vakaoti ira mada eliu.

³⁹Ia ka'u a vakaoti ira, ka vuetaiki ira, a ra sa sega ni tu cake tale rawa: Io, era sa bale sobu e ruku ni yavaqu.

⁴⁰Ni kemuni a vauci au e na kaukauwa me ia nai valu, Ko ni a vakamalumalumutaki ira vei au era a tu cake vakaivalu vei au:

⁴¹O ni a vakanadakuya talega vei au na noqu meca, Me'u vakarusai ira kina era sa cati au.

⁴²Era a rai voli, ka sega e dua me vakabula; Io, vei Jiova, ka sa sega ni vosa vei ira.

⁴³Ka'u sa qai vurumemeataki ira me vaka na kuvu ni qele: Ka'u a buturaki ira me vaka na oruoru e na salatu, ka dui biubiuti ira,

⁴⁴O ni a vakabulai au talega mai na nodra veileti na noqu tamata, O ni a maroroi au me'u liu e na veimatanitu: Era na qaravi au na tamata ka'u a sega ni kila.

⁴⁵Ena vakarokorokotaki au ko ira na kai tani: Ni ra sa rogoci au, era na talairawarawa vei au.

⁴⁶Era na malai yani na kai tani; A ra na lako ninini tu mai na nodra veitikina vuni.

⁴⁷Sa bula ko Jiova; ia me vakacaucautaki na noqu kaukauwa; Ia me vakalevulevui na Kalou, o koya na kaukauwa ka'u sa bula kina.

⁴⁸A Kalou ga ko koya sa cudruvaki au, Ka vakamalumalumutaki ira na tamata vei au,

⁴⁹Ka kauti au tani maivei ira na noqu meca: O ni a laveti au me'u uasivi cake vei ira era tu cake vakaivalu vei au: Ko ni a vakabulai au mai na tamata dauravuravu.

⁵⁰O koya oqo ka'u na vakamolimoli kina vei kemuni, Jiova, e na kedra maliwa na lewe ni veivanua, Ka seretaka na yacamuni.

⁵¹O koya ga na vale cecere ni bula vei koya na nona tui Ka sa ia na loloma vua ka lumuta ko koya; Io vei Tevita, kei na nona kawa, ka sega ni mudu.

2 Samuel 23

Sa tukuna ko Tevita ni na dua na lewa dodonu, 1-7. A yacadra na tamata turaga i Tevita, 8-39.

¹Oqo na kenai otioti ni vosa i Tevita. Sa kaya ko Tevita na lufe i Jese, Ia sa kaya na tamata sa vakatuburi cake, O koya ka lumuta na Kalou i Jekope, Kei koya na daunivucu vinaka sara ni Isireli,

²Sa vosa e na gusuqu na Yalo i Jiova, Sa tiko e na yamequ talega na nona vosa.

³Sa kaya ko koya na nodra Kalou na Isireli, Sa kaya vei au na nodra Kaukauwa na Isireli, Ko koya ka lewai ira na tamata vakadodonu, Ka lewa tiko e na rerevaki koya na Kalou;

⁴Ia me vaka na rarama e na mataka, ni sa cadra na mata-ni-siga, Na mataka sa sega kina na o; Ni sa tubu mai na qele na co, Ni sa cila vinakana *mata ni siga* ni sa otu na uca.

⁵Ia ni sa sega ni vakaoqo vua na Kalou na noqu mataqali, Sa cakava ga ko koya vei au na veiyalayalati tawa mudu, Sa vakarau tu e na ka kecega, ka vakadeitaki: Ia na ka kecega me'u bula kina, kei na ka kecega ka'u sa gadreva, Ena sega beka ni vakatubura ko koya?

⁶Ia na tamata ca kecega, era na vaka na voto ni kau sa biu, Ni ra sa sega ni tauri rawa e na ligada:

⁷Ia na tamata sa via tauri ira, E dodonu me vakaiyaragi e na kaukamea kei na dia ni moto; A ra na visa vakaidina e na bukawaqa e na tikina *ko ya*.

⁸Oqo na yacadra na tamata qaqa i Tevita: O koya na Takimonaiti sa liu vei iratou na lewe tolu; o koya ko Atino na Esinaiti: sa veivala kei ira na lewe walu na drau, a sa mokuti ira ko koya e na dua na gauna.

⁹A sa muri koya ko Eliesa na luve i Toto na luve i Eoi; sa dua vei iratou na lewe tolu na tamata qaqqa eratou tiko vata kei Tevita, ni ratou sa bolei ira na kai Filisitia era sa soqoni vata maikeia ki nai valu, a ra sa lako tani na Isireli:

¹⁰a sa tu cake ko koya, ka mokumokuti ira na kai Filisitia, ka sa malumalumu mai na ligana, a sa kabita na nonai seleiwau na ligana: a sa ka levu na veivakabulai ka ia ko Jiova e na siga ko ya; a sa muri koya ko ira na tamata me ra kauta walega nai toki ni valu.

¹¹A sa muri koya ko Sama na luve i Aki, o koya mai na ulu-ni-vanua. A ra sa soqoni vata na kai Filisitia me ra kovekove, e na dua na tiki ni were sa tei kecega e na pini: a ra sa dro tani mai vei ira na kai Filisitia ko ira na tamata.

¹²A sa tu ko koya e na loma ni were, ka valataka, ka mokuti ira na kai Filisitia: a sa kitaka na veivakabulai levu ko Jiova.

¹³A ratou sa lako sobu ko iratou e lewe tolu vei ira na lewe tolusagavulu sa liu, a ratou sa lako vei Tevita ki na qara vatu mai Etulama, e na vula i matua: a sa tiko vakaivalu mai na buca ko Refeimi na nodra mataivalu na kai Filisitia.

¹⁴A sa tiko ko Tevita e na koro ni drodro e na veisiga ko ya; a sa tiko mai Pecileema e na gauna ko ya na nodra i valu na kai Filisitia.

¹⁵A sa mate e na viagunu ko Tevita, ka kaya, Ke sa dua mada me vagunuvi au e na wai mai na mata-ni-wai mai Pecileema, ka tu mai na matamata-ni-koro!

¹⁶Ia ko iratou na lewe tolu ka tamata qaqqa, eratou a basuka na nodra mataivalu na kai Filisitia, ka taki wai mai na matamata-ni-wai mai Pecileema, mai na matamata-ni-koro, a ratou sa kauta vei Tevita: ia sa bese ni gunuva ko koya, a sa livia yani me ka ga vei Jiova:

¹⁷a sa kaya, I Jiova, me yawa vei au me'u kitaka na ka oqo: sa kedratou dra na tamata eratou a douvaka na mate, se segai? ka sa bese kina ni gunuva ko koya. A ka oqo eratou sa kitaka na tamata qaqqa tolutolu oqori.

¹⁸Ia ko Apisai na taci i Joapi, na luve i Seruaia, sa turaga vei iratou na lewe tolu. A sa taura na nona moto me veivala kei ira e le tolu na drau, ka vakamatei ira, a sa rogo vata ko koya kei iratou na lewe tolu ko ya.

¹⁹Sa sega li ni dokai vakalevu cake vei iratou na lewe tolu? o koya oqo sa lesi kina me nodratou turaga, ia ka sa sega ni tautauvata kei iratou na lewe tolu oqori.

²⁰Ia ko Pinaia na luve i Jioiata, a luvena e dua na tamata qaqa mai Kapisieli, ka cakava na ka levu eliu, io sa mokuta ko koya e le rua na tamata erau a vaka na laioni, erau kai Moapi: sa lako sobu talega ka mokuta e dua na laioni e na dua nai keli, e na gauna ni uca-vulavula:

²¹sa mokuta talega e dua na kai Ijipita, a tamata matavinaka; a sa taura e dua na moto ko koya na kai Ijipita; a sa lako sobu vua ko koya ni sa taura ga nai titoko, ka sa kaliraka na moto mai na ligana na kai Ijipita, ka vakamatei koya e na nona moto ga.

²²A ka oqo sa cakava ko Pinaia na luve i Jioiata, a sa rogo vata ko koya kei iratou na lewe tolu na qaqa.

²³Sa dokai vakalevu cake ko koya vei ira na lewe tolusagavulu, a sa sega ni tautauvata kei iratou na lewe tolu oqori. A sa lesi koya kina ko Tevita me dua vei ira era sa daubose vata kaya.

²⁴Ko Asaeli na taci i Joapi sa dua vei ira na lewe tolusagavulu; ko Elanani na luve i Toto na kai Pecileema;

²⁵ko Sama na kai Eroti, ko Elika na kai Eroti,

²⁶ko Elesi na luve i Paliti, ko Ira na luve i Ikesi na kai Tikoa;

²⁷ko Epieseri na kai Anacovi, ko Mipunei na luve i Usa;

²⁸ko Salimoni na luve i Eoi, ko Meerei na kai Nitofa;

²⁹ko Elepi na luve i Peana, e dua na kai Nitofa, ko Itei na luve i Ripei mai Kipea mai vei ira na Penijamini;

³⁰ko Pinaia na kai Piraconi, ko Itei mai na uciwai mai Keasi;

³¹ko Epialiponi na kai Arapa, ko Asimavece na kai Peurimi;

³²ko Elaiapa na kai Seelipimi, ko Jonacani, e dua vei ira na lufe i Jaseni;

³³ko Sama, o koya mai na ulu ni vanua, ko Eiami na lufe i Sarari o koya mai na ulu ni vanua;

³⁴ko Elifeleti na lufe i Easipai, na luvena na kai Meeka, ko Iliami na lufe i Eitofeli na kai Kilo;

³⁵ko Esirei na kai Kameli, ko Peerei na kai Aripa;

³⁶ko Ikiali na lufe i Necani o koya mai Sopa, ko Pani na lufe i Kata;

³⁷ko Seleki na lufe i Amoni, ko Neeri na kai Pieroci, o koya sa daucolata nai yaragi i Joapi na lufe i Seruaia;

³⁸ko Ira na lufe i Jecesi, ko Karepi na lufe i Jeceris;

³⁹ko Uraia na Itaiti. O ira kecega, era le tolusagavulu ka vitu.

2 Samuel 24

Sa dauveretaki ko Tevita me wiliki ira na nona tamata; sa cudru kina ko Jiova, a sa mate e le vitu na oba na tamata; a sa qai donu nai soro ka vakacobora ko Tevita.

¹A sa cudru tale vei ira na Isireli ko Jiova, a sa vakauqeti Tevita ko koya vei ira, ka vaka, Mo la'ki wiliki ira na Isireli kei ira na Juta.

²A sa kaya na tui vei Joapi na kapiteni ni valu, erau tiko vata kaya, Mo lako voli mada e na kedra maliwa na veimataqali kecega ni Isireli, mai Tani ka yacovi Pieri-sepa, ka wiliki ira na tamata, me'u kila na kedrai wiliwili.

³A sa kaya vua na tui ko Joapi, Me vakaikuritaka vakadrau ko Jiova na nomuni Kalou na kedrai wiliwili na tamata, me raici ira talega ko koya na noqu turaga na tui: ia ka cava ko ni sa vinakata kina na ka oqo na noqu turaga na tui?

⁴Ia sa gumatua na nona vosa na tui vei Joapi, vei ira talega na turaga ni valu. A sa lako tani mai vua na tui ko Joapi, kei ira na turaga ni valu, me wiliki ira na tamata, io, na Isireli.

⁵A ra sa qalo-kosova na Joritani, ka la'ki tiko ki Aroeri, mai na yasa ni koro ki nai matau, mai na loma ni buca nei Kata, ka donui Jaseri:

⁶era sa qai lako ki Kiliati, kei na vanua ko Tatimi-otisi; a ra sa yaco ki Tani-jeani, ka lako voli ki Saitoni,

⁷ka yaco ki na koro vakabai ko Taia, kei na nodra veikoro kecega na Aivaiti, kei na kai Kenani: ka ra lako yani vaka ki na mata ni ceva i Juta ka yaco ki Pieri-sepa.

⁸Ia ni ra sa veilakoyaki voli e na vanua tauoko, era sa yaco ki Jerusalemi ni sa oti e ciwa na vula ka ruasagavulu na bogi.

⁹A sa cavuta ko Joapi vua na tui na kedrai wiliwili na tamata: a sa le oba vakawalusagavulu na tamata qaqa vei ira na Isireli, era sa vakaiyaragi e nai seleiwau; ia ko ira na Juta, era sa le limasagavulu na oba na tamata.

¹⁰A sa beitaki Tevita na lomana ni sa wiliki ira oti na tamata. A sa kaya vei Jiova ko Tevita, Au sa kitaka na ca levu e na ka ka'u sa cakava: ia oqo, kemuni Jiova, mo ni kauta tani mada na noqu i valavala ca na nomuni tamata: ni'u sa cakava na ka lialia sara.

¹¹A sa duri cake ko Tevita e na mataka; a sa lako mai na vosa i Jiova vei Kata na parofita, na rairai nei Tevita, a sa kaya,

¹²Mo la'ki kaya vei Tevita, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, E tolu na ka ka'u sa cavuta vei iko; mo digitaka e dua, me'u vakayacora vei iko.

¹³A sa lako vei Tevita ko Kata, ka kaya vua, Me yacovi iko na dausiga e nomu vanua ka yabaki vitu? se mo dro tiko e matadra na nomu meca ka vula tolu, ni ra sa vakasavi iko? se me bogi tolu na mate levu e na nomu vanua? mo lewa mada, se cava na vosa me'u kauta tale vua ka talai au mai.

¹⁴A sa kaya vei Kata ko Tevita, Au sa taqaya vakalevu: me da lutu mada ki na ligi i Jiova; ni sa levu na nona loloma: ia me'u kakua ni lutu ki na ligi ni tamata.

¹⁵A sa vakayacora ko Jiova na mate levu vei ira na Isireli e na mataka ko ya ka yacova na siga sa lokuca: a ra sa mate vei ira na tamata mai Tani ka yaco ki Pieri-sepa e le vitu na oba na tamata.

¹⁶Ia ni sa dodoka na ligana na agilose vaka ki Jerusalemi me vakarusa, sa qai veivutuni ko Jiova e na vuku ni rarawa, a sa kaya vua na agilose ka vakarusai ira tiko na tamata, Sa levu; me cegu oqo na ligamu. A sa tu na agilose i Jiova e na rara ni samu sila nei Arauna na Jepusaiti.

¹⁷Ia ni sa raica ko Tevita na agilose ka mokuti ira na tamata, sa vosa vei Jiova ka kaya, Mo ni raica, koi au ga sa caka cala, io, ka'u sa kitaka na ka ca: ia ko ira na sipi oqo, a cava era sa cakava? me yaviti au ga kei ira na mataqali i tamaqu, na ligamuni.

¹⁸A sa lako vei Tevita e na siga ko ya ko Kata, ka kaya vua, Mo lako cake, mo cakava e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova mai na rara ni samu sila nei Arauna na Jepusaiti.

¹⁹Ka sa lako cake ko Tevita me vaka na vosa i Kata, me vaka ka vakarota ko Jiova.

²⁰A sa rai voli ko Arauna, ka raica na tui kei ira na nona tamata ni ra lako mai vua: a sa lako yani ko Arauna, ka cuva vakatoboicu ki na qele vua na tui.

²¹A sa kaya ko Arauna, A cava e lako mai kina na noqu turaga na tui vei au na nomuni tamata? A sa kaya ko Tevita, Me'u volia vei iko na rara ni samu sila me'u cakava kina e dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova, me mudu na mate levu vei ira na tamata.

²²A sa kaya vei Tevita ko Arauna, Me taura ga na noqu turaga na tui, ka cabora na ka e vinaka vua: raica, na pulumokau mei soro kama, ia me kena buka mo ni taura nai yaya ni samu sila, kei nai yaya ni pulumokau.

²³A ka kecega oqo sa solia vakaturaga ko Arauna vei koya na tui. Sa kaya talega vua na tui ko Arauna, Me vinakati kemuni ko Jiova na nomuni Kalou.

²⁴A sa kaya vei Arauna ko koya na tui, E segai; ka'u na volia vakaidina vei iko e na kenai voli: ia ka'u na sega ni vakacabora vei Jiova na noqu Kalou nai

soro kama sa rawa walega. A sa volia ko Tevita na rara ni samu sila, kei na pulumokau, e na sikeli siliva e limasagavulu.

²⁵A sa cakava maikea ko Tevita nai cabocabo-ni-soro vei Jiova, ka vakacobora eso nai soro kama ka so nai soro ni veivinakati. A sa vakamasuti ko Jiova e na vuku ni vanua, a sa mudu na mate levu vei ira na Isireli.

1 Tui

1 Tui 1

Sa qase sara ko Tevita, 1-4. Sa kacivaki me tui ko Atonaija, a sa lewa ko Tevita me tui ko Solomoni, 5-53.

¹A sa qase mai ko Tevita na tui, ka sa vuqa na nona yabaki; a sa tutuvitaki koya e nai tutuvi, a sa sega ni katakata rawa.

²A ra sa kaya vua ko ira era sa qaravi koya, Me qarai mada e dua na goneyalewa me kau mai vei kemuni na neitou tui: ia me tu ga vei kemuni na tui, ka me vakaraici kemuni, ka koto e na lomaseremuni; mo ni katakata kina na neitou turaga na tui.

³A ra sa qara e na veiyasana kecega e Isireli me ra kunea e dua na goneyalewa matavinaka, a ra sa kunei Apisaki, e dua na yalewa ni Sunemi, a ra sa kauti koya vua na tui.

⁴A sa matavinaka sara na goneyalewa, a sa vakaraica na tui, ka dauqaravi koya: ia sa sega ni veiyacovi kaya ko koya na tui.

⁵Sa qai vakalevulevui koya ko Atonaija na luve i Akici, ka kaya, Au na tui mada koi au: a sa vakarautaka me nona eso na qiqi vakaturaga, kei na tamata eso era dauvodo ose, ka le limasagavulu na tamata me ra daucici me liutaki koya.

⁶A sa sega ni vunauci koya eliu ko tamana e na dua na siga, me kaya, A cava ko sa kitaka kina na ka oqo? A sa matavinaka sara talega ko koya; a sa sucu eliu ko Apisalomi, sa sucu emuri ko koya.

⁷A ratou sa veivosaki ko koya kei Joapi na luve i Seruaia, kei Epaiaca na bete; a rau sa bauti Atonaija, ka vupei koya.

⁸Ia ko Setoki na bete, kei Pinaia na luve i Jioiata, kei Necani na parofita, kei Semeai, kei Rei, kei ira na tamata qaqa nei Tevita, era sa sega ni to vata kei Atonaija.

⁹A sa vakamatea ko Atonaija eso na sipi, kei na pulumokau, kei na manumanu uro, mai na vatu ko Soeleci, sa voleka ki Eni-rokeli, a sa kacivi ira

kecega na tuakana kei na tacina, na luvena na tui, kei ira kecega na Juta era nona tamata na tui:

¹⁰ia sa sega ni kacivi Necani na parofita, kei Pinaia, kei ira na tamata qaqa, kei Solomoni na tacina.

¹¹A sa vosa vei Paci-sepa na tina i Solomoni ko Necani, ka kaya, O sa sega beka ni rogoca ni sa tui ko Atonaija na luve i Akici, ka sa sega ni kila ko Tevita na noda turaga?

¹²Ia mo lako mai, me'u tukuna mada vei iko na ka me caka, mo vakabulai iko kina, kei Solomoni na luvemu.

¹³Mo lako mada vua na tui ko Tevita, ka kaya vua, O ni a sega li ni bubului, na noqu turaga na tui, vei au na nomuni vada, ka kaya, Ena taravi au vakaidina ko Solomoni na luvemu me tui, ka tiko e na noqu i tikotiko vakaturaga? ia ka cava e tui kina ko Atonaija?

¹⁴Ka raica, ni drau sa vosa tiko maikea kei koya na tui, ka'u na muri iko talega ka vakadinadinataka na nomu vosa.

¹⁵A sa curu vua na tui ko Paci-sepa ki na loqi: a sa qase sara na tui; a sa qaravi koya na tui ko Apisaki na yalewa ni Sunemi.

¹⁶A sa cuva ko Paci-sepa, ka vakarokoroko vua na tui. A sa kaya na tui, A cava sa yalomu?

¹⁷A sa kaya vua ko koya, Noqu turaga, ko ni a bubului vei au na nomuni vada e na yaca i Jiova na nomuni Kalou, *ka vaka*, Ena taravi au vakaidina ko Solomoni na luvemu me tui, ka na tiko e na noqu i tikotiko vakaturaga.

¹⁸Ia oqo, raica, sa tui ko Atonaija; ia koi kemuni na noqu turaga na tui, ko ni sa sega ni kila:

¹⁹A sa vakamatea ko koya e levu na pulumokau kei na manumanu uro, kei na sipi, a sa kacivi ira kecega na luvena na tui, kei Epaiaca na bete, kei Joapi na kapiteni ni valu: ia ko Solomoni na nomuni tamata, sa sega ni kaciva ko koya.

²⁰Ia koi kemuni, na noqu turaga na tui, sa vakaraici kemuni tiko na matadra kecega na Isireli, mo ni tukuna vei ira se ko cei me tarava na noqu turaga na tui, me tiko e nonai tikotiko vakaturaga.

²¹Ia de keirau kei Solomoni na luvequ sa na vaka na tamata ca, ni sa moce vata kei ira na nona qase ko koya na noqu turaga na tui.

²²Ka raica, ni sa vosa tiko koya vua na tui, sa curu talega ko Necani na parofita.

²³A ra sa tukuna vua na tui, ka vaka, Raica, sa tiko saka ko Necani na parofita. Ia sa lako ko koya vua na tui, ka vakacuva na matana ki na qele vua na tui.

²⁴A sa kaya ko Necani, Noqu turaga na tui, ko ni kaya li, Ena taravi au me tui ko Atonaija, ka na tiko e na noqu i tikotiko vakaturaga?

²⁵Ni sa lako sobu edaidai ko koya, a sa ka levu na pulumokau, kei na manumanu uro, kei na sipi sa vakamatea ko koya a sa kacivi ira kecega na luvena na tui, kei iratou na kapiteni ni valu, kei Epaiaca na bete; ia raica, era sa kana ka gunu tiko e matana, ka kaya, Me bula ko Atonaija na tui.

²⁶Ia koi au, na nomuni tamata, kei Setoki na bete, kei Pinaia na luve i Jioiata, kei na nomuni tamata ko Solomoni, sa sega ni kaciva ko koya.

²⁷Sa cakava beka na ka oqo na noqu turaga na tui, ka ko ni sa sega ni vakatakila vei au na nomuni tamata, se ko cei ena tarava na noqu turaga na tui me tiko e na nonai tikotiko vakaturaga?

²⁸A sa vosa ko Tevita na tui, ka kaya, Dou kacivi Paci-sepa mai vei au. A sa lako mai ko koya ki vua na tui, a sa tu e mata ni tui.

²⁹A sa bubului na tui, ka kaya, Me vaka sa dina ni sa bula ko Jiova, o koya ka vakabulai au mai na ka rarawa kecega,

³⁰me vaka ka'u a bubului vei iko e na yaca i Jiova na Kalou ni Isireli, ka kaya, E na taravi au vakaidina na luvemu ko Solomoni me tui, ka na tiko e na noqu

i tikotiko vakaturaga me noqu i sosomi; ia ka'u na kitaka vakaidina me vakakina e na siga oqo.

³¹A sa vakacuva na matana ki na qele ko Paci-sepa, ka vakarokoroko vua na tui, ka kaya, Me bula ga ka tawa mudu na noqu turaga ko Tevita na tui.

³²A sa kaya ko Tevita na tui, Dou kacivi Setoki na bete mai vei au, kei Necani na parofita, kei Pinaia na luve i Jioiata. A ratou sa lako mai vua na tui.

³³A sa kaya vei iratou na tui, Dou kauti ira era sa qaravi au na nomudou turaga, ka vakavodoki Solomoni na luvequ ki na noqu meule, ka kauti koya sobu ki Kaioni:

³⁴ia me lumuti koya maikea ko Setoki na bete kei Necani na parofita, me nodra tui na Isireli: ia dou uvuca na davui, ka kaya, Me bula ko Solomoni na tui.

³⁵Dou na qai muri koya cake mai me mai tiko ko koya e na noqu i tikotiko vakaturaga; ni na tui ko koya me noqu i sosomi: ia ka'u sa lesi koya me lewai ira na Isireli kei ira na Juta.

³⁶A sa vosa vua na tui ko Pinaia na luve i Jioiata, ka kaya, Emeni: me kaya vakakina ko Jiova na nona Kalou na noqu turaga na tui:

³⁷me vaka ka tiko ko Jiova kei na noqu turaga na tui, me tiko vakakina ko koya kei Solomoni, ka cakava me uasivi cake na nonai tikotiko vakaturaga e na nonai tikotiko vakaturaga na noqu turaga ko Tevita na tui.

³⁸A ra sa lako sobu ko Setoki na bete, kei Necani na parofita, kei Pinaia na luve i Jioiata, kei ira na Kireci, kei ira na Pileci, a ra sa vakavodoki Solomoni ki na meule i Tevita na tui, ka kauti koya ki Kaioni.

³⁹A sa kauta ko Setoki na bete e dua na tavaya waiwai mai na Vale *tabu*, ka lumuti Solomoni. A ra sa uvuca na davui; a ra sa kaya kecega na tamata, Me bula ko Solomoni na tui.

⁴⁰A ra sa muri koya cake na tamata kecega, a ra sa uvuca na bitu-ni-vakatagi ko ira na tamata, ka reki e na reki levu, a sa yavala na vanua e na domodra.

⁴¹A ra sa rogoca ko Atonaija kei ira kece era sa kacivi me tiko vata kaya, ni ra sa kana oti. Ia ni sa rogoca ko Joapi na domo ni davui, sa kaya, Mei cavai na ue sa rogo e na koro?

⁴²Ni sa vosa tiko ko koya, raica, sa lako mai ko Jonacani na luve i Epaiaca na bete: a sa kaya ko Atonaija, Mo curu mai; ni ko sa tamata qaqa ko iko, a sa kauta mai nai tukutuku vinaka.

⁴³A sa vosa vei Atonaija ko Jonacani, ka kaya, Sa lesi Solomoni vakaidina me tui ko Tevita na noda turaga na tui:

⁴⁴a sa tala vata kaya ko koya na tui na bete ko Setoki, kei Necani na parofita, kei Pinaia na luve i Jioiata, kei ira na Kireci kei ira na Pileci, a ra sa vakavodoki koya e na nona meule na tui:

⁴⁵a rau sa lumuti koya mai Kaioni me tui, koi rau ko Setoki na bete kei Necani na parofita: a ra sa lako cake maikea ka reki lako, a sa ue kina na koro: oqo na rorogo dou a rogoca:

⁴⁶a sa tiko talega ko Solomoni e nai tikotiko ni matanitu:

⁴⁷A ra sa lako tale na tamata sa dauqarava na tui, me vosavakalougatataka na noda turaga ko Tevita na tui, a ra sa kaya, Me vakalevuya na yaca i Solomoni na nomuni Kalou me vinaka cake e na yacamuni, ka cakava me uasivi cake na nonai tikotiko vakaturaga e na nomuni tikotiko vakaturaga: a sa cuva ko koya na tui e na nonai mocemoce:

⁴⁸A sa kaya talega ko koya na tui, Me vakavinavinakataki ko Jiova na Kalou i Isireli, o koya sa solia edaidai e dua me tiko e na noqu i tikotiko vakaturaga, ka ni sa raica tiko na mataqu.

⁴⁹A ra sa rere ko ira kecega na tamata sa kacivi, era sa tiko kei Atonaija, a ra sa tu cake, ka dui lako na tamata e nonai lakolako.

⁵⁰A sa rere ko Atonaija e na vuku i Solomoni, ka tu cake, ka la'ki taura na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro.

⁵¹A sa tukuni vei Solomoni, ka vaka, Raica, sa rerevaki Solomoni na tui ko Atonaija: ka raica, sa taura na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro, a sa kaya, Me bubului vei au edaidai ko Solomoni na tui, ni na sega ni vakamatei au na nona tamata e nai seleiwau.

⁵²A sa kaya ko Solomoni, Kevaka sa tamata yaga ko koya, ena sega e dua na drau ni uluna me lutu ki na qele: ia kevaka sa kune vua na ca, ena mate:

⁵³A sa talaki ko Solomoni na tui, a ra sa kauti koya sobu mai nai cabocabo-ni-soro. A sa lako mai ko koya ka cuva vei Solomoni na tui: a sa kaya vua ko Solomoni, Mo lako ki na nomu vale.

1 Tui 2

Sa tatau vei Solomoni ko Tevita, ka qai mate 1-11. Sa vakataudeitaki na matanitu i Solomoni, 12; a sa vakamatei ko Atonaija, 13-25. Sa vakasivoi ko Epaiaca, 26,27; a sa vakamatei ko Joapi, 28-35. Sa vakamatei ko Semeai, 36-46.

¹A sa toro mai na siga me mate kina ko Tevita; a sa tatau vei Solomoni na luvena, ka kaya,

²Au sa lako e na sala era lako kina ko ira kecega na kai vuravura: mo kaukauwa ka mo tagane mada;

³ka vakabauta na ka sa vakarota ko Jiova na nomu Kalou, mo lako e nona sala, mo vakabauta na ka e lesia ko koya, na ka e vunautaka, kei na ka e lewa ko koya, kei na ka e tukuna mai ko koya, me vaka sa volai e na vunau i Mosese, mo vinaka kina e na ka kecega ko na cakava, kei na ka kecega ko na goleva:

⁴me vakataudeitaka kina ko Jiova na nona vosa ka vosataka vei au, ni sa kaya, Kevaka ena raica vinaka na nodra i valavala ko ira na luvemu, me ra lako e mataqu e na yalodina, e na lomadra taucoko, kei na vu ni yalodra taucoko, sa kaya ko koya, ena sega ni mudu vei iko na tamata e nai tikotiko vakaturaga ni Isireli.

⁵Ia ko sa kila talega na ka ka kitaka vei au ko Joapi na luve i Seruaia, io, na ka ka kitaka vei rau na kapiteni ni valu ni Isireli, vei Apineri na luve i Neri, kei Amasa na luve i Jica, oi rau ka vakamatea ko koya, ka vakadave dra e na

gauna ni sautu ni sa sega ni ia nai valu, ka boroya e na dra ni valu na nonai vau ni sulu sa vau kina na tolona, kei na nonai vava sa vakaivava kina.

⁶Ia mo kitaka ga me vaka na nomu vuku, ka kua ni laiva na uluna sa sika me lako sobu e na vakacegu ki nai bulubulu.

⁷Ia mo caka vinaka vei iratou na luve i Pasiliai na kai Kiliati, ka me ratou tiko kei ira era kana mai na nomu tepeli: ni ratou sa lako vakakina mai vei au ni'u a dro e na vuku i Apisalomi na tuakamu.

⁸Ka raica, sa tiko vata kei iko ko Semeai na luve i Kira, na Penijamini na kai Peurimi, o koya ka rukaki au vakaca sara e na siga ka'u a lako kina ki Meeneimi: a sa lako sobu ko koya me tavaki au mai na Joritani, ia ka'u a bubului vua e na yaca i Jiova, ka kaya, Au na sega ni vakamatei iko e nai seleiwau.

⁹Ia oqo, mo kakua ni vakadonui koya, ni ko sa tamata vuku ko iko, ka kila na ka mo cakava vua; ka mo vakayacora na uluna sa sika ki nai bulubulu ka ni sa vakamavoataki.

¹⁰A sa moce vata kei ira na nona qase ko Tevita, a sa bulu e na koro i Tevita.

¹¹Ia na gauna sa tui kina ko Tevita vei ira na Isireli e vasagavulu na yabaki: sa tui mai Epironi ka yabaki vitu, ka sa tui mai Jerusalemi ka yabaki tolusagavulu ka tolu.

¹²Sa qai tiko ko Solomoni e nai tikotiko vakaturaga nei Tevita na tamana; a sa vakataudeitaki sara na nona matanitu.

¹³A sa lako ko Atonaija na luve i Akici kivei Paci-sepa na tina i Solomoni. A sa kaya ko koya, O sa lako vakavinaka mai, se segai? A sa kaya ko koya, Au sa lako vakavinaka mai.

¹⁴Sa kaya talega ko koya, Sa dua na ka me'u vosa kina vei iko. A sa kaya ko koya, Mo vosa mai.

¹⁵Sa qai kaya ko koya, Ko sa kila ni sa noqu eliu na matanitu, ka ni ra sa golevi au na Isireli kecega me'u tui: ia sa qai vuki ga na matanitu, ka sa yaco me nona na taciqu: ni sa nona ga maivei Jiova:

¹⁶Ia oqo, sa dua bauga na ka ka'u sa kerea vei iko, mo kakua ni bureitaka vei au. A sa kaya vua ko koya, Mo tukuna mai.

¹⁷A sa kaya ko koya, Mo vosa mada vei Solomoni na tui, (ni na sega ni bureitaka vei iko,) me soli Apisaki vei au, o koya na yalewa ni Sunemi, me watiqu.

¹⁸A sa kaya ko Paci-sepa, Sa vinaka; au na vosa vua na tui e na vukumu.

¹⁹A sa lako ko Paci-sepa vua na tui ko Solomoni, me vosa vua e na vuku i Atonaija. A sa tu cake na tui me la'ki tavaki koya, ka sa cuva vua, a sa tiko sobu e nonai tikotiko vakaturaga, ka sa vakatura e dua nai tikotiko me tiko kina na tinana na tui, sa qai tiko ko koya ki na ligana i matau.

²⁰A sa kaya ko koya, Au sa kerea e dua na ka lailai vei iko; mo kakua ni bureitaka vei au. A sa kaya vua ko koya na tui, Mo kerea ga, na tinaqu; ni'u na sega ni bureitaka vei iko.

²¹A sa kaya ko koya, Me soli ko Apisaki na yalewa ni Sunemi kivei Atonaija na tuakamu me watina.

²²A sa vosa na tui ko Solomoni, ka kaya vei tinana, Ia ka cava ko sa kerei Apisaki kina na yalewa ni Sunemi me nei Atonaija? mo kerea talega me nona na matanitu; ni sa tuakaqu ko koya; io, me nona, ka nei Epaiaca na bete, ka nei Joapi na luve i Seruaia.

²³A sa bubului ko Solomoni na tui e na yaca i Jiova, ka kaya, Me cakacaka vakakina vei au na Kalou, ka vakaikuritaka, kevaka sa sega ni mate ko Atonaija, ni sa qai vosataka na vosa oqo:

²⁴ia oqo, me vaka sa bula ko Jiova, o koya ka vakataudeitaki au, ka vakatikori au e nai tikotiko vakaturaga i Tevita na tamaqu, a sa solia vei au na kawa, me vaka ka yalataka ko koya, ena mate edaidai ko Atonaija.

²⁵A sa talai Pinaia na luve i Jioiata ko Solomoni na tui; a sa mokuti koya mate ko koya.

²⁶A sa kaya na tui vei Epaiaca na bete, Mo lako tani ki Anacoci, ki na nomu vanua; ni sa dodonu mo mate: ia ka'u na sega ni vakamatei iko edaidai, ni ko a kauta voli na kato ni Turaga ko Jiova e na mata i Tevita na tamaqu, ka ni ko a vakararawataki e na ka kecega ka vakararawataki kina ko tamaqu.

²⁷A sa vakasevi Epaiaca ko Solomoni me kakua ni bete tiko vei Jiova; me vakayacori kina na vosa i Jiova, ka vosataka e na vuku ni mataqali i Ilai mai Sailo.

²⁸A sa yaco vei Joapi na kenai tukutuku: ni sa vuki me muri Atonaija ko Joapi, ia sa sega ni vuki me muri Apisalomi. A sa dro ko Joapi ki na Valetabu i Jiova, ka la'ki taura na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro.

²⁹A sa tukuni vei Solomoni na tui ni sa dro ko Joapi ki na Vale *tabu* i Jiova, ka raica, sa tiko mai nai cabocabo-ni-soro. A sa talai Pinaia na luve i Jioiata ko Solomoni, a sa kaya, Mo la'ki mokuti koya.

³⁰A sa lako ki na Vale i Jiova ko Pinaia, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo na tui, Mo curu mai. A sa kaya ko koya, E segai; au na mate ga eke. A sa kauta tale na vosa vua na tui ko Pinaia, ka kaya, Sa kaya vaka ka vaka vei au ko Joapi.

³¹A sa kaya vua ko koya na tui, Mo cakava me vaka ka kaya ko koya, ka mo mokuti koya, ka buluti koya; mo kauta tani kina vei au, kei na lewe-ni-vale i tamaqu, na dra sa sega ni cala sa vakadavea ko Joapi:

³²ia e na tauca ko Jiova ki na uluna na nona dra; ni sa mokuta ko koya e lewe rua na tamata, erau yalododonu ka vinaka, ka ca ko koya, ka vakamatei rau e nai seleiwau, ka sa sega ni kila ko Tevita, na tamaqu; io ko Apineri na luve i Neri, na kapiteni ni nodra i valu na Isireli, kei Amasa na luve i Jica, na kapiteni ni nodra i valu na Juta:

³³Ia na kedrau dra e na baleti Joapi, kei na nona kawa ka tawa mudu: ia ena tiko na vakacegu maivei Jiova, vei Tevita, kei na nona kawa, kei na nona mataqali, kei na nonai tikotiko vakaturaga, ka sega ni mudu.

³⁴A sa lako cake ko Pinaia na luve i Jioiata, ka mokuti koya mate; ka sa bulu ko koya e na nona vale mai veikau.

³⁵A sa lesi Pinaia na luve i Jioiata ko koya na tui me kenai sosomi me lewai ira nai valu: a sa lesi Setoki na bete ko koya na tui mei sosomi kei Epaia.

³⁶A sa talaki na tui me kacivi Semeai, a sa kaya vua, Mo tara e Jerusalemi e dua na nomu vale, ka mo tiko kina, kakua ni ko lako tani maikeia ki na dua na vanua:

³⁷ia ena yaco e na siga ko sa lako tani, ka qalo-kosova na uciwai ko Kitironi, mo kila macala ko na mate vakaidina: ena baleti iko ga na nomu mate.

³⁸A sa kaya vua na tui ko Semeai, Sa vinaka na vosa oqori: koi au na nomuni tamata au na cakava me vaka sa kaya na noqu turaga na tui. A sa tiko vakadede mai Jerusalemi ko Semeai.

³⁹Ia ni sa oti e tolu na yabaki, sa dro e le rua na nona tamata ko Semeai, vua na tui Kaca ko Akisi, na luve i Meeka. A sa tukuni vei Semeai, ka vaka, Raica, sa tiko mai Kaca na nomu tamata ruarua.

⁴⁰A sa ia ko Semeai, ka vauca nai vodovodo ki na nona asa, ka lako ki Kaca kivei Akisi, me qarai rau na nona tamata: a sa lako ko Semeai, ka kauti rau na nona tamata mai Kaca.

⁴¹A sa tukuni vei Solomoni ni sa lako ko Semeai mai Jerusalemi ki Kaca, ka sa tale mai.

⁴²A sa talaki na tui me kacivi Semeai, a sa kaya vua, Au a sega beka ni vakabubuluitaki iko e na yaca i Jiova, ka vakarota vei iko, ka kaya, Mo kila macala ni ko na mate vakaidina e na siga ko sa lako tani kina, ka lako yani ki na dua na vanua? Ia ko a kaya vei au, Sa vinaka na vosa ka'u sa rogoca:

⁴³Ia ka cava ko sa sega ni vakabauta kina na bubului vei Jiova, kei nai vakaro ka'u a vakarota vei iko?

⁴⁴Sa kaya talega vei Semeai ko koya na tui, O sa kila na ka ca kecega sa tu e lomamu, ko a kitaka vei Tevita na tamaqu: o koya ena sauma kina ko Jiova na nomu ca ki na ulumu;

⁴⁵ia ena kalougata ko Solomoni na tui, ka na vakataudeitaki e na mata i Jiova nai tikotiko vakaturaga i Tevita, ka tawa mudu.

⁴⁶A sa vakarota ko koya na tui vei Pinaia na luve i Jioiata; a sa curu yani ko koya, ka mokuti koya mate. A sa vakataudeitaki na matanitu e na ligi i Solomoni.

1 Tui 3

Sa vakawati ko Solomoni kei na luve i Fero, a sa vakacaboi soro e na veitikina cecere, 1-4. Sa kerea ko Solomoni me nona na vuku, a sa solia ko koya na Kalou, ka sa solia vata kei nai yau kei na vakarokoroko, 5-15. Sa rairai na nona vuku e na veilewai, 16-28.

¹A sa ia ko Solomoni me vakaveiwekani kei Fero na tui Ijipita, ka kauta na luvena yalewa ko Fero, ka kauti koya ki na koro i Tevita, ka me tara oti mada eliu na nona vale, kei na vale i Jiova, kei na bai me vakavolivoliti Jerusalemi.

²A ra sa vakacaboi soro tiko ko ira na tamata e na veitikina cecere ga, ni sa sega ni tara oti tu e dua na vale ki na yaca i Jiova, ka yacova na veisiga oqori.

³A sa lomani Jiova ko Solomoni, ka sa muria tiko na vunau i Tevita na tamana: ia sa vakacaboi soro tiko, ka vakama na ka boi vinaka, e na veitikina cecere.

⁴A sa lako na tui ki Kipioni me vakacobora kina nai soro; ni sa rogo levu na tikina cecere ko ya: sa vakacobora ko Solomoni e dua na udolu nai soro kama e nai cabocabo-ni-soro ko ya.

⁵Sa rairai vei Solomoni ko Jiova mai Kipioni e na tadra e na bogi: a sa kaya na Kalou, Mo kerea mada na ka me'u solia vei iko.

⁶A sa kaya ko Solomoni, O ni sa cakava vakalevu na loloma vua na nomuni tamata ko Tevita na tamaqu, me vaka sa lako ko koya e matamuni e na yalodina, kei nai valavala dodonu, kei na yalododonu vei kemuni; ia ko ni a cakava vua na loloma levu oqo, ni kemuni sa solia vua e dua na luvena, me tiko e nonai tikotiko vakaturaga, me vaka edaidai oqo.

⁷Ia oqo, Kemuni Jiova na noqu Kalou, o ni sa lesi au na nomuni tamata me'u tui, mei sosomi kei Tevita na tamaqu: ia koi au, ka'u sa gone lailai: au sa sega ni kila me'u curu yani se curu mai.

⁸A sa tiko na nomuni tamata e na kedra maliwa na nomuni tamata, o ira ko ni a digitaka, na lewe vuqa, era sega ni wili se tukuni rawa.

⁹Ia mo ni solia vei au na nomuni tamata na yalo sa vuku, me'u lewai ira rawa kina na nomuni tamata, me'u kila na ka vinaka kei na ka ca; ia ko cei sa rawata me lewai ira na nomuni tamata oqo era lewe vuqa?

¹⁰A sa vinaka vua na Turaga na vosa ko ya, ni sa kerea na ka oqo ko Solomoni.

¹¹A sa kaya vua na Kalou, Ni ko a kerea na ka oqo, ka sega ni kerea me nomu na bula dede; ka sega ni kerea me nomu nai yau, ka sega ni kerei ira na nomu meca me ra mate; ia ko sa kerea ga me nomu na vuku, mo kila kina na lewa dodonu;

¹²raica, ka'u sa cakava me vaka na nomu vosa: raica, ka'u sa solia vei iko na yalo sa vuku ka daukila rawa na ka; sa sega kina e dua eliu me tautauvata kei iko, ena sega talega ni tubu e dua emuri me vakataki iko.

¹³Ia ka'u sa solia talega vei iko na ka ko a sega ni kerea, nai yau, ka mo dokai: me kakua ni dua vei ira na tui me tautauvata kei iko e na nomu gauna taucoko.

¹⁴Ia kevaka ko na lako e na noqu sala, mo vakabauta na noqu vunau, kei na noqu i vakaro, me vaka ka cakava na tamamu ko Tevita, ka'u na qai vakadedetaka na nomu bula.

¹⁵A sa yadra ko Solomoni; ka raica, sa tadra ga. A sa lako ki Jerusalemi, ka tu e na mata ni kato ni veiyalayalati i Jiova, ka vakacobora eso nai soro kama, kei nai soro ni veivinakati, ka caka magiti vei ira kecega na nona tamata dauveiqaravi.

¹⁶Sa qai lako mai vua na tui e le rua na yalewa dautagane, a rau sa mai tu e matana.

¹⁷A sa kaya e dua na yalewa, Kemuni na noqu turaga, keirau sa tiko kaya na yalewa oqo e na dua na vale; ia ka'u a vakasucu ni keirau a tiko kaya e na vale ko ya:

¹⁸ia e na kenai katolu ni siga ni'u a vakasucu oti, sa qai vakasucu na yalewa talega oqo; ia keirau sa tiko tauruaga; sa sega e dua tale keitou sa tiko kaya e vale; koi keirau ruarua ga sa tiko e na vale ko ya:

¹⁹a sa mate e na bogi na luvena na yalewa oqo, ni sa bika ko koya:

²⁰a sa duri cake ko koya e na lomaloma-ni-bogi, ka kauta tani vei au na luvequ tagane, ni'u sa moce koto na nomuni vada, a sa vakotora e na lomaserena, ka vakotora na luvena sa mate ki na lomaserequ:

²¹ia ni'u a duri cake e na mataka me'u vakasucuma na luvequ, raica, sa mate: ia ni'u a vakaraici koya e na mataka, raica, sa sega ni luvequ, o koya ka'u a vakasucuma.

²²A sa kaya na yalewa kadua, E segai; ni sa luvequ ko koya sa bula, ka sa luvemu ko koya sa mate. A sa kaya ko koya oqo, E segai; sa luvemu ga ko koya sa mate, ka sa luvequ ga ko koya sa bula. A rau sa vosa vakaqo e na mata ni tui.

²³A sa kaya na tui, Sa kaya e dua, A luvequ oqo ko koya sa bula, ka sa luvemu ko koya sa mate: a sa kaya nai karua, E segai; sa luvemu ga ko koya sa mate, ka sa luvequ ko koya sa bula.

²⁴Sa qai kaya na tui, Dou kauta mai vei au e dua nai seleiwau. A ra sa kauta nai seleiwau ki vua na tui.

²⁵A sa kaya na tui, Dou waseruataka na gone sa bula, ka solia e dua na kena wase vua e dua, vua talega na kenai karua na kena wase ka dua.

²⁶A sa vosa vua na tui na tina ni gone sa bula, ni sa yavala na lomana vua na luvena, a sa kaya, Kemuni na noqu turaga, mo ni solia vei koya na gone sa bula; ni kakua sara ni vakamatea. Ia sa kaya na yalewa kadua, Me kakua ni noqu se nomu; me waseruataki ga.

²⁷Sa qai kaya na tui, Dou solia vua na gone sa bula, ka kakua sara ni vakamatea: sa tinana ga ko koya.

²⁸A ra sa rogoca ko ira kecega na Isireli na nona lewa ko koya na tui: a ra sa rerevaka na tui; ni ra sa kunea sa tu vua na vuku ni Kalou, me ia kina na veilewai.

1 Tui 4

**O iratou na nona tamata turaga ko Solomoni, 1-6. O ira ka vakarau kakana, 7-19.
Na kena levu ni nona matanitu, 20-28. Na nona vuku, 29-34.**

¹A sa tui vei ira kecega na Isireli ko Solomoni.

²Ia ko iratou oqo na nona tamata turaga: Ko Asaraia na luve i Setoki na bete;

³na luve i Sisa, ko Iliorefi kei Eaia, oi rau na vunivola; ko Jiosafati na luve i Eiiluti, sa dauvola na ka ni matanitu.

⁴A sa turaga vei ira nai valu ko Pinaia, na luve i Jioiata; a rau sa bete ko Setoki kei Epaiacas:

⁵a sa lewai ira na turaga lalai ko Asaraia na luve i Necani; a sa turaga levu cake na luve i Necani ko Saputi, na nonai tau na tui:

⁶a sa lewai ira na lewe-ni-vale ko Eiisaari; a sa lewa nai vakacavacava ko Etonirami na luve i Apita.

⁷A sa le tinikarua na nona tamata turaga ko Solomoni era sa lewai ira kecega na Isireli, era sa lewa na kena kau mai na kedra na tui kei ira na nona lewe-ni-vale: era sa dui vakarautaka e na veiyabaki na tamata yadua e nona vula.

⁸Ia oqo na yacadra: Na luve i Uri, mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi:

⁹na luve i Tekerि, mai Makasi, kei Seelipimi, kei Peci-semesi, kei Eloni-peci-anani:

¹⁰na luve i Eseti, mai Erupoci; a sa nona talega ko Soko, kei na vanua tauoko ko Eferi:

¹¹na luve i Epinatapi, e na yasana kecega mai Doa; o koya erau vakawati kei Tafaci na luve i Solomoni:

¹²ko Peana luve i Eiiluti; a sa nona ko Teenaki, kei Mekito, kei Peci-siani tauoko, mai Saricani e ruku i Jesirieli, mai Peci-siani, ka yaco ki Epelimeola, ka sivi Jokiniami:

¹³na luve i Kiperi, mai Remoci-kiliati; a sa nona na veikoro i Jairi, na luve i Manasa, sa tiko mai Kiliati; sa nona na vanua ko Arikopi, mai Pasani, e onosagavulu na koro lelevu sa vakabai ka vakaisamugakagaka parasa:

¹⁴ko Eiinatapi na luve i Ito, e Meeneimi:

¹⁵ko Eiimaasi mai Nafitalai; a sa vakawati kei Pasemaca na luve i Solomoni ka goneyalewa:

¹⁶ko Peana na luve i Usai, mai Aseri kei Aloci:

¹⁷ko Jiosafati na luve i Parua, mai Isakari:

¹⁸ko Semeai na luve i Ela, mai Penijamini:

¹⁹ko Kiperi na luve i Uri, mai na vanua ko Kiliati, e na vanua i Sioni na nodra tui na Amoraiti, kei Oki talega na tui Pasani: a sa turaga duaduaga ko koya e na vanua ko ya.

²⁰Sa ra lewe vuqa ko ira na Juta kei ira na Isireli, me vaka na nuku mai matasawa na kedrai wiliwili, era sa kana, ka gunu, ka marau tiko.

²¹A sa lewai ira na veimatanitu kecega ko Solomoni mai na Uciwai ka yaco ki na nodra vanua na kai Filisitia, ka yaco ki nai yalayala kei Ijipita: era sa kauta mai na ka ni loloma, ka ra qaravi Solomoni e na veisiga kecega ka bula kina ko koya.

²²Ia na kakana sa caka vei Solomoni e na dua na siga, sa rua na drau ka vasagavulu na puseli madrai droka vinaka, ka va na drau ka walusagavulu na puseli madrai droka walega;

²³e tini na pulumokau sa yago vinaka, ka ruasagavulu na pulumokau mai na vanua veico, ka dua na drau na sipi, ka so na ati, kei na kaseli, kei na ropuki, kei na toa uro eso.

²⁴Ni sa lewa ko koya na vanua kecega e na yasa ni Uciwai oqo, mai Tifisa ka yaco ki Kesa, vei ira talega na tui kece e na kena yasa ni Uciwai oqo; a sa tiko veisaututaki kei ira kecega era sa vakavolivoliti koya.

²⁵A sa tiko vakavinaka e na gauna kece i Solomoni ko ira na Juta kei ira na Isireli, na tamata yadua e ruku ni nona vaini, kei na ruku ni nona lolo, mai Tani ka yacovi Pieri-sepa.

²⁶A sa va na oba nai tutu ni ose ni nona qiqi-ni-valu ko Solomoni, ka le tinikarua na udolu na nona tamata dauvodo ose.

²⁷Ia sa vakarautaka ko ira na turaga oqori na kena na tui ko Solomoni, kei na kedra kecega era kana e na tepeli i Solomoni na tui, na tamata yadua e nona vula: sa sega ni yali vei ira e dua na ka:

²⁸na parile talega kei na tolo ni sila me kedra na ose kei na manumanu totolo, era sa daukauta ki na tikina sa lesia kina, na tamata yadua me vaka na nonai tavi.

²⁹A sa solia vei Solomoni na Kalou na vuku kei na loma sa daukila rawa na ka levu sara, kei na daulomasoli, me vaka na nuku mai matasawa.

³⁰Ia na vuku i Solomoni, sa uasivi e na nodra vuku kecega na kai na tu-i-cake, kei na vuku kecega ni kai Ijipita:

³¹ni sa vuku cake vei ira kecega na tamata ko koya; sa sivi, Icani na Eseraaiti, kei Imani, kei Kalikoli, kei Tarita, eratou kai Maoli: a sa rogo ko koya ki na veimatanitu kecega sa vakavolivolita.

³²A sa cavuta ko koya e tolu na udolu na vosa vakaibalebale; a sa dua na udolu ka lima na nona sere.

³³A sa vakamacalataka na kau ko koya, sa tekivu mai na sitari mai Lepanoni ka yacova na isopi sa tubu mai na dela ni bai: a sa tukuni ira talega na manumanu e yavai va, kei na manumanu vuka, kei na ka sa qasi voli, kei na ika.

³⁴A sa lako mai na tamata mai na veimatanitu kecega me ra rogoca na vuku i Solomoni, eso maivei ira na tui kecega e vuravura ka rogo kina na nona vuku.

1 Tui 5

Sa vakarau ko Solomoni me tara na vale ni soro, a sa vupei koya ko Airami, na tui Taia.

¹A sa talai ira na nona tamata ko Airami na tui Taia vei Solomoni, ni sa rogoca oti ko koya sa lumuti ko koya me tui, mei sosomi kei tamana: ni sa lomani Tevita tikoga ko Airami.

²A sa talaki vei Airami ko Solomoni, ka kaya,

³O sa kilai Tevita na tamaqu, ni sa sega ni tara rawa e dua na vale ki na yaca i Jiova na nona Kalou, e na vuku ni valu sa voliti koya tikoga, ka me soli ira oti mada ko Jiova ki na ruku ni yavana.

⁴Ia oqo, sa vakacegui au ko Jiova na noqu Kalou e na veiyasana kecega; sa sega e dua na meca, ka sega ni yaco tiko e dua na ka ca.

⁵Ka raica, ka'u sa vaka me'u tara e dua na vale ki na yaca i Jiova na noqu Kalou, me vaka na ka ka kaya ko Jiova vei Tevita na tamaqu, ni sa kaya, A luvemu, o koya ka'u na vakatikora e na nomu i tikotiko vakaturaga me kemui sosomi, e na tara ko koya na vale ki na yacaqu.

⁶Ia oqo, mo vakarota me ra taya eso na sitari mai Lepanoni me noqu; ia era na tiko vata ko ira na noqu tamata kei ira na nomu tamata: ia ka'u na solia vei iko na kedrai voli na nomu tamata me vaka na ka kecega ko na kaya: ni

ko sa kila sa sega na tamata vei keitou e kila na ta kau me vakataki ira na kai Saitoni.

⁷Ia ni sa rogoca ko Airami na vosa i Solomoni, sa marau vakalevu, ka kaya, Me vakavinavina kataki ko Jiova e na siga edaidai, o koya sa solia vei Tevita e dua na luvena sa vuku, me lewai ira na tamata oqo era lewe vuqa.

⁸Sa talaki talega vei Solomoni ko Airami, ka kaya, Au sa rogoca na ka ko sa talaki kina vei au; au na cakava na ka kecega ko sa vinakata e na vuku ni vu ni sitari, kei na vu ni damanu:

⁹ena kauta sobu mai Lepanoni ki na waitui ko ira na noqu tamata: ia ka'u na waqabilibilitaka mai waitui ki na tikina ko na tukuna vei au, ia ka'u na biuta ki kea, ko na qai vakauta; ia ko na kitaka na ka ka'u sa vinakata, ka ni ko soli kakana vei ira na noqu lewe-ni-vale.

¹⁰A sa solia vei Solomoni ko Airami na vu ni sitari kei na vu ni damanu, oqori kecega sa vinakata ko koya.

¹¹A sa solia vei Airami ko Solomoni e tinikaono na oba na puseli witi, me kedra na nona lewe-ni-vale, kei na waiwai sa lauvutu e dua na udolu ka lima na drau na kaloni; sa solia vakaoqo vei Airami ko Solomoni e na veiyabaki yadua.

¹²A sa solia vei Solomoni ko Jiova na vuku, me vaka ka yalataka vua: a rau sa tiko veisaututaki ko Airami kei Solomoni: a rau sa ia na veiyalayalati.

¹³A sa lesia ko Solomoni na tui na tamata maivei ira kecega na Isireli: era sa lewe tolu na oba na tamata.

¹⁴A sa talai ira ki Lepanoni, e le dua na oba e na dua na vula, ka ra veitaravi; era sa vula dua mai Lepanoni, ka ra vula rua mai nodra koro: ia ko Etonirami sa nodra turaga na tamata sa lesi.

¹⁵A sa le vitu na oba na tamata i Solomoni sa daucola ka, a sa le walu na oba sa ta kau tiko mai na ulu-ni-vanua;

¹⁶kei ira talega na tamata nei Solomoni era lesi me vakaraica na cakacaka, era sa le tolu na udolu ka tolu na drau, era lewai ira na tamata era sa cakacaka tiko.

¹⁷A sa vakarota ko koya na tui ka ra sa kauta na vatu lelevu, na vatu dredre, na vatu sa ta oti, me tauyavutaka kina na vale.

¹⁸A ra sa taya ko ira na tamata dautara vale nei Solomoni, kei ira na tamata dautara vale nei Airami, kei ira na kai Kipali: a ra sa vakarautaka na kau kei na veivatu me tara kina na vale.

1 Tui 6

Sa tara na vale ni soro ko Solomoni e na yabaki e vitu.

¹E nai kava ni drau ka walusagavulu ni yabaki ni nodra lako tani mai na vanua ko Ijipita ko ira na Isireli, ka e nai kava ni yabaki sa lewai ira kina na Isireli ko Solomoni, e na vula ko Sifi, ko ya nai karua ni vula, sa mai tara ko koya na vale i Jiova.

²Ia na kena balavu ni vale sa tara vei Jiova ko Solomoni na tui, sa onosagavulu na kiupiti, kei na kena raraba e ruasagavulu, kei na kena cecere e tolusagavulu na kiupiti.

³Ia na varada e na mata ni vale ni soro, e ruasagavulu na kiupiti na kena balavu, me tautauvata kei na raraba ni vale; sa tini na kiupiti na kena raraba e na mata ni vale.

⁴A sa cakava ko koya ki na vale, eso na katuba e cake sa vakaisogo cicila me rai voli kina.

⁵A sa cakava eso nai taba-ni-vale e cake ki na lalaga ni vale, me vakavolivolita na lalaga ni vale, io, na tikina tabu, kei na loqi ni Vosa: ia sa cakava eso nai taba-ni-vale e cake me volita:

⁶nai taba-ni-vale era, e lima na kiupiti na kena raraba; ia oqori e loma sa ono na kiupiti na kena raraba; ia nai katolu sa vitu na kiupiti na kena raraba: ni sa cakava ko koya eso nai nono me volita na vale e taudaku, ka me kakua ni curu ki na lalaga ni vale.

⁷Ia na vale, ni sa tara tiko, sa tara e na vatu sa vakarautaki oti eliu, ka kau ki kea emuri: a sa sega kina ni rorogo e na vale ko ya ni sa tara tiko, nai tukituki, se na matau, se dua na ka kaukamea vakamatai.

⁸A katuba ni taba-ni-vale eloma, sa caka mai na yasa i matau ni vale: a ra sa cabe cake e nai kabakaba wavivi ki na loqi eloma, ia mai na loqi eloma ki na kenai katolu.

⁹A sa tara na vale ko koya, ka vakaotia; ka ubia na vale e nai sa kei na papa sitari.

¹⁰A sa cakava eso nai taba-ni-vale e na veiyasana kece ni vale, e lima na kiupiti na kedra cecere: a ra sa taqa ki na vale e na kau sitari.

¹¹A sa yaco mai na vosa i Jiova vei Solomoni, ka kaya,

¹²Na vale oqo ko sa tara tiko, kevaka ko sa muria na noqu i lesilesi, ka kitaka na noqu lewa, ka vakabauta na noqu i vakaro kecega mo lako vakakina, au na qai vakataudeitaka vei iko na noqu vosa, ka'u a vosataka vei Tevita na tamamu:

¹³ia ka'u na tiko ga e na kedra maliwa na Isireli, ka sega ni biuti ira na noqu tamata na Isireli.

¹⁴A sa tara na vale ko Solomoni, ka vakaotia.

¹⁵A sa botana eloma na lalaga ni vale e na papa sitari, io mai na buturara ni vale ka kauta ki nai coka sa no kina nai botani: sa botana eloma e na kau, ka cakava na buturara ni vale e na papa damanu.

¹⁶A sa botana na lalaga ni vale e na papa sitari, ka ruasagavulu na kiupiti, mai na buturara ka yaco ki nai coka: a sa cakava eloma me dua kina na loqi ni Vosa, io, me kena tikina tabu sara.

¹⁷Ia na vale ko ya, io na kena tikina tabu sa vasagavulu na kiupiti.

¹⁸Ia na sitari e loma ni vale sa ceuti tu kina eso na vago kei na se ni kau sa seraki; sa sitari tauoko; sa sega ni rairai na vatu.

¹⁹A sa vakarautaka na loqi ni Vosa e loma ni vale, me tu kina na kato ni veiyalayalati i Jiova.

²⁰Ia na loqi ni Vosa, sa ruasagavulu na kiupiti na kena balavu e matana, ka ruasagavulu na kiupiti na kena raraba, ka ruasagavulu na kiupiti na kena cecere: a sa botana e na koula talei ko koya, ka sa botana nai cabocabo-ni-soro sitari.

²¹A sa botana na vale eloma ko Solomoni e na koula talei; a sa viria e dua na bai e na sinucodo koula, e na mata ni loqi ni Vosa, a sa botana e na koula.

²²A sa botana ko koya na vale tauoko e na koula, ka me oti sara na vale: kei nai cabocabo-ni-soro tauoko, sa tu mai na loqi ni Vosa, sa botana e na koula.

²³Ia mai loma ni loqi ni Vosa, sa cakava ko koya e rua na jerupi, e na olive, sa tau yatini na kiupiti na kedrau cecere.

²⁴E dua na taba ni jerupi sa lima na kiupiti, ka lima talega na kiupiti na tabana kadua: mai na sovu ni tabana e dua, ka yaco ki na sovu ni tabana kadua, sa tini na kiupiti.

²⁵A sa tini na kiupiti na jerupi kadua: sa tautauvata na kedrau i vakarau na jerupi, kei na kedrau levu.

²⁶Sa tini na kiupiti na kena cecere e dua na jerupi, a sa vaka talega kina nai karua ni jerupi.

²⁷A sa viritu na jerupi ki loma ni vale eloma: a rau sa vakatetaba tu na jerupi, a sa tara na lalaga na taba ni dua na jerupi, a sa tara na lalaga kadua na taba ni jerupi kadua; a sa veiuturi na tabadrau ki loma ni vale.

²⁸A sa botana na jerupi ko koya e na koula.

²⁹A sa ceuta ko koya na lalaga kecega ni vale, me vakavolivolita, e nai vakatakarakara ni jerupi, kei na balabala, kei na se ni kau sa seraki, e loma, e taudaku talega.

³⁰A sa botana na buturara ni vale e na koula, eloma, e taudaku talega.

³¹Ia nai sogo ni katuba ni loqi ni Vosa, sa cakava ko koya e na olive; na duru ni sogo *kei* na ulu ni katuba, sa rivirivi ka lima na yasa.

³²Ia sa cakava talega e na olive nai sogo ruarua; a sa ceuta kina ko koya nai vakatakarakara ni jerupi, kei na balabala, kei na se ni kau sa seraki, ka botana e na koula; ka botana e na koula na jerupi kei na balabala.

³³A sa cakava na duru ruarua ni sogo ni vale e na olive, sa ta vakarivirivi, ka va na yasa.

³⁴Ia sa damanu nai sogo ruarua: sa lobi rawa e rua na yasa ni sogo e dua, ka sa lobi rawa e rua na yasa ni sogo kadua.

³⁵A sa ceuta kina ko koya na jerupi, kei na balabala, kei na se ni kau sa seraki; a sa botana e na koula na kena ceuceu.

³⁶A sa viria na bai ni rara eloma e na vatu sa ta, ka taqa tolu, ka dua na yatu e na coka sitari.

³⁷Sa tauyavutaki na vale i Jiova e nai kava ni yabaki, e na vula ko Sifi:

³⁸ia e na kenai katinikadua ni yabaki, e na vula ko Puli, ko ya nai kawalu ni vula, sa caka vakaoti na vale, io, na veitikina kecega, me vaka na kenai valavala kecega. A sa tara tiko ko koya ka yabaki vitu.

1 Tui 7

Sa tara eso na vale ko Solomoni, 1-12. Sa kau mai Taia na matai vuku ko Urami, me cakava nai yaya ni vale ni soro, 13-51.

¹A sa yabaki tinikatolu sa tara tiko kina na nona vale ko Solomoni, a sa vakaotia tauoko na nona vale.

²Ni sa tara talega na vale ni veikau ni Lepanoni; na kena balavu e dua na drau na kiupiti, kei na kena raraba e limasagavulu na kiupiti, kei na kena cecere e tolusagavulu na kiupiti, e na domo ni duru sitari sa yatu va, a sa so nai coka sitari e na domo ni veiduru.

³A sa ubi e cake e na sitari e na dela ni veicoka, sa no e na domo ni duru e vasagavulu ka lima, sa tauyatinkalima e na yatu yadua.

⁴A sa tolu na yatu sogo cicila me rai kina, a sa veidonui na yasana me rai kina e na yatu e tolu.

⁵A sa takiveilevu nai sogo cicila kecega, kei na veiduru talega; a sa veidonui nai sogo cicila me rai kina e na yatu e tolu.

⁶A sa cakava ko koya e dua na varada e na veiduru; a kena balavu e limasagavulu na kiupiti, kei na kena raraba e tolusagavulu na kiupiti: a sa tu e matadra na varada: ka so na duru kei nai coka levu sa tu e matadra.

⁷A sa qai cakava e dua na varada me tu kina nai tikotiko vakaturaga me lewa maikina, io na varada ni veilewai: a sa botana e na sitari mai na yasa ni rara e dua ki na kenai karua.

⁸Ia na nona vale ka dautiko kina ko koya, sa dua tani na kena lomanibai, na kena bai na varada, a sa vakakina na kenai cakacaka. A sa cakava talega ko Solomoni e dua na vale me vaka na varada oqo me nona na lufe i Fero, o koya ka *watina*.

⁹Sa datu talei oqori kecega, me vaka nai vakarau ni datu sa ta, sa lauvaro e nai varo, eloma, esau talega, io mai na kena yavu ka yaco ki na dela ni lalaga, ka mai taudaku vaka ki na lomanibai levu.

¹⁰Ia sa datu talei na kena yavu, na datu lelevu, na datu e tini na kena kiupiti, kei na datu e walu na kena kiupiti.

¹¹Ia e delana sa so na datu talei, me vaka nai vakarau ni datu sa ta, ka so na sitari.

¹²Ia na lomanibai levu sa vakavolivola, sa yatu tolu ni datu sa ta; ka dua na yatu ni coka sitari, ia me bai ni rara eloma ki na vale i Jiova, kei na varada ni vale.

¹³A sa talaki ko Solomoni ka vakauti Urami mai Taia.

¹⁴O koya na luvana e dua na yada e na mataqali i Nafitalai, a kai Taia ko tamana, ka sa matai ni parasa: a tamata vuku sara ko koya, ka daulomakasa,

ka kena matai dina ni ka parasa kecega. A sa lako mai ko koya vei Solomoni na tui, ka kitaka na nona cakacaka kecega.

¹⁵A sa cakava e rua na duru parasa, sa tauyatinikawalu na kiupiti na kedrau cecere; a sa vivia vei rau yadua e dua na dali sa tinikarua na kena kiupiti.

¹⁶A sa cakava e na parasa sa vakawaicalataki e rua na domodomo, me viri ki dela ni veiduru: a kena cecere e dua na domodomo e lima na kiupiti, ia na kena cecere na domodomo kadua e lima na kiupiti.

¹⁷Na lawa veivolavolai, kei na sinucodo sa muloci, ki na veidomodom sa tu e dela ni veiduru: e vitu ki na dua na domodomo, ka vitu ki na domodomo kadua.

¹⁸A sa cakava na veiduru, ka sa rua na yatu me volita e taudaku ni lawa, me ubia e nai ukuuku e vaka na pomekaraneti na domodomo, ko ya sa tu e delana: a sa cakava vakakina na kenai kadua ni domodomo.

¹⁹A sa caka na domodomo sa tu e na dela ni veiduru, me vaka na se ni viavia e na varada, sa va na kena kiupiti.

²⁰Ia na domodomo e na dela ni duru ruarua sa tu mai cake mai na tikina sa tolo levu, sa donuya na lawa; ia nai ukuuku e vaka na pomekaraneti, e rua na drau, sa yatuni ka vivia na domodomo ruarua.

²¹A sa vakaduria ko koya na duru e na varada ni vale ni soro: a sa vakaduria na duru i matau, ka vakatoka na yacana ko Jakini; a sa vakaduria na duru i mawi, ka vakatoka na yacana ko Poasa.

²²A sa caka na domo ni duru me vaka na se ni viavia: a sa oti na cakacaka ni duru ruarua.

²³A sa cakava ko koya e na *parasa* sa vakawaicalataki e dua na taqi levu ka mokimokiti, e tini na kiupiti mai na batina e dua ki na batina kadua: ka sa lima na kiupiti na kena cecere: ke sa voliti e na dua na wa sa na tolusagavulu na kena kiupiti.

²⁴A sa so na vago sa volita e ruku ni batina, e tini e na dua na kiupiti, ka volita sara na taqi levu: sa vakawaicalataki na vago ka sa rua na kena yatu.

²⁵A sa taqa e deladra na pulumokau e tinikarua, e tolu sa namata ki na tokalau, ka tolu sa namata ki ra, ka tolu sa namata ki na ceva, ka tolu sa namata ki na tu-i-cake: a sa toka e cake e na deladra na taqi levu, a sa qara ki loma na mudra kecega.

²⁶Ia na kena vavaku, sa tauvata kei na raba ni ligi, a sa caka na batina me vaka na bati ni bilo, e na se ni viavia; ka sa rauta e dua na oba ka lima na udolu na kaloni.

²⁷A sa cakava ko koya e tini nai tutu parasa; e va na kiupiti na kena balavu e dua nai tutu, ka va na kiupiti na kena raraba, ka tolu na kiupiti na kena cecere.

²⁸Ia sa caka vakaoqo nai tutu: sa vakatutuna, ia na veitutuna sa no e na macawa ni kau sa vakababa:

²⁹ia e na veitutuna sa no e na macawa ni kau sa vakababa, sa so na laioni, na pulumokau, kei na jerupi: ia e cake, e na dela ni kau vakababa, sa dua na botona: ia e ruku ni laioni kei na pulumokau sa vakaikuritaki kina eso na cakacaka mamare.

³⁰Era sa tauyava na yavadra parasa nai tutu kecega, kei na kau parasa me cawiri kina; ia sa vakaitokoni na tutuna vava: e ruku ni taqi kei na yasana kecega sa vakaikuritaki, sa so kina nai totoko sa vakawaicalataki.

³¹Ia na kena dreke sa tu ki loma ni domodomo, ka e cake, sa dua na kiupiti: ia sa momokiti na kena dreke, me vaka na cakacaka ni tutu, a sa dua na kiupiti, ka dua na afa kiupiti; a sa ceu na kena dreke kei na belena, a sa sega ni momokiti, sa rivirivi me va na yasa.

³²Ia e ruku ni belena sa va a yavana; asa *vakamauti* ki nai tutu na kau e cawiri kina na yavana; ia na kena cecere e dua na yavana sa dua na kiupiti ka dua na afa kiupiti.

³³Ia na kenai cakacaka ni yavana, sa vaka na kenai cakacaka ni yavana na qiqi *ni tamata*; sa vakawaicalataki kecega na kau sa cawiri kina, kei na tikina sa curu kina na ka sa cawiri kina, kei na batina, kei na kenai sa.

³⁴A sa tauyava na kenai totoko e na dua nai tutu e na tutuna vava: sa caka vata sara na veitotoko kei nai tutu.

³⁵Ia e na dela ni tutu, sa dua na domodomo sa dua na afa kiupiti na kena cecere: ia e dela ni tutu, na kenai vakababa, kei na belena sa caka vakakina.

³⁶A sa ceuta ko koya e na veitikina raraba e na kenai vakababa, kei na belena, eso na jerupi, na laioni, kei na balabala, a sa vakarauvatani vakavinaka kecega, kei na ka sa vakaikuritaki voli kina.

³⁷Sa cakava vakaoqo nai tutu e tini: sa tautauvata na kedratou i tulituli, na kedratou i vakarau, na kedratou levu.

³⁸Sa cakava talega ko koya e tini na taqi parasa: e dua na taqi sa rauta e tolu na drau na kaloni; a sa tauyava na kiupiti na taqi yadua: a sa tu yadua na taqi e nai tutu e tini.

³⁹A sa vakatikora e lima nai tutu ki na yasa i matau ni vale, ka lima ki na yasa i mawi ni vale: a sa viritu na taqi levu e na yasa i matau ni vale vaka ki na tu-i-cake, ka donuya na ceva.

⁴⁰A sa cakava na taqi ko Urami, kei nai sivi me kau tani kina na dravusa, kei na peseni me kau kina na dra me kureitaki. A sa vakaotia ko Urami na cakacaka kecega sa cakava ko koya vei Solomoni na tui, ki na vale i Jiova;

⁴¹e rua na duru, kei nai ukuuku momokiti e na domodomo sa tu e dela ni duru ruarua; ka rua na lawa, me ubia nai ukuuku momokiti e rua e na domodomo sa tu e na dela ni duru ruarua;

⁴²kei nai ukuuku e va na drau e vaka na pomekaraneti, ki na lawa ruarua; e rua na yatu i ukuuku e vaka na pomekaraneti ki na dua na lawa, me ubia nai ukuuku momokiti e rua e na domodomo sa tu e na dela ni duru ruarua;

⁴³kei nai tutu e tini, kei na taqi e tini e na deladratou nai tutu;

⁴⁴ka dua na taqi levu, kei na pulumokau e tinikarua e ruku ni taqi levu ko ya;

⁴⁵kei na kuro, kei nai sivi me kau tani kina na dravusa, kei na peseni me kau kina na dra me kureitaki: ia sa parasa solo vakavinaka nai yaya kecega sa cakava ko Urami vei Solomoni na tui, me yaga e na vale i Jiova.

⁴⁶Sa cakava oqori na tui e na buca mai Joritani, e na vanua tete, e na macawa i Sukoci kei Saricani.

⁴⁷A sa sega ni vakarautaka na bibi ni bilo kecega ko Solomoni, ni sa rui levu: ka sega ni kilai na bibi ni parasa sa tu kina.

⁴⁸A sa cakava ko Solomoni nai yaya kecega sa tu e na vale i Jiova: nai cabocabo-ni-soro koula, kei na tepeli koula, sa dautu kina na madrai dauraici,

⁴⁹kei nai tutu-ni-cina koula dina, sa caka kina na se ni kau, e lima e nai matau, ka lima e nai mawi, e na mata ni loqi ni Vosa, kei na cina kei na sagani-buka koula,

⁵⁰kei na bilo, kei nai koti-ni-cina, kei na peseni me kau kina na dra me kureitaki, kei nai taki, kei na miqa ni ka boi vinaka, e na koula dina; kei nai ruberube ni sogo ni vale eloma, na tikina tabu sara, io mei sogo ni vale, ko ya na vale ni soro, e na koula.

⁵¹A sa caka oti na cakacaka kecega ka cakava ko Solomoni na tui ki na vale i Jiova. A sa kauta ki loma ko Solomoni na ka ka *vakatabuya* me nei Jiova ko Tevita na tamana: na siliva, kei na koula, kei nai yaya, sa viritu vata kei nai yau ni vale i Jiova.

1 Tui 8

A so levu ni vakacuru vale ni soro, 1-11. Sa vosavakalougatataki ira na tamata ko Solomoni, 12-21,54-61. A nona masu, 22-53. A nonai soro, 62-64. A nona so levu, 65,66.

¹Sa qai vakasoqoni ira vata na nodra qase na Isireli ko Solomoni, kei ira kecega na turaga ni veimataqali, kei ira sa liu vei ira na nodra qase na Isireli, vei Solomoni na tui ki Jerusalemi, me ra kauta cake na kato ni veiyalayalati i Jiova mai na koro i Tevita, ko ya ko Saioni.

²A ra sa soqoni vata vei Solomoni na tui ko ira kecega na Isireli, ki na so levu sa ia e nai kavitu ni vula ko Icanimi.

³A ra sa lako kece mai na nodra qase na Isireli, a ra sa laveta cake na kato ko ira na bete.

⁴A ra sa kauta cake na kato i Jiova, kei na vale ni veitavaki, kei nai yaya tabu kecega ka tu e na Vale *tabu*; a ra sa kauta cake ko ira na bete kei ira na Livai.

⁵Ia ko Solomoni na tui, kei na nodra i soqosoqo tauoko na Isireli era soqoni vata vua, era sa tiko vata kaya e na mata ni kato, ka vakacobora tiko na sipi kei na pulumokau, sa sega ni tukuni rawa se wili rawa, e na vuku ni kedra vuqa.

⁶A sa kauta ko ira na bete na kato ni veiyalayalati i Jiova ki na kena tikina, ki na loqi ni Vosa e na Vale, ki na tikina tabu sara, ki ruku ni tabadrau na jerupi.

⁷Ni sa vakatetaba koi rau na jerupi e na tikina sa tu kina na kato; a rau sa vakaruruga na kato kei na kenai vua koi rau na jerupi.

⁸A ra sa ucuna nai vua me raici rawa na mua ni vua, mai na tikina tabu e na mata ni loqi ni Vosa, a sa sega ni raici e tautuba; ka sa toka maikea ka yacova na siga oqo.

⁹Sa sega na ka e loma ni kato, na vatu raraba ga ruarua ka viria kina ko Mosese mai Orep, ni sa veiyalayalati ko Jiova kei ira na Isireli, ni ra sa lako tani mai na vanua ko Ijipita.

¹⁰Ia ni ra sa curu yani na bete mai na tikina tabu, sa qai vakasinaita na vale i Jiova na o,

¹¹a ra sa sega ni tu rawa na bete me cakava na nodra i tavi, e na vuku ni o; ni sa vakasinaita na vale i Jiova nai ukuuku i Jiova.

¹²Sa qai kaya ko Solomoni, Sa tukuna ko Jiova ni na tiko ko koya e na butobuto loaloa.

¹³Au sa tara vakaidina e dua na vale mo ni tiko kina, e dua na tikina mo ni tiko kina ka sega ni mudu.

¹⁴A sa rai voli yani na tui, ka vosavakalouga tataki ira kecega na nodra i soqosoqo na Isireli: a ra sa wavu tu na nodra i soqosoqo tau coko na Isireli:

¹⁵A sa kaya ko koya, Me vakavinavinaka taki ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, o koya ka vosa vei Tevita na tamaqu, a sa vakayacora e na ligana, ka vaka,

¹⁶Mai na siga ka'u a kauti ira tani kina na noqu tamata na Isireli mai Ijipita, au a sega ni digitaka e dua na koro e na nodra mataqali kecega na Isireli me tara e dua na vale, me tiko maikeia na yacaqu; ia ka'u a digitaki Tevita ga me turaga vei ira na noqu tamata na Isireli.

¹⁷A sa lomana dina ko Tevita na tamaqu me tara e dua na vale ki na yaca i Jiova na nodra Kalou na Isireli.

¹⁸A sa kaya ko Jiova vei Tevita na tamaqu, Sa vinaka vei iko ni sa tu e lomamu mo tara e dua na vale ki na yacaqu:

¹⁹ia ko na sega ni tara na vale; a luvemu ga, o koya ka lako mai na tolomu, ena tara ko koya na vale ki na yacaqu.

²⁰A sa vakataudeitaka ko Jiova na nona vosa ka vosataka ko koya, ni'u sa tubu cake me kenai sosomi kei Tevita na tamaqu, ia ka'u sa tiko e nai tikotiko vakaturaga ni Isireli, me vaka ka yalataka ko Jiova, ia ka'u sa tara oti na vale ki na yaca i Jiova na nodra Kalou na Isireli.

²¹Au sa cakava talega maikeia na tikina me tu kina na kato, sa tu kina na veiyalayalati i Jiova, ka cakava ko koya kei ira na noda qase, ni sa kauti ira tani mai na vanua ko Ijipita.

²²A sa tu ko Solomoni e na mata ni cabocabo-ni-soro i Jiova e matadra na nodra i soqosoqo tau coko na Isireli, a sa dodoka yani na ligana ruarua vaka ki lomalagi:

²³a sa kaya ko koya, Kemuni Jiova na nodra Kalou na Isireli, sa sega na Kalou me tauvata kei kemuni, mai lomalagi e cake, se e vuravura era, ni kemuni sa vakabauta tiko na veiyalayalati kei na loloma kei ira na nomuni tamata era lako voli e matamuni mai na vu ni yalodra taucoko:

²⁴o ni sa vakabauta na ka ko ni a yalataka vua na nomuni tamata ko Tevita na tamaqu: ia ko ni a vosa e na gusumuni, a sa vakayacora e na ligamuni, me vaka e na siga oqo.

²⁵Ia oqo, kemuni Jiova na nodra Kalou na Isireli mo ni vakayacora ga vua na nomuni tamata ko Tevita na tamaqu na ka ko ni a yalataka vua, ni kemuni a kaya, Ena sega ni mudu vei iko na tamata me tiko e mataqu e nai tikotiko vakaturaga ni Isireli; kevaka era na daulewa na nodra i valavala na luvemu, me ra lako voli e mataqu me vaka ko a lako voli e mataqu.

²⁶Ia oqo, kemuni na nodra Kalou na Isireli, me vakadinadinataki tiko na nomuni vosa, ko ni a vosataka vua na nomuni tamata ko Tevita na tamaqu.

²⁷Ia ena tiko vakaidina li na Kalou e vuravura? raica, ko lomalagi, kei lomalagi e cake sara, sa sega ni rauti kemuni; ka sa sega dina sara na vale oqo ka'u sa qai tara.

²⁸Ia mo ni goleva ga, kemuni Jiova na noqu Kalou, na vakamamasu ni nomuni tamata kei na nona kerekere, mo ni rogoca na tagi kei na vakamamasu, sa masu kina edaidai e matamuni na nomuni tamata:

²⁹me rai tiko na matamuni ki na vale oqo e na bogi kei na siga, ki na tikina ko ni a kaya kina, Ena tiko maikea na yacaqu; mo ni rogoca kina na masumasu sa cabora na nomuni tamata e na tikina oqo.

³⁰Ia mo ni rogoca na noqu kerekere na nomuni tamata, kei na nodra na nomuni tamata na Isireli, ni ra na masu e na tikina oqo: ia mo ni rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina: ia ni kemuni sa rogoca, mo ni kakua ni cudru.

³¹Kevaka sa caka cala e dua na tamata vua na kai nona, a sa vakabubuluitaki ko koya, a sa kau mai na nona bubului ki na mata ni nomuni cabocabo-nisoro e na vale oqo:

³²mo ni qai rogoca mai lomalagi, ka cakava, ka lewai ira na nomuni tamata, ni kemuni sa vakacalai koya na caka cala, mo ni tauca ki na uluna na nonai valavala; ka mo ni vakadonui koya sa caka dodonu, mo ni solia vua me vaka na nonai valavala dodonu.

³³Ni ra sa moku na nomuni tamata na Isireli e matadra na meca, ni ra sai valavala ca vei kemuni, a ra sa saumaki tale vei kemuni, ka vakatusa na yacamuni, ka vakamamasu, ka kerekere vei kemuni e na vale oqo;

³⁴mo ni qai rogoca mai lomalagi, ka mo ni kakua ni cudruvi ira e na vuku ni nodra i valavala ca na nomuni tamata na Isireli, ia mo ni vakalesui ira tale ki na vanua ko ni a solia vei ira na nodra qase eliu.

³⁵Ni sa sogo ko lomalagi, ka sega kina na uca, ni ra sai valavala ca vei kemuni; kevaka era na vakamamasu ni ra rai ki na tikina oqo, ka vakatusa na yacamuni, ka biuta na nodra i valavala ca, ni kemuni sa vakararawataki ira;

³⁶mo ni qai rogoca mai lomalagi, ka kakua ni cudruvi ira e na vuku ni nodra i valavala ca na nomuni tamata, io, na nomuni tamata na Isireli, mo ni vakavulici ira kina e na sala vinaka me ra lako kina, ka solia na uca ki na nomuni vanua, ko ni a solia vei ira na nomuni tamata mei votavota.

³⁷Kevaka sa dausiga na vanua, kevaka sa dua na mate levu, kevaka sa ca mai nai teitei, se malai levu, se kania na vodre, se na nuve; kevaka era sa bukuya na druadrua e na vanua ni nodra veikoro ko ira na meca; kevaka sa dua na rarawa levu, se dua na mate;

³⁸na masu kecega kei na kerekere kecega sa na ia e dua na tamata, se ko ira kecega na nomuni tamata na Isireli, ni sa kila na tamata yadua ka kena ca ni yalona, a sa dodoka yani na ligana vaka ki na vale oqo;

³⁹mo ni qai rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina, ia mo ni kakua ni cudruvi ira, ka mo ni ia ga ka solia vua na tamata yadua me vaka na nonai

valavala kecega, ni kemuni sa kila, na yalona; (ni kemuni sa kila, io koi kemuni duaduaga, na yalodra kecega na luve ni tamata;)

⁴⁰me ra rerevaki kemuni e na gauna kecega era na bula tiko kina e na vanua ko ni a solia vei ira na neimami qase eliu.

⁴¹Ia e na vuku ni kai tani, o koya sa sega ni kai vata kei ira na nomuni tamata na Isireli, ni sa lako mai na vanua vakayawa e na vuku ni yacamuni;

⁴²(ni ra na rogoca na yacamuni levu, kei na ligamuni kaukauwa, kei na ligamuni sa dodo tu;) ni ra na lako mai ka masu e na vale oqo;

⁴³mo ni qai rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina, ka mo ni cakava me vaka na ka kecega sa masu kina vei kemuni ko ira na kai tani: me ra kila na yacamuni ko ira kecega na kai vuravura, ka me ra rerevaki kemuni, me vakataki ira na nomuni tamata na Isireli; me ra kila ni sa vakatokai e na yacamuni na vale oqo ka'u sa tara.

⁴⁴Kevaka era sa lako yani ko ira na nomuni tamata me ra vala kei ira na nodra meca, e na sala kecega ko ni na talai ira kina, ka ra sa masu vei Jiova, vaka ki na koro oqo ko ni a digitaka, kei na vale ka'u sa tara oti ki na yacamuni:

⁴⁵mo ni qai rogoca mai lomalagi na nodra masumasu, kei na nodra kerekere, ka totaka na ka e dodonu vei ira.

⁴⁶Kevaka era sa caka cala vei kemuni, (ni sa sega na tamata e sega ni caka cala,) ka ko ni sa cudruvi ira, ka soli ira ki na meca, me ra kauti ira vakabobula ki na vanua ni meca, se yawa se voleka;

⁴⁷ia kevaka era sa vakanananu e na vanua era a kau vakabobula kina, ka veivutuni, ka masuti kemuni e na nodra vanua era a vakabobulataki ira, ka kaya, Keitou sai valavala ca ka sai valavala vakatani, keitou sa caka cala;

⁴⁸a ra sa lesu vei kemuni e na lomadra tauoko, kei na vu ni yalodra tauoko, e na vanua ni nodra meca, o ira ka vakabobulataki ira, ka masu vei kemuni ni ra rai vaka ki na nodra vanua ko ni a solia vei ira na nodra qase, na koro ko ni sa digitaka, kei na vale ka'u sa tara oti ki na yacamuni;

⁴⁹mo ni qai rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina, na nodra masumasu, kei na nodra kerekere, ka totaka na ka e dodonu vei ira,

⁵⁰ia mo ni kakua ni cudruvi ira na nomuni tamata era sai valavala ca vei kemuni, ka sa talaidredre kina vei kemuni, ia mo ni vakayalovinakataki ira era a vakabobulataki ira, ka me ra lomani ira:

⁵¹ni ra sa nomuni tamata, kei na nomuni votavota, ko ni a kauta tani mai Ijipita, mai na loma ni lovo kaukamea sa vakawaicalataki:

⁵²me rai tu na matamuni ki na nona kerekere na nomuni tamata, kei na nodra kerekere na nomuni tamata na Isireli, mo ni rogoci ira kina e na ka kecega era sa masu kina vei kemuni.

⁵³Ni kemuni a tawasei ira me ra nomuni, me ra nomuni votavota, maivei ira kecega na veimatanitu e vuravura, me vaka ko ni a kaya e na gusu i Mosese na nomuni talatala, i Jiova na Kalou, ni kemuni a kauti ira tani na neimami qase mai Ijipita.

⁵⁴Ia ni sa vakaotia kece ko Solomoni na masumasu kei na kerekere oqo, vei Jiova, sa tu cake ko koya mai na mata ni cabocabo-ni-soro i Jiova, ka sa kua ni tekiduru tiko ka sa dodo tu na ligana ki lomalagi.

⁵⁵A sa tu cake ko koya, ka vosavakalougatataki ira nai soqosoqo tauoko ni Isireli, e na domo levu, ka kaya,

⁵⁶Me vakavinavinakataki ko Jiova, o koya sa solia na vakacegu vei ira na nona tamata na Isireli, me vaka na ka kecega ka yalataka ko koya: sa sega ni lutu e dua na vosa e na nona vosa ni yalayala vinaka kecega, ka vosataka ko koya e na gusu i Mosese na nonai talatala.

⁵⁷Me tiko vata ga kei keda ko Jiova na noda Kalou, me vaka sa tiko vata kei ira na noda qase: me kakua ni biuti keda, se lako tani vei keda:

⁵⁸ka me vagolea na lomada vei koya, me da lako kina e na nona sala kecega, ka me vakabauta na nonai vakaro, kei na nonai lesilesi, kei na nona lewa, ka vakarota ko koya vei ira na noda qase.

⁵⁹Ia na noqu vosa oqo ka'u sa masu kina e na mata i Jiova, me voleka vei Jiova na noda Kalou e na siga kei na bogi, me cakava kina ko koya na ka e dodonu vei au na nona tamata, kei na ka e dodonu vei ira na nona tamata na Isireli: me vaka sa yaga e na siga yadua:

⁶⁰me ra kila kina ko ira kecega na veimatanitu e vuravura, ni sa Kalou ko Jiova; ka sa sega tale e dua tani.

⁶¹Ia me dodonu na lomamuni vei Jiova na noda Kalou, mo ni muria na nonai lesilesi, ka vakabauta na nonai vakaro, me vaka e na siga oqo.

⁶²A ra sa vakacabora nai soro e na mata i Jiova ko koya na tui, kei ira vata kaya na Isireli kecega.

⁶³Ka sa vakacabora vei Jiova ko Solomoni nai soro ni veivinakati, e rua na oba ka rua na udolu na pulumokau, ka tinikarua na oba na sipi. A ra sa vakatabuya na vale i Jiova ko koya na tui, kei ira kecega na Isireli.

⁶⁴E na siga ko ya sa vakatabuya ko koya na tui na lomanibai e na mata ni vale i Jiova, ni sa vakacabora maikea nai soro kama, kei nai madrali laukana, kei na uro ni soro ni veivinakati; ni sa lailai nai cabocabo-ni-soro parasa sa tu e na mata i Jiova, me vakabori kina nai soro kama, kei nai madrali laukana, kei na uro ni soro ni veivinakati.

⁶⁵E na gauna ko ya, sa ia na so levu ko Solomoni, kei ira vata kaya na Isireli kecega, e dua nai soqosoqo levu, sa vakatekivu mai nai curucuru ki Emaci ka yacova na uciwai ni Ijipita, e na mata i Jiova na noda Kalou, ka bogi vitu ka bogi vitu tale, io e tinikava na bogi.

⁶⁶E nai kawalu ni bogi sa talai ira yani na tamata ko koya: a ra sa vosavakalougatataki koya na tui, a ra sa lako ki na nodra veivale, ka sa reki ka marau na yalodra e na vuku ni ka vinaka kecega sa cakava ko Jiova vei Tevita na nonai talatala, kei ira talega na Isireli na nona tamata.

1 Tui 9

Sa rairai vei Solomoni ko Jiova, ka vosa vua, 1-9. Sa cata ko Airami na veikoro ka soli vua, 10-14. O ira na tamata cakacaka i Solomoni, 15-23. Ai soro sa daucabori, 25. A waqa nei Solomoni, 26-28.

¹Ia sa yaco ni sa tara vakaoti ko Solomoni na vale i Jiova, kei na vale ni tui, kei na ka kecega ka gadreva ko Solomoni ka via cakava,

²sa qai rairai tale vei Solomoni ko Jiova, me vaka na nona rairai vua mai Kipioni.

³A sa kaya vua ko Jiova, Au sa rogoca oti na nomu masumasu, kei na nomu kerekere, ko a masu kina vei au: au sa vakatabuya na vale oqo, ko sa tara oti, me tiko kina na yacaqu ka tawa mudu; ia ena tiko maikea na mataqu kei na lomaqu e na veisiga kecega.

⁴Ia kevaka ko na lako voli e mataqu, me vaka ka lako ko Tevita na tamamu, e na yalodina, kei nai valavala dodonu, mo cakava na ka kecega ka'u a vakarota vei iko, ka vakabauta na ka ka'u sa lesia kei na ka ka'u sa lewa:

⁵au na qai vakataudeitaka nai tikotiko vakaturaga ni nomu matanitu, mo lewa kina vei ira na Isireli ka sega ni mudu; me vaka ka'u a yalataka vei Tevita na tamamu, ka kaya, Ena sega ni mudu vei iko na tamata me tiko e na nodra i tikotiko vakaturaga na Isireli.

⁶Ia kevaka dou na vuki tani mo dou kua ni muri au, oi kemudou se ko ira na luvemudou, ka sega ni vakabauta na noqu i vakaro kei na noqu i lesilesi ka'u sa tauca vei kemudou, ia dou sa lako tani ka qarava na kalou tani, ka cuva vei ira;

⁷au na qai muduki ira tani na Isireli mai na vanua ka'u a solia vei ira; ia na vale oqo ka'u sa vakatabuya ki na yacaqu, au na biuta tani e mataqu; ena daucavuti talega e nai bole ko ira na Isireli, ka na vosabecitaki vei ira na veimatanitu kecega:

⁸ia e na vuku ni vale oqo, sa cecere tu, era na kurabui ko ira kece sa lako voli kina, ka vakaisaisa; a ra na kaya, E na vuku ni cava beka sa cakacaka kina vakaoqo ko Jiova ki na vanua oqo kei na vale oqo?

⁹Ia ena kainaki, Ni ra sa biuti Jiova na nodra Kalou, o koya ka kauti ira na nodra qase mai na vanua ko Ijipita, a ra sa bauta eso na kalou tani, ka cuva

vei ira, ka qaravi ira: o koya oqo sa vakayacora kina vei ira ko Jiova na ka ca kecega oqo.

¹⁰Ia ni sa oti na yabaki e ruasagavulu sa tara tiko kina ko Solomoni na vale ruarua, na vale i Jiova, kei na vale ni tui,

¹¹(sa kauta vei Solomoni ko Airami na tui Taia na sitari kei na damanu, kei na koula, me vaka na ka kecega sa vinakata ko koya,) sa qai solia vei Airami ko Solomoni na tui e ruasagavulu na koro e na vanua ko Kalili.

¹²A sa lako yani ko Airami mai Taia me la'ki raica na veikoro ka solia vua ko Solomoni; a sa sega ni vinakata ko koya.

¹³A sa kaya ko koya, A veikoro cava oqo ko sa solia mai vei au, na wekaqu? A sa vakatoka na yacadra ko koya, Na vanua ko Kepuli ka yacova na siga oqo.

¹⁴A sa vakauta ko Airami vei koya na tui e dua na drau ka ruasagavulu na taledi koula.

¹⁵Ia oqo nai vakacavacava sa vakarota me ia ko Solomoni na tui, me tara kina na vale i Jiova, kei na nona vale, kei Milo, kei na bai kei Jerusalemi, kei Asori, kei Mikito, kei Keseri:

¹⁶Sa lako cake eliu ko Fero na tui Ijipita, ka kabai Keseri, ka vakama, ka vakamatei ira na kai Kenani era a tiko e na koro, ka solia me ka-ni-loloma vua na luvena, na wati i Solomoni:

¹⁷a sa tarai Keseri ko Solomoni, kei Peci-oroni mai ra,

¹⁸kei Pealaci, kei Tatimoa mai na veikau, e na vanua,

¹⁹kei na veikoro kecega ni yau nei Solomoni, kei na veikoro ni qiqi-ni-valu, kei na nodra veikoro na tamata dauvodo ose, kei na ka kecega sa via tara ko Solomoni mai Jerusalemi, kei Lepanoni, kei na vanua kece ni nona matanitu:

²⁰Ia na tamata kecega sa vo maivei ira na Amoraiti, kei ira na Itaiti, kei ira na Perisaiti, kei ira na Aivaiti, kei ira na Jepusaiti, era sega ni kawa vata kei ira na Isireli,

²¹ia na luvedra sa vo me taravi ira e na vanua, ko ira era a sega ni vakarusa rawa ko ira na Isireli, io, vei ira sa lesia ko Solomoni nai vakacavacava ni bobula, ka yacova na siga oqo.

²²Ia ka sega ni vakabobulataka e dua maivei ira na Isireli ko Solomoni; ia era sa tamata i valu ga, kei na nona tamata, kei na nona tamata turaga, kei na turaga ni nonai valu, kei na turaga ni nona qiqi-ni-valu, kei na nona tamata dauvodo ose.

²³O ira oqo sa turaga vei ira sa lewa na cakacaka i Solomoni, era sa lewe lima na drau ka limasagavulu, era sa lewai ira na tamata era sa kitaka tiko na cakacaka.

²⁴Ia sa lako cake na marama na luve i Fero mai na koro i Tevita, ki na vale sa tara ko Solomoni me nona: sa qai tarai Milo ko koya.

²⁵A sa vakacobora vakatolu e na veiyabaki ko Solomoni nai soro kama, kei nai soro ni veivinakati, e nai cabocabo-ni-soro ka cakava ko koya e na vale i Jiova, a sa vakama kina na ka boi vinaka e nai cabocabo-ni-soro sa tu e na mata i Jiova; a sa vakaotia na vale ko koya.

²⁶A sa cakava ko Solomoni na tui eso na waqa mai Esi-oni-keperi, voleka ki Eloci, mai na matasawa ni Wasa Damudamu, e na vanua ko Itomi.

²⁷A sa talai ira na nona tamata e na veiwaqa ko Airami, ko ira era kai wai, ka daukila na wasawasa me ra lako vata kei ira na tamata i Solomoni.

²⁸A ra sa lako ki Oferi, ka kauta maikea na koula, e va na drau ka ruasagavulu na taledi kivei Solomoni na tui.

1 Tui 10

Sa lako na radi ni Sipa me raici Solomoni, 1-13. Sa levu na nona koula, kei nai yau tani, 14-29.

¹Ia ni sa rogoca ko koya na radi ni Sipa na kenai rogorogo kei Solomoni e na vuku ni yaca i Jiova, sa lako me vakatovolei koya e na vosa vakaibalebale vuni.

²A sa lako ko koya ki Jerusalemi kei na nona lewe-ni-sala era lewe vuqa sara, kei na kameli eso sa vakavodoki kina na ka boi vinaka, kei na koula na ka levu sara, kei na vatu talei: ia ni sa yaco ko koya vei Solomoni, erau sa veivosaki kaya e na ka kecega sa tu e na lomana.

³A sa tukuna vua ko Solomoni na ka kecega sa taroga ko koya: sa sega e dua na ka sa vuni vua na tui, me sega ni tukuna vua ko koya.

⁴Ia ni sa raica oti ko koya na radi ni Sipa na vuku kecega i Solomoni, kei na vale sa tara oti ko koya,

⁵kei na kakana mai na nona tepeli, kei na nodra tiko na nona tamata, kei na nodra tu era sa qaravi koya, kei na nodra i sulu, kei ira era dautu na mena, kei na nonai cabecabe sa cabe kina ko koya ki na vale i Jiova, sa yali na nona lomadei.

⁶A sa kaya ko koya vua na tui, Sai rogorogo dina ka'u a rogoca e na noqu vanua, e na vuku ni nomu i valavala kei na nomu vuku.

⁷Ia ka'u a sega ga ni vakadinata na vosa, ka'u a qai lako mai, ka sa raica na mataqu, ka'u sa qai vakadinata: ka raica, sa ka lailai sa tukuni vei au, ka levu na ka sa sega ni tukuni: sa uasivi cake na nomu vuku kei na nomu tiko daumaka e na ka ka'u a rogoca.

⁸Sa kalougata ko ira na nomu tamata, sa kalougata ko ira oqo era dauqaravi iko, ka tu e matamu e na veisiga, ka rogoca na nomu vuku.

⁹Me vakavinavinakataki ko Jiova na nomu Kalou, o koya sa vinakati iko, ka vakatikori iko e nai tikotiko vakaturaga ni Isireli: ni sa lomani ira na Isireli tikoga ko Jiova, sa lesi iko kina mo tui, me ia na lewa kei na ka e dodonu.

¹⁰A sa solia ko koya vua na tui e dua na drau ka ruasagavulu na taledi koula, kei na ka boi vinaka na ka levu sara, kei na vatu talei eso: sa sega tale ni kau emuri na ka boi vinaka me tautauvata na kena levu kei na ka ko ya ka solia na radi ni Sipa kivei Solomoni na tui.

¹¹Ia na veiwaqa i Airami ka usa mai na koula mai Oferi, sa kauta na kau talei na ka levu, kei na vatu talei.

¹²A sa cakava ko koya na tui e na kau talei nai tatakuri ni cabecabe ki na vale i Jiova kei na vale ni tui, na api talega kei na soliteri vei ira na dau-ni-sere: sa sega na kau talei me tautauvata kaya sa kau kina, se raici, ka yacova na siga oqo.

¹³A sa solia vua na radi ni Sipa ko Solomoni na tui na ka kecega sa gadreva ko koya, na ka kecega sa kerea, kei na ka talega sa via solia vakaturaga vua ko Solomoni. A sa lesu ko koya, ka lako ki na nona vanua, ko koya kei ira era qaravi koya.

¹⁴Ia na kena bibi na koula sa kau vei Solomoni e na dua na yabaki, sa ono na drau ka onosagavulu ka ono na taledi koula,

¹⁵kei na kenai kuri maivei ira na tamata dauveivoli era veilakoyaki tu, kei ira na tamata dauveivoli e na ka boi vinaka, maivei ira talega na tui Arepea kecega, kei ira na kovana sa lewa na vanua.

¹⁶A sa cakava ko Solomoni na tui e rua na drau nai sasabai e na koula sa lautuki: sa caka e dua nai sasabai e na koula e ono na drau *na sikeli*:

¹⁷Kei nai sasabai lalai e tolu na drau e na koula sa lautuki; sa caka e dua nai sasabai e na koula e tolu na paudi: a sa virikotora ko koya na tui ki na vale ni veikau mai Lepanoni.

¹⁸A sa cakava ko koya na tui a dua nai tikotiko levu sara ka vakaturaga, e na tabua, ka botana e na koula dina.

¹⁹Sa ono nai tagede e nai cabecabe ni tikotiko vakaturaga, ia nai tikotiko vakaturaga e cake sa leleci na dakuna: a sa vakaisobesobe na yasa ruarua ni dabedabe, a sa tu voleka ki nai sobesobe e rua na laioni:

²⁰a sa tinikarua na laioni sa tu maikea, e ono e na yasa ni tagede e dua, ka ono e na yasa ni tagede kadua: sa sega na ka e vakakina sa caka e na dua na matanitu tani.

²¹Na bilo ni gunu kecega i Solomoni na tui sa koula, a sa koula talei na bilo kecega mai na vale ni veikau mai Lepanoni; sa sega e dua sa siliva: sa sega ni taleitaki e na gauna i Solomoni.

²²Ni sa tiko mai na wasawasa mai Tasisi na nona veiwaqa na tui, kei na veiwaqa i Airami: a sa dautale vakadua mai e na veiyabaki tolu na veiwaqa ni Tasisi, ka usana mai na koula, kei na siliva, na tabua, ka so na geli, ka so na pikoki.

²³A sa uasivi cake ko Solomoni na tui vei ira kecega na tui kei vuravura e nai yau kei na vuku.

²⁴A sa via raici Solomoni ko ira kecega na kai vuravura, me ra rogoca na nona vuku sa vakayacora ki na yalona ko koya na Kalou.

²⁵A ra sa kauta na tamata yadua na nonai loloma, eso nai yaya siliva, ka so nai yaya koula, kei nai sulu, kei nai sulu ni valu, kei na ka boi vinaka, eso na ose, ka so na meule, na nodra i tavi yadua e na veiyabaki.

²⁶A sa vakasoqona vata ko Solomoni na qiqi-ni-valu, kei ira na tamata dauvodo ose: a sa dua na udolu ka va na drau na nona qiqi-ni-valu ka le tinikarua na udolu na tamata dauvodo ose, a sa lesi ira me ra tiko e na veikoro ni qiqi-ni-valu, ka vei koya na tui mai Jerusalemi.

²⁷A sa vakatautauvatataka ko koya na tui na siliva kei na vatu mai Jerusalemi, kei na veisitari me vaka na veilolo sa tu e na vanua buca ni sa ka levu.

²⁸A sa kau tiko mai kivei Solomoni na ose eso mai Ijipita: sa taura na qele ni ose ko ira na nona tamata dauveivoli na tui, e na kedrai voli na qele yadua.

²⁹A ra sa lako ka kauta mai e dua na qiqi-ni-valu mai Ijipita, ia na kenai voli e ono na drau na siliva, ia na kenai voli e dua na ose e dua na drau ka limasagavulu; a sa vakakina ni ra sa kauta mai vei ira kecega na nodra tui na Itaiti, kei ira na tui Siria.

1 Tui 11

**Sa vakawati kei ira na lewe vuqa ko Solomoni, ka cala kina ko koya vua na Kalou,
1-8. Sa cudruvi koya ko Jiova, 9-13; a sa so na nona meca, 14-40. Sa mate ko
Solomoni, 41-43.**

¹A sa lomani ira e le vuqa na yalewa era yalewa tani ko Solomoni, kei koya na luve i Fero, io, ko ira na yalewa ni Moapi, ko ira na yalewa ni Amoni, ko ira na yalewa ni Itomi, ko ira na yalewa ni Saitoni, *kei* na Itaiti;

²mai na veimatanitu ka kaya kina ko Jiova vei ira na Isireli, Dou kakua ni toro vei ira, me ra kakua talega ni toro mai vei kemudou: ni ra na vukica vakaidina na lomamudou me muri ira na nodra kalou: sa kabiti ira oqo ko Solomoni e na loloma.

³A sa le vitu na drau na watina, era marama, ka le tolu na drau na watina lalai: a ra sa vukica vakatani na lomana ko ira na watina.

⁴Ia ni sa qase mai ko Solomoni, sa vukica na yalona ko ira na watina me muri ira na kalou tani: a sa sega ni dodonu na yalona vei Jiova na nona Kalou, me vaka na yalo i Tevita na tamana.

⁵Ni sa muri Asetoreci ko Solomoni na nodra kalou yalewa na kai Saitoni, ka muri Milikomi na nodra ka vakasisila na luve i Amoni.

⁶A sa cakava na ka ca ko Solomoni e na mata i Jiova, ka sega ni muri Jiova sara, me vaka sa kitaka ko Tevita na tamana.

⁷Sa qai tara ko Solomoni na tikina cecere me nei Kimosi, na nodra ka vakasisila na Moapi, e na ulu-ni-vanua sa donui Jerusalemi, ka me nei Moloke talega na nodra ka vakasisila na luve i Amoni.

⁸A sa kitaka vakakina e na vukudra na watina kecega era lako mai na vanua tani, era sa vakama na ka boi vinaka vakacaboi soro vei ira na nodra kalou.

⁹A sa cudru vei Solomoni ko Jiova, ni sa vuki tani na yalona vei Jiova na nodra Kalou na Isireli, o koya ka rairai vakarua vua,

¹⁰ka vunau vua e na vuku ni ka oqo, ka me kakua ni muri ira na kalou tani: a sa sega ni vakabauta ko koya na ka ka vakarota ko Jiova.

¹¹A sa kaya kina vei Solomoni ko Jiova, Ni ko sa vakaoqo, ka sega ni vakabauta na noqu veiyalayalati kei na noqu i lesilesi ka'u a vakarota vei iko,

au na kaliraka tani vakaidina maivei iko na matanitu, ka solia vua na nomu tamata:

¹²ia ka'u na sega ga ni cakava e na nomu gauna e na vuku i Tevita na tamamu; au na kaliraka ga mai na liga ni luvemu tagane:

¹³ia ka'u na sega ni kaliraka na matanitu taucoko; au na solia ga e dua na mataqali vua na luvemu e na vuku i Tevita na noqu i talatala, e na vuku i Jerusalemi talega, o koya ka'u a digitaka.

¹⁴A sa vakauqeta ko Jiova e dua na meca vei Solomoni, ko Etati na kai Itomi: e dua vei ira na kawa ni tui Itomi.

¹⁵Ni sa tiko mai Itomi ko Tevita, a sa lako cake ko Joapi na kapiteni ni valu, me buluti ira sa moku, ni sa mokuta oti na tagane kecega mai Itomi:

¹⁶(ni sa tiko maike ko Joapi kei ira kecega na Isireli, ka vula ono, me mokuta oti mada eliu na tagane kecega mai Itomi:)

¹⁷sa qai dro ko Etati, ko koya kei ira vata kaya eso na tamata nei tamana era kai Itomi, me ra lako ki Ijipita; ia sa gone lailai ko Etati.

¹⁸A ra sa cavu tu mai Mitiani, ka lako ki Perana: a ra sa kauta vata kei ira eso na tamata mai Perana, a ra sa lako ki Ijipita, kivei Fero na tui Ijipita; ia sa solia vua ko koya e dua na vale, ka vota vua na kakana, ka soli vanua vua.

¹⁹A sa lomani Etati vakalevu ko Fero, a sa solia kina ko koya na taci i watina me watina, io na taci i Tapanesi, na ranadi.

²⁰A sa vakasucuma vua ko koya na taci i Tapanesi e dua na luvena tagane ko Kinupaca, a sa kalia ko Tapanesi e na vale i Fero: a sa tiko vata kei iratou na gonetagane i Fero ko Kinupaca e na vale i Fero.

²¹Ia ni sa rogoca ko Etati mai Ijipita ni sa moce vata kei ira na nona qase ko Tevita, ka sa mate ko Joapi na kapiteni ni valu, sa qai kaya vei Fero ko Etati, Mo laivi au me'u lako yani, me'u lako ki na noqu vanua.

²²A sa kaya vua ko Fero, Ia ka cava ko sa dravudravua kina ni ko sa tiko kei au, ko sa gu kina mo lako ki na nomu vanua? A sa kaya ko koya, E segai: ia mo laivi au me'u lako ga.

²³Sa vakauqeta na Kalou e dua tale na nona meca, ko Risoni na luve i Elaiata, o koya ka dro tani mai na nona turaga ko Etateseri na tui Sopa:

²⁴a sa vakasoqoni ira vata vua na tamata eso, ka sa yaco me turaga ni dua na mataivalu, a sa mokuti ira ko Tevita: a ra sa lako ki Tamasiko, ka tiko kina, ka lewa mai Tamasiko.

²⁵A sa nodra meca na Isireli ko koya e na gauna kece i Solomoni, ka sa vakaikuritaka na ca *ka kitaka* ko Etati: a sa vakasisilataki ira na Isireli, ka sa mai lewai Siria ko koya.

²⁶Ia ko Jeropoami na luve i Nipati na kai Efiraca mai Sirata, na tamata nei Solomoni, na yaca i tinana ko Sirua e dua na yada, sa vuki tani ko koya me meca vua na tui.

²⁷Ia oqo na ka sa vuki tani kina me meca vua na tui: sa tarai Milo ko Solomoni; ka viria na bai-ni-koro i Tevita na tamana ka kabasu.

²⁸Ia sa tamata qaqa ko Jeropoami: a sa raica ko Solomoni ni sa cauravou daucakacaka ko koya, a sa lesi koya me lewa na cakacaka kecega e na mataqali i Josefa.

²⁹Ia e na gauna ko ya ni sa lako tani mai Jerusalemi ko Jeropoami, sa kunei koya e na sala na parofita ko Eaija na kai Sailo; a sa vakaisulu ko koya e nai sulu vou; a rau sa tiko vakai rau ga e na were.

³⁰A sa taura ko Eaija nai sulu vou ka vakaisulu kina ko koya, ka dresulaka me tinikarua na kena tikina:

³¹a sa kaya vei Jeropoami, Mo kauta e tini na tikina: ni sa vosa vakaoqo ko Jiova, na nodra Kalou na Isireli, Raica, ka'u na dresulaka na matanitu mai na liga i Solomoni, ka solia vei iko e tini na mataqali:

³²(ia ena nona ga e dua na mataqali e na vuku i Tevita na noqu tamata, ka e na vuku i Jerusalemi: na koro ka'u sa digitaka mai na veimataqali kecega ni Isireli:)

³³ni ra sa biuti au ko ira, ka soro vei Asetoreci na nodra kalouyalewa na kai Saitoni, kei Kimosi na nodra kalou na Moapi, kei Milikomi na nodra kalou na luve i Amoni; a ra sa sega ni muria na noqu sala, me ra cakava na ka e dodonu vei au, kei na noqu i lesilesi, kei na noqu lewa, me vakataki Tevita na tamana.

³⁴Ia ka'u na sega ni kauta tani na matanitu tauoko mai na ligana: ia ka'u na qisi koya me lewa tiko e na veisiga kecega ni nona bula, e na vuku i Tevita na noqu i talatala, o koya ka'u a digitaka, ni sa vakabauta na noqu i vakaro kei na noqu i lesilesi:

³⁵ia ka'u na kauta tani na matanitu mai na ligana na luvena tagane, ka solia vei iko, io e tini na mataqali.

³⁶Ia ka'u na solia e dua na mataqali vei koya na luvena, me dua tikoga kina e mataqu na cina ni noqu i talatala ko Tevita mai Jerusalemi, na koro ka'u a digitaka me'u vakatikora kina na yacaqu.

³⁷Ia ka'u na kauti iko, ka ko na lewa kina e na ka kecega sa gadreva na yalomu, ia ko na yaco mo tui Isireli.

³⁸Ia kevaka ko na vakarorogo ki na ka kecega ka'u na vakarota vei iko, ka muria na noqu sala, ka cakava na ka e dodonu vei au, mo vakabauta na noqu i lesilesi kei na noqu i vakaro, me vaka ka cakava na noqu i talatala ko Tevita; au na qai tiko vata kei iko, ka tara vei iko na vale dei, me vaka ka'u a tara vei Tevita, ka soli ira na Isireli vei iko.

³⁹Ia ka'u na vakararawataka na kawa i Tevita e na vuku ni ka oqo, ia ka na sega ga ni tawa mudu.

⁴⁰A sa segata kina ko Solomoni me vakamatei Jeropoami. Ia sa cavu tu ko Jeropoami, ka dro ki Ijipita, kivei Sisaki na tui Ijipita, a sa tiko mai Ijipita ka me mate mada ko Solomoni.

⁴¹Ia na kena vo ni cakacaka i Solomoni, kei na ka kecega sa cakava ko koya, kei na nona vuku, sa sega li ni volai e nai vola ni valavala i Solomoni?

⁴²Ia na gauna ka lewa kina ko Solomoni mai Jerusalemi, vei ira kecega na Isireli, sa vasagavulu na yabaki.

⁴³A sa moce vata kei ira na nona qase ko Solomoni, a sa bulu e na koro i Tevita na tamana: a sa tui ko Riopoami na luvana, me kenai sosomi.

1 Tui 12

Sa buli me tui ko Riopoami; ka sai valavala vakaukauwa ko koya, ka bese kina ni vakarogoci koya na veimataqali e tini 1-24. Sa tui Isireli ko Jeropoami, a sa soro ki na matakau eso 20, 25-33.

¹A sa lako ki Sikemi ko Riopoami: ni ra sa lako mai ko ira kecega na Isireli ki Sikemi me buli koya me tui.

²Ia ni sa rogoca ko Jeropoami na luve i Nipati, (ni sa tiko ga mai Ijipita, ni sa dro eliu mai na mata i Solomoni na tui, ka sa tiko mai Ijipita ko Jeropoami;

³a ra sa talaki me kacivi koya mai;) era sa qai lako, ko Jeropoami kei na nodra i soqosoqo tauoko na Isireli, ka ra la'ki vosa vei Riopoami, ka kaya,

⁴Ko tamamuni sa vakabibitaka na neimami tavi; ia oqo, mo ni vakamamadatata na cakacaka rarawa i tamamuni, kei nai tavi bibi sa lesia vei keimami ko koya; keimami na qai qaravi kemuni.

⁵A sa kaya vei ira ko koya, Dou lako mada ga ka me bogi tolu, dou qai lako tale mai vei au. A ra sa lako tani na tamata.

⁶A sa bose vata ko Riopoami na tui, kei ira na qase ka tu e na mata i Solomoni na tamana ni sa bula tiko ko koya, a sa kaya ko koya, Dou lewa mada se cava me'u kaya vei ira na tamata oqo?

⁷A ra sa vosa vua, ka kaya, Kevaka ko ni sa vinakata edaidai mo ni nodra tamata nai soqosoqo oqo, ka qaravi ira, ka vosa tale vei ira, ka vosataka vei ira na vosa vinaka, era na qai qaravi kemuni ka tawa mudu.

⁸A sa biuta ko koya na nodra lewa na qase era sa tukuna vua, ka bose vata kei ira na cauravou era tubu vata kaya, era dautu e matana: a sa kaya vei ira ko koya,

⁹A cava dou sa lewa me da vosataka vei ira na tamata oqo, ko ira ka vosa mai vei au, ka kaya, Mo vakamamadataka nai tavi ka lesia vei keimami ko tamamu?

¹⁰A ra sa vosa vua na cauravou era tubu vata kaya, ka kaya, mo ni vosa vakaoqo vei ira na tamata oqo ka vosa vei kemuni, ka kaya, Sa vakabibitaka na neimami tavi ko tamamuni, ia mo ni vakamamadataka vei keimami; Mo ni vosa vaka oqo vei ira, A noqu iqqaqalo lailai ena vavaku, ka mamare na tolo i tamaqu.

¹¹Ia oqo, sa bibi nai tavi sa virikotora vei kemudou ko tamaqu, ia ka'u na vakaikuritaka na nomudou i tavi: sa vakanakuitataki kemudou ko tamaqu e na dali, ia ka'u na vakanakuitataki kemudou e na kuita sa buki.

¹²A ra sa tale mai ko Jeropoami kei ira kecega na tamata kivei Riopoami e na bogi tolu, me vaka ka kaya eliu vei ira na tui, ni sa kaya, Dou lako tale mai vei au e na bogi tolu.

¹³A sa vosa vakaukauwa ko koya na tui vei ira na tamata, ka biuta na nodra lewa na qase era a tukuna vua;

¹⁴ka vosa vei ira me vaka na nodra lewa na cauravou, ni ra sa kaya, Sa vakabibitaka na nomudou i tavi ko tamaqu, ia ka'u na vakaikuritaka na nomudou i tavi: sa vakanakuitataki kemudou ko tamaqu e na dali, ia ka'u na vakanakuitataki kemudou e na kuita sa buki.

¹⁵A sa sega ni vakarorogo na tui vei ira na tamata; ni sa vu maivei Jiova na ka oqo, me vakayacora na nona vosa ka vosataka ko Jiova e na gusu i Eaija, na kai Sailo, kivei Jeropoami na luve i Nipati.

¹⁶Ia ni ra sa raica ko ira kecega na Isireli ni sa sega ni rogoci ira ko koya na tui, era sa qai vosa vua na tui ko ira na tamata, ka kaya, Keimami sai votavota vata vakaevei kei Tevita? ka sa sega na neimami votavota vata kei

koya na luve i Jese: ki na nomudou veivale, oi kemudou na Isireli: ia oqo, Tevita mo qarauna na nomu vale. A ra sa lako ki na nodra veivale ko ira na Isireli.

¹⁷Ia ko ira na Isireli era tiko e na veikoro i Juta, sa turaga vei ira ko Riopoami.

¹⁸A sa talai Etorami ko Riopoami na tui, o koya ka lewa nai vakacavacava: a ra sa vakaviriki koya e na vatu ko ira kecega na Isireli, a sa mate ko koya. A sa kusarawa kina ko Riopoami na tui me vodoka na nona qiqi vakaturaga, me dro ki Jerusalemi.

¹⁹A ra sa vuki tani mai na mataqali i Tevita ko ira na Isireli, ka yacova na siga oqo.

²⁰Ia ni ra sa rogoca ko ira kecega na Isireli ni sa tale mai ko Jeropoami, era sa talaki ka kacivi koya vei ira nai soqosoqo, ka ra sa buli koya me tui vei ira kecega na Isireli: sa sega e dua sa muria na mataqali i Tevita, na mataqali i Juta duaduaga.

²¹Ia ni sa yaco ki Jerusalemi ko Riopoami, sa vakasoqoni ira vata kecega na mataqali i Juta, kei na mataqali i Penijamini, e le oba vakatinikawalu na tamata digitaki era tamata i valu, me ra la'ki veivala kei na nodra mataqali na Isireli, me vakalesuya tale na matanitu kivei Riopoami na luve i Solomoni.

²²A sa yaco mai na vosa ni Kalou vei Semaia na tamata ni Kalou, ka kaya,

²³Mo vosa vei Riopoami, na luve i Solomoni, na tui Juta, kei ira kecega na mataqali i Juta kei Penijamini, kei ira na tamata sa vo, ka kaya,

²⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Dou kakua ni lako cake; dou kakua ni veivala kei ira na wekamudou na Isireli: dou lesu yani na tamata yadua ki na nona vale; ni sa vu vei au na ka oqo. A ra sa vakarorogo ki na vosa i Jiova; ka lesu me lako yani me vaka na vosa i Jiova.

²⁵A sa tarai Sikemi mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi ko Jeropoami, ka tiko kina; a sa lako tani maikeia, ka tarai Penueli.

²⁶A sa kaya e lomana ko Jeropoami, Sa na qai vuki na matanitu ki na mataqali i Tevita:

²⁷kevaka era sa lako cake na tamata oqo, me vakacaboi soro e na vale i Jiova mai Jerusalemi, ena qai vuki na lomadra na tamata oqo ki vua na nodra turaga, io kivei Riopoami na tui Juta, a ra na vakamatei au, ka vuki tale vei Riopoami na tui Juta.

²⁸Sa qai bose mada na tui, ka cakava kina e rua na luve ni pulumokau koula, a sa kaya vei ira, Sa rui dredre vei kemudou mo dou lako cake ki Jerusalemi: raica, koi rau na nomudou kalou, oi kemudou na Isireli, erau a kauti kemudou cake mai na vanua ko Ijipita.

²⁹A sa viritura e dua mai Peceli ko koya, ka viritura na kenai karua mai Tani.

³⁰Ia na ka oqo sa vakavuna nai valavala ca; ni ra sa lako ki Tani ko ira na tamata *me ra qarava* e dua.

³¹A sa tara ko koya na vale e na veitikina cecere, ka lesi ira na bete maivei ira na tamata wale, era sega ni luve i Livai.

³²A sa lesia ko Jeropoami e dua na so levu e na kenai kawalu ni vula, e na kenai katinikalima ni siga ni vula, me tauvata kei na so levu mai Juta, a sa vakacaboi soro e nai cabocabo-ni-soro. Sa kitaka vakakina mai Peceli, ka vakacaboi soro vei rau na luve ni pulumokau ka cakava ko koya: a sa lesi iratou na bete ni veitikina cecere ka cakava ko koya me ra tiko ki Peceli.

³³A sa vakacaboi soro e nai cabocabo-ni-soro ka cakava ko koya mai Peceli, e na kenai katinikalima ni siga e na kenai kawalu ni vula, e na vula ka lesia, vakai koya walega; a sa lesia e dua na so levu vei ira na Isireli: ka vakacaboi soro e nai cabocabo-ni-soro, ka vakama na ka boi vinaka.

1 Tui 13

Sa tukuna na tamata ni Kalou na ka ena yaco vei Jeropoami, 1-10. Sa qai muria na vosa ni dua na parofita qase na tamata ni Kalou, ka mate kina, 11-32. Sai valavala ca ga ko Jeropoami, 33-34.

¹Ka raica, sa lako e dua na tamata ni Kalou mai Juta ki Peceli, ni sa vosa vua ko Jiova: a sa wavu tu ko Jeropoami mai nai cabocabo-ni-soro, me vakama na ka boi vinaka.

²A sa kaci ko koya ki nai cabocabo-ni-soro e na vosa i Jiova, ka kaya, Nai cabocabo-ni-soro! Nai cabocabo-ni-soro! sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, ena sucu e dua na gonetagane mai na mataqali i Tevita, ko Josaia na yacana; ia ena vakamatei iratou ko koya e delamu na bete ni veitikina cecere, eratou a vakama na ka boi vinaka e delamu, ka na vakamai e delamu na sui ni tamata.

³Sa solia talega nai vakadinadina e na siga ko ya, ka kaya, Sa vakaoqo nai vakadinadina sa vosataka ko Jiova; Raica, sa na kavida nai cabocabo-ni-soro, ka na tasova na dravusa sa koto e delana.

⁴Ia ni sa rogoca ko koya na tui na nona vosa na tamata ni Kalou, o koya ka kaci ki nai cabocabo-ni-soro mai Peceli, sa dodoka yani na ligana ko Jeropoami mai nai cabocabo-ni-soro, ka kaya, Tauri koya. A sa malai sara na ligana ka dodoka yani vua ko koya, a sa sega tale ni lokia rawa vua.

⁵A sa kavida nai cabocabo-ni-soro, a sa tasova na dravusa mai nai cabocabo-ni-soro, me vaka nai vakadinadina ka solia na tamata ni Kalou e na vosa i Jiova.

⁶A sa vosa na tui, ka kaya vua na tamata ni Kalou, Mo vakamasuti Jiova mada na nomu Kalou, ka masulaki au, ka me'u loki tale mai vei au na ligaqu. A sa vakamasuti Jiova na tamata ni Kalou, a sa lokia tale vei koya na ligana na tui, ka sa yaco me vaka eliu.

⁷A sa kaya na tui vua na tamata ni Kalou, Daru lako ki vale, mo vakacegu kina, ia ka'u na solia vei iko e dua na ka-ni-loloma.

⁸A sa kaya vua na tui ko koya na tamata ni Kalou, Kevaka ko ni na solia vei au e dua nai wase ni nomuni vale ni sa wase rua, au na sega ni curu vata kei kemuni, se kania na kakana se gunu wai e na tikina oqo:

⁹ni'u sa vakaroti vakakina e na vosa i Jiova, ka vaka, Mo kakua ni kania na kakana se gunu wai, se lesu tale yani e na sala ko a lako kina.

¹⁰A sa lako yani ko koya e na sala tani, ka sega ni lesu tale e na sala ka lako kina ki Peceli.

¹¹A sa tiko mai Peceli e dua na parofita qase; a sa lako na luvena ka tukuna vua na cakacaka kecega ka cakava mai Peceli na tamata ni Kalou e na siga ko ya: kei na vosa ka vosataka ko koya vua na tui, eratou sa tukuna talega vua na tamadratou.

¹²A sa kaya vei iratou na tamadratou, A sala cava sa lako kina ko koya? a ratou sa raica oti ko iratou na luvena na sala ka lako kina na tamata ni Kalou, o koya ka lako mai Juta.

¹³Sa kaya talega vei iratou na luvena, Dou vauca mada nai vodovodo ki na asa me'u vodo kina. A ra sa vauca nai vodovodo ki na asa; a sa vodoka ko koya,

¹⁴ka la'ki muria na tamata ni Kalou, ka kunei koya ni sa tiko e na dua na ruku ni vu ni oki: a sa kaya vua, O iko beka na tamata ni Kalou ka lako mai Juta? A sa kaya ko koya, Koi au.

¹⁵A sa kaya vua, Daru lako ki noqu vale, ka kania na kakana.

¹⁶A sa kaya, E tabu me'u lesu vata kei iko, se curu vata kei iko: au na sega talega ni kania na kakana se gunu wai kei iko e na tikina oqo:

¹⁷ni sa vakaroti vei au e na vosa i Jiova, Mo kakua ni kania na kakana se gunu wai maikeia, se lesu tale mo lako e na sala ko a lako mai kina.

¹⁸A sa kaya vua, Au sa parofita talega koi au me vakataki iko: a sa vosa vei au e dua na agilose e na vosa i Jiova, ka kaya, Mo vakalesui koya mai vei iko ki na nomu vale, me kania na kakana ka gunu wai. Ia sa lasu ga vua ko koya.

¹⁹Sa qai lesu vata kaya, ka kania na kakana ka gunu wai, e na nona vale.

²⁰A sa yaco ni rau sa tiko vata mai na tepeli, sa lako mai na vosa i Jiova vua na parofita ka kauti koya mai:

²¹a sa kaci ko koya vua na tamata ni Kalou ka lako mai Juta, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Ni ko a talaidredre ki na vosa i Jiova, ka sega ni vakabauta nai vakaro ka vakarota vei iko ko Jiova na nomu Kalou,

²²a sa lesu ga mai, ka kania na kakana ka gunu wai; ena tikina ka vakaroti kina vei iko, Mo kakua ni kania na kakana se gunu wai, ena sega ni bulu na yagomu e na nodra i bulubulu na nomu qase.

²³Ia ni sa kana oti ka gunu oti ko koya, sa vauca ko koya nai vodovodo ki na asa me vodo kina na parofita ka kauta tale mai.

²⁴Ia ni sa lako tu ko koya, sa donui koya e na sala e dua na laioni, ka vakamatei koya: a sa biu tu e na sala na yagona, a sa tu voleka kina na asa; sa tu voleka talega ki na yagona na laioni.

²⁵Ka raica, era sa veilakoyaki na tamata, ka raica ni sa koto no e na sala na yagona, ka tu voleka ki na yagona na laioni: a ra sa la'ki tukuna e na koro sa tiko kina na parofita qase.

²⁶Ia ni sa rogoca na parofita ka vakalesui koya mai na sala, sa kaya ko koya, Ko ya na tamata ni Kalou, o koya ka talaidredre ki na gusu i Jiova: a sa soli koya kina ko Jiova ki na laioni, o koya sa basuraki koya, ka vakamatea, me vaka na vosa i Jiova ka vosataka vua.

²⁷Sa vosa talega vei iratou na luvena, ka kaya, Dou vauca mada nai vodovodo ki na asa. A ratou sa vauca.

²⁸A sa lako ko koya, ka kunea na yagona sa biu no e na sala, kei na asa kei na laioni erau sa tu voleka ki na yagona: sa sega ni kania na yagona na laioni, se basuraka na asa.

²⁹A sa laveta na yago ni tamata ni Kalou ko koya na parofita, ka vakavodoka ki na asa, ka kauta tale: a sa lesu ki na koro na parofita qase, me tagi, ka me buluti koya.

³⁰A sa vakotora na yagona e nonai bulubulu, ka ratou sa tagicaki koya, ka vaka, Ulei, na wekaqu!

³¹Ia ni sa buluta oti ko koya, sa vosa vei iratou na luvena, ka kaya, Ni'u sa mate, dou buluti au e nai bulubulu sa bulu kina na tamata ni Kalou; dou vakotora vata na suiqu kei na suina:

³²ni na yaco vakaidina na vosa ka kacivaka ko koya e na vosa i Jiova e na vuku ni cabocabo-ni-soro mai Peceli, kei na veivale kecega e na veitikina cecere mai na veikoro vaka-Samaria.

³³Ni sa oti na ka oqo sa sega ni biuta tani ko Jeropoami na nonai valavala ca, ka sa lesia tale me ra bete ni veitikina cecere na tamata wale: o koya sa vinakata, sa bulia ko koya me bete ni veitikina cecere.

³⁴Ia na ka oqo sa vu ni ca ki na mataqali i Jeropoami, ka me muduki tani kina, ka me vakarusai tani mai na dela i vuravura.

1 Tui 14

Sa tauvi mate na luvena na tui, 1-5. Sa tukuna na cudru i Jiova vei Jeropoami ko Eaija na parofita, 6-16. Sa tui Juta ko Riopoami, ka sai valavala ca ga, 21-31.

¹E na gauna ko ya sa tauvi mate ko Apaija na luve i Jeropoami.

²A sa kaya ko Jeropoami vua na watina, Mo tu cake mada, ka liyalewa tani, mo kakua ni kilai kina ni ko sa wati i Jeropoami; ka lako ki Sailo: raica, sa tiko maikea ko Eaija na parofita, o koya ka tukuna vei au ni'u na nodra tui na tamata oqo:

³ia mo kauta vata kei iko e tini nai buli madrai, ka so na madrai mamare, ka dua na tavaya oni, ka lako vua: ena tukuna vei iko ko koya na ka ena yaco vua na gone.

⁴A sa kitaka vakakina na wati i Jeropoami, ka cavu tu, ka lako ki Sailo, ka lako ki na vale i Eaija: ia sa sega ni rai rawa ko Eaija: ni sa buawa na matana ni sa qase mai.

⁵A sa kaya vei Eaija ko Jiova, Raica, sa lako mai na wati i Jeropoami me taroga vei iko se na vakaevei na luvena; ni sa tauvi mate ko koya: mo vosa vua vaka ka vaka: ia ena liyalewa tani ko koya ni sa curu mai.

⁶Ia ni sa rogoca na vadugu ni yavana ko Eaija, ni sa curu mai ko koya e katuba, sa kaya, Mo curu mai, na wati i Jeropoami; a cava ko sa liayalewa tani kina? ni sai tukutuku bibi ka'u sa talai kina vei iko.

⁷Mo lako, mo kaya vei Jeropoami, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Ni ka'u a vakalevui iko cake maivei ira na tamata, ka lesi iko mo tui vei ira na noqu tamata na Isireli,

⁸ka kaliraka na matanitu mai na mataqali i Tevita, ka solia vei iko: ia ko sa sega ga ni vakataki Tevita na noqu i talatala, o koya ka vakabauta na noqu i vakaro, ka muri au e na yalona tauoko, me cakava ga na ka e dodonu vei au;

⁹ka ko sa ia nai valavala ca sa uasivia na nodra i valavala ca kecega era a bula eliu vei iko; ni ko sa la'ki cakava eso na nomu kalou tani, kei na matakau eso sa vakawaicalataki, ka me vakacudrui au, ka sa biuti au ki dakumu:

¹⁰o koya oqo, ka'u na vakayacora na ca ki na vale i Jeropoami, ka muduka laivi vei Jeropoami na tagane kecega, io ko koya sa sogolati, kei koya sa lako voli, e Isireli, ia ka'u na taviraka tani na vo ni kawa i Jeropoami, me vaka sa taviraka tani na de-ni-manumanu na tamata, ka me oti kece sara.

¹¹O koya sa mate vei Jeropoami e na koro, ena kania na koli; kei koya sa mate e na were, ena kania na manumanu vuka: ni sa vosataka ko Jiova.

¹²Ia ko iko, mo ia, mo lako ki na nomu vale: ia ni sa curu ki na koro na yavamu, ena ciba na gone.

¹³A ra na tagicaki koya ko ira kecega na Isireli, ka buluta: ni na yaco ki nai bulubulu ko koya duaduaga mai vei Jeropoami, ni sa kune vua na ka vinaka vei Jiova, na nodra Kalou na Isireli, e na mataqali i Jeropoami.

¹⁴Ia ena vakatubura ko Jiova e dua na tui vei ira na Isireli, o koya ena muduka laivi na mataqali i Jeropoami e na siga ko ya: ka vakaevei? sa kena gauna oqo.

¹⁵Ia ena yaviti ira na Isireli ko Jiova, me vaka sa vakayavalataki na gasau e na wai; ka na cavuivuvutaki ira na Isireli mai na vanua vinaka oqo, ka solia

ko koya vei ira na nodra qase eliu, ka na duibiubiuti ira ki tai kadua ni Uciwai, ni ra sa cakava na nodra veikalou-yalewa ni veikau, ka vakacudrui Jiova.

¹⁶Ia ena biuti ira tani na Isireli e na vuku ni valavala ca sa kitaka ko Jeropoami, ka ni sa vakaivalavalacataki ira kina na Isireli.

¹⁷A sa ia na wati i Jeropoami, ka lesu yani, ka yaco ki Tirisa: ia ni sa yaco ko koya ki nai lago ni katuba, sa ciba na gone;

¹⁸a ra sa buluta; a ra sa tagicaka ko ira kecega na Isireli, me vaka na vosa i Jiova, ka vosataka ko koya e na gusu ni nonai talatala ko Eaija na parofita.

¹⁹Ia na vo ni cakacaka i Jeropoami, na nonai valu, kei na nona lewa, raica, sa volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli.

²⁰Ia na gauna sa lewa kina ko Jeropoami sa ruasagavulu ka rua na yabaki: a sa moce vata kei ira na nona qase, a sa tui ko Netapi na luvena, me kenai sosomi.

²¹A sa tui mai Juta ko Riopoami na luve i Solomoni: sa vasagavulu ka dua na yabaki i Riopoami ni sa buli me tui, a sa tinikavitu na yabaki sa lewa kina ko koya mai Jerusalemi, na koro ka digitaka ko Jiova mai na nodra veimataqali kecega na Isireli, me vakatikora kina na yacana. Ia na yaca i tinana ko Neema, na yalewa ni Amoni.

²²A ra sa daucaka ca ko ira na Juta e na mata i Jiova; a ra sa vakavuvutaki koya vakalevu e na nodra i valavala ca era sa cakava, ka vakalailai ko ira kece na nodra qase.

²³Ni ra sa tara talega na nodra veitikina cecere, kei na veimatakau, kei na veikau lalai eso, e na veiulu-ni-koro cecere kecega, ka e na ruku ni kau bulabula kecega:

²⁴A sa so na tamata talega e na vanua era sai valavala vaka-Sotoma: era sa cakacaka me vaka na nodra ka vakasisila kecega na veimatanitu ka vakaseva tani ko Jiova e matadra na Isireli.

²⁵A sa yaco e na kenai kalima ni yabaki i Riopoami na tui, sa la'ki vala ki Jerusalemi ko Sisaki na tui Ijipita:

²⁶A sa kauta tani nai yau mai na vale i Jiova, kei nai yau mai na nona vale na tui; sa kauta kece yani: a sa kauta kecega nai sasabai koula ka cakava ko Solomoni.

²⁷A sa cakava ko Riopoami na tui eso nai sasabai parasa me kedrai sosomi, ka solia kivei ira na turaga ni valu i vakatawa, ko ira sa vakatawa mai na katuba ni nona vale na tui.

²⁸Ia ni sa la'ki curu na tui ki na vale i Jiova, sa qai kauta oqori ko ira nai vakatawa, a sa qai vakasuka ki na nodra vale nai vakatawa.

²⁹Ia na vo ni cakacaka i Riopoami, kei na ka kecega sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

³⁰A rau sa veivaluti tiko ko Riopoami kei Jeropoami e na nodrau gauna kecega.

³¹A sa moce vata kei ira na nona qase ko Riopoami, a sa bulu vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita. Ia na yaca i tinana ko Neema, na yalewa ni Amoni. A sa tui ko Epaijami na luvana, me nonai sosomi.

1 Tui 15

Sa tui Juta ko Epaijami, 1-8. Sa tui Juta ko Esa, 9-24. Sa tui Isireli ko Netapi, 25-32; a sa tarava ko Pasa, 33,34.

¹E na kenai katinikawalu ni yabaki i Jeropoami na tui, na luve i Nipati, sa tekivu me lewa vei ira na Juta ko Epaijami.

²Sa tui tiko mai Jerusalemi ka yabaki tolu. Ia na yaca i tinana ko Meeka, na luve i Apisalomi.

³A sa muria ko koya nai valavala ca kecega i tamana, o koya ka kitaka ni sa bula eliu vua; a sa sega ni dodonu na lomana vei Jiova na nona Kalou, me vaka na loma i Tevita na nona qase.

⁴Ia e na vuku i Tevita ga sa solia vei koya ko Jiova na nona Kalou e dua na cina mai Jerusalemi, ni sa vakatubura na luvena me taravi koya, ka me vakataudeitaki Jerusalemi:

⁵ni sa cakava ko Tevita na ka e dodonu e na mata i Jiova, ka sega ni lesu tani mai na dua na ka sa vakaroti vua, e na veisiga kecega ni nona bula, na ka ga i Uraia na Itaiti.

⁶A rau sa veivaluti ko Riopoami kei Jeropoami e na gauna kece ni nona bula.

⁷Ia na vo ni cakacaka i Epaijami, kei na ka kecega ka cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta? A rau sa veivaluti tiko ko Epaijami kei Jeropoami.

⁸A sa moce vata kei ira na nona qase ko Epaijami; a sa bulu ko koya e na koro i Tevita; a sa tui ko Esa na luvena, me kenai sosomi.

⁹Ia e na kenai karuasagavulu ni yabaki i Jeropoami na tui Isireli, sa tekivu me lewa vei ira na Juta ko Esa.

¹⁰A sa tui tiko ko koya mai Jerusalemi ka yabaki vasagavulu ka dua. Ia na yaca i tinana ko Meeka, na luve i Apisalomi.

¹¹A sa caka dodonu ko Esa e na mata i Jiova, me vakataki Tevita na nona qase:

¹²a sa vakasevi ira tani mai na vanua era sai valavala vaka-Sotoma, ka biuta tani na matakau kecega ka cakava ko ira na nona qase:

¹³ia ko Meeka talega na tinana, sa vakasivoya ko koya me kakua ni ranadi tiko, ni sa cakava e dua na matakau ki na kalouyalewa ni veikau; a sa vakacacana na nona matakau ko Esa, ka vakama mai na uciwai ko Kitironi.

¹⁴Ia sa sega ni biu na veitikina cecere: ka sa dodonu ga vei Jiova na loma i Esa e na nona gauna kecega.

¹⁵A sa kauta ki na vale i Jiova na veika ka vakatabuya ko tamana *me nei Jiova*, kei na veika ka vakatabuya ko koya *me nei Jiova*, na siliva, kei na koula, kei nai yaya.

¹⁶A rau sa veivaluti tiko ko Esa kei Pasa na tui Isireli e na nodrau gauna kecega.

¹⁷A sa lako cake ko Pasa na tui Isireli me veivala kei ira na Juta, a sa tarai Rama, ka me dredre vua e dua me lako tani se lako mai vei Esa na tui Juta.

¹⁸A sa qai kauta ko Esa na siliva kei na koula kecega sa vo tu e nai yau ni vale i Jiova, kei nai yau ni vale ni tui, ka solia ki na ligadra na nona tamata: a sa vakauta ko Esa na tui kivei Peni-etati na luve i Tapirimoni, na luve i Esioni, na tui Siria, o koya sa tiko mai Tamasiko, ka kaya,

¹⁹Sa dua na nodaru veiyalayalati, ka dua vei rau na tamaqu kei na tamamu: raica, ka'u sa vakauta vei iko e dua na ka-ni-loloma, na siliva kei na koula: mo lako mai, mo tinia na nomudrau veiyalayalati kei Pasa na tui Isireli, ka me lako tani vei au ko koya.

²⁰A sa vakarorogo vei Esa na tui ko Peni-etati, ka talai ira na kapiteni ni nona mataivalu me veivala kei na nodra veikoro na Isireli, a sa samuti Aijoni, kei Tani, kei Epeli-peci-meeka, kei Kineroci tauoko, kei na vanua tauoko ko Nafitalai.

²¹Ia ni sa rogoca ko Pasa, sa kua so ni tarai Rama ko koya, a sa la'ki tiko mai Tirisa.

²²A sa kacivi ira kecega na Juta ko Esa na tui; sa sega ni vo e dua: a ra sa kauta tani na veivatu mai Rama, kei na kena kau, ka tarai *Rama* kina ko Pasa; a sa tarai Kipa kina ka nei Penijamini, kei Misipa, ko Esa na tui.

²³Ia na vo ni cakacaka kecega i Esa, kei na nona kaukauwa kecega, kei na ka kecega ka cakava ko koya, kei na veikoro ka tara ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta? Ia e na gauna sa qase kina sa tauvi mate na yavana.

²⁴A sa moce vata kei ira na nona qase ko Esa, a sa bulu vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita na nona qase: a sa tui ko Jiosafati na luvena, me nonai sosomi.

²⁵A sa tekivu me lewa vei ira na Isireli ko Netapi, na luve i Jeropoami, e na kenai karua ni yabaki i Esa na tui Juta, a sa tui vei ira na Isireli ka yabaki rua.

²⁶A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, ka muria nai tovo i tamana, kei na nonai valavala ca ka vakaivalavalacataki ira kina na Isireli.

²⁷A sa buki kena vere ko Pasa na luve i Eaija, e na mataqali i Isakari; a sa mokuti koya ko Pasa mai Kipiconi, sa nodra na kai Filisitia; ni ra sa tiko vakaivalu ki Kipiconi ko Netapi kei ira kecega na Isireli.

²⁸Ia sa vakamatei koya ko Pasa, e na kenai katolu ni yabaki i Esa na tui Juta; a sa tui ko koya me nonai sosomi.

²⁹Ia ni sa tui ko koya, sa mokuti ira kecega na kawa i Jeropoami; sa sega ni vakabula vei Jeropoami e dua sa cegu rawa, ka sa vakarusai koya oti, me vaka na vosa i Jiova, ka vosataka ko koya e na gusu ni nonai talatala ko Eaija na kai Sailo:

³⁰e na vuku ni valavala ca i Jeropoami ka kitaka ko koya, ka sa vakaivalavalacataki ira kina na Isireli, e na nonai valavala ka vakacudrui Jiova kina na nodra Kalou ni Isireli.

³¹Ia na kena vo ni cakacaka i Netapi, kei na ka kecega ka cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

³²A rau sa veivaluti ko Esa kei Pasa na tui Isireli e na nodrau gauna kecega.

³³E na kenai katolu ni yabaki i Esa na tui Juta, sa tekivu me lewa ko Pasa, na luve i Eaija, vei ira kecega na Isireli mai Tirisa, ka *sa lewa* yabaki ruasagavulu ka va.

³⁴A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, ka muria nai tovo i Jeropoami, kei na nonai valavala ca sa vakaivalavalacataki ira kina na Isireli.

1 Tui 16

**Sa taravi Pasa na tui Isireli ko Ela na Iuvena, a sa vakamatei koya ko Simirai, 1-14.
Sa tui Isireli ko Simirai, 15-22. Sa tui Isireli ko Omirai, 23-28; a sa tarava ko Eapi,
29-33. Sa tarai ko Jeriko, 34.**

¹A sa yaco mai na vosa i Jiova vei Jeu na luve i Anani e na vuku i Pasa, ka vaka,

²E na vuku ni ka'u a laveti iko cake mai na kuvu-ni-qele, ka lesi iko mo turaga vei ira na noqu tamata na Isireli; ia ko sa muria ga nai tovo i Jeropoami, ka sa vakaivalavalacataki ira na noqu tamata na Isireli, ka me vakacudrui au e na vuku ni nodra i valavala ca;

³raica, ka'u na kauta laivi na kawa i Pasa, kei na kawa ni nona mataqali; ia ka'u na cakava na nomu mataqali me tauvata kei na mataqali i Jeropoami na luve i Nipati:

⁴o koya ka nei Pasa sa mate e na koro, ena kania na koli; kei koya sa mate vua e na were, ena kania na manumanu vuka.

⁵Ia na kena vo ni cakacaka i Pasa, kei na ka sa cakava ko koya, kei na nona kaukauwa, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

⁶A sa moce vata kei ira na nona qase ko Pasa, a sa bulu mai Tirisa; a sa tui ko Ela na luvena, me nonai sosomi.

⁷A sa yaco talega mai na vosa i Jiova e na gusu i Jeu na parofita, na luve i Anani, e na vuku i Pasa, ka e na vuku ni nona mataqali; io e na vuku ni ka ca kecega ka cakava ko koya e na mata i Jiova, me vakacudrui koya e na cakacaka ni ligana, ni sa tautauvata kei na mataqali i Jeropoami; ka ni sa mokuti koya.

⁸E na kenai karuasagavulu ka ono ni yabaki i Esa na tui Juta, sa tekivu me lewa vei ira na Isireli mai Tirisa ko Ela na luve i Pasa, ka lewa yabaki rua.

⁹A sa buki kena vere ni sa tiko mai Tirisa na nona tamata ko Simirai, na kapiteni ni dua na kena wase ni nona qiqi-ni-valu, ni sa gunu ka sa mateni e na vale i Erisa, ko koya sa lewa na nona vale mai Tirisa.

¹⁰A sa curu ko Simirai, ka mokuti koya, ka vakamatea, e na kenai karuasagavulu ka vitu ni yabaki i Esa na tui Juta, a sa tui me nonai sosomi.

¹¹A sa yaco ni sa qai tui ko koya, ni sa tiko e na nonai tikotiko vakaturaga, sa qai vakamatei ira kecega na mataqali i Pasa; sa sega ni vakabula vua e dua na gone tagane: e sega vei ira na wekana dina, se vei ira sa wekana walega.

¹²A sa vakarusai ira kece na mataqali i Pasa ko Simirai, me vaka na vosa i Jiova ka vosataki Pasa kina e na gusu i Jeu na parofita,

¹³e na vuku ni valavala ca kecega i Pasa, kei nai valavala ca i Ela na luvena, erau sai valavala ca kina, ka vakaivalavalacataki ira kina na Isireli, me vakacudrui Jiova na nodra Kalou na Isireli, e na nodra veika vakailasu.

¹⁴Ia na kena vo ni cakacaka i Ela, kei na ka kecega ka cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

¹⁵E na kenai karuasagavulu ka vitu ni yabaki i Esa na tui Juta, sa tui mai Tirisa ko Simirai, ka bogi vitu. A sa tiko vakaivalu ko ira na tamata ki Kipiconi, ka nodra na kai Filisitia.

¹⁶A sa rogoca ko ira na tamata ka tiko vakaivalu ka vaka, Sa buki vere ko Simirai, ka mokuta talega na tui: a ra sa buli Omira na turaga ni valu ko ira kecega na Isireli me tui Isireli e na siga ko ya e nai tikotiko ni valu.

¹⁷A sa lako cake mai Kipiconi ko Omirai, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ka buku druadrue ki Tirisa.

¹⁸Ia ni sa raica ko Simirai ni sa kabai na koro, sa curu ki na tikina cecere e na vale ni tui, ka vakama na vale ni tui ni sa tiko eloma, a sa mate,

¹⁹e na vuku ni nonai valavala ca sai valavala ca kina ni sa caka ca e na mata i Jiova, ni sa muria nai tovo i Jeropoami, kei na nonai valavala ca ka kitaka ko koya, ni sa vakaivalavalacataki ira na Isireli.

²⁰Ia na kena vo ni cakacaka i Simirai, kei na nona vere ka kitaka ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

²¹Sa ra qai wase rua ko ira na Isireli: e dua na kena wase sa muri Tipini na luve i Kinaci, me ra buli koya me nodra tui; ka dua na kena wase sa muri Omirai.

²²Ia na tamata era sa muri Omirai era sa gumatua vei ira na tamata era sa muri Tipini na lufe i Kinaci: a sa mate ko Tipini, ka sa tui ko Omirai.

²³E na kenai katolusagavulu ka dua ni yabaki i Esa na tui Juta, sa qai tekivu me lewai ira na Isireli ko Omirai, ka sa lewa yabaki tinikarua: e ono na yabaki sa tui kina mai Tirisa ko koya.

²⁴A sa volia ko koya na ulu-ni-vanua ko Samaria maivei Semeri, e na taledi siliva e rua, a sa tara e dua na koro e na ulu-ni-vanua, ka vakayacana ko koya, vei Semeri, nai taukei ni ulu-ni-vanua ko Samaria.

²⁵A sa daucaka ca ko Omirai e na mata i Jiova, ia sa levu cake na nona ca ka lailai sobu na nodra ca ko ira kecega sa bula eliu vei koya.

²⁶A sa muria ko koya nai tovo kecega i Jeropoami na lufe i Nipati, kei na nonai valavala ca sa vakaivalavalacataki ira kina na Isireli, ka me vakacudrui Jiova na nodra Kalou na Isireli e na nodra veika vakailasu.

²⁷Ia na kena vo ni cakacaka i Omirai ka kitaka ko koya, kei na nona qaqa ka rairai vua, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

²⁸A sa moce vata kei ira na nona qase ko Omirai, ka sa bulu mai Samaria; a sa tui ko Eapi na luvema, me nonai sosomi.

²⁹Ia e na kenai katolusagavulu ka walu ni yabaki i Esa na tui Juta, sa tekivu me lewa ko Eapi na lufe i Omirai vei ira na Isireli; a sa tui vei ira na Isireli mai Samaria ko Eapi na lufe i Omirai, ka yabaki ruasagavulu ka rua.

³⁰A sa daucaka ca e na mata i Jiova ko Eapi na lufe i Omirai, ka uasivi vei ira kecega era a bula eliu vua e nai valavala ca.

³¹Ia me vaka sa ka lailai vua me muria nai valavala ca i Jeropoami na lufe i Nipati, sa kuria ni sa kauti Jesepeli me watina, o koya na lufe i Ecipeali, na nodra tui na kai Saitoni, ka la'ki qaravi Peali, ka cuva vua.

³²A sa cakava e dua nai cabocabo-ni-soro vei Peali, e na bure kalou i Peali, oqori ka tara ko koya mai Samaria.

³³A sa cakava ko Eapi e dua na kalouyalewa ni veikau; a sa levu cake na ka sa vakacudrui Jiova kina na nodra Kalou na Isireli ko Eapi, ka lailai na ka era cakava ko ira kecega na tui Isireli era a bula eliu vua.

³⁴E na nona gauna sa tarai Jeriko ko Aieli na kai Peceli: ni sa tauyavutaka ko koya, sa mate ko Epairami na nona ulumatua, ia ni sa vakaduria cake na kena matamata-ni-koro, sa mate ko Sikupi, o koya sa nonai tinitini, me vaka na vosa i Jiova ka vosataka e na gusu i Josua na luve i Nuni.

1 Tui 17

Sa tukuna ko Ilaija na dausiga, ka qai la'ki vakani mai na uciwai, 1-7. Sa qai lako ko koya ki na dua na yada mai Sarifaci, 8-16; ka sa vakabula na luvena ka mate, 17-24.

¹A sa kaya vei Eapi ko Ilaija na kai Tisipa, e dua vei ira na kai Kiliati, Me vaka sa bula ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, o koya ka'u sa tu e matana, ena sega ni lutu na tegu se tau na uca e na veiyabaki oqo, ena yaco ga me vaka na noqu vosa.

²A sa yaco mai vua na vosa i Jiova, ka kaya,

³Mo lako tani eke, ka gole vaka ki na tu-i-cake, ka vunitaki iko mai na uciwai ko Kirici, oqori e na mata ni Joritani:

⁴ia ko na gunu mai na uciwai; au sa vakaroti ira talega na reveni me ra vakani iko tiko maikeia.

⁵A sa muria ko koya na vosa i Jiova: ka sa la'ki tiko ko koya mai na uciwai ko Kirici, oqori sa tu mai na mata ni Joritani.

⁶Ia na reveni sa daukauta vua na kena madrai kei na kena lewe ni manumanu e na veimataka, kei na kena madrai kei na kena lewe ni manumanu e na veiyakavi: a sa gunu ko koya mai na uciwai.

⁷Ia sa bogi visa, sa qai maca na uciwai, ni sa sega ni tau na uca e na vanua.

⁸A sa yaco vua na vosa i Jiova, ka kaya,

⁹Mo cavu tu, mo lako ki Sarifaci, oqori sa vaka-Saitoni, ka tiko maikeia: raica, ka'u sa vakarota vua e dua na yada maikeia me vakani iko.

¹⁰A sa cavu tu ko koya, ka lako ki Sarifaci. Ia ni sa yaco ki na matamata-nikoro, raica, sa tiko maikea e dua na yada, a sa ca buka tiko: a sa kaci vua ko koya, ka kaya, Mo kauta mada mai vei au e dua na wai lailai e na bilo, me'u gunu.

¹¹Ia ni sa lako yani ko koya me kauta mai, sa kaci tale vua ko koya, ka kaya, Mo kauta talega mai vei au e na ligamu e dua na tiki ni madrai.

¹²A sa kaya ko koya, Me vaka sa bula ko Jiova na nomu Kalou, sa sega vei au e dua na keki, sa dua ga na madrai droka e na saqa sa yakuta rawa na ligaqu, ka dua na waiwai lailai e na tavaya: ka raica, ka'u sa cava e rua na buka me'u la'ki vakarautaka na keirau kei luvequ, me keirau kania, ka qai mate.

¹³A sa kaya vua ko Ilaija, Mo kakua ni rere; mo la'ki cakava me vaka na nomu vosa; ia mo cakava mada eliu vei au e dua na keki lailai, ka kauta mai vei au, mo qai vakarautaka emuri na kemudrau kei luvemu.

¹⁴Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Ena sega ni oti na saqa madrai droka, ena sega talega ni maca sobu na tavaya waiwai, ka me yaco mada na siga ena vakatauca na uca ko Jiova ki vuravura.

¹⁵A sa lako ko koya, ka kitaka me vaka na vosa i Ilaija: a sa kana tiko ko Ilaija, kei na yalewa, kei iratou na nona lewe-ni-vale, ka bogi vuqa.

¹⁶Sa sega ni oti na saqa madrai droka, ka sega ni maca sobu na tavaya waiwai, me vaka na vosa i Jiova ka vosataka ko koya e na gusu i Ilaija.

¹⁷Sa oti na veika oqo, sa qai tauvi mate na luvena na yalewa, nai taukei ni vale; ia sa bibi sara na nona mate, ka me sega ni vo vua na nonai cegu.

¹⁸A sa kaya ko koya vei Ilaija, A cava li na ka vei kedaru, o iko na tamata ni Kalou? o sa lako beka mai mo vakananumi au e na noqu i valavala ca, mo vakamatea talega na luvequ?

¹⁹A sa kaya vua ko koya, Mo solia mai vei au na luvemu. A sa kauti koya tani mai na lomaserena ko koya, ka kauta ki na loqi e cake sa dautiko kina ko koya, a sa vakadavora e na nonai mocemoce.

²⁰A sa tagi vei Jiova ko koya, ka kaya, Kemuni Jiova na noqu Kalou, o ni sa vakayacora talega beka na ca vua na yada ka'u sa tiko vulagi kaya, ni kemuni sa vakamatea na luvena?

²¹A sa davo bikaca na gone vakatolu ko koya, ka tagi vei Jiova, ka kaya, Kemuni Jiova na noqu Kalou, me curu tale mada vua na gone oqo na yalona.

²²A sa rogoca na vosa i Ilaija ko Jiova; a sa curu tale mai vua na gone na yalona, a sa bula.

²³A sa keveta na gone ko Ilaija, ka kauti koya sobu ki vale mai na loqi e cake, ka solia vei tinana; a sa kaya ko Ilaija, Raica, sa bula na luvemu.

²⁴A sa kaya vei Ilaija ko koya na yalewa, Au sa qai kila e na ka oqo ni ko sa tamata ni Kalou, ka sa dina na vosa i Jiova e na gusumu.

1 Tui 18

**Sa talai ko Ilaija me tukuna na uca, 1-6; a sa kauti koya ko Opetaia vei Eapi, 7-15.
Sa moku ko ira na parofita i Peali, 17-40. Sa soli na uca e na masu i Ilaija, 41-46.**

¹Sa bogi vuqa, sa qai yaco mai na vosa i Jiova vei Ilaija e na kenai katolu ni yabaki, ka kaya, Mo lako, mo rairai mada vei Eapi; ia ka'u na vakatauca tale na uca ki vuravura.

²A sa lako ko Ilaija, me rairai vei Eapi. A sa ka levu na dausiga mai Samaria.

³A sa kacivi Opetaia ko Eapi, o koya ka lewa na lewe ni vale: (ia sa rerevaki Jiova vakalevu ko Opetaia;

⁴ka sa yaco eliu ni sa vakamatei ira tiko na parofita i Jiova ko Jesepeli, sa kauta e le dua na drau na parofita ko Opetaia, ka vunitaki ira vakayayalimasagavulu e na qara vatu, ka vakani ira e na madrai kei na wai.)

⁵A sa kaya vei Opetaia ko Eapi, Mo lako voli e na vanua, ki na mata ni wai vure kecega, kei na uciwai kecega; de daru na kunea na co me vakabula na ose kei na meule, me kakua ni mate kece na noda manumanu.

⁶A rau sa wasea rua na vanua, me rau dui lako voli kina: sa lako vakataki koya e na dua na sala ko Eapi, a sa lako vakataki koya e na dua na sala tani ko Opetaia.

⁷Ia ni sa lako tu e na sala ko Opetaia, raica, sa tavaki koya ko Ilaija; a sa kilai koya, a sa cuva vakatoboicu, ka kaya, O iko beka na noqu turaga ko Ilaija?

⁸A sa kaya vua, Koi au ga: ia mo la'ki kaya vua na nomu turaga, Raica, sa tiko ko Ilaija.

⁹Sa qai kaya ko koya, A cava na noqu cala, ko sa via solia kina na nomu tamata ki na liga i Eapi, me vakamatei au?

¹⁰Me vaka sa bula ko Jiova na nomu Kalou, sa sega e dua na vanua se matanitu sa sega ni talaki kina na noqu turaga me vakasaqarai iko: ia ni ra sa kaya, Sa yali; sa qai vakabubuluitaki ira ko koya na matanitu kei na vanua ko ya, ni ra sa sega ni kunei iko.

¹¹Ia ko sa kaya oqo, Mo la'ki kaya vua na nomu turaga, Raica, sa tiko ko Ilaija.

¹²Ia ni'u sa lako tani vei iko, ena kauti iko tani na yalo i Jiova, ia ka'u na sega ni kila se ko sa kau kivei; ia ni'u sa lako ka tukuna vei Eapi, ka sega ni kunei iko ko koya, ena qai vakamatei au: ia koi au na nomu tamata, au sa rerevaki Jiova ni'u sa cauravou, ka yacova na gauna oqo.

¹³Sa sega beka ni tukuni vei iko na noqu turaga na ka ka'u a kitaka ni sa vakamatei ira na parofita i Jiova ko Jesepeli, ni'u a vunia e le dua na drau na tamata vei ira na parofita i Jiova, ka vakayayalimasagavulu e na qara vatu, ka vakani ira e na madrai kei na wai?

¹⁴Ia ko sa kaya oqo, Mo la'ki kaya vua na nomu turaga, Raica, sa tiko ko Ilaija; ia ena qai vakamatei au ko koya.

¹⁵Sa qai kaya ko Ilaija, Me vaka sa bula ko Jiova ni lewe vuqa, o koya ka'u sa tu e matana, au na vakaraitaki au vakaidina vua edaidai.

¹⁶A sa la'ki tavaki Eapi ko Opetaia, a sa tukuna vua: a sa la'ki tavaki Ilaija ko Eapi.

¹⁷Ia ni sa raici Ilaija ko Eapi, sa kaya vua ko Eapi, ko iko beka ko koya ka vakararawataki ira na Isireli?

¹⁸A sa kaya ko koya, Au sa sega ni vakararawataki ira na Isireli; koi kemuni ga, kei na mataqali i tamamuni, ni kemuni sa biuta na vunau i Jiova, ka sa muri ira na Peali.

¹⁹Ia oqo, mo ni talaki, mo ni vakasoqoni ira kecega na Isireli vei au, ki na ulu-ni-vanua ko Kameli, kei ira na parofita i Peali era sa lewe va na drau ka limasagavulu, kei ira na parofita ni kalouyalewa ni veikau era sa lewe va na drau, era sa kana tiko mai na tepeli i Jesepeli.

²⁰A sa talaki ko Eapi vei ira kecega na Isireli, ka vakasoqoni ira vata na parofita ki na ulu-ni-vanua ko Kameli.

²¹A sa toro voleka vei ira kecega na tamata ko Ilaija, ka kaya, E bogi vica mada kemuni na lomalomarua tiko kina? kevaka sa Kalou ko Jiova, mo ni muri koya: ia kevaka ko Peali, mo ni muri koya. A ra sa sega ni kaya vua e dua na vosa ko ira na tamata.

²²A sa kaya vei ira na tamata ko Ilaija, Oi au duaduaga, ka'u sa vo tiko na parofita i Jiova; ia na parofita i Peali, era sa le va na drau ka limasagavulu.

²³Ia me ra solia vei keda e rua na pulumokau; me ra qai digitaka vei ira e dua na pulumokau, ka me talaka mada, ka vakotora e na dela ni buka, ia me kakua ni viri kina na bukawaqa: ia ka'u na vakarautaka na pulumokau kadua, ka vakotora e na dela ni buka, ia ka'u na sega talega ni viria kina e dua na bukawaqa;

²⁴ia mo ni masu ki na yaca ni nomuni kalou, ia ka'u na masu ki na yaca i Jiova; ia na kalou sa vosa mai e na bukawaqa, me Kalou ga ko koya. A ra sa vosa kecega na tamata, ka kaya, Sa vinaka na vosa.

²⁵A sa kaya ko Ilaija vei ira na parofita i Peali, mo ni digitaka e dua na nomuni pulumokau, vakarautaka mada eliu; ni kemuni sa lewe vuqa; ni qai masu ki na yaca ni nomuni kalou, ia kakua ni viria kina e dua na bukawaqa.

²⁶A ra sa kauta na pulumokau sa soli vei ira, a ra sa vakarautaka, a ra sa qai masu ki na yaca i Peali e na mataka, ka sigalevutaka, a ra sa kaya, I Peali, mo

rogoci keimami mai. A sa sega na domo e rorogo, se dua e vosa mai. A ra sa ladeva nai cabocabo-ni-soro sa caka.

²⁷Ia ni sa siga levu, sa qai vakalialiai ira ko Ilaija, ka kaya, Dou kaci vakadomoilevu: ni sa kalou ko koya: sa vakanananu tiko, se sa tiko tani, se sa lako tu ki na dua na vanua; se sa moce beka, ka sa yaga me vakayadrati.

²⁸A ra sa kaci vakadomoilevu, ka tavalaki ira e nai seleiwau kei nai sele, me vaka na nodra i valavala, a sa dave mai na nodra dra.

²⁹Ia ni sa oti na siga levu, era sa parofisai tiko ka yacova na gauna sa dauvakacabori kina nai soro; a sa sega na domo e rorogo, se dua e vosa mai, se dua e rogoca.

³⁰A sa kaya vei ira kecega na tamata ko Ilaija, Ni toro mai vei au. A ra sa toro vua ko ira na tamata kecega: a sa vakavinakataka ko koya nai cabocabo-ni-soro i Jiova, ka sa talaraki sobu.

³¹A sa kauta ko Ilaija na vatu e tinikarua, me vaka nai wiliwili ni nodra veimataqali na luve i Jekope, o koya ka yaco vua na vosa i Jiova, ka kaya, Ena vakatokai na yacamu ko Isireli;

³²a sa cakava ko koya e na veivatu ko ya nai cabocabo-ni-soro e na yaca i Jiova: a sa kelia e dua na keli me volita nai cabocabo-ni-soro, ka me rauta e rua nai vakarau ni sila.

³³A sa virikotora na buka, ka tamusumusuka na pulumokau, ka vakotora e dela ni buka,

³⁴ka kaya, Ni vakasinaita e va na saqa e na wai, ka sova ki nai soro kama, kei na buka. A sa kaya, Ni vakaruataka: a ra sa vakaruataka: A sa kaya ko koya, Ni vakatolutaka: a ra sa vakatolutaka.

³⁵A sa dave vakavolivolita nai cabocabo-ni-soro na wai; a sa vakasinaiti talega na keli e na wai.

³⁶Ia e na gauna sa dauvakacabori kina nai soro *ni yakavi*, sa toro kina ko Ilaija na parofita, ka kaya, Kemuni Jiova na Kalou i Eparaama, kei Aisake, kei

Isireli, me kilai mada edaidai ni kemuni sa Kalou e Isireli, ka ni'u sa nomuni tamata talega koi au, ka sa nomuni vosa ka'u sa cakava kina na ka kecega oqo:

³⁷mo ni rogoci au, I Jiova, mo ni rogoci au; me ra kila na tamata oqo ni ko sa Kalou koi kemuni, Jiova, ka ni kemuni sa saumaka tale na yalodra.

³⁸Sa qai lutu sobu mai na bukawaqa i Jiova, ka kania nai soro kama, kei na buka, kei na vatu, kei na kuvu-ni-qele, ka dramica na wai e na keli.

³⁹Ia ni ra sa raica ko ira na tamata kecega, era sa cuva vakatoboicu; a ra sa kaya, Sa Kalou ga ko Jiova; Sa Kalou ga ko Jiova.

⁴⁰A sa kaya vei ira ko Ilaija, Ni tauri ira mada na parofita i Peali, me kakua ni dro bula e dua vei ira. A ra sa tauri ira; a sa kauti ira sobu ko Ilaija ki na uciwai ko Kisoni, ka vakamatei ira maikea.

⁴¹A sa kaya vei Eapi ko Ilaija, Mo lako cake; mo kana ka gunu; ni sa kere mai e dua na uca levu.

⁴²A sa lako cake ko Eapi me kana ka gunu: a sa lako cake ki na dela i Kameli ko Ilaija; a sa cuva ki na qele, ka vakacuva na matana ki na macawa ni duruna.

⁴³A sa kaya vua na nona cauravou, Mo lako cake mada, mo rai vaka ki na wasawasa. A sa lako cake ko koya, ka rai voli, a sa kaya, Sa sega na ka e kune, A sa kaya ko koya, Mo lako tale ka vakavitu.

⁴⁴Ia e na kenai kavitu, sa kaya ko koya, Raica, sa lako cake mai na wasawasa e dua na o lailai, sa vaka na liga ni tamata. A sa kaya ko koya, Mo lako cake, mo kaya vei Eapi, Mo ni vakarautaka na nomuni qiqi vakaturaga, ka lako sobu, de tarovi kemuni na uca.

⁴⁵A sa loaloa mai na lomalagi, e na veiyasana kecega, e na o kei na cagi, a sa tau na uca levu. A sa vodo ko Eapi, ka lako ki Jesirieli.

⁴⁶A sa tiko kei Ilaija na liga i Jiova; a sa vauca ko koya na tolona, ka cici ka liutaki Eapi ki nai bili mai Jesirieli.

1 Tui 19

Sa dro ko Ilaija, 1-8. Sa rairai vua mai Orepiko Jiova, 9-18. Sa kacivi ko Ilaisa, 19-21.

¹A sa tukuna vei Jesepeli ko Eapi na ka kecega ka cakava ko Ilaija, ka ni sa vakamatei ira kecega na parofita e nai seleiwau.

²A sa tala ko Jesepeli e dua na tamata kivei Ilaija, ka kaya, Me cakacula vakakina vei au ko ira na kalou, ka vakaikuritaka, kevaka ka'u sa sega ni vakatautauvatataki iko kei na dua vei ira, e na gau-ni-siga vakaoqo e na mataka.

³Ia ni sa rogoca ko koya, sa cavu tu, ka dro yani me bula, ka yaco ki Pierisepa, ka nei Juta, ka laiva maikea na nona cauravou.

⁴A sa lako tu ko koya ka bogi dua e loma ni veikau, ia ni sa yaco kina sa la'ki tiko sobu e na dua na ruku ni junipa: a sa masu me mate yani ko koya; ka kaya, I Jiova sa rui levu; ni vakaotia ga na noqu bula; ni'u sa sega ni vinaka cake vei ira na noqu qase.

⁵Ia ni sa davo koto ka moce e na dua na ruku ni junipa; raica, sa qai tarai koya e dua na agilose, ka kaya vua, Mo duri cake; mo kana.

⁶A sa rai voli ko koya, ka raica, sa voleka ki na uluna e dua na keki sa tavu oti e na qilaiso, ka dua na saqa wai. A sa kana ko koya ka gunu, ka koto sobu tale.

⁷A sa baci lako vakarua mai na agilose i Jiova, ka tarai koya, ka kaya, Mo duri cake; mo kana; ni sa rui balavu vei iko na sala.

⁸A sa duri cake ko koya, ka kana ka gunu, ka lako e na kaukauwa ni kakana ko ya ka siga vasagavulu ka bogi vasagavulu, ki Orepiko na ulu-ni-vanua ni Kalou.

⁹A sa la'ki curuma e dua na qara vatu maikea, ka moce kina; ka raica, sa vosa vua ko Jiova, ka kaya vua, A cava ko sa tiko kina eke, Ilaija?

¹⁰A sa kaya ko koya, Au a yalokatakata vakalevu e na vuku i Jiova na Kalou ni lewe vuqa: ni ra sa biuta na veiyalayalati kei kemuni ko ira na Isireli; era

sa talaraka sobu na nomuni cabocabo-ni-soro, ka vakamatei ira na nomuni parofita e nai seleiwau; ia koi au, ka'u sa vo duaduaga; a ra sa segata tiko me ra vakamatei au.

¹¹A sa kaya ko koya, Mo curu yani, ka la'ki tu e na dela ni ulu-ni-vanua e na mata i Jiova. Ka raica, sa lako voli ko Jiova, a sa dua na cagi levu ka kaukauwa sa sea na veiulu-ni-vanua, a sa vorolaka na veiuluvatu e na mata i Jiova; ia sa segai e na cagi ko Jiova: ni sa oti na cagi, sa qai tavuki na vanua; ia sa segai e na tavuki ni vanua ko Jiova;

¹²sa oti na tavuki ni vanua, sa qai dua na bukawaqa; ka sa segai e na bukawaqa ko Jiova; ia sa oti na bukawaqa, sa qai rogo mai e dua na domo lailai e vinaka:

¹³ia ni sa rogoca ko Ilaija, sa puloutaka na matana e nonai tutuvi, ka curu yani, ka la'ki tu e na mata ni qara vatu: ka raica, sa rogo vua e dua na vosa, ka vaka, A cava ko sa tiko kina eke, Ilaija?

¹⁴A sa kaya ko koya, Au a yalokatakata vakalevu e na vuku i Jiova na Kalou ni lewe vuqa: ni ra sa biuta na veiyalayalati kei kemuni ko ira na Isireli; era sa talaraka sobu na nomuni cabocabo-ni-soro, ka vakamatei ira na nomuni parofita e nai seleiwau; ia koi au, ka'u sa vo duaduaga; a ra sa segata tiko me ra vakamatei au.

¹⁵A sa kaya vua ko Jiova, Mo lako; mo lesu tale e na nomu lako e loma ni veikau ki Tamasiko: ia ni ko sa yaco kina, mo lumuti Eseeli me tui Siria:

¹⁶ka lumuti Jeu na luve i Nimesai me tui Isireli: ka lumuti Ilaisa na luve i Safati, na kai Epelimeola, me parofita me kemui sosomi.

¹⁷Ia ko koya sa dro bula mai nai seleiwau i Eseeli, ena vakamatea ko Jeu: kei koya sa dro bula mai nai seleiwau i Jeu, ena vakamatea ko Ilaisa.

¹⁸Ia ka'u sa maroroya me noqu e le vitu na udolu vei ira na Isireli, ko ira kecega sa sega ni tekiduru vei Peali, kei na gusudra kecega sa sega ni reguci koya.

¹⁹A sa lako tani maikea ko koya, a sa kunei Ilaisa na luve i Safati, sa taura tiko nai sivi yara, era sa yarataka tiko e ruasagavulu ka va na pulumokau, era noka vata vakayayarua, ka sa lako vata ko koya kei rau na kenai murimuri: a sa lako yani vei koya ko Ilaija, ka biuta vua na nonai tutuvi.

²⁰A sa biuta tu na pulumokau ko koya, ka cicimuri Ilaija, a sa kaya, Me'u reguca mada na tamaqu kei na tinaqu, ka'u na qai muri iko. A sa kaya vua ko koya, Mo lesu tale yani: a cava ka'u sa kitaka vei iko?

²¹A sa lesu yani ko koya, ka kauta e rua na pulumokau, ka vakamatea, a sa vakasaqa na lewedrau e nai yaya ni pulumokau, ka solia vei ira na tamata, a ra sa kana. Sa qai cavu tu, ka la'ki muri Ilaija, ka qaravi koya.

1 Tui 20

Sa vala kei Samaria na tui Siria, ia sa kaukauwa ga ko Eapi.

¹Ia ko Peni-etati na tui Siria, sa vakasoqoni ira vata kecega na nona mataivalu: a ra sa le tolusagavulu ka rua na tui era tiko vata kaya, kei na ose kei na qiqi-ni-valu: a sa lako cake ko koya, ka buku druadrua ki Samaria, ka vala kaya.

²A sa tala ko koya eso na tamata ki loma ni koro kivei Eapi na tui Isireli, a sa kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Peni-etati,

³Sa noqu na nomu siliva kei na nomu koula; a sa noqu ko iratou na watimu kei iratou na luvemu, io ko ira sa vinaka sara vei ira.

⁴A sa vosa ko koya na tui Isireli, ka kaya, Me sa vaka na nomu vosa, noqu turaga na tui; koi au, kei na noqu ka kecega sa nomu ga.

⁵A sa lako tale ko ira na tamata, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Peni-etati, ka kaya, E dina ka'u a talaki vei iko, ka kaya, Mo solia mai vei au na nomu siliva, kei na nomu koula, kei iratou na watimu, kei iratou na luvemu;

⁶ia ka'u na tala ga vei iko na noqu tamata eso e na mataka e na gau-ni-siga vakaoqo, a ra na qara sara e na nomu vale, kei na nodra veivale na nomu tamata; ia na ka kecega sa vinaka sara vei iko, era na taura, ka ra na kauta mai.

⁷Sa qai kacivi ira kecega na qase ni vanua na tui Isireli, ka sa kaya vei ira, Ni kila mada, ka raica ni sa nakita na ka ca na tamata oqo; ni sa talaki vei au me nona ko iratou na watiqu, kei iratou na lufequ, kei na noqu siliva, kei na noqu koula; ia ka'u a sega ni bureitaka vua.

⁸Ia sa kaya vua ko ira kecega na qase, kei ira kecega na tamata, Mo kakua ni vakarorogo vua, se vakadonuya.

⁹A sa kaya kina ko koya vei iratou na tamata i Peni-etati, Dou kaya vua na noqu turaga na tui, A ka kecega ko a talaki kina eliu vei au na nomu tamata ka'u na cakava; ia na ka oqo au sa sega ni cakava rawa. A ratou sa lako yani na tamata, ka tukuna tale vua na vosa.

¹⁰A sa talaki vua ko Peni-etati, ka kaya, Me kitaka vakakina vei au ko ira na kalou, ka vakaikuritaka, kevaka sa levu na kuvu-ni-soso mai Samaria me ra yakuta yadua ko ira me rauti ira na tamata kecega sa muri au.

¹¹A sa kaya na tui Isireli, Dou tukuna vua, Me kakua ni dokai koya ko koya sa vauca vua nai *sulu ni valu* me vakataki koya sa luvata tani.

¹²Ia ni sa rogoca na vosa oqo ko koya, ni sa gunu tiko ko koya kei ira na tui e na veivale vakacevaceva, sa kaya vei ira na nona tamata, Dou vakarau: a ra sa vakarau me ra kaba na koro.

¹³Ka raica, sa toro mai vei Eapi na tui Isireli e dua na parofita, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, O sa raici ira na lewe vuqa kecega oqo, se segai? raica, ka'u na solia kece ki na ligamu edaidai: ia ko na kila kina ni sai au ko Jiova.

¹⁴A sa taroga ko Eapi, E na liga i cei? A sa kaya ko koya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, E na ligadra ga na cauravou ni turaga ni veiqali. A sa taroga ko koya, O cei ena lewa nai *valu*? A sa kaya ko koya, Ko iko ga.

¹⁵A sa soqoni ira na cauravou ni turaga ni veiqali ko koya, a ra sa le rua na drau ka tolusagavulu ka rua: ka oti sa qai wiliki ira kecega na tamata, io ko ira kecega na Isireli, a ra sa lewe vitu na udolu.

¹⁶A ra sa curu yani ni sa siga levu tutu. A sa gunu tiko ko Peni-etati, ka sa mateni e na vale vakacevaceva, o koya kei ira na tui, ko ira na tui e lewe tolusagavulu ka rua sa to vata kaya.

¹⁷A ra sa curu yani eliu na cauravou ni turaga ni veiqali; a sa talaki yani ko Peni-etati, a ra sa tukuna vua, ka kaya, Sa ra curu mai eso na tamata mai Samaria.

¹⁸A sa kaya ko koya, Kevaka era sa curu mai me ia na sautu, dou taura bula; ia kevaka era sa curu mai me ra vala, dou taura bula.

¹⁹A ra sa curu yani e na koro na cauravou ni turaga ni veiqali, kei ira nai valu era muri ira.

²⁰A ra sa dui mokuta na tamata sa donui koya ko ira na tamata yadua: a sa dro ko ira na kai Siria, a sa cicimuri ira ko ira na Isireli; a sa dro bula ko Peni-etati na tui Siria ni sa vodo ose, kei ira vata kaya era sa dauvodo ose.

²¹A sa curu yani na tui Isireli, ka mokuta na ose, kei na qiqi-ni-valu, a sa mokuti ira na kai Siria e na dua na ravuravu levu.

²²A sa lako mai na parofita vua na tui Isireli, ka kaya vua, Mo lako, mo vakaukauwataki iko, ka vakasama, ka lewa vinaka na ka mo cakava: ni na mai vala tale kei iko na tui Siria e na yabaki vou.

²³Ia sa kaya vua na tui Siria ko ira na nona tamata, Sa kalou ni veiulu-ni-vanua na nodra veikalou; o koya era sa gumatua kina vei keda; ia me da veivala mada kei ira e na buca, eda na qai gumatua vakaidina vei ira.

²⁴Ia mo ni cakava na ka oqo, Mo ni kauti ira tani na tui, na tamata yadua mai na nona tikina, ka lesi ira na kapiteni ni valu me kedrai sosomi:

²⁵ia mo ni wilika e dua nai valu me tautauvata kei na nomuni matai valu sa bale, kei na ose me tautauvata kei na ose, kei na qiqi-ni-valu me tautauvata kei na qiqi-ni-valu: ia eda na veivala kei ira e na buca, eda na qai gumatua vakaidina vei ira. A sa vakarorogo ki na nodra vosa ko koya, ka kitaka vakakina.

²⁶Ia e na yabaki vou, sa qai soqoni ira na kai Siria ko Peni-etati, ka lako cake ki Efeki, me vala kei ira na Isireli.

²⁷A ra sa soqoni ko ira na Isireli, ka ra kauta na kedrai vaqa, ka lako yani me ra vala kei ira: a ra sa la'ki tiko e matadra ko ira na Isireli me vaka e rua na qele ni me lailai; ia ko ira na kai Siria, era sa robota na vanua.

²⁸A sa lako mai na tamata ni Kalou, ka vosa vua na tui Isireli, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Ni ra sa kaya na kai Siria, Sa Kalou ni veiulu-ni-vanua ga ko Jiova, ka sa sega ni Kalou ni veibuca, au na qai soli ira kecega na lewe vuqa oqo ki na ligamu, ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

²⁹A ra sa tiko vakaivalu ka veiqaravi, ka bogi vitu. Ia e na kenai kavitu ni siga sa qai tekivu nai valu: a sa mokuti ira na kai Siria ko ira na Isireli, e le oba vakatini na tamata era sa taubale e na dua bauga na siga.

³⁰Ia sa dro ko ira na kena vo ki Efeki, ki loma ni koro; ia e dua na bai sa baleti ira e le ruasagavulu ka vitu na udolu vei ira na tamata sa vo. A sa dro ko Peni-etati, ka curuma na koro, ka lako ki na loqi e loma ni dua na vale.

³¹A ra sa kaya vua ko ira na nona tamata, Raica, keitou sa rogoca oti ni ra sa dauyalololoma ko ira na nodra tui na mataqali ni Isireli: me keitou vakaisulutaki keitou mada e nai sulu taga, ka me vauci na ulu i keitou e na dali, ia keitou na curu yani vua na tui Isireli: de sa na vakabulai iko ko koya.

³²A ra sa sulumaka nai sulu taga ki na tolodra, ka vauca ki na uludra na dali, ka lako yani vua na tui Isireli, ka ra sa kaya, Sa kaya ko Peni-etati na nomuni tamata, Me'u bula mada. A sa kaya ko koya, Oi, sa bula tiko li ko koya? sa wekaqu ko koya.

³³Ia era sa vakarorogo vakavinaka ko ira na tamata, ka sa qara sara e dua nai vakadinadina ni sa maivei koya oqo: a ra sa kaya, Na wekamu, ko Peni-etati. A sa kaya ko koya, Dou la'ki kauti koya mai. A sa lako yani vua ko Peni-etati; a sa kaya vua ko koya me vodo ki na qiqi-ni-valu.

³⁴A sa kaya vua ko *Peni-etati*, A veikoro sa kauta tani ko tamaqu maivei tamamu, ka'u na vakasuka; ia mo cakava na nomu yatu vale mai Tamasiko,

me vaka ka cakava ko tamaqu mai Samaria. *A sa kaya ko Eapi*, Au na qai sereki iko mo lako yani ka ni sa vakabau na veiyalayalati oqo. A sa veiyalayalati kaya, ka sereki koya me lako yani.

³⁵A sa dua na tamata vei ira na luve ni parofita, sa kaya vua na kai nona e na vosa i Jiova, Mo vakamavoataki au mada. A sa bese ni vakamavoataki koya na tamata.

³⁶A sa kaya vua ko koya, Ni ko a sega ni muria na vosa i Jiova, raica, ni ko sa lako tani vei au, ena vakamatei iko e dua na laioni. Ia ni sa lako tani vua, sa kunei koya e dua na laioni, ka vakamatei koya.

³⁷A sa kunea e dua na tamata tani ko koya, a sa kaya, Mo vakamavoataki au mada. A sa ia sara na tamata, ka sa vakamavoataki koya.

³⁸A sa lako yani na parofita, ka la'ki waraka na tui e na sala, ka liatamata tani, ka tabonaka na matana e nai sala.

³⁹Ia ni sa lako tu kina na tui, sa tagi vua na tui ko koya: ka kaya, Sa lako yani na nomuni tamata ki nai valu; ka raica, sa lako vakatikitiki e dua na tamata, ka kauta vei au e dua na tamata, ka kaya, Mo vakatawa na tamata oqo: ke sa dua na ka e yali kina, ko na mate me kenai sau, se ko na sauma e na dua na taledi siliva.

⁴⁰Ia ni'u sa oga voli vaka ka vaka na nomuni tamata, raica, sa yali ko koya. A sa kaya vua na tui Isireli, Ko na lewai me vakakina; sai iko ga ka vakadinadinataka.

⁴¹A sa kusarawa ko koya, ka luvata nai sala mai na matana; ka sa qai kilai koya na tui Isireli, ni sa dua vei ira na parofita.

⁴²A sa kaya vua ko koya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Ni ko sa laiva me lako tani e ligamu na tamata ka'u sa lesia me rusa sara, sa na kenai sosomi ni nona mate na nomu mate, ka na nodra i sosomi na nona tamata ko ira na nomu tamata.

⁴³A sa lako yani ki na nona vale na tui Isireli, a sa yalobibi ka yaloca, ka lesu ki Samaria.

1 Tui 21

Sa vakamatei ko Nepoci, me nei Eapi na nona were ni vaini, 1-16. Sa tukuna ko Ilaija na cudru i Jiova vei Eapi kei Jesepeli, 17-29.

¹Sa oti na veika oqo, sa dua na were-ni-vaini nei Nepoci na kai Jesirieli, ka tiko mai Jesirieli, ka sa voleka ki na vale vakaturaga i Eapi, na tui Samaria.

²A sa vosa vei Nepoci ko Eapi, ka kaya, Mo solia vei au na nomu were-ni-vaini, me noqu were ni rourou, ka ni sa voleka ki na noqu vale: ia ka'u na solia vei iko me kenai sau e dua na were-ni-vaini e vinaka cake; ia kevaka ko sa vinakata me kenai voli nai lavo, ka'u na solia vei iko.

³A sa kaya vei Eapi ko Nepoci, Me kakua sara vei au e na vuku i Jiova, me'u solia vei iko na nodra i votavota na noqu qase.

⁴A sa la'ki curu ki nona vale ko Eapi, a sa yalobibi ka yaloca e na vuku ni vosa ka vosataka vua ko Nepoci na kai Jesirieli, ni sa kaya ko koya, Au na sega ni solia vei iko na nodra i votavota na noqu qase. A sa davo sobu e na nonai mocemoce, ka vagolea tani na matana, a sa bese ni kana.

⁵A sa lako mai vua ko Jesepeli na watina, ka kaya vua, A cava e rarawa kina na lomamu, ka ko sa sega kina ni kana?

⁶A sa kaya vua ko koya, Ni ka'u a vosa vei Nepoci na kai Jesirieli, ka kaya vua, Mo solia vei au na nomu were-ni-vaini me kenai sau nai lavo; ia kevaka ko sa vinakata, ka'u na solia vei iko e dua na were-ni-vaini me kenai sau: a sa kaya ko koya, Au na sega ni solia vei iko na noqu were-ni-vaini.

⁷A sa kaya vua ko Jesepeli na watina, O iko, ko sa sega li ni lewa e Isireli edaidai? mo tu cake mo kana, ka me marau na yalomu: koi au, au na solia vei iko na were-ni-vaini nei Nepoci na kai Jesirieli.

⁸A sa vola ko koya e dua nai vola e na yaca i Eapi, ka dregata ka tabaka e na nona mama, ka vakauta nai vola kivei ira na qase kei ira na tamata turaga e na nona koro, era tiko vata kei Nepoci.

⁹A sa vola ko koya e nai vola, ka kaya, Dou kacivaka e dua na lolo, ka vakatikori Nepoci e na tikina cecere vei ira na tamata:

¹⁰ia dou lesia e le rua na tamata, erau luve ni vu-ni-ca, me tu e matana, ka me beitaki koya, me rau kaya, Ko a vosavakacacataka na Kalou kei na tui. Ia dou qai kauti koya ki nai bili, ka vakavirika e na vatu, me mate sara ko koya.

¹¹Ia ko ira na nona lewa ni koro, na qase, kei ira na tamata turaga era tiko e nona koro, era sa cakava me vaka sa talaki kina vei ira ko Jesepeli, ka me vaka sa volai e nai vola ka vakauta vei ira ko koya.

¹²Era sa kacivaka e dua na lolo, ka vakatikori Nepoci e na tikina cecere vei ira na tamata.

¹³A sa curu kina e le rua na tamata, erau luve ni vu-ni-ca, a rau sa tiko e matana: ia erau sa beitaki Nepoci koi rau na tamata ca, e na matadra na tamata, ka rau kaya, Sa vosavakacacataka na Kalou kei na tui ko Nepoci. Erau sa qai kauti koya ki nai bili ni koro, ka vakavirika e na vatu, a sa mate kina ko koya.

¹⁴Era sa qai talaki vei Jesepeli, ka kaya, Sa lauviri e na vatu ko Nepoci, a sa mate ko koya.

¹⁵Ia ni sa rogoca ko Jesepeli sa lauviri e na vatu ko Nepoci, ka sa mate, sa kaya vei Eapi ko Jesepeli, Mo ia, mo la'ki taukena na were-ni-vaini nei Nepoci na kai Jesirieli, ko ya ka bese ni solia vei iko me kenai sau nai lavo; ni sa sega ni bula ko Nepoci, sa mate ga.

¹⁶Ia ni sa rogoca ko Eapi sa mate ko Nepoci, sa ia ko Eapi me lako sobu ki na were-ni-vaini i Nepoci na kai Jesirieli, ka me taukena.

¹⁷A sa yaco vei Ilaija na kai Tisipa na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁸Mo ia, mo lako sobu mo tavaki Eapi na tui Isireli, o koya sa tiko mai Samaria: raica, sa tiko e na were-ni-vaini i Nepoci, ko ya sa lako sobu kina me taukena:

¹⁹ia mo vosa vua, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, O sa ia oti na veivakamatei, ka qai lako mo taukena talega, oi? ia mo vosa vua, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, E na tikina era a dramica kina na dra i Nepoci na koli, era na dramica talega kina na nomu dra ko ira na koli, io na nomu dra.

²⁰A sa kaya vei Ilaija ko Eapi, O sa kunei au beka ko iko, na noqu meca? A sa kaya ko koya, Io, au sa kunei iko; ni ko sa volitaki iko mo caka ca e na mata i Jiova.

²¹Raica, ka'u na vakayacora na ca vei iko, ka kauta tani na nomu kawa, ka muduka tani vei Eapi na tagane kecega, ko koya sa sogolati, kei koya sa lako voli, vei ira na Isireli.

²²Ia ka'u na cakava na nomu mataqali me tautauvata kei na mataqali i Jeropoami, na luve i Nipati, ka tautauvata kei na mataqali i Pasa, na luve i Eaija, e na vuku ni nomu i valavala ko sa vakacudrui au kina, ka sa vakaivalavalacataki ira na Isireli.

²³Ia e na vuku i Jesepeli, sa vosa ko Jiova, ka kaya, Ena kani Jesepeli mai na bai ni Jesirieli ko ira na koli.

²⁴O koya sa mate vei Eapi e na koro, ena kania ko ira na koli; kei koya sa mate e na were, ena kania ko ira na manumanu vuka.

²⁵(Ia ka sa sega e dua me tautauvata kei Eapi, me volitaki koya me caka ca e na mata i Jiova, o koya ka vakauqeta ko Jesepeli na watina.

²⁶A sa kitaka na ka vakasisila sara ko koya, ni sa muria na veimatakau, me vaka na ka kecega sa cakava ko ira na Amoraiti, o ira ka vakaseva ko Jiova e matadra na Isireli.)

²⁷Ia ni sa rogoca na vosa oqo ko Eapi, sa dresulaka na nonai sulu, ka vakaisulutaki koya e nai sulu taga, ka lolo, ka koto e nai sulu taga, ka lako voli vakamalumalumu.

²⁸A sa yaco mai na vosa i Jiova vei Ilaija na kai Tisipa, ka kaya,

²⁹O sa raica, se segai, ni sa vakamalumalumutaki koya vei au ko Eapi? ia ni sa vakamalumalumutaki koya vei au, ka'u na sega ni vakayacora na ca e na nona gauna; e na gauna ga ni luvena ka'u na vakayacora na ca vei ira na nona mataqali.

1 Tui 22

Sa to vata ko Jiosafati na tui Juta kei Eapi, ka veivala kei ira na kai Siria, ka mate ko Eapi, 1-40. Sa tui Juta ko Jiosafati, 41-50, Sa tui Isireli ko Easaia, 51-53.

¹Sa yabaki tolu ka sega ni vala ko ira na kai Siria kei ira na Isireli.

²Ia e na kenai katolu ni yabaki, sa lako sobu ko Jiosafati na tui Juta vei koya na tui Isireli.

³A sa kaya vei ira na nona tamata ko tui Isireli, Dou sa kila beka ni sa noda ko Remoci mai Kiliati? ia eda sa tiko wele ga, ka sega ni taura maivei koya na tui Siria.

⁴A sa kaya ko koya vei Jiosafati, O na lako vata kei au ki Remoci mai Kiliati me ia nai valu, se segai? A sa kaya vua na tui Isireli ko Jiosafati, Koi kedaru vata ga; sa dua vata ga ko ira na nodaru tamata; sa dua vata talega na nodaru ose.

⁵A sa kaya vua na tui Isireli ko Jiosafati, Mo taroga mada na vosa i Jiova edaidai.

⁶A sa vakasoqoni ira vata na parofita ko koya na tui Isireli, e le va beka na drau na tamata, ka sa kaya vei ira, Me'u lako ki Remoci mai Kiliati me'u ia kina nai valu, se me'u kakua? A ra sa kaya, Mo ni lako cake, ia ena solia ko koya na Turaga ki na ligamuni na tui.

⁷A sa kaya ko Jiosafati, Sa sega talega ni tiko eke e dua na parofita i Jiova, me daru taroga vua?

⁸A sa kaya vei Jiosafati ko koya na tui Isireli, Sa dua tale na tamata eke, ko Maikaia na luve i Imila, edaru tarogi Jiova rawa kina: ia ka'u sa cati koya; ni sa sega ni parofisaitaka na ka vinaka e na vukuqu, na ka ca ga. A sa kaya ko Jiosafati, Me kakua ni kaya vaka ko ya na tui.

⁹Sa qai kaciva e dua na turaga ko koya na tui Isireli, ka kaya, Mo vakusarawataki Maikaia mai ko koya na luve i Imila.

¹⁰A rau sa dui tiko e nonai tikotiko vakaturaga, na tui Isireli kei Jiosafati na tui Juta, e na rara mai na matamata-ni-koro ni Samaria, a rau sa vakaisulu e nai sulu vakatui; a ra sa parofisai tiko e matadrau ko ira kecega na parofita.

¹¹A sa cakava ko Setekaia na luve i Kinana eso nai leu vakamanumanu e na aironi; a sa kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, O ni na cumuti ira na kai Siria e na ka oqo, ka me ra oti sara.

¹²A ra sa parofisai vakakina ko ira na parofita kecega, ka kaya, Mo ni lako cake ki Remoci mai Kiliati, ka mo ni gumatua, ia ena solia ko Jiova ki na ligamuni na tui.

¹³Ia sa vosa vei Maikaia ko koya nai talaki ka la'ki kaciva, ka kaya, Raica, sa dua vata ga na nodra vosa na parofita, ni ra vosataka na ka vinaka vua na tui: me tautauvata mada na nomu vosa kei na nona vosa e dua vei ira, ka mo cavuta ga na ka vinaka.

¹⁴A sa kaya ko Maikaia, Me vaka sa bula ko Jiova, na ka ga sa kaya vei au ko Jiova sai koya ga ka'u na vosataka.

¹⁵A sa lako mai ko koya vua na tui. A sa kaya vua ko koya na tui, I Maikaia, me keimami lako ki Remoci mai Kiliati me vala, se me kakua? A sa kaya vua ko koya, Mo ni lako cake, ka mo ni gumatua; ia ena solia ko Jiova ki na ligamuni na tui.

¹⁶A sa kaya vua ko koya na tui, Me'u vakabubuluitaki iko vakavica mada, mo tukuna vei au na vosa dina ga e na yaca i Jiova?

¹⁷A sa kaya ko koya, Au a raici ira kecega na Isireli, ka ra veiseyaki e na veiulu-ni-vanua, me vaka na sipi sa sega na nodra i vakatawa: a sa kaya ko Jiova, Sa sega na nodra turaga ko ira oqo: me ra dui lesu e na vakacegu ki na nona vale.

¹⁸A sa kaya vei Jiosafati na tui Isireli, Au a sega li ni kaya vei iko, ni na sega ni parofisaitaka ko koya na ka vinaka e na vukuqu, na ka ca ga?

¹⁹A sa kaya ko koya, O koya oqo, mo rogoca kina na vosa i Jiova: Au a raici Jiova, ni sa tiko e nonai tikotiko vakaturaga, a ra sa tiko voleka vua e na nonai matau kei na nonai mawi ko ira kecega na lewe i lomalagi.

²⁰A sa kaya ko Jiova, O cei ena temaki Eapi, me lako cake me bale mai Remoci mai Kiliati? A sa vosa vaka e dua, ka sa vosa vaka e dua tani.

²¹A sa lako mai e dua na yalo, ka mai tu e na mata i Jiova, ka sa kaya, Oi au ga, ka'u na temaki koya. A sa kaya vua ko Jiova, E na cava?

²²A sa kaya ko koya, Au na lako yani, ia ka'u na dua na yalo lasulasu e na gusudra kecega na nona parofita. A sa kaya ko koya, ko na temaki koya, ka ko na gumatua talega: mo lako yani, ka kitaka vakakina.

²³Ia oqo, sa vakacuruma ko Jiova na yalo lasulasu ki na gusudra kecega na nomu parofita oqo, a sa tukuna ko Jiova, ni sa yacovi kemuni na ka ca.

²⁴Ia sa toro voleka ko Setekaia na luve i Kinana, ka sabici Maikaia e baluna, a sa kaya, A sala cava ka lako tani kina vei au na Yalo i Jiova me vosa vei iko?

²⁵A sa kaya ko Maikaia, Raica, ko na kunea e na siga ko na curu kina ki loma ni loqi, mo vunitaki iko.

²⁶A sa kaya na tui Isireli, mo kauti Maikaia, ka vakasuka kivei Emoni, na turaga ni koro, kei Joasi na luvena na tui,

²⁷ka kaya, Sa kaya vakaoqo na tui, Drau vakacuruma na tamata la oqo ki na vale ni veivesu, ka vakani koya e na madrai ni veivakararawataki, kei na wai ni veivakararawataki, ka me'u tale vakacegu mada mai.

²⁸A sa kaya ko Maikaia, Kevaka ko ni na lesu dina mai e na vakacegu, sa qai sega ni vosa e na gusuqu ko Jiova. A sa kaya, Mo ni rogoca kecega, oi kemuni na tamata.

²⁹A rau sa lako cake ki Remoci mai Kiliati, na tui Isireli kei Jiosafati na tui Juta.

³⁰A sa kaya vei Jiosafati na tui Isireli, Au na liatamata tani koi au, ka lako ki nai valu; ia mo vakaisulutaki iko ga e na nomu i sulu vakatui. A sa liatamata tani na tui Isireli, ka lako ki nai valu.

³¹Ia ko tui Siria, sa vakarota vei ira na turaga ni valu, era lewe tolusagavulu ka rua, era lewa na nona qiqi-ni-valu, ka kaya, Kakua ni veivala kaya e dua sa lailai, se dua sa levu, dou vala duaduaga kei na tui Isireli.

³²Ia ni ra sa raici Jiosafati ko ira na turaga ni qiqi-ni-valu, era sa kaya, O koya dina ga na tui Isireli. A ra sa lako vakatikitiki me vala kaya: a sa qoqolou ko Jiosafati.

³³Ia ni ra sa raica ko ira na turaga ni qiqi-ni-valu ni sa sega ni koya na tui Isireli, era sa lesu tale me ra kakua ni muri koya tiko.

³⁴A sa dua na tamata sa kaloca loa ga na dakai, ka vanai koya na tui Isireli e na tikina sa veiuturi kina na nonai sulu ni valu: a sa kaya ko koya vua sa vakacici ose ni nona qiqi-ni-valu, Daru lesu mada, ka mo kauti au tani mai nai valu, ni'u sa vuetai vakaca.

³⁵A sa levu cake tiko nai valu e na siga ko ya: a ra sa tokona tiko na tui e na nona qiqi-ni-valu, e matadra na kai Siria, a sa mate e na yakavi: a sa dave na dra mai na vue ki na loma ni qiqi-ni-valu.

³⁶A sa kacivaki voli vei ira nai valu, ni sa vakarau dromu na mata-ni-siga, ka vaka, Ni suka na tamata yadua ki na nona koro, kei na tamata yadua ki na nona vanua.

³⁷A sa mate na tui, ka sa kau ki Samaria; a sa bulu mai Samaria ko koya na tui.

³⁸Ia ni sa savui tiko na qiqi-ni-valu mai na mata-ni-wai mai Samaria sa dausili kina ko ira na dautagane, sa dramica na nona dra ko ira na koli, me vaka na vosa ka cavuta ko Jiova.

³⁹Ia na kena vo ni cakacaka i Eapi, kei na ka kecega sa cakava ko koya, kei na vale tabua ka tara ko koya, kei na veikoro kecega ka tara ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

⁴⁰A sa moce vata kei ira na nona qase ko Eapi; a sa tui ko Esaia na luvana, me kenai sosomi.

⁴¹Ia ko Jiosafati na luve i Esa, sa tekivu me lewa vei ira na Juta e na kenai kava ni yabaki i Eapi na tui Isireli.

⁴²Sa tolusagavulu ka lima na yabaki i Jiosafati ni sa tekivu na nona lewa: a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki ruasagavulu ka lima. Ia na yaca i tinana ko Asupa, na lufe i Sili.

⁴³A sa muria nai valavala kecega i Esa na tamana; sa sega ni vuki tani maikina, ka sa cakava na ka e dodonu e na mata i Jiova: ia ka sa sega ni biu na veitikina cecere; era sa vakacaboi soro tiko ko ira na tamata, ka vakama na ka boi vinaka e na veitikina cecere.

⁴⁴A rau sa veisaututaki ko Jiosafati kei na tui Isireli.

⁴⁵Ia na kena vo ni cakacaka i Jiosafati, kei na nona qaqqa sa cakacaka kina ko koya, kei na nonai valu, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

⁴⁶Ia na kedra vo ni tamata sai valavala vaka-Sotoma, o ira ka vo mai na gauna i Esa na tamana, sa vakaotia ko koya mai na vanua.

⁴⁷Ia sa sega e dua na tui mai Itomi: sa lesi ga e dua me tui vakatawa.

⁴⁸Sa cakava eso na waqa ni Tasisi ko Jiosafati, me lako ki Oferi me usa koula mai: a ra sa sega ni lako; ni sa vorolaki na veiwaqa mai Esi-oni-keperi.

⁴⁹Sa qai kaya kivei Jiosafati ko Easaia na lufe i Eapi, Me ra lako vata ga ko ira na noqu tamata kei ira na nomu tamata e na waqa. A sa bese ko Jiosafati.

⁵⁰A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jiosafati, a sa bulu kei ira na nona qase e na koro i Tevita na nona qase: a sa tui ko Jiorami na luvena, me kenai sosomi.

⁵¹E na kenai katinikavitu ni yabaki i Jiosafati na tui Juta, sa tekivu me lewa vei ira na Isireli mai Samaria ko Easaia na lufe i Eapi, a sa lewa tiko vei ira na Isireli, ka yabaki rua.

⁵²A sa daucaka ca e na mata i Jiova, ka muria nai valavala i tamana, kei nai valavala i tinana, kei nai valavala i Jeropoami na lufe i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli:

⁵³ni sa qaravi Peali ko koya, ka cuva vua, ka vakacudrui Jiova na nodra Kalou na Isireli, me vaka na ka kecega ka cakava ko tamana.

2 Tui

2 Tui 1

Sa tukuna ko Ilaija, ni na mate ko Easaia na tui Isireli; ka na qai taravi koya ko Jiorami.

¹Ia ni sa mate ko Eapi, sa qai bese ni qaravi ira tiko na Isireli ko ira na Moapi.

²A sa lutu sobu ko Easaia, mai nai sogo cicila e nonai taba loma-ni-vale e cake mai Samaria, a sa malumalumu kina: a sa tala eso na tamata ko koya, a sa kaya vei iratou, Dou la'ki tarogi Peali-sipupi na kalou ni Ekironi, se'u na bula tale mai na malumalumu oqo, se segai.

³A sa kaya na agilose i Jiova vei Ilaija na kai Tisipa, Mo ia, mo la'ki tavaki iratou nai talaki nei tui Samaria, ka kaya vei iratou, Sa sega beka na Kalou e Isireli, dou sa lako kina me tarogi Peali-sipupi na kalou ni Ekironi?

⁴O koya oqo sa kaya kina ko Jiova, Ko na sega ni kevu sobu tale mai nai mocemoce ko sa cabe cake kina, ia ko na mate vakaidina ga. A sa lako yani ko Ilaija.

⁵A sa lesu tale vua ko iratou nai talaki, a sa kaya vei iratou ko koya, A cava dou sa qai lesu tale mai kina?

⁶A ratou sa kaya vua, Sa lako cake mai e dua na tamata me tavaki keitou, ka sa kaya vei keitou, Dou lesu tale vua na tui ka talai kemudou, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Sa sega beka na Kalou e Isireli, ko sa talatala kina me tarogi Peali-sipupi na kalou ni Ekironi? o koya oqo ko na sega ni kevu sobu tale mai nai mocemoce ko sa cabe cake kina, ia ko na mate vakaidina ga.

⁷A sa kaya vei iratou ko koya, A tamata vakacava ka lako cake me tavaki kemudou, ka tukuna vei kemudou na vosa oqo?

⁸A ratou sa kaya vua, A tamata sa vakaisulu e nai sulu vuti ka ni manumanu, ka sa vau na tolona e nai vau kuli-ni-manumanu. A sa kaya ko koya, O koya ga ko Ilaija na kai Tisipa.

⁹Sa qai tala vua ko koya e dua na turaga ni le limasagavulu, kei ira vata kaya na nona le limasagavulu. A sa lako cake vua ko koya: ka raica, sa tiko ko

koya e na dua na dela-ni-koro. A sa kaya vua ko koya, O iko na tamata ni Kalou, sa kaya na tui, Mo lako sobu mai.

¹⁰A sa vosa ko Ilaija vua na turaga ni le limasagavulu, ka kaya, Kevaka ka'u sa tamata ni Kalou, me lako sobu mai lomalagi na bukawaqa, ka kani iko kei ira na nomu le limasagavulu. A sa lako sobu mai lomalagi na bukawaqa, a sa kani koya kei ira na nona le limasagavulu.

¹¹A sa baci tala tale vua ko koya e dua na turaga ni le limasagavulu, kei ira vata kaya na nona le limasagavulu: a sa vosa ko koya, ka kaya vua, O iko na tamata ni Kalou, sa kaya vakaoqo na tui, Mo kusarawa sobu mai.

¹²A sa vosa ko Ilaija, ka kaya vei ira, Kevaka ka'u sa tamata ni Kalou, me lako sobu mai lomalagi na bukawaqa, ka kani iko kei ira na nomu le limasagavulu. A sa lako sobu na bukawaqa ni Kalou mai lomalagi, ka kani koya kei ira na nona le limasagavulu.

¹³A sa qai tala tale ko koya na turaga ni kenai katolu ni le limasagavulu, kei ira vata kaya na nona le limasagavulu. A sa lako cake na kenai katolu ni turaga ni le limasagavulu, ka la'ki vakatekiduru e na mata i Ilaija, ka vakamamasu vua, ka kaya vua, O iko na tamata ni Kalou, me ka talei e matamu na noqu bula, kei na nodra bula na nomu tamata e le limasagavulu oqo:

¹⁴raica, sa lako sobu mai lomalagi na bukawaqa, ka kani rau na turaga ni le limasagavulu erau liu mai, kei na nodrau yayalimasagavulu: ia oqo, me ka talei e matamu na noqu bula.

¹⁵A sa kaya vei Ilaija na agilose i Jiova, Mo drau lako sobu kaya; kakua ni rerevaki koya. A sa cavu tu ko koya, ka lako sobu kaya vua na tui.

¹⁶A sa kaya vua ko koya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Ni ko a talai iratou nai talaki me tarogi Peali-sipupi na kalou ni Ekironi, sa ka beka ni sa sega na Kalou e Isireli mo taroga nona vosa? O koya oqo ko na sega kina ni kevu sobu mai nai mocemoce ko sa cabe cake kina, ia ko na mate vakaidina ga.

¹⁷A sa mate ko koya, me vaka na vosa i Jiova ka vosataka ko Ilaija. A sa tekivu me lewa ko Jiorami me kenai sosomi, e na kenai karua ni yabaki i Jiorami na luve i Jiosafati na tui Juta; ni sa sega na luvena tagane.

¹⁸Ia na kena vo ni cakacaka i Easaia ka kitaka ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli.

2 Tui 2

Sa kau cake ki lomalagi ko Ilaija, 1-11. Sa qai cakava na veika mana na parofita ko Ilaisa, 12-25.

¹A sa yaco ni sa voleka ni kauti Ilaija cake ki lomalagi ko Jiova, e na covulaca, sa rau lako ko Ilaija kei Ilaisa mai Kilikali.

²A sa kaya vei Ilaisa ko Ilaija, Mo tiko mada ga eke; ni sa talai au ki Peceli ko Jiova. A sa kaya ko Ilaisa, Me vaka sa bula ko Jiova, ka sa bula na yalomu, ka'u na sega ni laivi iko. A rau sa lako sobu ki Peceli.

³Ia sa lako mai vei Ilaisa ko ira na luvedra na parofita mai Peceli, a ra sa kaya vua, O sa kila beka, ni na kauta tani na nomu turaga edaidai ko Jiova, me kakua ni lewai iko tiko? A sa kaya ko koya, Io, au sa kila; dou tiko lo ga.

⁴A sa kaya vua ko Ilaija, Ko iko Ilaisa, mo tiko mada ga eke, ni sa talai au ko Jiova ki Jeriko. A sa kaya ko koya, Me vaka sa bula ko Jiova, ka sa bula na yalomu, ka'u na sega ni laivi iko. A rau sa lako ki Jeriko.

⁵Ia sa toro vei Ilaisa ko ira na luvedra na parofita mai Jeriko, ka kaya vua, O sa kila beka, ni na kauta tani na nomu turaga edaidai ko Jiova, me kakua ni lewai iko tiko? A sa kaya ko koya, Io, au sa kila; dou tiko lo ga.

⁶A sa kaya vua ko Ilaija, Mo tiko mada ga eke; ni sa talai au ko Jiova ki na Joritani. A sa kaya ko koya, Me vaka sa bula ko Jiova, ka sa bula na yalomu, ka'u na sega ni laivi iko. A rau sa lako ruarua yani.

⁷Ia era lewe limasagavulu vei ira na luvedra na parofita, era sa la'ki tu vakayawa me ra vakararai: ia erau sa tu ruarua mai na Joritani.

⁸A sa taura na nonai tutuvi ko Ilaija, ka lobia, ka yavita na wai, a sa tawase vaka ka vaka, a rau sa lako kina ki tai kadua e na qele mamaca.

⁹Ia ni rau sa yaco ki tai kadua, sa qai kaya vei Ilaisa ko Ilaija, Mo kerea mada na ka me'u cakava vei iko, ni'u sa bera ni kau tani mai vei iko. A sa kaya ko Ilaisa, Me vakaruataki mada vei au nai votavota ni yalo sa tu vei iko.

¹⁰A sa kaya ko koya, Sa ka dredre na ka ko sa kerea: ia kevaka ko na raici au ni'u sa kau tani tiko mai vei iko, ena yaco vakakina vei iko; ia kevaka e segai, ena sega ni vakakina.

¹¹Ia ni rau sa lako tiko, ka veivosaki, raica, sa dua na qiqi bukawaqa ka so na ose bukawaqa, sa tawasei rau; a sa lako cake ki lomalagi ko Ilaija e na covulaca.

¹²A sa raica tiko ko Ilaisa, a sa qolouvaka, Na tamaqu, na tamaqu! na nodra qiqi *ni valu* na Isireli, kei ira na nodra tamata sa dauvodo ose! A sa sega tale ni raici koya: a sa taura na nonai sulu, ka wasea rua.

¹³A sa taura cake nai tutuvi i Ilaija ka lutu mai vua, ka lesu tale, ka la'ki tu e na bati ni Joritani.

¹⁴A sa taura ko koya nai tutuvi i Ilaija ka lutu mai vua, ka yavita kina na wai, a sa kaya, Sa evei ko Jiova na Kalou i Ilaija? Ia ni sa yavita oti na wai ko koya talega, sa tawase vaka ka vaka; a sa lako ki tai kadua ko Ilaisa.

¹⁵Ia ni ra sa raica ko ira na luvedra na parofita era a tu me vakararai mai Jeriko, era sa kaya, Sa lutu vei Ilaisa na yalo i Ilaija. A ra sa la'ki tavaki koya, ka ra sa cuva vua ki na qele.

¹⁶A ra sa kaya vua, Raica, sa tiko kei keitou na nomu tamata e le limasagavulu na tamata kaukauwa; me ra lako mada, ka vakasaqarai koya na nomu turaga: de kauti koya cake beka na Yalo i Jiova, ka biuti koya ki na dua na ulu-ni-vanua, se ki na dua na kikilo. A sa kaya ko koya, Dou kakua ga ni talaki.

¹⁷Ia ni ra sa cikevi koya tiko ka sa madua kina ko koya, sa qai kaya, Ia dou talaki ga. A ra sa tala na tamata e le limasagavulu; a ra sa vakasaqarai koya ka bogi tolu, ka sega ni kunea.

¹⁸A ra sa lesu tale vua, ni sa tiko ga mai Jeriko ko koya, a sa kaya vei ira ko koya, Au sa sega beka ni kaya vei kemudou, Dou kakua ni lako?

¹⁹A sa kaya vei Ilaisa ko ira na lewe ni koro ko ya, Raica mada, sa toka vinaka na koro oqo, me vaka sa raica tiko na noqu turaga; ia ka sa ca na wai, a sa sega ni vua na qele.

²⁰A sa kaya ko koya, Dou kauta mai vei au e dua na tavaya vou, ka viria kina na masima. A ra sa kauta vua.

²¹A sa lako yani ko koya ki nai vurevure ni wai, ka biuta kina na masima, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Au sa vakavinakataka na wai oqo; ena sega tale maikina emuri na mate se me tawa vua.

²²A sa vinaka mai na wai, ka yacova na gauna oqo, me vaka na vosa ka vosataka ko Ilaisa.

²³A sa lako cake maikea ko koya ki Peceli: ia ni sa lako cake tiko e na sala, sa curu mai na koro eso na gone tagane, ka vakalialiai koya, ka kaya vua, Mo lako cake, na ulu cou; mo lako cake, na ulu cou.

²⁴A sa gole ki muri ko koya, ka raici ira, ka vatonaki ira e na yaca i Jiova. A sa lako yani e rua na pera yalewa mai na veikau, a rau sa basuraki ira e le vasagavulu ka rua na gone tagane.

²⁵A sa lako tani maikea ko koya ki na ulu-ni-vanua ko Kameli, a sa lesu maikea ki Samaria.

2 Tui 3

Sa to vata ko iratou na tui Isireli, kei na tui Juta, kei na tui Itomi, me ratou vala kei ira na Moapi.

¹Ia sa tekivu me lewa vei ira na Isireli mai Samaria ko Jiorami na luve i Eapi, e na kenai katinikawalu ni yabaki i Jiosafati na tui Juta, a sa lewa tiko ka yabaki tinikarua.

²A sa daucaka ca e na mata i Jiova; ia ka sega ni vakataki tamana kei tinana: ni sa biuta tani na matakau i Peali ka cakava ko tamana.

³Ia sa kabita ga nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli; sa sega ni biuta tani ko koya.

⁴Ia sai taukei ni sipi ko Mesa na tui Moapi, a sa daukauta vua na tui Isireli e tini na oba na lami, ka tini na oba na sipi tagane, kei na vutikadra.

⁵Ia ni sa mate ko Eapi, sa qai bese ni qarava tiko na tui Isireli ko koya na tui Moapi.

⁶A sa lako tani mai Samaria e na gauna ko ya ko Jiorami na tui, ka soqoni ira kecega na Isireli.

⁷A sa lako ko koya ka talaki vei Jiosafati na tui Juta, ka kaya, Sa bese ni qaravi au tiko na tui Moapi: ko na lako vata beka kei au me veivala kei ira na Moapi? A sa kaya ko koya, Au na lako cake: edaru sa dua vata ga; sa vakataki ira na nomu tamata ko ira na noqu tamata; sa vakataki ira na nomu ose na noqu ose.

⁸A sa kaya ko koya, A sala cava eda na lako cake kina? A sa kaya ko koya, A sala mai na veikau mai Itomi.

⁹A sa lako yani na tui Isireli, kei na tui Juta, kei na tui Itomi: a ra sa lako voli e na sala ka bogi vitu: ia sa sega na medra wai nai valu, se na medra wai na manumanu ka muri ira.

¹⁰A sa kaya na tui Isireli, Isa! ni sa kacivi iratou vata ko Jiova na tui tolutolu oqo, me soli iratou ki na ligadra na Moapi!

¹¹A sa kaya ko Jiosafati, Sa sega beka eke e dua na parofita i Jiova, me datou tarogi Jiova kina? A sa vosa e dua vei ira na nona tamata na tui Isireli, ka kaya, Sa tiko eke ko Ilaisa na luve i Safati, o koya ka daulivi wai ki na liga i Ilaija.

¹²A sa kaya ko Jiosafati, Sa tiko kaya na vosa i Jiova. A ratou sa lako sobu vua ko iratou na tui Isireli, kei Jiosafati, kei na tui Itomi.

¹³A sa kaya vua na tui Isireli ko Ilaisa, A cava vei kedaru? mo lako yani vei ira na parofita i tamamu, kei ira na parofita i tinamu. A sa kaya vei koya na

tui Isireli, Me kakua mada; ni sa kacivi iratou vata ko Jiova na tui tolutolu oqo, me soli iratou ki na ligadra na Moapi.

¹⁴A sa kaya ko Ilaisa, Me vaka sa bula ko Jiova ni lewe vuqa, o koya ka'u sa tu e matana, kevaka ka'u sa sega ni dokai Jiosafati na tui Juta, au sa sega ni gole vei iko, se raici iko;

¹⁵ia oqo, dou kauta mai vei au e dua na dauqiriqiri. Ia ni sa qiriqiri tiko na dauqiriqiri, sa yaco vei koya na liga i Jiova;

¹⁶a sa kaya ko koya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Mo kelia nai keli e vuqa e na buca oqo:

¹⁷ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Dou na sega ni raica e dua na cagi, dou na sega talega ni raica na uca; ia ena sinai ga e na wai na buca ko ya, mo dou gunu kina, oi kemudou, kei na nomudou manumanu laukana, kei na nomudou manumanu daucolai yaya.

¹⁸Ia sa ka lailai wale oqo vei Jiova: ena soli ira talega na Moapi ko koya ki na ligamudou:

¹⁹ia dou na samuta na koro vakabai kecega, kei na koro vinaka kecega, ka taya sobu na kau vinaka kecega, ka vakasosoga na mata ni wai kecega, ka vakacacana kecega na tiki ni vanua vinaka e na veivatu.

²⁰Ia e na mataka, ni sa vakabori tiko nai madrali laukana, raica sa drodro mai na wai e na sala mai Itomi, a sa luvu na vanua e na wai.

²¹Ia ni ra sa rogoca ko ira kecega na Moapi, ni ratou sa lako cake na tui me veivala kei ira, era sa soqoni vata ko ira kecega sa vauca rawa nai sulu ni valu, kei ira sa levu cake, a ra sa la'ki tu e nai yalayala.

²²A ra sa sou e na mataka, a sa cilava na wai na mata-ni-siga, a ra sa raica na wai ko ira na Moapi ka donui ira, a sa damudamu me vaka na dra:

²³a ra sa kaya, Oqori na dra: sa moku vakaidina ko iratou na tui, ia era sa veiraravui vakataki ira: ia oqo, tou ia ki nai toki ni valu, oi keda na Moapi.

²⁴A ra sa lako ki na nodra i tikotiko ni valu na Isireli, era sa qai tu cake na Isireli ka mokuti ira na Moapi, a ra sa dro e matadra: a ra sa mokuti ira tiko na Moapi, io ki na nodra vanua.

²⁵A ra sa basuraka na veikoro, ka dui biuta ko ira na tamata yadua na nona vatu ki na tiki ni vanua vinaka kecega, ka vakacacana; a ra sa vakasosoga kecega na mata ni wai, ka taya sobu na kau vinaka kecega: a sa vo walega mai Kiri-ereseci na kena veivatu; ia era sa lako vakavolivolita ko ira na tamata daurabo, ka rabota.

²⁶Ia ni sa raica ko tui Moapi ni ra sa gumatua vua ko ira nai valu, sa kauta vua e le vitu na drau na tamata era vakaiseleiwau, me la'ki curu vakaukauwa yani vua na tui Itomi: a ra sa sega ni rawata.

²⁷Sa qai taura ko koya na luvena tagane, na ulumatua, o koya me nonai sosomi na tui, a sa vakacabori koya mei soro kama e na dela ni bai vatu: a sa ka levu na cudru vei ira na Isireli: ia era sa lako tani vua, ka lesu ki na nodra vanua.

2 Tui 4

A ka mana eso ka cakava ko Ilaisa.

¹Sa dua na yalewa sa vakawati kei na dua vei ira na lufe ni parofita, a sa mai tagi vei Ilaisa, ka kaya, Sa mate na nomu tamata na watiqu; ia ko sa kila ni sa rerevaki Jiova ko koya na nomu tamata: a sa lako mai na tamata ka'u sa sega ni sauma rawa vua na noqu dinau, ka me kauta na lufe tagane ruarua me rau bobula.

²A sa kaya vua ko Ilaisa, A cava me'u cakava vei iko? tukuna mai vei au, se cava sa tu vei iko mai vale? A sa kaya ko koya, Sa sega ni tu vei au na nomu vada e dua na ka e vale, e dua ga na tavaya waiwai.

³A sa kaya ko koya, Mo la'ki kerea mada na saqa lala eso maivei ira kecega na kai nomu; me kakua ni vica walega:

⁴ia ni ko sa curu, mo sogota na katuba mo dou sogolati kei rau na luvemu, ka livia yani ki na saqa kecega oqori, ia me tu yani ko ya sa sinai.

⁵A sa lako tani vua na yalewa, a sa sogota na katuba, me sogotubutaki vata kei rau na luvena; erau sa kauta vua na saqa; a sa livia kina ko koya.

⁶Ia ni sa sinai na saqa, sa kaya vua na luvena ko koya, Mo kauta mai vei au e dua tale na saqa. A sa kaya vua ko koya, Sa sega tale na saqa e vo. Sa qai mudu na waiwai.

⁷A sa lako ko koya, ka tukuna vua na tamata ni Kalou; a sa kaya ko koya, Mo lako, mo volitaka na waiwai, ka sauma na nomu dinau; dou qai bula kei rau na luvemu e na kena ka vo.

⁸A sa dua na siga sa lako yani kina ko Ilaisa ki Sunemi, a sa tiko maike a e dua na marama vutuniyau; a sa cikevi koya ko koya me kana. Ia e na veisiga sa lako tu kina ko koya, sa daucuru ki *nona vale* me kana.

⁹A sa kaya vua na watina ko koya na marama, Raica, au sa kila sa tamata yalosavasava ni Kalou ko koya sa daulako tiko oqo:

¹⁰me daru tara mada e dua na loqi lailai e cake, e na dela ni bai vatu, ka kauta kina e dua na nonai mocemoce, ka dua na tepeli, ka dua nai tikotiko, ka dua nai tutu-ni-cina: ia ni sa lako mai vei kedaru, me qai curu kina ko koya.

¹¹Ia sa dua na siga sa lako kina ki kea ko koya, a sa curu ki na loqi e cake, ka koto kina.

¹²A sa kaya vei Kiesai na nona cauravou, Mo kaciva mada na marama ni Sunemi oqo. A sa kaciva, ka sa mai tu ko koya e matana.

¹³Sa qai vaka, Mo kaya mada vua na marama, Raica, ko sa oga vakalevu vei keirau e na oga kecega oqo: a cava na ka me caka vei iko? e vinaka li me'u cavuti iko vua na tui? se vua na kapiteni ni valu? A sa kaya ko koya, Au sa tiko e na kedra maliwa na kai noqu.

¹⁴A sa kaya ko koya, A cava beka me caka vua? A sa kaya ko Kiesai, Sa sega dina na luvena, a sa qase mai na watina.

¹⁵A sa kaya ko koya, Mo tei kacivi koya mada. A sa kaciva ko koya, ka sa mai tu na marama mai katuba.

¹⁶A sa kaya ko koya, E na gauna vakaoqo, e na yabaki kadua, ko na mokota e dua na luvemu tagane. A sa kaya ko koya, Ni kakua mada noqu turaga, na tamata ni Kalou; ni kakua ni lasu vei au na nomuni vada.

¹⁷A sa kunekune na marama, ka vakasucuma na gonetagane e na yabaki kadua, e na gauna ka kaya kina vua ko Ilaisa.

¹⁸Ia ni sa tubu me levu na gone, sa lako yani e na dua na siga vei tamana, kivei ira na tamata era tamusuki sila.

¹⁹A sa kaya vei tamana, Isa! Na uluqu, na uluqu! A sa kaya ko koya vua na cauravou, Mo kauti koya mada vei tinana.

²⁰A sa keveta cake ko koya, ka kauta vei tinana, a sa tenea ko koya, ka sigalevuvaka, a sa qai mate:

²¹a sa lako cake ko koya, ka kotori koya e na nonai mocemoce na tamata ni Kalou, ka sogolati koya, ka lako tani.

²²A sa kaci vua na watina, ka kaya, Mo tala mai vei au e dua vei ira na cauravou, ka dua na asa, me'u vakatotolo vua na tamata ni Kalou, ka lako tale mai.

²³A sa kaya ko koya, A cava ko via lako kina vua edaidai? sa sega ni vula vou, se siga ni vakacecegu. A sa kaya ko koya, Ena vinaka ga.

²⁴Sa vauca talega nai vodovodo ki na asa, a sa kaya vua na nona cauravou, Mo vakacici asa, ka lako sara: mo kakua ni vakaberabera e na vukuqu, kevaka ka'u sa sega ni kaya vei iko.

²⁵A sa lako yani ko koya, ka yaco vua na tamata ni Kalou mai na ulu-ni-vanua ko Kameli. Ia ni sa kunei koya na tamata ni Kalou, ni sa tiko vakayawa, sa kaya ko koya vei Kiesai na nona cauravou, Raica, ko ya na marama ni Sunemi:

²⁶mo cici mada, mo tavaki koya, ka kaya vua, O sa bau vinaka? sa bau vinaka na watimu? sa bau vinaka na gone? A sa kaya ko koya, Sa vinaka.

²⁷Ia ni sa yaco vua na tamata ni Kalou ko koya na marama ki na ulu-ni-vanua, sa mokota na yavana. A sa toro ko Kiesai, me biliga tani. A sa kaya na tamata ni Kalou, Mo laiva ga; ni sa rarawa na yalona, a sa vunia vei au ko Jiova, ka sega ni tukuna vei au.

²⁸A sa kaya na marama, Au a kerea li vei iko na noqu turaga e dua na gone? au sa sega beka ni kaya, Mo kakua ni vakaisini au?

²⁹Sa qai kaya vei Kiesai ko koya, Mo vauca na tolomu, ka kauta na noqu i titoko e ligamu, ka lako yani: kevaka drau sota kaya e dua na tamata, mo kakua ni veikidavaki kaya; ia kevaka sa veikidavaki kei iko, mo kakua ni vosa vua: ia mo la'ki vakotora na noqu i titoko e na mata ni gone.

³⁰A sa kaya na tina ni gone, Me vaka sa bula ko Jiova, ka me vaka sa bula na yalomu, ka'u na sega ni lako tani vei iko. A sa cavu tu ko koya, ka muri koya.

³¹A sa lako yani ko Kiesai, ka liu vei iratou, ka vakotora nai titoko e na mata ni gone; a sa sega ni vosa, se rogo rawa. A sa lesu tale me tavaki koya, a sa tukuna vua, ka kaya, Sa sega ni yadra na gone.

³²A sa yaco ki na vale ko Ilaisa, ka raica, sa mate no na gone, ka sa koto e na nonai mocemoce.

³³Sa curu kina ko koya, ka sogolati rau e loma, a sa vakamamasu vei Jiova.

³⁴A sa lako cake, ka davo e dela ni gone, na gusuna ki na gusu ni gone, kei na matana ki na mata ni gone, kei na qeteqete ni ligana ki na qeteqete ni liga ni gone: a sa davo e delana; a sa katakata mai na lewe ni gone.

³⁵A sa curu, ka veilakoyaki e loma ni vale vakadua; a sa baci lako cake, ka cuva tale e delana: a sa suru vakavitu na gone, a sa rai na gone.

³⁶A sa kacivi Kiesai ko koya, ka kaya, Mo kaciva na marama ni Sunemi oqo. A sa kacivi koya. Ia ni sa curu mai, sa kaya ko koya, Mo keveta cake na luvemu.

³⁷A sa lako ko koya, ka cuva sobu sara ki na yavana, ka qai keveta cake na luvena, ka curu yani.

³⁸A sa lesu tale ki Kilikali ko Ilaisa: a sa dausiga na vanua; a ra sa tiko vata kaya ko ira na luedra na parofita: a sa kaya ko koya vua na nona cauravou, Me toka mada na kuro levu, ka vakaririga na rourou me kedra na luedra na parofita.

³⁹A sa lako yani e dua ki na were, me minika na rourou, a sa kunea e dua na wa sa tubu wale, ka vetia maikina eso na timo ni veikau, ka vakasinaita kina na nonai sulu, a sa lako mai ka roverovea ki loma ni kuro ni rourou: ni ra sa sega ni kila na ka ko ya.

⁴⁰A ra sa sova yani, me ra kania ko ira na tamata. Ia ni ra sa kania tiko na rourou, era sa qoqolou, ka kaya, Isa! na tamata ni Kalou, sa gaga na lewe ni kuro. A ra sa sega ni kania rawa.

⁴¹A sa kaya ko koya, Dou kauta mai na madrai droka. A sa biuta ko koya ki loma ni kuro, a sa kaya ko koya, Dou sova yani vei ira na tamata, me ra kania. A sa qai sega tale ni gaga na lewe ni kuro.

⁴²A sa lako mai e dua na tamata mai Peali-salisa, a sa kauta mai vua na tamata ni Kalou na madrai nai sevu, e ruasagavulu nai buli madrai parile, kei na sola ni sila kei na qana. A sa kaya ko koya, Solia vei ira na tamata, me ra kania.

⁴³A sa kaya na tamata sa qaravi koya, Sa vakaevei, me'u tauca li na ka oqo vei ira na tamata e le dua na drau? A sa kaya ko koya, Mo tauca ga vei ira na tamata me ra kana: ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Era na kana, ka na vo tiko.

⁴⁴A sa tauca ko koya e matadra, a ra sa kana, ka sa vo tiko, me vaka na vosa i Jiova.

2 Tui 5

Sa lako ko Neamani kivei Ilaisa, me vakabulai mai na nona vukavuka, 1-19. Sa la'ki lasu ko Kiesai kivei Neamani, ka qai tauvi koya na vukavuka, 20-27.

¹Ia ko Neamani, na kapiteni ni nonai valu na tui Siria, sa tamata vakaturaga e mata ni nona turaga, ka sa dokai ni sai koya ka vakabulai Siria kina ko Jiova: a sa tamata qaqe e nai valu, ia sa tauvi vukavuka.

²Ia era a lako yani vakamataivalu eliu na kai Siria, ka kauta vakabobula yani e dua na goneyalewa lailai mai na nodra vanua na Isireli; a sa dauqarava na wati i Neamani ko koya.

³A sa kaya ko koya vua na nona marama, Isa lei na Kalou, ke sa tiko mada na noqu turaga vei koya na parofita mai Samaria! ena qai vakabulai koya ko koya mai na nona vukavuka.

⁴A sa lako *e dua*, ka tukuna vua na nona turaga, ka kaya, Sa vosa vakaoqo na goneyalewa, o koya sa *kau* mai na vanua ko Isireli.

⁵A sa kaya ko tui Siria, Mo vakarau, mo lako sara, ia ka'u na vola e dua nai vola mo kauta vua na tui Isireli. A sa lako yani ko koya, ka kauta vata kaya e tini na taledi siliva, ka ono na udolu na koula, kei nai sulu me rauta vakatini.

⁶A sa kauta nai vola ko koya vua na tui Isireli, ka sa vaka, Oqo, ni sa yaco vei iko nai vola oqo, raica, ka'u sa tala vei iko na noqu tamata ko Neamani, mo vakabulai koya kina mai na nona vukavuka.

⁷Ia ni sa wilika oti nai vola ko tui Isireli, sa dresuka na nonai sulu, a sa kaya, Oi au beka na Kalou, me'u ia na veivakamatei kei na veivakabulai, sa talaki kina vei au na tamata oqo me'u vakabula e dua na tamata mai na nona vukavuka? ia dou kila mada, ka raica, ni sa via vakatubu ca vei au ko koya.

⁸Ia ni sa rogoca ko Ilaisa na tamata ni Kalou ni sa dresulaka na nonai sulu ko koya na tui Isireli, sa talaki vua na tui, ka kaya, A cava ko sa dresulaka kina na nomu i sulu? me lako mada mai vei au ko koya, me kila ni sa dua na parofita e Isireli.

⁹A sa lako mai ko Neamani kei na nona ose kei na nona qiqi vakaturaga, a sa tu mai na katuba ni vale i Ilaisa.

¹⁰A sa tala e dua nai talaki vei koya ko Ilaisa, ka kaya, Mo ni la'ki sili vakavitu e na Joritani, ena qai bulu tale mai na lewemu, ia ko na savasava mai.

¹¹A sa cudru ko Neamani, ka lako tani, ka kaya, Raica, ka'u a vakasama, ni na curu dina mai vei au ko koya, ka tu, ka masuta na yaca i Jiova na nona Kalou, ka yalovaka na ligana e cake e na tikina, ka vakabula na vukavuka:

¹²Sa sega li ni vinaka cake ko Epana kei Paripari, na uciwai mai Tamasiko, e na wai kecega ni Isireli? me'u kua li ni sili kina, ka savasava mai? a sa vuki rubu ko koya, ka lako vakacudrucudru yani.

¹³A ra sa toro voleka ko ira era sa qaravi koya, ka vosa vua, ka kaya, Na tamaqu, kevaka ka vakarota vei kemuni e dua na ka levu na parofita, ko na sega li ni cakava? ia sa dodonu vakalevu cake, ni sa kaya ko koya vei kemuni, Mo sili, ka ko na savasava.

¹⁴Sa qai lako sobu ko koya, ka silimi koya vakavitu e na Joritani, me vaka na nona vosa na tamata ni Kalou: a sa bulu tale na lewena me vaka na lewe ni gone lailai, a sa savasava mai ko koya.

¹⁵A sa lesu tale ko koya vua na tamata ni Kalou, o koya kei ira kece na nona lewe ni sala, a sa la'ki tu ga e matana: ka kaya, Raica, au sa qai kila ni sa sega e dua na Kalou e vuravura tauoko, e Isireli duaduaga: ia oqo, mo taura mada e dua nai loloma maivei au na nomu tamata.

¹⁶A sa kaya ko koya, Me vaka sa bulu ko Jiova, o koya ka'u sa tu e matana, ka'u na sega ni taura. A sa cikecike ko koya me taura; a sa bese ko koya.

¹⁷A sa kaya ko Neamani, Ia kevaka ko sa sega ni via taura, me soli mada vei au na nomu tamata eso na qele, e kauta rawa e rua na meule; ni'u na sega ni vakacobora tale koi au na nomu tamata nai soro kama, se dua nai madrali, vei ira na kalou tani, vei Jiova duaduaga:

¹⁸me kakua ni cudruvi au na nomu tamata ko Jiova e na vuku ni ka oqo, ni sa curu na noqu turaga ki na bure kalou i Rimoni me soro maikina, a sa ravita na ligaqu, ia, ni ka'u sa cuva e na bure kalou i Rimoni; io, ni ka'u sa cuva e na

bure kalou i Rimoni, me kakua mada ni cudruva na nomu tamata ko Jiova e na vuku ni ka oqo.

¹⁹A sa kaya vua ko koya, Mo lako e na vakacegu. A sa lako vakalailai yani ko koya.

²⁰A sa vaka ko Kiesai, na cauravou i Ilaisa na tamata ni Kalou, Raica, sa lomani Neamani oqo na kai Siria ko koya na noqu turaga, ka sega ni taura mai vua na ka sa kauta mai ko koya: me vaka sa bula ko Jiova, ka'u na cicimuri koya, ka kauta mai vua e dua na ka.

²¹A sa cicimuri Neamani ko Kiesai. Ia ni sa raici koya ko Neamani ni sa cicimuri koya tiko, sa sobu mai na qiqi vakaturaga me la'ki tavaki koya, a sa kaya, Dou sa vinaka tiko, se segai?

²²A sa kaya ko koya, Sa vinaka saka: sa talai au na noqu turaga, ka kaya, Raica, sa qai lako walega mai vei au e le rua na cauravou, maivei ira na luvedra na parofita, mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi: mo ni solia mada vei rau e dua na taledi siliva, kei nai sulu me rauta vakarua.

²³A sa kaya ko Neamani, Sa vinaka, mo kauta e rua na taledi. A sa cikevi koya, ka vauca e rua na taledi siliva e na taga e rua, kei nai sulu me rauta vakarua, ka tauca vei rau e le rua na nona tamata; a rau sa colata, ka sa liutaki koya.

²⁴Ia ni sa yaco ko koya ki na vanua-cecere, sa taura mai vei rau, ka kotora e loma ni vale: ka talai rau yani na tamata, a rau sa lako.

²⁵A sa lako ko koya, ka tu e matana na nona turaga. A sa kaya vua ko Ilaisa, O sa lako maivei, Kiesai? A sa kaya ko koya, Sa sega na vanua sa lako kina na nomu tamata.

²⁶A sa kaya vua ko koya, Sa sega beka ni lako na yaloqu ni sa lesu tale na tamata mai na nona qiqi vakaturaga me tavaki iko? Sa gauna li oqo mo taura kina na siliva, ka taura nai sulu, kei na olive, kei na were-ni-vaini, kei na pipi, kei na pulumokau, kei ira na tamata, kei ira na vada?

²⁷Ena kabiti iko kina na vukavuka i Neamani, kei ira na nomu kawa ka tawa mudu. A sa lako tani ko koya mai vua ka sa tauvi vukavuka, sa vaka na uca-vulavula.

2 Tui 6

Sa nawa na kaukamea, 1-7. Sa tukuna ko Ilaisa na ka e nakita na tui Siria, 8-13. Sa tala nai valu levu na tui Siria ki Tocani, a ra sa vakamatabokotaki, ka ra tuberi ki Samaria, 14-23. Sa kabai tale ko Samaria, ka levu kina na dausiga, 24-33.

¹A sa kaya vei Ilaisa ko ira na luvedra na parofita, Raica mada, eda sa tiko osooso ga e na nodai tikotiko oqo:

²tou lako mada ki na Joritani, ka me da dui kauta maikina e dua na kau, ia me da vakacokotaka maikea e dua na nodai tikotiko, me da tiko kina. A sa kaya ko koya, Dou lako yani.

³Sa kaya e dua, Mo yalovinaka mada, mo ni lako vata kei keitou na nomuni tamata. Sa kaya ko koya, Au na lako ga.

⁴A sa lako vata kei ira ko koya. Ia ni ra sa yaco ki na Joritani, era sa ta kau.

⁵Ia ni sa taya tiko e dua na kau e dua vei ira, sa lutu ki wai na matau; a sa tagi ko koya, ka kaya, Isa, noqu turaga! ni sa kerei ga na matau.

⁶Sa kaya na tamata ni Kalou, Sa lutu evei? A sa vakatakila vua ko koya na tikina ka lutu kina. A sa taya ko koya e dua na taba ni kau, ka biuta ki kea; ka sa nawa na kaukamea.

⁷A sa kaya ko koya, Mo taura cake mada. A sa dodoka yani na ligana, ka taura.

⁸A sa vala kei ira na Isireli ko tui Siria, ka bose vata kei ira na nona tamata, ka kaya, E na tikina vaka ena tiko kina na noqu i tikotiko ni valu.

⁹A sa talaki vei tui Isireli ko koya na tamata ni Kalou, ka kaya, Mo qarauni iko, mo kakua ni lako voli e na tikina vaka: ni ra sa lako sobu kina na kai Siria.

¹⁰A sa talaki ko tui Isireli ki na tikina ka tukuna ka vakasalataka vua na tamata ni Kalou, ka vakabulai koya maikea, e segai walega ni vakadua se vakarua.

¹¹A sa rarawa sara na yalo i tui Siria e na vuku ni ka oqo; a sa kacivi ira na nona tamata, ka kaya vei ira, Dou na sega beka ni vakatakila vei au, se ko cei vei keda sa totaki koya na tui Isireli?

¹²A sa kaya e dua vei ira na nona tamata, Sa segai, noqu turaga na tui; ia ko Ilaisa, na parofita ka tiko vei ira na Isireli, sa dautukuna vua na tui Isireli na vosa ko sa cavuta lo e na nomu loqi ni moce.

¹³A sa kaya ko koya, Dou la'ki raica, se sa evei ko koya, me'u talaki ka kauti koya mai. A sa tukuni vua, Sa tiko mai Tocani ko koya.

¹⁴A sa tala ki kea eso na ose, ka so na qiqi-ni-valu, kei nai valu levu: a ra sa lako e na bogi, ka buku na druadrua ni koro.

¹⁵A sa sou e na mataka na nona dauveiqaravi na tamata ni Kalou, ka curu yani, ka raica, sa buku na druadrua ni koro e nai valu, kei na ose, kei na qiqi-ni-valu. A sa kaya vua na nona cauravou, Isa noqu turaga! a cava me daru cakava?

¹⁶A sa kaya ko koya, Kakua ni rere: ni ra sa lewe vuqa era sa tiko kei kedaru, ka lewe lailai era sa tiko kei ira.

¹⁷A sa masu ko Ilaisa, ka kaya, Kemuni Jiova, mo ni vakayadrata mada na matana, me rai rawa ko koya. A sa vakayadrata na matana na cauravou ko Jiova; a sa rai ko koya: ka raica, sa oso na ulu-ni-vanua e na ose, kei na qiqi bukawaqa, era tiko vakavolivoliti Ilaisa.

¹⁸Ia ni ra sa lako sobu vua, sa vakamamasu vei Jiova ko Ilaisa, ka kaya, Mo ni yaviti ira mada na tamata oqo, me ra mataboko. A sa yaviti ira ko koya me ra mataboko, me vaka na vosa i Ilaisa.

¹⁹A sa kaya vei ira ko Ilaisa, Sa sala tani oqo; a sa koro tani oqo: dou muri au, ka'u na kauti kemudou vua na tamata dou sa vakasaqara tiko. A sa kauti ira ki Samaria.

²⁰Ia ni ra sa yaco ki Samaria, sa kaya ko Ilaisa, Kemuni Jiova, mo ni vakayadrata na matadra na tamata oqo, me ra rai rawa. A sa vakayadrata na matadra ko Jiova, a ra sa rai rawa; ka raica, *era sa tiko e loma i Samaria.*

²¹Ia ni sa raici ira ko tui Isireli, sa kaya vei Ilaisa, Na tamaqu, me'u yaviti ira, me'u yavita ira, ne?

²²A sa kaya ko koya, Mo kakua ni yaviti ira: ko na yaviti ira li ko sa vakabobulataka e na nomu i seleiwau kei na nomu dakai? mo tauca e matadra na kakana kei na wai, me ra kana ka gunu, ka lako yani vua na nodra turaga.

²³A sa cakava vei ira ko koya e dua na magiti levu: a ra sa kana ka gunu, a sa talai ira yani ko koya, a ra sa lako vua na nodra turaga. A sa sega ni lako tale mai ki na nodra vanua na Isireli na nodra veimataivalu na kai Siria.

²⁴Sa oti na ka oqo, sa vakasoqona vata na nonai valu tauoko ko Peni-etati na tui Siria, ka lako cake, ka buku na druadrue ki Samaria.

²⁵A sa ka levu na dausiga mai Samaria: ka raica, sa buku tiko na druadrue, ka sa volitaki kina e dua na ulu ni asa e na siliva e walusagavulu, kei na de ni ruve sa tolu na paidi e na siliva e lima.

²⁶Ia ni sa lako voli e na dela ni bai ko tui Isireli, sa tagi vua e dua na yalewa, ka kaya, Mo ni veivuke, noqu turaga na tui.

²⁷A sa kaya ko koya, Kevaka e sega ni vupei iko ko Jiova, au na vupei iko rawa maivei? mai na rara ni sila, se nai keli-waini?

²⁸A sa kaya vua ko koya na tui, O sa vakaevei? A sa kaya ko koya, Sa kaya vei au na yalewa oqo, Mo solia na luvemu me daru kania edaidai, edaru na qai kania na luvequ e na mataka;

²⁹ia keirau a vakasaqa na luvequ, ka kania: ka'u a qai kaya vua e na mataka, Mo solia na luvemu, me daru kania: a sa vunia na luvema ko koya.

³⁰Ia ni sa rogoca ko koya na tui na nona vosa na yalewa, sa dresulaka na nonai sulu; (a sa lako voli ko koya e dela ni bai;) a sa rai yani ko ira na tamata, ka raica, sa vakaisulu e loma ko koya e nai sulu taga.

³¹A sa kaya ko koya, Me cakacaka vakakina vei au na Kalou, ka vakaikuritaka talega, ke sa toka vei Ilaisa na luve i Safati na uluna edaidai.

³²A sa tiko e nona vale ko Ilaisa, a ra sa tiko kaya ko ira na qase; a sa tala yani e dua na tamata *na tui*: ni sa bera ni yaco vei koya nai talaki, sa kaya ko koya vei ira na qase, Dou sa raica, se segai, ni sa talatala na luve ni dauveivakamatei ko ya me tamusuka na uluqu? dou raica, ni sa lako mai na tamata, dou sogota na katuba, ka biligi koya matua mai na katuba: sa sega li ni muri koya mai na vadugu ni yavana na nona turaga?

³³Ni ra sa veivosaki tiko ko ira, raica, sa lako sobu mai nai talaki vei koya, a sa kaya vua, Raica, sa maivei Jiova na ca oqo; me'u waraki Jiova tiko e na vuku ni cava?

2 Tui 7

Sa vakarerei ira na kai Siria ko Jiova, ka ra sa dro; sa qai lako ko ira na Isireli, ka tokitaka ki Samaria na nodra ka na kai Siria.

¹A sa kaya ko Ilaisa, Dou rogoca na vosa i Jiova: Sa kaya vakaoqo ko Jiova, E na mataka, e na gaunisala vakaoqo, ena volitaki mai na matamata-ni-koro ni Samaria, e dua nai vakarau madrai droka vinaka e na dua na sikeli, ka rua nai vakarau parile e na dua na sikeli.

²A sa vosa mai e dua na turaga ka dauravita na ligana ko koya na tui, ka kaya vua na tamata ni Kalou, Raica, kevaka sa cakava ko Jiova eso na katuba mai lomalagi, sa yaco rawa beka na ka oqo? A sa kaya ko koya, Raica, ko na kunea e na matamu, ia ko na sega ni kana kina.

³A sa tiko voleka ki na matamata ni koro, e lewe va na tamata vukavuka: a ratou sa veikayaka vakai iratou, A cava edatou sa tiko kina eke me datou mate?

⁴Kevaka edatou kaya, Me datou curu ki na loma ni koro, sa tiko kina na dausiga, ia edatou na mate kina: ia kevaka edatou na tiko vakadua eke, tou na mate talega: ia oqo, tou ia tou lako mada, ki na nodra i valu na kai Siria; kevaka era na vakabulai kedatou, edatou na bula; ia kevaka era na vakamatei kedatou, edatou na mate ga.

⁵A ratou sa cavu tu ni sa butobuto mai vakalailai, me ra lako ki na nodra i tikotiko ni valu na kai Siria: a ra sa yaco sara ki nai yalayala ni nodra i tikotiko ni valu na kai Siria, ka raica, sa sega e dua na tamata maikea.

⁶Ni sa vakarorogotaka vei ira nai valu ni Siria ko koya na Turaga na rorogo ni qiqi-ni-valu, kei na rorogo ni ose, io na rorogo ni valu levu: a ra sa veikayaka vakataki ira, Raica, ko koya na tui Isireli sa voli iratou na nodra tui na Itaiti, kei iratou na nodra tui na kai Ijipita, me ra mai sikit keda.

⁷A ra sa ia ka dro ni sa butobuto mai vakalailai, ka biuta na nodra veivale laca, kei na nodra ose, kei na nodra asa, io nai tikotiko ni valu sa toka ga, ka ra sa dro me ra bula kina.

⁸Ia ko iratou na vukavuka oqori ni ratou sa yaco ki nai yalayala ni tikotiko ni valu, eratou sa curu ki na dua na vale laca, ka kana ka gunu, ka kauta tani maikina na siliva, kei na koula, kei nai sulu, ka la'ki vunia; ia eratou sa lesu tale, ka curu ki na dua tani na vale laca, ka kauta talega maikina, ka la'ki vunia.

⁹Eratou sa qai veikayaka vakataki iratou, Sa sega ni dodonu na ka edatou sa cakava: a siga ni rogorogo vinaka na siga oqo, ia edatou sa galu ga: kevaka edatou sa waraka me kida na mataka, ena yacovi kedatou na ka ca: ia oqo, tou lako, tou la'ki tukuna ki na vale ni tui.

¹⁰A ratou sa lako ka kacivi iratou nai vakatawa mai na matamata-ni-koro: a ratou sa tukuna vei iratou, ka kaya, Keitou a lako ki na nodra i tikotiko ni valu na kai Siria, ka raica, sa sega na tamata sa tiko kina, se dua na domo ni tamata ka rorogo, a sa noka tu ga na ose, ka noka na asa, kei na veivale laca sa toka ga.

¹¹Ia ko iratou mai na matamata-ni-koro eratou sa kacikaci; a ratou sa tukuna kivei ira e na vale ni tui.

¹²A sa duri cake na tui e na bogi, ka kaya vei iratou na dauveiqaravi, Au na vakatakila vei kemudou na ka era sa cakava vei keda ko ira na kai Siria. Era sa kila ni da sa viakana; a ra sa lako tani kina mai nai tikotiko ni valu me vunitaki ira e na were, ni ra kaya, Ni ra sa curu yani mai na koro, eda na tauri ira bula, eda na qai curu ki na koro.

¹³A sa vosa e dua vei iratou sa dauqaravi koya, ka kaya, Me so na noda me kauta mada e lima na ose sa vo tu, e loma ni koro, (raica, eratou sa tautauvata kei na lewe vuqa kecega ni Isireli sa vo tu kina; ka ratou sa tautauvata kei na lewe vuqa kecega ni Isireli sa mate:) ia me da talatala mada me da raica.

¹⁴Era qai kauta e rua na qiqi-ni-valu kei na kena ose; a sa tala na tui me ra muria na nodra i valu na kai Siria, ka kaya, La'ki raica.

¹⁵A ratou sa la'ki muri ira ka yacova na Joritani: ka raica, sa oso walega na salatu e nai sulu kei nai yaya, era sa biuta tani na kai Siria ni ra sa vakariri yani. A sa lesu mai ko iratou ka talai, ka tukuna vua na tui.

¹⁶A ra sa curu yani ko ira na tamata, ka yanaka na nodra i tikotiko ni valu na kai Siria. A sa *volitaki* e dua nai vakarau madrai droka vinaka e na dua na sikeli, ka rua nai vakarau parile e na dua na sikeli, me vaka na vosa i Jiova.

¹⁷Ia sa lesia ko koya na tui na turaga ka ravita eliu na ligana, me vakatawa na matamata-ni-koro: a ra sa butubutuki koya mai na matamata-ni-koro ko ira na tamata, a sa mate kina ko koya, me vaka ka kaya na tamata ni Kalou, o koya ka vosa ni sa lako sobu vei koya na tui.

¹⁸A sa yaco me vaka ka vosataka ko koya na tamata ni Kalou vua na tui, ni sa kaya, Ena volitaki e rua nai vakarau parile e na dua na sikeli, ka dua nai vakarau madrai droka vinaka e na sikeli e dua, mai na matamata-ni-koro mai Samaria, e na gau-ni-siga vakaoqo e na mataka:

¹⁹A sa vosa vua na tamata ni Kalou na turaga ko ya, ka kaya, Raica, kevaka sa cakava ko Jiova eso na katuba mai lomalagi, sa yaco rawa beka na ka oqo? A sa kaya ko koya, Raica, ko na kunea e na matamu, ia ko na sega ni kana kina.

²⁰A sa yaco vakakina vua: ni ra sa butubutuka ko ira na tamata mai na matamata-ni-koro, a sa mate kina ko koya.

2 Tui 8

Sa vakasuka vua na yalewa ni Sunemi ko koya na tui na nona vanua, 1-6. Sa vakamatea na tui Siria ko Esaeli, ka qai tui ko koya, 7-15. Sa tui Juta ko Jiorami, 16-19. Sa vuki ko Lipina kei Itomi, 20-24. Sa tui Juta ko Easaia, 25-29.

¹A sa kaya ko Ilaisa vua na yalewa ka vakabula na luvena ko koya, Mo ia, ka mo dou lako kei ira na nomu lewe-ni-vale, ka la'ki tiko vulagi e na dua na vanua ko sa tiko vulagi rawa kina: ni sa vakayacora na dausiga ko Jiova; ka na dausiga na vanua ka yabaki vitu.

²A sa cavu tu na yalewa, ka sa muria na nona vosa na tamata ni Kalou: a sa lako yani ko koya kei iratou na nona lewe-ni-vale, ka tiko vulagi e na nodra vanua na kai Filisitia ka yabaki vitu.

³Ia ni sa oti e vitu na yabaki, sa qai lesu mai na yalewa mai na nodra vanua na kai Filisitia, ka la'ki tagi vua na tui e na vuku ni nona vale kei na nona vanua.

⁴A rau sa veivosaki tiko na tui kei Kiesai na nona cauravou na tamata ni Kalou, a sa kaya, Mo tukuna mada mai vei au na ka levu kecega ka cakava ko Ilaisa.

⁵Ia ni sa tukuna tiko vua na tui ni ka vakabula ko koya e dua sa mate, sa qai lako mai na yalewa, o koya ka vakabula na luvena ko koya, ka mai tagi vua na tui e na vuku ni nona vale kei na nona vanua. A sa kaya ko Kiesai, Kemuni na noqu turaga na tui, oqo na yalewa, oqo talega na luvena ka vakabula ko Ilaisa.

⁶A sa taroga na yalewa na tui, a sa tukuna vua ko koya. A sa lesia vua e dua na ovisa ko koya na tui, ka kaya, Mo vakasuka na nona ka kecega, kei na vua

ni nona vanua kecega mai na siga ka lako tani kina e na vanua, ka yacova na siga oqo.

⁷A sa lako ki Tamasiko ko Ilaisa; a sa tauvi mate ko Peni-etati na tui Siria; a sa tukuni vua, ka vaka, Sa lako mai ki ke ko koya na tamata ni Kalou.

⁸A sa kaya vei Eseeli na tui, Mo kauta mada e dua na ka-ni-loloma, ka la'ki tavaki koya na tamata ni Kalou, ka tarogi Jiova vua, ka kaya, Au na bula tale mai na mate oqo, se segai?

⁹A sa la'ki tavaki koya ko Eseeli, ka kauta e dua na ka-ni-loloma, io na ka eso mai na ka vinaka kecega e Tamasiko, e colata rawa na kameli e vasagavulu, ka la'ki tu e matana, ka kaya, Sa talai au vei iko na luvemu na tui Siria ko Peni-etati, me'u kaya, Au na bula tale mai na mate oqo, se segai?

¹⁰A sa kaya vua ko Ilaisa, Mo la'ki kaya vua, E rawa ga mo bula: ia sa vakatakila vei au ko Jiova, ni na mate vakaidina ko koya.

¹¹A sa vakaraici koya matua sara vakadede ka qai madua; a sa tagi ko koya na tamata ni Kalou.

¹²A sa kaya ko Eseeli, A cava ko sa tagi kina na noqu turaga? A sa kaya ko koya, Ni'u sa kila na ka ca ko na cakava vei ira na Isireli: a nodra veikoro vakabai, ko na vakama, kei ira na nodra cauravou ko na vakamatea e nai seleiwau, kei ira na nodra gone lalai ko na botobotolaki ira vakalalai, ka tawai ira na nodra yalewa era sa bukete tu.

¹³A sa kaya ko Eseeli, Au sa koli beka koi au na nomu tamata, me'u kitaka na ka levu oqo? A sa kaya ko Ilaisa, Sa vakatakila vei au ko Jiova ni ko na tui Siria.

¹⁴Sa qai lako tani vei Ilaisa ko koya, ka lako vua na nona turaga; a sa kaya vua ko koya, A cava sa kaya vei iko ko Ilaisa? A sa kaya ko koya, Sa kaya vei au ni ko na bula vakaidina.

¹⁵Ia e na mataka, sa kauta ko koya nai tutuvi, ka tonisua e na wai, ka tevuka ki na matana, a sa mate kina: a sa tui ko Eseeli, me kenai sosomi.

¹⁶Ia e na kenai kalima ni yabaki i Jorami na tui Isireli, na luve i Eapi, ni sa tui Juta ko Jiosafati, sa tekivu me lewa ko Jiorami na luve i Jiosafati na tui Juta.

¹⁷Sa tolusagavulu ka rua na nona yabaki ni sa buli me tui; a sa tui tiko mai Jerusalemi ka yabaki walu.

¹⁸A sa muria ko koya na nodra i valavala na tui Isireli, me vaka sa cakava na mataqali i Eapi: ni sa watina na luve i Eapi: a sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova.

¹⁹Ia sa sega ni via vakawabokotaki ira na Juta ko Jiova, e na vuku i Tevita na nonai talatala, me vaka ka kaya vua me solia tikoga vua na cina, vei ira *talega* na luvena.

²⁰E na nona gauna sa bese ni qaravi ira tiko na Juta ko ira na Itomi, ka bulia e dua tani me nodra tui.

²¹A sa lako yani ko Jorami ki Sea, ka lako vata kaya na qiqi-ni-valu kecega: a sa tu cake ko koya e na bogi, ka mokuti ira na kai Itomi era sa vakavolivoliti koya, kei ira na kapiteni ni qiqi-ni-valu: a ra sa dui dro ko ira na tamata ki nona vale laca.

²²Ia sa bese tiko ni qaravi ira na Juta ko ira na Itomi, ka yacova na gauna oqo. A sa vuki talega ko ira na kai Lipina e na gauna ko ya.

²³Ia na kena vo ni cakacaka i Jorami, kei na ka kecega sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

²⁴A sa moce vata ko Jorami kei ira na nona qase, ka sa bulu vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita: a sa tui ko Easaia na luvena, me kenai sosomi.

²⁵E na kenai katinikarua ni yabaki i Jorami na tui Isireli, na luve i Eapi, sa qai tekivu me lewa ko Easaia na luve i Jiorami na tui Juta.

²⁶E ruasagavulu ka rua na nona yabaki ko Easaia ni sa buli me tui: a sa tui mai Jerusalemi ka yabaki dua. Ia na yaca i tinana ko Acalania na luve i Omirai na tui Isireli.

²⁷A sa muria nai valavala ni mataqali i Eapi ko koya, ka daucaka ca e na mata i Jiova, me vaka na mataqali i Eapi: ni sa veivugoni ko koya kei na vuvale i Eapi.

²⁸A rau a lako kei Jorami na luve i Eapi ki nai valu kei Eseeli na tui Siria mai Remoci-kiliati; a ra sa vuetaki Jorami na kai Siria.

²⁹A sa lesu tale ki Jesirieli ko Jorami na tui, me bula mai na vue era a vuetaki koya kina mai Rama ko ira na kai Siria, ni rau a veivala kei Eseeli na tui Siria. Ia ko Easaia na luve i Jiorami na tui Juta, sa lako sobu me raici Jorami na luve i Eapi mai Jesirieli, ni sa vuetaki tu ko koya.

2 Tui 9

Sa buli me tui Isireli ko Jeu, a sa yaviti rau na tui Isireli kei na tui Juta ko koya, 1-29. Sa biu sobu ko Jesepeli mai na katuba e cake, a sa buturaki, 30-37.

¹A sa kaciva e dua vei ira na luvedra na parofita ko Ilaisa, ka kaya vua, Mo vauca na tolomu, ka kauta na tavaya waiwai oqo e ligamu, ka lako ki Remoci-kiliati:

²ia ni ko sa yaco kina, mo qarai Jeu maikea, o koya na luve i Jiosafati na luve i Nimesai, ia mo curu, ka kaya me tu cake ko koya e na kedratou maliwa na wekana, ia mo qai kauti koya ki loqi;

³mo qai taura na tavaya waiwai, ka livia ki na uluna, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Au sa lumuti iko mo tui Isireli. Mo qai dolava na katuba, ka dro, ka kua ni wawa.

⁴A sa lako yani ki Remoci-kiliati na cauravou, io na parofita cauravou.

⁵Ia ni sa yaco kina ko koya, raica, eratou sa tiko ko iratou na kapiteni ni valu; a sa kaya ko koya, Sa dua na noqu vosa vei iko, na kapiteni ni valu. A sa kaya ko Jeu, Vei cei vei keitou kecega? A sa kaya ko koya, Vei iko, na kapiteni ni valu.

⁶A sa tu cake ko koya, ka la'ki curu ki vale: a sa livia ko koya na waiwai ki na uluna, a sa kaya vua, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Au sa lumuti iko mo nodra tui na tamata i Jiova, io, mo nodra tui na Isireli.

⁷Ia ko na mokuta na mataqali i Eapi na nomu turaga, ka me'u cudruvaka vei Jesepeli na kedra dra na noqu i talatala na parofita, kei na kedra dra nai talatala kecega i Jiova.

⁸Ia ena rusa kecega na mataqali i Eapi; ia ka'u na muduka vei Eapi na tagane kecega, io, ko koya sa sogolati kei koya sa lako voli e Isireli:

⁹ia ka'u na cakava na mataqali i Eapi me tautauvata kei na mataqali i Jeropoami na luve i Nipati, ka tautauvata kei na mataqali i Pasa na luve i Eaija.

¹⁰Ia na koli ena kania na yago i Jesepeli, e na tiki ni vanua mai Jesirieli, ka na sega e dua me buluta. Sa qai dolava na katuba ko koya, ka dro.

¹¹A sa curu yani ko Jeu vei ira na tamata ni nona turaga: ka sa tarogi koya e dua, Sa vinaka beka? a cava e lako mai kina vei iko na lialia ko ya? A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa kila na tamata, kei na ka sa tukuna.

¹²A ra sa kaya, E lasu; mo tukuna mada mai vei keitou. A sa kaya ko koya, Sa vosa vakaoqo vei au ko koya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Au sa lumuti iko mo tui Isireli.

¹³Era sa qai kusarawa, ka dui taura yadua na nonai sulu, ka tevuka me tiko kina ko koya e cake e nai cabecabe, a ra sa uvu davui, ka kaya, Sa tui ko Jeu.

¹⁴A sa bukiveretaki Jorami ko Jeu, na luve i Jiosafati na luve i Nimesai. (Ia sa vakatawai Remoci-kiliati tiko ko Jorami, o koya kei ira kecega na Isireli, e na vuku i Eseeli na tui Siria.

¹⁵A sa lesu ko Jorami na tui me vakabulai e Jesirieli mai na vue sa vuetai koya kina ko ira na kai Siria, ni sa veivala ko koya kei Eseeli na tui Siria.) A sa kaya ko Jeu, Kevaka sa lomamudou oqo, me kakua ni dro e dua mai na koro me la'ki tukuna mai Jesirieli.

¹⁶A sa vodo e na qiqi vakaturaga ko Jeu, ka lako ki Jesirieli, ni sa koto maikeri ko Jorami. A sa lako sobu mai me raici Jorami ko Easaia na tui Juta.

¹⁷A sa tu nai vakatawa e na dela ni vale-cecere mai Jesirieli, a sa kunea nai vavakoso i Jeu ni sa lako tiko mai, a sa kaya, Au sa raica e dua nai vavakoso. A sa kaya ko Jorami, Me talai mada e dua na tamata sa dauvodo ose, me tavaki ira, ka me taroga, Sa vinaka beka?

¹⁸A sa lako ko koya sa vodo ose me tavaki koya, a sa kaya, Sa taroga vakaoqo na tui, Sa vinaka beka? A sa kaya ko Jeu, A cava me nomu kina na vinaka? mo lako ki dakuqu. A sa tukuna nai vakatawa, ka vaka, Sa yaco vei ira ko koya ka talai, a sa sega ni lesu tale mai.

¹⁹A sa tala e dua tale sa vodo ose, a sa yaco vei ira, ka kaya, Sa taroga vakaoqo na tui, Sa vinaka beka? A sa kaya ko Jeu, A cava me nomu kina na vinaka? mo lako ki dakuqu.

²⁰A sa tukuna nai vakatawa, ka kaya, Sa yaco vei ira ko koya, ka sega ni lesu tale mai: ia na nona vakacici ose sa vaka na nona vakacici ose ko Jeu na mokubui i Nimesai; ni sa lako vakatotolo sara.

²¹A sa kaya ko Jorami, Dou vakarau; a ra sa vakarautaka na nona *qiqi-ni-valu*. A rau sa dui lako yani e nona *qiqi-ni-valu* ko Jorami na tui Isireli, kei Easaia na tui Juta, me rau la'ki tavaki Jeu; a rau sa tavaki koya e na yasana nei Nepoci na kai Jesirieli.

²²Ia ni sa raici Jeu ko Jorami, sa kaya, Sa vinaka beka, Jeu? A sa kaya ko koya, A cava mo vinaka kina, ni sa vuqa sara na dautagane i Jesepeli na tinamu, kei na nonai valavala vakatevoro?

²³A sa vuki yani ko Jorami, ka dro, ka kaya vei Easaia, Sa dua na vere, Easaia.

²⁴A sa taura na dakai e ligana ko Jeu, ka vanai Jorami e na macawa ni tabana, a sa lauta na utona na gasau, ka basika sara yani, a sa bale ko koya e loma ni nona *qiqi-ni-valu*.

²⁵Sa qai kaya ko koya vei Pitika na nona turaga ni valu, Mo laveta cake; ka mo biuti koya ki na tiki ni vanua nei Nepoci na kai Jesirieli; mo nanuma ni sa

lewa ko Jiova me yaco vua na ka levu oqo, ni daru a vodo lako vata tiko ka muri Eapi na tamana;

²⁶ni sa kaya ko Jiova, Au a kunea vakaidina e na noa na dra i Nepoci, kei na kedratou dra na luvena; ia ka'u na sauma vei iko e na tikina oqo, sa kaya ko Jiova. Ia oqo, mo laveta cake, ka mo biuti koya ki na tikina ko ya me vaka na vosa i Jiova.

²⁷Ia ni sa raica *oqo* ko Easaia na tui Juta, sa dro ko koya e na sala ni vale ka tu e na were. A sa cicimuri koya ko Jeu, ka kaya, Dou mokuti koya talega e na qiqi-ni-valu. *A ra sa kitaka* e na sala sa lako cake ki Kuri, ko ya sa voleka ki Ipiliami: a sa dro ko koya ki Mikito, ka mate kina.

²⁸A sa kauti koya ki Jerusalemi ko ira na nona tamata, e na qiqi-ni-valu, ka buluti koya vata kei ira na nona qase e nonai bulubulu mai na koro i Tevita.

²⁹Ia e na kenai katinikadua ni yabaki i Jorami na luve i Eapi, sa tekivu me lewa mai Juta ko Easaia.

³⁰Ia ni sa lako ki Jesirieli ko Jeu, sa rogoca ko Jesepeli, a sa qumuta ruarua na matana ko koya, ka vakaiukuukutaka na uluna, ka iro mai na katuba e cake.

³¹Ia ni sa curu tiko e na matamata-ni-koro ko Jeu, sa kaya ko koya, Sa vinaka li Simirai, ko iko sa vakamatea na nomu turaga?

³²A sa ta cake vaka ki na katuba e cake, a sa kaya, Ko cei sa totaki au? ko cei? A sa irovi koya e le rua se le tolu na matanivanua.

³³A sa kaya ko koya, Dou biuti koya sobu. A ra sa biuti koya sobu: a sa sikacake na nona dra ki na bai, ki na ose talega: a sa butubutuki koya ko koya.

³⁴A sa curu ko koya, ka kana ka gunu, a sa kaya, Dou la'ki raica na yalewa oqo sa vu ni ca levu, ka buluta; ni sa luve ni tui ko koya.

³⁵A ra sa la'ki buluta: a ra sa kunea walega eso na tikina, na nona qavokavoka, kei na yavana, kei na qeteqete ni ligana.

³⁶A ra sa lesu tale, ka tukuna vua. A sa kaya ko koya, Oqo na vosa i Jiova, ka vosataka ko koya e na gusu i Ilaija na kai Tisipa na nonai talatala, ni sa kaya, Ena kania na lewe i Jesepeli ko ira na koli e na tiki ni vanua mai Jesirieli:

³⁷ia na yago i Jesepeli ena vaka na de ni manumanu e na dela ni vanua, e na tikina mai Jesirieli; era na sega ni kaya rawa kina Oqo ko Jesepeli.

2 Tui 10

Sa vakamatea ko Jeu na tamata sa vo e na nodrau mataqali ko Eapi kei Easaia, 1-17. Sa mokuti ira era sa qaravi Peali, 18-28. Ia sai valavala ca ga ko Jeu, 29-36.

¹A sa le vitusagavulu na luvena tagane ko Eapi mai Samaria. A sa vola eso nai vola ko Jeu, ka vakauta ki Samaria, vei ira sa turaga mai Jesirieli, kei ira na qase, kei ira ka susugi *ira na lufe i* Eapi, a sa kaya,

²Ia oqo, ni sa yaco vei kemudou nai vola oqo, ni sa tiko vei kemudou ko ira na luvena na nomudou turaga, sa tiko talega vei kemudou na qiqi-ni-valu, kei na ose, kei na koro vakabai, kei nai yaragi ni valu;

³dou qarai koya sa vinaka ka dodonu maivei ira na luvena na nomudou turaga, ka vakatikora e nai tikotiko vakaturaga i tamana, ka vala e na vuku ni nona mataqali na nomudou turaga.

⁴A ra sa rere vakalevu sara, ka kaya, Raica, erau sa sega ni tu rawa e matana e le rua na tui: ia eda na tu dei vakaevei?

⁵A ra sa talaki vei Jeu ko koya sa lewa e na vale, kei koya sa lewa e na koro, kei ira na qase, kei ira ka susugi *ira na gone*, a sa kaya, Keimami sa nomuni tamata, ia keimami na cakava na ka kecega ko ni na vakarota vei keimami; keimami na sega ni bulia e dua na tui: mo ni kitaka ga na ka e vinaka vei kemuni.

⁶Sa qai vola tale vei ira ko koya e dua nai vola, ka kaya, Kevaka dou sa totaki au, ka dou na vakarorogo ki na noqu vosa, mo dou taura na uludra na lufe ni nomudou turaga, ka lako mai vei au ki Jesirieli e na mataka e na gau-ni-siga vakaoqo. Ia ko ira na luvena na tui, era sa lewe vitusagavulu na tamata, era sa tiko kei ira na turaga ni koro era a susugi ira.

⁷Ia ni sa yaco vei ira nai vola, era sa tauri ira na luvena na tui, era lewe vitusagavulu ka mokuti ira, ka tugana na uludra ki na sova, ka vakauta vua ki Jesirieli.

⁸A sa lako e dua na tamata talai, ka tukuna vua, ka kaya, Era sa kauta mai na uludra na luvena na tui. A sa kaya ko koya, Dou binia mai na matamata-nikoro, me rua nai binibini, ka me mataka mada.

⁹Ia e na mataka, sa curu yani ko koya, ka la'ki tu, ka kaya vei ira kecega na tamata, Dou sa yalododonu koi kemudou: raica, ka'u a bukiveretaki koya na noqu turaga, ka mokuta: ia ko cei sa mokuti ira kecega oqo?

¹⁰Dou kila mada kina, ni na sega ni lutu ki na qele e dua na mala ni vosa i Jiova, ka vosataka ko Jiova e na vuku ni mataqali i Eapi: ni sa cakava oti ko Jiova na ka ka vosataka ko koya, e na gusu i Ilaija na nonai talatala.

¹¹A sa mokuti ira kecega na kena vo ni mataqali i Eapi mai Jesirieli ko Jeu, kei ira kecega na nona tamata turaga, kei ira na wekana, kei ira na nona bete, ka me sega ni vo vua e dua.

¹²A sa cavu tu ko koya, ka lako yani, ka lako ki Samaria. Ni *sa yaco* ko koya ki na vale ni dauveikoti sipi sa tu e na sala,

¹³sa sota ko Jeu kei ira na weka i Easaia na tui Juta; a sa kaya, O cei koi kemudou? A ra sa kaya, Koi keitou na weka i Easaia; ia keitou sa lako sobu me vakacegui ira na luvena na tui kei ira na luvena na ranadi.

¹⁴A sa kaya ko koya, Dou tauri ira bula. A ra sa tauri ira bula, ka vakamatei ira mai nai keli-wai mai na vale ni dauveikoti sipi, era lewe vasagavulu ka rua na tamata, ka sega ni vakabula e dua vei ira.

¹⁵Ia ni sa lako tani maikeri ko koya, sa la'ki sota kei Jionatapi na lufe i Rekapi, ni sa mai tavaki koya: a sa veikidavaki kaya, ka kaya vua, Sa dodonu na yalomu me vaka sa dodonu vei iko na yaloqu, se segai? A sa kaya ko Jionatapi, Sa vakakina. A *sa kaya ko Jeu*, Kevaka sa vakakina, me daru lululu. A sa lululu kaya; a sa kauti koya cake ki na qiqi-ni-turaga.

¹⁶A sa kaya ko koya, Daru lako vata, mo raica na noqu gumatua me'u totaki Jiova. A sa vakavodoki ko koya ki na qiqi-ni-turaga.

¹⁷A sa lako ki Samaria ko koya, ka mokuti ira kecega na kena vo nei Eapi mai Samaria, ka me vakaotia sara, me vaka na vosa i Jiova, ka vosataka ko koya vei Ilaija.

¹⁸A sa vakasoqoni ira vata na tamata kecega ko Jeu, a sa kaya vei ira, Sa qaravi Peali vakalailai ko Eapi; ia ena qaravi koya vakalevu ko Jeu.

¹⁹Ia oqo, dou kacivi ira kecega mai vei au na parofita i Peali, kei ira kecega na tamata sa qaravi koya, kei ira kecega na nona bete; me kakua ni yali e dua; ni sa dua nai soro levu me'u cakava vei Peali: o koya sa yali kina, ena sega ni bula. Ia sa kitaka vakailawaki ga ko Jeu, ni sa nakita me vakawabokotaki ira era qaravi Peali.

²⁰A sa kaya ko Jeu, Dou kacivaka mada e dua na soqoni tabu e na vuku i Peali. A ra sa kacivaka.

²¹A sa talaki ko Jeu ki Isireli tauokino: a ra sa lako mai ko ira kecega era sa qaravi Peali, a sa sega ni vo e dua na tamata sa sega ni lako kina. A ra sa curuma na bure kalou i Peali; a sa oso na bure kalou i Peali e na veitikina kecega.

²²A sa kaya ko koya vua sa lewa na vale ni sulu, Mo kauta mai nai sulu me rauti ira kecega era sa qaravi Peali. A sa kauta yani vei ira nai sulu.

²³A sa la'ki curu ki na bure kalou i Peali ko Jeu, kei Jionatapi na lufe i Rekapi, a sa kaya vei ira era sa qaravi Peali, Dou qara, ka vakararai de sa tiko kei kemudou eke eso era sa qaravi Jiova, me ra *tiko* duaduaga ko ira era sa qaravi Peali.

²⁴Era sa qai curu me ra vakacobora nai madrali kei nai soro kama. Ia sa lesia ko Jeu me tiko e tautuba e lewe walusagavulu na tamata, ka kaya, Ke sa dro bula e dua vei ira na tamata ka'u sa kauta mai ki na ligamudou, o koya sa laivi koya me dro ena mate ko koya me kenai sau ni tamata ko ya.

²⁵Ia ni ra sa vakacobora oti nai soro kama, sa kaya ko Jeu vei ira nai vakatawa, kei ira na turaga ni valu, Dou curu; dou mokuti ira; me kakua ni curu ki tuba e dua. A ra sa vakamatei ira e nai seleiwau; a sa biuti ira ki tuba ko ira nai vakatawa kei ira na turaga ni valu, ka qai lako yani ki na rara mai na bure kalou i Peali.

²⁶A ra sa kauta ki tautuba na veimatakau mai na bure kalou i Peali, ka vakama.

²⁷A ra sa basuka na matakau i Peali, ka basuka na bure kalou i Peali, ka lesia me vale ni benu, ka yacova na siga oqo.

²⁸A sa vakarusai Peali ko Jeu maivei ira na Isireli.

²⁹Ia sa sega ni mudu ni muria ko Jeu nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli, io na luve ni pulumokau koula ka tu mai Peceli kei Tani.

³⁰A sa kaya vei Jeu ko Jiova, Ni ko sa caka vinaka ni ko sa ia na ka sa dodonu vei au, ka ni ko sa kitaka ki na mataqali i Eapi, me vaka na ka kecega ka tu e lomaqu; ena tiko na luvemu e nai tikotiko vakaturaga ni Isireli, ka yacova na kenai kava ni tabatamata.

³¹Ia sa sega ni nanuma ko Jeu me muria na vunau i Jiova na nodra Kalou na Isireli e na yalona tauoko; sa sega ni biuta nai valavala ca i Jeropoami, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli.

³²E na gauna ko ya, sa vakatekivu kina ko Jiova me vakalailaitaki ira na Isireli; a sa mokuti ira ko Eseeli e nai yalayala kecega kei Isireli;

³³mai na Joritani ka vaka ki na tu-i-cake, na vanua tauoko ko Kiliati, ko ira na Kata, kei ira na Rupeni, kei ira na Manasa, mai Aroeri, o koya sa voleka ki na uciwai ko Erinoni, io ko Kiliati kei Pasani.

³⁴Ia na kena vo ni cakacaka i Jeu, kei na ka kecega sa cakava ko koya, kei na nona qaqa kecega, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli.

³⁵A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jeu: a sa bulu mai Samaria. A sa tui ko Jioaasi na luvena, me kenai sosomi.

³⁶Ia na gauna sa tui Isireli kina mai Samaria ko Jeu, sa yabaki ruasagavulu ka walu.

2 Tui 11

Sa lewa ko Acalaia, ka qai moku; a sa qai tui Juta ko Joasi ni sa gone ga.

¹Ia ko Acalaia na tina i Easaia ni sa raica, sa mate na luvena, sa ia ko koya, ka vakawabokotaka kecega na kawa ni tui.

²Ia na gane i Easaia, ko Jiosepa na luve i Jorami na tui, sa kauta vuni na luve i Easaia, ko Joasi, mai na kedra maliwa na luve ni tui era sa moku; ka sa vunitaki koya maivei Acalaia e na vale ni moce, kei koya sa susuga, a sa sega kina ni mate ko koya.

³A rau sa vuni vata kaya e na vale i Jiova, ka yabaki ono. A sa lewa na vanua ko Acalaia.

⁴Ia e na kenai kavitu ni yabaki, sa talaki ko Jioiata, ka kauti ira mai na turaga ni yayadrau, kei ira na kapiteni ni valu, kei ira nai vakatawa, a sa kauti ira vua ki na vale i Jiova, ka ia na veiyalayalati kei ira, ka vakabubuluitaki ira e na vale i Jiova, ka vakaraitaka vei ira na luvena na tui.

⁵A sa vakaroti ira, ka kaya, Dou cakava na ka oqo: me dua na kena wase vei kemudou sa curu mai e na siga ni vakacecegu, me vakatawa na vale ni tui;

⁶kei nai karua ni kena wase, me tiko e na matamata-ni-koro ko Suri; kei nai katolu ni kena wase, me tiko e na matamata-ni-koro mai dakudra nai vakatawa: ia dou na vakatawa na vale me kakua ni curu kina e dua.

⁷Ia ka rua na kena wase vei kemudou kecega sa curu yani e na siga ni vakacecegu, me vakatawa na vale i Jiova, voleka vua na tui.

⁸Ia dou na tiko vakavololiti koya na tui ni dou sa dui taura tu na nomudou i yaragi: ia ko koya sa sivita nai yalayala ni vakatawa, me vakamatei: ia dou tiko kaya na tui ni sa curu yani ka curu tale mai.

⁹A ra sa kitaka ko ira na turaga ni yayadrau me vaka na ka kecega sa vakarota vei ira ko Jioiata na bete: a ra sa dui kauti ira yadua na nona tamata sa dodonu me curu mai e na siga ni vakacecegu, kei ira e dodonu me curu yani e na siga ni vakacecegu, a ra sa lako vei Jioiata na bete.

¹⁰A sa solia ko koya na bete, vei ira na turaga ni yayadrau, na moto kei nai sasabai i Tevita na tui, ka tu e na vale i Jiova.

¹¹A sa tu ko ira nai vakatawa, ni ra sa taura yadua na nonai yaragi, ka vakavolivolita na tui, mai na yasa i matau ni vale, ka yaco ki na yasa i mawi ni vale, ka tu voleka ki nai cabocabo-ni-soro kei na vale.

¹²A sa kauta ki tautuba na luvena na tui ko koya, ka vakaisalataka e nai sala ni tui, ka solia vua nai vola ni vunau; a ra sa buli koya me tui, ka lumuti koya; a ra sa cobo, ka kaya, Me bula na tui.

¹³Ia ni sa rogoca ko Acalaia na nodra ue nai vakatawa, *kei* na tamata, sa lako ko koya vei ira na tamata ki na vale i Jiova.

¹⁴Ia ni sa rai voli ko koya, raica, sa tu e na kenai tutu ko koya na tui, me vaka na kenai valavala, kei ira na turaga, kei ira era dauuvu davui era tu vata kei na tui, a ra sa reki kecega na lewe ni vanua, ka uvu davui. A sa dresulaka na nonai sulu ko Acalaia, ka kacivaka, Na vere! na vere!

¹⁵A sa vakarota ko Jioiata na bete, vei ira na turaga ni yayadrau, ko ira na turaga ni valu, ka kaya vei ira, Dou kauti koya ki tautuba e na kedra maliwa nai vakatawa: ia me vakamatei e nai seleiwau na tamata sa muri koya. Ni sa kaya na bete, Me kakua ni vakamatei e loma ni vale i Jiova.

¹⁶A ra sa taura; a sa lako ko koya e na sala sa daulako kina na ose ki na vale ni tui: a sa vakamatei maikea.

¹⁷A sa ia ko Jioiata na veiyalayalati kei Jiova kei koya na tui kei ira talega na tamata, me ra nona tamata ko Jiova: vei koya talega na tui kei ira na tamata.

¹⁸A ra sa curuma na bure kalou i Peali ko ira kecega na lewe ni vanua, ka basuraka; ka ra talaraka sobu na kenai cabocabo-ni-soro, ka ra sa vakacataka

sara na kena veimatakau, a ra sa vakamatei Matani na bete i Peali e na mata ni cabocabo-ni-soro Ia sa lesia na bete na turaga eso me lewa na vale i Jiova.

¹⁹A sa kauti ira na turaga ni yayadrau, kei ira na kapiteni ni valu, kei ira nai vakatawa, kei ra kecega na lewe ni vanua; a ra sa kauti koya sobu na tui mai na vale i Jiova, ka lako e na sala sa lako ki na matamata-ni-koro era sa dautiko kina nai vakatawa, ki na vale ni tui. A sa tiko ko koya e na nodra i tikotiko vakaturaga na tui.

²⁰A ra sa reki kecega na lewe ni vanua, a sa tiko vinaka na koro; a ra sa vakamatei Acalaina e nai seleiwau mai na vale ni tui.

²¹Sa vitu na yabaki i Jioasi ni sa tekivu me lewa:

2 Tui 12

Sa tui ko Jioasi.

¹Sa kenai kavitu ni yabaki i Jieu sa mai tui kina ko Jioasi; a sa lewa ko koya mai Jerusalemi ka yabaki vasagavulu: ia na yaca i tinana ko Sipia, mai Pierisepa.

²A sa caka dodonu ko Jioasi e na mata i Jiova e na nona gauna kecega, sa vakavulici koya tiko kina ko Jioiata na bete.

³Ia sa sega ni biu na veitikina cecere: era sa vakacaboi soro tiko ko ira na tamata ka vakama na ka boi vinaka e na veitikina cecere.

⁴Sa qai kaya vei ira na bete ko Jioasi, Nai lavo kecega ni veika sa vakabori ka sa kau mai ki na vale i Jiova, io nai lavo ni tamata yadua sa wili, nai lavo sa lewai e na vuku ni yalona na tamata yadua, kei nai lavo kecega sa lomadra na tamata yadua me ra kauta ki na vale i Jiova,

⁵me ra dui taura ko ira na bete maivei ira na wekana: ia me ra vakavinakataka na veitiki ni vale kecega era sa kunea ni sa kabasu.

⁶Ia e na kenai karuasagavulu ka tolu ni yabaki i Jioasi na tui, era a sega ni vakavinakataka ko ira na bete na veitiki ni vale sa kabasu.

⁷Sa qai kacivi Jioiata na bete kei ira na bete tani ko Jioasi na tui, ka sa kaya vei ira, A cava dou sa sega kina ni vakavinakataka na veitiki ni vale sa kabasu? ia dou kakua ni taura tiko nai lavo maivei ira na wekamudou, dou solia ga me vakavinakataka na veitiki ni vale sa kabasu.

⁸A ra sa vinakata ga ko ira na bete, me ra kakua ni taura tiko nai lavo maivei ira na tamata, ka me kakua talega ni vakavinakataka na veitiki ni vale sa kabasu.

⁹A sa kauta e dua na kato ko Jioiata na bete, ka vakacilataka e dua na tikina e na kenai sogo, ka viritura voleka ki nai cabocabo-ni-soro, e na nodra i matau na tamata ni ra sa curu ki na vale i Jiova: ka sa viritaka kina ko ira na bete era vakatawa na katuba nai lavo kecega sa kau ki na vale i Jiova.

¹⁰Ia ni rau sa raica na nona vunivola na tui, kei koya na bete levu, ni sa levu nai lavo e na kato, erau sa lako cake ka tagana, ka wilika nai lavo sa kune e na vale i Jiova.

¹¹Ia ni sa wili nai lavo, erau sa solia vei ira era sa kitaka na cakacaka, ko ira sa lesi me lewa na vale i Jiova: a ra sa saumi ira kina na matai ni kau kei ira na matai ni vatu, era sa kitaka tiko na vale i Jiova,

¹²vei ira talega na dauviri bai, kei ira na dauta vatu, ka me voli kina na kau kei na vatu sa ta oti, me vakavinakataka na veitiki ni vale i Jiova sa kabasu, ka me voli talega kina na ka kecega sa yaga me vakavinakataka kina na vale.

¹³Ia sa sega ni taurivaki e dua nai lavo sa kau ki na vale i Jiova, me caka kina na bilo siliva, nai koti-ni-cina, na peseni, na davui, nai yaya koula, se nai yaya siliva:

¹⁴a ra sa solia ga oqori vei ira na tamata cakacaka, ka vakavinakataka kina na vale i Jiova.

¹⁵A ra sa sega ni tarogi ira tale na tamata sa soli vei ira nai lavo me ra saumi ira kina na tamata cakacaka; ni ra sa cakacaka vakadodonu.

¹⁶Nai lavo e na vuku ni caka cala, kei nai lavo e na vuku ni valavala ca, sa sega ni kau ki na vale i Jiova; sa nodra ga na bete.

¹⁷Sa qai lako cake ko Eseeli na tui Siria, ka vala kei Kaca, ka rawa: a sa namata ki Jerusalemi ko Eseeli me lako cake kina.

¹⁸A sa taura ko Jioasi na tui Juta na ka tabu kecega ka cabora ko Jiosafati, kei Jiorami, kei Easaia, na nona qase, eratou sa tui Juta, kei na ka tabu ka vakacabora ko koya, kei na koula kecega sa kune vata kei nai yau ni vale i Jiova, ka mai na nona vale na tui, a sa vakauta vei Eseeli na tui Siria: a sa lako tani mai Jerusalemi ko koya.

¹⁹Ia na kena vo ni cakacaka i Joasi, kei na ka kecega sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

²⁰A sa ia ko ira na nona tamata, ka buki kena vere, ka mokuti Joasi e na vale i Milo, ko ya sa lako sobu ki Sila.

²¹A rau sa mokuti koya koi rau na nona tamata, ko Josakari na luve i Semeace, kei Jiosapati na luve i Someri, a sa mate ko koya; ka sa bulu vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita; a sa tui ko Amasaia na luvana, me kenai sosomi.

2 Tui 13

Sa tui Isireli ko Jioaasi, ka qai taravi koya ko Joasi. Sa mate ko llaisa.

¹E na kenai karuasagavulu ka tolu ni yabaki i Joasi na tui Juta, na luve i Easaia, sa buli me tui vei ira na Isireli mai Samaria ko Jioaasi na luve i Jeu, ka *sa lewa* yabaki tinikavitu.

²A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, ka muria nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, ko koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli; sa sega ni biuta tani ko koya.

³A sa waqa na cudru i Jiova vei ira na Isireli, a sa soli ira ki na liga i Eseeli na tui Siria, kei na liga i Peni-etati na luve i Eseeli, e na veigauna kecega.

⁴A sa vakamamasu vei Jiova ko Jioaasi, a sa rogoci koya ko Jiova: ni sa raica sa vakasaurarataki ko ira na Isireli, ni sa vakasaurarataki ira na tui Siria.

⁵(A sa solia ko Jiova vei ira na Isireli e dua nai vakabula, a ra sa vakabulai kina mai na ligadra na kai Siria: a ra sa tiko mai na nodra veivale laca ko ira na Isireli, me vaka eliu.

⁶Ia ka ra sa sega ni biuta nai valavala ca ni mataqali i Jeropoami, ko koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli; era sa muria tiko ga: a sa tu talega mai Samaria na kalouyalewa ni veikau.)

⁷A sa sega ni laiva na tamata vei Jioaasi, e le limasagavulu ga na tamata sa dauvodo ose, ka tini na qiqi-ni-valu, ka le tini na udolu na tamata sa lako e yavadra; ni sa vakarusai ira na tui Siria, ka kitaki ira me ra vaka na kuvu-ni-qele ni ra sa dausamulaki.

⁸Ia na vo ni cakacaka i Jioaasi, kei na ka kecega sa cakava ko koya, kei na nona kaukauwa, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

⁹A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jioaasi, a ra sa buluti koya mai Samaria: a sa tui ko Joasi na luvana, me kenai sosomi.

¹⁰E na kenai katolusagavulu ka vitu ni yabaki i Joasi na tui Juta, sa tekivu me lewa vei ira na Isireli mai Samaria ko Jioaasi na luve i Jioaasi, kasa lewa yabaki tinikaono.

¹¹A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova; sa sega sara ni biuta tani nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, ko koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli: sa muria tiko ko koya.

¹²Ia na kena vo ni cakacaka i Joasi, kei na ka kecega sa cakava ko koya, kei na nona qaqa sa vala kina kei Amasaia na tui Juta, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

¹³A sa moce vata kei ira na nona qase ko Joasi; a sa tiko e nonai tikotiko vakaturaga ko Jeropoami; a sa bulu vata ko Joasi kei ira na tui Isireli mai Samaria.

¹⁴A sa tauvi mate ko Ilaisa e na mate ka ciba kina. A sa lako sobu vua ko Joasi na tui Isireli, a sa tagi ni sa raica na matana, a sa kaya, Na tamaqu, na tamaqu! na nodra qiqi-*ni-valu* na Isireli, kei na nodra tamata sa dauvodo ose!

¹⁵A sa kaya vua ko Ilaisa, Mo ni taura na dakai kei na gasau. A sa taura ko koya na dakai kei na gasau.

¹⁶A sa kaya vua na tui Isireli ko koya, Ni taura e na ligamuni na dakai. A sa taura kina e na ligana. A sa tauca na ligana ko Ilaisa ki na liga ni tui.

¹⁷A sa kaya ko koya, Mo ni dolava nai sogo cicila vaka ki na tu-i-cake. A sa dolava ko koya. A sa kaya ko Ilaisa, Ni vana mada. A sa vana ko koya. A sa kaya ko koya, Na gasau ni veivakabulai i Jiova; ia na gasau ni veivakabulai maivei ira na kai Siria: ni ko na mokuti ira na kai Siria mai Efeki, ka vakaoti ira sara.

¹⁸A sa kaya ko koya, Mo ni taura na gasau. A sa taura ko koya. A sa kaya ko koya vua na tui Isireli, Mo ni yavita na qele. A sa yavita vakatolu, ka qai cegu.

¹⁹A sa cudru vua ko koya na tamata ni Kalou, ka kaya, E dodonu mo ni yavita vakalima, se vakaono; ko ni a qai mokuti ira na kai Siria, ka vakaotia sara; ia oqo, ko na mokuti ira na kai Siria vakatolu ga.

²⁰A sa ciba ko Ilaisa, a ra sa buluti koya. A sa lako mai ki na vanua na nodra veimataivalu na Moapi, ni sa qai tekivu na yabaki.

²¹Ia ni ra sa buluta tiko e dua na tamata, raica, era sa kunea e dua na mataivalu; a ra sa biuta na tamata ki nai bulubulu i Ilaisa: ia ni sa tara na sui i Ilaisa na yago ni tamata, sa bula tale ko koya, ka tu cake e na yavana.

²²A sa vakasaurarataki ira na Isireli ko Eseeli na tui Siria, e na gauna kecega i Jioaasi.

²³Ia sa lomani ira ko Jiova, ka sa yalololoma vei ira, ka sa nanumi ira, e na vuku ni nona veiyalayalati kei Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, ka sega ni via vakarusai ira, ka sa bera ni biuti ira tani e matana.

²⁴A sa mate ko Eseeli na tui Siria; a sa tui ko Peni-etati na luvana, me kenai sosomi.

²⁵Ia ko Jioasi na lufe i Jioaasi, sa taura tale mai vei Peni-etati na lufe i Eseeli na veikoro ka kovea ko koya mai vei Jioaasi na tamana e nai valu. Sa yaviti koya vakatolu ko Joasi, ka rawata tale na veikoro nei Isireli.

2 Tui 14

Sa tui Juta ko Amasaia, 1-22. Sa tui Isireli nai karua ni Jeropoami, 23-29.

¹E na kenai karua ni yabaki i Joasi na tui Isireli, na lufe i Jioaasi, sa tekivu me lewa ko Amasaia na lufe i Joasi na tui Juta.

²Sa ruasagavulu ka lima na nona yabaki ni sa tekivu me lewa, a sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki ruasagavulu ka ciwa. Ia na yaca i tinana ko Jioatani, a marama ni Jerusalemi.

³A sa caka dodonu ko koya e na mata i Jiova, ka sega ni vakataki Tevita na nona qase: sa cakacaka ko koya me vaka na ka kecega ka cakava ko Joasi na tamana.

⁴Ia sa sega ni biu na veitikina cecere: era sa vakaboi soro tiko ko ira na tamata ka vakama tiko na ka boi vinaka e na veitikina cecere.

⁵Ia ni sa vakataudeitaki vua na matanitu, sa mokuti ira na nona tamata era a vakamatea na tamana na tui:

⁶ia na luvedra na tamata era a vakamatei tamana, sa sega ni vakamatei ira ko koya: me vaka na ka sa volai e nai vola ni vunau i Mosese, ka vakarota ko Jiova, ka kaya, Me ra kakua ni vakamatei na tama ni gone e na vuku ni luvedra, se vakamatei na gone e na vuku ni tamadra; ia na tamata yadua ena vakamatei e na vuku ni nonai valavala ca.

⁷Sa mokuti ira na Itomi ko koya e na buca ni masima e le tini na udolu, ka tauri Sila e nai valu, ka vakatoka na yacana ko Jokicieli, ka yacova na siga oqo.

⁸Sa qai vakatadu mata ko Amasaia vua na tui Isireli ko Jioasi, na lufe i Jioaasi na lufe i Jeu, ka kaya, Me daru mai veikune mada.

⁹A sa talaki ko Jioasi na tui Isireli kivei Amasaia na tui Juta, ka kaya, Sa talaki na wa-vakavotona mai Lepanoni ki na sitari mai Lepanoni, ka vaka, Mo solia na luvemu yalewa vua na luvequ tagane me watina: a sa lako voli e dua na manumanu kila mai Lepanoni ki na sitari mai Lepanoni, me vaka, Mo solia na luvemu yalewa vua na luvequ tagane me watina: a sa lako voli e dua na manumanu kila mai Lepanoni, a sa butuka sobu na wa-vakavotona.

¹⁰E dina ko sa mokuti ira na Itomi, ka ko sa yalolevu kina: mo marautaka mada, ka tiko ga mai nomu vale: a cava ko sa tara kina na ka ca mo bale kina, io ko iko, kei ira vata kei iko na Juta?

¹¹Ia sa sega ni via muria ko Amasaia. A sa lako cake kina ko Jioasi na tui Isireli: a rau sa veikune kei Amasaia na tui Juta mai Peci-semesi ka nei Juta.

¹²A sa mokuti ira na Juta ko ira na Isireli; a ra sa dui dro na tamata yadua ki na nona vale laca.

¹³Ia ko Jioasi na tui Isireli, sa tauri Amasaia na tui Juta, na luve i Jioasi, na luve i Easaia, mai Peci-semesi, ka lako ki Jerusalemi, ka basuraka na bai mai Jerusalemi, mai na matamata-ni-koro ni Ifireimi, ka yacova na matamata-ni-koro mai na ucu ni koro, e va na drau na kiupiti.

¹⁴A sa kauta kecega ko koya na koula kei na siliva, kei nai yaya kecega sa kune e na vale i Jiova, kei nai yau mai na nona vale na tui, kei na tamata eso me vakataudeitaki kina na sautu; ka lesu tale ki Samaria.

¹⁵Ia na kena vo ni cakacaka i Jioasi, sa cakava ko koya, kei na nona kaukauwa, kei na nona veivala kei Amasaia na tui Juta, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

¹⁶A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jioasi, a sa bulu vata kei ira na tui Isireli mai Samaria; a sa tui ko Jeropoami na luvema, me kenai sosomi.

¹⁷A sa bula tiko ko Amasaia na luve i Joasi na tui Juta ka yabaki tinikalima, ni sa mate ko Jioasi na luve i Jioaasi na tui Isireli.

¹⁸Ia na kena vo ni cakacaka i Amasaia, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

¹⁹A ra sa bukiveretaki koya mai Jerusalemi, a sa dro ko koya ki Lakisi; a ra sa talaki vua ki Lakisi, ka vakamatei koya kina.

²⁰A ra sa kauti koya e na ose eso: a sa bulu mai Jerusalemi kei ira na nona qase e na koro i Tevita.

²¹A ra sa kauti Asaraia ko ira kecega na Juta, ni sa tinikaono na nona yabaki, a ra sa buli koya me tui mei sosomi kei Amasaia na tamana.

²²Sa tarai Elaci ko koya, ka vakasuka tale vei ira na Juta, sa oti, sa qai moce vata na tui kei ira na nona qase.

²³E na kenai katinikalima ni yabaki i Amasaia na tui Juta, na luve i Joasi, sa tekivu me lewa mai Samaria ko Jeropoami na luve i Joasi na tui Isireli, ka sa *lewa* yabaki vasagavulu ka dua.

²⁴A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova: sa sega sara ni biuta tani nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli.

²⁵Sa vakasuka tale ko koya nai yalayala kei Isireli mai nai curucuru ki Emaci, ka yacova na wasawasa mai na buca, me vaka na vosa i Jiova na nodra Kalou na Isireli, ka vosataka ko koya e na gusu i Jona na nonai talatala, o koya na luve i Amitai na parofita, na kai Kaca-eferi.

²⁶Ni sa raica ko Jiova na nodra rarawa na Isireli, ni sa rui bibi sara: ni sa sega ni dua sa sogolati se lako voli, ka sega nai vukevuke vei ira na Isireli.

²⁷A sa sega ni kaya ko Jiova me bokoca na yacadra na Isireli mai na ruku i lomalagi: ia sa vakabulai ira e na liga i Jeropoami na luve i Joasi.

²⁸Ia na kena vo ni cakacaka i Jeropoami, kei na ka kecega sa cakava ko koya, kei na nona kaukauwa sa ia kina nai valu ko koya, ka rawai Tamasiko tale kina, kei Emaci na nei Juta, me nodra na Isireli, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

²⁹A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jeropoami, io ko ira na tui Isireli; a sa tui ko Sakaraia na luvema, me kenai sosomi.

2 Tui 15

Sa tui Juta ko Asaraia, 1-7. Sa tui Isireli ko Sakaraia, ko Salumi, ko Mineemi, ko Pikaya, kei Peka, 8-31. Sa tui Juta ko Jocami, 32-38.

¹E na kenai karuasagavulu ka vitu ni yabaki i Jeropoami na tui Isireli, sa tekivu me lewa ko Asaraia, na luve i Amasaia na tui Juta.

²E tinikaono na nona yabaki ni sa tekivu me lewa, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki limasagavulu ka rua. Ia na yaca i tinana ko Jikolaia na marama ni Jerusalemi.

³A sa daucaka dodonu e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka cakava ko Amasaia na tamana;

⁴ia sa sega ni biu na veitikina cecere: era sa vakacaboi soro tiko na tamata, ka vakama tiko na ka boi vinaka e na veitikina cecere.

⁵A sa cudruva na tui ko Jiova, ka sa vukavuka ko koya ka yacova na siga ka mate kina, a sa tiko e na dua na vale vakai koya ga. A sa lewa na vale ko Jocame na luve ni tui, ka lewai ira na lewe ni vanua.

⁶Ia na kena vo ni cakacaka i Asaraia, kei na ka kecega sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

⁷A sa moce vata kei ira na nona qase ko Asaraia; a ra sa buluti koya vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita: a sa *buli me* tui ko Jocame na luvema, me kenai sosomi.

⁸E na kenai katolusagavulu ka walu ni yabaki i Asaraia na tui Juta, sa lewa vei ira na Isireli mai Samaria ko Sakaraia na luve i Jeropoami ka vula ono.

⁹A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka era a cakava ko ira na nona qase: sa sega ni biuta nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli.

¹⁰A sa buki kena vere ko Salumi na luve i Jepesi, ka mokuta e na matadra na tamata, ka vakamatea, ka sa lewa me kenai sosomi.

¹¹Ia na kena vo ni cakacaka i Sakaraia, raica, sa volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli.

¹²Oqo na vosa i Jiova ka vosataka ko koya vei Jeu, ni sa kaya, Eratou na tiko ko iratou na luvemu e nai tikotiko vakaturaga nei Isireli, ka yacova na kenai kava ni tabatamata. A sa yaco vakakina.

¹³Sa tekivu me lewa ko Salumi na luve i Jepesi e na kenai katolusagavulu ka ciwa ni yabaki i Usaia na tui Juta; a sa lewa mai Samaria e dua dina na vula.

¹⁴A sa lako cake mai Tirisa ko Mineemi na luve i Kata, ka lako ki Samaria, a sa mokuti Salumi na luve i Jepesi e Samaria, ka vakamatei koya, a sa lewa me kenai sosomi.

¹⁵Ia na kena vo ni cakacaka i Salumi, kei na vere sa bukia ko koya, raica, sa volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli.

¹⁶Sa qai mokuti Tifisa ko Mineemi, kei ira kecega era tiko kina, kei na kena veiyasana mai Tirisa, ni ra sa sega ni vakacurumi koya: a sa mokuta kina ko koya; ka tava kecega na yalewa sa bukete era tiko kina.

¹⁷E na kenai katolusagavulu ka ciwa ni yabaki i Asaraia na tui Juta, sa tekivu na nona lewa mai Samaria vei ira na Isireli ko Mineemi na luve i Kata, ka *sa lewa* yabaki tini.

¹⁸A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova; sa sega ni biuta e nona siga kecega nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli.

¹⁹Sa lako mai ki na vanua ko Puli na tui Asiria me vala: a sa solia vei Puli ko Mineemi e dua na udolu na taledi siliva, ka me sa totaki koya me vakataudeitaki kina vua na matanitu.

²⁰A sa lavaka nai lavo ko Mineemi vei ira na Isireli, io vei ira yadua na tamata vutuniyau, era tauyalimasagavulu na sikeli siliva, ka me solia vua na tui Asiria: a sa lesu yani kina na tui Asiria, ka sa sega ga ni tiko e na vanua.

²¹Ia na kena vo ni cakacaka i Mineemi, kei na ka kecega sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli?

²²A sa moce vata kei ira na nona qase ko Mineemi; a sa lewa ko Pikaya na luvena, me kenai sosomi.

²³E na kenai kalimasagavulu ni yabaki i Asaraia na tui Juta, sa tekivu me lewa mai Samaria vei ira na Isireli ko Pikaya na luve i Mineemi, ka *sa lewayabaki* rua.

²⁴A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova: sa sega ni biuta nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli.

²⁵Ia ka sa buki kena vere ko Peka na luve i Rimalaia, e dua na nona turaga ni valu, a sa mokuti koya mai Samaria, e na tikina cecere e na vale ni turaga, o koya kei Arikopi kei Eraie, kei ira vata kaya e lewe limasagavulu na tamata era kai Kiliati; a sa vakamatei koya ko koya, a sa lewa me kenai sosomi.

²⁶Ia na kena vo ni cakacaka i Pikaya, kei na ka kecega sa cakava ko koya, raica, sa volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli.

²⁷E na kenai kalimasagavulu ka rua ni yabaki i Asaraia na tui Juta, sa tekivu me lewa mai Samaria vei ira na Isireli ko Peka na luve i Rimalaia, *kasa lewa* yabaki ruasagavulu.

²⁸A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova: sa sega ni biuta nai valavala ca i Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli.

²⁹E na gauna i Peka na tui Isireli, sa lako mai ko Tikilaci-pileseri na tui Asiria, ka kabai Aijoni, kei Epeli-peci-meeka, kei Janoa, kei Ketesi, kei Asori, kei Kiliati, kei Kalili, na vanua tauoko i Nafitalai; ka kauti ira vakabobula ki Asiria.

³⁰A sa bukiveretaki Peka na luve i Rimalaia ko Osea na luve i Ela, ka mokuti koya, ka vakamatea, a sa lewa me kenai sosomi, e na kenai karuasagavulu ni yabaki i Jocami na luve i Usaia.

³¹Ia na kena vo ni cakacaka i Peka, kei na ka kecega sa cakava ko koya, raica, sa volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Isireli.

³²E na kenai karua ni yabaki i Peka na tui Isireli, na luve i Rimalaia, sa tekivu me lewa ko Jocame na luve i Usaia na tui Juta.

³³Sa ruasagavulu ka lima na nona yabaki ni sa tekivu me lewa, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki tinikaono: ia na yaca i tinana ko Jirusa, na luve i Setoki.

³⁴A sa daucaka dodonu ko koya e na mata i Jiova: sa cakacaka me vaka na ka kecega ka cakava ko Usaia na tamana.

³⁵Ia ka sa sega ni biu na veitikina cecere; sa ra vakacaboi soro tiko ko ira na tamata, ka vakama tiko na ka boi vinaka e na veitikina cecere. Sa cakava ko koya na matamata-ni-koro ni vale i Jiova, e cake.

³⁶Ia na kena vo ni cakacaka i Jocame, kei na ka kecega sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

³⁷E na veisiga ko ya sa vakauqeti Risini na tui Siria, kei Peka na luve i Rimalaia, ko Jiova, me veivala kei Juta.

³⁸A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jocame, a sa bulu vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita na nona qase: a sa tui ko Easi na luvema, me kenai sosomi.

2 Tui 16

Sa tui ko Easi.

¹E na kenai katinikavitu ni yabaki i Peka na luve i Rimalaia, sa tekivu me lewa ko Easi na luve i Jocame na tui Juta.

²Sa ruasagavulu na yabaki i Easi ni sa tekivu me lewa, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki tinikaono: a sa sega ni daucaka dodonu e na mata i Jiova na nona Kalou, me vakataki Tevita na nona qase.

³A sa muria ga na nodra i valavala na tui Isireli; ia sa vakacobora na luvema e loma ni bukawaqa, me vaka na ka vakasisila ni veimatanitu ka vakaseva ko Jiova e matadra na Isireli.

⁴A sa vakacaboi soro ko koya, ka vakama na ka boi vinaka, e na veitikina cecere, kei na veiulu-ni-koro, kei na ruku ni kau bulabula kecega.

⁵Sa qai lako cake ko Risini na tui Siria, kei na tui Isireli, ko Peka na luve i Rimalaia, me rau kabai Jerusalemi: a ra sa buku druadrua vei Easi, ka ra sa sega ga ni rawai koya.

⁶E na gauna ko ya sa rawai Elaci tale me nei Siria ko Risini na tui Siria, a sa vakasevi ira yani na Juta mai Elaci: a ra sa lako ki Elaci na kai Siria, ka tiko kina, ka yacova na siga oqo.

⁷A sa vakatadu mata ko Easi kivei Tikilaci-pileseri na tui Asiria, ka kaya, Koi au na nomu tamata, kei na luvemu: mo lako cake mai, ka vakabulai au mai na liga i tui Siria, kei na liga i tui Isireli, erau sa noqu meca.

⁸A sa taura ko Easi na siliva kei na koula sa kune e na vale i Jiova, kei nai yau mai na vale ni tui, ka vakauta me ka-ni-loloma vua na tui Asiria:

⁹A sa vakarorogo vua ko tui Asiria: a sa lako cake ki Tamasiko ko tui Asiria, ka kaba, ka kauti ira vakabobula *na lewena* ki Kiri, ka vakamatei Risini.

¹⁰A sa lako ki Tamasiko ko Easi na tui me tavaki Tikilaci-pileseri na tui Asiria, a sa raica nai cabocabo-ni-soro mai Tamasiko: a sa vakauta ko Easi na tui kivei Uraiya na bete na kenai cakacaka ni cabocabo-ni-soro kei na kenai vakatakarakara, me vaka na kenai cakacaka kecega.

¹¹A sa cakava ko Uraiya na bete nai cabocabo-ni-soro me vaka na ka kecega ka talaki kina mai Tamasiko ko Easi na tui: sa cakava oti vakakina ko Uraiya na bete, ni sa bera na nona tale mai Tamasiko ko Easi na tui.

¹²Ia ni sa tale mai Tamasiko na tui, sa qai kunea nai cabocabo-ni-soro: a sa toro ki nai cabocabo-ni-soro na tui, ka vakacaboi soro kina.

¹³A sa vakama na nonai soro kama, kei na nonai madrali laukana; ka livia na nonai madrali liviraki, ka kureitaka na dra ni nonai soro ni veivinakati, e nai cabocabo-ni-soro.

¹⁴Ia nai cabocabo-ni-soro parasa ka tu e na mata i Jiova, sa kauta ko koya mai na mata ni vale, mai na tadrua ni cabocabo-ni-soro kei na vale i Jiova, ka tauca ki na yasa ni cabocabo-ni-soro, vaka ki na tokalau.

¹⁵A sa vakaroti Uraiya na bete ko Easi na tui, ka kaya, Mo vakama e nai cabocabo-ni-soro levu nai soro kama ni mataka, kei nai madrali laukana, ni yakavi, kei na nonai soro kama na tui, kei na nonai madrali laukana, kei na nodra i soro kama kecega na lewe ni vanua, kei na nodra i madrali laukana, kei na nodra i madrali liviraki; ka kureitaka ki delana na dra kecega ni soro kama, kei na dra ni soro kecega: ia nai cabocabo-ni-soro parasa, au na taro kina.

¹⁶A sa kitaka ko Uraiya na bete, me vaka na ka kecega ka vakarota ko Easi na tui.

¹⁷A sa taya laivi na batina mai na kenai tutu ko Easi na tui, ka laveta tani na taqi mai na deladratou: ka tauca sobu na taqi levu mai na deladratou na pulumokau parasa sa tu e rukuna, ka tauca ki na dua na rara vatu:

¹⁸ia nai vakaruru ni siga ni vakacecegu ka ra tara mai na vale, kei nai curucuru ni tui e tautuba, sa vukica ko koya mai na vale i Jiova e na vuku i tui Asiria.

¹⁹Ia na kena vo ni cakacaka i Easi sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

²⁰A sa moce vata kei ira na nona qase ko Easi, a sa bulu vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita: a sa tui ko Esekaia na luvana, me kenai sosomi.

2 Tui 17

Sa tui Isireli ko Osea; a sa ka levu na nodra i valavala ca ko ira na Isireli; a ra sa vakabobulataki ki Asiria, 1-23. Sa lesia na kai tani ko tui Asiria me ra tiko mai Samaria, 24-41.

¹E nai katinikarua ni yabaki i Easi na tui Juta, sa tekivu me lewa mai Samaria vei ira na Isireli ko Osea na luve i Ela, ka sa lewa yabaki ciwa.

²A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, ia ka sega ni vakataki ira na tui Isireli era a bula eliu vua.

³Sa qai mai vala kaya ko Salimanisa na tui Asiria; a sa qai qali vua ko Osea, ka soli vakacavacava vua.

⁴Ia sa kila ko tui Asiria ni sa vere ko Osea: ni sa vakatadu mata ko koya vei So na tui Ijipita, ka sega talega ni soli vakacavacava vei tui Asiria, me vaka e na veiyabaki sa oti: a sa sogolati koya kina ko tui Asiria, ka vesuka e na vale ni veivesu.

⁵Sa qai lako voli e na vanua tauoko ko tui Asiria, ka lako cake ki Samaria, ka sa buku druadrua kina ka yabaki tolu.

⁶E na kenai kaciwa ni yabaki i Osea sa rawai Samaria kina ko tui Asiria, ka kauti ira tani na Isireli ki Asiria, ka vakatikori ira ki Ela kei Apori, mai na uciwai mai Kosani, kei na nodra veikoro na kai Mitia.

⁷Ni ra sai valavala ca ko ira na Isireli vei Jiova na nodra Kalou, o koya ka kauti ira cake mai na vanua ko Ijipita, mai na ligi i Fero na tui Ijipita, a ra sa rerevaka na kalou tani eso,

⁸ka muria na nodra i valavala na veimatanitu, o ira ka vakaseva tani ko Jiova e matadra na Isireli, kei na nodra na tui Isireli era a muria.

⁹A ra sa kitaka vuni ko ira na Isireli na veika sa sega ni dodonu vei Jiova na nodra Kalou, a ra sa tara na nodra veitikina cecere mai na nodra veikoro kecega, mai na nodra qatava nai vakatawa, ka yacova na koro sa vakabai.

¹⁰A ra sa vakaduria na nodra veimatakau kei na veikalou-yalewa ni veikau e dela ni vanua-cecere kecega, kei na ruku ni kau bulabula kecega.

¹¹A ra sa vakama maikea na ka boi vinaka e na tikina cecere kecega, me vakataki ira na veimatanitu ka kauta tani e matadra ko Jiova; a ra sa kitaka tiko na ka ca ka vakacudrui Jiova:

¹²ni ra sa qarava na matakau eso, na ka sa kaya kina vei ira ko Jiova, Dou kakua ni cakava na ka oqo.

¹³A sa vakarota matua ko Jiova vei ira na Isireli, kei ira na Juta, e na gusudra na nona parofita kecega, *kei* ira kecega na rairai, ka kaya, Dou lesu mada mai

na nomudou i valavala ca, ka vakabauta na noqu vunau, *kei* na noqu i lesilesi, me vaka na vunau kece ka'u a vakarota vei ira na nomudou qase, ka'u a tukuna talega vei kemudou e na gusudra na noqu i talatala na parofita.

¹⁴Ia era sa sega ni vakarorogo, a ra sa vakadomoqataki ira me vaka era kitaka na nodra qase, era a sega ni vakabauti Jiova na nodra Kalou.

¹⁵A ra sa biuta na nonai lesilesi kei na nona veiyalayalati ka ia ko koya kei ira na nodra qase, kei na nona vunau ka vakaroti ira kina; a ra sa muria na ka lialia, ka yaco kina me ra lialia, ka muri ira na veimatanitu sa vakavolivoliti ira, o ira ka vakaroti ira kina ko Jiova, me ra kakua ni cakacaka me vakataki ira.

¹⁶A ra sa biuta kecega na vunau i Jiova na nodra Kalou, ka vakawaicalataka ka bulia me nodra e rua na luve ni pulumokau, ka cakava na kalouyalewa ni veikau, ka cuva ki na kalokalo kecega mai lomalagi, ka qaravi Peali.

¹⁷A ra sa dui vakacabori ira na luvedra tagane kei na luvedra yalewa e loma ni bukawaqa, a ra sa taroga na rairai, ka cakai sausau, ka volitaki ira me ra caka ca e na mata i Jiova, ka vakacudrui koya.

¹⁸A sa cudru vakalevu kina vei ira na Isireli ko Jiova, ka biuti ira tani e matana: sa sega ni vo e dua, na mataqali i Juta duaduaga.

¹⁹Sa sega ni vakabauta na vunau i Jiova na nodra Kalou ko ira talega na Juta, a ra sa muria ga nai valavala era sa kitaka ko ira na Isireli.

²⁰A sa biuta kecega na nodra kawa na Isireli ko Jiova, ka vakararawataki ira, ka soli ira ki na ligadra na dauvakacaca, ka yacova na gauna sa biuti ira tani kina e matana:

²¹ni sa tawasei ira na Isireli ko koya mai na mataqali i Tevita; a ra sa buli Jeropoami na luve i Nipati me tui: a sa vakasesei ira na Isireli ko Jeropoami me ra kakua ni muri Jiova, ka vakaivalavalacataki ira vakalevu.

²²A ra sa muria ko ira na Isireli nai valavala ca kecega sa cakava ko Jeropoami; era sa sega ni lesu tani maikina;

²³ka yacova na gauna sa biuti ira tani kina na Isireli ko Jiova mai na matana, me vaka ka kaya ko koya e na gusudra kecega na nonai talatala na parofita. A sa kau tani kina ko ira na Isireli, mai na nodra vanua ki Asiria, ka yacova na gauna oqo.

²⁴A sa kauta mai ko koya na tui Asiria na tamata mai Papiloni, kei Kuca, kei Ava, kei Emaci, kei Sifaveimi, ka vakatikora e na veikoro mai Samaria, me kedrai sosomi na Isireli: a ra sa taukeni Samaria, ka tiko e na kena veikoro.

²⁵Ia ni ra sa qai la'ki tiko kina, era sa sega ni rerevaki Jiova: a sa vakatala kina vei ira ko Jiova na laioni eso, ka vakamatea eso vei ira.

²⁶A ra sa vosa kina vua na tui Asiria, ka kaya, O ira na veimatanitu ko a kauta, ka vakatikora e na veikoro mai Samaria, era sa sega ni kila nai valavala ni Kalou ni vanua: a sa tala kina ko koya na laioni eso ki na kedra maliwa, ka raica, era sa vakamatei ira, ni ra sa sega ni kila se ra qarava vakaevei na Kalou ni vanua.

²⁷A sa vakarota ko tui Asiria, ka kaya, Dou kauta yani kina e dua vei ira na bete dou a kauta maikina; ia me la'ki tiko maike, ka vakavulici ira me ra qarava vakaevei na Kalou ni vanua.

²⁸A sa lako e dua vei ira na bete era a kauta tani eliu mai Samaria, a sa tiko ki Peceli, ka vakavulici ira e nai valavala ni rerevaki Jiova.

²⁹A ra sa dui bulia na nodra veikalou ko ira na lewe ni veivanua, ka vakaduria e na veivale mai na veitikina cecere era a cakava na kai Samaria, na lewe ni veivanua e na veikoro era sa tiko kina;

³⁰ia ko ira na kai Papiloni, era sa buli Sukocipinoci; ia ko ira na kai Kuca, era sa buli Nakali; ia ko ira na kai Emaci, era sa buli Esima;

³¹ia ko ira na Avimi, era sa buli Nipasi kei Taritaki; ia ko ira na kai Sifaveimi era sa vakamai ira na luvedra e na bukawaqa kivei Etirameleki kei Anameleki, oi rau na kalou ni Sifaveimi.

³²Ia era sa rerevaki Jiova tiko, ka lesia maivei ira na tamata walega me nodra bete ni veitikina cecere, era sa vakacabora na nodra i soro e na veivale ni veitikina cecere.

³³Era sa rerevaki Jiova tiko, ka qarava tiko na nodra veikalou, me vaka na nodra i valavala na lewe ni veivanua era a kau tani maikina.

³⁴Era sa cakava tiko me vaka nai valavala eliu ka yacova na gauna oqo: era sa sega ni rerevaki Jiova, ka sega ni kitaka me vaka na ka sa lesi vei ira, se na ka sa dodonu vei ira, se na vunau kei nai vakaro ka vakarota ko Jiova vei ira na luve i Jekope, o koya ka vakatoka ko koya ko Isireli:

³⁵o ira ka veiyalayalati kei ira ko Jiova, ka vakaroti ira, ka kaya, Dou kakua ni rerevaka na veikalou tani, se cuva vei ira, se qaravi ira, se vakacaboi soro vei ira:

³⁶ia ko Jiova ga, o koya ka kauti kemudou cake mai na vanua ko Ijipita, e na kaukauwa levu kei na liga sa dodo yani, dou rerevaki koya, ka cuva vua, ka vakacaboi soro vei koya:

³⁷ia nai lesilesi, kei na ka dodonu, kei na vunau, kei nai vakaro, ka vola vei kemudou ko koya, mo dou vakabauta ka cakava ka tawa mudu; ia dou kakua ni rerevaka na veikalou tani;

³⁸ia na veiyalayalati ka'u a cakava kei kemudou dou kakua ni guilecava; dou kakua talega ni rerevaka na kalou tani.

³⁹Ia ko Jiova ga na nomudou Kalou dou rerevaka; ia ena vakabulai kemudou ko koya mai na ligadra na nomudou meca kecega.

⁴⁰Ia era sa sega ni vakarorogo *vua*, a ra sa muria tikoga na nodra i valavala eliu.

⁴¹Ia ko ira na lewe ni veivanua oqo, era sa rerevaki Jiova, ka qarava na nodra veimatakau ceuceu, ko ira talega na luvedra, kei na mokubudra: me vaka ka kitaka ko ira na nodra qase, era sa kitaka vaka tikoga kina, ka yacova na siga oqo.

2 Tui 18

Sa tui Juta ko Esekaia, ka sai valavala vinaka: sa kabai Jerusalemi ko ira na kai Asiria.

¹Ia e na kenai katolu ni yabaki i Osea na tui Isireli, na luve i Ela, sa tekivu me lewa ko Esekaia na luve i Easi na tui Juta.

²E ruasagavulu ka lima na nona yabaki ni sa tekivu me lewa; a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki ruasagavulu ka ciwa. Ia na yaca i tinana ko Epi, na luve i Sakaraia.

³A sa daucaka dodonu e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka cakava ko Tevita na tamana.

⁴Sa biuta sobu ko koya na veitikina cecere, ka musumusuka na veimatakau, ka taya sobu na kalouyalewa ni veikau, ka vorolaka na gata parasa ka cakava ko Mosese: ni ra sa vakama tiko kina na ka boi vinaka ka yacova na gauna ko ya: a sa vakayacana ko koya ko Niusitani, a tiki ni parasa.

⁵Sa vakararavi ko koya vei Jiova na nodra Kalou na Isireli, ka sa sega e dua sa bula eliu vua, ka sega e dua e muri koya me tautauvata kaya vei ira kecega na tui Juta.

⁶Ni sa kabitit Jiova ko koya; sa sega ni vuki tani me sega ni muri koya tiko, sa vakabauta ga na nonai vakaro, ka vakarota ko Jiova vei Mosese.

⁷A sa tiko kaya ko Jiova; sa tamata yaco ko koya e na yasana kecega sa lako kina: a sa vuki tani ko koya maivua na tui Asiria, ka sega ni qaravi koya.

⁸Sa mokuti ira na kai Filisitia ko koya, ka yaco ki Kesa, kei na kena veiyasana, mai na nodra qatava nai vakatawa ka yacova na koro sa vakabai.

⁹Ia e na kenai kava ni yabaki i Esekaia na tui, na kenai kavitu ni yabaki i Osea na tui Isireli, na luve i Ela, sa lako cake mai ki Samaria ko Salimanisa na tui Asiria, ka buku na kena druadrua.

¹⁰Sa yabaki tolu sa qai rawa, io, e na kenai kaono ni yabaki i Esekaia, na kenai kaciwa ni yabaki i Osea na tui Isireli, sa qai rawai ko Samaria.

¹¹A sa kauti ira tani na Isireli ki Asiria ko tui Asiria, ka vakatikori ira mai Ela, kei Apori, *mai* na uciwai mai Kosani, kei na nodra veikoro na kai Mitia:

¹²ka ni ra sa sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nodra Kalou, ka vakacataka na nona veiyalayalati, io na ka kecega sa vakarota ko Mosese nai talatala i Jiova, ka ra sega ni via rogoca se cakava.

¹³Ia e na kenai katinikava ni yabaki i Esekaia na tui, sa qai lako cake ki na veikoro vakabai kecega nei Juta ko Senakaripi na tui Asiria, a sa rawai ira.

¹⁴A sa talaki vei tui Asiria ki Lakisi ko Esekaia na tui Juta, a sa kaya, Au sa cala: mo suka tani vei au: a ka ko sa lesia vei au ka'u na cakava. A sa lavaka vei Esekaia na tui Juta ko tui Asiria e tolu na drau na taledi siliva, ka tolusagavulu na taledi koula.

¹⁵A sa solia vua ko Esekaia na siliva kecega sa kune e na vale i Jiova, kei nai yau mai na vale ni tui.

¹⁶E na gauna ko ya sa luvata ko Esekaia *na koula* mai nai sogo ni katuba ni vale ni soro i Jiova, mai na duru talega, ka botana ko Esekaia na tui Juta, a sa solia vei tui Asiria.

¹⁷A sa tala ko tui Asiria e dua nai valu levu kei Taritani, kei Rapi-sarisi, kei Rapisake, mai Lakisi ki Jerusalemi, kivei Esekaia na tui. A ra sa lako cake, ka yaco ki Jerusalemi. Ia ni ra sa lako cake, era sa la'ki tu voleka ki na salisali ni drano e cake, ka koto mai na salatu e na vanua ni dausavai sulu.

¹⁸A ratou sa kaci yani vua na tui, a sa lako yani vei iratou ko Elaiakimi na luve i Ilikaia, o koya sa lewa na vale, kei Sepina na vunivola kei Joa na luve i Esafa na tamata sa dauvola na ka ni matanitu.

¹⁹A sa kaya vei iratou ko Rapisake, Dou kaya mada vei Esekaia, Sa taroga vakaoqo na tui levu, na tui Asiria, A cava na ka ko sa vakararavi kina?

²⁰O sa kaya, Sa tu na vuku kei na kaukauwa me ia kina nai valu, ia sa vosa walega. Ko sa vakararavi vei cei, ko sa vuki tani kina vei au?

²¹Oqo, raica, ko sa vakararavi ki nai titoko gasau sa bibivoro, io ki Ijipita, ko ya kevaka sa ravita e dua, ena suaka na ligana ka vakamavoataka: sa vakakina ko Fero na tui Ijipita kivei ira kecega era vakararavi vua.

²²Ia kevaka dou sa kaya vei au, Keimami sa vakararavi vei Jiova na neimami Kalou: sa sega beka ni ko koya ka taukena na veitikina cecere kei nai cabocabo-ni-soro sa biuta tani ko Esekaia, ka kaya vei ira na Juta kei ira mai Jerusalemi, Dou soro ga e na mata ni cabocabo-ni-soro oqo e Jerusalemi.

²³Ia oqo, mo solia mada vua na noqu turaga na tui Asiria nai vakadinadina, ia ka'u na solia vei iko e rua na udolu na ose, kevaka ko rawata na tamata sa dauvodo ose me vodoka.

²⁴O na qai vakasuka tani vakaevei e dua vei ira na kapiteni ni valu e lailai vei ira na nona tamata na noqu turaga, ka la'ki vakararavi ki Ijipita me rawa kina na qiqi-ni-valu kei na tamata dauvodo ose?

²⁵Ia ka'u sa qai lako cake beka mai me'u vakarusa na koro oqo, ka sa sega li ni tiko vata kei au ko Jiova? Sa kaya ga vei au ko Jiova, Mo lako cake ki na vanua oqo, ka vakarusa.

²⁶Eratou sa qai kaya vei Rapisake ko Elaiakimi na luve i Ilikaia, kei Sepina, kei Joa, Mo vosa mada vei keitou na nomu tamata e na vosa vaka-Siria; ni keitou sa kila: ia mo kakua ni vosa vei keitou e na vosa vaka-Juta e na daligadra na tamata era sa tiko e dela ni bai.

²⁷A sa kaya vei iratou ko Rapisake, Sai kemudrau li kei na nomu turaga sa talai au kina na noqu turaga me'u vosataka na vosa oqo? sa sega li *ni talai au* vei ira talega na tamata era sa tiko e dela ni bai me ra kania na nodra benu ka gunuva na nodra suasua, ko ira vata kei kemudou?

²⁸A sa tu ko Rapisake ka kaci vakadomoilevu e na vosa vaka-Juta, ka kaya, Dou rogoca na nona vosa na tui levu na tui Asiria:

²⁹Sa kaya vakaoqo na tui, Me kakua ni vakaisini kemudou ko Esekaia, ni na sega ni vakabulai kemudou rawa mai na ligana:

³⁰ia me kakua ni rawai kemudou ko Esekaia mo dou vakararavi vei Jiova, ni sa kaya, Ena vakabulai keda vakaidina ko Jiova, ka na sega ni soli na koro oqo ki na ligana na tui Asiria.

³¹Dou kakua ni vakarorogo vei Esekaia: ni sa kaya vakaoqo ko tui Asiria, Dou soro mada mai vei au, ka ucu mada vei au, ka kania tiko na tamata yadua na vua ni nona vaini, kei na vua ni nona lolo, ka gunuva na tamata yadua na wai ni nona mata-ni-wai:

³²ka me'u qai lako malua mai, ka kauti kemudou yani ki na vanua sa vaka na nomudou vanua, a vanua ni sila kei na waini, a vanua ni madrai kei na veiwere-ni-vaini, a vanua ni waiwai olive, kei na oni, mo dou bula kina, ka sega ni mate: ia dou kakua ni vakarorogo vei Esekaia, ni sa vakaisini kemudou, ka kaya, Ena vakabulai keda ko Jiova.

³³Sa dua li vei ira na kalou ni veivanua sa vakabula na nona vanua mai na ligana na tui Asiria?

³⁴Sa evei na kalou ni Emaci, kei Apati? sa evei na kalou ni Sifaveimi, *kei* Ena, kei Iva? era sa vakabulai Samaria li mai na ligaqu?

³⁵O cei vei ira kecega na kalou ni veivanua sa vakabula na nodra vanua mai na ligaqu, me vakabulai Jerusalemi ko Jiova mai na ligaqu?

³⁶A ra sa galu ga ko ira na tamata, ka sega ni cavuta vua e dua na vosa: ni sa vakarota na tui, ka vaka, Dou kakua ni vosa vua.

³⁷A sa lako ko Elaiakimi na luve i Ilikaia, o koya ka lewa na vale, kei Sepina na vunivola, kei Joa na luve i Esafa, o koya sa dauvola na ka ni matanitu, vei Esekaia, ka sa dresulaki na nodratou i sulu, ka ra tukuna vua na vosa i Rapisake.

2 Tui 19

Sa vakararavi vei Jiova ko Esekaia, a sa vakabulai ko Jerusalemi; a sa yaviti ira na kai Asiria na agilose i Jiova.

¹Ia ni sa rogoca ko Esekaia na tui, sa dresulaka na nonai sulu, ka vakasulumi koya e nai sulu taga, ka la'ki curu ki na vale i Jiova.

²A sa talai Elaiakimi, o koya ka lewa na vale, kei Sepina na vunivola, kei ira era qase vei ira na bete ni ra sa vakaisulu e nai sulu taga, kivei Aisea na parofita na luve i Emosi.

³A ratou sa kaya vua, Sa kaya vakaoqo ko Esekaia, Sa dua na siga ni veivakararawataki, kei na veivunauci talega, kei na veivosavakacacataki, na siga oqo; ni ra sa voleka ni sucu na gone, ka sega na kaukauwa me ra vakasucumi kina.

⁴Ena rogoca beka ko Jiova na nomu Kalou na vosa kecega i Rapisake, o koya sa tala mai ko tui Asiria na nona turaga, me vosavakacacataka na Kalou bula; ia ena vunauca na vosa sa rogoca ko Jiova na nomu Kalou: o koya mo qai cavuta na masu e na vukudra na lewe lailai sa vo tiko.

⁵A sa lako vei Aisea ko iratou nai talaki i Esekaia na tui.

⁶A sa kaya vei iratou ko Aisea, Dou la'ki kaya vakaoqo vua na nomudou turaga, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Mo kakua ni rere e na vuku ni vosa ko sa rogoca, eratou sa vosavakacacataki au kina ko iratou na nona tamata na tui Asiria.

⁷Raica, ka'u na vakaliwavi koya e na cagi, ia ena rogoca ko koya e dua nai rogorogo, ka lesu yani ki na nona vanua; ia ka'u na vakabalei koya e nai seleiwau e na nona vanua.

⁸A sa lesu yani ko Rapisake, a sa kunei tui Asiria ni sa vala kei Lipina; ni sa rogoca oti ko koya ni sa lako tani ko koya mai Lakisi.

⁹Ia ni sa rogoca ko koya e na vuku i Tiraka, na tui Iciopea, ka vaka, Raica, sa mai veivala kei iko ko koya; sa qai tala tale eso na tamata vei Esekaia, ka kaya,

¹⁰Dou vosa vakaoqo vei Esekaia na tui Juta, ka kaya, Me kakua ni vakaisini iko na nomu Kalou, o koya ko sa vakararavi kina, ni sa kaya, Ena sega ni soli ko Jerusalemi ki na liga i tui Asiria.

¹¹Raica, ko sa rogoca oti na ka era sa cakava na tui Asiria ki na veivanua kecega, ni sa vakarusai ira sara: ia ko na vakabulai beka ko iko?

¹²Na veivanua ka vakarusa ko iratou na noqu qase era sa vakabula li ko ira na nodra kalou? io, ko Kosani, kei Arani, kei Resefi, kei ira na luve i Iteni era tiko mai Tilasari?

¹³Sa evei ko tui Emaci, kei tui Apati, kei na tui ni koro ko Sifaveimi, *kei* Ena, kei Iva?

¹⁴A sa taura nai vola ko Esekaia mai na ligadratou na tamata, ka wilika: a sa lako cake ko Esekaia ki na vale i Jiova, a sa tevuka e na mata i Jiova.

¹⁵A sa masu ko Esekaia e na mata i Jiova, a sa kaya, Kemuni Jiova na nodra Kalou na Isireli, o koya sa tiko e na tadrua ni jerupi, koi kemuni vakai kemuni ga sa Kalou ni veimatanitu kecega e vuravura; koi kemuni sa bulia na lomalagi kei na vuravura:

¹⁶I Jiova, mo ni vakalakalataka na daligamuni, ka vakarorogo: I Jiova, mo ni vakayadrata na matamuni, ka raica; ka rogoca na vosa i Senakaripi, o koya sa talai koya me vosavakacacataka na Kalou bula.

¹⁷Kemuni Jiova, e dina ni ratou sa vakarusa na lewe ni veivanua kei na nodra vanua ko ira na tui Asiria,

¹⁸a ratou sa biuta ki na bukawaqa na nodra kalou; ni ra sa sega ni Kalou, ni ra sa cakacaka walega ni liga ni tamata, na kau kei na vatu: ia eratou sa vakarusai ira kina:

¹⁹ia oqo, Jiova na neimami Kalou, mo ni vakabulai keimami mai na ligana, me ra kila kina na veimatanitu kecega e vuravura ni sai kemuni ko Jiova na Kalou, koi kemuni duaduaga.

²⁰A sa talaki vei Esekaia ko Aisea na luve i Emosi, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Ni ko sa masu vei au e na vuku i Senakaripi na tui Asiria, ka'u a rogoca.

²¹Oqo na vosa sa vosataka e na vukuna ko Jiova, Sa beci iko na goneyalewa ni Saioni, ka sa dredrevaki iko; sa kurea na uluna vei iko na goneyalewa ni Jerusalemi?

²²Ko sa vosavakacacataki cei, ka vakaucacataka? ia vei cei beka ko sa tabalaka na domomu, ka rai cake kina? vei koya ga na Yalosavasava e Isireli.

²³O sa vosavakacacataka na Turaga e na gusudra na nomu i talaki, ka sa kaya, Au sa cabe cake e na noqu qiqi-ni-valu e vuqa ki na kena cecere ni veiulu-ni-vanua, ki na veiyasa i Lepanoni, ia ka'u na taya sobu na kena veisitari babalavu; kei na kena veidamanu talei: ia ka'u na curuma na vale mai na nonai yalayala, *kei* na veikau ni nona Kameli.

²⁴Au sa kelia ka gunuva na wai tani, ka vakamamacataka e na qeteqete ni yavaqu na uciwai kecega ni Ijipita.

²⁵O sa sega beka ni rogoa ni'u a cakava makawa, au a kitaka tale eliu sara? au sa qai vakayacora, mo cakava me bukebuke walega na veikoro vakabai.

²⁶O koya era sa malumalumu kina na lewena, sa waicala na yalodra ka rere; era *sa vaka* na co ni vanua, kei na co drokadroka sa qai rovu, na co mai na dela ni vale, kei na sila sa malai ni sa cadra cake walega.

²⁷Ia ka'u sa kila na nomu tiko, kei na nomu curu ki tuba, kei na nomu curu ki loma, kei na nomu cudru levu vei au.

²⁸Ni sa lako cake ki daligaqu na nomu cudru vei au kei na nomu viavialevu, ka'u na qai vakacuruma ki na ucumu na noqu siwa, ka vakaciqira na noqu i tubetube ki na gusumu, ia ka'u na vakasukai iko yani e na sala ko a lako mai kina.

²⁹Ia oqo sa na kenai vakadinadina vei iko, Dou na kania e na yabaki oqo na ka sa tubu walega, kei na kenai karua ni yabaki na ka sa tubu walega maikina; ia e na kenai katolu ni yabaki dou kaburaka, ka tamusuka, ka tea na veiwere-ni-vaini, ka kania na vuana.

³⁰Ia ena tei sobu tale na kena vo ni mataqali i Juta, ka vua ki cake.

³¹Ni na lako tani mai Jerusalemi na kena vo, kei ira era dro bulu mai na ulu-ni-vanua ko Saioni: ena kitaka na ka oqo na yalogugumatua i Jiova ni lewe vuqa.

³²O koya oqo sa kaya kina ko Jiova e na vuku i tui Asiria, Ena sega ni curu mai ki na koro oqo, se vanataka kina e dua na gasau, se mai tu kina vakasasabai, se viri suva kina:

³³e na sala sa lako mai kina, ko ya ga ena lesu tale yani kina, ka na sega ni curu ki na koro oqo, sa kaya ko Jiova.

³⁴Ia ka'u na vakatawa na koro oqo, ka vakabula, e na vukuqu, e na vuku talega i Tevita na noqu i talatala.

³⁵Ia e na bogi ko ya, sa lako yani na agilose i Jiova, ka vakamatea e na nodra i tikotiko ni valu e le tinikawalu na oba ka lima na udolu na kai Asiria: ia ni ra sa sou e na mataka, raica, era sa mate koto kecega.

³⁶A sa lako tani ko Senakaripi na tui Asiria, ka la'ki lesu, ka tiko mai Ninive.

³⁷Ia ni sa soro tiko ko koya e na bure kalou i Nisiroki na nona kalou, erau sa vakamatei koya e nai seleiwau, koi rau na luvena ko Etirameleki, kei Saresa: a rau sa dro bula ki na vanua ko Aminia. A sa lewa ko Esa-atoni na luvena, me kenai sosomi.

2 Tui 20

Sa tauvi mate ko Esekaia, a sa vakabulai ni sa masu, 1-11. Sa vakaraitaka ko koya na nona ka kece vei ira ka lako mai Papiloni, 12,13; sa qai tukuna ko Aisea na veivakabobulataki ki Papiloni, 14-19. Sa mate ko Esekaia, 21.

¹E na gauna ko ya sa tauvi Esekaia e dua na mate ka sa vakarau ciba kina. A sa lako mai vua ko Aisea na parofita, na lufe i Emosi, ka kaya vua, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Mo tatau mada vei ira na nomu lewe-ni-vale; ni ko na mate, ka sega ni bula.

²Sa qai goleva na lalaga ko koya, ka masu vei Jiova, ka kaya,

³Au masuti kemuni, Jiova, mo ni nanuma mada na noqu lako voli e matamuni e na yalodina kei na yalo e dua bau, kei na noqu caka vinaka e matamuni. A sa tagi vakalevu ko Esekaia.

⁴Ia ni sa curu yani ko Aisea ka sa bera ni yaco ki na loma ni koro, sa yaco vua na vosa i Jiova, ka kaya,

⁵Mo lesu tale, ka kaya vei Esekaia na nodra turaga na noqu tamata, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na Kalou i Tevita na nomu qase: Au sa rogoca na nomu masu, au sa raica na wai ni matamu: raica, ka'u na vakabulai iko: e na kenai katolu ni siga ko na lako cake ki na vale i Jiova.

⁶Ia ka'u na vakaikuritaka na gauna ni nomu bula me sa yabaki tinikalima tale; ia ka'u na vakabulai iko kei na koro oqo mai na liga i tui Asiria; ia ka'u na vakatawa na koro oqo e na vukuqu, e na vuku talega i Tevita na noqu i talatala.

⁷A sa kaya ko Aisea, Taura e dua nai buli lolo. A ra sa taura ka buluta kina na mata ni bo, a sa bula tale ko koya.

⁸A sa kaya vei Aisea ko Esekaia, A cava na kenai vakadinadina ni na vakabulai au ko Jiova, ka ni'u na lako cake talega ki na vale i Jiova e na kenai katolu ni siga?

⁹A sa kaya ko Aisea, Oqo nai vakadinadina vei iko maivei Jiova, ni na cakava ko Jiova na ka sa vosataka ko koya: me bau lako sobu na yaloyalo ka tini na tikina, se me suka ki muri e tini na tikina?

¹⁰A sa kaya ko Esekaia, A ka walega me lako sobu na yaloyalo e na tikina e tini: me kakua, me suka ga ki muri na yaloyalo e na tikina e tini.

¹¹A sa masu vagumatua vei Jiova ko Aisea na parofita: a sa vakasuka ki muri ko koya na yaloyalo e na tikina e tini, o koya ka lako sobu kina e nai vakatakilakila ni mata-ni-siga nei Easi.

¹²E na gauna ko ya sa vakauta nai vola kei na ka-ni-loloma vei Esekaia ko koya na tui Papiloni, ko Pirotaki-paletani, na luve i Paletani; ni sa rogoca ni ka tauvi mate ko Esekaia.

¹³A sa vakarorogo vei ira ko Esekaia, ka vakaraitaka kecega vei ira na vale ni nona ka talei, na siliva, kei na koula, kei na ka boi vinaka, kei na waiwai vinaka, kei na vale ni nonai yaragi, kei na ka kece sa tu vata kei na nonai yau: sa sega e dua na ka e nona vale, kei na nona matanitu taucoko, sa sega ni vakaraitaka vei ira ko Esekaia.

¹⁴Sa qai lako vei Esekaia na tui ko Aisea na parofita, ka kaya vua, A cava era sa kaya ko ira na tamata oqo? ka ra sa lako maivei kivei iko? A sa kaya ko Esekaia, Era sa lako mai na vanua vakayawa, io mai Papiloni.

¹⁵A sa kaya ko koya, A cava era sa kunea e na nomu vale? A sa kaya ko Esekaia, Era sa kunea na ka kecega e noqu vale sa sega e dua na noqu i yau ka'u sa sega ni vakaraitaka vei ira.

¹⁶A sa kaya vei Esekaia ko Aisea, Mo rogoca na vosa i Jiova:

¹⁷Raica, sa lako mai na gauna ena kau tani kina ki Papiloni na ka kecega sa tu e nomu vale, kei na ka era sa binia na nomu qase ka yacova na siga oqo: ena sega ni vo e dua na ka, sa kaya ko Jiova:

¹⁸ia era na kauta tani na luvemu era na tubu maivei iko, ko ira ko na vakatubura; a ra na la'ki matanivanua e na nona vale vakaturaga na tui Papiloni.

¹⁹A sa kaya vei Aisea ko Esekaia, Sa vinaka na vosa i Jiova ko sa tukuna mai. Sa kaya talega, Sa na sega li ni vinaka kevaka sa yaco na sautu kei na ka dina e na noqu gauna?

²⁰Ia na kena vo ni cakacaka i Esekaia, kei na nona kaukauwa kecega, kei na nona cakava na drano, kei na salisali ni wai, sa vakasalia kina na wai ki na koro, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

²¹A sa moce vata kei ira na nona qase ko Esekaia: a sa lewa ko Manasa na luvena, me kenai sosomi.

2 Tui 21

Sa tui Jutia ko Manasa, a sa uasivi e nai valavala ca, 1-18; a sa tarava ko Emoni, 19-26.

¹Sa tinikaruua na yabaki i Manasa ni sa tekivu me lewa, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki limasagavulu ka lima: ia na yaca i tinana ko Efise-pa.

²A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka na nodra ka vakasisila na veimatanitu ka vakaseva tani ko Jiova e matadra na Isireli.

³A sa tara tale ko koya na veitikina cecere ka vakacacana ko Esekaia na tamana; a sa cakava eso nai cabocabo-ni-soro vei Peali, ka cakava e dua na kalouyalewa ni veikau, me vaka ka kitaka ko Eapi na tui Isireli, ka soro ki na kalokalo kecega ni lomalagi, ka qarava.

⁴A sa cakava eso nai cabocabo-ni-soro e na vale i Jiova, ko ya sa kaya kina ko Jiova, Au na vakatikora na yacaqu mai Jerusalemi.

⁵A sa cakava ko koya eso nai cabocabo-ni-soro e na vuku ni kalokalo kecega ni lomalagi e na loma ni rara vakabai ruarua mai na vale i Jiova.

⁶A sa vakacobora na luvana e loma ni bukawaqa, a sa parofisai e na o, ka parofisai e na gata, ka ia na nodra i valavala era sa curumi, kei ira era sa dauveinita: sa kitaka ko koya na ka ca e vuqa e na mata i Jiova, ka sa vakacudruya.

⁷A sa vakatikora na matakau ni kalouyalewa ni veikau sa cakava ko koya, e na vale ka kaya kina ko Jiova vei Tevita kei Solomoni na luvana, E na vale oqo, ka mai Jerusalemi talega, ka'u a digitaka mai na nodra veimataqali kecega na Isireli, ka'u na vakatikora kina na yacaqu, ka tawa mudu:

⁸ia ka'u na sega ni vakasesea tale na yavadra na Isireli mai na vanua ka'u a solia vei ira na nodra qase, kevaka era sa vakabauta me ra cakava na ka kecega ka'u a vakarota vei ira, kei nai vakaro kecega ka vakarota vei ira ko Mosese na noqu i talatala.

⁹A ra sa sega ga ni vakarorogo: a sa vakacalai ira ko Manasa me ra cakava na ka ca e levu, ka lailai na ka ca era a cakava na veimatanitu ka vakarusa ko Jiova e matadra na Isireli.

¹⁰A sa vosa ko Jiova e na gusudra na nonai talatala na parofita, ka kaya,

¹¹Ni sa cakava ko Manasa na tui Juta na veika vakasisila oqo, ka cakava e levu na ka ca, ka lailai na ka ca kecega sa cakava ko ira na Amoraiti, ka tiko eliu, sa tiko emuri ko koya, ka sa vakaivalavalacataki ira talega na Juta e na nona veimatakau:

¹²sa kaya kina ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Raica, ka'u sa vakayacora na ca ki Jerusalemi kei ira na Juta, ena qasikanunu kina na daligana ruarua na tamata yadua sa rogoca:

¹³ia ka'u na vakarauti Jerusalemi e nai vakarau i Samaria, kei nai vakadodonu ni mataqali i Eapi: ia ka'u na quasi Jerusalemi, me vaka sa quasi na bilo e dua, ni sa quasi ka qai cobora.

¹⁴Ia ka'u na biuta na kena vo ni noqu i votavota, ka soli ira ki na ligadra na nodra meca; me ra vakacacani, ka vakabobulataki vei ira na nodra meca;

¹⁵ni ra sa caka ca e mataqu, ka vakacudrui au, mai na siga era lako maikina ko ira na nodra qase mai Ijipita, ka yacova na siga oqo.

¹⁶A sa vakadavea talega ko Manasa na kedra dra na lewe vuqa sara era sega ni cala, ka me sinai mada kina ko Jerusalemi e na veiyasana kecega: ia oqo sa kenai kuri ni nonai valavala ca sa vakaivalavalacataki ira kina na Juta, ni ra cakava na ka ca e na mata i Jiova.

¹⁷Ia na kena vo ni cakacaka i Manasa, kei na ka kecega sa cakava ko koya, kei na nonai valavala ca sa kitaka ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

¹⁸A sa moce vata kei ira na nona qase ko Manasa, a sa bulu e na were ni nona vale, io e na were i Usa: a sa lewa ko Emoni na luvema, me kenai sosomi.

¹⁹Sa ruasagavulu ka rua na yabaki i Emoni ni sa tekivu me lewa, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki rua. Ia na yaca i tinana ko Mesulemeci, na lufe i Arusi na kai Jotipa.

²⁰A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka ka cakava ko Manasa na tamana.

²¹A sa muria kecega nai valavala ka muria ko tamana, a sa qarava na veimatakau ka qarava ko tamana, a sa soro vei ira:

²²a sa biuti Jiova na nodra Kalou na nona qase, ka sega ni lako e na sala i Jiova.

²³A ra sa buki kena vere ko ira na tamata nei Emoni, a ra sa vakamatea na tui e nona vale.

²⁴A ra sa vakamatei ira kecega era a bukia na kena vere ko Emoni na tui ko ira na lewe ni vanua: ka ra sa buli Josaia na luvana me tui ko ira na lewe ni vanua, me kenai sosomi.

²⁵Ia na kena vo ni cakacaka i Emoni sa kitaka ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

²⁶A sa bulu ko koya e na nonai bulubulu e na were i Usa: a sa lewa ko Josaia na luvana, me kenai sosomi.

2 Tui 22

Sa tui ko Josaia, ka sa caka dodonu; a sa kune nai Vola Tabu e na vale ni Kalou.

¹Sa walu na yabaki i Josaia ni sa buli me tui, a sa lewa tiko ko koya mai Jerusalemi ka yabaki tolusagavulu ka dua. Ia na yaca i tinana ko Jitita, na luve i Ataia na kai Posikaci.

²A sa caka dodonu ko koya e na mata i Jiova, ka muria nai valavala kecega i Tevita na nona qase, ka sega ni lako tani ki nai matau se ki nai mawi.

³Ia e na kenai katinikawalu ni yabaki i Josaia na tui, sa talai Safani ko koya na tui, o koya na luve i Asalaia, na luve i Mesulame, o koya na vunivola, ki na vale i Jiova, ka kaya,

⁴Mo lako cake vei Ilikaia na bete levu, me sa wilika ko koya na siliva sa daukau ki na vale i Jiova, o koya sa kumuna vata maivei ira na tamata ko ira nai vakatawa ni katuba:

⁵ia me ra solia kivei ira era kitaka na cakacaka, io, vei ira era sa lewa na vale i Jiova: ia me ra solia ko ira kivei ira na tamata cakacaka era cakacaka tiko e na vale i Jiova, me ra vakavinakataka na veitiki ni vale sa kabasu,

⁶vei ira na matai ni kau, kei ira era dautara vale, kei ira na matai ni vatu; me ra volia kina na kau kei na vatu sa ta, me vakavinakataka kina na vale.

⁷Ia ka sa sega ni wili nai lavo sa soli kivei ira, ni ra sa tamata daucaka vakayalododonu.

⁸A sa kaya ko Ilikaia na bete levu vei Safani na vunivola, Au sa kunea nai vola ni vunau e na vale i Jiova. A sa solia nai vola vei Safani ko Ilikaia, a sa wilika ko koya.

⁹A sa lako vua na tui ko Safani na vunivola, a sa tukutuku vua na tui, ka kaya, Sa kumuna vata ko ira na nomuni tamata nai lavo ka kune e na vale, a ra sa solia kivei ira era kitaka na cakacaka, io, ko ira sa lewa na cakacaka ni vale i Jiova.

¹⁰A sa tukuna vua na tui ko Safani na vunivola, ka kaya, Sa solia vei au e dua nai vola ko Ilikaia na bete. A sa wilika ko Safani vua na tui.

¹¹Ia ni sa rogoca ko koya na tui na vosa ni vola ni vunau, sa dresulaka na nonai sulu.

¹²A sa vakaroti Ilikaia na bete ko koya na tui, kei Eaikami na luve i Safani, kei Akipori na luve i Mekaia, kei Safani na vunivola, kei Asaia, e dua na tamata sa dauqarava na tui, ka kaya,

¹³Dou lako, dou taroga vei Jiova e na vukuqu, e na vukudra talega na tamata, e na vukudra kece talega na Juta, na vosa ni vola oqo sa qai kune, ni sa ka levu na cudru i Jiova sa waqa mai kivei keda, ni ra sa sega ni vakarorogo ki na vosa ni vola oqo ko ira na noda qase, me cakacaka me vaka na ka kecega sa volai kivei keda.

¹⁴A sa lako ko iratou ko Ilikaia na bete, kei Eaikami, kei Akipori, kei Safani, kei Asaia, kivei Ulita na parofita yalewa, na watu i Salumi na luve i Tikiva, na luve i Ariasi, o koya sa daumaroroya nai sulu; (ia sa tiko ko koya mai Jerusalemi, e na kenai karua ni yasana;) a ratou sa veivosaki kaya.

¹⁵A sa kaya vei iratou ko koya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Dou kaya vua na tamata sa talai kemudou mai vei au,

¹⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, ka'u na vakayacora na ca ki na tikina oqo, kivei ira talega era tiko kina, io na vosa kecega ni vola sa wilika ot i tui Juta:

¹⁷ni ra sa biuti au, ka sa vakama na ka boi vinaka ki na kalou tani eso me vakacudrui au kina e na cakacaka kecega ni ligadra; o koya ena waqa kina na noqu cudru ki na tikina oqo, ka na sega ni boko.

¹⁸Ia dou kaya vua na tui Juta, o koya ka talai kemudou me tarogi Jiova, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, e na vuku ni vosa ko sa rogoca.

¹⁹Ni sa malumalumu na yalomu, ka ko sa vakamalumalumutaki iko e na mata i Jiova, ni ko a rogoca na ka ka'u a kaya e na vuku ni tikina oqo, e na vukudra talega era tiko kina, ka me ra vakarusai, ka vatonaki me ra ca, ni ko sa dresulaka talega na nomu i sulu, ka tagi e mataqu; au sa vakarogoci iko talega koi au, sa kaya ko Jiova:

²⁰Raica, e na vuku ni ka oqo, au na kauti iko yani kina vei ira na nomu qase, ia ko na kau e na vakacegu ki na nomu i bulubulu; ia ena sega ni raica na matamu na ka ca kecega ka'u na vakayacora ki na tikina oqo. A ratou sa la'ki tukuna vei koya na tui na vosa oqo.

2 Tui 23

Sa wilika ko Josaia vei ira na lewe vuqa nai vola ka kune ka tarova na ca e vuqa e na nona vanua, 1-30. Sa taravi koya ko Jioaasi, 31-35. Sa qai tui ko Jioiakimi, 36,37.

¹A sa talaki ko koya na tui, ka sa soqoni vata vua ko ira kecega na qase ni Juta kei Jerusalemi.

²A sa lako cake ki na vale i Jiova ko koya na tui, kei ira vata kaya na Juta kecega kei ira kecega na kai Jerusalemi, kei ira na bete, kei ira na parofita, kei ira kecega na tamata, ko ira na lalai kei ira na turaga: a sa wilika e daligadra na vosa kecega ni vola ni veiyalayalati, sa kune e na vale i Jiova.

³A sa tu e nai tutu na tui, ka kitaka na veiyalayalati e na mata i Jiova, ni ra na muri Jiova, ka vakabauta na nonai vakaro, kei na nona vunau, kei na

nonai lesilesi, e na lomadra taucoko, kei na yalodra taucoko, ni ra na vakataudeitaka talega na vosa ni veiyalayalati oqo, sa volai e nai vola oqo. A ra sa vakadinadinataka na veiyalayalati ko ira kecega na tamata.

⁴A sa vakaroti Ilikaia na bete levu, kei ira na bete lalai, kei ira era vakatawa na katuba, ko koya na tui, me ra kauta tani mai na vale i Jiova nai yaya kecega sa qaravi kina ko Peali, kei na kalouyalewa ni veikau, kei na kalokalo kecega ni lomalagi: a sa vakama mai nai bili i Jerusalemi e na veiwere mai Kitironi, a sa kauta na kena dravusa ki Peceli.

⁵A sa vakaoti ira na bete vakatevoro ko koya, ko ira ka ra lesia na tui Juta me vakama na ka boi vinaka e na veitikina cecere e na veikoro ni Juta, kei na veivanua sa voliti Jerusalemi: o ira talega era vakama na ka boi vinaka vei Peali, ki na mata-ni-siga, kei na vula, kei na kalokalo daulako, kei na kalokalo kecega ni lomalagi.

⁶A sa kauta tani na kalouyalewa ni veikau mai na vale i Jiova, ki taudaku i Jerusalemi, ki na uciwai ko Kitironi, ka vakama mai na uciwai ko Kitironi, ka vakavurumemeataka me tauvata kei na kuvu-ni-qele, ka biuta na kena kuvu ki na dela ni nodra i bulubulu na luvedra na lewe ni vanua.

⁷A sa basuraka sobu na nodra veivale era valavala vaka-Sotoma, ka sa tu voleka ki na vale i Jiova, ka sa talia maikina ko ira na yalewa nai sulu eso ki na kalouyalewa ni veikau.

⁸A sa kauta tani ko koya na bete kecega mai na veikoro e Juta, ka vakavelavelataka na veitikina cecere era a vakama kina na ka boi vinaka ko ira na bete, mai Kipa ka yaco ki Pieri-sepa, ka basuraka sobu na veitikina cecere mai na matamata-ni-koro sa tu mai nai curucuru ki na matamata-ni-koro nei Josua, na turaga ni koro, ka sa tu ki nai mawi ni matamata-ni-koro.

⁹Ia sa sega ni lako cake ko ira na bete ni veitikina cecere ki nai cabocabo-ni-soro i Jiova mai Jerusalemi, a ra sa kania ga na madrai sa sega ni vakaleveni e na kedra maliwa na wekadra.

¹⁰A sa vaqelevewataki Tofeci ko koya, mai na nodra buca na luve i Inomi, me kakua kina na tamata me vakacabora na luvena tagane se na luvena yalewa e loma ni bukawaqa vei Moloke.

¹¹A sa kauta tani na ose era vakacabora ki na mata-ni-siga ko ira na tui Juta, mai nai curucuru ki na vale i Jiova, ka voleka ki na vale i Necani-meleki na matanivanua, sa tu mai nai bili, a sa vakama e na bukawaqa na qiqi sa *vakabori* ki na mata-ni-siga.

¹²Ka sa basuraka sobu na tui nai cabocabo-ni-soro sa tu mai na dela ni taba loma-ni-vale e cake i Easi, era a cakava na tui Juta, kei nai cabocabo-ni-soro ka cakava ko Manasa e na rara vakabai ruarua ni vale i Jiova, ka talaraka sobu maikea, ka biuta na kedra kuvu ki na uciwai ko Kitironi.

¹³Ia sa vaqelevewataka na tui na veitikina cecere sa tu e na mata i Jerusalemi, ki nai matau ni ulu-ni-vanua ni veivakacalai ka cakava ko Solomoni na tui Isireli vei Asetoreci, na nodra ka vakasisila na kai Saitoni, vei Kimosi talega, na nodra ka vakasisila na Moapi, kei Milikomi, na nodra ka vakasisila na luve i Amoni.

¹⁴A sa musumusuka ko koya na veimatakau, ka taya sobu na veikalou-yalewa ni veikau, ka vakasinaita na nodra tikina e na sui ni tamata.

¹⁵Ia nai cabocabo-ni-soro talega mai Peceli, *kei* na tikina cecere ka cakava ko Jeropoami na luve i Nipati, o koya ka vakaivalavalacataki ira na Isireli, io nai cabocabo-ni-soro ko ya, kei na tikina cecere, sa basuraka sobu ko koya, ka vakama na tikina cecere, ka vakavurumemeataka me kuvu-ni-qele, ka vakama na kalouyalewa ni veikau.

¹⁶A sa vuki ko Josaia, ka kunea na veibulubulu sa tiko maikea mai na ulu-ni-vanua, a sa talaki ko koya, ka kauta mai na sui mai na veibulubulu, ka vakama e na dela ni cabocabo-ni-soro, ka vaqelevewataka, me vaka na vosa i Jiova ka tukuna na tamata ni Kalou, o koya ka tukuna eliu na veika oqo.

¹⁷A sa kaya ko koya, Ai bulubulu cava oqori ka'u sa raica? A ra sa kaya vua ko ira na lewe ni koro, Nai bulubulu ni tamata ni Kalou, o koya ka lako mai

Juta, ka tukuna na veika oqo ko sa qai cakava ki nai cabocabo-ni-soro mai Peceli.

¹⁸A sa kaya ko koya, Dou laiva ga; me kakua na tamata me yavalata na suina. A ra sa laiva na suina, kei na sui ni parofita ka lako mai Samaria.

¹⁹A sa biuta tani ko Josaia na veivale kece talega ni veitikina cecere e na veikoro mai Samaria, era a cakava ko ira na tui Isireli me cudru kina ko Jiova, a sa kitaka kina me vaka na ka kecega ka kitaka ko koya mai Peceli.

²⁰A sa vakamatei ira kecega na bete ni veitikina cecere, ka tiko maikea, e na dela ni veicabocabo-ni-soro, ka vakama e deladra na sui ni tamata; a sa lesu tale ki Jerusalemi.

²¹A sa vakaroti ira na tamata kecega na tui, ka kaya, Dou ia na kana vata ni lako-sivia vei Jiova na nomudou Kalou, me vaka sa volai e nai vola ni veiyalayalati oqo.

²²Sa sega vakaidina ni caka e dua na kana vata ni lako-sivia me vakaoqo mai na nodra gauna na turaga ni lewa ka ra lewai ira na Isireli, se e nodra gauna kecega na tui Isireli, se na tui Juta;

²³ia sa caka e Jerusalemi na kana vata ni lako-sivia oqo e na kenai katinikawalu ni yabaki i Josaia na tui.

²⁴Ia ko ira era sa daucurumi, kei ira era sa dauveinita, kei na veimatakau, kei na veika vakasisila era sa soro kina, kei na ka vakasisila kecega sa kune e na vanua nei Juta kei Jerusalemi, sa kauta tani ko Josaia, me vakataudeitaka kina na vosa ni vunau sa volai e nai vola sa kunea ko Ilikaia na bete e na vale i Jiova.

²⁵A sa sega e dua na tui ka bula eliu me sa tauvata kaya, me golevi Jiova e na lomana taucoko, kei na yalona taucoko, kei na nona kaukauwa kece, me vaka na vunau taucoko i Mosese; a sa sega ni tubu emuri e dua me tautauvata kaya.

²⁶Ia sa sega ni vuki tani ko Jiova mai na katakata ni nona cudru levu sa waqawaqa kina na nona cudru vei ira na Juta, e na vuku ni veivakacudrui kecega ka vakacudrui koya kina ko Manasa.

²⁷A sa kaya ko Jiova, Au na kauti ira tani talega na Juta mai na mataqu, me vaka ka'u a kauti ira tani na Isireli, ka biuta na koro oqo ko Jerusalemi, ka'u a digitaka, kei na vale ka'u a kaya kina, Ena tiko maikina na yacaqu.

²⁸Ia na kena vo ni cakacaka i Josaia, kei na ka kecega sa kitaka ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

²⁹E na nona gauna sa lako cake ko Fero-niko na tui Ijipita, me veivala kei tui Asiria mai na uciwai ko Uferetisi: a sa la'ki vala kaya ko Josaia na tui; ia ni sa raici koya, sa vakamatei koya mai Mikito.

³⁰A sa vakavodoki koya mai Mikito ko iratou na nona tamata ni sa mate, ka kauta ki Jerusalemi, ka buluta e na nonai bulubulu. Ia era sa kauti Jioaasi na luve i Josaia, ka lumuti koya, ko ira na lewe ni vanua, ka buli koya me tui, mei sosomi kei tamana.

³¹Sa ruasagavulu ka tolu na yabaki i Jioaasi ni sa buli me tui, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka vula tolu. Ia na yaca i tinana ko Emutali, na luve i Jeremaia mai Lipina.

³²A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka cakava ko ira na nona qase.

³³A sa vesuki koya ko Fero-niko mai Ripila, e na vanua ko Emaci, ka me kakua ni tui tiko mai Jerusalemi; ka lavaka vei ira na lewe ni vanua e dua na drau na taledi siliva, ka dua na taledi koula.

³⁴A sa buli Elaiakimi na luve i Josaia ko Fero-niko me tui, mei sosomi kei Josaia na tamana, ka vukica na yacana me Jioiakimi, ka kauti Jioaasi tani: a sa lako ko koya ki Ijipita, ka mate kina.

³⁵A sa solia na siliva kei na koula vei Fero ko Jioiakimi; ia ka sa lavaka ki na vanua nai vakacavacava, me soli nai lavo me vaka na vosa i Fero: sa lavaka

ko koya na siliva kei na koula vei ira na lewe ni vanua, me vaka era dui rawata, me solia kina vei Fero-niko.

³⁶Sa ruasagavulu ka lima na yabaki i Jioiakimi ni sa buli me tui, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki tinikadua. Ia na yaca i tinana ko Siputa, na luve i Pitaia na kai Ruma.

³⁷A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega era cakava ko ira na nona qase.

2 Tui 24

Sa vakamalumalumutaki ko ira na Juta, 1-7. Sa tui Juta ko Jioiakini, 8,9. Sa kau vakabobula ko ira na Juta ki Papiloni, 10-17. Sa tui Juta ko Setekaia, 18-20.

¹E na nona gauna sa lako cake ko Nepukanesa na tui Papiloni, a sa qali vua ko Jioiakimi ka yabaki tolu: sa qai vuki ko koya, ka talaidredre vua.

²A sa vakauqeta ko Jiova na veimataivalu ni kai Kalitia, kei na veimataivalu ni kai Siria, kei na veimataivalu na kai Moapi, kei na veimataivalu ni luve i Amoni, a sa talai ira me ra vala kei ira na Juta me vakarusai ira, me vaka na vosa i Jiova, ka vosataka ko koya e na gusudra na nonai talatala na parofita.

³Sa dina ga sa vosa i Jiova sa yaco kina oqo vei ira na Juta, me ra kau tani kina mai na matana, e na vuku ni valavala ca i Manasa, me vaka na ka kecega sa kitaka ko koya;

⁴ka e na vuku talega ni dra tawa cala sa vakadavea ko koya: ni sa vakasinaiti Jerusalemi e na dra tawa cala; ia na ka oqo sa sega ni via buluta ko Jiova.

⁵Ia na kena vo ni cakacaka i Jioiakimi, kei na ka kecega sa cakava ko koya, sa sega li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Juta?

⁶A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jioiakimi: a sa lewa ko Jioiakini na luvena, me kenai sosomi.

⁷A sa sega tale ni lako mai ko koya na tui Ijipita mai na nona vanua; ni sa kauta tani ko tui Papiloni na vanua kecega sa nei tui Ijipita, mai na uciwai ni Ijipita, ka yaco ki na uciwai ko Uferetisi.

⁸Sa tinikawalu na yabaki i Jioiakini ni sa tekivu me lewa, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka vula tolu. Ia na yaca i tinana ko Niusita, na luve i Elinecani na kai Jerusalemi.

⁹A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka kitaka ko tamana.

¹⁰E na gauna ko ya era sa lako cake ki Jerusalemi na tamata nei Nepukanesa na tui Papiloni, a sa buku na druadrua ni koro.

¹¹A sa lako mai me kaba na koro ko Nepukanesa na tui Papiloni, a sa buku na druadrua ni koro ko ira na nona tamata.

¹²A sa curu yani vei tui Papiloni ko Jioiakini na tui Juta, o koya kei tinana, kei ira na nona tamata, kei ira na nona tamata turaga, kei ira na nona turaga lalai: a sa tauri koya ko tui Papiloni e na kenai kawalu ni yabaki ni nona lewa.

¹³A sa kauta tani maikeia nai yau kecega mai na vale i Jiova, kei nai yau mai na vale ni tui, ka tamusuka nai yaya koula kecega ka cakava ko Solomoni na tui Isireli e na vale i Jiova, me vaka ka kaya ko Jiova.

¹⁴A sa kauti ira yani na kai Jerusalemi kecega, kei ira na turaga kecega, kei ira kecega na tamata i valu qaqa, io na bobula e le tini na udolu, kei ira kecega na matai, kei ira na matai ni kaukamea: sa sega ni vo e dua, ko ira ga na lewe ni vanua era sa dravudravua.

¹⁵A sa kauti Jioiakini ki Papiloni; a sa kauti ira vakabobula, na tinana na tui, kei iratou na watina na tui, kei ira na nona turaga lalai, kei ira ka uasivi e na vanua, mai Jerusalemi ki Papiloni.

¹⁶Ia ko ira kecega na tamata i valu qaqa, e le vitu na udolu, kei ira na matai, kei ira na matai ni kaukamea, e le dua na udolu, o ira kecega era kaukauwa me yaga e nai valu, io sa kauti ira vakabobula ki Papiloni ko koya na tui Papiloni:

¹⁷a sa lesia ko koya na tui Papiloni na taci i tamana, ko Matanaia, me tui me kenai sosomi; a sa vukica na yacana me vakayacani ga ko Setekaia.

¹⁸Sa ruasagavulu ka dua na yabaki i Setekaia ni sa tekivu me lewa, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki tinikadua. Ia na yaca i tinana ko Emutali, na luve i Jeremaia na kai Lipina.

¹⁹A sa daucaka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka kitaka ko Jioiakimi.

²⁰Ia sa yaco kina vei Jerusalemi kei Juta na cudru i Jiova, ka sa biuti ira tani kina e matana: a sa bese ko Setekaia ni qarava tiko na tui Papiloni.

2 Tui 25

Sa kabai ko Jerusalemi; sa visa na koro; sa qai kau tale vakabobula ko ira na Juta ki Papiloni, ka vo tikoga ko ira na tamata dravudravua, 1-21. Sa lesi ko Kitalaia me lewai Juta, a sa moku ko koya, 22-26. Sa vakacegui ko Jioiakini, 27-30.

¹Ia e na kenai kaciwa ni yabaki ni nona lewa, e na kenai katini ni vula, e na kenai katini ni siga ni vula, sa lako mai me kabai Jerusalemi ko Nepukanesa, na tui Papiloni, o koya kei ira kece na nonai valu, a ra sa la'ki tiko vakaivalu maikina; ka tara na veivale ni valu me vakavolivolita.

²A sa buku tiko na druadrua ni koro, ka yacova na kenai katinikadua ni yabaki i Setekaia na tui.

³E na kenai kaciwa ni siga *e nai kava* ni vula, sa ka levu na viakana e na koro, a sa sega na kakana vei ira na lewe ni vanua.

⁴A sa basuki na koro, a *sa dro* e na bogi ko ira kecega na tamata i valu, e na sala ni matamata-ni-koro, e na macawa ni bai ruarua, mai na nona were na tui, a sa lako yani e na sala vaka ki na buca: (ia ko ira na kai Kalitia, era sa tiko vakavolivolita na koro): a sa lako na tui e na sala ki na buca.

⁵A ra sa cicimuria na tui ko ira na nodra i valu na kai Kalitia, ka vauci koya e na buca mai Jeriko: a ra sa vakasesei tani vua ko ira kecega na nonai valu.

⁶A ra sa taura na tui, ka kauta vei tui Papiloni ki Ripila; a ra sa lewai koya.

⁷A ra sa vakamatei iratou na luve i Setekaia e matana, ka bokoca ruarua na mata i Setekaia, ka vesuki koya e nai vesu parasa, ka kauta ki Papiloni.

⁸Ia e na kenai kalima ni vula, e na kenai kavitu ni siga ni vula, ko ya na kenai katinikaciwa ni yabaki ni tui, ko Nepukanesa, na tui Papiloni, sa qai lako mai ki Jerusalemi ko Nipusaretani, a kapiteni ni valu i vakatawa, e dua na nona tamata na tui Papiloni:

⁹a sa vakama na vale i Jiova, kei na vale ni tui; a sa vakama na vale kecega mai Jerusalemi, io na vale lelevu kecega.

¹⁰A sa talaraka sobu na bai sa voliti Jerusalemi, ko ira kecega na nodra i valu na kai Kalitia era tiko kaya na kapiteni ni valu i vakatawa.

¹¹Ia ko ira na kena vo ni tamata era vo tiko e loma ni koro, kei ira era dro vei tui Papiloni, kei ira sa vo vei ira na lewe vuqa, sa kauti ira vakabobula yani ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa.

¹²Ia ko koya na kapiteni ni valu i vakatawa, sa laivi ira na tamata dravudravua sara e na vanua me ra tiko ga, me ra wereca na veivaivaini kei na veiwere.

¹³Ia na duru parasa ka tu e na vale i Jiova, kei na veitutu ni taqi, kei na taqi levu parasa sa tu e na vale i Jiova, era sa vorolaka na kai Kalitia, ka kauta na kena parasa ki Papiloni.

¹⁴Ia na kuro, kei nai sivi ni dravusa, kei nai koti-ni-cina, kei nai taki, kei nai yaya parasa kecega era sa daucakacaka kina, era sa kauta tani.

¹⁵A sa kauta tani na kapiteni ni valu i vakatawa na dari ni de-ni-bukawaqa, kei na bilo me kau kina na dra me kureitaki, o koya sa dui koula ka dui siliva.

¹⁶Na duru ruarua, na taqi levu e dua, kei na veitutu ni taqi, o koya ka cakava ko Solomoni me yaga e na vale i Jiova; sa sega ni kilai na kena bibi ni parasa ni yaya kecega oqo.

¹⁷Na kena cecere e dua na duru sa tinikawalu na kiupiti, ka sa parasa na domodomo sa tu e delana: ia na kena balavu e dua na domodomo sa tolu na kiupiti; kei na sinucodo sa muloci, kei nai ukuuku e vaka na pomekaraneti sa viviraka na domodomo, sa parasa kecega: a sa tauvata kei na ka oqo na duru kadua e na sinucodo sa muloci.

¹⁸Ia na kapiteni ni valu i vakatawa, sa tauri Siraia na bete levu, kei Sefanaia nai karua ni bete, kei iratou nai vakatawa ni katuba tolutolu:

¹⁹ia vei ira sa tiko e na koro sa taura ko koya e dua na ovisa, o koya sa lesi me lewai ira na tamata i valu, ka lewe lima vei ira na tamata era dautiko e na mata ni tui, era sa kune e na koro, kei koya na nona vunivola na kapiteni ni valu, o koya ka dauvakasoqoni ira vata na lewe ni vanua, ka lewe onosagavulu vei ira na lewe ni vanua era sa kune e loma ni koro.

²⁰A sa kauti ira oqo ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, vua na tui Papiloni ki Ripila.

²¹A sa mokuti ira ko tui Papiloni, ka vakamatei ira mai Ripila e na vanua ko Emaci. A sa kau vakabobula tani ko ira na Juta mai na nodra vanua.

²²Ia ko ira na tamata era vo tiko e na vanua ko Juta, o ira ka laiva ko Nepukanesa na tui Papiloni, sa lesi Kitalaia na luve i Eaikami na luve i Safani ko koya, me turaga vei ira.

²³Ia ko ira kecega na turaga ni veimataivalu, ko ira kei ira na nodra tamata, ni ra sa rogoca sa lesi Kitalaia me turaga ko tui Papiloni, era sa lako mai kivei Kitalaia ki Misipa, io ko Isimeli na luve i Necanaia, kei Joenani na luve i Karia, kei Siraia na luve i Tanumeci na kai Nitofa, kei Jeesanaia na luvema e dua na kai Meeka, io ko iratou kei ira na nodratou tamata.

²⁴A sa bubului e matadratou ko Kitalaia, e matadratou talega na nodratou tamata, ka kaya vei ira, Dou kakua ni rerevaki iratou na nodra tamata na kai Kalitia, dou tiko ga e na vanua, ka qaravi koya na tui Papiloni; ia dou na vinaka ga.

²⁵Ia e na kenai kavitu ni vula sa lako ko Isimeli na luve i Necanaia na luve i Ilisama, e dua vei ira na kawa ni tui, kei iratou vata kaya e lewe tini na tamata, a ratou sa mokuti Kitalaia, a sa mate kina, kei ira talega na kai Juta kei ira na kai Kalitia era tiko vata kaya mai Misipa.

²⁶A ra sa cavu tu ko ira kecega na tamata, ko ira na lalai kei ira na lelevu, kei ira na turaga ni veimataivalu, a ra sa lako ki Ijipita: ni ra sa rere e na vukudra na kai Kalitia.

²⁷Ia ni sa tiko bobula ko Jioiakini na tui Juta ka yabaki tolusagavulu ka vitu, e na kenai katinikarua ni vula, e na kenai karuasagavulu ka vitu ni siga ni vula, sa qai sereki Jioiakini na tui Juta mai na vale ni veivesu ko Ivili-mirotaki na tui Papiloni, e na yabaki sa buli kina me tui;

²⁸a sa vosa vinaka vua, ka sa vakatikora na nonai tikotiko vakaturaga me cecere cake e na nodra i tikotiko vakaturaga na tui era tiko vata kaya mai Papiloni.

²⁹A sa luvata tani na nonai sulu ni vale ni veivesu ka sulumaki koya e nai sulu tani: a sa kana tikoga ko koya e matana e na veisiga kecega ni nona bula.

³⁰A sa dua na nonai votavota maivua na tui, e na veisiga yadua ka yacova nai otioti ni nona bula.

1 Veigauna

1 Veigauna 1

Ai tubutubu ni tamata, ka yacovi Eparaama, 1-27. A luve i Eparaama, ko Aisake kei Isimeli, 28-54.

¹Ko Atama, ko Seci, ko Inosi;

²ko Keinana, ko Mealieli, ko Jereti;

³ko Inoki, ko Mecusela, ko Lemeki;

⁴ko Noa, ko Semi, ko Ame, kei Jefeca.

⁵Ko iratou oqo na tagane na luve i Jefeca: ko Komera, kei Mekoki, kei Metai, kei Javana, kei Tupali, kei Meseki, kei Tirasa.

⁶Ia ko iratou oqo na tagane na luve i Komera: ko Asikenasi, kei Rifaca, kei Tokama.

⁷Ia ko iratou oqo na tagane na luve i Javana: ko Ilaisa, kei Tasisi, ko Kitimi, kei Totenimi.

⁸Ko iratou na tagane oqo na luve i Ame: ko Kusa, kei Misireimi, ko Futi, kei Kenani.

⁹Ia ko iratou na tagane oqo na luve i Kusa: ko Sepa, kei Avila, kei Sapita, kei Reama, kei Sapiteka. Kei na tagane na luve i Reama: ko Sipa, kei Titana.

¹⁰A sa sucu na luve i Kusa e dua na tagane ko Nimiroti, sai koya na kenai liuliu vei ira na tamata totoka e vuravura.

¹¹A sa sucu na luve i Misireimi ko Luti, kei Anamimi, kei Leapimi, kei Nafituimi,

¹²kei Pacirusimi, kei Kasiluimi, (era tubu mai vua ko ira na kai Filisitia,) kei Kapitorimi.

¹³A sa sucu na luve i Kenani ko Saitoni na nona ulumatua, kei Eci;

¹⁴kei na Jepusaiti, kei na Amoraiti, kei na Kakesaiti,

¹⁵kei na Aivaite, kei na Akaiti, kei na Sainaite;

¹⁶kei na Avataiti, kei na Semaraiti, kei na Amataiti.

¹⁷Ko iratou na luve i Semi eratou tagane: ko Ilama, kei Asuri, kei Afakisati, kei Luti, kei Erami, kei Usi, kei Uli, kei Keceri, kei Meseki.

¹⁸A sa sucu na luve i Afakisati ko Sela, a sa sucu na luve i Sela ko Iperi.

¹⁹A sa sucu na luve i Iperi e le rua na tagane, a yacana e dua ko Peleki; ka ni sa wase ko vuravura e na nona gauna: ia na yaca i tacina ko Jokitani.

²⁰A sa sucu na luve i Jokitani ko Alimotati, kei Selefifi, kei Esamaveci, kei Jera,

²¹kei Atorami, kei Usali, kei Tikila,

²²kei Ipali, kei Apimeeli, kei Sipa,

²³kei Ofa, kei Avila, kei Jopapa. Ko ira kecega na tagane oqo era luve i Jokitani.

²⁴Ko Semi, ko Afakisati, ko Sela,

²⁵ko Iperi, ko Peleki, ko Riu,

²⁶ko Seruke, ko Neori, ko Tira,

²⁷ko Eparama, o koya ko Eparaama.

²⁸Koi rau na luve i Eparaama ka tagane: ko Aisake, kei Isimeli.

²⁹Sa vakaoqo na nodrau kawa: A ulumatua i Isimeli, ko Nepeioci; ko Kitari, kei Atipieli, kei Mipisami,

³⁰ko Misima, kei Tuma, ko Masa, ko Etati, kei Tima,

³¹ko Jeturi, ko Nefisi, kei Ketema. Oqo na luve i Isimeli era tagane.

³²Ia ko iratou na tagane na luve i Katura, na watina lailai i Eparaama: ko Simirani, kei Jokisani, kei Mitani, kei Mitiani, kei Isipaki, kei Sua. Ia koi rau na luve i Jokisani erau tagane: ko Sipa, kei Titana.

³³Ia ko iratou na luve i Mitiani ka tagane; ko Ifa, kei Iferi, kei Enoke, kei Apaita, kei Elitea. Ko iratou kece oqo eratou luve i Katura.

³⁴A sa sucu ko Aisake na luve i Eparaama. Koi rau na luve i Aisake: ko Iso, kei Isireli

³⁵Ko iratou na tagane oqo na luve i Iso: ko Elifasi, ko Riueli, kei Jiusi, kei Jalami, kei Kora.

³⁶Ko iratou na tagane oqo na luve i Elifasi: ko Temani, kei Omari, ko Sifi, kei Katami, ko Kinasi, kei Timina, kei Amaleki.

³⁷Oqo na luve i Riueli eratou tagane: ko Neaca, ko Sira, ko Sama, kei Misa.

³⁸Oqo na luve i Sira eratou tagane: ko Lotani, kei Sopali, kei Sipioni, kei Ena, kei Tisoni, kei Esa, kei Tisani.

³⁹Ia oqo na luve i Lotani erau tagane: ko Ori, kei Omami; ia ko Timina na gane i Lotani.

⁴⁰Ko iratou na tagane oqo na luve i Sopali: ko Eliana, kei Maneaca, kei Ipali, ko Sefi, kei Onama. Ia na luve i Sipioni erau tagane: ko Eya, kei Ena.

⁴¹A tagane ka luve i Ena: ko Tisoni. Ia na luve i Tisoni eratou tagane: ko Amirami, kei Esipani, kei Icirani, kei Kirani.

⁴²Ko iratou na tagane oqo eratou luve i Esa: ko Pilani, kei Sevani, kei Jekani. Koi rau na luve i Tisani erau tagane: ko Usi, kei Erani.

⁴³Ia ko iratou oqo na tui ka lewa eliu e na vanua ko Itomi, ka lewa emuri na tui vei ira na Isireli: ko Pela na luve i Piori: ia na yaca ni nona koro ko Tinapa.

⁴⁴Ia ni sa mate ko Pela, sa lewa me kenai sosomi ko Jopapa, na luve i Sira na kai Posira.

⁴⁵Ia ni sa mate ko Jopapa, sa lewa me kenai sosomi ko Usami mai nodra vanua na kai Temani.

⁴⁶Ia ni sa mate ko Usami, sa qai lewa me kenai sosomi ko Etati na luve i Pitati, o koya ka samuti Mitiani e na vanua ko Moapi: ia na yaca ni nona koro ko Evici.

⁴⁷Ia ni sa mate ko Etati, sa lewa me kenai sosomi ko Samila na kai Masirika.

⁴⁸Ia ni sa mate ko Samila, sa lewa me kenai sosomi ko Saula na kai Riopoci, ka voleka ki na Uciwai.

⁴⁹Ia ni sa mate ko Saula, sa lewa me kenai sosomi ko Peali-anani na luve i Akipori.

⁵⁰Ia ni sa mate ko Peali-anani, sa lewa me kenai sosomi ko Etati: ia na yaca ni nona koro ko Pai; ia na yaca i watina ko Meetapeli, na luve i Matireti ka yalewa, o koya na luve i Me-saapi ka yalewa.

⁵¹Sa mate talega ko Etati. Ia ko iratou oqo na teuke ni Itomi: na teuke Timina, na teuke Ela ia, na teuke Jiceci,

⁵²na teuke Aolipama, na teuke Ela, na teuke Pinoni,

⁵³na teuke Kinasi, na teuke Temani, na teuke Mipisa,

⁵⁴na teuke Makitieli, na teuke Irami. Ko iratou oqo na teuke ni Itomi.

1 Veigauna 2

O ira na luve i Isireli, 1,2. O ira ka tubu vei Juta, 3-55.

¹O ira oqo na luve i Isireli era tagane: ko Rupeni, ko Simioni, ko Livai, kei Juta, ko Isakari, kei Sepuloni,

²ko Tani, ko Josefa kei Penijamini, ko Nafitalai, ko Kata, kei Aseri.

³O iratou na luve i Juta eratou tagane: ko Eri, kei Onani, kei Sela: ko iratou tolutolu oqo sa vakasucuma ko Paci-sua na yalewa ni Kenani. A sa ca e na mata i Jiova ko Eri na ulumatua i Juta; a sa vakamatei koya ko Jiova.

⁴A sa vakasucumi Feresi kei Sira vua ko Tema na vugona. O iratou kece na luve i Juta ka tagane eratou lewe lima.

⁵Oi rau na tagane na luve i Feresi: ko Esironi, kei Emuli.

⁶Ia ko iratou na luve i Sira ka tagane: ko Simirai, kei Icani, kei Imani kei Kalikoli, kei Tara; ko iratou kece sa lewe lima.

⁷Ia na tagane na luve i Kamai: ko Ekani, o koya ka vakararawataki Isireli, ka caka ca e na ka sa vakatabui.

⁸Ia na luve i Icani ka tagane: ko Asaraia.

⁹O iratou talega na luve i Esironi, eratou tagane: ko Jiramieli, kei Rami, kei Kilupai.

¹⁰A sa sucu na luve i Rami ko Aminatapi; a sa sucu na luve i Aminatapi ko Nasoni, a nodra turaga na luve i Juta;

¹¹a sa sucu na luve i Nasoni ko Salima, a sa sucu na luve i Salima ko Poasa,

¹²a sa sucu na luve i Poasa ko Opeti, a sa sucu na luve i Opeti ko Jese;

¹³a sa sucu na luve i Jese ko Iliapi ka ulumatua, kei Epinatapi na kenai karua, kei Simea na kenai katolu,

¹⁴ko Nicaneli na kenai kava, ko Ratei na kenai kalima,

¹⁵ko Osemi na kenai kaono, ko Tevita na kenai kavitu:

¹⁶a ganedratou ko Seruaia kei Apikali. Ia na tagane ka luve i Seruaia: ko Apisai, kei Joapi, kei Asaeli, eratou lewe tolu.

¹⁷A sa vakasucumi Amasa ko Apikali; ia na tama i Amasa ko Jica na luve i Isimeli.

¹⁸A sa sucu eso na luve i Kelepi, o koya na luve i Esironi ka tagane, vei Asupa na watina, kei Jirioci: ko iratou oqo na luvena: ko Jeseri, kei Sopapi, kei Eritoni:

¹⁹Ia ni sa mate ko Asupa, sa vakawati kei Efiraca ko Kelepi, a sa dua na luvedrau, ko Uri.

²⁰A sa sucu na luve i Uri, ko Urei, a sa sucu na luve i Urei, ko Pisalieli.

²¹Ia emuri sa vakawati ko Esironi kei na luve i Mekiri na tama i Kiliati, ni sa onosagavulu na nona yabaki; a sa dua na luvedrau, ko Sikupi.

²²A sa sucu na luve i Sikupi ko Jairi, o koya ka ruasagavulu ka tolu na nona koro e na vanua ko Kiliati.

²³A sa tauri Kesuri kei Erami ko koya maivei ira, kei na veikoro i Jairi, kei Kinaci, kei na kena veikoro, e onosagavulu na koro. Oqo kecega ka nodra na luve i Mekiri na tama i Kiliati.

²⁴Ia ni sa mate ko Esironi mai Kelepi-efiraca, sa qai vakasucumi Asuri na tama i Tikoa, ko Epaia na wati i Esironi.

²⁵Ia ko iratou na tagane oqo na luve i Jiramieli na ulumatua i Esironi: ko Rami na ulumatua, kei Puna, kei Oreni, kei Osemi, kei Eaija.

²⁶A sa dua tale na wati i Jiramieli, na yacana ko Atara; o koya na tina i Onama.

²⁷Ia ko iratou na tagane oqo na luve i Rami na ulumatua i Jiramieli: ko Measi, kei Jamini, kei Ika.

²⁸Ia koi rau na luve i Onama: ko Samei, kei Jeta. Ia koi rau na luve i Samei ka tagane: ko Netapi, kei Episuri.

²⁹Ia na yaca ni wati i Episuri ko Epaieli, a sa sucu ko Apani kei Moliti na luvedrau.

³⁰Ia koi rau na luve i Netapi ka tagane: ko Seleti, kei Epaimi: sa mate ko Seleti ka sega na luvana.

³¹Ia na luve i Epaimi ka tagane: ko Isai. Ia na luve i Isai ka tagane: ko Sesani. Ia na luve i Sesani ka tagane: ko Alai.

³²Ia koi rau na luve i Jeta ka tagane na taci i Samei: ko Jica, kei Jonacani; a sa mate ko Jica ka sega na luvana.

³³Ia koi rau na luve i Jonacani ka tagane: ko Peleci, kei Sasa. O ira oqo na kawa i Jiramieli.

³⁴Ia ko Sesani sa sega na luvana tagane, eso ga na luvana yalewa. A sa dua na tamata nei Sesani, a kai Ijipita, a yacana ko Jara.

³⁵Ia ko Sesani sa musuka na luvana yalewa vei Jara na nona tamata me watina; a sa dua na luvedrau na yacana ko Atai.

³⁶A sa sucu na luve i Atai ko Necani, a sa sucu na luve i Necani ko Sapati,

³⁷a sa sucu na luve i Sapati ko Efilali,

³⁸a sa sucu na luve i Efilali ko Opeti; a sa sucu na luve i Opeti ko Jeu, a sa sucu na luve i Jeu ko Asaraia,

³⁹a sa sucu na luve i Asaraia ko Ilesi, a sa sucu na luve i Ilesi ko Iliasa,

⁴⁰a sa sucu na luve i Iliasa ko Sisemei,

⁴¹a sa sucu na luve i Sisemei ko Salumi, a sa sucu na luve i Salumi ko Jikamaia, a sa sucu na luve i Jikamaia ko Ilisama.

⁴²Ia ko ira na kawa i Kelepi na taci i Jiramieli: ko Mesa na nona ulumatua, o koya na tama i Sifi; kei iratou na luve i Maresa ka tagane, na tama i Epironi.

⁴³Ia ko iratou na luve i Epironi ka tagane: ko Kora, kei Tapua, kei Rikemi, kei Sema.

⁴⁴A sa sucu na luve i Sema ko Reami, o koya na tama i Joakiami; a sa sucu na luve i Rikemi ko Samei.

⁴⁵Ia na luve i Samei ko Maoni na tagane; a sa tama i Peci-suri ko Maoni.

⁴⁶Ia ko Ifa, na watina lailai i Kelepi, sa vakasucumi Erani, kei Mosa, kei Kesesi; a sa sucu na luve i Erani ko Kesesi.

⁴⁷Ia ko iratou na luve i Jatei: ko Rikemi, kei Jocame, kei Kesemi, kei Pelati, kei Ifa, kei Seafi eratou tagane.

⁴⁸O Meeka, na watina lailai i Kelepi, sa vakasucumi Seperi kei Tirena.

⁴⁹Sa vakasucumi Seafi talega, na tama i Matimana, ko Siva na tama i Makipena, kei na tama i Kepa: ia na luve i Kelepi ka yalewa ko Akesa.

⁵⁰O iratou oqo na luve i Kelepi ka tagane na luve i Uri, na ulumatua i Efiraca: ko Sopali na tama i Kiriaci-jiarimi;

⁵¹ko Salima na tama i Pecileema, ko Arefi na tama i Peci-kateri.

⁵²A sa so na luve i Sopali ka tagane na tama i Kiriaci-jiarimi: ko Eroe, ka dua na kedra wase na luve i Maneaca.

⁵³Ia na veimataqali i Kiriaci-jiarimi; ko iratou na luve i Jeceri, kei iratou na luve i Pua, kei iratou na Sumasi, kei iratou na kai Misira; sa tubu maivei iratou ko ira na kai Sora, kei ira na kai Esitaoli.

⁵⁴O iratou na luve i Salima ka tagane: ko Pecileema, kei ira na kai Nitofa, ko Ataroci, a mataqali i Joapi, ka dua na kedra wase na luve i Maneaca, ko ira na kai Sora.

⁵⁵Ia na nodra veimataqali na vunivola era tiko mai Jepesi: ko ira na Tiraci, ko ira na luve i Semea, ko ira na Sukaci. O ira oqo na Kenaiti sa tubu maivei Emaci, na tamadra na Rekapaiti.

1 Veigauna 3

O ira na mataqali i Tevita.

¹O iratou oqo na luve i Tevita ka tagane, eratou a sucu mai Epironi: a ulumatua ko Aminoni ka tagane, na tinana ko Eiinoami na yalewa ni Jesirieli; a kenai karua ko Taniela, na tinana ko Apikali na yalewa ni Kameli;

²a kenai katolu ko Apisalomi, na luve i Meeka na luve i Talimei, na tui Kesuri; a kenai kava ko Atonaija, na luve i Akici,

³a kenai kalima ko Sefataia, a tinana ko Epitali; a kenai kaono ko Iciriami, na tinana ko Ekila, na watina.

⁴Sa sucu mai Epironi na luvana onoono oqo, a sa lewa maikeia ko koya ka yabaki vitu ka ono na vula: a sa lewa mai Jerusalemi ko koya ka yabaki tolusagavulu ka tolu.

⁵Ia ko iratou na luvana oqo eratou sa sucu mai Jerusalemi: ko Semea, kei Sopapi, kei Necani, kei Solomoni, eratou lewe va, a sa tinadratou ko Paci-sua na luve i Amieli;

⁶ko Ipa talega, kei Ilisama, kei Ilifeleti;

⁷kei Noka, kei Nefeki, kei Jafia,

⁸kei Ilisama, kei Elaiata, kei Ilifeleti, eratou lewe ciwa

⁹Eratou sa luve i Tevita kecega ka tagane, a sa sega ni wili na luedra na watina lalai, ia ko Tema na ganedra.

¹⁰Ia na luve i Solomoni ka tagane ko Riopoami, a luve i Riopoami ka tagane ko Epaia, a luve i Epaia ka tagane ko Esa, a luve i Esa ka tagane ko Jiosafati,

¹¹a luve i Jiosafati ka tagane ko Jorami, a luve i Jorami ka tagane ko Easaia, a luve i Easaia ka tagane ko Joasi,

¹²a luve i Joasi ka tagane ko Amasaia, a luvei Amasaia ka tagane ko Asaraia, a luve i Asaraia ka tagane ko Jocame,

¹³a luve i Jocame ka tagane ko Easi, a luve i Easi ka tagane ko Esekaia, a luve i Esekaia ka tagane ko Manasa,

¹⁴a luve i Manasa ka tagane ko Emoni, a luve i Emoni ka tagane ko Josaia.

¹⁵Ia ko iratou na luve i Josaia eratou tagane: a ulumatua ko Joenani, a kenai karua ko Jioiakimi, a kenai katolu ko Setekaia, a kenai kava ko Salumi.

¹⁶Ia koi rau na luve i Jioiakimi erau tagane: ko Jekonaia kei Setakaia.

¹⁷Ia ko iratou na luve i Jekonaia eratou tagane: ko Esiri, ko Salacieli,

¹⁸ko Malikirami, kei Pitaia, kei Senasari, ko Jikamaia, ko Osama, kei Nitapaia.

¹⁹Ia koi rau na luve i Pitaia erau tagane: ko Serupapeli, kei Semeai; ia ko iratou na luve i Serupapeli ka tagane: ko Mesulame, kei Enanaia, ia ko Silomeci na ganedrau;

²⁰kei Esupa, kei Oeli, kei Perekaia, kei Esataia, ko Jusapieseti, eratou lewe lima.

²¹Ia koi rau na luve i Enanaia: ko Pilataia, kei Jesaia: ko iratou na luve i Rifaia eratou tagane, ko iratou na tagane na luve i Erinani, ko iratou na tagane na luve i Opetaia, ko iratou na tagane na luve i Sekanaia.

²²Ia na tagane na luve i Sekanaia: ko Semaia; kei iratou na tagane na luve i Semaia: ko Atusa, kei Ikiali, kei Paria, kei Nearaia, kei Safati, eratou lewe ono.

²³Ia ko iratou na tagane na luve i Nearaia: ko Elioenai, kei Esekaia, kei Asirikame, eratou lewe tolu.

²⁴Ia ko iratou na tagane na luve i Elioenai: ko Otevaia, kei Ilaiasipi, kei Pilaia, kei Akupi, kei Joenani, kei Tilaia, kei Anani, eratou lewe vitu.

1 Veigauna 4

O ira talega eso ka tubu vei Juta, 1-23. O ira ka tubu vei Simioni, 24-43.

¹O iratou na tagane na luve i Juta: ko Feresi, ko Esironi, kei Kamai, kei Uri, kei Sopali.

²A sa sucu ko Jeaci na luve i Riaia na luve i Sopali; a sa sucu na luve i Jeaci ko Eumai, kei Leati. Oqo na nodra mataqali na kai Sora.

³A sa tubu mai vua na tama i Etama ko ira oqo; ko Jesirieli, kei Isima, kei Itipasi; ia na yaca ni ganedratou ko Esile-liponi;

⁴kei Penueli na tama i Kitori, kei Esa na tama i Usa. O iratou oqo na tagane na luve i Uri, na ulumatua i Efiraca, na tama i Pecileema.

⁵A sa le rua na wati i Asuri na tama i Tikoa: ko Ela kei Neera.

⁶Ia na luedrau ko Asuri kei Neera ko Eusami, kei Eferi, kei Temeni, kei Easitari. O iratou oqo na luve i Neera eratou tagane:

⁷Ia ko iratou na tagane na luve i Ela: ko Sereci, kei Soari, kei Ecinani.

⁸A sa sucu na luve i Akosi ko Anupi, kei Sopepa, kei na veimataqali i Eareli na luve i Arumi.

⁹A sa yalovakaturaga cake vei iratou na tacina ko Jepesi: ia na tinana sa vakayacani koya ko Jepesi, ni sa kaya, Au a vakasucumi koya e na rarawa.

¹⁰A sa masuta na nodra Kalou na Isireli ko Jepesi, ka kaya, Mo ni vakalougatataki au vakaidina, ka vakalevutaka na noqu yasana, ia me tiko kei au na ligamuni, ia mo ni tarovi au mai na ca, me kakua ni vakararawataki au! A sa vakayacora na Kalou na ka sa kerea ko koya.

¹¹Ia sa sucu na luve i Kilupi na taci i Sua, ko Miri, o koya na tama i Esitonni.

¹²A sa sucu na luve i Esitoni ko Pecirafa, kei Pasea, kei Tiina na tama i Irinaasi. O iratou oqo na tamata i Reka.

¹³Ia na tagane na luve i Kinasi: ko Ocinieli, kei Siraia; ia na tagane na luve i Ocinieli: ko Ecaci.

¹⁴A sa sucu na luve i Mionocei ko Ofira; a sa sucu na luve i Siraia ko Joapi, a tamadra *na lewe* ni nodra buca na matai; ni ra sa matai.

¹⁵Ia ko iratou na tagane na luve i Kelepi na luve i Jifune ka tagane: ko Iru, ko Ela, kei Naami; ia na tagane na luve i Ela: ko Kinasi.

¹⁶Kei iratou na tagane na luve i Jialelieli: ko Sifi, kei Sifa, ko Tiria, kei Esareli.

¹⁷Ia ko iratou na tagane na luve i Esera: ko Jica, kei Mereti, kei Iferi, kei Jaloni. Ia ko iratou oqo na luve i Picaia na luve i Fero ka yalewa, na wati i Mereti: a sa vakasucumi Miriama, kei Samei, kei Isipa o koya na tama i Esitimoa:

¹⁸ia na watina na yalewa ni Juta sa vakasucumi Jireti na tama i Kitori, kei Eperi na tama i Soko, kei Jikucieli na tama i Sanoa.

¹⁹Ia ko iratou na tagane na luve ni watina ko Otaia na gane i Neami, na tama i Kila na Kamaiti, kei Esitimoa na Meekataiti.

²⁰Ia ko iratou na tagane na luve i Saimoni: ko Aminoni, kei Rina, ko Penianani, kei Tiloni. Ia na tagane na luve i Isai: ko Soeci kei Peni-soeci.

²¹Ia na tagane na luve i Sela na luve i Juta: ko Eri na tama i Leka, kei Lata na tama i Maresa, kei na mataqali ni nodra kawa era sa cakava nai sulu lineni matailalai, e na vale i Esipea,

²²kei Jokimi, kei ira na tamata mai Kosepa, kei Joasi, kei Sarafi, o koya ka lewa mai Moapi, kei Jasupi-leemi. Ia na veika oqo sa ka makawa.

²³O ira oqo na dautuli kuro, kei ira sa dautiko e na loga ni kau kei na bai bula: era sa tiko maikea kei na tui me cakacaka vua.

²⁴Ko iratou na luve i Simioni eratou tagane: ko Nimueli, kei Jamini, ko Jaripi, ko Sira, ko Saula:

²⁵ko Salumi na luvena tagane, ko Mipisami na luvena tagane, ko Misima na luvena tagane.

²⁶Ia na luve i Misima eratou tagane: ko Amueli na luvena tagane, ko Sakuri na luvena tagane, ko Semeai na luvena tagane.

²⁷Ia na luve i Semeai sa le tinikaono na tagane, ka le ono na yalewa; ia sa sega ni le vuqa na luvedra na tacina, a ra sa sega ni tubu na nodra mataqali kecega me lewe vuqa, me vakataki ira na luve i Juta.

²⁸A ra sa tiko mai Pieri-sepa, kei Molata, kei na koro ko Suali;

²⁹mai Pila talega, kei Esemi, kei Tolati;

³⁰kei Pecueli, kei Orima, kei Sikilaki;

³¹kei Peci-marikapoci, kei na koro ko Susimi, kei Peci-piri, kei Sereimi. O ira oqo na nodra veikoro ka yacova na gauna sa lewa kina ko Tevita.

³²Ia na nodra veikoro lalai, ko Etama, kei Eini, ko Rimoni, kei Tokeni, kei Asani, e lima na koro:

³³kei na nodra veikoro lalai kecega sa voleka ki na veikoro oqo, ka yacovi Peali. Oqo na nodra i tikotiko, kei na nodra i tabatamata.

³⁴Ia ko Mesopapi, kei Jamileki, kei Josa na luve i Amasaia ka tagane;

³⁵kei Joeli, kei Jeu na luve i Josipaia ka tagane, na luve i Siraia ka tagane, na luve i Esieli ka tagane,

³⁶kei Elioenai, kei Jeekopa, kei Jisoaia, kei Asaia, kei Etieli, kei Jesimieli, kei Pinaia;

³⁷kei Sisa na luve i Sifi ka tagane, na luve i Eloni ka tagane, na luve i Jitaia ka tagane, na luve i Simiri ka tagane, na luve i Semaia ka tagane;

³⁸o ira oqo sa cavuti na yacadra era sa turaga e na nodra veimataqali: a sa tubu na mataqali ni tamadra me ra lewe vuqa sara.

³⁹A ra sa lako ki nai curucuru ki Kitori, ki na yasa ni buca sa donuya na tu-i-cake, me qara na kedra na nodra manumanu.

⁴⁰A ra sa kunea e dua na vanua veico, ka vinaka, a sa vanua levu, ka tiko vakacegu, ka sa sautu; ni ra sa tiko maikea eliu na luve i Ame.

⁴¹Ia ko ira oqo sa volai na yacadra, era sa lako mai e na gauna i Esekaia na tui Juta, ka samuta na nodra veivale laca, kei ira na kai Maoni sa kune maikea, ka vakarusa sara ka yacova na siga oqo, ka tiko kina me kedrai sosomi: ni sa tu maikea na kedra vanua veico na nodra manumanu.

⁴²Ka so vei ira, io vei ira na tagane na kawa i Simioni, era lewe lima na drau, era sa lako ki na ulu-ni-vanua ko Sia, a sa nodra turaga ko Pilataia, kei Nearaia, kei Rifaia, kei Usieli, eratou luve i Isai, eratou tagane.

⁴³A ra sa mokuti ira na Amalekaiti sa vo ka ra a dro bulu, a ra sa tiko maikea ka yacova na siga oqo.

1 Veigauna 5

O ira ka tubu vei Rupeni, kei Kata, kei Manasa.

¹Ia ko ira na luve i Rupeni ka tagane na ulumatua i Isireli, (ni sa ulumatua ko koya; ia ni sai valavala vakavelavela ni sa toro ki nai mocemoce i tamana, sa soli na nonai tutu vakaulumatua vei rau na tagane na luve i Josefa na luve i Isireli: ka sa sega ga ni wili nai tabatamata me vaka na vakaulumatua.

²Ia sa gumatua vei iratou na tuakana kei na tacina ko Juta, a sa vu mai vua na turaga sa levu cake; ka sa nei Josefa na ka vakaulumatua:)

³Io ko iratou na tagane na luve i Rupeni na ulumatua i Isireli: ko Enoke, kei Palu, ko Esironi, kei Kamai.

⁴O iratou na luve i Joeli ka tagane: ko Semaia, ko Koki, ko Semeai,

⁵ko Maika, ko Riaia, ko Peali,

⁶ko Piera, ko koya ka kauta tani vakabobula ko Tikilaci-pilineseri na tui Asiria: ko koya sa nodra turaga na Rupeni.

⁷Ia ko ira na tacina e na nodra veimataqali, ni sa wili nai tabatamata ni nodra kawa: ko Jieli sa liu, kei Sakaraia,

⁸kei Pela na luve i Asasi ka tagane, na luve i Sema ka tagane, na luve i Joeli ka tagane, o koya ka tiko mai Aroeri, ka yala ki Nipo kei Peali-mioni:

⁹A sa tiko e na vanua vaka ki na tu-i-cake ko koya, ka yala ki nai curucuru ki na veikau mai na uciwai ko Uferetisi, ni sa tubu me ka levu na nodra manumanu e na vanua ko Kiliati.

¹⁰Ia e na gauna i Saula era sa vala kei ira na Akiri: a ra sa mokuti ira: a ra sa tiko e na nodra veivale laca e na *vanua* kecega vaka ki na tu-i-cake mai Kiliati.

¹¹Ia ko ira na luve i Kata era tiko donui ira e na vanua ko Pasani, ka yala ki Salika:

¹²ko Joeli sa liu, kei Safami na kenai karua, kei Janei, kei Safati mai Pasani:

¹³kei iratou na wekadratou e na mataqali i tamadratou: ko Maikeli, kei Mesulame, kei Sipa, kei Jorei, kei Jakani, kei Sia, kei Iperi, e lewe vitu.

¹⁴Oqo na tagane na luve i Epaieli na luve i Uri ka tagane, na luve i Jaroa ka tagane, na luve i Kiliati ka tagane, na luve i Maikeli ka tagane, na luve i Jisisei ka tagane, na luve i Jato ka tagane, na luve i Pusa ka tagane;

¹⁵ko Ei na luve i Apitieli ka tagane, na luve i Kuni ka tagane, era sa liu e na mataqali i tamadra.

¹⁶A ra sa tiko e Kiliati mai Pasani, kei na kena veikoro, kei na vanua veico kecega ni Seroni, e na nodra i yalayala.

¹⁷O ira kece oqo sa wili na nodra i tabatamata e na gauna i Jocame na tui Juta, kei na gauna i Jeropoami na tui Isireli.

¹⁸O ira na luve i Rupeni ka tagane, kei ira na Kata, ka dua na wase ni mataqali i Manasa, ko ira na tamata qaqa, era sa taura rawa nai sasabai kei nai seleiwau, ka dauvanataka na dakai dina, ka daukila nai valu, era le

vasagavulu ka va na udolu, ka vitu na drau ka onosagavulu, era lako rawa e nai valu.

¹⁹A ra sa ia nai valu kei ira na Akari, kei Jeturi, kei Nefisi, kei Notapi.

²⁰A ra sa vupei ni ra sa vala kei ira, a ra sa soli ko ira na Akari ki na ligadra, kei ira kece talega na nodra i to: ni ra sa tagi vua na Kalou e nai valu, a sa rogoi ira ko koya: ni ra sa vakararavi vua.

²¹A ra sa tokia na nodra manumanu; e lima na oba na nodra kameli, ka ruasagavulu ka lima na oba na sipi, ka rua na udolu na asa, ka le tini na oba na tamata.

²²Ni ra sa moku mate na lewe vuqa, ni sa ka mai vua na Kalou nai valu. A ra sa tikotiko ga me kedrai sosomi ka yacova na veivakabobulataki.

²³Ia ko ira na luvedra e dua na wase ni mataqali i Manasa, era sa tiko e na vanua oqo: era sa tubu me lewe vuqa mai Pasani, ka yacovi Peali-erimoni, kei Siniri, ka yacova na ulu-ni-vanua ko Erimoni.

²⁴Ia ko ira oqo na turaga ni mataqali ni nodra qase, io ko Iferi, kei Isai, kei Ilieli, kei Asirieli, kei Jeremaia, kei Otevaia, kei Jatieli, era tamata qaqa, ka tamata rogo, era turaga ni mataqali ni nodra qase.

²⁵Ia era sa talaidredre vua na Kalou ni nodra qase, ka lako vakatani me ra muria na veikalou ni lewe ni vanua oqori, ko ira ka vakarusa ko koya na Kalou e matadra.

²⁶Ia na nodra Kalou na Isireli sa vakauqeta na yalo i Puli na tui Asiria, kei na yalo i Tikilaci-pilineseri na tui Asiria, a sa kauti ira tani, io ko ira na Rupeni, kei ira na Kata, ka dua na wase ni mataqali i Manasa, ka kauti ira ki Ela, kei Apori, kei Ara, kei na uciwai mai Kosani, ka yacova na gauna oqo.

1 Veigauna 6

O ira ka tubu vei Livai, 1-30. O ira na Livai ka dausere, 31-48. A mataqali i Eroni, 49-53. A nodra i tikotiko na Livai, 54-81.

¹O iratou na tagane na luve i Livai: ko Kerisoni, ko Koaca, kei Mirari.

²Ia ko iratou na tagane na luve i Koaca: ko Amirami, ko Isari, kei Epironi, kei Usieli.

³Ia ko iratou na luve i Amirami: ko Eroni, kei Mosese, kei Miriama. Ia ko iratou na tagane na luve i Eroni: ko Netapi, kei Epaiu, ko Eliesa, kei Icama.

⁴Sa sucu na luve i Eliesa ko Finiase; sa sucu na luve i Finiase ko Episua,

⁵a sa sucu na luve i Episua ko Puki, a sa sucu na luve i Puki ko Usai,

⁶a sa sucu na luve i Usai ko Seraia, a sa sucu na luve i Seraia ko Miraioci;

⁷sa sucu na luve i Miraioci ko Amaraia, a sa sucu na luve i Amaraia ko Eiitupi,

⁸a sa sucu na luve i Eiitupi ko Setoki, a sa sucu na luve i Setoki ko Eiimaasi,

⁹a sa sucu na luve i Eiimaasi ko Asaraia, a sa sucu na luve i Asaraia ko Joenani,

¹⁰a sa sucu na luve i Joenani ko Asaraia, (o koya ka ia na cakacaka vakabete e na vale ka tara ko Solomoni mai Jerusalemi:)

¹¹a sa sucu na luve i Asaraia ko Amaraia, a sa sucu na luve i Amaraia ko Eiitupi,

¹²a sa sucu na luve i Eiitupi ko Setoki, a sa sucu na luve i Setoki ko Salumi,

¹³a sa sucu na luve i Salumi ko Ilikaia, a sa sucu na luve i Ilikaia ko Asaraia,

¹⁴a sa sucu na luve i Asaraia ko Seraia, a sa sucu na luve i Seraia ko Jiosataki,

¹⁵a sa vakabobulataki ko Jiosataki, ni sa kauti ira tani na Juta kei ira mai Jerusalemi ko Jiova e na ligi i Nepukanesa.

¹⁶O iratou na tagane na luve i Livai: ko Kerisomi, ko Koaca, kei Mirari.

¹⁷Ia oqo na yacadrau na luve i Kerisomi erau tagane: ko Lipini, kei Semeai.

¹⁸Ia ko iratou na luve i Koaca eratou tagane: ko Amirami, kei Isari, kei Epironi, kei Usieli.

¹⁹Oi rau na tagane na luve i Mirari: ko Mali, kei Musi. Ia ko ira oqo na nodra veimataqali na Livai maivei ira na nodra qase:

²⁰Maivei Kerisomi: ko Lipini na luvena tagane, ko Jeaci na luvena tagane, ko Sima na luvena tagane,

²¹ko Joa na luvena tagane, ko Ito na luvena tagane, ko Sira na luvena tagane, ko Jiacirei na luvena tagane.

²²Ko iratou na tagane na lufe i Koaca: ko Aminatapi na luvena tagane, ko Kora na luvena tagane, ko Asiri na luvena tagane;

²³ko Elikana na luvena tagane, ia ko Epaiasafi na luvena tagane, ia ko Asiri na luvena tagane;

²⁴ko Teaci na luvena tagane, ko Urieli na luvena tagane, ko Usaia na luvena tagane, ia ko Saula na luvena tagane.

²⁵Ia koi rau na tagane na lufe i Elikana: ko Amasai, kei Eiimoci.

²⁶Ko Elikana: ko iratou na lufe i Elikana eratou tagane: ko Sofei, kei Neaca;

²⁷ko Iliapi na luvena tagane, ko Jiroame na luvena tagane, kei Elikana na luvena tagane.

²⁸Ia koi rau na tagane na lufe i Samuela: na ulumatua ko Joeli, kei nai karua ko Epaia.

²⁹Na tagane na lufe i Mirari: ko Mali, ko Lipini na luvena tagane ko Semeai na luvena tagane, ko Usa na luvena tagane,

³⁰ko Semea na luvena tagane, ko Akaia na luvena tagane, ko Asaia na luvena tagane.

³¹Ia ko ira oqo ka lesia ko Tevita me ra lewa nai valavala ni sere e na vale i Jiova, ni sa tiko vakadua na kato.

³²A ra sa qarava tiko na cakacaka ni sere e na mata ni tikotiko ni vale ni veitavaki, ka yacova na nona tara na vale i Jiova mai Jerusalemi ko Solomoni: ka ra sa qarava na nodra i tavi me vaka na nodra i tutu.

³³Ia ko ira oqo era sa qarava vata kei na lvedra tagane: Maivei ira na tagane lufe i Koaca: ko Imani na dau-ni-sere, na lufe i Joeli ka tagane, na lufe i Samuela ka tagane,

³⁴na luve i Elikana ka tagane, na luve i Jiroame ka tagane na luve i Ilieli ka tagane, na luve i Toa ka tagane,

³⁵na luve i Sufi ka tagane, na luve i Elikana ka tagane, na luve i Meaci ka tagane, na luve i Amasai ka tagane,

³⁶na luve i Elikana ka tagane, na luve i Joeli ka tagane, na luve i Asaraia ka tagane, na luve i Sefanaia ka tagane,

³⁷na luve i Teaci ka tagane, na luve i Asiri ka tagane, na luve i Epaiasafi ka tagane, na luve i Kora ka tagane,

³⁸na luve i Isari ka tagane, na luve i Koaca ka tagane, na luve i Livai ka tagane, na luve i Isireli ka tagane:

³⁹ia ko Esafa na wekana, o koya ka tu mai na ligana i matau, io ko Esafa na luve i Perekaia ka tagane, na luve i Semea ka tagane,

⁴⁰na luve i Maikeli, ka tagane, na luve i Peasea ka tagane, na luve i Malikaia ka tagane,

⁴¹na luve i Ecini ka tagane, na luve i Sira ka tagane, na luve i Ataia ka tagane,

⁴²na luve i Ecani ka tagane, na luve i Sema ka tagane, na luve i Semeai ka tagane,

⁴³na luve i Jeaci ka tagane, na luve i Kerisomi ka tagane, na luve i Livai ka tagane:

⁴⁴ia na wekadratou, na luve i Mirari ka tagane, *era sa tu e na liga i mawi:* o Icani na luve i Kisi ka tagane, na luve i Apiti ka tagane, na luve i Maluki ka tagane,

⁴⁵na luve i Esapaia ka tagane, na luve i Amasaia ka tagane, na luve i Ilikaia ka tagane,

⁴⁶na luve i Amisai ka tagane, na luve i Pani ka tagane, na luve i Semeri ka tagane,

⁴⁷na luve i Mali ka tagane, na luve i Musi ka tagane, na luve i Mirari ka tagane, na luve i Livai ka tagane.

⁴⁸A sa lesi talega ko ira na wekadra ko ira na Livai ki na cakacaka kecega ni vale ni Kalou.

⁴⁹Ia ko Eroni kei iratou na luvana tagane, eratou sa dauvakacabora na ka e dela ni cabocabo-ni-soro kama, kei na dela ni cabocabo ni ka boi vinaka talega; sa nodratou na cakacaka kecega ni tikina tabu sara, ka me ra sorovaki ira na Isireli, me vaka na ka kecega ka vakarota ko Mosese nai talatala i Jiova.

⁵⁰Ia ko iratou na tagane oqo era kawa i Eroni: ko Eliesa na luvana, ko Finiase na luvana; kei Episua na luvana;

⁵¹ko Puki na luvana tagane, ko Usai na luvana tagane, ko Seraia na luvana tagane;

⁵²ko Miraioci na luvana tagane; ko Amaraia na luvana tagane, ko Eiitupi na luvana tagane;

⁵³ko Setoki na luvana tagane, kei Eiimaasi na luvana tagane.

⁵⁴Ia oqo na nodra i tikotiko, e na nodra koro vakabai e na nodra vanua; io, na nodra na lufe i Eroni ka tagane, mai na nodra veimataqali na lufe i Koaca: ni sa lutu vei ira nai votavota *taumada*.

⁵⁵Sa soli vei ira ko Epironi e na vanua i Juta, kei na vanua veico e na kena veiyasana.

⁵⁶A sa soli vei Kelepi na lufe i Jifune na vanua veiwere ni koro, kei na kena veikoro lalai.

⁵⁷A sa soli vei ira na lufe i Eroni na veikoro mai Juta, io ko Epironi, na koro ni drodro; kei Lipina, kei Jatiri, kei Esitimoa, kei na vanua veico e na kedra veiyasana;

⁵⁸kei Ileni, kei Tipiri kei na kedrau vanua veico,

⁵⁹kei Asani, kei Peci-semesi kei na kedrau vanua veico:

⁶⁰ia mai na mataqali i Penijamini: ko Kipa, kei Alemeci, kei Anacoci kei na kedra vanua veico. A nodra veikoro kecega e na nodra veimataqali sa tinikatolu na koro.

⁶¹A *sa soli* e tini na koro, e na vakawiri madigi, mai na dua na wase ni mataqali i Manasa, kivei ira na kawa i Koaca, o ira ka vo e na vuvale ni mataqali oqori.

⁶²A *sa soli* e tinikatolu na koro, mai na mataqali i Isakari, ka mai na mataqali i Aseri, ka mai na mataqali i Nafitalai ka mai na mataqali i Manasa mai Pasani, kivei ira na kawa i Kerisomi, me vaka na nodra veimataqali.

⁶³*Sa soli* e tinikarua na koro, e na vakawiri madigi, mai na mataqali i Rupeni, ka mai na mataqali i Kata, ka mai na mataqali i Sepuloni, kivei ira na kawa i Mirari, me vaka na nodra veimataqali.

⁶⁴A sa solia ko ira na Isireli vei ira na Livai na veikoro kei na kena vanua veico.

⁶⁵A sa soli na veikoro oqo sa cavuti na yacadra, e na vakawiri madigi, mai na nodra mataqali na Juta, ka mai na nodra mataqali na Simioni, ka mai na nodra mataqali na Penijamini.

⁶⁶Ia *na vo* ni nodra veimataqali na luve i Koaca, sa so na nodra veikoro mai na nodra vanua, mai na mataqali i Ifireimi.

⁶⁷A sa soli vei ira eso na koro ni drodro; ko Sikemi mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi kei na kena vanua veico; ko Keseri talega kei na kena vanua veico;

⁶⁸kei Jokimiami, kei Peci-oroni kei na kedrau vanua veico,

⁶⁹kei Eijaloni, kei Kaca-rimoni kei na kedrau vanua veico:

⁷⁰ia mai na dua na wase ni mataqali i Manasa: ko Aneri kei Pilami kei na kedrau vanua veico, me nodra na mataqali sa vo vei ira na luve i Koaca.

⁷¹*Sa soli* vei ira na kawa i Kerisomi, mai na mataqali ni dua na wase ni yavusa i Manasa, ko Kolani mai Pasani, kei Aseteroci kei na kedrau vanua veico:

⁷²ia mai na mataqali i Isakari: ko Ketesi, ko Tapiraci,

⁷³kei Remoci, kei Anemi kei na kedra vanua veico:

⁷⁴ia mai na mataqali i Aseri: ko Masali, kei Apitoni,

⁷⁵kei Ukoki, kei Riopi kei na kedra vanua veico:

⁷⁶ia mai na mataqali i Nafitalai: ko Ketesi mai Kalili, kei Amoni, kei Kiriaceimi kei na kedra vanua veico.

⁷⁷Vei ira na kena vo ni kawa i Mirari, *sa soli* mai na mataqali i Sepuloni: ko Rimoni, kei Tepori kei na kedrau vanua veico:

⁷⁸ia e na tai kadua ni Joritani sa voleka ki Jeriko, e na yasana vaka ki na tu-i-cake mai na Joritani, *sa soli vei ira* mai na mataqali i Rupeni: ko Peseri mai na veikau, kei Jasa,

⁷⁹kei Kitemoci talega, kei Mefeaci kei na kedra vanua veico:

⁸⁰ia mai na mataqali i Kata: ko Remoci mai Kiliati, kei Meeneimi,

⁸¹kei Esiponi, kei Jaseri kei na kedra vanua veico.

1 Veigauna 7

O ira ka tubu maivei Isakari, 1-5; vei Penijamini, 6-12; vei Nafitalai, 13; vei Manasa, 14-19; vei Ifireimi, 20-29; kei Aseri, 30-40.

¹Ia ko iratou na tagane na luve i Isakari: ko Tola, kei Pua, ko Jasupi, kei Simironi, eratou lewe va.

²Ia ko iratou na tagane na luve i Tola: ko Usai, kei Rifaia, kei Jirieli, kei Jamei, kei Ipisami, kei Simueli, eratou turaga maivei Tola, me vaka na veivuvale ni nodra qase e na mataqali ni tamadra ia a nei Tola: era sa tamata qaqqa ka kaukauwa e na nodra i tabatamata: a kedrai wiliwili e na gauna i Tevita e le ruasagavulu ka rua na udolu ka ono na drau.

³Ia na luve i Usai ka tagane: ko Isiraia: kei iratou na tagane na luve i Isiraia, ko Maikeli, kei Opetaia, kei Joeli, ko Isaia, eratou lewe lima: eratou turaga kece.

⁴A sa tiko vata kei ira, e na nodra i tabatamata, me vaka na veivuvale ni nodra qase, eso na mataivalu, era le tolusagavulu ka ono na udolu: ni sa le vuqa na watidra kei na luvedra tagane.

⁵Ia na wekadra era tamata qaqa ka kaukauwa vei ira na mataqali kecega i Isakari, sa wili kece e na nodra i tabatamata, era le walusagavulu ka vitu na udolu.

⁶Maivei Penijamini: ko Pela, kei Pekeri, kei Jitieeli, eratou lewe tolu.

⁷Ia ko iratou na tagane na luve i Pela: ko Esiponi, kei Usai, kei Usieli, kei Jirimoci, kei Iri, eratou lewe lima; eratou turaga e na mataqali ni nodra qase, eratou tamata qaqa ka kaukauwa; a ra sa wili me vaka na nodra i tabatamata, ka ra le ruasagavulu ka rua na udolu ka tolusagavulu ka va.

⁸Ia ko iratou na tagane na luve i Pekeri: ko Simira, kei Joasi, kei Eliesa, kei Elioenai, kei Omirai, kei Jirimoci, kei Epaia, kei Anacoci, kei Alemeci: ko iratou kece oqo eratou luve i Pekeri.

⁹Ia sa le ruasagavulu na udolu ka rua na drau na kedrai wiliwili e na nodra i tabatamata e na nodra i tubutubu, era turaga e na mataqali ni nodra qase, era tamata kaukauwa ka qaqa.

¹⁰A luve i Jitieeli talega ka tagane: ko Pilani; ia ko iratou na tagane na luve i Pilani: ko Jiusi, kei Penijamini, kei Eute, kei Kinana, kei Secani, kei Tasisi, kei Eiisaari.

¹¹O ira kecega oqo na luve i Jitieeli, vei ira na turaga ni nodra qase, era tamata kaukauwa ka qaqa, era sa le tini ka vitu na udolu ka rua na drau na tamata sa yaga me ra la'ki ia nai valu.

¹²Ko Supimi talega, kei Upimi, koi rau na luve i Iri ka tagane, ko Usimi na luve i Aeri ka tagane.

¹³O iratou na tagane na luve i Nafitalai: ko Jasieli, kei Kuni, kei Jeseri, kei Salumi, ko iratou na luve i Pila.

¹⁴O iratou na tagane na luve i Manasa: ko Esirieli, o koya ka vakasucumako watina: (sa vakasucumi Mekiri na tama i Kiliati, na watina lailai na yalewa ni Siria:

¹⁵ia ko Mekiri sa taura e dua me watina maivei Upimi kei Supimi, ia na yaca ni ganedrau ko Meeka:) ia na yaca ni kenai karua ko Silofati: ka sa so na luve i Silofati ka yalewa.

¹⁶Ia ko Meeka na wati i Mekiri sa vakasucuma e dua na gonetagane, a sa vakayacani koya ko Peresi; ia na yaca i tacina ko Seresi; ia koi rau na luvana tagane, ko Ulami kei Rekemi.

¹⁷Ia na luve i Ulami ka tagane, ko Pitani. O iratou oqo na tagane na luve i Kiliati, na luve i Mekiri ka tagane, na luve i Manasa ka tagane.

¹⁸Ia na ganena ko Molekeci sa vakasucumi Isoti, kei Epieseri, kei Mala.

¹⁹Ia ko iratou na tagane na luve i Simita: ko Eaiani, kei Sikemi, kei Liki, kei Eniami.

²⁰Ia na luve i Ifireimi ka tagane: ko Sucela, kei Pereti na luvana tagane, kei Teaci na luvana tagane, kei Elata na luvana tagane, kei Teaci na luvana tagane,

²¹kei Sapati na luvana tagane, kei Sucela na luvana tagane, kei Esa, kei Elati, o iratou era vakamatea ko ira na kai Kaca era sucu e na vanua ko ya, ni ra sa lako sobu me ra kauta tani na nodra manumanu.

²²A sa yasovaki iratou ko Ifireimi na tamadratou ka bogi vuqa, a sa lako mai ko iratou na tacina me vakacegui koya.

²³Ia sa mocera na watina ko koya, ka sa kunekune, ka vakasucuma e dua na luvana tagane, a sa vakayacani koya ko Piria, ni sa yaco na ca ki na nona mataqali.

²⁴(Ia na luvana yalewa ko Seira, sai koya ka tarai Peci-oroni maira, maicake talega, kei Useni-seira.)

²⁵Ia sa luvena tagane, ko Refa, ko Resefi talega, kei Tela na luvena tagane, kei Teani na luvena tagane,

²⁶ko Latana na luvena tagane, ko Amiute na luvena tagane, ko Elisama na luvena tagane,

²⁷ko Nuni na luvena tagane, ko Josua na luvena tagane.

²⁸Ia na nodra vanua kei na nodra koro, ko Peceli kei na kena veikoro, kei Neerani vaka ki na tu-i-cake, kei Keseri vaka ki ra kei na kena veikoro: ko Sikemi talega kei na kena veikoro, ka yacovi Kesa kei na kena veikoro:

²⁹ia e na nodra i yalayala na luve i Manasa, ko Peci-siani kei na kena veikoro, ko Teenaki kei na kena veikoro, ko Mikito kei na kena veikoro, ko Doa kei na kena veikoro. Era sa tiko kina ko ira na luve i Josefa na luve i Isireli.

³⁰O iratou na luve i Aseri ka tagane: ko Imina, kei Isiva, kei Isivi, kei Piria, kei Sera na ganedratou.

³¹Ia koi rau na luve i Piria ka tagane: ko Eperi, kei Malikieli, o koya na tama i Pirisavici.

³²A sa sucu na luve i Eperi ko Jafileti, kei Someri, kei Ocami, kei Sua na ganedratou.

³³Ia ko iratou na tagane na luve i Jafileti: ko Pasaki, kei Pimali, kei Asivaci. O iratou oqo na luve i Jafileti.

³⁴Ia ko iratou na tagane na luve i Semeri: ko Ei, kei Roka, ko Jiupa, kei Erami.

³⁵Ia ko iratou na tagane na luve i Elemi na tacina: ko Sofa, kei Imina, kei Selesi, kei Amali.

³⁶O ira na tagane na luve i Sofa: ko Sua, kei Arineferi, kei Suali, kei Peri, kei Imira,

³⁷ko Peseri, kei Oti, kei Sama, kei Silisa, kei Icirani, kei Piera.

³⁸Ia ko iratou na tagane na luve i Jica: ko Jifune, kei Pisipa, kei Ara.

³⁹Ia ko iratou na tagane na luve i Ula: ko Ara, kei Anieli, kei Risaia.

⁴⁰O ira kecega oqo era sa kawa i Aseri, era turaga e na mataqali ni nodra qase, era tamata digitaki, era tamata kaukauwa ka qaqa, ka ra liu vei ira na turaga. Ia na kedrai wili e na nodra i tabatamata era yaga me lako ki nai valu, sa le ruasagavulu ka ono na udolu na tamata.

1 Veigauna 8

O ira ka tubu vei Penijamini, 1-32. O ira ka tubu vei Saula, 33-40.

¹A sa sucu na luve i Penijamini ko Pela na nona ulumatua, ko Asipeli na kenai karua, kei Ara na kenai katolu,

²ko Noa na kenai kava, kei Rafa na kenai kalima.

³Ia ko iratou na tagane na luve i Pela, ko Eta, kei Kira, kei Epaiute;

⁴kei Episua, kei Neamani, kei Eoi;

⁵kei Kira, kei Sifufani, kei Urami.

⁶Ia ko iratou oqo na tagane na luve i Eute: ko ira oqo na nodra qase turaga na kai Kipa, a ra sa kauti ira ki Maneaca:

⁷kei Neamani, kei Eaia, kei Kira, sa kauti ira vakabobula ko koya, a sa sucu na luvana ko Usa, kei Eiiute.

⁸A sa sucu eso na luve i Seereimi e na nodra vanua na Moapi, ni sa talai iratou oti yani; sa watina koi rau ko Usimi kei Peara.

⁹A sa sucu na luvana vei Otesi na watina, ko Jopapa, kei Sipia, kei Mesa, kei Malikami,

¹⁰kei Jiusi, kei Sakia, kei Mirima. O iratou oqo na luvana tagane, era qase turaga.

¹¹A sa sucu na luvana vei Usimi, ko Epitupi, kei Elipeali.

¹²Ia ko iratou na tagane na luve i Elipeali: ko Iperi, kei Misami, kei Semeri, ko koya ka tarai Ono kei Lota, kei na kedrau veikoro:

¹³ko Piria talega, kei Sema, erau nodra qase turaga na kai Eijaloni, ko ira ka vakasavi ira tani na kai Kaca:

¹⁴kei Eiio, ko Sasaki, kei Jiremoci;

¹⁵kei Sepataia, kei Arati, kei Eteri;

¹⁶kei Maikeli, kei Isipa, kei Joa, ko iratou na tagane na lufe i Piria:

¹⁷kei Sepataia, kei Mesulame, kei Isiki, kei Eperi;

¹⁸ko Isimerei talega, kei Isilaia, kei Jopapa, ko iratou na tagane na lufe i Elipeali;

¹⁹kei Jakimi, kei Sikiri, kei Sapiti,

²⁰kei Elienei, kei Silicei, kei Ilieli,

²¹kei Ataia, kei Piraia, kei Simiraci, ko iratou na tagane na lufe i Semeai:

²²kei Isipani, kei Iperi kei Ilieli;

²³kei Apitoni, kei Sikiri, kei Anani;

²⁴kei Enanaia, kei Ilama, kei Anicocija,

²⁵kei Ifitaia, kei Penueli, ko iratou na tagane na lufe i Sasaki;

²⁶kei Samisirei, kei Siaraia, kei Acalia;

²⁷kei Jerisaia, kei Eliya, kei Sikiri, o iratou na tagane na lufe i Jiroame.

²⁸O ira oqo era qase turaga, e na nodra i tabatamata, era sa liu. Sa tiko mai Jerusalemi ko ira oqo.

²⁹A sa tiko mai Kipioni na tama i Kipioni; ia na yaca ni watina ko Meeka:

³⁰ia na nona ulumatua tagane ko Apitoni, kei Suri, kei Kisi, kei Peali, kei Netapi,

³¹kei Kitori, kei Eiio, kei Sekeri.

³²A sa sucu na lufe i Mikiloci ko Semea. O iratou talega oqo eratou sa tiko vata kei ira na wekadra mai Jerusalemi, ka donui ira.

³³A sa sucu na luve i Neri ko Kisi, a sa sucu na luve i Kisi ko Saula, a sa sucu na luve i Saula ko Jonacani, kei Malikisua, kei Epinatapi, kei Esipeali.

³⁴Ia na luve i Jonacani ka tagane ko Miripi-peali; a sa sucu na luve i Miripi-peali ko Maika.

³⁵Ia ko iratou na luve i Maika ka tagane: ko Piconi, kei Meleki, kei Tarea, kei Easi.

³⁶A sa sucu na luve i Easi ko Jioata; a sa sucu na luve i Jioata ko Alemeci, kei Asimavece, kei Simirai; a sa sucu na luve i Simirai ko Mosa,

³⁷a sa sucu na luve i Mosa ko Pina: sa luvena tagane ko Rafa, ko Elasa na luvena tagane, ko Aseli na luvena tagane:

³⁸a sa le ono na luve i Aseli eratou tagane, a yacadratou oqo: ko Asirikame, ko Pokiru, kei Isimeli, kei Siaraia, kei Opetaia, kei Anani. O iratou kecega oqo eratou tagane, ka luve i Aseli.

³⁹Ia ko iratou na tagane na luve i Eseki na tacina: ko Ulami na nona ulumatua, ko Jiusi na kenai karua, kei Ilifeleti na kenai katolu.

⁴⁰Ia ko iratou na tagane na luve i Ulami eratou tamata kaukauwa ka qaqa, era dauvanavana, a sa le vuqa na luvedra tagane, kei na mokubudra tagane, era le dua na drau ka limasagavulu. Sa vakatuburi ira kecega oqo ko ira na luve i Penijamini era tagane.

1 Veigauna 9

Sa tiko mai Jerusalemi eso na mataqali mai na veimataqali, 2-34. O ira ka tubu vei Saula, 35-44.

¹A sa wili na nodra i tabatamata na Isireli kecega; ka raica, sa volai e na kedrai vola na tui Isireli: ia sa kau vakabobula ki Papiloni ko ira na mataqali i Juta e na vuku ni nodra talaidredre.

²Ia nai taukei eliu era sa tiko e na nodra vanua, e na nodra veikoro, sai ira na Isireli, ko ira na bete, ko ira na Livai, kei ira na Necinimi.

³A sa tiko mai Jerusalemi eso vei ira na mataqali i Juta, ka so vei ira na mataqali i Penijamini, ka so vei ira na mataqali i Ifireimi, kei ira na Manasa.

⁴Ko Ucei na tagane na luve i Amiute, na tagane na luve i Omirai, na tagane na luve i Imiri, na tagane na luve i Pani, maivei ira na luve i Feresi na luve i Juta.

⁵Ka so vei iratou na kai Sailo: ko Asaia na ulumatua, kei iratou na luvana tagane.

⁶Ka so vei iratou na tagane na luve i Sira: ko Jiueli, kei na wekadra, era le ono na drau ka ciwasagavulu.

⁷Ka so vei ira na tagane na luve i Penijamini; ko Salu na luve i Mesulame ka tagane, na luve i Otevaia ka tagane, na luve i Senua ka tagane,

⁸kei Ipinaia na tagane na luve i Jiroame kei Ela na tagane, na luve i Usai, na luve i Mikiri ka tagane, kei Mesulame na luve i Sefataia ka tagane, na luve i Riueli ka tagane, na luve i Ipinaia ka tagane;

⁹kei na wekadra e na nodra i tabatamata, era le ciwa na drau ka limasagavulu ka ono. O ira kece na tagane oqo era sa qase turaga e na mataqali ni nodra qase.

¹⁰Ia maivei ira na bete: ko Jitaia, kei Jioiaripi, kei Jakini,

¹¹kei Asaraia na luve i Ilikaia ka tagane, na luve i Mesulame ka tagane, na luve i Setoki ka tagane, na luve i Miraioci ka tagane, na luve i Eiitupi ka tagane, o koya sa lewa na vale ni Kalou;

¹²kei Ataia na luve i Jiroame ka tagane, na luve i Pasuri ka tagane, na luve i Malikaia ka tagane, kei Masei na luve i Etieli ka tagane, na luve i Jasera ka tagane, na luve i Mesulame ka tagane, na luve i Misilemeci ka tagane, na luve i Ima ka tagane,

¹³kei na wekadra era turaga e na mataqali ni nodra qase, sa le dua na udolu ka vitu na drau ka onosagavulu; era tamata yaga sara e na cakacaka kecega e na vale ni Kalou.

¹⁴Ia maivei ira na Livai: ko Semaia na luve i Asupi ka tagane, na luve i Asirikame ka tagane, na luve i Esapaia ka tagane, maivei ira na tagane na luve i Mirari:

¹⁵kei Pakipakari, ko Eresi, kei Kalali, kei Matanaia na luve i Maika ka tagane, na luve i Sikiri ka tagane, na luve i Esafa ka tagane;

¹⁶kei Opetaia ka tagane na luve i Semaia, na luve i Kalali ka tagane, na luve i Jitucuni ka tagane, kei Perekaia na luve i Esa ka tagane, na luve i Elikana ka tagane, o ira sa tiko e na nodra koro lalai na kai Nitofa.

¹⁷Ia ko ira nai vakatawa ni katuba: ko Salumi; kei Akupi, kei Talimoni, kei Eiimani, kei ira na wekadra: sa nodra turaga ko Salumi;

¹⁸ia era sa tiko ga e na matamata-ni-koro ni tui vaka ki na tu-i-cake: erai vakatawa ni katuba e na nodra i tikotiko na Livai.

¹⁹Ia ko Salumi na luve i Kore ka tagane, na luve i Epaiasafi ka tagane, na luve i Kora ka tagane, kei ira na wekana, e na mataqali ni nona qase, ko ira na luve i Kora, era sa lewa na cakacaka, erai vakatawa ni katuba ni Vale *tabu*: a sa turaga ni tikotiko i Jiova ko iratou na nodra qase, erai vakatawa ni curucuru ni vale.

²⁰Ia ko Finiase na luve i Eliesa ka tagane, sa lewai ira eliu, a sa totaki koya ko Jiova.

²¹Sai vakatawa ni katuba ni vale ni veitavaki ko Sakaraia na luve i Miselimaia ka tagane.

²²O ira kecega oqo sa digitaki mei vakatawa ni matamata-ni-koro, era sa le rua na drau ka tinikarua. Era sa wili e na nodra i tabatamata, e na nodra veikoro lalai, o ira ka lesia ko Tevita kei Samuela na rairai ni ra sa yalodina.

²³Ia ko ira kei na lvedra era sa dauvakaraica na matamata-ni-koro ni vale i Jiova, oqori na Vale *tabu*, ni ra veivuke vakatawa.

²⁴Era sa tiko e na yasana vava ko ira nai vakatawa, vaka ki na tu-i-cake, ki ra, ki na tokalau, ki na ceva talega.

²⁵Ia ko ira na wekadra, era sa tiko e na nodra veikoro lalai, era daulako vakabogi vitu kei ira.

²⁶Ia sa yalodina nai vakatawa vava sa liu, ko iratou na Livai a ratou sa lewa na veitaba-ni-vale e cake kei nai yau ni vale ni Kalou.

²⁷A ra sa dautiko vakavolivolita na vale ni Kalou, ni sa nodra i tavi me ra vakaraica, ka sa nodra i tavi talega me dolava e na veimataka kecega.

²⁸Ia eso vei ira sa nodra i tavi nai yaya ni cakacaka, me ra wilika ni sa kau ki loma, ka wilika talega ni sa kau ki tautuba.

²⁹A sa lesi eso vei ira me ra vakaraica nai yaya, io nai yaya ni vale tabu kecega, kei na madrai droka vinaka, kei na waini, kei na waiwai, kei na kau boi vinaka, kei nai saluaki.

³⁰Ka so vei ira na luvedra tagane na bete era sa dau ulia nai lumu e vakaisaluaki.

³¹Ia ko Matacaia, e dua vei ira na Livai, o koya na ulumatua i Salumi na lufe i Kora, sa nonai tavi me lewa na ka sa tavuteke.

³²Ka so tale vei ira na wekadra, era luvedra tagane na Koaca, sa nodra i tavi na madrai dauyatuni, me ra vakarautaka e na veisiga ni vakacecegu.

³³Ia ko ira oqo na dau-ni-sere, era nodra qase turaga na Livai, era tiko vakadua e na veivale e cake ka ra sa lalaga mai na cakacaka tani; ni ra sa ia tiko na cakacaka oqo e na siga kei na bogi.

³⁴O ira oqo na nodra qase turaga na Livai, era sa liu e na nodra i tabatamata; ka ra sa tiko ko ira oqo mai Jerusalemi.

³⁵A sa tiko mai Kipioni na tama i Kipioni, ko Jieli, ia na yaca ni watina ko Meeka;

³⁶a nona ulumatua tagane ko Apitoni, ka tarava ko Suri, ko Kisi, ko Peali, ko Neri, ko Netapi,

³⁷ko Kitoria, ko Eiio, ko Sakaraia, kei Mikiloci.

³⁸A sa vakatuburi Semea ko Mikiloci. Ia ko ira talega oqo era tiko vata kei ira na wekadra mai Jerusalemi, ka donuya na wekadra.

³⁹A sa vakatuburi Kisi ko Neri; ka vakatuburi Saula ko Kisi, ka vakatuburi Jonacani ko Saula, kei Malikisua, kei Epinatapi, kei Esipeali.

⁴⁰Ia na luve i Jonacani ka tagane, ko Miripi-peali; a sa vakatuburi Maika ko Miripi-peali.

⁴¹Ia ko iratou na luve i Maika eratou tagane: ko Piconi, kei Meleki, kei Tarea, *kei Easi*.

⁴²A sa vakatuburi Jara ko Easi; a sa vakatuburi Alemeci, kei Asimavece, kei Simirai, ko Jara; a sa vakatuburi Mosa ko Simirai;

⁴³a sa vakatuburi Pina ko Mosa; ia sa luvena ko Rifaia ka tagane, sa luvena ko Elasa ka tagane, sa luvena ko Aseli ka tagane.

⁴⁴A sa le ono na luve i Aseli, na yacadratou oqo: ko Asirikame, ko Pokiru, kei Isimeli, kei Siaraia, kei Opetaia, kei Anani. O iratou oqo na luve i Aseli eratou tagane.

1 Veigauna 10

Sa vakamatei ko Saula, kei iratou na luvena.

¹A sa vala kei ira na Isireli ko ira na kai Filisitia; a ra sa dro tani ko ira na Isireli e matadra na kai Filisitia, ka ra sa bale sobu ni ra sa moku mai na ulu-ni-vanua ko Kilipoa.

²A sa cicimuri Saula kei iratou na luvena tagane ko ira na kai Filisitia; ka ra sa mokuti Jonacani, kei Epinatapi, kei Malikisua eratou luve i Saula, ko ira na kai Filisitia.

³A sa gumatua nai valu kivei Saula, ka sa vanai koya ko ira na dauvanavana, a sa vuetaki koya ko ira na dauvanavana.

⁴Sa qai kaya ko Saula vua sa daulcolata na nonai yaragi, Ucuna na nomu i seleiwau, ka suaki au sara kina, de sa lako mai ko ira na sega ni cili oqo ka

vakalialiai au. A sa bese ko koya sa daucolata na nonai yaragi; ni sa ka levu na nona rere. A sa taura nai seleiwau ko Saula, ka baletaka.

⁵Ia ni sa raica ko koya sa daucolata na nonai yaragi ni sa mate ko Saula, sa baletaka talega ko koya na nonai seleiwau, ka sa ciba.

⁶A sa mate ko Saula, kei na luvena tagane tolutolu, ia sa mate vata kecega na nona kawa.

⁷Ia ni ra sa raica ko ira kecega na Isireli era tiko e na buca, ni ra sa dro, a sa mate talega ko Saula kei iratou na luvena, era sa biuta na nodra veikoro, ka dro talega: a ra sa lako mai na kai Filisitia, ka tiko kina.

⁸Ia e na mataka, ni ra sa lako mai ko ira na kai Filisitia me ra tokia na nodra i sulu na moku, era sa kunei Saula kei iratou na luvena, ni ratou sa davo mate e na ulu-ni-vanua ko Kilipoa.

⁹Ia era luvata na nonai sulu, ka ra sa kauta tani na uluna, kei na nonai yaragi, a ra sa talatala ki na nodra vanua na kai Filisitia me vakarogorogoya ki na nodra veimatakau, vei ira talega na tamata.

¹⁰Ia na nonai yaragi era sa ciqira e na nodra bure kalou, ka rubeca na uluna e na bure kalou i Tekoni.

¹¹Ia ni ra sa rogoca ko ira kece na kai Jepesi-kiliati na ka kecega era sa kitaka vei Saula ko ira na kai Filisitia,

¹²era sa ia kecega na tamata qaqa, ka la'ki kauta tani na yago i Saula, kei na yagodratou na luvena, ka kauta mai ki Jepesi, ka buluta na suidratou e na ruku ni oki mai Jepesi; a ra sa lolo ka bogi vitu.

¹³A sa mate ko Saula e na vuku ni nona caka cala sa kitaka ko koya vei Jiova, io, ki na vosa i Jiova, ka ni sa sega ni vakabauta ko koya, ka ni sa lako talega me kere vakavuvuli vua na tamata sa curumi, ka me tarogi koya,

¹⁴ka sa sega ni tarogi Jiova: a sa vakamatei koya kina ko koya, a sa vukica na matanitu kivei Tevita na luve i Jese.

1 Veigauna 11

Sa buli ko Tevita mai Epironi me tui Isireli, 1-9. O ira na tamata qaqa i Tevita, 10-47.

¹Era sa qai vakasoqoni vata ko ira kecega na Isireli kivei Tevita ki Epironi, a ra sa kaya, Raica, koi keitou oqo na suimuni kei na lewemuni;

²ia na gauna sa oti yani, ni sa tui tiko ko Saula, sai kemuni ga sa dauliutaki ira na Isireli, e na nodra curu yani kei na nodra curu tale mai: a sa kaya vei kemuni ko Jiova na nomuni Kalou, O iko, ko na vakani ira na noqu tamata na Isireli, ia ko na lewai ira na noqu tamata na Isireli.

³A sa lako mai ko ira kecega na qase ni Isireli kivei koya na tui ki Epironi; ka sa ia na veiyalayalati kei ira ko Tevita mai Epironi, e na mata i Jiova; a ra sa lumuti Tevita me nodra tui na Isireli, me vaka na vosa i Jiova e na gusu i Samuelia.

⁴A sa lako ko Tevita kei ira kecekece na Isireli ki Jerusalemi, (ko ya ko Jepusa): a ra sa tiko kina na Jepusaiti, ko ira nai taukei ni vanua.

⁵A ra sa kaya vei Tevita ko ira nai taukei mai Jepusa, E tabu sara mo lako mai ki ke. Ia sa rawa ko Tevita na koro ni valu ko Saioni, o koya na koro i Tevita.

⁶A sa kaya ko Tevita, O koya sa na mokuti ira taumada na Jepusaiti, ena liu ga ko koya ka na kapiteni ni valu. A sa cabe taumada ko Joapi na lufe i Seruaia, ka sa lesi kina me turaga ni valu.

⁷A sa tiko ga ko Tevita e na koro ni valu; a ra sa vakatoka kina me koro i Tevita.

⁸A sa tara tale ko koya na koro e na veiyasana, sa vakatekivu mai Milo ka vakavolivolita; ia na yasana ka vo e na koro sa vakavinakataka ko Joapi.

⁹A sa tubu tikoga me levu cake mai ko Tevita: ka ni sa tiko vata kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁰Ia ko ira oqo era sa liu vei ira na tamata qaqa i Tevita, era a totaki koya e na nona matanitu, kei ira kece na Isireli, me buli koya me tui, me vaka na vosa i Jiova e na vuku i Isireli.

¹¹Ia oqo na kedrai wiliwili na tagane qaqa i Tevita: ko Jasopiami na luve i Akimoni sa liu vei ira na kapiteni ni valu: sa laveta na nona moto vei ira na tamata e le tolu na drau, a sa vakamatei ira kece e na dua ga na siga.

¹²A sa taravi koya ko Eliesa na luve i Toto, na luve i Eoa, e dua vei iratou na lewe tolu eratou qaqa sara.

¹³Sa tiko vata kei Tevita ko koya oqo mai Pasitamimi, a ra sa soqoni vata maikeia na kai Filisitia me ia nai valu, a sa dua kina na loga ni parile; a sa dro ko ira na tamata e matadra na kai Filisitia.

¹⁴A ra sa la'ki tu e loma ni were ko ya, a ra sa vakabula, a ra sa mokuti ira na kai Filisitia; ka sa cakava vei ira ko Jiova na veivakabulai levu.

¹⁵A sa lako sobu e lewe tolu vei ira na lewe tolusagavulu na turaga ni valu kivei Tevita ki na uluvatu, ki na qara vata mai Etulama, a sa tiko na nodra mataivalu na kai Filisitia mai na buca ko Refeimi.

¹⁶A sa tiko ko Tevita e na koro ni drodro e na veisiga ko ya; ka sa tiko mai Pecileema e na gauna ko ya na nodra i valu na kai Filisitia.

¹⁷A sa mate e na viagunu ko Tevita, ka kaya, Ke sa dua mada me vagunuvi au e na wai mai na mata-ni-wai mai Pecileema, ka tu mai na matamata-ni-koro!

¹⁸A ratou sa biliraka tani na nodra mataivalu na kai Filisitia ko iratou na lewe tolu oqo, ka takiva na wai mai na mata-ni-wai mai Pecileema, ka tu mai na matamata-ni-koro, a ratou sa takiva, ka kauta vei Tevita: ia sa bese ni gunuva ko Tevita, sa sova ga vei Jiova,

¹⁹a sa kaya, Me tabu sara vei au kemuni na noqu Kalou, me'u kitaka na ka oqo: au na gunuva li na kedratou dra na tamata eratou a douvaka na mate? ni ratou a bolea na mate ni ratou a kauta mai: ka sa bese ni gunuva ko koya. A veika oqo eratou sa cakava na lewe tolu sa tamata qaqa sara.

²⁰A sa liu vei iratou na lewe tolu ko Apisai na taci i Joapi: a sa laveta na nona moto vei ira na tamata e le tolu na drau, ka sa vakamatei ira: ka sa tamata rogo vei iratou na lewe tolu.

²¹Eratou sa lewe tolu, a sa uasivi cake ko koya vei rau na lewe rua: ni sa nodrau turaga ko koya; ia sa sega ni tautauvata kei iratou na lewe tolu sa liu.

²²Ko Pinaia na luve i Jioiata ka tagane, a luve ni dua na tamata qaqa mai Kapisiel i ka cakava na ka levu eliu; sa mokuta ko koya e le rua na tamata erau a vaka na laioni, erau kai Moapi: sa lako sobu talega ko koya ka mokuta e dua na laioni e na dua nai keli, e na gauna ni uca-vulavula:

²³sa mokuta talega e dua na kai Ijipita, a tamata yagolevu, sa lima na kiupiti na kena balavu; a sa taura e ligana na kai Ijipita na moto sa vaka na kau ni tamata daultalitali; a sa lako sobu vua ko koya ka sa taura ga nai titoko, ka sa kaliraka na moto mai na liga ni kai Ijipita, ka qai vakamatei koya kina.

²⁴A veika oqo sa cakava ko Pinaia na luve i Jioiata, a sa rogo vata ko koya kei iratou na lewe tolu na tamata qaqa.

²⁵Raica, sa dokai vakalevu vata kei ira na lewe tolusagavulu, ia sa sega ni tautauvata kei iratou na lewe tolu sa liu. A sa lesi koya ko Tevita me turaga ni mataivalu sa dauvakatawai koya tiko na tui.

²⁶Ko ira talega na tamata qaqa e na mataivalu; ko Asaeli na taci i Joapi, ko Elanani na tagane na luve i Toto mai Pecileema,

²⁷ko Samoci na kai Eroti, ko Elesi na kai Piloni,

²⁸ko iratou ka tagane na luve i Ikesi na kai Tikoa, ko Epieseri na kai Anacoci,

²⁹ko Sipikei na luve i Usa, ko Ilai na luve i Eoi,

³⁰ko Meerei na kai Nitofa, ko Elepi na tagane, ka luve i Peana na kai Nitofa,

³¹ko Itei na tagane, ka luve i Ripei mai Kipea sa nodra na luve i Penijamini, ko Pinaia na kai Piraconi,

³²ko Urei mai na veiuciwai mai Keasi, ko Epieli na kai Arapa,

³³ko Asimavece na kai Peurimi, ko Elaiapa na kai Seelipimi,

³⁴ko iratou na luve i Jaseni na kai Kiso, ko Jonacani na tagane na luve i Sake, na Araraiti,

³⁵ko Eiami na tagane na luve i Sakari, na Araraiti, ko Ilifali na luve i Uri ka tagane,

³⁶ko Eferi na kai Mikera, ko Eaija na kai Piloni,

³⁷ko Esirei na kai Kameli, ko Neeri na luve i Esipei ka tagane,

³⁸ko Joeli na taci i Necani, ko Mipari maivei ira na Akiri ka tagane;

³⁹ko Seleki na luve i Amoni, ko Neeri na kai Pieroci, ko koya sa daucolata nai yaragi i Joapi, na luve i Seruaia ka tagane,

⁴⁰ko Ira na luve i Jeceri, ko Karepi na luve i Jeceri,

⁴¹ko Uraia na Itaiti, ko Sapati na luve i Alai ka tagane,

⁴²ko Etini na luve i Sisa ka tagane, maivei ira na Rupeni, a nodra turaga ni valu na Rupeni, ka le tolusagavulu vata kaya,

⁴³ko Anani na luve i Meeka, ka tagane, kei Josafati na kai Micini,

⁴⁴ko Usaia na kai Aseteroci, ko Sama, kei Jieli, erau tagane na luve i Ocamo na kai Eroeri,

⁴⁵ko Jitieeli na luve i Simiri ka tagane, kei Joa na tacina, na kai Tisi,

⁴⁶ko Ilieli na kai Meevimi, kei Jiripei, kei Josavaia, eratou tagane ka luve i Elineami, kei Icama na kai Moapi,

⁴⁷ko Ilieli, kei Opeti, kei Jeesieli na kai Misopaia.

1 Veigauna 12

O ira ka lako vei Tevita ki Sikilaki, 1-22. O ira ka lako vei koya ki Epironi, me buli koya me tui, 23-40.

¹Ia ko ira oqo era sa lako mai kivei Tevita ki Sikilaki, ni sa vunitaki koya tiko e na vuku i Saula na luve i Kisi: ia era sa dua vata kei ira na tamata qaqa era sa veivuke e nai valu:

²A nodra i yaragi na dakai dina, era sa rawata me ra viri vatu ka vanataka na gasau e na dakai dina e na ligadra i matau se na ligadra i mawi; ka ra sa weka i Saula na Penijamini:

³O Eieseri sa liu, kei Joasi, erau tagane ka luve i Simaa na kai Kipea; kei Jisieli, kei Peleti, erau luve i Asimavece ka tagane; kei Piraka, kei Jeu na kai Anacoci,

⁴kei Isimaia na kai Kipioni, a tagane qaqa vei ira na lewe tolusagavulu, a sa nodra turaga na le tolusagavulu; kei Jeremaia, kei Jeesieli, kei Joenani kei Josapati na kai Kitera,

⁵ko Elusei, kei Jirimoci, kei Pialaia, kei Semaraia, kei Sefataia na luve i Arufi;

⁶ko Elikana, kei Isaia, kei Esareli, kei Joeseri, kei Jasopiami, ko ira na luve i Kora;

⁷kei Joela, kei Sepataia, koi rau na tagane na luve i Jiroame mai Kitori.

⁸Ka so vei ira e na mataqali i Kata era vuki vei Tevita, *ka* ra tiko kaya e na koro ni drodro mai na lekutu, a ra sa tamata qaqa ka dauia nai valu, a ra sa dautaura nai sasabai kei na moto; a sa vaka na mata ni laioni na matadra, a sa totolo me vaka na me kila e na veiulu-ni-vanua;

⁹ai matai ko Esa, ai karua ko Opetaia, ai katolu ko Iliapi;

¹⁰ai kava ko Misimana, ai kalima ko Jeremaia;

¹¹ai kaono ko Atai, ai kavitu ko Ilieli;

¹²ai kawalu ko Joenani, ai kaciwa ko Elisapati;

¹³ai katini ko Jeremaia, ai katinikadua ko Makipanai.

¹⁴O iratou oqo eratou tagane na luve i Kata, eratou sa kapiteni vei ira na mataivalu; o koya sa lailai sobu sa lewa e le dua na drau, ia ko koya sa levu cake sa lewa e le dua na udolu.

¹⁵Sai ira oqo era sa lako ki tai kadua ni Joritani e nai matai ni vula, ni sa luvu na batina kecega; a ra sa vakasevi ira kecega era sa tiko e na veibuca, o ira mai na tu-i-cake kei ira mai ra talega.

¹⁶A sa lako mai kivei Tevita ki na koro ni drodro eso vei ira na luve i Penijamini kei Juta.

¹⁷A sa lako yani ko Tevita me tavaki ira, ka sa kaya vei ira, Kevaka dou sa lako vakavinaka mai vei au me vukei au, ena kabiti kemudou na lomaqu; ia, kevaka *dou sa lako mai* me temaki au vei ira na noqu meca, ni sa sega na ca e na ligaqu, me raica mada na nodra Kalou na noda qase, ka cudruvaka.

¹⁸Sa qai lutu mai na Yalo kivei Amasai, *o koya* sa liu vei ira na turaga *oqo*, *a sa kaya*, *Keitou* sa nomuni ga, Tevita, ka keitou mai totaki kemuni, na luve i Jese; mo ni vakacegu sara koi kemuni, me ra vakacegu talega ko ira era sa vukei kemuni; ni sa vukei kemuni na nomuni Kalou. Sa qai vakacegui ira ko Tevita, ka lesi ira me ra turaga ni mataivalu.

¹⁹A sa vuki kivei Tevita eso vei ira na Manasa, ni sa lako vata ko koya kei ira na kai Filisitia, me veivala kei Saula; a ra sa sega ni vukei ira; ni ra sa bose ko ira na nodra turaga na kai Filisitia, ka ra sa talai koya tani, ka kaya, Ena vuki tale ko koya kivei Saula na nona turaga, *ena qai tamusuki kina* na uluda.

²⁰Ni sa lako ko koya ki Sikilaki, sa vuki vua maivei ira na Manasa ko Atina, kei Josapati, kei Jitieeli, kei Maikeli, kei Josapati, kei Ilaiu, kei Silicei, eratou sa turaga ni nodra veiudolu na Manasa.

²¹A ra sa vukei Tevita me vala kei ira na mataivalu daubutako; ni ra sa tamata qaqa ka doudou kecega, a ra sa kapiteni vei ira na mataivalu.

²²Ia e na gauna oqori era sa lako tiko e na veisiga kecega kivei Tevita eso me vukei koya, a sa yaco kina mei valu levu, me vaka nai valu ni Kalou.

²³Ia oqo na kedrai wiliwili na veimataivalu sa vakarau tu ki nai valu, era sa lako mai kivei Tevita ki Epironi, me vukica vei koya na matanitu i Saula, me vaka na vosa i Jiova:

²⁴Sa le ono na udolu ka walu na drau vei ira na mataqali i Juta sa dau nodra i yaragi nai sasabai kei na moto, ka ra sa vakarau tu ki nai valu.

²⁵Sa le vitu na udolu ka dua na drau vei ira na mataqali i Simioni, era tamata kaukauwa ka qaqa sara e nai valu.

²⁶Sa le va na udolu ka ono na drau vei ira na mataqali i Livai.

²⁷A sa liu vei ira na Eroni ko Jioiata, a sa tiko kaya e le tolu na udolu ka vitu na drau:

²⁸kei Setoki, e dua na cauravou kaukauwa ka qaqasara, ka le ruasagavulu ka mani rua na turaga mai na mataqali i tamana.

²⁹A sa le tolu na udolu vei ira na mataqali i Penijamini, era sa weka i Saula; ka ni ra sa lewe vuqa vei ira era a vakatawa na vale i Saula ka yacova na gauna oqo.

³⁰A sa le rua na oba ka walu na drau vei ira na mataqali i Ifireimi, a ra tamata kaukauwa ka qaqasara, ka tamata rogo e na mataqali ni nodra qase.

³¹Ia vei ira e dua na wase ni mataqali i Manasa, sa le dua na oba ka walu na udolu, sa cavuti na yacadra yadua, me ra lako mai ka buli Tevita me tui.

³²Ia vei ira na mataqali i Isakari, era sa vuku e na ka ni gauna oqori, me ra kila na ka sa dodonu me ra kitaka ko ira na Isireli; o ira era sa liu vei ira era sa le rua na drau; ia sa vakarorogo tiko kivei ira ko ira vakaaduaga na wekadra.

³³Sa le lima na oba vei ira na mataqali i Sepuloni, era sa lako rawa ki nai valu, ka tuvai ira rawa ki nai valu, e nai yaragi kecega ni valu, era daulako vakayatuni; ka ra sa sega ni lomalomaru.

³⁴A sa le dua na udolu na turaga ni valu vei ira na mataqali i Nafitalai, a sa dua vata kei ira e le tolusagavulu ka vitu na udolu sa vakasasabai ka vakamoto.

³⁵Ia vei ira na mataqali i Tani era sa tuva rawa nai valu sa le ruasagavulu ka walu na udolu ka ono na drau.

³⁶Ia vei ira na mataqali i Aseri sa le va na oba era sa yaga me lako ki nai valu, ka tuva rawa nai valu.

³⁷Ia mai tai kadua ni Joritani, maivei ira na Rupeni, kei ira na Kata, ka mai na dua na wase ni mataqali i Manasa, sa le oba vakatinikarua, a ra sa taura nai yaragi kece e yaga e nai valu.

³⁸O ira kece na tamata i valu oqo, era lako rawa ni ra sa yatuni tu, era sa lako mai e na loma dina ki Epironi, me buli Tevita me nodra tui kece na Isireli; ia ko ira kece tale na Isireli, era sa yalovata me ra buli Tevita me tui.

³⁹A ra sa tiko vata kei Tevita maikea ka bogi tolu, a ra sa kana ka gunu: ni sa vakarautaka na kedra ko ira na wekadra.

⁴⁰Ia ko ira talega era sa tiko voleka, ko ira na Isakari, kei ira na Sepuloni, kei ira na Nafitalai, era sa kau kakana mai ni ra vakavodoka ki na asa, kei na kameli, kei na meule, kei na pulumokau; na kedra madrai droka, nai buli lolo, kei nai soso vua ni vaini, kei na waini, kei na waiwai, kei na pulumokau, kei na sipi e dua na ka levu sara: ni sa marau ko ira na Isireli.

1 Veigauna 13

Sa kauta na kato ko Tevita mai Kiriaci-jiarimi; a sa kauta ki na vale i Opeti-itomi.

¹A sa bose vata ko Tevita kei ira sa turaga ni yayaudolu kei na yayadrau, kei ira kece era sa dauliu.

²A sa kaya ko Tevita vei ira na nodra i soqosoqo taucoko na Isireli, Kevaka sa vinaka kivei kemuni, ka sa vuna ko Jiova na noda Kalou, me da vakatadu mata vei ira na wekada e na veiyasana kecega, ko ira sa vo e na vanua kece nei Isireli, kivei ira talega na bete kei ira na Livai era sa tiko e na veikoro sa vakavanua veico ka volita, me ra soqoni ira vata mai kivei keda:

³ia me da kauta tale mai kivei keda na kato ni veiyalayalati ni noda Kalou: ni da sa sega ni taroga kina e na gauna i Saula.

⁴A ra sa kaya ko ira nai soqosoqo taucoko ni ra na kitaka vakakina: ni sa dodonu na ka oqo vei ira kecega na tamata.

⁵A sa vakasoqoni ira kece vata na Isireli ko Tevita, mai Siori mai Ijipita, ka yaco ki nai curucuru ki Emaci, me ra kauta mai na kato ni Kalou mai Kiriaci-jiarimi.

⁶A sa lako cake ko Tevita, kei ira kecega na Isireli, ki Peala, io ki Kiriaci-jiarimi, mai Juta, me kauta cake maikina na kato ni Kalou ko Jiova, o koya sa tiko e na kedrau maliwa na jerupi, o koya sa cavu kina na Yacana.

⁷A ra sa vakavodoka na kato ni Kalou ki na dua na qiqi-ni-yaya vou, mai na vale i Epinatapi, a rau sa tubera na qiqi ni yaya ko Usa kei Eiio.

⁸A sa qiriqiri vagumatua ko Tevita kei ira kece na Isireli, e na mata ni Kalou, e na api, kei na soliteri, kei na tibereli, kei na sibali, kei na davui kaukamea kei na sere.

⁹Ia ni ra sa yaco ki na rara ni buturaki sila ka nei Kitioni, sa dodoka yani na ligana ko Usa me taura na kato, ni sa tarabe na pulumokau.

¹⁰A sa tubu mai na cudru i Jiova vei Usa, a sa vakamatei koya, ni sa tara na kato e na ligana: a sa mate maikea e na mata ni Kalou.

¹¹A sa rarawa na loma i Tevita ni sa vakamatei Usa ko Jiova; a sa vakayacana na yasana ko ya ko Peresi-usa, ka yacova na siga oqo.

¹²A sa rerevaka na Kalou ko Tevita e na siga ko ya, a sa kaya, Au na kauta mai vei au vakaevei na kato ni Kalou?

¹³A sa sega kina ni kauta kivei koya na kato ko Tevita, ki na koro i Tevita, ia sa kauta vakatikitiki tani ga ki na vale i Opeti-itomi na kai Kaca.

¹⁴A sa tiko kei Opeti-itomi kei na nona vuvale na kato ni Kalou, ka vula tolu e na nona vale. Ka sa vakalougatataki ira e na vale i Opeti-itomi ko Jiova, kei na nona ka kecega.

1 Veigauna 14

Sa tara na vale i Tevita; a yacadra na luvena, 1-7. Sa vala vakarua ko Tevita kei ira na kai Filisitia, 8-17.

¹Sa qai vakatadu mata ko Airami na tui Taia kivei Tevita, ka vakauta eso na kau sitari, ka so na matai ni vatu ka so na matai ni kau, me ra tara e dua na nona vale.

²A sa kunea ko Tevita ni sa vakataudeitaki koya ko Jiova me nodra tui na Isireli, ni sa vakalevutaka na nona matanitu, e na vukudra na nona tamata na Isireli.

³A sa vakawati kei ira eso tale na yalewa ko Tevita mai Jerusalemi: ka sa vakatubura ko Tevita eso tale na luvena tagane kei na luvena yalewa.

⁴Ia oqo na yacadra na luvena era sa sucu mai Jerusalemi: ko Samua, kei Sopapi, ko Necani, kei Solomoni;

⁵kei Ipaiai, kei Ilisua, kei Ilifeleti;

⁶kei Noka, kei Nefeki, kei Jafia;

⁷kei Ilisama, kei Pelaiata, kei Ilifeleti.

⁸Ia ni ra sa rogoca ko ira na kai Filisitia ni sa lumuti ko Tevita me nodra tui kecega na Isireli, era sa lako cake na kai Filisitia kece me ra sagai Tevita. A sa rogoca ko Tevita, a sa curu yani me vala kei ira.

⁹A ra sa lako mai ko ira na kai Filisitia, ka sa mai yatuni ira e na buca ko Refeimi.

¹⁰A sa taroga na Kalou ko Tevita, ka kaya, Me'u lako yani ka vala kei ira na kai Filisitia, se me'u kakua? ia ko ni na soli ira mai ki na ligagu, se segai? A sa kaya vua ko Jiova, Mo lako yani; ia ka'u na soli ira ki na ligamu.

¹¹A ra sa lako yani ki Peali-pirasimi, a sa mokuti ira maikea ko Tevita. Sa qai kaya ko Tevita, Sa gumatua vei ira na noqu meca e na ligagu na Kalou, me vaka na kaukauwa ni veiwai; ka ra sa vakayacana na vanua ko ya ko Peali-pirasimi.

¹²A ra sa biuta tani na nodra kalou e na yasana ko ya, ka sa vakarota ko Tevita, a ra sa vakamai e na bukawaqa.

¹³A ra sa mai tiko vakaivalu tale ko ira na kai Filisitia e na buca.

¹⁴A sa taroga tale kina vua na Kalou ko Tevita; a sa kaya vua ko koya na Kalou, Mo kakua ni lako mo muri ira; mo gole tani vei ira, ka sikitira ni dou sa donuya na veikau oqori:

¹⁵ia ena vaka ga oqo, ni ko sa rogoca e dua na rorogo ni lakolako e na tuvuka ni veikau oqori, mo qai lako yani mo dou vala, ni sa liutaki iko yani ko koya na Kalou me mokuti ira na nodra mataivalu na kai Filisitia.

¹⁶A sa kitaka ko Tevita me vaka na vosa ni Kalou kivei koya: a ra sa mokuta na nodra mataivalu na kai Filisitia mai Kipioni ka yaco ki Keseri.

¹⁷A sa kuruvaki yani nai rogorogo kei Tevita ki na veivanua kecega; a sa vakavuna ko Jiova na nodra rerevaki Tevita ko ira na veimatanitu kecega.

1 Veigauna 15

Sa kauta na kato ki Jerusalemi ko Tevita.

¹A sa tara eso na nona vale ko Tevita e na nona koro, ka sa vakarautaka e dua na tikina me kenai tutu ni kato ni Kalou, ka birika kina na kena vale laca.

²Sa qai kaya ko Tevita, Sa sega ni dodonu me colata na kato ni Kalou ko ira na tani, ko ira ga na Livai; ni sa digitaki ira ko Jiova me ra colata na kato ni Kalou, ka me ra qaravi koya tikoga ka tawa mudu.

³A sa vakasoqoni ira kecega na Isireli ki Jerusalemi ko Tevita, me ra kauta mai na kato i Jiova ki na kena tikina, sa vakarautaka ko koya.

⁴Ka sa vakasoqoni ira vata na luve i Eroni kei ira na Livai ko Tevita:

⁵Vei ira na luve i Koaca ka tagane: ko Urieli ka liu, kei ira na wekana era sa le dua na drau ka ruasagavulu;

⁶vei ira na luve i Mirari ka tagane: ko Asaia ka liu, kei ira na wekana era sa le rua na drau ka ruasagavulu;

⁷vei ira na luve i Kerisomi ka tagane: ko Joeli ka liu, kei ira na wekana era sa le dua na drau ka tolusagavulu;

⁸vei ira na luve i Elisafani ka tagane: ko Semaia ka liu, kei ira na wekana era sa le rua na drau;

⁹vei ira na luve i Epironi ka tagane: ko Ilieli ka liu, kei ira na wekana era sa le walusagavulu;

¹⁰vei ira na luve i Usieli ka tagane: ko Aminatapi ka liu; kei ira na wekana era sa le dua na drau ka mani tinikarua.

¹¹A sa kacivi rau na bete ko Setoki kei Epaiaca ko Tevita, kei ira na Livai, ko Urieli, ko Asaia, kei Joeli, ko Semaia, kei Ilieli, kei Aminatapi,

¹²ka kaya vei iratou, Oi kemudou sa nodra qase turaga na Livai; dou vakasavasavataki kemudou, koi kemudou kei ira talega na wekamudou, mo

dou kauta mai na kato i Jiova na nodra Kalou na Isireli ki na tikina ka'u sa vakarautaka:

¹³Ia ni dou a sega *ni kitaka* eliu, sa vakacacani keda kina ko Jiova na noda Kalou, ni da a sega ni vakasaqarai koya me vaka na kenai valavala sa dodonu.

¹⁴A ra sa vakasavasavataki ira ko ira na bete kei ira na Livai me ra kauta mai na kato i Jiova na nodra Kalou na Isireli.

¹⁵A ra sa colata na kato ni Kalou ko ira na Livai e na kenai vua, me vaka sa kaya ko Moses, ka vaka na vosa i Jiova.

¹⁶A sa kaya ko Tevita kivei ira sa liu vei ira na Livai, me ra lesi ira na wekadra me ra dau-ni-sere, kei na ka domo vinaka, na api, kei na soliteri kei na sibali, ka tabalaka na domodra e na marau.

¹⁷Ia ko ira na Livai, era sa lesi Imani na luve i Joeli ka tagane; kei ira eso na wekana, ko Esafa ka tagane na luve i Perekia: ka so vei ira na wekadra na luve i Mirari era tagane, ko Icani, ka tagane na luve i Kusaia;

¹⁸a sa tiko vata kei ira eso na wekadra sa uasivi sobu: ko Sakaraia, ko Peni, kei Jeesieli, kei Simiramoci, kei Jieli, kei Uni, ko Iliapi, kei Pinaia, kei Meesea, kei Maticaia, kei Elifileu, kei Mikiniaia, kei Opeti-itomi, kei Jieli, era sa kenai vakatawa ni katuba.

¹⁹Ia ko iratou na dau-ni-sere, ko Imani, ko Esafa, kei Icani, me sausau me rogo levu na sibali parasa;

²⁰kei Sakaraia, kei Asiel, kei Simiramoci, kei Jieli, kei Uni, kei Iliapi, kei Meesea, kei Pinaia, e na soliteri vaka na domo ni yalewa;

²¹ia ko Maticaia, kei Elifileu, kei Mikiniaia; kei Opeti-itomi, kei Jieli, kei Asasaia, e na api vakadomoilevu me liu.

²²A sa domo-ni-sere ko Kinanaia, ko koya sa liu vei ira na Livai; ka sa dauvakatavulica na sere, ni sa vuku ko koya.

²³Ka sai vakatawa ni katuba ni kato ko Perekia, kei Elikana.

²⁴Ia ko Sipanaia, kei Jiosafati, kei Nicaneli, kei Amasai, kei Sakaraia, kei Pinaia, kei Eliesa, ko iratou na bete, eratou sa uvu davui e na mata ni kato ni Kalou: ka sai vakatawa ni katuba ni kato ko Opeti-itomi kei Jiaia.

²⁵A sa lako ko Tevita, kei ira na nodra qase na Isireli, kei ira na turaga ni yayaudolu, me ra kauta cake mai e na marau na kato ni veiyalayalati i Jiova, mai na vale i Opeti-itomi.

²⁶Ia ni sa vupei ira na Livai na Kalou e na nodra colata na kato ni veiyalayalati i Jiova era sa vakacabora kina na pulumokau e vitu, kei na sipi tagane e vitu.

²⁷A sa vakaisulu ko Tevita e nai sulu lineni matailalai, kei ira kece talega na Livai era sa colata na kato, kei ira na dau-ni-sere, kei Kinanaia na domo-ni-sere, kei ira na dau-ni-sere: a sa vakaefoti lineni ko Tevita.

²⁸A ra sa kauta mai na kato ni veiyalayalati i Jiova ko ira kece na Isireli e na kaikaila, kei na domo ni koneti kei na davui, kei na sibali kei na soliteri, kei na api.

²⁹Ia ni sa yaco na kato ni veiyalayalati i Jiova ki na koro i Tevita, sa vakararai tiko mai na katuba e cake ko Maikali na luve i Saula ka yalewa, a sa kunei Tevita ni sa meke ka qiriqiri tiko; a sa beci koya e na yalona.

1 Veigauna 16

Ai soro sa vakacabori e na mata ni kato; a yacadratou eratou sa cakacaka e na mata ni kato; na sere ni vakavinavinaka.

¹A ra sa kauta mai na kato ni Kalou, ka vakatikora e loma ni vale laca sa birika oti ko Tevita: a ra sa vakacabora nai soro kama eso, ka so nai soro ni veivinakati, e na mata ni Kalou.

²Ia ni sa tinia ko Tevita na nona vakacabora nai soro kama kei nai soro ni veivinakati, sa vosavakalougatataki ira na tamata e na yaca i Jiova.

³A sa vota vei ira yadua na Isireli, vei ira na tagane kei ira na yalewa, kivei ira yadua e dua nai buli madrai, kei na tiki ni lewe ni manumanu, ka dua nai buli vua ni vaini.

⁴A sa lesia ko koya eso vei ira na Livai me ra ia na cakacaka e na mata ni kato i Jiova, ka me ra tukutuku, ka vakamolimoli ka vakavinavinaka vei Jiova na nodra Kalou na Isireli:

⁵ko Esafa sa liu, ka sa taravi koya ko Sakaraia, ko Jieli, kei Simiramoci, kei Jieli, kei Maticaia, kei Iliapi, kei Pinaia, kei Opeti-itomi. Ia ko Jieli, e na soliteri kei na api, ia ko Esafa, sa sausau e na sibali me rogo levu;

⁶sa uvu davui tikoga e na mata ni kato ni veiyalayalati ni Kalou koi rau na bete ko Pinaia kei Jeesieli.

⁷Sa qai lesia na *sere ni* vakavinavinaka vei Jiova ko Tevita e na siga ga ko ya vei Esafa kei ira na wekana:

⁸Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova, dou masuta na yacana, Dou tukuna voli na nona cakacaka vei ira na tamata.

⁹Dou sere vua, dou seretaka vua na sere, Dou tukutukuna na nona cakacaka mana kecega.

¹⁰Dou vosa doudou e na yacana tabu: Me marau na lomadra era sa vakasaqarai Jiova.

¹¹Dou vakasaqarai Jiova kei na nona kaukauwa, Dou vakasaqara tikoga na matana.

¹²Dou nanuma na nona cakacaka mana sa kitaka oti ko koya, Na nona cakacaka mana kei na lewa ni gusuna;

¹³Koi kemudou na kawa i Isireli na nona tamata, Koi kemudou na luve i Jekope, sa digitaka ko koya.

¹⁴Ko Jiova ga sa noda Kalou; Sai koya ga sa lewai vuravura taucoko.

¹⁵Dou nanuma tikoga na nona veiyalayalati; A vosa sa vakarota ko koya me yacova e dua na udolu nai tabatamata;

¹⁶Na veiyalayalati ka ia ko koya kei Eparaama, Kei na nona bubului kivei Aisake,

¹⁷A sa vakadeitaka ko koya vei Jekope mei lesilesi, Vei Isireli talega me veiyalayalati ka tawa mudu;

¹⁸A sa kaya, Au na solia kivei iko na vanua ko Kenani, Nai votavota mo dou taukena;

¹⁹Ni dou a lewe vica walega, Io e lewe vica walega, ka vulagi kina.

²⁰Ia, ni ra sa lako mai na vanua e dua ki na vanua e dua, Ia mai na matanitu e dua kivei ira na mataqali e dua tani;

²¹Sa sega ni laiva e dua me vakacacani ira; Io, sa vunauci ira na tui e na vukudra,

²²Ka *vaka*, Kakua ni tarai ira ka'u sa lumuta, Dou kakua ni vakacacani ira na noqu parofita.

²³Dou sere vei Jiova, na lewe i vuravura kecega; Tukuna voli e na veisiga ni sa dauia na veivakabulai ko koya.

²⁴Tukuna na nona lagilagi e na veimatanitu tani; Na nona cakacaka e veivakurabuitaki ki na veimatanitu kecega.

²⁵Ni sa levu ko Jiova, a sa dodonu me vakacaucautaki vakalevu: Me rerevaki vakalevu cake talega ko koya vei ira na kalou kecega.

²⁶Ni ra sa matakau walega na nodra kalou kecega na tamata: Ia ko Jiova ga sa bulia na lomalagi.

²⁷Sa tiko e matana na serau kei na vakarokorokotaki; Sa tiko e nona yasana na kaukauwa kei na marau.

²⁸Dou solia vei Jiova, koi kemudou na lewe ni veivanua, Dou solia vei Jiova na vakarokoroko kei na kaukauwa.

²⁹Dou solia vei Jiova na vakarokoroko e kilikili kei na yacana: Dou kauta mai nai madrali, ka lako mai kivei koya: Dou lotu vei Jiova e na yasana tabu sa vakaiukuuku.

³⁰Dou rere e matana, ko vuravura tauoko: Ena tu dei talega ko vuravura, me kakua ni yavalati.

³¹Me reki ko lomalagi, ka marau ko vuravura: Me kainaki talega e na veimatanitu, Sa lewa ko Jiova.

³²Me vadugu na wasawasa, kei na ka ka sinai kina: Me reki na veiwere, kei na ka kecega sa tiko kina.

³³Ena qai sere mai na kau ni veikau e na mata i Jiova, Ni sa lako mai ko koya me lewai vuravura.

³⁴Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova, ni sa yalovinaka: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

³⁵Ia mo dou kaya, Ni vakabulai keimami, na Kalou ni neimami bula, Ka vakasoqoni keimami vata, ka vakabulai keimami maivei ira na veimatanitu tani, Me keimami vakavinavinaka ki na yacamuni tabu, Me keimami daureki e na vakavinavinaka vei kemuni.

³⁶Me vakavinavinakataki ko Jiova na nodra Kalou na Isireli Ka tawa mudu. A ra sa vakaemeni ko ira kecega na tamata, ka ra sa vakavinavinaka kivei Jiova.

³⁷A sa laivi Esafa kei ira na wekana ko koya maikea, e na mata ni veiyalayalati i Jiova, me ra cakacaka tikoga e na mata ni kato, me vaka na kenai valavala e yaga e na veisiga:

³⁸kei Opeti-itomi kei ira na wekadra, sa lewe onosagavulu ka walu; ia sai vakatawa ni katuba na tagane na luve i Jitucuni ko Opeti-itomi, kei Osa:

³⁹kei Setoki na bete, kei na wekana era sa bete, e na mata ni vale i Jiova, e na tikina cecere mai Kipioni,

⁴⁰me vakacobora tiko nai soro kama vei Jiova e dela ni cabocabo-ni-soro kama, e na mataka kei na yakavi, ka me vaka na ka kecega sa volai e na vunau i Jiova, o koya sa vakarota ko koya vei ira na Isireli;

⁴¹kei ira vata ko Imani kei Jitucuni, kei ira talega na kena vo era sa digitaki, a sa cavuti na yacadra yadua, me ia na vakavinavinaka vei Jiova, ni sa tawa mudu na nona loloma;

⁴²a sa tu vata kei rau, ko Imani kei Jitucuni, e na davui kei na sibali me rogo levu, ka so tale na ka sa yaga ni ra sa qiriqiri ka sere vua na Kalou. Ka sai vakatawa ni katuba ko iratou na luve i Jitucuni.

⁴³A ra sa suka ko ira kecega na tamata yadua ki na nona vale: ka sa lesu tale ko Tevita me vosavakalougatataka na nona lewe-ni-vale.

1 Veigauna 17

Sa via tara na vale nei Jiova ko Tevita a sa talai Necani ko Jiova vei Tevita, me kakua ni tara, 1-15. Sa masu ka vakavinavinaka ko Tevita, 16-27.

¹Ia ni sa tiko ko Tevita e nona vale, sa kaya ko Tevita kivei Necani na parofita, Raica, au sa tiko e na vale sitari, ia sa tiko na kato ni veiyalayalati i Jiova e ruku ni vale laca.

²Sa qai kaya vei Tevita ko Necani, Mo kitaka na ka kecega sa tu e lomamu; ni sa tiko vata kei iko na Kalou.

³A sa lako mai na vosa ni Kalou e na bogi ko ya kivei Necani, a sa kaya,

⁴Mo la'ki tukuna kivei Tevita na noqu tamata, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, O na sega ni tara na vale me'u tiko kina:

⁵ni sa sega e dua na vale ka'u sa tiko kina mai na siga ka'u a kauti ira cake kina na Isireli, ka yacova na siga oqo; ia ka'u a lako voli mai na vale laca e dua ki na vale laca e dua, kei na veivale tani:

⁶e na veiyasana kecega ka'u sa lako voli kina kei ira kecega na Isireli, sa dua li na vosa au a kaya vua e dua sa lewai ira na Isireli, ko ira ka'u a vakarota me vakani ira na noqu tamata, me vakaoqo, A cava dou a sega kina ni tara e dua na vale sitari me noqu?

⁷Ia oqo, mo kaya vei Tevita na noqu tamata, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Au a kauti iko mai na bai ni sipi, mai na vakatawa sipi, mo nodra tui na noqu tamata na Isireli:

⁸ia ka'u sa tiko vata kei iko e na yasana kece ko a lako kina, ka muduki ira tani na nomu meca kecega mai na matamu; ka vakarogoya na yacamu me vaka na yacadra na tamata rogo e vuravura.

⁹Au na lesia talega e dua na yasana me nodra na noqu tamata na Isireli, ia ka'u na vakatikori ira, a ra na tiko e na nodra yasana, a ra na sega ni kau tani tale; ia ena sega talega ni vakararawataki ira tale ko ira na luve ni valavala ca, me vaka e nai vakatekivu,

¹⁰ka mai na gauna ka'u a lesia kina na turaga ni lewa vei ira na noqu tamata na Isireli. Ia ka'u na vakamalumalumutaka talega na nomu meca kecega. Au sa tukuna talega vei iko, ni na tara e dua na vale ko Jiova me nomu.

¹¹Ia ni sa oti na nomu gauna mo toki kina vei ira na nomu qase, au na qai vakatubura na nomu kawa me muri iko, mai vei iratou na luvemu tagane: ia ka'u na vakataudeitaka na nona matanitu.

¹²Ena tara ko koya e dua na noqu vale, ia ka'u na vakataudeitaka na nonai tikotiko vakaturaga me sega ni oti.

¹³Au na tamana koi au, ka na luvequ ko koya: ia ka'u na sega ni kauta tani maivua na noqu loloma, me vaka ka'u a kauta tani maivei koya sa liu vei iko:

¹⁴ia ka'u na vakatikori koya e na noqu vale kei na noqu matanitu ka tawa mudu: ia ena vakataudeitaki na nonai tikotiko vakaturaga me sega ni oti.

¹⁵Sa vaka na vosa kecega oqo, ka vaka na raivotu kece oqo, sa vosa vaka talega kina vei Tevita ko Necani.

¹⁶A sa lako mai ko Tevita na tui ka tiko e na mata i Jiova, ka sa kaya, O cei koi au, kemuni Jiova na Kalou, se cava mada na noqu mataqali, ko ni sa kauti au mai kina ki ke?

¹⁷Ia sa ka lailai talega oqo e matamuni, Jiova; ni kemuni sa vosataka talega na noqu kawa na nomuni tamata ka yacova sara na gauna maimuri, ka ko ni sa golevi au me vaka ka'u sa tamata turaga, kemuni Jiova na Kalou.

¹⁸A cava tale me kaya ko Tevita kivei kemuni e na vuku ni *nomuni* dokai koya na nomuni tamata? ni kemuni sa kila na nomuni tamata.

¹⁹Kemuni Jiova, ko ni sa cakava na ka levu kecega oqo e na vuku ni nomuni tamata, ka ni sa vaka talega na lomamuni, ni kemuni sa vakaraitaka na ka levu kece oqo.

²⁰Sa sega e dua sa tautauvata kei kemuni Jiova, ka sa sega tale na Kalou, koi kemuni duaduaga, me vaka na ka kecega keimami sa rogoce e na daliga i keimami.

²¹Ia ko cei na matanitu e vuravura sa tautauvata kei ira na nomuni tamata na Isireli, ko ira sa lakova ko koya na Kalou me volia me ra nona tamata, me rogovaki na yacamuni ni sa levu ka rerevaki, ni kemuni a vakasevi ira tani na veimatanitu eso e matadra na nomuni tamata, ko ira ko ni sa volia mai Ijipita?

²²Ni kemuni sa qisi ira na nomuni tamata na Isireli, me ra nomuni tamata ka tawa mudu: ia koi kemuni, Jiova, ko ni a yaco mo ni nodra Kalou.

²³Ia oqo, kemuni Jiova, me vakataudeitaki ka tawa mudu na ka ko ni sa vosataka e na vuku ni nomuni tamata, e na vuku talega ni nona kawa, ia mo ni kitaka me vaka na nomuni vosa:

²⁴ka me vakataudeitaki, ka me vakacaucautaki kina na yacamuni ka tawa mudu, ka vaka, Sa nodra Kalou na Isireli ko Jiova ni lewe vuqa, io sa Kalou vei ira na Isireli: ia me vakataudeitaki e matamuni na mataqali i Tevita na nomuni tamata.

²⁵Ni kemuni sa tukuna mai vei au na nomuni tamata, koi kemuni na noqu Kalou, ni kemuni na tara e dua na vale me noqu: o koya sa yaloqu kina na nomuni tamata me'u masu e matamuni.

²⁶Ia oqo, kemuni Jiova, ko ni sa Kalou, ka sa yalataka na ka vinaka oqo vei au na nomuni tamata;

²⁷ia oqo, me yalomuni me vakalouugatataka na noqu mataqali na nomuni tamata, me tu ga e matamuni ka sega ni mudu: kemuni Jiova, ko ni sa vakalouugatataka, io, ko ni na vakalouugatataka ka tawa mudu.

1 Veigauna 18

Sa gumatua ko Tevita vei ira na veimatanitu eso, 1-8. Sa tala na luvena vei Tevita ko tui Emaci, 9-11. Sa qali vua ko Itomi, 12,13. O ira na tamata turaga i Tevita, 14-17.

¹Sa oti oqo, sa mokuti ira na kai Filisitia ko Tevita, ka vakamalumalumutaki ira, a sa tauri Kaca kei na kena veikoro maivei ira na kai Filisitia.

²A sa samuti Moapi ko koya; a ra sa tauri kina ko ira na kai Moapi me ra sa qali vei Tevita, a ra sa daukauta *vua* nai vakacavacava.

³A sa mokuti Etareseri na tui Sopa ka yaco ki Emaci ko Tevita, ni sa lako ko koya me vakadinadinataka na nona kaukauwa mai na uciwai ko Uferetisi.

⁴A sa kovea maivua ko Tevita e dua na udolu na qiqi-ni-valu, ka le vitu na udolu na tamata sa vodo ose, ka le rua na oba na tamata i valu sa lako e yavadra: ka sa tava na tularua *ni ose* ni qiqi-ni-valu kecega ko Tevita, sa maroroya ga na ose me rauta e dua na drau na qiqi-ni-valu.

⁵Ia ni ra sa lako mai ko ira na kai Siria mai Tamasiko, me totaki Etareseri na tui Sopa, sa mokuta ko Tevita e le rua na oba ka rua na udolu vei ira na kai Siria.

⁶A sa lesia ko Tevita *nai valu i vakatawa eso* ki Siria-tamasiko; a ra sa tauri ko ira na kai Siria me ra sa qali vei Tevita; ka ra sa daukauta *vuani* vakacavacava. A sa vakabulai Tevita ko Jiova e na veiyasana sa lako kina ko koya.

⁷A sa tokitaka ko Tevita na veisasabai koula era sa taura ko ira na tamata i Etareseri, ka sa kauta ki Jerusalemi.

⁸Sa kauta mai ko Tevita mai Tipaci, kei Kuni, a koro ka nei Etareseri, e dua na ka levu sara na parasa, sa bulia kina ko Solomoni na taqi levu parasa, kei na veiduru, kei na veiyaya parasa.

⁹Ia ni sa rogoca ko Tou na tui Emaci, ni sa mokuta oti ko Tevita na mataivalu tauoko nei Etareseri na tui Sopa;

¹⁰sa talai Atorami na luvena tagane kivei Tevita na tui, me vakacegui koya, ka me vosa vinaka vua ni sa veivaluti kei Etareseri, ka mokuti koya ni rau sa

veivala tiko ko Etareseri kei Tou; a sa *kauta* vata kaya na bilo kecega sa dui caka e na koula, kei na siliva, kei na parasa.

¹¹Oqori talega ka vakatabuya ko Tevita na tui me nei Jiova, kei na siliva kei na koula sa kauta mai ko koya mai na veimatanitu kecega; mai Itomi, mai Moapi, ka maivei ira na luve i Amoni, ka maivei ira na kai Filisitia, ka maivei ira na Amalekaiti.

¹²Ia ko Apisai, ka tagane na luve i Seruaia, sa yavita e le tinikawalu na udolu vei ira na kai Itomi, e na buca ni masima.

¹³A sa vakatikora nai valu i vakatawa e Itomi, a ra sa tauri ko ira kecega na kai Itomi me ra qali vei Tevita. A sa vakabulai Tevita ko Jiova e na veiyasana sa lako kina.

¹⁴A sa nodra tui na Isireli kecega ko Tevita, a sa lewa tiko vakadodonu vei ira kecega na nona tamata.

¹⁵A sa lewai ira nai valu ko Joapi na luve i Seruaia; a sa dauvola nai tukutuku kei na matanitu ko Jiosafati na luve i Eiilute.

¹⁶Ia erau sa bete ko Setoki na luve i Eiitupi, kei Apimeleki na luve i Epaiaca, a sa vunivola ko Savisa;

¹⁷ka sa lewai ira na Kireci kei ira na Pileci ko Pinaia na luve i Jioiata; a sa liu ko iratou na luve i Tevita ka tagane vei ira era sa voleka vua na tui.

1 Veigauna 19

Sai valavala vakatani ko ira na luve i Amoni kivei Tevita, a sa gumatua e nai valu ko ira nai valu i Tevita.

¹Sa oti oqo, sa qai ciba ko Neasi na nodra tui na luve i Amoni, ka sa mai tui na luvena tagane, me kenai sosomi.

²A sa kaya ko Tevita, Au na lomani Anuni na luve i Neasi, ni sa lomani au ko tamana. A sa vakatadu mata ko Tevita me vakacegui koya e na vuku i tamana. A sa lako ko iratou na tamata nei Tevita ki na nodra vanua na luve i Amoni, kivei Anuni, me vakacegui koya.

³Ia era sa kaya vei Anuni ko ira na nodra turaga na lufe i Amoni, O sa nanuma beka ni sa dokai tamamu ko Tevita, ni sa talai iratou na veivakacegui kivei iko? sa ra sega li ni lako mai kivei iko ko iratou na nona tamata me ratou vakararai, ka yamata ka vukica na vanua?

⁴A sa tauri iratou kina na tamata nei Tevita ko Anuni, ka tasia, ka seledrutia na nodratou i sulu ka me tauvata kei na rubudratou, ka talai iratou yani.

⁵Sa qai lako *eso* ka tukuna vei Tevita na ka sa caka vei iratou na tamata. A sa talaki ko koya me tavaki iratou; ni ra sa madua vakalevu ko iratou na tamata. Ka sa kaya na tui, Dou tiko mada mai Jeriko, me tei tubu na kumimudou, mo dou qai lako tale mai.

⁶Ia ni ra sa kunea ko ira na lufe i Amoni ni ra sa velavela vei Tevita, era sa vakauta ko Anuni kei ira na lufe i Amoni e dua na udolu na taledi siliva, me ra volia kina na qiqi-ni-valu *eso*, ka so na tamata sa dauvodo ose, mai Mesopotemia, kei Siria-meeka, kei Sopa.

⁷A ra sa volia e tolu na oba ka rua na udolu na qiqi-ni-valu, kei na tui Meeka kei ira na nona tamata; a ra sa lako mai ka tiko vakaivalu ki Metipa. A ra sa soqoni vata ko ira na lufe i Amoni mai na nodra veikoro, ka lako mai ki nai valu.

⁸Ia ni sa rogoca ko Tevita, sa talai Joapi yani, kei ira kece na mataivalu qaqa.

⁹A ra sa curu mai ki tautuba ko ira na lufe i Amoni, a sa tuvai valu ka donuya na matamata-ni-koro: ia ko iratou na tui eratou sa lako mai, eratou sa tiko vakai ratou e na were.

¹⁰Ia ni sa raica ko Joapi ni sa tuvai nai valu e matana, e dakuna talega, sa digitaka ko koya *eso* na tamata bula maivei ira kecega na Isireli, a sa tuvai ira me ra donui ira na kai Siria.

¹¹Ia na kena vo ni tamata sa solia kivei Apisai na tacina, a ra sa tuvai ira me ra donui ira na lufe i Amoni.

¹²A sa kaya ko koya, Kevaka sa gumatua vei au ko ira na kai Siria, mo qai mai vukei au: ia kevaka sa gumatua vei iko ko ira na luve i Amoni, au na qai vukei iko:

¹³mo kaukauwa, ia me da gumatua e na vukudra na noda tamata, kei na veikoro ni noda Kalou: me qai kitaka ko Jiova na ka sa vinaka vua.

¹⁴Sa qai toro voleka yani ko Joapi, kei ira na tamata era tiko vata kaya, kivei ira na kai Siria me ra vala; ka ra sa dro e matana.

¹⁵Ia ni ra sa raica ko ira na luve i Amoni, ni sa dro ko ira na kai Siria, era sa dro talega ko ira e na mata i Apisai na tacina, a ra sa curu ki loma ni koro. Sa qai lako ki Jerusalemi ko Joapi.

¹⁶Ia ni ra sa raica ko ira na kai Siria ni ra sa guca vei ira na Isireli, era sa vakatadu mata, a sa kauti ira mai na kai Siria era sa tiko mai tai kadua ni Uciwai: ka sa liutaki ira ko Sofaki na kapiteni ni valu i Etareseri.

¹⁷A sa tukuni kivei Tevita; ka sa soqoni ira vata kecega na Isireli ko koya, a sa qalo-kosova na Joritani, ka sa yaco vei ira, a sa tuva nai valu me donui ira. Ja ni sa tuvai ira oti na nonai valu ko Tevita me ra donui ira na kai Siria, era sa vala kaya.

¹⁸Ka sa dro ko ira na kai Siria e matadra na Isireli, a sa mokuta ko Tevita vei ira na kai Siria e le vitu na udolu *na tamata era sa vala e na qiqi-ni-valu*, ka le va na oba na tamata sa daulako e na yavadra, sa vakamatei Sofaki talega na kapiteni ni valu.

¹⁹Ia ni ra sa raica ko ira na tamata i Etareseri ni ra sa guca vei ira na Isireli, era sa qai soro kivei Tevita, ka ra tauri me nona tamata: ka sa bese ko ira na kai Siria ni totaki ira tale na luve i Amoni.

1 Veigauna 20

Sa kabai ko Rapa, ka sa vakacacana na lewe ni koro ko Tevita, 1-3. Sa moku e lewe tolu na tamata yagolevu vei ira na kai Filisitia, 4-8.

¹Ia ni sa oti na yabaki, ka sa yaco na gauna era sa daulako kina na tui *ki nai valu*, sa liutaka ko Joapi e dua nai valu kaukauwa, ka vakacacana na nodra

vanua na luve i Amoni, a sa lako talega ka kabai Rapa. Ia sa tiko ga mai Jerusalemi ko Tevita. A sa samuti Rapa ko Joapi, ka vaeavutaka.

²A sa kauta ko Tevita nai sala vakaturaga mai na ulu ni nodra tui, a sa macala na kena bibi sa dua na taledi koula, a sa tu kina na valu talei; a sa vakaisala kina ko Tevita: sa ka levu talega nai toki ni valu sa kauta mai ko koya mai na koro.

³A sa kauti ira yani na tamata sa tiko kina, ka lesi ira me ra cudruvi e nai varo, kei na kadrukadru aironi ni were, kei na matau. A sa kitaka vakaoqo ko Tevita ki na nodra veikoro kece na luve i Amoni. A sa lesu ki Jerusalemi ko Tevita kei ira kecega na tamata.

⁴Ia ni sa oti na ka oqo, sa qai tubu nai valu kei ira na kai Filisitia mai Keseri; e na gauna oqori sa mokuti Sipei ko Sipikei na luve i Usa, sa dua na luve ni tamata balavu sara: a ra sa qai vakamalumalumutaki.

⁵A sa baci tubu tale nai valu kei ira na kai Filisitia; a sa mokuti Lami na taci i Kolaiaci na kai Kaca, ko Elanani na luve i Jairi ka tagane, ia na dia ni nona moto sa vaka na nodra kau na daultalitali.

⁶A sa baci tubu tale nai valu mai Kaca; a sa tiko e dua na tamata balavu ka yagolevu, sa ruasagavulu ka va nai qaqlalo ni ligana kei na yavana, sa tau yaono na ligana ruarua kei na yavana ruarua; a sa luve i koya na tamata balavu ka yagolevu.

⁷Ia ni sa bolei ira na Isireli ko koya, sa mokuti koya ko Jonacani na luve i Semea na tuaka i Tevita.

⁸O iratou oqo eratou sa luve i koya na tamata balavu ka yagolevu mai Kaca; a ratou sa moku mate e na liga i Tevita, kei na ligadra na nona tamata.

1 Veigauna 21

Sa veretaki Tevita ko Setani me wiliki ira na tamata; a sa cudru ko Jiova.

¹Sa qai ia ko Setani me nodra meca na Isireli, ka sa vakauqeti Tevita me wiliki ira na Isireli.

²A sa kaya ko Tevita kivei Joapi, kei ira na matanivanua, Mo lako, ka wiliki ira na Isireli, mai Pieri-sepa ka yaco ki Tani; ka kauta mai vei au na kedrai wiliwili, me'u kila.

³A sa kaya ko Joapi, Me vakalewevuqataki ira na nona tamata ko Jiova vakadrau; ia kemuni na noqu turaga na tui, era sa sega li ni nomuni tamata na noqu turaga ko ira kece? a cava mada sa nanuma kina na noqu turaga na ka oqo? ena cava mo ni vu ni cudru kina vei ira na Isireli?

⁴Ia sa gumatua ga vei Joapi na nona vosa na tui. A sa lako yani kina ko Joapi, ka lako voli vei ira kece na Isireli, ka lako mai ki Jerusalemi.

⁵A sa tukuna ko Joapi na kedrai wiliwili na tamata kivei Tevita. Ia na kedrai wiliwili kecega na Isireli sa le udolu vakaudolu ka drau tale na udolu na tamata, sa vakaiyaragi e nai seleiwau: ia ko ira na Juta, era sa le va na drau ka vitusagavulu tale na udolu na tamata, sa nodra i yaragi nai seleiwau.

⁶Ia ka sega ni wili vata kei ira ko ira na Livai, kei ira na Penijamini: ni sa ka ca sara kivei Joapi na nona vosa na tui.

⁷A sa rarawa na Kalou e na vuku ni ka oqo; ka sa cudruvi ira kina na Isireli ko koya.

⁸A sa kaya vua na Kalou ko Tevita, Au sai valavala ca vakalevu, ni'u sa cakava na ka oqo; ia mo ni qai kauta tani mada na noqu ca na nomuni tamata, ni ka'u sai valavala vakalialia sara.

⁹A sa vosa ko Jiova kivei Kata, ni rairai i Tevita, ka sa kaya,

¹⁰La'ki tukuna kivei Tevita, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Au sa cavuta vei iko e tolu na ka: mo digitaka e dua me'u vakayacora vei iko.

¹¹A sa lako mai kivei Tevita ko Kata, ka kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Mo digitaka mada:

¹²me dausiga na vanua ka yabaki tolu? se me rawai iko ko ira na nomu meca ka vula tolu, ni ra yaviti iko e na nodra i seleiwau? se me kani iko na nonai seleiwau ko Jiova ka siga tolu, ko ya na mate ca e nomu vanua, ni sa

vakacaca voli e na veiyasana i Isireli na agilose i Jiova? Mo lewa mada, se cava na vosa me'u kauta vua sa talai au mai.

¹³A sa kaya vei Kata ko Tevita, Au sa qai taqaya vakalevu; me'u lutu mada ki na liga i Jiova; ni sa levu sara na nona loloma; ia me'u kakua ni lutu ki na liga ni tamata.

¹⁴A sa vakayacora na mate ca ko Jiova kivei ira na Isireli, ka sa mate vei ira na Isireli e lewe vitusagavulu na udolu na tamata.

¹⁵A sa tala na Kalou e dua na agilose ki Jerusalemi me vakarusa: ia ni sa vakarau me ia tiko na veivakarusai, sa raica ko Jiova, ka sa veivutuni e na vuku ni rarawa, ka sa kaya vua na agilose sa ia na veivakarusai, Sa rauta; me cegu mada na ligamu. Ia na agilose i Jiova sa tu voleka ki na rara ni buturaki sila nei Orinani na Jepusaiti.

¹⁶A sa ta cake ko Tevita, ka sa kunea na agilose i Jiova ni sa tu e na maliwa kei vuravura kei lomalagi, ka sa ucu tu e ligana na nonai seleiwau, ka sa dodoka me donui Jerusalemi. Sa qai bale vakatoboicu ko Tevita, kei ira na qase, era sa vakaisulu e nai sulu taga.

¹⁷A sa kaya vua na Kalou ko Tevita, Sai au li se segai ka vakarota me ra wili ko ira na tamata? ai sai au ga sa cala kai valavala ca vakaidina: ia ko ira na sipi oqo, a cava beka era sa cakava? kemuni Jiova na noqu Kalou, me cudruvi au mada kei na mataqali i tamaqu na ligamuni; ia me kakua ga vei ira na nomuni tamata, me ra vakamatei ko ira.

¹⁸A sa vakarota na agilose i Jiova vei Kata, me kaya kivei Tevita, me lako cake ko Tevita, ka cakava e dua nai cabocabo-ni-soro kivei Jiova, e na rara ni buturaki sila nei Orinani na Jepusaiti.

¹⁹A sa lako cake ko Tevita e na vosa i Kata, ka vosataka e na yaca i Jiova.

²⁰A sa vuki ki muri ko Orinani, ka raica na agilose; a ratou sa vunitaki iratou, ko koya kei iratou vata kaya na luvena tagane vava. A sa buturaka tiko na witi ko Orinani.

²¹Ia ni sa lako tiko mai ko Tevita kivei Orinani, sa rai yani ko Orinani, ka kunei Tevita, ka lako yani mai na rara ni buturaki sila, a sa cuva vakatoboicu kivei Tevita.

²²Sa qai kaya ko Tevita kivei Orinani, Mo solia mai vei au na tikina sa buturaki kina na sila, me'u cakava kina e dua nai cabocabo-ni-soro kivei Jiova, mo solia mai vei au ka me saumi e na kenai voli dodonu: me mudu na mate ca vei ira na tamata.

²³A sa kaya vei Tevita ko Orinani, Mo ni taura me nomuni, ka mo ni kitaka na noqu turaga na tui na ka sa dodonu vei kemuni: raica, au sa solia na pulumokau mei soro kama, kei nai yaya ni buturaki sila me kena buka, kei na witi mei madrali laukana: Au sa solia kece.

²⁴A sa kaya vei Orinani ko Tevita na tui, E segai; ka'u na volia dina e na kenai voli dodonu: ni ka'u na sega ni kauta na ka sa nomu me nona ko Jiova, se vakacabora nai soro kama sa sega ni vakaivoli.

²⁵A sa solia kina kivei Orinani ko Tevita e ono na drau na sikeli koula, sa vakarautaki na kena bibi, mei voli ni tikina ko ya.

²⁶A sa tara maikea ko Tevita e dua nai cabocabo-ni-soro kivei Jiova, ka vakacabora nai soro kama eso, ka so nai soro ni veivinakati, ka masuta na yaca i Jiova; a sa vosa vua ko koya e na bukawaqa mai lomalagi e na dela ni cabocabo-ni-soro kama.

²⁷A sa vakarota na agilose ko Jiova; a sa daramaka tale ko koya na nonai seleiwau ki na kena taga.

²⁸E na gauna ko ya, ni sa raica ko Tevita ni sa vosa vei koya ko Jiova e na rara ni buturaki sila nei Orinani na Jepusaiti, sa qai vakacaboi soro maikea ko koya.

²⁹Ia na vale i Jiova, oqori ka cakava ko Mosese e na lekutu, kei nai cabocabo-ni-soro kama, sa tu e na gauna ko ya mai na tikina cecere mai Kipioni.

³⁰Ia sa dredre vei Tevita me lako kina me taroga na Kalou; ni sa rere tiko e na vuku ni nonai seleiwau na agilose i Jiova.

1 Veigauna 22

Sa vakarautaka na ka levu ko Tevita, me tara kina na vale ni soro, 2-5. Ai vakaro i Tevita vei Solomoni kei ira na turaga, 6-19.

¹Sa qai kaya ko Tevita, Oqo na vale i Jiova na Kalou, oqo talega nai cabocabo-ni-soro kama nei Isireli.

²A sa vakarota ko Tevita me ra sa vakasoqoni vata ko ira na vulagi sa tiko e na nodra vanua na Isireli, a sa lesia eso na matai ni vatu, me taya na veivatu sa vakarautaki me tara kina na vale ni Kalou.

³A sa vakarautaka vakalevu ko Tevita na kaukamea mei vako ni sogo ni matamata-ni-koro kei nai sema; sa ka levu talega na parasa, sa sega ni vakatovolei na kena bibi;

⁴na vu ni sitari talega sa sega ni wili na kena levu: ni sa ka levu na vu ni sitari era sa kauta tiko mai kivei Tevita ko ira na kai Saitoni kei ira na kai Taia.

⁵A sa kaya ko Tevita, Sa gone ga ka malumalumu ko Solomoni na lufequ tagane, ia na vale ena caka me nei Jiova, ena vakaiukuukutaki vakaidina, me rogo ka lagilagi e na veivanua kecega: au na vakarautaka na ka me yaga kina. A sa vakarautaka vakalevu kina ko Tevita ni sa bera na nona mate.

⁶Sa qai kacivi Solomoni na luvena, ka vakaroti koya me tara e dua na vale me nei Jiova na nodra Kalou na Isireli.

⁷A sa kaya vei Solomoni ko Tevita, Na lufequ, sa tu e lomaqu me'u tara e dua na vale ki na yaca i Jiova na noqu Kalou.

⁸Ia sa yaco mai vei au na vosa i Jiova, ka vaka, Ko a vakadavea vakalevu na dra, ka dauia nai valu levu: ko na sega ni tara na vale ki na yacaqu, ni sa levu na dra ko sa vakadavea ki na soso e mataqu:

⁹raica, ena sucu mai e dua na luvemu tagane, ena tiko vinaka ko koya; ia ka'u na solia vua na vakacegu maivei ira kecega na nona meca e vakavolivolita; ia ena yacana ko Solomoni, ia ka'u na solia na tiko vakacegu kei na sautu kivei ira na Isireli e na nona gauna:

¹⁰ena tara na vale ki na yacaqu ko koya; ena luvequ talega ko koya, ia ka'u na tamana koi au; au na vakataudeitaka talega nai tikotiko vakaturaga ni nona matanitu vei ira na Isireli ka me tawa mudu.

¹¹Ia, na luvequ, me tiko vata kei iko ko Jiova; ia mo cakacaka yaco, ka mo tara na nona vale ko Jiova na nomu Kalou, me vaka na nona vosataki iko.

¹²Me solia ga vei iko ko Jiova na vuku kei na yalomatua, ka vakaroti iko e na vukudra na Isireli, mo muria rawa na vunau i Jiova na nomu Kalou.

¹³O na qai tamata yaco, kevaka ko sa vakananuma ka cakava nai lesilesi kei na lewa sa vakarota ko Jiova kivei Mosese e na vukudra na Isireli: mo kaukauwa ga, ka yalodoudou; kakua ni rere, se taqaya.

¹⁴Ia, raica, au sa vakarautaka ni'u sa rarawa tiko, me yaga ki na nona vale ko Jiova, na koula e dua na drau na udolu na taledi, kei na siliva sa udolu vakaudolu na taledi; kei na parasa kei na kaukamea sa sega ni kilai na kena bibi; ni sa ka levu sara: na kau talega, kei na vatu, au sa vakarautaka; ia mo kuria ga oqori.

¹⁵Sa lewe vuqa talega na tamata cakacaka sa tiko kei iko, ko ira na dautata, kei ira na matai ni vatu kei na kau, kei na tamata vuku e na cakacaka kecega.

¹⁶Sa sega ni wili na koula, na siliva, kei na parasa, kei na kaukamea. Mo ia ga, ka cakacaka, ka me tiko vata kei iko ko Jiova.

¹⁷Sa vakarota talega ko Tevita vei ira kecega na nodra turaga na Isireli, me ra vupei Solomoni na luvena, ka vaka,

¹⁸Sa sega li ni tiko vata kei kemudou ko Jiova na nomudou Kalou? ka sa sega li ni vakasaututaki kemudou e na veiyasana kecega? ni sa soli ira oti na lewe ni vanua ki na ligaqu; ka sa vakamalumalumutaki na vanua e na mata i Jiova, kei na matadra na nona tamata.

¹⁹Dou qai vagolea na lomamudou kei na yalomudou me vakasaqarai Jiova na nomudou Kalou, ka mo dou ia, ka tara na nona vale tabu ko Jiova na Kalou, me kau rawa mai kina na kato ni veiyalayalati i Jiova, kei nai yaya tabu ni Kalou, ki loma ni vale ena tara ki na yaca i Jiova.

1 Veigauna 23

Ko ira na Livai.

¹Ia ni sa qase mai ko Tevita, ka vuqa na nona yabaki, sa buli Solomoni na luvena me tui vei ira na Isireli.

²A sa vakasoqoni ira vata kecega na nodra turaga na Isireli ko koya, kei ira na bete, kei ira na Livai.

³A sa wili ko ira na Livai sa tolusagavulu na nodra yabaki ka toro cake; ia na kedrai wiliwili, ni ra sa volai na tamata yadua, sa le tolusagavulu ka walu na udolu.

⁴Sa nodra i tavi na lewe ruasagavulu ka va na udolu vei ira, me vakaraica na cakacaka ki na vale i Jiova; ka sa le ono na udolu era sa turaga ni lewa ka ovisa:

⁵a sa le va na udolu era sai vakatawa ni matamata-ni-koro: ka le va na udolu era sa vakavinavinaka tiko kivei Jiova, e na ka domo vinaka ka'u a cakava me ia kina na vakavinavinaka.

⁶A sa wasei ira ko Tevita me ra vakailawalawa e veitaravi, ka me lewai ira ko ira na Livai: ko Kerisoni, ko Koaca, kei Mirari.

⁷Maivei ira na lufe i Kerisoni: ko Latani, kei Semeai.

⁸O iratou na lufe i Latani eratou tagane: ko Jieli sa liu, kei Secami, kei Joeli, sa lewe tolu.

⁹O iratou na tagane na lufe i Semeai: ko Silomeci, kei Esieli, kei Arani, sa lewe tolu. Sa nodra qase turaga na Latani ko iratou oqo.

¹⁰Ia ko iratou na tagane na lufe i Semeai: ko Jeaci, ko Sina, kei Jiusi, kei Piria. O iratou na lewe va oqo eratou sa lufe i Semeai.

¹¹A sa kenai matai ko Jeaci, ia nai karua ko Sisa: ia ko Jiusi kei Piria sa sega ni lewe vuqa na luedrau tagane; ia era sa wili vata kina me mataqali.

¹²O iratou na lufe i Koaca ka tagane: ko Amirami, ko Isari, ko Epironi, kei Usiel, sa lewe va.

¹³Oi rau na luve i Amirami ka tagane: ko Eroni, kei Mosese: ka sa tawase ko Eroni, me vakasavasavataka na veika sa tabu sara, ko koya kei ira na luvena tagane ka sega ni mudu, me ra vakama e na mata i Jiova na ka boi vinaka, me ra qaravi koya, ka ia na vosa ni veivakalouga tataki e na yacana, ka sega ni mudu.

¹⁴A sa vakayacani vata kei ira na mataqali i Livai koi rau na luve i Mosese na tamata ni Kalou.

¹⁵Oi rau na luve i Mosese ka tagane: ko Kerisomi, kei Eliesa.

¹⁶Maivei ira na luve i Kerisomi ka tagane: sa liu ko Sipueli.

¹⁷Ia na luve i Eliesa ka tagane: ko Riapaia sa liu. Ka sega tale na luve i Eliesa ka tagane; ia sa lewe vuqa sara na tagane na luve i Riapaia.

¹⁸Maivei iratou na luve i Isari ka tagane: sa liu ko Silomeci.

¹⁹Maivei iratou na luve i Epironi ka tagane: sa liu ko Jiraija, ai karua ko Amaraia, ai katolu ko Jeesieli, ia nai kava ko Jikamiami.

²⁰Maivei rau na luve i Usieli ka tagane: sa liu ko Maika, ia nai karua ko Jisia.

²¹Oi rau na luve i Mirari ka tagane: ko Mali, kei Musi. Oi rau na luve i Mali ka tagane: ko Eliesa, kei Kisi.

²²A sa mate ko Eliesa, ka sega na luvena tagane, a luvena yalewa ga: a ra sa *vakawati* kei iratou na wekadratou na luve i Kisi.

²³O iratou na luve i Musi ka tagane: ko Mali, kei Eteri, kei Jirimoci, sa lewe tolu.

²⁴O ira oqo na Livai, me vaka na mataveivuvale ni nodra qase; ia ko ira na qase turaga, me vaka nai wiliwili ni yacadra ni ra sa volai, ko ira sa cakava na cakacaka ni veiqravi e na vale i Jiova, ko ira na ruasagavulu na nodra yabaki ka toro cake.

²⁵Ni sa kaya ko Tevita, Sa vakasaututaki ira na nona tamata ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, ka me tiko e Jerusalemi ka tawa mudu:

²⁶ko ira talega na Livai: era na sega tale ni colata na vale ni Kalou, se dua na kenai yaya ni kena cakacaka.

²⁷Ni sa wili ko ira na Livai sa ruasagavulu na nodra yabaki ka toro cake, me vaka nai tinitini ni vosa i Tevita.

²⁸Ni sa nodra i tavi me ra qaravi ira na luve i Eroni e na veiqraravi e na vale i Jiova, e na kena lomanibai, kei na kena taba-ni-vale e cake, kei na vakasavasavataka na ka tabu kecega, kei na cakacaka sa caka tiko e na vale ni Kalou;

²⁹me ra vakarautaka na madrai dauyatuni, kei na madrai droka vinaka ni madrali laukana kei na keki mamare sa sega ni vakaleveni, kei na ka sa tavuteke, kei na ka sa tavu *e na waiwai*, ka *me ra vakaraica* nai vakarau kei na bibi ni ka kece;

³⁰me ra tu talega e na mataka kecega me ia na vakavinavinaka kei na sere vei Jiova, ka vaka talega kina e na yakavi;

³¹me ra vakacobora talega nai soro kama kecega kivei Jiova, e na veisiga ni vakacecegu, e na vula vou, kei na so levu sa lokuci, me vaka nai wiliwili, ka me vaka nai vakaro sa bale kina, me ia tikoga e na mata i Jiova:

³²ia me ra vakabauta nai vakaro sa bale ki na vale ni veitavaki, kei na tikina tabu, kei na nodra i tavi na wekadra, na luve i Eroni, e na cakacaka ni vale i Jiova.

1 Veigauna 24

A nodratou i lawalawa na luve i Eroni, 1-19. A kena vo ni luvedra na Livai, 20-31.

¹Ia oqo na nodratou i lawalawa na luve i Eroni. O iratou na luve i Eroni ka tagane: ko Netapi, kei Epaiu, ko Eliesa, kei Icama.

²Ia sa mate ko Netapi kei Epaiu ni sa bula ko tamadrau, ka sega na luvedrau: a sa ia na cakacaka vakabete ko Eliesa kei Icama.

³Ia ko Tevita kei Setoki vei ira na luve i Eliesa ka tagane, kei Eiimeleki vei ira na luve i Icama, sa wasei ira, me vaka na nodra i tavi e na nodra cakacaka.

⁴A sa le vuqa cake na tamata sa liu sa kune vei ira na luve i Eliesa ka lailai vei ira na luve i Icama; a ra sa qai wase vakaoqo. Sa lewe tinikaono na tagane sa liu vei ira na luve i Eliesa, e na veimataqali ni nodra qase; ka sa lewe walu na tagane vei ira na luve i Icama, me vaka na mataqali ni nodra qase.

⁵A ra sa tawase vakaoqo e na vakawiri madigi, e dua oqo ka dua ko ya; ni ra sa lesi mai vei ira na luve i Eliesa, kei ira na luve i Icama, ko ira sa turaga e na vale tabu, kei ira sa turaga e na veika ni Kalou.

⁶Ia ko Semaia na luve i Nicaneli ka tagane, na vunivola, e dua vei ira na Livai, sa volai ira e na mata ni tui, kei na *matadra* na turaga, kei Setoki na bete, kei Eiimeleki na luve i Epaiaca, kei ira na nodra qase turaga na bete kei ira na Livai: sa dua na mataqali sa wili vei Eliesa, ka dua sa wili vei Icama.

⁷A ra vakawiri madigi vakadua a sa qaravi Jioiaripi, nai karua sa qaravi Jitaia,

⁸ai katolu sa qaravi Erimi, ai kava sa qaravi Siorimi,

⁹ai kalima sa qaravi Malikaia, ai kaono sa qaravi Maijamini,

¹⁰ai kavitu sa qaravi Akosi, ai kawalu sa qaravi Apaija,

¹¹ai kaciwa sa qaravi Jesua, ai katini sa qaravi Sekanaia,

¹²ai katinikadua sa qaravi Ilaiasipi, ai katinikaruva sa qaravi Jakimi,

¹³ai katinikatolu sa qaravi Upa, ai katinikava sa qaravi Jisepapi,

¹⁴ai katinikalima sa qaravi Pilika, ai katinikaono sa qaravi Ima,

¹⁵ai katinikavitu sa qaravi Esiri, ai katinikawalu sa qaravi Fisesi,

¹⁶ai katinikaciwa sa qaravi Pecaaia, ai karuasagavulu sa qaravi Jesikeli,

¹⁷ai karuasagavulu ka dua sa qaravi Jakini, ia karuasagavulu ka rua sa qaravi Kamuli;

¹⁸ai karuasagavulu ka tolu sa qaravi Tilaia, ai karuasagavulu ka va sa qaravi Measaia.

¹⁹Sa vakaoqori na kedrai lawalawa e na nodra cakacaka ni ra sa lako mai ki na vale i Jiova, me vaka sa kenai valavala, sa lesia ko Eroni na tamadra, ka vaka sa vakarota vua ko Jiova na nodra Kalou na Isireli.

²⁰Ia na kedra vo na Livai ka tagane: vei iratou na luve i Amirami ka tagane: ko Supaeli; vei iratou na luve i Supaeli ka tagane: ko Jetaia.

²¹O Riapaia: vei iratou na luve i Riapaia ka tagane: ai matai ko Isaia.

²²Vei iratou na luve i Isari: ko Silomoci; vei iratou na luve i Silomoci ka tagane: ko Jeaci.

²³Ia vei iratou na luve i Epironi ka tagane: ko Jiraija, ai karua ko Amaraia, ai katolu ko Jeesieli, ai kava ko Jikamiami.

²⁴Na luve i Usieli ka tagane: ko Maika; vei iratou na luve i Maika ka tagane: ko Samiri.

²⁵A taci i Maika ko Isaia; vei iratou na luve i Isaia ka tagane: ko Sakaraia.

²⁶Oi rau na luve i Mirari ka tagane: ko Mali, kei Musi; na luve i Jeesaia ka tagane: ko Pino.

²⁷O iratou na tagane na luve i Mirari maivei Jeesaia: ko Pino, kei Soami, kei Sakuri, kei Ipiri.

²⁸Maivei Mali: ko Eliesa, o koya sa sega na luvema tagane.

²⁹O Kisi: sa luve i Kisi ka tagane, ko Jiramieli.

³⁰O iratou talega na luve i Musi ka tagane: ko Mali, kei Iteri, kei Jirimoci. O ira oqo na luvedra na Livai, me vaka na mataveivuvale ni nodra qase.

³¹A sa ia na vakawiri madigi ko ira oqo me vakataki ira na wekadra, na luve i Eroni, e na mata i Tevita na tui, kei Setoki, kei Eiimeleki, kei ira na nodra qase turaga na bete, kei ira na Livai, io ko ira na qase sa liu, ka vakataki ira na wekadra era cauravou.

1 Veigauna 25

O ira na dausere, kei na nodra i tavi.

¹A sa wasea ko Tevita, kei ira na kapiteni ni mataivalu, eso vei ira na tagane na luve i Esafa, kei Imani, kei Jitucuni, ki na cakacaka, ko ira sa nodra i tavi me parofisai e na api, kei na soliteri, kei na sibali: ia nai wiliwili ni tamata cakacaka me vaka na nodra i tavi sa vakaoqo:

²Maivei ira na tagane na luve i Esafa: ko Sakuri, kei Josefa, kei Necanaia, kei Asarela, ko iratou na luve i Esafa sa lewa ko Esafa, era sa ia na parofisai me vaka na nona vosa na tui.

³Maivei Jitucuni: ko iratou na luve i Jitucuni ka tagane: ko Kitalaia, kei Siri, kei Jesaia, ko Esapaia, kei Maticaia, sa lewe ono, sa lewai iratou ko tamadratou ko Jitucuni, ko koya sa parofisai e na api, me vakavinavinaka ka vakamolimoli kivei Jiova.

⁴Maivei Imani: ko iratou na luve i Imani ka tagane: ko Pukaia, ko Matanaia, ko Usieli, ko Sipueli, kei Jirimoci, ko Enanaia, ko Anani, ko Iliaca, ko Kitaliti, kei Romamiti-eseri, ko Josipikasa, ko Maloci, ko Ociri, ko Meesioci:

⁵ko ira kece oqo era sa luve i Imani era tagane na nona rairai na tui e na vosa ni Kalou, me ra uvuca cake na davui. A sa solia na Kalou kivei Imani e lewe tinikava na luvena tagane ka le tolu na luvena yalewa.

⁶Sa vakarorogo ko ira kece oqo kivei tamadra, me ra ia na sere e na vale i Jiova, e na sibali, kei na soliteri, kei na api, e na cakacaka ni vale ni Kalou, me vaka na nona vosa na tui kivei Esafa, kei Jitucuni, kei Imani.

⁷Ia na kedrai wiliwili, kei ira na wekadra era sa vakatavulici e na sere vei Jiova, io ko ira kece era sa vuku, sa le rua na drau ka walusagavulu ka walu.

⁸A ra sa ia na vakawiri madigi na dui mata cakacaka kecega, ko koya sa lailai kei koya sa levu, ko koya sai vakavuvuli kei koya talega sa vakatavulici.

⁹Ia ni sa ia na vakawiri madigi vakadua sa qaravi Esafa me nei Josefa: ia nai karua sa qaravi Kitalaia, ko koya, kei iratou na tacina, kei iratou na luvena tagane, era sa le tinikarua:

¹⁰ai katolu sa qaravi Sakuri, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹¹ai kava sa qaravi Jeseri, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹²ai kalima sa qaravi Necanaia, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹³ai kaono sa qaravi Pukaia, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹⁴ai kavitu sa qaravi Jisarela, ko iratou na luvena tagane kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹⁵ai kawalu sa qaravi Jesaia, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹⁶ai kaciwa sa qaravi Matanaia, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹⁷ai katini sa qaravi Semeai, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹⁸ai katinikadua sa qaravi Esareli, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

¹⁹ai katinikarua sa qaravi Esapaia, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²⁰ai katinikatolu sa qaravi Supaeli, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²¹ai katinikava sa qaravi Maticaia, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²²ai katinikalima sa qaravi Jirimoci, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²³ai katinikaono sa qaravi Enanaia, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²⁴ai katinikavitu sa qaravi Josipikasa, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²⁵ai katinikawalu sa qaravi Anani, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²⁶ai katinikaciwa sa qaravi Maloci, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²⁷ai karuasagavulu sa qaravi Iliaca, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²⁸ai karuasagavulu ka dua sa qaravi Ociri, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

²⁹ai karuasagavulu ka rua sa qaravi Kitaliti, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

³⁰ai karuasagavulu ka tolu sa qaravi Meesioci, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua:

³¹ai karuasagavulu ka va sa qaravi Romamiti-eseri, ko iratou na luvena tagane, kei iratou na tacina, era sa le tinikarua.

1 Veigauna 26

O ira nai vakatawa ni katuba, 1-11. O ira ka vakatawa na veimatamata-ni-koro, 12-19. O ira na Livai era vakatawa nai yau, 20-28. O ira sa turaga kei ira na dauveilewai, 29-32.

¹E na vuku ni kedra wasei nai vakatawa ni katuba: Vei ira na lufe i Kora: ko Meselimaia na lufe i Kore ka tagane, vei iratou na tagane na lufe i Esafa.

²Ia ko iratou na lufe i Meselimaia ka tagane: ko Sakaraia na ulumatua, ko Jitieeli nai karua, ko Sepataia nai katolu, ko Jacinieli nai kava,

³ko Ilama nai kalima, ko Jioanani nai kaono, ko Elioenai nai kavitu.

⁴Ia ko iratou na lufe i Opeti-itomi ka tagane: ko Semaia na ulumatua, ko Jiosapati nai karua, ko Joa nai katolu, kei Sakari nai kava, kei Nicaneli nai kalima,

⁵ko Amieli nai kaono, ko Isakari nai kavitu, ko Piulicei nai kawalu: ni sa vakalouga tataki koya na Kalou.

⁶Ka sa sucu eso na gonetagane na luve i Semaia na nona ulumatua, a ratou sa lewa e na mataqali ni nodratou qase: ni ratou sa tamata qaqa.

⁷Ko iratou oqo na luve i Semaia ka tagane: ko Ocini, kei Rifaeli, kei Opeti, ko Elisapati, a sa tamata kaukauwa na tacina, ko Ilaiu, kei Simakaia.

⁸Ko iratou na tagane kecega oqo era sa luve i Opeti-itomi: ko ira, kei na luvedra, kei na tacidra, era sa tamata kaukauwa ki na cakacaka, era sa lewe onosagavulu ka rua vei Opeti-itomi.

⁹Ia na luve i Meselimaia ka tagane kei na tacina, era sa lewe tinikawalu, ka ra tamata qaqa.

¹⁰Ko Osa talega vei ira na luve i Mirari, sa so na luvana tagane: Ko Simiri sa turaga, (sa sega ni ulumatua, ia sa buli koya ga ko tamana me turaga,)

¹¹ko Ilikaia nai karua, ko Tipalaia nai katolu, ko Sakaraia nai kava: ko ira kece na luvana tagane kei na taci i Osa sa le tinikatolu.

¹²Sa maivei ira oqo na mata i vakatawa ni katuba, io maivei ira na tamata turaga, a ra sa vakatawa na mata ni koro sa veidonui, me ra cakacaka e na vale i Jiova.

¹³A ra sa ia na vakawiri madigi e na vuku ni matamata-ni-koro kece, ko ira sa lalai kei ira sa lelevu, me vaka na mataveivuvale ni nodra qase.

¹⁴A sa bale vei Selemaia na yasana sa vaka ki na tu-i-cake. Ka ra sa ia na vakawiri madigi e na vuku i Sakaraia na luvana tagane, na dauvakavuvuli vakavuku, a sa nonai tavi vaka ki na tokalau.

¹⁵Sai tavi i Opeti-itomi, vaka ki na ceva; vei ira talega na luvana tagane, na vale ni yau.

¹⁶Kivei Supimi kei Osa vaka ki ra, kei na matamata-ni-koro ko Salekeci, e voleka ki na salatu sa lako cake, sa veidonui na nodra veiyasana.

¹⁷Sa lewe ono vei ira na Livai vaka ki na tu-i-cake, sa le va e na veisiga ki na tokalau, sa le va ena veisiga ki na ceva, ia ki na vale ni yau sa tauyarua.

¹⁸Mai Paripari vaka ki ra, sa le va ki na salatu, ka le rua mai Paripari.

¹⁹Sai koya oqo na kedrai wasewase nai vakatawa ni katuba: vei ira na luve i Kora ka tagane, vei ira talega na luve i Mirari ka tagane.

²⁰Ia vei ira na Livai, sa vakatawa ko Elaija nai yau ni vale ni Kalou, kei nai yau ni ka sa vakatabui tu.

²¹O iratou na luve i Latani ka tagane: ko iratou na luve i Latani na luve i Kerisoni, eratou sa qase turaga, io na nei Latani na luve i Kerisoni: ko Jieli.

²²Oi rau na luve i Jieli ka tagane: ko Secami, kei Joeli na tacina, koi rau sa lewa nai yau ni vale i Jiova.

²³Vei ira na luve i Amirami, ko ira na luve i Isari, ko ira na luve i Epironi, ko ira na luve i Usieli:

²⁴a sa lewa nai yau ko Sipueli na luve i Kerisomi ka tagane, na luve i Moses ka tagane.

²⁵Kei iratou na tacina vei Eliesa: ko Riapaia na luvana tagane, kei Jesaia na luvana tagane, kei Jorami na luvana tagane, kei Sikiri na luvana tagane, kei Silomeci na luvana tagane.

²⁶O Silomeci oqo, kei iratou na tacina, eratou sa maroroya nai yau kecega sa tabu tu, na ka sa vakatabuya ko Tevita na tui, kei ira na qase turaga, kei ira sa turaga vei ira na veiyayaudolu kei na veiyayadrau, kei ira na kapiteni e na mataivalu.

²⁷Era sa vakatabuya eso mai nai toki ni valu, me yaga ki na vale i Jiova.

²⁸Ia na ka kecega sa vakatabuya ko Samuela na rairai, kei Saula ka tagane na luve i Kisi, kei Apineri na luve i Neri ka tagane, kei Joapi na luve i Seruaia ka tagane: kei ira kece ra sa vakatabuya na ka so sa tiko ga vei Silomeci, kei iratou na tacina.

²⁹Vei ira na luve i Isari sa nodra i tavi na cakacaka e tautuba, me ra ovisa ka mataveilewai vei ira na Isireli, ko Kinanaia kei iratou na luvana tagane.

³⁰Vei ira na luve i Epironi: ko Esapaia, kei ira na tacina, e le dua na udolu ka vitu na drau na tamata qaqa, era turaga vei ira na Isireli e na tai ni Joritani oqo mai ra, e na cakacaka kecega i Jiova, kei na nona cakacaka talega na tui.

³¹Vei ira na luve i Epironi, sa turaga ko Jiraija, io vei ira na luve i Epironi, me vaka nai tabatamata ni nona qase. Sa vakasaqarai ko ira oqo e nai kavasagavulu ni yabaki ni lewa i Tevita, ka sa kune vei ira mai Jaseri e Kiliati eso na tamata qaqa.

³²Ia ko ira na wekana, sa tamata qaqa, era sa le rua na udolu ka vitu na drau na qase turaga, sa buli ira ko Tevita na tui me ra lewai ira na Rupeni, kei ira na Kata, kei na dua na wase ni mataqali i Manasa, e na ka kecega ni Kalou, kei na ka ni tui.

1 Veigauna 27

O iratou na turaga ni valu, 1-15. O ira na turaga ni veimataqali, 16-22. Sa tarovi na wili tamata, 23,24. O ira na tamata turaga nei Tevita, 25-34.

¹Ia oqo na kedrai wiliwili na Isireli, ko ira na qase turaga, kei ira na turaga ni yayaudolu kei na yayadrau, kei ira na matanivanua era sa veitaravi ni ra qarava na tui, ko ira era sa lako mai ka lako yani vakavula, e na veivula kecega ni yabaki, sa yaruasagavulu ka va na udolu.

²Sa turaga vei ira na mataivalu e nai mata ni vula, ko Jasopiami na luve i Sapitieli ka tagane: ka sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

³O koya sa liu vei ira kece na kapiteni ni veimataivalu e nai matai ni vula sa maivei ira na luve i Feresi.

⁴A sa turaga ko Totei na luve i Eoi e na mataivalu sa lako e nai karua ni vula, sa lewa talega e na nona mataivalu ko Mikiloci: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

⁵Ai katolu ni turaga ni mataivalu, sa lako e nai katolu ni vula, ko Pinaia na luve i Jioiata ka tagane, sa tamata turaga: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

⁶Ko Pinaia oqo sa dua vei ira na lewe tolusagavulu na qqa, a sa uasivi cake vei ira na lewe tolusagavulu, ka sa tiko e na nona mataivalu ko Amisapati na luvena tagane.

⁷Ai kava, sa lako e nai kava ni vula, ko Asaeli na taci i Joapi, a sa taravi koya ko Sepataia na luvena tagane: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

⁸Ai kalima ni turaga ni valu, sa lako e nai kalima ni vula, ko Samuci na Isira: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

⁹Ai kaono, sa lako e nai kaono ni vula, ko Ira, na tagane na luve i Ikesi na kai Tikoa: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

¹⁰Ai kavitu, sa lako e nai kavitu ni vula, ko Elesi na kai Piloni, maivei ira na mataqali i Ifireimi: sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

¹¹Ai kawalu, sa lako e nai kawalu ni vula, ko Sipikei na luve i Usa, maivei ira na luve i Sera: a sa le ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

¹²Ai kaciwa, sa lako e nai kaciwa ni vula, ko Epieseri na kai Anacoci, maivei ira na mataqali i Penijamini: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

¹³Ai katini, sa lako e nai katini ni vula, ko Meerei na kai Nitofa, maivei ira na luve i Sera: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

¹⁴Ai katinikadua, sa lako e nai katinikadua ni vula, ko Pinaia na kai Piraconi, maivei ira na mataqali i Ifireimi: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

¹⁵Ai katinikarua, sa lako e nai katinikarua ni vula, ko Elitai na kai Nitofa, maivei Ocinieli: a sa lewe ruasagavulu ka va na udolu e na nona mataivalu.

¹⁶A nodra turaga talega na veimataqali i Isireli: sa lewai ira na Rupeni ko Eliesa na luve i Sikiri ka tagane; vei ira na Simioni, ko Sefataia na luve i Meeka ka tagane:

¹⁷vei ira na Livai, ko Asapaia na luve i Kemueli ka tagane: vei ira na luve i Eroni, ko Setoki:

¹⁸vei ira na Juta, ko Ilaiu, vei ira na tuaka i Tevita: vei ira na Isakari, ko Omirai na luve i Maikeli ka tagane:

¹⁹vei ira na Sepuloni, ko Isimaia na luve i Opetaia ka tagane: vei ira na Nafitalai, ko Jirimoci na luve i Asirieli ka tagane:

²⁰vei ira na Ifireimi, ko Osea na luve i Asasaia ka tagane: vei ira e dua na wase ni mataqali i Manasa, ko Joeli na luve i Pitaia ka tagane:

²¹vei ira na wase kadua i Manasa mai Kiliati, ko Ito na luve i Sakaraia ka tagane: vei ira na Penijamini, ko Jeesieli na luve i Apineri ka tagane:

²²vei ira na Tani, ko Esareli na luve i Jiroame ka tagane. O ira oqo era sa turaga ni nodra veimataqali na Isireli.

²³A sa sega ni wiliki ira ko Tevita sa ruasagavulu na nodra yabaki ka toro sobu, ni sa kaya oti ko Jiova ena vakalewevuqataki ira na Isireli, me vaka na veikalokalo mai na lomalagi.

²⁴Sa vakatekivu ko Joapi na luve i Seruaia me wiliki ira, ka sa sega ni vakaotia, ni sa lutu vei ira na Isireli na cudru, e na vuku ni ka oqo: ka sa sega ni volai na kenai wiliwili e nai vola ni tukutuku i Tevita na tui.

²⁵A sa nona dau-ni-yau na tui ko Asimavece na luve i Etieli ka tagane: ka sa lewa na lololo e na veiwere, kei na veikoro, kei na veikoro lalai, kei na vei vale-ni-valu, ko Jionacani na luve i Usaia ka tagane:

²⁶a sa lewai ira era sa cakacaka e na veiwere me cukiraka, ko Esirai na luve i Kilupi ka tagane:

²⁷ka sai vakatau ni were-ni-vaini ko Semeai na kai Rama: a sa lewa na vua ni veiwere-ni-vaini, kei na veivale ni waini, ko Sapiti na kai Safani:

²⁸a sa lewa na veiolive, kei na veilolo, e na veibuca, ko Peali-anani na kai Kiteri: ka sa lewa na veivale ni waiwai ko Joasi:

²⁹a sa lewa na qele ni manumanu sa kana voli mai Seroni, ko Sitirei na kai Seroni: ka sa lewa na qele ni manumanu era sa tiko e na veibuca, ko Safati na luve i Atilai ka tagane:

³⁰sa lewa na qele ni kameli ko Opili na Isimelaiti: a sa lewa na qele ni asa ko Jetaia na Meronotaiti:

³¹a sa lewa na qele *ni sipi* ko Jasisi na Akiraiti. O iratou oqo eratou sa lewa nai yau kecega i Tevita na tui.

³²A sa lewe ni bose ko Jonacani na tamana lailai i Tevita, sa tamata vuku, ka vunivola: ka sa tiko vata kei iratou na luvena tagane na tui ko Jieli na luve i Akimoni ka tagane:

³³ia sa lewe ni bose ni tui ko Eitofeli: ka sa lewe ni sala ni tui ko Usai na Arikaiti:

³⁴ai karua kei Eitofeli ko Jioiata na luve i Pinaia ka tagane, kei Epaiaca: a sa turaga levu ni valu ko Joapi e na nonai valu na tui.

1 Veigauna 28

Sa tatau ko Tevita vei ira na Isireli, vei Solomoni talega na luvena; ka solia vei Solomoni na ka ka vakarautaka ko koya, kei nai vakatakarakara ni vale ni soro.

¹A sa vakasoqoni ira kecega na turaga ni Isireli ki Jerusalemi ko Tevita, ko ira era sa turaga ni veimataqali, kei ira na turaga ni veimataivalu era sa veitaravi me qarava na tui, kei ira na turaga ni yayaudolu, kei ira na turaga ni yayadrau, kei ira na nona dau-ni-yau ka lewa na nona manumanu na tui kei na nodratou na luvena, kei ira na nona talai, kei ira na tamata rogo, kei ira kecega na tamata qaqa.

²A sa tu cake ko Tevita na tui, ka kaya, Dou rogoci au, koi kemuni na wekaqu, kei na noqu tamata: Sa tu e lomaqu me'u tara e dua na vale me vakacegu kina na kato ni veiyalayalati i Jiova, kei nai tutu-ni-yavana na noda Kalou, au sa vakarautaka talega na ka ni vale:

³ia sa kaya vei au na Kalou, O na sega ni tara e dua na vale ki na yacaqu, ni ko sa tamata i valu, ka sa vakadave dra.

⁴Ia sa digitaki au maivei ira kece na mataqali ni tamaqu ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, me'u tui vei ira na Isireli, ka tawa mudu: ni sa digitaki ira na Juta ko koya, me lewa; ia vei ira na mataqali i Juta, na mataqali ni tamaqu; ia sa vinakati au vei iratou na lufe i tamaqu, me'u buli me'u tui vei ira kecega na Isireli.

⁵Ia vei ira kece na lufe, (ni ra sa lewe vuqa na gonetagane sa solia vei au ko Jiova,) sa digitaki Solomoni na lufe me tiko e nai tikotiko vakaturaga ni matanitu i Jiova, me lewai ira na Isireli.

⁶A sa kaya vei au ko koya, Ena tara na noqu vale kei na noqu rara vakabai ko Solomoni na luvemu, ni ka'u sa digitaki koya me lufe, ia ka'u na tamana koi au.

⁷Au na vakataudeitaka talega na nona matanitu ka tawa mudu, kevaka sa lomadei ko koya me muria na noqu vunau, kei na noqu lewa, me vaka e na siga edaidai.

⁸Ia oqo, e na matadra kece na Isireli, na nona soqoni levu ko Jiova, ni sa rogoce talega ko koya na noda Kalou, mo ni vakabauta ka goleva matua na vunau kece i Jiova na nomuni Kalou: mo ni taukena tiko kina na vanua vinaka oqo, ka laiva vei ira na luvemuni ni kemuni sa mate me ra taukena, ka tawa mudu.

⁹Ia ko iko, Solomoni na lufe, mo kila na Kalou i tamamu, ka qaravi koya e na yalo dina, kei na loma e marautaka: ni sa vakatovolea na yalo kece ko Jiova, ka kila kece na nanuma ni lomada: kevaka ko na vakasaqarai koya, ko na kunei koya; ia kevaka ko sa biuti koya, ena biuti iko ko koya ka tawa mudu.

¹⁰Ia mo kila: ni sa digitaki iko ko Jiova mo tara e dua na vale me vale tabu: mo kaukauwa ga, ka mo cakava.

¹¹A sa solia ko Tevita kivei Solomoni na luvena nai vakatakarakara ni varada, kei na kena veivale, kei na kena veivale ni yau, kei na kenai taba loma-ni-

vale e cake, kei na kena veiloqi eloma, kei na yasana me tiko kina nai cabocabo-ni-bulubulu,

¹²kei nai vakatakarakara ni ka kecega sa tukuna vua na yalo, na rara vakabai ni vale i Jiova, kei na veitaba-ni-vale kecega e cake sa volita, kei na veivale ni yau ni vale ni Kalou, kei na veivale ni yau ni ka sa vakatabui:

¹³kei nai valavala ni nodra veitaravi na bete kei ira na Livai, kei na cakacaka kecega ni ka sa caka e na vale i Jiova, kei nai yaya kece e yaga e na cakacaka ni vale i Jiova:

¹⁴na koula sa vakatovolei na kena bibi me caka kina nai yaya koula me dui yaga e na cakacaka kecega; kei na siliva talega sa vakatovolei na kena bibi, me caka kina nai yaya kecega sa dui yaga e na cakacaka kecega:

¹⁵io, na kena bibi ni veitutu-ni-cina koula, kei na kena veicina koula, na kena bibi ni tutu-ni-cina yadua, kei na kedra veicina: kei na kena bibi ni veitutu-ni-cina siliva, ia nai tutu-ni-cina kei na kena veicina, me vaka sa yaga me caka kina nai tutu-ni-cina yadua:

¹⁶kei na koula sa vakatovolei na kena bibi me caka kina na tepeli ni madrai dauyatuni, io na tepeli yadua; kei na siliva me caka kina na tepeli siliva:

¹⁷na koula dina talega me caka kina nai qila ni lewe ni manumanu, kei na peseni, kei na bilo ni gunu, sa vakatovolei na kena bibi ki na peseni yadua; ia me caka na peseni siliva sa vakatovolei na kena bibi ki na peseni yadua:

¹⁸ia na koula dina sa vakatovolei na kena bibi me caka kina nai cabocabo ni ka boi vinaka; kei na koula me caka kina nai vakatakarakara ni qiqi ni jerupi e rua sa vakatetaba, ka ubia na kato ni veiyalayalati i Jiova.

¹⁹Sa vakatakila ko Jiova na ka kecega oqo e nai vola, ni sa tiko vei au na ligana, io nai valavala kecega ni vakatakarakara oqo.

²⁰A sa kaya kivei Solomoni na luvena ko Tevita, Mo kaukauwa ga ka yalodoudou, ka kitaka: kakua ni rere, se taqaya: ni na tiko vata kei iko ko Jiova na Kalou, na noqu Kalou, ena sega ni weletaki iko ko koya, se biuti iko,

mo vakaotia mada na kena ka kecega sa yaga e na cakacaka ni nona vale ko Jiova.

21Ia raica, na nodra matabete era veitaravi kei ira na Livai, me ra kitaka na cakacaka kece ni vale ni Kalou: ia ena tiko vata kei iko, na tamata kecega era sa vuku e na cakacaka vakamatai kecega, ka sa gu kina na yalodra, me ra kitaka na cakacaka kece: ena vakarorogo talega vei iko ko ira na turaga, kei ira kecega na tamata.

1 Veigauna 29

A ka sa solia ko Tevita me tara kina na vale ni soro, 1-5. A ka sa solia ko ira na turaga kei ira na tamata, 6-9. Sa vakavinavinaka ka masu ko Tevita, 10-21. Sa tui ko Solomoni, 22-25. Sa mate ko Tevita, 26-30.

1Sa kaya talega ko Tevita na tui vei ira kece era soqoni tu, Ko Solomoni na luvequ, ko koya duaduaga sa digitaka ko koya na Kalou, sa gone ga ka sa daurerere, ka sa rui levu na cakacaka: ni sa sega ni nona na tamata na vale vakaturaga oqo, sa nei Jiova ga na Kalou.

2Ia ka'u sa vakarautaka e na noqu i gu kece, ki na nona vale na noqu Kalou, na kena koula ni yaya koula, kei na kena siliva ni yaya siliva, kei na kena parasa ni yaya parasa, na kena kaukamea ni yaya kaukamea, kei na kau ni yaya kau; na vatu onikisa, kei na vatu me vonoti, na vatu sa serau ka veivolavolai, kei na vatu talei kece, kei na vatu vulavula, na ka levu.

3Ia ni'u a lomana vakalevu na vale ni noqu Kalou, nai yau sa noqu vakadodonu, na koula kei na siliva, au sa solia me yaga ki na vale ni noqu Kalou, me kenai kuri ni ka kecega au sa vakarautaka oti me yaga e na vale tabu,

4io sa tolu na udolu na taledi koula, na koula mai Ofa, a sa vitu na udolu na taledi siliva dina, me botani kina na lalaga ni veivale:

5na koula ni yaya koula, kei na siliva ni yaya siliva, kei na nodra cakacaka kecega na matai. Ia ko cei sa vinakata me solia na nona cakacaka e na siga edaidai kivei Jiova?

⁶Sa ra qai solia vakayalovinaka ko ira na turaga qase, kei ira na turaga ni nodra veimataqali na Isireli, kei ira na turaga ni yayaudolu kei na yayadrau, kei ira sa lewa na nona cakacaka na tui:

⁷a ra sa solia, ki na cakacaka ni vale ni Kalou, na koula sa lima na udolu na taledi kei na tarama e dua na oba, kei na siliva sa tini na udolu na taledi, kei na parasa sa tinikawalu na udolu na taledi, kei na kaukamea sa dua na drau na udolu na taledi.

⁸Ia ko ira sa nodra na vatu *talei* eso, era sa solia kivei Jieli na luve i Kerisoni, me tu vata kei nai yau ni vale i Jiova.

⁹Sa ra qai marau ko ira na tamata, ni ra a solia e na vinakata, ni sa dina na lomadra ni ra sa solia kivei Jiova e na yalo e vinakata: a sa marau talega vakalevu sara ko Tevita na tui.

¹⁰A sa ia na vakavinavinaka kivei Jiova ko Tevita e na matadra na soqoni tauoko, ka sa kaya ko Tevita, Mo ni kalougata tiko, koi kemuni Jiova na Kalou i Isireli na tama i Keimami, ka tawa mudu.

¹¹I Jiova, ko sa cecere, sa nomuni ga na kaukauwa, kei na lagilagi, kei na gumatua, kei na ka vakaturaga: ni *sa nomuni ga* na ka kecega mai lomalagi, kei vuravura; sa nomuni na matanitu, kemuni Jiova, ia ko ni sa cecere cake me ulu ni ka kecega.

¹²Ia sa taka maivei kemuni nai yau kei na vakarokoroko, a sa yaco na nomuni lewa ki na ka kecega; a sa tiko e ligamuni na kaukauwa kei na qaqa, sa rawarawa talega ki na ligamuni me vakalevulevuya na tamata kece, ka vakaukauwataka.

¹³Ia oqo, na neimami Kalou, keimami sa vakavinavinaka vei kemuni, ka seretaka na yacamuni sa vakarokorokotaki.

¹⁴Ia ko cei koi au, se ko cei ko ira na noqu tamata, me rawarawa kina vei keimami me soli ka e na yalo e vinakata vakaoqo? ni sa taka maivei kemuni na ka kecega, ka sa nomuni ga na ka keimami sa solia vei kemuni.

¹⁵Ni keimami sa vulagi e matamuni, ka kai tani, me vakataki ira kece na tama i keimami: sa vaka na yaloyalo na neimami siga e vuravura, ka sega e tiko dei.

¹⁶Kemuni Jiova na neimami Kalou, nai yau kece oqo keimami sa vakarautaka me tara kina e dua na vale me nomuni me tiko kina na yacamuni tabu, sa rawa mai na ligamuni, a sa nomuni kecega.

¹⁷Au sa kila talega, noqu Kalou, ni kemuni sa dauvakatovolea na yalo, ia ko ni sa vinakata na yalododonu. Koi au, ni sa dodonu na yaloqu au sa solia na ka kecega oqo e na yalo e vinakata: ia ka'u sa qai raica e na marau na nomuni tamata, era sa tiko eke, me soli ka vei kemuni e na yalo e vinakata.

¹⁸Kemuni Jiova, na Kalou i Eparaama, kei Aisake, kei Isireli, na tama i keimami, mo ni vakadeitaka na ka oqo vei ira na nomuni tamata me ra vakananuma tiko kina e na lomadra, ka tawa mudu, ia mo ni vakarautaka na lomadra vei kemuni;

¹⁹ia mo ni solia kivei Solomoni na luvequ na yalo sa dina, me vakabauta na nomuni vakaro, na nomuni vakadinadinataki, kei na nomuni lesilesi, ka me kitaka kece, ka me tara ko koya na vale vakaturaga au sa vakarautaka kina na kenai yaya.

²⁰A sa kaya ko Tevita vei ira kece era soqoni tu, Ni mai vakavinavinaka vei Jiova na nomuni Kalou. A ra sa ia na vakavinavinaka ko ira nai soqosoqo tauoko kivei Jiova na nodra Kalou na tamadra, ka vakacuva na uludra, ka vakarokoroko vei Jiova, kei na tui.

²¹A ra sa vakamatea nai soro eso vei Jiova, ka vakacobora nai soro kama eso kivei Jiova, e na mataka cake, sa dua na udolu na pulumokau, e dua na udolu na sipi tagane, e dua na udolu na lami, kei na kedrai madrali gunuvi, kei nai madrali e vuqa me rauti ira kecega na Isireli:

²²a ra sa kana ka gunu e na mata i Jiova e na siga ko ya, ka sa levu na nodra marau. A ra sa baci buli Solomoni tale na luve i Tevita me tui, a ra sa lumuta vei Jiova, me turaga sa liu, ko Setoki talega me bete.

²³Sa qai tiko ko Solomoni e nai tikotiko vakaturaga i Jiova me tui, mei sosomi kei Tevita na tamana, ka sa tamata yaco; ka sa talairawarawa vua ko ira kecega na Isireli.

²⁴A ra sa vakamalumalumutaki ira kivei Solomoni na tui ko ira kece na turaga, kei ira na tamata qaqa, kei ira kece talega na luve i Tevita na tui.

²⁵A sa vakalevulevui Solomoni vakalevu e matadra kece na Isireli ko Jiova, ka solia vua na ka vakaturaga, sa sega ni vakakina e dua na tui Isireli ka bula eliu.

²⁶A sa lewa ko Tevita na luve i Jese vei ira kecega na Isireli.

²⁷Ia na gauna sa lewai ira kina na Isireli sa vasagavulu na yabaki; sa lewa tiko mai Epironi ka yabaki vitu, ka sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki tolusagavulu ka tolu.

²⁸A sa mate ko koya ni sa vuqa vakavinaka na nona yabaki, sa qase vinaka mai, ka levu na nonai yau, kei na vakarokoroko: a sa tui ko Solomoni na luvena, me kenai sosomi.

²⁹Ia na cakacaka i Tevita na tui, eliu, emuri talega, raica, sa volai e nai vola i Samuelna rairai, kei nai vola i Necani na parofita, kei nai vola i Kata na rairai,

³⁰kei na nona lewa kecega, kei na nona kaukauwa, kei na veika sa yaco vua e na nona gauna, vei ira talega na Isireli, vei ira talega na veimatanitu kecega ni veivanua.

2 Veigauna

2 Veigauna 1

Sa vakacaboi soro ko Solomoni mai Kipioni, 1-6. Sa kerea na vuku ko Solomoni; a sa vinakata ko Jiova na nona masu, 7-13. Nai yau kei na veivoli i Solomoni. 14-17.

¹A sa vakataudeitaki e na nona matanitu ko Solomoni na luve i Tevita, a sa tiko vata kaya ko Jiova na nona Kalou, ka vakalevulevui koya vakalevu.

²Sa qai vosa ko Solomoni kivei ira kecega na Isireli, vei ira na turaga ni yayaudolu kei na yayadrau, vei ira talega na turaga ni lewa, kei na nodra turaga kecega na Isireli taucoko, ko ira sa qase turaga.

³A sa lako ko Solomoni, kei ira vata kaya nai soqosoqo taucoko, ki na tikina cecere mai Kipioni, ni sa tiko maikina na vale ni veitavaki kei na Kalou, ko koya ka cakava mai na lekutu ko Mosese nai talatala ni Kalou.

⁴Ia sa kauta mai Kiriaci-jiarimi na kato ni Kalou ko Tevita ki na yasana sa vakarautaka ko Tevita me tu kina; ni sa birika ko koya na kena vale laca mai Jerusalemi.

⁵Ia sa viritu ko koya e na mata ni vale i Jiova nai cabocabo-ni-soro parasa, ko ya ka cakava ko Pisalieli na luve i Urei ka tagane, na luve i Uri ka tagane; a sa lako kina ko Solomoni kei ira nai soqosoqo.

⁶A sa lako cake kina ko Solomoni ki nai cabocabo-ni-soro parasa, e na mata i Jiova, ka tu mai na vale ni veitavaki, ka vakacobora kina e dua na udolu nai soro kama.

⁷E na bogi ko ya sa rairai kivei Solomoni na Kalou, ka kaya vua, Mo kerea na ka me'u solia vei iko.

⁸A sa kaya vua na Kalou ko Solomoni, Sa levu na loloma ko ni a ia vei Tevita na tamaqu, ka sa lesi au me'u tui me kenai sosomi.

⁹Ia, kemuni Jiova na Kalou, me vakataudeitaki na nomuni vosa kivei Tevita na tamaqu: ni kemuni sa lesi au me'u tui vei ira na tamata era sa lewe vuqa me vaka na kuvu ni soso.

¹⁰Mo ni solia mai kivei au na vuku kei na yalomatua, me'u curu yani ka curu tale mai e matadra na tamata oqo: ni sa rawarawa vei cei me lewai ira na nomuni tamata oqo era sa lewe vuqa?

¹¹A sa kaya vei Solomoni na Kalou, Ni sa tiko e lomamu na ka oqo, ia ko sa sega ni kerea nai yau, se na kamunaga, se na vakarokoroko, se na nodra mate na nomu meca, ko sa sega talega ni kerea na bula dede; ia ko sa kerea ga me nomu na vuku kei na yalomatua, mo lewai ira kina na noqu tamata, ko ira ka'u sa lesi iko kina mo nodra tui:

¹²sa soli vei iko na vuku kei na yalomatua; ka'u na solia talega vei iko nai yau, kei na kamunaga, kei na vakarokoroko, sa sega ni rawata me vakakina, e dua na tui sa bula eliu ena sega talega ni vakakina e dua sa muri iko.

¹³Sa qai lesu tale mai ko Solomoni, mai na tikina cecere mai Kipioni ki Jerusalemi, mai na mata ni vale ni veitavaki, ka sa lewai ira na Isireli.

¹⁴A sa vakasoqona vata ko Solomoni na qiqi-ni-valu, kei ira era sa dauvodo ose: ka sa dua na udolu ka va na drau na nona qiqi-ni-valu, ka sa le tinikarua na udolu era sa dauvodo ose, ko ira ka vakatikora ko koya e na veikoro ni qiqi-ni-valu, ka so me tiko kei koya na tui mai Jerusalemi.

¹⁵Ia na tui sa vakalevutaka mai Jerusalemi na siliva kei na koula, me tautauvata kei na veivatu, kei na sitari me vaka na kena levu na lolo e na buca.

¹⁶A sa kau tiko mai kivei Solomoni na ose eso mai Ijipita, sa taura na qele ni ose ko ira na nona tamata dauveivoli na tui, e na kedrai voli na qele yadua.

¹⁷A ra sa lako ka kauta e dua na qiqi-ni-valu mai Ijipita, sa kenai voli e ono na drau na *sikeli* siliva, ka sa kenai voli e dua na ose e dua na drau ka limasagavulu: a sa vakakina ni ra sa kauta mai vei ira kecega na nodra tui na Itaiti, vei ira talega na tui Siria.

2 Veigauna 2

Sa vakarau ko Solomoni me tara na vale i Jiova; a sa talaki vei Airami na tui Taia, me veivuke kaya.

¹A sa lewa ko Solomoni me tara e dua na vale ki na yaca i Jiova, ka dua na nona vale vakamatanitu.

²A sa lesia ko Solomoni e le vitu na oba na tamata me ra daucolacola, ka le walu na oba me ta kau e na ulu-ni-vanua, ka le tolu na udolu ka ono na drau me vakaraici ira.

³A sa talaki ko Solomoni kivei Airami na tui Taia, a sa kaya, Me vaka na ka ko a kitaka vei Tevita na tamaqu, ni ko sa vakauta vei koya na sitari me tara kina na nona vale me tiko kina, *mo kitaka vaka talega kina vei au.*

⁴Raica, au sa tara e dua na vale ki na yaca i Jiova na noqu Kalou, me'u vakatabuya me nona, ka me'u vakama e matana na ka boi vinaka, ka me tu talega kina na madrai sa dauyatuni tiko, ka me cabu kina nai soro kama vakamataka ka vakayakavi, e na veisiga ni vakacecegu, kei na veivula vou, kei na so levu tabu i Jiova na neimami Kalou. Oqo *nai lesilesi* vei ira na Isireli, me tawa mudu.

⁵Ia na vale au na tara sa na ka levu: ni sa levu na neimami Kalou, sa uasivi cake vei ira na kalou kecega.

⁶Ia, ko cei ena tara rawa na vale vei koya, ni sa sega ni yalani rawa ko koya e na lomalagi, kei na lomalagi e cake sara? ia ko cei beka koi au me'u tara e dua na vale me nona, me vakamai kina na ka boi vinaka e matana?

⁷Mo mai tala kina kivei au e dua na tamata vuku, me cakacaka e na koula, kei na siliva, kei na parasa, kei na aironi, kei na ka lokaloka, ka damuvakula, ka pelu, ka vuku talega me ia na ceuceu, me tiko vata kei ira na tamata vuku era sa tiko vata kei au e Juta kei Jerusalemi, ko ira sa digitaka ko Tevita na tamaqu.

⁸Me kau talega mai kivei au eso na vu ni sitari, kei na vu ni damanu, kei na kau talei, mai Lepanoni: ni'u sa kila era sa vuku na nomu tamata e na ta kau e Lepanoni: ka raica, ena tiko vata ko ira na noqu tamata kei ira na nomu tamata:

⁹io me ra vakarautaka vakalevu vei au na kau: ni sa ka levu ka veivakurabuitaki na vale au na tara.

¹⁰Ia raica, au na solia kivei ira na nomu tamata, ko ira sa dauta kau, e tinikaono na oba na puseli witi sa lautuki, ka tinikaono na oba na puseli parile, ka tinikalima na oba na kaloni waini, ka tinikalima na oba na kaloni waiwai.

¹¹Sa qai vola ko Airami na tui Taia e dua nai vola, vei Solomoni, ka vaka Ni sa lomani ira na nona tamata ko Jiova, sa buli iko ko koya mo nodra tui.

¹²Sa kaya talega ko Airami, Me vakavinavinakataki ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, ko koya ka cakava na lomalagi kei vuravura, ko koya sa solia kivei Tevita na tui na gone vuku, sa tiko vua na yalomatua kei na kila ka, me tara rawa e dua na vale me nei Jiova, ka dua na nona vale vakamatanitu.

¹³Ia, au sa qai tala yani e dua na tamata vuku i Airami na tamaqu, sa kila ka,

¹⁴ka sa luvena e dua na yalewa vei ira na yalewa ni Tani, a sa kai Taia ko tamana, sa matai vuku me cakacaka e na koula, kei na siliva, e na parasa, e na aironi, e na vatu, kei na kau, e na ka lokaloka, e na ka pelu, kei na lineni matailalai, kei na damuvakula: me ceuta talega na ka kecega me ceuti, ka me vaka na cakacaka vakavuku kecega ena vakaraitaki vei koya, me ia vata kei ira na nomu tamata vuku, kei ira na nona tamata vuku na noqu turaga ko Tevita na tamamu.

¹⁵Ia oqo, na witi, kei na parile, na waiwai, kei na waini, sa cavuta ko koya na noqu turaga, e vinaka me kau mai vei keimami na nomu tamata;

¹⁶ia keimami na ta kau mai Lepanoni, me rauta na ka ena yaga vei iko: ia keimami na waqabilibilitaka vei iko e na wasawasa ki Jopa; ia ena nomu i tavi mo kauta cake maikea ki Jerusalemi.

¹⁷A sa wiliki ira kecega na vulagi era sa tiko e na vanua nei Isireli ko Solomoni, me muria nai wiliwili sa wiliki ira kina ko Tevita na tamana; a sa kune ni ra sa le tinikalima na oba, ka tolu na udolu ka ono na drau.

¹⁸A sa lesia e le vitu na oba vei ira me ra daucolacola, ka le walu na oba me ta kau e na ulu-ni-vanua, ka le tolu na udolu ka ono na drau me vakaraica, ka me vakarota vei ira na tamata na nodra cakacaka.

2 Veigauna 3

Sa tara na vale i Jiova ko Solomoni.

¹Sa qai vakatekivu ko Solomoni me tara na vale i Jiova mai Jerusalemi e na ulu-ni-vanua ko Moraia, a yasana ka rairai kina *ko Jiova* kivei Tevita na tamana, e na tikina sa vakarautaka oti ko Tevita, e na rara ni buturaki sila nei Orinani na Jepusaiti.

²A sa vakatekivu me tara e nai karua ni siga e nai karua ni vula, e na kenai kava ni yabaki ni nona lewa.

³Ia oqo na yavu sa tara kina ko Solomoni na vale ni Kalou: Na kena balavu e na kiupiti me vaka nai vakarau eliu, sa onosagavulu na kiupiti, ia na kena raraba e ruasagavulu na kiupiti.

⁴Ia na kena balavu ni varada e mata ni vale, sa tautauvata kei na raraba ni vale, sa ruasagavulu na kiupiti, ia na kena cecere sa dua na drau ka ruasagavulu. A sa botana ko koya eloma e na koula talei.

⁵A sa botana na vale levu e na damanu, a sa botana oqori e na koula dina, a sa ceuta kina na vu ni balabala kei na sinucodo.

⁶A sa vakaiukuukutaka na vale e na veivatu talei ka matavinaka: ia na kena koula na koula ni Parivaimi.

⁷A sa ubia talega na vale, kei na kena soka, kei na kenai lago, kei na kena lalaga, kei na kenai sogo ni katuba, e na koula; ka sa ceuta na jerupi eso ki na lalaga.

⁸A sa cakava ko koya na vale tabu sara, na kena balavu sa tautauvata kei na raraba ni vale, e ruasagavulu na kiupiti, kei na kena raraba sa ruasagavulu na kiupiti: a sa botana e na koula dina, sa ono na drau na taledi.

⁹Ia na kena bibi ni vako sa limasagavulu na sikeli koula. A sa botana ko koya nai taba loma-ni-vale e cake e na koula.

¹⁰A sa cakava e na vale tabu sara e rua na jerupi, sa ceuti, ka sa botana ruarua e na koula.

¹¹Ia na kena balavu ni tabadrau na jerupi sa ruasagavulu na kiupiti; sa lima na kiupiti e dua na tabana, a sa yaco ki na lalaga ni vale: kei na tabana kadua sa lima na kiupiti, a sa yacova na taba ni jerupi kadua.

¹²A sa lima na kiupiti na taba ni jerupi kadua; a sa yaco ki na lalaga ni vale: a sa lima na kiupiti na tabana kadua, a sa veiuturi vata kei na tabana na jerupi kadua.

¹³Sa vakatetaba tu na tabadrau na jerupi oqo ka ruasagavulu na kiupiti; a rau sa wavu tu, a sa qara ki loma na matadrau.

¹⁴A sa cakava ko koya nai lati e na wa pelu, ka lokaloka, ka damuvakula, kei na lineni matailalai, a sa cakava kina na jerupi eso.

¹⁵A sa cakava ko koya e rua na duru e na mata ni vale, na kedrau cecere sa tolusagavulu ka lima na kiupiti, ia na domodomo sa tu e deladrau sa tauyalima na kiupiti.

¹⁶A sa cakava eso na sinucodo ki na loqi ni Vosa, ka vakarubeca e na ulu ni duru ruarua: a sa cakava e dua na drau nai ukuuku e vaka na pomekaraneti, a sa vakarubeca e na sinucodo.

¹⁷A sa vakaduria cake na duru ruarua e na mata ni vale, e dua e nai matau kei na kenai karua e nai mawi; a sa vakatoka na yacana sa tu e nai matau, ko Jakini, kei na yacana sa tu e nai mawi, ko Poasa.

2 Veigauna 4

Sa caka nai yaya ni vale i Jiova.

¹Ka sa cakava e dua nai cabocabo-ni-soro parasa, sa ruasagavulu na kiupiti na kena balavu, ka ruasagavulu na kiupiti na kena raraba, ka tini na kiupiti na kena cecere.

²A sa cakava e na ka sa vakawaicalataki na taqi levu, e tini na kiupiti mai na batina e dua ki na batina kadua; sa momokiti, a sa lima na kiupiti na kena

cecere: ke sa vakavolivoliti e na dua na wa sa na tolusagavulu na kena kiupiti.

³A sa so nai vakatakarakara ni pulumokau e rukuna, sa vakavolivolita, e tini e na dua na kiupiti, ka volita na taqi levu: sa vakawaicalataki na pulumokau me rua na yatu ni sa vakawaicalataki vata.

⁴Sa tu e deladra na pulumokau e tinikarua, e tolu sa namata ki na tokalau, ka tolu sa namata ki ra, ka tolu sa namata ki na ceva, ka tolu sa namata ki na tu-i-cake: a sa toka e cake e deladra na taqi levu, a ra sa vakanaadaku ki loma kecega.

⁵Ia na kena vavaku sa tauvata kei na raba ni liga, a sa caka na batina me vaka na bati ni bilo, e na se ni viavia; ka sa rauta e rua na oba ka rua na udolu ka lima na drau na kaloni.

⁶Sa cakava talega ko koya e tini na taqi; a sa viritura e lima e nai matau, ka lima e nai mawi, me deredere kina: na veika era sa vakacabora mei soro kama era sa derea kina; ia na taqi levu sa nodra i vuivui na bete.

⁷A sa cakava ko koya e tini nai tutu-ni-cina koula, me vaka na kedrai vakatakarakara, ka viritura e na vale ni soro, e lima e nai matau, ka lima e nai mawi.

⁸Sa cakava talega ko koya e tini na tepeli, ka vakatikora e na vale ni soro, e lima e nai matau, ka lima e nai mawi. A sa cakava e dua na drau na peseni koula.

⁹Sa cakava talega ko koya na nodra rara vakabai na bete, kei na rara vakabai levu, kei nai sogo ni rara vakabai, a sa botana na kedrai sogo e na parasa.

¹⁰A sa viritura na taqi levu e na yasa i matau *ni vale* vaka ki na tu-i-cake, ka donuya na ceva.

¹¹A sa cakava na sedre ko Urami, kei nai sivi me kau tani kina na dravusa, kei na peseni me kau kina na dra me kureitaki. A sa vakaotia ko Urami na cakacaka kecega sa cakava ko koya vei Solomoni na tui, ki na vale ni Kalou:

¹²E rua na duru, kei nai ukuuku momokiti e na domodomo sa tu e na dela ni duru ruarua; ka rua na ka sa caka vakalawa, me ubia nai ukuuku momokiti ruarua e na domodomo sa tu e na deladrau na duru;

¹³kei nai ukuuku e va na drau e vaka na pomekaraneti, ki na ka vakalawa ruarua; e rua na yatu ukuuku e vaka na pomekaraneti ki na dua na lawa, me ubia nai ukuuku momokiti ruarua e na domodomo sa tu e na deladrau na duru;

¹⁴sa cakava talega na veitutu, a sa cakava na taqi e na deladratou nai tutu;

¹⁵e dua na taqi levu, kei na pulumokau e tinikarua e rukuna;

¹⁶kei na kuro, kei nai sivi me kau tani kina na dravusa, kei nai qila ni lewe ni manumanu: ia na parasa sa solo vakavinaka nai yaya kecega oqo sa cakava ko Urami na tamana vei Solomoni na tui, ki na vale i Jiova.

¹⁷Sa cakava oqo na tui e na buca mai Joritani, e na vanua tete e na macawa i Sukoci kei Siretaca.

¹⁸A sa cakava nai yaya kecega oqo ko Solomoni, ka sa ka levu sara: ni sa sega ni qarai na kena bibi na parasa.

¹⁹A sa cakava ko Solomoni nai yaya kecega sa tu e na vale ni Kalou: nai cabocabo koula talega, kei na tepeli sa dautu kina na madrai dauraici,

²⁰kei nai tutu-ni-cina koula dina, kei na nodra cina me caudre me vaka na kenai valavala, e na mata ni loqi ni Vosa;

²¹kei na se ni kau, kei na cina, kei na saga-ni-buka, e na koula, io na koula talei;

²²kei nai koti-ni-cina, kei na peseni, kei nai taki, kei na miqa ni ka boi vinaka, e na koula dina; ia e nai curucuru ni vale, sa caka e na koula na kenai sogo eloma ki na tikina tabu sara, kei nai sogo ni vale, ko ya na vale ni soro.

2 Veigauna 5

A so levu ni vakacuru vale ni soro.

¹A sa caka oti na cakacaka kecega ka cakava ko Solomoni ki na vale i Jiova. Ka sa kauta ki loma ko Solomoni na veika ka vakatabuya ko Tevita na tamana *me nei Jiova*: io na siliva, kei na koula, kei nai yaya kecega, sa viritu vata kei nai yau ni vale ni Kalou.

²Sa qai vakasoqoni ira vata na nodra qase na Isireli ko Solomoni, kei ira kecega na turaga ni veimataqali, ko ira sa liu vei ira na nodra qase na Isireli, ki Jerusalemi, me ra kauta cake na kato ni veiyalayalati i Jiova mai na koro i Tevita, ko ya ko Saioni.

³A ra sa soqoni vata vua na tui ko ira kecega na Isireli, ki na so levu sa ia e nai kavitu ni vula.

⁴A ra sa lako kece mai na nodra qase na Isireli; a ra sa laveta cake na kato ko ira na Livai.

⁵A ra sa kauta cake na kato, kei na vale ni veitavaki, kei nai yaya tabu kecega ka tu e na Vale *tabu*, a ra sa kauta cake ko ira na bete, kei ira na Livai.

⁶Ia ko Solomoni na tui, kei na nodra i soqosoqo tauoko na Isireli era soqoni vata vua, e na mata ni kato, era sa vakacobora tiko na sipi kei na pulumokau, sa sega ni tukuni rawa se wili, e na vuku ni kena levu.

⁷A sa kauta ko ira na bete na kato ni veiyalayalati i Jiova ki na kena tikina, ki na loqi ni Vosa e na Vale, ki na tikina tabu sara, ki ruku ni tabadrau na jerupi.

⁸Ni sa vakatetaba koi rau na jerupi e na tikina sa tu kina na kato; a rau sa vakaruruga maicake na kato kei na kenai vua ruarua koi rau na jerupi.

⁹A ra sa ucuna nai vua me raici rawa na mua ni vua, mai na kato e na mata ni loqi ni Vosa, a sa sega ni raici mai tautuba: ka sa toka maikea ka yacova na siga oqo.

¹⁰Sa sega na ka eloma ni kato, na *vatu* raraba ruarua ga ka tugana kina ko Mosese mai Orepia, ni sa veiyalayalati ko Jiova kei ira na Isireli, ni ra sa lako tani mai na vanua ko Ijipita.

¹¹Ia ni ra sa curu yani na bete mai na tikina tabu, (ni sa vakasavasavataki ko ira kecega na bete era sa tiko maikeia; ko ira era sa sega ni cakacaka vakamata;

¹²ko ira talega na Livai, era dausere, ko ira kecega ko Esafa, kei Imani, kei Jitucuni, kei na nodra gonetagane, kei na wekadra, era sa vakaisulu e na lineni matailalai, a ra sa taura na sibali, kei na soliteri, kei na api, era sa tu e na yasa ni cabocabo-ni-soro sa donuya na tu-i-cake, ka tiko vata kei ira e le dua na drau ka ruasagavulu na bete era sa uvu davui tiko:)

¹³ia ni sa vaka sa le dua ga ko ira sa uvu davui kei ira na dausere, me ra domo vata ga, ka rogo vata e na sere, kei na vakavinavinaka vei Jiova; ia ni ra sa tabalaka cake vata na domodra kei na davui, kei na sibali kei na veika domo vinaka, ka sa vakavinavinaka vei Jiova, ka vaka, Sa vinaka ko koya, ni sa tawa mudu na nona loloma; sa qai sinai na vale e na o, io na vale i Jiova,

¹⁴a ra sa sega ni tiko rawa kina na bete me ia na cakacaka, e na vuku ni o; ni sa vakasinaita na vale ni Kalou na serau i Jiova.

2 Veigauna 6

Sa vosavakalougatataki ira na tamata ko Solomoni, 1-11. A nona masu, 12-42.

¹Sa qai kaya ko Solomoni, Sa kaya ko Jiova ni na tiko ko koya e na butobuto loaloa.

²Ia ka'u sa tara e dua na vale mo ni tiko kina, io, e dua na tikina mo ni tiko kina ka tawa mudu.

³A sa vakanimata na tui vei ira na nodra i soqosoqo na Isireli ka vosavakalougatataki ira kecega: a ra sa wavu tu nai soqosoqo tauoko ni Isireli.

⁴A sa kaya ko koya, Me vakarokorokotaki ko Jiova na Kalou ni Isireli, o koya ka vosa e na gusuna vei Tevita na tamaqu, a sa vakayacora e na ligana, ka vaka,

⁵Mai na siga ka'u a kauti ira tani kina na noqu tamata mai na vanua ko Ijipita, au a sega ni digitaka e dua na koro e na nodra veimataqali kecega na

Isireli me tara kina e dua na vale, me tiko kina na yacaqu; ka'u a sega talega ni digitaka e dua na tamata me turaga vei ira na noqu tamata na Isireli:

⁶ia ka'u sa digitaki Jerusalemi me tu kina na yacaqu; ia ka'u sa digitaki Tevita me turaga vei ira na noqu tamata na Isireli.

⁷Ka sa tu e na loma i Tevita na tamaqu me tara e dua na vale ki na yaca i Jiova na Kalou ni Isireli.

⁸Ia sa kaya vei Tevita na tamaqu ko Jiova, E na vuku ni sa tu e lomamu mo tara e dua na vale ki na yacaqu, sa vinaka vei iko ni sa tu e lomamu:

⁹ia ko na sega ga ni tara na vale; ia na luvemu, o koya sa na lako mai na tolomu, ena tara ko koya na vale ki na yacaqu.

¹⁰A sa vakataudeitaka ko Jiova na nona vosa ka vosataka ko koya; ni'u sa tubu cake mei sosomi kei Tevita na tamaqu, ia ka'u sa tiko e nai tikotiko vakaturaga e Isireli, me vaka ka yalataka ko Jiova, ia ka'u sa tara oti na vale ki na yaca i Jiova na Kalou ni Isireli.

¹¹Ia ka'u sa vakacuruma kina na kato, sa tu kina na veiyalayalati i Jiova, ka cakava ko koya kei ira na Isireli.

¹²A sa tu ko koya e na mata ni cabocabo-ni-soro i Jiova e matadra nai soqosoqo taucoko ni Isireli, a sa dodoka yani na ligana ruarua:

¹³(ni sa cakava oti ko Solomoni e dua nai tutu parasa, sa lima na kiupiti na kena balavu, ka lima na kiupiti na kena raraba, ka tolu na kiupiti na kena cecere, a sa vakatikora e loma ni rara vakabai: a sa tu mada ko koya e delana, ka qai vakatekiduru sobu e na matadra nai soqosoqo taucoko ni Isireli, a sa dodoka yani na ligana ruarua vaka ki lomalagi:)

¹⁴a sa kaya, Kemuni Jiova na Kalou ni Isireli, sa sega na Kalou me tautauvata kei kemuni, mai lomalagi, se e na dela i vuravura, ni kemuni sa vakabauta tiko na veiyalayalati kei na loloma vei ira na nomuni tamata era lako voli e matamuni mai na vu ni yalodra taucoko:

¹⁵o ni sa vakabauta na ka ko ni a yalataka vua na nomuni tamata ko Tevita na tamaqu: ia ko ni a vosa e na gusumuni, ka sa vakayacora e na ligamuni, me vaka e na siga oqo.

¹⁶Ia oqo, kemuni Jiova na Kalou ni Isireli, mo ni vakabauta mada vua na nomuni tamata ko Tevita na tamaqu na ka ko ni a yalataka vua, ni kemuni a kaya, Ena sega ni mudu vei iko na tamata me tiko e mataqu e nai tikotiko vakaturaga e Isireli; kevaka era sa lewa vakavinaka na nodra i valavala o ira na luvemu, me lako voli e na noqu i vakaro me vaka ni ko a lako voli e mataqu.

¹⁷Ia oqo, Kemuni Jiova na Kalou ni Isireli, me vakadinadinataki mada na nomuni vosa, ko ni a vosataka vei Tevita na nomuni tamata.

¹⁸Ia ena tiko vata vakaidina li na Kalou kei ira na tamata e vuravura? raica, ko lomalagi, kei lomalagi e cake sara, ko ni sa sega ni yalani rawa kina; ka na segai vakaidina sara na vale oqo ka'u sa qai tara.

¹⁹Ia mo ni goleva ga, kemuni Jiova na noqu Kalou, na vakamamasu ni nomuni tamata, kei na noqu kerekere, mo ni rogoca kina na tagi kei na vakamamasu, sa masu kina e matamuni na nomuni tamata:

²⁰me yadra tu na matamuni ki na vale oqo e na bogi kei na siga, io ki na tikina ko ni a kaya kina, Ena tiko maikea na yacaqu; mo ni rogoca kina na masumasu sa ia na nomuni tamata e na tikina oqo.

²¹Ia mo ni rogoca na kerekere ni nomuni tamata, kei na nodra kerekere na nomuni tamata na Isireli, ni ra na masu e na tikina oqo: mo ni rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina: ia ni kemuni sa rogoca, mo ni kakua ni cudru.

²²Kevaka sa caka cala e dua na tamata vua na kai nona, a sa vakabubuluitaki, a sa lako mai ka bubului ki na mata ni nomuni cabocabo-ni-soro e na vale oqo:

²³mo ni qai rogoca mai lomalagi, ka cakava, ka lewai ira na nomuni tamata, ni kemuni sa saumi koya na caka cala, ka tauca ki na uluna na nonai

valavala; ka vakadonui koya sa caka dodonu, ka solia vua me vaka na nonai valavala dodonu.

²⁴Ia ni ra sa moku na nomuni tamata na Isireli e na matadra na meca, e na vuku ni nodra i valavala ca vei kemuni; a ra sa lesu mai, ka vakatusa na yacamuni, ka vakamamasu ka kerekere vei kemuni e na vale oqo;

²⁵mo ni qai rogoca mai lomalagi, ka mo ni bokoca na nodra i valavala ca na nomuni tamata na Isireli, ka mo ni vakalesui ira tale ki na vanua ko ni a solia kivei ira kei ira na nodra qase.

²⁶Ni sa sogo ko lomalagi, ka sega kina ni tau na uca, e na vuku ni nodra i valavala ca vei kemuni; kevaka era na vakamamasu ni ra rai vaka ki na tikina oqo, ka vakatusa na yacamuni, ka saumaki mai na nodra i valavala ca, ni kemuni sa vakararawataki ira;

²⁷mo ni qai rogoca mai lomalagi, ka mo ni bokoca na nodra i valavala ca na nomuni tamata, io, na nomuni tamata na Isireli, ni kemuni sa vakavulici ira e na sala vinaka me ra lako kina; ka vakatauca na uca ki na nomuni vanua, ko ni sa solia vei ira na nomuni tamata me nodra i votavota.

²⁸Kevaka sa dausiga na vanua, kevaka sa dua na mate levu, kevaka sa kania nai teitei na cagi todra, se dua na malai levu, se na vodore, se na nuve; kevaka sa buku druadrua ko ira na meca e na veikoro ni nodra vanua; kevaka sa dua na rarawa levu, se dua na mate;

²⁹ka sa masu ka kerekerevei *kemuni* e dua na tamata, se ko ira kecega na nomuni tamata na Isireli, ni sa kila na tamata yadua na kena ca ni lomana, kei na nona rarawa a sa dodoka yani na ligana vaka ki na vale oqo;

³⁰mo ni qai rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina, ia mo ni bokoca, ka mo ni solia vua na tamata yadua me vaka na nonai valavala kecega, ni kemuni sa kila na lomana; (ni kemuni sa kila, koi kemuni duaduaga na lomadra kecega na luve ni tamata;)

³¹me ra rerevaki kemuni, ka lako e nomuni sala, e na gauna kecega era na bula tiko kina e na vanua ko ni a solia vei ira na neimami qase eliu.

³²Ia e na vuku ni kai tani, era sa sega ni kai vata kei ira na nomuni tamata na Isireli, a sa lako mai na vanua vakayawa e na vuku ni yacamuni sa rogo, kei na ligamuni kaukauwa, kei na ligamuni sa dodo tu; kevaka era na lako mai ka masu e na vale oqo;

³³mo ni qai rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina, ka mo ni cakava me vaka na ka kecega sa tagi kina vei kemuni ko ira na kai tani: me ra kila na yacamuni ko ira kecega na kai vuravura, me rerevaki kemuni, me vakataki ira na nomuni tamata na Isireli; ia me ra kila ni sa vakatokai e na yacamuni na vale oqo ka'u sa tara.

³⁴Kevaka era sa lako yani ko ira na nomuni tamata me ra vala kei ira na nodra meca, e na sala kecega ko ni na talai ira kina, ka ra sa masu vei kemuni, ni rairai vaka ki na koro oqo ko ni a digitaka, kei na vale ka'u sa tara oti ki na yacamuni;

³⁵mo ni qai rogoca mai lomalagi na nodra masumasu, kei na nodra kerekere, ka cakava na ka e dodonu vei ira.

³⁶Kevaka era sai valavala ca vei kemuni, (ni sa sega na tamata e sega ni valavala ca,) ia ko ni sa cudruvi ira, ka soli ira ki na meca, me ra kauti ira vakabobula ki na dua na vanua sa yawa se voleka;

³⁷ia kevaka era sa vakanananu e na vanua era a kau vakabobula kina, ka veivutuni, ka masuti kemuni e na vanua era a kau vakabobula kina, ka kaya, Keimami sai valavala ca, keimami sai valavala vakatani, ka caka cala;

³⁸a ra sa lesu vei kemuni e na lomadra tauoko, kei na vu ni yalodra tauoko, e na vanua era sa tiko vakabobula kina, ka masu ni ra rai vaka ki na nodra vanua ko ni a solia vei ira na nodra qase, na koro ko ni sa digitaka, kei na vale ka'u sa tara oti ki na yacamuni;

³⁹mo ni qai rogoca mai lomalagi, na yasana ko ni sa tiko kina, na nodra masumasu, kei na nodra kerekere, ka cakava na ka e dodonu vei ira, ia mo ni bokoca na nodra ca na nomuni tamata era sai valavala ca vei kemuni.

⁴⁰Ia, kemuni na noqu Kalou, me yadra tu na matamuni, ka me gole tu na daligamuni ki na masu sa ia e na tikina oqo.

⁴¹Ia oqo, mo ni cabe cake ki na nomuni vakavakacegu, kemuni Jiova na Kalou, koi kemuni, kei na kato ni nomuni kaukauwa: me ra vakaisulu e na bula ko ira na nomuni bete, kemuni Jiova na Kalou, ka me ra rekitaka na loloma ko ira na nomuni tamata yalododonu.

⁴²Kemuni Jiova na Kalou, mo ni kakua ni vagolea tani na matamuni mai vua na nomuni lumuti; mo ni nanuma tiko na loloma kivei Tevita na nomuni tamata.

2 Veigauna 7

Sa vakatakila na Kalou na nona vakarogoca na masu i Solomoni.

¹Ia ni sa tinia ko Solomoni na nona masumasu, sa lutu sobu mai lomalagi na bukawaqa, ka sa kania nai soro kama kei nai madrali; ka sa vakasinaita na vale na serau i Jiova.

²A sa sega ni curu rawa ki na vale i Jiova ko ira na bete, ni sa vakasinaita na vale i Jiova na serau i Jiova.

³Ia ni ra sa raica ko ira kecega na Isireli ni sa lako sobu na bukawaqa, kei na serau i Jiova, e na dela ni vale, era sa bale vakatoboicu ki na soso, e na rara vatuvatu, a ra sa lotu, ka vakavinavinaka kivei Jiova, *ka vaka*, Sa vinaka ko koya; ni sa tawa mudu na nona loloma.

⁴Sa ra qai vakacobora nai soro ko koya na tui kei ira kecega na tamata, e na mata i Jiova.

⁵A sa vakacobora ko Solomoni na tui nai soro, e rua na oba ka rua na udolu na pulumokau, ka tinikarua na oba na sipi. A ra sa vakatabuya na vale ni Kalou ko koya na tui kei ira kecega na tamata.

⁶A ra sa kitaka na nodra i tavi ko ira na bete: ko ira talega na Livai era sa taura na ka domo vinaka i Jiova, ka cakava ko Tevita na tui me ia kina na vakavinavinaka kivei Jiova, ni sa vakarokoroko ko Tevita e na gusudra, e na

vuku ni sa tawa mudu na nona loloma: a ra sa uvu davui e matadra ko ira na bete; ka sa wavu tu ko ira kecega na Isireli.

⁷Sa vakatabuya talega ko Solomoni na lomanibai e na mata ni vale i Jiova: ni sa vakacobora maikea ko koya nai soro kama, kei na uro ni soro ni veivinakati, ni sa lailai nai cabocabo-ni-soro parasa sa cakava ko Solomoni, me vakacabori kina nai soro kama, kei nai madrali laukana, kei na uro.

⁸Ia, e na gauna ko ya, sa ia na so levu ko Solomoni, kei ira vata kaya na Isireli kecega, ka bogi vitu, e dua nai soqosoqo levu sara, sa vakatekivu mai nai curucuru ki Emaci ka yacova na uciwai ni Ijipita.

⁹Ia, e na kenai kawalu ni siga, era sa ia nai soqosoqo tabu: ni sa bogi vitu na nodra vakatabuya nai cabocabo-ni-soro, ka bogi vitu na so levu.

¹⁰Ia e na kenai karuasagavulu ka tolu ni siga e nai kavitu ni vula, sa talai ira yani na tamata ko koya ki na nodra veivale laca, ka sa reki ka marau na yalodra, e na vuku ni ka vinaka sa cakava ko Jiova kivei Tevita, kei Solomoni, kei ira na Isireli na nona tamata.

¹¹A sa tara vakaoti ko Solomoni na vale i Jiova, kei na vale ni tui: kei na ka kecega sa gadreva ko Solomoni me cakava e na vale i Jiova, kei na nona vale, sa vakayacora vakavinaka.

¹²A sa rairai vei Solomoni e na bogi ko Jiova, ka kaya vua, Au sa rogoca oti na nomu masu, ia ka'u sa digitaka na tikina oqo me noqu ka me vale me ia kina nai soro.

¹³Kevaka ka'u sa sogoti lomalagi me sega kina ni tau na uca, se'u vakarota na vodore me kania na vanua, se'u tala na mate levu ki na kedra maliwa na noqu tamata;

¹⁴kevaka era sa vakamalumalumutaki ira ko ira na noqu tamata era sa vakayacani e na yacaqu, ka masu, ka gole vei au, ka lesu mai na nodra i valavala ca; au na qai rogoca mai lomalagi, ka bokoca na nodra i valavala ca, ia ka'u na vakabula na nodra vanua.

¹⁵Ena yadra tiko na mataqu, ka qara tu na daligaqu ki na masu sa ia e na tikina oqo:

¹⁶ia au sa qai digitaka ka vakatabuya na vale oqo, me tiko kina na yacaqu ka tawa mudu: ia ena tikotiko ga kina na mataqu kei na lomaqu.

¹⁷Ia ko iko, kevaka ko na lako voli e mataqu, me vaka sa lako voli ko Tevita na tamamu, ka kitaka na ka kecega me vaka na noqu vosa kecega vei iko, ka vakabauta na noqu i lesilesi kei na noqu lewa;

¹⁸au na qai vakataudeitaka nai tikotiko vakaturaga ni nomu matanitu, me vaka na veiyalayalati au a kitaka kei Tevita na tamamu, ni'u a kaya, Ena sega ni mudu vei iko na tamata me nodra tui na Isireli.

¹⁹Ia kevaka dou sa vuki tani, ka biuta na noqu i lesilesi, kei na noqu vunau ka'u sa tauca e matamudou, ka dou sa lako ka qarava na kalou tani, ka soro vei ira;

²⁰au na qai cavuivuvutaki ira mai na vanua au a solia vei ira; ia na vale oqo, ka'u sa vakatabuya oti ki na yacaqu, au na biuta tani e mataqu, ia ka'u na cakava me vakaibole ca ka me vakasiusiutaki e na veimatanitu kecega.

²¹Ia na vale oqo, sa cecere tu, ena ka ni veivakurabuitaki vei ira na tamata yadua era lako voleka kina; era na kaya kina ko ira, E na vuku ni cava beka e kitaka kina vakaoqo ko Jiova ki na vanua oqo, kei na vale oqo?

²²Ia ena qai kainaki, Ni ra a biuti Jiova na nodra Kalou na nodra qase, o koya ka kauti ira tani mai na vanua ko Ijipita, ka ra a vakabauta na kalou tani eso, ka sorova, ka qarava: e na vuku ni ka oqo sa vakayacora kina vei ira ko koya na ca kecega oqo.

2 Veigauna 8

Na vale kei na veikoro ka tara ko Solomoni, kei nai soro sa daucabora ko koya.

¹Ni sa oti e ruasagavulu na yabaki, sa tara tiko kina ko Solomoni na vale i Jiova, kei na nona vale,

²sa qai tara ko Solomoni na veikoro sa vakasuka ko Airami kivei Solomoni, a sa vakaitaukeitaki ira kina na Isireli.

³A sa lako ki Emaci-sopa ko Solomoni, ka sa rawa.

⁴A sa tarai Tatimoa mai na lekutu, kei na veikoro ni yau, sa tara ko koya mai Emaci.

⁵A sa tarai Peci-oroni maicake, kei Peci-oroni maira, sa rau koro ni valu, sa vakabai, sa vakamatamata-ni-koro, ka vakaisamugakagaka;

⁶kei Pealaci, kei na veikoro kecega ni yau i Solomoni, kei na veikoro kecega ni qiqi-ni-valu, kei na veikoro ni tamata dauvodo ose, kei na ka kecega sa via tara ko Solomoni mai Jerusalemi, kei Lepanoni, kei na veivanua kecega ni nona matanitu.

⁷Ko ira kecega na tamata sa vo maivei ira na Itaiti, kei ira na Amoraiti, kei ira na Perisaiti, kei ira na Aivaiti, kei ira na Jepusaiti, era sa sega ni Isireli,

⁸ia na luvedra sa vo me taravi ira e na vanua, ko ira era a sega ni vakarusa ko ira na Isireli, vei ira oqori sa lavaka ko Solomoni nai vakacavacava, ka yacova na siga oqo.

⁹A sa sega ni vakasaurarataka e dua vei ira na Isireli ko Solomoni, me ra nona tamata daucakacaka; ia era sa tamata i valu, a ra sa liu vei ira na nona turaga ni valu, ka turaga ni nona qiqi-ni-valu kei ira na nona tamata dauvodo ose.

¹⁰Ia ko ira oqo era sa liu vei ira na nona tamata turaga i Solomoni na tui, era sa le rua na drau ka limasagavulu era sa lewai ira na tamata.

¹¹A sa kauta ko Solomoni na luve i Fero ka yalewa mai na koro i Tevita, ki na vale sa tara oti me nona: ni sa kaya, Me kakua mada ni tiko na watiqu e na vale i Tevita na tui Isireli, ni sa tabu tu, na tikina sa yaco kina na kato i Jiova.

¹²Sa qai vakacobora ko Solomoni nai soro kama vei Jiova e dela ni cabocabo-ni-soro i Jiova, sa cakava ko koya e na mata ni varada,

¹³ia me vaka sa rauta na siga yadua, sa vakacobori tiko me vaka nai vakaro i Mosese, e na veisiga ni vakacecegu, kei na veivula vou, kei na so levu sa lokuci, sa vakatolu e na yabaki, io, e na so levu ni madrai sa sega ni vakaleveni, kei na so levu ni veiwiki, kei na so levu ni veivale taba-ni-kau.

¹⁴A sa lesia ko koya na veimata bete ki na nodra cakacaka, me vaka sa vakarota ko Tevita na tamana, kei ira na Livai ki na nodra i tavi, me lagata na sere ka veiqravi e matadra na bete, me vaka sa rauta na siga yadua: ko ira talega na mataivakatawa ni katuba e na nodra veimata, ki na matamata-ni-koro kecega: ni sa vakarota vakaoqo ko Tevita na tamata ni Kalou.

¹⁵A ra sega ni biuta e dua nai vakaro ni tui vei ira na bete kei ira na Livai e na vuku ni veika, se e na vuku ni yau.

¹⁶A sa vakarautaki oti na cakacaka i Solomoni ki na siga sa tauyavutaki kina na vale i Jiova, ka yacova na siga sa oti kina. Sa vakaoti vakavinaka na vale i Jiova.

¹⁷Sa qai lako ko Solomoni ki Esi-oni-keperi, kei Eloci, mai na matasawa e na vanua ko Itomi.

¹⁸A sa tala ko Airami na nona tamata eso, me ra kauta vua na waqa eso, eso talega vei ira era kai wai; a ra sa lako vata kei ira na tamata nei Solomoni ki Ofa, ka ra kauta maikea e va na drau ka limasagavulu na talesdi koula, ka kauta vei Solomoni na tui.

2 Veigauna 9

Sa lako na ranadi ni Sipa me raici Solomoni, 1-12. Sa levu na nona koula, kei nai yau tani, 13-28. Na nona mate, 29-31.

¹Ia ni sa rogoca ko koya na ranadi ni Sipa nai rogorogo kei Solomoni, sa lako me vakatovolei Solomoni mai Jerusalemi, e na vosa vakaibalebale dredre; a sa lako vata kaya na nona lewe-ni-sala era lewe vuqa sara, kei na kameli eso era kauta na ka boi vinaka, kei na koula na ka levu sara, kei na vatu talei: ia ni sa yaco vei Solomoni ko koya, erau sa veivosaki kaya e na ka kecega sa tu e lomana.

²A sa tukuna vua ko Solomoni na ka kecega sa taroga ko koya: a sa sega e dua na ka sa vuni vei Solomoni, me sega ni tukuna rawa vua ko koya.

³Ia ni sa raica oti na ranadi ni Sipa na vuku i Solomoni, kei na vale sa tara ko koya,

⁴kei na kakana e na nona tepeli, kei na nodra tiko na nona tamata, kei na nodra tu era sa qaravi koya, kei na nodra i sulu; kei ira era dautu na mena, kei na nodra i sulu; kei na nonai cabecabe sa daucabe kina ko koya ki na vale i Jiova; sa yali na nona lomadei.

⁵A sa kaya vua na tui ko koya, Sai rogorogo dina ka'u a rogoca e na noqu vanua, e na vuku ni nomuni valavala kei na nomuni vuku:

⁶ia ka'u a sega ga ni vakadinata na nodra vosa, ka'u a qai lako mai, ka sa raica na mataqu; ka raica, sa ka lailai walega na nomuni vuku sa tukuni vei au, sa ka levu sara sa vo sa sega ni tukuni: ko ni sa uasivi cake e na ka ka'u a rogoca.

⁷Sa daumaka ko ira na nomuni tamata, a sa daumaka ko ira oqo era dauqaravi kemuni, era sa tu e matamuni e na veisiga, ka rogoca na nomuni vuku.

⁸Me vakarokorokotaki ko Jiova na nomuni Kalou, o koya sa vinakati kemuni, ka vakatikori kemuni e na nonai tikotiko vakaturaga, mo tui vei Jiova na nomuni Kalou: ni sa lomani ira na Isireli na nomuni Kalou, me vakataudeitaki ira ka sega ni mudu, sa lesi kemuni kina mo ni tui vei ira, me ia na lewa kei na ka e dodonu.

⁹A sa solia ko koya vua na tui e dua na drau ka ruasagavulu na talei koula, kei na ka boi vinaka na ka levu sara, kei na datu talei eso: a sa sega tale e dua na ka boi vinaka me tautauvata kei na ka boi vinaka sa solia ko koya na ranadi ni Sipa kivei Solomoni na tui.

¹⁰Ia ko ira na tamata nei Airami, kei ira na tamata nei Solomoni, ko ira ka kauta mai na koula mai Ofa, era sa kauta na vu ni kau talei eso, ka so na datu talei.

¹¹A sa cakava ko koya na tui e na kau talei nai tatakuri ni cabecabe ki na vale i Jiova kei na vale ni tui, na api talega kei na soliteri vei ira na dau-ni-sere: a sa sega me tautauvata kaya sa kune eliu e na vanua ko Juta.

¹²A sa solia vua na ranadi ni Sipa ko Solomoni na tui na ka kecega sa gadreva ko koya, na ka kecega sa kerea, mei kuri ni *tala ni yau* sa kauta mai ko koya vua na tui. A sa lesu tale ko koya, ka lako ki na nona vanua, ko koya kei ira era qaravi koya.

¹³Ia na kena bibi ni koula sa kau vei Solomoni e na dua na yabaki, sa ono na drau ka onosagavulu ka ono na taledi koula,

¹⁴ia sa kenai kuri ko ya era sa kauta ko ira na tamata dauveivoli: kei ira na tamata era dauveilakoyaki voli me ra ia na veivoli. A ra sa daukauta mai vei Solomoni ko ira kecega na tui Arepea, kei ira na kovana ni vanua, na koula kei na siliva.

¹⁵A sa cakava ko Solomoni na tui e rua na drau nai sasabai e na koula sa lautuki: sa caka e dua nai sasabai e na koula sa lautuki e ono na drau *na sikeli*:

¹⁶kei nai sasabai lalai e tolu na drau e na koula sa lautuki; sa caka e dua nai sasabai e na koula e tolu na drau *na sikeli*: a sa virikotora ko koya na tui ki na vale ni veikau ni Lepanoni.

¹⁷A sa cakava e na tabua ko koya na tui e dua nai tikotiko vakaturaga sa ka levu, ka botana e na koula dina.

¹⁸A sa ono nai tagede e nai cabecabe ni tikotiko vakaturaga, kei nai tutu-ni-yaya koula, sa coko vata kei nai tikotiko vakaturaga; a sa vakaisobesobe na yasana ruarua ni dabedabe, a sa rua na laioni sa tu voleka ki nai sobesobe:

¹⁹a sa tinikarua na laioni sa tu kina, e ono e na yasa ni tagede e dua ka ono e na yasa ni tagede kadua: sa sega na ka e vakakina sa caka e na dua na matanitu.

²⁰Sa koula kecega na bilo ni gunu i Solomoni na tui, a sa koula talei kecega na bilo mai na vale ni veikau ni Lepanoni; sa sega e dua sa siliva: sa sega ni taleitaki e na gauna i Solomoni.

²¹Ni sa lako ki Tasisi na nona waqa na tui, kei ira na tamata nei Airami: sa dautale vakadua mai e na veiyabaki tolu na veiwaqa ni Tasisi, ka usana mai na koula, kei na siliva, na tabua, ka so na geli, ka so na pikoki.

²²A sa uasivi cake ko Solomoni na tui vei ira kecega na tui kei vuravura e nai yau kei na vuku.

²³A ra sa gadreva me ra raici Solomoni ko ira kecega na tui kei vuravura, me ra rogoca na nona vuku sa vakayacora ki na yalona ko koya na Kalou.

²⁴A ra sa kauta na tamata yadua na nona ka ni loloma, eso nai yaya siliva, ka so nai yaya koula, ka so nai sulu, eso nai sulu ni valu, kei na ka boi vinaka, eso na ose, ka so na meule, na nodra i tavi yadua e na veiyabaki.

²⁵A sa nei Solomoni e va na udolu nai tutu ni ose kei na qiqi-ni-valu, ka le tinikarua na udolu na tamata dauvodo ose, a ra sa lesi me tiko e na veikoro ni qiqi-ni-valu, se me tiko vata kei na tui mai Jerusalemi.

²⁶A sa lewai ira na tui kecega ko koya mai na Uciwai ka yaco ki na nodra vanua na kai Filisitia, ka yaco ki nai yalayala kei Ijipita.

²⁷A sa vakatautauvatataka na tui na siliva kei na veivatu mai Jerusalemi, kei na vu ni sitari me vaka na kena levu na vu ni lolo sa tu e na vanua buca, ni sa ka levu.

²⁸A sa daukau tiko mai kivei Solomoni na ose eso mai Ijipita, mai na veivanua kece talega.

²⁹Ia na kena vo ni cakacaka i Solomoni, e kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, sa sega li ni volai e nai vola i Necani na parofita, kei na parofisai i Eaija na kai Sailo, kei na raivotu i Ito na rairai, sa vosataki kina ko Jeropoami na luve i Nipati?

³⁰A sa lewai ira kecega na Isireli ko Solomoni mai Jerusalemi ka yabaki vasagavulu.

³¹A sa moce vata kei ira na nona qase ko Solomoni, a sa bulu e na koro i Tevita na tamana: ka sa lewa ko Riopoami na luvema, me kenai sosomi.

2 Veigauna 10

Sa buli me tui ko Riopoami; ka sai valavala kaukauwa ko koya, ka bese kina ni vakarogoci koya na mataqali e tini.

¹A sa lako ki Sikemi ko Riopoami: ni ra sa lako mai ko ira kecega na Isireli ki Sikemi me buli koya me tui.

²Ia ni sa rogoca ko Jeropoami na luve i Nipati, ni sa tiko ga mai Ijipita, ni sa dro eliu mai na mata i Solomoni na tui, sa qai lesu mai Ijipita ko Jeropoami;

³a ra sa talaki vua me lako mai; ka ra sa qai lako, ko Jeropoami kei ira kecega na Isireli, ka vosa vei Riopoami, ka kaya,

⁴O tamamuni sa vakabibitaka na neimami tavi; ia oqo, mo ni vakamamadataka na cakacaka rarawa i tamamuni, kei nai tavi bibi sa lesia vei keimami ko koya; keimami na qai qaravi kemuni.

⁵A sa kaya vei ira ko koya, Dou lako mada ga ka me bogi tolu, dou qai lako tale mai vei au. A ra sa lako tani na tamata.

⁶A sa bose vata ko Riopoami na tui, kei ira na qase ka tu e na mata i Solomoni na tamana ni sa bula tiko ko koya, a sa kaya ko koya, Dou lewa mada se cava me'u kaya vei ira na tamata oqo?

⁷A ra sa kaya vua, Kevaka ko na yalololoma vei ira na tamata oqo, ka vakayalovinakataki ira, ka vosataka vei ira na vosa vinaka, era na qai qaravi kemuni ka tawa mudu.

⁸Ia sa biuta ko koya na nodra lewa na qase, na ka era sa tukuna vua, ka bose vata kei ira na cauravou era tubu vata kaya, era dautu e matana:

⁹a sa kaya vei ira ko koya, A cava dou sa lewa me da vosataka vei ira na tamata oqo, ko ira ka vosa mai vei au, ka kaya, Mo ni vakamamadataka nai tavi ka lesia vei keimami ko tamamuni?

¹⁰A ra sa kaya vua ko ira na cauravou era tubu vata kaya, Mo vosa vakaoqo vei ira na tamata era a vosa vei kemuni, ka kaya, Sa vakabibitaka na neimami tavi ko tamamuni, ia mo ni vakamamadataka vei keimami; mo ni vosa

vakaoqo vei ira, A noqu i qaqalolailai ena levu cake, ka lailai na tolo i tamaqu:

¹¹ia oqo, sa bibi nai tavi sa lesia vei kemudou ko tamaqu, ia ka'u na vakaikuritaka na nomudou i tavi: sa vakanakuitataki kemudou ko tamaqu e na dali, ia koi au ka'u na vakanakuitataki kemudou e na kuita sa buki.

¹²A ra sa tale mai ko Jeropoami kei ira kecega na tamata kivei Riopoami e na kenai katolu ni siga, me vaka ka kaya eliu na tui, ni sa kaya, Dou lako tale mai vei au e nai katolu ni siga.

¹³A sa vosa vakaukauwa ko koya na tui vei ira, ka biuta na nodra lewa na qase ko Riopoami na tui,

¹⁴ka vosa vei ira me vaka na nodra lewa na cauravou, ka vaka, Sa vakabibitaka na nomudou i tavi ko tamaqu, ia ka'u na vakaikuritaka: sa vakanakuitataki kemudou ko tamaqu e na dali, ia koi au ka'u na vakanakuitataki kemudou e na kuita sa buki.

¹⁵A sa sega ni vakarorogo na tui vei ira na tamata; ni sa vu vua na Kalou na ka oqo, me vakayacora na nona vosa ka vosataka ko Jiova e na gusu i Eaija, na kai Sailo, kivei Jeropoami na luve i Nipati.

¹⁶Ia ni sa raica ko ira kecega na Isireli ni sa sega ni rogoci ira ko koya na tui, era sa qai vosa vua na tui ko ira na tamata, ka kaya, Keimami sai votavota vata vakaevei kei Tevita? ka sa sega na neimami votavota vata kei koya na luve i Jese: dou lako ki na nomudou veivale laca, koi kemudou yadua na Isireli! ia oqo, mo qarauna na nomu vale, Tevita. A ra sa lako kecega na Isireli ki na nodra veivale laca.

¹⁷Ia ko ira na Isireli era tiko e na veikoro i Juta, sa turaga vei ira ko Riopoami.

¹⁸A sa talai Atorami ko Riopoami na tui, ko koya ka lewa nai vakacavacava: a ra sa vakaviriki koya e na vatu ko ira na Isireli, a sa mate ko koya. A sa kusarawa kina ko Riopoami na tui me vodoka na nona qiqi-ni-valu, me dro ki Jerusalemi.

¹⁹A ra sa vuki tani kina ko ira na Isireli mai na mataqali i Tevita, ka yacova na siga oqo.

2 Veigauna 11

Sa vakaukauwataka na nona matanitu ko Riopoami.

¹Ia ni sa yaco ki Jerusalemi ko Riopoami, sa vakasoqona vata ko koya, maivei ira na mataqali i Juta kei Penijamini, e le tinikawalu na oba na tamata digitaki era dauia nai valu, me la'ki veivala kei ira na Isireli, me vakalesuya tale na matanitu kivei Riopoami.

²A sa yaco mai na vosa i Jiova vei Semaia na tamata ni Kalou, ka kaya,

³Mo vosa vei Riopoami, na luve i Solomoni, na tui Juta, kei ira kecega na Isireli mai Juta kei Penijamini, ka kaya,

⁴Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Dou kakua ni lako cake, se veivala kei ira na wekamudou; dou lesu yani na tamata yadua ki na nona vale; ni sai au ga na vu ni ka oqo. A ra sa vakarorogo ki na vosa i Jiova, ka lesu me ra kua ni la'ki vala kei Jeropoami.

⁵A sa tiko mai Jerusalemi ko Riopoami, a sa tara eso na koro ni valu mai Juta.

⁶A sa tarai Pecileema ko koya, kei Etami, kei Tikoa,

⁷kei Peci-suri, kei Soko, kei Etulama,

⁸kei Kaca, kei Maresa, kei Sifi,

⁹kei Etorayimi, kei Lakisi, kei Aseka,

¹⁰kei Sora, kei Eijaloni, kei Epironi, sa veikoro vakabai ka sa tu mai Juta kei Penijamini.

¹¹A sa vakaukauwataka ko koya na veikoro ni valu, a sa lesia kina eso na kapiteni ni valu, ka sa binia kina na kakana, kei na waiwai, kei na waini:

¹²ka sa vakauta ki na koro yadua nai sasabai kei na moto, ka vakaukauwataka sara. Ka sa totaki koya ko Juta kei Penijamini.

¹³A sa lako yani vei koya mai na nodra veiyasana kecega ko ira na bete kei ira na Livai era sa tiko e Isireli taucoko.

¹⁴Ni ra a biuta na nodra vanua veico kei na nodra i votavota ko ira na Livai, ka lako ki Juta kei Jerusalemi: ni sa vakasivoi ira ko Jeropoami kei iratou na luvena, me ra kakua ni bete vei Jiova:

¹⁵ka sa lesia e so na nona bete ki na veitikina cecere, kei na me tagane, kei rau na luve ni pulumokau ka cakava ko koya.

¹⁶A sa muri ira, mai na nodra veimataqali kecega na Isireli, ko ira sa vagolea na lomadra me ra vakasaqarai Jiova na nodra Kalou na Isireli, era sa lako mai ki Jerusalemi, me ra vakacaboi soro vei Jiova na Kalou ni nodra qase.

¹⁷A ra sa vakaukauwataka na matanitu i Juta, ka sa vakaukauwataki Riopoami na luve i Solomoni, ka yabaki tolu: ni sa tolu na yabaki era sa muria nai valavala i Tevita kei Solomoni.

¹⁸Ia ko Riopoami sa vakawati kei Meelaci na luve i Jirimoci na luve i Tevita ka tagane; *kei* Epaieli na luve i Iliapi na luve i Jese,

¹⁹ko koya sa vakasucuma vua na gone tagane eso: ko Jiusi, kei Semaraia, kei Seami.

²⁰Ia emuri sa vakawati kei Meeka na luve i Apisalomi; a sa vakasucumi Apaija, kei Atai, kei Sisa, kei Silomeci.

²¹A sa levu na loloma i Riopoami kivei Meeka na luve i Apisalomi, ka lailai vei ira kecega na watina kei ira na watina lalai: (ni sa lewe tinikawalu na watina, ka le onosagavulu na watina lalai: ka sa lewe ruasagavulu ka walu na luvena tagane, ka le onosagavulu na luvena yalewa.)

²²A sa lesi Apaija na luve i Meeka ko Riopoami me turaga, me lewa vei ira na tacina: ni sa lomana me buli koya me tui.

²³Ka sai valavala vakavuku ko koya, ka sa lesi ira na luvena kecega me ra dui tiko e na veivanua kecega i Juta kei Penijamini, ki na koro vakabai kecega: a

sa soli kakana tiko vei ira, e dua na ka levu. A sa gadreva ko koya me lewe vuqa na watidra.

2 Veigauna 12

Sai valavala ca ko Riopoami, a sa yaco kina nai valu ki Jerusalemi: sa qai veivutuni ko Riopoami kei ira na tamata, era sa sega kina ni vakarusai.

¹Ia ni sa vakataudeitaka na matanitu ko Riopoami, ka vakaukauwataki koya, sa biuta na vunau i Jiova ko koya, kei ira vata kaya na Isireli kecega.

²Ia e na kenai kalima ni yabaki i Riopoami na tui, sa la'ki vala ki Jerusalemi ko Sisaki na tui Ijipita, ni ra a talaidredre vei Jiova,

³a sa lako vata kaya e tinikarua na drau na qiqi-ni-valu, ka le ono na oba na tamata dauvodo ose: a sa sega ni wili rawa ko ira na tamata era sa lako vata kaya mai Ijipita: ko ira na kai Lipea, ko ira na Sukiyi, kei ira na kai Iciopea.

⁴A sa rawa na veikoro vakabai sa nei Juta, ka lako ki Jerusalemi.

⁵Sa qai lako ko Semaia na parofita kivei Riopoami, kei ira na turaga ni Juta, era sa soqoni vata ki Jerusalemi e na vuku i Sisaki, a sa kaya vei ira, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Dou sa biuti au, ia ka'u sa biuti kemudou kina ki na liga i Sisaki.

⁶A ra sa qai vakamalumalumutaki ira, ko ira na turaga ni Isireli kei na tui; a ra sa kaya, Sa yalododonu ko Jiova.

⁷Ia ni sa raica ko Jiova ni ra sa vakamalumalumutaki ira, sa qai yaco mai na vosa i Jiova kivei Semaia, ka kaya, Era sa vakamalumalumutaki ira; au na sega ni vakarusai ira, ia ka'u na vakabulai ira malua; ena sega talega ni sovaraki ki Jerusalemi na noqu cudru e na liga i Sisaki.

⁸Ia era na nona bobula; me ra kila kina na kenai valavala ni qaravi au, kei na kenai valavala ni qaravi ira na veimatanitu ni veivanua.

⁹A sa lako mai ko Sisaki na tui Ijipita me kabai Jerusalemi, ka tokitaka nai yau ni vale i Jiova, kei nai yau ni nona vale na tui; sa kauta kecega: sa kauta tani talega nai sasabai koula ka cakava ko Solomoni.

¹⁰A sa vakaisosomitaka ko Riopoami na tui e nai sasabai parasa, ka solia vei ira na nodra turaga nai vakatawa era sa vakatawa na katuba ni nona vale na tui.

¹¹Ia ni sa la'ki curu na tui ki na vale i Jiova, sa lakova *nai sasabai* ko ira nai vakatawa, ka kauta tale ki na vale ni vakatawa.

¹²Ia ni sa vakamalumalumutaki koya, sa suka tani maivua na cudru i Jiova, a sa sega kina ni vakarusai koya sara: ia sa kune talega eso na ka vinaka e Juta.

¹³A sa vakaukauwataki koya ko Riopoami na tui e Jerusalemi, ka sa lewa tiko: sa vasagavulu ka dua na yabaki i Riopoami ni sa buli me tui, a sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki tinikavitu, na koro ka digitaka ko Jiova mai na nodra veimataqali kecega na Isireli, me vakatikora kina na yacana. Ia na yaca i tinana ko Neema, na yalewa i Amoni.

¹⁴Ka sai valavala ca ga ko koya, ni sa sega ni vagolea na yalona me qaravi Jiova.

¹⁵Ia na cakacaka i Riopoami, a kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, sa sega li ni volai e nai vola sa baleta na veitabatamata erau vola ko Semaia na parofita, kei Ito na rairai? A sa sega ni mudu na nodrau veivala ko Riopoami kei Jeropoami.

¹⁶A sa moce vata kei ira na nona qase ko Riopoami, a sa bulu e na koro i Tevita: a sa buli me tui ko Apaija na luvana, me kenai sosomi.

2 Veigauna 13

Sa tui ko Apaija; a sa gumatua ni rau a vala kei Jeropoami na tui Isireli.

¹Ia e na kenai katinikawalu ni yabaki i Jeropoami na tui, sa buli me tui Juta ko Apaija.

²Sa tui tiko mai Jerusalemi ka yabaki tolu. Ia na yaca i tinana ko Mekaia, na luvu i Urieli mai Kipea. A rau sa veivala ko Apaija kei Jeropoami.

³A sa tuvai valu ko Apaija; era sa mataivalu qaqa, sa le vasagavulu na oba era tamata digitaki: a sa tuvai valu talega ko Jeropoami me veivaluti kaya, kei ira vata na tamata digitaki e le walusagavulu na oba, era tamata i valu qaqa.

⁴A sa tu cake ko Apaija e na dela ni ulu-ni-vanua ko Simareimi, oqori e na ulu-ni-vanua nei Ifireimi, a sa kaya, Dou rogozi au mai, ko iko Jeropoami, kei kemudou kecega na Isireli;

⁵sa sega li ni kilikili kei kemudou, mo dou kila ni ka solia ko Jiova na nodra Kalou na Isireli vei Tevita me lewai ira na Isireli ka tawa mudu, io, vei koya kei ira na luvana, ni sa veiyalayalatitaka kei na masima.

⁶Ia ka sa tu cake ko Jeropoami, na lufe i Nipati, e dua na tamata i Solomoni na lufe i Tevita, a sa vuki tani maivua na nona turaga.

⁷A sa soqoni vata vei koya na tamata lialia eso, na lufe ni vu-ni-ca, a ra sa vakaukauwataki ira me ra biuti Riopoami na lufe i Solomoni, ni sa gone ga ko Riopoami ka yallowai, ka sega ni vorati ira rawa.

⁸Ia edaidai dou sa nanuma mo dou vorata na matanitu i Jiova ka tu ga vei iratou na lufe i Tevita: ia dou sa lewe vuqa, ka sa tiko vata kei kemudou na lufe ni pulumokau koula ruarua ka cakava ko Jeropoami me nomudou Kalou.

⁹Dou sa sega li ni biuti ira tani na bete i Jiova, ko ira na lufe i Eroni, kei ira na Livai, ka lesia na nomudou bete me vaka na veimatanitu ni veivanua? sa yaco me bete vei ira era sa sega ni kalou, ko ira yadua sa la'ki kauta e dua na lufe ni pulumokau, ka vitu na sipi tagane, me vakatabui koya kina.

¹⁰Ia koi keimami, sa neimami Kalou ga ko Jiova, ia keimami sa sega ni biuti koya; kei ira na bete, era sa qaravi Jiova tiko, era sa lufe i Eroni, kei ira na Livai era kitaka tiko na nodra i tavi:

¹¹ia e na veimataka kei na veiyakavi kecega era sa vakama vei Jiova nai soro kama kei na ka boi vinaka: era sa vakarautaka talega na madrai dauyatuni e dela ni tepeli savasava; kei nai tutu-ni-cina koula kei na kena cina, me caudre e na veiyakavi: ni keimami sa vakabauta nai lesilesi i Jiova na neimami Kalou; ia koi kemudou, dou sa biuti koya.

¹²Ka raica, sa tiko kei keimami na Kalou, me neimami vu-ni-valu, kei ira na nona bete, kei na davui rorogo me vakatagi na nomudou i tutu. Oi kemudou

na Isireli, kakua ni dou veivala kei Jiova na Kalou ni nomudou qase; ni dou na sega ni gumatua.

¹³A sa talai ira na bikalawa ko Jeropoami me ra sa vakasaraviravi ira ki dakudra: ia era sa tu e matadra na Juta, ka tiko ko ira na bikalawa mai dakudra.

¹⁴Ia ni sa rai ki muri ko ira na Juta, raica, sa tiko e matadra nai valu, e dakudra talega: ka ra sa tagi vei Jiova, ka vakatagi davui ko ira na bete.

¹⁵A ra sa qoqolou ko ira na Juta: a sa yaco ni sa qoqolou tiko ko ira na Juta, sa yaviti Jeropoami kei ira kecega na Isireli na Kalou, e na mata i Apaija kei ira na Juta.

¹⁶A sa dro ko ira na Isireli e matadra na Juta: ka sa soli ira na Kalou ki na ligadra.

¹⁷A sa mokuti ira e na moku levu ko Apaija kei ira na nona tamata: a sa bale mate kina vei ira na Isireli e le limasagavulu na oba era tamata digitaki.

¹⁸A ra sa vakamalumalumutaki ko ira na Isireli e na siga ko ya, ka ra sa gumatua ko ira na Juta, ni ra sa vakararavi vei Jiova na Kalou ni nodra qase.

¹⁹A sa vakasavi Jeropoami ko Apaija, a sa rawata eso na nona veikoro, ko Peceli kei na kena veikoro, kei Jisana kei na kena veikoro, kei Ifironi kei na kena veikoro.

²⁰A sa sega ni kaukauwa tale ko Jeropoami e na gauna i Apaija: a sa vakayaco mate vua ko Jiova, a sa mate kina ko koya.

²¹A sa tubu me kaukauwa tiko ko Apaija, a sa veiwatini kei na yalewa e le tinikava, a sa vakatubura e lewe ruasagavulu ka rua na luvena tagane, ka le tinikaono na luvena yalewa.

²²Ia na kena vo ni cakacaka i Apaija, kei na nonai valavala, kei na nona vosa, sa volai e nai tukutuku ni parofita ko Ito.

2 Veigauna 14

Sa tui Juta ko Esa; a sa gumatua ni rau a veivala kei Sira mai Kusi.

¹A sa moce kei ira na nona qase ko Apaija, a sa bulu e na koro i Tevita: ka sa lewa ko Esa na luvena, me kenai sosomi. Sa sautu na vanua ka yabaki tini e na nona gauna.

²A sa caka vinaka ka dodonu e na mata i Jiova na nona Kalou ko Esa:

³ni sa kauta tani ko koya nai cabocabo-ni-soro tani, kei na veitikina cecere, a sa musumusuka na matakau, ka taya sobu na veikalou-yalewa ni veikau:

⁴a sa vakaroti ira na Juta me ra golevi Jiova na Kalou ni nodra qase, ka muria na vunau kei nai vakaro.

⁵A sa kauta tani mai na nodra veikoro kecega na Juta na veitikina cecere kei na matakau: ka sa sautu na matanitu e na nona lewa.

⁶A sa tara e Juta eso na koro vakabai: ni sa sautu na vanua, ka sega na nonai valu e na veiyabaki oqori; ni sa vakasaututaki koya ko Jiova.

⁷A sa kaya kina vei ira na Juta, Me da tara na veikoro oqo, ka viria na kena bai me vakavolivolta, kei na vale ni vakatawa, kei na veimamatama-ni-koro, kei na kena samugakagaka; ni sa noda tiko na vanua, ni keimami sa golevi Jiova na neimami Kalou; keimami sa qaravi koya, ka sa vakasaututaki keimami e na veiyasana kecega. A ra sa mai tara ka ra sa yaco sara.

⁸A sa dua na mataivalu i Esa era sa taura nai sasabai kei na moto, sa le tolusagavulu na oba mai Juta; ka le ruasagavulu ka walu na oba mai Penijamini era sa taura nai sasabai ka loka dakai tiko: ko ira kecega oqo era sa tamata i valu qaqa.

⁹A sa lako mai me vala kei ira ko Sira na kai Iciopea, ia na nona mataivalu sa le oba vakadrau, ka tolu na drau na qiqi-ni-valu: a ra sa lako mai ki Maresa.

¹⁰A sa curu yani ko Esa me vala kaya, a rau sa tuva na nodraui valu e na buca i Sifaca mai Maresa.

¹¹A sa tagi ko Esa vei Jiova na nona Kalou, ka kaya, Kemuni Jiova, sa ka rawarawa vei kemuni me veivuke kei ira na lewe vuqa, se me veivuke kei ira sa sega vei ira na kaukauwa: mo ni vupei keimami, kemuni Jiova na neimami

Kalou; ni keimami sa vakararavi vei kemuni, ka sa mai vala e na yacamuni ga kei ira na lewe vuqa oqo. I Jiova, ko ni sa neimami Kalou; me kakua ni gumatua na tamata vei kemuni.

¹²A sa mokuti ira na kai Iciopea ko Jiova e na mata i Esa, kei na matadra na Juta; a ra sa dro ko ira na kai Iciopea.

¹³A sa vakasavi ira ko Esa, kei ira na tamata era tiko vata kaya, ka yaco ki Kira: ka ra sa moku mate ko ira na kai Iciopea, ka ra sa sega tale ni kaukauwa rawa; ni ra sa vakarusai e na mata i Jiova, kei ira na nona mataivalu; ia sa ka levu sara nai yau era sa tokitaka.

¹⁴A ra sa samuta na veikoro kecega e vakavolivoliti Kira; ni sa kani ira na rerevaki Jiova: a ra sa tokitaka nai yau ni veikoro kecega; ni sa ka levu vakaidina nai yau sa tiko kina.

¹⁵A ra sa samuta na veivale laca ni pulumokau, ka kauta yani na sipi, kei na kameli, a ka levu, a ra sa lesu tale ki Jerusalemi.

2 Veigauna 15

Sa saumaki ko Esa, kei ira na lewe vuqa, e nai vakaro i Asaraia na parofita, ka sa vinaka na matanitu.

¹A sa curumi Asaraia na luve i Oteti na yalo ni Kalou:

²a sa curu yani me tavaki Esa, ka sa kaya vua, Ni rogoci au mai, kemuni Esa, kei kemuni kecega na Juta kei na Penijamini: Sa na tiko kei kemuni ko Jiova, kevaka kemuni sa tiko kei koya; ia kevaka kemuni sa vakasaqarai koya, ena kune vei kemuni ko koya, ia kevaka kemuni sa biuti koya, ena biuti kemuni ko koya.

³Ia, sa yali vakadede vei ira na Isireli na Kalou dina, ka sa yali na bete sai vakavuvuli, ka yali talega na vunau.

⁴Ia, ni ra a lesu tale vei Jiova na nodra Kalou na Isireli e na gauna ni nodra rarawa, ka vakasaqarai koya, era sa kunei koya.

⁵Ia e na gauna ko ya sa sega na vakacegu vua sa curu ki tautuba, se vua ka curu mai, ia na ka levu na rarawa ka yaco vei ira kecega na lewe ni veivanua.

⁶A sa vakarusa na matanitu e dua na matanitu ka dua, kei na koro e dua na koro kadua: ni sa vakararawataki ira na Kalou e na ka rarawa kecega.

⁷Ia mo ni kaukauwa ga, ia me kakua ni malumalumu na ligamuni, ni na saumi na nomuni cakacaka.

⁸Ia ni sa rogoca ko Esa na vosa oqo, kei na parofisai i Oteti na parofita, sa yalodoudou mai, a sa biuta tani na matakau vakasisila mai na vanua tauoko i Juta kei Penijamini, mai na veikoro talega sa rawa ko koya mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, ka sa vakavinavinakataka tale nai cabocabo-ni-soro i Jiova, oqori ka tu e na mata ni varada i Jiova.

⁹A sa vakasoqoni ira vata kecega na Juta kei ira na Penijamini, kei ira na vulagi mai Ifireimi kei Manasa, mai Simioni talega: ni ra sa lewe vuqa vei ira na Isireli era vuki mai vua, ni ra raica sa tiko vata kaya ko Jiova na nona Kalou.

¹⁰A ra sa soqonivata mai ki Jerusalemi e nai katolu ni vula, e na kenai katinikalima ni yabaki ni lewa i Esa.

¹¹A ra sa vakacobora kivei Jiova e na gauna ko ya eso na ka ni valu era a tokitaka, e vitu na drau na pulumokau, ka vitu na udolu na sipi.

¹²A ra cakava na veiyalayalati me ra qaravi Jiova na Kalou ni nodra qase, e na lomadra tauoko, kei na yalodra tauoko;

¹³ka me sa vakamatei ko koya yadua sa bese ni qaravi Jiova na nodra Kalou na Isireli, ke sa tamata lailai se tamata levu, se tagane se yalewa.

¹⁴A ra sa bubului kivei Jiova e na domo levu, kei na qoqolou, kei na uvu davui dina kei na koneti.

¹⁵A ra sa marau ko ira kecega na Juta e na vuku ni bubului: ni ra sa bubului e na lomadra tauoko, ka ra sa golevi koya e na nodra gagadre kece; ka sa kune vei ira ko koya, a sa vakasaututaki ira ko Jiova e na veiyasana.

¹⁶A sa vakasivoi Meeka talega, na tinana ko Esa na tui, me kakua ni ranadi, ni sa cakava ko koya e dua na matakau ki na kalouyalewa ni veikau; ka sa taya

sobu na nona matakau ko Esa, ka vurumemeataka, ka visa mai na soniwai ko Kitironi.

¹⁷Ia sa sega ni kau tani e Isireli na veitikina cecere: ia sa dodonu ga na yalo i Esa e na veisiga kecega ni nona bula.

¹⁸A sa kauta ko koya ki loma ni vale ni Kalou na ka ka vakacabora ko tamana, kei na ka sa vakacabora ko koya ga, na siliva, kei na koula, kei nai yaya.

¹⁹A sa sega tale nai valu ka yacova nai katolusagavulu ka lima ni yabaki ni lewa i Esa.

2 Veigauna 16

Sa vakararavi vei ira na kai Siria ko Esa; sa tauvi mate na yavana, ka sa mate.

¹E na kenai katolusagavulu ka ono ni yabaki ni nona lewa ko Esa, sa lako cake ko Pasa na tui Isireli me veivala kei ira na Juta, ka tarai Rama, ka me kakua ni dua me lako tani se lako mai vei Esa na tui Juta.

²Sa qai kauta mai ko Esa na siliva kei na koula mai nai yau mai na vale i Jiova, kei na vale ni tui, a sa vakauta kivei Peni-etati, na tui Siria, ko koya sa tiko mai Tamasiko, a sa kaya,

³Sa dua na nodaru veiyalayalati, me vaka sa tu vei rau na tamadaru: raica, au sa vakauta vei iko oqo na siliva kei na koula: mo lako, mo biuta na nomudrau veiyalayalati kei Pasa na tui Isireli, me lako tani kina vei au ko koya.

⁴A sa vakarorogo ko Peni-etati kivei Esa na tui, ka sa vakatalai ira na kapiteni ni nona veimataivalu, me kaba na nodra veikoro na Isireli; a ra sa samuti Aijoni, kei Tani, kei Epeli-meimi, kei na veikoro ni yau kecega mai Nafitalai.

⁵Ia ni sa rogoca ko Pasa, sa cegu ni tarai Rama, a sa mudu na nona cakacaka.

⁶A sa kauti ira kecega na Juta ko Esa na tui; ka ra sa colata tani na kena veivatu, kei na kena kau, ka tarai Rama tiko kina ko Pasa; ka sa tarai Kipa kina kei Misipa ko koya.

⁷Ia e na gauna ko ya sa lako mai ko Anani na rairai kivei Esa na tui Juta, a sa kaya vua, Ni kemuni sa vakararavi vei tui Siria, ka sega ni vakararavi vei Jiova na nomuni Kalou, sa dro bulu kina mai na ligamuni nai valu ni tui Siria.

⁸Era a sega li ni lewe vuqa sara ko ira na kai Iciopea kei na kai Lipea, ka levu sara na qiqi-ni-valu kei na tamata era vodo ose? ia ni kemuni a vakararavi vei Jiova, sa soli ira ko koya ki na ligamuni.

⁹Ni sa veiraiyaki na mata i Jiova e vuravura tauoko, me totaki ira vakaidina sa dodonu na lomadra vua. O ni sai valavala vakalalia e na ka oqo: ia e na gauna emuri ena ia vei kemuni nai valu.

¹⁰Sa qai cudru sara ko Esa vua na rairai, ka sa biuti koya ki na vale ni veivesu; ni sa levu na nona cudru vua e na vuku ni ka oqo. Sa vakasaurarataka talega ko Esa eso vei ira na tamata e na gauna ko ya.

¹¹Ka raica, na cakacaka i Esa, a kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, sa volai e na kedrai vola na tui Juta kei Isireli.

¹²A sa dua na mate sa tauva na yava i Esa e na kenai katolusagavulu ka ciwa ni yabaki ni nona lewa, ka sa levu sara na nona mate: ia sa sega ni golevi Jiova e na nona mate, sa golevi ira ga na vuniwai.

¹³A sa moce vata kei ira na nona qase ko Esa, sa ciba e na kenai kavasagavulu ka dua ni yabaki ni nona lewa.

¹⁴A sa bulu e na nonai bulubulu, sa taya ko koya me nona e na koro i Tevita, a sa vakotori e nai davodavo sa vakasinaiti e na ka boi vinaka, kei na ka eso ka vakarautaki me vaka na nodra i valavala na dau-ni-saluaki: a ra sa cakava e dua na kama levu sara e na vukuna.

2 Veigauna 17

Sa tui Juta ko Jiosafati, a sa vinaka na nona lewa.

¹A sa lewa ko Jiosafati na luvena, me kenai sosomi, ka sa vakaukauwataki koya me vala kei ira na Isireli.

²A sa lesia na mataivalu ki na veikoro vakabai kecega e Juta, a sa lesia nai valu i vakatawa e na vanua ko Juta, kei na veikoro i Ifireimi, ka rawa ko Esa na tamana.

³A sa tiko vata kei Jiosafati ko Jiova, ni sa muria nai valavala eliu ni nona qase ko Tevita, ka sega ni qaravi ira na Peali;

⁴ia sa qaravi koya na Kalou ni tamana, ka muria na nona vunau, ka sega ni muria na nodra i valavala na Isireli.

⁵A sa vakataudeitaka kina vua ko Jiova na matanitu; a ra sa kauta na ka-ni-loloma kivei Jiosafati ko ira kecega na Juta; ia sa ka levu na nonai yau ka sa dokai vakalevu:

⁶A sa vakauqeti na yalona me muria na sala i Jiova: sa kauta tani talega ko koya na tikina cecere kei na kalouyalewa ni veikau mai Juta.

⁷Ia e na kenai katolu ni yabaki ni nona lewa, sa talaki vei ira na nona tamata turaga, ia vei Peni-eili, kei Opetaia, kei Sakaraia, kei Nicaneli, kei Mekaia, me ra sa vakatavuvuli e na veikoro i Juta:

⁸ka sa lako vata kei ira eso na Livai, ko Semaia, kei Necanaia, kei Sepataia, kei Asaeli kei Simiramoci, kei Jionacani, kei Atonaia, kei Topaia, kei Topi-atoniaia, ko iratou na Livai; a sa lako vata kei ira ko Ilisama kei Jiorami, erau sa bete.

⁹A ra sa vakatavuvuli e Juta, ka ra sa kauta nai vola ni vunau i Jiova, a ra sa lako voli e na veikoro kecega e Juta, ka vakavulici ira na tamata.

¹⁰A ra sa rerevaki Jiova ko ira na matanitu kecega ni veivanua ka vakavolivoliti Juta, ka ra sa sega kina ni vala kei Jiosafati.

¹¹Sa ra kauta na ka-ni-loloma kivei Jiosafati ko ira talega eso na kai Filisitia, kei nai vakacavacava siliva; a ra sa kauta vua eso na manumanu ko ira na kai Arepea, e vitu na udolu ka vitu na drau na sipi tagane, ka vitu na udolu ka vitu na drau na me tagane.

¹²A sa tubu ko Jiosafati me levu sara; a sa tara e Juta na veivale ni valu, kei na veikoro ni yau.

¹³Ka sa levu na cakacaka e qisia e na nodra veikoro na Juta: ia ko ira na tamata i valu, ko ira na tamata kaukauwa ka qaqa, era a tiko mai Jerusalemi.

¹⁴Ia oqo na kedrai wiliwili me vaka na veimataqali ni nodra qase: Maivei ira na Juta, ko ira na turaga ni yayaudolu: ko Atina sa liu, ka tiko vata kaya e le tolusagavulu na oba na tamata i valu qaqa

¹⁵A sa taravi koya ko Jioanani na turaga, ka tiko vata kaya e le ruasagavulu ka walu na oba.

¹⁶A sa taravi koya na luve i Sikiri ko Amasaia, ko koya sa soli koya vakayalodina kivei Jiova; a sa tiko vata kaya e le ruasagavulu na oba na tamata i valu qaqa.

¹⁷Maivei Penijamini talega: ko Elaiata, e dua na tamata i valu qaqa, a sa tiko vata kaya e le ruasagavulu na oba na tamata era vakaiyaragi e na dakai dina kei nai sasabai.

¹⁸A sa taravi koya ko Josapati, ka sa tiko vata kaya e le tinikawalu na oba na tamata era sa vakarau tu ki nai valu.

¹⁹Sa qarava na tui ko ira oqo, a sa vo ko ira sa lesia ko koya na tui ki na veikoro vakabai e na veiyasana e Juta.

2 Veigauna 18

Erau tovata ko Jiosafati kei Eapi, ka la'ki vala ki Remoci-kiliati, ka mate kina ko Eapi.

¹A sa ka levu na nonai yau ko Jiosafati, ka sa dokai vakalevu, ka sa vakawati kei na mataqali i Eapi.

²Ia ni sa oti eso na yabaki sa lako sobu ko koya kivei Eapi ki Samaria. A sa vakamatea ko Eapi na sipi kei na pulumokau a ka levu me kena, me kedra talega era tiko vata kaya, a sa cikevi koya me lako ki Remoci-kiliati.

³A sa kaya ko Eapi na tui Isireli kivei Jiosafati na tui Juta, O na lako vata kei au ki Remoci-kiliati, se segai? a sa qai kaya vua, Koi kedaru vata ga; sa dua vata ga na nodaru tamata; ia keimami na dua vata kei iko e nai valu.

⁴A sa kaya vua na tui Isireli ko Jiosafati, Mo taroga mada na vosa i Jiova edaidai.

⁵A sa vakasoqoni ira vata kina na tui Isireli, na parofita era le va na drau na tamata, ka sa kaya vei ira, Me keimami lako ki Remoci-kiliati me ia nai valu, se me'u kakua? A ra sa kaya, Ni lako ga, ka na solia na Kalou kivei koya na tui.

⁶A sa kaya ko Jiosafati, Sa sega beka ni tiko eke e dua tale na parofita i Jiova, me daru taroga vua?

⁷A sa kaya vei Jiosafati ko koya na tui Isireli, Sa dua tale na tamata, eda tarogi Jiova rawa kina: ia ka'u sa cati koya; ni sa sega ni parofisaitaka na ka vinaka e na vukuqu, sa parofisaitaka tikoga na ka ca: ko koya ko Maikaia na luve i Imila. Ka sa kaya ko Jiosafati, Me kakua ni kaya vaka ko ya ko koya na tui.

⁸Sa qai kaciva e dua na turaga na tui Isireli, ka kaya, Me kusarawa mai ko Maikaia na luve i Imila.

⁹A rau sa dui tiko e nonai tikotiko vakaturaga, na tui Isireli kei Jiosafati na tui Juta, e na rara mai na matamata-ni-koro ni Samaria, a rau sa vakaisulu vakaturaga; a ra sa ia tiko na parofisai e matadrau ko ira kecega na parofita.

¹⁰A sa cakava ko Setekaia na luve i Kinana eso nai leu vakamanumanu e na aironi; a sa kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, O na cumuti ira na kai Siria e na veika oqo, ka me ra vakaoti laivi.

¹¹Ka ra sa parofisai vakakina ko ira kecega na parofita, ka kaya, Mo lako cake ki Remoci-kiliati, ka mo gumatua; ka na solia ko Jiova ki na ligana na tui.

¹²A sa kaya vei Maikaia na tamata ka la'ki kaciva, Raica, sa tautauvata na nodra vosa na parofita, ka ni ra tukuna ga na ka vinaka vua na tui: ia me

tautauvata mada na nomu vosa kei na nona vosa e dua vei ira, ka mo cavuta na ka vinaka.

¹³A sa kaya ko Maikaia, Me vaka sa bula ko Jiova, na ka sa kaya vei au ko Jiova, oqori ga ka'u na vosataka.

¹⁴Ia ni sa lako mai ko koya vua na tui, sa kaya vei koya na tui, I Maikaia, me keimami lako ki Remoci-kiliati me vala, se me'u kakua? A sa kaya ko koya, Ni lako cake, ka mo ni gumatua; ia era na soli ki na ligamuni.

¹⁵A sa kaya vua na tui, Me'u vakabubuluitaki iko vakavica, mo cavuta vei au e na yaca i Jiova na ka dina?

¹⁶A sa kaya ko koya, Au a raici ira kecega na Isireli, ka ra dui se e na veiulu-ni-vanua, me vaka na sipi sa sega na nodra i vakatawa: ka sa kaya ko Jiova, Sa sega na nodra turaga ko ira oqo: me ra dui lesu e na vakacegu ki na nona vale.

¹⁷A sa kaya vei Jiosafati na tui Isireli, Au a sega li ni kaya vei iko, ni na sega ni parofisaitaka ko koya na ka vinaka e na vukuqu, na ka ca ga?

¹⁸Sa kaya tale ko koya, O koya oqo, mo ni rogoca kina na vosa i Jiova: Au a raici Jiova, ni sa tiko e nonai tikotiko vakaturaga, ka ra sa tiko voleka vua e nai matau kei nai mawi ko ira kecega na lewe i lomalagi.

¹⁹A sa kaya ko Jiova, O cei ena temaki Eapi na tui Isireli, me lako cake me bale mai Remoci-kiliati? A sa vosa e dua ka vaka, a sa vosa e dua tani ka vaka.

²⁰A sa lako mai e dua na yalo, ka la'ki tu e na mata i Jiova, ka kaya, Oi au ga, ka'u na temaki koya. Ka sa kaya vua ko Jiova, E na cava?

²¹A sa kaya ko koya, Au na lako yani, ia ka'u na yalo lasulasu e na gusudra kecega na nona parofita. A sa kaya ko koya, O na temaki koya, ka ko na rawai koya talega: mo lako yani, ka kitaka vakakina.

²²Ia oqo, raica sa vakacuruma ko Jiova na yalo lasulasu e na gusudra na nomuni parofita oqo, a sa vosataka na ka ca ko Jiova, me yacovi kemuni.

²³A sa toro mai ko Setekaia na luve i Kinana, ka sabici Maikaia e baluna, ka sa kaya, A sala cava ka lako tani kina vei au na Yalo i Jiova me vosa vei iko?

²⁴Ka sa kaya ko Maikaia, Raica, ko na kunea e na siga ko ya ko na curu kina ki loma ni loqi, mo vunitaki iko.

²⁵A sa kaya na tui Isireli, Dou kauti Maikaia tale kivei Emoni, na turaga ni koro, kei Joasi na luve ni tui;

²⁶ka kaya, Sa vosa vakaoqo na tui, Drau biuta na tamata la oqo ki na vale ni veivesu, ka vakani koya e na madrai ni veivakararawataki, kei na wai ni veivakararawataki, ka me'u tale vakacegu mada mai.

²⁷A sa kaya ko Maikaia, Kevaka ko ni na lesu vakaidina mai e na vakacegu, sa qai sega ni vosa e gusuqu ko Jiova. Ka sa kaya, Ni rogoca mada, koi kemuni kecega na tamata.

²⁸A rau sa lako cake ki Remoci-kiliati, na tui Isireli kei Jiosafati na tui Juta.

²⁹A sa kaya vei Jiosafati na tui Isireli, Au na liatamata tani koi au, ka lako ki nai valu; ia mo vakaisulutaki iko e na nomu i sulu ga. A sa liatamata tani na tui Isireli, ka rau a lako ki nai valu.

³⁰Ia sa vakarota ko koya na tui Siria vei ira na nona turaga ni qiqi-ni-valu, ka kaya, Dou kakua ni veivala kaya e dua e lailai, se dua e levu, vei koya duaduaga na tui Isireli.

³¹Ia ni ra sa raici Jiosafati ko ira na turaga ni qiqi-ni-valu, era kaya, Oqori ga na tui Isireli. A ra sa vakavolivoliti koya me veivala kaya: a sa qoqolou ko Jiosafati, a sa vupei koya ko Jiova; a sa vakauqeti ira na Kalou me ra lako tani vua.

³²Ia ni ra sa raica ko ira na turaga ni qiqi-ni-valu ni sa sega ni tui Isireli ko koya, era sa lesu ki muri, me kakua ni vakasavi koya.

³³A sa dua na tamata sa kaloca vakailoa ga na dakai, ka vanai koya na tui Isireli e na tikina sa veiuturi kina na nonai sulu ni valu: a sa kaya ko koya

vua sa vakacici ose ni nona qiqi-ni-valu, Mo vakalesuya na ligamu, ka kauti au tani mai nai valu, ni'u sa vuetaiki.

³⁴A sa levu cake tiko nai valu e na siga ko ya: ia sa vakaukauwataki koya na tui Isireli me duri rawa tiko e na nona qiqi-ni-valu, me vala kei ira na kai Siria, ka yacova na yakavi: ka sa mate ko koya ni sa vakarau dromu na mata-ni-siga.

2 Veigauna 19

Sa lewa vakavuku ko Jiosafati na tui Juta.

¹A sa lesu tale e na vakacegu ko Jiosafati na tui Juta ki na nona vale mai Jerusalemi.

²A sa curu yani ko Jeu na luve i Anani na rairai, me la'ki tavaki koya, a sa kaya vei Jiosafati na tui, E dodonu li mo ni vukea nai valavala ca, ka lomani ira era sa cati Jiova? e na vuku ni ka oqo sa tiko vei kemuni na cudru mai na mata i Jiova:

³ia sa kune talega vei kemuni na ka vinaka eso, ni kemuni sa kauti ira tani na kalou yalewa ni veikau mai na vanua, ka ni kemuni sa vakarautaka na lomamuni mo ni vakasaqara na Kalou.

⁴Sa tiko mai Jerusalemi ko Jiosafati: ka sa lako tale ko koya e na kedra maliwa na tamata, mai Pieri-sepa, ka yaco ki na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, ka vakalesui, ira tale vei Jiova na Kalou ni nodra qase.

⁵A sa lesia na turaga ni lewa eso e na vanua e na veikoro vakabai kecega e Juta, e na koro yadua.

⁶A sa kaya ko koya vei ira na turaga ni lewa, Dou qarauni kemudou e na vuku ni ka dou cakava; ni dou sa sega ni lewa e na vuku ni tamata, e na vuku i Jiova ga, o koya sa tiko vata kei kemudou e na veilewai.

⁷E na vuku ni ka oqo me tiko kina vei kemudou na rerevaki Jiova; dou nanuma, ka kitaka: ni sa sega e dua nai valavala ca vei Jiova na noda Kalou, ka sega ni doka vakailoa na tamata, ka sega ni taura nai solisoli ko koya.

⁸A sa lesia talega ko Jiosafati mai Jerusalemi eso vei ira na Livai, vei ira talega na bete, vei ira talega na nodra qase turaga na Isireli, me ra ia na lewa i Jiova, kei na ka sa veiletitaki, ni ra a lesu tale mai ki Jerusalemi.

⁹A sa vakadreta vei ira, ka kaya, Dou kitaka vakakina e na rerevaki Jiova, e na loma dina, e na loma dodonu talega.

¹⁰Ia na ka kecega sa veiletitaki, ka sa kau mai vei kemudou maivei ira na wekamudou era tiko e na nodra veikoro, e na vuku ni veivakamatei, e na vunau kei nai vakaro, e nai lesilesi kei na lewa, mo dou vunauci ira me ra kakua ni cala vei Jiova, de sa yacovi kemudou na cudru, vei ira talega na wekamudou: dou cakava oqo, dou na qai sega ni cala.

¹¹Ka raica, sa lewai kemudou e na ka sa qaravi kina ko Jiova ko Amaraia na bete levu; ia ko Sepataia na luve i Isimeli, o koya sa lewa na mataqali i Juta, sa na lewa e na ka kecega sa baleta na tui; ena veivuke ko ira talega na Livai e matamudou. Mo dou ia vakadoudou, ka na tiko vata ko Jiova kei koya sa vinaka.

2 Veigauna 20

Sa masu ka lolo ko Jiosafati kei ira na Juta; sa qai vakamatei ko ira na nodra meca, 1-26. Sa qai tiko vakacegu mai Jerusalemi ko Jiosafati; ia sa cala ni sa veitokani kei Easaia, 27-37.

¹Sa oti oqo, era sa lako mai ko ira na luve i Moapi, kei ira na luve i Amoni, ka so tani vei ira na Amoni, me ra veivala kei Jiosafati.

²Sa qai lako mai eso ka ra tukuna vei Jiosafati, ka kaya, Sa lako vakaivalu mai vei kemuni e lewe vuqa sara, mai na tai kadua ni wasawasa, mai Siria, ka raica, era tiko mai Esesoni-tamari, (oqori ko Eni-keti).

³A sa rere ko Jiosafati, ka uqeti koya me vakasaqarai Jiova; ka kacivaka na lolo e na veiyasana kecega vaka-Juta.

⁴A ra sa soqoni vata ko ira na Juta, me ra kerea *na veivuke* mai vei Jiova: ia era sa lako mai na veikoro i Juta me ra vakasaqarai Jiova.

⁵A sa tu ko Jiosafati e na kedra maliwa na nodra i soqosoqo na kai Juta kei Jerusalemi, e na vale i Jiova, e na mata ni rara vou,

⁶a sa kaya, Kemuni Jiova na nodra Kalou na neimami qase, ko ni sa sega li ni Kalou mai lomalagi? ko ni sa sega li ni lewa na veimatanitu kecega ni veivanua? sa sega beka e ligamuni na kaukauwa kei na qaqa, ka sega kina e dua me vorati kemuni rawa?

⁷O ni sa sega li ni neimami Kalou, o koya ka vakaseva tani e na matadra na nomuni tamata, na Isireli, na lewe ni vanua oqo, ka solia ki na kawa i Eparaama na nomuni tokani me tawa mudu?

⁸A ra sa tiko kina, ka tara kina na vale tabu me nomuni, e na vuku ni yacamuni, ni ra kaya,

⁹Kevaka sa yaco vei keimami e dua na ca, nai seleiwau, na veicudruvi, se na mate levu, se na dausiga, ia kevaka keimami na tu e na mata ni vale oqo, e matamuni talega, (ni sa tiko na yacamuni e na vale oqo,) ka tagi vei kemuni e na neimami rarawa, o ni na qai rogoca ka veivuke.

¹⁰Ia oqo, ni raica, ko ira na luve i Amoni kei Moapi kei na ulu-ni-vanua ko Sia, ko ira ko ni sega ni laivi ira na Isireli me vala kei ira, ni ra sa lako cake mai na vanua ko Ijipita, a ra a gole tani ga mai vei ira, ka sega ni vakacacani ira;

¹¹raica, era sa sauma vei keimami, ni ra lako mai me biuti keimami tani mai na nomuni votavota, ko ni sa solia me keimami taukena.

¹²Kemuni na neimami Kalou, o na sega li ni lewai ira? ni sa sega vei keimami na kaukauwa me keimami veivala rawa kei ira na lewe vuqa oqo sa lako mai me vala kei keimami; ia keimami sa sega ni kila na ka me keimami kitaka: ia sa rai vei kemuni na mata i keimami.

¹³A sa tu e na mata i Jiova ko ira kecega na Juta, kei ira vata na nodra lalai, na watidra, kei na lvedra.

¹⁴Sa qai curu mai na Yalo i Jiova vei Jeesieli na luve i Sakaraia, na luve i Pinaia, na luve i Jieli, na luve i Matanaia, e dua vei ira na Livai vei ira na luve i Esafa, ni sa tu e na kedra maliwa nai soqosoqo;

¹⁵a sa kaya ko koya, Ni rogoca, koi kemuni kecega na Juta, kei kemuni na kai Jerusalemi, kei kemuni Jiosafati na tui, Sa vosa vakaoqo vei kemuni ko Jiova, Ni kakua ni rere se taqaya e na vukudra na lewe vuqa oqo; ni sa sega ni nomuni nai valu, sa nona ga na Kalou.

¹⁶Ni lako sobu e na mataka me vala kei ira: raica, era sa lako cake mai e nai cabecabe ki Sisi; ia kemuni na kunei ira e na boto ni buca, e donuya na veikau ni Jirueli.

¹⁷Ni kua ni vala oqo: dou tuva, dou tu, ka raica na nona vakabulai kemuni ko Jiova, koi kemuni na Juta kei ira na Jerusalemi: ni kakua ni rere, se taqaya; lako yani me veivala kei ira e na mataka: ia ena nomuni to ko Jiova.

¹⁸A sa vakacuva na uluna ko Jiosafati ka vakatoboicu; a sa cuva sobu ko ira kecega na Juta kei ira na kai Jerusalemi e na mata i Jiova, a ra sa lotu kivei Jiova.

¹⁹A ra sa tu cake ko ira na Livai, eso maivei ira na luve i Koaca, ka maivei ira na luve i Kora, me ra vakavinavinaka kivei Jiova na nodra Kalou na Isireli e na domo levu sara.

²⁰A ra sa sou e na mataka, ka lako yani ki na veikau mai Tikoa: ia ni ra sa lako yani, sa tu ko Jiosafati, ka kaya, Ni rogoci au, koi kemuni na Juta kei kemuni na kai Jerusalemi, Ni vakabauti Jiova na nomuni Kalou, kemuni na vakataudeitaki kina; vakadinati ira na nona parofita, kemuni na cakacaka yaco kina.

²¹Ia ni sa bose oti ko koya kei ira na tamata, sa lesia eso me sere vei Jiova, ka me ra vakavinavinaka e nai ukuuku ni yalosavasava, ni ra sa lako yani e na matadra nai valu, ka me ra kaya, Vakavinavinaka vei Jiova; ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²²Ia ni ra sa qai lagata na sere kei na vakavinavinaka, sa lesia ko Jiova na bikalawa me yaviti ira na luve i Amoni, kei ira na Moapi, kei na ulu-ni-vanua ko Sia, era sa lako mai me veivala kei ira na Juta; a ra sa moku.

²³Ni ra sa tu cake ko ira na luve i Amoni kei ira na Moapi me mokuti ira na kai ulu-ni-vanua ko Sia, me vakamatea ka vakarusa sara: ia ni ra sa vakaoti ira na kai ulu-ni-vanua ko Sia, era sa veivuke kecega me ia na veivakamatei vakataki ira.

²⁴Ia ni sa yaco ko ira na Juta ki na vale ni vakatawa e na veikau, era rai vaka kivei ira na lewe vuqa, ka raica, era sa yago mate ga, sa bale ki na soso, ka sega ni dro bula e dua.

²⁵Ia ni sa lako mai ko Jiosafati kei ira na nona tamata me kauta tani vei ira nai toki ni valu, era sa kunea nai yau e dua na ka levu e na yago ni mate, kei na veivatu talei o koya era sa luvata me nodra, a ra sa sega kina ni kauta tani rawa: a ra sa bogi tolu ni ra sa kumuna vata tiko nai toki ni valu, e na vuku ni kena levu.

²⁶Ia e na kenai kava ni siga, era sa soqoni vata e na buca ko Piraka: a ra sa vakarokoroko maikeri vei Jiova: a sa vakatokai kina na yaca ni yasana ko ya, Na buca ko Piraka [Na vakarokoroko], ka yacova na siga edaidai.

²⁷Era sa qai lesu na tamata kecega ni Juta kei Jerusalemi, ka sa liutaki ira ko Jiosafati, me lako tale ki Jerusalemi e na marau; ni sa vakamarautaki ira ko Jiova e na vukudra na nodra meca.

²⁸A ra sa lako ki Jerusalemi ki na vale i Jiova, ka ra sa taura lako na soliteri, kei na api, kei na davui.

²⁹A ra sa rere vakalevu sara vua na Kalou ko ira kecega na veimatanitu e na veivanua, ni ra sa rogoca sa dauveivala ko Jiova kei ira na nodra meca na Isireli.

³⁰A sa sautu na matanitu i Jiosafati: ni sa vakasaututaki koya na nona Kalou e na veiyasana.

³¹A sa lewa ko Jiosafati vei ira na Juta: sa tolusagavulu ka lima na nona yabaki ni sa tekivu me lewa ko koya, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki ruasagavulu ka lima. Ia na yaca i tinana ko Asupa na luve i Sili.

³²A sa muria ko koya nai valavala i Esa na tamana, ka sega ni lako tani maikina, sa kitaka ga na ka e dodonu e na mata i Jiova.

³³Ia sa sega ni kau tani na veitikina cecere: ka ni ra sa sega ni vagolea na lomadra ko ira na tamata vua na Kalou ni nodra qase.

³⁴Ia na kena vo ni cakacaka i Jiosafati, a kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, raica, sa volai e nai vola i Jeu na luve i Anani, ko koya sa cavuti e na kedrai vola na tui Isireli.

³⁵Ia emuri sa mai veitokani ko Jiosafati na tui Juta kei Easaia na tui Isireli, ko koya sa ia nai valavala ca:

³⁶a sa veitokani kaya me ta waqa me lako ki Tasisi: ia erau sa taya na waqa mai Esi-oni-keperi,

³⁷Sa qai parofisaitaki Jiosafati ko Eliesa na luve i Totava mai Maresa, a sa kaya, Ni ko sa la'ki veitokani kei Easaia, sa vorolaka na nomu cakacaka ko Jiova. A sa vorolaki na veiwaqa ka sa sega kina ni lako rawa ki Tasisi.

2 Veigauna 21

Sa tui Juta ko Jiorami, ka sai valavala ca ga. Sa vuki e na nona gauna ko ira na Itomi, kei ira na kai Lipina; a sa nona meca ko ira na kai Filisitia kei ira na kai Arepea.

¹A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jiosafati, ka sa bulu vata kei ira na nona qase e na koro i Tevita. A sa lewa ko Jiorami na luvema, me kenai sosomi.

²Ka sa so na tacina na luve i Jiosafati, ko Asaraia, kei Jieli, kei Sakaraia, kei Asaraia, kei Maikeli, kei Sefataia: ko iratou kece oqo ka tagane eratou sa luve i Jiosafati na tui Isireli.

³A sa solia vei iratou ko tamadratou nai solisoli levu, na siliva, kei na koula, kei na ka talei eso, kei na veikoro vakabai eso e Juta: ia sa solia na matanitu kivei Jiorami; ni sa ulumatua ko koya.

⁴Ia ni sa tubu cake ko Jiorami me nona na matanitu i tamana, sa vakaukauwataki koya, ka sa vakamatei iratou kecega na tacina e nai seleiwau, ka so tale vei ira na turaga ni Isireli.

⁵Sa tolusagavulu ka rua na nona yabaki ko Jiorami ni sa buli me tui, a sa lewa tiko e Jerusalemi ka yabaki walu.

⁶Ka sa muria na nodra i valavala na tui Isireli, me vaka ka kitaka ko ira na mataqali i Eapi: ni sa vakawati kei na luve i Eapi: a sa caka ca ko koya e na mata i Jiova.

⁷Ia sa sega ni via vakarusa na mataqali i Tevita ko Jiova, e na vuku ni veiyalayalati sa kitaka ko koya kei Tevita, ka vaka na nona vosa ni yalayala me solia vua na cina, vei ira talega na luvema ka tawa mudu.

⁸Sa vuki ko ira na kai Itomi e na nona gauna, me ra kakua ni qali kivei ira na Juta, a ra sa bulia e dua me nodra tui.

⁹Ka ra sa lako vata yani ko Jiorami kei ira na nona tamata turaga, kei na nona qiqi-ni-valu kecega; a sa tu cake e na bogi, ka yaviti ira na kai Itomi era sa vakavolivoliti koya, kei ira na turaga ni qiqi-ni-valu.

¹⁰A sa vuki ko ira na kai Itomi me ra kakua ni qali kivei ira na Juta, ka yacova na siga edaidai. Sa qai vuki talega e na gauna ko ya me kakua ni qali vei koya ko Lipina; ni sa biuti Jiova ko koya, na Kalou ni nona qase.

¹¹Sa cakava talega na veitikina cecere e na veiulu-ni-vanua e Juta, a sa vakauqeti ira na kai Jerusalemi me ra kitaka nai valavala vakatani, ka vakasaurarataki ira kina na Juta.

¹²A sa kau vua e dua nai vola maivei Ilaija na parofita, ka vaka, Sa vosa vakaoqo ko Jiova na Kalou i Tevita na tamamuni, Ni ko sa sega ni muria nai valavala i Jiosafati na tamamuni, se nai valavala i Esa na tui Juta,

¹³ia kemuni sa muria ga na nodra i valavala na tui Isireli, ka ko ni a vakauqeti ira na Juta kei ira na kai Jerusalemi me ra kitaka nai valavala vakatani, me vaka na nodra i valavala vakatani na mataqali i Eapi, ko ni sa

vakamatei iratou talega na tacimu eratou mataqali i tamamuni, eratou tamata vinaka ka ca koi kemuni:

¹⁴raica, ena yaviti ira na nomuni tamata ko Jiova e na mate levu, kei iratou na luvemuni, kei iratou na watimuni, kei na nomuni ka kecega:

¹⁵ia e dua na mate levu ena tauva na ketemuni, ia ena lutu tani mai kina na wawa ni ketemuni e na vuku ni mate ko ya e na veisiga.

¹⁶Sa vakauqeta talega ko Jiova na lomadra na kai Filisitia, kei na kai Arepea, era sa tiko voleka vei ira na kai Iciopea, me ra veivala kei Jiorami:

¹⁷a ra sa cabe mai ki Juta, ka basuraka, a ra sa kauta tani nai yau kecega sa kune e na vale ni tui, kei iratou talega na luvena tagane, kei iratou na watina; ka sega kina ni vo vua e dua na luvena tagane, ko Jioaasi duaduaga, ko koya sa gone vei iratou na luvena.

¹⁸A sa oti na ka kecega oqo, sa qai vakatubu mate vua ko Jiova, sa tauva na ketena ka sa sega ni vakabulai rawa.

¹⁹Ia sa lako tu na veisiga, ka oti e rua na yabaki, sa qai lutu mai ki sau na wawa ni ketena e na vuku ni mate oqo: a sa mate kina e na mate rarawa. A ra sa sega ni cakava ko ira na nona tamata na kama e na vukuna, me vaka na kama e na vukudra na nona qase.

²⁰E tolusagavulu ka rua na nona yabaki ni sa buli me tui, a sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki walu, ka sa mate ka sega e dua sa tagicaka. A sa bulu e na koro i Tevita, ia ka segai e na nodra i bulubulu na tui.

2 Veigauna 22

Sa tui Juta ko Easaia, a sa levu na nonai valavala ca.

¹A ra sa buli Easaia na luvena tagane ka gone, me tui me kenai sosomi, ko ira na kai Jerusalemi: ni ra sa vakamatei iratou kecega na luvena tagane era sa qase, ko ira na mataivalu era a lako vata kei ira na kai Arepea ki na koro. A sa tui ko Easaia na luve i Jiorami na tui Juta.

²Sa vasagavulu ka rua na yabaki i Easaia ni sa buli me tui, ka sa lewa e Jerusalemi ka yabaki dua. Na yaca i tinana ko Acalania na luve i Omirai.

³Sa muria talega ko koya nai valavala ni mataqali i Eapi: ni sa vakavulici koya ko tinana me cakava na ka ca.

⁴A sa caka ca e na mata i Jiova me vaka na mataqali i Eapi: ni ra sa nonai vakavuvuli ni sa mate ko tamana, ka sa rusa kina ko koya.

⁵Sa muria talega na nodra i vakavuvuli, ka lako vata kei Jiorami na luve i Eapi na tui Isireli me veivala kei Eseeli na tui Siria mai Remoci-kiliati: a ra sa vuetaki Jorami ko ira na kai Siria.

⁶A sa lesu ko koya ki Jesirieli me bula mada mai na nona vue ka vuetaki kina mai Rama, ni sa vala kei Eseeli na tui Siria. A sa lako sobu ko Asaraia na luve i Jiorami na tui Juta ki Jesirieli me raici Jiorami na luve i Eapi, ni sa tauvi mate ko koya.

⁷A sa vu mai vua na Kalou na rusa i Easaia ni sa lako mai kivei Jorami: io ni sa lako mai, sa rau lako vata kei Jiorami me veivala kei Jeu na luve i Nimesai, ko koya ka lumuta ko Jiova me vakawabokotaka na mataqali i Eapi.

⁸Ia ni sa vakayacora tiko na cudru ki na mataqali i Eapi ko Jeu, sa kunei ira na nodra turaga na Juta, kei iratou na lvedratou na taci i Easaia, ko iratou sa qaravi Easaia; a sa vakamatei iratou ko koya.

⁹A sa qarai Easaia ko koya: ka ra sa tauri koya, (ni sa vuni tu mai Samaria,) ka ra kauta kivei Jeu: ia ni ra sa vakamatei koya, era sa buluta: ni ra sa kaya, Sa luve i Jiosafati, ko koya ka qaravi Jiova e na yalona tauoko. A sa sega ni kaukauwa na mataqali i Easaia me ra taura rawa tiko na matanitu.

¹⁰Ia ni sa raica ko Acalaia na tina i Easaia ni sa mate na luvema, sa ia ko koya ka vakamatea kecega na kawa ni tui e na nodra mataqali na Juta.

¹¹A sa kauti Joasi na luve i Easaia ko Jiosapici na luvema yalewa na tui, ni sa butakoci koya maivei iratou na luve ni tui eratou sa vakamatei, ka kauti rau kei na nonai mei ki na dua na vale ni ka ni mocemoce. A sa vunitaki koya ko Jiosapici na luve i Jiorami na tui, na wati i Jioiata na bete, (ni sa gane i Easaia ko koya,) me kakua ni kunei koya ko Acalaia, a sa sega kina ni vakamatei koya.

¹²A sa tiko vei ira, ka sa vuni tu e na vale i Jiova, ka yabaki ono: ka sa lewa na vanua ko Acalaiā.

2 Veigauna 23

Sa buli ko Joasi me tui Juta; sa moku ko Acalaiā; a sa vakarota vakavinaka nai soro ko Jioiata na bete.

¹A sa vakaukauwataki koya ko Jioiata e na kenai kavitu ni yabaki, ka sa kauti iratou na turaga ni yayadrau, ko Asaraia na luve i Jiroami ka tagane, kei Isimeli na luve i Jioanani ka tagane, kei Asaraia na luve i Opeti ka tagane, kei Meesea na luve i Ataia ka tagane, kei Ilisafati na luve i Sikiri ka tagane, me ia vata kaya na veiyalayalati.

²A ratou sa veilakoyaki e Juta, ka vakasoqoni ira vata na Livai mai na veikoro kecega e Juta, kei ira na nodra qase turaga na Isireli, a ra sa lako mai ki Jerusalemi.

³A ra sa ia na veiyalayalati kei na tui e na vale ni Kalou ko ira nai soqosoqo tauoko. A sa kaya vei ira ko koya, Raica, ena lewa tiko na luve ni tui, me vaka sa vosataki ira na luve i Tevita ko Jiova.

⁴Oqo na ka mo dou kitaka: Me wase tolu koi kemudou na bete kei kemudou na Livai, sa daucuru e na siga ni vakacecegu ka me dua na kena wase mei vakatawa ni katuba;

⁵ka me dua na kena wase me tiko e na vale ni tui; ka me tiko e na matamata-ni-koro ni yavu nai katolu ni wase: ka na tiko ko ira kecega na tamata e na lomanibai ni vale i Jiova.

⁶Ia, me kakua ni curu e dua ki loma ni vale i Jiova, ko ira ga na bete, kei ira na Livai era sa vakaitavi tiko; era na curu ko ira ni ra sa savasava: ia ko ira kece na tamata era na ia na vakatawa *sa vakarota* ko Jiova.

⁷Ia era na vakavololiti koya na tui ko ira na Livai, ka ra na taura yadua na nonai yaragi; ia ko ira kece na tani sa curu ki loma ni vale, ena vakamatei: ia koi kemudou, dou tiko vata kei na tui, ni sa curu mai ko koya ka ni sa curu yani.

⁸A ra sa kitaka ko ira na Livai kei ira kecega na Juta me vaka na ka kecega sa vakarota ko Jioiata na bete, a ra sa dui kauti ira na nodra tamata, ko ira sa nodra i tavi me curu ki loma e na siga ni vakacecegu, kei ira sa nodra i tavi me curu yani ena siga ni vakacecegu: ni sa sega ni sereki ira era sa dauveitaravi ko Jioiata na bete.

⁹Sa solia talega ko Jioiata na bete kivei ira na turaga ni yayadrau na moto, kei nai sasabai lalai, kei nai sasabai kece, ka nei Tevita na tui, ka tu e na vale ni Kalou.

¹⁰A sa lesi ira kecega na tamata, me ra dui taura tu na tamata yadua na nonai yaragi, mai na yasana i matau ni vale ni soro, ka yaco ki na yasana i mawi ni vale ni soro, e na yasa ni cabocabo-ni-soro kei na vale ni soro, ka vakavolivolita na tui.

¹¹Era sa qai kauta mai na luvena na tui, ka vakaisalataka e nai sala vakatui, ka solia *vua* nai vola ni vunau, ka buli koya me tui. A ra sa lumuti koya ko Jioiata kei iratou na luvena, a ra sa kaya, Me bula na tui.

¹²Ia ni sa rogoca ko Acalaia na nodra ue na tamata ni ra sa cici, ka vakarokorokotaka na tui, sa lako mai ko koya kivei ira na tamata ki na vale i Jiova:

¹³a sa rai yani ko koya, ka raica, sa wavu tu na tui e na nonai tutu e nai curucuru kei ira vata kaya na turaga kei na davui voleka *vua* na tui: a ra sa reki ko ira kecega na lewe ni vanua, ka ra uvu davui; kei ira talega na dausere era taura na ka domo vinaka, ka liutaka na sere ni vakavinavinaka. Sa qai dresulaka na nonai sulu ko Acalaia, ka kaya, Na vere, na vere.

¹⁴Sa qai kauti ira mai na turaga ni yayadrau era sa lesi me lewa nai valu ko Jioiata na bete, ka kaya vei ira, kauti koya tani ki tautuba e na maliwa ni veiyatu: ia kevaka sa muri koya e dua, me vakamatei e nai seleiwau. Ni sa kaya na bete, Me kakua ni vakamatei ko koya e na vale i Jiova.

¹⁵A ra sa tauri koya; ia ni sa yaco ki na matamata-ni-koro ni ose, o koya sa voleka ki na vale ni tui, era a vakamatei koya kina.

¹⁶A sa ia na veiyalayalati ko Jioiata kei ira kecega na tamata, kei koya na tui, me ra nona tamata ko Jiova.

¹⁷Sa ra qai lako ko ira kecega na tamata ki na bure kalou i Peali, ka basuraka sobu, ka basuraka na nonai cabocabo-ni-soro kei na nona matakau, ka ra sa vakamatei Matani na bete i Peali e na mata ni cabocabo-ni-soro.

¹⁸A sa lesia ko Jioiata na tamata turaga e na vale i Jiova me ra muri ira na bete kei ira na Livai, ko ira sa lesia ko Tevita me ra dui tiko e nona yasana e na vale i Jiova, me cabora na veisoro kama i Jiova, me vaka sa volai e na vunau i Moses, ka ia na reki kei na sere me vaka sa vakarota ko Tevita.

¹⁹A sa lesi ira nai vakatawa me tiko ki na matamata-ni-koro ni vale i Jiova, me kakua ni curu kina e dua sa sega ni savasava e na vuku ni dua na ka.

²⁰A sa kauti ira na turaga ni yayadrau, kei ira na turaga, kei ira na nodra turaga na tamata, kei ira kecega na lewe ni vanua, ka kauti koya sobu na tui mai na vale i Jiova: a ra sa curuma na matamata-ni-koro e cake ki na vale ni tui, ka ra sa vakatikora na tui e nai tikotiko vakatui ni matanitu.

²¹A sa reki kecega na lewe ni vanua: ka sa vakacegu na koro, ni ra sa vakamatei Acalaia e nai seleiwau.

2 Veigauna 24

Sa vakavouya na vale ni soro ka lewa vinaka ko Joasi, ni sa bula tiko ko Jioiata, 1-16. Sa qai valavala vakatani ko koya, a sa moku, 17-27.

¹Sa buli me tui ko Joasi ni sa vitu na nona yabaki, a sa lewa tiko ko koya mai Jerusalemi ka yabaki vasagavulu. A yaca i tinana talega ko Sipia mai Pier-sepa.

²A sa kitaka ko Joasi na ka dodonu e na mata i Jiova e na veisiga kecega sa bula kina ko Jioiata na bete.

³A sa kauta vua e le rua na watina ko Jioiata: ka sa vakatubura eso na luvena tagane kei na luvena yalewa.

⁴Sa oti na ka oqo, sa nanuma ko Joasi me vakavinakataka tale na vale i Jiova.

⁵A sa vakasoqoni ira vata na bete kei ira na Livai, ka kaya vei ira, Dou lako yani ki na nodra veikoro na Juta, ka kumuna vata nai lavo maivei ira kecega na Isireli, me vakavinakataka tale na vale ni nomudou Kalou e na veiyabaki, ia dou kusata na ka oqo. Ia era sa sega ni kusata ko ira na Livai.

⁶A sa kacivi Jioiata, ko koya sa liu, ko koya na tui, ka kaya vua, E vakaevei ni ko sa sega ni tarogi ira na Livai e na nodra kauta mai Juta kei Jerusalemi nai yau sa lesi me kumuni vata, *me vaka nai vakaro* i Mosese na tamata i Jiova, kei nai soqosoqo ni Isireli, e na vuku ni vale ka tu kina na vunau?

⁷Ni ra sa vakacacana oti na vale ni Kalou ko iratou na luve i Acalaina, na yalewa ca ko ya: ia nai yaya kecega sa vakabori ki na vale i Jiova era a solia kivei ira na Peali.

⁸A ra sa cakava e dua na kato, ni sa vakaroti ira ko koya na tui, a ra sa viritura e tautuba mai na matamata-ni-koro ni vale i Jiova.

⁹A ra sa kacivaka e na veiyasana vaka-Juta kei Jerusalemi me sa kau mai kivei Jiova nai yau sa lesia ko Mosese na tamata ni Kalou kivei ira na Isireli e na lekutu.

¹⁰A ra sa marau ko ira kecega na turaga, kei ira kecega na tamata, ka ra kauta mai, ka biuta ki na kato, ka ra sa ia tiko me oti mada.

¹¹Ia ni ra sa kauta na kato ko ira na Livai vua sa lesia ko koya na tui, ka ni ra sa raica sa ka levu nai lavo, erau sa lako mai na nona vunivola na tui, kei na tamata ni bete levu, ka rau sa vakalalataka na kato, ka kauta tale ki na kenai tutu. A ra sa cakava vakakina e na veisiga, ka kumuna vata vakalevu sara nai lavo.

¹²A rau sa solia na tui kei Jioiata kivei ira era sa lewa na cakacaka e na vale i Jiova; ka ra sa volia kina na matai ni vatu kei na matai ni kau me vakavinakataka na vale i Jiova, kei ira talega era sa daucaka aironi kei na parasa, me vakavinakataka na vale i Jiova.

¹³A ra sa cakacaka ko ira na matai, ka vakaotia vakavinaka na cakacaka, ka ra sa cakava na vale ni Kalou me vaka eliu, ka vakaukauwataka.

¹⁴Ia ni ra sa vakaotia, era sa kauta mai vei koya na tui kei Jioiata nai lavo ka vo, ka sa caka kina nai yaya ni vale i Jiova, nai yaya ni cakacaka, me vakacaboi soro kina, kei nai taki, kei na bilo koula kei na bilo siliva. A ra sa vakacobora tiko eso nai soro kama e na vale i Jiova e na veisiga kecega i Jioiata.

¹⁵A sa qase mai ko Jioiata, ka sa vuqa na nona yabaki ni sa mate; sa dua na drau ka tolusagavulu na nona yabaki ni sa mate.

¹⁶Ka sa bulu vata ko koya kei ira na tui e na koro i Tevita, ni sa caka vinaka e Isireli, ka vua na Kalou, kei na nona vale.

¹⁷Ia ni sa mate ko Jioiata, sa ra lako mai na turaga ni Juta, ka sa vakarokoroko vua na tui. A sa vakarorogo vei ira ko koya na tui.

¹⁸Ka ra sa biuta na vale i Jiova na Kalou ni nodra qase, ka qaravi ira na kalouyalewa ni veikau kei na matakau; ka sa yaco na cudru kivei ira na Juta kei ira mai Jerusalemi e na vuku ni nodra caka cala oqo.

¹⁹Ia sa tala eso na parofita vei ira ko koya, me vakalesui ira tale kivei Jiova; a ra sa beitaki ira e na nodra i valavala: ka ra sa bese ga ni rogoca.

²⁰A sa curu na Yalo ni Kalou kivei Sakaraia na luve i Jioiata na bete, ka sa tu era ko ira na tamata, a sa tu e cake ko koya ka kaya vei ira, Sa vosa vakaoqo na Kalou, A cava dou sa vakacacana kina na vunau i Jiova, ka sa dredre kina mo dou tamata yaco? ni dou sa biuti Jiova, sa biuti kemudou talega ko koya.

²¹A ra sa buki kena vere, a ra sa vakaviriki koya e na vatu, e na rara ni vale i Jiova ni sa vakarota ko koya na tui.

²²Io, sa sega ni nanuma ko Joasi na tui nai valavala vinaka ka cakava vei koya ko Jioiata na tamana, ia sa vakamatea ga na luvana. Ia ni sa mate, sa kaya, Me raica mada oqo ko Jiova, ka taroga.

²³Ia ni sa cava na yabaki sa lako mai me vala kaya nai valu mai Siria: a ra sa lako mai ki Juta kei Jerusalemi, a ra sa mokuti ira kecega na nodra turaga na tamata, a sa vakauta vua na tui Tamasiko na nodra i yau kecega era sa tokitaka.

²⁴Sa mataivalu lailai na nodra i valu na kai Siria era lako mai, a sa solia ko Jiova nai valu levu sara ki na ligadra, ka ni ra sa biuti Jiova na Kalou ni nodra qase. Ka ra sa vakayacora kina na cudru kivei Joasi.

²⁵Ia ni ra sa lako tani mai vua, (ni sa levu na mate ka tauvi koya ni ra sa lako tani mai vua,) sa ra qai buki kena vere ko ira na tamata era qaravi koya, e na vuku ni kedratou dra na luve i Jioiata na bete, ka ra sa vakamatei koya e na nonai mocemoce, ka sa mate ko koya; ka ra sa buluti koya e na koro i Tevita, ia sa sega ni bulu ko koya e na nodra i bulubulu na tui.

²⁶Ia koi rau oqo erau a buki kena vere: ko Sapati na luve i Semeace, e dua na yalewa ni Amoni, kei Jiosapati na luve i Semerice, e dua na yalewa ni Moapi.

²⁷Ia e na vukudratou na luvena tagane, kei na kena bibi ni colacola sa bikai koya, kei na kena vakavinakataki tale na vale ni Kalou, raica, sa volai e nai tukutuku ni kedrai vola na tui. Ka sa buli me tui ko Amasaia na luvena, me kenai sosomi.

2 Veigauna 25

Sa tui Juta ko Amasaia, a sa soro ko koya ki na nodra kalou na Itomi.

¹Sa ruasagavulu ka lima na yabaki i Amasaia ni sa buli me tui, ka sa lewa e Jerusalemi ka yabaki ruasagavulu ka ciwa. Ia na yaca i tinana ko Jioatani mai Jerusalemi.

²A sa cakava na ka dodonu ko koya e na mata i Jiova, ia sa sega ni vinaka taucoko na yalona.

³Ia ni sa vakataudeitaki vua na matanitu, sa qai vakamatei rau na tamata erau a vakamatea na tamana na tui ko koya.

⁴Ia sa sega ni vakamatei iratou na luvedrau, sa muria ga na ka sa volai e na vunau i Mosese, e na tikina sa vosa kina ko Jiova, ka kaya, Ena sega ni mate ko ira na qase e na vukudra na gone, ena sega ni mate talega ko ira na gone e na vukudra na qase, ia ena mate ga na tamata yadua e na vuku ni nonai valavala ca.

⁵A sa vakasoqoni ira vata na Juta ko Amasaia, ka sa lesi ira me ra turaga ni yayaudolu, kei na turaga ni yayadrau, me vaka na nodra veivuvale na mataqali ni qase e Juta kei Penijamini tauoko: ka sa wiliki ira sa ruasagavulu na nodra yabaki kei ira sa toro cake, ka sa kunea ni sa le oba vakatolusagavulu na tamata bula, sa lako rawa e nai valu, ka dautaura na moto kei nai sasabai.

⁶Sa tautauri talega ko koya me ra mai veivuke e le tini na oba na tamata qaqa maivei ira na Isireli e na dua na drau na taledi siliva.

⁷Ia sa lako mai vei koya e dua na tamata ni Kalou, ka sa kaya, Kemuni na tui, me kakua mada ni lako vata kei kemuni na nodra i valu na Isireli; ni sa sega ni tiko vata kei ira na Isireli ko Jiova, io e segai vei ira kecega na mataqali i Ifireimi.

⁸Ia kevaka sa lomamuni mo ni lako, mo ni ia ga; mo ni kaukauwa ki nai valu: sa na vakabalei kemuni na Kalou e matadra na meca: ni sa rawarawa vua na Kalou me veivuke, se me veivakabalei talega.

⁹A sa kaya ko Amasaia vua na tamata ni Kalou. Ia ka na vakabeka evei na taledi e dua na drau au sa solia ki na nodra i valu na Isireli? A sa kaya na tamata ni Kalou, E rawarawa vua na Kalou me solia vei kemuni me vakalevu cake sara e na ka oqo.

¹⁰Sa qai tawasei ira ko Amasaia, ka me ra lesu tale ki na nodra veivale, nai valu ka lako mai kivei koya mai Ifireimi: ka sa tubu vakalevu kina na nodra cudru kivei ira na Juta, ka ra sa lesu ki na nodra veivale ka sa ka levu na nodra cudru.

¹¹A sa vakaukauwataki koya ko Amasaia, ka sa liutaki ira yani na nona tamata, ka sa lako ki na buca ni masima, ka mokuta e le tini na udolu vei ira na luve i Sia.

¹²A sa le tini na udolu era sa taura bula ko ira na Juta, ka kauta ki na dela ni uluvatu, ka biuti ira sobu mai na dela ni uluvatu, era sa raramusumusu kecega kina.

¹³Ia ko ira na lewe ni mataivalu sa vakasuka ko Amasaia, me ra kakua ni lako kaya ki nai valu, era sa sikita na nodra veikoro na Juta, sa vakatekivu mai Samaria ka yaco ki Peci-oroni, ka ra sa mokuta e lewe tolu na udolu vei ira, a sa levu nai yau era sa tokitaka.

¹⁴Ia ni sa tale mai ko Amasaia mai na nona mokuti ira na kai Itomi, sa kauta mai ko koya na nodra kalou na luve i Sia, ka vakaduria cake me nona kalou, ka cuva vakatoboicu e matadra, ka vakama kina na ka boi vinaka.

¹⁵A sa waqa kina na cudru i Jiova vei Amasaia, ka sa tala vua e dua na parofita, o koya sa kaya vua, A cava ko sa goleva kina na nodra kalou na tamata era a sega ni vakabulai ira rawa na nodra tamata mai na ligamuni?

¹⁶Ia ni sa veivosaki tiko kaya, sa kaya vua, O sa lesi beka mo dua vei ira na lewe ni nona bose na tui? kua so; e na vuku ni cava ko via moku? A sa kua so na parofita, ka sa kaya, Au sa kila ni sa nakita na Kalou me vakarusai kemuni, ni kemuni sa kitaka na ka oqo, ka sega ni vakarorogo ki na noqu vosa.

¹⁷Sa qai ia na bose ko Amasaia na tui Juta, ka vakatadu mata kivei Joasi na luve i Jioaasi, na luve i Jeu, na tui Isireli, a sa kaya, Mo lako mai, me daru veikune mada.

¹⁸A sa talaki ko Joasi na tui Isireli kivei Amasaia na tui Juta, ka kaya, E dua na wa-vakavotona mai Lepanoni sa talaki ki na dua na vu ni sitari mai Lepanoni, ka kaya, Mo musuka mada na luvemu yalewa vua na luvequ tagane me watina; a sa lako yani e dua na manumanu kila mai Lepanoni, ka butuka sobu na wa-vakavotona.

¹⁹O sa kaya, Raica, ka'u sa mokuti ira oti na kai Itomi; ka sa vakadoudoutaki iko na lomamu mo bole; mo tiko ga e nomu yasana; o na yavavalala e na vuku ni cava, mo bale kina, ko iko, kei kemudou vata kei ira na Juta?

²⁰A sa bese ni rogoca ko Amasaia; ni sa vu mai vua na Kalou, me soli ira kina ki na ligadra *na meca*, ni ra sa goleva na kalou ni Itomi.

²¹A sa lako cake ko Joasi na tui Isireli; ka rau sa veikune, o koya kei Amasaia na tui Juta, mai Peci-semesi, ko ya na nodra na Juta.

²²A sa mokuti ira na Juta ko ira na Isireli, a ra sa dui dro na tamata yadua ki na nona vale laca.

²³Ia ko Joasi na tui Isireli sa tauri Amasaia na tui Juta, na luve i Joasi, na luve i Jioaasi, mai Peci-semesi, ka kauti koya ki Jerusalemi, ka basuka sobu na bai mai Jerusalemi mai na matamata-ni-koro nei Ifireimi ki na matamata-ni-koro e tutuna, e va na drau na kiupiti.

²⁴A sa kau kecega na koula kei na siliva, kei nai yaya kecega sa kune e na vale ni Kalou vei Opeti-itomi, kei nai yau ni vale ni tui, kei ira na tamata mei vakadinadina ni sautu, ka sa lesu tale ki Samaria.

²⁵A sa bula tiko ka yabaki tinikalima ko Amasaia, na luve i Joasi na tui Juta, ni sa mate ko Joasi luve i Jioaasi na tui Isireli.

²⁶Ia na kena vo ni cakacaka i Amasaia, a kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, raica, sa sega li ni volai e na kedrai vola na tui Juta kei Isireli?

²⁷Ia e na gauna ka lesu tani kina ko Amasaia me kua ni muri Jiova, era sa buki kena vere mai Jerusalemi, ka sa dro ko koya ki Lakisi: a ra sa talai ira eso me muri koya ki Lakisi, ka vakamatei koya maikea.

²⁸A ra sa kauti koya mai e na daku ni ose, ka buluta vata kei ira na nona qase e na koro nei Juta.

2 Veigauna 26

Sa tui Juta ko Usaia, a sa vukei koya ko Jiova, 1-15. Sa sega ni dokai ira na bete ko Usaia, a sa tauvi vukavuka ko koya, 16-23.

¹A ra sa kauti Usaia ko ira kecega na Juta, ni sa tinikaono na nona yabaki, a ra sa buli koya me tui, mei sosomi kei Amasaia na tamana.

²Sa tarai Eloci ko koya, ka vakasuka tale me nodra na Juta, sa qai moce vata na tui kei ira na nona qase.

³Sa tinikaono na yabaki i Usaia ni sa buli me tui, ka sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki limasagavulu ka rua. A yaca i tinana talega ko Jikolaia mai Jerusalemi.

⁴A sa caka dodonu ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka kitaka ko Amasaia na tamana;

⁵ka sa qarava na Kalou e na gauna i Sakaraia, o koya sa vuku e na raivotu ni Kalou: ka ni sa qaravi Jiova tiko ko koya, sa vukei koya na Kalou me tamata yaco.

⁶A sa lako yani ko koya ka vala kei ira na kai Filisitia, ka sa basuraka sobu na bai mai Kaca, kei na bai mai Japine, kei na bai mai Asitoti, ka sa tara na koro eso e na vanua mai Asitoti, kei na kedra maliwa na kai Filisitia.

⁷A sa vukei koya na Kalou ni sa vala kei ira na kai Filisitia, kei ira na kai Arepea era tiko mai Kuri-peali, kei ira na luve i Maoni.

⁸A sa solia ko ira na Amoni na veika-ni-loloma vei Usaia, ka sa kuruvaki na yacana ka yaco ki nai curucuru kei Ijipita: ni sa tubu cake tiko vakalevu sara.

⁹Sa tara talega ko Usaia na vale ni valu cecere e na matamata-ni-koro e tutuna, kei na matamata-ni-koro ni buca, mai nai lesu talega, ka sa vakaukauwataka.

¹⁰Sa tara talega eso na vale ni valu cecere e na veikau, ka sa levu nai kelikeli wai sa kelia, ni sa ka levu na nona pulumokau; e na vanua bucabuca, kei na vanua cecelevu: ka so talega na nona tamata dauteitei, kei nai vakatau ni veivaini e na veiulu-ni-vanua, mai Kameli talega: ni sa dauvinakata na caka were ko koya.

¹¹Sa dua talega na mataivalu i Usaia era daulako vakamataivalu *lalai* ki nai valu, me vaka na nodra i wiliwili sa volai e na ligi i Jieli na vunivola, kei Meesea, o koya sa lewa, a sa nodra turaga ko Enanaia, maivei ira na nona turaga ni valu na tui.

¹²A kedrai wiliwili kecega na tamata qaqa era sa liu vei ira na nodra qase, sa le rua na udolu ka ono na drau.

¹³A ra sa lewa e dua nai valu, sa le tolusagavulu na oba ka vitu na udolu ka lima na drau, era dauvala vagumatua, me vukea na tui me vala kei ira na meca.

¹⁴A sa vakarautaka ko Usaia nai sasabai me rauti ira kecega nai valu, kei na moto, kei nai sala-ni-valu, kei nai sulu ni seredra, kei na dakai dina, kei nai rabo ni valu.

¹⁵Ka sa cakava mai Jerusalemi na ka vakamatai, era sa vakavuna na tamata vuku, me tiko e dela ni vale ni valu cecere, kei na dela ni bai kaukauwa, me vanataki kina na gasau kei na valu lelevu. A sa kuruvaki vakayawa na yacana: ni sa vukei vakalevu sara ko koya, ka sa kaukauwa kina.

¹⁶Ia ni sa kaukauwa mai, sa yalolevu mai me ca kina: ni sa talaidredre vei Jiova na nona Kalou, ka curu ki loma ni vale ni soro i Jiova me vakama na ka boi vinaka e dela ni cabocabo ni ka boi vinaka.

¹⁷A sa muri koya yani ki loma ko Asaraia na bete, ka lako vata kaya e le walusagavulu na bete i Jiova, era tamata qaqa:

¹⁸ka ra sa vorati Usaia na tui, ka kaya vua, Sa sega ni nomuni tavi, i Usaia, mo ni vakama na ka boi vinaka kivei Jiova, sa nodratou i tavi ga na bete na luve i Eroni, o iratou sa lumuti me ra vakama na ka boi vinaka; mo ni lako tani mai na vale ni soro; ni kemuni sa vakacalaka; ia ena sega ni dokai kemuni kina ko Jiova na Kalou.

¹⁹Sa qai cudru mai ko Usaia; ka sa taura tu e na ligana e dua na bilo me vakama kina na ka boi vinaka; ia ni sa cudru tiko vei ira na bete, sa tubura na yadrena na vukavuka e na matadra na bete, e na vale i Jiova, ka voleka ki nai cabocabo ni ka boi vinaka.

²⁰A sa vakaraici koya ko Asaraia na bete levu, kei ira kecega na bete, ka raica, sa vukavuka na yadrena, a ra sa biligi koya tani ki tautuba; ka, vakariri talega ko koya me lako ki tautuba, ni sa yaviti koya ko Jiova.

²¹A sa vukavuka ko Usaia na tui ka yacova na siga sa mate kina, ka sa tiko e na dua na vale vakataki koya ga, ni sa vukavuka; ni sa tabu me curu ki na

vale i Jiova; a sa lewa na vale ni tui ko Jocame na luvena, ka lewai ira na lewe ni vanua.

²²Ia na kena vo ni cakacaka i Usaia, a kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, sa vola ko Aisea na parofita, na lufe i Emosi.

²³A sa moce vata kei ira na nona qase ko Usaia, a sa bulu vata kei ira na nona qase e na vanua ni nodra i bulubulu na tui; ni ra sa kaya, Sa vukavuka ko koya: ka sa lewa ko Jocame na luvena, me kenai sosomi.

2 Veigauna 27

Sa tui Juta ko Jocame, ka sai valavala vinaka ko koya.

¹Sa ruasagavulu ka lima na yabaki i Jocame ni sa buli me tui, ka sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki tinikaono. Na yaca i tinana talega ko Jirusa, na lufe i Setoki.

²A sa caka dodonu ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka kitaka na tamana ko Usaia: ia sa sega ni curu ki vale i Jiova. A sa caka ca ga ko ira na tamata.

³Ka sa cakava ko koya na matamata-ni-koro e cake ni vale i Jiova, ka sa tara vakalevu e na dela ni bai mai Ofeli.

⁴Sa tara talega na veikoro e na veiulu-ni-vanua ni Juta, ka sa tara e na veikau na veivale kaukauwa kei na veivale ni valu cecere.

⁵Sa vala talega kei koya na nodra tui na Amoni, ka sa gumatua vei ira. A sa solia vei koya ko ira na Amoni e na yabaki ko ya e dua na drau na taledi siliva, ka tini na udolu nai vakarau witi, ka tini na udolu na parile. Oqo na kena levu ni ka era a solia vua ko ira na Amoni, e na kenai karua ni yabaki, kei na kenai katolu.

⁶A sa tubu me kaukauwa ko Jocame, ni sa vakarautaka na nonai valavala e na mata i Jiova na nona Kalou.

⁷Ia na kena vo ni cakacaka i Jocame, kei na nonai valu kecega, kei na nonai valavala, raica, sa volai oti e na kedrai vola na tui Isireli kei Juta.

⁸Sa ruasagavulu ka lima na nona yabaki ni sa buli me tui, ka sa lewa tiko mai Jerusalemi ka yabaki tinikaono.

⁹A sa moce vata kei ira na nona qase ko Jocame, ka sa bulu e na koro i Tevita: ka sa lewa ko Easi na luvena, me kenai sosomi.

2 Veigauna 28

Sa tui Juta ko Easi, a sa levu na nonai valavala ca; a ra sa le vuqa ka gumatua ko ira na nona meca.

¹Sa yabaki ruasagavulu ko Easi ni sa buli me tui, a sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki tinikaono: ia sa sega ni caka dodonu e na mata i Jiova, me vakataki Tevita na tamana:

²ni sa muria ko koya na nodra i valavala na tui Isireli, ka cakava na matakau e vakawaicalataki kivei ira na Peali.

³Sa vakama talega na ka boi vinaka e na buca ni luve i Inomi, ka vakamai ira na luvena e na bukawaqa, me vaka na nodra i valavala velavela na veimatanitu tani, o ira ka vakaseva ko Jiova e matadra na Isireli.

⁴Sa vakacaboi soro talega, ka vakama na ka boi vinaka, e na veitikina cecere, kei na veiulu-ni-vanua, kei na ruku ni kau bulabula kecega.

⁵E na vuku ni ka oqo, sa soli koya yani ko Jiova ki na ligana na tui Siria; a ra sa mokuti koya, ka vakabobulataki ira na lewe vuqa, ka kauti ira ki Tamasiko. Ka sa soli talega ko koya ki na ligana na tui Isireli, o koya sa vakamatei koya, kei ira vata kaya na lewe vuqa sara.

⁶A sa vakamatea e Juta ko Peka na luve i Rimalaia e le tinikarua na oba e na dua na siga, era sa tamata qaqa kecega; ka ni ra a biuti Jiova na Kalou ni nodra qase.

⁷O Sikiri talega, a tamata qaqa mai Ifireimi, sa vakamatei Meesea na luvena na tui, kei Asirikame na turaga ni vale, kei Elikana, o koya sa tarava na tui.

⁸A sa vakabobulataka maivei ira na wekadra ko ira na Isireli, e le ruasagavulu na oba, na yalewa, na gonetagane, kei na gone yalewa, ka levu talega nai yau era sa tokitaka maivei ira, ka kauta nai toki ki Samaria.

⁹A sa tiko maikea e dua na parofita i Jiova, na yacana ko Otei: a sa curu yani ko koya ka la'ki tavaki ira na mataivalu ka la'ki Samaria, ka kaya vei ira, Raica, ni sa cudru ko Jiova na Kalou ni nomuni qase vei ira na Juta, sa soli ira kina ki na ligamuni, ia ko ni sa mokuti ira e na cudru sa yala ki lomalagi.

¹⁰Ia oqo, kemuni sa nakita me vakamalumalumutaki ira na Juta kei ira mai Jerusalemi, me ra nomuni tagane bobula, kei na nomuni yalewa bobula: ia sa sega li vei kemuni, io vei kemuni, nai valavala ca vei Jiova na nomuni Kalou?

¹¹Ia oqo, mo ni rogoci au, ka sereki ira tale na bobula, kemuni a vakabobulataka maivei ira na wekamuni: ni sa yaco vei kemuni na cudru waqawaqa i Jiova.

¹²Sa qai tu cake eso vei ira sa liu vei ira na Ifireimi, ko Asaraia na luve i Joenani, ko Perekaia na luve i Meselemoce, kei Jesikaia na luve i Salumi, kei Amasa na luve i Atilai, era tu cake vei ira ka lako tale mai nai valu,

¹³ka kaya vei ira, Dou na sega ni kauti ira mai ki ke na bobula: ni da sa cala vei Jiova, ia dou sa nakita me vakaikuritaka na nodai valavala ca kei na noda caka cala: ni sa ka levu na noda caka cala, ka sa waqawaqa na cudru vei ira na Isireli.

¹⁴A ra sa sereki ira na bobula ka laiva nai toki ni valu ko ira na tamata i valu e matadra na turaga kei nai soqosoqo taucoko.

¹⁵A sa tu cake ko ira na tamata sa cavuti oti na yacadra yadua, ka kauti ira na bobula, ka vakasulumi ira kecega era sa luvawale tu e nai toki, ka vakaisulutaki ira, ka vakaivavataki ira, ka vakani ira, ka vagunuvi ira, ka lumuti ira, ka vakavodoki ira na malumalumu e na asa, ka kauti ira ki Jeriko, na koro ni veiviu, kivei ira na wekadra: era sa qai lesu ki Samaria.

¹⁶E na gauna ko ya sa talaki ko Easi na tui kivei iratou na tui Asiria, me ratou mai vupei koya.

¹⁷Ni ra a lako tale mai ko ira na kai Itomi ka mokuti ira na Juta, ka vakabobulataki ira eso.

¹⁸O ira talega na kai Filisitia, era sa lako vakaivalu ki na veikoro e na vanua bucabuca, kei na yasana vaka ki na ceva mai Juta, a ra sa rawai Peci-semesi, kei Eijaloni, kei Kiteroci, kei Soko kei na kena veikoro lalai, kei Timina kei na kena veikoro lalai, kei Kimiso kei na kena veikoro lalai: a ra sa tikotiko ga maikea.

¹⁹Ni sa vakamalumalumutaki ira na Juta ko Jiova, ena vuku i Easi na tui Isireli; ni sa vakaluvawaletaki ira na Juta ko koya, ka caka cala vakalevu vei Jiova.

²⁰A sa lako mai vei koya ko Tikilaci-pilineseri na tui Asiria, ka vakararawataki koya, ka sega ni vakaukauwataki koya.

²¹Ni sa kauta ko Easi na ka eso mai na vale i Jiova, kei na vale ni tui, maivei ira talega na turaga, ka solia vei tui Asiria: ia sa sega ni vuksi koya.

²²Ia e na gauna ni nona rarawa, sa caka cala vakalevu cake vei Jiova: io, ko Easi na tui oqo.

²³Ni sa vakacaboi soro vei ira na kalou ni Tamasiko, o ira ka yaviti koya: ka sa kaya ko koya, Ni ra sa vuksi ira na tui Siria, ko ira na nodra kalou, au na soro kina vei ira, me ra vuksi au mai. Ia era sa vu ni nona rusa, kei na nodra rusa talega na Isireli kecega.

²⁴A sa kumuna vata ko Easi na bilo ni vale ni Kalou, ka sa taya vakamatailalai na bilo ni vale ni Kalou, ka sa sogota na katuba ni vale i Jiova, ka cakava na nonai cabocabo-ni-soro e na tutuna kecega e Jerusalemi.

²⁵Ia e na veikoro yadua e Juta sa cakava na veitikina cecere, me vakama kina na ka boi vinaka kivei ira na kalou tani, ka sa vakacudrui Jiova na Kalou ni nona qase.

²⁶Ia na kena vo ni nona cakacaka, kei na nonai valavala kecega, a kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, raica, sa volai e na kedrai vola na tui Juta kei Isireli.

²⁷A sa moce vata kei ira na nona qase ko Easi, ka sa bulu e na koro, io e Jerusalemi: a ra sa sega ni kauti koya ki na nodra i bulubulu na tui Isireli: ka sa lewa ko Esekaia na luvena, me kenai sosomi.

2 Veigauna 29

Sa tui Juta ko Esekaia; a sa vakavinakatako koya na vale ni soro, ka sa levu nai soro sa vakacabori.

¹Sa ruasagavulu ka lima na yabaki i Esekaia ni sa buli me tui, a sa lewa tiko e Jerusalemi ka yabaki ruasagavulu ka ciwa. Ia na yaca i tinana ko Apaija, na luve i Sakaraia.

²A sa caka dodonu ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega ka kitaka ko Tevita na nona qase.

³Sa dolava ko koya na katuba ni vale i Jiova, ka vakavinakata, e nai matai ni yabaki ni nona lewa, e nai matai ni vula.

⁴Ka sa kauti ira mai na bete kei ira na Livai, ka vakasoqoni ira vata ki na sala sa donuya na tu-i-cake,

⁵ka sa kaya vei ira, Dou rogoci au, oi kemudou na Livai, dou vakasavasavataki kemudou edaidai, ka vakasavasavataka na vale i Jiova na Kalou ni nomudou qase, ka kauta tani na ka dukadukali mai na tikina tabu.

⁶Ni ra sa caka cala ko ira na noda qase, ka cakava na ka ca e na mata i Jiova na noda Kalou, a ra sa biuti koya, ka vagolea tani na matadra mai na vale i Jiova, ka vuki vakanadaku.

⁷Era sa sogota talega na katuba ni varada, a ra sa bokoca na cina, ka ra sa sega ni vakama na ka boi vinaka, se vakacabora nai soro kama, ki na Kalou i Isireli e na tikina tabu.

⁸E na vuku ni ka oqo, sa tiko vei ira na Juta kei Jerusalemi na cudru i Jiova, a sa soli ira me ra vakararawataki, me ra vakidacalataki, ka me ra vakatasiusiutaki, me vaka dou sa raica oqo.

⁹Io, raica, sa bale ko ira na noda qase e nai seleiwau, ka sa vakabobulataki tiko na luveda tagane, kei na luveda yalewa, kei na watida, e na vuku ni ka oqo.

¹⁰Ia sa tiko e lomaqu me'u ia na veiyalayalati kei Jiova na noda Kalou na Isireli, me saumaki tani kina vei keda na nona cudru waqawaqa.

¹¹Oi kemudou na luvequ, dou kakua ni wele: ni sa digitaki kemudou ko Jiova mo dou tu e matana, me qaravi koya, ka kitaka na nona cakacaka, ka vakama na ka boi vinaka.

¹²Sa qai tu cake ko ira na Livai: ko Meaci na lufe i Amasai, kei Joeli na lufe i Asaraia, maivei ira na luvedra tagane na Koaca: maivei ira talega na tagane na lufe i Mirari: o Kisi na tagane na lufe i Apiti, kei Asaraia na tagane na lufe i Jialelieli; maivei ira talega na lufe i Kerisoni ka tagane: ko Joa na lufe i Sima ka tagane, kei Iteni na lufe i Yoa ka tagane;

¹³maivei ira talega na lufe i Elisafani na tagane: ko Simiri, kei Jieli; maivei ira talega na tagane na lufe i Esafa; ko Sakaraia, kei Matanaia;

¹⁴maivei ira talega na tagane na lufe i Imani: ko Jieli, kei Semeai; maivei ira talega na lufe i Jitucuni: ko Semaia, kei Usieli ka tagane.

¹⁵A ra sa vakasoqoni ira na wekadra, ka ra sa vakasavasavataki ira, ka lako mai, me vaka nai vakaro ni tui, e na vuku ni cakacaka i Jiova, me ra vakasavasavataka na vale i Jiova.

¹⁶Ka ra sa curu ki na loqi ni vale i Jiova ko ira na bete, me ra vakasavasavataka, a ra sa kauta mai ki tautuba na duka kecega era sa kunea e na vale i Jiova ki na rara ni vale i Jiova. Sa ra qai kauta tani ko ira na Livai, ka biuta ki na soniwai ko Kitironi.

¹⁷A ra sa vakatekivu e na kenai matai ni siga e nai matai ni vula, me ra vakasavasavataka, a ra sa yaco e na kenai kawalu ni siga ki na varada i Jiova: sa bogi walu na nodra vakasavasavataka tiko na vale i Jiova; a ra sa tinia e na kenai katinikaono ni siga e nai matai ni vula.

¹⁸Era sa qai lako vei Esekaia na tui, ka kaya, Keitou sa vakasavasavataka na vale tauoko i Jiova, kei nai cabocabo-ni-soro kama, kei na kenai yaya kecega, kei na tepeli ni madrai dauraici, kei na kenai yaya kecega.

¹⁹Ai yaya kece talega sa biuta e na nona caka cala ko Easi na tui ni sa lewa tiko, keitou sa vakarautaka ka vakasavasavataka, ka raica, sa tu e mata ni cabocabo-ni-soro i Jiova.

²⁰Sa qai sou ko Esekaia na tui, ka vakasoqoni ira vata era sa lewa e na koro, ka lako cake ki na vale i Jiova.

²¹Ka ra sa kauta mai e vitu na pulumokau tagane, ka vitu na sipi tagane, ka vitu na luve ni sipi, ka vitu na me tagane, mei soro e na vuku ni valavala ca ni matanitu, ka e na vuku ni vale ni soro, e na vukudra talega na Juta. Ka sa vakarota vei ira na bete na luve i Eroni, me ra vakacabora e nai cabocabo-ni-soro i Jiova.

²²A ra sa vakamatea na pulumokau, ka kauta na dra ko ira na bete, ka kureitaka ki nai cabocabo-ni-soro; ia ni ra sa vakamatea oti na sipi tagane, era sa kureitaka na dra e dela ni cabocabo-ni-soro; era sa vakamatea talega na luve ni sipi, a ra sa kureitaka na dra e dela ni cabocabo-ni-soro.

²³Ia era sa kauta mai na me tagane e matadra na tui kei nai soqosoqo, mei soro ni valavala ca; a ra sa tabaka e na ligadra.

²⁴A ra sa vakamatea ko ira na bete, ka ra sa ia na veivinakati e na nodra dra e na dela ni cabocabo-ni-soro, me sorovaki ira kecega na Isireli: ni sa vakarota ko koya na tui me caka nai soro kama kei nai soro ni valavala ca e na vukudra kecega na Isireli.

²⁵Ka sa lesi ira na Livai me ra tu e na vale i Jiova, ka me ra taura na sibali kei na soliteri, kei na api, me vaka nai vakaro i Tevita, kei Kata na nona rairai na tui, kei Necani na parofita: ni sa vakakina na vosa i Jiova e na gusudra na parofita.

²⁶A sa tu ko ira na Livai, ka taura na ka domo vinaka i Tevita, kei ira na bete era sa taura na davui.

²⁷A sa vakarota ko Esekaia me ra vakacabora nai soro kama e na dela ni cabocabo-ni-soro. Ia ni sa vakatekivu nai soro kama, sa vakatekivu na sere vei Jiova kei na uvu davui, kei na veika domo vinaka sa lesia ko Tevita na tui Isireli.

²⁸A ra sa cuva ko ira nai soqosoqo taucoko, ka sere ko ira na dausere, ka uvu davui ko ira na kena dau: sa ia tiko na ka kecega oqo ka me oti mada nai soro kama.

²⁹Ia ni ra sa vakaotia na vakacaboi soro, sa cuva sobu ka lotu na tui kei ira kecega era sa tiko kaya.

³⁰A sa vakarota ko Esekaia na tui kei ira na nona tamata turaga kivei ira na Livai, me ra seretaka na vakavinavinaka vei Jiova e na vosa i Tevita, kei Esafa na rairai. A ra sa seretaka na vakavinavinaka e na marau, ka ra sa vakacuva na uludra ka lotu.

³¹Sa qai vosa ko Esekaia, ka kaya, Ni dou sa qai vakatabui kemudou oti me nei Jiova, dou qai toro voleka mai ka kauta mai eso nai soro, ka so nai madrali ni vakavinavinaka, ki na vale i Jiova. Era sa qai kauta mai nai soro ko ira nai soqosoqo, ka so nai madrali ni vakavinavinaka; kei nai soro kama ko ira sa lomadra kina.

³²Ia nai wiliwili ni soro kama ka ra kauta mai ko ira nai soqosoqo, sa vitusagavulu na pulumokau, e dua na drau na sipi tagane, e rua na drau na luve ni sipi: nai soro kama kecega oqo kivei Jiova.

³³Ia na ka sa vakatabui, sa ono na drau na pulumokau, ka tolu na udolu na sipi.

³⁴Ia era sa lewe lailai ga ko ira na bete, ka ra sa sega ni vocia rawa nai soro kama kecega: a sa vupei ira kina na wekadra na Livai, ka yacova nai vakataotioti ni cakacaka, kei na gauna era sa vakasavasavataki ira rawa kina ko ira na bete: ni uasivi cake ko ira na Livai vei ira na bete e na loma dodonu me vakasavasavataki ira.

³⁵A ka levu talega nai soro kama, kei na kedra uro nai soro ni veivinakati, kei nai madrali gunuvi sa ia vata kei nai soro kama yadua. A sa vakadodonutaki kina na cakacaka ni vale i Jiova.

³⁶Ka sa reki ko Esekaia, kei ira kecega na tamata, ni sa vakarautaki ira na tamata ko koya na Kalou: ni sa caka vakasauri na ka oqo.

2 Veigauna 30

Sa vakarota na kana vata ni lako sivia ko Esekaia vei ira kecega na Juta kei ira na Isireli; ka sa biuta ko koya nai cabocabo tani.

¹A sa talaki ko Esekaia kivei ira kecega na Isireli kei ira na Juta, ka sa vola talega nai vola kivei ira na Ifireimi kei ira na Manasa, me ra lako mai ki na vale i Jiova ki Jerusalemi, me ia na kana vata ni lako-sivia kivei Jiova na nodra Kalou na Isireli.

²Ni sa bose oti na tui, kei ira na nona tamata turaga, kei ira nai soqosoqo tauçoko mai Jerusalemi, me ra ia na kana vata ni lako-sivia e na kenai karua ni vula.

³Ni ra sega ni cakava rawa e na gauna ko ya, ni ra sega ni vakasavasavataki ira vakavinaka ko ira na bete, era sa sega talega ni soqoni ira vata mai ki Jerusalemi ko ira na tamata.

⁴Ia sa dodonu ga oqo vua na tui, vei ira talega nai soqosoqo tauçoko.

⁵A ra sa vakarota me tukuni yani e na veiyasana kecega e Isireli, mai Pierisepa ka yaco ki Tani, me ra lako mai me ra ia na kana vata ni lako-sivia mai Jerusalemi kivei Jiova na nodra Kalou na Isireli: ni sa dede era sa sega ni cakava me vaka sa volai.

⁶A sa lako ko ira sa cicitaka nai vola mai vua na tui, kei ira na nona tamata turaga, ki na veiyasana e Isireli kei Juta, ka me vaka na nona vosa na tui, ka kaya, Oi kemuni na Isireli, ni saumaki tale mai vei Jiova na Kalou i Eparaama, kei Aisake, kei Isireli, ena qai saumaki mai ko koya kivei kemuni sa vo, ka bula mai na ligadra na tui Asiria.

⁷Ni kakua ni vakataki ira na nomuni qase, kei ira na wekamuni, era sai valavala ca vei Jiova na Kalou ni nodra qase, ka sa laivi ira kina me ra rusa, me vaka sa raica na matamuni.

⁸Ia mo ni kakua ni domoqa, me vakataki ira na nomuni qase, ia mo ni soli kemuni kivei Jiova, ka curuma na nona vale tabu, sa vakatabuya ko koya ka tawa mudu: ka qaravi Jiova na nomuni Kalou, me saumaki tani vei kemuni na nona cudru bibi.

⁹Io, kevaka kemuni sa lesu tale kivei Jiova, ena lomani kina ko ira na wekamuni kei na luvemuni e matadra era sa vakabobulataki ira, a ra na yaco tale mai kina ki na vanua oqo: ni sa yalovinaka ka yalololoma ko Jiova na nomuni Kalou, ia ena sega ni vagolea tani vei kemuni na matana, kevaka kemuni sa lesu vua.

¹⁰A ra sa lako ko ira sa cicitaka nai vola ki na veikoro e na nodra veiyasana ko Ifireimi kei Manasa ka yaco ki Sepuloni: ia era sa dredrevaki ira sara, ka vakalialiai ira.

¹¹Ia eso vei ira mai Aseri, kei Manasa, kei Sepuloni era sa vakamalumalumutaki ira, ka ra lako mai ki Jerusalemi:

¹²mai Juta talega sa vakalomavatataki ira na Kalou, me ra mai cakava na nodra i vakaro na tui kei ira na turaga, me vaka na vosa i Jiova.

¹³A ra sa soqoni vata mai ki Jerusalemi e lewe vuqa na tamata, me ra cakava na so levu ni madrai sa sega ni vakaleveni e na kenai karua ni vula, e dua nai soqosoqo levu sara.

¹⁴A ra sa ia ka kauta tani nai cabocabo-ni-soro sa tu e Jerusalemi, kei nai cabocabo kecega ni ka boi vinaka era sa kauta tani, ka biuta ki na wai ko Kitironi.

¹⁵A ra sa vakamatea *na lami* ni lako-sivia e na kenai katinikava ni siga e nai karua ni vula: a ra sa madua ko ira na bete kei ira na Livai, ka vakasavasavataki ira, ka ra sa kauta mai nai soro kama ki na vale i Jiova.

¹⁶A ra sa tu e na nodra tikina me vaka na kenai valavala, me vaka na vunau i Mosese na tamata ni Kalou: ia ko ira na bete era sa kureitaka na dra sa ra solia vei ira ko ira na Livai.

¹⁷Ni ra sa lewe vuqa vei ira nai soqosoqo era sa sega ni vakasavasavataki: a sa nodra i tavi kina na Livai me ra vakamatea *na lami* ni lako-sivia e na vukudra yadua sa sega ni savasava, me *ra* vakasavasavataki vei Jiova.

¹⁸Ni ra sa lewe vuqa vei ira na tamata, io sa le vuqa vei ira na Ifireimi, kei Manasa, *kei* Isakari, kei Sepuloni, era a sega ni vakasavasavataki ira, ia era sa kania vakatani na lako-sivia, ka sega ni vaka na ka sa volai. Ia sa masulaki ira ko Esekaia, ka kaya, Me kakua ni cudruva ko Jiova na dauyalovinaka e dua na tamata

¹⁹sa vakarautaka na yalona me qarava na Kalou, io ko Jiova na Kalou ni nona qase, ke sa sega ni vakasavasavataki ko koya me vaka na kena vakasavasavataki ni vale ni soro.

²⁰A sa rogoci Esekaia ko Jiova, ka sa vakabulai ira na tamata.

²¹A ra sa cakava e na marau levu ka bogi vitu na so levu ni madrai sa sega ni vakaleveni ko ira na Isireli era sa tiko mai Jerusalemi: a ra sa vakavinavinaka vei Jiova ko ira na Livai kei ira na bete e na veisiga, ka sere vata kei na ka domo levu vei Jiova.

²²Ka sa tauca na vosa ni veivakacegui ko Esekaia kivei ira kecega na Livai era sa vakatavulica na vuku vinaka i Jiova: a ra sa kana tiko e na so levu ko ya ka bogi vitu, a ra sa vakacobora nai soro ni veivinakati, ka ra sa vakatusa na nodra i valavala ca vei Jiova na Kalou ni nodra qase.

²³A ra sa bose ko ira nai soqosoqo taucoko me ra ia tiko ka bogi vitu tale: ka ra sa cakava e na marau ka bogi vitu tale.

²⁴Ni sa solia ko Esekaia na tui Juta vei ira nai soqosoqo e dua na udolu na pulumokau, ka vitu na udolu na sipi me vakabori; ia ko ira na turaga era solia vei ira nai soqosoqo e dua na udolu na pulumokau, ka dua na oba na sipi: ka ra sa lewe vuqa na bete era sa vakasavasavataki ira.

²⁵Ka ra sa marau ko ira na nodra i soqosoqo tauoko na Juta, kei ira na bete kei ira na Livai, kei nai soqosoqo tauoko era lako mai Isireli, kei ira na vulagi era lako mai na vanua ko Isireli, kei ira era tiko e Juta.

²⁶A sa levu na reki e Jerusalemi: ni sa sega na ka e Jerusalemi me sa vakakina, mai na gauna i Solomoni na lufe i Tevita na tui Isireli.

²⁷Sa qai tu cake ko ira na bete, kei ira na Livai, ka vosavakalougaataki ira na tamata: ka sa rogoci na domodra, a sa lako cake na nodra masumasu ki na nonai tikotiko savasava, io ki lomalagi.

2 Veigauna 31

Sa vakarota vinaka ko Esekaia nai valavala e dodonu e na vale ni soro.

¹Ia ni sa oti na ka kecega oqo, sa lako yani ko ira kecega na Isireli sa tiko maikea ki na veikoro e Juta, ka vorolaka na veimatakau, ka taya sobu na veikalou-yalewa ni veikau, ka talaraka sobu na veitikina cecere, kei nai cabocabo-ni-soro, e na nodra veiyasana kecega na Juta kei Penijamini, mai Ifireimi talega kei Manasa, a ra sa ia tiko ka vakaotia kece sara. Sa qai lesu tale ko ira kece na Isireli, na tamata yadua ki na nonai votavota, ki na nona koro.

²A sa lesia ko Esekaia na nodra veivuke na matabete kei ira na Livai, me vaka na nodra dauveivuke, na tamata yadua ki na nonai tavi, ko ira na bete kei ira na Livai me ra vakacabora nai soro kama, kei nai soro ni veivinakati; me ra qarava tiko, ka me vakavinavinaka, me ia talega na sere e na matamata-ni-koro e na veivale i Jiova.

³Nai tavi talega ni tui mai na nona ka mei soro kama, io, nai soro kama e na mataka kei na yakavi, kei nai soro kama ni veisiga ni vakacecegu, kei na veivula vou, kei na veisolevu sa lokuci, me vaka sa volai e na vunau i Jiova.

⁴Sa vakarota talega ko koya vei ira na tamata era sa tiko e Jerusalemi, me ra solia na kedrai votavota na bete kei na Livai, me ra gumatua tikoga e na vunau i Jiova.

⁵Ia ni sa rogovaki nai vakaro, era sa kauta vakalevu mai ko ira na Isireli nai sevu ni sila, na waini, kei na waiwai, kei na oni, ka so mai na vua ni were kecega: a ra sa kauta vakalevu mai nai katini ni ka kecega.

⁶Ia ko ira na Isireli kei Juta, era sa tiko e na veikoro i Juta, era sa kauta talega mai nai katini ni pulumokau kei na sipi, kei nai katini ni veika e tabu sa vakatabui me nei Jiova na nodra Kalou, ka ra binia vata e nai binibini eso.

⁷A ra sa vakatekivu e nai katolu ni vula me ra cakava nai binibini, ka tinia e nai kavitu ni vula.

⁸Ia ni sa lako mai ko Esekaia, kei ira na turaga, ka raica nai binibini, era sa vosavakalougatataki Jiova, kei ira na nona tamata na Isireli.

⁹Sa qai tarogi ira na bete kei ira na Livai ko Esekaia, e na vuku ni binibini.

¹⁰A sa vosa vua ko Asaraia na bete levu ni vale i Setoki, ka kaya, Mai na siga sa vakatekivu kina me kau madrali mai ki na vale i Jiova, keimami sa kana ka mamau, ka sa vo tu vakalevu: ni sa vakalougatataki ira na nona tamata ko Jiova; ia sa vo tu na ka levu oqo.

¹¹Sa qai vakarota ko Esekaia me vakarautaki na lololo e na vale i Jiova; a ra sa vakarautaka,

¹²ka kauta mai e na yalodina nai madrali, kei nai katini ni ka, kei na ka sa vakatabui me nei Jiova: ka sa lewa na ka oqo ko Kononaia na Livaiti, a sa kenai karua ko Semeai na tacina:

¹³ka sa vakaraica ko Jieli, kei Asasaia, kei Neaca, kei Asaeli, kei Jirimoci, kei Josapati, kei Ilieli, kei Isimakaia, kei Meaci, kei Pinaia; ka sa vakarorogo ko iratou oqo kivei Kononaia, kei Semeai na tacina, me vaka na nodrau vosa ko Esekaia na tui, kei Asaraia, o koya sa lewa e na vale ni Kalou.

¹⁴Ka sai tavi i Kore, na luve i Imina na Livaiti, nai vakatawa ni katuba vaka ki na tu-i-cake, me lewa na ka sa lomadra walega me vakacabori vua na Kalou, me vota nai madrali i Jiova, kei na veika sa tabu sara.

¹⁵Sa taravi koya ko Iteni, kei Miniamini, kei Jesua, kei Semaia, ko Amaraia, kei Sekanaia, e na nodra veikoro na bete, e na cakacaka sa lesi, me solia vei ira na wekadra era veivuke kina, vei ira sa lelevu kei ira sa lalai:

¹⁶ka sa kenai kuri na nodra yavusa era tagane, sa tolu na nodra yabaki kei ira sa qase cake, io kivei ira yadua sa curu mai ki na vale i Jiova, na nonai votavota e na veisiga ki na nodra cakacaka e na nodra i tavi ni ra veivuke tiko:

¹⁷ki na nodra yavusa na bete, me vaka na mataqali ni nodra qase, kei ira na Livai era sa yabaki ruasagavulu kei ira sa qase cake, e na nodra i tavi ni ra veivuke;

¹⁸ki na yavusa talega ni nodra lalai kecega, na watidra, kei na luvedra tagane, kei na luvedra yalewa, vei ira nai soqosoqo tauokino; vei ira ka vakasavasavataki ira e nai vakasavasava dina ki na cakacaka:

¹⁹vei ira talega na luve i Eroni ko ira na bete, era tiko e na veiwere na vanua veico ni nodra veikoro, e na koro yadua, ko ira na tamata sa cavuti na yacadra yadua, me solia nai votavota kivei ira na tagane kecega vei ira na bete, vei ira kece talega na Livai era sa wili e na nodra yavusa.

²⁰Ka sa cakava vakaoqo ko Esekaia e na nodra yasana kecega na Juta, a sa cakava na ka vinaka kei na ka dodonu kei na ka dina e na mata i Jiova na nona Kalou.

²¹Ia na cakacaka kecega ka vakatekivuna ko koya e na vale ni Kalou, kei na vunau, kei nai vakaro, me qarava kina na nona Kalou, sa cakava ko koya e na yalona tauokino, ka sa yaco tiko.

2 Veigauna 32

Sa kabai Jerusalemi ko Senakaripi na tui Asiria, a sa yavita na nonai valu e dua na agilose, 1-23. Sa vakabulai ko Esekaia mai na nona tauvi mate; sa vutuniyu sara; ia sa cala ni vakaraitaka vei ira mai Papiloni, 24-33.

¹Ni sa oti na veika oqo, kei na kena vakataudeitaki, sa lako mai ko Senakaripi na tui Asiria, a sa curu ki na nodra vanua na Juta, ka sa tiko vakaivalu ki na veikoro e vakabai, a sa nanuma me rawa me nona.

²Ia ni sa raica ko Esekaia ni sa lako mai ko Senakaripi, ka sa nakita me kabai Jerusalemi,

³sa bose ko koya kei ira na nona tamata turaga, kei ira na nona tamata qaqa, me bonota na wai ni veimata-ni-wai vure ka tu e taudaku ni koro: a ra sa vupei koya.

⁴Sa qai soqoni vata e lewe vuqa na tamata, a ra sa vakasosoga na mata-ni-wai vure kecega, ka bonota na soniwai sa drodro e loma ni vanua, a ra sa kaya, A cava so me lako mai kina ko ira na tui Asiria ka kunea na wai levu.

⁵Sa vakaukauwataki koya talega, ka viria na tiki ni bai kecega sa kabasu, ka sa vakaceceretaka me yacova na vale ni vakatawa, ka viria e dua tale na bai e taudaku, a sa vakavinakataki Milo e na koro i Tevita, ka cakava na moto kei nai sasabai na ka levu.

⁶Ka sa lesia eso na kapiteni ni valu me lewai ira na tamata, ka sa vakasoqoni ira vata vua e na sala ni matamata ni koro, a sa vosataka vei ira na vosa ni veivakacegui, ka kaya,

⁷Ni kaukauwa ka yalodoudou, kakua ni rere se domobula e ne vuku i tui Asiria, se e na vukudra na lewe vuqa sa tiko vata kaya: ni ra sa lewe vuqa ka tiko vata kei keda ka lewe lailai sa tiko vata kei koya:

⁸sa tiko vei koya na liga ni tamata ga; ka sa tiko vei keda ko Jiova na noda Kalou me vupei keda, ka me vala e na vukuda. A ra sa vakararavi ko ira na tamata ki na vosa i Esekaia na tui Juta.

⁹Sa oti na ka oqo, sa qai talai ira na nona tamata ko Senakaripi ki Jerusalemi, (ia sa *kabai* Lakisi tiko ko koya, ka sa tiko vata kaya na nonai valu kecega,) kivei Esekaia na tui Juta, vei ira kece talega na Juta era tiko mai Jerusalemi, ka kaya,

¹⁰Sa kaya vakaoqo ko Senakaripi na tui Asiria, A cava dou sa vakararavi kina, ni dou sa tiko ga ni sa kabai tiko ko Jerusalemi?

¹¹Sa sega li ni cikevi kemudou ko Esekaia, mo dou soli kemudou mo dou mate e na viakana kei na viagunu, ni sa kaya, Ena vakabulai keda ko Jiova na noda Kalou mai na ligana na tui Asiria?

¹²Sa sega ni kauta tani li ko Esekaia oqo na nona veiyasana cecere kei na nonai cabocabo-ni-soro, ka vakarota kivei Juta kei Jerusalemi, ka vaka, Mo ni soro ga e na mata ni cabocabo-ni-soro e dua bauga, ka vakama kina na ka boi vinaka?

¹³Ko ni sa sega ni kila na ka keirau sa cakava kei tamaqu vei ira kecega na lewe ni veivanua? sa kaukauwa li na nodra kalou na veimatanitu ni veivanua ko ya, me vakabula vakalailai na nodra vanua mai na ligaqu?

¹⁴O cei vei ira kecega na kalou ni veimatanitu ka vakawabokotaka sara ko tamaqu, me sa vakabulai ira rawa na nona tamata mai na ligaqu, me rawarawa kina vua na nomuni Kalou me vakabulai kemuni mai na ligaqu?

¹⁵Ia oqo, me kakua ni vakaisini kemuni ko Esekaia, se cikevi kemuni vakaoqo, ni kakua talega ni vakadinati koya: ni sa sega e dua na kalou ni dua na vanua, se dua na matanitu, sa kaukauwa me vakabulai ira na nona tamata mai na ligaqu, se mai na ligadra na noqu qase: ena qai rawarawa vakacava vua na nomuni Kalou me vakabulai kemuni mai na ligaqu?

¹⁶Ka levu tale na vosa ca ka vosataka ko ira na nona tamata vei Jiova na Kalou, vei Esekaia talega na nona tamata.

¹⁷Sa vola talega ko koya nai vola eso, me vakasewasewani Jiova na nodra Kalou na Isireli, ka vosavakacacataki koya, ka sa kaya, Ni sa sega ni vakabula na nodra tamata mai na ligaqu ko ira na kalou ni veimatanitu ni veivanua, ena sega talega ni vakabula na nona tamata na Kalou i Esekaia mai na ligaqu.

¹⁸Era sa qai kaci vakadomoilevu e na vosa vaka-Juta kivei ira na kai Jerusalemi era sa tiko e dela ni bai, me vakarerei ira, ka vakataqayataki ira; ka me ra rawa kina na koro.

¹⁹A ra sa vosavakacacataka na Kalou ni Jerusalemi, me vaka ki na nodra kalou na tamata ni vuravura, ko ira era sa cakacaka ni liga ni tamata.

²⁰Ia e na vuku ni ka oqo, sa masu ka tagi ki lomalagi ko Esekaia na tui, kei Aisea na parofita, na luve i Emosi.

²¹Ka sa tala e dua na agilose ko Jiova, o koya sa vakamatea na tamata qaqa kecega, kei ira sa kenai liuliu kei ira sa kapiteni ni valu e na nonai valu na tui Asiria. A sa lesu kina ko koya ki na nona vanua, ka sa mata madua ga. Ia ni sa curu ko koya ki na bure ni nona kalou, eratou sa vakamatei koya e nai seleiwau e na tikina ko ya ko iratou eratou sa luvena dina.

²²Ka sa vakabulai Esekaia kei ira na kai Jerusalemi ko Jiova, mai na liga i Senakaripi na tui Asiria, mai na ligadra kece talega *na tani*, ka sa tuberi ira e na veiyasana kecega.

²³A ra sa lewe vuqa era sa kauta mai nai solisoli vei Jiova ki Jerusalemi, kei na ka-ni-loloma talei kivei Esekaia na tui Juta; ka sa vakalagilagitaki kina ko koya mai na gauna ko ya e matadra na matanitu kecega.

²⁴E na gauna ko ya sa tauvi mate ko Esekaia ka sa voleka ni mate, ka sa masu vei Jiova: a sa vosa vua ko koya, ka sa solia vua e dua nai vakatakilakila.

²⁵Ia sa sega ni caka vinaka tale ko Esekaia me vaka na ka vinaka sa caka vei koya; ni sa viavialevu na yalona: ka sa yaco kina vei koya na cudru, kivei ira talega na Juta, kei Jerusalemi.

²⁶Ia sa vakamalumalumutaki koya ko Esekaia e na vuku ni viavialevu ni yalona, ko koya, kei ira na kai Jerusalemi, ka sa sega ni yaco kina kivei ira na cudru i Jiova e na gauna i Esekaia.

²⁷A sa ka levu nai yau kei na vakarokoroko vei Esekaia: ka sa tara ko koya eso na nona vale ni yau, me tu kina na siliva, kei na koula, kei na batu talei, kei na kau boi vinaka, kei nai sasabai, kei nai yaya kecega e dautaleitaki;

²⁸na lololo talega me tu kina na sila, kei na waini, kei na waiwai; kei na bai ni manumanu sa duidui, kei na bai ni sipi.

²⁹Sa vakarautaka talega na nona veikoro, ka sa taukena na qele ni sipi kei na qele ni manumanu, e dua na ka levu: ni sa solia vua ko koya na Kalou e levu sara nai yau.

³⁰Ka sa bonota na uciwai i Kaioni e cake ko Esekaia oqo, ka sa vakauta vakadodonu sobu ki na yasa ni koro i Tevita sa donuya na ra. Ka sa yaco ko Esekaia e na nona cakacaka kecega.

³¹Ia e na ka ni nodra mata na turaga ni Papiloni, o ira ka talaki vei koya me taroga e na vuku ni cakacaka mana e na vanua, sa laivi koya na Kalou, me vakatovolei koya, me kila na ka kecega ka tiko e lomana.

³²Ia na kena vo ni cakacaka i Esekaia, kei na nonai valavala vinaka, raica, sa volai e nai vola ni raivotu i Aisea na parofita, na luve i Emosi, e na kedrai vola na tui Juta kei Isireli.

³³A sa moce vata ko Esekaia kei ira na nona qase, a ra sa buluti koya e na nodra i bulubulu talei na luve i Tevita: ka ra sa vakarokorokotaki koya e na nona mate ko ira kecega na Juta kei ira na kai Jerusalemi. Ka sa lewa ko Manasa na luvema, me kenai sosomi.

2 Veigauna 33

Sa tui Juta ko Manasa, a sa uasivi e nai valavala ca; sa qai veivutuni ko koya ni sa tiko vakararawa mai Papiloni, ka sa yaco tale ki Jerusalemi, 1-20. Sa tui Juta ko Emoni, 21-25.

¹Sa tinikarua na yabaki i Manasa ni sa buli me tui, ka sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki limasagavulu ka lima:

²a sa caka ca e na mata i Jiova, me vaka na nodra i valavala vakasisila na veimatanitu tani, o ira ka biuta tani ko Jiova e matadra na Isireli.

³Ni sa tara tale ko koya na veiyasana cecere ka basuka sobu ko Esekaia na tamana, ka sa vakaduria nai cabocabo-ni-soro me nodra na Peali, ka cakava eso na kalouyalewa ni veikau, ka sorova na kalokalo kecega ni lomalagi, ka qaravi ira.

⁴Sa cakava talega eso nai cabocabo-ni-soro e na vale i Jiova, sa kaya oti kina ko Jiova, Ena tiko mai Jerusalemi na yacaqu ka sega ni mudu.

⁵Ka sa cakava eso nai cabocabo-ni-soro vei ira kecega na kalokalo ni lomalagi e na rara vakabai ruarua ni vale i Jiova.

⁶A sa vakacabori ira na luvena e loma ni bukawaqa, e na buca ni luve i Inomi: ka sa daunanuma ki na siga eso, ka sa parofisai e na gata, ka dauveiriti kei ira na yalo mai bulu, kei ira na dauveinita: sa caka ca vakalevu ko koya e na mata i Jiova, me vakacudrui koya.

⁷Ka sa viritura e dua na matakau ceuceu, na matakau ka cakava ko koya, e na vale ni Kalou, oqori ka vosa kina na Kalou kivei Tevita kei Solomoni na luvena, ka vaka, Au na vakatikora na yacaqu e na vale oqo, kei Jerusalemi, ko ya au sa digitaka e na nodra mataqali kecega na Isireli ka tawa mudu.

⁸Ia ka'u na sega talega ni kauta tani na yavadra na Isireli mai na vanua au a lesia me nodra na nomudou qase, kevaka era na nanuma ga ka cakava na ka kecega au sa vakarota vei ira, me vaka na vunau tauoko, kei nai lesilesi, kei nai valavala ni soro, sa tukuna ko Mosese.

⁹Ka sa vakacalai ira na Juta kei ira na kai Jerusalemi ko Manasa, me ra sa uasivi cake vei ira na veimatanitu tani e nai valavala ca, o ira sa vakarusa ko Jiova e matadra na Isireli.

¹⁰A sa vosa ko Jiova kivei Manasa, vei ira talega na nona tamata: a ra sa bese ni rogoca.

¹¹E na vuku ni ka oqo sa kauti ira mai ko Jiova na kapiteni ni vale nei tui Asiria, a ra sa tauri Manasa e na loma ni veiwa-vakavotona, ka vesuki koya e na sinucodo, ka kauta ki Papiloni.

¹²Ia ni sa rarawa ko koya, sa vakamasuti Jiova na nona Kalou, ka vakamalumalumutaki koya vakalevu e na mata ni nodra Kalou na nona qase.

¹³Ka sa masu kivei koya: ka sa yalovinaka vua ko koya, ka rogoca na nona vakamamasu, ka kauti koya tale ki Jerusalemi ki na nona matanitu. Sa qai kila ko Manasa ni sa Kalou ko Jiova.

¹⁴Ia ni sa oti oqo, sa viria ko koya e dua na bai e taudaku ni koro i Tevita, e na yasa i Kaioni sa donuya na ra, e na buca, ka yala ki nai curucuru ni matamata-ni-koro ni ika, ka vakavolivoliti Ofeli, a sa viria me cecere sara, ka sa lesia eso na kapiteni ni valu ki na koro vakabai kecega nei Juta.

¹⁵A sa kauta tani na kalou tani, kei na matakau mai na vale i Jiova, kei nai cabocabo-ni-soro kecega sa tara ko koya eliu e na ulu-ni-vanua ni vale i Jiova, e Jerusalemi talega, ka biuta tani ki taudaku ni koro.

¹⁶A sa vakavinakataka nai cabocabo-ni-soro i Jiova, ka vakacabora kina nai soro ni veivinakati kei nai soro ni vakavinavinaka, ka vakarota vei ira na Juta me ra qaravi Jiova na nodra Kalou na Isireli.

¹⁷Ia era sa vakacaboi soro tiko ko ira na tamata e na veitikina cecere, ia vei Jiova ga na nodra Kalou.

¹⁸Ia na kena vo ni cakacaka i Manasa, kei na nona masu vua na nona Kalou, kei na nodra vosa na rairai era sa vosa vei koya e na yaca i Jiova na nodra Kalou na Isireli, raica, sa volai e na kedrai vola na tui Isireli.

¹⁹A nona masu talega, kei na nona vakarogoci, kei na nonai valavala ca kecega, kei na nona caka cala, kei na veiyasana sa tara kina ko koya na veitikina cecere, ka vakaduria kina na kalouyalewa ni veikau kei na matakau ceuceu, ni sa bera ni vakamalumalumutaki koya; raica, sa volai vata kei na nodra vosa na rairai.

²⁰A sa moce vata kei ira na nona qase ko Manasa, a sa bulu e na nona vale: ka sa tui ko Emoni na luvena, me kenai sosomi.

²¹Sa yabaki ruasagavulu ka rua ko Emoni ni sa buli me tui, ka sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki rua.

²²A sa caka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka ka cakava ko Manasa na tamana: ni sa vakacaboi soro ko Emoni ki na matakau ceuceu kecega ka cakava ko Manasa na tamana, ka qaravi ira.

²³Ka sega ni vakamalumalumutaki koya e na mata i Jiova, me vaka ka vakamalumalumutaki koya ko Manasa na tamana; ia sa uasivi cake tiko e na nona caka cala ko Emoni.

²⁴A sa buki kena vere ko ira na nona tamata, ka vakamatei koya e na nona vale.

²⁵Ia ko ira na lewe ni vanua, era sa vakamatei ira kecega era sa bukia na vere kei Emoni na tui; ka ra sa buli Josaia na luvena ko ira na lewe ni vanua me tui, me kenai sosomi.

2 Veigauna 34

Sa tui Juta ko Josaia; a sa gumatua ni tarova na vakacaboi soro ki na veikalou ko koya, ka sa vakavinakataka na vale ni soro, 1-13. Sa kunea ko Ilikaia na bete nai vola ni vunau, 14-21; sa tukuna ko Ulita ni na ca emuri ko Jerusalemi, 22-28; a sa wili nai vola ni veiyalayalati, 29-33.

¹Sa yabaki walu ko Josaia ni sa buli me tui, ka sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki tolusagavulu ka dua.

²A sa caka dodonu ko koya e na mata i Jiova, ka muria nai valavala i Tevita na tamana, ka sega ni gole ki nai matau se ki nai mawi.

³A sa vakatekivu ko koya me vakasaqara na Kalou i Tevita na tamana, e nai kawalu ni yabaki ni nona lewa, ni sa gone tiko: ia e na kenai katinikarua ni yabaki, sa vakatekivu me vakasavasavataki Juta kei Jerusalemi mai na veiyasana cecere, kei na kalouyalewa ni veikau, kei na matakau ceuceu, kei na matakau sa vakawaicalataki.

⁴A ra sa basuraka sobu e matana na nodra i cabocabo-ni-soro na Peali, ka sa taya sobu ko koya na matakau ka toka e cake e deladra; ka sa vurumemeataka na kalouyalewa ni veikau, kei na matakau ceuceu, kei na matakau sa vakawaicalataki, ka cakava me kuvu-ni-soso, ka vakamiraka e dela ni nodra i bulubulu era vakacaboi soro kivei ira.

⁵A sa vakama na suidra na bete e dela ni nodra i cabocabo-ni-soro, ka vakasavasavataki Juta kei Jerusalemi.

⁶Ka sa kitaka vakakina e na nodra veikoro na Manasa, kei Ifireimi, kei Simioni, ka yaco ki Nafitalai, io, e na kena veitikina sa rusa.

⁷Ia ni sa oti na nona basuraka sobu na veicabocabo-ni-soro kei na kalouyalewa ni veikau, ka tukilaka oti na matakau ceuceu me vaka na nuku, ka taya sobu oti na matakau kecega e na veiyasana kecega ni nodra vanua na Isireli, sa qai lesu ko koya ki Jerusalemi.

⁸Ia e na kenai katinikawalu ni yabaki ni nona lewa, ni sa vakasavasavataka oti na vanua, kei na vale ni soro, sa talai Safani na lufe i Asalaia, kei Meesea na turaga ni koro, kei Joa na lufe i Joasi o koya ka dauvola na ka ni matanitu, me ratou vakavinakataka na vale i Jiova na nona Kalou.

⁹Ia ni ra sa lako mai vei Ilikaia na bete levu, era sa solia nai lavo ka kau ki na vale ni Kalou, era a kumuna vata ko ira na Livai nai vakatawa ni katuba, maivei ira na Manasa kei Ifireimi, maivei ira kece talega na kedra vo na Isireli, maivei ira kece talega na Juta kei Penijamini; era sa qai lesu ki Jerusalemi.

¹⁰Ka ra solia kivei ira na tamata cakacaka sa nodra i tavi me vakaraica na vale i Jiova, ia ko ira oqo era solia kivei ira na tamata cakacaka era sa cakacaka e na vale i Jiova, me vakavinakataka na vale:

¹¹io, sa soli kivei ira na matai kei ira era sa tara vale, me ra volia na veivatu sa ta, kei na kau ni veisema, kei na soka ni veivale sa vakacataka ko ira na tui Juta.

¹²A sa cakava vakadodonu na cakacaka ko ira na tamata: ka sa vakaraici ira ko Jeaci kei Opetaia, oi rau na Livai, maivei ira na lufe i Mirari; kei Sakaraia, kei Mesulame, maivei ira na lvedra tagane na Koaca; me ratou kusata: ka so tale vei ira na Livai, ko ira kecega sa vuku e na ka ni sere e domo vinaka.

¹³Era sa vakaraica talega na tamata era sa daucolacola, era sa vakaraici ira kece talega ka cakava na cakacaka kecega sa caka: ka maivei ira na Livai sa lesi eso na vunivola, kei ira na turaga, kei ira nai vakatawa ni matamata-ni-koro.

¹⁴Ia ni ra sa kauta mai ki tautuba nai lavo sa kau ki na vale i Jiova, sa kunea ko Ilikaia na bete nai vola ni vunau i Jiova ka solia ko Moses.

¹⁵A sa tukuna ko Ilikaia, vei Safani na vunivola, ka kaya au sa kunea nai vola ni vunau e na vale i Jiova. Ka sa solia nai vola ko Ilikaia vei Safani.

¹⁶A sa kauta nai vola ko Safani vei koya na tui, ka sa kaya talega vua na tui, Na ka kecega sa vakaroti vei ira na nomuni tamata, era sa cakava tiko.

¹⁷A ra sa kumuna vata nai lavo sa kune e na vale i Jiova, a ra sa solia oti ki na ligadra era sa vakaraici ira, kei na ligadra na tamata cakacaka.

¹⁸Sa qai tukuna vua na tui ko Safani na vunivola, ka kaya, Sa solia kivei au ko Ilikaia na bete e dua nai vola. A sa wilika ko Safani vua na tui.

¹⁹Ia ni sa rogoca na vosa ni vunau ko koya na tui, sa dresulaka na nonai sulu.

²⁰Sa qai vakarota na tui kivei Ilikaia, kei Eaikami na luve i Safani, kei Apitoni na luve i Maika, kei Safani na vunivola, kei Asaia e dua na nona tamata na tui, ka kaya,

²¹Dou lako, dou tarogi Jiova e na vukuqu, e na vukudra talega era sa vo tu e Isireli kei Juta, se sa vakaevei na vosa ni vola sa kune: ni sa levu na cudru i Jiova sa sovaraki mai vei keda, ni ra sa sega ni vakabauta na vosa i Jiova ko ira na noda qase, me ra cakava na ka kecega sa volai e nai vola oqo.

²²A sa lako ko Ilikaia, kei ira mai vua na tui, kivei Ulita na parofita yalewa na wati i Salumi, na luve i Tikiva ka tagane, na luve i Asira ka tagane, ai vakatawa ni sulu: (sa tiko na yalewa oqo mai Jerusalemi e nai karua ni yasana;) a ra sa vosa vei koya me vakakina.

²³A sa kaya vei iratou ko koya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Dou tukuna vua na tamata ka talai kemudou kivei au,

²⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, au na vakayacora na ca ki na koro oqo, kivei ira talega na lewe ni koro oqo, io, na vosa ni veivakarusai kecega sa volai e nai vola era sa wilika vua na tui Juta:

²⁵ni ra sa biuti au, ka vakama na ka boi vinaka vei ira na kalou tani, me ra vakacudrui au e na cakacaka kecega ni ligadra; e na vuku ni ka oqo, ena sovaraki kina na noqu cudru ki na koro oqo, ka na sega ni bokoci.

²⁶Ia e na vukuna na tui Juta, o koya ka talai kemudou me tarogi Jiova, dou kaya vakaoqo vua, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na Kalou ni Isireli e na vuku ni vosa ko sa rogoca oti:

²⁷Ni sa malumalumu na lomamu, ia ko a vakamalumalumutaki iko e na mata ni Kalou, ni ko a rogoca na nona vosa ka baleta na koro oqo, kei ira na lewena, ka sa vakamalumalumutaki iko e mataqu, ka dresulaka na nomu i sulu, ka tagi e mataqu; au sa qai rogoci *iko* talega, sa kaya ko Jiova.

²⁸Raica, au na vakauti iko vei ira na nomu qase, ia ko na kau ki na nomu i bulubulu e na vakacegu, ka na sega ni raica na matamu na ka ca kecega au na vakayacora ki na yasana oqo, kivei ira talega na lewena. A ra sa kauta na vosa vua na tui.

²⁹Sa qai talaki na tui, ka vakasoqoni ira vata na qase kecega ni Juta kei Jerusalemi.

³⁰A sa cabe cake na tui ki na vale i Jiova, kei ira vata kaya na nodra tagane kecega na Juta, kei ira na kai Jerusalemi, kei ira na bete, kei ira na Livai, kei ira kecega na tamata, ko ira na lelevu kei ira na lalai: a sa wilika ko koya e na daligadra na vosa kecega ni vola ni veiyalayalati sa kune e na vale i Jiova.

³¹A sa tu na tui e na nonai tutu, ka cakava na veiyalayalati e na mata i Jiova, ka me muri Jiova ga, ka vakabauta na nona vunau, kei na nonai vakaro, kei na nonai lesilesi, e na lomana tauoko, kei na yalona tauoko, me vakaca na vosa ni veiyalayalati sa volai e nai vola oqo:

³²a sa vakaujeti ira kecega era sa tiko e Jerusalemi kei Penijamini me ra vakabauta. A ra sa cakava ko ira na kai Jerusalemi, me vaka na veiyalayalati ni Kalou, na Kalou ni nodra qase.

³³A sa kauta tani ko Josaia na ka vakasisila kecega mai na nodra vanua kecega na Isireli, ka vakaujeti ira kecega era sa tiko e Isireli me ra qarava, io, me ra qaravi Jiova na nodra Kalou. Ka ra sa sega ni lako tani me ra kakua ni muri Jiova, na Kalou ni nodra qase, e na nona gauna kecega.

2 Veigauna 35

Sa ia na kana vata ni lako-sivia ko Josaia, 1-19. Sa vala ko koya kei na tui Ijipita, a sa mate kina, 20-27.

¹Sa cakava talega na kana vata ni lako sivia vei Jiova ko Josaia e Jerusalemi: ka ra sa vakamatea *na* lami ni lako-sivia e na kenai katinikava ni siga e nai matai ni vula.

²Ka sa lesi ira na bete ki na nodra i tavi, ka vagumatuataki ira e na cakacaka ni vale i Jiova.

³Ka sa kaya vei ira na Livai era sa vakatavulici ira kecega na Isireli, era sa tabu me nei Jiova, Dou vakacuruma na kato tabu ki na vale sa tara ko Solomoni na luve i Tevita na tui Isireli; ena sega ni vakaocataka tiko na tabamudou: oqo mo dou qaravi Jiova na nomudou Kalou, kei ira na nona tamata na Isireli,

⁴ka vakarau e na veimataqali ni nomudou qase, me vaka na nomudou i tavi, me vaka nai vola i Tevita na tui Isireli, ka vaka nai vola i Solomoni na luvena.

⁵Ia dou tu e na tikina tabu, me vaka na kenai wasewase ni nodra veimataqali na nodra qase na wekamudou ko ira na tamata, kei nai wasewase ni nodra veimataqali na Livai.

⁶Dou vakamatea vakakina *na* lami ni lako-sivia, ka vakasavasavataki kemudou, ka vakarautaki ira na wekamudou, me ra cakava me vaka na vosa i Jiova e na gusu i Moses.

⁷Ka sa solia ko Josaia kivei ira na tamata mai na qele ni pipi, eso na luve ni pipi ka so na luve ni me, me yaga kecega e na kana vata ni lako-sivia, me rauti ira kecega era sa tiko kina, a kenai wiliwili sa le tolusagavulu na udolu, ka tolu na udolu na pulumokau: oqo mai na nonai yau na tui.

⁸A ra sa solia vakayalovinaka ko ira na nona tamata turaga kivei ira na tamata, kei ira na bete, kei ira na Livai: ia ko Ilikaia, kei Sakaraia, kei Jieli, o iratou ka lewa e na vale ni Kalou, eratou solia kivei ira na bete, me yaga e na kana vata ni lako-sivia, e rua na udolu ka ono na drau *na pipi*, ka tolu na drau na pulumokau.

⁹Sa solia talega ko Konenaia, kei Semaia, kei Nicaneli, ko ira na wekana, kei Esapaia, kei Jieli, kei Josapati, na nodra turaga na Livai, kivei ira na Livai, me yaga e na kana vata ni lako-sivia, e lima na udolu *na sipi*, ka lima na drau na pulumokau.

¹⁰Ka sa vakarautaki na cakacaka, a ra sa tu ko ira na bete e na nodra tikina, kei ira na Livai e na nodra i tavi, me vaka na nona vosa na tui.

¹¹Ka ra sa vakamatea *na* lami ni lako-sivia, ka kureitaka *na dra* ko ira na bete mai na ligadra, ka vicia ko ira na Livai.

¹²A ra sa kauta tani nai soro kama, me ra vota me tautauvata kei nai wasewase ni nodra mataqali yadua na tamata, me ra vakacabora vei Jiova, me vaka sa volai e nai vola i Mosese. Ka vakakina na pulumokau.

¹³Ka ra sa tavuna *na* lami ni lako sivia e na bukawaqa, me vaka na kenai valavala: ia na kena ka tabu era sa vakasaqa e na kuro, kei na kuro lelevu, kei na tavuteke, a ra sa vota vakatotolo vei ira kecega na tamata.

¹⁴Sa oti, era sa vakarautaka na kedra, kei na kedratou na bete: ka ni ra sa vakacabora tiko nai soro kama kei na uro ka bogicaka, ko iratou na bete na luve i Eroni; e na vuku ni ka oqo, sa vakarautaka na kedra ko ira na Livai, kei na kedratou na bete na luve i Eroni.

¹⁵A sa tiko ko ira na dausere, na luve i Esafa, e na nodra tikina, me vaka na vosa i Tevita, kei Esafa, kei Imani, kei Jitucuni, na nona rairai na tui, ka *sa tiko* nai vakatawa e na veimatamata-ni-koro; era sega ni biuta na nodra i tavi; ni sa vakarautaka na kedra ko ira na wekadra na Livai.

¹⁶Sa vakarautaki na cakacaka kecega i Jiova e na siga ko ya, me ia na kana vata ni lako-sivia, ka me vakacabora nai soro kama e dela ni cabocabo-ni-soro i Jiova, me vaka na vosa i Josaia na tui.

¹⁷Ka ra sa ia na kana vata ni lako-sivia e na gauna ko ya ko ira na Isireli era tiko kina, kei na kana madrai sa sega ni vakaleveni, ka bogi vitu.

¹⁸Ka sa sega e dua na kana vata ni lako-sivia sa caka e Isireli me tautauvata kaya mai na gauna i Samuela na parofita; ka sa sega e dua vei ira kecega na

tui Isireli e cakava e dua na kana vata ni lako-sivia sa tautauvata kei na kena ka cakava ko Josaia, kei ira na bete, kei ira na Livai, kei ira kecega na Juta kei ira na Isireli era tiko kina, kei ira na kai Jerusalemi.

¹⁹Sa caka na kana vata ni lako-sivia oqo e nai katinikawalu ni yabaki ni lewa i Josaia.

²⁰Sa oti na ka kecega oqo, ni sa vakarautaka oti na vale ni soro ko Josaia, sa cabe mai ko Niko na tui Ijipita me kabai Kakimisi e na bati ni Uferetisi: ka sa lako yani ko Josaia me vala kaya.

²¹A sa vakatadu mata vua ko koya, ka kaya, A cava beka me'u vala kina kei iko, na tui Juta? sa sega na ka me'u vala kina kei iko e na siga edaidai, ki na mataqali ga au sa veivala tiko kaya: ni sa vosa vei au na Kalou me'u vakusakusa: mo kakua ni vorata na Kalou, o koya sa tiko vata kei au, me kua ni vakarusai iko ko koya.

²²Ia sa bese ga ko Josaia ni suka tani mai vua, ka sa liatamata tani ko koya, me rau veivala kaya, ka sega ni vakarorogo ki na vosa i Niko mai na gusu ni Kalou, a sa lako ga mai me vala e na buca ko Mikito.

²³Sa ra qai vanai Josaia na tui ko ira na dauvanavana; ka sa kaya na tui vei ira era qaravi koya, Dou kauti au tani, ni'u sa vuetaiki vakaca.

²⁴A ra sa kauti koya ko ira na nona tamata mai na qiqi-ni-valu ko ya, ka vakavodoki koya ki nai karua ni qiqi-ni-valu sa tiko vei koya; ka kauti koya ki Jerusalemi, ka sa ciba ko koya, ka sa bulu e na dua nai bulubulu ni nona qase. A ra sa tagicaki Josaia ko ira kecega na Juta kei Jerusalemi.

²⁵Ka sa lelevaki Josaia ko Jeremaia: ka ra sa tagilagalagataki Josaia ko ira kecega na tagane dausere kei ira na yalewa dausere e na nodra lele, ka yacova na siga oqo; a ra vakarota me cavu tiko e Isireli: ka raica, sa volai e nai lele.

²⁶Ia na kena vo ni cakacaka i Josaia, kei na nonai valavala vinaka, me vaka sa volai e na vunau i Jiova,

²⁷kei na nona cakacaka, a kenai vakatekivu, kei na kenai otioti, raica, sa volai e na kedrai vola na tui Isireli kei Juta.

2 Veigauna 36

Sa tui Juta ko Jioaasi, kei Jioiakimi, kei Jioiakini, kei Setekaia, 1-13. Sa vakarusai ko Jerusalemi, ni sa levu na nodra i valavala ca na bete, kei ira na tamata, 14-21.

Sa tukuna ko Koresi me tara tale na vale ni soro mai Jerusalemi, 22-23.

¹Era sa qai kauti Jioaasi na luve i Josaia ko ira na lewe ni vanua, ka buli koya me tui, mei sosomi kei tamana mai Jerusalemi.

²Sa yabaki ruasagavulu ka tolu ko Jioaasi ni sa buli me tui, ka sa lewa mai Jerusalemi ka vula tolu.

³A sa vakasivoi koya mai Jerusalemi ko koya na tui Ijipita, a sa lewa me totogi na vanua me dua na drau na taledi siliva ka dua na taledi koula:

⁴ka sa buli Elaiakimi na tacina na tui Ijipita, me tui Juta kei Jerusalemi, ka vakatoka na yacana me Jioiakimi. A sa tauri Jioaasi na tuakana ko Niko, ka kauta ki Ijipita.

⁵Sa yabaki ruasagavulu ka lima ko Jioiakimi ni sa buli me tui, a sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki tinikadua: ka sa caka ca ko koya e na mata i Jiova na nona Kalou.

⁶A sa lako cake mai ko Nepukanesa na tui Papiloni, me vala kaya, ka sa vesuka e na sinucodo, me kauta ki Papiloni.

⁷Sa kauta talega ki Papiloni ko Nepukanesa eso nai yaya ni vale i Jiova, ka virinoca e na nona bure kalou mai Papiloni.

⁸Ia na kena vo ni cakacaka i Jioiakimi, kei na nonai valavala vakasisila ka cakava ko koya, kei na ka sa kune vua, raica, sa volai e na kedrai vola na tui Isireli kei Juta: a sa lewa ko Jioiakini na luvena, me kenai sosomi.

⁹Sa yabaki walu ko Jioiakini ni sa buli me tui, ka sa lewa mai Jerusalemi ka vula tolu ka bogi tini: ka sa caka ca ko koya e na mata i Jiova.

¹⁰Ia ni sa oti na yabaki ko ya, sa talaki ko Nepukanesa na tui, ka kauti koya ki Papiloni, kei nai yaya talei mai na vale i Jiova, ka buli Setekaia na tamana lailai me tui Juta kei Jerusalemi.

¹¹Sa yabaki ruasagavulu ka dua ko Setekaia ni sa buli me tui, ka sa lewa mai Jerusalemi ka yabaki tinikadua.

¹²A sa caka ca ko koya e na mata i Jiova na nona Kalou; sa sega ni vakamalumalumutaki koya e na mata i Jeremaia na parofita, *ni sa vosa vua* mai na gusu i Jiova.

¹³A sa vuki tani talega vei Nepukanesa na tui, o koya ka vakabubuluitaki koya ka me cavuta na Kalou: a sa vakadomoqataki koya ga, ka vakaukauwataka na lomana me kakua kina ni saumaki kivei Jiova na nodra Kalou na Isireli.

¹⁴Ka ra sa caka cala vakalevu ko ira kecega sa liu vei ira na bete, kei ira na tamata, me vaka nai valavala vakasisila ni veimatanitu tani; a ra sa vakavelavelataka na vale i Jiova ka vakatabuya ko koya mai Jerusalemi.

¹⁵A sa talai ira na nonai talatala kivei ira ko Jiova na Kalou ni nodra qase, sa sou e na mataka, ka talai ira; ni sa yalololoma ko koya vei ira na nona tamata, kei na yasana sa dautiko kina ko koya.

¹⁶Ia era a vakalialiai ira nai talatala ni Kalou, ka beca na nona vosa, ka vakacacani ira na nona parofita, ka sa tubu kina na cudru i Jiova vei ira na nona tamata, ka sa dredre me ra vakabulai.

¹⁷E na vuku ni ka oqo, sa kauta mai vei ira ko koya na nodra tui na kai Kalitia, o koya ka vakamatea e nai seleiwau na nodra cauravou e na nodra vale tabu, ka sega ni lomana na cauravou se na goneyalewa, na tagane qase se koya sa roko lako ni sa qase sara: sa soli ira kecega ki na ligana.

¹⁸Kei nai yaya kecega ni vale ni Kalou, na ka lelevu kei na ka lalai, kei nai yau ni vale i Jiova, kei na nonai yau na tui, kei na nodra talega na nona tamata turaga; sa kauta kecega ki Papiloni.

¹⁹A ra sa visa na vale ni Kalou, ka talaraka sobu na bai kei Jerusalemi, ka visa na kena veivale vakaturaga kecega e na bukawaqa, ka vakacacataka na kenai yaya vinaka kecega.

²⁰Ia ko ira era a bula mai nai seleiwau, sa kauta yani ko koya ki Papiloni; ka ra sa bobula vei koya, ka vei ira na luvena, ka yacova na gauna sa lewa kina na matanitu ko Perisia:

²¹me vakayacora na vosa i Jiova e na gusu i Jeremaia, me rekitaka mada na vanua na kena gauna ni vakacecegu: ka ni sa biu tu sa qai vakacegu tiko, ka me cava mada na yabaki e vitusagavulu.

²²Ia e na kenai matai ni yabaki i Sairusi na tui Perisia, me vakayacori kina na vosa i Jiova e na gusu i Jeremaia, sa vakauqeta na yalo i Sairusi na tui Perisia ko Jiova, me kacivaki yani e na veiyasana kecega ni nona matanitu, ka sa vola talega ko koya ka vaka,

²³Sa vosa vakaoqo ko Sairusi na tui Perisia, Sa solia oti vei au ko Jiova na Kalou ni lomalagi na veimatanitu kecega e vuravura; a sa vakaroti au me'u tara e dua na nona vale mai Jerusalemi, mai Juta. O koya yadua vei ira kecega na nona tamata, sa tiko vata kei kemudou me tiko kaya ko Jiova na nona Kalou, ka me lako cake ko koya.

Esera

Esera 1

Sa vaka ko Sairusi me lesu ki Juta ko ira na Jiu, ka me ra tara tale na vale ni soro.

¹Ia e nai matai ni yabaki i Sairusi na tui Perisia, me vakayacori kina na vosa i Jiova e na gusu i Jeremaia, sa vakauqeta na yalo i Sairusi na tui Perisia ko Jiova, me sa kacivaki yani kina na vosa e na veiyasana kecega e na nona matanitu, a sa vola talega, ka vaka,

²Sa kaya vakaoqo ko Sairusi na tui Perisia, Sa solia kivei au ko Jiova na Kalou ni lomalagi na veimatanitu kecega e vuravura; a sa vakaroti au me'u tara e dua na vale mai Jerusalemi me nona, ko ya mai Juta.

³O koya yadua vei ira kecega na nona tamata sa tiko vata kei kemudou me tiko kaya na nona Kalou, ka me lako cake ko koya ki Jerusalemi, mai Juta, ka tara na vale i Jiova na nodra Kalou na Isireli, (o koya ga na Kalou,) o koya sa tiko mai Jerusalemi.

⁴Ia ko koya sa vo tiko e na dua na yasana sa tiko vulagi kina, me vupei koya ko ira na tamata e na nona yasana e na siliva, kei na koula, kei nai yau, kei na manumanu, me kenai kuri ni ka sa yalodra me ra solia e na vuku ni vale ni Kalou mai Jerusalemi.

⁵Sa qai tu cake ko ira na nodra qase turaga na Juta kei Penijamini, kei ira na bete, kei ira na Livai, kei ira kecega sa vakauqeta na yalodra na Kalou, me ra lako cake me tara na vale i Jiova mai Jerusalemi.

⁶Ia ko ira kecega era sa tiko voleka vei ira, era sa vupei ira e nai yaya siliva, kei na koula, kei nai yau, kei na manumanu, kei nai yau talei, ia oqo nai kuri ni ka kecega era sa solia e na yalo e vinakata.

⁷A sa kauta talega ko Sairusi na tui nai yaya ni vale i Jiova, ka kauta mai Jerusalemi ko Nepukanesa, ka vakacuruma ki na bure ni nona kalou;

⁸io oqo ka vakauta mai ko Sairusi na tui Perisia, e na ligi i Miciritaci na dau-ni-yau, ka wilika vei Sesipasa, na turaga ni Juta.

⁹Ka sa vakaoqo na kedrai wiliwili: e tolusagavulu na dari koula, e dua na udolu na dari siliva, e ruasagavulu ka ciwa nai sele,

¹⁰e tolusagavulu na peseni koula, a bilo siliva sa lailai sobu na kena yaga e va na drau ka mani tini, nai yaya tani e dua na udolu:

¹¹ai yaya koula kecega kei na siliva, sa lima na udolu ka va na drau. Sa kauta cake kece ko Sesipasa, kei ira na bobula era sa kau cake mai Papiloni ki Jerusalemi.

Esera 2

O ira na Jiu era lesu vata kei Serupapeli ki Jerusalemi.

¹Ia ko ira oqo na gone ni qali era a lako cake maivei ira na bobula, maivei ira era kau tani eliu, o ira ka kauta tani ki Papiloni ko Nepukanesa na tui Papiloni, ka ra lesu tale ki Jerusalemi kei Juta, ko ira yadua ki na nona koro;

²ko ira era lako vata mai kei Serupapeli: ko Jesua, ko Niemaia, ko Siraia, ko Rieliaia, ko Moatekai, ko Pilisani, ko Misipari, ko Pikivai, ko Riumi, ko Peana. A kedrai wiliwili ko ira na tagane vei Isireli:

³O ira na luve i Parosi, e le rua na udolu ka dua na drau ka vitusagavulu ka rua.

⁴O ira na luve i Sefataia, e le tolu na drau ka vitusagavulu ka rua.

⁵O ira na luve i Ara, e le vitu na drau ka vitusagavulu ka lima.

⁶O ira na luve i Peaci-moapi, maivei ira na luve i Jesua *kei* Joapi, e le rua na udolu ka walu na drau ka tinikarua.

⁷O ira na luve i Ilama, e le dua na udolu ka rua na drau ka limasagavulu ka va.

⁸O ira na luve i Satu, e le ciwa na drau ka vasagavulu ka lima.

⁹O ira na luve i Sakai, e le vitu na drau ka mani onosagavulu.

¹⁰O ira na luve i Pani, e le ono na drau ka vasagavulu ka rua.

¹¹O ira na luve i Pepai, e le ono na drau ka ruasagavulu ka tolu.

¹²O ira na luve i Asikati, e le dua na udolu ka rua na drau ka ruasagavulu ka rua.

¹³O ira na luve i Etonikami, e le ono na drau ka onosagavulu ka ono.

¹⁴O ira na luve i Pikivai, e le rua na udolu ka limasagavulu ka ono.

¹⁵O ira na luve i Atini, e le va na drau ka limasagavulu ka va.

¹⁶O ira na luve i Ateri, maivei Esekaia, e le ciwasagavulu ka walu.

¹⁷O ira na luve i Pisai, e le tolu na drau ka ruasagavulu ka tolu.

¹⁸O ira na luve i Jora, e le dua na drau ka tinikarua.

¹⁹O ira na luve i Asumi, e le rua na drau ka ruasagavulu ka tolu.

²⁰O ira na kai Kipari, e le ciwasagavulu ka lima.

²¹O ira na kai Pecileema, e le dua na drau ka ruasagavulu ka tolu.

²²O ira na kai Nitofa, e le limasagavulu ka ono.

²³O ira na kai Anacoci, e le dua na drau ka ruasagavulu ka walu.

²⁴O ira na luve i Asimavece, e le vasagavulu ka rua.

²⁵O ira na kai Kiriaci-jiarimi, ko Kifira, kei Pieroci, e le vitu na drau ka vasagavulu ka tolu.

²⁶O ira na kai Rama kei Kepa, e le ono na drau ka ruasagavulu ka dua.

²⁷O ira na kai Mikimasi, e le dua na drau ka ruasagavulu ka rua.

²⁸O ira na kai Peceli kei Ai, e le rua na drau ka ruasagavulu ka tolu.

²⁹O ira na kai Nipo, e le limasagavulu ka rua.

³⁰O ira na kai Makipisi, e le dua na drau ka limasagavulu ka ono.

³¹O ira na kai Ilama kadua, e le dua na udolu ka rua na drau ka limasagavulu ka va.

³²O ira na kai Erimi, e le tolu na drau ka ruasagavulu.

³³O ira na kai Lota, ko Atiti, kei Ono, e le vitu na drau ka ruasagavulu ka lima.

³⁴O ira na kai Jeriko, e le tolu na drau ka vasagavulu ka lima.

³⁵O ira na kai Sena, e le tolu na udolu ka ono na drau ka tolusagavulu.

³⁶O ira na bete: ko ira na luve i Jitaia, e na mataqali i Jesua, e le ciwa na drau ka vitusagavulu ka tolu.

³⁷O ira na luve i Ima, e le dua na udolu ka limasagavulu ka rua.

³⁸O ira na luve i Pasuri, e le dua na udolu ka rua na drau ka vasagavulu ka vitu.

³⁹O ira na luve i Erimi, e le dua na udolu ka tini ka vitu.

⁴⁰O ira na Livai: ko ira na luve i Jesua, kei Katimieli, maivei ira na luve i Otevaia, e le vitusagavulu ka va.

⁴¹O ira na dausere: ko ira na luve i Esafa, e le dua na drau ka ruasagavulu ka walu.

⁴²O ira na luvedra era vakatawa na katuba: ko ira na luve i Salumi, ko ira na luve i Ateri, ko ira na luve i Talimoni, ko ira na luve i Akupi, ko ira na luve i Etita, ko ira na luve i Sopai, ko ira kece e le dua na drau ka tolusagavulu ka ciwa.

⁴³O ira na Necinimi: ko ira na luve i Saia, ko ira na luve i Esufa, ko ira na luve i Tapaoci;

⁴⁴ko ira na luve i Kirosi, ko ira na luve i Siea, ko ira na luve i Patoni;

⁴⁵ko ira na luve i Lipana, ko ira na luve i Ekapa, ko ira na luve i Akupi;

⁴⁶ko ira na luve i Akapi, ko ira na luve i Salimai, ko ira na luve i Anani;

⁴⁷ko ira na luve i Kiteli, ko ira na luve i Keari, ko ira na luve i Riaia;

⁴⁸ko ira na luve i Risini, ko ira na luve i Nikota, ko ira na luve i Kasami;

⁴⁹ko ira na luve i Usa, ko ira na luve i Pasea, ko ira na luve i Pesai;

⁵⁰ko ira na luve i Esina, ko ira na luve i Maoni, ko ira na luve i Nifusimi;

⁵¹ko ira na luve i Pakipuki, ko ira na luve i Ekufa, ko ira na luve i Ariuri;

⁵²ko ira na lufe i Pasilice, ko ira na lufe i Meita, ko ira na lufe i Arisa;

⁵³ko ira na lufe i Parikosi, ko ira na lufe i Sisira, ko ira na lufe i Tema;

⁵⁴ko ira na lufe i Nisia, ko ira na lufe i Etifa.

⁵⁵O ira na luvedra na tamata i Solomoni: ko ira na lufe i Soti, ko ira na lufe i Sofereci, ko ira na lufe i Piraita;

⁵⁶ko ira na lufe i Yala, ko ira na lufe i Tarikoni, ko ira na lufe i Kiteli;

⁵⁷ko ira na lufe i Sefataia, ko ira na lufe i Atili, ko ira na lufe i Pokerece-asipayimi, ko ira na lufe i Ami.

⁵⁸O ira kecega na Necinimi, kei ira na luvedra na tamata nei Solomoni, era sa le tolu na drau ka ciwasagavulu ka rua.

⁵⁹Ia ko ira oqo era a lako cake mai Teli-mela, Teli-arisa, Kerupi, Atani, keiIma: a ra sa sega ni vakatakila rawa na mataqali ni noda qase, kei na nodra kawa, se ra lufe i Isireli beka se segai:

⁶⁰ko ira na lufe i Tilaya, ko ira na lufe i Topaia, ko ira na lufe i Nikota, era sa le ono na drau ka limasagavulu ka rua.

⁶¹Ko ira maivei ira na luvedra na bete: ko iratou na lufe i Apaya, ko iratou na lufe i Kose, ko iratou na lufe i Pasiliai: ko koya sa veiwatini kaya e dua na lufe i Pasiliai ka yalewa na kai Kiliati, a sa vakayacani e na yacadra:

⁶²ko ira oqo era sa vakasaqara na kedrai vola vei ira sa wili na kedra yavusa, a sa sega ni kune: ko koya era sa tawase tani kina me ra kakua ni bete, ni sa sega ni tara me ra bete.

⁶³A sa kaya vei ira ko koya na turaga, me ra kakua ni kana e na ka tabu, ka me dua mada na bete me taubena na Urimi kei na Cumimi.

⁶⁴O ira vata nai soqosoqo tauoko era sa le va na oba ka rua na udolu ka tolu na drau ka onosagavulu,

⁶⁵a sa vo ko ira na nodra tamata kei na nodra vada, era le vitu na udolu ka tolu na drau ka tolusagavulu ka vitu: a sa tiko vata kei ira e le rua na drau na tagane dausere kei na yalewa dausere.

⁶⁶A nodra ose, sa vitu na drau ka tolusagavulu ka ono; a nodra meule, e rua na drau ka vasagavulu ka lima;

⁶⁷a nodra kameli, e va na drau ka tolusagavulu ka lima; na asa, e ono na udolu ka vitu na drau ka ruasagavulu.

⁶⁸Ka so vei ira sa liu vei ira na qase, ni ra sa yaco ki na vale i Jiova mai Jerusalemi, era soli ka vakayalovinaka ki na vale ni Kalou, me tara cake e na kena yasana:

⁶⁹era a solia me vaka na ka era rawata ki nai yau ni cakacaka, e onosagavulu ka dua na udolu na tarama koula, ka tolu na vatuloa na sikeli siliva, ka dua na drau nai sulu ni bete.

⁷⁰Ka ra sa tiko e na nodra veikoro ko ira na bete, kei ira na Livai, ka so vei ira na tamata, kei ira na dausere, kei ira nai vakatawa ni katuba, kei ira na Necinimi; kei ira kece na Isireli e na nodra veikoro.

Esera 3

Sa caka nai cabocabo-ni-soro, a sa ia na vakacaboi soro kei na so levu. Sa tauyavutaki na vale ni soro.

¹Ia ni sa yaco nai kavitu ni vula, a ra sa tiko e na veikoro ko ira na Isireli, era sa soqoni vata ko ira na tamata ki Jerusalemi me vaka era le dua ga na tamata.

²Sa qai tu cake ko Jesua na luve i Josataki ka tagane, kei iratou na bete na tacina, kei Serupapeli na luve i Sialitieli ka tagane, kei iratou na tacina, ka cakava nai cabocabo-ni-soro ni Kalou i Isireli, me vakacobora kina nai soro kama, me vaka sa volai e na vunau i Moses na tamata ni Kalou.

³A ra sa cakava nai cabocabo-ni-soro e na kenai tutu; ni ra sa rere e na vuku ni lewe ni veivanua oqori: ka ra sa vakacobora kina nai soro kama vei Jiova, io nai soro kama e na mataka kei na yakavi.

⁴Ka ra sa ia na so levu ni vale taba ni kau, me vaka sa volai, ka *vakacobora* na kenai soro kama, io, na kenai wiliwili, me vaka na kenai valavala, ka me vaka na kenai cakacaka ni veisiga;

⁵ia emuri nai soro kama sa daucaka e na veivula vou talega, kei na so levu sa vakatabui me nei Jiova sa loku tu, kei na nodra yadua era via vakacabora e na yalovinaka vei Jiova.

⁶Sa vakatekivu e nai matai ni siga ni kenai kavitu ni vula na nodra vakacabora nai soro kama vei Jiova. Ia sa bera ni tauyavutaki na vale i Jiova.

⁷Era a solia talega nai lavo vei ira na matai ni vatu, kei ira na matai ni kau; kei na kakana, kei na medra, kei na waiwai, vei ira na kai Saitoni, kei ira na kai Taia, me ra kauta mai na vu ni sitari mai Lepanoni ki na wasawasa mai Jopa, me vaka na ka sa solia vei ira ko Sairusi na tui Perisia.

⁸Ia e nai karua ni yabaki ni nodra lako mai ki na vale ni Kalou mai Jerusalemi, e nai karua ni vula, sa vakatekivu ko Serupapeli na luve i Sialitieli ka tagane, kei Jesua na luve i Josataki ka tagane, kei na wekadra sa vo ko ira na bete kei ira na Livai, kei ira kece era sa lesu mai ki Jerusalemi mai na veivakabobulataki; a ra sa lesi ira na Livai, sa ruasagavulu na nodra yabaki ka qase cake, me vakaraica na cakacaka ni vale i Jiova.

⁹Era sa qai tu vata ko Jesua kei iratou na luvena tagane kei iratou na wekana, ko Katimieli kei iratou na luvena tagane, ko iratou na luve i Juta era tagane, me vakaroti ira na matai e na vale ni Kalou: ko iratou na luve i Enatati ka tagane, kei ira na luvedra tagane kei ira na tacidra, na Livai.

¹⁰Ia ni ra sa tauyavutaka na vale i Jiova ko ira na matai, sa lesi ko ira na bete me ra tu e na nodra i sulu vakabete ka taura na davui, kei ira na Livai na luve i Esafa ka tagane ka taura na sibali, me ia na vakavinavinaka vei Jiova, me vaka ka vakarota ko Tevita na tui Isireli.

¹¹A ra sa sere vata ka veisausau e na vakavinavinaka kei na vakamolimoli vei Jiova; ni sa yalovinaka ko koya, ni sa sega ni mudu na nona yalololoma vei ira na Isireli. A ra sa kailavaka e na domo levu ko ira kecega na tamata, ni ra vakavinavinaka vei Jiova, ka ni sa tauyavutaki na vale i Jiova.

¹²Ia ka lewe vuqa vei ira na bete, kei ira na Livai, kei ira sa liu vei ira na qase, era tamata qase, era a kunea na vale eliu, ni sa tauyavutaki e matadra

na vale oqo, era tagi vakadomoilevu; ka lewe vuqa era kaila vakadomoilevu e na marau:

¹³a ra sa sega ni kila rawa kina ko ira na tamata, na kena duidui na domo ni kaila e na marau, kei na domo ni nodra tagi na tamata: ni ra sa kailavaka e na domo levu ko ira na tamata, a sa rogo vakayawa na kena rorogo.

Esera 4

Sa ra gumatua ko ira na kai Samaria, me tarova na kena tara na vale ni soro mai Jerusalemi.

¹Ia ni ra sa rogoca ko ira na nodra meca na Juta kei ira na Penijamini, ni ra sa tara tiko na vale vei Jiova na nodra Kalou na Isireli ko ira era a vakabobulataki;

²era sa lako mai kivei Serupapeli, kei ira era liu vei ira na qase, ka kaya vei ira, Me da tara vata kei kemudou: ni keimami sa qarava na nomudou Kalou, me vakataki kemudou; ia keimami sa soro vua mai na gauna i Esa-atoni na tui Asiria, ko koya ka kauti keimami mai ki ke.

³A sa kaya vei ira ko Serupapeli, kei Jesua, kei ira sa vo vei ira era liu vei ira na qase ni Isireli, Dou sa sega ni vakaitavi vata kei keimami e na tara vale vua na neimami Kalou; koi keimami ga ena tara vakataki keimami vei Jiova na Kalou ni Isireli, me vaka ka vakaroti keimami na tui ko Sairusi na tui Perisia.

⁴Sa qai vakamalumalumutaki ira na tamata ni Juta ko ira na lewe ni vanua, ka vakararawataki ira ni ra tara vale,

⁵ka volia na tamata vuku e na veileti, me ra tarova na ka era nakita, e na gauna kecega i Sairusi na tui Perisia, ka yacova na gauna i Taraiase na tui Perisia.

⁶Ia ni sa lewa ko Easuersi, ni sa qai vakatekivu na nona lewa, era sa vola e dua nai vola era beitaki ira kina na kai Juta kei ira na kai Jerusalemi.

⁷Ia e na gauna i Atakisekise, eratou sa vola vei Atakisekise na tui Perisia, ko Pisalami, ko Miciritaci, ko Tapeli, kei ira na tamata tani sa nodratou i tokani;

a sa volai nai vola e na vosa vaka-Siria, ka tukuni na kenai balebale e na vosa vaka-Siria.

⁸Sa vola nai vola ko Riumi na turaga ni lewa, kei Simisei na vunivola, kivei Atakisekise na tui, me beitaki Jerusalemi, ka vaka,

⁹Ko Riumi na turaga ni lewa, kei Simisei na vunivola, kei ira kece na nodraui tokani; ko ira na Tainaiti, *kei* ira na Efasecekaiti, *kei* ira na Tapilaiti, *kei* ira na Efasaiti, *kei* ira na Akevaiti, *kei* ira na kai Papiloni, *kei* ira na kai Susa, *kei* ira na Tiaiti, *kei* ira na kai Ilama,

¹⁰*kei* ira na veimatanitu sa vo, ko ira ka kauta mai ko Osinapa, ko koya ka turaga ka rogo, ka lesia me ra tiko e na veikoro ni Samaria, kei ira na kena vo e na tai ni uciwai oqo, ia me vaka sa dauvolai.

¹¹Oqo nai vola era sa vakauta vua, io vei Atakisekise na tui: O ira na nomuni tamata era tiko e na tai ni uciwai oqo, ia me vaka sa dauvolai.

¹²Mo ni kila na tui, ni ra sa lako mai ki Jerusalemi, ko ira na Jiu era lako maivei kemuni vei keimami, a ra sa tara tiko na koro dauvere ka ca, ka ra sa viria na kena bai, ka veiuturitaka na kena yavu.

¹³Ia mo ni kila mada na tui, kevaka sa tara oti na koro oqo, ka viri oti na kena bai, era na sega ni soli vakacavacava, se soli kamunaga, se na ka sa daucaka vua na tui, ka na qai yali kina vei kemuni na tui eso na nomuni yau oqo.

¹⁴Ia ni keimami sa vakani mai na vale ni tui, a sa sega ni kilikili kei keimami me raica ni kemuni sa beci na tui, o koya keimami sa talaki kina me vakatakila vei kemuni na tui;

¹⁵me sa qarai e nai vola ni kedrai tukutuku na nomuni qase: ko ni na kunea kina e nai vola ni tukutuku, ka kila ni sa koro dautalaidredre na koro oqo, ka dauvakacacani ira na tui kei ira na veiqali, ka ni ra sa buki vere talega kina eliu: e na vuku ni ka oqo sa vakarusai kina na koro oqo.

¹⁶Keitou sa vakatakila vei kemuni na tui, kevaka sa tara tale na koro oqo, ka viri oti na kena bai, ena qai sega kina na nomuni qali e na tai ni uciwai oqo.

¹⁷Sa qai volavola ko koya na tui kivei Riumi na turaga na lewa, kei Simisei na vunivola, kei ira kece na nodraui tokani era sa tiko mai Samaria, kei ira kece era tiko mai tai kadua ni uciwai, ka vaka, Sa loloma; ia me vaka sa dauvolai.

¹⁸Ai vola dou a vakauta vei keitou sa wili vakamacala vei au.

¹⁹Ia ka'u a vakarota, ka sa ia oti na vakasaqaqara, a sa kune ni sa vere makawa vei ira na tui na koro oqo, a sa dauia kina na talaidredre kei na vere.

²⁰Ka so talega na tui era turaga yaco mai Jerusalemi, era sa lewa kece e na yasana kadua ni uciwai; ka sa dausoli vei ira nai vakacavacava, na kamunaga, kei na ka e daucaka vua na tui.

²¹Ia dou vakarota me cegu mada ko ira na tamata oqo, ka me kakua ni tara na koro oqo ka me'u solia mada nai vakaro.

²²Dou raici kemudou vinaka, mo dou kitaka na ka oqo: a cava me tubu kina na ka me ca kina ko ira na tui?

²³Ia ni sa wili nai vola i Atakisekise na tui vei Riumi, kei Simisei na vunivola, kei ira na nodraui tokani, era sa qai lako vakusakusa ki Jerusalemi vei ira na Jiu, ka vakasaurarataki ira vakaukauwa me mudu na nodra cakacaka.

²⁴Sa qai mudu na cakacaka ni vale ni Kalou mai Jerusalemi: ka sa mudu ka yacova nai karua ni yabaki ni lewa i Taraiase na tui Perisia.

Esera 5

Sa tara ga na vale ni soro, a ra sa sega ni tarova rawa ko ira na meca.

¹Erau sa qai parofisai, ko Akeai na parofita, kei Sakaraia na luve i Ito, vei ira na Jiu, era tiko mai Juta kei Jerusalemi, io vei ira, e na yaca ni nodra Kalou na Isireli.

²Sa qai tu cake ko Serupapeli na luve i Sialitieli, kei Jesua na luve i Josataki, ka vakatekivu me tara na vale ni Kalou mai Jerusalemi: a sa veivuke kei rau koi rau na parofita ni Kalou.

³E na gauna ko ya, sa lako mai vei ira ko Tatinai, na kovana e na tai mai oqo ni uciwai, kei Sicari-posinai, ko ira kei na nodraui tokani, ka kaya vei ira, O cei sa vakaroti kemudou mo dou tara na vale oqo, ka viria na bai oqo?

⁴Keitou a qai kaya vei ira vaka, O cei na yacadra na tamata era tara na vale oqo?

⁵A sa vakaraici ira tiko na nodra qase na Juta na mata ni nodra Kalou, me dredre kina na nodra tarovi, ka me yaco mada na ka oqo vei Taraiase: a ra sa qai vola na kenai sau e na dua nai vola e na vuku ni ka oqo.

⁶Ai vola era vakauta vei Taraiase na tui ko Tatinai na kovana e na tai ni uciwai oqo, kei Sicari-posinai, kei ira na nonai tokani na Efasaki, era tiko e na tai ni uciwai oqo:

⁷era vakauta nai vola vua, a sa volai vakaoqo: Vei Taraiase na tui, me nomuni na vakacegu vakaidina.

⁸Mo ni kila mada na tui, ni keitou a lako ki na vanua qali ko Juta, ki na nona vale na Kalou levu, sa tara e na vatu lelevu, a sa toka na kau e na kena lalaga, a sa caka vakusakusa na cakacaka oqo, ka sa yaco e na ligadra.

⁹Keitou a qai tarogi ira na qase ko ya, ka vosa vakaoqo vei ira, O cei ka vakaroti kemudou mo dou tara na vale oqo, ka viria na bai oqo?

¹⁰Keitou a taroga talega na yacadra, me vakatakila vei kemuni, me keitou vola na yacadra na tamata era sa liu vei ira.

¹¹A ra a vosa vakaoqo, ka kaya, Oi keimami na nona tamata na Kalou ni lomalagi kei vuravura, ia keimami sa tara na vale ka tara makawa sa vuqa na kena yabaki, ka tara e dua na tui sa turaga levu vei ira na Isireli, ka vakatura cake.

¹²Ia ni ra sa vakacudruya na Kalou ni lomalagi ko ira na neimami qase, sa qai soli ira ko koya ki na liga i Nepukanesa na tui Papiloni, na kai Kalitia, o koya ka vakarusa na vale oqo, ka kauti ira vakabobula na tamata ki Papiloni.

¹³Ia e nai matai ni yabaki i Sairusi na tui Papiloni, sa dua na nonai vakaro ko Sairusi na tui ko ya me tara na vale ni Kalou oqo.

¹⁴Ia nai yaya koula talega kei na siliva ni vale ni Kalou, ka kauta ko Nepukanesa mai na vale ni soro mai Jerusalemi, ka kauta ki na bure kalou mai Papiloni; ia sa kauta tale mai na bure kalou mai Papiloni ko Sairusi, ka sa soli vua e dua, na yacana ko Sesipasa, o koya ka lesia ko koya me kovana;

¹⁵ka kaya vua, Mo taura nai yaya oqo, mo lako, ka kauta ki na vale ni Kalou mai Jerusalemi, ia me tara mada na vale ni Kalou e na kena yasana.

¹⁶Sa qai lako mai ko Sesipasa ko ya, ka viritaka na yavu ni vale ni Kalou mai Jerusalemi: ia mai na gauna ko ya ka yacova na gauna oqo, sa tara tiko, a sa sega ni oti.

¹⁷Ia kevaka sa vinaka vei kemuni na tui, me sa qarai e na nomuni vale ni yau na tui, mai Papiloni, me kilai se sa vakakina se segai, se sa dua nai vakaro i Sairusi na tui me tara na vale ni Kalou oqo mai Jerusalemi; mo ni qai tukuna na lomamuni na tui vei keitou.

Esera 6

Sa vakarota ko iratou na tui Perisia me tara na vale ni soro, a sa caka vakaoti, ka sa curumi, ka ia na kana vata ni lako-sivia.

¹Sa qai vakarota ko Taraiase na tui, ka sa qarai e na vale ni vola, sa maroroi tu kina na ka talei mai Papiloni.

²A sa kune e dua nai vola vivigi mai Akimeca, e na vale vakaturaga mai na vanua ko Mitia, sa volai kina na ka me nanumi, ka sa vaka tu oqo:

³E nai matai ni yabaki i Sairusi na tui, sa vakarota ko Sairusi na tui e na vuku ni vale ni Kalou mai Jerusalemi, Me tara na vale oqori, na yasana ka vakacabori kina nai soro, ia me viritaki me kaukauwa na kena yavu: a kena cecere me onosagavulu na kiupiti, na kena raraba me onosagavulu na kiupiti;

⁴me tolu na yatu vatu lelevu, ka dua na yatu kau vou: ia me soli na kenai voli mai na vale ni tui:

⁵ia me vakasukataki tale nai yaya koula kei na siliva ni vale ni Kalou, ka kauta ko Nepukanesa mai na vale mai Jerusalemi, ka kauta ki Papiloni; ia me kau tale ki na vale ni Kalou mai Jerusalemi, ki na kena yasana yadua, ka me viritu e na vale ni Kalou.

⁶Ia, ko iko Tatinai, na kovana mai tai kadua, kei Sicari-posinai, kei ira na nomudrau i tokani na Efasaki, mai tai kadua ni uciwai, dou tiko tani kina:

⁷mo dou laiva mada na cakacaka ni vale ni Kalou oqo; me ra tara ga na vale ni Kalou oqo e na kena vanua, na nodra kovana na Jiu, kei ira na nodra qase na Jiu.

⁸Au sa vakarota talega na ka mo dou cakava vei ira na nodra qase na Jiu, me tara kina na vale ni Kalou oqo: ka me soli nai voli vei ira na tamata oqo mai na nonai yau na tui, io mai nai vakacavacava mai tai kadua, me ra kakua ni tarovi.

⁹Kei na ka era sa dravudravua kina, na luve ni pulumokau eso, kei na sipi tagane eso, kei na lami eso, mei soro kama vua na Kalou kei lomalagi, na witi, na masima, na waini, kei na waiwai, me vaka na ka era lesia na bete era tiko mai Jerusalemi, me soli vei ira e na veisiga, me soli tikoga:

¹⁰me ra vakacobora nai soro e boi vinaka vua na Kalou ni lomalagi, ka masulaka me bula na tui, kei iratou na luvema.

¹¹Au sa vakarota talega, e na vukuna e dua sa vakatanitaka na vosa oqo, me taurivaki na kau ni nona vale, ka vakaduri cake, me qai vakalilici kina ko koya; ia mei sovasova ni benu na nona vale e na vuku ni ka oqo.

¹²Ia na Kalou, ko koya sa vakatikora maikeia na yacana, me vakarusai ira kecega na tui kei ira na tamata, era dodoka na ligadra me vakatanitaka *ka* vakarusa na vale ni Kalou oqo mai Jerusalemi. Oi au ko Taraiase, au sa vakarota; me caka vakusakusa sara.

¹³Ia ko Tatinai, na kovana e na tai ni uciwai oqo, kei Sicari-posinai, kei ira na nodraui tokani, era sa kitaka vakusakusa na ka ka talaki kina ko Taraiase na tui.

¹⁴A ra sa tara ko ira na nodra qase na Jiu, ka cakacaka yaco, ni sa parofissai ko Akeai na parofita, kei Sakaraia na luve i Ito. A ra sa tara tiko, ka vakaotia, me vaka nai vakaro ni nodra Kalou na Isireli, ka vaka nai vakaro i Sairusi, kei Taraiase, kei Atakisekise na tui Perisia.

¹⁵A sa caka vakaoti na vale oqo e nai katolu ni siga ni vula ko Eta, e nai kaono ni yabaki ni lewa i Taraiase na tui.

¹⁶A ra sa ia na so levu ni curu vale ni Kalou oqo e na marau, ko ira na Isireli, ko ira na bete, kei ira na Livai, kei na kedra vo era vakabobulataki,

¹⁷a ra sa vakacabora, ni sa curumi na vale ni Kalou oqo, e dua na drau na pulumokau, e rua na drau na sipi tagane, e va na drau na lami; kei nai soro ni valavala ca e na vukudra kecega na Isireli, e tinikarua na me tagane, me vaka nai wiliwili ni nodra mataqali na Isireli.

¹⁸A ra sa lesia na bete e na kedrai wasewase, kei ira na Livai e na nodra i tavi, ki na cakacaka vua na Kalou, mai Jerusalemi; me vaka sa volai e nai vola i Moses.

¹⁹A ra sa ia na kana vata ni lako-sivia ko ira ka vakabobulataki e nai katinikava ni siga ni matai ni vula.

²⁰Ni ra sa vakasavasavataki vata ko ira na bete kei ira na Livai, era sa savasava kecega, ka ra vakamatea *na* lami ni lako-sivia e na vukudra kece era a vakabobulataki, e na vukudra talega na wekadra na bete, e na vukudra talega.

²¹A ra sa kania ko ira na Isireli, era sa lako tale mai na veivakabobulataki, kei ira kece era tawasei ira mai na nodra dukadukali na lewe ni vanua, me ra qarai Jiova na nodra Kalou na Isireli,

²²a ra sa soqoni vata e na marau ka kana madrai sa sega ni vakaleveni, ka bogi vitu: ni sa vakamarautaki ira ko Jiova, ka sa vagolea na lomana na tui Asiria vei ira, me vakaukauwataka na ligadra e na cakacaka ni vale ni Kalou, na nodra Kalou na Isireli.

Esera 7

Sa vakarau ko Esera kei ira na lewe vuqa na Jiu me lako ki Jerusalemi, a sa soli vua nai vakaro i Atakisekise na tui.

¹Sa oti na veika oqo, e na gauna sa lewa kina ko Atakisekise na tui Perisia, ko Esera na luve i Siraia ka tagane, na luve i Asaraia ka tagane, na luve i Ilikaia ka tagane,

²na luve i Salumi ka tagane, na luve i Setoki ka tagane, na luve i Eitupi ka tagane,

³na luve i Amaraia ka tagane, na luve i Asaraia ka tagane, na luve i Miraioci ka tagane,

⁴na luve i Seraia ka tagane, na luve i Usai ka tagane, na luve i Puki ka tagane,

⁵na luve i Episua ka tagane, na luve i Finiase ka tagane, na luve i Eliesa ka tagane, na luve i Eroni na bete levu ka tagane:

⁶sa lako cake ko Esera oqo mai Papiloni; a sa vunivola uasivi ko koya e na vunau i Mosese, ka solia ko Jiova na nodra Kalou na Isireli: a sa solia vua ko koya na tui na ka kecega ka kerea ko koya, me vaka na liga i Jiova na nona Kalou sa tiko vua.

⁷A sa lako cake ki Jerusalemi eso vei ira na Isireli, ka so na bete, kei na Livai, kei na dausere, kei nai vakatawa ni katuba, kei na Necinimi, e nai kavitu ni yabaki ni lewa i Atakisekise na tui.

⁸A sa yaco ki Jerusalemi e nai kalima ni vula, e nai kavitu ni yabaki ni tui.

⁹Ni sa cavu tu ko koya me lako cake mai Papiloni e nai matai ni siga e nai matai ni vula, a sa yaco ki Jerusalemi e nai matai ni siga e nai kalima ni vula, ka ni sa tiko vua na liga vinaka ni nona Kalou.

¹⁰Ni sa vakarautaka oti na lomana ko Esera me vakasaqaqara e na vunau i Jiova, ka me cakava talega, ka me vakavulica e Isireli nai lesilesi kei na lewa.

¹¹A sa vakaoqo nai vola sa solia ko Atakisekise, na tui kivei Esera na bete, na vunivola, io na vunivola e na vosa ni vunau i Jiova, kei na nonai vakaro vei ira na Isireli:

¹²Koi au ko Atakisekise, na nodra tui na tui, kivei Esera na bete, na vunivola vuku e na vunau ni Kalou ni lomalagi, me nomu na vakacegu vakaidina, ia me vaka sa dauvolai.

¹³Au sa vakarota, e na vukudra kecega na Isireli, kei ira na nodra bete, kei ira na Livai, e na noqu matanitu, me ra lako vata kei iko ki Jerusalemi ko ira kece era vinakata e lomadra vakataki ira.

¹⁴Ni sa talai iko na tui, kei na nona lewe ni bose eratou le vitu, me taroga e na vuku i Juta kei Jerusalemi, me vaka na vunau ni nomu Kalou sa tu e ligamu;

¹⁵ka me kauta na siliva kei na koula, eratou sa vinakata me ratou vakacabora ko koya na tui kei iratou na nona lewe ni bose vua na nodra Kalou na Isireli, sa tiko mai Jerusalemi na nona vale,

¹⁶kei na siliva kei na koula kecega ko sa kunea rawa e na veiyasana kece vaka-Papiloni, kei na ka era vinakata me ra vakacabora ko ira na tamata, kei ira na bete, ni sa lomadra me vakacabora e na vuku ni vale ni nodra Kalou mai Jerusalemi:

¹⁷mo volia mada ga e nai lavo oqo, na pulumokau eso, na sipi tagane eso, na lami eso, kei na kedrai madrali laukana, kei na kedrai madrali gunuvi, ka vakacabora e dela ni cabocabo-ni-soro e na vale ni nomudou Kalou mai Jerusalemi.

¹⁸Ia na ka kecega sa vinaka vei iko kei ira na wekamu, me caka e na siliva kei na koula sa vo, mo kitaka ga, me vaka na loma ni nomudou Kalou.

¹⁹Ai yaya talega sa soli vei iko me ia kina na cakacaka e na vale ni nomu Kalou, mo solia e na mata ni Kalou ni Jerusalemi.

²⁰Kei nai kuri ni ka sa yaga ki na vale ni nomu Kalou, sa yaga mo solia, mo solia ga mai na nona vale ni yau na tui.

²¹Ia koi au ko Atakisekise na tui, au sa vakaroti ira kecega na dau-ni-yau mai tai kadua ni uciwai, me caka vakariri na ka kecega sa na kerea vei kemudou ko Esera na bete, na vunivola ni vunau ni Kalou ni lomalagi,

²²ke sa yacova e dua na drau na taledi siliva, ka dua na drau nai vakarau witi, ka vitu na drau ka limasagavulu na kaloni waini, ka vitu na drau ka limasagavulu na kaloni waiwai, kei na masima sa sega ni volai na kena levu.

²³A ka kecega sa vakarota ko koya na Kalou ni lomalagi, me caka vakavinaka e na vuku ni nona vale na Kalou ni lomalagi: ia ka cava me yaco kina na cudru ki na nona matanitu na tui, vei iratou talega na luvema?

²⁴Keitou sa tukuna talega vei kemudou, e na vukudra na bete kei ira na Livai, na dausere, nai vakatawa ni katuba, na Necinimi, kei na tamata era qarava na vale ni Kalou oqo, sa sega ni tara me taroga vei ira nai vakacavacava, se na kamunaga, se na ka e daucaka vua na tui.

²⁵Ia o iko, Esera, me vaka na vuku ni nomu Kalou, sa tu vei iko, mo lesia eso me turaga-ni-lewa lalai ka so me turaga-ni-lewa lelevu, me ra lewai ira kecega na tamata mai tai kadua ni uciwai, o ira kece era kila na vunau ni nomu Kalou; ka vakavulici ira era sega ni kila.

²⁶Ia ko ira kece sa bese ni muria na vunau ni nomu Kalou, kei na vunau ni tui, me cudruvi vakasauri ko koya, se me mate, se me vakasevi tani, se me kovei na nonai yau, se me biu ki na vale ni veivesu.

²⁷Me vakavinavinakataki ko Jiova na Kalou ni noda qase, o koya sa vakauqeta na lomana na tui, me vakaiukuukutaka na vale i Jiova, mai Jerusalemi:

²⁸ka sa vakayacori au me'u lomani e matadra na tui, kei ira na nona lewe ni bose, kei ira kecega na nona tamata turaga qaqa na tui, Ia ka'u a vakaukauwataki ni sa tiko vei au na liga i Jiova na noqu Kalou, ka'u a qai vakasoqona vata na tamata era sa liu maivei ira na Isireli, me ra lako cake vata kei au.

Esera 8

Sa lako ko Esera kei ira na Jiu e lewe vuqa, ka ra yaco ki Jerusalemi, ni sa vakarurugi ira ko Jiova.

¹O ira oqo na turaga vei ira na nodra qase, a sa vakaoqo na kedrai tubutubu keimami a lako cake vata mai Papiloni, ni sa lewa tiko ko Atakisekise na tui.

²Maivei iratou na tagane na luve i Finiase: ko Kerisomi; maivei iratou na tagane na luve i Icama: ko Taniela; maivei iratou na tagane na luve i Tevita: ko Atusi;

³maivei iratou na tagane na luve i Sekanaia, vei ira na tagane na luve i Parosi: ko Sakaraia; a sa wili vata kaya e nai vola ni tubutubu e le dua na drau ka limasagavulu na tagane.

⁴Maivei iratou na tagane na luve i Peaci-moapi: Elioenai na tagane na luve i Seraia, kei ira vata kaya e le rua na drau na tagane.

⁵Maivei iratou na tagane na luve i Sekanaia: na luve i Jeesieli ka tagane, kei ira vata kaya e le tolu na drau na tagane.

⁶Maivei iratou na tagane na luve i Atini: ko Epeti na luve i Jonacani ka tagane, kei ira vata kaya e le limasagavulu na tagane.

⁷Maivei iratou talega na tagane na luve i Ilama: ko Jesaia na tagane na luve i Acalaina, kei ira vata kaya e le vitusagavulu na tagane.

⁸Maivei iratou talega na tagane na luve i Sefataia: ko Sepataia na luve i Maikeli ka tagane, kei ira vata kaya e le walusagavulu na tagane.

⁹Maivei iratou na tagane na luve i Joapi: ko Opetaia na luve i Jieli ka tagane, kei ira vata kaya e le rua na drau ka tini ka walu na tagane.

¹⁰Maivei iratou talega na tagane na luve i Silomeci: na luve i Josipaia ka tagane, kei ira vata kaya e le dua na drau ka onosagavulu na tagane.

¹¹Maivei iratou talega na tagane na luve i Pepai: ko Sakaraia na luve i Pepai ka tagane, kei ira vata kaya e le ruasagavulu ka walu na tagane.

¹²Maivei iratou talega na tagane na luve i Asikati: ko Joenani na luve i Akatani ka tagane, kei ira vata kaya e le dua na drau ka tini na tagane.

¹³Maivei iratou talega na tagane na luve i Etonikami emuri, a yacadratou oqo, ko Ilifeleti, ko Jieli, kei Semaia, kei ira vata talega e le onosagavulu na tagane.

¹⁴Maivei iratou talega na tagane na luve i Pikivai: ko Ucei, kei Saputi, kei ira vata talega e le vitusagavulu na tagane.

¹⁵Ia ka'u a vakasoqoni ira vata ki na uciwai sa drodro ki Aeva; ia keimami a tiko maikina ka bogi tolu e na vale vakacevaceva: ia ka'u a vakaraici ira na tamata, kei ira na bete, ka sega ni kunea e dua vei ira na tagane na Livai.

¹⁶Au a qai talaki me lako mai ko Eliesa, kei Erieli, kei Semaia, kei Elinecani, kei Jaripi, kei Elinecani, kei Necani, kei Sakaraia, kei Mesulame, eratou tamata turaga; ko Joaripi talega, kei Elinecani, oi rau na tamata daukila ka.

¹⁷Ka'u a qai talai iratou me ratou kauta na vosa vei Ito na turaga ni koro ko Kasifaia, ka kaya vei ira me ra vosa vei Ito, vei ira na wekana na Necinimi, mai na koro ko Kasifaia me ra kauta mai vei keda eso nai talatala me yaga e na vale ni noda Kalou.

¹⁸Ia ni sa vinaka vei keda na liga ni noda Kalou era a kauta mai vei keda e dua na tamata vuku, maivei iratou na tagane na luve i Mali, na tagane na luve i Livai, na tagane na luvei i Isireli; kei Serepaia, kei iratou na luvena tagane kei iratou na wekana, era le tinikawalu;

¹⁹kei Esapaia, kei ira vata kaya ko Jesaia maivei iratou na tagane na luve i Mirari, ko iratou na wekana kei iratou na luvedratou tagane, era le ruasagavulu;

²⁰maivei ira talega na Necinimi, ka lesia ko Tevita kei ira na turaga me qaravi ira na Livai, e le rua na drau ka ruasagavulu na Necinimi: sa cavuti kece na yacadra yadua.

²¹Au a qai kacivaka maikea na lolo, mai na uciwai ko Aeva, me keimami vakararawataki keimami e na mata i koya na neimami Kalou, ka me kerea vua me neimami na sala dodonu me nodra talega na neimami lalai, kei na neimami ka kecega:

²²ni'u a madua ni kerea vua na tui na mataivalu, kei ira na tamata era vodo ose, me totaki keimami e na vuku ni meca e na sala: ni keimami sa vosa oti vua na tui, ka kaya, A liga ni neimami Kalou sa tiko vakavinaka kei ira kece sa qarai koya; ia na nona kaukauwa kei na nona cudru sa veivala kei ira kece era sa biuti koya.

²³Ia keimami a lolo ka masuta na neimami Kalou e na vuku ni ka oqo: a sa vakamasuti ga vei keimami ko koya.

²⁴Au a qai wasea tani e le tinikarua vei ira era liu vei ira na bete, ko Serepaia, ko Esapaia, kei iratou e lewe tini na wekadrau,

²⁵ka vakarautaka na kena bibi ni siliva vei ira, kei na koula, kei nai yaya, io na ka sa vakabori e na vuku ni vale ni neimami Kalou, ka vakabora ko koya na tui, kei iratou na nona lewe ni bose, kei iratou na nona tamata turaga, kei ira kece na Isireli era tiko maikeri:

²⁶au a vakarautaka na kena bibi ki na ligadra, e ono na drau ka limasagavulu na taledi siliva, kei nai yaya siliva e dua na drau na taledi, *ka* sa dua na drau na taledi koula;

²⁷a sa ruasagavulu na peseni koula, sa dua na udolu na tarama; ka rua na bilo kopa makamakalivata, ka tautauvata kei na koula na kena talei.

²⁸Ia ka'u a kaya vei ira, Dou sa savasava vei Jiova; a sa savasava talega nai yaya; ia na siliva kei na koula na ka-ni-loloma sa vakabori vei Jiova na Kalou ni nomudou qase:

²⁹dou vakatawa, ka maroroya, me yacova na siga dou na vakarautaka kina na kedra bibi e na matadra era liu vei ira na bete kei ira na Livai, kei ira era liu vei ira na nodra qase na Isireli, mai Jerusalemi, e na vale *ni yau* ni vale i Jiova.

³⁰A ra sa vakarautaka na bibi ni siliva, kei na koula, kei nai yaya, ko ira na bete kei ira na Livai, me ra kauta ki Jerusalemi ki na vale ni noda Kalou.

³¹Keimami a qai lako mai na uciwai ko Aeva e nai katinikarua ni siga ni matai ni vula, me lako ki Jerusalemi: a sa tu vei keimami na liga ni noda

Kalou, ka vakabulai keimami mai na ligadra na meca, kei ira era lawa koto e na sala.

³²Ia keimami a yaco ki Jerusalemi, ka tiko kina bogi tolu.

³³Ia e nai kava ni siga, sa vakarautaki na kena bibi ni siliva, kei na koula, kei nai yaya, e na vale ni noda Kalou, ni sa kitaka ko Meremoce na tagane na luve i Urai ja na bete; a sa tiko kaya ko Eliesa na luve i Finiase ka tagane, ka tiko kei rau ko Josapati na luve i Jesua ka tagane, kei Noataia na luve i Pinui ka tagane, koi rau na luve i Livai;

³⁴sa wili ka vakarautaki na kena bibi ni ka kecega: a sa volai na kena bibi kece e na siga ko ya.

³⁵Ia ko ira na luvedra era a kau tani, ko ira era sa lesu tale mai na veivakabobulataki, era sa vakacabora vua na nodra Kalou na Isireli, nai soro kama na pulumokau e tinikarua e na vukudra kecega na Isireli, e ciwasagavulu ka ono na sipi tagane, e vitusagavulu ka vitu na lami, e tinikarua na me tagane mei soro ni valavala ca: a ka kece oqo sai soro kama vei Jiova.

³⁶A ra sa solia nai vola ni vakaro ni tui vei ira na nona tamata turaga na tui, kei ira na kovana era lewa e na tai ni uciwai oqo: ka ra sa vupei ira na tamata, me rawa vale ni Kalou.

Esera 9

Sa rarawa ko Esera ni sa veiwatini kei ira na yalewa tani ko ira na Jiu, 1-5; a sa masu ko koya vua na Kalou.

¹Ia ni sa caka oti na veika oqo, sa lako mai vei au ko ira na turaga, ka kaya, O ira na Isireli, kei ira na bete, kei ira na Livai, era sa sega ni tawasei ira tani maivei ira na lewe ni veivanua, era *sa cakacaka* me vaka na nodra i valavala vakasisila na kai Kenani, na Itaiti, na Perisaiti, na Jepusaiti, na luve i Amoni, na kai Moapi, na kai Ijipita, kei ira na Amoraiti:

²ni ra sa bauta na luvedra yalewa me watidra, me watidra talega na luvedra tagane: a ra sa dua vata kina na kawa tabu kei ira na lewe ni veivanua oqo; io

era sa liu e nai valavala ca oqo ko ira na turaga kei ira na turaga ni veimataqali.

³Ia ni'u a rogoca na ka oqo, au sa dresulaka na noqu i sulu kei na noqu i tutuvi, ka vutia tani na drau ni uluqu kei na kumiqu, ka'u sa tiko sobu ka sa kidacala.

⁴Era sa qai soqoni vata mai vei au ko ira yadua era sa sautaninini e na vosa ni nodra Kalou na Isireli, e na vuku ni nodra talaidredre era a vakabobulataki; ia ka'u sa tiko ka kidacala ka yacova na kena vakacabori nai soro ni yakavi.

⁵Ia ni sa vakacabori nai soro e na yakavi, au sa tu cake e na noqu rarawa; ka sa dresulaki tu na noqu i sulu kei na noqu i tutuvi, ka'u sa qai vakatekiduru, ka dodoka yani na ligaqu vei Jiova na noqu Kalou;

⁶ka kaya, Kemuni na noqu Kalou, au sa madua ka velavela ni'u tacake vei kemuni na noqu Kalou: ni sa tubu cake na neimami caka cala ka sa sivia na uluimami, a sa tubu na neimami talaidredre me yala ki lomalagi.

⁷Mai na gauna ni neimami qase, keimami sa talaidredre vakalevu ka yacova na siga oqo; ia e na vuku ni neimami caka cala, keimami sa soli oti yani ki na ligadra na tui ni veivanua, koi keimami kei ira na neimami tui kei ira na neimami bete, ki nai seleiwau, ki na veivakabobulataki, kei na veivakacacani, kei na veivakamaduataki, me vaka e na siga oqo.

⁸Ia sa qai lomani keimami ko Jiova na neimami Kalou e na dua na gauna lekaleka wale oqo, me vakavoca vei keimami eso me bula, ka me solia vei keimami nai vako e na nona vale tabu, ka me vakararamataka na mata i keimami na neimami Kalou, ka vakaukauwataki keimami vakalailai e na neimami vakabobulataki.

⁹Ni keimami a tamata bobula; ia sa sega ni biuti keimami na neimami Kalou e na neimami vakabobulataki, ka sa vakayacora vei keimami na yalololoma e na matadra na tui Perisia, me vakaukauwataki keimami, me tara na vale ni neimami Kalou, ka me vakavinakataka na tikina sa ca tu, me solia talega vei keimami e dua na bai e Juta kei Jerusalemi.

¹⁰Ia koi kemuni na neimami Kalou, a cava me keimami kaya, e na vuku ni ka oqo? ni keimami sa biuta na nomuni vakaro,

¹¹ko ni sa vakarota e na gusudra na nomuni talatala na parofita, ni kemuni sa kaya, A vanua dou sa lako kina mo dou taukena, sa vanua dukadukali, e na nodra dukadukali na lewe ni veivanua, e na nodra ka vakasisila, sa sinai kina e na nodra dukadukali, mai na kenai yalayala e dua ki na kenai yalayala kadua.

¹²O koya oqo mo dou kakua ni solia na nomudou goneyalewa ki na nodra gonetagane, kakua talega ni kauta na nodra goneyalewa vei ira na nomudou gonetagane, se qara na ka me ra vakacegu kina se vakaiyau kina ka tawa mudu: mo dou kaukauwa kina, ka kania na kena vinaka ni vanua, ka laiva vei ira na luvemudou me ra taukena, ka tawa mudu.

¹³Ia ni sa yacovi keimami na ka kecega oqo e na vuku ni neimami caka ca, kei na neimami talaidredre levu, ka ni sa sega ni tautauvata kei na neimami valavala ca na cudru ni Kalou vei keimami, sa lailai sobu ga, ka sa vakabulai keimami vakaoqo;

¹⁴me keimami vakacacana tale li na nomuni vakaro, ka la'ki veiwekani kei ira na tamata era sai valavala vakasisila vakaoqo? ko ni na sega li ni cudruvi keimami kina mo ni vakaoti keimami, me kakua kina e dua sa vo se dro bula?

¹⁵Ia Jiova na nodra Kalou na Isireli, ko ni sa yalododonu; ni keimami sa vo ka bula, me vaka e na siga oqo: raica, keimami sa tiko e matamuni e na neimami talaidredre: ni keimami sa sega ni tu rawa e matamuni e na vuku ni ka oqo.

Esera 10

Sa veivutuni ko ira na Jiu, ka ra sa biuta na watidra era sa yalewa tani.

¹Ia ni sa masu oti ko Esera, ka vakatusa ka tagi, ka cuva vakatoboicu e na mata ni vale ni Kalou, era sa qai soqoni vata vua nai soqosoqo levu maivei ira na Isireli, na tagane, kei na yalewa, kei na gone: ni ra sa tagi vakalevu ko ira na tamata.

²A sa vosa vei Esera ko Sekanaia na luve i Jieli ka tagane, e dua vei ira na tagane na luve i Ilama, ka kaya, Keimami sai valavala ca vua na neimami Kalou, ka bauti ira na yalewa era yalewa tani me wati i keimami maizei ira na lewe ni vanua: ia sa rawa me vinaka tale ko ira na Isireli mai na ka oqo.

³Ia oqo me da ia na veiyalayalati kei na noda Kalou, me keimami biuti ira tani na wati i keimami kecega, kei ira era sa sucu vei ira, me vaka na vosa ni noqu turaga, kei na nodra vosa era sa sautaninini e na vuku ni vosa ni noda Kalou; ia me vakayacori me vaka na vunau.

⁴Mo ia, ni sa nomu i tavi na ka oqo: keimami sa loma vata talega kei iko: mo yalo dei ga, ka kitaka.

⁵Sa qai ia ko Esera, ka vakabubuluitaki ira na bete levu, *kei* ira na Livai, kei ira kecega na Isireli, me ra kitaka me vaka na vosa oqo. Ka ra sa bubului kina.

⁶Sa qai tu cake ko Esera mai na mata ni vale ni Kalou, ka curu ki na tiki ni vale sa nei Joenani na luve i Ilaiasipi ka tagane: ia ni sa yaco kina, sa sega ni kana madrai, se gunu wai: ni sa tagicaka na nodra talaidredre era a vakabobulataki.

⁷A ra sa kacivaka yani e Juta kei Jerusalemi vei ira kece era a vakabobulataki, me ra soqoni vata mai ki Jerusalemi;

⁸ia ko koya sa na bese ni lako mai e na bogi tolu, me vaka na ka era a bosea na turaga kei ira na qase, me kovei na nonai yau kecega, ka me vakatatabui ko koya mai na nodra i soqosoqo era a kau vakabobula tani.

⁹Era sa qai soqoni vata ki Jerusalemi ko ira kecega na Juta kei Penijamini ni sa bera ni oti na bogi tolu. Oqori nai kaciwa ni vula, e nai karuasagavulu ni siga ni vula; a sa tiko ko ira kecega na tamata e na salatu mai na vale ni Kalou, ka sautaninini e na vuku ni ka oqo, e na vuku talega ni uca levu.

¹⁰A sa tu cake ko Esera na bete, ka sa kaya vei ira, Kemuni sa talaidredre, ni kemuni sa kauta na yalewa tani me watimuni, me vakalevutaka na nodra talaidredre na Isireli.

¹¹Ia oqo mo ni vakatusa vei Jiova na Kalou ni nomuni qase, ka kitaka na ka e vinaka vua: ka tawasei kemuni tani maivei ira na lewe ni vanua, kei ira na watimuni era yalewa tani.

¹²Era sa qai vosa nai soqosoqo tauoko, ka kaya e na domo levu, E dodonu me keimami kitaka me vaka na ka ko sa kaya:

¹³ia ko ira na tamata era sa lewe vuqa, a sa levu na uca e na veisiga oqo, ka sa dredre me keimami tiko e tautuba, a sa sega ni caka rawa na ka oqo e na bogi dua, se na bogi rua: ni keimami sa lewe vuqa sa talaidredre e na ka oqo:

¹⁴me ra ia tiko ko ira na noda turaga ni soqosoqo tauoko, ia me ra dui lako mai e na siga sa loku, ko ira kecega e na noda veikoro era sa veiwatini kei ira na yalewa tani, kei ira na qase mai na veikoro, kei ira na mataveilewai, ka me takali tani mada vei keda na cudru waqawaqa ni noda Kalou e na vuku ni ka oqo.

¹⁵Ia ko Jonacani ga na luve i Asaeli ka tagane kei Jeasaia na luve i Tikiva ka tagane erau sa kitaka na ka oqo: a sa vukei rau ko Mesulame kei Sapicei na Livai.

¹⁶A ra sa kitaka vakakina ko ira na vakabobulataki. A ra sa lesi, ko Esera na bete, ka so vei ira na qase sa liu, me vaka na mataqali ni nodra qase, me vaka na yacadra yadua, a ra sa tiko sobu e nai matai ni siga e nai katini ni vula, me ra qaqa na ka oqo.

¹⁷A ra sa tinia vei ira kecega na tamata era a veiwatini kei ira na yalewa tani, a sa yaco nai matai ni siga e na kenai matai ni vula.

¹⁸A sa kune eso maivei ira na luvedra na bete era a veiwatini kei na yalewa tani: maivei iratou na luve i Jesua na luve i Josataki kei iratou na wekana: ko Meesea, kei Eliesa, kei Jaripi, kei Kitalaia.

¹⁹A ra sa bubului me ra biuta tani na watidra, ia ni ra sa cala kina,*era sa vakacabora* e dua na sipi tagane mai na qele ni sipi, e na vuku ni nodra cala.

²⁰Ia vei iratou na luve i Ima: ko Anani, kei Sepataia.

²¹Vei iratou talega na luve i Erimi: ko Meesea, kei Ilaija, kei Semaia, kei Jieli, kei Usaia.

²²Vei iratou talega na luve i Pasuri: ko Elioenai, ko Meesea, ko Isimeli, ko Nicaneli, ko Josapati, kei Elasa.

²³Vei iratou talega na Livai: ko Josapati, kei Semeai, kei Kelaya (ko ya ko Kilita), ko Pecaaia, ko Juta, kei Eliesa.

²⁴Vei iratou talega na dausere: ko Ilaiasipi; vei iratou talega nai vakatawa ni katuba: ko Salumi, kei Telemi, kei Urai.

²⁵Ia vei ira na Isireli: vei iratou na luve i Parosi: ko Rimaya, kei Jisaia, kei Malikaia, kei Maijamini, kei Eliesa, kei Malikaia, kei Pinaia.

²⁶Vei iratou talega na luve i Ilama: ko Matanaia, ko Sakaraia, kei Jieli, kei Apiti, kei Jiremoci, kei Elaija.

²⁷Vei iratou talega na luve i Satu: ko Elioenai, ko Ilaiasipi, ko Matanaia, kei Jiremoci, kei Sepati, kei Asisa.

²⁸Vei iratou na luve i Pepai: ko Jioanani, ko Enanaia, ko Sapei, ko Acelai.

²⁹Vei iratou na luve i Pani: ko Mesulame, ko Maluki, kei Ataia, ko Jasupi, kei Siali, kei Remoci.

³⁰Vei iratou talega na luve i Peaci-moapi: ko Atina, ko Kilali, ko Pinaia, ko Meesea, ko Matanaia, ko Pisalieli, kei Pinui, kei Manasa.

³¹Vei iratou na luve i Erimi: ko Eliesa, ko Isaia, ko Malikaia, ko Semaia, ko Simioni,

³²ko Penijamini, ko Maluki, ko Semaraia.

³³Vei iratou na luve i Asumi: ko Matinai, ko Mataca, ko Sapati, ko Ilifeleti, ko Jiremei, ko Manasa, ko Semeai.

³⁴Vei iratou na luve i Pani: ko Meatai, ko Amirami, kei Ueli,

³⁵ko Pinaia, ko Petiya, ko Kiluai,

³⁶ko Vaniya, ko Meremoce, ko Ilaiasipi,

³⁷ko Matanaia, ko Matinai, kei Jeesau,

³⁸kei Pani, kei Pinui, kei Semeai,

³⁹kei Selemaia, kei Necani, kei Ataia,

⁴⁰ko Makanatipei, ko Sasei, ko Sarei;

⁴¹ko Esareli, kei Selemaia, ko Semaraia;

⁴²ko Salumi, ko Amaraia, ko Josefa.

⁴³Vei iratou na luve i Nipo: ko Jieli, ko Matacaia, ko Sapati, ko Sipina, ko Jatai, kei Joeli, ko Pinaia.

⁴⁴O ira kecega na tagane oqo era sa vakawati kei na yalewa era sa lewe ni matanitu tani: ka so vei ira sa vakaluveni vei ira na watidra.

Niemaia

Niemaia 1

Sa rarawa ko Niemaia ni sa rogoca sa ca ko Jerusalemi; a sa tagi, ka lolo, ka masu vua na Kalou.

¹A vosa i Niemaia na luve i Akalaia ka tagane. Ia e na vula ko Kisiliu, e na kenai karuasagavulu ni yabaki, ni ka'u a tiko mai Susani e na vale ni tui,

²sa lako mai ko Anani, e dua vei ira na wekaqu, ka so vei ira na Juta; ia ka'u a tarogi iratou e na vukudra na Jiu era sa dro bula, ko ira na kena vo vei ira na vakabobulataki, e na vuku talega i Jerusalemi.

³A ratou sa kaya vei au, Ko ira sa vo vei ira na vakabobulataki mai na yasana ko ya, era sa tiko vakaca sara, a ra sa vosavakacacataki: sa basuraki sobu talega na bai kei Jerusalemi, a sa kama e na bukawaqa na kena veimatamata-ni-koro.

⁴Ia ni'u sa rogoca na vosa oqo, au sa tiko sobu ka tagi, ka yaso bogi vica, ka lolo, ka masu vua na Kalou ni lomalagi, ka kaya,

⁵Au sa masuti kemuni, Jiova na Kalou kei lomalagi, na Kalou levu ka rerevaki, sa vakabauta tiko na nomuni vosa ni yalayala kei na yalololoma vei ira era sa lomani kemuni ka vakabauta na nomuni vunau:

⁶me rogo mada na daligamuni, ka me yadra na matamuni, mo ni rogoca kina na masumasu ni nomuni tamata, ka'u sa qai cabora e matamuni, e na siga kei na bogi, e na vukudra na Isireli na nomuni tamata, ni'u sa vakatusa talega na nodra i valavala ca na Isireli, keimami sa cakava vei kemuni: keimami sai valavala ca, koi au kei ira na mataqali ni noqu qase.

⁷Keimami sa cakacaka vakasisila sara vei kemuni, ka sega ni vakabauta nai vakaro, se nai lesilesi, se na lewa, ko ni a vakarota vei Mosese na nomuni tamata.

⁸Mo ni nanuma mada na vosa ko ni a vakarota vei Mosese na nomuni talatala, ni kemuni a kaya, *Kevaka* dou sa talaidredre, au na dui vakasevi kemudou yadua ki na veimatanitu:

⁹iakevaka dou na lesu mai vei au, ka vakabauta na noqu i vakaro, ka cakava; kevaka sa vakasevi tani eso vei kemudou ki nai yalayala kei vuravura, au na vakasoqoni ira mai kina, ka kauti ira ki na yasana ka'u sa digitaka me vakatikora kina na yacaqu.

¹⁰Ia ko ira oqo era nomuni tamata kei na lewe ni nomuni matanitu, ko ni a vakabula e na nomuni kaukauwa levu, kei na ligamuni kaukauwa.

¹¹Kemuni na turaga, me vakarorogo mada na daligamuni ki na noqu masumasu na nomuni tamata, kei na nodra masumasu na nomuni tamata, ko ira era via rerevaka na yacamuni: ia mo ni vakayacora mada na ka e cakava na nomuni tamata e na siga oqo, ka mo ni vakayacora me lomani au na tamata oqo. Ni ka'u sa dautu na mena na tui.

Niemaia 2

Ni sa kila ko koya na tui Perisia na ka e rarawa kina ko Niemaia, sa talai koya ki Jerusalemi; a sa vakarota kina ko Niemaia na viri bai.

¹Ia e na vula ko Naisani, e nai karuasagavulu ni yabaki ni lewa i Atakisekise na tui, sa vakarau tu na mena waini: ia ka'u a taura cake na waini, ka solia vua na tui. Ia ka'u sa sega ni vakaveveku mata eliu e matana.

²Ka sa kaya kina vei au ko koya na tui, A cava ko sa vakaveveku mata kina, ni ko sa sega ni tauvi mate? sa sega ni ka tani oqo, na rarawa ga ni lomamu. Au a qai rere vakalevu sara,

³ka kaya vua na tui, Me bula na tui ka tawa mudu: me'u sega beka ni vakaveveku mata, ni sa rusa tu na koro, na yasana ni nodra i bulubulu na noqu qase, a sa kama e na bukawaqa na kena veimatamata-ni-koro? Sa qai kaya vei au ko koya na tui, A cava ko sa kerea?

⁴Au sa qai masu vua na Kalou ni lomalagi.

⁵Ia ka'u sa kaya vua na tui, Kevaka e vinaka vua na tui, ka kevaka ko ni sa lomani au na nomuni tamata, mo ni talai au ki Juta, ki na koro ni nodra i bulubulu na noqu qase, me'u tara tale mada.

⁶A sa kaya vei au ko koya na tui, (ni sa tiko talega kaya na ranadi,) O ni la'ki vula vica yani? ka ko na lesu tale mai ninaica? A sa vinaka vua na tui me talai au; au a qai lokuca vua na kena vula.

⁷Au a kaya talega vua na tui, Kevaka e vinaka vei kemuni na tui, mo ni solia ga vei au nai vola vei ira na kovana mai tai kadua ni uciwai, me ra kauti au yani me'u yaco mada ki Juta;

⁸kei nai vola vei Esafa nai vakatawa ni nona veikau na tui, me solia vei au ko koya na kau me kena kau ni matamata-ni-koro ni yasana kaukauwa ni vale, kei na bai ni koro talega, kei na vale ka'u na tiko kina. A sa solia vei au ko koya na tui me vaka na ligana vinaka na noqu Kalou ka tiko vei au.

⁹Au a qai lako vei ira na kovana mai na tai kadua ni uciwai, ka solia vei ira nai vola ni tui. Ia sa tala vata kei au ko koya na tui, eso na turaga ni valu ka so era sa vodo ose.

¹⁰Ia ni sa rogoca ko Sanipalati na kai Oroneimi, kei Topaia e dua na dauveiqaravi, na luve i Amoni, erau sa rarawa vakalevu ni sa lako mai e dua na tamata me segata na ka me ra vinaka kina ko ira na Isireli.

¹¹Ia ka'u a yaco ki Jerusalemi, ka tiko kina bogi tolu.

¹²Keitou a qai cavu tu e na bogi, koi keitou kei iratou na tamata e lewe vica; ia ka'u a sega ni tukuna vua e dua na tamata na ka sa vakatubura e na lomaqu na noqu Kalou me'u cakava e Jerusalemi: sa sega tale vei au e dua na manumanu, na manumanu ga ka'u a vodoka.

¹³Ia ka'u a curu yani e na bogi e na matamata-ni-koro ki na buca, io e na mata ni keli-wai ni gata, kei na matamata-ni-koro ni benubenu, ka vakaraica matua na bai kei Jerusalemi, ka basuraki sobu, a sa kama e na bukawaqa na kena matamata-ni-koro.

¹⁴Au a qai lako yani ki na matamata-ni-koro mai nai keli-wai, kei na nonai keli-wai levu na tui: a sa sega na tikina me lako yani kina na manumanu ka'u sa vodoka.

¹⁵Au a qai lako cake e na soniwai e na bogi, ka vakaraica matua na bai, ka lesu yani, ka curu e na matamata-ni-koro ki na buca, ka lesu tale.

¹⁶A ra sa sega ni kila ko ira na turaga se'u sa lako kivei, se cava ka'u a cakava; sa sega talega ni'u tukuna vei ira na Jiu, se vei ira na bete, se vei ira na turaga, se vei ira era lewa tiko, se vei ira era sa kitaka na cakacaka.

¹⁷Au a qai kaya vei ira, Kemuni sa raica ni da sa tiko vakaca, ni sa rusa koto ko Jerusalemi, a sa kama e na bukawaqa na kena matamata-ni-koro: tou ia, tou viria na bai kei Jerusalemi, me da kakua ni rogo ca tiko.

¹⁸Au a qai tukuna vei ira ni sa vinaka vei au na ligana na noqu Kalou; kei na vosa talega ni tui ka vosataka vei au ko koya. Era sa qai kaya, Tou ia, ka viribai. A ra sa vakaukauwataka na ligadra ki na *cakacaka* vinaka oqo.

¹⁹Ia ni ratou sa rogoca ko Sanipalati na kai Oroneimi, kei Topaia na dauveiqaravi na luve i Amoni, kei Kesemi na kai Arepea, eratou sa dredre ka vakalialiai keda, ka beci keda, ka kaya, a cava na ka oqo dou sa kitaka? dou na talaidredre beka vua na tui?

²⁰Au a qai kaya vei iratou, Na Kalou kei lomalagi, ena vakayacora na ka keimami sa cakava; o koya keimami na viri bai koi keimami na nona tamata: ia koi kemudou, sa sega na nomudou i votavota, se na ka e dodonu me nomudou, se dua na ka mo dou nanumi kina e Jerusalemi.

Niemaia 3

Sa ia na viri bai, ka sa caka na matamata-ni-koro.

¹Sa qai ia ko Ilaiasipi na bete levu kei ira na wekana na bete, a ra sa cakava na matamata-ni-koro ni sipi; era sa vakatabuya, ka vakaduria na kenai sogo; io era sa vakatabuya, ka yacova na vale-cecere i Mea, ka yacova na vale-cecere i Ananeli.

²A ra sa viri bai me taravi koya ko ira na kai Jeriko. A sa viri bai me taravi ira ko Sakuri na luve i Imiri.

³Ia era sa cakava na matamata-ni-koro ni ika ko ira na luve i Asena; a ra sa virikotora na kena kau, ka vakaduria na kenai sogo, kei na kena samugakagaka, kei na kenai vakadei.

⁴A sa viri bai me taravi ira ko Meremoce na luve i Uraiya, na luve i Kose. A sa viri bai me ra taravi ira ko Mesulame na luve i Perekaia, na luve i Mesesapeli. A sa viri bai me taravi ira ko Setoki na luve i Peana.

⁵A ra sa viri bai me taravi ira ko ira na kai Tikoa; ia ko ira na nodra turaga, era sa sega ni kitaka na cakacaka ni nodra Turaga.

⁶Ia na matamata-ni-koro makawa sa cakava ko Jioiata na luve i Pasea, kei Mesulame na luve i Pisotaia; era sa virikotora na kena kau, ka vakaduria na kenai sogo, kei na kena samugakagaka, kei na kenai vakadei.

⁷A sa viri bai me taravi ira ko Melataia na kai Kipioni, kei Jatoni na Meronoci, ko ira na kai Kipioni, kei ira na mai Mesipa, ka yacova nai tikotiko vakaturaga ni kovana e na tai ni uciwai oqo.

⁸A sa viri bai me taravi koya ko Usieli na luve i Ariea, maivei ira na matai ni koula. A sa viri bai me taravi koya ko Enanaia na luvena e dua maivei ira na daucakai saluaki, a ra sa vakaukauwataki Jerusalemi ka yacova na bai rabailevu.

⁹A sa viri bai me taravi ira ko Rifaia na luve i Uri, ko koya sa lewa e dua na wase ni Jerusalemi.

¹⁰A sa viri bai me taravi ira ko Jitaia na luve i Erumafi, e na tikina sa donuya na nona vale. A sa viri bai me taravi koya ko Atusi na luve i Esapinaia.

¹¹Sa viria na tiki ni bai sa vo, kei na vale-cecere mai na lovo, ko Malikaia na luve i Erimi, kei Asupi na luve i Peaci-moapi.

¹²A sa viri bai me taravi koya ko Salumi na luve i Aloesi, ko koya sa lewa e dua na kena wase ni Jerusalemi, ko koya kei iratou na luvena yalewa.

¹³Sa cakava na matamata-ni-koro ki na buca ko Anuni, kei ira na kai Sanoa; era sa tara, ka vakaduria na kenai sogo, kei na kena samugakagaka, kei na

kenai vakadei, ka sa dua na udolu na kiupiti ni bai ka yacova na matamata-ni-koro ni benu.

¹⁴A sa cakava na matamata-ni-koro ni benu ko Malikaia na lufe i Rekapi, ko koya sa turaga ni dua na wase ni Peci-akerimi; sa cakava ko koya, ka vakaduria na kenai sogo, kei na kena samugakagaka, kei na kenai vakadei.

¹⁵Ia na matamata-ni-koro ni vurevure ni wai sa cakava ko Saluni na lufe i Koli-ose, na turaga ni dua na yasana ko Misipa; sa cakava ko koya, ka ubia, ka vakaduria na kenai sogo, kei na kena samugakagaka, kei na kenai vakadei, kei na bai mai na drano ko Sailoa, mai na were nei koya na tui, kei nai sobusobu sa lako sobu mai na koro i Tevita.

¹⁶A sa viri bai me taravi koya ko Niemaia na lufe i Asipuki, na turaga ni dua na wase ni Peci-suri, ka la'ki donuya nai bulubulu i Tevita, kei na drano ka caka, kei na nodra vale na qaqa.

¹⁷Sa viri bai me taravi koya ko ira na Livai, ko Riume na lufe i Pani. Sa viri bai me taravi koya ko Esapaia, na turaga ni dua na wase ni Kila, e na nona tikina.

¹⁸Sa viri bai me taravi koya ko ira na wekadra, ko Pavai na lufe i Enatati, na turaga ni dua na wase ni Kila.

¹⁹A sa viri bai me taravi koya ko Esa na lufe i Jesua, na turaga ni Misipa, e dua tale na tikina sa donuya nai cabecabe ki na vale ni yaragi mai na tutu *ni bai*.

²⁰Sa viria vagumatua na tikina sa vo, me taravi koya, ko Peruki na lufe i Sapei, mai na tutu *ni bai*, ka yacova na katuba ni vale i Ilaiasipi na bete levu.

²¹Sa viri bai me taravi koya ko Meremoce na lufe i Uraiya na lufe i Kose, e dua tale na tikina, mai na katuba ni vale i Ilaiasipi ka yacova na tutu ni vale i Ilaiasipi.

²²A ra sa viri bai me taravi koya ko ira na bete era kai buca.

²³Sa viri bai me taravi koya ko Penijamini kei Asupi me donuya na nodrau vale. Sa viri bai me taravi koya ko Asaraia na luve i Meesea na luve i Ananaia me voleka ki na nona vale.

²⁴Sa viri bai me taravi koya ko Pinui na luve i Enatati e dua tale na tikina, mai na vale i Asaraia ka yacova na tiki-ni-bai kadua, io ka yacova na tutuna.

²⁵Ko Palali na luve i Usei, sa donuya na tutuna kei na vale-cecere sa donuya na nona vale cecere na tui, sa voleka ki na bai ni vale ni veivesu. Sa taravi koya ko Pitaia na luve i Parose.

²⁶(Ia ko ira na Necinimi, era a tiko mai Ofeli, ka yaco me donuya na matamata-ni-koro ni wai vaka ki na tu-i-cake, kei na vale-cecere sa tu yani.)

²⁷Sa taravi koya ko ira na kai Tikoa ka ra viria e dua tale na tikina, sa donuya na vale levu ka cecere sa tu yani, ka yacova na bai mai Ofeli.

²⁸Sa viri bai e cake ko ira na bete mai na matamata-ni-koro ni ose, me donuya na nodra veivale yadua.

²⁹Sa viri bai me taravi ira ko Setoki na luve i Ima me donuya na nona vale. Sa viri bai me taravi koya ko Semaia na luve i Sekanaia, nai vakatawa ni matamata-ni-koro mai na tu-i-cake.

³⁰Sa viri bai me taravi koya ko Enanaia na luve i Selemaia, kei Anuni nai kaono ni luve i Salafi, e dua tale na tikina. Sa viri bai me taravi koya ko Mesulame na luve i Perekaia me donuya na nona vale.

³¹Sa viri bai me taravi koya ko Malikaia na luve ni matai ni koula ka yacova na nodra yasana na Necinimi, kei na nodra na tamata dauveivoli, me donuya na matamata-ni-koro ko Mifikati, ka yacova nai cabecabe ki na tutuna.

³²A sa viribai ko ira na matai ni koula, kei ira na tamata dauveivoli, e na macawa ni cabecabe ni tutuna ka yacova na matamata-ni-koro ni sipi.

Niemaia 4

Ni sa le vuqa ka gumatua ko ira na meca, sa daumasu ko Niemaia, ka ra kitaka ga na cakacaka ko ira na tamata, a ra sa vakaiyaragi tu.

¹Ia ni sa rogoca ko Sanipalati, ni keimami sa viria na bai, sa cudru sara ko koya, ka levaci ira na Jiu, ka vakalialiai ira.

²A sa vosa ko koya e matadra na wekana kei nai valu ni Samaria, ka kaya, A cava era sa mai kitaka ko ira na Jiu malumalumu oqo? era na vakaukauwataki ira li vakataki ira? era na vakacaboi soro li? era na vakaotia beka e na dua bau na siga? era na vakavinakataka tale li na veivatu mai nai soqosoqo sa kama ot?

³A sa tu vata kaya ko Topaia na Amoni, ka sa kaya ko koya, Na ka era na viria, kevaka sa butuka wale e dua na fokise, ena qeqera sobu na nodra bai vatu.

⁴Mo ni rogoca, na neimami Kalou; ni keimami sa beci; ka mo ni vakalesuya na nodra vosa ca me tau ki na uludra, ka soli ira me ra kau yani ki na vanua ni veivakabobulataki:

⁵ia mo ni kakua ni buluta na nodra caka cala, me kakua talega ni bokoci na nodra i valavala ca e matamuni: ni ra sa vakacudrui kemuni e matadra era sa viri bai.

⁶Ia keimami sa viri bai tiko, ka sa veiuturi na bai tauoko, ia na kena cecere cake sa yacova na kena veimama: ni ra sa gumatua e na cakacaka ko ira na tamata.

⁷Ia ni ra sa rogoca ko Sanipalati, kei Topaia, kei ira na kai Arepea, kei ira na Amoni, kei ira na kai Asitoti, ni sa veiuturi na bai kei Jerusalemi, ka sa vakatekivu me viri vinaka, na tikina ka basuki; era sa qai cudru vakalevu,

⁸ka ra buki vere vata ko ira kece me ra vala kei Jerusalemi, me ra tarova.

⁹Ia keimami sa ia tiko na neimami masu vua na neimami Kalou, ka lesia nai vakatawa me yadravi ira e na siga kei na bogi, e na vukudra.

¹⁰A sa kaya ko ira na Juta, Sa yali sobu na nodra kaukauwa na daucolacola, ka sa levu nai soqosoqo; eda sa sega ni viria rawa kina na bai.

¹¹A ra sa kaya na noda meca, Era na sega ni kila, se kunea, eda na yaco vakidacala mada ki na kedra maliwa, ka vakamatei ira, ka vakadaroya na cakacaka.

¹²Ia ni ra sa lako mai ko ira na Jiu era sa tiko voleka vei ira, era sa kaya vakatini vei keimami, Mai na veiyasana kecega kemuni sa lesu mai kina vei keimami, *era na sikiti keda.*

¹³O koya ka'u a lesi ira kina na tamata, e na veiyasana era, mai daku ni bai, kei na veiyasana cecere, ka'u a lesi ira na tamata e na nodra mataqali me ra vakaiseleiwau, ka vakamoto, ka vakadakai dina.

¹⁴Ia ka'u a rai voli, ka tu cake, ka kaya vei ira na turaga, kei ira na turaga e lewa tiko kei ira na tamata sa vo, Ni kakua ni rerevaki ira: ni nanumi Jiova, sa levu ka rerevaki, ia ni vala e na vukudra na wekamuni na luvemuni tagane, kei na luvemuni yalewa, na watimuni, kei na nomuni veivale.

¹⁵Ia ni ra sa rogoca ko ira na neimami meca ni sa kilai vei keimami, a sa vakatawayagataka ko koya na Kalou na ka era a bosea, keimami sa lesu kecega ki na bai, na tamata yadua ki na nonai tavi.

¹⁶Ia mai na gauna ko ya, sa cakacaka ko ira e dua na kena wase ni noqu tamata, a ra sa taura ko ira na wase kadua na moto, kei nai sasabai, kei na dakai dina, kei nai yaragi; a ra sa tiko e dakudra kecega na Juta ko ira na turaga era lewa.

¹⁷Ko ira era sa viria cake na bai, kei ira era daucolacola, kei ira era sa kau ka, era cakacaka e na dua na ligadra, ka ra taura nai yaragi e na ligadra kadua:

¹⁸ia ko ira sa viri bai tiko era sa vauca yadua na nonai seleiwau ki na dibina, ka viri bai tiko. A sa tiko vata kei au ko koya sa dauuvu davui.

¹⁹Au a qai kaya vei ira na turaga, vei ira talega era lewa tiko, vei ira kece talega na tamata, Sa levu na cakacaka oqo, ka balavu ka da sa veitawasei tu e na dela ni bai, ka veiyawaki e dua mai na dua:

²⁰Ia na tikina kemuni na rogoca kina na davui, ni soqoni kece kina vei keitou: ena vala e na vukuda na noda Kalou.

²¹Ia keimami a cakacaka tiko: a ra sa taura tu na moto e dua na kena wase, mai na mataka caca ka yacova na kena rairai mai na veikalokalo.

²²Au a kaya talega vei ira na tamata e na gauna ko ya, Me ra dui moce yadua kei ira na nodra tamata e Jerusalemi, me ra vakatawai keda e na bogi, ka cakacaka e na siga.

²³Ia koi au, kei ira na wekaqu, kei ira na noqu tamata, kei ira nai vakatawa era muri au, sa sega e dua vei keimami sa luvata tani na nonai sulu, ia me sava ga era sa qai luvata.

Niemaia 5

Sa lewa vinaka ko Niemaia e na vukudra na Jiu era sa dravudravua.

¹Sa ra qai tagi vakalevu ko ira na tamata kei na watidra e na vuku ni wekadra na Jiu.

²Ni sa so vei ira era kaya, Keimami sa lewe vuqa koi keimami, ko ira na luve i keimami, na tagane kei na yalewa: o koya keimami sa taura kina na sila, me keimami kana, ka bula.

³Sa kaya talega eso, Keitou sa solia na neitou vanua, na veiwere-ni-vaini, kei na veivale, me kenai vakarawarawa ni sila vei keitou e na vuku ni dausiga.

⁴Sa kaya talega eso, Keitou sa kerea mada nai lavo me keitou solia nai vakacavacava vua na tui, a sa kenai vakarawarawa na neitou vanua kei na neitou veiwere-ni-vaini.

⁵Ia keitou sa lewe vata kei ira na weka i keitou, na luve i keitou sa tautauvata kei na luvedra: ka raica, keitou sa volitaki ira na luve i keitou na tagane kei na yalewa me ra bobula, ka so vei ira na luve i keitou ka yalewa era sa bobula tu: ia keitou sa sega ni *voli ira* tale rawa mai; ni sa nodra na tamata tani na neitou vanua kei na neitou veiwere-ni-vaini.

⁶Ia ka'u a cudru vakalevu ni'u sa rogoca na nodra tagi kei na vosa oqo.

⁷Au sa qai vakanananu vakataki au, ka vunauci ira na turaga, kei ira era lewa tiko, ka kaya vei ira, Dou sa taroga nai kere ni nomudou i yau era kerea, koi

kemudou yadua mai na wekamudou. Ia ka'u a lesia e dua nai soqosoqo levu me ra vorati kina.

⁸Ia ka'u a kaya vei ira, Me vaka na ka keimami sa rawata, keimami sa vakabulai ira na wekada na Jiu, ko ira era sa volitaki eliu vei ira na veimatanitu tani; ia dou na qai volitaki ira li na wekamudou; se ra na volitaki mai vei keda? Era sa qai galu, ka sega na ka me ra kaya.

⁹Au a kaya talega, Sa sega ni vinaka na ka dou sa cakava: e sega li ni dodonu mo dou rerevaka na noda Kalou e na nomudou i valavala, e na vuku ni nodra vosa ca na veimatanitu tani, era sa noda meca?

¹⁰Koi au talega, *kei* ira na wekaqu, *kei* ira na noqu tamata, e rawarawa me keimami taroga na kenai kere ni lavo *kei* na sila vei ira: ia sa kua mada vei keda na vakasaurara oqo.

¹¹Dou vakasuka mada vei ira, io e na siga edaidai, na nodra vanua, na nodra veiwere-ni-vaini, na nodra veiolive, *kei* na nodra veivale, *kei* na kenai kadrau ni wase ni lavo, *kei* na sila, na waini, *kei* na waiwai, dou sa taroga vei ira.

¹²Era sa qai kaya, Keimami na vakasuka, ka sega ni taroga vei ira e dua na ka; keimami na kitaka me vaka na nomu vosa. Au a qai kacivi ira na bete, ka vakabubuluitaki ira, ni ra na cakava me vaka na vosa ni yalayala oqo.

¹³Au a ceburaka talega na noqu i sulu, ka kaya, Me ceburaka vakakina na Kalou na tamata kecega mai na nona vale, mai na nona cakacaka talega, sa sega ni vakayacora nai yalayala oqo, ia me ceburaki vakakina ko koya, ka vakalalataki. A ra sa vakaemeni nai soqosoqo tauoko, ka vakavinavinaka vei Jiova. A ra sa cakava na tamata me vaka na vosa ni yalayala oqo.

¹⁴Ia mai na gauna ka'u a lesi kina me'u nodra kovana e na vanua ko Juta, mai nai karuasagavulu ni yabaki ka yacova nai katolusagavulu ka rua ni yabaki i Atakisekise na tui, e tinikarua na yabaki, koi keitou *kei* ira na wekaqu, keitou sa sega ni kania na kena na kovana.

¹⁵Ia ko ira ka lesi me kovana eliu, era a dausaumi maivei ira na tamata, a ra sa taura maivei ira na kakana *kei* na waini, ka vasagavulu talega na sikeli

siliva; io sa lewai ira na tamata ko ira na nodra tamata, ia ka'u a sega ni kitaka vakakina, ni'u sa rerevaka na Kalou.

¹⁶Ia ka'u a kitaka ga na cakacaka ni bai oqo, ka keitou a sega ni volia e dua na tiki ni vanua: a ra sa soqoni vata kecega na noqu tamata ki na cakacaka oqo.

¹⁷Ia sa daukana mai na noqu tepeli e le dua na drau ka limasagavulu vei ira na Jiu kei ira na turaga era lewa, kei ira talega eso era sa lako mai vei keimami maivei ira na veimatanitu tani, era tiko voleka vei keimami.

¹⁸Ia na ka sa vakarautaki e na veisiga, sa dua na pulumokau, e ono na sipi digitaki; a sa vakarautaki vei au na toa, ka vakadua e na veibogitini sa kau mai na waini sa duidui ga: ia e na ka kecega oqo, ka'u a sega ni taroga na kena na kovana, ni sa bibi na nodra veivakabobulataki na tamata oqo.

¹⁹Mo ni nanumi au, na noqu Kalou, me'u vinaka kina, *me vaka* na ka ka'u sa kitaka vei ira na tamata oqo.

Niemaia 6

Sa vere ko ira na nodra meca na Jiu, me tarova na cakacaka; ia sa sega ni rere ko Niemaia. Ka sa viri oti na bai.

¹Ia ni sa rogoca ko Sanipalati, kei Topaia, kei Kesemi na kai Arepea, kei ira kecega na neimami meca, ni ka'u sa tara oti na bai, a sa sega ni vo tiko e dua na tikina sa kabasu: (ia ka'u sa sega ni vakaduria oti e na gauna ko ya nai sogo ni veimatamata-ni-koro:)

²erau sa qai talaki mai vei au ko Sanipalati kei Kesemi, ka kaya, Tou mai soqoni vata e na dua na koro lailai mai na buca ko Ono. Ia ka rau a naki ca vei au.

³Au a qai tala eso na tamata vei rau, ka kaya, Au sa kitaka tiko e dua na cakacaka levu, au sa dredre kina ni lako sobu: me mudu mei cavai na cakacaka ni'u sa biuta, ka lako sobu vei kemudrau?

⁴Ia ka rau a talaki vakava vei au vakaoqo; ia ka'u a vosa tiko vakakina vei rau.

⁵Sa baci tala tale vei au na nona tamata ko Sanipalati, ka sa vakalima oqo, a sa kauta mai e ligana nai vola sa cecega tu;

⁶a sa volai kina vakaoqo, Sa rogovaki voli yani vei ira na veimatanitu tani, a sa kaya ko Kasimu, ni dou sa nanuma vata kei ira na Jiu mo dou vuki tani e na vuku ni ka oqo ko sa viribai, ka mo nodra tui, me vaka na vosa oqo.

⁷Ko sa lesi ira talega na parofita me vunautaki iko mai Jerusalemi, ka kaya, Sa qai dua na tui mai Juta: ia ena tukuni vua na tui me vaka na vosa oqo. Mo lako mada mai, me tou bose vata.

⁸Au a qai talaki vua, ka kaya, Sa sega ni caka na ka e vaka na nomu vosa, ia ko sa vakasamataka walega e lomamu na ka oqo.

⁹Ni ra sa via vakarerei keimami ko ira kece, ni ra kaya, Ena vakamalumalumutaki na ligadra e na cakacaka, me kakua ni caka. Ia oqo, kemuni na noqu Kalou, mo ni vakaukauwataka na ligaqu.

¹⁰Sa oti, au a qai lako ki na vale i Semaia na luve i Tilaya ka tagane na luve i Meetapeli ka tagane, ko koya sa sogo bututaki eloma; ka sa kaya ko koya, Tou soqoni vata e na vale ni Kalou, e loma ni vale ni soro, ia me da sogota nai sogo ni vale ni soro: ni ra na lako mai e na bogi me vakamatei iko.

¹¹Au a qai kaya, Me dro li na tamata e vakataki au? ia ko cei beka, ni sa vakataki au tiko, me via curu ki na vale ni soro me vakabulai koya? Au na sega ni curu kina.

¹²Ka raica, ka'u a kunea ni sa sega ni talai koya na Kalou; a sa parofisaitaki au vakaca vakai koya ga; ni sa voli koya ko Topaia kei Sanipalati.

¹³Sa voli ko koya, me'u rere kina, ka cakacaka vakakina, ka caka cala, ka me dua na ka me ra vakarogocataki *au* kina, me ra beitaki au.

¹⁴Kemuni na noqu Kalou, mo ni nanumi Topaia kei Sanipalati, me vaka na nodraui valavala oqo, kei koya na parofita yalewa ko Noataia, kei ira kece na parofita, era a via vakarerei au.

¹⁵A sa viri oti na bai e na bogi e limasagavulu ka rua, e nai karuasagavulu ka lima ni siga ni vula ko Iluli.

¹⁶Ia ni ra sa rogoca ko ira kecega na neimami meca, ka ra sa raica ko ira kecega na veimatanitu tani era sa tiko voleka vei keimami, era sa rere ka velavela vakataki ira: ni ra sa raica sa caka rawa na cakacaka oqo e na vuku ni neimami Kalou.

¹⁷Ia e na gauna ko ya era sa vakauta nai vola e vuqa ko ira na turaga ni Juta kivei Topaia, a sa yaco vei ira *nai vola* maivei Topaia.

¹⁸Ni ra sa lewe vuqa e Juta era sa bubului me totaki koya, ni sa vugo i Sekanaia na luve i Ara ka tagane; ia na luvena tagane ko Joenani sa vakawati kei na luve i Mesulame na luve i Perekaia ka tagane.

¹⁹Era sa dautukuna talega na nona cakacaka vinaka vei au, ka tukuna vua na noqu vosa. A sa dauvakauta nai vola ko Topaia me vakarerei au.

Niemaia 7

Sa lesi ko Anani kei Enenaia, me rau lewai Jerusalemi, 1-4. Ko ira ka lako yani eliu mai Papiloni, 5-73.

¹Ia ni sa viri oti na bai, au sa vakaduria talega na kenai sogo, a ra sa lesi nai vakatawa ni matamata-ni-koro, kei ira na dau-ni-sere, kei ira na Livai,

²ka'u a qai lesi Anani na taciqu, kei Enanaia na turaga ni vale ni tui, me lewai Jerusalemi: ni sa tamata dodonu ko koya, ka sa daurerevaka na Kalou vakalevu cake vei ira e lewe vuqa.

³Ia ka'u a kaya vei rau, Me kakua ni dola na matamata-ni-koro e Jerusalemi ka me katakata mada na mata-ni-siga; ia ni ra sa vakatawa tiko, me ra sogota nai sogo, ka vakadeitaka kece: ka drau lesi ira nai vakatawa maivei ira na kai Jerusalemi, me vakatawa yadua ni sa nonai tavi, ia ko ira yadua e na yasana sa donuya na nona vale.

⁴Ia sa raraba na koro ka levu: ka sa lewe lailai na tamata era tiko kina, a sa sega ni tara na veivale.

⁵A sa vakatubura e lomaqu na noqu Kalou me'u vakasoqoni ira vata na turaga, kei ira era sa lewa, kei ira na tamata, me sa wili na kedrai tubutubu. Ia ka'u a kunea nai vola sa volai kina na kedrai tubutubu era sa liu cake mai, ia ka'u sa kunea ni sa volai vaka,

⁶Ko ira oqo na gone ni qali, era a lako cake mai na veivakabobulataki, vei ira ka vakabobulataka eliu, ka kauta yani ko Nepukanesa na tui Papiloni, a ra sa lesu tale mai ki Jerusalemi kei Juta, ko ira yadua ki na nona koro;

⁷Ko ira era lako vata mai kei Serupapeli: ko Jesua, ko Niemaia, ko Asaraia, ko Reamaia, ko Neamani, ko Moatekai, ko Pilisani, ko Misipereci, ko Pikivai, ko Niumi, ko Peana. A kedrai wiliwili na Isireli:

⁸Ko ira na luve i Parosi, e le rua na udolu ka dua na drau ka vitusagavulu ka rua.

⁹Ko ira na luve i Sefataia, e le tolu na drau ka vitusagavulu ka rua.

¹⁰Ko ira na luve i Ara, e le ono na drau ka limasagavulu ka rua.

¹¹Ko ira na luve i Peaci-moapi, maivei ira na luve i Jesua kei Joapi, e le rua na udolu ka walu na drau ka tinikawalu.

¹²Ko ira na luve i Ilama, e le dua na udolu ka rua na drau ka limasagavulu ka va.

¹³Ko ira na luve i Satu, e le walu na drau ka vasagavulu ka lima.

¹⁴Ko ira na luve i Sakai, e le vitu na drau ka onosagavulu.

¹⁵Ko ira na luve i Pinui, e le ono na drau ka vasagavulu ka walu.

¹⁶Ko ira na luve i Pepai, e le ono na drau ka ruasagavulu ka walu.

¹⁷Ko ira na luve i Asikati, e le rua na udolu ka tolu na drau ka ruasagavulu ka rua.

¹⁸Ko ira na luve i Etonikami, e le ono na drau ka onosagavulu ka vitu.

¹⁹Ko ira na luve i Pikivai, e le rua na udolu ka onosagavulu ka vitu.

²⁰Ko ira na luve i Atini, e le ono na drau ka limasagavulu ka lima.

²¹Ko ira na luve i Ateri maivei Esekaia, e le ciwasagavulu ka walu.

²²Ko ira na luve i Asumi, e le tolu na drau ka ruasagavulu ka walu.

²³Ko ira na luve i Pisai, e le tolu na drau ka ruasagavulu ka va.

²⁴Ko ira na luve i Arifi, e le dua na drau ka tinikarua.

²⁵Ko ira na luve i Kipioni, e le ciwasagavulu ka lima.

²⁶Ko ira na kai Pecileema kei Nitofa, e le dua na drau ka walusagavulu ka walu.

²⁷Ko ira na kai Anacoci, e le dua na drau ka ruasagavulu ka walu.

²⁸Ko ira na kai Peci-asimaveci, e le vasagavulu ka rua.

²⁹Ko ira na kai Kiriaci-jiarimi, na kai Kifira, kei na kai Pieroci, e le vitu na drau ka vasagavulu ka tolu.

³⁰Ko ira na kai Rama kei Kepa, e le ono na drau ka ruasagavulu ka dua.

³¹Ko ira na kai Mikimasi, e le dua na drau ka ruasagavulu ka rua.

³²Ko ira na kai Pecili kei Ai, e le dua na drau ka ruasagavulu ka tolu.

³³Ko ira na kai Nipo kadua, e le limasagavulu ka rua.

³⁴Ko ira na kai Ilama kadua, e le dua na udolu ka rua na drau ka limasagavulu ka va.

³⁵Ko ira na kai Erimi, e le tolu na drau ka ruasagavulu.

³⁶Ko ira na kai Jeriko, e le tolu na drau ka vasagavulu ka lima.

³⁷Ko ira na kai Lota, na kai Atiti, kei na kai Ono, e le vitu na drau ka ruasagavulu ka dua.

³⁸Ko ira na kai Asena, e le tolu na udolu ka ciwa na drau ka tolusagavulu.

³⁹Ko ira na bete: a luve i Jitaia, mai na mataqali i Jesua, e le ciwa na drau ka vitusagavulu ka tolu.

⁴⁰Ko ira na luve i Ima, e le dua na udolu ka limasagavulu ka rua.

⁴¹Ko ira na lufe i Pasuri, e le dua na udolu ka rua na drau ka vasagavulu ka vitu.

⁴²Ko ira na lufe i Erimi, e le dua na udolu ka tinikavitu.

⁴³Ko ira na Livai: ko ira na lufe i Jesua, mai Katimieli, maivei ira na lufe i Otiva, e le vitusagavulu ka va.

⁴⁴Ko ira na dau-ni-sere: ko ira na lufe i Esafa, e le dua na drau ka vasagavulu ka walu.

⁴⁵Ko ira nai vakatawa ni katuba ko ira na lufe i Salumi, ko ira na lufe i Ateri, ko ira na lufe i Talimoni, ko ira na lufe i Akupi, ko ira na lufe i Etita, ko ira na lufe i Sopai, e le dua na drau ka tolusagavulu ka walu.

⁴⁶Ko ira na Necinimi: ko ira na lufe i Saia, ko ira na lufe i Esufa, ko ira na lufe i Tapaoce,

⁴⁷ko ira na lufe i Kirosi, ko ira na lufe i Sia, ko ira na lufe i Patoni;

⁴⁸ko ira na lufe i Lipana, ko ira na lufe i Ekapa, ko ira na lufe i Salimai;

⁴⁹ko ira na lufe i Anani, ko ira na lufe i Kiteli, ko ira na lufe i Keari;

⁵⁰ko ira na lufe i Riaia, ko ira na lufe i Risini, ko ira na lufe i Nikota;

⁵¹ko ira na lufe i Kasami, ko ira na lufe i Usa, ko ira na lufe i Pasea;

⁵²ko ira na lufe i Pesai, ko ira na lufe i Maoni, ko ira na lufe i Nifusimi;

⁵³ko ira na lufe i Pakipuki, ko ira na lufe i Ekufa, ko ira na lufe i Ariuri;

⁵⁴ko ira na lufe i Pacilice, ko ira na lufe i Mita, ko ira na lufe i Arisa;

⁵⁵ko ira na lufe i Parikosi, ko ira na lufe i Sisira, ko ira na lufe i Tema;

⁵⁶ko ira na lufe i Nisia, ko ira na lufe i Etifa.

⁵⁷Ko ira na lvedra na tamata nei Solomoni: ko ira na lufe i Soti, ko ira na lufe i Sofereci, ko ira na lufe i Piraita;

⁵⁸ko ira na lufe i Yala, ko ira na lufe i Tarikoni, ko ira na lufe i Kiteli;

⁵⁹ko ira na luve i Sefataia, ko ira na luve i Atili, ko ira na luve i Pokerece-asipayimi, ko ira na luve i Emoni.

⁶⁰Ko ira kecega na Necinimi, kei ira na luvedra na tamata nei Solomoni, era sa le tolu na drau ka ciwasagavulu ka rua.

⁶¹Ko ira talega oqo era a lako cake mai Teli-mela, kei Teli-arisa, kei Kirupi, kei Atoni, ka mai Ima: a ra sa sega ni tukuna rawa na mataqali ni nodra qase, se na nodra yavusa, se ra Isireli beka se segai.

⁶²Ko ira na luve i Tilaia, ko ira na luve i Topaia, ko ira na luve i Nikota, era sa le ono na drau ka vasagavulu ka rua.

⁶³Vei ira talega na bete: ko ira na luve i Apaya, ko ira na luve i Kose, ko ira na luve i Pasiliai, ko koya ka veiwatini kaya e dua na luvena yalewa nei Pasiliai na kai Kiliati, a sa vakayacani vei ira.

⁶⁴Ko ira oqo era sa qara na kedrai vola e na nodra sa wili na kedrai tubutubu, a sa sega ni kune: a ka oqo era sa vakadaroi kina me ra kakua ni cakacaka vakabete, ni sa lewai ni ra sa tawa savasava.

⁶⁵A sa kaya vei ira ko koya na kovana, me ra kakua ni kana e na ka tabu sara, ka me tubu mada e dua na bete me taubena na Urimi kei na Cumimi.

⁶⁶Ko ira vata nai soqosoqo tauoko era sa lewe vasagavulu ka rua na udolu ka tolu na drau ka onosagavulu,

⁶⁷kei na nodra tamata kei na nodra vada, era sa le vitu na udolu ka tolu na drau ka tolusagavulu ka vitu: kei ira talega e le rua na drau ka vasagavulu ka lima na tagane kei na yalewa e dau-ni-sere.

⁶⁸A nodra ose, sa vitu na drau ka tolusagavulu ka ono: a nodra meule, e rua na drau ka vasagavulu ka lima:

⁶⁹a kameli, e va na drau ka tolusagavulu ka lima: ka ono na udolu ka vitu na drau ka ruasagavulu na asa.

⁷⁰Eso vei ira na qase era sa liu era sa soli ki na cakacaka. Ko koya na kovana sa solia ki na vale ni yau e dua na udolu na tarama koula, ka limasagavulu na peseni, ka lima na drau ka tolusagavulu nai sulu ni bete.

⁷¹Ka so vei ira na qase sa liu era sa solia ki na vale ni yau ki na cakacaka, e rua na oba na tarama koula, ka dua na vatuloa ka tolu na oba ka rua na udolu na sikeli siliva.

⁷²Ia na ka era solia na tani, sa rua na oba na tarama koula, ka dua na vatuloa ka rua na oba na sikeli siliva, ka onosagavulu ka vitu nai sulu ni bete.

⁷³A ra sa dui tiko e na nodra veikoro ko ira na bete, kei ira na Livai, kei ira nai vakatawa ni katuba, kei ira na dau-ni-sere, ka so vei ira na tamata, kei ira na Necinimi, kei ira kecega na Isireli. Ia ni sa yaco nai kavitu ni vula, era sa qai tiko e na nodra veikoro ko ira na Isireli.

Niemaia 8

Sa wilika ko Esera nai vola ni vunau vei ira kece na tamata, 1-12. Sa ia na so levu ni vale taba ni kau, 13-18.

¹A ra sa soqoni vata ko ira na tamata kecega, me vaka era sa le dua ga na tamata, ki na salatu sa donuya na matamata-ni-koro ni wai; a ra sa kaya vei Esera na vunivola, me kauta mai nai vola ni vunau i Mosese, ka vakarota ko Jiova vei ira na Isireli.

²A sa kauta nai vola ni vunau ko Esera na bete kivei ira nai soqosoqo, ko ira na tagane kei ira na yalewa, kei ira kecega era sa yalomatua me ra kila rawa, e nai matai ni siga e nai kavitu ni vula.

³A sa wilika kina ko koya e na mata ni salatu sa donuya na matamata-ni-koro ni wai, mai na mataka ka yacova na siga levu, e na matadra na tagane, kei ira na yalewa, kei ira era kila rawa; a ra sa vakarorogo vakavinaka na tamata kecega ki nai vola ni vunau.

⁴A sa tu ko Esera na vunivola e nai tutu kau, era sa cakava me yaga kina; a sa tu voleka vua ko Maticea, kei Sema, kei Anaia, kei Uraiia, kei Ilikaia, kei

Meesea, e na ligana i matau; ia ki na ligana i mawi, ko Pitaia, kei Misaeli, kei Malikaia, kei Asumi, kei Asipatani, ko Sakaraia, ko Mesulame.

⁵A sa tevuka nai vola ko Esera e matadra na tamata kecega; (ni sa cecere cake ko koya vei ira na tamata kecega;) ia ni sa tevuka, era sa tu cake na tamata kecega:

⁶ka sa vakarokorokotaki Jiova na Kalou levu ko Esera. A ra sa kaya, Emeni, Emeni, ko ira na tamata kecega, ka dulaki liga: a ra sa vakacuva na uludra, ka vakarokoroko vei Jiova ni ra sa vakanamata ki na qele.

⁷Ia ko Jesua, kei Pani, kei Serepaia, ko Jamini, ko Akupi, ko Sapicei, ko Otaia, ko Meesea, ko Kilita, ko Asaraia, ko Josapati, ko Anani, ko Pilaia, kei ira na Livai, era vakamacalataka na vunau vei ira na tamata: a ra sa tu na tamata e nodra tikina.

⁸A ra sa wilika vakamalua nai vola ni vunau ni Kalou, ka vakatakila na kenai balebale, ka vakamacalataka na ka sa wili.

⁹Ia ko Niemaia na kovana, kei Esera na bete, na vunivola, kei ira na Livai, era sa vakavulici ira na tamata, era sa kaya vei ira kecega na tamata, A siga oqo sa tabu me nei Jiova na nomuni Kalou; ni kakua ni loma bibi, se tagi. Ni ra sa tagi ko ira kecega na tamata, ni ra sa rogoca na vosa ni vunau.

¹⁰Sa qai kaya vei ira ko koya, Ni lako, ni kania na kena uro, ka gunuva na kena kamikamica, ka vakauta nai votavota vei ira sa sega na ka sa vakarautaki kina: ni sa tabu na siga oqo me nei koya na noda Turaga: ia me kakua ni bibi na lomamuni; ni sa vu ni nomuni kaukauwa me marautaki Jiova.

¹¹A ra sa vakacegui ira na tamata kecega ko ira na Livai, ni ra kaya, Ni tiko lo, ni sa tabu na siga oqo; ni kakua talega ni yalorarawa.

¹²A ra sa lako yani ko ira kecega na tamata me ra kana, ka gunu, ka me ra vakauta nai votavota, ka me ra marau vakalevu, ni ra sa kila na vosa sa tukuni vei ira.

¹³Ia e na kenai karua ni siga, era sa soqoni vata ko ira na nodra turaga qase na tamata kecega, *kei* ira na bete, *kei* ira na Livai, kivei Esera na vunivola, me ra kila na vosa ni vunau.

¹⁴A ra sa kunea ni sa volai e na vunau ka vakarota ko Jiova e na gusu i Mosese, me ra tiko e na veivale taba ni kau ko ira na Isireli, e na so levu sa dauia e nai kavitu ni vula:

¹⁵ka me ra tukuna yani ka vakarogoya e na nodra veikoro kecega, *kei* Jerusalemi, ka vaka, Ni lako yani ki na ulu-ni-vanua, ka kauta mai na taba ni olive, *kei* na taba ni paini, *kei* na taba ni mateli, *kei* na taba ni balabala, *kei* na taba ni kau rugurugua, me caka kina na veivale taba ni kau, me vaka sa volai.

¹⁶A ra sa lako yani ko ira na tamata, ka kauta mai, ka tara na nodra veivale taba ni kau, na tamata yadua e na dela ni nona vale, e na nodra lomanibai talega, *kei* na lomanibai ni vale ni Kalou, *kei* na sala mai na matamata-ni-koro ni wai, *kei* na sala mai na matamata-ni-koro i Ifireimi.

¹⁷Ia ko ira nai soqosoqo tauoko era sa tale mai na tiko vakabobula, era sa cakava na veivale taba ni kau, ka tiko e ruku ni veivale taba ni kau: era sa sega ni cakava vakakina ko ira na Isireli mai na gauna i Josua na luve i Nuni. Ka sa dua na marau levu sara.

¹⁸Ia e na veisiga, mai nai matai ni siga ka yacova na siga sa kenai tinitini, sa wilika tiko ko koya nai vola ni vunau ni Kalou. A ra sa ia tiko na so levu ka bogi vitu, ia e nai kawalu ni siga, sa caka e dua nai soqosoqo tabu, me vaka na kenai valavala.

Niemaia 9

Sa ra lolo, ka veivutuni, ka masu vua na Kalou, ko ira na Jiu; era sa qai ia tale na veiyalayalati kei Jiova.

¹Ia e nai karuasagavulu ka va ni siga ni vula oqo, era sa soqoni vata ko ira na Isireli, a ra sa lolo, ka vakaisulu taga, ka sa kaburaki vei ira na qele.

²A ra sa wasei ira mai vei ira na kai tani kecega ko ira na kawa i Isireli, a ra sa tu ka vakatusa na nodra i valavala ca, kei na caka cala ni nodra qase.

³Ka ra sa tu cake e na nodra tikina, ka wilika nai vola ni vunau i Jiova na nodra Kalou, e nai kava ni wase ni dua na siga; e na dua tale nai kava ni wase, era sa vakatusa na nodra ca, ka lotu vei Jiova na nodra Kalou.

⁴Sa qai tu cake e nai cabecabe, eso vei ira na Livai, ko Jesua, kei Pani, ko Katimieli, ko Sipanaia, ko Puni, ko Serepaia, ko Pani, ko Kinani, ka tagi vakadomoilevu vei Jiova na nodra Kalou.

⁵Sa qai kaya ko ira na Livai, ko Jesua, kei Katimieli, ko Pani, ko Esapinaia, ko Serepaia, ko Otaia, ko Sipanaia, ko Pecaaia: Ni tu cake; ni vakavinavinaka vei Jiova na nomuni Kalou ka tawa mudu: ia me vakavinavinakataki na yacamuni vakaiukuuku, sa uasivi cake a sa uasivi sobu na vosa ni veivakarokorokotaki kei na vakavinavinaka kecega.

⁶Koi kemuni ko Jiova, sai kemuni duaduaga; ko ni a bulia na lomalagi, na lomalagi kece kei na kedrai vavakoso kecega, na vuravura, kei na ka kecega sa tu kina, na wasawasa, kei na ka kecega sa tu kina, ko ni sa maroroya kece talega; a ra sa vakarokoroko vei kemuni nai vavakoso ni lomalagi.

⁷Sai kemuni ko Jiova na Kalou, ko ni a digitaki Eparama, ka kauti koya tani mai Uri mai Kalitia, ka vakayacani koya ko Eparaama:

⁸ka kunea na lomana ni sa dina vei kemuni, ka ia vata kaya na veiyalayalati, me solia na nodra vanua na kai Kenani, *kei* na Itaiti, *kei* na Amoraiti, kei na Perisaiti, kei ira na Jepusaiti kei ira na Kakesaiti, io me solia ki na nona kawa, ia ko ni sa vakayacora na nomuni vosa; ni kemuni sa yalododonu.

⁹Ko ni a kunea talega na nodra rarawa na neimami qase mai Ijipita, ka rogoca na nodra tagi mai na Wasa Damudamu;

¹⁰ka vakatakila nai vakatakilakila kei na cakacaka mana vei Fero, kei ira kecega na nona tamata, kei ira kecega na nona lewe ni vanua: kemuni a kila ni ra ia nai valavala vakaviaviaturaga vei ira. Ko ni a vakarogoya kina na yacamuni, me vaka e na siga oqo.

¹¹Ia kemuni a wasea na wasawasa e matadra, a ra sa lako kina e loma ni wasawasa e na qele mamaca; ia ko ira era vakasavi ira, ko ni a luvuci ira e loma ni wasa titobu, me vaka na vatu ki na wai levu.

¹²Ko ni a tuberi ira talega e na siga e na duru o; e na bogi talega e na duru bukawaqa, me vakararamataki ira e na sala me ra lako kina.

¹³Ko ni a lako sobu talega ki na dela ni ulu-ni-vanua ko Saineai, ka vosa mai lomalagi vei ira, ka solia vei ira na lewa dodonu, kei na vunau dina, na ka e lesi me caka, kei nai vakaro vinaka:

¹⁴ka vakatakila vei ira na nomuni siga tabu, a sa vakarota vei ira nai vakaro, kei nai lesilesi, kei na vunau, e na gusu i Moses na nomuni talatala:

¹⁵ka solia vei ira na madrai mai lomalagi ni ra viakana, ka vakadavea na medra wai mai na vatu ni ra sa viagunu, ka yalataka vei ira me ra la'ki taukena na vanua ko ni a bubului kina mo ni solia vei ira.

¹⁶Ia era sai valavala vakaviavialevu ga, ko ira kei ira na neimami qase, ka ra sa domoqa, ka sega ni vakarorogo ki na nomuni vakaro,

¹⁷ka sa bese ni talairawarawa, ka sega ni nanuma na nomuni cakacaka mana ko ni a kitaka e na kedra maliwa; a ra sa vakadomoqataki ira ga, ka lesia e na nodra talaidredre e dua na turaga, ka me ra lesu kina me ra bobula tale: ia koi kemuni na Kalou sa dauviaabokoca na ca, ka dauloloma ka yalovinaka, sa dauberabera ni cudru, ka levu na nomuni yalololoma, ka sega kina ni biuti ira:

¹⁸io, ni ra sa cakava oti e dua na luve ni pulumokau kaukamea sa vakawaicalataki, ka kaya, Oqo na nomuni Kalou ka kauti kemuni cake mai Ijipita; ka ra sa cakava oti na ka e veivakacudrui sara;

¹⁹ia kemuni a sega ni biuti ira e na lekutu, e na nomuni loloma levu ga; na duru o sa tu ga vei ira e na siga, me kauti ira e na sala; kei na duru bukawaqa e na bogi, me vakararamataki ira, kei na sala me ra lako kina.

²⁰Kemuni a solia talega vei ira na nomuni Yalo vinaka me vakatavulici ira, ka sega ni bureitaka na nomuni mana ki na gusudra, ka solia na medra wai ni ra sa viagunu.

²¹Io, e vasagavulu na yabaki ko ni a vakani ira e na lekutu, era sa sega kina ni dravudravua e na dua na ka; a sa sega ni madra mai na nodra i sulu, a sa sega ni vuvuce na yavadra.

²²Kemuni sa solia talega vei ira na matanitu eso kei na vanua eso, ka sa solia vei ira me vaka na nodra i votavota: era sa taukena kina na vanua ko Saioni, kei na nona vanua na tui Esiponi, kei na vanua nei Oki na tui Pasani.

²³A luvedra talega ko ni a vakalewevuqataka me ra tautauvata kei na kalokalo kei lomalagi, ka kauti ira ki na vanua, ko ni a yalataka vei ira na nodra qase, me ra curu kina ka taukena.

²⁴A ra sa curu kina na luvedra ka ra taukena na vanua, ia ko ni a vakamalumalumutaka e matadra na lewe ni vanua, na kai Kenani, ka soli ira ki na ligadra, kei ira na nodra tui, kei ira na lewe ni vanua, me ra veitaliataki ira.

²⁵A ra sa kaba na veikoro vakabai, ka ra taukena na vanua qele bula, kei na veivale sa oso e nai yau kecega, nai keli-wai, na veiwere-ni-vaini, kei na veiolive, ka vuqa na kau dauvua: a ra sa kana, ka sa mamau, ka sa levulevu mai, ka marautaki ira e na nomuni loloma levu.

²⁶Ia era sa talaidredre, ka vuki tani, ka biuta ki dakudra na nomuni vunau, ka vakamatei ira na nomuni parofita era vunauci ira me vakalesui ira kivei kemuni, a ra sa kitaka na ka e veivakacudrui vakalevu.

²⁷O koya ko ni a soli ira kina ki na ligadra na nodra meca, a ra sa vakararawataki ira: ia e na gauna ni nodra rarawa, ni ra sa tagi vei kemuni, ko ni a rogoca mai lomalagi; ka sa solia vei ira nai vakabula eso, ko ira era sa vakabulai ira mai na nodra meca, me vaka na nomuni loloma levu.

²⁸Ia ni ra sa vakacegu oti, era sa caka ca tale e matamuni: o koya ko ni a laivi ira kina ki na liga ni nodra meca, a ra sa veitalia vei ira: ia ni ra sa saumaki

mai, ka tagi vei kemuni, ko ni a rogoca mai lomalagi; ia ko ni a vakabulai ira vakavuqa, me vaka na nomuni loloma;

²⁹ka vunauci ira, mo ni vakalesui ira tale mai ki na nomuni vunau: a ra sai valavala vakaviavialevu ga, ka sega ni vakarorogo ki na nomuni vunau ka ra caka cala ga ki na nomuni lewa, (o koya ena bula kina na tamata kevaka sa cakava;) ka vakasuka na tabadra, ka vakadomoqataki ira, ka sega ni vakarorogo.

³⁰Ia sa vuqa na yabaki ko ni a vosoti ira kina, ka vunauci ira e na Yalomuni e na gusudra na nomuni parofita: ia era sa bese ga ni rogoca: o koya ko ni a soli ira kina ki na ligadra na lewe ni veivanua.

³¹Ia e na vuku ni nomuni loloma levu, ko ni a sega ni vakarusai ira sara, se biuti ira, ni kemuni sa Kalou yalovinaka ka dauloloma.

³²Ia oqo, koi kemuni na neimami Kalou, na Kalou levu, ka kaukauwa, ka rerevaki, ka vakabauta tiko na vosa ni yalayala kei na loloma, me kakua ni ka lailai e matamuni na rarawa kecega sa yacovi keimami, *kei* ira na neimami tui, *kei* ira na neimami turaga, *kei* ira na neimami bete, *kei* ira na neimami parofita, *kei* ira na neimami qase, *kei* ira kecega na nomuni tamata, mai na nodra gauna na tui Asiria ka yacova na siga oqo,

³³Ia koi kemuni, sa dodonu e na ka kecega sa yacovi keimami; ko ni sa caka dodonu, ia keimami sa caka ca ga:

³⁴ka sega ni vakabauta na nomuni vunau ko ira na neimami tui, *kei* ira na neimami turaga, *kei* ira na neimami bete, *kei* ira na neimami qase, se vakarorogo ki na nomuni vakaro kei na nomuni lesilesi, oqori ko ni a tukuna kina na nodra ca.

³⁵Ni ra sa sega ni qaravi kemuni e na nodra matanitu, kei na nomuni loloma levu ko ni a solia vei ira, kei na vanua levu ka bula ko ni a solia e matadra; era sa sega talega ni lesu mai na nodra i valavala ca.

³⁶Ni raica, keimami sa qali e na siga oqo, ia na vanua ko ni a solia vei ira na neimami qase, me ra kania na vuana kei na kena vinaka, raica, keimami sa bobula kina:

³⁷a sa dauvua vakalevu vei ira na tui ko ni sa lesia me veitalia vei keimami, e na vuku ni neimami valavala ca: era sa lewa talega na yago i keimami, kei na neimami manumanu, me vaka na nodra veitalia, ia keimami sa vakaloloma sara.

³⁸Ia e na vuku ni ka kecega oqo, keimami sa ia na veiyalayalati dina, ka sa vola; a ra sa dregata ko ira na neimami turaga, *kei* ira na neimami Livai, *kei* ira na neimami bete.

Niemaia 10

A yacadra era sa dregata na veiyalayalati, 1-27. A veika era sa veiyalayalatitaka, 28-39.

¹Ia ko ira oqo era sa dregata nai vola; ko Niemaia na kovana, na lufe i Akalaia ka tagane, kei Setikaia:

²ko Siraia, ko Asaraia, ko Jeremaia;

³ko Pasuri, ko Amaraia, ko Malikaia;

⁴ko Atusi, ko Sipanaia, ko Maluki;

⁵ko Erimi, ko Meremoce, ko Opetaia;

⁶ko Taniela, ko Kinico, ko Peruki;

⁷ko Mesulame, ko Apaija, ko Maiamini;

⁸ko Measaia, ko Pilikai, ko Semaia: ko ira oqo na bete.

⁹Ia ko ira na Livai: ko Jesua na lufe i Esanaia ka tagane, ko Pinui vei ira na lufe i Enatati era tagane, ko Katimieli;

¹⁰kei ira na wekadra, ko Sipanaia, ko Otaia, ko Kilita, ko Pilaia, ko Anani;

¹¹ko Maika, ko Riopi, ko Esapaia,

¹²ko Sakuri, ko Serepaia, ko Sipanaia;

¹³ko Otaia, ko Pani, ko Pininu.

¹⁴Ko ira sa liu vei ira na tamata: ko Parosi, ko Peaci-moapi, ko Ilama, ko Satu, ko Pani;

¹⁵ko Puni, ko Asikati, ko Pepai;

¹⁶ko Atonaija, ko Pikivai, ko Atini;

¹⁷ko Ateri, ko Esekaia, ko Asuri;

¹⁸ko Otaia, ko Asumi, ko Pisai;

¹⁹ko Arifi, ko Anacoci, ko Nepei;

²⁰ko Makipiase, ko Mesulame, ko Esiri;

²¹ko Mesesapeli, ko Setoki, ko Jatua,

²²ko Pilataia, ko Anani, ko Anaia;

²³ko Osea, ko Enanaia, ko Asupi;

²⁴ko Aloesi, ko Pila, ko Sopeki;

²⁵ko Riumi, ko Esapina, ko Meesea;

²⁶kei Eaia, ko Anani, ko Enani;

²⁷ko Maluki, ko Erimi, ko Peana.

²⁸Ia ko ira na tamata sa vo, ko ira na bete, ko ira na Livai, ko ira nai vakatawa ni katuba, ko ira na dau-ni-sere, ko ira na Necinimi, kei ira kecega era sa wasei ira tani maivei ira na lewe ni veivanua me ra muria na vunau ni Kalou, kei ira na watidra, ko ira na luvedra tagane, kei ira na luvedra yalewa, ko ira kece era vuku, ka kila ka;

²⁹era sa kabiti ira na wekadra na nodra turaga, ka ia na bubului ka cavuta na vosa ni veicudruvi, me ra muria na vunau ni Kalou, sa soli e na gusu i Moses nai talatala ni Kalou, ka me ra vakabauta ka cakava na vunau kecega i Jiova na noda Turaga, kei na nona lewa, kei na nonai lesilesi;

³⁰ia me da kakua ni solia na luvedra yalewa vei ira na lewe ni vanua, se kauta na luvedra yalewa me wati ni luvedra tagane:

³¹ia kevaka sa kauta mai nai yaya se na kakana ko ira na lewe ni vanua me volitaki e na siga ni vakacecegu, me da kakua ni volia vei ira e na siga ni vakacecegu, se e na dua na siga e tabu: me da laiva talega nai kavitu ni yabaki, ka sega ni taroga nai voli ni ka sa sega ni saumi oti.

³²Ia eda a lesia vei keda eso na ka, me da sa dui solia e na veiyabaki nai katolu ni wase ni sikeli, ki na cakacaka ni vale ni noda Kalou;

³³me voli kina na madrai sa vakaraitaki, kei nai madrali laukana sa ia tikoga, kei nai soro kama sa ia tikoga, ki na veisiga ni vakacecegu, *kei* na veivula vou, *keina* so levu sa loku tu, ki na ka tabu talega, kei nai soro ni valavala ca me sorovaki ira kina na Isireli, kei na cakacaka kecega ni vale ni noda Kalou.

³⁴Ia eda a vakawiri madigi, vei ira na bete, *kei* ira na Livai, kei ira na tamata, e na vuku ni buka sa vakacabori, ka me kau ki na vale ni noda Kalou, me vaka na mata veivuvale ni noda qase, e na gauna sa loku e na veiyabaki me buka ni cabocabo-ni-soro i Jiova na noda Kalou, me vaka sa volai e na vunau:

³⁵ka me da kauta talega mai ki na vale i Jiova, nai sevu ni noda veiwere, kei nai sevu kecega ni vua ni kau kecega, e na veiyabaki:

³⁶na ulumatua talega ni luveda tagane, kei na noda manumanu, me vaka sa volai e na vunau, kei na ulumatua ni noda qele ni pulumokau kei na noda qele ni sipi, me kauta mai ki na vale ni noda Kalou, vei ira na bete era sa cakacaka tiko e na vale ni noda Kalou:

³⁷me da kauta talega mai nai sevu ni noda madrai droka, kei na ka eda sa vakacobora, kei na vua ni kau kecega, na waini, kei na waiwai, vei ira na bete, ki na veitaba-ni-vale e cake e na vale ni noda Kalou; kei nai katini ni vua ni noda vanua vei ira na Livai, me nodra na Livai oqori nai katini e na veikoro kecega eda sa daucaka were kina.

³⁸Ia me tiko vata kei ira na Livai ko koya na bete na lufe i Eroni, ni ra sa taura nai katini ko ira na Livai: ia era na kauta cake nai katini ni kenai katini ko ira na Livai ki na vale ni noda Kalou, ki na veitaba-ni-vale e cake, ki na vale ni yau.

³⁹Ia ko ira na Isireli kei ira na Livai, era na kauta mai na ka sa vakacabori mai na sila, kei na waini vou, kei na waiwai, ki na veitaba-ni-vale e cake, sa tu kina nai yaya ni vale ni soro, kei ira na bete era daucakacaka, kei ira nai vakatawa ni katuba, kei ira na dau-ni-sere: ia me da kakua ni biuta na vale ni noda Kalou

Niemaia 11

A nodra i tikotiko na tamata mai Jerusalemi kei na veikoro.

¹A sa tiko mai Jerusalemi ko ira na nodra turaga na tamata: ko ira na tamata sa vo, era sa vakawiri madigi talega, e na vuku ni dua nai katini ni wase ni tamata me tiko e Jerusalemi, na koro tabu, ka me tiko e ciwa na kena wase e na veikoro tani.

²Ia ko ira na tamata era sa vosavakalougatataki ira era sa bolea me ra tiko mai Jerusalemi.

³Ia ko ira oqo sa liu e na yasana ko ya ka sa mai tiko ki Jerusalemi: ia sa tiko e na nodra veikoro mai Juta ko ira na Isireli, *kei* ira na bete, kei ira na Livai, kei ira na Necinimi, kei ira na luvedra na tamata i Solomoni; era tiko yadua e na vanua era sai taukei kina, e na noda veikoro.

⁴A sa tiko mai Jerusalemi eso vei ira na Juta, ka so vei ira na Penijamini. Vei ira na Juta: ko Ataia, na luve i Usaia ka tagane, na luve i Sakaraia ka tagane, na luve i Amaraia ka tagane, na luve i Sefataia ka tagane, na luve i Mealieli ka tagane, na luve i Feresi;

⁵kei Meesaia na luve i Peruki ka tagane, na luve i Koli-ose ka tagane, na luve i Esaia ka tagane, na luve i Ataia ka tagane, na luve i Joiaripi ka tagane, na luve i Sekaraia ka tagane, na luve i Sailoni ka tagane.

⁶Ko ira kece na tagane na luve i Feresi era sa tiko mai Jerusalemi era sa le va na drau ka onosagavulu ka walu na tamata qaqqa.

⁷Ia ko ira oqo na Penijamini era tagane: ko Salu na luve i Mesulame, na luve i Joeti, na luve i Pitaia, na luve i Kolaia, na luve i Meesaia, na luve i Icieli, na luve i Jesaia.

⁸A sa taravi koya ko Kapai, ko Salai, e le ciwa na drau ka ruasagavulu ka walu.

⁹Kei Joeli na luve i Sikiri na nodra turaga: kei Juta na luve i Senua nai karua ni turaga ni koro.

¹⁰Vei ira na bete: ko Jitaia na luve i Joiaripi ka tagane, ko Jakini.

¹¹Ko Siraia na luve i Ilikaia ka tagane, na luve i Mesulame ka tagane, na luve i Setoki ka tagane, na luve i Miraioca ka tagane, na luve i Eiitupi ka tagane, ko koya sa lewa na vale ni Kalou.

¹²Kei ira na wekadra era sa kitaka na cakacaka ni vale, era lewe walu na drau ka ruasagavulu ka rua: kei Ataia na luve i Jiroame ka tagane, na luve i Pilalaia ka tagane, na luve i Amise ka tagane, na luve i Sakaraia ka tagane, na luve i Pasuri ka tagane, na luve i Malikaia ka tagane,

¹³kei ira na wekana, era liu vei ira na qase, e le rua na drau ka vasagavulu ka rua: kei Amasai na luve i Esareli ka tagane, na luve i Asai ka tagane, na luve i Meselemoce ka tagane, na luve i Imai ka tagane,

¹⁴kei ira na wekadra, era tamata qaqa, e le dua na drau ka ruasagavulu ka walu: ia na nodra turaga ko Sapitieli ka tagane, na luve ni dua na tamata turaga.

¹⁵Vei ira talega na Livai: ko Semaia na luve i Asupi ka tagane, na luve i Asirikame ka tagane, na luve i Esapaia ka tagane, na luve i Puni ka tagane;

¹⁶kei Sapicei kei Josapati, vei ira era liu vei ira na Livai, era sa lewa na cakacaka ni vale ni Kalou e tautuba.

¹⁷Kei Matanaia na luve i Maika ka tagane, na luve i Sapiti ka tagane, na luve i Esafa ka tagane, o koya ka lagata na vakavinavinaka ni ra sa masu: kei Pakipukaia nai karua vei ira na wekana; kei Apita na luve i Samua ka tagane, na luve i Kalali ka tagane, na luve i Jitucuni ka tagane.

¹⁸Ko ira kece na Livai e na koro tabu era sa le rua na drau ka walusagavulu ka va.

¹⁹Ko ira talega nai vakatawa ni katuba: ko Akupi, ko Talimoni, kei ira na wekadra era vakatawa na matamata-ni-koro, era sa le dua na drau ka vitusagavulu ka rua.

²⁰Kei ira na Isireli sa vo, vei ira na bete, ko ira na Livai, era sa tiko e na nodra veikoro kecega na Juta, ko ira yadua e na nonai votavota.

²¹Ia ko ira na Necinimi era tiko mai Ofeli: a sa turaga vei ira na Necinimi ko Saia kei Kisipa.

²²Ko koya talega ka lewai ira na Livai mai Jerusalemi, ko Usai na luve i Pani ka tagane, na luve i Esapaia ka tagane, na luve i Matanaia ka tagane, na luve i Maika ka tagane. Vei ira na tagane na luve i Esafa, ko ira na dau-ni-sere era sa lewa na cakacaka ni vale ni Kalou.

²³Ni sa dua na nonai vakaro na tui e na vukudra, me sa dua na nodra i votavota na dau-ni-sere e na veisiga kecega.

²⁴Kei Pecaaia na luve i Mesesapeli ka tagane, vei ira na luve i Sira na luve i Juta ka tagane, sa nona mata na tui e na ka kece sa bale vei ira na tamata.

²⁵Ia ki na veikoro lalai, kei na nodra vanua ni teitei, eso vei ira na Juta era sa tiko mai Kiriaci-aripa kei na kena veikoro lalai, kei Taiponi kei na kena veikoro lalai, kei Jikapiseli kei na kena veikoro lalai,

²⁶kei Jesua, kei Molata, kei Paci-paleti,

²⁷kei na koro ko Suali, kei Pieri-sepa kei na kena veikoro lalai,

²⁸kei Sikilaki, kei Mikona kei na kena veikoro lalai,

²⁹kei Eni-rimoni, kei Sora, kei Jarimoce,

³⁰kei Sanoa, kei Etulama, kei na kedra veikoro lalai, kei Lakisi kei na kena vanua ni teitei, mai Aseka kei na kena veikoro lalai. A ra sa tiko mai Pieri-sepa ka yala ki na buca i Inomi.

³¹Ko ira talega na Penijamini mai Kipa, *era sa tiko* mai Mikimasi, kei Aija, kei Peceli, kei na nodra veikoro lalai,

³²kei Anacoci, ko Nopi, ko Ananaia;

³³ko Asori, ko Rama, ko Kiteimi;

³⁴ko Atiti, ko Sepoimi, ko Nipalati;

³⁵ko Lota, kei Ono, na nodra buca na matai.

³⁶Ia vei ira na Livai, sa so na nodra i votavota e Juta, mai Penijamini talega.

Niemaia 12

Ko ira na bete kei ira na Livai era sa lako mai Papiloni, 1-26. Sa vakatabui na bai, 27-43. Eso sa lesi ki na cakacaka e na vale ni soro, 44-47.

¹Ia ko ira oqo na bete kei ira na Livai era a lako cake kei Serupapeli na luve i Sialitieli ka tagane, kei Jesua: ko Siraia, ko Jeremaia, ko Esera;

²ko Amaraia, ko Maluki; ko Atusi;

³ko Sekanaia, ko Riumi, ko Meremoce;

⁴ko Ito, ko Kinico, ko Apaija;

⁵ko Maijamini, ko Meataia, ko Pilika;

⁶ko Semaia, kei Joiaripi, ko Jitaia;

⁷ko Salu, ko Amoki, ko Ilikaia, ko Jitaia. Ko ira oqo sa liu vei ira na bete, kei ira na wekadra, e na gauna i Jesua.

⁸Ia ko ira na Livai: ko Jesua, ko Pinui, ko Katimieli, ko Serepaia, ko Juta, ko Matanaia, ko koya sa lewa na vakavinavinaka, ko koya kei ira na wekana.

⁹Kei Pakipukaia kei Uni, na wekadra, erau sa donui ira e na vale ni vakatawa.

¹⁰A sa sucu na luve i Jesua ko Joiakimi, a sa sucu na luve i Joiakimi ko Ilaiasipi, a sa sucu na luve i Ilaiasipi ko Joiata,

¹¹a sa sucu na luve i Joiata ko Jonacani, a sa sucu na luve i Jonacani ko Jatua.

¹²Ia ko ira na bete e na gauna i Joiakimi era sa turaga vei ira na qase: maivei Siraia, ko Miraia; maivei Jeremaia, ko Enanaia;

¹³maivei Esera, ko Mesulame; maivei Amaraia, ko Jioanani;

¹⁴maivei Maluki, ko Jonacani; maivei Sipanaia, ko Josefa;

¹⁵maivei Erimi, ko Atina; maivei Miraioca, ko Elikai;

¹⁶maivei Ito, ko Sakaraia; maivei Kinico, ko Mesulame;

¹⁷maivei Apaija, ko Sikiri; maivei Miniamini na kai Moataia, ko Pilitai;

¹⁸maivei Pilika, ko Samua; maivei Semaia, ko Jionacani;

¹⁹ia maivei Joiaripi, ko Matinai; maivei Jitaia, ko Usai;

²⁰maivei Salai, ko Kalai; maivei Amoki, ko Iperi;

²¹maivei Ilikaia, ko Esapaia; maivei Jitaia, ko Nicaneli.

²²Ko ira na Livai e na gauna i Ilaiasipi, ko Joiata, kei Joenani, kei Jatua, era sa volai me liu vei ira na qase: kei ira talega na bete, ka yacova na lewa i Taraiase na kai Perisia.

²³Ko iratou na Livai, eratou sa liu vei ira na qase, eratou sa volai e nai vola ni veika sa caka, ka yacova na gauna i Joenani na luve i Ilaiasipi.

²⁴Kei iratou sa liu vei ira na Livai: ko Esapaia, ko Serepaia, kei Jesua na luve i Katimieli, kei na wekadra era sa donui ira, me dauia na vakavinavinaka kei na vakamolimoli, me vaka nai vakaro i Tevita na tamata ni Kalou, sa veidonui na vale ni vakatawa.

²⁵Ko Matanaia, kei Pakipukaia, ko Opetaia, ko Mesulame, ko Talimoni, ko Akupi, erai vakatawa, era sa vakatawa tiko e na vale ni yau mai na matamata-ni-koro.

²⁶Ko iratou oqo e na gauna i Joiakimi na luve i Jesua ka tagane, na luve i Josataki ka tagane, kei na gauna i Niemaia na kovana, kei Esera na bete, na vunivola.

²⁷Ia ni sa vakatabui me nei Jiova na bai kei Jerusalemi era sa vakasaqarai ira na Livai mai na nodra yasana kecega, me kauti ira ki Jerusalemi, me ra vakacobora e na marau, e na vakamolimoli, ka ia na sere, kei na sibali, *keina* soliteri, kei na api.

²⁸A ra sa soqoni vata ko ira na luedra tagane na dau-ni-sere, mai na vanua bucabuca sa vakavolivoliti Jerusalemi, kei na nodra veikoro lalai na kai Nitofa;

²⁹mai na vale talega ni Kilikali, kei na vanua teitei ni Kipa kei Asimavece; ni ra sa tara na nodra veikoro lalai ko ira na dau-ni-sere me vakavolivoliti Jerusalemi.

³⁰A ra sa vakasavasavataki ira ko ira na bete kei ira na Liva, ka vakasavasavataki ira na tamata, kei na veimatamata-ni-koro, kei na bai.

³¹Au a qai kauti ira cake na turaga ni Juta ki na dela ni bai, ka lesia e *ruanai vavakoso* lelevu me ia na vakavinavinaka, *e dua* sa lako ki na liga i matau e na dela ni bai vaka ki na matamata-ni-koro ni benubenu:

³²a sa muri ira ko Osaia, ka dua na kena wase ni turaga ni Juta,

³³kei Asaraia, ko Esera, ko Mesulame,

³⁴ko Juta, kei Penijamini, kei Semaia, kei Jeremaia,

³⁵ka so vei ira na luedra tagane na bete era vakadavui: ko Sakaraia na luve i Jonacani ka tagane, na luve i Semaia ka tagane, na luve i Matanaia ka tagane, na luve i Mekaia ka tagane, na luve i Sakuri ka tagane, na luve i Esafa ka tagane:

³⁶kei iratou na wekana: ko Semaia, kei Esareli, ko Milelai, ko Kilelai, ko Maai, ko Nicanieli, kei Juta, ko Anani, era kauta na ka domo vinaka i Tevita na tamata ni Kalou, kei Esera na vunivola sa liutaki ira.

³⁷Ia mai na matamata-ni-koro ni mata-ni-wai, sa donui ira, era sa cabeta nai cabecabe ki na koro i Tevita, mai nai cabecabe ki na koro i Tevita, mai nai cabecabe ni bai, sa toka e cake ka toka era na vale i Tevita, ka yacova na matamata-ni-koro ni wai vaka ki na tu-i-cake.

³⁸Ia *nai vavakoso* kadua sa ia na vakavinavinaka era lako me ra tavaki ira, ia ka'u a muri ira vata kei na dua na kena wase ni tamata e na dela ni bai, mai na yasana ni vale-cecere ni lovo, ka yacova na bai rabailevu;

³⁹mai na bai talega e dela ni nodra matamata-ni-koro ko Ifireimi, kei na matamata ni koro makawa, kei na matamata-ni-koro ni ika, kei na vale-cecere i Ananeli, kei na vale-cecere i Mea, ka yacova na matamata-ni-koro ni sipi: a ra sa tu vakadua e na matamata-ni-koro ni vale ni veivesu.

⁴⁰A ra sa tu *nai vavakoso* ruarua era sa vakavinavinaka e na vale ni Kalou, koi au talega, ia ka dua vei rau nai lawalawa turaga *sa tu* vata kei au:

⁴¹kei ira na bete: ko Elaiakimi, ko Meesaia, ko Miniamini, ko Mekaia, ko Elioenai, ko Sakaraia, ko Enanaia, a ra sa vakadavui;

⁴²kei Meesea, kei Semaia, kei Eliesa, kei Usai, kei Jioanani, kei Malikaia, kei Ilama, kei Esa. A ra sa sere vakadomoilevu ko ira na dau-ni-sere, a sa nodra turaga ko Jeseraia.

⁴³Era sa vakacobora talega nai soro levu eso e na siga ko ya, ka marau: ni sa vakamarautaki ira na Kalou e na marau levu: sa reki talega ko ira na watidra kei ira na gone: a sa rogo vakayawa yani na reki mai Jerusalemi.

⁴⁴Ia e na gauna ko ya sa lesi eso me vakaraica na veivale ni yau, me yau kina nai madrali, kei nai sevu, kei nai katini ni ka, me kumuni vata kina nai votavota sa tukuni e na vunau me nodra na bete kei ira na Livai, io mai na veiwere kei na veikoro: ni sa marau ko ira na Juta e na vukudra na bete kei ira na Livai era sa qarava tiko.

⁴⁵Ia ko ira na dau-ni-sere, kei ira nai vakatawa ni katuba, era sa vakabauta na vunau sa lesia vei ira na Kalou, kei na vunau sa bale ki na veivakasavasavataki, me vaka nai vakaro i Tevita, *kei Solomoni* na luvana.

⁴⁶Ni sa tiko eliu e na gauna i Tevita kei Esafa, eso sa liu vei ira na dau-ni-sere, kei na sere ni vakavinavinaka kei na vakamolimoli vua na Kalou.

⁴⁷Ia ko ira kecega na Isireli, e na gauna i Serupapeli, kei na gauna i Niemaia, era vota na kedrai votavota na dau-ni-sere, kei ira nai vakatawa ni katuba, sa votai e na veisiga kecega: a ra sa vakatabuya *na ka* eso me kedra na Livai; ia ko ira na Livai era sa vakatabuya me kedra na luve i Eroni.

Niemaia 13

Sa wili nai vola ni vunau; a sa vakarota ko Niemaia me biu nai valavala sa sega ni dodonu.

¹E na siga ko ya era sa wilika nai vola i Moses, a ra sa rogoca tiko ko ira na tamata; ka sa kune ni sa volai kina, me ra kakua ni curu ki nai soqosoqo ni Kalou ka tawa mudu ko ira na Amoni kei ira na Moapi;

²ni ra sa sega ni la'ki tavaki ira na Isireli ka kauta na madrai kei na wai, a ra sa voli Pelami me nodra meca, me vatonaki ira ko koya: ia ka sa vukica na veivatonaki ko koya na noda Kalou me vosa ni veivakalougatataki.

³Ia ni ra sa rogoca oti na vunau, era sa wasei ira tani vei ira na Isireli na kai tani kecega era tiko vata.

⁴A sa veiwekani eliu kei Topaia ko Ilaiasipi na bete, ko koya ka lewa na tiki-ni-vale e cake e na vale ni noda Kalou:

⁵a sa vakarautaka me nona e dua na tiki-ni-vale levu e cake, era a daubinia kina eliu nai madrali laukana, kei na kau boi vinaka, kei nai yaya, kei nai katini ni sila, *kei* na waini vou, kei na waiwai, sa lewai me nodra na Livai, kei ira na dau-ni-sere, kei ira nai vakatawa ni katuba; kei na ka e vakacabori me nodra na bete.

⁶Ia e na veisiga oqo, ka'u a sega ni tiko mai Jerusalemi: ni'u a lesu vua na tui e nai katolusagavulu ka rua ni yabaki ni tui ko Atakisekise na tui Papiloni, ia ni sa oti na siga eso, sa qai sereki au ko koya na tui;

⁷ka'u a qai lako mai ki Jerusalemi, ka'u sa qai kila na ca sa cakava ko Ilaiasipi e na vuku i Topaia, ni sa vakarautaka me nona e dua na tiki-ni-vale e cake e loma ni bai ni vale ni Kalou.

⁸Ia ka'u a rarawa vakalevu kina: ka biuta ki tautuba nai yaya kecega mai na vale i Topaia mai na tiki-ni-vale e cake.

⁹Au a qai vakarota, ka ra sa vakasavasavataka na veitiki-ni-vale e cake: au a qai kauta tale kina nai yaya ni vale ni Kalou, kei nai madrali laukana kei na kau boi vinaka.

¹⁰Au a qai kila ni sa sega ni soli na kedrai votavota na Livai ia ko ira na Livai kei ira na dau-ni-sere, era sa dauia na cakacaka, era sa dui dro ki na nona were.

¹¹Au a qai vunauci ira na turaga, ka kaya, A cava sa biu kina na vale ni Kalou? Ia ka'u a vakasoqoni ira vata, ka vakalesui ira tale ki na nodra i tutu.

¹²Era sa qai kauta mai ko ira kecega na Juta nai katini ni sila, kei na waini vou, kei na waiwai, ki na vale ni yau.

¹³Ia ka'u a lesia na tamata eso me lewa na veivale ni yau, ko Selemaia na bete, kei Setoki na vunivola, ka maivei ira na Livai, ko Pitaia: a sa taravi ira ko Anani na luve i Sakuri, na luve i Matanaia: ni ra sa daunanumi ni ra tamata dodonu, a sa dau nodra i tavi me ra vota vei ira na wekadra.

¹⁴Mo ni nanumi au, na noqu Kalou, e na vuku ni ka oqo, ka mo ni kakua ni qusia laivi na noqu cakacaka vinaka ka'u sa cakava ki na vale ni noqu Kalou, kei na kena cakacaka.

¹⁵E na gauna oqori au a kunea e Juta eso era butuka nai keli waini e na siga ni vakacecegu, ka ra kauta mai nai vau sila, ka vakavodoka nai kaukau ki na asa; na waini talega, kei na vua ni vaini, kei na lolo, kei nai kaukau kecega, era sa kauta ki Jerusalemi e na siga ni vakacecegu: ia ka'u a beitaki ira e na siga era volitaka kina na kakana.

¹⁶Sa tiko talega kina eso na kai Taia, era sa kauta mai na ika, kei nai yau kece, ka volitaka e na siga ni vakacecegu vei ira na Juta, e Jerusalemi talega.

¹⁷Au a qai vunauci ira na turaga ni Juta, ka kaya vei ira, A cava na ka ca oqo dou sa kitaka, ka vakacacana na siga ni vakacecegu?

¹⁸Era a sega beka ni kitaka vakaoqo ko ira na nomudou qase, ka sega li ni vakayacora na noda Kalou na ka ca kece oqo vei keda, kei na koro oqo? ia dou sa qai kuria ga na cudru vei ira na Isireli ni dou sa vakacacana na siga ni vakacecegu.

¹⁹Ia ni sa qai butobuto mai na veimatamata-ni-koro ni Jerusalemi e na siga vakarau, au a vakarota me sogo na veimatamata-ni-koro, ka kaya me kakua

ni dolavi tale me oti mada na siga ni vakacecegu: ka so vei ira na noqu tamata ka'u a lesia ki na veimamatamata-ni-koro, me kakua ni kau mai e dua nai kaukau ena siga ni vakacecegu.

²⁰A ra sa moce vakadua se vakarua e nai bili mai Jerusalemi ko ira na dauveivoli, kei ira era volitaka na ka kecega.

²¹Au a qai beitaki ira, ka kaya vei ira, A cava dou sa moce kina voleka ki na bai? kevaka dou sa kitaka tale, au na tauri kemudou. Mai na gauna ko ya, era sa sega tale ni lako mai kina e na siga ni vakacecegu.

²²Ia ka'u a vakaroti ira na Livai me ra vakasavasavataki ira, ka me ra lako mai ka vakatawa na veimamatamata-ni-koro, ka me vakatabui kina na siga ni vakacecegu. Mo ni nanumi au, na noqu Kalou, e na vuku ni ka talega oqo, ka vosoti au me vaka na kena levu ni nomuni loloma.

²³E na gauna talega oqori ka'u a kunea eso na Jiu era veiwatini kei ira na nodra yalewa na Asitoti, kei ira na Amoni, kei ira na Moapi:

²⁴ka ra sa vosa ko ira na luvedra eso e na vosa vaka-Asitoti, ka sega ni vosa rawa e na nodra vosa na Jiu, era vosataka ruarua vakatikina.

²⁵Ka'u a qai vunauci ira, ka vatonaki ira, ka yaviti ira eso, ka vutia na drau ni uludra, ka'u kaya vei ira me ra bubului vua na Kalou, ni'u kaya, Dou kakua ni solia na nomudou goneyalewa vei ira na nodra gonetagane, se kauta na nodra goneyalewa vei ira na nomudou gonetagane, se kivei kemudou.

²⁶E sega li ni cala ko Solomoni na tui Isireli e na ka oqo, ia ka sega na tui e na veimatanitu e vuqa me tautauvata kaya, ni sa lomani koya na nona Kalou, ka lesi koya na Kalou me nodra tui na Isireli kecega: ia ka sa vakacalai koya ko ira na yalewa era lako tani mai?

²⁷Keitou na qai vakarorogo li vei kemudou me kitaka na ka ca levu oqo, ka me talaidredre vua na noda Kalou mo dou veiwatini kei na yalewa era lako tani mai?

²⁸Ka sa dua vei ira na luve i Joiata, na luve i Ilaiasipi na bete levu, na vugo i Sanipalati na kai Oroneimi: ko koya ka'u a vakasavi koya tani kina.

²⁹Mo ni nanumi ira, na noqu Kalou, ni ra sa vakadukadukalitaka na cakacaka vakabete, kei na vosa ni yalayala ni cakacaka vakabete, kei na nodra talega na Livai.

³⁰Ia ka'u a vakasavasavataki ira maivei ira na kai tani kecega, ka lesia na nodra i tavi na bete kei na nodra i tavi na Livai, ko ira yadua ki na nonai tavi,

³¹e na vuku talega ni madrali buka e na kena gauna, kei nai sevu. Mo ni nanumi au, kemuni na noqu Kalou, me'u vinaka kina.

Esiteri

Esiteri 1

Sa caka magiti ko Easuerosi na tui Perisia, ka sa vakasivoi ko Vasitai na ranadi.

¹Sa yaco e na gauna i Easuerosi (ko Easuerosi oqo ko koya ka lewa mai Idia ka yacovi Iciopea e na dua na drau ka ruasagavulu ka vitu na yasana:)

²io e na gauna ko ya, ni sa tiko na tui ko Easuerosi e nai tikotiko vakaturaga ni nona matanitu, mai Susani na koro vakaturaga,

³e nai katolu ni yabaki ni nona lewa, sa caka magiti ko koya vei ira kecega na nona tamata turaga kei ira era qaravi koya; sa tiko e matana ko ira na kena kaukauwa kei Perisia kei Mitia, ko ira na turaga lelevu, kei ira na turaga ni veiyasana:

⁴a sa vakaraitaka tiko ko koya ka bogi vuqa, io bogi dua na drau ka walusagavulu, nai yau ni nona matanitu vakaiukuuku, kei na ka e daudokai e na nona ka vakaturaga levu e talei.

⁵Ia ni sa oti na veibogi oqori, sa qai caka magiti ko koya na tui ka bogi vitu, vei ira kecega na tamata era tiko mai Susani na koro vakaturaga, vei ira na lelevu kei ira na lalai, e na lomanibai ni were ni nona vale na tui;

⁶sa rube kina nai sulu vulavula, *ka karakarawa*, ka pelu, a sa buki e na wa lineni matailalai, ka lokaloka, ki na mama siliva kei na duru vatu vulavula: sa koula ka siliva nai davodavo, e na raravatu damudamu ka vulavula ka dromodromoa ka loaloa.

⁷A ra sa vagunuvi ira mai na veibilo koula, (sa duidui ga na bilo kece,) kei na waini vakaturaga a ka levu, me vaka nai valavala vakatui.

⁸A sa ia na gunu me vaka na kenai vakaro; sa sega e dua e vakasaurarataki; ni sa kaya na tui vei ira kece era lewa e nona vale, me ra dui veitalia ko ira na tamata yadua.

⁹Ko Vasitai talega na ranadi sa caka magiti vei ira na yalewa e na vale ni matanitu sa nei Easuerosi na tui.

¹⁰E na kenai kavitu ni siga, ni sa marau na lomana na tui e na waini, sa vakaroti Meumani, *kei* Piseca, *kei* Apona, *kei* Pikica, *kei* Epakica, *kei* Seca, *kei* Kakasi, ko ira na mata e lewe vitu era dauveiqaravi e na mata i Easuersi na tui,

¹¹me ratou kauti Vasitai na ranadi kivei koya na tui, ni sa vakaisala tu e nai sala vakaranadi, me vakaraitaka na nona matavinaka vei ira na tamata kei ira na turaga: ni sa marama uasivi ko koya.

¹²Ia sa bese ni lako mai ko Vasitai na ranadi e nai vakaro ni tui ka tukuna vua ko ira na mata: a sa cudru sara kina na tui, a sa waqa vakalevu e lomana na nona cudru.

¹³Sa qai kaya vei ira na tamata vuku ko koya na tui, vei ira era sa daukila na veigauna, (ni sa dauvakakina nai valavala ni tui vei ira kecega era daukila na vunau kei na lewa;

¹⁴a ra sa dautu voleka vua ko Kasena, ko Seca, ko Etimaca, ko Tasisi, ko Meresi, ko Masena, ko Memukani, eratou lewe vitu na turaga ni Perisia kei Mitia, eratou sa dauraica na mata ni tui, ka sa tiko me liu e na matanitu;)

¹⁵A cava na ka me caka vei Vasitai na ranadi me vaka na lawa, ni sa sega ni vakayacora ko koya nai vakaro ni tui ko Easuersi ka tukuna vua ko ira na mata?

¹⁶A sa kaya ko Memukani vei koya na tui kei ira na turaga, Sa sega ni cala ko Vasitai na ranadi vei koya duaduaga na tui, sa cala talega vei ira kece na turaga, kei ira kecega na tamata e na veiyasana kece sa lewa kina ko Easuersi na tui.

¹⁷Ni na rogovaki vei ira na yalewa kecega na ka e cakava na ranadi, era na qai beca kina na watidra, ni na rogo voli ni sa vakarota ko Easuersi na tui me sa kau mai ki matana, ko Vasitai na ranadi, ka sa sega ni lako mai ko koya:

¹⁸ia ko ira na marama ni Perisia kei Mitia era sa rogoca na ka sa cakava na ranadi era na vosa *vakakina* edaidai vei ira kece na nona tamata turaga na tui. Ena qai levu kina na veibeci kei na cudru.

¹⁹Kevaka e vinakata ko koya na tui, me dua mada na nonai vakaro vakatui, ia me volai vata kei na nodra lawa na kai Perisia kei na kai Mitia, me kakua ni vuki, Ka me kakua ni lako tale mai ko Vasitai vua na tui ko Easuerosi, ia me solia ko koya na tui na nonai tutu vakaranadi vua e dua tani sa vinaka cake vei koya.

²⁰Ia ni sa tukuni yani e na nona matanitu taucoko na lawa sa vakatura na tui, (ni sa *matanitu* levu,) era na qai doka na watidra ko ira na yalewa kecega, ko ira na lelevu kei ira na lalai.

²¹A sa vinakata na vosa oqo ko koya na tui kei ira na turaga; a sa kitaka ko koya na tui me vaka na vosa i Memukani:

²²ni sa vakauta nai vola ki na nona yasana kecega na tui, io ki na yasana yadua me vaka na kenai volavola, kei na matanitu kecega me vaka na nodra dui vosavosa, ka me lewa ko ira yadua na tagane e nona vale, ka me kacivaki e na vosa ni veimatanitu yadua.

Esiteri 2

Sa digitaki ko Esiteri me ranadi, 1-20. Sa vakavotuya ko Moatekai ni sa bukiveretaki na tui, 21-23.

¹Ni sa oti na veika oqo, a sa malumu na cudru i Easuerosi na tui, sa qai nanumi Vasitai ko koya, kei na ka sa cakava ko koya, kei na ka sa lewai e na vukuna.

²Sa qai kaya ko ira na nona tamata na tui era sa dauqaravi koya, Me vakasaqarai mada eso na goneyalewa matavinaka me nomuni na tui:

³ka me lesia ko koya na tui eso na tamata e na veiyasana kecega ni nona matanitu, me ra vakasoqona vata na goneyalewa matavinaka kecega ki Susani na koro vakaturaga, ki na nodra vale na yalewa, me vakatawai ira ko

Ikai, na nona mata na tui, ko koya sa dauvakatawai ira na yalewa; ka me soli *vei ira* na nodra ka ni veivakasavasavataki:

⁴ia na goneyalewa sa vinakata na tui me ranadi, mei sosomi kei Vasitai. A sa vinaka vua na tui na ka oqo; a sa kitaka vakakina.

⁵Sa tiko mai Susani na koro vakaturaga e dua na Jiu, na yacana ko Moatekai, na luve i Jairi ka tagane, na luve i Semeai ka tagane, na luve i Kisi ka tagane, na Penijamini;

⁶ko koya ka kau tani vata mai Jerusalemi kei ira na bobula era a vakabobulataki vata kei Jekonaia na tui Juta, ko koya ka kauta tani ko Nepukanesa na tui Papiloni.

⁷Ia ko koya oqo sa susugi Etasa, ko ya ko Esiteri, na luve i tamana lailai: ni sa sega na tamana se tinana, a sa matavinaka ka rairai vinaka na goneyalewa ko ya; ia ni sa mate na tamana kei tinana, sa susugi koya me luvema ko Moatekai.

⁸A sa yaco, ni sa rogo nai vakaro ni tui kei na nona sau, a sa soqoni vata ki Susani na koro vakaturaga ko ira na goneyalewa era lewe vuqa, me vakatawai ira ko Ikai, sa qai kau talega ko Esiteri ki na vale ni tui, me vakatawai koya ko Ikai, ko koya sa dauvakatawai ira na yalewa.

⁹A sa vinakata na goneyalewa oqo ko koya, a sa caka vinaka vua; a sa solia sara vua na nona ka ni veivakasavasavataki, kei na nona ka tani e yaga vua, ka le vitu na goneyalewa sa kilikili me soli vua mai na vale ni tui: a sa lewa me tiko ko koya kei iratou na nona goneyalewa e na nodra vale vinaka sara na yalewa.

¹⁰Ia sa sega ni vakatakila ko Esiteri se yalewa ni *vei se* ko *cei* na wekana: ni sa vakaroti koya ko Moatekai me kakua ni tukuna.

¹¹A sa daulako voli e na veisiga kecega ko Moatekai e na mata ni bai ni nodra vale na yalewa, me kila se sa vakaevi ko Esiteri, kei na ka sa yaco vua.

¹²A ra sa veitaravi na yalewa kecega ka me ra dui curu yadua vua na tui ko Easuerosi, ni ra sa tiko mada ka vula tinikarua, me vaka na kenai valavalavae

ira na yalewa, (ni sa oti vakakina na nodra siga ni veivakasavasavataki, ka me ono na vula e na waiwai mura, ka ono na vula e nai saluaki boi vinaka, kei na veika me ra vakasavasavataki kina na yalewa;)

¹³era sa qai curu vakaoqo vua na tui ko ira yadua na goneyalewa; a ka kece sa gadreva ko koya sa soli vua me kauta vata kaya mai na nodra vale na yalewa ki na vale ni tui.

¹⁴Sa lako e na yakavi, ka lesu mai e na mataka ki nai karua ni nodra vale na yalewa, sa vakatawa kina ko Seasikasi, na nona mata na tui, ko koya ka vakatawai ira na watina lalai: sa sega tale ni curu vua na tui ko koya, kevaka sa sega ni vinakati koya na tui, ka sa cavuti na yacana.

¹⁵Ia ni sa yaco na siga me curu vua na tui ko Esiteri na luve i Epaieli na tamana lailai i Moatekai, ko koya ka susugi koya me luvema, sa sega ni taroga e dua na ka, oqori ga ka lesia ko Ikai na nona mata na tui, ko koya sa dauvakatawai ira na yalewa. A sa vinakati Esiteri ko ira kecega era sa raici koya.

¹⁶A sa kau ko Esiteri vua na tui ko Easuerosi ki na vale ni tui e nai katini ni vula, na vula ko Tipeci, e nai kavitu ni yabaki ni nona lewa.

¹⁷A sa ka levu na loloma ni tui vei Esiteri, ka lailai vei ira kecega na yalewa tani, a sa vinakati koya ka lomani koya vakalevu cake vei ira kecega na goneyalewa; a sa vakaisalataki koya e nai sala vakaranadi, ka buli koya me ranadi mei sosomi kei Vasitai.

¹⁸Sa qai cakava ko koya na tui e dua na magiti vakaidina, vei ira kecega na nona tamata turaga kei ira na nona tamata, io na magiti kei Esiteri; a sa vakaceguya na veiyasana, ka soli ka-ni-loloma, me vaka sa dausolia vakaturaga na tui.

¹⁹Ia ni sa qai soqoni vata vakarua ko ira na goneyalewa, sa qai tiko ko Moatekai mai na matamata-ni-koro ni tui.

²⁰Ia sa sega ni tukuna na wekana ko Esiteri se na nona mataqali; me vaka ka vakarota vua ko Moatekai; ni sa muria nai vakaro i Moatekai ko Esiteri, me vaka e na gauna ka susugi tiko kina vua.

²¹E na gauna oqori, ni sa tiko mai na matamata-ni-koro ni tui ko Moatekai, erau sa cudru e lewe rua vei iratou na nona mata na tui, io e le rua vei iratou sa vakatawa na katuba, ko Pikicani kei Teresi, a rau sa segata me rau vakamatea na tui ko Easuerosi.

²²Ka sa kila ko Moatekai, a sa tukuna ko koya vei Esiteri na ranadi; ka sa vakatakila vua na tui ko Esiteri nai tukutuku i Moatekai.

²³Ia ni sa qaqai na ka oqo, sa kilai; a rau sa vakalilici ruarua e na kau: a sa volai e matana na tui e nai vola ni veika sa caka.

Esiteri 3

Sa cudru ko Emani; ka sa rawata nai vakaro me ra vakawabokotaki ko ira na Jiu.

¹Ia ni sa oti na veika oqo sa qai vakaceceretaki Emani na luve i Mitaca ka tagane, na luve i Ekaki, ko Easuersi na tui, a sa vueti koya cake, ka vakatikora na nonai tikotiko me cecere cake vei ira kecega na turaga era tiko vata kaya.

²A ra sa cuva sobu ka rokovi Emani ko ira kece na nona tamata na tui, e na matamata-ni-koro ni tui: ni sa vakakina nai vakaro ni tui e na vukuna. Ia sa sega ni cuva ko Moatekai, se vakarokoroko vua.

³Era sa qai kaya vei Moatekai ko ira na nona tamata na tui era sa tiko e na matamata-ni-koro ni tui, A cava ko sa bese kina ki nai vakaro ni tui?

⁴Ia ni ra sa vosa vua e na veisiga, a sa sega ni vakarorogo vei ira ko koya, era sa qai tukuna vei Emani, me ra kila se na donu na ka e kitaka ko Moatekai, se segai: ni sa tukuna oti vei ira ko koya ni sa Jiu ko koya.

⁵Ia ni sa kunea ko Emani ni sa sega ni cuva ko Moatekai, se vakarokoroko vua, sa qai cudru vakalevu ko Emani.

⁶Ia sa nanuma ni ka wale me vakamatei Moatekai duaduaga: o koya sa segata kina ko Emani me vakarusai ira kecega na Jiu e na matanitu taucoko i

Easuerosi, io ko ira era kai vata kei Moatekai ni sa tukuni oti vua ni ra kai vata kei Moatekai.

⁷E nai matai ni vula, na vula ko Naisani, e nai katinikarua ni yabaki i Easuerosi na tui, era sa cakava na Puri, oqori na vakawiri madigi, e na mata i Emani e na veisiga, kei na veivula, me yacova nai katinikarua ni vula, io ko Eta.

⁸A sa kaya ko Emani vua na tui ko Easuerosi, Sa dua na matanitu era sa dui veiseyaki ka dui tikotiko kei ira na tamata, e na veiyasana kecega ni nomuni matanitu; a sa dua tani na nodra lawa ka sa dua tani na nodra na matanitu kecega; era sa sega talega ni vakabauta na nona lawa na tui: o koya sa sega kina ni yaga vei kemuni na tui mo ni vosoti ira.

⁹Kevaka sa vinaka vei kemuni na tui, me volai mada me ra vakawabokotaki: ia koi au, au na solia e dua na oba na taledi siliva ki na ligadra era sa lesi me vakayacora na ka oqo, ka me kau ki na nona vale ni yau na tui.

¹⁰A sa ucuna na mama mai na ligana ko koya na tui, ka solia vei Emani na luve i Mitaca, na luve i Ekaki, na nodra meca na Jiu.

¹¹A sa kaya vei Emani na tui, Sa soli vei iko na siliva, ko ira talega na tamata, mo kitaka vei ira na ka e vinaka vei iko.

¹²Era sa qai kacivi ko ira na nona vunivola na tui, e nai katinikatolu ni siga e nai matai ni vula, a sa volai, me vaka na vosa kece i Emani, vei ira na nona tamata turaga na tui, kei ira na kovana ni veiyasana kecega, kei ira na turaga ni tamata kecega e na veiyasana, me vaka na kenai volavola, vei ira talega na mataqali kecega e na nodra dui vosavosa; sa volai e na yaca ni tui ko Easuerosi, a sa tabaki na kena drega e na nona mama na tui.

¹³A sa kauta na veivola ko ira na tamata era sa daucicitaka nai vola ki na veiyasana kecega ni tui, ka me vakarusai ira na Jiu, ka vakamatea, ka vakaoti ira kecega, ko ira na gone kei ira na qase, na gone lailai kei ira na yalewa, e na dua bauga na siga, e nai katinikatolu ni siga e nai katinikarua ni vula, na vula ko Eta, me taura talega na nodra i yau mei toki ni valu.

¹⁴Sa qai lavetaki nai vola ka sa kau ki na veiyasana kecega me tukuni kina vei ira na tamata kecega nai vakaro ni tui, ka me ra vakarau tu ka waraka na siga ko ya.

¹⁵Era sa qai lako yani na tamata era daucicitaka nai vola, ni ra sa vakariritaki e na vosa ni tui, a sa soli nai vakaro mai Susani na koro vakaturaga. A rau sa tiko sobu me gunu vata ko koya na tui kei Emani; ia sa kidroa ga na koro ko Susani.

Esiteri 4

Sa tagi ko Moatekai; ka sa vaka ko koya me la'ki vakamamasu vua na tui ko Esiteri.

¹Ni sa kila ko Moatekai na ka kecega sa caka, sa dresulaka na nonai sulu ko Moatekai, ka vakaisulutaka nai sulu taga ka sa vakadravusa, ka lako yani ki loma ni koro, ka tagi vakadomoilevu ka vakararawa;

²ka lako sara mai ki na nona matamata-ni-koro na tui: ni sa tabu me curu e dua ki na matamata-ni-koro ni tui ni sa vakaisulu taga.

³Ia e na veiyasana kecega, sa yaco kina nai vakaro ni tui kei na nonai lesilesi, sa ra tagi vakalevu kina ko ira na Jiu, ka ra sa lolo, ka tagi yaso, ka qoqolou; ka lewe vuqa era sa davo e nai sulu taga kei na dravusa.

⁴A ra sa mai tukuna vei Esiteri ko ira na nona vada kei ira na nona mata. Sa qai rarawa vakalevu na yalona na ranadi; a sa vakauta ko koya nai sulu me vakasulumi Moatekai, ka me kau tani maivua na nonai sulu taga: a sa sega ni taura ko koya.

⁵Ia ko Esiteri sa qai kacivi Etaki, e dua vei ira na nona mata na tui, ka lesia ko koya me qaravi koya *na ranadi*, a sa tukuna vua me la'ki taroga vei Moatekai, na ka oqo, ka cava na vuna.

⁶A sa lako yani ko Etaki vei Moatekai ki na salatu ni koro, e donuya na matamata-ni-koro ni tui.

⁷A sa tukuna vua ko Moatekai na ka kecega sa yaco vua, kei na levu ni lavo sa yalataka ko Emani me solia ki na nona vale ni yau na tui me kenai sau ni nodra vakarusai na Jiu.

⁸Sa solia talega vua nai vola ni vakaro sa caka mai Susani me vakarusai ira, me vakatakila vei Esiteri, ka me sereka vua, me vakaroti koya talega me la'ki curu vua na tui, me vakamasuti koya, ka kerekere vua e na vukudra na kai nona.

⁹A sa lako ko Etaki ka tukuna vei Esiteri na vosa i Moatekai.

¹⁰A sa vosa vei Etaki ko Esiteri, ka tauca vua e dua nai vakaro vei Moatekai, *ka vaka*:

¹¹Era sa kila ko ira kece na nona tamata na tui, kei ira na tamata e nona yasana kece na tui, kevaka sa lako vua na tui ki nona yasana eloma e dua, se tagane se yalewa, ni sa sega ni kacivi, sa dua ga na kena lewa e na vukuna, me sa vakamatei, sa bula ga ko koya sa dodoka vua ko koya na tui nai titoko koula: ia koi au, sa qai bogi tolusagavulu ka'u sa sega kina ni kacivi me'u lako vua na tui.

¹²A sa tukuni vei Moatekai na vosa i Esiteri.

¹³A sa kaya ko Moatekai me tukuni vei Esiteri, Mo kakua ni nanuma ko na bula e na vale ni tui, ka mo sega kina ni vakataki ira kece na Jiu.

¹⁴Ia kevaka ko sa galu sara e na gauna oqo, ena qai yaco na veisereki kei na bula vei ira na Jiu, mai na dua na yasana tani; ia ena vakarusai ga ko iko kei na mataqali ni tamamu: ia ko cei e kila, de ko sa yaco beka mo ranadi e na vuku ni gauna oqo?

¹⁵Sa qai kaya ko Esiteri me ra vaka vei Moatekai,

¹⁶Mo lako, mo vakasoqoni ira vata kece na Jiu era tiko e Susani, ka mo dou lolovaki au, ia mo dou kakua ni kana se gunu e na bogi se na siga, ka bogi tolu: koi au talega kei iratou na noqu goneyalewa keitou na lolo talega; ia ka'u na qai lako ga vua na tui, ia sa sega ni vaka na lawa: ia kevaka ka'u sa mate, au sa mate ga.

¹⁷A sa lako yani ko Moatekai, ka kitaka me vaka na ka kecega ka vakarota vua ko Esiteri.

Esiteri 5

Sa lako na tui kei Emani me kana magiti vei Esiteri, 1-8. A sa rarawa ga ko Emani ni sa sega ni vakarokorokotaki koya ko Moatekai, 9-14.

¹Ia e na kenai katolu ni siga sa vakaisulu vakaranadi ko Esiteri, ka la'ki tu e na rara eloma ni nona vale na tui, o koya ka donuya na nona vale na tui: a sa tiko na tui e na nona vale ka e nonai tikotiko vakatui, sa donuya na matamata ni vale.

²Ia ko koya na tui ni sa raici Esiteri na ranadi ni sa tu e na rara, sa lomani koya: a sa dodoka vei Esiteri ko koya na tui nai titoko koula sa taura e ligana. A sa toro voleka ko Esiteri, ka tara na mua ni titoko.

³Sa qai kaya vua ko koya na tui, A cava ko sa vinakata, Esiteri na ranadi? ka cava na ka ko sa mai kerea? ena soli ga vei iko, kevaka ka'u na wasea rua kina na noqu matanitu.

⁴A sa kaya ko Esiteri, Kevaka sa vinaka vua na tui, me lako mai e na siga oqo na tui kei Emani me kania na magiti ka'u sa vakarautaka vua.

⁵Sa qai kaya na tui, Me vakusarawataki ko Emani, me caka na ka sa kaya ko Esiteri. A rau a lako yani na tui kei Emani me kania na magiti sa vakarautaka ko Esiteri.

⁶A sa kaya vei Esiteri na tui ni sa ia na gunu waini, A cava na ka ko sa via kerea? ena soli ga vei iko: ka cava na ka ko sa masuta? ena vakayacori ga ke wase rua kina na matanitu.

⁷Sa qai kaya ko Esiteri, Oqo na noqu masumasu kei na noqu kerekere:

⁸Kevaka sa vinakati au na tui, a sa vinakata na tui me solia na ka ka'u sa masuta, ka vakayacora na ka ka'u sa kerea, mo drau lako mai koi kemuni na tui kei Emani ka kania na magiti ka'u na vakarautaka vei kemudrau, au na qai kitaka e na mataka me vaka sa kaya na tui.

⁹Ni sa qai lako yani ko Emani e na siga ko ya sa marau ka reki na lomana: ia ni sa raici Moatekai ko Emani e na matamata-ni-koro ni tui, ni sa sega ni vakarokorokotaki koya, sa qai cudru sara vei Moatekai ko koya.

¹⁰A sa kinoca ga ko Emani: ia ni sa yaco ki nona vale, sa talaki me kacivi ira na wekana, kei Seresi na watina.

¹¹A sa tukuna vei ira ko Emani na nona totoka e na vuku ni nonai yau, kei na kena lewe vuqa na luvena, kei na ka kecega sa vakalevulevui koya kina ko koya na tui, kei na nona toroi koya cake me uasivi vei ira na turaga kei ira na nona tamata na tui.

¹²Sa kaya talega ko Emani, Ko Esiteri talega na ranadi, sa sega ni kaya me lako vata kei na tui e dua tani tale me kana e na magiti sa cakava ko koya, koi au duaduaga; a sa kaya ko koya me'u lako vata kaya na tui e na mataka talega.

¹³Ia sa ka wale vei au na ka kecega oqo, ni'u sa raici Moatekai na Jiu ni sa tiko e na matamata-ni-koro ni tui.

¹⁴Sa qai kaya vei koya ko Seresi na watina kei ira kece na wekana, Me caka mada e dua na kau me limasagavulu na kiupiti na kena cecere, ia e na mataka mo vosa vua na tui me vakalilici kina ko Moatekai: mo qai marau ni ko sa lako kaya na tui ki na magiti. A sa vinakata ko Emani na ka oqo, a sa kaya me vakaduri cake na kau.

Esiteri 6

Sa vakarokorokotaki ko Moatekai.

¹Sa sega ni moce rawa na tui e na bogi ko ya, a sa kaya me kau mai nai vola ni tukutuku ni veika sa caka, a sa wili vua na tui.

²A sa kune ni sa volai kina, ni sa tukuni Pikicani kei Teresi ko Moatekai, e le rua vei iratou na nona mata na tui, erau a dauvakatawana na katuba, koi rau ka segata me rau vakamatei Easuerosi na tui.

³A sa taroga na tui, A vakarokoroko cava kei na ka vakaturaga cava sa caka vei Moatekai e na vuku ni ka oqo? Sa qai kaya ko iratou na tamata eratou sa dauqarava na tui, Sa sega na ka e caka vua.

⁴A sa taroga na tui, Ko cei sa tiko mai na rara? Ia sa qai curu mai ko Emani ki na rara ni vale ni tui esau, me kaya vua na tui me lili ko Moatekai e na kau sa vakarautaka vua ko koya.

⁵A sa kaya vua ko ira era sa dauqarava na tui, Sa tu saka ko Emani mai na rara. A sa kaya na tui, Me curu mada mai ko koya.

⁶A sa curu mai ko Emani. A sa taroga vua ko koya na tui, A cava na ka me sa caka vua na tamata sa vinakata ko koya na tui me vakarokorokotaki? A sa nanuma e lomana ko Emani, Sa vinakati cei li ko koya na tui me vakarokorokotaki, koi au ga?

⁷A sa kaya vua na tui ko Emani, Me kau mada mai vua na tamata sa vinakata na tui me vakarokorokotaki,

⁸nai sulu sa dausulumaka na tui, kei na ose sa dauvodoka na tui, kei na sala vakatui sa toka e uluna:

⁹ia me soli nai sulu oqo kei na ose vua e dua sa uasivi sara vei ira na nona tamata vakaturaga na tui, me ra vakaisulutaka kina na tamata sa vinakata na tui me vakarokorokotaki, ka kauti koya voli e na salatu ni koro ni sa vodo tiko e na ose, ka kacivaka tiko e matana, Ena caka vakaoqo vua na tamata sa vinakata na tui me vakarokorokotaki.

¹⁰Sa qai kaya vei Emani na tui, Mo kusarawa, mo kauta nai sulu kei na ose, me vaka na nomu vosa, ka kitaka vakakina vei Moatekai na Jiu, ko koya sa dautiko mai na matamata-ni-koro ni tui: me kakua ni yali e dua na ka e na ka kece ko sa cavuta.

¹¹Sa qai kauta nai sulu kei na ose ko Emani, ka vakaisulutaki Moatekai, ka kauti koya voli e na salatu ni koro, ni sa vodo lako e na ose, a sa kacivaka e matana, Ena caka vakaoqo vua na tamata sa vinakata na tui me vakarokorokotaki.

¹²A sa lako tale mai ki na matamata ni koro ko Moatekai. A sa lako vakusakusa ki na nona vale ko Emani, ka tagi lako, a sa solei tutuvi.

¹³A sa tukuna ko Emani vei Seresi na watina kei ira kecega na wekana na ka kece sa yaco vua. Era sa qai kaya vua ko iratou na nona tamata vuku kei Seresi na watina, Kevaka e kawa ni Jiu ko Moatekai, ko sa qai vakatekivu mo bale e matana, ko na sega ni gumatua vua, ko na bale vakaidina ga e matana.

¹⁴Ia ni ratou sa veivosaki tiko kaya, sa lako mai ko ira na nona mata na tui, a ra sa mai vakariritaki Emani yani ki na magiti sa vakarautaka ko Esiteri.

Esiteri 7

Sa bulu ko Esiteri kei ira na kai nona; a sa vakalilici ko Emani.

¹A rau sa lako na tui kei Emani me kania na magiti sa cakava ko Esiteri na ranadi.

²A sa taroga tale na tui vei Esiteri, e nai karua ni siga, ni ia na gunu waini, A cava na ka ko sa masuta, i Esiteri na ranadi? ena soli ga vei iko: ka cava na ka ko sa kerea? ena vakayacori ga, ke sa wase rua kina na matanitu.

³Sa qai vosa ko Esiteri na ranadi, ka kaya, Kevaka ko ni sa vinakati au, koi kemuni na tui, ia kevaka sa vinakata ko koya na tui, au sa masuti kemuni me'u bulu ga, kei ira talega na kai noqu e na noqu kerekere:

⁴ni keimami sa volitaki, koi au kei ira na kai noqu, me keimami vakacacani, me vakamatei, ka me rusa sara. Ia kevaka keimami sa volitaki me tagane bobula, ka yalewa bobula walega, au sa galu ga, ia ka sa dredre vua na meca me sauma tale na ka ena vakayalia ko koya vua na tui.

⁵Sa qai vosa ko Easuerosi na tui, ka taroga vei Esiteri na ranadi, Ko cei ko koya? ka sa tiko evei ko koya sa bolea e na lomana me kitaka na ka vakaoqo?

⁶A sa kaya ko Esiteri, A tamata ca kei na meca ko ya ko Emani na yaloca oqo. Sa qai rere ko Emani e na matadrau na tui kei na ranadi.

⁷A sa tu cake mai na gunu waini na tui ni sa cudru, *ka lako* ki na were mai na vale vakatui: a sa tu cake ko Emani me kerea na nona bula vei Esiteri na ranadi; ni sa kunea sa nanuma ca vua ko koya na tui.

⁸A sa lesu mai ko koya na tui mai na were ni vale vakatui ki na yasana ka ia kina na gunu waini, ka sa cuva no ko Emani ki nai davodavo sa tiko kina ko Esiteri. A sa kaya na tui, Ena kucuva talega na ranadi beka e mataqu e vale? Ni sa vosataka na vosa oqo na tui, era sa ubia na mata i Emani.

⁹Sa qai kaya vua na tui ko Apona, e dua vei iratou na nona mata na tui, Raica talega, sa tu mai na vale i Emani na kau sa limasagavulu na kiupiti na kena cecere, sa cakava ko Emani me *lili kina* ko Moatekai, ko koya ka tukutuku vinaka e na vukuna na tui. A sa kaya na tui, Vakalilici koya kina.

¹⁰A ra sa vakalilici Emani e na kau sa cakava ko koya me *lili kina* ko Moatekai. Sa qai malumu na cudru ni tui.

Esiteri 8

Sa lesi ko Moatekai me turaga; a sa vaka ko Easuerosi me dua tale na lawa, era sa reki kina ko ira na Jiu.

¹E na siga ko ya sa solia ko Easuerosi na tui na vale i Emani na nodra meca na Jiu vei Esiteri na ranadi. A sa lako mai ki na mata ni tui ko Moatekai; ni sa tukuna ko Esiteri sa wekana ko koya.

²A sa ucuna tale na tui na nona mama sa kauta tani maivei Emani, ka solia vei Moatekai. Ka sa lesi Moatekai ko Esiteri me turaga ni vale i Emani.

³Sa vosa tale ko Esiteri vua na tui, ka cuva sobu ki na yavana, ka vakamasuta ni sa vakawai na matana, me vakadaroya na vere ca i Emani na luvei Ekaki, kei na nonai naki ca sa nakita ko koya me vakayacora vei ira na Jiu.

⁴A sa dodoka yani nai titoko koula ko koya na tui vei Esiteri. A sa tu cake ko Esiteri, ka sa tu e matana na tui,

⁵ka kaya, Kevaka sa vinakata ko koya na tui, ia kevaka ka'u sa kune loloma e matamuni, ka sa dodonu na ka oqo vua na tui, ka sa vinakati au na matamuni, me volai e dua nai vola me vukica nai vola sa cakava ko Emani, na luve i Mitaca, na luve i Ekaki, o koya ka vola ko koya me vakarusai ira na Jiu e na nona veiyasana kecega na tui:

⁶ni'u na vosota rawa vakaevei me'u raica na ca ena yacovi ira na kai noqu? se me'u vosota rawa vakaevei me'u raica na nodra rusa na wekaqu?

⁷Sa qai kaya ko Easuerosi na tui vei Esiteri na ranadi, kei Moatekai na Jiu, Raica, ka'u a solia vei Esiteri na vale i Emani, a sa vakalilici ko koya e na kau, ni sa dodoka na ligana vei ira na Jiu:

⁸mo drau volavola talega e na vukudra na Jiu, e na yaca ni tui, me vaka na ka drau sa vinakata, ka me tabaki na kena drega e na mama ni tui: ni sa tabu ni vukica e dua na tamata nai vola sa volai e na yaca ni tui, ka tabaki na kena drega e na mama ni tui.

⁹Era sa qai kacivi ko ira na nona vunivola na tui e na siga ko ya, e nai katolu ni vula, na vula ko Saivani, e na kenai karuasagavulu ka tolu ni kena siga; ka sa volai me vaka na ka kecega ka vakarota ko Moatekai, vei ira na Jiu, vei ira talega na turaga sa liu, kei ira na kovana, kei ira na turaga ni veiyasana, sa vakatekivu mai Idia ka yala ki Iciopea, e dua na drau ka ruasagavulu ka vitu na yasana, ki na yasana yadua me vaka na kenai volavola, kei na mataqali yadua me vaka na nodra dui vosavosa, vei ira talega na Jiu e na nodra mata ni vola, ka vaka na nodra vosa.

¹⁰A sa volavola ko koya ka cavuti Easuerosi na tui, ka tabaka e na mama ni tui, ka vakauta na veivola vei ira era daucicitaka nai vola, *kei* ira sa vodo ose, *kei* ira sa vodo meule, *kei* na kameli, *kei* na manumanu totolo:

¹¹ia e *nai vola* ko ya sa kaya ko koya na tui vei ira na Jiu era tiko e na koro kecega me ra soqoni vata, ka veitotaki vata me ra bula, me ra ia na veivakacacani, kei na veivakamatei, kei na veivakarusai, vei ira na tamata kaukauwa, kei ira na yasana sa via vakacacani ira, kei ira na nodra lalai kei na nodra yalewa, ka me tokitaka na nodra i yau,

¹²e na dua bauga na siga, e na yasana kecega nei Easuerosi na tui, e nai katinikatolu *ni siga* e na kenai katinikarua ni vula, oqori na vula ko Eta.

¹³Sa tukuni vei ira na tamata kecega e nai vakaro sa volai me kau ki na veiyasana kecega, ka me ra vakarau ko ira na Jiu ki na siga ko ya, me ra saumi ira na nodra meca.

¹⁴A ra sa lako yani na tamata daucicitaka nai vola era vodo meule *kei* na kameli, ni ra sa vakariritaki ka cikevi e na vuku ni vakaro ni tui. Ka sa tukuni yani nai vakaro mai Susani na koro vakaturaga.

¹⁵Sa qai lako yani mai na mata ni tui ko Moatekai, ka sa vakaisulu e nai sulu vakatui sa pelu ka vulavula, kei nai sala koula levu, kei nai sulu lineni matailalai, ka lokaloka: a sa reki ka marau na koro ko Susani.

¹⁶Sa nodra na Jiu na rarama, kei na marau, kei na reki, kei na vakarokoroko.

¹⁷Sa reki ka marau ko ira na Jiu, a ra sa ia na kana vata ka sa dua na siga vinaka, e na yasana kecega, kei na koro kecega, sa yaco kina nai vakaro ni tui kei na nonai lesilesi. Ka ra sa vuki me Jiu e lewe vuqa vei ira na lewe ni vanua; ni sa kani ira na rere e na vukudra na Jiu.

Esiteri 9

Sa gumatua ko ira na Jiu vei ira na nodra meca, 1-19. Sa ra kana magiti ko ira na Jiu, 20-32.

¹Ia e nai katinikarua ni vula, na vula ko Eta, e nai katinikatolu ni siga ni vula ko ya, ni sa voleka ni vakayacori nai vakaro ni tui kei na nonai lesilesi, e na siga era a nakita me rawai ira kina na Jiu ko ira na nodra meca, ia sa vuki me dua tani, a ra sa lewai ira era cati ko ira na Jiu;

²era sa soqoni vata ko ira na Jiu e na nodra veikoro e na yasana kecega nei Easuerosi na tui, me vakamatei ira era via vakacacani ira: ka sa sega na tamata sa gumatua vei ira, ni sa kani ira kecega na tamata na rere e na vukudra.

³Ia ko ira kecega era turaga ni veiyasana, kei ira na turaga sa liu, kei ira na kovana ni veiyasana, kei ira na ovisa ni tui, era sa vupei ira na Jiu; ni sa kani ira na rere e na vuku i Moatekai:

⁴ni sa yaco ko Moatekai e na vale ni tui, a sa kuruvaki ki na veiyasana kecega na nona totoka: ni sa veiyasana kecega na nona totoka: ni sa tubu me levu cake tikoga na tamata ko Moatekai.

⁵Ka ra sa yaviti ira kece na nodra meca ko ira na Jiu e nai seleiwau, ka ia na veivakamatei, kei na veivakarusai, ka ra veitalia e na ka era cakava vei ira era sa cati ira.

⁶Ka ra sa vakamatea ka vakarusa ko ira na Jiu, e le lima na drau na tagane mai Susani na koro vakaturaga.

⁷Ka ra sa vakamatei Parisadaca, kei Talifoni, kei Asepaca,

⁸kei Poraca, kei Atelia, kei Aritaca,

⁹kei Pamasita, kei Arisai, kei Aritai, kei Vaisaca,

¹⁰eratou lewe tini na tagane na luve i Emani na luve i Mitaca ka tagane, na nodra meca na Jiu; ia era sa sega ni kovea e dua na nodra ka.

¹¹E na siga ko ya sa kaya vua na tui na kedrai wiliwili era sa vakamatei mai Susani na koro vakaturaga.

¹²A sa kaya na tui vei Esiteri na ranadi, Sa vakamatea ka vakarusa ko ira na Jiu e le lima na drau na tagane e Susani na koro vakaturaga, kei iratou na luve i Emani eratou lewe tini; ia ka cava beka era sa kitaka e na veiyasana ni tui sa vo? Ia ka cava ko sa masuta? ena soli ga vei iko: se cava tale na ka ko sa kerea? ena vakayacori ga.

¹³A sa kaya ko Esiteri, Kevaka sa vinaka vua na tui, me soli ga vei ira na Jiu era sa tiko e Susani me ra kitaka talega e na mataka me vaka na ka sa lesi me caka edaidai, ia me vakalilici e na kau na luve i Emani eratou lewe tini.

¹⁴Sa qai kaya ko koya na tui me caka vakakina: a sa tukuni nai vakaro mai Susani; ka ra sa vakalilici iratou na luve i Emani eratou lewe tini na tagane.

¹⁵Ka ra sa soqoni vata ko ira na Jiu mai Susani e nai katinikava ni siga talega ni vula ko Eta, ka vakamatea e lewe tolu na drau na tagane mai Susani; ia era sa sega ni kovea e dua na nodra ka.

¹⁶Ia ko ira na Jiu sa vo e na veiyasana ni tui, era sa soqoni vata, ka veitotaki me ra bula, ka vakacegu e na vuku ni nodra meca, ka vakamatea e le vitusagavulu ka lima na udolu, ka ra sa sega ni kovea e dua na nodra ka,

¹⁷e nai katinikatolu ni siga ni vula ko Eta; ia e nai katinikava ni siga ni vula ko ya era sa vakacegu, ka lokuca me siga ni kana magiti kei na marau.

¹⁸Ia ko ira na Jiu mai Susani era sa soqoni vata e nai katinikatolu *ni siga*, kei na kenai katinikava; ia na kenai katinikalima era sa vakacegu, ka lokuca me siga ni kana magiti kei na marau.

¹⁹Ia ko ira na Jiu mai na veikoro lalai, era sa tiko e na veikoro sa sega ni vakabai, era sa lokuca nai katinikava ni siga ni vula ko Eta me siga ni marau kei na kana magiti, kei na siga vinaka, kei na veisoliyaka na ka.

²⁰A sa vola na veika oqo ko Moatekai, ka sa vakauta na veivola kivei ira kece na Jiu e na veiyasana kecega ni tui ko Easuerosi, vei ira era voleka kei ira era yawa,

²¹me vakataudeitaka vei ira, me ra vakabauta nai katinikava ni siga ni vula ko Eta, kei na kenai katinikalima talega, e na veiyabaki,

²²me kena siga era vakacegu kina ko ira na Jiu maivei ira na nodra meca, kei na vula sa vukici kina na nodra rarawa me reki, kei na nodra tagi me siga vinaka: me ra lokuca me siga ni kana magiti kei na reki, kei na veisoliyaka na ka, kei na soli ka-ni-loloma vei ira na dravudravua.

²³A ra sa bolea ko ira na Jiu me ra cakava na ka era sa vakatekivuna, ka me vaka sa vola vei ira ko Moatekai;

²⁴ni sa nakita na ca vei ira na Jiu, io me vakarusai ira, ko Emani na luve i Mitaca ka tagane, na luve i Ekaki, na nodra meca na Jiu, a sa ia na Puri, oqori na vakawiri madigi, me vakaoti ira, ka vakarusai ira;

²⁵ia ni sa lako mai ko *Esiteri* vua na tui, sa vakarota ko koya e nai vola, me lesu ki na uluna na vere ca sa bukiveretaki ira kina na Jiu, ka me ratou vakalilici e na kau ko koya kei iratou na luvena tagane.

²⁶O koya sa vakatokai kina na siga oqori na Purimi, me muria na yaca ni Puri. O koya e na vuku ni vosa kecega ni vola oqo, kei na ka era sa kunea e nai valavala oqo, kei na ka sa yacovi ira,

²⁷era sa lesia ko ira na Jiu, ka bolea e na vukudra, kei na vukudra na nodra kawa, kei na vukudra kecega era sa mai kabiti ira, me kakua kina ni mudu, ka me ra vakabauta ga na siga ruarua oqo me vaka na vosa sa volai kina; kei na kenai lokuloku e na veiyabaki kecega;

²⁸ia me daunanumi ka me vakabau na siga ruarua oqo e nai tabatamata kecega, vei ira na mataqali kecega, e na veiyasana kecega, kei na veikoro kece; ka me kakua ni mudu na siga ni Purimi oqo vei ira na Jiu, se me oti na kenai vakananumi vei ira na nodra kawa.

²⁹A sa volavola vakaturaga sara ko Esiteri na ranadi, na luve i Epaieli, kei Moatekai na Jiu, me vakataudeitaka nai karua ni vola oqo e na vuku ni Purimi.

³⁰A sa vakauta nai vola vei ira kecega na Jiu, ki na yasana e dua na drau ka ruasagavulu ka vitu e na matanitu i Easuerosi, *a sa kau vata* kei na vosa ni veivakacegui kei na vosa dina,

³¹me vakataudeitaka na siga ruarua ni Purimi me ia kina e na kena gauna, me vaka sa vakadreta vei ira ko Moatekai na Jiu kei Esiteri na ranadi, me vaka talega na nodraui lesilesi e na vukudra, e na vukudra talega na nodra kawa, io e na vuku ni lolo kei na tagi.

³²Ka sa vakataudeitaka na ka oqo e na vuku ni Purimi na lewa i Esiteri; a sa volai e nai vola.

Esiteri 10

Sa tamata yaco sara ko Moatekai.

¹A sa lesia ko Easuerosi na tui nai vakacavacava ki na vanua, kei na veiyanuyanu ni wasawasa.

²Ia na cakacaka kecega ni nona kaukauwa kei na nona qaqa, kei nai tukutuku ni nona yaco ko Moatekai, sa vakalevulevui koya kina ko koya na tui, sa sega

li ni volai e nai vola ni veika sa caka e na nodra gauna na tui Mitia kei Perisia?

³Ni sai karua kei Easuerosi ko Moatekai na Jiu, a sa dokai vei ira na Jiu, a sa vinakati koya ko ira na wekana era sa lewe vuqa, a sa segata tiko ko koya na ka me ra vinaka kina na kai nona, ka dautauca na vosa ni veivakacegui vei ira kecega na nona kawa.

Jope

Jope 1

Sa yalododonu sara ka vutuniyau ko Jope, 1-3. Sa daumasulaki iratou na luvena, 4,5. Sa kerekere ko Setani me vakatovolei koya, 6-12. Sa yali na nonai yau kei na luvena, 13-19. Sa tagi, ka sa vakavinavinaka talega vua na Kalou, 20-22.

¹Sa dua na tamata mai na vanua ko Usi, na yacana ko Jope; ia na tamata ko ya sa yalododonu ka daucaka dodonu, a sa rerevaka tiko na Kalou, ka sega ni torova na ca.

²Sa sucu e le vitu na luvena tagane ka le tolu na luvena yalewa.

³Ia na nonai yau sa vitu na udolu na sipi, ka tolu na udolu na kameli, ka dua na udolu na pulumokau, ka lima na drau na asa yalewa, ka sa ka tani na nona lewe ni vale; ka sa uasivi cake kina na tamata oqo vei ira kecega na lewe ni vanua mai na tu-i-cake.

⁴A sa lako ko iratou na luvena tagane, ka ia na kana vata e nodratou veivale yadua, e na nona siga; ka ratou sa talaki ka kaciva na ganedratou tolutolu me mai kana ka gunu vata kei iratou.

⁵Ia ni sa oti na veisiga ni kana magiti, sa qai talaki ko Jope ka vakasavasavataki iratou, ka sou e na mataka, ka vakacobora nai soro kama me vaka na kedratou i wiliwili kecega: ni sa kaya ko Jope, De sa cala ko iratou na luvequ, ka vosavakacacataka lo na Kalou e lomadratou. Ia sa daukitaka vakaoqo ko Jope.

⁶Ia sa dua na siga era sa lako mai kina na lufe ni Kalou me vakaraitaki ira e na mata i Jiova, a sa lako talega mai kei ira ko Setani.

⁷Ka sa kaya vei Setani ko Jiova, Ko sa lako maivei? A sa kaya vei Jiova ko Setani, Au sa dauveilakoyaki e vuravura, ka gade voli kina.

⁸Ka sa kaya vei Setani ko Jiova, Ko sa vakanananu beka vua na noqu tamata ko Jope, ni sa sega e dua e tautauvata kaya e vuravura, a tamata yalododonu ka daucaka dodonu, ka sa rerevaka na Kalou, ka sega ni torova na ca?

⁹Sa qai kaya vei Jiova ko Setani, Sa sega li ni yaga vei Jope na nona rerevaka na Kalou?

¹⁰Ko ni sa sega beka ni viribaiti koya, kei na nona vale, kei na nona ka kece e na veiyasana kecega? ko ni sa vakalougatataka na cakacaka ni ligana, ka sa tubu kina me ka levu na nonai yau e na vanua.

¹¹Ia mo dodoka mada na ligamuni, ka tara na nona ka kecega, ena qai vosavakacacataki kemuni ki matamuni.

¹²Ka sa kaya vei Setani ko Jiova, Raica, sa *soli* ki ligamu na nona ka kecega; ia mo kakua ni dodoka na ligamu mo tarai koya. A sa lako tani ko Setani mai na mata i Jiova.

¹³Ka sa dua na siga eratou sa kana kina ka gunu waini ko iratou na luvena tagane, kei na luvena yalewa e na vale nei tuakadratou ka ulumatua:

¹⁴a sa lako mai e dua na tamata vei Jope, ka kaya, Era a cuki were tu e nai sivi yara na pulumokau, a ra sa kana voleka kina na asa:

¹⁵ka sa sikitira ko ira na kai Sipa, ka kauti ira tani, a ra sa vakamatei ira na cauravou e nai seleiwau; ia koi au duaduaga ka'u sa dro bula me'u tukuna vei iko.

¹⁶Ni sa vosa tiko ko koya, sa lako mai e dua tani tale, ka kaya, Sa lutu mai lomalagi na bukawaqa ni Kalou, a sa vakama na sipi, kei ira na cauravou, io, sa kani ira sara; ia koi au duaduaga ka'u sa dro bula me'u tukuna vei iko.

¹⁷Ni sa vosa tiko ko koya, sa lako mai e dua tani tale, ka kaya, Era lesia e tolu na mataivalu ko ira na kai Kalitia, ka ra sikitira na kameli, ka kauta tani, ka ra sa yaviti ira na cauravou e nai seleiwau; ia koi au duaduaga ka'u sa dro bula me'u tukuna vei iko.

¹⁸Ni sa vosa tiko koya, sa lako mai e dua tani tale, ka kaya, Sa ra kana ka gunu waini ko iratou na luvemu tagane kei na luvemu yalewa mai na vale nei tuakadratou na ulumatua:

¹⁹ka raica, sa liwa e dua na cagi levu mai lekutu, a sa roba na tutu ni vale vava, a sa baleti ira na cauravou, ka ra sa mate; ia koi au duaduaga ka'u sa dro bula me'u tukuna vei iko.

²⁰Sa qai tu cake ko Jope, ka dresulaka na nonai sulu, ka tasia na uluna, ka cuva ki na qele, ka lotu,

²¹ka kaya, Au a luvawale ni'u a lako mai na kete i tinaqu, au na luvawale talega ni'u sa suka ki kea: sa solia ko Jiova, ka sa kauta tani ko Jiova; me vakavinavinakataki ga na yaca i Jiova.

²²E na ka kecega oqo sa sega ni cala kina ko Jope, se kaya ko koya ni sa cala na Kalou.

Jope 2

Sa yacovi Jope e dua na mate ca, 1-8. Sa vosa vakatani vua ko koya na watina, a sa vunauca ko Jope, 9,10. Sa lako mai na wekana eratou lewe tolu me vakacegui koya, 11-13.

¹Sa dua tale na siga era sa lako mai kina na luve ni Kalou me vakaraitaki ira e na mata i Jiova, ka sa lako talega mai kei ira ko Setani me vakaraitaki koya e na mata i Jiova.

²Ka sa kaya vei Setani ko Jiova, Ko sa lako maivei? A sa vosa vei Jiova ko Setani, ka kaya, Au sa veilakoyaki tu e vuravura, ka gade voli kina.

³Ka sa kaya vei Setani ko Jiova, Ko sa vakanananu beka ki na noqu tamata ko Jope, ni sa sega e dua e tautauvata kaya e vuravura, a tamata yalododonu ka daucaka dodonu, a sa rerevaka na Kalou, ka sega ni torova na ca? ia ko a mai vakauqeti au me'u vakarusai koya walega, ia sa taura matua tikoga ko koya na nona yalododonu.

⁴Ka sa vosa vei Jiova ko Setani, ka kaya, nai sau ni kulina na kulina, ia na nona ka kecega ena solia na tamata me bula kina.

⁵Ia mo ni dodoka mada na ligamuni, ka tara na suina kei na lewena, ena qai vosavakacacataki kemuni ki matamuni.

⁶A sa kaya vei Setani ko Jiova, Raica, sa qai soli ki ligamu ko koya; ia mo kakua ni vakamatei koya.

⁷Sa qai lako tani ko Setani mai na mata i Jiova, ka yaviti Jope e na vidikoso, mai na qeteqete ni yavana ka cavaraka na buradelana.

⁸A sa taura ko koya nai caca ni bilo me kari koya kina; ka sa la'ki tiko ki loma ni dravusa.

⁹Sa qai kaya vua ko koya na watina, Ko sa taura matua tiko beka na nomu yalododonu? mo vosavakacacataka na Kalou, ka mo mate ga.

¹⁰A sa kaya vua ko koya, Ko iko ko sa vosa me vaka e dua na yalewa lialia. E vakaevei li? me da rawata beka na ka vinaka vua na Kalou, me da kakua talega ni rawata na ka ca? E na ka kecega oqo sa sega ni cala ko Jope e na gusuna.

¹¹Ia ko iratou na weka i Jope eratou lewe tolu, ni ratou sa rogoca na ka rarawa kecega oqo sa yaco vua, eratou sa qai dui lako yadua mai na nona yasana: ko Elifasi na kai Temani, kei Pilitati na luve i Sua, kei Sofa na kai Neama: ni ratou sa lokuca vata na siga me ratou lako mai kina me tagi vata kaya ka vakaceguya.

¹²Ia ni ratou sa ta cake ni ra sa yawa tiko, eratou sa sega ni kilai koya, a ratou sa tagi vakadomoilevu; ka ratou sa dui dresulaka na nonai sulu, ka kaburaka na kuvu-ni-soso ki na uludratou vaka ki lomalagi.

¹³A ratou sa tiko sobu kaya e na qele me oti mada e vitu na siga ka vitu na bogi, a sa sega e dua sa vosa rawa vua: ni ratou sa kunea sa ka levu sara na nona rarawa.

Jope 3

Sa vosavakacacataka na siga sa sucu kina ko Jope, 1-10. Sa kaya ga ni ka vinaka na mate ka ca na bula rarawa, 11-26.

¹Sa oti oqo, sa qai vosavakacacataka na nona siga ko Jope.

²A sa kaya ko Jope,

³Me yali na siga ka'u a sucu kina, Kei na bogi sa tukuni kina, Sa sucu e dua na gonetagane.

⁴Me butobuto na siga ko ya; Me kakua ni nanuma kina maicake na Kalou, Me kakua talega ni cilava na rarama:

⁵Me sa nodrau ga na butobuto kei na yaloyalo ni mate; Me ubia tikoga na o; Me ka rerevaki sara ga na kena butobuto.

⁶Ia na bogi oqori, me taura ga na butobuto loaloa; Me kakua ni reki vata kei na veisiga ni yabaki; Me kakua ni wili vata kei na veivula.

⁷Raica, me tu duadua na bogi oqori, Me kakua ni rogo kina na domo ni reki.

⁸Me ra vosavakacacataka ko ira era sa dauvosavakacacataka na siga eso, Ko ira era vakarau tu me yavalata na livaiacani.

⁹Me vakabutobutotaki na kalokalo e na kena yakavi; Me waraka na rarama, ia me sega ga; Me kakua talega ni kunea na mataka caca,

¹⁰Ni sa sega ni sogota na kete i tinaqu, Ka sega ni vunia na rarawa mai na mataqu.

¹¹A cava ka'u a sega kina ni mate ni'u sa qai sucu mai? A cava ka'u a sega kina ni ciba ni'u ni'u sa lako mai na kete?

¹²A cava sa tabei au kina na duruna? Kei na mata-ni-sucu me'u sucuma?

¹³Kevaka e segai, au a qai koto vakadua edaidai ka sega ni oca, Ka'u a qai moce ga: keitou a qai cegu vata,

¹⁴Kei ira na tui kei ira na daubose kei vuravura, Ko ira era sa cakava me nodra na yasana sa sega ni tawa;

¹⁵Se kei ira na turaga era sa vakoula, A ra sa vakasinaita na nodra vale e na siliva;

¹⁶Se me'u tautauvata kei na lutudole me'u sa segai ga; Me vaka na gone lalai era sa sega ni kunea na rarama.

¹⁷Sa mudu maikea na nodra veivakararawataki na tamata ca; A ra sa vakacegu maikea ko ira era sa oca.

¹⁸Era sa vakacegu vata maikea ko ira na bobula; Era sa sega ni rogoca na vosa ni dauveivakasaurarataki.

¹⁹Era sa tiko maikea na lalai kei na lelevu; A sa sereki na tamata maivua na nona turaga.

²⁰A cava sa soli kina na rarama vei koya sa rarawa, Kei na bula vei koya sa gaga na yalona;

²¹Ko ira era sa gadreva me ra mate, ka sa sega ga; A ra sa gu vakalevu kina ka vakalailai ki nai yau sa vuni tu;

²²Era sa marau vakalevu, Ka reki, ni ra sa kunea nai bulubulu?

²³A cava sa soli kina na rarama vua na tamata sa vuni tu na nona sala, Ko koya sa vakalatia na Kalou?

²⁴Ni sa liu mai na noqu vutugu a sa muri na noqu kana, Ka sa sova yani na noqu vakatutukua me vaka na vadugu ni wai.

²⁵Ni sa yacovi au na ka ka'u a domobula kina, Kei na ka ka'u a rerevaka sa qai yaco mai vei au.

²⁶Au a sega ni tiko vinaka, se tiko wele, se tiko vakacegu; Ka sa yaco ga mai na ka rarawa.

Jope 4

Sa vunauci Jope ko Elifasi, ka sa vaka ni sa dauyaco na cudru ni Kalou vei ira nai valavala ca, 1-11. Sa tukuna na raivotu me malumalumu mai na yalo i Jope, 12-21.

¹Sa qai vosa ko Elifasi na kai Temani, ka kaya,

²Kevaka keitou sa vakatovolea me vosa vei iko, ko na yaloca beka? Ia ko cei e tarovi koya rawa me kakua ni vosa?

³Raica, ko a vakavulici ira na lewe vuqa, Ia ko a dauvakaukauwataka na ligamalumalumu.

⁴A nomu vosa sa dautokoni koya sa voleka ni bale; Ko sa dauvakaukauwataka na duru malumalumu.

⁵Ia oqo ni sa yacovi iko, ko sa yallowai, Ni sa tauvi iko, ko sa kidroa.

⁶Sa sega beka ni ka ko tu dei kina na nomu rerevaka na Kalou, Kei na vu ni nomu i nuinui na nomu i valavala dodonu?

⁷Mo nanuma mada, se ko cei e rusa ni sa sega ni cala? Se muduki laivi maivei na daucaka dodonu?

⁸E vaka ga oqo na ka ka'u sa dauraica, ko ira era sa daucuki e na caka ca, Ka kaburaka nai valavala ca, era sa tamusuka ga na ka ko ya.

⁹Ni sa ceguvi ira na Kalou era sa rusa, Ia ni sa liwavi ira na nona cudru era sa otu laivi.

¹⁰Na tagi ni laioni, kei na domo ni laioni veikata, Kei na batidra na luve ni laioni sa vorolaki.

¹¹Sa mate na laioni qase ni sa sega na ka e cova, A ra sa dui vakasesei na luve ni laioni yalewa.

¹²Ia sa tukuni lo vei au e dua na ka, A sa rogoca na daligaqu e dua na tikina lailai.

¹³Ni'u a vakanananu tiko ki na raivotu ni bogi, E na gauna sa daubiti ira na tamata sa moce lutu,

¹⁴Sa tauvi au mai na rere, kei na sautaninini, Ka sa yavavala kina na suiqu kecega.

¹⁵Sa qai lako voli e mataqu e dua na yalo; Sa tu dodonu na vutika ni yagoqu:

¹⁶Sa wavu tu mai, ia ka'u sa sega ni kunea rawa na kenai rairai: Sa tu e mataqu e dua na raivotu; Sa tu lo ga, au sa qai rogoca e dua na domo, sa kaya,

¹⁷Me dodonu beka na tamata malumalumu, ka cala na Kalou? Se savasava beka na tamata, ka sega ni savasava ko Koya ka Buli koya?

¹⁸Raica, sa sega ni vakadinati ira na nona tamata; A sa vakacalai ira na nona agilose:

¹⁹Ena qai vakaevei ko ira sa tiko e na vale qele, A nodra yavu na kuvu-ni-soso, Ka sa butuqaqi ira na sarasara?

²⁰Era sa vurumemei tiko mai na mataka ka yacova na yakavi: Era sa yali laivi tu ga ka sega e nanuma kina:

²¹E dautakali vei ira na kedra vinaka, se segai? Era sa ciba, ia ka sa sega na nodra vuku.

Jope 5

A ka rarawa sa tubu e na vuku ni ca ni tamata, 1-7. E vinaka vua sa rarawa me nanuma vua na Kalou, 8-16. Ena qai yaga na ka rarawa vua sa vakararavi vei koya, 17-27.

¹Mo ia mada na kaci; de dua beka me via rogo mai vei iko? Ia ko cei vei ira era a yalosavasava mo goleva?

²Ni sa vakamatea na tamata lialia na yaloca, A sa vakarusai koya sa sega ni vuku na vuvu.

³Au sa kunea na lialia ni sa vakawakana tu: Ia ka'u a kaya vakasauri me sa ca na nonai tikotiko.

⁴Sa yawa ni tiko vinaka ko iratou na luvena, A ra sa butuqaqi mai na matamata-ni-koro, A sa sega e dua me vakabulai ira.

⁵Sa kania na kedra vuata ko koya sa viakana, A sa kauta tani mai na loma ni kau votovotoa, A sa tiloma na nodra i yau ko koya sa viagunu.

⁶E dina sa sega ni tubu na ca mai na kuvu-ni-soso, A sa sega ni tubu mai na qele na rarawa;

⁷A sa sucu ga na tamata me rarawa, Me vaka ni sa dauvuka cake na lidi-ni-buka.

⁸Ia koi au ka'u na golevi koya kina na Kalou, Ka'u na vakalaiva na noqu ka vua na Kalou.

⁹Ko koya sa cakava tiko na ka levu ka sa sega ni kilai rawa; Na ka e veivakurabuitaki sa sega ni wili rawa:

¹⁰Ko koya sa vakatauca na uca ki vuravura, Ka sa solia na wai ki na veiwere:

¹¹Me vakatikori ira ki cake era tiko era; Me ra vuetai cake me ra tiko vinaka ko ira sa dautagi.

¹²Sa vukica ko koya na nodra i lawaki na tamata qaseqase, Ka sa sega kina ni kitaka rawa na ligadra na ka era segata tiko.

¹³Sa coriti ira na vuku e na nodra qaseqase; A sa biliga tani na nodra lewa na yalovakatani.

¹⁴Era sa ciciva na butobuto ni sa siga tu, A ra sa vakayayamo voli e na siga levu me vaka e na bogi.

¹⁵Ka sa vakabula na dravudravua mai nai seleiwau; Mai na gusudra, kei na ligadra na kaukauwa.

¹⁶A ka oqo sa nuidei kina ko koya na dravudravua, Ka sa sogorubu na gusuna sa sega ni dodonu.

¹⁷Raica, sa kalougata na tamata sa vunauca ko koya na Kalou: A ka oqo mo kakua kina ni beca ni sa vakararawataki iko ko Koya sa Kaukauwa:

¹⁸Ni sa vakararawataka, a sa vivia talega: Sa vakamavoataka, a sa vakabula talega e na ligana.

¹⁹E na ka rarawa e ono, ena vakabulai iko ko koya: Ia e na kenai kavitu, ena sega na ca me tauvi iko.

²⁰Ni sa dausiga, ena vakabulai iko mai na mate: E nai valu talega, mai na kaukauwa ni seleiwau.

²¹Ko na vunitaki mai na kaukauwa ni vosa: Ia ni sa lako mai na veivakarusai, ko na sega ni rerevaka.

²²Ko na dredrevaka na veivakarusai kei na dausiga: Ko na sega talega ni rerevaka na manumanu ni vanua.

²³Ni dou na tovata kei na veivatu ni vanua; Ka ra na veivinakati kei iko na manumanu ni vanua.

²⁴Ia ko na kila talega ni na sautu na nomu vale; Ia ko na taleva na nomu i tikotiko, ka na sega na ka e yali kina.

²⁵Ko na kila talega ni ra na le vuqa na luvemu, Ia na nomu kawa ena vaka na co ni vanua.

²⁶Ko na yaco ki na *nomu i* bulubulu ni ko sa qase vinaka mai, Me vaka nai vau sila sa yau mai e na kena gauna.

²⁷Raica oqo keitou sa qaqa ka sa vakakina; Mo rogoca, ka kila talega mo vinaka kina.

Jope 6

Sa tukuna ko Jope ni sa sega ni tagi wale, 1-7. Sa via mate me vakacegu mada, 8-13. Sa vunauci iratou na wekana e na vuku ni ra sa sega ni loloma, 14-30.

¹Sa vosa ko Jope, ka kaya,

²Me vakarautaki dina mada na kena bibi ni noqu rarawa, Ia me vakatauvatani e nai vakarau ni bibi kei na ka ca sa yacovi au!

³Ni sa qai bibi vakalevu ka mamada na nuku ni wasawasa: O koya oqo ka'u sa rui vosa vakariri kina.

⁴Ni sa lau ki lomaqu na gasau i Koya sa Kaukauwa; Sa gunuva na yaloqu na kena gaga: Sa tuvai valu kivei au na ka rerevaki mai vua na Kalou.

⁵Sa tagi beka na asa kila ni sa tu na kena co? Se via tagi na pulumokau ni sa kana tiko?

⁶Sa kani rawa beka na ka velavela ni sa sega ni vakamasima? Se kamikamica na weli ni yaloka?

⁷A ka sa bese ni tara na yaloqu, Sa *qai yaco* me vaka na kakana velavela vei au.

⁸Me vakayacori mada na noqu kerekere; Ka solia mada na Kalou na ka ka'u sa gadreva!

⁹Ia ke sa vinaka mada vua na Kalou me vakarusai au; Me sereka na ligana, me muduki au tani!

¹⁰Au na qai vakacegu rawa; Io, au na qai vakaukauwataki au e na rarawa: me kakua ni vosota ko koya; Ni'u a sega ni vunia na vosa i Koya sa Yalosavasava.

¹¹A cava na noqu kaukauwa, me'u wawa tiko? Se cava na noqu i otioti, me'u via vakabalavutaka kina na noqu bula?

¹²A noqu kaukauwa na kaukauwa beka ni vatu? Se sa parasa beka na lewequ?

¹³Sa sega beka ni sa yali vei au na veivuke, Ka sa se tani vei au na vuku dina?

¹⁴Ko koya sa kana rarawa e dodonu me lomani koya na wekana; Io vei koya de sa biuta na rerevaki Koya sa Kaukauwa.

¹⁵Eratou sai valavala vakailasu na wekaqu me vaka na soniwai, Eratou sa vaka na soniwai e dautakali yani;

¹⁶Sa vuvu e na vuku ni wai sa cevata tu, Sa vuni talega kina na uca-vulavula:

¹⁷Oqori sa yali ni sa katakata mai: Ni sa cilavi siga, sa takali sara mai na kena yasana.

¹⁸Sa lesu tani na sala ni kenai davedave; Sa yaco ga me segai, me yali sara:

¹⁹Era sa vakasaqara ko ira nai vavakoso lewe ni sala mai Tima; Era sa waraka ko ira na lewe ni sala mai Sipa:

²⁰Era sa madua ni ra a vakararavi kina; Era sa lako mai kina, a ra sa taqaya.

²¹Ni dou sa qai vaka na ka wale; Dou sa raica ni'u sa biu sobu, ia dou sa rere.

²²Au sa kaya beka, Dou kauta mai vei au na ka? Se, Dou solia vei au nai loloma mai na nomudou i yau?

²³Se, Dou vakabulai au mai na liga ni meca? Se, Dou voli au mai na liga ni kaukauwa?

²⁴Dou vakavulici au, ka'u na tiko lo; Ia dou vakatakila vei au na ka ka'u sa cala kina.

²⁵A ka kaukauwa vakaidina na vosa dodonu! Ia ka cava beka na betena na nomudou vunauci *au*?

²⁶Dou sa nanuma beka mo dou vunaeca na vosa, Ni sa vaka na cagi na vosa sa cavuta ko koya sa luvu na lomana?

²⁷Io, dou sa luvuci koya na luveniyali, Ka kelia nai keli ni nomudou i tau.

²⁸Ia dou lomavinaka mada, dou raici au mai; Ni na macala vei kemudou kevaka ka'u lasu.

²⁹Dou lesu mada mai, kakua ni *kaya ni'u* sa cala; Ia dou lesu mada, ni sa tu kina na noqu caka dodonu.

³⁰Sa tiko beka na ka tawa dodonu e yamequ? A gusuqu beka sa sega ni kila rawa na ka e ca?

Jope 7

Sa vaka ko Jope sa dodonu na nona via mate, 1-11. Sa didivaka na ka eso vua na Kalou, 12-21.

¹Sa sega beka nai valu me ia na tamata e vuravura? A nona siga sa sega beka ni tautauvata kei na siga ni tamata sa voli?

²Me vaka sa gadreva sara na rurugu na tamata, Ka me vaka na tamata sa voli sa waraka tiko *nai sau* ni nona cakacaka:

³Sa noqu i votavota vakakina na veivula wale, A sa lesi vei au na bogi ni vutugu.

⁴Ni'u sa la'ki koto, au sa kaya, Au na duri ninaica, me oti na bogi? Ka'u sa veivukiyaki koto ga, a sa kida na mataka.

⁵Sa vakaisulu na lewequ e na baca kei na qele vavaku; Sa drakusi na kuliqu, ka sa boi ca mai.

⁶Sa ka totolo na noqu siga ka berabera na nonai talitali na dautali sulu, A sa vakaoti ka sega na ka me'u nuitaka.

⁷Mo nanuma sa cagi walega na noqu bulu: Ena sega ni kunea tale na ka vinaka na mataqu.

⁸A mata i koya sa raici au ena sega ni raici au tale: Sa raici au na matamuni, ia ka'u sa qai sega ga.

⁹Sa seavu na o ka lako tani yani; Sa vakakina ko koya sa lako sobu ki nai bulubulu, ena sega ni lako cake tale mai.

¹⁰Ena sega ni lesu tale mai ki nona vale, Ena sega ni kilai koya tale na nona yasana.

¹¹Ia koi au, ka'u na sega ni tarova na gusuqu; Ka'u na vosa ni sa yaluma na yaloqu; Ka'u na didi ni sa gaga na lomaqu.

¹²Koi au beka na wasawasa, se na tavuto, Ko ni sa lesia kina e dua me vakatawai au?

¹³Ni'u sa kaya, Ena vakacegui au na noqu i mocemoce; Ena vakacegui au mai na noqu mate na noqu i davodavo;

¹⁴Ko ni sa qai vakarerei au e na tadra, Ka vakadomobulataki au e na raivotu:

¹⁵Au sa digitaka kina na kukuna kei na mate, Ka cata me'u bula:

¹⁶Au sa vakasisilataka; au sa sega ni via bula tikoga: Mo ni laivi au ga; ni sa ka wale na noqu bula.

¹⁷A cava na tamata, mo ni vakalevulevui koya kina? Ka vakananumi koya kina?

¹⁸Ka talevi koya e na mataka kecega, Ka vakatovolei koya tikoga?

¹⁹A cava na kena dede ko ni sa sega ni gole tani kina vei au, Se laivi au tu me'u tei tiloma mada na noqu weli?

²⁰Au sai valavala ca; a cava me'u cakava vei kemuni, koi kemuni sa daumaroroya na tamata? A cava ko ni sa lesi au kina me'u ka mo ni vanavana kina, Au sa yaco kina me'u ka bibi vei au vakai au ga?

²¹Ia ka cava ko ni sa sega kina ni bokoca na noqu caka cala, ka kauta tani na noqu i valavala ca? Ni'u na qai koto sobu e na kuvu-ni-soso; Ia kemuni na qarai au vagumatua, ia ka'u na yali ga.

Jope 8

Sa kaya ko Pilitati ni sa dodonu na Kalou e na ka e cakava, 1-7. Sa vaka ni sa daucudruvi eliu na dauveivakaisini, 8-19. Sa kaya talega ni sa dodonu na ka sa yaco vei Jope, 20-22.

- ¹Sa qai vosa ko Pilitati na luve i Sua, ka kaya,
- ²E bogi vica mo cavuta kina na ka vakaoqo? E *bogi vica* me sa vaka na cagi kaukauwa na vosa ni gusumu?
- ³Sa ia beka na Kalou na lewa sa sega ni dodonu? Se vakacala beka na ka dodonu ko Koya sa Kaukauwa?
- ⁴Kevaka era sai valavala ca vua ko iratou na luvemu, Ka sa vakatalai ira tani ko koya e na vuku ni nodra talaidredre;
- ⁵Kevaka ko sa vakasaqara taudonu na Kalou, Ka ia na nomu vakamamasu vei Koya sa Kaukauwa;
- ⁶Kevaka ko sa savasava ka dodonu; E sa na qai yadra dina sara mai e na vukumu ko koya, Ena vakasaututaka talega na nomu i tikotiko dodonu.
- ⁷Kevaka sa ka lailai na nomu i vakatekivu, Ena ka levu sara ga na nomu i otioti.
- ⁸Ia mo taroga mada nai tabatamata makawa, Ka mo gumatua ni tarogi ira na nodra qase:
- ⁹Ni da sa tubu wale e na noa koi keda, ka sega ni kila e dua na ka, Ni sa vaka wale na yaloyalo na noda siga e vuravura:
- ¹⁰Era na sega beka ni vakavulici iko, ka tukuna vei iko, Ka cavuta na vosa mai na lomadra?
- ¹¹Ena tubu li na taria ni sa sega na lolobo? Ena tubu na kuta ni sa sega na wai?
- ¹²Ni sa drokadroka tu, ka sega ni tamusuki, Sa malai rawarawa ga oqori, ka dredre na co kecega.
- ¹³Sa vakakina na nodra sala kecega era sa guilecava na Kalou; Ia ena sega ni yaco na ka e nuitaka na dauveivakaisini:

¹⁴Ena muduki laivi na ka sa nuitaka ko koya; Ena dua na viritalawalawa ga na ka e vakararavi kina.

¹⁵Ena ravita na nona vale, ia ena sega ni tu: Ena taura matua, ia ena sega ni dei.

¹⁶Sa drokadroka tu ko koya e na mata-ni-siga, A sa tubu na tabana e nona were.

¹⁷Sa vereverea tu na wakana e nai binibini; Sa kunea na tikina vatuвату.

¹⁸Kevaka ena cavu laivi ga ko koya mai na nona yasana, Ena qai cakitaki koya, ka vaka, Au a sega ni kunei iko.

¹⁹Raica, sa vaka ga oqo na nona reki, Ia ena tubu eso tani tale mai na qele ko ya.

²⁰Raica, ena sega ni biuta tani na tamata yalododonu na Kalou, Ena sega talega ni vupei ira nai valavala ca:

²¹Ena vakasinaita mada na gusumu e na dredre, Kei na tebenigusumu e na marau:

²²Ko ira era cati iko era na vakaisulutaki e na madua; Ena yali sara talega na nonai tikotiko nai valavala ca.

Jope 9

Sa vakadinadina ko Jope ni sa dodonu na Kalou, a sa sega e veivala kaya me gumatua, 1-21. Sa sega ni rairai ni sa cala na tamata ni sa yacovi koya na ka ca, 22-35.

¹Sa qai vosa ko Jope, ka kaya,

²Au sa kila vakaidina ni sa vakakina: Ia ka me dodonu rawa vakaevei na tamata e na mata ni Kalou?

³Kevaka sa via veileti kaya, Ena sega ni tukuna rawa vua e dua na ka e udolu.

⁴Sa vuku na lomana, ka sa ka vakaidina na nona kaukauwa: Ko cei sa vakalomaqataki koya vua, ka sa vinaka kina?

⁵Ko koya sa kauta tani na veiulu-ni-vanua, a ra sa sega ni kila, Ni sa vukica e na nona cudru:

⁶Ko koya sa yavalati vuravura tani mai na kena yasana, A sa yavala na kena duru:

⁷Ko koya sa vakarota na mata-ni-siga, ka sa sega ni cadra; A sa sogolatia na kalokalo:

⁸Ko koya sa birika vakai koya ga na lomalagi, A sa butuka tu na dela ni ua ni wasawasa:

⁹Ko koya sa buli Akituro, kei Oraioni, kei Peliatisi, Kei na veiyasana vuni e na mata ni ceva.

¹⁰Ko koya sa daucakava na ka levu sa sega ni kilai rawa; Ia na ka e veivakurabuitaki sa sega ni wiliki rawa.

¹¹Raica, sa lako volekati au, ia ka'u sa sega ga ni raici koya: Sa lako tu yani, ia ka'u sa sega ga ni kunea.

¹²Raica, sa kauta tani ko koya, ia ko cei me tarova rawa? Ko cei me kaya vua, A cava ko ni sa kitaka?

¹³Sa na sega ni vakasuka na nona cudru na Kalou, Sa ra na cuva ga vua ko ira era dauvukea na viavialevu.

¹⁴Sa dredre vakalevu vei au me'u vosa vua, Se digitaka na vosa me'u kaya vua?

¹⁵Ia kevaka ka'u sa yalododonu, ka'u na sega ga ni vosa tale vua, Ka'u na vakamamasu ga vua sa lewai au.

¹⁶Kevaka ka'u a kaci, ka rogo mai vei au ko koya, Ka'u na sega ga ni vakadinata ni sa rogoca na domoqu.

¹⁷Ni sa vorolaki au ko koya e na cava, Ka sa vakamavoataki au vakalevu wale.

¹⁸Sa sega ni laivi au me'u cegu rawa, Ia sa vakaluvuci au e na ka gaga.

¹⁹Kevaka *ka'u cavuta* na kaukauwa, raica, sa kaukauwa *ko koya*: Se na lewa, ko cei me na lokuca mai na noqu siga?

²⁰Kevaka *ka'u* sa vakadonui au, ena vakacalai au na gusuqu: Kevaka *ka'u* sa kaya *ka'u* sa sega ni cala, ena vakatakilai au ni'u sa yalovakatani.

²¹Kevaka *ka'u* *sa sega* ni cala, *ka'u* na sega ni kila na yaloqu: *Ka'u* na weletaka na noqu bula.

²²Sai *koya* vata ga *ka'u* sa kaya, Sa vakarusa *ko koya* na yalododonu kei nai valavala ca.

²³Kevaka *sa yaco* vakidacula na veivakamatei ni kuita, Ena dredrevaka *ko koya* na ka era sa vakatovolei kina na tawa cala.

²⁴Sa soli *ko vuravura* ki na ligadra nai valavala ca: Sa tabonaka *ko koya* na matadra na mataveilewai; Kevaka e segai, sa qai evei, se ko cei *ko koya*?

²⁵Sa qai totolo na noqu siga ka bera nai talaki e daucici; Sa dro tani, *ka sega* ni kunea na ka vinaka.

²⁶Sa lako tani yani me vaka na waqa dautotolo: Me vaka na ikeli *sa vukaca* na kena.

²⁷Kevaka *ka'u* sa kaya, *ka'u* na guilecava na noqu didi, *Ka'u* na biuta na noqu mataveveku, ka vakamarautaki mai:

²⁸*Ka'u* sa qai rere e na vuku ni noqu rarawa kecega; *Ka'u* sa kila ni ko na sega ni vakadonui au.

²⁹Au na vakacalai ga, *Me'u* qai oca wale vakacava?

³⁰Kevaka *ka'u* sa vuluvulu e na wai ni uca-vulavula, Ka vakasavasavataka sara na ligaqu;

³¹Ko na qai vakalomoci au e na oruoru, Ena qai vakasisilataki au na noqu i sulu.

³²Ni sa sega ni tamata *ko koya* me vakataki au, *me'u* vosa rawa vua, *Me* keirau mai veilewai vata kaya:

³³Sa sega talega e dua na dautataro, Me tabaki keirau ruarua e na ligana.

³⁴Me kauta tani mada vei au ko koya na nona kuita, Ia me kakua ni vakadomobulataki au na nona veivakarerei:

³⁵Au na qai vosa, ka sega ni rerevaki koya; Ia ka sa sega ni vakakina vei au.

Jope 10

Sa vosa vua na Kalou ko koya e na vuku ni nona rarawa, a sa kerea me vakacegui vakalailai mada ni sa bera tiko ni mate.

¹Sa ka ni oca ki na lomaqu na noqu bula; Au na soli au me'u didi walega; Au na vosa ga e na rarawa ni yaloqu;

²Au na kaya vua na Kalou, Mo ni kakua ni vakacalai au; Mo ni vakatakila vei au se cava ko ni sa veileti kina kei au.

³Sa vinaka beka vei kemuni mo ni ia na veivakararawataki, Mo ni beca talega na cakacaka ni ligamuni, Ka cilava na nodra bose nai valavala ca?

⁴Koi kemuni beka ko ni sa mata vakatamata? Se ko ni raica beka na ka me vaka sa raica na tamata?

⁵Sa tautauvata beka na nomuni siga kei na nodra siga na tamata? Se tautauvata na nomuni veiyabaki kei na veisiga ni tamata,

⁶Mo ni sa vakataroga kina na noqu cala, Ka sa qaqa na noqu i valavala ca?

⁷Ia ko ni sa kila ni'u sa sega ni tamata ca; Ka sa sega e dua me vakabula rawa mai na ligamuni.

⁸Sa vakamataitaki au na ligamuni, Sa cakava kece na tikiu me vinaka vata; ia ko ni sa vakarusai au ga.

⁹Mo ni nanuma mada, ni kemuni sa buli au me vaka sa caka na tete; Ia ko ni na vakalesui au tale beka me'u kuvu-ni-soso?

¹⁰Ko ni sa sega beka ni livi au yani me vaka na wai-ni-sucu, Ka buli au me vaka nai buli wai-ni-sucu?

¹¹Ko ni sa vakaisulutaki au e na kuliqu kei na lewequ, Ka viribaiti au e na suiqu kei na ua.

¹²Ko ni sa solia vei au na bula kei na loloma, Ia na nomuni dauraici au sa maroroi kina na yaloqu.

¹³Ia na ka kece oqo ko ni sa vunia e lomamuni: Au sa kila ni sa tiko vei kemuni na ka oqo.

¹⁴Kevaka ka'u sai valavala ca, ko ni sa nanuma tiko kina, Ko ni na sega talega ni vakadonui au mai na noqu caka ca.

¹⁵Kevaka ka'u sai valavala ca, ka'u na ca ga kina; Ia kevaka ka'u sa caka dodonu, ka'u na sega ga ni ta cake. Au sa luvu e na madua; ka'u raica tiko na noqu rarawa;

¹⁶Ni sa tubu ga, ko ni sa vakasavi au me vaka na laioni daukata: Ia ko ni sa baci lesu vakidacula tale mai vei au.

¹⁷Ko ni sa daulesia na nomu ka vou eso me tukuni au vakaca, Ko ni sa vakalevutaka na nomuni cudru vei au; Sa dauyaco vei au na ka vou kei nai valu.

¹⁸A cava ko ni a kauti au kina mai na kete? Ke'u a ciba, ka sa sega ni kunei au e dua na tamata, ke sa vinaka.

¹⁹Ka'u a qai vaka ni'u sa sega ga, Ka'u a qai colati mai na kete ki nai bulubulu.

²⁰Sa sega beka ni vica walega na noqu siga? Mo ni kua mada, ni laivi au ga, me'u vakacegu vakalailai mada,

²¹Me'u qai lako yani ka sega ni lesu tale mai, Io ki na vanua butobuto kei na yaloyalo ni mate;

²²E dua na vanua butobuto, me vaka na butobuto loaloa; Na yaloyalo ni mate, sa sega ni vakacokotaki vinaka, Ka sa vaka na butobuto ga na kena rarama.

Jope 11

Sa vunauci Jope ko Sofa ni sa vakadonui koya ga, 1-6. Sa tukuna ko koya ni sa ka vakaidina sara na vuku ni Kalou, 7-12; a sa vakarota vei Jope na veivutuni, 13-20.

¹Sa qai vosa ko Sofa na kai Neama, ka kaya,

²Me sega beka ni tabani yani na vosa e vuqa? Se na vakadonui beka na tamata dauvosa?

³Me ra tiko lo beka na tamata e na vuku ni nomu lasu? Ia me sega beka ni vakamaduataki iko e dua ni ko sa ia na veivakaisini?

⁴Ia ko sa kaya, Sa dodonu na noqu i vakavuvuli; Au sa savasava talega e matamuni.

⁵Ia me vosa mada na Kalou, Ka dalaga me sereki iko;

⁶Ka vakatakila vei iko na ka vuku e vuni tu, Ni sa levu cake, ka lailai na kena sa kilai! Mo qai kila ni sa ka lailai e taroga vei iko na Kalou, ka ka levu na nomu i valavala ca.

⁷Ni ko sa dikeva, ko na kilai koya rawa beka kina na Kalou? Ko na kilai Koya deivaka rawa sa Kaukauwa?

⁸Sa cecere vakataki lomalagi; a cava ko sa kitaka rawa? Sa matia ko bulu; A cava ko sa kila rawa?

⁹A kenai vakarau sa balavu ka lekaleka ko vuravura, A sa rabailevu ka rabailailai na wasawasa.

¹⁰Kevaka sa lako tu ka sogolatia, Ka vakasoqona vata, ko cei me tarovi koya?

¹¹Ni sa kilai ira na tamata lasulasu; Sa kunea talega na caka ca; ia ena sega beka ni vakanananu kina?

¹²Ni sa viaviavuku na tamata lialia, Ia ka sa sucu ga me vaka na luve ni asa kila.

¹³Kevaka ko sa vakarautaka na yalomu, Ka dodoka na ligamu vei koya;

¹⁴Kevaka sa tu na ca e ligamu, mo biuta vakayawa, Ia me kakua ni tiko nai valavala ca e na nomu veivale.

¹⁵Ni ko na qai ta cake ka na sega ni tauvi duka na matamu; Ia ko na tiko dei, ka na sega ni rere:

¹⁶Ni ko na guilecava na nomu vakaloloma; Ka nanuma kina me vaka na wai sa lako tani yani:

¹⁷Ia na nomu bula ena uasivi cake e na rarama ni siga levu; Ko na cila yani, ko na tautauvata kei na mataka.

¹⁸Ia ena tiko dei na lomamu, ni sa nuitaka na vinaka; Ia ko na vakararai voli ga, ka koto sobu e na vakacegu.

¹⁹Ia ko na koto sobu, ka na sega e dua me vakarerei iko; A ra na vakamasuti iko na lewe vuqa.

²⁰Ia ena oca wale na matadra nai valavala ca; Ena yali na nodra i drodro, Ia na nodra i nuinui ena vaka na ciba yani.

Jope 12

Sa tabana yani ko Jope na nodratou vosa na wekana, 1-5; a sa vakadinadina ni sa kaukauwa sara na Kalou, 6-25.

¹A sa vosa ko Jope, ka kaya,

²Sai kemudou dina ga na tamata, Ia na vuku ena mate vata kei kemudou!

³Ia sa tu talega vei au na lomavuku me vaka sa tu vei kemudou; Au sa sega ni uasivi sobu vei kemudou; Ia ko cei sa sega ni kila na ka vakaoqori?

⁴Au sa vaka e dua sa vakalialiai koya na kai nona, E dua sa masu vua na Kalou, ka sa rogoci koya ko koya: Ia sa vakalialiai na tamata sa dodonu ka sega ni cala.

⁵O koya sa tiko vakacegu sa nanuma e lomana Sa cina e beci ko koya sa voleka ni tidara na yavana.

⁶Sa sautu na nodra i tikotiko na daubutako, A ra sa tiko dei ko ira era sa vakacudruya na Kalou; Io na tamata sa dausoli ka kina na Kalou.

⁷Ia mo taroga mada na manumanu ni vanua, era na vakavulici iko; Kei na manumanu vuka, ka ra na tukuna vei iko:

⁸Se vosa ki na vanua, ka na vakavulici iko: Ia na ika talega ni waitui ena vakatusa vei iko.

⁹Ko cei me sega ni kila e na ka kecega oqo, Ni sa cakava na ka oqo na liga i Jiova?

¹⁰Sa tiko e ligana na nodra i cegu na ka kecega sa bulu, Kei na yalodra na tamata kecega.

¹¹Sa sega beka ni vakatovolea na vosa na daliga? Ka sega talega ni tovolea na kena kakana na gusu?

¹²Sa tu na vuku vei ira na qase; Kei na yalomatua vei ira sa vuqa na nodra siga.

¹³Sa tu vei Koya na vuku kei na kaukauwa; Sa nona na lewa dina kei na yalomatua.

¹⁴Raica, sa basuka sobu ko koya, a sa dredre me tara tale e dua: Sa sogolatia na tamata, ka sa sega e dolava rawa.

¹⁵Raica, sa tarova na wai, ka sa di: Sa vakatauca tale, a sa la'ki luvuci vuravura.

¹⁶Sa tu vei koya na kaukauwa kei na vuku: Sa nona ko koya sa vakacalai kei koya sa vakacala.

¹⁷Sa kauti ira tani vakabobula na daubose, A sa vakasesei ira na mataveilewai.

¹⁸Sa sereka na kedrai vesu na tui, Ka sa vauca na tolodra e nai vau.

¹⁹Sa kauti ira tani vakabobula na turaga, Ka sa vakabalei ira na qaqa.

²⁰Sa vakatakalitaka na nodra vosa na daudina, Ka sa kauta tani na nodra yalomatua na qase.

²¹Sa vakaisini ira na turaga, Ka sa sereka nai vau ni tolodra na qaqa.

²²Sa vakarairaitaka na ka titobu mai na butobuto, A sa kauta mai ki na rarama na yaloyalo ni mate.

²³Sa vakalewevuqataki ira na veimatanitu, a sa vakarusai ira tale; Sa vakalevulevuya na veimatanitu, a sa vakalailaitaka tale.

²⁴Sa vakatakalitaka na nodra yalomatua na turaga ni kai vuravura, A sa vakasesei ira voli e na lekutu sa sega kina na sala.

²⁵Era vakayayamo voli e na butobuto ka sa sega na rarama, A sa qisi ira me ra yatayata tu me vakataki koya sa mateni.

Jope 13

Sa vunauci iratou na wekana ko Jope, 1-12; a sa tukuna na nona vakabauta, 13-19. Sa vakamamasu vua na Kalou ko koya, 20-28.

¹Raica, a ka kecega oqo sa kunea na mataqu, Sa rogoca na daligaqu ka sa kila

²A ka dou sa kila, ka'u sa kila talega; Ka'u sa sega ni uasivi sobu vei kemudou.

³E dina, ka'u sa via vosa vei Koya sa Kaukauwa, Au sa vinakata me keirau veitarogi kaya na Kalou.

⁴Ia koi kemudou, dou sa dautulia na lasu, Dou sa vuniwai sa sega ni yaga kecega

⁵Ke dou tiko lo sara mada! Sa na qai nomudou vuku ga oqori.

⁶Dou rogoca mada na noqu vakatusa, Ia dou vakarorogo ki na veitarogi ni tebenigusuqu.

⁷Dou na vosa ca beka mo dou totaka na Kalou? Dou na vosa vakaveivakaisini e na vukuna?

⁸Dou na vinakata loa beka na matana? Dou na ia na veileti e na vuku ni Kalou?

⁹Sa vinaka beka me vakatarogi kemudou ko koya? Se dou sa vakalialiai koya, me vaka sa ia na veivakalialiai na tamata?

¹⁰E dina ena vunauci kemudou ko koya, Kevaka dou sa vakadonui ira lo na tamata.

¹¹Ena sega beka ni vakarerei kemudou na nonai tovo vakaturaga? Ena sega ni kani kemudou na rerevaki koya?

¹²A nomudou vosa vakaibalebale nai bole dravusa, A yagomudou na yago tete.

¹³Dou galuvi au mada ga, me'u vosa koi au, Me qai veitalia se cava ena yacovi au.

¹⁴A cava me'u taura kina na lewequ e batiqu? Ka taura e ligaqu na noqu bula?

¹⁵Kevaka sa vakamatei au ko koya, ka'u na vakararavi ga vua: Ia na noqu i valavala ka'u na vakadinadinataka e matana.

¹⁶Sai koya talega ka'u na bula kina; Ni sa sega na tamata dauveivakaisini me toro yani vua.

¹⁷Dou rogoca vakavinaka na noqu vosa. Kei na noqu vakatusai au e na daligamudou.

¹⁸Raica, ka'u sa qai vakarau tu ki na veilewai: Au sa kila ni'u na vakadonui.

¹⁹Ko cei ena veilewai kei au? Kevaka ka'u na qai galu oqo, ka'u na ciba.

²⁰E rua ga na ka mo ni kakua ni kitaka vei au: Ka'u na qai sega ni vunitaki au vei kemuni.

²¹Mo ni kauta vakayawa tani vei au na ligamuni: Me kakua talega ni vakarerei au na ka rerevaki maivei kemuni.

²²Mo ni qai kaci mai, ka'u na qai vosa: Se'u vosa mada koi au, mo ni qai vosa mai vei au.

²³E vakavica beka na noqu caka cala, kei na *noqu i* valavala ca? Mo ni vakatakila vei au na noqu talaidredre kei na noqu i valavala ca.

²⁴A cava ko ni sa vunia kina na matamuni, Ka nanumi au me'u nomuni meca?

²⁵Kemuni na vurulaka beka na drau-ni-kau sa cagina? Se vakasava na vu-ni-sila malai?

²⁶Ni ko sa vola na ka vakararawa sara vei au, Ka votai au e na noqu i valavala ca ni'u a cauravou.

²⁷Ko ni sa vesuka talega na yavaqu e nai vesu kau, ka vakaraica matua na noqu i lakolako kecega; Ka sa vola vakavolivolita na qeteqete ni yavaqu:

²⁸Ia ko koya oqori sa malai yani me vaka na ka sa vuca, Me vaka nai sulu sa kania na sarasara.

Jope 14

**Ni sa ka lekaleka na bula ni tamata, ka sa sega ni bula tale e vuravura ni sa mate,
sa masuta na Kalou ko Jope me lomani koya mai.**

¹A tamata sa sucu maivua na yalewa Sa vica walega na nona siga, ka sa vutu ni rarawa.

²Sa tubu mai ko koya me vaka na se ni kau, ka sa tamusuki tale: Sa dro talega me vaka na yaloyalo, ka sa sega ni tiko dei.

³Ia ko ni sa yadrava beka e dua sa vakaoqo, Ka kauti au mai me daru veilewai kei kemuni?

⁴Ko cei me kauta rawa mai e dua na ka savasava mai na ka sa sega ni savasava? sa sega sara e dua.

⁵Ni sa lokuci tu na nona siga, ka sa tu vei kemuni nai wiliwili ni nona vula. Ni kemuni sa lesia talega na kenai yalayala me kakua ni sivia;

⁶Mo ni gole tani mada mai vua, me vakacegu ko koya, Me vakaotia mada na nona siga, me vaka na tamata sa voli na nona cakacaka.

⁷Ni sa nuitaki, kevaka sa ta sobu na kau, ena tubu tale, Ena sega talega ni yali na kena tubucoke mai.

⁸Kevaka sa vuca mai na wakana e na qele, Ka sa mate na vuna e na soso;

⁹Ena tubu mai ni sa boica na wai, Ena tubura na tabana me vaka na kau sa tei.

¹⁰Ia sa mate ga na tamata, ka sa takali yani: Io sa ciba na tamata, ka sa evei ko koya?

¹¹Me vaka sa dauyali na wai mai na wasawasa, Ka sa daudi ka maca na uciwai:

¹²Sa dau vakakina na tamata, era sa duikoto sobu, ka sega ni tu cake tale; Era na sega ni yadra Se vakaturi cake mai na nodra moce ka me yali mada na lomalagi.

¹³Mo ni vunitaki au mada e nai bulubulu, Ka tabonaki au, me oti mada na nomuni cudru, Ka lokuca vei au e dua na siga, ka nanumi au!

¹⁴Kevaka sa ciba na tamata, ena bula *tale* ko koya? Au na waraka na siga kecega sa loku vei au, Me yaco mada na noqu vakamataliataki.

¹⁵Ko ni na kaci mai, ka'u na rogo yani vei kemuni: Ko ni na vinakata na cakacaka ni ligamuni.

¹⁶Ia oqo ko ni sa wilika nai cavucavu ni yavaqu: Kemuni sa sega beka ni daunanuma na noqu i valavala ca.

¹⁷Sa dregati e loma ni taga na noqu talaidredre, Ia ko ni sa cula kina na noqu i valavala ca.

¹⁸Sa yaco dina me ka wale na ulu-ni-vanua sa lutu sobu; A datu talega, sa biu tani mai na kena yasana:

¹⁹Sa solota na datu na wai: Ko ni sa luvuca na ka sa tubu mai na kuvu-ni-qele; Ia ko ni sa dauvakaotia talega na vakanananu ni tamata.

²⁰Ko ni sa gumatua tikoga vua, a sa takali ko koya: Ko ni sa vakatanitaka na matana, ka vakatalai koya yani.

²¹Sa vakarokorokotaki mai ko iratou na luvuca, a sa sega ni kila ko koya; A ratou sa vakasivoi, ka sa sega ni kunea ko koya.

²²Ia ena rarawa ga na lewena, Ena tagi talega e lomana na yalona.

Jope 15

Sa vunauci Jope ko Elifasi ni sa vakadonui koya vakai koya, 1-16: ka sa tukuna na nodra sega ni cegu rawa na tamata ca, 17-35.

¹Sa qai vosa ko Elifasi na kai Temani, ka kaya,

²Me cavuta li na vuku e sega ni yaga ko koya na tamata vuku, Ka vakamamautaka na ketena e na cagi ni tokalau?

³Ena totaka beka na ka e na vosa e sega ni yaga? Se e nai vakavuvuli sa sega na betena?

⁴Ia ko iko, ko sa biuta tani na rere, Ka tarova na masu e na mata ni Kalou.

⁵Ni sa tukuna na gusumu na nomu i valavala ca, Ko sa digitaka na vosa ni daulawaki.

⁶A gusumu ga sa vakacalai iko, ka segai koi au: Io, na tebenigusumu ga sa tukuni iko.

⁷Ko iko beka nai matai ni tamata ka sucu? Se ko buli mada eliu ko iko ka qai buli emuri na veiulu-ni-vanua?

⁸Ko sa rogoca beka na bose vuni ni Kalou? Se ko sa tarova li na vuku me nomu ga?

⁹A cava ko kila, keitou sa sega talega ni kila? Se cava ko vakasamataka, sa sega talega vei keitou?

¹⁰Sa tiko vei keitou na ulu sika kei na qase dina talega, Sa gone ko tamamu.

¹¹Sa ka lailai beka vei iko na veivakacegui ni Kalou? Se dua beka na ka vuni sa tu vei iko?

¹²A cava sa kauti iko vakatani kina na lomamu? Se cava sa sauriva kina na matamu,

¹³Mo vakatanitaka kina na yalomu vua na Kalou, Ka vosataka kina na gusumu na vosa vakaoqori?

¹⁴A cava na tamata, me sa savasava ko koya? Kei koya sa sucu mai vua na yalewa, me yalododonu ko koya?

¹⁵Raica, sa sega ni vakadinati ira na nona era yalosavasava; Ia sa sega ni savasava e matana na lomalagi.

¹⁶Ka sa vakaevei na kena vakasisila kei na kena dukadukali na tamata, Ko koya sa daugunuva na ca me vaka na wai?

¹⁷Au na vakatakila vei iko, rogoci au mai; Ia na ka ka'u a raica ka'u na tukuna;

¹⁸Oqori era sa tukuna Ko ira na vuku maivei ira na nodra qase, a ra sa sega ni vunia:

¹⁹Ko ira ga ka soli kina ko vuravura, Ka sega ni kai tani me veilakovi kei ira.

²⁰Sa kana rarawa ko koya na tamata ca e na nona siga kecega, Ka sa vunitaki vua na dauivalalava kaukauwa se na vica beka na nona yabaki.

²¹Sa rorogo tu e daligana na ka rerevaki: Ni sa sautu tiko, ena yacovi koya na dauveivakarusai.

²²Sa sega ni dinata ni na lesu tale mai na butobuto, A sa waraki koya tu nai seleiwau.

²³Sa qara sese voli tu na kena, ka kaya, Sa evei? Sa kila ko koya ni sa voleka sara vua na siga ni butobuto.

²⁴Sa vakarerei koya na rarawa kei na yaluma; Era gumatua vua, me vaka na tui sa vakarau ki nai valu.

²⁵Ni sa dodoka na ligana vua na Kalou, A sa vakaukauwataki koya me veivala kaya sa Kaukauwa.

²⁶Sa cici vakadomoqa vei koya, E na nonai sasabai sukusukura:

²⁷Ni sa ubia na matana e nona uro, A sa uro mai na detena.

²⁸Ia sa tiko ga ko koya e na veikoro lala, E na veivale sa sega e tiko kina, Ka sa voleka ni rusa:

²⁹Ena sega ni vutuniyau ko koya, ena sega ni tiko dei na nona ka, Ena sega talega ni vakadedetaka na kena vinaka e vuravura.

³⁰Ena sega ni lako tani mai na butobuto; Ena malai yani na tabana e na yameyame ni buka, Ena takali talega ko koya e nai cegu ni gusuna.

³¹Me kakua na dauvakacalai me vakararavi e na ka sa sega ni yaga: Ni na sega ni yaga na kenai sau.

³²Ni sa bera na kena gauna sa na yaco ga, Ena sega talega ni bulabula na tabana.

³³Ena kuretaki sobu na vuana vou me vaka na vaini, Ena mimira na sena me vaka na olive.

³⁴Ni na lala na nodra i soqosoqo na dauveivakaisini, Ia na bukawaqa ena kania na nodra veivale era sa tarai yau ni vere.

³⁵Era sa kunekeunetaka na ca, ka vakasucuma na lasu, Ka sa vakarautaka na veivakaisini na lomadra.

Jope 16

Sa vunauci iratou na wekana ko Jope ni ratou sa sega ni loloma, 1-5; a sa tukuna ni sa ka lomani ko koya, ka sa yalododonu ga, 6-22.

¹Sa qai vosa ko Jope ka kaya,

²E vuqa na ka vakaoqo ka'u sa rogoca: Na dauveivakacegui vakararawa koi kemudou kecega.

³Ena oti ninaica na vosa wale? Se na cava beka sa vakadoudoutaki iko mo vosa mai?

⁴E rawarawa me'u vosa talega me vakataki kemudou: Kevaka dou sa noqu i sosomi, E rawarawa me'u vakalevutaka na vosa vei kemudou, Ka kurea na uluqu vei kemudou.

⁵Ia ka'u a qai vakaukauwataki kemudou ga e na gusuqu, Ia ni sa yavavalna tebenigusuqu, sa na qai malumu kina *na nomudou rarawa*.

⁶Ke'u sa vosa, ke sa sega ni malumu kina na noqu rarawa: *Kevaka ka'u sa cegu ni vosa*, a cava me seavu kina vei au?

⁷Ia oqo sa qai vakaocataki au ko koya: Ko ni sa vakayalia na wekaqu kecega.

⁸Ia ko ni sa vakasalulutaki au, *oqori* sa tukuni *au*: Ia na noqu suivotu sa rairai mai, ka sa vakatakilai au ki mataqu.

⁹Sa dresulaki au e na nona cudru, ka sa cati au: Sa vakasequruquru vei au: Ko koya na noqu meca sa mata cudrucudru mai vei au.

¹⁰Era sa dalaga vei au; Era sa sabica na baluqu e na veivakalialiai; Era sa yalovata me vakacacani au mai.

¹¹Sa soli au yani na Kalou vei ira na tamata ca, A sa biuti au yani ki na ligadra nai valavala ca.

¹²Au a tiko vakacegu, ka sa qai musuki au ko koya; Sa taura talega na domoqu, ka vorolaki au: Sa vakaturi au me'u nona ka me vanavana kina.

¹³Sa vakavolivoliti au ko ira na nona dauvanavana; Sa tasea na toloqu ko koya, ka sega ni vakacegu; Sa livia yani na miqu ki na qele.

¹⁴Sa daumusuki au wasoma; Sa cici vakaivalu mai vei au me vaka na tamata yagolevu.

¹⁵Au sa cula nai sulu taga ki na kuliqu, Ka biuta sobu na noqu i totoka ki na kuvu-ni-soso.

¹⁶A mataqu sa dukaveluelu e na tagi, Ka sa tauca na dakudaku-ni-mataqu na yaloyalo ni mate:

¹⁷Sa sega ni tu e ligaqu nai valavala sa sega ni dodonu: A noqu masumasu talega sa savasava.

¹⁸Na qele, mo kakua ni gunuva na noqu dra, Me kakua talega na tikina sa yalani kina na noqu tagi.

¹⁹Oqo talega, raica, sa tiko mai lomalagi na noqu i vakadinadina, Ia sa tiko maicake ko koya sa lewa e na vukuqu.

²⁰Sa vakalialiai au ko iratou na wekaqu; Ia sa titiri tikoga na wai ni mataqu vua na Kalou.

²¹Me tara mada vua na tamata me veilewai kaya na Kalou, Me vaka na tamata *sa veilewai* kaya na wekana!

²²Ni sa na oti mada e vica ga na yabaki, Ka'u na qai lako yani e na sala ka'u na sega ni lesu tale maikina.

Jope 17

Sa vakadodonutaka na nona vosa vua na Kalou, 1-5. Era na kurabui na tamata yalododonu e na vukuna, ia era na sega ni yalolailai kina, 6-10. Sa vakanananu ki na mate ko koya, 11-16.

- ¹Sa takali na noqu i cegu; sa oti na noqu siga; Sa noqu ga nai bulubulu.
- ²Ko ira na veivakalialiai era sa tiko kei au? A mataqu sa tiko vata kei na nodra veivakararawataki, se segai?
- ³Me dua mada na ka me daru veivakadinadinataki; Ko cei mada ko koya ena veitauri liga kei au?
- ⁴Ni kemuni sa tabonaka na lomadra me ra kakua ni vuku; O koya oqo ko ni na sega kina ni vakalevulevui ira.
- ⁵Ko koya sa vosaveicavilaki vei ira na wekana, Ena boko na matadratou na luvena.
- ⁶Sa soli au talega ko koya me'u vosabecitaki vei ira na tamata; Ia ka'u sa ka vakasisila e matadra.
- ⁷Ka sa buawa na mataqu e na vuku ni rarawa, Ka sa vaka na yaloyalo na tikiqu kecega.
- ⁸Ena kurabui ko ira na yalododonu e na ka oqo, Ena yavala ko koya na tawa cala me vorati koya na dauveivakaisini.
- ⁹Ia na yalododonu ena lako dei tiko e nona sala, Ko koya talega sa liga savasava ena kaukauwa cake tikoga.
- ¹⁰Ia koi kemudou kecega, dou lesu mada mai: Ni'u sa sega ni kunea vei kemudou e dua na tamata vuku.
- ¹¹Sa oti yani na noqu siga; sa muduki tani na noqu i naki, Io, na vakanananu ni lomaqu.
- ¹²Era sa vukica na bogi me siga; Sa lekaleka na rarama e na vuku ni butobuto.
- ¹³Ke'u sa waraka nai bulubulu me noqu vale: Ka'u sa cakava na noqu i mocemoce e na butobuto.

¹⁴Ke'u sa kaya yani ki na vuca, ko iko na tamaqu: Ki na baca, ko iko na tinaqu kei na ganequ.

¹⁵Sa qai evei na ka me'u nuitaka? Ia na ka ka'u sa nuitaka, ko cei ena kunea?

¹⁶Ena lako sobu ga ki nai sogo ni bulubulu; Ni sa yaco na vakacegu e na kuvu-ni-soso.

Jope 18

Sa kaya ko Pilitati ni yaloviavialevu ka yalolekaleka ko Jope, 1-4. Sa tukuna tale na ca ena yacovi ira nai valavala ca, 5-21.

¹Sa qai vosa ko Pilitati na luve i Sua, ka kaya,

²Ko na tinia ninaica na vosa? Mo vakanananu mada, keitou na qai vosa.

³A cava keitou sa nanumi kina me manumanu; Ka vakasami me ka qeleqeleva e matamu?

⁴Ko iko ka dresulaki iko e na nomu cudru: Ena biu laivi beka ko vuravura e na vukumu? Se na kau tani beka na uluvatu mai na kena tikina?

⁵Ia na nodra rarama nai valavala ca ena bokoci; Ena sega talega ni serau na lidi ni nona bukawaqa.

⁶Ena butobuto na rarama e na nona vale, Ena bokoci vata kaya talega na nona cina.

⁷A nona lako vakaukauwa ena vakaosoosotaki mai, Ena vakabalei koya talega na nona lewa.

⁸Ni sa yavana dina ga sa biu kina ki na lawa, Sa lako voli tu e na dela ni cori.

⁹Ena rawai koya na tudai e na bukubuku-ni-yavana; Ena gumatua vua ko koya na daubutako.

¹⁰Sa vuni e na qele na kenai cori, Kei na kena soki e na sala.

¹¹Ena vakarerei koya na ka rerevaki e na veiyasana, Ka na cicimuria na yavana.

¹²Ena kania na nona kaukauwa na viakana, Ena volekata sara na sarisarina na rusa;

¹³Ena kania na kaukauwa ni kulina: Na ulumatua kei mate ena kania na tikina.

¹⁴A ka sa vakararavi kina ena cavuivuvu mai na nona vale, Ena vakauti koya vua na tui dauveivakarerei.

¹⁵Ena tiko ga oqori e nona vale, ni sa sega ni nona: Ena vakamiraki na sulifure ki na nonai tikotiko.

¹⁶Ena malai na wakana ki ra, Ka tamusuki laivi na tabana ki cake.

¹⁷Ena yali na ka e nanumi kina e vuravura, Ena sega talega na yacana e na salatu.

¹⁸Ena vakasevi ko koya mai na rarama ki na butobuto, Ena vakasesei tani e vuravura.

¹⁹Ena sega na luvena se nona kawa vei ira na nona mataqali, Ena sega talega e vo tiko e nonai tikotiko.

²⁰Era na vakurabuitaka na nona gauna ko ira emuri, Me vaka sa kani ira na rere ko ira eliu.

²¹Sa vaka dina ga oqo na nodra i tikotiko na tamata ca, Ka sa vakaoqo na yasana nei koya sa sega ni kila na Kalou.

Jope 19

Sa cavuta ko Jope na nodra sega ni loloma na wekana, 1-22. Sa tukuna na nona vakabauta nai Vakabula, 23-29.

¹A sa vosa ko Jope, ka kaya,

²A cava na kena dede mo dou vakararawataka na yaloqu, Ka dabilaki au e na vosa?

³Sa vakatini na nomudou vosavakacacataki au: Dou sa sega ni madua ni dou sa lomakaukauwa vei au.

⁴Ia ke'u sa cala dina ga, Ke sa tiko ga vei au na noqu cala.

⁵Kevaka e dina ni dou sa via vakalevulevui kemudou vei au, Ka via cavuta vei au na ka ka'u rogo ca kina:

⁶Dou kila oqo ni sai koya na Kalou sa vakabalei au, Ka sa lawavaki au e nona lawa.

⁷Raica, ka'u sa qoqolou e na vuku ni valavala kaukauwa, ia ka sega e rogo mai: Au sa kaci vakadomoilevu, ia sa sega ni yaco na lewa.

⁸Sa sogolatia na noqu sala ko koya me'u dredre ni lako, Ka sa vakabutobutotaka na noqu i lakolako.

⁹Sa luvata tani vei au na noqu i ukuuku, Ka sa kauta tani nai sala mai na uluqu.

¹⁰Sa basuraki au sobu e na veitikina, ia ka'u sa yali: Ka sa cavuivuvutaka na ka ka'u sa vakararavi kina, me vaka na kau.

¹¹Sa vakawaqa talega vei au na nona cudru, Ka sa nanumi au me'u vaka *e dua* vei ira na nona meca.

¹²Sa lako vata mai ko ira na nonai valu, ka ra caramaka na nodra sala me rawai au, Era sa vakavolivolita vakaivalu na noqu i tikotiko.

¹³Sa vakaveiyawakitaki ira na wekaqu vei au, Ka ra sa qai lomavakatani vei au ko ira nai kai noqu.

¹⁴Sa ra yali na wekaqu, Ka ra sa guilecavi au ko ira na noqu i tau.

¹⁵Ko ira era tiko e noqu vale, kei ira na noqu vada, era sa nanumi au me'u vulagi: Au sa vaka na kai tani vei ira.

¹⁶Au a kaciva na noqu tamata, a sa sega ni rogo mai; Ia ka'u a vakamasuta e na gusuqu.

¹⁷Sa ka tani vua na watiqu na noqu i cegu, Ka ra sa vakasisilataki au ko ira na luve ni yagoqu.

¹⁸Ia ko ira na lalai era beci au; Au a tu cake, ka ra sa vosacataki au.

¹⁹Sa vakasisilataki au ko ira kece na tamata keitou a bose vata: Ia ko ira ka'u a lomana era sa vuki rubu vei au.

²⁰A suiqu sa kabita na kuliqu kei na lewequ, Ia ka'u sa dro bulu ga e na kuli ni batiqu.

²¹Dou lomani au mai, dou lomani au mai, koi kemudou na wekaqu; Ni sa tarai au na liga ni Kalou.

²²A cava dou sa vakacacani au kina me vaka sa cakava na Kalou, Ka sa sega ni rauti kemudou na yagoqu?

²³Me volai mada na noqu vosa! Me ceuti mada ki nai vola!

²⁴Me ceuti e na peni aironi kei na uma Ki na vatu me tu ga ka tawa mudu!

²⁵Ni'u sa kila sa bulu tiko na noqu i Vakabula, Ena tu talega e vuravura e na siga maimuri:

²⁶Ia ni sa rusa sara na kuliqu oqo, Ka'u na kunea ga na Kalou e na yagoqu:

²⁷Ko koya ka'u na raica dina sara koi au, Ka kunea e na mataqu, ka sega ni dua tani; Ni sa vakarusai oti e lomaqu na noqu i ivi.

²⁸Ia sa dodonu mo dou kaya, A cava keitou sa vakacacani koya kina? Ni sa kune vei au na vu ni ka dina.

²⁹Dou rerevaka nai seleiwau, Ni sai sau ni cudru nai seleiwau, Mo dou kila ni sa na veilewaitaki.

Jope 20

Sa tukuna ko Sofa na ka ena yaco vei ira nai valavala ca.

¹Sa qai vosa ko Sofa na kai Neama, ka kaya,

²O koya oqo sa uqeti au kina na nanuma ni lomaqu me'u vosa, Ka'u sa kusarawa e na vuku ni ka oqo.

³Au sa rogoca na vunau me'u madua kina: A sa uqeti au na yaloqu matua me'u sauma yani.

⁴Ko sa sega beka ni kila makawa na ka oqo, Mai na gauna sa vakatikori kina na tamata e vuravura,

⁵Ni sa ka lekaleka na nodra marau nai valavala ca, A sa oti rawarawa sara na reki ni dauveivakaisini?

⁶Kevaka sa vue na nona totoka ki lomalagi, Ka sa yaco ki na o na uluna;

⁷Ena yali laivi sara ga me vaka na nona benu: Ko ira era sa raica era na kaya, Evei ko koya?

⁸Ena vuka tani yani ko koya me vaka na tadra, ka na sega ni kune *tale*: Ia ena vakasevi tani me vaka na raivotu e na bogi.

⁹A mata i koya talega ka kunea ena sega ni *kunea* *tale*; Ena sega ni raici koya tale na nona yasana.

¹⁰A luvena era na via vakayalovinakataki ira na dravudravua, Ena vakasuka talega na ligana na nodra i yau.

¹¹A suina sa sinai tu e nonai *valavala* *ca* ni sa cauravou, Ena koto sobu kaya e na kuvu-ni-soso.

¹²Kevaka sa kamikamica e na gusuna nai valavala ca; Ka sa vunia e ruku ni yamena;

¹³Ka sa domica, ka sega ni via tiloma; Ka sa mama tikoga e na gusuna:

¹⁴Ena dua tani mai na kena kakana e ketena, Ka sa mi ni gata mai e lomana.

¹⁵Sa tiloma oti nai yau, ia ena luaraka *tale*: Ena biuta tani mai na ketena ko koya na Kalou.

¹⁶Ena sucuma na wai gaga ni gata; Ena vakamatei koya na yame ni gata loa.

¹⁷Ena sega ni raica na uciwai, Na soniwai, nai davedave oni kei na uro ni wai-ni-sucu.

¹⁸A ka sa oca kina ena vakasuka *tale*, ka na sega ni tiloma: Me vaka nai yau sa rawata ko koya ena solia vaka talega kina, ka na sega ni rekitaka.

¹⁹Ni sa vakasaurarataka ka biuta na dravudravua; A sa kovea na vale sa sega ni tara ko koya;

²⁰Ena sega dina ni vakacegu na ketena; Ena sega ni maroroya ko koya na ka sa domona.

²¹E sega na ka e vo me sega ni kania ko koya; O koya oqo ena sega kina na nonai yau me vo tu.

²²Ni sa vutuniyau sara tiko ena dravudravua mai: Ena tarai koya na ligadra kecega nai valavala ca.

²³Ni sa la'ki vakamamaautaka na ketena, Ena vakatauca vua na Kalou na nona cudru katakata, Ena vakatauca vua ni sa kana tiko.

²⁴Ena dro tani mai nai yaragi aironi, Ia na gasau ni dakai parasa ena laubasikataki koya.

²⁵Sa ucuni mai, sa laubasikataka na yagona; Io, na matana makamakalivata ena laubasikataka na mina: Sa kani koya na domobula.

²⁶A butobuto kecega ena vuni tu e nona yasana vuni: A bukawaqa sa sega ni irivi ena kati koya; Ena ca ko koya sa vo tiko e nona vale.

²⁷Ena tukuna na nonai valavala ca ko lomalagi: Ena veimecaki kaya talega ko vuravura.

²⁸Ena lako tani nai yau sa tubu e nona vale, Ena dave yani e na siga ni nona cudru.

²⁹Oqo nai votavota ni tamata i valavala ca mai vua na Kalou, Kei na ka sa lesia na Kalou me nona.

Jope 21

Sa tukuna ko Jope ni sa sega ni ka wale na nona rarawa, 1-6. Sa sautu e na siga eso ko ira era beca na Kalou, 7-15; ia ka sa daukilai talega na nodra rusa, 16-21. Sa tukuna na lewa ni Kalou ni sa vuqa na kenai valavala, 22-26. Era na lewai emuri nai valavala ca, 27-34.

¹A sa vosa ko Jope, ka kaya,

²Dou vakarorogo vakavinaka ki na noqu vosa, Ia me sa nomudou veivakacegui na ka ga oqo.

³Dou vosoti au mada me'u vosa: Ia ni'u sa vosa oti, dou qai ia tiko na veivakalialiai.

⁴Koi au beka, au sa ia na tagi vua na tamata? Ia ke sa vakakina a cava me sa sega kina ni rarawa na yaloqu?

⁵Dou raici au mada, ka mo dou kurabui, Ka tabonaka na gusumudou.

⁶Ni'u sa vakananuma tiko ka'u sa kidroa, Ka sa sautaninini na lewequ.

⁷A cava era sa bula tiko kina nai valavala ca, Ka yaco me ra qase, io, ka ra vutuniyau mai?

⁸Era sa vakataudeitaki vata kei na nodra kawa e matadra, Kei na luvedra talega e matadra:

⁹Sa sega na rere mai na nodra veivale, Ka sa sega ni tau vei ira na kuita ni Kalou.

¹⁰Sa rika na nodra pulumokau tagane, a sa yaco ga; Sa vakasucu na nodra pulumokau yalewa, a sa sega ni lutudole na luvena.

¹¹Era sa vakatubura na nodra lalai me vaka na qele ni pipi, Ka ra meke voli na luvedra.

¹²Era sa taura na tibereli kei na api, Ka rekitaka na domo ni kove.

¹³Era vakaotia na nodra siga e na marau, Ka lako sobu vakasauri ki nai bulubulu.

¹⁴Ia era a kaya vua na Kalou, Lako tani vei keitou; Ni keitou sa sega ni via kila na nomu sala.

¹⁵Ko cei ko Koya sa Kaukauwa, me keitou qaravi koya? A cava talega na betena vei keitou, kevaka keitou masu vua?

¹⁶Raica, era sa sega ni veitaliataka na nodra ka vinaka: Me yawa vei au na nodra lewa nai valavala ca!

¹⁷Sa bokoci vakavica na nodra cina nai valavala ca! Ka sa yacovi ira *vakavica* na veivakarusai! Sa vota na rarawa vei ira e nona cudru.

¹⁸Era sa vaka na vu-ni-sila e na mata ni cagi, Ka vaka na qa-ni-sila sa kauta tani na cava.

¹⁹Sa maroroya na Kalou na nonai valavala ca me kedra na luvena: Sa sauma vua ko koya, ena kunea talega ko koya.

²⁰Sa na kunea na matana na nona rusa, Ia ena gunuva ko koya na cudru i Koya sa Kaukauwa.

²¹Ni na vinakata vakaevei ko koya na nona mataqali sa taravi koya, Ni sa mudu koso na nona bula?

²²Sa dua beka me vakavulici koya na Kalou me vuku? Ia sa daulewai ira era sa cecere.

²³Sa mate e dua ni sa yago kaukauwa sara, Ni sa tiko vinaka sara ka vakacegu.

²⁴A sucuna sa to sara e na wai-ni-sucu, Ka sa suasua na uto-ni-suina.

²⁵A sa mate e dua tani ni sa rarawa na yalona, Ka sa sega ni kana e na vakacegu.

²⁶Era na koto vata e na kuvu-ni-soso, Ka ubi ira na baca ni qele.

²⁷Raica, ka'u sa kila na ka dou sa nanuma, Kei na nomudou vakalewai au vakaca.

²⁸Ni dou sa kaya, Sa evei na nona vale na turaga? Sa evei na nodra i tikotiko nai valavala ca?

²⁹Dou a sega beka ni tarogi ira era sa lako tu e na sala? Dou sa sega beka ni kila na nodra i vakatakilakila?

³⁰Ni sa maroroi ki na siga ni rusa na tamata ca? Era na tuberi yani ki na siga ni cudru.

³¹Ko cei me tukuna votu vua na nonai valavala? Ia ko cei me sauma vua na ka sa cakava ko koya?

³²Ena colati yani ki nai bulubulu ko koya, Ka ra na yadrava na *nonai* bulubulu.

³³Ia na qele e na buca ena kamikamica vua, Ena muri koya na tamata kecega, Me vaka sa sega ni wili rawa ko ira era liutaki koya.

³⁴Ia ka cava dou sa vakacegui au wale kina, Ni sa tiko na lasu e na nomudou vosa.

Jope 22

Sa tukuna ko Elifasi ni sa sega ni yaga vua na Kalou na nona yalododonu na tamata, 1-4. Sa beitaki Jope e nai valavala ca, 5-11. Sa tukuna nai valavala vakaturaga ni Kalou, 12-20. Sa vunautaka na veivutuni, kei na kena yaga, 21-30.

¹Sa qai vosa ko Elifasi na kai Temani, ka kaya,

²Me dua beka na tamata me yaga vua na Kalou, Me vaka sa yaga vua vakai koya na tamata vuku?

³Sa marautaka na nomu yalododonu ko Koya sa kaukauwa? Se sa vakaiyau kina ko koya, ni ko sa vakadodonutaka na nomu sala?

⁴Ena vunauci iko ni sa rerevaki iko? Ena ia na veilewai kei iko?

⁵E sega beka ni ka levu na nomu ca? Ka sega ni wiliki rawa na nomu i valavala ca?

⁶Ni ko sa taura walega nai vakadinadina maihua na wekamu, Ka luvata tani na nodra i sulu era luvawale.

⁷Ko sa sega ni solia na wai ni gunu vei ira era sa oca, Ko sa bureitaka talega na kakana vei ira era viakana.

⁸Ia ko koya na ligamatua, sa taukena na vanua, Ka sa tiko kina ko koya sa daudokai.

⁹Ia ko sa vakatalai ira wale na yada, ka ra sa lala tu, A sa musuki na ligadra na luveniyali.

¹⁰O koya oqo sa voliti iko kina nai cori, Ka sa vakidroataki iko na rere e veivakidacalataki;

¹¹Se na butobuto, mo kakua ni rai rawa; Ka sa luvuci iko na wai levu.

¹²Sa sega beka ni tiko na Kalou mai na lomalagi cecere? Ia mo raica na kedra cecere na kalokalo, ni sa cecere vakaidina!

¹³Ia ko sa kaya, Sa kila vakaevei na Kalou? E rawa beka vua me lewa mai na loma ni butobuto loaloa?

¹⁴Sa tabonaki koya na o loaloa, ka sa sega ni rai rawa kina; Ka sa lako voli tu e na dela ni drodrolagi.

¹⁵Ko sa muria beka na sala makawa, Era sa daulako kina na tamata ca?

¹⁶Ko ira ka muduki dole na nodra bula, Ka sa luvu sara na nodra yavu:

¹⁷Ko ira ka kaya vua na Kalou, Mo lako tani vei keitou: Se cava beka me na kitaka vei keitou ko Koya sa Kaukauwa?

¹⁸Ia sa vakasinaita na nodra veivale e na ka vinaka! A sa yawa vei au na nodra lewa na tamata ca!

¹⁹Era sa kunea ko ira na yalododonu, ka reki kina: Ka sa dredrevaki ira ko koya sa sega ni cala.

²⁰A sa sega ni muduki na neitou ka, ia na ka sa vo tu vei ira sa vakamai e na bukawaqa.

²¹Mo kilai koya mada ga, mo drau veivinakati: Ena yaco kina vei iko na vinaka.

²²Mo vakabauta mada na vunau ni gusuna, Ka binia na nona vosa ki lomamu.

²³Kevaka ko sa lesu mai vei Koya sa Kaukauwa, ko na tara cake; Ko na vakayawataka nai valavala ca mai na nomu vale.

²⁴Ko na qai vakotora na koula ki na soso; Kei na koula ni Ofa ki na veivatu ni wai drodro:

²⁵Io, ena qai yaco me nomu bai ni valu ko Koya sa Kaukauwa. Ka me nomu siliva talei talega.

²⁶Ni ko na qai rekitaki Koya sa Kaukauwa, Ka ta cake vua na Kalou.

²⁷Ko na qai masu vua, ia ena rogoci iko ko koya, Ko na vakayacora talega na ka ko sa yalataka vua.

²⁸Ko na lesia na ka, ia ena vakataudeitaki vei iko: Ena cilava talega na nomu sala na rarama.

²⁹Ni sa ia na veivakabalei, ko na kaya, Sa na ia na vakacecere cake: Ka na vakabula na yalomalumalumu ko koya.

³⁰O koya ena vakabulai koya sa cala: Ia ena vakabulai ko koya ni sa savasava na ligamu.

Jope 23

Sa via lako ko Jope ki na mata ni Kalou ni sa vakararavi vua, 1-9. Sa vaka ni sa kila na Kalou na nonai valavala ni sa dodonu, 10-12. Sa rerevaka tale na lewa ni Kalou, 13-17.

¹A sa vosa ko Jope, ka kaya,

²E na siga edaidai oqo sa gaga na noqu tagi; Sa ka bibi na ligamuni sa tauci au ka mamada na noqu vutugu.

³Me'u kila mada na vanua me'u kunei koya kina! Me'u torova sara na nonai tikotiko!

⁴Ka'u na qai vakadodonutaka na noqu ka vua, Ka vakasinaita na gusuqu e na noqu i vakamacala:

⁵Ka'u na qai kila na vosa ena kaya mai vei au, Ka vakasamataka na ka ena kaya vei au.

⁶Ena veivorati kei au ko koya e nona kaukauwa levu? E segai; ena golevi au ga ko koya.

⁷Ena veilewai rawa kaya maikea ko koya sa yalododonu: Ia ka'u na qai vakabulai sara mai vua sa lewai au.

⁸Raica, ka'u sa lako ki liu, ka sa sega kina ko koya; Kimuri, ia ka'u sa sega ni kunea:

⁹Ki na liga i mawi, na yasana sa cakacaka kina ko koya, ia ka'u sa sega ni kunea: Sa vunitaki koya e na liga i matau, au sa sega ni raici koya rawa kina.

¹⁰Ia sa kila ko koya na sala ka'u sa muria: Ni sa vakatovolei au oti ko koya, ka'u na qai lako mai me vaka na koula.

¹¹Sa muria dina na nonai lakolako na yavaqu; A nona sala ka'u sa vakabauta, ka sega ni lako tani maikina.

¹²Au sa sega talega ni biuta na vunau ni tebenigusuna; A vosa ni gusuna ka'u sa vinakata, ka cata na qau kakana.

¹³Ia sa dua bau ga na lomana, ko cei me vagolea tani? Na ka sa vinakata na yalona, sa kitaka ga.

¹⁴Ni sa ia ko koya na ka sa lesia vei au; Ka sa vuqa na ka vakaoqo sa tiko vua.

¹⁵O koya oqo ka'u sa kidroa kina e matana: Ni'u sa vakanananu, ka'u sa rerevaki koya.

¹⁶Ni sa vakamalumalumutaka na yaloqu na Kalou, Ka sa vakararawataki au ko Koya sa Kaukauwa:

¹⁷Ni'u a sega ni muduki tani ni sa bera ni yaco na butobuto; Ka sa sega ni tabonaka ko koya na butobuto mai na mataqu.

Jope 24

Sa vaka ko koya ni sa sega ni saumi na ca kecega e na bula oqo, 1-17. Era sa daucudruvi vakavuni na tamata ca, 18-25.

¹Ni sa sega ni vuni na veigauna vei Koya sa Kaukauwa, A cava era sega kina ni kunea na nona siga ko ira era kilai koya?

²Eso na tamata era kisira nai yalayala ni vanua; Era kovea na qele ni sipi, ka la'ki vakania.

³Era vakasava tani na nodra asa na luveniyali, Era sa taura na nona pulumokau na yada mei vakadinadina.

⁴Era sa biuti ira tani na dravudravua mai na sala: Sa ra vunitaki ira vata vakataki ira na dravudravua kei vuravura.

⁵Raica, me vaka na asa kila mai lekutu, Era sa lako ki na nodra cakacaka; ka sou e na mataka ka qara matua na kedra: Sa rawa mai lekutu na kedra kei na kedra talega na luvedra.

⁶Era dui tamusuka na kedra mai na were: A ra sa vetia na nodra vaini nai valavala ca.

⁷Era sa davo luvawale e na bogi ka sega ni vakaitutuvi, Ka sega ni vakaitutuvi e na liliwa:

⁸Era sa suasua e na uca mai na veiulu-ni-vanua, A ra sa mokota na vanu ni sa sega na vanua me ra vakaruru kina.

⁹Eso era sa kaliraka tani na luveniyali mai na mata-ni-sucu, Ka ra sa taura na nonai sulu na dravudravua mei vakadinadina ni ka;

¹⁰Sa ra qai lako luvawale ka sega ni vakaisulu, A ra sa kauta tani nai vau sila maivei ira sa viakana;

¹¹Era sa caka waiwai e nodra loma ni bai na tamata oqo, Ka butubutu e nai keli waini, ka viagunu tiko.

¹²Sa ra vutugu na tamata mai loma ni koro, Ka sa qoqolou na yalo i koya sa mavoa: Ia sa sega ni vakacalai ira na Kalou.

¹³Ko ira oqo era sa besetaka na rarama; Era sega ni kila na kena sala, Se tiko e na kenai lakolako.

¹⁴Sa yadra mai na daulaba ni sa kida na mataka, ka sa vakamatea na dravudravua kei na luveniyali: Ka sa vaka na daubutako e na bogi.

¹⁵A matana talega na dauyalewa sa waraka na yakavi, Ka kaya, Sa na sega ni kunei au e dua na tamata: A sa puloutaka na matana.

¹⁶Ni sa butobuto era kelirukuta na vale, Era sa digitaka oti e na siga: Era sega ni kila na rarama.

¹⁷Ni sa tautauvata na mataka kei na yaloyalo ni mate vei ira; Ke sa kilai ira e dua, ke sa vaka na yaloyalo ni mate dina na nodra rere.

¹⁸Sa totolo ko koya e na dela ni wai; Sa vakarusai na nodra i votavota e vanua: Sa sega ni goleva na sala ko koya ki na veiwere-ni-vaini.

¹⁹Sa vakaseavutaka na wai ni uca-vulavula na siga kei na katakata: Sa vakakina nai bulubulu vei ira era sai valavala ca.

²⁰Ena guilecavi koya ko tinana; ena daumaki koya na baca; Ena sega ni nanumi tale; Ia ena raramusumu na caka ca me vaka na kau.

²¹Sa vakacacani koya sa yava ka sega ni vakasucu: A sa sega ni caka vinaka vua na yada.

²²Sa yarataki ira talega na qaqe e na nona kaukauwa: Sa tu cake ko koya, ka sa sega e nanuma me bula.

²³Sa soli vua me tiko vakacegu, a ra sa vakararavi kina; Ia sa vakaraica na nodra sala na matana.

²⁴Era sa vakalevulevui me bogi vica ga, Era sa qai yali ka vakamalumalumutaki; Era sa kau tani me vakataki ira na tamata kecega; Era sa doloki me vaka na sola ni sila.

²⁵Ia kevaka e sega ni vakakina, ko cei me vakatakila na noqu lasu, Ka vakatawayagataka na noqu vosa?

Jope 25

Sa vaka ko Pilitati ni sa sega ni dodonu rawa na tamata e na mata ni Kalou

¹Sa qai vosa ko Pilitati na luve i Sua, ka kaya,

²A lewa kei na ka rerevaki sa tiko vua: Sa vakayacora tiko na sautu e nona vanua cecere.

³Sa wiliki rawa li na nona mataivalu? Ia ko cei sa sega ni cadra vua na nona rarama?

⁴Ena qai dodonu rawa vakaevei na tamata vua na Kalou? Ka savasava rawa vakaevei ko koya sa sucu mai vua na yalewa?

⁵Raica na vula sa sega ni weweli mai; Ia na kalokalo sa sega ni savasava e matana.

⁶Sa na qai vakaevei na tamata, na baca ga? Kei na luve ni tamata, na baca walega?

Jope 26

Sa vunauci Pilitati ko Jope, 1-4, a sa tukuna na nona cakacaka rerevaki na Kalou, 5-14.

¹Sa qai vosa ko Jope, ka kaya,

²Ko sa vupei koya vakacava sa sega ni kaukauwa? Ko sa vakabula vakacava na liga i koya sa malumalumu?

³Ko sa vakavulici koya vakacava sa sega vua na vuku? Ka tukuna sara *vakacava* na ka e dodonu?

⁴Ko sa cavuta vei cei na vosa? Ia na yalo i cei sa lako maivei iko?

⁵Ko ira na mate era sautaninini, E ruku ni wai, kei ira era tiko kina.

⁶Sa sega ni tabogo e matana ko Etesi, A sa sega ni ubi ko Rusa.

⁷Sa tevuka yani na tokalau mai na vanua lala, Ka sa vakarubeci vuravura e na ka sa sega ga.

⁸Sa vauca na wai e nona o vavaku; A sa sega ni kadresu na o e rukuna.

⁹Sa vakatatabuya na mata ni nonai tikotiko, Ka sa tabonaka e na nona o.

¹⁰Sa volita na wai e na kenai yalayala, Ka me oti mada na siga kei na bogi.

¹¹Sa sautaninini na duru kei lomalagi, A sa kidacula ni sa vunaeca ko koya.

¹²Sa wasea na wasawasa e nona kaukauwa, A sa laubasikataki koya na viavialevu e na nona vuku.

¹³Sa vakaiukuukutaka na lomalagi e na yalona; Sa bulia na gata takelo na ligana.

¹⁴Raica, oqori ga na nonai valavala vakatikina eso: Ia na vakasolokakana walega eda sa rogoce kina: Ia na kurukuru ni nona kaukauwa, ko cei me na kila rawa?

Jope 27

Sa vaka ko Jope ni sa yalodina ko koya, 1-7. Sa na ca ga ko koya na dauveivakaisini, 8-10. Ena vuki na nona ka vinaka na tamata ca me ca kina ko koya, 11-23.

- ¹A sa cavuta tiko na nona vosa vakaibalebale ko Jope, ka kaya,
- ²Me vaka sa bula dina na Kalou, ko koya sa sega ni vialewa vei au; Ia ko Koya sa Kaukauwa, sa vakararawataka na yaloqu;
- ³Ni sa tiko e lomaqu na noqu cegu, Kei na cegu ni Kalou e na qara-ni-ucuqu;
- ⁴Ena sega dina ni vosataka na ka ca na tebenigusuqu, Se cavuta na veivakaisini na yamequ.
- ⁵Me yawa sara vei au me'u vakadonui kemudou: Au na sega ni biuta tani vei au na noqu yalododonu, ka yacova na siga ka'u na mate kina.
- ⁶A noqu yalododonu ka'u sa taura matua, ka'u na sega ni biuta: Ena sega ni beitaki au na lomaqu e na veisiga kece ni noqu bula.
- ⁷Me tautauvata na noqu meca kei na tamata ca, Kei koya talega sa vorati au me vakataki ira na tawa dodonu.
- ⁸Ia ka cava na ka me vakararavi kina ko koya na dauveivakaisini, kevaka sa yutuniyau mai Ni sa kauta tani na yalona na Kalou;
- ⁹Ena rogoca beka na Kalou na nona tagi Ni sa qai yacovi koya na ka rarawa?
- ¹⁰Ena marautaki Koya beka sa Kaukauwa? Ena masu tikoga vua na Kalou?
- ¹¹Au na vakavulici kemudou e na vuku ni liga ni Kalou: Au na sega ni vunia na ka sa tu vei Koya sa Kaukauwa.
- ¹²Raica, koi kemudou kecega dou sa kunea oti; A cava dou sa qai vialilia sara ga kina?
- ¹³Oqo na nonai votavota na tamata ca mai vua na Kalou, Kei na ka era na taukena ko ira nai valavala vakaukauwa maivei koya sa Kaukauwa.
- ¹⁴Kevaka eratou sa vakalewevuqataki mai na luvena, eratou na *mate* e nai seleiwau: Era na sega talega ni mamau e na madrai ko ira na nona kawa.

¹⁵Ko ira era vo tiko vua era na buluti e na mate: Ena sega talega ni tagicaki ira na nodra yada.

¹⁶Kevaka sa binia vata na siliva me vaka na kuvu-ni-soso, Ka vakarautaka nai sulu me vaka na qele;

¹⁷Ena vakarautaka ga ko koya, ia ena vakaisulu kina na yalododonu, Era na vota talega na siliva ko ira sa sega ni cala

¹⁸Sa tara na nona vale me vaka na nuve, Ka vaka nai cili sa cakava nai vakatawa.

¹⁹Sa koto sobu na tamata vutuniyau, ia ena sega ni vakasoqoni: Sa yadra na matana, a sa yali ko koya.

²⁰Sa vauci koya na domobula me vaka na waluvu; Sa butakoci koya tani e na bogi na cava.

²¹Sa kauti koya tani na tokalau, a sa lako tani sara ko koya; Ka sa cagina tani vakaukauwa mai na nona yasana.

²²Ena biliraki koya, ka sega ni cegu: Sa na via dro tani ko koya mai na ligana.

²³Ena vakasausau vua ko ira na tamata, Ka vakasiusiutaki koya tani mai na nona yasana.

Jope 28

Sa tukuna ko Jope na vuku e na ka vakavuravura eso, 1-11. Ia na vuku dina, sa solia ga na Kalou, ka sa ka vinaka duaduaga, 12-28.

¹E dina sa dua nai keli ni siliva, Kei na yasana sa vakasavasavataki kina na koula.

²Sa kau mai na qele na aironi, A sa vakawaicalataki na kopa mai na vatu.

³Sa vakaotia na butobuto na tamata, Ka sa vakasaqaqara na ka kece sara ga: Io na vatu ni butobuto, kei na yaloyalo ni mate.

⁴A wai sa vure mai vua sa tiko kina; Sa guilecava na yavadra sa lako tu: Sa mamaca mai, sa lako tani vei ira na tamata.

⁵Ia sa tubu mai na qele na kakana: A sa cukiti e rukuna me vaka e na bukawaqa.

⁶A kena veivatu na yasana ni safaia, Ka sa tu kina na kuvu ni koula.

⁷Sa dua na sala sa sega ni kila e dua na manumanu vuka, Ka sa sega ni kunea na mata ni vulituri:

⁸Sa sega ni butuka na luve ni laioni, A sa sega ni lako voli kina na laioni daukata.

⁹Sa dodoka na ligana ko koya ki na uluvatu; A sa vukica na veiulu-ni-vanua mai vuna.

¹⁰Sa kelia na dreke ni wai e na maliwa ni veivatu; Ka sa kunea na ka talei kecega na matana.

¹¹Sa bonota na uciwai ko koya, me kakua ni vuabale; Ka sa kauta mai ki na rarama *na ka* sa vuni.

¹²Ia sa kune maivei na vuku? Ka sa evei na yasana ni yalomatua?

¹³Na tamata, sa sega ni kila na kenai voli; Ka sa sega ni kune e na vanua ni bula.

¹⁴Sa kaya na vanua titobu, Sa sega vei au: Ka sa kaya na wasawasa, Sa sega vei au.

¹⁵Ena sega ni voli rawa e na koula talei; Ia na siliva, ena sega ni vakarautaki me kenai voli.

¹⁶Ena sega ni vakatauvatani na kenai voli kei na koula mai Ofa, Se na onikisa talei, se na safaia.

¹⁷Na koula kei na karisitala sa sega ni tautauvata kaya: Ia *ena sega ni* voli rawa e nai yaya koula dina.

¹⁸Ena sega ni cavuti na lase *damudamu*, se na mata-ni-civa: Ni sai yau talei na vuku, ka sai yau lailai na rupi.

¹⁹A topasa ni Iciopea sa sega ni tautauvata kaya; Ena sega talega ni vakatauvatani kei na koula dina.

²⁰Sa na qai vu maivei na vuku? Ia sa evei na vanua me kina na yalomatua?

²¹Ni sa vuni mai na matadra kecega era bula tiko, Ka sa tabonaki vei ira na manumanu vuka.

²²Ko Rusa kei Mate, erau sa kaya, Keirau sa rogoca na kenai rogorogo e na daliga i keirau.

²³Na Kalou ga sa kila na kenai lakolako, Ka sa kila ko koya na kena yasana.

²⁴Ni sa rai yani ko koya ki nai yalayala kei vuravura, Ka sa kunea na veiyasana kecega e ruku i lomalagi;

²⁵Me lewa na kena kaukauwa ni cagi; Ka sa vakatovolea na wai e na dua nai vakarau.

²⁶Ni sa lesia na kenai valavala ni uca ko koya, Kei na sala ni livaliva ni kurukuru:

²⁷Sa qai kunea na ka oqori ko koya, ka tukuna; Sa vakarautaka, ka vakadikeva talega.

²⁸Ka sa kaya vua na tamata, Raica, na rerevaka na Turaga, sai koya na vuku; Kei na biuta na ka ca, sai koya na yalomatua.

Jope 29

Sa vakananuma ko Jope na nona tiko vakacegu, kei na nona dokai eliu.

¹A sa vosataka tiko na nona vosa vakaibalebale ko Jope, ka kaya;

²Isa! ke sa vaka mada e na veivula eliu na noqu tiko oqo, Me vaka e na gauna sa vakatawai au kina na Kalou;

³Ni sa cilava na uluqu na nona cina, Ni'u a lako e loma ni butobuto e na nona rarama;

⁴Me'u vaka e na gauna ka vue kina na noqu i totoka, Ni sa tiko e na noqu vale na vosa vuni ni Kalou;

⁵Ni sa tiko vata ga kei au ko Koya sa Kaukauwa, Ka ratou sa voliti au na luvequ;

⁶Ni'u a vuya na noqu i lakolako e na uro ni wai-ni-sucu, Ia na vatu sa sova maivei au na uciwai waiwai!

⁷Ni'u a lako yani e loma ni koro ki na matamata-ni-koro, Ni'u a vakarautaka na noqu i tikotiko e na rara ni koro:

⁸Era sa raici au na cauravou, ka vunitaki ira: Ka ra sa tu cake na qase, ka wavu tu.

⁹Era sa galu mada na turaga, Era tabonaka na gusudra e na ligadra.

¹⁰Sa ra tiko lo na turaga, A sa kabita na loma ni gusudra e cake na yamedra.

¹¹Ni sa rogoci au na daliga, sa qai vosavakalougatataki au; Ia ni sa raici au na mata, sa qai tukuni au:

¹²Ni'u a vakabula na dravudravua ni ra sa tagi, Kei na luveniyali talega, kei koya sa sega e dua me vupei koya.

¹³Sa vosavakalougatataki au ko koya sa voleka ni rusa: Ia ka'u a vakamarautaka na yalona na yada.

¹⁴Au a vakasuluma na yalododonu, ka sa noqu i sulu voli: Ia na noqu lewa dodonu sa vaka nai sulu levu, kei nai sala vakaturaga.

¹⁵Au sa matadra na mataboko, Ka yavadra na lokiloki.

¹⁶Au sa tamadra na dravudravua; Ia na ka e veiletitaki ka'u a sega ni kila, ka'u a vakataroga.

¹⁷Ka'u a vorolaka na galealedra na tawa dodonu, Ka kaliraka mai na batidra na ka era kauta tani vakaukauwa.

¹⁸Au a qai kaya, Au na mate e na noqu vale, Ia ka'u na vakavuqataka na noqu siga me tautauvata kei na nuku.

¹⁹Sa teteva na wai na wakaqu, Ka sa tiko na tegu e na tabaqu e na bogi taucoko.

²⁰Sa vakavoui tikoga na noqu i ukuuku, Ka sa vakaukauwataki tu e ligagu na noqu dakai.

²¹Sa ra vakarorogo vei au ko ira na tamata, ka wawa tiko, Ka tiko lo ni'u a ia na veivakatavulici.

²²Ni'u a vosa oti era sega ni vosa tale; Ka sa tauci ira na noqu vosa.

²³Era sa waraki au me vaka era waraka na uca; Ka ra sa dalaga sara me vaka ki na uca sa tau emuri.

²⁴Ni'u a dredre vei ira, era sa sega ni vakadinata; A sa sega na ka era kitaka me'u vakaveveku mata kina.

²⁵Au a digitaka na nodra sala, ka tiko me'u turaga, Ka tiko me vaka na tui kei ira na mataivalu, Me vaka e dua sa vakacegui ira era tagi.

Jope 30

Sa vaka ko Jope ni sa vuki na nona vakarokorokotaki me vakalialai, 1-15; kei na nona tiko vakasautu me tiko vakaca, 16-31.

¹Ia edaidai era sa vakalialai au ko ira era gone vei au, Ko ira ka'u a sega ni nanuma na tamadra me yaga ni wili vata kei na koli ni noqu qele ni sipi.

²Ia ka cava na kena yaga vei au na kaukauwa ni ligadra, Ko ira sa qase malumalumu?

³E na vuku ni viakana kei na dausiga era sa sui votu; Era dro ki na lekutu loaloa sa lala ka dravuisiga

⁴Era tava na co gaga mai veikau, Kei na waka ni junipa me kedra.

⁵Era vakasavi tani maivei ira na tamata, Era kailataki ira me vaka era daubutako;

⁶Me ra tiko e na kikilo rerevaki, E na qara kei vuravura, kei na veivatu.

⁷Era a tagi e loma ni veikau lalai; Era soqoni vata e ruku ni kau karokaroa.

⁸Era luve ni lialia, io, era luve ni kaisi botoboto: Era vakasavi tani mai na vanua.

⁹Ia era sa qai serekalitaki au, Io, era sa cavuti au me'u ka lialia.

¹⁰Era vakasisilataki au; era dro vakayawa vei au, Ka ra sa sega ni rere ni kasivita na mataqu.

¹¹Ni sa sereka na nona dali ko koya, ka vakararawataki au, Era sa biuta talega nai tarovi e mataqu.

¹²Era sa tu cake na cauravou e na ligaqu i matau; Era biliraka na yavaqu, Ka caramaka na nodra sala dauveivakarusai me'u ca.

¹³Era vakacacana na noqu sala, Era vinakata na noqu rarawa, Ka sa sega e dua sa vukei ira.

¹⁴Era sa yaco mai me vaka ni sa bote nai bono: Ni sa ia na veivakarusai era sa luvuci au mai.

¹⁵Sa lesu mai vei au na ka rerevaki; Sa ra vakasava na yaloqu me vaka na cagi: A sa seavu na noqu tiko vinaka me vaka na o.

¹⁶Ia sa qai sova yani na yaloqu e lomaqu; Sa kani au na veisiga rarawa.

¹⁷Sa laucoka na suiqu e na yagoqu e na bogi: A sa sega ni vakacegu rawa na noqu ua.

¹⁸E na vuku ni kaukauwa ni noqu mate sa duatani mai na noqu i sulu: Sa vauci au me vaka na bele ni noqu i sulu.

¹⁹Sa biuti au ko koya ki na lolobo, Ia ka'u sa qai vaka na kuvu-ni-soso kei na dravusa.

²⁰Au sa tagi vei kemuni, ia ko ni sa sega ni rogoci au: Au sa tu cake, ia ko ni sa sega ni via kilai au.

²¹Kemuni sa vuki me yalovakatani vei au: Ko ni sa vorati au e na ligamuni kaukauwa.

²²Kemuni sa laveti au ki cake ki na cagi; ko ni sa vakavodoki au kina; Ko ni sa vakawaicalataki au kina.

²³Ni'u sa kila ko ni na vakayacori au ki na mate, Ki na vale sa lesi me nodra kecega era bula tiko.

²⁴Ia ena sega ni dodoka ko koya na ligana ki nai bulubulu, Ia ka ra sa tagi ga ni sa ia na veivakarusai.

²⁵Au a tagi, se segai, e na vuku i koya ka rarawa? A sa bibi na yaloqu, se segai, e na vukudra na dravudravua?

²⁶Ni'u a yadrava tiko na ka vinaka, sa qai yaco na ka ca: Ia ni'u a waraka na rarama, sa qai yaco na butobuto.

²⁷Sa rise na ketequ, ka sega ni vakacegu: Sa yacovi au na veisiga rarawa.

²⁸Au sa tagi voli ga, ka sa sega ni *cilavi au* na siga: Au sa tu cake e nai soqosoqo ka'u sa tagica na veivuke.

²⁹Au sa tacidra na jakoli, Kei na nodra i tokani na ositereji.

³⁰Sa loaloa na kuli ni yagoqu, A sa kama na suiqu e na katakata.

³¹Sa vuki talega na noqu api me ka ni tagiyaso, Kei na noqu kove me domo ni dautagi.

Jope 31

Sa vaka ko Jope ni sa dautarovi koya sara ko koya mai nai valavala sa sega ni dodonu.

¹Au sa ia oti na veiyalayalati kei na mataqu; Me'u qai via nanuma vakacava e dua na goneyalewa?

²Me qai cava na noqu i votavota mai vua na Kalou maicake? Ka cava na ka ka'u na taukena maizei Koya na Kaukauwa maicake?

³Sa sega beka ni yacovi ira nai valavala ca na rusa? Kei na cudruvi sa dua tani vei ira sa cakava nai valavala ca?

⁴Sa sega beka ni raica na noqu i lakolako ko koya, Ka wilika kecega nai cavucavu ni yavaqu?

⁵Kevaka ka'u a muria na ka lasu, Se kusarawa na yavaqu me'u ia na veivakaisini;

⁶Me'u vakatovolei mada e nai vakarau dodonu, Me kila kina na Kalou ni'u sa sega ni cala.

⁷Kevaka sa vakatikitiki tani mai na sala na yavaqu, Ka muria na mataqu na lomaqu, Ka kabita na ligaqu e dua na ka qeleqeleva;

⁸Me'u qai teitei koi au, ka dua tani me kania: Ia me cavuivuvu na noqu kawa.

⁹Kevaka sa gole vakatani na lomaqu vua e dua na yalewa; Se'u lawa koto mai na nona katuba na kai noqu;

¹⁰Me qai qaqi sila na watiyu vua e dua tani, Me ra koto vata kaya ko ira na tani.

¹¹Ni sa ka ca sara oqo, Io, nai valavala ca *me ra cudruva* ko ira na mataveilewai.

¹²Ni sa bukawaqa oqori sa katia me yacova na rusa, Sa na cavuivuvu kina na noqu i yau kecega.

¹³Kevaka kau a beca na noqu tamata se na noqu vada, Ni rau sa veileti kei au;

¹⁴Ka'u na qai vakaevei ni sa tu cake na Kalou? Ia ni sa cudru ko koya, a cava me'u kaya vua?

¹⁵Ko koya sa buli au e na kete, sa sega beka ni buli koya talega? Sa sega beka ni dua bau ga sa cakavi keirau e na kete?

¹⁶Kevaka ka'u sa bese ni solia na ka era gadreva na dravudravua, Se'u vakaocataka na matana na yada;

¹⁷Se'u kania duadua na qau tiki ni kakana, Me sega ni kana kina na luveniyali;

¹⁸Ni sa tubu vata kei au mai na gauna ka'u a cauravou kina, me vaka sa tubu kei tamana, Ia ka'u sa tuberi koya na yada mai na siga ka'u a sucu kina;

¹⁹Kevaka ka'u sa kunea e dua sa mate ni sa sega na nonai sulu, Se dua na dravudravua sa sega na ka me tutuvitaki kina:

²⁰Kevaka sa sega ni vosavakalouga tataki au na tolona; Ka sega ni katakata ko koya e na vutika ni noqu sipi;

²¹Kevaka ka'u sa dodoka cake vakaca na lig aqu vei ira na lumeniyali, Ni'u sa kila sa tiko na noqu kaukauwa mai na matamata-ni-koro:

²²Me qai lutu tani na lig aqu mai na civaciva ni tabaqua, Ka me ramusu na lig aqu mai na suina.

²³Ni'u a domobula de vakarusa i au na Kalou; Ia ni sa cecere cake ko koya ka'u a sega ni rawata e dua na ka.

²⁴Kevaka ka'u a vakararavi ki na koula, Se'u kaya ki na koula talei, Ka'u sa vakadinati iko;

²⁵Kevaka ka'u a reki ni'u sa vutuniyau sara, Ni sa rawata nai yau levu na lig aqu;

²⁶Kevaka ka'u a raica na mata-ni-siga ni sa cila mai, Se na vula ni sa weweli lako;

²⁷Ka sa dauveretaki lo na lomaqua, Se sa reguca na lig aqu na gusuqu:

²⁸Oqo talega nai valavala ca me ra cudruva ko ira na mataveilewai: Ni'u a qai cakitaki koya na Kalou maicake.

²⁹Kevaka ka'u a reki ni sa rusa ko koya sa cati au, Se vakalevulevui au ni sa kune ka ca ko koya:

³⁰Ia ka'u a sega ni laiva na gusuqu me vosa cala, Ni'u a vatonaka na yalona.

³¹Kevaka era sa sega ni kaya ko ira e na nona vale, Ko cei sa kunea e dua e sega ni vakamamautaki e na nona kakana?

³²Sa sega ni moce e na gaunisala na vulagi: Au a dolava na noqu vale vua sa taubale e vanua.

³³Kevaka ka'u sa vunia na noqu talaidredre me vakataki Atama, Ni'u sa vunia na noqu i valavala ca e lomaserequ:

³⁴Ni'u sa rerevaki ira na lewe vuqa, Se sa vakadomobulataki au na nodra be na veimataqali, Me'u tiko lo kina, ka sega ni curu yani ki tautuba?

³⁵Me dua mada me rogoci au! Raica, oqo na ka ka'u domona, me vosa mada mai vei au ko Koya sa Kaukauwa. Me sa vola talega e dua nai vola na noqu meca.

³⁶E dina ka'u na qai colata e na noqu i colacola, Ka vauca vei au me noqu i sala vakaturaga.

³⁷Ka'u na qai tukuna vua nai wiliwili ni cavucavu ni yavaqu; Ka'u na qai toro voleka vua me vaka na turaga.

³⁸Kevaka sa beitaki au na noqu were, Se tagi vata kei na kena dreke;

³⁹Kevaka ka'u sa kania na vuana ni sa sega ni voli, Se vakavuna na nodra mate na kenai taukei;

⁴⁰Me qai tubu na kau votovotoa mei sosomi ni witi, Kei na borosou mei sosomi ni parile. Sa oti na vosa i Jope.

Jope 32

Sa cudru ko Ilaiu vei Jope kei iratou na wekana tolutolu, 1-6. Sa cauravou ga ko koya, ia ka sa doudou ni vosa ni sa so na ka e via tukuna, 6-22.

¹Sa qai cegu ni vosa vei Jope ko iratou na tamata tolutolu oqo, ni sa vakadonui koya tiko.

²Sa qai waqa mai na cudru i Ilaiu na luve i Parakeli na luve i Pusa, mai na mataqali i Rami: sa waqa mai na nona cudru vei Jope, ni sa vakadonui koya, ka sa sega ni vakadonuya na Kalou.

³A sa waqa talega na nona cudru vei iratou na wekana tolutolu, ni ratou sa vakacalai Jope tiko, ka sa sega ni vakadinadinataka rawa.

⁴Ia ko Ilaiu sa vakaberabera ni vosa vei Jope, ni ratou sa qase vua.

⁵Ia ni sa kunea ko Ilaiu ni sa sega na vosa e na gusudratou na tamata tolutolu *ko ya*, sa qai waqa mai na nona cudru.

⁶A sa qai vosa ko Ilaiu na luve i Parakeli na luve i Pusa, ka kaya, Koi au ka'u sa gone wale, ia koi kemudou dou sa qase sara; O koya ka'u a tarovi au kina, ka rere ni vakatakila vei kemudou na lomaqu.

⁷Au a kaya, Me vosa mada ko ira sa bula dede, Ia me vakatavuvulitaka na vuku ko ira ka yabaki vuqa.

⁸Ia ka sa tiko e dua na yalo e na loma ni tamata: A sa solia vei ira na vuku nai cegu i Koya sa Kaukauwa.

⁹Era sa sega ni vuku *kece* na turaga: A ra sa sega ni kila na lewa dodonu ko ira *kece* na qase.

¹⁰O koya ka'u a kaya kina, Dou vakarorogo mai vei au; Ka'u na vakatakila talega na lomaqu.

¹¹Raica, ka'u a waraka na nomudou vosa; Ka'u a vakatu daliga ki na nomudou i vakavuvuli, Ni dou a qara na ka mo dou kaya.

¹²Ia ka'u a vakarorogo vei kemudou, Ka raica, sa sega e dua vei kemudou sa vakatakila rawa ni sa cala ko Jope, Se sauma tale rawa na nona vosa:

¹³De dou kaya, Keitou sa kunea e na neitou vuku: Sa biuti koya sobu na Kalou, ka segai na tamata.

¹⁴Ia sa sega ni vosataki au: Ka'u na sega talega ni vosataka vua na nomudou vosa.

¹⁵Eratou a kidroa, eratou a sega ni vosa tale: E sega na vosa me ra kaya.

¹⁶Ka me'u wawa tiko, ni ratou sa sega ni vosa; Ni ratou sa tiko lo, ka sega ni vosa tale?

¹⁷Koi au talega, ka'u na vosataka na noqu i tavi; Koi au talega, ka'u na vakatakila na lomaqu.

¹⁸Ni sa levu na vosa vei au; Sa uqeti au na yalo sa tiko e lomaqu.

¹⁹Raica, na ketequ sa vaka na waini sa sogo deivaki; Sa voleka ni kacabote me vaka na tavaya vou.

²⁰Ka'u na vosa me'u vakacegu rawa: Ka'u na dalaga, ka me'u sauma mada.

²¹Me'u kakua mada ni vinakata loa e dua na tamata, Me'u kakua talega ni veicavilaki ni'u sa vosa vakarokoroko ki na tamata.

²²Ni'u sa sega ni kila na veicavilaki: *Kevaka ka'u kitaka* vakakina, ena kauti au tani vakasauri ko koya ka buli au.

Jope 33

Sa vakarota vei Jope ko llaiu me vakarogoca, 1-7. Sa vunauci Jope e na vuku ni nona vosa eso, 8-13. Sa dauvakatavulici ira na tamata na Kalou me ra veivutuni, 14-30. Sa vakarota tale vei Jope me vakarogoca, 31-33.

¹O koya oqo mo rogoca mada kina, Jope, na noqu vunau, Ka vakarorogo ki na noqu vosa kecega.

²Raica, ka'u sa qai dalaga, Sa vosa oti e gusuqu na yamequ.

³A noqu vosa ena tukuna na ka dodonu ni lomaqu: Ia na tebenigusuqu ena cavuta vakamacala na vuku.

⁴Sa buli au na Yalo ni Kalou, A sa solia vei au na bula nai cegu i Koya sa Kaukauwa.

⁵Kevaka ko sa rawata, mo vosa tale vei au, Mo tuva vakavinaka *na nomu vosa* e mataqu, mo tu cake.

⁶Raica, ka'u sa vakataki iko e na mata ni Kalou: Koi au talega, ka'u sa buli e na qele.

⁷Raica, ena sega ni vakarerei iko na noqu veivakatarerei, Ena sega talega ni bitaki iko na ligaqu.

⁸E dina ko sa vosa oti e daligaqu, Ka'u sa rogoca talega na domo ni nomu vosa, *sa vaka ne*,

⁹Au sa savasava ka sega ni valavala ca, Au sa sega ni cala, ka sa sega vei au na ka tawa dodonu;

¹⁰Raica, sa dauqara ko koya na ka me'u ca kina, Sa nanumi au me'u nona meca;

¹¹Sa vauca na yavaqu e nai vesu kau, Sa vakaraica na noqu i lakolako kecega.

¹²Raica, e na ka oqo ko sa sega ni dodonu: Ka'u na vakatakila vei iko, Ni sa levu na Kalou, ka lailai na tamata.

¹³A cava ko sa veivala kaya kina? Ni sa sega ni tukuni koya e na vuku ni dua na nonai valavala.

¹⁴Ni sa vosa vakadua na Kalou, Io, ka vakarua, a ra sa sega ni kila na tamata.

¹⁵E na tadra, e na raivotu e na bogi, Ni sa biti ira na tamata na moce lutu, Ni ra sa moce koto e nodra i mocemoce:

¹⁶Sa qai basuka ko koya na daliga ni tamata, Ka vakadeitaka vei ira nai vakavuvuli,

¹⁷Me vagolea kina na tamata mai na nonai naki, Ka tarova na tamata me kakua ni dokai koya.

¹⁸Sa tarova na yalona me kakua ni lako ki na rusa, Kei na yagona me kakua ni mate e nai seleiwau.

¹⁹Sa vakararawataki talega ko koya e na nonai mocemoce, Kei na suina e vuqa e na *yaluma* levu:

²⁰A sa cata kina na kakana na lomana, Kei na yalona na kakana vinaka.

²¹Sa lutu sobu na lewena, me sega ni raici rawa; Ia na suina sa dausega ni votu, sa qai votu mai.

²²Io, na yalona sa toro voleka ki nai bulubulu, Kei na nona bula vei ira na dauveivakarusai.

²³Kevaka sa tiko vua e dua nai talaki, Nai vakavuvuli, e le dua ga vei ira na lewe udolu, Me tukuna vua na tamata na nona yalododonu:

²⁴Ena qai yalololoma vua ko koya, ka kaya, Me vakabulai mada ko koya, me kakua ni lako sobu ki nai bulubulu; Au sa kunea na kenai soro.

²⁵Ena qai vinaka tale na lewena me vaka na lewe ni gone: Ena vuki me cauravou tale:

²⁶Ena masu vua na Kalou, ka na yalololoma vua ko koya: Ia ena raica na matana ka reki: Ni na solia vua na tamata *me vaka* na nona caka dodonu.

²⁷Sa raici ira na tamata ko koya, ka sa kaya, Au sai valavala ca, ka vakatanitaka na ka e dodonu, A sa sega ni yaga vei au;

²⁸Ena vakabulai koya ko koya me kakua ni lako sobu ki nai bulubulu, Ia ena kunea na rarama ni bula.

²⁹Raica, na ka kecega oqo sa daucakava na Kalou vei ira na tamata,

³⁰Me vakalesui koya tale mai nai bulubulu, Me vakararamataki talega e na nodra rarama na bula.

³¹Mo nanuma vinaka, ko iko Jope, ka vakarorogo vei au: Mo tiko lo, ka'u na qai vosa.

³²Kevaka sa dua na nomu vosa, mo kaya mai vei au: Mo vosa mai, ni'u sa via vakadonui iko.

³³Kevaka e segai, mo vakarorogo vei au: Mo tiko lo, ka'u na qai vakavulici iko e na vuku.

Jope 34

Sa vaka ko Ilaiu, ni sa tukuna ko Jope ni sa sega ni yalododonu na Kalou, 1-9. Sa sega ni caka cala rawa na Kalou, 10-30. Sa nona cakacaka dodonu na tamata me vakamalumalumutaki koya vua na Kalou, 31-37.

¹A sa vosa tiko ko Ilaiu, ka kaya,

²Dou rogoca na noqu vosa, koi kemudou na tamata vuku; Ka vakarorogo vei au, koi kemudou sa daukila ka.

³Ni sa vakalewa na vosa na daliga, Me vaka sa tovolea na kakana na gusu.

⁴Tou digitaka me nodatou na lewa dodonu: Me tou kila vakataki kedatou na ka e vinaka.

⁵Ni sa kaya ko Jope, Au sa yalododonu, A sa lewai au vakatani na Kalou:

⁶Me'u lasu beka e na ka ka'u lewai kina? Na noqu mavo sa na sega ni bula rawa, ia ka sega na ka ca e vuna.

⁷Ko cei na tamata sa vakataki Jope, Me gunuva na veivakalialai me vaka na gunu wai?

⁸A sa sala vata kei ira na daucaka ca, A sa lako voli kei ira na tamata ca.

⁹Ni sa kaya ko koya, Sa sega ni yaga vua na tamata Me marautaki koya na Kalou.

¹⁰O koya oqo mo dou vakarorogo kina vei au, koi kemudou na tamata yalomatua; Me yawa vua na Kalou, me caka ca; Me yawa talega vua sa Kaukauwa, me sega ni dodonu

¹¹Ni na solia vua na tamata me vaka na nona cakacaka, Ena kitaka talega me ra kunea na tamata yadua me tautauvata kei na nodra i valavala.

¹²E dina ga ni na sega ni caka ca na Kalou, Ena sega talega ni kauta vakatani na lewa ko Koya sa Kaukauwa.

¹³Ko cei sa lesi koya me lewai vuravura? Se ko cei sa solia vua na vuravura taucoko me maroroya?

¹⁴Ke sa nanuma na tamata ko koya, Ke sa kauta tale vua na yalona kei na nonai cegu;

¹⁵Ke sa na qai ciba vata kecega na tamata, Ka na lesu tale na tamata me kuvu-ni-qele.

¹⁶Ia kevaka ko sa vuku, mo rogoca oqo: Mo vakarorogo ki na noqu vosa.

¹⁷Me lewa beka ko koya sa cata na ka dodonu? Ko na vakacalai koya beka sa yalododonu sara?

¹⁸Me dua beka e kaya vua e dua na tui, kemuni sa ca? Se vei ira na turaga, Dou sai valavala ca?

¹⁹Me qai kaya vakacava vei koya sa sega ni vinakati ira loa na turaga, Ka sega ni nanumi ira vakalevu na vutuniyau, ka vakalailai na dravudravua? Ni ra sa cakacaka ni ligana ko ira kecega.

²⁰Era na mate vakasauri sara, Ka ra na kidroa na tamata e na lomaloma-ni-bogi, ka lako tani yani: Era na kau tani na qaqqa ka sega na liga e kauta.

²¹Ni sa rai tiko na matana ki nai valavala ni tamata, Ka sa raica kecega na nonai lakolako.

²²Sa sega na butobuto, se na yaloyalo ni mate, Me ra vunitaki ira kina na daucaka ca.

²³Ni na sega ni tauca ko koya vua na tamata na ka e sega ni dodonu; Me rau ia kina na veilewai kaya na Kalou.

²⁴Ena vorolaki ira ga na tamata qaqqa ka na sega ni tarogi, Ka na lesi ira na tani eso me kedrai sosomi.

²⁵Ni sa kila na nodra cakacaka ko koya, Ka sa vukici ira e na bogi, a ra sa rusa kina.

²⁶Sa yaviti ira e na matanavotu, Me vaka era tamata ca;

²⁷Ni ra lesu tani me ra kua ni muri koya, Ka sega ni via nanuma na nona sala:

²⁸Ia e na vukudra sa yaco kina vua na nodra tagi na dravudravua: Ka sa rogoa ko koya na nodra tagi era sa rarawa.

²⁹Ni sa solia na vakacegu ko koya, ko cei me qai ia na veivakararawataki? Ni sa vunia na matana ko koya, ko cei me qai raici koya? Se sa caka ki na vanua, se vua na tamata e dua bauga:

³⁰Ka me kakua ni lewa na dauveivakaisini, De ra sa coriti ko ira na tamata.

³¹Sa dodonu ga me da kaya vua na Kalou, Au sa vosota ga: au na sega ni ia tale na ca:

³²Na ka ka'u sa sega ni kila, mo ni vakavulica vei au: Kevaka ka'u sa caka ca ka'u na sega ni ia tale.

³³Me caka beka vua me vaka na lomamu? Ena sauma ga ko koya, se ko cata, se ko vinakata; ka sega koi au: Ia mo tusanaka na ka ko kila.

³⁴Me ra tukuna vei au ko ira na tamata yalomatua, Me vakarorogo talega vei au ko koya sa vuku.

³⁵Sa vosataka ko Jope na ka sa sega ni kila, Ka sa sega ni vuku na nona vosa.

³⁶Au sa vinakata me vakatovolei vakaoti mada ko Jope, Ka ni sa totaki ira na tamata ca.

³⁷Ni sa kuria ko koya na nonai valavala ca e na be: Sa vakasausau e na kedatou maliwa, Ka ia vakalevu na nona vosacataki koya na Kalou.

Jope 35

Sa vaka ko llaiu ni sa sega ni ca rawa se vinaka rawa na Kalou e na vuku ni cakacaka ni tamata, 1-8. A sa sega ni kune ka vinaka na tamata eso ni ra sega ni kerea e na vakabauta, 9-16.

¹Sa ia tiko na vosa ko llaiu, ka kaya,

²Ko sa nanuma beka ni ka dodonu oqo, Mo kaya, Sa uasivi cake na noqu yalododonu, sa uasivi sobu na nona yalododonu na Kalou?

³Ni ko sa taroga, A cava na betena vei au ke sa sega vei au nai valavala ca?

⁴Au na tukuna vei iko, Vei iratou talega na nomu i tokani ka tiko vata kei iko.

⁵Mo ta cake mada ki na lomalagi, ka raica: Ka vakaraica na o sa cecere cake vei iko.

⁶Kevaka ko sai valavala ca, a cava ko sa cakava vua? Ia kevaka sa vakalevutaki na nomu talaidredre, a cava ko sa kitaka vua?

⁷Kevaka ko sa caka dodonu, a cava ko sa solia vua: Se cava sa rawata maivei iko ko koya?

⁸Ena ca beka e na nomu i valavala ca e dua na tamata vakataki iko; Ka na yaga beka na nomu caka dodonu vua e dua na lufe ni tamata.

⁹Ni sa levu na veivakasaurataki, era sa tagi kina ko ira era sa vakasaurataki: Era sa qoqolou e na vuku ni ligadra na kaukauwa.

¹⁰Ia sa sega e dua sa kaya, Sa evei na Kalou ka buli au, Ko koya sa solia na sere e na bogi,

¹¹Ko koya sa vakavulici keda vakalevu, ka vakavulici ira vakalailai na manumanu ni vanua; Ka sa qisi keda me da vuku cake vei ira na manumanu vuka?

¹²Era tagi maikea ka sega e dua sa vosa mai, E na vuku ni nodra viavialevu na tamata ca.

¹³E dina ena sega ni vakarogoca na ka wale na Kalou, Ena sega talega ni goleva ko Koya sa Kaukauwa.

¹⁴Ia ni ko sa kaya ko na sega ni kunei koya rawa, Sa tiko ga vua na lewa dodonu: o koya oqo mo vakararavi kina vua.

¹⁵Ia oqo, ni sa sega ni lako mai ko koya e nona cudru, Ka sa sega ni nanuma vakalevu na viavialevu:

¹⁶Sa dalaga wale kina ko Jope, Sa vakalevutaka na vosa sa sega ni vuku.

Jope 36

Sa vosa tiko ko Ilaiu, a sa tukuna nai valavala ni lewa ni Kalou, 1-12. Sa vunauci Jope, a sa vakavulici koya talega, 13-21. Sa tukuna na lewa kei na kaukauwa ni Kalou, 22-33.

¹A sa ia tiko ko Ilaiu, ka kaya,

²Mo vosoti au mada vakalailai, ka'u na vakatakila vei iko, Ni sa vo tiko vei au na vosa me'u totaka kina na Kalou.

³Au na kauta vakayawa mai na noqu vuku, Ia ka'u na vakadonui Koya ka Buli au.

⁴Ni na sega dina ni lasu na noqu vosa: O koya sa tiko vata kei iko, sa vinaka duaduaga na nona vuku.

⁵Raica, sa kaukauwa na Kalou, a sa sega ni beca e dua: Sa levu na nona kaukauwa kei na nona vuku.

⁶Sa sega ni maroroi ira tiko nai valavala ca: Ka sa ia na ka dodonu vei ira na dravudravua.

⁷Sa rai tikoga vei ira na yalododonu: Era tiko ga kei ira na tui e nai tikotiko vakaturaga: Io, sa vakataudeitaki ira tiko ka tawa mudu, a ra sa vakalevulevui.

⁸Ia ke sa vauci e nai vesu, Ka tauri e nai vau ni rarawa:

⁹Ke sa qai vakatakila vei ira na nodra cakacaka, Kei na nodra i valavala ca ni ra sa uasivi.

¹⁰Sa basuka na daligadra talega me ra vakatavulici, A sa vakarota vei ira me ra saumaki mai na ca.

¹¹Kevaka era vakarorogo, ka qaravi koya, Era na vakaotia na nodra siga ni ra tiko vinaka, Kei na nodra yabaki ni ra marau tiko.

¹²Ia kevaka era sa sega ni vakarorogo, era na mate e nai seleiwau, Ka mate ni ra lialia tiko.

¹³Ia ko ira na yalodauveivakaisini era sa binia tiko na cudru; Era sa sega ni tagi vua ni sa vauci ira.

¹⁴Sa donaci ira ga na mate, A ra sa tiko vata kei ira sa sega ni savasava.

¹⁵Sa vakabula na dravudravua ko koya e na nona rarawa, Ka sa basuka na daligadra ni ra vakasaurarataki.

¹⁶Ka sa via kauti iko talega mai na vanua ni rarawa Ki na vanua rabaraba, sa sega kina na osooso; Ka me uro talega na ka sa viritu ki na nomu tepeli.

¹⁷Ia ko sa vakayacora na nodra lewa nai valavala ca: Ena tauri *iko* na kena lewa kei na kenai sau dodonu.

¹⁸Ni sa tu na cudru, mo qarauni iko de yaviti iko ko koya ko qai takali yani; Ena qai sega ni vakabulai iko rawa e dua nai soro levu.

¹⁹Ena vinakata beka ko koya na nomu i yau? E segai, se na koula, se na vu ni *nomu* kaukauwa kecega.

²⁰Mo kakua ni gadreva na bogi, E dauyali kina na tamata mai na nodra yasana.

²¹Mo qarauni iko, mo kakua ni goleva na ka sa sega ni dodonu: Ni ko a digitaka oqo, ka cata na rarawa.

²²Raica, sa vueti *keda* cake na Kalou e na nona kaukauwa; Ko cei e vakatavuvuli me vakataki koya?

²³Ko cei sa lesia na nonai lakolako? Se ko cei me kaya, Ko sa caka cala?

²⁴Mo nanuma mo vakalevulevuya na nona cakacaka, Era sa dauraica na tamata.

²⁵Sa ra raica rawa na tamata kecega E rawarawa me raica vakayawa na tamata.

²⁶Raica, sa levu na Kalou, ia eda sa sega ni kilai koya; Sa sega ni kilai rawa nai wiliwili ni nona yabaki.

²⁷Ni sa vakuvuya cake na wai ko koya: Sa tau maikina na uca me vaka na kena bewabewa:

²⁸Sa tau mai na o, Ka miriki ira na lewe vuqa.

²⁹Sa *dua* beka me kila rawa nai tevutevu ni o, Se na kurukuru mai na nona vale?

³⁰Raica, sa tevuka ko koya na nona rarama e delana, Ka sa ubia na dreke ni wasawasa.

³¹Ni sa lewai ira na veivanua e na ka oqo; Sa solia vakalevu na kakana.

³²Sa tabonaka na livaliva e na ligana: A sa lewa *na vanua* me se kina.

³³A kena rorogo sa tukutuku e na vukuna, Kei na pulumokau e na vukuna ka lako cake.

Jope 37

Sa tukuna tiko ko llaiu na nona cakacaka rerevaki na Kalou, kei na kena dodonu na rerevaki koya.

¹Na ka talega oqo sa sautaninini kina na utoqu, A sa lade tani mai na kena tikina.

²Dou rogoca sara na domona ni sa se mai, Kei na rorogo sa lako mai na gusuna.

³Sa vakatala yani ko koya ki na ruku i lomalagi tauoko, Kei na nona livaliva ki nai yalayala kei vuravura.

⁴Sa qai vadugu mai emuri na domona, Sa kurukuru ko koya e na domona vakaturaga: Ia ni sa rorogo tu na domona, ena sega ni tarova ko koya.

⁵Sa kurukuru vakurabui na Kalou e na domona; Sa cakava na ka levu ko koya eda sa sega ni kila rawa.

⁶Ni sa kaya ki na uca-vulavula, Mo tau ki vuravura: Ki na uca wale talega, Kei na uca levu ni nona kaukauwa.

⁷Sa qamuta dregata na ligadra na tamata kecega; Me ra kila na nona cakacaka na tamata kecega.

⁸Era sa qai la'ki curu ki na nodra qara na manumanu, Ka tiko ga e na nodra tikina.

⁹Sa lako mai na covulaca mai na ceva: Kei na liliwa mai na tokalau,

¹⁰Sa cevata na tegu e nai cegu ni Kalou: A sa cevata sara na wai levu.

¹¹Ka sa vakatawa na o loaloa e na kena uca: Sa vakaseavutaka na o lumilumisa:

¹²A sa veikauyaki voli e na nona vosa: Me ra kitaka kina na ka kecega sa vakarota ko koya, E na veivanua e vuravura sa tawa.

¹³Sa vakayacora mai ko koya, me nona kuita, Se e na vuku ni nona vanua, se me ka ni loloma.

¹⁴Mo vakatu daliga, Jope, ki na ka oqo: Mo tu vakadua, ka vakanananu ki na cakacaka e veivakurabuitaki ni Kalou.

¹⁵Ko sa kila beka na siga sa lesia kina na ka oqori na Kalou, Ka lewa talega kina na livaliva ni nona o me tibi mai?

¹⁶Ko sa kila beka se sa lili vakavinaka vakaevei na o, Na nona cakacaka e veivakurabuitaki ko koya sa vinaka duaduaga na nona vuku?

¹⁷Se sa katakata vakavinaka vakaevei na nomu i sulu, Ni sa vakacegui vuravura ko koya ni sa mudre mai na ceva?

¹⁸Drau sa tevuka vata kaya beka na lomalagi, O koya sa kaukauwa, ka vaka nai iloilo vakawaicalataki?

¹⁹Mo vakatakila vei keitou na vosa me keitou kaya vua: Ni keitou sa sega ni tukuna vakadodonu rawa e na vuku ni butobuto.

²⁰Me na tukuni beka vua ni'u sa vosa? Kevaka sa vosa na tamata, ena qai tilomi dina ga ko koya.

²¹Ia oqo, sa dredre vei ira na tamata me raica na rarama sa serau mai lomalagi; Ka sa liwa yani na cagi, ka vakasavasavataka.

²²Sa vaka na koula sa lako mai na mata ni tokalau: Sa tu vua na Kalou na lagilagi rerevaki.

²³Ko koya sa Kaukauwa, eda sa sega ni kilai koya rawa; sa uasivi ko koya e na kaukauwa. Kei na caka dodonu, ka ni sa vutu ni valavala dodonu; ena sega ni ia na veivakasaurarataki.

²⁴O koya oqo era sa rerevaki koya kina na tamata: Sa sega ni vinakati ira loa era lomavuku.

Jope 38

Sa qai vosa vei Jope na Kalou, ka tukuna na nona cakacaka, me kila kina ko Jope na nona lialia kei na nona malumalumu.

¹Sa qai vosa mai vei Jope ko Jiova mai na covulaca, ka kaya,

²Ko cei oqo sa vakabutobutotaka na lewa E na vosa sa sega ni vuku?

³Mo vauca mada vakatagane na tolomu: Ni'u na vakataroga vei iko, ia mo vakatakila mai vei au.

⁴Ko a tiko maivei ni ka'u a tauyavutaki vuravura? Mo tukuna mai, kevaka ko sa kila.

⁵Ko cei ka lewa na kenai vakarau, kevaka ko sa kila? Se ko cei ka dreta kina na dali i vakarau?

⁶Sa tauyavutaki e na dela ni cava? Se ko cei ka tea na kena vatu i tutu;

⁷Ni ra a sere vata na kalokalo i volasiga, Ka ra kaila e na reki ko ira kecega na luve ni Kalou?

⁸Se ko cei ka sogolatia na wasawasa e nai sogo, Ni sa loka, me vaka ni sa curu mai na kete?

⁹Ni'u a cakava na o me kenai sulu, Kei na butobuto loaloa me kenai vau,

¹⁰Ni'u a vakarauta na kenai yalayala, Ka cakava na kenai vakadei kei na kenai sogo,

¹¹Ka kaya, Mo yaco mai ki ke, kakua ni sivia: Ia me yala ga eke na nomu ua sa viavialevu?

¹²Ko sa vakarota beka na mataka e na nomu gauna, Ka vakatakila ki na mataka na vanua me kida kina?

¹³Me taura nai yalayala kei vuravura, Me ra kureitaki tani kina ko ira nai valavala ca?

¹⁴Sa vuki oqori me tautauvata kei na tete ki na ka sa tabaki kina; A sa tu mai na ka ko ya me vaka nai sulu.

¹⁵Sa bureitaki vei ira nai valavala ca na kedra rarama, Ia ena ramusu na liga sa viavialevu.

¹⁶Ko sa curuma beka nai vurevure ni waitui? Se ko sa lako voli e na dreke ni wasawasa;

¹⁷Se sa dola oti vei iko na katuba kei mate? Se ko sa kunea na kenai sogo ni yaloyalo ni mate?

¹⁸Se ko kila beka na kena raraba ni vuravura? Tukuna mai kevaka ko kila na ka kecega oqo.

¹⁹Sa evei na gaunisala sa tiko kina na rarama? Ia na butobuto, sa evei na kena vanua,

²⁰Mo kauta kina ki na kenai yalayala, Mo kila talega kina na sala ki na kena vale?

²¹Ko sa kila beka ni ko a qai sucu? Se ni sa vuqa nai wiliwili ni nomu siga?

²²Ko sa curuma beka na lololo ni uca-vulavula? Se ko sa raica na lololo ni uca-cevata,

²³Ka'u sa maroroya ki na gauna ni rarawa, Ki na siga ni tuvai valu kei nai valu?

²⁴A sala cava sa wase kina na rarama, Sa veibiuyaki kina na cagi mai na tu-i-cake e vuravura?

²⁵Ko cei sa wasea na sala ni wai me tau mai kina ni sa vuabale, Se na sala me sei kina na kurukuru;

²⁶Me tau kina na uca ki na vanua sa sega kina na tamata; Kei na lekutu, sa sega kina na tamata;

²⁷Ka me vakamamautaka na vanua sa lala ka sega ni teivaki; Me vakatubura talega na mata ni co malumalumu me rovu mai?

²⁸Sa vakatamani beka na uca? Se ko cei beka sa vakatubura na mata ni tegu?

²⁹A kete i cei sa lako maikina na wai cevata? A tegu cevata talega ni lomalagi, ko cei sa vakasucuma?

³⁰Sa tabogo na wai me vaka e na vatu, Ka sa cevata na dela ni wai titobu.

³¹Ko na vauca vata rawa na veikalokalo ko Peliatsisi, Se sereka nai vau kei Oraioni?

³²Ko na kauti Masaroci beka mai e na kena gauna? Se tuberi Akituro yani kei ira na luvena?

³³Ko sa kila beka nai valavala ni kena lewai na lomalagi? Ko sa vakayacora rawa, mai na kena lewa ki vuravura?

- ³⁴Ko sa tabalaka rawa beka na domomu ki na o, Me tauci iko na wai levu?
- ³⁵Ko na vakatala rawa beka na livaliva, me lako yani, Me mai kaya vei iko, Koi keitou ga oqo?
- ³⁶Ko cei sa vakacuruma na vuku ki na lomada? Se ko cei sa vakayalomatuataka na tamata?
- ³⁷Ko cei sa wilika rawa na o kei lomalagi e na nona vuku? Se ko cei ka livia rawa na wai mai na tavaya kei lomalagi,
- ³⁸Ni sa kaukauwa mai na kuvu-ni-soso, Ka veikabi sara na qele qa?
- ³⁹Ko na vakasasa beka na kena kakana na laioni? Se vakamamautaki ira na luve ni laioni ni ra sa viakana,
- ⁴⁰Ni ra sa koto sobu e nodra i kotokoto, Ka tiko ga e na tikina vuni ni ra lawa koto?
- ⁴¹Ko cei sa solia na kena na reveni, Ni sa tagi na luvema vua na Kalou, Era sa lako sese voli ni sa sega na kedra?

Jope 39

Sa tarogi Jope na Kalou e na vuku ni me kei na teira, 1-4; kei na asa kila, 5-8; kei na iunikoni, 9-12; kei na belo, 13-18; kei na ose, 19-25; kei na manulevu, 26; kei na ikeli, 27-30.

- ¹Ko sa kila beka nai tabayabaki sa vakasucu kina na me kila ni uluvatu? Se ko sa kila rawa na gauna sa vakasucu kina na teira?
- ²Se ko sa wilika rawa na vula era yacova? Se ko kila nai tabayabaki era vakasucu kina?
- ³Era koto era, ka ra vakasucuma na lvedra, Era biuta tani na nodra yaluma.
- ⁴Sa yago vinaka na lvedra, era tubu cake mai veikau; Era lako tani, ka sega ni lesu tale vei ira.
- ⁵Ko cei sa vakatala na asa kila me veitalia voli? Se ko cei sa sereka nai vesu ni asa kila?
- ⁶Ka'u sa cakava na lekutu me nona vale, Kei na talasiga me nonai tikotiko.

⁷Sa beci ira na lewe vuqa e na koro, Ka sa weletaka na nona kaila na vakacici *manumanu*.

⁸A kena vanua me kana voli kina na veiulu-ni-vanua, A sa qara na codrokadroka kecega.

⁹Ena via qaravi iko beka na iunikon; se na via tiko e na nomu lomanibai?

¹⁰Ko sa vauca rawa beka na iunikon e na kena dali ki nai siviyara? Se na muri iko ni yara ka kadrukadru e na buca?

¹¹Ko na vakararavi vua ni sa levu na nona kaukauwa? Se ko na biuta beka vua na nomu i tavi cakacaka?

¹²Ko na vakararavi vua me kauta mai na nomu sila, Ka yauta mai ki na nomu lololo?

¹³A taba ni ositereji sa daumarau! Ia na tabana kei na lawena sa yaga li ki na luvena?

¹⁴Sa vakalutuma na kena yaloka ki na qele, Ka vakatakatataka e na kuvu-ni-soso,

¹⁵Ka sa sega ni nanuma ni na butuka beka na tamata, Se na buturaka na manumanu kila.

¹⁶Sa loma kaukauwa vei ira na luvena, me vaka era sega ni nona; Sa oca wale ko koya, ka sa sega ni rere;

¹⁷Ka ni sa sega ni soli vuku vua na Kalou, Ka sa sega ni vakayalomatuataki koya.

¹⁸Na gauna sa wavu tu vakadodonu cake kina ko koya, Ena beca na ose kei koya sa vodoka.

¹⁹Ko sa solia beka vua na ose na kaukauwa? Ko sa vakatobetaka na domona e na tobe kurekure?

²⁰Ko sa qisi koya beka me rika me vaka na vodore? Na suru ni ucuna sa ka rerevaki.

²¹Sa qeva na buca e na yavana, ka reki e na nona kaukauwa: Sa la'ki tavaki ira na tamata era vakaiyaragi tu.

²²Sa dredrevaka na rere, ka sa sega ni taqaya; Sa sega talega ni dro tani mai nai seleiwau.

²³Sa qiriti koya na taga ni gasau, Kei na moto makamakalivata kei nai sasabai.

²⁴Sa tiloma na qele e na nona lomakatakata kei na cudru: Ka sa sega ni tu vakadua ni sa qai uvu na davui.

²⁵Sa vakaueue ki na domo ni davui; A sa boica nai valu ni sa yawa tu, Kei na nodra kurukuru na kapiteni kei na kaikaila.

²⁶Sa vuka cake beka na manulevu e na nomu vuku, Ka vakatetaba me vuka ki na mata ni ceva?

²⁷Sa vuka cake beka na ikeli ni ko sa vakarota kina, Ka cakava maicake na nona tavata?

²⁸Sa tiko mai na uluvatu ka sa tu dei kina, E na bati ni uluvatu, kei na tikina dredre.

²⁹Mai na yasana ko ya sa qara na kena; Sa irova vakayawa na matana.

³⁰A luvena talega sa daugunu dra: Ia e na vanua sa no kina na mate, sa tiko kina ko koya.

Jope 40

Sa vakamalumalumutaki koya ko Jope vua na Kalou, 1-5. Sa cikevi Jope ko koya me vakatakila ni sa dodonu, ka kaukauwa, ka vuku, 6-14. Sa tukuna na piimoci, 15-24.

¹Sa vosa tiko vei Jope ko Jiova ka kaya,

²Ko koya sa veileti kei Koya sa Kaukauwa, ena vakavulici koya beka talega? Ko koya sa vunauca na Kalou, me vosa mada kina.

³Sa qai vosa vei Jiova ko Jope, ka kaya,

⁴Ni raica ga, ni'u sa ka walega; a cava me'u kaya vei kemuni? Au sa tabonaka na gusuqu e na ligaqu.

⁵Au sa vosa oti vakadua: ia ka'u na sega ni vosa tale: Io, sa vakarua: ia ka'u na sega ga ni kuria.

⁶Sa qai vosa tale vei Jope ko Jiova mai na covulaca, ka kaya,

⁷Mo vauca mada vakatagane na tolomu: Ka'u na vakatarotarogi iko, ia mo vakatakila mai vei au.

⁸Ko na via vakatawayagataka beka na noqu lewa? Ko sa via vakacalai au, mo dodonu kina ko iko?

⁹A ligamu beka sa vaka na liga ni Kalou? Se ko sa kurukuru rawa beka e domomu me tautauvata kaya?

¹⁰Mo vakaiukuukutaki iko mada e na ka vakaturaga kei na vakarokoroko; Ka vakaisulutaki iko e nai ukuuku kei na lagilagi.

¹¹Mo duibiubiuta na katakata ni nomu cudru: Ka raici ira yadua era viavialevu, ka vakamalumalumutaki ira.

¹²Mo raici ira kecega era viavialevu, ka vakamalumalumutaka, Ka buturaki ira nai valavala ca e na nodra i tikotiko.

¹³Mo vunitaki ira vata e na kuvu-ni-soso, Sogolati ira e na vanua vuni.

¹⁴Ka'u na qai vakadinadina vei iko, Ni sa vakabulai iko rawa na ligamu i matau.

¹⁵Mo raica mada na piimoci, ko koya ka'u sa bulia vata kei iko: Sa daukana co me vaka na pulumokau.

¹⁶Mo raica mada, sa tiko e tolona na nona kaukauwa, Kei na nona gulevu sa tu e na ua ni ketena.

¹⁷Sa sautakurekure na buina ka sa vaka na sitari: Na dali ni sagana sa tobe vata.

¹⁸A suina sa vaka na paipo parasa kaukauwa; A suina sa vaka na uma aironi.

¹⁹Ko koya ka uasivi e na cakacaka ni Kalou: Ko koya sa bulia sa solia vua na nonai yaragi.

²⁰Sa tubura dina na kena na veiulu-ni-vanua, A ra sa dauqito maikina na manumanu kecega ni vanua.

²¹Sa koto e ruku ni kau rugurugua, E na ruku ni gasau kei na lolobo.

²²Sa vakarurugi koya na yaloyalo ni kau rugurugua; Sa tu voliti koya na wilou mai na wai drodro.

²³Raica, ni sa vuabale na uciwai, sa sega ni rere ko koya; Sa yatedei ga ni sa drodro sara mai na Joritani ki na gusuna.

²⁴Ena rawai koya beka e dua ni sa rai tiko? Se na cula rawa na ucuna e nai cori?

Jope 41

Sa tukuna na livaiacani na Kalou.

¹Ko sa yavia rawa beka mai na livaiacani e na siwa? Se *vauca* na yamena e na dali ko sa vakatukuca sobu?

²Ko na daramaka beka e dua na dali ki na ucuna? Se cula basika na galegalena e nai qila?

³Ena masuti iko vakalevu beka? Ena vosa vakamalumalumu vei iko?

⁴Ena ia beka na veiyalayalati kei iko? Ko na kauti koya li me nomu tamata ka tawa mudu?

⁵Drau na qito kaya beka me vaka ko qito kei na manumanu vuka? Se ko na vauca me nodra na nomu vada?

⁶Ko ira na veitokani, era na cakava beka me nodra ka ni vovoli? Era na vota beka vei ira na dauveivoli?

⁷Ko na vakaosoosoya beka na kulina e na saisai aironi? Se na uluna e na moto ni ika?

⁸Mo tabaka e na ligamu; Nanuma na veivaluti, ka kakua ni kitaka tale.

⁹Raica, sa sega ni yaga na nanuma me rawai ko koya: Ena domobula e dua ni sa raica walega, se segai?

¹⁰Sa sega e dua sa doudou me via vakacudruya: Ia ko cei na yatedei me qai tu rawa e mataqu?

¹¹Ko cei sa solia taumada vei au, me'u sauma tale vua? A ka kece sa tu e ruku ni lomalagi sa noqu ga.

¹²Au na sega ni galutaka na veitiki ni yagona, Se nona kaukauwa, se nona vatukai vinaka.

¹³Ko cei sa luvata rawa na nonai sulu esau? Se ko cei me torova na nonai tarovi sa taqarua?

¹⁴Ko cei me basuka nai sogo ni matana? Sa ka rerevaki tu na batina ka tu volita.

¹⁵Sa dokai koya e na vuku ni varina, Sa sogodregati matua vata sara;

¹⁶Sa vakata vata e dua na tikina ki na dua na tikina tani, Me dredre kina ni curuma na cagi;

¹⁷Sa sema vata e dua na tikina ki na kenai sa, Sa veikabi ga, me dredre kina ni tawase.

¹⁸Ni sa suru ko koya, sa cila mai kina na rarama; Ia na matana sa vaka ni sa kida na mataka:

¹⁹Sa lako mai na gusuna na cina caucaudre, Sa lidi maikina na mata ni bukawaqa:

²⁰Sa kuvu mai na ucuna na kubou, Me vaka mai na kuro sa kere, se na lovo:

²¹A nonai cegu sa vakawaqaca na qilaiso ni buka, Ka sa lako mai na gusuna na yameyame ni buka.

²²Sa tiko e domona na kaukauwa, Ka sa vuki na rarawa me reki e matana.

²³A ua ni lewena sa veikabiti vata: Sa kaukauwa tu; sa sega ni yavalati rawa.

²⁴Sa kaukauwa na lomana me vaka na vatu: Io, sa kaukauwa me vaka na tiki ni vatu i qaqi e ra.

²⁵Ni sa tu cake ko koya, era sa rere na qaqqa: Ni sa yavala, sa yali na yalodra.

²⁶Ai seleiwau ni tamata sa yaviti koya sa sega ni lau: Sa vakakina na moto, se nai wau, se na saisai.

²⁷Sa nanuma na aironi ko koya me co malai, *Kei* na parasa me kau vuca.

²⁸Ena sega ni dro e na vuku ni gasau: A vatu sa rabotaki sa vukica me vu-ni-sila:

²⁹A i wau sa nanuma ko koya me vu-ni-sila: Sa dredrevaka na rorogo ni moto.

³⁰Sa tu e rukuna na caca ni kuro gagata: Sa koto e na ka gagata e na lolobo.

³¹Sa vakerea na wai titobu me vaka na kuro: Sa vakerea na waitui me tautauvata kei na kuro wali.

³²A we ni nonai lakolako sa caucaudre: Eda vakasama ua wai titobu me sika mai.

³³Sa sega e vuravura me tautauvata kaya, Sa buli me sega ni rere rawa.

³⁴Sa raiwaletaka na ka cecere kecega: Sa turaga ko koya vei ira kecega na gone dauviaavialevu.

Jope 42

Sa vakamalumalumutaki koya ko Jope vua na Kalou, 1-6. Sa vunauci iratou na wekana ko koya, a sa vakaroti me ratou sorovaki iratou, ka sa vakadonui na masu i Jope, 7-10. Sa vakalevulevui Jope na Kalou, 11-15. Sa mate ko Jope ni sa qase sara. 16.

¹Sa qai vosa vei Jiova ko Jope, ka kaya,

²Au sa kila ni kemuni sa rawata na ka kecega, A sa sega ni tarovi rawa e dua na ka ko ni sa nanuma.

³Ko cei oqo sa vakabutobutotaka na lewa ka yali na vuku? O koya ka'u a cavuta kina na ka ka'u a lecava, Na ka e veivakurabuitaki vei au, ka'u a sega ni kila.

⁴Mo ni rogoci au mada, ni'u sa vosa; Ka'u na tarogi kemuni, ia mo ni vakatakila mai vei au.

⁵Ka'u a rogoci kemuni e na daligaqu walega; Ia sa qai raici kemuni na mataqu:

⁶O koya oqo ka'u sa beci au sara kina, ka veivutuni E na kuvu-ni-soso kei na dravusa.

⁷Ia ni sa vosataka oti ko Jiova na vosa oqo vei Jope, sa qai kaya vei Elifasi na kai Temani ko Jiova, Sa waqa na noqu cudru vei iko, vei rau talega na wekamu ruarua: ni dou sa sega ni vosataki au vakadodonu, me vakataki Jope na noqu tamata.

⁸O koya oqo mo dou kauta mada kina e vitu na pulumokau, ka vitu na sipi tagane, ka lako vua na noqu tamata ko Jope, ka vakacabora nai soro kama e na vukumudou: ena qai masulaki kemudou ko Jope na noqu tamata, ni'u na goleva na matana, de'u kitaka vei kemudou me vaka na nomudou lialia, ni dou a sega ni vosataki au vakadodonu me vakataki Jope na noqu tamata.

⁹Eratou sa qai lako ko Elifasi na kai Temani, kei Pilitati na luve i Sua, kei Sofa na kai Neama, ka cakava me vaka ka vakarota vei iratou ko Jiova: ka sa vakadonui Jope ko Jiova.

¹⁰Ka sa vukica na veivakabobulataki i Jope ko Jiova, ni sa masulaki iratou na wekana: a sa solia vei Jope ko Jiova na ka sa levu cake, io sa vakaruataka na ka ka tu vua eliu.

¹¹Sa qai lako mai vua ko iratou na tacina kecega, kei iratou na ganena kecega, kei ira kece era veiwekani kaya eliu, a ra sa kana madrai vata kaya e nona vale: a ra sa tagicaki koya, ka vakacegui koya e na vuku ni ka rarawa kecega sa vakayacora vua ko Jiova: ka ra sa dui solia vua e dua na tiki ni siliva, ka dua na sau koula.

¹²Ka sa vakalougatataka vakalevu ko Jiova na veiyabaki i Jope sa muri, ka vakalailai eliu: ni sa dua na oba ka va na udolu na nona sipi, ka ono na udolu na kameli, ka rua na udolu na pulumokau, ka dua na udolu na asa yalewa.

¹³Ka sa le vitu na luvena tagane ka le tolu na luvena yalewa.

¹⁴A sa vakayacana na kenai matai, ko Jimaima; kei na yacana nai karua, ko Kesaia; kei na yacana nai katolu, ko Kereni-apuka.

¹⁵Ka sa sega ni kune e na vanua tauoko ko ya na yalewa sa matavinaka me vaka na luve i Jope: a sa vota vei iratou ko tamadratou nai votavota e na kedra maliwa na ganedratou.

¹⁶Sa oti oqo sa bula tiko ko Jope ka dua na drau ka vasagavulu na yabaki, ka raici iratou na luvena, kei na luvedratou na luvena, me va nai tabatamata.

¹⁷A sa mate ko Jope, ni sa qase mai ka vuqa na nona yabaki.

Na Same

Na Same 1

Sa tukuni ni sa kalougata na tamata yalododonu, ia sa sega ni vakakina nai valavala ca.

¹Sa kalougata na tamata sa sega ni muria tiko na nodra i vakavuvuli na tamata ca, Se tu e na nodra sala nai valavala ca, Se tiko e na nodra i tikotiko na dauveivakalialiai.

²Ia ka sa marau tiko e na vunau i Jiova; A sa vakananuma tiko na nona vunau e na siga kei na bogi.

³Ena tautauvata kei na kau sa tei e na bati ni uciwai, Sa vuataka na vuana e na kena gauna, A drauna talega ena sega ni malai; Ia na ka kecega sa cakava ko koya ena yaco.

⁴Era sa sega ni vakakina na tamata ca, Era sa tautauvata ga kei na qa ni sila sa cagina tani.

⁵O koya oqo era na sega ni tu dei kina na tamata ca ni ra sa lewai, Se ko ira nai valavala ca e na nodra i soqosoqo na yalododonu.

⁶Ni sa kila ko Jiova na nodra i valavala na yalododonu; Ia na nodra i valavala na tamata ca ena rusa laivi.

Na Same 2

A matanitu i Karisito, 1-9. Sa vakarota vei ira na turaga kei vuravura me ra vakabauti koya, 10-12.

¹E na cava era sa daucudru na veimatanitu, Ka vakananuma na ka wale ko ira na lewe ni veivanua?

²Era sa tuvai valu na tui kei vuravura, A ra sa bose vata ko ira na kena turaga, Me ra veivala kei Jiova, kei koya ka lumuta ko koya, a ra kaya,

³Tou drutilaka sara na kedrau i vesu, Ka biuta tani vei keda na nodrau dali.

⁴Ko koya sa tiko mai lomalagi ena dredre: Ena vakalialiai ira na Turaga:

⁵Ena qai vosa vei ira ko koya e na nona cudru: Ka vakararawataki ira e na nona cudru katakata; ka kaya,

⁶Ia koi au ga, ka'u sa buli koya na noqu tui E na noqu ulu-ni-vanua tabu ko Saioni.

⁷Au na tukuna nai lesilesi, Sa kaya vei au ko Jiova, Ko iko na lufeque: Au sa vakatuburi iko e na siga oqo:

⁸Kerea maivei au, ka'u na solia na veimatanitu me nomu i votavota, Kei nai yalayala kei vuravura mo taukena:

⁹Ko na voroti ira e nai titoko kaukamea: Ko na vorolaki ira me vaka na bilo nei koya na dautuli kuro.

¹⁰Ia mo dou qai vuku oqo, koi kemudou na tui: Dou vakatavulici, koi kemudou na turaga ni lewa kei vuravura:

¹¹Dou qaravi Jiova e na rere, Ka ia vata na reki kei na sautaninini:

¹²Reguca na Luvena, de cudru ko koya, ka dou sa rusa tani mai na sala, Ni sa waqawaqa vakalailai ga na nona cudru. Era sa kalougata ko ira kecega sa vakararavi vei koya.

Na Same 3

**Sa tiko vinaka sara ko ira sa maroroi ira na Kalou.
A same i Tevita, ni sa drotaki Apisalomi na luvena.**

¹Kemuni Jiova, sa ka tani na tamata sa tubu me vakararawataki au! Era sa lewe vuqa sa tu me bolei au.

²Era sa lewe vuqa sa vosataka na yaloqu, ka vaka, Ena sega sara ni vakabulai koya na Kalou. Sela.

³Ia koi kemuni, Jiova, ko ni sa noqu i sasabai; Na noqu i ukuuku, kei koya sa tabea cake na uluqu.

⁴Au a tagi vei Jiova e na domoqu, A sa rogoci au ko koya mai na nona ulu-ni-vanua tabu. Sela.

⁵Au a davo no ka moce; Au a yadra tale; ni sa maroroi au ko Jiova.

⁶Au na sega ni rerevaki ira era le udolu vakatini, Era sa vakavolivoliti au vakaivalu.

⁷Ni tu cake, Jiova; ni vakabulai au, noqu Kalou; Sai kemuni ka yaviti ira kecega na noqu meca e na sui ni baludra; Ko ni sa musulaka na batidra na tamata ca.

⁸Sa vu maivei Jiova na veivakabulai: Me tu vei ira na nomuni tamata na nomuni vosa ni veivakalougatataki. Sela.

Na Same 4

A masu vua na Kalou, 1. Era sa vunauci na tamata ca, 2-5. Sa kalougata ko koya sa lomana ko Jiova, 6-8.

Vua na Domo-ni-sere e na Nikinoca. A Same i Tevita.

¹O ni rogoci au ni'u sa tagi, na Kalou ni noqu veivakadonui: Ko ni a vakalalagataki au ni'u a vakaosoosoi; Mo ni yalololoma talega mai vei au, ka rogoa na noqu masu.

²Koi kemudou na luve ni tamata, e bogi vica vata dou na vukica na noqu i ukuuku me ka ni veivakamaduataki? E bogi vica vata dou na lomana tiko na ka walega, ka dauvakasaqara na lasulasu? Sela.

³Ia mo dou kila sa digitaka na tamata yalovinaka ko Jiova me nona: Ena vakarogoci au ko Jiova ni'u sa tagi vua.

⁴Dou rere ga, kakua ni valavala ca: Veivosaki kei na yalomudou e na nomudou i mocemoce, ka tiko lo. Sela.

⁵Dou vakacobora nai soro e dodonu, Ka vakararavi ga vei Jiova.

⁶Era lewe vuqa era sa kaya, Ko cei ena vakaraitaka vei keda na ka vinaka? Kemuni Jiova, mo ni vakacilava vei keitou nai serau ni matamuni.

⁷Ko ni sa solia ki na yaloqu na marau Sa uasivi cake e na nodra marau, e na gauna sa tubu cake kina na nodra sila kei na nodra waini.

⁸Au na davo no e na vakacegu, ka moce talega; Ni sai kemuni duaduaga, Jiova, sa vu ni noqu tiko vinaka.

Na Same 5

**A masu i Tevita vua na Kalou me totaki koya.
Vua na Domo-ni-sere e na Neiloca. A Same i Tevita.**

¹Kemuni Jiova, mo ni vakalakala daligamuni ki na noqu vosa, Ni kila na noqu nanuma.

²Ni vakarogoca na noqu tagi, noqu Tui kei na noqu Kalou, Ni'u sa masu ga vei kemuni.

³I Jiova ko ni na rogoca na domoqu, e na mataka; E na mataka ka'u na vakarautaka na noqu masu vei kemuni, ka rai cake.

⁴Ni kemuni sa sega ni Kalou sa rekitaka na ka e sega ni dodonu; Ena sega na ca me tiko vata kei kemuni.

⁵Ena sega ni wavu tu e matamuni ko ira na lialia: Ko ni sa cati ira kecega era sa kitaka nai valavala ca.

⁶Kemuni na vakarusai ira era sa vosa lasu: Na tamata vakadave dra kei na dauveivakaisini ena cata sara ko Jiova.

⁷Ia koi au, e na vuku ni nomuni loloma levu, ka'u na curu ki na nomuni vale; Ka'u na cuva vaka ki na nomuni vale tabu ni'u sa rerevaki kemuni.

⁸I Jiova, ni tuberi au e na nomuni yalododonu e na vukudra na noqu meca; Ni vakadodonutaka e mataqu na nomuni sala.

⁹Ni sa sega na ka dina e na gusudra; Sa ca sara na lomadra; Ai bulubulu sa dola tu na nodra i tilotilo; Era sa dauveicavilaki e na yamedra.

¹⁰Na Kalou, mo ni vakacalai ira; Me vu ni nodra bale na nodra bose; Vakasevi ira e na vuku ni nodra i valavala ca e vuqa; Ni ra sa dautalaidredre vei kemuni.

¹¹Ia me ra reki ga ko ira kece sa vakararavi vei kemuni: Me ra sere vakadomoilevu ga ka sega ni mudu, ni kemuni na vakarurugi ira: Me ra marautaki kemuni ko ira era sa lomana na yacamuni.

¹²Ni sai kemuni, Jiova, ena vakalougatataka na yalododonu; Ko ni na vakavolivoliti koya e na loloma me vaka e nai sasabai.

Na Same 6

A masu ni sa vakararawataki

Vua na Domo-ni-sere e na Nikinoca e na Seminica. A Same i Tevita.

¹I Jiova, mo ni kakua ni vunauci au e nomuni cudru, Kakua ni cudruvi au e na nomuni cudru katakata.

²I Jiova mo ni yalololoma mai vei au; ni'u sa malumalumu: Ni vakabulai au, Jiova, ni sa rarawa na suiqu.

³A yaloqu talega sa rarawa vakalevu; Ia koi kemuni, Jiova, ena vakaevei na kena dede?

⁴I Jiova, ni lesu tale mai ni vakabula na yaloqu: Ni vakabulai au e na vuku ni nomuni loloma.

⁵Ni sa sega ni rawa na vakananumi kemuni e na mate: O cei ena vakamolimoli vei kemuni e nai bulubulu?

⁶Au sa oca e na noqu vutugu: Au sa vakanawa na noqu i mocemoce e na bogi kecega; Au sa vakasuasuataka na noqu i davodavo e na wai ni mataqu.

⁷Sa buawa na mataqu e na vuku ni noqu rarawa; Ka sa qase mai e na vukudra kecega na noqu meca.

⁸Dou lako tani vei au, koi kemudou kecega sa kitaka na ca; Ni sa rogoca ko Jiova na domo ni noqu tagi.

⁹Sa rogoca ko Jiova na noqu kerekere, Ena vakabauta na noqu masu ko Jiova.

¹⁰Me ra madua kecega na noqu meca ka me ra velavela sara; Me ra lesu tale, ka me ra madua vakasauri sara.

Na Same 7

A masu me nonai to na Kalou.

A same i Tevita ni sa vakasavi, sa sere vei Jiova ko koya, e na vuku ni vosa i Kusa na luve i Penijamini.

¹I Jiova noqu Kalou, au sa vakararavi vei kemuni; Maroroi au maivei ira kecega era sa vakasavi au, ka mo ni vakabulai au:

²De dresulaka vakalaioni na yaloqu, Ka dresulaka vakamatailalai, ka sega e dua me mai vakabula.

³I Jiova na noqu Kalou, kevaka ka'u a kitaka na ka oqo; Kevaka sa tu e na ligaqu na ca;

⁴Kevaka ka'u a saumi koya e na ca keirau a tiko vinaka kaya;

(Ia, ka'u a vakabulai koya sa noqu meca ni sa sega na vuna:)

⁵Me qai vakasava na yaloqu na meca, ka vauca; Io, me buturaka na noqu bula ki na soso, Ka viritaka na noqu totoka ki na kuvu-ni-soso. Sela.

⁶I Jiova, ni tu cake e na nomuni cudru, Vakalevui kemuni cake e na vuku ni nodra cudru na noqu meca; Mo ni yadra e na vukuqu me yaco na lewa ko ni a vosa kina.

⁷Ena qai vakavolivoliti kemuni kina na lewe ni veivanua: E na vukudra ga mo ni lesu tale kina ki cake.

⁸Ena lewai ira na tamata ko Jiova: Mo ni lewai au, Jiova, me vaka na noqu yalododonu, kei na noqu lomadina ka tu vei au.

⁹Me oti laivi mada na nodra ca na tamata ca; ia mo ni vakataudeitaka na yalododonu: Ni sa vakatovolea na yalo kei na ivi ni tamata na Kalou yalododonu.

¹⁰A noqu i vakaruru na Kalou, O koya sa vakabulai ira era sa yalododonu.

¹¹Sa lewai ira na tamata yalododonu na Kalou, A sa cudru na Kalou e na veisiga kecega *vei ira na tamata i valavala ca.*

¹²Kevaka sa sega ni saumaki mai, ena vagatara ko koya na nonai seleiwau; Sa kaloca oti na nona dakai titi, ka vakarautaka.

¹³Sa vakarauta talega vua nai yaragi ni mate; Ena kitaka na nona gasau me kedra na dauveivakasavi.

¹⁴Raica, sa yaluma e na ka ca: A sa kunekunetaka na ka rarawa sara, ka sa vakasucuma na lasu.

¹⁵Sa kelia e dua nai keli ka vakalalagataka, A sa qai lutu ki nai keli ka cakava.

¹⁶Ena taleva na uluna na nona veivakararawataki, Ia na nona dauveivakacacani ena lutuka na nona qavokavoka.

¹⁷Au na vakavinavinaka vei Jiova me vaka na nona yalododonu; Au na seretaka na vakamolimoli ki na yaca i Jiova sa Cecere sara.

Na Same 8

**Na lagilagi ni Kalou e na nona cakacaka, kei na nona loloma vei ira na tamata.
Vua na Domo-ni-sere e na Kitica. A Same i Tevita**

¹I Jiova na neimami Turaga, A ka talei vakaidina nai rogo ni yacamuni e vuravura taucoko! O ni sa vakaraitaka na nomuni lagilagi ni lomalagi e cake.

²Mai na gusudra na gone lalai kei na gone sa sucu tiko ko ni sa vakataudeitaka na vakavinavinaka, E na vukudra na nomuni meca: Mo ni vagalui koya kina na meca kei koya sa dauveisausaumi.

³Ni'u sa vakananuma na nomuni lomalagi, na cakacaka ni qaqalo ni ligamuni, Na vula kei na kalokalo ko ni sa lesia;

⁴A cava na tamata mo ni nanumi koya kina? Kei na luve ni tamata, mo ni dautalevi koya kina?

⁵O ni sa buli koya me uasivi sobu vakalailai vei ira na agilose, Ka vakaisalataka e nai ukuuku kei na vakarokoroko.

⁶O ni sa lesi koya me lewa na cakacaka ni ligamuni; Ko ni sa vakamalumalumutaka e ruku ni yavana na ka kecega;

⁷Na sipi kecega kei na pulumokau, Kei na manumanu talega ni vanua;

⁸Na manumanu vuka, kei na ika ni waitui, Kei na ka kecega sa lako voli e na sala e loma ni wasa liwa.

⁹I Jiova na neimami Turaga, Sa ka talei vakaidina na yacamuni e vuravura taucoko!

Na Same 9

**A vakavinavinaka kei na vakabauta ni tamata yalododonu sa tiko vakararawa.
Vua na Domo-ni-sere e na Muce-lapeni. A Same i Tevita.**

¹Au na vakavinavinaka vei Jiova e na yaloqu tauoko; Au na tukuna kecega na nomuni cakacaka e veivakurabuitaki.

²Au na reki ka marautaki kemuni: Au na seretaka na yacamuni, oi kemuni sa Cecere sara.

³Ni ra sa dro tani na noqu meca, Era na bale ka rusa mai na matamuni.

⁴Ni kemuni sa totaka e na vukuqu na ka dodonu kei na lewa; O ni sa tiko e nai tikotiko vakaturaga, ka sa ia na lewa dodonu.

⁵O ni sa vunauci ira na veimatanitu, ko ni sa vakarusa na tamata ca; Ko ni sa bokoca laivi sara na yacadra ka sega ni mudu.

⁶Ko iko na meca, sa mudu sara na veivakarusai: Ko ni a vaqeavutaka na veikoro; Sa takali vata kei ira na nodra vakananumi.

⁷Ia ko Jiova, ena tu dei ga ka sega ni mudu; Sa vakarautaka ko koya na nonai tikotiko me ia na veilewai.

⁸Ena lewa na vuravura ko koya e na lewa dodonu, Ena lewai ira na lewe ni veivanua e na yalododonu sara.

⁹Ena yaco ko Jiova me nona uluvatu ko koya sa vakararawataki, Na uluvatu e na gauna ni veivakacacani.

¹⁰Era na vakararavi talega vei kemuni ko ira era sa kila na yacamuni, Ko ni sa sega ni biuti ira era sa vakasaqarai kemuni, Jiova.

¹¹Dou sere vei Jiova, vei koya sa tiko mai Saioni: Tukuna vei ira na tamata na nona cakacaka.

¹²Ni sa taroga ko koya nai sau ni dra, sa nanumi ira: Sa sega ni guilecava na nodra tagi era sa yalomalumalumu.

¹³I Jiova, mo ni yalololoma mai vei au; Mo ni raica na ka rarawa *sa yaco* vei au maivei ira era sa cati au, Oi kemuni ka kauti au cake mai na matamata-nikoro ni mate:

¹⁴Me'u tukuna kina na ka kecega ko ni sa vakacaucautaki kina E na matamata-ni-koro ni goneyalewa ni Saioni: Au na reki ni kemuni sa ia na veivakabulai.

¹⁵Sa sikalutu na veimatanitu ki nai keli era kelia: E na lawa era sa vunia sa coriti kina na yavadra.

¹⁶Sa kilai ko Jiova *e na* lewa sa kitaka ko koya; Sa coriti na tamata ca e na cakacaka ni ligana. Sela.

¹⁷Ena vakasevi ki eli ko ira na tamata ca, Kei ira na lewe ni veivanua kecega era sa guilecava na Kalou.

¹⁸Ni na sega ni guilecavi tikoga na tamata dravudravua: Ena sega ni rusa laivi na ka era nuitaka na tamata yalomalumalumu.

¹⁹I Jiova, ni tu cake; me kakua ni gumatua na tamata: Me ra lewai e matamuni ko ira na veimatanitu.

²⁰I Jiova, mo ni vakarerei ira; Me ra kilai ira na lewe ni veivanua ni ra sa tamata *walega*. Sela.

Na Same 10

Na tamata yalododonu ni sa vakararawataki, sa masu vei Jiova, ka sa vakararavivua.

¹I Jiova, ko ni sa tu vakayawa e na vuku ni cava? Ko ni sa vunitaki kemuni e na veisiga ni rarawa *e na vuku ni cava?*

²Ni sa viavialevu na tamata ca sa vakacacani koya sa dravudravua; Mo ni lewa me ra vauci e na vere era sa bukia.

³Sa dokai koya na tamata ca e na vuku ni gagadre ni yalona, Ka sa doka na daukocokoco, ia sa beci Jiova.

⁴Ni sa viavialevu na matana na tamata ca, sa sega ni via vakasaqara *na Kalou*: Sa takali na Kalou e na ka kecega sa nanuma.

⁵A ka ni dauveivakararawataki na nonai valavala e na veisiga kecega Na nomuni lewa sa yawasivita cake na ka sa raica na matana: Ia na nona meca kece sa vakasiusiutaka ko koya.

⁶Sa kaya e lomana, Ka'u na sega sara ni vakayavalati; Ka'u na sega ni kunea na rarawa mai nai tabatamata e dua ka yacova nai tabatamata kadua.

⁷Sa sinai na gusuna e na ruru kei na dauveivakaisini kei na lasu; Sa tu e ruku ni yamena na ca kei na veivakacacani.

⁸Sa lawa koto e na veikoro lalai; E na yasana vuni sa labati ira era sa sega ni cala; Sa vakaraici ira lo na matana me vakacacana na malumalumu.

⁹Sa tiko vakailawaki e na yasana vuni me vaka na laioni e na nona qara; Sa lawakitaki ira na malumalumu me vauci ira; Sa vauca dina na malumalumu ni sa coriti koya e na nona lawa.

¹⁰Sa qai vakanovonovo ko koya ka sa cuva, Me bale e na nona kaukauwa na tamata malumalumu.

¹¹Sa kaya e lomana, Sa guilecava ko koya na Kalou; Sa vunia na matana, ena sega sara ni raica.

¹²I Jiova, mo ni tu cake; ni dodoka yani na ligamuni, na Kalou; Ni kakua ni guilecavi ira era sa vakararawataki.

¹³E na cava sa beci koya kina na Kalou na tamata ca? Sa kaya e lomana, Ko ni na sega ni taroga.

¹⁴O ni a kunea ga; ko ni sa vakaraica na vakacaca kei na lomaca, me tara kenai sau: Sa laivi koya vei kemuni na malumalumu; Ko ni sa dauvukei koya na luveniyali.

¹⁵Musuka na tabana na tamata lomaca kai valavala ca: Mo ni vakasaqara na nona ca me sa sega tale ni kune rawa.

¹⁶A Tui ko Jiova ka sega ni mudu; Sa kawaboko mai na nona vanua na lewe ni veimatanitu.

¹⁷I Jiova, ko ni a rogoca na nodra gagadre na malumalumu: Kemuni na vakataudeitaka na yalodra, ko ni na vakatu daliga me rogoca:

¹⁸Me lewa na luveniyali kei koya sa vakararawataki; Me ra kakua tale ni ia na veivakasaurarataki ko ira na turaga kei vuravura.

Na Same 11

**Na vosa ni dua sa vakararawataki, ka sa vakararavi ga vua na Kalou.
Vua na domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Au sa vakararavi vei Jiova; Dou sa kaya vakacava ki na yaloqu, Mo vuka, me vaka na manumanu vuka, ki na nomu ulu-ni-vanua:

²Raica era sa loqata na nodra dakai titi na tamata lomaca, Era sa vakarautaka na gasau e na kena wa, Me ra vanai koya lo sa yalododonu;

³Ia ni sa talaraki sara na yavu, A cava sa na kitaka rawa na tamata yalododonu?

⁴Sa tiko e na nona vale tabu ko Jiova, Ai tikotiko vakaturaga nei Jiova sa tu mai lomalagi, Sa vakaraica tiko na matana, Sa vakatovolei ira na luve ni tamata na dakudaku ni matana.

⁵Sa vakatovolea na tamata yalododonu ko Jiova: Ia na tamata lomaca kei koya sa vinakata nai valavala kaukauwa, sa cati koya na yalona.

⁶Ena vakatauca nai cori vei ira na tamata i valavala ca ko koya; Na bukawaqa kei na sulifure, kei na cava rerevaki sa kedrai votavota e na medra bilo.

⁷Ni sa yalododonu ko Jiova; sa vinakata ko koya nai valavala dodonu: Sa raica na tamata yalododonu na matana.

Na Same 12

**A masu sa tukuni kina ko ira era sa viavialevu
Vua na Domo-ni-sere e na Seminica. A Same i Tevita.**

¹I Jiova, mo ni ia na veivakabulai, ni sa oti na tamata lotu dina: Sa yali ko ira sa lomadina maivei ira na luve ni tamata.

²Era sa cavuta tiko ko ira yadua na ka wale vua na nonai tokani: Era sa vosa vakaveicavilaki tiko ka ra dauveivakaisini.

³Ena seledrutia ko Jiova na tebenigusudra na dauveicavilaki, Kei na yamedra na dauvosalevu.

⁴O ira era sa kaya, Keitou na gumatua e na yame i keitou: Sa neitou ga na tebenigusu i keitou: ko cei sa turaga vei keitou?

⁵Ni ra sa vakararawataki na tamata malumalumu, ka ni ra sa vutugu tiko na tamata dravudravua, Sa kaya ko Jiova, Au na qai tu cake; Au na vakabulai ira yadua maivei koya sa dauvakalialiai ira.

⁶A vosa savasava na vosa i Jiova: Me vaka na siliva sa vakatovolei e na kuro qele, Sa vakasavasavataki vakavitu.

⁷I Jiova, ko ni na maroroi ira Kemuni na maroroi ira e nai tabatamata oqo ka sega ni mudu.

⁸Era sa daulako voli e na veiyasana kecega na tamata ca, Ni ra sa vakalevulevui na tamata velavela sara.

Na Same 13

**A masu e na rarawa.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹I Jiova, sa vakaevei na kena dede na nomuni guilecavi au? ena tawa mudu beka? Ena vakaevei na kena dede na nomuni vunia na matamuni vei au?

²E vakaevei na kena dede me'u bose tiko e na vu ni yaloqu, Ni sa rarawa tiko na lomaqu e na veisiga? E vakaevei na kena dede me rawai au na noqu meca?

³I Jiova na noqu Kalou, mo ni nanuma, ka mo ni rogoci au: Vakararamataka na mataqu, de'u moce ka mani mate sara;

⁴De ra kaya na noqu meca, Au sa rawai koya sara: De ra reki ko ira sa vakararawataki au ni'u sa yavalati.

⁵Ia koi au, ka'u sa vakararavi ga e na nomuni loloma; Ena reki na yaloqu ni kemuni sa ia na veivakabulai.

⁶Au na sere vei Jiova, Ni sa caka vinaka vei au ko koya.

Na Same 14

**Sa tukuni na nona ca na tamata i valavala ca; sa nodai vakabula na Kalou.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Sa kaya e lomana na tamata lialia, Sa sega na Kalou. Era sa ca sara, era sa kitaka nai valavala velavela, Sa sega e dua sa caka vinaka.

²Sa rai sobu mai lomalagi ko Jiova kivei ira na tamata, Me raica se dua sa kila, Se vakasaqara na Kalou.

³Era sa lesu tani vata kecega, era sa yaco me ra velavela: Sa sega e dua sa caka vinaka, sa sega sara e dua.

⁴Sa sega beka na vuku vei ira kece era daukitaka nai valavala ca? O ira era sa kania na noqu tamata me vaka era kana madrai, Ka ra sa sega ni masu vei Jiova.

⁵Era a rere vakalevu maikea: Ni sa tiko na Kalou kei na nodra kawa na tamata yalododonu.

⁶Dou sa vakalalia na lewa ni tamata dravudravua, Ia sa nonai drodro ko Jiova.

⁷Me lako kusarawa mada mai Saioni nai vakabula ni Isireli! Ni na kauti ira tale mai ko Jiova na nona tamata era vakabobulataki, Ena qai reki ko ira na Jekope, ka marau ko ira na Isireli,

Na Same 15

**A kenai tukutuku na tamata sa rerevaki Jiova.
A Same i Tevita.**

¹I Jiova, o cei ena tiko e na nomuni vale? O cei ena tiko vakadua e na nomuni ulu-ni-vanua tabu?

²O koya sa lako vakadodonu, ka kitaka nai valavala dodonu, Ka vosa dina tiko mai na vu ni yalona.

³O koya sa sega ni kakase na yamena, Se caka ca vua na kai nona, Se cavuta nai rogorogo sa vakacacataki kina na wekana.

⁴Sa beca na tamata velavela na matana; Ka sa dokai ira era sa rerevaki Jiova. Ke sa bubului ka qai ca kina ko koya, ia sa sega ni veivutunitaka tale.

⁵Sa sega ni solia na nonai lavo me rui levu kina na kenai kere, Sa sega talega ni vakadonuya nai tautauri me ca na tamata dodonu. O koya sa kitaka *na ka* oqo ena sega sara ni yavalati rawa.

Na Same 16

**A masu sa cavuti kina na vakararavi vei Jiova.
A Same i Tevita.**

¹Ni vakatawai au, noqu Kalou: ni'u sa vakararavi vei kemuni.

²Au a kaya vei Jiova, Koi kemuni ga na noqu Turaga: Na noqu vinaka sa vu ga maivei kemuni.

³O ira na tamata yalosavasava era sa tiko e vuravura, Era sa tamata vinaka sara, ka'u sa rekitaki ira duaduaga.

⁴Ena levu na nodra ka rarawa era sa cicimuria na kalou tani: Ka'u na sega sara ni vakacabora na nodra i madrali dra, Ka'u na sega sara ni cavuta na yacadra e na tebenigusuqu.

⁵A noqu i votavota, kei na noqu bilo talega ko Jiova: Oi kemuni sa vakataudeitaka na ka ka'u sa taukena.

⁶Sa lutu nai yalayala ni noqu vanua e na *yasana* vinaka, Io, sa votai vei au na vanua sa rairai vinaka.

⁷Au na vakamolimoli vei Jiova, o koya sa vakavulici au; Sa vakavulici au talega na yaloqu e na lomaloma ni bogi.

⁸Au a raici Jiova ni sa tu e mataqu e na veisiga kecega; Ka'u na sega ni yavalati, ni sa tu ko koya e na ligaqu i matau.

⁹O koya sa reki kina na yaloqu, a sa marau kina na yamequ, Ena vakacegu tiko talega na lewequ.

¹⁰Ni kemuni ena sega ni laiva na yaloqu mai na *yasana* vuni, Se laiva na nomu Le Dua sa Yalosavasava me vuca mai.

¹¹Kemuni na vakatakila mai vei au na sala ni bua: Sa ka uasivi vakaidina na marau sa tu e matamuni; Sa sega ni mudu na reki sa tu mai na ligamuni matau.

Na Same 17

**A masu sa ia e na gauna ni veivakacacani
A masu i Tevita.**

¹I Jiova, mo ni rogoca na kena dodonu, ni vakarorogo ki na noqu tagi, Ni rogoca na noqu masu, sa sega ni lako mai na tebenigusu lasulasu.

²Me lako dina mai na matamuni na lewa e na vukuqu; Me vakaraica ga na matamuni na ka e dodonu.

³O ni sa vakatovolea na yaloqu; o ni sa lako mai vei au e na bogi; Ko ni a vakatovolei au sara, ia sa sega na ka ko ni na kunea; Sa lomaqu ga me sega ni lako vakatani na gusuqu.

⁴E na vuku ni nodra cakacaka na tamata, Ka'u a maroroi *au* e na vosa ni tebenigusumuni mai na nonai valavala na dauveivakarusai.

⁵Vakataudeitaka na noqu lako tiko e na nomuni sala, Me kakua ni yavala nai lakolako ni yavaqu.

⁶Au sa tagi vei kemuni, ko ni na rogoci au, na Kalou: Mo ni vakarorogo kivei au, io, ki na noqu vosa.

⁷Ni vakatakila mai na nomuni loloma e veivakurabuitaki, kemuni sa vakabulai ira e na ligamuni matau, era sa vakararavi ga *vei kemuni*, Maivei ira era sa tu cake mai.

⁸Ni maroroi au me vaka na loa ni mata, Vunitaki au e ruku ni yaloyalo ni tabamuni,

⁹Maivei ira na tamata ca era sa vaseavutaki au, *Maivei* ira na noqu meca era sa vakavolivoliti au me'u mate.

¹⁰Era sa kovuni e na nodra uro: Sa vosa vakaviavialevu na gusudra.

¹¹Era sa vakavolivoliti keitou e na neitou i lakolako: Ka sa wanono ki na qele na matadra.

¹²O koya oqo sa tautauvata kei na laioni sa gu me ia na veidresulaki; Kei na luve ni laioni sa lako lo e na yasana vuni.

¹³I Jiova, ni tu cake, Taumadaki koya, ka vakabalei koya sobu: Ni vakabula na yaloqu mai na tamata ca, e na nomuni seleiwau;

¹⁴Maivei ira na tamata e na ligamuni, Jiova, Maivei ira na tamata ni vuravura oqo era sa rawata na nodra i votavota e na nodra bula oqo, O ni sa vakamamautaka na ketedra e na nomuni yau vuni: Sa ka levu tu na luvedra, Ka ra sa tataunaka na vo ni nodra i yau me nodra na luvedra lalai.

¹⁵Ia koi au, ka'u na raica na matamuni e na yalododonu: Ka'u na qai cegu ni'u sa yadra tale, ka sa ucui kemuni.

Na Same 18

**Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita na tamata nei Jiova, o koya sa vosataka
vei Jiova na vosa oqo e na siga sa vakabulai koya kina ko Jiova mai na ligadra
kecega na nona meca, mai na ligi i Saula talega: a sa kaya,**

¹I Jiova, au na lomani kemuni, na vu ni noqu kaukauwa.

²A noqu uluvatu ko Jiova, kei na noqu i drodro, kei na noqu i vakabula; A noqu Kalou, o koya na noqu kaukauwa, ka'u na vakararavi vua; A noqu i sasabai, kei na noqu kaukauwa ka'u sa vakabulai kina, kei na noqu vale ni valu cecere.

³Au na masu vei Jiova, o koya sa dodonu me vakacaucautaki: Ka'u na vakabulai kina maivei ira na noqu meca.

⁴Sa vesuki au nai vau ni mate, Ka ra sa vakarerei au ko ira na tamata ca *era vaka* na waluvu.

⁵Sa voliti au nai vau ni bulubulu: Sa taumadaki au nai cori ni mate.

⁶E na noqu rarawa ka'u sa masu vei Jiova, Ka tagi vua na noqu Kalou: Sa rogoa na domoqu ko koya mai na nona vale tabu, Ka sa yaco sara vua na noqu tagi, *io*, ki na daligana.

⁷Sa qai yavala ko vuravura, ka sa sautaninini Sa yavavala talega na yavu ni veiulu-ni-vanua, Sa yavala ni sa cudru ko koya.

⁸Sa lako cake na kubou mai na ucuna, Kei na bukawaqa mai na gusuna sa vakayavuna: Sa vakacaudrevi kina na qilaiso ni buka.

⁹Sa vakalolovirataka talega na lomalagi ko koya, ka lako sobu mai; Sa tu e ruku ni yavana na butobuto loaloa.

¹⁰A sa vodoka na Jerupi, ka sa vuka: Io, sa vuka mai e na taba ni cagi.

¹¹Sa cakava na butobuto me nona yasana vuni me voliti koya, me nonai vakaruru; Io na wai butobuto *kei* na o loaloa ni lomalagi.

¹²Sa seavu na o loaloa e nai serau ni matana; Na uca-cevata kei na qilaiso katavera!

¹³Sa kuru talega ko Jiova mai na lomalagi, Ka sa tabalaka cake na domona ko koya sa Cecere sara; Na uca-cevata kei na qilaiso katavera!

¹⁴Sa tala na nona gasau ko koya, ka vakubutaki ira; Ka sa vanataka na livaliva, ka vakidroataki ira.

¹⁵Sa qai rairai mai na dreke ni wai, A sa votu mai na yavu kei vuravura, Ni kemuni sa vunauca, Jiova, Ka ni sa liwa na cagi ni nomuni cudru.

¹⁶Sa talatala maicake ko koya, ka tauri au, Sa vueti au cake mai na wai levu.

¹⁷Sa vakabulai au mai na noqu meca kaukauwa, Maivei ira talega era sa cati au, ni ra sa gumatua vei au.

¹⁸Era sa taumadataki au e na siga ni noqu rarawa; Ia sa tokoni au ko Jiova.

¹⁹Sa kauti au talega yani ko koya ki na yasana rabailevu; Sa vakabulai au ko koya, ni sa vinakati au.

²⁰Sa saumi au ko Jiova me vaka na noqu yalododonu; Me vaka na kena savasava na ligaqu sa sauma vei au ko koya.

²¹Ni'u a vakabauta na sala i Jiova, Ka sega ni lesu tani vakaca maivua na noqu Kalou.

²²Ni sa tu e mataqu na nona lewa kecega: Kei na nonai lesilesi ka'u sa sega ni biuta tani vei au;

²³Ka'u a yalododonu talega e matana, Ka'u a tarovi au mai na noqu i valavala ca:

²⁴O koya oqo sa sauma kina vei au ko Jiova na noqu i valavala dodonu; Me vaka na kena savasava na ligaqu e matana.

²⁵O ni na vakatakila na nomuni loloma vua sa dauloloma; O ni na vakatakila na nomuni yalododonu vua sa yalododonu;

²⁶O ni na vakatakila na nomuni yalosavasava vua sa yalosavasava; O ni na vala kaya sa yaloveve.

²⁷Kemuni na vakabulai ira na tamata sa vakararawataki; Ia kemuni ena vakabalei ira sa mata viavialevu.

²⁸Kemuni na tutuvaka na noqu cina; Ena vakararamataka na noqu butobuto ko Jiova na noqu Kalou.

²⁹Ni sai kemuni ka'u sa cici bula kina e na kedra maliwa na mataivalu, Ia sai koya na noqu Kalou ka'u sa ladeva kina na bai.

³⁰Ia na Kalou, sa dodonu na nonai valavala: Sa vakatovolei na vosa i Jiova; Ai sasabai ko koya vei ira kecega era sa vakararavi vua.

³¹Ia ko cei tale me Kalou, ko Jiova duaduaga? Ia ko cei tale na uluvatu, na noda Kalou duaduaga?

³²A Kalou ga sa vauca na toloqu e na kaukauwa, Ka sa vakadodonutaka na noqu i lakolako.

³³Sa cakava na yavaqu me tautauvata kei na nodra na me kila, Ka sa vakaturi au e na noqu vanua cecere.

³⁴Sa vakavulica na ligaqu me ia nai valu, A sa musuki kina e na ligaqu na dakai kaukamea.

³⁵O ni sa solia talega vei au nai sasabai ko ni sa vakabulai au kina; Ka sa vakataudeitaki au na ligamuni matau, A sa vakalevutaki au na nomuni yalomalua.

³⁶O ni sa vakalalagataka vei au na noqu sala Ka sa sega ni tidara kina na yavaqu.

³⁷Au a vakasavi ira na noqu meca, ka vauci ira: Au sa sega ni lesu tale mai, era sa kawaboko mada eliu.

³⁸Au sa vuetaiki ira, ka ra sa sega ni wavu tu rawa: Era sa bale sobu e ruku ni yavaqu.

³⁹Ni kemuni sa vauca na toloqu e na kaukauwa me ia nai valu: Ko ni sa vakamalumalumutaki ira vei au era sa tu cake vakaivalu vei au.

⁴⁰O ni sa solia talega vei au na domodra na noqu meca; Me'u vakarusai ira era sa cati au.

⁴¹Era sa tagi yani, ka sa sega e dua nai vakabula: Io, vei Jiova, ia sa sega ni vosa vei ira ko koya.

⁴²Ka'u sa qai vurumemeataki ira me ra vaka na kuvu-ni-soso e na mata ni cagi: Ka'u a biuti ira tani me vaka na lolobo e na saqata.

⁴³O ni sa vakabulai au mai na nodra veileti na tamata; O ni sa qisi au me'u liu vei ira na veimatanitu: Era na qaravi au ko ira na tamata ka'u a sega ni kilai ira.

⁴⁴Ni ra sa qai rogoci au, era na talairawarawa vei au: Era na vakamalumalumutaki ira vei au ko ira na kai tani.

⁴⁵Era na malai yani ko ira na kai tani, Era na lako ninini mai na nodra tikina kaukauwa.

⁴⁶Sa bula ko Jiova; ia me vakacaucautaki ko koya na noqu uluvatu: Me vakalevulevui na Kalou sa vakabulai au.

⁴⁷O koya ga na Kalou sa cudruvaki au, Ka sa vakamalumalumutaki ira na tamata vei au.

⁴⁸Sa vakabulai au ko koya maivei ira na noqu meca: Io, ko ni sa vakaceceretaki au me'u uasivi cake vei ira era sa tu cake vakaivalu vei au: O ni sa vakabulai au mai na tamata i valavala kaukauwa.

⁴⁹O koya oqo ka'u na vakavinavinaka kina vei kemuni, Jiova, e na kedra maliwa na lewe ni veivanua, Ka'u na seretaka talega na yacamuni.

⁵⁰O koya sa vakayacora na veivakabulai levu vua na nona tui; Ka sa kitaka na loloma vua sa lumuta ko koya, Vei Tevita kei na nona kawa ka sega ni mudu.

Na Same 19

**Sa tukuni Jiova na nona cakacaka, kei na nona vosa.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Sa tukuna na lagilagi ni Kalou ko lomalagi; Ka sa vakatakila na cakacaka ni ligana na maliwa levu.

²Sa dautukuna na vosa na veisiga sa veitarataravi, Ka sa vakaraitaka na vuku na veibogi sa veitarataravi,

³Sa sega nai tukutuku, sa sega na vosa, Sa sega ni rogo na domodra.

⁴Sa lako yani ga ki vuravura tauoko na nodra i vakarau, Kei na nodra vosa ki nai yalayala kei vuravura. Sa viritoka ko koya me tu kina na kena vale na mata-ni-siga,

⁵O koya sa vaka na tagane sa qai vakawati sa lako mai na nonai vakaruru vakaiukuuku, A sa marau me vaka na qaqa ni sa la'ki cici cere.

⁶Sa vakatekiyu na nonai cadracadra e na vu ni lomalagi, Kei na nonai lakolako sa yacova na kenai yalayala: Ka sa sega na ka sa vakarurugi rawa mai na kena katakata.

⁷Sa vinaka sara na vunau i Jiova, ka sa saumaka na yalo: Sa dina nai tukutuku i Jiova, ka sa vakavukui ira era sa sega ni vuku.

⁸Sa dodonu nai lesilesi i Jiova, ka sa vakamarautaka na yalo: Sa savasava nai vakaro i Jiova, ka sa vakaramataka na matada:

⁹Sa savasava na rerevaki Jiova, ka sa tu dei ka tawa mudu: Sa dina na lelewa i Jiova, ka sa dodonu kecega.

¹⁰A ka oqo sa daugadrevi vakalevu cake, ka vakalailai na koula, io, na koula vinaka sara e levu: Sa uasivi cake e na oni na kena kamikamica, io, e na qa ni oni.

¹¹Sa vakasalataki talega na nomuni tamata e na ka oqo: Ka sa levu na kenai sau ni sa vakabauti tiko.

¹²O cei sa kila rawa na nona caka cala? Mo ni vakasavasavataki au mai nai valavala ca sa vuni tu.

¹³Ni tarova talega na nomuni tamata me'u kakua ni douvaka na ca; Me kakua ni daurawai au: ka'u na qai dodonu sara, Ka'u na sega talega ni cala e nai valavala ca levu;

¹⁴Me vinaka vei kemuni na vosa ni gusuqu, kei na vakanananu ni yaloqu, I Jiova, na noqu uluvatu, kei na noqu i vakabula.

Na Same 20

**A masumasu sa bale vua na tui.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Me rogoci iko ko Jiova e na siga ni rarawa; Me maroroi iko na yaca ni Kalou i Jekope;

²Me soli vei iko na veivuke mai na nona vale tabu, Ka vakaukauwataki iko mai Saioni.

³Me nanuma kecega na nomu i soro, Ka vakadonuya kecega na nomu i madrali kama. Sela.

⁴Me solia vei iko na gagadre ni yalomu, Ka vakayacora kecega na nomu i naki.

⁵Keitou na reki ni kemuni sa vakabulai keitou, Keitou na vakarewataka na drotini e na yaca ni noda Kalou: Me vakayacora kecega na nomu masumasu ko Jiova.

⁶Au sa qai kila ni sa vakabulai koya ka lumuta ko Jiova: Ena rogoci koya mai na nona lomalagi tabu E na kaukauwa ni ligana i matau sa dauia na veivakabulai.

⁷Sa vakararavi ko ira eso e na qiqi-ni-valu, eso tale e na ose: Ia koi keda eda sa vakararavi ga e na yaca i Jiova na noda Kalou.

⁸O ira, era sa vakalolovirataki sobu ka bale; Ia koi keda, eda sa tu cake ka wavu tu.

⁹I Jiova, mo ni ia na veivakabulai; Me vakarogoci keitou na Tui e na siga keitou sa masu kina vua.

Na Same 21

**A vakavinavinaka ni sa gumatua e nai valu na tui.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹I Jiova, ena reki na tui e na nomuni kaukauwa; Ena marau vakalevu sara ni kemuni sa ia na veivakabulai!

²O ni sa solia vua na gagadre ni yalona, O ni sa sega ni bureitaka na masumasu ni tebenigusuna. Sela.

³Kemuni sa taumadataki koya e na nomuni loloma e veivakalougatataki: O ni sa vakaisalataki koya e nai sala vakaturaga sa koula dina.

⁴Sa kere bula vei kemuni, o ni sa solia vua, Io, na bula dede ena sega ni mudu.

⁵Sa vue na nona totoka ni kemuni sa vakabulai koya: O ni sa solia vua na vakarokoroko kei na ka vakaturaga.

⁶Kemuni sa vakalougatataki koya vakaidina ka sega ni mudu; O ni sa vakamarautaki koya sara e na matamuni.

⁷Ni sa vakararavi vei Jiova ko koya na tui; Ia e na vuku ni loloma i Koya sa Cecere sara ena sega ni yavalati kina ko koya.

⁸Ena tarai ira kecega na nomuni meca na ligamuni: Ena tarai ira sa cati kemuni na ligamuni matau.

⁹O ni na biuti ira ki na lovo sa waqawaqa sara e na gauna ni nomuni cudru: Ena tilomi ira ko Jiova e na nona cudru, Ena kani ira sara na bukawaqa.

¹⁰O ni na vakarusa tani na luvedra mai vuravura, Kei na nodra kawa maivei ira na luve ni tamata.

¹¹Ni ra sa nakita me ra vakacacani kemuni; Era sa vakananuma na vere ca, a ra sa sega ni rawata:

¹²Ni kemuni na qai vakasavi ira, Kemuni sa qai vakarautaka e matadra na *nomuni gasau* e na kena wa.

¹³Kemuni Jiova, mo ni vakaceceretaki, mada e na nomuni qaqa: Keitou na sere kina ka vakamolimoli e na nomuni kaukauwa.

Na Same 22

Sa tagi vua na Kalou ko Tevita ni sa vakararawataki ka rere, 1-10. Sa masu vua, 11-21. Sa qai vakavinavinaka, 22-31.

Vua na Domo-ni-sere e na Aijeleca Saara. A Same i Tevita.

¹Noqu Kalou! noqu Kalou! o ni sa biuti au e na vuku cava? A *cava* ko ni sa yawa *kina* ka sega ni vakabulai au, *se rogo* na vosa ni noqu vutugu?

²Noqu Kalou! au sa tagi e na siga, ia ko ni sa sega ni rogo mai; Kei na bogi talega, ia ka'u sa sega ni vakacegui.

³Ia ko ni sa yalosavasava ga, Koi kemuni sa dautiko kei na nodra vakavinavinaka na Isireli.

⁴Sa vakararavi vei kemuni ko ira na tama i keimami. E ra a vakararavi *vei kemuni*, ia ko ni a vakabulai ira.

⁵Era a tagi vei kemuni, a ra sa vakabulai: Era a vakararavi vei kemuni, a ra sa sega ni vakamaduataki.

⁶Ia koi au na baca ni qele, ka'u sa sega ni tamata; Era sa vakasewasewani au na tamata, a ra sa beci au ko ira na lewe vuqa.

⁷Era sa dredrevaki au ko ira kece era sa raici au: Era vakabegusu, era sa kuretaka na uludra, *ka kaya*,

⁸Sa vakararavi vei Jiova ko koya oqo me vakabulai koya: Me mani vakabulai koya ga, kevaka sa rekitaka.

⁹Ia sai kemuni sa kauti au mai na kete *i tinaqu*: O ni sa maroroi au ni'u sa sucuma tiko na sucu *i tinaqu*.

¹⁰Au a biu tu ga vei kemuni ni'u sa qai sucu: Oi kemuni ka noqu Kalou ni'u sa qai lako mai na kete *i tinaqu*.

¹¹Mo ni kakua ni yawa tani vei au; ni sa toro voleka mai na rarawa; A sa sega e dua me vupei au.

¹²Sa ka levu na pulumokau tagane era sa vakavolivoliti au; Sa tu vakavolivoliti au na pulumokau tagane kaukauwa ni Pasani.

¹³Sa dalaga vei au, *Me vaka* na laioni sa dauveidresulaki ka dautagi.

¹⁴Au sa sovaraki yani me vaka na wai, Ka sa mavule kecega nai *sema* ni sui^u: Sa vaka na drega ni vola na yaloqu, Sa waicala e loma ni ketequ.

¹⁵Sa mamaca na noqu kaukauwa me vaka nai caca ni bilo, Ka sa kabi ki na galegalequ na yamequ; O ni sa kauti au ki na kuvu-ni-soso ni mate.

¹⁶Ni sa vakavolivoliti au ko ira na koli; Era sa vakavolivoliti au nai soqosoqo ni tamata lomaca: Era sa coka na ligaqu kei na yavaqu.

¹⁷Au sa wilika kecega na sui^u: Era sa wanonovi au *ka* vakaraici au matua.

¹⁸Era sa vota vei ira na noqu *i sulu*, Ka ra sa vota na noqu *i tutuvi* e na vakawiri madigi.

¹⁹Ia koi kemuni, Jiova, mo ni kakua ni yawa tani vei au: Na vu ni noqu kaukauwa, mo ni kusarawa me vupei au.

²⁰Ni vakabula na yaloqu mai nai seleiwau; Na noqu ka talei duaduaga mai na kaukauwa ni koli.

²¹Ni vakabulai au mai na gusu ni laioni: Ni kemuni a rogoci au mai nai leu ni iunikoni.

²²Au na vakatusa na yacamuni vei ira na wekaqu: E na kedra maliwa nai soqosoqo lewe ni lotu ka'u na vakavinavinaka vei kemuni.

²³Oi kemudou sa rerevaki Jiova, dou vakavinavinaka vua; Dou vakacaucautaki koya, koi kemudou kecega na kawa i Jekope; Dou rerevaki koya, koi kemudou kecega na kawa i Isireli.

²⁴Ni sa sega ni beca se cata na rarawa ni tamata sa vakararawataki; Ka sa sega ni vunia vua na matana; Ia sa rogoci koya, ni sa tagi vua.

²⁵Au na vakamolimoli ga vei kemuni e nai soqosoqo levu: Na ka ka'u a yalataka ka'u na kitaka e na matadra era rerevaki koya.

²⁶Era na kana ka mamau ko ira sa yalomalumalumu: Era na vakavinavinaka vei Jiova ko ira era sa vakasaqarai koya: Ena bulu na yalomudou ka sega ni mudu.

²⁷Era na vakanananu kecega nai yalayala kei vuravura, ka saumaki vei Jiova: Era na lotu e matamuni ko ira kecega na veimataqali ni veivanua.

²⁸Ni sa nei Jiova na matanitu; Ia ko koya ga sa turaga vei ira na veimatanitu;

²⁹O ira kecega era sa levulevu e vuravura, era na kana ka lotu: Kei ira kecega era lako sobu ki na kuvu-ni-soso era na cuva vua. Io, ko koya ka sega ni vakabula rawa na yalona.

³⁰Ena qaravi koya e dua na kawa; Ena okati vua na Turaga me *nona* kawa.

³¹Era na lako mai ka vakatusa na nona yalododonu. Vei ira na tamata era na sucu mai, ni sa cakava oqori ko koya.

Na Same 23

**Sa vakatawai ira na nona tamata ko Jiova me vaka nai vakatawa ni sipi.
A Same i Tevita.**

¹A noqu i vakatawa ko Jiova; ena sega na ka me yali vei au.

²Sa vakadavori au e na vanua veico drokadroka: Sa tuberi au e na bati ni uciwai sa drodro malua.

³Sa vakabulabulataka tale mai na yaloqu: Sa tuberi au e na sala dodonu e na vuku ni yacana.

⁴Io, kevaka ka'u sa lako e loma ni buca ni yaloyalo ni mate, Ka'u na sega ni rerevaka na ca: ni kemuni sa tiko vata kei au; Ena vakacegui au na nomuni titoko kei na nomuni matanakilagi.

⁵O ni sa vakarautaka na noqu tepeli e matadra na noqu meca: O ni sa lumuta na uluqu e nai lumu; sa vuabale na mequ bilo.

⁶E dina ena muri au na yalovinaka kei na loloma e na veisiga kecega ni noqu bula: Ka'u na tiko ga e na vale nei Jiova ka sega ni mudu.

Na Same 24

Sa tukuna na ka sa nei Jiova, kei na tamata sa yaga vua, kei na nona curu ki lomalagi.

A Same i Tevita.

¹A nei Jiova ko vuravura, kei na ka kecega sa sinai kina; A veivanua kei ira era sa tiko kina.

²Ni sa tauyavutaka ko koya e na wasa levu, Ka sa vakataudeitaka e na wai drodro.

³Ko cei ena cabe cake ki na ulu-ni-vanua i Jiova? Se ko cei ena tu e na nona yasana tabu?

⁴O koya sa liga savasava ka sa yalosavasava; O koya sa sega ni vagolea cake na yalona ki na ka walega. Ka sa sega ni bubului vakailasu.

⁵Ena vakalouugatataki maivei Jiova ko koya, Ka na vakadonui maivua na Kalou na nonai vakabula.

⁶Oqo nai tabatamata sa vakasaqarai koya, Era sa vakasaqara na matamuni na Kalou i Jekope. Sela.

⁷Dou laveta cake na ulumudou, koi kemudou na matamata-ni-koro; Ia dou laveti cake, koi kemudou na kenai sogo sa sega ni oti rawa; Me curu kina na Tui vakaiukuuku.

⁸O cei oqo na Tui vakaiukuuku? O Jiova ka kaukauwa ka qaqqa, O Jiova ka gumatua e nai valu.

⁹Dou laveta cake na ulumudou, Koi kemudou na matamata-ni-koro; Io dou laveti cake, koi kemudou na kenai sogo sa sega ni oti rawa: Me curu kina na Tui vakaiukuuku.

¹⁰O cei oqo na Tui vakaiukuuku? O Jiova ni lewe vuqa, O koya ga na Tui vakaiukuuku. Sela.

Na Same 25

**A masu gumatua vua na Kalou, sa ia vata kei na vakabauta.
A Same i Tevita.**

¹Kivei kemuni, Jiova, ka'u sa vagolea cake na yaloqu.

²Noqu Kalou, ka'u sa vakararavi vei kemuni: Kakua ni laivi au me'u madua, Me ra kakua ni marau na noqu meca e na vukuqu.

³Ena sega talega e dua na waraki kemuni me madua kina: Ko ira ga era talaidredre walega era na madua.

⁴Kemuni Jiova, mo ni vakatakila mai vei au na nomuni sala; Ni vakavulici au e na nomuni lakolako.

⁵Tuberi au e na nomuni dina, ka vakavulici au: Ni sai kemuni na Kalou na noqu i vakabula; Ka'u sa waraki kemuni e na veisiga kecega.

⁶Ni nanuma, Jiova, na nomuni yalololoma kei na nomuni yalovinaka, Ni sa ka mailiu sara na ka oqori.

⁷Kakua ni nanuma na noqu i valavala ca kei na noqu caka cala, ni'u a cauravou: Me vaka ga na nomuni loloma mo ni nanumi au, E na vuku ni nomuni yalovinaka, i Jiova.

⁸Sa yalovinaka ka yalododonu ko Jiova: O koya oqo ena vakavulici ira kina na tamata ca e na nona sala.

⁹Ena tuberi ira na yalomalua e na lewa. Io, ena vakavulici ira na yalomalumalumu e na nona sala.

¹⁰A sala kecega i Jiova na loloma kei na ka dina. Kivei ira era sa muria dina na nona veiyalayalati kei na nonai tukutuku.

¹¹E na vuku ni yacamuni, Jiova, Mo ni kakua ni cudruvi au e na vuku ni noqu i valavala ca; ni sa ka levu.

¹²O cei na tamata sa rerevaki Jiova? Ena vakavulici koya e na sala ena digitaka ko koya.

¹³Ena tiko vakacegu na yalona; Ena taukena talega na vanua na nona kawa.

¹⁴A vosa vuni nei Jiova sa tu vei ira era rerevaki koya; Kei na nona veiyalayalati me vakavulici ira.

¹⁵Sa rai tikoga vei Jiova na mataqu: Ni na kaliraka na yavaqu ko koya mai na lawa.

¹⁶Mo ni gole mai vei au, ka lomani au; Ni'u sa luveniyali ka vakararawataki.

¹⁷Sa levu mai na rarawa ni yaloqu: Mo ni kauti au tani mada mai na noqu rarawa.

¹⁸Ni vakaraica na noqu rarawa kei na noqu yaluma; Ka bokoca na noqu i valavala ca kecega.

¹⁹Ni vakananuma na noqu meca, ni ra sa lewe vuqa; A ra sa cati au e na veicati vakaidina.

²⁰Mo ni maroroya na yaloqu, ka vakabulai au; Me'u kakua kina ni madua; ni'u sa vakararavi vei kemuni.

²¹Me maroroi au na yalododonu kei nai valavala dodonu; Ni'u sa dinati kemuni tikoga.

²²Mo ni vakabulai ira na Isireli, na Kalou, Mai na nodra rarawa kecega.

Na Same 26

**A masu ni tamata e vereti ni sa lasutaki, a sa vakararavi ga vua na Kalou.
A Same i Tevita.**

¹I Jiova, mo ni lewai au; ni'u a muria lako na noqu yalododonu: Au a vakararavi talega vei Jiova; ka'u na sega ni tidara.

²Mo ni vakadikevi au, Jiova, ka vakatovolei au; Vakatovolea na noqu ivi kei na yaloqu.

³Ni sa tu ga e mataqu na nomuni yalololoma: Ka'u sa muria lako talega na nomuni dina.

⁴Au na sega ni tiko vata kei ira na tamata lasulasu, Ka'u na sega talega ni lako vata kei ira era dauveivakaisini.

⁵Au sa cata nai soqosoqo tamata caka ca; Ka'u na sega ni tiko vata kei ira nai valavala ca.

⁶Au na vuluvulu ni ka'u sa sega ni cala: Ka'u na vakavolivolta vakakina na nomuni cabocabo-ni-soro, I Jiova:

⁷Me'u vakarogoya voli e na domo ni vakavinavinaka, Ka tukuna kecega na nomuni cakacaka e veivakurabuitaki.

⁸I Jiova, au sa vinakata na vale ko ni sa dautiko kina, Kei na yasana sa tiko kina na nomuni ukuuku.

⁹Mo ni kakua ni kauta vata na yaloqu kei ira na tamata ca, Se na noqu bula kei ira na tamata era dauveivakamatei:

¹⁰Sa tiko e na ligadra na ca, Ka sa sinai na ligadra i matau e na tautauri ni vere.

¹¹Ia koi au, ka'u na muria lako na noqu yalododonu: Ni vakabulai au, ka lomani au mai.

¹²Sa tu ga na yavaqu e na vanua vinaka: Ka'u na vakavinavinaka vei Jiova e nai soqosoqo.

Na Same 27

**A masu me ra vakabulai mai na meca era lewe vuqa; a sa vakaukauwataki.
A Same i Tevita.**

¹A noqu rarama kei na noqu i vakabula ko Jiova; ko cei me'u rerevaka? A kaukauwa ni noqu bula ko Jiova; me'u taqaya e na vuku i cei?

²Ni ra sa lako vakaivalu mai vei au na tamata ca kei na noqu meca Me ra kania na lewequ, era sa tarabe ka bale.

³Kevaka era sa mai tuvai valu vei au na mataivalu e le vuqa, Ena sega ni rere na yaloqu: Kevaka sa yaco vei au nai valu, Ka'u na vakararavi ga ni na vakakina.

⁴E dua na ka ka'u sa gadreva vei Jiova, oqori ga ka'u na segata tiko; Me'u tiko e na vale i Jiova e na veisiga kecega ni noqu bula, Me'u vakaraica na lagilagi i Jiova, ka vakatarotaro tiko e na nona vale ni soro.

⁵Ni na vunitaki au e na nona vale e na gauna ni rarawa: Ena vunitaki au e na yasana vuni e na nona vale laca: Ena vakaturi au ko koya ki na dela ni vatu.

⁶Ena qai laveti cake na uluqu me cecere cake vei ira na noqu meca era sa vakavolivoliti au: Ia ka'u na vakacabora nai madrali ni marau e na nona vale laca; Ka'u na sere, io, ka'u na seretaka na vakavinavinaka vei Jiova.

⁷Ni rogoci au, Jiova, ni sa rogo na noqu tagi: Lomani au talega, ka vosa mai vei au.

⁸Ni kemuni a kaya, Dou vakasaqara na mataqu; sa kaya vei kemuni na yaloqu, A matamuni, Jiova, ka'u na vakasaqara.

⁹Ni kakua ni vunia na matamuni vei au; Kakua ni biuta tani na nomuni tamata e na nomuni cudru: Koi kemuni ga na noqu i vuveuke; Kakua ni vakatalai au tani, se laivi au, na Kalou na noqu i vakabula.

¹⁰Ni sa laivi au na tamaqu kei na tinaqu, Ena qai keveti au cake ko Jiova.

¹¹Ni vakavulici au, Jiova, e na nomuni sala, Ka tuberi au e na sala dodonu, E na vukudra na noqu meca.

¹²Ni kakua ni soli au ki na nodra veitalia na noqu meca: Ni sa tu cake vei au ko ira na daveibeitaki vakailasu, kei ira era sa cavuta tiko na vakacaca.

¹³Kevaka ka'u a sega ni vakadinata me'u raica na yalovinaka i Jiova E na vanua ni bula, sa qai waicala na yaloqu.

¹⁴Mo waraki Jiova: Gumatua, ena qai vakataudeitaka na yalomu ko koya: Io, mo waraki Jiova ga.

Na Same 28

**A masu ni tamata lotu dina.
A Same i Tevita.**

¹Au na tagi vei kemuni Jiova: Na noqu uluvatu, ni kakua ni galuvi au; De ko ni galu vei au, Ka'u na vakataki ira era sa lako sobu ki nai bulubulu.

²Ni rogoca na domo ni noqu masu ni'u sa tagi vei kemuni; Ni ka'u sa dulaka cake na ligaqu vaka ki na nomuni loqi tabu.

³Me'u kakua ni kau tani vata kei ira na tamata ca, Kei ira sa daucaka ca; Ko ira era sa vosaveivakacegui vei ira na kai nodra, Ia ka sa tu e na yalodra na ca.

⁴Ni solia vei ira me vaka na nodra cakacaka, me vaka na ca era kitaka; Ni solia vei ira me vaka na cakacaka ni ligadra; Vakayacora vei ira na kenai sau ni nodra i valavala.

⁵Ni ra sa sega ni vakananuma na cakacaka i Jiova, Se na ka sa kitaka tiko na ligana; Ena talaraki ira sobu ko koya, ka sega sara ni tarai ira cake.

⁶Vakavinavinaka vei Jiova, Ni sa rogoca na domo ni noqu masu.

⁷A noqu kaukauwa kei na noqu i sasabai ko Jiova; Sa vakararavi vua na yaloqu, ka sa vukei au mai; Ka sa reki vakalevu kina na yaloqu; Ka'u na vakavinavinaka talega vua e na noqu sere.

⁸A nodra kaukauwa ko Jiova, Kei nai vakabula kaukauwa vua sa lumuta ko koya.

⁹Ni vakabulai ira na nomuni tamata, ka vakalougatataka na nomuni votavota; Mo ni lewai ira talega, ka laveti ira cake ka tawa mudu.

Na Same 29

Ai vakaro vei ira na turaga kei vuravura me ra cuva vei Jiova, ni sa kaukauwa ko koya, ka sa lomani ira na nona tamata.

A Same i Tevita.

¹Dou ia vei Jiova, koi kemudou na luve ni qaqa; Dou ia vei Jiova na vakarokoroko kei na kaukauwa.

²Dou vakarokoroko ki na yaca i Jiova me vaka sa dodonu: Dou cuva vei Jiova e nai ukuuku ni yalosavasava.

³Sa rogo e na dela ni wai na domo i Jiova; Sa kurukuru na Kalou vakaiukuuku; Sa tu e na wai levu ko Jiova.

⁴Sa rogo vakaukauwa na domo i Jiova; Sa rogo vakaturaga na domo i Jiova.

⁵Sa musuka na sitari na domo i Jiova; Io, sa musuka na sitari ni Lepanoni ko Jiova.

⁶Sa vakaladetaka ko koya me vaka na luve ni pulumokau; Ko Lepanoni, kei Sirioni, me vaka na luve ni iunikoni.

⁷A domo i Jiova sa tasea na yameyame ni bukawaqa.

⁸Sa kurea na veikau na domo i Jiova; Sa kurea ko Jiova na veikau ko Ketesa.

⁹A domo i Jiova sa taratara kina na me kila Ka sa tacovi kina na veikau; A sa vakavinavinaka ko ira kece yadua e nona vale tabu.

¹⁰Sa tiko e na waluvu ko Jiova; Io, sa tiko vakaturaga ko Jiova ka sega ni mudu.

¹¹Ena solia ko Jiova na kaukauwa vei ira na nona tamata; Ena vakalougatataka na nona tamata ko Jiova ni sa vakacegui ira.

Na Same 30

**A vakavinavinaka vua na Kalou ni sa dauvakabulai ira na nona tamata.
A Same i Tevita ni sa curuma na Vale.**

¹Au na vakavinavinaka vei kemuni, Jiova, ni kemuni sa vakatoroi au ki cake; Ka sa sega ni laivi ira na noqu meca me ra marau e na vukuqu.

²I Jiova noqu Kalou, Ka'u a tagi vei kemuni, ia ko ni sa vakabulai au.

³I Jiova, ko ni a tubera cake na yaloqu mai nai bulubulu; Ko ni sa maroroya na noqu bula, me'u kakua ni lako sobu ki nai bulubulu.

⁴Dou sere vei Jiova, koi kemudou na nona tamata yalosavasava, Ka vakavinavinaka ni dou nanuma na nona yalododonu.

⁵Na nona cudru sa ka lekaleka sara; E na nona loloma sa tu kina na bula: Sa ia na tagi e na bogi Ia sa yaco e na mataka na marau.

⁶Ia ni'u a tiko vinaka ka'u sa kaya, Ka'u na sega ni vakayavalati.

⁷I Jiova, e na nomuni loloma ko ni sa vakataudeitaka sara na noqu ulu-ni-vanua: Ia ko ni sa vunia na matamuni, ka'u sa qai taqaya.

⁸Au a tagi vei kemuni, Jiova; Ka'u a ia vei Jiova na noqu masumasu.

⁹A cava na betena na noqu dra, ni'u sa lako sobu ki nai bulubulu? Ena vakavinavinaka beka vei kemuni na kuvu-ni-soso? ena tukuna beka na nomuni dina?

¹⁰Ni rogoca, Jiova, ka mo ni lomani au mai; Ni vupei au mai, Jiova.

¹¹O ni sa vukica na noqu tagi me'u sere ga; O ni sa luvata na noqu i sulu taga, ka vauci au e na reki;

¹²Me sere kina vei kemuni na yamequ; me kakua sara ni galu. I Jiova na noqu Kalou, ka'u na vakavinavinaka vei kemuni ka tawa mudu.

Na Same 31

**A reki kei na masu ni tamata lotu dina.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹I Jiova, ka'u sa vakararavi vei kemuni; ni kakua ni laivi au me'u madua: Ni vakabulai au e na nomuni yalododonu.

²Ni vakalakala na daligamuni vei au; mo ni vakabulai au kusarawa: Mo ni noqu uluvatu kaukauwa, na noqu i drodro me'u vakabulai kina.

³Kemuni sa noqu uluvatu kei na noqu i drodro; Ia mo ni tuberi au, ka liutaki au, e na vuku ni yacamuni.

⁴Ni kaliraki au mai na lawa era sa kitaka vuni vei au; Kemuni sa noqu kaukauwa.

⁵Au sa solia na yaloqu ki na ligamuni; O ni a vakabulai au, Jiova, na Kalou daudina.

⁶Au sa cati ira era sa nanuma na ka lasu wale; Ia koi au, ka'u sa vakararavi vei Jiova.

⁷Au na reki ka marau e na nomuni yalololoma; Kemuni sa vakananuma na noqu rarawa; Kemuni a kila na kena veivakararawataki ni yaloqu;

⁸Ka sa sega ni sogolati au e na liga ni meca; Ko ni sa tea na yavaqu e na vanua rabailevu.

⁹Ni lomani au, Jiova, ni'u sa rarawa: Sa buawa na mataqu e na tagi, Ka sa ca na yaloqu kei na yagoqu.

¹⁰Ni sa takali na noqu bula e na rarawa, kei na noqu veiyabaki e na vutugu; Sa oti na noqu kaukauwa e na vuku ni noqu caka cala, a sa vuca na suiqu.

¹¹Au sa rogo ca vei ira kece na noqu meca, Ka vakalevu vei ira na kai noqu, a ra sa rerevaki au ko ira keitou sa veikilai: O ira era kunei au e tautuba era sa dro tani vei au.

¹²Au sa guileca me vaka na mate sa sega ni nanumi; Ka'u sa vaka na bilo sa kavoro.

¹³Ni'u sa rogoca na nodra vosa ca na lewe vuqa; Sa vakavolivoliti au na rere; Ni ra sa bosei au me'u ca, Era sa bukiveretaka na noqu bula.

¹⁴Ia ka'u a vakararavi vei kemuni, Jiova; Ka'u a kaya, Oi kemuni ga na noqu Kalou.

¹⁵Sa tu e na ligamuni na noqu gauna; Ni vakabulai au mai na ligadra na noqu meca, maivei ira talega era sa vakacacani au.

¹⁶Me cilava na nomuni tamata na matamuni; Ni vakabulai au e na vuku ni nomuni loloma.

¹⁷I Jiova, kakua ni laivi au me'u madua; ni'u sa masu vei kemuni: Me ra madua na tamata i valavala ca, me ra galu ga e nai bulubulu.

¹⁸Me vagalui na tebenigusu daulasu; Era sa vosalevutaka na tamata yalododonu E na viavialevu kei na veivakalialiai.

¹⁹A ka vakaidina na nomuni loloma, ko ni sa maroroya me nodra era sa rerevaki kemuni; Ko ni sa vakarautaka me nodra era vakararavi vei kemuni e matadra na lufe ni tamata!

²⁰O ni na vunitaki ira e na yasana vuni e matamuni, mai na nodra vere na tamata; O ni na vunitaki ira tiko e na nomuni vale tabu mai na veileti ni yamedra.

²¹Me vakavinavinakataki ko Jiova: Ni sa vakatakila vei au na nona loloma vakaidina e na koro kaukauwa.

²²Ia koi au ka'u a kaya ni'u sa kidroa, Ka'u sa muduki tani mai na matamuni: Ia ko ni sa rogoca ga na domo ni noqu masu ni'u sa tagi vei kemuni.

²³Dou lomani Jiova, koi kemudou kecega na nona tamata yalosavasava: Ni sa maroroi ira era sa lomadina ko Jiova, Ka sa cudruvi ira vakalevu era daucakacaka vakaviavialevu.

²⁴Dou gumatua, ena qai vakaukauwataka na yalomudou ko koya, Oi kemudou kecega sa nuitaki Jiova.

Na Same 32

**Sa kalougata na tamata ni sa sega ni cudruvi koya na Kalou e na vuku ni valavala ca, 1,2. Ka sa yaga me da vakatusa na nodai valavala ca me lomani keda na Kalou, me da reki kina, 3-11.
A Same i Tevita. A Masikili.**

¹Sa kalougata ko koya sa bokoci na nonai valavala ca, ka sa buluti na nona caka cala.

²Sa kalougata na tamata sa sega ni wilika vua ko Jiova nai valavala ca; Ka sa sega na dauveivakaisini e na yalona.

³Ni'u sa galu tiko, sa vuca na suiqu E na vuku ni noqu vutugu e na siga ka bogi mai.

⁴Ni sa bibi vei au na ligamuni e na siga kei na bogi; Sa maca sara na yagoqua sa vaka na ka e raqosa e na vula i katakata. Sela.

⁵Au a vakatusa vei kemuni na noqu caka cala, ia ka'u sa sega ni vunia na noqu i valavala ca; Au a kaya, Ka'u na vakatusa vei Jiova na noqu i valavala ca; Ia ko ni sa qai kauta tani na kena ca ni noqu i valavala ca. Sela.

⁶E na vuku ni ka oqo ena masu kina vei kemuni na tamata yalododonu kecega e na gauna ko ni na kune rawa kina; E dina, ni sa yaco na waluvu levu ena sega ni volekati koya.

⁷Oi kemuni na noqu i vunivuni; ko ni na maroroi au mai na ka rarawa; Ko ni na vakavolivoliti au e na sere ni bula. Sela.

⁸Au na vakavulici iko ka vakatakila vei iko na sala mo lako kina: Ka'u na raitiko vei iko ka tuberi iko.

⁹Dou kakua ni vaka na ose, se na meule, sa sega ni vuku rawa; E tarovi ga na gusudrau e na kaukamea kei nai tarovi, De rau bese ni torovi iko.

¹⁰Ena levu na nodra ka rarawa na tamata ca; Ia ko koya sa vakararavi vei Jiova, ena vakavolivoliti koya na loloma.

¹¹Dou marautaki Jiova, ka reki, koi kemudou na yalododonu: Dou kaila e na marau, koi kemudou kecega sa yalodina.

Na Same 33

E dodonu me da vakavinavinaka vua na Kalou e na vuku ni nona loloma, kei na nona kaukauwa, kei na nona lewa; me da vakararavi talega vua.

¹Dou rekitaki Jiova, koi kemudou sa yalododonu; Ni sa kilikili kei ira na yalodina na vakavinavinaka.

²Vakavinavinaka vei Jiova e na api; Sere vua e na soliteri e tini na kena wa.

³Seretaka vua na sere vou; Qiriqiri vakavinaka ka me rogo levu.

⁴Ni sa dodonu na vosa i Jiova; Sa dinadina kecega na nona cakacaka.

⁵Sa vinakata ko koya nai valavala dodonu kei na lewa dodonu; Sa roboti vuravura na loloma i Jiova.

⁶Sa caka na lomalagi e na vosa i Jiova; Kei na lewena kecega e nai cegu ni gusuna.

⁷Sa binia vata ko koya na wai ni wasa liwa mei binibini; Sa maroroya na wai titobu e na lololo.

⁸Me rerevaki Jiova ko vuravura kecega; Me rerevaki koya ko ira kece sa tiko e vuravura.

⁹Ni sa kaya ko Koya, ka sa yaco; Sa vakarota ko Koya, ka sa tu dei.

¹⁰Sa vukica ko Jiova na nodra bose na veimatanitu me ka wale; Sa cakava na nodra vakanananu na tamata me sega ni yaga.

¹¹Ena tu ga ka sega ni mudu na bose i Jiova, Kei na nanuma ni yalona ki na veitabatamata kecega.

¹²Sa kalougata na matanitu sa nodra Kalou ko Jiova; Kei na mataqali sa digitaka ko koya me nonai votavota.

¹³Sa rai sobu mai lomalagi ko Jiova; Sa raici ira kecega na luve ni tamata.

¹⁴Mai na tikina sa tiko kina ko koya sa vakararai Vei ira kecega era sa tiko e vuravura.

¹⁵Sa cakava kecega na yalodra ko koya; Sa vakananuma kecega na nodra i valavala.

¹⁶Sa sega e dua na tui sa bula e na vuku ni mataivalu levu; Sa sega na qaqqa me vakabulai e na nona kaukauwa levu.

¹⁷A ka wale na ose me bula kina; Sa na sega ni vakabula *e dua* e na nona kaukauwa levu.

¹⁸Raica, na mata i Jiova sa wanonovi ira era sa rerevaki koya, Ko ira era sa nuitaka na nona loloma;

¹⁹Me vakabula na yalodra mai na mate, Me maroroya na nodra bula e na dausiga.

²⁰Sa waraki Jiova na yaloda; A nodai vukevuke kei na nodai sasabai ko koya.

²¹Ni na rekitaki koya na yaloda, Ni da sa vakararavi e na yacana tabu.

²²I Jiova, me tu ga vei keimami na nomuni loloma, Me vaka ni keimami sa nuinui vei kemuni.

Na Same 34

**Ai vakaro vei ira na tamata me ra vakavinavinaka vua na Kalou, ka vakararavi vua,
ka rerevaki koya ni ra na kalougata kina.**

**A Same i Tevita, ni sa dua tani mai na nonai valavala e na mata i Apimeleki: o
koya ka vakatalai koya tani, ka sa lako.**

¹Au na vakavinavinaka vei Jiova e na gauna kecega; Ena tikotiko ga e na gusuqu na vakamolimoli vua.

²Ena marautaki Jiova na yaloqu; Ena rogoca ko ira na yalomalumalumu ka reki kina.

³Tou mai vakacaucautaka na yaca i Jiova, Ia me da doka vata na yacana.

⁴Au a vakasaqarai Jiova, ka sa rogoci au, Ka sa vakabulai au mai na noqu rere kecega.

⁵Era sa ta cake vua, ka ra sa vakararamataki; Ka sa sega ni madua na matadra.

⁶Sa tagi na tamata dravudravua oqo, ka sa vakarorogo ko Jiova, Ka vakabulai koya mai na nona rarawa kecega.

⁷Na agilose i Jiova, sa tiko vakavolivoliti ira era sa rerevaki koya, Ka sa vakabulai ira.

⁸Dou tobolea mada ka raica ni sa yalovinaka ko Jiova; Sa kalougata na tamata sa vakararavi vua.

⁹Dou rerevaki Jiova, koi kemudou na nona tamata yalosavasava: Ni sa sega na ka me yali vei ira era sa rerevaki koya.

¹⁰Era sa dravudravua na luve ni laioni, ka viakana; Ia ena sega na ka vinaka me yali vei ira era sa vakasaqarai Jiova.

¹¹Dou lako mai, ragone, vakarorogo mai vei au; Ka'u na vakavulici kemudou mo dou rerevaki Jiova.

¹²O cei na tamata sa vinakata na bula. Ka sa via raica na veisiga vinaka?

¹³Tarova na yamemu mai na ca, Kei na tebenigusumu me kakua ni vosataka na ka lasu.

¹⁴Lesu tani mai na ca, ka kitaka na ka vinaka; Qara na veivinakati, ka muria sara.

¹⁵Sa vakaraici ira na tamata yalododonu ko Jiova, Ka sa qara tu na daligana ki na nodra masu.

¹⁶Sa dua tani na mata i Jiova vei ira sai valavala ca, Me bokoca laivi e vuravura na kedrai vakananumi.

¹⁷Era sa tagi na yalododonu, a sa rogoca ko Jiova, Ka sa vakabulai ira mai na nodra rarawa kecega.

¹⁸Sa voleka ko Jiova vei ira sa ramusu na yalodra; Ka sa vakabulai ira sa dasila na lomadra.

¹⁹Sa levu na ka rarawa sa yaco vua na yalododonu; Ia sa vakabulai koya ko Jiova mai na ka kecega.

²⁰Sa maroroya kecega na suina; Sa sega e dua sa musulaki.

²¹Ena vakamatei ira na tamata ca na ka ca: Era na vakacalai ko ira sa cati koya na yalododonu.

²²Sa vakabula na yalodra na nona tamata ko Jiova: Ia ena sega ni vakacalai e dua vei ira sa vakararavi vua.

Na Same 35

**Sa masulaki koya ko Tevita, ni sa levu na nona meca.
A Same i Tevita.**

¹I Jiova, mo ni veileti kei ira era sa veileti kei au; Ni veivala kei ira era sa veivala kei au.

²Mo ni taura nai sasabai kei nai vakaruru, Ka tu cake mo ni vukei au.

³Mo ni cavuta talega na moto, ka vakalatia na nodra sala era sa vakacacani au: Mo ni kaya mai ki na yaloqu, Oi au na nomu i vakabula.

⁴Me ra vakidroataki ka vakamaduataki era sa saga na yaloqu; Me ra vakasukai ki muri ka vakataqayataki era bosea na ka me'u ca kina.

⁵Me ra vaka na qa-ni-sila sa cagina, Me vakasavi ira talega na agilose i Jiova.

⁶Me butobuto ka tidara na nodra sala, Me vakasavi ira talega na agilose i Jiova.

⁷Ni sa sega na vuna ni ra vunia na nodra lawa e nai keli me rawai au; Era kelia me'u mate kina ka sega na vuna.

⁸Me yaco vakidacala vua na rusa; Ia me rawai koya ga na nona lawa sa vunia ko koya; Me lutu ga ko koya ki na veivakarusai dina ko ya.

⁹Ia na yaloqu, ena rekitaki Jiova; Ena reki ga ni sa vakabulai au ko koya.

¹⁰Ena kaya talega na suiqu kecega, O cei sa vakataki kemuni, Jiova, Ni kemuni sa vakabulai koya sa dravudravua mai vua sa rui kaukauwa vua, Io, na dravudravua kei na luveniyali mai vua sa vakacacani koya?

¹¹Era sa tu cake mai na dauveibeitaki vakailasu; Era sa beitaka vei au na ka ka'u sa sega ni kila.

¹²Era sa kitaka vei au na ka ca mei sau ni ka vinaka, Ka sa ca kina na yaloqu.

¹³Ia koi au, ni ra sa tauvi mate, ka'u sa vakaisulu e nai sulu taga: Ka'u sa vakamalumalumutaki au e na lolo; Ka sa suka tale ki na lomaserequ na noqu masu.

¹⁴Au ai valavala vua me vaka vua na wekaqu se na taciqu; Ka'u a lako roko ni'u sa bibi, me vaka e dua sa tagicaka na tinana.

¹⁵Ia ko ira, ni'u sa gera era sa reki, ka ra soqoni vata; Ko ira na kaisi kei ira au sega ni kilai ira era sa soqoni vata vakaca vei au, Era sa basuraki au ka sega ni cegu:

¹⁶O ira vata kei na dauveivakaisini era dauveivakasewasewani e na magiti, Era sa vakasequruquru vei au.

¹⁷I Jiova, e vica vata na siga kemuni na vakaraica walega? Ni vakabula na yaloqu mai na nodra veivakarusai, Na noqu ka talei duaduaga maizei ira na luve ni laioni.

¹⁸Au na vakamolimoli vei kemuni e nai soqosoqo levu; Ka'u na vakavinavinaka vei kemuni e na kedra maliwa na lewe vuqa.

¹⁹Me ra kakua ni reki e na vukuqu ko ira na noqu meca ni sa sega na vuna; Me ra kakua talega ni katariva ko ira era cati au walega.

²⁰Ni ra sa sega ni vosataka na vosa ni vakacegu; Ia kivei ira era tiko vinaka e na vanua, era veinanuyaka ga na ka ni dauveivakaisini;

²¹A ra sa dalaga vakalevu vei au, A ra sa kaya, Sai koya! Sai koya! sa qai kunea na matada!

²²O ni sa kunea talega, Jiova, mo ni kakua ni galu tiko; Noqu turaga, ni kakua ni yawa vei au.

²³Mo ni yavala mai, ka yadra mo ni lewai au, Io mo ni totaki au mai, noqu Kalou kei na noqu Turaga.

²⁴Mo ni lewai au, Jiova na noqu Kalou, me vaka na nomuni yalododonu; Ia mo ni kakua ni laivi ira me ra rekitaki au.

²⁵Me ra kakua ni kaya e lomadra, Sai koya! sa loma i keitou oqo! Me ra kakua ni kaya, Keitou sa tilomi koya sara!

²⁶Me ra madua ka kidroa vata era sa rekitaka na noqu vakacacani; Me ra vakaisulu e na veivakamaduataki kei na veivakarogocataki ko ira era sa vakalevulevui ira vei au.

²⁷Me ra kaikaila e na marau, ka reki, ko ira era sa vinakata me'u vakadonui; Io, me ra kaya tikoga, Me vakacaucautaki ko Jiova, O koya sa vinakata me ra tiko vinaka na nona tamata.

²⁸Ia na yamequ ena tukuna na nomuni lewa dodonu Kei na nomuni vakavinavinaka e na veisiga kece ka bogi.

Na Same 36

**Era sa rarawa na tamata ca: sa vinaka ga na tamata e na vuku ni loloma ni Kalou.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita na tamata i Jiova.**

¹Sa kaya e na vu ni yaloqu nai valavala ca ni tamata ca, Ni sa sega vua na rerevaka na Kalou.

²Ni sa daudokadokai koya vakataki koya ga, Ni na sega ni kune na nonai valavala ca, ka sa vakasisilataki.

³A vosa ni gusuna na veivakaisini kei na ka lasu: Sa mudu ga ni vuku ka me caka vinaka.

⁴Sa nakita ga na ca e na nonai mocemoce; Sa vakataudeitaki koya e na sala sa sega ni vinaka; Sa sega ni biuta na ca.

⁵I Jiova, sa yala ki lomalagi na nomuni loloma; Kei na nomuni dina ki na o.

⁶Sa vaka na ulu-ni-vanua lelevu na nomuni yalododonu; A wasawasa titobu na nomuni lewa; I Jiova, Ko ni sa maroroya na tamata kei na manumanu.

⁷A ka talei vakaidina na nomuni yalololoma, na Kalou! O koya oqo era vakaruru kina na luve ni tamata ki ruku ni tabamuni.

⁸Era na vakamamautaki sara e na ka vinaka ni nomuni vale; Ia kemuni na vagunuvi ira e na nomuni uciwai ni marau.

⁹Ni *sa tu* vei kemuni na waivure ni bula: Keimami na raica na rarama e na nomuni rarama.

¹⁰Me *tu* ga na nomuni yalololoma vei ira sa kilai kemuni; Kei na nomuni yalododonu vei ira era sa yalododonu.

¹¹Me kakua ni lako vakaca mai vei au na yavana na viavialevu, Me kakua talega ni vakasesei au na liga ni tamata ca.

¹²Era sa bale ki kea na daucakacaka ca; Era sa vakabalei sobu, a ra na sega ni *tu* cake rawa.

Na Same 37

**A tamata caka dodonu ena vinaka ga; ena ca na tamata i valavala ca.
A Same i Tevita.**

¹Kakua ni ko rarawa e na vukudra nai valavala ca, Se vuvutaki ira na daucaka ca.

²Ni ra na tamusuki kusarawa me vaka na co, Me vaka na co drokadroka era na malai yani.

³Vakararavi vei Jiova, ka caka vinaka; O na qai tiko ga e na vanua, ka vakani e na ka vakaidina.

⁴Ia mo rekitaki Jiova; Ena solia vei iko ko koya na ka sa gadreva na yalomu.

⁵Laiva na nomu sala vei Jiova; Vakararavi talega vua, ka na vakayacora ko koya.

⁶Ia ena vakaraitaka ko koya na nomu yalododonu me vaka na rarama, Kei na ka ko sa lewai kina me vaka na siga levu.

⁷Vakarorogo vei Jiova, ka waraki koya tiko: Kakua ni vakararawataki iko e na vuku i koya sa tamata yaco tiko, E na vuku ni tamata sa vakayacora tiko na nonai naki ca.

⁸Kakua so ni cudru, biuta ga na daulesavi; Kakua ni vakararawataki iko mo cala kina.

⁹Ni na muduki tani na daucaka ca; Ia ko ira sa dauwaraki Jiova, era na taukena na vanua.

¹⁰Malua mada vakalailai, ena qai takali na tamata ca; Io, ko na vakananuma na nona yasana, ia sa na yali kina ko koya.

¹¹Ia ko ira na yalomalumalumu era na taukena na vanua; Ka na daumarau tiko e na veivakacegui vakaidina.

¹²A tamata ca sa dauvereta na tamata dodonu, Ka vakasequruquru vua.

¹³Ena dredrevaki koya na Turaga: Ni sa raica sa toro mai na nona siga.

¹⁴Era sa ucuna nai seleiwau na tamata ca, ka kaloca na nodra dakai titi, Me ra vakabalei ira na dravudravua kei na luvniyali, Ka me ra vakamatei ira nai valavala dodonu.

¹⁵Ena suaka dina na yalodra na nodra i seleiwau, Ena musulaki talega na nodra dakai titi.

¹⁶Sa yaga vakalevu na ka lailai sa nona na tamata dodonu, Ka yaga vakalailai nai yau sa nodra na tamata ca era le vuqa.

¹⁷Ni na musulaki na taba ni tamata ca: Ia ko Jiova sa totaka na tamata dodonu.

¹⁸Sa kila tiko ko Jiova na nodra siga na yalododonu: Ia na nodra i votavota ena sega ni oti rawa.

¹⁹Era na sega ni madua e na gauna ca: Era na mamau e na gauna ni dausiga.

²⁰Era na rusa na tamata ca, Ia ko ira na meca i Jiova era na vaka na uro ni lami: Era na vakaseavutaki; me vaka na kubou era na seavu yani.

²¹Sa daukerekere na tamata ca, ka sa sega ni sauma tale: Ia na tamata dodonu sa yalololoma, ka daulomasoli.

²²Era na taukena na vanua ko ira sa vakalougatataki mai vua; Ia ko ira sa vakarusai mai vua ena muduki tani.

²³Sa vakataudeitaka ko Jiova nai lakolako ni tamata vinaka: Ka sa rekitaka na nona sala ko koya.

²⁴Kevaka sa bale, ena sega ni vakabalei vakadua; Ni sa tokoni koya cake ko Jiova e na ligana.

²⁵Au a gone, ka'u sa qai qase mai; Ia ka'u a sega ni raica na yalododonu ni sa biu laivi, Se na nona kawa ni ra sa vosai kedra madrai.

²⁶Sa yalololoma tiko ko koya, a sa dausoli tiko; Ka sa kalougata na nona kawa.

²⁷Biuta laivi na ka ca, ka caka vinaka; Ka tiko dei ga ka sega ni mudu.

²⁸Ni sa vinakata na ka dodonu ko Jiova, Ka sa sega ni biuti ira na nona tamata era yalosavasava; Era sa maroroi ka sega ni mudu: Ia na nodra kawa na tamata ca ena muduki tani.

²⁹Era na taukena na vanua ko ira na yalododonu, Ka tiko kina ka sega ni mudu.

³⁰Sa vosataka na vuku na gusuna na yalododonu, Ka sa vosataka na ka dodonu na yamena.

³¹Sa tiko e lomana na vunau ni nona Kalou; Ena sega ni tidara e dua nai cavucavu ni yavana.

³²Sa dauyadravi koya na yalododonu na tamata ca, Ka sa dausegata me vakamatea.

³³Ena sega ni biuti koya ki na ligana ko Jiova, Se vakacalai koya ni sa lewai.

³⁴Waraki Jiova, ka muria na nona sala, Ena qai laveti iko cake mo taukena na vanua: Ni ra sa muduki tani na tamata ca. Ko na raica.

³⁵Au a raica e dua na tamata ca ni sa kaukauwa sara, A sa tete na tabana me vaka na kau drokadroka sa tei e na kena qele dina.

³⁶Ia ka'u sa qai lako tani tale, ka raica, sa yali: Ia ka'u a vakasaqarai koya, ka sa sega ni kune.

³⁷Vakasamataka na tamata yalododonu, ka raica na daucaka dodonu: Ni sa kenai otioti ni tamata *ko ya* na vakacegu.

³⁸Ia ko ira na dautalaidredre era na vakarusai vata: Ka sa kedrai otioti na tamata ca me ra muduki laivi.

³⁹Sa ka maivei Jiova na nodra vakabulai na yalododonu: A nodra kaukauwa ko koya e na gauna rarawa.

⁴⁰Ena vupei ira talega ko Jiova, ka vakabulai ira: Ena vakabulai ira maivei ira na tamata ca, ka na maroroi ira, Ni ra sa vakararavi vua.

Na Same 38

**Sa vakatusa na nona ca na tamata sa kila dina na yalona.
A Same i Tevita, me vakananuma kina na ka.**

¹I Jiova, kakua ni vunauci au e na nomuni cudru: Se cudruvi au e na nomuni cudru waqawaqa.

- ²Ni sa coba sara ki lomaqu na nomuni gasau, Ka sa bibi vei au na ligamuni.
- ³Sa sega na tiki ni yagoqu sa bula e na vuku ni nomuni cudru; Sa sega ni vakacegu na suiqu e na vuku ni noqu i valavala ca.
- ⁴Ni sa uasivia cake na uluqu na noqu caka ca: Me vaka nai colacola bibi ka'u sa sega ni colata rawa.
- ⁵Sa bona ka vakana na noqu vidikoso E na vuku ni noqu lialia.
- ⁶Au sa rarawa sara; au sa vakalairoro vakalevu; Au sa tagi lako e na siga ka bogi mai.
- ⁷Ni sa robota na toloqu na mate vakasisila: Ka sa sega na tiki ni yagoqu sa bula.
- ⁸Au sa malumalumu ka musulaki sara: Au a vutugu ni sa daurarawa na yaloqu.
- ⁹I Jiova, sa tu e matamuni na ka kecega ka'u sa gadreva; Ka sa sega ni vuni vei kemuni na noqu vutuqu.
- ¹⁰Sa ceguoca na lomaqu, sa yali tani na noqu kaukauwa: Na rai ni mataqu talega, sa takali vei au.
- ¹¹A noqu i tau kei na wekaqu era la'ki tu tani mai na noqu mate ca; Ia na kai noqu era sa tu vakayawa.
- ¹²A ra sa birika nai cori ko ira sa qarai au me'u mate. Ia ko ira talega era sa segata me'u ca era vosavakacacataki au, Ka ra vakananuma ki na ka lasu e na tiki ni siga kecega.
- ¹³Ia koi au, ka'u sa vaka na didivara, ka'u sega ni rogoca; Ka vaka na galu sa sega ni dalaga.
- ¹⁴Ia ka'u sa vaka e dua sa sega ni rogoca rawa, Ka sa sega e na gusuna na veivunauci.
- ¹⁵Ni'u sa nuitaki kemuni ga, Jiova: O ni na rogoci au, na Turaga na noqu Kalou.

¹⁶Ni'u sa kaya, De ra rekitaki au: Ia ni sa tidara na yavaqu, era sa vakalevulevui ira vei au.

¹⁷Ni'u sa voleka ni tu vakadua, A sa tu vakadua e mataqu na noqu rarawa.

¹⁸Ni'u na vakatusa na noqu i valavala ca; Ka'u na rarawa e na vuku ni noqu caka cala.

¹⁹Ni ra sa tamata bula na noqu meca, ka ra sa kaukauwa: Ia ko ira era cati au ni sega na vuna era le vuqa mai.

²⁰O ira talega era kitaka na ka ca mei sau ni ka vinaka Era noqu meca; ni ka'u sa muria na ka vinaka.

²¹I Jiova, Kakua ni biuti au, Kemuni na noqu Kalou, kakua ni vakayawa vei au.

²²Mo ni kusarawa mo ni vupei au mai, Kemuni na Turaga na noqu i Vakabula.

Na Same 39

**Sa tukuni ni sa ka lekaleka walega na noda bula.
Vua na Domo-ni-sere, vei Jitucuni. A Same i Tevita.**

¹Au a kaya, Ka'u na vakaraica na noqu i valavala Me'u kakua ni cala e na yamequ: Ka'u na tarova na gusuqu e nai tarovi, Ni ra sa tu e mataqu na tamata caka ca.

²Ka'u a galu ka tiko lo sara, ka'u a sega ni vosataka na ka vinaka; Ia ka sa tubu kina na noqu rarawa.

³Sa katakata na yaloqu e lomaqu, Ni'u sa vakanananu sa waqa na buka. Ka'u sa qai vosa e na yamequ.

⁴I Jiova, mo ni vakatakila vei au na noqu i otioti, Kei nai vakarau ni noqu gauna, se sa vakaevei; Me'u kila kina na noqu mate rawarawa.

⁵Raica, ko ni sa lewa me sa vaka na raba ni ligi na noqu gauna; Ia na noqu veiyabaki sa tauvata vei kemuni kei na ka sa sega: E dina, ni ra sa tiko vinaka sara na tamata era sa ka wale kecega. Sela.

⁶E dina ni ra yaloyalo walega na tamata ni ra bula voli; E dina ni ra lomaocaoca e na ka walega: Sa daukumuna vata *nai yau*, ka sa sega ni kila, se ko cei ena taukena.

⁷Ia oqo, kemuni na Turaga, a cava ka'u sa waraka tiko? Ka'u sa nuinui ga vei kemuni.

⁸Ni vakabulai au mai na noqu i valavala ca kecega: Kakua ni laivi au me ra vakasewasewani au ko ira na lialia.

⁹Au a galu, au a sega ni dalaga; Ni kemuni a vakayacora.

¹⁰Ni kauta tani vei au na ligamuni: Au sa rusa ni sa yaviti au na ligamuni.

¹¹Ni kemuni sa vakanakuitataka na tamata ka vunauca e na vuku ni nona caka ca, Ko ni sa vakaotia na nona lagilagi me vaka *na ka sa kania* na sarasara: E dina ga ni sa ka walega na tamata kecega. Sela.

¹²Mo ni rogoca na noqu masu, Jiova, ka vakatu daligamuni ki na noqu tagi; Mo ni kakua ni galu ni sa vakawai na mataqu: Ni'u sa vulagi ga vei kemuni, Ka kai tani, me vakataki ira kece na noqu qase.

¹³Ni vosoti au mada vakalailai, me'u bula cake tale, Ni'u sa bera ni lako tani eke, me'u sega ni *kune* tale.

Na Same 40

**A nona vakamolimoli na tamata sa qai vakabulai mai na nonai valavala ca.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Au a dauwaraki Jiova tikoga: Ka sa vakatu daligana vei au, ka rogoca na noqu tagi.

²Sa tuberi au cake talega mai nai keli sa tu kina na rorogo rerevaki, mai na qele lolobo talega, Ka sa vakatura na yavaqu e na dela ni uluvatu, *ka vakataudeitaka* na noqu i lakolako.

³Ka sa vakacuruma ki na gusuqu e dua na sere vou, na vakavinavinaka vua na noda Kalou: Era na raica na le vuqa, ka rere, Ka vakararavi vei Jiova.

⁴Sa kalougata na tamata sa dauvakararavi vei Jiova, Ka sa gole tani maivei ira na yalolevu, maivei ira talega era lesu tani ki na daulasu.

⁵I Jiova na noqu Kalou, sa ka levu na nomuni cakacaka e veivakurabuitaki ko ni sa cakava, Kei na nomuni nanuma vei keimami: E dredre me wiliki vakadodonu vei kemuni: *Kevaka* ka'u via vakatusa ka tukuna, e dredre ni wili.

⁶Ai soro kei nai madrali ko ni a sega ni vinakata; O ni sa cula-basika na daligaqu: Ai soro kama kei nai soro ni valavala ca ko ni sa sega ni taroga.

⁷Au a qai kaya, Raica, au sa lako mai, Au a volai e nai vola vivigi,

⁸Au sa reki me'u kitaka na ka ko ni sa vinakata, noqu Kalou: Io, na nomuni vunau sa tu e na vu ni yaloqu.

⁹Au a vunautaka na veivakadonui e nai soqosoqo levu: Raica, ka'u sa sega ni tarova na gusuqu, Ko ni sa kila ga, Jiova.

¹⁰Au a sega ni vunia e lomaqu na nomuni veivakadonui; Au a tukuna ga na nomuni dina kei na nomuni veivakabulai: Au a sega ni vunia na nomuni yalololoma kei na nomuni dina maivei ira nai soqosoqo levu.

¹¹Koi kemuni talega, Jiova, mo ni kakua ni bureitaka vei au na nomuni yalololoma: Me maroroi au tikoga na nomuni loloma kei na nomuni dina.

¹²Ni sa voliti au na ka ca sa sega ni wili rawa: Sa vauci au na noqu i valavala ca, ka'u sa sega ni ta cake rawa kina; Sa levu oqori ka lailai na drau ni uluqu: o koya sa waicala kina na yaloqu.

¹³Mo ni yalovinaka, Jiova, mo ni vakabulai au: I Jiova, mo ni kusarawa mai mo ni vupei au.

¹⁴Me ra madua ka kidroa vata Era segata na yaloqu me ra vakarusa; Me ra suka vakainadaku ka vakamaduataki Ko ira era gadreva tiko me'u vakacacani.

¹⁵Me ra luveniyali me kenai sau ni nodra veivakamaduataki Era sa kaya vei au, Sai koya! Sai koya!

¹⁶Ia ko ira kecega era sa vakasaqarai kemuni, me ra reki ka marautaki kemuni: Kei ira era sa vinakata na nomuni veivakabulai me ra kaya tiko, Me vakalevulevui ko Jiova.

¹⁷Ia koi au ka'u sa dravudravua ka luveniyali: Ia ka sa nanumi au tiko na Turaga: Koi kemuni na noqu i vukevuke kei na noqu i vakabula; Kakua ni berabera, na noqu Kalou.

Na Same 41

**A masu ni tamata sa kila na nona ca.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Sa kalougata ko koya sa nanuma na dravudravua: Ena vakabulai koya ko Jiova e na siga ni rarawa.

²Ena maroroi koya ko Jiova, ka vakabulai koya tiko: ena vakalougatataki e vuravura Ko ni na sega ni soli koya me ra veitaliataki koya ko ira na nona meca.

³Ena vakaukauwataki koya ko Jiova ni sa malumalumu koto; O na cakava me vinaka tiko na nonai mocemoce ni sa mate no.

⁴Au a kaya, I Jiova, ni lomani au mai: Ni vakavinakataka na yaloqu; ni'u a caka ca vei kemuni.

⁵Sa vosavakacacataki au ko ira na noqu meca, ka kaya, Ena mate beka ninaica, ka me boko laivi kina na yacana?

⁶Kevaka sa mai raica ko koya, sa na vosa vakailasu ga: Sa vakananuma tiko ki na ka ca e na vu ni yalona: Ia ni sa lako voli e tautuba sa tukuna.

⁷O ira kecega era sa cati au, era sa vakasolokakanataki au vata: Era sa vakananuma na ka me'u ca kina.

⁸Era kaya, Sa dua na mate ca sa kabitit koya: Ia ni sa qai koto ena sega ni duri cake tale.

⁹Io, ko koya sa noqu i tau vakaidina, au vakararavi vua, o koya sa kania na noqu madrai, Sa laqeti au e na bukubuku ni yavana.

¹⁰Ia koi kemuni, Jiova, mo ni lomani au mai, ka vakaduri au cake tale, Me'u sauma ga vei ira.

¹¹A ka oqo ka'u kila kina ni kemuni sa vinakati au, Ni sa sega ni gumatua vei au na noqu meca.

¹²Ia koi au, ko ni sa vakataudeitaki au e na noqu yalododonu, Ka vakataudeitaki au e matamuni ka sega ni mudu.

¹³Me vakavinavinakataki ko Jiova na Kalou ni Isireli, Mai na gauna sa sega ni tekivu ki na gauna sa sega ni oti. Emeni, Emeni.

Na Same 42

A masu ni tamata sa vakacacani e na vuku ni valavala dodonu.

Vua na Domo-ni-sere. A Masikili, a nodra na luve i Kora.

¹Me vaka sa tagica na wai drodro na me kila, Sa vakakina na yaloqu ni sa tagici kemuni na Kalou.

²Sa viagunu vua na Kalou na yaloqu, io vua na Kalou bula: Au na rairai ninaica e na mata ni Kalou?

³A qau kakana tiko na wai ni mataqu e na siga kei na bogi, Ni ra kaya tikoga vei au, Evei na nomu Kalou?

⁴Ni'u sa nanuma na ka oqo, sa luvu na yaloqu e lomaqu: Ni'u a lako vata kei ira na le vuqa, au a lako vata kei ira ki na vale ni Kalou, E na domo ni reki kei na vakavinavinaka, kei ira na le vuqa era ia na so levu tabu.

⁵Na yaloqu, o sa bibi lako e na vuku ni cava? Se na vuku ni cava ko sa nuiqawaqawa e lomaqu? Mo nuitaka na Kalou, ni'u na vakavinavinaka tale vua, Ni sa noqu vu ni bula na matana.

⁶Noqu Kalou, sa bibi lako na yaloqu e lomaqu: O koya oqo ka'u na nanumi kemuni kina e na vanua mai Joritani Kei na nodra na kai Erimoni, mai na ulu-ni-vanua ko Maisa.

⁷Sa kaciva na wasa liwa na wasa liwa ni sa kere na nomuni savu: Sa sevi au na nomuni biau sese kece kei na nomuni biau tubu kecega.

⁸Ia ena lewa ga ko Jiova na nona yalololoma *me yaco mai* kei na siga, Ia e na bogi ena tu ga vei au na nona sere, Kei na noqu masu vua na Kalou ni noqu bula.

⁹Au na kaya vua na Kalou na noqu uluvatu, O ni sa guilecavi au e na vuku ni cava? A cava ka'u sa tagi voli kina ka ni ra sa vakasaurarataki au na meca?

¹⁰Sa vaka nai seleiwau e na suiqu, na nodra vakasewasewani au na noqu meca; Ni ra tarogi au e na veisiga, Evei na nomu Kalou?

¹¹Na yaloqu, o sa bibi lako e na vuku ni cava? O sa nuiqawaqawa e lomaqu e na vuku ni cava? Mo nuitaka na Kalou; ni'u na vakavinavinaka tale vua, Na vu ni bula ni mataqu kei na noqu Kalou.

Na Same 43

A masu ni tamata sa gadreva na Kalou.

¹Kemuni na noqu Kalou, mo ni lewai au mai, mo ni ia na veilewai e na vukuqu kei ira na matanitu sa sega ni loloma: Ni vakabulai au mai na tamata daulasu ka tawa dodonu.

²Ni sai kemuni ga na Kalou ni noqu kaukauwa: o ni sa biuti au tani e na vuku ni cava? A cava ka'u sa tagi voli kina ka ni ra sa vakasaurarataki au na meca?

³Mo ni tala mai na nomuni rarama kei na nomuni dina: me rau tuberi au tiko; Me rau kauti au ki na nomuni ulu-ni-vanua tabu, Kei na nomuni tikotiko.

⁴Au na qai lako ki nai cabocabo-ni-soro ni Kalou, Vua na Kalou na noqu vu ni marau dina sara; Ia ka'u na vakavinavinaka e na api vei kemuni na Kalou, na noqu Kalou.

⁵Na yaloqu, o sa bibi lako e na vuku ni cava? O sa nuiqawaqawa e lomaqu e na vuku ni cava? Mo nuitaka na Kalou: ni'u na vakavinavinaka tiko vua, Na vu ni bula ni mataqu, kei na noqu Kalou.

Na Same 44

**A nodra masu na tamata yalododonu, ni ra nanuma na cakacaka ni Kalou eliu
kivei ira na nona tamata.**

Vua na Domo-ni-sere. A nodra na luve i Kora. A Masikili.

¹Kemuni na Kalou, keimami a rogoca e na daliga i keimami, a ra sa tukuna vei keimami na neimami qase, Na cakacaka ko ni a cakava e na nodra gauna, e na gauna sa oti makawa.

²Ni kemuni a vakasevi ira tani e na ligamuni na lewe ni veimatanitu, ka sa tei ira ga kina; Kemuni sa vakararawataki ira na tamata, ka sa vakasevi ira tani.

³Ni ra a sega ni rawata na vanua e na nodra i seleiwau, Se vakabulai ira na ligadra: A ligamuni matau duaduaga, kei na tabamuni, kei nai serau ni matamuni, Ni kemuni a lomani ira.

⁴Sai kemuni ga na noqu Tui, na Kalou: Mo ni vakarota na nodra veivakabulai na Jekope.

⁵E na vukumuni ga keimami na vakabalei ira sobu na neimami meca: E na vuku ni yacamuni keimami na butuki ira sobu era sa tu cake vakaivalu vei keimami.

⁶Ni'u na sega ni vakararavi ki na noqu dakai, Ia na noqu i seleiwau ena sega ni vakabulai au.

⁷Kemuni a vakabulai keimami maivei ira na neimami meca, Ia ko ira sa cati keimami ko ni sa vakamaduataka.

⁸A Kalou ga keimami doka e na siga taucoko, Ka vakamolimoli ki na yacamuni ka sega ni mudu. Sela.

⁹Ia oqo ko ni sa biuti keimami tani ka vakamaduataka keimami; O ni sa sega talega ni lako vata kei na neimami mataivalu.

¹⁰O ni sa vakavuna na neimami Bakanadakui ira na neimami meca: Ia ko ira sa cati keimami era sa tokia na neimami ka me nodra.

¹¹O ni sa soli keimami me keimami vaka na sipi sa lewai me laukana; O ni sa vakasevi keimami ki na veimatanitu.

¹²O ni sa volitaki ira na nomuni tamata ka sa sega na kedrai voli, O ni sa sega ni vakavutuniyautaki kemuni e na kedrai voli.

¹³O ni sa soli keimami me vakarogocataki vei ira era sa tiko voleka vei keimami, Me vakalialiai talega ka veiwalitaki vei ira sa tiko voliti keimami:

¹⁴O ni sa soli keimami me vosabecitaki e na veimatanitu, Me ra kuretaka na uludra vei keimami ko ira na tamata.

¹⁵Sa tu vakadua e mataqu na noqu veiseseyaki, Ka sa luvuci au sara na madua ni mataqu,

¹⁶E na vuku ni domona sa dauveivakawai ka vosavakacaca; E na vuku i koya na meca sa dauveisausaumitaka na ca.

¹⁷Sa yacovi keimami na ka kecega oqo; ia keimami sa sega ni guilecavi kemuni, Se keimami cakacaka vakailasu e na nomuni veiyalayalati.

¹⁸Sa sega ni vuki tani na yalo i keimami, Se keimami lesu tani mai na nomuni sala e na neimami lako voli.

¹⁹Ia ko ni sa vakamavoataki keimami e na vanua ni gata, O ni sa ubi keimami talega e na yaloyalo ni mate.

²⁰Kevaka keimami sa guilecava na yaca ni neimami Kalou, Se dodoka na liga i keimami vua na kalou tani;

²¹Ena sega beka ni qaqa oqo na Kalou? Ni sa kila ko koya na ka ni yalo sa vuni tu.

²²Io, e na vukumuni keimami sa vakamatei e na siga tauoko ka bogi; Keimami sa vakatauvatani kei na sipi ena vakamatei.

²³Mo ni yadra mai, Kemuni sa moce, na Turaga, e na vuku ni cava? Mo ni tu cake mai, kakua ni biuti keimami vakadua.

²⁴E na vuku ni cava ko ni sa vunia kina na matamuni, Ka guilecava na neimami rarawa kei na neimami vakacacani?

²⁵Sa vakomalumalumutaki sobu ki na kuvu-ni-soso na yalo i keimami: Ka sa kabita na qele na kete i keimami.

²⁶Mo ni tu cake me vupei keimami, Mo ni vakabulai keimami e na vuku ni nomuni yalololoma.

Na Same 45

**A Same kei Karisito kei nai soqosoqo lewe ni lotu.
Vua na Domo-ni-sere e na Sosanimi. A nodra na luve i Kora; a Masikili. A Sere
ni veivinakati.**

¹Sa vuabale na yaloqu e na vosa vinaka; Au sa vosataka na ka ka'u sa cakava ka sa baleta na Tui: A yamequ na peni ni dauvolavola totolo.

²A nomuni rairai vinaka sa uasivi cake e na nodra na luve ni tamata: Sa livi ki na tebenigusumuni na loloma: Ia na Kalou sa vakalougatataki kemuni kina ka sega ni mudu.

³Kemuni na Qaqqa, mo ni vauca e na dibimuni, na nomuni seleiwau, Kei na nomuni ukuuku kei na nomuni ka vakaturaga.

⁴Mo ni vodo lako tiko vakaturaga, mo ni mani yaco E na vuku ni dina kei na yalomalumalumu, kei nai valavala dodonu; Ka na vakavulici kemuni na ka ni veivakarerei na ligamuni matau.

⁵Sa gata na nomuni gasau E na lomadra na meca ni Tui; Era sa bale e matamuni na veimatanitu.

⁶Ena sega ni mudu na nomuni tikotiko vakaturaga, na Kalou: Ai titoko ni caka dodonu nai titoko ni nomuni matanitu.

⁷Kemuni sa vinakata nai valavala dodonu, ka cata nai valavala ca; O koya sa lumuti kemuni kina na Kalou, na nomuni Kalou, E na waiwai ni reki sa levu ka lailai na nodra na nomuni tokani.

⁸A nomuni sulu kecega sa boi mura, kei na yasi, kei na kasia, Mai na vale tabua ni Tui, era sa vakamarautaki kemuni kina.

⁹A goneyalewa ka marama era kenai tikovaki: Sa tu ko koya na ranadi e na ligamuni matau sa vakaisulu e na koula mai Ofa.

¹⁰Na luvequ yalewa, mo rogoca ka vakanananu, ka vakatu daligamu; Mo guilecava na kai nomu, kei na vale nei tamamu;

¹¹Ena qai gadreva vakalevu na nomu matavinaka na tui: Ni sa nomu Turaga ko koya; ia mo vakarokoroko ga vua.

¹²Ia na goneyalewa ni Taia ena kauta kina e dua na nonai loloma, Ia ko ira era sa vutuniyau vei ira na tamata era na kere loloma vei iko.

¹³Sa vakaiukuuku na lomana tauoko na luvena yalewa na tui: Sa tali vata kei na koula na nonai sulu.

¹⁴Ena kau mai vua na tui e nai sulu talitali: Ko ira talega na goneyalewa na nonai tokani era muri koya, Era na kau mai vei kemuni

¹⁵Era na kau mai e na marau kei na reki: Era na curu ki na vale vakaturaga ni tui.

¹⁶O ira na luvemu era na tubu mei sosomi kei ira na tamamu, O na lesi ira me ra turaga e vuravura tauoko.

¹⁷Au na cakava na yacamuni me nanumi e nai tabatamata kecega: Era na vakavinavinaka kina vei kemuni na veimatanitu ka sega ni mudu.

Na Same 46

**Era sa dauvakararavi vua na Kalou ko ira kecega na lewe ni lotu.
Vua na Domo-ni-sere. A nodra na luve i Kora. A Sere e na Alamoca.**

¹A nodai drodro kei na noda kaukauwa na Kalou, Sa voleka sara me vuksi keda ni da sa rarawa.

²O koya oqo eda na sega kina ni rere, kevaka sa kau tani ko vuravura, Ka sa kau yani ki na loma ni wasa liwa na veiulu-ni-vanua;

³Ka sa vadugu na kena wai ka vakatubu ua, Ka yavala na veiulu-ni-vanua ni sa tubu na kena biau. Sela.

⁴Sa dua na uciwai, na kena soniwai sa vakamarautaka na koro ni Kalou, Na tikina tabu e nai tikotiko i Koya sa Cecere sara.

⁵Sa tiko e na kena loma-ni-koro na Kalou; ena sega ni vakayavalati: Ena sou na Kalou e na mataka me vuksi koya.

⁶Sa cudru na veivanua, sa yavala na veimatanitu: Sa vosa yani ko koya, sa waicala ko vuravura.

⁷Sa tiko vata kei keda ko Jiova ni lewe vuqa; A nodai drodro na Kalou i Jekope. Sela.

⁸Dou mai raica na cakacaka i Jiova, Ni sa ia na veivakarusai e loma i vuravura.

⁹Sa vakaotia nai valu mai nai yalayala kei vuravura: Sa musuka na dakai titi ko koya, ka tayamusuka na moto, Ka sa vakama na qiqi-ni-valu e na bukawaqa.

¹⁰Dou tiko lo, mo dou kila ni'u sa Kalou: Ka'u na vakalevulevui e na veimatanitu, ka'u na vakalevulevui e vuravura.

¹¹Sa tiko vata kei keda ko Jiova ni lewe vuqa; A nodai drodro na Kalou i Jekope. Sela.

Na Same 47

**Ai vakaro ni Kalou vei ira na tamata me ra rekitaka na Mesaia.
Vua na Domo-ni-sere. A nodra Sere na luve i Kora.**

¹Oi kemudou kecega na tamata, dou cobo; Kaila vua na Kalou e na kaikaila ni marau.

²Ni sa rerevaki ko Jiova, o Koya sa Cecere sara; Na Tui levu kei vuravura taucoko.

³O koya ga ena vakamalumalumutaki ira na tamata vei keda, Kei na veimatanitu ki na ruku ni yavada.

⁴O koya ga ena digitaka na nodai votavota, Na *vanua* vinaka sara i Jekope sa lomana ko koya. Sela.

⁵Sa lako cake na Kalou kei na kaikaila, Ko Jiova kei na rorogo ni davui.

⁶Dou seretaka na vakamolimoli vua na Kalou, seretaka na vakavinavinaka: Dou seretaka na vakamolimoli vua na noda Tui, seretaka na vakavinavinaka.

⁷Ni sa Tui kei vuravura taucoko na Kalou: Dou vakavinavinaka e na sere e na lomavuku.

⁸Sa lewai ira na veimatanitu na Kalou: Sa tiko na Kalou e na nonai tikotiko tabu.

⁹O ira na turaga ni veimatanitu era sa soqoni vata, O ira na nona tamata na Kalou i Eparaama: Ni sa nona na Kalou nai sasabai kei vuravura: Sa vakalevulevui cake sara ko koya.

Na Same 48

Ai tukutuku kei Jiova, kei Jerusalemi na nonai tikotiko.

A Same *kei* na Sere na nodra na luve i Kora.

¹Sa levu ko Jiova, ka me vakavinavinakataki vakalevu E na koro ni noda Kalou, na nona ulu-ni-vanua tabu.

²Sa lagilagi sara na kenai tikotiko, era marautaka na kai vuravura kece, Na ulu-ni-vanua ko Saioni, na yasana sa donuya na tokalau; Na koro nei koya na Tui levu.

³Sa kilai ko Jiova e na kena veivale vakaturaga mei drodro.

⁴Raica, era sa soqoni vata na tui, Era lako vata yani.

⁵Era raica, ka ra qai kidacala; Era kidroa, ka dro tani yani.

⁶Sa kani ira ki kea na rere, Kei na rarawa, me vaka na yalewa sa taratara.

⁷O sa vorolaka na waqa ni Tasisi E na cagi mai na tu-i-cake.

⁸Me vaka na ka keimami rogoca, keimami sa raica ni vakakina, E na koro i Jiova ni lewe vuqa, e na koro ni noda Kalou: Ena vakataudeitaka na Kalou me sega ni oti rawa. Sela.

⁹Keimami a veinanuyaka na nomuni yalololoma, na Kalou, E loma ni nomuni vale ni soro.

¹⁰Me vaka na yacamuni, na Kalou, Sa vakakina na vakavinavinaka me ia vei kemuni ka yacova nai yalayala kei vuravura: Sa sinai na ligamuni matau e na cakacaka dodonu.

¹¹Me reki na ulu-ni-vanua ko Saioni, Me ra marau na goneyalewa ni Juta, E na vuku ni nomuni lewa.

¹²Dou lako voli mai Saioni, ka vakavolivolita: Wilika na kena veivale cecere.

¹³Vakaraica vinaka na kena bai, Vakananuma na kena veivale vakaturaga; Mo dou tukuna ki nai tabatamata ena muri mai.

¹⁴Ni sa noda Kalou ka tawa mudu na Kalou oqo: Ena tuberi keda ko koya ka yacova na noda mate.

Na Same 49

**Sa sega ni yaga ki na yaloda nai yau kei na lagilagi vakavuravura.
Vua na Domo-ni-sere. A nodra Same na luve i Kora.**

¹Dou rogoca na ka oqo, na tamata kecega; Dou vakatu daliga, na kai vuravura kecega:

²Oi kemudou vata na tamata wale, kei na turaga, Na vutuniyau kei na dravudravua.

³Ena vosataka na vuku na gusuqu; Ia ena vakanananu na yaloqu ki na ka ni yalomatua.

⁴Au na vakalakala daligaqu ki na vosa vakatautauvata: Au na taurivaka na noqu i bole e na api.

⁵A cava me'u rere kina e na siga ni rarawa, Ni sa voliti au na nodra caka cala ko ira era lawakitaki au?

⁶O ira era vakararavi e na nodra kamunaga, Ka dokai ira e na vuku ni nodra i yau levu;

⁷Sa sega sara e dua vei ira sa volia rawa na wekana, Se solia rawa vua na Kalou na kenai voli:

⁸(Ni sa ka dredre nai voli ni yalodra, A sa sega ni rawa ka tawa mudu:)

⁹Ka me bula tikoga ko koya, Ka sega ni vuca rawa.

¹⁰Ni sa kunea ko koya era mate ga na tamata vuku, Ka sa rusa vata talega na lialia kei na tamata sese sara, Ka laiva na nodra i yau vei ira na tani.

¹¹A lomadra dina, ni *na tu ga* na nodra veivale ka sega ni mudu, Kei na nodra i tikotiko e nai tabatamata kecega; Era sa vakayacana na *nodra* tiki ni vanua e na yacadra ga.

¹²Ia na tamata sa vakarokorokotaki sa sega ni tiko dei: Sa vaka ga na manumanu sa rusa.

¹³Oqo na nodra i valavala na lialia: Ia sa vinakata *ga* na nodra vosa ko ira na nodra kawa. Sela.

¹⁴Era sa lesi ki nai bulubulu me vaka na sipi; Ena vakani ira ko mate; Ena veitalia vei ira e na mataka ko ira na yalododonu: Ena malai talega na nodra kaukauwa e nai bulubulu; me sega kina na kenai tikotiko.

¹⁵Ia na Kalou ena vakabula na yaloqu mai na kaukauwa ni bulubulu: Ni na kauti au ko koya. Sela.

¹⁶Kakua ni ko rere ni sa vutuniyau mai e dua, Ni sa levu mai nai ukuuku ni nona vale;

¹⁷Ni na sega ni kauta yani e dua na ka ni sa mate ko koya: Ena sega ni muri koya sobu na nona totoka.

¹⁸Ni sa vosavakavinakataki koya ni sa bula tiko: Ni ra na vakacaucautaki iko *na tamata*, ni ko sa caka vinaka vei iko:

¹⁹Ena lako na yalona ki nai tabatamata ni nona qase; Era na sega sara ni kunea tale na rarama.

²⁰A tamata sa vakarokorokotaki, ka sega ni yalomatua, Sa vaka ga na manumanu era sa rusa ga.

Na Same 50

Sa daurerevaki na Kalou, ena sega ni yaga vua nai valavala ni lotu vakailasu; sa vinakata *ga* nai valavala dina.

A Same i Esafa.

¹O koya sa Kaukauwa, na Kalou, *io*, ko Jiova, sa vosa otí, A sa kacivi vuravura mai na *yasana* sa cadra kina na mata-ni-siga ka yacova na *yasana* sa dromu kina.

²Mai Saioni, na *koro* lagilagi duaduaga, Sa seraū mai na Kalou.

³Ena lako mai na noda Kalou, ena sega ni galu: Ena liutaki koya e dua na bukawaqa sa daukana voli, Ia sa na vakavolivoliti koya e dua na cava rerevaki.

⁴Ena kacivi lomalagi maicake ko koya, Kei vuravura *talega*, me lewai ira na nona tamata ko koya,

⁵Dou vakasoqoni ira vata kivei au na noqu tamata yalosavasava; O ira era sa ia na veiyalayalati kei au ni ra vakacobora nai soro.

⁶Ia na lomalagi ena tukuna na nonai valavala dodonu: Ni sa lewa na Kalou vakataki koya ga. Sela.

⁷Dou rogoca, na noqu tamata, ni ka'u na vosa; Ko iko na Isireli, ka'u na tukuna na nomu cala: Oi au *ga* na Kalou, na nomu Kalou.

⁸Au na sega ni vunauci iko e na vuku ni nomu i soro, Se na nomu i soro kama ka tu tiko ga e mataqu.

⁹Au na sega ni taura e dua na pulumokau mai na nomu vale, Se na me tagane mai na nomu bai ni me:

¹⁰Ni sa noqu *ga* na pulumokau kila kecega mai na veikau, Kei na pulumokau lasa mai na veiulu-ni-vanua e udolu.

¹¹Au sa kila yadua na manumanu vuka mai na veiulu-ni-vanua: Ka sa noqu na manumanu kila kecega ni vanua.

¹²Kevaka ka'u sa viakana, ka'u na sega ni tukuna vei iko: Ni sa noqu ko vuravura, kei na ka kecega sa sinai kina.

¹³Au na kania li na lewe ni pulumokau tagane, Se gunuva na dra ni me?

¹⁴Mo vakacobora vua na Kalou na vakamolimoli; Ka vakayacora na ka ko a bubului kina vei Koya sa Cecere sara:

¹⁵Mo masuti au *talega* e na siga ni rarawa: Ka'u na vakabulai iko, ia ko na vakacaucautaki au.

¹⁶Ia vei ira nai valavala ca, sa kaya na Kalou, A cava soti ko sa tukuna kina na noqu vunau, Ka sa cavuta talega e gusumu na noqu veiyalayalati?

¹⁷Ni ko sa cata tiko nai vakavuvuli, Ka sa biuta ki dakumu na noqu vosa.

¹⁸Ni ko a kunea na daubutako, ko a qai lomavata kaya, Ka sa votai vata kei ira na dauyalewa.

¹⁹O sa solia na gusumu ki na ka ca, Ka sa tulia na ka lasu na yamemu.

²⁰O sa tiko ga ka vosacataki koya na tacimu; Ko sa kaseti koya na luve i tinamu.

²¹A ka oqo ko a kitaka, ia ka'u a galu ga; Ko a qai nanumi au me'u vakataki iko ga: Ia ka'u na vunauci iko, ka tuva e matamu na nomu i valavala ca oqo.

²²Dou nanuma mada na ka oqo, oi kemudou sa guilecava na Kalou. De'u sa basuraki kemudou, ka sega e dua me vakabulai kemudou.

²³O koya sa vakacobora na vakavinavinaka sa vakacaucautaki au: Ia ko koya sa lewa vakavinaka na nonai valavala Ka'u na vakaraitaka vua na bula sa mai vua na Kalou.

Na Same 51

**Sa vakatusa na nonai valavala ca ko Tevita, ka masuta na Kalou me lomani koya,
ka vakabulai koya mai na nona ca.**

**Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita, ni sa lako mai vua ko Necani na parofita,
ni sa ca vata kei Paci-sepa.**

¹Ni lomani au mai, na Kalou, me vaka na nomuni yalololoma: Me vaka na kena levu ni nomuni yalololoma, mo ni bokoca laivi na noqu i valavala ca.

²Mo ni vakasavasavataki au sara mai na noqu caka cala, Ka vuya laivi vei au na noqu i valavala ca.

³Ni'u sa vakatusa na noqu talaidredre: Ka sa tu ga e mataqu e na veisiga na noqu i valavala ca.

⁴Vei kemuni, io, vei kemuni duaduaga, ka'u sai valavala ca, Ka cakava e matamuni na ka ca: Mo ni vakadonui ni kemuni sa vosa, Ka sega ni cala ni kemuni sa lewa.

⁵Raica, ka'u a sucu vata kei na ca; Ka sa kunekunetaki au ko tinaqu e nai valavala ca.

⁶Raica, ko ni sa vinakata na ka dina mai na vu ni yalo: Ia mo ni vakavukui au e na tikina eloma.

⁷Mo ni vakasavasavataki au e na isopi, ka'u na qai savasava: Vui au, ka'u na qai vulavula vakalevu ka vakalailai na uca-vulavula.

⁸Vakayacora vei au me'u rogoca na ka ni marau kei na reki; Me reki rawa kina na suiqu ko ni sa musulaka.

⁹Ni tabonaka na matamuni mai na noqu i valavala ca, Ka bokoca laivi na noqu caka cala kecega.

¹⁰Kemuni na Kalou, mo ni bulia e lomaqu na yalo e savasava; Ka vakavouya e lomaqu na yalo sa dei tiko.

¹¹Ni kakua ni vakasevi au mai na matamuni; Ka mo ni kakua ni kauta tani vei au na nomuni Yalo Tabu.

¹²Mo ni vakasuka tale kivei au na marau ni bula sa vu maivei kemuni; Ka mo ni tokoni au e na yalo sa gumatua tiko.

¹³Au na qai vakavulica vei ira nai valavala ca na nomuni sala; Ka ra na saumaki mai vei kemuni ko ira nai valavala ca.

¹⁴Mo ni vakabulai au, na Kalou, na Kalou ni noqu veivakabulai, mai nai sau ni dra: Ena qai seretaka vakadomoilevu na nomuni yalododonu na yamequ.

¹⁵Kemuni na turaga, mo ni basuka na tebenigusuqu; Ena qai vakacaucautaki kemuni na gusuqu.

¹⁶Kemuni sa sega ni vinakata me'u vakacaboi soro, se'u na cakava: Ko ni sa sega talega ni rekitaka nai soro kama.

¹⁷Ai soro vua na Kalou na yalo sa raramusumusu; A yalo sa ramusu, ka bibivoro, ko ni na sega ni cata, na Kalou.

¹⁸Mo ni caka vinaka ki Saioni e na nomuni yalololoma: Mo ni viria na bai kei Jerusalemi.

¹⁹Kemuni na qai donuya nai soro dodonu, nai soro kama, kei nai soro sa kama tauoko: Ia era na qai vakacabora na pulumokau e na nomuni cabocabo-ni-soro.

Na Same 52

**Sa dokai koya ko Toeki e na nona qaqa, 1-4; ia sa na cudruvi koya na Kalou, 5-7.
Sa vakararavi vua na Kalou ko Tevita, ka sa vinaka kina, 8,9.**

Vua na Domo-ni-sere; a Masikili. A Same i Tevita ni sa lako mai ko Toeki na kai Itomi ka sa tukuna vei Saula, ka kaya vua, Sa lako mai ko Tevita ki na vale i Eiimeleki.

¹A cava ko sa vakalevulevui iko kina e na ca, o iko na tamata qaqa? A yalololoma ni Kalou sa sega ni mudu rawa.

²Sa vu ni ca tiko na yamemu; Sa vaka nai tasi gata, sa cakacaka vakaveivakaisini.

³O sa vinakata na ka ca, ka cata na ka vinaka; O sa vinakata ni ko vosa lasu, ka cata ni ko vosa dodonu. Sela.

⁴Ko sa vinakata na vosa kata kecega, Kei na gusu dauveivakaisini.

⁵Ia na Kalou, ena vakarusai iko mo sega ni bula tale, Ena tauri iko, ka cavuti iko laivi mai na nomu i tikotiko; Ka cavuti iko tani mai na vanua ni bula. Sela.

⁶A ra na raica na yalododonu, ka ra na rere, Ka ra na dredrevaki koya: ka kaya,

⁷Raica, oqo na tamata sa sega ni vakararavi vua na Kalou me nona kaukauwa; Ia sa vakararavi ga e na kena levu ni nonai yau, Ka vakaukauwataki koya e na nonai valavala ca.

⁸Ia koi au, ka'u sa vaka na olive bulabula e na vale ni Kalou: Au sa vakararavi tikoga e na loloma ni Kalou ka sega ni mudu.

⁹Ena sega ni oti na noqu vakavinavinaka vei kemuni e na vuku ni ka kemuni a cakava: Ka'u na qarava tiko na yacamuni; ni sa vinaka oqo e matadra na nomuni tamata yalosavasava.

Na Same 53

**Era sai valavala ca na tamata vakaaduaga.
Vua na Domo-ni-sere e na Maalaca; a Masikili. A Same i Tevita.**

¹Sa kaya e lomana na tamata lialia, Sa sega na Kalou. Era sa ca sara, era sa kitaka nai valavala ca e velavela: Sa sega e dua sa caka vinaka.

²Sa rai sobu mai lomalagi na Kalou kivei ira na tamata, Me raica se dua sa vuku, Se sa vakasaqara na Kalou.

³Era sa suka tani ki muri ko ira yadua: era sa yaco vata me ra velavela; Sa sega e dua sa caka vinaka, sa sega sara e dua.

⁴Sa sega beka na nodra vuku ko ira na daukitaka nai valavala ca? Ko ira era sa kania na noqu tamata me vaka era kana madrai: Ka ra sa sega ni masu vua na Kalou.

⁵Era a rere vakalevu e na tikina sa sega kina na ka me ra rerevaka; Ni sa duibiubiuta na Kalou na suidra era sa mai soqoni vakaivalu vei iko: O ni sa vakamaduataki *ira*, ni sa beci ira na Kalou.

⁶Me sa yaco mada na bula kivei ira na Isireli mai Saioni! Ni sa kauti ira tale mai na Kalou na nona tamata era tiko vakabobula, Ena qai reki ko ira na Jekope, ka na marau ko ira na Isireli.

Na Same 54

**Sa masuta na Kalou ko Tevita me vakabulai koya mai na nona meca, 1-3. Sa
vakararavi ga vua na kalou, 4-7.**

**Vua na Domo-ni-sere e na Nikinoca; a Masikili. A Same i Tevita, ni ra sa lako
mai kivei Saula na kai Sifi, ka kaya, Sa sega beka ni vunitaki koya tiko vei
keimami ko Tevita?**

¹Mo ni vakabulai au na Kalou, e na vuku ni yacamuni, Ka lewa e na vukuqu e na nomuni kaukauwa.

²Mo ni rogoca na noqu masu, na Kalou; Mo ni vakatu daligamuni ki na vosa ni gusuqu.

³Ni ra sa tu mai me noqu meca na kai tani, A ra sa segata me'u mate ko ira era dauvakacaca; Era sa sega ni raici koya na Kalou ni tu e matadra. Sela.

⁴Raica, sa noqu i vukevuke na Kalou: Sa tiko vata na Turaga kei ira era tokona na yaloqu.

⁵Ena sauma ko koya na ca vei ira na noqu meca: Mo ni muduki ira laivi e nomuni yalodina.

⁶Au na vakacobora vei kemuni nai madrali mai na vu ni lomaqu: Au na vakavinavinaka ki na yacamuni, Jiova; ni sa ka vinaka *oqo*.

⁷Ni sa vakabulai au ko koya mai na ka rarawa kecega: Ka sa raica na mataqu *na ka sa yaco* vei ira na noqu meca.

Na Same 55

Sa tagi vua na Kalou ko Tevita ni sa rere na yalona, 1-8. Sa tukuna ni ra sa nona meca na wekana eso, a ra sa lawakitaki koya, 9-15. Sa vakararavi vua na Kalou ka vakacegu e na vukuna, 16-23.

Vua na Domo-ni-sere e na Nikinoca; a Masikili. A Same i Tevita.

¹Mo ni vakatu daligamuni, na Kalou, ki na noqu masu; Ia mo ni kakua ni vunitaki kemuni mai na noqu kerekere.

²Mo ni nanumi au, ka vakorogo vei au: Au sa vutugu e na noqu rarawa, ka sega ni vakacegu rawa;

³E na vuku ni vosa ni meca, E na vuku ni nodra i valavala vakasaurara na caka cala: Ni ra sa beitaki au e na ka e sega ni dodonu, Ka ra sa vakararawataki au e na nodra cudru.

⁴Sa rarawa vakalevu na yaloqu e lomaqu: Ka sa kani au na rerevaka na mate.

⁵Sa kani au na rere kei na sautaninini, Ka sa luvuci au na domobula:

⁶Ka'u a *qai* kaya, Me'u vakatabana mada me vaka na ruve! Ni'u na *qai* vuka yani, ka tiko vakacegu.

⁷Raica, au na *qai* lako me'u vakayawa yani, Ka tiko vakadua ga e na lekutu. Sela.

⁸Au na *qai* kusarawa ni dro tani Mai na cagi levu, *kei* na cava.

⁹Mo ni vakarusai *ira*, kemuni na Turaga, *ka* wasea na yamedra: Ni'u sa kunea nai valavala kaukauwa kei na veileti e na koro.

¹⁰Era sa lako voli e dela ni kena bai e na siga kei na bogi. Sa tiko e loma ni koro na caka cala kei na ka rarawa.

¹¹Sa tiko ga kina nai valavala ca: A sa sega ni yali e na kena rara na dauveivakaisini kei na dauveivaqaseni.

¹²Ni sa sega ni koya na meca ka vosa vakacacataki au; Ke sa vakakina ke'u sa vosota rawa: Ka sa sega ni koya ka cati au ka vakalevulevui koya vei au; Ke sa vakakina ke'u sa vunitaki au vua:

¹³Ia sai iko ga, na tamata edaru a veitokani vata, Ka noqu i tau edaru a dautiko vata vakaveiwеканi.

¹⁴Ia keirau a dauveivosaki vakavinaka vata, Ka daulako vata ki na vale ni Kalou.

¹⁵Me kidaci ira na mate, Me ra lako bulabula sobu ki nai bulubulu: Ni sa tiko e nodra i tikotiko, kei na lomadra talega, nai valavala ca.

¹⁶Ia koi au, ka'u na masu vua na Kalou; Ka na vakabulai au ko Jiova.

¹⁷E na yakavi, kei na mataka, kei na siga levu, ka'u na masu, ka tagi vakadomoilevu: Ka na rogoca na domoqu ko koya.

¹⁸Sa vakabula na yaloqu me'u vakacegu mai nai valu ka ia vei au: Ni ra sa lewe vuqa era vala kei au.

¹⁹Ena vakarorogo na Kalou, ka vakararawataki ira, Io, ko koya ka tiko mailiu sara. Sela. Ni sa sega na veivukiyaki vei ira, Era sega kina ni rerevaka na Kalou.

²⁰Sa dodoka na ligana ko koya vei ira era tiko sautu kaya: Sa vakacataka ko koya na nona vosa ni yalayala.

²¹Sa malumalumu sara na vosa ni gusuna sa kaukauwa na pata; Ia sa tiko e lomana nai valu: Sa waicala na nona vosa ka cevata na waiwai, Ia sai seleiwau ga sa ucu tu.

²²Mo biuta vei Jiova na nomu i colacola bibi, ena tokoni iko ko koya: Ena sega ni laivi ira na yalododonu me ra vakayavalataki e na dua na gauna.

²³Ia koi kemuni na Kalou, ko ni na biuti ira sobu ki nai keli ni rusa: O ira na tamata dauveivakamatei ka dauveivakaisini, era na sega ni bula me yacova na veimama ni nodra gauna; Ia koi au, ka'u na vakararavi vei kemuni.

Na Same 56

Sa tagi vua na Kalou ko Tevita e na vuku ni nona meca, 1-8. Ka sa qai vakacegu ni sa nanuma na vosa ni Kalou, ka sa sega ni rere, 9-13.

Vua na Domo-ni-sere e na Jonace-elemireokimi. A Same i Tevita, ni ra sa tauri koya na kai Filisitia mai Kaca.

¹Mo ni lomani au mai, na Kalou; ni ra sa sagai au vakaca na tamata; O koya sai valu mai vei au, sa vakararawataki au e na veisiga.

²Era sa via tilomi au e na veisiga na noqu meca: Ni ra sa lewe vuqa era veivala kei au, oi kemuni sa Cecere.

³A siga ka'u sa rere kina, Ka'u na vakararavi kina vei kemuni.

⁴E na vuku ni Kalou ka'u na reki e na nona vosa, Au sa vakararavi tiko vua na Kalou; Au na sega ni rerevaka na ka era cakava rawa vei au na tamata.

⁵E na veisiga kecega era kauta vakatani na noqu vosa; A ka kecega era sa nanuma sa ka ga me'u ca kina.

⁶Era sa soqoni vata, era vunitaki ira, Era vakaraica na noqu i lakolako, Ni ra lawakitaka tiko na yaloqu.

⁷Me ra dro bula li e na vuku ni nodra caka cala? E na *nomuni* cudru, na Kalou, mo ni biuti ira sobu na tamata.

⁸O ni sa wilika na noqu veiseyaki: Mo ni vakataloca na wai ni mataqu ki na nomuni tavaya: Sa sega beka *ni volai* oti e na nomuni vola?

⁹Ni'u sa tagi *vei kemuni* era na qai dro tani na noqu meca: Ka'u sa kila oqo: ni sa totaki au na Kalou.

¹⁰E na vuku ni Kalou ka'u na reki e na *nona* vosa: E na vuku i Jiova ka'u na reki e na *nona* vosa.

¹¹Au sa vakararavi vua na Kalou: Au na sega ni rerevaka na ka era cakava rawa vei au na tamata.

¹²Sa vauci au na noqu bubului vei kemuni na noqu Kalou: Me'u vakavinavinaka vei kemuni.

¹³Ko ni sa vakabula oti na yaloqu mai na mate: Kei na yavaqu talega, me kakua ni tarabe, Me'u lako voli kina e na mata ni Kalou E na rarama ni bula?

Na Same 57

A masu vua na Kalou e na gauna ni rarawa.

Vua na Domo-ni-sere; Ali-tasikici. A Same i Tevita, ni sa drotaki Saula mai na qara-vatu.

¹Mo ni yalololoma mai vei au, na Kalou, mo ni yalololoma vei au: Ni sa vakararavi vei kemuni na yaloqu: Io, e ruku ni tabamuni ka'u na vakarurugi au kina, Ka me oti mada na ka e veivakararawataki *oqo*.

²Au na tagi vei koya na Kalou Cecere sara: Vei koya na Kalou sa cakacaka tiko e na vukuqu.

³Ena talaki mai lomalagi ko koya, ka vakabulai au Mai na nona vosavakacaca ko koya sa via tilomi au. Sela. Ena tala na nona loloma kei na nona dina na Kalou.

⁴Sa tiko na yaloqu e na kedra maliwa na laioni: Au sa koto vata kei ira sa waqa tu na lomadra, Io, kei ira na tamata sa moto ga ka gasau ga na batidra, Ka sai seleiwau gata na yamedra.

⁵Mo ni cecere, na Kalou, ka me lolovira ko lomalagi; Me cecere cake na nomuni ukuuku ki vuravura tauoko.

⁶Era sa birika na lawa me tao kina na yavaqu; Sa roko lako na yaloqu: Era sa kelia nai keli e mataqu, Ka ra sa lutu kina ko ira. Sela.

⁷Sa dei na yaloqu, na Kalou, sa dei na yaloqu: Au na sere ka vakavinavinaka.

⁸Mo yadra mai, na noqu i ukuuku: drau yadra mai, na soliteri kei na api: Au na yadra mai ni sa mataka caca tu.

⁹Au na vakavinavinaka, vei kemuni na Turaga, e na veimataqali: Au na sere vei kemuni e na kedra maliwa na veimatanitu.

¹⁰Ni sa yacova na lomalagi na kena levu ni nomuni loloma, Ka sa yacova na o na nomuni dina.

¹¹Mo ni cecere, na Kalou, ka me lolovira ko lomalagi: Me cecere cake na nomuni ukuuku ki vuravura taucoko.

Na Same 58

Sa vunauci na nodra i valavala na tamata ca, 1-5. Ena cudruvi ira na Kalou, 6-9; ia era na reki ga na yalododonu, 10,11.

Vua na Domo-ni-sere; Ali-tasikici. A Same i Tevita.

¹Dou sa vosa dodonu vakaidina li, oi kemudou nai soqosoqo? Dou sa lewa vakadodonu li, oi kemudou na luve ni tamata?

²E sega, e na lomamudou dou sa caka cala tiko; A ligamudou sa vakarautaka na ka sa sega ni dodonu e na vanua oqo.

³O ira nai valavala ca era sa lako cala voli mai na kete i tinadra: Era sa lako sese, ka vosa lasu tiko, mai na siga era sucu kina.

⁴A nodra weli gaga sa vaka na weli gaga ni gata: Era vaka na gata didivara sa vakadidivarataka na daligana;

⁵Ka sa bese ni vakarorogo ki na domodra era dauuvu bitu, Io kevaka sa uvuca vakavuku sara.

⁶Kemuni na Kalou, mo ni doloka na batidra e gusudra; I Jiova, mo ni doloka sara na batidra lelevu na laioni kaukauwa.

⁷Me ra waicala yani me vaka na wai sa dave tiko: Ni ra sa navuca na nodra dakai me vanataka na gasau, me sa tamusumusuki ga.

⁸Me ra waicala ka oti yani, me vaka na la dregadregata; Me ra vaka na lutudole ni yalewa, sa sega ni kunea na mata-ni-siga.

⁹Ni sa bera ni kila na buka kau vakavotona na nomudou kuro, Ena kauti ira tani ko koya me vaka e na covulaca, ni ra sa bula tiko, ka ni sa cudru ko koya.

¹⁰Era na reki na yalododonu ni ra kunea na veisausaumi: Ena lomoca na yavana e na kedra dra nai valavala ca.

¹¹Era na qai kaya kina na tamata, E dina era na saumi ko ira na yalododonu; E dina ni sa Kalou ko koya ka sa lewa e vuravura.

Na Same 59

Sa masuta na Kalou ko Tevita me vakabulai koya mai na nona meca, 1,2. A nodra i valavala na nona meca, 3-7. Era na cudruvi, 8-15. Sa vakavinavinaka ko koya vua na Kalou, 16,17.

Vua na Domo-ni-sere; Ali-tasikici. A Same i Tevita, ni sa talaki ko Saula, a ra sa vakatawa na vale me ra vakamatei koya.

¹Mo ni vakabulai au, na noqu Kalou, mai vei ira na noqu meca: Mo ni vakarurugi au maivei ira era sa tu cake kivei au.

²Vakabulai au maivei ira na daucaka cala, Ka vakabulai au mai na tamata dauveivakamatei.

³Ni ra sa lawavaka na yaloqu: Era sa soqoni vata na qaqa me veivala kei au; Ka segai, Jiova, *e na vuku* ni noqu talaidredre, se na noqu i valavala ca.

⁴Era sa cici ka vakarautaki ira, ka segai *e na vuku* ni *noqu* caka cala: Mo ni yadra mo ni vupei au, ka vakaraica.

⁵Ia koi kemuni, Jiova, na Kalou ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, Mo ni yadra me cudruvi ira kece na veimatanitu: Mo ni kakua ni vosoti ira na caka cala era sa dautalaidredre. Sela.

⁶Era daulesu mai kei na yakavi; era osooso me vaka na koli, Ka vakavolololita na koro.

⁷Raica, era sa dausova vosa *e na gusudra*: *Sa tiko* nai seleiwau *e na tebenigusudra*: Ni *ra sa kaya tiko*, O cei sa rogoca?

⁸Ia koi kemuni, Jiova, ko ni na dredrevaki ira; Ko ni na vakalialiai ira kecega na veimatanitu.

⁹E na vuku ni nomuni kaukauwa, ka'u na qaravi kemuni kina: Ni sa noqu vale ni valu cecere na Kalou.

¹⁰Ena liutaki au na noqu Kalou dauyalololoma: Ena vakaraitaka vei au na Kalou *na ka sa na* yacovi ira na noqu meca.

¹¹Mo ni kakua ni vakamatei ira, de ra guilecava ko ira na noqu tamata: Mo ni vakasevi ira e nomuni kaukauwa; ka vakamalumalumutaki ira sobu; Kemuni na Turaga na neimami sasabai.

¹²E na vuku ni ca ni gusudra kei na vosa ni tebenigusudra, Me ra tauri ga e na nodra viavialevu: E na vuku talega ni ruru kei na lasu era vosataka.

¹³Mo ni vakarusai ira e na nomuni cudru, ni vakarusai ira, me ra yali sara: Ka me ra kila ni sa lewa na Kalou vei ira na Jekope Ka yacova nai yalayala kei vuravura. Sela.

¹⁴Me ra qai lesu mai kei na yakavi; ka osooso me vaka na koli, Ka vakavolivolita na koro.

¹⁵Me ra qara voli na kedra, Ia kevaka era sega ni mamau, me ra ia tiko kei na bogi.

¹⁶Ia koi au, ka'u na seretaka na nomuni kaukauwa; Io, ka'u na seretaka vakadomoilevu na nomuni loloma kei na mataka: Ni kemuni sa noqu vale ni valu cecere Kei na noqu i drodro e na siga ka'u sa rarawa kina.

¹⁷Au na sere vei kemuni na noqu kaukauwa; Ni sa noqu vale ni valu cecere na Kalou, na noqu Kalou dauyalololoma.

Na Same 60

Sa masu vua na Kalou me oti na nona cudruvi ira, 1-4; ka sa cavuta na nona vosa ni yalayala, 5-8; kei na nodra vakararavi kina, 9-12.

Vua na Domo-ni-sere e na Susani-ituca. A Same i Tevita, mei vakavuvuli; ni sa kabai ko Mesopotemia kei Siriasopa, ni sa lesu mai ko Joapi ka vakamatei ira na kai Itomi e le tinikarua na udolu e na buca ni masima.

¹Oi kemuni na Kalou, ko ni sa biuti keimami, o ni sa dui vakasevi keimami; Ko ni a cudru; mo ni lesu tale mai vei keimami.

²O ni sa cakava me sautaninini na vuravura; ko ni sa basuka: Mo ni vakavinakataka na veitikina sa ca; ni sa veitosoyaki.

³O ni sa vakayacora na ka rarawa vei ira na nomuni tamata; Ko ni sa vagunuvi keimami e na waini keimami yatayata kina.

⁴O ni sa solia na kuila vei ira era sa rerevaki kemuni, Me cecebuya e na vuku ni *nomuni* yalodina. Sela.

⁵Me vakabulai kina ko koya ko ni sa lomana; Mo ni vakabulai au e na ligamuni matau, ka rogoci au.

⁶Sa vosa oti na Kalou e nona yalosavasava; Au na rekitaka; Au na votai Sikemi, ka vakarauta na buca mai Sukoci.

⁷Sa noqu ko Kiliati, ka sa noqu ko Manasa; Ai vakaruru ni uluqu ko Ifireimi; A noqu tamata daulewa ko Juta;

⁸A noqu i vuivui ko Moapi; Ko Itomi, ka'u na viritaka vua na noqu i vava: Ko Filisitia, ka'u na kailataka.

⁹O cei ena kauti au ki na koro kaukauwa? O cei ena tuberi au cake ki Itomi?

¹⁰Oi kemuni na Kalou, se segai, oi kemuni ka sa biuti keimami? Ia koi kemuni na Kalou, ko ni sa sega ni lako vata kei ira na neimami valu?

¹¹Mo ni vupei keimami mai me oti na ka rarawa; Ni sa ka walega na nodra veivuke na tamata.

¹²E na vuku ni Kalou eda na gugumatua; Ni sai koya ga ena buturaka sobu na noda meca.

Na Same 61

**A masumasu e na vakabauta na vosa ni yalayala ni Kalou.
Vua na Domo-ni-sere e na Nikina. A Same i Tevita.**

¹Mo ni rogoa, na Kalou, na noqu tagi; Vakarorogo ki na noqu masu.

²Ni sa luvuci na lomaqu, ka'u na tagi vei kemuni mai nai yalayala kei vuravura. Mo ni tuberi au ki na uluvatu sa cecere vei au.

³Ni kemuni sa noqu i vakaruru eliu, na noqu koro kaukauwa, mai vua na meca.

⁴Au na tiko ga e na nomuni vale ka sega ni mudu: Au na vakararavi e na ruku ni tabamuni. Sela.

⁵Ni kemuni sa rogoca oti, na Kalou, na noqu bubului: Ko ni sa solia vei au na nodra i votavota era rerevaki kemuni.

⁶O ni na vakabalavutaka na nona bula na tui: Kei na nona yabaki, ena vaka nai tabatamata e vuqa.

⁷Ena tiko ga e na mata ni Kalou ka sega ni mudu: Mo ni vakayacora na loloma kei na dina, me rau vakabulai koya tiko.

⁸Me'u vakacaucautaka kina na yacamuni ka sega ni mudu, Me'u vakayacora kina e na veisiga na ka ka'u sa bubului kina.

Na Same 62

Sa vakararavi tabakidua vua na Kalou ko Tevita, 1-7. Sa vakaroti ira na tamata kecega me ra vakararavi vua, 8-12.

Vua na Domo-ni-sere, vei ira na Jitucuni. A Same i Tevita.

¹Sa wawa tikoga na yaloqu vua na Kalou; Vei koya ga ka'u na vakabulai kina.

²O koya ga na noqu uluvatu kei na noqu i vakabula; Na noqu vale cecere ko koya; ka'u na sega ni yavalati vakalevu.

³A cava na kena dede dou nanuma kina na ka ca mo dou vakayacora vua na tamata? Dou na moku koi kemudou kecega: *Dou na* vaka na bai batu sa vakalakala tu, *kei* na bai kau sa yavala toka.

⁴Era bose ga me ra vakasivoi *koya* mai na nona ka vakaturaga: Era marautaka na ka lasu: Era vakavinavinaka e na gusudra, ia era sa ruru ga e lomadra. Sela.

⁵Na yaloqu, mo wawa tikoga vua na Kalou; Ni sa vu mai vei koya ga na ka ka'u nuitaka tiko.

⁶O koya duaduaga na noqu uluvatu, kei na noqu i vakabula: Na noqu i drodro cecere *ko koya*; ka'u na sega ni yavalati.

⁷Sa vu mai vua na Kalou na noqu bula kei na noqu vakarokoroko: Na noqu uluvatu kaukauwa, *kei* na noqu i drodro na Kalou.

⁸Dou vakararavi vua e na veisiga kecega; oi kemudou na tamata, Dou sova yani na lomamudou e matana: Sa nodai drodro na Kalou. Sela.

⁹E dina era ka walega na tamata kaisi, ka ra sa ka lasulasu na tamata turaga: Kevaka era sa vakarautaki, era tautauvata ga, ni ra ka mamada wale sara.

¹⁰Dou kakua ni vakararavi e nai valavala vakasausa, Ka kakua ni viavialevu e na daubutako: Kevaka sa levu mai nai yau, dou kakua ni daunanuma kina.

¹¹Sa vosa vakadua na Kalou; Io, ka'u sa rogoca vakarua oqo; ni sa nona ga na Kalou na kaukauwa;

¹²Ka sa nomuni talega, na Turaga, na yalololoma: Ni kemuni sa solia vei ira na tamata yadua me vaka na nodra i valavala.

Na Same 63

Sa gadreva sara na Kalou ko Tevita, ka sa vakavinavinaka vua, 1-5. Ni sa vakararavi tiko vei koya, sa kila ni ra na ca na nona meca, 6-10, ka vinaka ga ko koya, 11.

A Same i Tevita, ni sa tiko e na veikau mai Juta.

¹Oi kemuni na Kalou, ko ni sa noqu Kalou; ka'u na sou me'u qaravi kemuni: Sa viagunu vei kemuni na yaloqu, sa gu ga vei kemuni na lewequ E na vanua mamaca ka dauveivakaocataki, sa sega kina na wai;

²Me'u kunea na nomuni kaukauwa kei na nomuni ukuuku, Me vaka ka'u a kunea e na nomuni vale tabu.

³Ni sa vinaka na nomuni loloma ka ca na bula, Ena vakavinavinaka kina vei kemuni na tebenigusuqu.

⁴Ka'u na vosavinakataki kemuni vakaoqo ni'u sa bula tiko: Ka'u na dodoka cake na ligaqu e na yacamuni.

⁵Ena mamau na yaloqu me vaka *e na* uto ni sui kei na uro, Ena vakavinavinaka talega na tebenigusuqu ni sa reki tiko.

⁶Ni'u sa nanumi kemuni e na noqu i mocemoce, Ka vakanananu vei kemuni e na veitiki ni bogi.

⁷Ni kemuni sa dauvukei au, Ka'u na rekitaka kina na yaloyalo ni tabamuni.

⁸Sa gumatua na yaloqu ni'u muri kemuni: Sa tokoni au na ligamuni matau.

⁹Ia ko ira era segata na yaloqu me ra vakarusa, Era na lako sobu ki na tikina e ruku i vuravura,

¹⁰Era na bale e nai seleiwau: Era na kedrai votavota na fokise.

¹¹Ia na tui ena rekitaka na Kalou: Era na marau tiko ko ira yadua sa bubului vua: Ia ena vagagalutaki na gusudra na vosa lasu.

Na Same 64

Sa vakatakila na nona meca, 1-6. Ena cudruvi ira na Kalou, a ra na rere kina na tamata, ka reki na yalododonu, 7-10.

Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.

¹Mo ni rogoca na domoqu, na Kalou, e na noqu masu: Mo ni maroroya na noqu bula me'u kakua ni rerevaka na meca.

²Vunitaki au mai na nodra vere lo na daucaka ca; Kei na nodra ue na daucaka cala:

³O ira era sa vagatara na yamedra me vaka nai seleiwau, Era sa navuca *na nodra dakai me vanataka* na nodra gasau, na vosa gaga.

⁴Me ra vanai koya lo sa sega ni cala: Era vanavana vakidacula vua, ka ra sega ni rere.

⁵Era vaqaqataki ira e na ka ca: Era bose me ra biri dai lo; Era sa kaya, O cei ena kunei ira?

⁶Era qara na ka ca; era gumatua ni vakasaqaqara: Ia na nanuma ni lomadra kei na yalodra na tamata yadua, sa ka titobu sara.

⁷Ia na Kalou ena vanai ira e na gasau; Era na vuetaiki vakasauri.

⁸Era na vukica na yamedra me lauti ira vakai ira: Era na dro tani ko ira kece sa raici ira.

⁹Ka ra na rere na tamata kecega; Ka tukuna na cakacaka ni Kalou; Ka ra na nanuma vakavuku ki na nona cakacaka.

¹⁰Era na rekitaki Jiova ka vakararavi vua ko ira na yalododonu; Ka ra na vakavinavinaka ko ira kecega na yalodina.

Na Same 65

Sa vakavinavinaka vua na Kalou ni sa vakabulai ira, 1-5. Sa kaukauwa na Kalou, 6-8, ka yalololoma, 9-13.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.

¹Sa waraki kemuni tiko, na Kalou, na vakavinavinaka mai Saioni: Ena vakayacori talega na ka ka'u sa bubului kina vei kemuni.

²Oi kemuni sa daurogoca na masu, Ena toro mai vei kemuni na tamata kecega.

³Sa gumatua vei au na vosa ca: A neimami valavala ca ko ni na vuya laivi.

⁴Sa kalougata na tamata ko ni sa digitaka, ka kauta voleka mai, Me tiko ga e na nomuni lomanibai: Keimami na vakamamautaki e na ka vinaka mai na nomuni vale, Io, na nomuni vale tabu.

⁵E na ka dodonu e rerevaki ko ni na vosa vei keimami, Na Kalou na neimami vakabula; Oi kemuni era sa vakararavi kina e nai yalayala kecega kei vuravura, kei ira talega era tiko vakayawa e loma ni wasawasa:

⁶O koya sa vakataudeitaka na veiulu-ni-vanua e na nona kaukauwa; Ni sa vauci tu e na kaukauwa:

⁷Ka sa vakamaravutaka na cudru ni wasawasa, kei na vadugu ni biau, Kei na nodra ue na tamata.

⁸O ira talega era tiko e nai yalayala kei vuravura era sa rerevaka na nomuni vakatakilakila: O ni sa dauvakamarautaka na mataka ni sa kida, kei na yakavi ni sa dromu tiko na siga.

⁹O ni sa talevi vuravura, ka sa vakasuasuataka: O ni sa vakavutuniyautaka E na uciwai ni Kalou, Ko ya sa sinai tu kina na wai; O ni sa solia vei ira na sila, ni kemuni sa vakarautaka oti na vanua.

¹⁰O ni sa vakasuasuataka vakalevu na kena bukebuke; O ni sa vakatauca na uca ki na kena tova; O ni sa vakamalumalumutaka e na uca; O ni sa vakalougatataka na ka e tubu kina.

¹¹O ni sa vakaisalataka na yabaki e na nomuni loloma; A sa tau mai na uro mai na nomuni lakolako.

¹²Sa tau ki na vanua veico mai lekutu: Ka sa reki tu na veiulu-ni-koro e na veiyasana kecega.

¹³Sa robota na vanua veico na sipi; Ia na veibuca sa roboti tu e na sila; Era kaila e na reki, io, era sere tiko.

Na Same 66

Me ra vakavinavinaka vua na Kalou na lewe ni veivanua, ka cuva vua, ni sa lewa na ka kecega ko koya, 1-7. Ka sa levu na nona loloma vei ira na nona tamata, 8-12; ka levu vei Tevita, 13-20.

Vua na Domo-ni-sere. A Sere.

¹Dou sere vakadomoilevu vua na Kalou, na veivanua kecega:

²Dou seretaka na yacana ka daurogorogo vinaka: Dou vakaiukuukutaka na vakavinavinaka vua.

³Dou kaya vua na Kalou, A kena rerevaki na nomuni cakacaka! E na vuku ni nomuni kaukauwa levu era na vakamalumalumutaki ira vei kemuni na nomuni meca.

⁴Era na cuva vei kemuni na kai vuravura kecega, Ka sere vei kemuni; Era na serevaka na yacamuni. Sela.

⁵Dou mai raica na cakacaka ni Kalou: Sa ka rerevaki na *nona* cakacaka vei ira na luve ni tamata.

⁶Sa vukica na wasawasa me *vanua* mamaca: Era a lakova na wai levu e na yavadra: E na yasana ko ya eda a rekitaki koya.

⁷Sa lewa ko koya e na nona kaukauwa ka sega ni mudu; Sa raica tiko na veimatanitu na matana: Me ra kakua ni vakalevulevui ira na yalovakatani. Sela.

⁸Dou vosavinakataka na noda Kalou, oi kemudou na veimataqali, Ka vakarogorogoya na vakavinavinaka vua:

⁹O koya sa maroroya tikoga na noda bula, Ka sega ni laiva na yavada me yavalati.

¹⁰Ni kemuni sa vakatovolei keimami, na Kalou. O ni sa vakatovolei keimami, me vaka sa vakatovolei na siliva.

¹¹O ni a kauti keimami ki loma ni lawa, O ni a tauca nai colacola bibi e daku i keimami.

¹²O ni a cakava na tamata me ra ladeva na ulu i keimami, ni ra vodo ose tiko; Keimami a lako e na loma ni bukawaqa e loma ni wai talega: Ia ko ni a kauti keimami ga ki na *vanua* vinaka.

¹³Au na curuma na nomuni vale ka kauta nai soro kama; Au na vakayacora vei kemuni na ka ka'u a bubului kina,

¹⁴Ko ya sa cavuta na tebenigusuqu, Ka sa vosataka na gusuqu, ni'u a vakararawataki.

¹⁵Au na vakacobora vei kemuni mei soro kama na manumanu uro, Kei na sipi tagane me ka boi vinaka; Au na vakacobora na pulumokau kei na me. Sela.

¹⁶Dou toro mada mai mo dou rogoca, oi kemudou kecega sa rerevaka na Kalou, Ka'u na tukuna na ka sa cakava ko koya e na vuku ni yaloqu.

¹⁷Au a tagi vua e na gusuqu, Ka vakalevulevui koya e na yamequ.

¹⁸Kevaka ka'u goleva e lomaqu nai valavala ca, Ena sega ni rogoci au na Turaga:

¹⁹Ia sa rogoci au vakaidina na Kalou; Sa vakarorogo ki na domo ni noqu masu.

²⁰Me vakavinavinakataki na Kalou, Ni sa sega ni biuta tani na noqu masu, se na nona loloma vei au.

Na Same 67

**A masumasu me yaco na lewa ni Kalou e vuravura.
Vua na Domo-ni-sere e na Nikinoca. A Same.**

¹Me yalololoma mai vei keimami, na Kalou, ka vakalouugatataki keimami; Ka me cilavi keimami na matana. Sela.

²Me kilai kina na nomuni valavala e vuravura, Kei na bula sa maivei kemuni ki na lewe ni veimatanitu kecega.

³Me ra vakavinavinaka vei kemuni na Kalou, ko ira na lewe ni veivanua; Io, me ra vakavinavinaka vei kemuni ko ira na lewe ni veivanua kecega.

⁴Me ra reki na veivanua ka sere e na marau: Ni kemuni na lewai ira vakadodonu na veimataqali, Ka tuberi ira na veimatanitu e vuravura. Sela.

⁵Me ra vakavinavinaka vei kemuni na Kalou, ko ira na lewe ni veivanua: Io, me ra vakavinavinaka vei kemuni ko ira na lewe ni veivanua kecega.

⁶Ena qai vuataka na vuana ko vuravura; Ena qai vakalouugatataki keda na Kalou, io, na noda Kalou.

⁷Ena vakalouugatataki keda na Kalou; Ena rerevaki koya talega nai yalayala kecega kei vuravura.

Na Same 68

**A vakavinavinaka e na vuku ni cakacaka loloma ni Kalou.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Me tu cake na Kalou, me ra dui vakubutaki ko ira na nona meca: Me ra veidroyaki e matana ko ira era sa cati koya.

²Me vaka sa cagina tani nai kubou, mo ni lewa me ra *vaka talega kinako* ira: Me vaka sa waicala na drega ni vola e na mata ni bukawaqa, Me ra rusa laivi *vakakina* ko ira nai valavala ca e na mata ni Kalou.

³Ia me ra marau ga na yalododonu; me ra reki e na mata ni Kalou: Io, me ra ladelade e na marau.

⁴Dou sere vua na Kalou, dou seretaka na yacana: Dou vakavinavinaka vua sa vodo lako e na lomalagi, Na yacana ko Ja, ka mo dou tavarekireki e matana.

⁵A tamadra na luveniyali, kei koya sa lewa e na vukudra na yada, Na Kalou e na nonai tikotiko tabu.

⁶Sa qisi ira na Kalou era tiko taudua me ra tiko vakamataqali: Sa kauti ira ki tautuba era vesuki e na sinucodo: A ra sa tiko ga e na vanua dausiga na tamata be.

⁷Kemuni na Kalou, ni ko a liutaki ira na nomuni tamata, Ni kemuni a lako vakaturaga e loma ni veikau; Sela:

⁸Sa tavuki na vanua, Ka sa tau na lomalagi e na mata ni Kalou: *Io*, ko Saineai *sa yavala* e na mata ni Kalou, na Kalou ni Isireli.

⁹Oi kemuni, na Kalou, ko ni a vakatauca mai na uca levu, Ko ni a vakaukauwataka kina na nomuni votavota, ni sa ceguoca.

¹⁰Era a tiko maikina na nomuni soqosoqo: E na nomuni yalololoma, na Kalou, ko ni a vakarautaka *na ka* me nodra na dravudravua.

¹¹Sa solia na vosa na Turaga: Ka ra lewe vuqa sara era dautukuna voli.

¹²A nodra turaga na mataivalu era sa dui dro sara: Ia na yalewa ka tiko *ga* e vale sa vota nai toki ni valu.

¹³Kevaka dou a koto e na maliwa ni kuro, *Dou na vaka ga* na taba ni ruve sa botani e na siliva, Kei na lawena e na koula dromodromoa.

¹⁴Ena vaka na uca-vulavula mai Salimoni, Ni sa vakasevi ira maikina na tui ko Koya sa Kaukauwa.

¹⁵A ulu-ni-vanua ni Kalou *sa vaka* na ulu-ni-vanua ko Pasani; Na ulu-ni-vanua cecere sa vaka na ulu-ni-vanua ko Pasani.

¹⁶A cava dou sa rai kivi kina koi kemudou na ulu-ni-vanua cecere, Ki na ulu-ni-vanua sa vinakata na Kalou me tiko kina? *Io*, ko Jiova ena tiko *kina* ka sega ni mudu.

¹⁷A qiqi-vakaturaga ni Kalou sa rua na oba, *ia na nona agilose* sa udolu vakavuqa sara: *Sa tiko* na Turaga e na kedra maliwa, *me vaka mai* Saineai, e na tikina tabu.

¹⁸O ni a lako ki cake, o ni sa vakabobulataki ira na bobula era lewe vuqa; O ni sa rawata nai solisoli me nodra na tamata; Io, me nodra na dautalaidredre, me sa tiko *vata kei ira* ko Jiova na Kalou.

¹⁹Me vakacaucautaki na Turaga o koya sa colata na nodai colacola e na veisiga, Io, na Kalou na nodai vakabula: Sela:

²⁰A noda Kalou na Kalou sa dauia na veivakbulai; Ka sa nei Jiova na Turaga na *noda i* drodro mai na mate.

²¹Ia na Kalou, ena vueta ka na uludra na nona meca, Kei na buradelana vakaulu ni tamata sa kitaka tiko na talaidredre.

²²Sa kaya na Turaga, Au na kauta tale mai Pasani, Au na kauti ira tale na noqu tamata mai na loma ni wasawasa:

²³Me lomoci kina na yavamu e na dra ni nomu meca, Kei na yamedra na nomu koli e na ka ko ya.

²⁴Era sa kunea oti, na Kalou, na nomuni lakolako; Io, na nomuni lakolako, na noqu Kalou, na noqu Tui, e na vale tabu.

²⁵Era sa liu ko ira na dausere, a ra sa muri tiko na dauqiriqiri; Sa tiko e na kedra maliwa na goneyalewa era dauqiri tibereli.

²⁶Dou vakavinavinaka vua na Kalou e nai soqosoqo, Io, vei koya na Turaga, oi kemudou sa tubu maivei Isireli.

²⁷Sa tiko maikea ko ira na Penijamini ka lailai kei na nodra turaga, Kei na nodra turaga na Juta kei na nodra i vavakoso, Kei na nodra turaga na Sepuloni, kei na nodra turaga na Nafitalai.

²⁸Sa vakarota na nomu Kalou mo kaukauwa: Kemuni na Kalou, mo ni vakaukauwataka na ka ko ni sa cakava e na vuku i keimami.

²⁹E na vuku ni nomuni vale mai Jerusalemi Era na kauta mai nai solisoli vei kemuni ko ira na tui.

³⁰Mo ni vunauci ira na manumanu ni veigasau; Na qele ni pulumokau tagane ni veimatanitu, kei na luvedra; Me ra vakamalumalumu mada kina ko ira

yadua ka soro e na tiki ni siliva: Sa vakasevi ira ko koya era vinakata nai valu.

³¹Era na lako mai Ijipita na turaga; Ena dodoka vakasauri na ligana ko Iciopea vua na Kalou.

³²Dou sere vua na Kalou, na veimatanitu e vuravura; Dou vakacaucautaki koya na Turaga; Sela:

³³Vei koya sa vodo tu e na dela ni lomalagi e cake sara, io na lomalagi ka tu mailiu; Raica, sa tabalaka na domona, *io*, na domona kaukauwa.

³⁴Dou tukuna ni sa kaukauwa na Kalou: Sa nodra turaga levu na Isireli, Ka sa tiko mai lomalagi na nona kaukauwa.

³⁵Kemuni na Kalou, *ko* ni sa rerevaki mai na nomuni veiyasana tabu: Na Kalou ni Isireli sai koya ga sa dausolia na kaukauwa kei na qaqqa vei ira na *nona* tamata. Me vakacaucautaki na Kalou.

Na Same 69

**A masu sa ia e na gauna ni veivakacacani.
Vua na Domo-ni-sere e na Sosanimi. A Same i Tevita.**

¹Mo ni vakabulai au, na Kalou; Ni sa mai luvuca na yaloqu na wai.

²Au sa lutudromu e na oruoru, sa sega kina na vanua me'u tu kina: Au sa yaco ki na wai titobu, sa dromuci au kina na wai levu.

³Au sa oca e na tagi: sa mamaca na noqu i tilotilo: Sa malumalumu na mataqu ni'u sa waraki koya tiko na noqu Kalou.

⁴Ko ira era sa cati au walega era lewe vuqa ka lailai na drau ni uluqu: Era kaukauwa ko ira era sa via vakarusai au, ni ra sa noqu meca walega: Au a qai vakasuka tale na ka ka'u a sega ni kovea.

⁵Kemuni na Kalou, *ko* ni sa kila na noqu lialia; Ka sa sega ni vuni vei kemuni na noqu i valavala ca.

⁶Me ra kakua ni madua e na vukuqu ko ira era qaravi kemuni na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa; Na Kalou ni Isireli, me ra kakua ni vakamaduataki e na vukuqu ko ira era qarai kemuni.

⁷Ni'u sa vosavakacacataki e na vukumuni; Sa luvu na mataqu e na madua.

⁸Au sa *vaka* na kai tani vei ira na taciqu, Kei na vulagi vei ira na luve i tinaqu.

⁹Ni sa kani au sara na loloma katakata ki na nomuni vale: Ka sa tau vei au na nodra vosa ca ko ira era sa vosavakacacataki kemuni.

¹⁰Ni'u a tagi, ka vakararawataka na yaloqu ni'u a lolo, Ka'u a vosavakacacataki kina.

¹¹Au a vakaisulutaki au talega e nai sulu taga; Ia ka'u a vakaibole kina vei ira.

¹²Era dauvosavakacacataki au ko ira era sa dautiko e na matamata-ni-koro; Ka ra sa serekalitaki au ko ira na daumateni.

¹³Ia koi au, Kemuni Jiova, au sa masu vei kemuni e na gauna ni vinakati: Mo ni rogoci au, na Kalou, e na kena levu ni nomuni loloma, Ni kemuni sa daudina ni ia na veivakabulai.

¹⁴Mo ni vueti au mai na lolobo, me'u kakua ni dromu kina; Me'u vakabulai maivei ira era sa cati au, mai na wai titobu talega.

¹⁵Me kakua ni luvuci au na wai levu, Ka me kakua ni tilomi au na wai titobu, Me kakua talega ni sogolati au ki loma na gusu ni bulubulu.

¹⁶Mo ni rogoci au, Jiova; ni sa ka vinaka na nomuni loloma: Mo ni golevi au mai me vaka na kena levu ni nomuni yalololoma.

¹⁷Ia mo ni kakua ni vunia na matamuni vua na nomuni tamata: Ni'u sa vakararawataki: mo ni rogoci au kusarawa.

¹⁸Mo ni toro voleka mai ki na yaloqu, *ka* sereka: Ni vakabulai au e na vukudra na noqu meca.

¹⁹O ni sa kila na ka ka'u sa vosacataki kina, kei na ka ka'u sa vakamaduataki kina, kei na ka ka'u sa vakarogocataki kina: Era tiko kecega e matamuni na noqu meca.

²⁰Sa vakamavoataka na yaloqu na vosa ca; ka'u sa bibi sara: Ia ka'u sa rai voli me lomani au e dua, ka sa segai; Me so talega me vakacegui au, ka sa sega e dua ka'u kunea.

²¹Era sa solia talega na ka gaga me qau kakana; Kei na wai wiwi me'u gunuva ni'u a viagunu.

²²Me kenai cori vei ira ga na nodra tepeli: Kei na nodra tiko vinaka, me sa tudai.

²³Me vakabutobutotaki na matadra, me ra kakua ni rai rawa; Ia mo ni vakasautanininitaka tikoga na tolodra.

²⁴Ni sovaraka vei ira na nomuni cudru, Ia me tau vei ira na nomuni cudru waqawaqa.

²⁵Me lala didi mai na nodra vale; Ia me kakua e dua me tiko e nodra vale laca.

²⁶Ni ra sa vakacacani koya ko ni sa yavita; Ka vosavakararawataki ira ko ni sa vakamavoataka.

²⁷Mo ni sauma na nodra i valavala tawa dodonu: Me ra kakua talega ni vakadonui vei kemuni.

²⁸Me ra bokoci laivi mai nai vola ni bula, Ia me ra kakua ni volai vata kei ira na yalododonu.

²⁹Ia koi au ka'u sa malumalumu ka rarawa: Me vakatoroi au ki cake, na bula sa maivei kemuni na Kalou.

³⁰Au na vakavinavinaka ki na yaca ni Kalou e na sere, Ka vakalevulevui koya e na vakamolimoli.

³¹Ena vinaka na ka oqo vei Jiova, ka ca na pulumokau, Se na pulumokau tagane sa vakaileu ka vaququ.

³²Era na kunea na ka oqo na yalomalumalumu, ka reki: Ena bula talega na lomamudou sa qarai koya na Kalou.

³³Ni sa rogoci ira na dravudravua ko Jiova, Ka sega ni beci ira na nona era sa vesuki.

³⁴Me vakavinavinaka vua ko lomalagi kei vuravura, Na wasawasa kei na ka kecega sa bula voli kina.

³⁵Ni na vakabulai Saioni na Kalou, ka tara na veikoro i Juta; Me ra tiko maikina, ka taukena.

³⁶Era na taukena talega ko ira na nodra kawa na nona tamata: Ka ra na tiko kina ko ira era sa lomana na yacana.

Na Same 70

A masu sa ia e na gauna ni veivakararawataki.

Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita me vakanananu ka kina.

¹Mo ni kusarawa, na Kalou, mo ni vakabulai au; Mo ni kusarawa, Jiova, ni vuukei au.

²Me ra vakamaduataki ka taqaya Era sa saga na yaloqu: Me ra vakalesui tale, ka vakamaduataki, Era sa via vakacacani au.

³Me ra vakalesui tale mei sau ni nodra veivakamaduataki Ko ira era sa kaya, Sai koya! Sai koya!

⁴Me ra reki ka marautaki kemuni ko ira kecega era sa vakasaqarai kemuni; Ja me ra kaya tikoga ko ira kecega sa vinakata na bula sa vu maizei kemuni, Me vakalevulevui na Kalou.

⁵Ia koi au ka'u sa malumalumu ka dravudravua: Mo ni kusarawa mai vei au, na Kalou: Oi kemuni na noqu i vukevuke kei na noqu i vakabula; I Jiova mo ni kakua ni berabera mai.

Na Same 71

A masu ni tamata yalododonu sa vakararawataki.

¹I Jiova, au sa vakararavi vei kemuni: Kakua ni laivi au me'u vakamaduataki e na dua na gauna.

²Mo ni vakabulai au e na nomuni yalododonu, ka me'u dro rawa: Mo ni vakatu daligamuni kivei au, ka vakabulai au.

³Mo ni noqu vale kaukauwa, me'u dro tikoga kina: O ni sa vosa oti me'u vakabulai; Ni kemuni sa noqu uluvatu kei na noqu koro vakabai.

⁴Mo ni vakabulai au, na noqu Kalou, mai na ligana na tamata i valavala ca, Mai na ligana na tamata sa sega ni dodonu ka sai valavala vakaukauwa.

⁵Ni sai kemuni ga, na Turaga Jiova, ka'u sa nuinui tiko kina: Oi kemuni ga ka'u a vakararavi kina ni'u a cauravou ka yacova na gauna oqo.

⁶O ni a tokoni au mai na siga ka'u a sucu kina; Oi kemuni ga ka kauti au mai na kete i tinaqu: Au na vakavinavinaka tikoga e na vukumuni.

⁷Au sa vaka na ka e dauveivakidacalataki vei ira na lewe vuqa; Ia koi kemuni ga na noqu i drodro kaukauwa.

⁸Me sinai na gusuqu e na vakavinavinaka vei kemuni, Kei na vakacaucautaki kemuni e na siga ka bogi.

⁹Kakua ni biuti au e na gauna ka'u sa qase mai kina; Kakua ni laivi au ni sa oti na noqu kaukauwa.

¹⁰Ni ra sa vosavakacacataki au ko ira na noqu meca; A ra sa bose vata ko ira era sa lawakitaka na yaloqu.

¹¹Ka kaya, Sa biuti koya na Kalou: Dou vakasavi koya ka taura; ni sa sega e dua me vakabulai *koya*.

¹²Na Kalou, mo ni kakua ni vakayawa vei au: Noqu Kalou, mo ni kusarawa ni vukei au.

¹³Me ra vakamaduataki *ka* vakarusai ko ira era sa meca ni yaloqu; Me ra vakarogocataki vakalevu ka me ra sega ni dokai ko ira sa segata na ka me'u ca kina.

¹⁴Ia koi au, ka'u na vakanuinui tikoga, Ka vakavinavinaka vakalevu cake tiko vei kemuni.

¹⁵A gusuqu, ena tukuna tikoga na nomuni cakacaka dodonu, Kei na bula sa maivei kemuni e na siga ka bogi; Ni'u sa sega ni kila na *kenai* wiliwili.

¹⁶Au na lako tu ga e na kaukauwa ni Turaga ko Jiova: Au na tukuna na nomuni cakacaka dodonu, *io*, na nomuni duaduaga.

¹⁷O ni a vakavulici au, na Kalou, ni'u a gone: Ka yacova na gauna oqo ka'u sa tukuna tiko na nomuni cakacaka e veivakurabuitaki.

¹⁸Oqo talega, ni ka'u sa qase ka sika mai, mo ni kakua ni laivi au na Kalou; Ka me'u vakatakila mada eliu na nomuni kaukauwa vei ira nai tabatamata *oqo*, Kei na nomuni qaqa vei ira kecega era na tubu maimuri.

¹⁹A nomuni yalododonu talega, na Kalou, sa ka cecere sara, O ni sa cakava oti na ka vakaidina: Na Kalou, o cei sa vakataki kemuni!

²⁰Oi kemuni ko ni sa vakatakila mai vei keimami na ka rarawa vakalevu ka ca sara, O ni na vakabulai keimami tale, Ka kauti keimami cake tale mai na wai titobu e vuravura.

²¹O ni na vakalevulevui au, Ka vakacegui au e na veiyasana kecega.

²²Au na seretaki kemuni talega e na soliteri, Io na nomuni yalodina, na noqu Kalou: Au na sere vei kemuni e na api, Oi kemuni na Yalosavasava ni Isireli.

²³Ena marau vakalevu na tebenigusuqu ni'u sa sere vei kemuni; Kei na yaloqu, o koya ko ni sa vakabula.

²⁴A yamequ talega, ena tukuna tikoga na nomuni cakacaka dodonu e na siga kecega ka bogi: Ni ra sa vakamaduataki, ni ra sa vakarogocataki ko ira era sa segata me'u vakacacani.

Na Same 72

**Sa masulaki Solomoni ko Tevita, ka vakatakila na ka vinaka ena yaco e na nona lewa, 1-17. Sa vakavinavinaka kina, 18-20.
A Same kei Solomoni.**

¹Kemuni na Kalou mo ni solia vua na tui na nomuni lewa dodonu, Kei na nomuni cakacaka dodonu vua na luvena na tui.

²Ena lewai ira vakadodonu na nomuni tamata ko koya, Kei ira na nomuni tamata dravudravua e na lewa *vinaka*.

³Ena tubura na kedra sautu na tamata na veiulu-ni-vanua, Kei na veiulu-ni-koro, e na lewa dodonu.

⁴Ena lewa ko koya e na vukudra na tamata era vakararawataki, Ena vakabula na luvedra na dravudravua, Ka musuki koya sa dauivalavala vakaukauwa.

⁵Era na rerevaki kemuni ni sa tikotikoga na mata-ni-siga, Kei na vula, *io* e nai tabatamata kecega.

⁶Ena lako sobu mai ko koya me vaka na uca ki na buroro: Me vaka na uca sa vakasuasuataka na qele.

⁷Ena tubu vinaka mai e na nona gauna ko ira na yalododonu; Kei na sautu levu, ka yacova na gauna e oti kina na vula.

⁸Ena lewa talega mai na dua na wasawasa ka yacova na wasawasa ka dua, Mai na Uciwai talega, ka yacova nai yalayala kei vuravura.

⁹Era na cuva vua ko ira era tiko mai lekutu; Era na dramica na kuvu-ni-soso ko ira na nona meca.

¹⁰O ira na tui Tasisi kei na tui ni veiyanuyanu, era na kauta mai nai madrali: O ira na tui Sipa kei na tui Sepa era na cabora na ka ni loloma.

¹¹Ia ko ira kecega na tui, era na cuva vua: Era na qaravi koya na veimatanitu kecega.

¹²Ni na vakabula ko koya na dravudravua ni sa tagi; Kei koya sa vakararawataki ka sa sega e dua me vuksi koya.

¹³Ena lomana ko koya na tamata malumalumu ka dravudravua, Ka vakabula na yalodra na dravudravua.

¹⁴Ena vakabula na yalodra mai na lawaki kei nai valavala kaukauwa: Ena ka talei talega e matana na kedra dra.

¹⁵Ena bulu ko koya, ka na soli talega vua na koula mai Sipa: Ena ia tiko talega na masu e na vukuna; Ena vakavinavinakataki talega e na veisiga.

¹⁶Ena sautu e vuravura e na dela ni veiulu-ni-vanua na sila e qumi rawarawa ga; Ena kurekure na vuana me vakataki Lepanoni: Era na tubu vinaka talega na lewe ni koro me vaka na co ni vanua.

¹⁷Ena sega ni oti rawa na yacana: Ena tikotikoga na yacana ni sa tu na mata-ni-siga: Ka ra na vakalouugatataki na tamata e na vukuna; Era na vosaveivakalouugatataki koya na lewe ni veivanua kecega.

¹⁸Me vakavinavinakataki ko Jiova na Kalou, na Kalou ni Isireli, O koya duaduaga sa cakava na ka e veivakurabuitaki.

¹⁹Ia me vakavinavinakataki na yacana vakaiukuuku ka sega ni mudu; Ia me sinai talega ko vuravura tauoko e na nonai ukuuku. Emeni, Emeni.

²⁰Sa oti na masu i Tevita na luve i Jese.

Na Same 73

Sa tukuna ni sa sega ni kila nai balebale ni nodra tiko vinaka sara nai valavala ca, 1-12. Ni sa yalolailai kina, sa lako ki na vale ni Kalou, ka sa qai kila; ka sa reki ni ra sa nonai yau na Kalou, 13-28.

A Same i Esafa.

¹Sa yalololoma vakaidina na Kalou vei ira na Isireli, Io, vei ira era sa yalosavasava.

²Ia koi au, sa voleka ni lako sese na yavaqu; Sa voleka ni tidara na noqu i lakolako.

³Ni'u a vuvutaki ira na lialia, Ni'u a raica na nodra tiko vinaka na tamata caka ca.

⁴Ni sa sega vei ira nai vau ni mate: Ka sa dei ga na nodra kaukauwa.

⁵Era sa sega ni rarawa *me vaka* na tamata *tani*; Ka ra sa sega ni cudruvi e na mate me vaka na tamata *tani*.

⁶O koya oqo sa taubeni ira kina na viavialevu me vaka e dua nai taube; Sa tutuvitaki ira nai valavala vakaukauwa me vaka nai sulu.

- ⁷Sa levu tu na matadra e na uro: Na nodra ka sa sivita na nanuma ni lomadra.
- ⁸Era sa dauveivakalialiai, ka ra vosataka vakaca nai valavala kaukauwa: Era vosa vakaviavialevu.
- ⁹Era sa vosavakacataka na lomalagi, Ka sa lakovi vuravura na yamedra.
- ¹⁰O koya oqo era sa lesu maikina ki ke na nona tamata: Ka sa loba vei ira na wai me sinai sara na medra bilo.
- ¹¹Era sa kaya, Sa kila vakaevei na Kalou? Ka sa vuku vakacava ko Koya sa Cecere sara?
- ¹²Raica, ko ira oqo na tamata i valavala ca, Ka ra sa tiko vinaka ga e vuravura; ka sa levu cake tiko na nodra i yau.
- ¹³E dina sa sega ni yaga ni'u sa vuya na lomaqu, Ka vuluvulu e nai valavala savasava.
- ¹⁴Ni'u sa yaviti tiko e na siga ka bogi, Ka cudruvi e na mataka kecega.
- ¹⁵Kevaka ka'u sa kaya, Au na vosa vakaoqo; Raica, au na vakacalai ira na mataqali ni nomuni tamata.
- ¹⁶Ni'u a nanuma me'u kila na ka oqo, Sa ka dredre sara vei au;
- ¹⁷Ia ni ka'u a qai lako ki na vale tabu ni Kalou; Ka'u a qai kila rawa na kedrai vakataotioti.
- ¹⁸E dina ga kemuni a lesi ira ki na sala titidara; O ni sa biuti ira sobu ki na veivakarusai.
- ¹⁹Sa vaka na liva na nodra vakarusai mai! Era sa rusa ka oti sara e na ka rerevaki.
- ²⁰Me vaka na tadra ni sa yadra maikina e dua; Sa vakakina, kemuni na Turaga, ni kemuni sa yadra, ko ni na beca na nodra yaloyalo.
- ²¹Ni sa rarawa na yaloqu, Ka sa vakararawataki na lomaqu.
- ²²Au a lilia vakaoqo, ka sega ni vuku; Au a vaka na manumanu e matamuni.

²³Ia ka'u sa tiko ga kei kemuni e na veisiga: O ni sa taura tiko na ligaqu i matau.

²⁴O ni na tuberi au e na nomuni lewa, Ka kauti au emuri ki na vanua vakaiukuuku.

²⁵O cei tale e yaga vei au mai lomalagi? Ka sa sega e vuravura ka'u sa domona, oi kemuni duaduaga.

²⁶Sa malumalumu mai na yagoqu kei na lomaqu: Ia, na Kalou na kaukauwa ni lomaqu, kei na noqu i votavota ka sega ni mudu.

²⁷Raica, era na rusa ko ira kecega era sa tiko vakayawa vei kemuni: O ni sa vakarusai ira kecega era sa biuti kemuni me ra gole tani.

²⁸Ia koi au, e yaga vei au me'u toro vua na Kalou: Au sa vakararavi oti vua na Turaga ko Jiova, Me'u tukuna kina na nomuni cakacaka kecega.

Na Same 74

Sa tagi vua na Kalou ni sa ca na nona tamata, kei na nona vale tabu, e na vuku ni meca, 1-9. Sa masuta na Kalou me vakabulai ira, 10-23.

A Masikili i Esafa.

¹Kemuni, na Kalou, a cava ko ni sa biuti keimami laivi kina ka sega ni mudu? A cava e kubou kina na nomuni cudru vei ira na sipi ni nomuni vanua veico?

²Mo ni nanumi ira na nomuni soqosoqo, ko ni a volia eliu; Na mataqali ni nomuni vanua, ko ni a vakabula; Na ulu-ni-vanua ko Saioni oqo, ko ni a dautiko kina.

³Me kusarawa mai na yavamuni ki na veivakarusai sa sega ni mudu; Ki na ka kecega sa vakacacana na meca e nomuni vale tabu.

⁴Era sa qoqolou na nomuni meca e na kedra maliwa na nomuni soqosoqo; Era sa vakaduria na nodra i vakatakilakila mei vakatakilakila.

⁵Sa rogo eliu na tamata ni sa laveta Na matau me dauta kau lelevu.

⁶Ia oqo, na cakacaka sa ceuti Era sa qai basuka sobu vata e na matau kei nai tukituki.

⁷Era sa vakama na nomuni vale tabu e na bukawaqa, Era sa vakacacana nai tikotiko ni yacamuni ni ra sa talaraka sobu ki na qele.

⁸Era sa kaya e lomadra, Me da vakarusai ira vata: Era sa vakama oti na veivale ni lotu kecega ni Kalou e na vanua.

⁹Keimami sa sega ni raica tiko na neimami vakatakilakila: Sa sega tale e dua na parofita: Ka sa sega e dua vei keimami e kila se na vakaevei na kena dede.

¹⁰A cava na kena dede, na Kalou, ni na vosa ca tiko na meca? Ena sega beka ni mudu na nodra vosacataka tiko na yacamuni na meca?

¹¹A cava ko ni sa vakasuka tale kina na ligamuni, io, na ligamuni matau? Mo ni cavuta tale mai na lomaseremuni ka vakarusai ira.

¹²Ia na Kalou sa noqu Tui mailiu, Sa ia tiko na veivakabulai e vuravura.

¹³O ni a wasea na wasawasa e nomuni kaukauwa: O ni a bola na uludra na tavuto e loma ni wai.

¹⁴O ni a bola vakalalai na ulu i livaiacani, Ka solia me kedra kakana era tiko mai veikau.

¹⁵O ni a wasea na mataniwai kei na uciwai: O ni a vakadiva na uciwai sa drodro vakaukauwa.

¹⁶Sa nomuni na siga, ka sa nomuni talega na bogi: O ni a vakarautaka na rarama kei na mata-ni-siga.

¹⁷O ni a lesia nai yalayala kecega kei vuravura: O ni a lesia na vula i katakata kei na vula i liliwa.

¹⁸I Jiova mo ni nanuma na ka oqo, ni sa vosavakacaca na meca, Ka ra sa beca na yacamuni ko ira na mataqali lialia.

¹⁹Kakua ni solia yani na yalona na nomuni ruve ki na nodra i soqosoqo nai valavala ca: Mo ni kakua ni guilecava tikoga nai soqosoqo ni nomuni tamata dravudravua.

²⁰Mo ni nanuma na vosa ni yalayala: Ni sa roboita na veiyasana butobuto kei vuravura na nodra veivale na dauveivakararawataki.

²¹Me ra kakua ni lesu tale ka vakamaduataki ko ira era vakacacani: Me ra dui vakavinavinaka ki na yacamuni ko ira na rarawa kei na dravudravua.

²²Mo ni tu cake, na Kalou, mo ni veileti e na vukumuni: Mo ni nanuma ni sa vosavakacataki kemuni e na veisiga na tamata lialia.

²³Mo ni kakua ni guilecava na domodra na nomuni meca: Sa lako cake tikoga na nodra ue era tu cake me veivala kei kemuni.

Na Same 75

**O ira na yalododonu ni ra sa tiko vakaca sara, era sa vakararavi ga vua na Kalou
me vakabulai ira.**

Vua na Domo-ni-sere; Ali-tasikici. A Same i Esafa.

¹Keimami sa vakavinavinaka vei kemuni na Kalou, Keimami sa vakavinavinaka: ia sa voleka mai na yacamuni; Sa tukuni mai na nomuni cakacaka mana.

²Ni'u sa lokuca oti na kena siga Ka'u na lewa vakadodonu kina.

³Sa waicala ko vuravura kei ira kecega na lewena: Au sa vakataudeitaka na kena duru. Sela.

⁴Au a kaya vei ira na lialia, Dou kakua ni valavala vakalalia: Vei ira talega nai valavala ca, Kakua ni kurea ki cake nai leu:

⁵Kakua ni kurea na nomu i leu ki cake: Kakua ni vosa vakadomokaukauwa.

⁶Ni sa sega ni vu na vakalevulevui mai na tu-i-cake, se mai ra, Se mai na mata ni ceva.

⁷Ia na Kalou sa daulewa: Sa vakasivoya e dua, ka toroya cake e dua.

⁸Ni sa taura tu e dua na bilo ko Jiova, sa damudamu na kena waini; Sa sinai e na ka e veiwaki vata, ka sa livia yani ko koya: Ia na kena soko, era na lobaka dina ka gunuva ko ira nai valavala ca kecega e vuravura.

⁹Ia koi au, ka'u na tukuna tikoga ka sega ni mudu; Au na seretaka na vakavinavinaka vua na Kalou i Jekope.

¹⁰Au na tamusuka laivi talega na nodra i leu nai valavala ca: Ia ena vakaceceretaki ga na nodra i leu na yalododonu.

Na Same 76

**Sa vakatakila ni sa rerevaki na Kalou, e na vuku ni nona cakacaka e na vukudra
na nona lewe ni lotu.**

Vua na Domo-ni-sere e na Nikinoca. A Same i Esafa.

¹Sa kilai e Juta na Kalou: Sa levu na yacana mai Isireli.

²Ia sa tu mai Selemi na nona vale, Kei na nonai tikotiko mai Saioni.

³Sa musuka maikina ko koya na gasau ni dakai, Nai sasabai, kei nai seleiwau, kei nai valu. Sela.

⁴Oi kemuni ko ni sa rogo, ka ko ni sa levu vakaidina, mai na veiulu-ni-vanua ni dauivalavala vaka kauwa.

⁵Sa kau tani na nodra i toki ni valu na qaqqa, era sa moce lutu: Ka sa sega vei ira na kau kauwa era sa kunea na ligadra.

⁶Ni kemuni a vunuca, na Kalou i Jekope, Sa moce lutu *sara ko ira* e na qiqi-ni-valu, kei *ira sa vodo* ose.

⁷Oi kemuni, io, sai kemuni ga, sa rerevaki: O cei sa tu rawa e matamuni ni kemuni sa cudru mai?

⁸O ni sa vakarogorogotaka mai na *nomuni* lewa mai lomalagi; Sa rere ko vuravura, ka sa tiko lo,

⁹Ni sa tu cake na Kalou me lewa, Me vakabulai ira kecega era sa yalomalua e vuravura. Sela.

¹⁰Na cudru ni tamata sai koya kemuni na dokai dina kina: Ia na kena vo ni cudru ko ni na vakadaroya.

¹¹Dou bubului, ka vakayacora talega vei Jiova na nomudou Kalou: O ira kecega era tiko vakavolivoliti koya, me ra kauta mai na ka ni loloma vua sa dodonu me rerevaki.

¹²Ena vakawaicalataka ko koya na lomadra na turaga: Sa rerevaki *ko koya* vei ira na tui kei vuravura.

Na Same 77

Sa tagi vua na Kalou ni sa rarawa, 1-9. Sa nanuma na cakacaka loloma ni Kalou, ka sa qai vakacegu, 10-20.

Vua na Domo-ni-sere, vei ira na Jitucuni. A Same i Esafa.

¹Au a tagi vua na Kalou e na domoqu, Io, vua na Kalou e na domoqu; ka sa vaqara daligana mai vei au.

²E na siga ka'u a rarawa kina ka'u a qarai Jiova: Sa dodo tu na ligaqu e na bogi, ka sega ni cegu: Sa bese ni vakacegui na yaloqu.

³Au a nanuma na Kalou, ka'u sa mani rarawa: Au a vakanananu, ka sa luvu na lomaqu. Sela.

⁴Ko ni sa bureitaka vei au na moce: Sa rarawa na yaloqu ka'u sa sega kina ni vosa rawa.

⁵Au sa vakanananu ki na gauna makawa Kei na veiyabaki makawa sara.

⁶Au a nanuma na noqu sere e na bogi: Au sa vakanananu e lomaqu. Ka sa vakatarotaroga na yaloqu.

⁷Ena biuti au laivi beka na Turaga ka sega ni mudu? Ena sega beka ni yalololoma tale?

⁸Sa takali laivi beka na nona loloma ka sega ni mudu? Sa na sega beka ni yaco tale na nona vosa ni yalayala?

⁹Sa guilecava beka nai valavala loloma na Kalou? Sa vakadaroya beka na nona loloma levu ni sa cudru? Sela.

¹⁰Au a qai kaya, Oqo na noqu lialia: Ia ka'u na nanuma na veiyabaki ni liga i matau i Koya sa Cecere sara.

¹¹Au na nanuma na cakacaka i Jiova: Au na nanuma na nomuni cakacaka mana mailiu.

¹²Au na veinanuyaka talega ki na nomuni cakacaka kecega, Ka veivosakitaka na nomuni valavala.

¹³A nomuni valavala, na Kalou, na ka savasava: O cei na Kalou levu me vakataki koya na noda Kalou?

¹⁴Sai kemuni na Kalou sa caka mana tiko: O ni sa vakatakila oti na nomuni kaukauwa e na kedra maliwa na tamata.

¹⁵O ni sa vakabulai ira na nomuni tamata e na ligamuni, Ia ko ira na luve i Jekope kei Josefa. Sela.

¹⁶Sa kunei kemuni na Kalou, na wai; Sa kunei kemuni na wai, ka sa rere: Io, sa kidroa talega na wai titobu.

¹⁷Sa livia yani na wai na o: Sa rorogo ko lomalagi: Io, sa lako voli yani na nomuni gasau.

¹⁸A domo ni nomuni kurukuru sa rogo e na covulaca: Sa vakararamataki vuravura na livaliva: Sa sautaninini ka tavuki ko vuravura.

¹⁹A nomuni sala sa koto e na wasawasa, Kei na nomuni salatu e na wai levu, Ka sa sega ni kilai na we ni yavamuni.

²⁰O ni a tuberi ira na nomuni tamata me vaka na qele ni sipi. E na ligi i Moses kei Eroni.

Na Same 78

Sa kaya ni na tukuna na cakacaka ni Kalou, 1-8. A nodra i valavala na Isireli ni ra tiko mai lekutu, kei na cakacaka mana ni Kalou vei ira, 9-55. Ni ra tiko talega mai Kenani, ka yacova na gauna i Tevita, 56-72.

A Masikili i Esafa.

¹Dou vaqara daligamudou, noqu tamata, ki na noqu vunau: Dou vakalakala na daligamudou ki na vosa ni gusuqu.

²Au na dalaga na gusuqu e na vosa vakatautauvata: Au na tukuna eso na ka sa vuni tu mai na gauna makawa:

³Ko ya keitou sa rogoca ka kila, Ka ra sa tukuna mai vei keitou ko ira na noda qase.

⁴Keitou na sega ni vunia vei ira na luedra, Keitou na vakatakila ki nai tabatamata emuri na nona vinaka ko Jiova, Kei na nona kaukauwa, kei na nona cakacaka mana sa kitaka ko koya.

⁵Ni sa vakatura ko koya me dautukuni vei ira na Jekope, Ka tauca na vunau vei ira na Isireli, Ka sa vakarota vei ira na noda qase, Me ra vakatakila vei ira na luedra:

⁶Me ra kila rawa nai tabatamata emuri, io ko ira na gone *era* na sucu emuri; Me ra tubu talega ka tukuna vei ira na luedra:

⁷Ka me ra vakararavi *ga* vei koya na Kalou, Ka sega ni guilecava na cakacaka ni Kalou, Ka me ra vakabauta ga na nona vunau:

⁸Ia me ra kakua ni vakataki ira na nodra qase, Nai tabatamata yalovakatani ka talaidredre; Nai tabatamata sa sega ni vakarautaka na lomadra, Ka sa sega ni dina vua na Kalou na yalodra.

⁹Na Ifireimi, sa vakaiyaragi e na dakai titi, Era sa suka tale e na siga ni valu.

¹⁰Era sega ni vakabauta na veiyalayalati kei na Kalou, Ka ra bese ni muria na nona vunau;

¹¹A ra sa guilecava na nona cakacaka, Kei na nona cakacaka vakurabui sa vakatakila oti ko koya vei ira.

¹²A ka vakurabui sa kitaka ko koya e matadra na nodra qase, E na vanua ko Ijipita, kei na tiki ni vanua mai Soani.

¹³Sa wasea na wasawasa ko koya, ka kauti ira eloma; Ka binia cake na wai me tu me vaka na suva levu.

¹⁴Sa tuberi ira e na siga ko koya e na o, Kei na bogi talega e na rarama ni bukawaqa.

¹⁵Sa tasea na veivatu mai na veikau ko koya, Ka vagunuvi ira me vaka mai na wai titobu sara.

¹⁶Sa vakatubura talega ko koya na wai drodro mai na vatu, Ka vakadavea sobu na wai me vaka na uciwai.

¹⁷Ia era sai valavala ca tiko vua, Ni ra vakacudrui Koya na Cecere sara mai na veikau.

¹⁸A ra sa dauveretaki koya na Kalou e lomadra, Ni ra kerea na kakana ni ra garova.

¹⁹A ra sa vosacataka na Kalou; Ka kaya, Sa vakarautaka rawa li na Kalou na tepeli e na veikau?

²⁰Raica, sa yavita na vatu ko koya, ka sa vure maikina na wai, Ka sa vuabale na dreke ni wai; Sa solia rawa tale beka na madrai? Sa vakarautaka rawa beka na lewe ni manumanu vei ira na nona tamata?

²¹Sa rogoca *na ka oqo* ko Jiova, ka sa cudru: Ka sa waqa kina na buka vei ira na Jekope, Sa tubu talega na cudru vei ira na Isireli;

²²Ni ra sa sega ni vakabauta na Kalou, Ka ra sega ni vakararavi vua me vakabulai ira:

²³Ia sa vakarota oti na o maicake, Ka dolava na katuba kei lomalagi,

²⁴Sa vakatauca na mana vei ira me ra kania, Ka sa solia vei ira na sila ni lomalagi.

²⁵Ia na tamata, era sa kania na kedra na agilose: Ka sa solia vei ira ko koya na kakana me ra mamau sara.

²⁶Sa vakaliwava na tokalau mai lomalagi: Ka sa kauta mai na ceva e nona kaukauwa.

²⁷Sa vakatauca vei ira na lewe ni manumanu me vaka na kuvu-ni-soso, Kei na manumanu vuka me vaka na nuku ni matasawa:

²⁸Ka sa tauca e na saqata ni nodra i tikotiko, Ka vakavolivolita na nodra veivale.

²⁹A ra sa kana, ka mamau sara: Ni sa solia ko koya na ka era garova.

³⁰Ia ka sa sega ni mudu rawa na nodra gagaro: Ia ni sa tu e gusudra na kedra kakana,

³¹Sa yacovi ira na cudru ni Kalou, Ka vakamatei ira era sa uasivi vei ira, Ka mokuta na tamata bulabula e Isireli.

³²Ia sa oti kecega oqo, ka ra sai valavala ca tikoga, Ka sega ni vakabauta ni ra raica na nona cakacaka mana.

³³O koya oqo sa vakaotia kina na nodra siga e na ka e sega ni yaga, Kei na nodra yabaki e na ka rarawa.

³⁴Ni sa mokuti ira, era sa qai qarai koya: Ka ra lesu mai ka ra qara vakatotolo na Kalou.

³⁵A ra sa nanuma ni sa nodra uluvatu na Kalou, Kei na nodra i Vakabula na Kalou Cecere sara.

³⁶Ia era sa vosaveicavilaki vua e na gusudra, Ka lasu vua e na yamedra.

³⁷Ni sa sega ni dodonu vua na yalodra, Ka ra sa sega ni tiko dei e na nona veiyalayalati.

³⁸Ia ko koya, ni sa yalololoma, sa sega ni sauma na nodra i valavala ca, ka sega ni vakarusai ira: Ia sa vakalesuya tani vakavuqa na nona cudru, Ka sega ni uqeta na nona cudru me waqawaqa sara.

³⁹Ni sa nanuma ko koya ni ra sa tamata ga; Na cagi sa lako tani, ka sega ni lesu tale mai.

⁴⁰A ka tani na nodra talaidredre vua mai na veikau, Ka vakararawataki koya mai lekutu!

⁴¹Io, era sa vuki tani ka vakatovolei koya vakaca na Kalou, Ka vakacudrui Koya na Yalosavasava ni Isireli.

⁴²Era sa sega ni nanuma na ligana, Se na siga sa vakabulai ira kina mai na meca.

⁴³Ni sa kitaka ko koya nai vakadinadina mai Ijipita, Kei na nona cakacaka e veivakidacalataki e na tiki ni vanua mai Soani:

⁴⁴Ka sa vukica na nodra uciwai me dra. Kei na nodra soniwai, me ra kakua ni gunuva rawa.

⁴⁵Sa tala vei ira na yavusa lago e vuqa, a sa kani ira; Kei na boto, ka vakacacani ira,

⁴⁶Ka sa solia talega na nodra vuata ki na nuve, Kei na ka era oca kina ki na vodore.

⁴⁷Sa vakamatea na nodra veivaivaini e na uca-cevata, Kei na nodra lolo e na tegu cevata.

⁴⁸Sa vakamatea na nodra manumanu lelevu ko koya e na uca-cevata, Kei na nodra qele ni manumanu e na livaliva.

⁴⁹Sa vakayacora vei ira na nona cudru waqawaqa, Na lesavi, kei na yaluma, kei na ka rarawa, Ni sa tala na agilose ca vei ira.

⁵⁰Sa carata na sala ki na nona cudru; Sa sega ni tarova na yalodra mai na mate, Ia sa solia na nodra bula ki na mate veiveitaufi;

⁵¹Sa vakamatea na ulumatua kecega mai Ijipita; A nodra kaukauwa levu mai na veivale i Ame:

⁵²Ia sa kauti ira tani na nona tamata me vaka na sipi, Ka tuberi ira voli e na veikau me vaka na qele ni sipi.

⁵³Sa tuberi ira vakavinaka yani, a ra sa sega kina ni rere: Ia sa dromuca na nodra meca na wasawasa.

⁵⁴Sa kauti ira ko koya ki nai yalayala ni nona vanua tabu, Io *ki* na ulu-ni-vanua oqo, sa volia na ligana i matau;

⁵⁵A sa vakaseva tani e matadra na veimatanitu, Ka sa vota vei ira na nodra veiyasana e na wa ni vakarau, Ka vakatikori ira na veimataqali ni Isireli e na nodra veivale.

⁵⁶Ia ka ra sa vakatovolea ka vakacudruya na Kalou Cecere sara, Ka sega ni muria na nona vunau:

⁵⁷Era sa vuki tani ga, ka cakacaka vakailasu me vaka na nodra qase: A ra sa vakatikitiki tani me vaka na dakai titi e daulasu.

⁵⁸A ra sa vakacudrui koya e nodra veiyasana cecere, Ka vakuqeta na nona vuvu e na vuku ni nodra matakau ceuceu.

⁵⁹Sa rogoca na Kalou, ka sa cudru sara, Ka sa vakasisilataki ira vakalevu na Isireli:

⁶⁰A sa biuta kina na nonai tikotiko mai Sailo, Na nona vale tabu sa lesia ko koya me tiko kei ira na tamata;

⁶¹Ka sa soli ira na nona kaukauwa me ra vakabobulataki, Kei na nonai ukuuku ki na ligana na meca.

⁶²Sa soli ira na nona tamata me ra mate e nai seleiwau; A sa cudruva na nonai votavota.

⁶³Sa kania na nodra cauravou na bukawaqa; Ka sa sega ni musu na nodra goneyalewa me ra vakawati.

⁶⁴Sa bale na nodra bete e nai seleiwau; A sa sega ni tagiyaso na nodra yada.

⁶⁵Sa qai yadra mai na Turaga me vaka e dua mai na moce, Ka vaka na tamata qaqa ni sa kaila e na vuku ni waini.

⁶⁶Sa yavita nai murimuri ni nona meca: A sa cakava me ra rogo ca tikoga.

⁶⁷Sa bese ni tiko e na vale i Josefa, Ka sega ni digitaka na mataqali i Ifireimi:

⁶⁸Sa digitaka ga na mataqali i Juta, Na ulu-ni-vanua ko Saioni, sa daulomana ko koya.

⁶⁹Sa tara vakacecere na nona vale tabu, Me vakataki vuravura, sa tauyavutaka ko koya me sega ni oti rawa.

⁷⁰Sa digitaki Tevita talega na nona tamata, Ka kauti koya mai na bai ni sipi;

⁷¹Ni sa muria tiko na sipi sa vakasucu, Sa kauti koya me vakani ira na Jekope na nona tamata, kei ira na Isireli na nonai votavota.

⁷²Sa vakani ira me vaka na nona yalododonu; Ka tuberi ira ni sa vuku na ligana.

Na Same 79

**Sa tagi vua na Kalou ni sa ca ko Jerusalemi, 1-4. Ka sa masuti koya me vakabulai
ira, 5-13.**

A Same i Esafa.

¹Kemuni na Kalou, era sa curu mai ki na nomuni vanua ko ira na kai tani; Era sa vakadukadukalitaka na nomuni vale tabu; Era sa vakacacani Jerusalemi me sa bukebuke walega.

²Era sa solia na yago mate ni nomuni tamata, me kedra na manumanu vuka, Kei na lewedra na nomuni tamata yalododonu vei ira na manumanu kei vuravura.

³Era sa livia na kedra dra me vaka na wai ka sa voliti Jerusalemi; Ka sa sega me buluti ira.

⁴Keimami sa rogo ca vei ira sa tiko voleka vei keimami, Ka sa vakalialiai ka dredrevaki vei ira era tiko voleka vei keimami.

⁵Kemuni Jiova, ena vakabeka evei na kena dede? ena sega ni mudu beka na nomuni cudru? Ena waqa tiko beka na nomuni vuvu me vaka na bukawaqa?

⁶Sovaraka yani na nomuni cudru vei ira na veimataqali era sa sega ni kilai kemuni, Vei ira talega na veimatanitu era sa sega ni masuta na yacamuni.

⁷Ni ra sa kani Jekope oti, Ka vakacacana na nonai tikotiko.

⁸Mo ni kakua ni nanuma na nodra caka cala na neimami qase ka cudruvi keimami kina: ia me taumada vakatotolo vei keimami na nomuni yalololoma levu: Ni keimami sa vakalolomataki vakalevu.

⁹Kemuni na Kalou na neimami vakabula, mo ni vuksi keimami, me rogo kina na yacamuni: Ka vakabulai keimami, ka bokoca na neimami valavala ca, e na vuku ni yacamuni.

¹⁰Me ra kaya vakacava na veimatanitu, Sa evei na nodra Kalou? Me kilai vei ira na veimatanitu e na mata i keimami Ni sa cudruvaki na kedra dra na nomuni tamata sa vakadavei.

¹¹Me yaco mada ki na matamuni na nona vutugu na tamata sa vesu; Me vaka na kaukauwa ni ligamuni mo ni vakabulai ira era sa lesi me mate;

¹²Ia mo ni sauma vakavitu vei ira na tiko voleka vei keimami, E na vuku ni nodra vosa ca, era sa vosacataki kemuni kina, na Turaga.

¹³Ia koi keimami na nomuni tamata kei na sipi ni nomuni vanua veico, Keimami na sega ni mudu ni vakavinavinaka vei kemuni: Keimami na tukuna na ka mo ni vakavinavinakataki kina ki nai tabatamata kecega.

Na Same 80

Sa tukuna vua na Kalou ni sa ca na nona lewe ni lotu ena vuku ni nodra meca, a sa masuti koya me vakabulai ira.

Vua na Domo-ni-sere e na Sosanimiituca. A Same i Esafa.

¹Mo ni vaqara daligamuni mai, na nodra i vakatawa na Isireli, Oi kemuni ko ni a tuberi ira na Josefa me vaka na qele ni sipi; Oi kemuni ka tiko e na maliwa ni Jerupi, mo ni cila mai.

²E na mata i Ifireimi kei Penijamini kei Manasa mo ni uqeta na nomuni kaukauwa, Ka mai vakabulai keimami.

³Mo ni vakalesui keimami tale, na Kalou, Me cilavi *keimami* na matamuni; ia keimami na bula kina.

⁴I Jiova, na Kalou ni lewe vuqa, A cava na kena dede ni kemuni na cudruva tiko na nodra masu na nomuni tamata?

⁵O ni sa vakani ira e na madrai wai ni mata; Ka vagunuvi ira vakalevu e na wai ni matadra.

⁶O ni sa laivi keimami me ka e dauveiletitaki vei ira era voleka vei keimami: Ka ra sa dredre vakataki ira ko ira na neimami meca.

⁷Kemuni na Kalou ni lewe vuqa, mo ni vakalesui keimami tale, Me cilavi *keimami* na matamuni; ia keimami na bula kina.

⁸O ni a kauta mai e dua na vaini mai Ijipita: O ni sa biuta tani na veimatanitu, ka qai tea.

⁹O ni a vakarautaka *na kena vanua*, O ni a cakava me ti sobu na wakana, ka sa robota na vanua.

¹⁰Sa ruguya na veiulu-ni-vanua na kena yaloyalo, Kei na tabana *sa vaka* na sitari levu.

¹¹Sa teteva na waitui na tabana lelevu, Kei na uciwai na tabana lalai.

¹²A cava ko ni sa qai basuka kina na kena bai, A ra sa vetia tiko ko ira kecega era sa lako voli e na sala?

¹³Sa vakacacana na vuaka ni veikau, Ka sa kana kina na manumanu kila ni vanua.

¹⁴Kemuni na Kalou ni lewe vuqa, keimami sa vakamamasu mo ni lesu mada mai: Mo ni rai sobu mai lomalagi, ka raica, ka taleva na vaini oqo;

¹⁵Ka vakaruruga na ka sa tea na ligamuni matau, Kei na luvemuni ko ni a vakaukauwataka me nomuni.

¹⁶Sa visa e na bukawaqa, sa ta sobu: Era sa rusa ni sa vunauci ira na matamuni.

¹⁷Ia me tu na ligamuni vua na tamata sa lesia na ligamuni matau, Vei koya na luve ni tamata ko ni sa vakaukauwataka me nomuni.

¹⁸Keimami na qai sega kina ni lesu tani vei kemuni: Mo ni vakabulabulataki keimami, keimami na masuta kina na yacamuni.

¹⁹I Jiova na Kalou ni lewe vuqa, mo ni vakalesui keimami tale, Me cilavi *keimami* na matamuni; ia keimami na bula kina.

Na Same 81

Sa masuti ira na tamata me ra vakavinavinaka vei Jiova, 1-5. Sa vakaroti ira ko Jiova me ra talairawarawa, 6-16.

Vua na Domo-ni-Sere e na Kitica. A Same i Esafa.

¹Dou sere vakadomoilevu vua na Kalou na noda kaukauwa: Dou reki vakadomoilevu vua na Kalou i Jekope.

²Lagata na same, ka kauta mai na tibereli, *Kei* na api domo vinaka kei na soliteri.

³Uvuca na davui e na vula vou, E na gauna sa loku, e na siga ni noda solevu.

⁴Ni sa lesi na ka oqo vei ira na Isireli, A vunau mai vua na Kalou i Jekope.

⁵Sa cakava na ka oqo mei vakadinadina vei ira na Josefa, Ni sa lako tani voli mai na vanua ko Ijipita: Na vanua ka'u a rogoca kina na vosa ka'u a sega ni kila.

⁶Au a laveta tani nai colacola mai na tabana: Kei na ligana sa sereki mai na kuro.

⁷O a tagi ni ko a rarawa, ia ka'u a vakabulai iko; Au a vosa vei iko mai na yasana vuni ni kurukuru: Au a vakatovolei iko mai na wai mai Meripa. Sela.

⁸Dou vakarorogo, na noqu tamata, ka'u na tukutuku vei iko: I Isireli, kevaka ko na vakarorogo vei au;

⁹Ena sega na Kalou tani me tiko kei iko; Ia mo kakua ni cuva ki na Kalou ni kai tani.

¹⁰Oi au ko Jiova na nomu Kalou, Ka kauti iko tani mai na vanua ko Ijipita: Mo dalaga vakalevu, ia ka'u na vakamamautaki iko.

¹¹Ia na noqu tamata, era sa sega ni via rogoca na domoqu; Ka sa sega ni vinakati au ko ira na Isireli.

¹²Ia ka'u a biuti ira me ra muria na nodra yalokaukauwa: Ka ra sa muria na nodra lewa.

¹³Ke ra sa vakarorogo mada vei au ko ira na noqu tamata, Ka muria ga na noqu sala ko ira na Isireli:

¹⁴Ka'u a qai vakomalumalumutaki ira vakusakusa na nodra meca, Ka vakalesuya na ligaqu me'u veivala kei ira era sa vakararawataki ira.

¹⁵O ira sa cati Jiova, era a qai soro vua: Ia na nodra gauna na noqu tamata, sa na qai sega ni oti rawa.

¹⁶Ia sa na qai vakani ira ko koya e na witi vinaka sara: Ka vakamamautaki iko e na oni mai na uluvatu.

Na Same 82

Sa vunauci ira na mataveilewai.

A Same i Esafa.

¹Sa tu na Kalou e na nodra i soqosoqo na kaukauwa; Sa lewa e na kedra maliwa na kalou.

²A cava na kena dede ni dou na lewa vakatawadodonu tiko, Ka goleva na tamata i valavala ca? Sela.

³Dou lewai ira vakavinaka na malumalumu kei na luveniyali: Dou kitaka na ka e dodonu vei ira sa rarawa kei ira sa dravudravua.

⁴Dou vakabula na vakaloloma kei na dravudravua: Dou vakabulai ira mai na ligadra nai valavala ca.

⁵Era sa sega ni kila, ka ra sega na vuku rawa; Era lako voli e na butobuto: Sa yavala kecega na yavu kei vuravura.

⁶Au a kaya, Dou sa kalou; Kei na lufe i Koya sa Cecere sara koi kemudou kecega:

⁷Ia dou na mate ga me vaka na tamata, Ka bale me vaka e dua na turaga.

⁸Mo ni tu cake, na Kalou, mo ni lewai vuravura: Ni kemuni na taukena Na veimatanitu kecega.

Na Same 83

E na nona masu sa tukuna vua na Kalou na nodra vere na meca, 1-8; ka masuta na Kalou me cudruvi ira, 9-18.

A Same i Esafa.

¹Mo ni kakua ni galu, na Kalou: Mo ni kakua ni tiko lo, mo ni kakua ni tiko wale, na Kalou.

²Raica, era sa ue na nomuni meca: Ka ra sa viavialevu ko ira era sa cati kemuni.

³Era sa buki kedra vere na nomuni tamata, Ka bose vakaca e na vukudra na tamata ko ni sa vakaruruga.

⁴Era sa kaya, Me da mai vakawabokotaki ira me ra kakua ni matanitu tiko; Me kakua ni nanumi tale na yaca i Isireli.

⁵Ni ra sa lomavata me ra bose vata: Era sa tovata me ra bukia na kemuni vere:

⁶Na veivale i Itomi kei Isimeli; Kei Moapi kei ira na Akiri;

⁷Kei Kipali, kei Amoni, kei Amaleki; Na kai Filisitia kei ira na kai Taia;

⁸Sa dua vata talega kei ira ko Asiria: Era sa vukea na luve i Loti. Sela.

⁹Mo ni cakacaka vei ira me vaka *vei* ira na kai Mitiani; Me vaka *vei* Sisira, kei Japini, mai na uciwai ko Kisoni:

¹⁰Era a rusa mai Edoa: Ka ra sa yaco me *vaka* na de ni manumanu e na vanua.

¹¹Mo ni cakava na nodra turaga me ra vakataki Orep, kei Siepi: Ia na nodra turaga kecega me vakataki Sepa kei Salimuna:

¹²O iratou ka kaya, Tou rawata me nodatou Na veivale ni Kalou.

¹³Noqu Kalou, mo ni cakavi ira me ra vaka na covulaca; Me ra vaka na vu-nisila e na mata ni cagi.

¹⁴Me vaka sa tavuna na veikau na bukawaqa, Ka sa vakacaudreva na veiulu-ni-vanua na yameyame ni bukawaqa;

¹⁵Mo ni vakacacani ira vakakina e na nomuni cava, Ka vakadomobulataki ira e na nomuni cava levu.

¹⁶Mo ni vakamaduataka vakalevu na matadra; Me ra qarava kina na yacamuni, Jiova.

¹⁷Me ra vakamaduataka ka taqaya tikoga; Ia me ra vakamaduataka, ka kawaboko:

¹⁸Me ra kila ko ira *na tamata* ni sai kemuni na yacamuni ga ko JIOVA, Sa Cecere sara duaduaga e vuravura tauoko.

Na Same 84

**Sa gadreva vakalevu me lako ki na vale ni Kalou.
Vua na Domo-ni-sere e na Kitica. A nodra Same na luve i Kora.**

¹A ka domoni vakaidina na nomuni vale, Jiova ni lewe vuqa!

²Sa guta vakalevu na yaloqu, ia sa mate e na via tiko e na lomanibai i Jiova:
Sa tagica na Kalou bula na lomaqu kei na lewequ.

³Io, sa kunea na vale na separe, Kei na kakabace na nonai su, me
vakalutululu kina, Io, na nomuni cabocabo-ni-soro, Jiova ni lewe vuqa, Na
noqu Tui, kei na noqu Kalou.

⁴Sa kalougata ko ira era tiko vakadua e nomuni vale: Era sa ia tiko na
vakavinavinaka vei kemuni. Sela.

⁵Sa kalougata na tamata ko ni sa vu ni nona kaukauwa; Ka sa tiko e lomana
na nomuni lakolako.

⁶Ni sa daulako e na Buca ni Wai ni mata sa cakava kina na mataniwai; Ka sa
sinai mai na uca e na mataniwai.

⁷Sa vakaikuritaki tikoga na nodra kaukauwa, Ka ra sa dui rairai e na mata ni
Kalou mai Saioni.

⁸I Jiova na Kalou ni lewe vuqa, ni rogoca na noqu masu: Mo ni vaqara
daligamuni mai, na Kalou i Jekope. Sela.

⁹Mo ni rai mai, na Kalou, na neimami sasabai. Ka raica na matana ko ni a
lumuta.

¹⁰Ni sa vinaka e dua na siga e na nomuni lomanibai ka ca e dua na udolu na
siga e na tikina tani. Ia ka'u sa vinakata ni'u sai vakatawa ni katuba ni vale ni
noqu Kalou, Ka cata ni'u sa tiko vakadua e nodra veivale laca nai valavala ca.

¹¹Ia na Kalou ko Jiova na mata-ni-siga kei nai sasabai: Ena solia ko Jiova na
loloma kei na vakarokoroko: Ena sega ni bureitaka e dua na ka vinaka vei ira
era sa lako vakadodonu.

¹²I Jiova ni lewe vuqa, Sa kalougata na tamata sa vakararavi vei kemuni!

Na Same 85

**E na vuku ni loloma ni Kalou eliu sa masuta me yalololoma tiko.
Vua na Domo-ni-sere. A Same vei ira na luve i Kora.**

¹I Jiova, o ni sa yalovinaka ki na nomuni vanua: O ni sa kauti ira tale mai na Jekope era a vakabobulataki.

²O ni sa bokoca na nodra caka ca na nomuni tamata, O ni sa buluta na nodra i valavala ca kecega. Sela.

³O ni sa kauta tani sara na nomuni cudru: O ni sa gole tani mai na nomuni cudru waqawaqa.

⁴Mo ni lesu mai vei keimami, na Kalou keimami bula kina, Ka mo ni cegu ni cudruvi keimami tiko.

⁵Ena sega beka ni mudu na nomuni cudru vei keimami? O ni na vakadedetaka beka na nomuni cudru me yacova nai tabatamata kecega?

⁶O ni na sega beka ni vakabulabulataki keimami tale: Me ra reki tale e na vukumuni na nomuni tamata?

⁷Mo ni vakatakila, Jiova, vei keimami na nomuni yalololoma, Ka mo ni solia vei keimami na bula maivei kemuni.

⁸Au na rogoca na ka ena kaya mai na Kalou ko Jiova: Ni na tauca na vosa ni veivakacegui vei ira na nona tamata, kei ira na nona yalododonu: Ia me ra kakua ni lesu tale ki na ka lialia.

⁹E dina sa voleka na nona vakabulai ira era sa rerevaki koya; Me lagilagi tiko kina na noda vanua.

¹⁰Sa veitavaki na loloma kei na dina; Sa veireguci na yalododonu kei na veivinakati.

¹¹Ena tubu ga e vuravura na ka dina; Ka na rai sobu mai lomalagi na ka dodonu.

¹²Io, ena solia ko Jiova na ka vinaka; Ena vuataka talega na vuata na noda vanua.

¹³Ena liutaki koya na cakacaka dodonu; Ka kauti keda ki na sala sa lako kina ko koya.

Na Same 86

Sa masu ko Tevita vua na Kalou loloma ka kaukauwa, me kakua ni rawai koya na tamata ca.

A masumasu i Tevita.

¹Mo ni vakalakala mai na daligamuni, Jiova, mo ni rogoci au: Ni'u sa rarawa ka dravudravua.

²Mo ni maroroya na yaloqu; ni'u sa yalododonu: Oi kemuni na noqu Kalou, mo ni vakabula na nomuni tamata sa vakararavi vei kemuni.

³Mo ni yalololoma mai vei au, kemuni na Turaga: Ni'u sa tagi vei kemuni e na veisiga.

⁴Mo ni vakamarautaka na yalona na nomuni tamata: Ni'u sa vagolea cake vei kemuni na Turaga, na yaloqu.

⁵Ni kemuni sa Turaga dauyalovinaka, ka daulomadonu; Ka daulevu na nomuni loloma vei ira kecega era tagi vei kemuni.

⁶Mo ni vaqara daligamuni mai, Jiova, ki na noqu masu; Ka vakarorogo ki na domo ni noqu kerekere.

⁷E na siga ka'u rarawa kina ka'u na masuti kemuni Ni kemuni na vosa mai vei au.

⁸Sa sega e dua vei ira na kalou sa vakataki kemuni na Turaga; Ka sa sega *na cakacaka* me tautauvata kei na nomuni cakacaka.

⁹Na veimatanitu kecega ko ni a cakava era na lako mai ka soro vei kemuni na Turaga; Ka ra na vakarokorokotaka na yacamuni.

¹⁰Ni sai kemuni ka levu, ka sa cakava na ka e veivakurabuitaki: Sai kemuni duaduaga na Kalou.

¹¹Mo ni vakavulici au, Jiova, e nomuni sala; au na muria na nomunivosa dina: Mo ni vakaduataka na lomaqu me rerevaka na yacamuni.

¹²Au na vakavinavinaka vei kemuni na Turaga na noqu Kalou, e na yaloqu taucoko: Au na vakarokorokotaka na yacamuni ka sega ni mudu.

¹³Ni sa ka levu na nomuni loloma vei au: Ko ni sa vakabula talega na yaloqu mai na eli titobu sara.

¹⁴Kemuni na Kalou, era sa tu cake mai vei au na tamata viavialevu, Ka ra sa segata na yaloqu nai soqosoqo ni *tamata* dauivalavala vakaukauwa; Ka sega ni nanumi kemuni me tu e matadra.

¹⁵Ia sai kemuni na Turaga, na Kalou sa dauyalololoma, ka daulomasoli, Sa vosovoso vakadede, ka dauyalovinaka ka daudina.

¹⁶Mo ni golevi au mai, ka lomani au; Mo ni solia na nomuni kaukauwa vua na nomuni tamata, Ka vakabula na luvena na nomuni vada.

¹⁷Me caka mada vei au e dua nai vakatakilakila ni loloma; Me ra raica ko ira era cati au, ka madua kina: Ni kemuni sa vupei au, Jiova, ka sa vakalecataki au.

Na Same 87

**A nodra lagilagi na lewe ni soro.
A Same na nodra na luve i Kora.**

¹A nona yavu sa tu mai na ulu-ni-vanua tabu.

²Sa lomana vakalevu ko Jiova na matamata-ni-koro mai Saioni, Ka vakalailai nai tikotiko kecega i Jekope.

³Sa dautukuni voli na nomuni lagilagi, O iko na koro ni Kalou. Sela.

⁴Au na cavuti Reapi kei Papiloni vei ira era kilai au: Raica, ko Filisitia, kei Taia, kei Iciopea; Sa sucu maikina na tamata oqo.

⁵Ia e na vuku i Saioni ena kainaki, Sa sucu maikina na tamata oqo kei na tamata ko ya; Ena vakataudeitaki koya ko Koya sa Cecere sara.

⁶Ena tukuna ko Jiova, ni sa volai ira na tamata, Ni sa sucu maikina na tamata oqo. Sela.

⁷Ena tiko maikina na dauqiriqiri kei ira talega era dauia na sere: Sa tubu maivei iko na noqu i vurevure kecega.

Na Same 88

**A tagi vua na Kalou e na vuku ni rarawa levu.
A Same na nodra na luve i Kora. Vua na Domo-ni-sere e na Maalaca Leanoca, a
Masikili i Imani na Eseraaiti.**

¹Kemuni Jiova na Kalou sa dauvakabulai au, Ka'u a tagi e na siga kei na bogi e matamuni:

²Me rairai e matamuni na noqu masu: Mo ni vakalakala daligamuni ki na noqu tagi;

³Ni sa luvu na lomaqu e na ka rarawa: Ia ka'u sa toro voleka ki nai bulubulu.

⁴Au sa wili vata kei ira era sa lako sobu ki nai bulubulu: Au sa vaka na tamata sa sega vua na kaukauwa:

⁵Sa biu tu kei ira na mate, Me vakataki ira na moku era sa koto e nai bulubulu, O ira ko ni sa sega ni nanuma tiko: A ra sa tawase tani mai na ligamuni.

⁶O sa virikotori au ki nai keli titobu sara, E na vanua butobuto, e loma ni wai titobu.

⁷Sa bitaki au na nomuni cudru, Ia ko ni sa vakararawataki au ni sa sevi au na nomuni biau kecega. Sela.

⁸O sa vakayawataka vei au na wekaqu; O sa soli au me'u sevaki vei ira: Au sa sogolati, ka sega ni lako tani rawa.

⁹Sa tagi na mataqu e na vuku ni rarawa: I Jiova, ka'u a tagi vei kemuni e na veisiga kecega, Ka'u sa dodoka yani na ligaqu vei kemuni.

¹⁰Ko ni na cakava li na ka mana e na vukudra na mate? Ena tu cake li na mate ka vakavinavinaka vei kemuni? Sela.

¹¹Ena tukuni li na nomuni yalololoma e nai bulubulu? Se na nomuni yalodina e na Rusa?

¹²Ena kilai li na nomuni cakacaka mana mai na vanua butobuto? Se na nomuni cakacaka dodonu mai na vanua e dauguileca kina na ka?

¹³Ia koi au ka'u sa tagi oti vei kemuni Jiova; Ia ena yaco kivei kemuni e na mataka na noqu masu.

¹⁴I Jiova, a cava ko ni sa biuta tani kina yaloqu? A cava ko ni sa vunia kina vei au na matamuni?

¹⁵Oi au ka'u sa vakararawataki ka voleka ni mate ni'u sa cauravou ka yacova na siga oqo: Au sa domobula ni sa bitaki au na ka rerevaki maivei kemuni.

¹⁶Sa luvuci au na nomuni cudru waqawaqa; Sa muduki au tani na nomuni veivakarerei.

¹⁷Sa vakavolivoliti au e na veisiga kecega me vaka na wai; Sa lako vata mai ka voliti au.

¹⁸O sa vakayawataka vei au na wekaqu kei koya sa lomani au, Ka kauti ira ki na butobuto keitou sa dauveikilaki.

Na Same 89

**Sa dina na Kalou ni sa yalayala, 1-4. Sa kaukauwa, 5-14. Sa nanuma na ka e yalataka, 15-37. Ka sa qai nanumi me dua tani beka mai, ni sa biuti ira, 38-52.
A Masikili i Icani na Eseraaiti.**

¹Au na seretaka na yalololoma i Jiova ka sega ni mudu: Na gusuqu ena tukuna na nomuni yalodina ki nai tabatamata kecega.

²Ni'u a kaya, Ena tara cake na loloma me sega ni mudu: O ni na vakataudeitaka na nomuni vosa dina me vaka na lomalagi:

³Au sa ia oti na veiyalayalati kei koya ka'u a digitaka, Au sa bubului vei Tevita na noqu tamata,

⁴Au na vakataudeitaka me sega ni mudu rawa na nomu kawa, Au na tara cake na nomu i tikotiko me yacova nai tabatamata kecega. Sela.

⁵Ia na lomalagi ena vakavinavinaka e na vuku ni nomuni ka mana Jiova: Kei ira nai soqosoqo tamata yalosavasava e na vuku ni nomuni vosa dina.

⁶Ia ko cei mai lomalagi me vakatauvatani kei Jiova? O cei vei ira na lufe ni qaqa me tautauvata kei Jiova?

⁷Sa rerevaki vakalevu na Kalou e na nodra i soqosoqo na yalododonu, Me vakarokorokotaki talega vei ira kecega era sa tiko vakavolivoliti koya

⁸I Jiova na Kalou ni lewe vuqa, O cei sa kaukauwa me vakataki kemuni, Jiova? Se vaka na nomuni yalodina sa vakavolivoliti kemuni?

⁹O ni sa lewa na cudru ni wasawasa: Ni sa tubu na kena biau, o ni sa vakamaravutaka.

¹⁰O ni a vorolaki Reapi, me vaka e dua sa vakamatei, O ni a vakasavi ira na nomuni meca e na ligamuni kaukauwa.

¹¹Sa nomuni na lomalagi, sa nomuni talega ko vuravura: O vuravura kei na ka kecega sa tiko kina, ko ni a tauyavutaka.

¹²Na tokalau kei na ceva ko ni a cakava: O Tepori kei Erimoni ena rekitaka na yacamuni.

¹³Sa kaukauwa sara na ligamuni: Sa kaukauwa na ligamuni, Sa cecere na ligamuni matau.

¹⁴Ai tutu ni nomuni tikotiko vakaturaga na yalododonu kei na lewa dodonu: Ena liu ga e matamuni na loloma kei na yalodina.

¹⁵Sa kalougata na tamata era kila na rorogo vinaka: Era na lako voli, Jiova, e na rarama ni matamuni.

¹⁶Era na rekitaka na yacamuni e na veisiga: Era na vakaceceretaki talega e na nomuni cakacaka dodonu.

¹⁷Ni kemuni sai ukuuku ni nodra kaukauwa: Ena vue talega na neimami totoka e na nomuni yalovinaka.

¹⁸Ni sa nei Jiova na nodai sasabai; Ka sa nei Koya na Yalosavasava ni Isireli na noda tui.

¹⁹O ni a qai vosa e na raivotu vua na nomuni parofita yalododonu, Ka kaya, Au sa solia na kaukauwa vua sa qaqa; Au sa vakaceceretaka e dua sa digitaki maivei ira na tamata.

²⁰Au a kunei Tevita na noqu tamata; Au sa lumuti koya e na noqu waiwai tabu:

²¹Ena tiko dei vua na ligaqu: E tabaqu talega ena vakaukauwataki koya.

²²Ena sega ni vakasaurarataki koya rawa na meca; Ka na sega ni vakamalumalumutaki koya rawa na luve ni caka ca.

- ²³Au na mokuti ira sobu e matana na nona meca, Ka yaviti ira era cati koya.
- ²⁴Ia ena tiko kaya na noqu yalodina kei na noqu loloma: E na vuku ni yacaqu talega ena vue na nona totoka.
- ²⁵Au na vakayacora talega na ligana ki na waitui, Kei na ligana i matau ki na veiuciwai.
- ²⁶Ena kacivaka vei au ko koya, Oi kemuni na tamaqu, Na noqu Kalou, kei na uluvatu ka'u sa vakabulai kina.
- ²⁷Au na lesi koya talega me noqu ulumatua, Me cecere cake vei ira na tui kei vuravura.
- ²⁸Au na vakabauta tiko na noqu loloma vua ka sega ni mudu, Ena tu dei talega kaya na noqu veiyalayalati.
- ²⁹Au na vakataudeitaka na nona kawa me sega ni mudu, Ena vaka talega na gauna ni lomalagi na nonai tikotiko vakaturaga.
- ³⁰Kevaka era biuta na noqu vunau ko ira na luvena, Ka sega ni muria na noqu lewa;
- ³¹Kevaka era vakacacana na noqu i lesilesi, Ka sega ni vakabauta na noqu i vakaro;
- ³²Ka'u na qai sauma na nodra bese e nai waro, Kei na nodra i valavala ca e na kuita
- ³³Ia ka'u na sega ni kauta laivi mai vua na noqu loloma, Se lasutaka na noqu vosa dina.
- ³⁴Au na sega ni vakacacana na noqu veiyalayalati, Se vakatanitaka na vosa sa cavuta na tebenigusuqu.
- ³⁵Au sa bubului vakadua e na noqu yalododonu Me'u kakua ni lasu vei Tevita.
- ³⁶Ena sega sara ni mudu na nona kawa, Ena vaka na mata-ni-siga e mataqu na nonai tikotiko vakaturaga.

³⁷Ena vakataudeitaki me vaka na vula ka me sega ni mudu, Ka vaka nai vakadinadina levu mai lomalagi. Sela.

³⁸Ia ko ni sa biuta ka vakasisilataka, Ko ni sa cudru vua ko ni a lumuta.

³⁹O ni sa vakatawayagataka na nomuni veiyalayalati kaya na nomuni tamata: O ni sa cakava me ka wale na nonai sala vakaturaga ni kemuni sa biuta ki na soso.

⁴⁰O ni sa basuraka kecega na nona bai; O ni sa vakarusa sara na nona bai ni valu kaukauwa.

⁴¹Sa betiraki koya ko ira kece sa lako voli e na sala: Sa rogo ca vei ira era tiko voleka vua.

⁴²O ni sa vakaukauwataka na ligadra i matau era sa vakararawataki koya; O ni sa vakamarautaki ira na nona meca kecega.

⁴³O ni sa vakatawayagataka na bati ni nonai seleiwau, Ka sega ni vupei koya me tu rawa e nai valu.

⁴⁴O ni sa vakaotia na nonai ukuuku, Ka biuta ki na soso na nonai tikotiko vakaturaga.

⁴⁵O ni sa vakalekalekataka na gauna ni nona cauravou: O ni sa vakaisulutaki koya e na madua. Sela.

⁴⁶A cava na kena dede, Kemuni Jiova? ena sega beka ni mudu na nomuni vunitaki kemuni? Ena waqa beka me vaka na bukawaqa na nomuni cudru?

⁴⁷Mo ni nanuma na kena lekaleka ni noqu bula: A cava ko ni a bulia kina na luve ni tamata kecega me ra ka walega?

⁴⁸O cei na tamata sa bula tiko ka na sega ni kunea na mate? Ena vakabulai koya li mai na liga ni bulubulu? Sela.

⁴⁹Kemuni na Turaga sa evei na nomuni yalololoma eliu, O ni a bubului kina vei Tevita e na nomuni yalodina?

⁵⁰Kemuni na Turaga, mo ni nanuma na kedrai rogo ca na nomuni tamata; Au sa colata voli e lomaqu na nodra vosa ca na veimatanitu kecega e vuqa;

⁵¹Era sa vosa ca kina, Jiova, ko ira na nomuni meca; Era sa vosacataka kina na nonai lakolako ko ni a lumuta.

⁵²Me vakarokorokotaki ko Jiova ka sega ni mudu. Emeni, Emeni.

Na Same 90

**Sa tukuna ni sa lekaleka na bula ni tamata e na vuku ni nonai valavala ca, 1-12. Sa masuti koya na Kalou me yalololoma mai, 13-17.
A masu i Moses na tamata ni Kalou.**

¹Oi Kemuni Turaga, na neimami tikotiko, E nai tabatamata kecega.

²Ni sa bera buli na veiulu-ni-vanua, Ia ni kemuni a sega ni bulia na vuravura kei na vanua, Sai kemuni ga na Kalou e sega ni tubu ka sega ni mudu.

³O ni sa vukica na tamata me kuvu ni soso tale; O ni sa kaya, Dou lesu tale mai, na luve ni tamata.

⁴Ni sa tautauvata e matamuni e dua na udolu na yabaki Kei na siga e na noa ni sa oti, Kei na dua na tiki ni bogi e veivuke yadra kina.

⁵O ni sa kauti ira tani me vaka e na dobui; era sa vaka na moce; Era sa vaka na co sa tubu e na mataka:

⁶Sa tubu e na mataka, ka sa bulabula; Sa tamusuki e na yakavi, ka sa malai yani.

⁷Ni keimami sa oti e na nomuni cudru, Ka sa taqaya e na nomuni cudru waqawaqa.

⁸O ni sa tuva na neimami caka cala e matamuni, Kei na neimami cala sa vunu tu e na rarama ni matamuni.

⁹Ni sa oti yani na neimami siga kecega e na nomuni cudru: Keimami sa vakaotia na neimami veiyabaki me vaka na vakanananu walega.

¹⁰Na neimami veiyabaki sa vitusagavulu ga; Ia kevaka sa yabaki walusagavulu e na vuku ni kaukauwa, Sa ka ni veivakaocataki ka ka rarawa na kena via kaukauwa ko ya; Ni sa muduki tani vakasauri, keimami sa qai vuka yani.

¹¹O cei sa kila na kaukauwa ni nomuni cudru? Se na nomuni cudru waqawaqa, me rerevaki kemuni dina kina?

¹²Mo ni vakavulici keimami me keimami wilika na neimami siga, Me keimami sa vagolea kina yalo i keimami ki na vuku.

¹³Mo ni lesu mai, Jiova, a cava na kena dede? Ia mo ni veivutuni e na vukudra na nomuni tamata.

¹⁴Mo ni vakamamautaki keimami e na mataka e na nomuni loloma; Me keimami reki kina ka marau e na neimami siga kecega.

¹⁵Mo ni vakamarautaki keimami me tautauvata kei na veisiga ko ni a vakararawataki keimami kina, Kei na veiyabaki keimami a kunea kina na ca.

¹⁶Me rairai na nomuni cakacaka kivei ira na nomuni tamata, Kei na nomuni ukuuku vei ira na luedra.

¹⁷Ia me cilavi keimami na serau i Jiova na neimami Kalou: Ia mo ni vakataudeitaka vei keimami na cakacaka ni liga i keimami; Io, na cakacaka ni liga i keimami mo ni vakataudeitaka.

Na Same 91

O ira na yalododonu, era sa maroroi vinaka e na vuku ni ra vakararavi tiko vua na Kalou.

¹O koya sa tiko e na nona yasana vuni ko Koya na Cecere sara, Ena tiko ga e na yaloyalo i Koya sa Kaukauwa.

²Au na kaya e na vuku i Jiova, O koya ga na noqu i drodro kei na noqu bai ni valu: Na noqu Kalou; au na vakararavi vua.

³Ni na vakabulai iko dina mai na nona tudai na tamata sa daubiri dai, Kei na mate ca e dauveiveitaivi.

⁴Ena vakarurugi iko e na lawena, Ia ko na vakararavi ki na ruku ni tabana: Ena nomu i sasabai kei na nomu i vakaruru na nona yalodina.

⁵O na sega ni rerevaka na ka e daurerevaki e na bogi, Se na gasau sa vuka voli e na siga;

⁶Se na mate dauveiveitaui sa lako voli e na butobuto; Se na vu ni veivakamatei sa dauia e na siga levu.

⁷Ena bale e dua na udolu ki na ligamu i mawi, Ka tini na udolu ki na ligamu i matau; Ia ena sega ni yacovi iko.

⁸Ko na raica wale ga e na matamu, Ka kunea nai sau ni tamata i valavala ca.

⁹Ni ko sa kaya sa noqu i drodro ko Jiova! Ko sa vakabauti Koya na Cecere sara me nomu i tikotiko;

¹⁰Ena sega kina ni yacovi iko e dua na ka ca, Ena sega talega ni torova na nomu vale e dua na mate dauveiveitaui.

¹¹Ni na vakaroti ira na nona agilose ko koya e na vukumu, Me ra maroroi iko e na nomu i lakolako kecega.

¹²Era na keveti iko e na ligadra, De sa tavutu ki na vatu na yavamu.

¹³O na butuka na laioni kei na gata loa: Na laioni kaukauwa kei na gata ko na buturaka sara.

¹⁴Ni sa lomani au ko koya, ka'u na vakabulai koya kina: Au na vakaceceretaki koya sara ni sa kila na yacaqu.

¹⁵Ena tagi vei au, ia ka'u na vakarorogo vua: Au na tiko vata kaya ni sa yacovi koya na rarawa; Au na vakabulai koya ka dokai koya;

¹⁶Au na vakamamautaki koya e na bula dede, Ka vakaraitaka vua ni'u sa vakabulai koya tiko. A Same ni Siga Tabu.

Na Same 92

A ka vinaka na vakavinavinaka vua na Kalou, 1-4. A ka levu na nona cakacaka, kei na nona lewa, 5-8. Era na cudruvi na tamata ca, ka ra na vinaka tiko na tamata dodonu, 9-15.

¹A ka vinaka me ia na vakamolimoli vei Jiova, Ka me serevaka na vakavinavinaka ki na yacamuni, oi kemuni sa Cecere sara:

²Me dautukuna na nomuni yalololoma e na mataka, Kei na nomuni lomadina e na veibogi,

³E nai qiriqiri e tini na kena wa, kei na soliteri; Kei na api e domo vinaka.

⁴Ni kemuni sa vakamarautaki au, Jiova, e na nomuni cakacaka: Au na rekitaka na cakacaka ni ligamuni.

⁵I Jiova, a ka levu na nomuni cakacaka! A ka titobu na nanuma ni lomamuni.

⁶A tamata yalovakamanumanu sa sega ni kila; Kei na tamata lialia sa sega ni vuku rawa e na ka oqo.

⁷Ni ra sa tubu me vaka na co ko ira nai valavala ca, Ka sa bulabula na daucaka ca; Sa ka ga me ra kawaboko laivi:

⁸Ia koi kemuni Jiova, sa Cecere sara ka sega ni mudu.

⁹Ni ra na rusa laivi vakaidina, Jiova, ko ira na nomuni meca; Ia ko ira dina na nomuni meca; Era na dui vakasevi tani ko ira kecega na daucaka ca.

¹⁰Ia na noqu i leu ko na laveta cake me vaka nai leu ni iunikoni: Au na lumuti e na waiwai vou.

¹¹Ia ena raici ira na noqu meca na mataqu, Ka rogoca na daligaqu ni ra rusa na tamata i valavala ca era tu cake me ra vakacacani au.

¹²Ena bulabula na yalododonu me vaka na balabala: Ena tubu tiko me vaka na sitari mai Lepanoni.

¹³O ira era tei e na vale i Jiova Era na bulabula e na lomanibai ni noda Kalou.

¹⁴Era na vuavua tiko ni ra sa qase mai; Era na drokadroka ka bulabula;

¹⁵Me vakatakila ni sa yalododonu ko Jiova: A noqu uluvatu ko koya, ka sa sega vua na caka cala.

Na Same 93

Sa Turaga levu duadua ko Jiova.

¹Sa lewa ga ko Jiova, sa ukucavu vakatui ko koya; Sa vakaisulu ko Jiova e na kaukauwa, io, sa vauci koya kina: Sa vakataudeitaki ko vuravura, me sega ni yavala rawa.

²Sa tu dei mai na gauna makawa na nomuni tikotiko vakaturaga: O ni a sega ni tubu, o ni a bula tikoga.

³Sa rorogo cake, Jiova, na vadugu ni wai levu, Sa rorogo cake na vadugu ni wai levu; Sa vakatubura cake na nodra biau na wai levu.

⁴Sa kaukauwa ko Jiova maicake, Ka malumalumu na vadugu ni wai levu, Io sa malumalumu na ua ni wasawasa ni sa se vakaukauwa.

⁵Sa ka dinadina sara na nomuni tukutuku: Sa kilikili, Jiova, kei na nomuni vale na yalosavasava, Ka sega ni mudu.

Na Same 94

Sa tagi vua na Kalou e na vuku ni valavala ni tamata ca, 1-7. Sa kilai ira na Kalou, ena cudruvi ira talega, 8-11. Era na kalougata ko ira sa vakanaakuitataki ira na Kalou, 12-15. Ena totaki ira na nona ko Jiova, 16-23.

¹I Jiova na Kalou, sa nomuni *tavi* na veisaumi; Na Kalou, sa nomuni na veisaumi, mo ni vakatakilai kemuni mai.

²Mo ni vakalevui kemuni oi kemuni ka dau lewai vuravura: Mo ni saumi ira mada na viavialevu.

³A cava na kena dede, Kemuni Jiova, ni ra *reki tiko* nai valavala ca? Ia ka cava na kena dede ni ra reki tiko nai valavala ca?

⁴Era cavuta *ka vosataka tiko* na ka rarawa? Era dokadokai ira tiko ko ira kecega nai valavala ca?

⁵Era sa tukilaka, Jiova, na nomuni tamata, Ka vakararawataka na nomuni votavota.

⁶Era sa vakamatea na yada kei na vulagi, Ka labati ira na gone e sega ni vakatamani.

⁷Era sa kaya ga, Ena sega ni raica ko Jiova, Ena sega ni nanuma na Kalou i Jekope.

⁸Dou yalomatua mai na yalovakamanumanu vei ira na tamata; Ia dou na vuku ninaica, koi kemudou na lialia?

⁹O koya sa tea na daligada, ena sega beka ni rogo rawa? O koya sa bulia na matada, ena sega beka ni rai rawa?

¹⁰O koya sa vunauci ira na veimatanitu, ena sega beka ni vunauci kemudou? O koya sa vakavulica na tamata me kila ka, ena sega beka ni kila ka ko koya?

¹¹Sa kila ko Jiova na ka e vakanananu kina na tamata, Ni sa ka walega.

¹²Sa kalougata, Jiova, na tamata ko ni sa vunaucu, Ka vakavulici koya e na nomuni vunau;

¹³Mo ni vakacegui koya kina mai na siga ni rarawa, Ka me keli mada eliu na kedrai bulubulu nai valavala ca.

¹⁴Ni na sega ni biuta na nona tamata ko Jiova, Ka na sega ni laivi ira na nonai votavota.

¹⁵Ia ena vuki na lewa me dodonu; A ra na muria ko ira kecega na yalododonu.

¹⁶O cei ena tu cake mai me totaki au me'u vorati ira nai valavala ca? O cei ena tu mai me vuksi au me'u vorati ira na caka cala?

¹⁷Kevaka sa sega ni noqu i vukevuke ko Jiova, Sa voleka ni tiko vagagalu na yaloqu.

¹⁸Ni'u a kaya, Sa tidara na yavaqu; Sa qai tokoni au, Jiova, na nomuni loloma.

¹⁹Ni sa rui levu na noqu nanuma sa leqa kina na lomaqu, Sa vakamarautaka na yaloqu na nomuni dauveivakacegui.

²⁰Ena dua vata li kei kemuni nai tikotiko vakaturaga ni valavala ca, O koya sa vakayacora na ka ca e na lawa?

²¹Era sa soqoni ira vata me ra vakacacana na yalona na yalododonu, Ka vakacala na tamata sa sega ni cala.

²²Ia sa noqu i drodro ko Jiova; Kei na noqu Kalou na uluvatu ka'u sa vakaruru kina.

²³Ia ena vakayacora vei ira na nodra cala, Ka muduki ira e na nodra ca; Io, ena muduki ira laivi ko Jiova na noda Kalou.

Na Same 95

Sa vakarota na vakavinavinaka vua na Kalou levu ka loloma.

¹Tou mai sere vei Jiova; Tou mai ia na meke vua na uluvatu ni noda bula.

²Tou lako mada vua ni da vakavinavinaka, Ka reki ni da mai ia vua na same.

³Ni sa Kalou levu ko Jiova, Ka sa Tui levu vei ira na kalou kecega.

⁴Sa tiko e ligana na vanua titobu kei vuravura; Ka sa nona talega na veiulu-ni-vanua cecere.

⁵Sa nona na wasawasa, ni sa bulia ko koya: Ka sa bulia na vanua mamaca na ligana.

⁶Tou mai lotu ka cuva sobu: Tou mai vakatekiduru e na mata i Jiova, o koya ka buli keda.

⁷Ni sa noda Kalou ko koya, Koi keda na tamata ni nona vanua, kei na sipi sa tubera ko koya. E na siga edaidai kevaka dou sa via rogoca na domona,

⁸Dou kakua ni vakaukauwataka na yalomudou, me vaka e na veivakacudrui, Me vaka e na siga ni dauvere mai na lekutu:

⁹Era na dauveretaki au kina ko ira na nomudou qase Ka vakatovolei au vakaca, ni ra sa raica tiko na noqu cakacaka.

¹⁰E vasagavulu na yabaki ka'u a rarawa kina vei ira nai tabatamata ko ya, Ka kaya, Era tamata e daulako sese na lomadra, Ka ra sa sega ni kila na noqu i valavalava:

¹¹Ia ka'u a bubului kina vei ira e na noqu cudru Ni ra na sega ni curu ki na noqu i vakavakacegu.

Na Same 96

Sa vakarota na vakavinavinaka vua na Kalou, o koya me da doka.

¹Dou seretaka vei Jiova na sere vou: Dou sere vei Jiova na vuravura kecega.

²Dou sere vei Jiova, dou vakavinavinaka ki na yacana; Dou tukuna voli e na veisiga kece ni sa dauia na veivakabulai ko koya.

³Dou tukuna na nona lagilagi ki na veimatanitu, Na nona cakacaka mana vei ira na veimataqali kecega.

⁴Ni sa levu ko Jiova, ka sa dodonu me vakavinavinakataki vakalevu: Me rerevaki vakalevu talega ka vakalailai na kalou kecega.

⁵Ni ra sa matakau walega na nodra kalou na veimatanitu: Ia ko Jiova ga sa bulia na lomalagi.

⁶A vakarokoroko kei na ka vakaturaga sa tiko e matana: A kaukauwa kei na lagilagi sa tiko e nona vale tabu.

⁷Dou ia vei Jiova, koi kemudou na veimataqali tamata, Dou ia vei Jiova na vakarokoroko kei na kaukauwa.

⁸Dou ia vei Jiova na vakarokoroko sa kilikili kei na yacana: Dou kauta mai nai madrali ka curu ki na nona lomanibai.

⁹Dou lotu vei Jiova e na nona vale tabu sa savasava: Dou rere e matana, na vuravura kecega.

¹⁰Dou kaya ki na veimatanitu, Sa lewa ko Jiova: Ena vakataudeitaki talega ko vuravura me sega ni yavala rawa; Ena lewai ira vakadodonu na lewe ni veivanua.

¹¹Me reki ko lomalagi, ka ladelade ko vuravura; Me vadugu na wasawasa, kei na ka kecega sa sinai kina.

¹²Me reki na veiwere, kei na ka kecega sa tiko kina: Ena qai marau na kau kecega mai na veikau

¹³E na mata i Jiova; ni sa lako mai ko koya, Ni sa lako mai me lewai vuravura: Ena lewai vuravura e na yalododonu, Kei na veimatanitu e na nona lomadina.

Na Same 97

Me dokai ko Jiova, 1-6. Sa rusa ko ira era qarava na matakau, 7-9. Me da lomana na Turaga, 10-12.

¹Sa lewa ko Jiova; me reki ko vuravura; Me marau kina na veiyanuyanu e vuqa.

²Sa vakavolivoliti koya na o kei na butobuto: Na yavu ni nonai tikotiko vakaturaga na yalododonu kei na lewa dodonu.

³Sa liu yani vei koya na bukawaqa, Ka sa vakamai ira na nona meca era vakavolivoliti koya.

⁴Sa vakararamataki vuravura na nona livaliva: Sa raica ko vuravura, ka sautaninini.

⁵Sa waicala na veiulu-ni-vanua e na mata i Jiova, E na matai koya na Turaga kei vuravura tauoko.

⁶Sa vakatakila na nona yalododonu na lomalagi, Ka ra sa raica na nonai ukuuku na veimataqali kecega.

⁷Me ra vakamaduataki ko ira kecega era sa qarava na matakau ceuceu, O ira sa daudokai ira e na matakau: Dou cuva vua, na kalou kecega.

⁸Sa rogoca ko Saioni, ka sa reki kina; Ka ra sa ladelade na goneyalewa ni Juta, E na vuku ni nomuni lewa, Jiova.

⁹Ni kemuni sa cecere sara, Jiova, ki vuravura kecega: O ni sa levu sara ka lailai na kalou kecega.

¹⁰Oi kemudou sa lomani Jiova, dou cata na ka ca: Sa maroroya ko koya na yalodra na nona tamata yalododonu; Sa vakabulai ira mai na liga ni tamata ca.

¹¹Sa kaburaki na rarama me nodra na caka dodonu, Kei na marau me nodra sa dodonu na lomadra.

¹²Dou rekitaki Jiova, koi kemudou na yalododonu; Ka vakavinavinaka ni dou sa nanuma na nona yalosavasava.

Na Same 98

Sa vakarota vei ira na kai vuravura kecega me ra ia na vakavinavinaka vua na Kalou.

¹Dou seretaka vei Jiova na sere vou, Ni sa cakava oti na ka mana; A ligana i matau, kei na ligana daucaka dodonu, sa rawa kina na veivakabulai.

²Sa vakatakila ko Jiova ni sa dauia na veivakabulai ko koya: Sa vakaraitaka votu na nona caka dodonu e na matadra na veimatanitu.

³Sa nanuma ko koya na nona yalololoma kei na nona lomadina kivei ira na mataqali i Isireli: Sa kunea nai yalayala kecega kei vuravura ni sa dauia na veivakabulai na noda Kalou.

⁴Dou ia na sere vei Jiova, na vuravura kecega: Dou lagata sara, dou kaila e na reki, dou ia na vakavinavinaka.

⁵Dou sere vei Jiova ka qiri api; Io na api kei na domo ni same.

⁶E na davui kei na domo ni koneti, Dou ia na sere e na mata i Jiova, na Tui.

⁷Me vadugu mada na wasawasa, kei na ka e sinai kina; Ko vuravura, kei ira era tiko kina.

⁸Me cobo na uciwai: Me reki vata na veiulu-ni-vanua

⁹E na mata i Jiova; ni sa lako mai me lewai vuravura: Ena lewai vuravura e na yalododonu, Kei ira na tamata e na lewa dodonu.

Na Same 99

Me dokai ko Jiova, ni sa cecere ko koya.

¹Sa lewa ko Jiova; me ra sautaninini na veimatanitu: Sa tiko e na maliwa ni Jerupi; me veitosoyaki ko vuravura.

²Sa levu ko Jiova mai Saioni; Ka cecere vei ira na lewe ni veimatanitu.

³Me ra vakavinavinaka ki na yacamuni levu ka rerevaki; Sa yalosavasava ko koya.

⁴A sa kaukauwa na tui ka sa lomana na lewa dodonu; O ni sa vakataudeitaka na ka dodonu, O ni sa vakayacora na lewa kei na cakacaka dodonu e Jekope.

⁵Dou vakalevulevui Jiova na noda Kalou, Ka cuva ki nai tutu-ni-yavana; Sa yalosavasava ko koya.

⁶O Moses kei Eroni vei ira na nona bete, Kei Samuela vei ira era masuta na yacana; Era sa masuti Jiova, a sa vakarorogo vei ira ko koya.

⁷Sa vosa vei ira ko koya e na duru o: Era sa vakabauta na nona vunau, kei nai lesilesi sa solia vei ira.

⁸O ni a vakarorogo vei ira, Jiova, na neimami Kalou: Oi kemuni na Kalou ko ni sa daulomadonu ga, Ia ko ni a sauma talega na nodra i valavala.

⁹Dou vakalevulevui Jiova na noda Kalou, Ka cuva mai na nona ulu-ni-vanua tabu; Ni sa yalosavasava ko Jiova na noda Kalou.

Na Same 100

A sere ni vakavinavinaka.

¹Dou ia na sere vei Jiova, na vuravura kecega.

²Dou qaravi Jiova e na marau; Dou toro mai vua ni dou sa sere tiko.

³Dou kilai Jiova ni sa Kalou ko koya; Sai koya ga sa buli keda, ka segai koi keda: Eda sa nona tamata, kei na sipi ni nona vanua.

⁴Dou curu ki na nona matamata-ni-koro ni dou sa vakamolimoli tiko, Kei na nona lomanibai ka vakavinavinaka: Dou vakamolimoli vua, ka vosavinakataka na yacana.

⁵Ni sa yalovinaka ko Jiova; ka sa sega ni mudu na nona yalololoma; Ka sa yacova nai tabatamata kecega na nona lomadina.

Na Same 101

Sa yalo i Tevita me cakacaka vakavuku ka dodonu vua na Kalou. A Sere i Tevita.

¹Au na seretaka na loloma kei na lewa dodonu; Vei kemuni Jiova, ka'u na ia na sere.

²Au na muria vakavuku nai valavala savasava. O ni na lako mai vei au ninaica? Au na ia nai valavala e noqu vale e na yalododonu.

³Au na sega ni viritura e mataqu e dua na ka ca: Au sa cata na nodra i valavala era sa gole vakatani; Ena sega ni kabiti au.

⁴Ena lako tani vei au na yalotakelo: Au na sega ni kila e dua na ka ca.

⁵O koya sa kaseta vakavuni na kai nona, ka'u na muduka laivi: O koya sa mataviavialevu, ka yaloviavialevu, ka'u na sega ni vosota.

⁶Au na raici ira na tamata era yalodina e na vanua, me ra tiko vata kei au: O koya sa muria nai valavala dodonu, ena qaravi au.

⁷O koya sa cakacaka vakaveivakaisini, ena sega ni tiko e noqu loma ni vale: O koya sa vosa lasu, ena sega ni tiko dei e mataqu.

⁸Au na vakaoti ira kece tani vakasauri na tamata i valavala ca ni vanua: Me'u muduki ira laivi kecega na daucaka cala mai na koro i Jiova.

Na Same 102

A masu ni tamata ni sa rarawa, ni sa luvu na lomana, ka sa tukuna yani na ka e rarawa kina e na mata i Jiova.

¹Kemuni Jiova mo ni rogoca na noqu masu, Io me yaco vei kemuni na noqu tagi.

²Kakua ni vunia vei au na matamuni e na siga ka'u sa rarawa kina; Mo ni vakatu daligamuni mai vei au. E na siga ka'u sa tagi kina mo ni rogoci au vakasauri kina.

³Ni sa oti wale na noqu siga me vaka na kubou, Ka sa waqa na suiqu me vaka na qilaiso.

⁴Sa vakacataki na lomaqu, ka sa malai me vaka na co; Ni'u sa guilecava ni kania na qau kakana.

⁵E na vuku ni domo ni noqu vutugu Sa veikabi vata na suiqu kei na kuliqu.

⁶Au sa vaka na belo ni veikau: Au sa vaka na lulu ni lekutu.

⁷Au sa vakatawa, Ka sa vaka na separo ni sa tiko duaduaga mai na dela ni vale.

⁸Era sa vakasewasewani au ko ira na noqu meca e na siga ka bogi; Ka ra sa bubului ka cavuti au ko ira era sa cudru vei au.

⁹Ka'u a kania kina na dravusa me vaka sa madrai, Ka veiwakitaka na mequ wai kei na wai ni mataqu,

¹⁰Ni ko sa levaci au ka cudruvi au: Ni ko a laveti au cake, ka biuti au sobu.

¹¹A noqu veisiga sa vaka na yaloyalo ni sa lumaluma na siga; Io ka'u sa malai me vaka na co.

¹²Ia koi kemuni Jiova, ena sega ni mudu na nomuni bula; Kei na ka mo ni nanumi kina ena yacova nai tabatamata kecega.

¹³O ni na tu cake, o ni na yalololoma ki Saioni: Ni sa yaco na gauna me lomani kina ko koya, io, na gauna ka loku sa qai yaco.

¹⁴Ni ra sa rekitaka na kena veivatu na nomuni tamata, Ka ra lomana na kena kuvu-ni-soso.

¹⁵Era na rerevaka kina na yaca i Jiova na veimatanitu, Kei na nomuni ukuuku ko ira kecega na tui kei vuravura.

¹⁶Ni sa qai tara ko Jiova na koro ko Saioni, Ena qai rairai mai e na nonai ukuuku;

¹⁷Ena goleva na nodra masu na luveniyali, Ka na sega ni beca na nodra masu.

¹⁸Ena volai oqo me ra kila ko ira nai tabatamata maimuri; Ka ra na vakavinavinaka vei Jiova ko ira na mataqali era na buli maimuri.

¹⁹Ni sa rai sobu ko koya mai na nona yasana tabu sa cecere; Sa raici vuravura ko Jiova mai lomalagi;

²⁰Me vakarorogo ki na nona vutugu ko koya sa vesuki; Me sereki ira era lewai me ra mate;

²¹Me tukuni mai Saioni na yaca i Jiova, Kei na nona vinaka mai Jerusalemi;

²²Ni ra sa qai soqoni vata ko ira na veimataqali, Kei na veimatanitu, me ra qaravi Jiova.

²³Sa vakamalumalumutaka na noqu kaukauwa e na gaunisala; Sa vakalekalekataka na noqu siga ni bula.

²⁴Ka'u a kaya, kemuni na noqu Kalou, mo ni kakua ni kauti au tani e na veimama ni noqu bula; A nomuni veiyabaki sa yacova nai tabatamata kecega.

²⁵Mailiu sara ko ni a tauyavutaki vuravura: Io na cakacaka ni ligamuni, ko lomalagi:

²⁶Ena rusa oqori, ia koi kemuni ko ni na tiko ga; Ena madra kece talega mai oqori me vaka nai sulu; O ni na vakaisosomitaka me vaka nai tutuvi, ia era na vakaisosomitaki:

²⁷Ia koi kemuni sai kemuni tikoga, Ena sega ni bau mudu na nomuni veiyabaki.

²⁸Era na tiko na luedra na nomuni tamata, Ena vakataudeitaki talega e matamuni na nodra kawa.

Na Same 103

Me da vakavinavinaka sara vua na Kalou ni sa vakabulai keda, 1-13, ka sa sega ni mudu na nona loloma, 14-22.

A Same i Tevita.

¹Mo vakavinavinaka vei Jiova, na yaloqu; Io na ka kecega sa tu e lomaqu me vakavinavinaka ki na yacana tabu.

²Mo vakavinavinaka vei Jiova, na yaloqu, Ia mo kakua ni guilecava na nona ka ni loloma kecega:

³O koya sa bokoca na nomu i valavala ca kecega, O koya sa vakabulai iko mai na kemu mate kecega;

⁴O koya sa vakabulai iko mai na rusa; O koya sa vakaisalataki iko e na ka ni loloma Kei nai valavala vakayalololoma sara;

⁵O koya sa vakamamautaka na gusumu e na ka vinaka; Sa vakavoutaki kina na nomu cauravou me vaka na nona na ikeli.

⁶Sa kitaka ko Jiova na ka dodonu kei na lewa vinaka, E na vukudra kecega era sa vakasaurarataki.

⁷Sa vakatakila ko koya na nonai valavala vei Moses, Kei na nona cakacaka vei ira na Isireli.

⁸Sa yalololoma ko Jiova ka daulomasoli, Sa daubera ni cudru, ka daulevu na nona yalololoma.

⁹Ena sega ni ia tikoga na veivunauci: Ena sega ni cudru tiko ka tawa mudu.

¹⁰Sa sega ni lewa vei keda me vaka na nodai valavala ca; Ka sega talega ni cudruvi keda me vaka na noda caka ca.

¹¹Me vaka na kena cecere ki vuravura ko lomalagi, Sa vakakina na kena levu ni nona yalololoma vei ira era sa rerevaki koya.

¹²Me vaka na kena yawa na vanua e cadra kina na siga ki na vanua sa dromu kina na siga, Sa vakayawataka vakakina vei keda ko koya na nodai valavala ca.

¹³Me vaka sa lomana na luvena e dua na tamata, Sa lomani ira vakakina ko Jiova era sa rerevaki koya.

¹⁴Ni sa kila ko koya na nodai bulibuli; Sa nanuma ga ni da sa kuvu-ni-soso.

¹⁵Ia na tamata, sa vaka ga na co na nona siga: Me vaka na se ni kau ni vanua, sa se ka beta vakakina ko koya.

¹⁶Ni sa liwava na cagi, ka sa yali sara; Ka sa sega ni kunea tale na tikina ka tu kina.

¹⁷Ia na yalololoma i Jiova sa ka mailiu sara ka na sega talega ni mudu vei ira era sa rerevaki koya, Kei na nonai valavala dodonu, kivei ira na lvedra kei na makubudra;

¹⁸Vei ira era sa vakabauta na nona veiyalayalati, Kei ira era sa nanuma tiko na nonai vakaro me ra cakava.

¹⁹Sa vakataudeitaka ko Jiova na nonai tikotiko vakaturaga mai lomalagi; Ka sa lewa na ka kecega na nona matanitu.

²⁰Dou vakavinavinaka vei Jiova koi kemudou na nona agilose; Sa uasivi e na kaukauwa, ka sa cakava na nonai vakaro, Ni dou sa vakarorogo tiko ki na nona vosa.

²¹Dou vakavinavinaka vei Jiova, koi kemudou na nona ka lewe vuqa; Oi *kemudou* na nonai talatala, ka kitaka tiko na ka sa vinaka vua.

²²Dou vakavinavinaka vei Jiova, na nona cakacaka kecega, E na veiyasana kecega sa lewa kina ko koya: Mo vakavinavinaka vei Jiova, na yaloqu.

Na Same 104

Sa vakananuma na kaukauwa ni Kalou, 1-9, kei na nona lewa vinaka, 10-30. Ka sa vinakata me vakanananu tiko kina, 31-35.

¹Mo vakavinavinaka vei Jiova, na yaloqu. I Jiova na noqu Kalou, o ni sa levu vakaidina; O ni sa vakaisulu e na vakarokoroko kei na ka vakaturaga.

²O ni sa vakaisulutaki *kemuni* e na rarama me vaka e nai sulu: O ni sa birika na lomalagi me vaka nai ubi levu:

³O ni sa kotora nai kaso ni nomuni vale e cake e na dela ni wai: O ni sa cakava na o me nomuni qiqi vakaturaga: O ni sa lako voli e na taba ni cagi:

⁴O ni sa cakava na nomuni agilose me ra *vaka na cagi*; Na nomuni talai me yameyame ni bukawaqa.

⁵Sa vakataudeitaki vuravura ko koya e na kena yavu, Me kakua ni yavala rawa ka sega ni mudu.

⁶O ni a ubia e na wai titobu me vaka e nai tutuvi: Sa cecere na wai ka lolovira na veiulu-ni-vanua.

⁷Ni kemuni a vunauca sa dro *na wai*, E na domo ni nomuni kurukuru sa kusarawa ni lako tani:

⁸Sa cabeta na veiulu-ni-vanua; sa lako sobu ki na veibuca Ki na yasana ko ni a cakava me nodra.

⁹O ni a lesia na kenai yalayala me ra kakua ni sivia, Me ra kakua ni lesu tale me ubi vuravura.

¹⁰Sa vakatubura ko koya na mata-ni-wai e na buca, Ka sa lako voli e na maliwa ni veiulu-ni-koro.

¹¹Sa vagunuvi kina na manumanu kecega ni vanua; Sa ra gunu ka ra cegu na asa kila.

¹²Era sa tiko e na batina, na manumanu vuka, Ka ra sa tagi tiko e na taba *ni kau*.

¹³Sa vagunuva na veiulu-ni-vanua ko koya mai na nona vale e cake: Sa vakamamautaki ko vuravura e na vua ni nomuni cakacaka.

¹⁴Sa vakatubura ko koya na co me kedra na manumanu, Kei na co *eso* me yaga vei ira na tamata: Me vakatubura na kakana mai na qele;

¹⁵Kei na waini, sa vakamarautaka na loma ni tamata, Kei na waiwai sa lumilumisa kina na matana, Kei na kakana sa kaukauwa kina na loma ni tamata.

¹⁶Na kau sa bulia ko Jiova, sa mamau *e na kedra dra*: Io na sitari mai Lepanoni, sa tea ko koya;

¹⁷Era vakasova kina na manumanu: Ia na belo, sa nona vale na damanu.

¹⁸Na veiulu-ni-vanua cecere sa nodra i drodro na me kila; Kei na veiuluvatu me nodra i drodro na koni.

¹⁹Sa lesia ko koya na vula mei vakatakilakila ni tabayabaki: Ka sa kila na kenai dromudromu na mata-ni-siga.

²⁰O ni sa cakava na butobuto, ka sa bogi kina; Sa qai lako voli kina na manumanu kecega ni veikau:

²¹Sa tagica na kedra kakana na luve ni laioni, Ka qara mai vua na Kalou na kedra kakana.

²²Sa cadra na mata-ni-siga, era sa qai soqoni vata, Ka la'ki koto e na nodra qara:

²³Sa lako yani na tamata ki na nona cakacaka, Kei na ka e qarava, ka sa ia tiko me yakavi mada.

²⁴I Jiova, sa ka levu vakaidina na nomuni cakacaka! Ka sa caka vakavuku kecega: Sa roboti vuravura na nomuni yau.

²⁵Sa vakakina na wasawasa levu oqo sa rabailevu, Sa bula voli kina na ka e sega ni wili rawa, Na ka lalai kei na ka lelevu.

²⁶Sa soko voli kina na waqa vanua: Na livaiacani talega, o koya ko ni a bulia me qito kina.

²⁷Era sa vakanamata vei kemuni na ka kecega oqori, Mo ni solia na kedra e na kena gauna.

²⁸A ka ko ni sa solia vei ira era sa rawata: O ni sa dedeka na ligamuni, ka ra sa mamau e na ka vinaka.

²⁹O ni sa vunia na matamuni, era sa qai leqa: O ni sa kauta tani na nodra i cegu, era sa qai mate, Ka ra lesu tale me kuvu-ni-soso.

³⁰O ni sa tala yani na Yalomuni, era sa buli: Io ko ni sa vakavoutaka tale na dela i vuravura.

³¹Ena sega ni mudu rawa na lagilagi i Jiova: Ena rekitaka na nona cakacaka ko Jiova.

³²Sa raici vuravura ko koya, ka sa tavuki: Sa tara na veiulu-ni-vanua, ka sa kubou mai.

³³Au na sere vei Jiova ni'u sa bula tiko: Au na vakavinavinaka vua na noqu Kalou e na noqu gauna sa vo tiko.

³⁴Ena kamikamica na noqu vakanananu vua: Au na rekitaki Jiova.

³⁵Me qeavu laivi e vuravura na daucaka cala, Io me kakua ni vo tiko nai valavala ca. Mo vakavinavinaka vei Jiova, na yaloqu. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 105

Sa vakarota na vakavinavinaka vua na Kalou, e na vuku ni nona lewa, kei na nona cakacaka mana eliu.

¹Dou ia na vakamolimoli vei Jiova; dou masuta na yacana: Dou tukuna voli
vei ira na tamata na nona cakacaka.

²Dou sere vua, dou seretaka vua na same: Dou veitukutukunitaka na nona
cakacaka mana kecega.

³Dou vakacaucautaka na yacana tabu: Me marau na lomadra era sa qaravi
Jiova.

⁴Dou vakasaqarai Jiova, kei na nona kaukauwa: Dou vakanamata tikoga vua.

⁵Dou nanuma na nona cakacaka e veivakurabuitaki sa cakava ko koya; Ia, na
nona cakacaka mana, kei na lewa ni gusuna;

⁶Oi kemudou na kawa i Eparaama na nona tamata, Kei na kawa i Jekope sa
digitaka ko koya.

⁷O koya ga ko Jiova na noda Kalou: Sa vakayacori na nona lewa e vuravura
taucoko.

⁸Sa daunanova ko koya na nona veiyalayalati ka tawa mudu, Na vosa ka
vakarota me yacova nai tabatamata e udolu:

⁹Na veiyalayalati ka cakava kei Eparaama, Kei na nona bubului vei Aisake;

¹⁰Ka sa vakadeitaka vei Jekope mei vunau, Ia vei Isireli me veiyalayalati e
sega ni oti:

¹¹Ka sa kaya, Au na solia vei iko na vanua ko Kenani, Nai yalayala ni nomu i
votavota:

¹²Ni ra sa lewe lailai ga na tamata; Io, ni ra lewe lailai sara, ka vulagi kina.

¹³Ni ra lako voli mai na dua na vanua ki na dua tani na vanua, Mai na dua na
matanitu ki na dua tani na matanitu;

¹⁴Sa sega ni laiva e dua na tamata me vakasaurarataki ira: Ia sa vunauci ira
na tui e na vukudra;

¹⁵A sa kaya ko koya, Dou kakua ni tarai ira ka'u sa lumuta, Ia dou kakua ni
vakacacani ira na noqu parofita.

¹⁶Sa lewa talega e dua na dausiga me *kania* na vanua: Sa muduka kecega na kakana era sa bula kina.

¹⁷Sa tala e dua na tamata ko koya me liutaki ira; Io ko Josefa, *o koya* sa volitaki me bobula:

¹⁸Era vakararawataka na yavana e nai vesu: Sa vau ko koya e na sinucodo aironi:

¹⁹Ka sa yaco mada na siga sa vakayacori kina na nona vosa; Sa vakatovolei koya na vosa i Jiova.

²⁰Sa talaki na tui ka sereki koya; Io ko koya sa lewai ira na matanitu sa sereki koya sara.

²¹Sa lesi koya me turaga ni noda vale, Me lewa na nonai yau kecega:

²²Me veitalia ga ke via vesuki ira na nona tamata turaga; Ka me vakavukui ira na nona qase.

²³Ka sa lako mai ki Ijipita ko Isireli; Ka sa tiko vulagi ko Jekope e na vanua nei Ame.

²⁴Ka sa vakalewevuqataki ira sara na nona tamata; Ka sa vakaukauwataki ira ka sa malumalumu na nodra meca.

²⁵Sa vukica na yalodra me ra cati ira na nona tamata. Ka me ra cakacaka vaqaseqase vei ira na nona tamata.

²⁶Sa talai Mosese ko koya na nonai talatala; Kei Eroni ka digitaka ko koya.

²⁷Erau a vakatakila vei ira na nonai vakadinadina, Kei na ka mana e na vanua nei Ame.

²⁸Sa tala ko koya na butobuto ka vakabutobutotaka; Ka ra sa sega ni talaidredre ki na nona vosa.

²⁹Sa vukica na nodra wai me dra, Ka vakamatea na nodra ika.

³⁰Sa vakatubura vakalevu na boto na nodra vanua, E na veivale ni moce ni nodra tui.

³¹Sa vosa ko koya, a sa lako mai na yavusa lago tani, Kei na kutu e na nodra veiyasana kecega.

³²Sa vakatauca na uca-cevata mei sosomi ni uca, Kei na yameyame ni bukawaqa e na nodra vanua.

³³Sa yavita talega na nodra veivaivaini kei na vu ni lolo; Ka bolaraka na kau ni nodra vanua.

³⁴Sa vosa, ka sa lako mai na vodore, Kei na nuve, era sa sega ni wili rawa,

³⁵A ra sa kania kecega na co e na nodra vanua, Ka kania na vuata ni nodra vanua.

³⁶Sa vakamatei ira kece talega ko koya na nodra ulumatua e na nodra vanua, Nai matai ni nodra kaukauwa kecega.

³⁷A sa kauti ira yani na nona tamata a ra sa vakasiliva ka vakoula: Ka sa sega e dua e na nodra veimataqali sa malumalumu:

³⁸Sa reki ko Ijipita ni ra sa lako tani: Ni sa kani ira na rerevaki ira.

³⁹Sa tevuka ko koya e dua na o me nodra i vakaruru; Kei na bukawaqa me vakararamataki ira e na bogi.

⁴⁰Era sa kerea, ka sa kauta mai ko koya na toa ni veikau, Ka sa vakamamautaki ira e na madrai ni lomalagi.

⁴¹Sa vida na uluvatu ko koya, a sa vure maikina na wai; Sa dave e na vanua dravuisiga me vaka na uciwai.

⁴²Ni sa nanuma ko koya na nona veiyalayalati tabu, Kei Eparaama na nona tamata.

⁴³A sa kauti ira yani na nona tamata ka ra sa reki, Io na nona digitaki ka ra sa marau;

⁴⁴Sa solia vei ira na nodra vanua na veimatanitu: Ka ra sa taukena na nodra cakacaka na tamata;

⁴⁵Me ra vakabauta kina na nonai vakaro, Ka kitaka tiko na nona vunau. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 106

Me ia na vakavinavinaka vua na Turaga, 1-3. Sa masu ko koya, 4,5. A nodra ca na qase eliu, kei na loloma ni Kalou, 6-46. Sa masu ka vakavinavinaka, 47,48.

¹Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka. Dou vakamolimoli vei Jiova; ni sa yalovinaka; Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²O cei sa tukuna rawa na cakacaka kaukauwa i Jiova? O *cei* sa vosataka rawa na nona vinaka kecega?

³Sa kalougata ko ira era vakabauta na lewa dodonu, *Kei* koya sai valavala dodonu e na veigauna kecega.

⁴Mo ni nanumi au, Jiova, e na loloma ko ni sa *daulomani* ira *kina* na nomuni tamata: Mo ni lako mai vei au ka vakabulai au;

⁵Me'u raica na nodra vinaka na tamata ko ni sa digitaka, Me'u marau e na nodra marau na nomuni matanitu, Me'u reki vata kei ira na nomuni votavota.

⁶Keimami sa caka cala vata kei ira na neimami qase, Keimami sa cakava na ka sa sega ni dodonu, keimami sai valavala ca.

⁷Era a sega ni kila na nomuni cakacaka mana ko ira na neimami qase mai Ijipita; Era sega ni nanuma na kena levu ni nomuni loloma; Ka ra sa vakacudrui *koya* mai na wasawasa, *io* mai na Wasa Damudamu.

⁸Ia ka sa vakabulai ira ga ko koya e na vuku ni yacana, Me vakatakila kina ko koya na nona kaukauwa.

⁹Ka sa vunuca na Wasa Damudamu ko koya, a sa di mai: Ka sa tuberi ira ko koya e loma ni wai titobu, me vaka mai lekutu.

¹⁰Ka sa vakabulai ira mai na liga i koya sa cati *ira*, Ia sa vakabulai ira mai na liga ni meca.

¹¹Ka sa luvuca na nodra meca na wai: Sa sega e dua vei ira sa vo bula.

¹²Era sa qai vakabauta na nona vosa; Era seretaka vua na vakavinavinaka.

¹³Sa sega ni dede era guilecava na nona cakacaka; Era sega ni waraka na nona vosa:

¹⁴Ka ra garogaro vakalevu ga mai na lekutu, Ka vakatovolea vakaca na Kalou mai na veikau.

¹⁵Ka sa solia vei ira ko koya na ka era kerea; Ia sa vakayacora na tutue e na yalodra.

¹⁶A ra sa vuvutaki Mosese e na nodra i tikotiko, *Kei* Eroni na tamata yalosavasava i Jiova.

¹⁷Sa kasei na vanua ka tilomi Tecani, Ka buluta na mataqali i Epairami.

¹⁸Ka sa waqa mai e dua na buka e na nodra i soqosoqo; Sa vakamai ira nai valavala ca na yameyame ni bukawaqa.

¹⁹Era sa cakava e dua na luve ni pulumokau mai Orepis, Ka ra soro ki na matakau sa vakawaicalataki ka qai buli.

²⁰A ra sa vukica na ka ka nodra i ukuuku, Me tautauvata kei na pulumokau sa daukana co.

²¹Ka ra guilecava na Kalou na nodra i vakabula, O koya ka kitaka na ka levu mai Ijipita;

²²Na ka mana e na vanua i Ame, *Kei* na ka rerevaki mai na Wasa Damudamu.

²³Sa kaya kina ko koya ni na vakarusai ira, Kevaka sa sega ni tu e na kedra maliwa kei na Kalou ko Mosese na nona digitaki, Me vagolea tani na nona cudru, me kakua ni vakarusai *ira*.

²⁴Io, era a beca na vanua sa vinakati sara. Era sega ni vakabauta na nona vosa;

²⁵A ra sa didi e nodra veivale, Ka sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova.

²⁶O koya sa dodoka kina na ligana vei ira, Me vakabalei ira mai na lekutu:

²⁷Me vakabalea talega na nodra kawa e na veimatanitu, Ka dui vakasevi ira ki na veivanua.

²⁸Era sa vakabauti Peali-Piori talega, Ka ra kania nai madrali vei ira na mate.

²⁹Era sa vakararawataki *koya* e na nodra i valavala: Ka sa kani ira na mate dauveiveitauvi.

³⁰Sa qai tu cake ko Finiase, ka cudruvi ira: Ka sa mudu *kina* na mate veiveitauvi.

³¹Ka sa vakabau me nonai valavala dodonu, Ki nai tabatamata kecega e sega ni mudu.

³²Era sa vakacudrui *koya* talega mai na wai ni dauvere, A sa ca *kina* ko Mosese e na vukudra:

³³Ka ni ra sa vakararawataka na yalona, Sa vosa cala *kina* na tebenigusuna.

³⁴Era sa sega ni vakarusa na veimatanitu, Ka vakaroti ira *kina* ko Jiova:

³⁵Ka ra sa la'ki tiko vata kei ira na lewe ni vanua, Ka vulica na nodra i valavala.

³⁶A ra sa qarava na nodra matakau: Ka ra sa coriti *kina*.

³⁷Io, era a vakacobora na luedra tagane kei na luedra yalewa ki na tevoro,

³⁸Ka liviraka na dra sa sega ni cala, *io* na kedra dra na luedra tagane kei na luedra yalewa, Ni ra vakacabori ira ki na matakau ni Kenani: Ka sa vakasisila *kina* na vanua e na vuku ni dra.

³⁹Era sa dukadukali *vakaoqo* e na nodra cakacaka, Ka lako vakatani e na nodra i valavala *ca*.

⁴⁰Ka sa waqa *kina* na cudru i Jiova vei ira na nona tamata, Ka sa cata *kina* na nonai votavota.

⁴¹Ka sa soli ira ki na ligadra na veimatanitu; Ka ra sa lewai ira ko ira era sa cati ira.

⁴²Ka sa vakasaurarataki ira talega ko ira na nodra meca, A ra sa vakamalumalumutaki vei ira.

⁴³Sa vakabulai ira vakavuqa ko koya; Ia ko ira, era sa dauvakacudrui *koya* e na ka era bosea, Ka ra sa vakamalumalumutaki e na vuku ni nodra i valavala ca.

⁴⁴Ia ka sa raica ga ko koya na nodra rarawa, Ni sa rogoca ko koya na nodra tagi:

⁴⁵A sa nanuma e na vukudra na nona veiyalayalati, Ka sa veivutuni me vaka na kena levu ni nona yalololoma:

⁴⁶Sa lewa talega me ra lomani Vei ira kecega era sa vakabobulataki ira.

⁴⁷Mo ni vakabulai keimami, Jiova na neimami Kalou, Ka soqoni keimami vata maivei ira na veimatanitu, Me *keimami* ia kina na vakavinavinaka ki na yacamuni tabu, Ke me daureki talega e na vakavinavinaka vei kemuni.

⁴⁸Me vakarokorokotaki ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Mailiu sara ka yacova na gauna ena sega ni mudu: Ia me ra vakaemeni na tamata kecega. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 107

Me ra vakavinavinaka vua na Turaga ni sa lewai ira vakavinaka na nona tamata, 1-3, ni ra veilakoyaki, 4-9; ni ra sa bobula, 10-16; ni ra sa tauvi mate, 17-22; ni ra sa soko, 23-32; ka sa solia na ka e yaga, 33-43.

¹Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka, ni sa yalovinaka ko koya: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²Me ra kaya *vakakina* ko ira sa vakabulai ira oti ko Jiova, O ira sa vakabula oti ko koya mai na liga ni meca;

³Ka sa soqoni ira vata mai na veivanua, Mai na tu-i-cake, mai ra talega, Mai na mata ni tokalau, kei na mata ni ceva.

⁴Era a lako sese voli mai na lekutu e na sala e sega ni lakovi; Era sega ni kunea na koro me ra tiko kina.

⁵A ra sa viakana ka viagunu, Ka sa waicala e lomadra na yalodra.

⁶Era sa qai tagi vei Jiova e na nodra rarawa, Ka sa vakabulai ira mai na nodra rarawa.

⁷Sa tuberi ira e na sala dodonu, Me ra lako ki na koro me ra tiko kina.

⁸Me ra ia mada na vakavinavinaka vei Jiova *e na vuku ni* nona yalololoma, Kei na nona cakacaka mana vei ira na luve ni tamata!

⁹Ni sa vakamamautaka na yalo sa daugagadre, Ka vakamamautaka na yalo e viakana e na ka vinaka.

¹⁰O ira era sa tiko e na butobuto kei na yaloyalo ni mate, Ni ra sa vesuki e na rarawa kei na kaukamea;

¹¹Ni ra sa talaidredre ki na vosa ni Kalou, Ka ra beca nai vakavuvuli Koya na Cecere sara:

¹²O koya sa vakamalumalumutaka kina na lomadra e na cakacaka bibi; Era bale sobu, ka sa sega e dua me vupei ira.

¹³Era sa qai tagi vei Jiova *e na nodra* vakaloloma, Ka sa vakabulai ira mai na nodra rarawa.

¹⁴Sa kauti ira tani mai na butobuto kei na yaloyalo ni mate, Ka musulaka na kedrai vesu.

¹⁵Me ra ia mada na vakavinavinaka vei Jiova *e na vuku ni* nona yalololoma, Kei na nona cakacaka mana vei ira na luve ni tamata!

¹⁶Ni sa musulaka nai sogo ni matamata-ni-koro parasa, Ka tamusuka laivi na samugakagaka aironi.

¹⁷Na tamata lialia, *e na vuku ni* nodra talaidredre, Kei na nodra i valavala ca, era sa tauvi mate.

¹⁸Sa cata na kakana kecega na lomadra; A ra sa torova na matamata-ni-koro ni mate.

¹⁹Era sa qai tagi vei Jiova *e na nodra* rarawa, Ka sa vakabulai ira mai na nodra vakaloloma.

²⁰Sa tala na nona vosa, ka vakabulai ira, Ka kauti *ira* tani mai na ka era rusa kina.

²¹Me ra ia mada na vakavinavinaka vei Jiova e na vuku ni nona yalololoma, Kei na nona cakacaka mana vei ira na luve ni tamata!

²²Ia me ra cabora nai madrali ni vakamolimoli, Ka marau ni ra tukuna na nona cakacaka.

²³O ira era sa soko voli e na wasawasa e na waqa vanua, Ka kitaka na nodra cakacaka e na wai levu;

²⁴O ira oqo era raica na cakacaka i Jiova, Kei na nona ka e veivakurabuitaki e na wai titobu.

²⁵Ni sa vosa ko koya, ka vakayacora mai na cava, Ka sa tubu kina na kena biau.

²⁶Era sa lako cake ki lomalagi, era sa lako sobu vakatitobu sara; Sa waicala na lomadra e na nodra tiko vakaca.

²⁷Era suaigelegele ka yatayata me vaka na tamata sa mateni, A ra sa leqa sara.

²⁸Era sa qai tagi vei Jiova e na nodra rarawa, Ka sa vakabulai ira mai na nodra vakaloloma.

²⁹Sa vakaruruya na cava, Ka sa vakamaravutaka na kena biau.

³⁰Era sa qai marau ni ra sa vakacegu rawa; Ka sa kauti ira ko koya ki na toba era via tiko kina.

³¹Me ra ia mada na vakavinavinaka vei Jiova e na vuku ni nona yalololoma, Kei na nona cakacaka mana vei ira na luve ni tamata!

³²Me ra vakalevulevui koya talega e na nodra i soqosoqo na tamata, Ka vakavinavinaka vua e na nodra tiko vata na qase.

³³Sa vukica ko koya na uciwai me vanua talasiga, Kei na vanua vakavurevure wai me vanua maca sara;

³⁴Kei na vanua bulabula me vanua dravuisiga, E na vuku ni nodra ca era tiko kina.

³⁵Sa vukica na vanua dravuisiga me vanua vakadrano ga, Kei na vanua maca me vanua dauvakavure wai.

³⁶Ka sa lewa me ra tiko kina ko ira era dausiga, Me ra tara kina na koro me ra tiko kina;

³⁷Ka kaburaka *na sila e* na veiwere, ka tea na veiwere-ni-vaini, Me vuataka rawa na kena vuata.

³⁸Ka sa vakalougatataki ira talega, ka ra sa vakalewevuqataki vakalevu; Ka sa sega ni vakalailaitaka na nodra manumanu.

³⁹Ia era sa qai vakalailaitaki tale, ka vakamalumalumutaki E na veivakasaurarataki, kei na tauvi mate, *kei na ka rarawa*.

⁴⁰Sa beci ira vakalevu na turaga ko koya, Ka sa vakasevi ira me ra lako sese e na vanua lala, sa sega kina na sala.

⁴¹Sa vueta cake na dravudravua mai na ka rarawa, Ka sa cakava me vakamataqali me vaka na qele ni sipi.

⁴²Ena raica, ka reki, ko ira na yalododonu: Ia ena galu nai valavala ca kecega.

⁴³Ko ira era sa vuku, ka vakanananu ki *na ka oqo*, Era na kila na yalololoma i Jiova.

Na Same 108

**Sa vakavinavinaka ko Tevita, ka sa masulaki koya kei na nona vanua.
A Same i Tevita.**

¹Kemuni na Kalou, sa dei na yaloqu; Au na sere ka vakavinavinaka, ia ka'u na vakaiukuukutaka.

²Drau yadra mai, na soliteri kei na api: Ia koi au ka'u na souta e na mataka.

³Au na vakavinavinaka vei kemuni Jiova, e na veimatanitu: Au na sere vei kemuni e na kedra maliwa na veimataqali:

⁴Ni sa sivia na lomalagi na kena levu ni nomuni loloma: Ka sa yacova na o na nomuni dina.

⁵Mo ni cecere, na Kalou, ka me lolovira ko lomalagi: Kei na nomuni lagilagi ki vuravura taucoko;

⁶Me vakabulai kina ko koya ko ni sa lomana, Mo ni vakabulai *au e* na ligamuni matau, ka rogoci au.

⁷Sa vosa oti na Kalou *e* na nona yalosavasava; au na rekitaka; Au na votai Sikemi, ka vakarauta na buca mai Sukoci.

⁸Sa noqu ko Kiliati; sa noqu ko Manasa; Ai vakaruru ni uluqu ko Ifireimi; A noqu tamata daulewa ko Juta;

⁹A noqu i vuivui ko Moapi; Ka'u na viritaka ki Itomi na noqu i vava: Ka'u na kailataki Filisitia.

¹⁰O cei ena kauti au ki na koro kaukauwa? O cei ena tuberi au ki Itomi?

¹¹Oi kemuni na Kalou, se segai, oi kemuni ka sa biuti keimami? Ia koi kemuni na Kalou, ko ni sa sega ni lako vata kei na neimami valu?

¹²Mo ni vukei keimami mai na ka rarawa: Ni sa sega ni yaga na nodra veivuke na tamata.

¹³E na vuku ni Kalou eda na gugumatua: Ni sai koya ga ena buturaka sobu na noda meca.

Na Same 109

**Sa tukuna na nona meca, ko Tevita 1-20; ka masu vua na Turaga, 21-31.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Mo ni kakua ni galu, na Kalou ka'u dauvakavinavinaka kina;

²Ni ra sa dalaga vei au ko ira nai valavala ca kei ira na dauveivakaisini: Era sa vosataki au *e* na yame lasulasu.

³Era sa vakavolololiti au *e* na vosa ni veicati; Ka veivala kei au ka sega na vuna.

⁴Era sa meca vei au me kenai sau ni noqu loloma: Ia koi au, ka'u daumasu ga.

⁵Era sa caka ca vei au mei sau ni ka vinaka, Ka ra cati au mei sau ni noqu loloma.

⁶Mo ni lesia na tamata ca me lewai koya: Ia me tu mai na ligana i matau ko Setani.

⁷Ni sa lewai ko koya, me vakacalai *ga*; Ia me wili na nona masu me ka ca *ga*.

⁸Me kakua ni vuqa na nona siga; Ia me dua tani me taura na nonai lesilesi.

⁹Me ra kakua ni vakatamani ko ira na luvena, Me sa yada talega na watina.

¹⁰Me ra luveniyali voli na luvena ka vosai *kedra*: Me ra qara *kedra* mai na nodra vanua dausiga.

¹¹Me kauta tani na nona ka kecega na dauvakasaurara; Ka me ra betiraka na nona cakacaka na kai tani.

¹²Me kakua e dua me yalololoma vua: Ia me kakua e dua me lomana na luvena sa luveniyali.

¹³Me ra kawaboko na nona kawa; Io e nai tabatamata emuri me bokoci laivi na yacadra.

¹⁴Me nanuma ko Jiova na nodra caka cala na tamana; Ia me kakua ni bokoci nai valavala ca i tinana.

¹⁵Me ra tu ga e na mata i Jiova e na veisiga, Me muduka tani ko koya e vuravura na ka era nanumi kina.

¹⁶Ni sa sega ni nanuma ko koya me ia na cakacaka loloma, Ia sa vakacacana ga na tamata sa rarawa ka dravudravua, Me vakamatea na tamata sa ramusu na yalona.

¹⁷Ni sa vinakata na veivatonaki ko koya, sa yaco ga vua; Ni sa sega ni vinakata na vosa vinaka, me yawa sara vakakina vua.

¹⁸Ni sa vakasulumi koya e na veivatonaki me vaka e nai sulu, Me curuma na ketena me vaka na wai, Kei na suina talega me vaka na waiwai.

¹⁹Me tutuvitaki kina me vaka e nai sulu sa tutuvi kina, Kei nai vau ni sulu sa vauci tiko kina ko koya.

²⁰Me sauma vakaoqo na noqu meca ko Jiova, Vei ira talega era sa vosacataka na yaloqu.

²¹Ia koi kemuni Jiova na Kalou, mo ni cakacaka e na vukuqu, e na vuku ni yacamuni: Ni sa yaga na nomuni yalololoma, mo ni vakabulai au.

²²Ni'u sa malumalumu ka dravudravua Ka sa mavoa e lomaqu na yaloqu.

²³Au sa lako yani me vaka na yaloyalo ni sa lumaluma na siga: Au sa veikauyaki me vaka na vodore.

²⁴Sa malumalumu na duruqu e na daulolo: Ka sa lutu sobu na yagoqu.

²⁵Era sa vosacataki au talega ko ira: Ni ra raici au era kurea na uludra.

²⁶Mo ni vupei au, Jiova na noqu Kalou; Mo ni vakabulai au me vaka na nomuni yalololoma:

²⁷Me ra kila ni sa ligamuni ga oqo; Ni sai kemuni Jiova, ka cakava.

²⁸Me ra ia na veivatonaki ko ira, ia mo ni vosa vinaka ga: Ni ra tu cake, me ra vakamaduataki; ia me reki ga na nomuni tamata.

²⁹Me ra vakaisulutaki e na madua ko ira na noqu meca, Ia me ra solei tutuvi e na ka era madua kina me vaka e nai sulu.

³⁰Au na vakavinavinaka vakalevu vei Jiova e na gusuqu; Io, ka'u na vakavinavinaka vua e na kedra maliwa na lewe vuqa.

³¹Ni na tu ko koya mai na liga i matau ni tamata dravudravua, Me vakabulai *koya* maivei ira era sa vakalewai *koya*.

Na Same 110

A matanitu, 1-3, kei na cakacaka vakabete, 4, kei na qaqa, 5,6, kei na rarawa i Karisito, 7.

A Same i Tevita.

¹Sa kaya ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko e ligaqu i matau, Me'u vakamalumalumutaki ira mada na nomu meca mei tutu-ni-yavamu.

²Ena dodoka ko Jiova nai titoko ni nomuni kaukauwa mai Saioni: Mo ni lewa e na kedra maliwa na nomuni meca.

³O ira na nomuni tamata era na via vakacabori ira mei madrali E nai ukuuku ni yalosavasava e na siga ni nomuni kaukauwa; Era na lewe vuqa na nomuni cauravou ka lailai na mata ni tegu mai na kete ni mataka.

⁴Sa bubului oti ko Jiova, ka na sega ni veivutuni, O iko na bete tawa mudu me vaka nai lesilesi i Melikiseteki.

⁵O koya na Turaga, ka tiko mai na ligamuni matau, Ena laubasikataki ira na tui e na siga ni nona cudru.

⁶Ena lewa na veimatanitu ko koya, Ena vakaosoya na veitikina e na yagodra era sa moku; Ena vueta na nodra tui na vanua e vuqa.

⁷Ena gunu mai na wai drodro e na sala: Ena ta cake tale kina ko koya.

Na Same 111

Me vakavinavinaka vua na Kalou sa vakaiukuuku ka dauloloma, 1-9. Sa tubu na vuku e na rere, 10.

¹Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka. Au na vakavinavinaka vei Jiova e na yaloqu tauoko, E na nodra bose na yalododonu, kei nai soqosoqo lewe ni lotu.

²A cakacaka i Jiova sa ka levu, Era qara *me ra kila* ko ira kecega era dauvinakata.

³A ka vakaturaga ka vakaiukuuku na nona cakacaka; Ka sa sega ni mudu na nona yalododonu.

⁴Sa cakava me nanumi na nona cakacaka mana: Sa daulomasoli ko Jiova ka yalololoma.

⁵Sa solia na kedra vei ira era sa rerevaki koya: Ena nanuma tikoga na nona veiyalayalati.

⁶Sa vakatakila oti na kaukauwa ni nona cakacaka vei ira na nona tamata, Ni sa solia vei ira me nodra i votavota na veimatanitu.

⁷Sa dina ka dodonu na cakacaka ni ligana; Sa vakadinadinataki na nonai vakaro kecega.

⁸Sa vakataudeitaki me sega ni mudu, Ka sa caka e na yalodina kei na yalododonu.

⁹Sa vakayacora na bula ko koya vei ira na nona tamata: Sa lesia na nona veiyalayalati me sega ni mudu: Sa ka savasava ka rerevaki na yacana.

¹⁰Na rerevaki Jiova sa kenai vakatekivu ni vuku: Era sa yalomatua kecega ko ira era sa cakava *na nona vunau*: Sa na sega ni mudu na nona vakavinavinakataki.

Na Same 112

E yaga na lotu e na bula oqo, 1-3, kei na bula maimuri, 4-9. Era na kunea ko ira na tamata ca, 10.

¹Dou vakavinavinaka vei Jiova. Sa kalougata na tamata sa rerevaki Jiova, O koya sa rekitaka vakalevu na nona vunau.

²Ena kaukauwa e vuravura na nona kawa: Era na kalougata na nodra mataqali na yalododonu.

³Ai yaya kei nai yau ena tu ga e nona vale: Ia na nona cakacaka dodonu ena sega ni oti.

⁴Sa cadra na rarama e na butobuto vei ira na yalododonu: Sa daulomasoli ko koya, ka yalololoma, ka daucaka dodonu.

⁵Sa tamata yaco ko koya sa dauyalololoma, ka dausoli ka: Ena daulewa vakayalomatua na nona ka:

⁶Ni na sega ni yavavala e na dua na gauna: Ena sa nanumi tikoga ka tawa mudu na tamata dodonu.

⁷Ena sega ni rerevaka nai rogorogo ca: Sa dei na lomana, ni sa vakararavi tiko vei Jiova.

⁸Sa dei na lomana, ena sega ni rere, Ena raica mada ni ra bale na nona meca.

⁹Sa duibiubiuta ko koya, sa dausoli ka vei ira na dravudravua; Sa sega ni mudu na nona cakacaka dodonu; Ena vue na nona totoka ka na dokai.

¹⁰Ena raica ko koya na tamata ca, ka na cudru kina; Ena vakasequruquru bati, ka na waicala yani ko koya: Na ka era gadreva nai valavala ca ena sega ni yaco.

Na Same 113

Me vakavinavinaka vua na Kalou ni sa levu ko koya, 1-4, ka yalololoma, 5-9.

¹Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka. Dou vakavinavinaka, oi kemudou na tamata i Jiova, Dou vakavinavinakataka na yaca i Jiova.

²Me vakarokorokotaki na yaca i Jiova Mai na gauna oqo ka yacova na veigauna kecega emuri.

³Mai na gauna ka cadra kina na mata-ni-siga ka yacova na gauna ka dromu kina Me vakavinavinakataki na yaca i Jiova.

⁴Sa cecere ko Jiova ka lolovira na veimatanitu kecega, Kei na nonai ukuuku ki lomalagi.

⁵O cei sa tautauvata kei Jiova na noda Kalou, O koya sa tiko maicake,

⁶O koya sa vakamalumalumutaki koya me raica Na ka mai lomalagi kei na ka e vuravura!

⁷Sa vueta cake ko koya na dravudravua mai na kuvu-ni-soso, Ka vueta na tamata wale mai nai sovasova ni benu;

⁸Me vakatikora vata kei ira na turaga, Io kei ira na turaga ni kai nona.

⁹Sa lesia na yalewa yava me marama ni vale, Me marau voli talega ni sa vakaluveni. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 114

Sa daudokai na Kalou e na ka sa sega ni vosa rawa; ia sa kilikili kei ira na nona tamata me ra vakarokorokotaki koya.

¹Ni sa lako tani mai Ijipita ko ira na Isireli, Na mataqali i Jekope maizei ira na tamata sa dua tani na nodra vosa;

²Sa yaco me nona yasana tabu ko Juta, Ka nona matanitu ko ira na Isireli.

³Sa kunea na wasawasa, ka sa dro: Sa vakalesui ki cake ko Joritani.

⁴Sa rika voli na veiulu-ni-vanua me vaka na sipi tagane, Kei na ulu-ni-koro lalai me vaka na luve ni sipi.

⁵A cava ka manati iko, na wasawasa, ni ko a dro? Se ko iko, Joritani, ni ko a vakalesui ki cake?

⁶Se koi kemudou na ulu-ni-vanua, ni dou a rika voli me vaka na sipi tagane; Kei kemudou na ulu-ni-koro lalai, me vaka na luve ni sipi?

⁷Mo sautaninini, ko iko vuravura, e na mata ni Turaga, E na mata ni Kalou i Jekope;

⁸O koya ka vukica na vatu me drano, Kei na vatu kaukauwa sara mei vurevure ni wai.

Na Same 115

Sa lewa na Kalou, 1-3, ka sa ka wale na matakau, 4-8, o koya oqo me da vakararavi kina vua na Kalou, 9-11, ka vakavinavinaka, 12-18.

¹Kemuni Jiova, me kakua vei keimami, me kakua vei keimami, Me ia ki na yacamuni ga na vakavinavinaka, E na vuku ni nomuni loloma, kei na nomuni yalodina.

²E na cava me ra kaya na veimatanitu, Sa evei na nodra Kalou?

³Ia na noda Kalou sa tiko mai lomalagi: Sa cakava oti na ka kecega sa vinakata ko koya.

⁴Ia na nodra matakau na siliva kei na koula, Na cakacaka ni liga ni tamata.

⁵Era sa vakagusuna, ia era sa sega ni vosa rawa; Era sa vakamatana, ia era sa sega ni rai rawa;

⁶Era sa vakadaligana, ia era sa sega ni rogo rawa: Era sa vakaucuna, ia era sa sega ni boi rawa;

⁷Era sa vakaligana, ia era sa sega ni tara ka rawa; Era sa vakayavana, ia era sega ni lako rawa: Ka ra sa sega talega ni cavuta rawa na vosa e na nodra i tagitagi.

⁸O ira era cakava era sa tautauvata kei ira; Kei ira kece talega era sa vakararavi vei ira.

⁹I Isireli, mo vakararavi vei Jiova: O koya ga na nodra i vukevuke kei na nodra i sasabai.

¹⁰Na mataqali i Eroni, dou vakararavi vei Jiova: O koya ga na nodra i vukevuke kei na nodra i sasabai.

¹¹Oi kemudou sa rerevaki Jiova, dou vakararavi vei Jiova: O koya ga na nodra i vukevuke kei na nodra i sasabai.

¹²Sa daunanumi keda ko Jiova: ena vakalouugatataki keda: Ena vakalouugatataka na mataqali i Isireli; Ena vakalouugatataka na mataqali i Eroni.

¹³Ena vakalouugatataki ira era sa rerevaki Jiova, Ko ira na lalai kei ira na lelevu.

¹⁴Ena vakalewevuqataki kemudou tiko ko Jiova, Oi kemudou kei ira na luvemudou.

¹⁵Sa vakalouugatataki kemudou ko Jiova O koya ka bulia na lomalagi kei vuravura.

¹⁶Na lomalagi io na lomalagi sa nei Jiova: Ia sa solia na vuravura ko koya me nodra na luve ni tamata.

¹⁷Era sa sega ni vakavinavinaka rawa vei Jiova ko ira na mate, Se ko ira era lako sobu ki na vanua era galu kina.

¹⁸Ia koi keda ga, eda na vakavinavinaka vei Jiova Mai na gauna oqo ka sega ni mudu. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 116

Sa tukuni na nona loloma kei na nona talairawarawa vua na Turaga ni sa vakabulai, 1-11; ka sa nanuma na vakavinavinaka, 12-19.

¹Au sa lomani Jiova, ni sa rogoca ko koya Na domo ni noqu masu.

²Ni sa vakalakala daligana vei au, Ka'u na masu tiko kina vua ni ka'u sa bula.

³Sa viviraki au nai vau ni mate, Ka sa kidaci au na rarawa ni bulubulu: Sa yacovi au na rarawa kei na ocaoca.

⁴Au a qai masuta na yaca i Jiova; I Jiova, au masuti kemuni mo ni vakabula na yaloqu.

⁵Sa daulomasoli ko Jiova, ka yalododonu; Io, sa yalololoma na noda Kalou.

⁶Sa maroroi ira era sega ni vuku ko Jiova: Au a vakamalumalumutaki, a sa vakabulai au ko koya.

⁷Mo lesu tale ki na nomu i vakavakacegu, na yaloqu: Ni sa caka vinaka sara vei iko ko Jiova.

⁸Kemuni sa vakabula na yaloqu mai na mate, Kei na mataqu mai na wai ni mata, Kei na yavaqu me'u kakua ni bale.

⁹Au na lako voli e na mata i Jiova E na vanua ni bula.

¹⁰Au a vakabauta, o koya ka'u a vosa kina: Au a rarawa vakalevu:

¹¹Au a kaya ni'u a taqaya, Era daulasulasu na tamata kecega.

¹²A cava me'u cakava vei Jiova E na vuku ni nona cakacaka loloma kecega vei au?

¹³Au na taura na bilo ni bula, Ka masuta na yaca i Jiova.

¹⁴Au na cakava mada na ka ka'u a bubului kina vei Jiova Io e matadra na nona tamata kecega.

¹⁵A ka talei e na mata i Jiova Na nodra mate na nona tamata yalosavasava.

¹⁶I Jiova, e dina ka'u sa nomuni tamata; Au sa nomuni tamata, kei na luvena na nomuni vada: O ni sa sereka na noqu i vesu.

¹⁷Au na vakacabora vei kemuni nai madrali ni vakavinavinaka, Ka'u na masuta na yaca i Jiova.

¹⁸Au na cakava mada na ka ka'u a bubului kina vei Jiova Io e matadra na nona tamata kecega,

¹⁹E na lomanibai ni vale i Jiova, E na nomu loma ni koro, Jerusalemi. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 117

Sa vakarota na vakavinavinaka.

¹Dou vakavinavinaka vei Jiova, na veimatanitu kecega: Dou vakavinavinaka vua, na lewe ni veivanua kecega.

²Ni sa ka levu na nona yalololoma vei keda: Ka sa sega ni mudu na yalodina i Jiova. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 118

Me ia na vakavinavinaka vua na Kalou e na vuku ni nona loloma, 1-4. A ka vinaka na vakararavi vei Jiova, 5-18. Sa tukuni na nona lako mai ko Jisu, kei na nona matanitu, 19-29.

¹Dou vakavinavinaka vei Jiova; ni sa yalovinaka: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²Me kaya ga ko ira na Isireli, Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

³Me kaya ga na kawa i Eroni, Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

⁴Me ra kaya ko ira era rerevaki Jiova, Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

⁵Au a masuti Jiova ni ka'u a rarawa: A sa rogoci au ko Jiova, ka sa vakalalagataki au.

⁶Sa totaki au ko Jiova; ka'u na sega ni rere: A cava beka me ra kitaka vei au ko ira na tamata?

⁷Sa totaki au ko Jiova kei ira era vupei au: O koya ka'u na raica *ni ra ca* ko ira era sa cati au.

⁸Sa vinaka na vakararavi vei Jiova Ka ca na vakararavi vei ira na tamata.

⁹Sa vinaka na vakararavi vei Jiova Ka ca na vakararavi vei ira na turaga.

¹⁰Era vakavolivoliti au na lewe ni veivanua: Ia e na yaca i Jiova ka'u na vakarusai ira.

¹¹Era vakavolivoliti au; io era sa voliti au: Ia e na yaca i Jiova ka'u na vakarusai ira.

¹²Era sa vakavolivoliti au me vaka na qele ni pi; era sa bokoci me vaka na bukawaqa dolou: Ia e na yaca i Jiova ka'u na vakarusai ira.

¹³O sa biliraki au vakaukauwa me'u bale kina: Ia sa vupei au ko Jiova.

¹⁴Sa noqu kaukauwa kei na vu ni noqu sere ko Jiova, Ka sa yaco me noqu i vakabula.

¹⁵A domo ni reki kei na veivakabulai sa tiko e nodra veivale na yalododonu: Sa gumatua na liga i matau i Jiova.

¹⁶A liga i matau i Jiova sa cecere: A liga i matau i Jiova sa gumatua.

¹⁷Au na sega ni mate, au na bula ga, Ka tukuna tiko na cakacaka i Jiova.

¹⁸Sa vakananakuitataki au vakalevu ko Jiova: Ia sa sega ni laivi au me'u mate.

¹⁹Dou dolava vei au na matamata-ni-koro ni yalododonu: Au na curu kina, *ka ia na vakavinavinaka* vei Jiova:

²⁰Oqo na matamata-ni-koro i Jiova, Era na daucuru kina na yalododonu.

²¹Au na vakavinavinaka vei kemuni ni kemuni a vakarorogo vei au, Ka sa yaco me noqu i vakabula.

²²A vatu era sa cata ko ira na matai ni vale Sa yaco me kenai vakadei e na tutu ni vale.

²³Oqo na cakacaka i Jiova: A sa ka e veivakurabuitaki e na matada.

²⁴Oqo na siga sa lesia ko Jiova; Eda na reki ka marau kina.

²⁵Au masuti kemuni Jiova, mo ni ia sara na veivakabulai: Au masuti kemuni Jiova, mo ni ia sara na veivakalougatataki.

²⁶Sa kalougata ko koya sa lako mai e na yaca i Jiova: Keimami sa vakalougatataki kemudou mai na vale i Jiova.

²⁷Sa Kalou ko Jiova, o koya sa vakararamataki keda: Dou vauca nai soru e na dali ki na tutuna balavu cake ni cabocabo-ni-soro.

²⁸Kemuni na noqu Kalou, ka'u na vakavinavinaka vei kemuni, *Oi kemuni* na noqu Kalou, ka'u na vakacaucautaki kemuni.

²⁹Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova; ni sa yalovinaka: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

Na Same 119

Sa tu e na same oqo e vuqa na masu, kei na vakavinavinaka, ka sa tukuna talega na talairawarawa, 1-176.

ALEFA

¹Sa kalougata ko ira era sa dodonu sara e na sala, Era muria na vunau i Jiova.

²Sa kalougata ko ira era vakabauta na nona vosa, Era qarai koya e na lomadra taucoko.

³Era sa sega talega ni caka cala: Era lako *ga* e na nona sala.

⁴O ni sa vakaroti *keimami* Me keimami vakabauta sara na nomuni vakaro.

⁵Me vakadodonutaki mada na noqu sala Me'u vakabauta na ka ko ni a lesia me caka!

⁶Au na qai sega ni madua, Ni'u sa qarava na nomuni vakaro kecega.

⁷Au na vakavinavinaka vei kemuni e na yalododonu, Ni'u sa vulica oti na nomuni lewa dodonu.

⁸Au na vakabauta na nomuni lesilesi: Mo ni kakua ni biuti au laivi yani.

PECA

⁹Ena vakasavasavataka vakaevei na nonai valavala na cauravou? Ni sa qarauna *ga* me vaka na nomuni vosa.

¹⁰E na yaloqu taucoko ka'u sa qarai kemuni. Me'u kakua mada ni lako sese tani mai na nomuni vakaro.

¹¹Au sa tugana oti na nomuni vosa ki lomaqu, Me'u kakua kina ni cala vei kemuni.

¹²O ni sa kalougata, Jiova: Mo ni vakavulica vei au na nomuni lesilesi.

¹³Au sa tukuna oti e na tebenigusuqu Na ka kecega sa lewa na gusumuni.

¹⁴Au sa reki e nai valavala ni nomuni tukutuku, Me vaka e nai yau kecega.

¹⁵Au na vakanananu ki na nomuni vakaro, Ka goleva tiko na nomuni sala.

¹⁶Au na reki sara e na vuku ni nomuni vunau: Au na sega ni guilecava na nomuni vosa.

KIMELA

¹⁷Mo ni caka vinaka vua na nomuni tamata, me'u bula, Ka vakabauta na nomuni vosa.

¹⁸Mo ni vakamataraitaki au, me'u kunea Na ka e veivakurabuitaki e na nomuni vunau.

¹⁹Au sa vulagi e vuravura: Mo ni kakua ni vunia vei au na nomuni vakaro.

²⁰Sa ramusu na yaloqu ni'u sa gadreva E na veisiga kecega na nomuni lewa.

²¹O ni sa vunauci ira na viavialevu era sa cudruvi, Ko ira era sa lako sese tani mai na nomuni vunau.

²²Mo ni kauta tani vei au na veivakalialai kei na veibeci; Ni'u sa qarava oti na nomuni tukutuku.

²³Era tiko talega na turaga, ka vosacataki au: Ia na nomuni tamata, sa vakanananu tiko ki na nomuni lesilesi.

²⁴A nomuni tukutuku talega na ka ka'u sa marautaka, Ka sa noqu i vakavuvuli.

TELECA

²⁵Sa kabita na kuvu ni soso na yaloqu: Mo ni vakabulabulataki au me vaka na nomuni vosa.

²⁶Au a tukuna na noqu i valavala, ia ko ni a vakarorogo vei au: Mo ni vakavulica vei au na nomuni lesilesi.

²⁷Mo ni vakavukui au me'u kila nai valavala ni nomuni vunau: Au na tukuna kina na nomuni cakacaka e veivakurabuitaki.

²⁸Sa waicala yani na yaloqu ni sa bitaki: Mo ni vakaukauwataki au me vaka na nomuni vosa.

²⁹Mo ni kauta tani vei au nai tovo lasulasu: Ka solia ga vei au na nomuni vunau.

³⁰Au sa digitaka oti nai valavala dina: Au sa tauca e mataqu na nomuni lewa.

³¹Au sa kabita na nomuni vosa: Mo ni kakua ni laivi au, Jiova, me'u vakamaduataki.

³²Au na cici e na sala ni nomuni vakaro, Ni kemuni na vakalevutaka na yaloqu.

AI

³³Mo ni vakavulica vei au, Jiova, nai valavala ni nomuni lesilesi; Ka'u na qai vakabauta ka yacova nai vakataotioti.

³⁴Mo ni vakavukui au kina, ka'u na qai cakava na nomuni vunau; Io, ka'u na vakabauta e na lomaqu tauokino.

³⁵Mo ni kauti au e na sala ni nomuni vakaro; Ni'u sa rekitaka.

³⁶Mo ni vaqara na lomaqu ki na nomuni tukutuku, Ia me kakua ki nai yau.

³⁷Mo ni tarova na mataqu me'u kakua ni raica na ka lasu; Mo ni vagumatuataki au e na nomuni sala.

³⁸Mo ni vakayacora na nomuni vosa vua na nomuni tamata, O koya sa rerevaki kemuni tikoga.

³⁹Mo ni kauta tani na noqu i rogorogo ca, ko ya ka'u sa rerevaka: Ni sa vinaka na ka ko ni sa lewa.

⁴⁰Raica, ka'u sa daugadreva na nomuni vunau: Mo ni vakabulabulataki au e na nomuni yalododonu.

VAU

⁴¹Kemuni Jiova, me yacovi au na nomuni yalololoma; Na bula ko ni sa solia, me vaka na nomuni vosa.

⁴²Ena qai dua na vosa me'u saumi koya kina sa vosacataki au: Ni ka'u sa vakararavi ki na nomuni vosa.

⁴³Ia mo ni kakua ni kauta laivi na vosa dina mai na gusuqu; Ni'u a nuitaka tiko na nomuni lewa.

⁴⁴Ia ka'u na vakabauta tikoga kina na nomuni vunau Ka sega ni mudu.

⁴⁵Au na lako lalaga voli: Ni'u sa qarava na nomuni vunau.

⁴⁶Ia ka'u na vosataka talega na nomuni tukutuku e matadra na tui, Ia ka'u na sega ni madua kina,

⁴⁷Ia ka'u na vakamarautaki au e na nomuni vakaro, O koya ka'u sa daulomana.

⁴⁸Ia ka'u na dulaka talega na ligaqu ki na nomuni vakaro, O koya ka'u sa daulomana; Ia ka'u na vakanananu ki na nomuni lesilesi.

SAYINI

⁴⁹Mo ni nanuma na vosa vua na nomuni tamata, Ko ni sa vakavuna na noqu nuitaka.

⁵⁰Oqo na ka ka'u sa vakacegu kina e na noqu rarawa: Ni sa vakaukauwataki au na nomuni vosa.

⁵¹Era sa vakalialiai au vakalevu na viavialevu: Ia ka'u sa sega ni gole tani mai na nomuni vunau.

⁵²Au sa nanuma na nomuni lewa eliu, Jiova; Ka'u sa vakacegui au kina.

⁵³Sa tauvi au na rise ni kete, E na vukudra nai valavala ca era sa biuta na nomuni vunau.

⁵⁴A nomuni lesilesi na ka ka'u sa seretaka tiko, E na noqu vale ka'u vulagi kina.

⁵⁵Au sa daunanuma na yacamuni, Jiova, e na bogi, Ia ka'u sa vakabauta na nomuni vunau.

⁵⁶Ia sa noqu ga oqo. Ni'u a cakava na nomuni vakaro.

KECA

⁵⁷Oi kemuni na noqu i votavota, Jiova: Au sa kaya oti ni'u na vakabauta na nomuni vosa.

⁵⁸Au a kerea na nomuni loloma e na yaloqu tauoko: Mo ni lomani au me vaka na nomuni vosa.

⁵⁹Au a vakanananu ki na noqu i valavala, Ka vakalesuya na yavaqu ki na nomuni vosa.

⁶⁰Au a vakusakusa, ka sega ni vakaberabera Me'u vakabauta na nomuni vunau.

⁶¹A nodra i vau nai valavala ca sa voliti au: Ia ka'u sa sega ni guilecava na nomuni vunau.

⁶²E na lomaloma ni bogi ka'u na tu cake ka ia na vakavinavinaka vei kemuni, E na vuku ni nomuni lewa dodonu.

⁶³Au sa nodra i tokani ko ira kecega era sa rerevaki kemuni, Kei ira era sa vakabauta na nomuni vakaro.

⁶⁴Sa roboti vuravura, Jiova, na nomuni yalololoma: Mo ni vakavulica vei au na nomuni lesilesi.

TECA

⁶⁵O ni sa caka vinaka, Jiova, vua na nomuni tamata, Me vaka na nomuni vosa.

⁶⁶Mo ni vakavulici au e na lewa vinaka kei na kila ka: Ni'u sa vakabauta na nomuni vunau.

⁶⁷Eliu, ni'u a sega ni tauvi mate, ka'u a lako sese: Ia oqo, ka'u sa qai vakabauta na nomuni vosa.

⁶⁸Ko ni sa yalovinaka, ka caka vinaka; Mo ni vakavulica vei au na nomuni lesilesi.

⁶⁹O ira na viavialevu, era sa tulia na lasu vei au: Ia ka'u na cakava *ga* na nomuni vakaro e na lomaqu tauoko.

⁷⁰Sa vaka dina na uro na yalodra; Ia koi au ka'u sa rekitaka na nomuni vunau.

⁷¹Sa yaga vei au ni'u a tauvi mate; Me'u vulica kina na nomuni lesilesi.

⁷²Sa vinaka vei au na vunau ni gusumuni Ka ca na *tiki* ni siliva kei na koula e vakaudolu.

YOTA

⁷³Sa cakavi au na ligamuni, ka buli au: Mo ni vakavukui au me'u vulica na nomuni vunau.

⁷⁴O ira sa rerevaki kemuni era na reki ni ra raici au; Ni'u sa nuitaka me yaco na nomuni vosa.

⁷⁵Au sa kila, Jiova, ni sa dodonu na nomuni lewa, Ni kemuni a caka dina talega ni kemuni a vakararawataki au.

⁷⁶Me vakacegui au na nomuni yalololoma, Me vaka na nomuni vosa vua na nomuni tamata.

⁷⁷Me yacovi au na nomuni loloma levu, me'u bula kina: Ni sa noqu *vu ni* reki na nomuni vunau.

⁷⁸Me ra vakamaduataki ko ira na viavialevu; ni ra sa cakacaka vakailasu walega vei au: Ia koi au ka'u na vakanananu tiko ki na nomuni vunau.

⁷⁹Me ra lesu mai vei au ko ira era rerevaki kemuni, Kei ira talega era sa kila na nomuni vosa.

⁸⁰Me dodonu sara na lomaqu e na nomuni lesilesi; Me'u kakua ni madua kina.

KAFA

⁸¹Sa ceguoca na yaloqu mo ni vakabulai au: Ia ka'u na nuitaka *ga* na nomuni vosa *me yaco*.

⁸²Sa oca na mataqu ni'u sa waraka na nomuni vosa, Ka kaya, Evei na siga ko ni na vakacegui au kina?

⁸³Ni'u sa vaka na tavaya kuli-ni-manumanu e na kubou; Ia ka'u sa sega ga ni guilecava na nomuni lesilesi.

⁸⁴E vica beka na nona siga na nomuni tamata? O ni na cudruvi ira ninaica era sa vakacacani au?

⁸⁵Era kelia nai keli me'u lutu kina ko ira na viavialevu, Ko ira era sa sega ni vaka na nomuni vunau.

⁸⁶Sa ka dina na nomuni vakaro kecega: Era sa vakacacani au vakatawadodonu; mo ni vupei au.

⁸⁷Sa vo e lailai me ra vakaotia na noqu bula e vuravura; Ia koi au ka'u a sega ni biuta na nomuni vunau.

⁸⁸Mo ni vakaukauwataki au me vaka na nomuni yalololoma; Au na vakabauta tiko kina na vosa ni gusumuni.

LAMETA

⁸⁹I Jiova na nomuni vosa sa vakataudeitaki mai lomalagi Me sega ni oti rawa.

⁹⁰A nomuni lomadina sa yacova nai tabatamata kecega: O ni a vakataudeitaki vuravura, ka sa tu ga:

⁹¹Sa tu ga edaidai me vaka na nomuni lewa; Ni sa qaravi kemuni na ka kecega.

⁹²Kevaka ka'u a sega ni rekitaka na nomuni vunau, Ka'u a rusa sara e na noqu rarawa.

⁹³Au na sega sara ni guilecava na nomuni vakaro: Ni kemuni sa vakaukauwataki au kina.

⁹⁴Ka'u sa nomuni, mo ni vakabulai au; Ni'u sa qara na nomuni vunau.

⁹⁵Era waraki au nai valavala ca me ra vakarusai au; Ia ka'u na vakanananu ki na nomuni vosa.

⁹⁶Au sa raica nai otioti ni ka talei kecega; Ia na nomuni vakaro ga sa rabailevu sara.

MEMI

⁹⁷A ka vakaidina na noqu loloma ki na nomuni vunau! Au sa vakanananu kina e na siga taucoko ka bogi.

⁹⁸Na nomuni vakaro sa vakavukui au cake vei ira na noqu meca: Ni ra sa tikotiko ga vei au.

⁹⁹Au sa vuku cake vei ira kecega era vakavulici au: Ni'u sa vakanananu ki na nomuni tukutuku.

¹⁰⁰Au sa vuku cake vei ira na qase, Ni'u sa muria na nomuni vunau.

¹⁰¹Au sa dauvakadaroya na yavaqu mai na sala ca kecega, Me'u vakabauta kina na nomuni vosa.

¹⁰²Au sa sega ni gole tani mai na ka ko ni a lewa: Ni kemuni sa vakavulici au.

¹⁰³A kena kamikamica *na* nomuni vosa ki na gusuqu! Io, na oni sa sega ni kamikamica e na gusuqu!

¹⁰⁴E na vuku ni nomuni vunau ka'u sa vuku mai: O koya ka'u sa cata kina nai valavala vakailasu kecega.

NUNI

¹⁰⁵A nomuni vosa na cina ki na yavaqu, Kei na rarama ki na noqu sala.

¹⁰⁶Au sa bubului oti, ka'u na vakayacora talega, Ka me'u vakabauta na nomuni lewa dodonu.

¹⁰⁷Au sa rarawa vakalevu sara: Mo ni vakaukauwataki au, Jiova, me vaka na nomuni vosa.

¹⁰⁸Mo ni vakadonuya mada, Jiova, nai madrali ni gusuqu ka'u sa cabora, Ka vakavulica vei au na nomuni lewa.

¹⁰⁹Sa tutu ga e ligaqu na noqu bula: Ia ka'u sa sega ni guilecava na nomuni vunau.

¹¹⁰Era sa birika vei au na dai ko ira nai valavala ca: Ia ka'u a sega ni lako sese mai na nomuni vunau.

¹¹¹Au sa taura na nomuni tukutuku me noqu i votavota ka sega ni mudu: Ni ra sa ka ni reki ki na lomaqu.

¹¹²Au sa vaqara na lomaqu me'u cakava tiko na nomuni lesilesi, Ka yacova nai vakataotioti.

SAMEKI

¹¹³Au sa cati ira era sa lomaloma rua: Ia ka'u sa lomana na nomuni vunau.

¹¹⁴O i kemuni na noqu i vunivuni kei na noqu i sasabai: Au sa vakararavi ki na nomuni vosa.

¹¹⁵Dou lako tani vei au, koi kemudou nai valavala ca: Ni ka'u na vakabauta na vunau ni noqu Kalou.

¹¹⁶Mo ni tokoni au me vaka na nomuni vosa, me'u bula: Ia me'u kakua ni vakamaduataki e na noqu i nuinui.

¹¹⁷Mo ni tauri au tiko, ka'u na qai vinaka: Ia ka'u na vakabauta tikoga na nomuni lesilesi.

¹¹⁸O ni sa buturaki ira kecega era sa lako sese mai na nomuni lesilesi: Ni sa ka lasu na nodra dauveivakaisini.

¹¹⁹O ni sa biuti ira tani nai valavala ca kecega e vuravura me vaka na de ni kaukamea: O koya ka'u sa lomana kina na nomuni tukutuku.

¹²⁰Sa sautaninini na lewequ ni'u rere vei kemuni; Ka'u sa rerevaka na nomuni lewa.

AYINI

¹²¹Au sa ia na lewa dodonu kei na cakacaka dodonu: Mo ni kakua ni laivi au vei ira era vakasaurarataki au.

¹²²Mo ni totaki koya na nomuni tamata me'u vinaka: Me ra kakua ni vakasaurarataki au ko ira na viavialevu.

¹²³Sa oca na mataqu ni'u sa waraka na bula sa maivei kemuni: Kei na vosa ni nomuni caka dodonu.

¹²⁴Mo ni cakacaka vua na nomuni tamata me vaka na nomuni yalololoma, Ka vakavulica vei au na nomuni lesilesi.

¹²⁵Ka'u sa nomuni tamata; mo ni vakavukui au Me'u kila na nomuni tukutuku.

¹²⁶Sa kena gauna oqo, Jiova, e dodonu mo ni cakacaka kina: Ni ra sa vakacataka na nomuni vunau.

¹²⁷O koya ka'u sa lomana kina na nomuni vakaro Ka cata na koula; io, na koula dina sara.

¹²⁸Ni'u sa vakadonuya na *nomuni* vunau kecega *e na vuku ni ka* kecega; Ia ka'u sa cata nai valavala lasu kecega.

PE

¹²⁹A ka vakurabui na nomuni tukutuku, O koya sa vakabauta kina na yaloqu.

¹³⁰Ni sa vakamacalataki na nomuni vosa sa qai rarama mai; Sa vakavukui kina ko ira era sega ni vuku.

¹³¹Au a dalaga sara, ka'u sa ceguoca: Ni'u a gadreva na nomuni vakaro.

¹³²Mo ni golevi au mai, ka lomani au; Me vaka ko ni sa daucakava vei ira era daulomana na yacamuni.

¹³³Mo ni vakarautaka na noqu i lakolako *e na nomuni vosa*: Ia me kakua ni gumatua vei au *e dua* nai valavala ca.

¹³⁴Mo ni vakabulai au mai nai valavala kaukauwa ni tamata: Au na vakabauta kina na nomuni vunau.

¹³⁵Me cilavi koya na nomuni tamata na matamuni; Ka vakavulica vei au na nomuni lesilesi.

¹³⁶Na uciwai sa dave mai na mataqu, Ni ra sa sega ni vakabauta na nomuni vunau.

SATI

¹³⁷O ni sa yalododonu, Jiova, Ka sa dodonu na nomuni lewa.

¹³⁸A vunau ko ni sa vakarota sa dodonu Ka dinadina sara.

¹³⁹Sa kani au na noqu lomakatakata, Ni ra sa guilecava na nomuni vosa ko ira na noqu meca.

¹⁴⁰Sa savasava sara na nomuni vosa: O koya sa lomana kina na nomuni tamata.

¹⁴¹Au sa ka lailai ka beci: Ia ka'u sa sega ni guilecava na nomuni vunau.

¹⁴²A nomuni yalododonu sa sega ni mudu, Ia na nomuni vunau na ka dina.

¹⁴³Sa kani au na rarawa kei na yaluma: Ia ka'u sa rekitaka *ga* na nomuni vakaro.

¹⁴⁴A kena dodonu na nomuni vosa sa sega ni mudu rawa: Mo ni vakavukui au, ka'u na bula kina.

KOFA

¹⁴⁵Au a tagi e na yaloqu tauoko; mo ni rogoci au, Jiova: Au na vakabauta na nomuni lesilesi.

¹⁴⁶Au a tagi vei kemuni; mo ni vakabulai au, Ka'u na vakabauta kina na nomuni vosa.

¹⁴⁷Au sa tagi *vei kemuni* ni sa bera ni kida na mataka: Au a nuitaka na nomuni vosa.

¹⁴⁸Na mataqu sa taumadaka na veitiki ni bogi ni veivuke yadra Me'u vakanananu ki na nomuni vosa.

¹⁴⁹Mo ni rogoa na domoqu, me vaka na nomuni yalololoma: I Jiova, mo ni vakaukauwataki au me vaka na nomuni lewa.

¹⁵⁰Era toro voleka mai ko ira era muria nai lawaki ca: Era sa yawa ki na nomuni vunau.

¹⁵¹Ko ni sa voleka, Jiova; Ka sa dina na nomuni vakaro kecega.

¹⁵²E na vuku ni nomuni vunau, au sa kila makawa Ko ni a vakataudeitaka me sega ni oti rawa.

RESI

¹⁵³Mo ni raica na noqu rarawa, ka vakabulai au; Ni'u sa sega ni guilecava na nomuni vunau.

¹⁵⁴Mo ni vosa e na vukuqu, ka vakabulai au: Mo ni vakabulabulataki au me vaka na nomuni vosa.

¹⁵⁵Sa yawa vei ira nai valavala ca na bula: Ni ra sa sega ni qara na nomuni lesilesi.

¹⁵⁶Sa vuqa na nomuni valavala loloma, Jiova: Mo ni vakaukauwataki au me vaka na nomuni lewa.

¹⁵⁷Era lewe vuqa era sa vakacacani au, ka ra sa noqu meca; Ia ka'u sa sega ni gole tani mai na nomuni vosa.

¹⁵⁸Au a raici ira na caka cala, ia ka'u sa rarawa; Ni ra sa sega ni vakabauta na nomuni vosa.

¹⁵⁹Mo ni raica na noqu loloma ki na nomuni vunau: Mo ni vakaukauwataki au, Jiova, me vaka na nomuni yalololoma.

¹⁶⁰Sa ka dina mailiu sara na nomuni vosa: Ka sa sega ni mudu rawa e dua na nomuni lewa dodonu.

SINI

¹⁶¹Era sa vakacacani au walega na turaga: Ia sa rerevaka na nomuni vosa na lomaqu.

¹⁶²Ka'u sa rekitaka na nomuni vosa, Me vaka e dua sa kunea nai yau levu.

¹⁶³Au sa cata ka vakasisilataka na lasu: Ia na nomuni vunau ka'u sa lomana.

¹⁶⁴Au sa vakavinavinaka vei kemuni vakavitu e na veisiga E na vuku ni nomuni lewa dodonu.

¹⁶⁵A ka levu na nodra vakacegu era lomana na nomuni vunau: Ka sa sega na ka me ra bale kina.

¹⁶⁶I Jiova, ka'u sa nuitaka na bula maivei kemuni, Ka sa daucakava na nomuni vakaro.

¹⁶⁷Sa vakabauta na nomuni vosa na yaloqu; Ia ka'u sa lomana vakalevu.

¹⁶⁸Au sa dauvakabauta na nomuni vunau kei na nomuni tukutuku: Ni sa macala vei kemuni na noqu i valavala kecega.

TAU

¹⁶⁹Me yaco kivei kemuni na noqu tagi, Jiova: Mo ni vakavukui au me vaka na nomuni vosa.

¹⁷⁰Me lako cake kivei kemuni na noqu vakamamasu: Mo ni vakabulai au me vaka na nomuni vosa.

¹⁷¹Ena cavuta na vakavinavinaka na tebenigusuqu, Ni kemuni sa vakavulici au e na nomuni lesilesi.

¹⁷²Ena vosataka na nomuni vosa na yamequ: Ni sa dodonu na nomuni vakaro kecega.

¹⁷³Me vupei au na ligamuni; Ni'u sa digitaka oti na nomuni vunau.

¹⁷⁴Au sa daugadreva na bula maivei kemuni, Jiova; Au sa rekitaka talega na nomuni vunau.

¹⁷⁵Me bula na yaloqu, ena qai vakavinavinaka vei kemuni; Ia me vupei au na nomuni lewa.

¹⁷⁶Au sa daulako sese me vaka na sipi sa yali; mo ni qara na nomuni tamata; Ni'u sa sega ni guilecava na nomuni vakaro.

Na Same 120

**Sa masu ko Tevita ni sa lasutaki ka vakararawataki.
A Same ni cabecabe.**

¹Ena noqu rarawa ka'u a tagi vei Jiova, Ka sa vakorogo vei au ko koya.

²Kemuni Jiova ni vakabula na yaloqu, mai na tebenigusu daulasu, Mai na yamena na daveivakaisini.

³A cava me soli vei iko? se cava me caka vei iko, Ko iko na yame daulasu?

⁴Sa vaka na gasau gagata ni tamata qaqa, Kei na qilaiso ni junipa sa waqa tu.

⁵Ulei koi au! ni ka'u sa tiko vulagi kei ira na Meseki, Ni'u sa tiko e na maliwa ni veivale i Kitari!

⁶Sa dede na kena tiko vata na yaloqu Kei koya sa cata na sautu.

⁷Oi au, ka'u sa vinakata na sautu: Ia koi ira, ni'u sa vosa, era sa vinakata nai valu,

Na Same 121

Sa kalougata na tamata ni Kalou.

A Same ni cabecabe.

- ¹Au na ta cake ki na ulu-ni-vanua, Sa taka maikina na noqu i vukevuke.
- ²Sa lako maizei Jiova na noqu i vukevuke, O koya ka bulia na lomalagi kei vuravura.
- ³Ena sega ni laivi iko me yavala na yavamu: O koya sa maroroi iko ena sega ni sosovu.
- ⁴Raica, o koya sa maroroi ira na Isireli Ena sega ni sosovu se moce.
- ⁵Ko Jiova sa maroroi iko: Ena vakarurugi iko ko Jiova e na ligamu i matau.
- ⁶Ena sega ni yaviti iko na mata-ni-siga e na siga, Se na vula e na bogi.
- ⁷Ena maroroi iko ko Jiova mai na ca kecega: Ia ena maroroya na yalomu.
- ⁸Ena maroroya ko Jiova na nomu veicuruyaki Mai na gauna oqo, ka sega ni mudu.

Na Same 122

**Sa marau ko Tevita e na vuku ni vale ni soro, 1-5, ka sa kerea na vakacegu, 6-9.
A Same ni cabecabe; a nei Tevita.**

- ¹Au a reki ni ra kaya vei au, Tou mai lako ki na vale i Jiova.
- ²Ena tu na yava i keimami E loma ni nomu matamata-ni-koro, Jerusalemi.
- ³Sa tara ko Jerusalemi, Me vaka na koro sa vakata vata:
- ⁴Era sa lako cake kina na veimataqali, na veimataqali i Jiova, Nai lesilesi vei ira na Isireli, Me ra ia na vakavinavinaka ki na yaca i Jiova.
- ⁵Ni sa tu maikina nai tikotiko ni veilewai, Na nodra i tikotiko vakaturaga na mataqali i Tevita.
- ⁶Dou masulaki Jerusalemi me tiko sautu: Era na tiko vinaka era sa lomani iko.
- ⁷Me tiko na sautu e na nomu lomanibai, Kei na cakacaka yaco e na nomu veivale vakaturaga.

⁸E na vukudra na wekaqu kei na kai noqu, Au na kaya, Me tiko vei iko na vakacegu.

⁹E na vuku ni vale i Jiova na neimami Kalou, Ka'u na qara na ka mo vinaka kina.

Na Same 123

**Sa vakararavi vua na Kalou, 1,2, ka sa masu me sa vakabulai, 3,4.
A Same ni cabecabe.**

¹Au na ta cake vei kemuni, Oi kemuni sa tiko mai lomalagi.

²Raica, me vaka *sa rai* mai na mata ni tamata ki na liga ni nodra turaga, Kei na mata ni vada ki na liga i koya na nona marama; Sa rai vakakina na mata i keimami vei Jiova na neimami Kalou, Ka me yalololoma mada vei keimami ko koya.

³Mo ni yalololoma mai vei keimami, Jiova, mo ni yalololoma mai vei keimami: Ni keimami sa beci vakalevu sara.

⁴Sa oosooso vakalevu na yalo i keimami E na nodra dauveivakalialiai era sa tiko vakacegu, *Kei* na nodra be na viavialevu.

Na Same 124

**Sa vakavinavinaka ni sa vakabulai ira vakurabui na nona tamata na Kalou.
A Same ni cabecabe; a nei Tevita.**

¹Me kaya mada ko ira na Isireli, Ke sa sega ni totaki keda ko Jiova;

²Ke sa sega ni totaki keda ko Jiova, Ni ra sa tu cake vakaivalu vei keda na tamata:

³Ke ra sa qai tilomi keda bulabula, Ni sa waqa mai na nodra cudru vei keda:

⁴Ke sa qai luvuci keda na wai, Ka drodrova na yaloda na uciwai:

⁵Ke sa qai drodrova na yaloda na wailevu.

⁶Me vakacaucautaki ko Jiova, O koya sa sega ni soli keda me rawai keda na batidra.

⁷Sa dro bula na yaloda me vaka na manumanu mai na nodra tudai na daubiri dai: Sa cavuka oti na tudai, ia eda sa dro bula.

⁸A nodai vukevuke na yaca i Jiova, O koya ka buli lomalagi kei vuravura.

Na Same 125

**A nodra vinaka ko ira era vakararavi vua na Kalou, 1-3. Sa ia na masu, 4,5.
A Same ni cabecabe.**

¹O ira era sa vakararavi vei Jiova Era na vaka na ulu-ni-vanua ko Saioni, o koya sa sega ni yavavala rawa, ka sa tu ga me sega ni mudu.

²Me vaka sa voliti Jerusalemi na veiulu-ni-vanua, Sa voliti ira vakakina na nona tamata ko Jiova, Mai na gauna oqo ka yacova na gauna kecega.

³Ni na sega ni tiko na nodra i titoko nai valavala ca e na nodra vanua na caka dodonu; De ra yatova na ka ca ko ira na caka dodonu.

⁴Mo ni caka vinaka, Jiova, *vei ira era sa vinaka*, Vei ira sa dodonu na yalodra.

⁵Ia ko ira era sa vuki tani ki na nodra i valavala tatakelokelo, Ena kauti ira vata kei ira na daucaka cala ko Jiova: *Ia me yaco ga na vakacegu vei ira na Isireli!*

Na Same 126

Era vakavinavinaka ko ira nai soqosoqo lewe ni lotu ni sa qai ia na Kalou me vakabulai ira mai na vanua ni meca; ka ra sa masuti koya me tinia vakavinaka sara.

A Same ni cabecabe.

¹Ni sa vakalesuya tale ko Jiova na bobula ni Saioni, Eda a vakataki ira era sa tadra.

²Sa qai ka levu na dredre e na gusuda. Ka levu na sere e na yameda: Era sa qai kaya ko ira e na veimatanitu, Sa cakava na ka levu ko Jiova e na vukudra.

³Sa cakava na ka levu ko Jiova e na vukuda; Eda sa marau *kina*.

⁴Mo ni lesu tale mai, Jiova, *vei keimami sa vakabobulataki*, Me vaka na uciwai mai na mata ni ceva.

⁵O ira era sa tagi lako ni ra sa kabukaburaki voli, era na sere ga ni ra sa tatamusuka.

⁶O koya sa lako yani ka tagi voli, ni sa kauta na sore *ni sila*; Ena lesu tale mai e na marau, Ni sa kauta vata *kaya* mai na nona veivau sila.

Na Same 127

**Sa yaga na veivuke ni Turaga, 1,2. Na gone sa nonai solisoli na Kalou, 3-5.
A Same ni cabecabe; a nei Solomoni.**

¹Kevaka sa sega ni tara na vale ko Jiova, Era sa oca wale ko ira era sa tara: Kevaka e sega ni vakatawa na koro ko Jiova, Sa yadra wale ko koya nai vakatawa.

²Sa sega ni yaga ni dou sa sou e na mataka, *ka berabera ni vakacegu tiko*, Ka kania na madrai ni oca; Ni sa vakamocei ira ga sa lomana ko koya.

³Raica, na gone era sa nonai solisoli na Kalou: *Kei na vua ni kete sa kenai sau ni ka vinaka.*

⁴Me vaka na gasau e na liga ni tamata kaukauwa; Sa vakakina na luvedra era sa cauravou tiko.

⁵Sa kalougata na tamata sa sinai kina na nona taga ni gasau: Era na sega ni madua rawa, Ni ra na vosa vei ira na nodra meca mai na matamata-ni-koro.

Na Same 128

**A veivakalougatataki sa daumuri ira era sa rerevaka na Kalou.
A Same ni cabecabe.**

¹Sa kalougata ko ira kecega era sa rerevaki Jiova; Ko ira era sa lako voli e na nona sala.

²Ni ko na kania na cakacaka ni ligamu: O na kalougata, ka ko na vinaka tiko.

³A watimu ena vaka na vaini sa vuavua, e nomu loma ni vale: A luvemu era na vaka na olive, ni ra sa tiko volita na nomu tepeli.

⁴Raica, ena kalougata vakaoqo na tamata Sa rerevaki Jiova.

⁵Ena vakalougaatataki iko mai Saioni ko Jiova: Ia ko na raica ni sa vinaka tiko ko Jerusalemi e na veisiga kecega ko bula kina.

⁶Io, ko na raica na luvedra na luvemu. Me *yaco ga* na vakacegu vei ira na Isireli!

Na Same 129

Sa dauvakabulai ira na Isireli na Kalou mai na nodra vakararawataki, 1-4. Sa cudruvi na nodra meca, 5-8.
A Same ni cabecabe.

¹Me ra kaya mada ko ira na Isireli, Sa vakavuqa na nodra vakararawataki au mai na gauna ka'u a cauravou kina;

²Sa vakavuqa na nodra vakararawataki au mai na gauna ka'u a cauravou kina: Ia era sa sega ni gumatua rawa vei au.

³Era sa cukita na dakuqu ko ira na daucuki: Era sa vakababalavutaka na nodra i tova.

⁴Sa yalododonu ko Jiova: Sa cebedrutia laivi nai vau ni tamata i valavala ca.

⁵Me ra vakamaduataki ka vakalesui ki muri, Ko ira era sa cati Saioni.

⁶Me ra vaka na co mai na dela ni veivale, O koya sa malai yani ni sa sega ni tubu vinaka:

⁷Sa sega ni tawa kina na liga i koya sa dautamusuki sila; Se na lomasere i koya sa vau sila.

⁸A ra sa sega *talega* ni kaya ko ira era sa lako voli kina, Me vakalougaatataki kemudou mada ko Jiova: Keitou sa vosavakalougaatataki kemudou e na yaca i Jiova.

Na Same 130

Sa tagi vei Jiova, ka sa waraki koya.
A Same ni cabecabe.

¹Mai na wai titobu ka'u sa tagi vei kemuni, Jiova.

²I Jiova, mo ni rogoca na domoqu; Me vakarorogo na daligamuni Ki na domo ni noqu masu.

³Kevaka ko ni sa nanuma, Jiova, nai valavala ca O cei kemuni na Turaga, me na bula rawa?

⁴Ia sa tiko vei kemuni na loloma, Mo ni vakarokorokotaki kina.

⁵Au sa waraki Jiova, sa wawa tiko na yaloqu, Ka'u sa nuitaka me na yaco na nona vosa.

⁶Sa *yadrava* vakalevu na Turaga na yaloqu Ka vakalailai na nodra *yadrava* na mataka nai vakatawa: Io, na nodra *yadrava* na mataka nai vakatawa.

⁷Me ra nuitaki Jiova ko ira na Isireli: Ni sa *tiko* vua na yalololoma, Ka sa tiko talega vua na bula levu.

⁸Ena vakabulai ira na Isireli ko koya Mai na nodra i valavala ca kecega.

Na Same 131

**Sa yalomalumalumu ko koya ka sa vakararavi vua na Kalou.
A Same ni cabecabe; a nei Tevita.**

¹I Jiova, sa sega ni viavialevu na yaloqu, au sa sega talega ni mata viavialevu: Au sa sega talega ni bolea na ka levu, Kei na ka sa dredre me'u kila.

²Sa dina ka'u sa vakamalumalumutaka ka vakadula na yaloqu, Me vaka na gone sa kali vei tinana: Io, sa vaka na gone sa kali na yaloqu.

³Mo nuitaki Jiova, na Isireli, Mai na gauna oqo ka sega ni oti.

Na Same 132

**Sa tukuna ko Tevita na nona nanuma na kato ni veiyalayalati, 1-7; sa masu ni sa kau, 8-10. A vosa ni yalayala ni Turaga, 11-18.
A Same ni cabecabe.**

¹I Jiova, mo ni nanuma e na vuku i Tevita Na nona rarawa kecega:

²Ni sa bubului vei Jiova ko koya, Ka ia na veiyalayalati kei Koya na Kaukauwa i Jekope, *ka kaya*,

³Au na sega mada ni curu ki na vale laca ka'u sa tiko kina, Se cabe ki na noqu i mocemoce;

⁴Au na sega ni solia na mataqu me'u moce, Se na dakudaku-ni-mataqu me sosovu;

⁵Ia ka'u na kunea mada eliu e dua na yasana me nei Jiova, Io e dua nai tikotiko me nei Koya na Kaukauwa i Jekope.

⁶Raica, eda a rogoca ni sa tiko mai Efiraca: Eda a kunea e na dua na were mai veikau.

⁷Eda na curuma na nona vale; Eda na cuva ki nai tutu-ni-yavana.

⁸Mo ni cabe cake, Jiova, ki na nomuni vakavakacegu; Oi kemuni kei na kato ni nomuni kaukauwa:

⁹Me ra vakaisulu e na yalododonu ko ira na nomuni bete; Ka kaikaila e na reki ko ira na nomuni tamata yalosavasava.

¹⁰E na vukuna na nomuni tamata ko Tevita; Me kakua ni gole tani na matamuni maivua ko ni a lumuta.

¹¹Sa bubului vakaidina ko Jiova vei Tevita; Ena sega ni lesu tani maikina; Maivei ira na vua ni yagomu ka'u na vakatikora na kemui sosomi e na nomu i tikotiko vakaturaga:

¹²Kevaka era na vakabauta na noqu veiyalayalati ko ira na luvemu, Kei na noqu vunau ka'u na vakatavulica vei ira, Ena tiko talega ko ira na lvedra ka sega ni mudu e na nomu i tikotiko vakaturaga.

¹³Ni sa digitaki Saioni ko Jiova; Sa vinakata ko koya me nonai tikotiko.

¹⁴Oqo na noqu i vakavakacegu ka sega ni mudu: Au na tiko ga eke: ni'u sa vinakata.

¹⁵Au na vakalougatataka vakalevu na kena kakana: Au na vakamamautaki ira na nona dravudravua, e na madrai.

¹⁶Au na vakaisulutaki ira talega na nona bete e na bula: Era na kaikaila talega e na reki na nona tamata yalosavasava.

¹⁷Au na cakava me kubu maikina nai leu i Tevita: Au sa vakarautaka na cina me nei koya ka'u sa lumuta.

¹⁸Au na vakaisulutaki ira na nona meca e na madua: Ia ena serau tu e na uluna na nonai sala.

Na Same 133

**A kena yaga na veilomani ni tamata yalododonu.
A Same ni cabecabe; a nei Tevita.**

¹Raica, na kena yaga kei na kena matavinaka, Ni ra sa tiko vakayalovata na veiwekani!

²Sa vaka nai lumu talei e na ulu *na*, Ka tiriva na kumina, *Io* na kumi i Eroni: Ka sa tiri sobu ki na tutu ni nonai sulu:

³Ka vaka na tegu mai Erimoni Ka lutu sobu ki na ulu-ni-vanua ko Saioni: Ni sa vosa ko Jiova me yaco mai kina na ka ni veivakalougatataki, *Iona* bula e sega ni mudu.

Na Same 134

**Me sa ia na vakavinavinaka vua na Kalou.
A Same ni cabecabe.**

¹Raica, dou vakavinavinaka vei Jiova, oi kemudou kecega na tamata i Jiova, Sa tu e na vale i Jiova e na bogi.

²Dou dodoka cake na ligamudou vaka ki na yasana tabu, Ka vakavinavinaka vei Jiova.

³Me vakalougatataki iko mai Saioni ko Jiova, O koya ka buli lomalagi kei vuravura.

Na Same 135

**Sa vakarota vei ira na tamata i Jiova me ra vakavinavinaka vua ni sa nodra Kalou
ko koya sa dauvakabulai ira, ka sa daucudruvi ira na nodra meca.
Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.**

¹Dou ia ki na yaca i Jiova na vakavinavinaka; Dou ia na vakavinavinaka, oi kemudou na tamata i Jiova.

²Oi kemudou sa tiko e na vale i Jiova, E na lomanibai ni vale ni noda Kalou.

³Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova; ni sa yalovinaka ko Jiova; Dou seretaka na yacana: ni sa ka vinaka.

⁴Ni sa digitaki ira na Jekope ko Jiova me nona, *Io* na Isireli me nonai yau talei.

⁵Ni'u sa kila sa levu ko Jiova, Io na noda Turaga sa uasivi vei ira kecega na kalou.

⁶A ka kecega sa vinakata ko Jiova, sa cakava ga, Mai lomalagi, kei vuravura, e na wasawasa, kei na wai titobu kecega.

⁷Sa vakuvuya cake na kabukabu mai nai yalayala kei vuravura; Sa cakava na liviliva me tau kina na uca; Sa kauta mai na cagi mai na nona lololo.

⁸O koya ka vakamatea na ulumatua mai Ijipita, Na tamata kei na manumanu talega.

⁹Ka sa tala nai vakatakilakila kei na ka vakurabui e na nomu loma ni vanua Ijipita, Vei Fero, kei ira na nona tamata kece.

¹⁰O koya ka mokuta na veimatanitu lelevu, Ka vakamatei ira na tui kaukauwa;

¹¹Ko Sioni na nodra tui na Amoraiti, Kei Oki na tui Pasani, Kei na veimatanitu kecega mai Kenani:

¹²Ka sa solia na nodra vanua mei votavota, Me nodra i votavota na nona tamata na Isireli.

¹³A yacamuni, Jiova, sa na sega ni oti; Io na kemuni vakananumi, Jiova, ki nai tabatamata kecega.

¹⁴Ni na lewai ira na nona tamata ko Jiova, Ena veivutuni talega e na vukudra na nona tamata.

¹⁵A nodra matakau na veimatanitu na siliva kei na koula, Na cakacaka ni liga ni tamata.

¹⁶Era sa vakagusuna, ka ra sa sega ni vosa rawa; Era sa vakamatana, ka ra sa sega ni rai rawa;

¹⁷Era sa vakadaligana, ka ra sa sega ni rogo rawa; Ka sa sega nai cegu e na gusudra.

¹⁸O ira era sa cakava era na tautauvata kei ira; O ira kece talega era sa vakararavi vei ira.

¹⁹Dou vakavinavinaka vei Jiova, na mataqali i Isireli: Dou vakavinavinaka vei Jiova, na mataqali i Eroni:

²⁰Dou vakavinavinaka vei Jiova, na mataqali i Livai; Oi kemudou sa rerevaki Jiova, dou vakavinavinaka vei Jiova.

²¹Me vakavinavinakataki ko Jiova mai Saioni, O koya sa tiko mai Jerusalemi. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 136

Me ia na vakavinavinaka vua na Turaga e na ka tani e vuqa.

¹Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova; ni sa yalovinaka ko koya: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²Dou ia na vakavinavinaka vua na nodra Kalou na kalou: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

³Dou ia na vakavinavinaka vua na nodra Turaga na turaga; Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

⁴Vua sa kitaka na cakacaka mana levu duaduaga: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

⁵Vua sa bulia na lomalagi e na *nona* vuku: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

⁶Vua ka tevuka na vanua e na dela ni wai: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

⁷Vua sa cakava na rarama lelevu: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

⁸Na mata-ni-siga me lewa e na siga: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

⁹Na vula kei na veikalokalo me lewa e na bogi: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

¹⁰Vua ka vakacacani Ijipita ni sa vakamatea na nodra ulumatua: Ni sa sega ni mudu na nona loloma;

¹¹A sa kauti ira tani na Isireli maivei ira. Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

¹²E na liga kaukauwa, kei na liga sa dodo yani: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

¹³Vua ka wasea rua na Wasa Damudamu: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

¹⁴Ka sa vakauti ira na Isireli me ra lako e loma: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

¹⁵A sa biuti Fero kei na nonai valu e na Wasa Damudamu: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

¹⁶Vua ka kauti ira voli na nona tamata e loma ni lekutu: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

¹⁷Vua ka vakamatei ira na tui lelevu: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

¹⁸Ka vakamatei ira na tui sa rogo: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

¹⁹O Sioni na nodra tui na Amoraiti: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

²⁰Kei Oki na tui Pasani: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

²¹Sa solia na nodra vanua mei votavota; Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

²²Me nodra i votavota na nona tamata na Isireli: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²³O koya ka nanumi keda ni da a vakaloloma: Ni sa sega ni mudu na nona loloma:

²⁴Sa vakabulai keda maivei ira na noda meca: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²⁵O koya sa solia na kedra na ka bula kecega: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

²⁶Dou ia na vakavinavinaka vua na Kalou kei lomalagi: Ni sa sega ni mudu na nona loloma.

Na Same 137

Era nanumi Jerusalemi ko ira na Juta ni ra sa bobula, 1-6. Sa tukuni na kena rusa ko Itomi kei Papiloni, 7-9.

¹Mai na uciwai mai Papiloni, Eda a tiko sobu; io, eda a tagi, Ni da a nanumi Saioni.

²Eda a vakarubeca na noda api e na wilou e na kena maliwa.

³Ia ko ira maikea era a kauti keda vakabobula, era sa kerei keda me da ia na sere; Kei ira era sa vakacacani keda era *sa kerea* me da vakamarautaki ira,*ka ra sa kaya*, Dou seretaka vei keimami e dua na sere vaka-Saioni.

⁴Eda na seretaka vakacava na sere i Jiova E na nodra vanua na kai tani?

⁵Kevaka ka'u sa guilecavi iko, Jerusalemi, Me qai guilecava na *kena vuku* na ligaqu i matau.

⁶Kevaka ka'u sa sega ni nanumi iko, Me qai kabita sara na loma ni gusuqu e cake na yamequ; Kevaka ka'u sa sega ni rekitaki Jerusalemi vakalevu Ka vakalailai na *ka kecega* ka'u sa daurekitaka.

⁷Mo ni nanumi ira Jiova, na luve i Itomi E na siga i Jerusalemi; O ira era kaya, Dou vukica, dou vukica, Ia kei na kena yavu.

⁸O iko, na goneyalewa ni Papiloni, *sa lewai* me vakarusai; Sa na kalougata ko koya sa cakava vei iko Me vaka ko a cakava vei keimami:

⁹Sa na kalougata ko koya sa taura na nomu gone lalai Ka viritaka ki na vatu.

Na Same 138

Sa vakavinavinaka vua na Kalou ko Tevita ni sa dina na nona vosa, 1-3. Era na vakavinavinaka ko ira na tui kei vuravura, 4-6. Sa vakararavi vua na Kalou ko Tevita, 7,8.

A Same i Tevita

¹Au na vakavinavinaka vei kemuni Jiova, e na lomaqu tauoko: E matadra na kalou ka'u na seretaka na vakavinavinaka vei kemuni.

²Au na masu vaka ki na nomuni vale tabu, Ka vakamolimoli ki na yacamuni e na vuku ni nomuni yalololoma kei na nomuni dina: Ni kemuni sa vakalevulevuya na nomuni vosa me uasivia na yacamuni.

³E na siga ka'u a tagi kina ko ni a vakarorogo vei au, Ka vaqaqataki au e na yaloqu e na kaukauwa.

⁴Era na vakavinavinaka vei kemuni Jiova, na tui kecega e vuravura, Ni ra sa rogooca na vosa ni gusumuni.

⁵Era na seretaka nai valavala i Jiova Ni sa ka levu nai ukuuku i Jiova.

⁶E dina sa cecere ko Jiova, ia sa vakaraici ira era sa yalomalumalumu: Ia sa kilai ira vakayawa na viavialevu.

⁷Kevaka ka'u sa lako e na loma ni ka rarawa, ko ni na vakaukauwataki au: O ni na dodoka na ligamuni ki na nodra cudru na noqu meca, Ka na vakabulai au na ligamuni matau.

⁸Ena vakaotia ko Jiova na ka sa vo e na vukuqu: Sa sega ni mudu, Jiova, na nomuni loloma: Mo ni kakua ni biuta na cakacaka ni ligamuni.

Na Same 139

Sa lewa deivaka na Kalou, o koya e kila na ka kecega, 1-16 sa ka levu sara na nona loloma, 17,18. Sa vakararavi kina vua, a sa masu me yalodina, 19-24.

Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.

¹I Jiova, ko ni sa dikevi au, ka kilai *au*.

²O ni sa kila na noqu tiko sobu kei na noqu tu cake, O ni sa kila na nanuma ni lomaqu ni sa yawa tiko.

³O ni sa vakatovolea na noqu i lakolako kei na noqu i kotokoto, A sa kila deivaka na noqu i valavala kecega.

⁴Ni sa sega e dua na vosa e na gusuqu, Sa sega ni kilai deivaki kece sara ga vei kemuni Jiova.

⁵O ni sa vakalati au ki muri, ki liu talega, Ka sa tabaki au e na ligamuni.

⁶A vuku *vakakoya* sa dredre sara vei au ni sa veivakurabuitaki; Sa cecere, au sa sega ni rawata.

⁷Me'u lako tani kivei me'u yali kina mai na yalomuni? Se me'u dro kivei me'u kakua ni tiko e matamuni?

⁸Kevaka ka'u cabe ki lomalagi, ko ni sa tiko maikina: Kevaka ka'u vakarautaka na noqu i mocemoce mai bulu, raica, ko ni sa tiko maikina.

⁹Kevaka ka'u sa taura na taba ni mataka, Ka la'ki tiko mai na sauka ni wasawasa;

¹⁰Ena tuberi au ga maikea na ligamuni, Ka tauri au na ligamuni matau.

¹¹Kevaka ka'u sa kaya, Io, me tabonaki au mada ga na butobuto; Sa na qai rarama sara vei au na bogi;

¹²Io, na butobuto sa sega ni vunitaki kina e *dua na ka* vei kemuni; Sa cila na bogi me vaka na siga: Sa tautauvata *vei* kemuni na butobuto kei na rarama.

¹³Ni kemuni a bulia na noqu i ivi: Ko ni a ubi au e na kete i tinaqu.

¹⁴Au na vakavinavinaka vei kemuni; ni sa ka rerevaki *ka* vakurabui na noqu i bulibuli: A ka veivakurabuitaki na nomuni cakacaka: A *ka oqo* sa kila vakavinaka na yaloqu.

¹⁵Sa sega ni vuni vei kemuni na suiqu, Ni'u a caka vakavuni, Ni'u a vakamataitaki eruku i vuravura.

¹⁶Ni'u sa *vaka* na vulovulo wale sa kunei au na matamuni, Ia sa volai kece sara *na tikiqu* e na nomuni vola, Me caka tiko e na veisiga, Ni sa sega *ni caka oti* e dua.

¹⁷Sa ka talei vei au na nanuma ni lomamuni na Kalou! A ka levu na kenai wiliwili!

¹⁸Ke'u sa via wilika, ke sa ka levu ka lailai na mata ni nuku: Ni ka'u sa yadra, edaru sa tiko vata ga.

¹⁹Kemuni na Kalou, e dina ko ni na vakamatei ira nai valavala ca! O koya dou lako tani kina vei au, na tamata ligi ca.

²⁰Ni ra sa vosavakacacataki kemuni A ra sa cavuta walega *na yacamuni* ko ira na nomuni meca.

²¹Au sa sega beka ni cati ira era sa cati kemuni Jiova? Au sa sega li ni vakasisilataki ira era sa tu me veimecaki kei kemuni?

²²Au sa cati ira vakaidina sara: Era sa noqu meca.

²³Mo ni dikevi au, na Kalou, mo ni kila na lomaqu: Mo ni vakatovolei au, ka kila na nanuma ni lomaqu:

²⁴Ka raica se sa dua nai tovo ca vei au, Ka tuberi au e na sala *ni bula* tawa mudu.

Na Same 140

**A masu sa ia e na gauna ni veivakacacani.
Vua na Domo-ni-sere. A Same i Tevita.**

¹Mo ni vakabulai au, Jiova, mai na tamata ca; Mo ni maroroi au mai na tamata loma kaukauwa;

²Era sa nanuma ca tiko e lomadra: Era dausoqoni vata me ia nai valu.

³Era sa vagatara na yamedra me vaka na gata; Na weli gaga ni gata daukata sa tiko e na tebenigusudra. Sela.

⁴Mo ni maroroi au, Jiova, mai na ligi ni valavala ca; Mo ni vakabulai au mai vua na tamata loma kaukauwa; O koya sa via vukica na noqu i lakolako.

⁵O ira na viavialevu era sa birika lo na dai me rawai au, kei na dali; Era sa tevuka na lawa e na bati ni sala; Era sa birika na dai me rawai au. Sela.

⁶Au a kaya vei Jiova, Oi kemuni na noqu Kalou: Mo ni vakatu daligamuni Jiova, ki na domo ni noqu masu.

⁷I Jiova na Turaga, na kaukauwa ka'u sa bula kina, Ko ni a vakaruruga na uluqu e na siga ni valu.

⁸Kakua ni solia, Jiova, na ka era gadreva nai valavala ca: Kakua ni vakayacora na nona vere ca; de ra vakalevulevui ira kina. Sela.

⁹Ia ko ira sa liu vei ira era sa vakalati au, Ena ubi ira na ca e *vosataka* na tebenigusudra.

¹⁰Ena tauci ira na qilaiso sa waqa tu; Era na biu ki na bukawaqa: Ki nai keli titobu, me ra kakua ni cabe cake tale.

¹¹Ena sega ni tiko dei e vuravura na tamata dauvosalevu: Ena vakasavi koya ga na ka ca me mani rusa kina, na tamata loma kaukauwa.

¹²Au sa kila ni na lewa vakadodonu ko Jiova e na vukuna sa vakararawataki, E na vukuna talega na dravudravua.

¹³Sa dina era na vakavinavinaka ki na yacamuni ko ira na yalododonu: Ena tiko ga e matamuni ko ira nai valavala dodonu.

Na Same 141

**A masu sa ia e na gauna ni veivakacacani.
A Same i Tevita.**

¹I Jiova, au sa tagi vei kemuni: mo ni kusarawa mai vei au: Mo ni vakatu daligamuni, ni'u sa tagi vei kemuni.

²Me tikotiko ga e matamuni na noqu masu me vaka nai madrali boi vinaka; Kei na noqu dodoka na ligaqu me vaka nai madrali ni vakayakavi.

³Mo ni lesia, Jiova, nai vakatawa ki na gusuqu; Mo ni vakaraica na katuba ni tebenigusuqu.

⁴Me kakua ni goleva na ka ca na lomaqu, Me kitaka nai valavala ca Kei ira na tamata daucaka ca: Ia me'u kakua ni kania na kedra ka kamikamica.

⁵Me yaviti au ko koya na yalododonu e na yalololoma; Ia me vunauci au ko koya: ena vaka na waiwai talei ki na uluqu, Ena sega ni bureitaka na uluqu; Ia ka'u na masu ga ni ra sa ia tiko na ca.

⁶Ni sa bale e na vanua veivatu ko ira na nodra turaga ni lewa; Era na rogoca na noqu vosa: ni ra sa kamikamica.

⁷Me vaka e dua sa cukicuki ka sa tu na qele qa e na dela ni soso, Sa veibiuyaki vakakina na suidra ki na gusu ni bulubulu.

⁸Ia sa rai vei kemuni ga, Jiova na Turaga, na mataqu: Au sa vakararavi vei kemuni; kakua ni laiva wale tu na yaloqu.

⁹Ni maroroi au mai na dai era birika vei au, Kei na nodra i cori nai valavala ca.

¹⁰Me ra bale ko ira nai valavala ca ki na nodra lawa, Ka me'u sa dro bula duadua koi au.

Na Same 142

A masu sa ia e na gauna ni veivakacacani.
A Masikili i Tevita. A masu ni sa tiko e na qara-vatu.

¹Au a tagi vei Jiova e na domoqu; Ia e na domoqu ka'u a vakamamasu vei Jiova.

²Au a sova e matana na noqu tagi; Au a vakatakila e matana na noqu rarawa.

³Ni sa luvu e lomaqu na yaloqu, ko ni a kila na noqu i lakolako. E na sala ka'u a lako kina era vunia kina nai cori vei au.

⁴Au a rai ki ligaqu i matau, ka raica, ka sa sega na tamata e via kilai au: Sa yali vei au nai drodro; sa sega na tamata e lomana na yaloqu.

⁵Au a tagi vei kemuni Jiova: Au a kaya, Oi kemuni na noqu i drodro, Na noqu i votavota e na vanua ni bula.

⁶Mo ni vakarogoca na noqu tagi; ni'u sa vakamalumalumutaki sara: Vakabulai au maivei ira era sa vakacacani au; ni ra sa gumatua vei au.

⁷Ni kauta tani na yaloqu mai na vale ni veivesu, me'u vakavinavinaka kina ki na yacamuni: Era na voliti au na yalododonu; Ni kemuni na cakacaka vakayalololoma vei au.

Na Same 143

A masu sa ia e na gauna ni veivakacacani.
A Same i Tevita

¹Ni rogoca na noqu masu, Jiova vaqara daligamuni ki na noqu kerekere: Mo ni vakarorogo vei au e na nomuni yalodina, *kei* na nomuni yalododonu.

²Ia mo ni kakua ni lewai au na nomuni tamata: Ni na sega ni vakadonui e matamuni e dua na tamata sa bula.

³Ni sa vakacacana na yaloqu na meca; Sa buturaka sobu na noqu bula ki na soso; Sa lewai au me'u tiko e na vanua butobuto, me vakataki ira era sa mate makawa.

⁴O koya sa luvu kina na yaloqu e lomaqu; Sa vakaloloma e lomaqu na yaloqu.

⁵Au sa nanuma na gauna makawa; Au sa vakanananu ki na nomuni cakacaka kecega; Au sa vakanananu vakalevu ki na cakacaka ni ligamuni.

⁶Au sa dodoka yani na ligaqu vei kemuni; Sa *viagunu* vei kemuni na yaloqu, me vaka na vanua dravuisiga. Sela.

⁷Mo ni rogoci au vakusarawa, Jiova: sa ciba na yaloqu: Mo ni kakua ni vunia vei au na matamuni, De'u na vakataki ira era sa lako sobu ki nai bulubulu.

⁸Mo ni vakarogoya mai kivei au na nomuni loloma e na mataka; Ni'u sa vakararavi vei kemuni; Mo ni vakatakila vei au na sala me'u lako kina; Ni'u sa laveta cake na yaloqu vei kemuni.

⁹Ni vakabulai au, Jiova, maivei ira na noqu meca: Au sa dro vei kemuni mo ni vunitaki au.

¹⁰Ni vakavulici au me'u cakava na nomuni lewa; ni sai kemuni na noqu Kalou: Sa yalololoma na Yalomuni; me tuberi au ko koya e na vanua dodonu.

¹¹E na vuku ni yacamuni, Jiova, mo ni vakabulabulataki au: E na vuku ni nomuni yalododonu mo ni kauta tani na yaloqu mai na ka rarawa.

¹²Ia e na nomuni yalololoma mo ni muduki ira laivi na noqu meca, Ka vakawabokotaki ira era vakararawataka na yaloqu: Ni'u sa nomuni tamata.

Na Same 144

Sa vakavinavinaka vua na Kalou ko Tevita e na vukuna kei ira na tamata, 1-4, ka sa masu me vakabulai koya vakaukauwa na Kalou, 5-10. Sa masu me vinaka na matanitu, 11-15.

A Same i Tevita.

¹Me vakacaucautaki ko Jiova na noqu kaukauwa, O koya sa vakavulica na ligaqu me ia nai valu, *Kei* nai qaqalo ni ligaqu me vala:

²O koya sa lomani au, ka sa noqu i drodro; Na noqu vale ni valu cecere, kei na noqu i vakabula; A noqu i sasabai, kei koya ka'u sa vakararavi kina; O koya sa vakamalumalumutaki ira na noqu tamata vei au.

³I Jiova, a cava na tamata, mo ni kilai koya kina! Se na luve ni tamata, mo ni nanumi koya kina!

⁴Sa vaka na ka wale na tamata: Na nona gauna sa vaka na yaloyalo sa yali rawarawa.

⁵Mo ni vakalolovirataka na nomuni lomalagi, Jiova, ka lako sobu mai: Mo ni tara na veiulu-ni-vanua, ena qai kubou yani.

⁶Mo ni vakacaudreva na livaliva, ka vakasevi ira: Vanataka na nomuni gasau, ka vakubutaki ira.

⁷Ni dodoka mai na ligamuni maicake; Vueti au, ka vakabulai au mai na wai levu, Mai na ligadra na luve ni kai tani;

⁸O ira era sa dauvosa vakailasu e na gusudra, Ia na ligadra i matau na liga daulasulasu.

⁹Au na seretaka na sere vou vei kemuni na Kalou: E na soliteri e tini na kena wa ka'u na sere vei kemuni.

¹⁰O koya ga sa solia vei ira na tui me ra gumatua: O koya sa vakabulai Tevita na nona tamata mai nai seleiwau sa vakacaca.

¹¹Ni sereki au, ka vakabulai au mai na ligadra na kai tani, O ira era sa dauvosa vakailasu na gusudra, A sa liga daulasu na ligadra i matau:

¹²Ia na neimami gonetagane, me ra vaka na kau ni ra sa tubu e nodra cauravou; Kei na neimami goneyalewa, me ra vaka na vatu e na tutu ni vale sa solo me vatu ni vale vakaturaga:

¹³A neimami lololo, me oso me kau rawa maikina na kakana kecega sa duidui: Me luvei udolu na neimami sipi, ia me udolu vakatini e na neimami vanua veico:

¹⁴Me kaukauwa me colai yaya na neimami pulumokau; Me kakua na basu bai, kei na se, Me kakua na tagi e na neimami saqata ni koro;

¹⁵Sa kalougata na tamata, era vakakina: Io, sa kalougata na tamata sa nodra Kalou ko Jiova.

Na Same 145

A Same ni vakavinavinaka, ka nei Tevita.

¹Au na vakacaucautaki kemuni, na noqu Kalou, na Tui; Ia ena sega ni mudu na noqu vakavinavinaka ki na yacamuni.

²E na veisiga kecega ka'u na vakavinavinaka vei kemuni; Ia ena sega ni mudu na noqu seretaka na yacamuni.

³Sa levu ko Jiova, a sa dodonu me vakavinavinakataki vakalevu; Ia sa sega ni kilai rawa na kena levu.

⁴Ena seretaka na nomuni cakacaka na veitabatamata era sa veitaravi, Ka tukuna na nomuni cakacaka kaukauwa.

⁵Au na cavuta voli na lagilagi ni kemuni rogorogo vakaturaga levu, Kei na nomuni cakacaka sa veivakurabuitaki.

⁶Ia era na vosataka na kena kaukauwa na nomuni cakacaka rerevaki: Ia ka'u na tukuna voli talega na nomuni levu.

⁷Era na daucavuta tikoga na ka me nanumi kina na nomuni yalololoma levu, Ka seretaka na nomuni cakacaka dodonu.

⁸Sa daulomasoli ko Jiova, ka yalololoma; Sa dauberabera ni cudru, a sa levu na nona loloma.

⁹Sa yalovinaka ko Jiova vei ira na tamata kecega: Ka sa yacova na nona cakacaka kecega na nona yalololoma.

¹⁰Sa vakacaucautaki kemuni Jiova, na nomuni cakacaka kecega: Ka ra sa vakavinavinakataki kemuni na nomuni tamata yalododonu.

¹¹Era sa vosataka na kena totoka ni nomuni matanitu, Ka veivosakitaka na nomuni kaukauwa;

¹²Me ra vakarogoya vei ira na luve ni tamata na nona cakacaka kaukauwa, Kei na lagilagi vakaturaga ni nona matanitu.

¹³A nomuni matanitu sa tiko ga e na veigauna kecega ka sega ni mudu, Ka sa yacova nai tabatamata kecega na nomuni lewa.

¹⁴Sa tokoni ira kecega era sa bale ko Jiova, Ka sa vakatudonutaki ira kecega era sa vakalairoro.

¹⁵Sa rai vei kemuni na matadra na ka kecega; Ia ko ni sa solia vei ira na kedra kakana e na gauna e dodonu kina.

¹⁶O ni sa dedeka na ligamuni, Ka vakamamautaka na ka bula kecega e na ka era gadreva.

¹⁷Sa dodonu ko Jiova e na nonai valavala kecega, Ka yalololoma e nona cakacaka kecega.

¹⁸Sa voleka ko Jiova vei ira kecega era sa masu vua, Vei ira kecega era masu vua e na yalodina.

¹⁹Ena vakayacora ko koya na ka era gadreva ko ira era rerevaki koya: Ena rogoca talega na nodra tagi, ka na vakabulai ira.

²⁰Sa maroroi ira kecega era lomani koya ko Jiova: Ia ena vakawabokotaki ira kecega nai valavala ca.

²¹Ena vosataka na gusuqu na nona vinaka ko Jiova, Ia me vakavinavinakataka talega na yacana tabu na tamata kecega, ka sega ni mudu.

Na Same 146

Me ia na vakavinavinaka vei Jiova.

¹Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka. Mo vakavinavinaka vei Jiova, na yaloqu.

²Ni'u sa bula tiko ka'u na vakavinavinaka vei Jiova; Ka'u na sere vua na noqu Kalou e na gauna kecega ka'u sa bula kina.

³Dou kakua ni vakararavi vei ira na turaga, Se vua na luve ni tamata, ni sa sega vua na ka mo dou bula kina.

⁴Sa lako tani na nonai cegu, a sa suka ko koya ki na kena qele; E na siga dina ko ya sa oti na ka e vakanananu kina.

⁵Sa kalougata ko koya sa nonai vukevuke na Kalou i Jekope, O koya sa nuinui tiko vua na nona Kalou ko Jiova:

⁶O koya ka bulia na lomalagi, kei vuravura, Na wasawasa, kei na ka kecega sa tu kina; O koya sa dinadina tikoga na nona vosa ka sega ni mudu:

⁷O koya sa lewa vakadodonu e na vukudra era sa vakasaurarataki: O koya sa vakani ira era sa viakana. Sa sereki ira era sa vesuki ko Jiova.

⁸Sa basuka na matadra na mataboko ko Jiova: Sa vakatudonutaki ira era sa vakalairoro ko Jiova: Sa lomani ira na yalododonu ko Jiova:

⁹Sa maroroi ira na vulagi ko Jiova; Sa vakabulai ira tiko era sega ni vakatamani kei na yada: Ia na nodra i valavala na tamata ca sa vukica sara.

¹⁰Ena lewa tiko ko Jiova ka sega ni mudu, Io na nomu Kalou, ko iko Saioni, e nai tabatamata kecega. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 147

Me ia na vakavinavinaka vei Jiova.

¹Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova: Ni sa ka vinaka me seretaka na vakavinavinaka vua na noda Kalou; Ni sa ka kamikamica; *ka* sa kilikili na vakavinavinaka.

²Sa tarai Jerusalemi cake ko Jiova: Sa soqoni ira vata na Isireli era sa vakasevi.

³Sa vakabulai ira sa ramusu na yalodra, *Ka* sa vauca na nodra vue.

⁴Sa wilika ko koya na kedrai wiliwili na kalokalo; Sa vakayacani ira kecega.

⁵Sa levu na noda Turaga, *ka* levu na nona kaukauwa: *Ka* sa sega ni kilai rawa na nona vuku.

⁶Sa vakalevulevui ira na yalomalumalumu ko Jiova: Sa vakabalei ira ki na qele nai valavala ca.

⁷Dou seretaka na vakamolimoli vei Jiova: Dou sere e na api vua na noda Kalou:

⁸O koya sa tabonaka na lomalagi e na o, O koya sa vakarautaka na uca *me tau* ki vuravura, O koya sa vakatubura na co e na veiulu-ni-vanua.

⁹O koya sa solia na kedra na manumanu, Kei na kedra na lufe ni reveni ni ra sa tagi.

¹⁰Sa sega ni marautaka ko koya na kaukauwa ni ose: Sa sega ni rekitaka na yava ni tamata.

¹¹Sa rekitaki ira ko Jiova era sa rerevaki koya, Ko ira era sa nuitaka na nona loloma.

¹²Mo vakavinavinaka vei Jiova, ko iko Jerusalemi; Mo ia na vakavinavinaka vua na nomu Kalou, ko iko Saioni.

¹³Ni sa vakaukauwataka ko koya na samugakagaka ni nomu matamata-nikoro; Sa vakalougatataki ira na luvemu e na nomu loma ni koro.

¹⁴Sa vakayacora na sautu ko koya e na nomu vanua, Ka sa vakamamautaki iko e na witi vinaka sara.

¹⁵Sa tala yani na nona vunau e vuravura: Sa cici vakusakusa sara na nona vosa.

¹⁶Sa solia mai na uca-vulavula me vaka na vutika ni sipi: Sa vakamimiraca na tegu cevata me vaka na dravusa.

¹⁷Sa vakatauca na wai cevata me vaka na meme ni kakana: O cei sa vosota rawa na nona liliwa?

¹⁸Sa vosa yani ko koya, ka vakawaicalataka: Sa vakaliwava na nona cagi, sa qai dave yani na wai.

¹⁹Sa tukuna na nona vosa vei ira na Jekope, Na nona vunau kei na nona lewa vei ira na Isireli.

²⁰Sa sega ni caka vakaoqo ko koya ki na dua na matanitu: Ia era sa sega ni kila na nona lewa. Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova.

Na Same 148

Me ia na vakavinavinaka vei Jiova.

¹Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka. Dou vakavinavinaka vei Jiova mai na lomalagi: Dou vakavinavinaka vua mai na vanua cecere.

²Dou vakavinavinaka vua, na nona agilose kecega: Dou vakavinavinaka vua, na nonai valu kecega.

³Drau vakavinavinaka vua, na mata-ni-siga kei na vula: Dou vakavinavinaka vua, na kalokalo kecega sa serau tu.

⁴Dou vakavinavinaka vua, na lomalagi e cake sara, Kei na wai sa sivia na lomalagi.

⁵Me ra ia na vakavinavinaka ki na yaca i Jiova: Ni sa vakarota ko koya, ka ra sa buli mai.

⁶Ka sa vakataudeitaki ira ko koya me ra yacova na veigauna kecega: Sa lesia ko koya na kedrai yalayala me ra sega ni sivia rawa.

⁷Dou vakavinavinaka vei Jiova mai vuravura, Na tavuto, kei na ka kecega e na wai titobu:

⁸Na bukawaqa, kei na uca-cevata; na uca-vulavula, kei na kabukabu; Na cagi liwa, ka vakayacora tiko na nona vosa;

⁹Na ulu-ni-vanua, kei na ulu-ni-koro kecega; A kau dauvua, kei na sitari kecega:

¹⁰A manumanu kila, kei na manumanu lasa kecega; Na ka sa qasi voli; kei na manumanu vuka:

¹¹Na tui kei vuravura, kei na lewe ni veivanua kecega; Na turaga, kei na turaga ni lewa kecega kei vuravura:

¹²Na cauravou, kei na goneyalewa; Na tamata qase, kei na gone:

¹³Me ra ia na vakavinavinaka ki na yaca i Jiova: Ni sa ka talei duaduaga na yacana; Sa sivia na vuravura kei na lomalagi na nona lagilagi.

¹⁴A sa vueta cake ko koya na nodra totoka na nona tamata, Na nodra vakavinavinaka na nona tamata yalosavasava kecega; Io na nodra na Isireli, a matanitu sa voleka vua. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 149

Me ia na vakavinavinaka vei Jiova.

¹Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka. Dou seretaka vei Jiova na sere vou, Kei na vakavinavinaka vua e na nodra i soqosoqo na tamata yalosavasava.

²Ko ira na Isireli, me ra rekitaki koya sa buli ira: Na lufe i Saioni, me ra rekitaka na nodra Tui.

³Me ra vakavinavinaka ki na yacana e na bitu-ni-vakatagi; Me ra sere vua ka qiria na tibereli kei na api.

⁴Ni sa vinakati ira na nona tamata ko Jiova: Ena vakaiukuukutaki ira na yalomalumalumu e na bula.

⁵Me ra reki vakalevu ko ira na yalosavasava: Me ra sere vakadomoilevu e na nodra i mocemoce.

⁶Me sere vakaidina vua na Kalou na gusudra, Ka me taura nai seleiwau batirua na ligadra;

⁷Me cudruvi ira na veimatanitu, Ka turisautaki ira na lewe ni veivanua;

⁸Me vesuki ira na nodra tui e na sinucodo, Kei na nodra turaga e nai vesu aironi;

⁹Me vakayacora vei ira na lewa sa volai: Era sa dokai vakaoqo ko ira na nona tamata yalosavasava kecega. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Same 150

Me ia na vakavinavinaka vei Jiova.

¹Dou ia na vakavinavinaka vei Jiova. Dou vakavinavinaka vua na Kalou e na nona vale tabu: Dou vakavinavinaka vua e na lomalagi ni nona kaukauwa.

²Dou vakavinavinaka vua e na vuku ni nona cakacaka kaukauwa: Dou vakavinavinaka vua me vaka na nona levu vakaidina.

³Dou vakavinavinaka vua e na domo ni davui: Dou vakavinavinaka vua e na soliteri kei na api.

⁴Dou vakavinavinaka vua e na tibereli kei na bitu-ni-vakatagi: Dou vakavinavinaka vua e nai qiriqiri vakawa kei na kove.

⁵Dou vakavinavinaka vua e na sibali rorogo: Dou vakavinavinaka vua e na sibali sa rorogo cake.

⁶Ia me vakavinavinaka vei Jiova na ka kecega sa cegu rawa. Dou ia vei Jiova na vakavinavinaka.

Na Vosa Vakaibalebale

Na Vosa Vakaibalebale 1

A kena yaga na vosa vakaibalebale, 1-6. Ai vakaro eso, 7-19. Sa kaci tiko ko Vuku, ia sa daubeci ga, 20-33.

- ¹A vosa vakaibalebale i Solomoni na luve i Tevita, na tui Isireli;
- ²Me kilai kina na vuku kei nai vakavuvuli; Me kune kina na vosa vakayalomatua;
- ³Me rawa kina nai vakavuvuli ni vuku, Kei na yalododonu, kei na lewa, kei na cakacaka dodonu;
- ⁴Me soli kina na yalomatua vei ira na yallowai, Na kila ka kei na lomavuku vua na cauravou.
- ⁵Ena vakarorogo na lomavuku, ka na tubu cake kina na nona vuku; Ia na tamata daukila ka, ena rawata nai vakavuvuli vuku:
- ⁶Me kila na vosa vakaibalebale, kei na kenai vakamacala; Na nodra vosa na vuku, kei na nodra vosa vakatautauvata.
- ⁷Na rerevaki Jiova sa vu ni lomavuku: Ia ko ira na lialia era sa cata na vuku kei nai vakavuvuli.
- ⁸Na luvequ, mo vakarorogo ki nai vakavuvuli i tamamu, Ka mo kakua ni biuta na vunau i tinamu:
- ⁹Ni na dua na uku talei ki na ulumu, Kei nai taube ki na domomu.
- ¹⁰Na luvequ, kevaka sa temaki iko ko ira na tamata ca, Mo bese ga.
- ¹¹Kevaka era sa kaya, Tou mai lako vata, Me datou koto lawaki mada, me ia na veivakamatei, Tou la'ki koto lo me vakamatei ira walega era sa sega ni cala;
- ¹²Me tou tilomi ira bulabula me vaka nai bulubulu; Ka tauoko, me vakataki ira era sa lako sobu ki na davuke:
- ¹³Tou na kunea nai yau talei kecega. Tou na yauta ki na nodratou veivale me oso:

¹⁴Me datoui votavota vata; Me dua vata ga na nodatou taga i lavo:

¹⁵Na luvequ, mo kakua ni sala vata kei iratou; Mo tarova na yavamu mai na nodratou i lakolako:

¹⁶Ni sa cici ki na ca na yavadratou, A ratou sa kusarawa me ra vakadavea na dra.

¹⁷E dina sa sega ni yaga me biri na dai, E matana e dua na manumanu vuka.

¹⁸Ia eratou sa lawakitaki iratou vakai iratou ga me ra vakadave dra, Eratou sa koto lo me ra mate kina ko iratou.

¹⁹Sa vakakina na nodra i valavala kecega era sa kocova nai yau; Sai koya ka vakamatei ira na kenai taukei.

²⁰Sa dauvunau e tautuba ko Vuku; Sa tabalaka na domona e na saqata:

²¹Sa kaci e na tikina e dausoqoni kina na tamata, E na saqata ni matamata-nikoro: E na loma ni koro sa cavuta na nona vosa, ka kaya,

²²Koi kemudou na yallowai, me vakaevei na kena dede na nomudou vinakata na yallowai? Ka ra marau ko ira na dauveivakalialiai, e na nodra veivakalialiai, Ka cata na vuku ko ira na sesewa?

²³Dou saumaki mai e na noqu vunau: Raica, ka'u na sovaraka na Yaloqu vei kemudou, Ka'u na vakatakila na noqu vosa vei kemudou.

²⁴Ni ka'u a daukaci, ia dou a bese ga; Au a dodoka yani na ligaqu, ka sega e dua sa goleva;

²⁵Ia dou a vakawaletaka kecega na noqu i vakavuvuli, Ka sega ni vinakata na noqu vunau:

²⁶Koi au talega ka'u na dredrevaka na nomudou vakaloloma; Ka'u na vakalalia ni sa yaco mai na nomudou rere;

²⁷Ni sa yaco mai na nomudou rere me vaka na rusa, Kei na nomudou ca me vaka na covulaca; Ni sa yacovi kemudou na rarawa kei na yaluma.

²⁸Era na qai kaci mai vei au, ia ka'u na sega ni rogo yani; Era na qarai au vagumatua, a ra na sega ni kunei au:

²⁹Ni ra a cata na vuku, Ka sega ni digitaka me ra rerevaki Jiova:

³⁰Era a bese ga ki na noqu i vakavuvuli: Era a beca na noqu vunau kecega.

³¹O koya era na kania kina na vua ni nodra i valavala, Ka ra na vakamamautaki e na nodra lewa.

³²Sa nodra lesu tani na yallowai era na mate kina, Kei na nodra sautu na lialia era na rusa kina.

³³Ia ko koya sa vakarorogo vei au ena tiko vinaka, Ka na vakacegu ka sega ni rerevaka e dua na ka ca.

Na Vosa Vakaibalebale 2

Sa yalataka na lotu dina ko Vuku vei ira na Iuvena, 1-9, kei na tiko vinaka, kei na lako vakadodonu, ni sa tawase tani mai na ka ca, 10-22.

¹Na luvequ, kevaka ko na vakabauta na noqu vosa, Ka vunia na noqu vunau me nomu;

²Mo vakatu daligamu kina ki na vuku, Ka vagolea sara na lomamu ki na yalomatua;

³Io, kevaka ko tagica na lomavuku, Ka tabalaka na domomu mo kila ka;

⁴Kevaka ko qara me vaka ko sa qara na siliva, Ka vakasaqara me vaka sai yau vuni;

⁵Ko na qai kila na rerevaki Jiova, Ka kunea na Kalou mo kilai koya.

⁶Ni sa solia na vuku ko Jiova: Sa *lako* mai na gusuna na kila ka kei na yalomatua:

⁷Sa binia na vuku dina me nodra na yalododonu: Ai sasabai *ko koya* vei ira era sa lako vakadodonu;

⁸Sa vakatawa ko koya na nodra i lakolako na caka dodonu, Sa maroroya na nodra sala na yalosavasava:

⁹Ko na qai kila nai valavala dodonu, kei na lewa, Kei na cakacaka dodonu; io, na sala vinaka kecega.

¹⁰Ni na qai curuma na lomamu na vuku, Ka sa kamikamica mai ki na yalomu na daukila ka;

¹¹Ena qai maroroi iko na lomavuku, Ka vakatawai iko na yalomatua:

¹²Me vakabulai iko mai na sala ni tamata ca, Mai na tamata sa vosataka na ka veve:

¹³Ko ira era sa biuta na sala dodonu, Me ra muria na sala butobuto;

¹⁴Era reki ni ra kitaka na ka ca, Ka marautaka nai valavala veve ni tamata ca;

¹⁵Sa tatakelokelo na nodra sala, A ra sa vakavevetaka na nodra i lakolako:

¹⁶Me vakabulai iko mai na yalewa dua tani, Io mai vua na kai tani sa vosaveicavilaki:

¹⁷Ko koya sa biuti koya ka dautubera voli ni sa goneyalewa, A sa guilecava na nona veiyalayalati kaya na nona Kalou.

¹⁸Ni sa qara ki na mate na nona vale, Kei na nonai lakolako ki nai bulubulu.

¹⁹Sa sega e dua sa lako vua me tale mai, Se butuka tale na sala ni bula.

²⁰Mo muria na nodra sala na tamata vinaka, Ka vakabauta na nodra sala na yalododonu.

²¹Ni ra na tiko ga e na vanua na yalododonu, Ka ra na tiko dei kina na yalodina.

²²Ia ko ira na tamata ca era na muduki tani e vuravura, Kei ira na dautalaidredre era na cavu laivi maikina.

Na Vosa Vakaibalebale 3

Na talairawarawa, 1-4. Na vakabauta kei na yalomalumalumu, 5-8. Na daulomasoli, 9,10. Na vosota, 11,12. Na kena talei na vuku, 13-20. Na kena yaga, 21-26. Nai vakaro me ia nai valavala loloma, 27-29, kei na veivinakati, 30; me kakua ni vuvutaki na tamata ca, 31-35.

¹Na lufequ, mo kakua ni guilecava na noqu vunau; Ia me muria tiko na noqu i vakaro na lomamu:

²Ni na vakaikuritaki kina vei iko na siga e vuqa, Kei na bula dede, kei na sautu.

³Me kakua ni takali vei iko na yalololoma kei na dina: Mo vakaitaube mada kina; Mo vola sara ki na lomamu:

⁴Ko na qai kunea na loloma ka rogo vinaka E na mata ni Kalou kei na mata ni tamata.

⁵Mo vakararavi vei Jiova e na vu ni yalomu: Ka mo kakua ni vakararavi ki na nomu yalomatua:

⁶Mo vakarogotaka vua na nomu sala kecega, Ia ena vakadodonutaka na nomu i lakolako ko koya.

⁷Mo kakua ni nanuma ni ko sa vuku: Mo rerevaki Jiova, ka lako tani mai na ca:

⁸Ena ka ni bula ki na nomu vicovico, Ka na vakauto kina na suimu.

⁹Mo dokai Jiova e na nomu i yau, Kei nai sevu ni nomu vuata kecega:

¹⁰Ena qai tawa sara kina na nomu lololo, Ka vuabale na nomu i keli-ni-waini e na waini vou.

¹¹Na lufequ, mo kakua ni beca ni sa vakavulici iko ko Jiova; Se yallowai ni sa vunauci iko ko koya:

¹²Ni sai koya sa lomana ko Jiova, sa vunaуча ko koya; Me vaka sa ia na tamata vua na luvena sa vinakata ko koya.

¹³Sa kalougata na tamata sa kunea na vuku, Kei na tamata sa rawata na yalomatua:

¹⁴Ni sa vinaka na dauveivoli kina ka ca na dauveivoli e na siliva, A kena tubu talega sa vinaka ka ca na kena tubu na koula dina.

¹⁵Sai yau levu ko koya, ka sai yau lailai na rupi: Ia na ka kecega ko sa domona sa sega ni yaga me vakatauvatani kaya:

¹⁶A bula dede sa tiko e na ligana i matau; Ka sa tiko e na ligana i mawi nai yau kei na vakarokoroko:

¹⁷A nona sala na sala ni vinaka, A nonai lakolako kece talega nai lakolako ni vakacegu:

¹⁸A kau ni bula ko koya vei ira era taura; Ka sa kalougata ko koya yadua sa taura matua tiko.

¹⁹Sa tauyavutaki vuravura ko Jiova e na nona vuku; Ka sa vakarautaki lomalagi e na nona lewa:

²⁰E na nona yalomatua, Sa basuki kina na wai titobu, Ka sa tau na tegu mai na o.

²¹Na luvequ, me kakua ni yali e matamu na ka oqori: Mo taura ga na vuku dina kei na lewa vinaka:

²²Ena qai kena bula ni yalomu, Kei na kenai ukuuku ni domomu:

²³Ko na qai lako vakavinaka e na nomu sala, Ia ena sega ni tavutu na yavamu:

²⁴Ni ko sa davo sobu, ko na sega ni rere; Io, ko na davo sobu, ka na vinaka na nomu moce;

²⁵Kakua ni ko taqayataka na rere vakidacula, Se na nodra rusa nai valavala ca, ni sa yaco mai:

²⁶Ni na nomu ga ko Jiova mo vakararavi vua, Ka na tarova na yavamu ko koya me kakua ni tacori.

²⁷Mo kakua ni bureitaka na ka vinaka vei ira e dodonu me nodra, Ni sa rawa vei iko mo cakava:

²⁸Kakua ni kaya vua na kai nomu, Mo lako mada, ka mani lako tale mai, Au na qai solia vei iko e na mataka; Ka ni sa tu vei iko na ka ko ya.

- ²⁹Kakua ni nakita na ka ca vua na kai nomu, Ni sa tiko vakavinaka kei iko.
- ³⁰Kakua ni veileti walega kei na dua na tamata, Kevaka sa sega ni caka ca vei iko.
- ³¹Mo kakua ni vuvutaka na tamata i valavala vakasaurara Ka mo kakua talega ni digitaka e dua na nona sala:
- ³²Ni sa ka vakasisila vei Jiova na yalovakatani: A sa tiko ga kei ira na yalododonu na nona vosa vuni.
- ³³Na cudru i Jiova sa tiko e na nodra vale nai valavala ca: Ia sa vakalouugatataka ko koya na nodra i tikotiko na yalododonu
- ³⁴E dina sa vakalialiai ira ko koya era sa dauveivakalialiai: Ia sa solia na loloma vei ira na yalomalumalumu.
- ³⁵Ko ira na vuku, ena nodra na vakarokorokotaki: Ia sa nodra i votavota na lilia me ra madua.
- ### Na Vosa Vakaibalebale 4
- Sa tukuna ko Solomoni ni sa vakavulici koya koi rau na nona qase, 1-4. Na ka eso ka vakavulici kina, 5-19. Sa qai ia tale ko koya na nonai vakavuvuli, 20-27.**
- ¹Dou rogoca, na luvequ, na nonai vakavuvuli na tamamudou, Ia dou vakarorogo mo dou kila kina na vuku.
- ²Ni'u sa solia vei kemudou nai vakavuvuli vinaka, Dou kakua ni biuta na noqu vunau.
- ³Ni'u a luvena dua bau ko tamaqu, Au a nona gone ni toko ka sa vakamenemeneitaki au ko tinaqu.
- ⁴Sa vakavulici au ko koya, ka kaya vei au, Me taura matua na noqu vosa na lomamu: Mo vakabauta na noqu i vakaro mo bula.
- ⁵Mo rawata mada na vuku, mo rawata talega na yalomatua: Kakua ni guilecava; mo kakua talega ni lesu tani mai na vosa ni gusuqu.
- ⁶Kakua ni biuti koya, ka na maroroi iko: Mo lomani koya, ka na vakatawai iko ko koya.

⁷Sa ka levu duaduaga na vuku; mo rawata mada na vuku: Ia e na ka kece ko sa rawata mo rawata vata kei na yalomatua.

⁸Mo taleitaki koya, ena vueti iko ki cake: Ena vakavuna na nomu dokai, ni ko sa mokoti koya.

⁹Ena vakaisalataki iko e nai ukuuku talei: Ena solia vei iko nai sala vakaiukuuku.

¹⁰Mo rogoa, na luvequ, ka vakabauta na noqu vosa; Ena qai vuqa na yabaki ni nomu bula.

¹¹Au a vakavulica vei iko na sala ni vuku; Au sa tuberi iko e na sala dodonu.

¹²Ni ko sa lako tu, e na sega ni vakaleqaleqai na yavamu; Ia ni ko sa cici tu ko na sega ni tarabe.

¹³Taura matua nai vakavuvuli; kakua ni laiva: Mo vakabauti koya; ni sa nomu vu ni bula ko koya.

¹⁴Mo kakua ni lakova na nodra sala nai valavala ca, Kakua talega ni muria na nodra i lakolako na *tamata* ca.

¹⁵Mo biuta ga, kakua ni torova; Gole tani maikina, ka lako tani yani.

¹⁶Ni ra sa sega ni moce, kevaka era a sega ni cakava na ka ca; A ra sa sega ni moce rawa, kevaka era sega ni ia mada na veivakacacani.

¹⁷Ni ra sa kania na madrai ni ca, Ka gunuva na waini ni valavala kaukauwa.

¹⁸Ia na nodra sala na yalododonu sa vaka na rarama sa cila tu, Sa levu cake tiko na kena rarama ka yacova na siga levu.

¹⁹Ia na nodra sala nai valavala ca sa vaka na butobuto: Era sa sega ni kila na ka era sa tarabe kina.

²⁰Na luvequ, mo vakarorogo ki na noqu vosa; Mo vakatu daligamu ki na ka ka'u sa tukuna;

²¹Me ra kakua ni yali e matamu; Mo tugana ga ki na vu ni yalomu.

²²Sa vu ni bula vei ira era sa kunea, Ka sa ka-ni-bula ki na yagodra tauoko.

²³Mo vakatawa vakavinaka sara na yalomu; Ni sa taka maikina nai vurevure ni bula.

²⁴Biuta tani vei iko na gusu takelo, Ia na tebenigusu vosaveve mo vakayawataka vei iko.

²⁵Me rai vakadodonu yani na matamu, Kei na dakudaku-ni-matamu me qaradonu ga ki liu.

²⁶Mo lewa deivaka nai lakolako ni yavamu, Ia na nomu sala kecega ena vakadodonutaki.

²⁷Kakua ni ko gole tani ki nai matau se ki nai mawi: Tarova na yavamu mai na ca.

Na Vosa Vakaibalebale 5

Ai vakaro me vuli vuku, 1,2. E ca sara nai valavala ni yalewa ca; era rusa ko ira era vakarorogo kina, 3-14. A ka yaga nai valavala malua, 15-21; ia na tamata ca, sa daucoriti e na nonai valavala ca, 22,23.

¹Na lufequ, mo vakarorogo ki na noqu vuku, Vakalakala daligamu ki na noqu yalomatua:

²Mo vakabauta kina na lomavuku, Ia me tu ga e na tebenigusumu na vosa vuku.

³Ni sa titiri na oni mai na tebenigusu ni yalewa dua tani, a sa kamikamica sara na gusuna ka segai na waiwai:

⁴Ia sa gaga na kenai otioti me vaka na duva gaga, Ka sa gata me vaka nai seleiwau batirua.

⁵Sa lako sobu ki na mate na yavana; Sa yacova nai bulubulu na nonai lakolako.

⁶De ko vakasamataka na sala ni bula, Sa veilakoyaki na nonai valavala, e dredre mo kila.

⁷Dou rogoci au mada, ragone, Ka kakua ni lako tani mai na vosa ni gusuqu,

⁸Mo muria ga na sala tani mo drau veiyawaki kaya, Mo kakua ni torova na katuba ni nona vale:

⁹De ko solia vei ira na tani na kemui rogorogo vinaka, Kei na nomu veiyabaki
vei ira sa sega ni loloma:

¹⁰De mamau ko ira na tani e na nomu i yau; Ka tiko e na vale ni kai tani na
ka ko oca kina;

¹¹Ia ko qai vutugu maimuri, Ni sa kani oti na lewemu kei na yagomu.

¹²Ka kaya, Ulei! ni'u a cata na veivakatavulici, Ka beca na vunau na lomaqu;

¹³Ka sa sega talega ni vakarogoca na domodra era vakavulici au, Ia vei ira era
vunauci au ka'u a bese ni vakalakala daligaqu!

¹⁴Sa vo e lailai me'u cakava na ka ca kecega E na kedra maliwa na lewe ni
lotu kei nai soqosoqo.

¹⁵Mo gunu wai mai na nomu keli-wai, Kei na wai drodro mai na nomu mata-
ni-wai.

¹⁶Me sa dui dave voli yani na nomu i vurevure, Kei na veiuciwai e na saqata
ni koro.

¹⁷Me nomu duaduaga, Ka sega ni nomudou vata kei ira na kai tani.

¹⁸Me kalougata na nomu i vurevure; Ia mo marautaki koya sa watimu ni ko
sa cauravou.

¹⁹Me sa vaka na teira dauloloma ko koya, kei na me yalewa kila sa
matavinaka; Mo mamau ga e na sucuna e na veigauna kecega; Mo marau
tikoga e na nona loloma.

²⁰Na luvequ a cava ko via marautaka kina na yalewa tani, Mo mokota kina na
lomaserena na tani?

²¹Ni sa tu e na mata i Jiova nai valavala ni tamata, Ka sa daunanuma kecega
na nonai lakolako.

²²Ena lauti koya na tamata ca na nona caka cala, Ia e nai vau ni nonai
valavala ca ena vesu kina ko koya:

²³Ena mate ga ko koya ka sega ni vakavulici; Ia e na vuku ni nona lialia levu ena lako sese ga.

Na Vosa Vakaibalebale 6

Ai vakaro me kakua ni ia na veiyalayalati me ca kina, 1-5. Na vucesa, 6-11, kei na be, 12-15. E vitu na ka sa cata ko Jiova, 16-19. Na kena yaga na talairawarawa, kei na kena ca na dauyalewa, 20-35.

¹Na luvequ, kevaka ko sa yalayala mo kenai sosomi ni kai nomu, Ka sa ia na veiyalayalati kaya na kai tani,

²Ko sa coriti e na vosa ni gusumu, Ko sa vauci e na vosa ni gusumu.

³Mo ia mada na ka oqo, na luvequ, ka mo sereki iko, Ni ko sa lutu ki na ligana na kai nomu; Lako mada, mo mani vakamalumalumutaki iko, Ka mo vakamasuti koya na kai nomu.

⁴Kakua ni solia me moce na matamu, Se me sosovu na dakudaku-ni-matamu:

⁵Vakabulai iko me vaka na kaseli mai na ligana *na dauvakasasa,manumanu* Kei na manumanu vuka mai na ligana na daubiri dai.

⁶Mo lako vua na qasikalolo, ko iko na dauvucessa; Mo nanuma mada na nonai valavala, mo vuku:

⁷Sa sega e dua me tuberi koya, Se vakaraica, se lewa vua,

⁸Ia sa vakarautaka na kena e na vula i katakata, Ka kumuna na kena kakana e na vula i matua.

⁹Me vakaevei na kena dede na nomu moce, ko iko na dauvucessa? Ko na duri ninaica mai na nomu moce?

¹⁰Me vakalailai *tale* na moce, vakalailai na sosovu, Vakalailai na roqoveinu me moce:

¹¹Ia na nomu vakadravudravuataki ena lako mai me vaka na daulako tu; Kei na nomu viakana tiko, me vaka na tamata i valu.

¹²A tamata wale *io*, na daucaka ca, Sai valavala tiko ko koya e na gusu takelo:

¹³Sa sauriva e na matana, sa vosa tiko e na yavana, Sa vakavuvuli e nai qaqalo ni ligana;

¹⁴Sa tiko e lomana na ka veve, sa vakanananu ca tikoga; Sa kaburaka na veileti.

¹⁵O koya ena yaco vakidacula kina vua na ka ca; Ena musuki vakidacula ko koya, ka sega ni vakabulai.

¹⁶Sa ono na ka sa cata ko Jiova: Io, e vitu sa ka vakasisila ki na yalona:

¹⁷Na mata viavialevu, na yame daulasu, Kei na liga sa vakadave dra sa sega ni cala,

¹⁸Na yalo e veinanuyaka na ka ca, Na yavai koya sa kusarawa ni ciciva na ca.

¹⁹Na dautukutuku vakailasu sa dauvosataka na ka lasu, Kei koya sa kaburaka na veileti vei ira era veiwekani.

²⁰Na luvequ, mo vakabauta nai vakaro i tamamu, Ka kakua ni biuta na vunau i tinamu:

²¹Vauca tikoga ki lomamu, Bukia ki domomu:

²²Ni ko sa lako voli, ena tuberi iko; Ni ko sa moce koto, ena maroroi iko; Ia ni ko sa yadra cake, ena veivosaki kei iko.

²³Ni sa cina nai vakaro, ka rarama *talega* na vunau; Ka sa kena sala ni bula nai vakavuvuli ni vunau:

²⁴Me maroroi iko mai na yalewa ca, Kei na nona vosaveicavilaki na yalewa tani.

²⁵Kakua ni domona e lomamu na nona matavinaka; Me kakua *talega* ni rawai iko ko koya e na dakudaku-ni-matana:

²⁶E na vuku ni yalewa dautagane sa kena walega *na tagane* e dua bauga na tiki ni madrai: Ia na yalewa dautagane sa segata me ca na bula talei.

²⁷Me mokota li e dua na tagane na bukawaqa ki lomaserena, Ka sega ni kama kina na nonai sulu?

²⁸Me dua li e butuka na qilaiso sa waqa tu, Ka na sega ni qesa na yavana?

²⁹Sa vakakina ko koya sa mocera na watina na kai nona; Ena sega sara ni donu ko koya sa tarai koya.

³⁰Sa sega e dua e cati koya na butako, kevaka sa butako Me mamau *kina* ni sa viakana;

³¹Ia kevaka sa kune, ena sauma vakavitu; Ena solia na ka kecega e nona vale.

³²Ia ko koya sa ia na dauyalewa, sa yali na nona vuku: Ko koya sa kitaka sa vakarusa na yalona.

³³Ena mavoa *kina* ka na rogo ca ko koya: Ia na kenai rogorogo ca ena sega ni bokoci rawa:

³⁴Ni sa kena vu ni nona cudru dina na tagane na vuvu: Ia ena sega ni vosota e na siga ni veisausaumi.

³⁵Ena sega ni vakadonuya e dua nai soro; Ena sega talega ni vakacegu, io, kevaka ko sa vakalevutaka vua nai solisoli.

Na Vosa Vakaibalebale 7

Ai vakaro me vuku na cauravou, me kakua ni muria na yalewa ca, 1-5. Sa tukuna nai valavala ni yalewa dautagane, 6-23. Sa ia tale nai vakaro, 24-27.

¹Na luvequ, mo muria na noqu vosa, Ka tugana ki yalomu na noqu vunau.

²Mo muria na noqu i vakaro, mo bula; Kei na noqu vunau me vaka na loa ni matamu.

³Vauca ki nai qaqalo ni ligamu, Vola sara ki na lomamu.

⁴Mo kaya ki na vuku Ko iko na ganequ; Ka vakatoka na yalomatua me wekamu yalewa:

⁵Me rau maroroi iko mai na yalewa tani, Mai vua na kai tani sa vosa vakaveicavilaki.

⁶Ni'u a rai yani mai nai sogo cicila, Mai na katuba ni noqu vale.

⁷Ka'u a raici ira na yallowai, Ka'u a kunea e na kedra maliwa na cauravou, E dua vei ira sa sega ni vakayalo,

⁸Ka sa lako voli yani e na sala ka volekata na nona tikina na yalewa; Ka sa muria na sala ki nona vale,

⁹Ni sa yakavi sobu, e na yakavi bogi, Ni sa bogi loaloa ka butobuto mai:

¹⁰Ka raica, sa rau sota kaya e dua na yalewa, Sa vakaisulu e nai sulu ni yalewa dautagane, a sa qaseqase na yalona.

¹¹Sa daudomolevu ko koya, ka yalokaukauwa, Ka sa sega ni tiko dei na yavana e nona vale:

¹²Oqo sa tiko e tautuba, oqo sa tiko e na saqata ni koro, Sa wawa tiko e na tutu ni sala kecega.

¹³Sa tauri koya, ka reguca, Ka sa vaqaqataka na matana vua, ka kaya,

¹⁴Sa tu vei au nai madrali ni veivinakati; E na siga edaidai ka'u sa ia oti na noqu bubului:

¹⁵O koya ka'u a lako mai kina me'u tavaki iko, Me'u qarai iko matua; ia ka'u sa qai kunei iko.

¹⁶Au sa vakaiukuukutaka oti na noqu i kotokoto e nai tutuvi sa cula vakamatai. Kei na ka sa ceuti, kei na lineni matailalai ka veivolavolai ni Ijipita:

¹⁷Au sa vakaisaluakitaka na noqu i davodavo E na mura, kei na yasi, kei na sinamoni.

¹⁸Daru mai la'ki vakamarautaki vata mada e na loloma me mataka: Me daru veivakacegui sara e na veilomani:

¹⁹Ni sa yali mai vale na watiqu, Sa la'ki lako vakayawa ko koya:

²⁰Sa kauta vata kaya e dua na taga i lavo, Ena lako tale mai ki neitou e na siga ga ka lokuci.

²¹E na nona vosa kamikamica tiko sa rawai koya, Ena vosa veicavilaki ni gusuna sa gumatua vua:

²²Sa la'ki muri koya sara, Me vaka na pulumokau ni sa la'ki vakamatei, Se vaka na lalia ni sa la'ki vesuki e nai vesu kau;

²³Ka me qai laubasikataka na yatena na gasau; Me vaka na manumanu sa kusarawa yani ki nai cori, Ka sa sega ni kila ni sa ka me mate kina.

²⁴O koya dou mai rogoci au mada, ragone, Ka vakarorogo ki na vosa ni gusuqu.

²⁵Me kakua ni lesu tani na yalomu ki na nonai valavala, Kakua ni lako sese voli e na nona sala;

²⁶Ni sa vakabalei ira oti na lewe vuqa: Io, sa vakamatei ira na kaukauwa e lewe vuqa sara.

²⁷A nona vale na sala ki nai bulubulu, Sa lako sobu ki na loma ni vanua ni mate.

Na Vosa Vakaibalebale 8

A kenai rogorogo vinaka ko vuku, kei na kena yaga, 1-11. A kenai valavala e vuravura, 12-21. Sa ka mailiu sara ko koya, 22-31. A nonai vakaro vinaka, 32-36.

¹Sa daukaci ko vuku, se segai? Ka dautabalaka na domona ko yalomatua?

²Sa tu e na dela ni tikina cecere, e na bati ni sala E na kena basoga ni sala:

³E na matamata-ni-koro, e nai curucuru ki na koro, E na mata ni katuba, sa dauvunau ko koya, *ka kaya*;

⁴Au sa kaci vei kemudou; Ia ka'u sa vosa yani vei kemudou, na lufe ni tamata

⁵Koi kemudou ka sega ni vuku, dou kila mada na vuku: Kei kemudou na lalia, dou yalomatua mai.

⁶Dou rogoca ni'u na vosataka na ka vinaka; Ia na tebenigusuqu ni sa dalaga, *ena tukuna* na ka dodonu:

⁷Ni na vosataka na ka dina na gusuqu; Ia na ca sa ka vakasisila ki na tebenigusuqu.

⁸Sa dodonu kecega na vosa ni gusuqu; Sa sega kina na ka vereverea se takelo:

⁹Sa macala kecega vua sa yalomatua, Ka dodonu vei ira era kunea na lomavuku.

¹⁰Dou vinakata na noqu i vakavuvuli, ka cata na siliva; Kei na vuku, ka cata na koula talei;

¹¹Ni sa vinaka na vuku ka ca na rupi; Ia na ka kecega e daudomoni sa sega ni vakatauvatani kaya rawa.

¹²Koi au ko vuku, keirau sa tiko kei yaloqaseqase, Ka'u sa daukunea ka kila na ka e dauveinanuyaki.

¹³Oqo na rerevaki Jiova me cata na ka ca: Na qaciqacia, kei na viavialevu, kei na sala ca, Kei na gusu vosaveve, ka'u sa cata.

¹⁴Sa noqu nai vakavuvuli, kei na vuku dina: Koi au na yalomatua; sa tu vei au na kaukauwa.

¹⁵Sai au ga era buli kina na tui, Ka ra lewa vakadodonu kina ko ira na turaga ni lewa:

¹⁶Sai au ga era ia kina na lewa na turaga, Kei ira na tamata turaga, *io*, ko ira kecega na turaga ni lewa e vuravura.

¹⁷Au sa lomani ira era sa lomani au; Ia ko ira era sa qarai au taudonu era na kunei au.

¹⁸Sa tiko vata kei au nai yau kei na vakarokoroko; Io nai yau veiqati kei na ka dodonu.

¹⁹A ka ka'u sa vakavuna sa vinaka ka ca na koula, io sa ca na koula talei sara Ia na ka ka tubu e na vukuqu sa vinaka ka ca na siliva dina.

²⁰Au sa liu tiko e na sala ni valavala dodonu, E loma ni sala ni lewa dodonu:

²¹Me'u lewa me ra taukena na ka dina ko ira era sa lomani au; Ia ka'u na vakasinaita na nodra kato kamunaga.

²²Sa buli au ko Jiova ni sa vakatekivu na nona cakacaka, Sa liu koi au ka muri na nona cakacaka eliu.

²³Au a lesi mailiu sara, mai nai vakatekivu, Ni sa sega ko vuravura.

²⁴Ni sa sega na wai titobu, ka'u a sucu, Ni sa sega nai vurevure e levu kina na wai.

²⁵Ni sa sega ni tauyavutaki na veiulu-ni-vanua, Ni sa sega na veiulu-ni-koro ka'u a sucu:

²⁶Ni sa bera ni bulia ko koya na vuravura kei na vanua, Kei na kuvu-ni-soso kei vuravura.

²⁷Ni sa vakarautaka na lomalagi, ka'u a tiko maikina: Ni sa vakavolivolita na dela ni wai titobu:

²⁸Ni sa vakataudeitaka na o maicake: Ni sa vakaukauwataka nai vurevure ni wasawasa:

²⁹Ni sa yalana na wasawasa Me kakua ni sivia na nona vosa na *kena* wai: Ni sa lesia na yavu kei vuravura;

³⁰Au a qai tiko kaya me matai daucakacaka: Ka'u a *nona* ka e daurekitaki e na veisiga, Ka'u a marau tiko e matana;

³¹Ka rekitaka na nona veivanua e vuravura sa tawa rawa; Ia ka'u a daumarautaki ira na luve ni tamata.

³²Dou qai vakarorogo kina kivei au, ragone: Ni ra sa kalougata ko ira era sa muria na noqu sala:

³³Dou rogoca nai vakavuvuli, mo dou vuku, Dou kakua ga ni besetaka.

³⁴Sa kalougata na tamata sa rogoci au, Ka sa vakatawa e na veisiga e na noqu veimatamata-ni-koro, Ka wawa tiko mai na duru ni noqu katuba.

³⁵Ni sa kunea na bula ko koya sa kunei au; Ena vinakati koya talega ko Jiova.

³⁶Ia ko koya sa cala vei au sa vakacacana na yalona Ko ira kecega era cati au, era sa vinakata na mate.

Na Vosa Vakaibalebale 9

A cakacaka kei nai vakavuvuli ni vuku, 1-12. A nonai tovo na yalewa i valavalala ca, 13-18.

- ¹Sa tara oti na nona vale ko vuku, Sa taya na kena duru e vitu:
- ²Sa vakamatea na nona manumanu; sa ulia na nona waini: Sa vakarautaka talega na nona tepeli.
- ³Sa talai ira yani na nona goneyalewa: sa kaci tu E na veitiki ni koro e cecere, *ka vaka*,
- ⁴Ko koya sa sega ni vuku, me curu mai ki ke: Ko koya sa sega ni yalomatua, sa kaya kina vua,
- ⁵Mo lako mai, mo mai kania na noqu madrai, Ka gunuva na waini ka'u sa ulia:
- ⁶Biuti ira na lialia, mo bula; Ka muria na sala ni vuku.
- ⁷Ko koya sa vunauca na dauveivakalialiai ena kana madua kina: Ia ko koya sa vunauca na tamata ca ena tauvi duka kina.
- ⁸Kakua ni vunauca na dauveivakalialiai, de cati iko: Vunauca na tamata vuku, ka na lomani iko.
- ⁹Vakavulica na *tamata* vuku, ka na vuku cake ko koya: Vakavulica na yalododonu, ka na tubu kina e na kila ka.
- ¹⁰A rerevaki Jiova na vu ni vuku; Kei na kilai Koya sa Yalosavasava sa ka ni veivakayalomatatakai.
- ¹¹Ni sai au ga ena vuqa kina na nomu siga, Ka na levu na yabaki ni nomu bula.
- ¹²Kevaka ko vuku, sa na nomu na kena yaga: Ia kevaka ko sa beca, a kemu duaduaga na kenai sau.
- ¹³Na yalewa lialia sa daudomolevu; Sa yallowai, ka sega na ka e kila:
- ¹⁴Ka sa dautiko mai na katuba ni nona vale, E nai tikotiko e na veitiki ni koro e cecere,
- ¹⁵Me kacivi ira era lako vakadodonu tu E na nodra i lakolako:

¹⁶Ko koya sa sega ni vuku, me curu mai ki ke: Ia ko koya sa sega ni yalomatua, sa kaya kina vua,

¹⁷Na wai e butakoci sa kamikamica, Kei na madrai sa *kani* lo sa ka vinaka.

¹⁸Ka sa lecava ko koya ni *ra tiko* maikea ko ira na mate; Ia ko ira era a dautiko kaya era sa lewe ni bulubulu.

Na Vosa Vakaibalebale 10

¹A vosa vakaibalebale i Solomoni. A gone vuku sa vu ni reki vei tamana: Ia na gone lalia sa vu ni rarawa vei tinana.

²Ai yau ni ca sa sega ni yaga: Ia na caka dodonu sa ka ni veivakabulai mai na mate.

³Ko Jiova ena sega ni laiva na yalona na yalododonu me viakana: Ia sa biuta tani na nodra i yau na tamata ca.

⁴Sa na dravudravua mai ko koya sa kuku ce: Ia ko koya sa kuku matua sa na vutuniyau kina.

⁵Ko koya sa kumuna e na vula i katakata sa gone vuku: Ia ko koya sa daumoce e na vula i mago sa gone e veivakamaduataki.

⁶A vosa ni veivakalougatataki sa na tau ki na uluna na yalododonu: Ia na gusudra na tamata ca ena tabonaki e nai valavala kaukauwa.

⁷A kedrai nanumi na yalododonu sa ka ni veivakalougatataki: Ia na yacadra nai valavala ca ena rusa ga.

⁸Ko koya sa lomavuku ena vakabauta na vunau: Ia na lalia dauvosa ena bale ga.

⁹Ko koya sa lako vakadodonu sa lako doudou: Ia ko koya sa vakavevetaka na nonai lakolako ena kilai.

¹⁰Ko koya sa katariva e na matana sa vakayaco ka rarawa: Ia na lalia dauvosa ena bale ga.

¹¹A gusuna na yalododonu sa dua na mata-ni-wai bua: Ia na gusudra na tamata ca ena tabonaki e nai valavala kaukauwa.

¹²A veicati sa ka e tubu kina na veileti: Ia sa ubia nai valavala ca kecega na loloma.

¹³E na tebenigusuna na yalomatua sa kune kina na vuku: Ia ena tau na kuitaki na dakuna na yallowai.

¹⁴Era kuria tiko na vuku ko ira na yalomatua: Ia na gusuna na lialia sa volekata na rusa.

¹⁵A nonai yau na vutuniyau sa nona koro kaukauwa: A nodra dravudravua na dravudravua *sai koya* era ca kina.

¹⁶A nona cakacaka na yalododonu *sa ka ni bua*. A vu ni nona *oca* na tamata ca nai valavala ca.

¹⁷Sa lakova na sala ni bua ko koya sa vakabauta nai vakavuvuli: Ia ko koya sa bese ni vunauci sa lako sese tiko.

¹⁸Ko koya sa vunia na veicati e na tebenigusu lasu, Kei koya sa cavuta na kakase, erau sa tamata lialia.

¹⁹Ni sa levu na vosa ena sega ni yali na ka ca: Ia ko koya sa tarova na tebenigusuna sa vuku.

²⁰Na yamena na yalododonu sa siliva talei: Ia na lomadra na tamata ca sa sega so ni yaga.

²¹Sa vakani ira na lewe vuqa na tebenigusu ni yalododonu: Ia ko ira na lialia era mate ga ni sa sega vei ira na vuku.

²²Na veivakalougatataki maivei Jiova sa ia na veivakavutuniyautaki, Ka sa sega ni kuria ko koya e na ka rarawa.

²³Sa vaka na qito vua na lialia me kitaka na ka ca: Ia na tamata yalomatua sa taukena na vuku.

²⁴Ena yaco ga vua na tamata ca na ka sa rerevaka ko koya: Ia ena soli vua na yalododonu na ka e gadreva.

²⁵Ni sa lako tani yani na covulaca, sa qai yali vata talega na tamata ca: Ia sa *nei koya* na yalododonu na yavu e sega ni oti.

²⁶Me vaka na wai wiwi ki na batida, kei na kubou ki na matada, Sa vakakina na vucesa vei ira sa talai koya.

²⁷A rerevaki Jiova sa vakaikuritaki kina na siga: Ia na nodra gauna nai valavala ca ena vakalekalekataki.

²⁸A ka era nuitaka na yalododonu *era na* rekitaka: Ia na ka era nuitaka nai valavala ca ena sega ni yaco.

²⁹A sala i Jiova sa vu ni kaukauwa vei ira na yalododonu: Ia na rusa ga ena yaco vei ira na daucaka ca.

³⁰Ena sega sara ni yavalati na yalododonu: Ia ko ira nai valavala ca era na sega ni vakatawai vuravura.

³¹A gusuna na yalododonu sa dautubura na ka vuku: Ia na yame sa vosa vakatani ena seledruti laivi.

³²A tebenigusuna na yalododonu sa kila na ka e vinaka: Ia na gusudra nai valavala ca *sa vosataka* na ka vakatani.

Na Vosa Vakaibalebale 11

¹Ai vakarau lasu sa ka vakasisila vei Jiova: Ia nai vakabibi dodonu na ka e vinakata ko koya.

²Ni sa tubu mai na viavialevu, sa qai tubu talega na madua: Ia sa tu vei ira na yalomalumalumu na vuku.

³A nodra lomadina na yalododonu ena tuberi ira: Ia na nodra yaloveve na talaidredre ena vakarusai ira.

⁴Sa sega ni yaga nai yau e na siga ni cudru: Ia nai valavala dodonu sa ia na veivakabulai mai na mate.

⁵A nona yalododonu na lomadina ena vakadodonutaki kina na nona sala: Ia na nona ca na tamata ca ena bale kina ko koya.

⁶A nodra caka dodonu na yalododonu na ka era na vakabulai kina: Ia na *nodra* caka ca na tamata be era na rawai kina.

⁷Ni sa mate na tamata ca sa yali na ka e nuitaka: Kei na ka era nuitaka ko ira sa sega ni yalododonu ena yali ga.

⁸Sa dauvakabulai mai na ka rarawa na yalododonu, Ka sa yaco na tamata ca me kenai sosomi.

⁹Na gusuna na dauveivakaisini sa ca kina na kai nona: Ia na nodra vuku na yalododonu, era sa vakabulai kina.

¹⁰Sa reki na koro ni ra sa yaco ko ira na yalododonu: Ia ni ra sa rusa na tamata ca, sa ia na kaikaila.

¹¹Ni ra sa ia na vosa ni veivakalougatataki na yalododonu, sa vue na totoka ni koro: Ia e na gusu ni tamata ca sa vukici kina.

¹²Sa beca na kai nona ko koya sa sega ni vuku: Ia na tamata yalomatua sa na tiko lo.

¹³Ko koya sa lako voli ka daukakase sa tukuna tiko na ka e vuni tu: Ia ko koya sa yalodina e sega ni dautukuna na ka.

¹⁴Ni sa sega na bose vuku, ena ca na tamata: Ia sa na yaco na tiko vinaka ni sa lewe vuqa na daubose.

¹⁵Ena kune ka rarawa ko koya sa ia na veiyalayalati mei sosomi ni kai tani: Ia ko koya sa cata ni ia na veiyalayalati sa na yalodei.

¹⁶Na yalewa yalovinaka sa rogo vinaka tiko: Kei na *tagane* kaukauwa era sa taura tiko nai yau.

¹⁷A tamata yalololoma sa caka vinaka ki na yalona: Ia sa vakararawataka na yagona dina ko koya na lomaqa.

¹⁸Na tamata ca sa daucakacaka vakailasu: Ia vei koya sa kaburaka nai valavala dodonu ena dua dina kina na kenai sau vinaka.

¹⁹Me vaka sa rawa na bula e nai valavala dodonu: Sa vakakina ko koya sa cicimuria na ca, ena mate kina ko koya.

²⁰Era ka vakasisila vei Jiova ko ira na yaloveve: Ia sa rekitaki ira sa dodonu na nodra i valavala.

²¹Ke ra veitauri liga ko ira sai valavala ca, era na sega ni dro bula rawa kina: Ia na nodra kawa na yalododonu era na vakabulai.

²²Me vaka na mama koula e na ucu ni vuaka, Sa vakakina na yalewa matavinaka sa sega ni yalomatua.

²³Sa ka vinaka duaduaga na ka era gadreva ko ira na yalododonu: Ia na ka era nuitaka ko ira nai valavala ca na cudru.

²⁴Sa dua sa duibiubuita, ka sa tubu ga me levu; Sa dua talega sa maninitaka na ka ni sa sega ni dodonu, ka sa *tubu* ga kina na dravudravua.

²⁵A daulomasoli ena vakamamautaki: Ia ko koya sa vagunuva na tani ena vagunuvi talega ko koya.

²⁶O koya sa maninitaka na sila, era na rukaki koya na tamata: Ia na vosaveivakalougatataki ena tauca na ulu i koya sa volitaka.

²⁷O koya sa gumatua ni caka vinaka ena kune loloma: Ia ko koya sa gu ni caka ca, ena yaco vua.

²⁸O koya sa vakararavi e na nonai yau ena bale: Ia na yalododonu era na bulabula me vaka na taba ni kau.

²⁹O koya sa vakararawataka na nona vale, sa na taukena na cagi: Ko koya talega sa lialia ena qaravi koya na lomavuku.

³⁰A ka sa vuataka ko koya na yalododonu sa dua na kau ni bula, Ko koya talega sa rawa na yalo sa vuku.

³¹Raica, ko ira na yalododonu era na saumi e vuravura: Ka na vakalevu cake ko koya na dautalaidredre kei nai valavala ca.

Na Vosa Vakaibalebale 12

¹O koya sa vinakata ni vakavulici sa vinakata na vuku: Ia ko koya sa cata ni vunauci sa druma.

²Na tamata vinaka e daukune loloma maivei Jiova: Ia na tamata i lawaki ca ena vakacala ko koya.

³Ena sega ni vakataudeitaki na tamata e nai valavala ca: Ia na wakadra na yalododonu ena sega ni yavalati.

⁴Na yalewa yalovakamarama sai sala talei vua na watina: Ia ko koya sa ia na veivakamaduataki sa vaka nai vakavuca ni suina.

⁵A nodra vakanananu na yalododonu sa ka dodonu: Ia na ka era bosea nai valavala ca na vere.

⁶A nodra vosa nai valavala ca me ra la'ki batikadi: Ia na gusudra na yalododonu ena vakabulai ira.

⁷Era sa vukici sara na tamata ca, ka ra sa yali: Ia na nodra vale na tamata yalododonu ena tiko dei.

⁸Ena vakacaucautaki na tamata me vaka na nona vosa vuku: Ia ko koya sa yalovakatani ena beci.

⁹Sa vinaka ko koya sa beci, ka sa dua vua na dauveiqraravi, Ka ca ko koya sa daudokadokai koya, ka sa lailai na kena.

¹⁰Na tamata yalododonu sa maroroya na bula ni nona manumanu: Ia na nodra yalololoma na tamata ca na lomaqa.

¹¹O koya sa daucukita na nona were ena mamau e na kakana: Ia ko koya sa muri ira na tamata wale sa sega ni vakayalo.

¹²O ira na tamata ca era sa daudomona na nodra lawa na *tamata* ca: Ia na wakadra na yalododonu sa vua tiko.

¹³Na vosa cala ni tebenigusuna sa tacori kina na tamata ca: Ia ena bula mai na ka rarawa ko ira na yalododonu.

¹⁴Na vua ni gusuna ena mamau kina na tamata e na ka vinaka: Ia na kenai sau ni cakacaka ni tamata ena soli vua.

¹⁵A nona sala na tamata lialia sa ka dodonu e matana: Ia ko koya sa muria na ka e vakavulici kina sa vuku.

¹⁶Sa kilai sara ga na nona cudru na tamata lialia: Ia sa vunia na madua ko koya sa yalomatua.

¹⁷O koya sa dauvosa dina sa tukuna na ka dodonu: Ia na dautukutuku lasu, *sa tukuna na veivakaisini*.

¹⁸Sa dua sa vosa me vaka sa suaka e nai seleiwau: Ia na yamedra na vuku *sa ia* na veivakabulai,

¹⁹Na tebenigusu dina ena vakataudeitaki ka tawa mudu: Ia sa dede vakalailai ga na yame daulasu.

²⁰Na ka lasu sa tiko e lomadra era dauvakanananu ki na ka ca: Ia ko ira era bosea na sautu sa nodra na marau.

²¹Ena sega ni yacovi ira na yalododonu e dua na ka ca: Ia ko ira na tamata ca era na sinai e na ca.

²²A ka vakasisila vei Jiova na tebenigusu lasu: Ia ko ira sa dina na nodra cakacaka sa rekitaka ko koya.

²³Na tamata yalomatua sa vunia na vuku: Ia na lomadra na lialia sa tukuna na ka lialia.

²⁴A ligi dautara ka ena ia na lewa: Ia ko koya na vucesa ena kau i vakacavacava.

²⁵Ni sa bibi na loma ni tamata sa vakacuva: Ia na vosa vinaka sa vakamarautaka.

²⁶Na tamata yalododonu sa tubera vakavinaka na kai nona: Ia na nodra i valavala na tamata ca sa vakacalai ira.

²⁷Sa sega ni tavuna ko koya na vucesa na ka sa rawata ni sa vakasasa manumanu. Ia na nonai yau na tamata daucakacaka sa ka talei.

²⁸E na sala ni valavala dodonu sa rawa na bula; Ia e na salatu *ko ya* sa sega kina na mate.

Na Vosa Vakaibalebale 13

¹A gone vuku sa rogoca nai vakavuvuli i tamana: Ia ko koya na dauveivakalialiai sa sega ni rogoca ni sa vunauci.

²Ena kania na ka vinaka na tamata e na vua ni gusu *na*: Ia na yalodra na dautalaidredre *ena kana* ka ni valavala kaukauwa.

³O koya sa qarauna na gusuna sa maroroya na nona bula: Ena rusa ga ko koya sa dalaga sara na tebenigusuna.

⁴Sa garogaro na lomana na vucesa, ka sega na ka e rawata: Ia na lomana na dautara ka ena vakamamautaki.

⁵Sa cata ni vosa lasu na yalododonu: Ia na tamata ca sa ka vakasisila, ka sa vakamaduataki

⁶A *nonai* valavala dodonu na tamata dodonu sa maroroi koya e na sala: Ia na *nona* caka ca na tamata ca sa vukici koya.

⁷E dua sa vakavutuniyautaki koya, ka sa sega na *nona* ka; Sa dua tani sa vakadravudravuataki koya, ka sa levu tu ga na nonai yau.

⁸Sai voli ni nona bula na tamata na nonai yau; Ia sa sega ni vakarogoca ni sa vunauci, ko koya na dravudravua.

⁹A nodra rarama na yalododonu sa reki: Ia na nodra cina na tamata ca ena bokoci ga.

¹⁰A yaloviavialevu ga sa tubu kina na veileti: Ia ko ira sa vakavulici vinaka sa nodra ga na vuku.

¹¹Ai yau sa rawa wale tu ena vakalailaitaki: Ia ko koya sa rawata e na dautara ka ena vakalevutaki.

¹²Ni vakaberaberataki na ka sa nuitaki tiko sa dau oca kina na yaloda: Ia sa kau ni bula ni sa rawa tu na ka e domoni.

¹³O koya sa beca na vosa ena rusa: Ia ko koya sa rerevaka nai vakaro ena vakacegui kina.

¹⁴A vunau ni tamata vuku sai vurevure ni bula Me lako tani kina mai nai cori ni mate.

¹⁵A vuku dina sa vinakati kina *na* tamata: Ia na nodra sala na dautalaidredre sa sukusukura.

¹⁶Ko ira kece na yaloqaseqase era dauivalavala vakavuku: Ia na lialia sa vakavotuya na nona lialia.

¹⁷Ai talaki ca sa lutu ki na ca: Ia nai talaki lomadina sa ia na veivakbulai.

¹⁸A dausiga kei na madua ena nona na tamata sa bese ni vakavulici: Ia ko koya sa muria na vunau ena dokai.

¹⁹A ka e domoni ka sa rawa tu sa ka kamikamica ki na yalo *da*, Ia ko ira na lialia era sa cata sara na lesu tani mai na ca.

²⁰Ena vuku mai ko koya sa malele vata kei ira na vuku: Ia ko koya era veitokani vata kei na lialia ena russa.

²¹A ka ca ga ena muri ira na tamata ca: Ia ena soli ga na ka vinaka vei ira na yalododonu.

²²A tamata vinaka sa tataunaka na ka me ra taukena ko ira na makubuna: Ka sa maninitaki me nona na yalododonu nai yau ni tamata i valavala ca.

²³Sa levu na kakana e na nona cuki were na dravudravua: Ia sa so na ka sa vakacataki ni sa sega ni lewai vakadodonu.

²⁴O koya sa sega ni vakana kuitataka na luvena sa cati koya: Ia ko koya sa lomani koya sa vakana kuitataka ni sa gone.

²⁵Sa kana na yalododonu me mamau kina ko koya: Ia na ketedra na tamata ca ena viakana ga.

Na Vosa Vakaibalebale 14

¹O ira na yalewa vuku era sa dui tara cake na nona vale: Ia ko koya na lialia sa basuka sobu ga e na ligana.

²O koya sa muria tiko na nona yalododonu sa rerevaki Jiova: Ia ko koya sa veve na nonai valavala sa beci koya.

³Sa tiko e na gusuna na lialia nai waro ni viavialevu: Ia na tebenigusudra na vuku ena maroroi ira.

⁴Ni sa sega kina na pulumokau, sa savasava na lomanibai: Ia sa levu na vuata e na kaukauwa ni pulumokau.

⁵A dautukutuku lomadina ena sega ni lasu: Ia ena cavuta na ka lasu ga na dautukutuku vakailasu.

⁶A tamata be sa gu me vuku, ka sega ni kunea: Ia na vuku sa rawarawa ga vua sa yalomatua.

⁷Mo lako tani maivua na tamata lialia, Ni ko sa sega ni kunea *vua* na tebenigusu vuku.

⁸Sa nona vuku na yalomatua me kila rawa na nona sala: Ia na nodra lialia na yalolalia nai lawaki.

⁹Ko ira na lialia era dredrevaka nai valavala ca: Ia sa tu vei ira na yalododonu na loloma.

¹⁰A yalo ni tamata sa kila na nona rarawa; Ia ni sa marau ko koya, sa sega ni kauwai kina na tani.

¹¹A nodra vale na tamata ca ena vukici laivi: Ia na nodra vale laca na yalododonu ena vinaka tikoga.

¹²Sa dua na sala sa rairai dodonu vua na tamata, Ia na kenai otioti na sala ga ni mate.

¹³Ni sa ia tiko na dredre sa rarawa na loma ni tamata; Ia nai tinitini ni marau na lomabibi.

¹⁴O koya sa suka tani tale na lomana ena vakamamautaki e na nonai valavala: Ia ena vu maizei koya na tamata vinaka *na nona vakacegui*.

¹⁵O koya sa yallowai sa vakabauta na vosa kecega: Ia na tamata yalomatua sa daulewa vakavinaka na nonai lakolako.

¹⁶O koya sa vuku sa rere, ka sa lako tani mai na ca: Ia na lialia sa cudru, ka sa via qaqqa.

¹⁷O koya sa daucudru vakatoto lo sa na cakacaka vakalalia: Kei na tamata sa daulawaki ca sa na cati.

¹⁸O koya sa sega ni vuku sa taukena na ka sesewa: Ia ko ira na yalomatua era na vakaisalataki e na vuku.

¹⁹Sa cuva na *tamata* ca vei ira na *tamata* vinaka; Kei ira nai valavala ca, era cuva e na mata ni katuba ni yalododonu.

²⁰Sa cati koya na dravudravua ko ira na kai nona: Ia era veiwekani kei na vutuniyau ko ira na lewe vuqa.

²¹Sa cala ko koya sa beca na kai nona: Ia sa kalougata ko koya sa yalololoma vei ira na dravudravua.

²²Era sega li ni cala ko ira era vakananuma ki na ca? Ia na loloma ga kei na ka dina ena nodra era vakananuma ki na vinaka.

²³Sa vakabetena na cakacaka kecega: Ia e na vosa ni tebenigusu sa *yaco* ga *kina* na dravudravua.

²⁴A nodra i sala na vuku na nodra i yau: Ia na nodra lialia na lialia sa ka lialia ga.

²⁵Sa ia na veivakbulai ko koya na dautukutuku dina: Ia na dauveivakaisini sa cavuta na ka lasulasu ga.

²⁶Sa tu vata kei na rerevaki Jiova na vakararavi matua: Ia sa na dua na nodra i drodro ko ira na luvema.

²⁷A rerevaki Jiova nai vurevure ni bula, Me rawa kina na lako tani mai nai cori ni mate.

²⁸Ni ra lewe vuqa na tamata, sa rogo kina na tui: Ia ni ra lewe lailai mai na tamata, sa rusa kina na turaga.

²⁹O koya sa berabera ni cudru sa vuku sara: Ia ko koya sa yalo vakariri sa vakarewataka na lialia.

³⁰Ni sa vakabulai na yalo, sa bula talega kina na yago: Ia sai vakavuca ga ni sui na vuvu.

³¹O koya sa vakasaurarataka na dravudravua sa beci Koya ka Buli koya: Ia ko koya sa dokai Koya, sa yalololoma vua na dravudravua.

³²Sa vakasavi tani na tamata ca e na nona ca: Ia ni sa mate ko koya na yalododonu sa nuidei tiko.

³³Sa tiko dei na vuku e na loma i koya na yalomatua: Ia na ka e tu e lomadra na lalia sa dautukuni.

³⁴Sa vueta cake na matanitu nai valavala dodonu: Ia nai valavala ca sa rogo ca kina na lewe ni veivanua.

³⁵Sa yalovinaka na tui vua na tamata vuku: Ia sa cudru vua sa ia na veivakamaduataki.

Na Vosa Vakaibalebale 15

¹A vosa vakayalovinaka sai vakamalumu ni cudru: Ia na vosa vakararawa sa vakatubura na cudru.

²A yamena na vuku sa vakayagataka na ka *era* kila: Ia mai na gusudra na lalia sa tovure tu na ka lalia.

³Sa tiko ga na mata i Jiova e na veiyasana kecega, Ka sa vakaraici ira tiko na ca kei ira na vinaka.

⁴Sa kau ni bula na yame dauveivakabulai: Ia ni sa tu kina na ka vakatani, sa mavoa kina na yalo.

⁵O koya sa lalia sa beca nai vakavuvuli i tamana: Ia ko koya sa vakabauta na vunau sa yalomatua.

⁶Sa tu nai yau levu e na nona vale na yalododonu: Ia na nodra i yau nai valavala ca sa tu vata kei na rarawa.

⁷A tebenigusudra na vuku sa kaburaka na vuku: Ia na lomadra na lalia sa sega ni vakakina.

⁸Sa ka vakasisila vei Jiova na nodra i soro nai valavala ca: Ia na nodra masu na yalododonu sa vinakata ko koya.

⁹Sa ka vakasisila vei Jiova na nonai valavala na tamata ca: Ia sa lomani koya sa muria na ka dodonu.

¹⁰Ai vakavuvuli sa ka ca vua sa biuta na sala: Ko koya sa cata ni vunauci ena mate.

¹¹Ko etesi kei na rusa sa tu ga e na mata i Jiova: Ena vaka talega kina ka vakalevu cake na lomadra na luve ni tamata?

¹²Na dauveivakalialiai sa sega ni vinakata ni vunauci: Ena sega talega ni via lako ko koya vei ira na vuku.

¹³Ni sa marau na loma ni tamata, sa vinaka kina na matana: Ia ni sa rarawa na loma *na*, sa ramusu kina na yalo *na*.

¹⁴Na lomana na yalomatua sa gu tiko me vuku: Ia na gusudra na lilia sa kania na ka lilia.

¹⁵Sa ka ca na nodra siga kecega era rarawa tiko: Ia ko koya sa reki na lomana, sa kana magiti tikoga.

¹⁶Sa vinaka na ka lailai sa tu vata kei na rerevaki Jiova, Ka ca nai yau levu sa tu vata kei na rarawa.

¹⁷Sa vinaka me da kana rourou ka veilomani ga, Ka ca me da kana pulumokau uro ka veicati tiko.

¹⁸A tamata daucudru sa dauvakatubura na veileti: Ia ko koya sa berabera ni cudru sa tarova na veileti.

¹⁹A nona sala na vucesa sa vaka na bai soni: Ia na nodra sala na yalododonu sa caramaki tu.

²⁰A gone vuku sa marau kina ko tamana: Ia na tamata lilia sa beci tinana.

²¹Sa kani marau na lilia vei koya sa sega ni vakayalo: Ia na tamata lomavuku sa vakadodonutaka na nonai lakolako.

²²Ni sa sega na bose, sa sega ni yaco na ka e nanumi: Ia ni ra sa lewe vuqa na daubose, sa vakataudeitaki.

²³Sa na marau na tamata e na vuku ni vosa ni gusuna: Ia na kena vinaka na vosa e na gauna e yaga kina!

²⁴A nona sala ni bula na vuku sa koto ki cake, Me lako tani kina ko koya mai eli sa koto ki ra.

²⁵Ena vakarusa ga ko Jiova na nona vale na viavialevu: Ia ena vakataudeitaka nai yalayala ni *nona* vanua na yada.

²⁶A ka vakasisila vei Jiova na ka era nanuma ko ira nai valavala ca: Ia sa vosa kamikamica na *nodra vosa* na yalosavasava.

²⁷E dauvakararawataka na nona vale ko koya na daukocokoco; Ia ko koya sa cata nai solisoli ena bula.

²⁸A lomana na yalododonu sa daunanuma na ka me kaya: Ia mai na gusudra na tamata ca sa tovure tu na ka ca.

²⁹Sa yawa tiko ko Jiova vei ira nai valavala ca: Ia na nodra masu na yalododonu ena rogoca ko koya.

³⁰A rarama ni mata sa marau kina na loma ni tamata: Ia nai rogorogo vinaka sa uro kina na sui *na*,

³¹A daliga sa dauvakarogoca na vunau ni bula Sa na dautiko vata kei ira na vuku.

³²O koya sa bese ni vunauci sa cata na yalona: Ia ko koya sa vakarorogo ki na vunau ena lomavuku mai.

³³A rerevaki Jiova sai vakavuvuli vuku; A sa muri na vakarokorokotaki ka liu na yalomalumalumu.

Na Vosa Vakaibalebale 16

¹Sa nei koya na tamata me vakarautaka na lomana; Ia sa vu maivei Jiova na vosa me kaya mai.

²A nonai valavala kecega na tamata sa savasava e matana; Ia sa vakatovolea na yalo ko Jiova.

³Mo vakalaiva vei Jiova na nomu cakacaka, Ena vakataudeitaki kina na nanuma ni lomamu.

⁴Sa cakava na ka kecega ko Jiova me nona: Io, na tamata ca talega ki na siga ca.

⁵Sa ka vakasisila vei Jiova ko ira yadua sa viavialevu: Ke ra veitauri liga era na sega ni dro bula rawa mai na cudruvi.

⁶E na yalololoma kei na dina sa sava tani kina na caka cala: Ia e na rerevaki Jiova ga sa ra dro tani kina *na tamata* mai na ca.

⁷Ni sa vinaka vei Jiova nai valavala ni tamata, Sa lewai ira na nona meca me ra veivinakati kaya.

⁸Sa vinaka na ka lailai kei na yalododonu, Ka ca nai yau levu ni sa yali nai valavala dodonu.

⁹A loma ni tamata sa vakananuma na nona sala: Ia ko Jiova ga sa lewa na nonai lakolako.

¹⁰A vosa vakaturaga sa tu e na gusuna na tui: Ni sa lewa sa sega ni cala na gusuna.

¹¹A vatu ni bibi kei nai vakarau ni bibi e dodonu sa nei Jiova: Sa nona cakacaka na vatu bibi kecega e na taga.

¹²A ka era vakasisila kina na tui ni ra sai valavala ca: Ni sa vakataudeitaki nai tikotiko vakaturaga e na cakacaka dodonu ga.

¹³A ka era sa vinakata ko ira na tui na tebenigusu sa vosa vakadodonu; Ka ra sa lomani koya sa vosa vakadodonu ga.

¹⁴A cudru ni tui *sa vakataki* ira nai talaki ni mate: Ia na tamata vuku ena vakamalumalumutaka.

¹⁵E na rarama ni matana na tui *sa tu* na bula; Kei na nona yalovinaka sa vaka na o ni uca taumuri.

¹⁶Na kena vinaka me rawata na vuku, ka ca me rawata na koula! Kei na rawata na yalomatua sa ka me digitaki, ia na rawata na siliva e sega ni vakakina.

¹⁷Sa nona salatu na yalododonu me lako tani mai na ca: Sa maroroya na yalona ko koya sa raica vinaka na nona sala.

¹⁸Sa liu na viavialevu, ia sa muri na rusa, A sa liu na yaloviaavalevu ia sa muri na bale.

¹⁹E vinaka me tiko na yalomalumalumu kei ira na yalomalua, Ka ca ni vakaivotavota vata kei ira na viavialevu e nai toki ni valu.

²⁰O koya sa lewa vakavinaka na ka, ena kune ka vinaka: Kei koya sa vakararavi vei Jiova, sa na kalougata ga.

²¹O koya sa lomavuku ena vakatokai me yalomatua: Ia ni sa kamikamica na tebenigusu, sa na tubu kina na ka e vakavulici.

²²Sai vurevure ni wai bula na yalovuku vua sa taukena: Ia na nodra i vakavuvuli na lialia sa ka lialia ga.

²³A lomana na vuku sa vakavukuya na gusuna, Ka sa kuria nai vakavuvuli ni tebenigusuna.

²⁴A vosa vinaka *sa vaka* na qa ni oni, Sa ka kamikamica ki na yalo, ka sa bula kina na sui.

²⁵Sa dua na sala sa rairai dodonu vua na tamata, Ia na kenai otioti na sala ga ni mate.

²⁶O koya sa cakacaka sa cakacaka e na vukuna ga; Ni sa garova na ka vua na gusuna.

²⁷O koya sa yaloca sa daukelia na ca: Ka sa vaka e tu e na tebenigusuna na bukawaqa.

²⁸A tamata yalovakatani sa kaburaka na veileti: Kei koya na daukakase sa tawasei ira era veiwekani dina.

²⁹A tamata i valavala kaukauwa sa vecea na kai nona. Ka sa tubera e na sala e sega ni vinaka:

³⁰Sa bobo mada na matana me vakasama na ka vakanati: Ni sa yavala na tebenigusuna sa vakayacora na ca.

³¹Ai sala vakaiukuuku na ulu sika, Ni sa kune e na sala ni valavala dodonu.

³²Sa vinaka cake ko koya sa berabera ni cudru ka ca na *tamata qaqa*; Ko koya talega sa lewa na yalona vei koya sa kaba e dua na koro.

³³Sa ia na vakawiri madigi; Ia sa maivei Jiova duaduaga na kena lewa.

Na Vosa Vakaibalebale 17

¹Sa vinaka e dua na tiki ni madrai wale, kei na vakacegu, Ka ca ni oso na vale e nai madrali, ***ni sa tu kina*** na veileti.

²A dauveiqaravi vuku ena turaga vua na gone vakaturaga sa ia na veivakamaduataki, Ka na votai vata talega kei ira na veitacini.

³A kuro sa yaga me vakatovolei kina na siliva, kei na lovo me vakatovolei kina na koula: Ia sa vakatovolea na yalo ko Jiova.

⁴A tamata ca sa vakarorogo ki na tebenigusu lasu; Ka sa vakatu daligana na daulasu ki na yame ca.

⁵O koya sa vakalalia na dravudravua sa beitaki Koya ka Buli koya: Ko koya talega sa rekitaka na ca ena sega ga ni donu.

⁶Sa nodra i sala vakaturaga na qase na mokubudra; Ka sa nodra i ukuuku na gone na tamadra.

⁷Sa sega ni kilikili kaya na lialia na vosa vakaturaga: Ka sega sara *ni kilikili* kaya na turaga na tebenigusu daulasu.

⁸Sa vatu talei nai loloma e matana na kenai taukei: A yasana kece e gole kina, sa vakayaco ka kina.

⁹O koya sa ubia na caka cala sa segata na loloma; Ia ko koya sa daucavuta na ka sa tawasei ira era veiwekani *dina*.

¹⁰Sa coba vakalevu na vunau vua na yalomatua, Ka vakalailai ni tau vakadrau na kuita vua na lalia.

¹¹Sa gumatua tiko na *tamata* ca me talaidredre: O koya ena talai kina vua nai talaki lomakaukauwa.

¹²E vinaka vua na tamata ni rau sota kaya na pera sa kovei na luvena, Ka ca vua ni rau sota kaya na lalia ni sa lalia mai.

¹³O koya sa sauma na vinaka e na ca, Ena sega ni yali mai na nona vale na ca.

¹⁴Sa vaka ni dola wai e dua nai vakatekivu ni veileti; Ia ni sa bera ni tubu cake na veileti, mo kua so kina.

¹⁵Ko koya sa vakadonuya na tamata ca, kei koya sa vakacalai koya na caka dodonu, Erau sa vakasisila ruarua vei Jiova.

¹⁶A cava na betena na kenai voli vua na lalia me voli vuku kina, Ni sa sega ni lomana kina?

¹⁷Sa loloma tiko e na veigauna kece na wekana *na tamata*, Ka sa *vaka na* taci *na* e na gauna ni rarawa.

¹⁸A tamata sa sega ni vakayalo sa veitauri liga, Ka veiyalayalatitaki koya mei sosomi ni kai nona.

¹⁹O koya sa vinakata na veileti sa vinakata na caka cala: Ko koya sa vakaceceretaka na nona katuba sa qara na mate.

²⁰Ko koya sa lomatakelo ena sega ni kune ka vinaka: Ko koya talega sa yame vakatani ena lutu ki na ca.

²¹O koya sa sucu na luvena ka tamata lalia sa na nona kina na rarawa: Ka na sega na marau vua na tama i koya sa sesewa.

²²A loma daumaraus a wai yaga: Ia na yalo sa mavoa sai vakamamac ni sui.

²³Na tamata ca sa kauta mai na lomaserena nai tautauri, Me vakatanitaka na nodra lewa na mataveilewai.

²⁴Sa tu ga vua na yalomatua na vuku: Ia na matana na lialia sa rai ki nai yalayala kei vuravura.

²⁵Sa ka ni rarawa vei tamana na gone sesewa; Kei na ka gaga vua ka vakasucuma.

²⁶Sa sega talega ni vinaka me cudruvi koya sa yalododonu, Se me yaviti ira na turaga mei sau ni ka dodonu.

²⁷Ko koya sa kila vuku sa tarova na nona vosa: Ia sa dauyalovinaka na tamata yalomatua.

²⁸Ni sa tiko lo na lialia, sa nanumi me tamata vuku: Ka ni sa qamuta na gusuna, sa nanumi ni tamata yaloqaseqase.

Na Vosa Vakaibalebale 18

¹Ni sa tawasei koya tani na tamata, sa qara na ka e domona, A sa veivorati kei na vuku kece.

²Sa sega ni reki ni vuli vuku na lialia, *Sa reki* ga ni tukuna na lomana.

³Ni sa lako mai na tamata ca, sa lako talega mai na veibeci, A veivakamaduataki talega kei na veivakalialiai.

⁴Na vosa ni gusu ni tamata *sa vaka* na wai titobu, Kei nai vurevure ni vuku *sa vaka* na uciwai drodro.

⁵Sa sega ni vinaka na vinakata na tamata ca, Me vukica kina na yalododonu ni sa lewai.

⁶A tebenigusu ni tamata lialia sa goleva na veileti, Ia na gusuna, sa kere kuita.

⁷Na gusu ni tamata lialia sa rusa kina ko koya, Kei na tebenigusuna sai cori ni yalona.

⁸A vosa ni daukakase sa vaka na vue, Ka sa lau ki na vu ni loma ni tamata.

⁹O koya talega e gu ca e na nona cakacaka, Sa rau veitacini kei koya na dauvakacaca.

¹⁰Na yaca i Jiova sa vale-cecere kaukauwa: Sa dro kina na yalododonu, ka sa bula.

¹¹Ai yau ni tamata vutuniyau sa nona koro kaukauwa, Ka sa vakasama ko koya ni sa vaka na bai cecere.

¹²Sa liu e na loma ni tamata na viavialevu, a sa qai tarava na rusa; Ka sa liu na yalomalumalumu a sa muri na vakarokorokotaki.

¹³O koya sa vosa e na ka ni sa bera ni rogoca, Sa ka lialia vua ka sa ka me madua kina.

¹⁴A yalo ni tamata sa vosota rawa ni sa tauvi mate; Ia na yalo sa mavoa ko cei sa vosota rawa?

¹⁵A loma ni tamata yalomatua sa rawata na vuku; Kei na daligana na yalovuku sa gu ni kila ka.

¹⁶A nonai solisoli na tamata sa vakararawataki koya, Ka sa kauti koya ki na matadra na tamata turaga.

¹⁷Ko koya sa tukuna taumada na nona ka e veiletitaki sa rairai dodonu ga; Ia sa tarava mai na kai nona ka vakatarogi koya.

¹⁸Sa tinia na veileti na vakawiri madigi, Ka sa lewa rawa vei rau na kaukauwa.

¹⁹Na veitacini erau veimecaki sa dredre, ka rawarawa na koro kaukauwa: Ia na nodrau veileti sa vaka nai sogo ni vale kaukauwa.

²⁰E na vua ni gusuna sa na mamau kina na kete ni tamata; Ena vakamamautaki talega e na ka e tubu mai na tebenigusuna.

²¹A mate kei na bula sa rawa e na yame ni tamata: Ia ko koya sa vinakata sa na kania na vuana.

²²O koya sa kunea e dua me watina sa kunea na *ka* vinaka, Ka sa rawata na loloma maivei Jiova.

²³Sa ia na vakamamasu na tamata dravudravua; Ia na vutuniyau sa vosa vakaukauwa ga.

²⁴A tamata sa vakaveiwекани tiko kei na lewe vuqa sa vakaveiwекани kei na rusa: Ia sa dua na weka *da* sa veikabiti dina sara ka sa sega ni vakakina na veitacini.

Na Vosa Vakaibalebale 19

¹Sa vinaka ko koya na dravudravua sa muria na nona yalododonu, Ka sa ca ko koya na vosaveve, ka sa lalia.

²Sa sega talega ni vinaka ni leca ka na yalo; Ia ko koya sa totolo na yavana sa cala.

³A lalia ni tamata sa sese kina na nonai valavala: Ia sa didi vei Jiova na lomana.

⁴Sa lewe vuqa na wekana *na tamata* vutuniyau; Ia ko koya sa dravudravua sa tawase tani maivua na kai nona.

⁵A dautukutuku lasu ena sega ni donu; Ia ko koya sa vosa lasu ena sega ni dro bula.

⁶Era lewe vuqa era na via vakalomavinakataki koya na turaga: Ia na tamata kecega era via veitau vata kaya sa dausoli ka.

⁷Ko ira kecega era veitacini kei na tamata dravudravua era sa cati koya: Ia sa na vakaevei na nodra via veiyawaki kaya na wekana? Sa cicimuri *ira* e na vosa, ka ra sega ga.

⁸O koya sa rawata na vuku sa lomana na yalona: Ko koya sa taura tiko na yalomatua ena kune ka vinaka.

⁹A dautukutuku lasu ena sega ni donu; Ia ko koya sa vosa lasu ena rusa.

¹⁰Sa sega ni kilikili kaya na lalia na reki; Ka sega sara *ni kilikili* kaya na tamata wale me lewai ira na turaga.

¹¹A nona yalomatua na tamata sa vakaberabera kina na nona cudru; Ka sa ka e rogo vinaka kina ni sa sega ni cudruvaka na cala.

¹²Sa vaka na tagi ni laioni na cudru ni tui; Ka sa vaka na kena tau na tegu ki na co na nona loloma.

¹³Na gone tagane lialia sa vu ni rarawa vei tamana: Ia na nona veileti na yalewa vakawati na tuturu e sega ni mudu.

¹⁴A vale kei nai yau na ka era taukena na qase: Ia sa maivei Jiova ga na yalewa vakawati sa yalomatua.

¹⁵A vucesa na vu ni moce lutu; Ia na yalo dauguca ena viakana.

¹⁶O koya sa muria na vunau sa maroroya na yalona; Ia ko koya sa vakawaletaka na nonai valavala ena mate.

¹⁷Sa ia na soli ka vei Jiova ko koya sa lomani ira na dravudravua; Ia na ka sa solia ko koya ena saumi tale vua.

¹⁸Mo vakankuitataka na luvemu ni sa vinaka rawa kina, Ia ni sa tagi, me kakua ni lekaleka kina na lomamu.

¹⁹A tamata daucudru vakalevu ena cudruvi kina: Ia ni ko sa vakabulai *koya*, ko na baci oca tale vakarua.

²⁰Mo rogoca na vunau, ka vakabauta nai vakavuvuli, Mo vuku kina e na nomu gauna mai muri.

²¹E levu na ka e nanuma kina na loma ni tamata: Ia sa na tu ga na lewa i Jiova.

²²Ni sa yalololoma na tamata sa dauvinakati kina ko koya; Ia sa vinaka na tamata dravudravua ka ca na tamata daulasu.

²³Sa vu ni bula na rerevaki Jiova: Ia ena tiko vakasautu *na kenai taukei*; Ena sega na ca me yacovi koya.

²⁴A *tamata* vucesa sa tonisua na kena e na dari, Ka sa bese ni kauta tale ki na gusuna.

²⁵Mo yavita na dauveivakalialiai, ena lomakasa kina ko koya sa sega ni vuku: Ia mo vunauci koya sa yalomatua, ena kila ka kina ko koya.

²⁶O koya sai valavala vakaukauwa vei tamana, ka vakasavi tinana, Sa gone e veivakamaduataki, ka veivakarogocataki.

²⁷Na luvequ mo kua ni rogoca nai vakavuvuli Mo vuki tani kina mai na vosa vuku.

²⁸A dautukutuku lasu sa beca na veilewai: Ia na gusudra na tamata ca sa tiloma nai valavala ca.

²⁹Sa vakarautaki na cudruvi me kedra na tamata be, Kei na kuita ki na dakudra na lialia.

Na Vosa Vakaibalebale 20

¹A dauveivakalialiai na waini, a daucudru na yaqona: Ia ko ira kece era vakacalai kina era sa sega ni vuku.

²Sa vaka na tagi ni laioni na cudru ni tui: Ko koya sa vakacudrui koya sa caka ca ki na yalona dina.

³Sa ka ena dokai kina na tamata ni sa cegu mai na veileti: Ia na yalolalia era na dui via kauwai kina.

⁴Ni sa liliwa, ena sega ni via cuki were na vucesa; O koya ena vosai kena e na vula i katakata, ka na sega ga.

⁵Sa wai titobu na lewa e na loma ni tamata; Ia na tamata vuku ena takiva mai.

⁶Era lewe vuqa na tamata era na dui tukuna yadua na nodra yalovinaka: Ia ko cei me kunea rawa e dua na tamata lomadina.

⁷Sa muria na nona yalodina na yalododonu: Era sa kalougata na luvema era taravi koya.

⁸A tui sa tiko e nai tikotiko ni veilewai Sa vakaseva tani e na matana na ka ca kecega.

⁹O cei me kaya rawa, Au sa vakasavasavataka na yaloqu, Au sa savasava mai na noqu i valavala ca?

¹⁰Ai vakabibi lasu, *kei* nai vakarau lasu, Sa cata sara ruarua ko Jiova.

¹¹Ia na gone sa kilai e na nonai valavala, Se savasava ka dodonu na nona cakacaka, se segai.

¹²A daliga rogo, kei na mata rai, Sa bulia ruarua ko Jiova.

¹³Kakua ni ko vinakata na moce, de ko dravudravua mai; Me yadra mada na matamu, ko na qai vakamamautaki e na kakana.

¹⁴Sa ka ca, sa ka ca, e kaya ko koya sa via volia: Ia ni sa lako tani yani, sa qai vakacaucautaka.

¹⁵Sa tu na koula, kei na rupi e vuqa; Ia sa ka talei duaduaga na tebenigusu vuku.

¹⁶Mo kauta na nonai sulu sa ia na veiyalayalati *e na vuku* ni kai tani: Ka mo kauta na nonai vakadinadina e na vukuna na yalewa tani.

¹⁷Sa kamikamica vua na tamata na kakana ni lasu; Ia emuri ena sinai na gusuna e na laqere.

¹⁸A ka e nakiti sa vakataudeitaki e na bose: Ia ni sa lewai vinaka mada, mo qai ia nai valu.

¹⁹O koya sa lako voli ka daukakase sa tukuna na ka e tabu ni tukuni: Ia mo kakua kina ni veiriti kaya sa vosaveicavilaki.

²⁰O koya sa rukaki tamana se tinana, Ena bokoci na nona cina me butobuto loaloa sara.

²¹Ai yau sa na taukeni vakusarawa *beka* e nai vakatekivu; Ia na kenai otioti ena sega ni kalougata.

²²Mo kakua ni kaya, Au na sauma na ca; Mo waraki Jiova ga, ka na vakabulai iko.

²³A ka ca sara vei Jiova nai vakabibi lasu: Ia nai vakarau ni bibi lasu sa sega ni vinaka.

²⁴Sa vu maivei Jiova na nonai lakolako na tamata; Ia mo qai kila vakaevei na tamata na nona sala?

²⁵Sa tacori na tamata ni sa kania na ka tabu, Ni bubului oti, ka qai taroga emuri.

²⁶A tui vuku sa vakasevi ira na tamata ca, Ka butuki ira e ruku ni yava ni qiqi ni sila.

²⁷Na yalo ni tamata sa cina i Jiova, Sa cinava na tikina kece e lomana.

²⁸A yalololoma kei na yalodina nai vakabula ni tui: Ia nai tutu ni nonai tikotiko vakaturaga na yalololoma.

²⁹Sa nodra ka ni lagilagi na cauravou ni ra sa kaukauwa: Kei na nodra i ukuuku na qase na ulu sika.

³⁰A vue e loaloa nai sava ni ca, Ia na kuita *sa kenai sava* ni loma ni tamata.

Na Vosa Vakaibalebale 21

¹A lomana na tui sa tiko e na liga i Jiova, me *vaka* na soniwai: Sa vakauta ko koya ki na vanua kece sa yalona kina. ²A **sala kece ni tamata** sa rairai dodonu ga vua: Ia sa vakadikeva ko Jiova na yalo ni tamata.

³Me caka dodonu ka lewa dodonu Sa vinaka vei Jiova, ka ca nai soro.

⁴A mata viaviaturaga, kei na yaloviavialevu, Io na nona cina na tamata ca, sa ka ca.

⁵A nanuma ni lomana na dautara ka *sa vakauta* ga ki na sautu; Ia na nodra nanuma na tamata kecega sa lomariri *sa vakauta* ga ki na viakana.

⁶Me rawai yau e na yame lasu Sa ka e sega ni yaga e veitosoyaki vei ira era qara na mate.

⁷A nodra i valavala kaukauwa na tamata ca ena vakarusai ira; Ni ra bese ni cakava na ka e dodonu.

⁸Sa ka veve ka vakatani na sala ni tamata: Ia ko koya e yalosavasava, sa dodonu na nona cakacaka.

⁹Sa vinaka ni tiko e na tutu ni dela ni vale, Ka ca ni tiko kei na yalewa dauveileti e na vale sa tawa.

¹⁰A yalo ni tamata ca sa gu ki na ca: Ka sa sega ni vinakati koya na kai nona.

¹¹Ni sa cudruvi na dauveivakalialiai, sa vuku kina na yallowai: Ia ni sa vakavulici na yalomatua, sa kila ka kina.

¹²A tamata yalododonu sa nanuma sara na mataqali ni tamata ca, Ni ra vukici na tamata ca e na vuku ni *nodra* ca.

¹³O koya sa sogota na qara ni daligana ni sa tagi na dravudravua; Ena tagi talega ko koya, ka na sega ni rogoci.

¹⁴A ka e soli vuni sa vakamalumalumutaka na cudru: Kei na ka ni loloma ki na lomaserena e dua *sai vakamalumu* ni cudru kaukauwa.

¹⁵Sa ka ni reki vua na yalododonu me caka dodonu: Ia na rusa ga ena yacovi ira na daucaka ca.

¹⁶A tamata ka lako sese tani mai na sala ni vuku, Ena tiko ga e na nodra i soqosoqo na mate.

¹⁷O koya ka dauvinakata na marau ena tamata dravudravua, Ko koya sa dauvinakata na waini kei na waiwai, ena sega ni vutuniyau.

¹⁸Ena kenai voli kei koya na yalododonu na tamata ca; Kei na tamata be ena kenai voli talega kei koya na yalodina.

¹⁹Sa vinaka ni tiko mai lekutu, Ka ca ni tiko kaya na yalewa dauveileti ka daucudru.

²⁰Ai yau talei kei na waiwai sa toka e na nona vale na vuku; Ia na tamata lialia sa tiloma sara.

²¹O koya sa muria nai valavala dodonu kei na loloma, Sa na kunea na bula, kei nai valavala dodonu, kei na vakarokoroko.

²²Na tamata vuku sa kaba na nodra koro na qaqa, Ka sa biuta sobu na kena kaukauwa e vakararavi kina.

²³O koya sa qarauna na gusuna kei na yamena. Sa qarauna na yalona mai na ka rarawa.

²⁴A dauveivakalialiai yalolevu ka viavialevu na yacana, Sa daucudru tiko vakaviavialevu.

²⁵A nona gagadre na vucesa sa mate kina ko koya; Ni sa bese ni cakacaka na ligana:

²⁶Sa daukocokoco ko koya e na siga tauoko ka bogi: Ia na tamata yalododonu sa dausoli ka ka sega ni cegu.

²⁷A nodra i soro na tamata ca sa ka vakasisila: Ka vakalevu, ni sa nanuma ca ko koya ni sa kauta mai.

²⁸A dautukutuku lasu ena rusa: Ia na tamata sa vakarorogo tiko ena sega ni mudu na nonai tukutuku.

²⁹A tamata ca sa vaqaqataka na matana: Ia na yalododonu, sa vakarautaka ko koya na nona sala.

³⁰Sa sega na vuku, se na yalomatua, Se na bose me gumatua vei Jiova.

³¹Na ose sa vakarautaki ki na siga ni valu: Ia sa vu maivei Jiova ga na bula.

Na Vosa Vakaibalebale 22

¹A ka me digitaki na rogo vinaka, ia nai yau levu e segai; A ka me digitaki na loloma, na siliva kei na koula e segai,

²Na vutuniyau kei na dravudravua era soqoni vata: Sa buli ira kecega ko Jiova.

³O koya sa yalomatua sa kunea na ca, ka sa vunitaki koya: Ia ko ira sa sega ni vuku era sa lako tu yani, a ra sa kunea na rarawa.

⁴A kenai sau ni yalomalumalumu *kei* na rerevaki Jiova Nai yau, kei na vakarokoroko, kei na bula.

⁵A kau karokaroa, *kei* nai cori *sa no* e nona sala na yaloveve: Ko koya sa qarauna na yalona ena yawa kina.

⁶Vakatavulica na gone e na sala e dodonu me lako kina: Ia ni sa qase mai, ena sega ni lako tani maikina.

⁷O koya sa vutuniyau sa lewai ira na dravudravua, A sa veiqraravi ko koya sa kere ka vua sa soli ka vua.

⁸O koya sa kaburaka nai valavala ca ena tamusuka na ca: Nai titoko talega ni nona cudru ena yali.

⁹O koya sa mata lomasoli ena kalougata; Ni sa solia na nona madrai me kedra na dravudravua.

¹⁰Vakasevei koya tani na dauveivakalialiai, ena lako tani kina na veileti; Io, ena mudu na veileti kei na veibeitaki.

¹¹O koya sa vinakata ni yalosavasava Ka vosa vakayalololoma, ena veiwekani kaya na tui.

¹²A mata i Jiova sa maroroya na lomavuku, A sa vukica ko koya na nona vosa nai valavala ca.

¹³Sa kaya na yalovucessa, A laioni ka tiko mai tautuba, Ka'u na vakamatei e na saqata.

¹⁴Sai keli titobu na gusudra na *yalewa i* valavala ca: O koya sa cata ko Jiova ena lutu kina.

¹⁵A ka lilia sa vauci e lomana na gone; A kuita ni veivakatavulici ena vakaseva tani vua.

¹⁶O koya sa vakasaurarataka na dravudravua me levu kina na nonai yau, Kei koya talega sa dausoli ka vua na vutuniyau, ena dravudravua ga.

¹⁷Mo vakalakala daligamu, mo rogoca na nodra vosa na vuku, Ka vagolea na lomamu ki nai vakavuvuli:

¹⁸Ni sa ka vinaka kevaka ko vakabauta e lomamu; Ena rauta talega na tebenigusumu.

¹⁹Mo vakararavi kina vei Jiova, Ka'u sa vakatakila kina vei iko e na siga edaidai, io vei iko.

²⁰Au sa sega beka ni vola oti vei iko na ka talei, E nai vakavuvuli kei na vuku, ne?

²¹Me'u vakatakila kina vei iko na kena dinadina ni vakavuvuli dina; Mo tukuna rawa nai vakavuvuli dina vei ira era sa talaki vei iko?

²²Mo kakua ni butakoca na nona ka na dravudravua, e na vuku ni sa dravudravua: Kakua talega ni vakasaurarataki koya sa malumalumu mai na matamata-ni-koro:

²³Ni na totaki ira ko Jiova, Ka vakacacana na yalo ni tamata era vakacacani ira.

²⁴Mo kakua ni veiwekani kei na tamata daucudru; Kakua talega ni ko lako vata kaya na tamata yalodauveikata:

²⁵De ko vulica na nonai valavala, Ka qai tacori kina na yalomu.

²⁶Mo kakua ni *dua* vei ira era veitauri liga, Se *dua* vei ira era veiyalayalati wale e na ka e dinautaki:

²⁷Kevaka sa sega vei iko na kenai voli, Me kauta vakacava ko koya na nomu i mocemoce ko sa daudavo kina?

²⁸Mo kakua ni kisira tani nai yalayala makawa ni vanua, O koya era lesia ko ira na nomu qase eliu.

²⁹Ko sa kunea li e *dua* na tamata daugumatua e na nona cakacaka? ena tu ko koya e matadra na tui; Ena sega ni tu e matadra na tamata wale.

Na Vosa Vakaibalebale 23

¹Ni drau sa tiko mo kana vata kei na turaga, Mo nanuma matua na ka sa tu e matamu;

²Ka kauta nai sele ki na nomu i tilotilo, Kevaka ko sa tamata daugarogaro:

³Kakua ni ko garova na nona kakana vinaka: Ni sa kakana ni veivakaisini.

⁴Mo kakua ni vakaceguocataki iko mo vutuniyau: Mo kua ni vakararavi ki na nomu vuku.

⁵A cava beka ko sa wananova kina na ka sa sega? Ni sa cakava vakaidina na tabana nai yau; Ka vuka tani me vaka na ikeli vaka ki lomalagi.

⁶Kakua ni ko kania na nona madrai sa mata bureburoga, Kakua talega ni ko garova na nona kakana vinaka:

⁷Ia me vaka na vakanananu ni lomana, sa vakakina ko koya: Sa kaya vei iko, Mo kana ka gunu: Ia sa sega ni lomana dina vei iko:

⁸A tiki ni kakana ko sa kania ko na luaraka tale, Ka vakayalia na nomu vosa vinaka.

⁹Mo kakua ni vosa e daligana na lialia: Ni na beca na nomu i vakavuvuli vuku.

¹⁰Mo kakua ni kisira tani nai yalayala makawa ni vanua; Ia mo kakua ni curuma na nodra veiwere na luveniyali:

¹¹Ni sa wekadra ko Koya sa Kaukauwa; Sai koya ena veilewai kei iko ka na totaki ira.

¹²Mo vagolea na lomamu ki nai vakavuvuli, Kei na daligamu ki na vosa vuku.

¹³Mo kakua ni tarova na kuita mai vua na gone; Ia ni ko sa warolaki koya, ena sega ni mate kina.

¹⁴Mo warolaki koya, Ia ko na vakabula kina na yalona mai eli.

¹⁵Na luvequ, kevaka ena vuku na lomamu, Ena reki dina na yaloqu:

¹⁶Io ena reki na noqu i ivi, Ni sa vosataka na ka dodonu na gusumu.

¹⁷Me kakua ni vuvutaki ira nai valavala ca na lomamu; Ia mo rerevaki Jiova tiko e na siga tauoko ka bogi:

¹⁸Ni sa dua dina kina na kenai sau; Ia na ka ko sa nuitaka ena sega ni muduki tani.

¹⁹Mo vakarorogo, na luvequ, mo vuku, Ka tubera na lomamu e na sala.

²⁰Mo kakua ni tiko kei ira era daugunu waini, Kei ira era daukusikusima:

²¹Ni rau na vakadravudravuataki na daumateni kei na daukana: Ia na tamata sa daumoce ena vakaisulu e nai sulu sa kadresudresu.

²²Mo vakarorogo vua drau sa veitamani dina kaya, Kakua talega ni ko beci tinamu ni sa qase mai.

²³Mo volia na dina, ka kakua ni volitaka; Na vuku *talega*, kei nai vakavuvuli, kei na yalomatua.

²⁴Ena reki vakalevu na tamana na yalododonu: Ko koya erau veitamani dina kei na gone vuku ena levu kina na nona marau:

²⁵Erau na reki ko tamamu kei tinamu, Io ena ladelade ko koya ka vakasucumi iko.

²⁶Na luvequ, mo solia na lomamu kivei au, Ia me vakabauta ga na noqu sala na matamu.

²⁷Ni sai keli titobu na yalewa dautagane; Ka sai keli qiqo na yalewa i valavala ca.

²⁸Sa lawa koto *talega* ko koya me vaka na daubutako, Ka sa vakalewevuqataki ira na tamata dautalaidredre.

²⁹Ko cei sa vakaulei? ko cei sa rarawa? ko cei sa veileti? Ko cei sa dauvosabalavu? ko cei sa mavoa wale? Ko cei sa damudamu na matana?

³⁰Ko ira era gunu waini tiko vakadede; Ko ira era la'ki qara na waini sa veiwaki vata.

³¹Kakua ni ko qoroya na waini ni sa damudamu, Ni sa roka vinaka mai e na bilo, Ka vinaka na kena gunuvi.

³²Sa otí, sa kata me vaka na gata, Ka sa kata me vaka na gata dauveikata.

³³A matamu ena kunei ira na yalewa tani, Ia na lomamu ena cavuta na ka vakatani.

³⁴Io ko na vaka ga e dua sa koto e loma ni wasawasa, Se dua sa davo tu e na dela ni vana:

³⁵Ko na kaya, Era a vacuki au, *iaka'u* sa sega ni rarawa kina; Era sa mokuti au, *ka'u* a sega ga ni kila: *Ka'u* na yadra li ninaica? *ka'u* na baci qara tale.

Na Vosa Vakaibalebale 24

¹Mo kakua ni vuvutaki ira na tamata ca, Kakua talega ni ko via tiko vata kei ira:

²Ni sa vakanananu na lomadra ki nai valavala kaukauwa, Ka sa vosataka na ca na tebenigusudra.

³Na vuku ga sa tara rawa kina na vale, Kei na yalomatua sa vakataudeitaki kina:

⁴Kei na kila ka ena oso kina na kena veiloqi E nai yaya kecega sa talei ka vinaka.

⁵Sa kaukauwa na tamata vuku; Ia na tamata daukila ka sa vakaikuritaka na kaukauwa:

⁶Ni ko sa bosea vakavuku ko na qai ia rawa kina na nomu i valu: Ka sa rawa na tiko vinaka ni ra lewe vuqa na daubose.

⁷Sa cecere na vuku vua na lialia: Sa sega ni vosa rawa e na matamata-ni-koro.

⁸O koya sa dauvakananuma me caka ca Ena vakatokai me vuni ca.

⁹Na nanuma ni lomana na lialia nai valavala ca: Ka sa ka vakasisila vei ira na tamata na dauveivakalialiai.

¹⁰Kevaka ko sa gu ca e na siga ni rarawa, Sa lailai na nomu kaukauwa.

¹¹Kevaka ko sa sega ni vakabulai ira era sa yarataki me mate, Kei ira era sa voleka me ra moku;

¹²Kevaka ko kaya, Raica, keitou a sega ni kila; Sa sega li ni nanuma kina ko koya sa dikeva na yalo? Sa sega beka ni kila ko koya sa maroroya na yalomu? Ka na sega beka ni sauma ko koya na tamata yadua me vaka na nona cakacaka?

¹³Na luvequ, mo kania na oni, ni sa ka vinaka; Kei na qa ni oni, ni sa kamikamica ki na gusumu:

¹⁴Ena vakakina na kila vuku ki na yalomu: Ni ko sa qai kunea, ena dua kina na kenai sau, Ia na ka ko nuitaka ena sega ni muduki tani.

¹⁵Ko iko, na tamata ca, kakua ni ko lawavaka na nonai tikotiko na yalododonu; Kakua ni vakacacana na nona lomanibai:

¹⁶Ni sa bale vakavitu *natamata* yalododonu, ia sa na tu cake tale: Ia ko ira na tamata ca era na vukici sara e na ka ca.

¹⁷Ni sa bale na nomu meca kakua ni ko reki kina, Ia ni sa tidara me kakua ni marau na yalomu;

¹⁸De sa kunea ko Jiova, ka sa ca vua, Ka sa vakasuka tani vua na nona cudru.

¹⁹Kakua ni ko rarawa e na vukudra na tamata ca; Mo kakua talega ni vuvutaki ira na tamata ca;

²⁰Ni na sega na kenai sau vinaka vua na tamata ca; A nodra cina na tamata ca ena bokoci.

²¹Na luvequ, mo rerevaki Jiova kei na tui: Kakua ni veiriti kei ira era dauveivukiyaki:

²²Ni na yaco vakidacula na nodra ca; Ia nai valavala ni dui nodra rusa kecega ko cei me kila?

²³A ka talega oqo sa nodra na vuku. Sa sega ni vinaka me vinakati ira loa na tamata ni ia na veilewai.

²⁴O koya ka kaya vua na tamata ca, Ko iko ko sa dodonu; Ena cati koya ko ira na tamata, ka ra na vakasisilataki koya ko ira na lewe ni veivanua:

²⁵Ia ko ira era vunauci koya ena nodra kina na reki, Ena yacovi ira talega na vosaveivakalougatataki vinaka.

²⁶Ena reguci na tebenigusu i koya Sa vosa vakadodonu yani.

²⁷Mo vakarautaka mai bili na nomu cakacaka, Ka vakarautaka mai veikau me yaga vei iko; Ka oti, mo qai tara na nomu vale.

²⁸Mo kakua ni beitaki koya wale na kai nomu; Kakua talega ni ko ia na veivakacalai e na tebenigusumu:

²⁹Kakua ni ko kaya, Me vaka na nonai valavala vei au, ka'u na kitaka vakakina vua; Ka'u na sauma vua na tamata ko ya me vaka na nona cakacaka.

³⁰Au a lako voli yani ki nona were na vucesa, Kei na nona were-ni-vaini na tamata sa sega ni vakayalo;

³¹Ka raica, sa robota sara na wa-votovotoa, Ka sa ubi na delana e na kau karokaroa, A kena bai vatu talega sa kabasu.

³²Au a qai raica, *ka* vakasama vakavinaka: Au a vakaraica, ka'u sa vakavulici kina.

³³Me vakalailai *tale* na moce, ka vakalailai na sosovu, Ka vakalailai na roqoveinu me moce:

³⁴Ia na nomu dravudravua ena qai lako mai me vaka e dua sa lako tu; Kei na nomu viakana, me vaka na tamata i valu.

Na Vosa Vakaibalebale 25

¹Oqo talega na Vosa vakaibalebale i Solomoni, ka vola ko iratou na tamata nei Esekaia na tui Juta.

²Sa rogo na Kalou ni sa vunia na ka: Ia sa rogo ko ira na tui ni ra sa vakataroga matua na ka.

³A kena cecere na lomalagi, kei na kena titobu na vuravura, Kei na kena sega ni kilai rawa na lomadra na tui.

⁴Kauta tani na kena butubutu mai na siliva, Ena qai dua na kena bilo na dauriri siliva.

⁵Kauta tani na tamata ca mai na mata ni tui, Ena qai vakataudeitaki e na ka dodonu na nonai tikotiko.

⁶Kakua ni ko dokai iko e matana na tui, Ia mo kakua ni la'ki tu e na nodra tikina na tamata turaga:

⁷Ni sa vinaka me ra kaya vei iko, Mo lako cake mai ki ke; Ka ca mo vakatalai sobu e na mata i koya na tui O koya ko sa raica oti.

⁸Kakua ni kusarawa ni la'ki veileti, De *ko lecava* na ka mo cakava e na kenai otioti, Ni sa vakamaduataki iko na kai nomu.

⁹Drau veivosakitaka na nomu ka kei koya ga na kai nomu; Ia mo kakua ni vakavotuya na ka vuni vua e dua tani:

¹⁰De vakamaduataki iko ko koya sa rogoca, Ka sega ni takali rawa na kemui rogo ca.

¹¹A ka sa vosataki taudonu *Sa vaka* na moli koula e na kato siliva.

¹²Sa vaka na sau koula, kei nai ukuuku sa koula dina Ko koya sa vunauca vakavuku na daliga rogo.

¹³Me vaka na liliwa ni uca-vulavula e na vula i mago, Sa vakakina ko koya nai talaki dina vei ira sa talai koya: Ni sa vakaceguya kina na yalodra na nona turaga.

¹⁴O koya sa dokai koya e na nonai solisoli lasu, *Sa vaka* na o kei na cagi ka sega na uca.

¹⁵Na yalomalua sa rawa kina na turaga, Ia na yame malumalumu sa musuka na sui.

¹⁶Ko sa kunea li na oni? kania ga me rauti iko, De ko mamau kina, ka luaraka.

¹⁷Tarova na yavamu mai na vale ni kai nomu; De sa vakasosataki ko koya, ka cati iko.

¹⁸A tamata sa tukuna vakailasu na kai nona Sai tukituki, kei nai seleiwau, kei na gasau gagata.

¹⁹A vakararavi vua na daulawaki e na siga ni rarawa *Sa vaka* na bati sa ramusu, kei na yavana e dua sa mavule.

²⁰Me vaka e dua sa kauta tani nai sulu e na siga ni liliwa, *kei* na livi wai wiwi ki na lase, Sa vakakina ko koya sa ia na sere vua sa bibi na lomana.

²¹Kevaka sa viakana na nomu meca, mo vakania e na madrai; Kevaka sa viagunu, mo solia vua na wai ni gunu:

²²Ni ko na binia kina na qilaiso sa waqa tu ki na uluna, Ia ena sauma vei iko ko Jiova.

²³Na tokalau sa kauta mai na uca: Kei na kakase vuni na mata cudrucudru.

²⁴Sa vinaka na tiko e na tutu ni dela ni vale, Ka ca na tiko kaya na yalewa dauveileti e na vale levu.

²⁵Me vaka na wai liliwa vua sa viagunu, Sa vakakina nai tukutuku vinaka mai na vanua yawa.

²⁶A tamata yalododonu sa cuva vua na tamata ca *Sa vaka* na mata-ni-wai vuvu, kei nai vurevure ni wai ca.

²⁷Sa sega ni vinaka mo kania vakalevu na oni: Ka sa sega ni vinaka me ra viaviarogo na tamata.

²⁸A tamata sa sega ni lewa rawa na yalona *Sa vaka* na koro sa kabasu, *ka* sega ni vakabai.

Na Vosa Vakaibalebale 26

¹Me vaka na uca-vulavula e na vula i katakata, kei na uca e na vula i mago, Sa vakakina sa sega ni kilikili kei na lalia na vakarokorokotaki.

²Me vaka na siparo sa veiseseyaki, kei na kakabace sa veivukayaki, Sa vakakina na veivatonaki wale ena sega ni yaco.

³Sa kena na ose na wa-qaliqali sa kena na asa nai tarovi, Kei nai waro ki na dakudra na lalia.

⁴Mo kakua ni sauma na nona vosa na tamata lalia me vaka na nona lalia, De ko sa vakataki koya talega.

⁵Mo vosa vua na lalia me vaka na nona lalia, De nanumi koya ga me vuku.

⁶O koya sa tala na tamata lalia e na dua na ka, Sa muduka na yavana, ka sa gunuva na ka ca.

⁷Sa sega ni tautauvata na yavana na gera: Sa vakakina na vosa vakaibalebale e na gusudra na lalia.

⁸Me vakataki koya sa tauca na vatu talei ki nai binibini vatu wale, Sa vakakina ko koya sa vakarokoroko vua na lalia.

⁹Me vaka sa lau na voto ni kau ki na liga i koya sa mateni, Sa vakakina na vosa vakaibalebale ni ra sa cavuta ko ira na lalia.

¹⁰Me vakataki koya na dauvanavana sa vuetaki ira kecega na tamata, Sa vakakina ko koya sa volia na lalia kei ira era sa lako voli tu.

¹¹Me vaka na koli ka lesu tale ki na nona lua, Sa lesu tale *vakakina* na lalia ki na nona lalia.

¹²Ko sa kunea li na tamata sa nanumi koya ga me vuku? Sa na vuku cake vei rau ko koya sa lalia.

¹³Sa kaya na yalovuceso, E dua na laioni ka tiko e na sala; Sa dua na laioni sa tiko e na saqata.

¹⁴Me vaka nai sogo ni katuba sa veilakoyaki e na kenai ruberube, Sa vakakina na vucesa e na nonai mocemoce.

¹⁵Sa tonisua na kena na vucesa e na dari; Ka sa dredreta ni kauta tale mai ki gusuna.

¹⁶Sa nanumi koya ga me vuku na vucesa, Ka lalia ko ira na tamata e lewe vitu era sa tukuna rawa nai balebale ni ka.

¹⁷O koya sa lako voli tu, *ka leleca me nona na nodra veileti na tani*, Sa vaka e dua sa taura na daligana e dua na koli.

¹⁸Me vakataki koya na lalia dina sa veibiuyaka na bukawaqa, Kei na gasau, kei na mate,

¹⁹Sa vakakina na tamata sa vakaisina na kai nona, A qai kaya, Na noqu veiwali ga.

²⁰Ni sa sega ni buka ni bukawaqa, sa boko kina: Ia ni sa sega ni daukakase, sa sega na veileti.

²¹Me vaka na qilaiso ki na qilaiso waqa, kei na buka ki na bukawaqa; Sa bukana vakakina na veileti na tamata dauveileti.

²²A nona vosa na daukakase sa vaka na vue, Ka sa lau sara ki na vu ni loma ni tamata.

²³A tebenigusu katakata kei na yalo sa ca, *Sa vaka* na bilo qele sa boro e na butubutu ni siliva.

²⁴O koya sa veicati sa vosa vakaveivakaisini, Ka sa binia na lasu e lomana;

²⁵Ni sa vosa vakavinaka ko koya, kakua ni ko vakadinata: Ni sa vitu na ka vakasisila sa tiko e lomana:

²⁶Sa ubi e na lasu na nona veicati, Ia ena vakavotui na nona ca e matadra nai soqosoqo.

²⁷O koya sa kelia nai keli ena lutu kina; Ko koya talega sa vaqiqica na vatu, ena qiqi tale mai vua.

²⁸A yame lasulasu sa cati ira era ca kina; Ia na gusu veicavilaki sa ia na veivakarusai.

Na Vosa Vakaibalebale 27

¹Mo kakua ni boletaki iko e na vuku ni ka mo cakava e na mataka; Ni ko sa sega ni kila se cava ena yaco e na dua na siga.

²Me dokai iko na tani, ka me kakua ga na gusumu; Io na kai tani ga, ka me kakua ga na tebenisugumu.

³Sa ka bibi na vatu, sa ka bibi talega na nuku; Ia sa uasivi cake na kena bibi na nona cudru na tamata lialia.

⁴Sa lecava na loloma na daucudru, ka sa vaka na waluvu na cudru waqawaqa; Ia ko cei me tiko rawa e na mata i koya na dauvuvu?

⁵Sa vinaka na veivunauci votu Ka ca na loloma vuni.

⁶Sa cakava na ka dina na weka ni tamata ni sa ia na veivuetaki; Ia sa nona veivakaisini ga na meca ni sa ia na veireguci.

⁷A tamata sa mamau sa cata na qa ni oni; Ia sa kamikamica na ka gaga kecega vua sa via kana.

⁸Me vaka na manumanu vuka sa lako sese tani mai na kenai su, Sa vakakina na tamata sa lako sese tani mai na nona yasana.

⁹Ai lumu kei nai saluaki sa vakamarautaka na loma ni tamata; Sa vakakina na kena kamikamica na wekana ni sa bose vata kaya mai na vu ni yalona.

¹⁰A wekamu, kei na weka ni tamamu, mo kakua ni biuta; Ia mo kakua ni lakova na vale nei tacimu e na siga ko rarawa kina: Ni sa vinaka na kai nomu sa tiko voleka ka ca na tacimu sa tiko vakayawa.

¹¹Mo vuku, na luvequ, ka vakamarautaka na lomaqu, Me dua na vosa me'u tauca vua sa beitaki au.

¹²O koya sa yalomatua sa kunea na ca, a sa vunitaki koya: Ia ko ira sa sega ni vuku era sa lako tu yani, ka ra sa kana rarawa.

¹³Kauta na nonai sulu sa ia na veiyalayalati e na vuku ni kai tani: Ka kauta na nonai vakadinadina e na vukuna na yalewa tani.

¹⁴O koya sa vosavakalougatataka vakadomoilevu na kai nona, ka souta sara e na mataka caca, Ena wiliki vua me nona ruru.

¹⁵A tuturu sa sega ni mudu e na siga ni uca levu, Kei na yalewa dauveileti, sa rau tautauvata:

¹⁶Ko koya sa via tarovi koya sa tarova na cagi, Ia na ligana i matau, sa tara nai lumu.

¹⁷Sa vagatai na kaukamea e na kaukamea: Ia na tamata, sa vagata vakakina na mata ni wekana.

¹⁸O koya sa vakatawa na vu ni lolo ena kania na vuana: Sa vakakina ko koya sa dauqarava na nona turaga, ena dokai.

¹⁹Me vaka sa ilovi e na wai na mata ni tamata, Sa *ilovi* vakakina na yalo ni tamata ki na tamata.

²⁰Ai bulubulu kei na rusa sa sega ni mamau rawa; Sa vakakina na mata ni tamata, sa sega ni mamau rawa.

²¹Sa vakatovolei na siliva e na kuro, kei na koula e na lovo; Sa vakakina na tamata e na gusu i koya sa dokai koya.

²²Kevaka sa lauvutu e na sedre kei nai vutu e dua na tamata lialia kei na sila, Ena dredre ni takali vua na nona lialia.

²³Mo kila deivaka se vakaevei na nomu qele ni pipi, Ka raica vakavinaka na nomu qele ni pulumokau:

²⁴Ni sa sega ni tawa mudu nai yau: Ia nai sala vakaturaga ena yaco tiko li ki nai tabatamata kecega?

²⁵Sa tubu mai na co, a sa rairai mai na buroro, A sa covi na veico mai na veiulu-ni-vanua:

²⁶Na luve ni pipi sa rawa kina na nomu i sulu, Kei na me sai voli ni nomu were,

²⁷Kei na wai-ni-sucu mei coi ni kemu madrai, kei na kedra na nomu lewe ni vale. Kei na ka me ra bula kina na nomu goneyalewa.

Na Vosa Vakaibalebale 28

¹Era dro ko ira na tamata ca ni sa sega e dua sa vakasava: Ia ko ira na yalododonu era sa qaqa me vaka na laioni.

²Ni sa caka cala na vanua sa le vuqa kina na kena turaga: Ia e na vuku ni tamata vuku ka daukila ka ena vakadeitaki kina vakadede.

³Na tamata dravudravua sa vakasaurarataki ira na dravudravua, *Sa vaka* na uca tau bi sa oti kina na kakana.

⁴Ko ira sa biuta na vunau era vakacaucautaka na tamata ca: Ia ko ira era vakabauta na vunau era veivunauci kei ira.

⁵Ko ira na tamata ca era sa sega ni kila nai valavala dodonu: Ia ko ira era qaravi Jiova era sa kila rawa na ka kecega.

⁶Sa vinaka na dravudravua sa muria na nona yalododonu, Ka ca ko koya sai valavala vakaveve, io kevaka sa vutuniyau.

⁷O koya sa vakabauta na vunau sa gone vuku: Ia ko koya sa tiko vata kei ira na daukana sa vakamaduataki tamana.

⁸O koya sa kuria na nonai yau ni sa soli lavo me vakaisausaumi vakatawadodonu, Ena kumuna me nona na tamata sa dau lomani ira na dravudravua.

⁹O koya sa vaqara tani na daligana me kakua ni rogoca na vunau, Ena ka vakasisila na nona masumasu.

¹⁰O koya sa vakasesea na yalododonu me lako sese e na sala ca, Ena lutu ko koya ki na nonai keli: Ia ko ira na yalododonu era na taukena na vinaka.

¹¹A tamata vutuniyau sa nanumi koya me vuku; Ia na dravudravua sa lomavuku ena vakatarogi koya.

¹²Ni ra reki na yalododonu, sa levu na kena marau: Ia ni ra sa vakalevulevui na tamata ca, ena qai qarai na tamata.

¹³O koya sa ubia na nonai valavala ca ena sega ni tamata yaco: Ia ko koya sa vakatusa ka biuta ena lomani.

¹⁴Sa kalougata na tamata sa rere tikoga: Ia ko koya sa vaka kauwataka na yalona ena yacovi koya na ca.

¹⁵A turaga ca sa lewai ira na tamata dravudravua Sa vaka na laioni sa tagi, kei na pera daukata.

¹⁶A turaga sa sega ni vuku sa dauvakasaurara vakalevu talega: Ia ko koya sa cata na kocokoco ena vakabalavutaka na nona bula.

¹⁷A tamata sa ia na veiraravui Ena dro ki nai keli; me kakua e dua na tamata e vakabula.

¹⁸O koya sa lako vakadodonu ena bula: Ia ko koya sai valavala vakaveve ena bale vakasauri.

¹⁹O koya sa daucakava na nona were ena levu na kena: Ia ko koya sa muri ira na *tamata* wale ena levu na nona dravudravua.

²⁰A tamata lomadina ena vakalougaqtaki vakalevu: Ia ko koya sa kusarawa ni vutuniyau ena sega ni donu.

²¹Sa sega ni vinaka me vinakata loa na tamata; Ni na caka ca na tamata *ko ya* me dua kina na tiki ni kakana.

²²O koya sa kusarawa ni vutuniyau sa mata ca, Ka sega ni nanuma ni na yaco vua na viakana.

²³O koya sa vunauca na tamata ena lomani emuri, Ka na cati ko koya sa vosaveicavilaki.

²⁴O koya sa butakoca na ka nei tamana se tinana, ka kaya, Sa sega ni ca; Sai koya oqo nai karua ni dauveivakarusai.

²⁵O koya sa yalolevu sa dauvuna na veileti: Ia ko koya sa vakararavi vei Jiova ena vakamamaautaki.

²⁶O koya sa vakararavi ki na lomana sa lialia: Ia ko koya sai valavala vakavuku, ena vakabulai.

²⁷O koya sa dausoli ka vua na dravudravua ena sega ni viakana: Ia ko koya sa tabonaka na matana ena vosacataki vakalevu.

²⁸Ni ra sa vakalevulevui na tamata ca, era sa qai vunitaki ira vakai ira na tamata: Ia ni ra sa rusa, era qai lewe vuqa mai na yalododonu.

Na Vosa Vakaibalebale 29

¹O koya sa dauvunauci ia sa vakadomoqtaki koya, Ena vakarusai vakasauri, ka sega na ka me bula kina.

²Ni ra sa lewa na yalododonu, sa ra reki na tamata: Ia ni ra sa lewa ko ira nai valavala ca, era sa qai tagi na tamata.

³A tamata sa vinakata na vuku sa vakamarautaki tamana: Ia ko koya sa tiko vata kei ira na dautagane sa vakayalia wale na nonai yau.

⁴A tui sa lewa vakadodonu sa vakadeitaka na vanua: Ia ko koya sa dautaura nai solisoli, sa vukica.

⁵A tamata sa vosaveicavilaki vua na kai nona, Sa tevuka na lawa me rawa na yavana.

⁶Ni sa caka cala na tamata ca, sa tacori kina: Ia na yalododonu sa dausere ka marau.

⁷Sa vakananuma na yalododonu ki na nona tiko vakaca na dravudravua: Ia na tamata ca sa sega ni via kila.

⁸Na tamata dauveivakalialiai sa tacori kina na koro: Ia ko ira na *tamata* vuku era vakadaroya na cudru.

⁹Kevaka erau sa veileti na tamata vuku kei na tamata lialia, Se cudru se dredre ko koya, sa na sega ni vakacegu.

¹⁰Ko ira na liga ca era sa cati koya sa yalododonu: Ia ko ira na yalododonu era gumatua me vakabulai koya.

¹¹Sa tukuna kece na lomana na yalolalia: Ia ko koya sa vuku sa galu mada, ka qai vosa emuri.

¹²Ke vakarorogo na turaga ki na vosa lasu. Ke sa tamata ca ko ira kece na nona dauveiqaravi.

¹³Na dravudravua kei na dauvakasaurara erau tiko vata: Sa vakararamataka na matadrau ruarua ko Jiova.

¹⁴A tui sa lewai ira vakadodonu na dravudravua, Ena vakataudeitaki me sega ni oti na nonai tikotiko.

¹⁵A kuita kei na vunau sa vakayacora na vuku: Ia na gone sa biu wale tu me veitalia sa vakamaduataki tinana.

¹⁶Ni ra lewe vuqa mai na tamata ca, sa levu cake tiko nai valavala ca: Ia ko ira na caka dodonu era na raica na nodra bale.

¹⁷Mo vakavulica na luvemu, ena vakacegui iko: Io, ena vakamarautaka na yalomu.

¹⁸Ni sa sega nai vakavuvuli, era sa rusa na tamata: Ia ko koya sa muria na vunau, sa kalougata ko koya.

¹⁹Sa bese ni vakavulici e na vosa na dauveiqaravi: Ke sa rogoa, ke sa sega ni via vosa mai.

²⁰Ko sa kunea li na tamata sa dauriri ni vosa? Sa na vuku rawa vei rau ko koya sa lialia.

²¹O koya sa susuga na nona tamata ni sa gone, Ena yaco emuri ko koya me luvena.

²²A tamata daucudru sa dauvakatubura na veileti, Kei na tamata yalodauveikata sa daulevu na nona caka cala.

²³A nona viavialevu na tamata ena vakasivoi kina: Ia ko koya sa yalomalumalumu ena dokai tiko.

²⁴O koya sai votavota kaya na daubutako sa cata na yalona dina: Sa vakabubuluitaki, ia ka sega ga ni tukuna.

²⁵Na rerevaka na tamata sa *da tacori* kina: Ia ko koya sa vakararavi vei Jiova ena tiko vinaka.

²⁶Era lewe vuqa era kere loloma vua sa lewa; Ia sa maivei Jiova ga na kena lewa e na vuku ni tamata yadua.

²⁷A tamata sa sega ni dodonu sa ka vakasisila vei ira na yalodonu: Ka sa ka vakasisila vua na tamata ca ko koya sa yalodina.

Na Vosa Vakaibalebale 30

Sa tukuna ko Akuri na ka e vakabauta, 1-6, kei na nona masu, 7-9. Nai tabatamata ca e va, kei na ka e va sa sega ni mamau rawa, 10-16. Sa tabu ni beci ira na qase, 17. E va na ka e dredre ni kilai, 18-20; ka va na ka sa dredre ni vosoti, ka va na ka sa vuku, 21-28; ka va na ka sa matavinaka, 29-31. Me kua na veicudruvi kei na veileti, 32,33.

¹Na vosa i Akuri, na luve i Jake, na parofisai ka vosataka ko koya vei Icieli, io vei rau ko Icieli kei Ukali.

²E dina ni'u sa lialia ka ra yalomatua na tamata *kecega*, Ka sa sega vei au na vuku vakatamata:

³Au a sega ni vuli vuku, Ka'u sa lecavi koya talega na Yalosavasava.

⁴Ko cei sa cabe cake ki lomalagi, se lako sobu mai? Ko cei sa kumuna na cagi ki ligana? Ko cei sa vauca na wai e nai sulu? Ko cei sa lesia kecega nai yalayala kei vuravura? Ko cei na yacana, ko cei talega na yaca i koya na luvena, kevaka ko sa kila?

⁵A nona vosa kecega na Kalou sa savasava: Nai sasabai ko koya vei ira kecega era vakararavi vua:

⁶Mo kakua ni vakaikuritaka na nona vosa, De vunauci iko ko koya, ka ko sa kune kina mo tamata lasulasu.

⁷E rua *na ka ka'u* sa kerea vei kemuni; Mo ni kakua ni bureitaka vei au ni'u sa bula tiko:

⁸Mo ni kauta tani vakayawa vei au na ka lasu kei na vosa lasu: Mo ni kakua ni soli au me'u dravudravua se me'u vutuniyau; Ni vakani au e na kakana sa rauti au:

⁹De'u mamau, ka lasutaki kemuni, ka kaya, Ko cei ko Jiova? Se'u dravudravua, ka butako, Ka cavuta *wale* na yaca ni noqu Kalou.

¹⁰Kakua ni beitaka na tamata e na ca vua na nona turaga, De vatonaki iko ko koya, ka ko sa vakacalai kina.

¹¹Sa dua na mataqali sa vatonaka na tamadra, Ka sega ni vosavakalougatataka na tinadra.

¹²Sa dua na mataqali sa nanumi ira ni ra savasava, Ia sa sega ni sava tani na nodra dukadukali.

¹³Sa dua na mataqali, a ka vakaidina na nodra mata viavialevu! Ka sa cecere na dakudaku-ni-matadra.

¹⁴Sa dua na mataqali sa vaka nai seleiwau na batidra, ka vaka nai sele na bati ni galegaledra, Me ra kani ira laivi kina na yalomalumalumu mai dela i vuravura, kei ira na dravudravua maivei ira na tamata.

¹⁵Sa rua na luvena yalewa na aluka, *a rau dau* kerekere, Solia mai, solia mai. E tolu *na ka* sa sega ni mamau rawa, Io, e va sa sega ni kaya, Sa rauta:

¹⁶Nai bulubulu; kei na kete yava; Na qele sa sega ni mamau e na wai; Kei na bukawaqa sa sega ni kaya, Sa rauta.

¹⁷Na mata sa vakalialiai tamana, Ka sa beca me talairawarawa vei tinana, Ena covuta na reveni ni uciwai, Ka kania na luve ni ikeli.

¹⁸E tolu *na ka* e veivakurabuitaki vei au, Io, e va ka'u sa sega ni kila:

¹⁹Na kenai vukavuka ni ikeli mai lomalagi; Na kenai dolodolo ni gata e na dela ni vatu; Na we ni waqa e loma ni wasawasa; Kei nai valavala ni tagane vua na goneyalewa.

²⁰Sa vakaoqo na nonai valavala na yalewa dautagane; Sa kana, ka qusia na gusuna, Ka kaya, Au sa sega ni kitaka na ka ca.

²¹E tolu *na ka* sa yavavala kina ko vuravura, Io, e va sa sega ni vosota rawa:

²²Na tamata wale ni sa buli me turaga; Kei na tamata lilia ni sa mamau e na kakana;

²³Na yalewa vakasisila ni sa vakawati; Kei na vada sa veitaravi kei na nona marama.

²⁴E va *na ka* e vuravura sa lalai, Ka sa vuku vakalevu sara:

²⁵A kadi na yavusa sa sega ni kaukauwa, Ia era vakarautaka na kedra e na vula i katakata;

²⁶A koni na yavusa sa sega so ni kaukauwa, Ia sa cakava na nodra vale e na qara vatu;

²⁷Sa sega na nodra tui na vodore, Ia era sa lako kece yani vakamataivalu;

²⁸A sare sa qasi voli e na ligana, Ia sa tiko e na nodra vale na tui.

²⁹E tolu *na ka* sa totoka na nodra i lakolako, Io, e va sa lako vakatotoka voli:

³⁰Na laioni, o koya sa kaukauwa vei ira kecega na manumanu, A sa sega ni lesu tani e na vukuna e dua;

³¹Na ose ni valu; kei na me tagane; Kei na tui, sa sega ni yaga me vorati.

³²Kevaka ko sa caka vakalalia ni ko sa vakalevulevui iko, Se ko sa nanuma na ka ca, Mo tabonaka na gusumu e na ligamu:

³³Ni sa rawa na pata ni sa vakayavalati na wai-ni-sucu, A sa tubu na dra ni sa laukini na ucu: A sa tubu na veileti ni sa levu na cudru.

Na Vosa Vakaibalebale 31

Ai vakavuvuli i Lemueli e nai valavala malua, 1-7; kei na loloma vei ira sa rarawa, 8,9. Ai valavala ni yalewa vinaka sara sa vakawati, 10-31.

¹A vosa i Lemueli na tui, na parofisai ka vakavulica vua ko tinana.

²A cava, na luvequ? a cava, na luve ni ketequ? Ia a cava, na luvequ ka'u a bubului kina.

³Kakua ni ko solia na nomu kaukauwa vei ira na yalewa, Se na nomu i valavala ki na ka era rusa kina na tui.

⁴I Lemueli, sa sega ni kilikili kei ira na tui, sa sega ni kilikili kei ira na tui me ra gunu waini; Se vei ira na luve ni tui me ra via gunu yaqona:

⁵De ra gunu, ka guilecava na vunau, Ka kauta vakatani na lewa e na vukuna e dua sa vakararawataki.

⁶Solia na yaqona vua sa voleka ni mate, Kei na waini vei ira sa bibi na lomadra.

⁷Me gunu ko koya, ka guilecava na nona dravudravua, Ka sega ni nanuma tale na nona rarawa.

⁸Mo vosa e na vukudra na galu, E na vukudra kece era sa lewai me mate:

⁹Mo vosa mada, mo lewa vakadodonu, Mo totaki ira na malumalumu kei na dravudravua.

¹⁰Ko cei sa kunea rawa na yalewa sa vinaka sara? Ni sai yau levu ko koya kai yau lailai na rupi.

¹¹Sa vakararavi sara vua na yalo ni watina, Ia sa sega kina ni yaga vua nai toki ni valu.

¹²Ena caka vinaka vua ka sega ni caka ca E na veisiga kecega sa bula kina ko koya.

¹³Sa qara na vutika ni sipi, kei na lineni, A sa makututaka na cakacaka ni ligana.

¹⁴Sa vaka na nodra waqa na tamata dauveivoli; Sa kauta vakayawa mai na nona kakana.

¹⁵Sa sou e na mataka caca, Ka sa solia vei ira na nona lewe ni vale na kedratou, Kei na nodratou i tavi na nona vada.

¹⁶Sa nanuma e dua na were, ka volia: Ia e na ka e rawa e na ligana sa tea na were-ni-vaini.

¹⁷Sa vauca na tolona e na kaukauwa, Ka sa gu levu na ligana.

¹⁸Sa kunea ni sa vinaka na nona ka ni vovoli: Sa sega ni boko e na bogi na nona cina.

¹⁹Sa dodoka na ligana ki nai vakawiri ni wa-ni-sulu, Ka sa taura e na ligana nai tokatoka ni lineni.

²⁰Sa dodoka yani na ligana *me soli ka* vei ira sa dravudravua; Io, sa dodoka na ligana vei ira na luvényiali.

²¹Sa sega ni rerevaka na uca-vulavula de tauci iratou na nona lewe ni vale: Ni sa taqa rua na nodratou i sulu kecega na nona lewe ni vale.

²²Sa cakava nai tutuvi sa cula vakamatai me nona; Na nonai sulu sa lineni matailalai ka lokaloka.

²³Sa kilai mai na matamata-ni-koro na watina, Ni sa tiko vata kei ira na qase ni vanua.

²⁴Sa cakava nai sulu lineni vakamatailalai, ka sa volitaka; Ka sa vakauta nai vau ni sulu vua na dauveivoli.

²⁵Na nonai sulu na kaukauwa kei nai tovo vakamaroma; Ia ena reki ko koya e na gauna maimuri.

²⁶Sa vosa vakavuku na gusuna; Ia nai vakavuvuli ni loloma sa tiko e na yamena.

²⁷Sa vakaraica vinaka na nodratou i valavala na nona lewe ni vale, Ka sa sega ni kania na kakana ni vucesa.

²⁸Eratou tubu cake na luvema, me vosavakalouga tataki koya; A watina *talega*, sa vakacaucautaki koya, *ka kaya*,

²⁹Era lewe vuqa na yalewa era sai valavala vinaka, Ia ko iko, ko sa uasivi cake vei ira kecega.

³⁰A ka lasu na saweka, ka sega ni yaga na matavinaka: Ia na yalewa sa rerevaki Jiova, ena vakacaucautaki:

³¹Solia vei koya na vua ni ligana; Ia me vakacaucautaki ko koya mai na matamata-ni-koro e na vuku ni nona cakacaka.

Na Dauvunau

Na Dauvunau 1

O koya na dauvunau sa vakatakila na kena sega ni yaga nai valavala ni tamata, kei na kena sega ni dei na ka vakavuravura, 1-8. Sa sega na ka vou, 9-11. Sa tukuni koya na dauvunau, kei na nona segata me vuku, 12-18.

¹A nona vosa na Dauvunau, na luve i Tevita na tui Jerusalemi.

²Sa kaya na Dauvunau, Sa ka wale sara! sa ka wale sara! sa ka wale na ka kecega!

³A cava na kena yaga vua na tamata na nona cakacaka kecega sa cakava e ruku ni mata-ni-siga?

⁴Sa lako yani e dua nai tabatamata, ka sa lako maie dua tani tale nai tabatamata: ia ko vuravura sa tu ga ka sega ni mudu.

⁵Sa dau cadra talega na mata-ni-siga, a sa daudromu na mata-ni-siga; ka sa lako vakusakusa ki na yasana ka cadra maikina:

⁶Sa lako vaka ki na ceva na cagi, ka lako voli vaka ki na tokalau. Sa veilakoyaki tikoga na cagi, ka sa suka tale me vaka na kenai lakolako.

⁷Sa dave tiko ki waitui na uciwai kecega; ia sa sega ni sinai na wasawasa; ki na tikina sa daudave maikina na veiuciwai, sa daulesu tale kina.

⁸Sa levu na oca e na ka kecega; sa dredre vua na tamata me tukuna: sa sega ni mamau na matada ni da sa raica, se na daligada ni da sa rogoca.

⁹A ka sa tiko eliu, sai koya ga ena tiko maimuri; kei na ka sa caka eliu sai koya ga ena caka maimuri: ka sa sega na ka vou e ruku ni mata-ni-siga.

¹⁰E dua li na ka me kainaki kina, Raica, oqo na ka vou? sa ka mailiu sara ga, Io e na gauna ka liu vei keda.

¹¹Sa sega ni nanumi na ka makawa; ia na ka sa na tubu emuri era na sega ni nanuma kina ko ira era na muri mai.

¹²Koi au na Dauvunau ka'u a tui Isireli mai Jerusalemi.

¹³Ia ka'u a segata e na lomaqu me'u qara ka vakatarotaroga vakavuku na ka kecega sa caka e ruku ni lomalagi: na ogaoga dredre oqo sa solia na Kalou vei ira na luve ni tamata me ra vakaogai kina.

¹⁴Au sa raica oti na cakacaka kecega sa caka e ruku ni mata-ni-siga; ka raica, sa ka wale kecega kei na ka ni ocaoca wale.

¹⁵Na ka sa takelo sa sega ni vakadodonutaki rawa: kei na ka sa yali sa sega ni wili rawa.

¹⁶Au veinanuyaka e yaloqu, ka kaya, Raica, ka'u sa tamata yaco, ka'u sa vuku vakalevu cake vei ira kecega era sa liu vei au e Jerusalemi: Io na lomaqu sa kunea vakalevu na vuku kei na kila ka.

¹⁷Ia ka'u a solia na yaloqu me'u kila nai valavala vuku, kei nai valavala lialia ka sesewa: ka'u sa kunea ni sa ka ni oca wale na ka talega oqo:

¹⁸Ni sa levu na vuku sa levu kina na rarawa: ia ko koya sa vakaikuritaka na vuku sa vakaikuritaka na rarawa.

Na Dauvunau 2

A kena sega ni yaga na muria nai valavala vakavuravura, 1-11. Sa vinaka na tamata vuku ka ca na sesewa, ia sa dua vata ga na ka sa dauyacovi rau, 12-19. Sa sega ni yaga na cakacaka wale, ia sa yaga na ka sa solia na Kalou, 20-26.

¹Au a kaya e lomaqu, Oqo mada, ka'u na vakatovolei iko e na reki, o koya mo ia mada kina na marau: ka raica, oqo talega sa ka wale.

²Au a kaya e na vuku ni dredre, Sa ka lialia: e na vuku ni reki talega, A cava na betena?

³Au a segata e lomaqu, me'u vakamarautaki au e na gunu waini, ia ka'u sa lewa vakavuku tikoga na lomaqu; ka me'u muria nai valavala sesewa, me'u kila mada se cava beka na ka vinaka ko ya me nodra na luve ni tamata, me ra kitaka e ruku ni lomalagi e na veisiga kecega ni nodra bula.

⁴Au a kitaka eso na cakacaka lelevu me noqu; Au a tara na noqu veivale; Au a tea na noqu were-ni-vaini:

⁵Au a cakava na noqu veiwere kei na were ni kau vua vinaka, ia ka'u a tea kina na kau vua kecega:

⁶au a kelia na noqu drano eso, me vakasuasuataki kina na veikau lalai sa tubu cake mai:

⁷Au a volia eso na *noqu* tamata kei na *noqu* vada, a sa sucu e noqu vale na vada kei na kai vale; au a taukena talega na qele ni pulumokau kei na qele ni sipi na ka levu, ka lailai na nodra kecega era sa liu vei au e Jerusalemi:

⁸Au a kumuna vata talega vei au na siliva kei na koula, kei nai vakacavacava maivei ira na tui, kei na veiqali: Au a rawata eso na noqu tagane dausere kei na noqu yalewa dausere, kei na ka era daumarautaka na luve ni tamata, *ia* na ka domo vinaka, ka vuqa na kenai valavala.

⁹Ia ka'u a levu, ka uasivi cake vei ira kecega era sa liu vei au e Jerusalemi: ka sa tikotiko ga vei au na noqu vuku.

¹⁰Ia na ka kece sa vinakata na mataqu ka'u a sega ni bureitaka kina; ka'u a sega ni tarova na yaloqu mai na dua na ka e marautaki; ni sa daureki na yaloqu e na noqu cakacaka kecega: *ia* oqo ga na noqu i votavota mai na noqu cakacaka kecega.

¹¹Au a qai vakaraica na cakacaka kecega ka sa cakava na ligaqu, kei na ogaoga ka'u a vakaogai au kina: ka raica, sa ka wale kecega ka sa ka ni oca wale, ka sega na kena yaga e ruku ni mata-ni-siga.

¹²Ia ka'u a qai gole me'u raica nai valavala vuku, kei na ka lialia ka sesewa: *ia* ka cava tale me rawata na tamata sa na taravi koya na tui? sai koya ga sa caka oti eliu.

¹³Au a qai kunea ni sa sivia na lialia na vuku, me vaka sa sivia na butobuto na rarama.

¹⁴A matana na tamata vuku sa toka e na uluna; *ia* ko koya na lialia sa lako voli vakabutobuto: *ia* ka'u sa qai kunea ni sa dua vata ga na ka sa yacovi ira kecega.

¹⁵Au a qai kaya e lomaqu, Me vaka na ka sa yacova na lalia, sai koya talega sa yacovi au; ia ka mei cavai ka'u a vuku cake kina? Au a qai kaya e lomaqu, Oqo talega na ka wale.

¹⁶Ni rau na sega ni nanumi ruarua na vuku kei na lalia ka sega ni mudu; ka ni na guileca e na gauna maimuri na ka kecega sa tu edaidai. Ia sa mate vakaevei ko koya sa vuku? me vakataki koya ga na lalia.

¹⁷O koya ka'u a cata kina na bula; ni sa ka rarawa vei au na ka sa caka e ruku ni mata-ni-siga: ni sa ka wale kecega, ka sa ka ni oca wale.

¹⁸Io, ka'u a cata na noqu cakacaka kecega ka'u a oga kina e ruku ni mata-ni-siga: ni ka'u na laiva vua na tamata ena taravi au.

¹⁹Ia ko cei e kila se na tamata vuku ko koya se lalia? ia ena veitaliataka ga na noqu cakacaka kecega ka'u a oca kina, ka cakacaka vakavuku kina e ruku ni mata-ni-siga. Oqo talega na ka wale.

²⁰O koya ka'u a segata kina me'u vakayalolailaitaka na noqu cakacaka kecega ka'u a oga kina e ruku ni mata-ni-siga:

²¹Ni sa dua na tamata sa daucakacaka vakavuku, ka vakayalomatua, ka dodonu; ia ena laiva ga me nonai votavota na tamata sa sega ni oca kina. Oqo talega na ka wale ka ca sara ga.

²²Ia ka cava li me nona na tamata e na vuku ni nona cakacaka kecega, kei na ocaoca ni yalona, e na ka sa oga kina ko koya e ruku ni mata-ni-siga?

²³Ni sa ka rarawa na nona veisiga kece, ka ka ni vutugu na nona oca; io, sa sega ni cegu rawa na lomana e na bogi. Oqo talega na ka wale.

²⁴Sa sega tale na ka e vinaka vua na tamata, ka me kana ga ka gunu, ka vakaceguya na yalona e na kena vinaka ni nona cakacaka. Oqo tale ka'u a kunea, ni sa ka mai vua na Kalou.

²⁵Ia ko cei tale me kana, se ko cei tale me uasivi vei au e na marautaka na ka?

²⁶Ni sa dausolia na Kalou vua na tamata sa vinaka vua na vuku, kei na yalomatua, kei na marau: ia ka sa vota vua nai valavala ca na oca, me kumuna ka binia vata, me mani solia vei koya sa vinaka vua na Kalou. Oqo talega sa ka wale ka sa ka ni oca ga ki na yalo.

Na Dauvunau 3

Sa sega ni dei nai valavala vakavuravura, 1-8; ia na cakacaka ni Kalou sa vinaka ka sa tu dei, 9-15. Sa sega ni caka dodonu na tamata, ia na Kalou sa caka dodonu, 16,17. Sa dodonu vua na tamata me kania na vinaka ni nona cakacaka, 18-22.

¹Sa dui vagauna na ka kecega, ka sa dui vakasiga na ka kece sa caka e ruku i lomalagi:

²Sa dua na siga me sucu kina, kei na siga me mate kina; na siga me ia kina na teitei, kei na siga me cavuta kina na ka sa tei:

³Na siga me ia kina na veivakamatei, kei na siga me ia kina na veivakabulai; na siga me ia kina na basu vale, kei na siga me ia kina na tara vale;

⁴na siga ni tagi, kei na siga ni dredre; na siga me ia kina na tagi yaso, kei na siga me ia kina na meke;

⁵na siga me tala vatu kina, kei na siga me bini vatu kina; na siga me ia kina na veimokoti, kei na siga me kua kina ni veimokoti;

⁶na siga me rawa kina nai yau, kei na siga me yali kina nai yau; na siga me maninitaka na ka, kei na siga me dausoli kina na ka;

⁷Na siga me ia kina na dresuka, kei na siga me ia kina na culacula; na siga me tiko lo kina, kei na siga me vosa kina;

⁸Na siga me veilomani kina, kei na siga me veicati kina; na siga ni valu, kei na siga ni sautu.

⁹A cava na kena yaga vua na tamata daucakacaka na ka sa dauoca kina ko koya?

¹⁰Au sa raica oti na oca sa vota na Kalou vei ira na luve ni tamata me ra vakaogai kina.

¹¹Sa cakava na ka kece me rairai vinaka e na kena gauna: ia sa vakatikora ki lomadra na gauna ena sega ni mudu, sa sega kina na tamata sa kunea rawa na cakacaka sa cakava na Kalou mai na kenai vakatekivu ka yacova na kenai otioti.

¹²Au sa kila ni sa sega tale na ka vinaka cake kina, ka me reki ga *na tamata*, ka caka vinaka ni sa bula tiko:

¹³Ia me kana talega ka gunu na tamata yadua, ka kunea na kena vinaka ni nona cakacaka kecega, sai koya oqo nai solisoli ga ni Kalou.

¹⁴Au sa kila, na ka kece sa cakava na Kalou, ena tu ga ka sega ni mudu: ena sega na ka me vakaikuritaki kina, ka sega na ka me kau tani maikina: ia sa cakava oqo na Kalou, me ra rere tiko vua ko ira na tamata.

¹⁵Na ka sa tiko eliu sa tiko edaidai; kei na ka ena tiko maimuri sai koya ka tiko eliu; ia na Kalou ena taroga tale na ka sa oti yani.

¹⁶Ia ka'u a raica e ruku ni mata-ni-siga nai tikotiko ni veilewai, ni sa tiko kina na ka ca; ni sa tiko talega na caka cala e nai tikotiko ni caka dodonu.

¹⁷Au a kaya e lomaqu, Na Kalou ena lewai ira na yalododonu kei na tamata ca: ni sa dua maikea na kena gauna ni vakanananu ki nai naki kece kei na cakacaka kecega.

¹⁸Au a kaya e lomaqu e na vuku ni nodra i valavala na tamata, me vakararamataki ira mada na Kalou, io, me ra raica rawa ni ra sa vaka ga na manumanu.

¹⁹Ni sa yacovi ira na tamata na ka sa yacova na manumanu; ni sa tautauvata ga na ka sa yacovi ira: me vaka sa mate oqo, sa mate vaka talega kina ko ya; io, sa dua vata ga na nodra i cegu; ka sa sega ni uasivi cake na tamata e na manumanu: ni sa ka wale kecega.

²⁰Era sa lako kece ki na dua bauga na tikina; era sa kuvu-ni-soso kecega, ka ra sa suka tale kecega me kuvu-ni-soso.

²¹Ko cei sa kila na yalo ni tamata sa lako ki cake, kei na yalo ni manumanu sa lako sobu vaka ki vuravura?

²²O koya oqo ka'u sa kunea kina ni sa sega e dua na ka e yaga vua na tamata, ka me rekitaka ga na nona cakacaka; ni sai koya oqo na nonai votavota: ia ko cei beka me na kauti koya tale mai me raica na ka ena muri koya?

Na Dauvunau 4

Sa ca na tamata e na vuku ni valavala kaukauwa, 1-3; kei na vuvu, 4-6; kei na kocokoco, 7,8; kei na tiko duaduaga, 9-12; kei na yalokaukauwa, 13-16.

¹Ia ka'u a qai lesu tale, ka kunea na veivakasaurarataki kece sa caka e ruku ni mata-ni-siga: ka raica, sa vakawai na matadra era sa vakasaurarataki, ka sa sega e vakacegui ira; ia sa tu vei ira na dauveivakasaurarataki na kaukauwa; ia ka sa sega e vakacegui ira.

²O koya oqo ka'u a vakacaucautaki ira vakalevu kina na mate era sa mate yani, ka vakalailai na bula era bula tiko.

³Ia sa ca ruarua koi rau oqo ka vinaka ko koya sa sega ni sucu mai, ko koya ka sega ni raica na cakacaka ca sa ia e ruku ni mata-ni-siga.

⁴Au a nanuma tale na oca kecega, kei na cakacaka dodonu kecega; ni sai koya oqo sa vuvutaki kina e dua na tamata maivua na kai nona. Oqo talega na ka wale ka sa ka ni oca wale ki na yalo.

⁵A yalolalia sa roqoveinu na ligana, ka kania na lewena.

⁶Sa vinaka ni tawa tu e dua bau na liga ni sa tu vata kei na vakacegu, ka ca ni sa tawa tu na liga ruarua ka tu vata kei na oca kei na yalorarawa.

⁷Ia ka'u a qai lesu tale ka kunea na ka walega e ruku ni mata-ni-siga.

⁸Sa dua *na tamata* sa tiko duaduaga, ka sega na kenai karua; io, sa sega na luvena se na tacina: ka sa sega ni mudu na nona oga kecega; ka sa sega ga ni mamau na matana e nai yau; ka sa sega *ni kaya*, E na vuku beka i cei ka'u sa oca kina, ka vakatabuya na ka vinaka ki na yaloqu? Oqo talega na ka wale, io, sa dua na oca ca.

⁹Sa vinaka ni lewe rua ka ca ni le dua bauga; ni rau sa rawata nai voli vinaka ni nodrau cakacaka.

¹⁰Kevaka sa bale e dua, ena tubera cake na kenai sa: ia ena ca vua sa tiko duadua ni sa bale; ni sa sega e dua tale me tuberi koya cake.

¹¹Oqo talega, kevaka sa koto vata e lewe rua, erau na katakata: ia ke le dua ga, ena katakata vakaevei ko koya?

¹²Ia kevaka e dua na tamata sa gumatua vua e dua tani, ke rau sa lewe rua erau na vorata rawa; ia na dali e turai-tolu ena sega ni cavuka rawarawa.

¹³Sa vinaka na cauravou sa dravudravua ka vuku, ka ca na tui sa qase ka yalolialia, ka sa bese ni vunauci tale:

¹⁴Ni sa curu mai na vale ni veivesu ko koya me buli me lewa; io sa sucu dravudravua ko koya e na nona matanitu.

¹⁵Au a vakananumi ira kece na bula era lako voli e ruku ni mata-ni-siga, kei koya nai karua ni gone turaga sa rau veitaravi:

¹⁶Sa sega ni wili rawa na tamata kece, *io* ko ira kece ra sa tiko eliu: ia ko ira era sa muri mai era na sega ni vinakati koya tiko. E dina na ka talega oqo sa ka wale ka sa ka ni oca ga ki na yalo.

Na Dauvunau 5

Sa ca ni ia wale na cakacaka vua na Kalou, 1-7. A veivakasaurarataki kei nai yau sa vuna na oca wale, 8-17. A loloma ga ni Kalou sa yaga kina na ka e solia ko koya, 18-20.

¹Mo lewa vinaka na yavamu ni ko sa lako ki na vale ni Kalou, ia mo kusarawa mo vakarorogo, mo berabera ga ni vakacobora nai soro ni tamata lialia: ni ra sa sega ni nanuma era sa caka ca.

²Mo kakua ni totolo ni vosa, kakua talega ni vakariri na lomamu me vosa e na mata ni Kalou: ni sa tiko mai lomalagi na Kalou, ia ko iko e vuravura: o koya me lailai kina na nomu vosa:

³Ni sa vakavuna na tadra na ogaoga levu; ia na domo ni lialia *sa kilaie* na vosa e vuqa.

⁴Ni ko sa ia na bubului vua na Kalou, mo kakua ni berabera ni vakayacora; ni sa sega ni vinakati ira na lialia: mo vakayacora na ka ko sa bubului kina.

⁵Sa vinaka mo kakua ni bubului, ka ca ni ko bubului ka sega ni vakayacora.

⁶Mo kakua ni solia na gusumu me vakacala na lewemu; mo kakua talega ni kaya e matana na agilose, ni sa *nomu* vosa cala: a cava mo vakacudruya kina na Kalou e na vuku ni nomu vosa ka me vakarusa na cakacaka ni ligamu?

⁷Ni sa levu na tadra ka vuqa na vosa, *savuqa* talega na ka wale: ia mo rerevaka ga na Kalou.

⁸Kevaka ko sa kunea ni ra sa vakasaurarataki na dravudravua, ka sa kau vakatani ka vakaukauwa na lewa kei na caka dodonu e na dua na qali, kakua ni ko kidacula kina: ni sa vakaraica tiko ko koya sa cecere vei ira sa cecere sara; ia sa *tiko* ka cecere vei ira.

⁹Ia na vuata ni vanua sa nodra kece na tamata: ia sa rawa na kena na tui mai na veiwere.

¹⁰O koya sa lomana na siliva ena sega ni mamau e na siliva; se ko koya sa lomana nai yau e na kenai kuri: oqo talega na ka wale.

¹¹Ni sa levu mai na ka, era sa lewe levu mai era kania, ia ka cava na kena yaga vei ira na kenai taukei, ka me ra raica walega e na matadra?

¹²Sa vinaka na nona moce na tamata daucakacaka se kana vakalailai se kana vakalevu: ia na nonai yau levu na vutuniyau sa dredre kina vua me moce.

¹³Sa dua na ka ca sara ka'u sa kunea e ruku ni mata-ni-siga, io nai yau sa maroroi me nodra ga na kenai taukei ka ra sa ca kina:

¹⁴A sa yali ga nai yau ko ya e na caka cala: ia sa sucu mai e dua na luvena, ka sa sega na ka me tu vua.

¹⁵Me vaka sa curu luvawale mai na kete i tinana, ena lesu tale ka luvawale me vaka ni sa lako mai, ka sega na ka e rawa e na nona cakacaka me kauta kina, sa sega na ka me kauta yani e ligana.

¹⁶Ia oqo talega na ka ca sara, ni sa vaka dina na nona lako mai, ena vakakina na nona lako yani: ia ka cava na kena yaga vua ni sa cakacaka me nona na cagi?

¹⁷Sa kana talega e na butobuto e na nona siga kecega, ia na rarawa levu kei na cudru sa yaco vata kei na nona mate.

¹⁸Raica, na ka ka'u a kunea: ni sa yaga ka kilikili *kaya na tamata* me kana ka gunu, ka rekitaka na kena vinaka ni nona cakacaka kece sa oga kina e ruku ni mata-ni-siga e na veisiga kece ni nona bula, sa solia vua na Kalou: ni sa nonai votavota oqo.

¹⁹Ia na tamata yadua talega sa solia vua na Kalou nai yau kei na kamunaga, a sa solia vua me kana rawa kina, ka me taura na nonai votavota, ka rekitaka na nona cakacaka; oqo nai solisoli ni Kalou.

²⁰Ni na sega ni nanuma vakalevu na siga ni nona bula; ni sa rogo vua na Kalou e na reki ni lomana.

Na Dauvunau 6

**Sa ka wale nai yau sa sega ni vakayagataki, 1-6, kei na bula vakayago walega, 7-9.
Sa sega ni kila na tamata na ka sa yaga vua, 10-12.**

¹E dua na ka ca ka'u sa kunea e ruku ni mata-ni-siga, a sa daulevu vei ira na tamata:

²a tamata sa solia kina na Kalou nai yau, kei na kamunaga, kei na vakarokoroko, ka sa sega ni yali vua e dua na ka sa domona na yalona, ia sa sega ni solia vua na Kalou me kana rawa kina, ka sa kana ga kina na vulagi: oqo na ka walega, ka dua na mate ca.

³Kevaka sa dua na tamata ka sa sucu e le dua na drau na luvema, ka sa vuqa na yabaki sa bula kina, ka mani vuqa kina na siga ni nona yabaki, ka sa sega ga ni mamau na yalona e na vinaka, ka sa sega talega na kena somate; au sa kaya, sa vinaka na lutudole ka ca ko koya:

⁴Ko ni sa lako wale mai, a sa lako vakabutobuto yani, ka sa na ubi e na butobuto na yacana:

⁵sa sega talega ni raica se kila na mata-ni-siga: sa vakacegu oqo ka segai ko ya.

⁶Io, ke sa rua na udolu na nona yabaki, ke sa sega ga ni kunea na vinaka: era sa sega li ni lako *natamata* kecega ki na yasana e dua bauga?

⁷Sa oca tikoga na tamata e na vuku ni gusuna, ia sa sega ni oti rawa na viakana:

⁸ka sa uasivi cake e na cava na *tamata* vuku vua na lialia? a cava sa uasivi cake kina na tamata dravudravua, ko koya ka kila nai valavala *e yaga* e na matadra na bula?

⁹Sa vinaka ni sa rai na mata *da* ka ca ni sa lako sese na lomada: oqo talega na ka wale kei na ka ni oca ki na yalo.

¹⁰O koya sa tiko oqo sa vakayacani makawa tu, ia sa kilai ni sai koya na tamata: ka sa sega ni veivorati rawa kei koya sa kaukauwa vei rau.

¹¹Ni sa vuqa na ka sa vakaikuritaki kina na ka walega, a cava *e* vinaka cake kina na tamata?

¹²Ia ko cei sa kila na ka *e yaga* vua na tamata e nona bula, na veisiga kece ni nona bula wale *oqo*, ka sa oti rawarawa me vaka na yaloyalo? ia ko cei sa tukuna rawa vua na tamata na ka ena muri koya *e* ruku ni mata-ni-siga?

Na Dauvunau 7

Na ka yaga eso, 1-14; na ka yaga na rerevaka na Kalou, 15-18, kei na vuku, 19,20; ia na vuku na ka dredre, 21-24. Sa gumatua na Dauvunau me rawata na vuku, 25-29.

¹Sa vinaka na yaca *e* rogo vinaka ka ca nai lumu talei; ka sa vinaka na siga ni mate ka ca na siga sa sucu kina *e* dua.

²Sa vinaka me lako ki vale ni tagi, ka ca me lako ki na vale ni kana magiti: ni sa kenai otioti ni tamata kecega oqo; ia ko koya sa bula tiko ena nanuma kina *e* lomana.

³Sa vinaka na tagi ka ca na dredre: ni sa vakaveveku mata sa vinaka cake kina na yalo.

⁴A yalodra na tamata vukusa tiko e na vale ni tagi; ia na yalodra na lialia sa tiko e na vale ni marau.

⁵Sa vinaka ni rogoca na tamata na vunau ni vuku, ka ca vua ni rogoca na nodra sere na lialia:

⁶me vaka na lidilidi ni kau votovotoa e ruku ni kuro, sa vakakina na nona dredre na lialia: oqo talega na ka wale.

⁷E dina, na veivakasaurarataki sa vukica na tamata vuku me tamata lialia; a sa vakacataka na loma ni tamata nai solisoli.

⁸Sa vinaka nai otioti ni ka, ka ca na kenai vakatekivu: *ka* vinaka ko koya sa yalodauvosovoso ka ca na yaloviavialevu.

⁹Me kakua ni kusarawa na yalomu me cudru: ni sa tiko ga na cudru e lomadra na lialia.

¹⁰Me kakua ni kaya, E na vuku ni cava sa vinaka kina na gauna eliu ka ca na gauna oqo? ni sa sega ni vuku na nomu taroga na ka oqo.

¹¹Sa vinaka na vuku sa tu vata kei nai yau: ka sa ka yaga vei ira era sa raica na mata-ni-siga:

¹²Ni sai vakaruru na vuku, ka sai vakaruru nai lavo: Ia na kena yaga na kila ka, *ni* sa vu ni bula vei ira na kenai taukei na vuku.

¹³Mo nanuma na cakacaka ni Kalou: ko cei ena vakadodonutaka rawa na ka, sa vakavevetaka ko koya?

¹⁴E na siga ni sautu mo reki, ia e na siga ni ca mo vakanananu: ni sa lesia na Kalou na ka oqo kei na ka ko ya me rau veiqravi, me kakua kina ni kila na tamata na ka ena muri mai.

¹⁵Au a raica *na ka* kecega e na veisiga ni noqu *bula* wale *oqo*: ni sa tiko na yalododonu sa ca mai e na nonai valavala dodonu, ka sa balavu na *nona bula* na tamata ca ia sai valavala ca tiko.

¹⁶Mo kakua ni yalododonu vakalevu; mo kakua talega ni vuku sara mai: mo luveniyali mai e na vuku ni cava?

¹⁷Mo kakua ni valavala ca vakalevu, mo kakua talega ni lialia: mo mate koso e na vuku ni cava?

¹⁸Sa vinaka mo taura na ka oqo; io, mo kakua talega ni tarova na ligamu mai na ka oqo: ni sai koya sa rerevaka na Kalou ena lako tani mai na ka kece oqo.

¹⁹Na vuku, sa vagumatuataka vakalevu na tamata vuku ka vakalailai na turaga e le tini era sa tiko e na koro.

²⁰Ni sa sega na tamata yalododonu e vuravura, sa caka vinaka tiko, ka sega ni caka cala.

²¹Ia kakua ni ko nanuma na vosa kece sa vosataki; de ko rogoca na nomu tamata ni sa vatonaki iko:

²²Ni sa kila na lomamu, ni ko sa vatonaki ira vakavuqa na tani.

²³A ka kece oqo ka'u sa vakatovolea oti e na vuku: au a kaya, Au na vuku; ia sa yawa ga vei au.

²⁴A ka sa yawa, ka titobu sara, ko cei sa kunea rawa?

²⁵Au a vakauqeta na lomaqu me'u kila, ka dikeva, ka vakasaqara na vuku, kei nai balebale *ni ka*, me'u kila talega na kena ca na lialia, io nai valavala sesewa ka lialia:

²⁶ia ka'u sa kunea ni sa uasivia na kena gaga ni mate ko koya na yalewa sai cori ka lawa na lomana, *ka* sai vesu na ligana: ko koya sa vinaka vua na Kalou era dro bula maivei koya; ia ko koya sai valavala ca ena coriti vua.

²⁷Sa kaya ko koya na Dauvunau, Raica, a ka oqo ka'u sa kunea, *ni'u sa wilika* vakayadua me'u kila na kena dina.

²⁸O koya sa qara tiko na yaloqu, ka sega ga ni kunea: e dua na tagane vei ira na udolu ka'u sa kunea; ia ka'u sa sega ni kunea e dua na yalewa vei ira kecega oqo.

²⁹Raica, na ka ga oqo ka'u sa kunea, ni sa bulia na tamata na Kalou me yalododonu; ia era sa vakasaqara nai tovo vou e vuqa.

Na Dauvunau 8

A ka yaga na vuku, 1; me da doka na tui, 2-4; ka vakabauta na vunau, ka vakanananu, 5-7; ena rawai keda kece na mate, 8; a turaga ca, kei na mate ca, 9,10; a Kalou sa dauvosota na tamata ca, 11-13; eda sega ni nunuva rawa na lewa ni Kalou, 14-17.

¹Ko cei me vakataki koya na vuku? ia ko cei sa kila na kenai balebale ni ka? a nona vuku na tamata sa serau kina na matana, ia na kaukauwa ni matana ena malumu mai.

²Au sa *vakavulici iko* mo muria nai vakaro ni tui, io e na vuku ni bubului vua na Kalou.

³Mo kakua ni lako tani vakararawa e matana: kakua ni ko ia tiko e dua na ka ca; ni sa kitaka ga ko koya na ka sa vinaka vua.

⁴A tikina sa tu kina na vosa ni tui, sa tu talega kina na kaukauwa: ia ko cei me kaya vua, A cava ko sa cakava?

⁵Ko koya sa muria na vunau ena sega ni kunea e dua na ka ca: ia sa macala ki na yalona sa vuku na gauna kei na lewa *dodonu*:

⁶ni sa dua na kena gauna kei na kena lewa dodonu ni cakacaka kecega, o koya sa levu kina vua na tamata na nona rarawa.

⁷Ni sa sega ni kila ko koya na ka ena yaco: ia ko cei sa tukuna rawa vua, se na yaco ninaica?

⁸Sa sega na tamata sa rawata na yalo *na* me tarova na yalo *na*; sa sega talega na ka e rawata e na siga ni mate: ka sa sega na suka e nai valu ko ya; ia nai valavala ca ena sega ni vakabulai ira era sa daukitaka.

⁹A ka kecega oqo ka'u sa kunea, ka vakasara na lomaqu ki na cakacaka kece sa caka e ruku ni mata-ni-siga: *ia* sa dua na gauna sa lewa kina na tamata vua na tamata tani ka sa mani ca kina.

¹⁰Ia ka'u a kunea ni ra sa bulu na tamata ca, era a daulako mai ki na yasana tabu ka ra suka tale, ka ra guileca e na koro era a cakacaka kina: oqo talega na ka wale.

¹¹Ni sa sega ni cudruvi vakasauri nai valavala ca sa gumatua kina na lomadra na luve ni tamata me ra caka ca.

¹²Ia kevaka sa vakadrau na nona caka ca na tamata i valavala ca, ka sa vakabalavutaki *na nona bula*, ia ka'u sa kila dina sara ni ra na vinaka ko ira era sa rerevaka na Kalou, ko ira era sa rere e matana:

¹³ia ena sega ni vinaka na tamata ca, ena sega talega ni vakabalavutaka na nona bula, *ko ya* sa vaka na yaloyalo; ni sa sega ni rere ko koya e na mata ni Kalou.

¹⁴Sa dua na ka tani sa caka e vuravura; ni sa yaco vei ira na *tamatayalododonu* eso me vaka na nodra i valavala na tamata ca; ia ka sa yaco vei ira na *tamata* ca eso me vaka na nodra i valavala na *yalododonu*: au a kaya ni sa ka tani talega oqo.

¹⁵Au a qai kaya sa vinaka na marau, ni sa sega na ka e vinaka cake vua na tamata e ruku ni mata-ni-siga, ka me kana ga, ka gunu, ka marau: ni na tikotiko ga kaya na ka oqo e na nona oca e na veisiga ni nona bula, o koya sa solia vua na Kalou e ruku ni mata-ni-siga.

¹⁶Ni'u a vakasara na lomaqu me'u kila na vuku, ka kunea na cakacaka sa ia e vuravura: (ni sa tiko talega na tamata sa sega ni moce e na siga se na bogi:)

¹⁷au a qai vakaraica na cakacaka kecega ni Kalou, ni sa dredre vua na tamata me kila na cakacaka sa caka e ruku ni mata-ni-siga: ia ke sa gumatua na tamata ni qara, ena sega ga ni kunea; ia ke sa nanuma ko koya sa vuku me kila, ena sega ga ni kunea rawa.

Na Dauvunau 9

Sa tautauvata na ka sa yaco vei ira na tamata vinaka kei ira na tamata ca, era na mate kece, 1-6; me da vakayagataka kina na ka vakavuravura, ka gumatua e na cakacaka, 7-10. Sa lewa na ka kece na Kalou, 11,12. Sa vinaka na vuku ka ca na kaukauwa 13-18.

¹E na vuku ni ka kece oqo ka'u a nanuma e lomaqu ka me'u tukuna na ka kece oqo, ni ra sa tiko e na ligi ni Kalou na *yalododonu*, kei na vuku, kei na nodra cakacaka: sa sega na tamata sa kila na loloma se na veicati; sa bera vei ira na ka kecega.

²Sa tautauvata na ka sa *yaco* vei ira na *tamata* kecega: sa dua vata na ka sa *yaco* vei ira na *yalododonu*, vei ira talega na *tamata* ca; vua sa *vinaka* ka *savasava*, vua talega sa *sega* ni *savasava*; vua sa *sega* ni *soro*, vua talega sa *soro*: me *vakataki* koya sa *vinaka*, sa *vakakina* ko koya sai *valavala* ca; ko koya talega sa *bubului*, sa *vakataki* koya sa *rerevaka* na *bubului*.

³Oqo na ka ca e na *ka* kece sa *caka* e *ruku* ni *mata-ni-siga*, ni sa dua vata ga na ka sa *yacovi* ira kecega: io, na *lomadra* talega na *luve* ni *tamata* sa *sinai* e na *ca*, a sa *tiko* e *lomadra* na *lialia* ni *ra* *bula* *tiko*, ka oti *oqori era sa qai lako* kivei ira na mate.

⁴Ni sa *nuitaka* na ka ko koya sa *wili* vata kei ira kece na *bula*: ni sa *vinaka* na *koli* sa *bula* ka *ca* na *laioni* sa mate.

⁵Ni *ra* sa *kila* ko ira sa *bula* ni *ra* na mate: ia ko ira na mate era sa *sega* ni *kila* e dua na *ka*, a sa *sega* tale na *kedrai* *voli*; ni sa *yali* *sara* na *kedrai* *vakananumi*.

⁶Ia na *nodra* *loloma*, kei na *nodra* *veicati*, kei na *nodra* *vuvu*, sa *qai* *yali*; a sa *sega* tale na *nodra* i *votavota* e na *dua* na *ka* sa *caka* e *ruku* ni *mata-ni-siga*.

⁷Mo *lako*, mo *kania* e na *marau* na *kemu* *kakana*, ka *gunuva* e na *yalo* sa *reki* na *memu* *waini*; ni sa *qai* *vinakata* na *nomu* *cakacaka* na *Kalou*.

⁸Me *vulavula* ga na *nomu* i *sulu* e na *gauna* kece; ia nai *lumu* ni *ulumu* me *kakua* ga ni *yali*.

⁹Mo *drau* *reki* vata *tiko* kei na *watimu* ko koya ko sa *lomana* e na *veisiga* kece ni *nomu* *bula* ga, sa *lesia* vei *iko* ko koya e *ruku* ni *mata-ni-siga*, na *veisiga* kece ni *nomu* *bula* *walega*: ni *sai* koya *oqori* na *nomu* i *votavota* e na *nomu* *bula* *oqo*, e na *cakacaka* talega ko sa *oga* *kina* e *ruku* ni *mata-ni-siga*.

¹⁰A ka kecega sa *vakaitavi* *kina* na *ligamu*, mo *kitaka* ga e *nomu* i *gu*; ni sa *sega* na *cakacaka*, se na *vakasama*, se na *kila* *ka*, se na *vuku*, e nai *bulubulu*, o koya ko sa *lako* *tiko* *kina*.

¹¹Au a *qai* *lesu*, ka *kunea* e *ruku* ni *mata-ni-siga*, ni *ra* sa *sega* ni *tauca* na *cere* ko ira na *daucici*, ka ra *sega* ni *gumatua* e nai *valu* ko ira na *qaqa*, a ra sa

sega talega ni kana ko ira na vuku, a ra sa sega talega ni vakaiyau ko ira na yalomatua, ka ra sa sega talega ni vinakati ko ira na matai; ia na kena gauna kei na kena rawarawa sa yaco vei ira *na tamata* kecega.

¹²Ni sa sega talega ni kila na tamata na nona gauna: me vaka na ika sa lawavaki e na lawa ca, ka vaka na manumanu vuka sa coriti e nai cori; era sa coriti vakakina na luve ni tamata e na siga ca, ni sa yaco vakidacula vei ira.

¹³A vuku talega oqo ka'u sa kunea e ruku ni mata-ni-siga, ia ka'u a vaka ni sa ka levu:

¹⁴Sa dua na koro lailai, ka ra lewe lailai na lewena; ka sa mai kaba e dua na tui levu, ka buku na druadrua ni koro, ka viribaita vakaivalu sara:

¹⁵Ia sa kune maikina e dua na tamata dravudravua ka vuku, ia ni sa vuku ko koya sa vakabula na koro; ia ka sega na tamata sa nanuma na tamata dravudravua ko ya.

¹⁶Au a qai kaya, Sa vinaka na vuku ka ca na kaukauwa: ia sa daubeci ga na nona vuku na tamata dravudravua, ka sa sega ni rogoci na nona vosa.

¹⁷Sa rogoci vakalevu na nodra vosa malua na vuku, ka vakalailai na nona qoqolou ka lewa e na kedra maliwa na lialia.

¹⁸Sa vinaka na vuku ka ca nai yaragi ni valu; ia e dua bau ga na tamata i valavala ca sa vakacacana e levu na ka vinaka.

Na Dauvunau 10

Sa tukuni na vuku kei na sesewa, 1-15; kei nai valavala ni tui sa gone ga, 16,17; kei na vucesa, 18; kei nai lavo, 19. Me kakua ni vosa cataki na tui, 20.

¹A lago mate sa vakaboicataka na waiwai e vakaisaluakitaki vakamatai:*sa vakakina* na nona lialia lailai na tamata sa rogo ni sa vuku ka dokai.

²A lomana na vuku sa tiko ki ligana i matau; ia na lomana na lialia ki ligana i mawi.

³Io, ni sa lako talega e na gaunisala na lialia, sa yali ga *vua* na vuku, ka sa tukuna vei ira na tamata kecega *ni* sa lialia ko koya.

⁴Kevaka sa dua tani vei iko na lomana na turaga, kakua ni ko biuta na nomu yasana; ni na bokoci nai valavala ca levu e na *nomuvakamalumalumu*.

⁵Sa dua na ka ca ka'u sa raica e ruku ni mata-ni-siga, na caka cala sa taka mai vua na turaga:

⁶Sa lesi na lalia me tiko vakaturaga, ia ko ira na vutuniyau era sa tiko era.

⁷Au a raici ira na tamata wale ni ra sa vodo ose, kei ira na turaga ni ra taubale e dela i vuravura me vaka na tamata wale.

⁸O koya sa kelia nai keli ena lutu kina; kei koya sa basuka na bai, ena kati koya na gata.

⁹O koya sa tala vatu ena mavoa kina; o koya sa ta kau ena ca beka kina.

¹⁰Ke sa mucu na matau, ka sa sega ni solota na batina ko koya, ke sa qai tavaka vakaukauwa: ia sa yaga na vuku e na lewa.

¹¹E dina ena daukata na gata kevaka sa sega e vakadula; ka sa sega ni vinaka cake ko koya sa dauvosa.

¹²Sa dauvosa vakayalololoma na tamata vuku; ia na tebenigusu ni lalia ena tilomi koya vakai koya.

¹³Ai vakatekivu ni vosa ni gusuna sa ka lalia: ia nai otioti ni nona vosa na lalia ca sara.

¹⁴Ia na tamata lalia sa dauvosa tiko: sa sega ni kila rawa na tamata na ka ena yaco; ia ko cei me tukuna rawa na ka ena muri mai?

¹⁵A nodra cakacaka na lalia sa vakaocataki ira yadua; ni sa sega ni kila ko koya na lako ki na koro.

¹⁶Ena ca vei iko, na vanua, ni sa nomu tui na gone, ka ra sa kana tiko e na mataka ko ira na nomu turaga!

¹⁷O sa kalougata, na vanua, ni sa nomu tui na gone vakaturaga, ka ra sa kana e na gauna sa dodonu kina ko ira na nomu turaga, me ra kaukauwa, ka segai me ra mateni!

¹⁸E na vuku ni vucesa sa daurusa na vale; e na vuku talega ni vakasavu liga sa dauturu na vale.

¹⁹Sa caka na magiti me ia kina na dredre, a sa ka ni marau na waini: ia nai lavo ga sa rawa kina *na ka* kecega.

²⁰Mo kakua ni vosavakacacataki koya na tui, io kakua ga e lomamu; mo kakua talega ni vosavakacacataki koya sa vutuniyau e nomu vale ni moce: ni sa dua na manumanu vuka ena kauta na nomu vosa, ia na ka sa vakatabana ena tukuna na ka oqo.

Na Dauvunau 11

Sa vakarota nai valavala ni loloma, 1-6; kei nai valavala ni vuku, ni sa bera mai na gauna ni rarawa, 7,8; ko ira na cauravou me ra vakarau ki na siga ni lewa, 9,10.

¹Mo kaburaka na nomu sila ki na dela ni wai: ka ni sa bogi vuqa mada ko na qai kunea tale.

²Mo vota vei ira na lewe vitu, io vei ira na lewe walu; ni ko sa sega ni kila na ca ena tubu e vuravura.

³Ke sa sinai na uca e na o, ke sa tau mai ki vuravura ka maca: ia ke sa bale na kau ki na mata ni ceva, se ki na mata ni tokalau, na yasana sa bale ga kina na kau, sai koya ena no ga kina.

⁴Ko koya sa nanuma na cagi ena sega ni kaburaka *na sila*; kei koya sa vakaraica na o ena sega ni tamusuka.

⁵Me vaka ko sa sega ni kila nai lakolako ni yalo, se sa *tubu* vakaevei na sui e na kete i koya sa bukete: sa vakakina ko sa sega ni kila na cakacaka ni Kalou ko koya sa bulia kecega.

⁶E na mataka mo kaburaka na nomu sila, ia e na yakavi me kakua ni cegu na ligamu: ni ko sa sega ni kila se cava vei rau ena yaco, se na ka oqo se na ka ko ya, se na vinaka vakatautauvata ruarua.

⁷Ia e dina sa ka vinaka sara na rarama, ka sa daumaka na mata *da* ni da raica na mata-ni-siga:

⁸Ia kevaka sa yabaki vuqa na nona bula na tamata, ka sa rekitaka kecega; ia me nanuma talega ko koya na veisiga butobuto; ni na sa vuqa mai. Na ka kecega sa na muri mai sa ka walega.

⁹Mo reki, ko iko na cauravou, ni ko sa cauravou tiko; ka marau e lomamu e na veisiga ko sa cauravou kina, ka muria na sala sa lomamu kina, kei na ka sa gole kina na matamu: ia mo kila ga, ni na lewai iko na Kalou e na ka kecega oqo.

¹⁰Ia mo biuta tani kina mai na lomamu na ka rarawa, ka mo biuta tani na ca mai na yagomu: ni sa ka walega na gauna sa gone ka cauravou kina

Na Dauvunau 12

Sa dodonu me nanumi taudonu ko Koya ka Buli keda, 1-7; sa gumatua na Dauvunau e na veivakatavulici, 8-12; ai vakataotioti ni nonai vola, 13,14.

¹Mo nanumi koya ka Buli iko ni ko sa cauravou tiko, ni sa bera ni yaco na veisiga ca, ka ni sa sega ni toro mai na veiyabaki, ko na kaya kina, Au sa sega ni vinakata na ka oqo:

²Ni sa sega ni butobuto mai na mata-ni-siga, se na rarama, se na vula, se na veikalokalo; ka ni sa sega ni daulesu tale mai na o ni sa tau oti na uca;

³Na siga era na sautaninini kina nai vakatawa ni vale, ka sa cuva na tamata kaukauwa, ka sa cegu tiko ko ira na dauqaqi silani ra lewe lailai, ka sa butobuto mai na daurai ka mai na katuba,

⁴Ka sa sogo tu na katuba ki na gaunisala, ka sa domo lailai mai na dauqaqi sila, ka sa yadra cake ko koya ni sa tagi na manumanu vuka, ka sa malumalumu kece mai na goneyalewa daumeke;

⁵Ni ra na rerevaka talega na ka cecere, ka ra daurere lako e na gaunisala, ka sa se mai na amodi, ka sa ka bibi na vodre, ka sa mudu mai na garogaro: ni sa lako na tamata ki na nona vale sa tawa mudu, ka ra sa lako voli e na sala ko ira na dautagi yaso:

⁶Ni sa sega ni tasere na dali siliva, se kavoro na bilo koula, se katebe na bilo mai nai vurevure, se ramusu na ka e vakatamoici mai nai keli wai:

⁷Sa na qai lesu na kuvu-ni-qele me qele tale me vaka eliu: ia na yalo ena lesu tale vua na Kalou ko koya ka sa solia.

⁸A ka wale e na ka wale! sa kaya ko koya na Dauvunau; sa ka wale na ka kecega!

⁹Ka ni sa vuku talega na Dauvunau, sa vakatavulici ira tiko na tamata me ra kila ka; io, sa vakasama tiko, ka sa qara matua, *kavakadutaitaka* na vosa vakaibalebale e vuqa.

¹⁰A sa qara na Dauvunau me kunea na vosa vinaka: ia na ka sa volai sa ka dodonu, *io* sa vosa dina.

¹¹A nodra vosa na vuku sa vaka na mata ni moto, kei nai vako sa vakataudeitaka ko ira na turaga ni soqosoqo, o koya sa solia mai e le dua bauga nai vakatawa.

¹²Ia sa vo, na luvequ, mo vakasalataki e na ka oqo: ena sega ni oti na dauvola nai vola; ia na dauwili vola sa ka ni oca ki na yago.

¹³Tou rogoca nai tinitini ni ka kecega oqo: Mo rerevaka na Kalou, ka muria na nona vunau: ni sai koya ga oqo nai tavi taucoko ni tamata.

¹⁴Ni na lewa na cakacaka kecega na Kalou, kei na ka vuni kecega, se vinaka, se ca.

Na Sere i Solomoni

Na Sere i Solomoni 1

A nodra veilomani ko Karisito kei ira nai soqosoqo lewe ni lotu sa tukuni e nai vola oqo, ni sa vakatakarakarataki e na nodrau veilomani na veiwatini.

¹A sere ka uasivi e na veisere, o koya ka nei Solomoni.

²Me daureguci au ko koya *na turaga* e na regu ni gusuna: Ni sa vinaka na nomuni loloma ka ca na waini.

³E na vuku ni kenai boi na nomu i lumu vinaka sara Na yacamuni sa *vaka* nai lumu sa livi yani, O koya era sa lomani kemuni kina ko ira na goneyalewa.

⁴Vakayarayarataki au; keitou na qai cicimuri kemuni: Sa kauti au mai na tui ki na nona loqi: Keitou na marau ka rekitaki kemuni, Keitou na nanuma vakalevu ki na nomuni loloma ka vakalailai ki na waini: Ko ira na yalododonu era sa lomani kemuni.

⁵Koi au *na yalewa* loaloa, ia ka'u sa matavinaka, Koi kemudou na goneyalewa ni Jerusalemi, Me vaka na vale laca ni Kitari, *Ka* vaka na vale i sulu i Solomoni.

⁶Kakua ni wanonovi au, ni'u sa loaloa, Ni sa cilavi au na siga: Era a cudruvi au na luve ni tinaqu; Era a lesi au me'u vakatawa na veiwere-ni-vaini; Ia na noqu were-ni-vaini ka'u a sega ni vakatawa.

⁷Tukuna mai vei au, koi kemuni ka'u sa lomana, Se evei na yasana ko ni sa vakania kina *na nomuni qele ni sipi*, na yasana ko ni sa vakadavori ira kina e na siga levu: Ni'u na lako sese voli e na cava Ki na nodra qele ni sipi na nomuni tokani?

⁸Kevaka ko sa sega ni kila, ko iko sa matavinaka sara vei ira na yalewa, Mo muria voli na we ni yavadra na sipi, Ka vakani ira na nomu luve ni me voleka ki na nodra vale laca nai vakatawa ni sipi.

⁹Au sa vakatauvatani iko, na wekaqu, Kei na ose yalewa e na qiqi vakaturaga nei Fero.

¹⁰Sa yatuni tu na ka vakaiukuuku e na balumu, *Kei na domomu e na sinucodo koula.*

¹¹Keitou na cakava me nomu nai talitali koula, Ka vakasavusavu siliva.

¹²Ni sa *tiko* na tui mai na nona tepeli, Sa boi vinaka yani na noqu narita.

¹³Sa vaka e dua nai vau mura vei au ko koya ka'u sa lomana; Ena davo no ga e na maliwa ni sucuqu.

¹⁴O koya ka'u sa lomana *sa vaka* vei au e dua na se ni kamifaia E na veiwere-ni-vaini mai Eni-keti.

¹⁵Raica, ko sa matavinaka, na wekaqu; raica, ko sa matavinaka; Na *matamu* sa vaka na mata ni ruve.

¹⁶Raica, sa matavinaka koi kemuni, ka'u sa lomana, io, ko sa yalovinaka: A nodaru i davodavo talega sa ka drokadroka.

¹⁷Ai coka ni nodaru vale na sitari, Na kenai sa na damanu.

Na Sere i Solomoni 2

¹Koi au na rose ni Seroni, *Kei na viavia ni buca.*

²Me vaka na viavia e na maliwa ni soni, Sa vakakina na wekaqu e na kedra maliwa na goneyalewa.

³Me vaka na moli e na loma ni dua na kau ni veikau, Sa vakakina ko koya ka'u sa lomana e na kedra maliwa na gonetagane. Au a marau ni'u a tiko sobu e na yaloyalona, Ka sa kamikamica na vuana ki na gusuqu.

⁴Sa kauti au ko koya ki na nona vale ni waini, Ia na nona kuila sa vakarurugi au na loloma.

⁵Dou vakaukauwataki au e na keki vua ni vaini, vakacegui au e na moli: Ni'u sa mate e na loloma.

⁶A ligana i mawi sa no e ruku ni uluqu, Ka sa mokoti au na ligana i matau.

⁷Au sa vakaroti kemudou, na goneyalewa ni Jerusalemi, E na vuku ni me kila, kei na teira yalewa ni veico, Mo dou kakua ni yavalata, se vakayadrati koya ka'u sa lomana, Ka me veitalia ga ko koya.

⁸A domo i koya ka'u sa lomana! raica, sa lako mai Sa rika mai ko koya e na tokaitua, ka ladelade mai e dela ni koro!

⁹O koya ka'u sa lomana sa vaka na me kila se na teira tagane sa gone: Raica, sa tu mai daku ni nodatou bai, Sa rai mai na katuba, Sa vakaraitaki koya mai nai sogo cicila.

¹⁰Sa vosa mai ko koya ka'u sa lomana, ka kaya vei au, Mo cavu tu, na wekaqu, na noqu ka matavinaka, ka lako mai.

¹¹Raica, sa oti yani na vula i liliwa, Sa mudu na uca *ka* lako tani;

¹²Sa qai rairai mai na se ni kau e na vanua; Sa qai yaco na kena vula sa tagi kina na *manumanu vuka*, Ia na domo ni ruve sa qai rogo tu e na noda vanua;

¹³Na vu ni lolo sa vuataka mai na vuana vou, Kei na vaini *kei* na vuana vou Sa boi vinaka mai. Mo cavu tu, na wekaqu, na noqu ka matavinaka, ka lako mai.

¹⁴O iko noqu ruve, *ka sa tiko* e na qara ni uluvatu, e na *yasana* vuni ni cabecabe, Me'u raica mada na matamu, me'u rogoca mada na domomu; Ni ko sa domo vinaka, ka vatukai vinaka na matamu.

¹⁵Dou toboka mai na fokise, na fokise lalai, sa vakacacana na vaini: Ni sa vou tu na vua ni noda vaini.

¹⁶Sa noqu ko koya ka'u sa lomana, koi au talega au sa nona ga: Sa vakania na nona qele ni sipi e loma ni viavia.

¹⁷Ka yacova na kena kida na mataka, ka sa seavu yani na malamalawa, Mo ni lesu mai, koi kemuni ka'u sa lomana, io mo ni vaka na me kila se na luve ni teira E na ulu-ni-vanua ko Peceri.

Na Sere i Solomoni 3

¹E na noqu i mocemoce kei na bogi ka'u a qarai koya ka'u sa lomana: Au a qarai koya, ka sa sega ni'u kunea.

²Au na cavu tu mada, ka lako voli e na koro e na salatu, Ia e na rara ka'u na qarai koya ka'u sa lomana: Au a qarai koya, a sa sega ni'u kunea.

³Era kunei au nai vakatawa era lako voli e loma ni koro: *Au a kaya vei ira*, Dou a raici koya li ka'u sa lomana?

⁴Au sa sivi iratou yani vakalailai ga, Ka'u sa qai kunei koya ka'u sa lomana: Au a tauri koya, ka bese ni vakalaivi koya, Me'u kauti koya mada ki na vale nei tinaqu, Ki na nona loqi ko koya sa kunekunetaki au.

⁵Au sa vakaroti kemudou, na goneyalewa ni Jerusalemi, E na vuku ni me kila, kei na teira yalewa ni veico, Me dou kakua ni yavalata, se vakayadrati koya ka'u sa lomana, Ka me veitalia ga ko koya.

⁶Ko cei oqo sa lako mai na veikau ka vaka na duru kubou, Ka vakaisaluakitaki e na mura kei na drega boi vinaka, Kei nai saluaki kecega ni tamata dauveivoli?

⁷Raica na nonai davodavo, ka nei Solomoni; Era lewe onosagavulu na tamata qaqa era volita, Na nodra qaqa na Isireli.

⁸Era dui taura kecega nai seleiwau, ka ra vuku e nai valu: Sa lili na nodra i seleiwau yadua e na dibidra Ni ra sa rere e na bogi.

⁹Sa cakava ko Solomoni na tui e dua na nonai davodavo E na kau ni Lepanoni:

¹⁰Na kena duruduru sa cakava e na siliva, Na botona e na koula, na delana e na *ka* lokaloka, Na lomana ga sa conaki e na nodra i loloma Na goneyalewa ni Jerusalemi.

¹¹Dou lako yani, na goneyalewa ni Saioni, me raici Solomoni na tui, Ni sa vakaisala tu e nai sala sa vakaisalataki koya kina ko tinana e na siga sa vakawati kina, Ia na siga sa marau kina na lomana.

Na Sere i Solomoni 4

¹Raica, ko sa matavinaka, na wekaqu; raica, ko sa matavinaka; Na *matamu* sa vaka na mata ni ruve ka sa puloutaki tu: Na drau ni ulumu sa vaka na qele ni me, Sa rairai mai na ulu-ni-vanua ko Kiliati.

²A batimu sa vaka na qele *ni sipi* yalewa sa koti, Ka sa lako cake mai nai silisili; Ka sa dui luvei drua yadua, Ka sa sega vei ira sa sega ni luvea.

³A tebenigusumu sa vaka na wa kulakula, A sa daukilikili na nomu vosa: A nomu kanavalalava sa vaka na tiki ni pomekaraneti Sa puloutaki tu.

⁴A domomu sa vaka na vale-cecere i Tevita sa tara me vale ni yaragi, Ka dua na udolu nai sasabai sa rube kina, Na nodra i sasabai kecega na qaqa.

⁵A sucumu ruarua sa vaka e rua na me kila lalai erau drua, Erau kana voli e na maliwa ni viavia.

⁶Ka'u na lako mada yani ki na ulu-ni-vanua ni mura, Kei na ulu-ni-koro ni drega boi vinaka, Ka yacova na kena kida na mataka, ka sa seavu yani na malamalawa.

⁷Ko sa matavinaka sara, na wekaqu; Sa sega na tikimu e ca.

⁸Daru mai lako vata e Lepanoni, na watiqu, Daru lako tani e Lepanoni: Mo rai tu mai na dela i Emana, Mai na dela i Siniri kei Erimoni, Mai na nodra qara na laioni, Mai na nodra ulu-ni-vanua na lepate.

⁹Ko sa rawa na lomaqu tauoko, na ganequ, na watiqu; Ko sa rawa na lomaqu tauoko e na dua na matamu, E na dua na sinucodo ni domomu.

¹⁰Na kena vinaka sara na nomu loloma, na wekaqu, na watiqu! Na kena vinaka sara na nomu loloma na kena ca na waini! Kei nai boi ni nomu i lumu e na kau boi vinaka kecega!

¹¹A tebenigusumu, na watiqu, sa tiri *me vaka* na qa ni oni: Na oni kei na wai-ni-sucu sa no e ruku ni yamemu; Ia nai boi ni nomu i sulu sa vaka na kenai boi ko Lepanoni.

¹²A were sa viribaiti tu na wekaqu, na watiqu; A mata-ni-wai sa sogo, nai vurevure ni wai sa dregati.

¹³A nomu i teitei na pomekaraneti, sa kamikamica na vuana; Na kamifaia, kei na narita,

¹⁴Na narita kei na safaroni; Na drove kei na sinamoni, kei na kau drega boi vinaka kecega; Na mura kei na yasi, kei na kau kece e boi vinaka sara:

¹⁵Na mata-ni-wai ni veiwere, Nai keli-wai bula, Kei na uciwai mai Lepanoni.

¹⁶Mo yadra mai, na tokalau; mo liwa mai, na ceva; Drau mudre mai ki noqu were, me tiri yani kina na kena drega sa boi vinaka. Me lako mai ko koya ka'u sa lomana ki nona were, Me kania na kena vua ni kau vinaka.

Na Sere i Solomoni 5

¹Au sa lako mai ki noqu were, na wekaqu, na watiqu: Au sa vetia vata na noqu mura kei na noqu kau boi vinaka; Au sa kania vata na qau qa ni oni kei na oni; Au sa gunuva vata na mequ waini kei na mequ wai-ni-sucu: Dou kana, na veiwekani; Dou gunu, io, dou gunu vakalevu, na daulomani.

²Au sa moce, ka sa yadra na lomaqu: A domo i koya ka'u sa lomana sa tukituki tu, *a sa kaya*, Dolavi au, na wekaqu, ka'u lomana, na noqu ruve, na noqu ka savasava: Ni sa wai walega na uluqu e na tegu, *Ia* na drau ni uluqu e na tegu ni bogi.

³Au sa luvata na noqu kote; au na curumaka *tale* vakaevei? Au sa vuya oti na yavaqu; au na vaqelevewataka *tale* vakaevei?

⁴O koya ka'u sa lomana sa daramaka na ligana ki na duba *ni katuba*, *Ia* sa yavavala na yaloqu e na vukuna.

⁵Au a tu cake me dolavi koya ka'u sa lomana; Ka sa tiri na mura mai na ligaqu, Kei na mura boi vinaka mai nai qaqalo ni ligaqu, Ki nai tautauri ni loka.

⁶Au a dolavi koya ka'u sa lomana; *Ia* ka sa lesu yani ko koya ka'u sa lomana, a sa lako tani: Sa yali na yaloqu ni sa vosa ko koya: Au a qarai koya, ia ka'u sa sega ni kunei koya; Au a kacivi koya, ka sa sega ni rogo mai vei au.

⁷A ra sa raici au nai vakatawa era daulako voli e na koro, Era sa yaviti au, era sa vakamavoataki au; Ko ira nai vakatawa ni bai era kauta tani na noqu pulou.

⁸Au sa vakaroti kemudou, na goneyalewa ni Jerusalemi, kevaka dou sa kunei koya ka'u sa lomana, Mo dou tukuna vua, ni'u sa mate e na loloma.

⁹A cava sa uasivi kina ko koya ko sa lomana vua na tani sa lomani, Ko iko sa matavinaka cake vei ira na yalewa? A cava sa uasivi kina ko koya ko sa lomana vua *na tani* sa lomani, Mo vakaroti keitou kina vakaoqo?

¹⁰O koya ka'u sa lomana sa vulavula ka damudamu, Ka sa uasivi cake vei ira na tani era lewe oba.

¹¹A uluna sa vaka na koula dina sara, A drau ni uluna sa veiveliyaki, *ka* loaloa me vaka na reveni.

¹²A matana sa vaka *na mata ni* ruve mai na uciwai; Sa vui e na wai-ni-sucu, ka lelevu vinaka tu.

¹³A baluna sa vaka na loga ni kau boi vinaka, na se ni kau boi vinavinaka: A tebenigusuna *sa vaka* na viavia, sa tiri maikina na mura boi vinaka.

¹⁴A ligana *sa vaka* na mama koula sa vono perili: A yagona *sa vaka* na tabua lumilumisa sa botani *e na* safafia:

¹⁵A yavana *sa vaka* na duru vatu e veivolavolai, sa tu e nai tutu koula dina: A kenai rairai sa vakataki Lepanoni, sa tautani me vaka na vu ni sitari.

¹⁶A gusuna sa kamikamica sara: io, sa ka domoni sara ko koya. Sai koya oqo ka'u sa lomana, ia sai koya oqo na wekaqu, Koi kemudou na goneyalewa ni Jerusalemi.

Na Sere i Solomoni 6

¹Sa lako kivei ko koya ko sa lomana, Ko iko sa matavinaka cake vei ira na yalewa? Sa lesu tani kivei ko koya ko sa lomana? Me datou vakasaqarai koya kei iko.

²O koya ka'u sa lomana sa lako sobu ki na nona were, ki na loga kau boi vinaka, Me kana e na veiwere, ka doloka na viavia.

³Au sa nei koya ka'u sa lomana, a sa noqu ko koya ka'u sa lomana: Sa vakania na nona qele ni sipi e loma ni viavia.

⁴Ko sa matavinaka, na wekaqu, me vakataki Tirisa, Ka rairai vinaka me vakataki Jerusalemi, *Ka rerevaki me vaka nai valu* sa vakadrotini.

⁵Mo vagolea tani vei au na matamu, Ni sa rawai au: A drau ni ulumu sa vaka na qele ni me Sa rairai mai Kiliati.

⁶A batimu sa vaka na qele ni sipi yalewa Sa lako cake mai nai silisili, Sa dui luvei drua yadua, Ka sa sega vei ira sa sega ni luvea.

⁷Sa vaka na tiki ni pomekaraneti na nomu kanavalavalala Sa puloutaki tu.

⁸Sa lewe onosagavulu na ranadi, ka lewe walusagavulu na watina lalai, Kei na goneyalewa sa sega ni wili rawa.

⁹Ia na noqu ruve, na noqu ka savasava sa dua *bauga*; Na luve i tinana e dua bauga, Ko koya ga na gone ni toko nei koya ka vakasucuma. Era raici koya ko ira na goneyalewa, ka vosavakalougatataki koya; Ko ira *talega* na ranadi kei ira na watina lalai, a ra vakacaucautaki koya.

¹⁰O cei ko koya sa kida mai me vaka na mataka, Sa weweli me vaka na vula, Sa serau tu me vaka na mata-ni-siga, *Ka rerevaki me vaka nai valu* sa vakadrotini?

¹¹Au a lako sobu ki na were ni amodi Me'u raica na vuata mai na buca, Me'u raica na veivaini se sa tubu vinaka se segai, *Kei na pomekaraneti se sa kubu, se segai*.

¹²Ni'u sa bera ni kila, sa vakauqeti au na yaloqu *me'u* vodo e na nodra qiqi na turaga ni noqu tamata.

¹³Mo lesu mai, mo lesu mai, na Sulamaiti; Mo lesu mai, mo lesu, me keitou raici iko. A cava mo dou raica vua na Sulamaiti? Sa vaka na mataivalu e rua sa dua vata ga.

Na Sere i Solomon 7

¹Na kena rairai vinaka na yavamu sa vakaivava, ko iko na luvena yalewa na tui! A loki ni sagamu sa vaka na ka ni ukuuku, Na cakacaka ni ligana na matai vuku.

²A nomu vicovico *sa vaka* na bilo momokiti, Sa sega ni yali kina na waini: Na ketemu *sa vaka* nai binibini witi Sa voliti e na viavia.

³A sucumu ruarua sa vaka na me kila lalai e rua sa drua.

⁴A domomu sa vaka na vale tabua cecere; A matamu *sa vaka* na drano mai Esiponi, mai na matamata-ni-koro ni Paci-rapimi: A ucumu sa vaka na vale-cecere mai Lepanoni Ka sa donui Tamasiko.

⁵A ulumu sa vakataki Kameli, Kei na drau ni ulumu sa vaka na ka lokaloka; Sa vauci tu na tui e na drau ni ulumu!

⁶Na nomu matavinaka kei na nomu rekitaki, Ko iko ka'u sa lomana!

⁷A kemu balavu oqo sa vakatauvatani kei na balabala, Kei na sucumu sa vaka nai soso vua ni vaini.

⁸Au a kaya, Ka'u na kaba na balabala, Ka'u na taura na tabana: Ia na sucumu ena qai vaka nai soso vua ni vaini, Kei nai boi ni nomu i cegu ena vaka na moli;

⁹Kei na gusumu ena vaka na waini vinaka sara, Na mena ka'u sa lomana, sa vinaka na kena gunuvi, A sa kitaka na tebenigusudra era sa moce me ra vosa mai.

¹⁰Au sa nona ka'u sa lomana, ka sa vinakati au ko koya.

¹¹Ko iko ka'u sa lomana, daru mai lako yani ki na veiwere; Me daru la'ki tiko e na veikoro lalai:

¹²Me daru sou ka lako ki na veiwere-ni-vaini; Me daru raica se tubu vinaka na vaini se *sa seraki* na vua ni vaini vou, Ka kubu mai na pomekaraneti, se segai: Maikea talega ka'u na solia vei iko na noqu loloma.

¹³Sa boiboi mai na tuta, A sa toka mai nodatou na *vuata* vinaka kecega, e vou ka matua, O koya ka'u sa binia me nomu ko iko ka'u sa lomana.

Na Sere i Solomoni 8

¹Mo vakataki koya mada ga na taciqu, Ko koya ka sucuma na sucu i tinaqu! Ni'u na kunei iko e tautuba, ka'u na qai reguci iko: Io, ka'u na sega ni beci kina:

²Ka'u na tuberi iko, *ka* kauti iko ki na vale nei tinaqu, Sa na vakavulici au ko koya: Ka'u na vagunuvi iko e na waini boi vinaka Na dra ni noqu pomekaraneti.

³A ligana i mawi *sa* na kenai nono ni uluqu, Ia na ligana i matau ena mokoti au.

⁴Au sa vakaroti kemudou, na goneyalewa ni Jerusalemi, Mo dou kakua ni yavalata, se vakayadrati koya ka'u sa lomana, Ka me vakatau mada ga vua.

⁵Ko cei sa lako cake mai oqo mai lekutu, Ka sa raviti koya sa lomana? Au a vakayadrati iko mai na ruku ni vu ni moli: Sa vakasucumi iko maikea ko tinamu: Sa taratara maikea ko koya ka vakasucumi iko.

⁶Mo tabaki au me vaka na mama ki lomamu, *io*, me vaka na mama ki ligamu: Ni sa gumatua me vaka na mate na loloma; Sa yalokaukauwa me vaka nai bulubulu na vuvu: A kena qilaiso na qilaiso waqa, Io, na yameyame ni buka sa kurukuru,

⁷Sa na sega ni bokoca rawa na loloma na wai e vuqa, Ena sega talega ni luvuca rawa na waluvu: Kevaka ena solia na tamata nai yau kece e nona vale mei sosomi ni loloma, Sa na beci sara ga.

⁸Sa dua na tacidaru lailai, Ka sa sega na sucuna: A cava me daru ia e na vukuna na tacidaru E na siga ena duguci kina?

⁹Kevaka e bai vatu ko koya, Edaru na tara e delana na vale siliva cecere: Ia kevaka nai sogo ni katuba ko koya, Edaru na vakalatia e na papa sitari.

¹⁰Koi au ka'u sa bai vatu, ia na sucuqu sa vaka na vale-cecere: Au a qai vaka e dua sa vinakati e matana.

¹¹Sa dua na nona were-ni-vaini ko Solomoni mai Peali-amoni; Ka sa lisitaka vei ira eso nai vakatawa; Me ra dui kauta mai e dua na udolu na tiki ni siliva sai voli ni kena vuata.

¹²A noqu were-ni-vaini, o koya sa noqu dina, sa no mai: Me nomu, Solomoni, e dua na udolu, Ka rua na drau me nodra nai vakatawa ni vuata.

¹³Ko iko sa dautiko e na veiwere, Era vakarorogo ki na domomu nai tokani: Mo vakarogoya *talega* kivei au.

¹⁴Mo kusarawa, ko iko ka'u sa lomana, Ia mo vaka na me kila se na luve ni teira E na veiulu-ni-vanua ni kau boi vinaka.

Aisea

Aisea 1

Ko Aisea na parofita, 1, sa vunauci ira na Juta e na vuku ni nodra talaidredre, 2,3; ka tagicaka na nodra daucudruvi, 4-9; ka sa vakarota vei ira me ra veivutuni, 10-17, me bokoci kina na nodra i valavala ca, 18-20, ka me ra tiko vinaka; ni na cudruvi ga ko ira sa sega ni veivutuni, 21-31.

¹A raivotu i Aisea na luve i Emosi, ka raica ko koya ka sa baleti Juta kei Jerusalemi e na gauna i Usaia, kei Jocame, kei Easi, kei Esekaia, ko iratou na tui Juta.

²Dou rogoca, na lomalagi, ka vakatu daliga, na vuravura, ni sa kaya mai ko Jiova, Ka'u a susuga ka vakalevulevui ira na luvequ, ia ko ira, era sa vuki tani vei au.

³Sa kila na nonai taukei na pulumokau, kei na asa na bai ni nona turaga: ia ko ira na Isireli, era sa sega ni kilai au; ko ira na noqu tamata, era sa sega ni nanumi au.

⁴Ulei na matanitu ca, ko ira na tamata sa bitaki e na caka cala, na kawa ni valavala ca, na gone dauvakacaca: era sa biuti Jiova, era sa vakacudrui Koya na Yalosavasava i Isireli, era sa vuki tani tale.

⁵E na cava mo dou yaviti tale kina? dou na vuki tikoga, sa mate taucoko na ulumu, ka sa malumalumu taucoko na lomamu.

⁶Mai na qeteqete ni yavamu ka cavaraka sara ki na ulumu sa sega kina na tikimu e bula; sa mavo ga, a sa dabuiloa, a sa bona tikoga: sa sega ni bobo, se viviraki, se lumuti e nai lumu.

⁷A nomudou vanua sa lala; a nomudou veikoro sa kama e na bukawaqa; ko ira na kai tani era sa kania na nomudou veiwere e na matamudou, a sa lala didi me vaka ni sa dauvukica ko ira na kai tani.

⁸Ka sa biu tu na goneyalewa ni Saioni me vaka na vale bola e na were-ni-vaini, me vaka nai cili e na loga ni kiukaba, me vaka na koro sa kabai.

⁹Kevaka sa sega ni lewa ko Jiova ni lewe vuqa me vo tiko e le vica vei keda, eda sa qai vakataki Sotoma, eda sa qai vakataki Komora.

¹⁰Dou rogoca na vosa i Jiova, koi kemudou ka daulewai Sotoma; dou vakatu daliga ki na vunau ni noda Kalou, koi kemudou na kai Komora.

¹¹A cava na kena yaga vei au na nomudou i soro e vuqa? sa kaya ko Jiova: Sa rui levu vei au na sipi tagane mei soro kama, kei na uro ni manumanu sa vakani vinaka; ia na dra ni pulumokau, kei na dra ni lami, kei na dra ni me tagane ka'u sa sega ni vinakata.

¹²Ni dou sa rairai mai e mataqu, ko cei sa taroga vei kemudou oqo mo dou mai butubutuka na noqu lomanibai?

¹³Dou kakua ni kauta tale mai nai cabocabo wale; nai madrali boi vinaka sa ka vakasisila vei au; na vula vou kei na siga tabu, na kaci mo dou soqoni levu mai: Ka'u sa sega ni vosota rawa nai valavala ca kei nai soqosoqo tabu.

¹⁴Ia na nomudou vula vou kei na nomudou so levu tabu sa cata na yaloqu: Au sa bitaki kina; Sa ka ni oca na vosota.

¹⁵Ia ni dou sa dodoka mai na ligamudou, Ka'u na tabonaka na mataqu maivei kemudou: io, ni dou sa masu vakavuqa, ka'u na sega ni rogoca: a ligamudou sa lomoci e na dra.

¹⁶Dou vui kemudou, vakasavasavataki kemudou; kauta tani e mataqu na nomudou i valavala ca; dou kua ni caka ca;

¹⁷vulica na caka vinaka; segata na lewa dodonu, vupei koya sa vakasaurarataki, dou ia na lewa e na vukuna na luveniyali, *kei* na dautataro e na vuku ni yada.

¹⁸Dou mada mai, me tou veivosaki vata, sa kaya ko Jiova; ke sa vaka na ka kulakula na nomudou i valavala ca, sa na vulavula me vaka na uca-vulavula; ke sa damuvakula sa na vaka na vutika ni sipi.

¹⁹Kevaka dou vakadinata ka vakarorogo, dou na kania na veta ni vuata.

²⁰Ia kevaka dou sa bese ka sa talaidredre, ena kani kemudou nai seleiwau: ni sa tukuna oqo na gusu i Jiova.

²¹Na kena vuki me dautagane na koro ka daudina! sa daucaka tiko eliu na lewa dodonu; a ka dodonu ga ka dautiko kina; ia edaidai sa tiko kina na daulaba.

²²A nomu siliva sa vuki me de ni kaukamea, na memu waini sa waicala.

²³Ko ira na nomu turaga era sa dautalaidredre, a ra sa nodra i tokani na daubutako: era dui dauvinakata nai solisoli, ka daugu me saumi: Era sa sega ni ia na veilewai dodonu, e na vuku ni luveniyali, kei na kena lewa e na vuku ni yada sa sega ni yaco kivei ira.

²⁴O koya sa kaya kina na Turaga, ko Jiova ni lewe vuqa, ko Koya na Kaukauwa i Isireli, Io, ka'u na vakacegui au maivei ira na noqu meca, ka vakayacora na cudru vei ira era cati au:

²⁵Ia ka'u na tarai iko mada, ka sava tani laivi na nomu de ni kaukamea, ka kauta tani kecega na nomu ca:

²⁶Ka'u na lesi ira tale na nomu turaga ni lewa me vaka eliu, kei ira na nomu daubose me vaka e nai vakatekivu: ka oti, ko na qai vakatokai, Na koro daucaka dodonu, na koro daudina.

²⁷Ena vakabulai ko Saioni e na lewa dodonu; kei ira era na lesu tale mai, e nai valavala dodonu.

²⁸Ia na nodra rusa na dautalaidredre kei ira nai valavala ca ena *yaco* vata ga, ia ko ira era sa biuti Jiova era na vakarusai.

²⁹Ni ra na maduataka na oki dou sa daudomona, dou na taqaya talega e na vuku ni veiwere dou sa digitaka.

³⁰Ni dou na vaka na vu ni oki sa malai na drauna, kei na were sa sega kina na wai.

³¹Ia ko koya sa kaukauwa ena vaka na wa ni cina, kei na nona cakacaka me vaka na lidi ni buka, a rau na kama vata ruarua, ka sega e dua me na bokoca.

Aisea 2

Sa tukuna ko Aisea ni na yaco mai na lewa ni Mesaia, 2-4; a sa vakaroti ira na Juta me ra veivutuni ni ra sa daucudruvi e na vuku ni nodra i valavala ca, 5-9. Sa ka rerevaki sara na kaukauwa ni Kalou, 10-22.

1Na ka ka vakatakilai vei Aisea na luve i Emosi e na vuku i Juta kei Jerusalemi.

2Sa na yaco e na gauna maimuri, ni na vakataudeitaki na ulu-ni-vanua ni vale i Jiova me sivia na veiulu-ni-vanua, ena vakaceceretaki ka me lolovira na veiulu-ni-koro; ka ra na drodro kina na veimatanitu kecega.

3A ra na lako na tamata e lewe vuqa, ka kaya, Me da mai la'ki cabe cake ki na ulu-ni-vanua i Jiova, ki na vale ni Kalou i Jekope; ena vakavulica vei keda ko koya na nonai valavala, ia eda na muria na nona sala: ni na lako yani mai Saioni na vunau, kei na vosa i Jiova mai Jerusalemi.

4Ia ena ia na veilewai e na vuku ni veimatanitu, ka na vunauci ira na veimataqali e vuqa: ka ra na tukitukia na nodra i seleiwau mei bati ni siviyara, kei na nodra moto mei sele ni samaki: ena sega ni lavei seleiwau e dua na matanitu ki na dua na matanitu, a ra na sega ni vulica tale nai valu.

5Koi kemudou na mataqali i Jekope me da mai lako voli tu e na rarama i Jiova.

6Ka ni kemuni a biuti ira na nomuni tamata na mataqali i Jekope, ni sa tawa na nodra vanua e na kai na tu-i-cake, a sa daucaka mana lasu me vakataki ira na kai Filisitia, ia vei ira na luve ni kai tani era sa vutu ni tamata kina.

7Ia na nodra vanua talega sa vutu ni siliva kei na koula, ka sa sega ni wili rawa na nodra i yau; ka sa ka levu na ose e na nodra vanua ka sa sega ni wili rawa na nodra qiqi-ni-tamata:

8Ka sa oso na nodra vanua e na matakau; era sa cuva ki na cakacaka ni ligadra, ki na ka sa cakava nai qaqlalo ni ligadra:

9A sa cuva kina na tamata wale, ka sa vakamalumalumutaki koya na tamata turaga: ia mo ni kakua ni vosoti ira.

10Mo curuma na qara vatu, ka vunitaki iko e na qele mai na ka rerevaki i Jiova, kei nai ukuuku ni nona ka vakaturaga.

¹¹Na mata viavialevu ni tamata ena vakamalumalumutaki, kei na nodra viavialevu na tamata ena vakabalei sobu, ia ena cecere duaduaga ko Jiova e na siga ko ya.

¹²Ia ena dua na siga i Jiova ni lewe vuqa vei ira kecega era sa yalolevu ka viavialevu, kei ira kecega era sa vakaceceretaki; ia ena vakamalumalumutaki:

¹³Ena tauca kece talega na sitari ni Lepanoni, sa cecere ka laveti cake, kei na oki kecega ni Pasani;

¹⁴kei na ulu-ni-vanua cecere kecega, kei na ulu-ni-koro kecega sa cecere cake;

¹⁵kei na vale ni valu cecere kecega, kei na bai ni valu kecega;

¹⁶kei na waqa kecega ni Tasisi, kei nai yaya kecega e dauvinakati.

¹⁷Ia ena vakabalei sobu na yalolevu ni tamata, ka vakamalumalumutaki na viavialevu ni tamata: ia ko Jiova duaduaga ena cecere ena siga ko ya.

¹⁸Ia na matakau ena vakaotia sara ko koya.

¹⁹A ra na curu na tamata ki na qara vatu, kei na qara qele, e na vuku ni ka rerevaki i Jiova, kei nai ukuuku ni nona ka vakaturaga, ni sa qai tu cake ko koya me vakayavalati vuravura vakalevu.

²⁰E na siga ko ya ena biuta tani na tamata na nona matakau siliva, kei na nona matakau koula, ka cakava me soro kina ko koya, ki na kalavo kei na beka;

²¹me la'ki curu ki na qara vatu, kei na gusu ni uluvatu, e na vuku ni nona rerevaki Jiova, kei na nonai ukuuku vakaturaga, ni sa qai tu cake ko koya me vakayavalati vuravura vakalevu.

²²Dou kua ni goleva e dua na tamata, sa tiko e na qara ni ucuna na nonai cegu: ni sa yaga ki na cava ko koya?

Aisea 3

Na ka ca sa tubu e na nodra i valavala ca na lewe ni vanua, 1-12; era na cudruvi na turaga e na vuku ni nodra i valavala kaukauwa, 13-15; kei ira talega na yalewa e na vuku ni nodra wedewede, 16-24; ena cudruvi sara ko Jerusalemi, 25,26.

¹Raica, na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa, sa qai kauta tani e Jerusalemi kei Juta na ka kece sara sa bula kina, na madrai kecega sa bula kina, kei na wai kecega sa bula kina,

²Na qaqa *talega*, kei na tamata i valu, na turaga ni lewa, kei na parofita, kei na rairai kei na qase,

³Na turaga ni lewe limasagavulu, kei koya na tamata sa rogovinaka, kei na lewe ni bose, kei na matai vuku, kei koya sa maqomaqosa na nona vosa.

⁴Ia ka'u na lesi ira na gone me nodra turaga, ia na gone lalai ena lewai ira.

⁵A ra na dui ia na veivakasaurarataki na tamata yadua vua e dua tani, vua talega na kai nona: era na cakacaka vakavosalevu na gone vua na qase, kei na kaisi botoboto vua na tamata turaga.

⁶E dua na tamata ena qai goleva na tacina e na vale i tamana, *ka kaya*, Sa tu vei iko nai sulu, mo neitou turaga mada, ia na ca oqo mo lewa ga kina:

⁷E na siga ko ya ena dulaki liga mai ko koya, *ka kaya*, Au na sega ni vakabula; ni sa sega na madrai se nai sulu e noqu vale: dou kakua sara ni lesi au me'u lewai ira na tamata.

⁸Ni sa rusa ko Jerusalemi, ka sa ca ko Juta: ni sa dua tani na nodra vosa kei na nodra i valavala vei Jiova, me vakararawataka na matana vakaiukuuku.

⁹Ai rairai ni matadra sa beitaki ira ni ra ca; ia na nodra i valavala ca era sa vakavotuya me vakataki Sotoma, era sa sega ni vunia. Ena ca na yalodra! ni ra sa vakacacani ira vakataki ira ga.

¹⁰Dou kaya vua na yalododonu *ena yaco ga vua* na vinaka: ni ra na kania na vua ni nodra i valavala.

¹¹Ena ca ko ira na tamata ca! *ena yaco ga vua* na ca: na ka sa cakava na ligana ena caka *talega* vua.

¹²Era sa gone ga ko ira era sa vakasaurarataki ira na noqu tamata, ka sa lewai ira ko ira na yalewa. Koi kemudou na noqu tamata, ko ira era sa tuberi kemudou era sa vakacalai kemudou, ka vakacacana na sala ko sa lako kina.

¹³Sa tu mai ko Jiova me ia na veitotaki, sa tu me lewai ira na tamata.

¹⁴Ena ia na lewa ko Jiova vei ira na qase ni nona tamata, kei iratou na nodra turaga: Ni sai kemudou ka kania oti na were-ni-vaini; na ka sa kovea mai vei ira na dravudravua sa tu ga e na nomudou veivale.

¹⁵A cava dou sa butuki ira sobu kina na noqu tamata, ka butuqaqia na matadra na dravudravua? sa taroga na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁶A sa kaya talega ko Jiova, Ni ra sa qaciqacia na goneyalewa ni Saioni, ka sa vakateqateqa na nodra i lakolako, ka sa dauvere na matadra, ka sa lako vakamamada, ka sa taqiriqiri tu na vesa ni yavadra:

¹⁷o koya ena lewa kina na Turaga me tubura na buradeladra na goneyalewa ni Saioni na mate ka na vakaluvawaletaki ira ko Jiova.

¹⁸E na siga ko ya ena luvata tani kina na Turaga na nodra vesa lagilagi, kei na lawa ni drau ni uludra, kei *nanodra i* taube civa;

¹⁹na sau ni daligadra, kei na qato, kei na pulou,

²⁰nai sala, kei na sinucodo ni vesa, kei nai vau, kei na tavaya ka boi vinaka, kei nai vakadaro ni ca,

²¹na mama, kei nai sau ni ucu;

²²nai sulu vakaiukuuku, kei na curucuru, kei na sole, kei na taga ni lavo,

²³nai iloilo, kei nai sulu lineni matailalai, kei nai sala, kei na pulou levu mamare.

²⁴Ia ena yaco mei sosomi kei nai saluaki na ka e bona; ka mei sosomi ni vau vakaiukuuku na dali; kei nai sosomi ni ulu sa talitali vinaka na ulu cou; kei nai sosomi ni curucuru nai sulu taga; *kei* na vakamai mei sosomi ni matavinaka.

²⁵A nomu tagane era na mate e nai seleiwau, kei ira na nomu qaqa, e nai valu.

²⁶Ena levu na tagi kei na yaso e na nona matamata-ni-koro; ia ko koya ni sa lala tu ena tiko sobu e na qele.

Aisea 4

A ka ca sa na yaco e nai valu, 1, kei na ka vinaka ena yaco vei ira na lotu dina e na nona lewa na Mesaia, 2-6.

¹Ia e na gauna ko ya sa na lewe vitu na yalewa eratou na taura e le dua na tagane, ka kaya, Keitou na kania na neitou madrai, ka vakaisulu e na neitou i sulu: ia me vakatokai ga na yacamu vei keitou, me kau tani na ka keitou rogo ca kina.

²E na gauna ko ya ena rairai vinaka ka rogo na coke i Jiova, ia na vuata ni vanua ena ka talei ka matavinaka me kedra na Isireli era sa dro bula.

³Ia ena yaco, ko koya sa tiko laivi mai Saioni, kei koya ka tiko mai Jerusalemi, ena vakatokai me yalosavasava, *io* ko ira kecega era sa volai vata kei ira na bula mai Jerusalemi:

⁴Ni na sa qai savata tani na Turaga na nodra dukadukali na goneyalewa ni Saioni, ka vuya tani na dra mai na loma ni koro ko Jerusalemi e na yalo daulewa dodonu, kei na yalo sa waqa tu.

⁵Ia ena cakava ko Jiova me ubia nai tikotiko kecega mai na ulu-ni-vanua ko Saioni, kei na kenai soqosoqo, na o kei na kubou e na siga, kei na rarama ni bukawaqa caucaudre e na bogi: ni na vakarurugi ira kecega na kenai ukuuku.

⁶Ia ena dua na vale me vakaruru kina e na siga mai na katakata, mei drodro talega, kai vakaruru mai na cava kei na uca.

Aisea 5

A loloma ni Kalou vei ira na nona tamata, kei na nodra sega ni loloma vua, 1-7; era na cudruvi e na vuku ni nodra domo-ni-koco, 8-10; kei na nodra daugunu yaqona, 11,12; kei na nodra sega ni kila na Kalou, 13-17; eso tale na ka era ca kina, 18-23; kei na nodra biuta na vunau ni Kalou, 24,25; ai valavala ni nodra cudruvi, 26-30.

¹Au na seretaka mada vua ka'u sa daulomana na sere ka baleta na nona were-ni-vaini nei koya ka'u sa lomana. E dua na were-ni-vaini nei koya ka'u sa daulomana, ka *no* mai na dua na ulu-ni-vanua qele bulabula:

²ka sa viribaita, ka biuta tani na kena veivatu, ka tea kina na vaini vinaka sara, ka sa tara e dua na vale-cecere e loma, a sa kelia kina nai keli-ni-waini: ka sa qai nuitaka me vuataka na vuana, a sa vuataka na vua ca.

³Ia koi kemudou na kai Jerusalemi, kei na tamata ni Juta, dou lewa mada vei keirau kei na noqu were-ni-vaini.

⁴A cava tale me caka ki na noqu were-ni-vaini, ka'u a sega ni cakava kina? ia e na vuku ni cava, ni'u a nuitaka me vuataka na vua ni vaini, sa qai vuataka ga na vua ni vaini ca?

⁵Ia oqo; ka'u na tukuna mada vei kemudou na ka ka'u na cakava ki na noqu were-ni-vaini: au na kauta tani na kena bai soni, ena qai laukana; au na talaraka sobu na kena bai vatu, ena qai buturaki:

⁶Au na biuta ga me lekutu: ena sega ni samaki se wereci; ena tubura ga na kau vakavotona kei na soni: ia ka'u na lewa na o me kakua ni tau maikina na uca.

⁷Ia na were-ni-vaini i Jiova ni lewe vuqa na veimataqali i Isireli, kei ira na tamata ni Juta era sa nonai teitei daudomoni: a sa nanuma ena ia na caka dodonu, ka raica! sa ia ga na veivakamatei; kei nai valavala dodonu, ka raica na qoqolou.

⁸Era na ca ko ira era dauvakaikuritaka na vale ki na vale, *ka* daukuria na were ki na were, me kakua na vanua e vo, mo dou qai tiko vakataki kemudou ga e na loma ni vanua!

⁹Sa kaya tiko e na daligaqu ko Jiova ni lewe vuqa, E dina ena lala mai na veivale e vuqa, na *veivale* lelevu ka vinaka, ka me sega e tiko kina.

¹⁰Io, na were-ni-vaini sa tini na eka ena dua kina na pac a waini, kei na omeri sila e dua ena dua kina na efa.

¹¹Era na ca ko ira era souta na gunu yaqona e na mataka caca; ka bogicaka, me ra mateni e na waini!

¹²Ia na api, kei na vaioli, na tibereli, kei na bitu-ni-vakatagi, kei na waini, sa ka ni nodra so yaqona: ia na cakacaka i Jiova era sa sega ni veinanuyaka, kei na ka sa cakava na ligana era sa sega ni nanuma kina.

¹³O koya oqo era sa kau vakabobula tani kina na noqu tamata, ni sa sega na nodra vuku; ia na nodra tamata rogo, era sa mate e na viakana; kei na nodra lewe vuqa, era sa mate e na viagunu.

¹⁴O koya oqo sa vakalevutaki koya kina ko bulubulu, ka sa dalaga vakalevu sara: ka sa lako sobu kina ko ira era sa rogo, kei na kedra lewe vuqa, kei na kedra totoka, kei koya sa marautaki koya.

¹⁵A sa vakamalumalumutaki na tamata wale, ka vakasivoi na tamata turaga, ena matamadua talega ko ira na mataviavialevu:

¹⁶ia ko Jiova ni lewe vuqa sa vakalevulevui e na lewa dodonu, a sa vakarokorokotaki na Kalou yalosavasava e nai valavala dodonu.

¹⁷Ena qai kana voli na lami me vaka e na kedra vanua veico, ia na nodra vanua lala na vutuniyau ena kania ko ira na kai tani.

¹⁸Era na ca ko ira era yarataka mai nai valavala ca e na dali ni ka lasu, ka caka ca me vaka e na dali kaukauwa:

¹⁹O ira era kaya, Me tei kusarawa ko koya, ka me vakusakusataka na nona cakacaka me da raica; ia na ka sa bosea ko koya na Yalosavasava ni Isireli, me toro mada mai ka yaco, me da kila!

²⁰Era na ca ko ira era vakatoka na ca me vinaka, kei na vinaka me ca; era kaya sa rarama na butobuto, ka butobuto na rarama; era kaya sa kamikamica na ka gaga, ka gaga na ka sa kamikamica!

²¹Era na ca ko ira era nanumi ira ni ra vuku, ka vakasami ira ni ra yaloqaseqase!

²²Era na ca ko ira era gumatua ni gunu waini, kei ira era tamata kaukauwa ni caka yaqona:

²³era vakadonui koya sa cala me nodra kina nai solisoli, ka ra sa kauta tani maivua na tamata dodonu na nona dodonu.

²⁴Ia me vaka sa kama na vu-ni-sila e na yameyame ni bukawaqa, ka sa yavu sara na co madu ni sa caucaudre, ena vuca sara vakakina na wakadra, ia na sedra ena vuka cake me vaka na kuvu-ni-soso: ka ni ra sa biuta tani na vunau i Jiova ni lewe vuqa, ka beca na vosa i Koya na Yalosavasava ni Isireli.

²⁵O koya oqo sa waqa kina na cudru i Jiova vei ira na nona tamata, ka sa dodoka yani na ligana vei ira, ka cudruvi ira: ka sa sautaninini na ulu-ni-vanua, ia na yagodra ka mate no sa vaka na soqosoqo e loma ni saqata ni koro. Ia ni sa caka kece oqo sa sega ni mudu kina na nona cudru, sa dodo tikoga na ligana.

²⁶Ia ena vakarewataka ko koya na kuila vei ira na veimatanitu vakayawa, ka kaluvi ira mai nai yalayala kei vuravura: ka raica, ena vakusakusa ka vakatotolo na nodra lako mai:

²⁷Sa sega vei ira sa malumalumu se tidara; sa sega ena sosovu se moce; ia nai vau ni tolodra ena sega ni tasere, kei na wa ni nodra i vava ena sega ni cavuka.

²⁸Sa gata na nodra gasau, ka sa loka tu na nodra dakai titi kecega, a ququ ni nodra ose sa nanumi ni sa vaka na qiwā, kei na yava ni nodra qiqi-ni-valu sa vaka na covulaca:

²⁹Era na tagi me vaka na laioni, era na tagi me vaka na luve ni laioni: io era na kudru, ka toboka na kedra, ka kauta vakavinaka, ka na sega me vakabula.

³⁰A ra na qolouvaki ira e na siga ko ya me vaka na vadugu ni wasawasa: ia ni sa rai ki vanua e dua, raica, sa butobuto! sa ka rarawa! ka sa tabonaki na rarama e na kena o.

Aisea 6

Sa raica ko Aisea nai ukuuku i Jiova, a sa rere ka veivutuni mai, ka sa qai vakaukauwataki koya na Kalou ki na nona cakacaka, 1-8. A nodra dautalaidredre, kei na nodra daucudruvi na Juta, 9-12. Ena bula ga na kedra vo, 13.

¹E na yabaki sa mate kina ko Usaia na tui ka'u a raica na Turaga ni sa tiko e nai tikotiko vakaturaga, sa cecere ka toka sara ki cake, a sa robota na vale ni soro na nonai tini yara.

²Era sa tu e cake vua ko ira na serafimi: sa yaono na tabadratou; e rua sa tabonaka kina na matana, e rua sa tabonaka kina na yavana, ka rua sa vuka kina.

³A ra sa veikaciyaki, ka kaya, E dodonu, e dodonu, e dodonu, ko Jiova ni lewe vuqa: sa sinai ko vuravura taucoko e na nona serau.

⁴A sa yavala nai lago ni katuba e na domo i koya sa kaci, ka sa curuoso na vale e na kubou.

⁵Au a qai kaya, Isa koi au! ni'u sa ca; ni'u sa tamata tebenigusu qeleqeleva, au sa tiko talega kei ira na tamata tebenigusu qeleqeleva: ni sa raica na Tui ko Jiova ni lewe vuqa na mataqu.

⁶Sa qai vuka mai vei au e dua vei ira na serafimi, a sa taura e ligana na qilaiso sa waqa tu, sa kauta e nai saga-ni-buka mai nai cabocabo-ni-soro:

⁷a sa tara kina na gusuqu, ka kaya, Raica, sa tau oqo ki na tebenigusumu; a sa takali na nomu caka cala, ka sa bokoci na nomu i valavala ca.

⁸Au a qai rogoca na domo ni Turaga, ni sa kaya, Ko cei me'u tala, ia ko cei ena lako e na vuku i keitou? Au a qai kaya, Koi au oqo; mo ni talai au.

⁹A sa kaya ko koya, Mo lako, ka kaya vei ira na tamata oqo, Dou na rogoca tiko, ka lecava ga; ia dou na raica tikoga, ka sega ga ni kunea.

¹⁰Mo vakabibitaka na yalodra na tamata oqo, ka vakadidivarataka na daligadra, ka vakabobotaka na matadra; de ra rai e matadra, ka rogo e na daligadra, ka kila e na lomadra, ka saumaki mai, ka ra vakabulai.

¹¹Au a qai kaya, Kemuni na Turaga, Me cava na kena dede? A sa kaya ko koya, Me lala mada na veikoro me sega na lewena, kei na veivale me sega na tamata e tiko kina, kei na vanua me lala didi,

¹²Ka me na kauti ira vakayawa tani na tamata ko Jiova, me sa levu na *tikina* e biu laivi e loma ni vanua.

¹³Ia ke sa na vo tu kina na kenai katini, a ra na lesu mai, me vakarusai tale: me vaka na paini, kei na oki, ni sa tavakabalei no sa bula tu na vuna: *sa na vakakina* na kawa tabu e na vuna na kena bula tu.

Aisea 7

Ni sa rerevaki Risina kei Peka ko Easi, 1-4, sa vakacegui koya ko Aisea, 4-9. Ni sa bese ni taroga ko Easi e dua nai vakatakilakila, sa qai yalataka vua na Mesaia mei vakatakilakila, 10-16. A sa tukuna ni na yaco mai na nona cudruvi ko Easi mai na vanua ko Asiria, 17-25.

¹A sa yaco e na gauna i Easi, na luve i Jocame, na luve i Usaia, na tui Juta, ni rau sa qai lako cake ki Jerusalemi, ko Risina na tui Siria, kei Peka na luve i Rimalaia, na tui Isireli, me rau kaba, a rau sa sega ni rawata.

²A sa tukuni ki na mataqali i Tevita, ka vaka, Sa to vata ko Siria kei Ifireimi. Sa qai yavala na lomana, kei na lomadra na nona tamata, me vaka sa yavala na kau ni veikau ni sa liwa na cagi.

³Sa qai kaya vei Aisea ko Jiova, Mo drau lako mada, ko iko kei Siari-yasupi na luvemu me tavaki Easi, ki na salisali ni drano maicake ka koto mai na salatu e na nodratou vanua na dausavai sulu,

⁴ka kaya vua, Mo qarauni kemuni, ka mo ni vakacegu; ni kakua ni rere, se yalolailai e na vukudrau na bui ni kau oqo sa kubou tu, *ioe* na vuku ni nodratou cudru waqawaqa ko Risina kei Siria, kei na luve i Rimalaia.

⁵Ka ni ratou sa bosea na ka ca vei iko kei Siria, kei Ifireimi, kei koya na luve i Rimalaia, a ratou sa kaya,

⁶Me datou lako cake ki Juta, ka vakararawataka, ia me datou basuka me noda, ka lesia kina e dua na tui, *iona* luve i Tapeli:

⁷Sa vaka na Turaga ko Jiova, Ena sega ga ni rawa, se yaco:

⁸ni sa ulu i Siria ga ko Tamasiko, ka sa ulu i Tamasiko ga ko Risina; ia ena sega ni oti na yabaki e onosagavulu ka lima, ena vakabalei sobu mada eliu ko Ifireimi, me kakua ni matanitu.

⁹Ia na ulu i Ifireimi ga ko Samaria, kei na ulu i Samaria na luve i Rimalaia. Kevaka dou na sega ni vakadinata, dou na sega ni vakataudeitaki.

¹⁰Sa vosa tale vei Easi ko Jiova, ka kaya,

¹¹Mo kerea mada e dua nai vakadinadina vei iko maivei Jiova na nomu Kalou; mo kerea e dua mai na tikina titobu, se na tikina cecere sara.

¹²A sa kaya ko Easi, Au na sega ni kerea, ia ka'u na sega ni vakatovolei Jiova vakaca.

¹³Ka sa kaya ko Aisea, Dou rogoca mada na mataqali i Tevita; A ka lailai beka na nomudou vakaocataki ira na tamata, mo dou sa vakaocataki koya talega na noqu Kalou?

¹⁴Ia ko Jiova vakataki koya ga ena solia vei kemudou e dua nai vakadinadina; Raica, ena bukete e dua na goneyalewa, ena vakasucuna e dua na gonetagane, ena vakayacani koya ko Imanueli:

¹⁵Na pata kei na oni ena kania ko koya, ni sa kila me biuta na ka ca, ka digitaka na ka vinaka:

¹⁶Ia ni sa bera ni kila ko koya na gone me biuta na ka ca, ka digitaka na ka vinaka, ena lala mada na nodrau vanua na tui ruarua ko sa rerevaka.

¹⁷Ena vakayacora vei kemuni ko Jiova vei ira talega na nomuni tamata, kei na mataqali i tamamuni, na gauna sa sega tale e vakakina, mai na siga sa lako tani kina mai Juta ko Ifireimi; *io* na tui Asiria.

¹⁸Ia ena yaco e na siga ko ya, ena kalu ko Jiova ki na lago sa tiko mai na vu ni uciwai ni Ijipita, kei na pi mai na vanua ko Asiria:

¹⁹Ia era lako mai, ena tiko kece e na veibuca e lala, kei na veiqara ni uluvatu, kei na kau vakavotona kecega, kei na veico kecega.

²⁰E na siga ko ya ena tasia ko Jiova e nai tasi sa voli mai na tai kadua ni uciwai, *io* ko tui Asiria, na ulu, kei na vutika ni yavana; ia na kumina talega ena tasia laivi.

²¹Ia ena yaco e na siga ko ya ena dua na tamata sa na vakania e dua na pulumokau yalewa ka rua na sipi;

²²ka na yaco, e na vuku ni kena levu ni wai-ni-sucu ena rawa kina ena kana pata ko koya: ni ra na kania na pata kei na oni ko ira kecega era vo tiko e na vanua.

²³Ia ena yaco e na siga ko ya, na tikina kece sa tu kina na vaini e udolu sa dau kenai voli e dua na udolu na sikeli siliva, ena yaco ga me veikau vakavotona ka veisoni.

²⁴Era na vakagasau ka vakadakai titi *na tamata* era lako yani kina; ni na veikau vakavotona ka veisoni na vanua taucoko.

²⁵Ia na veiulu-ni-koro kecega sa dauwereco e nai sivi, sa dredre mo lako kina e na vuku ni kau vakavotona kei na soni e rerevaki; ena kedra yasana ga na pulumokau me ra lako tu kina, kei na vanua era na lako voli kina na manumanu lalai.

Aisea 8

Sa tukuni ni na rawai Siria kei ira na Isireli ko Asiria, 1-4; ena rawai ira talega na Juta e na vuku ni nodra sega ni vakabauta, 5-8. Ena sega ni vakadaroi rawa na Iewa ni Kalou, 9-16; ko ira era sa rerevaki koya era na vakacegui, 17,18; Ena vakararawataki ko ira sa vakararavi ki na kalou lasu, 19-22.

¹A sa kaya vei au ko Jiova, Mo taura mada e dua na papa ni volavola levu, ka vola vakamacala kina E na vuku i Measalali-asi-pasi.

²Ia ka'u a kauta vata kei au e le rua na tamata dina me rau vakadinadinataka, ko Uraiya na bete, kei Sakaraia na luve i Jeperekaia.

³Ia ka'u a lako vua na parofita yalewa; ka sa kunekune ko koya, ka vakasucuma e dua na gonetagane. Sa qai kaya vei au ko Jiova, Mo vakayacani koya ko Measalali-asi-pasi.

⁴Ka ni na sa sega ni vuku na gone me kaci, Tamaqu, kei Tinaqu, ena kau tani nai yau mai Tamasiko, kei nai toki ni valu mai Samaria kivei tui Asiria.

⁵Sa baci vosa tale vei au ko Jiova, ka kaya,

⁶Ni ra sa beca na wai ni Sailoa sa drodro malua ko ira na tamata oqo, ka ra marautaki Risina kei koya na luve i Rimalaia;

⁷raica, na Turaga ena vakauta cake mai vei ira na wai ni Uciwai, sa kaukauwa ka levu, *io* na tui Asiria, kei na nona kaukauwa vakaturaga kece: ia *na uciwai oqo* ena tubu cake e na kena dreke-ni-wai kecega, ka vuabale e na batina kecega:

⁸Ena dave yani ki Juta; ena luvuca voli; ena yala ki domodra; ia ni sa vakatetaba ko koya ena ubi kece sara kina na nomuni vanua, Imanueli.

⁹Dou soqoni vata vakaivalu, na veimataqali, ia dou na vakataqayataki ga; dou rogoa, na lewe ni veivanua vakayawa: dou vauci kemudou, dou na vakataqayataki ga; dou vauci kemudou, ia dou na vakabalei sobu ga.

¹⁰Dou bose vata mada, ena vukici ga; dou tukuna na vosa, ena sega ga ni yaco: ni sa tiko vata kei keimami na Kalou.

¹¹Ni sa rawai au na kaukauwa i Jiova ka vosa vakaoqo vei au ko koya, ka vakasalataki au me'u kakua ni muria na nodra sala na tamata oqo, ka sa kaya,

¹²Dou kakua ni kaya sa dua na vere e na vuku ni ka kece era sa kaya kina na tamata oqo sa dua na vere; dou kakua talega ni rerevaka na ka era rerevaka, kakua talega ni kidroa kina.

¹³Ia ko Jiova ni lewe vuqa, o koya ga mo dou doka; sai koya ga mo dou rerevaka, sai koya ga mo dou kidroa kina.

¹⁴Ia sa na yaco ko koya me vale tabu; ka na yaco talega me vatu era na tarabe kina, kei na vatu era na bale kina na mataqali ruarua i Isireli; ka mei cori talega ka tudai kivei ira na kai Jerusalemi.

¹⁵Ia ena tarabe kina na lewe vuqa, era na bale, ka ramusu, ka coriti, ka tauri.

¹⁶Mo viviga nai *vola ni* tukutuku, dredgata na vunau me nodra na noqu tisaipeli.

¹⁷Ia ka'u na waraki Jiova, ko koya sa tabonaka na matana mai na mataqali i Jekope, ka'u na waraki koya tiko.

¹⁸Raica, koi au kei ira na gone sa solia mai vei au ko Jiova, keitou sa solia mei vakatakilakila kei na ka e veivakurabuitaki vei ira na Isireli maivei Jiova ni lewe vuqa, ko koya sa tiko mai na ulu-ni-vanua ko Saioni.

¹⁹Ia ni ra na kaya vei kemudou, Dou la'ki tarogi ira sa curumi, kei ira na rairai era sa tagi ka kudru: me ra kakua li ni tarogi koya na nodra Kalou ko ira na tamata? me ra *lako* li vei ira na mate e na vukudra na bula?

²⁰Qara mada e na vunau kei nai tukutuku: kevaka era sa sega ni vosa me vaka na vosa oqo, sa ka ga ni sa sega dina vei ira na rarama.

²¹A ra na lako voli yani, ka vakararawataki ka viakana: ia ena yaco, ni ra sa viakana, era na nuinuica tiko, ka vosacataki rau na nodra tui kei na nodra Kalou, a ra na rai ki cake.

²²A ra na rai talega ki vuravura; ka kunea na ka rarawa kei na butobuto, na butobuto kei na yaluma; ka ra na vakasavi tani ki na butobuto loaloa.

Aisea 9

**Ni sa ka levu sara na butobuto, ena qai sucu mai na Karisito me rarama levu, 1-7.
Era na cudruvi na Isireli e na vuku ni nodra viavialevu, 8-12, kei na nodra lotu
vakailasu, 13-17, kei na nodra sega ni veivutuni, 18-21.**

¹Ia ena sega ni butobuto vua sa vakararawataki, me vaka sa beci eliu na vanua ko Sepuloni kei na vanua ko Nafitalai, ia ena vue na kena totoka e na gauna maimuri na yasayasa vakawaitui, na bati ni Joritani, ko Kalili ni veimatanitu.

²Ko ira na tamata ka lako e na butobuto, era sa raica na rarama levu; sa cadra cake na rarama vei ira era sa tiko e na vanua ni yaloyalo ni mate.

³Ko ni sa vakalewevuqataka na matanitu, ko ni sa vakaikuritaka na nodra marau; era sa marau e matamuni me vaka na marau ni sa cava na yabaki,*ka* vaka na nodra marau era sa vota nai toki ni valu.

⁴Ia na nonai savenaki bibi, kei nai vua ni domona, *kei* nai titoko i koya ka vakasaurarataki koya, ko ni sa musuka me vaka e na siga i Mitiani.

⁵Ia na nodra i yaya kecega era sa vakaiyaragi tu ki nai valu kei na kaila ni valu, kei nai sulu sa lomoci e na dra, ena visa ga, me kena buka ni bukawaqa.

⁶Ni sa sucu mai e dua na gone me noda, sa soli mai vei keda e dua na gonetagane: ena vakatau kivei koya na lewa; ena vakatokai na yacana ko Veivakurabuitaki, nai Vakavuvuli, na Kalou kaukauwa, na Tama ni gauna tawa mudu, na Tui ni Sautu.

⁷Ena sega ni oti na kena tubu na nona lewa kei na sautu, e nai tikotiko vakaturaga i Tevita, kei na nona matanitu, me vakataudeitaka, ka vakaukauwataka e na lewa dodonu kei nai valavala dodonu mai na gauna oqo ka yacova na gauna kecega. A lomakatakata i Jiova ni lewe vuqa ena vakayacora na ka oqo.

⁸Sa dua na nona vosa na Turaga kivei ira na Jekope, a sa tau kivei ira na Isireli.

⁹Era na kila kina ko ira na tamata kecega, na Ifireimi kei na kai Samaria, era sa kaya e na nodra viavialevu kei na kaukauwa ni lomadra,

¹⁰Sa lutu sobu na vatu-buli, ia e na vatu sa ta eda na qai tara tale kina: sa ta sobu na lolo, ia eda na qai vakaisosomitaka e na sitari.

¹¹Ia ko Jiova ena qai vakalevulevu ira na meca i Risina me vala kei ira, ena vakauqeti ira talega na nodra meca me ra to vata kei ira.

¹²Ko ira na kai Siria mai na tu-i-cake, kei ira na kai Filisitia mai ra; ka ra na tilomi ira sara na Isireli. Ia ni sa caka na ka kece oqo sa sega ga ni mudu kina na nona cudru, ka sa dodo tikoga na ligana.

¹³Ia ko ira na tamata era sa sega ni lesu kivei koya sa yaviti ira, a ra sa sega talega ni qaravi Jiova ni lewe vuqa:

¹⁴Ena muduka tani kina ko Jiova maivei ira na Isireli na uludra kei na buidra, na ulu *ni niu* kei na taria, e na dua bauga na siga.

¹⁵A qase kei koya na tamata sa rogo, sai koya na uludra; a parofita sa vakavulica na ka lasu, ko koya ga na buidra.

¹⁶Io ko ira sa tuberi ira na tamata oqo, era sa vakacalai ira; ko ira era sa tuberi, era sa tilomi sara.

¹⁷Ia na Turaga ena sega kina ni rekitaki ira na nodra cauravou, ena sega talega ni yalololoma vei ira na gone era luveniyali kei na nodra yada: ni ra sa dui veivakaisini kai valavala ca, a gusudra kece sa daucavuta ga na ka lialia. Ia ni sa caka kece oqo sa sega ga ni mudu kina na nona cudru, ka sa dodo tikoga na ligana.

¹⁸Ni sa waqa na yaloca me vaka na bukawaqa; ena kania na kau vakavotona kei na soni; ena vakacaudreva na kau ni veikau, ka na kuvu cake *me vaka* na kubou.

¹⁹Sa vakabutobutotaki na vanua e na cudru i Jiova, ia na tamata era na vaka na buka ni bukawaqa: ena sega e dua me yalololoma vua na tacina.

²⁰Ena kaliraka mai nai matau e dua, ka na viakana ga; ena kana mai nai mawi, ka na sega ni mamau: era na dui kania na lewe ni ligana:

²¹ena kani Ifireimi ko Manasa, kei Manasa ko Ifireimi: ka rau na to vata me cati Juta. Ia ni sa caka na ka kece oqo sa sega ni mudu kina na nona cudru, ka sa dodo tikoga na ligana.

Aisea 10

Ena ca na turaga era sai valavala vakaukauwa, 1-4. Ena musuki ko Asiria, na kedrai wau na dauveivakaisini, e na vuku ni viavialevu, 5-19. Ena vakabulai na kena vo na Isireli, 20-27. Sa mai kabai Jerusalemi ko tui Asiria, ka ra sa cudruvi sara na nonai valu, 28-34.

¹Ena ca ko ira sa vakatura na lawa sa sega ni dodonu, ka vola na ka rarawa era sa lesia;

²me vakasuka mai vei ira na dravudravua na veilewai dodonu, ka kauta tani na ka dodonu mai vei ira na noqu tamata era sa malumalumu, me ra kovea na nodra i yau na yada, ka butakoca na nodra ka na luveniyali!

³Ia ka cava mo dou kitaka e na siga ni veitarogi, kei na veivakarusai sa lako vakayawa mai? dou na dro vei cei mo dou vupei kina? ia dou na laiva kivei na ka dou sa dokai kemudou kina?

⁴Ni ka'u sa laivi ira, era na cuva vata kei ira na bobula, ka bale vata kei ira era moku mate. Ia ni sa caka na ka kece oqo sa sega ni mudu kina na nona cudru, ka sa dodo tiko na ligana.

⁵Ko na ca ko iko na kai Asiria, nai titoko ni noqu cudru; ia na matanakilagi e na ligadra sa noqu cudru waqawaqa.

⁶Au na talai koya ki na matanitu dauveivakaisini, ia ka'u na vakaroti koya e na vuku ni tamata ka'u sa cudruva, me ia na veitokitaki, kei na veikoveraki, ka me buturaki ira sobu me vaka na lolobu e na salatu.

⁷Ia ko koya, ena sega ni nanuma me vakakina; ka sa sega ni kenai naki ni lomana; sa lomana ga me ia na veivakarusai, ka vakaotia na matanitu e vuqa.

⁸Ni sa kaya ko koya, Sa sega li ni ra tui dina ko ira na noqu tamata turaga?

⁹Sa sega ni vakataki Kakimisi ko Kalino? sa sega ni vakataki Apati ko Emaci? sa sega li ni vakataki Tamasiko ko Samaria?

¹⁰Me vaka ni sa tara na ligagu na nodra kalou lasu na veimatanitu, ka sa uasivi cake *talega* na nodra matakau ceuceu e na nodra mai Jerusalemi kei Samaria,

¹¹ia na ka ka'u a cakava ki Samaria kei na nona matakau, me'u sega li ni cakava vaka *talega* kina ki Jerusalemi kei na nona matakau?

¹²Ia ni sa vakaotia ko Jiova na nona cakacaka kecega ki na ulu-ni-vanua ko Saioni kei Jerusalemi, ka'u na qai cudruvi koya na tui Asiria e na vuku ni nona yalolevu, kei na lagilagi ni nona mata viavialevu.

¹³Ni sa kaya ko koya, E na kaukauwa ga ni ligagu kei na noqu vuku ka'u sa rawata na ka oqo; ni'u sa yalomatua: ia ka'u sa kisira nai yalayala ni veimatanitu, ka kovea na nodra i yau, ka'u sa vakasivoi ira na lewena me vaka na qaqa:

¹⁴Ia na ligagu, sa taura na nodra i yau na veimatanitu me vaka na sova ni yaloka; me vaka e dua sa kumuna na yaloka sa biu tu, ka'u sa kumuni

vuravura tauoko; a sa sega e dua sa vakayavalata na tabana, se dalaga, se tagi.

¹⁵Me dokai koya li na matau vua sa tavaka? me sa vakalevulevui koya li nai varo vei koya sa varolaka? me vaka nai titoko ni sa yavalati ira era sa laveta; me vaka na laciu ni sa laveti koya *sa sega* ni kau.

¹⁶Ia na Turaga, na Turaga ni lewe vuqa, ena tala kina vei ira na nona tamata levulevu na suivotu; ia e ruku ni nonai ukuuku ena tutuvaka na buka me vaka na kena waqa na bukawaqa.

¹⁷Ia na nodra rarama na Isireli ena yaco me bukawaqa, kei Koya na nona Yalosavasava me yameyame ni bukawaqa: ena waqa ga ka vakayavuna na nona kau votovotoa kei na nona soni e na siga e dua bauga.

¹⁸Ia ena vakayavuna ko koya na kena vinaka ni nona veikau kei na nona were bulabula, na yalona kei na yagona: ia ena vaka ni sa suivotu mai e dua sa tauvi mate.

¹⁹Ia na kena vo ni kau ni nona veikau ena lailai ga, sa na vola rawa e dua na gone.

²⁰Ia ena yaco e na siga ko ya, ko ira na kena vo na Isireli, kei ira na mataqali i Jekope era dro bula, era na sega ni vakararavi tiko vua ka yaviti ira; era na vakararavi vakaidina ga vei Jiova, ko Koya na Yalosavasava ni Isireli.

²¹Ena lesu mai na kena vo, io na kena vo ni Jekope, vua na Kalou kaukauwa.

²²Ia kevaka ena vaka na nuku ni wasawasa ko ira na nomu tamata, na Isireli, ena lesu ga mai na kena vo: ia na kawaboko sa lesi me yaco ena rairai levu kina na kena caka vakadodonu.

²³Io na kawaboko sa lesi, ena vakayacora ga na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa e loma i vuravura tauoko.

²⁴O koya sa kaya kina na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa, Dou kakua ni rere, na noqu tamata sa tiko mai Saioni, e na vuku ni kai Asiria: ena yaviti iko ko

koya e nai titoko, ka laveta vei iko na nona matanakilagi, me vakataki ira na kai Ijipita:

²⁵Ka sa vo e lailai sara ga ena qai tini na cudru waqawaqa, kei na noqu cudru e na nodra rusa.

²⁶Ia ko Jiova ni lewe vuqa ena vakauqeta na kuita me kena me vaka na nodra yaviti na kai Mitiani mai na uluvatu ko Orep; a nonai titoko ena tauca na wasawasa, ia ena dodoka tale ko koya me vaka mai Ijipita.

²⁷Ia ena yaco e na siga ko ya, ena kau tani na nonai kaukau mai na nomu i colacola, kei na nonai vua mai na domomu; ia ena musuki nai vua e na vuku i koya sa lumuti.

²⁸Sa lako mai ko koya ki Aiaci; sa lako yani ki Mikironi; sa laiva tu yani ki Mikimasi na nonai yaya:

²⁹Era sa sivia na tadrua ni uluvatu: era sa moce ki Kepa; sa rere ko Rama; sa dro ko Kipea *na koro* i Saula.

³⁰Mo qoqolou, na goneyalewa ni Kalimi! mo vakarogoca, Leisi! Isa ko Anacoci!

³¹Sa se ko Matimena; sa kubu na kai Kepemi.

³²Sa bogi dua ga mai Nopi ko koya: enaqai dodoka na ligana ki na ulu-ni-vanua ni goneyalewa ni Saioni, ki na ulu-ni-koro ko Jerusalemi.

³³Raica, na Turaga, ko Jiova ni lewe vuqa, ena tamusuka vakaukauwa vakaidina na tabana; ena ta sobu na ka cecere; ia na viavialevu ena vakamalumalumutaki.

³⁴Ena taya sobu ko koya na kau ni veikau e na matau, ia ko Lepanoni oqo ena tavakabalea ko Koya sa Kaukauwa.

Aisea 11

Sa tukuna na Mesaia, ko koya sa vakatokai na Coke sa tubu mai na dulumi i Jese, 1-5. Ena tubu na sautu e vuravura e na nona lewa, 6-9. Ena lesu tale mai vua ko ira na Isireli, era na kacivi na lewe ni veivanua, me ra lewe ni nona matanitu, 10-

16.

¹Ia ena tubu mai e dua na Coke mai na dulumi i Jese, ka na tubu cake mai na wakana e dua na Tabana.

²Ka na tiko ga vua na Yalo i Jiova, na Yalo ni vuku kei na lewa dina, na Yalo ni vakavuvuli kei na kaukauwa, na Yalo ni daukila ka kei na rerevaki Jiova:

³Ena rekitaka sara ko koya na rerevaki Jiova: ena sega ni lewa ko koya me vaka na ka sa rairai walega vua, se vunauca me vaka na ka sa rogoca e daligana:

⁴Ena lewai ira vakadodonu ga na dravudravua, ka lewa vakadodonu e na vukudra na yalomalumalumu e vuravura: ena yaviti vuravura e nai titoko ni gusuna, ia e nai cegu ni tebenigusuna ena vakamatei ira nai valavala ca.

⁵Ena kenai vau ni tolona na yalododonu, kei na yalodina.

⁶Ia ena tiko vata na wolifa kei na lami, ka na davo vata na lepate kei na lufe ni me; ena tiko vata talega na luvedratou na pulumokau kei na laioni kei na manumanu uro; ia ena tuberi iratou e dua na gone lailai.

⁷Ena kana vata na pulumokau yalewa kei na pera; ena koto sobu vata na luvedratou: ia na laioni ena kania na co ni sila me vaka na pulumokau.

⁸Ena qito mai na qara ni gata na gone dramidrami, ia ena tabaka e na ligana na qara ni gata daukata na gone sa qai kali.

⁹Era na sega ni ia na veivakacacani se na veivakamatei e na noqu ulu-ni-vanua tabu kecega: ni na roboti ko vuravura e na veikilai kei Jiova, me vaka sa ubia na wasa titobu na wai.

¹⁰Ia e na siga ko ya ena dua na coke kei Jese, ena tu me nodra kuila na veimataqali; era na vakasaqarai koya ko ira na veimatanitu: ia na nonai tikotiko ena vakaiukuuku.

¹¹Ia ena yaco e na siga ko ya, ena baci dodoka tale vakarua na ligana na Turaga, me vakabulai ira na kena vo ni nona tamata, era sa vo tiko, mai Asiria, kei Ijipita, kei Pacirosi, kei Kusa, kei Ilama, kei Saina, kei Emaci, kei na veiyanuyanu mai na wasawasa.

¹²Ia ena vakarewataka ko koya e dua na kuila vei ira na veimatanitu, ka vakasoqoni ira vata na Isireli era sa biu laivi, ka na soqona vata ko koya na Juta era dui veiseyaki mai nai yalayala vava kei vuravura.

¹³Ena takali talega na vuvu i Ifireimi, ka ra na muduki tani na meca i Juta: ena sega ni vuvutaki Juta ko Ifireimi, ena sega talega ni vakararawataki Ifireimi ko Juta.

¹⁴A rau na vukaca na nodra i yalayala na kai Filisitia ki ra; erau na lomavata me vakacataki ira na kai na tu-i-cake: erau na tarai Itomi kei Moapi; ka ra na talairawarawa vei rau ko ira na lufe i Amoni.

¹⁵Ena vakarusa sara ko Jiova na toba ni wasawasa ni Ijipita; ena yalovaka na ligana ki na uciwai e na nona cagi levu, ka yavita me vitu mada na kena soniwai, ka kauti ira yani na tamata ka me sega ni suasua na yavadra.

¹⁶Ia ena dua na nodra salatu na kena vo ni nona tamata, era sa vo tiko, mai Asiria; me vaka sa dua na nodra na Isireli e na siga era a lako cake kina mai na vanua ko Ijipita.

Aisea 12

A nodra sere ni vakavinavinaka na lewe ni lotu e na vuku ni yalololoma ni Kalou.

¹Ia ko na kaya e na siga ko ya, Au na vakavinavinaka vei kemuni, Jiova, ko ni a cudruvi au eliu, ia sa qai takali tani na nomuni cudru, ia ko ni sa vakacegui au.

²Raica, sa noqu i vakabula na Kalou; au na vakararavi tiko, ka sega ni rere: ni sa noqu vu ni kaukauwa kei na noqu vu ni sere ko Ja Jiova; ka sa yaco ko koya me noqu i vakabula.

³Ia dou na takiva e na reki na wai mai na mata-ni-wai ni bula.

⁴Ia dou na kaya e na siga ko ya, Dou vakavinavinaka vei Jiova; masuta na yacana; vakatakila vei ira na lewe ni veivanua na nona cakacaka, dou tukuna ni sa cecere na yacana.

⁵Dou sere vei Jiova; ni sa cakava na ka sa uasivi sara me kilai na ka oqo e vuravura taucoko

⁶Dou qoqolou ka kaila, na kai Saioni: ni sa levu e na kemudou maliwa ko Koya na Yalosavasava ni Isireli.

Aisea 13

Sa vakasoqona vata na nonai valu na Kalou, me ia na veicudruvi, 1-5; sa soli ko Papiloni vei ira na kai Mitia, 6-16. Ena rusa sara ko Papiloni, 17-22.

¹Na vosa ni parofisai bibi kei Papiloni, oqori ka raica ko Aisea na lufe i Emosi.

²Dou vakarewataka na drotini e na ulu-ni-vanua cecere; tabalaka na kaci vei ira; yalovaka na ligamudou; me ra curuma na nodra matamata-ni-koro na turaga.

³Au sa vakaroti ira ka'u sa vakatabuya, io ka'u a kacivi ira na noqu qaqa, *na liga* ni noqu cudru, ko ira era marautaka na ka ka'u na rogo kina.

⁴Na rorogo ni valu levu e na veiulu-ni-vanua, sa vaka era sa lewe vuqa; a domo ni nodra ue na veimatanitu na lewe ni veivanua era sa soqoni vata: ko Jiova ni lewe vuqa sa vakasoqoni ira vata na nona mataivalu.

⁵Era sa lako mai na vanua yawa, mai na vu ni lomalagi, *io* ko Jiova, kei nai yaragi ni nona cudru levu, me vakarusa na vanua tauokino.

⁶Dou qoqolou; ni sa voleka na siga i Jiova; ena yaco me vaka na veivakarusai maivei Koya na Kaukauwa.

⁷Ena malumalumu kina na ligadra kecega, ka waicala na yalo ni tamata kecega:

⁸A ra na sautaninini; na yaluma kei na rarawa ena tauvi ira; era na yaluma me vaka na yalewa sa taratara; era na dui kidacala e dua vua e dua; ia na matadra ena vaka na yameyame ni buka.

⁹Raica, sa toro mai na siga ni Jiova, sa ka rarawa dina sara e na cudru levu kei na cudru waqawaqa, me vakarusa na vanua: ia ena vaqeavutaka ko koya na kena tamata i valavala ca.

¹⁰Ni na sega ni cila mai na kalokalo ni lomalagi kei na veikalokalo era vakayacani vata; ena butobuto na mata-ni-siga ni sa lako tu, kei na vula ena sega talega ni cila mai.

¹¹Ia ka'u na cudruvi vuravura e na vuku ni kena ca, kei na tamata caka cala e na vuku ni nodra i valavala ca; ka'u na muduka talega na nodra viavialevu na yalolevu, ka vakasivoya na nodra viaviaturaga era daurerevaki.

¹²Ka'u na cakava me dredre na tamata ka rawarawa na koula dina; io me dredre e dua bauga na tamata ka rawarawa na koula ni Ofa.

¹³Ia ka'u na vakayavalataki lomalagi, ko vuravura talega ena tavuki tani mai na kena yasana, e na cudru levu i Jiova ni lewe vuqa, kei na siga ni nona cudru waqawaqa.

¹⁴Ia ena vaka na teira sa vakasavi, kei na sipi sa sega e vakasoqona; era na dui lesu vei ira na kai nona, ka dui dro ki na nona vanua.

¹⁵O koya yadua sa kune ena lausua; kei koya yadua sa tauri ena mate e nai seleiwau.

¹⁶A nodra gone ena botobotolaki ki na vatu e matadra; a nodra veivale ena yanaki, ka na yarataki na watidra.

¹⁷Raica, ka'u na vakaujeti ira na kai Mitia me nodra meca, era na sega ni nanuma na siliva, ka ra na sega ni marautaka na koula.

¹⁸A nodra dakai titi ena vakabalei ira na cauravou ki na vatu; na vua ni kete era na sega ni lomana; ena sega ni loloma na matadra vei ira na gone.

¹⁹Ia ko Papiloni, ka rogo vei ira na veimatanitu, na nodra ka lagilagi era dokai ira kina na kai Kalitia, ena tautauvata kei Sotoma kei Komora ni sa vukica na Kalou.

²⁰Ena sega ni tawa tale, ena sega tale ni tiko kina e dua nai tabatamata: ena sega ni birika maikea na kai Arepea na nona vale laca; ko ira talega nai vakatawa era na sega ni vakadavora maikea na nodra qele ni sipi.

²¹Ia ena koto ga maikea na manumanu kila ni lekutu; ena tawa na nodra veivale e na manumanu dautagi vakaloloma; ena tiko maikea na luve ni ositereji; ena qito maikea na me kila:

²²ena tagi na wolifa e na nodra veivale vakaturaga; kei na gata lelevu e na *nodra* bure vinaka: ka sa voleka ni yaco na kena gauna, ia na kena siga ena sega ni vakaberaberataki.

Aisea 14

Ko koya na Kalou ena vakabulai ira tale na Isireli, 1-4. Era tukuni Papiloni ni sa ca mai, 4-23. A lewa ni Kalou e na vuku i Asiria, 24-27, e na vuku i Filisitia talega, 28-32.

¹Ni na lomani ira na Jekope ko Jiova, ka digitaki ira tale na Isireli, ka vakalesui ira ki na nodra vanua; ia ko ira na kai tani era na la'ki to vata kei ira, ka kabiti ira na mataqali i Jekope.

²Ko ira na lewe ni vanua era na kauti ira ki na nodra yasana: ia na mataqali i Isireli ena tauri ira e na vanua i Jiova me nodra tamata kei na nodra yada: ia na tamata era vakabobulataki ira eliu, era sa qai tauri me nodra bobula; ka ra na lewai ira era a vakasaurarataki kina.

³Ia ena yaco e na siga sa vakacegui iko kina ko Jiova mai na nomu rarawa, kei na nomu rere, kei na oca dredre ka lavaki vei iko,

⁴Ko na qai taurivaka nai bole oqo kei na tui Papiloni, ka kaya. Sa qai mudu ko koya ka ia na dauveivakasaurara! na kena mudu tu na koro koula!

⁵Sa musuka ko Jiova na nodra laci na tamata ca, na nodra i titoko na mataveilewai!

⁶Ko koya ka dauyaviti ira na veimataqali e na yaloca ni sa ia tiko na veiyaviyaviti, ko koya ka daulewa na veimatanitu e na cudru, sa qai cudruvi *ka* sega e dua e tarova.

⁷Sa *qai* cegu, *ka* vinaka mai ko vuravura taucoko: era sa ia mada na sere.

⁸Io, na damanu sa reki e na vukumu, *kei na sitari ni Lepanoni, ka sa kaya*, Ni ko sa qai koto no, sa sega ni cabe mai e dua na dautakau me vakacaca kivei keimami.

⁹Ko bulubulu era sa yavala me mani tavaki iko ni ko sa lako yani kina: sa vakayadrati ira na yalo ni qaqe e na vukumu, ko ira kecega era turaga ni vuravura; sa vakaduri ira kecega na tui ni veimatanitu mai na nodra i tikotiko.

¹⁰Era na vosa kecega ka kaya vei iko, Ko iko talega ko sa malumalumu mai me vakataki keimami? ko sa tautauvata kei keimami?

¹¹Sa biu sobu ki nai bulubulu na nomu lagilagi, *kei na domo ni nomu api*: sa tevu e rukumu na baca, ka sa nomu i tutuvi na baca.

¹²Isa na nomu lutu mai lomalagi, ko iko Lusefa na kalokalo i vola siga! na nomu tavakabalei sobu ki na qele, ko iko ka dauvakasaurarataka na veimatanitu!

¹³Io ko a kaya e lomamu, Ka'u na cabe ki lomalagi, ka'u na vakaceceretaka na noqu i tikotiko me cecere ka lolovira na kalokalo ni Kalou: ka'u na tiko talega mai na dela ni ulu-ni-vanua ni soqoni, e na tikina ki na tokalau:

¹⁴Ka'u na cabe ki na yasana ki cake me no ki ra na o; ka'u na tautauvata kaya sa Cecere sara.

¹⁵Ia ko na biu sobu ga ki etesi, ki na tikina ki yasa ni bulubulu.

¹⁶Ko ira era raici iko era na dikevi iko, era na vakananumi iko, *ka kaya*, Oqoli na tamata ka sautaninini kina ko vuravura, ka vakayavalata na veimatanitu,

¹⁷ka cakava na vuravura me lekutu tu, ka dauvakarusa na kena veikoro, ka sega ni vakasukai ira tale na nona bobula ki nodratou?

¹⁸Ko ira kece na tui ni veimatanitu, ko ira kecekecega, era dui koto yadua vakaiukuuku e na nona vale.

¹⁹Ia ko iko ko sa biu tani mai na nomu i bulubulu me vaka na taba ni kau sa vakasisilataki, *me vaka* na nodra i sulu era sa moku mate, era sa laubasikataki e nai seleiwau, ka lako sobu ki na veivatu ni bulubulu: me vaka na yago ni mate sa butubutuki:

²⁰Ko na sega ni bulu vata kei ira, ni ko sa vakacacana na nomu vanua, *ka* vakamatei ira na nomu tamata: era na sega sara ni rogo na nodra kawa nai valavala ca,

²¹Dou vakarau ki na nodra veivakamatei na luvena e na vuku ni valavala ca ni nodra qase; me ra kakua ni tu cake, me taukena na vanua, *ka* vakarobota na dela i vuravura e na koro.

²²Ni'u na tu cake vei ira, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, *ka* muduka tani mai Papiloni na yacadra, kei na kedra vo, kei na luvedra tagane, kei na nodra kawa, sa kaya ko Jiova.

²³Ka'u na cakava na vanua me nodra i tikotiko na belo, me vanua dranodrano: ia ka'u na taviraka laivi e nai taviraki e daveivakarusai, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

²⁴Sa bubului ko Jiova ni lewe vuqa, *ka* kaya, Me vaka dina na ka ka'u sa nanuma, ena yaco vakakina; *ka* me vaka na ka ka'u sa nakita, ena tu *gavakakina*:

²⁵me'u musuki koya na kai Asiria e na noqu vanua, *ka* buturaki koya e na noqu ulu-ni-vanua: ia na nonai vua ena qai biu tani vei ira, kei na nonai kaukau ena kau tani mai na domodra.

²⁶Oqo na kenai naki e na vuku i vuravura taucoko: ia oqo na ligi sa dodo yani ki na veimatanitu kecega.

²⁷Ni sa nakita ga ko Jiova ni lewe vuqa, ia ko cei me vakadaroya? *ka* sa dodo yani na ligana, ia ko cei me na vakasuka tani?

²⁸E na yabaki ka mate kina ko Easi na tui, sa qai *kilai* na vosa ni parofisai bibi oqo.

²⁹Mo kakua ni reki, Filisitia taucoko ni sa qai ramusu nai titoko i koya ka yaviti iko: ni na tubu mai na vu ni gata na gata katakata, ia na vuana ena gata vakabukawaqa sa vuka.

³⁰Ena qai kana ko ira na nodra ulumatua na dravudravua, ka ra na koto sobu vakavinaka na luveniyali: ia ka'u na vakamatea na wakamu e na dausiga, ia na kemu vo ena vakamatei.

³¹Mo tagi, na matamata-ni-koro! mo qoqolou, na koro! ko iko, Filisitia taucoko, ko sa waicala sara: ni na lako mai na tokalau na kubou, ena sega e dua me tiko tani e na gauna sa lokuci.

³²Ia na vosa cava me qai tau vei ira na mata ni veivanua? Ni sa tauyavutaki Saioni ko Jiova, ka ra na dro kina ko ira na nona tamata era vakararawataki.

Aisea 15

Na vosa ni parofisai bibi kei Moapi.

¹Oqo na vosa ni parofisai bibi kei Moapi, Ni sa vakarusai e na bogi ko Ari-Moapi; ka ni sa vakarusai e na bogi ko Kiri-Moapi.

²Era sa cabe cake ki na bure kalou, ki Taiponi talega ki na veiyasana cecere, me tagi: e dela i Nipo kei Metipa sa tagi ka yaso ko Moapi: sa tasi na uludra kecega, sa tasi laivi na kumidra kecega.

³E na nodra saqata ni koro era sulumaka nai sulu taga: era na qoqolou kecega e dela ni nodra veivale, e na nodra rara talega, ka tagi vakalevu sara.

⁴Ia ena tagi ko Esiponi, kei Elale: ena rogo yani ki Jeasa na domodrau: o koya oqo sa qoqolou kina nai valu i Moapi; sa rarawa na yalona e lomana.

⁵Sa tagi na lomaqu e na vuku i Moapi; era sa dro ki Soa nai se, *me vaka* na luve ni pulumokau sa yabaki tolu: era sa tagi lako ni ra sa cabe ki Luici; io e na sala ki Oroneimi era tabalaka na tagi ni veivakarusai.

⁶Ni sa di na wai ni Nimirimi; a sa malai na co, ka sa yali na buroro, sa sega na ka e bulabula.

⁷Ia na ka era sa rawata, kei na nodra i yaya, era sa kauta yani ki tai kadua ni soniwai ni veiwilou.

⁸Ni sa volivolita nai yalayala kei Moapi na kena tagi; sa rogo na kena qoqolou ki Ekileimi ki Pieri-elimu talega.

⁹Ni sa sinai e na dra na wai ni Timona: ni'u na vakayacora ki Timona eso tale na ka, na laioni vua na kai Moapi sa dro bua, vei ira talega sa vo tiko e na vanua.

Aisea 16

Ai vakaro vei ira na Moapi me vakamalumalumutaki ira vua na tui Juta, 1-5. Era sa viavialevu ga, 6; ka sa lewa na Kalou me ra cudruvi ga, 7-14.

¹Dou vakauta na lami vua na tui ni vanua, io mai Sela e lekutu ki na ulu-ni-vanua ni goneyalewa ni Saioni.

²Me vaka na manumanu sese sa vakasevi mai na kena sova, era na *vakakina* na goneyalewa ni Moapi mai nai vutovuto ni wai ni Erimoni.

³Dou ia na bose lewa vakadodonu; cakava na nomudou i vakaruru e na siga levu me tautauvata kei na bogi; vunitaki ira sa se mai; kakua ni tukuni ira na tiko se.

⁴Me tiko kei iko, Moapi, ko ira na noqu era sa se mai, mo nodra i vakaruru mai na matana na dauvakacaca; ni sa takali na daukovekove, sa mudu na dauvakacaca, sa vakarusai tani e na vanua ko ira ka dauvakasaurara.

⁵Ena qai vakataudeitaki e na loloma nai tikotiko ni tui: ena tiko dei kina ko koya e na vale i Tevita, me ia na lewa, ka segata na lewa dodonu, ka vakusarawataka na kena caka dodonu.

⁶Eda sa rogoca oti na viavialevu i Moapi; ko koya sa viavialevu sara: iona nona yalolevu, kei na nona dokadokai koya, kei na nona daucudru: ia na nona bolebole ena sega ni dina.

⁷O koya oqo ena tagicaki Moapi kina ko Moapi, era na tagi kecega: dou na tagi dula ni sa rusa ko Kiri-ereseci; ni sa yaviti sara:

⁸ni sa qai malai na veiwere ni Esiponi *kei* na vaini ni Sipima: ko ira na turaga ni veimatanitu era sa vakabalea sobu na tabana talei, sa la'ki yala ki Jaseri, ka lako sese ki lekutu; sa tete yani na tabana, ka lakova na wasawasa.

⁹O koya oqo ka'u na tagicaka na vaini ni Sipima, me vaka ka'u a tagicaki Jaseri: au na vakasuasuatagi kemudrau, Esiponi, *kei* Elale, *e* na wai ni mataqu: ni sa rogo na kaila *ni valu* mai na nomu vuata *kei* na nomu yabaki.

¹⁰A sa vakayalitaki mai na veiwere vakalewe na reki *kei* na marau; ena sega na sere se na kaila *e* na were-ni-vaini; ia na waini *e* nai keli-ni-waini ena sega ni sikaraki; ka'u sa muduka laivi na kena kailavaki.

¹¹O koya oqo ena rorogo kina na ketequ me vaka na api *e* na vuku i Moapi, *kei* na lomaqu *e* na vuku i Kiri-ereseci.

¹²Ia ena yaco, ni sa rairai mai ni sa oca ko Moapi *e* na yasana cecere, ena qai curuma na nona bure-kalou me soro; ia ena sega ga ni yaga.

¹³Oqo na vosa sa cavuta eliu ko Jiova *e* na vuku i Moapi.

¹⁴Ia sa qai vosa ko Jiova, ka kaya, Ena sega ni oti *e* tolu na yabaki, me vaka na yabaki ni tamata voli, ena beci mada na lagilagi i Moapi, *kei* ira kecega na lewe vuqa ko ya; ia na kedra vo era na lewe lailai sara *ka* malumalumu ga.

Aisea 17

Na vosa ni parofisai bibi sa tau ki Siria *kei* ira na Isireli, 1-6. Ena veivutuni eso, ka cudruvi eso, 7-11. Ena ca sara ko ira na nodra meca na Isireli, 12-14.

¹Na vosa ni parofisai bibi *kei* Tamasiko. Raica, ko Tamasiko, sa vakaoti sara me kakua ni koro, ka sa yaco me yavu wale ni koro sa rusa.

²Sa biu na veikoro ni Aroeri: ena nodra na qele ni sipi, era na koto kina, ka sega *e* vakarerea.

³Ena oti talega na koro ni valu i Ifireimi, *kei* na matanitu ni Tamasiko, *kei* na kedra vo na kai Siria: ena tautauvata na nodra lagilagi *kei* na nodra lagilagi na Isireli, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁴Ia ena yaco *e* na siga ko ya, ena qai lailai mai nai ukuuku i Jekope, ka na yago ca mai na nona yagolevu.

⁵Ena vaka e dua sa kumuna na sila ni yabaki, ka sa kumuna na sola ni sila e na ligana; ia, ena vaka e dua sa kumuna na sola ni sila ena buca i Refeimi.

⁶Ia ena vo ga kina e vica na vuana, me vaka ni sa kurei na vua ni olive, e rua se tolu e na vuso ni tabana ki cake sara, e va se lima e na tabana sa dauvua, sa kaya ko Jiova na Kalou ni Isireli.

⁷E na siga ko ya ena gole na tamata vei Koya ka Buli koya, ka rai na matana vei Koya na Yalosavasava ni Isireli.

⁸Ia ena sega ni goleva ko koya nai cabocabo-ni-soro, na cakacaka ni ligana, se rai ki na ka sa cakava nai qaqalo ni ligana, se na matakau i Aseteroci, se na matakau ni mata-ni-siga.

⁹E na siga ko ya ena tautauvata na nona veikoro kaukauwa kei na kau sa vo mai na veikau lailai, kei na taba ni kau ki cake sara, o koya era sa biuta e na vukudra na Isireli: ia ena lala *na vanua*.

¹⁰Ni ko sa guilecavi koya na Kalou ni nomu bula, ka sa sega ni nanumi koya na Uluvatu ko sa kaukauwa kina, o koya ko sa tea kina na kau domoni, ka sa tea nai sulisuli e kau mai na vanua tani:

¹¹e na siga ko sa tea kina ko na viribaita, e na mataka ko na cakava na nomu i teitei me seraki: ia na vuata e na siga sa tauci kina ena dua nai binibini wale kei na rarawa ni mate.

¹²Ulei! na domo ni veimatanitu e vuqa! era rorogo me vaka na vadugu ni wasawasa; kei na nodra cici vakaivalu na veimataqali! era sa ue me vaka na vadugu ni wai kaukauwa!

¹³Era sa ue na veimatanitu me vaka na vadugu ni wai levu: ia ena vunauci ira ko Koya, ka ra na dro tani vakayawa, a ra na vakasavi me vaka na qa ni sila e na veiulu-ni-vanua e na mata ni cagi, ka vaka na ka e vakatatoqitoqi e na mata ni covulaca.

¹⁴Raica, e na yakavi *erasa* domobula mai; *ia* ni sa sega ni kida na mataka, sa yali sara ko koya. Oqo na kedrai votavota era sa vakacacani keda, kei na ka sa lesi me nodra era butakoci keda.

Aisea 18

Ni sa lomani ira na nona tamata na Kalou ena vakarusai ira na nodra meca, 1-6. E na vuku ni ka oqo ena tubu kina na lotu, 7.

¹Ulei! na vanua sa vakatabana rorogo, sa koto yani e na tai kadua ni veiuciwai ni Iciopea:

²ka sa dauvakatadu mata e wai, io e na waqa kuta e na dela ni wai, Dou lako, na mata totolo, ki na matanitu sa babalavu ka yago lumilumisa, ki na lewe ni vanua sa rerevaki mailiu ka yacova na gauna oqo; ki na matanitu sa dauia na veivakarauti kei na veibuturaki, ka sa wasea na nodra vanua na veiuciwai!

³Koi kemudou kecega na lewe i vuravura, dou raica, ni sa vakarewataka ko koya na kuila e na veiulu-ni-vanua; ia ni sa uvuca na davui ko koya, dou rogoca.

⁴Ni sa vosa vakaoqo vei au ko Jiova, Au na tiko ga, ka vakaraica e na noqu i tikotiko me vaka na katakata ni sa siga vinaka e na dela ni co, ka vaka na kabukabu e na vula i katakata.

⁵Ia ni sa sega ni cava mai na yabaki, ni sa kubu oti mai na vaini, ka sa vua vinaka mai na sena; ena qai tamusuka ko koya na tabana e nai sele, ka biuta tani na tabana lalai *ka* seleva laivi.

⁶Era na biu vata ki na manumanu vuka ni ulu-ni-vanua kei na manumanu kila ni vanua; ia na manumanu vuka ena kania e na vula i katakata, kei na manumanu kila kecega ni vanua e na vula i liliwa.

⁷E na gauna ko ya, ena kau mai nai cabocabo kivei Jiova mai na matanitu sa babalavu ka yago lumilumisa, ia maivei ira na lewe ni vanua sa rerevaki mailiu ka yacova na gauna oqo; mai na matanitu sa dauia na veivakarauti kei na veibuturaki, ka sa wasea na nodra vanua na veiuciwai, ki na yasana sa tiko kina na yaca i Jiova ni lewe vuqa, ki na ulu-ni-vanua ko Saioni.

Aisea 19

Ena ca ko Ijipita, 1-10, ka sese na nodra turaga kei ira na kai Ijipita, 11-17. Era na lotu na kai Ijipita, 18-22, ka tovata ko Ijipita, kei Asiria, kei Isireli, 23-25.

¹Na vosa ni parofisai bibi kei Ijipita. Raica, sa vodo tu ko Jiova e na o totolo, ka sa lako mai ki Ijipita; a sa yavala na kalou *lasu* ni Ijipita e matana, ka sa waicala e lomana na yalo i Ijipita.

²Ia ka'u na vakaveimecakitaki ira na kai Ijipita kei ira na kai Ijipita: ka ra na dui veivala na veitacini, kei na veitokani; na veikoro, *kei* na veimatanitu.

³Ia ena oca sara na yalo i Ijipita e lomana; ia na kena vuku ka'u na vakaotia: a ra na la'ki taroga na kalou lasu, kei ira na daulawaki, kei ira na daucurumi, kei ira na rairai.

⁴Ia ka'u na soli Ijipita ki na ligana e dua na turaga yaloca; ena lewai ira e dua na tui yalokaukauwa, sa kaya na Turaga, ko Jiova ni lewe vuqa.

⁵Ia ena di na wai mai na wasawasa, ka yali na wai mai na uciwai ka na di sara.

⁶Ia ena boi ca mai na veiuciwai; ena maca ka di sara na soniwai ni Ijipita; ena malai yani na gasau kei na kuta.

⁷A veico mai na uciwai, mai na bati ni uciwai, kei na were ni sila kecega mai na uciwai, ena malai, ka cagina tani, ka yali sara.

⁸Ka ra na tagi na gonedau, ka osima kecega era dausawa ena uciwai, ka ra oca sara ko ira era dauviritaka na lawa ki dela ni wai.

⁹A ra na taqaya ko ira era daucakacakaka e na laino matailalai, kei ira era dautali sulu vulavula.

¹⁰A kena duru era na ramusu, ko ira kece talega sa dauvoli na nodra cakacakaka ena sa rarawa na lomadra.

¹¹Era sa yalolalia sara na turaga ni Soani, ko ira sa vuku vei ira na lewe ni bose nei Fero sa qai druma sara mai na *nodra* lewa: dou sa kaya vakacava vei Fero, Au sa luedra na vuku, na luedra na tui eliu?

¹²Sa evei ko ira? sa evei na nomu tamata vuku? me ra tukuna mada vei iko, ia me ra kila mai na ka sa lewa ko Jiova ni lewe vuqa e na vuku i Ijipita.

¹³Era sa lialia mai na turaga ni Soani, era sa vakacalai na turaga ni Nofi; ka ra sa vakacalai Ijipita ko ira na duru ni kena veimataqali.

¹⁴Sa solia ko Jiova ki lomadra na yalovakatani, ka ra sa vakacalai Ijipita e na kena cakacaka kecega, me vaka ni sa yatayata na daumateni e na nona lua.

¹⁵Ia ena sega na cakacaka mai Ijipita, me sa cakava rawa na uluna, se na buina, se na tabana, se na *kenataria*.

¹⁶E na siga ko ya ena vakataki ira na yalewa ko Ijipita: ia ena rere ka sautaninini e na mata i Jiova ni lewe vuqa, ni sa laveta na ligana, o koya sa laveta kina ko koya.

¹⁷Ia na vanua ko Juta ena ka rerevaki ki Ijipita, ko ira kece era sa cavuta era na rere, e na vuku ni lewa i Jiova ni lewe vuqa, oqori sa lewa ko koya me yacova.

¹⁸E na siga ko ya ena lima na koro mai na vanua ko Ijipita ena vosataka na vosa vaka-Kenani, ka bubului vei Jiova ni lewe vuqa; ena vakatokai e dua, Na koro ni veivakarusai.

¹⁹E na siga ko ya ena dua nai cabocabo-ni-soro vei Jiova e na loma ni vanua ko Ijipita, ka dua na duru vei Jiova mai na kenai yalayala.

²⁰Ia ena yaco oqori mei vakatakilakila kai vakadinadina vei Jiova ni lewe vuqa e na vanua ko Ijipita: ni ra na tagi vei Jiova e na vukudra na dauveivakasaurarataki, ia ena tala vei ira ko koya e dua nai vakabula, io e dua sa kaukauwa, ka na vakabulai ira ko koya.

²¹Ia ko Jiova ena kilai mai Ijipita, ka ra na kilai Jiova ko ira na kai Ijipita e na siga ko ya ka ra na vakaboi soro kei nai madrali, ka ia na bubului vei Jiova, ka vakayacora.

²²Ia ena yaviti Ijipita ko Jiova, ena yavita ka vakabula: ka ra na lesu mai vei Jiova, ia ena vakamasuti e na vukudra ka na vakabulai ira.

²³E na siga ko ya ena dua na salatu mai Ijipita ki Asiria, a ra na veilakovi na kai Asiria kei na kai Ijipita, ka ra na lotu vata ko ira na kai Ijipita kei na kai Asiria.

²⁴E na siga ko ya sa na kenai katolu kei Ijipita kei Asiria ko Isireli, io na ka e veivakalouga tataki e loma ni vanua:

²⁵ko koya sa vakalouga tataka ko Jiova ni lewe vuqa, ka kaya, Sa kalouga ko Ijipita na noqu tamata, kei Asiria na cakacaka ni ligaqu, kei Isireli na noqu i votavota.

Aisea 20

Sa vakatakarakarataki na nodra veivakabobulataki na kai Ijipita kei na kai Kusi.

¹E na yabaki sa lako mai kina ko Taritani ki Asitoti, (ni sa talai koya ko Sarikoni na tui Asiria,) ka sa vala ki Asitoti, ka rawa;

²io e na gauna ko ya sa vosa ko Jiova vei Aisea na luve i Emosi, ka kaya, Mo'ki sereka tani nai sulu taga mai na tolomu, ka luvata tani nai vava mai na yavamu. A sa kitaka vakakina ko koya, ka sa lako luvawale voli ka sega ni vakaivava.

³A sa kaya ko Jiova, Me vaka sa lako voli ko Aisea na noqu i talatala ka luvawale ka sega ni vakaivava ka yabaki tolu, mei vakatakilakila kai vakatakarakara e na vuku i Ijipita kei Iciopea;

⁴ena vakakina ko tui Asiria, ena kauti ira na kai Ijipita era sa bobula, kei na kai Iciopea era vulagi, na gone kei na qase, ni ra luvawale ka sega ni vakaivava, ka sega ni vakaisulu na rubudra, a ka ni veivakamaduataki ki Ijipita.

⁵A ra na rere, ka maduataki Iciopea, oqori era a vakararavi kina, kei Ijipita, era a dokai ira kina.

⁶Ia ko ira sa tiko e na tai oqo era na kaya e na siga ko ya, Raica, sa vakaoqo na ka eda a vakararavi kina, na ka eda a dro me vupei kina ka me da vakabulai mai vua na tui Asiria: ia eda na bula vakaevei koi keda?

Aisea 21

Na vosa ni parofisai bibi kei Papiloni, 1-10; kei Itomi, 11,12; kei Arepea, 13-17.

¹Na vosa ni parofisai bibi kei na lekutu ni waitui. Me vaka sa lako sara mai na covulaca mai na ceva; sa lako vakakina *na ca* mai na lekutu, mai na vanua rerevaki.

²A raivotu rarawa sa vakavotui mai vei au; sa butako na daubutako, ka sa vakacaca na dauvakacaca. Ko iko Ilama, mo lako cake, Ko iko Mitia Mo la'ki kaba; a nona dauveivakararawataki kecega ka'u sa muduka.

³O koya sa yaluma kina na toloqu; sa tauvi au na rarawa, me vaka na yaluma vua na yalewa sa taratara; ni'u sa rogoca, ka'u sa sautaribariba kina; ni'u sa raica, ka'u sa taqaya.

⁴Sa sese na yaloqu, sa kidaci au na rere; a bogi ni noqu marau sa vukica ko koya me'u rise kete kina.

⁵Vakarautaka na tepeli, lesia nai vakatawa, kana, gunu: dou tu cake, na turaga, dou lumuta nai sasabai!

⁶Ni sa kaya vei au ko Jiova, Mo la'ki lesia e dua nai vakatawa; me tukuna mai ko koya na ka sa raica;

⁷ni sa kunea ko koya e dua na mataivalu sa vodo tu e na ose, *kei* na asa, *kei* na kameli, ka ra yayaruua lako; me qai vakarorogo sara ko koya.

⁸A sa tagi vakalaioni mai ko koya: Noqu turaga, ka'u sa tu ga e na noqu i tutu e na siga ka bogi, ka'u sa vakatawa tu ga e na bogi ka siga:

⁹ka raica, sa lako mai oqo e dua na mataivalu sa vodo tu, ka yayaruua lako. A sa vosa mai ko koya, ka kaya, Sa bale, sa bale, ko Papiloni; ia na matakau ceuceu kece ni nona kalou sa basuraka sobu ki na qele ko koya.

¹⁰Ulei na noqu *tamata* ka dausamuti, kei na sila ni noqu rara ni sila! na ka ka'u sa rogoca maivei Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, ka'u sa tukuna yani vei kemudou.

¹¹Na vosa ni parofisai bibi kei Tuma. Sa kaci mai vei au *e dua* mai Sia, *ka kaya*, Nai vakatawa, sa vakaevei na bogi? Nai vakatawa sa vakaevei na bogi?

¹²Sa kaya mai nai vakatawa, Sa kida mai na mataka, sa toro talega mai na bogi: kevaka dou sa via taroga, dou taroga ga: dou lesu tale mai.

¹³Na vosa ni parofisai bibi kei Arepea. Dou na vakabogi ga mai na veikau ni Arepea, koi kemudou nai vavakoso ni Tetanimi sa lako tu.

¹⁴Ko ira na lewe ni vanua ko Tima era sa kauta na wai ki vei koya sa viagunu, era sa tavaki ira era sa dro ka solia vei ira na kedra madrai.

¹⁵Ni ra sa dro mai nai seleiwau, mai nai seleiwau sa ucuni tu kei na dakai sa loka tu, kei na kena rarawa ni valu kaukauwa.

¹⁶Ni sa vosa vakaoqo vei au na Turaga, Me dua tale na yabaki, me vaka na yabaki ni tamata voli, ena qai oti sara na nodra lagilagi kecega ko Kitari:

¹⁷ia na kena vo ni tamata dauvanavana, na qaqi ni Kitari, ena lewe lailai mai: ni sa kaya vakakina ko Jiova na Kalou ni Isireli.

Aisea 22

A raivotu e na ka ca me yacovi ira na kai Jerusalemi, 1-14; kei na nona vakasivoi ko Sepina e dua na turaga, 15-25.

¹Na vosa ni parofisai kei na Buca ni Raivotu. A cava mada sa tauvi iko, ni ko sa cabe cake kece ki na dela ni veivale?

²Ko iko sa dauyavala, na koro daumasa, na koro daumarau: ko ira era baleti iko era sa sega ni bale e nai seleiwau, se mate e nai valu.

³Ko ira kece na nomu turaga era sa dro vata mai na dakai titi, era sa vauci: ia ko ira kece era sa kune vei iko era sa vauci vata, era sa dro vakayawa.

⁴O koya ka'u a kaya kina, Dou rai tani vei au; ena ka rarawa na noqu tagi; dou kakua ni gu me vakacegui au, e na vuku ni kena vakacacani na goneyalewa ni noqu tamata.

⁵Ni sa siga ni kidroa, kei na veibuturaki, kei na taqaya, mai vua na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa e na buca ni raivotu, na siga ni basu bai, kei na tagi ki na ulu-ni-vanua.

⁶A sa cola taga gasau ko ira na Ilama, e na qiqi-ni-valu, *kei* na tamata, *kei* na tamata sa vodo ose; ia ko ira na Kiri era sa ucuna nai sasabai mai na kena taga.

⁷Ka sa yaco, ni sa oso na nomu veibuca vinaka e na qiqi-ni-valu, ka sa lautuva na tamata sa vodo ose vaka ki na matamata-ni-koro.

⁸Ka sa kau tani na nodra i vakaruru na Juta; ia ko a qai goleva e na siga ko ya nai yaragi mai na Vale-ni-veikau.

⁹Dou sa qai kunea na tiki ni bai ni koro i Tevita sa kabasu, ni sa vuqa; dou sa vakasoqona vata talega na wai ni drano era.

¹⁰Dou sa wilika talega na veivale mai Jerusalemi, ka basuka sobu na veivale eso me vakaukauwataka kina na bai.

¹¹Ia dou sa cakava nai keli-wai e na macawa ni bai ruarua me tu kina na wai ni drano makawa: ia dou sa sega ni golevi koya sa cakava, ka sega ni nanumi koya ka qisia eliu.

¹²Ia e na siga ko ya sa kacivi *kemudou* na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa mo dou mai tagi ka tagi yaso, ka tasi ulu, ka vakaisulu e nai sulu taga:

¹³ia ka raica *sa ia* na reki kei na marau, na moku pulumokau, kei na vakamate sipi, na kana manumanu, kei na gunu waini: me tou kana ka gunu, ni da na mate e na mataka.

¹⁴Ia sa tukuna e daligaqu ko Jiova ni lewe vuqa, Ena sega sara ni bokoci nai valavala ca oqo ka yacova na nomudou mate, sa kaya na Turaga, ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁵Sa vaka na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa, Mo lako, la'ki curu mada vua na dau-ni-yau oqo, *io* vei Sepina, ko koya sa lewa na vale levu, *ka kaya*,

¹⁶A cava ko sa mai cakava eke? ia ko cei na nomu sa tiko eke? ko sa taya kina na nomu i bulubulu eke? me vaka e dua ka taya na nonai bulubulu e cake, ka ceuta na nonai tikotiko e na uluvatu!

¹⁷Raica, ko Jiova ena biuti iko tani sara, ko iko na tamata kaukauwa ka tabonaki iko vakaidina.

¹⁸Ena vakamoici iko sara, ka rabotaki iko me vaka na ka momokiti ki na vanua rabailevu: ia ko na mate kina, sa na kau talega kina na qiqi-vakaturaga ko sa dokai iko kina, ko iko ka vu ni veivakamaduataki e na vale ni nomu turaga.

¹⁹Ia ka'u na vakasevi iko tani mai na nomu i tikotiko, ka vakasivoi iko mai na nomu cakacaka.

²⁰Ia ena yaco e na siga ko ya, ka'u na kaciva na noqu i talatala ko Elaiakimi na luve i Ilikaia,

²¹ka vakaisulutaki koya e na nomu i sulu, ka vauci koya e na nomu i vau ni sulu, ka'u na lesi koya me lewa na ka ko sa lewa: ia ena yaco ko koya me tamadra na kai Jerusalemi, kei na mataqali i Juta.

²²Ia ka'u na tauca ki domona nai dola ni vale i Tevita; ena dolava ko koya, ka na sega e dua me sogota; ka sogota, ka na sega e dua me dolava.

²³Ia ka'u na vakataudeitaki koya *me vaka* nai vako e na tikina sa dei sara; ena yaco talega mei tikotiko vakaturaga ka vakaiukuuku e na vale i tamana.

²⁴A ra na rubeca vua nai ukuuku kecega ni vale i tamana, na gone kei na kawa, *kei* na bilo lalai kecega, mai na bilo ni gunu ka yacova na bilo ni takitaki.

²⁵Sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, Ena kau tani e na siga ko ya nai vako sa vakataudeitaki e na tikina sa dei sara, ena tamusuki ka lutu; ia nai yaya ka rube kina ena tamusuki: ni sa tukuna ko Jiova.

Aisea 23

A raivotu e na ka ca me yacovi Taia, 1-16. Ena vinaka tale, ka qaravi koya na Kalou, 17,18.

¹Na vosa ni parofisai bibi kei Taia. Dou qoqolou, na waqa ni Tasisi, ni sa vakalalataki; sa sega na vale, sa sega e dua me curu kina: sa tukuni vei ira mai na vanua ko Kitimi.

²Dou tiko lo, na lewe ni yanuyanu; ko ira na dauveivoli ni Saitoni, era dausokota na wasawasa, era a vakavutuniyautaki iko;

³ia na sila ni Siori mai na bati ni wai levu, na kena yabaki na uciwai, oqori ka tubu kina na nonai yau; ka sa nodra koro ni dauveivoli na veimatanitu ko koya.

⁴Mo madua, Saitoni; ni sa vosa na wasawasa, *io* na vu ni kena kaukauwa na wasawasa, ka sa kaya, Au sa sega ni taratara, au sa sega ni vakasucu, au sa sega ni susuga na cauravou, *se* vakavulica na goneyalewa.

⁵Ni sa tukuni ki Ijipita, era na qai rarawa e na vuku ni rogorogo kei Taia.

⁶Dou lako ki tai kadua ki Tasisi; dou qoqolou, na lewe ni yanuyanu.

⁷Oqo li na nomudou koro sa daumarau, ko koya ka tubu e na gauna eliu sara? sa daukauti koya vakayawa na yavana me tiko vulagi.

⁸Ko cei sa lewa oqo me yacovi Taia na dauveibuli, ka ra turaga na nona dauveivoli, ka daurogo e vuravura ko ira na nona tamata dauveivoli?

⁹Sa lewa oqo ko Jiova ni lewe vuqa, me vakacacana na kena totoka kecega, ka me beci ira kecega era daudokai e vuravura.

¹⁰Mo vuabale e nomu vanua me vaka na uciwai, ko iko na goneyalewa ni Tasisi; sa sega tale na kenai tarovi.

¹¹Sa daudodoka yani na ligana ko koya ki na wasawasa, ka dauyavalata na veimatanitu: sa vakarota ko Jiova e na vuku i Kenani, me vakarusa na kena veikoro kaukauwa.

¹²Ka sa kaya, Mo kakua tale ni marau, ko iko na goneyalewa sa vaqasei, na luve i Saitoni: Mo cavu tu ka mani lako yani ki Kitimi; ia ko na sega talega ni vakacegu maikeia.

¹³Raica na nodra vanua na kai Kalitia; na mataqali oqori ka sega ga eliu; ka sa qai tauyavutaka ko Asiria me nodra na kai lekutu: ka ra sa tara na kena veivale cecere, ka vakaduria na kena veivale vakaturaga; ka sa vakarusa ko koya.

¹⁴Dou qoqolou, na waqa ni Tasisi: ni sa rusa na nomudou koro kaukauwa.

¹⁵Ia ena yaco e na siga ko ya, ena guileca ko Taia ka vitusagavulu na yabaki, me vaka na gauna ni matanitu e dua: ni sa oti na yabaki e vitusagavulu, ena qai yaco ki Taia me vaka na kena meke na yalewa dautagane.

¹⁶Mo taura na api; la'ki volivolita na koro, ko iko na dautagane ka guileca; qiriqiri vakavinaka me vuqa mada na sere, mo vakananumi kina.

¹⁷Ia ni sa oti na yabaki e vitusagavulu, ena qai talevi Taia ko Jiova, ena qai lesu tale mai ko koya ki na nonai voli, ka me ia na dautagane kei na veimatanitu kecega e vuravura.

¹⁸Ia na nonai yau kei na nonai voli ena tabu me nei Jiova: ena sega ni kumuni vata se maninitaki; ia na nonai yau ena nodra era sa tiko e na mata i Jiova, me ra kana ka mamau ka vakaisulu e na ka veiqati.

Aisea 24

Sa cudruva na vanua ko Jiova e na vuku ni valavala ca, 1-12. Ko ira sa vo, era vakasevi ki na veivanua, era na vakavinavinaka vua, 13-16. Ni sa cudruva na vanua ko Jiova ena vakalevulevuya na nona matanitu, 17-23.

¹Raica, sa vakalalataka na vanua ko Jiova, sa vakatoboicutaka, ka sa dui vakasevi ira era tiko kina.

²Ia ena yaco vua na bete, me vaka sa yaco vei ira na tamata; vua talega na turaga, me vaka vua na nona tamata; vua na marama, me vaka vua na nona vada; vua sa volitaka, me vaka vua sa volia; vua sa solia me talevaki, me vaka vua sa kerea; vua sa taura na kenai kere me vaka vua sa solia na kenai kere.

³Ena vakalalataki sara na vanua, ka vakacacani sara: ni sa cavuta na vosa oqo ko Jiova.

⁴Sa tagi na vanua, ka sa malai yani; sa ceguoca ko vuravura, ka sa malai yani; ko ira era turaga e vuravura, era sa ceguoca mai.

⁵Sa vakadukadukalitaki talega ko vuravura e na vuku ni lewena; ni a sa talaidredre ki na vunau, era sa vakatanitaka nai lesilesi, era sa vakacataka na veiyalayalati tawa mudu.

⁶O koya oqo sa kani vuravura kina na cudru, a ra sa vakacalai ko ira era sa tiko kina; o koya oqo sa vakamai kina na lewe i vuravura, ka ra lewe lailai na tamata sa vo tiko.

⁷Sa tagi na waini vou, sa malai na vaini, ko ira na yalodaureki era sa vutugu.

⁸Sa mudu na vakamarautaki ni tibereli, sa oti na kedra rorogo na daumaraus, sa mudu na vakarekitaki ni api.

⁹Era na sega ni ia vata na gunu waini kei na meke; ena gaga na yaqona vei ira sa gunuva.

¹⁰Sa basuki sobu na koro sa lala: sa sogo tu na veivale kecega, me sega e curu kina.

¹¹Sa ra tagi e na saqata ni koro e na vuku ni waini: sa dromu kecega na reki, sa yali na marau ni vanua.

¹²Sa vo ga na rusa e loma ni koro, ka sa basubasuki sara na matamata-ni-koro.

¹³Ia ena vakaoqo e loma i vuravura e na kedra maliwa na veimatanitu, ena vaka ni sa kurei na olive, ka vaka ni sa tomitomiki na vua ni vaini ni sa oti na vula i vaini.

¹⁴Era na tabalaka na domodra, era na ia na sere e na vuku ni nona tiko vakaturaga ko Jiova, era na kaikaila mai waitui.

¹⁵O koya oqo dou vakavinavinakataki Jiova kina mai na tu-i-cake io na yaca i Jiova na Kalou ni Isireli, e na veiyanuyanu ni wasawasa.

¹⁶Mai nai yalayala kei vuravura eda sa rogoca na sere, *io* na vakavinavinaka vua na yalododonu. Ia ka'u a kaya, Ulei koi au, ulei koi au, au sa ca! era butako na daubutako; *io*, era butako vakalevu ko ira na daubutako.

¹⁷A rere, kei nai keli, kei nai cori, sa qai yacovi iko, na lewe ni vanua.

¹⁸Ia ena yaco, ko koya sa na dro mai na nodra qoqolou era rere ena lutu ki nai keli; ko koya talega sa cabe cake mai nai keli ena coriti e nai cori; ni sa tadola nai sogo kei lomalagi, ka sa yavala na yavu kei vuravura.

¹⁹Sa basubasuki ko vuravura; sa katela sara ko vuravura; sa vakayavalataki vakalevu ko vuravura.

²⁰Sa yatayata ko vuravura me vaka na daumateni, ka sa tautauwalili me vaka nai mocemoce lilili: ia sa bitaki koya na kena talaidredre; ena bale, ka sega ni tu cake tale.

²¹Ia ena yaco e na siga ko ya, ena qai cudruva ko Jiova nai vavakoso cecere sa tiko e na tikina cecere, kei ira na tui kei vuravura e dela i vuravura.

²²A ra na vakasoqoni vata me vaka na bobula e nai keli, a ra na sogolati e na vale ni veivesu, ia ni sa oti na bogi vuqa era na qai talevi.

²³Ena qai taqaya na vula, ka madua na mata-ni-siga, ni na lewa ko Jiova ni lewe vuqa mai na ulu-ni-vanua ko Saioni, kei Jerusalemi, me vakarokorokotaki e matadra na kena qase.

Aisea 25

Sa ia na vakavinavinaka vei Jiova, ni sa cudruvi Papiloni, ka sa vakabulai ira na nona tamata, 1-5. Sa ia na vosa ni yalayala vei ira na tamata kecega, 6-9. Ena cudruvi ko Moapi, 10-12.

¹Kemuni Jiova, ko ni sa noqu Kalou; au na vakalevulevui kemuni, au na vakavinavinaka ki na yacamuni; ni kemuni sa cakava oti na ka mana; *nanomuni* lewa makawa sa dei ka dina ga.

²Ni kemuni sa vukica na koro me suva walega; na koro kaukauwa me koro rusa; na nodra i tikotiko vakaturaga na kai tani me kakua ni koro; ena sega sara ni tara tale.

³O koya oqo era na dokai kemuni kina na mataqali kaukauwa, ena rerevaki kemuni na nodra koro na veimatanitu rerevaki.

⁴Ni kemuni sa nona koro kaukauwa na malumalumu, na bai vei ira na dravudravua ni ra sa rarawa; nai vakaruru mai na cava, nai vakaruru talega

mai na katakata, ni sa vaka sara sa labata na bai vatu na nodra cagi na daurerevaki.

⁵Me vaka na katakata e na vanua dravuisiga, ko ni na vakamalumutaka *vakakina* na nodra ue na kai tani; *io* me vaka na katakata e na yaloyalo ni o, ena vakamalumutaki *vakakina* na nodra marau na daurerevaki.

⁶Ia e na ulu-ni-vanua oqo ena cakava ko Jiova ni lewe vuqa vei ira na veimatanitu kecega, e dua na magiti e na ka e uro, na magiti ni waini makawa, e na ka e uro ka vakautona, e na waini makawa ka makare sara.

⁷Ia e na ulu-ni-vanua oqo ena vakaotia ko koya nai tutuvi ni mata sa ubi kina na veimataqali kecega, kei na pulou sa tabonaki kina na veimatanitu kecega.

⁸Ena vakaotia sara na mate ko koya; ia na Turaga ko Jiova ena tavoya na wai ni mata mai na matadra na tamata kecega; kei na nodra vakalialiai na nona tamata ena kauta tani ko koya mai na dela i vuravura tauoko: ni sa tukuna ko Jiova.

⁹A ra na qai kaya e na siga ko ya, Raica, oqo na noda Kalou, eda a waraki koya, ena vakabulai keda ko koya: oqo ko Jiova, eda a waraki koya; eda na reki ka marau ni sa ia na veivakabulai ko koya.

¹⁰Ni na tiko ga na liga i Jiova e na ulu-ni-vanua oqo, ia ko Moapi ena buturaki sobu era, me vaka na co sa buturaki sobu e nai sovasova ni benu.

¹¹Ia ena tevuka yani ko koya na ligana e na kedra maliwa, me vaka na tamata dauqalo ni sa tevuka na ligana me qalo: ia ena vakamalumalumutaka vata ko koya na nona viavialevu kei nai lawaki ni ligana.

¹²Ia na vale ni valu e cecere e na nomu bai vatu, ena talaraka sobu ko koya, ka vakabalea, ka biuta sobu ki na qele, *io* ki na kuvu-ni-soso.

Aisea 26

**A nodra sere ni vakavinavinaka na Isireli vua na Kalou e na vuku ni nona cudruvi
ira na nodra meca, kei na nona vakabulai ira, 1-19. Sa vakaroti ira me ra
vakararavi tikoga vei Jiova me vakayacora mada na ka oqori, 20,21.**

¹E na siga ko ya ena seretaki na sere oqo e na vanua ko Juta; Sa dua na noda koro kaukauwa; ena lesia ko Koya na veivakabulai me bai kei na bai ni valu.

²Dou dolava na matamata-ni-koro, me curu kina na matanitu yalododonu sa taura tiko na dina.

³Ko koya sa lomadei *vei* kemuni ko ni na vakacegui koya dina sara: ka ni sa vakararavi *vei* kemuni.

⁴Dou vakararavi *vei* Jiova ka sega ni mudu, ni sa uluvatu e sega ni oti rawa na TURAGA ko JIOVA.

⁵Ni sa vakabalei ira sobu ko koya era a tiko e cake; sa biuta sobu na koro cecere; sa biuta sobu sara ki na qele; sa vakabalea ki na kuvu-ni-soso.

⁶Ena butuki sobu e na yavadra; io na yavadra na luveniyali *kei* na yavadra na dravudravua.

⁷A nodra sala na yalododonu sa dodonu sara: koi kemuni, na Yalododonu sara, ko ni na vakadodonutaka na nodra sala na yalododonu.

⁸Io, e na sala ni nomuni lewa dodonu, Jiova, keimami a waraki kemuni; sa gadreva na yacamuni na yalo *i keimami*, kei na ka ko ni sa nanumi kina.

⁹E na vu ni lomaqu ka'u sa gadrevi kemuni e na bogi; io, e na vu ni yaloqu ka'u sa qarai kemuni e na mataka: ia ni kemuni sa cudruvi vuravura, era na qai vulica nai valavala dodonu na lewe *i* vuravura.

¹⁰Kevaka sa lomani na tamata ca, ke sega ni vulica nai valavala dodonu ko koya: e na vanua daucaka dodonu ena caka vakatawadodonu ga kina ko koya, ka sega ni via raica na ka vakaturaga *i* Jiova.

¹¹Kemuni Jiova, sa dulaki cake na ligamuni, a ra sa bese ni raica; ia era na raica ga na nomuni lomakatakata e na vukudra na nomuni tamata, ka madua; io, na bukawaqa ena kani ira na nomuni meca.

¹²Kemuni Jiova, ko ni na lewa me neimami na vakacegu: ni kemuni sa cakava kecega *vei* keimami na cakacaka me yaga *vei* keimami.

¹³Kemuni Jiova, ko ni sa neimami Kalou, ia era a lewai keimami ko ira na turaga tani; ia e na vukumuni duaduaga keimami na vakacaucautaka na yacamuni.

¹⁴Era sa ciba, era na sega ni bula; Era sa mate, era na sega ni tu cake tale: O koya kemuni sa talevi ira ka vakarusai ira, ka vakaotia na ka kece era sa nanumi kina.

¹⁵Ko ni sa vakalewevuqataka na matanitu, Jiova; ko ni sa vakalewevuqataka na matanitu; ko ni sa dokai: ko ni sa vakarabailevutaka nai yalayala kecega ni vanua.

¹⁶Kemuni Jiova, ni ra sa rarawa, era sa qai qarai kemuni; era sa sova na masu vuni ni kemuni sa cudruvi ira.

¹⁷Me vaka na yalewa bukete e voleka ni vakasucu, sa yaluma, ka qoqolou ni sa taratara tiko; keimami a vakakina e matamuni, Jiova.

¹⁸Keimami a bukete, keimami a yaluma, sa vaka ni keimami a vakasucuma na cagi: keimami a sega ni vakabula rawa na vanua; ka ra sa sega ni lutu na kai vuravura.

¹⁹Ena bula ko ira na nomu mate, *ia* ko ira na noqu mate era na tu cake tale. Dou yadra ka sere, koi kemudou ka tiko e na kuvu-ni-soso, ni sa *vaka na* tegu e na co na nomu tegu, ia na qele ena biuti ira tani na mate.

²⁰Koi kemudou na noqu tamata, dou lako mai ka curuma na nomudou yasana vuni, ka sogota na nomudou katuba; dou vunitaki kemudou vakalailai ga me takali mada na veicudruvi.

²¹Ia dou raica, sa lako mai ko Jiova mai na nona yasana me cudruvi ira na kai vuravura e na vuku ni nodra i valavala ca; ia ko vuravura ena vakaraitaka na kena dra, ka sega ni ubi ira tiko na nona moku mate.

Aisea 27

A loloma ni Kalou ki na nona were ni vaini, 1-5. E dua tani na nona yaviti ira na nona tamata ka dua tani na nona cudruvi ira na nona meca, 6-13.

¹E na siga ko ya, ena vakayacora na cudru ko Jiova e na nonai seleiwau gata ka levu ka kaukauwa vei Livaiacani na gata totolo, io vei Livaiacani na gata sa cibini; ia ena vakamatea ko koya na gata levu ka tiko mai na wasawasa.

²E na siga ko ya dou seretaka na were-ni-vaini.

³Koi au ko Jiova ka'u sa kenai vakatawa; ka'u na vakasuasuataka tikoga; de dua sa vakacacana, ka'u na vakatawa e na siga kei na bogi.

⁴Sa sega vei au na cudru waqawaqa: ko cei me na via tuva na soni kei na kau vakavotona me ia nai valu vei au? ka'u na sa curu basikataki ira, ka'u na sa vakama vata.

⁵Ke sega, me qai taura mada ko koya na noqu kaukauwa, me ia na veivinakati kei au; ena qai ia kina na veivinakati kei au.

⁶E na *gauna* maimuri ena tei sobu ko Jekope; ena se ka beta ko Isireli, ia era na robota na dela i vuravura e na vuadra.

⁷Sa yaviti koya li ko koya me vaka sa yaviti ira era a yaviti koya? se sa vakamatei ko koya me vakataki ira era sa vakamatea ko koya?

⁸Sa vakarauti ga na nomu veicudruvi kaya ni ko a vakatalai koya tani: sa kauti koya tani e nona cagi kaukauwa e na siga ni cagi mai na tu-i-cake.

⁹E na ka oqo ena sava tani kina na caka cala i Jekope; ia oqo na vuana kecega me na kauta tani na nonai valavala ca; ni sa cakava ko koya na vatu kecega ni cabocabo-ni-soro me tautauvata kei na lase sa kakavorovoro, me sega ni tu cake tale na matakau i Asetoreci kei na mata-ni-siga.

¹⁰Ia ena lala ga na koro kaukauwa, kei nai tikotiko sa na biu laivi me vaka na veikau: ena kana voli kina na luve ni pulumokau, ka koto sobu kina ka kania sara na tabana.

¹¹Ni sa malai na tabana, ena qai musuki laivi: era na mai visa ko ira na yalewa: e na vuku ni ra sa sega ni tamata yalomatua, ena sega ni yalololoma kina vei ira ko koya ka bulia, ia ko koya ka bulia ena sega ni lomani ira.

¹²Ia ena yaco e na siga ko ya, ena tauca ko Jiova na nona vuata mai na dreke ni Uciwai ka yacova na uciwai ko Ijipita, ia dou na soqoni yadua mai, koi kemudou na Isireli.

¹³Ia ena yaco e na siga ko ya, ena uvu na davui levu, ka ra na lako mai na vanua ko Asiria ko ira era voleka ni rusa, kei ira era tiko se mai na vanua ko Ijipita, a ra na mai cuva vei Jiova e na ulu-ni-vanua tabu mai Jerusalemi.

Aisea 28

Ena ca ko ira na Ifireimi e na vuku ni nodra viavialevu kei na nodra daumateni, 1-4. Ko ira na nona tamata sa vo era na tiko vinaka e na matanitu ni Mesaia, 5,6. Era sa vunauci e na vuku ni nodra i valavala vakatani, 7-13. Kevaka era sa vakabauti Karisito, na yavu dina, era na bula, kevaka e segai, era na cudruvi ga, 14-22. Sa vuku sara na lewa ni Kalou, 23-29.

¹Ena ca na nodra i sala lagilagi na daumateni ni Ifireimi, kei na se-ni-kau ni nonai ukuuku sa malai, o koya sa vakaisala kina na ulu ni nodra buca bulabula era sa rawai e na waini!

²Raica, sa le dua vei Jiova sa qaqa ka kaukauwa, ka sa vaka na uca cevata e tau bi, *kei* na cava sa dauveivakarusai, ka sa vaka na dobui sa vuabale, sai koya ena biuta vakaukauwa ki na qele na ligana.

³Ena buturaki na nodra i sala lagilagi na daumateni ni Ifireimi.

⁴Ia na se-ni-kau malai, sa nona ka ni ukuuku, ka sa vakaisala kina na ulu ni buca bulabula, ena vaka e dua na lolo taumada ni sa bera na vula i lolo *kevaka* e dua sa kunea dina, ni sa taura tu e ligana sa tiloma sara.

⁵E na siga ko ya ena yaco ko Jiova ni lewe vuqa mei sala vakaiukuuku, kei nai sala talei vei ira na nona tamata sa vo,

⁶*kei* na Yalo ni lewa vua sa tiko me lewa, kei na nodra kaukauwa era sa vakasava tani nai valu mai na matamata-ni-koro.

⁷Io ko ira talega oqo sa vakacalai ira na waini, ka sa vakasesei ira na yaqona: koi rau na bete *kei* na parofita, erau sa vakacalai e na yaqona; sa rawai rau na waini; erau sa vakasesei e na yaqona; erau sa cala e na raivotu, erau sa yatayata e na lewa.

⁸Ni sa sinai e na lua *kei* na duka na tepeli kecega, sa sega na tikina e *savasava*.

⁹Me vakavulici cei ko koya me vuku mai? se me vakavukui cei me kila nai tukutuku? ko ira sa qai kali mai na wai-ni-sucu, ka kau tani mai na sucu i tinadra.

¹⁰Ni sa daukuri na vunau e na vunau, na vunau e na vunau; na vosa e na vosa, na vosa e na vosa; vakalailai eke, vakalailai maikea.

¹¹Ia e na tebenigusu kaka *kei* na vosa ni tani ena vosa kina ko koya vei ira na tamata oqo.

¹²O ira oqo ka kaya kina ko koya, Oqo nai vakavakacegu; dou vakacegui ira kina era sa oca: ia oqo na ka ni veivakacegui: a ra sa bese ga ni rogoca.

¹³Ia na vosa i Jiova ena vaka dina vei ira na vunau sa kuri e na vunau, na vunau e na vunau; na vosa e na vosa, na vosa e na vosa; vakalailai eke, ka vakalailai maikea; me ra la'ki bale ki muri, ka mavoa, ka coriti, ka tauri.

¹⁴O koya oqo dou rogoca kina na vosa i Jiova, oi kemudou na dauveivakalialiai, sa lewai ira na tamata oqo mai Jerusalemi.

¹⁵Ni dou a kaya, Keitou a veiyalayalati *kei* mate, ka veisorosorovi *kei* etesi; ni sa lako voli mai na ca sa vuabale, ena sega ni yacovi keitou; ni keitou sa cakava na lasu me neitou i vakaruru, ka vunitaki keitou e nai lawaki.

¹⁶O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova, Raica, au sa viritaka mai Saioni na vatu ni yavu, na vatu sa vakatovolei, na vatu ni tutu-ni-vale sa talei, na yavu sa dei sara; ko koya sa vakabauta ena sega ni taqaya.

¹⁷Ia ka'u na tauca na lewa dodonu me dali i vakarau, *kei* na cakacaka dodonu me vatu i vakarau; ia na uca-cevata ena vakayalia sara nai vakaruru lasu; *kei* nai vunivuni, ena luvuci e na wai.

¹⁸Ia na nomudou veiyalayalati *kei* mate ena sega ni dei *kei* na nomudou veisorosorovi *kei* etesi ena sega ni vakabau; ka ni sa lako voli mai na ca sa vuabale, dou na qai butuki kina.

¹⁹Ni sa qai lako voli mai, ena kauti kemudou tani; ni na lako voli ga mai e na veimataka, e na siga kei na bogi; ia ena ka ni rarawa walega me kila na kenai tukutuku.

²⁰Ni sa ka ni leqa nai mocemoce vua sa via dodo kina, ka rabailailai nai tutuvi vua sa via tutuvitaki koya kina.

²¹Ni na tu cake ko Jiova me vaka na nona tu *mai* na ulu-ni-vanua ko Pirasimi, ena cudru ko koya me vaka e na buca i Kipioni, me kitaka na nona cakacaka, na nona cakacaka sa dua tani; ka vakayacora na nonai valavala, na nonai valavala sa dua tani.

²²Ia dou kakua mada ni veivakalialiai, de kaukauwa mai kina na kemudoui vesu; Ni ka'u a rogoca mai vua na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa, sa dua na veivakarusai sa lesi me rawai vuravura tauoko.

²³Dou vakatu daliga, ka rogoca na domoqu; vakadirorogo, ka rogoca na noqu vosa.

²⁴Sa cuki were tiko beka ko koya sa daucuki me kabukaburaki kina? sa cukita ka logana tiko beka na nona were?

²⁵Ni sa logana vakavinaka na delana, sa sega beka ni duibiubiuta kina na kumini loa, ka biuta voli na kumini dina, ka kaburaka vakayatuni na witi kei na parile e na tikina e vakarautaki kina, kei na sila vuti e na bati ni were?

²⁶Ia sa vakavulici koya vakadodonu kina na nona Kalou, *ka* sa vakavukui koya.

²⁷Ni sa sega ni samuti na kumini loa e nai samu-yara, ka sega ni toqici na yava ni qiqi-ni-sila e na kumini dina; ia sa samuti na kumini loa e nai ike, kei na kumini dina e nai titoko.

²⁸Sa daubutuqaqi na witi, ni na sega ni via samusamuta tikoga ia ko koya ke sa toqica na yava ni nona qiqi-ni-sila kei na yava ni nona ose, sa na sega ni via vurumemeataka ko koya.

²⁹A ka talega oqo sa taka maivei Jiova ni lewe vuqa; ko koya sa vakurabui na nona lewa, ka sa ka levu na nona vuku.

Aisea 29

Sa tukuni ni na cudruvi Jerusalemi eliu na Kalou, ena qai cudruvi ira sara emuri na nodra meca, 1-7. Sa vu ni nodra cudruvi ira na Juta ni ra guilecava na vunau, ka lotu vakailasu, 8-16. Era na vinaka tale ni ra sa qai saumaki dina vua na Kalou, 17-24.

¹Ulei ko Erieli, *io* ko Erieli, na koro ka tiko kina ko Tevita! dou kuria tiko na yabaki e na yabaki; me ia tiko na so levu.

²Ia ka'u na vakararawataki Erieli, ena tiko kina na lomabibi kei na tagi; ia ena vakataki Erieli dina vei au.

³Ia ka'u na viribaiti iko e nai valu, ka buku na druadrua ni nomu koro, ka cakava na kemu suva.

⁴Ia ko na vakabalei sobu, ena ia mai na qele na nomu vosa; ia ko na vosa e ra mai na kuvu-ni-soso; a domomu ena vaka *nadomo ni* daucurumi mai na loma ni qele, ia mai na kuvu-ni-soso ena domo lailai na nomu tagi.

⁵Ia na nomu meca era lewe vuqa era na vaka na kuvu-ni-qele matailalai, a ra na vaka na qa ni sila e cagina ko ira nai soqosoqo rerevaki, ia ena ka vakasauri ka vakidacala na kena yaco.

⁶Ena talevi iko ko Jiova ni lewe vuqa e na kurukuru, kei na tavuki ni vanua, kei na domo levu, e na covulaca kei na cava, kei na yameyame ni bukawaqa sa kana voli.

⁷Ena qai vaka na tadra *se* na raivotu e na bogi na nodra i soqosoqo na lewe ni veivanua era sai valu mai ki Erieli; *io* ko ira kecega era sa vala kaya kei na nona koro kaukauwa, ka sa vakararawataki koya.

⁸Ia ena vaka sa tadra e dua sa viakana, ka raica, sa kana; ia sa yadra mai, ka sa lala na yalona: ka vaka sa tadra e dua sa viagunu, ka raica, sa gunu; a sa yadra mai, ka raica, sa malumalumu, ka sa gagaro na yalona: ena vakakina ko ira na kedra lewe vuqa ni veivanua, era sai valu mai ki na ulu-ni-vanua ko Saioni.

⁹Dou tu vakadua, ka kidacala mada! dou marau, ka bobo! era sa mateni, ka sega e na waini; era yatayata tu, ka sega e na yaqona.

¹⁰Ni sa sovaraka vei kemudou ko Jiova na yalo daumocelutu, ka sa vautabonaka na matamudou: ko ira na parofita, io na ulumudou na rairai, sa puloutaka ko koya.

¹¹Ia na raivotu kecega sa qai tautauvata vei kemudou kei na vosa ni vola sa dregati, era sa solia vua e dua sa kila na wili vola, ka ra kaya, Mo wilika mada oqo; a sa kaya ko koya, Au sa sega ni rawata; ni sa dregati tu:

¹²ka sa qai soli nai vola vua sa sega ni kila na wili vola, a ra kaya, Mo wilika mada oqo, a sa kaya ko koya, Au sa sega ni kila na wili vola.

¹³O koya oqo sa kaya kina ko Jiova, Ni ra sa toro voleka vei au ko ira na tamata oqo e na gusudra, a ra sa vakarokorokotaki au e na tebenigusudra; ia na yalodra era sa vakayawataka vei au, kei na nodra rerevaki au sa vunau ga era vulica walega vei ira na tamata;

¹⁴o koya oqo raica, ka'u na ia mada e dua na cakacaka vakurabui vei ira na tamata oqo, io e dua na cakacaka vakurabui vakaidina sara: ia ena yali na nodra vuku na nodra tamata vuku, ka na tabonaki na nodra yalomatua na yalomatua.

¹⁵Ulei! ko ira era segata matua me ra vunia tani vei Jiova na nodra bose, a ra ia na nodra cakacaka e na butobuto, a ra sa kaya, Ko cei sa raici keitou? ia ko cei sa kilai keitou?

¹⁶A kena levu na nomudou yilotakelo! Me vakatautauvatataki li na dautuli kuro kei na qele ni kuro, me kaya kina na ka sa tuli vua sa tulia, Sa sega ni tuli au ko koya? se me kaya na ka sa buli vua ka bulia, Sa sega ni vuku ko koya?

¹⁷Sa vo e lailai, se sega, me qai vuki ko Lepanoni me were bulabula, kei na were bulabula me okati me veikau?

¹⁸Ia e na siga ko ya ena rogoca na vosa ni vola ko koya sa didivara, ka rai rawa mai na kabukabu kei na butobuto na mata i koya sa mataboko.

¹⁹Ko ira talega na yalomalumalumu, era na kuria na nodra marautaki Jiova; kei ira na tamata dravudravua, era na rekitaki Koya na Yalosavasava ni Isireli.

²⁰Ni sa vakawaletaki na dauveivakasaurarataki, ka sa oti na dauveivakalialiai, ka sa muduki tani ko ira kecega era dauyadra me ia na ka e sega ni dodonu:

²¹era sa vakacala na tamata ni sa vosa walega, ka biri dai vei koya sa ia na veivunauci e na matamata-ni-koro, ka vakasukai koya tani walega na yalododonu.

²²O koya sa kaya kina vakaoqo ko Jiova, ko koya ka vakabulai Eparaama, e na vuku ni mataqali i Jekope, Ena sega mada ni madua ko ira na Jekope ena sega mada ni matacea na matadra.

²³Ni sa qai raici ira na luvena, na cakacaka ni ligaqu, e na kedra maliwa, era na qai vakarokorokotaka na yacaqu, ia era na vakarokorokotaki Koya na nodra Yalosavasava na Jekope, ka rerevaki koya na nodra Kalou na Isireli.

²⁴Ko ira talega ka daucala na yalodra, era na qai kila na vuku; kei ira na daudidi, era na qai vulica nai vakavuvuli.

Aisea 30

Era cala na Isireli ni ra sa vakararavi ki Ijipita, 1-7. Ni ra sega ni muria na Kalou, sa vakavulici ira e na ka rarawa, 8-26. Ka sa qai cudruvi Asiria na nodra meca, 27-33.

¹Sa kaya ko Jiova, Ulei! ko ira na gone talaidredre, era sa vakarorogo, ka sega vei au; ka ra sa ubia e na dua nai ubi, ka sega ni vaka na Yaloqu, me ra kuria kina na ca e na ca:

²era sa lako sobu ki Ijipita, ka ra sa sega ni taroga vei au; me ra vakaukauwataki ira e na kaukauwa i Fero, ka vakararavi ki na yaloyalo i Ijipita!

³Ia na kaukauwa i Fero ena yaco me ka dou na madua kina, kei na vakararavi ki na yaloyalo i Ijipita me ka *dou* na rogo ca kina.

⁴Ni ra sa yaco ki Soani ko ira na nodra turaga, ka ra sa vakatadu mata ki Anesi.

⁵Ko ira kece, era sa maduataka na lewe ni vanua sa sega ni yaga vei ira, ka sega talega ni veivuke, se ra vinaka kina, sa rawa ga na madua kei na veivakalialiai talega.

⁶Na vosa bibi ni parofisai kei na manumanu ni ceva e na vanua ni oca kei na rarawa, sa lako maikina na laioni yalewa kei na laioni daukata, na gata loa kei na gata vakabukawaqa sa vuka; era sa kauta lako na nodra i yau e na dakudra na lufe ni asa, kei na nodra kamunaga e na dakudra na kameli, me nodra na lewe ni vanua ena sega ni yaga *vei ira!*

⁷Sa sega na betena se dua na kena yaga na nodra veivuke na kai Ijipita: o koya oqo ka'u sa vakatokai koya kina, Na daubole sa Dauguca.

⁸Mo la'ki vola mada e matadra na ka oqo e na papa ni volavola, ka vola e nai vola me tu ka yacova na gauna emuri, me sega ni mudu rawa:

⁹ka ni ra sa tamata dautalaidredre oqo, na gone daulasu, na gone sa bese ni rogoa na vunau i Jiova.

¹⁰Era kaya vei ira na rairai, Dou kakua ni raica tiko; vei ira talega na parofita, Dou kakua ni vunautaka na ka dodonu e na vuku i keimami, vunau vakamalumalumu vei keimami, raica ga na ka lasu:

¹¹dou lako tani e na sala, vakatikitiki tani mai na salatu, me kua so ni tu e na mata i keimami ko Koya na Yalosavasava ni Isireli.

¹²O koya sa kaya kina ko Koya na Yalosavasava ni Isireli; Ni dou sa beca na vosa oqo, ka vakararavi ki na veivakasaurarataki kei na ka veve, ka ravita:

¹³ia nai valavala ca oqo ena sa tautauvata kina vei kemudou kei na tiki ni bai vatu cecere sa ca, ka voleka ni bale, ka vakalakala tu, ena sa kabasu vakasauri mai.

¹⁴Ia na kena kabasu ena vaka na bilo ni dautuli bilo sa voroti, sa vorolaki vakaca sara; a sa sega kina ni kune e na kenai caca e dua na tikina me lavi buka kina mai na matadravu, se me taki wai kina mai nai keli.

¹⁵Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, ko Koya na Yalosavasava ni Isireli; Ni dou sa lesu mai ka tiko malua, dou na vakabulai kina; ni dou sa vakacegu ka vakararavi ga, dou na kaukauwa kina: ia dou a bese ga.

¹⁶Dou a kaya, E segai; keimami na dro e na ose; ia dou na dro ga: Keimami na vodo lako e na ose totolo; ia era na totolo ko ira sa vakasavi kemudou.

¹⁷Ni sa bole mai e dua ena dro e le dua na udolu; ia ni sa bole mai e le lima, dou na dro sara ga, ka malua, dou na laivi tu me vaka e dua nai vana e na dela ni ulu-ni-vanua, ka vaka na kuila e na dela ni koro.

¹⁸O koya oqo ena wawa kina ko Jiova me yalovinaka vei kemudou, io, e na ka oqo ena tu cake kina ko koya me lomani kemudou; ni sa lewa vakadodonu na Kalou ko Jiova: era kalougata ko ira kecega era sa waraki koya.

¹⁹Kemudou ka tiko mai Saioni e Jerusalemi; ko na sega ni tagi tale: ni sa rogo na domo ni nomu tagi, ena lomani iko sara ko koya; ni sa qai rogoca ko koya, ena vosa sara mai vei iko.

²⁰Ia na Turaga ena solia vei iko na madrai ni rarawa, kei na wai ni veivakasaurarataki, ia ko ira na nomu i vakavuvuli era na sega ni vunitaki tale, ko na raici ira tikoga na nomu i vakavuvuli.

²¹Ia ni dou gole tani vaka ki nai matau se ki nai mawi, dou na qai rogoca e dua na vosa mai dakumudou ka vaka, oqo na sala, dou mai lako tu ga kina.

²²Dou na qai vakacacana nai botani siliva ni nomu matakau siliva, kei nai ukuuku koula ni nomu matakau koula; ko na biuta laivi me vaka na ka velavela; ko na kaya kina, Mo lako tani.

²³Ena qai solia ko koya na uca ki na nomu sore ni kau, ko sa kaburaka ki na qele; ia na *sila* madrai, na vu ni qele, ena vakauro ka vakalewe; a nomu manumanu ena kana e na siga ko ya e na vanua veico levu.

²⁴A pulumokau talega kei na luve ni asa era daucakacaka e na were, era na kania na ka e tuituina, na ka sa vakasavasavataki e nai sivi kei nai iri.

²⁵Ia e na ulu-ni-vanua cecere kecega, kei na ulu-ni-koro rewa-i-cake kecega, ena qai tu kina na soniwai *kei* na wai drodro, e na siga ni veimoku levu, ni sa qai bale na veivale cecere.

²⁶Ia na rarama ni vula ena qai tautauvata kei na rarama ni mata-ni-siga, kei na rarama ni mata-ni-siga ena qai vakavitu, me tautauvata kei na rarama ni siga e vitu, e na gauna sa vauca kina ko Jiova na nodra mavoa na nona tamata, ka vakabula na we ni kedra kuita.

²⁷Raica, na yaca i Jiova sa lako vakayawa mai, sa waqa tu na nona cudru, a sa kuvu cake na kena kubou: a tebenigusuna sa cudru vakalevu, ia na yamena sa kana voli me vaka na bukawaqa.

²⁸Ia na nonai cegu, me vaka na uciwai sa vuabale, ena yala ki domodra; me tauvuloni na veimatanitu e na vulo lasu; ena dua talega nai tarovi e veivakacalai e na gusudra na tamata.

²⁹Ena qai dua na nomudou sere, me vaka e na bogi sa ia kina na so levu tabu; kei na reki vakayalo me vaka e dua sa uvu bitu ni sa lako tiko mai ki na ulu-ni-vanua i Jiova, kivei koya na Uluvatu ni Isireli.

³⁰Ia ena vakarogoya ko Jiova na domona vakaturaga, ena vakarairaitaka ko koya na ligana ni sa tau mai, e na cudru waqawaqa, kei na yameyame ni bukawaqa sa kata voli *e na* veiseyaki, kei na cava, kei na uca-cevata.

³¹Ni sa qai rogo na domo i Jiova ena qai yaviti Asiria sobu, ko koya e nai titoko.

³²Ia na tikina kece ena tau kina nai titoko sa lesia, ena vakatauca vua ko Jiova, ena ia vata kei na tibereli kei na *qiri* api: ia e nai valu rerevaki ena vala kaya ko koya.

³³Ni sa vakarautaki mailiu ko Tofeci: io, sa vakarautaki oqori me nona na tui; sa cakava me titobu *ka* rabailevu; a kenai binibini bukawaqa kei na buka droka sa levu; ai cegu i Jiova me vaka na sulifure sa dave tu, ena tutuvaka.

Aisea 31

Sa tukuna na nodra lialia ni ra vakararavi ki Ijipita, ka biuti koya na Kalou, 1-5. Sa vakarota na veivutuni, a sa vakatakila na kena ca ko Asiria, 6-9.

¹Ena ca ko ira era sa lako sobu ki Ijipita me kerea na veivuke; ka vakararavi ki na ose kei na qiqi-ni-valu, ni ra sa ka levu; kei na tamata i valu e dauvodo ose, ni ra sa kaukauwa sara; a ra sa sega ni golevi Koya na Yalosavasava ni Isireli, a ra sa sega ni qaravi Jiova!

²Ia ka sa vuku talega ko Koya ka na vakayacora na ca, ena sega ni biuta na nona vosa; ia ena tu cake vakaivalu ko koya ki na mataqali sai valavala ca, kei na nodra i vukevuke na daucaka cala.

³Ia na kai Ijipita era sa tamata ga, ka sega ni Kalou; a nodra ose talega sa vakayago, ka sega ni vakayalo. Ni sa qai dodoka yani na ligana ko Jiova, ena qai bale ko koya sa veivuke, kei koya talega sa vupei, ka ra na ca vata kecega.

⁴Ni sa kaya vakaoqo vei au ko Jiova, me vaka na laioni, io na luve ni laioni sa kudruva na kena e taura, ni sa kailataki mai nai vakatawa e vuqa me mai vala kaya, sa sega ni rerevaka na domodra, se vakamalumalumu e na vuku ni nodra kaila: ena lako sobu vakakina ko Jiova ni lewe vuqa me mai vala e na vuku ni ulu-ni-vanua ko Saioni, kei na kena ulu-ni-koro.

⁵Me vaka na manumanu vuka sa vakaruruga *na luvana* ena vakarurugi Jerusalemi vakakina ko Jiova ni lewe vuqa; ni sa vakaruruga, ena vakabula; ni sa lakova voli, ena maroroya.

⁶Dou lesu mai vei koya era sa vuki tani vakalevu kina na Isireli.

⁷Ni ra na dui biuta na tamata yadua e na siga ko ya na nona matakau siliva, kei na nona matakau koula, na ka ka cakava na ligamudou dou sa cala kina.

⁸Ena qai bale ko Asiria ka segai e na nonai seleiwau na qaqa; ena kani koya ga nai seleiwau ka sega ni nona e dua na tamata: ena dro tani ga ko koya mai nai seleiwau, ia ko ira na nona cauravou era na rawai.

⁹A nona koro ni valu talega ena biuta ki muri ko koya ni sa rere; a kena turaga era na rerevaka na kuila, sa kaya ko Jiova, ko koya sa tu mai Saioni na nona bukawaqa, kei na nona lovo mai Jerusalemi.

Aisea 32

A kena vinaka na matanitu ni Mesaia, 1-8. Sa vakatakilai na ka ca me liu, me qai yaco emuri na sautu, 9-20.

¹Raica, ena buli e dua na tui me ia na lewa dodonu, ko ira talega na turaga era na lewa vakadodonu.

²Ia ena dua na tamata ena vaka nai vunivuni mai na cagi, kei nai vakaruru mai na cava; ena vaka na uciwai e na vanua dravuisiga, ka vaka na yaloyalo ni vatu levu e na vanua dauveivakaocataki.

³A matadra era rai rawa ena sega ni buawa, kei na daligadra era rogo rawa ena vakarorogo:

⁴a lomadra talega na yoloriri ena kila mai na vuku, ka na vosa rawarawa ka macala na yamedra na daukaka.

⁵O koya sa lialia ena sega ni vakatokai tiko me yalovakaturaga, se tukuni me lomasoli ko koya sa kocokoco.

⁶Ia ko koya sa lialia ena vosataka ga na ka sesewa, ka caka ca tiko na lomana, me ia na veivakaisini, ka vosa cala vei Jiova, me vakalalataka na yalo i koya sa viakana, ka vakayalia na mena wai na tamata sa viagunu.

⁷Ia na nonai yaya na daukocokoco na ka ca; sa daubukia na vere ca me vereti ira kina era sa yalomalua io ni ra vosa vakadodonu ko ira era dravudravua.

⁸Ia ko koya sa lomasoli sa vakananuma na cakacaka loloma, ia e na cakacaka loloma ena dei ga kina ko koya.

⁹Koi kemudou na yalewa sa dautiko wale, dou tu cake, rogoca na domoqu; oi kemudou na goneyalewa sa wele tiko, dou vakatu daliga ki na noqu vosa.

¹⁰Ena yabaki dua ka bogi vica dou na sautaninini kina, koi kemudou na yalewa sa wele tiko: ni na yali na vua ni vaini, ena sega ni yaco na vula i matua.

¹¹Dou taqaya, na yalewa dautiko wale; dou kidroa, oi kemudou sa wele tiko: dou luvawale mada, ka vauca *nai sulu ca* ki na tolomudou,

¹²ka yavita na lomaseremudou ni sa qai ca mai na veiwere vinaka, kei na vaini bulabula.

¹³E na nodra vanua na noqu tamata ena tubu ga na kau vakavotona kei na soni; io, e na dela ni veivale daumarau kecega e na koro daureki:

¹⁴ni sa biu laivi na vale vakaturaga: ka sa lala mai na koro ka tawa; na koro ni valu kei na veivale cecere sa qai yaco me qara wale tu ka sega ni mudu ka me ra rekitaka na asa kila, ka me kedra vanua veico na sipi;

¹⁵me sa sovaraki mada vei keda na Yalo mai cake, ka sa yaco na lekutu me were bulabula, ka sa wili na were bulabula me veikau.

¹⁶Ena qai tiko mai na lekutu na lewa dodonu, ka na tiko e na were bulabula nai valavala dodonu.

¹⁷Ia mai na cakacaka dodonu ena tubu na sautu, ia na cakacaka dodonu ena vakatubura na vakacegu kei na tiko dei me sega ni mudu.

¹⁸Ia ko ira na noqu tamata era na tikotiko ga e na vanua sa sautu, kei na veivale sa dei, kei nai vakavakacegu vinaka.

¹⁹Ia ena tau mai na uca-cevata ki na veikau, me bale ga kina; na koro talega ena vakalolovirataki sara.

²⁰Sa kalougata koi kemudou sa ia na kabukaburaki e na bati ni wai kecega, koi kemudou sa vakauta yani kina na yavadra na pulumokau kei na asa.

Aisea 33

Era sa lewai me cudruvi ko ira na meca ni soqosoqo lewe ni lotu, 1-14. Era na tiko vinaka ga na yalododonu, 15-24.

¹Ena ca ko iko sa dauvakacaca, ia ko a sega ni vakacacani; ko iko talega sa dauveivakaisini, a ra a sega ni vakaisini iko! ni sa oti na nomu vakacaca, ko na qai vakacacani; ni sa oti na nomu veivakaisini, era na qai vakaisini iko.

²Kemuni Jiova, mo ni lomani keimami mai; keimami sa wawa tiko vei kemuni: mo ni ligadra mada e na veimataka, ia mo ni neimami vakabula e na gauna ni rarawa.

³Ni sa rogo na ue, era dro na tamata; ni kemuni sa tu cake mai, era sa veiseyaki na veimatanitu.

⁴Ia na nomudou i toki ni valu ena kumuni *me vaka* sa daukumuna na banuve; me vaka na nodra veiladeyaki na vodre ena ladeva *vakakina* na ka oqori.

⁵Sa cecere ko Jiova; ni sa tiko maicake ko koya: sa vakasinaiti Saioni ko koya e na lewa kei na cakacaka dodonu:

⁶ia ena vakataudeitaka na nomu gauna na vuku kei na yalomatua kei na veivakabulai levu; a rerevaki Jiova, sa nonai yau.

⁷Raica, ko ira na nodra qaqa era sa kaila e tautuba; era sa tagi vakalevu ko ira na mata ni sautu.

⁸Sa lala na salatu, sa sega e lakova: sa vakacataka ko koya na vosa ni yalayala, sa beca na veikoro, sa sega ni kila e dua na tamata.

⁹Sa tagi na vanua, sa ceguoca; sa madua ko Lepanoni, ka sa malai yani; sa vaka na lekutu ko Seroni, a sa mimira *na drauna* ko Pasani kei Kameli.

¹⁰Oqo ka'u sa qai tu cake, sa kaya ko Jiova, oqo ka'u na sa qai vakalevulevui; oqo ka'u na sa qai vakaceceretaki au.

¹¹Dou na kunekunetaka na qa ni sila, dou na vakasucuma na vu-ni-sila: a nomudou i cegu, *me vaka* na bukawaqa, ena kati kemudou.

¹²Ia na veimataqali, era navaka *na lovo* ni lase; *me vaka* na kau vakavotona sa ta era na kama e na bukawaqa.

¹³Koi kemudou sa tiko vakayawa, dou rogoca na ka ka'u a cakava; ia koi kemudou sa tiko voleka dou kila na noqu kaukauwa.

¹⁴Sa rere mai Saioni ko ira nai valavala ca; sa sautaninini ko ira na dauveivakaisini. Ko cei vei keda me na tiko e na bukawaqa daukana voli? ko cei vei keda me na tiko e na bukawaqa ka tawa mudu?

¹⁵Ko koya sa dodonu na nonai lakolako, ka sa vosataka na ka dodonu; ko koya sa beca nai yau sa kovei; ka sa bese na ligana ni taura nai tautauri ni

vere, ka sa tabonaka na daligana mai nai rogorogo ni dra, ka sa vakabobo na matana me kakua ni raica na ca;

¹⁶ko koya oqo ena tiko e na tikina cecere; na nona vale kaukauwa sa na tiko mai nai cobo; ena soli vua na kena kakana, ia ena sega ni di na mena wai.

¹⁷Na matamu ena raici koya na tui, ni sa uku cavu tu: ka na kunea na vanua sa yawa sara.

¹⁸A lomamu ena qai vakananuma ki na ka ni veivakarerei, *ka kaya*, sa evei na vunivola? sa evei na dau-ni-yau? sa evei na dauwilika na veivale cecere?

¹⁹Ko na sega ni kunea tale na mataqali matadei ko ya; na mataqali daudredre ni kilai na nodra vosa, na gusu daukaka, sa sega ni macala.

²⁰Mo vakaraici Saioni, na koro ni noda so levu tabu: a matamu ena kunei Jerusalemi nai tikotiko vinaka, na vale laca ena sega ni kau tani; a kenai latu ena sega sara ni cavu tale, se cavuka e dua na kena dali.

²¹Ia ko Jiova ka vakaiukuuku ena yaga vei keda me vaka na yasana ni uciwai, na wai sa rabailevu vaka ka vaka; ena sega ni vocetaki kina e dua na waqa, ena sega talega e dua na waqa vakaturaga me lako voli kina.

²²Io ko Jiova sa noda turaga-ni-lewa, ko Jiova sa noda vu ni lawa, ko Jiova sa noda tui; o koya ga ena vakabulai keda.

²³Sa savu walega na nomu dali; era dredre ni duria nai vana; era sega ni vakarewataka rawa na laca: sa qai votai nai yau levu sa tauri; era tokitaka ko ira na lokiloki.

²⁴Ia na lewe ni koro ena sega ni kaya, Ka'u sa tauvi mate: o ira na tamata era sa tiko kina ena sa bokoci na nodra i valavala ca.

Aisea 34

A ka ca sa lewai me yacova na veimatanitu sa veimecaki kei nai soqosoqo lewe ni lotu, era na vakarusai sara, 1-15. Ena yaco dina na ka sa tukuni, 16,17.

¹Dou toro mai, na lewe ni veimatanitu, mo dou rogoca; ia dou vakarorogo, na veimataqali: me rogoca ko vuravura, kei na ka sa sinai kina; na veivanua, kei na ka kece sa tubu maikina.

²Ni sa cudru sara ko Jiova vei ira kecega na veimatanitu, a sa lesavi ira na nodra mataivalu kecega: sa lesi ira me ra rusa sara, sa soli ira me ra vakamatei.

³Ena biu ki tautuba na nodra moku mate, ena kuvu cake na bona ni yagodra; ia na veiulu-ni-vanua ena waicala e na kedra dra.

⁴Ena waicala yani na kalokalo kecega ni lomalagi, ka na vivigi vata na lomalagi me vaka nai vola balavu sa vivigi tu: ena lutu mai na kalokalo kecega, me vaka sa mira mai na drau ni vaini, ka vaka sa qeqera mai na vua ni lolo.

⁵Ni sa lomoci mai lomalagi na noqu i seleiwau; raica, ena tauci Itomi, kei ira na mataqali ka'u sa lesia me rusa.

⁶Sa mamau nai seleiwau i Jiova e na dra; sa boro e na uro, e na dra ni lami kei na dra ni me, e na uro ni ivi ni sipi tagane: ni sa dua nai madrali vei Jiova mai Posira, kei na veivakamatei levu mai na vanua ko Itomi.

⁷Ia na iunikoni ena bale vata kei ira, kei na pulumokau sa sele kei na pulumokau tagane; ena to na nodra vanua e na dra, ka uro mai na nodra kuvu-ni-soso e na uro.

⁸Ni sa kena siga ni nona veicudruvi ko Jiova, na yabaki ni veisausaumi e na vuku i Saioni.

⁹Ia na kena uciwai *ko Itomi* ena vuki me makadre, kei na kena kuvu-ni-soso me sulifure, ia ena yaco me makadre sa waqa tu na kena qele.

¹⁰Ena sega ni bokoci e na siga se na bogi; ena kuvu cake na kena kubou ka sega ni mudu: ena lekutu tu e na veitabatamata kecega; ena sega ni lako voli kina e dua e na dua na gauna.

¹¹Ena qai kenai taukei na pelikani kei na belo; ena tiko kina na lulu kei na reveni: ena dreta e delana ko koya na dali i vakarau ni veivakarusai, kei na vatu i vakarau ni veivakalalataki.

¹²A kena turaga era na kacivi mai ki na matanitu, ka na sega kina e dua; a ra sa yali kecega na nona gone vakaturaga.

¹³Ena tubu e na kena vale vakaturaga na wa-vakavotona; na salato kei na soni e na kena veikoro ni valu: ena nodra i tikotiko na wolifa, kei na nodra rara na ositereji.

¹⁴Ena sota *kina* na manumanu ni lekutu kei na koli kila; ena tagica na kenai sa na me kila; ena tiko talega maikea na lulu, ka na kunea na nonai vakavakacegu.

¹⁵Ena cakava maikea na nonai oviovi na lulu levu, ka vakalutulutu, ka saulaka, ka ovica; ena soqoni talega maikea na vulituri yadua kei na kenai sa.

¹⁶Dou qara e nai vola i Jiova, ka wilika: ena sega ni yali e dua vei ira oqo; ena sega e dua me yali na kenai sa: ni sa vakarota na gusuqu, ia na Yalona sa vakasoqoni ira mai.

¹⁷A sa ia na vakawiri madigi vei ira ko koya, a sa vota vei ira na ligana e na dali i vakarau: era na taukena ka tawa mudu, era na tiko kina mai nai tabatamata ka yacova nai tabatamata.

Aisea 35

Ena ka bulabula sara na matanitu ni Mesaia, 1,2. Era sa vakaukauwataki na yalolailai e na vuku ni ka vinaka sa yalataki vei ira era vakabauti koya nai Vakabula, 3-10.

¹Ena reki e na vuku ni ka oqo na lekutu kei na vanua dravuisiga; ia na vanua liwa lala ena marau, ka se me vaka na rose,

²Ena se ka beta, ena reki talega, ka na marau ka ia na sere: ena soli kina nai ukuuku vaka-Lepanoni, ka na lagilagi vakataki Kameli ka vakataki Seroni: era na raica nai ukuuku i Jiova, kei na kena vinaka sara ni noda Kalou.

³Dou vakaukauwataka na ligadra era malumalumu, ka vakataudeitaka na durudra sa tuninini.

⁴Dou kaya vei ira era yalolailai, Dou kaukauwa, dou kakua ni rere: raica na nomudou Kalou; ena yaco mai na veisausaumi, na veisausaumi sa ia na Kalou; ena lako mai ko koya ka vakabulai kemudou.

⁵Ena qai rai na matadra na mataboko, ka rogo na daligadra na didivara.

⁶Ena qai ladelade na lokiloki me vaka na me kila, ka sere na yamedra na galu: ni na vure cake mai na wai e na lekutu kei na uciwai e na vanua dravuisiga.

⁷Ia na nuku kata ena yaco me drano, kei na qele mamaca mei vurevure ni wai: na nodra tikina na wolifa, era daukoto kina, ena vanua veigasau ka veikuta.

⁸Ia ena dua kina na sala cecere, kei na salatu: ka sa na vakatokai Na sala tabu; ena sega ni lakova e dua sa sega ni savasava; ena lako vata ko Koya kei ira era sa muria na sala, ia ko ira na tamata sesewa era na sega ni lako sese kina.

⁹Ena sega kina e dua na laioni, se dua na manumanu daukata me cabeta, se me kune kina: ko ira ga era sa vakabulai era na lako tu *kina*.

¹⁰Ia ko ira sa vakabula ko Jiova era na lesu mai, ka tadu mai ki Saioni ka sere lako ia ena sa nodra tiko na reki tawa mudu: era na taukena na reki kei na marau, ia na rarawa kei na tagi ena dro tani yani.

Aisea 36

Sa mai kabai Jerusalemi ko Senakaripi, 1-3. Ko Rapisake, ni sa talai koya mai ko Senakaripi, sa vakamasuti ira na kai Jerusalemi e na vosaveicavilaki, me ra vuki, 4-21. Ka sa tukuni na nona vosa vei Esekaia, 22.

¹Ia e na kenai katinikava ni yabaki i Esekaia na tui, sa qai lako cake ko Senakaripi na tui Asiria me kaba na veikoro kecega i Juta sa viribai, ka sa rawa.

²Ia ko tui Asiria sa talai Rapisake kei nai valu levu mai Lakisi ki Jerusalemi kivei Esekaia na tui: ka sa la'ki tu voleka ko koya ki na salisali ni drano maicake ki na salatu e na nodratou vanua na dausavai sulu.

³A ratou sa lako yani vua ko Elaiakimi na luve i Ilikaia, ko koya sa lewa na vale levu, kei Sepina na vunivola, kei Joa na luve i Esafa, ko koya sa dauvola na ka ni matanitu.

⁴Ka sa kaya vei iratou ko Rapisake, Dou tukuna mada vei Esekaia, Sa kaya vakaoqo na tui levu, na tui Asiria, A ka cava oqo ko sa vakararavi kina?

⁵Au sa kaya, sa vosa wale na *nomu* vuku kei na *nomu* kaukauwa me ia nai valu: ia ko sa vakararavi vei cei, ko sa vuki tani kina vei au?

⁶Raica, ko sa vakararavi ki nai titoko gasau oqo e bibivoro, *io* ki Ijipita, o koya kevaka sa ravita e dua, ena lauta na ligana, ka suaka: sa vakakina ko Fero na tui Ijipita kivei ira kecega era vakararavi vua.

⁷Ia kevaka ko sa kaya vei au, Keimami sa vakararavi vei Jiova na neimami Kalou: sa sega li ni ko koya ka taukena na veitikina cecere kei nai cabocabo-ni-soro ka biuta tani ko Esekaia, ka kaya vei ira na Juta kei ira mai Jerusalemi, Dou soro ga e na mata ni cabocabo-ni-soro oqo?

⁸Ia oqo, mo solia mada vua na noqu turaga na tui Asiria nai vakadinadina, ka'u na qai solia vei iko e rua na udolu na ose, kevaka ko sa rawata na tamata me vodo kina.

⁹Ko na qai vakasuka tani vakaevei e dua na turaga ni valu lailai vei ira na tamata ni noqu turaga? ka sa qai la'ki vakararavi ki Ijipita me so maikina na nomu qiqi-ni-valu kei na nomu tamata e dauvodo ose?

¹⁰Ia ka'u sa qai lako cake beka mai vakataki au ga, ka sa sega ni keirau lako vata mai kei Jiova, me vakarusa na koro oqo? Sa kaya ga vei au ko Jiova, Mo lako cake ki na vanua oqo, ka vakarusa.

¹¹Sa qai kaya vei Rapisake ko Elaiakimi na luve i Ilikaia, kei Sepina, kei Joa, Mo vosa mada vei keitou na nomu tamata e na vosa vaka-Siria, ni keitou sa kila *oqori*: ia mo kakua ni vosa vei keitou e na vosa vaka-Jutia me ra rogoca ko ira na tamata era toka e na dela ni bai.

¹²A sa kaya ko Rapisake, Sa talai au beka na noqu turaga, me'u tukuna na ka oqo vei kemudrau ga kei na nomu turaga? ka sega ni talai au vei ira talega na

tamata era sa tok e na dela ni bai, me ra kania na nodra benu ka gunuva na nodra suasua koi kemudou vata ga?

¹³Ka sa tu ko Rapisake, ka kaci vakadomoilevu e na vosa vaka-Juta, ka kaya, Dou rogoca mada na nona vosa na tui levu, na tui Asiria.

¹⁴Sa kaya vakaoqo na tui, Me kakua ni vakaisini kemudou ko Esekaia, ni na sega ni vakabulai kemudou rawa:

¹⁵ia me kakua ni rawa na yalomudou ko Esekaia mo dou vakararavi vei Jiova, e na nona kaya tiko, Ena vakabulai keda vakaidina ko Jiova: ka na sega ni soli na koro oqo ki na ligana na tui Asiria.

¹⁶Dou kakua ni vakarorogo vei Esekaia: ni sa vaka ko tui Asiria, Dou soro mada mai vei au, ka ucu mai ki tautuba vei au, ka me kania tiko na tamata yadua na nona vua ni vaini, kei na nona vua ni lolo, ka gunuva na tamata yadua na wai mai na nona mata-ni-wai;

¹⁷ka me'u qai lako malua mai, ka kauti kemudou yani ki na vanua sa vaka na nomudou vanua, a vanua ni sila kei na waini, a vanua ni madrai kei na were-ni-vaini.

¹⁸Dou lewai kemudou vinaka de rawai kemudou ko Esekaia, ni kaya, Ena vakabulai keda ko Jiova. Sa dua li vei ira na kalou ni veivanua sa vakabula na nona vanua mai na liga i tui Asiria?

¹⁹Sa evei na kalou i Emaci kei Apati? sa evei na kalou i Sifaveimi? era sa vakabulai Samaria li mai na ligaqu?

²⁰Ko cei vei ira kece na kalou ni veivanua oqori, era sa vakabula na nodra vanua mai na ligaqu, me sa vakabulai Jerusalemi kina ko Jiova mai na ligaqu?

²¹A ra sa galu ga, ka sega ni cavuta vua e dua na vosa: ni sa vakaoqo nai vakaro ni tui, Dou kakua ni vosa vua.

²²Eratou sa qai lesu vei Esekaia ko Elaiakimi, na luve i Ilikaia, ko koya sa lewa na vale levu, kei Sepina na vunivola, kei Joa na luve i Esafa, ko koya sa

dauvola na ka ni matanitu, ka sa dresulaki tu na nodratou i sulu, a ratou sa tukuna vua na vosa i Rapisake.

Aisea 37

Sa vakamalumalumutaki koya vei Jiova ko Esekaia, a sa talaki vei Aisea, ka sa qai vakacegui kina, 1-7. Sa suka tani e Jerusalemi nai valu ni meca, ka sa qai vola mai ko Senakaripi vei Esekaia, ka sa vosavakacacataki Jiova, 8-13. A masu i Esekaia, kei na vosa i Jiova vua, 14-35. Sa yaviti ira na kai Asiria e dua na agilose, 36. Sa moku mai Ninive ko Senakaripi, 37,38.

¹Ia ni sa rogoca ko Esekaia na tui, sa qai dresulaka na nonai sulu, ka ubi koya e nai sulu taga, ka la'ki curu ki na vale i Jiova.

²Ka sa talai Elaiakimi, ko koya sa lewa na vale levu, kei Sepina na vunivola, kei iratou sa qase vei ira na bete, ka ratou sa vakaisulu e nai sulu taga kivei Aisea na parofita na lufe i Emosi.

³A ratou sa kaya vua, Sa kaya vakaoqo ko Esekaia, Sa siga ni veivakararawataki oqo, kei na veivunauci, kei na vosaveivakacacataki; ni sa voleka ni sucu ko ira na gone, ka sega na kaukauwa me ra vakasucumi kina:

⁴Ena rogoca beka ko Jiova na nomu Kalou na vosa kecega i Rapisake, ko koya sa tala mai ko tui Asiria na nona turaga me vosavakacacataka na Kalou bula: ka na sauma na vosa sa rogoca ko Jiova na nomu Kalou: o koya mo qai masu kina e na vukudra na lewe lailai era vo tiko.

⁵Ka sa qai lako vei Aisea ko iratou nai talaki i Esekaia na tui.

⁶A sa kaya vei iratou ko Aisea, Dou kaya vakaoqo vua na nomudou turaga. Sa vaka ko Jiova, Mo kakua ni rere e na vuku ni vosa ko sa rogoca, sa ratou vosavakacacataki au kina ko iratou na nona tamata na tui Asiria.

⁷Raica, ka'u na liwavi koya e na cagi, ia ena rogoca ko koya e dua na rogorogo, ka na lesu yani ki na nona vanua; ia ka'u na vakabalei koya e nai seleiwau e na nona vanua.

⁸Ka sa lesu yani ko Rapisake, a sa kunei tui Asiria ni sa vala tiko kei Lipina; ni sa rogoca eliu ko koya ni sa lako tani mai Lakisi.

⁹Ka sa rogoca ko koya na tui ni sa kainaki e na vuku i Tiraka, na tui Iciopea, *ka vaka*, Sa mai veivala kei iko ko koya: ia ni sa rogoca na ka oqo, sa baci tala tale eso na tamata vei Esekaia, ka kaya,

¹⁰Dou kaya vakaoqo vei Esekaia na tui Juta, Me kakua ni vakaisini iko na nomu Kalou, ko koya ko sa vakararavi kina, ni sa kaya, Ena sega ni soli ko Jerusalemi ki na liga i tui Asiria.

¹¹Raica, ko sa rogoca oti na ka era sa cakava na tui Asiria ki na veivanua kecega, ni ra sa vakarusa sara; ia ko na vakabulai beka ko iko?

¹²Era sa vakabula li ko ira na nodra kalou na veivanua ka vakarusa ko iratou na noqu qase, *io* ko Kosani, kei Arani, kei Resefi, kei ira na lufe i Iteni era tiko mai Tilasari?

¹³sa evei ko tui Emaci, kei tui Apati, kei na tui ni koro ko Sifaveimi, kei Ena, kei Iva?

¹⁴A sa taura nai vola ko Esekaia mai na ligadratou nai talaki, ka wilika: ka sa lako cake ko Esekaia ki na vale i Jiova, ka sa tevuka e na mata i Jiova.

¹⁵Ka sa qai masu ko Esekaia e na mata i Jiova, ka kaya,

¹⁶Kemuni Jiova ni lewe vuqa, na neimami Kalou na Isireli, koi kemuni sa tiko e na tadrua ni jerupi, sai kemuni na Kalou duaduaga, ni veimatanitu kecega kei vuravura: koi kemuni ka buli lomalagi kei vuravura:

¹⁷Kemuni Jiova, mo ni vakalakala daligamuni, ka vakororogo: Kemuni Jiova, mo ni rai mada mai, ka raica; ka rogoca na vosa i Senakaripi, ko koya sa talatala mai me vosavakacacataka na Kalou bula.

¹⁸E dina ga, Jiova, ko iratou na tui Asiria, eratou sa vakarusa na lewe ni veivanua kei na nodra vanua,

¹⁹a ratou sa biuta ki na bukawaqa na nodra kalou: ni ra sa sega ni kalou, na cakacaka walega ni liga ni tamata, na kau kei na vatu: ia eratou sa vakarusai ira kina.

²⁰Ia oqo, Jiova na neimami Kalou, mo ni vakabulai keimami mada mai na ligana, me kila kina na veimatanitu kecega e vuravura ni sai kemuni duaduaga ko Jiova.

²¹A sa talaki vei Esekaia ko Aisea na luve i Emosi, ka kaya: Sa vosa vakaoqo ko Jiova na noda Kalou na Isireli, Na ka ko sa masu kina vei au e na vuku i Senakaripi na tui Asiria:

²²oqo na vosa sa vosataka ko Jiova e na vukuna: Na goneyalewa, na luve i Saioni, sa beci iko, ka dredrevaki iko ko koya; sa kurea vei iko na uluna na goneyalewa ni Jerusalemi!

²³Ko sa vosavakacacataki cei, ka vakalalia? ia vei cei beka ko sa tabalaka na domomu, ka ta cake kina? vei Koya ga na Yalosavasava i Isireli.

²⁴Ko sa vosavakacacataki koya na Turaga e na gusudra na nomu talai, ni ko sa kaya, E na noqu qiqi-ni-valu e vuqa, ka'u sa cabeta na kena cecere ni veiulu-ni-vanua, ki na yasa i Lepanoni, ia ka'u na taya sobu na kena veisitari babalavu, *kei* na kena veidamanu vinaka: ka'u na yacova na kenai yalayala cecere sara, *kei* na kena veikau bulabula:

²⁵ka'u sa kelia ka gunuva na wai; ka vakadiva e na qeteqete ni yavaqu na uciwai kecega ni Ijipita.

²⁶Ko sa sega beka ni rogoca makawa, ni'u sa cakava; ka ni'u a lesia e a gauna mailiu? ia oqo ka'u sa qai vakayacora, ka na yaco kina mo cakava me bukebuke walega na veikoro sa vakabai.

²⁷O koya era sa malumalumu kina na lewena, era sa yalolailai ka taqaya: era sa vaka na co ni vanua, *kei* na co bulabula sa qai rovu, na co mai na dela ni vale, *kei* na sila sa malai ni sa sega ni tubu cake.

²⁸Ia ka'u sa kila na nomu tiko, *kei* na nomu curu ki tuba, *kei* na nomu curu ki loma, *kei* na nomu cudru levu vei au.

²⁹Ia ni sa lako cake mai ki na daligaqu na nomu cudru vei au, *kei* na nomu viavialevu, ka'u na qai qilaita kina na ucumu e na noqu i qila, ka vakaciqira

na noqu i tarovi ki na gusumu, ia ka'u na vakasukai iko yani e na sala ko a lako mai kina.

³⁰Ia oqo na kenai vakadinadina vei iko, Dou na kania e na yabaki *oqo* na ka sa tubu walega; e na kenai karua ni yabaki dou na kania na ka sa tubu walega maikina: ia e na kenai katolu ni yabaki dou kaburaka, ka tamusuka, ka tea eso na were-ni-vaini, ka kania na vuana.

³¹Ia ko ira na bula sa vo e na mataqali i Juta era na tei sobu tale, ka vua ki cake.

³²Ni na lako tani mai Jerusalemi na kena vo, kei ira era dro bula mai na ulu-ni-vanua ko Saioni: ena rawata na ka oqo na gugumatua i Jiova ni lewe vuqa.

³³O koya sa kaya kina vakaoqo ko Jiova e na vuku i tui Asiria, Ena sega ni curu mai ki na koro oqo, se vanataka kina e dua na gasau, se mai tu kina vakaisasabai, se viri suva kina:

³⁴na sala sa lako mai kina, ena lesu tale kina, ka na sega ni curu ki na koro oqo, sa kaya ko Jiova.

³⁵Ia ka'u na vakaruruga na koro oqo me'u vakabula e na vukuqu, e na vuku talega i Tevita na noqu i talatala.

³⁶Ka sa lako yani na agilose i Jiova, ka yavita e na nodra i tikotiko ni valu na kai Asiria e dua na drau ka walusagavulu ka lima na udolu: ia ni ra sa sou e na mataka, raica, era sa mate sara kecega.

³⁷A sa lesu tani ko Senakaripi na tui Asiria, ka la'ki tiko mai Ninive.

³⁸Ia ni sa soro tiko e na bure i Nisiroki na nona kalou, erau sa vakamatei koya e nai seleiwau koi rau na luvena ko Etirameleki kei Saresa: ka rau sa dro bula ki na vanua ko Aminia. Sa qai buli me tui ko Esa-atonu na luvena, me kenai sosomi.

Aisea 38

Sa tauvi mate ko Esekaia, ka sa vakabulai tale ni sa masu, 1-8. A nona sere ni vakavinavinaka ni sa bula, 9-22.

¹E na gauna ko ya sa tauvi mate ko Esekaia ka sa vakarau ciba. Ka sa lako mai vua ko Aisea na parofita na luve i Emosi, ka sa kaya vua, Sa vosa vakaoqo ko Jiova, Mo tatau mada vei ira na nomu lewe-ni-vale; ni ko na mate ga, ka sega ni bula.

²Sa qai gole ki lalaga ko Esekaia, ka masu vei Jiova,

³ka sa kaya, Au masuti kemuni, Jiova, mo ni nanuma mada na noqu lako voli e matamuni e na yalodina kei na yaloqu tauoko, kei na noqu caka vinaka e matamuni. Ka sa tagi vakalevu ko Esekaia.

⁴Sa qai yaco mai na vosa i Jiova vei Aisea, ka kaya,

⁵Mo la'ki kaya vei Esekaia, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na Kalou i Tevita na nomu qase, Au sa rogoca na nomu masu, au sa raica na wai ni matamu: raica, ka'u na kuria na nomu gauna mo bula yabaki tinikalima tale:

⁶ia ka'u na vakabulai iko kei na koro oqo mai na ligai tui Asiria; ia ka'u na vakaruruga na koro oqo.

⁷Ia oqo na kenai vakadinadina vei iko maivei Jiova, ni na cakava ko Jiova e dua na ka oqo sa cavuta ko koya:

⁸raica, ka'u na vakasuka tale ki muri na yaloyalo, sa lako sobu e nai vakatakilakila ni mata-ni-siga nei Easi, me tini na tikina. A sa suka tale ki muri na mata-ni-siga me tini na tikina, a tikina oqori ka sa lako sobu kina.

⁹Ai vola i Esekaia na tui Juta, ni sa tauvi mate, ka sa bula tale mai na nona mate.

¹⁰Au a kaya, Ni sa siga levu tutu na noqu siga ka'u na curuma na mata ni katuba kei etesi; Sa yali vei au na noqu yabaki sa vo.

¹¹Au a kaya, Au na sega tale ni raici Jiova, io ko Jiova, e na nodra vanua na bula; Au na sega ni kunea tale na tamata, kei ira na kai vuravura.

¹²Sa cavuti tani na noqu vale, ka sa kau tani vei au me vaka na vale laca ni vakatawa ni sipi; Au sa drutia laivi na noqu bula me vaka na nona wa na

dautali sulu: Sa druti au tani ko koya mai nai musumusu ni ka ni tali sulu; Ko ni na vakaotia na noqu bula e na mataka ka bogi.

¹³Au a vakasama koto ga ka mataka mai, ni na musuka vaka na laioni, na suiqu kece: Ko ni na vakaotia na noqu bula e na mataka ka bogi mai.

¹⁴Au a tagi me vaka na kakabace sena belo; Au a tagi vakararawa me vaka na ruve; sa oca na mataqu *e na raiki* cake: Kemuni Jiova, ka'u sa bitaki sara; mo ni vuksi au mai.

¹⁵A cava me'u kaya? sa vosa mai vei au ko koya, ka sa vakayacora talega ko koya: Au na lako malua tiko e na noqu veiyabaki kecega, e na vuku ni rarawa ni yaloqu.

¹⁶Kemuni Jiova, e na ka vakaoqo era bula kina na tamata; Ia e na vuku ni ka kecega oqo sa bula na yaloqu: Kemuni na vakabulai au, me'u sa bula kina.

¹⁷Raica, *sa vuki* na noqu rarawa me'u vakacegu: Ia ko a lomana na yaloqu ka vakabula mai nai keli ni rusa; Ni kemuni sa biuta ki dakumuni na noqu i valavala ca kecega.

¹⁸Ni na sega ni vakavinavinaka vei kemuni nai bulubulu, se vakacaucautaki kemuni na mate, Ko ira sa lako sobu ki nai keli era na sega ni nuitaka na nomuni vosa dina.

¹⁹Ko koya sa bula, io ko koya sa bula, ena vakavinavinaka vei kemuni, me vakataki au e na siga oqo: Ena tukuna ko ira na qase vei ira na gone na nomuni vosa dina.

²⁰Sa mai vakarau ko Jiova me vakabulai au: Ia na noqu sere eda na ia vata kina kei nai qiriqiri E na vale i Jiova e na veisiga ni noda bula.

²¹Ia sa kaya oti ko Aisea, Me ra kauta e dua nai buli lolo, ka botana kina na kasi, ena qai bula kina ko koya.

²²Ka sa kaya talega ko Esekaia, A cava na kenai vakadinadina ni'u na lako cake ki na vale i Jiova?

Aisea 39

Sa vakaraitaka ko Esekaia na nonai yau vei ira nai talaki nei tui Papiloni, 1,2; sa qai tukuna ko Aisea na veivakabobulataki ki Papiloni, 3-8.

¹E na gauna ko ya ni sa rogoca ko Merotaki-paletani na tui Papiloni, na luve i Paletani, ni sa tauvi mate ko Esekaia, ka sa bula tale, sa qai vakauta vua nai vola kei na ka-ni-loloma.

²Ka sa rekitaki ira ko Esekaia, ka vakaraitaka vei ira na vale ni nona ka talei, na siliva, kei na koula, kei na ka boi vinaka, kei na waiwai vinaka, kei na vale taucoko ni nonai yaragi, kei na nonai yau kecega: sa sega e dua na ka e nona vale, kei na nona matanitu taucoko, me sega ni vakaraitaka vei ira ko Esekaia.

³Sa qai lako mai kivei Esekaia na tui ko Aisea na parofita, a sa kaya vua, A cava era kaya ko ira na tamata oqo? ka ra sa lako maivei kivei iko? Ka sa kaya ko Esekaia, Era sa lako mai na vanua vakayawa, *io* mai Papiloni.

⁴Sa qai kaya ko koya, A cava era sa kunea mai nomu vale? Ka sa kaya ko Esekaia, Na ka kecega sa tu e noqu vale era sa kunea: sa sega e dua na noqu i yau ka'u sa sega ni vakaraitaka vei ira.

⁵A sa kaya vei Esekaia ko Aisea, Mo rogoca mada na vosa i Jiova ni lewe vuqa:

⁶Raica, sa lako mai na gauna ena kau tani kina ki Papiloni na ka kecega sa tu e na nomu vale, kei na ka era sa binia na nomu qase ka yacova na siga oqo: ena sega ni vo e dua na ka, sa kaya ko Jiova:

⁷ia ko ira na luvemu era na tubu emuri maivei iko, ko ira ko na vakatubura, era na kauta tani; ka ra na matanivanua e na vale vakaturaga i koya na tui Papiloni.

⁸A sa kaya vei Aisea ko Esekaia, Sa vinaka na vosa i Jiova ko sa mai tukuna. Sa kaya talega, Sa na tiko na sautu kei na ka dina e na noqu gauna.

Aisea 40

Sa tukuna ko Aisea nai rogorogo vinaka me na vunautaki, 1,2. A vunau i Joni na Dauveipapitaiso, 3-8. A nodra vunau nai Apositolo, 9-11. Ni sa kaukauwa sara na Kalou, 12-17, ka sa sega e dua me vakatautauvatataki kaya, 18-25, sa vakacegui ira kina na tamata era vakararavi vua, 26-31.

¹Dou vakacegui ira, dou vakacegui ira na noqu tamata, sa kaya na nomudou Kalou.

²Dou vosataka na vosa ni veivakacegui ki Jerusalemi, ka tukuna vua, ni sa oti na nona gauna ni oca, ni sa bokoci na nona caka cala; ni sa cudruvi ko koya e na liga i Jiova me rauta vakarua na nonai valavala ca kecega.

³Sa rogo na domo ni dua sa kacikaci e loma ni veico, Dou caramaka na sala i Jiova, cakava me dodonu e loma ni vanua na salatu ni noda Kalou:

⁴Ena vakaceceretaki na buca kecega, ka na vakalolovirataki na ulu-ni-vanua kei na vanua cecere kecega; na tikina sa veve ena vakadodonutaki, kei na tikina sukusukura ena vakalogalogavinakataki:

⁵ena qai vakarairaitaki mai nai ukuuku i Jiova, ka ra na raica vata na tamata kecega: ni sa cavuta na gusu i Jiova.

⁶Sa vosa mai e dua ka vaka, Mo kaci mada! A sa kaya ko koya, A cava me'u sa kacivaka? Sa co ga na tamata kece, ka sa vaka na se ni co na kedrai ukuuku kecega:

⁷sa daumalai na co, a sa daumira na sena, ni sa uvuca nai cegu i Jiova: e dina era sa co ga na tamata.

⁸Sa daumalai na co, a sa daumira na sena, ia na vosa ni noda Kalou ena tu dei ka tawa mudu.

⁹Mo cabeta na ulu-ni-vanua cecere, ko iko Saioni, ka kauta mai nai rogorogo vinaka, mo tabalaka vakaukauwa na domomu, ko iko Jerusalemi, ka kauta mai nai rogorogo vinaka; mo tabalaka, kakua ni ko rere; kaya ki na veikoro e Juta, Raica na nomudou Kalou!

¹⁰Raica, ena lako vakaukauwa mai na Turaga ko Jiova, ia na ligana ena lewa e na vukuna: raica, na kenai sau ena solia sa tiko ga vua, kei na ka ni nona cakacaka e matana:

¹¹ena vakani ira na nona qele ni sipi me vaka nai vakatawa; ena keveti ira na luve ni sipi e na ligana, ka kauti ira voli e na lomaserena; ko ira era vakasucuma tiko na luedra ena tubera voli vakamalua ko koya.

¹²O cei sa vakarauta na wai e na qeteqete ni ligana, ka vakarauta na lomalagi e nai qaqalo ni ligana, ka kumuna vata e nai vakarau na qele kei vuravura, ka vakarauta e nai vakarau ni bibi na veiulu-ni-vanua, kei na veiulu-ni-koro e nai vakatovotovo?

¹³Ko cei sa kila rawa na Yalo i Jiova, seko *cei* me nonai vakavuvuli me vakavulici koya?

¹⁴Erau sa bose vata kei *cei*, se ko cei sa vakavukui koya, ka vakavulici koya e nai valavala ni lewa, ka vakavulici koya me vuku; ia ko cei sa vakatakila vua na sala ni vuku?

¹⁵Raica, na veimatanitu sa nanumi me ra vaka e dua na mata ni wai e nai takitaki, ka vaka na kuvu-ni-soso e na dari ni vakarau; raica, sa tomika ko koya na veiyanuyanu me vaka sa ka lailai sara.

¹⁶Ia na kau mai Lepanoni, sa sega ni rauta me buka; ka sa lailai *talega* na kena manumanu mei soro kama.

¹⁷A veimatanitu kece sa vaka na ka walega vua; *io*, sa nanumi me ka lailai vei koya ka levu na ka sa sega, ka sa ka wale sara ga.

¹⁸Ia dou na qai vakatautauvatata na Kalou kei *cei*? se dou na vakarauvatani koya kei na cava?

¹⁹Sa cakava na matakau ceuceu e dua na matai, ka dua na matai ni koula sa botana e na koula, ka sa bulia na kena sinucodo siliva.

²⁰Ko koya sa dravudravua ka sa dredreta na cakai soro oqo, sa digitaka na kau sa sega ni vuca rawa; ka sa qai qara e dua na matai vuku, me vakaduria e dua na matakau ceuceu, ena sega ni yavala.

²¹Dou a sega beka ni kila? dou a sega ni rogoca? sa sega beka ni tukuni vei kemudou mailiu? dou a sega ni kila mai na gauna sa tauyavutaki kina ko vuravura?

²²Sai koya ga sa tiko maicake ka toka era ko vuravura, ia na lewena era sa vaka na vodore; sai koya ga sa tevuka, me vaka nai ubi levu, na mata-ni-lagi; ka birika, me vaka na vale laca, mei tikotiko:

²³Sai koya ga sa vakasivoi ira sara na tui; ia ko ira na turaga ni lewa kei vuravura sa cakava ko koya me ka wale sara:

²⁴era sega ni tei dina, era sega ni kaburaki dina, sa sega ni tei sobu dina ki na qele na wakadra; ka sa uvuci ira walega ko koya, a ra sa malai, ia na covulaca ena kauti ira tani me vaka na qa ni sila.

²⁵Ia dou na qai vakatautauvataki au kei cei, se me keirau vakatautauvataki kei cei? sa kaya ko Koya na Yalosavasava.

²⁶Dou ta cake, ka rai yani; ko cei ka bulia na ka oqori? ka sa kauta vakamataivalu mai na kedrai vavakoso? sa kacivi ira kecega e na yacadra, ka ni sa levu na nona kaukauwa, ka sa daugumatua sara; sa sega e dua sa yali.

²⁷A cava ko sa vosa kina, ko iko Jekope, ko iko talega Isireli, ka kaya sa vuni tu na noqu sala vei Jiova, ia na noqu ka ka'u sa dodonu kina sa takali tani vua na noqu Kalou?

²⁸Ko sa sega beka ni kila? ko sa sega ni rogoca? ko koya sa Kalou ka tawa mudu, ko Jiova, ko koya ka bulia nai yalayala kei vuravura; ena sega ni malumalumu ko koya, ena sega ni oca; sa sega ni dikevi rawa na nona vuku.

²⁹Sa dausolia na kaukauwa vei ira era sa malumalumu: ia ena vakalevutaka na kaukauwa vei ira era sa sega ni gumatua rawa.

³⁰Io era na malumalumu ka oca ga na cauravou, a ra na bale sara na tamata bula:

³¹ia ko ira era sa waraki Jiova era na vakaukauwataki tale; era na cabe cake *me vaka* era vakatabana vakaikeli; era na cici ka sega ni oca, era na lako tu, ka sega ni malumalumu.

Aisea 41

Sa tarotarogi ira na tamata na Kalou, e na vuku ni nona loloma ki nai soqosoqo lewe ni soro, 1-7. Sa vakaukauwataki ira na Isireli e na nona vosa ni yalayala, 8-20.

Sa ka e sega ni yaga na kalou lasu, 21-24. Ko Jiova ga sa ia na veivakabulai, 25-29.

¹Dou vakadirorogo vei au, na veiyanuyanu; ia me ra vakaukauwataki tale na veimatanitu: me ra toro voleka mai, me ra qai vosa: me da mai ia vata na veilewai.

²Ko cei ka vakauqeta e dua na tamata yalododonu mai na tu-i-cake, ka kacivi koya mai ki na yavana, ka solia na veimatanitu vua, ka lesi koya me lewai ira na tui? *ko cei* ka soli *ira* me vaka na kuvu-ni-soso ki na nonai seleiwau, ka vaka na vu-ni-sila e cagina ki na nona dakai titi?

³Sa vakasavi ira ko koya, sa lako vakavinaka voli yani; e na sala, sa sega ni butuka na yavana.

⁴Ko cei sa ia ka cakava *oqori*, ka kaciva na veitabatamata mailiu sara? Koi au ko Jiova, nai vakatekivu, ka'u sa *bula* vata kei ira era sa muri sara; sai au ga oqo.

⁵Sa kunea *oqori* na veiyanuyanu, ka sa rere; sa sautaninini na veiyalayala kei vuravura; era sa toro voleka, ka lako mai.

⁶Era sa dui vukea na kai nona; ka ra sa dui kaya vua na kai nona, Tou gumatua.

⁷A rau sa veivagumatuataki vakataki rau na dauceuceu kei na matai ni koula, kei rau na dauvakayagovinakataka e nai tukituki, kei na dautukia e na drata kaukamea, a rau sa veikayaka e na vuku ni drega, Sa *drega* vinaka oqo; ka rau sa vakadeitaka e nai vako, me kakua ni yavala.

⁸Ia ko iko, Isireli, na noqu tamata; ko iko Jekope ka'u sa digitaka, na kawa i Eparaama na wekaqu:

⁹ko iko ka'u a kauta mai nai yalayala kei vuravura, ka kaciva mai na saukana, ka sa kaya vei iko, Sai iko na noqu tamata; ka'u a digitaki iko, ka sega ni biuti iko:

¹⁰kakua ni ko rere; ni'u sa tiko vata kei iko: kakua ni ko taqaya; ni'u sa nomu Kalou: ka'u na vakaukauwataki iko; io, ka'u na vupei iko; io, ka'u na tokoni iko e na ligaqu i matau sa daudina.

¹¹Raica, era na madua ka taqaya ko ira kecega era sa yaloca vei iko; era na vaka na ka wale; era na rusa ga ko ira era veileti kei iko:

¹²Ko na qarai ira, ka sega ni kunei ira, era dauveicudruvi kei iko: ko ira era veivala kei iko era na vaka na ka wale, kei na ka sa sega:

¹³ni sai au ko Jiova na nomu Kalou, ka'u na taura na ligamu i matau, ka kaya vei iko, Mo kakua ni rere; ka'u na vupei iko:

¹⁴kakua ni ko rere, Jekope na baca,*kei* kemudou na Isireli; ka'u na vupei iko, sa kaya ko Jiova, *kei* na nomu i Vakabula, na Yalosavasava ni Isireli.

¹⁵Raica, ka'u na qisi iko moi samu-yara e gata ka vou ka vakabatina; ko na samuta na veiulu-ni-vanua, ka butuqaqia me matailalai, ia na veiulu-ni-koro ko na cakava me tautauvata kei na qa ni sila:

¹⁶Ko na iriva, ena qai cagina tani e na cagi, ka na veibiuyaka na covulaca: ia ko iko ko na marautaki Jiova, ko na vakacaucautaki Koya na Yalosavasava ni Isireli.

¹⁷*Ni ra sa qara wai na malumalumu kei na dravudravua, ka sa sega; ni sa mamaca na yamedra e na viagunu; koi au ko Jiova, ka'u na rogoci ira, koi au na nodra Kalou na Isireli, ka'u na sega ni laivi ira:*

¹⁸ka'u na vakadavea na uciwai e na vanua talasiga, kei na mata-ni-wai e na veibuca; ka'u na cakava na lekutu me drano, kei na vanua mamaca mei vurevure ni wai:

¹⁹ka'u na tea e na talasiga na sitari, kei na sitimi, kei na mateli, kei na olive; ka'u na tea vata mai lekutu na nokonoko, *kei* na damanu, kei na dilo:

²⁰me ra raica, ka kunea, ka vakananuma, ka kila vata, ni sa cakava na ka oqo na liga i Jiova, ka sa vakatubura ko Koya na Yalosavasava ni Isireli.

²¹Dou tukuna mai na nomudou ka e veiletitaki, sa kaya ko Jiova; dou vakamacalataka mai, sa kaya na Tui Jekope.

²²Me ra tukuna mada mai, ka vakatakila vei keda na ka ena yaco; na ka eliu, se vakaevei oqori, me ra tusanaka mai vei keda, me da vakananuma, ka kila na kenai tinitini; se na ka ena yaco maimuri, me ra vakatakila mai vei keda.

²³Dou tukuna mai na ka ena yaco maimuri, me keitou kila ni dou sa kalou; io dou cakava na ka vinaka, se cakava na ka ca, me keitou taqaya, ka vakaraica vata.

²⁴Raica, dou sa ka walega, ia na nomudou cakacaka sa sega ga; sa ka vakasisila ko koya sa digitaki kemudou.

²⁵Au a vakauqeta *e dua* mai na mata ni tokalau, ka sa lako mai; mai na vanua sa cadra kina na mata-ni-siga ena masuta na yacaqu ko koya: ia ena lako mai vei ira na turaga me vaka ki na drega ni vale, ka vaka na dautuli kuro ni sa butuka na tete.

²⁶Ko cei ka tukuna mai nai vakatekivu, me keimami kila? se na gauna eliu, me keimami kaya, Sa dina? ia sa sega *e dua* sa vakatakila, sa sega talega *e dua* sa tukuna, sa sega talega *e dua* sa rogoca na nomudou vosa.

²⁷Koi au ga ka kaya eliu ki Saioni, Raica, raici ira! ia ka'u na solia ki Jerusalemi *e dua* sa kauta mai nai rogorogo vinaka!

²⁸Ni'u a vakaraica, ka sa sega *e dua* na tamata; io vei ira oqo, ka sa sega *e dua* sa tukuna rawa *e dua* na ka ni'u sa taroga vei ira.

²⁹Raica, era sa ka wale kecega; sa ka wale *talega* na nodra cakacaka; sa cagi wale ka lala walega na nodra matakau *e* vakawaicalataki.

Aisea 42

Ai talatala i Jiova ko koya na Mesaia; sa yalomalua ko koya, a sa gugumatua, 1-4.

Ena vakayacora ko Jiova na cakacaka sa lesi koya kina, 5-9. Ai vakaro me ia na vakavinavinaka vua na Kalou e na vuku ni rogorogo vinaka, 10-17. Sa vunauca na tamata e na vuku ni nodra vakatitiqa, 18-25.

¹Raici koya na noqu i talatala, ka'u sa tokona; ko koya ka'u a digitaka, ka'u sa vinakati koya talega e na vu ni lomaqu; au a solia vua na Yaloqu; ena vakayacora ko koya na lewa dodonu ki na veimatanitu tani:

²ena sega ni qoqolou, se kaila, se tabalaka na domona e na saqata ni koro:

³ena sega ni musuka na gasau sa bibivoro, se bokoca na wa ni cina sa kubou walega; ena vakayacora na lewa dodonu e na ka dina:

⁴Sa sega ni gu ca se yalolailai, ena vakataudeitaka mada na lewa dodonu e vuravura: ia era na waraka na nona vunau na veiyanuyanu.

⁵Sa vosa vakaoqo na Kalou ko Jiova, o koya ka bulia na lomalagi, ka tevuka; o koya ka tevuka talega na vuravura, kei na ka sa vakatubura; ko koya sa solia vei ira na tamata e tiko kina na nodra i cegu, kei na yalodra era sa lako voli kina:

⁶koi au ko Jiova ka'u a kacivi iko e na *noquyalododonu*, ka'u na taura na ligamu, ka maroroi iko, ka soli iko mo vu ni veiyalayalati kei ira na tamata, mo nodra rarama na veimatanitu tani;

⁷mo basuka na matadra era sa mataboko, mo kauti ira mai na vale ni veivesu era sa vesuki tiko, *kei* ira era sa tiko buto mai na vale ni veivakabobulataki.

⁸Koi au ko Jiova; sai koya oqo na yacaqu; ia na vakarokoroko me caka vei au ka'u na sega ni solia vua e dua tani; se na vakavinavinaka me caka vei au ki na matakau ceuceu.

⁹Raica na ka *sa tukuni* makawa, sa yaco ga, ia ka'u sa qai tukuna na ka vou: ni sa bera ni tubu mai, ka'u sa tukuna oti vei kemudou.

¹⁰Dou seretaka vei Jiova na sere vou, na vakavinavinaka vua mai nai yalayala kei vuravura, koi kemudou talega sa lako sobu ki na wasawasa, kei na ka kecega sa sinai kina; na veiyanuyanu, kei ira kecega na lewena:

¹¹me tabalaka *na domodra* na lekutu kei na kena veikoro; na veikoro sa tiko kina ko Kitari: ko ira sa tiko e na uluvatu, me ra ia na sere; me ra kaikaila mai na dela ni veiulu-ni-vanua:

¹²me ra ia na vakavinavinaka vei Jiova, ka vakacaucautaki koya ko ira mai na veiyanuyanu.

¹³Ena lako yani me vaka na qaqa ko Jiova; ena vakauqeta na *nona* yalokatakata me vaka na tamata i valu: ena kaila ko koya, io, ena qoqolou; ena gumatua vei ira na nona meca.

¹⁴Sa dede na noqu tiko lo; au a tiko ga, ka'u a dautarovi au: *ia oqo*, ka'u na qoqolou me vaka na yalewa sa taratara; ka'u na vakarusa ka tiloma sara:

¹⁵ka'u na vakalalataka na veiulu-ni-vanua kei na veiulu-ni-koro, ka vakamalaitaka kecega na kedra co; ka'u na vukica na uciwai me yanuyanu, ka vakadiva na drano:

¹⁶ka'u na tuberi ira na mataboko e na sala era sa lecava; ka'u na kauti ira e nai lakolako era sa sega ni kila: ka'u na vakararamataka na butobuto e matadra, ka vakadodonutaka na ka sa takelo. Na ka oqo ka'u na cakava vei ira, ka sega ni biuti ira.

¹⁷Era na vakalesui ki muri, era na madua vakalevu sara, ko ira era sa vakararavi ki na matakau ceuceu, ko ira era kaya ki na matakau e vakawaicalataki, Koi kemudou na neimami kalou.

¹⁸Koi kemudou na didivara, dou rogoca! koi kemudou na mataboko, dou yadra, mo dou raica!

¹⁹Ko cei beka sa mataboko, ko koya ga na noqu tamata se segai? Ia *ko cei* sa didivara me vakataki koya na noqu i talatala ka'u sa tala? Ko cei sa mataboko me vakataki koya sa dodonu, ka mataboko me vakataki koya na tamata i Jiova?

²⁰Sa levu na ka ko sa raica, ka sa sega ni ko vakasama kina; sa basu na daligana, ia ka sa sega ni rogoca ko koya.

²¹Sa vinakata ko Jiova, e na vuku ni nona yalododonu, me vakalevulevuya na vunau, ka vakarokorokotaka.

²²Ia na mataqali oqo era sa kovei ka butakoci; era sa coriti kecega e nai keli, ka vunitaki e na vale ni veivesu: era sa tokitaki, ka sa sega e vakabula; era sa butakoci, ka sa sega e kaya, Dou vakasuka tale.

²³Ko cei vei kemudou ena vakatu daliga ki na ka oqo, me vakarorogo ka rogoca e na gauna sa muri mai?

²⁴Ko cei sa soli ira na Jekope me tokitaki, kei ira na Isireli kivei ira na daubutako? Ko Jiova, o koya eda sai valavala ca vua, se segai? ka ni ra sa bese ni muria na nona sala, ka ra sa sega ni talairawarawa ki na nona vunau:

²⁵A sa sova kina vei koya na nona cudru katakata, kei nai valu kaukauwa: ka sa vakama vakavolivoliti koya, ka sa sega ni kila ko koya; a sa kati koya, ia sa sega ni vakasara ki na lomana.

Aisea 43

Na Turaga, sa vakacegui ira na nona tamata e na nona vosa ni yalayala, 1-7. Ni ra sa kunea na nona kaukauwa kei na nona loloma eliu, sa dodonu me ra tukuni koya, 8-13. Sa qai vakatakila vei ira ni na vakarusai Papiloni, ka vakabulai ira, 14-21. Sa vunauci ira e na vuku ni nodra vakatitiqa, 22-28.

¹Ia oqo sa qai vaka ko Jiova, ko koya ka cakavi iko, Jekope, ka buli iko, Isireli: Kakua ni ko rere; ni'u a voli iko, au a kacivi iko e na yacamu: ko sa noqu.

²Ni ko sa lako e loma ni wai, ka'u na tiko kei iko; kei na loma ni veiuciwai, ena sega ni luvuci iko: ni ko sa lako e loma ni bukawaqa, ena sega ni kani iko; ena sega talega ni kati iko na yameyame ni buka.

³Ni sai au ko Jiova, na nomu Kalou, na Yalosavasava ni Isireli, na nomu i Vakabula, ka'u a soli Ijipita me kemui voli, kei Iciopea talega kei Sepa e na vukumu.

⁴Ni ko sa qai talei e mataqu, ko sa dokai kina, ia ka'u a lomani iko: ia ka'u na soli ira na tamata me kemui sere, kei na veimatanitu mei voli ni nomu bula.

⁵Kakua ni ko rere, ni'u sa tiko vata kei iko: au na kauti ira na nomu kawa mai na tu-i-cake, ka'u na vakasoqoni ira na kai nomu mai ra talega:

⁶ka'u na kaya ki na mata ni tokalau, Mo soli ira mai; ki na mata ni ceva talega, Kakua ni ko bureitaki ira; kauti ira mai na lufequ tagane mai na vanua yawa, kei ira na lufequ yalewa mai nai yalayala kei vuravura;

⁷ko ira yadua era sa vakayacani e na yacaqu; ia ka'u a cakavi koya me'u vakarokorokotaki kina; ka'u a buli koya; io, ka'u a cakavi koya.

⁸Dou kauti ira mai na tamata mataboko, era sa vakamatana; kei ira na didivara, era sa vakadaligana:

⁹me ra soqoni vata na veimatanitu kecega, ia me ra vakasoqoni mai na veimataqali: ko cei vei ira me na tukuna rawa na ka oqo, ka tukuna mai vei keda na ka ni gauna eliu? me ra kauti ira mai na nodra dauvakadinadina, me ra vakadonui kina: se me ra rogoca, ka vakadinadina kina.

¹⁰Sa kaya ko Jiova, Sai kemudou na noqu dauvakadinadina, kei na noqu tamata ka'u sa digitaka: mo dou sa kunea ka vakadinati au, ka kila ni sai au ko Koya: sa sega na kalou ka buli eliu ka muri koi au, ka na sega e dua me na taravi au.

¹¹Koi au, io koi au ga ko Jiova ka sa sega tale nai Vakabula, koi au ga.

¹²Koi au ka'u a tukuna, ka ia na veivakbulai, ka vakatakila, ni sa sega vei kemudou na *kalou* tani: ia sai kemudou ga dou na tukuni au ni'u sa Kalou, sa kaya ko Jiova.

¹³Io, mai na gauna oqo, sai au ga; ka sa sega *e dua* me vakabula rawa mai na ligaqu; au na cakacaka tiko, ia ko cei me na vakadaroya?

¹⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na nomudou i Vakabula, na Yalosavasava ni Isireli; E na vukumudou ka'u a talaki ki Papiloni, ka vakauti ira kece sara ga era sa dro; io kei ira na kai Kalitia, era daukaila e na waqa.

¹⁵Koi au ko Jiova, na nomudou *Kalou* Yalosavasava, o koya ka Buli ira na Isireli, *ka'u sanomudou* Tui.

¹⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova, ko koya sa cakava na sala e na wasawasa, kei na salatu e na wasa titobu;

¹⁷ko koya sa kauta mai na qiqi-ni-valu kei na ose, nai valu kei na qaqa; era na koto sobu vata, era na sega ni tu cake tale; era sa suibokoci, era sa bokoci me vaka na wa ni cina.

¹⁸Dou kakua ni vakananuma na ka makawa, se vakasama na ka eliu:

¹⁹raica, ka'u na cakava na ka vou; ena tubu ga oqo dou na sega beka ni kila? Io, ka'u na cakava na sala e loma ni lekutu, *kei* na uciwai e na vanua talasiga:

²⁰ena dokai au na manumanu kila, *kei* na gata lelevu kei na ositereji: ka ni'u sa solia na wai mai na lekutu, *kei* na uciwai mai na vanua talasiga, me'u vagunuvi ira na noqu tamata, ka'u a digitaka.

²¹Ko ira na tamata oqo ka'u sa bulia me noqu; era na tukuna na noqu vinaka sara.

²²Ia ko a sega ni masuti au, Jekope; ko sa oca ni qaravi au, Isireli.

²³Ko sa sega ni kauta mai vei au na sipi me nomu i soro kama; ko sa sega talega ni vakarokorokotaki au e na nomuni madrali. Au a sega ni lavaka vei iko mo ia na vakacaboi soro se'u vakaocataki iko e na cakai madrali boi vinaka.

²⁴Ko sa sega ni volia na noqu kalamo e nai lavo, ko sa sega talega ni vakamamautaki au e na uro ni nomu i soro: ia ko sa bitaki au ga e na nomu i valavala ca, ka vakaocataki au e na nomu caka cala.

²⁵Koi au, *io* koi au ga, ka'u sa bokoca na nomu talaidredre e na vukuqu, ka'u na sega ni nanuma tiko na nomu i valavala ca.

²⁶Mo vakananumi au: me daru ia na veilewai; mo tukuni iko mai, mo vakadonui kina.

²⁷Sa caka cala na tamamu ka liu, ka ra sa talaidredre vei au ko ira talega na nomu i vakavuvuli:

²⁸o koya oqo ka'u sa vakacacani ira kina na turaga ni vale tabu, ka soli ira na Jekope me cudruvi, *kei* ira na Isireli me vakarogocataki.

Aisea 44

Na Kalou, sa vakacegui ira na lewe ni lotu e na nona vosa ni yalayala, 1-5. Sa sega sara ni yaga na matakau, a ra sa tamata lialia era sa taya ka sorova, 6-20. Sa vakaroti ira me ra ia na vakavinavinaka vua na Kalou, ni sa vakabulai ira vakaukauwa, 21-28.

1Ia oqo mo vakarorogo, Jekope na noqu tamata; ia ko iko talega Isireli, ka'u sa digitaka:

2sa vosa vakaoqo ko Jiova ka cakavi iko, ka buli iko mai na kete, ena vupei iko ko koya; Mo kakua ni rere, Jekope, na noqu tamata; ko iko talega Jesuruni, ka'u sa digitaka.

3Ni'u na sovaraka na wai vua sa viagunu, kei na wai drodro ki na qele mamaca: au na sovaraka na Yaloqu ki na nomu kawa, kei na noqu ka ni veivakalouga tataki kivei ira sa tubu maivei iko:

4ka ra na tubu me vaka e na loma ni veico, me vaka na veiwilou e na bati ni wai drodro.

5Ena kaya e dua, Koi au na nei Jiova; e dua tale ena vakatokai koya e na yaca i Jekope; e dua tani tale ena vola ki na ligana, A nei Jiova, ka vakatokai koya e na yaca i Isireli.

6Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra tui na Isireli, kei na nodra i Vakabula ko Jiova ni lewe vuqa: Koi au na kenai liuliu, koi au na kenai murimuri talega; ka sa sega tale na Kalou, koi au ga.

7Ia ko cei me na kaciva, ka tukuna, ka tusanaka mai *na ka ena yaco* me vakataki au mai na gauna ka'u a vakatikori ira kina na tamata eliu? ia na ka sa bera ni yaco, kei na ka ena yaco maimuri, me ra tukuna mai.

8Dou kakua ni domobula, se taqaya: au a sega beka ni dautukuna vei iko mai na gauna ko ya, ka dauvakaraitaka? sai kemudou beka ga ena noqu i vakadinadina. Sa dua tale beka na Kalou, se koi au ga? io, sa sega tale na Uluvatu; ka'u sa sega ni kila e dua.

9Ko ira era cakava na matakau ceuceu era sa ka wale kecega; sa sega ni yaga na nodra ka daudomoni; era sa tukuni ira vakataki ira; era sa sega ni rai, se kila rawa, me ra madua kina.

¹⁰Ko cei sa cakava na kalou, ka ceuta na matakau sa sega ni yaga e na dua na ka?

¹¹Raica, na kenai tokani era na madua kecega; ko ira na matai, era sa tamata ga: me ra soqoni vata kecega, me ra tu cake; era na rere, era na madua vata ga.

¹²Na matai ni aironi sa taura e dua na matau, ka sa cakacaka e na qilaiso sa waqa, ka sa tulia e nai tukituki, ka sa qai kitaka e na kaukauwa ni ligana; io, sa viakana mai, a sa yali na nona kaukauwa; sa sega ni gunuva na mena wai, ka sa malumalumu mai.

¹³Na matai ni kau sa dreta na nona wa i vakarau; sa vola e na peni kau; sa qai civia e na veleko, ka sa vola enai vakarau me momokiti, ka sa cakava me ucuya na tamata, me matavinaka vakatamata; me tu ga e na vale.

¹⁴Sa taya sobu na sitari me nona, ka sa kauta na nokonoko kei na oki, sa vakaukauwataka me yaga vua na kau ni veikau: sa tea e dua na paini, ia na uca sa vakatubura:

¹⁵ena qai yaga ki na tamata me buka; a sa kauta mai e dua, ka sa tatalai kina: io, sa vakawaqa, ka sa vavia kina na madrai; io, sa cakava na kalou, a sa rokova; sa cakava me matakau ceuceu, ka sa cuva kina.

¹⁶E dua na tikina sa vakama e na bukawaqa; e na dua na tikina sa kania na lewe ni manumanu; sa tavuna na kena, ka sa mamau; sa tatalai talega, a sa kaya, vinaka, ka'u sa katakata, ka'u sa kunea na bukawaqa:

¹⁷ia na tikina sa vo sa cakava ko koya me kalou, io me nona matakau ceuceu: sa cuva sobu kina, ka sa sorova, ka masuta, ka sa kaya, Mo vakabulai au, ni sai iko na noqu kalou.

¹⁸Era sa sega ni kunea, era sa sega talega ni kila: ni sa boroi na matadra, me ra sega ni kunea; kei na lomadra, me ra sega ni kila.

¹⁹Ka sa sega e dua sa vakasara ki lomana, ka sa sega ni vuku se yalomatua me kaya mai; E dua na tikina ka'u sa vakama e na bukawaqa; ka'u sa vavia talega na madrai e na kena qilaiso; ka'u a tavuna na lewe ni manumanu, ka kania:

me'u sa qai cakava li na kena vo me ka vakasisila? me'u cuva sobu li ki na dulumi ni kau?

²⁰Sa kana dravu ko koya; sa vakaisini na lomana, ka sa vakacalai koya tani, a sa sega ni vakabulai koya rawa, se kaya mada, Sa sega li ni tiko e na ligagu i matau e dua na ka lasu?

²¹Mo nanuma na ka oqo, ko iko Jekope, kei Isireli, ni ko sa noqu tamata; ka'u a buli iko, sai iko na noqu tamata; i Isireli, ka'u na sega ni guilecavi iko.

²²Au sa vakaseavutaka na nomu talaidredre me vaka na o loaloa, kei na nomu i valavala ca me vaka na o; mo lesu mai vei au, ni'u a voli iko.

²³Mo ia na sere, na lomalagi; ni sa vakayacora ga ko Jiova; dou kaikaila, na yasana vakavuravura era; dou lagata mai na sere, na veiulu-ni-vanua, na veikau, kei na kau yadua sa tu kina: ni sa voli Jekope ko Jiova, ka sa vakarokorokotaki koya e na vuku i Isireli.

²⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na nomu i Vakabula, kei koya ka buli iko mai na kete; Koi au ko Jiova ka'u a cakava na ka kecega, ka tevuka duaduaga na lomalagi, ka tevuka talega vakataki au ga na vuravura:

²⁵ka'u sa vakatawayagataka na nodra ka mana na daulasu wale, ka'u sa vakalialiai ira na rairai, ka vakalesui ira ki muri na vuku, ka vukica na nodra vuku me lialia:

²⁶ka'u sa vakadinadinataka na nona vosa na noqu tamata; ka vakayacora na nodra i vakavuvuli na noqu i talatala; ka'u sa kaya ki Jerusalemi, Ko na tawa; ki na veikoro talega vaka Juta, Dou na tara; ia na kena tikina sa ca ka'u na vakavinakataka tale:

²⁷ka'u sa kaya ki na wasawasa, Mo di mai, ia ka'u na vakadiva na nomu veiuciwai:

²⁸ka'u sa kaya e na vuku i Sairusi, Sai koya na noqu i vakatawa, ia na ka kece ka'u sa vinakata ena vakayacora ga ko koya, io ena kaya ki Jerusalemi, Ko na tara; ki na vale tabu talega, Ko na tauyavutaki.

Aisea 45

Na Kalou, ni sa lomani ira na nona tamata, sa kacivi Sairusi, ka sa vakayacora na cakacaka sa lesi koya kina, 1-19. Era na vakamalumalumutaki na lewe ni veivanua, me ra kila na Kalou, me ra vakabulai, 20-25.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova vua sa lumuta ko koya, io vei Sairusi, sa ligana i matau ka'u sa taura, me'u vakamalumalumutaka na veimatanitu vua; ia ka'u na sereka nai vau ni tolodra na tui; me'u dolava vua nai sogo sa drua, ia na matamata-ni-koro ena sega ni sogo:

²Au na liutaki iko, ka vakalogalogavinakataka na yasana sukusukura; ka'u na basuka na katuba parasa, ka tamusuka na kenai vakadei aironi:

³ka'u na solia vei iko na ka sa kumuni tu e na butobuto, kei nai yau vuni sa no e na yasana tabogo; mo kila kina ni sai au, ko Jiova, sa kacivi *iko* e na yacamu, ka'u sa Kalou ni Isireli.

⁴E na vuku i Jekope na noqu tamata, kei Isireli ka'u sa digitaka, kau sa kacivi *iko* kina e na yacamu; ko sa sega ni kilai au, ia ka'u sa cavuta na yacamu.

⁵Koi au ko Jiova, ka sa sega e dua tani, sa sega tale na Kalou, sai au ga: ko a sega ni kilai au, ia ka'u sa vauci iko:

⁶me ra kila kina mai nai cadracadra ni mata-ni-siga kei na kenai dromudromu, ni sa sega e dua tani, sai au ga. Koi au ko Jiova, ka sa sega e dua tale:

⁷au sa vakatubura na rarama, ka cakava na butobuto; au sa vakayacora na sautu, ka vakatubura na ca. Koi au ko Jiova ka'u sa cakava na ka kecega oqo.

⁸Dou vakatauca mai cake, na lomalagi; ia me sovaraka na cakacaka dodonu na o: me gunuva ko vuravura, ka vakatubura mai na bula kei na cakacaka dodonu, me sa tubu vata ga. Koi au ko Jiova ka'u sa cakava.

⁹Ena ca ko koya sa veivorati kei Koya ka Buli koya! nai caca ni bilo sa dua vata kei nai caca ni bilo ni qele! Me kaya li na tete vua sa tulia, A cava ko sa tulia tiko? se na nomu cakacaka, Sa sega na ligana?

¹⁰Ena ca ko koya sa kaya vei tamana, A cava ko sa vakatubura? se vua na yalewa, A cava ko sa vakasucuma?

¹¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na Yalosavasava ni Isireli, o koya ka Buli koya, Dou na taroga li vei au na ka ena yaco e na vukudra na lufequ? e na vuku talega ni cakacaka ni ligaqu, dou na vakaroti au li?

¹²Au a buli vuravura, ka'u a bulia talega na tamata e tiko kina; *io* na ligaqu ga, sa tevuka na lomalagi, kei na ka kenai vavakoso kecega ka'u sa vakarota.

¹³Koi au ka'u a vakauqeti koya e na yalododonu, ka'u na vakadodonutaka talega na nona sala kecega; Sai koya ga ena tara na noqu koro, ia ko ira na noqu tamata era sa bobula ena sereka ko koya, ka na sega ni soli e dua na kedrai sere sei voli, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Nai yau kei Ijipita, kei na veivoli kei Iciopea, kei ira na kai Sipa, era tamata lelevu, ena lako mai vei iko, ia ena nomu ga: era na muri iko; era na lako mai ni ra vesu tu; era na cuva vei iko, era na vakamasuti iko, *ka* kaya, Sa tiko dina vei iko na Kalou; a sa sega e dua tani, sa sega tale na Kalou.

¹⁵E dina ko ni sa Kalou sa vunitaki kemuni, na Kalou i Isireli, nai Vakabula.

¹⁶Era na madua, era na taqaya vata kece talega: era na lako tani, *ka* taqaya vata ko ira era sa matai ni matakau.

¹⁷Ia ko ira na Isireli ni ra tiko kei Jiova era na vakabulai e na bula e sega ni mudu: dou na sega ni madua se taqaya ka yacova na gauna e sega ni mudu.

¹⁸Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, ko koya ka bulia na lomalagi; na Kalou, ko koya ka bulia na vuravura ka cakava; sa vakataudeitaka ko koya, a sa sega ni cakava me lala, sa bulia ga me tawa: Koi au ko Jiova; *ka* sa sega e dua tale:

¹⁹sa sega ni ka'u vosa vuni, e na dua na tikina butobuto e vuravura: ka'u a sega ni kaya vei ira na kawa i Jekope, Mo dou qarai au mada: koi au ko Jiova ka'u sa vosa dina, ka'u sa tukuna na ka dodonu.

²⁰Dou soqoni vata ka lako mai; dou toro voleka mai, koi kemudou na lewe ni veivanua sa dro bula: sa sega na nodra vuku era sa colata na kau ni nodra matakau ceuceu, *ka* sa masu ki na kalou sa sega ni vakabulai *irarawa*.

²¹Dou tukuni kemudou, ka vakayacora mai; io, me ra bose vata ga; ko cei ka vakaraitaka makawa na ka oqo? *ko cei* ka tukuna e na gauna eliu? Sai au ko Jiova, se segai? ka sa sega e dua tale na Kalou, sai au ga; na Kalou yalododonu kei nai Vakabula; sa sega e dua tani tale, koi au ga.

²²Dou golevi au mai, mo dou vakabulai, nai yalayala kecega kei vuravura: ni sai au na Kalou, ka sa sega e dua tani tale.

²³Au a cavuti au ni'u sa bubului; sa lako yani mai na gusuqu daudina na vosa, ia ena sega ni lesu mai, Ena tekiduru vei au na duru ni tamata vakaaduaga, ena vakatusai *auna* yame ni tamata kecega.

²⁴Ena kaya *na tamata*, Sai Jiova ga ka'u sa donu kina ka kaukauwa; era na lako mai vei Koya ga ko ira na *tamata*; ia ko ira kecega era sa cudru vua era na madua.

²⁵Era na vakadonui e na vuku i Jiova, ko ira kecega na kawa i Isireli ka lagilagi kina.

Aisea 46

Sa vakabobulataki na kedrau matakau na kalou ni Papiloni, 1,2. Sa vakabulai ira tiko na nona tamata na Kalou, 3,4. Sa ka lialia sara na matakau, ia sa kaukauwa sara na Kalou ka vuku talega, 5-13.

¹Sa cuva sobu ko Peli, sa vakalairoro ko Nipo; a kedrau matakau sa toka e na daku ni manumanu, kei na daku ni pulumokau; sa vakavodoki tu na nomudou i kaukau, sai colacola bibi ki na manumanu sa oca.

²Erau sa vakalairoro, erau sa cuva sobu vata; erau sa sega ni vakabula rawa nai colacola bibi, a rau sa kau vakabula lako koi rau.

³Dou vakarorogo mai vei au, na mataqali i Jekope, kei kemudou kece na kena vo ni mataqali i Isireli; koi kemudou ka'u sa keveta voli mai na kete, ka roqota voli mai na gauna dou sa sucu kina:

⁴ia ka'u sai koyakoya tikoga ka yacova na gauna *dou* na qase kina; ka'u na keveti *kemudou mo dou* sa sika mada ga: ka'u a bulia, ia ka'u na ia tikoga na veikeveti, kei na veiroqoti, ka'u na ia talega na veivakabulai.

⁵Dou na vakatautauvatataki au, ka vakarauvatani *au*, ka vakatauvatani au kei cei, me keirau tautauvata kaya?

⁶Era sa sova vakailoa na koula mai na taga, ka vakarauta na siliva e na kenai vakarau; era sa volia e dua na matai ni koula, ka sa cakava ko koya me kalou: era sa cuva sobu, io, era sa sorova:

⁷era sa tauca ki domodra, era sa colata voli; era sa viritura e na kenai tutu, a sa tu ga; ena sega ni lako tani mai na kenai tutu: io, e dua sa na kaci vua, ka sa sega ni rogo mai; se vakabulai koya mai na nona rarawa.

⁸Dou vakananuma na ka oqo, ka mo dou tu dei ga; dou vakasara ki na lomamudou, koi kemudou na dauvuki tani.

⁹Dou vakananuma na ka makawa eliu ni sai au na Kalou, ka sa sega tale e dua: sai au na Kalou, ka sa sega e dua me keirau tautauvata kaya,

¹⁰ka'u sa dautukuna na kenai vakataotioti mai na kenai vakatekivu, ia mai na gauna eliu ka'u sa tukunana *ka* sa bera ni caka; ka'u a kaya, Na noqu lewa ena tu ga; ia na ka kece ka'u sa vinakata ka'u na cakava ga:

¹¹ka'u sa kaciva na ikeli mai na tu-i-cake, kei na tamata sa na vakayacora na noqu i naki, mai na vanua yawa: ka'u sa cavuta, ka'u na vakayacora talega: ka'u sa nakita, ka'u na cakava talega.

¹²Dou vakarorogo vei au, koi kemudou sa yalokaukauwa, ka sa veiyawaki kei na cakacaka dodonu:

¹³au sa kauta voleka mai na noqu cakacaka dodonu, ena sega ni yawa; kei na veivakabulai ka'u sa ia, ena sega ni berabera; ia ka'u na tauca na bula mai Saioni me nodra na Isireli na noqu lagilagi.

Aisea 47

Era na cudruvi ko ira na kai Papiloni kei na kai Kalitia ni ra sai valavala vakaukauwa; ni ra viavialevu ka via qaqa; ni ra dauvakararavi ki nai valavala vakatevoro, 1-15.

¹Lako sobu mai, ka mani dabe e na kuvu-ni-soso, ko iko na goneyalewa ni Papiloni; mo tiko e na qele, sa sega nai tikotiko vakaturaga, ko iko na

goneyalewa ni kai Kalitia: ni ko na sega ni vakatokai tiko na yalewa vakamarama.

²Taura na vatu i qaqi, ka mani qaqi sila; biuta na nomu pulou; toroya cake na nomu i sulu; luvata nai sulu ni yavamu, qalo-kosova na uciwai.

³Ena vakavotui na nomu luvawale; io, ena rairai na nomu veivakamaduataki: ka'u na ia na veicudruvi, ka'u na sega ni vakamasuti.

⁴A neimami Vakabula! ko Jiova ni lewe vuqa na yacana, ko Koya na Yalosavasava ni Isireli.

⁵Mo tiko lo, ka mani lako ki na butobuto, ko iko na goneyalewa ni kai Kalitia: ni ko na sega ni vakatokai tiko Na Ranadi ni veimatanitu.

⁶Au a cudruvi ira na noqu tamata; au a vakacacana na noqu i votavota, ka soli ira ki na ligamu: ko sa sega ni yalololoma vei ira; ia ko sa vakabibitaka vakalevu na nomu i vua vei ira na qase.

⁷Ia ko a kaya, Ka'u na Ranadi tikoga ka sega ni mudu; ko sa sega *kina* ni vakasara ki lomamu na ka oqo, se vakananuma na kenai tinitini.

⁸Ia mo qai rogoca na ka oqo, ko iko sa daumamarau, ka sa dautiko vakacegu wale, ka sa kaya e lomamu, Koi au ga, ka sa sega tale e dua, koi au ga; ka'u na sega ni tiko vakayada, ena sega talega ni yali vei au na luvequ:

⁹Ia na ka ruarua oqo ena yaco vakidacula ga vei iko e na dua ga na siga, na mate ni luvemu kei na tiko vakayada; ena yaco vakatani sara vei iko, ni sa daulevu na nomu caka mana lasu, *ka* levu na nomu daucakaisausau.

¹⁰Ia ko a vakararavi ki na nomu i valavala ca: ko a kaya, Sa sega e raici au. A nomu vuku kei na nomu daukila ka, oqori sa vakauti iko vakatani; ia ko a kaya e lomamu, Koi au, ka sa sega tale e dua, koi au ga.

¹¹Ia ena yacovi iko na ca, ko na sega ni kila se sa tubu maivei; ena yacovi iko na rusa, ko na sega ni vakadaroya rawa; ena yacovi iko vakidacula na veivakarusai, ko na sega ni kila.

¹²Mo tu dei mada e na nomu daucakaisausau, kei na levu ni nomu daucaka mana lasu, ko sa dauoca kina ni ko sa gone ka yacova na gauna oqo; de yaga beka ga vei iko, de ko na gumatua kina.

¹³Ko sa oca e na levu ni nomu daubose. Ia ko ira era dauvakarai mata ki lomalagi, kei ira era dau vakarai kalokalo, kei ira era dauwili vula, me ra tu mada mai ka vakabulai *iko* mai na ka ena yacovi iko.

¹⁴Raica, era na vaka na vu-ni-sila; ena vakamai ira na bukawaqa, era na sega ni vakabulai ira rawa vakataki ira mai na kaukauwa ni yameyame ni bukawaqa; ena sega na qilaiso waqa me ia kina na tatalai, se *na* bukawaqa me tiko voleka kina.

¹⁵Ena vakakina vei iko ko ira ko a dauoca e na vukudra, era dauveivoli kei iko ni ko sa gone ka yacova na gauna oqo: era na dui lako sese yadua ki nodratou; ena sega e dua me vakabulai iko.

Aisea 48

Na Kalou, ni sa kilai ira na Juta ni ra dauvakararavi ki na kalou lasu, sa tukuna eliu vei ira na ka ena yaco emuri, 1-8. Sa dauvakabulai ira e na vukuna ga, 9-11. Sa vakaroti ira me ra talairawarawa vua ni sa kaukauwa ka vuku na nona lewa, 12-15. Sa vakavulici ira, 16-19; a sa tukuna tale ni ra na vakabulai mai na nodra tiko se mai Papiloni, 20-22.

¹Dou rogoca na ka oqo, na mataqali i Jekope, na *tamata* sa vakatokai e na yaca i Isireli, ka sa lako mai na mata-ni-wai nei Juta, ka sa bubului e na yaca i Jiova, ka sa daucavuta na Kalou ni Isireli, ka segai e na yalodina, se na yalododonu.

²Ni ra sa tukuni ira ni ra lewe ni koro tabu, ka vakaraviti ira vua na Kalou ni Isireli; ko Jiova ni lewe vuqa na yacana.

³Na ka makawa ka'u a tukuna e na gauna eliu sara; ka sa lako yani mai na gusuqu ga na ka oqori, ka'u a vakatakila talega; ka'u a cakava vakasauri, ka sa yaco ga.

⁴Ni'u a kila ni ko sa yalokaukauwa, ni sa dali aironi na domomu, ka parasa na yadremu;

⁵O koya ka'u a tukuna kina vei iko e na gauna eliu sara; ni sa sega ni yaco, ka'u a vakatakila vei iko; de ko kaya, A noqu matakau ga sa vakayacora, ia na noqu matakau ceuceu, kei na noqu matakau sa vakawaicalataki, ko koya ga sa vakarota me yaco.

⁶Ko sa rogoca oti, ia mo raica mada na ka kece oqo; ia dou na sega beka ni via tukuna talega? ka'u sa qai vakatakila vei iko na ka vou, io na ka vuni, ko a sega ni kila.

⁷Sa qai caka edaidai, ka segai eliu; e na gauna eliu ko a sega ni rogoca; de ko kaya, Raica, ka'u a kila ga.

⁸Io, ko a sega ga ni rogoca; ko a sega ga ni kila; sa sega talega ni rogo mailiu na daligamu: ni'u a kila ko na cakacaka vakailasu sara, ka ni ko sa vakatokai na dautalaidredre mai na siga ko sucu kina.

⁹E na vuku ni yacaqu ka'u na vakaberaberataka na noqu cudru, kei na vuku ni noqu i rogorogo ka'u na tarovi au ga, me'u kakua ni muduki iko laivi.

¹⁰Raica, ka'u a vakatovolei iko e na buka, ka sa sega ni vaka na siliva; ka'u a digitaki iko e na kuro qele ni veivakararawataki.

¹¹E na vukuqu, *io*, e na vukuqu ga, ka'u na cakava; ni sa vinaka li me vakadukadukalitaki *na yacaqu?* ia na vakarokoroko sa dodonu *me ia* vei au, ka'u na sega ni solia vua e dua tani.

¹²Rogoci au mada ko iko Jekope, ko iko talega Isireli, ka'u a kaciva; sai au oqo: sai au na kenai liuliu; sai au na kenai murimuri talega:

¹³na ligaqu ga ka tauyavutaki vuravura, ia na ligaqu i matau ka tevuka na lomalagi: ni'u sa kaciva, ka sa tu vata mai:

¹⁴koi kemudou kece dou vakasoqoni vata ga, ka vakarorogo; ko cei vei ira era sa vakatakila mai na ka oqori? Sa lomani koya ko Jiova: ena cakava ga na nonai naki ki Papiloni, ia na ligana ena tarai ira na kai Kalitia.

¹⁵Koi au, ka'u sa cavuta; ka'u sa kacivi koya; ka'u sa kauti koya mai; ena vakayacora na nona cakacaka ko koya.

¹⁶Dou toro voleka mai vei au, dou rogoca na ka oqo; sa sega ni ka'u vosa vuni mai nai vakatekivu, ni sa qai tubu na ka oqori ka'u a tiko maikina; ia oqo sa qai talai au mai na Turaga ko Jiova, kei na Yalona.

¹⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na nomu i Vakabula, ko Koya na Yalosavasava ni Isireli; Koi au ko Jiova na nomu Kalou ka'u sa vakavulici iko mo vinaka kina, ka'u sa tuberi iko e na sala mo lakova.

¹⁸De ko a vakarorogo ki na noqu vunau! sa na qai vaka na uciwai na nomu vakacegu, ka vaka na ua ni wasawasa na nomu cakacaka dodonu:

¹⁹na nomu kawa sa na vaka na nuku, kei na luvemu era na vaka na mata ni nuku; ena sa sega ni muduki se bokoci na yacana mai na mataqu.

²⁰Dou lako tani e Papiloni, dro tani mai vei ira na kai Kalitia, e na domo ni marau dou tukuna yani na ka oqo; dou vakarogoya, vakauta nai rogorogo ki nai yalayala kei vuravura; dou kaya, Sa vakabula ko Jiova na nona tamata ko Jekope:

²¹ka ra sa sega ni viagunu ni sa kauti ira voli ko koya e loma ni lekutu; sa vakadavea ko koya na medra wai mai na vatu; ka sa tasea na vatu ko koya ka sa tovure maikina na wai.

²²Sa kaya ko Jiova, sa sega na vakacegu vei ira na tamata i valavala ca.

Aisea 49

**Sa tukuni na Mesaia ni sai talatala ni Kalou ni sa talai mai me nodra i Vakavuvuli
kai Vakabula na lewe ni veivanua, 1-13. Ko ira na lewe ni lotu era sa
vakaukauwataki me ra vakararavi e na loloma ni Kalou vei ira, 14-23; kei na nona
kaukauwa me cudruvi ira na nodra meca, ka vakabulai ira ga, 24-26.**

¹Dou rogoci au, na veiyanuyanu; dou vakadirorogo mai na vanua vakayawa, na veimataqali; Sa kacivi au ni'u sa sucu ko Jiova; mei na kete i tinaqu sa cavuta na yacaqu.

²Ka sa cakava na gusuqu me tautauvata kei nai seleiwau gata; sa tabonaki au e na yaloyalo ni ligana; ka sa cakavi au me'u gasau makamakalivata; sa vunitaki au e na nona taga ni gasau;

³ka sa kaya vei au, ko iko na noqu i talatala, ko iko, Isireli, ka'u na vakacaucautaki kina.

⁴Ia koi au ka'u a kaya, Sa sega ni yaga na noqu oca, ka'u sa vakaotia wale na noqu kaukauwa ka sa sega dina ni yaga: ia sa tu vei Jiova na noqu veivakadonui, kei na noqu cakacaka *sa tu ga* vua na noqu Kalou.

⁵Ia oqo, sa qai kaya ko Jiova, ko koya ka buli au ni'u sa sucu me'u nonai talatala, me'u saumaki ira na Jekope vua, ia kevaka ena sega ni vakasoqoni mai ko ira na Isireli, ka'u na dokai ga e na mata i Jiova, ka sa noqu kaukauwa talega na noqu Kalou.

⁶Ia sa kaya ko koya, Sa ka lailai mo noqu i talatala mo vueta cake na veimataqali i Jekope, ka vakalesui ira mai na Isireli era maroroi tiko: Ka'u sa soli iko talega mo nodra rarama na veimatanitu, mo yaco talega mo vu ni bula e na vukuqu ki nai yalayala kei vuravura.

⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova, ko koya nai Vakabula ni Isireli, *kei* na nona Yalosavasava, vua sa beci sara, vua era sa vakasisilataka na lewe ni vanua, vua na nodra tamata na turaga, Era na raica ko ira na tui ka tu cake, ko ira talega na turaga, a ra na cuva, e na vuku i Jiova ko koya sa daudina, ko Koya na Yalosavasava ni Isireli, ko koya sa digitaki iko.

⁸Sa kaya vakaoqo ko Jiova, E na gauna ni vinakati ka'u a rogoci iko, e na siga ni bula ka'u a vukei iko; ka'u na maroroi iko, ka soli iko mo veiyalayalati kei ira na tamata, mo vueti vuravura, me vakatawa tale na veiyasana lala;

⁹ka mo kaya vei ira sa vesuki, Dou lako mai; ka vei ira ka tiko e na butobuto, Dou vakaraitaki kemudou mai. Era na kana voli e na sala, ia na kedra vanua veico ena tu mai na veiyasana cecere kecega.

¹⁰Era na sega ni viakana se viagunu; ena sega ni kati ira na nuku kata se na mata-ni-siga; ni na tuberi ira ko koya sa lomani ira, ka na tuberi ira e na batni wai vure.

¹¹Ka'u na cakava kecega na noqu ulu-ni-vanua me gaunisala, ia ena cecere na noqu salatu.

¹²Raica, ko ira oqo era na lako vakayawa mai; ka raica, ko ira oqo mai na tokalau, ka mai ra talega; kei ira oqo mai na vanua ko Sainimi.

¹³Dou ia na sere, na lomalagi; mo marau, na vuravura; dou lagata vata mai na sere, na veiulu-ni-vanua: ni sa vakacegui ira na nona tamata ko Jiova, ena lomani ira na nona era sa rarawa.

¹⁴Ia sa kaya ko Saioni, Sa biuti au ko Jiova, ka sa guilecavi au na Turaga.

¹⁵E dua li na yalewa me na guilecava na luvena sa sucu, me kua ni lomana na luve ni ketena? io, ena sa guilecava beka, ia koi au ka'u na sega ni guilecavi iko:

¹⁶raica, ka'u sa ceuti iko e na qeteqete ni ligaqu; a nomu bai sa tikotiko ga e mataqu:

¹⁷ko ira na luvemu era sa kusarawa mai; ko ira era vakacacani iko ka vakalalataki iko era na lako tani vei iko:

¹⁸mo ta cake ka veiraiyaki; ko ira kecega oqo, era sa soqoni vata mai, era sa lako mai vei iko. *Me vaka na kena dina ni* noqu bula, sa kaya ko Jiova ko ira kecega oqo ko na vakaisulutaki iko kina, me vaka na ka ni ukuuku, ka vauca *vei iko*, me vaka sa ia na yalewa sa qai vakawati.

¹⁹A nomu veiyasana ka rusa ga ka lala, kei na nomu vanua ka vakarusai, io sa qai osooso sara mai e na vuku ni lewena; a ra na yawa tani sara ko ira era sa tilomi iko:

²⁰era na baci kaya tale e daligamu ko ira na luvemu, era a yali vei iko, Sa oso sara na noqu tikina; mo toro yani, me'u tiko rawa:

²¹ko na qai kaya e lomamu, Ko cei ka vakatuburi ira oqo me ra noqu, koi au ka yali na luvequ, ka'u sa yava, ka bobula, ka biu tu? ia ko ira oqo ko cei beka ka susugi ira? Raica, koi au ka'u a biu laivi: ko ira oqo, sa ra tiko beka maivei?

²²Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, Raica, ka'u na dodoka na ligaqu vei ira na veimatanitu, ka vakaduria na noqu kuila ki na veimataqali; ka ra na

keveti ira na luvemu tagane ka kauta mai, kei ira na luvemu yalewa era na kauta mai e na domodra.

²³Ko ira na tui era na susugi ira na luvemu, ia ko ira na nodra marama era na ia na veisusu vei iko: ni ra na cuva vakalotulotu vei iko, ka dramica na kuvuni-soso ni yavamu: ia ko na kila ni sai au ko Jiova, ka ra na sega ni madua ko ira era sa waraki au.

²⁴Me na kovei li nai toki ni valu mai vua sa qaqa? se ko ira era vakabobulataki vakadodonu, me na vakabulai?

²⁵Ia sa kaya vakaoqo ko Jiova. Ena kovei ga ko ira na bobula mai vua sa qaqa, ka kaliraki nai toki ni valu mai vua sa rerevaki; ka'u na vala kei ira era veivala kei iko, ka vakabulai ira na luvemu:

²⁶ka'u na vakani ira era vakasaurarataki iko e na lewedra dina; era na mateni e na kedra dra dina, me vaka e na waini vou; ia na tamata kecega era na kila ni sai au ko Jiova na nomu i Vakabula, ni sai au ka voli iko, koi au na Kaukauwa i Jekope.

Aisea 50

A nodra i valavala ca na tamata ni Kalou na vu ni nodra ca, 1. Sa kaukauwa na Kalou me vakabulai ira, 2,3. Ko Koya na nonai Talatala sa rawata sara na cakacaka sa lesi kina, ni sa vosota rawa sara na veivakacacani, 4-9. A vakabauta na vu ni bula, na vakatitiqa na vu ni rusa ni tamata, 10,11.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova: Sa evei nai vola ni veibiu nei tinamu, ka'u sa vakatalai koya kina? se ko cei ka'u sa dinau vua ka'u sa volitaki iko kina. Raica, e na vuku ni nomudou i valavala ca dou sa volitaki kina: e na vuku talega ni nomudou talaidredre sa veibiu kina na tinamudou.

²A cava, ni'u a lako mai, sa sega kina e dua na tamata? *a cava*, ni'u a kaci, sa sega e dua me rogo mai? Sa lekaleka li na ligaqu, me dredre kina ni ia na veivakabulai? se sa sega beka vei au na kaukauwa, me'u sega kina ni vakabula rawa? raica, ni'u sa vunauca, ka'u sa vakadiva kina na wasawasa, ka vukica na uciwai me talasiga: ni sa yali na wai, sa bona na kena ika ka mate sara e na viagunu:

³ka'u sa vakaisulutaka na lomalagi e na butobuto, ka ubia e nai sulu taga.

⁴Sa solia vei au na Turaga ko Jiova na yame sa vakavulici rawa, me'u vuku i tokona e a vosa na tamata sa ceguoca: sa vakayadrati au ko koya e na veimataka, sa vakaturorogo na daligaqu, me'u vakarorogo me vakataki ira era sa vakatavulici.

⁵Sa basuka na daligaqu na Turaga ko Jiova, ia ka'u a sega ni beca, ka'u a sega ni vakanadakuya.

⁶A dakuqu ka'u a solia vei ira na dauveiyaviti, kei na baluqu vei ira na dauveivuti; ka'u a sega ni tabonaka na mataqu maivei ira na veivakamaduataki kei na veikasiviti.

⁷Ia na Turaga ko Jiova ena vupei au, o koya oqo ka'u sa sega kina ni taqaya; ia ka'u sa vaqaqataka kina na mataqu me vaka na qiwā, ka'u sa kila ni'u na sega ni madua.

⁸Sa voleka mai ko koya sa vakadonui au; ko cei me na ia na veilewai kei au? me keirau tu cake vata mada; ko cei sa bolei au? me toro mai vei au ko koya.

⁹Raica, ena vupei au na Turaga ko Jiova; ko cei me na vakacalai au? raica, ko ira kece era na madra mai me vaka nai sulu; ena kani ira na sarasara.

¹⁰Ko cei vei kemudou sa rerevaki Jiova, ka sa vakarorogo ki na vosa ni nonai talatala, ka sa lako e na butobuto, ka sa sega vua na rarama? me vakararavi ko koya ki na yaca i Jiova, ka ravita na nona Kalou.

¹¹Raica, koi kemudou kece sa tutuvaka na buka, ka vauci kemudou e na lidi ni bukawaqa: dou lako voli ga e na rarama ni nomudou bukawaqa, kei na lidi ni bukawaqa dou sa tutuvaka. Dou na rawata na ka oqo; mai na ligaqu; dou na koto sobu ga e na rarawa.

Aisea 51

Me vaka ni ra tubu me lewe vuqa mai na lewe ni lotu e na gauna eliu, era na tubu tale me vaka talega kina e na gauna ni Mesaia, 1-3. Era na lotu e lewe vuqa vei ira na lewe ni veivanua, 4-6. Ko ira era ia na veivakacacani era na cudruvi, me vaka ka cudruvi ko Ijipita, ni sa dauvakabulai ira na nona tamata ko Jiova, 7-23.

¹Dou rogoci au, koi kemudou sa muria na yalododonu, ka sa qaravi Jiova: dou vakaraica na vatu dou a ta maikina, kei na qara ni keli dou a keli maikina.

²Dou vakaraici Eparaama na tamamudou, kei Sera ka vakasucumi kemudou: sa lewe dua ga ni'u a kacivi koya, ka'u a vakalouqatataki koya ka vakalewevuqataki koya.

³Ni na vakacegui Saioni ko Jiova; ena vakaceguya na nona veiyasana lala; ena cakava na nona talasiga me tautauvata kei Iteni, kei na nona veikau me tautauvata kei na were i Jiova: ena kune mai kina na reki kei na marau, na vakavinavinaka kei na domo ni sere.

⁴Dou vakarorogo vei au, na noqu tamata; ka vakatu daligamudou vei au, na noqu matanitu: ni na lako yani maivei au na vunau, ia na noqu lewa ka'u na vakataudeitaka me nodra rarama na veimataqali.

⁵Sa voleka na noqu lewa dodonu, sa lako yani na veivakabulai ka'u sa cakava, ia na ligaqu ena lewai ira na veimataqali; era na waraki au na veiyanuyanu, ka ra na vakararavi ki na ligaqu.

⁶Ta cake mada ki lomalagi, ka vakaraici vuravura ki ra; ni na seavu yani na lomalagi me vaka na kubou, ka madra mai na vuravura me vaka nai sulu, ka ra na mate vakakina na lewena: ia na bula sa maivei au ena sega ni mudu, kei na noqu yalododonu ena sega ni takali.

⁷Dou vakarorogo vei au, koi kemudou sa kila na yalododonu, na tamata sa tiko e lomamudou na noqu vunau; kakua ni dou rerevaka na nodra vosa ca na tamata, ia ni ra ia na veivakalialiai, kakua ni dou yalolailai kina.

⁸Ena kani ira na sarasara, me vaka era kania nai sulu, Ka na kani ira na yavato me vaka era kania na vutika ni sipi; ia na noqu yalododonu ena sega ni mudu kei na bula sa maivei au ena ia tikoga e na veitabatamata kecega.

⁹Mo ni yadra, mo ni yadra, mo ni vakaisulu e na kaukauwa, koi kemuni na liga i Jiova; mo ni yadra, me vaka e na gauna eliu, e nai tabatamata makawa. Sai kemuni, se segai, ka tamusuki Rakapi, ka vueta ka na gata levu?

¹⁰Sai kemuni, se segai, ka vakadiva na wasawasa, na wai ni wasa levu? ka cakava na dreke ni wai titobu me nodra sala me lako yani kina ko ira era vakabulai?

¹¹Ia ko ira sa vakabula ko Jiova era na lesu mai, ka tadu mai ki Saioni ka sere tiko, ia na reki sa sega ni mudu ena tauca na uludra: ena nodra na reki kei na marau, ia na rarawa kei na tagi ena dro tani yani.

¹²Koi au, *io* koi au, ka'u sa vakacegui kemudou: ko cei ko iko, mo rerevaka na tamata ena mate, kei na luve ni tamata ena vukici me co;

¹³ka sa guilecavi Jiova ka Buli iko, ka tevuka yani na lomalagi, ka tauyavutaki vuravura, ka sa rere tikoga e na veisiga, e na vuku ni nona cudru na dauveivakasaurarataki, ni sa vakarau me ia na veivakarusai? ia sa evei na nona cudru na dauveivakasaurarataki?

¹⁴Sa kusakusa na bobula me serek, ia ena sega ni mate e nai keli, na kena kakana talega ena sega ni yali.

¹⁵Ni sai au ko Jiova na nomu Kalou, ka vakamaravutaka na wasawasa, ni sa vadugu na kena biau: ko Jiova ni lewe vuqa na yacana.

¹⁶Ia ka'u sa vakacuruma na noqu vosa ki na gusumu, ia ka'u sa ubi iko e na yaloyalo ni ligaqu, me'u tea na lomalagi, ka tauyavutaki vuravura, ka kaya vei ira mai Saioni, Koi kemudou na noqu tamata.

¹⁷Mo yadra, mo yadra mai, tu cake, Jerusalemi, ko sa gunuva mai na liga i Jiova na bilo ni nona cudru katakata, ko sa gunuva na kena soko e na bilo e dauveivakamateni, ka lobaka.

¹⁸Sa sega e dua vei ira kecega na luvena sa vakasucuma me sa tuberi koya; sa sega e dua vei ira kecega na luvena ka susuga, me sa taura na ligana.

¹⁹A ka ruarua oqo sa yacovi iko; ko cei me tagicaki iko? na veivakalalataki kei na rusa, na viakana kei nai seleiwau: me'u vakacegui iko vakaevei?

²⁰Sa waicala na yalodra; ko ira na luvemu era sa koto e na mua ni saqata ni koro kecega, me vaka na pulumokau tagane kila e na lawa; ni sa ka levu sara na nona cudruvi ira ko Jiova, kei na nodra vunaudi mai vua na nomu Kalou.

²¹Ia mo rogoca mada na ka oqo, ko iko sa rarawa, ko iko sa mateni, ka segai e na waini:

²²sa kaya vakaoqo na nomu Turaga ko Jiova, kei na nomu Kalou o koya ka totaki ira na nona tamata, Raica, ka'u sa kauta tani mai na ligamu na bilo e dauveivakamateni, io na kena soko e na bilo ni noqu cudru katakata; ko na sega ni gunuva tale;

²³ka'u na solia ga ki na ligadra era sa vakararawataki iko, era kaya ki na yalomu, Mo koto sobu me keitou lakobutuki kemudou: ia ko sa vakatautauvatataka na dakumu kei na qele, ka vaka na sala, vei ira era lakovi kemudou.

Aisea 52

Era sa vakaroti na lewe ni lotu me ra vakabauti koya sara na nodra i Vakabula, 1-6. Sa ka vinaka sara nai tukutuku ni bula, 7-10. Me biu ko Jerusalemi, ka vakabau ga na Mesaia, na Kalou ni Isireli, 11,12. Sa tukuni mai ko koya na Mesaia, 13-15.

¹Mo yadra mai, mo yadra; vakaisulutaki *iko* e na nomu kaukauwa, Saioni; mo vakaisulutaki *iko* e na nomu i sulu vakaiukuuku, Jerusalemi, na koro tabu: ni na sega tale ni curumi iko ko ira na sega ni cili kei ira na dukadukali.

²Ceburaka tani vei iko na kuvu ni soso: tu cake, mo la'ki tiko, Jerusalemi: sereka tani nai vau ni domomu, ko iko na goneyalewa ni Saioni na bobula.

³Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova: Dou a volitaki wale; ia dou na voli tale ia ka sega e nai lavo.

⁴Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, Era sa lako sobu eliu ko ira na noqu tamata ki Ijipita, me ra tiko vulagi kina; ia ko Asiria sa vakasaurarataki ira wale:

⁵ia oqo, a cava me'u cakava eke, sa kaya ko Jiova, ni ra sa kau tani walega na noqu tamata, ko ira ka lewai ira era kaikaila, sa kaya ko Jiova, ka sa vosavakacacataki ga na yacaqu e na veisiga kecega?

⁶O koya oqo era na kila ga kina na yacaqu na noqu tamata; o koya oqo *era na kila* kina e na siga ko ya ni sai au oqo sa kaya, Raici au!

⁷Na kena lagilagi e na ulu-ni-vanua na yava i koya sa kauta mai nai rogorogo vinaka, sa vakarogoya mai na sautu, sa kauta mai nai rogorogo vinaka ni ka vinaka, ka vakarogoya mai na veivakabulai, ka sa tukuna mai ki Saioni, Sa lewa na nomu Kalou!

⁸A domodra na nomu i vakatawa! era sa tabalaka na domodra, era ia vata na nodra kaila: ni ra na raica e na matanavotu ni sa lesu mai ki Saioni ko Jiova.

⁹Dou lagata mai na sere ni marau, dou kaikaila vata, na veiyasana lala ni Jerusalemi: ni sa vakacegui ira na nona tamata ko Jiova; ka sa vakabulai Jerusalemi.

¹⁰Sa vakaraitaka mai ko Jiova na ligana tabu e matadra na veimatanitu kecega; ia nai yalayala kecega kei vuravura ena kunea na bula sa maivei koya na noda Kalou.

¹¹Dou lako, dou lako, lako tani eke; dou kakua ni tara na ka sa sega ni savasava; dou lako tani mai vua; dou savasava mai, koi kemudou ka kauta nai yaya nei Jiova.

¹²Ni na sega ni vakariri na nomudou lako tani, ia dou na sega ni dro ni dou sa lako tu: ni sa kemudoui liuliu ko Jiova, kei na kemudoui murimuri na Kalou ni Isireli.

¹³Raica, ena cakacaka vakavuku ko koya na noqu i talatala, ena vakalevulevui ka vakacaucautaki, ia ena cecere sara.

¹⁴Me vaka era kurabuitaki iko na lewe vuqa, ni sa vakacacani vakalevu na matana ka vakalailai na mata ni tamata kecega, kei na yagona talega me sega ni vakataki ira na luve ni tamata:

¹⁵ena vakakina, ena kureitaka na veimatanitu e vuqa; era na galu ko ira na tui e na vukuna: ni ra na kunea na ka sa sega ni tukuni vei ira; kei na ka era sa sega ni rogoca era na kila.

Aisea 53

Ni sa lako mai na Mesaia ena sega ni vakabauti, ni sa lako vakamalumalumu mai, 1-3. Sa vakararawataki e na vukuda, ka segai e na vukuna, 4-9. Ni sa oti na gauna ni nona rarawa, ena qai yaco na gauna ena vakarokorokotaki kina, ni sa sorovaki keda na tamata, 10-12.

¹Ko cei sa vakabauta na neitou i tukutuku? ia sa vakatakilai vei cei na liga i Jiova?

²Ni sa tubu cake ko koya me vaka na coke e matana, ka vaka na waka *ni kau* mai na qele mamaca: sa sega ni vinaka na matana ka sa sega ni vatukai vinaka na yagona; ia ni da sa raici koya, sa sega ni matavinaka ko koya me da qoroi koya kina.

³Sa beci koya ka biuta ko ira na tamata, sa tamata e daurarawa na lomana, ka sa daukila ka rarawa: ka sa vaka e dua eda sa tabonaka na matada maivei koya; sa beci, ka da a sega ni dokai koya.

⁴E dina sa colata ko koya na noda rarawa, ka sa colata na rarawa ni lomada: ia eda a vakalewa vua ni sa yaviti ka cudruvi mai vua na Kalou, ka vakararawataki:

⁵sa vakamavoataki ko koya e na vuku ni noda talaidredre, ka sa qaqi e na vuku ni noda caka cala: sa tau vua na cudruvi sa vu ni noda veivinakati tale; ia e na we ni kena kuita eda sa vakabulai kina.

⁶Koi keda kece eda sa sese ga me vaka na sipi; eda sa dui lesu tani ki na noda sala koi keda yadua; ia ko Jiova sa vakatauca vei koya na noda caka cala kecega.

⁷Sa vakasaurarataki, ka sa vakamalumalumu ga ko koya, ia sa sega ni vosa mai ko koya; me vaka na lami sa tuberi me vakamatei, ka vaka na sipi sa galu e na mata i koya sa kotiva, sa galu vakakina ko koya.

⁸Na veivakararawataki kei na veilewai sa kau tani kina ko koya; ia ko cei vei ira na nonai tabatamata me ra vakananuma kina? Ni sa muduki tani ko koya mai na vanua ni bula: ka sa yaviti e na vuku ni nodra talaidredre na noqu tamata.

⁹A ratou sa buluti koya vata kei ira na tamata ca, kei ira na vutuniyau ni sa mate dina ko koya; ka sega ga e na vuku ni sai valavala vakaukauwa, ka sa sega na veivakaisini e na gusuna.

¹⁰Ia sa vinakata ko Jiova me qaqi koya, ka sa vakararawataka ko koya; ni sa cakava na yalona mei soro e na vuku ni valavala ca, ena qai kunea na nona kawa, ena vakadedetaka na *nona* gauna, ia na ka e vinakata ko Jiova ena vakayacora ga ko koya.

¹¹Ena kunea ko koya na vua ni veivakaocataki ni yalona ka na vakacegui ga: ni ra sa kilai koya na noqu i talatala yalododonu, ena vakadonui ira kina na lewe vuqa ko koya; ni na colata ko koya na nodra caka cala.

¹²O koya oqo ka'u na votai koya kina kei ira na lewe vuqa, ia ena votai koya vata kei ira na qaqa e nai toki ni valu; ka ni sa solia oti na nona bula ki na mate: ka sa wili vata kei ira na dautalaidredre; ka sa colata ko koya na nodra i valavala ca na lewe vuqa, ia e na vukudra na dautalaidredre sa ia na veimasulaki.

Aisea 54

Ni ra sa qai lotu mai na lewe ni veimatanitu ena lewe vuqa kina na lewe ni lotu, 1-10. Ni sa takali nai valavala ni lotu makawa, ena qai vinaka sara na lotu e na gauna ni Mesaia, 11-17.

¹Mo ia na sere, ko iko na yava, sa sega ni vakasucu; lagata mada na sere, ka ia na kaila, ko iko sa sega ni taratara: ni ra sa lewe vuqa na lufe i koya sa biu, ka lewe lailai na lufe i koya sa vakawati, sa kaya ko Jiova.

²Vakalevutaka na tikina sa tu kina na nomu vale laca, ia na kenai lati ni nomu i tikotiko me dre ga yani; kakua ni ko maninitaka; vakabalavutaka na nomu dali, ka vakadeitaka na nomu i vako;

³ni ko na tete yani vaka ki nai matau kei nai mawi: ia na nomu kawa ena taukena na veimatanitu tani, ka vakatawa na veikoro ka rusa tu.

⁴Mo kakua ni rere, ni ko na sega ni madua; ia mo kakua ni taqaya, ni ko na sega ni vakamaduataki: ni ko na guilecava na ka ni nomu veivakamaduataki

ni ko a goneyalewa, ia na ka ko rogo ca kina ni ko sa yada ko na sega ni nanuma tale.

⁵Ni sa watimu ko koya ka Buli iko, ko Jiova ni lewe vuqa na yacana; sai koya na nomu i Vakabula na Yalosavasava ni Isireli; ena vakatokai ko koya na Kalou ni vuravura tauoko.

⁶Ko sa vaka na yalewa biu ka rarawa na lomana ni sa kacivi iko ko Jiova, ka *vaka* na watina e dua sa cauravou, ni sa biu ga, sa kaya na nomu Kalou.

⁷Sa vakalekaleka wale na noqu biuti iko; ia e na loloma levu ka'u na vakasoqoni iko.

⁸E na noqu cudru, ka'u a tabonaka mada vakalailai na mataqu maivei iko; ia e na loloma sa sega ni mudu ka'u na lomani iko kina, sa kaya na nomu i Vakabula ko Jiova.

⁹Ni sa *vaka* na waluvu e na gauna i Noa na ka oqo vei au: ka'u a bubului me kakua ni luvuci vuravura tale na waluvu i Noa; ka'u sa bubului vakakina me'u kakua ni cudruvi iko, se vunauci iko.

¹⁰Ni na takali na veiulu-ni-vanua, ka yavavala na veiulu-ni-koro; ia na noqu yalololoma ena sega ni takali vei iko, ka na sega talega ni yavavala na noqu veiyalayalati ni sautu, sa kaya ko Jiova, ko koya sa lomani iko.

¹¹Ko iko na daurarawa, na daucagina e na cava, ka sega ni vakalecataki, raica, ka'u na viritoka na nomu veivatu e na dregai qumu, ka tauyavutaki iko e na safai:

¹²ka'u na cakava na nomu bai ni valu e na rupi, kei na nomu matamata-ni-koro e na kapuqli, kei na nomu i yalayala e na vatu daudomoni.

¹³A luvemu kecega e na vakavulici ira ko Jiova, ena ka levu talega na nodra vakacegu na luvemu.

¹⁴Ni sa tu mai na ka dodonu ko na vakataudeitaki kina; ena yawa ga vei iko na veivakararawataki, ni na sega na ka mo rerevaka; kei na taqaya, ni na sega ni torovi iko.

¹⁵Raica, era na soqoni dina mai, ia ena sega ni vu vei au: ko koya ena soqoni vakaivalu mai vei iko, ena vuki ga vei iko ko koya.

¹⁶Raica, koi au ka'u a bulia na matai sa iriva na qilaiso waqa, ka sa cakava mai nai yaragi e na nona cakacaka; koi au talega ka'u a buli koya na dauvakacaca me ia na veivakacacani:

¹⁷nai yaragi kecega sa caka me kemu ena sega ga ni yaco; kei na yame kecega ena mai veilewai kei iko ko na vakacala ga. Oqo na nodra i votavota na tamata i Jiova, kei na nodra veivakadonui maivei au, sa kaya ko Jiova.

Aisea 55

Sa tukuna ko Aisea na ka vinaka vakayalo sa vakarautaka ko Jiova me nodra na tamata kecega era vakabauti koya na Mesaia, 1-5. Sa vunautaka na veivutuni kei na vakabauta, me rawa kina na bula; ka sa vakatakila ni na tubu e na loma ni tamata na ka dina, e na vosa ni Kalou, kei na cakacaka ni Yalo Tabu, 6-13.

¹Oi kemudou vakaaduaga sa viagunu, dou lako mai ki na wai; io ko koya sa sega vua nai lavo, dou lako mai, mai volia *na kemudou*, ka kania; io dou lako mai, mai volia, ka segai e nai lavo se nai voli, na waini kei na wai-ni-sucu.

²A cava dou sa volitaka kina na nomudou i lavo e na ka sa sega ni kakana; kei na nomudou cakacaka e na ka *dou* sa sega ni mamau kina? dou vakarorogo sara vei au, ka kania na ka *sa* yaga, ia na yalomudou ena qai marautaka na ka sa uro.

³Dou vakatu daligamudou, ka lako mai vei au; dou rogoca, ena qai bula na yalomudou; ka'u na ia kei kemudou na veiyalayalati e sega ni mudu, io na ka vinaka sa yalataki dina vei Tevita.

⁴Raica, ka'u sa soli koya me nodra dautukutuku na veimataqali, me nodra turaga ka vu-ni-vunau na veimataqali.

⁵Raica, ko na kaciva na matanitu ko a sega ni kila, kei na matanitu sa sega ni kilai iko, ena cici mai vei iko, e na vuku i Jiova na nomu Kalou; e na vuku i Koya talega na Yalosavasava ni Isireli, ni sa dokai iko ko koya.

⁶Dou vakasaqarai Jiova ni sa kune rawa; dou masuti koya ni sa voleka tiko:

⁷me biuta mada na nonai tovo na tamata ca, kei na nona vakanananu na tamata daucaka cala; ka me lesu mai ko koya vei Jiova, ena yalololoma vua, io vei koya na noda Kalou, ni na gugumatua ni lomana:

⁸ni sa dua tani na noqu vakanananu ka dua tani na nomudou vakanananu, ka sa dua tani na noqu i valavala ka dua tani na nomudou i valavala, sa kaya ko Jiova.

⁹Me *vaka* na kena cecere cake na lomalagi ki vuravura, sa cecere cake vakakina na noqu i valavala ki na nomudou i valavala, kei na noqu vakanananu ki na nomudou vakanananu.

¹⁰Ka me vaka sa tau sobu na uca, kei na uca-vulavula mai lomalagi, ka sa sega ni lesu tale yani kina, ia sa vakasuasuataka mada ga na qele, ka vakabulabulataka ka me kubu, me vuataka kina na sila vua sa kaburaka, kei na madrai vua sa kania:

¹¹ena vaka talega kina na noqu vosa ka'u sa vosataka yani; ena sega ni lesu tale wale vei au, ena vakayacora mada ga na ka ka'u sa vinakata, ka daucaka yaco e na ka ka'u a tala kina.

¹²Ni dou na marau, ni dou sa lako yani; ka vakacegu, ni dou sa tuberi yani; na veiulu-ni-vanua kei na veiulu-ni-koro ena lagata na sere e matamudou, ia na kau kecega ni vanua ena ia na cobo.

¹³Ena tubu mai na damanu me kenai sosomi ni soni, ka na tubu mai na mateli me kenai sosomi ni salato, ia na ka oqo ena rogo kina na yaca i Jiova, ka na kenai vakananumi e sega ni mudu ena sega ni takali rawa.

Aisea 56

Ena vakavotui sara na lewa dodonu i Jiova, o koya me ra yalodina kina na nona tamata, 1,2, Ena sega ni vinakati se cati loa e dua na tamata, era na vinakati kece era lotu dina, 3-8. Ko ira na tamata lotu vakailasu era na cudruvi ga, 9-12.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Dou vakabauta na lewa, ka cakava nai valavala dodonu: ia sa voleka ni yaco na veivakabulai ka'u na cakava; kei na noqu lewa dodonu *sa voleka* ni vakatakilai.

²Sa kalougata na tamata ena cakava oqo; kei na luve ni tamata sa na taura matua, ni sa vakatabuya na siga tabu, me kakua ni vakacacana; ni sa tarova talega na ligana, me kakua ni cakava e dua na ka ca.

³Ia na kai tani sa torovi Jiova, me kakua ni vosa ko koya, ka kaya, Ena tawasei au tani sara ko Jiova maivei ira na nona tamata: me kakua talega ni kaya ko ira na matanivanua, Raica, koi au ka'u sa kau madu.

⁴Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova vei ira na matanivanua era sa vakatabuya na noqu siga tabu, ka digitaka na ka ka'u sa rekitaka, ka taura matua na noqu veiyalayalati;

⁵ka'u na solia me nodra e na noqu vale kei na noqu lomanibai na tikina kei na yaca e vinaka ka ca me so na luvedra tagane kei na luvedra yalewa; ka'u na solia vei ira na yaca rogo ka sega ni mudu, ena sega ni takali.

⁶Ia ko ira na kai tani era sa torovi Jiova, me ra qaravi koya, ka lomana na yaca i Jiova, me ra nona tamata, ka ra dui vakatabuya na siga tabu, me kakua ni vakacacana, ka ra taura matua na noqu veiyalayalati:

⁷ka'u na kauti ira mai ki na noqu ulu-ni-vanua tabu, ka vakamarautaki ira e na noqu vale ni masu; a nodra i soro kama kei na nodra i madrali ena vakadonui e na noqu i cabocabo-ni-soro; ni na vakatokai na noqu vale me nodra vale ni masu na tamata kecega.

⁸Sa kaya na Turaga ko Jiova, ko koya sa vakasoqoni ira vata mai na Isireli era vakasevi, Ka'u na ia tale me'u vakasoqoni ira na tani vei koya, *me kedrai kuri* era sa vakasoqoni rawa mai.

⁹Koi kemudou kece na manumanu ni vanua, dou mai kana, *io* koi kemudou kece na manumanu ni veikau.

¹⁰Ko ira na nodra i vakatawa era sa mataboko kecega, era sa sega ni vuku; ko ira kecega era sa koli galu, era sa sega ni osooso rawa; era tadra, era koto, era vinakata na moce.

¹¹Ia na koli oqo era sa daukana, era sa sega ni mamau rawa; ia ko ira sai vakatawa era sega ni vuku rawa; ko ira kece era sa dui gole ga ki na nona sala, na tamata yadua ki na nonai yau, era sa vakakina ko ira kecega.

¹²Era sa kaya, Tou ia, ka'u na la'ki kauta mai na waini; ia me tou gunuva vakalevu sara na yaqona; ena vaka na siga edaidai na siga e na mataka, ia ena vinaka vakalevu cake sara ga.

Aisea 57

Era sa mate na yalododonu, me ra vakacegu kina, 1,2. Sa ka vakasisila na nodra i valavala era sa qarava na kalou lasu, era na cudruvi ga, 3-13. Ko ira era sa veivutuni dina era na vakabulai, 14-21.

¹Sa yali na tamata yalododonu, ka sa sega e dua sa vakasara ki lomana; ia na tamata yalololoma era sa kau tani, ka sa sega e dua sa vakananuma ni sa kau tani kina na yalododonu mai na ca sa bera mai.

²Ena curu ki nai vakavakacegu ko koya; era na vakacegu no e na nodra i kotokoto, ko ira yadua era sa lako vakadodonu.

³Ia koi kemudou, dou toro mai ki ke, na luvena na yalewa daucakai sausau, na kawa ni dauyalewa kei na dautagane.

⁴Vei cei dou sa ia kina na veivakalialiai? Vei cei dou sa vakabegusu, *ka* dara yame kina? dou sa sega li ni luve ni dautalaidredre, na kawa daulasu?

⁵Koi kemudou dou sa vagaganotaki kemudou kei na matakau e ruku ni kau bulabula kecega, ka sa vakamatei ira na gone e na vanua qiqilo e ruku ni uluvatu.

⁶E na vatu yagoyagovinaka ni wai drodro ko sa votai kina; sai koya, sai koya ga, ka nomu i votavota: ia ki na ka ko ya ko sa sova kina nai sevu, ka vakacobora nai madrali. Me'u sega li ni cudru e na ka oqo?

⁷E dela ni ulu-ni-vanua cecere ka rewa-i-cake ko sa cakava na nomu i mocemoce, io ko sa cabe kina mo vakaboi soro;

⁸ia mai daku ni sogo kei na duru ni katuba ko sa vakaduria kina na nomu i vakananumi; ni ko sa biuti au ka la'ki vakaraitaki iko *vua e dua* tani, ka sa

cabe cake kina; ko sa vakalevutaka na nomu i mocemoce, ka ia na veiyalayalati kei ira; ko sa vinakata na nodra i mocemoce, e na vanua ko sa raica kina.

⁹Ia ko a lako vua na tui ni ko sa lumuti tu, ka sa vakalevutaka na nomu i lumu; ka sa talai ira na nomu i talaki ki na *vanua* vakayawa, ka sa vakasisilataki iko sobu ki etesi.

¹⁰Ko sa oca e na nomu daulako, ia ko sa sega ni kaya, Au sa oca walega: ko sa qai kunea na kaukauwa ni ligamu; o koya oqo ko sa sega kina ni yalolailai.

¹¹Ko cei ko a domobula kina, ka rerevaka, mo lasu kina? ia ka sa sega ni nanumi au, ko sa sega talega ni vakasara ki lomamu. Ni'u a galu ga, io mailiu sara, sai koya ga ko sa sega ni rerevaki au kina, ne?

¹²Au na vakatakila na nomu yalododonu, kei na nomu cakacaka, ia na ka oqori ena sega ni yaga vei iko.

¹³Ni ko sa tagi, me ra qai vakabulai iko ko ira ko sa vakasoqona vata: ena kauti ira kece tani ga na cagi: ia na mudremudre ena kauti *ira* tani: ia ko koya sa vakararavi vei au ena rawata na vanua, ka na taukena na noqu ulu-ni-vanua tabu.

¹⁴Ena qai kaya ko Koya, Dou vakacerea, dou vakacerea, caramaka na sala; kauta tani mai na nodra sala na noqu tamata na ka era tarabe kina.

¹⁵Ni sa kaya vakaoqo ko Koya sa cecere ka levu, ka sa tikotiko ga e na gauna tawa mudu, na yacana ko Koya ka Yalosavasava; Au sa tiko e na tikina cecere ka tabu, kei koya talega sa ramusu ka malumalumu na yalona, me vakabula na yalo i koya sa yalomalumalumu, ka vakabula na lomadra sa bibivoro.

¹⁶Ni'u na sega ni veileti ka tawa mudu, ka'u na sega talega ni cudru tikoga: ni na qai ceguoca ga e mataqu na yalo, kei na yalo ni tamata ka'u sa bulia.

¹⁷E na vuku ni nona ca ni sa daukocokoco ka'u sa cudru, ka'u sa yaviti koya kina; ka'u sa vunitaki au, ka'u sa cudru ga; ka sa vuki tani tiko ko koya ki na sala sa yalona kina.

¹⁸A nonai valavala ka'u a raica, ia ka'u na vakabulai koya; ka'u na tuberi koya, ka vakasuka tale vua na vakacegu, vei ira talega na kai nona era sa tagi:

¹⁹Ka'u sa vakatubura na vua ni tebenigusu; na veivinakati tale, na veivinakati tale kei koya sa yawa, kei koya talega sa voleka, sa kaya ko Jiova; ia ka'u sa vakabulai koya ga.

²⁰Ia ko ira na tamata ca era sa vaka na wasawasa seuseua, ni sa sega ni cegu rawa; na kena wai sa uana tiko mai na qele kei na lolobo:

²¹sa sega na vakacegu, sa kaya na noqu Kalou, vei ira na tamata i valavala ca.

Aisea 58

Sa ra vakalaivi na Juta ni ra sega ni lotu dina, 1-7. Ke ra sa lotu dina, ke ra sa vinaka tikoga, 8,9. Era sa vunauci me ra veivutuni, me ra vinaka kina, 9-14.

¹Mo kaci vakadomoilevu, kakua ni vakacegu, tabalaka na domomu me vaka na davui, ka vakatakila vei ira na noqu tamata na nodra talaidredre, ia ki na mataqali i Jekope na nodra i valavala ca.

²Ia era sa vakasaqarai au tiko e na veisiga; era sa reki ni ra kila na noqu sala, me vaka na matanitu sa daucaka dodonu, ka sa sega ni biuta na lewa ni nodra Kalou; era sa tarogi au e na vuku ni veilewai dodonu, era sa marau me ra torovi koya na Kalou.

³Era kaya, A cava keimami sa lolo kina, ka ko ni sa sega ni raica? ka vakararawataki keimami kina, ka ko ni sa sega ni kila? Raica, e na nomudou siga ni lolo dou sa goleva na marau, ia dou sa vakasaurarataka na nomudou tamata cakacaka kecega.

⁴Raica, dou sa lolo ka sa tubu kina na veileti kei na veicudruvi, ka me veivacu kina e na ligai valavala ca: dou na sega ni lolo me vaka e na siga edaidai, me rogo kina ki cake na domomudou.

⁵Me vaka li oqo na lolo ka'u sa vinakata, na siga me vakamalumalumutaki koya kina na tamata? me sa vakacuva li na uluna me vaka na kuta, ka tevuka

nai sulu taga kei na dravusa me nonai davodavo? ko na vakatoka li na ka oqo na lolo, na siga sa vinakata ko Jiova?

⁶Sa sega li ni vakaoqo na lolo ka'u sa vinakata? mo dou sereka nai vesu sa sega ni dodonu, ka luvata nai kaukau bibi, ka sereki ira na bobula me ra lalaga, ka mo dou musuka kece talega nai vua?

⁷Sa vaka ne, se segai, me soli madrai vua sa viakana? ia ko ira sa rarawa ka luveniyali mo kauta ga ki na nomu vale; ni ko sa kunea e dua sa luvawale, mo vakasulumi koya, ia mo kakua ni vunitaki iko mai vua na wekamu dina?

⁸Ena qai kida mai na nomu rarama me vaka na mataka; ka na tubu vakasauri mai na nomu bula vinaka: ena qai liutaki iko na nomu cakacaka dodonu, ia nai ukuuku i Jiova ena kemui murimuri:

⁹ko na qai masu, ka na rogoci iko ko Jiova; ko na qai tagi, ka na kaya mai ko Jiova, Koi au oqo! Kevaka ko biuta tani e na kemudou maliwa nai vua, na dusi qaqlalo, kei na vosa ca;

¹⁰ia kevaka ko daulomasoli vua sa viakana, ka sa vakamamautaka na yalo i koya sa rarawa; ena qai cadra na nomu rarama e na butobuto, kei na nomu bogi loaloa me vaka na siga levu:

¹¹ia ko Jiova ena tuberi iko tikoga, ka vakamamautaka na yalomu e na dausiga; ka vakaukauwataka na suimu; ia ko na vaka na were sa vakasuasuataki, ka vaka nai vurevure sa sega ni yali na kena wai.

¹²Ia ko ira na nomu era na tara tale na veikoro sa lala makawa; ko na tauyavutaka tale na yavu ni tabatamata eliu sara; ia ko na vakatokai, O koya ka vakavinakata na tikina sa kabasu, O koya ka vakavinakata tale, na sala me tawa *na vanua*.

¹³Kevaka ko na tarova na yavamu e na siga tabu, mo kakua ni cakava na ka ko sa vinakata ga e na noqu siga tabu; ka sa vakatoka na siga tabu me ka e rekitaki, na *siga* tabu sa nei Jiova na siga me dokai; ka dokai koya, ka sega ni cakava kina na nomu cakacaka, se muria kina na ka ko sa vinakata, se vosa wale kina;

¹⁴ko na qai rekitaki Jiova; ia ka'u na kauti iko mo lako voli e na veiyasana cecere kei vuravura, ka vakani iko e nai votavota i Jekope na tamamu: ni sa cavuta na ka oqo na gusu i Jiova.

Aisea 59

Era sa ca na Juta e na vukudra ga, 1-3. Sa ka levu na nodra i valavala ca, 4-8. O koya ga oqo era sa ca kina, 9-15. Ni sa sega e dua na dautataro, sa qai ia na Kalou na veivakabulai kei na veicudruvi, 15-19. A veiyalayalati sa ia kaya nai Vakabula, 20-21.

¹Raica, sa sega ni lekaleka na liga i Jiova, me dredre kina ni ia na veivakabulai, ka sa sega ni bibi na daligana, me dredre kina ni rogoca:

²ia na nomudou caka cala ga sa tawasei kemudou tani mai vua na nomudou Kalou, ka sa nomudou i valavala ca sa tabonaka kina na matana maivei kemudou, me sega ni rogoca.

³Ni sa dukadukali na ligamudou e na dra, kei nai qaqlalo ni ligamudou e na caka cala; a tebenigusumudou sa vosa lasu; ka sa cavuta na ka ca na yamemudou.

⁴Sa sega e dua e tagica na veilewai e na yalododonu, ka sa sega e dua sa vakadinadina e na yalodina: era sa vakararavi e nai lawaki, ka ra vosa lasu; era sa kunekunetaka na ca, ka ra vakasucuma na caka cala:

⁵na yaloka ni gata daukata era sa saulaka, ka ra sa talia na viritalawalawa; ko koya sa kania na kedra yaloka ena mate, ia na ka sa butuvoroki sa saulaki mai me gata loa.

⁶A nodra viritalawalawa ena sega ni yaco mei sulu, a ra na sega ni tutuvitaka na ka era sa cakava; a nodra cakacaka na cakacaka ca, ka sa tu ga e na ligadra nai valavala kaukauwa:

⁷a yavadra sa ciciva na ka ca, ka ra sa kusarawa *me* ra vakadavea na dra sa sega ni cala; a nodra vakanananu na vakanananu ca; na rusa kei na rarawa sa tu e na nodra sala.

⁸A sala ni veivakacegui era sa sega ni kila; ka sa sega na ka dodonu e na nodra i lakolako: era sa vakavevetaka na nodra sala; ko koya sa muria sa na lecava na veivakacegui.

⁹O koya oqo sa yawa kina vei keda na veilewai, ka sa sega ni vauci keda na veivakadonui: eda sa vakanananu ki na rarama, ka raica, sa butobuto; ki na serau *ni siga, ia* eda sa lako tu e na butobuto loaloa.

¹⁰Eda sa vakayayamo voli ki na bai me vakataki ira na mataboko, ka me vakataki ira sa sega na matadra eda sa vakayayamo ga: eda sa tarabe e na siga levu me vaka e na bogi; ka me vakataki ira na mate, e na bogi loaloa.

¹¹Eda sa kudrukudru me vaka na pera koi keda kece, ka vaka na ruve eda sa tagi tiko: eda sa vakanananu ki na veilewai, ka sa sega; ki na veivakabulai, ka sa yawa vei keda.

¹²Ni sa levu cake e matamuni na neimami talaidredre, ia na neimami valavala ca sa tukuni keimami: ni sa tiko kei keimami na neimami talaidredre, ia na neimami caka cala, keimami sa kila ga:

¹³keimami sa talaidredre ka lasu vei Jiova, ka sa lesu tani me vakanadakui koya na neimami Kalou; ka sa vosataka na veivakasaurarataki kei na vuki, ka sa vakananuma ka cavuta mai na vu ni yalo i keimami na vosa lasu:

¹⁴ka sa vakasukai ki muri na lewa dodonu, ka sa tu vakayawa nai valavala dodonu; ni sa bale sobu na dina e na saqata ni koro, a sa sega ni curu rawa na ka dodonu:

¹⁵ia sa yali na dina, ia ko koya sa lako tani mai na ca sa qai koveraki. Ka sa raica ko Jiova, ka sa ca vua, ni sa sega na lewa dodonu.

¹⁶A sa raica ko koya ni sa sega e dua na tamata, ka sa kurabui sara ni sa sega e dua na dauveisorovi; sa qai vakayacora vua na veivakabulai e na ligana dina; ia na nona yalododonu, sa tokoni koya:

¹⁷ka sa sulumaka ko koya nai valavala dodonu me vaka nai sasabai, a sa vakaisala e nai sala ni veivakabulai; ka sa vakaisulutaki koya e nai sulu ni veisausaumi, ka sa tutuvitaki koya e na lomakatakata.

¹⁸Me vaka na nodra cakacaka, ena sauma vakakina ko koya; na cudru vei ira na nona meca, nai sau dodonu vei ira sa cati koya; ki na veiyanuyanu ena ia na veisausaumi.

¹⁹Ko ira mai ra era na rerevaka na yaca i Jiova, kei ira mai nai cadracadra ni mata-ni-siga na nonai ukuuku: ni sa lako vakawaluvu mai na meca, ena vakaduria na Yalo i Jiova na kuila me tarovi koya.

²⁰Ia ena lako mai ki Saioni nai Vakabula, io vei ira na Jekope era sa saumaki mai na talaidredre, sa kaya ko Jiova.

²¹Ia koi au, sa vakaoqo na noqu veiyalayalati kei ira, sa kaya ko Jiova; Na Yaloqu, o koya sa tu vei iko, kei na noqu vosa ka'u sa tauca ki na gusumu, ena sega ni lako tani e na gusumu, se na gusudra na nomu kawa, se na gusudra na kawa ni nomu kawa, mai na gauna oqo ka sega ni mudu, sa kaya ko Jiova.

Aisea 60

Ko ira na Isireli dina era na kalougata sara ni sa lotu mai na lewe ni veivanua, 1-22.

¹Mo tu cake, mo rarama mai; ni sa yaco mai na nomu rarama, ia na serau i Jiova sa cadra mai vei iko.

²Io, raica, na butobuto, ena ubi vuravura; kei na butobuto loaloa, na veimatanitu; ia ena cadra mai vei iko ko Jiova; kei na nona serau, ena raici ni sa cilavi iko:

³ia na veimatanitu tani era na lako voli e na nomu rarama; kei ira na tui, e na serau ni kemui cadracadra.

⁴Ta cake, ka rai voli: ko ira kece, era sa soqoni vata, era sa lako mai vei iko; a luvemu tagane, era na lako vakayawa mai; kei ira na luvemu yalewa, era na roqoti mai.

⁵Ko na qai raica, ka vakamarautaki; ia na lomamu, ena vakacegu ka vakalevutaki; ni na vakalesui mai vei iko na kamunaga ni wasawasa; ia nai yau ni veimatanitu, ena rawa mai vei iko.

⁶A qele ni kameli ena lako levu mai vei iko; na luve ni kameli ni Mitiani kei Ifa: ko ira kecega mai Sipa, era na lako mai; era na kauta mai na koula kei na ka boi vinaka; ka ra na vakacaucautaki Jiova e na nodra i tukutuku vinaka.

⁷A qele ni sipi kecega ni Kitari, ena vakasoqoni mai me nomu; na sipi tagane ni Nepeioci, era na qaravi iko: era na cabeta, ni ra vinakata, na noqu i cabocabo-ni-soro; ia na noqu vale vakaiukuuku ka'u na vakaiukuukutaka.

⁸Ko cei oqo era sa vuka mai me vaka na o, ka vaka na ruve ki na nodra i sogo cicila?

⁹Era na waraki au ga na veiyanuyanu, ia na waqa ni Tasisi sa na liu, me kauti ira mai na luvemu mai na vanua vakayawa, na nodra siliva kei na nodra koula talega, ki na yaca i Jiova na nomu Kalou, me nei Koya na Yalosavasava ni Isireli, ni sa vakalagilagitaki iko.

¹⁰Era na viria na nomu bai ko ira na kai tani, ia ko ira na nodra tui era na qaravi iko: ni'u a cudru, ka'u a yaviti iko, ia ni'u sa yalololoma, ka'u na lomani iko.

¹¹Ia na nomu matamata-ni-koro ena dola tikoga; ena sega ni sogo e na siga se na bogi, me kau mai kina vei iko nai yau ni veimatanitu, ka me ra tuberi mai ko ira talega na nodra tui.

¹²Ia na vanua kei na matanitu ena bese ni qaravi iko ena rusa; io, na veimatanitu ko ya ena vakalalataki sara ga.

¹³Nai ukuuku kei Lepanoni ena yaco mai vei iko, na damanu kei na paini, kei na dilo, me vakaiukuukutaka na yasa ni noqu vale tabu, ia nai tutu-ni-yavaqu ka'u na vakalagilagitaka.

¹⁴Ena qai lako roko mai vei iko na luve ni tamata era vakacacani iko; ena qai cuva sobu ki ruku ni yavamu ko ira kecega era a beci iko; ka ra na vakatokai iko, Na koro i Jiova, ko Saioni ka nona na Yalosavasava ni Isireli.

¹⁵Ia, ni ko a biu ka cati, ka sega e veilakovi *kei iko*, ka'u na qai qisi iko kina mo lagilagi ka sega ni mudu, mo vu ni marau vei ira na veitabatamata kecega.

¹⁶Ko na sucuma na nodra wai-ni-sucu na veimatanitu tani, ia na sucudra na tui ko na sucuma: ko na qai kila ni sai au ko Jiova na nomu i Vakabula, ni sai Koya ka voli iko na Kaukauwa nei Jekope.

¹⁷Ka'u na kauta mai na koula mei sosomi ni parasa, ka'u na kauta mai na siliva mei sosomi ni aironi, ka mei sosomi ni kau na parasa, ka mei sosomi ni vatu na aironi: ia ka'u na cakava na nomu mataveilewai me vu ni veivakacegui, kei ira sa dauvakasaurarataki iko me ra vu ni valavala dodonu.

¹⁸Ena sega ni rogoci tale e na nomu vanua, nai valavala kaukauwa, se na rarawa se na rusa e na nomu i yalayala; ia ko na vakatoka na nomu bai me bai ni Bula, kei na nomu matamata-ni-koro me matamata-ni-koro ni Vakavinavinaka.

¹⁹Na mata-ni-siga ena sega tale ni nomu rarama e na siga; na vula talega, ena sega ni cila mai me nomu rarama: ia ko Jiova ga, ena nomu rarama ka sega ni mudu; kei na nomu Kalou, ena nomu i ukuuku.

²⁰Ena sega ni dromu tale na nomu mata-ni-siga, na nomu vula talega ena sega ni dromu: ni na nomu rarama ko Jiova ka sega ni mudu, ia ena oti ga na siga ni nomu tagi.

²¹Ko ira na nomu tamata, era *na* yalododonu kecega: era na taukena na vanua ka sega ni mudu, na sulina ka'u a tea, na cakacaka ni ligaqu, me'u vakarokorokotaki kina.

²²Ko koya sa lailai, ena yaco me le dua na udolu; kei koya sa lailai, me matanitu kaukauwa: koi au ko Jiova, ka'u na vakusarawataka e na kena gauna.

Aisea 61

A nona cakacaka na Mesaia, 1-3. Era na lewe vuqa mai na nona lewe ni lotu, a ra na vakalougatataki, 4-9. Sa reki vakalevu ko koya e na vuku ni ka dina ka dodonu ena tubu cake mai e vuravura, 10,11.

¹Sa tu vei au na Yalo ni Turaga ko Jiova, ni sa lumuti au ko Jiova, me'u vunautaka nai rogorogo vinaka vei ira era sa yalomalumalumu; sa talai au

mai me'u vakabulai ira sa ramusu na yalodra; me'u vunautaka na veisereki
vei ira na bobula, kei na veisereki vei ira era tiko e na vale ni veivesu;

²me'u vunautaka na yabaki vinaka i Jiova; kei na siga sa ia kina na
veisausaumi na noda Kalou; me vakacegui ira kecega era sa tagi;

³me solia vei ira era sa tagi e Saioni nai sala vakaiukuuku mei sosomi ni
dravusa; kei na waiwai ni reki mei sosomi ni tagi; kei nai sulu ni
vakavinavinaka mei sosomi ni lomabibi; ka ra na vakatokai na kau
dauvuataka nai valavala dodonu, ka tea ko Jiova, me vakacaucautaki kina ko
koya.

⁴Ka ra na tara tale na veikoro sa rusa makawa; ka ra na vakaduria tale na ka
sa vakacacani eliu; ka vakavouya na veikoro sa lala tu, na veiyasana ka ca e
nai tabatamata e vuqa.

⁵Ka ra na mai tiko na kai tani me ra vakania na nomudou qele ni sipi; ia na
luvedra na vulagi era na cakava na nomudou were, ka samaka na nomudou
veivaivaini.

⁶Ia koi kemudou, dou na vakatokai na bete i Jiova, dou na vakayacani nai
talatala ni noda Kalou: dou na kania na nodra i yau na veimatanitu, ia dou na
taukena talega na nodra lagilagi.

⁷Ena rua na nomudou i votavota, me kenai sosomi ni nomudou madua, ka ra
na marautaka na nodra i votavota me kenai sosomi ni taqaya: ia e na nodra
vanua dina era na taukena e rua nai votavota, ka na nodra kina na marau e
sega ni mudu.

⁸Ni sai au ko Jiova ka'u sa vinakata na lewa dodonu; ka'u sa cata na ka sa kau
tani vaka tawa dodonu; ka'u na solia dina na nodra i voli, ia ka'u na cakava
vata kei ira na veiyalayalati e sega ni mudu.

⁹Ena qai kilai e na veimatanitu tani na nodra kawa, kei na luvedra e na kedra
maliwa na veimataqali: Ko ira kece era raici ira era na kilai ira, ni sai ira na
kawa sa vakalouugatataka ko Jiova.

¹⁰Au na rekitaki Jiova vakaidina; na yaloqu ena rekitaki koya na noqu Kalou; ni sa vakasulumi au e nai sulu ni bula: ka vakaitutuvitaki au e nai tutuvi ni yalododonu, me vaka na tagane sa qai vakawati sa vakaisalataki koya e nai sala vakabete, ka vaka na yalewa sa qai vakawati sa vakaiukuukutaki koya e na nona ka talei.

¹¹Me vaka na qele sa tubura na kena buroro, ka vaka na were sa tubura na ka e tei kina; ena vakatubura vakakina ko koya na Turaga ko Jiova, nai valavala dodonu kei na vakavinavinaka, e na matadra na veimatanitu kecega.

Aisea 62

Na Mesaia, ena gumatuataka na nona cakacaka e na vukudra na lewe ni lotu, me ra vinaka sara kina, 1-5. Sa vakarota vei ira me ra makututaka na davyadra kei na masu, me yaco na ka sa yalataki, 6-9; me ra tukuna voli talega nai rogorogo vinaka ki nai yalayala kei vuravura, 10-12.

¹E na vuku i Saioni ka'u na sega ni tiko lo, e na vuku talega i Jerusalemi ka'u na sega ni vakacegu, ka me lako mada yani na nona veivakadonui me vaka na ka sa serau, kei na nona veivakabulai me vaka na cina *sa caudre tiko*.

²Ia na veimatanitu, era na raica na nomu veivakadonui; kei ira kecega na tui, na nomu lagilagi: ia ko na vakayacani e na yaca vou, o koya ena cavuta na gusu i Jiova.

³Ia ko na yaco mei sala vakaiukuuku e na liga i Jiova, kei nai sala vakatui e na liga ni nomu Kalou.

⁴Ko na sega ni vakatokai tale, ko koya sa Biu; ia na nomu vanua ena sega ni vakatokai tale, na vanua Lala; ia ko na vakatokai ga, ko koya sa Marautaki, kei na nomu vanua, ko koya sa Vakawati: ni sa marautaki iko ko Jiova: ia na nomu vanua ena vakawati.

⁵Ni *sa vaka* e dua na cauravou sa rau veiwatini kei na gone yalewa, ena veiwatini vakakina kei iko ko ira na luvemu; ia *me vaka* sa marautaka na watina na tagane sa qai vakawati, ena marautaki iko *vakakina* na nomu Kalou.

⁶Ko iko Jerusalemi, ka'u sa lesia nai vakatawa e dela ni nomu bai, ka ra na sega ni tiko lo e na siga se na bogi; koi kemudou sa dauvakananumi Jiova, dou kakua ni vakacegu,

⁷kakua talega ni laivi koya me vakacegu, ka me vakataudeitaki Jerusalemi mada, ka qisia talega me vakacaucautaki e vuravura.

⁸Sa bubului ko Jiova e na ligana i matau kei na ligana kaukauwa, Ka'u na sega sara ni solia tale na nomu sila me kedra na nomu meca, ia ko ira na kai tani era na sega sara ni gunuva na memu waini, o koya ko sa oca kina:

⁹ko ira ga era sa kumuna era na kania, ka vakavinavinaka vei Jiova; kei ira era sa binia era na gunuva e na noqu lomanibai tabu.

¹⁰Dou curu yani, dou curu yani e na veimatamata-ni-koro; caramaka na nodra sala na tamata; vakacerea, vakacerea na salatu; biuta tani na vatu; vakaduria na kuila vei ira na tamata.

¹¹Raica, ko Jiova sa vakarogoya ki nai yalayala kei vuravura, ka vaka, Dou kaya vua na goneyalewa ni Saioni, Raica, sa lako mai na nomu i Vakabula; raica, na kenai sau ena solia sa tiko ga vua, kei na ka ni nona cakacaka sa tu e matana.

¹²A ra na vakatokai ira, Na mataqali yalosavasava, Ko ira sa vakabula ko Jiova: ia ko na vakatokai, Ko koya sa Domoni, na Koro sa sega ni biu.

Aisea 63

Sa gumatua na Mesaia vei ira na nona meca, 1-6. Sa qai vakananuma na yalololoma ni Kalou vei ira na nona tamata eliu, kei na nodra dautalaidredre vua, 7-14. Sa qai ia na masu e na vukudra na kena vo era vakabauta tiko, 15-19.

¹Ko cei oqo sa lako tiko mai Itomi? ka sa vakaisulu damudamu tu mai Posira? o koya sa vakaiukuuku na nonai sulu, ka sa lako tiko vakaturaga mai e na nona kaukauwa levu? Koi au ka vosa dodonu, ka kaukauwa me'u ia na veivakabulai.

²A cava sa damudamu kina na nomu i sulu, ka vakaevei na nomu i tutuvi, ni sa vaka na nona sa sikaraka nai keli-ni-waini?

³Nai keli-ni-waini ka'u sa sikaraka vakataki au ga, ia vei ira na veimataqali sa sega e dua me keirau lewe rua kaya: ia ka'u na sikaraka ga e na noqu cudru, ka butuka e na noqu cudru katakata; ia na kedra dra sa kureitaki mai ki na noqu i sulu, na noqu i tutuvi talega ka'u a lomoca sara kina.

⁴Ni'u sa nakita na siga ni veisausaumi, ia sa qai yaco na nodra yabaki na tamata, ka'u sa vakabula.

⁵Ia ka'u a vakararai voli ka sa sega e dua nai vukeyuke; ia ka'u a kurabui ni sa sega e dua sa tokona mai; sa qai ia na veivakabulai na ligagu dina, e na vukuqu, ia sa tokoni au na noqu cudru katakata.

⁶Ia ka'u sa butuki ira na veimataqali e na noqu cudru, ka'u sa vakamatenitaki ira e na noqu cudru katakata, ka'u sa vakadavea ki na qele na kedra dra.

⁷Au na tukuna na yalololoma levu i Jiova, ka'u na vakacaucautaki Jiova, me vaka na ka kecega sa vakayacora vei keimami ko Jiova; kei na *nonaloloma* levu sa vakayacora vei ira na mataqali i Isireli; me vaka na nona daulomani ira, ka vaka na kena levu ni nona yalololoma.

⁸Ni sa kaya ko koya, E dina ga era sa noqu tamata, era sa luvequ era na sega ni lasu: ka sa yaco ko koya me nodra i Vakabula:

⁹e na nodra rarawa kecega sa rarawa kina ko koya, ia na agilose sa tiko e matana sa dauvakabulai ira: ni ra sa yalololoma ko koya, ka daulomani ira, sa dauvakabulai ira kina ko koya: ka sa keveti ira, ka kauti ira e na veisiga kece eliu:

¹⁰ia ko ira, era talaidredre ga, ka vakararawataka na nona Yalo Tabu; ka sa vuki kina ko koya me nodra meca; ka sa veivala kei ira ko koya.

¹¹A ra sa qai nanuma na veisiga eliu, na gauna i Mosese kei ira na nona tamata, *a ra kaya*, Sa evei ko koya ka kauti ira cake mai na waitui, kei ira nai vakatawa ni nona sipi? sa evei ko koya ka solia ki na lomadra na nona Yalo Tabu?

¹²ka kauti ira e na ligu i matau i Mosese, e na ligana vakaturaga; ka wasea na wai e matadra me rogo kina na yacana ka sega ni mudu?

¹³Ka tuberi ira yani e na wasa titobu, me vaka na ose mai na veikau, me ra sega ni tavutu?

¹⁴Me vaka na manumanu sa lako sobu ki na buca, sa vakacegui ira vakakina na Yalo i Jiova: sa vakakina na nomuni tuberi ira na nomuni tamata, mo ni cakava kina na yacamuni me vakacaucautaki.

¹⁵Mo ni rai sobu mai lomalagi, ka vakaraica mai na nomuni tikotiko tabu sa vakaiukuuku: sa evei na nomuni lomakatakata, kei na nomuni kaukauwa? na yavavala ni lomamuni kei na nomuni yalololoma vei au, sa kinoci beka tu?

¹⁶Koi kemuni na tamai keimami; ia ko Eparaama sa lecavi keimami, ka sa sega ni kilai keimami ko Isireli; sai kemuni Jiova, na tamai keimami, na neimami vakabula; sa mailiu sara na yacamuni:

¹⁷A cava ko ni sa vakasesei keimami tani kina, Jiova, mai na nomuni sala, kavakaukauwataka na yalo i keimami me kakua ni rerevaki kemuni? Mo ni lesu mai e na vukudra na nomuni tamata, na veimataqali era sa nomuni votavota:

¹⁸Sa bogi vica ga sa ra taukena ko ira na nomuni tamata tabu; ia na neimami meca era sa buturaka sobu na nomuni vale tabu:

¹⁹Keimami sa qai yaco me vakataki ira na tamata ko ni a sega ni daulewa vei ira mailiu, ko ira era sa sega ni vakayacani e na yacamuni.

Aisea 64

Sa ia tiko na Mesaia na nona masulaki ira na nona lewe ni lotu, 1-12.

¹Mo ni dresulaka mada na lomalagi, *ka lako sobu mai, me yavala e matamuni na veiulu-ni-vanua,*

²me vaka na bukawaqa sa tutuvaka na kau vuca, *ka vaka na bukawaqa sa kere kina na wai, me vakarogoya kina na yacamuni vei ira na nomuni meca; me ra sautaninini e matamuni ko ira na veimatanitu:*

³Ni kemuni sa cakava kina na ka rerevaki keimami a sega ni nanuma kina ko ni a lako sobu mai, sa yavala e matamuni na veiulu-ni-vanua.

⁴Ia mai nai vakatekivu era sa sega ni rogoca, sa sega ni rogo ki na daligadra, sa sega na matadra sa kunea e dua na Kalou, koi kemuni duaduaga, sa cakacaka e na vuku i koya sa waraki koya.

⁵Ko ni sa mai tavaki koya na tamata sa marau ka cakava nai valavala dodonu, ko ira era sa vakananumi kemuni e na nomuni sala; Raica, ko ni sa cudru, ni keimami sai valavala ca; e na *sala* oqori sa tu na *bula* tawa mudu, ia keimami na vakabulai.

⁶Ia keimami sa vaka na ka sa sega ni savasava koi keimami kecega; ka sa vaka nai sulu qeleqeleva na neimami valavala dodonu kecega; Keimami sa daumalai me vaka na drau ni kau kecega; ia na neimami caka cala sa vaka na cagi sa kauti keimami tani:

⁷ka sa sega e dua sa masuta na yacamuni, se uqeti koya me tauri kemuni: ni kemuni sa tabonaka na matamuni maivei keimami, ka sa vakawaicalataki keimami e na neimami valavala ca.

⁸Ia oqo, kemuni Jiova, ko ni sa tamai keimami; koi keimami na tete, ia koi kemuni na keimami dautuli kuro; ia koi keimami kecega na cakacaka ni ligamuni:

⁹Mo ni kakua ni cudru vakalevu, Jiova, ia mo ni kakua ni nanuma ka tawa mudu na neimami caka cala: mo ni raica, ni kila mada, ni keimami sa nomuni tamata koi keimami kecega:

¹⁰a nomuni veikoro tabu, sa lekutu; ko Saioni, sa veikau; ko Jerusalemi sa lala;

¹¹a neimami vale tabu ka vakaiukuuku, sa ra dauia kina na vakavinavinaka vei kemuni ko ira na tamai keimami, sa kama e na bukawaqa; ia na neimami ka talei kecega sa vakarusai:

¹²Ko ni na vosota tiko, Jiova, ni sa yaco na *ka* kece oqo? ko ni na galu tiko beka, ka vakararawataki keimami vakalevu sara?

Aisea 65

Sa ra kacivi me ra lotu na lewe ni veivanua, ka sa biu laivi na matanitu vaka-Juta e na vuku ni nodra i valavala ca, 1-7. Sa na vakavo eso ni ra vakabauta, 8-10. Sa ca sara ko ira na vakatitiqa, sa vinaka sara ko ira na vakabauta, 11-16. A gauna ni Mesaia sa vaka ni sa buli na lomalagi vou kei na vuravura vou ena tubu mai kina na ka vinaka sara, 17-25.

¹Sa qarai au mai ko ira era a sega ni tarogi *au*: sa kunei au ko ira era a sega ni vakasaqarai au: au a kaya, Koi au oqo, koi au oqo, ki na matanitu sa sega ni masuta na yacaqu.

²Au a dodoka na ligaqu e na veisiga ki na dua na mataqali dautalaidredre, era lakova na sala sa sega ni vinaka, ka muria na ka era dui nanuma;

³na mataqali sa vakacudrui au ki mataqu e na veisiga; era vakacaboi soro e na veiwere, ka vakama nai madrali boi vinaka e na vatu buli:

⁴era tiko ga e nai bulubulu, ka moce e na veiqara; era kana vuaka tiko, ia na waibuta ni ka sa vakasisila *sa tu e na* medra bilo;

⁵a ra kaya, Mo tiko tani ko iko; kakua ni ko sudra mai vei au; ni'u sa yalosavasava cake vei kedaru. Ko ira oqo era sa kubou e na ucuqu, na buka sa waqa tu e na veisiga.

⁶Raica, sa volai tu e mataqu; ka'u na sega ni cegu, ka'u na sauma io ka'u na sauma ki na lomaseredra

⁷na nomudou caka cala, sa kaya ko Jiova, kei na nodra caka cala na tamamudou, era sa vakama nai madrali boi vinaka e na veiulu-ni-vanua, ka vosavakacacataki au e na veiulu-ni-koro: ia ka'u na sauma na nodra cakacaka eliu ki na lomaseredra.

⁸Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Me vaka sa kune na waini vou e nai soso vua ni vaini, ka sa kaya e dua, Mo kakua ni vakacataka, ni sa tu kina na ka ni veivakalougatataki; ka'u na kitaka vakakina e na vukudra na noqu tamata, me'u kakua ni vakacataka ira kecega:

⁹Ia ka'u na kauta maivei Jekope e dua na kawa, ka maivei Juta e dua nai taukei ni noqu ulu-ni-vanua; ia ko ira ka'u sa digitaka era na taukena, ko ira talega na noqu tamata era na tiko maikina.

¹⁰Ia ko Seroni ena yaco me bai ni sipi, kei na buca i Akori mei kotokoto ni qele ni pulumokau, me nodra na noqu tamata era sa qaravi au.

¹¹Ia koi kemudou, sa biuti Jiova, ka guilecava na noqu ulu-ni-vanua tabu, ka tau kakana ki na tepeli vei Kata, ka tu yaqona nai sevu mei Meni,

¹²ka'u na lesi kemudou ki nai seleiwau, ia koi kemudou kece dou na cuva ga me vakamatei: ni dou sa sega ni rogo mai ni'u sa kaci; ni'u sa vosa yani, dou sa sega ni rogoca; ia dou a cakava na ka sa ca e mataqu: ka dou sa digitaka na ka ka'u sa sega ni vinakata.

¹³O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova, Raica, ko ira na noqu tamata era na kana, ia dou na viakana; raica, ko ira na noqu tamata era na gunu, ia dou na viagunu; raica, ko ira na noqu tamata era na reki, ia dou na madua;

¹⁴raica, ko ira na noqu tamata era na sere ni sa marau na lomadra, ia dou na tagi ni sa rarawa na lomamudou; ia dou na qoqolou ni sa ramusu na yalomudou.

¹⁵Ia na yacamudou sa na tiko ga me sa cavuti ni sa ia na veivatonaki vei ira ka'u sa digitaka, ia na Turaga ko Jiova ena vakamatei iko, ka vakayacani ira na nona tamata e na dua na yaca tani:

¹⁶Ia ko koya sa vosavakalougatataki koya e vuravura me vosavakalougatataki koya e na yaca ga ni Kalou dina; ko koya talega sa bubului e vuravura me bubului e na yaca ga ni Kalou dina; ka ni sa guileca na ka rarawa eliu, ka ni sa tabonaki talega mai na mataqu.

¹⁷Raica, ka'u sa bulia na lomalagi vou kei na vuravura vou; ia ena sega ni nanumi na ka eliu, ena sega ni curu tale ki na lomamudou.

¹⁸Ia dou reki ka marau ka sega ni mudu e na ka ka'u sa cakava: raica, ka'u sa qisi Jerusalemi me ka ni marau, kei na nona tamata me ka ni reki.

¹⁹Ia ka'u na marautaki Jerusalemi, ka rekitaki ira na noqu tamata; ena sega ni rogoci tale kina na tagi, se na qoqolou.

²⁰Ena sega tale maikea e dua na gone sa bogi vica wale na nona bula, se dua na qase sa sega ni tamata qase sara: ia ko koya sa gone ni sa mate sa na dua na drau na nona yabaki; ia na tamata i valavala ca sa dua na drau na nona yabaki ena ka ni veivakarusai.

²¹A ra na tara vale, ka tiko kina; era na tea eso na were-ni-vaini, ka kania na vuana;

²²era na sega ni tara, ka tiko kina na tamata tani, era na sega ni tea, ka kania na tamata tani: ia me vaka na kena dede e dua na kau ena vakakina na nodra gauna na noqu tamata, ia era na rekitaka vakadede na cakacaka ni ligadra ko ira na tamata ka'u sa digitaka.

²³Era na sega ni oca walega, se vakasucu gone me ka ni rarawa vei ira; ni ra sa nodra kawa na tamata era sa vakalougatataki maivei Jiova, ko ira kei na luvedra talega.

²⁴Ia ena yaco ni sa bera na nodra masu vei au, ka'u na rogo yani; ni ra sa vosa tiko, ka'u na rogoci ira.

²⁵A wolifa kei na lami, erau na kana vata; ia na laioni, ena kania na lolo ni sila me vaka na pulumokau; ia na kuvu-ni-soso ena kena kakana na gata. Era na sega ni ia na veivakacacani se na veivakarusai e na noqu ulu-ni-vanua tabu kecega, sa kaya ko Jiova.

Aisea 66

Sai tikotiko ni Kalou na yalo sa dina ka malumalumu, 1,2. Sa vakatatabui sara nai valavala ni lotu vaka-Juta, 3,4. Era sa vakacegui ko ira na yalodina era vakacacani, 5-14. Era cudruvi na lewe vuqa era sa vuki tani me ra qarava na ka lasu, 15-17. Era na lesi me rai talatala ni Kalou ki vuravura taucoko ko ira na lewe vica sa vo vei ira era vakabauta, ena yaco na nodra cakacaka, era na raica talega na nodra ca na tamata ca, 18-24.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Sa noqu i tikotiko vakaturaga, ko lomalagi, ia ko vuravura, sai tutu-ni-yavaqu: a vale cava dou na tara me noqu? se tikina cava me noqu i vakavakacegu?

²Ia na ka kecega oqo sa bulia na ligaqu, ka sa tu mai na ka kecega oqo, sa kaya ko Jiova: *ia na tamata oqo ka'u na goleva, io ko koya sa yalomalumalumu ka ramusu na yalona, ka sa rerevaka na noqu vosa.*

³Ko koya sa vakamatea na pulumokau *mei soro*, sa vaka e dua sa yavita na tamata; ko koya sa vakacabora na lami, sa vaka e dua sa muduka na domo ni koli; ko koya sa cabora nai madrali, sa vaka e dua *sa cabora* na dra ni vuaka; ko koya sa cabora nai madrali boi vinaka, sa vaka e dua sa vosavakalougatataka na ka lasu wale. Io ko ira oqo era sa digitaka na nodra sala, ka ra sa vinakata e na yalodra na nodra ka vakasisila.

⁴Io koi au, ka'u na digitaka na ka ni nodra veivakaocataki wale; ia na ka era sa rerevaka ka'u na vakayacora vei ira; ka ni'u a kaci, ka sa sega e dua e rogo mai, ka'u a vosa, ka sa sega e dua e rogoca, ia era sa cakava na ka ca e mataqu, ka ra sa digitaka na ka ka'u sa sega ni vinakata.

⁵Dou rogoca na vosa i Jiova, koi kemudou sa rerevaka na nona vosa; Ko ira na wekamudou, ka cati kemudou, ka biuti kemudou tani e na vuku ni yacaqu, era sa kaya, Me vakarokorokotaki ko Jiova: *ia ena rairai ga ko koya mo dou reki kina, ka ra na madua ga ko ira.*

⁶A domo ni ue ka rogo mai na koro! A domo ka rogo mai na vale ni soro! A domo i Jiova sa saumi ira tiko na nona meca!

⁷Ni sa bera na nona taratara, sa vakasucu ko koya; ni sa bera na nona yaluma sa vakasucuma e dua na gonetagane.

⁸Ko cei sa rogoca e dua na ka vakaoqo? ko cei sa raica na ka vakaoqori? Me vakasucumi li e dua na vanua e na siga e dua bau? se me sucu vata li na lewe ni dua na matanitu? ia ni sa qai taratara ko Saioni, sa vakasucumi ira na luvena.

⁹Me'u vakayacora beka na taratara, ka sega ni vakayacora talega na vakasucu? sa kaya ko Jiova: se me'u vakayacora beka na vakasucu, ka qai sogota tale? sa kaya na nomu Kalou.

¹⁰Dou reki vata kei Jerusalemi, ka marautaki koya, koi kemudou kecega sa lomani koya; dou reki vakalevu vata kaya, koi kemudou kecega sa tagicaki koya:

¹¹mo dou sucuma na sucuna sa dauveivakacegui, ka mamau kina; mo dou lobaka, ka marautaka na kena levu ni nona lagilagi.

¹²Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, ka'u na vakayacora vua na sautu me vaka na uciwai, kei na nodra i yau na veimatanitu me vaka na wai drodro e vuabale: ia dou na qai sucuma, dou na keveti voli e na sarisarina, ka tenei e na duruna.

¹³Me vaka e dua sa vakaceguya ko tinana, ka'u na vakacegui kemudou vakakina: ia dou na vakacegui, e Jerusalemi.

¹⁴Ia dou na kunea, ka na reki na lomamudou, ka bulabula na suimudou me vaka na co: ena kilai na liga i Jiova vei ira na nona tamata, ia ena cudruvi ira na nona meca.

¹⁵Ni na lako dina mai ko Jiova e na bukawaqa, ena vaka talega na covulaca na nona qiqi-ni-valu, me ia na nona veisausaumi e na cudru katakata, kei na nona veivunauci e na yameyame ni bukawaqa. Na bukawaqa, kei nai seleiwau, sa na ia kina na veilewai kei ira na tamata kecega, ko Jiova:

¹⁶ia era na lewe vuqa ena vakamatea ko Jiova.

¹⁷Ko ira era ia na veivakatabui, kei ira era ia na veivakasavasavataki e na veiwere, ka ra muri koya e dua sa tiko e loma, ka ra sa kana vuaka, kei na ka vakasisila, kei na kalavo, era na vakaoti vata ga, sa kaya ko Jiova.

¹⁸Ia koi au *ka'u sa kila* na nodra cakacaka kei na nanuma ni lomadra: ia, ka'u na vakasoqoni ira vata na lewe ni veivanua kecega kei na dui vosavosa; ka ra na lako mai ka raica na noqu totoka.

¹⁹Ia ka'u na solia e na kedra maliwa e dua nai vakatakilakila; ka'u na talai ira era sa vo ki na veivanua, ki Tasisi, kei Puli, kei Luti, era dauloqata na dakai titi, ki Tupali, kei Javana, na veiyanuyanu vakayawa, era sa sega ni rogoca na

noqu totoka, se raica na noqu lagilagi; a ra na tukuna na noqu i ukuuku e na veivanua.

²⁰A ra na kauti ira kece na wekamudou mai na veivanua, mei cabocabo vei Jiova, e na ose, kei na qiqi-ni-tamata, kei na tavata, kei na meule, kei na kameli, ki na noqu ulu-ni-vanua tabu ko Jerusalemi, sa kaya ko Jiova, me vakataki ira na Isireli era kauta mai nai cabocabo e na bilo savasava ki na vale i Jiova.

²¹Ia ka'u na lesia talega eso vei ira na Livai me ra bete, sa kaya ko Jiova.

²²Me vaka sa na tu e mataqu na lomalagi vou kei na vuravura vou ka'u sa cakava, sa kaya ko Jiova, ena tu vaka talega kina na nomudou kawa kei na yacamudou.

²³Ia mai na vula e dua ka yacova na vula kadua, ka mai na siga tabu e dua ka yacova na siga tabu kadua, era na lako mai na tamata kecega me ra mai cuva e mataqu, sa kaya ko Jiova.

²⁴A ra na lako yani, ka raica na yago ni tamata era sa mate era vuki tani vei au: ni na sega ni mate na kedra baca, ena sega talega ni bokoci na kedra bukawaqa; ka ra na ka vakasisila vei ira na tamata kecega.

Jeremaia

Jeremaia 1

Na gauna i Jeremaia, kei na nona lesi me parofita, 1-10. A raivotu ni taba ni amodi, kei na kuro sa cawa, 11-13. A ka bibi sa lewai me yacovi ira na Juta, 14-16. Sa vakaukauwataki Jeremaia na Kalou e na nona vosa ni yalayala, 17-19.

¹A vosa i Jeremaia na luve i Ilikaia, e dua vei ira na bete era *tiko* mai Anacoci e na vanua ko Penijamini:

²a sa yaco vua na vosa i Jiova e na gauna i Josaia na luve i Emoni na tui Juta, e nai katinikatolu ni yabaki ni nona lewa.

³A sa yaco talega e na gauna i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta, ka yacova nai otioti ni kenai katinikadua ni yabaki i Setekaia na luve i Josaia na tui Juta, ka yaco ki na *siga* sa kau vakabobula kina ko Jerusalemi e nai kalima ni vula.

⁴Sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁵Ni'u a bera ni buli iko e na kete, ka'u sa kilai iko; ia ni ko a bera ni sucu mai, ka'u sa vakatabui iko, *kalesi* iko mo nodra parofita na veimatanitu.

⁶Au a qai kaya, Isa, noqu Turaga Jiova! raica, ka'u sa sega ni kila vosa: ni'u sa gone ga koi au.

⁷Ia sa kaya vei au ko Jiova, Mo kakua ni kaya, Au sa gone ga koi au: ni ko na lako vei ira kecega ka'u sa talai iko kina, ia na ka kece talega ka'u sa vakarota vei iko, ko na tukuna.

⁸Mo kakua ni rerevaka na matadra: ni'u sa *tiko* vata kei iko koi au, me'u vakabulai iko, sa kaya ko Jiova.

⁹A sa dodoka mai na ligana ko Jiova, ka tara na gusuqu. Ka sa kaya vei au ko Jiova, Raica, ka'u sa tauca na noqu vosa ki na gusumu.

¹⁰Raica, ka'u sa lesi iko e na *siga* oqo ki na veivanua kei na veimatanitu mo cavuta laivi, ka basuka, ka vakarusa, ka talaraka, ka tara, ka tea.

¹¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka, I Jeremaia, a cava ko sa raica? Au a kaya, E dua na taba ni amodi ka'u sa raica.

¹²Ka sa kaya vei au ko Jiova, Ko sa raica vinaka: ni'u na vakusarawataka na noqu vosa me'u vakayacora.

¹³A sa yaco tale me vakarua vei au na vosa i Jiova, ka vaka, A cava ko sa raica? Au a kaya, E dua na kuro sa cawa ka'u sa raica, ia na gusuna sa donuya na mata ni tokalau.

¹⁴A sa kaya vei au ko Jiova, Mai na tokalau ena yaco e dua na ca kivei ira kecega na lewe ni vanua:

¹⁵ni'u na kacivi ira kece na veimataqali ni veimatanitu mai na tokalau, sa kaya ko Jiova; a ra na lako mai, ka ra na dui vakatura na nodra i tikotiko vakaturaga e na matamata-ni-koro mai Jerusalemi, kei na kena bai kecega e vakavolivolta, kei na veikoro vaka-Juta kecega:

¹⁶ia ka'u na tukuna na noqu lewa vei ira e na vuku ni nodra ca kecega, era sa biuti au, ka vakama nai madrali boi vinaka ki na kalou tani, ka soro ki na cakacaka ni ligadra.

¹⁷Ia ko iko, mo vauca na tolomu, ka tu cake, ka tukuna vei ira na ka kecega ka'u sa vakarota vei iko: kakua ni ko rerevaka na matadra, de'u vakataqayataki iko e matadra:

¹⁸ia koi au, raica, ka'u sa lesi iko e na siga oqo mo koro kaukauwa, ka mo duru kaukamea, ka bai parasa ki na vanua tauoko, vei ira na tui Juta, vei ira na kena turaga, vei ira na kena bete, kei ira na lewe ni vanua:

¹⁹ia era na veivala kei iko; ka ra na sega ni gumatua vei iko; ni'u sa tiko vata kei iko, sa kaya ko Jiova, me'u vakabulai iko.

Jeremaia 2

Na Kalou, ni sa vakatakila oti na nona loloma eliu vei ira na Juta, sa qai vunauci ira e na vuku ni nodra vuki tani vua, ni sa ka levu sara, 1-13. Era vuna ga kina na ka rarawa sa yacovi ira, 14-19. A nodra i valavalala ca na Juta, 20-30. Era sa vunauci e na vuku ni nodra via vakadonui ira vakataki ira, 31-37.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Mo la'ki tukuna e na daliga i Jerusalemi, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Au sa nanumi iko, kei na nodaru veilomani ni ko sa gone, kei na loloma ni nodaru veimusuki, ni ko a muri au voli e na veikau, e na vanua sa sega ni tei.

³Sa tabu ko Isireli me nei Jiova, ka sai sevu ni nona vuata; ko ira kece sa vakacacani koya, era na cala; a ca ga ena yacovi ira, sa kaya ko Jiova.

⁴Dou rogoca na vosa i Jiova, na mataqali i Jekope, kei na veivuvale kecega ni mataqali i Isireli:

⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova, A caka cala cava era sa kunea vei au ko ira na tamamudou, me ra lako vakayawa tani kina vei au, ka muria na ka wale, ka ra sa sega kina ni yaga?

⁶ka ra sa sega talega ni kaya, Evei ko Jiova ka kauti keda cake mai na vanua ko Ijipita, ka tuberi keda e loma ni veikau, e na vanua liwa lala ka sukusukura, na vanua ni dausiga kei na yaloyalo ni mate, na vanua sa sega e dua e lakova, ka sega na tamata e tiko kina?

⁷Ia ka'u a kauti kemudou ki na vanua sautu, mo dou kania na vuana kei na kena ka vinaka; ia ni dou sa curu kina, dou sa vakadukadukalitaka na noqu vanua, ia na noqu i votavota dou sa vakasisilataka.

⁸Era sa sega ni kaya na bete, Evei ko Jiova? ko ira talega na vu-ni-vunau era sa sega ni kilai au: ko ira nai vakatawa era sa vuki tani vei au, ko ira talega na parofita era sa daucavuti Peali, ka muria *na ka* sa sega ni yaga.

⁹O koya oqo ka'u na ia tiko kina na veilewai kei kemudou, sa kaya ko Jiova, io, kei ira talega na luvedra na luvemudou ka'u na ia na veilewai.

¹⁰Ia dou lako mada yani ki na veiyanuyanu ko Kitimi, ka raica; ka talatala ki Kitari, ka vakananuma matua, ka kila, se dua kina na ka vakaoqo.

¹¹Sa dua li na matanitu sa vakaisosomitaka na kena kalou, e na ka sa sega ni kalou? ia ko ira na noqu tamata era sa vakaisosomitaki koya sa nodra i ukuuku e na *ka* sa sega ni yaga.

¹²Dou kidacala, na lomalagi, e na ka oqo, ia dou ririkotaka, dou vakaloloma mai, sa kaya ko Jiova:

¹³ni sa rua na ka ca era sa cakava, ko ira na noqu tamata; era sa biuti au, na mata-ni-wai bula, ka ra sa taya me nodra nai keli-ni-wai, nai keli-ni-wai ka ca, ka sa lu tikotikoga.

¹⁴Sa bobula beka ko Isireli? se na lufe ni bobula beka ko koya? a cava sa qai vakacacani kina?

¹⁵a lufe ni laioni era sa tagici koya, era sa tabalaka na domodra, ka vakalalataka na nona vanua: na nona veikoro sa kama, sa sega e tiko kina.

¹⁶Ko ira talega na gone ni Nofi kei Tapanesi era sa vorolaka na buradelamu.

¹⁷A ka oqo ko sa vakayacora vei iko, se segai, ni ko sa biuti Jiova na nomu Kalou, ni sa tuberi iko e na sala?

¹⁸Ia oqo, a cava me nomu mo via lako kina ki Ijipita, mo gunuva na wai ni Siori? se cava me nomu mo via lako kina ki Asiria, mo gunuva na wai ni Uciwai?

¹⁹Ena kemu kuita na nomu ca, ia na nomu vuki tani ena vunauci iko: mo kila ga ka raica ni sa ka ca ka gaga na nomu biuti Jiova na nomu Kalou, ni sa sega talega vei iko na rerevaki au, sa kaya na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa.

²⁰Ka'u a musuka mailiu na kemui vua, ka drutia na kemui vau; ia ko a kaya, Au na sega ni talaidredre; ia e na ulu-ni-koro cecere kecega kei na ruku ni kau bulabula kecega ko sa lako sese kina, ka ia na dautagane.

²¹Ia koi au ka'u a tei iko mo vaini vinaka ga, mo kau dinadina sara; ia ko sa qai vuki vakaevei mo kau ca ni vaini tani vei au?

²²Ia kevaka ko sa savai iko e na lase, ka vakalevutaka vei iko na sovu, sa volaitu ga e mataqu na nomu caka cala, sa kaya na Turaga ko Jiova.

²³Ko sa kaya vakacava, Au sa sega ni vaqelevewataki, au a sega ni muri Peali? mo raica na nomu i valavala e na buca, kila mada na ka ko sa cakava: na kameli totolo ko iko sa vereverea na kenai lakolako;

²⁴kei na asa kila sa daulasa mai veikau, sa boiboica na cagi ni sa gagano voli; ni sa via veiyacovi, ko cei me vakalesui koya tani? ko ira kece era qarai koya, era na sega ni via oca wale; ena kena vula, era na qai kunei koya.

²⁵Me kua mada ni tawa vakaivava na yavamu; ka tarova na nomu i tilotilo, mo kakua ni viagunu: ia ko a kaya, Sa sega vei au nai nuinui: sa segai sara; ni'u a lomani ira na kai tani, ia ka'u na muri ira ga.

²⁶Me vaka sa madua na butako ni sa kune, sa madua vakakina na mataqali i Isireli; ko ira, kei na nodra tui, kei na nodra turaga, kei na nodra bete, kei na nodra parofita,

²⁷ni ra kaya ki na kau, Ko iko na tamaqu; ki na vatu talega, Ko iko ko a vakasucumi au: ka ni ra sa vakanadaku vei au, ka sega ni vakanamata mai: ia e na gauna ni nodra rarawa era na kaya, Mo ni tu cake mai, ka vakabulai keimami.

²⁸Ia sa evei na nomu kalou ko sa cakava me yaga vei iko? me ra tu cake mai, kevaka era sa vakabulai iko rawa e na gauna ni nomu rarawa: na nomu kalou, ko iko Juta sa tautauvata na kedrai wiliwili kei na nomu veikoro.

²⁹A cava dou na mai kaya vei au? koi kemudou kecega dou sa vuki tani vei au, sa kaya ko Jiova.

³⁰Sa sega ni yaga na noqu cudruvi ira na luvemudou; era sa sega ni vakavulici kina: a nomudou i seleiwau sa kani ira na nomudou parofita, me vaka na laioni e dauveivakamatei.

³¹Kemudou nai tabatamata, dou kila mada na vosa i Jiova. Ka'u a *vakabeka* na veikau vei Isireli; se na vanua butobuto loaloa? a cava era sa kaya kina na noqu tamata, Keimami sa veitalia ga; keimami na sega ni lako tale vei iko?

³²Me guilecava li na goneyalewa na nona ka ni ukuuku, se na yalewa sa qai vakawati na nonai sulu ni vakawati? ia na noqu tamata era sa guilecavi au ka bogi vuqa sa sega ni wili rawa.

³³A cava ko sa ia kina nai valavala vakaveiwedevi mo kere loloma kina? ia ko ira talega na yalewa ca ko sa vakavulica e na nomu i valavala:

³⁴Sa kune talega e na bui ni nomu i sulu na dra ni yalodra era sa sega ni cala ka ra dravudravua: sa segai ni'u sa kelia ka'u sa kunea kina, sa tu ga vei ira kecega oqo.

³⁵Ia ko sa kaya, E na vuku ni'u sa sega ni cala, ena suka tani ga vei au na nona cudru. Raica, ka'u na ia na veilewai kei iko, ka ni ko sa kaya, Au sa sega ni valavala ca.

³⁶A cava ko sa daulako voli vakalevu kina mo vakatanitaka kina na nomu i valavala? ko na maduataki Ijipita talega, me vaka ko sa maduataki Asiria.

³⁷Io, ko na lako tani talega kina maivei koya ka na toka na ligamu ki ulumu: ni sa biuti ira ko sa vakararavi kina ko Jiova ia ko na sega ni vakayacori kina.

Jeremaia 3

A yalololoma levu ni Kalou vei ira na Juta, ni ra sa vuki tani vua, 1-5. Era sa uasivi cake vei ira na Isireli e na ca, 6-11. Kevaka era veivutuni, era na lomani tale, 12-20. Sa ra vakaroti ko ira na Isireli me ra veivutuni, a ra sa vakatusa na nodra i valavala ca, 21-25.

¹Sa kainaki, Kevaka e dua na tagane sa biuta na watina, a sa lako tani vua, ka sa yaco me nona na tagane tani, ena lesu tale beka vua ko koya na tagane? ena sega beka ni vakadukadukalitaki sara kina na vanua ko ya? ia ko iko ko sa cala kei ira e lewe vuqa; ia mo lesu ga vei au, sa kaya ko Jiova.

²Mo ta cake ka rai ki na veiyasana cecere, ka raica se dua na tikina dou sega ni veimoceri kina. E na gaunisala ko a waraki ira, me vaka na kai Arepea mai na veikau; ia ko sa vakadukadukalitaka na vanua e na nomu dautagane kei na nomu ca:

³Sa bureitaki kina na uca, a sa sega kina na uca taumuri; ia na yadremu sa vaka na yadrena na yalewa dautagane, ko sa bese ni madua.

⁴Ko na sega beka ni tagici au mai na siga oqo, ka vaka, Na tamaqu, sai kemuni sa tuberi au ni'u a gone?

⁵ena waqa tiko beka *na nona cudru* ka tawa mudu? ena vakadedetaka tiko beka ka yacova nai otioti? Raica; ko sa vosataka na ka ca ka cakava talega, ka ko sa veitalia voli.

⁶A sa kaya vei au ko Jiova e na gauna i Josaia na tui, Ko sa raica li na ka sa cakava ko Isireli na dauvuki? sa lako ko koya ki na ulu-ni-vanua kecega kei na ruku ni kau bulabula kecega, ka sa ia kina na dautagane.

⁷Ia ka'u a kaya vua ni sa cakava oti na ka kecega oqori, Mo lesu mai vei au. A sa sega ni lesu mai. A sa kunea ko Juta na tacina daulawaki.

⁸Ia ka'u a raica, ni sai koya dina oqo ni sa dautagane ko Isireli na dauvuki, ka'u a biuti koya tani ka solia vua nai vola ni veibiu, ka sa sega ni rere kina na daulawaki ko Juta na tacina, ia sa lako talega ko koya ka ia na dautagane.

⁹A sa yaco e na vuku ni sa rogo na nona dautagane, sa vakadukadukalitaka kina na vanua, ka sa ia na dautagane kei na vatu kei na kau.

¹⁰Ia e na ka kece talega oqo sa sega ni lesu kina vei au na tacina daulawaki ko Juta e na vu ni yalona, ia sa ka vakailasu ga, sa kaya ko Jiova.

¹¹A sa kaya vei au ko Jiova, Sa dodonu ga ko Isireli na dauvuki, ka sega ko Juta na daulawaki.

¹²Mo la'ki tukuna na vosa oqo vaka ki na tokalau, ka kaya, Dou lesu mai, na Isireli sa dauvuki, sa kaya ko Jiova; ka'u na qai sega ni vakatauca na noqu cudru vei kemudou: ni'u sa yalololoma, sa kaya ko Jiova, ka'u na sega ni vakadedetaka tikoga na noqu cudru me sega ni mudu.

¹³Me vakatusa ga na nomu caka cala, ko sa talaidredre kina vei Jiova na nomu Kalou, ka sa veibiuyaka na nomu i valavala kei ira na kai tani e na ruku ni kau bulabula kecega, ia dou a sega ni vakarorogo ki na domoqu, sa kaya ko Jiova.

¹⁴Dou lesu mai, na gone dauvuki, sa kaya ko Jiova; ni'u sa veiwatini kei kemudou: ka'u na qai kauti kemudou, e dua mai na dua na koro, ka rua mai na dua na mataqali, ia ka'u na kauti kemudou mai ki Saioni:

¹⁵ka'u na solia vei kemudou nai vakatawa era sa vaka na yaloqu, era na vakani kemudou vakavuku ka vakayalomatua.

¹⁶Ia ena yaco, ni dou sa vakalevutaki ka vakaluveni e na vanua, e na gauna oqori, sa kaya ko Jiova, era na sega ni kaya tale, A kato ni veiyalayalati i Jiova: ena sega talega ni lakova na lomadra: era na sega talega ni nanuma kina; era na sega talega ni taleva; ena sega talega ni caka tale.

¹⁷E na gauna ko ya era na vakatokai Jerusalemi mei tikotiko vakaturaga i Jiova; ka ra na soqoni vata kina na lewe ni veimatanitu kecega ki na yaca i Jiova ki Jerusalemi: ka ra na sega ni muria tale na kaukauwa ni lomadra ca.

¹⁸E na gauna ko ya erau na lako vata na mataqali i Juta kei na mataqali i Isireli, ka ra na lako vata mai na vanua mai na tokalau ki na vanua ka'u a solia vei ira na nomudou qase me ra taukena.

¹⁹Ia ka'u a kaya, Au na vakatikori iko vata vakaevei kei ira na luvequ, ka solia vei iko na vanua sa vinakati sara, na nodra i votavota vinaka na lewe vuqa ni veimatanitu? ka'u a vaka, Ko na kaya mai vei au, Kemuni na Tamaqu; ia ko na sega tale ni vuki tani vei au.

²⁰E dina, me vaka na yalewa sa biuta tani vakaca na watina, dou sa biuti au vakaca vaka talega kina, koi kemudou na mataqali i Isireli, sa kaya ko Jiova.

²¹E dua na domo sa rogo e na veiyasana cecere, na nodra tagi *kei* na nodra vakamamasu na Isireli: ni ra sa vakavevetaka na nodra sala, ka ra sa guilecavi Jiova na nodra Kalou.

²²Dou lesu mai, na gone sa dauvuki, ka'u na buluta na nomudou dauvuki. Mo ni raica, keimami sa lako mai vei kemuni; ni sai kemuni ko Jiova na neimami Kalou.

²³E dina sa ka lasu na veiyasana cecere, na ulu-ni-vanua e vuqa; e dina sa maivei Jiova na neimami Kalou na neimami bula na Isireli.

²⁴Ia na veivakamaduataki sa kania na nodra oca na neimami qase mai na gauna keimami a cauravou kina; kei na nodra qele ni sipi kei na nodra qele ni pulumokau, na luvedra tagane kei na luvedra yalewa.

²⁵Keimami sa koto sobu e na neimami madua, ka sa luvuci keimami na kidroa: ni keimami sai valavala ca vei Jiova na neimami Kalou, koi keimami

kei ira na neimami qase, mai na gauna keimami a cauravou kina ka yacova na siga oqo, ka sega ni vakarorogo ki na domo i Jiova na neimami Kalou.

Jeremaia 4

Na Kalou, sa kacivi ira na Isireli me ra veivutuni, me ra vinaka kina, 1,2. Sa vakaroti ira na Juta me ra veivutuni, ni sa voleka ni yacovi ira na ca levu, 3-18. Sa tagicaki na nodra ka rarawa na Juta, 19-31.

¹Kevaka ko na lesu mai, na Isireli, sa kaya ko Jiova, mo lesu mai vei au: ia kevaka ko na biuta tani na nomu ka vakasisila e mataqu, ko na qai sega ni lako tani:

²ia ko na ia na bubului ka vaka, Sa bula ko Jiova, *ka ia* e na lomadina, kei na yalododonu, kei na cakacaka dodonu; ia era na vosavakalouga tataki ira e na vukuna ko ira na lewe ni veimatanitu, ko koya talega era na vakacaucautaka.

³Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova vei ira na Juta kei Jerusalemi, Dou cukita na nomudou qalau ia dou kakua ni kaburaka *na sila* ki na veiwa-votovotoa.

⁴Dou cilivi kemudou mo dou nei Jiova, ka kauta tani na vuso ni yalomudou, koi kemudou na kai Juta kei na lewe i Jerusalemi: de lako yani me vaka na bukawaqa na noqu cudru, ka waqa me sega e dua e bokoca rawa, e na vuku ni kena ca ni nomudou i valavala.

⁵Dou tukuna mai Juta, ka vakarogorogoya mai Jerusalemi; ka kaya, Dou uvuca na davui e na vanua: dou kaci yani, dou soqoni vata, ka kaya, Dou soqoni vata mai, me da la'ki curuma na veikoro vakabai.

⁶Dou vakarewataka na kuila vaka ki Saioni: dou dro, kakua ni berabera: ni'u na vakayacora mai na tokalau, na ka ca kei na veivakarusai levu.

⁷Sa lako cake mai na kena veikau e dua na laioni, io sa lako tu mai ko koya sa dauvakacacana na veimatanitu; sa lako yani mai na nona yasana me vakalalataki na nomu vanua; na nomu veikoro ena vakalalataki, me sega e dua e tiko kina.

⁸E na vuku ni ka oqo dou vauca vei kemudou nai sulu taga, dou tagi ka qoqolou: ni sa sega ni suka tani vei keda na cudru waqawaqa i Jiova.

⁹Ia ena yaco e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova, ena waicala na yalona na tui, kei na yalodra na turaga; a ra na kidacala ko ira na bete, ia na parofita era na kidroa.

¹⁰Au a qai kaya, Ulei, na Turaga ko Jiova! e dina ko ni sa vakacalai ira vakalevu na tamata oqo, kei Jerusalemi, ni ko a kaya, Dou na tiko vakacegu; ia ka sa lau ki na vu ni yalodra nai seleiwau.

¹¹E na gauna ko ya ena tukuni vei ira na tamata oqo, kei Jerusalemi, E dua na cagi todra sa liwa mai na veitikina cecere ni veikau, vaka ki na gone yalewa ni noqu tamata, ka sega me iriva *na sila*, se vakasavasavataka,

¹²io sa dua na cagi kaukauwa mai *na veiyasana* ko ya, ena lako mai vei au: ia koi au talega ka'u na qai tukuna na lewa vei ira.

¹³Raica, ena lako mai ko koya me vaka na o, ka vaka na covulaca na nona qiqi-ni-valu: sa totolo na nona ose ka bera na ikeli. Ulei koi keda! ni da sa vakarusai.

¹⁴Mo vuya tani na ca mai na lomamu, Jerusalemi, mo bula kina. A cava na kena dede me tiko e lomamu na nanuma ca?

¹⁵Sa dua na domo sa tukutuku mai Tani, a sa vakarogoya na ka rarawa mai na veiulu-ni-vanua ko Ifireimi.

¹⁶Mo dou tukuna vei ira na veimatanitu; raica, vakarogoya ki Jerusalemi, ni ra sa lako mai nai valu i vakatawa mai na vanua vakayawa, ka ra na bolebole ki na veikoro vaka-Juta.

¹⁷Me vakataki ira nai vakatawa ni were, era na viribaiti koya vakakina; ni sa vuki tani vei au ko koya sa kaya ko Jiova.

¹⁸A nomu i valavala kei na nomu cakacaka sa vakayacora *na ka* oqo vei iko; oqo na nomu caka ca ga, ka sa gaga sara, sa lau sara ki na vu ni yalomu.

¹⁹Na ketequ, na ketequ! sa sautaribariba na vu ni lomaqu; sa kudrukudru na yaloqu e lomaqu; au sa sega ni galu rawa, ni ko sa rogoca, na yaloqu, na rorogo ni davui, na kaila ni valu.

²⁰Sa kacivaki na veivakarusai sa tarava na veivakarusai; ni sa vakacacani na vanua taucoko: sa vakacacani vakasauri na noqu vale laca, *ka* vakidacula na noqu i lati.

²¹A cava na kena dede me'u raica tiko na kuila, *ka* rogoca tiko na rorogo ni davui?

²²Ni ra sa lalia na noqu tamata, era sa sega ni kilai au, era sa gone sesewa, ka sa sega vei ira na vuku: era sa ia vaqaseqase nai valavala ca, ia era sa sega ni vuku me ra caka vinaka.

²³Au a raici vuravura, *ka* raica, sa sega ni vakarautaki, *ka* sa lala tu, kei na lomalagi, *ka* sa sega na kena rarama.

²⁴Au a raica na veiulu-ni-vanua, *ka* raica, era sa sautaninini, a sa yavavala na veiulu-ni-koro kecega me vaka na ka walega.

²⁵Au a vakararai, *ka* sa sega na tamata, *ka* sa dro na manumanu vuka kecega.

²⁶Au a vakararai, *ka* sa lekutu na veiwere bulabula, *ia* na kena veikoro kecega sa basubasuki sobu e na mata i Jiova, e na mata ni nona cudru waqawaqa.

²⁷Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Ena lala na vanua taucoko; *ia* ka'u na sega ni vakaotia sara.

²⁸E na vuku ni ka oqo ena yasovaka ko vuravura, *ka* na loaloa mai na lomalagi e cake: ni'u sa vosataka, ni'u a nakita, ni'u na sega ni veivutunitaka, ni'u na sega talega ni suka tani maikina.

²⁹Ena dro na lewe ni koro taucoko e na vuku ni domodra era vodo ose kei na domodra era vakadakai; era na lako ki loma ni veikau, *ka* kaba cake ki na vatu: ena biu na veikoro kecega, *ka* na sega e dua na tamata me tiko kina.

³⁰Ia ni ko sa vakacacani, a cava mo qai cakava? Kevaka ko sa vakaisulutaki iko e nai sulu kulakula, kevaka ko sa vakaiukuukutaki iko e nai ukuuku koula, kevaka ko sa qumuta na matamu, ena sega ni yaga na nomu vakamatavinakataki iko; era na beci iko ga na *nomu i tau*, era na segata me ra vakamatei iko.

³¹Ni'u sa rogoca e dua na domo sa vaka na domo ni yalewa sa taratara, kavaka na yaluma i koya sa vakasucuma na nona ulumatua, na domo ni goneyalewa ni Saioni, ni sa tagicaki koya ga, ni sa dodoka na ligana, *ka kaya*, Ulei koi au oqo! ni sa luvu na yaloqu e na vukudra na daulaba!

Jeremaia 5

Sa lewai ira na Juta na Kalou, e na vuku ni nodra yaloveve, 1-5, kei na nodra dauyalewa, 6-9, kei na nodra beci koya na Kalou, 10-19, kei na nodra i valavala ca vakavanua, 20-29, ka vakalotu, 30,31.

¹Dou veiciciyaki e na sala ni koro ko Jerusalemi, ka raica mada, ka kila, ka vakasaqara e na kena saqata, se dou sa kunea rawa e dua na tamata, se dua sa ia na lewa dodonu, se goleva na ka dina; ka'u na qai sega ni cudruva.

²Ia ke ra sa kaya, Sa bula ko Jiova; ke ra sa bubului vakailasu ga.

³Kemuni Jiova, sa sega beka ni qara ki na ka dina na matamuni? ko ni sa cudruvi ira, ka ra sa sega ni rarawa; ko ni sa vakarusai ira, ka ra sa bese ni vakavulici: era sa vaqaqataka na matadra ka sa malumalumu na vatu; era sa bese ni lesu mai.

⁴Au a qai kaya, ko ira oqo era sa tamata wale beka; era sa sesewa: era sa sega ni kila na sala i Jiova, se na lewa ni nodra Kalou:

⁵ka'u na lako mada kivei ira na turaga, ka vosa vei ira; ni ra sa kila na sala i Jiova, kei na lewa ni nodra Kalou: ia ko ira talega oqo era sa musuka vata nai vua, ka drutia nai vau.

⁶O koya oqo ena vakamatei ira e dua na laioni mai veikau, na wolifa ni lekutu ena vakacacani ira, e dua na lepate ena yadrava na nodra veikoro: ko ira kecega era sa lako ki nai bili era na basuraki: ni sa ka levu na nodra talaidredre, ka sa tubu tiko na nodra dauvuki.

⁷Me'u na sega ni cudruvi iko vakacava e na vuku ni ka oqo? a luvemu era sa biuti au, a ra sa bubului veiira sa sega ni kalou: ni'u a vakani ira me ra mamau sara, era sa qai ia na dauyalewa, ia e na vale ni yalewa dautagane era sa soqoni levu kina.

⁸E na mataka era sa vaka na ose e dauvakani: era dui tagica na wati ni kai nona.

⁹Me'u sega beka ni sauma na veika oqo? sa kaya ko Jiova: ia me'u sa sega beka ni cudruvi ira na matanitu sa vakaoqo?

¹⁰Dou kaba cake ki na kena bai, ka ia na veivakarusai; ia mo dou kakua ga ni vakaotia sara: biuta tani na kena bai ni valu; ni sa sega ni nei Jiova na ka ko ya.

¹¹Sa cakacaka vakailasu sara vei au na mataqali i Isireli kei na mataqali i Juta, sa kaya ko Jiova.

¹²Era sa lasutaki Jiova, ka kaya, Sa sega ni ko koya; ena sega ni yacovi keda e dua na ca; eda na sega ni kunea nai seleiwau se na viakana:

¹³ia na parofita, eratou na yaco me cagi walega ka sa sega na vosa vei iratou: sa na caka ga vei iratou me vaka na ka oqo.

¹⁴O koya sa kaya kina ko Jiova na Kalou ni lewe vuqa, Ni dou sa cavuta na vosa oqo, raica, ka'u na cakava na noqu vosa e na gusumu me bukawaqa, kei na tamata oqo me ra buka, ia ena kani ira.

¹⁵Raica, ka'u na kauta mai vei kemudou, na mataqali i Isireli e dua na matanitu mai na vanua yawa, sa kaya ko Jiova: sa dua na matanitu kaukauwa, sa matanitu makawa, ka matanitu ko sa sega ni kila na nodra vosa, ko sa sega talega ni kila na ka era kaya:

¹⁶a nodra taga ni gasau sa vaka nai bulubulu sa dola tu, era tamata qaqa kecega:

¹⁷era na kania na lewe ni nomu veiwere, kei na nomu madrai, na kedra na luvemu tagane kei na luvemu yalewa: era na kania na nomu qele ni sipi kei na nomu qele ni pulumokau: era na kania na nomu vaini kei na nomu lolo; era na samuta sara e nai seleiwau na nomu veikoro sa vakabai ko a vakararavi kina.

¹⁸Ia e na veisiga ko ya, ka'u na sega ni vakaoti kemudou sara, sa kaya ko Jiova.

¹⁹Ia ena yaco, ni dou na kaya, A cava sa cakava kina na ka kece oqo vei keda ko Jiova na noda Kalou? Mo qai kaya vei ira, Me vaka dou sa biuti au, ka qarava na kalou tani e na nomudou vanua, ena vakakina, dou na qarava na kai tani e na vanua sa sega ni nomudou.

²⁰Dou tukuna na ka oqo vei ira na mataqali i Jekope, ka vakarogoya mai Juta, ka kaya,

²¹Dou rogoca mada na ka oqo, koi kemudou na tamata lialia, ka sega ni vuku; sa vakamatana, ka sega ni rai; sa vakadaligana, ka sega ni rogo:

²²dou sa sega beka ni rerevaki au? sa kaya ko Jiova: dou na sega beka ni sautaninini e mataqu, ka'u sa yalana na waitui e na nuku me sa sega ni sivia e na dua nai lesilesi e sega ni mudu: ia ke sa vakauaua, ke sa sega ni gumatua rawa; ke sa vadugu, ke sa sega ni sivia mai?

²³Ia na tamata oqo era sa yalodauvuki ka dautalaidredre; era sa vuki ka lako tani.

²⁴A ra sa sega ni kaya e lomadra, Me da rerevaki Jiova mada na noda Kalou, o koya sa solia mai na uca, na uca taumada kei na uca taumuri, e na kena gauna: o koya sa lesia na vula i kelikeli ka vakadeitaka vei keda:

²⁵ia na nomudou caka cala sa vakadaroya na veika oqo, ia na nomudou i valavala ca sa tarova na *ka* vinaka maivei kemudou.

²⁶Ni sa kune vei ira na noqu tamata na *tamata* ca eso: era sa lawa koto, me vakataki koya sa daubiri dai; era sa ia nai cori, era sa corita na tamata.

²⁷Me vaka nai su sa oso e na manumanu vuka, sa vakakina na nodra veivale, sa sinai e nai lawaki: ka ra sa yaco kina me levu, ka vutuniyau mai.

²⁸Era sa yago vinaka mai, era sa lumilumisa; io, era sa uasivi ira na tani e nai valavala ca: era sa sega ni lewa na ka e tagici vei ira, na ka e tagi kina na

luveniyali, ia ka ra yaco ga; na ka talega sa dodonu vei ira na dravudravua era sa sega ni lewa kina.

²⁹Me'u sega beka ni sauma na veika oqo? sa kaya ko Jiova: ia me'u sega beka ni cudruvi ira na matanitu sa vakaoqo?

³⁰E dua na ka vakidacala ka velavela sa caka e na vanua oqo;

³¹ko iratou na parofita eratou sa parofisai vakailasu, ko ira na bete era sa lewa e na vukudratou, ia ko ira na noqu tamata era sa vinakata me vakakina: ia ka cava dou na qai cakava e na kenai tinitini?

Jeremaia 6

Ko ira na meca era sa talai mai me ra vala kei Juta e na vuku ni nodra i valavala ca, 1-8. Sa cudruvi ira na Kalou e na vuku ni nodra i valavala ca, 9-17. Sa tukuni yani na nona cudru, 18-26. Sa lesi ko Jeremaia me vakatovolei ira me vaka e dauvakatovolei na siliva, ka ra sa tukuni me siliva biu, 27-30.

¹Dou dro tani, koi kemudou na Penijamini, mai na loma i Jerusalemi; ia dou uvuca na davui mai Tikoa, ka dou vakaduria na bukawaqa mei vakatakilakila mai Peci-akarimi: ni sa dua na ca sa rairai mai na mata ni tokalau, ka dua na veivakarusai levu.

²Au sa vakatauvatani koya na goneyalewa ni Saioni kei na dua na yalewa matavinaka ka tabusiga;

³eratou na lako vua ko ira nai vakatawa kei na nodratou qele ni sipi; era na mai birika vakavololiti koya na nodra vale laca; era na dui kana yadua e nona tikina.

⁴Dou vakarau i valu vua; dou tu, me da lako cake kei na siga levu. Ulei koi keda! ni sa kala na siga, ni sa balavu mai na yaloyalo ni yakavi:

⁵dou tucake, me da lako kei na bogi, me da vakarusa na nona veivale vakaturaga.

⁶Sa vakaoqo na vosa i Jiova ni lewe vuqa, Dou taya sobu na kau, ka viri suva kei Jerusalemi: oqo na koro me cudruvi; sa caka e loma ni koro nai valavala vakasausa.

⁷Me vaka sa vakadavea na kena wai e dua na mata-ni-wai, sa vakadavea vakakina ko koya na nona ca: nai valavala kaukauwa kei na veivakacacani sa daurogo kina; sa tiko ga e mataqu na mate kei na vue.

⁸Mo vakavulici mada, Jerusalemi, de lako tani vei iko na yaloqu; de'u vakalalataki iko mo vanua e sega ni tawa.

⁹Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Era na vetia sara na kena vo ni Isireli me vaka sa veti na vua ni vaini: mo vakalesuya tale na ligamu ki na sova me vaka na dauveti vua ni vaini.

¹⁰Me'u vosa vei cei, ka ia kina na vakatusa, me ra rogoca? raica, sa sega ni cilivi na daligadra, a ra sa sega ni vakarorogo rawa: raica, na vosa i Jiova sai tukutuku ca vei ira; era sa sega ni vinakata.

¹¹Ia ka'u sa sinai kina e na cudru i Jiova: ka'u sa oca ni vosota: ka'u na sova yani vei ira na gone e taudaku, vei ira vata kei na nodra i soqosoqo na cauravou: ni na tauri vata na tagane kei na watina, na qase kei koya sa vuqa na nona siga.

¹²Ia ena soli vei ira na tani na nodra veivale, kei *nanodra* veiwere kei na watidra: ni'u na dodoka na ligaqu vei ira na lewe ni vanua, sa kaya ko Jiova.

¹³Ni ra sa daukocokoco kecega ko ira na tamata wale kei ira talega na turaga; a ra sa cakacaka vakailasu kecega na parofita ka yacovi ira talega na bete:

¹⁴ka ra sa vakamavotaka vakaca ga na nona mavoa na *goneyalewani* noqu tamata, ni ra kaya, *Dou* vakacegu; *dou* vakacegu; ni sa sega na vakacegu.

¹⁵Era sa madua beka ni ra sa kitaka na ka vakasisila? e segai, era sa sega sara ni madua vakalailai, sa sega sara talega ni ra mata madua rawa: o koya oqo era na bale vata kina kei ira sa bale: e na gauna ka'u na cudruvi ira kina era na vakabalei sobu, sa kaya ko Jiova.

¹⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Dou tu e na sala, ka vakararai, ka taroga nai lakolako makawa, se sa evei na sala vinaka, ia dou lako ga kina, dou na qai kunea kina na vakacegu ni yalomudou. A ra sa kaya, Keimami na sega ni lako kina.

¹⁷Au a lesia talega eso me nomudou i vakatawa, *ka kaya*, Dou vakarorogo ki na rorogo ni davui. A ra sa kaya, Keimami na sega ni vakarorogo.

¹⁸O koya oqo dou rogoca kina, na lewe ni veivanua, ka kila, koi kemudou nai soqosoqo, na ka sa tu vei ira.

¹⁹Rogoca mada, na vuravura: raica, ka'u na vakayacora na ca vei ira na tamata oqo, io na vua ni nodra nanuma, ni ra sa sega ni rogoca na noqu vosa, se na noqu vunau; era sa biuta ga.

²⁰A cava na betena ni sa kau mai vei au na ka boi vinaka mai Sipa, kei na kalamo vinaka mai na vanua vakayawa? a nomudou i soro kama sa sega ni donu, kei na nomudou i madrali sa sega ni kamikamica vei au.

²¹O koya sa kaya kina ko Jiova, Raica, ka'u na tauca vei ira na tamata oqo na ka me ra toqi kina, ka ra na bale vata kina na qase kei na luvedra; na tamata kei na wekana erau na rusa.

²²Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, e dua na mataqali sa lako mai na vanua mai na tokalau, ia e dua na matanitu levu ena vakaturi mai nai yalayala kei vuravura:

²³era na lukuta na dakai kei na moto; era sa yalokaukauwa, ka sega ni kila na loloma; a domodra ena vadugu me vaka na wasawasa; era sa vodo ose, ka lautuva me vaka na tamata me ia nai valu kivei iko, na goneyalewa ni Saioni.

²⁴Keitou sa rogoca na kenai rogorogo: sa malumalumu mai na ligi i keitou: sa tauvi keitou na rarawa, *kei* na yaluma me vaka na yalewa sa taratara.

²⁵Kakua ni ko lako yani ki na were, ia mo kakua ni lakova na gaunisala; e na vuku ni seleiwau ni meca *kei* na rere sa tu e na veiyasana.

²⁶Ko iko, na goneyalewa ni noqu tamata, vauci iko e nai sulu taga, ka qiqi e na dravusa: mo ia na tagi, *me vaka* e dua *sa tagicaka* na luvena e dua bau ga, na tagi rarawa sara: ni na vakidacula na nona lako mai vei keda na dauvakacaca.

²⁷Au sa lesi iko mo vale cecere e na kedra maliwa na noqu tamata, mo vale kaukauwa, mo kila ka vakatovolea kina na nodra i valavala:

²⁸ko ira kecega era sa dauvuki vakaca, era sa daulako voli ka vakaucaca; era sa parasa ka aironi; ko ira kecega era sa dauvakacaca:

²⁹sa kama nai iri ni bukawaqa, a sa oti e na bukawaqa na uma; sa sega ni yaga na nona cakacaka na dauvakariri siliva: ni sa sega ni takivi tani na tamata ca;

³⁰era na vakatokai me siliva biu, ni sa biuti ira ko Jiova.

Jeremaia 7

Sa vunautaka na veivutuni ko Jeremaia, me vakadaroi kina na nodra vakabobulataki na Juta, 1-7. Na ka ca sa yacovi ira na nodra qase mai Sailo ena yacovi ira talega, ni ra sa muria na nodra i valavala, ka dauqarava na kalou lasu, 8-20. Sa cata ko Jiova na nodra cakacaka vakailasu vua, 21-28. Sa vakaroti ira me ra tagicaka na nodra i valavala vakasisila mai Tofeci, ni na cudruva ga na Kalou, 29-34.

¹A vosa sa yaco vei Jeremaia maivei Jiova, ka vaka,

²Mo tu e na matamata-ni-koro ni vale i Jiova, ka tukuna na vosa oqo, ka kaya, Dou rogoa na vosa i Jiova, na Juta kecega, sa curu ki na matamata-ni-koro oqo me soro vei Jiova.

³Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, Dou cakava me vinaka na nomudou i tovo kei na nomudou i valavala, ka'u na qai lesia mo dou tiko ga e na yasana oqo:

⁴dou kakua ni vakararavi ki na vosa lasu, mo dou kaya, A vale tabu i Jiova, A vale tabu i Jiova, A vale tabu i Jiova, oqo.

⁵Ia kevaka dou sa vakavinakataka sara na nomudou i tovo kei na nomudou i valavala; kevaka dou sa ia na lewa dodonu e na vukudrau na tamata kei na kai nona;

⁶kevaka dou sa sega ni vakasaurarataki iratou na vulagi, kei na luveniyali, kei na yada, ka sega ni vakadavea na dra e sega ni cala e na yasana oqo, ka sega ni muria na kalou tani mo dou ca kina:

⁷ka'u na qai lewa mo dou tiko ga e na yasana oqo, e na vanua ka'u a solia vei ira na nomudou qase, me sega ni mudu.

⁸Raica, dou sa vakararavi ki na vosa lasu, sa sega ni yaga.

⁹Mo dou butako li, ka laba, ka ia na veibutakoci, ka bubului vakailasu, ka vakama na ka boi vinaka vei Peali, ka muria na kalou tani dou sa sega ni kila;

¹⁰ka qai lako mai ka tu e mataqu e na vale oqo, sa vakatokai kina na yacaqu, ka kaya, Keimami sa vakalalagataki me cakava na ka vakasisila kece oqo?

¹¹A vale oqo, sa vakatokai e na yacaqu, sa qai vuki beka me qara ni daubutako vei kemudou? Io, koi au, raica, ka'u sa kunea, sa kaya ko Jiova.

¹²Ia dou lako mada ki na noqu tikina ko ya mai Sailo, ko koya ka'u a vakatikora kina na yacaqu eliu, ka raica na ka ka'u a cakava kina e na vuku ni nodra ca na noqu tamata na Isireli.

¹³Ia oqo, ni dou sa cakava na cakacaka kece oqo, sa kaya ko Jiova, io, ka'u a vosa tikoga vei kemudou, ka sou e na mataka me'u vosa vei kemudou, dou a sega ga ni goleva; ia ka'u a kaci yani, ka dou a sega ni rogo mai;

¹⁴o koya oqo ka'u na cakava kina ki na vale oqo, sa vakatokai e na yacaqu, ka dou sa vakararavi kina, io ki na yasana oqo ka'u a solia vei kemudou kei ira na nomudou qase, me vaka ka'u a cakava ki Sailo:

¹⁵ka'u na biuti kemudou tani talega e mataqu, me vaka ka'u a biuti ira tani na kai nomudou, io na kawa kecega i Ifireimi.

¹⁶Ia ko iko, mo kakua ni masulaki ira na tamata oqo, mo kakua talega ni ia e na vukudra na tagi se na masu, mo kakua talega ni ia na veimasulaki vei au: ni'u na sega ni rogoci iko.

¹⁷Ko sa sega beka ni raica na ka era cakava e na veikoro vaka-Juta kei na sala ni koro ko Jerusalemi?

¹⁸na gone, era ca buka; na tamadra, era tutuvaka na buka; ko ira na yalewa, era natuka na madrai droka, me ra cakava na kena keki na ranadi ni lomalagi, ka ra sova nai sevu me medra na kalou tani, me ra vakacudrui au.

¹⁹Era sa vakacudrui au li? sa kaya ko Jiova, Era sa sega li ni vakacudrui ira vakataki ira ga me ra madua kina?

²⁰O koya sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Raica, na noqu cudru, ia na noqu cudru waqawaqa ena sova yani ki na yasana oqo, ki na tamata, kei na manumanu, kei na kau ni vanua, kei na vuata ni vanua; ia ena kama, ka sega ni bokoci.

²¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; A nomudou i soro kama dou mani viritaka ki na nomudou i madrali, ka kania na lewena:

²²ni'u a sega ni vosa vei ira na nomudou qase, se vakaroti ira e na siga ka'u a kauti ira kina mai na vanua ko Ijipita, e na vuku ni soro kama kei nai madrali:

²³ia na ka ga oqo ka'u a vakarota vei ira, ka kaya, Dou vakarorogo ki na noqu vosa, ka'u na qai nomudou Kalou, ia dou na vakabau mo dou noqu tamata: dou muria kece talega nai valavala ka'u a vakarota vei kemudou, mo dou vinaka kina:

²⁴ka ra sa sega ni vakarorogo, se vakatu daligadra, era sa muria ga na nodra lewa kei na nodra yalokaukauwa, era sa suka ki muri, ka sega ni lako ki liu.

²⁵Mai na siga era sa lako mai kina na nomudou qase mai na vanua ko Ijipita ka yacova na siga oqo, ka'u a talai ira kecega na noqu parofita vei kemudou e na veisiga, ka'u a sou e na mataka ka tala:

²⁶ia era sa sega ni vakarorogo vei au, se vakatu daligadra, era vakadomoqataki ira ga: era sivi ira na nodra qase e na caka ca.

²⁷Ia ko na vosataka vei ira na vosa kecega oqo: ka ra na sega ga ni vakarorogo vei iko: ia ko na kaci yani vei ira; ka ra na sega ni rogo mai vei iko.

²⁸Ia mo kaya vei ira, Oqo na matanitu sa sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nodra Kalou, ka ra bese ni vakavulici: sa oti na vosa dina, ka sa mudu mai na gusudra.

²⁹Kotiva na drau ni ulumu, ko iko *Jerusalemi*, ka biuta tani, ka ia na tagi e na veiyasana cecere; ni sa biuta ko Jiova ka vakalaiva nai tabatamata oqo sa cudruva ko koya.

³⁰Ni ra sa cakava na ka ca e mataqu ko ira na Juta, sa kaya ko Jiova: era sa vakaduria na nodra ka vakasisila e na vale sa vakatokai e na yacaqu, me vakadukadukalitaka;

³¹ka ra sa tara na veitikina cecere mai Tofeci, mai na buca ni luve i Inomi, me ra vakama na luedra tagane kei na luedra yalewa e na bukawaqa; na ka ka'u a sega ni vakarota, ka sa sega ni tubu e lomaqu.

³²O koya oqo sa kaya kina ko Jiova, Raica, ena yaco mai na gauna ena sega ni vakatokai kina ko Tofeci, se na buca ni luve i Inomi, ia na buca ga ni veivakamatei: ni ra na ia na veibulu mai Tofeci, ka na sega na tikina e votiko;

³³na yagodra talega na tamata oqo ena kedra na manumanu vuka, kei na manumanu ni vanua; ka sega e dua me varea tani.

³⁴Ka'u na qai vagaluya e na veikoro vaka-Juta, e na veisala talega ni koro ko Jerusalemi, na domo ni marau, kei na domo ni reki, na domo ni tagane kei na domo ni yalewa, sa qai vakawati: ni na lala na vanua.

Jeremaia 8

Na ka rarawa sa yacovi ira na Juta, 1-3. Sa vunauci ira ni ra sega ni veivutuni, semadua, 4-13. Sa tukuna na nodra cudruvi, 14-17, ka sa tagicaka, 18-22.

¹Sa vaka ko Jiova, E na gauna ko ya era na kauta na suidra na tui Juta, kei na suidra na kena turaga, kei na suidra na bete, kei na suidra na parofita, kei na suidra na kai Jerusalemi, mai na nodra i bulubulu:

²ka ra na veibiuyaka e na mata-ni-siga, kei na vula, kei na kalokalo ni lomalagi, oqori era sa lomana, oqori era sa qarava, oqori era sa muria, oqori era sa daulakova, oqori talega era sa sorova: ena sega ni kumuni vata tale se buluti; ena yaco ga me *vaka na de-ni-manumanu* e dela ni vanua.

³A ra na digitaka na mate ka besetaka na bula ko ira kecega na kedra vo sa vakavoci e na mataqali ca oqo, ko ira sa vakavoci e na veiyasana kecega ka'u sa dui vakasevi ira kina, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁴Mo kaya talega vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Me ra bale beka, ka sega ni tu cake tale? me lesu tani beka ko koya, ka sega ni lesu tale mai?

⁵A cava beka era sa *qai* vuki tani kina na kai Jerusalemi oqo e na dauvuki sa sega ni mudu? era taura matua na ka lasu, era bese ni lesu mai.

⁶Au a vakatu daligaqu ka vakarorogo, ka sega ni ra vosa dodonu: sa sega na tamata e veivutunitaka na nona ca, ka me kaya, A cava ka'u sa cakava? era sa dui lesu ki na nodra i lakolako, me vaka na ose sa cici ki nai valu.

⁷Io, na belo ka vuka voli e cake sa kila na kena vula; kei na ruve, kei na belo loa, kei na kakabace, eratou sa nanuma na kedadou gauna me lako mai kina; ia na noqu tamata era sa sega ni kila na lewa i Jiova.

⁸Dou sa kaya vakacava, Keimami sa vuku, ia na vunau i Jiova sa tu vei keimami? Ia raica mada, na nodra peni lasu na vunivola sa vola ga na ka lasulasu.

⁹Era sa madua mai ko ira na tamata vuku, era sa taqaya ka tacori: raica, era sa biuta na vosa i Jiova; ia na vuku cava sa tu vei ira?

¹⁰E na vuku ni ka oqo ka'u na solia na watidra vei ira na tani, *kei* na nodra veiwere vei ira era na taukena: ni ra sa daukocokoco kecega ko ira na tamata wale ka yacovi ira talega na turaga, ka ra sa cakacaka vakailasu kecega na parofita ka yacovi ira talega na bete:

¹¹ka ra sa vakamavotaka vakaca ga na nona mavoa na goneyalewa ni noqu tamata, ni ra kaya, Dou vakacegu, dou vakacegu; ni sa sega na vakacegu.

¹²Era sa madua beka ni ra sa kitaka na ka vakasisila? e segai, era sa sega sara ni madua, ka sa sega sara talega ni ra mata madua rawa: o koya oqo era na bale vata kina kei ira era sa bale: e na gauna ka'u na cudruvi ira kina, era na vakabalei sobu, sa kaya ko Jiova.

¹³Ni'u na sa veti ira, ka'u na veti ira sara, sa kaya ko Jiova:*ena* sega kina na vua ni vaini, se na vua ni lolo, *ena* malai talega na drauna: ia *na ka* ka'u a solia vei ira *ena* takali tani vei ira.

¹⁴A cava eda sa tiko vakadua kina? dou soqoni vata, me da la'ki curu ki na veikoro vakabai, ia me da tiko lo kina: ni sai Jiova na noda Kalou ka vagalui keda, ka vagunuvi keda e na wai gaga, ni da sai valavala ca vei Jiova.

¹⁵Eda a nuitaka na vakacegu, ka sega na vinaka *e yaco*, *kei* na gauna ni bula vinaka, ka raica, sa yaco ga na rarawa!

¹⁶Sa rogo mai Tani na kedra suru na nona ose: ni sa rogo mai na kedra suru na nona *ose* kaukauwa, sa sautaninini na vanua tauoko; ni ra sa lako ga mai, ka ra sa kania na vanua, *kei* na ka kecega sa tu kina; na koro, *kei* ira era tiko kina.

¹⁷Raica, koi au ka'u na tala vei kemudou na gata, na gata daukata, *ena* sega ni vakadulai, *ena* kati kemudou ga, sa kaya ko Jiova.

¹⁸Ni'u sa via vakacegui au mai na ka rarawa, sa malumalumu ga na yaloqu *e* lomaqu.

¹⁹Raica, na domo ni nona tagi na goneyalewa ni noqu tamata *e* na vukudra era tiko *e* na vanua vakayawa; Sa sega beka ni tiko mai Saioni ko Jiova? sa sega beka ni tiko maikina na nona tui? A cava era sa vakacudrui au kina *e* na nodra matakau ceuceu, *kei* na nodra ka lasu na kai tani?

²⁰Sa oti yani na vula i matua, sa oti na vula i katakata, ia koi keda, eda sa sega ni vakabulai.

²¹E na vuku ni nona mavoa na goneyalewa ni noqu tamata ka'u sa mavoa; au sa vakaveveku mata mai; au sa kidacula sara mai.

²²Sa sega beka nai botani mai Kiliati; sa sega beka na vuniwai maikea? a cava sa qai sega kina ni vakabulai mai na nona mate na goneyalewa ni noqu tamata?

Jeremaia 9

Sa tagicaki ira na Juta ni sa levu na nodra i valavala ca, kei na nodra cudruvi, 1-16. Sa vakaroti ira me ra tagicaka na nodra ca, 17-22, ka biuta na nodra vakararavi ki na ka wale, 23,24. Ena cudruvi Juta kei na veimatanitu na Kalou, 25,26.

¹Me sa wai mada na uluqu, kei nai vurevure ni wai na mataqu, me'u tagi kina e na siga kei na bogi e na vukudra na nona vuetaiki na goneyalewa ni noqu tamata!

²Me sa noqu mada mai na veikau e dua na bure ni vulagi; me'u vakalaivi ira tu na noqu tamata, ka lako tani vei ira! ni ra sa tamata dauyalewa kecega, nai soqosoqo ni daulawaki.

³A ra sa lokata na yamedra me nodra dakai ni vosa lasu: ka sa sega ni qaqa me ra totaka na ka dina e vuravura; ni ra sa vakaikuritaka na ca e na ca, ia era sa sega ni kilai au, sa kaya ko Jiova.

⁴Dou dui qarauni kemudou vinaka e na vuku ni kai nona, ia mo kakua ni vakararavi vua e dua na tacimu: ni ra na daucakacaka vaqaseqase vei ira kecega na veitacini, kei ira kecega na kai nomu era na dauia na vosa ni veivakacacani:

⁵ko ira kece talega, era na dui vakaisina na kai nona, ka ra na sega ni vosataka na dina: era sa vakavulica na yamedra me vosa lasu, ia era sa dauvakaocataki ira e na caka ca:

⁶a nomu vale sa tu e na loma ni veivakaisini; e na vuku ni veivakaisini era sa bese ni kilai au, sa kaya ko Jiova.

⁷O koya oqo sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa, Raica, au na vakaririgi ira *me vaka na siliva*, ka vakatovolei ira; se cava me'u cakava e na vukuna na goneyalewa ni noqu tamata?

⁸Sa gasau vanataki na yamedra; sa vosataka na veivakaisini: e dua sa vosa vinaka vua na kai nona e na gusuna, ia e na vu ni yalona sa lawakitaka.

⁹Me'u sega ni cudruvi ira beka e na vuku ni veika oqo? sa kaya ko Jiova: ia me'u sega beka ni sauma na matanitu sa vakaoqo?

¹⁰E na vuku ni veiulu-ni-vanua ka'u na ia na tagi kei na qoqolou, kei na lele e na vuku ni veikoro ni veikau, ni sa kama, me sega e dua e lakova; ena sega ni

rogoci kina na tagi ni manumanu; a manumanu vuka kei na manumanu *ni vanua* sa dro; sa ra yali.

¹¹Ia ka'u na qisi Jerusalemi me koro rusa, me qara ni gata lelevu; ia na veikoro vaka-Juta ka'u na vakalalataka, me sega e tiko kina.

¹²Ko cei na tamata vuku, me kila rawa na ka oqo? ia vei cei sa vosa kina na gusu i Jiova, me sa tukuna ko koya, se cava beka sa ca kina na vanua, ka sa yavu sara me vaka na veikau, me sega e dua e lakova?

¹³Ka sa kaya ko Jiova, Ni ra sa biuta na noqu vunau ka'u a tauca e matadra, ka ra sa sega ni vakarorogo ki na noqu vosa se muria;

¹⁴ka ra sa muria ga na nodra yalokaukauwa, kei ira na Peali, oqori ka vakavulici ira kina ko ira na nodra qase:

¹⁵o koya oqo sa kaya kina vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Raica, koi au ka'u na vakani ira na tamata oqo e na kau gaga, ka vagunuvi ira e na wai gaga:

¹⁶ka'u na dui vakasevi ira talega ki na veimatanitu, sa ra sega ni kila, se ko ira se na nodra qase: ia ka'u na lewa me muri ira e dua nai seleiwau, me'u vakaoti ira mada ga.

¹⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Dou vakanananu, ka kacivi ira na yalewa na dau ni tagi, me ra lako mai; ia dou talakitaki ira na vuku, me ra lako mai:

¹⁸ia me ra kusarawa mai, me ia na tagi e na vukuda, me dave yani mai na matada na wai ni mata, ka tovure na wai mai na dreke-ni-matada.

¹⁹Ni sa dua na domo ni tagi sa rogo mai Saioni, *sa kaya*, Ulei na noda vakacacani! eda sa madua vakalevu, ni da sa vakalaiva na vanua, ni sa biuti keda tani na nodai tikotiko.

²⁰Ia dou rogoca na vosa i Jiova, koi kemudou na yalewa, ka vakabauta e na daligamudou na vosa ni gusuna, ka vakavulici ira na luvemudou yalewa e na tagi, kei ira yadua na kai nona na lele.

²¹Ni sa cabe mai ki na noda katuba ko mate, ka sa curuma na noda vale vakaturaga, me muduka na gone mai taudaku, kei ira na cauravou mai na saqata ni koro.

²²Mo vaka, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Ia ena bale na yago ni tamata, me vaka na de-ni-manumanu, e dela ni vanua, ka vaka na sila sa taura ka vakalaiva ki muri ko koya sa tamusuka voli, ka na sega e dua me kumuni *ira*.

²³Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Me kakua ni dokai koya na vuku e na nona vuku, me kakua talega ni dokai koya na kaukauwa e na nona kaukauwa, me kakua ni dokai koya sa vutuniyau e na nonai yau:

²⁴ia ko koya sa dokai koya me dokai koya e na ka oqo, ni sa yalomatua me kilai au, ni sai au ko Jiova ka dauia na yalololoma, kei na lewa kei na cakacaka dodonu, e vuravura: ni'u sa vinakata na ka oqo, sa kaya ko Jiova.

²⁵Sa kaya ko Jiova, Raica, ena yaco mai na gauna ka'u na cudruvi ira kece kina era sa cili kei ira sa sega ni cili;

²⁶ko Ijipita, kei Juta, kei Itomi, kei na kawa i Amoni, kei Moapi, kei ira kece mai na veiyalayala, era sa tiko ga mai na veikau: ni ra sa sega ni cili ko ira na veimatanitu kecega *oqori*, ia na mataqali kece ni Isireli sa sega ni cili na yalodra.

Jeremaia 10

Na ka dauveivakalialiai na matakau, 1-16. Sa tagicaki ira na kai nona ko Jeremaia, ni sa voleka mai na kedra ca, 17-22. Sa ia vakayalomalumalumu na masu, 23-25.

¹Dou rogoca na vosa sa tukuna ko Jiova vei kemudou na mataqali i Isireli:

²sa kaya vakaoqo ko Jiova, Dou kakua ni vulica na nodra i valavala na veimatanitu, ia mo dou kakua talega ni taqaya e nai vakatakilakila ni lomalagi; ni ra sa taqaya kina na veimatanitu.

³Ni sa ka lasu na nodra i valavala na tamata: ni sa dua sa taya mai veikau e dua na kau, na cakacaka ni liga ni matai e na matau;

⁴era sa vakaiukuukutaka e na siliva kei na koula; era vakadeitaka e nai vako kei nai tukituki, me kakua ni yavala:

⁵sa vaka na balabala na kena tu donu, ia ka sa sega ni vosa: sa daucolati tu, ni ra sa sega ni lako rawa. Kakua ni dou rerevaka na ka oqori; ni sa sega na ca era cakava rawa, ka sa sega talega ni rawa vei ira me ra cakava na vinaka.

⁶Ni sa sega e dua me vakataki kemuni, Jiova; sa levu koi kemuni, ka sa levu na yacamuni e na kaukauwa:

⁷ko cei me na sega ni rerevaki kemuni na Tui ni veimatanitu? ni sa kilikili kei kemuni: io vei ira kece na vuku e na veivanua, kei na nodra veimatanitu kecega, sa sega e dua me vakataki kemuni.

⁸Ia era sa yalosese vata ka lialia ga: na kau sai vakavuvuli ni ka lasu:

⁹nai botani siliva sa kau mai Tasisi, kei na koula mai Ufasi, na cakacaka ni matai, kei na liga i koya na matai ni koula: na ka pelu ka lokaloka sa nodra i sulu: sa nodra cakacaka kecega na *tamata* vuku:

¹⁰ia ko Jiova ga na Kalou dina ko koya, na Kalou bula, kei na tui sa sega ni mudu: ni sa cudru ko koya, ena sautaninini ko vuravura, ia na veimatanitu ena sega ni vosota rawa na nona cudru.

¹¹Mo dou kaya vei ira vakaoqo, A kalou, era sa sega ni bulia na lomalagi kei na vuravura, era na rusa tani yani mai na dela i vuravura, ka mai na ruku i lomalagi talega.

¹²Sa bulia na vanua ko koya e na nona kaukauwa, ka vakataudeitaki vuravura e na nona vuku, ka tevuka yani na lomalagi e na nona yalomatua:

¹³ni sa tabalaka na domona, sa levu na rorogo ni wai mai lomalagi, a sa vakuvuya cake ko koya na kabukabu mai na vu-ni-lagi; sa cakava na livaliva kei na uca, ka sa kauta mai na cagi mai na nona lololo.

¹⁴Sa vakasesei tani na tamata kecega mai na vuku: sa vakamaduataki na matai kecega e na matakau ceuceu: ni sa ka lasu sara na nona matakau e vakawaicalataki, ka sa sega nai cegu e tiko kina.

¹⁵Sa ka lasu ga oqori, na cakacaka dauveivakalialiai: e na gauna era cudruvi kina era na rusa.

¹⁶Sa sega ni vakakina na nodra i votavota na Jekope: ni sa bulia *na ka* kecega ko koya; ia ko ira na Isireli, era sa dua nai votavota sa taukena ko koya: ko Jiova ni lewe vuqa na yacana.

¹⁷Mo kumuna na nomu i yaya e na vanua, ko iko na lewe ni koro vakabai:

¹⁸ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, koi au, ka'u na rabotaki ira tani na lewe ni vanua me vakadua ga oqo, ka'u na vakararawataki ira, me ra kunea sara.

¹⁹Ulei na noqu mavoa! sa ka rarawa na noqu yaviti: ia koi au ka'u a kaya, E dina sa ka ni veivakararawataki oqo, ia ka'u na vosota ga.

²⁰A noqu vale laca, sa vakacacani, a kena dali kecega, sa cavuka: era sa lako tani vei au ko ira na luvequ, ka ra sa yali: sa sega e dua me birika tale na noqu vale laca, se rubeca na kenai lati.

²¹Ni ra sa yalosese mai ko ira nai vakatawa, ka ra sa sega ni qarai Jiova: o koya oqo era na sega kina ni tamata yaco, ia na nodra qele ni sipi kecega ena dui vakasavi.

²²Raica, sa rogo mai na domo ni rogorogo, ia e dua na ue levu mai na vanua mai na tokalau, me vakalalataka na veikoro vaka-Juta, ka me qara ni gata lelevu.

²³Kemuni Jiova, au sa kila, ni sa sega ni vu mai vua na tamata na nona sala: sa sega ni vu mai vua na tamata sa lako tu me lewa na nonai lakolako:

²⁴mo ni vakankuitataki au, Jiova, e na lewa vinaka, me kakua e na nomuni cudru, de ko vakarusai au sara:

²⁵mo ni sovaraka na nomuni cudru ki na veimatanitu era sa sega ni kilai kemuni, kei na veiyavusa sa sega ni masuta na yacamuni: ni ra sa kani ira na Jekope, ka tilomi ira, ka vakaoti ira, ia na nodra i tikotiko era sa vakalalataka.

Jeremaia 11

Sa tukuna ko Jeremaia na veiyalayalati ni Kalou, kei na nodra talaidredre kina na Juta, 1-8; o koya oqo era sa ca kina, 9-17. Era na ca na kai Anacoci ni ra sa buki vere kei Jeremaia, 18-23.

¹E dua na vosa sa yaco vei Jeremaia maivei Jiova, ka vaka,

²Dou rogoca mada na vosa ni veiyalayalati oqo ka tukuna vei ira na Juta, kei na kai Jerusalemi;

³ia mo kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli; Ena ca na tamata sa sega ni vakarorogo ki na vosa ni veiyalayalati oqo,

⁴ka'u a vakarota vei ira na nomudou qase e na siga ka'u a kauti ira kina mai na vanua ko Ijipita, mai na lovo kaukamea, ka kaya, Dou vakarogoca na noqu vosa, ka muria me vaka na ka kecega ka'u sa vakarota vei kemudou: dou na yaco kina mo dou noqu tamata, ia koi au ka'u na yaco me'u nomudou Kalou:

⁵me'u vakayacora kina na bubului ka'u a bubului kina vei ira na nomudou qase, me'u solia vei ira na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni, me vaka e na siga oqo. Au a qai kaya, Me vakakina, Kemuni Jiova.

⁶A sa kaya vei au ko Jiova, Mo vunautaka kecega na vosa oqo e na veikoro vaka-Juta, e na saqata talega ni koro ko Jerusalemi, ka kaya, Dou rogoca na vosa ni veiyalayalati oqo, ka muria.

⁷Ni'u a vakadreta sara vei ira na nomudou qase e na siga ka'u a kauti ira cake kina mai na vanua ko Ijipita, ka yacova na siga oqo, ka'u sa sou e na mataka ka vakadreta ka kaya, Dou vakarogoca na noqu vosa.

⁸A ra sa sega ni vakarorogo, se vakatu daligadra, era sa dui muria kecega na nodra yalokaukauwa: o koya oqo ka'u na vakayacora kina vei ira na vosa kecega ni veiyalayalati oqo, ka'u a vakarota *vei ira* me ra cakava; ka ra sa sega ni muria.

⁹A sa kaya vei au ko Jiova, Sa votu na nodra vere na Juta, kei na kai Jerusalemi:

¹⁰era sa lesu tani ki nai valavala ca ni nodra qase eliu, era sa bese ni vakarogoca na noqu vosa, ka ra sa muria ga na kalou tani, me ra qaravi ira: era sa vakacacataka, ko ira na mataqali i Isireli kei na mataqali i Juta, na noqu veiyalayalati o koya ka'u a cakava kei ira na nodra qase.

¹¹O koya oqo sa kaya kina ko Jiova, Raica, au na vakayacora vei ira na ca, ka ra na sega ni dro tani rawa maikina, era na qai tagi vei au, ia ka'u na sega ga ni rogoci ira.

¹²Ena qai lako na veikoro i Juta kei na kai Jerusalemi, ka tagi vei ira na kalou era vakama kina na ka boi vinaka: ia era na sega sara ni vakabulai ira e na gauna ni nodra rarawa.

¹³Ni sa tautauvata na kenai wiliwili ni nomu veikoro kei nai wiliwili ni nomu kalou, ko iko Juta; ka sa tautauvata nai wiliwili ni sala ni koro mai Jerusalemi kei nai wiliwili ni cabocabo-ni-soro dou sa vakaduria ki na ka ni veivakamaduataki ko ya, ionai cabocabo-ni-soro me vakama kina na ka boi vinaka vei Peali.

¹⁴Ia ko iko, mo kakua ni masulaki ira na tamata oqo, mo kakua talega ni tagi se masu e na vukudra: ni'u na sega ni rogoci ira e na siga era sa tagi kina vei au e na nodra rarawa.

¹⁵A cava sa mai kitaka e na noqu vale ko koya ka'u sa lomana, ni sa ia ko koya nai valavala ca levu, ia na yago savasava sa yali sara vei iko? ni ko sa caka ca, ko sa qai reki.

¹⁶Sa vakatoka na yacamu ko Jiova na olive bulabula, ka matavinaka, ka vuavuai vinaka: ia na rorogo ni ue levu, sa tutuvaka ko koya na buka e delana, ka sa raramusumusu na tabana.

¹⁷Ia ko Jiova ni lewe vuqa ko koya ka tei iko, sa kaya me yacovi iko na ca, e na vuku ni nodra ca na mataqali i Isireli kei na mataqali i Juta, o koya era sa cakava vei ira me vakacudrui au, ni ra sa vakama na ka boi vinaka vei Peali.

¹⁸Ia ko Jiova sa vakatakila vei au, *na ka oqori*, ia ka'u sa kila: ko sa qai vakaraitaka mai vei au na nodra i valavala.

¹⁹Ia koi au ka'u a vaka na lamise *na pulumokau sa kau mai me vakamatei; ka'u a sega ni kila ni ra sa buki qau vere, ka vaka*, Me da vakacataka na kau kei na vuana, ia me da muduki koya tani mai na vanua ni bula, me kakua ni nanumi tale na yacana.

²⁰Ia koi kemuni, Jiova ni lewe vuqa, ka lewa vakadodonu, *ka* vakatovolea nai ivi kei na loma ni *tamata*, me'u sa raica mada na nomuni cudruvi ira: ni'u sa tukuni au vei kemuni.

²¹O koya oqo sa kaya kina ko Jiova e na vukudra na kai Anacoci, era sa segata me ra vakamatei iko, ka kaya, Mo kakua ni ia na parofisai e na yaca i Jiova, de ko mate e na liga i keimami;

²²o koya sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa, Raica, koi au ka'u na cudruvi ira: a cauravou, era na mate e nai seleiwau; a luvedra tagane kei na luvedra yalewa, era na mate e na viakana:

²³ia ena sega na kedra vo; ni'u na vakayacora na ka ca vei ira na kai Anacoci, io na kena yabaki me ra cudruvi kina.

Jeremaia 12

Ni sa rarawa ko Jeremaia, e na vukudra na tamata ca ni ra dauyaco, sa raica ni ra daucudruvi talega, 1-4. Na Kalou, sa vakatakila vua ni ra sa daulawakicataki koya na kai nona, 5,6; ka sa tagicaki ira na nona tamata, 7-13. Sa yalataka vei ira era sa veivutuni na bula mai na tiko vakabobula, 14-17.

¹Sa yalododonu koi kemuni, Jiova, ni daru sa veilewai kei kemuni: ia me'u vosa mada vei kemuni e na vuku ni nomuni lewa: A cava era sa dauyaco kina ko ira na tamata ca, ka sa tiko vinaka ko ira kecega era ia vakalevu na veivakaisini?

²Ko ni sa tei ira, io, sa ti sobu na wakadra: era sa tubu, io, era sa vua: sa voleka koi kemuni e na gusudra, ka yawa ki na lomadra.

³Ia koi kemuni Jiova, ko ni sa kilai au: ko ni a raici au, ka sa vakatovolea na lomaqu vei kemuni: mo ni yarataki ira me vaka na sipi me vakamatei, ka lesi ira ki na siga ni veivakamatei.

⁴A cava na kena dede me tagi tiko kina na vanua, ka malai yani na co ni veiwere kecega, e na vuku ni nodra ca era tiko kina? sa oti na manumanu ni vanua kei na manumanu vuka; ni ra sa kaya, Ena sega ni kunea ko koya na kedai otioti.

⁵Kevaka dou sa cici vata kei ira na tamata, ka ra sa vakaocataki iko, ko na qai veiqati vakaevei kei na ose? ia *kevaka* ko sa vakacegu e na vanua sa sautu ga ko na qai vakaevei ni sa vuabale na Joritani?

⁶Ko ira talega na wekamu, kei na mataqali i tamamu, era sa ia na veivakaisini vei iko; era sa kacimuri iko vakadomoilevu talega: ni ra sa vosa vinaka vei iko, kakua ni ko vakadinati ira.

⁷Au sa biuta na noqu vale, au sa vakalaiva na noqu i votavota; au sa soli koya ka'u sa lomana e na vu ni yaloqu ki na ligadra na nona meca.

⁸Sa cakacaka vei au na noqu i votavota me vaka e dua na laioni e na veikau; sa mai tagi vakacudru vei au: ka'u sa cati koya kina.

⁹Sa manumanu tavukadiridiri na noqu i votavota vei au, na manumanu vuka sa voliti koya era sa veivala kaya; dou mai soqoni vata kecega na manumanu ni vanua, dou mai kania.

¹⁰Ai vakatawa e vuqa era sa vakacacana na noqu were-ni-vaini, era sa butuka sobu na noqu i votavota, era sa cakava na noqu vanua domoni me veikau lala:

¹¹era sa cakava me tikina rusa, *ia* ni sa lala, sa tagi mai vei au; sa lala mai na vanua tauoko, ni sa sega na tamata sa nanuma kina:

¹²era sa lako mai ki na veitikina cecere kecega mai veikau ko ira na dauvakacaca: ia nai seleiwau i Jiova sa kana voli mai nai yalayala ni vanua e dua ki nai yalayala ni vanua kadua: ena sega e dua na tamata me vakacegu.

¹³Era sa kaburaka na witi, ia era na tamusuka na wa-vakavotona: era sa dauvakaocataki ira, ka na sega ga ni yaga: ia era na maduataka na nomudou vuata e na vuku ni cudru katakata i Jiova.

¹⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova vei ira kecega na tamata ca era tiko volekati au, a ra tara nai votavota, ka'u a solia vei ira na Isireli na noqu tamata me ra taukena; Raica, ka'u na cavuti ira tani mai na nodra vanua, ia na mataqali i Juta ka'u na cavuta mai na kedra maliwa:

¹⁵ia ena yaco, ni'u sa cavuti ira oti, ka'u na qai lesu mai, ka lomani ira tale, ka kauti ira tale mai, na tamata yadua ki na nona tikina, kei na tamata yadua ki na nona vanua.

¹⁶Ia kevaka era na gumatua ni vulica nai valavala ni noqu tamata, me ra bubului e na yacaqu, *ka vaka*, Sa bula ko Jiova; me vaka era sa dauvakavulici ira na noqu tamata me ra bubului vei Peali; era na qai vakataudeitaki e na kedra maliwa na noqu tamata:

¹⁷ia kevaka era bese ni vakarorogo mai, ka'u na cavuta laivi sara ka vakarusa na matanitu ko ya, sa kaya ko Jiova.

Jeremaia 13

Sa vakatakarakarataki na nodra rusa na Juta e nai vau lineni sa vunitaki e na qara-vatu, 1-11. Sa tukuni e na vosa vakatautauvata ni ra na mateni e na ka rarawa, 12-14. Sa vakarota vei ira na veivutuni, me vakadaroi kina na nodra cudruvi, 15-22. A nodra i valavala ca ga sa vu ni nodra cudruvi, 23-27.

¹Sa kaya vakaoqo vei au ko Jiova, Mo la'ki kauta e dua na nomu i vau lineni ka vauca kina na tolomu, ia mo kakua ni tonia e na wai.

²Au a qai kauta e dua nai vau me vaka na vosa i Jiova, ka vauca kina na toloqu.

³A sa baci yaco vakarua vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁴Mo kauta na nomu i vau oqori, sa vau kina na tolomu, ka cavu tu mo lako ki na Uferetisi, ka vunia maike a e na qara-vatu.

⁵Au a qai lako, ka vunia mai na Uferetisi, me vaka ka kaya vei au ko Jiova.

⁶Sa bogi vuqa, sa qai kaya vei au ko Jiova, mo cavu tu, ka mo lako ki na Uferetisi, ka kauta maikina nai vau, ko ya ka'u a kaya mo vunia maike a.

⁷Au a qai lako ki Uferetisi, ka kelia nai vau ka kauta mai na tikina ka'u a vunia kina: ka raica, sa ca mai nai vau, sa sega e dua na ka e yaga kina.

⁸Sa qai yaco mai vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁹Sa kaya ko Jiova, Ka'u na vakacacana vakaoqo na viavialevu i Juta, kei na viavialevu cake i Jerusalemi.

¹⁰Ko ira na tamata ca oqo, era bese ni rogoca na noqu vosa, era muria na nodra yalokaukauwa era muria talega na kalou tani, me qaravi ira, ka soro vei ira, era na vaka ga nai vau oqo, sa sega e dua na ka e yaga kina:

¹¹me vaka sa kabita na tolo ni tamata nai vau, ka'u sa vakabita vakakina vei au na mataqali kecega i Isireli kei na mataqali kecega i Juta, sa kaya ko Jiova; me ra yaco me noqu tamata, me'u rogo kina, ka vakavinavinakataki, ka vakarokorokotaki: ia era bese ga ni vakarorogo.

¹²Ia mo tukuna vei ira na vosa oqo, Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, A tavaya kece ena vakasinaiti ga e na waini: ka ra na kaya vei iko, Keimami sa sega beka ni kila ni na vakasinaiti na tavaya kecega ena waini?

¹³Mo qai kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, ka'u na vakasinaiti ira kecega na lewe ni vanua oqo, io ko ira na tui era sa tiko e nai tikotiko i Tevita, kei ira na bete, kei ira na parofita, kei ira kece na kai Jerusalemi, me ra mateni:

¹⁴ka'u na botobtolaki ira vata na tamata kei na kai nona, io ko ira vata na qase kei na luvedra, sa kaya ko Jiova: ka'u na sega ni lomana, se vosota, se yalololoma kina, ka'u na vakarusai ira ga.

¹⁵Dou rogoca, ka vakatu daliga; dou kakua ni viavialevu: ni sa kaya ko Jiova.

¹⁶Dou vakarokorokotaki Jiova na nomudou Kalou, ni sa bera ni vakayacora na butobuto, ni sa bera talega ni tarabe na yavamudou e na veiulu-ni-vanua loaloa; ka dou sa yadrava na rarama, ka sa vukica ga ko koya me yaloyalo ni mate, ka cakava me butobuto sara.

¹⁷Ia kevaka dou na sega ni rogoca, ena tagi na yaloqu e na tikina vuni e na vuku ni nomudou viavialevu; ena tagi vakalevu na mataqu, ia ena dave maikina na wai, ni sa vakabobulataki na qele ni sipi i Jiova.

¹⁸Mo kaya vei rau na tui kei na ranadi, Drau vakamalumalumutaki kemudrau, drau tiko sobu: ni na lako sobu mai na kemudrau ka levu, io na nomudrau i sala vakaiukuuku:

¹⁹a veikoro mai na mata ni ceva ena sogo tu, ka sega e dua me dolava: era na kau tani kecega na Juta, era na kau vakaoti sara vakabobula.

²⁰Drau ta cake, ka raici ira era sa lako mai na mata ni tokalau: sa evei na qele ni sipi ka soli vei iko, na nomu sipi matavinaka?

²¹A cava ko na qai kaya ni sa cudruvi iko ko koya? ni sai iko ga ka vakavulici ira me ra nomu turaga, ka me ra liu: ena sega beka ni tauvi iko na rarawa, me vaka na yalewa sa taratara?

²²Ia kevaka ko sa kaya e lomamu, A cava beka sa yacovi au kina na ka oqo? Ni sa levu na nomu caka cala sa luvati kina na bui ni nomu i sulu, *ka* dresulaki tani sara mai na bukubuku-ni-yavamu.

²³Sa vakatanitaka rawa li na kai Iciopea na kulina, se na lepate na kena tavutonotono? ke vakakina dou na qai rawata mo dou caka vinaka, koi kemudou ka daucakava ga na ka ca:

²⁴o koya oqo ka'u na dui vakasevi ira tani kina me vaka na vu-ni-sila sa cagina tani e na cagi mai veikau:

²⁵sa kemu ga oqo, nai votavota ka'u sa vakarautaka me nomu, sa kaya ko Jiova; ni ko sa guilecavi au, ka vakararavi ki na ka lasu:

²⁶ka'u na cega cake kina na bui ni nomu i sulu ki matamu, me votu kina na nomu luvawale.

²⁷A nomu veibutakoci, kei na nomu daugagano, *kei* na levu ni nomu dautaganeio na nomu i valavala vakasisila e na veiyasana cecere ni vanua, ka'u sa raica oti. Ena ca vei iko, Jerusalemi! ko na sega li ni vakasavasavataki? ena yaco ga ninaica?

Jeremaia 14

Ni sa levu na dausiga, sa masulaka na vanua ko Jeremaia, 1-9; ia sa sega ni vinakata ko Jiova ni ra masulaki na lewe ni vanua, 10-12. Sa sega ni yaya me nodra ulubale ko ira na parofita vakailasu era sa vakasesei kina, 13-18. Sa tagicaki ira ko Jeremaia vua na Kalou, 19-22.

¹A vosa i Jiova sa yaco vei Jeremaia e na vuku ni dausiga.

²Sa tagi ko Juta, e kena veimatamata-ni-koro sa malumalumu; era sa loaloa ka dabe e na qele; ia sa lako cake na tagi i Jerusalemi:

³ko ira talega na nodra turaga era sa talaki ira na nodra lalai ki na wai: era sa yaco ki nai keli, *ka sega ni kunea na wai*; era sa lesu ka maca wale na medra bilo; era sa madua ka taqaya, *ka ra sa puloutaka na uludra*:

⁴ni sa kakaca na qele, ni sa sega na uca e na vanua, era madua nai vakatau-ni-were, era sa puloutaka na uludra.

⁵Io, na teira talega sa vakasucu e na were, *ka sa biuta, ni sa sega na co*:

⁶na asa kila talega, era sa tu mai na talasiga, era dramica na cagi me vaka na gata lelevu; sa malumalumu na matadra, ni sa sega na co.

⁷Kemuni Jiova, ko ni sa beitaki keimami dina e na neimami caka cala, ia mo ni cakacaka e na vuku ni yacamuni ga: ni sa ka levu na neimami dauvuki; keimami sai valavala ca vei kemuni.

⁸Kemuni ga era dauvakararavi kina na Isireli, na nodra i vakabula e na gauna ni rarawa, e na vuku ni cava ko ni sa vaka na vulagi e na vanua, *ka vaka na tamata sa daulako tu sa tiko walega me moce e na bogi?*

⁹E na cava ko ni sa vaka na tamata sa taqaya, *ka vaka na qaqa sa sega ni ia rawa na veivakabulai?* ia koi kemuni, Jiova, ko ni sa tiko kei keimami, na yacamuni talega keimami sa vakayacani kina; mo ni kakua ga ni biuti keimami.

¹⁰Sa kaya vakaoqo ko Jiova vei ira na tamata oqo, Sa vaka ga oqo na nodra vinakata me ra lako sese, era sa sega ni tarova na yavadra, ia ko Jiova sa sega kina ni vinakati ira; ena nanuma oqo na nodra caka cala, *ka cudruva na nodra i valavala ca*.

¹¹Sa qai kaya vei au ko Jiova, Mo kakua ni masulaki ira na tamata oqo me ra vinaka.

¹²Ni ra sa lolo, ka'u na sega ni rogoca na nodra tagi; ni ra sa vakacabora nai soro kama kei nai madrali, ka'u na sega ni vinakati ira: ia ka'u na vakarusai ira ga e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaui.

¹³Au sa qai kaya, Ulei, noqu Turaga Jiova! raica, ko ira na parofita era sa kaya vei ira, Dou na sega ni raica nai seleiwau, ena sega talega vei kemudou na viakana; ni ka'u na solia vei kemudou e na yasana oqo me sautu dina ga.

¹⁴A sa kaya vei au ko Jiova, Sa ka lasu ga era parofisaitaka e na yacaqu ko ira na parofita: au a sega ni talai ira, au a sega ni vakaroti ira, au a sega talega ni vosa vei ira: era sa parofisaitaka ga vei kemudou na raivotu lasu, kei na vosa mana lasu, kei na ka wale, kei nai lawaki ni lomadra.

¹⁵O koya sa kaya kina ko Jiova e na vukudra na parofita era sa ia na parofisai e na yacaqu, ia koi au ka'u a sega ni talai ira, ka ra sa kaya ga, Nai seleiwau kei na dausiga ena sega ni yaco ki na vanua oqo; Era na vakarusai ga na parofita ko ya e na i seleiwau kei na dausiga.

¹⁶Ia na tamata era sa dauparofisai vei ira era na biu tu ki na saqata ni koro ko Jerusalemi e na vuku ni dausiga kei nai seleiwau; ena sega talega e dua me buluti ira, ko ira, se na watidra, se na lvedra tagane, se na lvedra yalewa: ia ka'u na sovaraka ga vei ira na nodra ca.

¹⁷Ia mo kaya vei ira na vosa oqo; Me dave sobu na wai mai na mataqu e na siga kei na bogi, ia me kakua ni cegu: ni sa ramusu na goneyalewa ni noqu tamata e na dua na rusa levu, ka sa yaviti vakaca sara.

¹⁸Kevaka ka'u sa lako yani ki na were, raica, era sa koto no ko ira na vuetaiki e nai seleiwau! kevaka ka'u sa curu yani ki na koro, raica, era sa koto no ko ira na mate e na viakana! io, ko ira vata na parofita kei na bete era sa lako voli ga ki na dua na vanua era sa sega ni kila.

¹⁹Ko ni sa biuti ira sara beka na Juta? sa vakasisilataki ira beka na Saioni na yalomuni? ena cava ko ni sa cudruvi keimami, ka keimami sa sega ni vakabulai tale rawa? keimami a yadrava na vakacegu, ka sa sega ni yaco e

dua na ka vinaka; keimami kaya me yaco na gauna ni veivakabulai, ka raica, sa yaco na ka rarawa ga?

²⁰Kemuni Jiova, keimami sa vakatusa na neimami ca, *kei* na caka cala ni neimami qase: ni keimami sai valavala ca vei kemuni.

²¹Mo ni kakua ni cati keimami, e na vuku ni yacamuni, mo ni kakua ni vakarogocataka na nomuni tikotiko vakaiukuuku: mo ni nanuma, ka mo ni kakua ni vakatawayagataka na nomuni veiyalayalati kei keimami.

²²Sa dua beka na nodra ka lasu na veimatanitu me vakatauca rawa na uca? se sa solia rawa beka na uca ko lomalagi? sai kemuni duaduaga, Jiova, na neimami kalou se segai? o koya keimami na vakararavi kina vei kemuni; ni sai kemuni ga sa cakava na ka kece oqo.

Jeremaia 15

Era sa biu, ka lewai me cudruvi ga ko ira na Juta, 1-9. Ko Jeremaia, ni sa vosavakacacataki, sa tagi vua na Kalou, a sa vakacegui koya e na vosa loloma, kei na vosa ni veivakararawataki vei ira, 10-14. Sa masu ko koya, a sa rogoci na nona masu, 15-21.

¹Sa qai kaya vei au ko Jiova, Ke rau tu e mataqu ko Moses kei Samuela, ke sega ni gole rawa kina na lomaqu vei ira na tamata oqo: biuti ira tani me'u kua ni raica, me ra lako tani ga.

²Ia kevaka era taroga vei iko, Me keimami lako yani kivei? mo qai kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ko ira sa lesi ki na mate, ki na mate ga; kei ira sa lesi ki nai seleiwau, ki nai seleiwau ga; kei ira sa lesi ki na viakana, ki na viakana ga; kei ira sa la'ki vakabobulataki, ki na veivakabobulataki ga.

³Ia e va na ka ka'u na lesia me rawai ira, sa kaya ko Jiova: nai seleiwau me ia na veivakamatei, kei na koli me ia na veidresulaki, kei na manumanu vuka, kei na manumanu ni vanua, me kania ka vakarusai ira.

⁴Ia ka'u na soli ira me ra veikauyaki ki na veimatanitu kecega e vuravura, e na vuku i Manasa na luve i Esekaia na tui Juta, e na vuku ni ka sa cakava e Jerusalemi.

⁵Ia ko cei li ena lomani iko, Jerusalemi? se ko cei me na tagicaki iko? se ko cei me na lesu tani me la'ki taroga, se sa vakaevei na nomu tiko?

⁶Ko iko ko sa biuti au, sa kaya ko Jiova, ko sa lako ki muri: o koya oqo ka'u na dodoka kina na ligaqu vei iko, ka vakarusai iko; au sa oca e na veivutuni.

⁷Ia ka'u na irivi ira e nai iri e na matamata-ni-koro ni vanua; ka'u na vakawayalitaki ira, ka'u na vakarusai ira na noqu tamata, ni ra sa sega ni saumaki mai na nodra i valavala.

⁸Sa ka levu tu na nodra yada, ka lailai na mata ni nuku ni wasawasa; au sa vakayacora vei ira, *io*, vua na tinadra na cauravou e dua na dauvakacaca e na siga levu: au sa vakavuna na *nonasikiti* koya vakidacula, kei na ka ni veivakarerei ki na koro.

⁹Sa malumalumu mai ko koya sa vakasucuma e lewe vitu: sa ciba ko koya: sa dromu na nona mata-ni-siga ni sa siga toka: sa madua ka taqaya ko koya: ia na kedra vo ka'u na solia ki nai seleiwau e na matadra na nodra meca, sa kaya ko Jiova.

¹⁰Ulei koi au, na tinaqu, ni ko sa vakasucumi au me'u tamata dauveileti ka tamata dauveivala kei vuravura kecega! au a sega ni soli lavo me saumi, ka me levu talega na kenai kere, a sa sega na tamata me cakava vakakina vei au; *ia* ko ira kece era sa rukaki au.

¹¹Sa kaya ko Jiova, E dina, na vo ni nomu bula ena vinaka ga; e dina, ka'u na vakauqeti ira na meca me ra caka vinaka vei iko e na gauna ni ca kei na gauna ni rarawa.

¹²Me dua li na aironi me vorota na aironi vakatokalau kei na parasa?

¹³na nomu i yau kei na nomu ka talei ka'u na solia ga me tokitaki wale, me sega na kenai voli, *io* e na vuku ni nomu i valavala ca kecega e na nomu i yalayala kecega:

¹⁴ia ka'u na vakauti kemudou kei na nomudou meca ki na vanua dou sa sega ni kila: ni sa dua na buka sa tutuvaki e na noqu cudru, ena kati kemudou.

¹⁵Koi kemuni, Jiova, ko ni sa kila: mo ni nanumi au, ka mai raici au, ka cudruvaki au vei ira era vakacacani au; e na vuku ni nomuni dauvosota, kakua ga ni kauti au tani: ni kila ga, ni sai kemuni ka'u sa vakarogocataki kina.

¹⁶Sa kune na nomuni vosa, ia ka'u a kania; ka sa yaco na nomuni vosa me ka ni reki kei na ka ni marau ki na lomaqu: ni ka'u sa vakatokai e na yacamuni, Jiova na Kalou ni lewe vuqa:

¹⁷ka'u a sega ni tiko e na nodra i soqosoqo na dauveivakalialiai, se'u marau tiko; ka'u a tiko duaduaga e na vuku ni ligamuni: ni kemuni sa vakasinaiti au e na cudru levu.

¹⁸A cava sa sega ni mudu kina na noqu rarawa, kei na noqu mavoa me sega ni bula rawa, ka sa sega ni via bula? ko ni na vaka dina sara beka e dua na daulasu vei au, ka *vaka* na wai sa yali ga?

¹⁹O koya oqo sa kaya kina ko Jiova, Kevaka ko na saumaki mai, ka'u na qai vakayacori iko tale, mo mai tu ga e mataqu: ia kevaka ko na wasea tani na ka talei mai na ka sa sega ni yaga, ko na qai vaka ga na gusuqu: me ra saumaki mai vei iko ko ira; ia ko iko mo kakua ni saumaki vei ira.

²⁰Ia ka'u na qisi iko mo bai parasa vei ira na tamata oqo: era na veivala kei iko, ka ra na sega ni gumatua vei iko: ni'u sa tiko vata kei iko me'u vakabulai iko ka kaliraki iko, sa kaya ko Jiova:

²¹ia ka'u na kaliraki iko mai na ligadra na tamata ca, ka vakabulai iko mai na ligadra na daurerevaki.

Jeremaia 16

Sa ia na parofisai ko Jeremaia, me vakatakila vei ira na Juta, ni ra ca sara, 1-9, ka ni ra sa uasivi vei ira na nodra qase e na ca, 10-13. Ena ka levu na nodra vakabulai emuri mai Papiloni, ka ka lailai na nodra vakabulai eliu mai Ijipita, 14,15. Ena cudruvi ira ko Jiova ni ra qarava na kalou lasu, 16-21.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Mo kakua ni kauta vei iko e dua me watimu, ia me kakua na luvemu tagane, se na luvemu yalewa e na yasana oqo.

³Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova e na vuku ni gonetagane kei na vuku ni goneyalewa era sa sucu e na yasana oqo, e na vuku ni tinadra sa vakasucumi ira, kei na vuku ni tamadra talega sa vakatuburi ira e na vanua oqo:

⁴Era na mate e na mate ca; era na sega ni tagicaki; era na sega talega ni bulu; era na vaka na de-ni-manumanu e dela ni soso: ena vakaoti ira sara nai seleiwau, kei na viakana; ia na yagodra ena kedra na manumanu vuka, kei na manumanu ni vanua.

⁵Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Kakua ni ko curu ki na vale ni tagi yaso, kakua talega ni la'ki tagicaki ira se vakacegui ira: ni'u sa kauta tani na noqu vakacegu maivei ira na tamata oqo, sa kaya ko Jiova, io na yalololoma kei nai valavala loloma.

⁶A ra na mate na turaga kei na tamata wale e na vanua oqo: era na sega ni buluti, ena sega e tagicaki ira, se tavalaki ira, se tasi ira e na vukudra:

⁷era na sega talega ni ia na dovi madrai e na vukudra e na somate, me vakacegui ira e na vuku ni mate; era na sega talega ni solia vei ira na bilo ni veivakacegui me ra gunuva e na vuku ni tamadra se na tinadra.

⁸Kakua talega ni ko curu ki na vale era soqoni kina, mo kana ka gunu vata kei ira.

⁹Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Raica, au na muduka tani e na yasana oqo e na matamudou, io, e na nomudou gauna, na domo ni marau, kei na domo ni reki, na domo ni tagane kei na domo ni yalewa, sa qai vakawati.

¹⁰Ia ena yaco, ni ko sa tukuna vei ira na tamata oqo na vosa kecega oqo, ka ra sa kaya vei iko, A cava sa cavuta kina ko Jiova vei keimami na ka ca levu kece oqo? se cava beka na neimami caka cala? se cava na neimami valavala ca keimami sai valavala ca kina vei Jiova na neimami Kalou?

¹¹ia mo kaya vei ira, E na vukudra na nomudou qase ni ra sa biuti au, sa kaya ko Jiova, ka ra sa muria na kalou tani, ka qaravi ira, ka sorovi ira, ia era sa biuti au, ka ra sa sega ni vakabauta na noqu vunau;

¹²ia koi kemudou dou sa caka ca vakalevu ka vakalailai ko ira na nomudou qase; ka raica, dou sa dui muria yadua na nona yalokaukauwa kei na nona loma ca, me ra kakua kina ni vakarorogo vei au:

¹³o koya oqo ka'u na biuti kemudou tani kina e na vanua oqo ki na vanua dou sa sega ni kila, se koi kemudou se ko ira na nomudou qase; ia dou na qaravi ira na kalou tani maikea e na siga kei na bogi; ka'u na sega ni lomani kemudou maikina.

¹⁴Ia ka sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, ena yaco na gauna, ena sega ni kainaki tale kina, Sa bula ko Jiova, ko koya ka kauti ira cake na Isireli mai na vanua ko Ijipita;

¹⁵ia, ena kainaki ga, Sa bula ko Jiova, ko koya ka kauti ira na Isireli mai na vanua mai na tokalau, mai na veivanua talega sa dui vakasevi ira kina ko koya: ia ka'u na kauti ira tale mai ki na nodra vanua ka'u a solia vei ira na nodra qase.

¹⁶Raica, au na talakitaki ira e le vuqa na dausiwa, sa kaya ko Jiova, ka ra na siwati ira; ka oti, ka'u na talakitaki ira e le vuqa na dauvakasasa manumanu, ka ra na vakasavi ira mai na veiulu-ni-vanua kecega, kei na veiulu-ni-koro kecega, kei na qara-vatu.

¹⁷Ia na mataqu sa qarava na nodra i valavala kecega: sa sega ni vunitaki vei au, ka sa sega talega ni tabonaki na nodra caka cala, me'u kakua ni kunea.

¹⁸Ia ka'u na sauma eliu me rauta vakarua na nodra caka cala kei na nodra i valavala ca; ni ra sa vakadukadukalitaka na noqu vanua e na yago mate ni nodra ka velavela, io ena nodra ka vakasisila era sa vakasinaita kina na noqu i tikotiko.

¹⁹Kemuni Jiova, na noqu kaukauwa, kei na noqu koro ni valu, kei na noqu i vakaruru e na siga ni rarawa, era na lako mai kivei kemuni ko ira na veimatanitu mai na veiyalayala kei vuravura, ka ra na kaya, E dina, era sa taukena ko ira na neimami qase na ka lasu, kei na ka wale, kei na ka sa sega ni yaga.

²⁰Sa na dua beka na tamata me cakava me nona kalou na ka sa sega ni kalou?

²¹O koya oqo, raica, ka'u na vakatakila kina vei ira me vakaduaga oqo, ka'u na vakatakila vei ira na ligaqu, kei na noqu kaukauwa; ka ra na kila ni sa yacaqu ko Jiova.

Jeremaia 17

Era sa cudruvi na Juta e na vuku ni nodra i valavala ca, 1-4. Sa ka ca me vakararavi vua na tamata, ia sa ka vinaka me vakararavi vua na Kalou, 5-8. A ka daulawaki na yalo ni tamata, ia ko Jiova sa dikeva deivaka ga, 9-11. Sai koya ga na vu ni bula, 12,13. Sa masu ko Jeremaia, 14-18. Ka sa qai talai vei ira na lewe ni vanua me ia na veiyalayalati kei ira e na vuku ni siga tabu, 19-27.

¹A nodra i valavala ca na Juta sa ceuti tu e nai ceu aironi, e na mata ni taiamodi: sa ceuti tu ki na lomadra, kei na tutuna balavu cake ni nomudou i cabocabo-ni-soro;

²ni ra sa nanuma tiko ko ira na luvedra na nodra i cabocabo-ni-soro kei na nodra kalou yalewa e ruku ni kau bulabula mai na veiulu-ni-vanua.

³Ko iko na noqu ulu-ni-vanua mai vanua, na nomu i yau, *kei* na nomu ka talei kece ka'u na solia me tokitaki ga, *ia* na nomu veiyasana cecere sa ia kina nai valavala ca, e na nomu i yalayala kecega.

⁴Ia ko iko talega, ko na kua so ni tiko e na nomu i tikotiko ka'u a solia vei iko, ia ka'u na lewai iko mo qaravi ira na nomu meca e na vanua ko sa lecava: ni sa dua na buka dou sa tutuvaka e na noqu cudru, ena waqa ka sega ni mudu.

⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ena ca na tamata sa vakararavi ki na tamata, ka sa goleva na liga ni tamata, ka sa lako tani maivei Jiova na lomana:

⁶ni na vaka na luveniyali ni veikau ko koya, ena sega talega ni kunea na vinaka ni sa yaco mai; ena tikotiko ga e na vanua dravuisiga mai veikau, e na vanua masima sa sega ni tawa.

⁷Sa kalougata na tamata sa vakararavi vei Jiova, ka sa nuitaki Jiova ga:

⁸ni na vaka na kau sa tei e na batu ni wai, ia sa vakateteva na wakana ki na batu ni uciwai, ena sega ni kila ni sa yaco mai na katakata, a drauna talega

ena drokadroka tu; ia e na yabaki ni dausiga ena sega ni nuiqawaqawa kina, ena sega talega ni mudu ni vuavuai.

⁹Sa ka dauveivakaisini duaduaga na yalo ni tamata, ka sa dredre ni vinaka: ko cei me kila rawa?

¹⁰Koi au ko Jiova ka'u sa dikeva na loma ni tamata, ka'u sa vakatovolea na kenai ivi, me'u solia ki na tamata yadua me vaka na nonai valavala, me vaka na vua ni nona cakacaka.

¹¹*Me vaka* na toa ni veikau sa saulaka *na yaloka* sa sega ni vakalutuma;*sa vakakina* ko koya sa kumuna nai yau, ka segai e nai valavala dodonu, ena laiva ga ko koya e na veimama ni nona bula, ia e na kenai otioti ena tamata lialia ga.

¹²Sai tikotiko vakaiukuuku ka cecere mai nai vakatekivu na yasana ni neimami vale tabu.

¹³Koi kemuni Jiova, era dauvakararavi kina na Isireli, ko ira kece era biuti kemuni era na madua ga, ko ira era lako tani vei au era na volai ga e na qele, ka ni ra sa biuti Jiova na mata-ni-wai bula.

¹⁴Mo ni tara na noqu mavoa, kemuni Jiova, ena qai mavo; ni vakabulai au, ka'u na qai bula: ni sai kemuni ka'u sa vakacaucautaka.

¹⁵Raica, era sa kaya vei au, Sa evei na vosa i Jiova? me yaco mada ga.

¹⁶Ia koi au, ka'u a sega ni vakatotolo ni biuta na noqu i tavi ni vakatawa me'u muri kemuni; ia na siga ca ka'u a sega ni gadreva; ko ni sa kila ga: na ka sa lako tani mai na gusuqu sa *dodonu ga* e matamuni.

¹⁷Mo ni kakua ni vakadomobulataki au: koi kemuni ga ka'u sa vakararavi kina e na siga ca.

¹⁸Me ra vakamaduataki ko ira era vakacacani au, ia me'u kakua ni vakamaduataki koi au me ra taqaya ko ira, ia me'u kakua ni taqaya koi au: mo ni vakayacora vei ira na siga ca, ia mo ni vakarusai ira e na rusa vakarua.

¹⁹Sa kaya vakaoqo vei au ko Jiova, Mo la'ki tu e na matamata-ni-koro ni luvedra na noqu tamata, era dauveicuruyaki kina na tui Juta, e na matamata-ni-koro kece talega kei Jerusalemi;

²⁰ka kaya vei ira, Dou rogoca na vosa i Jiova, koi kemudou na tui Juta, kemudou kei na Juta kecega, kei na kai Jerusalemi kecega, sa daucuruma na veimatamata-ni-koro oqo:

²¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Dou qarauni kemudou, mo dou kakua ni colata nai kaukau e na siga tabu, se kauta mai e na veimatamata-ni-koro ki Jerusalemi;

²²dou kakua talega ni colata yani nai kaukau mai na nomudou veivale e na siga tabu, se cakava e dua na cakacaka, ia dou vakatabuya ga na siga tabu, me vaka ka'u a vakarota vei ira na nomudou qase:

²³ia era sega ni talairawarawa, se vakatu daligadra, era sa vakadomoqataki ira ga, me ra kakua ni vakarorogo, se me ra vakavulici.

²⁴Ia ena yaco, kevaka dou na vakarorogo sara vei au, sa kaya ko Jiova, mo dou kakua ni colata mai nai kaukau ki na veimatamata-ni-koro oqo e na siga tabu, ka sa vakatabuya ga na siga tabu, me kakua ni caka kina e dua na cakacaka;

²⁵ena qai curu mai ki na veimatamata-ni-koro oqo ko ira na tui kei na turaga era sa tiko e nai tikotiko i Tevita, ka sa vodo e na qiqi-vakaturaga kei na ose, ko ira, kei na luvedra, kei ira na Juta, kei na lewe i Jerusalemi: ia ena tu dei ga na koro oqo ka tawa mudu:

²⁶ka ra na lako mai na veikoro vaka-Juta, kei na yasayasa vaka-Jerusalemi, kei na vanua i Penijamini, kei na buca, kei na veiulu-ni-vanua, kei na mata ni ceva, ka kauta mai nai soro kama, kei nai soro, kei nai madrali laukana, kei na ka boi vinaka, ka kauta mai nai madrali ni vakavinavinaka, ki na vale i Jiova.

²⁷Ia kevaka dou na sega ni vakarorogo vei au mo dou vakatabuya na siga tabu, ka me kakua ni colata mai nai kaukau, ka curu ki na veimatamata-ni-

koro ki Jerusalemi e na siga tabu: ka'u na qai tutuvaka na buka e na kena matamata-ni-koro, ena kania na veivale vakaturaga mai Jerusalemi, ena sega talega ni bokoci.

Jeremaia 18

Me vaka sa veitaliataka na tete na dautuli bilo, sa veitalia vakakina ko Jiova ki na veimatanitu, 1-10. Era na cudruvi ko ira na Juta ni ra sa vuki tani vakalialia, 11-17.

Sa masulaki koya ko Jeremaia vua na Kalou ni ra sa vakacacani koya ko ira na Juta, 18-23.

¹A vosa ka yaco vei Jeremaia maivei Jiova, ka vaka,

²Mo tu cake, ka lako sobu ki na nona vale na dautuli bilo, ia ka'u na tukuna vei iko maikea na noqu vosa.

³Au a qai lako sobu ki na nona vale na dautuli bilo, ka raica, sa ia tiko e dua na cakacaka e na kenai tutu-wiri.

⁴A sa cataki na bilo tete sa cakava tiko, e na liga i koya na dautuli bilo: ka sa baci cakava tale me bilo tani, me vaka sa vinaka vua na dautuli bilo me cakava.

⁵Sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁶Me'u sega beka ni veitalia vei kemudou, na mataqali i Isireli, me vakataki koya na dautuli bilo oqo? sa kaya ko Jiova, Raica, me vaka na tete e na liga i koya na dautuli bilo, sa vakakina koi kemudou e na ligaqu, na mataqali i Isireli.

⁷A tiki-ni-siga ka'u na vosa e na vuku ni dua na vanua, se dua na matanitu, me'u cavuta, ka basuka, ka vakarusa;

⁸kevaka ena lesu na vanua ko ya mai na nodra ca, ka'u a lewa me ra ca kina, ka'u na qai veivutunitaka na ca ka'u a nanuma me'u cakava vei ira.

⁹Ia na tiki-ni-siga ka'u na vosa e na vuku ni dua na vanua, se dua na matanitu, me'u tara, ka tea;

¹⁰kevaka ena caka ca e mataqu, me sega ni vakarorogo ki domoqu, ka'u na qai veivutunitaka na vinaka, ka'u a kaya me'u cakava me ra vinaka kina.

¹¹Ia oqo, mo vosa vei ira na Juta, kei na lewe i Jerusalemi, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, au sa tulia na ca kivei kemudou, ia ka'u sa vakananuma e dua na lewa e na vukumudou: dou dui lesu mada mai na nomudou i tovo ca, ka vakavinakataka na nomudou i tovo kei na nomudou i valavala.

¹²A ra sa kaya, Sa sega sara ni rawa: keimami na muria ga na neimami lewa, ia na nanuma ni lomaimami ca keimami na dui cakava.

¹³O koya oqo sa kaya kina ko Jiova; Dou tarotaroga mada vei ira na veimatanitu, se ko cei sa rogoca na ka vakaoqo: sa dua na ka rerevaki sara sa cakava ko koya na goneyalewa ni Isireli.

¹⁴E dua li me vakalaiva na uca-vulavula ni Lepanoni *me kenai sosomi na wai* mai na uluvatu ni vanua? *seme biu beka na wai liliwa sa drodro tu me kenai sosomi* na wai ni dua na tikina tani?

¹⁵ka ni ra sa guilecavi au na noqu tamata, *ia era* sa vakama kina na ka boi vinaka ki na ka lasu, ka ra sa vakatarabetaki ira e na nodra sala, ka sa biu ga nai lakolako makawa, me ra lako vakatikitiki e na sala sa sega ni buluti;

¹⁶me ra vakavuna na kena vakalalataki na nodra vanua, ka me vakasiusiutaki ka sega ni mudu; ko ira kece era lako voli yani era na kidacalataka, ka kurea na uludra.

¹⁷Ka'u na vakatolosevi ira e na mata ni meca me vaka e na cagi mai na tu-i-cake; ka'u na vakanadakui ira e na siga ni nodra rarawa ka sega ni vakanamata vei ira.

¹⁸Era sa qai kaya, Me da mai bukia na vere kei Jeremaia; ni sa sega ni yali na vunau mai vua na bete, se nai vakavuvuli mai vua na vuku, se na vosa mai vua na parofita. Me da mai vakacataki koya e na yameda, ia me da kakua ni vakarorogo ki na dua na nona vosa.

¹⁹Ni golevi au mai, Jiova, ka rogoca na domodra era veileti kei au.

²⁰Me saumi beka na vinaka e na ca? ka ni ra kelia nai keli me'u mate kina. Mo ni nanuma ni'u a tu e matamuni me vosa vinaka e na vukudra, ka me'u saumaka tani na nomuni cudru mai vei ira.

²¹O koya mo ni solia kina na luedra me ra viakana, ka vakadavea na kedra dra e na kaukauwa ni seleiwau; ia me yali vei ira na watidra na luedra, ka me ra yada talega; ka me ra vakamatei na nodra tagane; ia na nodra cauravou, me ra mate e nai seleiwau e nai valu.

²²Me rogo mai na nodra veivale na tagi, ni kemuni sa vakauta nai valu me sikiti ira: ni ra sa kelia nai keli me rawai au; ia era sa vunia nai cori me tacori kina na yavaqu.

²³Io koi kemuni, Jiova, ko ni sa kila kece na nodra veretaki au me'u mate: mo ni kakua ni buluta na nodra caka cala, ia na nodra i valavala ca mo ni kakua ni bokoca tani mai na matamuni, ia me ra vakabalei sobu ga e matamuni; mo ni vakayacora vei ira e na gauna ni nomuni cudru.

Jeremaia 19

Na ca sa lewai me yacovi ira na Juta sa vakatakarakarataki e na saqa sa vorolaka ko Jeremaia, ka sa tukuna tale ni sai sau ni nodra i valavala ca, 1-15.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Mo la'ki kauta e dua na kena saqa qele na dautuli bilo, ka so vei ira na tamata era qase, ka so vei ira na bete era qase;

²ia dou lako vata yani ki na buca ni luve i Inomi, mai nai curucuru ki na matamata-ni-koro mai na tu-i-cake, ia mo vunautaka maikea na vosa ka'u na tukuna vei iko,

³ka kaya, Dou rogoca na vosa i Jiova, koi kemudou na tui Juta, kei na kai Jerusalemi; Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Raica, au na vakayacora na ca ki na tikina oqo, ia ko ira kecega era rogoca, ena qasikanunu kina na daligadra:

⁴ka ni ra sa biuti au, ka ra sa vakacacataka na tikina oqo, ka ra sa vakama kina na ka boi vinaka vei ira na kalou tani, era sega ni kila, se ko ira, se na

nodra qase, se ko iratou na tui Juta, ka ra sa vakasinaita na yasana oqo e na kedra dra era sega ni cala;

⁵era sa tara talega na veiyasana cecere i Peali, me vakama na luvedra tagane e na bukawaqa mei soro kama vei Peali, na ka ka'u a sega ni vakarota, se vosataka, ka sa sega talega ni tubu e lomaqu.

⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, e na vuku ni ka oqo ena yaco na gauna, ena sega ni vakatokai tale kina na yasana oqo, ko Tofeci, se Na buca ni luve i Inomi, ia, Na buca ga ni veivakamatei.

⁷Ia ka'u na vakatawayagataka na lewa i Juta kei Jerusalemi e na yasana oqo, ka'u na lewa me ra bale e nai seleiwau e na matadra na nodra meca, e na ligadra talega era segata me ra vakamatei ira: ia ka'u na solia na yagodra me kedra na manumanu vuka, kei na manumanu ni vanua.

⁸Ia ka'u na cakava na koro oqo me koro rusa, ka me vakasiusiutaki: ko ira kece era lako voli mai kina era na kidacula ka vakasiusu e na vuku ni kena ca levu kecega.

⁹Ia ka'u na biuti ira me ra kania na lewe ni luvedra tagane, kei na lewe ni luvedra yalewa, ka ra na dui kania yadua na lewe ni wekana, ni sa buku matua na druadrua ni koro, e na vuku talega ni ka rarawa sa vakararawataki ira kina na nodra meca, kei ira era sagai ira me ra vakamatea.

¹⁰Mo qai vorota na saqa e na matadra na tamata dou sa lako vata,

¹¹ka kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Au na vorolaki ira vakakina na tamata oqo kei na koro oqo, me vaka sa vorolaki na kena bilo na dautuli bilo, sa sega ni vakavinakataki rawa tale: ka ra na ia na veibulu e Tofeci, me sega na tikina e vo me veibulu kina.

¹²Au na cakacaka vakaoqo ki na yasana oqo, sa kaya ko Jiova, kivei ira talega na lewena, ia ka'u na cakava na koro oqo me vakataki Tofeci:

¹³ena vakasisilataki talega na veivale mai Jerusalemi, kei na nodratou veivale na tui Juta, me vaka na kena vakasisila na tikina ko Tofeci, ni ra sa vakama e

dela ni veivale kecega na ka boi vinaka ki na veikalokalo kecega ni lomalagi, ka livia nai sevu vei ira na kalou tani.

¹⁴Sa qai lesu tale mai Tofeci ko Jeremaia, ka talai koya kina ko Jiova me ia na parofisai; ka sa la'ki tu e na lomanibai ni vale i Jiova, ka kaya vei ira na tamata kecega,

¹⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Raica, au na vakayacora ki na koro oqo kei na kena veikoro kecega na ca kecega ka'u a vosa kina e na vukuna, ni ra sa vakadomoqataki ira, me ra kakua ni rogoca na noqu vosa.

Jeremaia 20

Sa yaviti Jeremaia ko Pasuri, ka sa lewai sara me cudruvi kina, 1-6. Ko Jeremaia, ni sa rarawa na lomana, sa tagicaka vua na Kalou; ni sa vakalialiai, ka vereti, sa cata kina na nona siga ni sucu, 7-18.

¹Ia ko Pasuri na luve i Ima na bete, ko koya na turaga sa liu e na vale i Jiova, sa rogoca ni sa parofisaitaka na ka oqo ko Jeremaia.

²A sa cudruvi Jeremaia na parofita ko Pasuri, ka vesuki koya e nai vesu kau *sa tu* mai na matamata-ni-koro cecere i Penijamini, sa volekata na vale i Jiova.

³Ia e na mataka, sa qai sereki Jeremaia ko Pasuri mai nai vesu kau. Sa qai kaya vua ko Jeremaia, ko Jiova sa sega ni vakatoka na yacamu ko Pasuri, ko Mekorimisapipi ga.

⁴Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, au na lewa mo ka rerevaki vei iko, vei ira kece talega na wekamu: ia era na bale e nai seleiwau ni nodra meca, ko na raica e matamu talega: ia ko ira na Juta kecega ka'u na solia ki na liga i Tui Papiloni, ena kauti ira vakabobula ki Papiloni, ka vakamatei ira e nai seleiwau.

⁵Ia ka'u na solia na kaukauwa kecega ni koro oqo, kei na kena cakacaka kecega, kei na kena ka talei kecega, io, na nodra i yau kece talega na tui Juta ka'u na solia ki na liga ni nodra meca, a ra na tokitaka, ka taura, ka kauta ki Papiloni.

⁶Ia ko iko, Pasuri, kei ira kece era tiko e na nomu vale, dou na la'ki vakabobulataki: ia dou na yaco ki Papiloni, ka dou na mate talega kina, ka dou na bulu kina, ko iko, kei ira kecega na wekamu, ko sa parofisaitaka kina na ka lasu.

⁷Kemuni Jiova, ko ni sa rawai au sara, ia ka'u sa rawai dina sara kina, ko ni sa kaukauwa vei kedaru, ka ko ni sa gumatua mai: au sa dredrevaki e na veisiga, era sa vakalialiai au kecega.

⁸Ia ni'u a qai vosa, ka'u sa qoqolou, ka'u sa kacivaka nai valavala kaukauwa kei na veivakacacani; ka ni sa yaco na vosa i Jiova me ka ka'u sa rogo ca kina, ka dredrevaki kina e na veisiga.

⁹Au a qai kaya, Au na sega ni cavuti koya, se vosa tale e na yacana. Ia *na nona vosa*, sa tu e lomaqu me vaka na bukawaqa, sa sogo tu e na suiqu, ia ka'u sa oca ni'u kinoca, ka sega ni'u rawata.

¹⁰Ni'u sa rogoca na nodra vosa ca na lewe vuqa, sa vakavololiti au na rere. *Era kaya*, Dou tukuna mai, ia keitou na qai tukuna. Ko ira kece na wekaqu era sa yadrava na noqu bale,*ka kaya*, Ena vecei beka ko koya, keimami na qai rawai koya, ka vakayacora na neimami cudru vua.

¹¹Ia ko Jiova ga sa tiko vata kei au me vaka e dua na qaqa rerevaki: o koya oqo era na tarabe kina era sa vakacacani au, ka ra na sega ni gumatua: era na madua vakalevu; ni ra na sega ni cakacaka yaco: a nodra madua sa sega ni mudu ena sega ni guileca.

¹²Ia, koi kemuni Jiova ni lewe vuqa, ko ni sa vakatovolea na yalododonu, ka dikeva na ivi kei na loma ni tamata, me'u raica mada na nomuni cudruvi ira: ni ka'u sa tukuni au vei kemuni.

¹³Dou sere vei Jiova, dou vakavinavinaka vei Jiova: ni sa vakabula na yalona na dravudravua mai na ligadra na daucaka ca.

¹⁴Me ca na siga ka'u a sucu kina: me kakua ni kalougataka na siga sa vakasucumi au kina ko tinaqu.

¹⁵Me ca na tamata ka kaya vei tamaqu, Sa sucu e dua na luvemu tagane: ka vakamarautaki koya sara kina.

¹⁶Ia na tamata ko ya me sa vaka ga na veikoro ka vukica ko Jiova, ka sega ni veivutuni: ia me rogoca ko koya na kaila e na mataka, kei na qoqolou e na siga levu;

¹⁷ni sa sega ni vakamatei au ko koya e na siga ka'u sa sucu kina; me sa noqu i bulubulu ga ko tinaqu, io na ketena me sa colati au tikoga.

¹⁸A cava ka'u sa lako mai kina mai na kete me'u kunea na oca kei na rarawa, me oti ga kina na noqu siga e na madua?

Jeremaia 21

**Sa talaki kivei Jeremaia, ko Setekaia me taroga e na vuku ni valu i Nepukatiresa;
1,2. Ko Jeremaia sa parofisaitaka na ka rarawa levu ena yaco kina, 3-7. Sa
vakavulici ira na tamata me ra dro vei ira na kai Kalitia, 8-10; ka sa vunauci ira na
mataqali i tui Juta, 11-14.**

¹Sa talai Pasuri na luve i Malikaia, kei Sefanaia na luve i Meesea na bete, kivei Jeremaia, ko Setekaia na tui, me rau kaya vua,

²Mo tarogi Jiova mada e na vukuda, ni sa mai veivaluti kei keda ko Nepukatiresa na tui Papiloni, de sa na cakacaka beka mai vei keda ko Jiova me vaka na nona cakacaka vakurabui kecega, me sa lako tani mada ga kina vei keda ko koya.

³Sa qai yaco vei Jeremaia e dua na vosa maivei Jiova, ka sa kaya kina vei rau ko Jeremaia, Drau tukuna vakaoqo vei Setekaia:

⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova na Kalou ni Isireli; Raica, au na vakalesuya tani nai yaragi ni valu e na ligamudou, dou sa veivaluti kina kei tui Papiloni, kei ira na kai Kalitia, era mai kabai kemudou mai daku ni bai, ia ka'u na vakasoqoni ira mai ki loma ni koro oqo.

⁵Ia ka'u na veivala kei kemudou koi au e na ligaqu sa dodo yani, kei na ligaqu kaukauwa, io e na cudru, kei na lesa, kei na cudru levu.

⁶Ia ka'u na yaviti ira na lewe ni koro oqo, na tamata kei na manumanu: era na mate ga e na mate dauveiveitaui:

⁷ni sa oti oqori, sa kaya ko Jiova, ka'u na soli Setekaia na tui Juta, kei ira na nona tamata, kei ira na lewe ni vanua, kei ira sa vo e na koro oqo mai na mate dauveiveitaivi, kei nai seleiwau, kei na viakana, ki na liga i Nepukatiresa na tui Papiloni, kei na ligadra na nodra meca, kei na ligadra era sagai ira me ra vakamatea: ia ena yaviti ira ko koya e nai seleiwau; ena sega ni vosoti ira, ena sega talega ni yalovinaka, se yalololoma.

⁸Ia vei ira na tamata oqo mo kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, au sa vakaraitaka vei kemudou na sala ni bula, kei na sala ni mate:

⁹ko koya sa tiko ga e na koro oqo ena mate e nai seleiwau, kei na mate dauveiveitaivi: ia ko koya sa curu ki tautuba, ka dro vei ira na kai Kalitia era mai kabai kemudou, ena bula, ena soli vua na nona bula me nonai toki ni valu:

¹⁰ni sa dua tani na mataqu ki na koro oqo me sa ca ga, me kakua ni vinaka, sa kaya ko Jiova: ena soli ga ki na liga i tui Papiloni, ia ena vakama e na bukawaqa ko koya.

¹¹Ia e na vuku ni mataqali i tui Juta, *mo kaya*, Dou rogoca na vosa i Jiova,

¹²koi kemudou na mataqali i Tevita, sa kaya vakaoqo ko Jiova: Dou ia na lewa dodonu e na mataka, ka vakabulai koya sa vakacacani mai na liga i koya sa vakacacana, de lako yani, na noqu cudru me vaka na bukawaqa, ka sa waqa tiko, me sega e dua e bokoca, e na vuku ni kena ca na nomudou i valavala.

¹³Raica, au sa veivala kei iko, ko iko sa tiko e na buca, e na uluvatu ni buca, sa kaya ko Jiova; koi kemudou ka kaya, Ko cei ena lako sobu mai me veivala kei keimami? se ko cei me mai curu ki na neimami tikotiko?

¹⁴Ia ka'u na cudruvi kemudou me vaka na nomudou i valavala, sa kaya ko Jiova: ia ka'u na tutuvaka na buka e na kena veikau, ena kania na ka kecega sa tu vakavolivolita.

Jeremaia 22

Na Kalou, sa vakarota vei tui Juta kei ira na nona tamata, me ra veivutuni, 1-9. Na ka ca sa lewai me yacovi Salumi, 10-12; kei Jioiakimi, 13-19; kei Konaia, 20-30.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Mo lako sobu ki na vale i tui Juta, ka vosataka maikina na vosa oqo,

²ka kaya, Dou rogoca na vosa i Jiova, ko iko na tui Juta, ka tiko e nai tikotiko i Tevita, ko iko, kei ira na nomu tamata turaga, kei ira na nomu tamata era sa daucuru mai ki na matamata-ni-koro oqo:

³Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Dou ia na lewa kei nai valavala dodonu, ka vakabulai koya sa vakacacani mai na liga i koya sa vakacacana: ia dou kakua ni vakararawataki ira na vulagi, kei na luveniyali; kei na yada, ka kakua ni dou vakadavea e na yasana oqo na dra sa sega ni cala.

⁴Ia kevaka dou sa vakabauta sara na vosa oqo, ena qai curu mai ki na matamata-ni-koro oqo ko ira na tui era sa tiko e nai tikotiko i Tevita, ka sa vodo e na qiqi-vakaturaga kei na ose, ko koya, kei ira na nona tamata turaga, kei na nona tamata.

⁵Ia kevaka dou na sega ni rogoca na vosa oqo, ka'u sa cavuti au ni'u sa bubului, sa kaya ko Jiova, ni na rusa ga na vale oqo.

⁶Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ki na vale i tui Juta; Ko iko ko sa vakataki Kiliati na ulu i Lepanoni vei au: ia ka'u na lewai iko mo veikau ga, ka mo veikoro sa sega ni tawa.

⁷Ia ka'u na lesia eso na kemu dauvakacaca, era sa dui vakaiyaragi: ka ra na taya sobu na nomu sitari vinaka, ka biuta ki na bukawaqa.

⁸A ra na lako sivita na koro oqo ko ira na lewe ni veivanua e vuqa, ka ra na dui veikayaka ki na kai nona, E na vuku ni cava sa cakacaka kina vakaoqo ko Jiova ki na koro levu oqo?

⁹Era na qai kaya, Ni ra sa biuta na veiyalayalati i Jiova na nodra Kalou, ka soro vei ira na kalou tani, ka qaravi ira.

¹⁰Dou kakua ni tagicaki koya sa mate, se yasovaka: ia dou tagicaki koya sa lako tani yani: ni na sega ni lesu tale mai, se raica na vanua ka sucu kina ko koya.

¹¹Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova e na vuku i Salumi na luve i Josaia na tui Juta, ko koya sa lewa mei sosomi kei Josaia na tamana, o koya sa lako tani e na yasana oqo; Ena sega ni lako tale mai ki ke ko koya:

¹²ni na mate ga e na yasana era sa kauti koya vakabobula kina, ia ena sega ni kunea tale na vanua oqo.

¹³Ena ca ko koya sa tara na nona vale e nai valavala e sega ni dodonu, kei na nonai taba loma ni vale e cake e na caka cala; ka sa sega ni sauma na cakacaka ni kai nona, ka sa sega ni solia vua nai voli ni nona cakacaka;

¹⁴ka sa kaya, Au na tara e dua na noqu vale levu, kei nai taba loma ni vale e cake lelevu, ka sa taya na kena katuba; ka sa botana e cake e na sitari, ka boroi e nai qumu.

¹⁵Ko na lewa tiko beka e na vuku ni ko sa viribaiti iko e na sitari? a tamamu, sa sega beka ni kana ka gunu, ka cakava na lewa kei na cakacaka dodonu, ka sa qai vinaka kina ko koya?

¹⁶Sa ia na veilewai e na vukudrau na malumalumu kei na dravudravua; ka sa qai vinaka kina ko koya: sa vakaoqo na kilai au, se segai? sa kaya ko Jiova.

¹⁷Ia na matamu kei na lomamu sa goleva ga na nomu kocokoco, kei na vakadave dra sa sega ni cala, kei na veivakasaurarataki, kei nai valavala kaukauwa, mo cakava.

¹⁸O koya oqo sa kaya kina ko Jiova e na vuku i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta; Eratou na sega ni tagicaki koya, *ka kaya*, Ulei na tuakaqu! se, Ulei na ganequ! era na sega ni yasovaki koya, *ka kaya*, Ulei turaga! se, Ulei na nonai ukuuku!

¹⁹Ena buluti ga vaka na asa, ni sa yarataki ka biu ki taudaku ni matamata-nikoro ko Jerusalemi.

²⁰Mo cabe cake ki Lepanoni, ka tagi; ka tabalaka na domomu mai Pasani, ka tagi mai Aparimi: ni ra sa vakarusai ko ira kecega era a lomani iko.

²¹Au a vosa vei iko ni ko sa tiko vinaka; ia ko sa kaya, Au na sega ni rogoca. Sa vakaoqo na nomu i valavala ni ko sa gone ka yacova na siga oqo, ni ko sa sega ni rogoca na domoqu.

²²A cagi ena kani ira na nomu i vakatawa kecega; ia ko ira sa lomani iko era na la'ki vakabobulataki: ko na qai madua dina ka taqaya e na vuku ni nomu ca kecega.

²³Ko iko ka tiko mai Lepanoni, ka cakava na nomu i sova e na sitari, ko na ka lomani dina sara ni sa yacovi iko na rarawa, na yaluma me vaka na yalewa sa taratara!

²⁴*Me vaka na dina ni noqu bula, sa kaya ko Jiova, ke sa mama ni taba e na ligaqu i matau, ko Konaia na luve i Jioiakimi na tui Juta, ke'u sa na cavuti iko tani;*

²⁵ia ka'u na soli iko ki na ligadra era sa segata me ra vakamatei iko, ki na ligadra talega ko sa rerevaka, io ki na liga i Nepukatiresa na tui Papiloni, kei na ligadra na kai Kalitia.

²⁶Ia ka'u na biuti iko tani, kei na tinamu ka vakasucumi iko, ki na dua na vanua tani drau a sega ni sucu kina; ia drau na mate ga maikea.

²⁷Ia erau na sega ni lesu yani ki na vanua era sa domona tiko.

²⁸Sa dua beka na matakau beci ka cataki na tamata oqo ko Konaia? se dua na bilo sa sega ni vinakati? a cava era sa biu tani kina ko koya kei na nona kawa, ka vakasevi ki na vanua eratou sa sega ni kila?

²⁹Ko iko, Na vanua, na vanua, na vanua, mo rogoca na vosa i Jiova.

³⁰Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Dou vola na tamata oqo me kua na luvena, me tamata sa sega ni yaco e na nona gauna: ni na sega ni yaco e dua na tamata e na nona kawa, me tiko e nai tikotiko i Tevita, ka lewa tale mai Juta.

Jeremaia 23

A qele ni pipi i Jiova sa vakasavi tani ena vakasoqoni tale mai, 1-4. Ena lewai ira ka vakabulai ira na Mesaia, 5-8. A lewa ni Kalou e na vukudra na parofita vakailasu, 9-32; kei ira era vakasewasewani ira na parofita dina, 33-40.

¹Ena ca ko ira nai vakatawa era vakacacana ka vakasavi ira na pipi ni noqu vanua veico! sa kaya ko Jiova.

²O koya sa kaya kina ko Jiova na Kalou ni Isireli vei ira nai vakatawa era sa vakani ira na noqu pipi; Koi kemudou, dou sa vakatolosevi ira na noqu qele ni pipi, ka vakasavi ira tani, ka sega ni la'ki raici ira: raica, au na cudruvi kemudou e na vuku ni ca ni nomudou i valavala, sa kaya ko Jiova.

³Ia koi au, ka'u na vakasoqoni ira vata mai na kena vo ni noqu qele ni pipi mai na veivanua kecega ka'u sa dui vakasevi ira kina, ia ka'u na kauti ira tale mai ki na nodra lomanibai; ka ra na luvea ka tubu.

⁴Ia ka'u na lesia eso me nodra i vakatawa era na vakani ira: ka ra na sega ni rere tale, se taqaya, se yali, sa kaya ko Jiova.

⁵Raica, sa kaya ko Jiova, ena yaco na gauna, ka'u na vakatubura kina vei Tevita e dua na Coke yalododonu, ia ena lewa e dua na Tui ka cakacaka yaco, ena ia ko koya na lewa kei na cakacaka dodonu e vuravura:

⁶e na nona gauna era na vakabulai kina na Juta, ia ko ira na Isireli era na tiko vinaka: ia oqo na yacana ena vakatokai kina, KO JIOVA NA NODA YALODODONU.

⁷O koya oqo sa kaya ko Jiova, ena yaco dina kina na gauna, era na sega tale ni kaya, Sa bula ko Jiova, ko koya ka kauti ira cake na Isireli mai na vanua ko Ijipita:

⁸ia era na kaya ga, Sa bula ko Jiova, ko koya ka kauta cake mai ka tubera na nodra kawa na mataqali i Isireli mai na vanua ki na tokalau, kei na veivanua kecega ka'u a dui vakasevi ira kina; ka ra na tiko ga e na nodra vanua.

⁹E na vukudra na parofita sa ramusu kina na yaloqu e lomaqu; sa yavavala na suiqu kecega; au sa vaka na tamata sa mateni, ka vaka na tamata sa rawai koya na waini, e na vuku i Jiova, e na vuku talega ni nona vosa tabu.

¹⁰Ni sa oso na vanua e na dauyalewa; ni sa tagi na vanua e na vuku ni ruru; sa dravuisiga mai na veiyasana vinaka ni veikau, ka sa ca na nodra i valavala, ka sa sega ni dodonu na nodra lewa kaukauwa.

¹¹Ko ira na parofita kei na bete talega era sa tamata ca, io, e na noqu vale ka'u sa kunea na nodra ca, sa kaya ko Jiova.

¹²O koya oqo ena yaco kina na nodra sala me vaka sa titidara e na butobuto: era na veibili yani, ka bale kina; ni'u na vakayacora na ca vei ira, io na yabaki me ra cudruvi kina, sa kaya ko Jiova.

¹³Ia ka'u sa kunea talega vei ira na parofita ni Samaria na ka lialia; era sa ia na parofisai ka cavuti Peali, ka ra sa vakasesei ira kina na noqu tamata na Isireli.

¹⁴Ia ka'u sa kunea talega na ka vakasisila vei ira na parofita ni Jerusalemi: era sa ia na dauyalewa ka muria na ka lasu: era sa totaki ira na daucaka ca, me sega kina e dua sa lesu mai na nona ca: era sa tautauvata kecega vei au ko ira oqo kei ira na kai Sotoma, kei ira na lewe ni koro oqo era sa tautauvata kei Komora.

¹⁵O koya oqo sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa e na vukudra na parofita; Raica, au na vakani ira e na kau gaga, ka vagunuvi ira e na wai gaga: ni sa lako yani na ka ca maivei ira na parofita ni Jerusalemi ki na vanua taucoko.

¹⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Dou kakua ni vakarorogo ki na nodra vosa na parofita era sa ia na parofisai vei kemudou; era sa vakalialiai kemudou ga: era sa cavuta na raivotu wale e vu mai na lomadra ga, ka sa segai mai na gusu i Jiova.

¹⁷Era sa kaya tikoga vei ira era beci au, Sa kaya ko Jiova, Ena yaco ga na vakacegu vei kemudou, ia vei ira kece era muria na kaukauwa ni lomadra era sa kaya, Ena sega na ca me yacovi kemudou:

¹⁸ia ko cei ka tiko e na bose i Jiova, ka kunea ka rogoca na nona vosa? ko cei ka vakarorogo ki na nona vosa, ka rogoca?

¹⁹Raica, na covulaca rerevaki i Jiova sa lako yani, io na covulaca rarawa: ena lutu vakararawa sara ki na uludra na tamata ca:

²⁰ena sega ni malumu na cudru i Jiova, ena cakava mada ga, ka vakayacora na nanuma ni lomana: e na gauna maimuri dou na kila deivaka sara ga kina.

²¹Au a sega ni talai ira na parofita oqo, ia era sa cici ga: au a sega ni vosa vei ira, ia era sa parofisai ga.

²²Ia kevaka era sa tiko ga e na noqu bose, ka la'ki vakarogoya na noqu vosa vei ira na noqu tamata, ke ra sa vakalesui ira mai na nodra sala ca, mai na ca ni nodra i valavala talega.

²³Au sa Kalou beka e na *tikina* voleka ga sa kaya ko Jiova, ka'u sa sega talega ni Kalou e na *tikina* vakayawa?

²⁴Me vunitaki koya rawa beka e dua e na yasana vuni, me'u kakua ni raici koya? sa kaya ko Jiova. Au sa sega li ni roboti lomalagi kei vuravura? sa kaya ko Jiova.

²⁵Au sa rogoa na ka era kaya na parofita, era sa parofisaitaka na ka lasu e na yacaqu, ka kaya, Au a tadra, io au a tadra.

²⁶A cava na kena dede me sa tiko na ka oqo e na lomadra na parofita ko ira era sa parofisaitaka na ka lasu? io era sa parofita daulawaki ga e na lomadra ko ira;

²⁷era sa vakananuma me ra kitaki ira na noqu tamata me ra guilecava na yacaqu e na nodra tadra era sa dui tukuna vua na kai nona, me vaka na nodra qase ni ra guilecava na yacaqu ka ni ra golevi Peali.

²⁸A parofita sa tu vua e dua na tadra, me tukuna ga na nona tadra; ia ko koya sa tu vua na noqu vosa, me tukuna dina ga na noqu vosa. E tautauvata li na qana kei na witi? sa kaya ko Jiova.

²⁹Sa sega beka ni vaka na bukawaqa, na noqu vosa? sa kaya ko Jiova; ka vaka nai tukituki sa vorolaka na vatu?

³⁰Sa kaya kina ko Jiova, Raica au sa cati ira na parofita, era sa dui butakoca na noqu vosa mai vua na kai nona.

³¹Raica, au sa veimecaki kei ira na parofita, sa kaya ko Jiova, era sa vosa walega e na yamedra ka ra kaya, Sa kaya ko Koya.

³²Raica, au sa cati ira ga era sa parofisaitaka na tadra lasu, sa kaya ko Jiova, ka ra sa tukuna, ka vakasesei ira kina na noqu tamata e na nodra lasu, kei na nodra vosa walega; ia koi au ka'u a sega ni talai ira, se'u vakaroti ira: era na sega kina ni yaga vakalailai vei ira na tamata oqo, sa kaya ko Jiova.

³³Ia ni ra sa tarogi iko ko ira na tamata oqo, se na parofita, se na bete, ka vaka, A vosa ni parofisai bibi cava sa tukuna mai ko Jiova? mo qai kaya vei ira, A vosa ni parofisai bibi cava? Ia ka'u na biuti kemudou ga, sa kaya ko Jiova.

³⁴Ia ko ira na parofita, kei na bete, kei na tamata, era na kaya, A vosa ni parofisai bibi maivei Jiova, ka'u na cudruva na tamata ko ya kei na nona mataqali.

³⁵Sa vaka ga oqo mo dou dui kaya vua na kai nona, vua talega na tacina, A cava sa kaya ko Jiova? ia, A cava sa vosataka ko Jiova?

³⁶Ia na vosa ni parofisai maivei Jiova, mo dou kakua ni cavuta tale: ni na nonai colacola na tamata yadua na nona vosa walega; ni dou sa vakatanitaka na vosa ni Kalou bula, *na vosa* i Jiova ni lewe vuqa na noda Kalou.

³⁷Me vaka ga oqo na nomu vosa vua na parofita, A cava sa kaya vei iko ko Jiova? ia, A cava sa vosataka ko Jiova?

³⁸Ia ni dou sa kaya, Na vosa ni parofisai bibi maivei Jiova; o koya oqo sa kaya kina ko Jiova; Ni dou sa cavuta na vosa oqo, Na vosa ni parofisai bibi maivei Jiova, ia ka'u a tala vei kemudou, ka kaya, Dou kakua ni kaya, Na vosa ni parofisai bibi maivei Jiova:

³⁹o koya oqo, raica, koi au, io koi au, ka'u na guilecavi kemudou sara kina, ka biuti kemudou tani, kei na koro ka'u a solia vei kemudou kei ira na nomudou qase, mai na mataqu:

40ia ka'u na vakayacora vei kemudou na veivakalialiai sa sega ni mudu, kei na madua sa sega ni mudu, ena sega ni guileca.

Jeremaia 24

Sa vakatakarakarataki na Juta e na lolo vinaka kei na lolo ca, 1-3. Ko ira sa yalododonu era na maroroi tiko me lesu tale ki na nodra vanua, 4-7; ia ko Setekaia kei ira na tamata ca era na vakarusai ga, 8-10.

1Sa vakatakilila vei au ko Jiova, ka raica, sa rua na sova lolo ka tau sobu e na mata ni vale tabu i Jiova, ni sa kauti ira vakabobula tani ko Nepukanesa na tui Papiloni, io, ko Jekonaia na luve i Jioiakimi na tui Juta, kei ira na turaga ni Juta, kei ira na matai ni kaukamea, kei ira na matai tani mai Jerusalemi, ka sa kauti ira ki Papiloni.

2E dua na sova lolo sa vinaka sara, sa vaka na lolo sa dreu taumada: ia na kenai karua sa lolo ca sara, sa sega ni laukana rawa ni sa ca ga.

3A sa taroga vei au ko Jiova, A cava ko sa raica, Jeremaia? Au sa kaya, Na lolo, na kena lolo vinaka, sa vinaka sara; ia na kena ca, sa ca sara, ka sa sega ni laukana rawa ni sa ca ga.

4Sa baci yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

5Sa kaya vakaoqo ko Jiova na Kalou i Isireli; Me vaka na lolo vinaka oqo, ka'u na kilai ira vakakina na Juta era sa vakabobulataki, ko ira ka'u sa vakatala tani e na yasana oqo ki na nodra vanua na kai Kalitia me *ra* vinaka kina:

6ni'u na vakaraici ira me *ra* vinaka kina, ka kauti ira tale mai ki na vanua oqo: ia ka'u na tarai ira cake, ka sega ni basuka sobu; ka'u na tei ira, ka sega ni cavuta:

7ia ka'u na solia vei ira na yalo me *ra* kilai au kina, ni sai au ko Jiova: ia era na yaco me *ra* noqu tamata, ka'u na yaco me'u nodra Kalou: ni *ra* na lesu mai vei au e na lomadra dina.

8Ia me vaka na lolo ca, sa sega ni laukana rawa ni sa ca ga; sa vosa dina vakaoqo ko Jiova: Ena vakakina ka'u na soli Setekaia na tui Juta, kei ira na kena turaga, kei na kedra vo ni Jerusalemi, era tiko e na vanua oqo, kei ira sa tiko mai na vanua ko Ijipita:

⁹ia ka'u na soli ira me ra kau tani me *ra ca kina*, ki na veimatanitu kecega kei vuravura, me ra vakalialiai, ka vakaiboletaki, *ka veiwalitaki*, ka vosavosacati, e na veiyasana kecega ka'u na dui vakasevi ira kina:

¹⁰ia ka'u na vakayacora vei ira nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaivi, me ra takali mada mai na vanua ka'u a solia vei ira, ka vei ira na nodra qase.

Jeremaia 25

Ko Jeremaia, ni sa vunauci ira na Juta ni ra dautalaidredre, sa parofisaitaka na nodra veivakabobulataki ka yabaki vitusagavulu, ena qai cudruvi emuri ko Papiloni, 1-14. Ni sa vakatakarakarataki e na dua na bilo waini, sa vakatakilai na nodra cudruvi na veimatanitu kei na kena turaga, 15-38.

¹E nai kava ni yabaki i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta, e na kenai matai ni yabaki i Nepukanesa na tui Papiloni, sa yaco vei Jeremaia e dua na vosa sa baleti ira kecega na Juta:

²ka sa vosataka ko Jeremaia na parofita vei ira kecega na Juta, vei ira kece talega na kai Jerusalemi, ka vaka,

³Mai nai katinikatolu ni yabaki i Josaia na luve i Emoni na tui Juta, ka yacova na siga oqo, sa kenai karuasagavulu ka tolu ni yabaki, sa yaco tiko vei au na vosa i Jiova, ia ka'u a vosa tikoga vei kemudou, ka sou e na mataka me'u vosa; ia dou a sega ni vakarorogo.

⁴Ia sa tala vei kemudou ko Jiova na nonai talatala kecega na parofita, ka sou e na mataka me tala; ia dou sa sega ni vakarorogo, se vakatu daligamudou mo dou rogoca.

⁵Era daukaya, Dou dui lesu yadua edaidai mai na nonai tovo ca, kei na ca ni nonai valavala, ka tiko ga e na vanua sa solia ko Jiova vei kemudou kei ira na nomudou qase me sega ni mudu:

⁶ia dou kakua ni muria na kalou tani me qaravi ira, ka soro vei ira, dou kakua talega ni vakacudrui au e na cakacaka ni ligamudou; ka'u na qai sega ni vakacacani kemudou.

⁷Ia dou a sega ni vakarorogo vei au, sa kaya ko Jiova; mo dou sa vakacudrui au kina e na cakacaka ni ligamudou mo dou ca.

⁸O koya oqo sa kaya kina vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Ni dou sa sega ni rogo na noqu vosa,

⁹raica, au na talaki ka kauti ira kecega na veimataqali mai na mata ni tokalau, kei Nepukanesa na tui Papiloni na noqu tamata, sa kaya ko Jiova, ia ka'u na kauti ira vakaivalu mai ki na vanua oqo, kei na lewena, kei na veimatanitu kecega oqo sa tiko vakavolivolta, ia ka'u na vakarusai ira sara, ka cakavi ira me ra vakurabuitaki, ka vakasiusiutaki, ka me vanua rusa ka sega ni mudu.

¹⁰Ia ka'u na vagalutaka vei ira na domo ni marau, kei na domo ni reki, na domo ni tagane kei na domo ni yalewa sa qai vakawati, na rorogo ni vatu i qaqi, kei na rarama ni cina.

¹¹Ia na vanua taucoko oqo ena lala tu ga, ka vakurabuitaki; ka ra na qaravi tui Papiloni na veimatanitu oqo ka vitusagavulu na yabaki.

¹²Ia ni sa oti na yabaki e vitusagavulu, ka'u na qai cudruvi tui Papiloni, kei na matanitu ko ya, sa kaya ko Jiova, e na vuku ni nodra caka cala, kei na nodra vanua talega na kai Kalitia, ka vakalalataka ka sega ni mudu, sa kaya ko Jiova.

¹³Ia ka'u na vakayacora ki na vanua ko ya na noqu vosa kecega ka'u sa cavuta me yaco kina, *io*, na ka kecega sa volai e nai vola oqo, ka sa parofisaitaka ko Jeremaia me yacova na veimatanitu kecega.

¹⁴Ni ra na qali talega ki na veimatanitu e vuqa vei ira talega na turaga levu eso: ia ka'u na sauma vei ira me vaka na nodra i valavala, kei na cakacaka ni ligadra.

¹⁵Ni sa kaya vakaoqo vei au ko Jiova na nodra Kalou na Isireli; Mo taura na bilo waini ni cudru waqawaqa oqo mai na ligaqu, ka vagunuvi ira kina na veimatanitu, ka'u sa talai iko kina:

¹⁶me ra gunuva, ka yatayata, ka lialia, e na vuku ni seleiwau ka'u na vakayacora vei ira.

¹⁷Au a qai taura na bilo mai na liga i Jiova, ka vagunuvi ira kina na veimatanitu, ka talai au kina ko Jiova:

¹⁸io, ko Jerusalemi, kei na veikoro e Juta, kei na nodra tui, kei na nodra turaga, me cakava me ra lala tu, me ra vakurabuitaki, ka vakasiusiutaki, ka vosavosacati; me vaka e na siga oqo;

¹⁹ko Fero na tui Ijipita, kei ira na nona tamata turaga, kei ira na kena turaga, kei ira kecega na nona tamata;

²⁰kei ira kecega era dui kaikai, kei ira kecega na tui ni vanua ko Usi, kei na tui kecega ni nodra vanua na kai Filisitia, io ko Asikiloni, kei Kesa, kei Ekironi, kei na kedra vo ni Asitoti:

²¹ko Itomi, kei Moapi, kei ira na luve i Amoni,

²²kei ira kecega na tui mai Taia, kei ira kece na tui mai Saitoni, kei ira na tui ni veiyanuyanu mai na tai kadua ni wasawasa,

²³ko Titana, kei Tima, kei Pusa, kei ira kece mai na sausau kei vuravura;

²⁴kei ira kece na tui mai Arepea, kei ira kece na nodra tui era dui kaikai era tiko mai veikau,

²⁵kei ira kece na tui mai Simirai, kei ira kece na tui mai Ilama, kei ira kece na nodra tui na Mitia;

²⁶kei ira kece na tui mai na mata ni tokalau, ko ira sa tiko vakayawa, kei ira sa tiko voleka, na tamata kei na kai nona, kei ira kecega na veimatanitu kei vuravura, era sa tiko e na dela ni vanua: ia ko tui Sesaki ena qai gunu emuri.

²⁷O koya oqo mo kaya kina vei ira, Sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa na Kalou i Isireli: Dou gunu, mo dou mateni, ka lua, ka bale, ka kakua ni duri tale, e na vuku ni seleiwau ka'u na vakayacora vei kemudou.

²⁸Ia kevaka era bese ni taura na bilo mai na ligamu me ra gunu, mo qai kaya vei ira, Sa vaka ko Jiova ni lewe vuqa; Dou na gunu vakaidina ga.

²⁹Ia raica, na koro oqo sa vakatokai e na yacaqu, ka'u sa qai vakatekivu me'u vakayacora kina na ca, ia koi kemudou, dou na sega li ni cudruvi? Dou na cudruvi ga: ni'u na kaciva nai seleiwau me tauci ira kecega na kai vuravura, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

³⁰Ia ko iko mo parofisaitaka na vosa kece oqo vei ira, ka kaya vei ira, Ko Jiova, ena kurukuru maicake, ia mai na nonai tikotiko tabu ena vakarogoya mai na domona; ena kurukuru vakaukauwa ki na nonai tikotiko; na kaila, me vaka na nodra era sa sikaraka *na vua ni vaini*, ena rogo ga yani vei ira kece era tiko e vuravura.

³¹Ena yaco yani na ue ki nai yalayala kei vuravura; ni sa dua na ka e veiletitaka ko Jiova, kei ira na veimatanitu, ena ia na veilewai ko koya kei ira na tamata kecega; ena soli ira na tamata ca ki nai seleiwau, sa kaya ko Jiova.

³²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Raica, na ca ena lako voli yani mai na matanitu ki na matanitu, ia na cava levu ena vakatuburi mai nai yalayala kei vuravura.

³³Ia na vuetaki kei Jiova era na davo tu yani e na siga ko ya mai nai yalayala kei vuravura *e dua* ki nai yalayala kei vuravurakadua: era na sega ni tagicaki, se kau vata mai, se buluti; era na *vaka nade-ni-manumanu* e na dela ni vanua.

³⁴Dou qoqolou, nai vakatawa, ka tagi; ka qiqi voli *e na dravusa*, koi kemudou sa liutaka na qele ni sipi: ni sa yaco sara mai na gauna mo dou vakamatei ka veisei kina; ia dou na lutu ga me vaka na bilo domoni.

³⁵Ia ena sega na sala me ra dro kina nai vakatawa, se me ra bula kina ko ira era liutaka na qele ni sipi.

³⁶A domo ni nodra tagi nai vakatawa, kei na nodra qoqolou era liutaka na qele ni sipi! ni sa vakacacana ko Jiova na nodra vanua veico:

³⁷ka sa vagalutaki nai tikotiko ni sautu e na vuku ni cudru waqawaqa i Jiova:

³⁸sa biuta laivi ko koya, me vaka na laioni, na nonai kotokoto: ni sa rusa na nodra vanua e na vuku ni nona yalokatakata na dauvakacaca, e na vuku talega ni nona cudru waqawaqa.

Jeremaia 26

Sa tauri ko Jeremaia, ni sa vunautaka na vosa ni Kalou, ka sa lewai, 1-11. Sa tukuni koya vei ira, ka sa qai vakadonui ka vakabulai, 12-24.

¹Ni sa qai vakatekivu na lewa i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta, sa yaco na vosa oqo maivei Jiova, ka vaka,

²Sa kaya ko Jiova; Mo tu e na rara vakabai ni vale i Jiova, ka vosataka ki na veikoro kecega e Juta, era sa lako mai me ra soro e na vale i Jiova, na vosa kecega ka'u sa vakarota vei iko mo vosataka vei ira; kakua ni ko vunia e dua na vosa:

³era na vakarorogo beka, ka lesu na tamata yadua mai na nonai tovo ca, me'u veivutunitaka na ca, ka'u sa nakita me'u cakava vei ira ni sa ca na nodra i valavala.

⁴Ia mo kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova: Kevaka dou na bese ni vakarorogo vei au, ka sega ni muria na noqu vunau, ka'u sa vakarota vei kemudou,

⁵ka sega ni vakarorogo ki na vosa ni noqu i talatala na parofita, ko ira ka'u sa tala vei kemudou, ka sou e na mataka me'u tala, ia dou a sega ga ni vakarorogo;

⁶ka'u na qai cakava na vale oqo me vakataki Sailo, ia na koro oqo ka'u na cakava me ka e vosavosacati vei ira na veimatanitu e vuravura.

⁷Ia ko ira na bete kei ira na parofita kei ira na tamata kece, era sa rogoci Jeremaia ni sa vosataka na vosa oqo e na vale i Jiova.

⁸Ia ni sa tinia ko Jeremaia na vosa kece ka vakarota ko Jiova me tukuna vei ira na tamata kecega, era sa qai tauri koya ko ira na bete, kei ira na parofita, kei ira na tamata kece, ka kaya, Ko na mate vakaidina.

⁹A cava ko sa ia kina na parofisai e na yaca i Jiova, ka vaka, Ena vakataki Sailo na vale oqo, ia na koro oqo ena lala me sega e tiko kina? A ra sa soqoni vata vakaca vei Jeremaia ko ira na tamata kecega e na vale i Jiova.

¹⁰Ni ra sa rogoca na turaga ni Juta na ka oqo, era sa qai lako cake mai na vale ni tui ki na vale i Jiova, ka ra tiko sobu e nai curucuru ki na matamata-ni-koro vou *ni vale* i Jiova.

¹¹Era sa qai vosa ko ira na bete kei ira na parofita vei ira na turaga kei ira na tamata kecega, ka kaya, Sa dodonu me mate na tamata oqo; ni sa parofisaitaka na ca ki na koro oqo, me vaka dou sa rogoca e daligamudou.

¹²Sa qai vosa ko Jeremaia vei ira kece na turaga kei ira na tamata kecega, ka kaya, Sa talai au mai ko Jiova me'u parofisaitaka na ca ki na vale oqo kei na koro oqo na ka kecega dou sa rogoca:

¹³o koya oqo dou vakavinakataka na nomudou i tovo kei na nomudou i valavala, ka vakarorogo ki na domo i Jiova na nomudou Kalou; ena qai veivutunitaka ko Jiova na ca sa kaya ena yacovi kemudou.

¹⁴Ia koi au, raica, dou sa qai tauri au: dou kitaka vei au me vaka sa vinaka ka dodonu vei kemudou:

¹⁵ia mo dou kila dina ga, kevaka dou sa vakamatei au, dou na vakayacora vei kemudou, kei na koro oqo, kei na lewena na dra sa sega ni cala; ni sa dina sa talai au mai vei kemudou ko Jiova me'u tukuna e daligamudou na vosa kecega oqo.

¹⁶Era sa qai kaya ko ira na turaga kei na tamata kecega vei ira na bete kei na parofita; Sa sega ni dodonu me mate na tamata oqo: ni sa vosa vei keda ko koya e na yaca i Jiova na noda Kalou.

¹⁷Sa qai tu cake eso vei ira na qase ni vanua, ka kaya vei ira kece na tamata era soqoni vata mai, ka vaka,

¹⁸Ko Maika na kai Moreseci, sa ia na parofisai e na gauna i Esekaia na tui Juta, ka sa vosa vei ira kece na Juta, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Ko Saioni, ena cukiti me vaka na were; kei Jerusalemi ena yaco me bukebuke walega; kei na ulu-ni-vanua ni vale tabu, ena vaka na veitikina cecere ni veikau.

¹⁹Sa ra vakamatei koya li ko Esekaia na tui Juta kei ira na Juta kecega? sa sega ni rerevaki Jiova beka ga ko koya, ka masuti Jiova, ka sa veivutuni mai ko Jiova e na vuku ni ca sa kaya ena caka vei ira? Ia de sa da vakayacora kina vei keda na ca levu.

²⁰Sa dua tale na tamata sa ia na parofisai e na yaca i Jiova, ko Uraiya na luve i Semaia na kai Kiriaci-jiarimi, ka sa parofisaitaka na ca me yacova na koro oqo kei na vanua oqo me vaka na vosa kecega i Jeremaia:

²¹ia ko Jioiakimi na tui, kei ira kece na nona tamata qaqa, kei ira kece na turaga ni ra sa rogoca na nona vosa, sa qai segata ko koya na tui me vakamatea: ia ni sa rogoca ko Uraiya, sa rere, ka dro yani ki Ijipita;

²²ka sa tala ko Jioiakimi na tui eso na tamata ki Ijipita; *io* ko Elinecani na luve i Akipori, ka so tale na tamata me ra *lako* kaya ki Ijipita:

²³A ra sa lakovi Uraiya ki Ijipita, ka kauti koya mai vei Jioiakimi na tui; ka sa vakamatei koya e nai seleiwau, ka biuta na yagona ki na nodra i bulubulu na tamata wale.

²⁴Ia ko Eaikami na luve i Safani sa totaki Jeremaia, me ra kakua ni soli koya ki na ligadra na tamata me ra vakamatei koya.

Jeremaia 27

Sa vakatakila vei ira ni na vakamalumalumutaki na veivanua eso me ra qaravi tui Papiloni, 1-8. Sa vakaroti ira, kei Setekaia talega, me ra vakamalumalumu vua, me ra kakua ni vakadinati ira na parofita vakailasu, 9-18. Sa parofisaitaka ni na kau ga ki Papiloni nai yaya ni vale tabu sa vo tu, ka na toka vakadede kina, 19-22.

¹Ni sa qai vakatekivu na lewa i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta sa qai yaco maivei Jiova na vosa oqo vei Jeremaia, ka vaka,

²Sa kaya vakaoqo vei au ko Jiova; Mo cakava eso na nomu i vesu kei nai vua, ka qai vakataqara ki domomu,

³ka vakauta vei iratou na tui Itomi, kei na tui Moapi, kei na nodra tui na luve i Amoni, kei tui Taia, kei tui Saitoni, e na ligadra na mata eratou sa lako mai ki Jerusalemi vei Setekaia na tui Juta;

⁴ka vakaroti iratou me ratou kaya vei iratou na nodra turaga, Sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Dou kaya vakaoqo vei iratou na nomudou turaga:

⁵Koi au ka'u a buli vuravura, kei na tamata, kei na manumanu e dela ni vanua, e na noqu kaukauwa levu kei na ligaqu e dodo yani, ka sa solia vei ira ka'u vaka e dodonu kina.

⁶Ia koi au, ka'u sa qai solia edaidai na veivanua kecega oqo ki na liga i Nepukanesa na tui Papiloni, na noqu tamata; ia na manumanu talega ni vanua ka'u sa solia vua me qaravi koya:

⁷ia na veivanua kecega, ena qaravi koya, kei na luvena, kei na makubuna, ka me yaco dina mada na kena gauna ni nona vanua: io ko koya tale, ena qai qarava ga na veivanua e vuqa kei na tui lelevu eso.

⁸Ia na vanua kei na matanitu ena bese ni qaravi Nepukanesa na tui Papiloni, ka bese ni vakataqara ki domodra nai vua i tui Papiloni, io na vanua ko ya ka'u na cudruva, sa kaya ko Jiova, e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitauvi, ka me'u vakaoti ira mada e na ligana.

⁹Ia koi kemudou, dou kakua kina ni rogoci ira na nomudou parofita, se ko ira na nomudou rairai, se ko ira na nomudou dautadra, se ko ira na nomudou daucaka mana lasu, se ko ira na nomudou daucakai sausau, era sa vosa vei kemudou, ka kaya, Dou na sega ni qaravi tui Papiloni:

¹⁰ni ra sa parofisaitaka vei kemudou na ka lasu, mo dou veiyawaki kina kei na nomudou vanua; ia me'u vakasevi kemudou tani, mo dou rusa.

¹¹Ia na veimatanitu sa vakataqara ki domodra nai vua i tui Papiloni, me ra qaravi koya, ka'u na laivi ira ga me ra tiko e na nodra vanua, sa kaya ko Jiova; ka ra na wereca, ka tikotiko ga kina.

¹²Ia ka'u a cavuta vei Setekaia talega na tui Juta na vosa kecega oqo, ka kaya, Dou vakataqara ki na domomudou nai vua i tui Papiloni, ka qaravi koya kei ira na nona tamata, mo dou bula.

¹³A cava dou sa via mate kina, ko iko, kei ira na nomu tamata, e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitauvi, me vaka na ka sa tukuna ko Jiova ena yaco ki na matanitu sa bese ni qaravi tui Papiloni?

¹⁴O koya oqo dou kakua kina ni rogoca na nodra vosa na parofita era vosa vei kemudou, ka kaya, Dou na sega ni qaravi tui Papiloni: ni ra sa parofisaitaka vei kemudou na ka lasu:

¹⁵ni'u a sega ni talai ira, sa kaya ko Jiova, ka ra sa parofisaitaka na ka lasu e na yacaqu; me'u vakasevi kemudou tani kina, mo dou rusa, koi kemudou, kei ira na parofita era sa ia na parofisai vei kemudou.

¹⁶Ia vei ira na bete talega kei ira kece na tamata oqo ka'u a vosa, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Dou kakua ni vakarorogo ki na nodra vosa na nomudou parofita era ia na parofisai vei kemudou, ka kaya, Raica, nai yaya ni vale i Jiova ena kau vakusarawa tale mai Papiloni: ni sa ka lasu ga era sa parofisaitaka vei kemudou:

¹⁷dou kakua ni rogozi ira; dou qaravi tui Papiloni ga, mo dou bula: me lala mei cavai na koro oqo?

¹⁸Ia kevaka era sa parofita *dina*, kevaka sa tiko vei ira na vosa i Jiova, me ra ia mada na veimasulaki vei Jiova ni lewe vuqa, me kakua ga ni kau ki Papiloni nai yaya sa vo tu e na vale i Jiova, kei na vale i tui Juta, kei Jerusalemi.

¹⁹Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa e na vuku ni duru, kei na taqi levu, kei nai tutu parasa, kei na vo ni yaya sa tiko e na koro oqo,

²⁰o koya ka sega ni kauta tani ko Nepukanesa na tui Papiloni, ni sa kauti Jekonaia na luve i Jioiakimi na tui Juta mai Jerusalemi ki Papiloni, kei ira kece na turaga ni Juta kei Jerusalemi;

²¹io, sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, e na vuku ni yaya sa vo tiko e na vale i Jiova, kei na vale i tui Juta, kei Jerusalemi:

²²Sa na kau ga ki Papiloni, ka na tu ga maikea ka yacova na siga ka'u na talevi ira kina, sa kaya ko Jiova; ka'u na qai kauti ira cake mai, ka vakasuka tale ki na yasana oqo.

Jeremaia 28

Sa ia na parofisai vakailasu ko Enanaia, 1-4. Ia ko Jeremaia, sa tukuna ni sa parofita dina ga ko koya ka sa dauyaco na ka e parofisaitaka, 5-9. Sa musuka ko Enanaia nai vua i Jeremaia, 10,11. A sa kaya ko Jeremaia ni na kenai sosomi nai vua kaukamea, 12-14; ka sa parofisaitaka na mate i Enanaia, 15-17.

¹Ia e na yabaki ko ya, e nai vakatekivu ni lewa i Setekaia na tui Juta, e nai kava ni yabaki, e nai kalima ni vula, sa qai vosa vei au ko Enanaia na luve i Asuri na parofita, na kai Kipioni, e na vale i Jiova, e na matadra na bete kei ira kece na tamata, ka kaya,

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, Au sa musuka nai vua i tui Papiloni:

³Sa bera ni otia dina e rua na yabaki, ka'u na kauta tale mai ki na yasana oqo nai yaya kece ni vale i Jiova, o koya ka kauta ko Nepukanesa na tui Papiloni mai na yasana oqo, ka sa kauta ki Papiloni:

⁴Ia ko Jekonaia na luve i Jioiakimi na tui Juta, kei ira kece na Juta era bobula, era lako ki Papiloni, ka'u na kauti ira tale mai ki na yasana oqo, sa kaya ko Jiova, ni'u na musuka nai vua i tui Papiloni.

⁵Sa qai kaya ko Jeremaia na parofita vei Enanaia na parofita e na matadra na bete, kei na matadra na tamata kece era tiko e na vale i Jiova,

⁶ka sa vakaemeni kina ko Jeremaia na parofita, ka kaya, Me sa ia vakakina ko Jiova: ka me vakayacora ko Jiova na vosa ko sa parofisaitaka, me kauta tale mai nai yaya ni vale i Jiova, kei na ka kece sa kau yani, mai Papiloni ki na yasana oqo.

⁷Ia mo rogoca mada na vosa oqo ka'u sa tukuna e daligamu, kei na daligadra kece talega na tamata.

⁸Ko ira na parofita era liu vei kedaru, era sa parofisaitaka ni na yaco ki na veivanua e vuqa, kei na veimatanitu lelevu, nai valu, kei na ca, kei na mate dauveiveitauvi:

⁹a parofita ka parofisaitaka na sautu, ni sa yaco na vosa ni parofita ko ya, sa qai kilai kina na parofita oqori, ni sa talai koya dina ga ko Jiova.

¹⁰Sa qai taura ko Enanaia na parofita nai vua mai na domo i Jeremaia na parofita, ka musuka.

¹¹A sa vosa ko Enanaia e na matadra na tamata kecega, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Au na musuka tani vakaoqo mai na domodra kece na veimatanitu nai vua i Nepukanesa na tui Papiloni, ni sa bera ni oti dina e rua na yabaki. A sa lako tani yani ko Jeremaia na parofita.

¹²Sa qai yaco vei Jeremaia na vosa i Jiova, ni sa musuka tani ko Enanaia na parofita nai vua mai na domo i Jeremaia na parofita, ka vaka,

¹³Mo la'ki tukuna vei Enanaia, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Nai vua kau, ko sa musuka; ia ko na cakava nai vua kaukamea me kenai sosomi.

¹⁴Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Nai vua kaukamea, ka'u sa qai tauca ki na domodra kecega na veimatanitu oqo, me ra qaravi Nepukanesa na tui Papiloni; ia era na qaravi koya ga: ia na manumanu talega ni vanua ka'u sa solia vua.

¹⁵Sa qai kaya ko Jeremaia na parofita vei Enanaia na parofita, Mo rogoca mada, ko iko Enanaia; Sa sega ni talai iko ko Jiova; ia ko iko ko sa vakaraviti ira na tamata oqo ki na lasu:

¹⁶o koya oqo sa kaya ko Jiova: Raica, au na biuti iko tani mai dela ni vanua: e na yabaki oqo ko na mate ga, ni ko sa vakavulica na vuki tani maivei Jiova.

¹⁷A sa mate ko Enanaia na parofita e na yabaki ko ya e nai kavitu ni vula.

Jeremaia 29

Sa vola ko Jeremaia vei ira era tiko vakabobula mai Papiloni, me ra tikotiko malua, 1-7; ia me ra kakua ni vakarorogo ki na nodra tadra na parofita vakailasu, 8,9; me sa oti dina na yabaki e vitusagavulu era na qai lesu vinaka tale mai, 10-14. Sa parofisaitaka na nodra rusa era talaidredre, 15-19. Sa tukuna ni rau na cudruvi

ko Eapi kei Setekaia, e le rua na parofita vakailasu, 20-23. Ko Semaia, ni sa vola vakacacataki Jeremaia, 24-29, sa lewai me cudruvi, 30-32.

¹Ia oqo na vosa ni vola sa vakauta mai Jerusalemi ko Jeremaia na parofita vei ira na kena vo ni qase era sa kau tani vakabobula, vei ira talega na bete, kei na parofita, kei na tamata kece sa kauta vakabobula mai Jerusalemi ki Papiloni ko Nepukanesa;

²(ni ra sa lako tani oti mai Jerusalemi ko Jekonaia na tui, kei koya na kuini, kei ira na matanivanua, kei na turaga ni Juta kei Jerusalemi, kei ira na matai ni kaukamea kei ira na matai tani;)

³ka sa kauta ko Elasa na luve i Safani, kei Kimaraia na luve i Ilikaia, (koi rau ka tala ko Setekaia na tui Juta ki Papiloni vei Nepukanesa na tui Papiloni,) ka sa vaka ne,

⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, vei ira kecega era vakabobulataki, ko ira ka'u a lewa me ra kau tani mai Jerusalemi ki Papiloni;

⁵Dou tara vale, ka tiko kina; dou tea na were, ka kania na vuana;

⁶dou vakawati, mo dou vakatubura na gonetagane kei na goneyalewa; ka kauta na yalewa eso me watidra na luvemudou tagane, ia na luvemudou yalewa dou musuka vei ira na tagane me watidra, me ra vakasucuma na luvedra tagane kei na luvedra yalewa; mo dou lewe vuqa maikea, ka sega ni lewe lailai.

⁷Ia dou gumatua me sautu na koro ka'u a lewa mo dou kau vakabobula kina, ka masulaka vei Jiova: ni sa sautu ko ya, dou na sautu talega:

⁸Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Me ra kakua ni vakacalai kemudou ko ira na nomudou parofita kei na nomudou rairai, era tiko e na kemudou maliwa, dou kakua talega ni rogoca na nomudou tadra dou sa cakava me tadrataki.

⁹Ni sa ka lasu na ka era sa parofisaitaka vei kemudou e na yacaqu: au sa sega ni talai ira, sa kaya ko Jiova.

¹⁰Ni sa kaya ko Jiova, Me oti mada e vitusagavulu na yabaki mai Papiloni ka'u na qai talevi kemudou, ka vakayacora vei kemudou na noqu vosa vinaka, ni'u sa vakalesui kemudou tale mai ki na yasana oqo.

¹¹Ni'u sa kila koi au na nanuma ni yaloqu e na vukumudou, sa kaya ko Jiova, na nanuma mo dou vinaka, ka sega ni ca, ka me'u solia vei kemudou nai nuinui vinaka ni gauna emuri.

¹²Dou na qai tagi kivei au, ka la'ki masu vei au, ia ka'u na rogoci kemudou:

¹³ia dou na golevi au, ka kunei au, ni dou sa golevi au sara mai na vu ni lomamudou:

¹⁴dou na qai kunei au, sa kaya ko Jiova: ia ka'u na vakalesui kemudou mai na nomudou veivakabobulataki, ka vakasoqoni kemudou mai na veivanua kecega, kei na veiyasana kecega ka'u sa vakasevi kemudou kina, sa kaya ko Jiova; ia ka'u na kauti kemudou tale mai ki na yasana ka'u a lewa mo dou kau tani maikina.

¹⁵Ni dou sa kaya, Sa vakatubura vei keimami ko Jiova eso na parofita mai Papiloni:

¹⁶o koya oqo sa kaya ko Jiova e na vuku ni tui sa tiko e nai tikotiko i Tevita, e na vukudra kece talega na tamata era tiko e na koro oqo, *kei* na wekamudou era sa sega ni lako tani vata *kei* kemudou:

¹⁷Sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa; Raica, au na vakayacora vei ira nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaivi, ka cakavi ira me ra vaka na lolo ca sa sega ni laukana rawa, ni sa ca.

¹⁸Ia ka'u na vakacacani ira e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaivi, ka soli ira me ra kau tani ki na veimatanitu e vuravura; me ra vosavosacati, ka vakurabuitaki, ka vakasiusiutaki, ka vakalialiai, e na veivanua kecega ka'u sa dui vakasevi ira kina:

¹⁹ka ni ra sa sega ni rogoa na noqu vosa, sa kaya ko Jiova, o koya ka'u sa talai ira na noqu i talatala na parofita me ra tukuna, ka'u sa sou e na mataka ka tala, ia dou a sega ni vakarogoca, sa kaya ko Jiova.

²⁰Ia dou rogoca mada kina na vosa i Jiova, koi kemudou kece sa vakabobulataki, ka'u sa vakatala tani mai Jerusalemi ki Papiloni.

²¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, e vuku i Eapi na luve i Kolaia, kei Setekaia na luve i Meesea, erau sa parofisaitaka na lasu vei kemudou e na yacaqu: Raica, au na soli rau ki na liga i Nepukanesa na tui Papiloni; ena vakamatei rau ko koya e na matamudou,

²²ia ko ira kece na Juta era vakabobulataki mai Papiloni, era na vatonaki rau, ka vaka, Me cakavi iko ko Jiova mo tautauvata kei Setekaia ka tautauvata kei Eapi, sa vakamai rau ko tui Papiloni e na bukawaqa;

²³ni rau sa cakava na ka ca sara e Isireli, ka sa dauyalewa kei na wati ni kai nodrau, ka sa cavuta talega na vosa lasu ga e na yacaqu, ka'u a sega ni vakarota vei rau, oi koi au ka'u sa kila, ka tukuna, sa kaya ko Jiova.

²⁴Ia mo kaya talega vei Semaia na Niilamaiti, ka vaka,

²⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli, ka vaka, Ko iko, ni ko sa vakauta e na yacamu ga nai vola vei ira kece na tamata mai Jerusalemi, vei Sefanaia talega na luve i Meesea na bete, kei ira kecega na bete, ka kaya,

²⁶Sa lesi iko ko Jiova mo bete me sosomi i Jioiata na bete, mo dou ovisa e na vale i Jiova, e na vuku ni tamata yadua sa curumi, ka viavia parofita, mo vakacurumi koya ki na vale ni veivesu, kei nai vesu kau.

²⁷Ia ka cava ko sa sega kina ni vunauci Jeremaia na kai Anacoci, sa viavia parofita vei kemudou?

²⁸ni sa ka ga ko ya sa talaki kina ko koya vei keimami ki Papiloni, ka kaya, Sa na dede na tiko *vakabobula* oqo: dou tara vale, ka tiko kina, ka tea na were, ka kania na vuana.

²⁹A sa wilika ko Sefanaia na bete nai vola oqo kivei Jeremaia na parofita.

³⁰Sa qai yaco na vosa i Jiova vei Jeremaia, ka vaka,

³¹Mo talaki vei ira kece sa vakabobulataki, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova e na vuku i Semaia na Niilamaiti: Ni sa ia na parofisai vei kemudou ko Semaia, ia koi au ka'u sa sega ni talai koya, ka sa vuna ni dou vakaraviti kemudou ki na ka lasu ga:

³²o koya oqo sa kaya kina vakaoqo ko Jiova; Raica, au na cudruvi Semaia na Niilamaiti, kei ira na nona kawa: ena sega e dua na tagane mai vua me tiko kei ira na tamata oqo; ena sega talega ni raica na ka vinaka ka'u na cakava vei ira na noqu tamata, sa kaya ko Jiova; ni sa vakatavulica na vuki tani maivei Jiova.

Jeremaia 30

Na Kalou sa vakatakila vei Jeremaia na nodra lesu mai Papiloni na Juta, 1-4. Ena liu na tagi, 5-7, ena muri na bula, 8-11. Era sa vakanakuitataki e na vuku ni nodra i valavala ca, ena vakabulai ira na Kalou e na nona loloma, 12-22. Ia na cudru ni Kalou ena tauci ira sara na tamata ca, 23-24.

¹Sa dua na vosa sa yaco vei Jeremaia maivei Jiova, ka vaka,

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova na nodra Kalou na Isireli, Mo vola e na dua nai vola me tu vei iko na vosa kecega ka'u sa tukuna oti vei iko.

³Ni sa kaya ko Jiova, Raica, ena yaco mai na gauna ka'u na vakalesui ira tale mai kina na noqu tamata na Isireli kei na Juta era a vakabobulataki, sa kaya ko Jiova: ia ka'u na vakalesui ira tale mai ki na vanua ka'u a solia ki na nodra qase, ka ra na taukena.

⁴Ia oqo na vosa sa tukuna ko Jiova e na vukudra na Isireli kei na Juta.

⁵Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova; Na domo ni sautaninini keitou sa rogoca, sa yaco na rere, ka segai na vakacegu.

⁶Dou veitarogi mada, ka vakaraica se dua na tagane sa taratara? a cava ka'u sa raica kina na tamata yadua ni sa dui toka na ligana e tolona, me vaka na yalewa sa taratara, ka sa matacea mai na matadra kecega?

⁷Ulei! sa qai dua tani na siga ko ya, sa sega e dua me vakakina: io, sa kena gauna ni rarawa i Jekope: ia ena vakabulai ko koya mai na ka oqo:

⁸Ni sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, Ena yaco e na siga ko ya, ka'u na musuka tani na nonai vua mai na domomu, ia ka'u na drutilaka talega na kemui vesu; ka ra na sega ni vakasaurarataki koya tiko ko ira na kai tani:

⁹ia era na qaravi Jiova na nodra Kalou, kei Tevita na nodra tui, ko koya ka'u na vakatubura vei ira.

¹⁰Ia ko iko Jekope na noqu tamata mo kakua ni rere, sa kaya ko Jiova; io kakua ni ko taqaya, Isireli: ni sai au, raica, ena vakabulai iko mai na vanua vakayawa, kei na nomu kawa mai na vanua era sa bobula kina; ia ena lesu mai ko Jekope, me tiko vinaka ka vakacegu, ka na sega e dua me vakarerei koya.

¹¹Ni'u sa tiko kei iko, sa kaya ko Jiova, me'u vakabulai iko: ni'u na vakaotia sara na veimatanitu kecega ka'u sa vakasevi iko kina, ia ko iko, ka'u na sega ni vakaotia sara: ka'u na vakanakuitataki iko vakavinaka ga, ni ko na sega ni dro bula sara.

¹²Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, Sa sega ni bula rawa na nomu ramusu, sa ka rarawa sara na nomu mavoa.

¹³Sa sega e dua me lewai iko vinaka, mo viviraki: sa sega ni kemuni botani mo bula kina.

¹⁴Ko ira kece ka lomani iko era sa guilecavi iko; era sa sega ni mai raici iko; ni ka'u sa vuetai iko e na kuita ni vakatawaloloma, me vaka ka'u sa nomu meca e na vuku ni kena levu ni nomu caka cala: ni sa vuqa tiko na nomu i valavala ca.

¹⁵A cava ko sa tagicaka kina na nomu mavoa? sa sega ni malumu rawa na nomu rarawa e na vuku ni kena levu ni nomu caka cala: *ni* sa vuqa tiko na nomu i valavala ca, ka'u sa kitaka kina vei iko na ka oqo.

¹⁶Ia ko ira era na tilomi iko era na tilomi; ko ira talega na nomu meca era na dui vakabobulataki kecega; ko ira sa vakacacani iko era na vakacacani, ko ira kece talega sa tokitaki iko, ka'u na soli ira me ra tokitaki.

¹⁷Ni'u na vakamavotaka na nomu mavoia ia ka'u na vakabulai iko, sa kaya ko Jiova; io, ka ni ra cavuti iko mo luveniyali, Oqo ko Saioni, ka sega e dua e lakova.

¹⁸Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, au na vakalesuya tale na nodra vale laca na Jekope ka vakabobulataki; ia ka'u na yalololoma ki na nodra i tikotiko; ena tara na koro e na kena yavu dina; ia na vale vakaturaga ena toka tale me vaka na kenai valavala:

¹⁹ena rogo yani talega maikina na vakavinavinaka kei na domodra era marau: ia ka'u na vakalewevuqataki ira, ka ra na sega ni lewe lailai; ka'u na vakalevulevui ira, ka ra na sega ni tamata wale.

²⁰A luvedra talega ena vaka eliu: kei na nodra i soqosoqo ena vakataudeitaki e mataqu; ia ka'u na cudruvi ira kecega era vakasaurarataki ira.

²¹A nodra turaga talega ena tubu maizei ira: kei koya na nodra tui ena lako mai na kedra maliwa: ka'u na vakauqeti koya me toro voleka mai, ia ena toro voleka mai vei au: ia ko cei ko koya oqo sa vinakata na lomana me torovi au mai? sa kaya ko Jiova.

²²Ia dou na yaco mo dou noqu tamata, ia koi au ka'u na yaco me'u nomudou Kalou.

²³Raica, na cava i Jiova sa lako mai ka sa cudrucudru, na cava ni veivakarusai: ena tau tiko ki na uludra na tamata ca.

²⁴Ena sega ni malumu na cudru katakata i Jiova, ena cakava mada ga, ka vakayacora dina na ka sa nakita ko koya: ena kena gauna maimuri, dou na qai vakananuma kina.

Jeremaia 31

A nodra lesu tale mai na Isireli, 1-9. Ena rogo sara ki na veivanua, 10-14. Sa tagi ko Rejeli, ka sa vakacegui, 15-17. Ni sa veivutuni ko Ifireimi, sa lomani tale, 18-20. Era na lesu mai na Isireli ki na nodra vanua, ka ra na vakalougatataki kina, 21-26. Ena ia na veiyalayalati vou kei ira, 27-34. Ena qai dei na lewe ni lotu, 35-37; ka ra na vakalevutaki, 38-40.

¹Sa kaya talega ko Jiova, e na gauna ko ya, ka'u na qai nodra Kalou na veimataqali kecega ni Isireli, ia era na qai noqu tamata.

²Sa kaya talega ko Jiova, Era sa kune loloma mai na veikau ko ira na tamata era sa vo bula mai nai seleiwau, ni'u a la'ki vakacegui ira na Isireli.

³Sa rairai eliu vei au ko Jiova ka kaya; Io, ka'u sa lomani iko e na loloma sa sega ni mudu: o koya oqo ka'u sa vakadedetaka kina na loloma vei iko:

⁴au na baci tarai iko tale, ia ko na qai tara, ko iko na goneyalewa ni Isireli; ko na baci vakaiukuukutaki tale e na nomu tibereli, ia ko na bau yani e na nodra meke era sa ia na marau:

⁵ko na baci tea tale na veivaini e na ulu-ni-vanua, mai Samaria: era na tea ko ira na dauteitei, ka kana vakailoa kina.

⁶Ni na yaco e dua na siga, era na kacivaka kina nai vakatawa mai na ulu-ni-vanua ko Ifireimi, Dou cavu tu ka me da lako cake ki Saioni vei Jiova na noda Kalou.

⁷Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova; Dou meke e na marau e na vuku i Jekope, ka kaikaila e na vuku i koya sa liu e na veimatanitu: dou vakarogoya, dou vakavinavinaka, ka kaya, Mo ni vakabulai ira, Jiova, na nomuni tamata, na Isireli sa vo.

⁸Raica, au na kauti ira mai na vanua mai na tokalau, ka vakasoqoni ira mai nai yalayala kei vuravura, ko ira vata kei na mataboko kei na lokiloki, kei na yalewa sa bukete kei koya sa taratara: e dua nai vavakoso levu ena lesu mai ki ke.

⁹Era na lako mai ka tagi tu, ia ka'u na tuberi ira mai ka ni ra vakamamasu tu: au na vakalakovi ira mai e na bati ni wai drodro e na sala dodonu, era na sega ni tarabe kina: ni keirau sa veitamani kei Isireli, ia ko Ifireimi, sa noqu ulumatua.

¹⁰Dou rogoca na vosa i Jiova, na veimatanitu, ka tukuna yani ki na veiyanuyanu sa yawa, ka kaya, Ko koya sa vakasevi Isireli ena vakasoqoni koya tale, ka maroroi koya, me vaka nai vakatawa na nona qele ni sipi.

¹¹Ni sa vakabulai Jekope ko Jiova, ka sa kaliraki koya mai na liga i koya sa kaukauwa vei rau.

¹²O koya oqo era na lako mai kina ka meke e na dela-ni-koro ko Saioni, ka drodro vata mai ki na loloma i Jiova, e na vuku ni witi, kei na waini, kei na waiwai, kei na luve ni sipi kei na pulumokau: ia na yalodra, ena vaka na were sa levu na kena wai; a ra na sega sara ni rarawa tale.

¹³Ena qai marau na goneyalewa e na meke, ko ira vata na cauravou kei na qase: ia ka'u na vukica na nodra tagi me ra reki, ka vakacegui ira, ka vakamarautaki ira me mudu na nodra rarawa.

¹⁴Ia ka'u na vakamamautaka na yalodra na bete e na ka sa uro, ia na noqu tamata era na mamau e na noqu loloma, sa kaya ko Jiova.

¹⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Sa dua na domo sa rogo mai Rama, na qoqolou, *kei* na tagi levu; ko Rejeli, sa tagicaki ira na luvena, ka sa bese ni vakacegui ni ra sa yali vua ko ira na luvena.

¹⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Mo kinoca na domomu, mo kakua ni tagi; ka me kakua ni vakawai na matamu: ni na saumi ga na nomu cakacaka, sa kaya ko Jiova; ia era na lesu tale mai na vanua ni meca:

¹⁷ia sa tu na ka mo vakauinuitaka e na nomu gauna emuri sa kaya ko Jiova, ni ra na lesu tale mai ko ira na luvemu ki na nodra i yalayala.

¹⁸Au a rogoci Ifireimi vakaidina ni sa tagicaki koya, ka kaya, Ko ni sa vakakanakuitataki au, ia ka'u sa vakakanakuitataki, me vaka na pulumokau sa sega ni veilasamaki *kei* nai vua: ni saumaki au mai, ka'u na qai saumaki; ni sai kemuni Jiova na noqu Kalou.

¹⁹E dina ni'u sa saumaki mai, ka'u sa qai veivutuni; ia ni'u sa qai kila, ka'u sa sabica na sagaqu: au sa madua, io ka'u sa taqaya, ni sa luvuci au na ka ka'u sa rogo ca kina ni'u a cauravou.

²⁰Sa noqu gone ni toko ko Ifireimi, se segai? sa gone daulomani, se segai? ni'u a vosataki koya vakaca, ka'u sa daunanumi koya tikoga: o koya oqo sa yavala kina na ketequ e na vukuna; ka'u na lomani koya sara, sa kaya ko Jiova.

²¹Mo vakaduria na nomu i vakatakilakila ni sala, mo cakava na nomu i tuvatuva cecere: mo vakasara na lomamu ki na salatu, na sala ko a lako yani kina: mo lesu mai, na goneyalewa ni Isireli, mo lesu mai ki na nomu veikoro oqo.

²²A cava na kena dede ni nomu dauveilakoyaki tu, ko iko na goneyalewa dauvuki? ni sa bulia ko Jiova e dua na ka vou e vuravura, Ena rawa na tagane e dua na yalewa.

²³Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli; Era na cavuta tale na vosa oqo e na vanua ko Juta kei na kena veikoro, ni'u na kauti ira tale mai era a vakabobulataki; Mo vakalougatataki iko ko Jiova, nai tikotiko ni lewa dodonu, na ulu-ni-vanua tabu.

²⁴Ia ena tiko ga e Juta, kei na kena veikoro kece talega, ko ira sa daucaka were, kei ira era veilakoyaki kei na qele ni sipi.

²⁵Ni'u sa vakaceguya na yalodra era sa oca, ia ka'u sa vakamamautaka na yalodra kecega sa rarawa.

²⁶Sa oti oqo ka'u a qai yadra, ka vakaraica; ia na noqu moce sa kamikamica vei au.

²⁷Raica, sa kaya ko Jiova ena yaco na gauna, ka'u na kaburaka kina na mataqali i Isireli kei na mataqali i Juta e na kawa ni tamata, kei na kawa ni manumanu.

²⁸Ia ena yaco, me vaka ni'u a dauvakaraici ira, me'u cavuta, ka basuka sobu, ka talaraka, ka vakarusa, ka vakararawataka; ka'u na dauvakaraici ira vakakina me'u tara, ka me'u tea, sa kaya ko Jiova.

²⁹E na gauna ko ya era na sega ni kaya tale, Ko ira na qase era sa kania na vua-ni-vaini wiwi, ia na batidra na luvedra sa rara kina.

³⁰Ni sai ira yadua, era na dui mate ga e na vuku ni dui nona caka cala: na tamata yadua sa kania na vua-ni-vaini wiwi, ena rara ga kina na batina ko koya.

³¹Raica, sa kaya ko Jiova ena yaco na gauna, ka'u na cakava kina kei na mataqali ni Isireli kei na mataqali ni Juta e dua na veiyalayalati vou:

³²ena sega ni vaka na veiyalayalati ka'u a cakava kei ira na nodra qase e na siga ka'u a taura kina na ligadra me'u tuberi ira mai na vanua ko Ijipita; ni ra sa vakacataka na noqu veiyalayalati ko ya, ia koi au ka'u sa watidra ga, sa kaya ko Jiova:

³³ia sa vakaoqo na veiyalayalati ka'u na cakava kei ira na mataqali ni Isireli; Ni sa oti na gauna ko ya, sa kaya ko Jiova, ka'u na tugana na noqu vunau ki na lomadra, ka'u na vola talega ki na yalodra: ia ka'u na yaco me'u nodra Kalou, ka ra na yaco ko ira me ra noqu tamata:

³⁴a ra na sega ni dui veivakatavulici tale na tamata kei na kai nona, kei na wekana, ka kaya, Mo kilai Jiova: ni ra na kilai au ga ko ira kece, ko ira sa tamata wale kei ira talega era sa turaga, sa kaya ko Jiova: ni'u na bokoca na nodra caka cala, ia na nodra i valavala ca ka'u na sega ni nanuma tale.

³⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova, ko koya sa solia na mata-ni-siga me kena rarama na siga, ka lesia na vula kei na kalokalo me rarama kina na bogi, ko koya sa vakamaravutaka na wasawasa ni sa vadugu na kena biau: ko Jiova ni lewe vuqa na yacana:

³⁶Ke sa yali e mataqu nai lesilesi oqo, sa kaya ko Jiova, ke sa *qai* kua ni matanitu tiko e mataqu ka sega ni mudu ko ira talega na kawa i Isireli.

³⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Ke sa vakarauti rawa na lomalagi maicake, ka vakadikevi rawa na yavu kei vuravura e ra, ke sa *qai* rawa talega me'u biuta tani na kawa i Isireli kecega e na vuku ni ka kece era sa cakava, sa kaya ko Jiova.

³⁸Raica, sa kaya ko Jiova ena yaco na gauna, ena tara kina na koro me nei Jiova, mai na vale-cecere i Ananeli ka yacova na matamata-ni-koro mai na tutu-ni-koro.

³⁹Ia ena yaco tale yani na wa i vakarau me vakadodonu ki na dela-ni-koro ko Karepi, ka lako voli yani ki Koaca.

⁴⁰Ia na buca kecega ni yago mate, kei na dravusa, kei na vanua kecega ka yaco ki na soniwai ko Kitironi, ka yaco sara ki na tutu ni matamata-ni-koro ni ose vaka ki na tu-i-cake, ena tabu me nei Jiova; ena sega ni cavuti tale, se talaraki sobu e na dua na gauna.

Jeremaia 32

Ko Jeremaia, ni sa vakacuruma ko Setekaia ki na vale ni veivesu, sa volia e dua na tiki ni vanua, ia ni sa volai na kenai vakadinadina, sa solia vei Peruki me maroroya, mei vakatakilakila ni ra na lesu tale mai na Juta ki na nodra vanua, 1-

15. Sa ia na masu vua na Kalou, ka sa tukuni koya vua, 16-25. Sa vakadinadinataka na Kalou ni ra na vakabobulataki e na vuku ni nodra i valavala ca, 26-35; ka sa yalataka ni ra na lesu tale mai, me ra tiko vinaka, 36-44.

¹A vosa sa yaco vei Jeremaia maivei Jiova e nai katini ni yabaki i Setekaia na tui Juta, oqori nai katinikawalu ni yabaki i Nepukanesa.

²Ni sa qai buku na druadrua ni koro mai Jerusalemi e nai valu i tui Papiloni: ia ko Jeremaia na parofita sa sogolati tiko e na lomanibai ni vale ni veivesu mai na vale i tui Juta.

³Ni sa sogolati koya kina ko Setekaia na tui Juta, ka sa kaya, A cava ko sa ia kina na parofisai, ka vaka, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Raica, au na solia na koro oqo ki na liga i tui Papiloni, ka na rawa talega ko koya;

⁴ia ko Setekaia na tui Juta ena sega ni dro tani rawa mai na ligadra na kai Kalitia, ena soli dina ga ki na liga i tui Papiloni, ka rau na veivosaki vata kaya e na matanavotu, na matana talega ena raica na matana;

⁵ia ena kauti Setekaia ko koya ki Papiloni, ka na tiko ga kina ko koya ka yacova na siga ka'u na talevi koya kina, sa kaya ko Jiova: ke dou sa veivala kei ira na kai Kalitia, ke dou na sega ga ni gumatua?

⁶A sa kaya ko Jeremaia, Sa yaco mai vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁷Raica, ko Anameli na luve i Salumi na tamamu lailai ena lako mai vei iko, ka kaya, Mo volia me nomu na noqu tiki ni vanua mai Anacoci: ni sa dodonu mo volia ni ko sa taravi au.

⁸A sa lako mai vei au ko Anameli na luve i tamaqu lailai ki na lomanibai ni vale ni veivesu me vaka na vosa i Jiova, a sa kaya vei au, Mo volia mada na

noqu tiki ni vanua mai Anacoci e na vanua i Penijamini: ni sa dodonu mo taukena, ni sa dodonu mo volia ni ko sa taravi au; mo volia mada me nomu. Au sa qai kila ni sa vosa i Jiova oqo.

⁹Au sa qai volia na tiki ni vanua i Anameli na luve i tamaqu lailai mai Anacoci, ka sa vakarauta nai lavo me nona, *io e tinikavitu na sikeli siliva.*

¹⁰Ia ka'u a vola na kenai vola, ka dregata, ka kaciva eso na tamata me vakadinadinataka, ka sa vakarauta nai lavo e nai vakarau ni bibi.

¹¹Au sa qai kauta nai vola ni veivoli, ko ya sa dregati me vaka nai valavala ni lawa, ko ya talega sa sega ni dregati:

¹²ka'u sa solia nai vola ni veivoli vei Peruki na luve i Neraia, na luve i Meesea, e na mata i Anameli na luve i tamaqu lailai, e na matadra talega era a mai vakadinadina era vola na yacadra e nai vola ni veivoli, e na matadra kece *talega* na Jiu era sa tiko e na lomanibai ni vale ni veivesu.

¹³Au sa qai vakaroti Peruki e na matadra, ka kaya,

¹⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli; Mo kauta nai vola oqo, nai vola ni veivoli oqo sa dregati, kei nai vola oqo sa sega ni dregati; ka tugana ki na dua na kuro qele, ka me toka kina ka bogi vuqa.

¹⁵Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Ena taukeni tale na vale, kei na tiki ni vanua, kei na veiwere-ni-vaini e na vanua oqo.

¹⁶Ia ni'u sa solia oti nai vola ni veivoli vei Peruki na luve i Neraia, ka'u sa qai masu vei Jiova, ka kaya,

¹⁷Kemuni na Turaga ko Jiova! ko ni sa bulia na lomalagi kei vuravura e na nomuni kaukauwa levu kei na ligamuni e dodo yani, ka sa sega ni dredre vei kemuni e dua na ka:

¹⁸ko ni sa vakatakila na loloma vei ira nai *tabatamata* e udolu, ka sauma na nodra caka cala na qase kivei ira na luvedra era sa taravi ira: na Kalou Levu, ka Kaukauwa, ko Jiova ni lewe vuqa na yacana,

¹⁹sa uasivi e na vuku, ka kaukauwa e na cakacaka: ia na matamuni sa raica tiko na nodra i valavala kecega na luve ni tamata, mo ni solia vei ira yadua me vaka na nonai valavala, ka vaka na vua ni nonai valavala:

²⁰ko ni sa cakava nai vakatakilakila kei na cakacaka mana mai na vanua ko Ijipita, ka yacova na siga oqo, vei ira talega na Isireli, kei ira na tamata *tani*; ko ni sa cakava na yacamuni me rogo, me vaka e na siga oqo;

²¹ko ni sa kauti ira *tani* na nomuni tamata na Isireli mai na vanua ko Ijipita, e nai vakatakilakila, kei na cakacaka mana, kei na liga kaukauwa, kei na liga e dodo yani, kei na ka rerevaki levu;

²²ka sa solia vei ira na vanua oqo, o koya ko ni a bubului kina vei ira na nodra qase mo ni solia vei ira, na vanua sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni;

²³ka ra sa mai curu kina, ka taukena; ia era sa sega ni vakarorogo ki na nomuni vosa, era sa sega talega ni muria na nomuni vunau; era sa sega ni cakava e dua na ka ko ni sa vakarota vei ira me ra cakava: ia ko ni sa vakayacora kina vei ira na ca kecega oqo:

²⁴Raica na suva, era sa mai viria ki na koro me ra kaba; ia na koro oqo sa soli ki na ligadra na kai Kalitia, era mai vala kina, e na vuku ni seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaui: ia na ka ko ni sa vosataka, sa yaco ga: ka raica, ko ni sa kunea.

²⁵Ia koi kemuni, Turaga Jiova, ko ni kaya vei au, Mo volia na tiki ni vanua e nai lavo; ka kacivi ira na tamata eso me ra vakadinadinataka; ia na koro oqo sa soli ga ki na ligadra na kai Kalitia.

²⁶Sa qai yaco na vosa i Jiova vei Jeremaia, ka vaka,

²⁷Raica, koi au ko Jiova, na nodra Kalou na tamata kecega: e dredre beka vei au e dua na ka?

²⁸O koya oqo sa kaya ko Jiova; Raica, au na solia na koro oqo ki na ligadra na kai Kalitia, kei na liga i Nepukanesa na tui Papiloni, ia ena rawa ko koya:

²⁹a ra na lako mai na kai Kalitia erai valu mai ki na koro oqo, ka visa na koro oqo e na bukawaqa, ka vakama kei na kena veivale, era sa vakacabora kina e dela ni vale nai madrali boi vinaka vei Peali, ka livia nai sevu vei ira na kalou tani, me vakacudrui au.

³⁰Ni ra sa cakava tikoga na ka ca e mataqu ko ira na Isireli kei ira na Juta mai na gauna era sa gone kina: ni ra sa vakacudrui au tikoga e na cakacaka ni ligadra ko ira na Isireli, sa kaya ko Jiova.

³¹Ni sa vakatubura na noqu rarawa, kei na noqu cudru na koro oqo mai na siga era sa tara ka yacova na siga oqo; me'u sa kauta tani ga e mataqu,

³²e na vuku ni nodra ca kece na Isireli kei na Juta, era sa cakava me ra vakacudrui au, ko ira, kei ira na nodra tui, kei na nodra turaga, kei na nodra bete, kei na nodra parofita, kei ira na Juta, kei ira na lewe i Jerusalemi.

³³A ra sa vakanadakui au, ka sega ni vakanamata vei au: ia ka'u a vakavulici ira, ka sou e na mataka me'u vakavulica, a ra sa sega ni vakarorogo me ra vakavulici kina:

³⁴ia era sa vakacuruma na nodra ka vakasisila ki na vale sa vakatokai e na yacaqu, me ra vakavelavelataka:

³⁵a ra sa tara na veiyasana cecere i Peali mai na buca ni luve i Inomi, me ra vakacabori ira kina na luvedra tagane kei na luvedra yalewa e loma *ni bukavei Moloke*; na ka ka'u sa sega ni vakarota, ka sa sega ni tubu e lomaqu, me ra cakava na ka vakasisila oqo, me vakacalai ira kina na Juta.

³⁶Ia ka sa qai kaya kina ko Jiova, na nodra Kalou na Isireli, e na vuku ni koro oqo, dou sa kaya kina, Ena soli ga ki na liga i tui Papiloni e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaui:

³⁷Raica, au na vakasoqoni ira mai na veivanua kecega, ka'u sa dui vakasevi ira kina e na noqu cudru, kei na noqu lesa, kei na cudru levu; ia ka'u na kauti ira tale mai ki na yasana oqo, ka lesi ira me ra tiko vinaka:

³⁸a ra na yaco me ra noqu tamata, ia, ka'u na yaco me'u nodra Kalou:

³⁹ia ka'u na solia vei ira me yalovata, ka sala vata, me ra rerevaki au ka sega ni mudu, me ra vinaka kina ko ira kei ira na luvedra era na taravi ira:

⁴⁰ka'u na cakava talega kei ira na veiyalayalati e sega ni mudu, me'u kakua ni suka tani vei ira, me'u kua kina ni caka vinaka vei ira; ia ka'u na tugana ga ki na lomadra na rerevaki au, me ra kakua ni vuki tani vei au.

⁴¹Ia ka'u na rekitaki ira me'u caka vinaka vei ira, ka'u na tei ira vakaidina ga e na vanua oqo, mai na vu ni lomaqu, kei na vu ni yaloqu.

⁴²Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova; Me vaka ka'u sa vakayacora vei ira na tamata oqo na ca levu kecega oqo, ka'u na vakayacora vakakina vei ira na ka vinaka kecega ka'u sa yalataka vei ira.

⁴³Ia ena voli tale na veitiki ni vanua e na vanua oqo, dou sa kaya kina, Sa lala ga ka sega kina na tamata se na manumanu; sa soli ga ki na ligadra na kai Kalitia:

⁴⁴era na volia na veitiki ni vanua ko ira na tamata e nai lavo, ka vola na kenai vola, ka dregata, ka vakadinadinataka e na vanua i Penijamini, kei na yasayasa vaka-Jerusalem, kei na veikoro vaka-Juta, kei na veikoro mai na ulu-ni-vanua, kei na veikoro mai na buca, kei na veikoro mai na mata ni ceva: ni'u na kauti ira tale mai era sa vakabobulataki, sa kaya ko Jiova.

Jeremaia 33

Sa yalayala na Kalou vei ira era vakabobulataki ni ra na lesu tale mai, ka tiko dei e na nodra vanua, 1-14. Sa tukuni koya na Mesaia, na Coke ni yalododonu; kei na nona matanitu, kei na nona lesi me bete ka sega ni mudu: ka ni ra na kalougata sara ko ira na lewe ni nona matanitu, 15-26.

¹A sa yaco tale me vakarua vei Jeremaia na vosa i Jiova, ni sa sogolati tiko ko koya e na lomanibai ni vale ni veivesu, ka sa vaka,

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ko koya sa cakava *na koro* oqo, ia ko Jiova, ko koya sa bulia, me vakataudeitaka; ko Jiova na yacana:

³Mo tagi mai vei au, ka'u na rogo yani vei iko, ka vakatakila vei iko na ka levu ka dredre ni kilai, ko sa sega ni kila.

⁴Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova, na Kalou ni Isireli, e na vuku ni veivale ni koro oqo, kei na veivale i tui Juta, sa basuki sobu e na suva kei na matau:

⁵Era sa curu yani me veivaluti kei ira na kai Kalitia, ka me ra vakasinaita na *veivale oqo* e na yago ni tamata sa mate, ko ira ka'u sa vakamatea e na noqu cudru kei na noqu lesa, ka e na vuku ni nodra i valavala ca kecega ka'u sa vunia kina na mataqu mai na koro oqo.

⁶Raica, au na vakamavotaki ira na nomu mate, ia ka'u na vakabulai ira, ka vakayacora vei ira na sautu levu kei na dina.

⁷Ia ka'u na kauti ira tale mai na Juta kei ira na Isireli era vakabobulataki, ia ka'u na vakavinakataki ira tale me vaka eliu:

⁸ka'u na vakasavasavataki ira talega mai na nodra i valavala ca era sa cala kina vei au; ia ka'u na bokoca na nodra i valavala ca kecega, era sa cala kina ka talaidredre kina vei au.

⁹Ia ena yaco kina me noqu na yaca rogo sa marautaki, ka vakavinavinakataki, ka vakacaucautaki, e na veimatanitu kece e vuravura, era na rogoca na ka vinaka kece ka'u sa cakava vei ira: ka ra na rere ka sautaninini e na vuku ni ka vinaka kecega kei na kena tubu cake ka'u sa vakayacora kina.

¹⁰Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ena rogoci tale e na yasana oqo, dou sa kaya kina, Sa lala ga ka sega kina na tamata se na manumanu, *io* e na veikoro vaka-Juta, kei na sala ni koro ko Jerusalemi, sa lala tu ga, ka sega kina na tamata, se na manumanu,

¹¹na domo ni reki, kei na domo ni marau, na domo ni tagane kei na domo ni yalewa, era sa qai vakawati; na domodra era sa kaya, Dou vakavinavinaka vei Jiova ni lewe vuqa: ni sa yalovinaka ko Jiova; ni sa sega ni mudu na nona loloma: *kei* na domodra *talega* era sa kauta mai nai madrali ni vakavinavinaka ki na vale i Jiova. Ni'u na kauti ira tale mai na lewe ni vanua era sa vakabobulataki, ka me ra sa vaka eliu, sa kaya ko Jiova.

¹²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Na yasana oqo, sa lala tu ga ka sega kina na tamata se na manumanu, kei na kena veikoro kece talega, ena

tawa tale e na nodra i tikotiko nai vakatawa era na vakotora kina na qele ni sipi.

¹³E na veikoro mai na veiulu-ni-vanua, kei na veikoro mai na buca, kei na veikoro mai na mata ni ceva, kei na vanua i Penijamini, kei na yasayasa vaka-Jerusalemi, kei na veikoro vaka-Juta, ena lako voli tale yani kina na qele ni sipi e na ruku ni liga i koya sa wilika, sa kaya ko Jiova.

¹⁴Raica, ena yaco na gauna, sa kaya ko Jiova, ka'u na vakayacora kina na ka vinaka ko ya ka'u sa yalataka ki na mataqali i Isireli, kei na mataqali i Juta.

¹⁵E na veisiga ko ya, kei na gauna ko ya, ka'u na vakatubura kina vei Tevita na Coke yalododonu; ia ena cakava ko koya na lewa dodonu kei na cakacaka dodonu e na vanua.

¹⁶E na veisiga ko ya, ena vakabulai ko Juta, ia ko Jerusalemi, ena tiko vinaka: ia oqo *na yaca* ena vakatokai kina, Ko Jiova na noda yalododonu.

¹⁷Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ena sega ni yali vei Tevita e dua na tagane me tiko e nai tikotiko vakaturaga ni mataqali i Isireli;

¹⁸ko ira talega na bete na kawa i Livai, ena sega ni yali vei ira e dua na tagane me tiko e mataqu me vakacobora nai soro kama, ka vakama nai madrali laukana, ka me vakacoboi soro tiko e na veisiga kecega.

¹⁹A sa yaco vei Jeremaia na vosa i Jiova, ka vaka,

²⁰Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Kevaka dou sa vakacataka rawa na noqu veiyalayalati e na vuku ni siga, kei na noqu veiyalayalati e na vuku ni bogi, me kakua kina na siga kei na bogi e na kena gauna;

²¹ena qai vakacataki rawa na veiyalayalati ka'u sa ia vata kei Tevita na noqu tamata, me sega kina na luvena tagane me lewa tiko e na nonai tikotiko vakaturaga; kei ira talega na bete na kawa i Livai, na noqu i talatala.

²²Me vaka sa sega ni wili rawa na kalokalo mai lomalagi, se vakarauti rawa na nuku ni matasawa: ka'u na vakalewevuqataka vakakina na kawa i Tevita na noqu tamata, kei na kawa i Livai era sa qaravi au.

²³A sa yaco tale vei Jeremaia na vosa i Jiova, ka vaka,

²⁴Ko sa vakananuma, se segai, na ka era vosataka na tamata oqo, ka kaya, Na mataqali ruarua ka digitaka ko Jiova, sa biuta tani ga ko koya? a ra sa beci ira kina na noqu tamata, me ra kakua ni matanitu tiko e matadra.

²⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ke sa sega ni tu ga na noqu veiyalayalati e na vuku ni siga kei na bogi, ia kevaka ka'u sa sega ni lesia nai valavala kei lomalagi kei vuravura:

²⁶ke sa qai rawa me'u biuta tani na kawa i Jekope, kei Tevita na noqu tamata me'u kakua ni lesia e dua na nona kawa me lewai ira na kawa i Eparaama, kei Aisake, kei Jekope: ni'u na kauti ira tale mai era vakabobulataki, ka lomani ira.

Jeremaia 34

Ko Jeremaia, sa parofisaitaka na veivakabobulataki i Setekaia kei na koro, 1-7. Ko ira na turaga kei na lewe ni vanua era sa sereki ira na nodra tamata era bobula, ia ni sa lako tani vei ira nai valu, era sa qai vakabobulataki ira tale, 8-11. E na vuku ni ka oqo sa kaya kina na Kalou me lako tale mai na meca sa vakabobulataki ira, 12-22.

¹E na gauna sa veivaluti kina kei Jerusalemi, kei na kena veikoro kece, ko Nepukanesa, na tui Papiloni, kei na nonai valu kecega, kei na veiqali kece ni nona matanitu e vuravura, kei ira kece na tamata, sa qai yaco vei Jeremaia e dua na vosa maivei Jiova, ka vaka,

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na Kalou ni Isireli; Mo la'ki kaya vei Setekaia na tui Juta, ka tukuna vua, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, au na solia na koro oqo ki na liga i tui Papiloni, ia ena vakama ko koya e na bukawaqa:

³ia ko iko, ko na sega ni dro tani rawa mai na ligana, ko na tauri vakaidina ga, ka soli ki ligana; ia drau na veirai mata kei tui Papiloni, ka veivosaki sara kaya e na gusumudrau, ia ko na yaco ga ki Papiloni.

⁴Ia mo rogoca na vosa i Jiova, ko iko Setekaia na tui Juta, Sa kaya vakaoqo ko Jiova e na vukumu, Ko na sega ni mate e nai seleiwau:

⁵ko na mate ga e na vakacegu: ia na kama, sa kedrai loloku na nomu qase, era tui eliu ka tarava ko iko, era na vakama vakakina me kemui loloku; a ra na tagicaki iko, *ka kaya*, Ulei na turaga! ia ka'u sa cavuta koi au na kena vosa, sa kaya ko Jiova.

⁶A sa tukuna ko Jeremaia na parofita na vosa kecega oqo vei Setekaia na tui Juta mai Jerusalemi:

⁷ni sa veivala tiko nai valu i tui Papiloni kei Jerusalemi, kei na veikoro vaka-Juta kecega sa vo, kei Lakisi kei Aseka: ni sa vo duaduaga na koro vakabai oqo e na veikoro vaka-Juta.

⁸Oqo na vosa sa yaco vei Jeremaia maivei Jiova, ni sa cakava oti ko Setekaia na tui na veiyalayalati kei ira na tamata kecega mai Jerusalemi, me kacivaka vei ira na veiserek;

⁹ia me ra dui vakatala yadua na nona tamata, kei ira yadua na nona vada erau sa Iperiu, me sa sereki wale; me kakua e dua vei ira sa kai Juta ka wekana me qaravi koya tiko.

¹⁰Ia ni ra sa rogoca ko ira kece na turaga, kei ira kece na tamata, era sa ia oti na veiyalayalati, me ra dui vakatala yadua na nona tamata, kei na nona vada, me sa sereki sara, ka me kakua e dua me sa qaravi tiko vei ira eso, era sa qai talairawarawa kina, ka sereki *ira* me ra lako.

¹¹Ia sa oti, sa vuki tale na lomadra, ka ra tauri ira tale na nodra tamata kei na nodra vada, era sa sereka oti me ra lako yani, a ra sa vakabobulataki ira tale me ra nodra tamata kei na nodra vada.

¹²O koya oqo sa yaco kina na vosa i Jiova vei Jeremaia, ka vaka,

¹³Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na Kalou ni Isireli; Koi au ka'u a cakava na veiyalayalati kei ira na nomudou qase e na siga ka'u a kauti ira tani kina mai na vanua ko Ijipita, mai na vale ni bobula, ka vaka,

¹⁴Ni sa oti e vitu na yabaki dou dui vakatala yani na wekana sa Iperiu, ka sa volitaki vei iko; ia ni sa qaravi iko ka yabaki ono, mo qai sereki koya me lako

tani vei iko: ia era sa sega ni vakarorogo vei au ko ira na nomudou qase, se vakatu daliga mai.

¹⁵Ia koi kemudou dou sa qai saumaki edaidai, ka sa cakava na ka dodonu e mataqu, ni dou sa dui tukuna yadua vua na kai nona na veisereki; dou a ia talega na veiyalayalati e mataqu e na vale sa vakatokai e na yacaqu:

¹⁶ia dou sa qai vuki tale ka vakacataka na yacaqu, ka dou sa dui taura tale na nona tamata, kei na tamata yadua na nona vada, ko ira dou a sereka me ra dui veitalia ga, ka sa vakabobulataki ira tale, me ra nomudou tamata kei na nomudou vada.

¹⁷O koya oqo sa kaya kina ko Jiova; Koi kemudou, dou sa sega ni vakarorogo vei au, mo dou dui tukuna yadua na veisereki vua na wekana, kei na tamata yadua vua na kai nona: raica, au sa tukuna vei kemudou na veisereki, sa kaya ko Jiova, ki nai seleiwau, kei na mate dauveiveitaivi, kei na viakana, ia ka'u na soli kemudou mo dou kau tani ki na veimatanitu kece e vuravura.

¹⁸Ia ka'u na soli ira na tamata era sa vakacataka na noqu veiyalayalati, ka sega ni vakayacora na vosa ni veiyalayalati era sa cakava e mataqu, ni ra a tawasea rua na lufe ni pulumokau, ka lako yani e na maliwa ni kena tikina,

¹⁹io ko ira na turaga ni Juta, kei na turaga ni Jerusalemi, na matanivanua, kei na bete, kei ira kece na lewe ni vanua, era a lako yani e na maliwa ni tiki ni lufe ni pulumokau;

²⁰ia ka'u na soli ira ki na ligadra na nodra meca, kei na ligadra era sa segata me ra vakamatei ira: ia na yagodra ka mate ena yaco me kedra na manumanu vuka, kei na manumanu ni vanua.

²¹Ia ko Setekaia na tui Juta kei ira na nona tamata turaga, ka'u na solia ki na ligadra na nodra meca, kei na ligadra era segata me ra vakamatea, io ki na ligadra na tamata i valu i tui Papiloni, era a lako tani vei kemudou.

²²Raica, au na vakarota, sa kaya ko Jiova, ka vakalesui ira tale mai ki na koro oqo; ka ra na mai kaba, ka rawa, ka vakama e na bukawaqa; ia na veikoro vaka-Juta ka'u na vakalalataka, me sega e dua e tiko kina.

Jeremaia 35

Ni sa talairawarawa ko ira na Rekapaiti vua na tamadra ko Jionatapi, 1-11; sa vakacalai ira kina na Juta ko Jeremaia e na vuku ni nodra talaidredre vua na Kalou, 12-17. Sa vosaveivakalougatataki ira na Rekapaiti na Kalou e na vuku ni nodra talairawarawa, 18,19.

¹A vosa sa yaco vei Jeremaia maivei Jiova e na gauna i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta, ka vaka,

²Mo lako ki na nodra vale na Rekapaiti, ka vosa vei ira, ka kauti ira ki na vale i Jiova, ki na dua na vale eloma, ka vagunuvi ira e na waini.

³Au a qai kauti Jeesanaia na luve i Jeremaia, na luve i Epasinaia, kei ira na wekana, kei na luvena tagane kecega, kei na mataqali kece ni Rekapaiti;

⁴ka kauti ira ki na vale i Jiova, ki na nodra tikina na luve i Anani, na luve i Ikitalaia, e dua na tamata ni Kalou, ka voleka ki na nodra tikina na turaga, a sa toka e cake ka toka era na tikina nei Meesea na luve i Salumi, nai vakatawa ni katuba:

⁵ia ka'u sa tauca e matadra na gone ni mataqali ni Rekapaiti eso na saqa waini, kei na bilo ni gunu, ka kaya vei ira, Dou gunu waini.

⁶A ra sa kaya, Keitou na sega ni gunu waini: ko Jionatapi na tama i keitou na Rekapaiti sa vakaroti keitou, ka kaya, Dou kakua ni gunu waini, koi kemudou, se ko ira na luvemudou, ka sega ni mudu:

⁷dou kakua talega ni tara vale; dou kakua ni kaburaka na sila; kei na were-ni-vaini, dou kakua ni tea, se taukena: ia mo dou tiko ga e na vale laca e na veisiga kece ni nomudou *bula*; mo dou bula vakadede e na vanua dou sa vulagi kina.

⁸Ia keitou sa vakarorogo tiko ki na domo i Jionatapi na tama i keitou na Rekapaiti e na ka kecega ka vakarota vei keitou, me kakua ni gunu waini e na veisiga kece ni neitou *bula*, koi keitou, kei na wati i keitou, kei na luve i keitou tagane, kei na luve i keitou yalewa;

⁹se tara vale me keitou tiko kina: ia na were-ni-vaini, kei na were, kei na sila, sa sega vei keitou:

¹⁰ia keitou sa tiko ga e na vale laca, ka sa vakarorogo, ka cakacaka me vaka na ka kece ka vakarota vei keitou ko Jionatapi na tama i keitou:

¹¹ia sa yaco ni sa lako cake mai ko Nepukanesa na tui Papiloni ki na vanua oqo, keitou sa kaya, Tou mai lako yani ki Jerusalemi e na vuku ni nodra i valu na kai Kalatia, kei na nodra i valu talega na kai Siria: ia keitou sa mai tiko kina e Jerusalemi.

¹²Sa qai yaco na vosa i Jiova vei Jeremaia, ka vaka,

¹³Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; mo la'ki kaya vei ira na Juta kei na lewe i Jerusalemi, Dou na bese li ni vakavulici mo dou vakarorogo ki na noqu vosa? sa kaya ko Jiova.

¹⁴Sa vakayacori na vosa i Jionatapi na Rekapaiti, ka vakarota vei ira na luvena me ra kakua ni gunu waini; ia era sa sega ni gunuva ka yacova na siga oqo, ni ra sa vakarorogo ki nai vakaro ni tamadra: ia koi au ka'u a vosa tikoga vei kemudou, ka sou e na mataka me'u vosa; ia dou a sega ga ni vakarogoci au.

¹⁵Au a talai ira talega vei kemudou na noqu i talatala kecega na parofita, ka sou e na mataka me'u tala, ka kaya, Dou dui lesu mada na tamata yadua mai na nona sala ca, ka dou ia mada me vinaka na nomudou i valavala, ia dou kakua ni muria na kalou tani me qaravi ira, dou na qai tiko ga e na vanua ka'u sa solia vei kemudou kei ira na nomudou qase: ia dou sa sega ga ni vakatu daligamudou, se vakarorogo vei au.

¹⁶Ka ni ra sa vakayacora na luve i Jionatapi na luve i Rekapi nai vakaro ni tamadra, ka vakarota vei ira ko koya; ia na tamata oqo era sa sega ni vakarorogo vei au:

¹⁷o koya oqo sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Raica, au na vakayacora kivei ira na Juta kei ira kece na kai Jerusalemi na ca kecega ka'u sa cavuta me yaco vei ira; ni'u sa vosa vei ira, ka ra sa sega ni goleva; ka'u sa kacivi ira, ka ra sa sega ni rogo mai.

¹⁸Ia ki na mataqali ni Rekapaiti sa kaya ko Jeremaia, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Ni dou sa vakarorogo ki nai vakaro i Jionatapi na tamamudou, ka sa vakabauta na nona vunau kecega, ka sa cakava me vaka na ka kece sa vakarota vei kemudou;

¹⁹o koya oqo sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Ena sega ni yali na tagane e na kawa i Jionatapi na luve i Rekapi me tu e mataqu ka sega ni mudu.

Jeremaia 36

Sa vakaroti Peruki ko Jeremaia me vola na parofisai sa baleti ira na Juta, ka wilika vei ira na lewe ni vanua, 1-10. Ni ra rogoca na kenai tukutuku ko ira na turaga, era talai Jiutai me Iakova, ka mai wilika, 11-18. Era sa qai vosa vei Peruki me rau la'ki vunitaki rau kei Jeremaia, 19. Ko Jioiakimi na tui, ni sa rogoca eso na tiki ni parofisai, ni sa wili vua, sa vakama nai vola, 20-26. Sa tukuna ko Jeremaia na lewa ni Kalou e na vuku i Jioiakimi, 27-31. Ka sa vola tale ko Peruki na parofisai i Jeremaia, 32.

¹E na kenai kava ni yabaki i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta, sa yaco na vosa oqo vei Jeremaia maivei Jiova, ka vaka,

²Mo taura e dua nai vola vivigi, ka vola kina na vosa kecega ka'u sa tukuna vei iko ka baleti ira na Isireli, kei ira na Juta, kei na veimatanitu kecega, mai na siga ka'u a vosa kina vei iko, io mai na gauna i Josaia, ka yacova na siga oqo.

³Era na rogoca beka ko ira na mataqali i Juta na ca kecega ka'u sa nakita me'u cakava vei ira; me ra dui lesu kina ko ira yadua mai na nona sala ca; ia me'u bokoca kina na nodra caka cala kei na nodra i valavala ca.

⁴Ia ko Jeremaia, sa kacivi Peruki na luve i Neraia: a sa vola ko Peruki ni sa tukuna tiko ko Jeremaia na vosa kecega i Jiova, sa vosataka vua, ki nai vola vivigi.

⁵Ka sa vakaroti Peruki ko Jeremaia, ka kaya, Au sa sogolati tu; au sa sega ni lako rawa ki na vale i Jiova:

⁶ia mo lako ko iko, ka wilika mai nai vola vivigi, na vosa ka'u sa tukuna oti vei iko, io na vosa i Jiova vei ira na tamata e na vale i Jiova e na siga ni lolo: ia mo wilika talega vei ira na Juta kecega era sa lako mai na nodra veikoro.

⁷Era na via vakamamasu beka e na mata i Jiova, ka dui lesu yadua mai na nona sala ca: ni sa levu na cudru kei na lesa sa cavuta ko Jiova me yaco vei ira na tamata oqo.

⁸Ka sa la'ki cakava ko Peruki na luve i Neraia me vaka na ka kecega sa vakarota vua ko Jeremaia na parofita, ka sa wilika mai nai vola na vosa i Jiova e na vale i Jiova.

⁹Ia e nai kalima ni yabaki i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta, e nai kaciwa ni vula, era sa kacivaka na lolo e na mata i Jiova vei ira kece na tamata mai Jerusalemi, kei ira kece na tamata era lako mai na veikoro vakajuta ki Jerusalemi.

¹⁰Ka sa wilika ko Peruki mai nai vola na vosa i Jeremaia e na vale i Jiova, e na tiki ni vale e cake, ka nei Kimaraia na luve i Sefani na vunivola, e na lomanibai e cake, e na mata ni katuba vou ni vale i Jiova, io sa wilika vei ira na tamata kecega.

¹¹Ia ni sa rogoca ko Mekaia na luve i Kimaraia, na luve i Safani, na vosa kecega i Jiova mai nai vola,

¹²sa lako sobu ko koya ki na vale ni tui, ki na nona tikina na vunivola: ka raica, sa tiko maikea ko ira kece na turaga, ko Ilisama na vunivola, kei Tilaia na luve i Semaia, kei Elinecani na luve i Akipori, kei Kimaraia na luve i Safani, kei Setekaia na luve i Enanaia, kei ira kece na turaga.

¹³Ka sa tukuna vei ira ko Mekaia na vosa kecega sa rogoca ko koya, ni sa wilika mai nai vola ko Peruki vei ira na tamata.

¹⁴Ia ko ira kece na turaga era sa talai Jiutai na luve i Necanaia, na luve i Selemaia, na luve i Kusi, vei Peruki, me kaya vua, Mo taura mada nai vola vivigi ko sa wilika maikina vei ira na tamata, ka lako ga mai. Ka sa taura ko Peruki na luve i Neraia nai vola vivigi, a sa lako mai vei ira.

¹⁵A ra sa kaya vua, Mo tiko sobu mada, ka wilika vei keitou. Ka sa wilika ko Peruki vei ira.

¹⁶Ia ni ra sa rogoca na vosa kecega, era sa dui rere na tamata yadua, ka ra kaya vei Peruki, Keitou na tukuna vakaidina vua na tui na vosa kecega oqo.

¹⁷Ka ra sa tarogi Peruki, ka kaya, Tukuna mada vei keitou, Se ko sa vola vakaevei na vosa kece oqo mai na gusuna?

¹⁸Sa qai kaya vei ira ko Peruki, Sa cavuta vei au ko koya e na gusuna na vosa kece oqo, ia ka'u sa vola ki nai vola e na wai ni volavola.

¹⁹A ra sa kaya vei Peruki ko ira na turaga, Drau lako, mo drau la'ki vunitaki kemudrau mada kei Jeremaia; ia me kakua e dua na tamata e kila se drau sa tiko maivei.

²⁰Ka ra sa la'ki curu yani vua na tui ki na lomanibai, ia nai vola vivigi era sa maroroya e na tiki ni vale e cake nei Ilisama na vunivola, a ra sa tukuna e daligana na tui na vosa kecega oqori.

²¹A sa talai Jiutai na tui me la'ki kauta mai nai vola vivigi: ka sa la'ki kauta mai ko koya mai na tiki ni vale nei Ilisama na vunivola. Ka sa wilika vua na tui ko Jiutai, vei ira kece talega na turaga era tu e na mata ni tui.

²²Ia na tui, sa tiko ga e na vale ni vula i liliwa e nai kaciwa ni vula: ka sa dua na miqa e matana ka waqa kina na buka.

²³Ia ni sa wilika oti ko Jiutai e tolu se va na tikina, sa seleva ko koya *na tui* e nai sele ni vunivola, ka biuta ki na bukawaqa e na miqa, ka me kama oti nai vola vivigi e na bukawaqa sa tu e na miqa.

²⁴A ra sa sega ni rere, se dresulaka na nodra i sulu, se ko koya na tui, se dua vei ira na nona talai era rogoca na vosa oqo.

²⁵Ia ko iratou ga ko Elinecani kei Tilaia kei Kimaraia, eratou sa vakamasuta na tui me kakua ni vakama nai vola vivigi: ia sa bese ni rogoci iratou.

²⁶A sa kaya sara na tui vei iratou ko Jiramieli na luve i Ameleki, kei Siraia na luve i Asirieli, kei Selemaia na luve i Apitieli, me ra tauri Peruki na vunivola kei Jeremaia na parofita: ia sa vunitaki rau ko Jiova.

²⁷Sa qai yaco vei Jeremaia na vosa i Jiova, ni sa vakama oti na tui nai vola vivigi kei na vosa i Jeremaia sa vola ko Peruki, ka vaka,

²⁸Mo baci kauta tale vei iko e dua tale nai vola vivigi, ka vola kina na vosa kecega ka tu e nai vola vivigi eliu, oqori ka vakama ko Jioiakimi na tui Juta.

²⁹Ia mo kaya vei Jioiakimi na tui Juta, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ko iko, ko sa vakama nai vola oqo, ka taroga, A cava ko sa vola kina, ka vaka, Ena lako vakaidina mai ko tui Papiloni ka na vakarusa na vanua oqo, ka vakaotia tani maikina na tamata kei na manumanu?

³⁰O koya oqo sa kaya kina ko Jiova e na vuku i Jioiakimi na tui Juta; Ena sega e dua mai vua me tiko e nai tikotiko vakaturaga i Tevita: ia na yagona ka mate ena biu tu ga ki na katakata e na siga, kei na tegu cevata e na bogi.

³¹Ia ka'u na sauma vua vei ira talega na nona kawa kei ira na nona tamata na nodra i valavala ca; ia ka'u na vakayacora vei ira, kei ira na lewe i Jerusalemi, kei ira na Juta, na ca kecega ka'u sa cavuta vei ira; ia era sa sega ni vakarorogo.

³²Ia sa taura e dua tale nai vola vivigi ko Jeremaia, ka solia vei Peruki na vunivola, na luve i Neraia: ka sa vola kina ko koya mai na gusu i Jeremaia na vosa kecega ni vola sa vakama ko Jioiakimi na tui Juta e na bukawaqa: a sa vakaikuritaki e na vosa e vuqa sa vaka talega kina.

Jeremaia 37

Sa lako yani nai valu ni kai Kalitia ni ra rogoca sa lako mai nai valu mai Ijipita, ka sa qai talaki ko Setekaia ki vei Jeremaia me masulaka na lewe ni vanua, 1-5. Sa parofisaitaka ko Jeremaia na nodra lako tale mai nai valu ni kai Kalitia, me kabai Jerusalemi, ka rawa, 6-10. Ni sa dro ko Jeremaia, sa tauri, ka yaviti, ka vakacurumi ki na vale ni veivesu, 11-15. Sa vakadinadina vei Setekaia ni na vakabobulataki koya ko tui Papiloni, 16,17. Ni sa vakamamasu ko Jeremaia vua na tui, sa vakarorogo vua e na ka eso e masuta, 18-21.

¹A sa buli me tui ko Setekaia na luve i Josaia nai sosomi kei Konaia na luve i Jioiakimi, ko koya ka lesia ko Nepukanesa me tui e na vanua ko Juta.

²Ia ko koya, kei ira na nona tamata, kei ira na lewe ni vanua, era sa sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova, sa vosataka ko Jeremaia na parofita.

³Ia ko Setekaia na tui sa talai Jiukali na luve i Selemaia kei Sefanaia na luve i Meesea na bete vei Jeremaia na parofita, me kaya, Mo masulaki keda mada vei Jiova na noda Kalou.

⁴Ia ko Jeremaia sa veicuruyaki tiko vei ira na tamata: ni ra sa sega ni vakacurumi koya ki na vale ni veivesu.

⁵Ia sa qai lako tu mai Ijipita nai valu i Fero: ia ni ra sa rogoca na kenai tukutuku ko ira na kai Kalitia era buku druadrua ni koro mai Jerusalemi era sa cavu tu ka lako tani e Jerusalemi.

⁶Sa qai yaco vei Jeremaia na parofita, na vosa i Jiova, ka vaka,

⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na Kalou ni Isireli; Dou vosa vakaoqo vei tui Juta, ko koya ka talai kemudou vei au me mai tarogi au; Raica, nai valu i Fero ka lako mai me vupei kemudou, ena lako tale ki Ijipita ki na nodra vanua.

⁸A ra na lesu tale mai na kai Kalitia, ka veivala kei na koro oqo, ka rawa, ka vakama e na bukawaqa.

⁹Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Dou kakua ni vakacalai kemudou, ka kaya, Era na lako tani vakaidina vei keda ko ira na kai Kalitia: ni ra na sega ni lako tani.

¹⁰Ia kevaka dou sa yaviti ira nai valu kecega ni kai Kalitia era veivala kei kemudou, me vo ga ko ira na vuetaki, ke ra na dui tu cake ga na tamata yadua mai na nona vale laca ka vakama na koro oqo e na bukawaqa.

¹¹A sa yaco, ni sa lako tani nai valu ni kai Kalitia mai Jerusalemi e na vuku ni valu i Fero,

¹²sa qai lako tani e Jerusalemi ko Jeremaia me lako ki na vanua ko Penijamini, me takali tani ko koya maivei ira na tamata.

¹³Ia ni sa yaco ko koya ki na matamata-ni-koro i Penijamini, sa tiko maikea e dua na kapiteni ni valu sa vakatawa, na yacana ko Irija, na luve i Selemaia, na luve i Enanaia; a sa tauri Jeremaia na parofita, ka kaya, Ko sa vuki vei ira na kai Kalitia.

¹⁴A sa kaya ko Jeremaia, Sa lasu; au sa sega ni vuki vei ira na kai Kalitia. Ia sa sega ni vakadinati koya: ka sa tauri Jeremaia ko Irija, ka kauti koya vei ira na turaga.

¹⁵A ra sa cudru vei Jeremaia ko ira na turaga, ka yaviti koya, ka biuti koya ki na vale ni veivesu e na vale i Jonacani na vunivola: ni ra sa lesia na vale ko ya me vale ni veivesu.

¹⁶Ia ni sa biu ko Jeremaia ki na vale sa keli, kei na kena veiqara, ka sa tiko kina ko Jeremaia ka bogi vuqa:

¹⁷sa qai talaki ko Setekaia na tui, ka kauti koya tani maikina: a sa tarogi koya lo ko koya na tui e na nona vale, ka vaka, Sa dua li na vosa maivei Jiova? Ka sa kaya ko Jeremaia, Sa dua: ka sa vaka, Ko na soli ki na liga i tui Papiloni.

¹⁸A sa baci kaya tale ko Jeremaia vei Setekaia na tui, A cava na ka ka'u sa cala kina vei kemuni, se vei ira na nomuni tamata turaga se vei ira na tamata oqo, ni dou sa biuti au ki na vale ni veivesu?

¹⁹Ia sa evei na nomudou parofita era sa ia na parofisai vei kemudou, ka kaya, Ena sega ni lako mai na tui Papiloni me vala kei kemudou, kei na vanua oqo?

²⁰Ia oqo mo ni rogoca mada, noqu turaga na tui: me vakabau mada na noqu vakamamasu; ka mo ni kakua ni vakasukai au tale ki na vale i Jonacani na vunivola, de'u mate kina.

²¹Sa qai kaya ko Setekaia na tui me ra kauti Jeremaia ki na lomanibai ni vale ni veivesu, ka solia vua e dua nai buli madrai e na veisiga mai na nodra tiki ni koro na dauvavimadrai, ka me oti sara mada na madrai e na koro. Ka sa tiko ga ko Jeremaia e na lomanibai ni vale ni veivesu.

Jeremaia 38

Ni sa beitaki Jeremaia vakailasu ko Malikaia, sa tukuci sobu ki nai keli, 1-6. Ko Epeti-meleki sa masulaki koya vua na tui, a sa kaya kina ko koya me yavi cake mai nai keli, 7-13. Ni rau sa veivosaki lo kei na tui, sa vakavulici koya ko Jeremaia me soro, me bula kina, 14-23. Sa vakaroti Jeremaia me kakua ni tukuna na nodrau veivosaki, 24-28.

¹Ia ko Sefataia na luve i Matani, kei Kitalaia na luve i Pasuri, kei Jukali na luve i Selemaia, kei Pasuri na luve i Malikaia, eratou sa rogoca na vosa sa tukuna ko Jeremaia vei ira kece na tamata, ka vaka,

²Sa kaya ko Jiova, Ko koya sa tiko e na koro oqo ena mate ga e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaivi: ia ko koya sa lako yani vei ira na kai Kalitia ena bula; ia na nona bula ena nonai toki ni valu, ena bula ga ko koya.

³Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Ena soli vakaidina na koro oqo ki na liga ni nonai valu ko tui Papiloni, ka ra na rawata.

⁴A ra sa kaya vua na tui ko ira na turaga, Me vakamatei mada na tamata oqo: ni sa vakamalumalumutaka ko koya e na vosa oqo na ligadra na tamata i valu era sa vo e na koro oqo, kei na ligadra na tamata kecega: na tamata oqo sa sega ni segata na nodra vinaka na lewe ni vanua oqo, na nodra ca ga.

⁵Sa qai kaya ko Setekaia na tui, Raica, sa tiko ga vei kemudou ko koya: ni sa sega ni cakava rawa e dua na ka vei kemudou ko koya na tui.

⁶Era sa qai kauti Jeremaia, ka biuta ki na dua nai keli nei Malikaia na luve i Ameleki mai na lomanibai ni vale ni veivesu: ka ra sa tukuci Jeremaia sobu e na dali. Ia sa sega na wai e nai keli, na lolobo ga: a sa tu ko Jeremaia e na lolobo.

⁷Ia ni sa rogoca ko Epeti-meleki na kai Iciopea, e dua vei ira na matanivanua e na vale ni tui, ni ra sa tukuci Jeremaia ki nai keli; ia sa tiko ga na tui e na matamata-ni-koro i Penijamini;

⁸sa lako yani ko Epeti-meleki mai na vale ni tui, ka vosa vua ka kaya,

⁹Kemuni na noqu turaga na tui, sa caka ca ko ira na tamata oqo e na ka kece era sa cakava vei Jeremaia na parofita, ko koya era sa biuta ki nai keli; ena sa mate ga maikea e na viakana: ni sa sega na madrai e na koro.

¹⁰Sa qai kaya na tui vei Epeti-meleki na kai Iciopea, Mo kauta mada e lewe tolusagavulu na tamata eke, ka mo dou la'ki vueti Jeremaia na parofita mai nai keli, de sa mate sara ko koya.

¹¹Sa qai kauti ira na tamata ko Epeti-meleki, a ra sa curu ki na vale ni tui ki ruku ni vale-ni-yau, ka kauta maikina nai sulu sa kadresu kei nai sulu vuca, ka tukuca sobu e na dali ki nai keli vei Jeremaia.

¹²A sa kaya vei Jeremaia ko Epeti-meleki na kai Iciopea, Mo kiriwana mada nai sulu oqo sa kadresu kei nai sulu vuca e na kirikiriwamu mei tatara ni dali. A sa kitaka vakakina ko Jeremaia.

¹³A ra sa yavi Jeremaia cake e na dali, mai nai keli: ka sa tiko ga ko Jeremaia e na lomanibai ni vale ni veivesu.

¹⁴A sa talaki ko Setekaia na tui, ka kauti Jeremaia na parofita vua ki nai katolu ni curucuru ki na vale i Jiova: a sa kaya vei Jeremaia ko koya na tui, Au na taroga vei iko e dua na ka; ka mo kakua ni vunia vei au e dua na ka.

¹⁵A sa kaya vei Setekaia ko Jeremaia, Kevaka ka'u sa tukuna vei kemuni, ko ni na sega dina li ni vakamatei au? ia kevaka ka'u sa vakavulici kemuni, ko ni na sega ni vakarorogo vei au.

¹⁶Sa qai bubului lo vei Jeremaia ko Setekaia na tui, ka kaya, *Me vaka* sa bula *dina* ko Jiova, ko koya sa cakava na yalodaru oqo, au na sega ni vakamatei iko, au na sega talega ni soli iko ki na ligadra na tamata oqo era segata me ra vakamatei iko.

¹⁷Sa qai kaya vei Setekaia ko Jeremaia, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na Kalou ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Kevaka ko ni na lako dina yani vei ira na tamata turaga nei tui Papiloni, ena qai bula na yalomuni, ia na koro oqo ena sega ni vakamai e na bukawaqa; ia ko ni na bula, kei ira talega na nomuni mataqali:

¹⁸ia kevaka ko ni na sega ni lako yani vei ira na tamata turaga nei tui Papiloni, ena qai soli na koro oqo ki na ligadra na kai Kalitia, ka ra na

vakama e na bukawaqa, ia koi kemuni ena sega ni dro tani rawa mai na ligadra.

¹⁹A sa kaya vei Jeremaia ko Setekaia na tui, Au sa rerevaki ira na Juta era sa vuki vei ira na kai Kalitia, de ra soli au ki na ligadra, ka ra vakalialiai au.

²⁰Sa qai kaya ko Jeremaia, Era na sega ni soli kemuni. Mo ni vakarorogo mada ki na vosa i Jiova, ka'u sa tukuna vei kemuni: ko ni na qai vinaka kina, ia ena bula kina na yalomuni.

²¹Ia kevaka ko ni sa bese ni lako yani, sai koya oqo na vosa sa vakatakila vei au ko Jiova:

²²Raica, ko ira kece na yalewa era tiko e na vale i tui Juta, era na kau yani vei ira na tamata turaga nei tui Papiloni, era na qai kaya *na yalewa* ko ya, Era sa vakauqeti kemuni, ka ra gumatua ko ira na wekamuni: sa lutu dromu ki na lolobo na yavamuni, ka ra qai vuki tani vei kemuni.

²³Ia era na kauti ira kece na watimuni kei na luvemuni, vei ira na kai Kalitia: koi kemuni talega, ko ni na sega ni dro tani rawa mai na ligadra, ia ena tauri kemuni talega ko tui Papiloni: ia na koro oqo, ko ni na vakavuna na kena vakamai e na bukawaqa.

²⁴Sa qai kaya vei Jeremaia ko Setekaia, Me kakua e dua na tamata e kila na vosa oqo, ko na qai sega ni mate.

²⁵Ia kevaka era rogoca ko ira na turaga ni daru sa veivosaki kei iko, ka ra lako mai vei iko, ka kaya, Tukuna mada vei keitou na ka ko sa kaya vua na tui, kakua ni ko vunia vei keitou, ia keitou na sega ni vakamatei iko; ka mo tukuna talega na ka sa kaya vei iko na tui:

²⁶mo qai kaya vei ira, Au sa vakamamasu ga vua na tui, me kakua ni vakasukai au tale ki na vale i Jonacani, de'u mate kina.

²⁷Ka ra sa lako kece mai na turaga vei Jeremaia, ka tarogi koya: a sa tukuna vei ira me vaka na vosa kecega sa vakarota na tui. A ra sa kua ni vosa tiko vua; ni sa sega ni kilai na ka oqori.

²⁸Ka sa tiko ga ko Jeremaia e na lomanibai ni vale ni veivesu ka yacova na siga sa kabai kina ko Jerusalemi: ka sa tiko kina ni sa rawai ko Jerusalemi.

Jeremaia 39

Sa kabai ko Jerusalemi, 1-3. Ko ira na luve i Setekaia, kei ira na turaga ni Juta, era sa moku; ko Setekaia, sa leuti laivi na matana, ka sa kau ki Papiloni ko koya; sa vakamai na koro, ka ra sa vakabobulataki na tamata, 4-10. Ko tui Papiloni, sa vakaroti Nipusaretani me raici Jeremaia vakavinaka, 11-14. Sa yalataka ko Jiova na bula vei Epeti-meleki, 15-18.

¹E nai kaciwa ni yabaki i Setekaia na tui Juta, e nai katini ni vula, sa lako mai ko Nepukanesa na tui Papiloni kei na nonai valu kecega ki Jerusalemi, a ra sa buku na druadrua ni koro.

²E nai katini kadua ni yabaki i Setekaia, e nai kava ni vula, e nai kaciwa *ni siga* ni vula, sa kabai na koro.

³A ra sa curu mai ko ira na tamata turaga kecega nei tui Papiloni, ka tiko e na matamata-ni-koro eloma, *io ko Nakali-*
sarisa, kei Samikarinipu, kei Sasikimi, kei Rapi-sarisi, kei Nakali-
sarisa, kei Rapi-maki, kei ira kece na tamata turaga nei tui Papiloni sa vo tiko.

⁴Ia ni sa raici ira ko Setekaia na tui Juta, kei ira kece na tamata i valu, era sa qai dro, ka lako tani e na koro e na bogi, e na sala ni nona were na tui, ki na matamata-ni-koro e na tadrua ni bai ruarua: a sa curu yani ko koya e na sala ki na buca.

⁵Ka sa vakasavi ira nai valu ni kai Kalitia, ka vauci Setekaia e na buca mai Jeriko: ia ni ra sa tauri koya, era sa kauti koya cake vei Nepukanesa na tui Papiloni ki Ripila e na vanua ko Emaci, a sa lewai koya maikea ko koya.

⁶Ia ko tui Papiloni sa qai vakamatei iratou na luve i Setekaia e matana mai Ripila: ko ira kece talega na turaga ni Juta sa vakamatea ko tui Papiloni.

⁷Ia sa leuta tani ko koya na mata i Setekaia, a sa vesuki koya e na sinucodo, me kauti koya ki Papiloni.

⁸Ia ko ira na kai Kalitia era sa vakama e na bukawaqa na vale ni tui, kei na nodra vale na tamata, ka ra sa basuka sobu na bai kei Jerusalemi.

⁹Ia na kena vo ni tamata era tiko e na koro, kei ira era sa vuki vua, kei ira na kena vo ni tamata, sa kauti ira ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, ki Papiloni.

¹⁰Ia eso vei ira na dravudravua, sa sega na nodra ka, sa vakalaiva tu yani e na vanua ko Juta ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, a sa solia vei ira na veiwere-ni-vaini kei na veiwere e na gauna ko ya.

¹¹Ia ko Nepukanesa na tui Papiloni sa vakaroti Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa e na vuku i Jeremaia, ka kaya,

¹²Mo kauti koya, ka vakaraici koya vinaka, ka mo kakua ni cakava vua e dua na ka ca; ia mo cakava ga vua me vaka na ka sa kaya vei iko ko koya.

¹³A ra sa talaki ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, kei Nipusasipani, kei Rapi-sarisi, kei Nakali-sarisa, kei Rapi-maki, kei ira kece na tamata turaga nei tui Papiloni;

¹⁴io era sa talaki, ka kauti Jeremaia mai na lomanibai ni vale ni veivesu, ka soli koya vei Kitalaia na luve i Eaikami, na luve i Safani, me kauti koya ki na nona vale: ka sa tiko vata ga ko koya kei ira na tamata.

¹⁵Ia sa yaco na vosa i Jiova vei Jeremaia ni sa sogolati tiko ko koya e na lomanibai ni vale ni veivesu, ka vaka,

¹⁶Mo la'ki vosa vei Epeti-meleki na kai Iciopea, ka kaya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Raica, au na vakayacora na noqu vosa ki na koro oqo me ca, me sega ni vinaka; ia ena yaco ga e matamu e na siga ko ya:

¹⁷ia ka'u na vakabulai iko e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova: io ko na sega ni soli ki na ligadra na tamata ko sa rerevaka:

¹⁸ni'u na vakabulai iko vakaidina, ia ko na sega ni bale e nai seleiwau, ia na nomu bula ga ena nomu i toki ni valu: ni ko sa vakararavi vei au, sa kaya ko Jiova.

Jeremaia 40

Ni sa sereki ko Jeremaia sa la'ki tiko ko koya kei Kitalaia, 1-6. Ko ira talega na Juta era dui veiseyaki era sa mai tiko kei Kitalaia, 7-12. Sa vakavotuna ko Joanani na vere i Isimeli, a sa sega ni vakadinati na nona vosa, 13-16.

¹A vosa sa yaco vei Jeremaia maivei Jiova, ni sa vakatalai koya yani mai Rama ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, ni sa tauri koya oti ka sa vesuki vata e na sinucodo kei ira kece na kai Jerusalemi kei ira na Juta era vakabobulataki, era sa kau vakabobula ki Papiloni.

²Ia na kapiteni ni valu i vakatawa sa kauti Jeremaia, ka kaya vua, Ko Jiova na nomu Kalou sa cavuta na ca oqo ki na yasana oqo:

³ka sa vakayacora, ka sa cakava ko Jiova me vaka na nona vosa: ni dou sai valavala ca vei Jiova, ka sega ni vakarorogo ki na domona, o koya ga sa yacovi kemudou kina na ka oqo.

⁴Ia oqo, raica, ka'u sa sereki iko edaidai mai na sinucodo sa vauci kina na ligamu. Kevaka e vinaka vei iko me daru lako ki Papiloni, daru mai lako; ka'u na vakaraici iko vinaka: ia kevaka e ca vei iko me daru mai lako ki Papiloni, sa kakua ga: raica, sa tiko e matamu na vanua kecega: ia na tikina sa vinaka ka dodonu vei iko mo lako kina, mo lako ga kina.

⁵Ia ni sa sega ni lako ko koya, *sa kaya vua*, Ia mo lesu tale yani vei Kitalaia na luve i Eaikami na luve i Safani, ko koya sa lesia ko tui Papiloni me lewa na veikoro vaka-Juta, mo dou tiko vata kaya kei ira na tamata: se dua na tikina tani ko vinakata mo lako kina, mo lako ga kina. A sa solia vua na kapiteni ni valu i vakatawa e dua na kakana kei nai solisoli, ka vakatalai koya yani.

⁶A sa lako yani ko Jeremaia vei Kitalaia na luve i Eaikami ki Misipa; ka sa tiko vata kaya kei ira na tamata era vo tiko e na vanua.

⁷Ia ni ra sa rogoca ko ira kece na kapiteni ni valu era tiko e vanua, kei na nodra tamata, ni sa lesi Kitalaia na luve i Eaikami ko tui Papiloni me lewa na vanua, ka sa soli ira na tagane, kei na yalewa, kei na gone, kei ira eso na dravudravua ni vanua, era sa sega ni kau tani ki Papiloni, me vakaraica ko koya;

⁸era sa qai lako mai vei Kitalaia ki Misipa, io ko Isimeli na luve i Necanaia, kei Joenani kei Jonacani koi rau na luve i Karea, kei Siraia na luve i Tanumeci, kei iratou na luve i Efei na kai Nitofa, kei Jisanaia na luvena e dua na luve i Meeka, ko ira vata kei na nodra tamata.

⁹A sa bubului vei ira ko Kitalaia na luve i Eaikami na luve i Safani, vei ira talega na nodra tamata, ka kaya, Dou kakua ni rere ni qaravi ira na kai Kalitia: dou tiko ga e na vanua, ka qaravi tui Papiloni, dou na qai vinaka kina:

¹⁰ia koi au, raica, ka'u na tiko ga e Misipa, me'u qaravi ira na kai Kalitia, era na lakovi keda mai: ia koi kemudou, dou kumuna na waini, kei na vuata matua, kei na waiwai, ka maroroya e na nomudou saqa, ka tiko ga e na nomudou veikoro dou sa taura.

¹¹Ia ko ira kece na Juta mai Moapi, vei ira talega na luve i Amoni, mai Itomi talega, kei ira mai na veivanua kece, ni ra sa rogoca ni sa laiva tu yani ko tui Papiloni na kedra vo ni Juta, ka sa lesi Kitalaia na luve i Eaikami na luve i Safani, me lewai ira;

¹²era sa qai lesu kece mai ko ira na Juta mai na veiyasana kecega era sa dui vakasevi kina, ka ra sa lako mai ki na vanua ko Juta, kivei Kitalaia, ki Misipa, ka ra sa kumuna na waini, kei na vuata matua, e dua na ka levu sara.

¹³Ia ko Joenani na luve i Karea, kei ira kece na kapiteni ni valu mai colo, era sa lako mai kivei Kitalaia ki Misipa,

¹⁴a ra sa kaya vua, Ko sa kila dina, se segai, ni sa talai Isimeli mai na luve i Necanaia ko Pealisi na nodra tui na luve i Amoni me vakamatei iko? Ia sa sega ni vakadinati ira ko Kitalaia na luve i Eaikami.

¹⁵Ia ko Joenani na luve i Karea sa qai kaya lo vei Kitalaia e Misipa, Me'u lako mada, me'u vakamatei Isimeli na luve i Necanaia, ia ena sega ni kila e dua na tamata: a cava me vakamatei iko kina ko koya, me ra veiseyaki kina na kai Juta era sa soqoni mai vei iko, ka rusa na kena vo ni Juta?

16Ia sa kaya ko Kitalaia na luve i Eaikami vei Joenani na luve i Karea, Mo kakua ni cakava na ka oqo: ni ko sa lasutaki Isimeli.

Jeremaia 41

Ko Isimeli, sa yaviti Kitalaia kei ira na tamata e lewe vuqa, ka sa qai drotaki ira na tamata eso me la'ki tiko kei ira na luve i Amoni, 1-10. Ko Joenani, sa cicimuri ira, a sa vakabulai ira tale na bobula, ka sa qai lako yani ki Kimami, ni sa lomana me dro ki Ijipita, 11-13.

1Ia e nai kavitu ni vula, sa qai lako mai ko Isimeli na luve i Necanaia na luve i Ilisama, e na kawa ni tui, kei ira na nona tamata turaga na tui, kei ira vata kaya e lewe tini na tamata kivei Kitalaia na luve i Eaikami ki Misipa; ka ra sa kana madrai vata mai Misipa.

2Sa qai tu ko Isimeli na luve i Necanaia, kei ira na tamata e le tini era tiko vata kaya, ka ra sa yaviti Kitalaia, na luve i Eaikami na luve i Safani e nai seleiwau, ka vakamatei koya, sa lesia ko tui Papiloni me lewa na vanua:

3ko ira kece talega na kai Juta era tiko kei Kitalaia mai Misipa, kei ira na kai Kalitia era kune maikea, era tamata i valu, sa vakamatea ko Isimeli.

4Ia e na bogi rua ni sa vakamatei oti ko Kitalaia, ka sega na tamata e kila,

5sa qai lako mai eso mai Sikemi, kei Sailo, kei Samaria, era le walusagavulu na tamata, sa tasi na kumidra, ka sa kadresu na nodra i sulu, ka ra tava tu, era sa taura na ka me cabori kei nai madrali boi vinaka, me kau mai ki na vale i Jiova.

6A sa lako yani e Misipa ko Isimeli na luve i Necanaia me tavaki ira, ka sa tagi lako ga: ia ni sa tavaki ira ko koya sa kaya vei ira, Me da mai lako yani kivei Kitalaia na luve i Eaikami.

7Ia ni ra sa curu ki na loma ni koro, sa qai vakamatei ira ko Isimeli na luve i Necanaia, *ka biuta* ki loma ni keli, ko koya, kei ira na tamata era tiko vata kaya.

8A sa le tini na tamata ka tiko vata kei ira, a ra sa kaya vei Isimeli, Mo kakua ni vakamatei keitou: ni sa tu vei keitou eso nai yau sa vuni tu e na were, na

witi, kei na parile, kei na waiwai, kei na oni. A sa kua kina ko koya, ka sa sega ni vakamatei ira vata kei na wekadra.

⁹Ia nai keli, sa biuta kina ko Isimeli na yagodra kece na tamata sa vakamatea ko koya, ka no vata kei na yago i Kitalaia, sai koya sa cakava ko Esa na tui ni sa rerevaki Pasa na tui Isireli, ka sa vakasinaita e na moku ko Isimeli na luve i Necanaia.

¹⁰Sa qai vakabobulataka ko Isimeli na kena vo ni tamata mai Misipa, io ko iratou na luvena yalewa na tui, kei ira kece na tamata sa vo mai Misipa, ko ira sa solia ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa vei Kitalaia na luve i Eaikami, me vakaraica: ia sa vakabobulataki ira ko Isimeli na luve i Necanaia, a sa lako yani vei ira na luve i Amoni.

¹¹Ia ni sa rogoca ko Joenani na luve i Karea, kei ira kece na kapiteni ni valu era tiko kaya, na ca kecega sa cakava ko Isimeli na luve i Necanaia,

¹²era sa qai kauti ira kecega na tamata, ka la'ki veivala kei Isimeli na luve i Necanaia, ka ra sa kunei koya mai na wai levu mai Kipioni.

¹³Ia ko ira na tamata kece era tiko kei Isimeli na luve i Necanaia, ni ra sa raici Joenani na luve i Karea, kei ira kece na kapiteni ni valu era tiko kaya, era sa qai reki.

¹⁴Ia na tamata kecega sa vakabobulataka ko Isimeli mai Misipa era sa vuki, ka lesu, ka lako yani vei Joenani na luve i Karea.

¹⁵Ia ko Isimeli na luve i Necanaia kei ira e le walu na tamata, era sa dro tani maivei Joenani, ka ra sa lako vei ira na luve i Amoni.

¹⁶Ia ko Joenani na luve i Karea, kei ira kece na kapiteni ni valu era tiko kaya, era sa kauta na kena vo ni tamata sa vakabula ko koya maivei Isimeli na luve i Necanaia, mai Misipa, ni sa vakamatei Kitalaia na luve i Eaikami, io na tamata i valu era qaqa, kei ira na yalewa, kei na gone, kei na matanivanua, ko ira sa kauta tale mai Kipioni ko koya:

¹⁷a ra sa lako yani, ka tiko e na bure ni vulagi i Kimami, mai Pecileema, ni ra lako tu me ra curu ki Ijipita,

¹⁸e na vukudra na kai Kalitia: ni ra rerevaki ira, e na vuku i Isimeli na luve i Necanaia, ni sa vakamatei Kitalaia na luve i Eaikami, ko koya ka lesia ko tui Papiloni me lewa na vanua.

Jeremaia 42

Sa masuti Jeremaia ko Joenani me tarogi koya na Kalou na ka me ra cakava, ka ra kaya era na talairawarawa vua, 1-6. Sa tukuna ko Jeremaia na lewa ni Kalou vei ira, 7-18, ka sa vunauci ira ko koya e na vuku ni nodra veivakaisini kei na nodra vosa lasu vei Jiova, 19-22.

¹Era sa qai toro mai na kapiteni kecega ni valu, kei Joenani na luve i Karea, kei Jisanaia na luve i Osaia, kei ira na tamata kecega, na tamata wale kei ira talega na turaga,

²a ra sa kaya vei Jeremaia na parofita, Me vinaka mada na neimami vakamamasu e matamu, ia mo masulaki keimami vei Jiova na nomu Kalou, io koi keimami kecega oqo sa vo tiko; (ni ko sa raici keimami ka lewe lailai sa vo vei ira na lewe vuqa:)

³ka me vakatakila vei keimami ko Jiova na nomu Kalou na sala me keimami lako kina, kei na ka me keimami cakava.

⁴Sa qai kaya vei ira ko Jeremaia na parofita, Au sa rogoci *kemudou*; raica, au na vakamasuti Jiova na nomudou Kalou me vaka na nomudou vosa; ia ka'u na tukuna yani vei kemudou na ka kecega ena kaya mai ko Jiova vei kemudou; au na sega ni vunia e dua na ka maivei kemudou.

⁵Era sa qai kaya vei Jeremaia, Me qai vakayacora vei keimami ko Jiova, na lewa dina ka dodonu, kevaka keimami sa sega ni cakava na ka kecega ena talai iko kina vei keimami, ko Jiova na nomu Kalou:

⁶se vinaka, se ca ga, keimami na vakarorogo ki na vosa i Jiova na noda Kalou o koya keimami sa talai iko vua; me vinaka kina koi keimami ni keimami sa vakarorogo ki na vosa i Jiova na noda Kalou.

⁷Sa bogi tini, sa qai yaco mai na vosa i Jiova vei Jeremaia:

⁸ka sa kacivi Joenani na luve i Karea, kei ira kece na kapiteni ni valu era tiko vata kaya, kei ira na tamata kecega, na tamata lalai kei ira na turaga,

⁹ka sa kaya vei ira ko koya, Sa kaya vakaoqo ko Jiova, na Kalou ni Isireli, ko koya dou sa talai au vua me'u tauca vei koya na nomudou vakamamasu;

¹⁰Kevaka dou na tiko dina ga e na vanua oqo, au na qai tarai kemudou cake, ka sega ni talaraki kemudou sobu, au na tei kemudou, ka sega ni cavuti kemudou cake: ni'u sa veivutuni e na vuku ni ca ka'u sa cakava vei kemudou.

¹¹Dou kakua ni rerevaki tui Papiloni, ko koya dou sa rerevaka tiko; dou kakua ni rerevaki koya, sa kaya ko Jiova: ni'u sa tiko vata kei kemudou me'u vakabulai kemudou, io me'u kaliraki kemudou mai na ligana.

¹²Ia ka'u na yalololoma vei kemudou, me yalololoma talega vei kemudou ko koya, ka vakalesui kemudou ki na nomudou vanua.

¹³Ia kevaka dou sa kaya, Keimami na sega ni tiko e na vanua oqo, ka dou sa bese kina ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomudou Kalou,

¹⁴ka kaya, E segai; keimami na lako ga ki na vanua ko Ijipita keimami na sega ni raica kina nai valu, se rogoca na domo ni davui, se keimami mate e na via kana, io keimami na la'ki tiko ga ki kea:

¹⁵mo dou rogoca mada kina na vosa i Jiova, koi kemudou na kena vo ni Juta: Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Kevaka dou sa guta sara mo dou lako ki Ijipita, ka sa la'ki tiko vulagi ki kea;

¹⁶ena qai yacovi kemudou kina nai seleiwau dou sa rerevaka, kei na viakana, dou sa rerevaka, ena cicimuri kemudou ki Ijipita; ka dou na mate maikeia.

¹⁷Ia ena yaco vakakina vei ira kece na tamata era sa gu sara me ra lako ki Ijipita me tiko kina, era na mate ga e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate veiveitaivi: ena sega talega e dua vei ira me vo se me dro tani mai na ca ka'u na vakayacora vei ira.

¹⁸Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli; Me vaka sa sovaraki na noqu cudru kei na noqu lesa vei ira na kai Jerusalemi; ena sovaraki vakakina na noqu cudru vei kemudou, ni dou sa yaco ki Ijipita: ia dou na vatonaki, ka vakurabuitaki, ka vosavosacati, ka vakalialiai; ia dou na sega ni raica tale na yasana oqo.

¹⁹Sa kaya oti ko Jiova e na vukumudou na kena vo ni Juta; Dou kakua ni lako ki Ijipita; dou kila deivaka ni'u sa tukuna sara vei kemudou edaidai.

²⁰Ni dou sa sega ni lomadina, ni dou sa talai au vei Jiova na nomudou Kalou, ka kaya, Mo masulaki keimami vei Jiova na noda Kalou; ia na ka kece ena kaya ko Jiova na noda Kalou, mo tukuna vei keimami, ia keimami na qai cakava vakakina.

²¹Ia ka'u sa tukuna vei kemudou e na siga edaidai; ia dou sa sega ga ni vakarorogo ki na vosa i Jiova na nomudou Kalou, e na dua na ka sa talai au kina vei kemudou.

²²Ia dou kila vinaka mada ni dou na mate e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitaivi, e na yasana dou sa via la'ki tiko vulagi kina.

Jeremaia 43

Ko Joenani, ni sa sega ni vakadinata na parofisai i Jeremaia, sa kauti Jeremaia kei ira na tamata eso ki Ijipita, 1-7. Ko Jeremaia, sa parofisaitaka na ca me yacovi Ijipita maivei ira na kai Papiloni, 8-13.

¹Ia ni sa tukuna vei ira kece na tamata ko Jeremaia na vosa kecega i Jiova na nodra Kalou, oqori sa talai koya kina vei ira ko Jiova na nodra Kalou, io na vosa kecega oqo,

²sa qai vosa ko Asaraia na luve i Osaia, kei Joenani na luve i Karea, kei ira na tamata viavialevu kecega, ka kaya vei Jeremaia, E lasu na ka ko sa vosataka: sa sega ni talai iko ko Jiova na noda Kalou me kaya, Dou kakua ni lako yani ki Ijipita me tiko vulagi ki kea:

³ia ko Peruki na luve i Neraia sa vakauqeti iko vakaca ga vei keimami, me soli keimami ki na ligadra na kai Kalitia, me ra vakamatei keimami, ka kauti keimami ki Papiloni.

⁴A ra sa sega ni vakarorogo ko Joenani na luve i Karea, kei ira kece na kapiteni ni valu, kei na tamata kecega, ki na vosa i Jiova, me tiko ga e na vanua ko Juta.

⁵Ia ko Joenani na luve i Karea, kei ira na kapiteni ni valu kecega, era sa kauti ira kecega sa vo e Juta, ko ira era sa qai lesu mai na veivanua kece, era dui vakasevi kina, me mai tiko e na vanua ko Juta;

⁶ko ira na tagane, kei na yalewa, kei na gone, kei na luvana yalewa na tui, kei na tamata kecega sa biuta ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa me tiko vei Kitalaia na luve i Eaikami na luve i Safani, kei Jeremaia na parofita, kei Peruki na luve i Neraia.

⁷A ra sa yaco ki na vanua ko Ijipita: ni ra sa sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova: a ra sa yaco ki Tapanesi.

⁸Sa qai yaco na vosa i Jiova vei Jeremaia mai Tapanesi, ka vaka,

⁹Mo taura e ligamu eso na vatu lelevu, ka la'ki, vunia e na tete e na lovo ni vatu-buli, mai nai curucuru ki na vale i Fero mai Tapanesi, e na matadra na kai Juta;

¹⁰ka kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli; Raica, au na talaki ka kauti Nepukanesa na tui Papiloni, na noqu tamata, ka viritura na nonai tikotiko vakaturaga e na dela ni vatu oqo ka'u sa vunia; ia ena birika na nonai vakaruru vakaturaga e cake.

¹¹Ia ni sa lako mai ko koya, ena yavita na vanua ko Ijipita, *ka soli* ira *sa lesi* me mate me ra mate, kei ira sa *lesi* me ra vakabobulataki me ra vakabobulataki, kei ira era sa *lesi* me ra mate e nai seleiwau me ra mate ga kina.

¹²Ia ka'u na vakawaqa na buka e na nodra bure na kalou ni Ijipita, ena vakamai ira ko koya, ka kauti ira vakabobula: ia ena tutuvitaki koya e na vanua ko Ijipita, me vaka sa tutuvitaki koya nai vakatawa ni sipi e na nonai tutuvi; ena lako tani talega maikina e na vakacegu.

¹³Ena musuka talega na duru vatu i Peci-semesi, mai na vanua ko Ijipita; ia ena vakama ko koya na nodra bure kalou na kai Ijipita.

Jeremaia 44

Sa tukuna ko Jeremaia ni ra sa ca na Juta e na vuku ni nodra qaravi ira na kalou tani, 1-10. Sa parofisaitaka na nodra ca na Juta era tiko vulagi mai Ijipita, ena qaravi ira na kalou tani, 11-14. Era sa lomakaukauwa sara na kai Juta, 15-19, a sa vunauci ira kina ko Jeremaia, 20-28, a sa parofisaitaka na ca kei Ijipita mei vakadinadina ni nona vosa, 29,30.

¹A vosa sa yaco vei Jeremaia e na vukudra kece na Juta era tiko e na vanua ko Ijipita, ko ira sa tiko mai Mikitoli, kei Tapanesi, kei Nofi, kei na tikina ko Pacirosi, ka vaka,

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Koi kemudou, dou sa raica na ca kece ka'u sa vakayacora ki Jerusalemi, kei na veikoro vaka-Juta kecega; ka raica, sa lala e na siga edaidai, sa sega e tiko kina,

³e na vuku ni nodra ca era sa cakava me vakacudrui au, ni ra sa la'ki vakama nai madrali boi vinaka, ka me ra qaravi ira na kalou tani, era sa sega ni kila, ko ira, se koi kemudou, se ko ira na nomudou qase.

⁴Ia ka'u a talai ira kecega na noqu i talatala vei kemudou, ka sou e na mataka me'u tala, ka kaya, Dou kakua sara mada ni cakava na ka vakasisila oqo ka'u sa cata.

⁵A ra sa sega ni vakarorogo, se vakatu daligadra me ra saumaki mai na nodra ca, ka me ra kakua ni vakama nai madrali boi vinaka vei ira na kalou tani.

⁶Ka sa sovaraki kina na noqu cudru kei na noqu lesa, a sa waqa e na veikoro vaka-Juta kei na sala ni koro ko Jerusalemi; ka sa rusa mai kina *ka* lala, me vaka e na siga oqo.

⁷O koya oqo sa qai kaya kina ko Jiova, na Kalou ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; A cava dou sa cakava kina na ca levu oqo ki na yalomudou, me muduka tani kina vei kemudou na tagane kei na yalewa, na gone lalai kei ira sa sucu tiko, mai Juta, ka me kakua e vo vei kemudou;

⁸ni dou sa vakacudrui au e na cakacaka ni ligamudou, ni dou sa vakama nai madrali boi vinaka vei ira na kalou tani e na vanua ko Ijipita, dou sa mai tiko kina, mo dou muduki kemudou tani, mo dou vosavosacati, ka vakalialiai e na veivanua kece e vuravura?

⁹Dou sa guilecava li na nodra i valavala ca na nomudou qase, kei na nodra i valavala ca na tui Juta, kei nai valavala ca ni watidra, kei na nomudou i valavala ca, kei nai valavala ca ni watimudou, era sa cakava e na vanua ko Juta, kei na sala ni koro ko Jerusalemi?

¹⁰Era sa sega ni yalomalumalumu mai ka yacova na siga oqo, era sa sega talega ni rere, se muria na noqu vunau, se na noqu i lesilesi, ka'u sa solia vei kemudou kei ira na nomudou qase.

¹¹O koya sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli; Raica, au na rai yani vei kemudou mo dou ca kina, me'u muduki ira kece talega na Juta.

¹²Ia ka'u na kauta na kena vo ni Juta, era sa gu sara me ra lako ki na vanua ko Ijipita me tiko vulagi kina, a ra na oti kece e na vanua ko Ijipita; ka bale e nai seleiwau kei na viakana: io ko ira na tamata wale kei ira talega na turaga era na mate e nai seleiwau kei na viakana: a ra na vatonaki, *ka* vakurabuitaki, ka vosavosacati, ka vakalialiai.

¹³Ni'u na cudruvi ira sa tiko e na vanua ko Ijipita, me vaka ka'u a cudruvi Jerusalemi, e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate dauveiveitauvi:

¹⁴me kakua e dua me dro tani rawa se vo tiko vei ira na kena vo ni Juta, era sa lako ki na vanua ko Ijipita me tiko vulagi *mada* kina, ka qai lesu mai ki na vanua ko Juta, era sa gadreva me ra lesu ka tiko tale kina: ni na sega so ena lesu tale mai, ko ira ga era sa dro bulu.

¹⁵Era sa qai vosa kece vei Jeremaia ko ira na tagane era kila ni ra vakama nai madrali boi vinaka vei ira na kalou tani, kei ira na watidra, kei ira kece talega na yalewa era tu mai, e dua nai soqosoqo levu, io ko ira kecega na tamata era tiko e na vanua ko Ijipita, mai Pacirosi, ka ra sa kaya,

¹⁶Keimami na sega ni vakarorogo ki na vosa, ko sa mai tukuna vei keimami e na yaca i Jiova:

¹⁷ia keimami na cakava sara ga na ka kece sa cavuta na gusu i keimami, ka me keimami vakama nai madrali boi vinaka vua na ranadi ni lomalagi, ka

sova vua nai sevu, me vaka keimami sa daucakava, koi keimami, kei ira na neimami qase, kei na neimami tui, kei na neimami turaga, e na veikoro vaka-Juta, kei na sala ni koro ko Jerusalemi: ni keimami sa mamau kina e na kakana, ka bula vinaka, ia keimami sa sega ni raica kina na ka ca:

¹⁸ia ni keimami sa kua ni vakama nai madrali boi vinaka vua na ranadi ni lomalagi, ka sega ni sova vua nai sevu, keimami sa qai dravudravua e na *ka* kecega, ia keimami sa vakaoti ga e nai seleiwau kei na viakana:

¹⁹ia ni keimami sa vakama nai madrali boi vinaka vua na ranadi ni lomalagi, ka sova vua nai sevu, sa sega beka ni kauwai kina na wati i keimami ni keimami sa cakava na keki me sorovi koya kina, ka sova vua nai sevu?

²⁰Sa qai kaya ko Jeremaia vei ira na tamata kecega, vei ira na tagane, kei ira na yalewa, kei ira kece na tamata era vosa vakaoqo, ka vaka,

²¹Nai madrali boi vinaka dou sa vakama e na veikoro vaka-Juta, kei na sala ni koro ko Jerusalemi, koi kemudou, kei ira na nomudou qase, kei ira na nomudou tui, kei na nomudou turaga, kei na lewe ni vanua, sa sega beka ni nanuma kina ko Jiova, sa *sega beka ni* kasa ki na lomana?

²²Ia sa dredre ni vosota ko Jiova, e na vuku ni ca ni nomudou i valavala, kei na ka vakasisila dou sa cakava; ka sa lala kina na nomudou vanua, ka sa kurabuitaki, ka sa vosavosacati, ka sega e tiko kina, me vaka e na siga oqo.

²³Ia ni dou sa vakama nai madrali boi vinaka, ka dou sai valavala ca vei Jiova, ka sa sega ni vakarorogo ki na vosa i Jiova, ka sa sega ni muria na nona vunau, kei na nonai lesilesi, kei na nonai tukutuku, sa qai yacovi kemudou kina na ca oqo, me vaka e na siga edaidai.

²⁴Sa kaya tale ko Jeremaia vei ira kece na tamata, kei ira kece na yalewa, Dou rogoca na vosa i Jiova, koi kemudou kece na Juta ka tiko e na vanua ko Ijipita:

²⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli; Koi kemudou kei na watimudou, dou sa vosa oti e na gusumudou, ka vakayacora e na ligamudou, ka vaka, Keimami na cakava dina ga na ka keimami sa

yalayala kina, me vakama nai madrali boi vinaka vua na ranadi ni lomalagi, ka sova vua nai sevu: dou na vakayacora ga na ka dou sa yalataka, ka cakava ga na ka dou sa yalayala kina:

²⁶o koya oqo dou rogoca kina na vosa i Jiova, koi kemudou kece na Juta sa tiko e na vanua ko Ijipita; Raica, koi au ka'u sa bubului e na yacaqu levu, sa kaya ko Jiova, ena sega ni cavuti tale na yacaqu e na gusuna e dua na Juta, e na vanua tauokino ko Ijipita ka me kaya, Sa bula na Turaga ko Jiova.

²⁷Raica, au na vakaraici ira me ra ca kina, me ra kakua ni vinaka: a ra na vakaoti kece na Juta era tiko e na vanua ko Ijipita e nai seleiwau, kei na viakana, ka me ra oti dina ga.

²⁸Ia ko ira era bula mai nai seleiwau, era na lesu mai na vanua ko Ijipita ki na vanua ko Juta, ka lewe vica ga; ia ko ira kece na kena vo ni Juta, era sa yaco ki na vanua ko Ijipita me tiko vulagi kina, era na kila se na vosa i cei ena yaco, se na noqu, se na nodra.

²⁹Ia sa kaya ko Jiova, oqo nai vakatakilakila vei kemudou, ni'u na cudruvi kemudou e na yasana oqo, mo dou kila ni na vakadinadinataki sara na noqu vosa vei kemudou mo dou ca:

³⁰Raica, au na soli Ferofira na tui Ijipita ki na ligadra na nona meca, kei na ligadra era segata me ra vakamatei koya: me vaka ka'u a soli Setekaia na tui Juta ki na liga i Nepukanesa na tui Papiloni, na nona meca, o koya talega ka segata me vakamatei koya.

Jeremaia 45

Ni sa rarawa na loma i Peruki, 1-3, sa vakavulica ka vakaceguya ko Jeremaia, 4,5.

¹Ni sa vola oti ko Peruki na luve i Neraia, e na dua nai vola, na vosa oqo mai na gusu i Jeremaia, sa qai kaya vua ko Jeremaia e nai kava ni yabaki i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta, ka vaka,

²Sa vosa vakaoqo ko Jiova, na nodra Kalou na Isireli, vei iko, Peruki:

³Ko sa kaya, Ulei koi au oqo! ni sa vakaikuritaka na noqu rarawa e na yaluma ko Jiova; au sa oca e na noqu vutugu, ia ka'u sa sega ni kunea na vakacegu.

⁴Mo vosa vakaoqo vua, Sa vaka ko Jiova; Raica, na ka ka'u sa tara ka'u na basuka sobu, kei na ka ka'u sa tea ka'u na cavuta cake, io na vanua taucoko oqo.

⁵Ia ko iko ko sa dauqara beka eso na ka levu me nomu? mo kakua ni dauqara: raica, au na vakayacora na ca vei ira na tamata kecega, sa kaya ko Jiova: ia ka'u na solia vei iko na nomu bula me nomu i toki ni valu e na veiyasana kecega ko sa lako voli kina.

Jeremaia 46

Sa parofisaitaka ko Jeremaia, na nodra vakarusai nai valu i Fero mai Papiloni, 1-12, kei na nona kabai Ijipita ko Nepukanesa, 13-26. Sa vakacegui ira na kai Juta ni ra vakararawataki, 27,28.

¹Oqo na vosa i Jiova vei Jeremaia na parofita ka baleti ira na veimatanitu; ²io sa baleti Ijipita, kei ira nai valu i Fero-niko na tui Ijipita mai na uciwai ko Uferetisi mai Kakimisi, oqori ka yavita ko Nepukanesa na tui Papiloni e nai kava ni yabaki i Jioiakimi na luve i Josaia na tui Juta.

³Dou vakarautaka nai sasabai kei nai vakaruru, ka toro voleka me ia nai valu.

⁴Vauca na kedrai yaya ki na ose; ka vodo, koi kemudou sa dauvodo ose, ka dou tu yani ka vakaisala vakaivalu tu; dou solota na moto, sulumaka nai sulu ni valu.

⁵A cava ka'u sa raici ira kina ka ra taqaya ka vuki vakanadaku? ia ko ira na nodra qaqera sa moku, ka ra sa dro sara, ka ra sega ni rai ki muri: sa voliti ira na rere, sa kaya ko Jiova.

⁶Kakua ni dro ko koya sa yava totolo, se dro bula ko koya sa qaqera; era na tarabe ka bale vaka ki na mata ni tokalau mai na uciwai ko Uferetisi.

⁷Ko cei oqo sa lako cake mai vaka na waluvu, ka vaka na uciwai sa vakaua na kena wai?

⁸Ko Ijipita sa tubu cake mai me vaka na waluvu ka vaka na uciwai sa vakaua na kena wai; a sa kaya ko koya, Au na tubu cake ka luvuca na vanua; au na vakarusa na koro kei ira sa tiko kina.

⁹Dou lako cake mai, na ose; ka dou cici vakaca voli, na qiqi-ni-valu; ka dou cabe mai, na qaqa; koi kemudou na kai Kusi kei na kai Lipea, sa dauvakasasabai; kei kemudou na kai Litia, sa dauyavia na dakai.

¹⁰Oqo na nona siga na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa, na siga ni veisausaumi, me cudruvi ira kina na nona meca: ia ena kana ga nai seleiwau, ena mamau ka mateni e na kedra dra: ni sa dua na nonai madrali na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa mai na vanua ki na tokalau, e na bati ni uciwai ko Uferetisi.

¹¹Mo lako cake ki Kiliati, ka kauta mai na memu wainimate, ko iko na goneyalewa, ni Ijipita: ena sega ni yaga ni sa levu mai na kemui botani; ni ko na sega ni bula.

¹²Era sa rogoca ko ira na veivanua na nomu madua, ia na nomu qoqolou sa roboata na vanua: ni rau sa veitarabe koi rau na qaqa, ka rau sa bale vata ruarua.

¹³A vosa sa tukuna ko Jiova vei Jeremaia na parofita, e na vuku ni nona lako mai ko Nepukanesa na tui Papiloni, me samuta na vanua ko Ijipita.

¹⁴Dou tukuna ki Ijipita, ka vakarogoya ki Mikitoli, kei Nofi kei Tapanesi: dou kaya, Mo tu dei ga, ka vakarau tu; ni sa kana tu nai seleiwau ka sa vakavolivoliti iko.

¹⁵A cava era sa vakasevi tani kina na nomu qaqa? era sega ni tu rawa, ni sai Jiova sa vakasevi ira:

¹⁶sa vakabalei ira na lewe vuqa ko koya, io era sa dui bale ka veibikabikai: a ra kaya, Tu cake, me da lesu kivei ira na kai noda, ki na vanua eda a sucu kina, mai nai seleiwau ni veivakararawataki.

¹⁷Era a kaci maikea, Sa ue *walega* ko Fero na tui Ijipita; sa sivia ko koya na gauna ka lokuci.

¹⁸Me vaka na dina ni noqu bula, sa kaya na Tui, ko Jiova ni lewa vuqa na yacana, Ni sa vakataki Tepori ni sa tu dina e na maliwa ni veiulu-ni-vanua, ka vakataki Kameli ni sa tu dina e na bati ni waitui, ena lako dina ga mai ko koya.

¹⁹Ko iko na goneyalewa ka tiko mai Ijipita, mo vakarautaka nai yaya ni nomu lako tani vakabobula: ni na lala ko Nofi ka na vakamai me sega e dua e tiko kina.

²⁰Sa luve ni pulumokau matavinaka sara ko Ijipita, *ia* sa lako mai na lago veikata mai na mata ni tokalau, sa lako mai.

²¹Ko ira na nona tamata voli talega era tiko kina era sa vaka na pulumokau uro; ia ko ira talega era sa lesu ki muri, era sa dro vata ga: era sa sega ni tu dei, ni sa yacovi ira na siga ni nodra ca, na gauna me ra cudruvi kina.

²²A domona, ena rogo yani me vaka na *domo ni* gata: ni ra sa lako vakaivalu mai, era lako mai vua ka ra vakamatau tu, me vakataki ira na dauta kau.

²³Era na taya sobu na nona veikau, sa kaya ko Jiova, ia ke dredre sara ni vakadikevi; ni ra lewe vuqa ka lewe lailai na vodore, ka ra sega ni wili rawa.

²⁴Ena madua mai na goneyalewa ni Ijipita; ena soli ga ki na ligadra na tamata mai na mata ni tokalau.

²⁵Sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli; Raica, au na cudruvi Amoni nei No, kei Fero, kei Ijipita, kei ira na nodra kalou, kei na nodra tui: io ko Fero kei ira kecega era vakararavi vua:

²⁶ia ka'u na soli ira ki na ligadra era sagai ira me ra vakamatea, io ki na liga i Nepukanesa na tui Papiloni, kei na ligadra na nona tamata: ka oti, ena tawa tale me vaka e na gauna eliu, sa kaya ko Jiova.

²⁷Ia ko iko, mo kakua ni rere, Jekope na noqu tamata, io kakua ni ko taqaya, na Isireli: koi au, ka'u na vakabulai iko mai na vanua vakayawa, kei na nomu kawa mai na vanua era sa bobula kina; ia ena lesu mai ko Jekope, me tiko vakacegu ka vinaka, ka sega e dua ena vakarerea.

²⁸Mo kakua ni rere, ko iko Jekope na noqu tamata, sa kaya ko Jiova; ni'u sa tiko vata kei iko: ni'u na vakaotia sara na veimatanitu kecega ka'u sa vakasevi iko kina, ia ko iko, ka'u na sega ni vakaotia sara: ka'u na vakanakuitataki iko vakavinaka ga, ni ko na sega ni dro bula sara.

Jeremaia 47

A nodra vakacacani na kai Filisitia, 1-7.

¹Sai koya oqo na vosa i Jiova vei Jeremaia na parofita ka baleti ira na kai Filisitia, sa yaco mai eliu a sa samuti Kesa emuri ko Fero.

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, sa tubu cake na wai mai na mata ni tokalau, io sa na dua na dobui levu, ena luvuca na vanua, kei na ka kecega sa tu kina; na koro, kei ira era sa tiko kina: era na qai tagi na tamata, ka ra na qoqolou ko ira kecega na lewe ni vanua.

³E na vuku ni vadugu ni yavadra na nona osekaukauwa, kei na rorogo ni nona qiqi-ni-valu, kei na vadugu ni yava ni nona qiqi-ni-valu, era na sega ni rai ki muri na qase vei ira na luvedra ni sa wadamele na ligadra;

⁴e na vuku ni siga sa yaco mai me vakacacani ira kece kina na kai Filisitia, *ka* muduka tani mai Taia kei Saitoni nai vukevuke kecega sa vo: ni na vakacacana na kai Filisitia ko Jiova, ko ira ka vo tiko e na vanua ko Kafitori.

⁵Sa tasi ulu ko Kesa; sa muduki laivi ko Asikiloni kei ira sa vo e na nodra buca: me bogi vica mada mo tavalaki iko tiko?

⁶Ko iko nai seleiwau i Jiova, me bogi vica mada mo qai vakacegu? mo daramaki mada ki na nomu taga, mo cegu, ka tiko vakadua.

⁷Me vakacegu vakaevei, ni sa vakarota vua ko Jiova me ia kivei Asikiloni, kei na baravi? sa lesia ko koya me ia ki kea.

Jeremaia 48

Ena cudruvi ko ira na Moapi, 1-5, e na vuku ni nodra viavialevu, 6-10, kei na nodra tiko vakacegu wale, 11-13, kei na nodra vakararavi ki na nodra kaukauwa, 14-25, kei na nodra beci koya na Kalou kei ira na nona tamata, 26-46. Era na vinaka tale na Moapi, 47.

¹A ka sa baleti Moapi, sa vosa kina vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Ena ca ko Nipo! ni sa vakacacani: sa madua ko Kiri-aceimi sa kabai ka rawa: sa madua ko Misikapi ka waicala.

²Ena sega tale ni vakacaucautaki ko Moapi: sa naki ca vua ko Esiponi, *ka kaya*, Me da mai la'ki muduka tani me kakua ni matanitu. Ko iko talega, Matimeni, ko na vagalui; ena cicimuri iko nai seleiwau.

³A domo ni tagi sa rogo mai Oroneimi, na veivakacacani kei na rusa levu.

⁴Sa rusa ko Moapi; sa rogo yani na nodra tagi na nona gone lalai.

⁵Ia ni ra sa cabe cake ki Luici sa lako cake tiko na tagi levu; e na kenai sirosiro sobu ki Oroneimi sa dua na tagi ni veivakarusai era sa rogoca ko ira na meca.

⁶Dou dro, drotaka na nomudou bula, mo dou vaka na luveniyali mai veikau.

⁷Ni ko sa vakararavi ki na nomu cakacaka kei na nomu i yau, ko na vakabobulataki talega; ena lako tani ko Kimosi ni sa vakabobulataki: ko ira vata na nona bete kei ira na nona turaga.

⁸Ia ena yaco na dauvakacaca ki na veikoro kecega, ena sega na koro e bula: ena ca talega na buca ka rusa na vanua cecelevu, me vaka sa kaya oti ko Jiova.

⁹Soli taba ni manumanu vei Moapi me vuka sara yani: ia na kena veikoro sa na lala, me sega e dua e tiko kina.

¹⁰Me cudruvi sara ko koya sa cakava vakawele na cakacaka i Jiova, ia me cudruvi sara ko koya sa tarova na nonai seleiwau mai na vakadave dra.

¹¹Sa dautiko vakacegu ko Moapi mai na gauna sa gone kina, a sa dautiko wale e na kena soko, a sa sega ni veisovayaki mai na saqa ki na saqa, ia sa sega na gauna sa kau tani kina vakabobula: o koya oqo sa to ga vua na kena velavela, ia na kenai boiboi sa sega ni dua tani mai.

¹²O koya oqo raica, ena yaco na gauna, sa kaya ko Jiova, ka'u na talai ira kina vua na daukiliva na saqa era na kilivi koya, ka ra na sovadiva dina sara na nona saqa, ka vorolaka na nodra tavaya.

¹³Ia ena maduataki Kimosi ko Moapi, me vaka sa maduataki Peceli era a vakararavi kina ko ira na mataqali i Isireli.

¹⁴Dou sa kaya vakacava, Keimami sa kaukauwa ka tamata qaqa e nai valu?

¹⁵Sa vakacacani ko Moapi, ia na nona veikoro sa lako cake, ia ko ira na nona cauravou digitaki era sa lako sobu ki na veivakamatei, sa kaya na Tui, ko Jiova ni lewe vuqa na yacana.

¹⁶Na ka rarawa ki Moapi sa toro voleka mai, ia na kena ca sa kusarawa sara mai.

¹⁷Dou yasovaki koya, koi kemudou kece sa tiko vakavolivoliti koya; kei kemudou kece sa rogoca na yacana, dou kaya, Na kena ramusu nai tikotiko kaukauwa, nai titoko vakaiukuuku!

¹⁸Mo lako sobu mai na nomu lagilagi, ka tiko e ra ni ko sa viagunu, ko iko na goneyalewa sa tiko mai Taiponi; ni sa lako cake mai vei iko ko koya ka vakacacani Moapi, ka na vakarusa ko koya na nomu bai ni valu kaukauwa.

¹⁹Mo tu ga e na sala, ka vakararai, ko iko na kai Aroeri; tarogi koya na tagane sa dro mai, kei koya na yalewa sa se mai, mo kaya, A cava na ka sa yaco?

²⁰Sa madua ko Moapi; ni sa basuki sobu: qoqolou ka tagi; tukuna yani ki Erinoni, ni sa vakacacani ko Moapi,

²¹ia na ka ka lewai me yaco sa yacova na vanua bucabuca; kei Oloni, kei Jeasa, kei Mefeaci,

²²kei Taiponi, kei Nipo, kei Peci-tipilaceimi,

²³kei Kiri-aceimi, kei Peci-kamuli, kei Peci-mioni,

²⁴kei Kirioci, kei Posira, kei na veikoro kece ni vanua vaka-Moapi, se vakayawa se voleka.

²⁵Sa tamusuki nai leu i Moapi, ia na ligana sa ramusu, sa kaya ko Jiova.

²⁶Dou vakamatenitaki koya: ni sa vakalevulevui koya vei Jiova, ia ena qiqi tu ko Moapi e na nona lua, ia ena dredrevaki talega ko koya.

²⁷Ia ko a daudredrevaki Isireli, se segai? se sa kune beka ko koya vei ira na daubutako? ni ko sa vosataki koya, ko sa kuretaka kina na ulumu.

²⁸Dou biuta na veikoro, koi kemudou sa tiko mai Moapi ka la'ki tiko ga ki na uluvatu, ia mo dou vaka ga na ruve sa cakava na nona sova e na bati ni gusu ni qara.

²⁹Eda sa rogoca oti na viavialevu i Moapi, ni sa viavialevu sara na nona yalolevu, kei na nona viaviaturaga, kei na nona dokadokai koya, kei na nona yaloqaciqacia.

³⁰Au sa kila na nona cudru levu sa kaya ko Jiova; ia ena sega ga ni yaco; a nona dauvosa, ena sega so na ka e rawa kina.

³¹O koya ka'u na qoqolou kina e na vuku i Moapi, ia ka'u na tagi ga e na vuku i Moapi kece; ena vutugu *na yaloqu* e na vukudra na kai Kiri-erese.

³²Ka'u na tagicaki iko e na tagi vaka-Jaseri, ko iko na vaini ni Sipima: a tabamu sa salava na wasawasa, ka yacova sara na wasawasa vaka-Jaseri: a nomu vuata matua kei na vua ni nomu vaini sa tokitaka ko koya na dauvakacaca.

³³A sa kau tani na marau kei na reki mai na were sa vakalewe, kei na vanua vaka-Moapi; ia ka'u sa vakaotia na waini mai nai keli-ni-waini: ena sega e kaikaila ni sa sikaraka; ena sega ni dina na nodra kaila.

³⁴Sa ia na tagi mai Esiponi, a sa yacovi Elale kei Jeasa na nodra tabalaka na domodra, a sa ia mai Soa, a sa yacovi Oroneimi, *me vaka* na luve ni pulumokau sa yabaki tolu: ni na biu wale tu na wai talega mai Nimirimi.

³⁵Ia sa kaya ko Jiova ka'u na muduka tani talega mai Moapi, na tamata sa dauvakacaboi soro e na veiyasana cecere, ka vakama nai madrali boi vinaka vei ira na nona kalou.

³⁶Ia na lomaqu ena rorogo me vaka na bitu-ni-vakatagi e na vuku i Moapi ena rorogo talega na lomaqu me vaka na bitu-ni-vakatagi e na vukudra na kai Kiri-erese: ka ni sa yali na ka levu sa rawata ko koya.

³⁷Ia ena tasi kece na uludra; kei na kumidra kece, ena koti; na ligadra kece, *ena* tava tu; ka ra na vakaisulu e nai sulu taga.

³⁸Ena ia na tagi yaso e dela ni veivale kece ni Moapi, e na saqata ni koro talega: ni'u sa vorolaki Moapi me vaka na bilo sa sega ni vinakati, sa kaya ko Jiova.

³⁹Na kena ramusu! era na qolouvaka; Na kena vuki vakanadaku ko Moapi, ni sa madua! ia ena yaco ko Moapi me ka e dredrevaki ka taqayataki vei ira kece era tiko vakavolivoliti koya.

⁴⁰Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, ena vuka mai ko koya me vaka na ikeli, ka vakatetaba mai me ca ko Moapi.

⁴¹Sa kabai na veikoro, ia na bai ni valu kaukauwa sa rawa sara, ia na yalodra na qaqa ni Moapi e na siga ko ya ena vaka na yalo ni yalewa sa taratara.

⁴²Ia ena rusa ko Moapi me kakua ni matanitu tiko, ni sa vakalevulevui koya vei Jiova.

⁴³Na rere, kei nai keli, kei na tudai, sa yacovi iko na Moapi, sa kaya ko Jiova.

⁴⁴Ko koya sa drotaka na ka rerevaki, ena lutu ki nai keli; ko koya sa cabe mai nai keli, ena coriti e nai cori: ni'u na vakayacora vei Moapi, na yabaki era na cudruvi kina, sa kaya ko Jiova.

⁴⁵Ko ira era dro era sa mai tu ga e ruku ni yaloyalo i Esiponi ni ra sa malumalumu: ia na bukawaqa ena lako mai Esiponi, kei na yameyame ni bukawaqa mai na loma ni koro ko Sioni, ka kania nai yalayala kei Moapi, kei na buradeladra na gone dauue.

⁴⁶Ena ca vei iko, Moapi! sa ra rusa na tamata i Kimosi: ni ra sa tauri vakabobula ko ira na luvemu tagane, kei ira talega na luvemu yalewa.

⁴⁷Ia e na gauna maimuri ka'u na kauti ira tale mai na Moapi era vakabobulataki, sa kaya ko Jiova. Sa qai tini na lewa vei Moapi.

Jeremaia 49

Era na cudruvi ko ira na Amoni, 1-5, ka na vinaka tale, 6. Ena cudruvi ko Itomi, 7-22, kei Tamasko, 23-27, kei Kitari kei Asori, 28-33, kei Ilama, 34-38. Ena vinaka tale ko Ilama, 39.

¹E na vuku i Amoni, sa taro vakaoqo ko Jiova; Sa sega beka eso na luvena tagane ko Isireli? sa sega beka e dua na nonai sosomi? a cava sa tauri Kata kina vakaitaukei ko Milikomi, ia ka cava era tiko kina e na kena veikoro ko ira na nona tamata?

²O koya oqo, raica, ena yaco na siga, sa kaya ko Jiova, ka'u na vakarogoya kina mai Rapa na nodra koro na Amoni e dua na kaila ni valu; ia ena yaco oqori me koro rusa ka lala, ia na luvena yalewa era na kama e na bukawaqa: ia ko Isireli, ena qai taukei vei ira era sai taukei vua eliu, sa kaya ko Jiova.

³Mo qoqolou, ko iko Esiponi, ni sa vakacacani ko Ai: dou tagi, na goneyalewa ni Rapa, sulumaki kemudou e nai sulu taga; dou tagi ka yaso ka veiciciyaki mai na bai ni koro; ni na kau vakabobula tani ko Milikomi, ko ira vata talega na kena bete kei ira na kena turaga.

⁴A cava ko sa dokai iko kina e na vuku ni veibuca, sa dave tani yani na nomu buca, ko iko na goneyalewa dauvuki? sa vakararavi ko koya e na nonai yau, ka kaya, Ko cei me na lako beka mai vei au?

⁵Raica, au na vakayacora vei iko na domobula, sa kaya na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa, e na vukudra kece era tiko vakavololiti iko; ia dou na dui vakasevi sara tani yadua; ena sega e dua me karoni koya sa dro.

⁶Ia ka oti na ka oqo ka'u na kauti ira tale mai na Amoni era vakabobulataki, sa kaya ko Jiova.

⁷E na vuku i Itomi, sa taro vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Sa sega tale beka na vuku mai Temani? sa yali beka nai vakavuvuli vua na yalomatua? sa takali beka na nodra vuku?

⁸Dou dro, dou lesu tani, la'ki tiko ki na tikina titobu, koi kemudou na kai Titana; ni'u na vakayacora vua na ka rarawa sa yaco vei Iso, na gauna ka'u na cudruvi koya kina.

⁹Ke ra lako mai vei iko na dauveti vua-ni-vaini, ke ra sega beka ni laiva e vica na vuana? se ra lako mai ko ira na daubutako e na bogi, era na butakoca beka ga na ka e rauti ira?

¹⁰Ia koi au ka'u sa vakaluvawaletaki Iso, ka'u sa vakaraitaka na nonai vunivuni, ia ena sega ni vunitaki koya rawa: sa vakacacani ko ira na nona kawa, kei na wekana, kei na kai nona, ka sa yali ko koya.

¹¹Laivi ira ga na nomu gone era luveniyali, ka'u na vakabulai ira; ia me ra vakararavi ga vei au ko ira na nomu yada.

¹²Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, ko ira era sa sega ni lewai me gunuva na bilo era sa gunuva vakaidina ga; ia ko iko dina li ko na sega ni cudruvi vakalailai? ko na cudruvi ga, ko na gunuva vakaidina ga.

¹³Ni'u sa bubului ka cavuti au, sa kaya ko Jiova, ni na vanua lala ga, ka vakalialiai, ka lekutu, ka vosavosacati ko Posira; ia na kena veikoro kece ena lala sara ga ka sega ni mudu.

¹⁴E dua nai rogorogo ka'u sa rogoca maivei Jiova, ia sa talai yani na mata ki na veivanua, *me kaya*, Dou soqoni vata, dou mai lako vakaivalu vua, ia dou tu mada me ia na vala.

¹⁵Ia raica, ka'u na vakalailaitaki iko vei ira na veivanua, mo beci vei ira na tamata.

¹⁶A nomu ka rerevaki sa vakacalai iko, kei na viavialevu ni lomamu, ko iko sa tiko e na qara ni uluvatu, ka sa taura na tikina cecere ni ulu-ni-koro: kevaka ko sa cakava na nomu sova, me cecere vaka na nona na ikeli, ka'u na kauti iko sobu ga maikina, sa kaya ko Jiova.

¹⁷Ia ko Itomi ena vakalalataki, ko ira kece era lako voli kina era na kidacula ka vakasiusiu e na vuku ni kena ka rarawa kecega.

¹⁸Me vaka e na veivakarusai kei Sotoma kei Komora, kei na veikoro ka tu voleka kina, sa kaya ko Jiova, *ena vakakina*, ena sega ni tiko tale maikea e dua na tamata, ena sega talega ni tiko vulagi kina e dua na luve ni tamata.

¹⁹Raica, ena lako cake mai ko koya, me vaka na laioni mai na Joritani ni sa vuabale, ki nai tikotiko i koya sa kaukauwa: ia ka'u na sauriva walega ka vakasevi koya me dro tani maikina: ia ko cei na *tamata* digitaki me'u lesia me

kena turaga? ko cei me sa tautauvata kei au? se ko cei me na lokuca vei au na kena gauna? se ko cei nai vakatawa ko ya ena mai tu e mataqu?

²⁰O koya oqo dou rogoca kina na lewa i Jiova, sa bosea ko koya me yacovi Itomi; kei na ka sa nakita ko koya me yacovi ira na kai Temani: Ko ira era na yarataki ira dina era lalai sara e na qele ni sipi: ena cakavi ira dina ko koya me vakalalataka na nodra i tikotiko.

²¹Ni sa rorogo na nodra bale, sa yavavala ko vuravura; sa rogo yani na nodra tagi ki na wasa damudamu.

²²Raica, ena vuka cake mai ko koya me vaka na ikeli, ka vakatetaba mai me ca ko Posira: ia na lomadra na qaqa ni Itomi e na siga ko ya ena vaka na loma ni yalewa ni sa taratara.

²³E na vuku i Tamasiko. Sa taqaya mai ko Emaci, kei Apati: ni ra sa rogoca e dua nai rogorogo ca: sa waicala na lomadra; *sa vaka* na domobula mai na wasawasa; sa sega ni cegu rawa.

²⁴Sa malumalumu mai ko Tamasiko, sa vuki yani me dro, ia na rere sa tauvi *koya*: ia na yaluma kei na rarawa sa manati koya, me vaka na yalewa sa taratara.

²⁵A cava sa sega ni biu tu kina na koro daudokai, na koro ka'u sa marautaka!

²⁶Io ko ira na nona cauravou era na bale e na sala ni nona koro, kei ira kece na tamata i valu era na muduki tani e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

²⁷Ia ka'u na vakawaqaca na buka e na bai ni Tamasiko, ena katia na veivale vakaturaga mai Peni-etati.

²⁸E na vuku i Kitari, kei na veimatanitu ni Asori, oqori ena yavita ko Nepukanesa na tui Papiloni, sa kaya vakaoqo ko Jiova; Dou cavu tu, dou lako cake ki Kitari, ka vakacacani ira na kai na tu-i-cake.

²⁹A nodra vale laca kei na nodra qele ni sipi, era na kauta tani: a nodra i lati, kei na nodra i yaya kece, kei na nodra kameli, era na kauta ga me nodra; a ra na kaci mai, sa vu mai na veiyasana na veivakarerei.

³⁰Dou dro, dou se tani vakayawa, la'ki tiko ki na tikina titobu, koi kemudou na kai Asori, sa kaya ko Jiova; ni sa bosei kemudou ko Nepukanesa na tui Papiloni mo dou ca, a sa naki ca vei kemudou.

³¹Dou cavu tu, dou lako cake ki na matanitu sautu, sa tiko vakacegu wale, sa kaya ko Jiova, sa sega ni ra vakaisogo se vakaivakadei, era sa tiko duaduaga.

³²Ia na nodra kameli, ena yaco mei toki ni valu; kei na nodra manumanu e vuqa, me ka e tokitaki: ia ka'u na dui vakasevi ira era tiko e nai yalayala sa yawa sara ki na mata ni cagi kecega; ia ka'u na vakayacora na nodra ka rarawa mai na kena veiyasana kece, sa kaya ko Jiova.

³³Ia ko Asori, ena kedrai tikotiko na gata lelevu, ena lala ka sega ni mudu: ena sega ni tiko kina e dua na tamata, se vakatawa e dua na luve ni tamata.

³⁴Sai koya oqo na vosa i Jiova ka yaco vei Jeremaia na parofita ka baleti Ilama, e nai vakatekivu ni lewa i Setekaia na tui Juta, ka vaka,

³⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Raica, au musuka na nodra dakai na Ilama, na vu ni nodra kaukauwa.

³⁶Ia ka'u na vakayacora vei ira na Ilama na cagi e va mai nai yalayala vava kei lomalagi, ka dui caginataki ira tani yani ki na mata ni cagi kecega ko ya; ena sega na matanitu me na sega ni yaco yani kina na Ilama era vakasevi.

³⁷Ni'u na vakataqayataki ira na Ilama e na matadra na nodra meca, kei na matadra era segata me ra vakamatei ira: ia ka'u na vakayacora vei ira na ca, *io* na noqu cudru waqawaqa, sa kaya ko Jiova; ia ka'u na vakayacora vei ira nai seleiwau, ka me'u vakaoti ira sara:

³⁸ia ka'u na viritura na noqu i tikotiko vakaturaga mai Ilama, ka vakaotia mai kina na tui kei ira na turaga, sa kaya ko Jiova.

³⁹Ia e na gauna maimuri, ka'u na kauti ira tale mai na Ilama era vakabobulataki, sa kaya ko Jiova.

Jeremaia 50

Ena cudruvi ko Papiloni, ia ko ira na Isireli era na vakabulai, 1-46.

¹Sai koya oqo na vosa sa vosataka ko Jiova ka baleti Papiloni *kei* na vanua ni kai Kalitia, ia ko Jeremaia na parofita ka tukuna.

²Dou tukuna e na veimatanitu, ka vakarogoya, ka vakarewataka na kuila; dou vakarogoya, kakua ni vunia; dou kaya, Sa kabai ko Papiloni, sa taqaya ko Peli, sa ramusu sara ko Merotaki; sa taqaya na nona kalou lasu, sa ramusu sara na nona matakau.

³Ni sa lako cake mai vei koya e dua na matanitu mai na mata ni tokalau, ka na vakalalataka ko koya na nona vanua, ia ena sega e dua me tiko kina: ko ira na tamata kei na manumanu talega era na yavalati, era na lako tani yani.

⁴E na veisiga ko ya, kei na gauna ko ya, sa kaya ko Jiova, era na lako mai na Isireli, ko ira vata kei na Juta, era na lako tu mai ka tagi lako, ia era na golevi Jiova na nodra Kalou.

⁵Era na taroga na sala ki Saioni, ni ra vakanamata kina, *ka kaya*, Me da mai la'ki ia na veiyalayalati kei Jiova e na veiyalayalati e sega ni mudu ka na sega ni guileca.

⁶Ko ira na noqu tamata era sa sipi ka yali; ko ira na nodra i vakatawa era sa vakasesei ira, era sa vakalesui ira tani ki na veiulu-ni-vanua: ka ra sa veilakoyaki voli ki na veiulu-ni-vanua, era sa guilecava na nodra i vakavakacegu.

⁷Ko ira kece sa kunei ira, era sa kani ira ga: ia na nodra meca era sa kaya, Keimami sa sega ni cala! ni ra sai valavala ca vei Jiova, nai tikotiko ni lewa dodonu, io, vei Jiova o koya era a vakararavi kina ko ira na nodra qase.

⁸Dou dro tani mai na loma i Papiloni, ka mo dou lako tani mai na nodra vanua na kai Kalitia, mo dou vaka ga na me tagane sa liutaka na qele ni me.

⁹Ni sai au, raica, ena vakauqeti ira me ra lako cake ki Papiloni e dua nai vavakoso matanitu lelevu mai na vanua ki na tokalau: a ra na tuvai valu vua, ka la'ki kaba sara: a nodra gasau, ena vaka na nona na kena dau sa qaqqa; ena sega sara ni cala e dua.

¹⁰Ia ko Kalitia, sa na kenai toki ni valu: ko ira kece era tokitaki koya, era na vakamamautaki ga; sa kaya ko Jiova.

¹¹Ni dou a marau, ni dou a reki, koi kemudou sa vakacacana na noqu i votavota, ni dou sa tubu me levu me vaka na lufe ni pulumokau e na loma ni co, ka tagi me vaka na pulumokau tagane;

¹²na tinamudou sa na taqaya vakalevu; ena madua ko koya ka vakasucumi kemudou: sa na kenai murimuri ni veimatanitu ko koya, ni na sa lekutu, ka vanua dravuisiga, ka veikau.

¹³E na vuku ni cudru i Jiova ena sega kina ni tawa, ena lala sara ga ko koya: ko ira kece era lako siviti Papiloni, era na kidacula ga ka vakasiusiu e na vuku ni kena ca levu kecega.

¹⁴Dou tuvai valu ki Papiloni ka vakavolivolita: koi kemudou kece sa davyavia na dakai, dou vanai koya, kakua ni maninitaka na gasau: ni sai valavala ca vei Jiova ko koya.

¹⁵Dou kailataki koya mai na veiyasana: Sa gu ca mai ko koya: sa bale na kena bai kaukauwa, sa talaraki sobu na kena bai: ni sa ia na veisausaumi ko Jiova: dou saumi koya; me vaka na ka sa cakava ko koya, dou cakava *vakakina* vua:

¹⁶dou muduka tani mai Papiloni na dauveikaburaki, kei koya sa dautaura nai sele-takelo e na vula i matua: e na vuku ni seleiwau ni veivakararawataki, era na dui gole yadua vei ira na kai nona, ka dui dro yadua ki na nona vanua.

¹⁷Ko Isireli na sipi dauvakasavi; ko ira na laioni era sa vakasavi koya: sa liu ko tui Asiria ka sa kani koya; a sa muri ko Nepukanesa na tui Papiloni oqo ka sa musuka na suina.

¹⁸O koya sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Raica, au na cudruvi tui Papiloni kei na nona vanua, me vaka ka'u a cudruvi tui Asiria.

¹⁹Ia ka'u na kauti Isireli tale mai ki na nonai tikotiko, ena kana ko koya mai Kameli kei Pasani, ka na vakamamautaki na yalona e na ulu-ni-vanua ko Ifireimi kei Kiliati.

²⁰E na veisiga ko ya, kei na gauna ko ya, sa kaya ko Jiova, ena qaqai na nodra caka cala na Isireli, ia ena sega ga; kei na nodra i valavala ca na Juta, ia ena sega ni kune: ni'u na sega ni cudruvi ira ka'u sa vakavoca.

²¹Ia mo lako cake vakaivalu ki Mereceimi, ko koya kei na lewe i Pekoti: mo vakarusa ka vakawabokotaka sara, sa kaya ko Jiova, ia mo cakava ga me vaka na ka kece ka'u sa vakarota vei iko.

²²A ue ni valu kei na veivakarusai levu sa rorogo e na vanua.

²³Sa tamusuki vakaidina, ia sa musuki nai tukituki kei vuravura taucoko! sa vakalalataki vakaidina mai ko Papiloni e na kedra maliwa na veimatanitu!

²⁴Au a cakava na kemui cori, ia ko sa coriti talega, ko iko Papiloni, ia ko a sega ni kila: ko sa kune, ka sa tauri talega, ni ko sa bolei Jiova.

²⁵Sa dolava ko Jiova na vale ni nonai yaragi, a sa kauta mai nai yaragi ni nona cudru: oqo na cakacaka ni Turaga ko Jiova ni lewe vuqa, e na nodra vanua na kai Kalitia.

²⁶Dou lako vakaivalu mai vei koya mai na veiyalayala, dolava na nona lololo: binia me vaka nai binibini, ka vakawabokotaki koya sara: me kakua na nona ka e vo:

²⁷vakamatea kece na nona pulumokau; me ra lako sobu ga me ra vakamatei: Ulei ko ira! ni sa yaco mai na kedra siga, na gauna me ra cudruvi kina.

²⁸A domodra era sa dro ka se tani mai na vanua vaka-Papiloni, me tukuna yani ki Saioni na veisausaumi ka ia ko Jiova na noda Kalou, na veisausaumi ni nona vale tabu!

²⁹Kacivi ira mai ki Papiloni era dauvanavana: koi kemudou kece sa yavia na dakai, dou mai buku na kena lawa; me kakua e dro bulu: dou sauma vua me vaka na nona cakacaka; me vaka na ka kece sa cakava, dou cakava vakakina

vua: ni sa yaloviauvalevu vei Jiova ko Koya, *io* vei koya na Yalosavasava ni Isireli.

³⁰O koya oqo era na bale kina na nona cauravou e na saqata ni koro, ia ko ira kece na nona tamata i valu era na muduki tani e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova.

³¹Raica, edaru sa veimecaki kei iko na yaloviauvalevu, sa kaya na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa: ni sa yaco mai na nomu siga, na gauna ka'u na cudruvi iko kina.

³²Ia ena toqi ko koya na yaloviauvalevu, ka bale, ka na sega e dua me vakaduri koya cake tale: ia ka'u vakawaqaca na buka e na nona veikoro, ena kani ira kece era tiko voliti koya.

³³Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Era a vakasaurarataki vata na Isireli kei na Juta: ia ko ira kece era a vakabobulataki ira era sa tauri ira matua; era a bese ni laivi ira me ra lako.

³⁴Sa kaukauwa na nodra i Vakabula; ko Jiova ni lewe vuqa na yacana: ena ia vakaidina ko koya na veilewai e na vukudra, me vakasaututaka na vanua, ka vakayavalataki ira na kai Papiloni.

³⁵Sa tau nai seleiwau vei ira na kai Kalitia, sa kaya ko Jiova, vei ira talega na kai Papiloni, kei ira na kena turaga, kei ira na kena *tamata* vuku.

³⁶Sa tau nai seleiwau vei ira na daulasu; a ra na lilia mai: Sa tau nai seleiwau vei ira na kena tamata qaqqa; a ra na taqaya.

³⁷Sa tau nai seleiwau ki na nodra ose, kei na nodra qiqi-ni-valu, kei ira kece na tamata era dui kaikai era tiko kaya; a ra na yalovakayalewa mai: Sa tau nai seleiwau ki na nonai yau; ia era na vakayanaka.

³⁸A mena wai kece ena di sara mai: ni sa vanua ni matakau ceuceu ko ya ia na nodra ka veivakarerei era sa lilia kina.

³⁹O koya oqo ena tiko vata kina na manumanu ni lekutu kei na fokise, ena tiko talega kina na ositereji: ena sega sara ni tawa tale e dua na gauna; ena sega sara ni tiko tale kina e dua nai tabatamata.

⁴⁰Me vaka sa vakarusai Sotoma kei Komora na Kalou, kei na veikoro ka tu voleka kina, sa kaya ko Jiova,*ena vakakina*, ena sega ni tiko tale maikea e dua na tamata, ena sega talega ni tiko vulagi kina e dua na luve ni tamata.

⁴¹Raica, ena lako mai na mata ni tokalau e dua na mataqali; ia e dua na matanitu levu, kei na tui e lewe vuqa, ena vakaturi cake mai nai yalayala kei vuravura:

⁴²a nodra i yaragi na dakai kei na moto; era sa yalokaukauwa, a ra na sega ni yalololoma: a domodra, ena vadugu me vaka na wasawasa; era na vodo ose, ka lautuva vakaivalu, me ia nai valu vei iko, na goneyalewa ni Papiloni.

⁴³Sa rogoca ko tui Papiloni na kedrai rogorogo, a sa malumalumu mai na ligana: sa kani koya na rarawa, *kei* na yaluma, me vaka na yalewa sa taratara.

⁴⁴Raica, ena lako cake mai ko koya, me vaka na laioni mai na Joritani ni sa vuabale, ki nai tikotiko i koya sa kaukauwa: ia ka'u na sauriva walega ka vakasevi ira me ra dro tani maikina: ia ko cei na *tamata* digitaki me'u lesia me kena turaga? ko cei me sa tautauvata kei au? se ko cei me na lokuca vei au na kena gauna? se ko cei nai vakatawa ko ya ena mai tu e mataqu?

⁴⁵O koya oqo dou rogoca kina na lewa i Jiova, sa bosea ko koya me yacovi Papiloni; kei na ka sa nakita, sa nakita ko koya me yacova na nodra vanua na kai Kalitia: Ko ira era na yarataki ira dina era lalai sara e na qele ni sipi: ena cakavi ira dina ko koya me vakalalataka na nodra i tikotiko.

⁴⁶Ni sa rogo sa kabai ko Papiloni, sa yavavala ko vuravura; ia na *nodratagi*, sa rogo yani ki na veimatanitu.

Jeremaia 51

Ena cudruvi ko Papiloni ni sai valavala ca; ka vakalevu, ni sa vakacacani ira na Isireli, 1-58. Ena sega sara ni vinaka tale, ena rusa ga ka sega ni mudu, 59-64.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, au na vakayacora ki Papiloni, vei ira talega era sa tiko e na kedra maliwa era mai bolei au, e dua na cagi veivakarusai;

²ia ka'u na tala ki Papiloni eso na dauiri sila, a ra na irivi koya, ka vakalalataka na nona vanua: ni ra na vakavolivoliti koya vakaivalu e na siga sa ca kina.

³Me yavia na nona dakai ko koya na dauvanavana vua sa yavia na dakai, vei koya talega sa tu cake e nonai sulu ni valu: ia dou kakua ni lomani ira na nona cauravou; dou vakawabokotaka sara na nonai valu kecega.

⁴Ia era na bale ga na moku e na vanua ni kai Kalitia; kei ira era lausua, e na saqata ni koro.

⁵Ni sa sega ni biuti ira na Isireli, se ko ira na Juta ko koya na nodra Kalou, ko Jiova ni lewe vuqa; ia sa dina sa sinai na nodra vanua e na nodra caka cala vei Koya na Yalosavasava nei Isireli.

⁶Dou dro tani mai na loma i Papiloni, ia dou dui drotaka yadua na nona bula: dou kakua ni muduki tani e na vuku ni nona caka cala; ni sa gauna oqo ni nona cudru ko Jiova; ena ia vua ko koya na veisausaumi.

⁷A bilo koula ko Papiloni e na liga i Jiova, sa mateni maikina ko vuravura kecega; era sa gunuva na nona waini na veimatanitu; o koya oqo era sa lialia kina na veimatanitu.

⁸Sa vakasauri na kena bale ko Papiloni, ka sa rusa: dou qolouvaki koya; ia dou kauta na mena wai ni vutu, de sa na bula beka kina.

⁹Ia eda a via vakabulai Papiloni, ka sa sega ni bula rawa: dou laiva ga, me da dui lako yadua ki na noda vanua: ni sa yala ki lomalagi na nona cudruvi, ia sa laveti cake sara ki na o ni lomalagi.

¹⁰Sa vakavotuya mai ko Jiova na noda yalododonu: me da mai la'ki tukuna ki Saioni na cakacaka i Jiova na noda Kalou.

¹¹Dou vagatara na gasau; kumuna vata nai sasabai: sa vakauqeta ko Jiova na yalodra na tui Mitia: ni sa nanumi Papiloni ko koya, me vakarusa; ni sa kena veisausaumi i Jiova oqo, na nona cudrutaka na nona vale tabu.

¹²Dou vakarewataka na kuila e dela ni bai kei Papiloni, vakaukauwataka na mataivakatawa, lesi ira nai vakatawa, vakarautaka na lawa ni valu: ni sa nakita ko Jiova ka cakava talega na ka sa vosataka me yacovi ira na kai Papiloni.

¹³Ko iko sa tiko e dela ni wai levu, ka sa vutuniyau, sa qai yaco na kemui otioti, sa yalani na nomu kocokoco.

¹⁴Sa bubului ko Jiova ni lewe vuqa ka sa cavuti koya, *ka kaya*, E dina au na vakaosoosoi iko e na tamata, me vaka na nuve; a ra na kailataki iko vakaivalu.

¹⁵Sa bulia na vanua ko koya e na nona kaukauwa, ka vakataudeitaki vuravura e na nona vuku, ka tevuka yani na lomalagi e na nona yalomatua:

¹⁶ni sa tabalaka cake na domona, sa levu na rorogo ni wai mai lomalagi, a sa vakuvuya cake ko koya na kabukabu mai nai yalayala kei vuravura: sa cakava na livaliva kei na uca, a sa kauta mai na cagi mai na nona lololo.

¹⁷Sa vakasesei tani na tamata kecega mai na vuku; sa vakamaduataki na matai kecega e na matakau ceuceu: ni sa ka lasu sara na nona matakau e vakawaicalataki, a sa sega nai cegu e lomadra.

¹⁸Sa ka lasu ga oqori, na cakacaka dauveivakalialiai: e na gauna era cudruvi kina era na rusa.

¹⁹Sa sega ni vakakina na nodra i votavota na Jekope; ni sa bulia na ka kecega ko koya: ia *ko ira na Isireli*, era sa mataqali sa taukena ko koya: ko Jiova ni lewe vuqa na yacana.

²⁰Sai iko na noqu matauiwau kei nai yaragi ni valu: ia sai iko ka'u na vorolaki ira kina na veivanua, ka sai iko ka'u na vakarusa kina na veimatanitu;

²¹sai iko talega ka'u na basuraka kina na ose kei koya sa vodoka; ka sai iko ka'u na basuraka kina na qiqi-ni-valu kei koya sa vodo kina;

²²sai iko ka'u na basuraka kina na tagane kei na yalewa; ka sai iko ka'u na basuraka kina na qase kei na gone; sai iko ka'u na basuraka kina na cauravou kei na goneyalewa;

²³ka sai iko ka'u na basuraka kina nai vakatawa kei na nona qele ni sipi; ka sai iko ka'u na basuraka kina nai vakatau-ni-were kei na nona pulumokau ruarua; ka sai iko talega ka'u na basuraki ira kina na kapiteni ni valu kei na turaga ni lewa.

²⁴Ia ka'u na qai sauma ki Papiloni, vei ira kece talega na kai Kalitia na nodra ca kecega era sa cakava ki Saioni e na matamudou, sa kaya ko Jiova.

²⁵Raica, edaru sa veimecaki kei iko, na ulu-ni-vanua dauveivakarusai, sa vakarusai vuravura kecega, sa kaya ko Jiova: ia ka'u na dodoka na ligaqu vei iko, ka vaqiqici iko sobu tani mai na uluvatu, ka cakava mo ulu-ni-vanua caucaudre.

²⁶A ra na sega ni kauta tani maivei iko e dua na vatu mevatu *ni* tutu-ni-vale, se vatu ni yavu; ia ko na lala sara ga ka sega ni mudu, sa kaya ko Jiova.

²⁷Dou vakarewataka na kuila e na vanua, uvuca na davui e na veivanua, vakarautaka na veivanua me ra vala kaya, kacivi ira na lewe ni veimatanitu ni Ararata, kei Mini, kei Asikenasi, me ra mai la'ki kabai koya; lesia e dua me kena kapiteni ni valu; me vakauti ira cake mai na ose me vaka na nuve cocogaigai.

²⁸Vakarau i valu kaya e na veimatanitu, *io* na nodra tui na kai Mitia, kei na nodra kapiteni ni valu, kei ira kece na nodra turaga, kei ira kece na lewe ni nodra qali.

²⁹Ia ena sautaninini na vanua, ka na vutugu: ni na yaco ga ki Papiloni na ka kece sa nakita ko Jiova, me vakalalataki Papiloni me kakua na tamata e tiko kina.

³⁰Era sa sega ni vala na qaqi ni Papiloni era sa tiko ga e *nodra* loma ni bai ni valu: sa yali ga na nodra kaukauwa; era sa yalovakayalewa mai: era sa vakama na nodra i tikotiko; sa musuki mai nai vakadei ni koro.

³¹E dua na daucici ena sota kaya e dua tale na daucici, ka dua na dautukutuku ena sota kaya e dua tale na dautukutuku, me tukuna vei tui Papiloni ni sa kabai na nona koro e na kena veiyasana,

³²ia na gaunisala, sa rawa tu: kei na veigasau, sa kama e na bukawaqa; kei ira na tamata i valu, era sa kidroa.

³³Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, na Kalou ni Isireli; Ko koya na goneyalewa ni Papiloni sa tautauvata kei na rara ni sila, sa kena gauna oqo me buturaki koya kina; sa vo e lailai, ena qai yaco mai na kena vula i matua.

³⁴Sa kani au, sa vakacacani au ko Nepukanesa na tui Papiloni, sa cakavi au me'u bilo maca, sa tilomi au me vaka na gata levu, sa vakamamautaka na ketena e na noqu kakana vinaka, ka sa biuti au tani.

³⁵A noqu vakacacani kei na vakacacani ni lewequ, *me tu ga* ki Papiloni, ena kaya na kai Saioni; kei na noqu dra, *me tu ga* vei ira na kai Kalitia, ena kaya ko Jerusalemi.

³⁶O koya oqo sa kaya kina ko Jiova; Raica, au na totaki iko e na veilewai, ka tara na kemui sau, ia ka'u na vakadiva na nona wasawasa, ka vakayalia na wai ni nonai vurevure.

³⁷Ia ko Papiloni, ena dua na koro rusa, ena qara ni gata lelevu, me ka e veivakidacalataki, ka vakasiusiutaki, me sega e dua e tiko kina.

³⁸Era na tagi vata me vaka na laioni: era na kudrukudru me vaka na luve ni laioni:

³⁹ni ra sa katakata mai, ka'u na qai cakava na kedra magiti, ka vakamatenitaki ira, me ra marau, ka moce vakadua ka sega ni yadra tale, sa kaya ko Jiova.

⁴⁰Au na kauti ira sobu me vaka na lami me vakamatei, me vaka na sipi tagane kei na me tagane.

⁴¹Na kena kabai ko Sesaki! na kena rawai ko koya ka rogo e vuravura taucoko! na kena yaco ko Papiloni me ka e veivakidacalataki e na veivanua!

⁴²Sa luvuci Papiloni na waitui: sa dromu ko koya e na kena biau e vuqa.

⁴³Sa rusa na kena veikoro, sa vanua dravuisiga ka lekutu mai, na vanua sa sega ni tiko kina e dua na tamata, se lako voli yani kina e dua na luve ni tamata.

⁴⁴Ia ka'u na cudruvi Peli mai Papiloni, ka kauta tani tale mai na gusuna na ka sa tiloma: ka ra na sega ni drodro vata tale vei koya na lewe ni veivanua: io na bai kei Papiloni ena bale.

⁴⁵Dou lako tani mai vua, koi kemudou na noqu tamata, ia dou dui drotaka yadua na nona bula mai na cudru katakata i Jiova.

⁴⁶Ia de dou sa yalolailai, se rere e na vuku ni rogorogo ena rogoci e na vanua; ena yaco e dua nai rogorogo e na dua na yabaki, ia e na dua tale na yabaki sa muri *ena qai yaco e dua tale* nai rogorogo, kei na veivakacacani e na vanua, na nodra veiqati na turaga.

⁴⁷O koya oqo, raica, ena yaco na gauna, ka'u na cudruva kina na veimatakau ceuceu ni Papiloni: ia na kena vanua taucoko, ena taqaya; kei na kena moku kece, ena bale ga kina.

⁴⁸Ena qai seretaki Papiloni na lomalagi kei na vuravura kei ira kecega era tiko kina: ni na lako mai vua ko ira na dauvakacaca mai na mata ni tokalau, sa kaya ko Jiova.

⁴⁹Me vaka sa vakabalei ira na Isireli era sa moku ko Papiloni, ena bale vaka talega kina mai Papiloni na nodra moku na kai vuravura kecega.

⁵⁰Koi kemudou sa dro bula rawa mai nai seleiwau, dou lako tani, dou kakua ni tu vakadua: ni dou sa tiko vakayawa, dou vakananumi Jiova; ia mo dou nanumi Jerusalemi, e na lomamudou.

⁵¹Eda sa taqaya, ni da sa rogoca na veivakalialiai: sa da matamadua sara koi keda: ni ra sa curu ko ira na kai tani ki na yasana tabu ni vale i Jiova.

⁵²O koya oqo, raica, sa kaya ko Jiova, ena yaco na gauna, ka'u na cudruva kina na kena veimatakau: io era na vutugu na vuetaki e na nona vanua taucoko.

⁵³Kevaka ena cabe cake ki lomalagi ko Papiloni, ia kevaka ena vakaukauwataka na nona tikina cecere sa kaukauwa tu, ena lako ga yani vua maivei au ko ira na dauvakacaca, sa kaya ko Jiova.

⁵⁴Sa dua na domo ni tagi mai Papiloni, kei na veivakarusai levu mai na nodra vanua na kai Kalitia:

⁵⁵ni sa vakacacani Papiloni ko Jiova, ka vakaotia mai vua na kena rorogo levu; ni sa vaka na wai levu na vadugu ni kena biau, sa qai rogo na rorogo ni domodra:

⁵⁶ni sa yaco vua, ko koya na dauvakacaca, *io*ki Papiloni, a ra sa tauri na nona qaqa, ka sa dui ramusu na nodra dakai yadua: ni na ia vakaidina na veisaumi ko Jiova na Kalou sa dauveisausaumi.

⁵⁷Ia ka'u na vakamatenitaki ira na kena turaga, kei na kena *tamata* vuku, kei na kena kapiteni ni valu, kei na kena turaga ni lewa, kei na kena tamata qaqa: ka ra na moce vakadua, ka sega ni yadra tale, sa kaya na Tui, ko Jiova ni lewe vuqa na yacana.

⁵⁸Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Na bai raraba ni Papiloni, ena basubasuki sara; kei nai sogo cecere ni kena veimatamata-ni-koro, ena vakamai e na bukawaqa; a ra na veivakaocataki wale na tamata, kei ira na lewe ni veivanua, e na bukawaqa: io era na oca sara.

⁵⁹A vosa sa vakarota ko Jeremaia na parofita vei Siraia na luve i Neraia, na luve i Meesea, ni sa lako vata ko koya kei Setekaia na tui Juta ki Papiloni, e nai kava ni yabaki ni nona lewa. Ia ko Siraia *oqo* sa lewa na vale ni moce ni Tui.

60A sa vola ko Jeremaia e na dua nai vola, na ca kece ena yaco ki Papiloni, io na vosa kece oqo sa volai me yaco ki Papiloni.

61A sa kaya vei Siraia ko Jeremaia, Ni ko sa yaco ki Papiloni, ka sa raica, ka wilika na vosa kece oqo;

62mo qai kaya, Kemuni Jiova, ko ni sa vosataka na ka ka baleta na yasana oqo, mo muduka tani, me kakua e dua e tiko kina, se tamata se manumanu, me sa lala tu ga ka sega ni mudu.

63Ia ena yaco, ni sa oti na nomu wilika nai vola oqo, mo qai vauca vata kaya e dua na vatu, ka viritaka ki loma ni Uferetisi:

64ia mo qai kaya, Ena lutu dromu vakaoqo ko Papiloni, ka na sega ni vuetai cake tale mai na ca ka'u na vakayacora vua: ka ra na oca sara ga. Sa oti na vosa i Jeremaia.

Jeremaia 52

Ko Setekaia, sa sega ni vakarorogo vei tui Papiloni, 1-3. Sa kabai ko Jerusalemi, ka sa rawa; sa moku ko iratou na tagane na luve i Setekaia, a sa vakamatabokotaki ko koya, 4-11. Sa vakama ka vakacacana na koro ko Nipusaretani, 12-23, ka sa kauti ira ki Papiloni era vakabobulataki, 24-30. Sa yalovinaka tale ko Ivili-mirotaki kei Jioiakini, 31-34.

1Sa ruasagavulu ka dua na yabaki i Setekaia ni sa buli ko koya me tui, a sa yabaki tini ka dua na nona lewa tiko mai Jerusalemi. Ia na yaca i tinana ko Emutali, na luve i Jeremaia na kai Lipina.

2A sa caka ca ko koya e na mata i Jiova, me vaka na ka kecega sa cakava ko Jioiakimi.

3Ia sa yaco kina ki Jerusalemi kei Juta na cudru i Jiova, ka sa biuti ira tani kina e matana, ka sa talaidredre tiko ko Setekaia vua na tui Papiloni.

4A sa yaco e nai kaciwa ni yabaki ni nona lewa, e nai katini ni vula, e nai katini ni *siga* ni vula, sa lako mai ko Nepukanesa na tui Papiloni, kei na nonai valu kecega, ki Jerusalemi, a ra mai tiko kina me ra kaba, ka ra tara na kena vale ni valu me vakavolivolita.

⁵A sa buku na druadrua ni koro ka yacova nai katini kadua ni yabaki i Setekaia.

⁶Ia e nai kava ni vula, e nai kaciwa ni *siga* ni vula, sa ka levu sara na viakana e na koro, a sa sega na kedra madrai na lewe ni vanua.

⁷Sa qai basuki na koro, ia ko ira kece na tamata i valu era sa dro, ka lako tani mai na koro e na bogi e na sala mai na matamata-ni-koro e na macawa ni bai ruarua, mai na nona were na tui; (ia ko ira na kai Kalitia, era sa tiko vakavolivolita na koro:) ka ra sa muria na sala vaka ki na buca.

⁸Ia na nodra i valu na kai Kalitia era sa cicimuri koya na tui, ka vauci Setekaia e na buca mai Jeriko; a ra sa veiseyaki tani vua na nonai valu kecega.

⁹A ra sa taura na tui, ka kauti koya cake vei tui Papiloni ki Ripila e na vanua ko Emaci; a sa lewai koya maikeia ko koya.

¹⁰Ia ko tui Papiloni, sa vakamatei iratou na luve i Setekaia e matana: sa vakamatei ira kece talega na turaga ni Juta ko koya mai Ripila.

¹¹Ia sa leuta tani ko koya na mata i Setekaia; ka vesuki koya e na sinucodo, ka kauti koya ki Papiloni, ka vakacurumi koya ki na vale ni veivesu ka yacova na *siga* ni nona mate.

¹²Ia e nai kalima ni vula, e nai katini ni *siga* ni vula, ka kenai katinikaciwa ni yabaki *ni lewa* i Nepukanesa na tui Papiloni, sa qai lako mai ko Nipusaretani, na kapiteni ni valu i vakatawa, sa qaravi tui Papiloni, ki Jerusalemi,

¹³a sa vakama na vale i Jiova, kei na nona vale na tui; kei na vale kece mai Jerusalemi, kei na nodra vale kece na turaga, sa vakama ko koya e na bukawaqa:

¹⁴ia na nodra i valu kece na kai Kalitia, era tiko vata kaya na kapiteni ni valu i vakatawa, era sa basuka sobu na bai kei Jerusalemi kecega e na veiyasana.

¹⁵Ia ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, sa kauta vakabobula eso na tamata dravudravua, kei na kena vo ni tamata era tiko e na koro, kei ira era sa vuki, era vuki vua na tui Papiloni, kei na kena vo ni lewe vuqa.

¹⁶Ia eso na tamata dravudravua ni vanua sa laiva ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, me ra dausamaka na veivaini ka daucaka were.

¹⁷Ia na duru parasa ka tu e na vale i Jiova, kei na kenai tutu kei na taqi levu parasa sa tu e na vale i Jiova, sa vorota ga ko ira na kai Kalitia, ka kauta na kena parasa kecega ki Papiloni.

¹⁸Ia na kuro, kei nai sivi, kei nai koti ni cina, kei na peseni, kei nai taki, kei nai yaya parasa kecega, era sa daucakacaka kina, era sa kauta tani talega.

¹⁹Ia na peseni, kei na sedre ni dravusa, kei na dari, kei na kuro, kei nai tutu-ni-cina, kei nai taki, kei na bilo; na kena koula ni yaya koula, kei na kena siliva ni yaya siliva, sa kauta tani ko koya na kapiteni ni valu i vakatawa.

²⁰A duru ruarua, e dua na taqi levu, ka tinikarua na pulumokau parasa sa toka e na vu ni tutuna, ka cakava ko Solomoni e na vale i Jiova: ia sa sega ni kilai rawa na kena bibi ni parasa ni yaya kece oqo.

²¹Ia sa tini kawalu na kiupiti na kena cecere e dua na duru; ia na wa sa tinikarua na kiupiti sa kena vakavolivolita ka dua na afa kiupiti na kena vavaku: a sa vakalomalomanā.

²²A sa dua na kena domodomo parasa e delana; ia na kena balavu e dua na domodomo sa lima na kiupiti, a sa *vaka na* lawa kei na vua ni pomekaraneti sa ceuti vakavolivolita, ia sa parasa kecega oqo. Ka sa vaka talega kina nai karua ni duru kei na kena vua ni pomekaraneti.

²³Ia na vua ni pomekaraneti e na yasana vava sa ciwasagavulu ka ono; na vua ni pomekaraneti kecega e volita na daku ni lawa sa dua na drau.

²⁴Ia na kapiteni ni valu i vakatawa sa kauti Siraia na bete levu, kei Sefanaia nai karua ni bete, kei iratou tolutolu nai vakatawa ni katuba:

²⁵ia sa kauta tani ko koya mai na koro, e dua na matanivanua sa lesi me vakaraici ira na tamata i valu; ka lewe vitu na tamata vei ira na nonai tokani na tui, eratou sa kune e na koro; kei na nona vunivola na turaga ni valu, o koya ka dauvakasoqona na lewe ni vanua; ka lewe onosagavulu na tamata vei ira na lewe ni vanua, era tiko e loma ni koro.

²⁶Ia ko ira oqo, sa kauta ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa, a sa kauti ira kivei tui Papiloni ki Ripila.

²⁷A sa mokuti ira ko tui Papiloni, ka vakamatei ira mai Ripila e na vanua ko Emaci. Sa kau tani vakabobula vakaoqo ko ira na Juta mai na nodra vanua.

²⁸Ko ira na tamata oqo sa kauta tani vakabobula ko Nepukanesa: e nai kavitu ni yabaki e lewe tolu na udolu ka ruasagavulu ka tolu na kai Jutia:

²⁹e nai katinikawalu ni yabaki i Nepukanesa sa kauta tani vakabobula mai Jerusalemi ko koya e lewe walu na drau ka tolusagavulu ka rua:

³⁰e nai karuasagavulu ka tolu ni yabaki i Nepukanesa sa kauta tani vakabobula ko Nipusaretani na kapiteni ni valu i vakatawa e lewe vitu na drau ka vasagavulu ka lima vei ira na kai Jutia: ko ira na tamata kecega oqo era lewe va na udolu ka ono na drau.

³¹Ia e nai katolusagavulu ka vitu ni yabaki ni nona vakabobulataki ko Jioiakini na tui Juta, e nai katinikarua ni vula, e nai karuasagavulu ka lima ni *siga* ni vula, sa qai vueti Jioiakini na tui Juta ko Ivili-mirotaki na tui Papiloni, e nai matai ni yabaki ni nona lewa, ka kauti koya mai na vale ni veivesu:

³²ka sa vosa vinaka vua, ka vakatikora na nonai tikotiko me liu e na nodra i tikotiko na tui era tiko kaya mai Papiloni,

³³ka sa vakaisosomitaka na nonai sulu ni vale ni veivesu: ka sa kania na kena e matana e na veisiga kece ni nona bula.

³⁴Ia sa dua na kenai votavota kakana sa solia vua ko tui Papiloni e na veisiga kecega ni nona bula ka yacova na siga sa mate kina.

A Lele i Jeremaia

A Lele i Jeremaia 1

Sa ca ko Jerusalemi e na vuku ni kenai valavala ca, 1-11. Sa tagicaka na rarawa ni yalona, 12-17; ka sa tukuna na lewa ni Kalou ni ka dodonu, 18-22.

¹Isa na kena tiko duadua na koro, ka oso e na tamata! Na kena yaco me tautauvata kei na yada! Ko koya ka levu cake vei ira na veimatanitu, ka marama e na veivanua, Sa qai yaco me koro qali!

²Sa tagi vakalevu ko koya e na bogi, Sa tiko ga e baluna na wai ni matana; Sa sega e dua vei ira kecega na wekana me vakacegui *koya*: Ko ira kece na nonai tokani era sa lawakitaki koya, Era sa vuki tale me nona meca.

³Sa kau tani vakabobula ko Juta e na vuku ni valavala kaukauwa, ka ni sa levu na dauveiveilavi: Sa tiko ga ko koya e na veimatanitu, sa sega ni kunea na vakacegu: Ko ira kece era vakasavi koya era sa vauci koya e na yasana qiqo.

⁴Sa tagi na sala ki Saioni, ni sa sega e dua sa lako mai ki na nona so levu tabu: A nona matamata-ni-koro kecega sa lala, ko ira na nona bete era sa vutugu: Ko ira na nona goneyalewa, era sa rarawa, io sa rarawa vakalevu sara ko koya.

⁵Ko ira sa vakacacani koya era sa liu; ko ira na nona meca era sa tiko vinaka; Ni sa vakararawataki koya ko Jiova e na vuku ni nona cala sa vuqa: Ko ira na nona gone lalai, era sa kauta tani vakabobula ko ira na meca.

⁶A sa takali vua na goneyalewa ni Saioni na nona totoka kecega; Ko ira na nona turaga, era sa vaka na ati sa sega ni kunea rawa na vanua veico, A ra sa lako tu ga ka sega na nodra kaukauwa e na mata i koya sa vakasava.

⁷Sa nanuma ko Jerusalemi e na gauna ni nona rarawa kei na nona tiko sese Na nona ka domoni kecega ka tu vua eliu, Ni ra sa tauri na nona tamata e ligana na dauvakacaca, ka sa sega e totaki koya, Ni ra raici koya ko ira na meca, era sa dredrevaka na nona siga tabu.

⁸Sai valavala ca vakalevu ko Jerusalemi; o koya oqo sa vakasesei kina: Ko ira kece ka dokai koya eliu era sa qai beci koya, ni ra sa raica na nona luvawale: Io, sa vutugu ko koya, a sa vuki vakanadaku.

⁹A nona dukadukali sa tauva na bele ni nonai sulu; sa sega ni nanuma ko koya ki na nonai otioti; O koya oqo sa ka ni veivakidacalataki na nona lako sobu: sa sega e dua me vakacegui koya. Mo ni raica, Jiova, na noqu rarawa: ni sa vakalevulevui koya na meca.

¹⁰Sa dodoka na ligana na meca me taura na nona ka domoni kecega: Ni sa raici ira na iceni ko koya ni ra sa curu ki na nona vale tabu, Io ko ira ko a vakatatabuya me ra kakua ni curu ki na nomuni soqosoqo.

¹¹Ko ira kece na nona tamata, era sa vutugu, era sa qara na kedra; Era sa solia na nodra ka domoni mei voli ni kakana me vakabulabulataka mai na yalodra: Mo ni raica, Jiova, ka vakananuma; ni'u sa velavela mai.

¹²Sa ka wale beka vei kemudou koi kemudou kece sa lako voli yani? Dou mai raica, ka kila se dua na rarawa sa vaka na noqu rarawa, sa caka vei au, Ni sa qai vakararawataki *au* ko Jiova e na siga ni nona cudru katakata.

¹³Sa tala maicake ko koya na bukawaqa ki na suiqu, a sa gumatua kina: Sa tevuka na lawa me rawa na yavaqu, sa vakalesui au ki muri: Sa lewa vei au me'u tiko taudua, me sa bibi na lomaqu e na veisiga.

¹⁴Sa vauca na wa ni savenaki ni noqu talaidredre na ligana: Sa tobe vata, sa viribale ki domoqu; sa vakabalea na noqu kaukauwa: Sa soli au ko Jiova ki na ligadra, au sa sega ni tu cake rawa.

¹⁵Sa vakawaletaka ko koya na Turaga na noqu qaqa kecega era tiko vei au: Sa kaciva nai vavakoso vei au ko koya, me mai musuki ira na noqu cauravou: Sa sikaraka na Turaga na goneyalewa ni Juta, *me vaka* nai keli-ni-waini.

¹⁶E na vuku ni ka oqo ka'u sa tagi kina; mai na mataqu, *io* mai na mataqu sa dave sobu na wai, Ni sa yawa vei au ko koya na dauveivakacegui me na vakabulabulataka na yaloqu: Era sa luveniyali ko ira na luvequ, ni sa gumatua na meca.

¹⁷Sa dodoka yani na ligana ko Saioni, a sa sega e dua me vakaceguya; Sa vakarota ko Jiova e na vuku i Jekope, me ra vakavolololiti koya ko ira na nona meca: Sa tautauvata ko Jerusalemi kei na dua na ka velavela e na kedra maliwa.

¹⁸Sa yalododonu ko Jiova ni ka'u sa talaidredre ki na nonai vakaro: Dou rogoa mada, koi kemudou na tamata kecega, ka mai raica na noqu rarawa: Ko ira na noqu goneyalewa kei na noqu cauravou, era sa kau tani vakabobula.

¹⁹Au a kacivi ira mai na wekaqu, a ra sa lawakicataki au: Ko ira na noqu bete kei na noqu qase, era sa ciba e loma ni koro, Ni ra qara voli na kedra kakana me vakabulabulataka kina na yalodra.

²⁰Mo ni rai mai, Jiova; ni'u sa vuturi; sa rise na bati ni ketequ; Sa saumaki na yaloqu e lomaqu; ni'u sa talaidredre vakaca sara: E tautuba, sa vakayali ira na tamata nai seleiwau; E vale, sa vaka sa tiko kina ko mate.

²¹Era sa rogoa ni'u sa vutugu: ia sa sega e vakacegui au: Ko ira kece na noqu meca era sa rogoa ni ka'u sa rarawa; ka ra sa marau ni kemuni sa cakava: Ko ni na vakayacora na siga ko ni sa kacivaka, era na qai vakataki au.

²²Me rairai e matamuni na nodra ca kece, Ka mo ni cakava vei ira, me vaka ko ni sa cakava vei au e na vuku ni noqu dautalaidredre: Ni sa ka levu na noqu vutugu, a sa bibi na lomaqu.

A Lele i Jeremaia 2

Sa tagicaka ko Jeremaia na ca sa yacovi Jerusalemi, 1-19. Sa tagicaka vua na Kalou, 20-22.

¹Isa na nona tabonaka e na o na goneyalewa ni Saioni e na nona cudru na Turaga! Sa biuta sobu mai lomalagi ki vuravura na nodra lagilagi na Isireli, A sa sega ni nanuma nai tutu-ni-yavana e na siga ni nona cudru!

²Sa tiloma kecega ko koya na Turaga na nodra i tikotiko na Jekope, ka sega ni lomana: Sa talaraka sobu ko koya e na nona cudru na bai ni valu ni

goneyalewa ni Juta; Sa biuta sobu ki na qele: Sa vakacacana na matanitu kei ira na kena turaga.

³Sa muduka laivi sara ko koya e nona cudru waqawaqa na nodra totoka na Isireli: A sa vakasuka na ligadra i matau mai na mata ni meca, A sa waqa *na nona cudru* vei ira na Jekope me vaka na bukawaqa caucaudre, sa kana voli tiko.

⁴Sa loqata ko koya na nona dakai me vaka e dua na meca: Sa tu mai ko koya ka sa dodo tu na ligana i matau me vaka e dua na dauvakacaca, A sa vakamatei ira kece era rairai vinaka e matada, Sa sovaraka na nona cudru me vaka na bukawaqa e na nona vale na goneyalewa ni Saioni:

⁵Sa vaka na meca na Turaga: sa tilomi ira oti na Isireli; Sa tiloma kecega ko koya na nona vale vakaturaga, sa vakarusa na nodra bai ni valu kecega, A sa vakalevutaka vua na goneyalewa ni Juta na vutugu kei na tagi yaso.

⁶A sa vakacacana na nona vale me vaka sa dua na were, Sa vakarusa na nona vale ni soqosoqo tabu: Sa cakava ko Jiova na so levu kei na siga tabu me guileca mai Saioni, Ia ni sa katakata sara na nona cudru, sa beci rau na tui kei na bete.

⁷Sa biuta na nonai cabocabo-ni-soro na Turaga, sa cata na nona vale tabu, Sa solia ki na liga ni meca na bai ni kena veivale vakaturaga; Era sa tabalaka na domodra, e na vale i Jiova, me vaka e na siga ni so levu tabu.

⁸Sa nakita ko Jiova me vakarusa na nona bai na goneyalewa ni Saioni; Sa dreta na kena dali i vakarau, sa sega ni vakasuka tani ko koya na ligana mai na veivakarusai: Ia sa cakava nai keli kei na bai me tagi, sa ceguoca vata.

⁹Sa bulu e na qele nai sogo ni nona matamata-ni-koro; sa vakacataka ka musuka na kena samugakagaka: A kena tui kei ira na kena turaga, era sa tiko ga e na veivanua sa sega kina na vunau; Ko ira talega na nona parofita, era sa sega ni kunea e dua na raivotu maivei Jiova.

¹⁰Era sa tiko sobu e na qele, era sa galu tokna qase kei koya na goneyalewa ni Saioni: Era sa kabua na uludra e na kuvu-ni-soso; era sa sulumaka nai sulu taga: Era sa cuva ki na qele ko ira na goneyalewa ni Jerusalemi.

¹¹Sa malumalumu na mataqu ni sa vakawai, sa rise na bati ni ketequ, Sa sova ki na qele na yatequ, e na vuku ni nona rusa na goneyalewa ni kai noqu; Ni ra sa matabuto mai e na sala ni koro ko ira na gone lalai kei na gone sa sucu tiko.

¹²Era sa kaya vei ira na tinadra, Sa evei na sila kei na waini? Ni ra sa matabuto mai me vaka e dua sa vuetaiki e na sala ni koro, Ni sa sova yani na nodra bula ki na lomasere i tinadra.

¹³A cava me'u tukuna vei iko? a cava me'u vakatautauvatataki iko kina, na goneyalewa ni Jerusalemi? A cava me'u vakatauvatana kei iko, me'u vakacegui iko kina, na goneyalewa ni Saioni? Ni sa levu me vaka na wasawasa na nomu vakacacani: ko cei me na vakabulai iko?

¹⁴A nomu parofita, era sa raica na ka lasu ka sesewa me ra tukuna vei iko: A ra sa sega ni vakavotuya na nomu caka cala, mo vakalesui kina mai na nomu veivakabobulataki; Era sa tukuna na parofisai vakailasu ga me nomu, ka mo vakasevi kina.

¹⁵Era sausau ni ra beci iko, ko ira kece era sa lako voli tiko; Era sa vakasiusu ka kurea na uludra vua na goneyalewa ni Jerusalemi, *ka vaka*, Oqo beka na koro era vakatoka na koro Lagilagi sara, Na koro era marautaka ko ira na kai vuravura kece?

¹⁶Era sa dalaga vei iko ko ira kece na nomu meca: Era sa vakasiusu ka vakasequruquru bati: era kaya, Eda sa tiloma sara: E dina ga sa kena siga oqo eda a nuitaka tiko; eda sa qai kunea, eda sa qai raica.

¹⁷Sa cakava ko Jiova na ka sa nakita; Sa vakayacora na nona vosa ka vakarota e na gauna eliu: Sa talaraka sobu ko koya, ka sega ni lomana: A sa cakava ko koya me ra marautaka na kemu ca ko ira na meca, Sa vakaceceretaka ko koya na nodra i leu ko ira era veimecaki kei iko.

¹⁸Sa tagi na lomadra vua na Turaga, *ka kaya*, Ko iko na bai ni goneyalewa ni Saioni, me dave sobu na wai ni matamu, me vaka na uciwai, e na siga kei na bogi: Mo kakua ni cegu; me kakua ni vakacegu na loa ni matamu.

¹⁹Tu cake, mo qoqolou e na bogi, ni sa vakatekivu na veivuke yadra; Mo qai sovaraka na lomamu, me vaka na wai, e na mata ni Turaga: Dodoka cake vua na ligamu me ra bula na luvemu lalai, Ko ira era mate e na viakana e na mua ni sala ni koro kecega.

²⁰Mo ni raica, Jiova, ka nanuma se ko cei ko ni sa cakava vua na ka oqo. Me ra kania li na luvedra ko ira na yalewa na gone lalai era keveti tiko? Me ra vakamatei li e na vale tabu ni Turaga ko ira na bete kei na parofita?

²¹Era davo no e na qele e na sala ni koro ko ira na gone kei na qase: Ko ira na noqu goneyalewa kei ira na noqu cauravou, era sa bale e nai seleiwau; Ko ni sa vakamatei *ira* e na siga ni nomuni cudru; Ko ni sa vakamatea, ka sega ni lomana.

²²Ko ni sa kaci yani, me vaka sa siga ni so levu tabu, me mai vakavololiti au na veika ka'u sa rerevaka, A sa sega kina e dua sa dro bula se vo tiko, e na siga ni cudru i Jiova: Ko ira na gone lalai ka'u sa keveta tiko ka susuga, sa vakawabokotaka ko ira na noqu meca.

A Lele i Jeremaia 3

Ko ira na yalododonu era sa tagicaka na ka rarawa sa yaco vei ira, 1-21. Ni ra vakananuma na loloma ni Kalou era sa vakararavi tiko vua, 22-36. Era vakatusa na lewa ni Kalou ni ka dodonu, 37-54. Era sa masuti koya me vakabulai ira, 55-63, ka cudruvi ira na nodra meca, 64-66.

¹Koi au na tamata sa kune ka rarawa e na kuita ni nona cudru.

²Sa tuberi au ko koya, ka kauti au ki na butobuto, ka segai ki na rarama.

³Sa vuki tani vei au ko koya; ka sa dua tani vei au na ligana e na siga ka bogi.

⁴Sa vakavucataka ko koya na lewequ kei na kuliqu; sa musuka na suiqu.

⁵Sa viribai vei au ko koya, ka sa vakavololiti au e na ka gaga kei na oca.

⁶Sa vakatikori au ko koya e na veitikina butobuto, me'u vakataki ira sa mate makawa.

⁷Sa viribaiti au ko koya, me'u kua ni lako tani rawa: sa vakabibitaka na sinucodo ka'u sa vesu kina.

⁸Io ni'u sa tagi ka qoqolou, sa latia tani na noqu masumasu.

⁹Sa vakalatia na noqu sala e na vatu sa ta; a noqu sala sa vakavevetaka ko koya.

¹⁰Sa lawavaki au ko koya *vaka* e dua na pera, *ka vaka* na laioni e na yasana vuni.

¹¹A noqu i lakolako sa vukica ko koya, ka sa dresudresuki au: sa vakaluveniyalitaki au.

¹²Sa loqata na nona dakai ko koya, a sa vakaturi au me'u ka me vanataka kina na gasau.

¹³Sa vakacoba ki na noqu i ivi na gasau ni nona taga gasau.

¹⁴Au a ka ni veivakalialiai vei ira kecega na kai noqu; ka ra seretaki au e na siga ka bogi.

¹⁵Sa vakamamautaki au ko koya e na duva gaga, sa vakamatenitaki au e na wai gaga sara.

¹⁶Sa vorota talega na batiqu e na laqere, sa buluti au e na dravusa.

¹⁷Ia ko sa biuta tani vakayawa na vakacegu mai na yaloqu: au sa guilecava na vinaka.

¹⁸Ia ka'u a kaya, Sa takali na noqu kaukauwa kei na ka ka'u nuitaka maivei Jiova.

¹⁹Mo ni nanuma na noqu rarawa kei na noqu tiko sese, na duva gaga kei na wai gaga.

²⁰Sa daunanuma tiko kina na yaloqu ka'u sa malumalumu ga e loma.

²¹A ka oqo ka'u sa vakananuma e lomaqu, o koya ka'u sa nuitaka kina na vinaka.

²²A loloma ga i Jiova eda sa sega ni vakaoti kina, ka ni sa sega ni mudu rawa na nona yalololoma.

²³Sa ka vou e na veimataka, sa ka levu na nomuni yalodina.

²⁴Sa noqu i votavota ko Jiova, sa kaya na yaloqu, o koya oqo ka'u na nuitaki koya kina.

²⁵Sa yalovinaka ko Jiova vei ira era sa waraki koya, io ki na yalo sa qarai koya.

²⁶Sa kilikili kaya *na tamata* me nuitaka, ka me waraka vakayalomalua talega na veivakabulai maivei Jiova.

²⁷Sa kilikili kaya na tamata me vakataqara vua nai vua ni sa cauravou tiko ko koya.

²⁸Me sa tiko duadua ko koya ka galu toka, ka ni sa virikotora vua ko Koya:

²⁹Me vunia na gusuna e na qele; de dua beka na ka me vakanuinui kina:

³⁰Me vagolea na baluna vua sa yaviti koya: me sa oso sara ko koya e na veivakalialiai.

³¹Ni na sega ni biuti keda ko koya na Turaga ka sega ni mudu:

³²Ia ke sa ia na veivakararawataki ko koya, ena ia talega na loloma me vaka na kena levu ni nona yalololoma.

³³Ni sa sega ni vu mai na lomana me cudruvi ira na tamata, se me vakararawataka na lomadra.

³⁴Me buturaki ira kece e ruku ni yavana era vesuki e vuravura,

³⁵Me lewai koya vakatani na tamata e na ka sa dodonu kina, e na mata i Koya sa Cecere sara,

³⁶Se me vakacaucautaka na tamata ni sa lewai, sa sega ni vinakata *na ka oqori* ko koya na Turaga.

³⁷E dua li sa vosa, ka sa mana na nona vosa, ni sa sega ni vakarota ko koya na Turaga?

³⁸Sa sega beka ni lako tani mai na gusu i Koya sa Cecere sara, na ca kei na vinaka?

³⁹A cava sa didi kina e dua na tamata sa bula, e dua na tamata sa cudruvi e na vuku ni nonai valavala ca?

⁴⁰Me da dikeva mada na nodai valavala, ka vakataroga, ka lesu tale vei Jiova.

⁴¹Me da masu cake e na lomada ni da dodoka na ligada vua na Kalou ni lomalagi.

⁴²Koi keimami, keimami a talaidredre ka sa yalovakatani: koi kemuni ko ni a sega ni ia na veivakadonui.

⁴³Ko ni sa tabonaka e na cudru, ka sa vakasavi keimami: ko ni sa ia na veivakamatei, ka sega ni yalololoma.

⁴⁴Ko ni sa tabonaki kemuni e na o, me kakua ni basika yani na *neimamimasu*.

⁴⁵Ko ni sa cakavi keimami mei soqosoqo ga ka benu e na kedra maliwa na veimataqali.

⁴⁶Era sa dalaga vei keimami ko ira na neimami meca kecega.

⁴⁷A rere kei nai cori sa yacovi keimami; na veivakalalataki kei na veivakarusai.

⁴⁸Sa dave tu mai na mataqu na uciwai levu, e na vuku ni kena rusa na goneyalewa ni kai noqu.

⁴⁹A wai ni mataqu, sa tiri sobu tiko, ka sega ni mudu, sa sega ni cegu vakalailai,

⁵⁰Ka me rai sobu mada mai ko Jiova, ka raica mai lomalagi.

⁵¹Sa yavalata na lomaqu na mataqu e na vukudra kecega na goneyalewa ni noqu koro.

⁵²Era vakasavi au sara na noqu meca, me vaka na manumanu vuka, ka sega na vuna.

⁵³Era sa muduka tani e nai keli na noqu bula, ka viritaka mai vei au na vatu.

⁵⁴Sa luvuca na uluqu na wai; au a qai kaya, Au sa muduki laivi.

⁵⁵Au a kaciva na yacamuni, Jiova, mai nai keli titobu.

⁵⁶Ko ni a rogoca na domoqu: ni kakua ni tabonaka na daligamuni ki na noqu cegu, kei na noqu tagi.

⁵⁷Ko ni sa toro voleka mai e na siga ka'u a kacivi kemuni kina: ko sa kaya, Mo kakua ni rere.

⁵⁸Ko ni sa totaka na yaloqu e na veilewai, kemuni na Turaga; io ko ni sa vakabulai au.

⁵⁹Ko ni sa raica, Jiova, na noqu vakacacani: mo ni lewa ga e na vukuqu.

⁶⁰Ko ni sa raica kecega na nodra cudru, kei na nodra vere kecega era bukia vei au.

⁶¹Ko ni sa rogoca na nodra veivakalialiai, Jiova, na nodra vere kecega era bukia vei au;

⁶²Na tebenigusudra era tu cake me ra bolei au, kei na nodra i naki ca vei au e na siga ka bogi.

⁶³A nodra tiko sobu kei na nodra tu cake, mo ni vakaraica matua; sai au ga era seretaka.

⁶⁴Ko ni na sauma vei ira, Jiova, me vaka na cakacaka ni ligadra.

⁶⁵Ko ni na soli ira me kaukauwa na lomadra, oqo na nomuni cudruvi ira.

⁶⁶Ko ni na vakasavi ira e na nomuni cudru, ka vakarusai ira tani mai na ruku i lomalagi, Jiova.

A Lele i Jeremaia 4

Sa tagicaki ko Saioni e na kena tiko vakaca, 1-12. Sa vakatusa na kenai valavala ca, 13-20. Ena cudruvi ko Itomi, 21. Sa na vakacegui ko Saioni, 22.

¹Isa na kena mataca mai na koula! na kena dua tani mai na koula dina sara!
Sa veibiuyaki tu na veivatu ni vale tabu e na mua ni sala ni koro kecega.

²Na gone tagane ni Saioni era talei sara ka vakatauvatani kei na koula dina sara, Isa era qai nanumi me bilo qele walega, na cakacaka ni ligana na dautuli bilo!

³Io na tavuto, era sa ucuna na mata-ni-sucudra, era sa vakasucuma na luvedra: Ko koya na goneyalewa ni kai noqu, sa lomaqa mai, ka vaka na ositereji ni veikau.

⁴Sa kakabi na yamena na gone sa sucu tiko ki loma ni gusuna e cake, ni sa viagunu: Ko ira na gone lalai era sa kere madrai, ka sa sega e dovia vei ira.

⁵Ko ira era daukana ka vinaka, era sa luveniyali mai e na sala ni koro: Ko ira era susugi ka vakaisulu e nai sulu kulakula, era sa davo no e nai benubenu.

⁶Ni sa ka levu na caka cala ni goneyalewa ni kai noqu, ka sa ka lailai nai valavala ca i Sotoma, ko koya ka vukici vakasauri sara, ka sega na liga e tarai koya.

⁷Sa ra savasava vakalevu ko ira sa tawase me nona na Kalou ka vakalailai na uca-vulavula, Sa ra vulavula vakalevu ka vakalailai na wai-ni-sucu, Sa ra yago damudamu vakalevu ka vakalailai na rupi, Sa vatukai vinaka ka *vaka na safafia na yagodra*.

⁸Sa loaloa mai na matadra ka vulavula na qilaiso; sa ra sega ni kilai mai e na sala ni koro: Sa kakabi na kulidra ki na suidra; sa malai, sa vaka na buka.

⁹Sa vinaka ko ira sa vakamatei e nai seleiwau ka ca ko ira sa mate e na dausiga: Ni ra uru malua yani, ni ra laubasikataki e na kena viakania na vuata ni were.

¹⁰A ligadra na yalewa dauyalololoma, sa vakasaqa na luvedra dina; Era sa kedra kakana ni sa vakacacani na goneyalewa ni kai noqu.

¹¹Sa vakayacora ko Jiova na nona cudru; sa sovaraka na nona cudru katakata, A sa vakawaqaca na buka mai Saioni, ka sa kania na kena yavu.

¹²Sa ra sega ni vakadinata ko ira na tui ni veivanua, kei ira kece na kai vuravura, Ni ra na curu ki na matamata-ni-koro ni Jerusalemi ko ira na vakacaca kei na meca.

¹³E na vuku ni valavala ca ni nona parofita, *kei* na caka cala ni nona bete, Era sa vakadavea e lomana na kedra dra na yalododonu,

¹⁴Era sa lako sese voli *me vaka* na mataboko e na sala ni koro, era sa vakadukadukalitaki e na dra, Se tabu kina ni tara na nodra i sulu.

¹⁵Dou lako tani, sa tawa savasava, era a kacivaka vei ira, dou lako tani, dou lako tani, kakua ni dou tara: Ni ra se ka dro tani, era sa kaya vakataki ira na lewe ni veivanua, Me ra kakua ni tiko tale *maikea*.

¹⁶A cudru i Jiova, sa dui tawasei ira; ena sega ni golevi ira tale ko koya: A matadra na bete era sa sega ni doka; ko ira na qase era sa sega ni lomana.

¹⁷Ia koi keda, sa malumalumu tiko na matada ni da waraka na nodai vukeyuke sa sega ni yaga: Ni da yadra tiko, eda sa yadrava na vanua sa sega ni vakabulai keda rawa.

¹⁸Era sa cicimuria na we ni yavada, eda dredre kina ni lako voli e na sala ni noda koro: Sa voleka mai na kedai vakataotioti, sa oti na noda gauna; ni sa yaco na kedai otioti.

¹⁹Era sa totolo ko ira era vakasavi keda ka bera na ikeli ka vuka voli e cake Era sa cicimuri keda e na ulu-ni-vanua; era sa lawavaki keda mai veikau.

²⁰A cegu ni ucuda, ko koya sa lumuta ko Jiova, sa rawai e na nodra i keli; Ia ko koya eda a cavuta ni da kaya; E ruku ni yaloyalona eda na bula tiko e na kedra maliwa na lewe ni veivanua.

²¹Mo reki ka marau, na goneyalewa ni Itomi, sa tiko e na vanua ko Usi; Io vei iko talega ena lako yani kina na bilo: ko na mateni, ka vakaluvawaletaki iko.

²²Sa oti na nomu cudruvi e na vuku ni nomu i valavala ca, ko iko na goneyalewa ni Saioni; Ena sega ni kauti iko tani tale vakabobula ko koya; Ena

cudruva na nomu caka cala, ko iko na goneyalewa ni Itomi; Ena vakavotuya ko koya na nomu i valavala ca.

A Lele i Jeremaia 5

Sa tukuna ko Saioni na ka ca sa yacovi koya, ka sa masu vua na Kalou, 1-22.

¹Mo ni nanuma, Jiova, na ka sa yacovi keimami: Ni vakasama, ka raica na neimami vakalialiai.

²A neimami vanua, sa soli me nodra na kai tani; A neimami veivale, sa soli me nodra na vulagi.

³Keimami sa luveniyali ka sega ni vakatamani, Sa vaka na yada na tina i keimami.

⁴Keimami sa volia e nai lavo na wai keimami sa gunuva; A neimami buka, sa volitaki vei keimami.

⁵Sa bitaki na domo i keimami: Keimami sa oca, ka sega ni vakacegu.

⁶Keimami sa solia na liga i keimami vei ira na kai Ijipita, Vei ira *talega* na kai Asiria, me keimami mamau e na madrai.

⁷Era sai valavala ca ko ira na tama i keimami; *a ra* sa yali ga; Ia keimami sa saumi e na vuku ni nodra caka cala.

⁸Ko ira na tamata wale, era sa veitaliataki keimami: Sa sega e dua me vakabulai keimami mai na ligadra.

⁹Keimami bolea na mate ka qai rawa kina na keimami kakana, E na vuku ni seleiwau mai veikau.

¹⁰Na kuli i keimami, sa loaloa mai me vaka na lovo, Ni sa ka rerevaki na dausiga.

¹¹Era sa yarataki ira na yalewa ni Saioni; Kei ira na goneyalewa e na veikoro vaka-Juta.

¹²Era sa rubeci ira na turaga e na ligadra: A matadra na qase sa sega ni dokai.

¹³Era kauti ira na cauravou me ra qaqi sila; Kei ira na gone, era cola buka era sa bale.

¹⁴Ko ira na qase, era sa sega tale ni tiko mai na matamata-ni-koro; Ko ira na cauravou, era sa mudu ni qiri lali.

¹⁵Sa mudu na marau e na loma i keimami; Sa vuki me tagi na neimami meke.

¹⁶Sa lutu tani nai sala vakaturaga mai na ulu i keimami: Ulei koi keimami oqo, ni keimami sai valavala ca!

¹⁷E na vuku ni ka oqo sa bibi kina na loma i keimami; E na vuku ni ka oqo sa butobuto kina na mata i keimami.

¹⁸E na vuku ni ulu-ni-vanua ko Saioni, ni sa lala tu, Sa lako voli e delana na fokise.

¹⁹Sai kemuni, Jiova, ka tiko ga ka tawa mudu; Kei na nomuni tikotiko vakaturaga mai nai tabatamata e dua ki nai tabatamata e dua.

²⁰A cava ko ni sa guilecavi keimami kina ka tawa mudu, Ka sa biuti keimami vakadede sara?

²¹Mo ni vakalesui keimami vei kemuni, Jiova, keimami na qai lesu mai; Mo ni vakavinakataka tale na neimami tiko me vaka e na gauna eliu.

²²Ni kemuni sa biuti keimami vakaidina sara; Ko ni sa cudruvi keimami vakalevu.

Isikeli

Isikeli 1

A gauna ni parofisai i Isikeli mai na uciwai ko Kipa, 1-3. A raivotu ni Jerupi e va, 4-14, kei na yava vakaqiqi e va, 15-25, kei nai ukuuku ni Kalou, 26-28.

¹E nai katolusagavulu ni yabaki, e nai kava ni *vula*, e nai kalima ni *siga* ni *vula*, ni'u sa tiko vata kei ira na bobula mai na uciwai ko Kipa, sa qai wase rua na lomalagi, ia ka'u sa raica na raivotu ni Kalou.

²E nai kalima ni *sigani* *vula*, sai koya nai kalima ni yabaki ni nona vakabobulataki ko Jioiakini na tui,

³sa qai yaco sara mai na vosa i Jiova vei Isikeli na bete, na luve i Pusi, e na nodra vanua na kai Kalitia mai na uciwai ko Kipa; a sa tiko vua maikea na liga i Jiova.

⁴Ia ka'u sa vakaraica, ka raica, e dua na covulaca sa lako mai na tokalau, ka dua na o levu, ka dua na bukawaqa sa veitaravi na kena yameyame, ka sa caudre vakavolivolita, ka sa vaka na parasa matavinaka ka tu mai na lomana, mai na loma ni bukawaqa.

⁵Ia mai loma, sa vaka e va na ka bula sa rairai mai. Sa vakaoqo na kedratou i rairai; eratou sa dui rairai vakatamata.

⁶Sa tauyava na matadratou, ka tauyava na tabadratou.

⁷Ia sa dodonu na yavadratou; na qeteqete ni yavadratou, sa tautauvata kei na qeteqete ni luve ni pulumokau: a sa cila tu me vaka na parasa sa soloti.

⁸A liga ni tamata sa *tu* e ruku ni tabadratou e na sarisaridratou vava; a sa dui vakamatana ka dui vakatabana ko iratou na lewe va oqo.

⁹Sa dui veiuturi na tabadratou; eratou sa sega ni veigoleyaki ni ratou sa lako; eratou sa dui lako vakadodonu ga yani.

¹⁰Oqo nai tovo ni matadratou, eratou sa dui mata vakatamata, ka dui mata vakalaioni, ki matau, ko iratou vava: a ratou sa dui mata vakapulumokau, ki mawi, ko iratou vava; a ratou sa dui mata vakaikeli ko iratou vava.

¹¹Sa vakaoqo na matadratou: ia na tabadratou, sa tawase ki cake; e rua *na tabadratou* yadua sa dui veiuturi, ka rua na tabadratou yadua sa dui ubia na yagodratou.

¹²A ratou sa dui lako vakadodonu ga yani: a vanua sa lako yani kina na yalo, eratou sa dui lako ga kina; eratou sa sega ni veigoleyaki ni ratou sa lako tu.

¹³Ia na kedratou i rairai na ka bula, eratou sa vaka na qilaiso sa waqa tu, ka vaka na veicina sa caucaudre: sa veilakoyaki tu e na kedratou maliwa na ka bula; a sa caudre tu na buka, ka sa tibi na livaliva mai na loma ni bukawaqa.

¹⁴Ia ko iratou na ka bula, eratou sa veiciciyaki tu ka sa rairai me vaka na livaliva ni sa tibi mai.

¹⁵Ia ni'u sa vakaraica na ka bula, raica, sa yadua na yavadratou na yava ni qiqi ka tu e dela ni vanua ka tu vata kei iratou na ka bula, eratou dui yava na matadratou.

¹⁶A kedratou i rairai sa vaka na yava ni qiqi kei na kedratou i cakacaka sa vaka na roka ni perili: ka sai tovo vata vava: ia na kedratou i rairai kei na kedratou i cakacaka sa vaka e dua na yava ni qiqi e na loma ni dua tani na yava ni qiqi.

¹⁷Ni ratou sa lako, sa lako e na batidratou vava: a ratou sa sega ni veigoleyaki ni ratou sa lako.

¹⁸Ia na batidratou, ni sa cecere sa ka rerevaki sara; ia na batidratou vava sa dui vuqa sara kina na matadratou e na veitikina.

¹⁹Ia ni ratou sa lako na ka bula, sa dui lako talega na yavana sa dui tu vata kei iratou: ka ni sa laveti cake mai vanua na ka bula, sa laveti cake talega kei na yavana.

²⁰A vanua sa via lako kina na yalo, eratou sa lako kina, io sa lako ga kina na yalodratou; ia na yavana sa dui laveti cake kei iratou: ni sa tiko e na yavana na yalo ni ka bula.

²¹Ni sa lako oqori, sa qai lako oqo; ni sa tu oqori, sa qai tu oqo; ka ni sa laveti cake mai vanua oqori, sa qai laveti cake na yavana sa tu kei iratou: ni sa tiko e na yavana na yalo ga ni ka bula.

²²Ia na maliwa e dela ni uludratou na ka bula, sa rairai me vaka na mata ni wai cevata e rerevaki, sa tevuki yani e dela ni uludratou ki cake.

²³Ia na tabadratou e ruku ni maliwa, sa vakatetaba vakadodonu, ka dui veiqraravi: sa tauyarua eratou dui ubia kina na yagodratou vaka, ka tauyarua eratou dui ubia kina vaka.

²⁴Ia ka'u sa rogoca na carocaroba ni tabadratou, ka sa vaka na vadugu ni wai levu, ka vaka na domo i Koya sa Kaukauwa, ka vaka na rorogo ni ue, ka vaka na rorogo ni valu: ia ni ratou sa tu, eratou sa uruca na tabadratou.

²⁵A sa dua na domo mai na maliwa e dela ni uludratou, ni ratou sa tu, ka uruca na tabadratou.

²⁶Ia e cake sara ni maliwa mai dela ni uludratou sa rairai e dua nai vakatakarakara ni tikotiko vakaturaga me vaka na vatu safaia: ia e dela ni vakatakarakara ni tikotiko vakaturaga sa rairai nai vakatakarakara ni dua na tamata e delana e cake.

²⁷Ia ka'u a raica na rokana sa vaka na mata ni parasa matavinaka, ka rairai me vaka na bukawaqa sa volita, mai na ka sa rairai me vaka sa tolona ka lako ki cake, ka mai na ka sa rairai me vaka sa tolona ka lako sobu, ka'u a raica ka sa rairai me vaka sa bukawaqa, ka sa serau tu na kena veitikina.

²⁸Me vaka na kenai rairai na drodrolagi e na o e na siga ni uca, sa vakakina na kenai serau e na kena veitikina. Sa vakaoqo na raivotu ni vakatakarakara ni ukuuku i Jiova. Ia ni'u sa raica, ka'u sa cuva vakatoboicu, ka rogoca na domona e dua ka vosa mai.

Isikeli 2

Sa talai ko Isikeli, 1-5. Sa vakaukauwataki, 6,7. Ai valavala ni ka sa lesi kina me parofisaitaka, 8-10.

¹A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na Luve ni tamata, mo tu cake e na yavamu, ka'u na qai vosa vei iko.

²A sa curumi au na yalo ni sa vosa vei au ko koya, ka sa vakaturi au e na yavaqu, ka'u sa qai rogoci koya sa vosa vei au.

³A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, au sa talai iko vei ira na Isireli, ki na dua na matanitu dauvuki sa vuki tani vei au: o ira kei na nodra qase era sa talaidredre vei au, ka yacova sara na siga oqo.

⁴Ni ra sa gone vosalevu ka yalokaukauwa. Au sa talai iko vei ira; ia mo kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova.

⁵Ia ko ira, se ra na vakarorogo, se ra na kakua, (ni ra sa mataqali dautalaidredre,) era na kila ga ni sa dua na parofita ka tiko e na kedra maliwa.

⁶Ia ko iko, na luve ni tamata, mo kakua ni rerevaki ira; kakua talega ni ko rerevaka na nodra vosa, ia sa kau vakavotona ga kei na soni sa *tiko* kei iko, ka ko sa *tiko* vata talega kei na batibasaga: ia mo kakua ni rerevaka na nodra vosa, a matadra talega kakua ni ko rerevaka, ia era sa mataqali dautalaidredre ga.

⁷Ia mo tukuna ga vei ira na noqu vosa, se ra na vakarorogo, se ra na kakua: ni ra sa dautalaidredre vakalevu.

⁸Ia ko iko, na luve ni tamata, mo rogoce na ka ka'u sa kaya vei iko; mo kakua ni talaidredre me vaka na mataqali dautalaidredre ko ya: mo dalaga, ka kania na ka ka'u sa solia vei iko.

⁹Ia ni'u a vakaraica, raica, sa dua na liga sa dodo mai vei au; ka raica, sa tu kina e dua nai vola vivigi;

¹⁰a sa tevuka e mataqu; a sa volai e loma e dakuna talega: ka sa volai kina na lele, kei na tagi yaso, kei na vakaulei.

Isikeli 3

Sa vakavulici, ka vakaukauwataki, ka vakasalataki ko Isikeli, 1-27.

¹A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na Luve ni tamata, na ka ko sa kunea mo kania, mo kania nai vola vivigi oqo, ka la'ki vosa vei ira na mataqali i Isireli.

²Au a qai dalaga, ka sa vakani au ko koya e nai vola vivigi ko ya.

³A sa kaya vei au ko koya, ko iko na luve ni tamata, mo ia mada na kana, ia mo vakamamaautaka na ketemu e nai vola vivigi oqo ka'u sa solia vei iko. Au a qai kania; ia ni sa tiko e na gusuqu sa vaka na oni na kena kamikamica.

⁴A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, mo lako, lako yani vei ira na mataqali i Isireli, ka vosataka na noqu vosa vei ira.

⁵Ni ko sa sega ni talai ki na mataqali sa dua tani na nodra vosa se sa dredre ni cavuti, vei ira ga na mataqali i Isireli;

⁶sa segai vei ira na veimatanitu tani e vuqa sa dua tani na nodra vosa sa dredre ni cavuti, ko sega ni kila rawa na nodra vosa. Ke'u sa talai iko vei ira, ke ra na vakarorogo ga vei iko, se segai?

⁷Ia na mataqali i Isireli era na sega ni vakarorogo vei iko; ni ra na sega ni vakarorogo vei au: ni ra sa mataviavialevu ga ka yalokaukauwa ko ira kece na mataqali i Isireli.

⁸Raica, au sa cakava na matamu me qaqa ki na matadra, kei na yadremu me qaqa ki na yadredra.

⁹Ia me vaka na taiamodi e qaqa ka malumalumu na qawa, ka'u sa cakava na yadremu me vakakina: kakua ni ko rerevaki ira, se taqayataka na matadra, ia era sa mataqali dautalaidredre ga.

¹⁰Sa kaya talega vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, na vosa kece ka'u na vosataka vei iko mo tugana ga ki lomamu, ka rogoca e daligamu.

¹¹Ia mo lako, lako yani vei ira era vakabobulataki, vei ira na luvedra na kai nomu, ka vosa vei ira, ka tukuna vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; se ra na vakarorogo, se ra na kakua ga.

¹²Sa qai laveti au cake na yalo, ia ka'u sa rogoca mai dakuqu e dua na rorogo levu, *sa kaya*, Me vakavinavinakataki nai ukuuku i Jiova mai na nona yasana.

¹³Au a rogoca talega na carocaroba ni tabadratou na ka bula e veitaratarai, kei na rorogo ni yava *sa vaka na yava ni qiqi*, sa tu vata kei iratou, kei na dua na rorogo levu.

¹⁴Ia na yalo, sa laveti au cake, ka kauti au yani, ia ka'u sa lako ka rarawa tu ka katakata na yaloqu; ia na liga i Jiova sa tiko vakaukauwa ga vei au.

¹⁵Au a qai yaco vei ira era bobula mai Teli-apipi, era tiko mai na uciwai ko Kipa, ia ka'u a tiko e na yasana era sa tiko kina, ka'u a tiko maikea ka bogi vitu ia ka'u sa kidacala tiko e na kedra maliwa.

¹⁶Sa oti na bogi vitu, sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁷Ko iko na Luve ni tamata, ka'u sa lesi iko mo nodra i vakatawa na mataqali i Isireli: ia mo rogoca na vosa ni gusuqu, ka vakasalataki ira maivei au.

¹⁸Ni'u sa kaya vua na tamata ca, Ko na mate vakaidina; ia ko sa sega ni vakasalataki koya, se vakauqeta na tamata ca me biuta na nona sala ca, ka me vakabulai koya; ena mate ga na tamata ca ko ya e na nona caka cala; ia na nona mate ka'u na taroga vei iko.

¹⁹Ia kevaka ko sa vakasalataka na tamata ca, ka sa sega ni lesu mai na nona ca, se na nonai tovo ca, ena mate ga ko koya e na nona caka cala; ia sa na sega ni baleti iko.

²⁰Ia ni sa vuki tani na *tamata* yalododonu mai na nonai valavala dodonu, ka sa caka cala, ni'u sa tauca e matana na ka e tarabe kina, ena mate ko koya: ni ko sa sega ni vakasalataki koya, ena mate ga e na nonai valavala ca, ia ena sega ni nanumi na nonai valavala dodonu sa cakava ko koya; ia na nona mate ka'u na taroga vei iko.

²¹Ia kevaka ko sa vakasalataka *natamata* yalododonu, me kakua ni valavala ca na tamata yalododonu, ka sa sega ni valavala ca, ena bula vakaidina ko koya, ka ni sa vakasalataki; o iko talega, ko sa sereka na yalomu.

²²A sa tu vei au maikea na liga i Jiova; ka sa kaya vei au ko koya, Mo cavu tu mo lako yani ki na buca, ia ka'u na vosa vei iko maikea.

²³Au sa qai cavu tu, ka lako yani ki na buca: ka raica, sa tu maikina nai ukuuku i Jiova, me vaka nai ukuuku ka'u a raica mai na uciwai ko Kipa: ia ka'u sa bale vakatoboicu.

²⁴A sa curumi au na yalo, ka sa vakaturi au e na yavaqu, a sa vosa vei au, ka kaya, Mo la'ki sogolati iko e nomu loma ni vale.

²⁵Ia ko iko, na luve ni tamata, raica, era na vauci iko e na dali, ka ra na vesuki iko kina, ia ko na sega ni curu rawa ki tautuba vei ira:

²⁶ia na yamemu ka'u na vakabita ki na loma ni gusumu e cake, mo galu kina, ka sega ni dauvunauci ira tiko: ni ra sa mataqali dautalaidredre.

²⁷Ia ni'u sa vosa vei iko, ka'u na qai dalaga na gusumu, ia ko na qai kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; O koya sa rogoca, me vakarorogo ga; ia ko koya sa sega ni via rogoca, me kakua ga: ni ra sa mataqali dautalaidredre.

Isikeli 4

Sa vakatakarakarataki na ca me yacovi Jerusalemi ni sa buku na druadrua ni koro nai sau ni nodra vuki tani na Juta maizei Jiova, 1-8, kei na levu ni nodra viakana na lewe ni koro ni sa buku na druadrua kei Jerusalemi, 9-17.

¹Ia ko iko, na luve ni tamata, mo kauta e dua na valu-buli, ka vakotora e matamu, ka vola kina na koro ko Jerusalemi:

²ka buku kena druadrua, ka tara na kena vale ni valu, ka viria na kena suva; mo tuva talega na kenai valu, ka viritura na kenai tukituki-ni-bai me vakavolivolita.

³Mo kauta talega e dua na tavuteke, ka viritura me kena bai e na kemudrau maliwa kei na koro: ia mo vaqara kina na matamu, me na buku na druadrua ni koro, ia ko na qai kaba. Oqo nai vakatakilakila ki na mataqali i Isireli.

⁴Ia mo bika na sarisarimu i mawi, ka vakotora kina na nodra caka cala na mataqali i Isireli: ia me vaka nai wiliwili ni bogi ko sa bika kina, ena vakakina na nomu colata tiko na nodra caka cala.

⁵Ni'u sa tauca vei iko na yabaki ni nodra caka cala, me vaka nai wiliwili ni bogi, e bogi tolu na drau ka ciwasagavulu: ena vakakina na nomu colata tiko na nodra caka cala na mataqali i Isireli.

⁶Ia ni ko sa vakaotia oqori, mo qai bika talega na sarisarimu i matau, mo colata tiko na nodra caka cala na mataqali i Juta ka bogi vasagavulu: ka'u sa lesia vei iko e dua na bogi me kenai sosomi ni dua na yabaki.

⁷Ia mo vaqara mada na matamu ki Jerusalemi mo kaba, ia me sa luvawale tu na ligamu, mo qai parofisaitaka na kena ca.

⁸Ka raica, ka'u na vauci iko e na dali, ko na sega kina ni veivukiyaki rawa, ka mo vakaotia mada na bogi ni nomu buku na druadrua ni koro.

⁹Mo kauta talega vei iko e dua na witi, kei na parile, kei na pini, kei na pini damudamu, kei na sila, kei na kumini, ka biuta ki na dua na dari, ka cakava kina na kemu madrai, *me vaka* nai wiliwili ni bogi ko na bika kina na sarisarimu, me bogi tolu na drau ka ciwasagavulu mo kana tiko kina.

¹⁰Ia ena vakarautaki na kena bibi ni kakana mo kania, ena ruasagavulu na sikeli e na veisiga yadua: me vagauna ga na nomu kana kina.

¹¹Ia na kenai vakarau ni wai mo gunuva, e dua na paidi kei na afa paidi; me vagauna ga na nomu gunu kina.

¹²Ia na keki madrai parile ko na kania, me kena buka talega ko vavia kina e matadra na benu ni tamata.

¹³A sa kaya ko Jiova, Ena vakaoqo na nodra kania na kedra madrai sa sega ni savasava na Isireli e na veivanua tani, ka'u na vakasevi ira kina.

¹⁴Au a qai kaya, Ulei Turaga Jiova! raica, sa sega ni vakadukadukalitaki na yaloqu: ia na ka sa mate loa, se dresulaki, ka'u a sega ga ni kania mai na gauna ka'u a gone kina ka yacova na siga oqo; sa sega talega ni curu ki na gusuqu e dua na lewe-ni-manumanu vakasisila.

¹⁵Sa qai kaya vei au ko koya, Raica, au sa vakatara vei iko na de ni pulumokau mei sosomi ni benu ni tamata, ia me kena buka ko ya mo vakarautaka kina na kemu madrai.

¹⁶A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, raica, au na muduka na ka ni bula, ko ya na madrai, mai Jerusalemi: ka ra na kania na madrai ni sa vakarautaki na kena bibi a ra na nuiqawaqawa; ka ra na gunuva na medra wai ni sa vakarautaki, ka ra na kidacala:

¹⁷me ra dravudravua e na madrai kei na wai, ka dui veivakidacalataki, ka lutu sobu e na vuku ni nodra caka cala.

Isikeli 5

Sa vakatakarakarataki na nodra cudruvi vakalevu na kai Jerusalemi e na vuku ni nodra dautalaidredre ki na vunau ni Kalou, 1-10. Era na cudruvi e nai valu, kei na dausiga, kei na veivakasevi, 11-17.

¹Ia ko iko, na luve ni tamata, mo taura e dua nai sele gata, io, e dua nai tasi ni kena dau mo taura, ka tasia kina na ulumu kei na kumimu: mo qai taura e dua nai vakarau ni bibi, ka wasea na *drau ni ulumu*:

²e dua na kena wase mo qai vakama e na bukawaqa e na loma ni koro, ni sa oti na veibogi sa buku kina na druadrua: ia mo taura e dua na kena wase, ka taya vakavolivolita e nai sele: ia na kenai katolu ni kena wase mo veibiuyaka ki na mata ni cagi; ia ka'u na ucuna nai seleiwau me muri ira.

³Ia mo taura maikina e vica walega, ka vauca ki na tutu ni nomu i sulu.

⁴Ia mo qai taura eso tale, ka biuta ki na loma ni bukawaqa, ka vakama e na bukawaqa; ni na lako maikina na bukawaqa kivei ira na mataqali kecega ni Isireli.

⁵Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, Oqo ko Jerusalemi: ka'u sa vakatura ena maliwa ni veimatanitu, a sa tu vakavolivoliti koya na veivanua.

⁶Ia sa vorata vakalevu ko koya na noqu lewa ka ni uasivi cake e na ca ka sa uasivi sobu na veimatanitu, sa vorata vakalevu talega na noqu i lesilesi ko koya, ka vakalailai na veivanua sa vakavolivoliti koya: ni ra sa biuta na noqu lewa, ka ra sa sega ni muria na noqu i lesilesi.

⁷O koya sa kaya kina vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni dou sa yalovakatani vakalevu ka vakalailai na veimatanitu sa vakavolivoliti kemudou, dou a sega *talega* ni muria na noqu i lesilesi, se vakabauta na noqu lewa, se cakava me vaka na nodra lewa dodonu na veimatanitu sa vakavolivoliti kemudou;

⁸o koya oqo sa kaya kina vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au, ka'u sa nomu meca, io ka'u na ia e na kemudou maliwa na veicudruvi e matadra na veimatanitu.

⁹Ia ka'u na cakava vei iko na ka ka'u a sega ni cakava, io na ka ka'u na sega tale ni cakava vakakina, e na vuku ni nomu i valavala vakasisila kecega:

¹⁰io ko ira na tama ni gone era na kania na luvedra e na kemudou maliwa, o ira talega na gone era na kania na tamadra; ia ka'u na cudruvi iko, ka dui cagina kece tani na kemudou vo ki na mata ni cagi kecega.

¹¹Ia, *me vaka na dina ni* noqu bula, sa kaya na Turaga ko Jiova; Ni ko sa vakadukadukalitaka na noqu vale tabu e na nomu ka velavela kecega, kei na nomu ka vakasisila kecega, oi au talega ka'u na vakalailaitaki iko; ia ka'u na sega ni vosoti iko ka'u na sega talega ni yalololoma vei iko.

¹²E dua na kemudou wase ena mate e na dauveiveitaui, ia era na vakaoti ga e na dausiga e na kemudou maliwa: e dua tale na kemudou wase ena bale e nai seleiwau sa na vakavolivoliti iko: ia na kenai katolu ni kemudou wase ka'u na vakaseva ki na mata ni cagi kecega, ia ka'u na ucuna nai seleiwau me muri ira.

¹³Ena vakayacori vakaoqo na noqu cudru, ia ka'u na vakatauca na noqu cudru katakata vei ira, ka'u na qai vakacegu: era na qai kila ni sai au ko Jiova ka'u sa vosa e na noqu lomakatakata, ni'u sa vakayacora na noqu cudru levu vei ira.

¹⁴Ia ka'u na soli iko mo vakalalataki, ka vakalialiai e na kedra maliwa na veimatanitu era tiko voliti iko, e na matadra kece era lako tu yani.

¹⁵Ia ko na yaco mo ka e vakalialiai ka vosavakacacataki, me ra vakavulici kina ka vakidacalataki ko ira na veimatanitu sa tiko voliti iko, ni'u sa ia na

veicudruvi e na kemudou maliwa e na cudru, kei na lesa, kei na veivunauci vakacudrucudru. Oi au ko Jiova ka'u sa tukuna.

¹⁶Ni'u sa tala na gasau ca ni dausiga vei ira, na ka era na rusa kina, na ka ka'u na tala me vakarusai kemudou: ia ka'u na vakaikuritaka na dausiga vei kemudou, ka muduka na kemudou kakana, io na madrai:

¹⁷ia ka'u na vakayacora vei kemudou na dausiga kei na manumanu ca, ka ra na vakamatei ira na nomudou; ia na mate dauveiveitaui kei na veilabati ena ia voli e na kemudou maliwa; kei nai seleiwau ka'u na vakayacora vei iko. Koi au ko Jiova ka'u sa tukuna.

Isikeli 6

A nodra cudruvi na Isireli e na vuku ni nodra qarava na kalou lasu, 1-7. Ena vakavoci eso era veivutuni, 8-10. A ra sa vunauci me tagicaka na nodra i valavala vakasisila na Isireli, kei na kenai sau, 11-14.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo vakanimata mada ki na veiulu-ni-vanua ni Isireli, ka parofisaitaki ira,

³ka kaya, Oi kemudou na veiulu-ni-vanua ni Isireli, dou rogoca na vosa ni Turaga ko Jiova; Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova ki na veiulu-ni-vanua, kei na veiulu-ni-koro, ki na veiuciwai, kei na veibuca; Raica, oi au, ka'u na vakayacora vei kemudou nai seleiwau, ia ka'u na vakarusa na nomudou veiyasana cecere;

⁴ena vakacacani na nomudou i cabocabo-ni-soro, ka na musuki na nomudou matakau: ia ka'u na vakabalei ira na nomudou tagane sa mate e matadra na nomudou matakau;

⁵ia ka'u na virinoca na yagodra mate na Isireli e matadra na nodra matakau; ka veibiuyaka na suimudou me volita na nomudou i cabocabo-ni-soro.

⁶E na nomudou i tikotiko kecega ena rusa kina na veikoro; ia na veiyasana cecere, ena lala ga; me rusa ka me vakacacani kina na nomudou i cabocabo-ni-soro, ka na musuki ka me oti na nomudou matakau, ka me ta sobu na nomudou matakau, ka me yavu laivi sara na nomudou cakacaka;

⁷a ra na bale ko ira sa vakamatei e na kemudou maliwa, ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

⁸Ia ka'u na vakavoca eso vei kemudou me ra bula mai nai seleiwau e na veimatanitu, ni dou na dui vakasevi ki na veivanua.

⁹Ia ko ira vei kemudou sa bula, era na nanumi au e na veimatanitu era na kau vakabobula kina, ni'u na musuka na lomadra dauyalewa, sa lako tani vei au, kei na matadra, sa daugole vakaca ki na nodra matakau: ka ra na vakasisilataki ira e na vuku ni ka ca era sa cakava e na nodra i valavala vakasisila kecega.

¹⁰A ra na kila ni sai au ko Jiova, ka ni ka'u sa sega ni kaya wale ni'u na cakava vei ira na ka ca oqo.

¹¹Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Mo lali *dibi* e na ligamu, ka vakabutubutu e na yavamu, ka kaya, Ulei na nodra i valavala vakasisila kece na mataqali i Isireli! ni ra na bale e nai seleiwau, kei na dausiga, kei na mate dauveiveitaivi.

¹²O koya sa tiko vakayawa, ena mate e na mate dauveiveitaivi; kei koya sa tiko voleka, ena bale e nai seleiwau; kei koya sa vo tiko ni sa buku na druadrua ni koro, ena mate e na dausiga: au na vakayacora vakaoqo na noqu cudru vei ira.

¹³Dou na qai kila ni sai au ko Jiova, ni sa qai koto vata na nodra tagane ka vakamatei kei na nodra matakau ka volita na nodra i cabocabo-ni-soro, e na veiulu-ni-koro kecega, *kei* na dela ni veiulu-ni-vanua kecega, kei na ruku ni kau bulabula kecega, kei na ruku ni oki rugurugua kecega, na yasana era sa vakacobora kina na ka boi vinaka ki na nodra matakau kecega.

¹⁴Ia ka'u na dodoka na ligagu vei ira, ka vakalalataka na vanua, io, me lala vakalevu ka lala vakalailai na veikau mai Tipila, e na nodra i tikotiko kecega: ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 7

Ena cudruvi vakaoti na vanua ko Isireli, 1-15. Ena vakabulai eso na tamata, ka la'ki tagicaka na nodra i valavala ca, 16-19. Ena soli na vale tabu vei ira na meca me sa vakacacani ni sa vakacacatata oti ko ira na Isireli e na nodra matakau, 20-22. Sa vakatakarakarataki e na sinucodo na nodra vakabobulataki vakaca na lewe ni vanua, 23-27.

1A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

2Ia ko iko, na luve ni tamata, sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova ki na vanua vaka-Isireli; Nai otioti, sa yaco mai nai otioti ki nai yalayala vava ni vanua.

3Sa qai yaco vei iko na kemui otioti, ia ka'u na vakayacora na noqu cudru vei iko, ka lewai iko me vaka na nomu i valavala, ka sauma vei iko na nomu i valavala vakasisila kecega.

4Ia na mataqu ena sega ni vosoti iko, au na sega talega ni yalololoma vei iko: ni ka'u na sauma vei iko na nomu i valavala, ia na nomu i valavala vakasisila sa na tu ga vei iko: ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

5Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova: Na ca, na ca duaduaga, raica, sa qai yaco mai oqo.

6Sa yaco mai nai otioti, sa yaco mai nai otioti: sa yadravi iko; raica, sa qai yaco mai.

7Sa kida mai vei iko na kena mataka, o iko sa tiko e na vanua: sa yaco mai na kena gauna, sa voleka mai na siga ni kidroa, ka segai na kaila ni marau e na veiulu-ni-vanua.

8Sa vo ga e lailai me'u qai sova yani na noqu cudru vei iko, ka vakaotia yani na noqu lesa vei iko: ia ka'u na lewai iko me vaka na nomu i valavala, ka sauma vei iko na nomu i valavala vakasisila kecega.

9Ia na mataqu ena sega dina ni vosota, au na sega talega ni yalololoma: ka'u na sauma vei iko me vaka na nomu i valavala, ia na nomu ka vakasisila ena tu ga vei iko; ia dou na kila ni sai au ko Jiova sa ia na veicudruvi.

10Dou raica na kena siga, raica, sa yaco mai: sa lako tu yani na mataka; sa seraki mai na taba ni kau, sa kubu mai na viavialevu.

¹¹Na veivakacacani, sa tubu cake me taba ni kau ca sara: ena sega vei ira *me vo* tiko, se vei ira na nodra lewe vuqa, se dua na nodra i yau: ena sega talega na tagi yaso e na vukudra.

¹²Sa yaco na kena gauna, sa toro voleka mai na siga: me kakua ni reki ko koya sa voli ka: me kakua talega ni tagi ko koya sa volitaka: ni sa cudruvi kecega na kedra lewe vuqa.

¹³Ni na sega ni taukena tale na ka sa volitaki, ko koya sa volitaka na ka, ke ra sa bula tiko: ni sa bale na raivotu oqo vei ira kecega na kedra lewe vuqa, ia ena sega me lesu mai; ena sega talega e dua vei ira sa caka cala tiko me vakaukauwataki koya kina.

¹⁴Era sa uvuca na davui, io me ra vakarau kecega; ia sa sega e dua sa lako ki nai valu: ni'u sa cudruvi ira kecega na kedra lewe vuqa.

¹⁵Ai seleiwau, sa tu ga mai taudaku, kei na mate dauveiveitaivi kei na dausiga, sa tu mai vale: o koya sa tiko mai na were ena mate e nai seleiwau; o koya talega sa tiko mai na koro, ena kani koya na dausiga kei na mate dauveiveitaivi.

¹⁶A ra na dro ko ira sa dro bula, a ra na tiko e na veiulu-ni-vanua me vaka na ruve ni veibuca, ka dui tagi yadua e na vuku ni nonai valavala ca.

¹⁷A ligadra kece ena wadamele, a durudra kece talega ena vaka na wai.

¹⁸A ra na vauci *ira* e nai sulu taga, ena nodra i tutuvi talega na domobula; era na matamadua ko ira kecega, era na ulu cou ko ira kece talega.

¹⁹A nodra siliva era na biuta ki na sala ni koro; kei na nodra koula ena vaka na ka velavela vei ira; a nodra siliva kei na nodra koula, ena sega ni vakabulai ira rawa e na siga ni cudru i Jiova: a yalodra, ena sega ni mamau kina; a ketedra talega, ena sega ni vakamamautaki kina: ni sa nodra caka cala oqo era sa tarabe kina.

²⁰Ia na nona ka vakaiukuuku ka vakaturaga, sa vakaduria ko koya me ka lagilagi sara: ia na matakau ni nodra ka vakasisilaka velavela era sa cakava kina: o koya oqo ka'u sa cakava me ka vakasisila vei ira:

²¹Ia ka'u na solia ki na ligadra na kai tani, me vakayanaki; vei ira talega na tamata ca kei vuravura, mei toki ni valu; a ra na vakacacana.

²²Ia ka'u na vagolea tani na mataqu vei ira, ka ra na vakacacataka na noqu yasana tabu: ni ra na curu kina na dauvakacaca, ka vakacacana.

²³Mo cakava na sinucodo: ni sa robota na vanua na veilabati; kei na koro sa sinai tu e nai valavala kaukauwa.

²⁴O koya oqo ka'u na kauti ira mai era ca sara vei ira na iceni, a ra na taukena na nodra veivale: ia ka'u na vakaotia na nodra viavialevu na kaukauwa: ena vakacacani talega na nodra veiyasana tabu.

²⁵Sa yaco mai na dauveivakarusai; ka ra na ia na veisorosorovi, ka na sega ga.

²⁶Na ca ena veitaravi kei na ca; nai rogorogo talega kei nai rogorogo; era na qai taroga vua na parofita na raivotu; ia na vunau, ena yali mai vua na bete; kei na lewa, maivei ira na qase.

²⁷Ena tagi ko koya na tui, io ko koya na turaga ena vakaisulu e na rusa; a ligadra talega na lewe ni vanua, ena taqaya: ka'u na cakacaka vei ira me vaka na nodra i valavala; ia ka'u na cudruvi ira me vaka na ka sa dodonu vei ira; a ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 8

Sa vakatakilai vei Isikeli e na raivotu ni Kalou mai Jerusalemi, 1-4, na matakau i na Vuvu e na vale tabu, 5,6, kei na nodra vale ni ka vakalalia na qase ni vanua, 7-12, kei ira na yalewa era tagicaki Tamusi, 13,14, kei na tamata era qarava na mata-nisiga, 15-17. Sa cudru vakalevu sara ko Jiova e na vuku ni nodra qarava na kalou lasu, 18.

¹A sa yaco e nai kaono ni yabaki, e nai kaono ni *vula*, e nai kalima ni *sigani* *vula*, ni'u a tiko e noqu vale, ia ko ira na qase ni Juta, era sa tiko e mataqu, sa qai tauci au maikea na liga ni Turaga ko Jiova.

²Au a qai vakaraica, ka raica, sa dua nai vakatakarakara ka rairai me vaka sa bukawaqa: mai na kenai rairai ni tolona ka lako sobu, sa bukawaqa; mai na tolona talega ka lako cake, sa rairai me vaka na rarama, me vaka na parasa matavinaka.

³A sa dodoka mai na yaloyalo ni dua na liga, ka tauri au e na tobe ni uluqu; a sa laveti au cake na yalo e na maliwa kei vuravura kei lomalagi, a sa kauti au e na raivotu ni Kalou ki Jerusalemi, ki na matamata-ni-koro ki loma sa donuya na mata ni tokalau; a sa tu maikina nai tikotiko ni matakau i na Vuvu, sa vakatubura na veivakavuvutaki.

⁴Ka raica, sa tu maikea nai ukuuku ni Kalou i Isireli, me vaka na raivotu ka'u a raica e na buca.

⁵Sa qai kaya vei au ko koya, ko iko na luve ni tamata, mo ta cake mada ki na sala vaka ki na tokalau. Au a qai ta cake ki na sala vaka ki na tokalau, ka raica, sa tu mai na mata ni tokalau mai na matamata-ni-koro ni cabocabo-ni-soro na matakau ko ya i na Vuvu mai nai curucuru.

⁶A sa kaya tale vei au ko koya, ko iko na luve ni tamata, ko sa kunea li na ka era cakava? *io* na ka sa vakasisila vakalevu era sa cakava eke ko ira na mataqali i Isireli, me'u lako tani vakayawa kina mai na noqu vale tabu? ia mo lesu tale, mo mai raica na ka sa vakasisila vakalevu cake.

⁷A sa kauti au ko koya ki na mata ni bai; ia ni'u a vakaraica sa kune e dua na qara e na bai vatu.

⁸Sa qai kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, mo kelikeli mada ki na bai oqo: ia ni'u a kelia ki na bai, raica, sa dua na katuba.

⁹A sa kaya vei au ko koya, Mo curu mada, mo raica na ka vakasisila ca sara era sa cakava eke.

¹⁰Au a qai curu kina ka vakaraica; ka'u sa kunea na yavusa manumanu kece sa dauqasi voli, kei na manumanu yavai va vakasisila, kei na nodra matakau kece na mataqali i Isireli, sa volai tu e na lalaga tauoko:

¹¹a ra sa qarava ko ira e lewe vitusagavulu na tagane era qase ni mataqali i Isireli, ia ko Jeasanaia na luve i Safani sa tu e na kedra maliwa, ka ra dui taura e ligana na nona miqa ni ka boi vinaka; ka sa dua na o loaloa ni ka boi vinaka sa kuvu cake tu.

¹²Sa qai kaya vei au ko koya, Ko sa kunea li, ko iko na luve ni tamata, na ka era sa dui cakava ko ira na qase ni mataqali i Isireli e na butobuto, na tamata yadua e na bure ni nona matakau? ni ra sa kaya, Sa sega ni raici keda ko Jiova; sa biuti vuravura ko Jiova.

¹³A sa kaya vei au ko koya, Mo baci lesu tale, mo mai raica na ka vakasisila vakalevu cake era sa cakava.

¹⁴Sa qai kauti au ko koya ki na matamata-ni-koro ni vale i Jiova sa donuya na mata ni tokalau; ka raica, era sa tiko maikeia eso na yalewa era tagicaki Tamusi.

¹⁵Sa qai kaya vei au ko koya, Ko sa kunea li *na ka oqo*, ko iko na luve ni tamata? mo baci lesu tale, mo mai raica na ka vakasisila vakalevu cake e na ka oqo.

¹⁶A sa kauti au ko koya ki na lomanibai e loma ni vale i Jiova, ka raica, sa tiko mai na mata ni vale i Jiova, e na tadrua ni curucuru kei nai cabocabo-ni-soro, e lewe ruasagavulu ka lima beka na tagane, era sa vakanadaku ki na vale i Jiova, ka vakanamata ki na tu-i-cake; a ra sa cuva ki na mata-ni-siga vaka ki na tu-i-cake.

¹⁷Sa qai kaya vei au ko koya, Ko sa kunea li *na ka oqo*, ko iko na luve ni tamata? Sa ka wale beka vei ira na mataqali i Juta, ni ra cakava na ka vakasisila era sa cakava tiko eke? ni ra sa vakasinaita na vanua e nai valavala kaukauwa, a ra qai lesu tale me ra mai vakacudrui au: ka raica, era sa kauta na taba ni kau kina ucudra.

¹⁸O koya oqo ka'u na cakacaka kina e na cudru: ena sega ni vosovoso na mataqu, au na sega talega ni yalololoma: ia ke ra tagi vakadomoilevu e na daligaqu, ka'u na sega ni rogoci ira.

Isikeli 9

E dua na raivotu, sa tukuni kina ko ira era na vakabulai, 1-4, kei na nodra cudruvi kecega era sa vo, 5-7. Sa bese na Kalou ni vakamasuti e na vukudra, 8-11.

¹Sa qai kaci vakadomoilevu e daligaqu ko koya, ka kaya, Me ra toro mai ko ira sa vakaraica na koro, ia me ra dui taura yadua na nonai yaragi ni veivakamatei e ligana.

²Ka raica, e lewe ono na tagane eratou sa lako tu mai na sala mai na matamata-ni-koro e cake, sa donuya na tokalau a ratou sa dui taura yadua e ligana na nonai yaragi ni ravuravu; ia e dua vei iratou na tagane sa vakaisulu e na lineni, ka sa tu vua e dua na tavaya wai ni volavola: a ratou sa curu ki loma, ka tu voleka ki nai cabocabo-ni-soro parasa.

³Ia nai ukuuku ni Kalou i Isireli sa lako cake mai na Jerupi, ka tu kina, ki nai lago ni vale. Ka sa kaci ko koya ki na tamata sa vakaisulu e na lineni, ka sa tu vua e dua na tavaya wai ni volavola;

⁴a sa kaya vua ko Jiova, Mo lako voli yani e na loma ni koro, e na loma i Jerusalemi, ka vola nai vakatakilakila e na yadredra na tamata era sa vutugu ka qoqolou e na vuku ni ka vakasisila kecega sa caka e na loma ni koro.

⁵Ia vei iratou tale eso sa kaya ko koya ni'u rogoca tiko, Dou la'ki muri koya yani e loma ni koro, ka ia na ravuravu: me kakua ni vosota na matamudou, kakua talega ni dou yalololoma:

⁶dou vakamatei ira sara ga na qase, kei na cauravou: na goneyalewa, kei na gone lalai, kei na yalewa talega, ia dou kakua ni toro yani vua e dua na tamata sa volai tu; ka mo dou vakatekivu mada e na noqu vale tabu. E ratou sa qai vakatekivu ka ia vei ira na tamata qase era tu e na mata ni vale.

⁷Ka sa kaya vei iratou ko koya, Dou vakadukadukalitaka na vale, ka vakaosoosoya na lomanibai e na moku: dou lako yani. A ratou sa lako yani ka ia na veivakamatei e na koro.

⁸Ka sa yaco, ni ratou sa ia tiko na veivakamatei, ia ka'u sa vo tiko duaduaga koi au, ka'u sa qai bale vakatoboicu, ka tagi, ka kaya, Isa le, noqu Turaga Jiova! o ni na vakarusai ira kecega na kedra vo na Isireli ni kemuni sa sovaraka na nomuni cudru ki Jerusalemi?

⁹Sa qai kaya vei au ko koya, A nodra caka cala na mataqali i Isireli kei Juta sa ka levu vakaidina sara, ka sa robota na vanua na dra, ia na koro sa sinai tu e na veivakaucacataki: ni ra sa kaya, Sa biuti vuravura ko Jiova, ia sa sega ni raica ko Jiova.

¹⁰Io koi au talega, ena sega ni vosovoso na mataqu, au na sega talega ni yalololoma, a nodra i valavala ka'u na sauma sara ga ki na uludra.

¹¹Ka raica, sa mai tukutuku na tamata sa vakaisulu e na lineni, ka sa dua na nona tavaya wai ni volavola e na tolona, ka kaya, Au sa cakava me vaka na ka ko sa vakarota vei au.

Isikeli 10

A raivotu ni qilaiso sa waqa tu, me duibiubiuti ki dela ni koro, 1-7. A raivotu ni jerupi, 8-22.

¹Au a qai vakaraica, ka kunea mai na maliwa e cake e na uludratou na jerupi sa dua na ka e votu mai ka vaka na vatu safaia, ka rairai me vaka nai vakatakarakara ni tikotiko vakaturaga.

²A sa vosa ko koya vua na tamata sa vakaisulu e na lineni, ka kaya, Mo curu mada ki na maliwa ni yava ni qiqi e ruku ni jerupi, ka yakuta e na ligamu na qilaiso sa waqa tu mai na kedratou maliwa na jerupi, ka duibiubiuta ki na dela ni koro. A sa curu kina ni'u sa raica tiko.

³Ia na jerupi eratou sa tu e na yasa ni vale ki nai matau, ni sa curu kina na tamata; ia sa curuoso na lomanibai eloma e na o.

⁴Ka sa lako cake mai nai ukuuku i Jiova mai na jerupi, ki dela ni lago ni vale; ka sa curuoso na vale e na o, ia na lomanibai sa curuoso e na serau ni ukuuku i Jiova.

⁵Ia na rorogo ni tabadratou na jerupi sa yaco yani ki na lomanibai ki sau, me vaka na domo ni Kalou Kaukauwa ni sa vosa ko koya.

⁶Ia ni sa vakarota ko koya na tamata sa vakaisulu e na lineni, ka kaya, Mo kauta na bukawaqa mai na maliwa ni yava ni qiqi, mai na maliwa ni jerupi; sa qai curu ko koya, ka tu voleka ki na yava ni qiqi.

⁷A sa dodoka na ligana e dua na jerupi mai na kedratou maliwa na jerupi, ki na bukawaqa e na maliwa ni jerupi, ka lavita, ka tauca ki na liga i koya sa vakaisulu e na lineni: ka sa taura ko koya, ka curu ki tautuba.

⁸Ka sa votu maivei iratou na jerupi, e dua na ka sa vaka na liga ni tamata e ruku ni tabadratou.

⁹Ia ka'u sa vakaraica, ka raica e va na yava ni qiqi sa tu vata kei iratou na jerupi, e dua na yava ni qiqi sa tu vata kei na dua na jerupi, ka dua tale na yava ni qiqi sa tu kei na dua tale na jerupi: ia na kedratou i rairai na yava ni qiqi sa vaka na roka ni vatu perili.

¹⁰Ia na kedratou i rairai, sa tautauvata vava, ka sa vaka e tu e dua na yava ni qiqi e na veimama ni dua na yava ni qiqi.

¹¹Ni ratou sa lako, eratou sa lako e na batidratou vava; eratou sa sega ni veigoleyaki ni ratou sa lako, ia na yasana sa namata kina na uludratou eratou sa muri kina; eratou sa sega ni veigoleyaki ni ratou sa lako tu.

¹²Ia na yagodratou taucoko, kei na dakudratou, kei na ligadratou, kei na tabadratou, kei na yava ni qiqi, sa vakamatana sara, ka volita *talega* na yava ni qiqi vava.

¹³Ia sa kacivaki e daligaqu ki na yava ni qiqi, Dou qiqi mada ga.

¹⁴A sa tauyava na matadratou: na kenai matai ni mata na mata ni jerupi, na kenai karua na mata ni tamata, na kenai katolu na mata ni laioni, na kenai kava na mata ni ikeli.

¹⁵A ratou sa laveti cake na jerupi. Oqo na ka bula ka'u a raica mai na uciwai ko Kipa.

¹⁶Ia ni ratou sa lako na jerupi, sa lako vata *talega* na yava ni qiqi ka tu vata: ka ni ra sa vakatetaba ko iratou na jerupi me vuka cake tani e vuravura, sa sega *talega* ni vuki tani na yava ni qiqi ko ya vei iratou.

¹⁷Ni sa tu oqori, sa tu *talega oqo*; ni sa laveti cake oqori, sa laveti cake *talega oqo*: ni sa tiko vei ira na yalo ni ka bula.

¹⁸Sa qai lako tani nai ukuuku i Jiova mai nai lago ni vale, ka tu ki dela ni jerupi.

¹⁹A ratou sa vakatetaba ko iratou na jerupi, a sa vuka cake tani e vuravura e mataqu: ni ratou sa lako yani, *sa lako* vata kei iratou na yava ni qiqi, ka ratou sa la'ki tu ki na matamata-ni-koro ni vale i Jiova vaka ki na tu-i-cake; ia nai ukuuku ni Kalou i Isireli sa donui iratou maicake.

²⁰Oqo na ka bula ka'u a raica e ruku ni Kalou ni Isireli mai na uciwai ko Kipa; ia ka'u a kila ni sai iratou oqo na jerupi.

²¹Sa tauyava na matadratou, ka tauyava na tabadratou; a sa dua na ka e vaka na liga ni tamata sa tiko e ruku ni tabadratou.

²²Ia nai tovo ni matadratou, sai koya ga ka'u a raica mai na uciwai ko Kipa, na kedratou i rairai *talega* kei iratou dina: eratou sa dui lako vakadodonu ga ki liu.

Isikeli 11

A nodra vosa ca na turaga, kei na nodra cudruvi, 1-12. Ni sa tagi kina ko Isikeli, sa tukuna vua ko Jiova ni na lomani ira era sa vo tiko, 13-20, ka cudruvi ira na tamata ca, 21. Ai ukuuku i Jiova, sa toki tani, a sa kau tale ki Kalitia ko Isikeli, 22-25.

¹A sa laveti au cake na yalo, ka kauti au ki na matamata-ni-koro ni vale i Jiova ki na isiti, o koya sa donuya na tu-i-cake: ka raica, sa tu mai na matamata-ni-koro e lewe ruasagavulu ka lima na tamata; ia ka'u a raica e dua vei ira ko Jeesanaia na luve i Asuri, kei Pilataia na luve i Pinaia, erau sa turaga vei ira na tamata.

²A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, koi rau na tamata oqo erau bosea na caka ca, ka vakavuvulitaka nai vakavuvuli ca e na koro oqo:

³erau sa kaya, Sa sega ni voleka mai na gauna me da tara vale kina: na koro oqo sa dua na kuro, ia koi keda na lewena.

⁴O koya oqo mo parofisaitaka kina na ka ca vei ira, parofisaitaka ga, ko iko na luve ni tamata.

⁵Ka sa yaco vei au na Yalo i Jiova, a sa kaya vei au, Mo tukuna mada; Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Dou a kaya vakaoqo, na mataqali i Isireli: ni ka'u sa kila na ka sa tubu e na lomamudou.

⁶Dou sa vakalevuqataki ira na nomudou era sa vakamatei e na koro oqo, ka vakaososooya na kena sala e na moku.

⁷O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; A nomudou sa vakamatei dou sa virikotora e loma ni koro, sai ira na lewena, ia *na koro oqo* na kena kuro: ia ka'u na kauti kemudou tani maikina.

⁸Dou a rerevaka nai seleiwau, ia nai seleiwau ka'u na vakayacora vei kemudou, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁹Ia ka'u na kauti kemudou tani maikina, ka soli kemudou ki na ligadra na kai tani, ka cudruvi kemudou.

¹⁰Dou na bale e nai seleiwau; ia ka'u na lewai kemudou e nai yalayala ni Isireli; ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

¹¹Na koro *oqo*, ena sega ni kemudou kuro; ia koi kemudou, dou na sega ni lewena; ia ka'u na lewai kemudou e nai yalayala ga ni Isireli:

¹²ia dou na kila ni sai au ko Jiova: ni dou sa sega ni muria na noqu vunau, ka dou sa sega ni cakava na noqu lewa, ia dou sa muria na nodra i tovo na veimatanitu sa tiko voliti kemudou.

¹³Ia ni'u sa parofisai tiko, sa qai ciba ko Pilataia na luve i Pinaia. Au sa qai bale vakatoboicu, ka tagi vakadomoilevu, ka kaya, Isa le, noqu Turaga Jiova! ko ni na qai vakaotia sara na kedra vo na Isireli?

¹⁴Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁵Ko iko na luve ni tamata, ko ira na wekamu, io na wekamu, na kai nomu dina, kei ira kece sara na mataqali i Isireli, sa ra kaya kina na lewe i Jerusalemi, Dou lako tani vakayawa vei Jiova: ia sa soli ga vei keimami na vanua oqo me keimami taukena.

¹⁶O koya oqo mo kaya kina, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ke'u sa biuti ira tani vakayawa ki na veimatanitu, ka dui vakasevi ira ki na veivanua, ke'u na yaco ga me nodra vale tabu lailai e na veivanua era na yaco kina.

¹⁷O koya oqo mo kaya kina, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Io ka'u na vakasoqoni kemudou maivei ira na veimataqali, ka vakasoqoni kemudou mai na veivanua dou sa dui vakasevi kina, ia ka'u na solia vei kemudou na vanua ko Isireli.

¹⁸A ra na yaco yani ki kea, ka kauta tani maikina na kena ka velavela kecega, kei na kena ka vakasisila kecega.

¹⁹Ia ka'u na solia vei ira me ra loma vata, ka'u na tugana talega ki na lomamudou na yalo vou; ia ka'u na kauta tani na yalo vatu mai na lomadra, ka solia vei ira na yalo vakalewe:

²⁰me ra muria kina na noqu vunau, ka vakabauta na noqu lewa, ka cakava: ka ra na qai noqu tamata, ia koi au ka'u na nodra Kalou.

²¹Ia ko ira sa lomadra ga me ra muria na nodra i valavala velavela kei na nodra ka vakasisila ka'u na sauma ga kivei ira, sa kaya na Turaga ko Jiova.

²²Ia na jerupi eratou sa qai vakatetaba, kei na yava ni qiqi sa tu vata kei iratou; ia nai ukuuku ni Kalou i Isireli sa donui iratou maicake:

²³a sa lako tani nai ukuuku i Jiova mai na loma ni koro, ka la'ki tu ki na uluni-koro mai na yasa ni koro ki na tu-i-cake.

²⁴Ia na yalo, sa qai laveti au cake, ka kauti au ki Kalitia, vei ira na bobula, e na raivotu e na Yalo ni Kalou. Ka sa lako cake tani vei au na raivotu ka'u a raica.

²⁵Au a qai tukuna vei ira na bobula na vosa kece i Jiova sa vakaraitaka vei au ko koya.

Isikeli 12

Ni sa ia na toki ko Isikeli sa vakatakarakarataki kina na veivakabobulataki i Setekaia, 1-16. Ni sa sautaninini talega sa vakatakarakarataki kina na kedra ca na Juta, 17-20. Era sa vunauci e na vuku ni nodra vosa vakaibalebale ca, 21-25. Ena vakayacori vakusakusa na raivotu, 26-28.

¹A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, ko sa tiko e na kedra maliwa na mataqali dautalaidredre, era sa vakamatana me ra raica, ka ra sega ni raica; era sa vakadaligana me ra rogoca, ka ra sega ni rogoca: ni ra sa mataqali dautalaidredre.

³Ia ko iko, na luve ni tamata, mo vakarautaka na nomu i yaya ni toki, ka toki tani e matadra e na siga: ia mo toki tani e matadra mai na nomu tikina ki na tikina tani: era mataqali dautalaidredre, ia de ra na vakanananu beka ga.

⁴Ia mo kauta ki tuba na nomu i yaya e na siga e matadra, me vaka nai yaya ni toki: ia mo lako tani e matadra e na yakavi, me vaka na nodra lako tani na bobula.

⁵Ni ra raica tiko, mo kelibasikataka na bai, ka yauta yani kina ki tuba.

⁶Ni ra raica tiko, mo colata yani, ia ni sa yakavi sobu, mo qai yauta tani: mo puloutaka na matamu, mo kakua ni raica na qele: ni'u sa qisi iko me sai vakatakilakila vei ira na mataqali ni Isireli.

⁷Ia ka'u a cakava me vaka sa vakaroti vei au: a noqu i yaya ka'u a yauta ki tuba e na siga, me vaka nai yaya ni toki vakabobula, ia e na yakavi, ka'u a kelibasikataka na bai e na ligaqu; ni sa yakavi sobu ka'u a qai yauta yani, ka'u a colata yani e matadra.

⁸A sa yaco vei au na vosa i Jiova e na mataka, ka vaka,

⁹Ko iko na luve ni tamata, era sa taroga vei iko, se sega, ko ira na mataqali ni Isireli, na mataqali dautalaidredre ko ya, A cava li ko sa cakava?

¹⁰Mo kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Sa bale vua na tui mai Jerusalemi na vosa ni parofisai bibi oqo, vei ira kece talega na mataqali ni Isireli era tiko kaya.

¹¹Mo kaya, Sai au nai vakatakilakila vei kemudou: me vaka na ka ka'u sa cakava, ena caka vakakina vei ira: era na toki tani, ka lako vakabobula yani.

¹²Ia na tui sa tiko vata kei ira ena ia na colacola e na yakavi sobu, ka curu yani: era na kelibasikataka na bai me ra yauta yani kina ki tuba: ena puloutaka na matana me kakua ni raica na qele ko koya.

¹³Ia ka'u na tevuka vua na noqu lawa, ena coriti talega e na noqu i cori: ia ka'u na kauti koya ki Papiloni ki na nodra vanua na kai Kalitia; ena mate maikea ko koya, ia ena sega ga ni raica.

¹⁴Ia ko ira kece era tiko vata kaya me vupei koya, kei ira kece na nonai valu, ka'u na dui vakasevi ira ki na mata ni cagi kecega; ia ka'u na ucuna nai seleiwau me muri ira.

¹⁵Ka ra na kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa dui vakasevi ira ki na veimatanitu, ka duibiubiuti ira ki na veivanua.

¹⁶Ia ka'u na vakavoca vei ira e lewe vica na tamata mai nai seleiwau, kei na dausiga, kei na mate dauveiveitaivi; me ra tukuna na nodra i valavala vakasisila kecega ki na veimatanitu era na dui yaco kina; ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

¹⁷A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁸Ko iko na luve ni tamata, mo kania vata na kemu madrai kei na kidroa, ka mo gunuva na memu wai e na sautaninini kei na nuiqawaqawa;

¹⁹ka kaya vei ira na lewe ni vanua, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova e na vukudra na lewe i Jerusalemi, *kei* na vanua ko Isireli; Era na kania na kedra madrai e na nuiqawaqawa, ka gunuva na medra wai ni ra domobula tiko, me yali laivi mai na nodra vanua na ka kece sa oso kina, e na vuku ni nodra i valavala kaukauwa kecega era tiko kina.

²⁰Ia ena lala mai na veikoro sa tawa, ka na rusa na vanua; ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

²¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²²Ko iko na luve ni tamata, a cava na vosa vakaibalebale ko ya sa tu vei kemudou na Isireli, ka vaka, Sa vakadedetaki na gauna, ka sa sega na raivotu me yaco?

²³O koya oqo mo tukuna kina vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Au na muduka na vosa vakaibalebale ko ya, a ra na sega ni cavuta tale me vosa vakaibalebale e Isireli; ia mo kaya ga vei ira, Sa voleka mai na kena gauna, kei nai vakadinadina ni raivotu kecega.

²⁴Ni na sega tale na raivotu lasu se na vosamana veicavilaki vei ira na mataqali i Isireli.

²⁵Ni sai au ko Jiova ka'u na vosa, ia na vosa ka'u na vosataka ena yaco; ena sega ni vakaberaberataki tale: e na nomudou gauna ga, koi kemudou na mataqali dautalaidredre, ka'u na cavuta na vosa, ka vakayacora, sa kaya na Turaga ko Jiova.

²⁶Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²⁷Ko iko na luve ni tamata, raica, era kaya na mataqali i Isireli, A raivotu sa raica ko koya sa yawa na kena siga, ka sa berabera sara na gauna sa parofisaitaka ko koya.

²⁸O koya oqo mo kaya kina vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ena sega ni vakaberaberataki tale e dua na noqu vosa, ia na vosa ka'u sa cavuta ena vakayacori mai, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 13

Sa ra vunauci ko ira na parofita lasulasu e na vuku ni nodra vosa lasu, kei na nodra sega ni yaga, kei na nodra i boro ca, 1-16. O ira talega na parofita yalewa e na vuku ni nodra dauvere, 17-23.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo parofisaitaka na ca vei ira na parofita i Isireli era ia na parofisai, ia mo kaya vei ira era ia na parofisai *sa vu ga mai lomadra, Dou rogoca na vosa i Jiova.*

³Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ena ca ko ira na parofita lialia, era muria na yalodra ka segai na ka era raica!

⁴Era sa vaka na fokise ni veikau ko ira na nomu parofita, i Isireli.

⁵Dou a sega ni cabe cake ki na tiki ni bai e basuki, se viria na nodra bai na mataqali i Isireli me ra tu rawa ni sa ia nai valu e na siga i Jiova.

⁶Era sa raica na ka wale kei na vosa mana lasu, ka vaka, Sa kaya ko Jiova: ia ko Jiova sa sega ni talai ira: a ra dauvakauqetiira na tamata me ra nuitaka na kena vakadinadinataki na vosa.

⁷Sa sega beka ni raivotu wale dou sa raica, ka sa sega beka ni vosamana lasu dou sa cavuta, ka kaya, Sa kaya ko Jiova; ia koi au, ka'u a sega ni vosataka?

⁸O koya oqo sa kaya kina vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni dou sa cavuta na ka wale, ka raica na ka lasu, au sa nomudou meca, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁹Ia na ligagu ena tarai ira na parofita era sa raica na ka wale, ka vosataka na vosamana lasu: era na sega ni tiko e na nodra i soqosoqo na noqu tamata, era na sega talega ni volai e nai vola ni mataqali ni Isireli, era na sega talega ni curu ki na nodra vanua na Isireli; ia dou na kila ni sai au na Turaga ko Jiova.

¹⁰E na vuku ni ka oqo, io, ni ra sa vakacalai ira na noqu tamata, ka kaya, Sa da tiko vakacegu; ka sa sega na vakacegu; ia sa viria na bai batu e dua, ka raica, eso tani era sa boroya e nai boro ca.

¹¹Mo kaya vei ira era sa boroya e nai boro ca, Ena bale ga: ena tau bi mai na uca; ia koi kemudou, na uca-cevata ka mata lelevu, dou na tau mai, ka dua na cava levu ena basuraka.

¹²Raica, ni sa bale mai na bai batu, ena sega beka ni kainaki vei kemudou, Sa evei li nai boro dou a boroya kina?

¹³O koya sa vosa kina vakaoqo na Turaga ko Jiova; Au na basuraka e na cava levu e na noqu cudru: ia ena yaco mai e na noqu lesa na uca tau bi, kei na uca-cevata ka mata lelevu e na noqu cudru levu me kenai vakaoti:

¹⁴ia ka'u na basuraka sobu na bai vatu dou sa boroya e nai boro ca, ka biuta sobu ki na qele, na kena yavu talega ena vakarairaitaki, ena bale sara ga, dou na vakaoti vata kaya talega: ia dou na qai kila ni sai au ko Jiova.

¹⁵Au na vakayacora vakaoqo na noqu cudru ki na bai vatu, vei ira talega era boroya e nai boro ca, ka'u na kaya vei kemudou, A bai vatu sa yali, ka sa yali talega ko ira era boroya;

¹⁶io, ko ira na parofita ni Isireli era parofisaitaki Jerusalemi, ka raica na kena raivotu ni vakacegu, ka sa sega na vakacegu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁷Ia ko iko, na luve ni tamata, mo vaqaqataka na matamu vei ira na goneyalewa ni kai nomu, era ia na parofisai e vu ga mai na lomadra; ia mo parofisaitaka na ca vei ira,

¹⁸ka kaya, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, Ena ca ko ira *na yalewa* era sa dauvauca nai lokoloko ki na duruduru-ni-liga kecega, ka cakava nai sala ni ulu vei ira nai tabayalewa kecega me vakasasa yalo kina! Mo dou vakasava li na yalodra na noqu tamata, ia dou na vakabula beka na yalodra me nomudou?

¹⁹Mo dou vosavakacacataki au talega beka vei ira na noqu tamata, me nomudou kina na parile eso e na qeteqete ni ligamudou ka so na kemudou tiki ni madrai, mo dou vakamatea eso na yalo sa sega ni dodonu me mate, ka vakabula eso na yalo sa sega ni dodonu me bula, ni dou lasutaki ira na noqu tamata era vakarorogo ki na ka lasu?

²⁰O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Raica, au sa cata na nomudou i lokoloko, dou sa vakasasa yalo kina maikea mo dou tudaitaka, ia ka'u na dresulaka tani mai na ligamudou, ka vakabula na yalo dou sa vakasasa, na yalodra sa tudaitaki.

²¹Au na dresuka talega na nomudou i sala, ka kaliraki ira na noqu tamata mai na ligamudou, ka ra na sega ni tiko tale e na ligamudou me ra vakasavi; ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

²²Ka ni dou a vakararawataka na lomana na yalododonu e na nomudou lasu, ia koi au, ka'u a sega ni vakararawataka; ka dou sa vakuauwataka na ligana na tamata ca, me kakua ni lesu mai ko koya mai na nonai valavala ca, ni dou sa yalataka vua na bula:

²³ia dou na sega kina ni raica tale na ka wale; ka dou na sega talega ni cakava na ka mana lasu: ni'u na kaliraki ira na noqu tamata mai na ligamudou: ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 14

O koya ga na Kalou, ena vosa yani vei ira era qarava na kalou lasu, me vaka na nodra i valavala, 1-5. Era sa vunauci me ra veivutuni de ra cudruvi e na dauveivakacalai, 6-11. Ena sega ni vakadaro rawa na lewa ni Kalou, ena yaco ga na viakana, kei na manumanu ca, kei nai valu, kei na mate ca, 12-21. Ena vo tiko eso me ra vakavulici kina na tamata tani, 22,23.

¹Sa qai lako mai vei au eso vei ira na qase ni Isireli, ka tiko e mataqu.

²A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

³Ko iko na luve ni tamata, ko ira na tamata oqo era dui vakaduria na nodra matakau e na lomadra, ka ra dui tauca e matadra na nodra caka cala era tarabe kina: me'u sa tarogi li vei ira oqo?

⁴O koya oqo mo kaya kina vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Na tamata yadua ni mataqali i Isireli sa vakaduria na nona matakau e na lomana, ka sa tauca e matana na nona caka cala e tarabe kina, ka sa lako vua na parofita; koi au ko Jiova, ka'u na vosa yani vua sa lako mai me vaka na nona matakau e vuqa;

⁵me'u taura na mataqali i Isireli e na lomadra ga, ni ra sa yalovakatani vei au ko ira kecega e na vuku ni nodra matakau.

⁶O koya oqo mo kaya kina vei ira na mataqali i Isireli, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Dou veivutuni, ka biuta tani na nomudou matakau; ka mo dou vagolea tani na matamudou mai na nomudou ka vakasisila kecega:

⁷ko ira yadua e na mataqali i Isireli, kei ira na kai tani era tiko mai Isireli, sa na tawasei koya tani vei au, ka vakaduria na nona matakau e na lomana, ka

sa tauca e matana na nona caka cala e tarabe kina, ka qai lako vua na parofita me tarogi au vua; koi au ko Jiova ka'u na vosa yani vua:

⁸ia ka'u na vaqaqataka na mataqu vua na tamata ko ya me sa ca, ka'u na cakavi koya, mei vakatakilakila kei nai bole, ka muduki koya tani maivei ira na noqu tamata; ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

⁹Ia ke sa vakacalai na parofita, ni sa cavuta e dua na ka, sai au ko Jiova ka'u sa vakacala na parofita ko ya, ia ka'u na dodoka yani vua na ligaqu, ka vakarusai koya tani maivei ira na noqu tamata na Isireli.

¹⁰A ra na dui colata nai sau ni nodra caka cala: me vaka na nona cudruvi sa taroga vua, ena vaka talega kina na nona cudruvi na parofita;

¹¹me kakua tale ni lako sese kina vei au na mataqali i Isireli, se vakadukadukalitaki tale e na nodra talaidredre kecega; me ra yaco ga me noqu tamata, koi au talega, me'u yaco me nodra Kalou, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹²A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹³Ko iko na luve ni tamata, ni sai valavala ca vei au e dua na vanua ni sa talaidredre sara, ka'u na qai dodoka yani kina na ligaqu, ka muduka na ka e bula kina, io, na madrai, ka vakayacora kina na viakana, ka muduka tani maikina na tamata kei na manumanu:

¹⁴ke ratou tiko kina na tamata tolutolu oqo, ko Noa, kei Taniela, kei Jope, ke ratou na dui vakabula ga na yalodratou e na nodratou yalododonu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁵Kevaka ka'u sa lewa me lakova na vanua na manumanu ca ka ra vakacacana, me sa lala, ka sega na tamata me lako voli rawa kina e na vuku ni manumanu:

¹⁶ke ratou tiko kina na tamata tolutolu oqo, *me vaka na dina ni* noqu bula, sa kaya na Turaga ko Jiova, eratou na sega ni vakabula na luedratou tagane se na luedratou yalewa; ko iratou dina ga era na vakabulai; ia na vanua, ena lala sara ga.

¹⁷Kevaka ka'u na vakayacora ki na vanua nai seleiwau, ka kaya, Nai seleiwau, mo lako voli yani ki na loma ni vanua; ka me'u muduka tani maikina na tamata kei na manumanu:

¹⁸ke ratou tiko kina na tamata tolutolu oqo, *me vaka na dina ni* noqu bula, sa kaya na Turaga ko Jiova, eratou na sega ni vakabula na luvedratou tagane se na luvedratou yalewa, ko iratou dina ga ena vakabulai.

¹⁹Kevaka ka'u na vakayacora ki na vanua ko ya na mate dauveiveitaui, ka sovaraka na noqu cudru e na mate, me'u muduka tani maikina na tamata kei na manumanu:

²⁰ke ratou tiko kina ko Noa, kei Taniela, kei Jope, *me vaka na dina ni* noqu bula, sa kaya na Turaga ko Jiova, eratou na sega ni vakabula e dua na luvedratou tagane se dua na luvedratou yalewa; na yalodratou dina ga eratou na vakabula e na nodratou yalododonu.

²¹Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Io ka vakabeka evei na kena levu cake ni ka'u sa vakauta ki Jerusalemi na noqu ka rarawa kava, nai seleiwau, kei na viakana, kei na manumanu ca, kei na mate dauveiveitaui, me'u muduka tani maikina na tamata kei na manumanu?

²²Ia ka raica, ena vo tiko kina eso era na kau tani mai, na gonetagane kei na goneyalewa: raica, era na lako mai kivei kemudou, ia dou na raica na nodra i tovo kei na nodra i valavala: dou na qai vakacegui e na vuku ni ca ka'u sa vakayacora ki Jerusalemi, kei na ka kece ka'u sa vakayacora kina.

²³Ka ra na vakacegui kemudou, ni dou sa raica na nodra i tovo kei na nodra i valavala: dou na qai kila ni'u sa sega ni cakava wale na ka kece ka'u sa cakava kina, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 15

Sa tukuni e na vosa vakatautauvata ni kau ni vaini na nodra sega ni yaga kei na kedra biu na kai Jerusalemi, 1-8.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, A cava na kena yaga cake na vu ni vaini ki na kau eso, se ki na taba ni kau eso mai na veikau?

³Me na kau beka e dua na tikina me yaga ki na dua na cakacaka? se na kau beka e dua na tikina mei vako me rube kina e dua nai yaya?

⁴Raica, sa biu ga ki na bukawaqa me kena buka; sa kania na muana ruarua na bukawaqa, ia na tolona sa yavu. Me na yaga li e na dua na cakacaka?

⁵Raica, ni sa taucoko, sa sega ni yaga ki na dua na cakacaka: ia ni sa kania na bukawaqa, ka sa yavu, me na qai yaga vakacava ki na dua na cakacaka?

⁶O koya sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Me vaka na vu ni vaini ki na vu ni kau ni veikau, ka'u a solia ki na bukawaqa me kena buka, kau na soli ira vakakina na kai Jerusalemi:

⁷ia ka'u na vaqaqataka na mataqu vei ira me ra ca; era na lako tani mai na dua na bukawaqa, ia na bukawaqa tani ena kani ira; ia dou na kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa vaqaqataka na mataqu vei ira me ra ca.

⁸Ia ka'u na vakalalataka sara na vanua ni ra sa dautalaidredre vakalevu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 16

Sa tukuni e na vosa vakatautauvata na nodra i tubutubu ca na kai Jerusalemi, 1-5, kei na loloma ni Kalou vei ira, 6-14, kei na nodra vuki ki na kalou lasu kei nai valavala ca, 15-34, kei na nodra cudruvi vakalevu, 35-43, ni sa uasivi cake na nodra i valavala ca, 44-59. Era na lomani tale emuri, 60-63.

¹Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo vakatakila ki Jerusalemi na kenai valavala vakasisila,

³ka vaka, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova ki Jerusalemi; A nomu i tubutubu kei na nomu sucu sa vu mai na vanua ko Kenani; na tamamu na Amoraiti, ia na tinamu na Itaiti.

⁴Ia e na vuku ni nomu sucu, e na siga ko a sucu kina sa sega ni druti na nomu vicovico, ko a sega talega ni vui e na wai mo savasava, o sa sega talega ni caka e na masima, sa sega talega ni viviraki vei iko nai sulu ni gone.

⁵Sa sega e dua sa lomani iko, me cakava vei iko e dua na ka vakaoqo, me sa yalovinaka vei iko; ia ko a biu tani ga ki nai bili ni koro e na siga ko a sucu kina ni ko sa vakasisilataki.

⁶Ia ni'u a lako voli yani vei iko, ka raici iko ni ko sa moqe tu e na nomu dra, ka'u a kaya vei iko *ni ko sa davo* e na nomu dra, Mo bula; io ka'u a kaya vei iko *ni ko sa davo* e na nomu dra, Mo bula.

⁷Au a vakalewevuqataki iko mo vaka na buroro ni vanua, ia ko sa tubu cake me levu mai, ka sa vakaiukuukutaki vakaidina; a sucumu sa levu vinaka mai, kei na drau ni ulumu sa tubu sara, ia ko a luvawale ga ka sega ni vakaisulu.

⁸Ia ni'u a lako voli yani ka raici iko, sa qai nomu gauna na gauna mo lomani kina; ia ka'u a tevuka yani vei iko na noqu i tutuvi ka vakaisulutaki iko: io, ka'u a bubului vei iko, ka ia na veiyalayalati kei iko, sa kaya na Turaga ko Jiova, ia ko a yaco mo noqu.

⁹Au a qai silimi iko e na wai; ia ka'u a sava tani vei iko na nomu dra, ka lumuti iko e nai lumu;

¹⁰ka vakaisulutaki iko e nai sulu veivolavolai, ka vakaivavataki iko e na kuli ni babale, ka vauca vei iko na lineni matailalai, ka puloutaki iko e na pulou silika;

¹¹au a vakaiukuukutaki iko talega, ka daramaka na qato ki na ligamu, ka vakaitaubetaki iko e na sinucodo;

¹²ka vakaiukuukutaki *iko* e na mama ni ucu, kei na mama ni daligamu, ka vakaisalataki iko e nai sala lagilagi.

¹³Ia ko a vakaiukuukutaki e na koula kei na siliva; ia na nomu i sulu na lineni matailalai, kei na silika kei nai sulu veivolavolai; a kemu na madrai droka vinaka, kei na oni, kei na lolo, ia ko sa matavinaka sara mai, ka ko sa yaco talega mo matanitu.

¹⁴Ka sa rogo yani na yacamu ki na veimatanitu tani e na vuku ni nomu matavinaka: ni ko sa lagilagi sara e na vuku ni noqu i ukuuku, ka'u a solia vei iko, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁵Ia ko a vakararavi ga e na nomu matavinaka, ka sa ia na dautagane e na vuku ni kemui rogorogo, ka sa ia vakalevu na nomu dautagane kei ira kecega era sa lako voli yani, ko sa dui nodra yadua ga.

¹⁶Ia ko a kauta eso na nomu i sulu, ka cakava na nomu veiyasana cecere e na ka e veivolavolai, ka sa ia kina na dautagane: sa sega na ka me vakakina, ena segasega talega.

¹⁷Ia ko a kauta na nomu i yaya vakaiukuuku, na noqu koula kei na noqu siliva, ka'u a solia vei iko, ka sa cakava kina na nomu i vakatakarakara ni tagane, ka ia kaya na dautagane,

¹⁸ka sa kauta na nomu i sulu veivolavolai, ka vakaisulutaki ira: ia ko sa tauca e matadra na noqu waiwai kei na noqu ka boi vinaka:

¹⁹a noqu kakana talega ka'u a solia vei iko, na madrai droka vinaka, kei na lolo, kei na oni, ka'u a vakani iko kina, ko sa tauca tale e matadra me ka boi vinaka: io sa vaka ga kina, sa kaya na Turaga ko Jiova.

²⁰Ia ko a kauta talega na luvemu tagane kei na luvemu yalewa, o ira ko a vakasucuma vei au, ka sa vakacobora vei ira me ra kania. Sa ka lailai beka na nomu dautagane,

²¹mo kuria ni ko sa vakamatei ira talega na luvequ, ka soli ira me ra vakacobori e loma *ni buka waqa* me nodra?

²²Ia e na nomu i valavala vakasisila kecega kei na nomu dautagane ko sa sega ni nanuma na gauna ko a gone kina, ka ko sa luvawale ka sega ni vakaisulu, ka moqe tu e na nomu dra.

²³Ka sa yaco ni sa caka oti na nomu i valavala ca kecega, (ena ca, ena ca ko iko! sa kaya na Turaga ko Jiova;)

²⁴ko sa qai tara na nomu bure cecere, ka cakava na nomu yasana cecere e na saqata ni koro kecega.

²⁵E na mua ni sala kecega ko sa tara na nomu yasana cecere, ka vakasisilataka na nomu matavinaka me cati, ka vakarawarawataka na yavamu vei ira yadua sa lako voli yani, ka vakalevutaka na nomu dautagane.

²⁶Ia ko a ia na dautagane kei ira na kai Ijipita na wekamu yagolevu; ka sa vakalevutaka na nomu dautagane, mo vakacudrui au.

²⁷Ia raica, au a dodoka yani kina na ligagu vei iko, ka vakalailaitaka na kemu kakana, ka soli iko ki na nodra veitalia na goneyalewa ni Filisitia era cati iko, ko ira ka maduataka sara na nomu i valavala ca.

²⁸O sa ia talega na dautagane kei ira na kai Asiria, ni ko a sega ni mamau rawa; io, ko sa ia na dautagane kei ira, ka sega ga ni ko mamau kina.

²⁹Ia ko sa vakalevutaka na nomu dautagane e na vanua ko Kenani ka yacovi Kalitia; ka sega talega ni ko mamau kina.

³⁰Ko sa yallowai vakaidina, sa kaya na Turaga ko Jiova, ka ni ko sa cakava na ka kece oqo, sai valavala ni yalewa dautagane e yalolevu;

³¹ni ko sa tara na nomu bure cecere e na mua ni sala kecega, ka cakava na nomu yasana cecere e na saqata ni koro kecega; ia ko a sega ni vakataki ira na yalewa dautagane, ka ni ko sa beca ga nai solisoli;

³²me vakataki koya ga na yalewa dauveibutakoci sa vakabauta na kai tani mei sosomi ni watina!

³³Era sa dausolia nai solisoli vei ira kecega na dautagane: ia ko iko, ko sa solia na nomu i solisoli vei ira kecega na nomu i tau, ka voli ira, me ra lako mai vei iko mai na veiyasana kecega me ra ia na veibutakoci kei iko.

³⁴Ka sa dua tani ko iko e na nomu dautagane, ka dua tani ko ira na yalewa *tani*, ni sa sega e dua sa muri iko me ia na veibutakoci: ni ko sa solia nai solisoli, ia nai solisoli sa sega ni soli vei iko, oqo ko sa cakacaka vakatani kina.

³⁵O koya oqo, ko iko na dautagane, mo rogoca kina na vosa i Jiova:

³⁶Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni ko sa vakalevutaka na nomu ka velavela, ka vakaraitaka na nomu luvawale e na nomu dautagane kei ira na nomu i tau, kei na nomu matakau kecega ko sa vakasisila kina, e na vuku talega ni kedra dra na luvemu, ko a solia vei ira;

³⁷raica, au na vakasoqoni ira kece kina na nomu i tau, dou a veitau kei ira, kei ira kece ko sa lomana, kei ira kece vata talega ko sa cata; io, ka'u na vakasoqoni ira vakaca vei iko mai na veiyasana, ka vakavotuya vei ira na nomu luvawale, me ra kunea kecega na nomu luvawale.

³⁸Ia ka'u na lewai iko me vaka era lewai ko ira era dautagane ka vakadave dra; ka'u na vakayacora vei iko na dra ni cudru kei na vuvu:

³⁹ka'u na soli iko talega ki na ligadra, ka ra na talaraka sobu na nomu bure cecere, ka basuka sobu na nomu veiyasana cecere: ka ra na luvata tani vei iko na nomu i sulu, ka kauta tani na nomu i yaya vakaiukuuku, ka biuti iko mo luvawale tu ka sega ni vakaisulu:

⁴⁰ka ra na kauta cake mai na kemui valu, ka ra na vakaviriki iko e na vatu, ka laubasikataki iko e na nodra i seleiwau:

⁴¹ka ra na vakama na nomu veivale e na bukawaqa, ka cudruvi iko e matadra na yalewa e lewe vuqa: ia ka'u na vakaotia sara na nomu dautagane, ia ko na sega tale ni solia nai solisoli.

⁴²Ia ena vakamalumutaki kina na noqu cudru vei iko, ena mudu talega vei iko na noqu vuvu, ia ka'u na cegu, ka sega ni cudru tale.

⁴³Ni ko sa sega ni vakananuma na gauna ko a gone kina, ka sa vakararawataki au tikoga e na ka kece oqo; raica, koi au ka'u na sauma talega kina na nomu i valavala ki na ulumu, sa kaya na Turaga ko Jiova: ia ko na sega ni cakava tiko na ca oqo mei kuri ni nomu i valavala vakasisila kecega.

⁴⁴Raica, o ira kece era taurivaka nai bole era na taurivaka na kemui bole oqo, ka kaya, Sa tautauvata ga koi rau na veitinani yalewa.

⁴⁵Sai iko na luve i tinamu, ka sa cata na watina kei na luvena; sai iko talega dou veitacini kei tacimu, era sa cata na watidra kei na luvedra: sa tinamu na Itaiti, a tamamu na Amoraiti.

⁴⁶Sa tuakamu talega ko Samaria, ko koya kei na luvena yalewa era tiko ki na nomu i mawi: ia ko Sotoma kei ira na luvena yalewa ka tiko ki na nomu i matau sa tacimu.

⁴⁷Ia ko a sega ni muria na nodra i valavala, se cakava me vaka na nodra i valavala vakasisila: ia ni vaka sa ka lailai ga ko ya, ko sa vakacacataki iko vakalevu e na nomu i valavala kecega ka vakalailai ga ko ira.

⁴⁸Sa kaya na turaga ko Jiova *me vaka na dina ni* noqu bula, sa sega ni cakava ko Sotoma na tacimu, se ko ira na luvena yalewa, me vaka na ka dou sa cakava, ko iko kei ira na luvemu yalewa.

⁴⁹Raica, oqo na caka cala i Sotoma na tacimu, na viavialevu, kei na daumamau e na kakana, kei na dautiko vakacegu wale ka tu vua kei ira na luvena yalewa, ia sa sega ni vakaukauwataka ko koya na ligadra na malumalumu kei na dravudravua.

⁵⁰A ra viaviamarama talega, ka ra cakava na ka vakasisila e mataqu: o koya oqo ka'u a kauti ira tani kina ni'u a raica.

⁵¹Ia sa lailai sobu nai valavala ca i Samaria ka sa levu cake na nomu i valavala ca; ia ko sa vakalevutaka na nomu i valavala vakasisila ka vakalailai ko ira, ka sa vakadonui ira na tacimu e na nomuni valavala vakasisila kecega ko sa cakava.

⁵²Io ko iko talega, ko daulewai ira na tuakamu, mo colata na nomu madua e na vuku ni nomu i valavala ca ko sa cakava me vakasisila vakalevu cake e na nodra: era sa dodonu cake vei kemudou: io mo taqaya talega ko iko, ka mo luvu e na madua, ni ko sa vakadonui ira na tacimu.

⁵³Ni'u na kauti ira tale mai era vakabobulataki, *ioko* Sotoma kei ira na luvena yalewa era vakabobulataki, kei Samaria kei ira na luvena yalewa era

vakabobulataki *ka'u na qai kauti ira tale mai* na nomu bobula era sa vakabobulataki e na kedra maliwa:

⁵⁴mo luvuci kina e na nomu madua, ka mo vakataqayataki e na ka kecega ko sa cakava, ni ko sa vakacegui ira.

⁵⁵Ia ni ra na lesu tale na tacimu, ko Sotoma kei ira na luvena yalewa, me ra mai tiko me vaka eliu, ka sa lesu ko Samaria kei na luvena yalewa, me ra mai tiko me vaka eliu, dou na qai lesu talega kei ira na luvemu yalewa mo dou mai tiko me vaka eliu.

⁵⁶Ia ko sa sega ni cavuta na tacimu ko Sotoma e na siga ni nomu viavialevu,

⁵⁷ni sa bera ni vakavotui na nomu ca; me vaka e na gauna era vakarogocataki iko kina ko ira na goneyalewa ni Siria, kei ira kece era tiko voliti koya, *kei* ira na goneyalewa ni Filisitia, era beci iko mai na veiyasana:

⁵⁸na nomu i valavala ca kei na nomu i valavala vakasisila, sa baleti iko ga, sa kaya ko Jiova.

⁵⁹Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Io *ka'u* na cakava vei iko me vaka na ka ko sa cakava, ni ko sa beca na bubului ni ko sa vakacacana na veiyalayalati.

⁶⁰Ia *ka'u* na nanuma na noqu veiyalayalati kei iko e na gauna ko a gone kina, ka vakataudeitaka vei iko na veiyalayalati tawa mudu.

⁶¹O na qai nanuma na nomu i valavala, ka madua sara kina, ni ko na bauti ira na tacimu, ko ira era qase vei iko kei ira era gone vei iko: ia *ka'u* na soli ira vei iko me ra luvemu yalewa; ia ka segai e na nomu veiyalayalati.

⁶²Ia *ka'u* na vakataudeitaka na noqu veiyalayalati kei iko; io ko na kila ni sai au ko Jiova:

⁶³mo nanuma kina, ka mo taqaya, ka sega ni rawa tale ni dalaga e na vuku ni nomu madua, ni'u sa bokoca kecega na ka ca ko sa cakava oti, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 17

A vosa vakatautauvata ni ikeli e rua kei na vaini, 1-10, sa vakatakilai kina na ca me yacovi Jerusalemi ni sa vuki tani mai Papiloni ki Ijipita, 11-21. Sa yalayala na Kalou me tea e dua na vu ni sitari dina sara, 22-24.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo cavuta yani e dua na vosa vakaibalebale, ka tukuna e dua na vosa vakatautauvata ki na mataqali i Isireli;

³ka kaya, Sa vosa vakaoqo na Turaga ko Jiova; E dua na ikeli levu, ka vakatabana lelevu, ka vakatabana balavu, ka ka levu na lawena, ka veivolavolai, sa lako mai ki Lepanoni, ka kauta tani na vuso ni dua na taba ni sitari:

⁴sa cova ko koya na ulu ni tabana lalai, ka kauta ki na dua na vanua dauveivoli; ka sa tea ko koya e na dua na koro ni tamata dauveivoli.

⁵Sa kauta talega eso na sore ni kau ni vanua, ka tea e na dua na were bulabula; sa kauta ko koya ki na bati ni wai levu, ka tea me vaka na vu ni wilou.

⁶A sa tubu, ka yaco me vaini leka e dautete yani, sa golevi koya *na ikeli* na kena tubucoke, ia na wakana, sa tu e rukuna: ka sa yaco me vaini, ka vakatabana mai, ka tubu na tabana lalai.

⁷Ka sa qai dua tale na ikeli levu, ka vakatabana lelevu, ka levu na lawena: ka raica, na vaini oqo sa vaqara yani na wakana vua, ia na tabana sa sala yani vua, me vakasuasuatata ko koya e na tova ni nonai teitei:

⁸sa tei e na qele vinaka e na bati ni wai levu, me tubu na tabana, ka vuataka na vuana, me sa vaini vinaka.

⁹Mo kaya, Sa vosa vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ena tubu vinaka tiko li? ena sega beka ni cavuta na wakana ko koya, ka cebeta na vuana, me malai? ena malai ga na drauna kece e qai tubu, ia ka sega e na vuku ni kaukauwa levu se na kedra lewe levu na tamata e rawa kina na kenai cavuivuvu.

¹⁰Ia raica, ni sa tei, ena tubu vinaka tiko li? ni sa qai liwavi koya na cagi mai na tu-i-cake, ena sega beka ni malai sara yani? ena malai ga e na tova ka tubu kina.

¹¹Ia sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹²Mo kaya mada ki na mataqali dautalaidredre, Dou sa kila se segai, nai *balebale ni* ka oqo? mo tukuna *vei ira*, Raica, sa lako mai ki Jerusalemi ko tui Papiloni, ka sa tauri koya na kena tui, kei ira na kena turaga, ka kauti ira vata kaya ki Papiloni;

¹³ka sa kauta e dua vei ira na kawa ni tui, ka ia na veiyalayalati kaya, ka sa vakabubuluitaki koya: ka sa kauti ira talega na qaqa ni vanua:

¹⁴me sa matanitu kaisi mai, me kakua ni vueti cake, ia me sa vakabau ga na nona veiyalayalati me sa dei kina:

¹⁵ia sa vuki tani vua ko koya ni sa talai ira na nona mata ki Ijipita, me ra solia vua na ose ka lewe vuqa talega na tamata. Sa na vakayacori li ko koya? sa na bula beka ko koya sa cakava na ka vakaoqo? Se me vakacacataka li na veiyalayalati, ka bula ga?

¹⁶Sa kaya na Turaga ko Jiova, *me vaka na dina ni* noqu bula, e na yasana dina ga ni tui ka buli koya me tui, ka sa beca na nona bubului, ka sa vakacacana na nona veiyalayalati, ni sa tiko ko koya e na loma i Papiloni ena mate ga.

¹⁷Ena sega talega ni yaga vua ko Fero, kei na nonai valu kaukauwa kei na nonai vavakoso levu, ni ra viri suva, ka tara na vale ni valu, me muduka laivi kina na tamata e lewe vuqa:

¹⁸ni sa beca ko koya na bubului e na nona vakacacataka na veiyalayalati, io, ni sa solia oti na ligana, ka cakava na *ka kece* oqo, ena sega ni bula ko koya.

¹⁹O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; *Me vaka na dina ni* noqu bula, ni sa beca ko koya na noqu bubului ko ya, ka sa vakacacataka na noqu veiyalayalati ko ya, ka'u na sauma dina ga vua.

²⁰Ia ka'u na tevuka vua na noqu lawa, ena coriti talega e na noqu i cori, ia ka'u na kauti koya ki Papiloni, ka ia na veilewai kaya maikea e na vuku ni nona lasu sa lasu kina vei au.

²¹Ia ko ira kecega era dro vata kaya kei ira kecega na nonai valu era na mate e nai seleiwau, ia ko ira sa vo era na dui vakasevi ki na mata ni cagi kecega: ia dou na kila ni sai au ko Jiova ka'u sa cavuta.

²²Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Koi au ka'u na kauta na vuso ni sitari cecere, ka tea; ka'u na cova mai na ulu ni tabana lalai e dua sa malumalumu, ia ka'u na tea e na dua na ulu-ni-vanua cecere ka rewa-i-cake:

²³ia ka'u na tea e na ulu-ni-vanua cecere nei Isireli: ka na tubu cake na tabana, ka vuataka na vuana, me sa vu ni sitari vinaka sara: ena tiko talega e rukuna na yavusa manumanu vuka kecega; ka ra na tiko ga e na rurugu ni tabana.

²⁴Ka ra na kila kecega na kau ni vanua ni sai au ko Jiova ka'u sa vakabalea na vu ni kau cecere, ka vakalevulevuya na vu ni kau lekaleka, ka vakamalaitaka na kau bulabula, ka vakabulabulataka na kau malai: koi au ko Jiova ka'u sa cavuta ka'u sa cakava talega.

Isikeli 18

Sa vunaucu na Kalou na tamata era sa cavuta na vosa vakatautauvata ni vua-ni-vaini wiwi, 1,2. Sa tukuna ko koya na nonai valavala vua na tamata yalododonu, 3-9; vua na gone ca ni tamata yalododonu, 10-13; vua na gone yalododonu ni tamata ca, 14-18; vua na tamata sa qai veivutuni, 19-23; vua talega na tamata yalododonu ni sa vuki tani tale, 24. Sa tukuna ni sa dodonu na nonai valavala, 25-28. Sa vunauci ira me ra veivutuni, 29-32.

¹Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²A cava dou sa taura kina na vosa vakaibalebale oqo, e na vuku i Isireli ka kaya, O ira na qase era sa kania na vua-ni-vaini, ia na batidra na luedra sa mucu kina?

³Sa kaya na Turaga ko Jiova, *me vaka na dina ni noqu bula*, ena sega tale na ka mo dou taura kina na vosa vakaibalebale oqo e Isireli,

⁴Raica, sa noqu na yalo kecega: na yalo ni qase, kei na yalo ni luvena, sa noqu ga: ia na yalo ga sai valavala ca ena mate.

⁵Ia kevaka sa yalododonu e dua na tamata, ka sa cakava na ka sa dodonu ka vinaka,

⁶ka sega ni kana e na veiulu-ni-vanua, se ta cake ki na nodra matakau na mataqali i Isireli, se vakacacana na wati ni kai nona, se torova e dua na yalewa sa tauva na nona mate vakavula,

⁷ka sega ni vakasaurarataka e dua, ka sa vakasuka na kenai vakadinadina vua sa kerea e dua na ka, ka sega ni koveraka e dua, sa soli kakana vua sa viakana, ka sa vakaisulutaki koya sa luvawale;

⁸sa sega ni soli ka me saumi vakatawadodonu kina, ka sa sega ni taura na kenai kere, ka sa tarova na ligana mai na caka cala, ka sa lewa vakadodonu vei ira na tamata,

⁹sa muria na noqu vunau ko koya, ka sa vakabauta na noqu lewa, me ia na cakacaka dina; sa qai tamata yalododonu ko koya, sa na bula vakaidina ga, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁰Kevaka ena sucu e dua na luvena tagane sa dauvakacaca, *se* daulaba, se cakava e dua na ka vakaoqo,

¹¹ka sa sega ni cakava ko koya e dua na ka *dodonu* ko ya, ia ka sa kana e na veiulu-ni-vanua, ka vakacacana na wati ni kai nona,

¹²ka vakasaurarataka na dravudravua kei na luveniyali, ka ia na dauveikoveraki, ka sa sega ni vakasuka na kenai vakadinadina, ia sa ta cake ki na matakau ka sa cakava ga na ka vakasisila,

¹³ka solia nai yau me saumi vakatawadodonu, ka sa taura ga na kenai kere: ena bula li ko koya? ena sega ni bula: sa cakava na ka vakasisila kecega oqo; ena mate vakaidina ko koya: ena baleti koya ga na nona mate.

¹⁴Ka raica, *kevaka* ena sucu e dua na luvena tagane, ka sa raica kecega nai valavala ca sa cakava ko tamana, ka sa veinanuyaka, ka sega ni cakava na ka e vakakina,

¹⁵ka sa sega ni kana e na veiulu-ni-vanua, se ta cake ki na nodra matakau na mataqali i Isireli, se vakacacana na wati ni kai nona,

¹⁶se vakasaurarataka e dua, se bureitaka nai vakadinadina, se ia na dauveikoveraki, sa soli kakana vua sa viakana, ka vakaisulutaki koya sa luvawale,

¹⁷sa tarova na ligana mai vua sa dravudravua, sa sega ni taura nai voli ni ka e kerei kei nai yau e tubu kina; sa cakava ga na noqu lewa, ka sa muria na noqu vunau; ena sega ni mate ko koya oqo e na vuku ni caka cala i tamana, ena bula vakaidina ko koya.

¹⁸Ia na tamana, ni sa dauia na veivakasaurarataki, ka daukoveraka na wekana, ka sa cakava na ka sa sega ni vinaka e na kedra maliwa na kai nona, raica, ena mate ga ko koya e na nona caka cala.

¹⁹Ia ka dou sa kaya, Sa vakaevei? sa sega ni cudruvi li na gone e na vuku ni caka cala ni tamana? Ke cakava na luvena na ka sa dodonu ka vinaka, ka vakabauta kecega na noqu vunau, ka cakava, sa na bula vakaidina ga ko koya.

²⁰Na yalo sai valavala ca, ena mate ga, Ena sega ni cudruvi na gone e na caka cala i tamana, a tamana talega ena sega ni cudruvi e na caka cala ni luvena: a nona caka dodonu na yalododonu ena tu ga vua, kei na nona ca na tamata ca ena tu ga vua.

²¹Ia kevaka ena saumaki mai na tamata ca mai na nonai valavala ca kecega sa kitaka, ka vakabauta kecega na noqu vunau, ka cakava na ka sa dodonu ka vinaka, ena bula vakaidina ko koya, ena sega ni mate.

²²Na nona talaidredre kecega ena sega ni cavuti vua: ena bula ga ko koya e na nonai valavala dodonu.

²³Me'u vinakata vakalailai na nona mate na tamata ca, sa kaya na Turaga ko Jiova: au sega beka ni vinakata cake ni sa saumaki ko koya mai na nona sala ca, ka me bula?

²⁴Ia ni sa suka tani na tamata yalododonu, mai na nona caka dodonu, ka kitaka na ka ca, *ka* cakava me vaka nai valavala vakasisila kecega sa cakava na tamata ca, ena bula li ko koya? A nonai valavala dodonu kece sa cakava

oti ena sega ni nanumi tale: na nona talaidredre sa talaidredre kina, kei na nonai valavala ca sai valavala ca kina, ena mate ga kina ko koya.

²⁵Ia dou sa kaya, Sa sega ni dodonu na lewa ni Turaga. Dou rogoca mada, na mataqali i Isireli; Sa sega li ni dodonu na noqu lewa? sa sega beka ni tawa dodonu na nomudou lewa?

²⁶Ni sa vuki na *tamata* yalododonu mai na nona caka dodonu, ka la'ki cakava na ka ca, ka qai mate; ena mate e na vuku ni nona ca sa cakava.

²⁷Ia, ni sa saumaki mai na *tamata* ca mai na nona ca sa kitaka, ka cakava na ka sa dodonu ka vinaka, ena vakabula na yalona ko koya:

²⁸ni sa vakananuma, ka saumaki mai na nonai valavala ca kecega, ena bula vakaidina ko koya, ena sega ni mate.

²⁹Ia ka sa kaya tiko na mataqali i Isireli, Sa sega ni dodonu na lewa ni Turaga. Sa sega li ni dodonu na noqu i valavala, oi kemudou na mataqali i Isireli? Sa sega beka ni tawa dodonu na nomudou lewa?

³⁰O koya oqo ka'u na lewai kemudou yadua kina, na mataqali i Isireli, me vaka na nomudou i valavala yadua, sa kaya na Turaga ko Jiova. Dou veivutuni, ka saumaki mada mai na nomudou i valavala ca kecega; ena qai sega ni vu ni nomudou rusa na caka ca.

³¹Dou biuta tani vei kemudou na nomudou i valavala ca kecega, dou sa daucala kina; ka vakavouya na lomamudou kei na yalomudou: a cava dou via mate kina oi kemudou na mataqali i Isireli?

³²Ni'u sa sega ni vinakata na nona mate e dua na tamata sa mate, sa kaya na Turaga ko Jiova: o koya oqo mo dou saumaki mada mai, mo dou bula.

Isikeli 19

Sa lelevaki ko ira na luve ni tui, e na vosa vakatautauvata ni luve ni laioni sa rawai e nai keli, 1-9; sa lelevaki talega ko Jerusalemi, e na vosa vakatautauvata ni vaini sa malai, 10-14.

¹Ia oqo ko iko, mo taurivaka na lele e na vukudra na turaga ni Isireli,

²ka kaya, A cava na tinamu? A laioni yalewa: sa koto ko koya e na kedra maliwa na laioni, e na kedra maliwa na luve ni laioni, sa maroroya na luvena.

³Ka sa raica vinaka e dua na luvena: ka sa tubu cake me laioni kaukauwa cake, a sa vakavulici me toboka na kena; ka sa daukana tamata.

⁴Era sa rogoca kina na veivanua; ka sa tobo e na nodra i keli, ka ra sa kauti koya ni sa vesu tu ki na vanua ko Ijipita.

⁵Ia ni sa raica na *laioni* yalewa ni sa wawa tiko ko koya, ka sa yali na ka e nuitaka, sa qai kauta e dua tale na luvena, ka maroroi koya me laioni kaukauwa cake.

⁶A sa veilakoyaki tu e na kedra maliwa na laioni, ka sa tubu cake me laioni kaukauwa cake, ka sa vakavulici me toboka na kena, ka sa daukana tamata ko koya.

⁷Ka sa kunea ko koya na nodra vale vakaturaga sa lala tu, a sa vakalalataka na nodra veikoro; ka sa rusa na vanua, kei na ka kece sa tu kina, e na vuku ni rorogo ni nona tagi.

⁸Sa qai mai vala kaya na veimatanitu mai na veiyasana mai na veiqali, ka ra tevuka vua na nodra lawa: *ia* sa tobo e na nodra i keli.

⁹A ra sa sogolati koya ni sa vesuki, ka kauti koya vei tui Papiloni: era kauti koya ki na dua na vale kaukauwa, me kakua ni rogo tale na domona e na veiulu-ni-vanua ni Isireli.

¹⁰A tinamu, e vaka na vaini vakataki iko, sa tei e na bati ni wai: sa vuavuai vinaka ka sa levu na drauna e na vuku ni levu ni wai.

¹¹A sa vakatabana kaukauwa me nodra i titoko masei era ia na lewa, ka sa cecere vakaidina ko koya e loma ni taba ni kau rugurugua, a sa rairai vakacecere ko koya ni sa vuqa na tabana.

¹²Ia sa cavuivuvutaki ko koya e na cudru, sa biu sobu ki na qele, ia na cagi mai na tu-i-cake sa vakamalaitaka na vuana: sa raramusumusu na tabana kaukauwa ka sa malai; ka sa yavu e na bukawaqa.

¹³Ia sa qai tei ko koya e na veikau, e na vanua mamaca ka dausiga.

¹⁴A sa lako tani na bukawaqa mai na dua na basaga lailai ni tabana, a sa kama kina na vuana, ka sa qai sega kina na tabana kaukauwa me caka kina nai titoko masei me ia kina na lewa. Sa vakaoqo na lele, ia ena yaco me ka e lelevaki.

Isikeli 20

Sa bese ni tarogi na Kalou vei ira na qase ni Isireli, 1-4. Sa tukuna na nodra talaidredre mai Ijipita, 5-9, kei na veikau, 10-26, kei na vanua, 27-32. Sa yalayala ko koya me vakasoqoni ira tale e na gauna ni Mesaia, 33-44. Sa vakatokai ko Jerusalemi me veikau, ka sa tukuni ni na vakamai, 45-49.

¹A sa yaco e nai kavitu ni yabaki, e nai kalima ni *vula*, e nai katini ni *sigani vula*, era sa lako mai eso na qase ni Isireli me tarogi Jiova, a ra sa mai tiko e mataqu.

²Sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

³Ko iko na luve ni tamata, mo vosa vei ira na qase ni Isireli, ka kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Dou sa lako mai me tarogi au, ne? *Me vaka na dina ni noqu bula*, sa kaya na Turaga ko Jiova, au na sega ni tarogi vei kemudou.

⁴O na sega li ni lewai ira, o na sega li ni lewai *ira*, ko iko na luve ni tamata? mo vakatakila vei ira nai valavala vakasisila ni nodra qase:

⁵ka kaya vei ira, Sa vosa vakaoqo na Turaga ko Jiova; E na siga ka'u a digitaki ira kina na Isireli, ka dulaka cake na ligaqu e na vukudra na kawa i Jekope, ka vakatakilai au vei ira e na vanua ko Ijipita, ni'u a dulaka cake na ligaqu vei ira, ka kaya, Oi au ko Jiova na nomudou Kalou;

⁶e na siga ka'u a dulaka cake kina na ligaqu vei ira, me'u kauti ira tani mai na vanua ko Ijipita ki na dua na vanua ka'u a vakaraica me nodra, sa dave kina na wai-ni-sucu kei na oni, na vanua ka uasivi cake e na veivanua kecega:

⁷au a qai kaya vei ira, Mo dou dui biuta tani na ka vakasisila ni matamudou, ia mo dou kakua ni vakadukadukalitaki kemudou e na matakau ni Ijipita: koi au ko Jiova na nomudou Kalou.

⁸Ia era sa talaidredre vei au, ka ra bese ni vakarorogo vei au: era sa sega ni dui biuta tani na ka vakasisila ni matadra, ka ra sa sega ni biuta na matakau ni Ijipita: au a qai kaya, Au na sovaraka na noqu cudru vei ira, me'u vakayacora na noqu cudru vei ira e loma ni vanua ko Ijipita.

⁹Ia ka'u a cakacaka ga e na vuku ni yacaqu, me kakua ni vakacacani e matadra na veimatanitu, era sa tiko kina kei ira, ka'u a vakatakilai au vei ira e matadra, ni'u a kauti ira tani mai na vanua ko Ijipita.

¹⁰Ia ka'u a kauti ira tani mai na vanua ko Ijipita, ka kauti ira ki na vanua liwa lala.

¹¹Au a solia talega vei ira na noqu vunau, ka vakatakila vei ira na noqu lewa, o koya ke cakava e dua na tamata, ena bula kina.

¹²Ia ka'u a solia talega vei ira na noqu siga tabu, me noqu i vakatakilakila vei ira, me ra kila ni sai au ko Jiova ka vakatabui ira.

¹³Ia sa talaidredre vei au na mataqali ni Isireli mai na vanua liwa lala; ka ra sega ni muria na noqu vunau, ka ra sa beca na noqu lewa, o koya ke cakava e dua na tamata, ena bula kina; ia na noqu siga tabu era sa vakacacana sara: au a qai kaya, Au na sovaraka na noqu cudru vei ira e na vanua liwa lala, me'u vakarusai ira.

¹⁴Ia ka'u a cakacaka ga e na vuku ni yacaqu, me kakua ni vakacacani e matadra na veimatanitu, ka'u a kauti ira tani mai e matadra.

¹⁵Ia koi au, ka'u a dulaka cake talega na ligaqu vei ira mai na vanua liwa lala, me'u kakua ni kauti ira ki na vanua ka'u a solia, ka sa dave kina na wai-nisucu kei na oni, oqori sa uasivi cake ki na veivanua kecega:

¹⁶ka ni ra sa beca na noqu lewa, ka ra sega ni muria na noqu vunau, ka ra vakacacana na noqu siga tabu: ia e na lomadra era sa goleva na nodra matakau.

¹⁷Ia ka sa vosoti ira na mataqu me'u kakua ni vakarusai ira, ka'u a sega kina ni vakaoti ira mai na vanua liwa lala.

¹⁸Ia ka'u a kaya vei ira na luedra e na vanua liwa lala, Mo dou kakua ni muria na nodra vunau na nomudou qase, kakua ni vakabauta na nodra lewa, kakua talega ni vakadukadukalitaki kemudou e na nodra matakau:

¹⁹oi au ko Jiova na nomudou Kalou; mo dou muria na noqu vunau, mo dou vakabauta na noqu lewa ka cakava;

²⁰mo dou vakatabuya na noqu siga tabu; ia oqo sa na noqu i vakatakilakila vei kemudou, mo dou kila ni sai au ko Jiova na nomudou Kalou.

²¹Ia ka sa talaidredre vei au ko ira na luedra: ka ra sega ni muria na noqu vunau, ka ra sega ni vakabauta na noqu lewa, me ra cakava, ia ke sa cakava e dua na tamata, ena bula kina; era sa vakacacana talega na noqu siga tabu; au a qai kaya, Au na sovaraka na noqu cudru vei ira, me'u vakayacora na noqu cudru vei ira e na vanua liwa lala.

²²Ia ka'u a tarova na ligaqu, ka cakacaka e na vuku ni yacaqu, me sa kakua ni vakacacani e matadra na veimatanitu tani, ia ka'u a kauti ira tani mai e matadra.

²³Au a dulaka cake talega na ligaqu vei ira e na vanua liwa lala, me'u dui vakasevi ira ki na veimatanitu tani, ka duibiubiuti ira ki na veivanua;

²⁴ka ni ra sega ni muria na noqu lewa, ka ra sa beca na noqu vunau, ka ra vakacacana na noqu siga tabu, ka sa goleva na matakau ni nodra qase na matadra.

²⁵O koya oqo ka'u a solia kina vei ira na vunau e sega ni vinaka, kei na lewa era na sega ni bula kina;

²⁶ia ka'u a vakacacani ira e na nodra i solisoli, ni ra sa vakacobora kecega na ulumatua e loma *ni bukawaqa*, me'u vakacacani ira, me ra kila kina ni sai au ko Jiova.

²⁷O koya oqo ko iko na luve ni tamata, mo vosa kina, vei ira na mataqali i Isireli, ka kaya vei ira, Sa vosa vakaoqo na Turaga ko Jiova; A ka talega oqo era sa vosavakacacataki au kina ko ira na nomudou qase, ni ra sa talaidredre vakalevu vei au.

²⁸Ia ni'u a kauti ira ki na vanua, ka'u a dulaka cake kina na ligaqu me'u solia vei ira, era sa qai raica na veiulu-ni-koro cecere kecega, kei na kau rugurugua kecega, a ra vakacobora maikea na nodra i soro, kei na nodra i madrali talega sa ka ni veivakacudrui: ka ra sa tauca maikea na nodra ka boi vinaka, ka sova maikea na nodra i sevu.

²⁹Au a qai kaya vei ira, A cava na yasana cecere oqo dou sa lakova? Ka sa vakatokai na yacana Ko Pama ka yacova na siga oqo.

³⁰O koya oqo mo kaya kina ki na mataqali i Isireli, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Dou sa vakadukadukalitaki talega e na nodra i valavala na nomudou qase, ne? ka dou sa ia talega na veibutakoci ka muria na nodra ka vakasisila, ne?

³¹Ka ni dou sa cabora na nomudou i solisoli, ni dou vakacabori ira na luvemudou e loma ni bukawaqa, dou sa vakadukadukalitaki e na nomudou matakau kecega, ka yacova sara na siga oqo: ia me'u tarogi li koi au vei kemudou, na mataqali i Isireli? *Me vaka na dina ni noqu bula*, sa kaya na Turaga ko Jiova, au na sega ni tarogi vei kemudou.

³²Ia na ka sa tubu e na lomamudou ena sega sara ni yaco, ni dou sa kaya, Keimami na vakataki ira na lewe ni veimatanitu tani, kei na veimataqali ni veivanua me keimami qarava na kau kei na vatu.

³³*Me vaka na dina ni noqu bula*, sa kaya na Turaga ko Jiova, e dina kau na lewai kemudou e na liga kaukauwa, kei na liga sa dodo yani, kei na cudru sa sovaraki:

³⁴ia ka'u na kauti kemudou tani mai na veimataqali, ka vakasoqoni kemudou mai na veivanua dou sa dui vakasevi kina, e na ligaqu kaukauwa, kei na ligaqu sa dodo yani, kei na cudru sa sovaraki.

³⁵Ia ka'u na kauti kemudou ki na veikau ni veimataqali, ka ia na veilewai kei kemudou maikea ni da veirai mata.

³⁶Me vaka ka'u a ia na veilewai kei ira na nomudou qase e na vanua liwa lala mai na vanua ko Ijipita, ka'u na ia vakakina na veilewai kei kemudou, sa kaya na Turaga ko Jiova.

³⁷Ia ka'u na vakalakovi kemudou e ruku ni titoko, ka kauti kemudou mai mo dou vauci e na veiyalayalati:

³⁸ia ka'u na wasei ira tani maivei kemudou ko ira na dauvuki, kei ira sa talaidredre vei au: ia ka'u na kauti ira tani mai na vanua era sa dui tiko vulagi kina, ka ra na sega ni curuma na nodra vanua na Isireli: ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

³⁹Ia vei kemudou, na mataqali ni Isireli, sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Dou dui la'ki qarava yadua na nona matakau, ka ia emuri talega, kevaka dou na sega ni vakarorogo vei au: ia na yacaqu tabu dou kakua ni vakacacana tale e na nomudou i solisoli, kei na nomudou matakau.

⁴⁰Ia sa kaya na Turaga ko Jiova era na qaravi au ko ira kece na mataqali ni Isireli mai na noqu ulu-ni-vanua tabu mai na ulu-ni-vanua cecere ni Isireli, kei ira kece talega na lewe ni vanua: ka'u na vinakati ira maikea, ka'u na taroga talega maikea na nomudou i madrali, kei nai sevu ni nomudou i cabocabo, kei na nomudou ka tabu kecega.

⁴¹Ka'u na vinakati kemudou e na nomudou i madrali boi vinaka, ni'u na kauti kemudou maivei ira na veimataqali, ka vakasoqoni kemudou mai na veivanua dou a dui vakasevi kina; ia ka'u na vakarokorokotaki vei kemudou e matadra na veimatanitu tani.

⁴²Ia dou na kila ni sai au ko Jiova, ni'u na kauti kemudou ki na vanua ni Isireli, ki na vanua ka'u a dulaka cake kina na ligaqu me'u solia vei ira na nomudou qase.

⁴³Ia dou na nanuma maikea na nomudou i valavala, kei na nomudou cakacaka kecega, dou sa vakadukadukalitaki kina; ia dou na beci kemudou vakataki kemudou e na vuku ni nomudou ca kecega dou sa kitaka.

⁴⁴Ia dou na kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa qai cakacaka vei kemudou e na vuku ni yacaqu, ka sega ni vaka na nomudou i tovo ca, kei na nomudou i valavala velavela, oi kemudou na mataqali i Isireli, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁴⁵A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁴⁶Ko iko na luve ni tamata, mo rai mada vaka ki na mata ni ceva, ka vakatauca *na nomu vosaki* na ceva, ka parofisaitaka na ka ca ki na veikau mai na vanua vakaceva;

⁴⁷ka kaya ki na veikau mai na ceva, Mo rogoca na vosa i Jiova; Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, au na tutuvaka na buka vei iko, ia ena kama kina na nomu kau bulabula kecega, kei na kau malai kecega sa tu vei iko, ena sega ni bokoci na yameyame ni bukawaqa, ia ena kama kina na matadra kecega mai na ceva ka yacova na tokalau.

⁴⁸Ka ra na raica na tamata kecega ni sai au ko Jiova ka tutuvaka: ka na sega *talega* ni bokoci.

⁴⁹Au a qai kaya, Ulei Turaga Jiova! era sa vosataki au, *ka kaya*, Sa vosa e na vosa vakatautauvata ko koya oqo se segai?

Isikeli 21

Sa ia na parofisai kei Jerusalemi ko Isikeli, ka sa qai vutugu me kenai vakatakilakila, 1-7. Ai seleiwau gata ka makamakalivata, 8-17, na kei Jerusalemi, 18-24, kei na kena matanitu, 25-27, kei na kedra na luve i Amoni, 28-32.

¹A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo rai mada vaka ki Jerusalemi, ka vakatauca *na nomu vosa* ki na veiyasana tabu, ka parofisaitaka na ka ca ki na vanua ko Isireli,

³ka kaya ki na vanua ko Isireli, Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Raica, koi au na nomu meca, ka'u na ucuna na noqu i seleiwau mai na kena taga, ka muduki ira tani na yalododonu kei ira na tamata ca era tiko vei iko.

⁴Ia ni'u na muduka tani vei iko na yalododonu kei na tamata ca, ena ucu kina na noqu i seleiwau mai na kena taga me taya na tamata kecega mai na mata ni ceva ka yacova na mata ni tokalau:

⁵me ra kila na tamata kecega ni sai au ko Jiova ka'u sa ucuna na noqu i seleiwau mai na kena taga: ka na sega ni dara tale kina

⁶Ia ko iko, na luve ni tamata, mo vutugu kina, *me vaka* sa ramusu na tolomu; ia mo vutugu e na rarawa e matadra.

⁷Ia ni ra sa kaya vei iko, A cava ko sa vutugu kina? mo qai kaya, E na vuku ni dua nai rogorogo; ni sa voleka mai: ia ena waicala na loma ni tamata kecega, ka na wadamele na ligadra kecega, ka na ceguoca na yalodra kecega, ia ena vaka na wai na durudra kecega: raica, sa lako tiko mai, ka na vakayacori, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁸Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁹Ko iko na luve ni tamata, mo parofisai mada, ka kaya, Sa vosa vakaoqo ko Jiova; Mo kaya, Ai seleiwau, ai seleiwau sa vagata tu, a sa soloti talega:

¹⁰sa vagata tu me ia kina na veivakamatei vakaidina; sa soloti oti me sa makamakalivata: me marautaki li na kena kuita na luvequ, oqori sa beca na kau kecega?

¹¹A sa solia ko koya me soloti, me sa tauri: a ka oqo sa vagatataki kina nai seleiwau, ka sa soloti, me soli ki na ligana na dauveivakamatei.

¹²Mo tagi ka qoqolou, ko iko na luve ni tamata: ni na tauci ira na noqu tamata, ena tauci ira kecega na turaga ni Isireli: ena tauci ira na noqu tamata na rerevaka nai seleiwau: o koya oqo mo lali dibi kina.

¹³Ni sa qai yaco mai na veivakatovolei, ka na vakaevei kevaka ena beca talega na kuita? ena sega tale, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁴Ia ko iko, na luve ni tamata, mo ia kina na parofisai, ka tavia vata na ligamu, ka me ia vakarua nai seleiwau ka vakatolu, na kedrai seleiwau na moku: sai koya oqo na kedrai seleiwau na turaga e moku, ena curu yani vei ira ki na nodra loqi.

¹⁵Ka'u sa vaqara nai seleiwau rerevaki ki na nodra matamata-ni-koro kecega me waicala kina na lomadra, ka me vakalevutaki na *kedraveivakarusai*; io, sa makamakalivata mai, ka soloti tu me ia kina na veivakamatei:

¹⁶mo lako vaka se vaka, ki nai matau se nai mawi, ki na yasana ga sa qara vakadodonu kina na matamu.

¹⁷Ia koi au talega, ka'u na tavia vata na ligaqu, ka vakaotia mai na noqu cudru: koi au ko Jiova ka'u sa cavuta.

¹⁸A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁹O iko talega, na luve ni tamata, mo lesia e rua na sala, me lako yani kina nai seleiwau i tui Papiloni: me dua bau ga na vanua me vu mai kina ruarua: ia mo lewa e dua na tikina, me sa tekivu kina na sala ki na koro:

²⁰ia mo lesia e dua na sala, me yaco kina nai seleiwau ki Rapa na nodra *koro* na kawa i Amoni, kei Juta talega, mai Jerusalemi na koro vakabai.

²¹Ni sa tu ko tui Papiloni e na basoga ni salatu, ni sa basoga rua, me ia mada na veidigidigiyaka: sa vakayavalata na gasau, sa taroga na matakau, sa dikeva na yate *ni manumanu*.

²²E na ligana i matau sa tu na madigi kei Jerusalemi, me lesi ira na turaga ni valu, me dalaga na gusudra ni sa ia na veivakamatei, me tabalaka na domo ni kaila, me viritura nai tukituki-ni-bai ki na matamata-ni-koro, me viria na suva, me tara na vale ni valu.

²³Ia ena yaco me sa dua na madigi vakailasu vei ira era sa bubului oti: ia sa na vakananuma ga ko koya ki na nodra caka cala, me ra sa tauri.

²⁴O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Ni dou sa kitaka na nomudou caka cala me sa nanumi, ni sa vakavotui mai na nomudou talaidredre, ka sa

kilai na nomudou i valavala ca e na nomudou cakacaka kecega; *io e na vuku ni dou sa nanumi, dou na tauri kina e na liga.*

²⁵Ia ko iko, na turaga ni Isireli na tamata be *ka ca, ka sa yaco na kemu siga, me tini kina na caka cala,*

²⁶*sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Mo luvata tani nai sala dina, ka kauta tani nai sala vakatui: ena sega ni koyakoya tiko: o koya sa vakasivoi, mo toroya cake, kei koya sa levu cake, mo vakasivoya.*

²⁷*Au na vukica, io vukica, io vukica, ia ena segasega tale, ka me lako mada mai ko koya sa dodonu me nona; ia ka'u na solia *vua.**

²⁸Ia ko iko, na luve ni tamata, mo ia na parofisai ka kaya, *Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova e na vukudra na kawa i Amoni, kei na nodra veivakalialiai; ia mo kaya, Ai seleiwau, ai seleiwau sa ucu tu me ia na veivakamatei, sa soloti vakalevu sara me sa makamakalivata:*

²⁹*ni ra raica tiko na ka wale me nomu, ni ra ia tiko na caka mana vakailasu me nomu, me ra vakabalei iko ki na domodra na moku, era tamata ca, ka sa yaco na kena siga, me tini kina na nodra caka cala.*

³⁰*Me'u vakasuka li ki na kena taga? E na yasana ko a buli kina, io e na vanua ko a sucu kina, sai koya ga ka'u na lewai iko kina.*

³¹Ia ka'u na sovaraka vei iko na noqu cudru, ka'u na uvuci iko e na bukawaqa ni noqu cudru, ka soli iko ki na ligadra na dauvakacaca, era daukila na veivakarusai.

³²*Ko na kena buka me bukani kina na bukawaqa; ia na kemu dra ena tu ga e na loma ni vanua; ko na sega ni nanumi tale: ni sai au ko Jiova ka'u sa cavuta.*

Isikeli 22

Sa vakamacalataki na nodra i valavala ca na kai Jerusalemi, 1-12. Sa na vakamai ira na Kalou e na nona lovo me vaka na de ni kaukamea, 13-22. Era sa tamata ca vata na parofita, kei na bete, kei na turaga, kei na lewe ni koro, 23-31.

¹A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ia ko iko, na luve ni tamata, ko na sega li ni lewa, ko na sega li ni lewa na koro oqo sa dauvakadave dra, ka vakatakila vua na nonai valavala vakasisila kecega?

³Mo qai vaka, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, Na koro *oqo* sa vakadavea kina na dra, me yaco kina na kena gauna, ka sa cakava eso na matakau me ca kina ko koya ka ni sa vakadukadukalitaki kina.

⁴Ko sa cala e na nomu dra ko sa vakadavea; ko sa vakadukadukalitaki iko kina talega na nomu matakau ko sa cakava; ia ko sa vakavolekata na kemu gauna, ka sa yacova na kemu yabaki: o koya oqo ka'u sa soli iko kina mo vakalialiai e na veimatanitu tani, ka mo dredrevaki e na veivanua kecega.

⁵O ira sa voleka vei iko kei ira era sa yawa vei iko, era na dredrevaki iko, ko iko sa daurogorogo ca *ka* dauvakararawataki.

⁶Raica, ko ira kecega na turaga ni Isireli, era sa dui tiko vei iko, me vaka na ka era sa dui rawata era sa vakadavea na dra.

⁷Ko ira era sa tiko vei iko era sa beca na tamadra kei na tinadra: ka ra sa vakasaurarataki ira na nomu vulagi: ka ra sa vakararawataka na luveniyali kei ira na yada era tiko vei iko.

⁸Ko sa beca na noqu ka tabu, ka sa vakacacana na noqu siga tabu.

⁹Era sa tiko vei iko na tamata daukakase era vakadavea kina na dra: ka ra sa kana voli e na nomu veiulu-ni-vanua: kai valavala vakavelavela e na kemu maliwa.

¹⁰A nodra luvawale na tamadra era sa vakaraitaka: ka ra sa kucuva na yalewa era sa tawase ni ra sa sega ni savasava e na kemu maliwa.

¹¹Ia e dua sa kitaka na ka vakasisila kei na wati ni kai nona; ka dua tale sa vakadukadukalitaka vakaca na vugona yalewa; ka dua tani tale e na kemu maliwa sa kucuva na ganena, na luve ni tamadrau:

¹²ka so era taura nai yau me kenai sau ni nodra vakadave dra; ka ko sa taura nai voli ni ka e kerei kei na kenai kere; ia e na nomu yalokocokoco ko sa

taura vakaukauwa na nodra i yau na kai nomu, ka ko sa guilecavi au, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹³Ka raica, ka'u sa tavia vata na ligagu e na vuku ni nomu i yau ni kocokoco ko sa rawata, e na vuku talega ni kedra dra na kai nomu sa bale vei iko.

¹⁴Ena dei beka na lomamu, se kaukauwa na ligamu, e na gauna ka'u na tarai iko kina? Oi au ko Jiova ka'u sa cavuta, ka'u na cakava talega.

¹⁵Ia ka'u na vakasevi kemudou ki na veimatanitu, ka duibiubiuti kemudou ki na veivanua, ka vakaotia tani na nomu dukadukali maivei iko;

¹⁶ko na qai vakavelavelataki e matadra na veimatanitu, ia ko na kila ni sai au ko Jiova.

¹⁷A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁸Ko iko na luve ni tamata, sa yaco na mataqali i Isireli me de ni kaukamea vei au: ko ira kece era sa parasa walega, ka tini, ka aironi, ka uma, e na loma ni lovo; *io* era sa de ni siliva.

¹⁹O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Ni dou sa yaco kecega mo dou de ni kaukamea, raica, au na soqoni kemudou kina ki na loma i Jerusalemi.

²⁰*Me vaka* era sa kumuna vata na siliva, kei na parasa, kei na aironi, kei na uma, kei na tini, ki na loma ni lovo, me uvuca kina na kena bukawaqa, me vakawaicalataki; au na soqoni *kemudou* vakakina e na noqu cudru kei na noqu lesa, ka'u na qai biuti kemudou kina, ka vakawaicalataki kemudou.

²¹Io, ka'u na vakasoqoni kemudou, ka uvuci kemudou e na bukawaqa ni noqu cudru, mo dou vakawaicalataki kina.

²²Me vaka sa vakawaicalataki na siliva e na loma ni lovo, dou na vakawaicalataki vakakina; ia dou na kila ni sai au ko Jiova ka sovaraka na noqu cudru vei kemudou.

²³A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²⁴Ko iko na luve ni tamata, mo kaya vei koya, Sai iko na vanua sa sega ni vakasavasavataki, se sa tau kina na uca e na siga ni cudru.

²⁵Sa dua na nodra vere na parofita e loma ni koro, me vaka na laioni e tagi ni sa dresulaka na kena; era sa kania na yalo *ni tamata*; era sa taura nai yau kei na ka talei; era sa vakalevuqataka na kena yada.

²⁶O ira na nona bete era sa vakacataka na noqu vunau, ka vakacacana na noqu ka tabu: era sa vakatautauvatataka na ka sa tabu kei na ka sa sega ni tabu; kei na ka sa sega ni savasava kei na ka sa savasava, ka ra sa tabonaka talega na matadra mai na noqu siga tabu, ia ka'u sa vosavakacacataki vei ira.

²⁷O ira na kena turaga era sa vaka na wolifa e dresulaka na kedra, me ra vakadavea na dra, me vakarusa na yalo, me ia na veikoveraki.

²⁸Ia ko ira na kena parofita era sa boroi ira e nai boro ca, ni ra sa raica na ka wale, ka ia na caka mana vakailasu vei ira, ka vaka, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, ia ko Jiova sa sega ni vosa kina.

²⁹O ira na lewe ni vanua era sai valavala vakaukauwa, ka ia na veikoveraki, era sa vakararawataki ira talega na dravudravua kei na luveniyali: io, era sa vakasaurarataki ira na vulagi vakatawadodonu.

³⁰Ia ka'u a qara vei ira e dua na tamata, me cakava na bai ni were, ka tu e na tiki ni bai e basuki me soro vei au e na vuku ni vanua, me'u kakua ni vakarusa: ia ka'u sega ni kunea e dua.

³¹O koya oqo ka'u sa sovaraka kina vei ira na noqu cudru; ka'u sa vakarusai ira e na bukawaqa ni noqu cudru: ka'u sa sauma kivei ira na nodra i valavala, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 23

Era dauqarava na kalou lasu e na matanitu ko Juta kei Isireli, ka sa vakatokai me nodrau dautagane ko Aola kei Aolipa, 1-21. Ena cudruvi Aolipa ko ira na nonaitau, 22-35. Sa vunaуча ko koya na parofita na nodrau dauveibutakoci ruarua, 36-44, ka sa vakatakila na nodrau cudruvi, 45-49.

¹Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, sa lewe rua na yalewa, erau tina vata:

³ka rau sa ia na dautagane mai Ijipita; ni rau sa goneyalewa tiko erau sa ia na dautagane: sa bikai maikea na sucudrau, io maikea sa rau tabaka na mata-ni-sucudrau vagoneyalewa.

⁴Ia na yacadrau ko Aola sa qase vei rau, kei Aolipa na tacina: a rau a noqu ga, ka rau vakasucuma na luedrau tagane kei na luedrau yalewa. Ia na yacadrau; ko Samaria ko Aola, ia ko Jerusalemi ko Aolipa.

⁵Ka sa ia na dautagane ko Aola ni sa noqu tiko; ka sa domoni ira na nonai tau, na kai Asiria era tiko voleka,

⁶ka ra vakaisulu e nai sulu pelu, na kapiteni ni valu kei na turaga era lewa, era cauravou vinaka kecega, ka dauvodo ose.

⁷Ia sa soli koya me ia na veibutakoci kei ira, era gone digitaki kecega ni Asiria, kei ira kece talega sa gagano kina ko koya: sa vakadukadukalitaki koya kei na nodra matakau kecega.

⁸Ia sa sega ga ni biuta na nona dautagane mai Ijipita: ni ra a moce kaya ni sa goneyalewa ko koya, ka ra tabaka na sucuna vagoneyalewa, ka sova vua na nodra dauyalewa.

⁹O koya oqo ka'u sa soli koya kina ki na ligadra na nonai tau ki na ligadra na kai Asiria, sa gagano kina ko koya.

¹⁰Ko ira oqo era sa vakaraitaka na nona luvawale: ka ra sa kauta na luvena tagane kei na luvena yalewa, ka ra sa vakamatei koya e nai seleiwau: ka sa rogo kina na yacana vei ira na yalewa; e na vuku ni veicudruvi sa ra ia vua.

¹¹Ia ni sa raica ko tacina ko Aolipa, sa qai ca vakalevu cake vei rau ko koya e na nona daugagano, ia na nona dautagane sa qai levu mai ka lailai na nona dautagane na tuakana.

¹²Sa daudomoni ira na gone ni Asiria ko koya, na kapiteni ni valu kei na turaga era lewa, era tiko voleka, ka ra sa vakaisulu vakaiukuuku sara, ka dauvodo ose, ka ra cauravou vinaka kecega.

¹³Au a qai raica ni sa vakadukadukalitaki ko koya, ni rau sai valavala vata ga,

¹⁴ni sa vakaikuritaka ko koya na nona dautagane: ka ni sa qai raica ko koya na tagane era volai e na lalaga ni vale, io na kedrai vakatakarakara na kai Kalitia era volai e nai qumu,

¹⁵sa vauci na tolodra e nai vau, ka vakaisalataki e nai sala veivolavolai na uludra, era rairai vakaturaga kecega, me vakataki ira na gone ni Papiloni mai Kalitia, na vanua era sucu kina:

¹⁶sa domoni ira sara ko koya ni sa qai raici ira, ka sa vakatadu mata vei ira ki Kalitia.

¹⁷A ra sa qai lako mai vua ko ira na gone ni Papiloni ki nai mocemoce ni loloma, ka vakadukadukalitaki koya e na nodra dauyalewa, a sa vakadukadukalitaki kina ko koya, ka sa vuki tani maivei ira na lomana.

¹⁸Ia sa vakaraitaka vakaoqo ko koya na nona dautagane, ka vakatakila na nona luvawale: ka sa qai vuki tani mai vua na lomaqu, me vaka ni sa vuki tani na lomaqu mai vua na tuakana.

¹⁹Ia ka sa vakalevutaka tiko na nona dautagane, ni sa vakananuma ko koya na gauna sa goneyalewa kina, ka ia na dautagane mai na vanua ko Ijipita.

²⁰Ni sa domoni ira ko koya era nodra i tau, na lewedra *sa vaka* na lewe ni asa, *kasa vaka* na kedrai vurevure na ose na kedrai vurevure.

²¹Ia ko a vakananuma vakakina na nomu i valavala velavela ni ko a gone, ni ra tabaka na sucumu mai Ijipita e na vuku ni sa mata-ni-sucu vagoneyalewa.

²²O koya oqo, ko iko Aolipa, sa kaya kina na Turaga ko Jiova, Raica, au na vakauqeti ira na nomu i tau me ra vala kei iko, o ira sa vuki tani kina vei ira na lomamu, ia ka'u na kauti ira mai na veiyasana kece me ra vala kei iko:

²³ko ira na kai Papiloni, kei ira kece na kai Kalitia, ko Pikoti, kei Soa, kei Koa, *kei* ira vata kecega na kai Asiria: era cauravou vinaka kecega, na kapiteni ni valu kei na turaga era lewa, na turaga levu ka rogo, era vodo ose kecega.

²⁴Ia ena lako mai na kemui valu era vakaiyaragi, kei na qiqi-ni-valu, kei na qiqi-ni-yaya, kei nai vavakoso e lewe vuqa; era na tuvai ira vakaivalu, ka me vakavolivoliti iko, ka ra na vakaisasabai, ka vakaivakaruru, ka vakaisala ni valu: ia ka'u na solia vei ira me ra lewa, ka ra na lewai iko me vaka na nodra lewa:

²⁵ia ka'u na tuva na noqu vuvu me kemui valu, ka ra na valavala vakararawa sara vei iko: era na cebeta laivi na ucumu kei na daligamu; ia na nomu kawa sa vo era na bale e nai seleiwau: era na kauti ira na luvemu tagane kei na luvemu yalewa; ia na nomu kawa e vo era na vakamai e na bukawaqa.

²⁶Ka ra na luvata tani vei iko na nomu i sulu, ka kauta tani na kemui yaya vakaiukuuku.

²⁷Ia oqo ka'u na vakaotia kina vei iko na nomu i valavala velavela, kei na nomu dautagane *e kau* mai na vanua ko Ijipita: ko na sega kina ni ta cake vei ira, io ko Ijipita, ko na sega ni nanuma tale kina.

²⁸Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, au na soli iko ki na ligadra na tamata ko sa cata, ki na ligadra sa vuki tani vei ira na lomamu:

²⁹ka ra na kitaki iko e na yaloca, ka kauta tani na ka kece ko sa oca kina, ka laivi iko mo luvawale ka luveniyali: ena vakaraitaki talega na nomu luvawale ni dautagane, ia na nomu i valavala velavela kei na nomu dautagane.

³⁰Au na cakava vei iko na ka oqo, ni ko sa muri ira na veimatanitu tani, mo dautagane vata kei ira *ka* ko sa vakadukadukalitaki e na nodra matakau.

³¹Ko sa muria ga nai valavala ni tuakamu; o koya oqo ka'u na solia kina na mena bilo ki na ligamu.

³²Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; A mena bilo na tuakamu ko na gunuva, ka sa titobu ka levu: ko na dredrevaki ka vakalialiai; sa dua na *bilo* tawa sara.

³³Ko na vakamamautaki e na mateni kei na rarawa, e na bilo ni veivakidacalataki kei na veivakarusai, e na mena bilo na tuakamu ko Samaria.

³⁴Ia ko na gunuva ka vakamaca sara, ko na vorolaka talega na kenai caca, ia na sucumu ko na cavuka: ni'u sa cavuta, sa kaya na Turaga ko Jiova.

³⁵O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Ni ko sa guilecavi au, ka vakanadakui au, me yaco vei iko na kenai sau ni nomu i valavala velavela kei na nomu dautagane.

³⁶Sa kaya tale vei au ko Jiova, Ko iko na luve ni tamata, ko na sega beka ni lewai Aola kei Aolipa? io, mo tukuna vei rau na nodraui valavala vakasisila;

³⁷ni rau sa ia na dautagane, a dra talega sa tu e na ligadrau, erau sa ia talega na dautagane kei na nodrau matakau, a luvedrau tagane talega, erau vakasucuma vei au, erau sa vakacabora e loma *ni bukawaqa*, me vakayavuna.

³⁸A ka talega oqo erau sa cakava vei au: erau sa vakavelavelataka na noqu vale tabu e na siga ko ya, ka vakacacana talega na noqu siga tabu.

³⁹Ka ni rau a vakacabori ira oti na luvedrau ki na nodrau matakau, erau sa qai lako mai e na siga dina ko ya ki na noqu vale tabu me vakavelavelataka; io, sa vakaoqo na ka erau sa cakava e na noqu loma ni vale.

⁴⁰Ia oqo talega, ni dou a talakitaki ira na tamata era tiko vakayawa, ka vakatadu mata vei ira; ka raica, era sa lako mai: ko sa qai vakasilimi iko e na vukudra, ka qumuta na matamu, ka vakaiukuukutaki iko e nai yaya ni ukuuku,

⁴¹ka sa tiko e nai mocemoce vakaturaga, ia na tepeli sa vakarau tu e matana, ko sa viritura kina na noqu ka boi vinaka kei na noqu waiwai:

⁴²a domodra talega na lewe vuqa era wele tiko sa tiko kaya: ia na tamata wale kei na daumateni era sa kau vata mai, mai na veikau, ka ra daramaka na qato ki na ligadra, ka vakaisalataki ira e nai sala vakaiukuuku.

⁴³Au a qai kaya e na vukuna sa madra e na dautagane, Era na qai ia li na veibutakoci kei koya oqo?

⁴⁴Ia era sa curu vua, me vaka era curu vua na yalewa sa ia na dautagane: io sa vakaoqo na nodra curu vei Aola kei Aolipa, koi rau na yalewa velavela.

⁴⁵Ia ko ira na tamata yalododonu, era na lewai rau me vaka era lewai ko ira na yalewa dautagane, kei ira na yalewa sa vakadave dra; ni rau sa yalewa dautagane, ka sa tauvi dra talega na ligadrau.

⁴⁶Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Au na kauta cake mai kivei rau e dua nai vavakoso, ka soli rau me rau kau tani ka vakacacani.

⁴⁷Ena vakaviriki rau talega e na vatu ko ira nai vavakoso, ka suaki rau e na nodra i seleiwau; era na vakamatea talega na luvedrau tagane kei na luvedrau yalewa ka ra na vakama na nodrau veivale.

⁴⁸Ia ka'u na muduka tani vakaoqo nai valavala velavela mai na vanua, me ra vakavulici kece kina ko ira na yalewa me ra kakua ni muria na nomudrau i valavala velavela.

⁴⁹Ia era na sauma vei kemudrau na nomudrau i valavala velavela, ena tau talega vei kemudrau nai sau ni valavala ca ni nomudrau matakau: ka drau na kila ni sai au na Turaga ko Jiova.

Isikeli 24

Ni sa vakatakarakarataki e na kuro sa kere tu, 1-5, sa vakatakilai kina ni na vakarusai vakaidina ko Jerusalemi, 6-14. Ia ni sa tabu vua na parofita me tagicaki koya na watina sa mate, sa vakatakilai kina ni na ca sara ko ira na Juta ka na sega sara ni yaga ni ra tagicaki, 15-27.

¹Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova e nai kaciwa ni yabaki, e nai katini ni vula, e nai katini ni siga ni vula, ka vaka,

²Ko iko na lufe ni tamata, mo vola me tu vei iko na yaca ni siga, na siga dina oqo: sa vakarau me vala kei Jerusalemi ko tui Papiloni e na siga dina oqo.

³Ia mo cavuta na vosa vakatautauvata ki na mataqali dautalaidredre, ka kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Mo viritoka e dua na kuro, viritoka ga, ka sova kina na wai:

⁴mo qai biuta kina na lewena na tikina vinaka kecega, na sagana, kei na tabana; vakasinaita e na sui digitaki;

⁵mo kauta na sipi sa uro, ka vakama talega na suina e rukuna; me sa kere vakavinaka sara, me ra vakasaqa talega na kena sui e loma ni kuro.

⁶O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Ena ca na koro sa vakadave dra, na kuro sa tu kina na kena de-ni-kuro, na kena de-ni-kuro sa sega ni takali maikina! me kau vakatikina mai na lewena; me kakua kina na vakawiri madigi.

⁷E na vuku ni kena dra ni sa tu ga vua; sa tauca ko koya e na dela ni vatu; sa sega ni livia ki na qele, me ubia e na kuvu-ni-soso;

⁸me na vakatubura kina na cudru me ia na veicudruvi; au sa tauca na kena dra e na dela ni vatu, me kakua kina ni tabonaki.

⁹O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Ena ca na koro sa vakadave dra! io koi au, ka'u na binia me levu nai kelekele buka.

¹⁰Kelea na buka, vakawaqa na buka, mo vakabuta vakavinaka na lewe ni kuro, ka vakaboivinakataka e na boro, me kama talega na sui.

¹¹Me qai toka ni sa lala e na kena qilaiso sa waqa, me katakata, ka kama na kena parasa, ka vakawaicalataki e loma *ni kuro* na kena duka, me yavu na kena de-ni-kuro.

¹²Sa vakaocataki wale ko koya, a sa sega ni takali tani vua na kena de-ni-kuro levu: *me tiko ga e na bukawaqa na kena de-ni-kuro.*

¹³Sa ka velavela na nomu dukadukali: ni ka'u a vakasavasavataki iko, ia ko a bese ga ni savasava, ko na sega kina ni vakasavasavataki tale mai na nomu dukadukali, ka'u na vakayacora mada vei iko na noqu cudru.

¹⁴Oi au ko Jiova ka'u sa cavuta; ena yaco ga, ni'u na cakava, ka'u na sega ni suka ki muri, ka'u na sega talega ni vosota, ka'u na sega talega ni veivutuni; me vaka na nomu i tovo, ka vaka na nomu i valavala, era na lewai iko, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁵Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁶Ko iko na luve ni tamata, raica, au sa kauta tani vakasauri maivei iko o koya ko sa dauvinakata vakalevu: ia mo kakua ga ni yaso se tagicaka, me kakua talega ni tiri na wai ni matamu.

¹⁷Mo kakua ni qoqolou, mo kakua talega ni tagicaka na mate, mo vakaisala ga, ka daramaka vei iko na nomu i vava, kakua ni ubia na tebenigusumu, ka mo kakua ni kana e na burua.

¹⁸Ia ka'u a vosa vei ira na tamata e na mataka: a sa ciba na watiqu e na yakavi; ia ka'u sa kitaka e na mataka me vaka na ka sa vakaroti vei au.

¹⁹A ra sa kaya vei au ko ira na tamata, O na sega li ni tukuna vei keimami *sebale* vakacava vei keimami na ka oqo, ko sa cakava?

²⁰Au a qai kaya vei ira, Sa yaco mai vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²¹Mo kaya vei ira na mataqali i Isireli, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, au na vakacacana na noqu vale tabu, o koya na nomudou kaukauwa dou sa dokai kemudou kina, ka sa daumaka kina na matamudou, ka sa daulomana talega na yalomudou; ia na luvemudou tagane kei na luvemudou yalewa, ko ira dou a laiva yani, era na bale e nai seleiwau.

²²Ia dou na kitaka me vaka na ka ka'u sa kitaka: dou na sega ni ubia na tebenigusumudou, ka dou na sega ni kana e na burua:

²³ena vakaisala talega na ulumudou, ka vakaivava na yavamudou: dou na sega ni yaso se tagi, ia sa na lutu sobu na yagomudou e na vuku ni nomudou i valavala ca, ka dou na dui vutugu vakataki kemudou.

²⁴Ia ko Isikeli, ena kemudoui vakatakilakila: na ka kece ka cakava ko koya dou na cakava vakakina: ia ni sa yaco na ka oqo, dou na qai kila ni sai au na Turaga ko Jiova.

²⁵O iko talega, na luve ni tamata, *ena* sega beka ni yaco e na siga ka'u sa kauta tani kina vei ira na nodra kaukauwa, kei na nodra marau lagilagi, na ka era sa matalau kina, kei na ka sa lasa kina na yalodra, na luvedra tagane kei na luvedra yalewa,

²⁶e na siga ko ya ena qai lako mai vei iko ko koya sa dro, me vakarogoya ki na daligamu?

²⁷E na siga ko ya ko na vosa vei koya sa dro, io ko na vosa, ka sega ni galu tiko: ia ko na yaco me kedrai vakatakilakila: ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 25

Sa cudruvi ira na luve i Amoni na Kalou, ni ra sa rekitaka na ca sa yaco ki Juta, 1-7; sa cudruvi Moapi talega kei Sia, 8-11; kei Itomi, 12-14; kei ira na kai Filisitia, 15-17.

¹A sa baci yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo vakanamata mada vei ira na luve i Amoni ka parofisaitaka na ca vei ira;

³ka kaya vei ira na luve i Amoni, Mo rogoca na vosa ni Turaga ko Jiova; Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni ko sa vakaueue ki na noqu vale tabu, ni sa vakacacani; kei na vanua ko Isireli, ni sa lala: kei na mataqali i Juta, ni ra sa vakabobulataki;

⁴o koya oqo, mo kila ka'u na soli iko kina vei ira na kai na tu-i-cake me ra taukeni iko, ka ra na vakatura na nodra vale vakaturaga e tikimu, ka cakava na nodra i tikotiko e tikimu: era na kania na vuata ni nomu vanua, ka gunuva na memu wai-ni-sucu.

⁵Ia ka'u na cakavi Rapa me bai ni kameli, kei *na nodra vanua* na luve i Amoni mei kotokoto ni qele ni sipi: ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

⁶Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni ko sa vakasausau ligamu, ka vaka butubutu, ka reki ni ko sa beca sara e na vu ni yalomu na vanua i Isireli;

⁷o koya oqo, mo kila, au na dodoka yani na ligaqu vei iko, ka soli iko mo nodra i toki ni valu na veimatanitu tani; ia ka'u na muduki iko tani maivei ira na veimataqali, ka vakarusai iko tani mai na veivanua: au na vakawabokotaki iko; ia ko na kila ni sai au ko Jiova.

⁸Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova: Ni sa kaya ko Moapi kei Sia, Raica, sa qai vakataki ira kece na veimatanitu, na mataqali i Juta,

⁹o koya oqo, mo kila, au na dolava kina nai yalayala i Moapi mai na veikoro, io na nona veikoro mai na nonai yalayala, oqori ka uasivi cake e na vanua, ko Peci-jisimoci, kei Peali-mioni kei Kiri-aceimi,

¹⁰vei ira na kai na tu-i-cake, kei ira na luve i Amoni, ka solia me ra taukena, me ra kakua ni nanumi tiko na luve i Amoni e na veivanua.

¹¹Ia ka'u na cudruvi Moapi, ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

¹²Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni sa cudruvi ira na mataqali i Juta ko Itomi, ka sa caka cala vakalevu vei ira, ka sa saumi ira ko koya;

¹³o koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Au na dodoka talega na ligaqu vei Itomi, ka vakaotia tani maikina na tamata kei na manumanu; ia ka'u na vakalalataka sara mai Temani ka yala ki Titana; era na bale e nai seleiwau.

¹⁴Ia ka'u na vakayacora na noqu cudru vei Itomi e na ligadra na noqu tamata na Isireli: ka ra na cakacaka mai Itomi me vaka na noqu cudru ka vaka na noqu lesa; ka ra na kila na noqu veicudruvaki, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁵Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni ra ia na veicudruvaki na kai Filisitia, ka ra ia na veicudruvaki e na yalodauveibeci, me ra vakarusa e na vuku ni veicati makawa;

¹⁶o koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Raica, au na dodoka na ligaqu vei ira na kai Filisitia, ka muduki ira tani na kai Kireci, ka vakarusai ira era vo mai baravi.

¹⁷Ia ka'u na vakayacora vei ira na veicudruvaki levu kei na veivunauci vakacudrucudru; ka ra na kila kina ni sai au ko Jiova, ni'u sa vakatauca vei ira na noqu cudru.

Isikeli 26

Ko Taia, ni sa vosalevutaki Jerusalemi, sa cudruvi kina, 1-6. Ena gumatua ko Nepukanesa ni sa veivaluti kaya, 7-14. O ira kece na turaga ni veivanua era dausokota era na tagicaki koya ni sa bale, 15-21.

¹Ia e nai katinikadua ni yabaki, e nai matai ni siga ni vula, sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, ni sa vosataki Jerusalemi ko Taia, ka kaya, Ue, sa ramusu ko koya ka nodra matamata-ni-koro ko ira na veimataqali; sa vuki mai vei au ko koya: au na vakavutuniyautaki, *ni* sa lala mai ko koya:

³o koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova, ka vaka; Mo kila, au sa veimecaki kei iko, Taia, ia ka'u na kauta cake mai vei iko na veimatanitu e vuqa, me vaka na ua ni sa se mai ki na wasawasa.

⁴A ra na vakarusa na bai kei Taia, ka basuka sobu na kena veivale cecere: ia ka'u na tavaraka tani na kena kuvu-ni-soso, ka vakatautauvatataki koya kei na dela ni vatu.

⁵Ka na yaco mei sasau ni lawa e loma ni wasawasa: ni sai au ka cavuta, sa kaya na Turaga ko Jiova: ia ena yaco ko koya me nodra i toki ni valu na veimatanitu.

⁶A luvema yalewa talega mai tailevu era na mate e nai seleiwau, ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

⁷Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, au na kauti Nepukanesa na tui Papiloni ki Taia, mai na mata ni tokalau, ko koya na nodra tui na tui, kei na ose, kei na qiqi-ni-valu, kei nai valu e vodo ose, kei nai vavakoso, kei na tamata e lewe vuqa.

⁸Na luvemu yalewa mai tailevu ena vakamatea ko koya e nai seleiwau: ia ena cakava na kemu vale ni valu, ka viria na kemu suva, ka vakaduria na kemui vakaruru.

⁹Ia na kemui tukituki ni bai ena vakaduria ko koya ki na nomu bai, ka basuka sobu na nomu vale-cecere e na nona matau.

¹⁰Ni sa levu na nona ose ena kuvuci iko tauoko na nodra kuvu-ni-soso: e na vuku ni domo ni valu sa vodo ose, kei na qiqi-ni-yaya, kei na qiqi-ni-valu, ena yavala kina na nomu bai, ni sa curu ko koya ki na nomu matamata-ni-koro, me vaka ni sa curumi na koro sa kabasu.

¹¹E na ququ ni nona ose ena butuka kece kina na nomu sala: ena vakamatei ira na nomu tamata e nai seleiwau, kei na nomu bai ni valu kaukauwa ena bale sobu ga ki na qele.

¹²A ra na tokitaka na nomu i yau, ka koveraka na nomu ka ni veivoli: ka ra na basuka sobu na nomu bai, ka vakacacana na nomu veivale domoni: ia era na viritaka ki loma ni wai na nomu veivatu kei na nomu kau *ni vale* kei na nomu kuvu-ni-soso.

¹³Ia ka'u na vakaotia na domo ni nomu meke: ia na domo ni nomu api ena sega tale ni rogo.

¹⁴Ia ka'u na cakavi iko mo tautauvata kei na dela ni vatu: ko na yaco mei sasau ni lawa; ko na sega tale ni tara; ni sai au ko Jiova ka'u sa cavuta, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁵Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova ki Taia; Ni sa rorogo na nomu bale, ka ni ra vutugu tiko ko ira na vuetaiki, ni sa ia na veivakamatei e na kemu maliwa, me na qai sega li ni yavavala kina na veiyanuyanu?

¹⁶Era na qai lako sobu mai na nodra i tikotiko na turaga kece ni wasawasa, ka biuta na nodra i tutuvi, ia era na luvata tani na nodra i sulu veivolavolai: era na vakaisulu e na sautaninini; era na tiko sobu ki na qele, ka sautaninini tikoga, ka kidacalataki iko.

¹⁷A ra na taurivaka na lele e na vukumu, ka kaya vei iko, Na kemu rusa, ko iko ka tawa e na kai wai, na koro rogo, ka daugumatua mai na wasawasa, ko koya kei na lewena, ka ra dauveivakarerei vei ira kecega era tiko kina!

¹⁸Ena qai sautaninini na veiyanuyanu e na siga ni nomu bale; io, ena kidroa na veiyanuyanu e na loma ni wasawasa ni ko sa lako tani.

¹⁹Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni'u na vakalalataki iko, me vaka na veikoro sa sega tiko ni tawa; ni'u na kauta cake mai vei iko na wasa titobu, ka na sa luvuci iko na wai levu;

²⁰ni'u na kauti iko sobu kei ira era lako sobu ki nai keli, vei ira na tamata eliu, ka vakatikori iko e na ruku i vuravura, e na veitikina sa rusa makawa,

kei ira era lako sobu ki nai keli, mo kakua ni tawa tale; ni'u na vakatikora talega nai ukuuku e na nodra vanua na bula;

²¹ka'u na qai cakavi iko mo ka rerevaki, ia ko na qai yali sara: ia kevaka ko sa dauqarai, ko na sega sara ni kune tale, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 27

A kena vutuniyau ko Taia, 1-25. A kena rusa vakaidina sara, 26-36.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ia ko iko, na luve ni tamata, mo taurivaka na lele e na vuku i Taia;

³ka kaya ki Taia, Ko iko ka toka mai na toba, ka nodra *koro* dauveivoli na tamata mai na veiyanuyanu e vuqa, sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ko iko Taia, ko sa kaya, Au sa *korolagilagi* duadua.

⁴Sa tu mai na loma ni wasawasa na nomu i yalayala, ko ira na kemu matai era sa tarai iko mo *koro* lagilagi duadua.

⁵Era sa cakava kece na papa ni nomu *waqa* e na damanu ni Siniri: era sa taura na sitari ni Lepanoni me caka kina na nomu i vana.

⁶Na oki ni Pasani era sa taya *kinana* nomu i voce; a nomu i tikotiko era sa cakava e na dakua e vono tabua, *ka kau* mai na veiyanuyanu ko Kitimi.

⁷A lineni matailalai ni Ijipita ka veivolavolai sai koya ko sa vakarewataka me nomu laca; ai sulu pelu ka lokaloka e *kau* mai na veiyanuyanu i Ilaisa sa nomu i vakaruru.

⁸O ira na kai Saitoni kei na kai Arivati sa ra nomu lewe ni waqa: ko ira na nomu vuku, era tiko vei iko Taia, sa ra nomu turaga ni waqa.

⁹O ira na qase ni Kipali kei ira na kena tamata vuku sa ra tiko vei iko me ra nomu dausaubulu: na waqa kecega ni wasawasa kei ira na lewe ni waqa sa ra tiko vei iko me ra oga e na nomu i yau ni ra dauveivoli kei iko.

¹⁰O ira na kai Perisia kei na kai Luti kei na kai Futi era sa tiko me ra nomu bati, ka me ra nomu tamata i valu: nai sasabai kei nai vakaruru-ni-uluhu era sa rubeca e tikimu, era sa vakaraitaka na kemui ukuuku.

¹¹O ira na kai Arivati kei na nomu bai era *sa tu e* dela ni nomu bai e na veiyasana, kei ira na tamata qaqa era sa tiko e na nomu veivale cecere: na nodra i sasabai era rubeca e na kena lalaga e na veitikina; era sa cakava na nomu lagilagi me sa uetaki sara.

¹²O Tasisi, sa dauveivoli kei iko e na vuku ni kena levu ni yau kecega; na siliva, na aironi, na tini, kei na uma, era sa veivolitaka e na nomu rara ni veivoli.

¹³O Javana, *kei* Tupali, kei Meseki, era dauveivoli kei iko: na tamata kei nai yaya parasa era sa veivolitaka e na nomu rara ni vovoli.

¹⁴O ira na mataqali ni Tokama era sa veivolitaka na ose, kei na ose ni valu, kei na meule, e na nomu rara ni veivoli.

¹⁵O ira na kai Titana, era dauveivoli kei iko; na *lewe ni* yanuyanu e vuqa, era dauvolia na ka ko sa rawata: nai leu tabua kei na eponi era kauta vei iko me kenai voli.

¹⁶Ko Siria, sa dauveivoli kei iko ni sa ka levu nai yaya ko sa cakava: na emeralita, *kei* nai sulu lokaloka, kei nai sulu veivolavolai, kei na lineni matailalai, kei na lasedamudamu kei na rupi, era veivolitaka e na nomu rara ni vovoli.

¹⁷Ko Juta, kei na vanua ko Isireli, era dauveivoli kei iko: na witi ni Minici, kei Panake, kei na oni, kei na waiwai, kei na drega, era sa volitaka e na nomu rara ni vovoli.

¹⁸Ko Tamasiko, sa dauveivoli kei iko e nai yaya levu ko sa cakava, e na vuku ni levu ni yau kecega; e na waini ni Eliponi, kei na vutika ni sipi sa vulavula.

¹⁹Ko Tani talega kei Javana, era dauveivoli e na nomu rara ni vovoli: na aironi makamakalivata, *kei* na kasia, kei na kalamo, sa tu e na nomu rara ni vovoli.

²⁰Ka Titana, sa dauveivoli kei iko e nai sulu me tevuki e na qiqi-vakaturaga.

²¹Ko Arepea, kei na turaga kecega ni Kitari, era sa dauveivoltaka kei iko na lami, kei na sipi tagane, kei na me: ena ka oqo era dauveivoli kei iko.

²²Ko ira na dauveivoli mai Sipa kei Reama, era sa dauveivoli kei iko: na vua ni kau kecega e boi vinaka sara, kei na vatu talei kecega, kei na koula, era sa volitaka e na nomu rara ni vovoli.

²³Ko Karana, kei Kane, kei Iteni, *kei* ira na dauveivoli mai Sipa, *kei* Asuri, *kei* Kilimati, era dauveivoli kei iko:

²⁴o ira oqo era sa dauveivoli kei iko e nai *yaya* kecega, e nai tutuvi pelu, kei nai sulu veivolavolai, kei na kato i sulu talei, sa vau e na dali, ka caka e na sitari, kei na ka eso ko sa dauveivoltaka.

²⁵A waqa ni Tasisi, sa dauusai yau ki na nomu rara ni vovoli: ia ko sa vakavutuniyautaki, ka sa rogo sara e loma ni wasawasa.

²⁶Era sa kauti iko ki na dua na wasa levu ko ira na nomu dauvoce; ko sa kasere e na tokalau e loma ni wasawasa.

²⁷A nomu i yau, kei na nomu rara ni vovoli, na nomu ka ni veivoli, na nomu lewe ni waqa, kei na nomu turaga ni waqa, na nomu dausaubulu, kei ira era oga e na nomu i yau e dauveivoltaki, kei ira kecega na nomu tamata i valu, ka tiko vata kei iko, kei ira kecega na nomu era tiko e na kemu maliwa, era na lutu dromu e loma ni wasawasa e na siga ko sa rusa kina.

²⁸Ena yavala na biau ni sa rogo na nodra tagi na nomu turaga ni waqa.

²⁹Ka ra na sobu mai na nodra waqa ko ira kece era dauvoce, *kei* ira na lewe ni waqa, *kei* ira kece era turaga ni waqa, ka ra na tu e vanua;

³⁰ka ra na tabalaka na domodra e na vukumu, ka tagi vakalevu, ka kabua ki na uludra na kuvu-ni-soso, era na qiqi voli tiko e na dravusa:

³¹ka ra na tasia sara na uludra e na vukumu, ka vauci ira e nai sulu taga, ka ra na tagicaki iko, ni sa rarawa na lomadra, ka ra na qoqolou e na rarawa.

³²Ka, ni ra ia na tagi yaso, era na leleivaki iko e na dua na lele, *ka kaya*, Na koro cava me rau vakatauvatani kei Taia, sa vagalui vakaoqo mai na loma ni wasawasa?

³³Ni sa yau ki vanua na nomu kamunaga mai na veiwasawasa, ko a vakasaututaki ira kina na veimataqali e vuqa; ko a vakavutuniyautaki ira na tui kei vuravura e na kena levu ni nomu i yau kei na nomu ka e dauveivolitaki.

³⁴E na siga ko a kasere kina e na ua e na wai titobu, sa qai rusa vata na nomu i yau e dauveivolitaki kei ira na nomu e na kemu maliwa.

³⁵O ira kece na lewe ni veiyanuyanu era sa kidacalataki iko, o ira talega na nodra tui era sa rere vakalevu sara, era sa vakaveveku mata.

³⁶O ira na dauveivoli e na veimataqali era na vakasiusiutaki iko; ia ko sa yaco mo ka rerevaki, ia ko na qai yali sara.

Isikeli 28

A Kalou, sa cudruvi tui Taia ni sa viaviakalou ko koya, 1-10. Sa leleivaki nai ukuuku i tui Taia ni sa vakacacani e na nonai valavala ca, 11-19. Sa cudruvi ko Saitoni, 20-24. Ko ira na Isireli era vakabobulataki era na vakabulai tale, 25,26.

¹Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo kaya vua na tui Taia, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni sa viavialevu na lomamu, ka ni ko sa kaya talega, Koi au sa dua na Kalou Ka'u sa tiko e nai tikotiko ni Kalou, e na loma ni wasawasa; ia ko sa tamata ga, ko sa sega ni Kalou, ka ko sa nanuma na lomamu ni sa loma ni Kalou:

³raica, sa vuku ko iko ka lialia ko Taniela; sa sega e dua na ka vuni me ra vunia vei iko:

⁴e na nomu vuku kei na nomu yalomatua ko sa rawata kina na nomu i yau, ka ko sa binia na koula kei na siliva ki na nomu vale ni yau:

⁵ni sa levu na nomu vuku *kei* na nomu dauveivoli ko sa vakalevutaka kina na nomu i yau, ia sa viavialevu na lomamu e na vuku ni nomu i yau.

⁶O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova, Ni ko sa nanuma na lomamu ni sa loma ni Kalou;

⁷raica, au na kauti ira mai vei iko na kai tani, na nodra qaqa na veimatanitu: ka ra na ucuna na nodra i seleiwau me cudruva kina na nomu vuku lagilagi, ka ra na vakacacana na nomu matavinaka.

⁸Era na biuti iko sobu ki na rusa, ia ko na mate me vakataki ira era vakamatei e na loma ni wasawasa.

⁹Ko na kaya tiko li e na mata i koya sa vakamatei iko, Sa Kalou koi au? ia ko sa tamata ga, ko sa sega ni Kalou, e na liga i koya sa vakamatei iko.

¹⁰Na mate era mate kina na tawa cili ko na mate ga kina e na ligadra na kai tani: ni ka'u sa cavuta, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹¹A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹²Ko iko na luve ni tamata, mo leleivaki koya na tui Taia, ka kaya vua, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Sai iko sa vakaotia sara na kenai vakarau, ko sa vutu ni vuku, ko sa lagilagi duaduaga.

¹³Ko a tiko mai Iteni na were ni Kalou; ko sa ubi ga e na vatu talei kecega na saritiusi, na topasa, na taiamodi, na perili, na onikisa, kei na jasipa, na safaia, na emeralita, kei na rupi, kei na koula: sa mataitaki oti na nomu tibereli kei na nomu bitu-ni-vakatagi sa tu vei iko, ia e na siga ko a buli kina sa vakarautaki tu.

¹⁴Ko iko na jerupi ka lumuti na kenai vakaruru; ia ka'u a vakatikori iko: ko a tiko e na ulu-ni-vanua tabu ni Kalou; ko a veilakoyaki tu e na loma ni vatu bukawaqa.

¹⁵Sa dodonu sara ko iko e na nomu i valavala mai na siga ko a buli kina, ni sa bera ni kune vei iko na caka cala.

¹⁶Ni sa levu na nomu dauveivoli era sa vakasinaiti iko e nai valavala kaukauwa, ia ko sai valavala ca: o koya oqo ka'u na vakacacataki iko tani

kina mai na ulu-ni-vanua ni Kalou: ia ka'u na vakarusai iko tani, na jerupi sai vakaruru, mai na loma ni vatu bukawaqa.

¹⁷Sa laveti cake na lomamu e na vuku ni nomu lagilagi, o sa vakacacataka na nomu vuku ni ko sa matavinaka: ka'u na viritaki iko ki na qele, ka'u na laivi iko tu e matadra na tui, me ra raici iko.

¹⁸Ni sa levu na nomu caka cala kei na caka cala ni nomu dauveivoli, ko sa vakacacana kina na nomu veiyasana tabu; o koya oqo ka'u na vakayacora kina na bukawaqa mai na kemu maliwa, ka na sa kani iko, ia ka'u na vakamai iko mo sa dravusa e dela i vuravura e matadra kece era raici iko.

¹⁹O ira kece vei ira na veimataqali era kilai iko era na kidacalataki iko: ko na yaco mo ka ni veivakarerei, ia ko na yali sara.

²⁰A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²¹Ko iko na luve ni tamata, mo vaqara na matamu ki Saitoni, ka parofisaitaka na ca ena yaco kina,

²²ka kaya, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au ka'u sa veimecaki kei iko Saitoni; ia ka'u na vakacaucautaki e na kemu maliwa: ka ra na kila ni sai au ko Jiova, ni'u na ia na veicudruvi vua, ka sa vakarokorokotaki vua.

²³Ni'u na vakayacora vua na mate dauveiveitaivi, kei na dra ki na nona sala ni koro; ka ra na bale ko ira na vuetaiki e na kena maliwa e nai seleiwau sa na lauti koya e na veiyasana; ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

²⁴Ia ena sega tiko vei ira na mataqali i Isireli e dua na kedra soni dauveilau, se dua na kedra wa-vakavotona e dauveivakararawataki vei ira kece era tiko vakavolivoliti ira, ka beci ira; ka ra na kila ni sai au na Turaga ko Jiova.

²⁵Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni'u na vakasoqoni ira oti na mataqali i Isireli maivei ira na veimataqali era dui vakasevi kina, ka ni'u sa vakarokorokotaki vei ira e matadra na veimatanitu, era na qai tiko ga e na nodra vanua ka'u a solia vei Jekope na noqu tamata:

²⁶ka ra na tiko vakacegu kina, ka tara vale, ka tea na veiwere-ni-vaini; io, era na qai tiko vakacegu, ni'u sa na cudruvi ira oti kece era beci ira ka ra tiko vakavolivoliti ira; ka ra na kila ni sai au ko Jiova na nodra Kalou.

Isikeli 29

Sa cudruvi ko Fero e na vuku ni nona vakaisini ira na Isireli, 1-12. Ni sa oti na yabaki e vasagavulu ena qai vinaka tale ko Ijipita, 13-16. Sa soli ko Ijipita vei Nepukanesa mei voli ni nona cakacaka, 17-20. Ena vakabulai tale ko ira na Isireli, 21.

¹E nai katini ni yabaki, e nai katini ni *vula*, e nai katinikarua ni *siga* ni vula sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo vaqara na matamu vei Fero na tui Ijipita, ka parofisaitaka na ka ena yaco vua, kei na ka ena yaco ki Ijipita tauoko:

³mo kaya mada, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au na nomu meca, ko iko Fero na tui Ijipita, na gata levu sa koto e na maliwa ni nona uciwai, o koya ka kaya, Sa noqu na noqu uciwai, ia koi au ka'u sa cakava ga me noqu.

⁴Ia ka'u na vakacoba na siwa ki na gusumu, ka vakabita na ika e na nomu uciwai ki na varimu, ka'u na yarataki iko cake mai na loma ni nomu uciwai, ia na ika kecega e na nomu uciwai ena kabita na varimu;

⁵au na biuti iko laivi talega ki na veikau, ko iko kei na ika kecega e na nomu uciwai: ko na lutu ki na dela ni vanua; dou na sega ni vakasoqoni, se kumuni vata: ka'u sa soli kemudou kina me kedra na manumanu ni vanua kei na manumanu vuka.

⁶A ra na kila na kai Ijipita kecega ni sai au ko Jiova, ni ra sa nodra i titoko gasau na mataqali i Isireli:

⁷ni ra sa tauri iko e na ligamu, ko sa qai ramusu, ka sa mavoa sara kina na tabadra: ia ni ra vakaraviti iko ko sa ramusu, ka tu vakadua sara kina na tolodra.

⁸O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Raica, au na vakayacora vei iko nai seleiwau, ka muduka tani vei iko na tamata kei na manumanu.

⁹Ia na vanua ko Ijipita, ena lala ka lekutu; ka ra na kila ni sai au ko Jiova: ka ni sa kaya ko koya, Sa noqu na uciwai, ia koi au ka'u sa cakava.

¹⁰O koya oqo, ka'u sa veimecaki kina kei iko kei na nomu uciwai, ia ka'u na vakalalataka sara na vanua ko Ijipita me lekutu tu ga, mai Mikitoli ka yala ki Saiini ka yala ki Iciopea.

¹¹Ena sega ni lako voli kina e dua na yava ni tamata, se dua na yava ni manumanu, ena sega talega ni tawa ka yabaki vasagavulu.

¹²Ia ka'u na vakalalataka na vanua ko Ijipita me lala sara tu e na maliwa ni veivanua lala, a nona veikoro talega ena lala tu ga e na maliwa ni veikoro rusa ka yabaki vasagavulu: ia ka'u na dui vakasevi ira na kai Ijipita ki na veimatanitu, ka duibiubiuti ira ki na veivanua.

¹³Ia ka sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni sa oti e vasagavulu na yabaki, ka'u na qai vakasoqoni ira na kai Ijipita maivei ira na lewe ni veivanua era dui vakasevi kina:

¹⁴ia ka'u na kauti ira tale mai na kai Ijipita era a vakabobulataki, ka vakalesui ira ki na vanua ko Pacirosi, ki na vanua era a sucu kina; ka ra na matanitu kaisi maikea.

¹⁵Ena matanitu kaisi sara vei ira na veimatanitu; ena sega talega ni vakalevulevui koya tale ki na veimatanitu: ni'u na vakalailaitaki ira, me ra kakua ni nodra turaga tale na veimatanitu.

¹⁶Ia ena sega tale ni nodra ka na mataqali i Isireli me ra vakararavi kina, na ka ga me ra vakananumi kina e na *nodra* caka cala, ni ra golevi ira: ia era na kila ni sai au na Turaga ko Jiova.

¹⁷Ia e nai karuasagavulu ka vitu ni yabaki, e nai matai ni *vula*, e nai matai ni *siga* ni *vula*, sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁸Ko iko na luve ni tamata, Ko Nepukanesa na tui Papiloni ka lavaka vei ira na nonai valu e dua na cakacaka levu me ca kina ko Taia: era sa ulu cou kece, ka drakulu kece na tabadra: ia ka sa sega na kenai sau vua, se vei ira na nonai valu, mai Taia, e na vuku ni cakacaka sa cakava kina ko koya:

¹⁹o koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Raica, au na solia vei Nepukanesa na tui Papiloni na vanua ko Ijipita me kenai sau; ia ena kauta ko koya na kena lewe vuqa, ka tokitaka na kenai toki ni valu, ka kovea na kenai yau; ia oqori sa na kedrai sau na nonai valu.

²⁰Ka'u sa solia vua na vanua ko Ijipita me kenai sau ni cakacaka sa cakava ko koya, e na vukuqu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

²¹E na siga ko ya ka'u na cakava me kubu na kaukamea ni mataqali i Isireli, ia ka'u na solia vei iko mo vosa doudou e na kedra maliwa; ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 30

Ena vakalalataki ko Ijipita kei na veivanua sa totaka, 1-19. Ena vakaukauwataki ko Papiloni me musuka na kaukauwa ni Ijipita, 20-26.

¹Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo ia na parofisai, ka kaya, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Dou qoqolou, Ulei na siga ko ya!

³Ni sa voleka mai na siga, io, sa voleka mai na siga i Jiova, na siga loaloa; ena kedra gauna na veimatanitu.

⁴Ia ena tau ki Ijipita nai seleiwau, kei na rarawa levu ena tauvi Iciopea, ni ra qai bale na moku mai Ijipita, ni ra kauti ira tani talega na kena lewe vuqa ka sa talaraki sobu na kena yavu.

⁵Ko Iciopea, kei Futi, kei Lipea, kei ira kece era dui kaikai, kei Kupi, kei ira na nodra i to na lewe ni vanua, era na qai bale vata kei ira e nai seleiwau.

⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Era na bale talega ko ira era totaki Ijipita; ia ena yali sobu na nona kaukauwa sa viavialevu kina: mai Mikitoli ka yala ki Saiini era na bale maikina e nai seleiwau, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁷Ena qai lala tu oqori e na maliwa ni veivanua lala, a nona veikoro talega ena qai tu vata kei na veikoro sa rusa.

⁸A ra na kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa tutuvaka na bukawaqa mai Ijipita, ka ni ra sa vakarusai kece na nonai to.

⁹E na siga ko ya era na lako yani maivei au eso nai talaki e na waqa me vakarerei ira na kai Iciopea era tiko wele, ia ena tauvi ira na rarawa levu me vaka e na siga kei Ijipita: ka raica, sa lako tu mai.

¹⁰Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; au na vakaotia talega na lewe vuqa mai Ijipita e na liga i Nepukanesa na tui Papiloni.

¹¹O koya vata kei ira na nona tamata, na bati qaqi ni veimatanitu, era na kau mai me vakarusa na vanua; ka ra na ucuna na nodra i seleiwau me yaviti Ijipita, ka vakasinaita na vanua e na moku.

¹²Ia ka'u na vakadiva na uciwai, ka volitaka na vanua ki na ligadra na tamata ca: ia ka'u na vakacacana na vanua kei na ka kece sa tiko kina, e na ligadra na kai tani: koi au ko Jiova ka'u sa cavuta.

¹³Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Au na vakarusa talega na matakau, ka muduka tani na *nodra* veika lasu mai Nofi: ia ena sega tale e dua na tui ni vanua ko Ijipita: au na vakatubura talega na rere e na vanua ko Ijipita.

¹⁴Ia ka'u na vakalalataki Pacirosi, ka tutuvaka na bukawaqa mai Soani, ka ia na veicudruvi mai No;

¹⁵ka sovaraka na noqu cudru ki Sini, na vu ni nodra kaukauwa na kai Ijipita; ka muduka laivi na kena lewe vuqa ko No;

¹⁶au na tutuvaka talega na bukawaqa mai Ijipita: ena rarawa vakalevu ko Sini, ia ko No ena basubasuki, ka vakararawataki ko Nofi e na veisiga.

¹⁷O ira na cauravou ni Eveni kei Pi-piseci era na bale e nai seleiwau: ia na lewe ni veikoro oqo ena vakabobulataki.

¹⁸Ia mai Tapanesi, ena butobuto mai na siga, ni'u sa qai musuka maikeia na matanakilagi ni Ijipita: io, ena mudu mai vua na kena kaukauwa sa viavialevu: ia ko koya, ena tabonaki koya sara e dua na o, ko ira talega na luvena yalewa era na vakabobulataki.

¹⁹Au na ia vakaoqo na veicudruvi mai Ijipita: ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

²⁰Ia e nai katinikadua ni yabaki, e nai matai ni *vula*, e nai kavitu ni *sigani vula*, sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²¹Ko iko na luve ni tamata, Au sa musuka na liga i Fero na tui Ijipita; ka raica, ena sega ni vivi me bula, se viviraki kina e dua na wa me vauci, me kaukauwa kina me taura tale nai seleiwau.

²²O koya sa kaya kina na Turaga ko Jiova, Raica, sai au na meca i Fero na tui Ijipita, ia ka'u na musuka ruarua na ligana, ko ya sa kaukauwa, ko ya talega sa ramusu; ia ka'u na vakalutuma tani mai na ligana nai seleiwau.

²³Ia ka'u na dui vakasevi ira na kai Ijipita ki na veimatanitu, ka duibiubiuti ira ki na veivanua.

²⁴Ia ka'u na vakaukauwataka na liga i tui Papiloni, ka solia na noqu i seleiwau ki na ligana: ia ka'u na musuka ga na liga i Fero, ena vutugu talega e matana e na vutugu ni tamata sa vuetai vakaca sara.

²⁵Ia ka'u na vakaukauwataka na liga i tui Papiloni, ia na liga i Fero ena lutu sobu; ka ra na kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa solia na noqu i seleiwau ki na liga ni tui Papiloni, ka sa dodoka ko koya ki na vanua ko Ijipita.

²⁶Ia ka'u na dui vakasevi ira na kai Ijipita ki na veimatanitu, ka duibiubiuti ira ki na veivanua; ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 31

Sa tukuni vei Fero, 1,2, nai ukuuku ni matanitu ko Asiria, 3-9, kei na kenai sau ni viavialevu, 10-17. Ena vakarusai vakakina ko Ijipita, 18.

¹Ia e nai katinikadua ni yabaki, e nai katolu ni *vula*, e nai matai ni *siga* ni *vula*, sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo kaya vei Fero na tui Ijipita, kivei ira talega na nona lewe vuqa, Ko sa vakataki cei beka e na nomu levu tiko?

³Raica, ko koya na kai Asiria sa dua na vu ni sitari mai Lepanoni sa vakatabana matavinaka, ka vakadrauna rugurugua, ka cecere sara: ka sa tu na vusona e loma ni o.

⁴E na vuku ni wai sa tubu kina me levu, e na vuku ni wai titobu sa cecere kina, ni sa kena uciwai sa drodro volita na wakana, ka sa tala yani na kena soniwai ki na kau kecega ni were.

⁵E na vuku ni ka oqo sa cecere cake sara kina ko koya e na kau kecega ni were, ka sa vakalevutaki na tabana, ka babalavu na tabana e na vuku ni sa daulevu na wai, ni sa tuburi yani.

⁶Era sa cakava na nodra sova na manumanu vuka kecega e na tabana, era sa vakasucu talega na manumanu ni vanua kecega e ruku ni tabana, era sa tiko talega na veimatanitu lelevu kecega e ruku ni yaloyalona.

⁷A sa rairai vinaka ko koya e na kena levu, ni sa babalavu na tabana: ka ni sa ti sobu ki na bati ni wai levu na wakana.

⁸Na sitari e na were ni Kalou sa sega ni tabonaki koya rawa: na damanu, sa sega ni tautauvata kei na tabana, na ivi talega ni papalagi, sa sega ni tautauvata kei na tabana lalai; sa sega e dua na kau e na were ni Kalou me tautauvata kaya e na kena rairai vinaka.

⁹Au a cakavi koya me rairai vinaka ni sa vuqa na tabana: ka sa vuvutaki koya kina na kau kece ni Iteni, sa tu e na were ni Kalou.

¹⁰O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova: Ni ko sa laveti iko cake mo cecere, ka sa vakatura na tuvukana ko koya e na maliwa ni taba ni kau lalai, ka sa laveti cake na lomana ni sa cecere ko koya;

¹¹o koya oqo ka'u sa soli koya kina ki na ligi i koya na nodra qaqa na veimatanitu; ni sa ia ko koya, ena ia vakaidina: ia ni sa ca ko koya ka'u sa vakasevi koya tani.

¹²A ra sa muduki koya laivi ko ira na kai tani, na nodra bati qaqa na veimatanitu, ka ra sa biuti koya tani: sa lutu sobu na tabana e na veiulu-ni-vanua kei na veibuca kecega, ka sa musuki laivi tu na tabana lalai e na bati ni uciwai kecega ni vanua; ka ra sa lako sobu mai na yaloyalona ko ira kece na kai vuravura, ka ra sa biuti koya.

¹³E dela ni sitari oqo sa rusa koto ena lasa kina na manumanu vuka kecega, ena tiko kece talega e na tabana na manumanu ni vanua:

¹⁴me kakua kina ni laveti koya cake ni sa cecere e dua vei ira kece na kau e na bati ni wai, se vakatura cake na tuvukana e na maliwa ni taba ni kau, se me tu vakacecere na kau eso, vei ira era gunuva na wai: ni ra sa soli kece yani ki na mate, me ra la'ki koto ki na ruku i vuravura, kei ira na luve ni tamata, era sa lako sobu ki nai keli.

¹⁵Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; E na siga ka lako sobu kina ko koya ki bulu ka'u a cakava na somate: au a tabonaka na wai titobu me kenai loloku, ka tarova na kena ua, ka bonota na wai levu: ia ka'u a vakauqeti Lepanoni me tagicaki koya, ka sa waicala talega e na vukuna na kau kece ni were.

¹⁶Ka'u a vakayavalataka na veimatanitu e na kena rorogo ni nona bale, ni'u sa biuti koya sobu ki bulu kei ira era sa lako sobu ki nai keli: sa ra qai vakacegui kina mai na ruku i vuravura na kau kecega ni Iteni, na kau digitaki ni Lepanoni, ka vinaka sara, na kau kece sa gunuva na wai.

¹⁷O ira talega oqo era sa lako sobu kaya ki bulu vei ira era vakamatei e nai seleiwau; kei ira era sa ligana, ka tiko e ruku ni yaloyalona e na kedra maliwa na lewe ni veimatanitu.

¹⁸Ko sa qai vakataki cei beka e nai ukuuku kei na kemu levu cake e na kau ni Iteni? ia dou na kau sobu vata ga kei ira na kau ni Iteni ki na ruku i vuravura: dou na koto vata ga kei ira sa sega ni cili, kei ira era vakamatei e nai seleiwau. Sai koya oqo ko Fero kei ira kecega na nona lewe vuqa, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 32

Sa Ilevaki ko Ijipita ni sa ca mai, 1-10. A Kalou, sa lesia nai seleiwau i tui Papiloni me vakacacani Ijipita, 11-16. Ena cudruvi ki eli, kei ira kece na lewe ni veivanua erai valavala ca, 17-32.

¹Ia e nai katinikarua ni yabaki, e nai katinikarua ni vula, e nai matai nisiga ni vula, sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo taurivaka na lele e na vuku i Fero na tui Ijipita, ka kaya vua, O sa tautauvata kei na dua na laioni kaukauwa ki na veimatanitu, ka vaka e dua na tavuto mai na wasawasa: ia ko a lako vata mai kei na nomu uciwai, ka sa vakayavalata na wai e na yavamu, ka vuvuta na nodra uciwai.

³Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova: Ia koi au kei nai vavakoso tamata e lewe vuqa, keitou na vakalawataki iko e na noqu lawa; ka ra na yarataki iko mai e na noqu lawa ni yavi.

⁴Au na qai laivi iko ki na vanua, *ia* ka'u na biuti iko sara ki na dela ni soso, ka lewa me ra mai ro e delamu na manumanu vuka kecega, ka vakamamautaka na manumanu ni vuravura tauoko e na lewemu:

⁵ia ka'u na virikotora na lewemu ki dela ni veiulu-ni-vanua, ka vakasinaita na veibuca e na kemui binibini:

⁶au na vakasuasuataka talega na vanua ko sa qalo kina e na kemu dra, ka me yala ki na veiulu-ni-vanua; ia na veiuciwai, ena sinai tu e na tikimu.

⁷Ia ni'u na bokoci iko, ka'u na tabonaka na lomalagi, ka vakabutobutotaka na kena kalokalo; a mata-ni-siga ka'u na tabonaka e na o, a vula talega ena bureitaka na kena rarama.

⁸A rarama kecega sa cila mai lomalagi ka'u na vakabutobutotaka vei iko, ka vakayacora na butobuto ki na nomu vanua, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁹Au na vakayalocataka talega na veimataqali e vuqa, ni'u na vakarogoya na nomu rusa ki na veimatanitu, ki na veivanua ko a sega ni kila.

¹⁰Io, ka'u na vakidacalataki ira na veimataqali e vuqa e na vukumu, o ira talega na nodra tui era na rere vakalevu e na vukumu, ni'u na laveta cake na noqu i seleiwau e matadra; ka ra na dui sautaninini tikoga, na tamata yadua e na vukuna ga de mate, e na siga ko sa bale kina.

¹¹Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Sai seleiwau i tui Papiloni ena yacovi iko:

¹²au na vakabalei ira na kemu lewe vuqa e na nodra i seleiwau na qaqqa, era nodra bati qaqqa na veimatanitu, ko ira kecega: ka ra na vakacacana na viavialevu ni Ijipita, a ra na vakawabokotaki kecega na kena lewe vuqa sa tiko kina.

¹³Au na vakarusa tani talega na kena manumanu kecega mai na bati ni wai levu; ia na yava ni tamata ena sega ni vakaocataka tale, ena sega talega na ququ ni manumanu me na vakaocataka.

¹⁴Au na qai vakamakaretaka na nodra wai, ia na nodra uciwai ka'u na cakava me drodro me vaka na waiwai, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁵Ni'u na vakalalataka na vanua ko Ijipita, ka vakatakalitaka tani mai na vanua na ka sa sinai kina, ni'u na yaviti ira kecega sa tiko kina, era na qai kila ni sai au ko Jiova.

¹⁶Sai koya oqo na lele era na lelevaki koya kina: ko ira na goneyalewa ni veimatanitu era na lelevaki koya: era na lelevaki koya ko Ijipita, kei ira kecega na kena lewe vuqa sa tiko kina sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁷Ia e nai katinikarua ni yabaki, e nai katinikalima ni *siga* ni vula, sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁸Ko iko na luve ni tamata, mo tagicaki ira na lewe vuqa ni Ijipita, ka biuti ira sobu, ko koya, kei ira na goneyalewa ni veimatanitu rogo, ki na ruku i vuravura, kei ira era lako sobu ki nai keli.

¹⁹O sa lagilagi cake vei cei li? mo lako sobu ga, ka koto vata kei ira era sa sega ni cilivi.

²⁰Era na bale ga e na kedra maliwa era vakamatei e nai seleiwau: sa soli ko koya ki nai seleiwau: yarataki koya yani kei ira kece na kena lewe vuqa era sa tiko kina.

²¹Sa na vosa vua ko ira na nodra qaqqa na kaukauwa mai loma i bulu kei ira na nonai to: sa ra lako sobu ga, sa ra koto vata kei ira era sega ni cilivi, era vakamatei e nai seleiwau.

²²Sa tiko maikea ko Asuri kei na nonai soqosoqo: sa voliti koya na nodra i bulubulu: ko ira kece era vakamatei, era mate e nai seleiwau:

²³sa tu e na yasa ni keli na nodra i bulubulu, ia na nonai soqosoqo sa ra koto volita na nonai bulubulu: ko ira oqo era vakamatei kece, era mate e nai seleiwau, ka ra sa vu ni taqaya levu e na vanua ni bula.

²⁴Sa tiko maikea ko Ilama kei na kena lewe vuqa, ka ra koto volita na nonai bulubulu; ko ira kece era vakamatei, era mate e nai seleiwau, ka ra sa lako sobu ka sega ni cilivi ki na ruku i vuravura, ka ra sa vu ni taqaya levu e na vanua ni bula; ia sa nodra na veivakamaduataki kei ira vata era lako sobu ki nai keli.

²⁵Era sa cakava na nonai davodavo e na kedra maliwa era vakamatei kei na nonai soqosoqo sa tu voliti koya na nonai bulubulu: ko ira kece era sega ni cilivi, sa ra vakamatei e nai seleiwau: ni ra sa vu ni taqaya levu e na vanua ni bula, ia sa nodra na veivakamaduataki kei ira vata era sa lako sobu ki nai keli: sa kotora ko koya e na kedra maliwa era vakamatei.

²⁶Sa tiko maikea ko Meseki, kei Tupali, kei na kedrau lewe vuqa; sa tu voliti rau na nodraui bulubulu: ko ira kece era sega ni cilivi, sa ra vakamatei e nai seleiwau, ia era sa vu ni taqaya levu e na vanua ni bula.

²⁷A ra na sega ni koto vata kei ira na qaqa, era sa bale vata kei ira sa sega ni cilivi era a lako sobu ki bulu kei na nodra i yaragi ni valu, ka ra kotora na nodra i seleiwau e ruku ni uludra: ia na nodra caka cala ena baleta na suidra, ia era sa vu ni taqaya levu vei ira na qaqa e na vanua ni bula.

²⁸Io ko iko, ko na musuki e na kedra maliwa ko ira sa sega ni cili, ka ko na koto vata kei ira era vakamatei e nai seleiwau.

²⁹Sa tiko maikea ko Itomi, ko ira na nodra tui, kei na kena turaga kecega, ko ira kei na nodra kaukauwa era sa koto vata kei ira era vakamatei e nai seleiwau: era na koto vata kei ira era sa sega ni cili, kei ira era sa lako sobu ki nai keli.

³⁰Sa ra tiko maikea ko ira na tui mai na mata ni tokalau, ko ira kece, kei ira kece na kai Saitoni, era sa lako sobu vata kei ira era vakamatei; na taqaya levu sa vuna na nodra kaukauwa era sa qai maduataka; ka ra sa koto ka sega ni cili kei ira era vakamatei e nai seleiwau; ka sa nodra na veivakamaduataki kei ira vata era lako sobu ki nai keli.

³¹Ena raici ira ko Fero, ka na vakacegui mai e na vukudra na nona lewe vuqa era vakamatei e nai seleiwau, io ko Fero kei ira kecega na nonai valu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

³²Ni'u sa vakavuna na taqaya levu e na vanua ni bula: ia sa na vakotori vata ko koya e na kedra maliwa era sa sega ni cilivi era vakamatei e nai seleiwau, io, ko Fero kei na nona lewe vuqa kecega, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 33

A nona cakacaka dodonu nai vakatawa, 1-6. Sa vakavulici kina ko Isikeli me muria, 7-9. Sa vakatakila na Kalou ni sa dodonu na nonai valavala vei ira era veivutuni, vei ira talega era talaidredre, 10-16. Sa vakadinadina ko koya ni sa dodonu ga na nona lewa, 17-20. Ni sa rogorogo mai vei Isikeli ni sa kabai ko Jerusalemi, sa parofisaitaka na vanua ni na lala ga, 21-29. A nodra cudruvi na tamata era sa vakalialiai ira na parofita, 30-33.

¹Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo vosa vei ira na luvedra na nomu tamata, ka kaya vei ira, Ni'u sa vakayacora nai seleiwau ki na dua na vanua, ke ra kauta ko ira na lewe ni vanua e dua na nodra tamata, ka lesi koya me nodra i vakatawa:

³ke sa raica ko koya nai seleiwau ni sa lako tiko mai ki na vanua, ka sa uvuca na davui, ka vakasalataki ira na tamata;

⁴ke sa rogoca dina e dua na tamata na domo ni davui, ka sega ni vakabauta; ka sa yaco mai nai seleiwau, ka sa mate kina ko koya, sa na baleti koya duaduaga na nona mate.

⁵Sa rogoca ko koya na domo ni davui, ka sa sega ni vakabauta; na nona mate sa baleti koya. Ia ko koya sa vakabauta sa na vakabula na yalona.

⁶Ia kevaka sa raica ko koya nai vakatawa ni sa lako tiko mai nai seleiwau, ka sa sega ni uvuca na davui, ka ra sa sega ni vakasalataki na tamata; kevaka sa yaco mai nai seleiwau, ka sa mate kina e dua vei ira na tamata, sa mate yani ko koya e na nonai valavala ca; ia na nona mate ka'u na taroga vua nai vakatawa.

⁷Ia ko iko, na luve ni tamata, ka'u sa lesi iko mo nodra i vakatawa na mataqali i Isireli; o koya oqo mo rogoca kina na vosa sa tau mai na gusuqu, ka mo vakasalataki ira maivei au.

⁸Ni'u sa kaya vua na tamata ca, Ko iko na tamata ca, ko na mate vakaidina; kevaka ko sa sega ni vosa vua na tamata ca mo vakasalataki koya *me lesu* tani mai na nonai tovo ca, sa na mate ga na tamata ca ko ya e na nonai valavala ca; ia na nona mate ka'u na taroga vei iko.

⁹Ia ko iko, kevaka ko sa vakasalataka na tamata ca e na vuku ni nonai tovo ca me sa biuta sara: ke sega ni biuta ko koya na nonai tovo, ena mate ga ko koya e na nonai tovo ca; ia ko iko, ko sa vakabula na yalomu.

¹⁰Ia ko iko, na luve ni tamata, mo kaya vei ira na mataqali i Isireli; Dou sa dauvosa vakaoqo, ka vaka, Ia na noda talaidredre kei na nodai valavala ca, sa saumi vei keda, ka da sa uru sobu kina, ia eda na qai bula tale vakaevei koi keda?

¹¹Mo kaya vei ira, *Me vaka na dina ni* noqu bula, sa kaya na Turaga ko Jiova, au sa sega ni vinakata me mate na tamata ca; au vinakata ga me lesu mai na tamata ca mai na nonai tovo, ka me bula: dou lesu mai, dou lesu mai mai na nomudou i tovo ca; e na vuku ni cava dou sa via mate kina, koi kemudou na mataqali i Isireli?

¹²O koya oqo, ko iko na luve ni tamata, mo kaya vei ira na luvedra na kai nomu, A nonai valavala dodonu na yalododonu ena sega ni vakabulai koya e na siga sa talaidredre kina ko koya: ia na nona ca na tamata ca, ena sega ni mate kina ko koya e na siga sa lesu kina mai na nona ca; ko koya talega sa yalododonu ena sega ni bula rawa kina e na siga sai valavala ca kina ko koya.

¹³Ni'u sa kaya vua na tamata yalododonu, ni na bula vakaidina ko koya; ke sa vakararavi ko koya ki na nonai valavala dodonu, ka sai valavala ca, ena sega ni nanumi na nonai valavala dodonu kecega: ia e na vuku ni nonai valavala ca sa cakava, ena mate kina ko koya.

¹⁴Ia, ni'u sa kaya vua na tamata ca, Ko na mate vakaidina; ke sa lesu mai ko koya mai na nonai valavala ca, ka cakava na ka dodonu ka vinaka;

¹⁵ke sa vakasuka na tamata ca na kenai vakadinadina, ka vakasuka talega na ka sa butakoca, ka sa muria na vunau ni bula, ka sega ni cakava na ka ca; ena bula vakaidina ko koya, ena sega ni mate.

¹⁶Ena sega e dua na nonai valavala ca sa kitaka oti me na beitaki vua: sa qai cakava na ka dodonu ka vinaka; ena bula vakaidina ko koya.

¹⁷Ia era kaya ko ira na luve ni kai nomu, Sa sega ni dodonu nai valavala ni Turaga: ia ko ira ga, sa sega ni dodonu na nodra i valavala.

¹⁸Ni sa lesu tani na yalododonu mai na nonai valavala dodonu, ka sa cakava na ka ca, ena mate kina ko koya.

¹⁹Ia ni sa lesu na tamata ca mai na nona ca, ka cakava na ka sa dodonu ka vinaka, ena bula kina ko koya.

²⁰Ia dou sa kaya tiko, Sa sega ni dodonu nai valavala ni Turaga. Oi kemudou na mataqali i Isireli, au na dui lewai kemudou yadua me vaka na nomudou i valavala.

²¹Ia e nai tinikarua ni yabaki ni neimami tiko vakabobula, e nai katini nivula, e nai kalima ni siga ni vula, sa qai lako mai vei au e dua sa dro mai Jerusalemi, ka sa kaya, Sa samu na koro.

²²Ia na liga i Jiova sa tu vei au e na yakavi, ni sa bera ni tadu mai ko koya sa dro mai, ka sa dalaga na gusuqu, ka sa bera ni lako mai vei au ko koya e na mataka; ia sa dalaga na gusuqu, ka'u sa qai sega ni galu tiko.

²³Sa qai yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²⁴Ko iko na luve ni tamata, o ira sa vakatawa na veitikina lala e na vanua ko Isireli era sa vosa, ka kaya, Sa lewe dua ga ko Eparaama, ni sa taukena na vanua: ia koi keda, eda sa lewe vuqa; ia sa soli ga vei keda na vanua me da taukena.

²⁵O koya oqo mo kaya kina vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; dou sa kania na dra mei coi ni kemudou, dou sa ta cake talega ki na nomudou matakau, ka ia talega na veivakamatei: ia mo dou taukena li na vanua?

²⁶Dou sa ravita tu na nomudou i seleiwau, dou sa cakava na ka vakasisila, dou sa dui vakacacana na watina na kai nona: ia mo dou taukena li na vanua?

²⁷Mo vosa vakaoqo vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, *Me vaka na dina ni* noqu bula, ko ira era vakatawa na veitikina lala era na mate ga e nai seleiwau, ia ko koya talega mai nai bili ka'u na soli koya ki na manumanu me ra kania, ko ira talega mai na uluvatu kei na qara-vatu era na mate e na mate dauveiveitaivi.

²⁸Ni'u na vakalalataka sara na vanua, ena mudu talega na nona kaukauwa sa viavialevu; ena lala talega na veiulu-ni-vanua i Isireli, me sega e dua na tamata me lakova.

²⁹Era na qai kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa vakalalataka sara na vanua e na vuku ni nodra i valavala vakasisila kecega era sa cakava.

³⁰Ko iko talega, na luve ni tamata, ko ira na luvedra na kai nomu era sa veivosakitaki iko tikoga mai na lalaga ni veivale kei na kena katuba talega, ka ra sa dui veivosaki vakataki ira na veiwekani, ka kaya, Tou mai rogoca mada, se vosa cava sa yaco maivei Jiova.

³¹Ka ra sa lako mai vei iko me vaka ni ra curu mai ko ira na tamata, ka ra sa mai tiko e matamu me vakataki ira na noqu tamata, ka ra rogoca na nomu vosa, ka ra sa sega ni cakava: ni sa tiko e na gusudra na vosa vakayalololoma, ia na lomadra sa muria na nodra daukocokoco ga.

³²Ka raica, ko sa tautauvata vei ira kei na nona meke ni veilomani e dua sa domo vinaka, ka sa qiria vakavinaka nai qiriqiri: ni ra sa rogoca na nomu vosa, ka sega ni cakava.

³³Ia ni sa qai yaco na ka oqo, (raica, ena yaco ga,) era na qai kila ni ka tiko e na kedra maliwa e dua na parofita.

Isikeli 34

Sa vunauci ko ira nai vakatawa ca, 1-6. Sa cudruvi ira na Kalou, 7-10. A nona vakaraici ira vinaka na nona sipi, 11-19. A nona matanitu na Mesaia, 20-31.

¹Sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo parofisaitaka na ca vei ira na nodra i vakatawa na Isireli, mo ia na parofisai, ka kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova vei ira nai vakatawa; Ena ca ko ira na nodra i vakatawa na Isireli era sa vakani ira ga vakataki ira! sa sega li ni dodonu me ra vakania na qele ni sipi ko ira nai vakatawa?

³Dou sa kania na uro, kei na vutika ni sipi dou sa vakasului kemudou kina, dou sa vakamatea na *sipi* sa vakani: *ia* dou sa sega ni vakania na qele ni sipi.

⁴Dou sa sega ni vakaukauwataka na sipi sa malumalumu, ka dou sa sega ni vakabula na ka sa tauvi mate, ka dou sa sega ni vauca na ka sa ramusu, ka dou sa sega ni vakauta tale mai na ka sa vakasevi, ka dou sa sega ni vakasaqara na ka sa yali; ia dou sa lewa vei ira vakayalokaukauwa, ka vakalomaqa.

⁵A ra sa dui vakasevi tani, e na vuku ni sa sega nai vakatawa: ka sa kani ira na manumanu kecega ni vanua, ni ra vakasevi tani.

⁶Era sa lako sese voli na noqu sipi ki na veiulu-ni-vanua kecega, kei na dela-ni-koro kecega: io, era sa dui veiseyaki na noqu qele ni sipi, e dela i vuravura taucoko, ka sa sega e dua sa taroga se vakasaqarai ira.

⁷O koya oqo, koi kemudou nai vakatawa, dou rogoca kina na vosa i Jiova;

⁸Me vaka na dina ni noqu bula, sa kaya na Turaga ko Jiova, ni sa tokitaki na noqu qele ni sipi, ka sa yaco me kedra kakana na manumanu kecega ni

vanua, ni sa sega e dua nai vakatawa, ni ra sa sega ni vakasaqara na noqu sipi ko ira na noqu i vakatawa, ka ra sa vakani ira vakataki ira ga nai vakatawa, ia era sa sega ni vakania na noqu sipi;

⁹o koya oqo, koi kemudou nai vakatawa, dou rogoca kina na vosa i Jiova;

¹⁰sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au sa qai veimecaki kei ira nai vakatawa, ia ka'u na taroga na noqu sipi vei ira, ka muduki ira me ra kakua ni vakania tiko na sipi; me ra kakua talega ni vakani ira tiko vakataki ira nai vakatawa; ni'u na kaliraka na noqu qele ni sipi mai na gusudra, me kakua ni kedra kakana.

¹¹Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au, *io* koi au, ka'u na taroga na noqu sipi, ka vakasaqarai ira.

¹²Me vaka sa vakasaqara na nona qele ni sipi nai vakatawa e na siga sa tiko kina e na kedra maliwa na nona sipi sa veiseyaki; au na vakasaqara vakakina na noqu qele ni sipi, ka kaliraki ira mai na veiyasana kecega era sa dui veiseyaki kina e na siga loaloa ka butobuto.

¹³Ia ka'u na kauti ira tani maivei ira na veimataqali, ka vakasoqoni ira mai na veivanua, ka kauti ira ki na nodra vanua, ka vakani ira e na veiulu-ni-vanua i Isireli e na bati ni uciwai, kei nai tikotiko kece ni vanua.

¹⁴Ka'u na vakani ira e na vanua veico vinaka, e na veiulu-ni-vanua cecere talega i Isireli ena tu kina na kedra bai: era na davo no maikea e na lomanibai vinaka, ia era na kana voli e na vanua veico bulabula e na dela ni veiulu-ni-vanua ni Isireli.

¹⁵Oi au, ka'u na vakania na noqu qele ni sipi, *io* koi au, ka'u na vakadavori ira tiko, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁶Ka'u na vakasaqara oqori sa yali, ka vakauta tale mai oqori sa vakasevi, ka'u na vauca oqori sa ramusu, ka'u na vakaukauwataka oqori sa malumalumu: ia ka'u na vakarusa oqori sa dro ka kaukauwa; ka'u na vakani ira e na cudru.

¹⁷Ia koi kemudou, na noqu qele ni sipi, sa kaya na Turaga ko Jiova; Raica, au na veilewayaka na sipi eso kei na sipi eso, kei na sipi tagane kei na me tagane.

¹⁸E ka lailai beka vei kemudou ni dou sa kania oti na veico vinaka, ia na vo ni nomudou vanua veico dou sa buturaka li e na yavamudou? ka gunuva talega na kena wai makare, ia mo dou sa vuvuta li na kena vo e na yavamudou?

¹⁹Ia na noqu qele ni sipi, era sa kania na ka dou sa butuka e na yavamudou; kei na ka dou sa vuvuta e na yavamudou, era sa gunuva.

²⁰O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova vei ira; Raica, koi au, io koi au, ka'u na veilewayaka na sipi uro kei na sipi suivotu.

²¹Ka ni dou sa ia na veibiliyaki e na sarisarimudou, kei na tabamudou, ka culai ira kece era tauvi mate e na nomudou i leu, ka dou sa dui vakasevi ira mada kina;

²²o koya oqo ka'u na vakabulai ira kina na noqu qele ni sipi, ka ra na sega ni tokitaki tale; ia ka'u na dui veilewayaka na sipi eso kei na sipi eso.

²³Ia ka'u na lesia e dua me nodra i vakatawa, ia ena vakani ira ko koya, io, na noqu tamata ko Tevita; ena vakani ira ko koya, ena lesi talega ko koya me nodra i vakatawa.

²⁴Ia koi au ko Jiova ka'u na yaco me'u nodra Kalou, ka sa na nodra Turaga na noqu tamata ko Tevita; koi au ko Jiova ka'u sa cavuta.

²⁵Ia ka'u na ia vata kei ira e dua na veiyalayalati ni veivinakati, ka vakaotia tani na manumanu ca e na vanua: ka ra na tiko vinaka mai na veico, ka moce e na veikau.

²⁶Ia ka'u na cakavi ira kei na veiyasana sa tiko volita na noqu ulu-ni-koro me ka ni veivakalougatataki; au na vakatauca talega na uca e na kena gauna; ena tau mai na uca ni veivakalougatataki.

²⁷Na kau talega ni vanua ena vuataka na vuana, ia ko vuravura ena vuataka na kena vuata, ka ra na tiko vinaka e na nodra vanua, ka ra na kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa cavuka nai vau ni kedrai vua, ka kaliraki ira mai na ligadra era a vakabobulataki ira.

²⁸Ka ra na sega ni yaco tale me nodra i toki ni valu na veimatanitu, a manumanu talega ni vanua ena sega ni kani ira; era na tiko vinaka ga, ka na sega e dua me vakarerei ira.

²⁹Ia ka'u na vakatubura e dua na nodra coke sa na rogo, ka ra na sega ni takali tani tale e na vuku ni sa dausiga na vanua, se vakamaduataki tale vei ira na veimatanitu.

³⁰Ka ra na kila kina ni sai au ko Jiova na nodra Kalou ka'u sa tiko vata kei ira, ka ni ra sa noqu talega ko ira na mataqali i Isireli, sa kaya na Turaga ko Jiova.

³¹Ia koi kemudou na noqu qele ni sipi, na sipi ni noqu vanua veico, dou sa tamata ga, ia koi au, au sa nomudou Kalou, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 35

Sa cudruvi ko Sia, na nodra vanua na kawa i Itomi, e na vuku ni nodra cati ira na Isireli, 1-15.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo vaqara na matamu ki na ulu-ni-vanua ko Sia, ka parofisaitaka na ka ca sa na yaco kina,

³ka kaya kina, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, ko iko na ulu-ni-vanua ko Sia, koi au na nomu meca, ia ka'u na dodoka yani na ligaqu me tarai iko, ka'u na vakalalataki iko sara.

⁴Ka'u na vakacacana na nomu veikoro, ia ko iko, ko na rusa sara, ia ko na qai kila ni sai au ko Jiova.

⁵Ni ko sa yaloca tikoga, ka sa soli ira na Isireli ki na kaukauwa ni seleiwau e na gauna ni nodra rarawa, e na gauna ka tini kina na nodra i valavala ca.

⁶O koya oqo, sa kaya kina na Turaga ko Jiova, *me vaka na dina ni* noqu bula, au na vakarautaki iko vakaidina ki na vakadave dra, ia na vakadave dra ena vakasavi iko: ni ko a sega ni cata na dra, ena vakasavi iko na vakadave dra.

⁷Ia ka'u na vakalalataka sara na ulu-ni-vanua ko Sia, ka muduki koya tani kina sa lako voli yani kei koya talega sa lako tale mai.

⁸Ia ka'u na robota na kena veiulu-ni-vanua e na nona tamata sa vuetaiki kina: e na nomu veiulu-ni-koro, kei na nomu veibuca, kei na nomu uciwai kecega, era na bale kina era vuetaiki e nai seleiwau.

⁹Au na vakalalataki iko mo vanua lala ka sega ni mudu, ia na nomu veikoro ena sega ni tawa tale: ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

¹⁰Ni ko a kaya, A matanitu ruarua oqo kei na vanua ruarua oqo ena noqu ga, ia keimami na taukena; ia ka sa tiko kina ko Jiova:

¹¹o koya oqo, *me vaka na dina ni* noqu bula, sa kaya kina na Turaga ko Jiova, Au na kitaka talega me vaka na nomu cudru, ka vaka na nomu vuvu ko sa muria ni ko cati ira; ia ka'u na kilai vei ira, ni'u sa qai lewai iko.

¹²Ia ko na kila ni sai au ko Jiova, ka'u sa rogoca kecega na nomu vosa ca ko sa vosavakacacataka kina na veiulu-ni-vanua ni Isireli, ka kaya, Sa vakalalataki, sa soli vei keda me da kania.

¹³Ia dou a bolei au vakaoqo e na gusumudou, ka sa vakalevutaka na nomudou vosa ca vei au: koi au ka'u sa rogoca.

¹⁴Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni sa qai reki ko vuravura taucoko, ka'u na vakacacani iko sara.

¹⁵Me vaka ni ko a marautaka na nodra vanua na mataqali i Isireli, ni sa lala, ka'u na kitaka vakakina vei iko: ko na vakalalataki sara, ko iko na ulu-ni-vanua ko Sia, io ko Itomi kecekece sara ga: ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 36

Sa vakacegui na vanua vaka-Isireli, ni ra sa cudruvi na lewe ni veivanua, sa vakacacani ira, 1-7, e na vuku talega ni vosa ni yalayala ni Kalou, 8-15. Sa ra biu na Isireli e na vuku ni nodra i valavala ca, 16-21, sa ra na kau tale mai, ka

vakayalosavasavataki, ka tiko vinaka, e na vuku ni loloma ni Kalou, kei na lewa vinaka ni Mesaia, 22-38.

¹Ia ko iko, na luve ni tamata, mo ia tale na parofisai ki na veiulu-ni-vanua ni Isireli, ka kaya, Na veiulu-ni-vanua ni Isireli, dou rogoa na vosa i Jiova:

²Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni sa kaya vei kemudou ko ira na meca, Ue, na vanua cecere makawa talega sa qai noda me da taukena:

³o koya oqo mo parofisai kina, ka vaka ne, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni ra sa vakacacani *kemudou*, ka tilomi kemudou e na veiyasana, mo dou nodra vanua na veimatanitu sa vo, ni dou sa cavuti tiko e na gusudra na dauvosa, ka vakarogocataki vei ira na tamata:

⁴o koya oqo, koi kemudou na veiulu-ni-vanua ni Isireli, dou rogoa kina na vosa ni Turaga ko Jiova; Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova ki na ulu-ni-vanua, kei na ulu-ni-koro, ki na uciwai, kei na veibuca, ki na veitikina lala kei na veikoro sa biu, oqori ka vakacacani, ka sa ka ni veivakalialiai vei ira na kena vo ni veimatanitu sa tiko vakavolivoliti kemudou;

⁵o koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; E na noqu vuvu katakata ka'u sa vosataka vakaidina kina na ca vei ira na kena vo ni veimatanitu, kei Itomi kecega, era sa vota na noqu vanua me nodra ni ra reki e na vu ni yalodra, ka beca e na vu ni lomadra, me biuta ga me vakacacani.

⁶O koya oqo, mo parofisaitaka kina na vanua ni Isireli, ka kaya ki na ulu-ni-vanua, kei na ulu-ni-koro, kei na uciwai, kei na veibuca, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au, ni'u a vuvu ka cudru, ka'u a vosa kina, ni dou sa vakamaduataki vei ira na veimatanitu:

⁷o koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova, Au sa dulaka na ligaqu, Sa dina ko ira na veimatanitu era sa tiko vakavolivoliti kemudou era na vakamaduataki sara.

⁸Ia koi kemudou, na veiulu-ni-vanua ni Isireli, dou na tubura na nomudou taba ni kau, ka dou na vuataka na nomudou vua ni kau vei ira na noqu tamata na Isireli; ni ra sa voleka ni lako mai.

⁹Raica, sai au ka totaki kemudou, ia ka'u na lesu tale vei kemudou, ka dou na wereci ka kaburaki kina:

¹⁰ia ka'u na vakalewevuqataka na nomudou lewe ni vanua, era mataqali kece sara ga ni Isireli: ena tawa talega na veikoro, ka vakavale na veitikina lala:

¹¹ia ka'u na vakalevutaka vei kemudou na tamata kei na manumanu; ka ra na tubu ka luvea: ka'u na vakaitaukeitaki kemudou tale me vaka na nomudou tiko eliu, ka kitaka na ka mo vinaka cake kina ka ca na nomudou tiko eliu: ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

¹²Io, ka'u na lewa na tamata me ra lakovi kemudou tikoga, io na noqu tamata na Isireli; ka ra na taukeni iko, ia ko na nodra vanua, ka ko na sega tale ni vakaluveniyalitaki ira.

¹³Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni ra sa kaya vei iko, Ko iko na vanua sa daukania na nomu tamata, ka sa dauvakaluveniyalitaka na nomu veimatanitu;

¹⁴ia ko na sega tale ni kania na nomu tamata, se vakaluveniyalitaka na nomu veimatanitu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁵Au na sega talega ni vakarogoya tale vei iko na kedrai rogorogo ca na veimatanitu, ko na sega ni bitaki tale e na nodra veivakalialiai na veimataqali ko na sega tale ni vakabalea na nomu veimatanitu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁶Ka sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁷Ko iko na luve ni tamata, ni ra a tiko e na nodra vanua ko ira na matanitu ni Isireli, era sa vakadukadukalitaka e na nodra i tovo kei na nodra i valavala: na nodra i valavala e mataqu sa vaka na nona tawa savasava na yalewa sa tawase.

¹⁸Ia ka'u a sovaraka kina na noqu cudru vei ira e na vuku ni dra era sa vakadavea e na vanua, e na vuku talega ni nodra matakau era sa vakadukadukalitaka na vanua:

¹⁹ia ka'u a dui vakasevi ira kina na veimatanitu tani, ka ra sa duibiubiu ki na veivanua: io ka'u a lewai ira me vaka na nodra i valavala kei na nodra cakacaka.

²⁰Ia ni ra dui yaco ki na veimatanitu tani, era dui lakova, era sa vakacacana na yacaqu tabu, ni sa kainaki e na vukudra, Ko ira oqo na tamata i Jiova, ia era sa lako tani mai na nona vanua.

²¹Ia ka'u a vosota ga e na vuku ni yacaqu tabu, o koya era sa vakacacana ko ira na mataqali i Isireli e na veimatanitu tani, era dui yaco yani kina.

²²O koya oqo mo kaya kina ki na mataqali i Isireli, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Sa segai e na vukumudou, na mataqali i Isireli, ka'u sa cakava kina na ka oqo, au cakava ga e na vuku ni yacaqu tabu, o koya dou sa vakacacana e na veimatanitu tani, dou sa dui yaco kina.

²³Ia ka'u na vakatabuya na yacaqu levu, o koya ka vakacacani e na veimatanitu tani, o koya dou a vakacacana e na kedra maliwa; ka ra na kila na veimatanitu ni sai au ko Jiova, sa kaya na Turaga ko Jiova, ni'u sa vakatabui vei kemudou e matadra.

²⁴Ni'u na kauti kemudou mai na veimatanitu tani, ka vakasoqoni kemudou mai na veivanua kecega, ka kauti kemudou ki na nomudou vanua.

²⁵Au na qai kuretaka vei kemudou na wai makare, dou na qai savasava: ka'u na vakasavasavataki kemudou mai na nomudou dukadukali kecega, kei na nomudou matakau kecega.

²⁶Au na solia talega vei kemudou na yalo vou, io ka'u na vakacuruma ki na lomamudou na yalo vou: au na kauta tani talega maivei kemudou na yalo vatuvatu ka solia vei kemudou na yalo vakalewe.

²⁷Ka'u na vakacuruma ki na lomamudou na yaloqu, ka vagolei kemudou mo dou muria na noqu vunau, ia dou na vakabauta na noqu lewa ka cakava.

²⁸Dou na tikotiko talega e na vanua ka'u a solia vei ira na nomudou qase; ia dou na vakabauti mo dou noqu tamata, koi au talega ka'u na yaco me'u nomudou Kalou.

²⁹Ia ka'u na vakabulai kemudou mai na nomudou dukadukali kecega: ka'u na kaciva na sila, ka vakalevutaka, ka sega ni vakayacora tale vei kemudou na dausiga.

³⁰Au na vakalevutaka talega na vua ni kau dauvua, kei na lewe ni were, mo dou kakua tale ni vakarogocataki e na veimatanitu e na vuku ni dausiga.

³¹Dou na qai vakananuma na nomudou i valavala ca, kei na nomudou cakacaka sa sega ni vinaka, ia dou na vakasisilataki kemudou vakataki kemudou e na vuku ni nomudou caka ca kei na nomudou i valavala vakasisila.

³²Dou kila mada, ni ka'u sa sega ni cakava *na ka oqo* e na vukumudou, sa kaya na Turaga ko Jiova: dou madua ka taqaya e na vuku ni nomudou i valavala, koi kemudou na mataqali i Isireli.

³³Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; E na siga ka'u sa vakasavasavataki kemudou kina mai na nomudou i valavala ca kecega, ka'u na qai vakaitaukeitaki *kemudou* e na veikoro, ka na tara tale na koro e na veitikina lala.

³⁴Ia na vanua sa lala ena wereci tale, ia eliu sa lala sara ga e matadra kece era sa lako voli kina.

³⁵Era na qai kaya, A vanua oqo ka lala sa qai yaco me vaka na were ko Iteni; ia na veikoro sa lekutu ka lala ka rusa sa qai viribaiti, *ka* sa tawa tale.

³⁶A ra na kila na kena vo ni veimatanitu sa tiko vakavolivoliti kemudou ni sai au ko Jiova ka'u sa tara na *koro* ka rusa, *ka* tea tale na vanua ka lala: koi au ko Jiova ka'u sa kaya, ka'u na cakava talega.

³⁷Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ia me ra masuti au ko ira na mataqali i Isireli, me'u cakava vei ira na ka oqo; au na vakalewevuqataki ira na tamata me ra dua nai soqosoqo levu;

³⁸me vaka na qele ni sipi tabu, me vaka na qele ni sipi mai Jerusalemi e na kena so levu tabu; ena tawa vakakina na veikoro lala e nai soqosoqo levu ni tamata: ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 37

Ni sa vakaturi cake tale na sui mamaca, me bula, 1-10, sa na vakabulabulataki tale na nodra dinata na Isireli na vosa ni yalayala ni Kalou vei ira, 11-14. Ni sa vakauturi e rua nai titoko me dua vata ga, sa vakatakilai kina ni ra na yaco ko Juta kei Isireli, me matanitu vata tale e na gauna vinaka ni Mesaia, 15-28.

¹Sa tiko vei au na liga i Jiova, ka sa kauti au yani e na Yalo i Jiova, ka vakatikori au e na loma ni dua na buca sa sinai tu e na sui,

²ka sa vakalakovi au voli kina me'u vakavolivolta: ka raica, sa ka levu sara na sui e na dela ni buca; ka raica, sa ra mamaca sara.

³Sa qai kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, sa na bula rawa li na sui oqo? Au a kaya, kemuni na Turaga Jiova, ko ni sa kila ga.

⁴Sa qai kaya tale vei au, Mo ia na parofisai e na vuku ni sui oqo, ka kaya, Oi kemudou na sui mamaca, dou rogoca na vosa i Jiova.

⁵Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova ki na sui oqo; Raica, au na vakacuruma na cegu vei kemudou, dou na qai bula:

⁶ia ka'u na solia vei kemudou na ua, ka vakatubura cake na lewemudou, ka ubi kemudou e na kulimudou, ka vakacuruma vei kemudou na cegu, dou na qai bula; ia dou na kila ni sai au ko Jiova.

⁷Au a qai ia na parofisai me vaka sa vakaroti vei au: ia ni'u sa ia tiko na parofisai, sa dua mai na rorogo, ka raica, sa yavavala mai, ka ra sa dui veitorovi na sui ki na kenai sa.

⁸Ia ni'u a vakaraica tiko, raica, sa tubu cake mai na kena ua kei na lewena, ka sa vakasulumi taucoko e na kulina: ia sa sega na cegu vei ira.

⁹Sa qai kaya vei au ko koya, Mo ia na parofisai ki na cagi, mo ia na parofisai, ko iko na luve ni tamata, ka kaya ki na cagi, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Mai na mata ni cagi vava mo lako maikina, na cegu, ka ceguvi ira na moku oqo, me ra bula mada.

¹⁰Au a qai ia na parofisai me vaka sa vakaroti vei au, ka sa qai curumi ira na cegu, ka ra sa bula, ka tu cake mai e na yavadra, e dua nai valu levu sara.

¹¹Sa qai kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, na suidra oqo sai koya na mataqali kecega i Isireli: raica, era sa kaya, Sa mamaca na suida, ka sa yali na ka eda a nuinui kina: eda sa drutimudulaki koi keda.

¹²O koya oqo mo ia kina na parofisai, ka kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, au na kilica na nomudou i bulubulu, ka kauti kemudou cake na noqu tamata mai na nomudou i bulubulu, ka kauti kemudou ki na vanua ko Isireli.

¹³Ia dou na kila ni sai au ko Jiova, ni'u sa kilica na nomudou i bulubulu, ka kauti kemudou cake mai na nomudou i bulubulu, koi kemudou na noqu tamata,

¹⁴ka ni'u sa solia talega na Yaloqu vei kemudou, ka dou sa bula, ni'u sa vakatikori kemudou talega ki na nomudou vanua: dou na qai kila ni sai au ko Jiova ka'u sa tukuna, ka'u sa cakava talega, sa kaya ko Jiova.

¹⁵Sa yaco tale vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁶Ko iko, na luve ni tamata, mo taura e dua nai titoko, ka vola kina, A nodra ko Juta, ka nodra talega na Isireli era nonai tokani: mo qai taura e dua tale nai titoko, ka vola kina, A nei Josefa, na nodra i titoko ko Ifireimi, kei ira kece na mataqali i Isireli era nonai tokani:

¹⁷ia mo veiuturitaka mei titoko e dua bau ga; ena yaco kina me dua vata ga e na ligamu.

¹⁸Ia ni ra sa vosa vei iko ko ira na luve ni kai nomu, ka kaya, O na sega li ni vakatakila vei keitou se cava ko nakita e na ka oqori?

¹⁹mo qai kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, au na taura nai titoko i Josefa, o koya ka tu e na liga i Ifireimi, kei na veimataqali i Isireli era nonai tokani, ka vakauturi ira vata kaya, *io* kei nai titoko i Juta, ka cakavi ira me rai titoko e dua vata ga, ka ra na yaco me ra dua bau ga e na ligaqu.

²⁰Ia nai titoko ko sa volavola kina, ena tu ga e na ligamu e matadra.

²¹Ia mo qai kaya vei ira, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, au na kauti ira na Isireli maivei ira na veimatanitu tani, era sa dui yaco yani kina, ka vakasoqoni ira mai na veiyasana, ka kauti ira ki na nodra vanua:

²²ka qisi ira me ra dua bau ga na matanitu e na vanua, e na veiulu-ni-vanua i Isireli; ia ena dua bauga na tui vei ira kecega: ka ra na sega tale ni rua na matanitu, io era na sega sara ni wase tale me rua na matanitu:

²³ka ra na sega ni vakadukadukalitaki ira tale e na nodra matakau, se na nodra ka vakasisila, se dua na nodra talaidredre: ia ka'u na vakabulai ira mai na nodra i tikotiko kece, era sai valavala ca kina, ka vakasavasavataki ira: ka ra na vakabau me ra noqu tamata, ia koi au talega ka'u na yaco me'u nodra Kalou.

²⁴Ia ko Tevita na noqu tamata, ena sa nodra tui ko koya; io ena dua bau ga nai vakatawa vei ira kecega: ka ra na muria talega na noqu lewa, era na vakabauta na noqu vunau ka cakava.

²⁵A ra na tiko ga e na vanua ka'u a solia vua na noqu tamata ko Jekope, na vanua era sa tiko kina ko ira na nomudou qase; ka ra na tiko kina ko ira, kei ira na luvedra, kei na makubudra ka sega ni mudu: ia ko Tevita na noqu tamata, ena nodra turaga ko koya ka sega ni mudu.

²⁶Ia ka'u na cakava na veiyalayalati ni veivinakati kei ira; sa na veiyalayalati ka sega ni mudu: au na vakataukeni ira talega, ka vakalewevuqataki ira, ka solia na noqu vale tabu *me tu ga* e na kedra maliwa ka sega ni mudu.

²⁷Ena tu vata talega kei ira na noqu vale: io ka'u na yaco me'u nodra Kalou, ko ira talega era na vakabau me ra noqu tamata.

²⁸Ka ra na kila na veimatanitu ni sai au ko Jiova ka vakatabui ira na Isireli, ka ni sa tu ga na noqu vale tabu e na kedra maliwa ka sega ni mudu.

Isikeli 38

A mataivalu i Koki, 1-6, kei na nona vere ca sa vakavotui mai, 7-13. Ena cudruvi koya na Kalou, 14-23.

¹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

²Ko iko na luve ni tamata, mo vaqara na matamu ki Koki, na vanua nei Mekoki, na nodra turaga na Meseki kei Tupali, ka parofisaitaka na ca ena yaco vei ira,

³ka mo vaka, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au na nomu meca, ko iko Koki, ka nodra turaga na Rosi *kei* na Meseki, kei na Tupali:

⁴ia ka'u na vakalesui iko ki muri, ka vakacoba na siwa ki na gusumu, ka kauti iko mai, kei na nomu i valu kecega, na ose kei na tamata e vodo ose, era dui vakaisulu kecega e nai *sulu ni valu*, e dua nai vavakoso levu, era taura kecega nai sasabai kei nai vakaruru kei nai seleiwau:

⁵ko ira vata kei Perisia, *kei* Iciopea, kei Lipea; era vakaisasabai ka vakaivakaruru-ni-ulu kecega:

⁶ko Komera, kei na nona mataivalu kecega; na mataqali i Tokama mai na mata ni tokalau, kei na nona mataivalu kecega: sa na le vuqa na veimataqali ena tiko kei iko.

⁷Mo vakarau, ia dou vakarautaki, ko iko, kei ira na nomu i soqosoqo kecega era sa soqoni vata vei iko, ia ko iko, mo nodra i vakatawa.

⁸Sa vuqa mada na bogi, ko na qai cudruvi: ni sa oti na veiyabaki, ko na qai lako mai ki na vanua sa kau mai nai seleiwau, *ka* vakasoqoni mai na veimataqali e vuqa, *io* ki na veiulu-ni-vanua i Isireli, ka daulala tu ga: ka sa qai kau tale mai na veimatanitu, ka ra na tiko vinaka vata ko ira kecega.

⁹Ko na cabe mai me vaka na cava, ko na lako cake mai me vaka na o, mo dou ubia na vanua, ko iko, kei na nomu mataivalu kecega, ia koi kemudou vata kei na veimataqali e vuqa.

¹⁰Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Io, e na gauna dina ko ya ena qai tubu e lomamu eso na ka, ko na vakananuma talega e dua na nanuma ca:

¹¹ia ko na kaya, Au na lako cake yani ki na vanua sa tiko kina na veikoro e sega ni vakabai; au na lako vei ira sa ra tiko vakacegu, sa ra tiko vinaka, sa ra tiko wale kecega ka sega na nodra bai, sa sega talega na nodra i vakadei se nai sogo;

¹²me'u ia na veitokitaki kei na veivakayanaki; mo vagolea kina na ligamu ki na veiyasana lala sa tawa *tale*, io vei ira na lewe ni vanua sa ra vakasoqoni mai na veimatanitu, sa ra vakamanumanu ka vakaiyau, ka ra sa tiko e na loma ni vanua.

¹³Ko ira mai Sipa, kei Titana, kei ira na dauveivoli mai Tasisi, kei ira kece na kena luve ni laioni, era na kaya vei iko, Ko sa lako mai, mo ia na veitokitaki, ne? ko sa vakasoqoni ira li na nomu i soqosoqo mo ia na veivakayanaki? mo taura na siliva kei na koula, mo kauta tani na manumanu kei nai yau, me ia na veitokitaki levu, ne?

¹⁴O koya oqo mo ia kina na parofisai, ko iko na luve ni tamata, ka kaya vei Koki, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova: E na siga ko ya ni ra qai tiko vinaka na noqu tamata na Isireli, ko na sega beka ni kila, ne?

¹⁵Ia ko na qai lako mai na nomu yasana mai na yasayasa vakatokalau, koi kemudou vata kei ira na lewe vuqa, era vodo ose kece, nai vavakoso levu, kei nai valu kaukauwa:

¹⁶ia ko na cabe vakaivalu cake mai ki vei ira na noqu tamata na Isireli, me vaka na o me ubia na vanua; ena yaco e na gauna maimuri, ka'u na qai kauti iko mai ki na noqu vanua, me ra kilai au na veimatanitu tani, ni'u sa vakarokorokotaki vei iko, Koki, e matadra.

¹⁷Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Sai iko li ka'u a vosa kina eliu e na *gusudra* na noqu tamata na parofita ni Isireli, sa ra parofisai e na gauna ko ya *me vuqa mada* na yabaki ka'u na qai kauti iko mai vei ira?

¹⁸Ia sa kaya na Turaga ko Jiova ena yaco e na gauna talega ko ya ni sa lako vakaivalu mai ko Koki ki na vanua ko Isireli, ni na qai rairai e mataqu na noqu cudru.

¹⁹Ia e na noqu vuvu, kei na noqu cudru waqawaqa, ka'u sa kaya, E dina, e na siga ko ya ena dua kina na yavavala levu e na vanua ko Isireli;

²⁰ia ena yavavala e mataqu na ika ni waitui, kei manumanu vuka, kei na manumanu ni vanua, kei na ka kecega sa qasi voli e na qele, kei na tamata

kecega sa tiko e dela i vuravura, ena talaraki sobu talega na veiulu-ni-vanua, ka lutu mai na uluvatu, ia na bai kecega ena bale ki na soso.

²¹Ia ka'u na kaciva mai na kenai seleiwau e na noqu veiulu-ni-vanua kecega, sa kaya na Turaga ko Jiova: era na dui vala na tamata yadua kei na kai nona.

²²Ia ka'u na ia na veilewai kaya e na mate dauveiveitaivi kei na dra; na uca taubi talega, kei na uca-cevata lelevu, na bukawaqa, kei na sulifure, ka'u na vakatauca vua kei na nonai valu, kei na veimataqali e vuqa era tiko kaya.

²³Ia ka'u na vakalevulevui au, ka vakarokorokotaki au, ni'u sa vakatakilai e matadra na veimatanitu e vuqa, ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

Isikeli 39

Sa na cudruvaki ira na Isireli na Kalou vei Koki kei Mekoki, 1-20. Ena kilai kina na Kalou e na vuku ni nona lewa dodonu, 21-24. Ena lomani ira tale na Isireli na Kalou, 25-29.

¹O koya oqo, ko iko na luve ni tamata, mo parofisaitaka na ca vei Koki, ka vaka, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Raica, koi au na nomu meca, ko iko Koki, na nodra turaga levu na Meseki kei na Tupali;

²ia ka'u na vakalesui iko ki muri, ka vakalaiva yani na kenai kaono ga vei kemudou, ka vakavuna na nomu lako cake mai na yasayasa vakatokalau, ka kauti iko mai ki na veiulu-ni-vanua ni Isireli:

³ia ka'u na yavita tani na nomu dakai mai na ligamu i mawi, ia ka'u na vakalutuma tani na nomu gasau mai na ligamu i matau.

⁴Dou na bale e na veiulu-ni-vanua ni Isireli ko iko, kei na nomu i valu kecega, kei na veimataqali era tiko kei iko: ka'u na soli iko ki na manumanu dauveikata kecega sa vuka voli, kei na manumanu ni vanua, mo laukana.

⁵Ko na bale e dela ni vanua: koi au ka'u sa cavuta, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁶Ia ka'u na vakayacora na bukawaqa ki Mekoki, vei ira talega era sa tiko vakacegu wale e na veiyanuyanu: ka ra na kila ni sai au ko Jiova.

⁷Ia na yacaqu tabu ka'u na vakatakila e na kedra maliwa na noqu tamata na Isireli; au na sega talega ni laiva me vakacacani tale na yacaqu tabu: ka ra na kila na veimatanitu tani ni sai au ko Jiova na Yalosavasava sa tiko e Isireli.

⁸Raica, sa yaco mai, io sa caka, sa kaya na Turaga ko Jiova; sa kena siga oqo ka'u a vosa oti kina.

⁹A ra na lako yani ko ira sa tiko e na veikoro vaka-Isireli, ka ra na vakacaudreva ka vakama nai yaragi ni valu, nai sasabai kei nai vakaruru, na dakai titi kei na gasau, kei nai ula, kei na moto, ka ra na vakama e na bukawaqa ka yabaki vitu:

¹⁰ka ra na sega kina ni ca buka mai na were, se taya mai veikau; nai yaragi ni valu ga ena nomudou buka: ka ra na tokitaka na tamata ka tokitaki ira eliu, ka butakoca na tamata ka butakoci ira eliu, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹¹Ia e na siga ko ya, ka'u na solia vei Koki e dua na nona tikina mai Isireli mei bulubulu, io na nodra buca na daulako tu e na bati ni waitui vaka ki na tu-i-cake: ka ra na sega ni lako rawa kina ko ira era lako voli yani: ia era na buluti Koki maikea kei na nonai soqosoqo levu: ka ra na vakatoka na bucako ya ko Emoni-koki.

¹²Ia ko ira na mataqali i Isireli era na buluti ira tiko ka vula vitu, me ra vakasavasavataka na vanua.

¹³Ka ra na oga e na veibulu ko ira kece na lewe ni vanua; ia era na rogo kina e na siga ka'u na vakarokorokotaki kina, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁴Ia ni sa oti e vitu na vula era na qai lesia eso na tamata daucakacaka, me ra lako voli tikoga e na vanua me ra veivuke kei ira era lako voli yani me buluta na yagodra sa no e dela ni vanua, me vakasavasavataki kina na vanua.

¹⁵Ia ni ra lako voli tu ko ira oqo, ka raica e dua na sui ni tamata, me ra qai cakava kina e dua nai vakatakilakila, me ra buluta mada ko ira na dauveibulu e na buca i Emoni-koki.

¹⁶Ia ena yacana talega na koro ko Emona. Era na vakasavasavataka vakaoqo na vanua.

¹⁷Ia ko iko, na luve ni tamata, sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova, Mo kaya ki na manumanu vuka kecega, kei na manumanu kecega ni vanua, Dou soqoni vata, ka lako mai; dou soqoni vata mai na veiyasana kecega ki na noqu i madrali ka'u sa vakacobora me kemudou, ionai madrali levu e na veiulu-ni-vanua ni Isireli, mo dou kana lewe ni tamata, ka gunu dra.

¹⁸Na lewe ni tamata qaqa dou na kania, kei na kedra dra na turaga kei vuravura dou na gunuva, na sipi tagane, kei na lami, kei na me, kei na pulumokau, era manumanu uro ni Pasani kecega.

¹⁹Ia dou na kana uro mo dou mamau kina, ka gunu dra mo dou mateni kina, e na noqu i madrali ka'u sa vakacobora me kemudou.

²⁰Ia dou na vakamamautaki mai na noqu tepeli e na ose, kei na qiqi-ni-valu, kei na tamata qaqa, kei na tamata i valu kecega, sa kaya na Turaga ko Jiova.

²¹Ia sa na qai vue kina na noqu i totoka e na veimatanitu tani, ka ra na raica kece na veimatanitu tani na noqu lewa dodonu ka'u sa cakava, kei na noqu tarai ira e na liga ni noqu cudru.

²²Era na qai kila ko ira na mataqali i Isireli ni sai au ko Jiova na nodra Kalou mai na siga ko ya ka ia tiko ki muri.

²³A ra na kila ko ira na veimatanitu tani ni ra sa vakabobulataki ko ira na mataqali i Isireli e na vuku ni nodra caka cala: ka ni ra sa talaidredre vei au ka'u a tabonaka kina na mataqu vei ira, ka soli ira yani ki na liga ni nodra meca, ka ra sa bale kece kina e nai seleiwau.

²⁴Me vaka na nodra sega ni yalosavasava kei na nodra talaidredre ka'u a cakacaka vakakina vei ira, ka tabonaka vei ira na mataqu.

²⁵O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Au na qai kauti ira tale mai oqo na Jekope era vakabobulataki, ka'u na yalololoma vei ira kece na mataqali i Isireli, ka'u na lomakatakata e na vuku ni yacaqu tabu;

²⁶ni ra sa vakamaduataki oti, ka cudruvi e na vuku ni nodra talaidredre kecega era a cala kina vei au, ni ra a tiko vinaka e na nodra vanua, ka sega e dua me vakarerei *ira*.

²⁷Ni'u na kauti ira tale maivei ira na veimataqali, ka vakasoqoni ira mai na veivanua ni nodra meca, ka vakarokorokotaki vei ira e na matadra na veimatanitu e vuqa;

²⁸era na qai kila ni sai au ko Jiova na nodra Kalou, ka'u a vakauti ira tani vakabobula ki na veimatanitu tani: ia ka'u sa qai vakasoqoni ira mai ki na nodra vanua, ka sega ni vakalaiva tale yani e dua vei ira.

²⁹Au na sega talega ni tabonaka tale na mataqu vei ira: ni'u sa sovaraka na Yaloqu ki na mataqali i Isireli, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 40

A raivotu ni koro ni Kalou, kei koya na agilose sa vakarauta na kena veimamatamata-ni-koro, kei na tepeli-ni-soro, kei na nodra veivale na dau-ni-meke kei na bete, kei nai curucuru ni vale tabu, 1-49.

¹E nai karuasagavulu ka lima ni yabaki ni neimami tiko vakabobula, e nai vakatekivu ni yabaki, e nai katini ni *siga* ni vula, sa oti e katinikava na yabaki ni kena samu na koro, e na *siga* dina ko ya sa tiko vei au na liga i Jiova, ka sa kauti au ki kea.

²E na raivotu ni Kalou sa kauti au mai ki na nodra vanua na Isireli, ka vakatikori au ki na dua na dela ni ulu-ni-vanua cecere sara, ka sa vaka e tu maikina e dua na koro sa tara rawa tu ki na mata ni ceva.

³A sa kauti au ki kea ko koya, ka raica, sa dua na tamata, ka sa rairai ko koya me vaka sa parasa, ka dua na dali laino e na ligana, ka dua na gasau i vakarau; ka sa wavu tu ko koya e na matamata-ni-koro.

⁴A sa kaya vei au na tamata *oqori*, Ko iko na luve ni tamata, mo vakaraica mada e na matamu, ka rogoca mada e na daligamu, ka vakasara ga na lomamu ki na ka kecega ka'u na vakaraitaka vei iko; ni ko sa kau mai ki ke me'u vakaraitaka vei iko na ka oqo: tukuna na ka kece ko sa raica vei ira na mataqali i Isireli.

⁵Ka raica, sa dua na bai mai taudaku ni vale ka vakavolololita, ia sa dua na gasau i vakarau e na ligana na tamata, *na kena balavu* e ono na kiupiti, ka

dua na tikina, a sa vakarauta na kena raraba ni bai, ka sa dua ga na gasau: kei na kena cecere, a sa dua ga na gasau.

⁶Sa qai lako mai ko koya ki na matamata-ni-koro sa qara donu vaka ki na tu-i-cake, ka sa cabeta na kenai kabakaba, ka vakarauta e dua nai lago ni matamata-ni-koro, a sa dua ga na gasau na kena raraba; kei na lago kadua, a sa dua ga na gasau na kena raraba.

⁷Ia na kena veivalevale sa dui yadua na gasau na kena balavu, ka dui yadua na gasau na kena raraba; ia na kena tadrua ni veivalevale sa dui lima na kiupiti; ia nai lago ni matamata-ni-koro e nai curucuru ni matamata-ni-koro ki loma, sa dua ga na gasau.

⁸Sa vakarautaka talega ko koya nai curucuru ni matamata-ni-koro ki loma, a sa dua ga na gasau.

⁹Sa qai vakarauta ko koya nai curucuru ni matamata-ni-koro, a sa walu na kiupiti; kei na kena duru, a sa rua na kiupiti; ia nai curucuru ni matamata-ni-koro sa tu ki loma.

¹⁰Ia na kena veivalevale ni matamata-ni-koro ki na tu i cake sa tolu vaka, ka tolu vaka; sai vakarau vata tolutolu ga: ka sai vakarau vata na kena duru ni katuba e na yasana oqo kei na yasana ko ya.

¹¹A sa vakarauta na kena raraba ni curucuru ni matamata-ni-koro, ka sa tini na kiupiti; *kei* na kena balavu, sa tini ka tolu na kiupiti.

¹²Ia na kedra macawa na veivalevale sa dui dua na kiupiti *e na tabana oqo*, ka dui dua na kiupiti *e na tabana ko ya*; ia na veivalevale sa dui ono na kiupiti *e na tabana oqo*, ka dui ono na kiupiti *e na tabana ko ya*.

¹³Sa qai vakarauta ko koya na matamata-ni-koro, mai na dela ni valevale e dua ki na dela ni kenai sa: na kena raraba sa ruasagavulu ka lima na kiupiti, ka sa dui veidonui na katuba.

¹⁴A sa cakava ko koya nai yatu duru, ka sa dui onosagavulu na kiupiti, ka yala ki na duru ni lomanibai sa tu volita na matamata-ni-koro.

¹⁵Ia mai na mata ni matamata-ni-koro mai nai curucuru ka yala ki na mata ni curucuru ni matamata-ni-koro ki loma sa limasagavulu na kiupiti.

¹⁶A sa dui vakaduba na veivalevale, na *tadruatalega ni* dui kedra duru e tu voli e loma ni matamata-ni-koro, ka sa dui vaka talega kina na kedrai lolo: ia na kedra katuba lalai sa tu voli eloma; ia sa dui *ceuti tu ga* ki na duru yadua na balabala.

¹⁷Sa qai kauti au ko koya ki na lomanibai ki sau, ka raica, sa tu nai yatu vale, kei na raravatu sa caka tu me volita na lomanibai: sa tolusagavulu na vale e dui donuya tu na raravatu.

¹⁸Ia na raravatu ki taba ni matamata-ni-koro ka balavu vata kei na matamata-ni-koro, sai koya na raravatu e ra.

¹⁹Sa qai vakarauta ko koya na kena raraba mai na mata ni matamata-ni-koro e ra ka yala ki na mata ni matamata-ni-koro ki sau ni lomanibai eloma, a sa dui dua na drau na kiupiti vaka ki na tu-i-cake, kei na tokalau.

²⁰Ia sa vakarauta ko koya na kena balavu kei na kena raraba na matamata-ni-koro ni loma ni bai e sau, o koya sa donuya na mata ni tokalau.

²¹Ia sa tolu na kena veivalevale e na tabana oqo ka tolu e na tabana ko ya; ia na kena duru kei na kenai lolo sai vakarau vata ga kei nai matai ni matamata-ni-koro: ia na kena balavu sa limasagavulu na kiupiti kei na kena raraba sa dui ruasagavulu ka lima na kiupiti.

²²Ia na kedra katuba lalai, kei na kedrai lolo, kei na kedra balabala, sai vakarau vata ga kei na matamata-ni-koro sa qara donu ki na tu-i-cake; ia na kenai kabakaba era sa cabe cake kina sa vitu na kenai vava; ia na kenai lolo sa tu ga e matadra.

²³Ia na matamata-ni-koro ni lomanibai eloma sa dui donuya na matamata-ni-koro ki na mata ni tokalau, ka vaka ki na tu-i-cake; ka sa vakarauta ko koya mai na matamata-ni-koro e dua ki na matamata-ni-koro kadua, ka sa dua na drau na kiupiti.

²⁴Sa qai kauti au ko koya vaka ki na mata ni ceva, ka raica, sa dua na matamata-ni-koro sa donuya na mata ni ceva: ka sa vakarauta na kena duru kei na kenai lolo, ka sa vaka nai vakarau ga ko ya

²⁵A sa caka kina na katuba kei na kenai lolo sa tu voli, me vaka na katuba lalai ko ya: sa limasagavulu na kiupiti na kena balavu, ka sa ruasagavulu ka lima na kena raraba.

²⁶Ka sa dua kina na kenai kabakaba ka sa vitu na kenai vava, ia na kenai lolo sa tu ki liu: sa vakabalabala talega, e dua vaka, ka dua vaka, e na kena duru.

²⁷Ka sa dua na matamata-ni-koro e na lomanibai eloma vaka ki na mata ni ceva: ka sa vakarauta ko koya mai na matamata-ni-koro e *dua* ki na matamata-ni-koro vaka ki na ceva, ka sa dua na drau na kiupiti.

²⁸A sa kauti au ko koya ki na lomanibai ki loma e na matamata-ni-koro ki na ceva; ka sa vakarauta na matamata-ni-koro ki na ceva, ka sa vaka ga nai vakarau ko ya;

²⁹kei na kena veivalevale, kei na kena duru, kei na kenai lolo, ka sa vaka ga nai vakarau ko ya; ka sa so na kena katuba kei na kenai lolo sa tu voli: *a* sa limasagavulu na kiupiti na kena balavu, ka ruasagavulu ka lima na kena raraba.

³⁰Ia na kenai lolo e tu volita sa dui ruasagavulu ka lima na kena cecere, ka dui lima na kiupiti na kena raraba.

³¹Ia na kenai lolo sa donuya tu na lomanibai ki sau; ia na balabala *sa ceuti tu ga* ki na kena duru: ia na kenai kabakaba sa walu na kenai vava.

³²A sa kauti au ko koya ki na lomanibai ki loma vaka ki na tu-i-cake: ka sa vakarauta na kena matamata-ni-koro, ka sa vaka ga nai vakarau ko ya.

³³Ia na kena veivalevale, kei na kena duru, kei na kenai lolo, sa vaka ga nai vakarau ko ya: ka sa tu kina eso na katuba, kei na kenai lolo e tu voli: *ka* sa limasagavulu na kiupiti na kena balavu, ka sa ruasagavulu ka lima na kena raraba.

³⁴Ia na kenai lolo sa donuya tu na lomanibai ki sau; ia na balabalasa *ceuti tu ga* ki na kena duru, e na tabana oqo kei na tabana ko ya: ka sa walu na kenai vava ki na kenai kabakaba.

³⁵Ka sa kauti au ko koya ki na matamata-ni-koro ki na mata ni tokalau, ka sa vakarauta ko koya, ka sa vaka nai vakarau ga ko ya;

³⁶na kena veivalevale, kei na kena duru, kei na kenai lolo, kei na kena duba lalai e tu volita: sa limasagavulu na kiupiti na kena balavu, ka ruasagavulu ka lima na kena raraba.

³⁷Ia na kena duru sa donuya tu na lomanibai ki sau; ia na balabala *sa ceuti tu ga* ki na kena duru, ki na tabana oqo, kei na tabana ko ya: ka sa walu na kenai vava e na kenai kabakaba.

³⁸Ia na kenai yatu vale, kei na kedra katuba sa volekata tu na duru ni matamata-ni-koro, era dauvakasilima kina nai soro kama.

³⁹Ia e nai curucuru ni matamata-ni-koro sa rua kina na tepeli e na tabana oqo, ka rua na tepeli e na tabana ko ya, me vakamatei kina nai soro kama kei nai soro ni valavala ca kei nai soro ni caka cala.

⁴⁰Ia e na tabana ki taudaku, e nai kabakaba mai na mata ni matamata-ni-koro sa donuya na tokalau, sa rua kina na tepeli; ia e na tabana talega kadua, mai na mata ni matamata-ni-koro, sa rua kina na tepeli.

⁴¹Sa va na tepeli ka tu vaka, ka va talega na tepeli ka tu vaka, e na taba ni matamata-ni-koro; e walu na tepeli era vakamatea kina *nai soro*.

⁴²Ia na tepeli oqo vava, sa cabu kina na kenai soro kama, sa caka e na vatu e ta, ka sa dua na kiupiti ka dua na afa kiupiti na kena balavu, ka vakakina na kena raraba, ka dua na kiupiti na kena cecere: era daukotora talega kina nai yaya era vakamatea kina nai soro kama kei nai soro.

⁴³A sa so na vata rabailalai sa vakarautaki voli tu ki loma: ia e na dela ni tepeli sa no kina na lewe-ni-manumanu sai soro.

⁴⁴Ia mai taudaku ni matamata-ni-koro ki loma sa tu kina na nodra i yatu vale na dau-ni-sere, e na lomanibai ki loma, mai na taba ni matamata-ni-koro ki na mata ni tokalau; ka sa donuya tu na mata ni ceva: e dua *talegaka* tu ki na taba ni matamata-ni-koro ki na tu-i-cake, ka sa donuya na mata ni tokalau.

⁴⁵A sa kaya vei au ko koya, Nai yatu vale oqo, sa donuya na mata ni ceva, sa nodra na bete, era vakaitavi e na cakacaka ni vale.

⁴⁶Ai yatu vale talega oqo sa donuya na mata ni tokalau sa nodra na bete, era vakaitavi e na cakacaka ni cabocabo-ni-soro: ko ira oqo na luve i Setoki na luve i Livai, era torovi Jiova me cakacaka vei koya.

⁴⁷A sa vakarauta ko koya na lomanibai, a sa dua na drau na kiupiti na kena balavu, ka dua na drau na kiupiti na kena raraba, ka sa takiveilevu na veiyasana; kei nai cabocabo-ni-soro e na mata ni vale.

⁴⁸A sa kauti au ko koya ki nai curucuru ni vale *tabu*, a sa vakarauta yadua na duru ni curucuru, a sa dui lima na kiupiti na tabana oqo, ka dui lima na kiupiti ki na tabana ko ya: ia na kena raraba ni katuba sa tolu na kiupiti ki na tabana oqo, ka tolu na kiupiti ki na tabana ko ya.

⁴⁹A kena balavu ni curucuru sa ruasagavulu na kiupiti, kei na kena raraba sa tini ka dua na kiupiti: a *sa kauti au cake* ko koya ki nai kabakaba era cabe kina: ka sa tu mai na duru lelevu ka volekata na duru *wale*, e dua vaka, ka dua vaka.

Isikeli 41

Ai vakarau, kei na veitikina, kei nai ukuuku ni vale tabu, 1-26.

¹Sa qai kauti au ko koya ki na vale tabu, ka sa vakarauta na duru, ka sa dui ono na kiupiti na kena raraba ki na tabana e dua, ka dui ono na kiupiti na kena raraba ki na tabana ka dua, na kena raraba ni vale tabu sa vaka kina.

²Ia na kena raraba ni katuba sa tini na kiupiti; ia na taba ni katuba sa lima na kiupiti vaka, ka lima na kiupiti vaka; a sa vakarauta ko koya na kena balavu, ka sa vasagavulu na kiupiti: kei na kena raraba, ka sa ruasagavulu na kiupiti.

³Sa qai curu ki loma ko koya, ka vakarauta na duru ni sogo, a sa rua na kiupiti; kei na katuba, ka sa ono na kiupiti, kei na raraba ni katuba, ka sa vitu na kiupiti.

⁴A sa vakarauta ko koya na kena balavu, ka sa ruasagavulu na kiupiti: kei na rabana, ka sa ruasagavulu na kiupiti e na mata ni vale tabu, a sa kaya vei au ko koya, Sai koya oqo na tikina tabu sara.

⁵Sa qai vakarauta ko koya na lalaga ni vale, ka sa ono na kiupiti: kei na raraba ni loqi ki na sarisari ni vale, ka sa dui va na kiupiti, ka volita na vale e na veiyasana kecega.

⁶Ia nai taba loqi e veitaqataqai, sa tolu, ka yatolusagavulu na kena loqi; a sa lagoni mai ki na lalaga ni vale sa kedra dina voli tu na loqi ki sarisari ni vale, me tauri deivaki kina ia sa sega ni sema kei na lalaga ni vale *tabu*.

⁷A sa rabailevu cake tu, ni sa cabeti voli ki cake nai taba loqi: e na vuku ni sa cabeti voli tiko ki cake na vale ka volita sara na vale *tabu*: o koya oqo sa rabailevu cake tu kina na vale ki cake, ni sa cabeti vakaoqo nai taba loqi ki cake sara, mai na kena vale e ra sara, ka basika na kena eloma.

⁸Au a raica talega na kena cecere ni vale e na veiyasana mai na dui kenai lago nai taba loqi, ka sa ono na kiupiti ki na kena sema kei na vale.

⁹A kena raraba ni bai ni taba loqi ki sau, sa lima na kiupiti: ia na tikina sa vo mai ki vale sa kedra nai taba loqi sa tu mai ki loma.

¹⁰Ia na tadrua ni yatu vale sa ruasagavulu na kiupiti ka muri volita na vale *tabu* e na veiyasana.

¹¹Ia na kedra katuba nai taba loqi sa dui donuya tu *na tikina* sa vo, sa dua na katuba e donuya na tokalau, ka dua tale na katuba sa donuya na ceva: ia na kena raraba ni tikina sa vo sa lima na kiupiti ka volita tu.

¹²Ia na vale sa tara tu e na mata ni yasana tabu ki na tikina ki ra sa vitusagavulu na kiupiti na kena raraba; ia na lalaga ni vale e tara tu sa lima na kiupiti sa volita tu na kena vavaku, ka ciwasagavulu na kiupiti na kena balavu.

¹³Ia sa vakarauta ko koya na vale *tabu*, e dua na drau na kiupiti na kena balavu; kei na yasana tabu, kei na vale sa tara tu, kei na kena veibai, e dua na drau na kiupiti na kena balavu;

¹⁴na kena raraba talega ni mata vale, kei na yasana tabu ki na tu-i-cake, e dua na drau na kiupiti.

¹⁵A sa vakarauta ko koya na kena balavu ni vale e tara tu ka donuya na yasana tabu mai dakuna, kei na kena varada vaka ka vaka, e dua na drau na kiupiti; kei na vale tabu ki loma, kei nai curucuru ni lomanibai;

¹⁶kei na duru ni sogo, kei na katuba qiqo, kei na varada e dui volita nai taba loqi e tolu ka donuya na katuba, ka botani voli tu e na kau, mai na qele talega ka yala ki na katuba lalai, ia na katuba lalai sa lati tu,

¹⁷ka yacova oqori ki dela ni katuba, ka yala sara ki na vale *tabu* ki loma, e taudaku talega, ka muria voli sara tu na bai e na veiyasana eloma e taudaku talega, me vaka na dui kenai vakarau.

¹⁸A sa caka kina na jerupi kei na balabala, ia e dua na balabala sa *ceuti* tu ga e na maliwa ni jerupi e rua; a sa dui yarua na matadra na jerupi;

¹⁹ia na mata vakatamata sa donuya na balabala vaka, kei na mata vaka luve ni laioni sa donuya na balabala vaka: sa caka voli tu e na veiyasana kecega ni vale *tabu*.

²⁰Sa vu mai na qele ka yala ki na tikina e dela ni katuba sa caka kina na jerupi kei na balabala, e na lalaga ni vale tabu talega.

²¹A duru ni sogo ni vale tabu sa dui ta vakarivirivi, *kei* na mata ni tikina tabu sara; sa rairai tautauvata ruarua.

²²Ai cabocabo-ni-soro kau sa tolu na kiupiti na kena cecere, ka rua na kiupiti na kena balavu; ia na tutuna, kei na delana, kei na sarisarina, sa kau ga: ka sa kaya vei au ko koya, Oqo na tepeli sa tu e na mata i Jiova.

²³A sa dui yarua na kena katuba na vale tabu kei na tikina tabu sara.

²⁴A sa dui lobi rua na katuba yadua, e dui rube tu ruarua; sa lobi rua na katuba e dua, ka lobi rua na *katuba* kadua.

²⁵A sa ceuti kina, *io* ki na katuba ni vale tabu, na jerupi kei na balabala, me vaka sa ceuti e na lalaga; ka sa so na papa vavaku e na mata *ni lalaga* ni curucuru ki tuba.

²⁶Ka sa so na kena katuba qiqo ka so na kena balabala vaka ka vaka e na yasa ni curucuru, ia nai taba loqi ni vale, sa vakapapa vavaku talega.

Isikeli 42

A nodra veitiki ni vale na bete, 1-12. A ka e yaga me caka kina, 13,14. Ai vakarau ni lomanibai ki sau, 15-20.

¹Sa qai kauti au yani ko koya ki na lomanibai ki taudaku, e na sala sa donuya na mata ni tokalau: ka sa kauti au ki na veivalevale sa donuya na yasana tabu, ka donuya talega na vale sa toka vaka ki na mata ni tokalau.

²E matana ka dua na drau na kiupiti na kena balavu sa dua na katuba ki na mata ni tokalau, ia na kena raraba sa limasagavulu na kiupiti.

³Me veidonui kei na tikina ka ruasagavulu na kiupiti ni lomanibai ki loma, kei na raravatu ni lomanibai ki taudaku, sa tu na kena varada e tolu e veitaqataqai.

⁴Ia e na mata ni veivalevale sa dua kina nai gadegade ka tini na kiupiti na kena raraba ki loma, ka dua na sala sa dua na kiupiti; ia na kedra katuba sa donuya na tokalau.

⁵Ia nai taba loma ni vale e cake sa rabailailai sobu: e na vuku ni varada ni sa kana kina ki loma, ki na kenatalega mai ra, kei na kena eloma ni vale.

⁶Ni sa taba tolu e loma ni vale, a sa sega ni vakaduru me vaka sa vakaduru tu na veilomanibai: o koya oqo sa rabailailai sobu kina *na veitiki ni vale e cake sara*, sa levu cake nai karua ki ra, kei nai katolu e na kedrau maliwa kei na qele.

⁷Ia na bai ki taudaku e donuya na veitiki ni vale, vaka ki na lomanibai ki taudaku e na mata ni veitiki ni vale, sa limasagavulu na kiupiti na kena balavu.

⁸Ni sa kena balavu na veitiki ni vale e na lomanibai e taudaku e limasagavulu na kiupiti: ka raica, sa dua na drau na kiupiti e na mata ni vale tabu.

⁹Ia e ruku ni veitiki ni vale oqo sa tu kina na kenai curucuru mai na tu-i-cake, ni sa curumi mai na lomanibai e taudaku.

¹⁰E na tadrua ni bai ni lomanibai ki na tu-i-cake, ka donuya na yasana tabu, ka donuya talega na vale e tara tu, sa tu kina na veitiki ni vale.

¹¹Ia nai gadegade ki matana sa rairai tautauvata kei na veitiki ni vale ki na mata ni tokalau, sa balavu vata, ka raraba vata: ia na kedrai curucuru yani kece talega sa tautauvata kaya, ka sa vaka talega kina na dui kedra katuba.

¹²Ka vaka na dui kedra katuba na veivalevale ki na mata ni ceva sa yadua vaka talega kina na kedra katuba e na mua ni sala, *io* na sala sa qara donu ki na bai, ni sa curumi mai na tu-i-cake.

¹³Sa qai kaya vei au ko koya, A veivalevale ni vale ki na mata ni tokalaukei na veivalevale ni vale ki na mata ni ceva, o koya sa donuya na yasana tabu, oqori na veitiki ni vale tabu, ena kania kina ko ira na bete era torovi Jiova na ka e tabu sara: era na maroroya maikea na ka e tabu sara, kei nai madrali laukana, kei nai soro ni valavala ca, kei nai soro ni caka cala; ni sa tikina tabu.

¹⁴Ni ra curu kina na bete, me ra kakua ni lako tani mai na tikina tabu ki na lomanibai ki taudaku, ia me ra virikotora eke ga na nodra i sulu ni nodra cakacaka; ni ra sa ka tabu oqori; me ra vakaisulu e nai sulu tani, ka qai muria nai valavala ni tamata wale.

¹⁵Ia ni sa vakarauta oti ko koya na vale eloma, sa qai kauti au yani ko koya ki na matamata-ni-koro sa donuya na tu-i-cake, a sa vakarauta voli sara.

¹⁶Sa vakarauta na yasana ki na tu-i-cake e na gasau i vakarau, sa lima na drau na gasau.

¹⁷Sa vakarauta na yasana ki na tokalau; ka sa lima na drau na gasau.

¹⁸Sa vakarauta na yasana ki na ceva, ka sa lima na drau na gasau, ni sa vakarauti e na gasau.

¹⁹Sa qai gole yani ko koya ki na yasana ki ra, *ka* vakarauta, ka sa lima na drau na gasau ni sa vakarauti e na gasau.

²⁰Sa vakarauta ko koya e na yasana vava: sa viribaiti vakavolivoliti sara, ka sa lima na drau na gasau na kena balavu, ka lima na drau na kena raraba, me sa tawase tani kina na tikina tabu mai na tikina sa sega ni tabu.

Isikeli 43

Sa lesu tale mai ki na vale tabu na serau ni Kalou, 1-6. A vu ni nona sega ni tiko dei kina na Kalou na nodra i valavala ca na Isireli, 7-9. Sa vakaroti ira ko Isikeli me ra veivutuni, ka muria na vunau sa baleta na vale, 10-12. A kenai vakarau, 13-17, kei na ka sa lesi me caka e nai cabocabo-ni-soro, 18-27.

¹Sa qai kauti au ko koya ki na matamata-ni-koro, *io* na matamata-ni-koro sa qaradonu ki na tu-i-cake:

²ka raica, na serau ni Kalou ni Isireli sa lako mai e na sala mai na tu-i-cake: ia na domona sa vaka na domo ni wai levu: ia sa cilavi vuravura na nona serau.

³A sa rairai tautauvata kei na raivotu ka'u a raica, *io* me tautauvata kei na raivotu ka'u a raica ni'u a lako mai me vakarusa na koro: ia na raivotu oqo sa tautauvata kei na raivotu ka'u a raica mai na uciwai ko Kipa; ia ka'u sa cuva vakatoboicu.

⁴Ia na serau i Jiova sa curuma na vale mai na sala ni matamata-ni-koro sa qaradonu ki na tu-i-cake.

⁵A sa tuberi au cake na yalo, ka kauti au ki loma ni bai eloma; ka raica, sa curuoso na serau i Jiova e na loma ni vale.

⁶Au a qai rogoci *koya* sa vosa vei au mai na loma ni vale; ia sa dua na tamata keirau sa tu vata kaya.

⁷A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, oqo na tikina ni noqu i tikotiko, kei nai tutu ni qeteqete ni yavaqu, ka'u na tiko kina e na kedra

maliwa na Isireli ka sega ni mudu, a ra na sega ni vakacacana tale na mataqali i Isireli na yacaqu tabu, ko ira, se na nodra tui, e na nodra dauyalewa, se na yagodra mate na nodra tui, e na nodra veiyasana cecere.

⁸Ni ra viritaka vata na nodra i lago kei na noqu i lago, kei na nodra duru ni sogo kei na noqu duru ni sogo, ia na lalaga ga ka tu e na keimami maliwa, ka ra sa vakacacana na yacaqu tabu e nai valavala vakasisila era sa kitaka: ka'u a vakarusai ira kina e na noqu cudru.

⁹Ia me ra biuta tani mada na nodra dauyalewa, kei na yago mate ni nodra tui, me yawa vei au, ka'u na qai tiko vata kei ira ka sega ni mudu.

¹⁰O iko na luve ni tamata, mo vakatakila na vale ki na mataqali i Isireli me ra maduataka na nodra caka cala: ia me ra vakarauta na kenai vakarau.

¹¹Ia kevaka era sa maduataka na ka kece era sa cakava, mo qai vakatakila vei ira na kenai vakarau ni vale, kei na kenai valavala, kei na kenai curucuru ki tuba, kei na kenai curucuru ki loma, kei na kenai vakarau kecega, kei na kenai lesilesi kecega kei na kenai vakarau kecega, kei na kena vunau kecega; ka vola e matadra, me ra vakabauta tauoko na kenai vakarau, kei na kenai lesilesi kecega, ka cakava ga.

¹²Oqo na vunau ni vale e dela ni ulu-ni-vanua, Sa tabu sara na kenai yalayala kecega e na veitikina kecega. Raica, sai koya oqo na vunau sa baleta na vale.

¹³Ka sa vakaoqo na kenai vakarau ni cabocabo-ni-soro e na kiupiti. Ia na kena kiupiti e dua sa kiupiti e dua ka dua na tikina; ia na botona me rua na kiupiti *na kena cecere*, ka dua na kiupiti na kena raraba, kei nai yalayala ni bati ni botona me dua na afa kiupiti: ia me vakaoqo na boto ni cabocabo-ni-soro.

¹⁴Ia mai na botona e na qele ka yala ki na kena rara lailai me rua na kiupiti, ka afa kiupiti na kena raraba; ia mai na kena rara lailai ki na kena rara levu me va na kiupiti, ka dua na kiupiti na kena raraba.

¹⁵Ia na delana dina sa na va na kiupiti; ia me vu mai na tutuna ka yaco ki cake e va na tutuna sa balavu cake e nai cabocabo-ni-soro.

¹⁶Ia nai cabocabo-ni-soro me tinikarua na kiupiti na kena balavu, ka tinikarua na kiupiti na kena raraba, me takiveilevu na kena veiyasana vava.

¹⁷Ia na kena rara me tinikava na kiupiti na kena balavu, ka tinikava na kiupiti na kena raraba e na kena veiyasana vava; ia na belena e volita me dua na afa kiupiti; ia na *rara* ebotona me dua na kiupiti e na veiyasana; ia na kenai kabakaba me qaradonu ga ki na tu-i-cake.

¹⁸A sa kaya vei au ko koya, Ko iko na luve ni tamata, sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Me vakaoqo nai valavala ni cabocabo-ni-soro e na siga era na cakava, me ra vakacabora kina nai soro kama, ka kureitaka ki delana na dra.

¹⁹Ia sa kaya na Turaga ko Jiova mo solia vei ira na bete ko ira na Livai era kawa i Setoki, era dautorovi au, me ra ia na cakacaka vei au, e dua na luve ni pulumokau mei soro ni valavala ca.

²⁰Ia mo kauta eso na kena dra, ka boroya kina na tutuna balavu cake vava, kei na muana vava ni rara, kei na kenai yalayala e na veiyasana: ia mo sa vakasavasavataka ka sorovaka.

²¹Mo kauta talega na pulumokau sa kenai soro ni valavala ca, ia ena vakama ko koya e na kena tikina dodonu ni vale mai taudaku ni vale tabu.

²²Ia e nai karua ni siga mo vakacabora e dua na luve ni me e sega na kena ca mei soro ni valavala ca; ka ra na vakasavasavataka nai cabocabo-ni-soro, me vaka era sa vakasavasavataka e na pulumokau.

²³Ia ni sa oti na nomu vakasavasavataka, mo qai cabora e dua na luve ni pulumokau sa sega na kena ca, kei na dua na sipi tagane mai na qele ni sipi, e dua sa sega na kena ca;

²⁴mo mani vakacabora e na mata i Jiova, ia ko ira na bete me ra kureitaka eso na masima ki na yagodrau, ka qai vakacabora vei Jiova mei soro kama.

²⁵Me bogi vitu mo cakava tiko e na veisiga e dua na me me kenai soro ni valavala ca: e dua na luve ni pulumokau, ka dua na sipi tagane mai na qele ni sipi, sa sega na kena ca, ka cakava vaka talega kina.

²⁶Me bogi vitu me ra sorovaka tiko nai cabocabo-ni-soro, ka vakasavasavataka, ka vakatabui ira.

²⁷Ia ni sa oti na veibogi ko ya, ka yaco nai kawalu ni siga, me ra qai vakacobora tiko na bete e nai cabocabo-ni-soro na nomudou i soro kama kei na nomudou i soro ni veivinakati; ia ka'u na vinakati kemudou, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 44

A matamata-ni-koro ki cake me sa nona ga na turaga, 1-3. Sa ra vunauci na bete e na vuku ni nodra vakadukadukalitaka na vale tabu, 4-8. Sa tabu vei ira era sa qarava na kalou lasu me ia na cakacaka vakabete, 9-14. Era lesi na kawa i Setoki me ra cakava, 15,16. Nai vakaro vei ira na bete, 17-31.

¹Sa qai kauti au tale ko koya ki na matamata-ni-koro ni tikina tabu e taudaku sa qaradonu ki na tu-i-cake; ka sa sogo tu.

²Sa qai kaya vei au ko Jiova; A matamata-ni-koro oqo me sogo tu ga, me kakua ni dolavi, ia me kakua e dua na tamata me curu kina; ni sa curu kina ko Jiova, na Kalou ni Isireli, o koya oqo ena sogo tu kina.

³Sa nona na turaga; *io* na turaga, ena tiko kina ko koya me kana madrai e na mata i Jiova; ena curu mai ko koya e na sala ni curucuru ni matamata-ni-koro ko ya, e na sala talega ko ya ena curu yani kina ki tautuba.

⁴Sa qai kauti au ko koya e na sala ni matamata-ni-koro ki na tokalau ki na mata ni vale *tabu*: ia ka'u a vakaraica, ka raica, sa curuoso na vale i Jiova e na serau i Jiova: ka'u sa qai cuva vakatoboicu.

⁵A sa kaya vei au ko Jiova, Ko iko na luve ni tamata, mo vakasara na lomamu, mo raica e na matamu, ka rogoca e na daligamu na ka kecega ka'u sa kaya vei iko e na vuku ni lesilesi kecega i vale i Jiova, kei na kena vunau kecega; ka vakasara na lomamu vei *ira era* curu mai ki na vale, kei *ira* kece *era* lako tani mai na tikina tabu.

⁶Ia mo kaya vei ira na dautalaidredre, *io* ki na mataqali i Isireli, Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Me kena levu oqo na nomudou i valavala vakasisila kecega, oi kemudou na mataqali i Isireli,

⁷ni dou a kauti ira mai na kai tani, sa sega ni cilivi na yalodra, ka sega ni cilivi na yagodra, me mai tiko e na noqu tikina tabu, me vakacacana, *io* na noqu vale, ni dou a vakacobora tiko na noqu madrai, *kei* na uro kei na dra, ka ra sa vakacacataka na noqu veiyalayalati e na vuku ni nomudou i valavala vakasisila kecega.

⁸Ia dou a sega ni cakava dina na cakacaka ni noqu ka tabu: ia dou a lesia na tani me ra vakaitavi e na noqu tikina tabu me kemudoui sosomi.

⁹Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Me kakua e dua na kai tani e sega ni cilivi na yalona, ka sega ni cilivi na yagona, me curuma na noqu vale tabu, *io* e dua vei ira na kai tani sa tiko vata *kei* ira na Isireli.

¹⁰Ia ko ira na Livai sa ra lako vakayawa tani vei au, ni ra sa lako sese na Isireli, ka lako sese tani vei au me ra muria na nodra matakau; ena baleti ira dina ga na nodra caka cala.

¹¹Ia era na tiko ga e na noqu tikina tabu me ia na veiqravi, me vakatawa na matamata-ni-koro ni vale, ka qarava na vale: era na vakamatea nai soro kama *kei* na nodra i soro na tamata, ka ra na tu e matadra me ra qaravi ira.

¹²Ka ni ra sa qaravi ira e na mata ni nodra matakau, ka vakacalai ira na mataqali i Isireli: o koya oqo ka'u sa dulaka cake kina na ligaqu vei ira, sa kaya na Turaga ko Jiova, ka na baleti ira ga na nodra caka cala.

¹³Ka ra na sega ni toro mai vei au, me ia vei au nai tavi vakabete, se torova e dua na noqu ka tabu, e na tikina tabu sara: ia ena kani ira ga na nodra madua, *kei* na nodra i valavala vakasisila era a kitaka.

¹⁴Ia ka'u na lesi ira me ra ia na cakacaka ni vale, me ra ia na kena dauveiqravi kecega, *kei* na ka kece sa daucaka kina.

¹⁵Ia ko ira na bete na Livai, era kawa i Setoki, sa ra na vakaitavi tikoga e na cakacaka ni noqu tikina tabu e na gauna era lako sese tani vei au ko ira na Isireli, ko ira ga era na toro mai vei au me ra qaravi au, ka ra na mai tu e mataqu me ra vakacobora vei au na uro kei na dra, sa kaya na Turaga ko Jiova:

¹⁶io, sai ira ga era na curuma na noqu tikina tabu, ka torova na noqu tepeli, me ra qaravi au kina, a ra na vakaitavi e na noqu cakacaka.

¹⁷Ia, ni ra sa curuma na matamata-ni-koro ki na lomanibai eloma, me ra vakaisulu e nai sulu lineni ga; me ra kakua ni vakaisulu e na vutika ni sipi, ni ra ia na cakacaka e na matamata-ni-koro ni lomanibai eloma, ki loma sara talega.

¹⁸Me ra vakaisala e nai sala lineni ga; ka me ra vakatarausese lekaleka e na lineni; me ra kakua ni vauca *vei ira* e dua na ka era na bunobunoa kina.

¹⁹Ia ni ra curu yani ki na lomanibai ki taudaku, vei ira na tamata, me ra qai luvata tani na nodra i sulu era ia kina na nodra i tavi, ka virinoca e na veitikina tabu, ka me ra qai vakaisulu e nai sulu tani; me ra kakua ni vakatabui ira na tamata e na nodra i sulu.

²⁰Ia me ra kakua ni tasia na uludra, ka me kakua ni balavu na drau ni uludra; ia ni ra kotiva, me ra kotiva vakavinaka.

²¹Me kakua talega ni gunu waini e dua na bete, ni sa curu ki na lomanibai ki loma.

²²Ia me ra kakua ni veiwatini kaya e dua na yada, se dua sa veibiu kei na watina: me sa vakawati ga kei na goneyalewa ga sa kawa ni mataqali i Isireli, se dua na yada ka watina e dua na bete sa mate.

²³Ia me ra vakavulici ira na noqu tamata ni sa dua tani na ka tabu ka dua tani na ka sa sega ni tabu, ka dua tani na ka sa savasava ka dua tani na ka sa sega ni savasava, me macala vei ira.

²⁴Ia e na ka sa veiletitaki me ra tu ga mai me veilewaitaki; me ra lewa kina vakadodonu me vaka na noqu lewa dodonu: ka me ra vakabauta talega na noqu vunau kei na noqu i lesilesi sa bale ki na noqu so levu kecega; ka me ra vakatabuya na noqu siga tabu.

²⁵Ia me ra kakua ni torova e dua na tamata sa mate me vakadukadukalitaki ira kina: ia e na vuku ni tamadra, se na tinadra, se na luvedra tagane, se na

luvedra yalewa, se na tacidra, se na ganedra sa sega ni vakawati, sa tara me ra vakadukadukalitaki ira ga kina.

²⁶Ia ni sa vakasavasavataki oti ko koya, sa na vakatabui tiko bogi vitu.

²⁷Ia e na siga sa curu tale kina ko koya ki na tikina tabu, ki na lomanibai ki loma, me ia na nonai tavi e na tikina tabu, me qai vakacabora ko koya na nonai soro ni valavala ca, sa kaya na Turaga ko Jiova.

²⁸Ia sa na dua na nodra i votavota: koi au na nodra i votavota: dou kakua ni solia vei ira e dua nai votavota vanua e Isireli: koi au ga na nodra i votavota.

²⁹Era na kania nai madrali laukana, kei nai soro ni valavala ca, kei nai soro ni caka cala; kei na ka kece sa vakacabori me nei Jiova e Isireli ena nodra ga.

³⁰Ia me nodra talega na bete na vetana kece ni sevu kece kei na ka kecega, kei nai madrali kece ni vuata kece e na nomudou i madrali kecega: kei na veta ni nomudou madrai droka kece mo dou solia ga vua na bete, me vatonaka ko koya na nomu vale me vakalouugatataki kina.

³¹Me ra kakua ni kania ko ira na bete e dua na ka sa mate walega, se dresulaki, se manumanu vuka, se manumanu ni vanua.

Isikeli 45

Ni vota na vanua me dua nai votavota tabu, 1-5, kei na kena na koro, 6, kei na nona na turaga, 7,8. Ai vakaro vua na turaga, 9-25.

¹Ia ni dou sa vota na vanua me vakaitaukeitaki, dou na vakatabuya e dua na tikina mei sevu vei Jiova, mei *votavota* tabu ni vanua: na kena balavu me rua na oba ka lima na udolu *na gasau*, kei na kena raraba me dua na oba *na gasau*. Ena tabu na *tikina* oqo e na kenai yalayala kecega e na veiyasana.

²E na tikina oqo me dua na yasana tabu e lima na drau *nakiupiti na kena balavu*, ka lima na drau *na kiupiti na kena raraba*, ka takiveilevu na veiyasana; ka me limasagavulu na kiupiti na kenai bili e na veiyasana.

³Ia mai na tikina oqo mo vakarauta e rua na oba ka lima na udolu na kena balavu, ka dua na oba na kena raraba: ka me tu ki loma na vale tabu *io*, na yasana tabu sara.

⁴Ai votavota tabu ni vanua me sa nodra na bete era vakaitavi e na vale tabu, era toro mai me ra qaravi Jiova: ia mei tikotiko ni nodra veivale ko ya, ka dua na tikina tabu me tikina tabu sara.

⁵Ia sa rua na oba ka lima na udolu na kena balavu, ka dua na oba na kena raraba, me nodra talega na Livai, era vakaitavi e na vale, me ra taukena vakataki ira *mei tutu ni* veivalevale e ruasagavulu.

⁶Ia nai votavota ni koro mo dou solia, me lima na udolu na kena raraba, ka rua na oba ka lima na udolu na kena balavu, me donuya nai sevu tabu: ena nodra kecega na mataqali i Isireli.

⁷Me nona talega na turaga e *dua nai votavota* ki na yasana vaka ka vaka ni sevu tabu, kei nai votavota ni koro, me donuya nai sevu tabu, me donuya talega nai votavota ni koro, me tekivu mai na yasana e ra ka yala sara ki ra, me tekivu talega mai na yasana e cake ka yala sara ki na tu-i-cake: ia na kena balavu me donuya e dua nai votavota, ka tekivu mai na kenai yalayala mai ra ka yala ki na kenai yalayala ki cake.

⁸Sa na tu ga e na vanua, na nonai votavota e Isireli ia ko ira na noqu tamata turaga me ra kakua ni vakararawataki ira tale na noqu tamata; ia me ra solia na vanua vei ira na mataqali i Isireli me vaka na dui nodra veimataqali.

⁹Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Me rauti kemudou mada, oi kemudou na turaga ni Isireli: dou biuta tani nai valavala kaukauwa kei na veivakacacani, ia mo dou cakava na ka vinaka ka dodonu ga me oti sara na nomudou vakasaurarataki ira na noqu tamata, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁰Dou vakabauta ga nai vakarau ni bibi dodonu, kei na efa dodonu, kei na pacu dodonu ga.

¹¹Na efa kei na pacu me sai vakarau vata ga, e dua na pacu sa kenai katini ni dua na omeri, ka dua na efa sa kenai katini ni dua na omeri: na omeri ga sa na kenai vakarau vei kemudou.

¹²Ia na sikeli, sa rauta e ruasagavulu na kera: na sikeli e ruasagavulu, na sikeli e ruasagavulu ka lima, na sikeli e tinikalima, me sa dui nomudou mane ga ko ya.

¹³Nai madrali dou na vakacabora me vaka tu oqo: nai kaono ni dua na efa mai na omeri witi e dua, nai kaono talega ni dua na efa mo dou solia mai na dua omeri parile:

¹⁴ia na ka sa lesi e na vuku ni waiwai, na pac a waiwai, na kenai katini ni dua na pac a *mo dou solia* mai na dua na omeriwaiwai, ia e tini na pac a sa rauta e dua na omeri; ni sa pac a e tini e dua na omeri:

¹⁵me dua talega na lami mai na qele ni sipi e rua na drau, mai na nodra vanua veico vinaka na Isireli, mei madrali laukana, kai soro kama, kai soro ni veivinakati, me sorovaki ira, sa kaya na Turaga ko Jiova.

¹⁶O ira kece na lewe ni vanua me ra vakaitavi vata e nai madrali oqo kei koya na turaga mai Isireli.

¹⁷Ia sa na nonai tavi na tui nai soro kama, kei nai madrali laukana, kei nai madrali gunuvi, e na so levu, kei na vula vou, kei na siga tabu, e na nodra gauna tabu kecega na mataqali i Isireli: ena vakarautaka ko koya nai soro ni valavala ca, kei nai madrali laukana, kei nai soro kama, kei nai soro ni veivinakati, me sorovaki ira kina na mataqali i Isireli.

¹⁸Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova: E nai matai ni *vula*, e nai matai ni *siga* ni vula, mo qai kauta e dua na luve ni pulumokau sa sega na kena ca, ka vakasavasavataka na tikina tabu:

¹⁹ia me kauta ko koya na bete eso na dra ni soro ni valavala ca, me kureitaka ki na duru ni sogo ni vale, kei na tutuna vava ni rara ni cabocabo-ni-soro, kei na duru ni matamata-ni-koro ni lomanibai eloma.

²⁰Ia mo kitaka vaka talega kina e nai kavit u ni *siga* ni vula e na vukudra yadua sa caka cala, ka vakacalaka: dou na sorovaka vakaoqo na vale.

²¹E nai matai ni *vula* e nai katinikava ni siga ni *vula*, mo dou qai ia na kana vata ni lako-sivia, na so levu bogi vitu; me sa laukana kina na madrai sa sega ni vakaleveni.

²²Ia na turaga me qai vakarautaka e na siga ko ya e na vukuna e na vukudra kece talega na lewe ni vanua e dua na pulumokau mei soro ni valavala ca.

²³Ia me vakarautaka ko koya e na veibogi vituvitu ni so levu mei soro kama vei Jiova, e vitu na pulumokau ka vitu na sipi tagane e sega na kena ca, e na veisiga yadua ka me bogi vitu; ka dua talega na luve ni me e na kena veisiga mei soro ni valavala ca:

²⁴kei nai madrali laukana, e dua na efa me ia vata kei na dua na pulumokau, ka dua na efa me ia vata kei na dua na sipi tagane, ka tini na paidi waiwai me ia vata kei na dua na efa, me na vakarautaka ko koya.

²⁵E nai kavitu ni *vula*, e nai katinikalima ni siga ni *vula*, e na kena so levu bogi vitu, me kitaka vaka talega kina ko koya, me vaka nai soro ni valavala ca, ka vaka nai soro kama, ka vaka nai madrali laukana, ka vaka na waiwai.

Isikeli 46

A ka eso sa lesi me cakava ko koya na turaga, 1-8, kei ira na lewe ni vanua, ni ra la'ki cuva e na mata i Jiova, 9-15. A nonai votavota vanua na tui me ra taukena ko koya kei ira na Iuvena sa taravi koya, me kakua ni soli tani, 16-18. A rara eso me ia kina, na vakasasaqa kei na vavavi, 19-24.

¹Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; A matamata-ni-koro ni lomanibai eloma sa donuya na tu-i-cake me sogo tu e na bogi ono sa ia kina na cakacaka; ia me qai dolavi e na siga tabu, ka me dola talega e na siga ni *vula* vou.

²Ia me curu mai na turaga mai na sala ni curucuru ni matamata-ni-koro *ko ya* mai tautuba, me mai tu ko koya mai na duru ni matamata-ni-koro, ka ra na cakava na bete na nonai soro kama kei na nonai madrali ni veivinakati, ka me lotu tiko ko koya mai nai lago ni matamata-ni-koro: me qai suka yani ko koya; ia me kakua ni sogo na matamata-ni-koro, me yakavi mada ka qai sogo.

³Me ra mai lotu talega ko ira na lewe ni vanua mai na katuba ni matamata-ni-koro oqo e na mata i Jiova e na veisiga tabu kei na veivula vou.

⁴Ia nai soro kama ena vakacabora na turaga vei Jiova e na siga tabu, me ono na lami sa sega na kena ca, ka dua na sipi tagane sa sega na kena ca:

⁵kei nai madrali laukana e dua na efa me ia vata kei na dua na sipi tagane, ia na kedrai madrali laukana na lami, me vaka na ka sa rawa vua me solia, ka tini na paidi waiwai me ia vata kei na dua na efa.

⁶Ia e na siga ni vula vou me dua kina na luve ni pulumokau sa sega na kena ca, ka ono na lami, ka dua na sipi tagane: me sa sega na kena ca.

⁷Ia me ia vata e dua na efa kei na dua na pulumokau, ka dua na efa me ia vata kei na dua na sipi tagane, me vakarautaka ko koya mei madrali laukana, kei na kedra na lami me vaka na ka sa rawata ko koya, ka tini na paidi waiwai me ia vata kei na dua na efa.

⁸Ia ni sa curu mai na turaga, me curu ga ko koya mai na sala ni curucuru ni matamata-ni-koro *ko ya*, ia na sala talega ko ya me curu yani kina.

⁹Ia ni ra lako mai na lewe ni vanua ki na mata i Jiova e na gauna tabu, o koya sa curu mai na sala ni matamata-ni-koro mai na tokalau me mai lotu, me curu yani ko koya e na sala ni matamata-ni-koro ki na ceva: kei koya sa curu mai na sala ni matamata-ni-koro mai na ceva, me curu yani ko koya e na sala ni matamata-ni-koro ki na tokalau: me kakua ni lesu yani ko koya e na sala ni matamata-ni-koro ka curu mai kina, me curu ga yani ko koya e na sala sa donuya.

¹⁰Ia ni ra sa curu mai ko ira, ena curu talega mai ko koya na turaga ka tiko e na kedra maliwa; ka ni ra sa curu yani ko ira, me curu talega yani ko koya.

¹¹Ia e na so levu kei na gauna tabu me dua na efa mei madrali laukana me ia vata kei na dua na pulumokau, ka dua na efa me ia vata kei na dua na sipi tagane, kei na kedra na lami me vaka na ka sa rawa vua me solia, ka tini na paidi waiwai me ia vata kei na dua na efa.

¹²Ia ni sa via cakava vei Jiova ko koya na turaga e dua nai soro kama, se dua nai madrali ni veivinakati, ni sa lomana ga kina, me qai dolavi vua na matamata-ni-koro sa donuya na tu-i-cake, me mai cakava ko koya na nonai soro kama kei na nonai madrali ni veivinakati, me vaka sa cakava ko koya e na siga tabu: me qai curu tale yani ko koya; ia ni sa curu yani, me qai sogo na matamata-ni-koro.

¹³Ia mo vakarautaka e dua na lami, sa yabaki dua ka sega na kena ca, mo cakava e na veisiga mei soro kama vei Jiova: e na veimataka kece mo cakava ga oqori:

¹⁴a kenai madrali laukana talega mo cakava e na veimataka kecega, nai kaono ni dua na efa, ka tolu na paidi waiwai me natuki vata kei na madrai droka ni witi; oqo nai madrali laukana sa lesi me caka tiko ga vei Jiova ka sega ni mudu.

¹⁵Ia me ra vakarautaka vakaoqo na lami, kei nai madrali laukana, kei na waiwai, e na veimataka kecega, mei soro kama tikoga.

¹⁶Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Ni sa solia na turaga e dua na ka ni loloma vua e dua vei ira na luvena, na ka sa qai taukena mai ko koyaoqo ena nodra na luvena; era na taukena ko ira era taravi koya.

¹⁷Ia ni sa solia ko koya e dua na nona ka sa taukena vua e dua vei ira na nona tamata, ena nona tiko ga ka yacova na yabaki ni veisere; ia ena qai suka tale vua na turaga: ia na ka sa taukena ko koya ena nodra dina sara na luvena.

¹⁸Ia me kakua ni kovea ko koya na turaga na nodra tiki ni vanua na tamata, me vakasavi ira tani kina mai na nodra tiki ni vanua; me so ga na nona tiki ni vanua me solia ko koya me ra taukena na luvena: me ra kakua ni vakasevi tani e dua na noqu tamata mai na nona tiki ni vanua.

¹⁹Sa qai kauti au yani ko koya ki nai curucuru mai na taba ni matamata-ni-koro, ki na nodra veivalevale tabu na bete, sa donuya na tokalau: ka raica, sa dua na yasana ki na tabana ruarua ki ra.

²⁰Sa qai kaya vei au ko koya, Oqo na nodra tikina na bete me ra vakasaqa kina nai soro ni caka cala kei nai soro ni valavala ca, me ra vavia talega kina nai madrali laukana; me ra kakua ni kauta ki na lomanibai ki taudaku, me vakatabui ira kina na tamata.

²¹Sa qai kauti au yani ko koya ki na lomanibai ki taudaku, ka tuberi au voli ki na tutuna vava ni lomanibai; ka raica, sa yadua na kena rara e na tutuna vava ni lomanibai.

²²E na tutuna vava ni lomanibai sa yadua kina na kena rara e vakabai sa vasagavulu na kiupiti na kena balavu, ka tolusagavulu na kena raraba: sai vakarau vata vava na veitutuna oqori.

²³Ka sa yadua na kedrai yatu *vale* e tu volita na loma *ni rara*, sa tu volita vava oqori, ka so nai riri e caka tu e ruku ni yatu *vale* me volita.

²⁴Sa qai kaya vei au ko koya, Oqo na nodra tikina na dauvakasasaqa, na nodra era dauqarava na vale tabu me ra vakasaqa kina na nodra i soro na tamata.

Isikeli 47

A raivotu ni wai tabu, 1-5. Na kena yaga, 6-12. Ai yalayala ni vanua, 13-21. Me ia na vakawiri madigi me ra vota vakakina na vanua vei ira na Isireli, kei ira na vulagi era tiko vata kei ira, 22,23.

¹Sa qai kauti au tale ko koya ki na katuba ni vale; ka raica, sa dua na wai sa dave yani mai na ruku ni lago ni vale vaka ki na tu-i-cake: ni sa donuya na tu-i-cake na mata ni vale, ia na wai sa dave sobu mai na ruku ni vale mai na tabana ki nai matau, mai na yasa ni cabocabo-ni-soro ki na ceva.

²Sa qai kauti au yani ko koya e na sala ni matamata-ni-koro sa donuya na tokalau, ka sa tuberi au voli e na sala e tautuba ki na matamata-ni-koro ki sau, e na sala sa qara donu ki na tu-i-cake, ka raica, na wai sa drodro tiko mai na liga i matau.

³Ia ni sa lako yani na tamata sa taura na wa i vakarau e na ligana, vaka ki na tu-i-cake, sa vakarauta e dua na udolu na kiupiti, ka sa kauti au ki loma ni wai; na wai sa yala ki na *noqu*; qurulasawa.

⁴Sa baci vakarauta tale ko koya e dua na udolu, ka qai kauti au ki loma ni wai; ia na wai sa yala ga ki na duruqu. Sa baci vakarauta tale ko koya e dua na udolu, ka kauti au yani ki loma; ia na wai sa qai yala ki na toloqu.

⁵Sa baci vakarauta tale ko koya e dua na udolu: ia sa qai dua na uciwai ka'u sa sega ni lakova rawa; ni sa titobu na wai, na wai me qalo kina, na uciwai sa sega ni lakovi rawa.

⁶A sa kaya vei au ko koya, Ko sa raica *na ka oqo*, ko iko na luve ni tamata, se segai? Sa qai kauti au ko koya, ka vakalesui au e na bati ni uciwai.

⁷Ia ni'u sa lesu, raica, sa tu e na bati ni uciwai e dua na ka levu na vu ni kau e na batina ruarua.

⁸Sa qai kaya vei au ko koya, A wai oqo sa dave yani ki na vanua vaka ki na tu-i-cake, a sa lako sobu ki na vanua liwa lala, ka yaco sara ki waitui; ia ni sa yaco sara ki waitui, ena bula kina na kena wai.

⁹Ia ena yaco, na ka kece sa bula, ka lako voli, e na tikina kece sa yaco kina na uciwai, ena bula: ia ena levu sara na ika, e na vuku ni na yaco kina na wai oqo: ni na bula kina na wai; ia ena bula talega na ka kece sa yaco kina na uciwai.

¹⁰Ia era na tu maikina na gonedau mai Eni-keti ka yala ki Eni-eki-leimi; sa na tu nai sasau ni lawa, ia na kena yavusa ika, ena vaka na ika ni waitui levu, na ka levu sara.

¹¹Ia na kena tikina lolobo ka vakadranodrano ena sega ni bula; ena biu tu me tuituina ga.

¹²Ia e na bati ni uciwai ruarua ena tubu kece kina na kau sa laukana na vuana, ena sega ni malai na drauna, se oti rawa na vuana: ena vuavuai tikoga e na veivula, ni sa dave na kena wai mai na tikina tabu: ia ena sa daulaukana na vuana, ia na drauna sa na wainimate.

¹³Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; Me sa kenai yalayala oqo, mo dou muria ni dou vota na vanua ki na veimataqali i Isireli e tinikarua; me nei Josefa e rua nai votavota.

¹⁴Ia dou na dui taukena vata ga, na tamata yadua, *na vanua* ka'u a dulaka cake kina na ligaqu me'u solia vei ira na nomudou qase: ia na vanua oqo ena lutu vei kemudou mo dou taukena.

¹⁵Ia ena vakaoqo nai yalayala ni vanua e na yasana ki na tokalau, mai na waitui levu, e na sala ki Eciloni, ni sa lakovi ko Sitati;

¹⁶ko Emaci, kei Peroca, kei Sipireimi, mai na maliwa ni yalayala i Tamasiko kei nai yalayala i Emaci; na koro ko Atikoni, e nai yalayala i Avirani.

¹⁷Ena kenai yalayala talega mai waitui na koro ko Enani, *kei* nai yalayala i Tamasiko, kei na yasayasa vakatokalau, kei nai yalayala i Emaci. Ia *oqo* na kenai yalayala vakatokalau.

¹⁸A kenai yalayala talega ki na tu-i-cake dou na yalana mai Avirani, kei Tamasiko, kei Kiliati, kei na yasana ni Isireli *mai* na Joritani, ia mai nai yalayala ko ya ki na waitui mai na tu-i-cake. Ia *oqo* na kenai yalayala ki na tu-i-cake.

¹⁹A kenai yalayala talega mai na ceva, ko Tema ka yaco ki na wai ni veileti mai Ketesa, mai na uciwai ka yala ki na waitui levu. Ia *oqo* na kenai yalayala vaka ki na ceva.

²⁰A kenai yalayala talega ki ra, na waitui levu mai nai yalayala ko ya, ka yala sara ki Emaci. Oqo na kenai yalayala ki ra.

²¹Ia dou na vota na vanua oqo vakataki kemudou na veimataqali i Isireli.

²²Ia ena vakaoqo, dou na ia na vakawiri madigi e na vanua mo dou taukena vakataki kemudou, kei ira na vulagi era tiko kei kemudou, sa ra na vakaluveni e na kemudou maliwa: ia me ra tautauvata ko ira kei kemudou na Isireli dou sai taukei dina; me rai taukei vata kei kemudou e na veimataqali i Isireli.

²³Ia sa nodra i tavi, na mataqali sa tiko kina e dua na vulagi, me ra solia vua na nonai votavotavanua me taukena, sa kaya na Turaga ko Jiova.

Isikeli 48

A nodra i votavota na veimataqali eso, 1-7. Ai votavota tabu, 8-14. Ai votavota ni koro kei nai bili, 15-20. Ai votavota ni tui, 21,22. A nodra i votavota na vo ni veimataqali e tinikarua, 23-29. Ai yalayala ni koro, kei na kena matamata-ni-koro, kei na yacana, 30-35.

¹Sa vakaoqo na yacadra na veimataqali. Mai nai yalayala vaka ki na tokalau ka muria na baravi e na sala ki Eciloni, ni sa lakovi ko Emaci, *keina* koro ko Enani, *kei* nai yalayala i Tamasiko vaka ki na tokalau, ka yala ki tai kadua mai Emaci; ena nonai yalayala oqori ki na tu-i-cake ki ra *talega*, sa na nei Tani.

²Ka veitaravi kei nai yalayala nei Tani, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, sa na nei Aseri.

³Ka veitaravi kei nai yalayala nei Aseri, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, sa na nei Nafitalai.

⁴Ka veitaravi kei nai yalayala nei Nafitalai, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, sa na nei Manasa.

⁵Ka veitaravi kei nai yalayala nei Manasa, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, sa na nei Ifireimi.

⁶Ka veitaravi kei nai yalayala nei Ifireimi, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, sa na nei Rupeni.

⁷Ka veitaravi kei nai yalayala nei Rupeni, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, sa na nei Juta.

⁸Ia ka veitaravi kei nai yalayala i Juta, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, sa kenai sevu *ni vanua* mo dou solia, e rua na oba ka lima na udolu *na gasau* na kena raraba, kei na kena balavu me tauvata kei na dua nai votavota, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra: ia na tikina tabu ena tu sara ga ki loma.

⁹Nai sevu dou na solia me nei Jiova, me rua na oba ka lima na udolu *na gasau* na kena balavu, kei na kena raraba e dua na oba.

¹⁰Ia nai sevu tabu oqo ena nodra na bete; *a kena balavu* vaka ki na tokalau e rua na oba ka lima na udolu, kei na kena raraba ki ra e dua na oba, kei na

kena raraba ki na tu-i-cake e dua na oba, kei na kena balavu ki na ceva e rua na oba ka lima na udolu; ia na tikina tabu i Jiova me tu sara ga ki loma.

¹¹Ena nodra na bete na tikina tabu oqo, ko ira na luve i Setoki, sa ra vakaitavi tikoga e na noqu cakacaka, ka sa sega ni cala ni ra sa cala ko ira na Isireli, me vaka ni ra cala ko ira na Livai.

¹²Ia nai sevu oqo, nai sevu ni vanua me sa nodra tikina tabu sara, ka yaco ki na nodra i yalayala na Livai.

¹³Ia *ena nodra* na Livai me sa donuya na nodra i yalayala na bete, e rua na oba ka lima na udolu na kena balavu, ka dua na oba na kena raraba: a kena balavu taucoko ena rua na oba ka lima na udolu, kei na kena raraba e dua na oba.

¹⁴Ia me ra kakua ni volitaka, se vakaisosomitaka, se vakayalia nai sevu ni vanua: ni sa tabu me nei Jiova.

¹⁵Ia na lima na udolu, sa vo e na rabana sa donuya na rua na oba ka lima na udolu, sa na sega ni tabu na yasana oqo, ia sa na bale ki na koro, me tara kina na vale, me kenai bili talega: ia na koro me tu sara ga ki loma.

¹⁶Ka me vakaoqo na kenai vakarau; na tikina mai na tokalau me va na udolu ka lima na drau, kei na tikina mai na ceva, me va na udolu ka lima na drau, kei na tikina mai ra, me va na udolu ka lima na drau.

¹⁷Ia nai bili ni koro me rua na drau ka limasagavulu ki na tokalau, ka rua na drau ka limasagavulu ki na ceva, ka rua na drau ka limasagavulu ki na tu-i-cake, ka rua na drau ka limasagavulu ki ra.

¹⁸Ia na vo ni kena balavu sa donuya nai sevu tabu me dua na oba vaka ki na tu-i-cake, ka dua na oba vaka ki ra: ka me donuya nai sevu tabu; ia na kena vuata me sa kedra kakana era qarava na koro.

¹⁹Ia me ra vakaitavi kece e na veiqraravi ni koro, ko ira na veimataqali i Isireli.

²⁰Ai sevu tauoko ena rua na oba ka lima na udolu, ka rua na oba ka lima na udolu: me takiveilevu na veiyasana ni sevu dou na solia, kei nai votavota ni koro.

²¹Ia na kena vo ni sevu tabu, kei nai votavota ni koro, ena nona na turaga, vaka ka vaka, me donuya e rua na oba ka lima na udolu nai sevu e na kenai yalayala ki na tu-i-cake, me donuya talega ki ra e rua na oba ka lima na udolu ki nai yalayala ki ra, sa donuya nai votavota ni tui: ia sa na kenai sevu tabu ko ya; ia na yasana tabu ni vale sa na tu sara ga ki loma.

²²Ia *na tikina* ki daku ni nodra i votavota na Livai, kei nai votavota ni koro, sa tu mai ki loma ni nona na tui, e na maliwa ni yalayala nei Juta kei nai yalayala nei Penijamini, ena nona na tui.

²³Ia na kedra vo ni veimataqali; mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, me nei Penijamini.

²⁴Ka veitaravi kei nai yalayala i Penijamini, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, me nei Simioni.

²⁵Ka veitaravi kei nai yalayala i Simioni, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, me nei Isakari

²⁶Ka veitaravi kei nai yalayala i Isakari, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, me nei Sepuloni.

²⁷Ka veitaravi kei nai yalayala i Sepuloni, mai na yasana mai na tu-i-cake ka yala ki na yasana ki ra, me nei Kati.

²⁸Ka veitaravi kei nai yalayala i Kati, mai na yasana vakaceva mai na ceva, me sa kenai yalayala mai Tema kei na wai ni veileti mai Ketesa, *kei* na uciwai ka yala sara ki na waitui levu.

²⁹Oqo na vanua mo dou vota me dui nodra i votavota na veimataqali i Isireli me ra taukena, ka sa vakaoqo na nodra i votavota, sa kaya na Turaga ko Jiova.

³⁰Ia sa vakaoqo nai yalayala ni koro e na yasana ki na tokalau, e va na udolu ka lima na drau nai vakarau.

³¹Ia na matamata-ni-koro ena vakatokai e na yacadra na mataqali i Isireli: e tolu na matamata-ni-koro me donuya na tokalau; e dua na matamata-ni-koro i Rupeni, e dua na matamata-ni-koro i Juta, ka dua na matamata-ni-koro i Livai.

³²Ia mai na yasana ki na tu-i-cake e va na udolu ka lima na drau: ka tolu na matamata-ni-koro; e dua na matamata-ni-koro i Josefa, e dua na matamata-ni-koro i Penijamini, ka dua na matamata-ni-koro i Tani.

³³E na yasana talega ki na ceva e va na udolu ka lima na drau nai vakarau: ka tolu na matamata-ni-koro; e dua na matamata-ni-koro i Simioni, e dua na matamata-ni-koro i Isakari, ka dua na matamata-ni-koro i Sepuloni.

³⁴E na yasana ki ra e va na udolu ka lima na drau, *kei* na nodra matamata-ni-koro e tolu; e dua na matamata-ni-koro i Kati, e dua na matamata-ni-koro i Aseri, ka dua na matamata-ni-koro i Nafitalai.

³⁵Ni sa vakavolivolita na koro sa tini ka walu na udolu na kenai vakarau: ia na yaca ni koro mai na siga ko ya, Ko Jiova-sama [Sa tiko maikina ko Jiova].

Taniela

Taniela 1

Sa vakabobulataki ko Jioiakimi, 1,2. Ko Esipinasi, sa kauti iratou ko Taniela, kei Enanaia, kei Misaeli, kei Asaraia, 3-7. Ni ratou sa bese ni kania na kakana sa votai vei ira mai na kena na tui Papiloni, sa qai yaga vei iratou na kakana ni were, kei na wai ni gunu, 8-16. Eratou sa uasivi cake e na vuku, 17-21.

¹E nai katolu ni yabaki ni lewa i Jioiakimi na tui Juta sa lako mai ko Nepukanesa na tui Papiloni ki Jerusalemi, ka sa buku na kena druadrua.

²Ia na Turaga sa soli Jioiakimi na tui Juta ki na ligana, ka so nai yaya ni vale ni Kalou: ka sa kauta ko koya ki na vanua ko Saina ki na nona bure kalou; ka sa kauta nai yaya ki na vale ni yau ni nona kalou.

³A sa kaya na tui vei Asipinasi na turaga ni nona matanivanua, me kauti ira eso na Isireli, ka so era kawa ni tui, ka so era tamata turaga;

⁴na cauravou sa sega e dua na tikidra e ca, sa matavinaka, ka yalomatua e na vuku kecega, ka daukila ka, ka lomamacala e na vuli ka, ka tamata e kilikili me mai tu e na vale ni tui, ka me ra vakavulici e nai vola kei na vosa ni kai Kalitia.

⁵A sa lewa na tui me dua na kedrai votavota e na veisiga mai na nona kakana ka dua na medra waini mai na waini sa gunu kina ko koya: ka me vakani ira tiko ka yabaki tolu, ka oti me ra qai mai tu e na mata ni tui.

⁶Ka sa so vei iratou maivei ira na Juta, ko Taniela, kei Enanaia, kei Misaeli, kei Asaraia;

⁷a sa vakayacani iratou na turaga ni matanivanua: sa vakayacani Taniela ko Pelitisasari; kei Enanaia, ko Setareki; kei Misaeli, ko Mesaki; kei Asaraia, ko Apeti-niko.

⁸A sa lewa oti e lomana ko Taniela me kakua ni vakadukadukalitaki koya e nai votavota ni kakana ni tui, se na waini sa gunuva: a sa kerekere ko koya vua na turaga ni mata ni vanua me kakua ni vakadukadukalitaki koya kina.

⁹Ia na Kalou sa vagolea na yalona na turaga ni matanivanua me vinakati Taniela ka me lomani koya sara.

¹⁰A sa kaya vei Taniela na turaga ni matanivanua, Au sa rerevaka na noqu turaga na tui, o koya sa lewa na kemudou kei na memudou: de raica ko koya na matamudou ni sa ca ka vinaka na matadra na cauravou dou sai taba vata; ia dou sa vu ni noqu cala vua na tui ka'u sa mate kina.

¹¹Sa qai kaya ko Taniela vei Melisa, o koya ka lesia na turaga ni matanivanua me vakaraici Taniela, kei Enanaia, kei Misaeli, kei Asaraia,

¹²Mo vakatovolei keitou mada na nomu tamata, ka bogi tini; ia me soli ga vei keitou na kakana e tubu e na were me keitou kania, kei na wai ni gunu me keitou gunuva.

¹³Mo qai raica na mata i keitou, kei na matadra na cauravou era kania nai votavota mai na kakana ni tui: ka me vaka na ka ko sa raica, mo qai lewa vakakina kivei keitou na nomu tamata.

¹⁴A sa vakarorogo vei iratou ko koya e na ka oqo, ka vakatovolei iratou ka bogi tini.

¹⁵Ia ka oti na bogi tini, sa rairai na matadratou me vinaka ka vakalewe, ka ca na matadra na cauravou kecega era kania nai votavota mai na kakana ni tui.

¹⁶A sa kauta tani ko Melisa na kedratou i votavota ni kakana, kei na medratou waini; ka sa solia vei iratou na kakana ni were.

¹⁷Ia sa solia na Kalou vei iratou na cauravou vava oqo na lomavuku kei na kila ka: ka sa vuku ko Taniela ka sa rawata me tukuna nai balebale ni raivotu kecega kei na tadra.

¹⁸Ia ni sa oti na gauna sa vosa kina na tui me ra kau kina vua, sa qai kauti ira yani na turaga ni matanivanua kivei Nepukanesa.

¹⁹Ka sa veivosaki kei iratou ko koya na tui; ia sa sega na tamata e kune vei ira kecega me tautauvata kei Taniela, kei Enanaia, kei Misaeli, kei Asaraia: o koya oqo eratou sa mai tu kina e na mata ni tui.

²⁰Ia e na kila vuku kecega kei na kila ka sa tarogi iratou kina na tui, sa kunei iratou ni ratou vuku vakatini cake vei ira kecega na daucaka mana, kei na dauvakarai mata ni lomalagi, era tiko e na nona matanitu taucoko.

²¹A sa tiko ga ko Taniela ka yacova nai matai ni yabaki i Sairusi na tui.

Taniela 2

Sa tadra ko Nepukanesa, 1. Ni sa guilecava na nona tadra era sa tarogi kina na tamata vuku, ka ra sa dredreta, 2-11. Era sa lewai me mate, kei iratou talega ko Taniela kei na nonai tokani, 12,13. Sa daro e na vakamamasu i Taniela, a sa kune na tadra ni ratou sa masu vua na Kalou, ka sa vakavinavinaka kina vua ko Taniela, 14-23. Sa tarova ko Taniela na nodra vakamatei na tamata vuku, a sa kau yani vua na tui, 24-26. Sa tukuna na tadra, 27-36, kei na kenai balebale, 37-45. Sa vakalevulevui kina ko Taniela, 46-49.

¹Ia e nai karua ni yabaki ni lewa i Nepukanesa sa tadrataka e dua na tadra ko Nepukanesa, a sa kidroa kina na yalona, ia sa sega ni moce rawa.

²Sa qai kaya na tui me ra kacivi mai na daucaka mana, kei ira era dauvakarai mata ni lomalagi, kei ira era daucakai sausau, kei na kai Kalitia, me ra vakatakila vua na tui na nona tadra. Ka ra sa qai mai tu e na mata ni tui.

³Sa qai kaya vei ira ko koya na tui, Au a tadrataka e dua na tadra, a sa kidroa kina na yaloqu me'u kila mada na tadra.

⁴Era sa qai kaya vua na tui ko ira na kai Kalitia e na vosa vaka-Siria, Mo ni bula, na tui, ka sega ni mudu: mo ni tukuna mai na tadra kivei keitou na nomuni tamata, keitou na qai vakatakila na kenai balebale.

⁵Sa qai kaya na tui vei ira na kai Kalitia, Na ka oqori sa takali vei au: ia kevaka dou na sega ni vakatakila vei au na tadra, kei na kenai balebale, dou na tavai bulabula vakalalai ia na nomudou veivale ena caka mei benubenu.

⁶Ia kevaka dou na vakatakila na tadra, kei na kenai balebale, dou na rawata maivei au eso nai solisoli, kei nai yau, ka dou na dokai vakalevu: o koya oqo, dou vakatakila kina vei au na tadra, kei na kenai balebale.

⁷Era sa baci vosa tale, ka kaya, Mo ni tukuna mai na tadra vei keitou na nomuni tamata, koi kemuni na tui, ia keitou na vakatakila na kenai balebale.

⁸Sa qai kaya na tui, E dina, au sa kila ni dou sa via vakaberabera ga, ni dou sa raica sa takali vei au na ka *oqori*.

⁹Ia kevaka dou sa sega ni vakatakila vei au na tadra, sa dua bauga na kena lewa vei kemudou: ni dou sa vakarautaka na vosa lasu ka ca mo dou tukuna vei au, me dua tani mada kina na gauna: o koya oqo, mo dou tukuna kina vei au na tadra, ka'u na qai kila ni dou sa vakatakila rawa vei au na kenai balebale.

¹⁰Era sa kaya tale vei koya na tui ko ira na kai Kalitia, Sa sega na tamata e vuravura tauoko me na vakatakila rawa na ka *oqo* vei kemuni na tui: ka sa sega e dua na tui, se na turaga, se dua e lewa, me na taroga na ka vakaoqo vua e dua na daucaka mana, se na dauvakarai mata ni lomalagi, se na kai Kalitia.

¹¹Ia na ka ko ni sa taroga na tui sa dredre, a sa sega e dua e vakatakila rawa vei kemuni na tui, o ira ga na kalou, era sega ni tiko vata kei na tamata.

¹²E na vuku ni ka oqo sa cudru kina na tui ka ninini vakalevu, ka vakarota me ra vakamatei ko ira kece na *tamata* vuku e Papiloni.

¹³A sa tukuni yani na lewa me ra vakamatei na tamata vuku; ka ra la'ki qarai Taniela kei iratou na nonai tokani me ra vakamatei.

¹⁴Ia ko Taniela sa qai vosa vakavuku vei Erioki na kapiteni ni valu ni tui, o koya sa lako yani me vakamatei ira na *tamata* vuku e Papiloni:

¹⁵ka kaya vei Erioki na kapiteni ni valu ni tui, A cava sa vakariri kina na vosa mai vua na tui? Sa qai vakatakila ko Erioki na ka *oqori* vei Taniela.

¹⁶Ia sa qai curu vua na tui ko Taniela, ka masuti koya me vakaberabera mada vakalailai, ena qai vakatakila vua na tui nai balebale *ni tadra*.

¹⁷Sa qai lako ko Taniela ki na nona vale, ka tukuna na ka *oqo* vei Enanaia, *kei* Misaeli, *kei* Asaraia, na nonai tokani:

¹⁸ka me ratou kere loloma talega vua na Kalou ni lomalagi e na vuku ni ka vuni oqo; me ratou kakua ni rusa vata ko Taniela kei ira na nonai tokani, kei ira kece na *tamata* vuku e Papiloni.

¹⁹Sa qai vakaraitaki na ka vuni oqo vei Taniela e na raivotu e na bogi. Ka sa vakavinavinaka vua na Kalou ni lomalagi ko Taniela.

²⁰Sa kaya ko Taniela, Me vakavinavinakataki tiko ka sega ni mudu na yaca ni Kalou: ni sa nona ga na vuku kei na kaukauwa:

²¹ka sa vukica ko koya na yabaki kei na gauna: sa vakasivoi ira na tui, ka sa lesi ira na tui: sa solia na vuku vei ira na lomavuku, kei na kila ka vei ira na yalomatua:

²²sa vakaraitaka ko koya na ka titobu ka vuni tu: sa kila ko koya na ka sa tiko e na butobuto, ia na rarama sa tiko ga vua.

²³Au sa vakavinavinaka vei kemuni na Kalou ni noqu qase, ka vakacaucautaki kemuni, ni kemuni sa solia vei au na vuku kei na kaukauwa, ka sa vakatakila vei au oqo na ka keitou a kerea vei kemuni: ni kemuni sa vakatakila vei keitou na ka sa bale vua na tui.

²⁴Ia sa qai la'ki curu ko Taniela vei Erioki, o koya ka lesia na tui me vakamatei ira na *tamata* vuku e Papiloni, ka la'ki kaya vua; Mo kakua ni vakamatei ira na *tamata* vuku e Papiloni: mo kauti au mada vua na tui, ia ka'u na vakatakila vua na kenai balebale *ni tadra*.

²⁵Ia sa qai kauti Taniela vakatololo vua na tui ko Erioki, ka kaya vakaoqo vua, Au sa kunea e dua na tamata vei ira na bobula ni Juta: o koya sa vakatakila rawa vua na tui nai balebale *ni tadra*.

²⁶Sa qai kaya na tui vei Taniela, na yacana talega ko Pelitisasari, Ko sa rawata li mo vakatakila vei au na tadra ka'u a raica, kei na kenai balebale?

²⁷Sa kaya ko Taniela vei koya na tui, Na ka vuni ko ni sa taroga na tui, era sa sega ni vakatakila rawa vei kemuni ko ira na tamata vuku, se ko ira na dauvakarai mata ni lomalagi, se ko ira na daucaka mana, se ko ira na dauparofisai vakailasu;

²⁸ia sa dua na Kalou mai lomalagi sa vakaraitaka na ka vuni, ka sa vakatakilala rawa vei kemuni na tui ko Nepukanesa na ka ena yaco e na gauna maimuri. A nomuni tadra kei na raivotu ko ni a raica e na nomuni mocemoce, sa vakaoqo:

²⁹A nanuma ni lomamuni kemuni na tui, e na nomuni mocemoce sa bale ki na ka ena yaco maimuri: ia ko koya sa vakaraitaka na ka vuni sa vakatakilala rawa vei kemuni na ka ena yaco mai.

³⁰Ia sa sega ni vakaraitaki vei au na ka vuni oqo ni ka'u sa vuku cake vei irakece na tamata bula, ia sa vu ga vua na Kalou me vakaraitaki vei kemuni na tui na kenai balebale ni tadra, ka mo ni kila rawa na tui na nanuma ni lomamuni.

³¹Koi kemuni na tui, ko ni a vakararai, ka raica e dua na matakau levu. A matakau levu ko ya, ka uasivi cake na kena serau, sa wavu tu e matamuni; ia na kenai rairai sa ka rerevaki.

³²Na uluna na matakau ko ya sa koula dina, na serena kei na ligana sa siliva, a ketena kei na sagana sa parasa,

³³a temo ni yavana sa aironi, ia sa so na tiki ni yavana e aironi, ka so na tikina e tete.

³⁴Kemuni a vakaraica tiko, ka sa kavida mai e dua na vatu ka sega ni ta e na ligana e dua, a sa lauta na yava ni matakau sa aironi ka tete, ka vurumemeataka.

³⁵Sa qai vorolaki vata na aironi, na tete, na parasa, na siliva, kei na koula, ka sa yaco me tautauvata kei na qa ni sila e na rara ni sila e na vula i matua; ka sa dui cagina tani yani, me sega ni kune tale: ia na vatu ka lauta na matakau, sa tubu me ulu-ni-vanua levu, ka roboti vuravura tauoko.

³⁶Oqo na tadra; ia na kenai balebale keitou na tukuna vei kemuni na tui.

³⁷Sai kemuni, na tui, na nodra tui na tui: ia ko koya na Kalou ni lomalagi sa solia vei kemuni na matanitu, *kei* na kaukauwa, kei na gumatua, kei na lagilagi.

³⁸Ia na vanua kecega era tiko kina na luve ni tamata, na manumanu ni vanua, kei na manumanu vuka, sa solia ko koya ki na ligamuni, a sa lesi kemuni mo ni lewai ira kecega. Sai kemuni na ulu koula oqo.

³⁹Ka sa na tubu mai me veitaravi kei kemuni, e dua tani tale na matanitu e lailai sobu vei kemuni, ka dua tani tale, na kenai katolu ni matanitu, o koya ka parasa, ka sa na lewai vuravura tauoko.

⁴⁰Ia nai kava ni matanitu ena kaukauwa ga me vaka na aironi: ia na aironi sai koya sa vurumemeataka ka butuvoroka na *ka* kecega: ka me vaka sa vorolaka na ka kece oqo na aironi, sai koya ena vurumemeataka vakakina ka vorolaka.

⁴¹Ia ko ni a raica na yavana kei nai qaqalo ni yavana, ni sa tete eso na tikina, ka aironi eso na tikina, sa macala kina ena veisei na matanitu ko ya; ia na kaukauwa ni aironi ena tu ga kina, ka ni kemuni sa raica na aironi ni sa buli vata kei na tete lolobo.

⁴²Ia me vaka sa aironi e dua na tiki ni qaqalo ni yavana, ka tete e dua na tikina, sa na vakakina na matanitu ko ya, e dua na tikina ena kaukauwa, ka dua na tikina ena vuru rawarawa.

⁴³Ia ni kemuni sa raica na aironi ni sa buli vata kei na tete lolobo, era na dua vata vakakina kei na kawa ni tamata wale: ia era na sega ga ni veikabiti, me vaka na aironi ni sa sega ni veikabiti rawa kei na tete.

⁴⁴Ia e na nodra gauna na tui ko ya ena qai vakatura na Kalou ni lomalagi e dua na matanitu, ena sega sara ni vakarusai rawa: ia na matanitu ko ya ena sega ni biu tu me nodra na tamata tani, ia ena vurumemeataka ga ka vakaotia na veimatanitu oqori, ka na tu ga ka sega ni mudu.

⁴⁵Ia ni kemuni a raica na vatu ni sa kavida mai na ulu-ni-vanua ka sega ni ta e na ligana e dua, ka sa vurumemeataka na aironi, na parasa, na tete, na siliva, kei na koula: sa vakatakila kina vua na tui ko koya na Kalou levu na ka ena yaco maimuri: ni sa ka dina na tadra, ka macala na kenai balebale.

⁴⁶Sa qai cuva vakatoboicu ko Nepukanesa na tui, ka vakarokoroko vei Taniela, ka sa vakarota ko koya me ra vakacabora vua nai madrali kei na ka boi vinaka.

⁴⁷A sa kaya vei Taniela na tui, Sa dina ga sa uasivi na nomu Kalou vei ira kece na kalou, ka sa nodra Turaga na tui, ko koya talega ka vakaraitaka na ka vuni, ni ko sa vakaraitaka rawa na ka vuni oqo.

⁴⁸Ia sa qai vakalevulevui Taniela ko koya na tui, ka solia vua e vuqa na ka ni loloma levu, a sa lesi koya me lewa na yasana taucoko vaka-Papiloni, ka me liu talega vei ira na turaga ni *tamata* vuku kecega e Papiloni.

⁴⁹Sa qai kerekere vua na tui ko Taniela, ka sa lesi ko Setareki, kei Mesaki, kei Apeti-niko, me ratou vakaitavi e na cakacaka vakamatanitu e na yasana vaka-Papiloni: ia ko Taniela sa *tiko ga* e na matamata-ni-koro ni tui.

Taniela 3

Ko Nepukanesa, sa bulia e dua na matakau koula mai Tura, 1-7. Sa beitaki ko Setareki, kei Mesaki, kei Apeti-niko e na nodratou sega ni cuva sobu ki na matakau, 8-12. Ni sa vosa vakacudrucudruya vei iratou na tui, eratou sa vakatusa vinaka na Kalou dina, 13-18. Eratou sa biu ki loma ni bukawaqa, 19-23. Sa vakabulai iratou na Kalou, ia ko Nepukanesa, ni sa raica na cakacaka ni Kalou, sa vakavinavinaka vua, 24-30.

¹O Nepukanesa na tui sa cakava e dua na matakau koula, na kena cecere sa onosagavulu na kiupiti, na kena rabailevu sa ono na kiupiti: ka sa vakaduria ko koya e na buca ko Tura, e na yasana vaka-Papiloni.

²Sa qai talaki ko Nepukanesa na tui me ra vakasoqoni ira vata na turaga lelevu, *keiira* na kovana, kei ira na kapiteni, *kei* ira na turaga-ni-lewa lelevu, *kei* ira na dau ni yau, *kei* ira na lewe ni bose, *kei* ira na vu-ni-vunau, kei ira kece na turaga ni veitikina, me ra lako mai ki na kena veibuli na matakau sa vakaduria ko Nepukanesa na tui.

³Sa ra qai soqoni vata na turaga lelevu, *kei* ira na kovana, kei ira na kapiteni, *kei* ira na turaga-ni-lewa, *kei* ira na dau ni yau, *kei* ira na lewe ni bose, *kei* ira na vu-ni-vunau, kei ira kece na turaga ni veitikina, ki na kena

veibuli na matakau sa vakaduria ko Nepukanesa na tui; ka ra sa mai tu e na mata ni matakau sa vakaduria ko Nepukanesa.

⁴Sa qai dua na matanivanua sa kacivaka vakadomoilevu, ka vaka ne, Sa vakaroti vei kemudou, koi kemudou na tamata, na lewe ni veivanua, kei na dui vosavosa,

⁵ni dou sa rogoca na domo ni koneti, na bitu-ni-vakatagi, na api, na lali e vakawa, na soliteri, na pakipaipi, kei na ka kecega sa rogo vinaka, mo dou qai cuva sobu ka vakarokoroko ki na matakau koula sa vakaduria ko Nepukanesa na tui:

⁶ia ko koya sa sega ni cuva sobu ka vakarokoroko ena biu ga e na tiki-ni-siga ko ya ki na loma ni lovo ni bukawaqa.

⁷O koya oqo e na tiki-ni-siga ko ya, ni ra rogoca na tamata kecega na domo ni koneti, na bitu-ni-vakatagi, na api, na lali e vakawa, na soliteri, kei na ka kecega sa rogo vinaka, era sa qai cuva sobu kece na tamata, na lewe ni veivanua, kei na dui vosavosa, ka ra sa vakarokoroko ki na matakau koula sa vakaduria ko Nepukanesa na tui.

⁸E na tiki-ni-siga ko ya era sa qai toro mai eso na kai Kalitia, ka beitaki ira na Jiu.

⁹Era kaya vua na tui ko Nepukanesa, Mo ni bula, na tui, ka sega ni mudu.

¹⁰Kemuni, na tui, ko ni a vakarota vei ira kece na tamata ni ra rogoca na domo ni koneti, na bitu-ni-vakatagi, a api, na lali e vakawa, na soliteri kei na pakipaipi, kei na ka kecega sa rogo vinaka, me ra cuva sobu ga ka vakarokoroko ki na matakau koula:

¹¹ia ko koya sa sega ni cuva sobu ka vakarokoroko, me biu ga ki na loma ni lovo ni bukawaqa.

¹²Ia sa so na Jiu ko ni sa lesia me ra vakaitavi e na cakacaka ni yasana vaka-Papiloni, ko Setareki, *kei* Mesaki, kei Apeti-niko; ko iratou na tamata oqo eratou sa sega ni vakarorogo vei kemuni, na tui: ka ni ratou sa sega ni qarava

na nomuni kalou, ka sega talega ni vakarokorokotaka na matakau koula ko ni sa vakaduria.

¹³Sa qai cudru ka nini ko Nepukanesa ka sa vakarota me ra kauti iratou mai ko Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko. Sa ra qai kauti iratou mai na tamata oqo vua na tui.

¹⁴Sa qai kaya vei iratou ko Nepukanesa, Sa ka dou a nakita, Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko, ni dou a sega ni qarava na noqu kalou, ka ni dou a sega ni vakarokoroko ki na matakau koula ka'u sa vakaduria?

¹⁵Dou rogoca mada, kevaka dou na vakarau tu e na tiki-ni-siga dou na rogoca kina na domo ni koneti, na bitu-ni-vakatagi, na api, na lali e vakawa, na soliteri, na pakipaipi, *kei* na ka kecega sa rogo vinaka, mo dou cuva sobu ka vakarokoroko ki na matakau ka'u sa cakava, sa vinaka: ia, kevaka dou na bese ni vakarokorokotaka, e na tiki-ni-siga ko ya dou na biu ga ki na loma ni lovo ni bukawaqa; ia ko cei na kalou ko ya me na vakabulai kemudou mai na ligaqu?

¹⁶Eratou sa qai vosa ko Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko, ka kaya vua na tui, Kemuni Nepukanesa, sa sega ni yaga vei keitou me keitou vosa vei kemuni e na ka oqo.

¹⁷Ke sa vakaoqori, ko koya na neitou Kalou o koya keitou sa qarava sa rawata me vakabulai keitou mai na lovo ni bukawaqa, ia ena vakabulai keitou mai na ligamuni, na tui.

¹⁸Ia ke sega, mo ni kila, koi kemuni na tui, ni keitou sa bese ni qarava na nomuni kalou, keitou sa bese talega ni vakarokoroko ki na matakau koula ko ni sa vakaduria.

¹⁹Sa qai cudru vakalevu sara ko Nepukanesa, ia sa dua tani mai nai tovo ni matana vei Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko: ka sa vakarota ko koya, me vakatakatataki na lovo me uasivi cake vakavitu na kena daukatakata.

²⁰Ia sa kaya ko koya vei ira eso era tamata qaqa sara e na nonai valu me ra vesuki Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko, ka biuta ki na lovo ni bukawaqa.

²¹Sa ratou qai dui vauci vata na tamata oqo kei na nodratou i curucuru, kei na nodratou i sulu eloma, kei na nodratou i sala, kei na nodratou i sulu eso, a ratou sa biu ki loma ni lovo ni bukawaqa.

²²Ia ni sa dua tani na vosa ni tui, ka sa katakata vakalevu sara na lovo, sa ra mate e na yameyame ni bukawaqa ko ira na tamata era biuti iratou kina ko Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko.

²³Ia ko iratou na tamata tolutolu oqo, ko Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko, sa lutu sobu ki na loma ni lovo ni bukawaqa ka vesuki tu.

²⁴Ia sa qai kidacala ko Nepukanesa na tui, ka sa tu cake vakasauri mai, ka kaya vei ira na nona lewe ni bose, Eda a sega li ni biuta e lewe tolu na tamata ka vesu tu ki na loma ni bukawaqa? Era kaya vua, Sa dina saka ga na tui.

²⁵Sa qai kaya tale ko koya, Raica, au sa kunea e lewe va na tamata sa sereki tu, ka ratou lako voli tiko e loma ni bukawaqa, ka sa sega na ca e yacovi iratou; ia na kenai rairai ni kenai kava sa vaka na lufe ni Kalou.

²⁶Sa qai toro mai ko Nepukanesa ki na gusu ni lovo ni bukawaqa, ka kaya ko koya, I Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko, oi kemudou na tamata ni Kalou cecere, dou curu mada ki tuba ka lako mai ki ke. Sa qai curu mai ko Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko mai na loma ni bukawaqa.

²⁷Ka ra sa soqoni mai ko ira na turaga lelevu, na kovana kei na kapiteni, kei ira na nona lewe ni bose na tui, ka ra sa vakaraici iratou na tamata oqo, sa sega ni kama na yagodratou e na bukawaqa, se coro e dua na drau ni uludratou, se dua tani mai na nodratou i curucuru, se boici vei iratou nai boiboi ni bukawaqa.

²⁸Sa qai kaya ko Nepukanesa, Me vakacaucautaki ko koya na Kalou i Setareki, *kei* Mesaki, *kei* Apeti-niko, o koya sa tala mai na nona agilose, ka vakabulai iratou na nona tamata eratou sa vakararavi vua, ka sa vakatanitaka na vosa ni tui, ka sa bese ni solia na yagodratou, me qarava se vakarokoroko vua e dua tale na kalou, na nodratou Kalou duaduaga.

²⁹O koya oqo sa dua kina na noqu lawa ka'u sa vakatura, *ka vaka*, Ko ira na tamata, se na vanua, se ko ira na duivosavosa kecega, sa na vosavakacacataka na Kalou i Setareki, kei Mesaki, kei Apeti-niko, era na tavai bulabula, ia na nodra veivale ena caka mei benubenu: ni sa sega tale na Kalou sa rawata me ia na veivakbulai vakaoqo.

³⁰Ia sa qai vakayacori Setareki, kei Mesaki, kei Apeti-niko ko koya na tui e na yasana vaka-Papiloni.

Taniela 4

Sa tukuna ko Nepukanesa na lewa ni Kalou, 1-3, kei na nona tadra era dredreta ko ira na tamata vuku, 4-8. Sa rogo na tadra ko Taniela, 9-18, ka sa vakamacalataka, 19-27. Sa yaco sara na tadra, 28-37.

¹O Nepukanesa na tui, vei ira na tamata, na lewe ni veivanua, kei ira na dui vosavosa, era tiko e vuravura taucoko; Me vakalevutaki vei kemudou na vakacegu.

²Au sa vaka e vinaka me'u tukuna nai vakatakilakila kei na ka mana sa cakava vei au ko koya na Kalou cecere sara.

³Na kena levu ni nonai vakatakilakila! na kena kaukauwa ni nona ka mana! a nona matanitu na matanitu e sega ni mudu, kei na nona lewa mai nai tabatamata ka yaco ki nai tabatamata.

⁴Oi au ko Nepukanesa ka'u a tiko vakacegu e na noqu vale, ka'u sa kalougata e na noqu i tikotiko vakatui:

⁵ka'u a tadrataka e dua na tadra sa vakarerei au, ia na nanuma ni lomaqu e na noqu i mocemoce kei na raivotu ka'u sa raica sa vakidroataki au.

⁶O koya oqo sa dua kina na noqu lewa ka'u sa vakatura, me ra kau mai kivei au na *tamata* vuku kecega e Papiloni, ia me ra vakatakila vei au nai balebale ni tadra.

⁷Sa ra qai curu mai na daucaka mana, kei ira na kai Kalitia, kei ira na dauparofisai vakailasu: ka'u a tukuna vei ira na tadra; ia era sa sega ni vakatakila vei au na kenai balebale.

⁸A sa curu mai emuri sara kivei au ko Taniela, a yacana ko Pelitisasari, me vaka na yaca ni noqu kalou, ia na yalodra na kalou tabu sa tiko vua: ka'u a tukuna talega vua na tadra, *ka kaya*,

⁹I Pelitisasari, na nodra turaga na daucaka mana, ni'u sa kila sa tiko vei iko na yalodra na kalou tabu ka sa sega e dua na ka vuni me dredre vei iko, me tukuna mai vei au na raivotu ni noqu tadra ka'u a raica, kei na kenai balebale.

¹⁰Sa vakaoqo na raivotu ka'u a raica e na noqu i mocemoce; au a vakaraica, ka raica, sa dua na kau ka tu e loma i vuravura, ia na kena cecere sa ka vakaidina.

¹¹Sa tubu na kau oqori me kaukauwa, ia na kena cecere sa yala ki lomalagi, ka sa raici mai nai yalayala kei vuravura:

¹²a drauna sa matavinaka, kei na vuana sa ka levu, a sa tu kina na kakana e rauta kecega: sa vakaruru e rukuna na manumanu ni vanua, sa ro talega e na tabana na manumanu vuka, a sa kana kina na ka kecega sa bula.

¹³Au a raica e na raivotu, e na noqu i mocemoce, ka raica, sa dua nai vakatawa ka yalosavasava sa lako sobu mai lomalagi;

¹⁴sa kaci vakadomoilevu ko koya, ka vaka, Taya sobu na kau, ka taya laivi na tabana, kurea na drauna, ka duibiubiuta na vuana: me lako tani na manumanu mai na rukuna, kei na manumanu vuka mai na tabana:

¹⁵ia na vu ni wakana me laivi tu ga e na qele, *ka me sa vauci* e na wa aironi ka parasa, ki na veico ni vanua; me sa suasua talega e na tegu ni lomalagi, ia me sa votai vata ko koya kei ira na manumanu e na co ni qele:

¹⁶me kakua tiko vua na yalo ni tamata, ia me solia vua na yalo ni manumanu; ka me oti mada vua e vitu na gauna.

¹⁷Ni sa nodra lewa oqo ko ira nai vakatawa; kei na taro e na nodra vosa na yalosavasava: me ra kila kina ko ira sa bula ni sa lewa ko Koya sa Cecere sara e na matanitu ni tamata, ka sa solia vua sa lomana kina, ia na tamata wale sa lesia ko koya me lewa kina.

¹⁸A tadra oqo ka'u a raica koi au, ko Nepukanesa na tui. Ia ko iko, Pelitisasari, mo tukuna mai na kenai balebale, ni ra sa sega ni rawata ko ira kece na *tamata vuku* e na noqu matanitu me vakatakila vei au na kenai balebale: ia ko sa rawata ga, ni sa tiko vei iko na yalodra na kalou tabu.

¹⁹Ia ko Taniela, na yacana ko Pelitisasari, sa qai kidacula tiko ka dua na tiki-ni-siga, ia sa kidroa ko koya e na nanuma ni lomana. Sa qai kaya na tui vei Pelitisasari, mo kakua ni kidroa e na tadra, se na kenai balebale. Sa vosa ko Pelitisasari, ka kaya, Noqu turaga, me yacovi ira sa cati kemuni na tadra oqo, kei na kenai balebale, vei ira na nomuni meca.

²⁰Na kau ko ni a raica ka tubu me kaukauwa, ka sa yala ki lomalagi na kena cecere, ka sa raici e vuravura taucoko;

²¹ka sa matavinaka na drauna, ka sa levu na vuana, ka sa tiko kina na kakana sa rauta kece; ka sa tiko na manumanu ni vanua e rukuna, ka sa ro talega e na tabana, na manumanu vuka:

²²sai kemuni na tui, ka sa tubu me kaukauwa mai: ni sa tubu na kemu levu, ka sa yala ki lomalagi, kei na nomuni lewa, sa yaco ki nai yalayala kei vuravura.

²³Ka ni sa raica na tui ni sa dua nai vakatawa ka yalosavasava sa lako sobu mai lomalagi, ka kaya, Taya sobu na kau, ka vakarusa; ia na vu ni wakana me tu ga e na qele, ka *me sa vauci* kina e na wa aironi ka parasa, ki na veico ni vanua; ka me sa suasua e na tegu ni lomalagi, ia me sa votai vata ko koya kei ira na manumanu ni vanua e na co ni qele: ka me oti mada vua e vitu na gauna;

²⁴sa vakaoqo, kemuni na tui, na kenai balebale, ka sa vakaoqo na lewa i Koya sa Cecere sara, sa yacovi koya na noqu turaga na tui:

²⁵Ia era na vakasavi kemuni tani mai vei ira na tamata, ia kemuni na tiko vata kei ira na manumanu, ka ra na vakani kemuni e na co me vaka ko ni sa pulumokau, ia kemuni na suasua e na tegu ni lomalagi, ka me oti mada vei

kemuni e vitu na yabaki, mo ni kila mada kina ni sa lewa ko Koya sa Cecere sara e na matanitu ni tamata, ka sa solia vua sa lomana kina.

²⁶Ia ni ra a vakarota me laiva tu ga na vu ni waka ni kau; ena vakataudeitaki vei kemuni na nomuni matanitu, ni kemuni sa kila oti mada ni sa lewa ko lomalagi.

²⁷O koya oqo, na tui, me vinaka kina vei kemuni na noqu i vakavuvuli, ia mo ni muduka mada na nomuni valavala ca ka me kenai sosomi nai valavala dodonu, kei na nomuni caka cala me vakaisosomitaki e na loloma vei ira na dravudravua; de vakadedetaki kina na nomuni tiko vinaka.

²⁸Sa yaco kece na ka oqo vei Nepukanesa na tui.

²⁹Sa oti mada e tinikarua na vula sa qai gade voli ko koya e na vale levu ni matanitu vaka-Papiloni.

³⁰Ka sa kaya na tui, Sa sega beka ni ko Papiloni levu oqo, ka'u sa tara koi au me vale levu ni matanitu e na noqu kaukauwa levu, ka me sa rogo kina na noqu lagilagi?

³¹Ni sa vosataka tiko na vosa oqo ko koya na tui, sa dua na domo sa rogo mai lomalagi, *ka kaya*, Sa tukuni vei iko, Nepukanesa na tui, Ni sa qai suka tani vei iko na nomu matanitu:

³²ia era na vakasavi iko tani mai vei ira na tamata, ia ko na tiko kei ira na manumanu ni vanua era na vakani iko e na co, me vaka na pulumokau, ka me oti mada vei iko e vitu na gauna, mo kila mada kina ni sa lewa ko Koya sa Cecere sara e na matanitu ni tamata, ka sa solia vua sa lomana kina.

³³E na tiki-ni-siga ko ya sa yaco na ka oqori vei Nepukanesa: ia sa vakasavi tani kina ko koya mai vei ira na tamata, ka sa kana co, me vaka na pulumokau, ka sa suasua talega na yagona e na tegu ni lomalagi, ia na drauni *uluna* sa tubu me vaka *na lawe* ni ikeli, kei na nonai tauku me *vakanai qaso* ni manumanu.

³⁴Ni sa oti na kena gauna, koi au ko Nepukanesa, ka'u a ta cake ki lomalagi, ia sa lesu tale mai vei au na lomaqu, ka'u a qai vakavinavinakataki Koya sa

Cecere sara, io ko koya sa bula ka sega ni mudu ka'u a vakacaucautaka ka vakarokorokotaka, ia sa sega ni mudu na nona lewa, kei na nona matanitu mai nai tabatamata ka yaco ki nai tabatamata:

³⁵ia na kai vuravura kecega sa nanumi me ra ka wale: ka sa cakava na ka e vinakata ko koya e na kedra maliwa nai vavakoso vakalomalagi, kei ira talega na kai vuravura: ka sa sega e dua e vakadaroya rawa na ligana, se kaya vua, A cava ko sa cakava?

³⁶E na gauna ko ya sa lesu tale mai vei au na lomaqu; ia me rogo kina na noqu matanitu, sa lesu mai vei au na noqu lagilagi kei na noqu serau; ka ra sa mai qaravi au tale ko ira na noqu lewe ni bose, kei ira na noqu tamata turaga; ia ka'u a vakataudeitaki tale e na noqu matanitu ka sa vakaikuritaki vei au na ka vakaturaga sa uasivi cake.

³⁷Ia koi au ko Nepukanesa ka'u sa qai vakavinavinakataka ka vakalevulevuya ka vakarokorokotaka na Tui kei lomalagi, ni sa dinadina kecega na nona cakacaka, ka sa dodonu na nonai valavala: ia ko ira era viavialevu voli sa rawa vua me vakamalumalumutaka.

Taniela 5

A magiti i Pelisasari, 1-4. Ai vola, era sega ni wilika rawa ko ira na tamata vuku, sa kidroa kina na tui, 5-9. Sa tukuni Taniela na ranadi, ni tamata vuku sara, ka sa kau mai ko koya, 10-16. Sa vunauca na tui e na vuku ni nona viavialevu, kei na nona kalou lasu, 17-24, ka sa qai wilika ka vakamacalataka nai vola, 25-28. Sa vakalevulevui ko Taniela, ka sa yaco sara e na bogi ko ya na ka sa tukuna, 29-31.

¹O Pelisasari na tui sa cakava na magiti levu vei ira na nona tamata turaga e le dua na udolu, ka sa gunu waini ko koya e na matadra na le udolu ko ya.

²Sa vakarota ko Pelisasari ni sa tovolea na waini, me kau mai na bilo koula kei na bilo siliva ka kauta mai na vale tabu mai Jerusalemi ko Nepukanesa na tamana; ka me ra gunu maikina na tui, kei na nona tamata turaga, kei ira na watina dina, kei na watina lalai.

³Era sa qai kauta mai na bilo koula ka kau mai na vale tabu ni vale ni Kalou mai Jerusalemi; ka ra sa gunu maikina na tui, kei na nona tamata turaga, kei ira na watina dina, kei na watina lalai.

⁴Era sa gunuva na waini, ka vakacaucautaki ira na kalou koula, kei na kalou siliva, na kalou parasa, na kalou aironi, na kalou kau, kei na kalou vatu.

⁵Ia e na tiki-ni-siga ko ya sa rairai nai qaqalo ni liga ni tamata, ka volavola ki nai botani lase ni lalaga ni vale levu ni tui ka me donuya nai tutu-ni-cina: ia sa raica ko koya na tui na tiki ni ligana ka volavola.

⁶Sa qai dua tani mai nai rairai ni matana na tui, ka sa vakidroataki koya na nanuma ni lomana, sa qai tasere nai sema ni tolona, ka sa dui veiyaviti na duruna.

⁷Sa qai kaci vakadomoilevu mai na tui me ra kau mada mai ko ira na dauvakarai mata ni lomalagi, kei ira na kai Kalitia, kei na dauparofisai vakailasu. Ka sa kaya na tui vei ira na *tamata* vuku ni Papiloni, O koya sa na wilika nai vola oqo, ka vakatakila vei au na kenai balebale, ena vakaisulutaki e nai sulu kulakula, ka na vakaitaubetaki e na sinucodo koula, ka na lesi talega me kenai katolu vei keitou ka lewa na matanitu.

⁸Era qai curu kece mai na nona *tamata* vuku na tui: ia era sa sega ni wilika rawa na ka sa volai, se vakatakila rawa na kenai balebale vua na tui.

⁹Sa qai taqaya vakalevu ko Pelisasari, ia na kenai rairai ni matana sa qai dua tani mai, kei ira na nona tamata turaga era sa kidroa mai.

¹⁰Ia e na vuku ni nodra vosa na tui kei na turaga, sa curu mai ko koya na ranadi ki na vale ni kana: ka sa kaya ko koya, Mo bula, na tui, ka sega ni mudu: me kakua ni vakidroataki iko na nanuma ni lomamu, ka me kakua ni dua tani mai nai rairai ni matamu:

¹¹sa dua na tamata e na nomu matanitu, sa tiko kaya na yalodra na kalou tabu; ia e na gauna i tamamu, sa kune vua na rarama kei na yalomatua kei na vuku me vaka na nodra vuku na kalou; ia na tui ko Nepukanesa na tamamu sa lesi koya me nodra turaga na daucaka mana, kei na dauvakarai mata ni lomalagi, kei na kai Kalitia, *keina* dauparofisai vakailasu, *io* ko tamamu, na tui, *sa lesi koya kina*;

¹²ka ni sa tiko vua e dua na yalo e uasivi cake, kei na vuku, kei na yalomatua, kei na vakamacalataka na tadra, kei na vakatakila na vosa dredre, kei na dausere ka bukubukuya, io ni sa kune vei Taniela ko ya, na yacana talega sa vakayacani koya kina na tui, ko Pelitisasari: me sa qai kacivi mada ko Taniela, ia ena vakatakila ko koya na kenai balebale.

¹³Sa qai kau mai vua na tui ko Taniela. A sa kaya vei Taniela ko koya na tui, Ko iko li ko Taniela, vei ira na mataqali i Juta ka vakabobulataki mai, ko ira ka kauta mai Juta na tui ko tamaqu?

¹⁴Au sa rogoci iko, ni sa tiko vei iko na yalodra na kalou, ka sa kune vei iko na rarama, kei na yalomatua, kei na vuku e uasivi cake.

¹⁵Era sa qai kau mai oqo ki mataqu na *tamata* vuku, na dauvakarai mata ni lagi me ra wilika na ka sa volai oqo, ka me ra vakatakila vei au na kenai balebale: ka ra sega ni rawata ni tukuna nai balebale ni ka oqo:

¹⁶ia ka'u sa rogoca na kemui rogorogo ni ko sa tukuna rawa nai balebale ni ka vuni ka sereka na ka dredre: ia kevaka ko sa rawata mo wilika na ka sa volai tu oqo, ka vakatakila vei au na kenai balebale, ko na qai vakaisulutaki e nai sulu kulakula, ka vakaitaubetaki e na sinucodo koula, ka ko na lesi talega mo kenai katolu vei kedatou ka lewa na matanitu.

¹⁷Sa qai vosa ko Taniela ka kaya vua na tui, A nomuni solisoli me sa nomuni ga, kei na nomuni yau mo ni solia ga vua e dua tani; ia ka'u na wilika ga na ka sa volai tu, vei kemuni na tui, ka vakatakila na kenai balebale.

¹⁸Oi kemuni na tui, sa solia na Kalou Cecere sara vei Nepukanesa na tamamuni na matanitu, kei na ka vakaturaga, kei na ka e rogo kina, kei na lagilagi:

¹⁹ia e na vuku ni ka vakaturaga ka solia vua ko koya, era sa rere kina ka sautaninini vua ko ira kece na tamata, *kei* na veivanua, kei na dui vosavosa: ko ira sa lewa kina me ra mate era sa vakamatei; kei ira sa lewa kina ko koya me ra bula era sa vakabulai; kei ira sa lomana kina sa vakalevulevuya; kei ira sa lomana kina sa vakasivoya.

²⁰Ia ni sa dokadokai koya, ka sa vakaukauwataki na yalona e na viavialevu, sa qai vakasivoi ko koya mai na nonai tikotiko vakatui, ka ra sa kauta tani maivua na ka sa rogo kina:

²¹ka sa vakasavi tani ko koya maizei ira na tamata; ka sa soli talega vua na yalo vakamanumanu, ia sa tiko ko koya kei ira na asa kila: ka ra sa vakani koya e na co, me vaka sa pulumokau, ia sa suasua talega na yagona e na tegu mai lomalagi; ka yacova mada na gauna sa kila kina ko koya, ni sa lewa na Kalou Cecere sara, e na matanitu ni tamata, ka sa lesia me lewa kina na tamata sa vinakata ko koya.

²²Ia koi kemuni na luvena, Pelisasari, ko ni a sega ni vakamalumalumutaka na lomamuni, ia ko ni sa kila ga na ka kecega oqo;

²³ko ni sa vakalevulevui kemuni vei koya na Turaga ni lomalagi, ka ra sa kauta mai ki matamuni na bilo ni nona vale, ka kemuni sa gunu waini mai kina, kei ira na nomuni tamata turaga, na watimuni dina, kei na watimuni lalai, ia kemuni sa vakacaucautaka na kalou siliva, kei na kalou koula, na kalou parasa, na kalou aironi, na kalou kau, kei na kalou vatu, na ka ka sega ni rai, se rogo, se kila ka rawa: ia na Kalou, sa tiko e ligana na nomuni cegu, ka sa lewa na nomuni lakolako kece, ko ni sa sega ni doka:

²⁴o koya oqo sa talai kina maizei koya na tiki ni liga; ka sa qai volai nai vola ka tu.

²⁵Ia oqo nai vola sa volai, MINI, MINI, TIKELI, UFASINI.

²⁶Oqo na kenai balebale: MINI; Sa wilika na nomuni matanitu na Kalou, ka sa qai vakaotia.

²⁷TIKELI; ko ni sa vakatovolei e nai vakarau ni bibi, ka ko ni sa kune mo ka mamada.

²⁸PIRESI; sa wasei oqo na nomuni matanitu, ka sa soli kivei ira na kai Mitia kei ira na kai Perisia.

²⁹Sa qai vakarota ko Pelisasari, ka ra sa mai vakaisulutaki Taniela e nai sulu kulakula, ka vakaitaubetaki koya e na sinucodo koula, ka sa kacivaki koya, ni sa qai lesi me sa kenai tolu vei iratou ka lewa na matanitu.

³⁰E na bogi ga ko ya sa vakamatei ko Pelisasari na tui ni kai Kalitia.

³¹Ia ko Taraiase na kai Mitia sa taura na matanitu, ka sa onosagavulu ka rua beka na nona yabaki.

Taniela 6

Sa lesi ko Taniela me liu vei ira kece na turaga, 1-3. Era sa bukia na kena vere, 4-9. Sa beitaki ko Taniela vua na tui, ka sa biu ki na qara ni laioni, 10-18. Sa vakabulai ko Taniela, 19-23, ka sa kani ira na nona meca na laioni, 24. Sa vakacaucautaki na Kalou e nai vakaro ni tui, ka sa tamata yaco ko Taniela, 25-28.

¹Sa vinakata ko Taraiase me lesia e le dua na drau ka ruasagavulu, era turaga, me ra lewa na matanitu tauçoko;

²ka lewe tolu me nodra turaga lelevu; ka sa kenai matai vei iratou ko Taniela: ka me ra vakarorogo vei iratou ko ira na turaga, me kakua kina ni lako vakaca e dua na ka e na matanitu ni tui.

³Ia ko Taniela oqo sa uasivi cake vei ira na turaga lelevu kei ira na turaga lalai, ni sa tiko vua na yalo e uasivi cake; ka sa nanuma na tui me lesi koya me lewa na matanitu tauçoko.

⁴Ia ko ira na turaga lelevu kei ira na turaga lalai era sa qai qaqa me ra kunea e dua na ka e cala kina ko Taniela e na ka ni matanitu; ia era sa sega ni kunea rawa e dua na ka e caka vakatani, se dua na ka e cala kina; ni sa dina tikoga ko koya, ka sa sega e dua na nona cala se dua na ka ca me kune vua.

⁵Era sa qai kaya ko ira na tamata oqori, Eda na sega ni kunea e dua na ka e cala kina ko Taniela oqo, eda na kunea ga na ka me vu ni nona cala e na nona lotu vua na nona Kalou.

⁶Ia ko ira na turaga lelevu kei ira na turaga lalai era sa qai soqoni vata vua na tui, ka ra kaya vakaoqo vua, Kemuni Taraiase na tui, mo ni bula ka sega ni mudu.

⁷Era sa bose vata kece na turaga lelevu ni matanitu, *kei* ira na kovana, *kei* na turaga lalai, *kei* na lewe ni bose, *kei* na turaga ni qali, me vakatura e dua na lawa ni tui, ka vakadreta e dua na sau tabu, ka vaka, O koya sa na kerea e dua na ka vua e dua na kalou se vua e dua na tamata ka bogi tolusagavulu, vei kemuni duaduaga, na tui; me sa biu ki na qara ni laioni.

⁸Ia koi kemuni na tui, mo ni vakatura mada na lawa oqo, ka vola na kenai vola, me kakua ni vakatanitaki, me vaka ga na noda lawa na kai Mitia kei na kai Perisia, sa sega ni bokoci rawa.

⁹O koya oqo sa vola kina ko Taraiase na tui na kenai vola kei na sau.

¹⁰Ia ni sa kila ko Taniela sa volai oti nai vola, sa curu ki na nona vale; ka ni sa dola tu na katuba ni nona loqi me donui Jerusalemi, sa tekiduru e duruna vakatolu e na veisiga, me masu, ka vakavinavinaka vua na nona Kalou, me vaka sa daucakava eliu ko koya.

¹¹Era sa qai soqoni vata mai ko ira na tamata oqori, ka kunei Taniela ni sa masu ka kere loloma tiko vua na nona Kalou.

¹²Era sa qai lako mai, ka vosa vua na tui e na vuku ni nona sau, *ka kaya*, Ko ni a sega li ni vola e dua na lawa, ka vaka, O koya ena kerea e dua na ka vua e dua na kalou se vua e dua na tamata me oti mada na bogi tolusagavulu, vei kemuni duaduaga, na tui, sa na biu ki na qara ni laioni? Sa qai kaya na tui, Sa dina ga na ka oqori, me vaka na noda lawa na kai Mitia kei na kai Perisia, ka sa sega ni boko rawa.

¹³Sa ra qai kaya vua na tui, Ko Taniela ko ya vei ira na Juta ka vakabobulataki mai sa sega ni vakarorogo vei kemuni, na tui, se muria na sau ko ni sa vola, sa ia ko koya na nona masumasu vakatolu e na veisiga.

¹⁴Ia ni sa rogoca na vosa oqo na tui, sa qai cati koya vakalevu vakataki koya, a sa gu na yalona vei Taniela ka segata me vakabulai koya: ka sa segata tiko ko koya ka yacova na kena dromu na mata-ni-siga me vakabulai koya.

¹⁵Era sa qai soqoni vata vua na tui ko ira na tamata oqori, ka kaya vua, Mo ni kila, na tui, ni sa noda lawa na kai Mitia kei na kai Perisia, me kakua ni bokoci e dua na lawa se na sau tabu e vakatura ko koya na tui.

¹⁶Sa qai vosa na tui, ka ra sa kauti Taniela mai, ka biuta ki na qara ni laioni. Sa qai kaya vei Taniela ko koya na tui, A nomu Kalou o koya ko sa qarava tikoga, ena vakabulai iko.

¹⁷A sa kau mai e dua na vatu, ka virino ki na gusu ni qara; ka sa tabaka ko koya na tui e na nona mama ni taba, e na nodra mama ni taba talega na kena turaga; me kakua ni vakatanitaki na ka sa nakiti vei Taniela.

¹⁸Sa qai lako sara na tui ki na nona vale vakaturaga, ka sa lolo e na bogi ko ya ka siga: ia sa sega ni kau mai ki matana na ka domo vinaka: ka sa sega talega ni moce rawa ko koya.

¹⁹Ia sa sou e na mataka caca na tui, a sa lako vakatotolo ki na qara ni laioni.

²⁰Ia ni sa torova na qara, sa kaci vakatagi vei Taniela: ka sa kaya vei Taniela na tui, I Taniela, na tamata ni Kalou bula, sa rawata li, na nomu Kalou, o koya ko sa qarava tikoga me vakabulai iko maivei ira na laioni?

²¹Sa qai kaya vua na tui ko Taniela, Mo ni bula, na tui, ka sega ni mudu.

²²A noqu Kalou sa tala mai na nona agilose, ka sa sogota vakaruburubu na gusudra na laioni, a ra sa sega kina ni vakacacani au: ni sa sega e dua na ka ca sa kunea vei au ko koya: ia sa sega talega na ka ca ka'u cakava e matamuni na tui.

²³Sa qai reki vakalevu na tui e na vukuna, ka sa kaya me ra kauti Taniela cake mai na qara. A sa qai kau cake mai na qara ko Taniela, a sa sega ni kune vua e dua na tikina e ca, ka ni sa vakabauta na nona Kalou.

²⁴Sa qai vakarota na tui, a ra sa kauti ira mai na tamata ko ya era beitaki Taniela, ka ra sa biuti ira ki na qara ni laioni, ko ira, *kei* na luvedra kei na watidra; ka sa kani ira sara na laioni, ka quruqurulaka na suidra ni sa bera na nodra tau ki na boto ni qara.

²⁵Sa qai volavola ko Taraiase na tui vei ira kece na tamata, *kei na veivanua*, *kei na dui vosavosa*, era tiko e vuravura tauoko ka vaka; Me vakalevutaki vei kemudou na vakacegu.

²⁶E dua na lawa ka'u sa vakatura,*ka vaka*, E na veiyasana kecega e na noqu matanitu, me ra sautaninini ka rere ga na tamata e na mata ni Kalou i Taniela: ni sa Kalou bula ko koya, ka dei na nona tiko ka sega ni mudu, ia na nona matanitu ena sega ni ca rawa, *kei na nona lewa ena yacova nai otioti*.

²⁷Sa dauia ko koya na veivakabulai *kei na veikaliraki*, ka sa cakava nai vakatakilakila *kei na cakacaka mana mai lomalagi kei vuravura*, o koya sa vakabulai Taniela mai na kaukauwa ni laioni.

²⁸Ia ko Taniela oqo sa tamata cakacaka yaco ni sa lewa tiko ko Taraiase, ni sa lewa talega ko Sairusi na kai Perisia.

Taniela 7

Sa raica ko Taniela na raivotu ni manumanu e va, 1-8, kei na matanitu ni Kalou, 9-14. A kenai vakamacala, 15-28.

¹E nai matai ni yabaki i Pelisasari na tui Papiloni sa tadra ko Taniela ka raica eso na raivotu e na nonai mocemoce: sa qai vola na tadra ko koya, *katukuna na kenai lakolako*.

²Sa kaya, ko Taniela, Au a vakaraica e na noqu raivotu e na bogi, ka raica, sa veivala na cagi vava mai na waitui levu.

³Ka sa vude cake mai na waitui, e va na manumanu lelevu, sa duidui na nodra i tovo yadua.

⁴A kenai matai sa vaka na laioni, a sa vakatabana vakaikeli: au a raica tiko ni sa vuti mai na lawe ni tabana, a sa vakaduri cake mai na qele, ka sa vakatudonutaki e na yavana me vaka na tamata, ka sa soli vua na yalo ni tamata.

⁵Ka raica, sa dua tani tale na manumanu, na kenai karua, ka sa vaka na pera, ia sa duri tu e na dua na ligana, ka sa tolu na sui ni sarisari sa katia tu e gusuna: a ra sa kaya vua vakaoqo, Tu cake, kania vakalevu na lewe ni ka.

⁶Ka oti oqori, ka'u a vakaraica, ka raica, sa dua tani tale, e vaka na lepate, ka sa va na tabana vakamanumanu vuka e dakuna; sa va talega na uluna na manumanu oqori; ia sa soli kina na lewa.

⁷Ka oti oqori, ka'u a vakaraica e na raivotu e na bogi, ka raica e dua na manumanu, na kenai kava, sa ka rerevaki vakaidina, ka kaukauwa sara; a batina sa lelevu ka aironi: sa daubasuraka voli ka kania, ia na kena vo sa buturaka: a sa dua tani oqo ka dua tani na manumanu kecega sa liu mai vua; ka sa tini na kenai leu.

⁸Ni'u a vakananuma tiko nai leu, raica, e dua nai leu lailai sa tubu cake mai e na kedra maliwa, ia e tolu nai leu ka tu eliu sa cavuivuvu mai e matana: ka raica, sa so na matana nai leu oqo sa vaka na mata ni tamata, ka dua na gusuna sa dauvosa vakaviavialevu.

⁹Au a raica tiko ka so nai tikotiko vakaturaga sa qai viritoka, ia sa dua sa ka dede sara na nona bula sa tiko mai, sa vulavula na nonai sulu me vaka na uca vulavula, kei na drau ni uluna sa vaka na vutika ni sipi e savasava: sa nonai tikotiko na yameyame ni bukawaqa, ia na yavana sa vaka na bukawaqa.

¹⁰A bukawaqa sa drodro mai vua: ka ra sa udolu vakaudolu sa qaravi koya, ka oba vakaoba sa wavu tu e matana: sa tiko na mataveilewai, a sa tevuki nai vola.

¹¹Au a qai vakaraica e na vuku ni domo ni vosa ka levu sa cavuta nai leu ko ya: au a raica tiko ni sa vakamatei na manumanuko *ya*, ka vakarusai na yagona, ka sa biu ki na bukawaqa.

¹²Ia na kedra vo na manumanu, sa kau tani na nodratou lewa: ia sa vakabalavutaki ga na nodratou bula ka dua na yabaki kei na dua na gauna.

¹³Au a vakaraica e na raivotu ni bogi, ka raica, sa lako mai e na o kei lomalagi e dua sa vaka e dua na Luve ni tamata ka sa lako mai vei koya sa dede sara na nona bula, ka ra sa kauti koya sara vua.

¹⁴A sa soli vua na lewa, kei na vakarokoroko, kei na matanitu, me ra qaravi koya ko ira na tamata kece, *kei* na veivanua, kei na dui vosavosa; a nona lewa

na lewa sa sega ni mudu, ena sega ni takali, kei na nona matanitu ena sega ni vakarusai.

¹⁵Ia koi au ko Taniela sa qai rarawa na yaloqu e na yagoqu, ia sa vakidroataki au na raivotu oqo.

¹⁶Au a torova e dua vei ira sa wavu tu, ia ka'u sa taroga vua na kena dina ni ka kecega oqo. A sa tukuna mai vei au ko koya, ka sa vakatakila vei au na kenai balebale ni veika *oqo*.

¹⁷Na manumanu lelevu oqo vava, sa le va na tui, eratou na tubu cake e vuravura.

¹⁸Ia ko ira na yalosavasava i Koya sa Cecere sara era na rawata na matanitu, ka ra na taukena na matanitu ka sega ni mudu, io ka sega sara ni mudu.

¹⁹Au a qai via kila na kena dina e na vuku ni kenai kava ni manumanu, o koya ka dua tani vei iratou kecega, o koya ka rerevaki sara, ka vakabatina aironi, ka vakaiqaso parasa; o koya ka daubasuraka voli, ka musumusuka, ka buturaka tu na kena vo;

²⁰e na vuku talega ni leu e tini ka tu e uluna, ka dua tale sa tubu cake mai, ka tolu sa bale e matana; io nai leu ko ya ka vakamatana, ka dua na gusuna sa dauvosa vakaviavialevu sara, na kenai rairai sa kaukauwa vakalevu ka vakalailai na kenai rairai ni nonai tokani.

²¹Au a raica nai leu ko ya, ni sa qai ia nai valu vei ira na yalosavasava, ka sa gumatua vei ira;

²²ka yacova na nona lako mai ko koya sa dede sara na nona bula; ka sa qai soli na lewa vei ira na yalosavasava i Koya sa Cecere sara; ka sa qai yaco na gauna me ra taukena kina na matanitu ko ira na yalosavasava.

²³Sa qai vaka ko koya, A kenai kava ni manumanu sa na kenai kava ni matanitu *sa na tubu* e vuravura, ena dua tani oqori ka dua tani na veimatanitu kecega, ia ena kania na vuravura tauoko, ka na buturaka, ka musumusuka.

²⁴Ia nai leu e tini e na matanitu ko ya sa lewe tini na tui ena tubu mai: ka dua talega ena tubu me taravi ira; ena dua tani ko koya oqo vei ira ka tubu eliu, ia ena vakamalumalumutaka ko koya e lewe tolu na tui.

²⁵Ia ena daucavuta ko koya na vosa ca vei Koya sa Cecere sara ka na dauvakacacani ira na yalosavasava nei Koya sa Cecere sara, ka vakananuma me vukica na gauna eso kei na lawa eso: ia ena soli ki na ligana ka me oti mada e dua na gauna ka so tale na gauna ka dua na tiki ni gauna.

²⁶Ia ena tiko na mataveilewai, ka ra na kauta tani na nona lewa, me vakacacana ka vakarusa, ka me vakaotia sara.

²⁷Ia na matanitu kei na lewa, kei na kena levu ni veimatanitu e ruku i lomalagi tauoko, ena soli vei ira na yalosavasava nei Koya sa Cecere sara, a nona matanitu sa matanitu e sega ni mudu, ia ko ira na turaga kecega era na qaravi koya ka talairawarawa vua.

²⁸Sa vaka tu oqo na kenai tinitini ni ka ko ya. Ia koi au ko Taniela, sa vakidroataki au vakalevu sara na nanuma ni lomaqu, ka sa dua tani mai vei au na mataqu: ia ka'u a maroroya ga e lomaqu.

Taniela 8

**Sa raica ko Taniela na raivotu ni sipi tagane kei na me tagane, ka sa rogoca ni
loku na gauna me oti kina na ca sa lewai me yacova na vale tabu, 1-14. Sa
vakaukauwataki Taniela ko Keperieli, ka sa vakamacalataka vua na raivotu, 15-27.**

¹E nai katolu ni yabaki ni lewa i Pelisasari na tui sa dua na raivotu e rairai vei au, io vei au ko Taniela, a sa tarava na ka ka rairai vei au eliu.

²Ia ka'u a raica na raivotu; a sa yaco, ni'u a raica, ka'u sa tiko mai Susani na vale vakaturaga, e na yasana vaka-Ilama; ia ni'u a raica na raivotu, ka'u a tiko e na bati ni uciwai ko Ulai.

³Ia ka'u a ta cake ka raica, sa dua na sipi tagane ka tu e na bati ni uciwai, a sa *rua* na kenai leu: ia nai leu oqori sa cecere; ka dua sa cecere vei rau, ia ko ya sa cecere, sa tubu emuri.

⁴Au a raica na sipi tagane ni sa cumu tu vaka ki ra, kei na tokalau, kei na ceva; a sa sega so na manumanu sa tu rawa e matana, sa sega talega e rawata

me kaliraka mai na ligana; sa cakacaka ga ko koya me vaka na nona veitalia, a sa tubu me levu.

⁵Ia ni'u a vakananuma tiko, raica, sa dua na me tagane sa lako mai ra ka lakova na dela i vuravura tauoko, a sa sega ni tara na qele: ia na me tagane *oqo* sa dua na kenai leu vakaitamera e na maliwa ni matana.

⁶A sa lako mai ko koya ki na sipi tagane sa rua na kenai leu, o koya ka'u a raica ni sa tu e na bati ni uciwai, a sa ciciva mai e na nona cudru kaukauwa.

⁷Ia ka'u a raici koya ni sa toro mai ki na sipi tagane, ka sa yaloca vua, ka sa vala kei na sipi tagane, ka musuka ruarua na kenai leu: ka sa sega na kaukauwa vua na sipi tagane me tu rawa e matana, a sa vakabalei koya sobu ki na qele, ka buturaka: ka sa sega e dua sa kaliraka rawa na sipi tagane mai na ligana.

⁸Ia na me tagane sa tubu kina me ka levu sara: ia ni sa kaukauwa ko koya, sa qai ramusu mai na kenai leu levu; a sa tubu cake mai me kenai sosomi e va na ka vakaidina, vaka ki na mata ni cagi vava kei lomalagi.

⁹Ia mai na dua vei iratou sa tubu mai e dua nai leu lailai, ka sa yaco me levu sara, vaka ki na mata ni ceva, ki na tu-i-cake talega, ka vaka ki na *vanuamatalau*.

¹⁰A sa viavialevu mai, io vei ira nai vavakoso vakalomalagi; ka sa biuta sobu ki na qele *eso* vei ira nai vavakoso kei na kalokalo, ka buturaka.

¹¹Io sa viavialevu talega ko koya vua na turaga ni vavakoso, ka sa kauta tani nai *soro* ni veisiga, ka sa biu wale na tikina ni nona vale tabu.

¹²Ia nai vavakoso, sa soli vata yani kei nai *soro* ni veisiga e na vuku ni talaidredre, a sa biuta na ka dina ki na qele; a sa cakacaka tiko ka yaco.

¹³Au a qai rogoca e dua sa yalosavasava ni sa vosa, ka sa vosa e dua tale na yalosavasava vua sa vosa eliu, Me bogi vica tiko na raivotu ni *soro* ni veisiga, kei na talaidredre sa vuna na veivakarusai, me soli vata kina na vale tabu kei nai vavakoso me buturaki sobu?

¹⁴A sa kaya vei au ko koya, Me bogi rua na udolu ka tolu na drau; ena qai vakasavasavataki na vale tabu.

¹⁵A sa yaco, ni'u sa raica oti na raivotu, koi au ko Taniela, ka sa qara tiko na kenai balebale, raica, sa qai tu mai e mataqu e dua sa rairai vaka na tamata.

¹⁶Ia ka'u sa rogoca na domo ni tamata e na macawa ni bati *ni uciwai* ko Ulai, a sa kaci, ka kaya, Ko iko Keperieli, mo vakamacalataka vua na tamata oqo na raivotu.

¹⁷A sa toro voleka mai ko koya ki na tikina ka'u sa tu kina: ia ni sa lako mai ko koya, ka'u sa rere, ka cuva vakatoboicu: ia sa kaya vei au, Mo kila, ko iko na luve ni tamata: *ni sa bale ga ki na gauna ni vakataotioti* na raivotu.

¹⁸Ia ni sa vosa tiko vei au ko koya, ka'u sa moce lutu, ka namata ki na qele: a sa tarai au ko koya, ka sa vakaturi au cake me'u tu e na yavaqu.

¹⁹Ka kaya, Raica, au na vakatakila vei iko na ka ena yaco e nai otioti ni cudru: ni na yaco ga na kenai otioti e na gauna sa loku.

²⁰A sipi tagane ko a raica, ka *rua* na kenai leu, koi rau na tui Mitia kei na tui Perisia.

²¹Ia na me vutivuti, sai koya na tui Kirisi: kei nai leu levu e na maliwa ni matana, sa kenai matai ni nodra tui.

²²Ia ni sa musuki ko ya, ka tubu mai e va me kenai sosomi, ena tubu mai e va na matanitu mai na matanitu ko ya, ka na sega ni kaukauwa me tautauvata kaya.

²³Ia e na gauna ki muri ni nodratou matanitu, ni sa qai rui levu mai *nodra ca* na dautalaidredre, ena qai tubu mai e dua na tui e mata qaqa, ka daukila vere.

²⁴Ia ena gumatua ko koya ni sa qaqa, ia sa sega ni nona dina na qaqa: ena ka vakaidina na nona dauveivakacacani, ena yaco ko koya, ka cakacaka tiko, ka vakarusai ira sa kaukauwa, kei na matanitu tabu.

²⁵Ia ni sa qaseqase talega ko koya ena vakayacora tiko na vere ni ligana; ena daudokai koya talega e lomana, ia ni ra sa sautu tiko ena vakarusai ira kina na lewe vuqa: ena bolei koya talega na nodra Turaga na turaga; ia ni sa sega na liga e tarai koya ena musuki ga ko koya.

²⁶Ia sa dina ga na raivotu ni veiyakavi kei na veimataka sa tukuni oti: ia ko iko, mo maroroya naivola *ni* raivotu; ni sa ka ni gauna ka yawa.

²⁷Ia koi au ko Taniela, ka'u a ciba, ka qai tauvi mate bogi vica; ka oti, ka'u sa tu cake, ka cakava na nona cakacaka na tui; ia ka'u a kidacalataka na raivotu, ka sa sega e dua e macala vua.

Taniela 9

Ko Taniela, ni sa vakananuma nai loku ni kenai otioti ni nodra veivakabobulataki, 1,2, sa vakatusa na nodra i valavala ca, ka sa masu me ra kau tale ki Jerusalemi, 3-19. Sa mai tukuna ko Keperieli na wiki e vitusagavulu, 20-27.

¹E nai matai ni yabaki i Taraiase na luve i Easuerosi, na kawa ni kai Mitia, o koya ka buli me tui ni matanitu ni kai Kalitia;

²e nai matai ni yabaki ni nona lewa, koi au ko Taniela, ka'u a kila mai nai vola nai wiliwili ni yabaki, sa yaco kina na vosa vei Jeremaia na parofita, ni na vitusagavulu mada na yabaki na kena lala tu ko Jerusalemi.

³Ia ka'u a vaqara na mataqu vua na Turaga na Kalou, me'u vakasaqaraikoya e na masumasu, kei na kere loloma, e na lolo, kei nai sulu taga, kei na dravusa:

⁴ia ka'u a masu vei Jiova na noqu Kalou, ka vakatusa vua, ka kaya, Kemuni na Turaga, na Kalou levu ka rerevaki, ka vakabauta tiko na veiyalayalati kei na loloma vei ira sa lomani koya, kei ira sa vakabauta na nona vunau;

⁵keimami sai valavala ca, ka sa cala, ka sa caka ca, ka sa talaidredre, ni keimami sa vuki tani mai na nomuni vunau kei na nomuni lewa;

⁶keimami sa sega talega ni vakarorogo vei ira na nomuni talatala na parofita, era vosa e na yacamuni vei ira na neimami tui, *kei* na neimami turaga, kei na neimami qase, kei ira kecega na lewe ni vanua.

⁷Sa nomuni, Turaga, na cakacaka dodonu, a sa neimami na mata madua, me vaka e na siga oqo; *io koi keimami na kai Juta kei na lewe i Jerusalemi, kei na Isireli kecega, ko ira sa voleka, kei ira sa yawa; e na veivanua kece ko ni sa dui vakasevi ira yani kina, e na vuku ni nodra talaidredre era sa talaidredre kina vei kemuni.*

⁸Kemuni na Turaga, sa dina ga me keimami mata madua, kei ira talega na neimami tui, *kei na neimami turaga, kei na neimami qase, ni keimami sai valavala ca vei kemuni.*

⁹Sa nei koya na Turaga na neimami Kalou na yalololoma kei na dauvakabokoci ni valavala ca ia sa dina keimami sa talaidredre ga vua;

¹⁰keimami a sega talega ni vakarorogo ki na domo i Jiova na neimami Kalou, me keimami muria na nona vunau, sa tauca vei keimami e na gusudra na nonai talatala na parofita.

¹¹Ia ko ira kece na Isireli era sa talaidredre ga ki na nomuni vunau, ni ra sa gole tani, me ra kakua ni vakarorogo ki na nomuni vosa; o koya oqo sa sovaraki kina vei keimami na cudru kei na vosa ni bubului sa volai e na vunau i Mosese nai talatala ni Kalou, ni keimami sai valavala ca vua.

¹²A sa vakadinadinatako koya na nona vosa ni veicudruvi ka baleti keimami, kei ira na neimami turaga ni lewa era sa lewai keimami, ni sa vakayacora kina vei keimami na ca levu: ni sa sega ni caka e ruku i lomalagi taucoko me vaka na ka sa caka i Jerusalemi.

¹³Me vaka na ka sa volai e na vunau i Mosese, sa yacovi keimami na ca kece oqo: ia keimami a sega ga ni ia na neimami masumasu e na mata i Jiova na neimami Kalou, ka me keimami lesu tani mai na neimami caka cala, ka kila sara na nomuni *vunau* dina.

¹⁴O koya oqo sa vakananuma kina na ca ko Jiova, me vakayacora vei keimami: ni sa yalododonu ko Jiova na neimami Kalou e na nona cakacaka kecega sa cakava: ni keimami sa sega ni vakarorogo ki na nona vosa.

¹⁵Ia koi kemuni, Jiova na neimami Kalou, ko ni a kauti keimami na nomuni tamata mai na vanua ko Ijipita e na ligamuni kaukauwa, ka sa rogo sara kina na yacamuni me vaka e na siga oqo; keimami sai valavala ca, keimami sa caka ca ga.

¹⁶Kemuni na Turaga, me vaka na nomuni cakacaka dodonu kece, me suka tani mada ga na nomuni cudru kei na nomuni lesa mai na nomuni koro ko Jerusalemi, na nomuni ulu-ni-vanua tabu: ia na neimami valavala ca, kei na nodra caka ca na neimami qase, sa vuna na kena vakarogocataki ko Jerusalemi kei ira na nomuni tamata vei ira kece era tiko vakavolivoliti keimami.

¹⁷Ia mo ni rogoca mada, na neimami Kalou, na masumasu ni nomuni tamata, kei na nona kere loloma, ia e na vuku ni Turaga, me cila mai na matamuni ki na nomuni tikotiko tabu sa lala tu.

¹⁸Kemuni na noqu Kalou, mo ni vakalakala daligamuni, mo ni rogoca; me yadra na matamuni, mo ni raica na neimami vanua sa lala, kei na koro sa vakatokai e na yacamuni: ni keimami sa sega ni tauca na neimami masumasu e matamuni e na vuku ni neimami cakacaka dodonu, e na vuku ga ni nomuni yalololoma levu.

¹⁹Kemuni na Turaga, mo ni rogoca; Kemuni na Turaga, mo ni vakabokoca na ca; Kemuni na Turaga, mo ni vakarorogo ka cakacaka; e na vukumuni ga, na noqu Kalou, mo ni kakua kina ni vakaberabera, ni sa vakatokai e na yacamuni ga na nomuni koro, kei ira na nomuni tamata.

²⁰Ia ni'u a vosa tiko, a masu, ka vakatusa na noqu i valavala ca, kei na nodra i valavala ca na kai noqu na Isireli, ka ni'u sa tauca na noqu kere loloma e na mata i Jiova na noqu Kalou e na vuku ni ulu-ni-vanua tabu ni noqu Kalou:

²¹io, ni'u a masu tiko, sa vuka sara mai na tamata ko Keperieli, o koya ka'u a raica e na raivotu e nai vakatekivu, ka sa tarai au e na tiki ni yakavi sa vakacabori kina nai soro.

²²A sa vakamacalataka mai, ka vosa vei au, ka kaya, I Taniela, au sa qai lako mai me'u vakavukui iko, ka mo kila ka mada.

²³Ni sa tekivu na nomu kere loloma sa yaco mai na vosa, ia ka'u sa lako mai me'u tukuna vei iko; ni ko sa *tamata* daulomani: o koya oqo mo kila kina na vosa, ka vakasamataka na raivotu.

²⁴Sa loku e vitusagavulu na wiki vei ira na kai nomu kei na nomu koro tabu, me qai tarovi na talaidredre, ka bokoci nai valavala ca, ka sorovaki na caka cala, ka vakayacori mai na cakacaka dodonu e sega ni mudu, ka me dregati na raivotu kei na parofisai, ka me lumuti ko Koya sa Yalosavasava sara.

²⁵Ia mo kila ka vakasama, mai na gauna sa tukuni yani kina me vakavoui ka tara tale ko Jerusalemi ka yacova na Mesaia na Turaga, ena vitu na wiki: kei na wiki e onosagavulu ka rua, ena qai vakavoui ka caka tale na salatu, kei nai keli *ni koro*, io, e na gauna ni ca.

²⁶Ia ni sa oti e onosagavulu ka rua na wiki, ena qai muduki na Mesaia, ka segai e na vukuna: ia ko ira na nona tamata na turaga ena lako mai era na vakarusa na koro kei na tikina tabu; ia na kenai otioti *ena yaco* vata kei na dobui, ena yacova talega nai otioti ni valu na dauveivakarusai sa lesi.

²⁷Ia ena vakadeitaka ko koya na veiyalayalati kei ira e lewe vuqa ka me dua na kena wiki: ia e na veimama ni wiki, ena vakaotia ko koya nai soro kei nai madrali, ia e na taba ni *tikina tabu* ena tu kina na ka vakasisila sa dauveivakarusai, io, me yacova nai vakataotioti, ia na ka sa lesi ena sovaraki vua na dauveivakarusai.

Taniela 10

**Ni sa vakamalumalumutaki koya oti ko Taniela, sa qai raica e dua na raivotu, 1-9.
Ni sa kidroa vakalevu ko koya, sa vakaukauwataki koya na agilose, 10-21.**

¹E nai ka tolu ni yabaki i Sairusi na tui Perisia sa dua na ka sa vakaraitaki vei Taniela, o koya ka vakayacani talega ko Pelitisasari; ka sa ka dina sara, io sa dua nai valu dede: ka sa kila na ka oqo ko koya, ka sa macala vua na raivotu.

²Ia koi au ko Taniela, ka'u a tagi tikoga e na gauna ko ya ka tolu sara na wiki.

³Ka'u a sega ni kania na kakana vinaka, se'u tovolea na lewe ni manumanu se na waini, ka'u a sega talega ni lumulumu, ka me oti mada e tolu na wiki taucoko.

⁴Ia e nai karuasagavulu ka va na siga, e nai matai ni vula, ni'u a tiko e na bati ni uciwai levu, ko Itikeli;

⁵au a qai ta cake, ka vakaraica, ka raica, sa dua na tamata sa vakaisulu e nai sulu lineni, ia na tolona sa vauci e na koula dina ni Ufasi:

⁶a yagona talega sa vaka na perili, kei na matana sa rairai vaka na livaliva, na matana ruarua sa vaka na cina caucaudre e rua, ia na ligana kei na yavana sa vaka na parasa makamakalivata, kei na rorogo ni domona sa vaka na domo ni lewe vuqa.

⁷Ia koi au duaduaga ko Taniela, ka'u a raica na raivotu: ia ko ira na tamata keitou tiko vata sa ra sega ni raica na raivotu; ia sa tauvi ira na sautaninini levu, ka ra sa dro me vunitaki ira.

⁸Ia koi au ka'u a tiko duaduaga, ka raica na raivotu levu oqo, ia sa sega ni vo vei au na kaukauwa: ia na noqu vinaka sa vuki me ca, ka sa yali vei au na noqu kaukauwa.

⁹Ia ka'u a rogoca ga na domo ni nona vosa: ia ni'u a rogoca na rorogo ni nona vosa, ka'u sa moce lutu koto, ka namata ki na qele.

¹⁰Ka raica, sa qai tarai au e dua na liga, a sa vakaduri au e na duruqu kei na qeteqete ni ligaqu.

¹¹A sa kaya vei au, O iko Taniela, na tamata daulomani, mo kila na vosa ka'u sa tukuna vei iko, ka tu cake e na yavamu: ni'u sa qai talai mai vei iko. Ia ni sa vosataka na vosa oqo vei au ko koya, ka'u sa wavu tu ka sautaninini.

¹²Sa qai kaya vei au ko koya, Mo kakua ni rere, Taniela: ni sa rogoci na nomu vosa mai na kenai matai ni siga ko a vakasara kina na lomamu mo kila, ka vakararawataki iko e na mata ni Kalou, ia koi au ka'u sa lako mai e na vuku ni nomu vosa.

¹³Ia sa vorati au na turaga ni matanitu ko Perisia ka bogi ruasagavulu ka dua: ka raica, sa lako mai me vukei au ko Maikeli, e dua vei ira na turaga ka liu; ka'u mani tiko ga yani maikea kei ira na tui Perisia.

¹⁴Au sa qai lako mai me'u vakatakila vei iko na ka ena yacovi ira na kai nomu e na gauna maimuri: ni na bogi vuqa mada na raivotu.

¹⁵Ia ni sa vosa oti vakaoqo vei au ko koya, ka'u sa vakacuva na mataqu ki na qele, ka'u sa galu tu.

¹⁶Ka raica, *sa dua* e rairai vaka e dua vei ira na luve ni tamata sa qai tara na tebenigusuqu: ka'u a qai dalaga, ka vosa, ka kaya vua sa wavu tu e mataqu, Noqu turaga, e na vuku ni raivotu sa yaco kina vei au na noqu rarawa, ia sa sega ni vo tiko vei au na kaukauwa.

¹⁷Ni na rawa vakaevei vei au na nomuni tamata na noqu turaga me'u veivosaki kei kemuni na noqu turaga? ia koi au, sa sega ga vei au na kaukauwa, sa sega talega ni vo vei au nai cegu.

¹⁸Sa baci mai tarai au tale *e dua* sa vaka na tamata na kenai rairai, ka sa vakaukauwataki au,

¹⁹ka kaya, O iko, na tamata daulomani, kakua ni ko rere: mo vakacegu, mo kaukauwa ga, io, mo kaukauwa ga mai. Ia ni sa vosa oti vei au ko koya, ka'u sa qai kaukauwa mai ka kaya, Mo ni vosa tiko mai, na noqu turaga; ni kemuni sa vakaukauwataki au.

²⁰Sa qai kaya ko koya, O sa kila se cava beka na ka ka'u sa lako mai kina vei iko? ia oqo, ka'u na lesu tale mada me'u vala kaya na tui Perisia: ia ni'u sa lako yani, raica, ena qai lako mai na tui Kirisi.

²¹Ia ka'u na tukuna vei iko na ka sa volai e nai vola dina: ka sa sega e dua sa veivuke kei au e na veika oqo, ko Maikeli ga na nomudou turaga.

Taniela 11

Sa veivaluti kei Perisia ko tui Kirisi, ka vukica, 1-4. Sa to vata na tui ni ceva kei na tui ni tokalau, ka oti, erau sa veivala tale tikoga, 5-28. Sa lako mai nai valu mai Roma, ka ia na nodra i valavala kaukauwa, 29-45.

¹Oi au talega, e nai matai ni yabaki i Taraiase na kai Mitia, ka'u a tu me'u vakataudeitaki koya ka vakaukauwataka.

²Ia ka'u na qai tukuna vei iko na ka dina. Raica, ena le tolu tale na tui me tui Perisia, ia na kenai kava ena vutuniyau vakalevu vei iratou kecega: ia ni na kaukauwa ko koya e na vuku ni nonai yau, ena vakauqeti ira kece kina me ra vala kei na matanitu ko Kirisi.

³Ena qai tubu mai e dua na tui qaqa, ia ena ka levu sara na nona matanitu, ka na veitalia voli talega ko koya.

⁴Ia ni sa qai tubu cake ko koya, ena qai musuki na nona matanitu, ka na wase va vaka ki na mata ni cagi vava kei lomalagi; ka segai vei ira na nona kawa, ka na sega talega ni tauvata kei na nona matanitu ka lewa: ni na cavuivuvu na nona matanitu, me nodratou na tani ka sega ni nodra oqori.

⁵Ia ena kaukauwa mai ko koya na tui ni ceva, kei *na dua* talega vei iratou na nona tamata turaga; ia ko koya oqo ena kaukauwa vei rau, ena lewa talega ko koya; ka sa na matanitu levu na nona matanitu.

⁶Ia ni sa oti na yabaki eso, erau na to vata; ia na luvena yalewa na tui ni ceva ena lako mai vua na tui ni tokalau me ia na veiyalayalati: ia ena sega ni rawata tiko na kaukauwa ko koya; ena sega talega ni tiko dei ko koya *na tui*, se na nona kaukauwa: ia ena soli ga yani ko koya *na yalewa*, kei ira ka kauti koya mai, kei na nona kawa, kei koya ka vakacegui koya e na gauna *ko ya*.

⁷Ia ena tubu e dua na coke mai na wakana mei sosomi kei koya *natamana*, ena lako vata mai ko koya kei na nonai valu, ka curuma na nona koro ni valu na tui ni tokalau, ka vala kei ira, ka na gumatua:

⁸ia ena kauta talega vakabobula ko koya ki Ijipita na nodra kalou, kei na nodra turaga, ena kauta talega na nodra i yaya talei e siliva ka koula, ka na tiko ko koya ka na vuqa na nona yabaki ka lailai na nona yabaki na tui ni tokalau.

⁹Ia ena la'ki curuma ko koya na nona matanitu na tui ni ceva, ka qai lesu tale ki na nona vanua.

¹⁰Ia ko ira na luvena *na tui ni tokalau* ena vakauqeti mai, ka vakasoqona vata nai valu era lewe vuqa: ia ena lako dina mai, ka luvuca, ka lako basika yani: era na qai lesu, ka mani vala io ki na nona koro ni valu.

¹¹Ia ena yaloca mai na tui ni ceva, ka na lako mai me mai vala kaya na tui ni tokalau: ena tuvai ira na lewe levu sara ko koya; ia ko ira na lewe vuqa era na soli ki na ligana.

¹²Ia ni sa kauti ira tani na lewe vuqa ko koya, ena laveti cake na lomana, ka na sa vakabalea na lewe udolu vakatini: ia ena sega ni kaukauwa kina ko koya.

¹³Ni na baci lesu tale na tui ni tokalau, ka mani tuvai ira na lewe levu ka ra lewe lailai eliu, ia ni sa oti na yabaki eso ena lako dina yani ko koya kei nai valu levu kei nai yau levu.

¹⁴Ia e na gauna ko ya ena lewe vuqa era na tu cake me ra vala kaya na tui ni ceva: ko ira talega na kai nomu era yalokaukauwa era na vakalevulevui ira, me ra vakayacora na raivotu; ka ra na bale ga.

¹⁵Ia ena lako ko koya na tui ni tokalau, ka viri suva, ka kaba na veikoro sa viri bai kaukauwa: ia nai valu mai na ceva ena sega ni tu rawa, se na nona tamata digitaki, ena sega talega na *nodra* kaukauwa me ra tu rawa.

¹⁶Ia ko koya sa mai vala kaya ena vakayacora na lomana, ena sega talega e dua me tu rawa e matana: ena mai tiko talega ko koya e na vanua matalau, o koya ena vakarusai e na ligana.

¹⁷Ia ena segata talega ko koya me la'ki curu vata kei na kaukauwa ni nona matanitu tauoko, kei ira vata kaya na tamata dodonu; ena cakacaka vakaoqo ko koya: ia e dua na gonemarama, me sa vakacacataka, ena solia vua: ia ena sega ga ni tu dei kaya, se totaki koya.

¹⁸Ena qai segata talega na veiyanuyanu, ka na rawa e vuqa: ia e dua na turaga ni valu ena muduka ga e na vukuna na nona dauveivakalialiai; ka vakasuka vua na nona veivakalialiai.

¹⁹Ena qai vagolea na matana ko koya ki na koro ni valu ni nona vanua dina: ia ena tarabe ga, ka bale, ka na yali sara.

²⁰Ena qai tu me taravi koya e dua na dauvakatadu mata vakasaurara ki na veivanua sa uasivi e na matanitu: ia sa na bogi vica ga ena qai musuki ko koya, ka segai e na cudru, se e nai valu.

²¹Ena tu me taravi koya e dua na tamata sa na beci ga, a ra na sega ni solia vua na vakarokoroko ni matanitu: ena yaco kina e na vinaka, ka rawata na matanitu e na dauveicavilaki.

²²Ia e na taba ni dobui era na uani tani kina e matana, ka kasere; kei koya talega na turaga ni veiyalayalati.

²³Ia ni sa mai tovata kaya ena cakacaka vakailasu ga ko koya: ni na lako cake kina ko koya, ka yaco me kaukauwa, ka lewe vica ga na nona tamata.

²⁴Ena la'ki curu ko koya ki na veiyasana sa sautu ka vutu ni ka, ka cakava na ka eso sa ra sega ni cakava na nona qase, se na tamadra na nona qase; *ioena duibiubiuta* vei ira ko koya na ka e kovei, kei nai toki ni valu, kei nai yau: io ena vakananuma tiko ko koya ki na veikoro ni valu, ka bogi vica ga.

²⁵Ia ena uqeta ko koya, na nona kaukauwa, kei na nona qaqa me vala kaya na tui ni ceva kei na *nona* mataivalu levu; ia na tui ni ceva ena vakauqeti me vala kaya kei na mataivalu levu sara ka kaukauwa; ia ena sega ni tu rawa ko koya, ni ra na vakananuma eso na kena vere me ca kina.

²⁶Io, ko ira era kania na nona magiti, era na vakarusai koya, ia na nonai valu enavaka na dobui, a ra na bale mate e lewe vuqa.

²⁷Ia sa na lomadrau ruarua na tui oqo me caka ca, ka rau na vosa lasu tiko ni rau kana vata e na dua na tepeli: ia ena sega ga ni yaco: sa na yaco ga na kenai otioti e na gauna sa lokuci.

²⁸Ena qai lesu yani ko koya ki na nona vanua ka sa levu nai yau ena kauta; ia na lomana ena ca ki na veiyalayalati tabu; ena rawa ka, ka lesu tale ki na nona vanua.

²⁹E na gauna sa lokuci ena baci lesu tale, ka tadu yani ki na mata ni ceva; ia ena sega ni vaka na *nona lako* eliu, se nona lako emuri.

³⁰Ni na mai vala kaya eso na waqa ni Kitimi: ia ena waicala kina ko koya ka lesu, ka cudru ki na veiyalayalati tabu, ka na rawa ka; io ena lesu mai ko koya, ka na golevi ira era biuta na veiyalayalati tabu:

³¹ia e dua nai valu ena mai totaki koya, ka ra na vakacacana na tikina tabu e kaukauwa, ka kauta tani naisoro sa ia e na veisiga, ka vakaduria na ka vakasisila sa dauveivakarusai.

³²Ia ko ira eso era sa vakacataka na veiyalayalati, ena vakacacani ira ko koya e na nona dauveicavilaki: ia na tamata era kila na nodra Kalou era na gugumatua, ka rawa ka.

³³Ia ko ira na tamata yalomatua era na vakavulici ira na lewe vuqa: ia era na bale ga e nai seleiwau, kei na yameyame ni bukawaqa, *kei* na veivakabobulataki, kei na veikoveraki, ka bogi vuqa.

³⁴Ia ni ra sa bale, era na vukei vakalailai: ia ena kabiti ira talega ko ira e lewe vuqa e na dauveicavilaki.

³⁵Ia eso vei ira era yalomatua era na bale, me vakatovolei ira, ka vakasavasavataka, ka vakavulavulataka, ka yacova nai otioti; ni sa bera na gauna sa lokuci.

³⁶Ia na tui ena veitalia voli ga; ka na vakaceceretaki koya, ka vakalevulevui koya me uasivi vei ira kece na kalou, io ena cavuta ko koya na ka e veivakurabuitaki vua na nodra Kalou na kalou, ka cakacaka yaco, ka me oti mada na veicudruvi: ni na caka ga na ka sa lesi.

³⁷Ia ena sega ni via kila ko koya na Kalou ni nona qase, se na nodra ka domoni na yalewa, se dua na kalou tani: ni na vakalevulevui koya ki na ka kecega ko koya:

³⁸ia me kenai sosomi sa na vakarokorokotaka ko koya na kalou ga ni valu: io ena vakarokorokotaka ko koya na kalou era sa sega ni kila ko ira na nona qase, e na koula, kei na siliva, kei na vatu talei, kei na ka domoni.

³⁹Ena vaka tu oqo na nona cakacaka e na koro ni valu, vua na kalou tani, sai koya ga e na kila ko koya, *ka* vakalevulevuya e na ka lagilagi: ka na lesi ira me ra nodra turaga na lewe vuqa; ia na vanua, ena vota ko koya me vakaivoli kina.

⁴⁰Ia e na gauna ni kenai vakataotioti ena mai cumu vua ko koya na tui ni ceva: ia na tui ni tokalau ena cici vua me vaka na covulaca, o koya, kei na *qiqi-ni-valu*, kei na tamata sa vodo ose, kei na waqa e vuqa; ia ena curuma na vanua eso, ka luvuca, ka lako basika yani.

⁴¹Ena curuma talega ko koya na vanua matalau, ka vuqa na vanua ena vukici: ia oqo ena bula mai na ligana, ko Itomi, kei Moapi, kei ira ka liu vei ira na luve i Amoni.

⁴²Ena dodoka talega ko koya na ligana ki na veivanua: ia na vanua ko Ijipita ena sega ni bula.

⁴³Ia ena rawata ko koya nai yau levu, io, na koula kei na siliva, kei na ka domoni kecega ni Ijipita: ia na kai Lipea kei na kai Iciopea ena muria na we ni yavana.

⁴⁴Ia nai rogorogo mai na tu-i-cake kei na tokalau ena vakidroataki koya: o koya oqo ena lako yani kina e na cudru levu me ia na veivakacacani, ka me vaqeavutaka na lewe vuqa.

⁴⁵Ia ena vakaduria na veivale laca ni nona koro vakaturaga e na maliwa ni waituiruarua e na ulu-ni-vanua tabu ka lagilagi; ia ena yacova na nonai otioti, ka sega e dua me na vuksi koya.

Taniela 12

Ena vakabulai ira na Isireli ko Maikeli mai na nodra rarawa, 1-4. Sa vakatakilai na veigauna eso vei Taniela, 5-13.

¹Ia e na gauna ko ya ena tu cake ko Maikeli, na turaga levu o koya sa totaki ira na lvedra na kai nomu: ena qai yaco e dua na gauna rarawa, sa sega sara e vakakina mai nai vakatekivu ni matanitu ka yacova na gauna ko ya: ia e na

gauna ko ya era na vakabulai na kai nomu, ko ira kece sa na kune ni ra volai e nai vola.

²Ia era lewe vuqa vei ira sa moce e na kuvu-ni-soso era na yadra, eso vei ira me ra bula ka sega ni mudu, ka so vei ira me ra madua ka beci ka sega ni mudu.

³Ia ko ira sa vuku era na serau mai, me vaka na rarama kei lomalagi; kei ira era sa saumaki ira na lewe vuqa me ra yalododonu, me vaka na kalokalo ka sega ni mudu.

⁴Ia ko iko, Taniela, mo maroroya na vosa, ka dregata nai vola, me yaco mada na kenai vakataotioti: era na veiciciyaki na lewe vuqa, ka na vakalevutaki talega na vuku.

⁵Ia ko iko, Taniela, ka'u a vakaraica, ka raica, sa lewe rua tale erau wavu tu, e dua e na bati ni uciwai oqo, ka dua e na bati ni uciwai ko ya.

⁶A sa kaya *e dua* vua na tamata sa vakaisulu lineni e tiko e cake ko koya sa tiko e ra na uciwai, A cava na kena dede me na qai yaco nai otioti ni veika oqo e veivakurabuitaki?

⁷Au a qai rogoca na tamata sa vakaisulu lineni e tiko e cake ko koya e ra na uciwai, ni sa dulaka ko koya na ligana i matau kei na ligana i mawi ki lomalagi, ka bubului, *ka cavuti* Koya sa bula ka sega ni mudu, ni na dua mada na gauna, ka so tale na gauna, ka dua na tiki ni gauna; ia ni sa musuka oti ko koya na nodra kaukauwa na mataqali tabu, ena qai vakayacori na ka kecega oqo.

⁸Ia koi au ka'u a rogoca, ia ka'u sa sega ni kila: au a qai kaya, Noqu Turaga, a cava sa na kenai vakataotioti ni veika oqo?

⁹A sa kaya ko koya, Mo lako ga, Taniela: ni sa maroroi tu ka dregati na vosa me yaco mada na gauna ni vakataotioti.

¹⁰Era na lewe vuqa ena vakasavasavataki, ka vakavulavulataki, ka vakatovolei; ia ko ira na tamata ca era na caka ca ga: ka ra na sega sara ni kila rawa ko ira na tamata ca; ia ko ira sa vuku era na kila rawa.

¹¹Ia mai na gauna ena kau tani kina nai *soro* ni veisiga, ka vakaduri cake na ka vakasisila sa dauveivakarusai, ena bogi dua na udolu ka rua na drau ka ciwasagavulu.

¹²Sa kalougata ko koya sa waraka, ka yacova na bogi e dua na udolu ka tolu na drau ka tolusagavulu ka lima.

¹³Ia ko iko, mo lako ga me yaco mada nai vakataotioti: ni ko na vakacegu, ka tu e na nomu i votavota ni sa yaco na kenai otioti ni veibogi.

Osea

Osea 1

A gauna i Osea na parofita, 1. Sa vakatakarakarataki na nodra ca na Isireli era soro ki na kalou tani, e na dua na yalewa dautagane; ia na Kalou sa vakaroti Osea me kauta me watina, a sa sucu eso na luvena, ka sa vakayacani iratou yadua e na yaca vakaibalebale, 2-9. Sa tini e na vosa ni yalayala, 10,11.

¹A vosa i Jiova sa yaco vei Osea na lufe i Pieri, e na gauna i Usaia, kei Jocame, kei Easi, kei Esekaia, ko iratou na tui Juta, kei na gauna i Jeropoami na lufe i Joasi, na tui Isireli.

²Oqo nai vakatekivu ni vosa i Jiova vei Osea. Sa kaya ko Jiova vei Osea, Mo la'ki kauta e dua na yalewa dautagane me watimu, kei iratou na lufe ni butako me luvemu: ni sa dautagane vakalevu na lewe ni vanua, ka ni ra sa vuki tani vei Jiova.

³A sa lako ko koya ka kauti Komera na lufe i Tipileimi; a sa kunekune ko koya, ka vakasucuma e dua na luvena tagane.

⁴A sa kaya vua ko Jiova, Mo vakayacani koya ko Jesirieli; ni sa vo e lailai, ka'u na qai cudruvaka na dra i Jesirieli ki na mataqali i Jeu, ka vakaotia na matanitu ni mataqali i Isireli.

⁵Ia ena yaco e na siga ko ya, ka'u na musuka na dakai i Isireli e na buca ko Jesirieli.

⁶A sa kunekune tale ko koya, ka vakasucuma e dua na luvena yalewa. A sa kaya vua ko Koya, Mo vakayacani koya ko Lo-ruama: ni'u na sega ni lomani ira tale na mataqali i Isireli; au na kauti ira laivi sara ga.

⁷Ia ka'u na lomani ira na mataqali i Juta, ka vakabulai ira e na liga i Jiova na nodra Kalou, ia ka'u na sega ni vakabulai ira e na dakai, se nai seleiwau, se nai valu, se na ose, se vei ira era dauvodo ose.

⁸Ia ni sa kali Lo-ruama ko koya, sa qai kunekune tale, ka sa vakasucuma e dua na luvena tagane.

⁹A sa kaya ko Koya, Mo vakayacani koya ko Lo-ami: ni dou sa sega ni noqu tamata, ia koi au ka'u sa sega talega ni nomudou*Kalou*.

¹⁰Ia na kedrai wiliwili na Isireli ena vaka na mata ni nuku ni waitui, sa sega ni vakarauti se wili rawa; ia ena yaco, e na yasana ka kainaki kina vei ira, Dou sa sega ni noqu tamata, ena kainaki kina vei ira, Dou sa luve ni Kalou bula.

¹¹Era na qai soqoni vata na Juta kei na Isireli, ka ra na lesia e dua me liutaki ira, ka ra na lako cake mai na vanua: ni na levu na siga i Jesirieli.

Osea 2

Sa tukuna ko Osea na nodra dauqarava na kalou tani, 1-5. Sa cudruvi ira kina na Kalou, 6-13. A sa vosa tale vakayalololoma vei ira ko koya, 14-23.

¹Dou kaya vei ira na tacimu, ko iko Ami; kei ira na tacimu yalewa, ko iko Ruama.

²Dou ia na veilewai kaya na tinamudou, dou ia na veilewai: ni sa sega ni watiqu ko koya, koi au talega, ka'u sa sega ni watina: me biuta laivi ko koya na nona dautagane, kei na nona veibutakoci mai na maliwa ni sucuna;

³de'u vakaluvawalaletaki koya, ka vakavotui koya me vaka e na siga ka sucu kina, ka cakava me vaka na veikau, ka soli koya me tautauvata kei na vanua dravuisiga, ka vakamatei koya e na viagunu.

⁴Ia ka'u na sega ni lomani ira na luvena; ni ra sa luve ni butako.

⁵Ni sa ia na dautagane ko tinadra: sa ia nai valavala e veivakamaduataki ko koya ka kunekeunetaki ira: ni sa kaya ko koya, Au na muri ira na noqu i tau, era solia mai na qau madrai kei na mequ wai, na noqu vutika ni sipi kei na noqu laino, na noqu waiwai kei na mequ ka ni gunu.

⁶O koya oqo, raica, ka'u na latia kina na nomu sala e na soni, ka viria e dua na bai *vatu*, me na sega ni kunea rawa ko koya na nonai lakolako.

⁷Ena cicimuri ira talega ko koya era sa nonai tau, ka sega ni vauci ira; ka na qarai ira ko koya, ka sega ni kunea: ena qai kaya ko koya, Au na la'ki lesu tale vua na watiqu eliu; ni sa vinaka cake vei au na noqu tiko eliu.

⁸Ia na ka oqo sa lecava ko koya, ni sai au ga ka solia vua na sila kei na waini, kei na waiwai, ia ka'u a vakalevutaka vua na siliva, kei na koula, ia era sa vakayagataka vei Peali.

⁹O koya oqo ka'u na lesu kina, ka kauta tani na noqu sila e na kena gauna, kei na noqu waini e na kena gauna, ka kauta tani na noqu vutika ni sipi kei na noqu laino sa vuni kina na nona luvawale.

¹⁰Ia oqo ka'u na vakaraitaka na nona lialia e matadra na nonai tau, ena sega talega e dua me kaliraki koya mai na ligaqu.

¹¹Ia ka'u na vakaotia kecega na nona marau, kei na nona so levu, kei na nona vula vou, kei na nona siga tabu, kei na nona so levu tabu kecega.

¹²Au na vakacacana talega na nona veivaini, kei na nona veilolo, sa kaya kina ko koya, Sa qau i soli oqo era solia vei au ko ira na noqu i tau: ia ka'u na cakava ga me veikau; ena kania talega na manumanu ni vanua.

¹³Au na cudruvaka talega vua na gauna i Peali, ka vakama kina na ka boi vinaka vei ira, ka vakaiukuukutaki koya e na mama ni ucuna kei na nona ka ni ukuuku, ka muri ira na nonai tau, ia sa guilecavi au, sa kaya ko Jiova.

¹⁴Ia ka raica, ka'u na rawai koya, ka kauti koya ki na veikau, ka vosavakayalovinaka vua.

¹⁵Ia ka'u na volia vua na nona veiwere-ni-vaini emuri, kei na buca ko Akori me vu ni nona vakanananu vinaka: ia ena sere maikea ko koya, me vaka e na gauna sa goneyalewa kina, ka vaka e na gauna ka lako cake mai kina ko koya mai na vanua ko Ijipita.

¹⁶Ia sa kaya ko Jiova e na siga ko ya ko na qai vakatokai au ko Isai; ka sega ni vakatokai au tale ko Peali.

¹⁷Ni'u na kauta tani na yacadra na Peali mai na gusuna, ena sega talega ni nanumi na yacadra.

¹⁸Ia e na siga ko ya ka'u na ia na veiyalayalati e na vukudra, kei na manumanu ni vanua, kei na manumanu vuka, kei na ka sa casi voli e na qele;

ia ka'u na musuka tani mai na vanua na dakai kei nai seleiwau kei nai valu, ka lewa me ra koto sobu e na vakacegu.

¹⁹Ia ka'u na tauri iko mo watiqu ka sega ni mudu; io, ka'u na tauri iko mo noqu e na yalododonu, kei na lewa dodonu, kei na yalovinaka, kei na yalololoma.

²⁰Io, ka'u na tauri iko mo noqu e na lomadina: ia ko na kilai Jiova.

²¹Ia e na siga ko ya, au na rogoca, sa kaya ko Jiova, au na rogo yani ki na mata-ni-lagi, o koya talega ena rogo yani ki na vuravura;

²²ko vuravura talega ena rogo yani ki na sila, kei na waiwai, kei na waini; ia na ka talega ko ya ena rogo yani ki Jesirieli.

²³Ia ka'u na kaburaki koya e na vanua me noqu; ka'u na lomani koya sa sega ni lomani; au na kaya talega vei ira era sa sega ni noqu tamata, Koi kemudou sa noqu tamata; ka ra na dui kaya mai, Koi kemuni sa noqu Kalou.

Osea 3

A loloma kei na cudru ni Kalou vei ira na Isireli sa vakatakarakarataki vei Osea, 1-5.

¹Sa qai kaya vei au ko Jiova, Mo lako tale, mo mani lomana na yalewa sa daulomani vua na wekana, ka sa dautagane ga, me vaka na loloma i Jiova vei ira na Isireli, era golevi ira na kalou tani, ka vinakata na bilo waini.

²Au a qai voli koya me noqu e na tiki ni siliva e tinikalima, ka dua na omeri parile, ka dua na afa omeri parile:

³au a kaya vua, Mo tiko ga mo noqu ka bogi vuqa; mo kakua ni ia na dautagane, mo kakua ni nona na tamata tani: ia koi au talega, ka'u na nomu ga.

⁴Ni na bogi vuqa na nodra tiko na Isireli ka sega na nodra tui, se na turaga, se nai soro, se na matakau, se na efoti, se na terafimi:

⁵ka oti, era na qai lesu mai na Isireli, ka qaravi Jiova na nodra Kalou, kei Tevita na nodra tui; ka ra na rerevaki Jiova kei na nona loloma e na gauna maimuri.

Osea 4

Ai valavala ca sa ra cudruvi kina na lewe ni vanua, 1-5, kei ira na bete, 6-10. Sa ka ni veivakalialiai sara na qarava na kalou lasu, 11-14. Sa ra vakasalataki kina na Juta, ni ra sa kunea na nodra cudruvi na Isireli, 15-19.

¹Dou rogoca na vosa i Jiova, koi kemudou na Isireli: ni sa dua na veileti i Jiova kei ira na lewe ni vanua, ni sa sega na vosa dina, se na loloma, ka sa sega ni kilai na Kalou e na vanua.

²A ruru, kei na vosa lasu, kei na laba, kei na butako, kei na veibutakoci, sa ia tiko, ia na vakadave dra sa veitaravi tiko.

³O koya oqo ena tagi kina na vanua, a ra na dui ceguoca kecega ko ira era tiko kina, kei na manumanu ni vanua, kei na manumanu vuka; io, na ika talega ni waitui ena kau tani.

⁴Ia me kakua e dua vei kemudou me ia na veileti, se me ia na veivunauci kaya e dua; ko ira na kai nomu era vakataki ira era sa ia na veileti kei na bete.

⁵O koya oqo ko na toqi kina e na siga, ia drau na toqi vata talega kei na parofita e na bogi, ia ka'u na vakarusai koya talega na tinamu.

⁶Era sa rusa ko ira na noqu tamata ni sa yali vei ira na vuku: ni ko sa biuta na vuku, au na biuti iko talega, mo kakua ni bete tiko vei au: ni ko sa guilecava na vunau ni nomu Kalou, koi au talega, ka'u na guilecavi ira na luvemu.

⁷Ni ra sa tubu me lewe levu, sa *tubu* talega na nodra i valavala ca vei au: ka'u na vukica me ka ni madua na nodra lagilagi.

⁸Era sa kania naisoro ni nodra i valavala ca na noqu tamata ka ra sa gadreva e na vu ni yalodra na nodra caka cala.

⁹Ia, me vakataki ira na tamata, ena vaka talega kina ko koya na bete: ia ka'u na cudruvi ira e na vuku ni nodra i valavala, ka'u na sauma vei ira na nodra i valavala.

¹⁰Ni ra na kana, ka sega ni mamau; era na ia na veibutakoci, ka sega ni tubu: ni ra sa mudu ni qaravi Jiova.

¹¹A dauyalewa kei na waini kei na waini vou sa kauta vakatani na lomani tamata.

¹²A noqu tamata era sa taroga na nodra kau, ia na nodra i titoko sa tukuna vei ira: ni sa vakacalai ira na yalo ni veibutakoci, ia na nodra dauyalewa, sa ra vuki tani kina mai na lewa ni nodra Kalou.

¹³Era sa daucakai soro e dela ni veiulu-ni-vanua, ka ra sa dauvakama nai madrali boi vinaka e na veiulu-ni-koro kei na ruku ni oki kei na ivi kei na paini, ni sa vinaka na kena rugurugua: o koya oqo era na ia kina na dautagane ko ira na luvemudou yalewa, kei ira na vugomudou na veibutakoci.

¹⁴Au na sega ni cudruvi ira na luvemudou yalewa ni ra ia na dautagane, se na vugomudou ni ra ia na veibutakoci: ni ra sa tawase dina vata kei ira na dautagane, ka ra cakai soro vata kei ira talega na dauveitau; ia ko ira sa sega ni yalomatua era na bale sobu.

¹⁵Kevaka dou sa ia na veibutakoci, na Isireli, me kakua ga ni caka cala ko ira na Juta; ia kakua ni dou cabe cake ki Kilikali, se lako cake ki Peci-aveni, se bubului, *ka kaya*, Me vaka sa bula ko Jiova.

¹⁶Me vaka sa daubese na pulumokau, sa ra daubese vakakina na Isireli: Ia oqo ena vakani ira ko Jiova me vaka na lami e na yasana rabailevu.

¹⁷Sa veikabiti vata kei na matakau ko ira na Ifireimi: laivi ira ga.

¹⁸Ni sa gunuvi na medra, era sa qai dauia na veibutakoci: ko ira na nodra turaga era sa vinakata na ka e veivakamaduataki.

¹⁹Sa vauci ira na cagi e na tabana, ka ra na madua e na vuku ni nodra vakacaboi soro.

Osea 5

A Kalou, sa cudruvi ira na bete mai Isireli, kei ira na lewe ni vanua, kei ira na turaga, e na vuku ni nodra i valavala ca e vuqa, 1-14, ka me ra veivutunitaka mada, 15.

¹Dou rogoca na ka oqo, na bete, ka vakarorogo, na mataqali i Isireli; ia dou vakatu daliga mai, na mataqali ni tui; ni sa baleti kemudou na vosa ni veilewai, ni dou sai cori mai Misipa, kei na lawa sa tevuki mai Tepori.

²Ia me ra ia na veivakamatei na dauvuki sa titobu kina na nodra vere, ia koi au ka'u a dauvunauci ira kecega.

³Oi au ka'u sa kilai ira na Ifireimi, ia ko ira na Isireli sa ra sega ni vuni vei au: ni dou sa qai ia na veibutakoci, koi kemudou na Ifireimi, sa vakadukadukalitaki ko ira na Isireli.

⁴Sa ra sega ni lewa na nodra i tovo me ra lesu vua na nodra Kalou: ni sa tiko e lomadra na yalo ni dauveibutakoci, ka ra sa sega ni kilai Jiova.

⁵Ia na nodra viavialevu na Isireli sa tukuni ira e na matanavotu: o koya oqo, era na bale kina e na nodra caka cala ko ira na Isireli kei ira na Ifireimi; ko ira na Juta era na bale vata talega kei ira.

⁶Era na lako vata kei na nodra qele ni sipi kei na nodra qele ni pulumokau, me ra qarai Jiova; ka ra na sega ni kunei koya; sa lako tani vei ira ko koya.

⁷Sa ra vakaisini Jiova: ni sa gone ni tani era sa vakasucuma: sa vula dua ga era na qai vakaoti vata kei na nodra i votavota.

⁸Dou uvuca na koneti mai Kipea, kei na davui mai Rama; tabalaka na kaila mai Peci-aveni, sa cicimuri iko, ko iko Penijamini.

⁹Ena lala ko Ifireimi e na siga ni veicudruvi: ka'u sa vakatakila na ka dina vei ira na veimataqali i Isireli.

¹⁰O ira na turaga ni Juta era sa vakataki ira era kisira nai yalayala: ia ka'u na sovaraka na noqu cudru vei ira me vaka na wai.

¹¹Sa ra vakasaurarataki na Ifireimi ka musuki e na veilewai, ni ra vinakata me ra muria nai vakaro.

¹²Ia koi au, ka'u na vaka na sarasara vei ira na Ifireimi, ka vaka na vakavuca vei ira na mataqali i Juta.

¹³Ni ra kunea na nodra mate ko ira na Ifireimi, kei na nodra vue ko ira na Juta, era sa qai lako ko ira na Ifireimi ki Asiria, ka talaki vua na tui Jerepi: ka sa sega ni vakabulai kemudou rawa, ko koya, se vakamavotaka na nomudou vue.

¹⁴Ni'u na vaka na laioni vei ira na Ifireimi, ka vaka na laioni sa gone vei ira na mataqali i Juta: oi au, *io* koi au, ka'u na ia na veidresulaki ka lako tani; au na kauta tani, ka sega e dua me na kaliraki koya.

¹⁵Au na la'ki lesu tale ki na noqu tikina, me ra vakatusa mada na nodra ca, ka goleva na mataqu: ni ra sa rarawa, era na qai vakasaqarai au taudonu.

Osea 6

Ai vakaro me ra veivutuni, 1-3. Era sa vunauci ko ira na Isireli kei ira na Juta, e na vuku ni nodra lomalomarua, kei na nodra i valavala dauveivakaisini ka ca sara, 4-11.

¹Me da mai lesu vei Jiova: ni sa ia na veidresulaki, ka sa na vakabulai keda talega ko koya; sa ia oti na veiyaviti, ia ena vauca talega ko koya na noda mavoa.

²Ena vakabulai keda e na bogi rua: e na bogi tolu ena vakaturi keda tale, eda na qai bula e matana.

³Eda na qai kila, *kevaka* eda na gumatua me kilai Jiova: sa vakarau tu na nona lako mai me vaka na mataka; io, ena lako mai vei keda me vaka na uca, me vaka sa tau na uca, io, na uca taumuri sa vakasuasuataka na vuravura.

⁴A cava me'u cakava vei kemudou, na Ifireimi? a cava me'u cakava vei kemudou, na Juta? ni sa vaka na o ni mataka na nomudou yalololoma ka vaka na tegu sa yali sara e na mataka caca.

⁵O koya oqo ka'u sa tamusukiira kina vei ira na parofita; ka'u sa vakamatei ira e na vosa ni gusuqu: ia na nomudou cudruvi *sa vaka* na rarama sa lako voli yani.

⁶Na yalololoma ga ka'u sa vinakata, ka segai nai madrali; kei na kila na Kalou, ka segai nai soro kama.

⁷Ia ko ira, era sa vaka na tamata sa vakacacataka na veiyalayalati: ia maikea era sa ia na veivakaisini vei au.

⁸Ko Kiliati, na koro ni tamata daucaka cala, sa vakadukadukalitaki ki na dra.

⁹Ia me vaka era sa lawavaka na tamata na matadaubutako, *savakakina* era sa ia na veilabati ko ira nai lawalawa bete, e na sala *vaka* ki Sikemi: io, era sa cakava na ka vakasisila.

¹⁰Ka'u a raica e dua na ka velavela vei ira na mataqali i Isireli: sa tu maikina na nodra veibutakoci na Ifireimi, sa vakadukadukalitaki ko ira na Isireli.

¹¹Oi kemudou talega na Juta, sa lesi oti vei kemudou na vula i matua, ni'u a kauti ira tale mai na noqu tamata era sa vakabobulataki.

Osea 7

Sa tukuna tiko ko Osea na nodra i valavala ca na Isireli, kei na nodra cudruvi kina, 1-16.

¹Ni'u a via vakabulai ira na Isireli, sa qai vakavotui mai na caka cala i Ifireimi, kei na ca i Samaria: ni ra sa cakacaka vakailasu; ia sa curu mai na daubutako, ka ra ia na veivakacacani mai tautuba na matadaubutako.

²A ra sa sega ni kaya e lomadra ni ka'u sa nanuma tiko na nodra ca kece: sa qai vakavolivoliti ira na nodra i valavala: sa tu ga e mataqu.

³Era sa vakamarautaki koya na tui e na nodra ca, kei ira na turaga e na nodra vosa lasu.

⁴O ira kece era sa ia na veibutakoci, era sa vaka na lovo sa vakatakatataka na dauvavi madrai, o koya sa cegu ni vakatakatataka ni sa natuka oti na madrai, ka me vakalevenitaki mada.

⁵E na siga ni noda tui era sa tauvi mate kina na turaga ni ra katakata e na waini; sa dodoka na ligana ko koya kei ira na daveivakalialiai.

⁶Ni ra sa vakarautaka na lomadra me vaka na lovo, ni ra sa lawavaka tiko: sa moce na nodra dauvavi madrai ka sigavaka; e na mataka sa waqa mai ko koya me vaka na bukawaqa caucaudre.

⁷Era sa katakata kece me vaka na lovo, a ra sa kani ira na nodra turaga ni lewa; sa bale ko ira kece na nodra tui: sa sega e dua vei ira e masu vei au.

⁸O ira na Ifireimi, sa ra vakaduavatataki ira kei ira na veimataqali; ko ira na Ifireimi, sa ra keki e sega ni vukici.

⁹O ira na kai tani era sa kania na nodra kaukauwa, ka ra sa sega ni kila ko ira: io, sa sikasika mai eso na drau ni uludra, a ra sa sega ni kila ko ira.

¹⁰Ia na nodra viavialevu na Isireli sa tukuni ira e na matanavotu: a ra sa sega ni lesu vei Jiova na nodra Kalou, se vakasaqarai koya e na vuku ni ka kecega oqo.

¹¹Ia ko ira na Ifireimi era sa vaka na ruve sesewa e sega ni vakayalo: era tagi ga ki Ijipita, era lakovi Asiria.

¹²Ni ra lako, au na tevuka na noqu lawa me rawai ira; au na kauti ira sobu me vaka na manumanu vuka; au na vakanakeitataki ira, me vaka ni sa rogoce e na nodra i soqosoqo.

¹³E ca vei ira! ni ra sa dro tani vei au: na ca ga ena rawai ira! ni ra sa talaidredre vei au: e dina, ka'u a vakabulai ira, ia era sa lasutaki au ga.

¹⁴Ka ra sa sega ni tagi vei au mai na vu ni lomadra, ni ra qoqolou koto e na nodra i davodavo: e na vuku ga ni sila kei na waini era sa soqoni vata kina, ka ra sa vuki tani vei au.

¹⁵Ia koi au, ka'u a vakavulici ira ka vakaukauwataka na ligadra, ia era sa vakananuma na vere ca vei au.

¹⁶Era lesu, ka segai vua sa Cecere sara: era sa vaka na dakai daulasu: ena bale e nai seleiwau ko ira na nodra turaga e na vuku ni cudru ni yamedra: a ka oqo era na vakalialiai kina e na vanua ko Ijipita.

Osea 8

Era na cudruvi e na vuku ni nodra dautalaidredre vua na Kalou, kei na nodra dauqarava na kalou lasu, 1-14.

¹Me toka ki na gusumu na davui, *ka kaya, Ena lako mai ko koya*, me vaka na ikeli, ki na vale i Jiova, ni ra sa vakacataka na noqu veiyalayalati, ka ra sa talaidredre ki na noqu vunau.

²Era na dui tagi vei au na Isireli, *ka kaya, Kemuni na Noqu Kalou*, keitou sa kilai kemuni.

³Sa ra biuta na *ka vinaka* ko ira na Isireli: ena vakasavi ira kina na meca.

⁴Era sa bulia eso na tui, *ka sega ni vu vei au: era sa lesia na turaga*, ia ka'u sa sega ni kilai ira: e na nodra siliva kei na nodra koula era sa cakava na nodra matakau, ka me ra muduki laivi kina.

⁵Sa biuti iko na nomu luve ni pulumokau, *ko iko Samaria, sa waqa mai na noqu cudru vei ira: e bogi vica mada me ra qai savasava mai?*

⁶Ni sa vu vei ira na Isireli na ka oqo: na matai ga sa cakava; *ka sa sega ni Kalou: ia ena vorolaki ga na luve ni pulumokau ni Samaria.*

⁷Ni ra sa kaburaka na cagi, *ka ra na tamusuka na covulaca: sa sega na tolona: ena sega ni vuataka na madrai droka: ke vuataka mai, era na tiloma ko ira ga na kai tani.*

⁸Sa tilomi ko ira na Isireli: *era sa qai yaco oqo e na veimatanitu me ra vaka nai yaya e sega ni vinakati.*

⁹Ni ra sa qai lako cake ki Asiria, *me vaka na asa kila ka tiko duaduaga: ko ira na Ifireimi sa ra volia na veitau.*

¹⁰Ia ke ra sa tautauri vei ira na veimatanitu eso, *ka'u na qai vakasoqoni ira ka ra na rarawa vakalailai mada, e na vuku ni colacola bibi vua na nodra tui na turaga.*

¹¹Ni ra sa vakavuqataka nai cabocabo-ni-soro ko ira na Ifireimi me ia kina na ka ca, *ena yaco nai cabocabo-ni-soro vei ira me vu ni valavala ca.*

¹²Au sa vola vei ira e vuqa na ka e na noqu vunau, *ia sa nanumi ga me ka tani.*

¹³Era sa vakacabora na lewe ni manumanu mei soro vei au, ka ra kania; ia sa sega ni vakadonui ira ko Jiova; sa na qai nanuma ko koya na nodra caka cala, ka cudruva na nodra i valavala ca: io era na lesu tale ki Ijipita.

¹⁴Ia ko ira na Isireli, era sa guilecavi Koya ka Buli ira, ka ra sa tara bure kalou; kei ira na Juta, era sa vakavuqataka na koro vakabai: ia ka'u na biuta kina na bukawaqa ki na nodra veikoro, ka'u na vakama talega na nodra vale vakaturaga.

Osea 9

Era na vakararawataki ka vakabobulataki na Isireli e na vuku ni nodra i valavala ca kei na nodra dauqarava na kalou lasu, 1-17.

¹Dou kakua ni marau, na Isireli, e na reki levu, me vakataki ira na veimataqali: ni dou sa la'ki dautagane ka sa laiva na nomudou Kalou, dou a vinakata na kemui sau e na rara ni sila kecega.

²A rara kei nai keli-ni-waini ena sega ni vakani ira, ia na waini vou ena sega ni yaga vei ira.

³Era na sega ni tiko e na vanua nei Jiova; era na lesu ga ki Ijipita ko ira na Ifireimi, mai Asiria talega era na kania na ka dukadukali.

⁴Era na sega ni livia naisevu waini vei Jiova, ka ra na sega ni vinaka vua: a nodra i soro ena tautauvata vei ira kei na kedra madrai era ia na so mate; ko ira kece sa kana kina era na vakadukadukalitaki: ia na nodra madrai sa na kedra ga, ena sega ni kau ki na vale i Jiova.

⁵A cava mo dou qai cakava e na siga ni so tabu, kei na siga ni so levu i Jiova?

⁶Ni ra sa lako tani mai na veivakacacani: ko Ijipita, ena kumuni ira: ko Memifise, ena buluti ira: a nodra i yau siliva ka domoni, ena taukena na salato: ena tiko e na nodra vale laca na soni.

⁷Sa yaco mai na siga ni veicudruvi, sa yaco mai na siga ni veisausaumi; era na kila ko ira na Isireli: sa sesewa na parofita, sa kudru na tamata sa curumi, e na vuku ni levu ni nomudou caka cala, kei na veicati levu.

⁸O ira na Ifireimi erai vakatawa era sa tovata kaya na noqu Kalou: ia ko koya na parofita sa nonai cori na daubiri dai e na nonai valavala kecega, na vu ni veicati e na vale ni nona kalou.

⁹Sa ra la'ki vakavelavelataki ira vakalevu e na ca, me vaka e na gauna i Kipea: ena nanuma ko koya na nodra caka cala, ena sauma na nodra i valavala ca.

¹⁰Ni ka'u a kunei ira na Isireli era vaka na vua-ni-vaini mai veikau: ka'u a raici ira na tamamudou me vaka nai sevu ni lolo, ni sa vuavuai: sa ra yaco ki Peali-piori, ka tawasei ira ki na ka e veivakamaduataki; ka ra yaco me ra vakasisila me vaka na ka ko ya era domona.

¹¹Ena vuka tani na nodra i ukuuku na Ifireimi me vaka na manumanu, ena sega na sucu, se na bukete, se na kunekune.

¹²Ni ra susuga na lvedra, ka'u na vakayali ira, me kakua na tamata *e vo*; io, ena ca talega ko ira, ni'u sa lako tani vei ira!

¹³Ko Ifireimi, me vaka ni'u a raici Taia, sa tei e na yasana vinaka; ia ko Ifireimi, era na vakasucuma na lvedra me nona na dauveivakamatei.

¹⁴Mo solia vei ira, Jiova! a cava beka mo ni solia? solia vei ira na kete dauvakalutu gone kei na sucu daudi.

¹⁵Sa vu ga na nodra ca kece mai Kilikali; ni ka'u a cati ira maikeia: e na vuku ni ca ni nodra i valavala ka'u na vakasavi ira tani kina mai na noqu vale, ka'u na sega ni lomani ira tale: sa ra dauvuki tani o ira kece na nodra turaga.

¹⁶Sa yaviti ko ira na Ifireimi, sa malai na wakadra, sa na sega ni vua tale: io, ke ra vakasucuma *na gone*, ke'u na vakamatea na ka domoni ni ketedra.

¹⁷Ena biuti ira tani na noqu Kalou, ni ra sa sega ni vakarorogo vua: ka ra na dui veiseyaki ki na veivanua.

Osea 10

Sa ra vunauci ko ira na Isireli e na vuku ni nodra beca na Kalou, kei na nodra dauqarava na ka lasu, 1-11. Sa ra vakaroti me ra veivutuni, 12-15.

¹A vaini dautubu wale ko ira na Isireli, sa vuataka ga na vuana me kena: me vaka na kena levu ni vuana, sa ra vakalevutaka vakakina nai cabocabo-ni-soro; me vaka na kena vinaka ni nodra vanua, sa ra cakava na matakau vinaka.

²Sa veisei na lomadra: era na qai cala oqo: ena tamusuka ko koya na nodra i cabocabo-ni-soro, ena vakacacana na nodra matakau.

³Ni ra na qai kaya oqo, Sa sega na noda tui, ni da sa sega ni rerevaki Jiova; ia a cava me cakava rawa na tui me yaga vei keda?

⁴Era sa cavuta na vosa *wale*, ni ra bubului vakailasu ni ra ia na veiyalayalati: a sa tubu kina na lewa me vaka na co gaga e na tova ni were.

⁵E na vukudrau na luve ni pulumokau mai Peci-aveni era na rere kina na kai Samaria: ni na tagicaka ko ira na lewena, o ira na kedrau bete talega ka daurekitaka, ni sa qai takali tani na kenai ukuuku.

⁶Io, na ka talega ko ya ena kau ki Asiria me ka ni loloma vua na tui Jerupi; ena nodra na Ifireimi na madua, io, era na vakamaduataki na Isireli e na vuku ni nodra lewa.

⁷Ko Samaria, sa muduki laivi na kena tui, sa vaka na malamala ni kau e dela ni wai.

⁸Ena vakarusai talega na veiyasana cecere kei Eveni, na vu ni nodra i valavala ca na Isireli: a kau votovotoa kei na soni ena tubu e na nodra i cabocabo-ni-soro; ka ra na kaya ki na veiulu-ni-vanua, Ubi keimami mai; kei na veiulu-ni-koro, Lutuki keimami mai.

⁹Mai na gauna i Kipea dou sai valavala ca ga, na Isireli: era a tu dei maikea: sa sega ni vauci ira na gone daucaka cala nai valu mai Kipea.

¹⁰Ni'u sa gadreva me'u vakananakuitataki ira, era na soqoni vata vakaca vei ira ko ira na veimataqali, ni ra sa qai vesuki e na vuku ni nodra caka cala vakarua.

¹¹Ia ko Ifireimi sa vaka na luve ni pulumokau sa dauvakavulici, sa vinakata ko koya me butuka *na sila*; ia koi au, ka'u a lako voli yani voleka ki na domona vinaka: au na vakavodoka *e dua* vei Ifireimi; ena ia na cukicuki ko Juta, ena ia na laulau ko Jekope.

¹²Dou kaburaka me nomudou na ka dodonu, dou tamusuka me vaka na loloma; dou taura me nomudou na qalau; ni sa kena gauna oqo mo dou qarai Jiova kina, me na lako mai ko koya, ka vakavulica vei kemudou na ka dodonu.

¹³Dou a ia na cukicuki ca, dou a tamusuka kina nai valavala ca; dou a kania na vua ni lasu: ni dou a vakararavi ki na nomudou i valavala, ni ra lewe vuqa na nomudou qaqa.

¹⁴O koya oqo ena tubu kina na ue vei ira na nomudou veimataqali, ia na nomudou koro kaukauwa kecega ena vakacacani, me vaka sa vakacacani Peci-aripeli ko Salimani e na siga ni valu: a tina ni gone ka viritaki vata kei na luvena.

¹⁵Ena cakacaka vakakina vei kemudou ko Peceli e na vuku ni nomudou ca levu sara: era na muduki laivi sara na tui Isireli e na dua bauga na mataka.

Osea 11

A loloma ni Kalou vei ira na Isireli; kei na nodra sega ni loloma vua, 1-4. Era sa cudruvi kina, 5-7. Sa vosavakayalololoma tale vei ira na Kalou, 8-11. A nodra daulasu na Ifireimi, kei na nodra lomadina na Juta, 12.

¹Ni sa gone ko Isireli, ka'u a lomani koya, ia ka'u a kaciva na luvequ mai Ijipita.

²Ni ra sa kacivi ira, era sa lako tani ga vei ira: sa ra soro vei ira na Peali, ia era vakama na ka boi vinaka ki na matakau ceuceu.

³Ia ka'u a vakavulici ira na Ifireimi e na lako, ka taura na ligadra; ia era sega ni kila ni'u a vakabulai ira.

⁴E na dali ni tamata ka'u a tuberi ira, e nai vau ni loloma: ia ka'u a vakataki ira era sa laveta nai vau mai na gusudra, ia ka'u a tauca vei ira na kakana.

⁵Era na sega ni lesu tale ki na vanua ko Ijipita, ia na kai Asiria, ena nodra tui ga ni ra bese ni veivutuni.

⁶Ia nai seleiwau ena tau ki na nodra veikoro, ka vakaotia na tabana, ka kania, e na vuku ni ka era bosea.

⁷Ia na noqu tamata era sa gu ga me ra vuki tani vei au: ni ra kacivi ira me ra lako mai vua sa Cecere, ia sa sega e dua sa vakacaucautaki koya.

⁸Au na laivi iko vakaevei, Ifireimi? au na soli iko yani *vakaevei*, Isireli? au na soli iko vakaevei mo tautauvata kei Atima? au na cakavi iko *vakaeveimo* tautauvata kei Sepoimi? sa dua tani mai na yaloqu e lomaqu, sa tubu sara mai na noqu dauloloma.

⁹Au na sega ni vakayacora na noqu cudru katakata, au na sega ni lesu tale me'u vakarusai Ifireimi: ni'u sa Kalou, ka'u sega ni tamata; sai au na Yalosavasava e na kemudou maliwa: ia ka'u na sega ni curu ki na koro.

¹⁰Era na muri Jiova, ena qai tagi ko koya me vaka na laioni: ni sa tagi ko koya, era na qai lako rerere mai ko ira na luvena mai ra.

¹¹Era na lako rerere mai Ijipita me vaka na manumanu vuka, ka vaka na ruve mai na vanua ko Asiria: ia ka'u na vakaitaukeitaki ira tale e na nodra veivale, sa kaya ko Jiova.

¹²Sa ra vakavolivoliti au e na lasu ko ira na Ifireimi, kei na mataqali i Isireli talega e na veivakaisini: ia ko ira na Juta sa ra lewa vata tiko kei na Kalou, ka sa lomadina vua sa Yalosavasava sara.

Osea 12

Era sa vunauci ruarua na Ifireimi kei na Juta, 1,2. Sa tukuni vei ira me ra muria nai valavala i Jekope na nodra qase, 3-6. A nodra i valavala vakailasu na Ifireimi sa vu ni nodra cudruvi, 7-14.

¹O ira na Ifireimi era sa kana cagi, io, era sa muria na cagi mai na tu-i-cake: e na veisiga kecega era sa kuria na vosa lasu kei na vakacaca; ka ra sa ia na veiyalayalati kei ira na kai Asiria, a waiwai talega sa kau ki Ijipita.

²Sa dua talega na ka e veiletitaka kei Juta ko Jiova, ia ena cudruvi Jekope ko koya me vaka na nonai valavala; ka na saumi koya me vaka na nona cakacaka.

³E na kete *i tinana* sa taura ko koya na bukubuku ni yava i tuakana, ia ni sa kaukauwa ko koya sa gumatua vua na Kalou:

⁴io, sa gumatua vei koya na agilose ko koya, ka sa rawai koya: sa tagi ko koya, ka vakamamasu vua: ia sa kunei koya mai Peceli ko koya, ka vosa kina vei keda maikea;

⁵io, ko Jiova na Kalou ni lewe vuqa; ko Jiova *na yacana* e daukilai kina.

⁶Ia ko iko, mo lesu mai kina vua na nomu Kalou mo vakabauta nai valavala loloma kei na ka dodonu, ka waraki koya tikoga na nomu Kalou.

⁷Sa dua na dauveivoli ko koya, ai vakarau ni bibi daulasu sa tu e ligana: sa vinakata me ia na veivakasaurarataki.

⁸A sa kaya ko Ifireimi, Au sa vutuniyau ga, au sa rawata ga eso na noqu i yau: e na noqu cakacaka kecega era na sega ni kunea vei au na caka cala mei valavala ca.

⁹Ia koi au ko Jiova na nomu Kalou mai na vanua ko Ijipita, ka'u na vakatikori iko tale e na vale laca, me vaka e na siga ni so tabu.

¹⁰Au a vosa talega e nagusudra *na parofita*; ia, ka'u a vakalevutaka na raivotu, e na gusudra talega na parofita ka'u a ia na vosa vakatautauvata.

¹¹Sa tu beka mai Kiliati na caka cala? e dina era sa lasu wale: era sa vakamatea na pulumokau mai Kilikali mei soro; io, na nodra i cabocabo-ni-soro sa vaka nai binibini *vatu* e na bati ni tova ni veiwere.

¹²A sa dro ko Jekope ki na vanua ko Siria, io, sa ia na veiqravi ko Isireli me dua kina na watina, ia me rawa e dua na watina sa vakatawa *sipi* kina ko koya.

¹³Ia e na dua na parofita sa kauti ira na Isireli mai Ijipita ko Jiova, e na dua talega na parofita sa vakatawai kina.

¹⁴Sa ra ia na veivakacudrui vakararawa sara ko ira na Ifireimi: ena baleti ira kina na kedra dra, a nodra i rogorogo ca talega ena vakasuka vei ira ko koya na nodra Turaga.

Osea 13

**Ni sa oti rawarawa na nodra vinaka, sa na oti rawarawa talega na nodra tiko
vinaka; ka sa bula ga na loloma ni Kalou, 1-16.**

¹Ni sa vosa ko Ifireimi, ni sa rere tiko, sa vakalevulevui ko koya e Isireli; ia ni sa caka cala ko koya e na vuku i Peali, sa qai mate.

²Ia oqo, sa ra gumatua tikoga e nai valavala ca, ka ra sa cakava me nodra eso na matakau e vakawaicalataki e na nodra siliva, me vaka na nodra vuku, *io* na matakau, sa nodra cakacaka kece sara ga na matai: era kaya e na vukudra, O ira na tamata sa soro me ra reguca na lufe ni pulumokau.

³O koya oqo era na vaka na o e na mataka ka vaka na tegu e na mataka caca sa yali totolo, me vaka na qa ni sila sa cagina tani sara e na rara ni sila, ka vaka na kubou e na kenai kuvukuvu.

⁴Ia koi au ga ko Jiova na nomu Kalou mai na vanua ko Ijipita, ia dou na sega ni kila e dua tale na kalou, koi au duaduaga, ni sa sega tale nai vakabula, koi au ga.

⁵Oi au ka'u a kilai iko mai na veikau, na vanua dravuisiga sara.

⁶Me vaka na nodra vakani, sa ra mamau vakakina; sa ra mamau, ka ra yaloviavialevu mai; o koya oqo sa ra guilecavi au kina.

⁷O koya oqo ka'u na tautauvata kina vei ira kei na dua na laioni: ka me vaka na lepate e na sala ka'u na yadravi ira:

⁸au na tavaki ira me vaka na pera sa yali na luvana, ia ka'u na dresulaka na taga ni utodra, ka kani ira sara maikea me vaka na laioni: a manumanu kila ena dresulaki ira.

⁹Ko iko ga Isireli, ko sa vu ni nomu rusa; ia sa vu ga vei au na nomu i vukeyuke.

¹⁰Sa qai tiko evei na nomu tui, me na vakabulai iko e na nomu veikoro kecega; kei ira na nomu turaga ni lewa, ko a cavuta, ka vaka, Bulia mada vei au e dua na tui ka so na turaga?

¹¹Au sa solia vei iko e dua na tui, e na noqu rarawa; ka kauti koya tani, ni'u sa cudru.

¹²Sa tugani tu na caka cala i Ifireimi; sa maroroi tu na nonai valavala ca.

¹³A rarawa ni yalewa ni sa taratara ena yacovi koya: sa gone lialia ko koya, ke sega, ke sa sega ni tiko vakadede e na tikina e basuki maikina na gone.

¹⁴Ka'u na sereki ira mai na kaukauwa ni bulubulu; ka'u na vakabulai ira mai na mate: Ko iko mate, sa evei na nomu dauveivakararawataki? Ko iko bulubulu, sa evei na nomu dauveivakarusai? ena tabonaki ga mai na mataqu na veivutuni.

¹⁵Ke sa luvea ko koya e na kedra maliwa na tacina, ke na liwa ga na cagi mai na tu-i-cake, na cagi i Jiova mai na veikau, ka sa na maca na nonai keli-wai, ka na vakamacataki na nona mata-ni-wai: ena vakacacana ko koya na vale ni yaya kecega sa daudomoni.

¹⁶Ena vakalalataki ko Samaria, ni sa talaidredre vua na nona Kalou: era na bale e nai seleiwau: a nodra gone lalai era na viritaki ki na vatu; a nodra yalewa talega sa bukete, era na tavalaki.

Osea 14

Ai vakaro me ra veivutuni, 1-3. A vosa ni yalayala vei ira era sa veivutuni 4-9.

¹Ko iko na Isireli, mo lesu mada vei Jiova na nomu Kalou; ni ko sa bale e na nomu caka cala.

²Vakarautaka mada na nomu vosa, ka lesu vei Jiova: ka kaya vua, Mo ni kauta tani kece na neitou caka cala, ka mo ni yalovinaka mai vei keitou: keitou na qai cabora nai madrali ni tebenigusu i keitou.

³Ena sega ni vakabulai keitou ko Asuri; keitou na sega ni vodo ose: ia keitou na sega tale ni kaya ki na cakacaka ni liga i keitou, Kemudou sa neitou kalou: ni sai kemuni ga sa lomani koya na luveniyali.

⁴Au na vakabulai ira mai na nodra dauvuki, au na lomani ira ga: ni sa suka tani maivua na noqu cudru.

⁵Au na vaka na tegu vei Isireli: ena tubu ko koya me vaka na viavia, ka ti na wakana me vakataki Lepanoni.

⁶Ena tete yani na kena tubucoke, ena vaka na vu ni olive na kena rairai vinaka, ia na kena boi vinaka ena vakataki Lepanoni.

⁷Era na lesu mai ko ira era tiko e na kena rugurugua, era na bula tale me vaka na sila, ka tubu me vaka na vaini: a kenai rogorogo ena vaka na waini ni Lepanoni.

⁸Ena kaya ko Ifireimi, Me yaga tale vakacava vei au na matakau? koi au ka'u sa rogoca, ia ka'u na vakaraici koya: au sa vaka na vu ni damanu bulabula. Na vuamu sa qai kune sa vu ga vei au.

⁹O cei sa vuku, me na vakasamataka rawa na veika oqo? ka yalomatua, me na kila rawa na veika oqo ni sa dodonu na sala i Jiova, ko ira na yalododonu era na muria: ia ko ira na talaidredre era na bale ga kina.

Joeli

Joeli 1

**O Joeli, sa tukuna mada na veicudruvi ena yaco maivua na Kalou, ka qai vakarota
vei ira na bete me lesia na siga, me ia kina na lolo kei na veivutuni, 1-20.**

¹A vosa i Jiova sa yaco vei Joeli na luve i Pecueli.

²Dou rogoca mada na ka oqo, na qase, ka vakatu daliga, oi kemudou kece na lewe ni vanua. Sa yaco beka na ka vakaoqo e na nomudou gauna, se na nodra gauna na nomudou qase?

³Dou tukuna matua vei ira na luvemudou, ka me ra tukuna ko ira na luvemudou vei ira na luvedra, kei na luvedra me ra tukuna ki nai tabatamata e tarava.

⁴A ka sa vakavoca na vodore dauquru, sa kania na vodore dina; kei na ka sa vakavoca na vodore dina, sa kania na vodore dramidrami; kei na ka sa vakavoca na vodore dramidrami, sa kania na nuve.

⁵Dou yadra mai, koi kemudou na daumateni, ka tagi; ia dou qoqolou kece, koi kemudou na daugunu waini, e na vuku ni waini vou; ni sa kau tani mai na gusumudou.

⁶Ni sa dua na matanitu sa lako cake mai ki na noqu vanua, e kaukauwa ka sa sega ni wili rawa, a batidra sa vaka na bati ni laioni, ka ra sa vakagalegalena *me vaka* na laioni yalewa.

⁷Sa vakamalaitaka na noqu vaini, ka sa vocia na noqu lolo: sa luvata laivi na kulina, ka sa biuta; sa vakavulavulataki na tabana.

⁸Mo tagi me vaka na goneyalewa sa sulumaki e nai sulu taga nai loloku ni watina ni sa goneyalewa.

⁹Sa mudu sara mai na vale i Jiova nai madrali laukana kei nai madrali gunuvi: era sa tagi na bete, nai talatala i Jiova.

¹⁰Sa vakacacani na were, sa tagi na qele; ni sa vakacacani na sila: sa di na waini vou, sa via oti mai na waiwai.

¹¹Dou madua, nai vakatau-ni-were; dou qoqolou, na dausamaki vaini, e na vuku ni witi kei na parile; ni sa rusa na vuata ni were.

¹²Sa malai na vaini, a sa via malai na lolo; na pomekaraneti, na balabala talega, kei na wi, io, na kau kecega ni vanua sa malai: ni sa malai yani na nodra marau na luve ni tamata.

¹³Dou sulumaki kemudou mada e nai sulu taga, na bete, ka tagi; dou qoqolou, koi kemudou sa qarava nai cabocabo-ni-soro: dou mai curu, ka vakabogi e nai sulu taga, oi kemudou nai talatala ni noqu Kalou: ni sa bureitaki ki na vale ni nomudou Kalou nai madrali laukana kei nai madrali gunuvi.

¹⁴Dou vakatabuya e dua *na siga* me ia *kina* na lolo, kacivaka e dua nai soqosoqo tabu, vakasoqoni ira na qase *kei* ira kece na lewe ni vanua ki na vale i Jiova na nomudou Kalou, ka tagi vei Jiova.

¹⁵Ulei na siga ko ya! ni sa voleka na siga i Jiova, ia ena yaco mai me vaka na veivakarusai maivei Koya sa Kaukauwa.

¹⁶Sa sega li ni vakaoti tani mai vei keda na kakana, io na marau kei na reki mai na vale ni noda Kalou?

¹⁷Sa vuca na sore ni *sila* e na loma ni kena qele, sa lala na vale-ni-yau, sa rusa na lololo: ni sa malai na sila.

¹⁸Ulei na nodra vutugu na manumanu! sa kidroa na qele ni pulumokau, ni sa sega na kedra vanua veico; io, na qele ni sipi sa vakaloloma.

¹⁹I Jiova, ka'u na tagi vei kemuni: ni sa kama e na bukawaqa na vanua veico mai veikau, ia na yameyame ni bukawaqa sa kama kina na kau kecega ni vanua.

²⁰A manumanu ni vanua talega sa tagi vei kemuni: ni sa di mai na dreke ni wai, ia na bukawaqa sa kania na vanua veico mai veikau.

Joeli 2

Sa vakatakila ko koya ni na ka rerevaki sara na veicudruvi sa voleka ni yaco, 1-11.

Sa vakarota na veivutuni, 12-14; kei na lolo, 15-17; ka sa tukuna na vosa ni yalayala vei ira era veivutuni, 18-27. Sa tukuna talega ni na sovaraki vakalevu na Yalo Tabu e na gauna maimuri, 28-32.

¹Dou uvuca na davui e Saioni, ka kacivaka nai valu e na noqu ulu-ni-vanua tabu; me ra sautaninini ko ira kecega na lewe ni vanua: ni sa lako mai na siga i Jiova, ka ni sa voleka mai;

²e dua na siga butobuto ka loaloa, a siga ni o kei na butobuto levu, me vaka na mataka ni sa kida mai e na veiulu-ni-vanua: io, e dua na mataqali lewe vuqa ka kaukauwa; sa sega sara e vakakina eliu, ena sega talega me vakakina emuri, e na veiyabaki ni tabatamata sa veitaravi.

³Sa kana voli e matadra na bukawaqa; e dakudra talega, sa caudre tu na yameyame ni bukawaqa: sa vaka na were ko Iteni na vanua e matadra, ia e dakudra, sa veikau lala sara; ena sega talega e bula rawa maikina.

⁴Sa rairai vaka na ose na kedrai rairai; ka vakataki ira era vodo ose, era na cici vakakina.

⁵Ena vaka na rorogo ni qiqi-ni-valu e na dela ni ulu-ni-vanua na nodra ladelade, me vaka na rorogo ni yameyame ni bukawaqa sa kania na vu-ni-sila, me vaka na mataqali qaqa e lautuva vakaivalu.

⁶Era na taqaya sara na tamata e matadra: a matadra kecega ena matacea mai.

⁷Era na cici me vakataki ira na tamata qaqa; era na kaba na bai me vakataki ira na tamata i valu; ia era na dui muria na nona sala, ka sega ni lesu tani mai na nodra i lakolako yadua:

⁸era na sega talega ni veidrigidrige, era na dui muria ga na nona sala: ka ni ra bolea na gasau, era na sega ni lau gasau.

⁹Era na veiciciyaki e loma ni koro; era na cici e na dela ni bai, era na kaba cake ki na dela ni veivale; era na curuma na katuba me vaka na daubutako.

¹⁰Sa na tavuki e matadra, ko vuravura; sa na yavala na lomalagi: ena vakabutobutotaki na mata-ni-siga kei na vula, ia na kalokalo ena sega tiko ni cila mai:

¹¹ia ko Jiova ena tabalaka na domona ni sa liutaki ira na nona mataivalu: ni sa ka levu sara na nonai valu: sa kaukauwa talega ko koya sa vakayacora na

nona vosa: sa ka levu na siga i Jiova ka rerevaki sara; ia ko cei me na vosota rawa?

¹²Ia oqo ga, sa kaya ko Jiova, mo dou lesu mai vei au e na vu ni yalomudou, ka dou lolo talega, ka me vakawai na matamudou ka ia na tagi yaso:

¹³ia dou dresulaka na yalomudou, ka kua ni dresulaka na nomudou i sulu, ka lesu vei Jiova na nomudou Kalou: ni sa dauyalovinaka ka yalololoma, sa berabera ni cudru, ka sa ka levu na nona loloma, ka sa veivutunitaka na nona via cudruvi ira.

¹⁴O cei sa kila, se na lesu beka ga ko koya ka veivutuni, ka laiva ki muri na ka ni veivakalougatataki; io, nai madrali laukana kei nai madrali gunuvi vei Jiova na nomudou Kalou?

¹⁵Dou uvuca na davui e Saioni, dou vakatabuya *na siga* me ia *kina* na lolo, kacivaka me dua mada nai soqosoqo tabu:

¹⁶vakasoqoni ira na tamata, vakasavasavataki ira nai soqosoqo, vakasoqoni ira na qase, vakasoqoni ira vata mai na gone, kei ira sa sucuma tiko na sucu: me lako mai na tagane sa qai vakawati, mai na nona loqi, kei na watina mai na nonai davodavo.

¹⁷Me ra mai tagi na bete e na macawa ni curucuru ni vale kei nai cabocaboni-soro, ka me ra kaya, Mo ni yalololoma mai, Jiova, vei ira na nomuni tamata, ka kakua ni solia na nomuni votavota me vakarogocataki, ka me lewai ira ko ira na veimatanitu: me ra veikayaka vakacava ko ira na veimatanitu, Sa evei li na nodra Kalou?

¹⁸Ena qai vuvu ko Jiova e na vuku ni nona vanua, ka yalololoma vei ira na nona tamata.

¹⁹Io, ena vosa ko Jiova ka kaya vei ira na nona tamata, Raica, au na solia vei kemudou na sila, kei na waini, kei na waiwai, mo dou mamau kina: ia ka'u na sega ni soli kemudou tale, me vakarogocataki vei ira na veimatanitu:

²⁰ia ka'u na kauti koya mai na tokalau, me vakayawa tani vei kemudou, ka vakasevi koya ki na vanua dravuisiga ka lala, a matana ena donuya na waitui

ki na tu-i-cake, ka na donuya na waitui ki ra na dakuna, ia ena kuvu cake na kena bona, ka kuvu cake na kenai boi ca, ni sa cakava ko koya na ka levu.

²¹Mo kakua ni rere, na vanua; mo reki ka marau: ni na cakava na ka levu ko Jiova.

²²Dou kakua ni rere, na manumanu ni vanua: ni sa tubu na vanua veico mai lekutu, ni sa vuataka na vuana na kau, a lolo kei na vaini sa vua vakalevu mai.

²³Ia koi kemudou nai taukei mai Saioni, dou marau, ka rekitaki Jiova na nomudou Kalou: ni sa solia vakavinaka vei kemudou na uca taumada, io, ena vakatauca vei kemudou na uca, na uca taumada kei na uca taumuri *me vaka* eliu:

²⁴ena qai sinai na rara ni sila e na sila, ka vuabale nai keli-waini e na waini vou kei na waiwai.

²⁵Ia ka'u na solia tale vei kemudou na vuata ni veiyabaki sa kania na vodore dina kei na vodore dramidrami, kei na nuve, kei na vodore dauquru, na noqu i valu levu ka'u a tala yani vei kemudou.

²⁶Ia ni sa sautu, dou na kana, ka mamau, ka vakacaucautaka na yaca i Jiova na nomudou Kalou, o koya sa ka mana na nona cakacaka vei kemudou: a ra na sega ni madua ko ira na noqu tamata e na dua na gauna.

²⁷Dou na qai kila ni'u sa tiko vata kei ira na Isireli, ka ni'u sa nomudou Kalou koi au ko Jiova, ka sega tale e dua tani: ka ra na sega sara ni madua ko ira na noqu tamata e na dua na gauna.

²⁸Ia ena yaco e na gauna maimuri, ka'u na sovaraka na Yaloqu kivei ira na tamata kecega, ka ra na parofisai kina ko ira na nomudou gonetagane kei ira na nomudou goneyalewa, ko ira na nomudou qase era na tadrataka eso na tadra, ko ira na nomudou cauravou era na raica eso na raivotu:

²⁹vei ira talega na tamata kei na vada ka'u na sovaraka na Yaloqu e na gauna ko ya.

30Ia ka'u na vakatakila na ka e veivakidacalataki mai lomalagi kei vuravura talega, a dra, kei na bukawaqa, kei na o kubou:

31a mata-ni-siga ena vuki me butobuto, kei na vula me dra, ena qai yaco mai emuri na siga i Jiova, e levu ka rerevaki.

32Ia ena yaco, ko koya yadua sa na masuta na yaca i Jiova, ena bula: io, ena ia na veivakabulai mai na ulu-ni-vanua ko Saioni, kei Jerusalemi, me vaka sa kaya ko Jiova, ka vei ira talega na kena vo sa na kacivi ira ko Jiova.

Joeli 3

A veicudruvi ena yaco mai vua na Kalou vei ira na meca ni nona tamata, 1-8. Ena kilai kina na Kalou ni sa ia na veicudruvi, 9-17. Ena vinaka sara na nodra tiko na nona tamata, ka ca sara ko Ijipita kei Itomi, 18-21.

1Ni *na yaco*, raica, e na veisiga ko ya, kei na gauna ko ya, ni'u sa kauti ira ot mai na Juta kei ira na kai Jerusalemi era sa vakabobulataki,

2ka'u na qai vakasoqoni ira vata na lewe ni veimatanitu kecega, ka kauti ira sobu ki na buca i Jiosafati, ka totaki ira maikea na noqu tamata kei na noqu i votavota na Isireli, o ira sa ra dui veiseyaki ki na veivanua, ka ra sa vota talega na noqu vanua:

3Era sa vakawiri madigi e na vuku ni noqu tamata; ka ra solia na gonetagane mei voli ni yalewa dautagane, kei na goneyalewa era solia mei voli ni waini, me ra gunuva.

4Ia ka cava tale mo dou cakava vei au, koi kemudou mai Taia, kei Saitoni, kei na yasayasa vaka-Filisitia kecega? dou na solia beka vei au e dua na kenai sau? ia ke dou sa saumi au rawa, ke na vakatotolo *ka* vakasauri na noqu vakasuka na kemudoui sau ki na ulumudou.

5Ka ni dou sa kauta na noqu siliva kei na noqu koula, kei na noqu ka vinaka sa domoni dou sa yauta ki na nomudou bure kalou:

6ko ira talega na gone ni Juta kei na gone ni Jerusalemi dou sa volitaka vei ira na kai Javana, mo dou vakasevi ira vakayawa tani mai na nodra i yalayala.

⁷Raica, au na vakayavalati ira me ra takali tani mai na yasana dou sa volitaki ira kina, ka vakasuka na kemudou i sau ki na ulumudou:

⁸Au na volitaki ira talega na luvemudou tagane, kei na luvemudou yalewa, kivei ira na Juta, ka ra na volitaki ira ki na kai Sipa, ki na matanitu vakayawa: ni sa kaya oqo ko Jiova.

⁹Dou kacivaka na ka oqo e na veimatanitu; Dou vakarautaka nai valu; vakauqeti ira na qaqqa; me ra toro mai, me ra lako cake mai ko ira na tamata i valu kecega:

¹⁰dou tukitukia na bati ni nomudou i siviyara mei seleiwau, kei na nomudou i sele ni samaki me moto: me kaya ko koya sa malumalumu, Au sa kaukauwa.

¹¹Dou soqoni vata sara, ka lako kece mai, na lewe ni veimatanitu, dou vakasoqoni vata mai na veiyasana: Kemuni Jiova mo ni kauti ira sobu ki kea, na nomuni qaqqa.

¹²Me ra vakayadrati na lewe ni veimatanitu, me ra lako cake mai ki na buca i Jiosafati: ni ka'u na tiko maikina me'u lewai ira na veimatanitu era tiko vakavolivolita.

¹³Dou vakacuruma nai sele-takelo, ni sa matua vinaka na sila: dou mai lako sobu; ni sa sinai nai keli-waini, sa vuabale nai keli; ni sa levu na nodra ca.

¹⁴Na kedra lewe vuqa, na kedra lewe vuqa e na buca ni veicudruvi! ni sa voleka mai na siga i Jiova e na buca ni veicudruvi.

¹⁵Ena vakabutobutotaki na mata-ni-siga kei na vula, ia na kalokalo ena sega tiko ni serau mai.

¹⁶Ia ko Jiova ena kurukuru mai Saioni, ka na tabalaka na domona mai Jerusalemi; ena yavavala talega na lomalagi kei vuravura: ia ko Jiova ena nodra i drodro na nona tamata, kei na nodra koro kaukauwa na Isireli.

¹⁷Dou na qai kila kina ni sai au ko Jiova na nomudou Kalou ka tiko mai Saioni, na noqu ulu-ni-vanua tabu: ena qai tabu ko Jerusalemi, ka na sega tale na kai tani me lako voli kina.

¹⁸Ia e na siga ko ya, ena vakatauca na waini vou na veiulu-ni-vanua, a veiulu-ni-koro talega ena vakadavea na wai-ni-sucu, ena drodro talega na wai e na dreke ni wai kece ni Juta, ia e dua na mata-ni-wai ena tovure mai na vale i Jiova, ka vakasuasuataka na buca ko Sitimi.

¹⁹Ko Ijipita, ena lala sara mai; ko Itomi talega, ena veikau lala sara; ni ra sai valavala vakaukauwa vei ira na Juta, ka ni ra sa vakadavea na dra tawa cala e na nodra vanua.

²⁰Ia ko Juta, ena tawa tikoga ka sega ni mudu, kei Jerusalemi, mai nai tabatamata e dua ka yacova na veitabatamata emuri.

²¹Ia ka'u na cavuta me tawa cala na kedra dra ka'u a sega ni cavuta me tawa cala: ni sa tiko ga mai Saioni ko Jiova.

Emosi

Emosi 1

Sa vakatakila ko Emosi na nodra ca kei na nodra cudruvi na kai Siria, 1-5, kei na kai Filisitia, 6-8, kei na kai Taia, 9,10, kei na kai Itomi, 11,12, kei ira na kawa i Amoni, 13-15.

¹A vosa i Emosi, e dua vei ira nai vakatawa ni sipi mai Tikoa, na ka sa raica ka sa baleti ira na Isireli, e na gauna i Usaia na tui Juta, kei na gauna i Jeropoami na luve i Joasi na tui Isireli, ni sa vo e rua na yabaki ka qai tavuki na vanua.

²A sa kaya ko koya, Ena kurukuru mai Saioni ko Jiova, ia mai Jerusalemi, ena tabalaka na domona; ena tagi kina na nodra i tikotiko nai vakatawa, ka na malai na dela i Kameli.

³Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ni sa qai vakatolu na talaidredre i Tamasiko, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na kena cudruvi ka ni ra sa samuti Kiliati e nai samu-yara kaukamea:

⁴ia ka'u na biuta na bukawaqa ki na vale i Eseeli, ena vakama na veivale vakaturaga mai Peni-etati.

⁵Au na musuka talega na bai mai Tamasiko, ka muduki koya tani sa tiko mai na buca ko Eveni, kei koya sa taura nai titoko vakaturaga mai na mataqali i Iteni: ka ra na kau vakabobula na kai Siria ki Kiri, sa kaya ko Jiova.

⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ni sa qai vakatolu na talaidredre i Kesa, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na kena cudruvi; ka ni ra sa kauti ira kece vakabobula, me ra soli ira yani ki Itomi:

⁷ia ka'u na biuta na bukawaqa ki na bai mai Kesa, ena vakama na kena veivale vakaturaga:

⁸au na muduki koya tani sa tiko mai Asitoti, kei koya sa taura nai titoko vakaturaga mai Asikiloni, au na qai dodoka na ligaqu ki Ekironi: ka ra na rusa ko ira na kena vo ni kai Filisitia, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁹Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ni sa qai vakatolu na talaidredre i Taia, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na kena cudruvi; ka ni ra sa soli ira kece me ra bobula ki Itomi, ka sa sega ni nanuma na veiyalayalati vakaveitacini:

¹⁰ia ka'u na biuta na bukawaqa ki na bai mai Taia, sa na vakama na kena veivale vakaturaga.

¹¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ni sa qai vakatolu na talaidredre i Itomi, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na kena cudruvi; ni sa vakasavi koya na tacina e nai seleiwau, ka sa bese ni yalololoma, ka sa dauveibasuraki tiko e na nona cudru, ia na nona yaloca sa tu ga ka tawa mudu:

¹²ia ka'u na biuta na bukawaqa ki Temani, ka na vakama na veivale vakaturaga mai Posira.

¹³Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ni sa qai vakatolu na nodra talaidredre na kawa i Amoni, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na nodra cudruvi; ka ni ra sa dresulaki ira na yalewa ni Kiliati era bukete tiko, me ra toroya yani nai yalayala ni nodra vanua:

¹⁴ia ka'u na vakawaqaca na buka e na bai mai Rapa, ka na vakama na kena veivale vakaturaga, ka ia vata kei na kaila e na siga ni valu, *kei* na cava e na siga ni covulaca:

¹⁵ena vakabobulataki talega na nodra tui, o koya vata kei na nona tamata turaga, sa kaya ko Jiova.

Emosi 2

A nodra ca kei na nodra cudruvi na Moapi, 1-3, kei na Juta, 4,5, kei ira na Isireli, 6-8. Sa tukuni ira na Kalou ni ra mataqali tawa loloma vua na nodra i Vakabula, 9-16.

¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ni sa qai vakatolu na talaidredre i Moapi, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na kena cudruvi; ka ni sa vakama ko koya na sui i tui Itomi me lase:

²ia ka'u na biuta na bukawaqa ki Moapi, ka na vakama na veivale vakaturaga mai Kirioci: ia ena mate e na ue ko Moapi, e na kaila, *kei* na rorogo ni davui:

³ia ka'u na muduka tani maikina na turaga ni lewa ia ka'u na vakamatei ira vata kaya na kena turaga kece, sa kaya ko Jiova.

⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova, Ni sa qai vakatolu na nodra talaidredre na Juta, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na nodra cudruvi; ka ni ra sa beca na vunau i Jiova, ka sega ni vakabauta na nonai lesilesi, ka sa vakacalai ira na nodra ka lasu, o koya era muria ko ira na nodra qase:

⁵ia ka'u na biuta na bukawaqa vei ira na Juta, ka na vakama na veivale vakaturaga mai Jerusalemi.

⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Ni sa qai vakatolu na nodra talaidredre na Isireli, io, ni sa vakava, ka'u na sega kina ni vakadaroya na nodra cudruvi; ka ni ra sa volitaka na tamata yalododonu me kenai voli ni siliva, kei na dravudravua me kenai voli e rua nai vava;

⁷era sa tagica na kuvu-ni-qele e na uludra na dravudravua, ka ra sa vakasesei ira tani na yalomalumalumu mai na sala: na veitamani talega erau sa curu ruarua vua e dua bau na goneyalewa, ka sa vakacacani kina na yacaqu tabu:

⁸era sa la'ki davo talega e nai tutuvi sai vakadinadina *ni ka* sa kerei ka voleka ki nai cabocabo-ni-soro kecega, ia na waini ni tamata era sa totogi era gunuva e na vale ni nodra kalou.

⁹Ia koi au ga, ka'u a vakarusai koya na Amoraiti e matadra, o koya sa balavu vaka na balavu ni sitari, ka kaukauwa ko koya me vaka na oki; ia ka'u a vakarusa na vuana e cake, kei na wakana e ra.

¹⁰Koi au talega, ka'u a kauti kemudou cake mai na vanua ko Ijipita, ka tuberi kemudou e loma ni lekutu ka yabaki vasagavulu, mo dou taukena na nodra vanua na Amoraiti:

¹¹Au a vakatubura talega na luvemudou eso me ra parofita, ka so na nomudou cauravou me ra tawase me nona na Kalou. Sa sega li ni vakakina, oi kemudou na Isireli? sa kaya ko Jiova.

¹²Ia dou a vagunuvi ira e na waini era tawase me nona na Kalou: ka vakaroti ira na parofita, ka vaka, Dou kakua ni parofisai.

¹³Raica, koi au ka'u na bikai *kemudou* e na nomudou vanua me vaka sa bika e dua na qiqi-ni-yaya sa tawa sara e nai vau sila.

¹⁴O koya oqo ena sega ni rawa nai drodro vua sa dautotolo, o koya talega sa kaukauwa ena sega ni gumatua e na nona kaukauwa, se vakabulai koya rawa ko koya sa qaqa:

¹⁵ena sega talega ni tu rawa ko koya sa dautara dakai; ko koya sa yava totolo ena sega ni vakabulai koya rawa: ko koya talega sa vodo ose, ena sega ni vakabulai koya rawa:

¹⁶ia ko koya talega sa yalodoudou vei ira na qaqa ena dro ka luvawale tu e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova.

Emosi 3

Sa dodonu me ra cudruvi, ni ra sega ni muri koya na Kalou, 1-8. Sa qai tukuni ruarua na nodra cudruvi kei na vuna, 9-15.

¹Dou rogoca na vosa oqo sa vosataka ko Jiova ka baleti kemudou, na Isireli, ka baleta na mataqali kecega ka'u a kauta cake mai na vanua ko Ijipita, ka vaka,

²Sai kemudou duaduaga ka'u a kila vei ira na veimataqali kece e vuravura: o koya oqo ka'u na cudruvi kemudou kina e na vuku ni nomudou caka cala kecega.

³Me rau lako vata li e lewe rua, kevaka erau sa sega ni yalovata?

⁴Me na tagi li na laioni mai veikau, ni sa sega na kena e *kunea*? me na tabalaka li na domona na luve ni laioni mai na nonai kotokoto, kevaka sa sega ni rawata e dua na kena?

⁵Me na tudaitaki li na manumanu vuka e na dai e na qele, ni sa sega na kena dai? me na riba li na dai mai na qele, ni sa sega sara na ka e tudaitaki?

⁶Me na uvuci li na davui e loma ni koro, ka sega ni rere kina na tamata? me dua li na ca e na koro, me na sega ni vakayacora ko Jiova?

⁷E dina, ena sega ni vakayacora e dua na ka na Turaga ko Jiova, ena vakaraitaka mada ga na nona vosa vuni vei ira na nonai talatala na parofita.

⁸Sa tagi na laioni, ko cei me na sega ni rere? sa vosa na Turaga ko Jiova, o cei me na sega ni parofisai?

⁹Dou vakarogoya e na veivale vakaturaga mai Asitoti, kei na veivale vakaturaga e na vanua ko Ijipita, ka kaya, Dou vakasoqoni kemudou ki na veiulu-ni-vanua mai Samaria, ka raica na masa levu maikina, kei ira era sa vakasaurarataki maikina.

¹⁰Ni ra sega ni kila me ra caka dodonu, sa kaya ko Jiova, era binia na ka e kovei ka butakoci e na nodra veivale vakaturaga.

¹¹O koya oqo sa kaya kina na Turaga ko Jiova; Sa na dua mai na meca, io, sa na vakavololita na vanua; ka na kauta tani maivei iko na nomu kaukauwa, ena vakayanaki talega na nomu veivale vakaturaga.

¹²Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Me vaka nai vakatawa sa kaliraka mai na gusu ni laioni e rua na yava *ni sipi*, se na tiki ni daligana; ena kaliraki vakakina na Isireli era tiko mai Samaria e na tutu ni mocemoce, kei ira mai Tamasiko e nai davodavo.

¹³Dou rogoca, ka vakadinadina ki na mataqali i Jekope, sa kaya na Turaga ko Jiova, na Kalou ni lewe vuqa,

¹⁴E na siga ka'u na cudruvi ira kina na Isireli, e na vuku ni nodra talaidredre, ka'u na qai cudruva na veicabocabo-ni-soro mai Peceli: io, na tutuna balavu cake ni cabocabo-ni-soro ena qai tamusuki, ka na lutu ki na qele.

¹⁵Au na vakacataka na vale ni vula i liliwa, kei na vale ni vula i katakata; ena rusa talega na veivale tabua, ka na vakaoti laivi na veivale lelevu, sa kaya ko Jiova.

Emosi 4

Era sa vunauci na Isireli e na vuku ni nodra i valavala kaukauwa, 1-3, kei na nodra dauqarava na kalou lasu, 4,5, kei na nodra bese ni vakavulici, 6-13.

¹Dou rogoca na vosa oqo, oi kemudou na pulumokau yalewa ni Pasani, sa tiko e na ulu-ni-vanua ni Samaria, oi kemudou sa dauvakasaurarataki ira na

dravudravua, ka butuqaqi ira na luveniyali, ka kaya vei ira na nodra turaga, Kauta mai, me da mai gunu.

²Sa bubului na Turaga ko Jiova, *ka sa cavuta* na nona yalododonu, Raica, ena yaco na gauna ena kauti kemudou tani kina ko koya, e na siwa, kei na nomudou kawa, ni sa siwati ira.

³Ia dou na dui curu yani e na kabasu ni bai, e na tikina dou sa dui donuya, mo dou dui la'ki biu ki na koro kaukauwa, sa kaya ko Jiova.

⁴Dou lako mai ki Peceli, mo dou ia na talaidredre; ia ki Kilikali talega, dou vakalevutaka na nomudou talaidredre, io, dou kauta mai e na veimataka na nomudou i soro, ia e nai katolu ni veisiga dou kauta *talegamai* nai katini *ni nomudou ka kece*:

⁵dou vakacabora talega nai madrali ni vakavinavinaka sa vakalevenitaki, ia dou kacivaka ka tukuna nai madrali sa vakacabori wale: ni dou sa vinakata me vakaoqo, na Isireli, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁶Ia koi au talega, ka'u a solia me savasava na batimudou, e na nomudou veikoro kecega, io, mo dou viakana mai e na nomudou veiyasana kecega: ia dou a sega ga ni lesu vei au, sa kaya ko Jiova.

⁷Ia koi au talega, ka'u a bureitaka vei kemudou na uca, ni sa vo e tolu na vula ka me qai cava na yabaki: ia ka'u a vakatauca na uca ki na dua na koro, ka sega ni vakatauca ki na dua tale na koro: e dua na tikina sa tau kina na uca, ia na tikina e sega ni tau kina sa malai:

⁸a sa se ki na dua ga na koro e rua se tolu na koro, me ra gunu wai; a ra sa sega ni mamau kina: ia dou a sega ga ni lesu vei au, sa kaya ko Jiova.

⁹Au a cudruvi kemudou e na cagi todra kei na bokata: ni sa levu mai na nomudou veiwere, kei na nomudou veiwere-ni-vaini, kei na nomudou veilolo, kei na nomudou veiolive, sa kania ga na vodre dauquru: ia dou a sega ni lesu vei au, sa kaya ko Jiova.

¹⁰Au a tala vei kemudou na mate dauveiveitaivi vaka-Ijipita; au a vakamatei ira na nomudou cauravou e nai seleiwau, ko ira vata kei na nomudou ose ka

vakabobulataki; io, ka'u a vakuvuya cake na boi ca ni nomudou i tikotiko vakaivalu ki na ucumudou: ia dou a sega ga ni lesu vei au, sa kaya ko Jiova.

¹¹Au a vukica eso vei kemudou, me vaka ka vukici Sotoma kei Komora na Kalou, ia dou a vaka na tiki ni buka sa kaliraki mai na bukawaqa: ia dou a sega ga ni lesu vei au, sa kaya ko Jiova.

¹²O koya ka'u na kitaka kina vakaoqo vei iko, na Isireli, ia ni'u na kitaka na ka oqo vei iko na Isireli, mo vakarau mo veitavaki kei na nomu Kalou ko iko na Isireli.

¹³Mo kila ni sai koya ka bulia na veiulu-ni-vanua, ka vakatubura na cagi, ka sa tukuna vua na tamata na ka e vakananuma kina, o koya sa cakava na mataka me butobuto, ka sa butuka na veiyasana cecere kei vuravura, na yacana ko Jiova, na Kalou ni lewe vuqa.

Emosi 5

Sa lelevaki ira na Isireli ko Emosi, 1-3. Sa vakaroti ira me ra veivutuni, 4-17. Sa tukuna na siga i Jiova ni ka rerevaki, 18-20. Ena cata ga na Kalou na cakacaka vakailasu vua, 21-27.

¹Dou rogoca na vosa oqo ka'u sa lagata, *io*, na kemudou lele, na mataqali i Isireli.

²Sa bale na goneyalewa ko Isireli, ena sega ni tu cake tale: sa biu laivi tu e nona vanua, sa sega e dua me vakaduri koya cake.

³Ni sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova; A koro ka daulako maikina e le dua na udolu, ena vo ga kina e le dua na drau, kei na koro e daulako maikina e le dua na drau ena vo ga kina e le tini, ki na mataqali i Isireli.

⁴Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ki na mataqali i Isireli, Dou golevi au, mo dou bula kina:

⁵ia kakua ni dou golevi Peceli, kakua talega ni curu ki Kilikali, kakua talega ni lako ki Pieri-sepa: ko Kilikali ena kau tani vakabobula; kei Peceli, ena yaco me ka wale sara.

⁶Dou golevi Jiova, mo dou bula; de kida ko koya me vaka na bukawaqa ki na mataqali i Josefa, ka sa kama voli, ka sega e dua mai Peceli me bokoca.

⁷Oi kemudou sa vakatanitaka na lewa dodonu me ka gaga, ia nai valavala dodonu dou sa biuta no ga ki na qele,

⁸dou golevi koya ka buli Akituro kei Oraioni, ka sa vukica na butobuto loaloa me mataka, ia na siga sa vukica ko koya me bogi butobuto: ka sa kaciva na wai ni wasawasa, ka sovaraka sobu ki na dela i vuravura: ko Jiova na yacana:

⁹o koya sa vagumatuataki koya e vakacacani me vorata na qaqa, me qai la'ki kaba na koro kaukauwa ko koya sa vakacacani.

¹⁰Era cati koya sa ia na veivunauci e na matamata-ni-koro, ka vakasisilataki koya sa vosa dodonu.

¹¹Ia ni dou sa buturaki koya sa dravudravua ka kovea mai vua nai kaukau sila: dou a tara na veivale e na veivatu e ta, ia dou na sega ni tiko kina; dou a tea na veiwere-ni-vaini domoni, ia dou na sega ni gunuva na kena waini.

¹²Ni'u sa kila na nomudou dautalaidredre, kei na nomudou i valavala ca e kaukauwa: ia era sa vakararawataka na yalododonu, ka tara na tautauri, ka sa vakatala tani na dravudravua mai na matamata-ni-koro.

¹³Ia ko koya sa yalomatua e na gauna ko ya ena tiko lo ga, ni sa gauna ca.

¹⁴Dou vakasaqara na ka vinaka, ka segai na ka ca, mo dou bula: ena qai tiko vata kei kemudou ko Jiova, na Kalou ni lewe vuqa, me vaka dou a kaya.

¹⁵Dou cata na ka ca, ka vinakata na ka vinaka, ka vakadeitaka na lewa dodonu e na matamata-ni-koro: ena qai yalololoma beka ko Jiova na Kalou ni lewe vuqa vei ira na kena vo vei Josefa.

¹⁶O koya oqo sa kaya kina ko Jiova, na Kalou ni lewe vuqa, na Turaga; E na saqata ni koro kecega ena ia na tagi; e na salatu kece talega era na kaya ulei! ulei! ka ra na kaciva nai vakatau-ni-were me tagi, kei ira sa dau ni tagi me ra mai tagi yaso.

¹⁷E na veiwere-ni-vaini kece ena ia na tagi: ni'u na lako voli yani e na kemudou maliwa.

¹⁸E ca vei kemudou sa gadreva me yaco na siga i Jiova! e vaka tale evei na kena yaga vei kemudou? a siga i Jiova sa butobuto, ka sega ni rarama.

¹⁹Sa vaka na tamata sa drotaka na laioni, ka sa tavaki koya e dua na pera; se curu ki vale, ka ravita na lalaga e na ligana, ka sa kati koya na gata.

²⁰Ena sega li ni butobuto na siga i Jiova, ka sega ni rarama? io, me butobuto sara ga, ka sega na rarama e tu kina?

²¹Au sa cata, au sa vakasisilataka na nomudou so levu, au na sega talega ni vinakata na nomudou i soqosoqo tabu.

²²Ni dou vakacabora vei au nai soro kama kei na nomudou i madrali laukana, au na sega ni vakadonuya: ia nai soro ni veivinakati, na nomudou manumanu uro, au na sega ni goleva.

²³Kauta tani vei au na domo ni nomudou meke; ia ka'u sa bese ni rogoca na domo ni nomudou api.

²⁴Ia me dave yani me vaka na wai na lewa dodonu, kei nai valavala dodonu me vaka na uciwai sa vuabale.

²⁵Dou a vakacabora li vei au nai soro kei nai madrali e na veikau ka yabaki vasagavulu, oi kemudou na mataqali i Isireli?

²⁶Ia dou a colata ga na vale ni nomudou Moloke kei Kaiuni na nomudou matakau, na kalokalo ni nomudou kalou, ko ya dou a cakava me nomudou.

²⁷O koya oqo ka'u na vakauti kemudou tani kina vakabobula me sivi ko Tamasiko, sa kaya ko Jiova, sa Kalou ni lewe vuqa na yacana.

Emosi 6

Sa vunauci ruarua na kai Jerusalemi kei na kai Samaria, 1,2. Sa vakatakila na nodra tiko vakacegu wale kei na nodra i valavala vakasausa, 3-6. Sa qai tukuna tale na nodra cudruvi, kei na nodra sega ni vuku rawa, 7-14.

¹E ca vei ira sa tiko vakacegu wale mai Saioni, ka vakararavi ki na ulu-ni-vanua ni Samaria, era tamata kilai e na matanitu sa liu, ka sa daulakovi ira ko ira na mataqali i Isireli!

²Dou lako yani ki Kaline, mo dou raica; ka mani lako maikina ki Emaci levu: dou qai lako sobu ki Kaca na nodra *koro* na kai Filisitia: sa vinaka cake li na matanitu oqori ka sa ca na matanitu oqo? se levu cake li na nodra vanua ka lailai na nomudou vanua?

³E ca vei ira sa vakayawayawataka na siga ca, ka kauta voleka mai nai tikotiko ni valavala vakaukauwa;

⁴era koto e nai mocemoce tabua, ka dodo tu e na nodra i davodavo, era kania na lami e *kau* mai na qele ni sipi, kei na luve ni pulumokau mai na loma ni bai;

⁵era laga sere ki na domo ni api, me vakataki Tevita, era vakananuma me so na nodra ka domo vinaka;

⁶era gunu waini mai na bilo lelevu, ka lumuti ira e nai lumu talei: ka sa sega ni rarawa na lomadra e na vuku ni sa ca ko ira na Josefa.

⁷O koya oqo era na kedrai liuliu kina na bobula era vakabobulataki, ena qai oti yani na nodra marau era daudodo tu.

⁸Sa bubului na Turaga ko Jiova, ni sa cavuti koya, sa kaya ko Jiova na Kalou ni lewe vuqa, Au sa vakasisilataka na nodra totoka na Jekope, ia ka'u sa cata na nodra veivale vakaturaga: ia ka'u na solia tani na koro kei na ka kecega sa tu kina.

⁹Ia ke sa vo e lewe tini na tamata e na dua na vale, era na mate ga.

¹⁰Ia na tamana lailai *na mate*, io, ko koya sa ia na kena veivakamai, ena laveti koya cake, me kauta tani na suina mai na vale; ena taro talega vua sa tiko mai loqi, Sa vo li e dua drau lewe rua kaya? ena kaya mai, E segai, Ena qai kaya ko koya, Mo tiko lo: ni sa sega ni yaga me daru cavuta na yaca i Jiova.

¹¹Ia raica, sa vakarota ko Jiova, ka na basuka talega na vale levu ko koya, kei na vale lailai ena vakacilatata.

¹²Ena cici rawa li na ose e na dela ni vatu? ena dua li me cukicuki kina e nai siviyara kei na pulumokau? ka ni dou sa vakatanitaka na lewa dodonu me wai gaga, kei na vua ni valavala dodonu me kau gaga:

¹³oi kemudou sa marautaka na ka sa sega wale, ka kaya, Ni da sa kaukauwa eda sa sega li ni rawata kina na lewa me noda?

¹⁴Ia koi au, raica, ka'u na vakatura cake e dua na matanitu, me vala kei kemudou, na mataqali i Isireli, sa kaya ko Jiova, na Kalou ni lewe vuqa; ka ra na vakararawataki kemudou mai nai yalayala kei Emaci ka yaco ki na uciwai mai na veikau.

Emosi 7

Sa vakaraitaki vei Emosi na nodra cudruvi na Isireli, ka sa tukuna vei ira na raivotu ni vodore, 1-3, kei na bukawaqa, 4-6, kei na vatu i vakarau, 7-9. Sa tarovi koya ko Amasaia, ka sa cudruvi kina, 10-17.

¹Sa vakaoqo na ka e vakaraitaka vei au na Turaga ko Jiova; ka raica, sa bulia na vodore ni sa qai tekivu me tubu na co emuri; ka raica, sa kena co emuri *oqo* ni sa tamusuki oti na nona co na tui.

²Ia ni ra sa kania oti na co ni vanua, au a qai kaya, Kemuni na Turaga Jiova, au masuti kemuni mo ni loloma mada mai, ena tu rawa vakaevei ko Jekope? ni sa lailai ko koya.

³Sa veivutunitaka na ka *oqo* ko Jiova: Ena sega ga ni yaco, sa kaya ko Jiova.

⁴Sa vakaoqo na ka e vakaraitaka vei au na Turaga ko Jiova: ka raica sa kaci na Turaga ko Jiova, me ra mai ia na veilewai kaya e na bukawaqa, a sa kama kina na wasa levu, ka sa kania e dua na tiki ni vanua.

⁵Au a qai kaya, Kemuni na Turaga Jiova, mo ni kakua mada: ena tu rawa vakaevei ko Jekope? ni sa lailai ko koya.

⁶Sa veivutunitaka na ka *oqo* ko Jiova: A ka talega *oqo* ena sega ni yaco, sa kaya na Turaga ko Jiova.

⁷Sa vakaoqo na ka e vakaraitaka vei au ko koya: ka raica, sa wavu tu na Turaga e na dela ni bai e tu vakadodonu, ka sa dua na vatu i vakarau e na ligana.

⁸A sa kaya vei au ko Jiova, A cava ko sa raica, Emosi? Au a kaya, E dua na vatu i vakarau. Sa qai kaya na Turaga, Raica, au na viritu e dua na vatu i vakarau e na kedra maliwa na noqu tamata na Isireli: au na sega sara ni vosoti ira tale:

⁹ia ena vakalalataki na veiyasana cecere nei Aisake, a veitikina tabu talega nei Isireli ena vakacacani; ia ka'u na tu cake me'u vala kei na mataqali i Jeropoami e nai seleiwau.

¹⁰Sa qai talaki ko Amasaia na bete mai Peceli vei Jeropoami na tui Isireli, ka kaya, Sa bukia na kemu vere ko Emosi e na kedra maliwa na mataqali i Isireli: sa sega ni vosota rawa na vanua na nona vosa kecega.

¹¹Ni sa kaya vakaoqo ko Emosi, Ena mate e nai seleiwau ko Jeropoami, ia ko ira na Isireli era na kau tani sara vakabobula mai na nodra vanua.

¹²A sa kaya talega ko Amasaia vei Emosi, Ko iko na rairai, mo la'ki dro ki na vanua ko Juta, ka kana madrai maike, mo ia talega kina na parofisai:

¹³ia mo kakua ni parofisai tale e Peceli: ni sa nona koro tabu na tui, kei na vale vakaturaga ni nona matanitu.

¹⁴Sa qai kaya vei Amasaia ko Emosi, Sa sega ni parofita koi au, au sa sega talega ni luve ni parofita; ai vakatawa ni sipi ga koi au, kei na dausamaki lolo:

¹⁵ka sa kauti au ko Jiova ni'u sa muria na qele ni sipi, ka sa kaya vei au ko Jiova, Mo la'ki parofisai vei ira na noqu tamata na Isireli.

¹⁶Ia oqo, mo rogoca na vosa i Jiova: Ko sa kaya, Kakua ni ko parofisaitaka na ca vei ira na Isireli, kakua talega ni ko parofisaitaka na ca vei ira na mataqali i Aisake.

¹⁷O koya oqo sa kaya kina ko Jiova; A watimu ena ia na dautagane e na koro, a luvemu tagane talega kei na luvemu yalewa era na bale e nai seleiwau, a nomu vanua talega, ena votai ni sa vakarauti e na dali; ia ko iko ko na mate e na vanua tawa savasava: ko ira talega na Isireli, era na kau tani sara vakabobula mai na nodra vanua.

Emosi 8

Sa tukuna na raivotu ni sova vuata dreu, kei na kenai balebale, 1-3. Sa vunauci ira e na vuku ni nodra yalokocokoco, 4-10. E dua na dausiga ca sa voleka ni yacovi ira, io na dausiga ni vosa ni Kalou, 11-14.

¹Sa vakaoqo na ka e vakaraitaka vei au na Turaga ko Jiova: ka raica, sa dua na sova vuata dreu.

²A sa tarogi au ko koya, A cava ko sa raica, Emosi? Au a kaya, E dua na sova vuata dreu. Sa qai kaya vei au ko Jiova, Sa yaco mai nai vakataotioti vei ira na noqu tamata na Isireli; au na sega sara ni vosoti ira tale.

³Ia ena vuki me qoqolou na sere e na vale vakaturaga e na siga ko ya, sa kaya na Turaga ko Jiova: sa na ka levu mai na moku e na veiyasana kecega! era na dui biuta ki tuba ni ra tiko lo ga!

⁴Dou rogoca na ka oqo, oi kemudou sa tilomi koya sa dravudravua, ka modou vakaoti ira sara era yalomalumalumu e na vanua,

⁵ka sa kaya, Ena oti ninaica na vula vou, me da volitaka na sila? kei na siga tabu, me da dolava *na lololo ni* witi? ka vakalailaitaka na efā, ka vakalevutaka na sikeli, ka vakatanitaka nai vakarau ni bibi me daulasu?

⁶me da voli ira na dravudravua e na siliva, kei na luveniyali e nai vava e rua; ia na qa ni witi, me da volitaka.

⁷Sa bubului ko Jiova, a sa cavuti *koya* na lagilagi i Jekope, Au na sega sara ni guilecava e dua na nodra cakacaka ka sega ni mudu.

⁸Me na sega li ni tavuki na vanua e na vuku ni ka oqo, ka ra dui tagi kece era tiko kina? io, me na sega ni tubu cake sara li me vaka na Uciwai, ka veitubuyaki, ka malumu sobu tale, me vaka na Uciwai ni Ijipita?

⁹Ia sa kaya na Turaga ko Jiova e na siga ko ya, au na vakadromuca na mata-ni-siga ni sa tu donu mai, ka vakabutobutotaka na vanua ni sa siga levu tutu:

¹⁰au na vukica talega na nomudou so levu me soqoni ni tagi, kei na nomudou sere kecega ena vuki me lele; ia ka'u na lewa mo dou sulumaka nai sulu taga, ka na cou mai na ulumudou kecega ia ka'u na cakava na ka oqori me tautauvata kei na so mate sa ia e na vuku ni gone tagane sa dua bauga, kei na kenai otioti me tautauvata kei na dua na siga rarawa sara.

¹¹Raica, sa kaya na Turaga ko Jiova, ena yaco na gauna, ka'u na vakayacora kina na dausiga ki na vanua, ena sega ni dausiga ni viakana, se na viagunu wai, ia ni ra mate ga e na via rogoca na vosa i Jiova:

¹²ka ra na veiseyaki mai na wasawasa e dua ki na wasawasa tani, ia mai na yasayasa vakatokalau ki na yasayasa ki na tu-i-cake, era na veiciciyaki me ra vakasaqara na vosa i Jiova, a ra na sega ni kunea.

¹³E na siga ko ya era na matabuto mai na goneyalewa matavinaka kei ira na cauravou, e na viagunu;

¹⁴ko ira era sa bubului, ka cavuta na ka era cala kina na kai Samaria, ka kaya, Sa bula na nomu kalou, ko iko Tani; ia, Sa bula nai valavala vaka-Pieri-sepa; era na bale talega, ka sega ni tu cake tale.

Emosi 9

Ena sega ni tarovi rawa na nodra cudruvi, 1-10. Ena vakaduri tale na vale i Tevita ka bale eliu, 11-15.

¹Au a raica na Turaga ni sa tu e na dela ni cabocabo-ni-soro: ka sa kaya ko koya, Mo yavita na kenai ukuuku momokiti, me yavala kina na duru ni sogo: ia mo yavita na uludra kecega; ia na kena vo vei ira ka'u na vakamatea e nai seleiwau: ena sega e dua vei ira me dro bula, ena sega talega ni vakabulai ko koya sa dro.

²Ke ra kelia ki bulu, sa na kauti ira cake maikina na ligaqu; ia ke ra kaba cake ki lomalagi, ka'u na kauti ira sobu maikina.

³Ia ke ra vunitaki ira e na dela i Kameli, ka'u na qarai ira ka kauti ira maikea; ia ke ra tabonaki ira mai na mataqu e na boto ni wasawasa, ka'u na vosa ki na gata maikea, ka na kati ira ga:

⁴ia ke ra lako vakabobula e matadra na nodra meca, ka'u na vakarota nai seleiwau ka na vakamatei ira maikea: ia ka'u na wanonovi ira me ra ca kina, ka segai me ra vinaka.

⁵Ni sai koya na Turaga ko Jiova ni lewe vuqa ka tara na vanua, ka sa waicala kina, a ra na dui tagi ko ira kece era tiko kina: sa na tubu cake sara ga me vaka na Uciwai; ka sa na malumu sobu tale me vaka na Uciwai mai Ijipita.

⁶Sai koya e tara mai lomalagi na nonai taba loma ni vale mai lomalagi, ia na vu ni nona lomalagi sa tauyavutaka ko koya e vuravura; sai koya ka kaciva na wai ni wasawasa, ka sovaraka sobu ki na dela i vuravura: na yacana ga ko Jiova.

⁷Dou sa sega li ni vakataki ira na kai Iciopea vei au, oi kemudou na Isireli? sa kaya ko Jiova. Koi au beka se segai ka kauti ira cake na Isireli mai na vanua ko Ijipita? kei ira na kai Filisitia mai Kafitori, kei ira talega na kai Siria mai Kiri?

⁸Raica, sa wananova tiko na matanitu ca ko ya na mata ni Turaga ko Jiova, ka'u na vakarusa tani talega mai na dela i vuravura, ia ka'u na sega ni vakarusa sara na mataqali i Jekope, sa kaya ko Jiova.

⁹Ni sai au, raica, ka'u na vakarota, ia ka'u na dui tauvuloni ira tani na mataqali i Isireli ki na veimatanitu kecega, me vaka sa tauvuloni *na silae* na vulo, ka na sega ni lutu e dua na vuana ki na qele.

¹⁰Ena mate e nai seleiwau ko ira kece na noqu tamata erai valavala ca, era kaya, Ena sega ni vauci keda se liutaki keda na ca oqori.

¹¹E na siga ko ya au na vakatura tale na vale i Tevita, ko ya sa bale sobu, au na viria tale na tikina sa cicila; ia na tikina ka rusa au na vakaduria, ia ka'u na tara tale me vaka e na gauna eliu:

¹²me ra taukena na kena vo ni Itomi, kei na veimatanitu kecega, sa cavuti kina na yacaqu, sa kaya ko Jiova, o koya ka cakava na ka oqo.

¹³Sa kaya ko Jiova, Raica, ena yaco na gauna, ena vauci koya sa tamusuka na vuana, ko koya sa daucuki were, o koya talega sa sikaraka na vua-ni-vaini *ena vauci* koya sa kaburaka na sila; ia na veiulu-ni-vanua ena vakatauca mai na waini vou, ia ena vakawaicalataki na veiulu-ni-koro kecega.

¹⁴Ia ka'u na kauti ira tale mai na noqu tamata na Isireli era vakabobulataki, ka ra na tara na veikoro lala, ka vakatawa; ka ra na tea na veiwere-ni-vaini, ka gunuva na kena waini; era na cakava talega na were, ka kania na vuana.

¹⁵Ia ka'u na vakadeitaki ira e na nodra vanua, ka ra na sega ni cavuti tani tale mai na nodra vanua ka'u sa solia vei ira, sa kaya ko Jiova na nomudou Kalou.

Opetaia

Opetaia 1

Sa tukuna ni ra na vakacacani na kai Itomi e na vuku ni nodra yaloviavialevu, kei na nodra cati ira na wekadra na Jekope, 1-16. Ena vakabulai ko ira na Jekope, ka gumatua vei ira na nodra meca, 17-21.

A raivotu i Opetaia.

¹Sa kaya vakaoqo na Turaga ko Jiova e na vuku i Itomi; E dua nai rogorogo eda sa rogoca maivei Jiova, ia sa dua na mata sa talai ki na veimatanitu; Dou tu cake, me da mai tu cake me veivaluti kaya.

²Raica, au sa vakalailaitaki iko e na kedra maliwa na veimatanitu: ko sa beci vakalevu.

³Sa vakacalai iko na viavialevu ni lomamu, ko iko ka tiko e na qara ni uluvatu, ka sa cecere na nomu i tikotiko; ka sa kaya e lomamu, O cei me na kauti au sobu ki na qele?

⁴Kevaka ko tiko vakacecere me vaka na ikeli, ka viritu na nomu sova e na maliwa ni kalokalo, ia ka'u na kauti iko sobu maikeri, sa kaya ko Jiova.

⁵Ke ra lako mai vei iko na daubutako se na daukove e na bogi, (ulei na nomu muduki laivi!) era na sega li ni butakoca ga na ka e rauti ira? ke ra lako mai vei iko na dauvetia na vua-ni-vaini, era na sega li ni vakavoca eso na vua-ni-vaini?

⁶Na kena qarai na ka nei Iso! sa qarai e na nona yasana vuni!

⁷Era sa kauti iko ko ira kece na nomu i to ki nai yalayala *ni vanua*: era vakaisini iko, ka rawai iko, ko ira na wekamu; *ko ira* era kana vata kei iko era cakava nai cori e rukumu; sa sega vua na vuku.

⁸Me'u na sega li ni vakarusai ira tani na *tamata* vuku mai Itomi, kei *ira* na yalomatua mai na ulu-ni-vanua nei Iso, e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova?

⁹Ka ra na taqaya na nomu qaqa, ko iko Temani, me ra dui vakamatei mai na ulu-ni-vanua nei Iso ka oti kece kina.

¹⁰E na vuku ni nomu i valavala kaukauwa vua na tacimu ko Jekope, ko na luvuci sara e na madua, ia ko na muduki laivi ka tawa mudu.

¹¹E na siga ko sa tu tani kina, na siga sa vakabobulataka kina na nonai valu ko ira na kai tani, ka ra curu ko ira na meca ki na nona matamata-ni-koro, ka vakawiri madigi kei Jerusalemi, ko iko talega ko sa vaka e dua vei ira.

¹²Ia mo kakua ni vakaraica na kena siga na tacimu e na siga sa yacovi koya kina na ka tani; mo kakua talega ni marau ni yaco na ca kivei Juta e na siga ko ya; mo kakua talega ni vosa vakaviavialevu e na siga era rarawa kina:

¹³Mo kakua talega ni curu ki na nodra matamata-ni-koro na noqu tamata e na siga era ca kina; io mo kakua ni vakaraica na nodra rarawa e na siga era ca kina; mo kakua talega ni kovea na nodra i yau e na siga era ca kina;

¹⁴mo kakua talega ni tu e na basoga ni sala mo muduki ira na kai nona era dro bula; mo kakua talega ni soli ira na kai nona sa vo e na siga era rarawa kina.

¹⁵Ni sa voleka mai na siga i Jiova vei ira kece na veimatanitu: ka me vaka na ka ko sa cakava, ena caka vakakina vei iko: na kemui sau ena lauta na ulumu.

¹⁶Me vaka dou a gunu e na noqu ulu-ni-vanua tabu, era na gunu kece tiko vakakina na lewe ni veimatanitu, io, era na gunu, ka tiloma sara, ka ra na yaco me vaka era a sega ga.

¹⁷Ia e na ulu-ni-vanua ko Saioni ena tiko na kena vo era dro bula, ena yalosavasava talega; ia na mataqali i Jekope ena taukena na nodra vanua.

¹⁸Ia na mataqali i Jekope ena yaco me bukawaqa, kei na mataqali i Josefa me yameyame ni bukawaqa, kei na mataqali i Iso me vu-ni-sila, ka ra na vakawaqa, ka vakayavuna; ena sega talega e vo vei ira na mataqali i Iso; ni ka tukuna na ka oqo ko Jiova.

¹⁹Ka ra na taukena na ulu-ni-vanua i Iso ko ira mai na mata ni ceva; kei ira mai na buca era na taukena na kai Filisitia; era na taukena talega na veiwere nei Ifireimi, kei na veiwere mai Samaria: ia ko Penijamini *ena taukeni* Kiliati.

²⁰Ia ko ira sa bobula vei ira na mataivalu oqo, na Isireli, era tiko vata kei ira na kai Kenani, ka yacovi Sarifaci; kei ira era sa bobula vei ira na kai Jerusalemi era tiko mai Sifarati, era na taukena na veikoro e na mata ni ceva.

²¹Ka ra na lako cake mai eso nai vakabula ki na ulu-ni-vanua ko Saioni me lewa na ulu-ni-vanua i Iso; ia na matanitu ena qai nei Jiova.

Jona

Jona 1

Ko Jona, ni sa talai ki Ninive, sa dro ki Tasisi, 1-3. Sa labati ira na cagi levu, ka sa kilai kina ni sa dro ko Jona, 4-12. Sa biu ki wai, 13-16. Sa tilomi koya e dua na ika levu, 17.

¹Oqo na vosa i Jiova ka tau vei Jona na lufe i Amitai, ka vaka,

²Mo cavu tu, mo lako ki Ninive, na koro levu ko ya, ka vunaucia; ni sa lako cake mai ki mataqu na nodra ca.

³Ia ka sa cavu tu ko Jona me dro ki Tasisi mai na mata i Jiova, ka sa lako sobu ki Jopa; ka sa kunea e dua na waqa sa vakarau ki Tasisi: ka sa solia na nonai vodovodo, ka la'ki vodoka, ka me soko vata kei ira ki Tasisi mai na mata i Jiova.

⁴Ia ko Jiova sa vakatubura e dua na cagi levu e na wasawasa, a sa ka levu na cava e loma ni wasawasa, ia sa nanumi ena mate na waqa.

⁵Era sa qai rere na lewe ni waqa, ka ra sa dui tagi yadua ki na nona kalou, ka ra biuta ki wai nai usana ni waqa, me mamada. Ia ko Jona sa lako sobu ki dreke; ka sa moce lutu koto.

⁶A sa lako vua na turaga ni waqa, ka kaya vua, A cava soti ko sa moce tiko kina? tu cake, ka tagi vua na nomu Kalou, de sa nanumi keda beka na Kalou, me da kakua ni mate.

⁷Era sa qai veivosaki, ka vaka, Me da mai vakawiri madigi, me da kila se na vuku i cei sa yaco kina vei keda na ca oqo. A ra sa vakawiri madigi, ka sa qaravi Jona.

⁸Sa ra qai kaya vua, Tukuna mada vei keitou, se na vuku ni cava sa yaco kina vei keda na ca oqo; ko sa matai ni cava? ia ko sa lako maivei? evei na nomu vanua? ia ko cei na kai nomu?

⁹A sa kaya vei ira ko koya, Koi au na Iperiu; ia ka'u sa rerevaki Jiova, na Kalou ni lomalagi, o koya sa bulia na waitui kei na vanua mamaca.

¹⁰A ra sa qai rere vakalevu sara ko ira na tamata, ka ra kaya vua, A cava ko sa cakava kina na ka oqo? ni ra sa qai kila sa dro ko koya mai na mata i Jiova, ni sa tukuna ot i vei ira.

¹¹A ra sa qai kaya tale vua, A cava me keitou kitaka vei iko, me maravu kina vei keda na wasawasa? ni sa tubu vakalevu cake tikoga na biau e na wasawasa.

¹²Sa qai kaya vei ira ko koya, Dou tauri au mada, ka biuti au ki wai; ena qai maravu vei kemudou na wai: ni'u sa kila sai au ga sa labati kemudou kina na cava levu oqo.

¹³Ia era sa tabalaka na voce ko ira na tamata me vakasavuya na waqa ki vanua; ka ra sa sega ni rawata: ni sa tubu vakalevu cake tikoga vei ira na biau e na wasawasa.

¹⁴A ra sa qai tagi vei Jiova, ka kaya, Keitou sa masuti kemuni, Jiova, keitou sa masuti kemuni, me keitou kakua ni mate me kenai sau ni tamata oqo, ia me kakua ni baleti keitou na dra sa sega ni cala: ni sai kemuni, Jiova, ka cakava na ka ko ni sa vinakata.

¹⁵A ra sa tauri Jona cake, ka biuti koya ki wai: ka sa qai maravu na wasawasa.

¹⁶Ia ko ira na tamata era sa qai rerevaki Jiova vakalevu sara, ka ra sa vakacobora e dua nai soro vei Jiova, ka ia na bubului vua.

¹⁷A sa lewa ko Jiova me mai tilomi Jona e dua na ika levu. A sa tiko ko Jona mai na kete ni ika ka siga tolu ka bogi tolu.

Jona 2

A masumasu i Jona, 1-9. Sa vakabulai koya ko Jiova, 10.

¹A sa masu ko Jona vei Jiova na nona Kalou ni sa tiko e na kete ni ika;

²ka sa kaya, Au a tagi vei Jiova e na vuku ni noqu rarawa, A sa rogoci au ko koya; Mai na loma i etesi ka'u a qoqolou, Ko ni a rogoca na domoqu.

³Ni kemuni a biuti au ki na wasa titobu, ki na loma ni wasa levu; Ia sa vakavolivoliti au na ua: A nomu biau kei na nomu biau kecega sa luvuci au.

⁴Ia koi au ka'u a kaya, Au sa vakasevi tani mai na matamuni; Ia ka'u na goleva tale na nomuni vale tabu.

⁵Sa mai luvuci au na wai, sa yacova sara na yaloqu: Sa voliti au na wai titobu, Sa viviraka na uluqu na lumi.

⁶Au a lako sobu ki na vu ni veiulu-ni-vanua; Ia ko vuravura, na kenai sogo sa vakalati au ka sega ni mudu: Ia ko sa vueta tani ga na noqu bula mai na rusa, Jiova na noqu Kalou.

⁷Ni sa luvu e lomaqu na yaloqu, au a qai nanumi Jiova: A sa curu vei kemuni na noqu masu, ki na nomuni vale tabu.

⁸O ira era sa dauqarava na ka lasu wale, Era sa biuta na vu ni nodra vinaka.

⁹Ia koi au, ka'u na ia nai madrali vei kemuni e na domo ni vakavinavinaka; Au na cakava na ka ka'u a bubului kina. Sa maivei Jiova na veivakabulai.

¹⁰Sa qai vosa ki na ika ko Jiova, ka sa luaraki Jona ki navanua mamaca.

Jona 3

Ni sa talai tale ko Jona, sa la'ki vunauci ira na kai Ninive, 1-4. Ni ra veivutuni na kai Ninive, sa veivutuni talega na Kalou, 5-10.

¹A sa baci yaco tale vakarua vei Jona na vosa i Jiova, ka vaka,

²Mo cavu tu, mo lako ki Ninive, na koro levu ko ya, ka vunautaka kina na vunau ka'u a kaya vei iko.

³A sa cavu tu ko Jona, ka lako yani ki Ninive, me vaka na vosa i Jiova. Ia ko Ninive na koro levu sara eda na bogi tolu ni da lako tu me vakavolivolita.

⁴A sa curu ki na koro ko Jona ka lako voli kina e na dua na siga, ka sa vunau tiko, ka kaya, Sa na bogi vasagavulu mada, ena qai rusa ko Ninive.

⁵Era sa qai vakabauta na Kalou ko ira na kai Ninive, ka kacivaka me ra lolo, a ra sa vakaisulu e nai sulu taga ko ira na turaga kei ira talega na lewe ni vanua.

⁶Ni sa rogo vei tui Ninive na vosa oqori, ka sa tu cake ko koya mai na nonai tikotiko vakaturaga, ka luvata tani na nonai sulu vakatui, ka sa vakaisulutaki e nai sulu taga, ka la'ki tiko e na dravusa.

⁷A sa kacivaki ka tukuni sara e Ninive, ni sa vakarota ko koya na tui kei ira na kena turaga, ka vaka, Me kakua ni dua na tamata se na manumanu, na pulumokau se na sipi, me kania e dua na ka: me ra kakua ni kana, se gunu wai:

⁸ia me ra vakaisulu e nai sulu taga na tamata kei na manumanu, ka tagi sara vua na Kalou: ka me ra dui lesu talega ko ira yadua mai na nonai tovo ca, ka mai nai valavala kaukauwa talega sa ra dauia e na ligadra yadua.

⁹O cei e kila de sa na saumaki beka na Kalou ka veivutuni, ka lesu mai na nona cudru waqawaqa, me da kakua ni rusa?

¹⁰A sa raica na nodra i valavala na Kalou, ka ni ra sa vuki mai na nodra i tovo ca; ka sa qai veivutuni na Kalou e na vuku ni ca sa kaya me cakava vei ira; ka sa sega ni cakava ko koya.

Jona 4

Sa vunauci ko Jona, ni sa yaloca mai, 1-11.

¹Ka sa cata vakalevu ko Jona, ka sa cudru sara.

²A sa masu vei Jiova, ka kaya, Kemuni Jiova, sai koya ga oqo ka'u a kaya ni'u a tiko e na noqu vanua, se segai? sai koya talega oqo ka'u a dro vakatotolo kina ki Tasisi: ni'u a kila ko ni sa Kalou daulomasoli, ka yalololoma, ka cudru vakamalua, ka dauyalovinaka, ka sa dauveivutuni e na vuku ni ca.

³Ia oqo ga, kemuni Jiova, au masuti kemuni kina mo ni kauta tani vei au na noqu bula; ni sa vinaka me'u mate ka ca me'u bula.

⁴Sa qai taroga ko Jiova, E vinaka beka vei iko mo cudru?

⁵Sa qai lako ki nai bili ni koro ko Jona, ka tiko e na yasa ni koro vaka ki na tu-i-cake, a sa cakava maikea e dua na nona vale vakacevaceva, ka tiko sobu ki rukuna, ka me raica mada se cava ena yacova na koro.

⁶A sa vakarautaka na Kalou ko Jiova e dua na bele, a sa vakatubura me vakarurugi Jona, mei vakaruru ni uluna, me cegu kina ko koya mai na nona rarawa: ka sa reki vakalevu ko Jona e na vuku ni bele.

⁷Sa oti na bogi ka sa mataka mai sa lewa na Kalou me mai kania na bele e dua na yavato, ka sa malai kina.

⁸Ia ni sa cadra na mata-ni-siga, sa vakatubura na Kalou e dua na tokalau e makausu na kena buno; ka sa kania na ulu i Jona na siga, a sa malumalumu ko koya, ka gadreva sara me mate, a sa kaya, E vinaka ga me'u mate ka ca me'u bula tiko.

⁹Sa qai kaya vei Jona na Kalou, E vinaka li vei iko mo cudru e na vuku ni bele? A sa kaya ko koya, E vinaka me'u cudru, io, me'u mate ga.

¹⁰Sa mani kaya ko Jiova, O iko, ko sa lomana na bele, na ka ko a sega ni oca kina, ka ko sega ni vakatubura, ia ka tubu ga e na bogi dua ka malai e na bogi dua;

¹¹ia me'u kakua li ni lomani Ninive, na koro levu ko ya, era sa tiko kina e le dua na drau ka ruasagavulu na udolu na tamata era sega ni kila rawa na ligadra i matau mai na ligadra i mawi; ka sa levu talega kina na manumanu?

Maika

Maika 1

Sa tukuna ko Maika na cudru ni Kalou vei ira na kai Samaria kei na kai Jerusalemi, e na vuku ni nodra qarava na kalou lasu, 1-7. Era na cudruvi kece sara kina na lewe ni vanua, 8-16.

¹A vosa i Jiova sa yaco vei Maika na kai Moreseci e na gauna i Jocame, *kei Easi, kei Esekaia*, eratou tui Juta, ka sa raica ko koya ka baleti Samaria kei Jerusalemi.

²Oi kemudou na veimataqali kecega dou rogoca; ka mo vakarorogo, na vuravura, kei na ka kecega sa tu kina: ia me vakadinadina ki na nomudou ca na Turaga ko Jiova, *io na Turaga, mai na nona vale tabu*.

³Ia dou raica, sa lako mai na nona yasana ko Jiova, *io, ena lako sobu mai ko koya, ka butuka na veiyasana cecere kei vuravura*.

⁴Ena waicala talega na veiulu-ni-vanua e rukuna, ia na veibuca ena wase rua, me vaka na drega ni vola e na mata ni bukawaqa, ka vaka na savu ni wai mai na ulu ni vanua.

⁵Sa yaco na ka kecega oqo ni sa talaidredre ko Jekope, *io, e na vuku ni nodra i valavala ca na mataqali i Isireli. A cava na nodra talaidredre na Jekope? ko Samaria, se segai? a cava talega na nodra veiyasana cecere na Juta? ko Jerusalemi, se segai?*

⁶O koya oqo ka'u na kitaki Samaria kina me sa vaka e dua nai binibini e loma ni were, kei nai teitei e na were-ni-vaini: ia ka'u na sovabiuta na kena veivatu ki na buca, ka vakavotuya na kena yavu.

⁷Ia na kena matakau kecega ena vorolaki, kei na nonai solisoli kecega ena vakamai e na bukawaqa, kei na kena matakau kecega ka'u na vakacacana: ni sa kumuna mai nai solisoli ni nona dautagane, ka mei solisoli talega ni dautagane ena suka tale kina.

⁸O koya oqo ka'u na tagi kina, ka qoqolou, au na lako voli ni ka'u sa vakacacani ka luvawale: au na tagi me vaka na koli kila, ka tagi yaso me vaka na ositereji.

⁹Ni sa sega ni vakabulai rawa na nona mavoa; ni sa tauvi Juta talega; sa yaco sara ko koya na meca ki na nodra matamata-ni-koro na noqu tamata, io, ki Jerusalemi.

¹⁰Dou kakua ni tukuna mai Kaca; dou kakua sara ni tagi: mo qiqi voli e na kuvu-ni-soso mai Peci-afira.

¹¹Mo lako voli yani, na kai Sefiri, ka luvawale tu ka madua; sa sega ni lako yani ko ira na kai Seenani; na kena tagi ka ia mai Peci-eseli, sa takali tani kina vei kemudou na tiko dei.

¹²E dina era sa tagica na vinaka na kai Maroci; ia na ca sa lako sobu maivei Jiova ki na matamata-ni-koro ko Jerusalemi.

¹³Mo vauca na qiqi-ni-tamata ki na manumanu totolo, ko iko na kai Lakisi: sa vakavuna ko koya nai valavala ca ni goneyalewa ni Saioni, ni sa kune vei iko na nodra talaidredre na Isireli.

¹⁴O koya oqo ko na solia kina nai vola ni tawase ki Moreseci-kaca: na veimataqali mai Ekisipi era na lasutaki ira na tui Isireli.

¹⁵Ia ko koya talega sa na kemui taukei ka'u na kauta mai vei iko, na kai Maresa: na nodra lagilagi na Isireli ena yaco ki Etulama.

¹⁶Mo koti mada, ka me tasi na ulumu e na vukudra na nomu gone ni toko; mo vakalevutaka na nomu ulu cou me vaka na ikeli; ni ra sa kau vakabobula tani vei iko.

Maika 2

Sa vunauca na nodra i valavala kaukauwa, 1,2. Sa tukuna tale na cudru ni Kalou vei ira, 3-5. Sa vunauca na nodra cata na vunau ni Kalou, 6-11. Sa tukuna na vosa ni yalayala ni Kalou vei ira na Jekope era sa vo tiko, 12,13.

¹E ca vei ira sa nakita me ra caka cala, ka bukia na ka ca e na nodra i mocemoce! ka ni sa kida na mataka era sa qai cakava, ni sa rawata na ligadra.

²A ra kocova na veiwere, ka kovea; kei na veivale, ka taura: a ra sa vakacacana na tamata kei na nona mataqali, io, na tamata kei na ka e taukena.

³O koya oqo sa kaya kina ko Jiova; Raica, au sa bukia na kedra ca na mataqali oqo, dou na sega ni kauta rawa maikina na domomudou; dou na sega talega ni lako voli vakaviavialevu: ni sa gauna ca oqo.

⁴E na siga ko ya ena taurivaki na kemudoui bole, ka lelevaki *kemudou* e na lele vakaloloma, *ka* vaka, Eda sa vakacacani vakaidina: a nodra i votavota na kai noqu sa volitaka ko koya: sa kauta tani vei au ko koya! sa vota kina ko koya na noda veiwere vua na dauvuki.

⁵O koya oqo ena sega kina *ni vo* vei iko e dua me viri dali e na vakawiri madigi e nai soqosoqo i Jiova.

⁶Dou kakua ni ia na parofisai; me ra ia ga na parofisai ko ira era sega ni parofisaitaka na ka vakaoqo: Sa sega ni mudu na veivakamaduataki.

⁷Dou sa kaya li na mataqali i Jekope! Sa vakalekalekataki beka na Yalo i Jiova? Sa vakaoqo beka na nona cakacaka? Sa sega beka ni yaga na noqu vosa vei koya sa lako vakadodonu?

⁸Ia oqo era sa tu cake ko ira na noqu tamata me vaka na meca: ai tutuvi kei nai sulu dou sa kauta tani maivei ira era lako vinaka voli mai, *io*, vei ira era cata nai valu.

⁹Dou a vakasevi ira tani na watidra na noqu tamata mai na nodra veivale; dou a kauta tani na noqu ka vakaiukuuku maivei ira na luvedra, me sega tale vei ira ka tawa mudu.

¹⁰Dou cavu tu, ka lako tani; ni sa sega ni nomudou i vakavakacegu oqo: ni sa vakadukadukalitaki, ena vakarusai *kemudou*, *io*, e na veivakarusai rarawa.

¹¹Ke sa dua na tamata, sa lako voli e na yalo daulasu, me na vosa lasu *ka kaya*, Au na parofisaitaka vei iko na waini kei na yaqona kaukauwa; sai koya ga me sa nodra parofita na tamata oqo.

¹²Au na vakasoqoni kemudou vakaidina kece sara ga, na Jekope; au na soqoni ira dina vata na kena vo ni Isireli; au na vakatikori ira vata me vaka na sipi ni Posira, me vaka na qele ni sipi e loma ni vanua veico: era na ue vakalevu e na vuku ni tamata.

¹³Sa liutaki ira cake ko koya sa daubasubasuka: era na basuka yani, ka lako yani ki na matamata-ni-koro, ka curu yani kina: ia ena liutaki ira ko koya na nodra tui, io, ko Jiova ena nodra i liuliu.

Maika 3

A nodra i valavala vakasausa na turaga, 1-4, kei na nodra dauvosa lasu na parofita, 5-8, kei na nodra tiko vakacegu kecega, 9-12.

¹Ia ka'u a kaya, Dou vakarorogo mada, koi kemudou na turaga i Jekope, kei kemudou na mataveilewai ni mataqali i Isireli; Sa sega beka ni kilikili kei kemudou mo dou kila na lewa dodonu?

²Oi kemudou sa cata na ka vinaka ka vinakata na ka ca; ka vicia tani vei ira na kulidra, kei na lewedra mai na suidra;

³io, era sa kania na lewedra na noqu tamata, ka vicia tani vei ira na kulidra; kei na suidra era sa musulaka, ka tatalaka, me vaka na lewe ni kuro, ka vaka na lewe ni manumanu e na loma ni kuro levu.

⁴Era na qai tagi vei Jiova, ia ena sega ni rogoci ira ko koya: io, ena tabonaka na matana maivei ira e na gauna ko ya, ni sa ca na nodra i valavala.

⁵Sa kaya vakaoqo ko Jiova e na vukudra na parofita era vakacalai ira na noqu tamata, ka ra katia e na batidra, ka kacivaka, Na vakacegu; ia ko koya sa sega ni solia *na kakana* ki na gusudra, era sa vakarau me ra vala kaya.

⁶O koya oqo ena yacovi kemudou kina na bogi ka na sega na raivotu; ia ena butobuto vei kemudou ka na sega ni ia na caka mana vakailasu; io, ena dromu na mata-ni-siga vei ira na parofita, ena siga butobuto ga vei ira.

⁷Era na qai madua na rairai, ka taqaya na daucaka-mana vakailasu: io, era na tabonaka na tebenigusudra kecega: ni sa sega na ka e tukuna mai ko koya na Kalou.

⁸Ia e dina ni'u sa sinai e na kaukauwa maivei koya na Yalo i Jiova, e na lewa dodonu talega, kei na yalodei, me'u tukuna rawa vei ira na Jekope na nodra talaidredre, vei ira talega na Isireli na nodra i valavala ca.

⁹Dou rogoca mada na ka oqo, oi kemudou na turaga ni mataqali i Jekope, kei kemudou na mataveilewai ni mataqali i Isireli, koi kemudou sa cata na lewa dodonu, ka kauta vakatani na ka dodonu kecega;

¹⁰era sa tarai Saioni e na dra, kei Jerusalemi e na caka cala;

¹¹o ira na nodra turaga era sa ia na veilewai me ra vakaisolisoli kina, kei ira na nodra bete era sa ia nai vakavuvuli me ra vakaivoli kina, kei ira na nodra parofita era sa ia na caka mana vakailasu me ra vakailavo kina: ia era na vakararavi ga vei Jiova, ka kaya, Sa sega li ni tiko vata kei keda ko Jiova? ena sega ni yacovi keda e dua na ca.

¹²O koya oqo ena cukiti kina ko Saioni me vaka na were e na vukumudou, ia ko Jerusalemi ena yaco me bukebuke walega, kei na ulu-ni-vanua ni vale tabu ena vaka na veitikina cecere ni veikau.

Maika 4

A matanitu vinaka ni Mesaia, 1-13.

¹Ia ena yaco e na gauna maimuri, ena vakataudeitaki na ulu-ni-vanua ni vale i Jiova me sivia na veiulu-ni-vanua, ena vueti me cecere ka lolovira na veiulu-ni-koro; a ra na drodro kina na veimataqali.

²A ra na lako kina na veimatanitu e vuqa, ka kaya, Me da mai lako cake ki na ulu-ni-vanua i Jiova, io ki na vale ni Kalou i Jekope; ena vakavulica vei keda ko koya na nonai valavala, ia eda na muria na nona sala: ni na rogo yani mai Saioni na vunau, kei na vosa i Jiova mai Jerusalemi.

³Ia ena ia na veilewai e na vukudra na veimataqali e vuqa, kei na veivunauci e na vuku ni veimatanitu kaukauwa e tu vakayawa; ka ra na tukitukia na nodra i seleiwau mei bati ni siviyara, kei na nodra moto mei sele ni samaki: ena sega ni lavei seleiwau e dua na matanitu ki na matanitu tani, a ra na sega tale ni vulica nai valu.

⁴A ra na dui tiko ga na tamata yadua e na ruku ni nona vaini, kei na ruku ni nona lolo; ka sega e dua me na vakarerei ira: ni sa kaya na gusu i Jiova ni lewe vuqa.

⁵Io, ko ira kece na veimataqali era na dui muria na yaca ni nodra kalou, ia koi keda, eda na muria ga na yaca i Jiova na noda Kalou ka sega ni mudu ka sega ni mudu.

⁶E na siga ko ya, sa kaya ko Jiova, au na vakasoqoni ira era sa lokiloki, kei ira era sa vakasavi tani, kei ira ka'u a vakararawataka;

⁷ia ka'u na cakavi ira era sa lokiloki me kena vo, kei ira era sa vakasavi tani vakayawa me matanitu kaukauwa: ia ena lewai ira tikoga ko Jiova e na ulu-ni-vanua ko Saioni, mai na gauna oqo, io, ka sega ni mudu.

⁸Ia ko iko, na nodra vale-cecere na qele ni sipi, na nona koro ni valu na goneyalewa ni Saioni, ena yaco kina vei iko, io, na lewa eliu, ena yaco tale na matanitu ni goneyalewa ni Jerusalemi.

⁹A cava tale ko sa tagi vakadomoilevu kina? sa sega li na nomu tui? ko ira na nomu daubose era sa yali beka? ka ni sa tauvi iko na rarawa me vaka na yalewa sa taratara?

¹⁰Mo yaluma mada, mo vakasucu, ko iko na goneyalewa ni Saioni, me vaka na yalewa sa taratara: ni ko na qai lako tani e na koro, ia ko na la'ki tiko mai vanua, io, ko na yaco sara ki Papiloni; ia ko na vakabulai kina; io, ena vakabulai iko talega maikea ko Jiova, mai na ligadra na nomu meca.

¹¹Ia oqo era sa soqoni vakaivalu vei iko ko ira na veimatanitu e vuqa, era kaya, Me vakacacani ko koya; me raici Saioni mada na matada.

¹²Ia ko ira, era sa sega ni kila na ka sa nanuma kina ko Jiova, ka sega talega ni vakasamataka na nona lewa: ni na kumuni ira mai ko koya me vaka nai vau sila ki na rara ni sila.

¹³Mo tu cake ka butuka, o iko na goneyalewa ni Saioni: ia na nomu i leu ka'u na cakava me aironi, kei na nomu ququ ka'u na cakava me parasa: ia ko na

butuqaqia na veimataqali e vuqa: ia ka'u na vakacabora vei Jiova na nodra i toki ni valu, kei na nodra i yau vua na Turaga kei vuravura tauoko.

Maika 5

Sa sucu na Mesaia, ka sa tukuni na nona matanitu, 1-15.

¹Dou soqoni vakamataivalu mada, ko iko na goneyalewa vakamataivalu! sa buku na druadrua ni noda koro! era sa yavita kina na baluna na turaga ni lewa ni Isireli e nai titoko.

²Ia ko iko, Pecileema Efiraca, ko sa lailai dina vei ira na lewe udolu e Juta, *ia* maivei iko ena lako mai vei au ko koya ena lewai ira na Isireli; na nona lako mai sa ka mailiu sara, mai na gauna makawa dina.

³Ia ena soli ira yani ko koya, me yaco mada na gauna me vakasucu kina ko koya sa taratara: ia ko ira na kena vo ni tacina ena qai lesu kivei ira na Isireli.

⁴Ia ena tu ko koya, ka vakani *ira* e na kaukauwa i Jiova, e na yaca vakaturaga i Jiova na nona Kalou; ka ra na tikotiko ga; ni na qai levu ko koya ka yaco ki nai yalayala kei vuravura.

⁵O koya talega oqo ena vu ni sautu. Ia ni sa mai curuma na noda vanua na kai Asiria, ka butuka na noda veivale vakaturaga, eda na qai vakatura cake me veivala kaya e lewe vitu nai vakatawa, io, e lewe walu na tamata turaga.

⁶Ka ra na vakacacana na vanua ko Asiria e nai seleiwau, io, na vanua i Nimiroti e na kenai yalayala: ena qai vakabulai *keda* ko koya mai vei ira na kai Asiria, ni ra sa mai curuma na noda vanua, ni ra sa mai butuka talega na nodai yalayala.

⁷Ia na kena vo vei ira na Jekope era na tiko e na kedra maliwa na veimataqali e vuqa me vaka na tegu maivei Jiova, me vaka na uca ka tau ki na co, ka sa sega ni vakarorogo vua na tamata, se waraki ira na luve ni tamata.

⁸Ia na kena vo vei ira na Jekope era na tiko e na kedra maliwa na veimatanitu, e na kedra maliwa na veimataqali e vuqa, me vaka na laioni e na kedra maliwa na manumanu ni veikau, me vaka na luve ni laioni e na

loma ni qele ni sipi: o koya ke sa lako yani kina, sa na butuka sobu, ka basuraka, ka sega e dua me na vakabula.

⁹Ena dulaki na ligamu vei ira na nomu meca, ia ko ira kece era cati iko era na muduki laivi.

¹⁰Ia ena yaco e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova, au na muduka tani na nomu ose; ka vakarusa na nomu qiqi-ni-valu:

¹¹au na muduka laivi na veikoro e na nomu vanua, ka talaraka sobu kecega na nomu veikoro ni valu:

¹²au na vakaotia tani talega na veinocati mai na ligamu: ia ena sega tale vei iko ko ira era parofisai vakailasu:

¹³au na muduka tani talega vei iko na nomu matakau ceuceu, kei na nomu matakau e vakaduri tu; ia ko na sega ni sorova tale na cakacaka ni ligamu:

¹⁴au na cavuta tani talega na nomu matakau i Aseteroci: ka vakarusa na nomu veikoro.

¹⁵Ia ka'u na ia e na cudru kei na lesa na veisausaumi ki na veimatanitu, sa sega ni vakarorogo.

Maika 6

A Kalou, ni sa lewai ira na Juta ni ra cala, sa tukuna vei ira na cakacaka sa vinaka vua, 1-8. Sa vunauci ira e na vuku ni nodra i valavala sa sega ni dodonu, 9-12, kei na nodra dauqarava na kalou lasu, 13-16.

¹Dou rogoca mada na ka sa kaya ko Jiova, Tu cake mada, mo ia na veilewai e matadra na veiulu-ni-vanua, me ra rogoca talega na domomu na veiulu-ni-koro.

²Dou rogoca, na veiulu-ni-vanua, na ka e veiletitaka ko Jiova, oi kemudou talega, na yavu kaukauwa kei vuravura: ni sa dua na ka e veiletitaka ko Jiova kei ira na nona tamata, io, ena ia na veilewai ko koya kei ira na Isireli.

³A cava ka'u sa cakava vei iko na noqu tamata? ia a cava ka'u sa vakaocataki iko kina? tukuni au mai.

⁴Ni'u a kauti iko cake mai na vanua ko Ijipita, ka'u a vakabulai iko mai na vale ni bobula; ka talai iratou ko Mosese, *kei* Eroni, *kei* Miriama, me liutaki iko.

⁵Kemudou na noqu tamata, dou vakananuma mada na ka sa kerea ko Pelaki na tui Moapi, *kei* na ka sa kaya vua ko Pelami na luve i Piori; *kei na ka* mai Sitimi ka yaco sara ki Kilikali; mo dou kila kina nai valavala dodonu i Jiova.

⁶Ai *soro* cava me'u toro rawa kina vei Jiova? *ka* cuva kina e na matai koya na Kalou cecere? me'u torovi koya *kei* nai *soro* kama, e na luve ni pulumokau eso e yabaki yadua?

⁷Ena vinakata beka ko Jiova me vakaudolu na sipi tagane, se me vakaoba na uciwai waiwai? me'u vakacabora beka na noqu ulumatuamei *soro* ni noqu talaidredre, na vua ni yagoqu *mei bulubulu* ni valavala ca ni yaloqu?

⁸Sa vakatakila oti vei iko, na tamata, na ka e vinaka: ia ka cava tale sa taroga maivei iko ko Jiova, mo caka dodonu ga, ka mo vinakata na yalololoma, ka mo yalomalumalumu talega ni drau lako vata kaya na nomu Kalou?

⁹Sa kaci ki na koro ko Jiova, ia ko koya sa vuku ena kila na yacamuni; dou nanuma na kuita, *kei* koya sa lesia.

¹⁰Sa tiko li e nona vale na tamata ca, nai yau ni ca, *kei* nai vakarau lasu ko ya ka ka vakasisila?

¹¹Me'u satamata dodonu li ni sa tiko vei au nai vakarau ni bibi sa sega ni dodonu, *kei* na taga vatu lasu?

¹²O ira na tamata vutuniyau era sa vutu ni valavala kaukauwa, ko ira talega na lewena era sa vosa lasu, io, na yamedra talega e gusudra sa dauveivakaisini.

¹³Io koi au, ka'u na yaviti iko vakararawa sara, ka vakalalataki iko e na vuku ni nomu i valavala ca.

¹⁴O iko, ko na kana, ka sega ni mamau; ni na bibi na lomamu; ko na toki, ka sega ni drotaka rawa; ia na ka ko sa drotaka ka'u na solia ki nai seleiwau.

¹⁵Ko na kaburaka *na sila*, ka sega ni tamusuka; ko na butuka na olive, ia ko na sega ni lumuti iko e na kena waiwai; kei na vua ni vaini, ia ko na sega ni gunuva na kena waini.

¹⁶Ni sa dauvakabau na ka sa lesia ko Omirai, kei nai valavala kecega ni mataqali i Eapi, dou sa muria talega na nodra i vakavuvuli; me'u kitaki kemudou kina mo dou lala sara, ka mo dou vakasiusiutaki: ia na kedrai rogorogo ca na noqu tamata ena baleti kemudou.

Maika 7

Ko Maika, ni sa tagicaka na vanua, sa vakararavi vua na Kalou, 1-10. Sa vakacegui e na vosa ni yalayala eso, 11-17. Sa vakacaucautaka na loloma levu ni Kalou, 18-20.

¹Isa koi au! ni'u sa vaka na tamata ni sa kumuni oti na vuata e na vula i katakata, ka vaka na tamata ni sa tomitomiki oti na vua-ni-vaini: sa sega nai soso vua ni vaini me'u kania: se na lolo taumada, ko ya sa gadreva tiko na yaloqu.

²Sa yali sara mai na vanua na tamata yalololoma: ia na tamata yalododonu sa sega ga vei ira na tamata: o ira kece era lawavaka ga na dra; era dui vakasava na wekana ki na lawa.

³Me ra qacoya sara e na ligadra ruarua na nodra caka ca. Sa taroga ko koya sa turaga, kei koya talega na turaga ni lewa, na kedrau i sau; ia ko koya sa turaga levu cake sa tukuna sara na gagadre ca ni yalona: ka ra sa bukia vata vakakina.

⁴O koya sa uasivi sara vei ira e na vinaka sa vaka ga na soni: o koya sa yalododonu sara vei ira sa bai wa-vakavotona: a kedra siga na nomu i vakatawa, io, na siga ni nomu cudruvi, sa toro mai; ena yaco ga oqo na nodra vakidroataki.

⁵Kakua ni dou vakadinata e dua nai tokani, kakua ni vakararavi vua na wekamu dina: mo qarauna ga nai sogo ni gusumu mai vua sa koto e na lomaseremu.

⁶Ni sa qai beci tamana na gonetagane, sa veimecaki koi rau na veitinani yalewa, kei rau na veivugoni yalewa; era sa nona meca na tamata ko ira na nona lewe ni vale.

⁷Ia koi au, ka'u na rai ga vei Jiova; ka'u na waraki koya na Kalou, na noqu i vakabula: ena rogoci au na noqu Kalou.

⁸Kakua ni ko reki, ko iko na noqu meca, ni'u sa ca: ke'u sa bale, ka'u na tu cake tale; ke'u sa tiko e na butobuto, ena noqu rarama ko Jiova.

⁹Na cudru i Jiova ka'u na vosota ga, ni'u sai valavala ca vua, me na ia mada ko koya na veitotaki e na vukuqu, ka cudruvaki au: ena kauti au yani ki na rarama, au na raica na nona cakacaka dodonu.

¹⁰Ena qai kunea ko koya sa noqu meca, ena luvu talega e na madua ko koya ka kaya vei au, Sa evei ko Jiova na nomu Kalou? ena raici koya na mataqu: ena qai buturaki sobu ko koya me vaka na lolobo e na saqata.

¹¹A siga ena viri tale kina na nomu bai, e na siga ko ya ena vakayawataki na kenai loku.

¹²E na siga ko ya ena lako mai vei iko ko ira mai Asiria ka yacovi Ijipita, mai Ijipita talega ka yacova na Uciwai, mai na wasawasa e dua ki na wasawasa tani, mai na ulu-ni-vanua e dua ki na ulu-ni-vanua tani.

¹³Ia na vanua, ena lala sara ga e na vukudra era tiko kina, sa kenai sau ni nodra i valavala.

¹⁴Mo ni vakatawai ira na nomuni tamata e na nomuni titoko, *io*, na qele ni sipi sa nomuni votavota, ka sa tiko duaduaga mai na veikau, e na loma i Kameli: me ra kana voli tale mai Pasani kei Kiliati, me vaka e na gauna eliu.

¹⁵Me vaka e na gauna dou a lako mai kina mai na vanua ko Ijipita, ka'u na vakatakila vei ira na ka e veivakurabuitaki.

¹⁶Ena raica ko ira na veimatanitu, ka ra na maduataka kece na nodra kaukauwa: era na tabonaka na gusudra e na ligadra, ena didivara mai na daligadra.

¹⁷Era na dramica na kuvu-ni-soso me vaka na gata, me vaka na ka sa qasi voli e na vanua era na lako ninini mai na nodra qara vuni: era na rerevaki Jiova na noda Kalou, io, era na rere talega e na vukumudou.

¹⁸O cei na Kalou me tautauvata kei kemuni, ka bokoca na caka cala, ka sa buluta na nodra talaidredre na kena vo ni nonai votavota? ka sa sega ni cudru tiko me sega ni mudu, ni sa vinakata ko koya me yalololoma.

¹⁹Ena mai lomani keda tale ko koya; ena butuka sobu na noda caka cala; io, ko ni na biuta ki na wasa titobu na nodra i valavala ca kecega.

²⁰O na vakayacora na ka dina vei Jekope, kei na yalololoma vei Eparaama, na ka ko a bubului kina vei ira na neimami qase mai na gauna eliu.

Neumi

Neumi 1

**Sa kaukauwa vakaturaga sara na Kalou me sa vakabulai ira rawa na nona tamata,
ka me cudruvi ira talega na nona meca.**

¹Na vosa ni parofisai bibi ka baleti Ninive. Oqo nai vola ni raivotu i Neumi na kai Elikosi.

²Sa Kalou vuvu ko Jiova, a sa ia na veisausaumi; sa ia na veisausaumi ko Jiova, ka sa ka levu na nona cudru; ena ia na veisausaumi ko Jiova vei ira sa cati koya, io, sa binia ko koya na cudru me tau vei ira na nona meca.

³Sa daubera ni cudru ko Jiova, ka sa levu na nona kaukauwa, ia ena sega sara ni vakadonui *ira na tamata ca*: sa dua na sala i Jiova e na covulaca kei na cava, ia sa kena kuvu-ni-soso ni yavana na o.

⁴Sa vunauca na wasawasa, ka sa di mai, ia na uciwai kecega sa vakadiva talega: sa malai ko Pasani, kei Kameli, ia na se ni kau mai Lepanoni sa malai.

⁵Na veiulu-ni-vanua sa sautaninini e na vukuna, na veiulu-ni-koro talega sa waicala, sa tavuki talega na vanua e matana, io ko vuravura, kei ira kecega era tiko kina.

⁶Ko cei me tiko rawa e na mata ni nona cudru? ia ko cei me vosota rawa ni sa waqawaqa na nona cudru? a nona cudru sa sovaraki yani me vaka na bukawaqa, ia na uluvatu sa talaraka sobu ko koya.

⁷Sa yalovinaka ko Jiova, sai vakaruru kaukauwa e na siga ni rarawa: ka sa kilai ira era vakararavi vua.

⁸Ia e na dobui levu ena vakaotia sara yani na kenai tikotiko, ia ena muri ira na nona meca na butobuto.

⁹A vere cava dou sa bukia kei Jiova? ena vakayacora sara ko koya na kenai vakataotioti, ena sega ni tubu vakarua na ka rarawa.

¹⁰Ia ke ra coko veidre me vaka na soni, ka mateni sara e na waini, era na vakayavuni ga me vaka na vu-ni-sila e mamaca sara.

¹¹Sa lako maivei iko ko koya sa nanuma tiko na ca vei Jiova, e dua sa vakavuvulitaka na ca.

¹²Sa vosa vakaoqo ko Jiova; Ke ra kaukauwa sara, ka lewe vuqa, era na tamusuki sobu ga, ka na lako tani yani ko koya. E dina ka'u a vakararawataki iko, ia ka'u na sega ni vakararawataki iko tale.

¹³Ni'u na qai musuka tani vei iko na nonai vua, ka cavuka na kemui vesu.

¹⁴Sa vakarota e na vukumu ko Jiova, me kakua sara ni tubu tale e dua na nomu kawa: ka'u na muduka tani mai na nomu bure kalou na matakau ceuceu kei na matakau e vakawaicalataki; ka'u na cakava na nomu i bulubulu; ni ko sa velavela.

¹⁵Raica e na ulu-ni-vanua na yava i koya sa kauta mai nai rogorogo vinaka, sa vakarogoya voli na sautu! Ko iko Juta, mo ia na nomu so levu tabu, vakayacora na nomu bubului: ni na sega tale ni lako voli yani vei iko na tamata ca; sa muduki laivi sara ko koya.

Neumi 2

Ai valu ni Kalou e rerevaki ka daugumatua vei Ninive.

¹Sa lako cake mai kivei iko ko koya na dauveivakarusai: vakatawa na koro vakabai, yadrava na sala, vauca matua na tolomu, vakaukauwataki iko mo kaukauwa sara.

²Ni sa vakasuka mai ko Jiova na nodra lagilagi na Jekope, me vaka na nodra lagilagi na Isireli: ni ra a vakacacani ira ko ira na dauvakacaca, ka ra sa vakarusa na taba ni nodra vaini.

³Sa vakadamudamutaki nai sasabai ni nona tamata qaqa, era sa vakaisulu e nai sulu kulakula ko ira na tamata i valu; sa vakaiyaragi e nai sele-takelo makumakualiliva e na qiqi-ni-valu e na siga sa vakarau kina ko koya, ia na moto ena kabeい vakaidina.

⁴Sa lako vakaivalu tu na qiqi-ni-valu e na gaunisala, sa veiciciyaki e na salatu: sa ra na rairai vaka na cina, sa vaka na liva na kedra cici.

⁵Sa nanumi ira mai ko koya na nona qaqqa: era sa toqi tu e na nodra lako: sa ra kusarawa yani ki na bai ni koro, a sa vakarautaki mai na suva.

⁶Sa basuki mai nai sogo ni uciwai, ia na vale levu sa luvu laivi yani.

⁷Sa vakabobulataki ko Usapi, sa kau cake yani, ia na nona vada sa ra liutaki koya ka tagi lako me vaka na ruve, ka tavia tiko na lomaseredra.

⁸Ia ko Ninive sa vaka na drano wai mai na gauna eliu sara; ia era dro ga. Dou tu mada! Dou tu mada! *era na kaci*; ka na sega e rai ki muri.

⁹Dou tokitaka na siliva, tokitaka na koula: ni sa sega ni oti rawa nai yau e bini tu, sa levu sara nai yaya domoni kecega.

¹⁰Sa lala, sa lala didi, sa lala didi sara: ia na yalodra sa waicala, ka sa dui veiyaviti na durudra, sa yaluma kece sara talega na tolodra, ia sa ceacea sara na matadra kecega.

¹¹Sa evei na nodra i tikotiko na laioni, kei na nodra i kanakana na lufe ni laioni, na yasana ka lako voli kina na laioni, na laioni yalewa, kei na lufe ni laioni, ka sa sega e dua me vakarerea?

¹²Na laioni, ka daudresulaka na kedra na luvena, ka cova na kedra na nona laioni yalewa, ka vakasinaita na nodra qara e na ka sa dresulaka, kei na nodra i kotokoto e na ka e cova.

¹³Raica, koi au na nomu meca, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ia ka'u na vakama na nona qiqi-ni-valu me kubou; ia ena kani ira na nomu lufe ni laioni, nai seleiwau: ka'u na muduka tani talega mai vanua na ka ko sa dresulaka, ena sega talega ni rogoci tale na domodra na nomu i talaki.

Neumi 3

Sa rusa vakaca sara ko Ninive.

¹Ena ca na koro dauvakadave dra! na koro ka sinai sara e na veivakaisini, kei nai valavala vakasausa; sa sega ni mudu na daukovekove;

²a rorogo ni kuita, kei na vadugu ni yava ni qiqi-ni-valu, kei na ose e butubutu, kei na qiqi-ni-valu e ladelade tiko;

³na tamata e vodo ose tiko, kei nai seleiwau e makualiliva, kei na moto e veitibiyaki, kei na kedra lewe vuqa era vuetaiki; ka dua nai binibini era moku mate; ia sa sega ni wili rawa na mate; era tarabe tu e na yagodra:

⁴ni sa ka levu na nona dautagane na yalewa matavinaka sa dautagane, na marama daucaka-mana lasu, ka dauvolitaka na veimatanitu e na nona dautagane, kei na veimataqali e na nona caka mana lasu.

⁵Raica, koi au ka'u sa nomu meca, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa; ia ka'u na cega cake na nomu i sulu ki matamu, ka vakaraitaka na nomu luvawale ki na veivanua, kei na nomu veivakamaduataki ki na veimatanitu.

⁶Ia ka'u na viritaka vei iko na ka vakasisila, ka cakava mo vakasisilataki, ka vakasesevotuni iko.

⁷Ia ko ira kece era raici iko era na drotaki iko, ka kaya, Sa rusa ko Ninive: ko cei me na tagicaki iko? me'u qarai ira maivei era na mai vakacegui iko?

⁸Sa vinaka li ko iko ka ca ko Noamoni, o koya ka koto e na maliwa ni veiuciwai, a wai ga ka volita, a nonai keli na uciwai, ka sa kena bai na wai?

⁹Ko Iciopea, kei Ijipita sa nona kaukauwa, ka sega ni wili rawa; ko Futi kei na kai Lupime era nomu i to.

¹⁰Ia sa vakabobulataki ga ko koya, sa lako tani vakabobula; a luvena lalai talega sa ra botobotolaki e na mua ni sala ni koro kecega: ia na nona tamata rogo sa ra vakawiri madigi kina, kei ira kece na nona tamata turaga sa ra vesuki e na sinucodo.

¹¹O iko talega ko na mateni, ko na vunitaki; ko iko talega ko na qara e dua nai drodro mai na meca.

¹²A nomu koro ni valu kecega ena vaka na vu ni lolo sa vuavuai taumada: ke sa kurei, sa na lutu sara ki gusu i koya sa viakania.

¹³Raica, ko ira na nomu tamata e na nomu vanua sa ra yalewa ga, ena dolavi sara na matamata-ni-koro ni nomu vanua vei ira na nomu meca; ena kania na nomu bai na bukawaqa.

¹⁴Mo la'ki takiva na memu wai, me ganita ni sa buku na druadrua ni koro; vakaukauwataka na nomu bai ni valu: lako ki na tete, ka butuka na qele dredadregata, gumatuataka na lovo ni vatu-buli.

¹⁵Ia na bukawaqa maikea ena kati iko ena muduki iko tani nai seleiwau, ena kani iko sara me vaka na vodore dramidrami: dou lewe vuqa mai me vaka na vodore dramidrami, dou lewe vuqa mai me vaka na vodore.

¹⁶O sa vakalewevuqataki ira na nomu dauveivoli me ra lewe vuqa cake ka lailai na kalokalo ni lomalagi: na vodore dramidrami sa kabuacara mai, sa ra kaboasese tale.

¹⁷A nomu turaga era sa vaka na vodore, kei ira na nomu kapiteni era sa vaka na qele ni vodore lelevu, e tiko e na bai bula e na siga liliwa: ni sa cadra mai na mata-ni-siga sa qai dro, ka sa sega ni kilai na yasana sa tiko kina.

¹⁸Sa ra moce na nomu i vakatawa, na tui Asiria: sa ra koto sobu na nomu tamata qaqa: sa ra dui vakasevi ko ira na nomu tamata ki na veiulu-ni-vanua, ka sa sega e dua me vakasoqoni tale rawa.

¹⁹Sa sega ni malumu rawa na nomu ramusu; sa ka rarawa na nomu vue: o ira kece era rogoca na kemui rogorogo era na cobo e na vukumu: ni ko cei li ka sega ni yaco tiko kina na nomu ca?

Apakuki

Apakuki 1

Sa tagicaka na nodra i valavala ca na kai Juta ko Apakuki, 1-4. Sa vakaraitaki vua na nodra cudruvi vei ira na kai Kalatia, 5-11. Sa rarawa na lomana ni sa ka levu na nodra cudruvi, 12-17.

¹Na vosa ni parofisai bibi sa raica ko Apakuki na parofita.

²A cava na kena dede, kemuni Jiova, me'u sa tagi, ka kemuni sa sega ni rogoča? au sa tagi vei kemuni e na vuku ni valavala kaukauwa, ia ko ni sa sega ni ia na veivakabulai?

³A cava ko ni sa vakatakilā kina vei au na ca, ka vakaraitaka talega vei au na ka rarawa? ia na veikove kei na veivakacacani sa tu ga e mataqu, a sa ia tiko na veileti, ka sa tubu mai na veivala.

⁴O koya oqo sa malumalumu kina na vunau, ka sa sega sara ni vakayacori rawa na lewa dodonu: ia na tamata ca sa lawakicataki koya sa yalododonu; ka sa yaco kina na lewa vakatani.

⁵Dou rai yani vei ira na veimatanitu, ka vakasamataka, ka mo dou kidacula vakalevu sara: ni'u na kitaka e dua na cakacaka e na nomudou gauna, dou na sega ni vakadinata, kevaka ena tukuni *vei kemudou*.

⁶Ia raica, ka'u na vakauqeti ira na kai Kalitia, na matanitu yaloca ko ya ka yaloriri, era lakova tiko na veivanua e vuravura, me ra kovea nai tikotiko sa sega ni nodra.

⁷Era matanitu vakadomobula ka rerevaki; sa tubu mai vei ira ga na nodra lewa kei na nodra ka vakaturaga.

⁸Sa totolo na nodra ose ka bera na lepate; ka gu ni daukata vakalevu cake e na wolifa ni bogi: sa kabuacara na nodra i valu e vodo ose, io, era na lako vakayawa mai ko ira na nodra i valu era vodo ose; era sa vuka me vaka na ikeli sa kusakusa yani me kana.

⁹Era sa lako ga mai me ra ia kece na veivakacacani; sa taudonu mai na matadra me vaka na cagi mai na tu-i-cake, a ra sa vakasoqona na bobula me vaka na nuku.

¹⁰A ra sa vakalialai ira na tui, ia na turaga sa nodra ka ni veivakasewasewani: a koro ni valu kecega era sa dredrevaka; ni ra sa viri qele, ka kabata.

¹¹Sa yalolevu kina ko koya, ka sa lako voli, ka na cala, *ka kaya*, sa nona kaukauwa mai vua na nona kalou.

¹²Koi kemuni Jiova, na noqu Kalou na noqu *Kalou Yalosavasava* ko ni sa bula mailiu sara se segai? keimami na sega ni mate; kemuni Jiova, ko sa lesi ira me ia na veicudruvi; ia koi kemuni na Uluvatu, ko ni sa tauyavutaki ira me ia na veivunauci.

¹³Sa savasava na matamuni ka sa dredre kina mo ni vakaraica na ca, ia ko ni sa sega ni vosota mo ni raica na ka e ca: sa vakaevei li ni kemuni sa mai raici ira kina na dauvakacaca, ka tiko lo ni sa tilomi koya sa yalododonu ko koya na tamata ca?

¹⁴ka sa kitaki ira na tamata me ra vaka na ika ni waitui, ka vaka na ka e qasi voli, sa sega e dua na nodra turaga?

¹⁵Sa siwati ira kece sara ga ki cake e na nona siwa, ka vakalawataki ira e na nona lawa, *io*, sa vakasoqona e na nona lawa ni yavi: o koya oqo sa marau kina ko koya ka sa reki.

¹⁶O koya oqo sa soro kina ko koya ki na nona lawa, ka vakama nai madrali boi vinaka ki na nona lawa ni yavi; ni sa ka oqo sa uro kina na nonai votavota, ka vinaka na kena kakana.

¹⁷Sa ka oqo li ena dausova kina na lewe ni nona lawa, ka sa vakamatei ira tikoga na lewe ni veivanua, ka sega ni lomani ira?

Apakuki 2

Ko Apakuki, ni sa waraka tiko na vosa ni Kalou, sa vakavulici me waraka na kena vakayacori e na yalo e vakabauta, 1-4. Ena cudruvi na kai Kalitia e na vuku ni nodra daukocova na veivanua, 5-8, kei na nodra domo-ni-koco, 9-11, kei na nodra

i valavala kaukauwa, 12-14, kei na kena sega ni mudu nai valu, 15-17, kei na nodra dauqarava na kalou lasu, 18-20.

¹E na noqu i tutu i vakatawa ka'u na tu ga, ia ka'u na tiko ga e na dela ni bai kaukauwa, ia ka'u na vakatawa tiko me'u raica na ka ena kaya mai vei au ko koya, kei na ka me'u kaya yani ni'u sa vunauci.

²A sa kaya vei au ko Jiova, Mo vola na raivotu, me macala e na papa ni volavola, me wili drodro sara ko koya sa wilika.

³Ni na dede mada na raivotu me qai yaco na gauna sa loku, ia ni sa yaco nai otioti ni gauna, ena qai vosa, ena sega ni lasu: kevaka ena berabera, mo waraka ga; ena yaco vakaidina ga, ena sega ni berabera sara.

⁴Raica, o koya sa viavialevu sa sega ni dodonu na yalona e lomana: ia ko koya sa yalododonu ena bula e na nona vakabauta.

⁵Ia na waini talega sa ka ni dauveivakaisini, na tamata viavialevu talega sa sega ni tiko mai vale, sa vakalevutaka ga na nona domo-ni-koco me vaka nai bulubulu, io, sa vakataki mate, sa sega ni mamau rawa; ka sa vakasoqona vata me nona na veimatanitu kecega, ka sa vakasoqona vata me nona kecega na veimataqali:

⁶o ira kece oqo me ra sega beka ni taurivaka e dua na kena vosa vakaibalebale, io, e dua na kenai bole ni veibeci? ka kaya, Ena ca ko koya sa vakalevutaka *na ka* sa sega ni nona! a cava na kena dede? ka bitaki koya e nai vakadinadina!

⁷Ena sega li ni vakasauri na nodra tu cake ko ira era na kati iko, ka yadra mai ko ira era na tauri iko vaku kauwa, ia ko na qai yaco me nodra i toki ni valu?

⁸Ia ko iko, ni ko sa vakacacana na veimatanitu e vuqa, ena vakacacani iko kina ko ira kece na vo ni veimataqali; e na vuku ni kedra dra na tamata, kei nai valavala vakasausa e caka e na vanua, kei na koro, kivei ira kece talega era tiko kina.

⁹Ena ca ko koya sa rawata vakaca nai yau me nodra na nona mataqali, me tauyavutaka ki cake na nona sova, me maroroi kina ko koya mai na kaukauwa ni ca!

¹⁰Ko sa bosea na ka ena madua kina na nomu mataqali, ni ko sa muduka tani na veimataqali e vuqa, ka sai valavala ca me ca kina na yalomu.

¹¹Ni na kaci na vatu mai na lalaga ni vale, ia nai vakadei mai na loma ni kau ni vale ena rogo yani kina.

¹²Ena ca ko koya sa vakatauyavutaka na koro e na dra, ka vakataudeitaka na koro e na caka cala!

¹³Raica, sa sega li ni vu vei Jiova ni lewe vuqa ni ra sa oca na veimataqali me kena na bukawaqa, ka ni ra na veivakaocataki vakataki ira na veimatanitu e na vuku ni ka wale sara?

¹⁴Ni na roboti vuravura na kena kilai na lagilagi i Jiova, me vaka sa ubia na wasa titobu na wai.

¹⁵Ena ca ko koya sa vagunuva na kai nona, io, ko iko ka sovaraka na nomu cudru, ka sa vakamatenitaki ira talega, mo raica kina na nodra luvawale!

¹⁶O sa vakamamautaki e na madua ka segai e na lagilagi; mo gunu talega ko iko me votu mai na nomu sega ni cilivi; ena vagolei sara vei iko na bilo e na liga i matau i Jiova, ia na veivakamaduataki velavela ena tabonaka na nomu lagilagi.

¹⁷Ia nai valavala vakasausa ki Lepanoni ena ubi iko, me vaka na kedra veivakacacani na manumanu sa vakadomobulataki ira, e na vuku ni kedra dra na tamata, kei nai valavala vakasausa e caka ki na vanua, kei na koro, vei ira kece talega era tiko kina.

¹⁸A cava na kena yaga na matakau ceuceu sa ceuta na kena matai; na matakau e vakawaicalataki, kei nai vakavuvuli daulasu, me sa vakararavi li na kena matai e na nona cakacaka, ni sa cakava na matakau galu?

¹⁹Ena ca ko koya ka kaya ki na kau, Mo yadra mai! Ka kaya talega ki na vatu galu, Mo tu cake! Mei vakavuvuli li na ka ko ya? Raica, sa botani e na koula kei na siliva, ia sa sega sara ga e lomana nai cegu.

²⁰Ia ko Jiova sa tiko e na nona vale tabu: me vakadirorogo e matana ko vuravura kecega.

Apakuki 3

A masu i Apakuki, 1-16. Sa dauvakararavi ko koya vua na Kalou, 17-19.

¹A masu i Apakuki na parofita: a sere me vaka na Sikionoce.

²I Jiova, au a rogoca na kemuni rogorogo; ka'u a rere: I Jiova, mo ni vakabulabulataka na nomuni cakacaka e na veimama ni gauna, E na veimama ni gauna mo ni vakatakila mai; Ni kemuni sa ia na cudru, mo ni nanuma na yalololoma.

³Sa lako mai Temani na Kalou, Io ko koya sa Yalosavasava, mai na ulu-ni-vanua ko Perana. Sela. Sa ubia na mata-ni-lomalagi na nona serau, Ia sa sinai ko vuravura e na vakavinavinaka vua.

⁴Ia na nona lagilagi sa vaka na rarama; Ka sa cila mai na ligana: Ia sa tabonaki ga maikea na nona kaukauwa.

⁵Sa liutaki koya na mate dauveiveitauvi, A sa muri koya na qilaiso sa waqa tu.

⁶Sa tu ko koya, ka vakarauti vuravura; Sa vakararai ko koya, ka sa dui vakasevi ira na veimatanitu; A sa duibiubiuti na veiulu-ni-vanua makawa, Ka sa cuva sobu na veiulu-ni-koro ka tu mailiu: Sa tawa mudu na nona cakacaka.

⁷Ka'u a raica na veivale laca i Kusani ni sa rarawa sara mai; Sa yavavala nai sulu ni vanua ko Mitiani.

⁸Ko ni sa yalo ca li, Jiova, ki na uciwai? Ko ni sa cudru li ki na uciwai? Ko ni sa lesava li na waitui, Ko ni a vodoka kina na nomuni ose, na nomuni qiqi-ni-dauveivakabulai?

⁹Sa ucuni sara na nomuni dakai titi, Me vaka na vosa ni bubului vei ira na veimataqali, io na nomuni vosa. Sela. O ni a kasea na vanua me uciwai.

¹⁰Sa raici kemuni na veiulu-ni-vanua, ka sa sautaninini; Sa vuabale mai na dobui; Sa tabalaka na domona na wasa titobu, Sa dodoka ki cake na ligana.

¹¹Na mata-ni-siga kei na vula sa tu vakadua e na nodraui tikotiko, Ni sa cila na nomuni gasau era sa lako, Ni sa serau na nomuni moto makamakalivata.

¹²Ko ni a lako voli yani vakacudrucudru e vuravura; Ni kemuni sa lesa, ko ni a butuqaqia na veimatanitu.

¹³O ni a lako yani me vakabulai ira na nomuni tamata, Me vakabulai ira ko ni a lumuta; O ni a vueta ka sara na ulu ni mataqali sai valavala ca, Ka vakarairaitaka na vuna, io, ki na vu ni domona. Sela.

¹⁴O ni a laubasikataki ira e na nona moto dina na ulu ni nona veikoro qali, Sa ra cici vakacovulaca mai me vakasevi au: Sa nodra ka ni reki me ra kani ira lo era vakararawataki.

¹⁵O ni a lako ga e na loma ni wasawasa, koi kemuni kei na nomuni ose, E nai soqosoqo ni wai levu.

¹⁶Au a rogoa, ka rise na bati ni ketequ; Ni sa rogo mai, sa yavala kina na tebenigusuqu: Sa curu ki na suiqu na vuca, ka'u a sautaninini tu e yavaqu: Ia ka'u na vakacegu ga e na siga ni rarawa, Ni sa lako cake mai ko koya vei ira na lewe ni vanua ena mai kabai ira ko koya.

¹⁷Ia ke sa sega ni seraki na lolo, Ka sega ni vua mai na veivaini, Ke sa yali na vua ni olive, Ka sa sega talega ni tubura na kakana na veiwere; Ke muduki tani mai na bai ni qele ni sipi, Ka sega na pulumokau e na loma ni bai:

¹⁸Ka'u na rekitaki Jiova ga, Ka'u na marautaki koya na Kalou, na noqu i vakabula.

¹⁹Sa vu ni noqu kaukauwa ko Jiova na Turaga, Ena cakava na yavaqu me vaka na nodra na me kila, Ia ena kauti au tale ko koya me'u lako voli e na noqu veitikina cecere. Vua na domo-ni-sere e na Nikinoca.

Sefanaia

Sefanaia 1

Ena cudruvi sara ko ira na Juta ni sa ka levu na nodra i valavala ca, 1-18.

¹A vosa i Jiova ka yaco vei Sefanaia na tagane na luve i Kusi, na luve i Kitalaia ka tagane, na luve i Amaraia ka tagane, na luve i Esekaia ka tagane, e na gauna i Josaia na luve i Emoni, na tui Juta.

²Au na vakarusa laivi sara na ka kecega mai na dela ni vanua, sa kaya ko Jiova.

³Au na vakarusa na tamata kei na manumanu; au na vakarusa na manumanu vuka, kei na ika ni waitui, kei na veika era tarabe kina, kei ira talega na tamata ca; ia ka'u na muduka tani na tamata mai na vanua, sa kaya ko Jiova.

⁴Au na dodoka talega na ligaqu me'u tabaki ira na Juta, kei ira kecega na kai Jerusalemi; ia ka'u na muduka tani mai na yasana oqo na tamata sa vo vei Peali, kei na yacadra na Kimerimi, ko ira vata kei na bete;

⁵kei ira era sa soro e na dela ni veivale ki na kalokalo ni lomalagi; kei ira era sa soro *ka* bubului vei Jiova, *ka* bubului vei Malikami;

⁶kei ira era sa vuki tani vei Jiova; *ka* ra sa sega ni vakasaqarai Jiova, se tarogi koya.

⁷Mo tiko lo e na mata ni Turaga ko Jiova: ni sa voleka mai na siga i Jiova: ni sa vakarautaka ko Jiova e dua me vakamatei, ka sa lesi ira sa sureta ko koya.

⁸Ia ena yaco e na siga ni veivakamatei i Jiova, au na cudruvi ira na turaga kei ira na gone vakaturaga, kei ira kecega era vakaisulu e nai sulu ni kai tani.

⁹E na siga talega ko ya au na cudruvi ira kece era ladeva nai lago ni katuba, ka vakasinaita na veivale ni nodra turaga *e nai yau* ni veivakayanaki kei na veivakaisini.

¹⁰Ia ena yaco e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova, ena rorogo na domo ni tagi mai na matamata-ni-koro ni ika, kei na qoqolou mai na kenai karua *ni yasa ni koro*, kei na veivakacacataki levu mai na veiulu-ni-koro.

¹¹Dou qoqolou, na lewe i Makitesa, ni ra sa vakarusai kece na mataqali dauveivoli; sa ra muduki kece tani na daucola siliva.

¹²Ia ena yaco e na gauna ko ya, ka'u na kauta eso na cina ka qara voli e Jerusalemi, ka cudruvi ira na tamata era *vaka na waini* sa cevata tu e na kena soko, era kaya e lomadra, Ena sega ni cakava na ka vinaka ko Jiova, ena sega talega ni cakava na ka ca.

¹³Ia na nodra i yau ena tauri mei toki ni valu, kei na nodra veivale sa na rusa: ka ra na tara vale, ka ra na sega ni tiko kina; ka ra na tea na veiwere-ni-vaini, ka ra na sega ni gunuva na kena waini.

¹⁴Sa voleka mai na siga i Jiova na siga ka uasivi, sa voleka mai, io sa kusa sara mai; a domo ni siga i Jiova, sa ka rarawa na nona tagi kina na *tamataqaqa*.

¹⁵A siga ni cudru na siga ko ya, na siga ni ca kei na rarawa, a siga ni veivakacacani kei na veivakarusai, a siga butobuto ka loaloa, a siga ni o kei na butobuto levu,

¹⁶a siga ni davui kei na kaila ni valu, ki na veikoro vakabai, kei na veivale ni valu e cecere.

¹⁷Ia ka'u na vakararawataki ira na tamata, a ra na lako voli me vakataki ira na mataboko, ni ra sai valavala ca vei Jiova: ia na kedra dra ena sovaraki me vaka na kuvu-ni-soso, kei na lewedra me vaka na de-ni-manumanu.

¹⁸Io, na nodra siliva kei na nodra koula ena sega ni vakabulai ira rawa e na siga ni cudru i Jiova; ia ena kania na vanua tauoko na bukawaqa ni nona vuvu: ni na vakidacula sara na nona vakaoti ira laivi na lewe ni vanua.

Sefanaia 2

Era sa vakaroti me ra veivutuni, 1-3. Ena cudruvi ko ira na kai Filisitia, 4-7, kei Moapi, kei ira na Amoni, 8-11, kei Iciopea, kei Asiria, 12-15.

¹Dou soqoni kemudou vata, io, dou soqoni vata, na matanitu sa sega ni domoni;

²ni sa bera ni yaco dina na ka sa lesi; ni sa bera ni oti yani na siga me vaka na qa ni sila; ka ni sa bera ni yacovi kemudou na cudru waqawaqa i Jiova, ni sa bera ni yacovi kemudou na siga ni cudru i Jiova.

³Dou vakasaqarai Jiova, oi kemudou kece sa yalomalumalumu e na vanua, oi kemudou sa cakava na nona lewa; dou qara mada na yalododonu, vakasaqara na yalomalumalumu: dou na vuni beka kina e na siga ni cudru i Jiova.

⁴Ia ko Kesa, ena biu laivi; ko Asikiloni talega, ena rusa: ko Asitoti, era na vakasava tani e na siga levu; ena cavuivuvu talega ko Ekironi.

⁵E ca vei ira sa tiko mai baravi, na matanitu vaka Kireci! a vosa i Jiova sa tauci kemudou; I Kenani, na vanua ni kai Filisitia, au na vakarusai iko, me kakua e dua me tiko kina.

⁶Ia na baravi ena yaco me nodra i tikotiko kei na nodra vale ni tiko nai vakatawa, kei na kedra bai na qele ni sipi.

⁷Ia na baravi ena nodra na vo ni mataqali i Juta; era na vakania kina *na sipi*: era na koto sobu e na yakavi e na veivale mai Asikiloni: ni na talevi ira ko Jiova na nodra Kalou, ka vakalesui ira tale mai na nodra veivakabobulataki.

⁸Au a rogoca na nodra veivakalialiai ko ira na Moapi, kei na nodra vosa vakacaca na Amoni, era vakalialiai ira kina na noqu tamata, ka vakalevulevui ira ki na nodra i yalayala.

⁹O koya oqo, *me vaka na dina ninoqu* bula, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou na Isireli, ena yaco dina kina ko Moapi, me tautauvata kei Sotoma; ka na yaco ko ira na Amoni, me ra tautauvata kei Komora; me vanua ni kau karokaroa, kei nai keli masima, io, me vanua lala tu ga, ka tawa mudu: a kena vo ni noqu tamata ena vakacacani ira, io, na kena vo ni noqu matanitu ena taukeni ira.

¹⁰Na ka oqo ena kedra e na vuku ni nodra viavialevu, e na vuku ni nodra ia na veivakalialiai kei na nodra vakalevulevui ira vei ira na mataqali i Jiova ni lewe vuqa.

¹¹Sa na daurerevaki vei ira ko Jiova, ni na vakawaletaki ira kecega na kalou kei vuravura; ka ra na dui cuva vua ko ira na tamata yadua mai na nona yasana, *io*, na lewe ni veiyanuyanu kecega e na veimatanitu.

¹²Oi kemudou talega na kai Iciopea, dou na vakamatei e na noqu i seleiwau.

¹³Ena dodoka talega na ligana, me tauca na mata ni tokalau, ka vakarusai Asiria; ena cakavi Ninive talega me vanua lala, me dausiga me vaka na veikau.

¹⁴Ia na qele ni manumanu ena koto kina, *io* na manumanu kecega ni veivanua: ia na pelikani kei na belo ena mai ro ki na domodomo ni kena duru; e dua na domo ena tagi mai na katuba; ena rusa nai lago ni katuba; *io*, nai botani sitari sa vakarairaitaka mai ko koya.

¹⁵Sai koya oqo na koro daumarau ka dautiko wele, ka kaya e lomana, Sai au ga, ka sega tale e dua; na kena yaco me koro lala, mei davodavo ni manumanu kila! ko ira kece era lako volekata era na vakasiusu, era na kurea na ligadra.

Sefanaia 3

Sa ra vunauci na kai Jerusalemi e na vuku ni nodra i valavala ca, 1-7. Sa vakaroti ko ira na yalododonu me ra waraka na lewa ni Kalou, 8-13, ka rekitaka ni sa vakayacori, 14-20.

¹Ena ca ko koya sa yalobese ka yalodukadukali, na koro ni valavala vakaukauwa!

²Sa sega ni vakarorogo ki na domona, sa bese ni vakavulici; sa sega ni vakararavi vei Jiova; sa sega ni toro vua na nona Kalou.

³Era sa laioni dautagi ko ira na nona turaga; ko ira na nona turaga ni lewa era sa wolifa ni yakavi; ni ra quru sui, era sega ni sigavaka.

⁴O ira na nona parofita era sa yalodauveidokadokai, era sa tamata dauveivakaisini: ko ira na nona bete era sa vakacataka na ka e tabu, era sa kauta vakatani na vunau.

⁵Sa tiko kina ko Jiova na yalododonu; sa sega ni cakava na ka e sega ni dodonu ko koya; e na mataka kecega sa vakarairaitaka na nona lewa dodonu, sa sega ni wele mai ko koya; ia sa sega ni kila na madua ko koya sa sega ni dodonu.

⁶Au sa muduka laivi na veimatanitu: sa vakacacani na nodra veivale ni valu; au a vakalalataka na sala ni nodra koro, me sega e dua e lakova: sa rusa na nodra veikoro, sa sega ga na lewena, sa sega e tiko kina.

⁷Au a kaya, Ko na rerevaki au ga, ko na vakavulici; me kakua kina ni muduki tani na nodra i tikotiko, *me vaka* na ka kece ka'u a lesia me yaco vua: e na mataka ga era souta, era sa cakava kecega na nodra cakacaka me ca.

⁸Ia mo dou waraki au ga, sa kaya ko Jiova, me yaco mada na siga ka'u na tu cake kina me ia na veitokitaki: ni sa noqu lewa me'u vakasoqoni ira na lewe ni veivanua, me'u soqoni ira vata na lewe ni veimatanitu, me'u sovaraka vei ira na noqu cudru, *me oti* kece na noqu cudru katakata: ni na vakayavuni ko vuravura tauoko e na bukawaqa ni noqu vuvu.

⁹Ni'u na qai vukica na nodra *vosa* na veimataqali me vosa savasava, me ra masu kecega ki na yaca i Jiova, ka me ra qaravi koya e na lomavata.

¹⁰Mai na tai kadua ni veiuciwai ni Iciopea, o ira era masuti au, era na kauta mai na noqu i madrali, io ko koya na goneyalewa ni noqu *mataqali* sa vakasevi.

¹¹E na siga ko ya ko na sega ni madua e na vuku ni nomu i valavala kecega, ko a talaidredre kina vei au: ni'u na qai kauti ira tani maivei iko na kai nomu era yalodaumarau vakaqaciqacia; ia ko na sega ni viavialevu tale e na noqu ulu-ni-vanua tabu.

¹²Au na vakavoca ga vei iko e dua na mataqali yalomalumalumu ka dravudravua, ka ra na vakararavi e na yaca i Jiova.

¹³A kedra vo na Isireli era na sega ni cakava nai valavala e sega ni dodonu, se vosataka na ka lasu; ena sega talega ni kune e na gusudra na yame

dauveivakaisini; ni ra na kana ka koto sobu, ka na sega e dua me vakarerei *ira*.

¹⁴Mo sere mada, na goneyalewa ni Saioni; dou kaikaila, na Isireli; mo reki ka marau e na vu ni yalomu, ko iko na goneyalewa ni Jerusalemi.

¹⁵Sa kauta tani ko Jiova na nomu veicudruvi, sa biuti *ira* tani na nomu meca: ko koya na tui Isireli, io ko Jiova, sa tiko e na kemudou maliwa: ko na sega tale ni kunea na ka rarawa.

¹⁶E na siga ko ya ena kainaki ki Jerusalemi, Mo kakua ni rere; ki Saioni talega, Me kakua ni wadamele na ligamu.

¹⁷Ko Jiova na nomu Kalou ka tiko kei iko sa kaukauwa ko koya, ena ia na veivakabulai; ena rekitaki iko ko koya e na marau, ena vakacegu e na nona loloma; ena marautaki iko e na sere.

¹⁸Au na vakasoqoni *ira* mai ko *ira* na kai nomu era tagi e na vuku ni soqoni tabu, ko *ira* sa bitaki e na veivakalialiai e na vuku i *Saioni*.

¹⁹Raica, au na cakacaka vei *ira* kecega e na gauna ko ya era vakararawataki iko; ia ka'u na vakabulai koya sa lokiloki, o *ira* talega sa vakasevi ka'u na soqoni *ira* mai; ia ka'u na cakava me ra vakacaucautaki ka rogo e na veivanua kece era a vakamaduataki kina.

²⁰E na gauna ko ya au na kauti kemudou mai, io, e na gauna ko ya au na vakasoqoni kemudou kina; ni'u na cakava mo dou rogo ka vakacaucautaki vei *ira* na veimataqali kecega e vuravura, ni'u na vakalesui kemudou mai na nomudou veivakabobulataki, sa kaya ko Jiova.

Akeai

Akeai 1

O Akeai, sa vunauci ira na lewe ni vanua ni ra sa gucataka na tara vale tabu, 1-6.
Sa segata me vagumatuataki ira, 7-11. Sa vakaukauwataki ira e na vosa ni
yalayala ni Kalou, 12-15.

¹E nai karua ni yabaki i Taraiase na tui, e nai kaono ni vula, e nai matai ni siga ni vula, sa yaco na vosa i Jiova vei Akeai na parofita me tukuna vei Serupapeli na luve i Sialitieli, na kovana e Juta, vei Josua talega na luve i Jiosataki, na bete levu, ka vaka,

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Ko ira na tamata oqo era kaya, Sa sega ni yaco na gauna, na kena gauna me tara kina na vale i Jiova.

³Ia, sa qai yaco na vosa i Jiova vei Akeai na parofita me kaya,

⁴*Sa kena gauna li* vei kemudou, mo dou tiko e na nomudou veivale e botani, ia na vale oqo sa rusa koto ga?

⁵Ia oqo, sa kaya kina ko Jiova ni lewe vuqa; Dou vakananuma mada ki na nomudou i valavala.

⁶Sa ka levu dou sa kaburaka, ia sa ka lailai dou sa yauta mai; dou sa kana, ka sega ni mamau kina; dou sa gunu, ka sega ni vakacegu kina; dou sa vakaisulu, ka sa sega e dua e katakata kina; ia ko koya sa saumi e na nona cakacaka sa tugana ki na taga sa cicila.

⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Dou vakananuma mada ki na nomudou i valavala.

⁸Dou la'ki cabe cake ki na ulu-ni-vanua, ka kauta mai na kau, ka tara na vale; ia ka'u na rekitaka, ni'u na vakarokorokotaki kina, sa kaya ko Jiova.

⁹Dou a nuitaka na ka levu, ka raica, sa ka lailai ga; ia ni dou sa kauta mai ki vale, ka'u sa uvuca. E na vuku ni cava? sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa. E na vuku ni noqu vale sa rusa koto, ia koi kemudou, dou sa dui cici yadua ki nona vale.

¹⁰O koya oqo sa bureitaka kina na tegu ko lomalagi e cake, ko vuravura talega sa bureitaka na vuana.

¹¹Ia ka'u a kaya me dausiga na vanua, kei na veiulu-ni-vanua, kei na sila, kei na waini vou, kei na waiwai, kei na ka sa vuataka na qele, kei na tamata, kei na manumanu, kei na cakacaka kecega ni liga *ni tamata*.

¹²Ia ko Serupapeli na luve i Sialitieli, kei Josua na luve i Jiosataki, na bete levu, kei na kena vo kece ni tamata, era sa qai muria na vosa i Jiova na nodra Kalou, kei na vosa i Akeai na parofita, me vaka na ka sa talai koya kina ko Jiova na nodra Kalou; ka ra sa rere na tamata e na mata i Jiova.

¹³Sa qai vosa ko Akeai nai talatala i Jiova e na vuku ni ka sa talai koya kina ko Jiova vei ira na tamata, ka kaya, Au sa tiko vata kei kemudou, sa kaya ko Jiova.

¹⁴A sa vakauqeta ko Jiova na yalo i Serupapeli na luve i Sialitieli, na kovana e Juta, kei na yalo i Josua na luve i Jiosataki, na bete levu, kei na yalodra na tamata kecega sa vo; ka ra sa mai cakava na cakacaka e na vale i Jiova ni lewe vuqa, na nodra Kalou,

¹⁵e nai karuasagavulu ka va ni siga, e nai kaono ni vula, e nai karua ni yabaki i Taraiase na tui.

Akeai 2

Sa vagumatuataki ira e na vosa ni yalayala e levu ka talei, me tara na vale tabu, 1-9. Sa tukuna na ka ca ena yacovi ira kevaka era gucataka, 10-19. Sa ia na vosa ni veivakacegui vei Serupapeli, 20-23.

¹E nai kavitu ni *vula*, e nai karuasagavulu ka dua ni *siga* ni vula, sa yaco na vosa i Jiova vei Akeai na parofita me tukuna, ka vaka,

²Mo vosa mada vei Serupapeli na luve i Sialitieli, na kovana e Juta, kei Josua na luve i Jiosataki, na bete levu, kei ira na tamata sa vo tiko, ka kaya,

³O cei vei kemudou sa bula tiko dou a raica na vale oqo e na kena lagilagi eliu? ka sa vakabeka evei na ka dou sa qai raica edaidai? sa sega li ni vaka na ka wale sara e na matamudou?

⁴Ia mo gumatua mada ga Serupapeli, sa kaya ko Jiova; mo gumatua talega, Josua na luve i Jiosataki, na bete levu; mo dou gumatua kece talega, na lewe ni vanua, sa kaya ko Jiova, ia dou ia na cakacaka, ni'u sa tiko vata kei kemudou, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁵Me vaka na noqu vosa ni veiyalayalati kei kemudou, ni dou a lako mai Ijipita, sa tiko ga kei kemudou na Yaloqu: dou kakua ni rere.

⁶Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Sa vakadua tale, sa vo e lailai, ka'u na qai vakayavalataki lomalagi, kei vuravura, kei na waitui, kei na *vanua* mamaca;

⁷ia ka'u na vakayavalataka na veimatanitu kecega, ena qai yaco mai na ka sa domoni e na veimatanitu kecega; ia ka'u na vakasinaita na vale oqo e nai ukuuku, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁸Sa noqu na siliva, ka sa noqu na koula, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁹Ena levu nai ukuuku ni vale oqo ki muri ka lailai nai ukuuku ni vale eliu, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa: ia e na yasana oqo ka'u na ia kina na veivinakati, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁰E nai karuasagavulu ka va ni *siga* e nai kaciwa ni *vula*, e nai karua ni yabaki i Taraiase, sa yaco na vosa i Jiova vei Akeai na parofita me tukuna, ka vaka,

¹¹Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Mo tarogi ira mada na bete *e na vuku ni vunau*, ka kaya,

¹²Ke dua *na tamata* sa kauta na lewe ni manumanu mei *soro* tabu e na tutu ni nonai sulu, a sa tara e na tutu *ni suluna* madrai, se na su, se na waini, se na waiwai, se dua na kakana, sa na tabu kina na ka oqori se segai? A ra sa kaya na bete, E segai.

¹³Sa qai kaya ko Akeai, Ke dua sa sega ni savasava e na vuku ni yago ni mate, me tara e dua na ka oqori, ena sega ni savasava li na ka ko ya? A ra sa kaya na bete, Ena sega ni savasava.

¹⁴Sa baci vosa tale ko Akeai, ka kaya, Sa vakakina ko ira na tamata oqo, ka sa vakakina na matanitu oqo e mataqu, sa kaya ko Jiova; sa vaka talega kina na cakacaka kecega ni ligadra; ia na ka era sa vakacobora maikea sa sega ni savasava.

¹⁵Ia oqo, dou vakananuma mada e na siga oqo ka yacova na gauna sa oti yani ni sa sega na veivatu e veitaqataqai e na vale tabu i Jiova:

¹⁶mai na veigauna ko ya, ni sa lako maie *dua* ki nai binibini *vau sila* e ruasagavulu, ia ka sa qai tini ga: ni sa lako mai ki nai keli-waini me takiva e limasagavulu mai nai keli, sa qai ruasagavulu walega.

¹⁷Au a yaviti kemudou e na cagi todra, kei na bokata, kei na uca-cevata, e na cakacaka kece ni ligamudou; ia dou a sega ga *nilesu* vei au, sa kaya ko Jiova.

¹⁸Dou vakananuma mada e na siga oqo, io nai karuasagavulu ka va ni siga e nai kaciwa ni *vula* ka yacova na gauna sa oti yani; io ki na siga sa tauyavutaki kina na vale tabu i Jiova, dou vakananuma kina.

¹⁹Sa vo li na sila e na lololo? ia na vaini, kei na lolo, kei na pomekaraneti, kei na olive, sa sega sara ni vua mai; Tekivu vata kei na siga oqo ka'u na vakalougatatakikemudou.

²⁰Sa baci yaco tale na vosa i Jiova vei Akeai e nai karuasagavulu ka va nisiga ni vula, ka vaka,

²¹Mo kaya vei Serupapeli, na kovana e Juta, Au na vakayavalata na lomalagi kei vuravura;

²²ia ka'u na vukica nai tikotiko vakaturaga ni veimatanitu, ka vakarusa na kaukauwa ni veimatanitu e na veivanua; ka vukica na qiqi-ni-valu, kei ira era vodo kina: a ra na dui bale sobu na ose kei ira era vodo kina, na tamata yadua e nai seleiwau ni wekana.

²³E na siga ko ya, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, au na kauti iko, Serupapeli na luve i Sialitieli, na noqu tamata, sa kaya ko Jiova, ia ka'u na cakava mo tautauvata kei na mama ni taba: ni sai iko ka'u sa digitaka, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

Sakaraia

Sakaraia 1

Sa vakarota na veivutuni ko Sakaraia, 1-6. A raivotu ni ose, 7-11. Sa masulaki Jerusalemi na agilose, ka sa qai vakacegui e na vosa ni yalayala, 12-17. A raivotu ni kaukamea e va, kei na matai e lewe va, 18-21.

¹E nai kawalu ni vula, e nai karua ni yabaki i Taraiase, sa yaco na vosa i Jiova vei Sakaraia, na luve i Parakaia, na luve i Ito, na parofita, ka vaka,

²Sa cudru vakalevu ko Jiova vei ira na nomudou qase.

³O koya oqo mo kaya kina vei ira, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Dou lesu mai vei au, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, au na qai lesu vei kemudou, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁴Dou kakua ni vakataki ira na nomudou qase, ka kaci kina ko ira na parofita eliu, ka vaka Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Dou lesu mada mai na nomudou i tovo ca, kei na nomudou i valavala ca: ia era a sega ga ni rogoca, se vakarorogo vei au, sa kaya ko Jiova.

⁵A nomudou qase, era tiko evei? kei ira na parofita, era sa bula li ka tawa mudu?

⁶Ia na noqu vosa kei na noqu i lesilesi, ka'u a vunautaka vei ira na noqu i talatala na parofita, sa sega ni vauci ira li na nomudou qase? io, era a lesu mai, ka kaya, Me vaka na ka sa nanuma ko Jiova ni lewe vuqa me cakava vei keimami, me vaka na neimami tovo, kei na neimami valavala, sa caka vakakina vei keimami.

⁷E nai karuasagavulu ka va ni siga e nai katinikadua ni vula, na vula ko Sipati, e nai karua ni yabaki i Taraiase, sa yaco na vosa i Jiova vei Sakaraia, na luve i Parakaia, na luve i Ito, na parofita, ka vaka,

⁸Au a vakaraica e na bogi, ka raica, sa dua na tamata sa vodoka e dua na ose damudamu, a sa tu ko koya e na loma ni veimateli e na buca; ia mai dakuna sa tu eso na ose damudamu, *ka* veivolavolai, ka vulavula.

⁹Au a qai kaya, A cava na ka oqo, noqu turaga? A sa kaya vei au na agilose keirau sa veivosaki kaya, ka vaka, Oi au ka'u na vakaraitaka vei iko se sa cava na ka oqori.

¹⁰A sa kaya na tamata sa tu e na loma ni veimateli, Ko iratou oqo sa tala ko Jiova me veilakoyaki voli e vuravura.

¹¹A ratou sa qai kaya vua na agilose i Jiova ka tu e loma ni veimateli, ka vaka, Keitou a veilakoyaki voli e vuravura, ka raica, sa tiko ga ko vuravura kece, ka sa sautu.

¹²Sa qai kaya na agilose i Jiova, ka vaka, Kemuni Jiova ni lewe vuqa, a cava na kena dede ko ni na sega kina ni yalololoma kina ki Jerusalemi, kei na veikoro vaka-Juta, ko ni sa cudruva tiko ka yabaki vitusagavulu?

¹³A sa vosa ko Jiova vua na agilose keirau sa veivosaki kaya *e* na vosa vinaka, *io*, *e* na vosa ni veivakacegui.

¹⁴A sa kaya vei au na agilose keirau sa veivosaki kaya, Mo kaci mada, ka vaka, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Au sa vuvu vakalevu sara e na vuku i Jerusalemi kei Saioni;

¹⁵ia ka'u sa rarawa dina vei ira na veimatanitu era tiko vakacegu wale: ni'u a rarawa vakalailai ga koi au, ia ko ira era sa vakabibitaka na ca.

¹⁶O koya oqo, sa kaya kina ko Jiova; au sa lesu mai ki Jerusalemi e na yalololoma: a noqu vale ena tara kina, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ia na wa i vakarau ena dre ga yani e Jerusalemi.

¹⁷Mo kaci tale, ka vaka, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Ena tete yani na noqu veikoro e na vuku ni kedra vinaka; ia ena vakacegui Saioni tale ko Jiova, ka digitaki Jerusalemi tale.

¹⁸Au a qai ta cake, ka vakaraica, ka raica, sa va nai leu.

¹⁹Au a qai vaka vua na agilose keirau sa veivosaki tiko kaya, A cava oqori? A sa kaya vei au ko koya, Oqo nai leu sa dui vakasevi kina ko ira na Juta, kei ira na Isireli, kei ira na kai Jerusalemi.

²⁰A sa vakaraitaka vei au ko Jiova e le va na matai.

²¹Au a qai kaya, A cava era sa mai cakava ko iratou oqo? A sa kaya ko koya, Oqo nai leu sa dui vakasevi ira na Juta, ka sa sega kina e dua na tamata me ta cake rawa; ia ko iratou oqo sa lako mai me ratou vakasavi tani, me viritaka sobu na nodratou i leu na veimatanitu, eratou sa laveta cake na *nodratou i* leu ki na vanua ko Juta me ratou vakasava.

Sakaraia 2

A Kalou, ni sa lomani Jerusalemi, sa tala e dua me vakarauta, 1-5. A nodra veivakabulai na kai Saioni, 6-9. Sa yalayala na Kalou me tiko kei ira, 10-13.

¹Au a qai ta cake, me'u vakaraica, ka raica, sa dua na tamata, sa taura e dua na wa i vakarau.

²Au a qai kaya, O sa lako kivei? A sa kaya vei au ko koya, Me'u vakarauti Jerusalemi, me'u kila na kena raraba, kei na kena balavu.

³Ka raica, sa lako yani na agilose keirau sa veivosaki kaya, ka sa dua tale na agilose sa mai tavaki koya,

⁴ka kaya vua, Mo cici, ka vosa vua na cauravou oqori, ka kaya, Ena tawa ko Jerusalemi ka na sivia sara na kena bai, e na vuku ni kena levu ni tamata kei na manumanu ena tiko kina:

⁵ia sa kaya ko Jiova, koi au ka'u na yaco me'u kena bai bukawaqa e vakavolivolita, me'u kenai ukuuku talega kina.

⁶Ie, Ie, koi kemudou, dou dui dro mai na vanua ni tokalau, sa kaya ko Jiova: ka ni ka'u a vakasevi kemudou vaka na cagi vava kei lomalagi sa kaya ko Jiova.

⁷I Saioni, ka tiko kaya na goneyalewa ni Papiloni mo vakabulai iko.

⁸Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Sa liu mai nai ukuuku sa qai talai au emuri ko koya ki na veimatanitu sa vakacacani kemudou: ia ko koya sa tarai kemudou sa tara na loa ni matana.

⁹Io, raica, au na dulaka na ligaqu vei ira, a ra na kau mei toki ni valu vei ira ka nodra bobula: ia dou na kila ni sa talai au mai ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁰Mo sere ka marau, na goneyalewa ni Saioni: raica, koi au, ka lako mai, ia ka'u na tiko e na kemudou maliwa, sa kaya ko Jiova.

¹¹Ia na lewe ni veimatanitu e vuqa ena musuki ira vei Jiova e na siga ko ya, ka yaco me noqu tamata: au na tiko talega e na kemudou maliwa, ia dou na kila ni sai Jiova ni lewe vuqa sa talai au mai vei kemudou.

¹²Ia ko Jiova ena taukeni Juta me sa nonai votavota e na vanua tabu, ka na digitaki Jerusalemi tale.

¹³Dou tiko lo na tamata kecega e na mata i Jiova: ni sa tu cake ko koya mai na nonai tikotiko tabu.

Sakaraia 3

O Josua na bete levu, sa vakaraitaki mai mei vakatakarakara ni cakacaka ni Kalou mai Jerusalemi, me na vakataudeitaki tale, kevaka e talairawarawa, 1-7. O Karisito na Coke sa yalataki mai, 8-10.

¹Ia sa vakatakilai Josua na bete levu vei au, sa wavu tu ko koya e na mata ni agilose i Jiova, ia ko Setani sa wavu tu ki ligana i matau me nona meca.

²A sa kaya vei Setani ko Jiova, Me vunauci iko, Setani, ko Jiova; io, me vunauci iko ko Jiova, o koya sa digitaki Jerusalemi: sa sega beka ni dua na tiki ni buka oqo sa kaliraki mai na bukawaqa?

³Ia ko Josua sa vakaisulu e nai sulu dukadukali, a sa wavu tu e na mata ni agilose.

⁴A sa kaya ko koya vei ira era wavu tu e matana, Dou luvata tani vua nai sulu dukadukali. A sa kaya vua, Raica, au sa vakaseavutaka tani vei iko na nomu caka cala, ia ka'u na vakaisulutaki iko e nai sulu vou.

⁵Au sa qai kaya, Me ra vakaisalataki koya e nai sala vakabete sa savasava. A ra sa vakaisalataki koya e nai sala vakabete sa savasava, ka vakaisulutaki koya e nai sulu. Ia na agilose i Jiova, sa wavu tu mai.

⁶A sa vakadinadina vei Josua na agilose i Jiova, ka vaka,

⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Kevaka ko na muria na noqu sala, ka vakabauta na noqu i lesilesi, ko na qai lewa na noqu vale, ka vakatawa

talega na noqu lomanibai, ia ka'u na solia vei iko na yasana mo lako voli vata kina kei ira era wavu tu oqo.

⁸Mo rogoca mada, Josua na bete levu, o iko, kei ira na nomu i tokani era tiko e matamu; (ni ra sai vakatakarakara ko ira oqo) ni sai au, raica, ka'u na kauti koya mai na noqu tamata na KorinicaKE.

⁹Ka raica, na vatu ka'u a viritaka e na mata i Josua; e na dua ga na vatu ena vitu na mata *na*: raica, oi au ka'u na ceuta na kenai ceuceu, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ia ka'u na kauta tani na caka cala ni vanua ko ya e na dua bauga na siga.

¹⁰E na siga ko ya, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, dou na dui kaciva na kai nomudou, me mai tiko e na ruku ni vaini, kei na ruku ni lolo.

Sakaraia 4

Sa votu mai nai tutu-ni-cina koula, nai vakatakarakara ni soqosoqo lewe ni soro, ni sa vakabulai tale, 1-10. Na olive e rua sa kedrau i vakatakarakara na bete levu kei na turaga levu, 11-14.

¹Ia na agilose keirau sa veivosaki kaya, sa mai vakayadrati au tale, me vaka na tamata sa vakayadrati mai na moce,

²ka kaya vei au, A cava ko sa raica? Au a kaya, Au sa raica e dua nai tutu-ni-cina sa koula tauoko, kei na kena bilo e delana, kei na kena cina e vitu e delana, kei na paipo ni waiwai e vitu ki na cina yadua, e tu e delana:

³ka rua na vu ni olive sa tu voleka, e dua e nai matau ni bilo, ka dua e na kenai mawi.

⁴Ia ka'u a kaya vua na agilose keirau sa veivosaki kaya, A cava na ka oqori, noqu turaga?

⁵A sa kaya na agilose keirau sa veivosaki kaya, Sa sega li ni ko kila se cava na ka oqori? Au a kaya, E segai, noqu turaga.

⁶A sa kaya vei au ko koya, Sa vakaoqo na vosa i Jiova vei Serupapeli, Sa segai e na qaqqa, se na kaukauwa, e na Yaloqu ga, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁷O cei ko iko, na ulu-ni-vanua levu? e na mata i Serupapeli *ko navakalolovirataki* mo buca: ia ena kauta mai ko Koya na vatu sa kenai vakadei e na tutu *ni vale* ni sa kailavaki kina, Me kalougata! me kalougata!

⁸A sa yaco tale mai vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

⁹A liga i Serupapeli sa tauyavutaka na vale oqo; a ligana talega ena vakaotia: ia dou na kila ni sa talai au mai vei kemudou ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁰Ia ko cei me sa beca na siga ni ka lalai? ni ra na reki, ka ra na raica na vatu i vakarau e na liga i Serupapeli io na mata i Jiova vituvitu oqori sa veiciciyaki tu e vuravura taucoko.

¹¹Au a vosa tale, ka kaya vua, A cava na vu ni olive ruarua oqo e nai matau ni tutu-ni-cina kei na kenai mawi?

¹²Au a baci vosa tale, ka kaya vua, A cava na taba ni olive ruarua *oqo* sa drodro maikina na *waiwai* koula ki na paipo ni cina koula ruarua?

¹³A sa kaya tale vei au ko koya, Ko sa sega li ni kila se cava na ka oqo? Au a kaya, Io, au sega ni kila noqu turaga.

¹⁴Sa qai kaya ko koya, Koi rau oqo na lewe rua sa lumuti, erau tu e na mata i koya na Turaga ni vuravura taucoko.

Sakaraia 5

E dua nai vola vivigi e vuka, sai vakatakarakara ni nodra cudruvi na daubutako kei na daururu, 1-4. E dua na yalewa e bikai sobu e na loma ni efa, sai vakatakarakara ni cakacaka vakatevoro me na biu laivi tu ki Papiloni, 5-11.

¹Au a qai ta cake tale, ka raica, sa dua nai vola vivigi sa vuka tiko.

²A sa kaya vei au ko koya, A cava ko sa raica? Au a kaya, Au sa raica e dua nai vola vivigi ka vuka tiko; a kena balavu sa ruasagavulu na kiupiti, kei na kena raraba e tini na kiupiti.

³Sa qai kaya vei au ko koya, Oqo na vosa ni dauveivakarusai sa lako yani e dela ni vanua taucoko; io, ko ira kece era butako era na bokoci laivi vakakina *me vaka* e na tabana oqo; kei ira kece era bubului *vakailasu* era na bokoci laivi vakakina *me vaka* e na tabana ko ya.

⁴Au na vakayacora yani, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ka na curuma na vale ni daubutako, kei na nona vale sa bubului vakailasu e na yacaqu; ena tiko talega e nona loma ni vale, ka vakayavuna vata kei na kena kau kei na kena veivatu.

⁵Sa qai lako mai na agilose keirau sa veivosaki kaya, ka vaka vei au, Mo ta cake mada, ka raica se cava sa qai lako mai.

⁶Au a kaya, A cava mada oqo? A sa kaya ko koya, Oqo na efa sa lako tu mai. Sa kaya talega, Sa vakaoqo na kedrai rairai e vuravura tauoko.

⁷Ka raica, sa dua na uma bibi, ka sa dua na yalewa sa tiko e na loma ni efa.

⁸A sa kaya ko koya, Sa vu ni ca oqo. A sa biuta ki na loma ni efa; ka sa tauca na uma bibi ki na gusu ni *efa*.

⁹Au a qai ta cake; ka vakaraica, ka raica, sa le rua na yalewa erau lako mai, ia na cagi sa tiko e na tabadrau; ni rau sa vakatabana vakabelo; a rau sa laveta cake na efa ki na kedrau maliwa ko vuravura kei lomalagi.

¹⁰Au a qai vaka vua na agilose keirau sa veivosaki kaya, Erau sa kauta kivei na efa?

¹¹A sa kaya vei au ko koya, Me tara na kena vale e na vanua ko Saina: ni na vakaduri ka viritu maikea e na kenai tutu.

Sakaraia 6

A raivotu ni qiqi-ni-valu e va, 1-8. A Mesaia, sa parofisaitaki me Bete Ilevu ka Turaga Ilevu, 9-15.

¹Au a ta cake tale, ka vakaraica, ka sa va na qiqi-ni-valu sa lako mai na tadrau ni ulu-ni-vanua e rua: ia na ulu-ni-vanua sa ulu-ni-vanua parasa.

²Sa yarataka nai matai ni qiqi-ni-valu na ose damudamu; a sa yarataka nai karua ni qiqi-ni-valu na ose loaloa;

³a sa yarataka nai katolu ni qiqi-ni-valu na ose vulavula; a sa yarataka nai kava ni qiqi-ni-valu na ose veivolavolaika kaukauwa.

⁴Au a qai kaya vua na agilose keirau sa veivosaki kaya, A cava na ka oqo, noqu turaga?

⁵A sa kaya vei au, na agilose, Ko iratou oqo na yalo vakalomalagi vava, eratou sa lako mai na nodratou tiko e na mata ni Turaga ni vuravura tauoko.

⁶Ko ya e loaloa na kena ose sa lako yani ki na vanua mai na tokalau; na ka vulavula talega sa muria; ia na ka veivolavolai sa lako yani ki na vanua ki na mata ni ceva.

⁷Na ka kaukauwa talega sa lako yani, a sa segata me veilakoyaki voli e vuravura: ka sa kaya ko koya, Dou lako, dou veilakoyaki voli e vuravura. A ra sa veilakoyaki voli e vuravura.

⁸Sa qai kacivaka vei au ko koya, ka kaya, Raica, oqori ka lako yani ki na vanua ki na tokalau sa vakaceguya na yaloqu e na vanua vakatokalau.

⁹A sa yaco vei au na vosa i Jiova, ka vaka,

¹⁰Mo kauta maivei iratou ka vakabobulataki, ko Elitai, *kei Topaija, kei Jitaia,* eratou sa lako mai Papiloni, ia mo lako talega mai ko iko e na siga ko ya, ka mo curu ki na valu i Josaia na luve i Sefanaia,

¹¹ka kauta na siliva kei na koula, ka cakava nai sala vakaturaga, ka vakaisalataki Josua na luve i Jiosataki, na bete levu;

¹²ka kaya vua, Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Raica na tamata, na yacana na KorinicaKE; ia ena tubu mai ko koya mai na nona yasana, ena tara na vale i Jiova ko koya:

¹³io, ena tara ko koya na vale i Jiova, ena tu talega vua na kenai ukuuku; ia ena tiko e na nonai tikotiko vakaturaga ka lewa ko koya; ena bete talega ko koya e na nonai tikotiko vakaturaga: ia na lewa ni veivinakati erau na ia vata ruarua.

¹⁴Ia nai sala vakaturaga ena nodratou ko Elimi, *kei Topaija, kei Jitaia, kei Eni* na luve i Sefanaia, me kenai vakananumi e na vale i Jiova.

¹⁵Ia ko ira sa tiko vakayawa era na mai veivuke me tara na vale i Jiova; ia dou na kila ni sa talai au mai vei kemudou ko Jiova ni lewe vuqa. Ia ena yaco *na ka oqo*, kevaka dou na gu ni talairawarawa ki na vosa i Jiova na nomudou Kalou.

Sakaraia 7

Ko ira sa vakabobulataki era sa taroga na siga ni lolo eso, 1-3. Sa vunauca ko Sakaraia na nodra lolo vakaca, 4-7. Sa tukuni ni sa vu ni nodra vakabobulataki na nodra i valavala ca, 8-14.

¹Ia e nai kava ni yabaki i Taraiase na tui, sa yaco na vosa i Jiova vei Sakaraia e nai kava ni *siga* e nai kaciwa ni vula, ko ya ko Kisiliu;

²ia ko irana *kai* Peceli era sa talai rau ko Saresa kei Rekemi-meleki, kei na nodrau tamata, me ra vakamamasu vei Jiova,

³ka vosa talega vei ira na bete era tiko e na vale i Jiova ni lewe vuqa, kei ira na parofita, ka kaya, Me keitou ia tiko li na tagi e nai kalima ni vula, ka tawasei keitou, me vaka na ka keitou sa dui cakava e na veiyabaki e vuqa oqo?

⁴Sa qai yaco vei au na vosa i Jiova ni lewe vuqa, ka vaka,

⁵Mo kaya vei ira kece na lewe ni vanua, kei ira na bete, ka vaka, Ni dou a lolo ka tagi e nai kalima ni vula kei na kenai kavitu, e na yabaki e vitusagavulu ko ya, dou sa lolo li vei au, *io* vei au?

⁶Ia ni dou a kana, ka ni dou a gunu talega, dou sa sega li ni kana ka gunu me yaga walega vei kemudou?

⁷Sa sega li ni kena vosa oqo ka vunautaka ko Jiova e na gusudra na parofita eliu, ni sa tawa tiko ka sa sautu ko Jerusalemi, kei na kena veikoro e vakavolivolta, ka ni sa tawa tiko na yasayasa vakaceva kei na buca?

⁸A sa yaco na vosa i Jiova vei Sakaraia, ka vaka,

⁹Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Dou ia ga na veilewai dodonu, ka mo dou dui ia nai valavala vakayalovinaka ka loloma vua na kai nona:

¹⁰ia dou kakua ni vakasaurarataka na yada, kei na luveniyali, kei na kai tani, kei na dravudravua; ia mo dou kakua ni dui nanuma ca e na lomamudou vua na kai nona.

¹¹A ra sa bese ga ni vakarorogo, ka ra vuki Bakanadaku, ka ra sogota na daligadra, me ra kakua ni rogoca.

¹²Io, era sa vakaukauwataka na lomadra me *vaka* na *vatu* *qiwa*, me ra kakua ni rogoca na vunau, se na vosa sa solia ko Jiova ni lewe vuqa e na nona Yalo *Tabu* vei ira na parofita eliu me ra tukuna: ka sa yaco kina na cudru levu maivei Jiova ni lewe vuqa.

¹³A sa yaco, me vaka ni sa kaci ko koya, ka ra bese ni rogoca; sa ra kaci vaka talega kina ko ira, ia ka'u a bese ga ni rogoca, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa:

¹⁴ia ka'u a caginataki ira tani yani ki na veimatanitu kece era a sega ni kila: ia sa lala laivi tu na vanua, me sega ni veilakovi, ni ra sa vakavuna na kena lala tu na vanua sa vinakati sara.

Sakaraia 8

Ena lomani tale ko Jerusalemi, 1-6. O ira na bobula era na kau tale mai, 7-17. Sa tukuni nai valavala ni siga ni lolo e vinakata na Kalou; kei na kena lewe vuqa ni tamata ena lotu mai, 18-23.

¹A sa yaco tale vei au na vosa i Jiova ni lewe vuqa, ka vaka,

²Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Au a vuvu e na vuku i Saioni e na vuvu levu, io, au a vuvu e na vukuna e na cudru levu.

³Sa kaya vakaoqo ko Jiova; Au sa qai lesu mai ki Saioni, ia ka'u na tiko ga e na loma i Jerusalemi: ena vakatokai talega ko Jerusalemi, me koro daudina; kei na ulu-ni-vanua i Jiova ni lewe vuqa, me ulu-ni-vanua tabu.

⁴Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Ena tiko tale e na saqata mai Jerusalemi na tagane qase kei na yalewa qase ia era na dui vakaititoko voli e na vuku ni ra sa qase sara:

⁵ia na saqata ni koro ena oso e na gonetagane kei na goneyalewa era qito voli e na kena saqata.

⁶Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Kevaka ena ka ni veivakurabui ki na matadra na kena vo ni mataqali oqo e na gauna ko ya, ena sa ka ni veivakurabui talega beka ki mataqu? sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁷Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Raica, au na vakabulai ira na noqu tamata mai na vanua e cadra kina na siga, kei na vanua e dromu kina na siga;

⁸ia ka'u na kauti ira mai, ka ra na tiko e loma i Jerusalemi: ka ra na vakabau me noqu tamata, ia koi au, ka'u na nodra Kalou, e na yalodina kei na yalododonu.

⁹Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Me kaukauwa na ligamudou, oi kemudou sa rogoca e na gauna oqo na vosa oqo mai na gusudra na parofita, sa ra *tukuna* e na siga ka tauyavutaki kina na vale i Jiova ni lewe vuqa, io, na vale tabu me sa tara rawa.

¹⁰Ia eliu, ni sa bera ni yaco na gauna ko ya, sa sega na kenai voli na tamata, se na kenai voli na manumanu; ia sa sega ga na vakacegu vua sa curu yani se vua sa curu mai e na vuku ni meca: ni'u a vakavuna na nodra dui veimecaki kece na tamata yadua.

¹¹Ia e na gauna oqo ena sega ni vaka e na gauna eliu na noqu i valavala ki na kena vo ni mataqali oqo, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹²Ni na yaco na gauna ni sautu: na vaini ena vua tiko, ia na qele ena vuataka na vuana, ko lomalagi talega ena solia na kena tegu; ia ka'u na solia vei ira na kena vo ni mataqali oqo me ra taukena na ka kecega oqo.

¹³Ia ena yaco, me vaka dou a vu ni veivakarusai vei ira na veimatanitu, oi kemudou na mataqali i Juta, kei na mataqali i Isireli; au na vakabulai kemudou, ka dou na yaco vaka talega kina, mo dou vu ni veivakalougatataki; dou kakua ni rere, me kaukauwa ga na ligamudou.

¹⁴Ni sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Me vaka ka'u a nakita me'u cudruvi kemudou, ni ra sa vakacudrui au ko ira na nomudou qase, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ia ka'u a sega ni veivutuni:

¹⁵sa vaka talega kina ka'u sa nakita e na gauna oqo me'u caka vinaka ki Jerusalemi kei Juta: dou kakua ni rere.

¹⁶Oqo na ka mo dou cakava; Dou dui vosa dina yadua vua na kai nona; ka mo dou ia e na nomudou veimatamata-ni-koro na lewa dina kei na lewa ni veivinakati;

¹⁷ia mo dou kakua ni dui nanuma ca e na lomamudou vua na kai nona; ka mo dou kakua ni vinakata na bubului vakailasu: ni ka'u sa cata na ka kecega oqo sa kaya ko Jiova.

¹⁸A sa yaco vei au na vosa i Jiova ni lewe vuqa, ka vaka,

¹⁹Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; A lolo e nai kava ni *vula*, kei na lolo e nai kalima, kei na lolo e nai kavitu, kei na lolo e nai katini ni *vula*, ena ka ni reki ga vei ira na mataqali i Juta, io, ena ka ni marau, ka so levu vinaka; ia mo dou vinakata ga na ka dina kei na veilomani.

²⁰Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; Ena lako mai na veimataqali, kei na lewe ni veikoro e vuqa;

²¹ka ra na lako mai na lewe ni koro e dua ki na lewe ni koro e dua, ka kaya, Me da mai lako kusarawa me kere loloma vei Jiova, ia me da qaravi Jiova ni lewe vuqa: au na lako talega koi au.

²²Io, ena lako mai na veimataqali e vuqa kei na veimatanitu kaukauwa, me mai qaravi Jiova ni lewe vuqa e Jerusalemi, ka me kere loloma vei Jiova.

²³Sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa; E na gauna ko ya, era na mai taura na tutu ni nonai sulu e dua na Jiu, e lewe tini na tamata era duivosavosa mai na veivanua kecega, ka kaya, Keitou na lako vata kei kemudou: ni keitou sa rogooca sa tiko vata kei kemudou na Kalou.

Sakaraia 9

Ena vakarurugi ira na nona tamata na Kalou, 1-8. Ko Saioni, sa vakavulici me rekitaka na nona lako mai na Mesaia, kei na nona lewa loloma, 9-11. Ena gumatua ka tiko vinaka ko ira na nona tamata dina, 12-17.

¹Na vosa ni parofisai bibi maivei Jiova me tau ki na vanua ko Ateraka, ia ko Tamasiko ena tau kina: ni na sa rai vei Jiova na mata ni tamata, kei na matadra na veimataqali i Isireli kecega.

²Ia ko Emaci talega, sa voleka kina; ko Taia, ni sa qaseqase sara, kei Saitoni.

³A sa tara ko Taia na koro ni valu me nona, ka sa binia vata na siliva me vaka na kuvu-ni-soso, kei na koula dina me vaka na oruoru e na saqata.

⁴Raica, ena biuti koya tani na Turaga, ka yavita mai waitui na nona kaukauwa; io, ena vakamai ko koya e na bukawaqa,

⁵Ena raica ko Asikiloni, ka na rere: ko Kesa talega, ka na rarawa sara kina; ko Ekironi talega, ni na vakamaduataki e na ka sa vakararavi kina; ni na rusa na tui mai Kesa, ia ko Asikiloni, ena sega ni tawa;

⁶ena tiko talega e dua na kai tani mai Asitoti, au na muduka talega na nodra viavialevu na kai Filisitia.

⁷Ia ka'u na kauta tani na kena dra mai na gusuna, kei na kena ka vakasisila sa covuta tiko: ia ko koya talega sa vo tiko, ena nona na noda Kalou, ka na vaka e dua na turaga e Juta, ko Ekironi talega, me vaka e dua na Jepusaiti.

⁸Ia ka'u na tiko vakavolivolita na noqu vale e na vuku ni valu, e na vuku i koya sa lako voli tu, kei koya talega ka lesu tiko mai: ia ena sega ni lako voli tale vei ira e dua na dauveivakasaurarataki: ni'u sa qai raica e na mataqu.

⁹Mo reki vakalevu, na goneyalewa ni Saioni; mo kaikaila, na goneyalewa ni Jerusalemi: raica, ena lako mai vei iko na nomu Tui, sa yalododonu, a sa ia na veivakabulai ko koya, sa yalomalua, ka sa vodo lako e na asa, io, e na luve ni asa.

¹⁰Ia ka'u na muduka tani na qiqi-ni-valu mai Ifireimi, kei na ose mai Jerusalemi; ena muduki tani talega na dakai ni valu; ena tukuna ko koya na veivinakati ki na lewe ni veivanua; ia ena lewa ko koya mai na wasawasa e dua ki na wasawasa e dua, mai na Uciwai talega ka yaco ki nai yalayala kei vuravura.

¹¹Ia ko iko, e na vuku ni dra ni nomu veiyalayalati ka'u sa sereki ira kina na kai nomu era vesuki, mai nai keli sa sega kina na wai.

¹²Dou lesu mai ki na koro vakabai, oi kemudou sa vesuki ka nuinui tiko: io, e na siga oqo ka'u sa tukuna ni ka'u na solia vei iko e rua nai votavota;

¹³ni'u sa qai yavi Juta me noqu *dakai*, ka vakataqari Ifireimi me kena gasau ka vakauqeti ira na luvemu, ko iko Saioni, me veivala kei ira na luvemu, ko iko Kirisi, ka sa cakavi iko mo vaka nai seleiwau ni qaqa.

¹⁴Ia ko Jiova ena kilai ni sa nodra i to, ena lako talega yani na nona gasau me vaka na liva; ia na Turaga ko Jiova ena uvuca na davui, ka na lako vata kei na covulaca ni mata ni ceva.

¹⁵Ena vakarurugi ira ko Jiova ni lewe vuqa, a ra na kana voli, ka butuka sobu na vatu e rabotaki; ka ra na gunu, *ka* kaila, me vaka ni ra gunu waini; ka ra na vakamamautaki me vaka na bilo e *tawa*, *ka* vaka na tutu ni cabocabo-nisoro.

¹⁶Ia ena vakabulai ira ko Jiova na nodra Kalou e na siga ko ya me vaka na qele ni sipi, io, na nona tamata: ni ra na vaka na vatutalei e nai sala vakaturaga sa laveti ki cake e na nona vanua.

¹⁷Ia na kena levu ni nona loloma! kei na kena levu ni nona vinaka! era na bula na cauravou e na sila, kei ira na goneyalewa, e na waini vou.

Sakaraia 10

Ko Jiova ga me qaravi ka me kakua na kalou lasu; ni sa cudruvi ira na Isireli, ena vakabulai ira talega ko koya, 1-12.

¹Dou kerea vei Jiova na uca e na vula ni uca emuri; sa cakava na livaliva, ko Jiova, ia ena solia vei ira na uca tau bi, kei na co ki na tamata yadua e na vanua veico.

²Ia sa cavuta na ka wale na matakau, ko ira na rairai talega era sa raica na ka lasu, ka ra sa tukuna na tadra vakailasu; sa sega ni yaga na nodra veivakacegui: o koya oqo era lako sese kina me vaka na qele ni sipi, era sa rarawa, ni sa sega nai vakatawa.

³Sa waqa na noqu cudru vei ira nai vakatawa, ka'u sa cudruva talega na me: ni sa lako mai ko Jiova ni lewe vuqa vei ira na nona qele-ni-sipi na mataqali i Juta, ka sa cakavi ira me ra vaka na nona ose vakaiukuuku e nai valu.

⁴Ia maivei koya ena yaco mai na vatu ni tutu, ka maivei koya nai vako, ka maivei koya na dakai ni valu, ka maivei koya talega ko ira kecega era lewa.

⁵Ia era na vakataki ira na qaqa, era na buturaka sobu *na meca* e na oruoru e na saqata e nai valu: ka ra na ia nai valu, ni sa tiko vata kei ira ko Jiova, ka ra na vakamaduataki ko ira era vodo ose.

⁶Ia ka'u na vakaukauwataka na mataqali i Juta, ka vakabula talega na mataqali i Josefa, ka kauti ira tale mai; ni'u sa lomani ira: ia na nodra tiko oqo ena tautauvata kei na nodra tiko eliu ni'u a sega ni biuti ira tan: ni sai au ko Jiova na nodra Kalou, ia ka'u na rogoci ira.

⁷A ra na vaka na qaqa ko ira na Ifireimi, ka na marau na yalodra me vaka ni ra gunu waini; ia na luvedra ena raica, ka marau; ia na yalodra ena rekitaki Jiova.

⁸Au na kaluvi ira mai, ka vakasoqoni ira; ni'u a voli ira: ka ra na tubu me lewe vuqa me vaka na nodra tubu eliu.

⁹Ke'u a duibiubiuti ira ki na veimataqali, era na vakananumi au mai na veivanua vakayawa, ka ra na bula vata kei na luvedra, ka lesu tale mai.

¹⁰Ia ka'u na kauti ira tale mai na vanua ko Ijipita, ka vakasoqoni ira mai Asiria; ia ka'u na kauti ira ki na vanua ko Kiliati kei Lepanoni, ena sega talega *na yasana* e kune me na rauti ira.

¹¹Ia ena lako yani ko koya e na loma ni wasawasa ni veivakararawataki, ena yavita talega na biau ni wasawasa, ena di kece talega na tikina titobu ni uciwai: ena vakasivoi talega na viavialevu ni Asiria, ia na toko ni sau nei Ijipita ena takali tan:.

¹²Ia ka'u na vakaukauwataki ira vei Jiova; ia na yacana era na lako voli kina, sa kaya ko Jiova.

Sakaraia 11

Ena vakacacani ko Jerusalemi. Ni ra biuti koya na Mesaia, ena biuti ira ko koya, 1-17.

¹Dolava na nomu katuba ko iko Lepanoni, me kania na nomu sitari na bukawaqa.

²Mo qoqolou, na damanu, ni sa bale na vu ni sitari: ni ra sa vakacacani ko ira na lagilagi: dou qoqolou, na oki ni Pasani; ni sa bale sobu na veikau kaukauwa.

³Sa rogo mai na nodra qoqolou nai vakatawa; ni sa vakacacani na nodra lagilagi: sa rogo mai na nodra tagi na luve ni laioni: ni sa vakacacani na kena vinaka kei Joritani.

⁴Sa kaya vakaqo ko Jiova na noqu Kalou; Mo vakania na qele ni sipi sa vakamatei tiko;

⁵o ira sa nodra i taukei era vakamatei ira, ka ra sega ni nanuma ni ra cala kina: o ira talega era volitaki ira era sa dui kaya, Me vakavinavinakataki ko Jiova; ni'u sa vutuniyau mai: ia na nodra i vakatawa era sa sega ni lomani ira.

⁶Ni'u na sega ni lomani ira tale na lewe ni vanua, sa kaya ko Jiova, ia raica, ka'u na soli ira na tamata yadua ki na ligi ni kai nona, ki na ligana talega na nona tui: ka ra na vakacacana na vanua, ia ka'u na sega ni vakabulai *ira* mai na ligadra.

⁷Ia ka'u na vakania na qele ni sipi e dauvakamatei, na sipi ka vakaloloma sara. Ia ka'u a taura e rua nai titoko; e dua ka'u a vakatoka na Loloma, ka dua ka'u a vakatoka nai Vau; au a qai vakania na qele ni sipi.

⁸Ia ka'u a muduki ira tani nai vakatawa e lewe tolu e na dua ga na vula; ia na yaloqu sa rarawa vei ira, a yalodra talega sa cati au.

⁹Au a qai kaya, Au na sega ni vakani kemudou: na ka sa mate, me mate ga; na ka talega sa muduki tani, me muduki tani ga; ia na kena vo me ra dui veikanikani vakataki ira ga.

¹⁰Au a qai taura na noqu i titoko na Loloma, ka tamusuka rua, me'u musuka kina na noqu veiyalayalati ka'u a cakava vata kei ira kece na veimataqali.

¹¹A sa musuki e na siga ko ya: ka ra sa qai kila kina ko ira na qele ni sipi vakaloloma ko ira era sa vakarorogo vei au ni sa vosa i Jiova oqo.

¹²Au a qai kaya vei ira, Ke sa vinaka vei kemudou, mo dou solia mai na qau i voli; ia ke segai, me sa kakua ga. A ra sa vakarautaka na qau i voli e tolusagavulu *na tiki* ni siliva.

¹³A sa kaya vei au ko Jiova, Mo biuta ga vua na dautuli kuro: nai voli vinaka era a vakatautauvatataki au kina. Au a qai taura *na tiki* ni siliva e tolusagavulu, ka biuta vua na dautuli kuro e na vale i Jiova.

¹⁴Au a qai tamusuka rua na noqu i titoko kadua, nai Vau, me'u muduka kina na nodra veiwekani tiko na Juta kei na Isireli.

¹⁵A sa kaya vei au ko Jiova, Mo ia tale, ka mani taura vei iko nai yaya ni vakatawa lialia.

¹⁶Ia raica, ka'u na vakatubura e dua nai vakatawa e na vanua, o koya ena sega ni la'ki raici ira era sa yali, ena sega talega ni vakasaqarai ira era sa sese tiko, ena sega talega ni vauca na ka sa ramusu, ka na sega ni vakania na ka sa bula tu; ia ena kania na lewe ni sipi sa uro, ka basuraka na nodra ququ.

¹⁷Ena ca nai vakatawa sa sega ni yaga sa biuta na qele ni sipi! nai seleiwau ena tauca na ligana, kei na matana i matau: a ligana ena wamalai sara, kei na matana i matau ena vakabutobutotaki sara.

Sakaraia 12

Ena yaco na gauna era na veivutuni kina na Juta e na vuku ni nodra vakamatei koya na Mesaia, 1-14.

¹Na vosa ni parofisai bibi maivei Jiova ka baleti ira na Isireli, sa kaya ko Jiova, o koya sa tevuka yani na lomalagi, ka sa tauyavutaki vuravura, ka sa cakava na yalo ni tamata e lomana.

²Raica, au na lewai Jerusalemi me bilo ni dauveivakamateni vei ira kecega na veimatanitu era tiko vakavololita, ena vaka talega kina ko Juta, ni sa buku na druadrua kei Jerusalemi.

³Ia e na gauna ko ya ka'u na lewai Jerusalemi me vatu dauveibitaki vei ira kecega na veimatanitu: ko ira kece era laveta era na mavoa vakaca kina, ia era na soqoni vata ga na lewe i vuravura kecega me ra mai kaba.

⁴E na siga ko ya, sa kaya ko Jiova, ka'u na vakidroataka na ose kecega; ka yaviti ira era sa vodoka, me ra lialia: ka'u na yadravi ira na Juta, ia ka'u na vakamatabokotaka na nodra ose kece na veimatanitu.

⁵A ra na dui kaya e lomadra na turaga ni Juta, Sa ra noqu kaukauwa ko ira na kai Jerusalemi e na vuku i Jiova ni lewe vuqa na nodra Kalou.

⁶E na siga ko ya ka'u na cakava na turaga ni Juta me ra tautauvata kei na miqa bukawaqa e na loma ni buka droka, ka tautauvata kei na cina e waqa tu e na loma ni veivau sila, a ra na kani ira na veimatanitu era tiko volita ki nai matau kei nai mawi: ena qai tawa tale ko Jerusalemi e na kenai tikotiko dina mai Jerusalemi.

⁷Ia ko Jiova ena vakabula taumada na nodra vale laca na Juta, me kakua ni viavialevu vei ira na Juta nai ukuuku ni mataqali i Tevita kei nai ukuuku ni kai Jerusalemi.

⁸E na siga ko ya ena vakarurugi ira na kai Jerusalemi ko Jiova; ia ko koya sa malumalumu vei ira e na siga ko ya ena tauvata kei Tevita; ia na mataqali i Tevita ena vaka na Kalou, *io*, ena vakataki koya na agilose i Jiova ka liutaki ira.

⁹Ia ena yaco e na siga ko ya, ka'u na segata me'u vakarusa na veimatanitu kecega era sa mai vala kei Jerusalemi.

¹⁰Au na sovaraka talega ki na mataqali i Tevita, kei na kai Jerusalemi, na yalo sa tubu kina na loloma kei na vakamamasu: ka ra na vakaraici au era sa coka, ka ra na tagicaki koya, me vaka e dua sa tagicaka na luvena e dua

bauga, ka ra na rarawa sara e na vukuna, me vaka e dua sa rarawa sara e na vuku ni *nona ulumatua*.

¹¹E na siga ko ya ena dua na tagi levu e Jerusalemi, me vaka na tagi mai Etatirimoni e na buca ko Mikitoni.

¹²Ia era na tagi na lewe ni vanua, na veivuvale yadua vakataki ira; na veivuvale ni mataqali i Tevita vakataki ira, kei na watidra vakataki ira; na veivuvale ni mataqali i Necani vakataki ira, kei na watidra vakataki ira;

¹³na veivuvale ni mataqali i Livai vakataki ira, kei na watidra vakataki ira; na veivuvale ni mataqali i Semeai vakataki ira, kei na watidra vakataki ira;

¹⁴io, na veivuvale kecega sa vo, na veivuvale yadua vakataki ira, kei na watidra vakataki ira.

Sakaraia 13

A mata-ni-wai, nai vakatakarakara ni soro ena vakacabora ko koya na Mesaia, na nodra i silisili na tamata ca era veivutuni, me na oti kina na cakacaka vakailasu, 1-6. Sa parofisaitaki ko koya, kei ira na Juta, 7-9.

¹E na siga ko ya ena vure cake e dua na mata-ni-wai dauvure vei ira na mataqali i Tevita, kei ira na kai Jerusalemi, me vuivui ni valavala ca kei na tawa savasava.

²Ena yaco talega e na siga ko ya, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ka'u na bokoca laivi na yacadra na matakau mai vuravura, me kakua ni nanumi tale: ia ka'u na vakayalitaki ira na parofita talega e na vanua kei koya na yalo velavela.

³Ia ena yaco, kevaka ena parofisai tale e dua, ena qai kaya vua ko tamana kei tinana koi rau na nona qase, Ko na mate ga; ni ko sa cavuta na ka lasu e na yaca i Jiova: ka rau na cokabasikataki koya ko tamana kei tinana, ni sa ia na parofisai ko koya.

⁴Ia ena yaco e na siga ko ya, era na dui madua na parofita yadua e na vuku ni nona raivotu, ni sa ia na nona parofisai; ka ra na sega ni vakaisulu e nai sulu vutivuti me ia kina na veivakacalai:

⁵ka ra na dui kaya, Au sa sega ni parofita koi au, nai vakatau-ni-were ga koi au; ni'u a vakabobulataki ni'u sa gone.

⁶Ena qai kainaki vua, A we ni cava li oqori e ligamu? ena qai kaya ko koya, Oqo na we ni noqu vakamavoataki e na vale ni wekaqu.

⁷Mo yadra mai, nai seleiwau, me lauti koya na noqu i vakatawa, io, me lauti koya na tamata keirau sa dua vata kaya, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa: me yavita nai vakatawa, ka ra na dui vakasevi na sipi: ia ka'u na tarai ira na lalai e na ligaqu.

⁸Ia e na vanua taucoko, sa kaya ko Jiova, ena muduki tani e rua na kena wase me ra mate; ia na kenai katolu ni kena wase ena vo tu kina.

⁹Ia ka'u na vakauta nai katolu ni wase e loma ni bukawaqa, ka vakasavasavataki ira me vaka sa vakasavasavataki na siliva, ka vakatovolei ira me vaka sa vakatovolei na koula: era na masuta na yacaqu ko ira, ia koi au talega ka'u na rogoci ira: au na kaya, Era sa noqu tamata ko ira: ia ko ira talega era na kaya, sa neimami Kalou Ko Jiova.

Sakaraia 14

Sa ia tiko ko Sakaraia na parofisai eso, e bale ki na nodra cudruvi na nona meca na Mesaia kei na nona tamata, kei na nodra veivakalougatataki era qaravi koya, 1-21.

¹Raica, sa lako mai na siga i Jiova, ena qai votai kina na kemui toki ni valu e na kemu maliwa.

²Ni'u na vakasoqona kece na veimatanitu ki Jerusalemi, me ra kaba; ena rawa talega na koro, ka na vakayanaki na veivale, ia na yalewa era na vakacacani; ena vakabobulataki talega e dua na kena wase ni koro, ia na kena vo ni tamata era na sega ni muduki tani mai na koro.

³Ena qai lako yani ko Jiova, me veivala kei na veimatanitu ko ya, me vaka sa vala kina ko koya e na siga ni valu.

⁴Ia e na siga ko ya ena tu na yavana e dela ni ulu-ni-vanua ni veioline, ko ya sa donui Jerusalemi mai na isiti, ia ena kavida rua eloma na ulu-ni-vanua ni veioline vaka ki na isiti, vaka ki na wesiti *talega*, me dua kina na buca levu

sara; ni na sudra yani e dua na tiki ni ulu-ni-vanua vaka ki na noca, ka dua na tikina vaka ki na sauca.

⁵Ia dou na dro ki na buca e na noqu ulu-ni-vanua ko ya, ni na yaco sara ki Esali na buca ni ulu-ni-vanua, io, dou na dro, me vaka dou a dro tani kina ni sa tavuki na vanua e na gauna i Usaia na tui Juta: ena qai lako mai ko Jiova na noqu Kalou, io, koi kemuni kei ira kece na nomuni yalosavasava.

⁶Ia ena yaco e na siga ko ya, ena sega kina na rarama e talei, na butobuto loaloa ga.

⁷Ena qai yaco e dua na siga, (sa kilai ga vei Jiova,) ena sega ni siga ena sega talega ni bogi; ia ena yaco, ni sa yakavi, ena qai rarama mai.

⁸Ia e na siga ko ya, ena dave yani na wai bula mai Jerusalemi, e dua na kena wase ki na wasawasa ki na isiti, ka dua na kena wase ki na wasawasa ki na wesiti; e na vula i katakata kei na vula i liliwa ena vaka tu kina.

⁹Ia ena kilai ko Jiova ni sa tui ni vuravura kecega: e na siga ko ya ena sai Jiova duaduaga, kei na yacana duaduaga.

¹⁰Ena vuki na vanua kecega me tautauvata kei na buca mai Kipa ka yacovi Rimoni e na yasayasa ki na ceva mai Jerusalemi: ia ena cecere, ka tawa e na kenai tikotiko, mai na matamata-ni-koro i Penijamini ka yaco ki na matamata-ni-koro makawa, ka yacova sara na matamata-ni-koro e na tutu *ni koro*; mai na vale-cecere talega i Ananeli ka yaco ki na nonai keli-waini na tui.

¹¹A ra na tiko ga kina, ka na sega ni ia tale na veivakarusai, ena tiko vakacegu ga ko Jerusalemi.

¹²Ia na mate levu oqo ena vakayacora ko Jiova ki na veimataqali kece erai valu ki Jerusalemi; ena vuca ga yani na lewedra ni ra wavu tu e na yavadra, a matadra talega ena vuca laivi e na dreke-ni-matadra, a yamedra talega ena vuca sara e na gusudra.

¹³Ia e na siga ko ya, ena vakidroataki ira vakalevu ko Jiova; ka ra na dui taura yadua na liga ni kai nona, ena dui dulaka talega na liga ni tamata ki na liga ni kai nona.

¹⁴Ia ko ira talega na Juta era na vala mai Jerusalemi; ena kumuni vata talega na nodra i yau na veimatanitu kecega e tiko vakavolivolita, na koula, kei na siliva, kei nai sulu, na ka levu sara.

¹⁵Ia na kedra mate levu na ose, kei na meule, na kameli, kei na asa, kei na manumanu kece era tiko e nai valu oqo, ena vaka na mate levu ko ya.

¹⁶Ia ko ira kece yadua sa vo vei ira na veimatanitu kecega sa mai kabai Jerusalemi, era na lako cake e na veiyabaki me ra mai soro vua na Tui, ko Jiova ni lewe vuqa, me ra mai cakava talega na so levu ni vale vakacevaceva.

¹⁷Ia ko ira yadua vei ira na veimatanitu e vuravura sa na sega ni lako cake ki Jerusalemi me soro vua na Tui, ko Jiova ni lewe vuqa, ena sega ni tau vei ira na uca.

¹⁸Ia ke sa sega ni lako cake na matanitu ko Ijipita, se sa yaco kina, ena sega talega ni tau vei ira na uca; ena tauvi ira na mate levu, ena yavita kina ko Jiova na lewe ni veimatanitu era sa sega ni lako cake me ra ia na so levu ni vale vakacevaceva.

¹⁹Ena vakaoqo na nona cudruvi ko Ijipita, kei na nodra cudruvi na lewe ni veimatanitu kecega era sa sega ni lako cake me ra cakava na so levu ni vale vakacevaceva.

²⁰E na siga ko ya ena ceuti ki nai qiriqiri kaukamea ni ose, SA TABU ME NEI JIOVA; ia na kuro e na vale i Jiova ena vaka na bilo e na mata ni cabocabo-ni-soro.

²¹Io, na kuro kece e Jerusalemi kei Juta ena tabu me nei Jiova ni lewe vuqa: ia ko ira kece era vakacaboi soro era na lako mai, ka kauta eso me ia kina na vakasasaqa, ia ena sega tale ni tiko e dua na kai Kenani e na vale i Jiova ni lewe vuqa e na siga ko ya.

Malakai

Malakai 1

Sa vunauci ira na Isireli ko Malakai ni ra sega ni loloma vua na Kalou, 1-5, ka ni ra sa beci koya kei na nona cakacaka, 6-14.

¹Na vosa ni parofisai bibi maivei Jiova vei ira na Isireli ka tukuna ko Malakai.

²Au a lomani kemudou, sa kaya ko Jiova. Ia dou sa kaya, Ko a lomani keitou vakaevei? Ko Iso, na tuaka i Jekope, se segai? sa kaya ko Jiova: ia ka'u a lomani Jekope,

³ia ko Iso, ka'u a cata, ka cakava na nona ulu-ni-vanua me lala sara, kei na nonai votavota me nodra na koli kila ni veikau.

⁴Ni ra kaya ko ira na Itomi, Eda sa vakadravudravuataki, ia eda na la'ki tara tale na veikoro lala; sa kaya vakaoqo ko Jiova ni lewe vuqa, Era na tara, ia koi au, ka'u na talaraka sobu; ka ra na vakatokai, Na vanua dauca, kei, Na mataqali sa na cudruva tikoga ko Jiova ka sega ni mudu.

⁵Ia na matamudou ena raica, ka dou na kaya, Me vakacauautaki ko Jiova e na veiyalayala ni Isireli.

⁶Sa vakarokorokotaki tamana na gone; ka sa vakakina na tamata vua na nona turaga: ia ke'u sa tamamudou koi au, ko cei sa vakarokorokotaki au? ia ke'u sa turaga koi au, ko cei sa rerevaki au? sa taroga ko Jiova ni lewe vuqa vei kemudou, na bete, ka sa beca na yacaqu. Ia dou sa kaya, Keitou sa beca vakaevei na yacamuni?

⁷Ni dou sa vakacobora e na noqu i cabocabo-ni-soro na kakana sa sega ni savasava; ia dou sa kaya, keitou sa vosavakacacataki kemuni vakaevei? Ni dou sa kaya, Na tepeli i Jiova sa ka wale sara.

⁸Ni dou sa vakacobora na *ka* mataboko mei soro, sa sega li ni ca? ka ni dou sa vakacobora na lokiloki kei na tauvi mate, sa na sega li ni ca? Mo cabora mada oqori vua na nomu kovana; ka na vinakati iko beka, se vakadonui iko ko koya? sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁹Ia oqo, ka'u masuti kemudou mo dou kerekere mada vua na Kalou, me lomani keda mai: sai kemudou ga e vuna na ka oqori: me na vakadonui kemudou li ko koya? sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹⁰Ke dua mada vei kemudou ena via sogota na katuba! mo dou kua mada ni vakawaqa wale na buka e na noqu i cabocabo-ni-soro. Au sa sega sara ni vinakati kemudou, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ia ka'u na sega talega ni vakadonuya mai na ligamudou e dua nai madrali.

¹¹Io, mai nai cadracadra ni mata-ni-siga ka yacova na kenai dromudromu ena vakalevulevui na yacaqu vei ira na lewe ni veivanua; ia e na veiyasana kecega ena vakacabori ki na yacaqu nai madrali boi vinaka, io, nai madrali savasava: ni na vakalevulevui na yacaqu vei ira na lewe ni veivanua, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹²Ia dou a vosavakacacataka na ka ko ya, ni dou a kaya, Na tepeli i Jiova, sa sega ni ka tabu; ia na vuana, na kena kakana, sa ka wale sara.

¹³Dou a kaya talega, Raica, sa dua na ka ni veivakaocataki! dou a beca vakakina, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa; ia dou a kauta mai na ka e dresulaki, kei na lokiloki, kei na tauvi mate; io, na ka oqo dou a kauta mai mei madrali: me'u vakadonuya li na ka oqo mai na ligamudou? sa kaya ko Jiova.

¹⁴Ia me cudruvi ga na dauveivakaisini ko ya sa dua na tagane e na nona qele ni manumanu, ka sa bubului, ka vakacobora e dua na ka ca vua na Turaga: ni'u sa dua na Tui levu koi au, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ia na yacaqu sa ka rerevaki e na veimatanitu.

Malakai 2

Sa vunauci ira vakaukauwa na bete ni ra sa sega ni muria na veiyalayalati ni Kalou kei ira, 1-10. Sa vunauci ira na lewe ni vanua ni ra dauqaravi ira na kalou lasu, 11-13, ka ia na veibutakoci, 14-16, ka dauvosavakacacataki koya na Kalou, 17.

¹Ia koi kemudou mada na bete, sa baleti kemudou nai vakaro oqo.

²Kevaka dou sa bese ni vakarogoca, ia kevaka dou sa bese ni vakasara ki na lomamudou, mo dou vakarokorokotaka na yacaqu, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, ka'u na vakayacora sara na cudru ko ya kivei kemudou, ka vakacataka na ka dou sa vakalougatataki kina: io, ka'u sa vakacataka oti na ka oqo, ni dou sa sega ni vakasara ki na lomamudou.

³Raica, au na vakacacana nai tei vei kemudou, ka'u na kaburaka talega na de-ni-manumanu ki na matamudou, *io*, na de-ni-manumanu ni nomudou i soro tabu; dou na kau tani vata kaya talega.

⁴Dou na qai kila ni'u a solia nai vakaro oqo vei kemudou, me *dei* na noqu veiyalayalati kei Livai, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁵Sa ia kei koya na noqu veiyalayalatitaka na bula kei na veivinakati; ia ka'u a solia vua e na vuku ni rere sa rerevaki au kina, ni sa rerevaka sara talega na yacaqu.

⁶Sa tiko e na gusuna na vunau daudina, ka sa sega ni kune e na tebenigusuna e dua na ka ca: sa lako vata kei au ko koya e na veivinakati kei na yalododonu, a ra sa lewe vuqa sa saumaka tani ko koya mai na *nodra* caka cala.

⁷Ia sa dodonu me tiko e na gusuna na bete na vuku, ka me tarogi ga mai na gusuna na vunau: ni sai talatala i Jiova ni lewe vuqa ko koya.

⁸Ia koi kemudou, dou a lesu tani mai na sala; dou a vakatarabetaki ira na lewe vuqa e na vunau; dou a vakacacana na veiyalayalati kei Livai, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁹Ia koi au talega, ka'u a cakava mo dou beci ka vakawaletaki e matadra na tamata kecega, me vaka ni dou a sega ni vakabauta na noqu sala, ka sa kauta vakatani na vunau ni dou sa digitaka na mata *ni tamata*.

¹⁰Sa dua bau ga na tamada kecega, se segai? sa dua bau ga na Kalou sa buli keda, se segai? a cava eda sa dui cakacaka vakailasu kina vua na kai noda, ni da vakacacana na veiyalayalati sa ia kei ira na noda qase?

¹¹Sa ra cakacaka vakailasu na Juta, ia e dua na ka vakasisila sa caka e Isireli kei Jerusalemi; ni ra sa vakacacana na Juta na ka e tabu me nei Jiova, na ka sa lomana ko koya, ka sa vakawati kei na luvena na kalou tani.

¹²Ena muduka tani ko Jiova na tamata ko ya sa cakava na ka oqo, se ko koya na dauyadra se ko koya na daurogo, mai na veivale laca i Jekope, se ko koya sa vakacobora nai madrali vei Jiova ni lewe vuqa.

¹³Ia na ka oqo dou sa baci cakava vakarua, ka sa ubia nai cabocabo-ni-soro i Jiova e na wai ni mata, e na tagi, kei na tagi qoqolou, ka sa sega kina ni goleva tiko nai madrali ko koya, se vakadonuya e na yalovinaka mai na ligamudou.

¹⁴Ia dou sa kaya, E na vuku ni cava? Ni sai vakadinadina ko Jiova vei kemudrau kei na watimu ni ko a cauravou, o koya ko sa cakacaka vakailasu vua, ia ka sa nomu i tokani ko koya, kei na watimu ko a veiyalayalati kaya.

¹⁵Ia sa sega beka ni cakava ko koya na lewe dua bauga? Ia ka tiko ga vua na vo ni yalo. Ia ka cava me lewe dua bauga kina? Ni sa qara ko Koya na kawa tabu. O koya oqo dou qarauna kina na yalomudou, ia me kakua ni cakacaka vakailasu kina e dua vua ka watina ni sa cauravou.

¹⁶Ni'u sa cata na veibiu, sa kaya ko Jiova, na Kalou ni Isireli, kei na nona ubia na nonai sulu *na tamata* e nai valavala kaukauwa, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa: O koya oqo mo dou qarauna kina na yalomudou, mo dou kakua ni cakacaka vakailasu.

¹⁷Dou a vakaocataki Jiova e na nomudou vosa. Ia dou sa kaya, Keitou a vakaocataki koya li e na cava? Ni dou sa kaya, O ira kece era caka ca era sa vinaka e na mata i Jiova, ka sa rekitaki ira talega ko koya; se ni dou kaya, Sa evei li na Kalou ka lewa vakadodonu?

Malakai 3

Sa parofisaitaki Joni na dauveipapitaiso nai talatala ni Mesaia, kei na nona cakacaka vakalou na Mesaia ni sa lako mai ko koya, 1-6. Sa tukuna na nodra daucaka cala vakalevu ko ira na Juta, 7-15. Sa kalougata ko ira era rerevaka na Kalou, 16-18.

¹Mo dou raica mada, au na tala na noqu i talatala, ka na caramaka ko koya na sala e mataqu; ia na Turaga, o koya dou sa vakasaqara, ena lako vakidacala mai ki na nona vale tabu, io, ena lako mai nai talatala ni veiyalayalati, o koya dou sa rekitaka; sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

²Ia ko cei me na yalo dei e na siga ni nona lako mai? ia ko cei me na tu rawa ni sa rairai mai ko koya? ni sa vaka na nona bukawaqa na dausava *koula* ko koya, ka vaka na nodra sovu na dausavai sulu:

³ia ena tiko ko koya me vakawaicalataka ka vakasavasavataka na siliva: ia ena vakasavasavataki ira na Livai, ka savai ira me vaka na koula kei na siliva, me ra vakacobora vei Jiova nai madrali sa dodonu.

⁴Ena qai ka vinaka vei Jiova na nodra i madrali na Juta kei Jerusalemi, me vaka e na gauna eliu, ka vaka na veiyabaki makawa.

⁵Ia ka'u na toro voleka vei kemudou me ia na veilewai, ia ka'u na kusarawa ni tukuna na nodra ca na daucakaisausau, kei na dauveibutakoci, kei na daububului vakailasu, kei ira era butakoca nai voli ni tamata cakacaka, *kei* na yada, kei na luveniyali, kei ira era bureitaka vua na vulagina *ka sa dodonu* me nona, ka ra sega ni rerevaki au, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁶Koi au ko Jiova, ka'u sa sega ni veivukiyaki; o koya oqo, dou sa sega kina ni rusa oi kemudou na Jekope.

⁷Ia mai na gauna ni nomudou qase dou sa vuki tani ga mai na ka ka'u sa lesia, ka sa sega ni vakabauta: dou lesu mai vei au, au na qai lesu yani vei kemudou, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa. Ia dou sa kaya, Me keitou lesu vakaevei?

⁸E dua li na tamata me butakoci koya na Kalou? Ia dou a butakoci au. Ia dou sa kaya, Keitou a butakoci kemuni vakaevei? Dou sa butakoca nai sigana kei nai madrali.

⁹E na dua na veicudruvi dou sa cudruvi kina: ni dou sa butako vei au, *io*, koi kemudou na matanitu taucoko oqo.

¹⁰Dou kauta kece mai nai sigana ki na lololo, me so kina na kakana e na noqu vale, ka vakatovolei au mada kina, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, se'u na dolava, se segai, na katuba ni lomalagi, ka sovaraka vei kemudou na ka ni veivakalougatataki, me na sautu dina sara.

¹¹Ia ka'u na vunuca na dauvakacaca e na vukumudou, me kakua ni vakacacana na vua ni nomudou qele; ena sega talega ni sewaruta na vua ni nomudou vaini e na were, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹²A ra na vosavakalougatataki kemudou na lewe ni veivanua kecega: ni dou na vanua e daurekitaki, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

¹³Dou a vosa vakaukauwa vei au, sa kaya ko Jiova. Ia dou sa kaya, A vosa cava li keitou sa vosavakacacataki kemuni kina?

¹⁴Dou a kaya, Sa sega ni yaga na qarava na Kalou; ia ka cava na betena na noda vakabauta na ka sa lesia ko koya, ka ni da sa lako vakaloloku voli talega e na mata i Jiova ni lewe vuqa?

¹⁵Ia eda sa qai kaya era sa kalougata ko ira na viavialevu; ka ni ra tamata yaco talega ko ira na daucaka ca; ka sa bula ga ko ira era vakatovolea vakaca na Kalou.

¹⁶Sa ra qai dauveivosaki vakataki ira ko ira era sa rerevaki Jiova: a sa vakarorogo ko Jiova, ka rogoca, a sa volai e dua nai vola ni veivakananumi e matana e na vukudra era rerevaki Jiova, ka vakananuma na yacana.

¹⁷A sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa era na noqu ga, e na siga ka'u na kumuna kina na noqu i yau talei; ia ka'u na lomani ira, me vaka na tamata sa lomani koya na luvena sa qaravi koya.

¹⁸Ia dou na qai kunea sara ni sa dua tani na yalododonu ka dua tani na tamata ca, ni sa dua tani ko koya sa qarava na Kalou ka dua tani ko koya sa sega ni qaravi koya.

Malakai 4

Ena cudruvi ira na tamata ca na Kalou, 1, ka vakalougatataki ira era rerevaki koya, 2,3. Sa vakaroti ira me ra vakabauta na vunau, 4, ka sa tukuna ni na lako mai ko llaija, kei na nona cakacaka, 5,6.

¹Ia raica, sa lako mai na siga ko ya, ena waqa me vaka na lovo; ia ko ira kece era viavialevu, kei ira kece sa caka ca, era na vaka na vu-ni-sila: ia ena vakamai ira na siga ko ya sa lako mai, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa, me kakua kina ni vo vei ira na wakana se na tabana.

²Ia ena cadra mai vei kemudou sa rerevaka na yacaqu na Mata-ni-Siga ni yalo dodonu, ia na veivakabulai *ena kauta lako e* na tabana; ka dou na lako yani ka tubu cake me vaka na luve ni pulumokau e na loma ni bai.

³Ia dou na butuqaqi ira na tamata ca; ni ra na dravusa e ruku ni qeteqete ni yavamudou e na siga ka'u na cakava kina *na ka oqo*, sa kaya ko Jiova ni lewe vuqa.

⁴Dou nanuma na vunau i Mosese na noqu tamata, ko ya ka'u a vakarota vua mai Orepi me nodra kecega na Isireli, *io*, nai lesilesi kei na lewa.

⁵Raica, au na talai Ilaija na parofita vei kemudou eliu, ena qai lako mai emuri na siga i Jiova e levu ka rerevaki:

⁶ia ena vagolea ko koya na lomadra na qase vei ira na gone, kei na lomadra na gone vei ira na nodra qase, de'u lako mai ka cudruva na vanua e na veivakarusai. AI TINITINI NI VOLA NI VEIYALAYALATI MAKAWA.

Fijian - All Bible

Maciu

Maciu 1

Ai tubutubu i Jisu, 117. A nona sucu mai vua na goneyalewa, 1825.

¹Ai vola ni tubutubu i Jisu Karisito, na luve i Tevita, na luve i Eparaama.

²A tama i Aisake ko Eparaama; ka tama i Jekope ko Aisake; ka tama i Juta kei iratou na tuakana kei iratou na tacina ko Jekope;

³ka tama i Feresi kei Sera ko Juta, a tinadrau ko Tema; ka tama i Esiromi ko Feresi; ka tama i Erami ko Esiromi;

⁴ka tama i Aminatapi ko Erami; ka tama i Nasoni ko Aminatapi; ka tama i Salimoni ko Nasoni;

⁵ka tama i Poasi ko Salimoni, a tinana ko Reapi; ka tama i Opeti ko Poasi, a tinana ko Ruci; ka tama i Jese ko Opeti;

⁶ka tama i Tevita na tui ko Jese. Ka tama i Solomoni ko Tevita na tui, a tinana ko koya ka *wati* i Uraia eliu;

⁷ka tama i Riopoami ko Solomoni; ka tama i Epaia ko Riopoami; ka tama i Asa ko Epaia;

⁸ka tama i Josafati ko Asa; ka tama i Jorami ko Josafati; ka tama i Usaia ko Jorami;

⁹ka tama i Jocami ko Usaia; ka tama i Aasi ko Jocami; ka tama i Esekaia ko Aasi;

¹⁰ka tama i Manasa ko Esekaia; ka tama i Emoni ko Manasa; ka tama i Josaia ko Emoni;

¹¹ka tama i Jekonaia kei iratou na wekana ko Josaia, ni sa yaco na gauna era kau yani kina ki Papiloni.

¹²Ia ni ra sa kau dina ki Papiloni, sa qai sucu ko Salacieli, a tamana ko Jekonaia; ka tama i Serupapeli ko Salacieli;

¹³ka tama i Epiuta ko Serupapeli; ka tama i Elaiakimi ko Epiuta; ka tama i Asori ko Elaiakimi;

¹⁴ka tama i Setoki ko Asori; ka tama i Akeimi ko Setoki; ka tama i Iliuta ko Akeimi;

¹⁵ka tama i Eliesa ko Iliuta; ka tama i Macani ko Eliesa; ka tama i Jekope ko Macani;

¹⁶ia ko Jekope na tama i Josefa na wati i Meri, ko koya sa sucu mai vua ko Jisu, ko koya sa vakatokai ko Karisito.

¹⁷Sa qai mani tinikava nai tabatamata kecega sa vakatekivu vata kei Eparaama ka yacovi Tevita; ia sai tabatamata e tinikava ko ira sa vakatekivu vata kei Tevita ka yacova na kena kau yani ki Papiloni; ia sai tabatamata e tinikava ko ira sa vakatekivu vata kei na kena kau yani tiko ki Papiloni ka yacova na Karisito.

¹⁸Ia sa vakaoqo na sucu i Jisu Karisito: Sa musu eliu ko Meri na tinana vei Josefa, ia ni rau sa sega mada ni veiyacovi, sa votu na nona bukete mai vua na Yalo Tabu.

¹⁹Ia sa yalododonu ko Josefa na watina, a sa sega ni via vakavotuya, sa lomana ga me biuta vuni.

²⁰Ia ni sa vakananuma tiko ko koya na ka oqo, sa qai dua na agilose ni Turaga sa rairai mai vua e na tadra, ka kaya, I Josefa, na luve i Tevita, kakua ni rere ni kauta vei iko na watimu ko Meri: ka ni sa tubu mai vua na Yalo Tabu na ka sa kunekunetaka:

²¹ia ena vakasucuma ko koya e dua na gonetagane; ia mo vakayacani koya ko JISU; ka ni sai koya ga ena vakabulai ira na nona tamata mai na nodra i valavala ca.

²²Ia sa yaco kecega oqo, me vakayacori kina na vosa ni Turaga ko ya sa tukuna na parofita, ka kaya,

²³Raica ena bukete e dua na goneyalewa, ka na vakasucuma e dua na gonetagane, Ka na vakayacani ko Imanueli: a kenai balebale, Na Kalou ka tiko vata kei keda.

²⁴Ia sa yadra mai ko Josefa ka sa qai laki kitaka na ka ka kaya vua na agilose ni Turaga, a sa kauta vua na watina:

²⁵a rau sa sega ni veiyacovi, sa sucu mada na nona ulumatua na gonetagane; a sa vakayacani koya ko JISU.

Maciu 2

Ni sa sucu ko Jisu, sa lako mai na tu i cake eso na tamata vuku me ra cuva vua; a sa kidroa ko Eroti, kei ira kecega na kai Jerusalemi; a sa vereti Jisu ko Eroti me vakamatea, 112. Sa drotaki rau na veitinani ki Ijipita ko Josefa, a sa mokuti ira na gonetagane lalai ko Eroti, 1318. Sa mate ko Eroti, sa qai lesu tale ki Jutia ko Josefa kei rau na veitinani, 1923.

¹Ia ni sa sucu ko Jisu mai Pecileema e Jutia e na gauna sa tui kina ko Eroti, raica, eso na tamata vuku mai na tu i cake era sa lako mai ki Jerusalemi,

²a ra sa kaya, Evei ko koya sa sucu me nodra tui na kai Jutia? ni keitou a raica na nona kalokalo mai na tu i cake, ka keitou sa lako mai me cuva vua.

³Ia ni sa rogoca ko Eroti na tui, sa kidroa, kei Jerusalemi taucoko vata kaya:

⁴ia ni sa vakasoqoni ira vata kecega na bete levu kei ira na vunivola ni tamata, sa tarogi ira ko koya se na sucu beka evei na Karisito.

⁵Era sa kaya vua, Mai Pecileema e Jutia: ni sa vola vakaoqo na parofita,

⁶Ia ko iko Pecileema, e na vanua ko Juta, Ko sa sega ni lailai sara vei ira na veiyasana e Juta: Ni na tubu maivei iko e dua na Turaga, Ko koya ena lewai ira na noqu tamata na Isireli.

⁷Ia ko Eroti, ni sa kacivi ira lo na tamata vuku, sa qai taroga matua vei ira na gauna sa rairai kina na kalokalo.

⁸A sa talai ira ki Pecileema, ka kaya, Dou laki vakasaqara matua sara na gone lailai; ia ni dou sa kunea, tukuna mai vei au, meu laki cuva talega vua.

⁹Ia ni ra sa rogoca na vosa ni tui, era sa lako; ka raica, na kalokalo era a raica mai na tu i cake, sa liutaki ira, a sa laki tu vakadua, ni sa donuya na tikina sa koto kina na gone lailai.

¹⁰Ia ni ra sa raica na kalokalo, era sa reki vakalevu sara.

¹¹Ia ni ra sa curu ki vale, era sa raica na gone lailai kei Meri na tinana, a ra sa cuva sobu, ka vakarokoroko vua: ia ni ra sa sereka na nodra i solesole kamunaga, era sa vakacabora vua eso nai solisoli; na koula, kei na drega me vakamai, kei na mura.

¹²Ia ni sa vakasala vei ira e na tadra *na Kalou* me ra kakua ni lako tale vei Eroti, era sa lesu tale ki na nodra vanua e na sala tani.

¹³Ia ni ra sa lako tani, raica, sa qai rairai vei Josefa e na tadra e dua na agilose ni Turaga, ka kaya, Mo cavu tu, mo kauta na gone lailai kei tinana, ka dro ki Ijipita, ka waraka kina na noqu vosa vei iko; ni na vakasaqara na gone lailai ko Eroti me vakamatea.

¹⁴Sa qai cavu tu ko koya, ka kauta na gone lailai kei tinana e na bogi, ka lako ki Ijipita:

¹⁵a sa tiko kina ka yacova na mate i Eroti: me vakayacori kina na vosa ni Turaga ko ya sa tukuna na parofita, ka kaya, Au a kaciva na luvequ mai Ijipita.

¹⁶Ia ko Eroti, ni sa qai kila era a vakaisini koya ko ira na tamata vuku, sa cudru vakalevu sara, ka sa talatala yani, me vakamatei ira kecega na gonetagane lalai era sa tiko mai Pecileema, kei na kena veiyasana kecega, ko ira era yabaki yarua kei ira era lalai sobu, me rauta na gauna ka taroga matua kina ko koya vei ira na tamata vuku.

¹⁷Sa qai vakayacori na ka sa vosataka ko Jeremaia na parofita, ka kaya,

¹⁸E dua na domo sa rorogo mai Rama, A qoqolou, kei na tagi, kei na somate levu, Sa tagicaki ira na luvena ko Rejeli, A sa bese ni vakacegui, ni ra sa yali.

¹⁹Sa mate ko Eroti, sa qai rairai vei Josefa mai Ijipita e na tadra, e dua na agilose ni Turaga,

²⁰ka kaya, Cavu tu, mo kauta na gone lailai kei tinana, ka lako ki na nodra vanua na Isireli: ni ra sa mate ko ira sa vakasaqara na gone me ra vakamatea.

²¹Sa qai cavu tu ko koya, ka kauta na gone lailai kei tinana, a sa lako mai ki na nodra vanua na Isireli.

²²Ia ni sa rogoca sa tui mai Jutia ko Arikeleo nai sosomi kei Eroti na tamana, sa rere ni lako kina; ia ni sa vakasala vua *na Kalou* e na tadra, sa lesu ko koya ki na yasayasa vaka-Kalili:

²³a sa laki tiko vakadua ki na koro na yacana ko Nasareci, a sa vakayacori kina na ka era sa vosataka ko ira na parofita, Ena vakatokai ko koya, a kai Nasareci.

Maciu 3

Sa dauvunau mai Jutia ko Joni na dauveipapitaiso, a sa papitaisotaki ira na lewe vuqa, 112. Sa papitaisotaki Jisu ko koya, 1317.

¹Ia e na gauna ko ya sa lako mai ko Joni na dauveipapitaiso, ka dauvunau e loma ni vanua mai Jutia,

²ka kaya, Dou veivutuni! ni sa voleka na matanitu vakalomalagi.

³O koya oqo sa vosa kina ko Aisea na parofita, ka kaya, A domona e dua sa kacikaci e loma ni vanua, Dou caramaka na sala i Jiova, Cakava me dodonu na nona salatu.

⁴Ia ko Joni oqo sa vakaisulu e *nai sulu* vuti ni kameli, ka vau na tolona e na wa kuli-ni-manumanu; ka sa kena kakana na vodre kei na oni ni veikau.

⁵A sa lako mai vua ko ira mai Jerusalemi, kei Jutia taucoko, kei na yasana taucoko sa voleka ki na Joritani,

⁶a sa papitaisotaki ira ko koya e na Joritani, ni ra sa vakatusa tiko na nodra i valavala ca.

⁷Ia ni sa raica ko koya era sa lewe vuqa na Farisi kei nai tokani i Setoki, era sa lako mai ki na nona papitaiso, sa kaya vei ira, Oi kemudou na kawa ni gata, ko cei sa vakasalataki kemudou mo dou dro tani mai na cudru sa lako tiko mai?

⁸o koya mo dou vuataka na vua e kilikili kei na veivutuni:

⁹ia dou kakua ni nanuma mo dou kaya e na lomamudou, A tama i keimami ko Eparaama: niu sa kaya vei kemudou, e rawarawa vua na Kalou me vakatubura na veivatu oqo me ra luve i Eparaama.

¹⁰Ia na matau sa no edaidai e na vu ni kau; ka sa ta laivi kina na kau kecega sa sega ni vuataka na vua vinaka, a sa biu ki na bukawaqa.

¹¹E dina kau sa papitaisotaki kemudou e na wai ni dou sa qai veivutuni: ia ko koya ena muri au mai sa levu cake vei keirau, ia na nonai vava kau sa sega ni yaga meu kauta: ena papitaisotaki kemudou ko koya e na Yalo Tabu kei na bukawaqa:

¹²a sa tu e ligana na nonai sivi ni sila, ka na vakasavasavataka sara ko koya na sila ni nona rara, ka binia vata na nona sila ki na lololo; ka na vakama ko koya na qana e na bukawaqa e sega ni bokoci rawa.

¹³Sa qai lako mai Kalili ko Jisu ki na Joritani vei Joni, me papitaisotaki vua.

¹⁴A sa via tarova ko Joni, ka kaya, Sa yaga vei au mo ni papitaisotaki au, ia koi kemuni o ni sa lako li mai vei au?

¹⁵A sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, Mo vosota mada edaidai; ni sa kilikili kei keda me da vakabauta vakaoqo nai valavala dodonu kecega. Sa qai vosota ko koya.

¹⁶Ia ko Jisu, ni sa papitaisotaki oti, sa cabe sara mai na wai: ka raica, sa qai wase rua vua na lomalagi, a sa raica ko koya na Yalo ni Kalou ni sa lako sobu mai me vaka na ruve, ka sa mai ro toka vua:

¹⁷ka raica, sa dua na domo mai lomalagi, sa kaya, O koya oqo na noqu Gone ni toko, au sa dauvinakata vakalevu.

Maciu 4

Sa dauveretaki Jisu na tevoro, 111. Sa laki tiko ki Kapenaumi ko Jisu, 1216. Sa dauvunau ko Jisu; a sa kacivi Pita, kei Adriu, kei Jemesa, kei Joni, me ratou nonai talatala, 1722. Sa veilakoyaki ko Jisu me vunau ka vakabulai ira na mate, 2325.

¹Sa qai kauti Jisu cake na Yalo Tabu ki na veikau, me dauveretaki koya na tevoro.

²Ia ni sa lolo ko koya e na siga e vasagavulu kei na bogi e vasagavulu, sa qai viakana.

³A sa lako mai vei koya na dauvere, ka kaya, Kevaka ko sa Luve ni Kalou, mo kaya mada me vuki mei buli madrai na veivatu oqo.

⁴A sa vosa ko koya, ka kaya, Sa volai, Ena sega ni bula na tamata e na madrai duaduaga, sa bula ga e na vosa kecega sa lako mai na gusu ni Kalou.

⁵Sa qai kauti koya na tevoro ki na koro tabu, ka vakatikori koya ki dela ni vale ni soro,

⁶a sa kaya vua, Kevaka ko sa Luve ni Kalou, mo rika sobu: ni sa volai, Ena vakaroti ira na nona agilose ko koya e na vukumu: Ia era na keveti iko e na ligadra, De dua na siga sa tavutu kina na yavamu ki na vatu.

⁷Sa kaya vua ko Jisu, Sa volai talega, Mo kakua ni vakatovolei Jiova na nomu Kalou.

⁸Sa kauti koya tale na tevoro ki na dua na ulu-ni-vanua cecere sara, a sa vakaraitaka vei koya na matanitu kecega e vuravura, kei na kedrai ukuuku;

⁹a sa kaya vua, A ka kecega oqori kau na solia vei iko, kevaka ko na cuva sobu ka vakarokoroko vei au.

¹⁰Sa qai kaya vua ko Jisu, Mo lako tani, Setani, ni sa volai, Mo vakarokoroko vei Jiova na nomu Kalou, ia mo qaravi koya duaduaga.

¹¹Sa qai biuti koya na tevoro, ka raica, sa lako mai eso na agilose ka qaravi koya.

¹²Ia ni sa rogoca ko Jisu sa biu ki na vale ni veivesu ko Joni, sa lako tale ki Kalili;

¹³a sa biuti Nasareci, ka sa laki tiko vakadua ki Kapenaumi, o koya sa tu e na baravi, e nai yalayala kei Sepuloni kei Nafitalai:

¹⁴me vakayacori kina na vosa sa tukuna ko Aisea na parofita, ka kaya,

¹⁵A vanua ko Sepuloni, kei na vanua ko Nafitalai, E na yasayasa ni wai, e na tai kadua ni Joritani, ko Kalili ni veimatanitu tani,

¹⁶Ko ira na tamata ka tiko e na butobuto, Era sa raica na rarama levu; Ia vei ira ka tiko e na vanua ni mate kei na kena yaloyalo Sa cabe cake na rarama.

¹⁷Mai na gauna ko ya sa vakatekivu kina ko Jisu me dauvunau, ka kaya, Dou veiyutuni! ni sa voleka na matanitu vakalomalagi.

¹⁸A sa lako voli ko Jisu e na baravi mai Kalili, a sa raica e le rua erau veitacini, ko Saimoni sa vakatokai ko Pita, kei Adriu na tacina, erau sa viritaka na lawa ki wai: ni rau sa gonedau.

¹⁹A sa kaya vei rau ko koya, Drau muri au mai, kau na qisi kemudrau mo drau gonedau ni tamata.

²⁰A rau sa biuta sara tu na nodrau lawa, ka muri koya

²¹A sa lako tani maikeia ko koya vaka ki liu, a sa raica e le rua tale erau veitacini, ko Jemesa *na luve* i Sepete, kei Joni na tacina, eratou sa toka vata kei Sepete na tamadrau mai waqa, a rau sa oneva na nodratou lawa; a sa kacivi rau ko koya.

²²A rau sa biuta sara tu na waqa kei na tamadrau, ka muri koya.

²³A sa veilakoyaki voli e Kalili tauoko ko Jisu, a sa vakatavuvuli e na nodra veivale ni lotu, a sa vunautaka nai tukutuku-vinaka ni matanitu, a sa vakabulai ira na tamata mai na mate kecega, kei na malumalumu kecega.

²⁴A sa rogovaki yani na kenai rogorogo ki Siria tauoko: a sa kau vua ko ira kecega sa tauvi-mate, era sa tauvi e na mate tani eso kei na yaluma, kei ira sa

curumi ira na tevoro, kei ira sa tauvi-lialia, kei ira sa tauvi-paralasi; a sa vakabulai ira ko koya.

²⁵A ra sa lewe vuqa sara sa muri koya mai Kalili, kei Tikapoli, kei Jerusalemi, kei Jutia, kei na tai kadua ni Joritani.

Maciu 5

Sa vakatakila ko Jisu na ka eso sa kalougata kina na tamata, 112. Sa vakavulici ira na nona tamata me ra yaga, 1316. Sa vakadinadinataka na vunau makawa, 1720.

Sa tukuna na kenai balebale dina na laba, 2126; kei na dauyalewa, 2732. Sa vakavulici ira na nona tamata me ra kakua ni bubului e na veivosaki, 3337: me ra kakua ni veisausaumitaka na ca, 3842: ka me ra lomani ira na nodra meca, 4348.

¹Ia ni sa raici ira na lewe vuqa ko koya, sa cabe ki na ulu-ni-vanua; ia ni sa tiko sobu, sa lako mai vei koya ko ira na nona tisaipeli:

²a sa vosa ko koya, ka vakavulici ira, ka kaya:

³Sa kalougata ko ira sa yalomalumalumu: ni sa nodra na matanitu vakalomalagi.

⁴Sa kalougata ko ira sa dautagi: ni ra na vakacegui.

⁵Sa kalougata ko ira sa yalomalua: ni ra na taukena na vanua.

⁶Sa kalougata ko ira sa viakania ka via gunuva nai valavala dodonu: ni ra na vakamamautaki.

⁷Sa kalougata ko ira e dauloloma: ni ra na lomani.

⁸Sa kalougata ko ira sa yalosavasava: ni ra na raica na Kalou.

⁹Sa kalougata ko ira sa dautataro: ni ra na vakatokai me luve ni Kalou.

¹⁰Sa kalougata ko ira era sa vakacacani e na vuku ni valavala dodonu: ni sa nodra na matanitu vakalomalagi.

¹¹Dou sa kalougata, ni dou sa vakasewasewani, ka vakacacani, ka vosavakacacataki vakailasu e na ka kecega e ca, e na vukuqu:

¹²dou reki, ka marau vakalevu: ni sa levu na kenai sau vei kemudou mai lomalagi: ni sa vakaoqo na nodra vakacacani ira na parofita era sa bula eliu vei kemudou.

¹³Oi kemudou na masima kei vuravura; ia kevaka sa seavu mai na masima na kena tuituina, ena vakatuituinataki tale e na cava? sa qai sega ni yaga e na dua na ka, me biu ga ki tautuba, ka me butuka sobu ko ira na tamata.

¹⁴Oi kemudou na rarama kei vuravura. Na koro sa tara toka e na ulu-ni-vanua sa sega ni tabonaki rawa.

¹⁵Sa sega talega ni tutuvaki na cina, ka me qai toka e ruku ni vakarau ni sila, e na kenai tutu ga; sa qai cinavi ira kecega sa tiko e vale.

¹⁶Me caudre vakakina na nomudou rarama e na matadra na tamata, me ra raica na nomudou i valavala vinaka, ka vakarokorokotaka na Tamamudou sa tiko mai lomalagi.

¹⁷Dou kakua ni vakasama niu sa lako mai meu vakaotia na vunau, se *na nodra i vakavuvuli* na parofita; au sa sega ni lako mai meu vakaotia, meu vakayacora ga.

¹⁸Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena takali mada ko lomalagi kei vuravura, ia ena sega ni takali mai na vunau e dua na mata-ni-vola lailai se dua na tikina lailai sara, ena yaco mada kecega.

¹⁹O koya oqo ena vakatokai kina me lailai sara e na matanitu vakalomalagi, ko koya yadua ena talaidredre ki na dua na vunau oqo sa lailai sara, ka vakatavuvuli vakakina vei ira na tamata; ia ko koya ena vakabauta ka vakatavuvulitaka, ena vakatokai me levu e na matanitu vakalomalagi.

²⁰Niu sa kaya vei kemudou, Kevaka sa sega ni uasivi cake na nomudou i valavala dodonu e na nodra na vunivola kei ira na Farisi, dou na sega sara ni curu ki na matanitu vakalomalagi.

²¹Dou sa rogoca ni sa kainaki vei ira eliu, Mo kakua ni laba; ia ko koya ena laba, ena cudruvi koya na mataveilewai;

²²ia koi au, kau sa kaya vei kemudou, O koya yadua sa cudru walega vua na wekana, ena cudruvi koya na mataveilewai: ia ko koya ena vosavakacacataka na wekana, ni sa beitaka me ca, ena cudruvi koya na mataveilewai levu: ia ko koya ena rurulialiataki koya, ena cudruvi e na bukawaqa mai eli.

²³O koya, kevaka ko sa kauta na nomu i madrali ki nai cabocabo-ni-soro, a sa nanuma maikina sa dua na ka sa beitaki iko kina na wekamu;

²⁴biuta tu na nomu i madrali e na mata ni cabocabo-ni-soro, ka mo lako, mo drau veivinakati mada eliu kei na wekamu, mo qai lako mai ka vakacabora na nomu i madrali.

²⁵Kusarawa mo drau veivinakati kaya sa beitaki iko, ni drau sa lako vata kaya e na gaunisala; de soli iko ko koya sa beitaki iko vua na turaga-ni-lewa, ka soli iko na turaga-ni-lewa vua na ovisa, ko na qai biu ki na vale ni veivesu.

²⁶Au sa kaya vakaidina vei iko, O na sega sara ni sereki maikina, ko na sauma kece mada nai lavo.

²⁷Dou sa rogoca sa kainaki vei ira eliu, Mo kakua ni dauyalewa:

²⁸ia koi au, kau sa kaya vei kemudou, O koya yadua ena raica na yalewa me dodomo kina, sa dauyalewa oti kaya e lomana.

²⁹Ia kevaka sa vakacalai iko na matamu i matau, vecuka tani, ka biuta tani vei iko: ni sa vinaka vei iko me yali laivi e dua na tikimu, ka me kakua ni biu ki eli na yagomu taucoko.

³⁰Ia kevaka sa vakacalai iko na ligamu i matau, muduka tani, ka biuta tani vei iko; ni sa vinaka vei iko me yali laivi e dua na tikimu, ka me kakua ni biu ki eli na yagomu taucoko.

³¹Sa kainaki talega, Ko koya sa biuta tani na watina, me solia vua nai vola ni veibiu:

³²ia koi au, kau sa kaya vei kemudou, Ko koya sa biuta na watina, ke sa sega ni dautagane, sa vakavuna na nona dautagane; ia ko koya erau sa veiwatini kaya sa biu, sa dauyalewa.

³³Dou sa rogoca talega, ni sa kainaki vei ira eliu, Mo kakua ni bubului vakailasu, ia mo vakayacora vua na Turaga na ka ko sa bubului kina:

³⁴ia koi au, kau sa kaya vei kemudou, Dou kakua sara ni bubului: kakua, ki lomalagi; ni sai tikotiko vakaturaga ni Kalou:

³⁵kakua, ki vuravura; ni sai tutu-ni-yavana: kakua, ki Jerusalemi; ni sa nona koro na Tui levu.

³⁶Mo kakua ni bubului ki na ulumu; ni ko sa sega ni vukica rawa e dua na drauna me vulavula se loaloa.

³⁷Ia me io, na io, me sega, na sega, na nomudou vosa: ia na ka sa levu cake, sa tubu e na ca.

³⁸Dou sa rogoca sa kainaki, Me kenai sau ni mata na mata, ka me kenai sau ni bati na bati,

³⁹Ia koi au, kau sa kaya vei kemudou, Dou kakua ni veisausaumitaka na ca: ia kevaka e dua sa sabica na balumu i matau, golea talega vua na kenai karua.

⁴⁰Ia kevaka e dua sa via kauti iko vei ira na mataveilewai, ka me kauta tani na nomu i curucuru, laiva ga me kauta tani talega na nomu i tutuvi.

⁴¹Ia kevaka e dua sa vakasaurarataki iko mo drau lako vata kaya e dua na maili, lako vata kaya na kenai karua.

⁴²Solia vua sa mai kerekere vei iko, ia kakua ni vuki tani vua sa via kerea mada e dua na nomu ka.

⁴³Dou sa rogoca sa kainaki, Mo lomana na wekamu, ka cata na nomu meca:

⁴⁴ia koi au, kau sa kaya vei kemudou, Dou lomani ira na nomudou meca, vosa vinaka vei ira sa rukaki kemudou, caka vinaka vei ira sa cati kemudou, ka masulaki ira sa vakalialiai kemudou, ka vakacacani kemudou;

⁴⁵mo dou luvena na Tamamudou sa tiko mai lomalagi; ni sa vakacabea ko koya na nona mata-ni-siga vei ira na tamata ca kei ira na tamata vinaka, a sa vakatauca mai na uca vei ira na tamata yalododonu, kei ira na tamata tawa yalododonu.

⁴⁶Ia kevaka dou lomani ira sa lomani kemudou, a cava ena kemudoui sau? era sega li ni cakava vakaoqo ko ira sa kumuna nai vakacavacava?

⁴⁷Ia kevaka dou veikidavaki duaduaga kei ira na wekamudou, a cava dou sa uasivi cake kina? era sega li ni cakava vakaoqo ko ira na lewe ni veimatanitu tani?

⁴⁸O koya mo dou qai vinaka sara, me vaka sa vinaka sara na Tamamudou sa tiko mai lomalagi.

Maciu 6

Sa vakavulici ira na nona tamata ko Jisu, e nai loloma, 14; e na masu, 515; e na lolo, 1618. Sa vakarota me ra kakua ni daulomana na ka vakavuravura, 1923: se lomaocaoca, 2434.

¹Dou raici kemudou vinaka mo dou kakua ni kitaka na nomudou i loloma e na matadra na tamata, me ra raici kemudou kina; kevaka e vakaoqo, ena sega na kemudoui sau mai vua na Tamamudou sa tiko mai lomalagi.

²O koya oqo, ni ko sa kitaka nai loloma, mo kakua ni uvuca na davui e matamu, me vaka era daukitaka na dauveivakaisini e na veivale ni lotu kei na veigaunisala, me ra dokai kina vei ira na tamata. Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa tu ga vei ira na kenai sau.

³Ia ko iko, ni ko sa soli ka ni loloma, me kakua ni kila na ligamu i mawi na ka sa kitaka na ligamu i matau:

⁴me vuni kina na nomu i loloma: ia na Tamamu sa raica na ka e vuni, ena sauma votu vei iko.

⁵Ia ni ko sa masu, mo kakua ni vakataki ira na dauveivakaisini: ni ra sa vinakata me ra tu e na veivale ni lotu kei na veitutu-ni-sala ni ra masu, me raici ira kina ko ira na tamata. Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa tu ga vei ira na kenai sau.

⁶Ia ko iko, ni ko sa masu, curu ki na nomu loqi, ia ni ko sa sogota na kena katuba, masu vua na Tamamu sa tabogo; ia na Tamamu sa raica na ka e vuni ena sauma votu vei iko.

⁷Ia ni dou sa masu, kakua ni vosa balabalavu walega, me vakataki ira na tawa lotu; ni ra sa nanuma era na rogoci ni ra sa vosa balabalavu.

⁸O koya mo dou qai kakua ni vakataki ira; ni sa kila eliu na Tamamudou na ka sa yaga vei kemudou, a sa muri na nomudou kerekere vua.

⁹O koya mo dou qai masu vakaoqo: Tama i keimami mai lomalagi, Me vakarokorokotaki na yacamuni.

¹⁰Me yaco na nomuni lewa. Me caka na lomamuni e vuravura me vaka sa caka mai lomalagi.

¹¹Solia mai vei keimami e na siga oqo na kakana e yaga vei keimami.

¹²Ia kakua ni cudruvi keimami e na vuku ni neimami valavala ca, me vaka keimami sa sega ni cudruvi ira era sai valavala ca vei keimami.

¹³Ia kakua ni kauti keimami ki na vere, ka mo ni vakabulai keimami mai na ca: Ni sa nomuni na lewa, kei na kaukauwa, kei na vakarokoroko, ka sega ni mudu. Emeni.

¹⁴Ia kevaka dou sa sega ni cudruvi ira na tamata sa caka cala, ena sega talega ni cudruvi kemudou na Tamamudou vakalomalagi:

¹⁵ia kevaka dou sa cudruvi ira na tamata sa caka cala, ena cudruvi kemudou talega e na vuku ni nomudou caka cala na Tamamudou.

¹⁶Ia ni dou sa lolo, kakua ni vakaveveku mata, me vakataki ira na dauveivakaisini; ni ra sa vakatanitaka na matadra, me rairai vei ira na tamata na nodra lolo. Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa tu ga vei ira na kenai sau.

¹⁷Ia ko iko, ni ko sa lolo, lumuta na ulumu, ka tavoya na matamu:

¹⁸me kakua ni rairai vei ira na tamata na nomu lolo, vua ga na Tamamu sa tabogo: ia na Tamamu sa raica na ka sa vuni ena sauma votu vei iko.

¹⁹Dou kakua ni kumuna vata vei kemudou nai yau e vuravura, e dauvakacacana kina na sarasara kei na veveka, a sa ravabasuka kina na daubutako ka butakoca:

²⁰ia mo dou kumuna vata na nomudou i yau mai lomalagi, sa sega ni vakacacana kina na sarasara se na veveka, a sa sega ni ravabasuka kina na daubutako me butakoca:

²¹ni na tiko talega na yalomudou e na yasana sa tiko kina na nomudou i yau.

²²A cina ni yago na mata; o koya ke sa vinaka na matamu, ena rarama kina na yagomu tauoko.

²³Ia kevaka e ca na matamu, ena butobuto na yagomu tauoko. Ia kevaka sa butobuto na rarama sa tu e lomamu, ena vakaevei na kena levu ni butobuto ko ya!

²⁴Sa sega e dua na tamata sa qarava rawa e le rua na turaga; ni na cata e dua, ka lomani koya kadua; se na kabita e dua, ka beci koya kadua. Dou sa sega ni qarava rawa na Kalou kei nai yau.

²⁵O koya kau sa kaya kina vei kemudou, Mo dou kakua ni lomaocaoca e na vuku ni nomudou bula, e na ka mo dou kania, se na ka mo dou gunuva: se e na vuku ni yagomudou, e na ka mo dou vakaisulu kina. Sa ka levu na bula, na kakana na ka lailai, se segai? a yago talega na ka levu, a ka lailai nai sulu, se segai?

²⁶Dou raica na manumanu vuka; ni ra sa sega ni dauveikabukaburaki, se dautamusuka, se daukumuna vata ki na lololo; a sa vakani ira na Tamamudou vakalomalagi. Dou sa sega beka ni yaga vakalevu cake vei ira?

²⁷Ia ko cei vei kemudou, ni sa lomaocaoca, sa rawata me vakuria vakalailai ga na siga ni nona bula?

²⁸Ia dou sa lomaocaoca vakacava e na vuku ni sulu? Dou vakananuma na viavia ni veikau, era sa tubu vakaevei: era sa sega ni daucakacaka, se dautali:

²⁹ia kau sa kaya vei kemudou, O Solomoni e na nonai ukuuku kecega sa sega ni vakaisulu me vaka e dua vei ira oqo.

³⁰Ia kevaka sa vakasuluma vakaoqo na Kalou na co ni veikau, ka tu edaidai, a sa biu ki na lovo e na mataka ena sega li ni gu vakalevu cake mevakasulumi kemudou, koi kemudou sa lailai na nomudou vakabauta?

³¹O koya mo dou qai kakua ni lomaocaoca, ka kaya, A cava eda na kania? se, A cava eda na gunuva? se, A cava eda na vakaisulu kina?

³²ni sa dau vakasaqara na ka kecega oqo ko ira na lewe ni veivanua: ni sa kila na Tamamudou vakalomalagi sa yaga vei kemudou na ka kecega oqo.

³³Ia dou vakasaqara taumada na matanitu ni Kalou, kei na nona yalododonu: ia ena soli me kenai kuri vei kemudou na ka kecega oqo.

³⁴O koya mo dou qai kakua ni lomaocaoca e na vuku ni mataka: ena lomaocaoca na mataka e na vuku ni kena ka. Sa rauta na siga na kena ca.

Maciu 7

Sa vakatakila ko Jisu ni sa ca me da daulelewa vei ira na tamata, 15; e vinaka me da vakatavuvuli vakavuku, 6; e vinaka me da daumasu vua na Kalou; kai valavala dodonu vei ira na tamata, 712. Na matamata-ni-koro qiqo, kei na sala rabailailai, 13,14. Nai vakavuvuli lasu, 1520. Me da kakua ni rogoca walega na vosa ni Turaga, me da cakava talega, de sa da vaka na tamata sa tara na vale e na nuku, 2127. Sa kurabui na lewe vuqa e na nonai vakavuvuli, 28,29.

¹Dou kakua ni daulelewa, de dou lewai.

²Ia na lewa dou na kitaka, dou na lewai kina: kei nai vakarau dou sa vakarautaka, ena vakarautaki tale vei kemudou.

³Ia ka vakaevei, ni ko sa raica na malamala e na mata ni wekamu, ka ko sa sega ni nanuma na kau e matamu?

⁴Se ko na kaya vakaevei vua na wekamu, Meu leuta mada na malamala mai na matamu; ka raica, sa tu e matamu na kau?

⁵Na dauveivakaisini, mo cavuta mada eliu na kau mai na matamu; ia ko na qai raica vinaka mo leuta na malamala mai na mata ni wekamu.

⁶Dou kakua ni solia na ka tabu vei ira na koli, se biuta na nomudou mata-ni-civa e matadra na vuaka, de ra butuka sobu e yavadra, ka vuki mai ka basuraki kemudou.

⁷Dou kerekere, ka na soli vei kemudou: dou vakasaqara, ka dou na kunea; dou tukituki, ka na dolavi vei kemudou:

⁸ni sa rawata ko koya yadua sa kerekere; ka sa kunea ko koya sa vakasaqara ka na dolavi vua sa tukituki.

⁹Se ko cei mada vei kemudou, kevaka e kere madrai na luvena, ena solia vua e dua na vatu?

¹⁰se kere ika, ena solia vua e dua na gata?

¹¹Ia kevaka dou sa kila koi kemudou na tamata ca, mo dou solia na ka vinaka vei ira na luvemudou; sa na gu vakalevu cake, me solia na veika vinaka na Tamamudou mai lomalagi vei ira sa kerekere vua.

¹²O koya, na ka vakaaduaga dou sa vinakata me ra kitaka vei kemudou na tamata, dou kitaka vaka talega kina vei ira; ni sa vakaoqo na vunau kei ira na parofita.

¹³Dou curu ki na matamata-ni-koro qiqo: ni sa lalaga na matamata-ni-koro, ka rabailevu na sala, sa basika ki na rusa, a ra sa lewe vuqa sa curu kina;

¹⁴ni sa qiqo na matamata-ni-koro, ka rabailailai na sala, sa basika ki na bula, a ra sa lewe lailai sa kunea.

¹⁵Ia dou qarauni kemudou vinaka maizei ira nai vakavuvuli vakailasu, era sa lako mai vei kemudou ka vakaisulu vaka na sipi, a ra sa wolifa daukata e lomadra.

¹⁶Dou na kilai ira e na vuadra. Sa veti li na vua-ni-vaini mai na wa-vakavotona, se na lolo mai na soni?

¹⁷sa vakakina sa vuataka na vua vinaka na kau vinaka kecega, a sa vuataka na vua ca na kau ca.

¹⁸E sega na kau vinaka me vuataka rawa na vua ca, se na kau ca me vuataka rawa na vua vinaka.

¹⁹Na kau vakaaduaga sa sega ni vuataka na vua vinaka sa ta laivi, ka biu ki na bukawaqa.

²⁰E dina ga, dou na kilai ira e na vuadra.

²¹Ena sega ni curu ki na matanitu vakalomalagi ko ira kecega sa kaya vei au, Turaga, Turaga; ko koya ga sa cakava na loma i Tamaqu sa tiko mai lomalagi.

²²Era na lewe vuqa ena kaya vei au e na siga ko ya, Kemuni na Turaga, na Turaga, keimami a sega li ni vakavuvuli e na yacamuni? ka vakasevi ira na tevoro e na yacamuni? ka kitaka na cakacaka mana e vuqa e na yacamuni?

²³Ia kau na qai tukuna vei ira, Au sa sega sara ni kilai kemudou; dou lako tani vei au, koi kemudou sa daukitaka nai valavala ca.

²⁴Ia oqo, ko koya yadua sa rogoca na noqu vosa oqo, ka cakava, kau na vakatautauvatataka kei na tamata vuku, sa tara na nona vale e na dela ni vatu:

²⁵a sa tau mai na uca, ka coka mai na dobui, ka liwa na cagi, ka tabaka na vale ko ya; a sa sega ni bale: ni sa tauyavutaki e na vatu.

²⁶Ia ko koya yadua sa rogoca na noqu vosa oqo, ka sega ni cakava, ena vakatautauvatataki kei na tamata lialia, sa tara na nona vale e na dela ni nuku:

²⁷a sa tau mai na uca, ka coka mai na dobui, ka liwa na cagi, ka tabaka na vale ko ya; a sa bale kina: ia na ka levu na kena bale.

²⁸A sa yaco, ni sa tinia na vosa oqo ko Jisu, era sa kurabui sara na lewe vuqa e na nonai vakavuvuli.

²⁹Ni sa vakatavulici ira me vaka e *dua* sa tu ga vua na lewa, ka sega ni vakataki ira na nodra vunivola.

Maciu 8

Sa vakabula na vukavuka ko Jisu, kei na nona tamata na turaga ni valu, kei na tina ni wati i Pita, 117. Sa qai tukuna vei ira na nona tisaipeli nai valavala ni tamata sa muri koya, 1822. Sa qai vunauga na wai, 2327; a sa vakasevi ira na tevoro mai na tamata e le rua, 2834.

¹Ia ni sa lako sobu mai na ulu-ni-vanua ko koya, era sa lewe vuqa sara sa muri koya.

²Ka raica, sa dua na tamata vukavuka sa lako mai ka cuva vua, ka kaya, Na Turaga, kevaka ko ni sa vinakata, ko ni sa vakasavasavataki au rawa.

³A sa dodoka na ligana ko Jisu, ka tarai koya, ka kaya, Au sa vinakata; mo savasava mai. A sa savasava vakasauri na nona vukavuka.

⁴A sa kaya vua ko Jisu, Raica, mo kakua mada ni tukuna vua e dua; ia mo laki vakaraitaki iko ga vua na bete, ka vakacabora nai madrali sa vakarota ko Mosese, me kenai vakadinadina vei ira.

⁵Ia ni sa curu ko koya ki Kapenaumi, sa lako mai vua e dua na turaga ni valu, ka masuta,

⁶ka kaya, Noqu Turaga, sa davo koto mai neitou na noqu tamata sa tauvi-paralasi, a sa yaluma vakalevu sara.

⁷A sa kaya vua ko Jisu, Au na laki vakabulai koya.

⁸Sa qai vosa na turaga ni valu, ka kaya, Na Turaga, au sa sega ni yaga mo ni curu ki na noqu vale: mo ni cavuta walega na vosa, ena bula kina na noqu tamata:

⁹niu sa turaga lailai ga koi au, kau sa lewa na sotia eso: ia kau sa kaya vua e dua, Mo lakani, a sa lakani; ka vei koya e dua tani, Mo lako mai, a sa lako mai; ka vei koya na noqu tamata, Mo kitaka oqo, a sa kitaka.

¹⁰Ia ni sa rogoca ko Jisu, sa kurabui, a sa kaya vei ira era sa muri tiko, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Au sa sega ni kunea vei ira na Isireli e dua na vakabauta levu vakaoqo:

¹¹au sa kaya talega vei kemudou ni ra na lewe vuqa ena lako mai na tu i cake, mai ra talega; ka tiko sobu kei Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, e na matanitu vakalomalagi:

¹²ia ko ira na gone ni matanitu era na biu ki na butobuto e tautuba; era na dautagi kina, ka vakasequruquru batu.

¹³Sa qai kaya vua na turaga ni valu ko Jisu, Mo lako ga; ia me vaka ko sa vakabauta, me yaco vei iko. A sa bula na nona tamata e na tiki-ni-siga ko ya.

¹⁴A sa lako ki na vale i Pita ko Jisu, a sa raica na tina ni watina, sa davo koto, ka tauvi-katakata.

¹⁵A sa tara na ligana ko koya, a sa takali vua na katakata: a sa tu cake ko koya, ka qaravi iratou.

¹⁶Ia ni sa qai yakavi, sa kau mai vei koya e lewe vuqa sa curumi ira na tevoro eso: a sa vakasevi ira na tevoro ko koya e na vosa, a sa vakabulai ira kecega sa tauvi-mate:

¹⁷o koya sa vakayacori kina na vosa sa tukuna ko Aisea na parofita, ka kaya, O koya ga sa kauta vua na noda malumalumu, ka colata na *noda* mate.

¹⁸Ia ni sa raica ko Jisu era sa lewe vuqa sara sa vakavolivoliti koya, sa kaya me ia na lako ki tai kadua.

¹⁹A sa lako mai e dua na vunivola, ka kaya vua, Vakavuvuli, au na muri iko ki na veiyasana ko na lako kina.

²⁰Sa qai kaya vua ko Jisu, Sa vaqara na fokise, a sa vakairoro na manumanu vuka; ia na Luve ni tamata, sa sega vua na tikina me kotora kina na uluna.

²¹A sa dua tale na nona tisaipeli sa kaya vua, Kemuni na Turaga, laivi au meu lako mada meu buluti tamaqu.

²²A sa kaya vua ko Jisu, Mo muri au; ka biuta na mate me ra buluta na nodra mate.

²³Ia ni sa laki vodoka na waqa ko koya, era sa muri koya na nona tisaipeli.

²⁴Ka raica, sa tubu na cava levu e na wasawasa, a sa luvu na waqa e na biau: a sa moce ko koya.

²⁵Sa qai lako mai ko ira na nona tisaipeli, ka vakayadrati koya, ka kaya, Kemuni na Turaga, vakabulai keda: eda sa mate.

²⁶A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa rere e na vuku ni cava, koi kemudou sa lailai na nomudou vakabauta? Sa qai tu cake ko koya, ka vunaucna cagi kei na wasawasa; a sa maravu sara mai.

²⁷A sa kidacala ko ira na tamata, ka kaya, E vakabeka evei nai tovo ni tamata oqo, ni sa talairawarawa vua na cagi kei na wasawasa!

²⁸Ia ni sa udu ko koya ki tai kadua, ki na nodra vanua na kai Kerikesa, sa sota kaya e lewe rua sa curumi rau eso na tevoro, erau sa lako mai nai bulubulu, a rau sa yalocudrucudru sara, a sa sega kina na tamata sa lako rawa e na sala ko ya.

²⁹Ka raica, era sa qoqolou, ka kaya, E vakaevei koi kedadou, kemuni Jisu na luve ni Kalou? ko ni sa lako beka mai ki ke me vakararawataki keimami ni sa sega ni yaco na kena gauna?

³⁰A sa dua na qele ni vuaka levu sa vakani, sa vakayawa vei ira.

³¹A ra sa masuti koya ko ira na tevoro, ka kaya, Kevaka ko sa vakasevi keimami, laiva me keimami curuma na qele ni vuaka.

³²A sa kaya vei ira ko koya, Dou lako ga. A ra sa lako tani, ka ra sa curuma na qele ni vuaka; ka raica, sa cici sara na qele ni vuaka tauoko e na baba ki na wai, ka ra sa mate e wai.

³³Ia ko ira sa vakania, era sa dro, ka lako ki na koro, ka tukuna na ka kecega, kei na ka sa yaco vei rau ka curumi rau ko ira na tevoro.

³⁴Ka raica, era sa lako kece yani na lewe ni koro me ra tavaki Jisu: ia ni ra sa raici koya, era sa masuta me lako tani yani e na nodra vanua.

Maciu 9

Sa vakabula ko Jisu e dua sa tauvi-paralasi, 18. Sa kacivi Maciu, 9. Sa kana vata kei ira sa tamata ca, 1013. Sa vakatakila na ka era sa sega ni lolokina na nona tisaipeli e na gauna ko ya, 1417. Sa qai vakabula na turidrabalavu, kei na goneyalewa sa ciba, kei na mataboko e le rua, kei na galu, 1834. A sa vakavulici ira na nona tisaipeli me ra daumasu me lewe vuqa nai talatala, 3538.

¹A sa vodo ko koya ki waqa, ka lako ki tai kadua, ka yaco ki na nona koro.

²Ka raica, sa kau mai vua e dua na tamata sa tauvi-paralasi, a sa davo koto e na dua nai mocemoce: ia ni sa raica ko Jisu na nodra vakabauta, sa kaya vua sa tauvi-paralasi, Na luvequ, mo vakacegu; sa bokoci na nomu i valavala ca.

³Ka raica, eso na vunivola sa kaya e lomadra, O koya oqo sa vosavakacacataka na Kalou.

⁴A sa kila na nodra nanuma ko Jisu, ka kaya, A cava dou sa nanuma vakaca kina e na lomamudou?

⁵a cava vei rau e rawarawa cake, me kaya, Sa bokoci, na nomu i valavala ca; se me kaya, Mo tu cake, ka lako voli?

⁶ia mo dou kila kina ni sa rawata na Luve ni tamata e vuravura me bokoca nai valavala ca, (sa qai kaya ko koya vua sa tauvi-paralasi) Mo tu cake, ka kauta na nomu i mocemoce, ka lako ki na nomu vale.

⁷A sa tu cake ko koya, ka lako ki na nona vale.

⁸Ia ni ra sa raica ko ira na le vuqa, era sa kurabui, ka vakarokorokotaka na Kalou, ni sa solia ko koya na kaukauwa vakaoqo vei ira na tamata.

⁹A sa lako tani maikeia ko Jisu, a sa raica e dua na tamata na yacana ko Maciu, sa tiko e na vale ni soli vakacavacava; a sa kaya vua, Muri au. A sa tu cake ko koya, ka muri koya.

¹⁰Ia ni sa kana tiko mai vale ko koya, raica, sa lewe vuqa na kumuna nai vakacavacava kei na tamatai valavala ca era sa lako mai, ka tiko me kana vata kei Jisu kei ira na nona tisaipeli.

¹¹Ia ni ra sa raica ko ira na Farisi, era sa kaya vei ira na nona tisaipeli, A cava sa kana vata kina na nomudou i Vakavuvuli kei ira sa kumuna nai vakacavacava kei ira na tamatai valavala ca?

¹²Ia ni sa rogoca ko Jisu, sa kaya vei ira, Sa sega ni yaga na vuniwai vei ira sa bulu vinaka, vei ira ga sa tauvi-mate:

¹³ia dou laki vulica nai balebale ni vosa oqo, Au sa vinakata na yalololoma, ka segai nai soro; ni kau sa sega ni lako mai meu kacivi ira na yalododonu, ko ira ga nai valavala ca, me ra veivutuni.

¹⁴Sa qai lako mai vua ko ira na tisaipeli i Joni, ka kaya, A cava sa lolo vakavuqa kina koi keimami kei ira na Farisi, ia na nomu tisaipeli era sa sega ni lolo?

¹⁵A sa kaya vei ira ko Jisu, Era sa tagi rawa li na weka ni tagane sa qai vakawati, ni sa tiko vata kei ira na tagane sa qai vakawati? ena yaco mai na siga, ena kau tani kina vei ira na tagane sa qai vakawati, ka ra na qai lolo.

¹⁶Ia sa sega na tamata sa cula vata na tiki ni sulu vou kei nai sulu madra, ni sa dresuka nai sulu na tikina sa botani kina, a sa qai kadresu vakalevu kina.

¹⁷Sa sega talega e dua sa vakataloca na waini vou ki na tavaya kuli-ni-manumanu madra: de kacabote na tavaya, ka sa dave yani na waini, ka sa ca na tavaya: ia era sa vakataloca na waini vou ki na tavaya vou, a sa maroroi ruarua kina.

¹⁸Ni sa tukuna tiko vei ira ko koya na veika oqo, raica, sa dua na turaga sa lako mai, ka cuva vua, ka kaya, Sa qai ciba na luvequ-yalewa: mo ni lako ga mai mo ni tabaki koya e na ligamuni ena bula kina.

¹⁹Sa qai cavu tu ko Jisu, ka muri koya, kei ira talega na nona tisaipeli.

²⁰Ka raica, sa dua na yalewa sa turidrabalavu ka yabaki tinikarua, sa lako mai ki dakuna, ka tara na tutu ni nonai sulu:

²¹ni sa kaya e lomana, Kevaka kau tara walega na nonai sulu, au na vakabulai.

²²A sa rai vuki ko Jisu, ka kunei koya, ka kaya, Na luvequ-yalewa, mo vakacegu; sa vakabulai iko na nomu vakabauta. A sa bula na yalewa mai na tiki-ni-siga ko ya.

²³Ia ni sa tadu ko Jisu ki na vale ni turaga, a sa raici ira era sa dauuvu bitu, kei ira na lewe vuqa era sa tagiyaso,

²⁴sa kaya vei ira ko koya, Dou lako mada yani; ni sa sega ni ciba na goneyalewa, sa moce walega. A ra sa dredrevaki koya.

²⁵Ia ni ra sa vakatalai na lewe vuqa, sa curu ko koya, a sa taura na ligana, a sa tu cake na goneyalewa.

²⁶A sa kuruvaki ki na vanua tauoko ko ya na kenai rogorogo.

²⁷Ia ni sa lako tani maikea ko Jisu, sa muri koya e lewe rua na tamata mataboko, a rau sa kaci, ka kaya, Na luve i Tevita, lomani keirau mai.

²⁸Ia ni sa curu ki vale ko koya, sa lako mai vua koi rau na tamata mataboko; a sa kaya vei rau ko Jisu, Drau sa vakadinata niu sa cakava rawa na ka oqo, se segai? Erau sa kaya vua, Io, na Turaga.

²⁹Sa qai tara na matadrau ko koya, ka kaya, Me yaco vei kemudrau me vaka na nomudrau vakabauta.

³⁰A sa rai na matadrau; a sa vakarota matua vei rau ko Jisu, ka kaya, Raica, me kakua ni kila e dua.

³¹Ia koi rau ni rau sa lako yani, erau sa vakarogoya na kenai rogorogo ki na vanua tauoko ko ya.

³²Ia ni ra sa lako ki tautuba, raica, sa kau mai vua e dua na tamata galu sa curuma e dua na tevoro.

³³Ia ni sa vakasevi tani na tevoro, sa vosa na galu: a ra sa kurabui sara na lewe vuqa, ka kaya, Sa sega na ka vakaoqo sa rairai e na dua na gauna e Isireli.

³⁴A ra sa kaya na Farisi, Sa vakasevi ira na tevoro ko koya e na kaukauwa ni nodra turaga na tevoro.

³⁵A sa lako voli ko Jisu e na veikoro kecega kei na veikoro lalai, ka vakatavuvuli e na nodra veivale ni lotu, ka vunautaka nai tukutuku-vinaka ni matanitu, ka vakabula kecega na mate kei na malumalumu kecega.

³⁶Ia ni sa raici ira na lewe vuqa ko koya, sa lomani ira, ni ra sa malumalumu, ka biu wale tu, me vaka na sipi sa sega na nodra i vakatawa.

³⁷Sa qai kaya vei ira na nona tisaipeli, E dina sa vakalewe na yabaki, a ra sa lewe lailai ga nai vakatau-ni-were;

³⁸o koya mo dou masuti koya nai Taukei ni were, me tala yani eso nai vakatau-ni-were ki na nona were.

Maciu 10

Sa talai ira yani na nonai apositolo ko Jisu era sa lewe tinikarua, me ra vakavulici ira na kai Jutia, ka vakabulai ira na mate, 110. Sa vakaroti ira e na nodra i valavala, 1115. A sa vakacegui ira e na vuku ni ka ca era na vosota, 1639. Sa qai yalataka na ka vinaka vei ira era sa lomani ira e na vukuna, 4042.

¹A sa kacivi ira mai na nona tisaipeli era lewe tinikarua ko koya, a sa solia vei ira na kaukauwa me ra rawai ira na yalo velavela me ra vakasevi ira, ka vakabula kecega na mate, kei na malumalumu kecega.

²Ia oqo na yacadra nai apositolo e lewe tinikarua: A kenai matai, ko Saimoni, a yacana talega ko Pita, kei Adriu na tacina; ko Jemesa na luve i Sepete, kei Joni na tacina;

³ko Filipi, kei Pacolomiu; ko Tomasi, kei Maciu na kumuna nai vakacavacava; ko Jemesa na *luve* i Alifio, kei Cateo;

⁴ko Saimoni e dua vei ira sa vakatokai Na gumatua, kei Jutasa Isikarioti, ko koya sa soli koya yani.

⁵Sa talai ira na lewe tinikarua oqo ko Jisu, a sa vakarota vei ira, ka kaya, Dou kakua ni lako e na nodra sala na veimatanitu tani, kakua talega ni curu ki na dua na nodra koro na kai Samaria:

⁶ia dou lako ga vei ira na sipi ni mataqali nei Isireli era sa yali tu.

⁷Ia ni dou sa lako tiko, mo dou vunau, ka kaya, Sa voleka mai na matanitu vakalomalagi.

⁸Dou vakabulai ira sa tauvi-mate, vakasavasavataki ira na vukavuka, vakaturi ira cake tale na mate sara, vakasevi ira na tevoro: dou a rawata walega, mo dou solia walega.

⁹Kakua ni kauta na koula, se na siliva, se na parasa, e na nomudou taga;

¹⁰se na taga ni vaqa e na gaunisala, se rua nai curucuru, se nai vava, se nai titoko: ni sa dodonu me soli vua na tamata daucakacaka na kena kakana.

¹¹Ia na koro kei na koro lailai vakaaduaga dou na curu kina, taroga se ko cei sa yaga kina; ka laki tiko kaya ka yacova na nomudou lako tani.

¹²Ia ni dou sa curu ki na vale, dou kidavaka:

¹³ia kevaka sa yaga na vale ko ya, me yaco kina na nomudou veivakacegui: ia kevaka sa sega ni yaga, me suka tale vei kemudou na nomudou veivakacegui.

¹⁴Ia ko koya sa sega ni vakacegui kemudou, se rogoca na nomudou vosa, ni dou sa lako tani e na vale se na koro ko ya, kuretaka laivi na kuvu-ni-soso mai na yavamudou.

¹⁵Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena ca vakalailai na vanua ko Sotoma kei Komora e na siga ni lewa, ena ca vakalevu na koro ko ya.

¹⁶Raica, au sa talai kemudou yani me vaka na sipi e na kedra maliwa na wolifa: o koya mo dou qai vuku me vaka na gata, ka yalovinaka me vaka na ruve.

¹⁷Ia dou qarauni kemudou mai vei ira na tamata, ni ra na soli kemudou yani ki na mataveilewai, a ra na vakananuitataki kemudou e na nodra veivale ni lotu;

¹⁸ia dou na kau ki na matadra na kovana kei na tui e na vukuqu, mei vakadinadina vei ira, vei ira talega na veimatanitu tani.

¹⁹Ia ni ra sa soli kemudou yani, kakua ni lomaocaoca se dou na vosa vakaevei se cava dou na kaya: ni na soli vei kemudou e na tiki-ni-siga ko ya na ka mo dou vosataka:

²⁰ni dou na sega ni vosa koi kemudou, ia ena vosa ga na Yalo ni Tamamudou, e na lomamudou.

²¹Ia era na dui soli ira yani na veitacini me vakamatei, kei na tamana na luvena: ia era na tu cake na gone vei ira na nodra qase, ka vakavuna na nodra mate:

²²ia dou na cati vei ira na tamata kecega e na vuku ni yacaqu: ia ko koya ena vosota me yacova nai vakataotioti, ena vakabulai.

²³Ia ni ra vakacacani kemudou e na dua na koro, dou dro ki na dua tani: niu sa kaya vakaidina vei kemudou, Dou na sega ni vakaotia na veikoro e Isireli, ena lako mada mai na Luve ni tamata.

²⁴Sa sega na tisaipeli me uasivi vua na nonai vakavuvuli, se na tamata vua na nona turaga:

²⁵sa rauta na tisaipeli, kevaka erau sa tautauvata kei na nonai vakavuvuli, vua talega na tamata kevaka erau sa tautauvata kei na nona turaga. Kevaka era vakatoka nai taukei ni vale ko Pielisipipi, era na ia vakalevu cake vei ira na nona lewe-ni-vale!

²⁶O koya mo dou qai kakua ni rerevaki ira: ni sa sega na ka vuni me na sega ni vakarairaitaki; se tabogo me na sega ni kilai.

²⁷A ka kau tukuna vei kemudou e na butobuto, dou tukuna e na rarama: kei na ka dou rogoca lo e na daligamudou, vunautaka e na dela ni vale.

²⁸Ia kakua ni rerevaki ira era sa vakamatea na yago, a ra sega ni rawata me ra vakamatea na yalo; ia dou rerevaki koya ga sa rawata me vakarusa na yalo kei na yago talega mai eli.

²⁹Sa sega li ni volitaki na separo e rua e na dua na facigi? ia ka sega e dua vei rau ena lutu walega ki na qele, me tabogo vua na Tamamudou.

³⁰A sa wiliki vakaaduaga na drau ni ulumudou.

³¹O koya mo dou qai kakua ni rere: dou sa uasivi cake vei ira na separo e vuqa.

³²O koya yadua ena tukuni au e na matadra na tamata, au na tukuni koya talega e na mata i Tamaqu sa tiko mai lomalagi.

³³Ia ko koya yadua ena cakitaki au e na matadra na tamata, au na cakitaki koya talega e na mata i Tamaqu sa tiko mai lomalagi.

³⁴Dou kakua ni vakasama niu sa lako mai meu kauta mai ki vuravura na veivinakati: au sa sega ni lako mai meu kauta mai na veivinakati, ai seleiwau ga.

³⁵Ni kau sa lako mai me tawasei rau na veitamani-tagane, kei na veitinani-yalewa, kei na veivugoni yalewa talega.

³⁶Ia *ena* nona meca na tamata ko ira na nona lewe-ni-vale.

³⁷O koya sa loloma vakalevu vei tamana se tinana ka vakalailai vei au, sa sega ni yaga vei au: ia ko koya sa loloma vakalevu vua na luvena-tagane se na luvena-yalewa ka vakalailai vei au, sa sega ni yaga vei au.

³⁸Ia ko koya sa sega ni colata na nona kauveilatai, ka muri au, sa sega ni yaga vei au.

³⁹O koya sa maroroya na nona bula, ena vakayalia: ia ko koya sa vakayalia na nona bula e na vukuqu, ena maroroya.

⁴⁰O koya sa vakacegui kemudou sa vakacegui au; ia ko koya sa vakacegui au sa vakacegui koya sa talai au mai.

⁴¹O koya sa vakaceguya e dua na parofita ni sa vakatokai me parofita, ena rawata na kenai sau; ko koya sa vakaceguya na tamata yalododonu ni sa vakatokai me tamata yalododonu, ena rawata na kenai sau:

⁴²ia ko koya ena solia vua e dua vei ira oqo era sa lailai ga e dua walega na bilo wai liliwa me gunuva, ni sa vakatokai me tisaipeli, au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena sega sara ni yali vua na kenai sau.

Maciu 11

Sa mai tarogi Jisu e lewe rua na tisaipeli i Joni na dauveipapitaiso se sai koya na Karisito se segai, a sa tukuna ko Jisu ni sai koya, 1 6. Sa qai tukuni Joni ko Jisu, 7 15. Sa vunauci ira na kai Jutia ni ra sa beitaki Joni kei koya talega, 1619. Sa vunauci ira vakalevu na kai Koresini kei Peciseita, kei Kapenaumi, 2024. Sa qai vakavinavinaka vei Tamana ni sa vakavulici ira sa vinakata ko koya, 2527. Sa kaya me vakararavi vei koya ko ira sa via vakacegui, 2830.

¹Ia ko Jisu ni sa vakaotia na nona vakaroti ira na nona tisaipeli e lewe tinikarua, sa lako tani maikea, ka laki vakatavuvuli ka vunau e na nodra veikoro.

²Ia ni sa rogoca ko Joni mai na vale ni veivesu na cakacaka i Karisito, sa qai tala e lewe rua na nona tisaipeli,

³me kaya vua, O iko beka ko Koya e lako mai, se da waraka e dua tani?

⁴A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei rau, Drau lako, ka tukuna vei Joni na veika drau sa rogoca ka raica:

⁵Era sa rai na mataboko, ka lako na lokiloki; sa vakasavasavataki na vukavuka, ka rogo rawa na didivara; sa vakaturi cake tale na mate sara, a sa vunautaki nai tukutuku-vinaka vei ira na dravudravua.

⁶A sa kalougata ko koya ena sega ni tarabe e na vukuqu.

⁷Ia ni rau sa lako tani, sa kaya ko Jisu vei ira na lewe vuqa e na vuku i Joni, A cava dou a lakova ki na veikau mo dou raica? a gasau li sa yavalati e na cagi?

⁸ia ka cava dou a lakova mo dou raica? a tamata li sa vakaisulu e nai *sulu* malumalumu? raica, ko ira sa vakaisulu e nai *sulu* malumalumu, era sa tiko e na nodra veivale na tui.

⁹Ia ka cava dou a lakova mo dou raica? a parofita li? io, au sa kaya vei kemudou, e dua sa uasivia na parofita.

¹⁰Ni sai koya ka volai vakaoqo, Raica, au sa tala na noqu talai me liu e matamu, Ena caramaka ko koya na nomu sala e matamu.

¹¹Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa sega ni tubu e dua vei ira sa sucu mai na yalewa me uasivi vei Joni na dauveipapitaiso; ia ko koya sa lailai sara e na matanitu vakalomalagi sa uasivi vei koya.

¹²Ia mai na gauna i Joni na dauveipapitaiso ka yacova na siga oqo, sa rawa na matanitu vakalomalagi e na gugumatua, ia ko ira sa gumatua sara, era sa taukena.

¹³Ni ra sa dauvakatavuvuli kecega na parofita kei na vunau ka yacova na siga i Joni.

¹⁴Ia kevaka dou sa via vakabauta, sai koya oqo ko Ilaija, ko koya sa dodonu me lako mai.

¹⁵O koya sa vakadaligana me rogoca, me mani rogoca sara.

¹⁶Ia ka cava meu vakatautauvatataka kina nai tabatamata oqo? Sa tautauvata kei ira na gone sa tiko e na rara ni veivoli, ka kaci yani vei ira era sa tiko vata kei ira,

¹⁷ka kaya, Keitou a uvu bitu vei kemudou, ka dou a sega ni meke; keitou a tagi vei kemudou, ka dou a sega ni tagiyaso.

¹⁸Ni sa lako mai ko Joni ka sega ni daukana se daugunu, a ra sa kaya, Sa tiko vua e dua na tevoro.

¹⁹Sa lako mai na Luve ni tamata, a sa kana ka gunu, a ra sa kaya, Raica, a tamata daukana ka daugunu waini, a nodra i tau era kumuna nai vakacavacava, kei ira na tamatai valavala ca. Ia sa vakadonuya na vuku ko ira na luvena.

²⁰Sa qai vakatekivu ko koya me vunauca na veikoro ka ia kina e vuqa na nona cakacaka mana, ni ra sa sega ni veivutuni:

²¹E ca vei iko, Koresini! e ca vei iko, Peciseita! ke sa caka mai Taia kei Saitoni na veika-mana ka caka vei kemudrau, ke rau sa veivutuni makawa e nai sulu taga kei na dravusa:

²²au sa kaya talega vei kemudrau, Ena ca vakalailai ko Taia kei Saitoni e na siga ni lewa, koi kemudrau, drau na ca vakalevu.

²³O iko talega, Kapenaumi, ko sa laveti cake ki lomalagi? ko na biu sobu tale ki etesi: ia ke sa caka mai Sotoma na veika-mana ka caka vei iko, ke sa tu ga ka yacova na siga oqo.

²⁴Au sa kaya talega vei iko, Ena ca vakalailai ko Sotoma e na siga ni lewa, ko iko, ko na ca vakalevu.

²⁵E na gauna ko ya sa vosa kina ko Jisu, ka kaya, Au sa vakavinavinaka vei kemuni Tamaqu, na Turaga ni lomalagi kei vuravura, ni kemuni sa vunia na veika oqo vei ira na vuku kei na yalomatua a sa vakatakila ga vei ira na gone lalai:

²⁶sai koya ga, Tamaqu, ni sa vinaka e matamuni me vakaoqo.

²⁷Sa solia mai vei au ko Tamaqu na ka kecega: ia ka sega e dua tale e kila na Luvena, a Tamana duaduaga, se dua tale e kila na Tamana, a Luvena duaduaga, kei koya sa vinakata na Luvena me vakatakilai *koya vua*.

²⁸Dou lako mai vei au, koi kemudou vakaaduaga sa oca ka colata nai colacola bibi, ia kau na vakacegui kemudou.

²⁹Vakataqara vei kemudou na noqu i vua, ka vuli vei au, niu sa yalomalua ka yalomalumalumu: dou na kunea kina na vakacegu ni yalomudou.

³⁰Ni sa rawarawa na noqu i vua, ka mamada na noqu i colacola.

Maciu 12

Sa beitaki ira na tisaipeli ko ira na Farisi, e na vuku ni siga ni vakacecegu, a sa vakadonui ira ko Jisu, 1 8. Sa vakabula ko Jisu e dua na tamata e na siga ni vakacecegu, 9 13. Sa sega ni via rogo ko Jisu, 1421. Sa vakabula na tamata sa mataboko ka galu, 22. A sa tukuna ni sa cakava na ka mana e na kaukauwa ni Kalou, 2337. Sa vunaudi ira eso ni ra sa sega ni vakabauta, 3845. Sa qai vakatakila na tamata era sa wekana dina, 4650.

¹Ena gauna ko ya sa lako ko Jisu e loma ni veiwere ni sila e na siga ni vakacecegu; a sa viakana ko ira na nona tisaipeli, ka vakatekivu me doloka na veisola ni sila, ka kania.

²Ia ni sa raica ko ira na Farisi, era sa kaya vua, Raica, sa kitaka ko ira na nomu tisaipeli na ka e sega ni tara me caka e na siga ni vakacecegu.

³A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa sega beka ni wilika na ka sa kitaka ko Tevita, ni sa viakana, ko koya kei ira sa tiko vata kaya:

⁴Ni sa curu ko koya ki na vale ni Kalou, ka kania na madrai dauraici, oqori sa sega ni tara vua me kania, se vei ira sa tiko vata kaya, vei ira duaduaga na bete?

⁵Se dou a sega beka ni wilika e na vunau, ni ra sa vakacacana na siga ni vakacecegu ko ira na bete e na vale ni soro, ka ra sa sega ni cala kina?

⁶Ia kau sa kaya vei kemudou, Sa dua eke sa uasivi cake e na vale ni soro.

⁷Ia kevaka dou a kila na kenai balebale ni vosa oqo, Au sa vinakata na yalololoma, ka segai nai soro, dou a sega ni beitaki ira era sa sega ni cala.

⁸Ni sa Turaga talega ni siga ni vakacecegu na Luve ni tamata.

⁹A sa lako tani maikea ko koya, ka curu ki na nodra vale ni lotu:

¹⁰ka raica, sa tiko kina e dua na tamata sa malai na ligana. A ra sa tarogi koya, Sa tara beka me ia na veivakabulai e na siga ni vakacecegu, se segai? ka ni ra via beitaki koya.

¹¹A sa kaya vei ira ko koya, O cei vei kemudou, kevaka e dua na nona sipi sa lutu ki na davuke e na siga ni vakacecegu, ena sega ni laki taura, ka tubera cake mai?

¹²Ka vakaevei na kena uasivi cake na tamata e na sipi! O koya gona oqo sa tara kina me caka na ka vinaka e na siga ni vakacecegu.

¹³Sa qai kaya ko koya vua na tamata, Dodoka mai na ligamu. A sa dodoka yani; a sa vakabulai, ka yaco me vaka na ligana kadua.

¹⁴Sa ra qai curu ki tuba na Farisi, a ra sa bosea, se ra na vakamatei koya vakaevei.

¹⁵Ia ni sa kila ko Jisu, sa lako tani maikea: a sa muri koya na lewe vuqa, ka sa vakabulai ira vakaaduaga ko koya:

¹⁶ka sa vakarota vei ira me ra kakua ni tukuni koya:

¹⁷o koya oqo sa vakayacori kina na vosa sa tukuna ko Aisea na parofita, ka kaya,

¹⁸Raica na noqu i talatala, ko koya kau a digitaka; Na noqu gone ni toko, au sa vinakati koya vakalevu e na vu ni lomaqu: Au na solia vei koya na noqu Yalo *Tabu*, Ia ena tukuna ko koya na lewa dodonu vei ira na veimatanitu tani:

¹⁹Ena sega ni veileti, se domolevu; Ena sega e dua ena rogoca na domona e na saqata-ni-koro:

²⁰Ena sega ni musuka na gasau sa bibivoro ko koya, Se bokoca na wa-ni-cina e kubou walega, Ka me tala mada yani na lewa dodonu me gumatua:

²¹A ra na vakararavi ki na yacana ko ira na veimatanitu tani.

²²Sa qai kau mai vei koya e dua sa curuma e dua na tevoro, sa mataboko, ka galu talega: a sa vakabulai koya ko koya, ia sa vosa ka rai kina ko koya sa mataboko ka galu.

²³A sa kurabui ko ira kecega na lewe vuqa, ka kaya, O koya oqo na luve i Tevita, se segai?

²⁴Ia ni ra sa rogoca ko ira na Farisi, era sa kaya, O koya oqo e sega ni vakasevi ira na tevoro e na ka tani, e na kaukauwa ga i Pielisipupi na nodra turaga na tevoro.

²⁵A sa kila na nodra vakanananu ko Jisu, ka kaya vei ira, A matanitu yadua sa veisei vakai koya, ena vakarusai; kei na koro yadua se na vale sa veisei vakai koya, ena sega ni tu dei.

²⁶Ia kevaka sa vakasevi Setani ko Setani, sa qai veisei vakai koya; ena qai tu dei vakaevei na nona matanitu?

²⁷Ia kevaka kau vakasevi ira na tevoro e na kaukauwa i Pielisipupi, sa vakasevi ira e na kaukauwa i cei ko ira na kai nomudou? o koya oqo era na vakalewai kemudou kina.

²⁸Ia kevaka kau vakasevi ira na tevoro e na kaukauwa ni Yalo ni Kalou, sa qai yaco dina vei kemudou na matanitu ni Kalou.

²⁹Se na rawata vakaevei e dua me curuma na vale ni qaqa, me kovea na nonai yaya, kevaka ena sega ni vesuka mada na qaqa? ena qai kovea emuri na nonai yau.

³⁰O koya sa sega ni totaki au, sa to tani; ia ko koya sa sega ni kumuna vata vei au, sa duibiubiuta.

³¹O koya oqo, kau sa kaya kina vei kemudou, Sa rawa me ra kakua ni cudruvi na tamata e na vuku ni nodra i valavala ca, kei na nodra vosa ca kecega; ia sa sega ni rawa me ra kakua ni cudruvi na tamata era sa vosavakacacataka na Yalo Tabu.

³²Ia ko koya yadua sa vosavakacacataka na Luve ni tamata ena rawa me kakua ni cudruvi kina: ia ko koya yadua sa vosavakacacataka na Yalo Tabu, ena sega sara ni rawa me kakua ni cudruvi, e na gauna oqo, se na gauna ena muri mai.

³³Dou vakalewa ni vinaka na kau, ka vinaka talega kina na vuana: se vakalewa ni ca na kau, ka ca talega kina na vuana: ni sa kilai na kau e na vuana.

³⁴Oi kemudou na kawa ni gata! dou na rawata vakaevei, ni dou sa tamata ca, mo dou vosataka na ka vinaka? ni sa vosataka na gusuda na ka sa oso vakalevu kina na lomada.

³⁵A tamata vinaka sa kauta mai na ka vinaka mai na lololo vinaka ni lomana; kei na tamata ca sa kauta mai na ka ca mai na lololo ca.

³⁶Ia kau sa kaya vei kemudou, A vosa ca vakaaduaga era na cavuta na tamata, era na tarogi kina e na siga ni lewa:

³⁷ni ko na vakadonui e na vuku ni nomu vosa, ka ko na cudruvi e na vuku ni nomu vosa.

³⁸Sa qai vosa eso na vunivola kei na Farisi, ka kaya, Vakavuvuli, keitou sa via raica e dua nai vakatakilakila maivei iko.

³⁹A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Sa dauvakasaqara nai vakatakilakila nai tabatamata ca kai valavala vakatani: ia ena sega nai vakatakilakila me soli kina, nai vakatakilakila ga i Jona na parofita:

⁴⁰ia me vaka ka siga tolu ka bogi tolu ko Jona e na kete ni ika levu; ena siga tolu ka bogi tolu vaka talega kina na Luve ni tamata e na loma ni qele.

⁴¹Era na tu cake e na veilewai na kai Ninive ka vakadinadinataka na nodra cala nai tabatamata oqo, ni ra a veivutuni e na vunau i Jona; ka raica, sa dua eke sa uasivi vei Jona.

⁴²Ena tu cake na radi ni ceva e na veilewai ka vakadinadinataka na nodra cala nai tabatamata oqo, ni sa lako mai ko koya mai na yasana vakayawa sara

e vuravura me rogoca na vuku i Solomon; ka raica sa dua eke sa uasivi vei Solomon.

⁴³Ia ni sa lako tani e na tamata na yalo velavela, sa veilakoyaki voli e na vanua dravuisiga, ni vakasaqara nai vakavakacegu a sa sega ni kunea:

⁴⁴sa qai kaya ko koya, Au na lesu tale ki na noqu vale kau a lako tani maikina; ia ni sa tadu, sa kunea ni sa lala tu, sa tataviraki, ka vakaiukuukutaki.

⁴⁵Sa qai lako ko koya, ka kauta vata kaya e lewe vitu tale na yalo sa uasivi vei koya e na ca, a ratou sa curuma, ka tiko kina; a sa ca vakalevu emuri na tamata ko ya, ka ca vakalailai eliu. Ena vaka talega kina vei ira nai tabatamata ca oqo.

⁴⁶Ia ni sa vosa tikoga ko koya vei ira na lewe vuqa, raica, sa tu e tautuba na tinana kei na tacina, eratou sa via vosa vua.

⁴⁷Sa qai kaya vua e dua, Raica, sa tu e tautuba na tinamu kei iratou na tacimu, eratou sa via vosa vei iko.

⁴⁸Sa qai vosa ko koya, ka kaya vei koya sa tukuna vua, O cei na tinaqu? se ko cei ko iratou na taciqu?

⁴⁹A sa dodoka na ligana kivei ira na nona tisaipeli, ka kaya, Raica na tinaqu kei ira na taciqu!

⁵⁰ko koya yadua ena kitaka na loma i Tamaqu sa tiko mai lomalagi, sai koya oqo na taciqu, kei na ganequ, kei na tinaqu.

Maciu 13

A vosa vakatautauvata ni tamata dau kaburaki sila, kei na kenai balebale, 123, A sila vinaka kei na sila ca, 2430; kei na sore ni musita, 31,32; kei na leveni, 33. Ai balebale ni sila vinaka kei na sila ca, 3443. E vaka nai yau sa vuni tu na matanitu vakalomalagi, 44; e vaka na mata-ni-civa talei sara, 45,46; e vaka na lawa ni yavi, 4750. Sa tarabe e na vuku i Jisu ko ira na kai nona, 5358.

¹E na siga ko ya sa lako tani mai vale ko Jisu, ka laki tiko sobu e matasawa.

²A sa lewe vuqa sara era sa soqoni vata vei koya, a sa vodoka kina e dua na waqa ko koya, ka tiko sobu: a sa tu kecega mai matasawa na lewe vuqa.

³A sa levu na ka sa vosataka vei ira ko koya e na vosa vakatautauvata, ka kaya: Raica, sa dua na dauveikaburaki sa laki kabukaburaki;

⁴ia ni sa kabukaburaki lako, sa lutu eso e na tutu ni sala, a sa lako mai na manumanu vuka ka kania.

⁵A sa lutu eso ki na vanua veivatu, sa sega ni levu kina na qele: a sa tubu cake vakatotolo sara, ni sa sega ni vavaku na kena qele:

⁶ia ni sa cabe na siga, sa malai; ia ni sa sega na wakana, sa raqosa sara.

⁷A sa lutu eso ki na veiwa-vakavotona; a sa tubu cake na veiwa-vakavotona, ka vakaruguta.

⁸A sa lutu eso ki na vanua vinaka, a sa vuavua vinaka, sa vuai drau eso, a sa onosagavulu eso, a sa tolusagavulu eso.

⁹O koya sa vakadaligana me rogoca, me mani rogoca sara.

¹⁰Sa qai lako mai ko ira na tisaipeli, ka tarogi koya, O sa vosa tikoga vei ira e na vosa vakatautauvata e na vuku ni cava?

¹¹Sa qai vosa ko koya, ka kaya vei ira, Ni sa soli vei kemudou mo dou kila na veika vuni ni matanitu vakalomalagi, ia ka sega ga ni soli vei ira.

¹²Ni sa tu vua na tamata e dua na ka, ena qai soli vakalevu vua ka na levu na nona; ia na tamata sa sega ni tu vua e dua na ka, ena qai kau tani mai vua na ka sa tu vua.

¹³O koya oqo kau sa vosa kina vei ira e na vosa vakatautauvata: ni ra sa raica ka sega ni kunea; a ra sa rogoca ka sega ni rogoca, ka lecava tu.

¹⁴Ia sa vakayacori kina vei ira na parofisai i Aisea, ka vaka, Dou na daurogoca tikoga, ka lecava tu; Ia dou na dauraica tikoga, ka sega ni kunea;

¹⁵Ni sa uro mai na lomadra na tamata oqo, A sa didivara na daligadra, A sa bobo na matadra; De dua na siga ena rai na matadra, Ka rogo na daligadra, Ka kila na lomadra, A ra saumaki mai, Ia kau na vakabulai ira.

¹⁶A sa kalougata na matamudou, ni dou sa raica, kei na daligamudou, ni dou sa rogoca.

¹⁷Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, Era lewe vuqa na parofita kei na tamata yalododonu era a via raica na ka dou sa qai raica, ka ra a sega ni raica; ka rogoca na ka dou sa qai rogoca, ka ra a sega ni rogoca.

¹⁸O koya mo dou qai rogoca na vosa vakatautauvata ni dauveikaburaki:

¹⁹Ni sa dua e rogoca na vosa ni matanitu, ka lecava tiko, sa *qai* lako mai na vu-ni-ca, a sa kovea na ka sa kaburaki ki lomana. Sai koya oqo sa kaburaki e na tutu ni sala.

²⁰Ia ko koya sa kaburaki e na vanua veivatu, sai koya oqo sa rogoca na vosa, a sa vakabauta sara e na reki:

²¹ia ni sa sega na wakana e lomana, sa tu dede vakalailai ga: ia ni sa tubu na rarawa, se na veivakacacani e na vuku ni vosa, sa tarabe sara.

²²Ia ko koya sa kaburaki e na veiwa-vakavotona, sai koya oqo sa rogoca na vosa: ia na lomaocaoca e na vuku ni vuravura oqo, kei nai yau e dauveivakaisini, sa vakaruguta na vosa, a sa sega kina ni vua.

²³Ia ko koya sa kaburaki e na vanua vinaka, sai koya oqo sa rogoca na vosa, a sa kila na kenai balebale; a sa vua, ka vuai drau eso, sa onosagavulu eso, sa tolusagavulu eso.

²⁴Sa dua tale na vosa vakatautauvata sa tukuna vei ira ko koya, ka kaya, Sa vakatautauvatataki na matanitu vakalomalagi kei na dua na tamata sa kaburaka na sila vinaka e na nona were;

²⁵ia ni ra sa moce ko ira na tamata, sa lako mai na nona meca ka kaburaka vata na sila ca e loma ni witi, a sa qai lako yani.

²⁶Ia ni sa tubu mai na sila ka vua, sa qai rairai talega na sila ca.

²⁷Sa qai lako mai vua na kenai taukei ko ira na nona tamata, ka kaya vua, O a sega saka li ni kaburaka na sila vinaka e na nomu were? sa qai kau maivei na sila ca?

²⁸Sa qai kaya vei ira ko koya, A ka oqo sa kitaka e dua na meca. A ra sa kaya vua ko ira na tamata, O sa vinakata beka me keitou laki kumuna vata oqori?

²⁹A sa kaya ko koya, Tei kakua mada, de dou cavaraka talega na witi ni dou kumuna vata na sila ca:

³⁰laiva ga me rau tubu vata ruarua me tei cava mada na yabaki: ia ni sa cava na yabaki kau na kaya vei ira na dautamusuka, Dou kumuna vata mada na sila ca, ka vauca e na veivau me visa: ia dou kumuna vata na witi ki na noqu lololo.

³¹Sa dua tale na vosa vakatautauvata sa tukuna vei ira ko koya, ka kaya, Sa tautauvata na matanitu vakalomalagi kei na dua na sore ni musita, o koya sa kauta e dua na tamata, ka tea e na nona were:

³²ia ko ya sa lailai sobu e na sore ni kau kecega; ia ni sa tubu cake, sa levu cake e na kena mataqali ko ya, a sa yaco me kau dina, a sa laki ro e na tabana na manumanu vuka.

³³Sa dua tale na vosa vakatautauvata sa tukuna vei ira ko koya: Sa tautauvata na matanitu vakalomalagi kei na leveni, sa taura e dua na yalewa, ka vunia e loma ni madrai droka e tolu nai vakarau, me sa vakalevenitaki kece mada.

³⁴Na ka kecega oqo sa tukuna ko Jisu kivei ira na lewe vuqa e na vosa vakatautauvata; a sa sega ni vosa walega vei ira, sa vosavakatautauvata tikoga:

³⁵o koya oqo sa vakayacori kina na vosa sa tukuna na parofita, ni sa kaya, Au na vosa ga e na vosa vakatautauvata; Au na tukuna eso na ka sa vuni tu mai na gauna sa caka kina ko vuravura.

³⁶Sa qai talai ira yani na le vuqa ko Jisu, ka curu ki vale: a sa lako mai vua ko ira na nona tisaipeli, ka kaya, Ni vakamacalataka mai vei keitou na vosa vakatautauvata ni sila ca mai na were.

³⁷A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, O koya sa kaburaka na sila vinaka, ko ya na Luve ni tamata:

³⁸ia na were ko vuravura; ia na sila vinaka ko ira na gone ni matanitu; ia na sila ca ko ira luve ni vu-ni-ca:

³⁹ia na meca sa kaburaka sai koya na tevoro: ia na yabaki nai vakataotioti kei vuravura: ia na dautamusuka ko ira na agilose.

⁴⁰Ia me vaka sa kumuni vata na sila ca ka visa e na buka; ena vakakina e nai vakataotioti kei vuravura oqo:

⁴¹ena talai ira yani na nona agilose na Luve ni tamata, me ra soqona vata mai na nona matanitu na ka kecega sa dauveivakacalai, kei ira sa kitaka tiko na ka ca;

⁴²ia era na biuti ira ki na lovo ni buka waqa; era na dautagi kina, ka vakasequruquru bati.

⁴³Era na qai serau na tamata yalododonu, me vaka na siga, e na matanitu nei Tamadra. O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara.

⁴⁴Sa dua tale, sa tautauvata na matanitu vakalomalagi kei nai yau sa vuni tu e na dua na were; ka sa dua na tamata sa kunea, ka sega ni tukuna, ia ni sa rekitaka, sa laki volitaka na ka kecega sa tu vua, a sa volia na were ko ya.

⁴⁵Sa dua tale, sa tautauvata na matanitu vakalomalagi kei na tamata dauveivoli, sa vakasaqara eso na mata-ni-civa vinaka:

⁴⁶ia ni sa kunea e dua na mata-ni-civa talei sara, sa lako ka volitaka na ka kecega sa tu vua, ka sa volia na ka ko ya.

⁴⁷Sa dua tale, sa tautauvata na matanitu vakalomalagi kei na lawa-ni-yavi, sa viritaki ki wai: a sa rawa kina eso mai na veimataqali kecega;

⁴⁸ia ni sa sinai, era sa yavia ki matasawa, a ra sa tiko sobu, ka tugana na kena vinaka ki na sova, ka biuta tani na kena ca.

⁴⁹Ena vakakina e nai vakataotioti kei vuravura: era na lako mai na agilose, ka tawasei ira tani na tamata ca maivei ira na yalododonu,

⁵⁰ka biuti ira laivi tu ki na lovo ni buka waqa: era na dautagi kina, ka vakasequruquru bati.

⁵¹Dou sa kila nai balebale ni ka kecega oqo? Era sa kaya vua, Io.

⁵²Sa qai kaya vei ira ko koya, Ia na vu-ni-vola kecega sa vakatavulici e na ka ni matanitu vakalomalagi, sa tautauvata kei na tamata sa taukena e dua na vale, ko koya sa kauta mai na nona lololo na veika vou kei na veika makawa talega.

⁵³A sa yaco, ni sa vakaotia ko Jisu na vosa vakatauvata kece oqo, sa lako tani maikea.

⁵⁴Ia ni sa tadu ki na nona vanua, sa vakavulici ira ko koya e na nodra vale ni lotu, a ra sa kurabui kina, ka kaya, E rawata maivei ko koya oqo na vuku oqo, kei na cakacaka-mana oqo?

⁵⁵sa sega li ni luve ni matai ko koya oqo? sa sega li ni yaca i tinana ko Meri? kei na tacina ko Jemesa, kei Josefa, kei Saimoni, kei Jutasa?

⁵⁶kei na ganena, eratou sa sega li ni tiko vata kece kei keda? sa qai rawata maivei ko koya na ka kecega oqo?

⁵⁷A ra sa tarabe e na vukuna. A sa kaya vei ira ko Jisu, Sa vakarokorokotaki na parofita e na veivanua tani, ia sa sega ga e na nona vanua, se nona vale.

⁵⁸Ia ka sega ni cakava maikeri ko koya e vuqa na cakacaka-mana, ni ra sa sega ni vakabauta.

Maciu 14

Ni sa rogoca ko Eroti nai rogorogo kei Jisu, sa kaya sai Joni na dauveipapitaiso, 1,2. A ka ka vakamatei Joni kina ko Eroti, 312. Sa lako ko Jisu ki na dua na vanua lala, a sa vakani ira na lewe vuqa, 1321. Sa lako ko Jisu e dela ni wai vei ira na nona tisaipeli, 2233. Ni sa udu ki Kenisareti, sa vakabulai ira era tauvimate, 3436.

¹E na gauna ko ya sa rogoca ko Eroti na turaga nai rogorogo kei Jisu;

²a sa kaya vei ira na nona tamata, Oqo ko Joni na dauveipapitaiso; sa tu cake tale mai na mate ko koya; o koya sa vu kina vei koya na kaukauwa mana.

³Ni sa tauri Joni eliu ko Eroti, a sa vesuka, ka biuta ki na vale ni veivesu e na vuku i Erotiasa, na wati i Filipi na tacina:

⁴ni sa kaya vua ko Joni, E sega ni tara mo drau veiwatini kaya.

⁵Ia ni sa via vakamatea ko koya, sa rerevaki ira na lewe vuqa, ni ra sa vakasama sa parofita ko koya.

⁶Ia ni sa ia na magiti ni siga ni sucu i Eroti, sa meke e matadra na goneyalewa na luve i Erotiasa, a sa rekitaka ko Eroti.

⁷O koya oqo sa yalataka vua ko koya ka bubului kina me solia vua na ka kecega ena kerea.

⁸Ia ni sa vakavulici koya mada eliu ko tinana, sa kaya ko koya, Solia mai vei au eke e na dua na dari na ulu i Joni na dauveipapitaiso.

⁹Sa qai rarawa na tui: ia sa kaya ga me soli, e na vuku ni nona bubului, e na vukudra talega era sa kana vata kaya.

¹⁰A sa talaki ko koya ka sa tamusuki na ulu i Joni e na vale ni veivesu.

¹¹A sa kau mai na uluna e na dua na dari, a sa soli vua na goneyalewa: ka sa kauta ko koya vei tinana.

¹²Sa qai lako mai ko iratou na nona tisaipeli, a ratou sa kauta na yagona, ka buluta; a ratou sa qai laki tukuna vei Jisu.

¹³Ia ni sa rogoca ko Jisu, sa soko vakatikitiki tani e na waqa ki na dua na vanua lala: ia ni ra sa rogoca ko ira na lewe vuqa, era sa taubale e vanua mai na veikoro ka muri koya.

¹⁴A sa lako mai ko Jisu, ka raici ira era sa lewe vuqa sara a sa lomani ira, a sa vakabulai ira na nodra era tauvimate.

¹⁵Ia ni sa yakavi mai, sa lako mai vei koya ko ira na nona tisaipeli, ka kaya, Oqo na vanua lala, a sa kala na siga; mo vakatalai ira yani na le vuqa, me ra lako ki na veikoro lalai, me ra volia kina na kedra.

¹⁶A sa kaya vei ira ko Jisu, E sega ni yaga me ra lako; mo dou solia mada e dua na kedra.

¹⁷Era sa qai kaya vua, E sega ga vei keitou eke, e lima walega nai buli madrai, ka rua na ika.

¹⁸A sa kaya ko koya, Dou kauta mai vei au.

¹⁹Sa qai vosa ko koya vei ira na lewe vuqa me ra tiko sobu e na co, a sa taura nai buli madrai e lima, kei na ika e rua, a sa ta cake ki lomalagi, ka lotutaka, a sa dovia na veibuli madrai, ka solia vei ira na tisaipeli, ia ko ira na tisaipeli era sa solia vei ira na lewe vuqa.

²⁰A ra sa kana kecega, a ra sa mamau: a ra sa tomika vata na vo ni ka sa dovi, a sa tinikarua nai su sa sinai kina.

²¹Ia ko ira sa kana era sa lewe lima beka na udolu na tagane, ia ko ira na yalewa kei na gone era sa sega ni wili.

²²A sa qai vakarota sara ko Jisu vei ira na nona tisaipeli me ra vodoka na waqa, me ra liutaki koya ki tai kadua, me sa vakatalai ira mada yani na lewe vuqa ko koya.

²³Ia ni sa vakatalai ira oti yani na lewe vuqa, sa cabe taudua ko koya ki na ulu-ni-vanua, me masu; ia ni sa yakavi mai, sa tiko duaduaga kina ko koya.

²⁴A sa qai tiko eloma ni wasawasa na waqa, a suaigelegele e na ua: ni sa cagi leca.

²⁵Ia e nai kava ni wase ni bogi sa lako vei ira ko Jisu, a sa lako voli e dela ni wai.

²⁶Ia ni ra sa raica ko ira na tisaipeli, ni sa lako voli ko koya e dela ni wai, era sa kidroa, ka kaya, Sa dua na yalo; a ra sa qoqolou, ni ra sa rere.

²⁷A sa vosa sara vei ira ko Jisu, ka kaya, Dou vakacegu; koi au ga; dou kakua ni rere.

²⁸A sa vosa vei koya ko Pita, ka kaya, na Turaga, kevaka sai kemuni, kacivi au meu bau yani vei kemuni e dela ni wai.

²⁹A sa kaya ko koya, Lako ga mai. Ia ni sa sobu mai waqa ko Pita, sa lako e na dela ni wai, me lako vei Jisu.

³⁰Ia ni sa raica sa kaukauwa na cagi, sa qai rere; ia ni sa vakatekvu me lutu dromu, sa kaci sara, ka kaya, Na Turaga, ni vakabulai au.

³¹Sa qai dodoka sara na ligana ko Jisu, a sa taura, ka kaya vua, O iko sa lailai na nomu vakabauta, o sa vakatitiqa e na vuku ni cava?

³²Ia ni rau sa vodo ki waqa, sa ruru na cagi.

³³Ia ko ira sa tiko mai waqa, era sa lako mai ka cuva vua, ka kaya, Sa dina sara kemuni sa Luve ni Kalou.

³⁴A ra sa lako ki tai kadua, a ra sa yaco ki na vanua ko Kenisareti.

³⁵Ia ni ra sa kilai koya ko ira na tamata mai na yasana ko ya, era sa talatala ki na yasana kecega sa vakavolivolita, a ra sa kauti ira kecega mai vua era sa tauvi-mate;

³⁶a ra sa masuti koya me ra tara walega na tutu ni nonai sulu; a ra sa bula sara ko ira kecega sa tara.

Maciu 15

Sa vunauci ira na Farisi kei na vunivola ko Jisu, ni ra sa vakabauta na vosa ni tamata ka biuta na vosa ni Kalou, 19. Sa vakatakila ni sa vu ni ka ca kecega na yalo ni tamata, 1020. A sa vakabula e dua na goneyalewa, a luve ni yalewa ni Kenani, 2128; kei ira na lewe vuqa, 2931. Sa vakani ira na lewe vuqa, 3239.

¹Sa qai lako mai vei Jisu ko ira na vunivola kei ira na Farisi mai Jerusalemi, ka kaya,

²A cava sa talaidredre kina ko ira na nomu tisaipeli ki na nodrai vakavuvuli na qase? ni ra sa kana ka sa sega mada ni vuluvulu.

³A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, A cava dou sa talaidredre talega kina ki na vunau ni Kalou e na nomudoui vakavuvuli?

⁴Ni sa vakarota na Kalou, ka kaya, Vakarokoroko vei rau na tamamu kei na tinamu: ia, Ko koya sa vosavakacacataka na tamana se na tinana, me sa vakamatei.

⁵Ia dou sa kaya, O koya yadua ena kaya vei tamana se tinana, Sa vakatabui me nonana *Kalou* na noqu ka sa yaga vei iko:

⁶me sa qai sega ni vakarokoroko vei tamana se tinana. Ia dou sa vakawaletaka na vunau ni Kalou e na nomudoui vakavuvuli.

⁷A dauveivakaisini koi kemudou! sa tukuni kemudou vakavinaka eliu ko Aisea, ni sa kaya,

⁸O ira na tamata oqo era sa vakarokorokotaki au e na gusudra, Ia na yalodra sa yawa tani vei au:

⁹A sa sega ni yaga na nodra masuti au, Ni ra sa vakatavuvulitaka na vunau ni tamata mei vakavuvuli.

¹⁰A sa kacivi ira na lewe vuqa, ka kaya vei ira, Dou rogoca, ka vakasama:

¹¹a ka sa curu ki na gusuna sa sega ni vakadukadukalitaka na tamata; ia na ka ga sa lako mai na gusuna, sai koya ga sa vakadukadukalitaka na tamata.

¹²Sa qai lako mai ko ira na nona tisaipeli, ka kaya vua, O ni sa kila beka era sa lomaca na Farisi, ni ra sa rogoca na vosa ko ya?

¹³A sa vosa ko koya, ka kaya, A kau vakaaduaga, e sega ni tea ko Tamaqu vakalomalagi, ena cavu laivi.

¹⁴Dou laivi ira ga: era sa mataboko, a ra sa tuberi ira na mataboko. Ia kevaka e tubera na mataboko na mataboko, erau na sikalutu ruarua ki na keli.

¹⁵Sa qai vosa ko Pita, ka kaya vua, Mo ni tukuna mai vei keitou na vosa vakatautauvata oqo.

¹⁶A sa kaya ko Jisu, Oi kemudou talega, dou sa sega li ni kila rawa?

¹⁷Dou sa sega beka ni kila, na ka kecega sa curu ki na gusu sa lutu ki na kete, a sa biu yani ki nai benubenu?

¹⁸Ia na veika sa curu mai na gusu, sa lako dina mai na yalo; a veika ga oqo sa vakadukadukalitaka na tamata.

¹⁹Ni sa curu yani mai na yalo na nanuma ca, na daulaba, na dauyalewa, na daudara, na daubutako, na veibeitaki vakailasu, na vosa vakacaca:

²⁰a veika ga oqo sa vakadukadukalitaka na tamata: ia ka sega ni vakadukadukalitaka na tamata, ni sa kana ka sega mada ni vuluvulu.

²¹Sa qai lako tani ko Jisu, ka lako ki na veiyasana i Taia kei Saitoni.

²²Ka raica, sa dua na yalewa ni Kenani sa lako mai na yasana ko ya, a sa tagi vua, ka kaya, Ni lomani au mai, na Turaga, na Luve i Tevita; na luvequ-yalewa sa rarawa vakalevu ni sa curumi koya e dua na tevoro.

²³A sa sega ni kaya vua e dua na vosa ko koya. A ra sa lako mai na nona tisaipeli ka masuti koya, ka kaya, Vakatalai koya tani; ni sa mai tagi muri keda tikoga.

²⁴A sa vosa ko koya, ka kaya, Au sa sega ni talai vei ira na tani, vei ira ga na sipi ni mataqali i Isireli era yali tu.

²⁵Sa qai lako mai na yalewa, ka cuva vua, ka kaya, Kemuni na Turaga, ni vukei au mai.

²⁶A sa vosa ko koya, ka kaya, Sa sega ni vinaka me kau na kedra na gone, ka me biu vei ira na koli.

²⁷A sa kaya na yalewa, E dina ga, na Turaga: ia ko ira na koli era kania na meme ni kakana sa lutu mai na tepeli ni nodra turaga.

²⁸Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya vua, Yalewa, sa levu na nomu vakabauta: me yaco vei iko me vaka na ka ko sa vinakata. A sa bula na luvena-yalewa e na tiki-ni-siga ko ya.

²⁹A sa lako tani maikea ko Jisu, ka lako voleka ki na wasawasa ko Kalili; a sa cabe ki na ulu-ni-vanua, ka tiko sobu kina.

³⁰A ra sa lewe vuqa sara sa lako mai vua, era sa kauta mai na lokiloki, na mataboko, na galu, na gera, ka lewe vuqa tale; a ra sa kotori ira sobu ki na yava i Jisu; a sa vakabulai ira ko koya:

³¹a ra sa kurabui kina ko ira na lewe vuqa, ni ra sa raica sa vosa rawa na galu, sa bula na gera, sa lako rawa na lokiloki, a sa rai rawa na mataboko: a ra sa vakacaucautaka na Kalou i Isireli.

³²Sa qai kacivi ira mai na nona tisaipeli ko Jisu, ka kaya, Au sa lomani ira na lewe vuqa, sa qai bogi tolu era sa tiko ga vei au, a sa sega na ka me ra kania:

ia kau sa sega ni via vakatalai ira yani ni ra sa sega ni kana, de ra malumalumu e gau-ni-sala.

³³A sa kaya vua ko ira na nona tisaipeli, Eda na rawata maivei na madrai e lekutu, me ra mamau kina ko ira na lewe vuqa oqo?

³⁴A sa kaya vei ira ko Jisu, E vica nai buli madrai sa tu vei kemudou, A ra sa kaya, E vitu, ka so na ika lalai.

³⁵A sa vosa ko koya vei ira na lewe vuqa me ra tiko sobu e na qele.

³⁶A sa taura ko koya nai buli madrai e vitu kei na ika, a sa vakavinavinaka, a sa dovia, a sa solia vei ira na nona tisaipeli, ia ko ira na tisaipeli era solia vei ira na lewe vuqa.

³⁷A ra sa kana kecega, a ra sa mamau: a ra sa tomika vata na vo ni ka sa dovi, ka sa vitu na sova sa sinai kina.

³⁸Ia ko ira sa kana era sa lewe va na udolu na tagane, ia ko ira na yalewa kei na gone era sa sega ni wili.

³⁹A sa talai ira yani na lewe vuqa ko koya, a sa qai vodoka na waqa, a sa tadu ki na yasayasa vaka-Makitala.

Maciu 16

Sa via raica e dua nai vakatakilakila ko ira na Farisi, 14. Sa vakavulici ira na nona tisaipeli ko Jisu, me ra kakua ni vakabauta na nodrai vakavuvuli ca na Farisi, 512.

Sa nanuma ko ira eso ni sa parofita walega ko Jisu, a sa kila ko ira na nona tisaipeli ni sa Karisito dina ko koya, 1320. Sa vakatakila ko Jisu na ka ena vosota, a sa kaya talega me da vosota na ka ca e na vukuna, 2128.

¹Sa qai lako mai ko ira na Farisi kei ira nai tokani i Setoki, me ra vakatovolei koya, a ra sa masuta me vakatakila vei ira e dua nai vakatakilakila mai lomalagi.

²A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Ni sa yakavi, dou sa kaya, *Ena siga vinaka*; ni sa damudamu na lomalagi:

³ia e na mataka, *Ena siga ca edaidai*; ni sa damudamu ka loaloa na lomalagi. Oi kemudou na dauveivakaisini, dou sa kila rawa na mata ni lomalagi; ia dou sega beka ni *kila* rawa na veivakatakilakila ni gauna oqo?

⁴ai tabatamata ca ka dauyalewa sa dauvakasaqara e dua nai vakatakilakila; ka na sega ni soli kina e dua nai vakatakilakila, ai vakatakilakila ga i Jona na parofita. A sa qai laivi ira ko koya, ka lako yani.

⁵Ia ni sa tadu ko ira na nona tisaipeli ki tai kadua, era sa guilecava me kauta na madrai.

⁶Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Dou raica ka qarauni kemudou mai na nodra leveni na Farisi kei nai tokani i Setoki.

⁷A ra sa veivosakitaka vakai ira, ka kaya, Sa ka beka ni da sa sega ni kauta mai na madrai.

⁸Ia ni sa kila ko Jisu, sa kaya vei ira, Oi kemudou sa lailai na nomudou vakabauta, e na cava dou sa veinanuyaka kina e na lomamudou, ni dou sa sega ni kauta mai na madrai?

⁹Dou sa sega beka ni kila rawa mai, se nanuma nai buli madrai e lima vei ira e lewe lima na udolu, ia ka vica nai su dou a vakasinaita?

¹⁰se nai buli madrai e vitu vei ira na lewe va na udolu, ia ka vica na sova dou a vakasinaita?

¹¹E vakaevei ni dou sa sega ni kila rawa niu sa sega ni vosataka na madrai, na nodra leveni ga na Farisi kei nai tokani i Setoki kau sa kaya mo dou qarauni kemudou maikina?

¹²Era sa qai kila ni sa sega ni vosa ko koya me ra qarauni ira mai na leveni ni madrai, mai na nodrai vakavuvuli ga na Farisi kei nai tokani i Setoki.

¹³A sa tadu ko Jisu ki na yasayasa vaka-Sisaria-Filipai, a sa tarogi ira na nona tisaipeli, ka kaya, Era sa kaya na tamata se ko cei koi au na Luve ni tamata?

¹⁴A ra sa kaya, Eso, Ko Joni na dauveipapitaiso: ia ka so, Ko Ilaija; ia ka so tale, Ko Jeremaia, se dua tani na parofita.

¹⁵Sa qai kaya vei ira ko koya, Ia dou sa kaya se ko cei koi au?

¹⁶Sa qai vosa ko Saimoni Pita, ka kaya, Oi kemuni na Karisito, na Luve ni Kalou bula.

¹⁷A sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, O sa kalougata, Saimoni Pa-Jona: ni sa sega ni vakatakila vei iko na lewe kei na dra, na Tamaqu ga sa tiko mai lomalagi.

¹⁸Au sa kaya talega vei iko, O iko ko Pita, ia e dela ni vatu oqo kau na tara kina na noqui soqosoqo lewe ni lotu; ia ena sega ni rawata na matamata-nikoro ni etesi.

¹⁹Au na solia talega vei iko nai dola ni matanitu vakalomalagi: ia na ka kecega ko na vauca e vuravura, ena vauci mai lomalagi: ia na ka kecega ko na sereka e vuravura, ena sereki mai lomalagi.

²⁰Sa qai vakarota vei ira na nona tisaipeli, me ra kakua ni tukuna vua e dua ni sai Jisu na Karisito ko koya.

²¹E na gauna ko ya sa vakatekivu kina ko Jisu, me vakatakila kivei ira na nona tisaipeli, ni sa kilikili kaya me lako ki Jerusalemi, ka vosota na ka e vuqa maivei ira na qase, kei ira na bete levu, kei ira na vunivola, ka me vakamatei, ka me vakaturi cake tale mai e nai katolu ni siga.

²²Sa qai kauti koya ko Pita, ka vakatekivu me vunaуча, ka kaya, Me vakayawa vei kemuni na Turaga: na ka oqo ena sega sara ni yaco vei kemuni.

²³A sa vuki ko koya, ka kaya vei Pita, Lako tani ki dakuqu, Setani: ko sa via vakatarabetaki au; ni ko sa sega ni vakananuma na ka ni Kalou, na ka ga ni tamata.

²⁴Sa qai kaya vei ira na nona tisaipeli ko Jisu, Kevaka e dua sa via muri au, me kakua ni muria na lomana, ia me colata na nona kauveilatai, ka muri au.

²⁵Ia ko koya yadua sa via maroroya na nona bula, ena vakayalia: ia ko koya yadua ena vakayalia na nona bula e na vukuqu, ena maroroya.

²⁶Ia ka cava na kena yaga vua na tamata, kevaka e rawati vuravura tauoko, ka vakayalia na yalona? se cava ena solia na tamata mei sau ni yalona?

²⁷Ni na lako mai na Luve ni tamata e nai ukuuku nei Tamana, kei ira vata kaya na nona agilose; ena qai sauma ko koya vei ira na tamata yadua me vaka na nodrai valavala.

²⁸Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa tu eke eso, era na sega dina ni mate, era na raica mada na Luve ni tamata ni sa lako mai e na nona matanitu.

Maciu 17

Sa matalia na yago i Jisu, a sa sikavotu vua ko Mosese kei Ilaija, 113. Sa vakabula ko koya e dua sa tauvi-mate era a dredreta na tisaipeli, 1421. A sa vakatakila na nona mate vei ira na tisaipeli, 22,23. Sa ia na soli ki na vale ni Kalou, 2427.

¹Sa bogi ono sa qai kauti Pita kei Jemesa, kei Joni na tacina, ko Jisu, a sa kauti iratou vakatikitiki ki na dua na ulu-ni-vanua cecere.

²A sa matalia na yagona e matadratou; a sa serau na matana me vaka na mata-ni-siga, ka sa vulavula mai na nonai sulu me vaka na rarama.

³Ka raica, sa sikavotu vei iratou ko Mosese kei Ilaija, a ratou sa veivosaki kaya.

⁴Sa qai vosa ko Pita, ka kaya vei Jisu, Na Turaga, sa vinaka na nodatou tiko eke: kevaka ko ni sa vinakata, me keitou tara eke e tolu na vale-vakacevaceva; e dua me nomuni, ka dua me nei Mosese, ka dua me nei Ilaija.

⁵Ni sa vosa tiko ko koya, raica, sa dua na o lumilumisa sa vakarurugi iratou: ka raica, sa rogo e dua na vosa mai na o, sa kaya, Oqo na noqu Gone ni toko, au sa dauvinakata vakalevu; dou vakarogoci koya.

⁶Ia ni ratou sa rogoca na tisaipeli, eratou sa cuva vakatoboicu, ka ra sa rere vakalevu.

⁷A sa lako mai ko Jisu ka tarai iratou, ka kaya, Tu cake, ka kakua ni rere.

⁸Ia ni ratou sa ta cake, eratou sa sega ni raica e dua tale, ko Jisu duaduaga.

⁹Ia ni ratou sa lako sobu tiko mai na ulu-ni-vanua, sa vakarota vei iratou ko Jisu, ka kaya, Kakua ni tukuna vua e dua na veika sa rairai, ka malua me tu cake tale mai na mate na Luve ni tamata.

¹⁰A sa tarogi koya ko iratou na nona tisaipeli, ka kaya, A cava era kaya kina na vunivola ni sa dodonu me liu mada mai ko Ilaija?

¹¹A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei iratou, Sa lako dina mada mai ko Ilaija, me yukica na ka kece me vinaka tale.

¹²Ia kau sa kaya vei kemudou, Sa tale eke ko Ilaija, a ra sa sega ni kilai koya, a ra sa kitaka vua na ka kecega era sa vinakata: era na vakararawataka vaka talega kina na Luve ni tamata.

¹³Eratou sa qai kila na tisaipeli ni sa vosataki Joni na dauveipapitaiso vei iratou ko koya.

¹⁴Ia ni ratou sa yaco vei ira na lewe vuqa, sa lako mai vua e dua na tamata, ka tekiduru vua, ka kaya,

¹⁵Kemuni na Turaga, ni lomani koya na luvequ-tagane: ni sa tauvi koya na lialia, a sa rarawa vakalevu: sa bale vakavuqa ki na bukawaqa, ka vakavuqa ki na wai:

¹⁶ia kau a kauta vei iratou na nomuni tisaipeli, a ratou sa sega ni vakabulai koya rawa.

¹⁷Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya, Ai tabatamata sega ni vakabauta ka yalo vakatani! a cava na kena dede meu tiko kei kemudou? a cava na kena dede meu vosoti kemudou? kauti koya mai vei au kike.

¹⁸Sa qai vunauca na tevoro ko Jisu; a sa lako tani mai vua: a sa bula na gone e na tiki-ni-siga ko ya.

¹⁹Era sa qai lako vakatikitiki mai na tisaipeli vei Jisu, a ra kaya, E na vuku ni cava keitou sa sega ni vakasevi koya tani rawa kina?

²⁰A sa kaya vei ira ko Jisu, E na vuku ni dou sa sega ni vakabauta: niu sa kaya vakaidina vei kemudou, Kevaka e tu vei kemudou na vakabauta e vaka na sore ni musita, dou na kaya ki na ulu-ni-vanua oqo, Loko tani kikea! ka na lako tani: a sa sega na ka ena dredre vei kemudou:

²¹ia ko ira sa vakaoqo era sa sega ni vakasevi tani wale, e na daumasu ga kei na daulolo.

²²Ia ni ra sa lako voli e Kalili, sa kaya vei ira ko Jisu, Ena soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata:

²³ka ra na vakamatei koya, ka na vakaturi cake tale mai ko koya e nai katolu ni siga. A sa rarawa vakalevu na lomadra.

²⁴Ia ni ra sa tadu ki Kapenaumi, sa lako mai vei Pita ko ira sa kumuna vata na soli ki na vale ni Kalou; ka kaya, sa sega li ni ia na soli ki na vale ni Kalou na nomudoui vakavuvuli?

²⁵Sa kaya ko koya, Sa solia. Ia ni sa curu ki vale, sa vosa taumada ko Jisu, ka kaya, A cava ko lewa, Saimoni? era sa taroga vei cei nai vakacavacava se na soli ko ira na turaga vakavuravura? vei ira na nodra gone, se vei ira ga na tani?

²⁶Sa kaya vua ko Pita, Vei ira ga na tani. Sa kaya vua ko Jisu, Sa qai lalaga na gone:

²⁷ia me da kakua ni vakacalai ira, mo lako ki matasawa, ka viritaka na siwa, ka taura na ika ena yavi mada mai; ia ni ko sa basuka na gusuna, ko na kunea kina e dua nai lavo: oqori mo kauta, ka solia vei ira me nodarui tavi.

Maciu 18

Sa vakavulici ira na nona tisaipeli ko Jisu me ra kakua ni viavia levu, 16. Me ra biuta na ka kecega e dauvakacalai ira, me ra lomani ira era gone lalai ga e na lotu, 714. Sa qai vakatakila ko koya nai valavala e dodonu ni da sa vakacacani, 1520. Me da kakua ni sauma vei ira era sa vakacacani keda vakavuqa, 2135.

¹E na gauna ko ya sa lako mai vei Jisu ko ira na tisaipeli, ka taroga, Ko cei sa levu cake e na matanitu vakalomalagi?

²A sa kaciva mai e dua na gone lailai ko Jisu, ka vakatura e na kedra maliwa, ³ka sa kaya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Kevaka dou sa sega ni saumaki mai, ka yaco me vaka na gone lalai, dou na sega sara ni curu ki na matanitu vakalomalagi:

⁴ia ko koya sa vakamalumalumutaki koya me vaka na gone lailai oqo, ko koya ga sa levu cake e na matanitu vakalomalagi.

⁵Ia ko koya yadua sa vinakata e dua na gone lailai vakaoqo e na vuku ni yacaqu, sa vinakati au:

⁶ia ko koya sa vakacala e dua vei ira na lalai oqo era sa vakabauti au, sa vinaka vua kevaka ka vakarubeci e domona e dua na vatu i qaqi levu, ka vakadromutaki e na wasaliwa titobu.

⁷Sa ca ko vuravura e na vuku ni veivakacalai! ni sa dredre me sega ni yaco mai na veivakacalai; ia sa ca vua na tamata sa vakayacora na veivakacalai!

⁸Ia kevaka sa vakacalai iko na ligamu se na yavamu, muduka tani, ka biuta tani vei iko: sa vinaka vei iko mo curu ki na bula ka yava dua se liga dua, a sa ca me rua na ligamu se rua na yavamu ka mo biu ki na bukawaqa sa sega ni mudu.

⁹Ia kevaka sa vakacalai iko na matamu, vecuka tani, ka biuta tani vei iko: sa vinaka vei iko mo curu ki na bula ka dua ga na matamu, ka sa ca me rua na matamu ka mo biu ki na eli sa waqa kina na buka.

¹⁰Lewai kemudou vinaka mo dou kakua ni beca e dua vei ira na lalai oqo; niu sa kaya vei kemudou, A nodra agilose mai lomalagi era sa raica tikoga na mata i Tamaqu sa tiko mai lomalagi.

¹¹Ni sa lako mai na Luve ni tamata me vakabulai koya sa yali.

¹²Dou lewa vakaevei? kevaka e dua na tamata sa dua na drau na nona sipi, a sa yali e dua, ena sega beka ni biuta laivi tu na ciwasagavulu ka ciwa, ka lako ki na veiulu-ni-vanua me vakasaqarai koya ka yali?

¹³Ia kevaka sa kunea, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena reki vakalevu e na vuku ni *sip* i oqo, ka vakalailai ga e na vuku ni ciwasagavulu ka ciwa sa sega ni yali.

¹⁴Sa vaka talega oqo na Tamamudou sa tiko mai lomalagi, ni sa sega ni vinakata me yali e dua vei ira na lalai oqo.

¹⁵Ia kevaka sai valavala ca vei iko na wekamu, lako ka vunauca ni drau sa tiko vakai kemudrau ga: kevaka ena rogoci iko, ko sa qai rawai koya na wekamu.

¹⁶Ia kevaka ena sega ni rogoca, me qai lewe dua se lewe rua tale mo kautavata kei iko, me vakadinadinataki na vosa kecega e na gusu ni dautukutuku e le rua se le tolu.

¹⁷Ia kevaka e bese ni rogoci iratou, tukuna vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu; ia kevaka e bese ko koya ni rogoci ira nai soqosoqo lewe ni lotu, me qai vaka na tawa-lotu kei koya sa kumuna nai vakacavacava vei iko ko koya.

¹⁸Au sa kaya vakaidina vei kemudou, A ka kecega dou na vauca e vuravura, ena vauci mai lomalagi: ia na ka kecega dou na sereka e vuravura, ena sereki mai lomalagi.

¹⁹Au sa kaya tale vei kemudou. Kevaka e lewe rua vei kemudou sa lomavata e vuravura, me kerea e dua na ka, ena vakayacora vei rau na Tamaqu sa tiko mai lomalagi.

²⁰Ia e na tikina sa soqoni vata kina e lewe rua, se lewe tolu, e na yacaqu, au sa tiko kina e na kedratou maliwa.

²¹Sa qai lako mai vua ko Pita, ka kaya, Noqu Turaga, mei valavala ca vakavica mada vei au na wekaqu, kau kakua ga ni cudruva? me vakavitu?

²²Sa kaya vua ko Jisu, Au sa sega ni kaya vei iko, Me vakavitu walega: me vakavitusagavulu na vitu.

²³O koya ga oqo sa vakatauvatani kina na matanitu vakalomalagi kei na dua na tui, sa via tarogi ira na nona tamata.

²⁴Ia ni sa vakatekivu ko koya me vakataroga, sa qai kau mai vua e dua, sa tini na udolu na nona taledi sa sega ni sauma.

²⁵Ia ni sa sega vua na ka me sauma kina, sa kaya na nona turaga me volitaki ko koya, kei na watina, kei iratou na luvena, kei na ka kecega sa tu vua, me saumi kina.

²⁶Sa qai cuva sobu na tamata, ka masuti koya, ka kaya, kemuni na Turaga, ni vosoti au mada ga, kau na sauma kecega vei kemuni.

²⁷Sa qai yalovinaka mai na turaga ni tamata ko ya, ka sa sereka, ka biuta ga me kakua ni sauma.

²⁸A sa lako kitautuba na tamata ko ya, ka sa kunea e dua na nonai tokani, sa sega ni sauma vua e dua na drau na pene: a sa taura ka kidomoka, ka kaya, sauma mada vei au na nomu dinau.

²⁹Sa qai cuva sobu na nonai tokani ki na yavana, a sa vakamasuta, ka kaya, Mo vosoti au mada ga, kau na sauma kecega vei iko.

³⁰A sa bese ko koya: a sa lako ka biuta ki na vale ni veivesu, me sauma mada na nona dinau.

³¹Ia ko ira na nonai tokani ni ra sa raica na ka sa caka, era sa rarawa vakalevu, a ra sa laki tukuna vua na nodra turaga na ka kecega sa caka.

³²Ia na nona turaga, ni sa kacivi koya mai, sa kaya vua, Tamata ca, au a sereki iko mai na dinau levu oqori, ni ko sa masuti au:

³³e sega beka ni kilikili kei iko mo yalovinaka vua na nomui tokani, me vaka kau a yalovinaka vei iko?

³⁴A sa cudru na nona turaga, a sa soli koya vei ira nai vakatawa ni vale ni veivesu, me sauma kece mada na nona dinau.

³⁵Ena kitaka vaka talega kina vei kemudou ko Tamaqu vakalomalagi, kevaka dou sa sega ni dui sereki ira na wekamudou, mai na vu ni yalomudou, mai nai sau ni nodra caka ca.

Maciu 19

Sa vakabulai ira sa tauvi-mate ko Jisu, a sa vakavulici ira na tamata me ra kakua ni biuta vakailoa na watidra, 112. Sa tabaki ira na gone lalai, 1315. Sa tarogi Jisu na cauravou vutuniyau e na ka me bula kina; a sa vakavuvuli kina ko Jisu, 1630.

¹Ni sa vakaotia ko Jisu na vosa oqo, sa qai lako tani e Kalili, ka yaco ki na yasayasa vaka-Jutia e na tai kadua ni Joritani;

²a ra sa lewe vuqa sara era sa muri koya a sa vakabulai ira maikea ko koya.

³A sa lako mai vei koya ko ira na Farisi, ka vakatovolei koya, ka kaya vua, Sa tara vua na tagane me biuta na watina e na vuku ni ka kecega, se segai?

⁴A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Dou a sega beka ni wilika, ko koya sa buli *rav* e nai vakatekivu sa bulia ga na tagane kei na yalewa,

⁵a sa kaya, E na vuku ni ka oqo ena biuti tamana kei na tinana na tagane, ka kabita na watina: a rau na lewe dua?

⁶O koya oqo erau sa sega kina ni lewe rua tiko, erau sa lewe dua ga: ia na ka sa vauca vata na Kalou, me kakua ni tawasea rua na tamata.

⁷Era sa kaya vua, A cava sa vakarota kina ko Mosese me solia vua nai vola ni veibiu, ka qai biuta tani?

⁸Sa kaya vei ira ko koya, E na vuku ni nomudou lomakaukauwa sa vosoti kemudou kina ko Mosese mo dou biuta tani na watimudou: ia ka sega ni vakaoqo mai nai vakatekivu.

⁹Ia kau sa kaya vei kemudou, O koya ena biuta tani na watina, ke sa sega ni dautagane, ka laki vakawati kei na dua tani, sa dauyalewa; ko koya talega erau laki veiwatini kaya sa biu, sa dauyalewa.

¹⁰Sa kaya vua ko ira na nona tisaipeli, Ke sa vakaoqo na lewa vua na tagane kei na watina, ke sa vinaka me kakua ni ia na vakawati.

¹¹A sa kaya vei ira ko koya, Sa sega ni rawata na ka oqo na tamata kecega, ko ira ga sa soli vei ira.

¹²Eso sa kua ni vakawati, ni ra sa sucu vakakina mai na kete i tinadra: ka so sa kua ni vakawati, ni sa selevi ira ko ira na tamata: ka so sa kua ni vakawati, ni ra sa lewa me ra vakakina e na vuku ni matanitu vakalomalagi. O koya sa rawata me vakabauta, me vakabauta.

¹³Sa qai kau mai vua eso na gone lalai, me tabaki ira ko koya e na ligana, ka masulaka: a sa vunauci ira ko ira na tisaipeli.

¹⁴A sa kaya ko Jisu, Laivi ira na gone lalai, ka kakua ni tarovi ira, ni ra sa lako mai vei au; ni sa vakataki ira na lewe ni matanitu vakalomalagi.

¹⁵A sa tabaki ira e na ligana ko koya, ka qai lako tani maikeia.

¹⁶Ka raica, sa lako mai e dua, ka kaya vua, Vakavuvuli vinaka, a cava na ka vinaka meu kitaka, meu rawata kina na bula tawamudu?

¹⁷A sa kaya vua ko koya, A cava ko sa tarogi au kina e na vuku ni ka vinaka? Sa duabau ga sa vinaka; ia kevaka ko sa via curu ki na bula, mo muria na vunau.

¹⁸Sa kaya vua ko koya, A *vunau* cava? A sa kaya ko Jisu, Mo kakua ni laba, Mo kakua ni ia na veibutakoci, Mo kakua ni butako, Mo kakua ni veibeitaki vakailasu,

¹⁹Vakarokoroko vei rau na tamamu kei na tinamu: ka, Mo lomana na kai nomu me vaka ko lomani iko.

²⁰Sa kaya vei koya na cauravou, A ka kecega oqori kau a vakabauta ga ni kau sa gone ka yacova na siga oqo; a cava tale sa vo vei au?

²¹Sa kaya vua ko Jisu, Kevaka ko sa vinakata mo vinaka sara, mo lako, mo volitaka na nomui yau, ka solia vei ira sa dravudravua, ko na qai vakaiyau mai lomalagi: ia mo lako mai, mo muri au.

²²Ia ni sa rogoca na vosa oqo na cauravou, sa lako tani a sa rarawa na lomana: ni sa levu na nonai yau.

²³Sa qai kaya vei ira na nona tisaipeli ko Jisu, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena dredre vua na tamata vutuniyau me curu ki na matanitu vakalomalagi:

²⁴ia kau sa kaya tale vei kemudou, sa rawarawa me curuma na mata ni cula na kameli, ia ka dredre vua na tamata vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou.

²⁵Ia ni ra sa rogoca na nona tisaipeli, era sa kidacala sara, ka kaya, O cei ena qai vakabulai rawa?

²⁶A sa vakaraici *irako* Jisu, ka kaya, vei ira, Oqo sa dredre sara vei ira na tamata; ia sa rawarawa vua na Kalou na ka kecega.

²⁷Sa qai vosa ko Pita, ka kaya vua, Raica, keitou sa biuta na ka kece, ka muri kemuni: a cava ena qai neitou?

²⁸A sa kaya vei ira ko Jisu, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Oi kemudou sa muri au, ni na yaco na veivakadodonutaki, ni na tiko na Luve ni tamata e nai tikotiko vakaturaga ni nonai ukuuku, dou na qai tiko talega e nai tikotiko vakaturaga e tinikarua, me lewai ira na mataqali nei Isireli e tinikarua.

²⁹Ia ko koya yadua sa biuta na vale, se na veitacini, se na ganena, se na tamana, se na tinana, se na luvena, se na vanua, e na vuku ni yacaqu, ena yadrau ena rawata; ena taukena talega na bula tawa mudu.

³⁰Ia era lewe vuqa sa liu era na muri; kei ira talega sa muri era na liu.

Maciu 20

A vosa vakatautauvata ni tamata sa lavaka vei ira na tamata cakacaka na nona were-ni-vaini, 116. Sa vakatakila ko Jisu na nona mate, 1719. Sa vakavulici ira na tisaipeli me ra yalomalumalumu, 2028. Sa vakabula e lewe rua na mataboko, 2934.

¹Ni sa tautauvata na matanitu vakalomalagi kei na tamata sa taukena e dua na vale, a sa lako ko koya e na mataka caca me voli ira eso na tamata me mai cakacaka e nona were-ni-vaini.

²Ia ni sa veivosaki kei ira na tamata cakacaka me ra tauyadua na pene e na dua na siga me kedrai voli, sa qai talai ira ki na nona were-ni-vaini.

³A sa lako ko koya e nai katolu ni aua, a sa raici ira eso tale era sa tu walega e na rara ni veivoli,

⁴a sa kaya vei ira, Dou lako talega ki na were-ni-vaini, ia na ka e dodonu, kau na solia vei kemudou. A ra sa lako.

⁵Sa lako tale ko koya enai kaono kei nai kaciwa ni aua, a sa kitaka vakakina.

⁶Sa qai lako ko koya enai katinikadua ni *aua*, a sa raici ira eso tale era sa tu walega, a sa kaya vei ira, Dou sa tu walega vakacava eke e na siga ka bogicaka?

⁷Era sa kaya vua, Ni sa sega e dua sa lavaka vei keitou. Sa kaya vei ira ko koya, Dou lako talega ki na were-ni-vaini.

⁸Ia ni sa yakavi mai, sa kaya na turaga ni were-ni-vaini vua na nona tamata, Kacivi ira mai na tamata cakacaka, ka solia vei ira na kedrai voli, mo vakatekivu vei ira sa muri, mo tinia vei ira sa liu.

⁹Ia ni ra sa lako mai ko ira na tamata ni kenai katinikadua ni aua, era sa tauyadua, na pene.

¹⁰Ia ni sa lako mai ko ira era sa liu, era sa nanuma era na rawata vakalevu cake; ia ka ra sa tauyadua ga na pene.

¹¹Ia ni ra sa taura, era sa qai didi vua nai taukei ni vale,

¹²ka kaya, O ira oqo era sa muri, sa dua bau ga na aua era sa cakacaka kina, ia ko sa vakatautauvatataki keimami kei ira, ia keimami sa colata na kena bibi kei na todra ni siga.

¹³A sa vosa ko koya vua e dua vei ira, ka kaya, Noqui tau, au sa sega ni vakacacani iko: edaru sa sega li ni veivosaki me dua ga na nomu pene?

¹⁴mo kauta oqori sa nomu, ka lako; sa lomaqu meu solia vua oqo ka muri, me vaka vei iko;

¹⁵sa sega beka ni tara meu veitaliataka na noqu ka? se sa ca beka na matamu niu sa yalovinaka?

¹⁶Ena sa vakakina, ena liu ko ira ka muri, ka na muri ko ira ka liu.

¹⁷A sa lako cake ki Jerusalemi ko Jisu, ka sa kauti ira vakatikitiki tani na tisaipeli e le tinikarua mai na salatu, ka kaya vei ira.

¹⁸Raica, eda sa lako cake ki Jerusalemi; ka na soli yani na Luve ni tamata vei ira na bete levu, kei ira na vunivola; ia era na lewai koya me mate,

¹⁹era na qai solia vei ira na matanitu tani me ra vakalalia, ka vakana kuitataka, ka vakota ki na kauveilatai; ena qai tu cake tale mai ko koya e nai katolu ni siga.

²⁰Sa qai lako mai vua na tinadrau na luve i Sepete, kei rau na luvena-tagane, ka cuva, ka kerea vua e dua na ka.

²¹A sa kaya vua ko koya, A cava ko sa vinakata? Sa kaya vua ko koya, Mo ni lewa me rau tiko na lufequ oqo, e dua e na ligamu i matau, ka dua e na ligamu i mawi, e na nomuni matanitu.

²²A sa vosa ko Jisu, ka kaya, Dou sa sega ni kila na ka dou kerea: drau sa rawata beka mo drau gunuva na bilo kau na gunuva? Erau sa kaya vua, Keirau sa rawata.

²³A sa kaya ko koya vei rau, Drau na gunuva dina na mequ bilo: ia me tiko e na ligagu i matau, kei na ligagu i mawi, sa sega ni noqu meu solia vakailoa, *vei ira ga* sa vakarautaka ko Tamaqu me nodra.

²⁴Ia ni ra sa rogoca ko ira na lewe tini, era sa cudru sara vei rau na veitacini.

²⁵A sa kacivi ira mai ko Jisu, ka kaya, Dou sa kila, ni ra sa lewai ira na veimatanitu na nodra turaga, ka sa veitalia vei ira ko ira sa qaqqa.

²⁶Ia ena sega ni vakakina vei kemudou; ia me nomudou tamata ga ko koya yadua vei kemudou sa viavialevu:

²⁷ka me nomudou tamata ko koya yadua vei kemudou sa viaviaturaga:

²⁸me vaka sa sega ni lako mai na Luve ni tamata me qaravi, ka me dauveiqaravi ga, ka me solia na nona bula me kedrai voli e lewe vuqa.

²⁹A ra sa lako tani mai Jeriko, a sa lewe vuqa sara sa muri koya.

³⁰Ka raica, e lewe rua na tamata mataboko sa tiko e na bati ni sala, ia ni rau sa rogoca sa lako voli yani ko Jisu, erau sa kacikaci, ka kaya, Mo ni lomani keirau mai, na Turaga, na Luve i Tevita.

³¹A sa vunauci rau ko ira na lewe vuqa me rau tiko lo: a rau sa qai kaci vakalevu kina, ka kaya, Mo ni lomani keirau mai, na Turaga, na Luve i Tevita.

³²Sa qai tu vakadua ko Jisu, ka kacivi rau, ka kaya, A cava drau sa vinakata meu cakava vei kemudrau?

³³Erau sa kaya vua, Na Turaga, me rai rawa na mata i keirau.

³⁴Sa qai yalololoma ko Jisu, a sa tara na matadrau: a sa rai vinaka vakasauri na matadrau, a rau sa muri koya.

Maciu 21

Sa vodoka na asa ko Jisu, ka curu ki Jerusalemi, 111. A sa vakasevi ira era veivoli e na vale ni-soro, 1216. Sa vakamatea na lolo sa sega ni vua, 1722. Sa vagalui ira na bete kei ira na qase, 2327. A vosa vakatautauvata ni gone e le rua sa vosa, ka dua tani na ka erau sa dui cakava; kei nai vakatau-ni-were era cidroi, 2846.

¹Ia ni ra sa qai toro voleka ki Jerusalemi, ka yaco ki Pecifaki, ki na ulu-ni-vanua ni veiolive, sa tala e lewe rua na tisaipeli ko Jisu,

²ka kaya vei rau, Drau lako ki na koro lailai sa donui kemudrau, ka drau na kunea sara e dua na asa sa noka tu, ka sa tu vata kaya na luvena: drau sereka, ka kauta mai vei au:

³ia kevaka e dua sa vosa kina vei kemudrau, drau kaya Erau sa yaga vua na Turaga: ena qai solia sara kina ko koya.

⁴A sa caka oqo, me vakayacori kina na vosa sa tukuna na parofita, ka kaya,

⁵Tukuna vua sa toka mai Saioni, Raica, sa lako mai vei iko na nomu Tui, Sa yalomalua, a sa vodoka e dua na asa, Kei na luve ni asa.

⁶A rau sa lako na tisaipeli, ka kitaka me vaka ka vakarota vei rau ko Jisu,

⁷ka kauta mai na asa, kei na luvena; ka tevuka kina na nodraui sulu, ka vakavodoki *koya* kina.

⁸A ra sa lewe vuqa sara sa tevuka na nodrai sulu e gau-ni-sala; ka so tale era tamusuka eso na taba ni kau, ka duibiuta e na gau-ni-sala.

⁹Ia ko ira na lewe vuqa sa liu, kei ira sa muri, era sa kaci, ka kaya, Osana vua na Luve i Tevita! sa kalougata ko koya sa lako mai e na yaca ni Turaga! Osana kicake sara!

¹⁰Ia ni sa yaco ki Jerusalemi ko koya, sa yavala kecega na lewe ni koro, ka kaya, O cei li oqo?

¹¹A ra sa kaya na lewe vuqa, Oqo ko Jisu na parofita mai Nasareci e Kalili.

¹²A sa curu ko Jisu ki na vale ni soro ni Kalou, ka vakasevi ira kecega era sa veivoli e na vale ni soro; sa vukica talega na nodra tepeli era sa veisau i lavo, kei na nodrai tikotiko era sa volitaki ruve;

¹³a sa kaya vei ira, Sa volai, A noqu vale ena vakatokai me vale ni masu, ia dou sa cakava me nodra qara na daubutako.

¹⁴A sa lako mai vua ki na vale ni soro eso na mataboko kei na lokiloki; a sa vakabulai ira ko koya.

¹⁵Ia ni ra sa raica ko ira na bete levu kei ira na vunivola na veika e veivakurabuitaki sa cakava ko koya, kei ira na gone lalai era sa kaci e na vale ni soro, ka kaya, Osana vua na Luve i Tevita! era sa cudru sara,

¹⁶ka kaya vua, O sa rogoca na ka era vosataka ko ira oqo, se segai? A sa kaya vei ira ko Jisu, Io; dou sa sega beka ni wilika, Mai na gusudra na gone lalai kei ira sa sucu tiko, ko sa cakava me vinaka sara na vakarokoroko?

¹⁷A sa biuti ira yani ko koya, ka lako tani e na koro ki Pecani; a sa moce kina.

¹⁸Ia e na mataka ni sa lesu tale tiko ki na koro, sa viakana.

¹⁹A sa raica e dua na vu ni lolo e na gau-ni-sala, e sa lako kina, a sa sega ni kunea kina e dua na ka, a drauna walega, a sa kaya kina, Mo kakua tale ni vua ka tawa mudu. A sa malai sara vakasauri na vu ni lolo.

²⁰Ia ni ra sa raica na tisaipeli, era sa kurabui, ka kaya, Sa vakaevei ni sa tei malai vakasauri na lolo?

²¹A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka e tu vei kemudou na vakabauta, ka sega ni vakatitiqa, dou na sega ni cakava walega na ka sa yaco ki na vu ni lolo, ia kevaka dou na kaya talega ki na ulu-ni-vanua oqo, Mo cavu laivi, ka mo biu ki na wasaliwa; ena yaco ga.

²²Kei na ka kece sara ga dou na kerea e na masu, ni dou sa vakadinata, dou na rawata.

²³A sa curu ko koya ki na vale ni soro, ia ni sa vakavuvuli tiko, sa lako mai vua ko ira na bete levu kei ira na nodra qase na tamata, ka kaya, Ko sa lesi maivei mo cakava na veika oqo? ia ko cei sa solia vei iko nai lesilesi oqo?

²⁴Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Au na tarogi kemudou talega e na dua na ka; kevaka dou na tukuna vei au, au na qai tukuna talega vei kemudou se kau sa lesi maivei meu cakava na veika oqo:

²⁵Sa vu maivei na papitaiso i Joni? mai lomalagi, se mai na tamata? A ra sa veivosakitaka vakai ira, ka kaya, Kevaka eda kaya, E vu mai lomalagi; ena qai kaya ko koya vei keda, Ia dou a sega ni vakadinati koya e na vuku ni cava?

²⁶Ia kevaka eda na kaya, E vu mai na tamata; eda sa rerevaki ira na lewe vuqa; ni ra sa vakasama kecega sa parofita ko Joni.

²⁷A ra sa vosa vei Jisu, ka kaya, Keitou sa sega ni kila. Sa qai kaya vei ira ko koya, Au na sega talega ni tukuna vei kemudou se kau sa lesi maivei meu cakava na veika oqo.

²⁸Ia ka cava dou lewa? Sa dua na tamata sa lewe rua na luvena-tagane; a sa lako vua sa qase, ka kaya, Na luvequ, laki cakacaka edaidai ki na noqu were-ni-vaini.

²⁹A sa vosa ko koya, ka kaya, Au sa sega ni vinakata; ia sa qai veivutuni emuri ka lako.

³⁰Sa qai lako vua sa gone, ka vosa vakakina. A sa vosa ko koya, ka kaya, au sa *lako*, saka; ia ka sa sega ni lako.

³¹Ko cei vei rau sa muria na loma i tamana? Era sa kaya vua, O koya sa qase. Sa kaya vei ira ko Jisu, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, O ira sa kumuna nai vakacavacava kei ira na dautagane, era sa curu eliu vei kemudou ki na matanitu ni Kalou.

³²Ni sa lako mai vei kemudou ko Joni e nai valavala ni yalododonu, ia dou sa sega ni vakadinata: Ia ko ira sa kumuna nai vakacavacava kei ira na dautagane, era sa vakadinata: ia koi kemudou, ni dou sa raica, dou sa sega ni veivutuni emuri, mo dou vakadinata.

³³Dou rogoca e dua tale na vosa vakatautauvata: Sa dua na tamata sa taukena e dua na vale, sa tea e dua na were-ni-vaini, a sa viribaita vakavololita, a sa kelia kina nai keli-ni-waini, a sa tara na nodra vale nai vakatawa, a sa lisitaka vei ira eso nai vakatau-ni-were, a sa qai lako ki na vanua tani.

³⁴Ia ni sa voleka mai na vula i matua, sa talai ira na nona tamata ko koya vei ira nai vakatau-ni-were, me ra kauta mai na vuana me nonai votavota.

³⁵A ra sa tauri ira na nona tamata ko ira nai vakatau-ni-were, a ra sa yavita e dua, ka vakamatea e dua, ka vakavirika e dua.

³⁶A sa tala tale eso tani na tamata, era lewe vuqa cake vei ira ka liu; a ra sa kitaka vakakina vei ira.

³⁷Sa otu, sa qai tala na luvena kivei ira, ka kaya, Era na vakarokorokotaka na luvequ.

³⁸Ia ni ra sa raica na luvena ko ira nai vakatau-ni-were, era sa kaya vakai ira, O koya oqo nai taukei emuri; tou mai vakamatea, me da suguta na nona vanua me noda.

³⁹A ra sa taura ka biliraka ki taudaku ni were-ni-vaini, ka vakamatea.

⁴⁰Ia ni sa lako mai na turaga ni were-ni-vaini, a cava ena kitaka vei ira nai vakatau-ni-were oqo?

⁴¹Era sa kaya vua, Ena vakamatei ira vakararawa na tamata ca oqori, ka lisitaka na were-ni-vaini kivei ira eso tani nai vakatau-ni-were, era na solia vua na vuana e na kena yabaki.

⁴²Sa kaya vei ira ko Jisu, Dou a sega beka ni wilika e nai Vola *Tabu*, Na vatu era sa cata ko ira na matai ni vale. Sa yaco me kenai vakadei e na tutu ni vale: Oqo na cakacaka i Jiova, Ka sa ka e veivakurabuitaki e matada?

⁴³O koya oqo kau sa kaya kina vei kemudou, Ena kau tani vei kemudou na mata-ni-tu ni Kalou, me soli vei ira na lewe-ni-vanua era na vuataka mai na vuana.

⁴⁴Ia ko koya ena lutu ki na vatu oqo, ena dasila kina; ia ko koya ena lutuka, ena vurumemea me vaka na nuku.

⁴⁵Ia ni ra sa rogoca ko ira na bete levu kei ira na vunivola na nona vosa vakatautauvata, era sa kila sa vosataki ira ko koya.

⁴⁶Ia ni ra sa via taura, era sa rerevaki ira na lewe vuqa, ni ra sa vakasama sa parofita ko koya.

Maciu 22

A vosa vakatautauvata ni magiti ni vakawati, 114. Sa vakatakila ko Jisu ni sa dodonu me soli ki na matanitu, 1522; a sa dina ni na tu cake tale na mate, 2333. A vu ni vunau na loloma, 3440. A kawa i Tevita na Karisito ni sa tamata, a Turaga i Tevita ni sa Kalou, 4146.

¹A sa vosa tale ko Jisu, ka tukuna vei ira na vosa vakatautauvata, ka kaya,

²Sa tautauvata na matanitu vakalomalagi kei na dua na tui, ko koya sa cakava na magiti ni vakawati ni luvena-tagane;

³a sa talai ira yani na nona tamata me ra lakovi ira ka sureti ki na kana magiti ni vakawati: a ra sa sega ni via lako mai.

⁴Sa qai tala tale ko koya na tamata tani eso, ka kaya, Laki kaya vei ira era sureti, Raica, kau sa vakarautaka oti na noqui vakasigalevu: sa vakamatei eso na noqu pulumokau, kei na noqu manumanu uro, ka sa vakarautaki oti tu na ka kecega; dou lako mai ki na magiti ni vakawati.

⁵A ra sa vakaweleweletaka, a ra sa dui lako, e dua ki na nona were, ka dua ki na nona veivoli:

⁶ia ko ira na kena vo, era sa tauri ira na nona tamata, ka vakacacana, ka vakamatea.

⁷Ni sa qai rogoca na tui, sa cudru ko koya; a sa talai ira na nonai valu, ka vakawabokotaki ira na daulaba ko ya, ka visa na nodra koro.

⁸Sa qai kaya ko koya vei ira na nona tamata, Sa vakarautaki oti tu na magiti ni vakawati, a ra sa sega ni yaga kina ko ira ka sureti:

⁹o koya mo dou qai lako ki na veisalatu, ia ko ira kecega dou na kunea, dou sureti ira mai ki na magiti ni vakawati.

¹⁰Era sa qai lako yani ko ira na tamata oqori ki na veisalatu, ka vakasoqoni ira kecega era sa kunea, se ra ca se ra vinaka; a sa mai tiko me ra kania na magiti ni vakawati.

¹¹A sa qai curu mai na tui me raici ira era sa tiko me ra kana, a sa raica kina e dua na tamata sa sega ni vakaisulu e nai sulu ni vakawati:

¹²a sa kaya vua, Noqui tau, e vakaevei ni ko sa curu mai kike ni sa sega vei iko nai sulu ni vakawati? A sa vagagalu ga ko koya.

¹³Sa qai kaya na tui vei ira na nona tamata, Dou vesuka, a yavana kei na ligana, ka kauti koya tani, ka biuta ki na butobuto etautuba; ena dautagi kina, ka vakasequruquru batu.

¹⁴Ni ra sa lewe vuqa era sa kacivi, ka lewe lailai era sa digitaki.

¹⁵Sa ra qai lako ko ira na Farisi, a ra bose se ra na coriti koya vakaevei e na nona vosa.

¹⁶A ra sa talai ira na nodra tisaipeli vua, kei ira nai tokani i Eroti, me ra kaya, Vakavuvuli, keitou sa kila ko sa dina, ka sa vakatavuvulitaka vakaidina nai valavala sa vinaka vua na Kalou, ia ko sa sega ni rerevaka e dua: ni ko sa sega ni doka na matadra na tamata:

¹⁷o koya mo qai tukuna vei keitou, A cava ko lewa? sa tara me da soli ka ni matanitu vei Sisa, se segai?

¹⁸A sa kila na nodra yaloca ko Jisu, ka kaya, Dou sa dauveretaki au e na vuku ni cava, koi kemudou na dauveivakaisini?

¹⁹vakatakila mai vei au nai lavo ni soli. A ra sa kauta mai vua e dua na pene.

²⁰A sa kaya vei ira ko koya, A mata i cei oqo, kei na yaca i cei sa volai tu?

²¹Era sa kaya vua, A nei Sisa. Sa qai kaya vei ira ko koya, Mo dou qai solia vei Sisa na ka nei Sisa; vei koya talega na Kalou na ka sa nona na Kalou.

²²Ia ni ra sa rogoca, era sa kurabui; a ra sa laivi koya, ka lako yani.

²³E na siga ko ya era sa lako mai vei koya eso nai tokani i Setoki, ko ira era sa daukaya ni na sega ni tu cake tale na mate, a ra sa taroga,

²⁴ka kaya, Vakavuvuli, sa kaya ko Mosese, Kevaka sa mate e dua na tamata vakawati, ka sega na luvena, me rau qai veiwatini kei na nona yada na tuakana se na tacina, me vakaivakawa kina ko koya vua na tacina se tuakana.

²⁵Ia ka tiko kei keitou na mataveitacini eratou lewe vitu: a sa vakawati ko koya sa qase, a sa mate, ka sega na luvena, a sa laiva vua na tacina na watina:

²⁶a sa vaka talega kina nai karua, kei nai katolu, ka yaco ki nai kavitu:

²⁷sa qai mate emuri na yalewa:

²⁸ia ni na tu cake tale na mate, ena wati i cei vei iratou na lewe vitu ko koya? ni ratou sa watina ko iratou kecega.

²⁹A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Dou sa sese, ni dou sa sega ni kila nai Vola Tabu, se na kaukauwa ni Kalou:

³⁰ni ra na tu cake tale na mate, era na sega ni vakawati, se veimusumusukitaki me ra vakawati; era na vakataki ira ga na agilose mai lomalagi.

³¹Ia e na vuku ni nodra tu cake tale na mate, dou sa sega li ni wilika na ka sa vosataka vei kemudou na Kalou, ni sa kaya,

³²Oi au na Kalou i Eparaama, kei na Kalou i Aisake, kei na Kalou i Jekope? a Kalou sa sega ni nodra *Kalou* era sa mate, sa nodra *Kalou* ga era sa bula tiko.

³³Ia ni ra sa rogoca na lewe vuqa, era sa kurabui e na nonai vakavuvuli.

³⁴Ia ni ra sa rogoca na Farisi ni sa vagalui ira nai tokani i Setoki ko koya, era sa qai soqoni vata.

³⁵A sa dua vei ira, e dua na vu-ni-vunau, sa tarogi koya, ni sa vakatovolea, ka kaya,

³⁶Vakavuvuli, a cava nai vakaro levu e na vunau?

³⁷Sa kaya vua ko Jisu, Mo lomani Jiova na nomu Kalou e na lomamu taucoko, kei na yalomu taucoko, kei na nomu nanuma kecega,

³⁸Ai matai ni vunau oqo, ka levu:

³⁹a sa tautauvata na kenai karua, Mo lomana na kai nomu me vaka ko lomani iko.

⁴⁰Sa vu ni vunau taucoko kei ira na parofita na vunau e rua oqo.

⁴¹Ia ni ra sa soqoni vata tiko na Farisi, sa tarogi ira ko Jisu,

⁴²ka kaya, A cava dou lewa e na vuku i Karisito? a luve i cei ko koya? Era sa kaya vua, *Aluve i Tevita*.

⁴³Sa kaya vei ira ko koya, Sa vakaevei ni sa vakatokai koya me Turaga ko Tevita, ni sa vuna na Yalo *Tabu*, ka kaya,

⁴⁴Sa kaya ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko e na ligaqu i matau, Meu kitaki ira mada na nomu meca mei tutu-ni-yavamu?

⁴⁵Ia kevaka sa vakatokai koya ko Tevita me Turaga, sa luvena vakaevei?

⁴⁶A sa sega e dua sa kaya rawa vei koya e dua na vosa; a sa sega tale e dua e doudou me tarogi koya e na veisiga emuri.

Maciu 23

Sa vakavulici ira na tamata ko Jisu me ra muria na nodrai vakavuvuli vinaka na Farisi kei na vunivola ia me ra kakua ga ni muria na nodrai valavala ca, 112. Sa qai vunauci ira na Farisi, a sa vakatakila ni na ca ko Jerusalemi, 1339.

¹Sa qai vosa ko Jisu vei ira na lewe vuqa, vei ira talega na nona tisaipeli,

²ka kaya, Sa tiko e nai tikotiko i Moses ko ira na vunivola kei ira na Farisi;

³ia na ka kecega era sa kaya vei kemudou mo dou vakabauta, dou vakabauta ga ka cakava; ia dou kakua ga ni muria na nodrai valavala, ni ra sa vosa ga ka sega ni cakava.

⁴Ni ra sa vauca nai colacola bibi e dredre sara ni colati, ka vakataqara e na usouso-ni-domodra na tamata; a ra sa sega ni via vakayavalata e na dua na nodrai qaqalo.

⁵Ia na nodra cakacaka kecega era sa kitaka me raici ira kina na tamata: era sa vakarabailevutaka na nodra veivakananumi tabu, ka ra sa vakalevutaka na tutu *ni nodrai sulu*,

⁶a ra sa vinakata nai tikotiko vakaturaga ni ra kana vata, kei nai tikotiko ni qase e na veivale ni lotu,

⁷kei na veikidavaki e na veirara ni veivoli, me vakatokai talega vei ira na tamata, Vakavuvuli.

⁸Ia koi kemudou, dou kakua ni vakatokai mei Vakavuvuli: ni sa dua bauga na nomudoui Vakavuvuli; ia dou sa veiwekani kecega.

⁹Dou kakua talega ni vakatoka e dua me tamamudou e vuravura; ni sa dua bauga na Tamamudou, ko koya mai lomalagi.

¹⁰Dou kakua talega ni vakatokai me Turaga: ni sa dua bauga na nomudou Turaga, ko koya na Karisito.

¹¹Ia ko koya sa uasivi cake vei kemudou, me nomudou tamata ko koya.

¹²Ia ko koya ena vakalevulevui koya, ena vakamalumalumutaki; ia ko koya ena vakamalumalumutaki koya, ena vakalevulevui.

¹³Ia e ca vei kemudou, na vunivola kei na Farisi, na dauveivakaisini! ni dou sa sogota na matanitu vakalomalagi vei ira na tamata: ni dou sa sega ni curu rawa kina koi kemudou, se laivi ira era sa curu tiko me ra curu kina.

¹⁴E ca vei kemudou, na vunivola kei na Farisi, na dauveivakaisini! ni dou sa kovea na nodrai yau na yada, ni dou sa masu vakabalavu tiko me veivakaisini: ko koya oqo dou na cudruvi vakalevu cake kina.

¹⁵E ca vei kemudou, na vunivola kei na Farisi, na dauveivakaisini; ni dou sa lakova na wasawasa kei na vanua mo dou vukica e dua me lotu vakataki kemudou; ia ni sa rawa, dou sa cakava me luve ni eli me uasivi vakarua vei kemudou.

¹⁶E ca vei kemudou, nai vakavuvuli mataboko! dou sa kaya, O koya ena bubului ki na vale ni soro, a ka wale ko ya; ia ko koya ena bubului ki na koula ni vale ni soro, sa vauci kina ko koya.

¹⁷Na lalia ka mataboko! a cava vei rau e levu cake, na koula, se na vale ni soro sa vakatabui kina na koula?

¹⁸Ia, O koya ena bubului ki nai cabocabo-ni-madrali, a ka wale ko ya; ia ko koya ena bubului ki nai madrali sa koto kina, sa vauci kina ko koya.

¹⁹Na lalia ka mataboko! a cava vei rau e levu cake, ai madrali, se nai cabocabo-ni-madrali sa vakatabuya nai madrali?

²⁰O koya sa bubului ki nai cabocabo-ni-madrali, sa bubului ki na ka ko ya, kei na ka kecega sa koto kina:

²¹ia ko koya sa bubului ki na vale ni soro, sa bubului kina, vei koya talega sa tiko kina:

²²ia ko koya sa bubului ki lomalagi, sa bubului ki nai tikotiko vakaturaga ni Kalou vei koya talega sa tiko kina.

²³E ca vei kemudou, na vunivola kei na Farisi, na dauveivakaisini! ni dou sa solia nai katini ni botebotekoro, kei na co vakaoqo, ia dou sa biuta laivi na veika bibi e na vunau, nai valavala dodonu, kei na loloma, kei na vakadinata: o koya sa kilikili mo dou kitaka, me kakua talega ni biu laivi ko ya.

²⁴Ai vakavuvuli mataboko! dou sa tauvulona me biu na nana, ia na kameli dou sa tiloma ga.

²⁵E ca vei kemudou, na vunivola kei na Farisi, na dauveivakaisini! ni dou sa vakasavasavataka na bilo kei na dari etaudaku, ia e loma sa sinai e na daubutako kei na garogaro.

²⁶A Farisi mataboko! mo vakasavasavataka mada na loma ni bilo kei na dari, me qai savasava talega kina etaudaku.

²⁷E ca vei kemudou na vunivola kei na Farisi, na dauveivakaisini! ni dou sa vaka na veivale ni bulubulu sa boro vulavula, ka sa rairai vinaka e taudaku, ia eloma sa sinai e na sui ni mate, kei na ka kecega sa velavela.

²⁸Sa vaka talega kina koi kemudou, dou sa rairai etaudaku vei ira na tamata me tamata dodonu, ia eloma dou sa sinai e na dauveivakaisini kei na ka e sega ni dodonu.

²⁹E ca vei kemudou na vunivola kei na Farisi, na dauveivakaisini! ni dou sa tara na nodra veivale ni bulubulu na parofita, ka vakaiukuukutaka na nodra veivale ni bulubulu na tamata yalododonu,

³⁰ka kaya, Kevaka eda sa bula e na gauna ni noda qase, eda a bese ni lomavata kei ira e na nodra vakamatei ira na parofita.

³¹O koya oqo dou sa tukuni kemudou kina, ni dou sa luvedra era vakamatei ira na parofita.

³²Ia mo dou vakasinaita nai vakarau ni nomudou qase.

³³Na gata, a luve ni gata loaloa! dou na dro rawa vakaevei mai na cudruvi mai eli?

³⁴Ia ka raica, au na tala yani vei kemudou eso na parofita, kei na tamata vuku, kei na vunivola; ia eso vei ira dou na vakamatea ka vakota ki na kauveilatai; ka so dou na vakankuitataka e na nomudou veivale ni lotu, ka vakasevi ira mai na koro e dua ki na koro e dua:

³⁵me yaco kina vei kemudou nai sau ni kedra dra na tamata yalododonu kecega ka vakadavei e vuravura: mai na dra nei Epeli na yalododonu ka yaco ki na dra nei Sakaraia na luvei Parakaia, ko koya dou a vakamatea e na tadrua ni vale ni soro kei nai cabocabo-ni-madrali.

³⁶Au sa kaya vakaidina vei kemudou, A ka kecega oqori ena yaco ki nai tabatamata oqo.

³⁷Isa! Jerusalemi, Isa! Jerusalemi, ko iko sa vakamatei ira na parofita, ka vakaviriki ira sa talai yani vei iko, au a nanuma vakavica meu vakasoqoni ira

vata na nomu gone, me vaka na toa yalewa sa vakasoqoni ira na luvena e ruku ni tabana, ia dou a sega ni vinakata!

³⁸Raica, sa qai biu vei kemudou na nomudou vale me lala didi:

³⁹niu sa kaya vei kemudou, Dou na sega ni raici au tale, ka malua dou na kaya mada, Sa kalougata ko koya sa lako mai e na yaca ni Turaga.

Maciu 24

Sa tukuna ko Jisu na ka ca ena yaco ki Jerusalemi, 128; kei nai vakatakilakila ni nona lako tale mai, 2935. Sa vunauci ira na tisaipeli me ra vakarau tu, ni sa sega ni kilai na tiki-ni-siga ena lako mai kina na Turaga, 3651.

¹A sa curu yani ko Jisu ka lako tani e na vale ni soro: a ra sa lako mai na nona tisaipeli me ra vakatakila vua na veivale e na vale ni soro.

²A sa kaya vei ira ko Jisu, Dou sa raica na ka kecega oqo, ne? au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena sega ni vo tu eke na veivatu sa veitaqataqai, ena talaraki sobu kecega.

³Ia ni sa tiko ko koya mai na ulu-ni-vanua ni veiolive, sa lako vuni vua ko ira na tisaipeli, ka kaya, Ni tukuna mai vei keitou, se na yaco ninaica na veika oqo? ia ka cava nai vakatakilakila ni nomuni lako mai, kei nai vakataotioti kei vuravura?

⁴A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Qarauni kemudou vinaka de vakacalai kemudou e dua.

⁵Ni ra na lewe vuqa era na lako mai ka vakacavutaki au, ka kaya, Oi au na Karisito; ia ka lewe vuqa era na vakacala.

⁶Ia dou na rogoca nai valu, kei nai rogorogo ni valu: mo dou kakua ni kidroa: ni sa kilikili me yaco *na ka oqo*, ia ka sa bera ga nai vakataotioti.

⁷Ni na veibolebolei na veivanua eso, kei na veimatanitu eso: ena yaco talega na dausiga, kei na tavuki ni vanua, e na yasana e vuqa.

⁸Ia na ka kecega oqo sa kenai vakatekivu ni ka rarawa.

⁹Dou na qai soli yani me vakararawataki, ka dou na vakamatei; ia dou na cati vei ira na lewe ni veivanua kecega e na vuku ni yacaqu.

¹⁰Ia ena lewe vuqa era na qai tarabe, a ra na veisoliyaki, ka veicati.

¹¹Ena lewe vuqa talega na parofita vakailasu ena tubu cake mai, ia ka lewe vuqa era na vakacala.

¹²Ia ni sa tubu vakalevu nai valavala ca, ena batabata mai na nodra loloma na lewe vuqa.

¹³Ia ko koya ena vosota me yacova nai vakataotioti, ena vakabulai ko koya.

¹⁴Ia ena vunautaki mada e vuravura tauoko nai tukutuku-vinaka oqo kei na matanitu, mei vakadinadina ki na veivanua kecega; sa na qai yaco emuri nai vakataotioti.

¹⁵Ia ni dou sa raica sa tu e na vale tabu na ka vakasisila sa dauveivakarusai, o koya sa vosa kina ko Taniela na parofita, (me kila mada ko koya sa wilika:)

¹⁶me qai se ki na veiulu-ni-vanua ko ira era sa tiko e Jutia:

¹⁷me kakua ni lako sobu mai ko koya sa tiko e dela ni vale, me kauta tani na ka mai nona vale;

¹⁸ia me kakua ni lesu tale ko koya sa tiko e na were, me kauta na nonai sulu.

¹⁹Ka na ca vei ira e ra sa bukete, kei ira era sa vakasucuma na gone, e na gauna ko ya!

²⁰Ia dou masu me kakua ni yaco na nomudou se e na vula i liliwa, se e na siga ni vakacecegu:

²¹ni na qai levu sara na rarawa, ka sega ni vakakina eliu mai nai vakatekiyu kei vuravura ka yacova na gauna oqo, ka na sega sara talega emuri.

²²Ia kevaka ena sega ni vakalekalekataki na gauna ko ya, ena sega na tamata me bula rawa: ia e na vukudra na digitaki ena vakalekalekataki na gauna ko ya.

²³Kevaka ena qai kaya vei kemudou e dua, Raica, sa tiko eke na Karisito; se, sa tiko maikea; kakua ni vakadinata.

²⁴Ni na tubu mai na Karisito vakailasu eso, kei na parofita vakailasu eso, a ra na vakatakila na veivakatakilakila lelevu kei na veika e veivakurabuitaki; ia ke rawa, ke ra na vakacalai ira talega na digitaki.

²⁵Raica, au sa qai tukuna oti vei kemudou ni sa bera ni yaco.

²⁶Kevaka era na kaya vei kemudou, Raica, sa tiko ko koya mai veikau! kakua ni lako kina: Raica, sa tiko mai loqi! kakua ni vakadinata.

²⁷Me vaka sa tibi na livaliva mai na tu i cake, ka sa rairai yani ki ra; ena vaka talega kina na nona lako mai na Luve ni tamata.

²⁸Ni ra na soqoni vata na ikeli ki na yasana kece sa koto kina na yago.

²⁹Ia ni sa oti mada na gauna rarawa ko ya, ena qai vakabutobutotaki vakasauri na mata-ni-siga, ena sega talega ni cila na rarama ni vula, ka na lutu mai lomalagi na veikalokalo, ka na veitosoyaki na veika kaukauwa ni lomalagi:

³⁰ena qai rairai mai nai vakatakilakila ni Luve ni tamata mai lomalagi; ena qai tagi na mataqali vakaaduaga e vuravura, era na qai raica na Luve ni tamata ni sa lako mai ena veio mai lomalagi e na kaukauwa kei nai ukuuku levu.

³¹Ia ena talai ira na nona agilose ko koya kei na davui sa rogolevu, ka ra na vakasoqoni ira vata na nona digitaki mai na mata ni cagi e va, mai na vu ni lomalagi e dua ka yacova na vu ni lomalagi kadua.

³²Mo dou kila mada na vosa vakatautauvata ena lolo: Ni sa qai lavovou na tabana, a sa tubu na drauna, dou sa kila kina sa voleka na vula i katakata:

³³Sa vaka talega kina koi kemudou, ni dou sa raica na ka kecega oqo, dou kila sa voleka ko koya, *io* mai na mata ni katuba.

³⁴Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena sega ni takali mada nai tabatamata oqo, ena yaco eliu na ka kecega oqo.

³⁵Ena takali ko lomalagi kei vuravura; ia na noqu vosa ena sega ni takali.

³⁶Ia na siga ko ya kei na tiki-ni-siga ko ya sa sega e dua e kila, ko ira na agilose mai lomalagi era sega ni kila, se ko koya na Luvena, ko koya duaduaga na Tamaqu.

³⁷Ia me vaka e na siga i Noa, ena vaka talega kina e na nona lako mai na Luve ni tamata:

³⁸ni sa bera na waluvu era sa kana na tamata, ka gunu, ka vakawati ka veimusumusukitaki me ra vakawati, ka yacova na siga sa vodo kina ki waqa ko Noa;

³⁹a ra sa sega mada ni kila eliu, a sa qai yaco dina na waluvu, ka kauti ira kece yani; ena vaka talega kina na nona lako mai na Luve ni tamata.

⁴⁰Ena qai lewe rua na tagane erau na tiko e na were; ena kau tani e dua, ka biu e dua.

⁴¹Ena lewe rua na yalewa erau na qaqi sila, ena kau tani e dua, ka biu e dua.

⁴²O koya mo dou qai vakatawa; ni dou sa sega ni kila na tiki-ni-siga sa lako mai kina na nomudou Turaga.

⁴³Ia dou kila ga oqo, kevaka e kila nai taukei ni vale na tiki-ni-bogi e lako mai kina na daubutako, sa vakatawa ga, ka sega ni biuta na nona vale me ravabasuki.

⁴⁴O koya mo dou qai vakarau tu, koi kemudou talega: ni sa lako mai na Luve ni tamata e na tiki-ni-siga dou sa sega ni nanuma kina.

⁴⁵Ia ko cei na tamata yalododonu ka vuku, sa lesia na nona turaga me lewai ira na nona lewe-ni-vale, me solia vei ira na kedra e na gauna dodonu?

⁴⁶Sa kalougata na tamata ko ya, ni na lako mai na nona turaga ka kunei koya ni sa kitaka vakakina.

⁴⁷Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena lesi koya me lewa na nona ka kecega.

⁴⁸Ia kevaka ena kaya e lomana na tamata ca ko ya, Sa vakaberaberataka na nona lako mai na noqu turaga:

⁴⁹a sa vakatekivu kina me yaviti ira na nonai tokani, me daukana talega ka daugunu vata kei ira na daumateni;

⁵⁰ena lako mai na turaga ni tamata ko ya e na siga e sega ni nanuma kina, kei na tiki-ni-siga e sega ni kila kina;

⁵¹ena qai varomusuka rua, ka vota vua mei votavota vata kei ira na dauveivakaisini: ena dautagi kina, ka vakasequruquru bati.

Maciu 25

A vosa vakatautauvata ni goneyalewa e lewe tini, 113; kei na taledi, 1430. Sa vakatakila ko Jisu nai valavala ni siga ni lewa, 3146.

¹Ena qai vakatautauvatataki na matanitu vakalomalagi kei na goneyalewa e lewe tini, eratou sa dui kauta na nona cina, ka laki veitata kei na tagane sa qai vakawati.

²Ka lewe lima vei iratou sa vuku, ka lewe lima sa lialia.

³O iratou na lialia eratou sa kauta na nodratou veicina, a ratou sa sega ni kauta vata kei na waiwai;

⁴ia ko iratou na vuku eratou sa kauta na waiwai e na nodratou tavaya, kei na nodratou cina.

⁵Ia ni sa dede mai na tagane sa qai vakawati, eratou sa sosovu kecega ka moce.

⁶Ni sa qai lomaloma-ni-bogi na vanua, sa ia na kacikaci, Raica, sa lako mai na tagane sa qai vakawati; dou laki veitatavaki kaya.

⁷Eratou sa qai tucake kecega na goneyalewa oqo, a ratou sa vakarautaka na nodratou cina.

⁸A sa kaya ko iratou na lialia vei iratou na vuku, Solia mai vei keitou e dua na nomudou waiwai; ni sa boko na neitou cina.

⁹A sa kaya ko iratou na vuku, De se sega ni takiveilevu vei keda: e vinaka mo dou lako ga vei ira na dauveivoli, ka volia na nomudou.

¹⁰Ia ni ratou sa lako me ratou volivoli, sa tadu mai na tagane sa qai vakawati; ia ko iratou sa vakarau oti tu, eratou sa curu vata kaya ki na kana magiti ni vakawati: a sa qai sogo na katuba.

¹¹Sa qai lako talega mai emuri ko iratou na goneyalewa ko ya, ka kaya, Noqu Turaga, Noqu Turaga, dolavi keitou.

¹²A sa vosa ko koya, ka kaya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa sega ni kilai kemudou.

¹³O koya mo dou qai vakatawa, ni dou sa sega ni kila na siga, se na tiki-ni-siga sa lako mai kina na Luve ni tamata.

¹⁴Ni sa tautauvata *ko koya* kei na dua na tamata sa lako ki na dua na vanua tani, ka sa kacivi ira mada na nona tamata, ka solia vei ira na nonai yau:

¹⁵sa solia vua e dua e lima na taledi, vua tale e dua e rua, vua tale e dua e dua bauga: vei ira yadua me vaka sa dui rauti ira yadua: a sa qai lako sara yani.

¹⁶Ia ko koya sa taura na taledi e lima sa laki veivoli kina, a sa rawata e lima tale na taledi.

¹⁷Sa vaka talega kina ko koya *sa taura* e rua, sa rawata e rua tale.

¹⁸Ia ko koya sa taura e dua bau, sa lako ka kelia e dua na qara, ka vunia kina nai lavo ni nona turaga.

¹⁹Sa dede sara sa qai lako mai na nodra turaga na tamata oqori, a sa tarogi ira.

²⁰Ia ko koya ka taura na taledi e lima, sa lako mai ka kauta mai e lima tale na taledi, ka kaya, Noqu Turaga, e lima na taledi ko ni a solia mai vei au: raica, au sa rawata e lima tale na taledi me kenai kuri.

²¹A sa kaya vua na nona turaga, E vinaka, a tamata vinaka ka dina; ko sa dina e na ka e vica ga, au na lesi iko mo lewa na ka e vuqa: curu ki na marau ni nomu turaga.

²²O koya talega *ka taura* na taledi e rua, sa lako mai ka kaya, Noqu Turaga, e rua na taledi ko ni a solia mai vei au: raica, au sa rawata e rua tale na taledi me kenai kuri.

²³Sa kaya vei koya na nona turaga, E vinaka a tamata vinaka ka dina: ko sa dina e na ka e vica ga, au na lesi iko mo lewa na ka e vuqa: curu ki na marau ni nomu turaga.

²⁴Ia ko koya ka taura na taledi e dua bauga, sa lako mai ka kaya, Noqu Turaga, au sa kilai iko, ni ko sa tamata lawaki dredre, ko sa tamusuka e na vanua ko a sega ni kaburaka kina, ka kumuna mai na vanua ko a sega ni veibiuyaka kina:

²⁵ia kau a rere kina, ka laki vunia na nomu taledi e na qele: raica, oqo na nomu sa tu tale vei iko.

²⁶Sa qai vosa vei koya na nona turaga, ka kaya, A tamata ca ka vucesa! ko sa kila niu sa tamusuka e na vanua kau a sega ni kaburaka kina, ka kumuna mai na vanua kau a sega ni veibiuyaka kina:

²⁷o koya ga oqo e kilikili kina kei iko mo solia na noqui lavo vei ira nai taukei ni baqe, ka niu sa lako mai meu sa qai taura na noqu kei na kenai kere talega.

²⁸O koya mo dou qai kauta tani vua na taledi, ka solia vua sa tu vei koya na taledi e tini.

²⁹Ni sa tu vua na tamata e dua na ka, ena qai soli vua ka na levu na nona: ia na tamata sa sega ni tu vua e dua na ka, ena qai kau tani mai vua na ka sa tu vua.

³⁰Ia na tamata tawa yaga oqo mo dou biuta ki na butobuto etautuba: ena dautagi kina, ka vakasequruquru bati.

³¹Ia e na siga ena lako mai kina na Luve ni tamata e na nonai ukuuku, kei ira vata kaya na agilose yalosavasava kecega, ena qai tiko e na nonai tikotiko vakaturaga sa vakaiukuuku:

³²ena qai soqoni vata e matana na lewe ni veivanua kecega: ena qai tawasei ira rua ko koya, me vaka nai vakatawa ni sipi sa tawasei ira na sipi maivei ira na me;

³³ia ena vakatikori ira na sipi e na ligana i matau, kei ira na me e na ligana i mawi.

³⁴Ena qai kaya na Tui vei ira e na ligana i matau, Ni lako mai, koi kemuni sa vakalougaatataki vei Tamaqu, mo ni rawata na matanitu sa vakarautaki me nomuni mai nai vakatekivu kei vuravura:

³⁵ni kau a viakana, ka ni a solia mai vei au na kakana: au a viagunu, ka ni a vagunuvi au: au a vulagi, ka ni a kauti au ki vale:

³⁶luvawale, ka ni a vakasulumi au; au a tauvi-mate, ka ni a mai raici au: au a tiko e na vale ni veivesu, ka ni a lako mai vei au.

³⁷Ena qai vosa vua ko ira na yalododonu, ka kaya, Na Turaga, keimami a raici kemuni mada ninaica ni kemuni a viakana, ka vakani kemuni? se viagunu, ka vagunuvi kemuni?

³⁸se keimami a raici kemuni ninaica ni kemuni a vulagi, ka kauti kemuni ki vale? se luvawale, ka vakasulumi kemuni?

³⁹se keimami a raici kemuni ninaica ni kemuni a tauvi-mate, se tiko e na vale ni veivesu, ka lako vei kemuni?

⁴⁰Ena qai vosa na Tui, ka kaya vei ira, Au sa kaya vakaidina vei kemuni, Ni kemuni a cakava vua e dua sa lailai vei ira na wekaqu oqo, ni a cakava vei au.

⁴¹Ena qai vosa talega ko koya vei ira e na ligana i mawi, Ni lako tani vei au koi kemuni sa cudruvi, ki na bukawaqa tawa boko, sa vakarautaki me nona na tevoro kei na nona agilose:

⁴²ni kau a viakana, ka ni a sega ni solia mai vei au na kakana: au a viagunu, ka ni a sega ni vagunuvi au:

⁴³au a vulagi, ka ni a sega ni kauti au ki vale: luvawale, ka ni a sega ni vakasulumi au: tauvi-mate, ka tiko e na vale ni veivesu, ka ni a sega ni mai raici au.

⁴⁴Ena qai vosa vua ko ira talega, ka kaya, Na Turaga, keimami a raici kemuni ninaica ni kemuni a viakana, se viagunu, se vulagi, se luvawale, se tauvi-mate, se tiko e na vale ni veivesu, ka sega ni qaravi kemuni?

⁴⁵Ena qai vosa vei ira ko koya, ka kaya, Au sa kaya vakaidina vei kemuni, Ni kemuni a sega ni cakava vua e dua sa lailai vei ira oqo, kemuni a sega talega ni cakava vei au.

⁴⁶Era na qai lako ko ira oqo ki na cudruvi tawa mudu; ia ko ira na yalododonu ki na bula tawa mudu.

Maciu 26

Era sa bosei Jisu ko ira na turaga me ra vakamatea, 15. Sa lumuti koya ko Meri, 613. Sa volitaka ko Jutasa, 1416. Sa ia na kana vata ni lako-sivia ko Jisu, 1725; a sa vakatekivuna nai vakayakavi ni Turaga, 2635. Sa qai laki masu e na were ko Kecisemanu, 3646. Sa solia yani ko Jutasa, 4756. Era sa kauta vei Kaiafa, 5768. Sa cakitaka ko Pita na nona kilai koya, 6975.

¹Ni sa vakaotia ko Jisu na vosa kecega oqo, sa kaya vei ira na nona tisaipeli,

²Dou sa kila sa vo ga e rua na bogi me qai ia na kana vata ni lako-sivia: ena qai soli yani na Luve ni tamata me lauvako ki na kauveilatai.

³Era sa qai soqoni vata ko ira na bete levu, kei ira na vunivola, kei ira na nodra qase na tamata, e na vale ni bete levu, ko Kaiafa na yacana,

⁴a ra sa bose me ra lawakitaki Jisu me ra taura, ka vakamatea.

⁵A ra sa kaya, Me kakua ni ia tiko na kana vata, de ra ue kina na tamata.

⁶Ia ni sa tiko ko Jisu mai Pecani e na vale i Saimoni na vukavuka,

⁷sa lako mai vei koya e dua na yalewa sa taura e dua na tavaya alapasita waiwai talei sara, a sa livia ki na uluna, ni sa tiko ko koya me kana.

⁸Ia ni sa raica ko ira na nona tisaipeli, era sa cudru sara, ka kaya, Sa biu walega oqori e na vuku ni cava?

⁹sa rawa me volitaki na *waiwai* oqo me levu kina nai lavo ka me soli vei ira na dravudravua.

¹⁰Ia ni sa kila ko Jisu, sa kaya vei ira, Dou sa saga na yalewa e na vuku ni cava? sa cakava vei au e dua na cakacaka vinaka.

¹¹Ni sa tiko vakadua kei kemudou ko ira na dravudravua; ia koi au, kau na sega ni tiko vakadua kei kemudou.

¹²Ni sa livia ko koya nai lumu oqo ki na yagoqu, sa kitaka me noqui lumu ni bulu.

¹³Au sa kaya vakaidina vei kemudou, E na veiyasana kecega e vuravura taucoko ena vunautaki kina nai tukutuku-vinaka oqo, ena bau tukuni talega kina na ka sa kitaka na yalewa oqo, me kenai divi.

¹⁴Sa qai dua vei ira na lewe tinikarua, sa vakatokai ko Jutasa Isikarioti, sa lako vei ira na bete levu,

¹⁵ka kaya, A cava dou sa via solia vei au, kevaka kau na soli koya yani vei kemudou? A ra sa vakarautaka vua e tolusagavulu na tiki ni siliva.

¹⁶Ia mai na siga ko ya sa vakaraica ko koya na gauna e rawarawa me soli koya kina.

¹⁷Ia e nai matai ni *siga* ni kana madrai sa sega ni vakaleveni, sa lako mai vei Jisu ko ira na tisaipeli, ka kaya vua, Evei na tikina ko ni sa vinakata me keitou vakarautaka mo ni kania kina na ka ni lako-sivia?

¹⁸A sa kaya ko koya, Lako vua na tamata ko ya ki na koro, ka kaya vua, Sa kaya nai Vakavuvuli, Sa voleka na noqu *siga*; koi au kei ira na noqu tisaipeli, keitou na ia na kana vata ni lako-sivia e na nomu vale.

¹⁹A ra sa kitaka na tisaipeli me vaka sa vakarota vei ira ko Jisu; a ra sa vakarautaka me ra ia na kana vata ni lako-sivia.

²⁰Ia ni sa yakavi mai, sa tiko sobu ko koya kei ira na lewe tinikarua.

²¹Ia ni ra sa kana tiko, sa kaya ko koya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, ni na soli au yani e dua vei kemudou.

²²Era sa qai rarawa vakalevu, a ra sa vakatekivu yadua me kaya vua Noqu Turaga, koi au beka?

²³A sa vosa ko koya, ka kaya, O koya keirau sa tokoca vata kaya na ligana e na bilo, sai koya ena soli au yani:

²⁴sa lako na Luve ni tamata me vaka sa volai e na vukuna: ia sa ca vua na tamata ko ya sa solia yani na Luve ni tamata! ke sa sega ni sucu mai na tamata ko ya, ke sa vinaka vua.

²⁵Sa qai vosa ko Jutasa, o koya sa solia yani, ka kaya, Vakavuvuli, koi au beka? Sa kaya vua ko koya, O sa kaya dina mai.

²⁶Ia ni ra sa kana tiko sa taura na madrai ko Jisu, ia ni sa lotutaka oti, sa dovia, ka solia vei ira na tisaipeli, ka kaya, Taura, kania; oqo na yagoqu.

²⁷Sa qai taura na bilo ko koya, ia ni sa vakavinavinaka oti, sa solia vei ira, ka kaya, Dou gunu kece kina;

²⁸oqo na noqu dra ni veiyalayalati vou sa liviraki e na vukudra e lewe vuqa, me bokoci nai valavala ca.

²⁹Ia kau sa kaya vei kemudou, Au na sega ni gunuva emuri na vua ni vaini oqo, ka malua me yaco mada na siga kau na gunuva vou kina kei kemudou e na matanitu nei Tamaqu.

³⁰Ia ni ra sa sere oti, era sa lako yani ki na ulu-ni-vanua ni veiolive.

³¹Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Dou na tarabe kecega e na vukuqu e na bogi edaidai: ni sa volai, Au na yavita nai vakatawa ni sipi, ka ra na dui vakasesei na qele ni sipi.

³²Ia ni kau sa tu cake tale mai, au na qai liutaki kemudou ki Kalili.

³³Sa qai vosa ko Pita, ka kaya vua, Kevaka ena tarabe ko ira kecega e na vukumuni, koi au, kau na sega ni tarabe.

³⁴Sa kaya vua ko Jisu, Au sa kaya vei iko, E na bogi ga edaidai, ni sa sega ni tagi mada eliu na toa, ko na cakitaki au vakatolu.

³⁵Sa kaya vua ko Pita, Kevaka edaru na mate vata, au na sega sara ni cakitaki kemuni. Sa vosa vaka talega kina ko ira kecega na tisaipeli.

³⁶Sa qai lako mai ko Jisu kei ira ki na dua na yasana sa vakatokai ko Kecisemani, a sa kaya vei ira na tisaipeli, Dou tiko ga eke, meu lako mada kikea meu masu.

³⁷A sa kauti Pita ko koya kei rau na luve i Sepete, a sa vakatekivu me rarawa na lomana ka yaluma sara.

³⁸Sa qai kaya vei iratou ko koya, Sa rarawa vakalevu na yaloqu, me vaka kau na mate: dou tiko ga eke, me datou vakatawa.

³⁹A sa lako vakalailai vaka kiliu ko koya, a sa cuva sobu vakatoboicu, a sa masu, ka kaya, I Tamaqu, kevaka e rawarawa, me lako tani mada vei au na bilo oqo; ia me kakua ga ni vaka na noqu lewa, me vaka ga na nomu lewa.

⁴⁰A sa qai lako mai vei iratou na tisaipeli, a sa kunei iratou ni ratou sa moce, a sa kaya vei Pita, Oi! dou sa sega ni rawata me datou vakatawa vata ka dua bauga na aua, ne?

⁴¹Dou vakatawa ka masu, me kakua ni rawai kemudou na vere: e dina ga sa gu na yalo, ia na yago sa malumalumu.

⁴²Sa lako vakarua ko koya ka masu, ka kaya, I Tamaqu, kevaka e sega ni rawa me takali tani vei au na bilo oqo, ka meu gunuva ga, me yaco ga na nomu lewa.

⁴³Sa qai lako mai ko koya, a sa kunei iratou ni ratou sa moce tale: ni sa bibi na matadratou.

⁴⁴A sa laivi iratou ko koya, a sa baci lako tale yani, ka masu vakatolu, a sa cavuta tale na vosa ko ya.

⁴⁵Sa qai lako mai vei iratou na nona tisaipeli, ka kaya vei iratou, Dou moce ga, ka dou vakacegu; raica, sa voleka na gauna, a sa soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata ca:

⁴⁶tu cake, me datou lako: raica, sa voleka mai ko koya sa soli au yani.

⁴⁷Ia ni sa vosa tiko ko koya, raica, sa lako mai ko Jutasa, e dua vei ira na le tinikarua, kei ira vata kaya e lewe vuqa sara era sa vakaiseleiwau, ka vakaiwau, maivei ira na bete levu kei ira na nodra qase na tamata.

⁴⁸Ia ko koya sa soli koya yani sa tukuna oti vei ira e dua nai vakatakilakila, ka kaya, O koya kau na reguca, sai koya; taura matua.

⁴⁹Sa qai lako sara mai vei Jisu, ka kaya, Sa loloma, vakavuvuli! a sa reguca.

⁵⁰Sa kaya vua ko Jisu, Noqui tau, ko sa lako mai e na vuku ni cava? Era sa qai lako mai, ka tauri Jisu matua.

⁵¹Ka raica, e dua vei ira sa tiko vata kei Jisu sa ucuna na nonai seleiwau, a sa yavita na nona tamata na bete levu, a sa taya laivi na daligana.

⁵²Sa qai kaya vua ko Jisu, Daramaka tale na nomui seleiwau ki na kena taga: ni ra na mate e nai seleiwau ko ira kece era taura nai seleiwau.

⁵³Ko sa nanuma beka e sega ni rawarawa vei au meu masuti Tamaqu, ka na solia sara mai vei au ko koya na agilose e tinikarua nai vavakoso ka mani vakacaca?

⁵⁴Ena qai vakayacori vakaevei nai Vola Tabu sa tukuna na kena yaco me vakaoqo?

⁵⁵E na tiki-ni-bogi ko ya sa kaya ko Jisu vei ira na lewe vuqa, Dou sa lakova li e dua na daubutako, ni dou sa vakaiseleiwau ka vakaiwau, mo dou tauri au? Au a dautiko sobu vata kei kemudou e na veisiga, ka vakatavuvuli e na vale ni soro, ia dou a sega ni tauri au.

⁵⁶Ia sa caka kecega na ka oqo, me vakayacori kina na nodrai vola na parofita. Sa qai biuti koya ko ira kecega na tisaipeli, ka dro.

⁵⁷Ia ko ira sa tauri Jisu era sa kauta yani vei Kaiafa na bete levu, ki na yasana era sa soqoni vata kina na vunivola kei na qase.

⁵⁸A sa muri koya vakayawa ko Pita ki na vale ni bete levu, a sa curu kina, ka sa tiko sobu vata kei ira na ovisa, me raica mada na kenai otioti.

⁵⁹Ia ko ira na bete levu, kei ira kecega na mataveilewai, era vakasaqara eso me ra mai beitaki Jisu vakailasu, me mate kina ko koya:

⁶⁰ka mani sega ni kunea: ia, sa le vuqa era beitaka vakailasu era lako mai. Ka oti sa qai lako mai e lewe rua,

⁶¹a rau sa kaya, O koya oqo sa kaya, Au sa rawata meu basuka na vale ni soro ni Kalou, ka tara tale e na bogi e tolu.

⁶²Sa qai tu cake na bete levu, ka kaya vua, Sa sega na ka ko kaya mai, ne? a cava oqo erau sa beitaki iko kina koi rau oqo?

⁶³A sa galu ga ko Jisu. A sa qai vosa na bete levu, ka kaya vua, Au vakaroti iko matua ena mata ni Kalou bula, mo tukuna mai vei keitou se ko iko na Karisito, na Luve ni Kalou, se segai.

⁶⁴Sa kaya vua ko Jisu, O sa kaya dina mai: ia kau sa kaya talega vei kemudou, E na gauna maimuri dou na raica na Luve ni tamata ni sa tiko e na liga i matau i Koya sa kaukauwa, ni sa lako talega mai e na veio ni lomalagi.

⁶⁵Sa qai dresulaka na nonai sulu na bete levu, ka kaya, Sa qai vosavakacacataka na Kalou ko koya: sa yaga vakacava me so tale nai vakadinadina? raica, dou sa rogoca ga na nona vosavakacacataka na Kalou:

⁶⁶a cava dou lewa? A ra sa vosa ka kaya, E dodonu ga me mate.

⁶⁷Era sa qai kasivita na matana, ka vaculaka; a sa sabica ko ira eso,

⁶⁸ka kaya, Tukuna vei keitou, ko iko na Karisito, se ko cei sa sabici iko?

⁶⁹A sa tiko etautuba ko Pita e na rara ni vale, a sa dua na vada sa lako vua, ka kaya, Ko iko talega ka tiko vata kei Jisu na kai Kalili.

⁷⁰A sa cakitaka ko koya e matadra kecega, ka kaya, Au sa sega ni kila na ka ko sa kaya.

⁷¹Ni sa qai lako ko koya vaka ki na katuba, sa dua tale sa raica, a sa kaya vei ira sa tiko kina, O koya talega oqo erau a tiko vata kei Jisu na kai Nasareci.

⁷²A sa cakitaka tale ko koya ka bubului kina, ka vaka, Au sa sega ni kila na tamata ko ya.

⁷³Sa dede vakalailai ga ka sa lako mai ko ira era a tu kina, a ra sa kaya vei Pita, Sa dina ga sa *dua* vei ira ko iko; ni sa tukuni iko na nomu vosa.

⁷⁴Sa qai vakatekivu ko koya me ruru ka bubului, ka vaka, Au sa sega ni kila na tamata ko ya. Sa qai tagi sara na toa.

⁷⁵Sa qai nanuma na vosa i Jisu ko Pita, ni sa kaya vua, Ena sega mada ni tagi eliu na toa, ko na cakitaki au vakatolu. A sa curu ki tautuba, ka tagi vakalevu sara.

Maciu 27

Era sa kauti Jisu vei Pailato, 1,2. Sa kukunataki koya ko Jutasa, 310. Sa lewai ko Jisu; sa talaki vei Pailato na watina, 1125. Sa soli Jisu vei ira na kai Jutia ko Pailato; a ra sa vakacacana, ka vakalalia, ka vakota ki na kauveilatai, 2649. Sa qai ciba ko Jisu, a sa yaco e muri eso na ka mana, 5056. Sa buluta ko Josefa, 5761. A ra sa qai sogota deivaki nai bulubulu na kai Jutia, ka vakatawana, 6266.

¹Ni sa mataka, era sa bosei Jisu ko ira kecega na bete levu kei ira na nodra qase na tamata, me ra vakamatea;

²ia ni ra sa vesuka, era sa kauta yani, ka solia vei Ponitio Pailato na kovana.

³Ia ko Jutasa, ko koya ka solia yani, ni sa raica sa lewai ko koya me mate, sa qai veivutuni, a sa vakasuka na tiki ni siliva e tolusagavulu vei ira na bete levu kei ira na qase,

⁴ka kaya, Au sa cala ni kau a soli koya sa sega ni cala me mate. A ra sa kaya, Sa bale vakacava vei keitou? Sa baleti iko ga.

⁵A sa biuta ko koya na veitiki ni siliva e na vale ni soro, ka curu yani; ka laki kukunataki koya.

⁶A ra sa kauta na veitiki ni siliva ko ira na bete levu, ka kaya, Sa sega ni tara me biu ki na kato ni kamunaga ni vale ni soro, ni sai sau ni mate.

⁷A ra sa qai bosea, ka volia kina na tiki ni vanua ni dautuli kuro, me ra bulu kina na vulagi.

⁸O koya oqo sa vakatokai kina na tiki ni vanua ko ya, na tiki ni vanua ni dra, ka yacova na siga oqo.

⁹Sa qai vakayacori na ka sa tukuna ko Jeremaia na parofita, ka kaya, Era sa kauta na tiki ni siliva e tolusagavulu, ai voli kei koya sa volitaki, ko koya era sa volia ko ira *eso* na lufe i Isireli;

¹⁰a ra sa solia mei voli ni tiki ni vanua ni dautuli kuro; me vaka sa vosa vei au na Turaga.

¹¹A sa tu ko Jisu e na mata ni kovana, a sa tarogi koya na kovana ka kaya, O sa nodra Tui na kai Jutia, se segai? A sa kaya vua ko Jisu, O sa kaya dina mai.

¹²Ia ni ra sa beitaka ko ira na bete levu kei ira na qase, sa sega ni vosa ko koya.

¹³Sa qai kaya vua ko Pailato, O sa sega beka ni rogoca na kena levu ni ka era sa beitaki iko kina?

¹⁴A sa sega tale ni sauma ko koya e dua na nona vosa; a sa kurabui vakalevu kina na kovana.

¹⁵A sa dau nonai valavala na kovana e na kana vata ni lako sivia ko ya me sereka vei ira na lewe vuqa e dua na tamata vesu, ko koya era sa digitaka.

¹⁶A sa tiko vei ira e dua sa vesu tu, e rogo sara, sa vakatokai ko Parapa.

¹⁷O koya, ni ra sa soqoni vata mai, sa kaya kina vei ira ko Pailato, Ko cei dou sa vinakata meu sereka vei kemudou? ko Parapa, se ko Jisu, ko koya sa vakatokai na Karisito?

¹⁸Ni sa kila ko koya era a soli koya yani ni ra sa vuvutaka.

¹⁹Ia ni sa tiko sobu ko koya e nai tikotiko ni veilewai, sa talatala vua ko koya na watina, ka kaya; Me kakua e dua na ka ko cakava vua na tamata dodonu ko ya: ni kau sa rarawa vakalevu edaidai ni kau sa tadrai koya.

²⁰A sa vakadreta vei ira na lewe vuqa ko ira na bete levu kei ira na qase, me ra kerei Parapa, ka me mate ko Jisu.

²¹Sa qai vosa na kovana, ka kaya vei ira, Ko cei vei rau na lewe rua dou sa vinakata meu sereka vei kemudou? Era sa kaya, Ko Parapa.

²²Sa kaya vei ira ko Pailato, A cava meu qai kitaka vei Jisu, ko koya sa vakatokai na Karisito? Era sa kaya kecega vua, Me lauvako ga ki na kauveilatai.

²³Sa qai kaya na kovana, A cava na ka ca sa cakava ko koya? A ra sa qai qoqolou vakalevu cake, ka kaya, Me lauvako ga ki na kauveilatai.

²⁴Ni sa raica ko Pailato sa sega ni yaco na nona vosa, ka sa ue mai ko ira na tamata, sa qai kauta e dua na wai, a sa vuluvulu e matadra na lewe vuqa, ka kaya, Oi au. Kau na sega ni tarogi e na vuku ni mate ni tamata dodonu oqo: sa baleti kemudou ga.

²⁵A ra sa qai vosa kece na tamata, ka kaya Me baleti keimami kei ira talega na lufeimami, na nona mate.

²⁶Sa qai sereki Parapa vei ira ko koya, ia ni sa vakana kuitataki Jisu mada, sa qai solia yani me vakoti ki na kauveilatai.

²⁷Ia ko ira na sotia ni kovana era sa kauti Jisu ki na vale ni turaga, ka vakasoqoni ira vata kina na mata sotia tau coko.

²⁸A ra sa luvata na nonai sulu, ka vakasuluma e na dua nai sulu damudamu.

²⁹Ka ra sa qai talia e dua nai sala e na wa-votovotoa, era sa vakaisalataki koya kina, ka tura e na ligana i matau e dua na gasau: a ra sa tekiduru e matana, a ra sa vakalialiai koya, ka kaya, Sa loloma, na nodra Tui na kai Jutia!

³⁰A ra sa qai kasivita, ka kauta na gasau, ka waroca na uluna.

³¹Ia ni ra sa vakalialia oti, era sa luvata vua nai sulu, ka vakasuluma e na nonai sulu dina; ka kauta yani mera vakota ki na kauveilatai.

³²Ia ni ra sa lako yani, era sa kunea e dua na kai Kirini, ko Saimoni na yacana: ko koya era sa vakasaurarataka me colata na nona kauveilatai.

³³Ia ni ra sa yaco ki na yasana sa vakatokai ko Kolikoca, (a kenai balebale, Na yasana ni qavokavoka,)

³⁴Era sa solia vua na wai wiwi sa veiwaki vata kei na ka gaga me gunuva: ia ni sa tovolea ko koya, sa bese ni gunuva.

³⁵Era sa qai vakota ki na kauveilatai, a ra sa vota na nonai sulu, e na vakawiri madigi: me vakayacori kina na ka sa vosataka na parofita, Era sa vota vei ira na noqui sulu, ia na noqui tutuvi era sa ia kina na vakawiri madigi.

³⁶A ra sa tiko sobu ka vakatawai koya maikea.

³⁷A ra sa vakota ecake me donuya na uluna nai vola ni ka sa beitaki vua: OQO KO JISU, NA NODRA TUI NA KAI JUTIA.

³⁸Sa qai lauvako vata kaya ki na kauveilatai e lewe rua na daubutako, e dua e na ligana i matau, ka dua e na ligana i mawi.

³⁹Ia ko ira sa lako voli, era sa vosavakacacataki koya, ni ra sa kurea na uludra,

⁴⁰ka kaya, O iko sa basuka na vale ni soro, ka tara e na bogi e tolu, vakabulai iko mada: kevaka ko sa Luve ni Kalou, mo kevu sobu mai na kauveilatai.

⁴¹Sa vaka talega kina ko ira na bete levu, kei ira na vunivola kei ira na qase, era sa vakalialia, ka kaya,

⁴²O koya sa dau vakabulai ira na tani; sa sega ni vakabulai koya rawa: Sa nodra Tui na Isireli ko koya, me kevu sobu e daidai mai na kauveilatai, keimami na qai vakabauti koya:

⁴³sa dauvakararavi ko koya vua na Kalou; me vakabulai koya edaidai ko koya, kevaka e vinakati koya: ni sa kaya, Oi au na Luve ni Kalou.

⁴⁴Oi rau talega na daubutako, eratou a vakoti vata kaya ki na kauveilatai, erau sa vakalialiai koya vakakina.

⁴⁵Sa qai butobuto na vanua tauoko, sa vakatekivu mai nai kaono ni aua ka yacova nai kaciwa ni aua.

⁴⁶Ia e nai kaciwa ni aua sa kaci ko Jisu e na domo levu, ka kaya, Ilai, Ilai, lama sapakicani? a kenai balebale, Noqu Kalou, noqu Kalou, ko sa biuti au e na vuku ni cava?

⁴⁷Ia ka so vei ira sa tu voleka, ni ra sa rogoca, era sa kaya, Na tamata oqo sa kacivi Ilaija.

⁴⁸A sa cici sara e dua vei ira, a sa taura e dua na vutovuto, ka tonisua e na wai wiwi, ka vivia ki na dua na gasau, a sa vagunuvi koya.

⁴⁹A sa kaya ko ira sa vo, Laiva mada; me da raica se na lako mai ko Ilaija me vakabulai koya, se segai.

⁵⁰Ia ko Jisu, ni sa kaci tale e na domo levu, sa qai laiva na yalona.

⁵¹Ka raica, sa sei rua nai lati ni vale ni soro mai na tikina e cake ka kauta kira; a sa tavuki na vanua, a sa kavida rua na veivatu lelevu;

⁵²a sa dolavi na veibulubulu; sa vuqa talega na yagodra na yalododonu ka moce, sa tu cake tale mai;

⁵³ia ni sa tu cake tale mai na mate ko koya, era sa lako mai na veibulubulu, ka lako ki na koro tabu, ka sa rairai vei ira na lewe vuqa.

⁵⁴Ia na turaga ni valu, kei ira sa tiko vata kaya me vakatawai Jisu, ni ra sa raica na tavuki ni vanua, kei na veika sa yaco, era sa rere vakalevu, ka kaya, E dina ga sa Luve ni Kalou ko koya oqo.

⁵⁵Era sa lewe vuqa talega na yalewa era sa vakaraica vakayawa, ko ira era a muri Jisu mai Kalili, ni ra sa dauqaravi koya:

⁵⁶e dua vei ira ko Meri na yalewa ni Makitala, kei Meri na tinai Jemesa kei Joseses, kei na tinadrau na luve i Sepete.

⁵⁷Ia ni sa yakavi, sa lako mai e dua na tamata vutuniyau, na kai Arimacea, na yacana ko Josefa, ko koya talega sa tisaipeli i Jisu:

⁵⁸sa lako vei Pailato ko koya, ka kerea na yagoi Jisu. Sa qai kaya ko Pailato me soli na yagona:

⁵⁹a sa kauta na yagona ko Josefa, ka solega e na dua nai sole lineni sa savasava,

⁶⁰a sa vakotora e na nonai bulubulu vou, ka taya ko koya e na vatu: a sa vaqiqica e dua na vatu levu ki na katuba ni bulubulu, ka lako tale yani.

⁶¹A sa tiko maikina ko Meri na yalewa ni Makitala, kei na Meri kadua, erau sa tiko sobu ka donuya nai bulubulu.

⁶²Ia e na mataka e *na siga* sa tarava na *siga* Vakarau, era sa soqoni vata vei Pailato ko ira na bete levu kei ira na Farisi,

⁶³a ra sa kaya, Kemumi na Turaga, keitou sa nanuma ni sa kaya na dauveivakacalai ko ya, ni sa bula tiko, Me oti mada e tolu na bogi kau na qai tucake-take mai:

⁶⁴o koya mo ni qai lewa me sogo vakaukauwa nai bulubulu me oti mada nai katolu ni bogi, de ra lako mai na nona tisaipeli, ka butakoca, ka qai kaya vei ira na tamata, Sa tu cake tale mai na mate ko koya: ena qai levu cake kina na veivakacalai emuri, ka ca vakalailai ko ya eliu.

⁶⁵Sa qai kaya vei ira ko Pailato, Sa tu ga vei kemudou nai vakatawa eso: dou lako, dou vakadeitaka me vaka dou sa rawata.

⁶⁶Era sa qai lako, a ra sa sogota vakaukauwa nai bulubulu, ka ra sa dregata na vatu, ka lesia eso *na sotia* me vakatawa.

Maciu 28

E dua na agilose sa tukuna vei rau na yalewa ni sa tu cake tale mai ko Jisu, 18. Sa qai rairai mai vei rau ko Jisu, 9,10. Sa solia nai lavo ko ira na bete levu vei ira nai vakatawa, me ra kaya sa butakoci koya ko ira na nona tisaipeli, 1115. Sa rairai vei ira na nona tisaipeli ko Jisu; a sa vakarota me vakalotutaki ko ira na lewe ni veivanua kecega, 1620.

¹Ia ni sa oti na *siga* ni vakacecegu, a sa kida nai matai ni *siga* ni *wiki*, sa qai lako mai ko Meri na yalewa ni Makitala kei na Meri kadua, me rau raica nai bulubulu.

²Ka raica, sa tavuki oti vakalevu na vanua; ni sa dua na agilose ni Turaga sa lako sobu mai lomalagi, a sa lako mai ka vaqiqica tani na vatu, a sa tiko e delana.

³A sa vaka na liva na matana, a sa vulavula na nonai sulu me vaka na uca-vulavula.

⁴A ra sa sautaninini na sotia era sa vakatawa ni ra sa rerevaka, a ra sa yaco me vakataki ira sa mate.

⁵A sa qai vosa na agilose, ka kaya vei rau na yalewa, Drau kakua ni rere; ni kau sa kila drau sa vakasaqarai Jisu, ko koya ka lauvako ki na kauveilatai.

⁶Sa sega eke ko koya: sa tu cake tale, me vaka na nona vosa. Drau lako mai, mo drau raica na yasana ka koto kina na Turaga.

⁷Ia drau lako kusarawa, ka tukuna vei ira na nona tisaipeli ni sa tu cake tale mai na mate ko koya; ka kila, sa liutaki kemudou ki Kalili: dou na raici koya kina: kila, au sa tukuna vei kemudrau.

⁸A rau sa lako kusarawa mai nai bulubulu ni rau sa rere ka reki vakalevu; a rau sa cici me tukuna vei ira na nona tisaipeli.

⁹Ka raica, sa tavaki rau ko Jisu, ka kaya, Sa loloma. Erau sa qai toro vua ka taura na yavana, ka vakarokoroko vua.

¹⁰Sa qai kaya vei rau ko Jisu, Drau kakua ni rere; drau laki tukuna ga vei ira na wekaqu me ra lako ki Kalili; ia era na raici au maikea.

¹¹Ia ni rau sa lako yani, raica, eso vei ira nai vakatawa era sa lako ki na koro, a ra sa tukuna kivei ira na bete levu na ka kece sa qai yaco.

¹²Ia ni ra sa soqoni vata kei ira na qase, ka sa bosea, era sa qai solia vakalevu nai lavo vei ira na sotia,

¹³ka kaya, Dou vaka, Sa lako mai e na bogi ko ira na nona tisaipeli, ka butakoca na yagona, ni keimami a moce tu.

¹⁴Ia kevaka ena rogoca na kovana, keitou na vakalomavinakataki koya, ka vakarurugi kemudou.

¹⁵A ra sa taura nai lavo, a ra sa kitaka me vaka era sa vakatavulici kina: a sa dautukuni tikoga na vosa oqo vei ira na kai Jutia ka yacova na siga edaidai.

¹⁶A sa lako ki Kalili ko ira na tisaipeli na lewe tinikadua, ki na ulu-ni-vanua ka tukuna vei ira ko Jisu.

¹⁷Ia ni ra sa raici koya, era sa vakarokoroko *vua*: ia sa sega ni vakadinata ko ira eso.

¹⁸A sa lako mai ko Jisu ka vosa vei ira, ka kaya, Sa soli mai vei au na lewa kecega mai lomalagi kei vuravura.

¹⁹O koya mo dou qai lako, ka vakalotutaki ira na lewe ni veivanua kecega, ka papitaisotaki ira e na yaca ni Tamamudou, kei na Luvena, kei na Yalo Tabu;

²⁰Vakavulici ira me ra vakabauta na ka kece kau a vosa kina vei kemudou: ka mo dou kila, au sa tiko vata kei kemudou e na veisiga kecega, ka yacova nai vakataotioti kei vuravura. Emeni.

Marika

Marika 1

Ai tukutuku kei Joni na dauveipapitaiso, 18. Sa papitaisotaki ko Jisu, 911. Sa dauveretaki, 12,13. A sa qai vakatekivu me vunau, 14,15. A sa kacivi Pita, kei Adriu, kei Jemesa, kei Joni, me ratou nona tisaipeli, a sa vakatavuvuli, 1622. Sa vakabula e dua na tamata ka curumi koya e dua na tevoro, kei na tina ni wati i Pita, kei ira sa tauvi-mate era le vuqa, ka dua na vukavuka, 2345.

- ¹Ai vakatekivu ni tukutuku-vinaka kei Jisu Karisito, na Luve ni Kalou;
- ²me vaka sa vola na parofita: Raica, au sa tala na noqu talai me liu e matamu, Ena caramaka ko koya na nona sala e matamu:
- ³A domo ni dua sa kacikaci e loma ni veikau, Dou caramaka na sala i Jiova, Cakava me dodonu na nona veisalatu.
- ⁴Sa dauveipapitaisotaki ko Joni e loma ni veikau, ka vakarota na nodra papitaiso era veivutuni me bokoci nai valavala ca.
- ⁵A sa lako yani vua na lewe ni vanua taucoko ko Jutia, kei ira na kai Jerusalemi, a sa papitaisotaki ira kecega ko koya e na uciwai ko Joritani, ni ra sa vakatusa na nodrai valavala ca.
- ⁶A sa vakaisulu ko Joni e *nai sulu* vuti ni kameli, ka sai vau ni tolona na wa kuli-ni-manumanu; ia sa kena tiko na vodre kei na oni ni veikau.
- ⁷A sa dauvunau, ka kaya, E dua sa muri au mai sa levu cake vei keirau, ia na wa ni nonai vava kau sa sega ni yaga meu cuva sobu meu sereka.
- ⁸E dina kau sa papitaisotaki kemudou e na wai: ia ena papitaisotaki kemudou ko koya, e na Yalo Tabu.
- ⁹A sa yaco e na gauna ko ya, sa lako mai Nasareci e Kalili ko Jisu, a sa papitaisotaka ko Joni e na Joritani.
- ¹⁰Ia ni sa cabe sara ko koya mai na wai, sa qai raici lomalagi ni sa wase rua, kei na Yalo Tabu ni sa lako sobu vua me vaka na ruve;
- ¹¹a sa rogo mai lomalagi e dua na vosa: O iko na noqu Gone ni toko, au sa dauvinakati iko vakalevu.

¹²A sa vakauti koya vakasauri na Yalo *Tabu* ki veikau.

¹³A sa tiko e loma ni veikau ka bogi vasagavulu, a sa dauveretaki koya ko Setani; a sa tiko vata kei na manumanu kila; a sa qaravi koya ko ira na agilose.

¹⁴Ia ni sa biu ki na vale ni veivesu ko Joni, sa lako mai ki Kalili ko Jisu, a sa dauvunautaka nai tukutuku vinaka ni matanitu ni Kalou,

¹⁵ka kaya, Sa qai yaco na gauna, a sa voleka na matanitu ni Kalou; dou veivutuni, ka vakabauta nai tukutuku-vinaka.

¹⁶A sa lako voli ko koya e na baravi mai Kalili, a sa raici Saimoni kei Adriu na tacina, erau sa viritaka na lawa ki wai: ni rau sa gonedau.

¹⁷A sa kaya vei rau ko Jisu, Drau muri au mai, kau na qisi kemudrau mo drau yaco me gonedau ni tamata.

¹⁸A rau sa biuta sara na nodrau lawa, ka muri koya.

¹⁹Ia ni sa lako vakalailai kiliu ko koya, sa raici Jemesa na *luve* i Sepete, kei Joni na tacina, erau sa tiko mai waqa ka oneva na lawa.

²⁰A sa kacivi rau sara ko koya: a rau sa biuta na tamadrau ko Sepete e na waqa, kei iratou na tamata, ka muri koya.

²¹A ratou sa lako ki Kapenaumi; ia e na siga ni vakacecegu sa curu sara ko koya ki na vale ni lotu, ka vakatavuvuli.

²²A ra sa kurabui e na nonai vakavuvuli; ni sa vakatavulici ira me vaka e dua sa tu vua na lewa, ka sega ni vakataki ira na vunivola.

²³A sa tiko e na nodra vale ni lotu e dua na tamata ka curumi koya e dua na yalo velavela; a sa qoqolou,

²⁴ka kaya, Ule! a cava vei kedatou, i Jisu na kai Nasareci? ko sa lako beka mai me rawai keitou? au sa kilai iko, na nona Le Dua Yalosavasava na Kalou.

²⁵A sa vunauci koya ko Jisu, ka kaya, Mo galu ga, ka lako tani mai vua.

²⁶Ia ni sa bitalaki koya na yalo velavela, ka qoqolou e na domo levu, sa qai lako tani mai vua.

²⁷A ra sa kurabui kecega, ka veitarogi kina vakai ira, ka kaya, A ka cava beka oqo? a cava beka nai vakavuvuli vou oqo? ka ni sa vakarota vakaturaga ko koya vei ira na yalo velavela, a ra sa talai rawarawa vua.

²⁸A sa rogovaki sara na kenai rogorogo ki na veiyasana kecega sa vakavolivoliti Kalili.

²⁹Ia ni ratou sa lako tani e na vale ni lotu, eratou sa curu sara ki na vale i Saimoni kei Adriu, ko iratou kei Jemesa kei Joni.

³⁰A sa davo na tina ni wati i Saimoni ni sa tauvi-katakata, a ra sa tukuni koya sara vua.

³¹A sa lako vua ko koya ka taura na ligana, ka vakaduria cake: a sa takali vakasauri na nona katakata, a sa qaravi iratou ko koya.

³²Ia ni sa yakavi mai, ni sa dromu na siga, sa kau mai vei koya ko ira kecega sa tauvi-mate, kei ira ka curumi ira na tevoro eso.

³³A ra sa soqoni vata kecega na lewe ni koro e mata ni katuba.

³⁴A sa vakabula ko koya na lewe levu sa duidui na mate sa tauvi ira, ka vakasevi ira na tevoro e lewe levu, a sa sega ni laivi ira na tevoro me ra vosa, ni ra sa kilai koya.

³⁵Ia ni sa mataka caca sa cavu tu ko koya, a sa lako ki tautuba, ka lako ki na dua na yasana lala, ka masu kina.

³⁶A ratou sa muri koya ko Saimoni, kei iratou eratou sa tiko vata kaya.

³⁷Ni ratou sa qai kunea, eratou sa kaya vua, Sa vakasaqarai kemuni na tamata kecega.

³⁸A sa kaya vei iratou, Tou lako ki na veikoro sa voleka, meu vunau talega kina: sa ka ga oqo kau sa lako mai kina.

³⁹A sa dauvunau ko koya e na nodra veivale ni lotu mai Kalili taucoko, ka vakasevi ira tani na tevoro.

⁴⁰A sa lako mai vei koya e dua na vukavuka, ka vakamasuta, ka tekiduru vua, ka kaya vua, Kevaka ko ni sa vinakata, ko ni sa vakasavasavataki au rawa.

⁴¹A sa yalololoma ko Jisu, ka dodoka na ligana, ka tarai koya, ka kaya vua, Au sa vinakata; mo savasava mai.

⁴²Ia ni sa vosa oti, sa takali vakasauri vua na vukavuka, a sa savasava mai.

⁴³A sa vakarota matua vua ko koya, ka vakatala sara yani;

⁴⁴a sa kaya vua, Raica, mo kakua ni tukuna vua e dua: ia mo laki vakaraitaki iko vua na bete, ka vakacabora na ka sa vakarota ko Mosese me nomui vakasavasavataki, mei vakadinadina vei ira.

⁴⁵A sa lako yani ko koya, ka vakatekivu me tukuna vakalevu, ka cacavaka, a sa dredre kina vei Jisu me curu votu ki na koro, sa tiko ga e nai bili e na veiyasana lala: a ra sa lako mai na veiyasana kecega vei koya.

Marika 2

Sa vakabula ko Jisu e dua na tamata sa tauvi-paralasi, 112. Sa kacivi Maciu me nona tisaipeli, a sa kana vata kei ira na tamata i valavala ca, 1317. Sa kaya ni sa sega ni cala ko ira na nona tisaipeli ni ra sa sega ni daulolo, 1822; se ni ra sa doloka na veisola ni sila e na siga ni vakacecegu, 2328.

¹Sa bogi vica, sa qai curu tale ki Kapenaumi ko koya; a sa qai rogovaki ni sa tiko e vale.

²A ra sa lewe vuqa sa soqoni vata sara mai, a sa sega kina na tikina me rauti *ira*, e segai e na mata ni katuba: a sa vunautaka na vosa vei ira ko koya.

³A sa lako mai vei koya eso, eratou kauta mai e dua sa tauvi-paralasi, sa colati koya e le va.

⁴Ia ni ratou sa sega ni torovi koya rawa e na vukudra na lewe vuqa, eratou sa basuka na dela ni vale sa tiko kina ko koya: ia ni ratou sa basuka sara, eratou sa tukuca sobu nai mocemoce sa davo kina ko koya sa tauvi-paralasi.

⁵Ia ni sa raica ko Jisu na nodratou vakabauta, sa kaya vua sa tauvi-paralasi, Na luvequ, sa bokoci na nomui valavala ca.

⁶Ia ka so na vunivola era sa tiko kina, a ra sa veinanuyaka e lomadra, *ka vakaoqo*,

⁷Sa vosavakacacataka na Kalou ko koya oqo e na vuku ni cava? ko cei tale sa bokoca rawa nai valavala ca, a Kalou duaduaga?

⁸Sa kila sara e yalona ko Jisu ni ra sa veinanuyaka vakakoya e lomadra, ka sa kaya vei ira, A cava dou sa veinanuyaka kina na ka oqo e na lomamudou?

⁹a cava vei rau e rawarawa cake, me kaya vua sa tauvi-paralasi, Sa bokoci na nomui valavala ca; se me kaya, Mo tu cake, ka kauta na nomui mocemoce, ka lako?

¹⁰Ia mo dou kila kina ni sa rawata na Luve ni tamata e vuravura me bokoca nai valavala ca, (sa qai kaya ko koya vua sa tauvi-paralasi,)

¹¹Au sa kaya vei iko, Mo tu cake, ka kauta na nomui mocemoce, ka lako ki na nomu vale.

¹²A sa tu cake sara ko koya, ka kauta nai mocemoce, ka lako yani e na matadra kecega; a ra sa kurabui kecega kina, ka vakarokorokotaka na Kalou, ka kaya, Eda sa sega ni raica eliu na ka e vakaoqo na kenai valavala.

¹³A sa lako tale yani ko koya ki matasawa, a ra sa lako vei koya ko ira kecega na lewe vuqa, a sa vakavulici ira ko koya.

¹⁴Ia ni sa lako voli yani, sa raici Livai na *luve* i Alifio sa tiko e na vale ni soli vakacavacava, a sa kaya vua, Muri au. A sa cavu tu ko koya, ka muri koya.

¹⁵Ia ni sa tiko ko koya e na nona vale me kana, era sa lewe vuqa na kumuna nai vakacavacava kei na tamatai valavala ca era sa tiko me kana vata kei Jisu kei ira na nona tisaipeli: era sa lewe vuqa, a ra sa muri koya.

¹⁶Ia ni ra sa raica ko ira na vunivola kei ira na Farisi ni sa kana vata ko koya kei ira sa kumuna nai vakacavacava kei ira na tamatai valavala ca, era sa kaya vei ira na nona tisaipeli. A cava sa kana vata ka gunu vata kina ko koya kei ira sa kumuna nai vakacavacava kei ira na tamatai valavala ca?

¹⁷Ia ni sa rogoca ko Jisu, sa kaya vei ira, Sa sega ni yaga na vuniwai vei ira sa bula vinaka, vei ira ga sa tauvi-mate: au sa sega ni lako mai meu kacivi ira sa yalododonu, ko ira ga nai valavala ca, me ra veivutuni.

¹⁸A ra sa daulolo ko ira na tisaipeli i Joni kei na nodra tisaipeli na Farisi: a ra sa lako mai ka kaya vua, A cava sa lolo kina ko ira na tisaipeli i Joni kei na nodra tisaipeli na Farisi, ia na nomu tisaipeli era sa sega ni lolo?

¹⁹A sa kaya vei ira ko Jisu, Era sa lolo rawa li na weka ni tagane sa qai vakawati, ni sa tiko vata kei ira na tagane sa qai vakawati? ni sa tiko ga kei ira na tagane sa qai vakawati, era sa sega ni lolo rawa.

²⁰Ia ena yaco mai na siga, ena kau tani kina vei ira na tagane sa qai vakawati; ka ra na qai lolo e na gauna ko ya.

²¹Ia sa sega na tamata sa cula vata na tiki ni sulu vou kei nai sulu madra: ke sa vakakina, ena dresuka na kena madra na tikina vou sa botani kina, a sa kadresu vakalevu kina.

²²Sa sega talega na tamata sa vakataloca na waini vou ki na tavaya kuli-ni-manumanu madra; ke sa vakakina, ena vakacabotetaka na tavaya na waini vou, ka na dave yani na waini, ka rusa na tavaya; e vinaka ga me vakataloca na waini vou ki na tavaya vou.

²³A sa lako ko koya e loma ni veiwere ni sila e na siga ni vakacecegu; ia ni ra sa lako voli na nona tisaipeli, era doloka na veisola ni sila.

²⁴A sa kaya vua ko ira na Farisi, Raica, a cava era sa kitaka kina ko ira e na siga ni vakacecegu na ka e sega ni tara?

²⁵Sa qai kaya vei ira ko koya, Dou sa sega beka ni wilika na ka sa kitaka ko Tevita, ni sa sega na kena, ka sa viakana, ko koya kei ira sa tiko vata kaya:

²⁶Ni sa curu ko koya ki na vale ni Kalou, e na gauna i Epaiaca na bete levu, a sa kania na madrai dauraici, oqori sa sega ni tara me lau kana, sa tara duaduaga vei ira na bete, a sa solia talega vei ira era sa tiko vata kaya?

²⁷Sa kaya talega vei ira, Sa caka na siga ni vakacecegu e na vukudra na tamata, e sega ni caka na tamata e na vuku ni siga ni vakacecegu:

²⁸ia sa Turaga talega ni siga ni vakacecegu na Luve ni tamata.

Marika 3

Sa vakabula ko Jisu e dua na tamata sa malai na ligana, kei ira e le vuqa sa tauvimate, 112. Sa digitaki ira nai apositolo, 1319. Eratou sa kaya na wekana ni sa lialia ko koya, 20,21. Sa vosa ko Jisu vei ira era sa beitaki koya e na nona vakasevi ira na tevoro, 2230. Sa tukuni ira era sa wekana dina, 3135.

¹A sa curu tale ko koya ki na vale ni lotu; a sa tiko kina e dua na tamata sa malai na ligana.

²A ra sa vakaraici koya, se na vakabulai koya e na siga ni vakacecegu, se segai; me ra qai beitaki koya.

³Sa qai kaya ko koya vua na tamata sa malai na ligana, Tu cake mai.

⁴A sa tarogi ira, Sa tara beka me caka na ka vinaka e na siga ni vakacecegu, se me caka na ka ca? me ia na veivakabulai, se na veivakamatei? A ra sa galu ga.

⁵Ia ni sa rai voli vakacudrucudru vei ira ko koya, ni sa rarawa na lomana e na vuku ni kaukauwa ni yalodra, sa kaya vua na tamata, Dodoka mai na ligamu. A sa dodoka yani: a sa vakabulai na ligana ka yaco me vaka na ligana kadua.

⁶A ra sa lako yani na Farisi, ka bosei koya sara ko ira vata kei ira nai tokani i Eroti, se ra na vakamatei koya vakaevei.

⁷A sa lako tani ko Jisu vaka ki wai kei ira vata kaya na nona tisaipeli: a ra sa lewe vuqa sara sa muri koya mai Kalili, kei Jutia,

⁸mai Jerusalemi talega, kei Itumia, kei na tai kadua ni Joritani; ko ira talega e na veiyasana i Taia kei Saitoni, era lewe vuqa sara, ni ra sa rogoca na levu ni veika sa cakava ko koya, era sa lako mai vei koya.

⁹A sa kaya ko koya vei ira na nona tisaipeli, me toka e dua na waqa lailai ko koya e na vukudra na lewe vuqa, de ra drigit koya.

¹⁰Ni ra sa lewe vuqa sa vakabula ko koya; a ra sa drigit koya kina me ra tarai koya, ko ira kecega era sa tauvi-mate.

¹¹O ira talega na yalo velavela, ni ra sa raici koya, era sa cuva sobu e matana, a ra sa qoqolou, ka kaya, O iko na Luve ni Kalou.

¹²A sa vakarota matua vei ira ko koya, me ra kakua ni tukuni koya.

¹³A sa cabe ki na ulu-ni-vanua, ka kacivi ira mai sa digitaka: a ra sa lako mai vua.

¹⁴A ra sa lewe tinikarua sa lesia ko koya, me ra tiko vata kaya, ka me vakatalai ira ko koya me ra vunau,

¹⁵me tu talega vei ira na kaukauwa me ra vakasevi ira na tevoro:

¹⁶A sa vakayacani Saimoni ko koya mei Pita:

¹⁷kei Jemesa na *luve* i Sepete, kei Joni na taci i Jemesa, a sa vakayacani rau ko koya mei Poanaji, e kenai balebale, A luve ni kurukuru:

¹⁸kei Adriu, kei Filipi, kei Pacolomiu, kei Maciu, kei Tomasi, kei Jemesa na *luve* i Alifio, kei Cateo, kei Saimoni e dua vei ira sa vakatokai Na gumatua,

¹⁹kei Jutasa Isikarioti, ko koya sa soli koya yani. A sa curu ko koya ki na dua na vale.

²⁰A ra sa lewe vuqa sa soqoni vata tale, a ra sa sega kina ni kania rawa na kedra.

²¹Ia ni ratou sa rogoca ko iratou na wekana, eratou sa lako mai me ratou tauri koya: ni ratou sa kaya, Sa lialia ko koya.

²²Ia ko ira na vunivola ka lako sobu mai Jerusalemi, era sa kaya, Sa tiko vua ko Pielisipipi, a sa vakasevi ira na tevoro e na kaukauwa ni nodra turaga na tevoro.

²³A sa kacivi ira mai ko koya, ka kaya vei ira e na vosa vakatautauvata, E rawata vakaevei ko Setani me vakasevi Setani?

²⁴Ia kevaka sa dua na matanitu sa veisei vakai koya, ena sega ni tu dei rawa na matanitu ko ya:

²⁵ia kevaka sa dua na vale sa veisei vakai koya, ena sega ni tu dei rawa na vale ko ya.

²⁶Ia kevaka sa ia ko Setani me veivala vakai koya, ka veisei, ena sega ni tu dei rawa, ena oti ga.

²⁷Sa sega na tamata me curuma rawa na vale ni qaqa, ka kovea na nonai yaya, kevaka sa sega mada ni vesuka na qaqa, ena qai kovea emuri na nonai yau.

²⁸Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa rawa me bokoci laivi na nodrai valavala ca kecega na luve ni tamata, kei na nodra vosa ca kecega era sa vosavakacacataka kina na Kalou:

²⁹ia ko koya sa vosavakacacataka na Yalo Tabu ena sega tikoga ni bokoci na nonai valavala ca, ia sa tu vua na nona cala ka tawa mudu:

³⁰ni ra kaya, Sa dua na yalo velavela sa tu vua.

³¹Sa qai lako mai ko iratou na tinana, kei na tacina, a ratou sa tu etautuba, ka talaki vua me lako mai.

³²Ia era sa lewe vuqa sa tiko vakavolivolita; ka ra sa kaya vua, Raica, na tinamu kei iratou na tacimu eratou sa tu etautuba, eratou mai qarai iko.

³³A sa vosa vei ira, ka kaya, Ko cei na tinaqu se ko iratou na taciqu?

³⁴A sa vakaraici ira era sa tiko vakavolivoliti koya, ka kaya, Raica na tinaqu kei ira na taciqu!

³⁵ko koya yadua ena muria na loma ni Kalou, sai koya oqo na taciqu, se na ganequ, se na tinaqu.

Marika 4

A vosa vakatautauvata ni daukabukaburaki, 120. Sa vakavulici ira na nona tamata ko Jisu me ra yaga, 2125. A vosa vakatautauvata ni sila sa tubu vuni, kei na sore ni musita, 2634. Sa kaya ko Jisu me ruru na cava, me maravu talega na wai, 3541.

¹A sa ia tale ko koya me vakatavuvuli e matasawa: a sa lewe vuqa sara era sa soqoni vata vua, a sa vodoka kina na waqa ko koya, ka tiko sobu kina mai wai; a ra sa tu kecega na lewe vuqa mai matasawa.

²A sa vuqa na ka sa vakavulici ira kina ko koya e na vosa vakatautauvata, ka kaya vei ira e na nonai vakavuvuli:

³Dou rogoca; Sa dua na dauveikaburaki sa laki kabukaburaki:

⁴a sa yaco, ni sa kabukaburaki lako, sa lutu eso e na tutu ni sala, a sa lako mai na manumanu vuka ka kania.

⁵A sa lutu eso ki na vanua veivatu, sa sega ni levu kina na qele; a sa tubu cake vakatotolo sara, ni sa sega ni vavaku na kena qele;

⁶ia ni sa cabe na siga, sa malai; ia ni sa sega na wakana, sa raqosa sara.

⁷A sa lutu eso ki na veiwa-vakavotona, a sa tubu cake na veiwa-vakavotona, ka vakaruguta, a sa sega kina ni vua.

⁸A sa lutu eso ki na vanua vinaka, a sa vuavuai vinaka ka tubu cake me levu; a sa vuai tolusagavulu eso, ka onosagavulu eso, ka drau eso.

⁹A sa kaya vei ira ko koya, O koya sa vakadaligana me rogoca, me mani rogoca sara.

¹⁰Ia ni sa tiko duaduaga ko koya, era sa tarogi koya e na vosa vakatautauvata ko ira na lewe tinikarua, kei ira era sa dautiko vata kaya.

¹¹A sa kaya vei ira ko koya, Sa soli vei kemudou mo dou kila na ka vuni ni matanitu ni Kalou: ia vei ira ga etaudaku, sa tukuni na ka kecega e na vosa vakatautauvata;

¹²me ra raica tiko, ka sega ni kila; ka me ra rogoca tiko, ka lecava tu; de dua na siga era saumaki mai kina, ka me bokoci na nodrai valavala ca.

¹³Sa kaya talega vei ira, Dou sa sega li ni kila na vosa vakatautauvata oqo? ia dou na kila rawa vakaevei na vosa vakatautauvata kecega?

¹⁴Sa kaburaka na vosa na dauveikaburaki.

¹⁵Ia ko ira oqo era vaka na tutu ni sala, sa kaburaki kina na vosa; ia ni ra sa rogoca oti, sa qai lako sara mai ko Setani, a sa kauta tani na vosa sa kaburaki e lomadra.

¹⁶Ko ira talega oqo sa kaburaki ki na *vanua* veivatu: era rogoca na vosa, ka vakabauta sara e na reki;

¹⁷ia ka sega ga na wakana e lomadra, a ra sa tu dede vakalailai ga: ia ni sa tubu emuri na rarawa se na veivakacacani e na vuku ni vosa, era sa tarabe sara.

¹⁸Ia ko ira oqo sa kaburaki ki na veiwa-vakavotona: ko ira oqo era sa rogoca na vosa;

¹⁹ia na lomaocaoca e na vuku ni vuravura oqo, kei nai yau e dauveivakaisini, kei na daugadreva na ka tani eso sa curu kina ka vakaruguta na vosa, a sa sega kina ni vua.

²⁰Ia ko ira oqo sa kaburaki ki na vanua vinaka: era sa rogoca na vosa, ka vakabauta, ka vua, sa vuai tolusagavulu eso, ka onosagavulu eso, ka drau eso.

²¹Sa kaya talega vei ira ko koya, Sa dua beka na cina sa kau mai, me viritoka e ruku ni vakarau ni sila, se ruku ni mocemoce? e sega beka ni viritoka e na kenai tutu ga?

²²Ni sa sega na ka e tabogo, me na sega ni vakarairaitaki mai; se na *ka* sa vuni, me na sega ni vakavotui.

²³Kevaka e dua e vakadaligana me rogoca, me mani rogoca sara.

²⁴Sa kaya talega vei ira, Dou qarauni kemudou e na ka dou rogoca; ai vakarau dou na vakarautaka, ena vakarautaki tale vei kemudou: ena soli vakalevu talega vei kemudou.

²⁵Ni sa tu vua na tamata e dua na ka, ena qai soli vua; ia ke sa sega ni tu vua na tamata e dua na ka, ena qai kau tani mai vua na ka sa tu vua.

²⁶Sa kaya talega ko koya, Sa tautauvata na matanitu ni Kalou, kei na tamata sa laki kaburaka na sila ki na qele;

²⁷a sa moce ka tu cake, e na bogi kei na siga, a sa rovu na sila ka tubu cake, a sa sega ni kila ko koya na kenai valavala.

²⁸Ni sa vua vakai koya ga na qele; sa liu mada na buroro, sa tarava na sola, a sa qai muri na vuana e matua e na sola.

²⁹Ia ni sa matua mai na vuana, sa qai vakacuruma ko koya nai sele takelo, ni sa cava na yabaki.

³⁰A sa kaya ko koya, Tou na vakatautauvatataka na matanitu ni Kalou kei na cava? se cava na ka vakaibalebale me da vakatautauvatataka kina?

³¹Sa vaka e dua na sore ni musita, o koya ni sa tei e na qele, sa lailai sobu vei ira kecega na sore ni kau e na qele:

³²ia ni sa tei, sa tubu cake, a sa yaco me levu cake vei ira kecega na kau lalai, a sa vakatabana vakaidina, a sa ro rawa na manumanu vuka e na kena rurugu.

³³A sa vuqa na vosa vakatautauvata vakaoqo sa tukuna kina ko koya na vosa vei ira, me vaka era sa rogoca rawa.

³⁴A sa sega ni vosa walega vei ira, sa vosa vakatautauvata tikoga; a sa vakatakila nai balebale ni ka kecega vei ira na nona tisaipeli, ni ra sa tiko vakai ira.

³⁵Ia e na siga ko ya, ni sa yakavi mai, sa kaya vei ira ko koya, Me da lako yani ki tai kadua.

³⁶Ia ni ra sa laivi ira mada na lewe vuqa, era sa qai kauti koya sara vaka ga ko ya e na waqa. Ka so tale na waqa lalai era sa lako vata kaya.

³⁷A sa tubu e dua na cagi levu sara, a sa seva na waqa na biau, a sa qai luvu kina.

³⁸A sa tiko ko koya e na mua emuri, a sa moce e nai lokoloko; a ra sa vakayadrata, ka kaya vua, Vakavuvuli, ko sa wele beka ga ni da sa mate?

³⁹A sa tu cake ko koya, ka vunauca na cagi, a sa kaya ki na wasawasa, Mo cegu, mo maravu mai. A sa ruru na cagi, a sa maravu levu mai.

⁴⁰A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa rere e na vuku ni cava? e vakaevei ni sa sega na nomudou vakabauta?

⁴¹A ra sa rere vakalevu, a ra sa veikayaka vakai ira, O cei beka oqo, ni sa talairawarawa vua na cagi kei na wasawasa?

Marika 5

Sa vakasevi ira na tevoro ko Jisu, a ra sa curuma na vuaka, 120. Sa vakabula na yalewa sa turidrabalavu, kei na goneyalewa sa ciba, 2143.

¹A ra sa yaco ki tai kadua, ki na nodra vanua na kai Katara.

²Ia ni sa sobu mai waqa ko koya, sa sota sara kaya e dua na tamata mai na veibulubulu, sa curumi koya e dua na yalo velavela;

³a sa dautiko e na veibulubulu ko koya; a sa sega e dua na tamata sa vesuka rawa, sa sega ga e na sinucodo:

⁴ni sa vesu vakavuqa e nai vesu kei na sinucodo, a sa musulaka tani na sinucodo, a sa drutilaka nai vesu: a sa sega e dua sa vakamanoataka rawa.

⁵A sa tiko vakadua, e na bogi kei na siga, e na veiulu-ni-vanua, kei na veibulubulu, a sa dauqoqolou, ka dautava na yagona e na veivatu.

⁶Ia ni sa raici Jisu ni sa vakayawa tu, sa cici yani ka cuva vua,

⁷a sa kaci e na domo levu, ka kaya, A cava vei kedaru, i Jisu na Luve ni Kalou cecere sara? au vakarota vei iko e na yaca ni Kalou, mo kakua ni vakararawataki au.

⁸Ni sa kaya oti vua ko koya, Ko iko na yalo velavela, mo lako tani vua na tamata:

⁹sa tarogi koya talega, Ko cei na yacamu? A sa vosa ko koya, ka kaya, A yacaqu ko Vavakoso, ni keimami sa lewe vuqa.

¹⁰A sa masuti koya vakalevu ko koya, me kakua ni vakatalai ira tani e na vanua ko ya.

¹¹A sa dua maikea na qele-ni-vuaka levu sa kana voli e baba ni ulu-ni-vanua.

¹²A ra sa masuti koya ko ira kecega na tevoro, ka kaya, Vakatalai keimami kivei ira na vuaka, me keimami curumi ira.

¹³A sa vakatara ko Jisu. A ra sa qai lako tani na yalo velavela, ka curumi ira na vuaka: a ra sa cici sara na qele ni vuaka e na baba ki na wasawasa, era sa rua beka na udolu; a ra sa ora kina.

¹⁴Ia ko ira sa vakani ira na vuaka era sa dro, ka laki tukuna e na koro kei na veiyasana ki vanua. A ra sa lako yani me ra raica na ka sa caka.

¹⁵A ra sa yaco vei Jisu, ka raici koya ka curuma ko ira na tevoro, ko koya ka tu vua nai Vavakoso, ni sa qai tiko, ka vakaisulu, ka yalomatua: a ra sa rere.

¹⁶Ia ko ira era raica, era sa tukuna vei ira na ka sa yaco vua ka curumi koya ko ira na tevoro, vei ira talega na vuaka.

¹⁷A ra sa vakamasuti koya me lako tani e nodra vanua.

¹⁸Ia ni sa vodo ki waqa ko koya, sa masuti koya ko koya ka curuma eliu ko ira na tevoro me mai tiko kaya.

¹⁹A sa sega ni vinakata ko Jisu, ka sa kaya ga vua, Mo lako ki na nomudou, vei ira na wekamu, ka tukuna vei ira na levu ni veika sa cakava vei iko na Turaga, ka ni sa lomani iko.

²⁰A sa lako ka sa tukuna voli mai Tikapoli na kena levu ni veika sa cakava vua ko Jisu: a ra sa kurabui kecega.

²¹Ia ni sa lesu tale ko Jisu e na waqa ki tai kadua, era sa lewe vuqa sara sa soqoni vata vei koya: a sa tiko e matasawa ko koya.

²²Ka raica, sa lako mai e dua na turaga ni vale ni lotu, ko Jairo na yacana; ia ni sa raici koya, sa cuva sobu ki na yavana,

²³a sa vakamasuta vakalevu, ka kaya, Na luvequ-yalewa lailai sa voleka sara ni mate: mo ni lako mai mo ni tabaki koya e na ligamuni, me vakabulai kina; ena qai bula ko koya.

²⁴A sa lako vata kaya ko koya, a ra sa lewe vuqa sara sa muri koya, ka drigita.

²⁵A sa dua na yalewa, sa turidrabalavu ka yabaki tinikarua,

²⁶a sa levu na ka sa vosota vei ira na vuniwai era le vuqa, a sa vakayalia kina na nonai yau kecega, a sa sega ni bula, ia sa levu cake tiko na nona mate,

²⁷ni sa rogoca nai tukutuku kei Jisu, sa lako vata mai kei ira na lewe vuqa, ki dakuna, ka tara na nonai sulu.

²⁸Ni sa kaya ko koya, Kevaka kau na tara ga na nonai sulu, au na vakabulai.

²⁹A sa mudu vakasauri nai davedave ni nona dra; a sa kila e na yagona sa bula mai na mate ca ko ya.

³⁰A sa kila sara ko Jisu e lomana ni sa lako tani vua na kaukauwa, a sa vuki e na maliwa ni lewe vuqa, ka kaya, O cei sa tara na noqui sulu?

³¹A ra sa kaya vua ko ira na nona tisaipeli, O ni sa raica era sa drigit kemuni na lewe vuqa, ia ko ni sa taroga, O cei sa tarai au?

³²Sa qai rai voli yani ko koya, me kunei koya ka cakava na ka ko ya.

³³A sa rere na yalewa, ka sautaninini, ni sa kila na ka sa caka vua, a sa lako mai ka cuva sobu e matana, ka tukuna kecega vua na kena dina.

³⁴A sa kaya vua ko koya, Na luvequ-yalewa, sa vakabulai iko na nomu vakabauta; mo lako e na vakacegu, ka mo bula mai na nomu mate ca.

³⁵Ni sa vosa tiko ko koya, sa lako mai eso mai na *vale* nei koya na turaga ni vale ni lotu, era kaya, Sa mate na luvemu-yalewa, ko sa vakaoca tale nai Vakavuvuli e na vuku ni cava?

³⁶Ia ni sa rogoca ko Jisu na vosa era kaya, sa kaya sara vua na turaga ni vale ni lotu, Kakua ni yalo lailai, vakadinata ga.

³⁷A sa sega ni laiva e dua me muri koya, ko iratou ga ko Pita, kei Jemesa, kei Joni na taci i Jemesa.

³⁸A sa yaco ko koya ki na vale ni turaga ni vale ni lotu, a sa raica na nodra tagiyaso, era sa tagi ka qoqolou vakalevu.

³⁹Ia ni sa curu ko koya, sa kaya vei ira, Dou sa tagiyaso ka tagi e na vuku ni cava? sa sega ni ciba na goneyalewa, sa moce ga.

⁴⁰A ra sa dredrevaki koya. Ia ni sa vakatalai ira kece ki tautuba, sa kauti rau na tama ni goneyalewa kei na tinana, kei iratou sa tiko vata kaya, ka curu ki na tikina sa davo kina na goneyalewa.

⁴¹A sa taura na liga ni goneyalewa ko koya, ka kaya vua, Talica kumi; a kenai balebale, Goneyalewa, au sa kaya vei iko, tu cake mai.

⁴²A sa tu cake sara na goneyalewa, ka lako voli; ni sa tinikarua na nona yabaki. A ra sa kurabui vakalevu sara.

⁴³A sa vakarota matua vei ira ko koya, me kakua ni kila na ka oqo e dua na tamata: a sa kaya me soli vua na goneyalewa e dua na kena.

Marika 6

Era sa dauveivakawai Jisu na kai nona, 16. Sa talai ira na nonai apositolo me ra vunau ka vakabulai ira sa tauvi-mate, 713. Sa kaya ko Eroti sai Joni na dauveipapitaiso ko Jisu; a sa kaya eso sa dua na parofita: a sa rere ko Eroti ni sa vakamatei Joni, 1429. Era sa lesu tale mai nai apositolo. Sa vakani ira na lewe vuqa ko Jisu, a sa lako e dela ni wai a sa vakabulai ira sa tauvi-mate, 3056.

¹Sa qai lako tani maikeri ko koya, ka lako ki na nona vanua; a sa muri koya ko ira na nona tisaipeli.

²Ia ni sa yaco na siga ni vakacecegu, sa vakatekivu ko koya me vakatavuvuli e na vale ni lotu: a ra lewe vuqa ni ra sa rogoca era sa kurabui, ka kaya, Sa rawata mai vei ko koya oqo na veika oqo? se na vuku cava oqo sa soli vua, me sa caka kina e na ligana na veika-mana vakaoqo?

³sa sega li ni matai ko koya oqo, a luve i Meri, kei na tuaka i Jemesa, kei Joses, kei Juta, kei Saimoni? kei na ganena, eratou sa sega li ni tiko vata kei keda? A ra sa tarabe e na vukuna.

⁴A sa kaya vei ira ko Jisu, Sa vakarokorokotaki na parofita e na vanua tani, e na nona vanua duaduaga e segai, se vei ira na kai nona, se e na nona vale.

⁵A sa sega ni cakava rawa maikea e dua na cakacaka mana, sa tabaki ira walega e na ligana e lewe vica sa tauvi-mate, ka vakabula.

⁶A sa kurabui ko koya e na vuku ni nodra sega ni vakabauta. A sa lako voli ki na veikoro lalai, ka vakatavuvuli.

⁷A sa kacivi ira mai na lewe tinikarua ko koya, ka vakatekivu me talai ira me ra lako yarua; a sa solia vei ira na kaukauwa me ra rawai ira na yalo velavela.

⁸A sa vakarota vei ira me ra kakua ni kauta e dua na ka e na gau-ni-sala, ai titoko walega; me kakua na taga ni vaqa, se na madrai, se nai lavo e na taga:

⁹ia me ra vakaivava e nai vava vakatakele ga; ka me ra kakua ni vakaisulu e nai curucuru e rua.

¹⁰A sa kaya vei ira ko koya, Ni dou sa curu ki na dua na vale e na dua na yasana, dou tiko ga kina ka yacova na nomudou lako tani mai na tikina ko ya.

¹¹Ia ko ira kecega sa sega ni vakacegui kemudou, se rogoci kemudou, ni dou sa lako tani e na yasana ko ya, dou kuretaka laivi na kuvu-ni-soso mai na yavamudou, mei vakatakilakila vei ira. Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena ca vakalailai ko Sotoma kei Komora e na siga ni lewa, ena ca vakalevu na koro ko ya.

¹²A ra sa lako yani, ka dauvunau me veivutuni na *tamata*.

¹³A sa lewe vuqa na tevoro era sa vakaseva tani; a ra sa lewe vuqa sa tauvimate era sa walia e na waiwai, ka vakabula.

¹⁴A sa rogoca ko Eroti na tui; ni sa kuruvaki na yacana: a sa kaya, Sa tu cake tale mai na mate ko Joni na dauveipapitaiso; o koya ga sa cakava kina ko koya na kaukauwa mana oqo.

¹⁵Era sa kaya eso tani, Oqo ko Ilaija. A ra sa kaya eso tani, Sa dua na parofita, se sa vaka e dua vei ira na parofita.

¹⁶Ia ni sa rogoca ko Eroti, sa kaya, Ko Joni ga oqo, ko koya kau a tamusuka na uluna; sa tu cake tale mai na mate ko koya.

¹⁷Ni sa talaki eliu ko Eroti, ka tauri Joni, ka vesuka e na vale ni veivesu, e na vuku i Erotiasa na wati i Filipi na tacina; ni rau sa veiwatini kaya.

¹⁸Ni sa kaya vei Eroti ko Joni, Sa sega ni tara mo drau veiwatini kei na wati ni tacimu.

¹⁹A sa cati koya kina ko Erotiasa, a sa vinakata me vakamatea; ia ka sega ni rawata:

²⁰ni sa rerevaki Joni ko Eroti, ni sa kila sa tamata yalododonu ka yalosavasava ka sa vakarurugi koya; Ia ni sa rogoci koya, sa vuqa na ka sa kitaka ko koya, a sa vinakata me rogoci koya.

²¹Ia ni sa yaco e dua na siga sa yaga kina, a siga ni sucu i Eroti, sa cakava ko koya na kedra magiti na turaga ni vanua, kei na turaga ni valu, kei ira na qase ni Kalili;

²²ia ni sa curu na yalewa na luve i Erotiasa, ka meke, a sa vinakata ko Eroti kei ira era sa kana vata kaya, sa qai kaya na tui vua na goneyalewa, Kerea vei au na ka ko sa vinakata, kau na solia vei iko.

²³A sa bubului vua, A ka ko na kerea vei au, au na solia vei iko, kevaka kau na wasea rua kina na noqu matanitu.

²⁴A sa curu yani ko koya, ka tarogi tinana, A cava meu kerea? A sa kaya ko koya, Na ulu i Joni na dauveipapitaiso.

²⁵A sa curu kusarawa tale vua na tui ko koya, ka masuta, ka kaya, Au sa vinakata mo ni solia mada mai vei au na ulu i Joni na dauveipapitaiso e na dua na dari.

²⁶A sa rarawa vakalevu sara na tui; ia e na vuku ni nona bubului, kei na vukudra talega era sa tiko kaya, sa sega ni via bureitaka vua.

²⁷A sa tala sara na tui e dua vei ira na sotia i vakatawa, a sa kaya me kau mai na uluna: a sa lako ka tamusuka na uluna e na vale ni veivesu,

²⁸ka kauta mai na uluna e na dua na dari, ka solia vua na goneyalewa: a sa solia na goneyalewa vei tinana.

²⁹Ia ni ra sa rogoca ko iratou na nona tisaipeli, eratou sa lako mai ka kauta na yagona, ka buluta.

³⁰A ra sa soqoni vata vei Jisu ko ira nai apositolo, ka tukuna vua na ka kecega, a ka era sa cakava, kei na ka talega era sa vakavuvulitaka.

³¹A sa kaya vei ira ko koya, Dou lako mai ka vakatikitiki ki na dua na vanua lala, ka mo dou vakacegu mada vakalailai: ni ra sa lewe vuqa era lako mai ka lako yani, a ra sa sega kina ni lalaga me ra kana.

³²A ra sa vodoka na waqa, ka lako vakatikitiki tani ki na dua na vanua lala.

³³Ia ko ira na lewe vuqa era sa raica ni ra sa lako yani, a ra sa lewe vuqa sa kilai *ira*, a ra sa cici e vanua mai na veikoro kece, ka siviti ira.

³⁴A sa lako mai ko Jisu, ka raici ira era sa lewe vuqa sara, a sa lomani ira, ni ra sa vaka na sipi sa sega na nodrai vakatawa: a sa vakatekivu me vakatavulici ira e na ka e vuqa.

³⁵Ia ni sa kala na siga, sa lako maivei koya ko ira na nona tisaipeli, ka kaya, Oqo na vanua lala, a sa kala na siga:

³⁶mo vakatalai ira yani mada, me ra lako ki na veiyasana kei na veikoro lalai, sa vakavololiti keda, me ra volia na kedra madrai: ni sa sega na ka vei ira me ra kania.

³⁷A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Dou solia vei ira me ra kana. Era sa qai kaya vua, Me keitou laki volia beka na madrai, e na pene e rua na drau, ka solia vei ira me ra kania?

³⁸A sa kaya vei ira ko koya, E vica nai buli madrai sa tu vei kemudou? dou laki raica. Ia ni ra kila, era sa kaya, E lima, ka rua na ika.

³⁹A sa kaya ko koya me ra tiko sobu kecega vakaivavakoso, e na co drokadroka.

⁴⁰A ra sa tiko sobu, era sa yatuni, sa yayadrau se yayalimasagavulu.

⁴¹Ia ni sa taura ko koya nai buli madrai e lima kei na ika e rua, sa ta cake ki lomalagi, ka lotutaka, ka dovia na veibuli madrai, ka solia vei ira na nona

tisaipeli me ra tauca e matadra na tamata; a sa vota ko koya na ika e rua vei ira kecega.

⁴²A ra sa kana kecega, a ra sa mamau.

⁴³A ra sa tomitomika vata na madrai sa vo, kei na ika talega, a sa tinikarua nai su sa sinai kina.

⁴⁴Ia ko ira era sa kania na veibuli madrai era lewe lima beka na udolu na tagane.

⁴⁵Sa qai vakarota sara ko koya vei ira na nona tisaipeli me ra vodoka na waqa, ka me ra liu ki tai kadua ki Peciseita, me sa vakatalai ira mada yani na lewe vuqa ko koya.

⁴⁶Ia ni sa vakatalai ira oti, sa lako ko koya ki na ulu-ni-vanua, me masu.

⁴⁷Ia ni sa yakavi mai, sa tiko na waqa e loma ni wai, a sa tiko duaduaga ko koya e vanua.

⁴⁸A sa raici ira ni ra sa oca e na voce; ni sa cagi ca: ia ni sa yaco mada nai kava ni wase ni bogi, sa qai lako vei ira ko koya, sa lako voli e dela ni wai; a sa lako ka vaka me sivi ira.

⁴⁹Ia ni ra sa raica ni sa lako voli ko koya e dela ni wai, era sa nanuma sa dua na yalo, a ra sa qoqolou:

⁵⁰ni ra sa raici koya kecega, a ra sa kidroa. A sa vosa sara vei ira ko koya, ka kaya vei ira, Dou vakacegu: sai au ga; dou kakua ni rere.

⁵¹A sa cabe vei ira ki waqa, a sa ruru na cagi: a ra sa kidacala vakalevu sara e lomadra, ka kurabui:

⁵²ni ra sa sega ni vakasamataka na veibuli madrai; ni sa kaukauwa na lomadra.

⁵³Ia ni ra sa lako ki tai kadua, era sa yaco ki na nodra vanua na kai Kenisareti, a ra sa udu ki matasawa.

⁵⁴Ia ni ra sa sobu mai waqa, era sa kilai koya sara,

⁵⁵ka cici ki na veiyasana kece sa vakavolivolita, a ra sa vakatekivu me colati ira e nai mocemoce era sa tauvi-mate, ki na yasana era rogoca sa tiko kina ko koya.

⁵⁶Ia na yasana kece sa lako kina ko koya, se na veikoro lalai, se na veikoro lelevu, se vanua, era sa vakotori ira sa tauvi-mate e na veisala, ka masuti koya me ra bau tara walega na tutu ni nonai sulu: ia ko ira kecega sa tara, era sa vakabulai.

Marika 7

Sa vunauci ira na tisaipeli i Jisu ko ira na Farisi, a sa vunauci ira na Farisi ko Jisu, 113. A veika era ca dina kina na tamata, 1423. Sa vakabula e dua na goneyalewa ko Jisu, 2430. Sa vakabula e dua sa didivara, ka kaka, 3137.

¹Sa qai soqoni vata vua ko ira na Farisi, kei na vunivola eso, era sa lako mai Jerusalemi.

²Ia ni ra sa raica na nona tisaipeli eso era kana ni sa dukadukali na ligadra, ka ni sa sega ni vuluvulu mada, era sa vakaucacataka.

³Ia ko ira na Farisi, kei ira kecega na kai Jutia, era sa sega ni kana ni ra sa sega ni vuluvulu vakavinaka mada, ni ra sa vakabauta na nodrai vakavuvuli na qase.

⁴Ia *ni ra sa tale* mai na veivoli, era sa vuluvulu mada, a ra sa qai kana. A sa vuqa tale na ka tani era sa vakabauta me ra muria, na dere bilo ni gunu, kei na bilo i vakarau, kei na bilo parasa, kei nai tikotiko.

⁵Sa qai tarogi koya ko ira na Farisi, kei ira na vunivola, Ena cava era sa sega ni muria na nodrai vakavuvuli na qase ko ira na nomu tisaipeli, ni ra sa kana ka sega mada ni vuluvulu?

⁶A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Sa tukuni kemudou vinaka eliu ko Aisea, koi kemudou na dauveivakaisini, me vaka sa volai, Ko ira na tamata oqo, era sa vakarokorokotaki au e na belenigusudra, Ia na yalodra sa yawa tani vei au;

⁷A sa sega ni yaga na nodra masuti au, Ni ra sa vakatavuvulitaka na vunau ni tamata mei vakavuvuli.

⁸Ni dou sa biuta tani na vunau ni Kalou, ka vakabauta nai vakavuvuli ni tamata.

⁹A sa kaya vei ira ko koya, Sa dina sara ni dou biuta na vunau ni Kalou, mo dou vakabauta na nomudoui vakavuvuli.

¹⁰Ni sa kaya ko Mosese, Vakarokoroko vei rau na tamamu kei na tinamu; ia, Ko koya sa vosavakacacataka na tamana se na tinana, me sa vakamatei.

¹¹Ia dou sa kaya, Kevaka sa dua na tamata ena kaya vei tamana se tinana, Sa Koripani a kenai balebale, Sa tabu me nei koya *na Kalou* na noqu ka sa yaga vei iko;

¹²dou sa qai tarova me kakua ni cakava e dua na ka me yaga vua na tamana se na tinana:

¹³dou sa vakatawayagataka kina na vunau ni Kalou e na nomudoui vakavuvuli dou sa dauvakatavulica: a sa vuqa na ka vakaoqo dou sa kitaka.

¹⁴Ia ni sa kacivi ira kecega mai na lewe vuqa ko koya, sa kaya vei ira, Dou rogoci au koi kemudou kecega, ka mo dou kila:

¹⁵Sa sega na ka e taudaku ni tamata, ni sa curuma sa vakadukadukalitaka rawa; ia na veika sa curu yani mai vua, oqori ga sa vakadukadukalitaka na tamata.

¹⁶Kevaka e dua na tamata sa vakadaligana me rogoca, me mani rogoca sara.

¹⁷Ia ni sa laivi ira na lewe vuqa ko koya, ka curu ki vale, sa tarogi koya ko ira na nona tisaipeli e na vuku ni vosa vakatautauvata.

¹⁸A sa kaya vei ira ko koya, Oi kemudou talega, dou sa sega ni kila rawa oqo, ne? Dou sa sega beka ni kila, na ka kecega etaudaku sa curuma na tamata, sa sega ni vakadukadukalitaka rawa;

¹⁹ni sa sega ni curu dina ki na yalona, ki ketena walega, a sa qai lako tani ki nai benubenu, a sa caka kina me savasava na kakana kecega?

²⁰Sa kaya talega ko koya, A ka sa curu yani mai na tamata, oqori ga sa vakadukadukalitaka na tamata.

²¹Ni sa curu yani mai loma, mai na yalodra na tamata, na nanuma ca, na dauyalewa, na daudara, na daulaba,

²²na daubutako, na daukocokoco, nai valavala ca, na dauveivakaisini, na daugagano, na mata ca, na vosa vakacaca, na viavialevu, na lialia:

²³a ka ca kecega oqo sa curu yani mai loma, a sa vakadukadukalitaka na tamata.

²⁴Sa qai cavu tu ko koya, ka lako tani maikeri vaka ki na veiyasana i Taia kei Saitoni, a sa curu ki na dua na vale, ka sega ni vinakata me dua na tamata me kila: ia sa sega ni vuni rawa ko koya.

²⁵Ni sa dua na yalewa ka curuma na luvena sa goneyalewa e dua na yalo velavela, sa rogoca na kenai tukutuku, a sa lako mai ka cuva ki na yavana:

²⁶a yalewa mai na dua na matanitu tani, a yalewa ni Sairo-finisia; a sa masuti koya me vakaseva tani na tevoro mai na luvena-yalewa.

²⁷A sa kaya vua ko Jisu, Me ra mamau mada ko ira na gone; ni sa sega ni vinaka me kau na kedra na gone, ka biuta vei ira na koli.

²⁸A sa vosa na yalewa, ka kaya vua, E dina ga, Turaga; ia ko ira na koli e ruku ni tepeli era kania na meme ni kedra na gone.

²⁹Sa qai kaya vua ko koya, E na vuku ni vosa oqo, mo lako ga; sa lako tani mai na luvemu-yalewa na tevoro.

³⁰Ia ni sa yaco ki nona vale, sa kunea ni sa lako tani na tevoro, a sa davo e nai mocemoce na luvena-yalewa.

³¹A sa lesu tale ko koya mai na veiyasana i Taia kei Saitoni, a sa lako e loma ni vanua vaka-Tikapoli, ki na wai mai Kalili.

³²A ra sa kauta mai vei koya e dua sa didivara, a sa kaka; a ra sa masuti koya me tabaka e na ligana.

³³A sa kauti koya vakatikitiki maivei ira na lewe vuqa, a sa daramaka na nonai qaqlalo ki na daligana ruarua ni tamata, ka kasivi, ka tara na yamena;

³⁴sa qai ta cake ki lomalagi, ka vutugu, ka kaya vua, Efaca, a kenai balebale, Mo rogo mada.

³⁵A sa qai rogo na daligana ruarua, a sa sereki na wa ni yamena, ka sa vosa macala mai.

³⁶Sa qai vakarota vei ira ko koya, me ra kakua ni tukuna vua e dua na tamata: ia ni sa vakarota vakalevu vei ira ko koya, era sa dautukuna vakalevu sara kina;

³⁷ka sa kurabui vakalevu sara ko ira, ka kaya, Sa cakava vakavinaka na ka kecega ko koya; sa kitaki ira na didivara me ra rogo, kei ira talega na galu me ra vosa.

Marika 8

Sa vakani ira na lewe vuqa ko Jisu e na kakana lailai, 19. Sa bureitaka nai vakatakila kila vei ira na Farisi, 1013. Sa vakavulici ira na nona tisaipeli me ra qarauni ira mai na nodrai vakavuvuli ca na Farisi kei nai tokani i Eroti, 1421. Sa vakabula e dua sa mataboko, 2226. Sa tukuni koya, 2733. A sa vakatakila nai balebale ni muri koya, 3438.

¹Ena gauna ko ya ni ra sa lewe vuqa sara, ka sega na kedra, sa kacivi ira mai na nona tisaipeli ko Jisu, ka kaya vei ira,

²Au sa lomani ira na lewe vuqa, ni sa qai bogi tolu era sa tiko ga vei au, a sa sega na kedra;

³ia kevaka kau vakatalai ira tani ki na nodra veivale ka ra sega mada ni kana, era na malumalumu e gau-ni-sala; ni sa so vei ira era sa lako vakayawa mai.

⁴Sa qai kaya vua ko ira na nona tisaipeli, Ena rawa maivei na madrai me ra mamau kina ko ira e na lekutu oqo?

⁵A sa tarogi ira ko koya, E vica nai buli madrai sa tu vei kemudou? A ra sa kaya, E vitu.

⁶A sa kaya ko koya vei ira na lewe vuqa me ra tiko sobu e na qele; a sa taura nai buli madrai e vitu, ka vakavinavinaka, ka dovia, ka solia vei ira na tisaipeli me ra tauca e matadra; a ra sa tauca e matadra na lewe vuqa.

⁷E vica talega na ika lalai sa tu vei ira; a sa lotutaka ko koya, ka kaya me ra tauca e matadra.

⁸A ra sa kana, a ra sa mamau; a ra sa tomitomika na vo ni ka sa dovi, a sa vitu na sova sa sinai kina.

⁹Ia ko ira era sa kana era sa lewe va beka na udolu: a sa qai vakatalai ira yani ko koya.

¹⁰A sa vodoka sara na waqa ko koya kei ira vata kaya na nona tisaipeli, ka lako ki na yasayasa vaka-Talimanuca.

¹¹A ra sa lako mai ko ira na Farisi, ka vakatekivu me ra veileti kaya, a ra sa taroga vua e dua nai vakatakilakila mai lomalagi, era vakatovolei koya.

¹²A sa vutugu sara ko koya e na vu ni yalona, ka kaya, A cava era sa vakasaqara kina e dua nai vakatakilakila ko ira nai tabatamata oqo? au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena sega sara ni soli e dua nai vakatakilakila ki nai tabatamata oqo.

¹³A sa biuti ira, ka vodoka tale *na waqa*, ka lako yani ki tai kadua.

¹⁴Ia era sa guilecava me ra kauta na madrai, a sa sega ga ni tu vei ira e na waqa, e dua bauga nai buli.

¹⁵A sa vakarota vei ira ko koya, ka kaya, Dou raica, dou qarauni kemudou mai na nodra leveni na Farisi, kei na leveni nei Eroti.

¹⁶A ra sa qai veivosakitaka vakai ira, ka kaya, Sa ka beka ni sa sega vei keda na madrai.

¹⁷Ia ni sa kila ko Jisu, sa kaya vei ira, A cava dou sa veivosaki kina, ni sa sega vei kemudou na madrai? dou sa sega beka ni kila rawa, se vakasama? sa kaukauwa tiko beka na yalomudou?

¹⁸dou sa vakamatana, ka sega beka ni rai rawa? ka vakadaligana, ka sega beka ni rogoca rawa? se dou sa sega beka ni nanuma?

¹⁹Niu sa dovia nai buli madrai e lima vei ira na lewe lima na udolu, e vica nai su dou a vakatawa e na kena vo? A ra sa kaya, E tinikarua.

²⁰Ia ni sa vitu vei ira na lewe va na udolu, e vica na sova dou a vakatawa e na kena vo? A ra sa kaya, E vitu.

²¹A sa kaya vei ira ko koya, E vakaevei ni dou sa sega ni kila rawa?

²²A ra sa yaco ki Peciseita. A ra sa kauta mai vei koya e dua na mataboko, a ra sa masuti koya me tara.

²³A sa taura na liga ni mataboko ko koya, ka tubera ki nai bili ni koro; ia ni sa qai kasivita na matana ruarua, ka tabaka e na ligana, sa taroga se sa raica e dua na ka se segai.

²⁴A sa rai cake, ka kaya, Au sa raica na tamata *era* vaka na kau, ka ra sa lako voli.

²⁵A sa tabaka tale na matana ko koya e na ligana, ka kaya, me rai cake: a sa qai vakabulai sara, a sa raica vakavinaka na ka kecega.

²⁶A sa vakatalai koya ko koya ki na nona vale, ka kaya, Kakua ni ko lako tale ki na koro.

²⁷A sa lako yani ko Jisu, kei ira na nona tisaipeli, ki na veikoro kei Sisaria-Filipai: a sa tarogi ira na nona tisaipeli e na gau-ni-sala, ka kaya vei ira, Era sa kaya na tamata se ko cei koi au?

²⁸A ra sa kaya, Ko Joni na dauveipapitaiso: ia ka so, Ko Ilaija: ia ka so tale, E dua vei ira na parofita.

²⁹A sa kaya vei ira, Ia dou sa kaya se ko cei koi au? Sa qai vosa ko Pita, ka kaya vua, Koi kemuni na Karisito.

³⁰A sa vakaroti ira matua me ra kakua ni tukuni koya vua e dua.

³¹A sa vakatekivu me vakavulici ira, ni sa kilikili kaya na Luve ni tamata me vosota na ka e vuqa, me ra biuti koya talega ko ira na qase, kei ira na bete levu, kei ira na vunivola, ka me vakamatei, ka qai tucake-take e na i katolu ni siga.

³²A sa tukuna vakamacala na vosa ko ya ko koya. A sa kauti koya ko Pita, ka vakatekivu me vunauca.

³³Ia ni sa vuki mai ko koya, ka vakaraici ira na nona tisaipeli, sa vunauci Pita, ka kaya, Lako tani ki dakuqu, Setani; ni ko sa sega ni vakananuma na ka ni Kalou, na ka ga ni tamata.

³⁴Ia ni sa qai kacivi ira mai na lewe vuqa kei ira talega na nona tisaipeli, sa kaya vei ira, O koya yadua sa via muri au, me kakua ni muria na lomana, me colata ga na nona kauveilatai, ka muri au.

³⁵Ia ko koya yadua sa via maroroya na nona bula, ena vakayalia; ia ko koya yadua ena vakayalia na nona bula e na vukuqu kei nai tukutuku-vinaka, ena maroroya.

³⁶Ia ka cava na kena yaga vua na tamata, kevaka e rawati vuravura kece, ka vakayalia na yalona?

³⁷se cava ena solia na tamata mei sau ni yalona?

³⁸Ia ko koya ena maduataki au kei na noqu vosa e nai tabatamata oqo e dauyalewa ka ca; ena maduataki koya na Luve ni tamata, ni sa lako mai ko koya e nai ukuuku nei Tamana kei ira vata kaya na agilose yalosavasava.

Marika 9

Sa matalia na yago i Jisu, 210. A sa tukuni Joni vei ira na nona tisaipeli, 1113. Sa vakabula e dua na tamata ka curumi koya e dua na tevoro, 1429. Sa qai tukuna na nona mate, kei na nona tucake-take, a sa vakavulici ira na nona tisaipeli me ra yalomalumalumu, ka me ra lomani ira kecega era sa lotu, 3050.

¹Sa kaya talega vei ira ko koya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa tu eke eso, era na sega sara ni mate, era na raica mada na matanitu ni Kalou ni sa yaco vakaukauwa mai.

²Sa bogi ono, sa qai kauti Pita, kei Jemesa, kei Joni, ko Jisu, a sa kauti iratou vakatikitiki ki na dua na ulu-ni-vanua cecere, ko iratou vakai iratou ga; a sa matalia na yagona e matadratou.

³A sa lumilumisa mai na nonai sulu, sa vulavula sara me vaka na uca-vulavula; sa sega na dausavai sulu e vuravura e vakavulavulataka rawa me vakakina.

⁴A sa rairai vei iratou ko Ilaija kei Mosese: a ratou sa veivosaki kei Jisu.

⁵A sa vosa ko Pita, ka kaya vei Jisu, Vakavuvuli, sa vinaka na nodatou tiko eke; ia me keitou tara mada na vale vakacevaceva e tolu: e dua me nomuni, ka dua me nei Mosese, ka dua me nei Ilaija.

⁶Ni sa sega ni kila na ka me kaya; ni ratou sa rere vakalevu.

⁷A sa dua na o sa vakarurugi iratou: a sa dua na vosa sa lako mai na o, sa kaya, Oqo na noqu Gone ni toko: dou rogoci koya.

⁸A ratou sa veiraiyaki vakasauri, a sa sega na tamata tani eratou sa kunea, ko Jisu duaduaga.

⁹Ia ni ratou sa lako sobu tiko mai na ulu-ni-vanua, sa vakarota ko koya vei iratou me ratou kakua ni tukuna vua e dua na ka eratou a raica, ka malua me tu cake tale mai na mate na Luve ni tamata.

¹⁰A ratou sa vunia na vosa ko ya me tu ga vei iratou, a ratou sa veitarogi, se cava beka na tu cake tale mai na mate.

¹¹A ratou sa tarogi koya, ka kaya, Era kaya e na cava ko ira na vunivola ni sa dodonu me lako mada mai ko Ilaija?

¹²A sa vosa ko koya, ka kaya vei iratou, Sa lako mada dina mai ko Ilaija, me vukica na ka kece me vinaka tale; ia ka vakaevei na ka sa volai kina na Luve ni tamata, ni sa dodonu me vosota ko koya na ka e vuqa, ka me vakalialiai?

¹³Ia kau sa kaya vei kemudou, Sa tadu dina mai ko Ilaija, a ra sa kitaka vua na ka kecega era sa vinakata, me vaka na ka sa volai e na vukuna.

¹⁴Ia ni sa yaco ko koya vei iratou na tisaiipeli, sa raica era sa lewe vuqa sara sa voliti iratou, kei na vunivola eso era sa veileti kei iratou.

¹⁵Ia ko ira kece na lewe vuqa, ni ra sa raici koya, era sa kurabui sara, a ra sa cici mai ka veikidavaki kaya.

¹⁶A sa tarogi ira na vunivola ko koya, A cava dou veileti kina kei iratou?

¹⁷Ka dua vei ira na lewe vuqa sa vosa, ka kaya, Vakavuvuli, au sa kauta mai vei kemuni na luvequ-tagane, sa curumi koya e dua na yalo galu;

¹⁸ia e na yasana kecega sa tauva kina, sa waburaka: a sa qai busebuse kasivi ko koya, ka vakasequruquru bati, ka ciba yani: ia kau a vosa vei iratou na nomu tisaipeli me ratou vakaseva tani; a ratou sa sega ni rawata.

¹⁹Sa qai vosa ko koya, ka kaya, Ai tabatamata sega ni vakabauta! a cava na kena dede meu tiko kei kemudou? a cava na kena dede meu vosoti kemudou? kauti koya mai vei au.

²⁰A ra sa kauta mai vei koya: ia ni sa raici koya ko koya, sa bitabitalaka sara na yalo; a sa bale ki na soso ko koya, ka vakatatoqitoqi ka tuburaki vuso.

²¹A sa taroga na tamana ko koya, Sa vakaevei na kena dede ni sa tauvi koya na ka oqo? A sa kaya, Ni sa gone ga:

²²a sa biuti koya vakavuqa ki na bukawaqa, ki na wai talega, me vakamatea; ia kevaka ko ni sa rawata e dua na ka, mo ni lomani keirau mai, ka vuksi keirau.

²³Sa qai kaya vua ko Jisu, Kevaka ko sa vakabauta rawa, sa rawarawa na ka kecega vua sa vakabauta.

²⁴Sa qai tabalaka vakasauri na domona na tama ni gone, ka kaya, ia ka vakawai na matana, Kemuni na Turaga, au sa vakabauta; vuksa na noqu tawa-vakabauta.

²⁵Ia ni sa raica ko Jisu era sa cici vata mai na lewe vuqa, sa vunauca na yalo velavela, ka kaya vua, Na yalo galu ka didivara, au sa vakarota vei iko, mo lako tani mai vua, ka mo kakua ni curuma tale.

²⁶A sa qoqolou, ka bitabitalaka vakalevu, a sa qai lako tani; a sa vaka e dua sa mate ko koya; a ra sa kaya kina e lewe vuqa, Sa mate ko koya.

²⁷A sa taura na ligana ko Jisu, ka vakaduria cake; a sa qai tu cake mai.

²⁸Ia ni sa curu ki vale ko koya, sa tarogi koya lo ko ira na nona tisaipeli, E na vuku ni cava keitou sa sega ni vakasevi koya tani rawa kina?

²⁹A sa kaya vei ira ko koya, O ira vakaoqo era sa sega ni vakasevi tani wale, sa rawa ga e na daumasu.

³⁰A ra sa lako tani maikeri, ka lako voli e Kalili; a sa sega ni vinakata ko koya me dua na tamata me kila.

³¹Ni sa vakavulici ira na nona tisaipeli ko koya, ka kaya vei ira, Sa voleka na nona soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata, ka ra na vakamatea; ia ni sa vakamatei, ena qai tu cake tale mai e nai katolu ni siga.

³²A ra sa sega ni kila nai balebale ni vosa ko ya, a ra sa rere ni tarogi koya.

³³Era sa qai yaco ki Kapenaumi; ia ni sa curu ki vale sa tarogi ira, A cava dou sa veileti kina e na gau-ni-sala?

³⁴A ra sa vagagalu ga: ni ra a veileti vakai ira e na gau-ni-sala, se ko cei sa levu cake vei ira.

³⁵A sa tiko sobu ko koya, ka kacivi ira na lewe tinikarua, ka kaya vei ira, Kevaka e dua sa via liu, ena muri sara, ka na qaravi kemudou talega.

³⁶A sa kauta e dua na gone lailai, ka vakatura e na kedra maliwa: ia ni sa keveta, sa kaya vei ira,

³⁷O koya yadua ena vinakata e dua na gone lailai vakaoqo e na vuku ni yacaqu, sa vinakati au; ia ko koya yadua sa vinakati au, sa sega ni vinakati au ga, sa vinakati koya talega sa talai au mai.

³⁸Sa qai vosa vua ko Joni, ka kaya, Vakavuvuli, keitou a raica e dua sa vakaseva tani na tevoro eso e na yacamuni, ia ka sega ni muri keda ko koya: ka keitou sa tarova, ni sa sega ni muri keda.

³⁹A sa kaya ko Jisu, Kakua ni tarova, ni sa sega e dua sa cakava e dua na cakacaka-mana e na yacaqu, me qai vosacataki au rawa.

⁴⁰Ni sa nodai to ko koya sa sega ni noda meca.

⁴¹Ia ko koya yadua ena solia vei kemudou e dua na bilo wai mo dou gunuva, ni dou sai tokani i Karisito, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena sega ni yali vei koya na kenai sau.

⁴²Ia ko koya yadua ena vakacala e dua vei ira na lalai oqo era sa vakabauti au, sa vinaka cake vua kevaka sa vakarubeci e domona e dua na vatu i qaqi, ka qai biu ki loma ni wasaliwa.

⁴³Ia kevaka sa vakacalai iko na ligamu, muduka tani: sa vinaka vei iko mo curu ki na bula ka liga dua, ka ca me rua na ligamu ka mo lako ki eli, ki na bukawaqa e sega ni bokoci rawa:

⁴⁴sa sega ni mate kina na nodra baca, a sa sega ni bokoci kina na bukawaqa.

⁴⁵Ia kevaka sa vakacalai iko na yavamu, muduka tani: sa vinaka vei iko mo curu ki na bula ka yava dua, ka ca me rua na yavamu ka mo biu ki eli, ki na bukawaqa e sega ni bokoci rawa:

⁴⁶sa sega ni mate kina na nodra baca, a sa sega ni bokoci kina na bukawaqa.

⁴⁷Ia kevaka sa vakacalai iko na matamu, vecuka tani: sa vinaka vei iko mo curu ki na matanitu ni Kalou ka dua bauga na matamu, ka ca me rua na matamu ka mo biu ki eli sa waqa kina na buka:

⁴⁸sa sega ni mate kina na nodra baca, a sa sega ni bokoci kina na bukawaqa.

⁴⁹Ni na vakamasimataki ko koya yadua e na bukawaqa, ka na vakamasimataki nai madrali kece e na masima.

⁵⁰A ka vinaka na masima: ia kevaka sa takali mai na masima na kena tuituina, ena vakatuituinataki tale e na cava? Me tu ga e na lomamudou na masima, dou veilomani talega vakai kemudou.

Marika 10

Sa vakavulici ira na Farisi ko Jisu me kakua ni biuta na watidra ko ira na tagane,

112. Sa vosavakalougatataki ira na gone lalai, 1316. Sa tarogi Jisu e dua na tamata vutuniyau e na ka me bula kina, 1722. Sa dredre ni bula ko ira na vutuniyau; ia ena nodra sa muri Jisu nai yau dina, 2331. Sa tukuna ko Jisu na nona mate, 3234. Sa vakavulici ira na nona tisaipeli me ra yalomalumalumu, 3545.
Sa vakabulai Patimeo, 4652.

¹A sa cavu tu maikea ko koya, ka lako ki na yasayasa vaka-Jutia mai na tai kadua ni Joritani: a ra sa lewe vuqa sa soqoni vata tale vua; a sa vakavulici ira tale ko koya, me vaka na nonai valavala.

²A sa lako maivei koya ko ira na Farisi, ka taroga, E tara vua na tagane me biuta na watina, se segai? ka ni ra sa vakatovolei koya.

³A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, A cava sa vakarota vei kemudou ko Mosese?

⁴A ra sa kaya, Sa vosota ga ko Mosese me vola nai vola ni veibiu, ka qai biuta tani.

⁵Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, E na vuku ni nomudou lomakaukauwa sa vola vei kemudou ko koya na vunau oqori.

⁶Ia e nai vakatekivu ni ka sa buli, sa buli rau na Kalou me dua na tagane ka dua na yalewa.

⁷E na vuku ni ka oqo ena biuti tamana kei tinana na tagane, ka kabita na watina;

⁸ia koi rau erau na lewe dua: erau sa sega ni lewe rua tiko, erau lewe dua ga.

⁹Ia na ka sa vauca vata na Kalou, me kakua ni tawasea na tamata.

¹⁰Ia mai vale era tarogi koya tale na nona tisaipeli e na ka ko ya.

¹¹A sa kaya vei ira ko koya, O koya yadua sa biuta na watina, ka laki veiwatini kei na dua tani, sa dautagane.

¹²Ia kevaka sa biuta na watina na yalewa, ka laki veiwatini kei na dua tani, sa dautagane.

¹³A ra sa kauta mai vua eso na gone lalai, me tarai ira ko koya: a sa vunauci ira era a kauta mai ko ira na tisaipeli.

¹⁴Ia ni sa raica ko Jisu, sa cudru sara, a sa kaya vei ira, Dou laivi ira na gone lalai me ra lako mai vei au, ka mo dou kakua ni tarovi ira: ni sa vakataki ira na lewe ni matanitu ni Kalou:

¹⁵au sa kaya vakaidina vei kemudou, O koya ena sega ni vakabauta na matanitu ni Kalou me vaka na gone lailai, ena sega sara ni curu kina.

¹⁶A sa keveti ira, ka tabaki ira e na ligana, ka vosavakalougatataki ira.

¹⁷Ia ni sa lako yani ko koya e gau-ni-sala, sa cici mai e dua, ka tekiduru vua, ka tarogi koya, Vakavuvuli vinaka, a cava meu kitaka meu rawata kina na bula tawa mudu?

¹⁸A sa kaya vua ko Jisu, O sa vakatokai au meu vinaka e na vuku ni cava? sa sega e dua tani e vinaka, na Kalou duaduaga.

¹⁹Ko sa kila na vunau, Kakua ni ia na veibutakoci, Kakua ni laba, Kakua ni butako, Kakua ni veibeitaki vakailasu, Kakua ni kovekove, Vakarokoroko vei rau na tamamu kei na tinamu.

²⁰Sa qai vosa ko koya, ka kaya vua, Vakavuvuli, a ka kecega oqo kau sa vakabauta ni kau a gone ka yacova na siga oqo.

²¹A sa vakaraici koya ko Jisu, a sa lomana, a sa kaya vua, E dua na ka sa sega vei iko: mo lako, mo volitaka na ka kecega sa tu vei iko, ka solia vei ira sa dravudravua, ko na qai vakaiyau mai lomalagi: ia mo lako mai, ka muri au.

²²A sa vakaveveku mata e na vuku ni vosa ko ya, a sa lako tani a sa rarawa na lomana; ni sa levu na nonai yau.

²³A sa veiraiyaki ko Jisu, a sa kaya vei ira na nona tisaipeli, E dredre sara vei ira sa vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou!

²⁴A ra sa kidacala ko ira na tisaipeli e na nona vosa. Sa qai vosa tale ko Jisu, ka kaya vei ira, Ragone, e dredre sara vei ira era sa vakararavi ki nai yau me curu ki na matanitu ni Kalou!

²⁵Sa rawarawa me curuma na mata ni cula na kameli, ka dredre vua na tamata vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou.

²⁶A ra sa kidacala vakalevu sara, ka kaya vua, Ko cei ena qai vakabulai rawa?

²⁷A sa vakaraici ira ko Jisu, ka kaya, Sa dredre sara vei ira na tamata, ia ka sega ga vua na Kalou; ni sa rawarawa vua na Kalou na ka kecega.

²⁸Sa qai vakatekivu ko Pita me kaya vua, Ni raica, keitou sa biuta na ka kece, ka muri kemuni.

²⁹Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa sega e dua na tamata sa biuta na vale, se na veitacini, se na ganena, se na tamana, se na tinana, se na luvena, se na vanua, e na vukuqu, kei na vuku ni tukutuku-vinaka,

³⁰me qai sega ni saumi, ena rawata yadrau e na bula oqo, na veivale, kei na veitacini, kei na ganena, kei na tinana, kei na luvena, kei na vanua, kei na veivakacacani talega; ia e na gauna maimuri, na bula tawa mudu.

³¹Ia era lewe vuqa sa liu era na muri; kei ira talega sa muri era na liu.

³²A ra sa lako ga e na salatu ni ra sa lako ki Jerusalemi; a sa liutaki ira ko Jisu: a ra sa kidacula, ka ni ra sa muri voli, era sa rere. A sa kauti ira tale na le tinikarua, ka vakatekivu me tukuna vei ira na ka ena yaco vua,

³³ka kaya, Raica, eda sa lako cake ki Jerusalemi; ka na soli yani na Luve ni tamata vei ira na bete levu, kei ira na vunivola; ka ra na lewai koya me mate, a ra na soli koya vei ira na veimatanitu tani:

³⁴a ra na vakalialiai koya, ka vakana kuitataki koya, ka kasivita, ka vakamatea: ena qai tu cake tale mai ko koya e nai katolu ni siga.

³⁵A sa lako mai vua ko Jemesa kei Joni, koi rau na luve i Sepete, ka kaya, Vakavuvuli, keirau sa vinakata mo ni cakava vei keirau na ka keirau na kerea.

³⁶A sa kaya vei rau ko koya, A cava drau sa vinakata meu cakava vei kemudrau?

³⁷A rau sa kaya vua, Ni solia vei keirau, me keirau tiko e na nomuni ukuuku, e dua e na ligamuni matau, ka dua e na ligamuni mawi.

³⁸Sa qai kaya vei rau ko Jisu, Drau sa sega ni kila na ka drau sa kerea: drau sa rawata beka mo drau gunuva na bilo kau na gunuva? ka mo drau papitaisotaki e na paitaiso kau na papitaisotaki kina?

³⁹A rau sa kaya vua, Keirau sa rawata. Sa qai kaya vei rau ko Jisu, Drau na gunuva dina na bilo kau na gunuva; drau na papitaisotaki talega e na papitaiso kau na papitaisotaki kina:

⁴⁰ia me tiko e na ligaqu i matau kei na ligaqu i mawi sa sega ni noqu meu solia vakailoa, vei ira ga sa vakarautaki me nodra.

⁴¹Ia ni sa rogoca ko ira na lewe tini, era sa cudru sara vei Jemesa kei Joni.

⁴²A sa kacivi ira mai ko Jisu, ka kaya vei ira, Dou sa kila, ni ra sa lewai ira na veimatanitu ko ira era sa kainaki me nodra turaga; a sa veitalia vei ira ko ira na nodra qaqa.

⁴³Ia sa sega ni vakakina vei kemudou; ia ena nomudou tamata ga ko koya vei kemudou sa viavialevu;

⁴⁴ka na nomudou tamata wale ko koya vei kemudou sa viaviaturaga.

⁴⁵Ni sa sega ni lako mai na Luve ni tamata me qaravi, me dauveiqravi ga, ka me solia na nona bula me kedrai voli e lewe vuqa.

⁴⁶A ra sa yaco ki Jeriko: ia ni ra sa lako tani e Jeriko ko koya kei ira na nona tisaipeli kei ira e lewe vuqa sara, sa tiko e na tutu-ni-sala me kerekere ko Patimeo na mataboko, na luve i Timeo.

⁴⁷Ia ni sa rogoca ko koya ni sai Jisu na kai Nasareci, sa vakatekivu me kaci, ka kaya, I Jisu, na Luve i Tevita, ni lomani au mai.

⁴⁸A ra sa lewe vuqa era vunauci koya me tiko lo: a sa qai kaci vakalevu cake kina ko koya, Na Luve i Tevita, ni lomani au mai.

⁴⁹Sa qai tu vakadua ko Jisu, ka sa kaya me kacivi mai. A ra sa qai kaciva na tamata mataboko, a ra sa kaya vua, Mo vakacegu, tu cake; sa kacivi iko ko koya.

⁵⁰A sa biuta na nonai tutuvi ko koya, ka tu cake, ka lako vei Jisu.

⁵¹A sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, A cava ko sa vinakata meu cakava vei iko? A sa kaya vua na tamata mataboko, Kemuni na Turaga, meu rai rawa.

⁵²A sa kaya vua ko Jisu, Mo lako ga; sa vakabulai iko na nomu vakabauta. A sa rai rawa sara ko koya, ka sa muri Jisu e na gau-ni-sala.

Marika 11

Sa vodoka na asa ko Jisu, ka lako ki Jerusalemi, 111. Sa lewa me ca na vu ni lolosaga ni vua, 1214. Sa vakasevi ira era sa veivoli e na vale ni soro, 1519. Sa vakavulici ira na nona tisaipeli me ra masu e na vakabauta, kei na yalo e loloma, 2026. Sa veileti kei ira na Farisi, 2733.

¹Ia ni ra sa toro voleka ki Jerusalemi, ki Pecifaki kei Pecani, e na ulu-ni-vanua ni veiolive, sa tala ko koya e lewe rua na nona tisaipeli,

²a sa kaya vei rau, Drau lako ki na koro lailai sa donui kemudrau: ia ni drau sa curu kina, drau na kunea sara e dua na luve ni asa sa noka tu, sa sega ni vodoka e dua na tamata; drau sereka, ka kauta mai.

³Ia kevaka sa dua e kaya vei kemudrau, Drau sa kitaka oqo e na vuku ni cava? drau kaya sa yaga vua na Turaga; ena qai talai koya sara mai kike.

⁴A rau sa lako, ka kunea na luve ni asa, sa noka tu e na mata ni katuba e na tikina sa sota vata kina e rua na sala; a rau sa sereka.

⁵Ia ka so vei ira era sa tu kina, era sa kaya vei rau, A cava drau sa sereka kina na luve ni asa?

⁶A rau sa kaya vei ira me vaka ka vakarota ko Jisu: a ra sa qai laivi rau me lako.

⁷A rau sa kauta na luve ni asa vei Jisu, ka tevuka kina na nodraui sulu, a sa vodoka ko koya,

⁸A ra sa lewe vuqa era sa tevuka na nodrai sulu e na gau-ni-sala: ka so tale era tamusuka eso na taba ni kau, ka biuta e na gau-ni-sala.

⁹Ia ko ira sa liu, kei ira sa muri, era sa kaci, ka kaya, Osana! sa kalougata ko koya sa lako mai e na yaca ni Turaga!

¹⁰sa kalougata na matanitu nei Tevita na noda qase, ko koya sa yaco mai! Osana kicake sara!

¹¹A sa curu ko koya ki Jerusalemi, ki na vale ni soro talega: ia ni sa vakaraica voli na ka kecega, a sa qai yakavi mai, sa lako yani ko koya ki Pecani, kei ira na lewe tinikarua.

¹²Ia e na sabogibogi, ni ra sa lako mai Pecani, sa viakana ko koya:

¹³ia ni sa raica vakayawa e dua na vu ni lolo sa vakadrauna, sa lako, de kunea kina e dua na ka: ia ni sa yaco kina, sa sega ni kunea e dua na ka, a drauna walega; ni sa sega ni yaco na vula i lolo.

¹⁴A sa vosa ko Jisu, ka kaya kina, Me kakua na vuamu e kani emuri ka sega ni mudu. A ra sa rogoca na nona tisaipeli.

¹⁵A ra sa yaco ki Jerusalemi: a sa curu ki na vale ni soro ko Jisu, ka vakatekivu me vakasevi ira tani kina era sa veivoli e na vale ni soro; sa vukica talega na nodra tepeli era sa veisau i lavo, kei na nodra veitikotiko era volitaki ruve;

¹⁶a sa sega ni laiva e dua me colata e dua na ka e loma ni vale ni soro.

¹⁷A sa vakavulici ira, ka kaya, Sa sega li ni volai, A noqu vale ena vakatokai me nodra vale ni masu, na veimatanitu kecega? ia dou sa cakava me nodra qara na daubutako.

¹⁸A ra sa rogoca ko ira na vunivola kei ira na bete levu, a ra sa segata me ra vakamatei koya: ni ra sa rerevaka, ni ra sa kurabui ko ira kecega na lewe vuqa e na nonai vakavuvuli.

¹⁹Ia e na veiyakavi, sa lako tani e na koro ko koya.

²⁰Ia e na mataka, ni ra sa lako voli, era sa raica sa malai sara mai na wakana na vu ni lolo.

²¹Ia ni sa nanuma ko Pita, sa kaya vei koya, Vakavuvuli, raica, na lolo ko sa lewa me ca sa malai sara.

²²A sa kaya vei ira ko Jisu, Dou vakadinata na Kalou.

²³Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, Kevaka sa dua e kaya ki na ulu-ni-vanua oqo, Mo cavu tani, ka biu ki na wasaliwa, ia ka sega ni vakatitiqa na

yalona, a sa vakadinata ga ni na yaco na ka sa kaya; ena rawata na ka kecega sa kaya ko koya.

²⁴O koya oqo kau sa kaya kina vei kemudou, A ka kecega dou sa kerea, ni dou sa masu, dou vakadinata ni dou sa rawata, ena qai nomudou ga.

²⁵Ia ni dou sa tu me masu, kakua ni cudruvi koya sa cala vei kemudou; me kakua talega ni cudruvi kemudou e na vuku ni nomudoui valavala ca na Tamamudou sa tiko mai lomalagi.

²⁶Ia kevaka dou sa cudruva ga, ena sega talega ni bokoca na nomudoui valavala ca na Tamamudou sa tiko mai lomalagi.

²⁷A ra sa lako tale mai ki Jerusalemi: ia ni sa lako voli ko koya e na vale ni soro, sa lako mai vua ko ira na bete levu, kei ira na vunivola, kei ira na qase,

²⁸a ra sa kaya vua, Ko sa lesi maivei mo cakava na veika oqo? ia ko cei sa solia vei iko nai lesilesi oqo mo cakava kina na veika oqo?

²⁹A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Au na tarogi kemudou talega e na dua na ka, ia dou tukuna vei au; au na qai tukuna talega vei kemudou se kau sa lesi maivei meu cakava na veika oqo:

³⁰A papitaiso i Joni, sa ka mai lomalagi, se ka mai na tamata? tukuna mai vei au.

³¹A ra sa veivosakitaka vakai ira, ka kaya, Kevaka eda na kaya, Sa vu mai lomalagi; ena qai kaya ko koya, Ia dou a sega ni vakadinati koya e na vuku ni cava?

³²Ia kevaka eda na kaya, sa vu mai na tamata; era sa rerevaki ira na tamata; ni ra sa vakasama kecega sa parofita dina ko Joni.

³³A ra sa vosa, ka kaya vei Jisu, Keitou sa sega ni kila. Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Au na sega talega ni tukuna vei kemudou se kau sa lesi maivei meu cakava na veika oqo.

Marika 12

**Sa vunauci ira na kai Jutia ko Jisu, ni ra sa bese ni muria na vosa ni Kalou, 112.
Sa vakavulici ira me ra solia na ka e dodonu vei Sisa, vua talega na Kalou, 1317.**

Sa vakavulici ira nai tokani i Setoki, kei ira na vunivola, 1840. Sa doka na yada sa solia na nonai yau kece, 4144.

¹A sa vakatekivu ko koya me kaya vei ira e na vosa vakatautauvata, Sa dua na tamata sa tea e dua na were-ni-vaini, a sa viribaita vakavolivolita, a sa kelia na keli-ni-waini, a sa tara na nodra vale nai vakatawa, a sa lisitaka vei ira eso nai vakatau-ni-were, a sa qai lako ki na vanua tani.

²Ia ni sa yaco na kena gauna sa tala ko koya e dua na tamata vei ira nai vakatau-ni-were, me kauta maivei ira nai vakatau-ni-were eso na vua ni were-ni-vaini.

³A ra sa taura, ka yaviti koya, ka vakatala tani wale.

⁴Sa qai tala tale vei ira ko koya e dua na tamata tani; a ra sa vakamavoataka na uluna, ka vakacacana vakalevu.

⁵A sa tala tale ko koya e dua tani; a ra sa vakamatei koya, kei ira na lewe vuqa tani; eso era sa yavita, ka so era sa vakamatea.

⁶A sa vo ga e dua bauga na luvena, na nona gone ni toko, a sa talai koya talega emuri vei ira, ka kaya, Era na vakarokorokotaka na luvequ.

⁷Ia ko ira nai vakatau-ni-were ko ya era sa kaya vakai ira, O koya oqo nai taukei emuri; tou mai vakamatea, ena qai noda ga na were-ni-vaini.

⁸A ra sa taura, ka vakamatea, ka biuta ki taudaku ni were-ni-vaini.

⁹A cava beka ena qai kitaka na turaga ni were-ni-vaini? ena lako ga mai ka vakamatei ira nai vakatau-ni-were, ka solia na were-ni-vaini vei ira na tani.

¹⁰Dou sa sega beka ni wilika na tiki ni Vola Tabu oqo: A vatu era sa cata ko ira na matai ni vale, Sa yaco me kenai vakadei e na tutu-ni-vale:

¹¹Oqo na cakacaka i Jiova, A sa ka e veivakurabuitaki vei keda?

¹²A ra sa via tauri koya, ka ra sa rerevaki ira na lewe vuqa; ni ra sa kila sa vosataki ira ko koya e na vosa vakatautauvata ko ya; a ra sa qai biuti koya, ka lako yani.

¹³A ra sa tala vua eso na Farisi, kei nai tokani i Eroti, me ra coriti koya e na nona vosa.

¹⁴Ia ni ra sa yaco mai, era sa kaya vua, Vakavuvuli, keitou sa kila ko sa dina ga, ka sa sega ni rerevaka e dua; ni ko sa sega ni doka na matadra na tamata, ia ko sa vakatavuvulitaka vakaidina ga nai valavala sa vinaka vua na Kalou: sa tara me da soli ka ni matanitu vei Sisa, se segai?

¹⁵me da solia, se me da kakua ni solia? Ia sa kila ko koya na nodrai lawaki, a sa kaya vei ira, Dou sa dauveretaki au e na vuku ni cava? kauta mai vei au e dua na pene, meu raica.

¹⁶A ra sa kauta mai. A sa tarogi ira ko koya, A mata i cei oqo, kei na yaca i cei sa volai tu? A ra kaya vua, A nei Sisa.

¹⁷Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Mo dou solia vei Sisa na ka sa nei Sisa, vei koya talega na Kalou na ka sa nona na Kalou. A ra sa kurabuitaki koya.

¹⁸Era sa qai lako mai vei koya eso nai tokani i Setoki, ko ira era sa daukaya ena sega ni tu cake tale na mate: a ra sa taroga, ka kaya,

¹⁹Vakavuvuli, sa vola vei keda ko Mosese, Kevaka sa dua na tamata sa mate na tuakana se tacina, ka biuta na watina, ka sega na luvena, me rau qai veiwatini kei na nona yada na tacina se tuakana, me vakaivakawa kina vua na tuakana se tacina.

²⁰Sa tiko na mataveitacini eratou lewe vitu: a sa vakawati ko koya sa qase, a sa mate, ka sega na luvena:

²¹erau sa qai veiwatini kaya nai karua, a sa mate ga, ka sega na luvena: sa vaka talega kina nai katolu:

²²ia eratou sa veiwatini kaya ko iratou na lewe vitu, ka sega na lvedratou: sa qai mate talega emuri na yalewa:

²³ia ni sa tu cake tale na mate, ena wati i cei vei iratou ko koya? ni ratou sa curuma ko iratou na lewe vitu.

²⁴A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Sa sega li ni vu ni nomudou sese oqo, ni dou sa sega ni kila nai Vola Tabu, se na kaukauwa ni Kalou?

²⁵Ni ra na tu cake tale mai na mate, era na sega ni vakawati, se veimusumusukitaki me ra vakawati; era na vakataki ira na agilose mai lomalagi.

²⁶Ia ni ra na tu cake tale na mate, dou sa sega li ni wilika e nai vola i Mosese, ni sa vosa na Kalou vei koya, mai na kau, ka kaya, Oi au na Kalou i Eparaama, kei na Kalou i Aisake, kei na Kalou i Jekope?

²⁷Ia sa sega ni nodra Kalou na mate ko koya, a nodra Kalou ga era sa bula tiko: dou sa sese vakalevu kina.

²⁸Ka sa dua na vunivola, ni sa rogoca na nodra veileti, a sa kunea ni sa vosa vakavuku vei ira ko koya, sa qai lako mai ka tarogi koya, Ai vakaro cava sa kenai matai e nai vakaro kecega?

²⁹A sa kaya vua ko Jisu, Sai matai ni vakaro kecega, Mo rogoca, na Isireli: O Jiova na noda Kalou Ko Jiova sa dua bau:

³⁰ia mo lomani Jiova na nomu Kalou e na lomamu tauccoko, kei na yalomu tauccoko, kei na nomu nanuma kece, kei na nomu kaukauwa kece.

³¹Na kenai karua oqo, Mo lomana na kai nomu me vaka ko sa lomani iko. Sa sega e dua nai vakaro sa uasivi e nai vakaro ruarua oqo.

³²A sa kaya vei koya na vunivola, E vinaka, Vakavuvuli, ko sa kaya dina ni sa dua bauga na Kalou; a sa sega tale e dua me rau le rua kaya;

³³ia me da lomani koya e na lomada tauccoko, kei na noda vakasama kece, kei na yaloda tauccoko, kei na noda kaukauwa kece, ka me lomana na kai noda me vaka eda lomani keda, oqo na ka levu, ia na ka lailai nai soro kama kecega, kei nai soro kecega.

³⁴Ia ni sa raica ko Jisu ni sa vosa vakavuku ko koya, sa kaya vua, O sa sega ni yawa ki na matanitu ni Kalou. A sa sega e dua sa doudou emuri me vakatarogi koya.

³⁵A sa vosa ko Jisu ni sa vakatauvuvuli tiko e na vale ni soro, ka kaya, Sa vakaevei ni ra kaya ko ira na vunivola sa lufe i Tevita na Karisito?

³⁶Ni sa kaya ko Tevita, ka sa vuna na Yalo Tabu, Sa kaya ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko e na ligaqu i matau, Meu vakamalumalumutaki ira mada na nomu meca me ra sai tutu-ni-yavamu.

³⁷Sa vakatokai koya ko Tevita me Turaga; sa qai luvena vakaevei? A ra sa lewe vuqa vei ira na tamata, sa vinakata me ra rogoci koya.

³⁸A sa kaya vei ira e na nonai vakavuvuli, Dou qarauni kemudou maizei ira na vunivola, era sa vinakata me ra lako voli e nai sulu balabalavu, kei na veikidavaki e na rara ni veivoli,

³⁹kei nai tikotiko ni qase e na veivale ni lotu, kei nai tikotiko vakaturaga e na kana magiti;

⁴⁰era sa kovea na nodrai yau na yada, a ra masu vakabalavu tiko me veivakaisini; ko ira oqo era na cudruvi vakalevu.

⁴¹A sa tiko ko Jisu e na yasana sa donuya na kato ni lavo, a sa raici ira na lewe levu ni ra sa biuta nai lavo ki na kato ni lavo: ka lewe vuqa era sa vutuniyau era sa biuta vakalevu.

⁴²A sa lako mai e dua na yada dravudravua, a sa biuta kina e rua nai lavo lalai sara, sa rauta e dua na facigi.

⁴³A sa kacivi ira na nona tisaipeli ko koya, ka kaya vei ira, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Na yada dravudravua oqo sa biuta vakalevu ki na kato ni lavo, ko ira kecega era sa biuta vakalailai ga:

⁴⁴ni ra sa biuta kina eso ko ira kecega mai na nodra ka e vuqa: ia ko koya oqo, sa dravudravua, ka sa biuta na nona ka kecega, io na nona ka kece e bula kina.

Marika 13

Sa vakatakila ko Jisu na ca ena yaco ki Jerusalemi, kei na veika era na vosota ko ira sa dautukuna na lotu, 113; kei na ca ena yaco vei ira na kai Jutia, 1423. Sa qai tukuna na nona lako mai me ia na veilewai, 2437.

¹Ia ni sa lako tani ko koya e na vale ni soro, sa kaya vua e dua vei ira na nona tisaipeli, Vakavuvuli, raica, na kenai rairai ni veivatu, kei na veivale oqo!

²A sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, O sa raica na veivale lelevu oqo, ne? ena sega ni vo e dua na vatu me veitaqataqai, ena talaraki sobu kecega.

³Ia ni sa tiko ko koya mai na ulu-ni-vanua ni veiolive sa donuya na vale ni soro, eratou sa tarogi koya lo ko Pita kei Jemesa kei Joni kei Adriu,

⁴Mo ni tukuna mai vei keitou, se na yaco ninaica na veika oqo; ia ka cava na kenai vakatakilakila ni sa voleka ni yaco na ka kecega oqo.

⁵Sa qai vosa vei iratou ko Jisu, ka kaya, Raica vinaka de vakacalai kemudou e dua:

⁶Era lewe vuqa ena lako mai ka vakacavutaki au, ka kaya, Sai au; ia ka lewe vuqa era na vakacala.

⁷Ia ni dou na rogoca nai valu, kei nai rogorogo ni valu, dou kakua ni kidroa; ni sa kilikili me yaco; ia sa bera ga nai vakataotioti.

⁸Ni ra na veibolebolei na veivanua eso, kei na veimatanitu eso; ia ena tavuki na vanua e na veiyasana e vuqa, ena yaco talega na dausiga: oqo nai vakatekivu ga ni ka rarawa.

⁹Ia dou qarauni kemudou vinaka: ni dou na soli yani ki na mataveilewai, dou na vakanakuitataki e na veivale ni lotu: dou na kau talega ki na matadra na kovana, kei na tui, e na vukuqu, mei vakadinadina vei ira.

¹⁰Ia ena vunautaki dina mada eliu nai tukutuku-vinaka e na veivanua kecega.

¹¹Ia ni dou sa kau yani, ka soli me lewai, dou kakua mada ni lomaocaoca se cava mo dou kaya, dou kakua talega ni vakanananu kiliu; ia na ka kecega ena soli vei kemudou e na tiki-ni-siga ko ya, sai koya ga mo dou vosataka: ni dou sa sega ni vosa koi kemudou, sa vosa ga na Yalo Tabu.

¹²Ia era na dui soli ira yani na veitacini me vakamatei, kei na tama ni gone ena solia na luvena; ia era na tu cake na gone vei ira na nodra qase, ka vakavuna na nodra mate.

¹³Ia era na cati kemudou ko ira na tamata kecega e na vuku ni yacaqu; ia ko koya ena vosota me yacova nai vakataotioti, ena vakabulai ko koya.

¹⁴Ia ni dou sa raica e na yasana sa tabu ni tu kina na ka vakasisila sa dauveivakarusai, o koya sa vosa kina ko Taniela na parofita, (me kila ko koya sa wilika,) me qai dro ki na veiulu-ni-vanua ko ira era sa tiko e Jutia;

¹⁵ia me kakua ni lako sobu ki vale ko koya sa tiko e delana, se curu kina, me kauta tani e dua na ka mai na nona vale;

¹⁶ia me kakua ni lesu tale ko koya sa tiko e na were, me kauta na nonai sulu.

¹⁷Ka na ca vei ira sa bukete, kei ira era sa vakasucuma na gone, e na gauna ko ya!

¹⁸Ia dou masu me kakua ni yaco na nomudou dro e na vula i liliwa.

¹⁹Ni na yaco na ka rarawa e na gauna ko ya; sa sega ni vakakina mai nai vakatekivu ni nona buli ka na Kalou ka yacova na siga oqo, ka na sega talega emuri.

²⁰Ia kevaka sa sega ni vakalekalekataka na gauna ko ya na Turaga, sa sega na tamata me bula rawa: ia e na vukudra na digitaki, ko ira sa digitaka ko koya, sa vakalekalekataka ko koya na gauna ko ya.

²¹Kevaka ena qai kaya vei kemudou e dua, Raica, eke na Karisito; se, Raica, maikea; kakua ni dinata:

²²ni na tubu mai na Karisito vakailasu eso, kei na parofita vakailasu eso, a ra na vakatakila mai na veivakatakilakila kei na veika e veivakurabuitaki, me vakacalai ira kina na digitaki, kevaka e rawa.

²³Ia dou qarauni kemudou vinaka: raica, au sa tukuna eliu vei kemudou na ka kecega.

²⁴Ia e na gauna ko ya, ni sa oti mada na ka rarawa ko ya, ena qai vakabutobutotaki na mata-ni-siga; ena sega talega ni cila na rarama ni vula;

²⁵ka na lutu mai na veikalokalo ni lomalagi, ka na veitosoyaki na veika kaukauwa ni lomalagi:

²⁶ia era na qai raica na Luve ni tamata ni sa lako mai e na veio, e na kaukauwa levu kei nai ukuuku.

²⁷Ena qai talai ira na nona agilose ko koya, ka vakasoqoni ira vata na nona digitaki mai na mata ni cagi e va, mai nai yalayala kei vuravura kei nai yalayala kei lomalagi.

²⁸Mo dou kila mada na vosa vakatautauvata ni lolo; Ni sa qai lavovou na tabana, a sa tubu na drauna, dou sa kila sa voleka na vula i katakata:

²⁹me vaka talega kina koi kemudou, ni dou sa raica sa yaco na veika oqo, dou kila sa voleka ko koya, io mai katuba.

³⁰Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena sega ni takali nai tabatamata oqo, ena yaco mada eliu na ka kecega oqo.

³¹Ena takali ko lomalagi kei vuravura; ia na noqu vosa ena sega ni takali.

³²Ia na siga ko ya kei na tiki-ni-siga ko ya sa sega e dua e kila, ko ira na agilose mai lomalagi e segai, se na Luvana, a Tamaqu duaduaga.

³³Dou qarauni kemudou vinaka; dou vakatawa, ka masu: ni dou sa sega ni kila na kena siga.

³⁴Sa vaka e dua na tamata e lako ki na vanua tani, ko koya sa biuta na nona vale, a sa lesia vei ira na nona tamata me ra lewa, ka lesia vei ira yadua na nodra cakacaka, a sa kaya talega vua nai vakatawa me vakatawa tiko.

³⁵O koya mo dou qai vakatawa: ni dou sa sega ni kila na tiki-ni-siga ena lako mai kina nai taukei ni vale; se ni sa yakavi, se ni sa lomaloma-ni-bogi, se ni sa tagi na toa, se ni mataka;

³⁶de lako vakasauri mai, ka kunei kemudou ni dou sa moce ga:

³⁷ia na ka kau sa kaya vei kemudou, kau sa kaya vei ira kecega, Dou vakatawa.

Marika 14

Sa bukiveretaki ko Jisu, 1,2. Sa lumuti koya e dua na yalewa, 39. Sa volitaki koya ko Jutasa, 10,11. Sa ia ko Jisu na kana vata ni lako-sivia, 1225. Sa tukuna ni ra na dro na nona tisaipeli, ka cakitaki koya ko Pita, 2631. Sa masu mai Kecisemani,

3242. Sa soli koya ko Jutasa, a sa tauri koya ko ira na kai Jutia, 4352. Era sa qai vakacacani koya, 5365. Sa cakitaki koya ko Pita, 6672.

¹Ia sa vo e rua na bogi me qai ia na kana vata ni lako-sivia kei na kana madrai sa sega ni vakaleveni: a ra sa vakasaqara ko ira na bete levu kei ira na vunivola me ra lawakitaki koya me ra taura, ka vakamatea.

²A ra sa kaya, Me kakua e na gauna ni kana vata, de ra ue kina na tamata.

³Ia ni sa tiko ko koya mai Pecani e na vale i Saimoni na vukavuka, ni sa kana tiko, sa lako mai e dua na yalewa sa taura e dua na tavaya alapasita waiwai, na narita dina, sa talei sara; a sa vorota na tavaya, ka livia ki na uluna.

⁴A sa cudru sara eso vakai ira, ka kaya, Sa biu walega na waiwai oqo e na vuku ni cava?

⁵sa rawarawa me volitaki oqo e na pene e tolu na drau ka vakacaca, ka soli vei ira na dravudravua. A ra sa kudruva na yalewa.

⁶A sa kaya ko Jisu, Laivi koya ga; dou sa saga e na vuku ni cava? sa cakava vei au e dua na cakacaka vinaka:

⁷sa tiko vakadua kei kemudou ko ira na dravudravua; ia ni dou sa via cakava na ka sa yaga vei ira, sa rawarawa ga: ia koi au, kau na sega ni tiko vakadua kei kemudou.

⁸Sa kitaka ko koya na ka sa rawata: sa lako mai eliu ko koya me lumuta na yagoqu me bulu.

⁹Au sa kaya vakaidina vei kemudou, E na veiyasana kecega e vuravura taucoko ena vunautaki kina nai tukutuku-vinaka oqo, ena bau tukuni talega kina na ka sa kitaka na yalewa oqo, me kenai divi.

¹⁰Ia ko Jutasa Isikarioti, e dua vei ira na lewe tinikarua, sa lako vei ira na bete levu, me soli koya vei ira.

¹¹Ia ni ra sa rogoca, era sa reki, a ra sa yalayala me ra soli lavo vua. Sa qai vakasaqara ko koya na gauna e rawarawa me soli koya kina.

¹²Ia e nai matai ni siga ni kana madrai sa sega ni vakaleveni, ni ra sa vakamatea na lami ni lako-sivia, sa kaya vua ko ira na nona tisaipeli, Evei na

tikina ko sa vinakata me keitou lako kina me vakarautaka mo ia kina na kana vata ni lako-sivia?

¹³A sa tala ko koya e lewe rua vei ira na nona tisaipeli, ka kaya vei rau, Drau lako ki na koro, drau na qai sota kaya e dua na tamata sa colata e dua na saqa wai: muri koya;

¹⁴ia na vale ena curu kina ko koya, drau kaya vua na kenai taukei, Sa taroga nai Vakavuvuli, Evei na tiki-ni-vale meu ia kina na kana vata ni lako-sivia kei ira na noqu tisaipeli?

¹⁵Ena qai vakatakila vei kemudrau e dua na tikina levu ecake e na vale sa vakarautaki tu na kenai yaya: drau vakarautaka kina na keda.

¹⁶A rau sa lako yani na nona tisaipeli, ka yaco ki na koro; a rau sa kunea me vaka ka kaya vei rau ko koya: a rau sa vakarautaka na kakana ni lako-sivia.

¹⁷Ia ni sa yakavi mai, sa lako mai ko koya kei ira na le tinikarua.

¹⁸Ia ni ra sa tiko ka kana, sa kaya ko Jisu, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena soli au yani e dua vei kemudou, io ko koya sa kana vata kei au.

¹⁹Sa qai rarawa na lomadra, ka ra dui kaya yadua vei koya, Oi au beka? ka dua tale, Oi au beka?

²⁰A sa kaya vei ira ko koya, E dua vei kemudou na lewe tinikarua, ko koya sa tokoca vata kei au na kena e na bilo.

²¹Sa lako na Luve ni tamata, me vaka sa volai e na vukuna: ia ka ca vua na tamata ko ya sa solia yani na Luve ni tamata! ke sa sega ni sucu na tamata ko ya ke sa vinaka vua.

²²Ia ni ra sa kana tiko, sa taura na madrai ko Jisu, ka lotutaka, ka dovia, ka solia vei ira, ka kaya, Dou taura, kania: oqo na yagoqu.

²³Sa qai taura na bilo ko koya, ia ni sa vakavinavinaka oti, sa solia vei ira; a ra sa gunu kece kina.

²⁴A sa kaya vei ira, Sa noqu dra oqo ni veiyalayalati vou, sa liviraki e na vukudra e lewe vuqa.

²⁵Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Au na sega ni gunuva tale na vua ni vaini, ka malua me yaco mada na siga kau na gunuva vou kina e na matanitu ni Kalou.

²⁶Ia ni ra sa sere oti, era sa lako yani ki na ulu-ni-vanua ni veiolive.

²⁷A sa kaya vei ira ko Jisu, Dou na tarabe kecega e na vukuqu e na bogi edaidai; ni sa volai, Au na yavita nai vakatawa ni sipi, ka ra na dui vakasesei na qele ni sipi.

²⁸Ia ni kau sa tu cake tale, au na qai liutaki kemudou ki Kalili.

²⁹Sa qai kaya vua ko Pita, Kevaka ena tarabe ko ira kecega, koi au, kau na segai.

³⁰A sa kaya vua ko Jisu, Au sa kaya vakaidina vei iko, E na siga oqo, e na bogi ga edaidai, ni sa sega ni tagi mada vakarua na toa, ko na cakitaki au vakatolu.

³¹Sa qai kaya vakayalokatakata mai ko koya, Kevaka edrau na mate vata, au na sega sara ni cakitaki kemuni. Sa kaya vaka talega kina ko ira kecega.

³²A ra sa lako ki na dua na yasana na yacana ko Kecisemani: a sa kaya ko koya vei ira na nona tisaipeli, Dou tiko ga eke, meu masu mada.

³³A sa kauti Pita vata kaya ko koya, kei Jemesa kei Joni, a sa vakatekivu me kidacula sara, ka yaluma sara.

³⁴A sa kaya vei ira ko koya, Sa rarawa vakalevu na yaloqu, me vaka kau na mate; dou tiko ga eke, ka vakatawa.

³⁵A sa lako vakalailai kiliu ko koya, a sa cuva ki na soso, a sa masu, kevaka e rawarawa, me lako tani na gauna ko ya vei koya.

³⁶A sa kaya; Apa, Tamaqu, sa rawarawa vei kemuni na ka kecega; ni kauta tani vei au na bilo oqo; ia me kakua ga ni vaka na lomaqu, me vaka ga na lomamuni.

³⁷A sa baci lako tale mai, ka kunei ira ni ra sa moce tu, a sa kaya vei Pita, I Saimoni, ko sa moce, ne? ko sa sega ni rawata mo vakatawa ka dua bauga na aua, ne?

³⁸Dou vakatawa ka masu, me kakua ni rawai kemudou na vere: e dina ga sa gu na yalo, ia na yago sa malumalumu.

³⁹A sa lako tani tale ko koya, ka masu, ka sa cavuta tale na vosa ko ya.

⁴⁰Ia ni sa lesu tale mai, sa kunei ira ni ra sa moce tiko, ni sa bibi na matadra, a ra sa sega ni kila e dua na ka me ra kaya vua.

⁴¹A sa lako vakatolu mai, a sa kaya vei ira, Dou qai moce ga, ka dou vakacegu; sa levu ga, sa yaco na gauna; raica, sa soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata ca:

⁴²tu cake, me da lako; raica, sa voleka mai ko koya sa soli au yani.

⁴³Ia ni sa vosa tiko ko koya, sa lako sara mai ko Jutasa, e dua vei ira na le tinikarua, kei ira vata kaya e lewe vuqa sara era sa vakaiseleiwau ka vakaiwau, maivei ira na bete levu kei ira na vunivola kei ira na qase.

⁴⁴Ia ko koya sa soli koya yani sa tukuna oti vei ira e dua nai vakatakilakila, ka kaya, O koya kau na reguca, sai koya; taura, ka kauta vakavinaka yani.

⁴⁵Ia ni sa tadu ko koya, sa lako sara vua, a sa kaya, Vakavuvuli: a sa reguca.

⁴⁶A ra sa qai tauri koya ka kauta yani.

⁴⁷A sa dua vei ira sa tu voleka sa ucuna na nonai seleiwau, a sa yavita na nona tamata na bete levu, ka sa taya laivi na daligana.

⁴⁸A sa tarogi ira ko Jisu, ka kaya, Dou sa lakova beka mai e dua na daubutako, ni dou sa vakaiseleiwau ka vakaiwau, mo dou tauri au?

⁴⁹Au a tiko vata kei kemudou e na veisiga e na vale ni soro ka vakatavuvuli, ia dou a sega ni tauri au: ia nai Vola Tabu ena vakayacori ga.

⁵⁰Sa qai biuti koya ko ira kecega, ka dro.

⁵¹A sa muri koya e dua na cauravou, a sa vakaitutuvi wale na yagona e nai tutuvi lineni; a ra sa tauri koya:

⁵²a sa biuta nai tutuvi lineni ko koya, ka dro luvawale tani.

⁵³A ra sa kauti Jisu vua na bete levu: a ra sa soqoni vata kaya ko ira kecega na bete levu kei ira na qase kei ira na vunivola.

⁵⁴A sa muri koya vakayawa ko Pita, ka yaco sara ki na vale ni bete levu; a sa tiko sobu vata kei ira na ovisa, ka tatalai e na buka.

⁵⁵Ia ko ira na bete levu, kei ira kecega na mataveilewai, era vakasaqara eso me ra beitaki Jisu, me mate kina ko koya; a ra sa sega ni kunea:

⁵⁶ni ra sa lewe vuqa sa beitaka vakailasu, ia sa sega ni lako vata na nodrai tukutuku.

⁵⁷Sa qai tu eso, a ratou sa beitaka vakailasu, ka kaya,

⁵⁸Keitou sa rogoci koya ni sa kaya, Au na basuka na vale ni soro oqo sa caka ena liga, ia kau na tara e dua tale sa sega ni caka e na liga, e na bogi e tolu.

⁵⁹A sa sega talega ni lako vata na nodratoui tukutuku.

⁶⁰Sa qai tu cake na bete levu e na kedra maliwa, ka tarogi Jisu, ka kaya, Sa sega na ka ko kaya mai? a cava oqo eratou sa beitaki iko kina ko iratou oqo?

⁶¹A sa galu tu ga ko koya, ka sa sega na ka sa kaya. Sa tarogi koya tale na bete levu, ka kaya vua, O iko beka na Karisito, na Luve i Koya sa nona na vakarokoroko, se segai?

⁶²A sa kaya ko Jisu, Oi au ga: ia dou na raica na Luve ni tamata ni sa tiko e na liga i matau i Koya sa kaukauwa, ni sa lako talega mai e na veio ni lomalagi.

⁶³Sa qai dresulaka na nonai sulu na bete levu, ka kaya, Sa yaga vakacava me so tale nai vakadinadina?

⁶⁴dou sa rogoca ga ni vosavakacacataki na Kalou; a cava dou lewa? A ra sa lewai koya kecega, ni sa dodonu me vakamatei.

65A ra sa qai ia eso me kasivita, ka tabonaka na matana, ka vaculaka, ka kaya vua, Tukuna mai se ko cei; a ra sa sabica ko ira na ovisa.

66Ia sa tiko e ra ko Pita e na rara ni vale, a sa lako mai e dua na vada ni bete levu;

67ia ni sa kunei Pita ni sa tatalai, sa vakaraici koya, ka kaya, Ko iko talega sa tiko vata kei Jisu na kai Nasareci.

68A sa cakitaka ko koya, ka kaya, Au sa sega ni kila, au sa lecava tu na ka ko sa kaya. A sa qai lako yani vaka ki na katuba; a sa tagi na toa.

69A sa raici koya tale na vada, a sa kaya vei ira sa tu voleka, Sa dua vei ira ko koya oqo.

70A sa cakitaka tale ko koya. A sa dede vakalailai ga, a ra sa kaya vei Pita ko ira sa tu voleka, Sa dina ga sa dua vei ira ko iko; ni ko sa kai Kalili.

71Sa qai vakatekivu ko koya me ruru ka bubului, ka vaka, Au sa sega ni kila na tamata oqo dou sa vosa kina.

72Sa qai tagi vakarua na toa. Sa qai nanuma ko Pita na vosa ka kaya vua ko Jisu, Ni sa sega ni tagi mada vakarua na toa, ko na cakitaki au vakatolu. Ia ni sa vakasama, sa tagi.

Marika 15

Sa lewai Jisu ko Pailato, a sa sereki Parapa, a sa soli Jisu vei ira na tamata, 115. Era sa qai vakacacana, ka vakota ki na kauveilatai, 1641. Sa buluti Jisu ko Josefa, 4247.

1Ia e na mataka era sa qai bose vata ko ira na bete levu kei ira na qase kei ira na vunivola kei ira kece na mataveilewai, ka vesuki Jisu, ka kauta tani, ka solia vei Pailato.

2A sa tarogi koya ko Pailato, Ko sa nodra Tui na kai Jutia, se segai? A sa vosa ko koya, ka kaya vua, Ko sa kaya dina mai.

3A sa vuqa na ka era sa beitaki koya kina ko ira na bete levu.

4Sa qai tarogi koya tale ko Pailato, ka kaya, Ko sa sega ni kaya e dua na ka ne? raica na kena levu ni ka era sa beitaka vei iko.

⁵A sa sega na ka sa kaya ko Jisu; a sa kurabui kina ko Pailato.

⁶A sa dau nonai valavala e na solevu ko ya me sereka vei ira e dua na tamata vesu, ko koya era sa digitaka.

⁷A sa tiko e dua, na yacana ko Parapa, sa vesuki vata kei ira eso na tamata era sa ue, ka laba kina.

⁸A ra sa kaci tiko na lewe vuqa, ka vakamasuta me kitaka vei ira me vaka sa dau nonai valavala.

⁹A sa vosa vei ira ko Pailato, ka kaya, Dou sa vinakata meu sereka vei kemudou na nodra Tui na kai Jutia, se segai?

¹⁰ni sa kila ko koya era sa soli koya yani ko ira na bete levu ni ra sa vuvutaka.

¹¹A ra sa vakauqeti ira na lewe vuqa ko ira na bete levu, me sereki Parapa ga vei ira ko koya.

¹²Sa qai vosa ko Pailato, ka kaya tale vei ira, A cava dou sa qai vinakata meu kitaka vua dou sa vakatoka me nodra Tui na kai Jutia?

¹³A ra sa qoqolou tale, Vakota ki na kauveilatai.

¹⁴Sa qai kaya vei ira ko Pailato, A cava na ka ca sa cakava ko koya? A ra sa qai qoqolou vakalevu cake, Vakota ki na kauveilatai.

¹⁵Ia ni sa vinakata ko Pailato me vakalomavinakataki ira na lewe vuqa, sa sereki Parapa vei ira, a sa soli Jisu yani, ni sa vakankuitataka mada eliu, me vakoti ki na kauveilatai.

¹⁶A ra sa kauta tani ko ira na sotia ki na yasana ni vale ni turaga, ka vakasoqoni ira vata na mata sotia tauoko.

¹⁷A ra sa vakasului koya e nai sulu lokaloka, a ra sa talia e dua nai sala e na veiwa-vakavotona, ka vakaisalataki koya kina.

¹⁸A ra sa vakatekivu me kidavaka, Sa loloma, na nodra Tui na kai Jutia!

¹⁹A ra sa warolaka na uluna e na dua na gasau, a ra sa kasivita, ka tekiduru ka vakarokoroko vua.

²⁰Ia ni ra sa vakalalia oti, era sa luvata vua nai sulu lokaloka, ka vakasuluma e na nonai sulu dina, ka kauta yani me ra vakota ki na kauveilatai.

²¹A sa dua na kai Kirini, ko Saimoni, a tamadrau ko Alekisada kei Rufo, ko koya sa lako tu, ni sa lako tiko mai vanua, a ra sa vakasaurarataki koya me colata na nona kauveilatai.

²²A ra sa kauti koya ki na dua na yasana, ko Kolikoca, a kenai balebale, A vanua ni qavokavoka.

²³A ra sa solia vua na waini sa veiwaki vata kei na mura me gunuva; a sa sega ni gunuva ko koya.

²⁴Ia ni ra vakota ki na kauveilatai, era sa qai vota na nona veisulu, ni ra vakawiri madigi, me ra dui kila nodrai votavota.

²⁵Ia sa kenai katolu ni aua, ni ra sa vakota ki na kauveilatai.

²⁶A sa volai ecake na ka sa beitaki vua: A NODRA TUI NA KAI JUTIA.

²⁷A ra sa vakota vata kaya ki na kauveilatai e lewe rua na daubutako; e dua e na ligana i matau, ka dua e na ligana i mawi.

²⁸A sa vakayacori kina nai Vola Tabu, sa kaya, Sa wili vata kei ira na tamatai valavala ca ko koya.

²⁹Ia ko ira sa lako voli, era sa vosavakacacataki koya, ni ra sa kuretaka na uludra, ka kaya, Drasa, ko iko sa basuka na vale ni soro, ka tara e na bogi e tolu,

³⁰vakabulai iko mada, ka kevu sobu mai na kauveilatai.

³¹Sa vaka kina ko ira na bete levu, era sa vakalalia vakai ira, kei ira talega na vunivola, ka kaya, O koya sa dauvakabulai ira na tani; ia sa sega ni vakabulai koya rawa:

³²me kevu sobu edaidai mai na kauveilatai na Karisito na nodra Tui na Isireli, me keimami raica ka vakabauta. Koi rau talega eratou a vakoti vata kaya ki na kauveilatai, erau sa vakalialiai koya.

³³Ia ni sa yaco nai kaono ni aua, sa butobuto na vanua tauoko, ka yacova nai kaciwa ni aua.

³⁴Ia e nai kaciwa ni aua sa kaci ko Jisu e na domo levu, ka kaya, Ilai, Ilai, lama sapakican? a kenai balebale, Noqu Kalou, noqu Kalou, ko sa biuti au e na vuku ni cava?

³⁵Ia ka so vei ira sa tu voleka, ni ra sa rogoca, era sa kaya, Raica, sa kacivi Ilaija ko koya.

³⁶A sa cici e dua, ka tonisua e dua na vutovuto e na wai wiwi, ka vivia ki na dua na gasau, a sa vagunuvi koya, ka kaya, Laiva mada; me da raica se na lako mai ko Ilaija me kevutaki koya sobu mai, se segai.

³⁷Ia ko Jisu, ni sa kaci e na domo levu, sa qai ciba yani.

³⁸A sa sei rua nai lati ni vale ni soro mai na tikina ecake ka kauta ki ra.

³⁹Ia ni sa raica na turaga ni valu, ko koya sa tu voleka ka donui koya, ni sa kaci vakaoqo ko koya, ka qai ciba yani, sa kaya, E dina ga sa Luve ni Kalou na tamata oqo.

⁴⁰Eso talega na yalewa era sa vakaraica vakayawa; e dua vei ira ko Meri na yalewa ni Makitala, kei Meri na tinadrau ko Jemesa ka gone kei Joses, ko Salomi talega;

⁴¹eratou a daumuria, ka dauqarava, ni sa tiko mai Kalili ko koya; kei ira talega na yalewa e lewe vuqa era a lako vata kaya ki Jerusalemi.

⁴²Ia ni sa yakavi mai, ni sa siga vakarau, na siga sa tarava na Siga ni Vakacecegu,

⁴³sa lako mai ko Josefa, na kai Arimacea, a matanivanua, a sa dua vei ira na mataveilewai, a sa waraka na kena yaco na matanitu ni Kalou, a sa lako doudou vei Pailato, ka kerea na yago i Jisu.

⁴⁴A sa kidacala ko Pailato ni sa mate ko koya; a sa kaciva na turaga ni valu, ka taroga se sa mate vakadede ko koya, se segai?

⁴⁵Ia ni sa kila vua na turaga ni valu, sa solia na yagona vei Josefa:

⁴⁶a sa volia ko koya e dua nai sole lineni, a sa kevutaki koya sobu, ka solega kina, a sa vakotora e na dua nai bulubulu sa ta e na vatu; a sa vaqiqica e dua na vatu ki na katuba ni bulubulu.

⁴⁷A rau sa raica na yasana sa vakotori kina ko koya, koi rau ko Meri na yalewa ni Makitala kei Meri na tina i Joses.

Marika 16

Sa tukuna vei iratou na yalewa e dua na agilose ni sa tu cake tale ko Jisu, 18. Sa qai rairai vei iratou eso ko Jisu, 914. Sa qai kaya me ia na lako ki na veivanua kecega me tukuni koya, 1520.

¹Ia ni sa oti na siga ni vakacecegu, ko iratou ko Meri na yalewa ni Makitala, kei Meri na tina i Jemesa, kei Salomi, eratou sa volia na waiwai vakaisaluaki, me ratou laki lumuti koya.

²Ia e na mataka caca e nai matai ni siga ni wiki, eratou sa lako mai ki nai bulubulu ni sa qai cabe na siga.

³A ratou sa kaya vakai iratou, Ko cei ena vaqiqica tani na vatu e na vukuda mai na katuba ni bulubulu?

⁴Ia ni ratou sa raica, eratou sa kunea ni sa vaqiqici tani na vatu: ni sa vatu levu sara.

⁵Ia ni ratou sa curu ki nai bulubulu, eratou sa kunea e dua na cauravou sa tiko e na tikina i matau, sa vakaisulu e nai sulu balavu ka vulavula; a ratou sa rere.

⁶A sa kaya vei iratou ko koya, Dou kakua ni rere: dou sa vakasaqarai Jisu na kai Nasareci, ko koya ka lauvako ki na kauveilatai: sa tu cake tale ko koya: sa sega eke: raica na tikina era a vakotora kina!

⁷ia dou lako, tukuna vei ira na nona tisaipeli, vei Pita talega, ni sa liutaki kemudou ko koya ki Kalili; dou na raici koya kina, me vaka na nona vosa vei kemudou.

⁸A ratou sa lako kusarawa yani, ka dro mai nai bulubulu; ia eratou sa sautaninini ka kidroa; eratou sa sega talega ni kaya e dua na ka vua e dua; ni ratou sa rere.

⁹Ia ni sa tu cake tale ko koya e na mataka lailai e nai matai ni siga ni wiki, sa rairai eliu ko koya vei Meri na yalewa ni Makitala, ko koya ka vakaseva tani vua ko koya e lewe vitu na tevoro.

¹⁰Sa qai lako ko koya ka tukuna vei ira era dautiko vata kaya eliu, ni ra sa rarawa ka tagi.

¹¹Ia ko ira, ni ra sa rogoca sa bula ko koya ka sa rairai vei koya, era sa sega ni vakadinata.

¹²Sa qai rairai ko koya ia sa dua tani na yagona ki na lewe rua vei ira, ni rau sa lako tiko ki na dua na yasana ki vanua:

¹³a rau sa lako ka tukuna vei ira sa vo; a ra sa sega talega ni vakadinati rau.

¹⁴Sa oti, sa rairai ko koya vei ira na lewe tinikadua ni ra sa kana tiko, a sa vunauci ira e na vuku ni nodra sega ni vakabauta kei na nodra lomakaukauwa, ni ra sa sega ni vakadinati iratou eratou sa raici koya ni sa tu cake tale.

¹⁵A sa kaya vei ira, Dou lako yani ki vuravura taucoko, ka vunautaka nai tukutuku-vinaka kivei ira na tamata kecega.

¹⁶O koya sa vakabauta ka sa papitaitsotaki ena bula: ia ena cudruvi ga ko koya sa sega ni vakabauta.

¹⁷Ia na veivakatakilakila oqo era na cakava ko ira sa vakabauta: Era na vakaseva tani na tevoro eso e na yacaqu; era na vosataka na vosa ni veivanua tani;

¹⁸era na tomika na gata eso; ia kevaka era gunuva na ka e gaga sara, era na sega ni ca kina; era na tabaki ira talega sa tauvi-mate e na ligadra, a ra na bula kina.

¹⁹Ia ni sa vosa oti vei ira na Turaga ko Jisu, sa kau cake ki lomalagi, ka sa tiko sobu e na liga i matau ni Kalou.

²⁰Ia ko ira, era sa lako yani, ka vunau e na veiyasana kecega, a sa cakacaka vata kei ira na Turaga, a sa vakadinadinataka na vosa e na veivakatakilakila sa muri. Emeni.

Luke

Luke 1

Sa bolea ko Luke me vola nai tukutuku kei Jisu, 1—4. Sa tukuna na agilose ni rau na kune kune na tinai Joni na dauveipapitaiso, kei na goneyalewa sa tina i Jisu, 5—38. Sa lako ko Meri vei Ilisapeci, ka vakarokorokotaka na Turaga, 39—56. Sa sucu ko Joni, 57—66. Sa tukuni Jisu kei Joni talega ko Sakaraia, 67—69.

¹Ni ra sa lewe vuqa era sa bolea me ra vakarautaka nai tukutuku ni veika sa vakadinati deivaki sara vei keda,

²me vaka na ka era sa tukuna vei keda, ko ira era sa raica e na matadra ka sa qarava na vosa, mai nai vakatekivu;

³sa vinaka talega vei au, ni'u a vakatarotaroga matua sara na ka kecega mai nai vakatekivu, me'u veivakadutaitaka e nai vola vei kemuni, Ceofilo na turaga dina,

⁴mo kila kina na kena dina ni veika ko sa vakatavulici kina.

⁵E na gauna sa tui Jutia kina ko Eroti, sa dua na bete ko Sakaraia na yacana, e na matabete i Epaia: a sa watina e dua vei ira na luve i Eroni, ko Ilisapeci na yacana.

⁶A rau sa dodonu ruarua e na mata ni Kalou, erau sa muria kecega na vunau kei nai vakaro ni Turaga, ka sega ni cala.

⁷A sa sega na luvedrau, ni sa yava ko Ilisapeci, a rau sa qase ruarua mai.

⁸A sa yaco, ni sa ia tiko ko koya na cakacaka vakabete e na mata ni Kalou, e na vuku ni nona matabete,

⁹me vaka nai valavala ni cakacaka vakabete, sa nonai tavi me vakama na ka boi vinaka, ni sa curu ki na vale-ni-soro ni Turaga.

¹⁰Ia ko ira kecega na tamata era lewe vuqa, era sa tu etautuba ka masu ni sa kama tiko na ka boi vinaka.

¹¹A sa rairai vua e dua na agilose ni Turaga, sa tu e na yasana i matau ni cabocabo ni ka boi vinaka.

¹²Ia ni sa raica ko Sakaraia, sa kidroa, a sa kani koya na rere.

¹³Sa kaya vei koya na agilose, Kakua ni rere, Sakaraia; sa rogoci na nomu masu; ka na vakasucuma e dua na luvemu-tagane ko Ilisapeci na watimu, ia ko na vakayacani koya ko Joni.

¹⁴Ia ko na reki ka marau kina, ena lewe vuqa talega era na reki e na vuku ni nona sucu.

¹⁵Ni na levu ko koya e na mata ni Turaga, ka na sega ni gunu waini se na yaqona; ena vakasinaiti talega e na Yalo Tabu, mai na kete i tinana.

¹⁶Ia ka lewe vuqa vei ira na luve i Isireli ena saumaka mai ko koya ki na Turaga na nodra Kalou.

¹⁷Ia ena liutaki koya e na yalo i Ilaija kei na nona kaukauwa, me saumaka na lomadra na qase vei ira na gone, kei ira era talaidredre ki na nodra vuku era yalododonu; me vakarautaka na tamata me ra qai nona na Turaga.

¹⁸A sa kaya vua na agilose ko Sakaraia, A cava me'u kila kina na ka oqo? ni'u sa qase, a sa vuqa na yabaki ni watiqu.

¹⁹A sa vosa na agilose, ka kaya vua, Oi au ko Keperieli, au sa dautu e na mata ni Kalou; ia ka'u sa talai mai me'u vosa vei iko, ka tukuna vei iko nai tukutuku vinaka oqo:

²⁰ka raica, ko na galu ga, ko na sega ni vosa rawa, me yaco mada na siga ena vakayacori kina na veika oqo, ni ko sa sega ni vakadinata na noqu vosa, o koya ena vakayacori ga e na kena gauna.

²¹A ra sa waraki Sakaraia ko ira na tamata, a ra sa kidacula ni sa dede ko koya e na vale ni soro.

²²Ia ni sa curu mai ko koya, sa sega ni vosa rawa vei ira: a ra sa qai kila ni sa raica ko koya e dua na raivotu e na vale ni soro; ia sa vakatabataba vei ira ko koya, ka sa galu tikoga.

²³Ka ni sa oti na gauna ni nona cakacaka, sa lako tani yani ki nona vale.

²⁴A sa oti na veisiga ko ya, sa qai kunekune na watina ko Ilisapeci, a sa vunitaki koya ka vula lima, ka kaya,

²⁵Sa cakacaka vakaoqo vei au na Turaga e na siga sa nakita kina ko koya, me kauta tani na ka ka'u a rogo ca kina vei ira na tamata.

²⁶Ia, e nai kaono ni vula sa talai na agilose ko Keperieli mai vua na Kalou, ki na dua na koro mai Kalili, a yacana ko Nasareci,

²⁷vua e dua na goneyalewa sa musu vua e dua na tagane na yacana ko Josefa, e na mataqali i Tevita; ia na yaca ni goneyalewa ko Meri.

²⁸A sa lako mai vei koya na agilose, ka kaya, Sa loloma, ko iko sa daulomani! sa tiko vei iko na Turaga; ko sa kalougata vakalevu vei ira na yalewa tani.

²⁹Ia ko koya, sa kidroa e na nona vosa, a sa vakanananu e lomana se vakabeka evei nai valavala ni veikidavaki vakaoqo.

³⁰A sa kaya vei koya na agilose, Kakua ni rere, Meri: ni ko sa kune loloma vua na Kalou:

³¹ka raica, ko na kunekune, ko na vakasucuma talega e dua na gonetagane; ia mo vakayacani koya ko JISU.

³²Ena levu ko koya, ka na vakatokai na Luve i Koya sa cecere sara; ia na Turaga na Kalou ena solia vua nai tikotiko vakaturaga nei tamana ko Tevita:

³³ia ena lewa ko koya na mataqali i Jekope ka sega ni mudu; ena sega talega ni oti na nona matanitu.

³⁴Sa qai kaya vua na agilose ko Meri, Ena yaco vakabeka evei na ka oqo, ni'u sa sega ni veiyacovi kaya e dua na tagane?

³⁵A sa vosa na agilose, ka kaya vua, Ena lako sobu mai vei iko na Yalo Tabu, ena vakarurugi iko talega na kaukauwa i Koya sa cecere sara: ia ko koya ena sucu mai vei iko ena vakatokai kina me ka tabu na Luve ni Kalou.

³⁶Ka raica, na dauvemu ko Ilisapeci, sa kunekunetaka talega e dua na gone tagane, ni sa qase; ia oqo sa kenai kaono ni nona vula, ko koya ka vakatokai e yava.

³⁷Ni na sega ni dredre vua na Kalou e dua na ka.

³⁸Sa qai kaya ko Meri, Raica na vada ni Turaga; me yaco ga vei au me vaka na nomuni vosa. A sa lako tani na agilose maivei koya.

³⁹A sa ia ko Meri e na gauna ko ya, ka lako vakusarawa ki colo, ki na dua na koro ni Jutia;

⁴⁰a sa curu ki na vale i Sakaraia, a sa veikidavaki kei Ilisapeci.

⁴¹Ia ni sa rogoca ko Ilisapeci na vosa ni veikidavaki nei Meri, sa rika e ketena na gone, a sa vakasinaiti ko Ilisapeci ena Yalo Tabu:

⁴²a sa tabalaka cake na domona ko koya, ka kaya, Ko sa kalougata vakalevu vei ira na yalewa tani, a sa kalougata na vua ni ketemu.

⁴³A sa vakaevei na ka oqo vei au, ni sa lako maivei au na tinana na noqu Turaga?

⁴⁴Ka raica, ni sa rorogo e daligaqu na vosa ni nomu veikidavaki, sa rika e na reki na gone ena ketequ.

⁴⁵A sa kalougata ko koya sa vakadinata; ni na vakayacori na ka sa tukuni vua maivei koya na Turaga.

⁴⁶A sa kaya ko Meri, Sa vakamalua vua na Turaga na yaloqu,

⁴⁷A sa reki na yaloqu vua na Kalou na noqui Vakabula.

⁴⁸Ni sa lomana na nona vada ni sa dravudravua: Ka raica, mai na gauna oqo ena kaya nai tabatamata kecega ni'u sa kalougata.

⁴⁹Ni sa cakava na ka levu eso vei au ko koya sa qaqa; Ia sa dokai na yacana.

⁵⁰A sa tu na nona loloma vei ira sa rerevaki koya, ka yacova nai tabatamata e vuqa.

⁵¹Sa kaukauwa na cakacaka ni ligana; Sa dui vakasesei ira na viavialevu ko koya e na vuku ni nanuma ni yalodra.

⁵²Sa vakasivoi ira na kaukauwa mai na nodrai tikotiko, A sa vakaceceretaki ira era tamata lalai.

⁵³Sa vakamamautaki ira era sa viakana e na ka vinaka; A sa vakatalai ira wale era vutuniyau.

⁵⁴Sa vupei ira na nona tamata na Isireli, Ni sa vakananuma na loloma;

⁵⁵(Me vaka na nona vosa vei ira na noda qase,) Vei Eparaama, kei na nona kawa ka sega ni mudu.

⁵⁶A sa tiko vata kaya ko Meri ka vula tolu beka, a sa qai lesu ki nona vale.

⁵⁷A sa yaco na siga i Ilisapeci me vakasucu kina; a sa vakasucuma ko koya e dua na gonetagane.

⁵⁸A ra sa rogoca ko ira sa tiko voleka vua, kei ira na dauvena, ni sa lomani koya vakalevu na Turaga; a ra sa reki vata kaya.

⁵⁹Ia e nai kawalu ni siga era sa lako mai me ra ciliva na gone; a ra sa vakayacani koya ko Sakaraia, me rau veiyacani kei tamana.

⁶⁰Ia sa kaya na tinana, Me kakua; sa yacana ga ko Joni.

⁶¹A ra sa kaya vua, Sa sega na wekamu sa vakayacani e na yaca oqo.

⁶²A ra sa vakatabataba vei tamana, se cava e vinakata ko koya me yacana.

⁶³A sa vaka ko koya me dua na papa ni volavola, a sa vola. A yacana ko Joni. A ra sa kurabui kecega.

⁶⁴A sa sereki sara na gusuna kei na yamena, a sa vosa ko koya, ka vakarokorokotaka na Kalou.

⁶⁵A ra sa rere kecega era tiko vakavololiti ira; a sa tukuni yani na vosa kecega oqo ki na colo tauoko vaka-Jutia.

⁶⁶A ra sa tugana e lomadra ko ira kece era rogoca, a ra sa kaya, Ena vakabeka evei nai valavala ni gone oqo? A sa tiko vata kaya na liga ni Turaga.

⁶⁷A sa vakasinaiti e na Yalo Tabu ko Sakaraia na tamana, a sa parofisai mai, ka kaya,

⁶⁸Me vakarokorokotaki na Turaga na Kalou nei Isireli; Ni sa lako mai vei ira na nona tamata ka vakabulai ira,

⁶⁹A sa vakatubura vei keda e dua na veivakabulai sa vaka na kaukamea, E na mataqali i Tevita na nona tamata;

⁷⁰(Me vaka na ka sa tukuna ko koya e na gusudra na nona parofita tabu, mai nai vakatekivu kei vuravura:)

⁷¹Na veivakabulai mai na noda meca, mai na ligadra kece talega era sa cati keda:

⁷²Me vakayacora na yalololoma vei ira na noda qase, Me nanuma talega na nona veiyalayalati tabu;

⁷³Na bubului sa bubului kina ko koya vei Eparaama na tamada,

⁷⁴Me solia mai vei keda, me da vakabulai mai na ligadra na noda meca, Ka qaravi koya ka sega ni rere,

⁷⁵E na yalosavasava kei na caka dodonu e matana, e na veisiga kecega ni noda bula.

⁷⁶Ia ko iko na gone, ko na vakatokai na parofita i Koya sa cecere sara: Ni ko na liu vua na Turaga me caramaka na nona sala:

⁷⁷Me vakatakila vei ira na nona tamata na ka me ra bula kina, Ni sa bokoci na nodra i valavala ca,

⁷⁸E na vuku ni nona loloma levu na noda Kalou, Sa kida mai kina vei keda na rarama maicake,

⁷⁹Me vakararamataki ira era sa tiko e na butobuto kei na yaloyalo ni mate, Ka me tubera na yavada ki na sala ni veivinakati.

⁸⁰A sa tubu cake na gone, a sa yalomatua sara, a sa tiko e loma ni veikau me yaco mada na nona siga me vakarairaitaki kina vei ira na Isireli.

Luke 2

Sa vakarota ko Akusito me volai ko ira na tamata, 1—5. Sa sucu ko Jisu, 6,7. Sa tukuna e dua na agilose vei ira eso nai vakatawa ni sipi ni sa sucu nai vakabula, 8—20. Sa cilivi ko Jisu, 21—24. Sa tukuni koya ko Simioni kei Ana, 25—38. Sa tubu ko Jisu e na kaukauwa kei na vuku, 40—52.

¹Sa veitarogi kei ira na tamata vuku mai Jerusalemi ni sa gone ga, 41—50. Sa talairawarawa vei rau ko Meri kei Josefa, 51. Ena gauna ko ya, sa tukuni yani na lewa i Sisa Akusito, me volai na lewe ni vanua taucoko.

²Sa vakaoti mada nai vola oqo ni sa Kovana mai Siria ko Kirinio.

³A ra sa dui lako kecega na tamata me ra volai, ko ira yadua ki na nona koro.

⁴Sa lako cake talega ko Josefa e Kalili, mai na koro ko Nasareci, ki Jutia, ki na koro i Tevita, a yacana ko Pecileema: ni sa mataqali vata kei Tevita, ka sa tubu mai vua:

⁵me volai kei Meri, ko koya sa musu vua me watina, a sa bukete tiko.

⁶Ia ni rau sa tiko maikeia, sa yaco na nona siga me vakasucu kina.

⁷A sa vakasucuma na nona ulumatua na gonetagane, a sa viviraka vua nai sulu ni gone, ka vakadavora e na nodra tikina na manumanu; ni sa sega na tiki ni bure me nodratou.

⁸A sa so nai vakatawa ni sipi e na vanua ko ya, era sa tiko mai na vanua veico, a ra veivuke me vakatawa na sipi e na bogi.

⁹Ka raica, sa dua na agilose ni Turaga, sa rairai vei ira, a sa cila vakavolivoliti ira nai ukuuku ni Turaga, a ra sa rere vakalevu.

¹⁰A sa kaya vei ira na agilose, Dou kakua ni rere; raica, au sa kauta mai vei kemudou e dua nai tukutuku vinaka mo dou reki vakalevu kina, kei ira kecega na tamata.

¹¹Ni sa sucu vei kemudou e na siga oqo, e na koro i Tevita, nai Vakabula, ko koya na Karisito na Turaga.

¹²Ia oqo na kenai vakatakilakila vei kemudou: Dou na kunea na gone sa viviraki vua nai sulu ni gone, a sa davo e na nodra tikina na manumanu.

¹³A ra sa lewe vuqa na kai lomalagi, era sa tiko vakasauri vata kaya na agilose, a ra sa vakavinavinaka vua na Kalou, ka kaya,

¹⁴Sa nona na Kalou na vakarokoroko e na veiyasana ecake sara! A sa veivinakati rawa ko ira e vuravura: sa lomani ko ira na tamata.

¹⁵Ia ni sa lako tani vei ira ko ira na agilose ki lomalagi, era sa kaya vakai ira nai vakatawa ni sipi, Me datou mai lako ki Pecileema, me raica na ka oqo sa qai yaco, o koya sa vakatakila mai vei kedatou na Turaga.

¹⁶A ra sa lako vakatotolo yani, a ra sa kunei Meri, kei Josefa, kei na gone sa davo e na nodra tikina na manumanu.

¹⁷Ia ni ra sa raica, era sa tukuna yani na vosa sa tukuni vei ira e na vuku ni gone oqo.

¹⁸A ra sa kurabui kecega era sa rogoca na veika sa tukuna vei ira ko ira nai vakatawa ni sipi.

¹⁹A sa taura na vosa kecega oqo ko Meri, ka sa vakananuma kina e lomana.

²⁰Ia ko ira nai vakatawa ni sipi era sa lesu tale, a ra sa vakavinavinakataka ka doka na Kalou e na vuku ni ka kecega era sa rogoca ka raica, me vaka sa tukuni oti vei ira.

²¹Ni sa oti na bogi walu, me qai cilivi kina na gone, sa vakatokai na yacana ko Jisu, me vaka ka vakatoka na agilose ni sa bera ni kunekunetaki.

²²Ia ni sa oti na veisiga ni vakasavasavataki i tinana me vaka na vunau i Mosese, erau sa kauti koya ki Jerusalemi, me vakacobora ki na Turaga;

²³(me vaka sa volai e na vunau ni Turaga, A gonetagane kecega sa ulumatua ena vakatokai me tabu me nei Jiova;)

²⁴me rau vakacobora talega nai soro me vaka na ka sa kaya na vunau ni Turaga, Me rua na soqe, se rua na lufe ni ruve.

²⁵Ka raica, sa dua na tamata mai Jerusalemi, ko Simioni na yacana; a sa yalododonu ka daulotu na tamata oqo, a sa waraka na nodra vakacegui na Isireli; a sa tiko vei koya na Yalo Tabu.

²⁶A sa vakatakila oti vua na Yalo Tabu, ni na sega mada ni mate, ena kunea eliu na Karisito ni Turaga.

²⁷A sa vakavuna na Yalo Tabu na nona lako ki na vale ni soro; ia ni rau sa kauta mai na gone ko Jisu koi rau na nona qase, me caka vua me vaka nai valavala ni vunau,

²⁸sa qai keveta cake ko koya, ka vakavinavinakataka na Kalou, ka kaya,

²⁹Kemuni na Turaga, ko ni qai laiva na nomuni tamata me lako E na vakacegu, me vaka na nomuni vosa:

³⁰Ni sa qai raica na mataqu na vu ni bula maivei kemuni,

³¹Io, ko koya ko ni sa vakarautaka e na matadra na tamata kecega;

³²A rarama me vakararamataki ira na veimatanitu tani, Me nodrai ukuuku talega na nomuni tamata na Isireli.

³³A rau sa kurabui ko Josefa kei na tinana e na vuku ni veika sa tukuni e na vukuna.

³⁴A sa vosavakalougatataki rau ko Simioni, a sa kaya vei Meri na tinana, Raica, ko koya oqo sa viritoka me bale sobu kina, se tu cake kina e lewe vuqa vei ira na Isireli; ka mei vakatakilakila ena vosavakacacataki;

³⁵me vakarairaitaki kina na nanuma ni yalodra era lewe vuqa: ia ena laubasikataka na yalomu talega nai seleiwau.

³⁶A sa dua na parofita yalewa, ko Ana, a luve i Fanueli, e na mataqali i Aseri: (sa vuqa sara na nona yabaki, sa goneyalewa ni sa vakawati, a rau sa bula vata kei na watina ka yabaki vitu:

³⁷sa qai yada, ka walusagavulu ka va na kena yabaki,) a sa sega ni lako tani e vale ni soro, a sa daulotu ka lolo ka masu e na siga kei na bogi.

³⁸A sa lako mai ko koya e na tiki-ni-siga ko ya, a sa vakavinavinakataka talega na Turaga, a sa vosataki koya vei ira kecega era tiko mai Jerusalemi era waraka nai Vakabula.

³⁹Ia ni rau sa cakava oti na ka kecega me vaka na vunau ni Turaga, eratou sa lesu tale ki Kalili, ki na nodratou koro ko Nasareci.

⁴⁰A sa tubu cake na gone, a sa yalomatua mai, sa sinai e na vuku; a sa tu vei koya na loloma ni Kalou.

⁴¹A rau sa lako na nona qase e na veiyabaki ki Jerusalemi ki na kana vata ni lako-sivia.

⁴²Ia ni sa qai tinikarua na nona yabaki, eratou sa lako ki Jerusalemi, me vaka na kenai valavala ni kana vata;

⁴³ia ni ratou sa vakaotia na veisiga, ka rau sa lesu tale, sa tiko ga na gone ko Jisu mai Jerusalemi; a rau sa sega ni kila ko Josefa kei tinana.

⁴⁴A rau sa nanuma sa tiko ko koya kei ira sa lako tu, a rau sa lako ga e na dua na siga ka bogi; a rau sa qai vakasaqarai koya vei ira na kai nodra, kei ira era veikilai kei rau.

⁴⁵Ia ni rau sa sega ni kunea, erau sa lesu tale ki Jerusalemi, ka vakasaqarai koya tiko.

⁴⁶Sa oti e tolu na bogi, erau sa qai kunei koya e na vale ni soro, ni sa tiko e na kedra maliwa nai vakavuvuli, ka rogoci ira tiko, ka taro talega vei ira.

⁴⁷A ra sa kurabui ko ira kece era sa rogoca, e na nona vuku kei na nona vosa.

⁴⁸Ia ni rau sa raica, erau sa kurabui; a sa kaya vua ko tinana, Na luvequ, ko sai valavala vakaoqo vei keirau ena vuku ni cava? raica, keirau kei tamamu keirau sa vakasaqarai iko ka sa rarawa tiko.

⁴⁹A sa kaya vei rau ko koya, E na cava drau sa vakasaqarai au? drau sa sega beka ni kila ni sa kilikili kei au me'u tiko e na vale nei Tamaqu?

⁵⁰A rau sa sega ni kila nai balebale ni vosa sa kaya vei rau ko koya.

⁵¹A sa lako sobu vata kei rau ko koya, a sa yaco ki Nasareci, a sa talairawarawa vei rau: a sa maroroya ko tinana na vosa kecega oqo e lomana.

⁵²A sa tubu cake ko Jisu e na vuku kei na yagona talega, a sa vinakati koya vakalevu cake tikoga na Kalou kei ira talega na tamata.

Luke 3

Sa vunau ko Joni na dauveipapitaiso, 1—18. Sa biuti koya emuri ko Eroti ki na vale ni veivesu, 19,20. Sa papitaisotaki Jisu ko Joni, 21,22. Ai tubutubu i Jisu, 23—38.

¹Ia e nai katinikalima ni yabaki sa tui kina ko Tiperiu Sisa, ka sa kovana mai Jutia ko Ponitio Pailato, a sa turaga mai Kalili ko Eroti, a sa turaga mai Ituria kei na vanua ko Tirakoniti ko Filipi na tacina, a sa turaga mai Apilini ko Lisania;

²ni sa bete levu ko Anasa kei Kaifa, sa qai yaco na vosa ni Kalou vei Joni na luve i Sakaraia e loma ni vanua.

³A sa lako mai ko koya ki na veiyasana kecega sa voleka ki na Joritani, a sa vunautaka na nodra papitaiso era veivutuni me bokoci nai valavala ca;

⁴me vaka sa volai e nai vola ni vosa i Aisea na parofita, ni sa kaya, A domo ni dua sa kacikaci e loma ni vanua, Dou caramaka na sala i Jiova, Cakava me dodonu na nona salatu:

⁵Ena vakaceceretaki na buca kecega, ka na vakalolovirataki na ulu-ni-vanua kei na vanua-cecere kecega; Ka na vakadodonutaki na ka sa veve, Ka na vakalogalogavinakataki na sala sa sukusukura;

⁶Ena raica talega na vu ni bula mai vua na Kalou na tamata kecega.

⁷Sa qai kaya ko koya vei ira na lewe vuqa era sa lako mai me papitaisotaki ira ko koya, Oi kemudou na kawa ni gata, ko cei sa vakasalataki kemudou mo dou dro tani mai na cudru sa bera mai?

⁸o koya mo dou qai vuataka na vua e kilikili kei na veivutuni; ia dou kakua ni kaya e na lomamudou, A tama i keimami ko Eparaama; ni'u sa kaya vei kemudou, sa rawarawa vua na Kalou me vakatubura na veivatu oqo me ra luve i Eparaama.

⁹Ia na matau sa no edaidai e na vu ni kau, ka sa ta laivi kina na kau kecega sa sega ni vuataka na vua vinaka, a sa biu ki na bukawaqa.

¹⁰A ra sa tarogi koya ko ira na lewe vuqa, ka kaya, A cava me keimami cakava?

¹¹A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Ko koya sa rua na nonai curucuru, me solia vua sa sega na nona: me kitaka vaka talega kina ko koya sa tu vua na kakana.

¹²Sa qai lako talega mai ko ira eso na daukumuna nai vakacavacava me ra papitaisotaki, a ra sa taroga, Vakavuvuli, a cava me keimami cakava?

¹³A sa kaya vei ira ko koya, Dou kakua ni taura me levu cake e na ka sa lesi vei kemudou.

¹⁴O ira talega na sotia, era sa mai tarogi koya, ka kaya, A cava me keimami cakava? A sa kaya vei ira ko koya, Dou kakua ni vakacacana e dua, se beitaka vakailasu; dou lomavinaka talega e na kemudoui voli.

¹⁵Ia ni sa wawa ko ira na tamata, a sa vakananumi Joni e na lomadra ko ira kecega na tamata, se na Karisito ko koya, se segai;

¹⁶sa vosa ko Joni, ka kaya vei ira kecega, E dina ka'u sa papitaisotaki kemudou e na wai: a sa lako mai ko koya sa levu cake vei keirau, ia na wa ni nonai vava ka'u sa sega ni yaga me'u sereka: ena papitaisotaki kemudou ko koya e na Yalo Tabu kei na bukawaqa:

¹⁷ia sa taura e ligana na nonai sivi ni sila, ka na vakasavasavataka sara ko koya na sila ni nona rara, ka binia vata na sila ki na nona lololo: ka na vakama ko koya na qana e na bukawaqa e sega ni bokoci rawa.

¹⁸A sa vuqa tale na ka sa vunautaka ko koya vei ira na tamata e na nona vunau.

¹⁹Ia ko Eroti na turaga, ni sa vunauci koya ko koya e na vuku i Erotiasa na wati i Filipi na tacina, kei na vuku ni ka ca kecega sa kitaka ko Eroti,

²⁰sa qai vakaikuritaka me levu cake, ni sa sogolati Joni e na vale ni veivesu.

²¹Ia ni ra sa papitaisotaki tiko na tamata kece, sa papitaisotaki talega ko Jisu; ka ni sa masu tiko, sa wase rua ko lomalagi,

²²a sa lako sobu mai vua vakayago na Yalo Tabu, me vaka na ruve; a sa rogo e dua na domo mai lomalagi, sa vaka, O iko na noqu Gone ni toko; au sa dauvinakati iko vakalevu.

²³A sa tolusagavulu na yabaki i Jisu, ko koya sa kainaki sa luve i Josefa, ni sa vakatekivu me vakavuvuli voli ko koya na luve i Ili,

²⁴ko koya na luve i Macati, ko koya na luve i Livai, ko koya na luve i Meliki, ko koya na luve i Janai, ko koya na luve i Josefa,

²⁵ko koya na luve i Mataceia, ko koya na luve i Emosi, ko koya na luve i Neumi, ko koya na luve i Esili, ko koya na luve i Nake,

²⁶ko koya na luve i Maaci, ko koya na luve i Mataceia, ko koya na luve i Semei, ko koya na luve i Josefa, ko koya na luve i Juta,

²⁷ko koya na luve i Joana, ko koya na luve i Risa, ko koya na luve i Serupapeli, ko koya na luve i Salacieli, ko koya na luve i Niri,

²⁸ko koya na luve i Meliki, ko koya na luve i Ati, ko koya na luve i Kosami, ko koya na luve i Elimotami, ko koya na luve i Eri,

²⁹ko koya na luve i Jose, ko koya na luve i Eliesa, ko koya na luve i Jorima, ko koya na luve i Macati, ko koya na luve i Livai,

³⁰ko koya na luve i Simioni, ko koya na luve i Jutasa, ko koya na luve i Josefa, ko koya na luve i Jonani, ko koya na luve i Elaiakimi,

³¹ko koya na luve i Melea, ko koya na luve i Menani, ko koya na luve i Mataca, ko koya na luve i Necani, ko koya na luve i Tevita,

³²ko koya na luve i Jese, ko koya na luve i Opeti, ko koya na luve i Poasi, ko koya na luve i Salimoni, ko koya na luve i Nasoni,

³³ko koya na luve i Aminatapi, ko koya na luve i Erami, ko koya na luve i Esiromi, ko koya na luve i Feresi, ko koya na luve i Juta,

³⁴ko koya na luve i Jekope, ko koya na luve i Aisake, ko koya na luve i Eparaama, ko koya na luve i Tira, ko koya na luve i Neori,

³⁵ko koya na luve i Seruke, ko koya na luve i Rekau, ko koya na luve i Peleki, ko koya na luve i Eperi, ko koya na luve i Sela,

³⁶ko koya na luve i Keinana, ko koya na luve i Afakisati, ko koya na luve i Semi, ko koya na luve i Noa, ko koya na luve i Lemeki,

³⁷ko koya na luve i Mecusela, ko koya na luve i Inoki, ko koya na luve i Jereti, ko koya na luve i Malelili, ko koya na luve i Keinana,

³⁸ko koya na luve i Inosi, ko koya na luve i Seci, ko koya na luve i Atama, ko koya na luve ni Kalou.

Luke 4

Sa dauveretaki Jisu na tevoro, 1—13. Sa vakatekivu ko Jisu me vunau, 14—32. Sa vakabulai ira e lewe vuqa era sa tauvi-mate, 33—44.

¹Ia ni sa sinai ko Jisu e na Yalo Tabu, sa lesu tale mai na Joritani, a sa kauti koya na Yalo Tabu ki na loma ni veikau,

²a sa dauveretaki koya na tevoro ka bogi vasagavulu. A sa sega na ka e kania ko koya e na veisiga ko ya: ia ni sa oti sa qai viakana.

³A sa kaya na tevoro kivei koya, Kevaka ko sa Luve ni Kalou, mo kaya mada me vuki na vatu oqo mei buli madrai.

⁴A sa vosa vua ko Jisu, ka kaya, Sa volai, Ena sega ni bula na tamata e na madrai duaduaga, sa bula ga e na vosa kecega ni Kalou.

⁵A sa tuberi koya na tevoro ki na dua na ulu-ni-vanua cecere, a sa vakaraitaka vei koya vakasauri sara na veimatanitu kecega e vuravura.

⁶Sa qai kaya na tevoro kivei koya, A lewa ni ka kecega oqori ka'u na solia vei iko, kei na kedrai ukuuku talega, ni sa soli vei au, ia ka'u sa solia vei koya yadua ka'u sa via solia kina:

⁷ia kevaka ko na vakarokoroko vei au, ena nomu kecega.

⁸A sa vosa vua ko Jisu, ka kaya, Mo lako ki dakuqu, Setani: ni sa volai, Mo vakarokoroko vei Jiova na nomu Kalou, ia mo qaravi koya duaduaga.

⁹A sa kauti koya ki Jerusalemi, ka vakatikora e na taba ni vale ni soro, a sa kaya vua, Kevaka ko sa Luve ni Kalou, mo rika sobu eke;

¹⁰ni sa volai, Ena vakaroti ira na nona agilose ko koya e na vukumu, me ra maroroi iko:

¹¹ia Era na keveti iko e na ligadra, De dua na siga sa tavutu kina na yavamu e na vatu.

¹²A sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, Sa kainaki, Mo kakua ni vakatovolea vakaca na nomu Kalou ko Jiova.

¹³Ia ni sa vakaotia kecega na dauvere na tevoro, sa lako tani vua ka yacova e dua na gauna.

¹⁴A sa lesu tale ko Jisu e na kaukauwa ni Yalo Tabu ki Kalili; a sa kuruvaki na kenai rogorogo ki na vanua tauoko sa vakavolivolita.

¹⁵A sa vakatavuvuli tiko e na nodra veivale ni lotu, a ra sa dokai koya ko ira kecega.

¹⁶A sa yaco ki Nasareci, a koro ka susugi kina: ia me vaka na nonai valavala, sa curu ki na vale ni lotu e na siga ni vakacecegu, a sa tu cake me wili vola.

¹⁷A sa soli vua nai vola nei Aisea na parofita. Ia ni sa tevuka nai vola, sa kunea na tikina sa volai kina,

¹⁸Sa tu vei au na Yalo i Jiova, Ni sa lumuti au ko koya me'u vunautaka nai tukutuku-vinaka vei ira era sa dravudravua; Me'u vunautaka na sereki vei ira na bobula, Kei na rai tale vei ira era sa mataboko, Me'u vakalalagataki ira era sa mavoa,

¹⁹Me'u vunautaka na yabaki vinaka i Jiova.

²⁰A sa viviga nai vola, a sa solia tale vua nai talatala, a sa tiko sobu; a sa vakaraici koya matua na matadra kecega era tiko e na vale ni lotu.

²¹Sa qai kaya vei ira ko koya, E na siga oqo sa vakayacori e na daligamudou nai Vola Tabu oqo.

²²A ra sa vakadinadina vua ko ira kecega, a ra sa kurabui e na vuku ni vosa vinaka sa lako mai na gusuna. A ra sa kaya, Sa sega li ni luve i Josefa ko koya oqo?

²³A sa kaya vei ira ko koya, E dina ga dou na vosataka vei au nai bole oqo, Vuniwai, mo vakabulai iko mada: a ka kecega keimami sa rogoca sa caka mai Kapenaumi, kitaka talega e na nomu vanua oqo.

²⁴Sa kaya talega ko koya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa sega e dua na parofita sa vinakati e na nona vanua.

²⁵Ia ka'u sa vosa dina vei kemudou, Era lewe vuqa na yada e Isireli e na gauna i Ilaija, ni sa sogo tu ko lomalagi ka yabaki tolu ka mani vula ono, ni sa dausiga vakalevu na vanua taucoko:

²⁶a sa sega ni talai ko Ilaija vua e dua vei ira, vua ga e dua na yada mai Sarepita, e na yasayasa vaka Saitoni.

²⁷A sa lewe vuqa talega na vukavuka e Isireli e na gauna i Ilaisa na parofita; a sa sega e dua vei ira sa vakasavasavataki, ko Neamani ga na kai Siria.

²⁸Ia ko ira kecega e na vale ni lotu, ni ra sa rogoca na ka oqo, era sa cudru vakalevu sara,

²⁹a ra sa tu cake, ka biligi koya ki nai bili ni koro, a ra sa kauta ki na bati ni ulu-ni-vanua sa tara tu kina na nodra koro, me ra biliga mai na bari-ni-savu.

³⁰A sa lako ko koya e na kedra maliwa, ka lako tani yani.

³¹A sa lako sobu ki Kapenaumi, a koro mai Kalili, a sa vakatavuvuli e na veisiga ni vakacecegu.

³²A ra sa kurabui sara e na nonai vakavuvuli, ni sa vosa ko koya e na kaukauwa vakai koya.

³³A sa tiko e na vale ni lotu e dua na tamata, ka curumi koya na yalo ni dua na tevoro velavela, a sa qoqolou e na domo levu,

³⁴ka kaya, Ulei! a cava vei keda, i Jisu na kai Nasareci? ko sa lako beka mai me rawai keitou? au sa kilai iko, na nona Le Dua Yalosavasava na Kalou.

³⁵A sa vunauci koya ko Jisu, ka kaya, Mo galu ga, ka lako tani mai vua. Ia ni sa bitabitalaki koya mada na tevoro e na kedra maliwa, sa qai lako tani mai vua, a sa sega ni vakamavoataka.

³⁶A ra sa kurabui kecega, a ra sa veivosaki vakai ira, ka kaya, A cava beka na vosa oqo! ni sa vosa vakaturaga ka vakamana ko koya vei ira na yalo velavela, a ra sa lako tani sara.

³⁷A sa kuruvaki yani na kenai rogorogo ki na veiyasana kecega ni vanua sa vakavolivolita.

³⁸A sa lako tani mai na vale ni lotu ko koya, ka curu ki na vale i Saimoni. A sa tauvi koya na tina ni wati i Saimoni e dua na katakata levu; a ra sa masuti koya e na vukuna.

³⁹A sa tu e tikina ko koya, ka vunaucna katakata: a sa takali vua; a sa tu cake sara ko koya, ka qaravi iratou.

⁴⁰Ia ni sa dromu tiko na siga, ko ira kecega sa tauvi mate na nodra e na mate eso, era sa kauti ira kivei koya: a sa tabaki ira yadua ko koya e na ligana, ka vakabulai ira.

⁴¹Ia era sa lewe vuqa sa lako tani maivei ira eso na tevoro, ni ra sa qoqolou tiko, ka kaya, O iko na Karisito na Luve ni Kalou. A sa vunauci ira ko koya, ka sega ni laiva me ra vosa, ni ra sa kila sa Karisito ko koya.

⁴²Ia ni sa siga sa lako tani ko koya, ka lako ki na dua na yasana lala: a ra sa vakasaqarai koya ko ira na tamata, a ra sa lako mai vua, ka tarovi koya me kakua ni lako tani vei ira.

⁴³A sa kaya vei ira ko koya, Sa dodonu me'u lako me'u tukuna nai tukutukuvinaka ni matanitu ni Kalou e na veikoro tani talega: ni sa ka oqo ka'u sa talai mai kina.

⁴⁴A sa dauvunau ko koya e na veivale ni lotu mai Kalili.

Luke 5

Eso na cakacaka-mana sa cakava ko Jisu, 1—26. Sa kacivi Maciu na daukumuna nai vakacavacava me nonai talatala, 27—32. Sa vakavulici ira na tamata, 33—39.

¹Ia ni sa drigit koya ko ira na tamata me ra rogoca na vosa ni Kalou, sa tu ko koya e na bati ni drano mai Kenisareti,

²a sa raica e rua na waqa sa noka e na drano; ia eratou sa lako tani kina na gonedau, a sa vuya na lawa.

³A sa vodoka e dua na waqa, a nei Saimoni, a sa kerea me toro yani vakalailai ki wai. A sa tiko sobu ko koya e na waqa, ka vakavulici ira na lewe vuqa.

⁴Ia ni sa tinia na nona vosa ko koya, sa kaya vei Saimoni, Sudra yani ki wai titobu, ka dou viritaka sobu na nomudou lawa me rawa mai eso.

⁵A sa vosa ko Saimoni, ka kaya vua, Na Turaga, keitou sa ia tiko e na bogi ka sigavaka, ka keitou sa sega ni rawata e dua na ka; ia e na vuku ni nomuni vosa, ka'u na viritaka sobu na lawa.

⁶Ia ni ratou sa kitaka vakakina, sa ka levu sara na ika eratou sa kovuta: a sa bote kina na nodratou lawa.

⁷A ratou sa yalovi iratou na nodratoui tokani eratou sa tiko e na waqa kadua, me ratou mai vukei iratou. A ratou sa lako mai, a ratou sa vakasinaita ruarua na waqa, a rau sa voleka ni luvu.

⁸Ia ni sa raica ko Saimoni Pita, sa cuva sobu ki na duru i Jisu, ka kaya, Mo ni lako tani vei au, na Turaga; ni'u sa tamata ca.

⁹Ni sa kurabui ko koya, kei ira kecega era sa tiko vata kaya, e na vuku ni qele ni ika era sa rawata:

¹⁰a sa vaka talega kina ko Jemesa kei Joni, koi rau na luve i Sepete, eratou sa veitokani kei Saimoni. A sa kaya vei Saimoni ko Jisu, Kakua ni rere; e na veisiga maimuri ko na rawai ira na tamata.

¹¹Ia ni ratou sa kauta ruarua na waqa ki vanua, eratou sa biuta na ka kecega, ka muri koya.

¹²Ia ni sa tiko e na dua na koro ko koya, raica, sa dua na tamata sa roboti koya na vukavuka: ia ni sa raici Jisu, sa cuva vakatoboicu, ka masuta, ka

kaya, Kemuni na Turaga, kevaka ko ni sa vinakata, ko ni sa vakasavasavataki au rawa.

¹³A sa dodoka na ligana ko koya, ka tarai koya, ka kaya, Au sa vinakata: mo savasava mai. A sa takali sara vua na vukavuka.

¹⁴A sa vakarota vua ko koya me kakua ni tukuna vua e dua: ia mo laki vakaraitaki iko vua na bete, ka vakacabora na nomui vakasavasavataki, me vaka na vosa i Mosese, mei vakadinadina vei ira.

¹⁵Ia na kenai rogorogo sa kuruvaki vakalevu sara kina; a ra sa lewe vuqa sara era sa soqoni vata mai me ra vakarogoca, me ra sa vakabulai talega mai na nodra malumalumu.

¹⁶A sa lako tani yani ko koya ki veikau, ka masu.

¹⁷Ia sa dua na siga, sa vakatavuvuli tiko ko koya, ka sa tiko voleka kina eso na Farisi kei na vu-ni-vunau, era sa lako mai na koro lalai kecega mai Kalili, kei Jutia, mai Jerusalemi talega: a sa tu vua na kaukauwa ni Turaga me vakabulai ira.

¹⁸Ka raica, eso na tamata eratou sa kauta mai e nai mocemoce e dua na tamata sa tauvi-paralasi; a ratou sa vakatovolea me ratou kauta ki loma, me ratou vakadavora e na mata i koya.

¹⁹Ia ni ratou sa sega ni kauti koya rawa ki loma e na vukudra na lewe vuqa, eratou sa cabe cake ki dela ni vale, ka tukuca sobu e na macawa ni tibitibi e nai mocemoce ki na kedra maliwa e na matai Jisu.

²⁰Ia ni sa raica na nodratou vakabauta ko koya, sa kaya vua, Ko iko, sa bokoci na nomui valavala ca.

²¹A ra sa vakatekivu ko ira na vunivola kei ira na Farisi me ra veinanuyaka, ka kaya, Ko cei oqo sa vosa vakacacataka na Kalou? ko cei tale sa bokoca rawa nai valavala ca, na Kalou duaduaga?

²²Ia ni sa kila ko Jisu na nodra veinanuyaka, sa vosa, ka kaya vei ira, A cava dou sa veinanuyaka e na lomamudou?

²³a cava vei rau e rawarawa cake, me kaya, Sa bokoci na nomu i valavala ca; se me kaya, Mo tu cake, ka lako voli?

²⁴ia mo dou kila kina ni sa rawata na Luve ni tamata e vuravura me bokoca nai valavala ca, (sa qai kaya ko koya vua sa tauvi-paralasi,) Au sa kaya vei iko, Mo tu cake, ka kauta na nomui mocemoce, ka lako ki na nomu vale.

²⁵A sa tu cake sara ko koya e matadra, a sa kauta na ka sa davo kina, ka lako ki na nona vale, ka vakarokorokotaka na Kalou.

²⁶A ra sa kurabui kecega, a ra sa vakarokorokotaka na Kalou; a sa kani ira na rere, ka kaya, Eda sa kunea edaidai na veika e veivakurabuitaki sara.

²⁷Sa oti na veika oqo, sa lako yani ko koya, a sa raica e dua sa kumuna nai vakacavacava, ko Livai na yacana, sa tiko e na vale ni vakacavacava: a sa kaya vua, Muri au.

²⁸A sa biuta na ka kecega ko koya, ka cavu tu, ka muri koya.

²⁹A sa cakava vua e dua na magiti levu ko Livai e nona vale: a ra sa lewe vuqa na kumuna nai vakacavacava kei ira tale eso era sa tiko vata kei ira me ra kana.

³⁰Ia ko ira na nodra vunivola kei ira na Farisi era sa vosa vakatani vei ira na nona tisaipeli, ka kaya, A cava dou sa kana vata ka gunu vata kina kei ira sa kumuna nai vakacavacava kei ira na tamatai valavala ca?

³¹A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Sa sega ni yaga na vuniwai vei ira sa bula vinaka; vei ira ga era sa tauvi-mate:

³²au sa sega ni lako mai me'u kacivi ira na yalododonu, me ra veivutuni, ko ira ga nai valavala ca.

³³A ra sa kaya vua, A cava sa lolo vakavuqa tiko kina ka daumasu ko ira na tisaipeli i Joni, kei na nodra tisaipeli talega na Farisi: ia na nomuni era sa kana ka gunu?

³⁴A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa lewai ira rawa li na weka ni tagane sa qai vakawati me lolo, ni sa tiko vata kei ira na tagane sa qai vakawati?

³⁵Ia ena yaco mai na siga, ena kau tani kina vei ira na tagane sa qai vakawati; era na qai lolo e na gauna ko ya.

³⁶A sa vosataka talega vei ira e dua na vosa vakatautauvata: Sa sega na tamata sa cula vata na tiki ni sulu vou ki nai sulu madra; de sa dresuka na tikina vou, a sa sega ni veikabi vata na tikina vou sa cula kaya nai sulu madra.

³⁷A sa sega na tamata sa vakataloca na waini vou ki na tavaya kuli-ni-manumanu madra; de sa vakacabotetaka na tavaya na waini vou a sa dave yani, ka sa ca talega na tavaya.

³⁸Ia ka vinaka me vakataloci na waini vou ki na tavaya vou, a sa maroroi ruarua kina.

³⁹Sa sega talega na tamata, ni sa gunuva oti na waini makawa, me qai vinakata na waini vou; ni sa kaya, E vinaka vei rau na ka makawa.

Luke 6

Sa vunauci ira na Farisi ko Jisu ni ra sa sega ni kila nai balebale ni siga ni vakacecegu, 1—11. Sa lesi ira na le tinikarua, ka vakavulici ira, 13—49.

¹Ia e na dua na siga ni vakacecegu, sa lako ko koya e loma ni veiwere ni sila; a ra sa doloka na veisola ni sila na nona tisaipeli, a ra sa qilia e na ligadra ka kania.

²Ia ka so vei ira na Farisi sa kaya vei ira, A cava dou sa kitaka kina na ka e sega ni tara me caka e na Siga ni Vakacecegu?

³A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Dou sa sega beka ni wilika na ka oqo, a ka sa kitaka ko Tevita, ni sa viakana, ko koya kei ira sa tiko vaka kaya:

⁴Ni sa curu ko koya ki na vale ni Kalou, ka taura ka kania na madrai dauraici, ka solia talega vei ira era sa tiko vata kaya; ko ya sa sega ni tara me ra kania na tani sa tara duaduaga vei ira na bete?

⁵A sa kaya vei ira ko koya, Sa Turaga talega ni Siga ni Vakacecegu na Luve ni tamata.

⁶Ia e na dua tani tale na Siga ni Vakacecegu, sa curu ko koya ki na vale ni lotu, ka vakatavuvuli: a sa tiko kina e dua na tamata sa malai na ligana i matau.

⁷A ra sa vakaraici koya ko ira na vunivola kei ira na Farisi, se na ia na veivakabulai e na Siga ni Vakacecegu, se segai; me ra kunea na ka me beitaki koya kina.

⁸Ia ka sa kila na nodra nanuma ko koya, ka kaya vua na tamata sa malai na ligana, Tu cake, ka wavu tu e na kedra maliwa. A sa tu cake ko koya, ka wavu tu.

⁹Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Au na tarogi kemudou e na dua na ka: Sa tara beka me caka na ka vinaka e na siga ni vakacecegu, se na ka ca? me ia na veivakabulai, se na veivakamatei?

¹⁰Ia ni sa rai vakavolivolta vei ira kecega ko koya, sa kaya vua na tamata, Dodoka mai na ligamu. A sa kitaka vakakina: a sa vakabulai na ligana, a sa vaka na ligana kadua.

¹¹A ra sa cudru vakalevu sara; a ra sa veivosaki vakai ira, se cava me ra kitaka vei Jisu.

¹²Ia e na gauna ko ya, sa lako ko koya ki na ulu-ni-vanua me masu, a sa masu tiko vua na Kalou e na bogi ka siga vaka.

¹³Ia ni sa siga mai, sa kacivi ira na nona tisaipeli: ka sa digitaki ira e lewe tinikarua maivei ira, a sa vakatokai ira mei apositolo:

¹⁴O Saimoni, ko koya sa vakayacana talega ko koya mei Pita, kei Adriu na tacina, ko Jemesa kei Joni, ko Filipi kei Pacolomiu,

¹⁵ko Maciu kei Tomasi, ko Jemesa na luve i Alifio, kei Saimoni sa vakatokai Na gumatua,

¹⁶ko Jutasa na taci i Jemesa, kei Jutasa Isikarioti, ko koya sa solia yani.

¹⁷A sa lako sobu vata kei ira ko koya, ka tu e na buca, ka ra sa lewe vuqa sara na nona tisaipeli, kei na tamata era lewe vuqa sara mai Jutia taucoko kei

Jerusalemi, kei na baravi kei Taia kei Saitoni, era sa lako mai me ra rogoci koya, ka me ra vakabulai talega mai na nodra mate;

¹⁸kei ira talega sa vakacacani ira na yalo velavela eso; a ra sa vakabulai.

¹⁹A ra sa vakatovolea kecega na lewe vuqa me ra tarai koya: ni sa taka maivei koya na kaukauwa mana, ka vakabulai ira kecega.

²⁰A sa ta cake vei ira na nona tisaipeli, ka kaya, Dou sa kalougata na dravudravua; ni sa nomudou na matanitu ni Kalou.

²¹Dou sa kalougata, koi kemudou sa viakana edaidai: ni dou na vakamamautaki. Dou sa kalougata, koi kemudou sa tagi edaidai: ni dou na dredre.

²²Dou sa kalougata ni sa cati kemudou ko ira na tamata, ni ra sa vakatatabui kemudou, ka vakasewasewani kemudou, ka vakarogorogocataka na yacamudou, e na vukuna na Luve ni tamata.

²³Dou reki e na siga ko ya, ka rika e na marau: raica, sa levu na kenai sau vei kemudou mai lomalagi: era kitaka vakakina ko ira na nodra qase vei ira na parofita.

²⁴Ia dou na ca, koi kemudou sa vutuniyau! ni dou sa qai rawata na nomudou vakacegu.

²⁵Dou na ca, koi kemudou sa mamau! ni dou na viakana. Dou na ca, koi kemudou sa dredre edaidai! ni dou na rarawa ka tagi.

²⁶Dou na ca, ni sa vosavakavinakataki kemudou na tamata kecega! ni ra sa kitaka vakakina ko ira na nodra qase vei ira na parofita vakailasu.

²⁷Ia ka'u sa kaya vei kemudou sa rogoca, Lomani ira na nomudou meca, caka vinaka vei ira sa cati kemudou,

²⁸vosa vinaka vei ira sa rukaki kemudou, ka masulaki ira sa vakalialiai kemudou.

²⁹Kevaka e dua sa sabica na balumu e dua, golea talega vua nai kadua: ka mo kakua ni bureitaka na nomui curucuru vei koya sa kauta tani na nomu kote.

³⁰Ia mo solia vei ira kecega sa mai kerekere vei iko; ka mo kakua ni taroga tale na nomui yau vei koya sa kauta tani.

³¹Ia me vaka dou sa vinakata me ra kitaka vei kemudou na tamata, dou kitaka vaka talega kina vei ira.

³²Ia kevaka dou lomani ira sa lomani kemudou, ko cei me vakavinavinaka vei kemudou? ia ko ira na tamatai valavala ca era sa lomani ira sa mai loloma vei ira.

³³Ia kevaka dou sa caka vinaka vei ira ga sa caka vinaka vei kemudou, ko cei me vakavinavinaka vei kemudou? ni sa cakacaka vakakina ko ira na tamatai valavala ca.

³⁴Ia kevaka dou sa solia me tauri mada vei ira ga dou sa vakanuinui me rawata tale maikina, ko cei me vakavinavinaka vei kemudou? ni sa solia ko ira talega na tamata ca vei ira na tamata ca, me ra rawata tale na ka e tautauvata.

³⁵Ia mo dou lomani ira na nomudou meca, ka caka vinaka, ka solia me tauri mada ni dou sa sega ni nuitaka mo dou rawata tale e dua na ka; ena levu kina na kenai sau vei kemudou, ia dou na qai luve i Koya sa cecere sara: ni sa loma soli ko koya vei ira era sa sega ni vakavinavinaka ka sa tamata ca.

³⁶O koya mo dou qai yalololoma, me vaka sa yalololoma na Tamamudou.

³⁷Ia dou kakua ni daulelewa, dou na qai sega ni lewai: dou kakua ni dauveibeitaki, dou na qai sega ni beitaki: dou kakua ni daucudruva na tamata, dou na qai sega ni cudruvi:

³⁸mo dou dausoli, ka na soli vei kemudou; nai vakarau vinaka, ka tabaki sobu, ka kuretaki vata, ka vuabale, era na solia na tamata ki na lomaseremudou. Ia nai vakarau dou sa vakarautaka, ena vakarautaki tale vei kemudou.

³⁹A sa tarogi ira ko koya e na dua na vosa vakatauvata: E rawata beka na mataboko me tubera na mataboko? erau na sega beka ni lutu ruarua ki na keli?

⁴⁰Sa sega na tisaipeli me uasivi vua na nonai vakavuvuli: ia ko koya yadua ni sa yaco me vinaka sara, erau na qai tautauvata kei na nonai vakavuvuli.

⁴¹Ia ka vakaevei ni ko sa raica na malamala e na mata ni wekamu, ka ko sa sega ni nanuma na kau sa tu e matamu?

⁴²Se ko na kaya vakacava vua na wekamu, Na wekaqu, laiva me'u leuta tani mada na malamala sa tu e matamu, ia ko sa sega ni kunea na kau sa tu e matamu? A dauveivakaisini, mo cavuta mada eliu na kau mai na matamu, ia ko na qai raica vinaka mo leuta na malamala sa tu e na mata ni wekamu.

⁴³Ni sa sega na kau vinaka me vuataka na vua ca; se na kau ca me vuataka na vua vinaka.

⁴⁴Ni sa kilai na kau kecega e na vuana. Sa sega ni veti na lolo mai na wa-vakavotona, se veti na vua-ni-vaini mai na wa-gadrogadro.

⁴⁵A tamata vinaka sa kauta mai na ka vinaka mai na lololo vinaka ni lomana: kei na tamata ca sa kauta mai na ka ca mai na lololo ca ni lomana: ni sa vosataka na gusuda na ka sa oso vakalevu kina na lomada.

⁴⁶Ia ka vakaevei ni dou sa vakatokai au me Turaga, Turaga, ka sega ni cakava na ka ka'u sa kaya?

⁴⁷O koya yadua sa lako mai vei au, ka rogoca na noqu vosa, ka cakava, au na vakatakila vei kemudou na tamata erau sa tautauvata kaya:

⁴⁸Erau sa tautauvata kei na tamata sa tara e dua na vale, a sa kelivaka titobu, ka tauyavutaka e na dela ni vatu: ia ni sa yaco na waluvu, sa coka vakaukauwa na vale ko ya na dobui, a sa sega ni yavalata rawa: ni sa tauyavutaki e na dela ni vatu.

⁴⁹Ia ko koya sa rogoca ka sega ni cakava, erau sa tautauvata kei na tamata sa tara e dua na vale e na dela ni soso, ka sega na kena yavu; a sa coka vakaukauwa na dobui, a sa bale sara kina; ia na ka levu na kena rusa na vale ko ya.

Luke 7

Sa kitaka eso na cakacaka-mana ko Jisu, 1—17. Sa tukuni koya vei rau na tisaipeli i Joni, 18—23. Sa qai tukuni Joni vei ira na tamata ko Jisu, 24—30. Sa vunauci ira era sa sega ni vakabauti koya, 31—35. Sa dua na yalewa sa vakaraitaka vei Jisu na nona loloma, ka sa vinakati koya, 36—50.

¹Ia ni sa vakaotia na nona vosa kecega ni ra sa rogoca tiko na lewe vuqa, sa qai curu ko koya ki Kapenaumi.

²Ia sa dua na turaga ni valu, sa tauvi-mate e dua na nona tamata, sa daulomana ko koya, a sa voleka ni ciba.

³Ia ni sa rogoca nai tukutuku kei Jisu, sa tala vua eso na qase ni Jutia, me vakamasuti koya me lako mai ka vakabula na nona tamata.

⁴Ia ni ra sa tаду vei Jisu, era vakamasuti koya vakalevu, ka kaya, Sa yaga ko koya mo ni kitaka kina na ka oqo;

⁵ni sa lomana na noda matanitu, a sa tara ko koya na neimami vale ni lotu.

⁶Sa qai lako vata kei ira ko Jisu. Ia ni sa voleka ki vale ko koya, sa tala eso na wekana na turaga ni valu, me ra kaya vua, Kemuni na Turaga, kakua ni vakaceguocataki kemuni: ni'u sa sega ni yaga mo ni curu ki na noqu vale:

⁷ka'u sa sega talega ni nanumi au me'u yaga me'u lako vei kemuni: ia mo ni cavuta na vosa, ena bula kina na noqu tamata:

⁸ni'u sa turaga lailai koi au, ka'u sa lewa na sotia eso; ka'u sa kaya vua oqo, Mo lako yani, a sa lako yani: vei koya e dua tani, Mo lako mai, a sa lako mai: ka vei koya na noqu tamata, Mo kitaka oqo, a sa kitaka.

⁹Ia ni sa rogoca na veika oqo ko Jisu, sa kurabuitaki koya, a sa vuki vei ira na lewe vuqa sa muri koya, ka kaya, Au sa kaya vei kemudou, Au sa sega ni kunea vei ira na Isireli e dua na vakabauta levu vakaoqo.

¹⁰Ia ni sa lesu tale ki vale ko ira era sa talai, era sa kunea na tamata ka tauvi-mate ni sa qai bula vinaka.

¹¹E na sabogibogi, sa lako ko koya ki na dua na koro na yacana ko Neini; a ra sa lewe vuqa na nona tisaipeli era sa lako vata kaya, kei ira talega na lewe vuqa sara.

¹²Ia ni sa toro voleka ki na matamata-ni-koro, raica, sa dua na mate sa colati ki nai bili, a luve i tinana e dua bauga, a sa yada ko koya: a ra sa lewe vuqa sara na lewe ni koro era lako vata kaya.

¹³Ia ni sa raici koya na Turaga, sa lomana, ka kaya vua, Kakua ni tagi.

¹⁴A sa lako ko koya, ka tara na tavata: a ra sa tu vakadua ko ira sa colata. A sa kaya ko koya, Ko iko na cauravou, au sa kaya vei iko, Tu cake.

¹⁵A sa duri cake na mate, ka vakatekivu me vosa. A sa solia ko koya vei tinana.

¹⁶A ra sa rere ko ira kecega: ka ra vakarokorokotaka na Kalou, ka kaya, Sa qai tubu cake vei keda e dua na parofita levu; a sa lako mai na Kalou kivei ira na nona tamata.

¹⁷Ia na kenai rogorogo oqo sa kuruseti Jutia taucoko kei na yasana kecega sa vakavolivolita.

¹⁸A sa vakatakila vei Joni na ka kecega oqo ko ira na nona tisaipeli.

¹⁹A sa kacivi rau e lewe rua na nona tisaipeli ko Joni, ka talai rau vei Jisu, me kaya, Oi kemuni beka ko koya e lako mai, se da waraka e dua tani?

²⁰Ia ni rau sa yaco vua, erau sa kaya, Sa talai keirau mai vei kemuni ko Joni na dauveipapitaiso, me kaya, Oi kemuni beka ko Koya e lako mai, se da waraka e dua tani?

²¹Ia e na tiki-ni-siga ko ya era sa lewe vuqa sa vakabula ko koya mai na mate kei na rarawa, ka maivei ira na yalo ca; a ra sa lewe vuqa era sa mataboko sa lewa ko koya me ra rai rawa.

²²Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya vei rau, Drau lako, ka tukuna vei Joni na veika drau sa raica ka rogoca; ni ra sa rai na mataboko, sa lako na lokiloki, sa vakasavasavataki na vukavuka, sa rogo na didivara, sa vakaturi cake tale na mate, sa vunautaki nai tukutuku-vinaka vei ira na dravudravua:

²³a sa kalougata ko koya ena sega ni tarabe e na vukuqu.

²⁴Ia ni rau sa lako tale koi rau ka tala ko Joni, sa kaya ko koya vei ira na lewe vuqa e na vuku i Joni, A cava dou a lakova ki veikau mo dou raica? a gasau li sa yavalati e na cagi?

²⁵ia ka cava dou a lakova mo dou raica? a tamata sa vakaisulu li e nai sulu malumalumu? raica, ko ira sa vakaisulu vakaiukuuku, ka daukana vinaka, era sa tiko e na veivale vakaturaga.

²⁶Ia ka cava dou a lakova mo dou raica? a parofita? io, au sa kaya vei kemudou e dua sa uasivia na parofita.

²⁷Sai koya ka volai vakaoqo, Raica, au sa tala yani na noqui talatala me liutaki iko, Ena caramaka ko koya na nomu sala e matamu.

²⁸Ni'u sa kaya vei kemudou, Vei ira sa sucu mai na yalewa sa sega na parofita sa uasivi cake vei Joni na dauveipapitaiso; ia ko koya sa lailai sara e na matanitu ni Kalou sa uasivi vei koya.

²⁹Ia ko ira kecega na tamata era rogoca, kei ira sa daukumuna nai vakacavacava, era vakadinadina vua na Kalou, ka ni ra sa papitaisotaki e na papitaiso i Joni.

³⁰Ia ko ira na Farisi kei ira talega na vu-ni-vunau, era sa cata na ka sa nakita na Kalou e na vukudra, a ra sa sega ni papitaisotaki vua.

³¹A sa kaya na Turaga, A cava me'u vakatautauvatataki ira kina na tamata e nai tabatamata oqo? se ra tautauvata beka kei na cava?

³²Era sa tautauvata kei ira na gone sa tiko e na rara ni veivoli, ka veikaciyyaki, ka kaya, Keitou a uvu bitu vei kemudou, ka dou a sega ni meke: keitou a tagi vei kemudou, ka dou a sega ni tagiyaso.

³³Sa lako mai ko Joni na dauveipapitaiso ka sega ni daukana madrai se daugunu waini; ia dou sa kaya, Sa tiko vua e dua na tevoro.

³⁴Sa lako mai na Luve ni tamata, a sa kana ka gunu, ia dou sa kaya, Raica, a tamata daukana ka daugunu waini, a nodrai tau era kumuna nai vakacavacava kei na tamatai valavala ca!

³⁵Ia sa vakadonuya na vuku ko ira kecega na luvena.

³⁶A sa kerei koya e dua na Farisi me kana vata kaya. A sa curu ki na vale ni Farisi ko koya, ka tiko sobu me kana.

³⁷Ka raica, sa dua na yalewa e na koro, o koya sa yalewa i valavala ca, ni sa kila sa tiko ko koya e na vale ni Farisi me kana, sa kauta mai e dua na tavaya alapasita sa tawa e nai lumu:

³⁸a sa tu mai dakuna ki yavana, ka tagi, a sa vuya na yavana e na wai ni matana, a sa quaraka e na drau ni uluna, a sa reguca na yavana, ka lumuta e nai lumu.

³⁹Ia ni sa raica na Farisi ka sureti koya, sa nanuma ga e lomana, ka vaka, Kevaka sa parofita ko koya oqo, sa kila na yalewa oqo sa tarai koya, kei na nonai valavala talega; ni sa yalewa i valavala ca.

⁴⁰A sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, I Saimoni, sa dua na ka ka'u sa via taroga vei iko: A sa kaya ko koya, Vakavuvuli, mo kaya ga mai:

⁴¹Sa dua na turaga, sa lewe rua na tamata erau sa dinau vua: e dua, sa lima na drau na pene na nona dinau; e dua tale, sa limasagavulu.

⁴²Ia ni sa sega na nodrau ka me rau sauma kina, sa sereka walega vei rau ruarua. Mo tukuna mada mai se ko cei vei rau ena lomani koya vakalevu.

⁴³Sa vosa ko Saimoni, ka kaya, Au sa vakasama, ko koya sa levu cake na ka sa sereki vua. A sa kaya vua ko koya, O sa lewa vakadodonu.

⁴⁴A sa vuki vaka vua na yalewa ko koya, ka kaya vei Saimoni, Ko sa raica na yalewa oqo, ne? Au sa curu ki na nomu vale, ka sega na wai ko solia me vui kina na yavaqu: ia sa vuya na yavaqu ko koya e na wai ni matana, a sa quaraka e na drau ni uluna.

⁴⁵Ko sa sega ni reguci au: ia ko koya oqo sa sega ni cegu ni reguca na yavaqu ni'u sa tiko eke.

⁴⁶Ko sa sega ni lumuta na uluqu e na waiwai: ia ko koya oqo sa lumuta na yavaqu e nai lumu.

⁴⁷O koya oqo ka'u sa kaya kina vei iko, A nonai valavala ca sa vuqa, sa bokoci; a sa loloma vakalevu kina ko koya: ia ko koya sa lailai ga na nona ka sa bokoci, sa loloma vakalailai.

⁴⁸Sa qai kaya vua na yalewa ko koya, Sa bokoci na nomui valavala ca.

⁴⁹Ia ko ira era sa tiko vata kaya me kana, era sa kaya vakai ira, Ko cei oqo sa bokoca talega nai valavala ca?

⁵⁰A sa kaya ko koya vua na yalewa, Sa vakabulai iko na nomu vakabauta; mo lako e na vakacegu.

Luke 8

Sa lako ki na veikoro ko Jisu me vunau, 1—3. A vosa vakatautauvata ni sila, 4—15. Sa yaga na vuku ni da vakavulici ira na lialia, 16—18. Sa tukuna ko Jisu se ko cei sa wekana dina, 19—21. Sa vakabulai ira na nona tisaipeli e na cava e loma ni wai, 22—25. Sa vakaseva na tevoro eso, 26—40. Sa vakabula na turidrabalavu, kei na goneyalewa sa ciba, 41—46.

¹Sa oti, sa qai lako voli emuri ko koya e na veikoro kecega kei na veikoro lalai kecega, ka vunau, ka tukuna nai tukutuku-vinaka ni matanitu ni Kalou; kei ira vata kaya na lewe tinikarua,

²kei na yalewa eso, sa vakabulai oti mai na yalo ca eso ka curumi ira kei na malumalumu, ko Meri sa vakatokai na yalewa ni Makitala, sa lako tani oti vua e vitu na tevoro,

³kei Joana na wati i Kusa na matanivanua nei Eroti, kei Susana, ka lewe vuqa tale, era sa qaravi koya e na nodrai yau.

⁴Ia ni sa lewe vuqa sara era sa soqoni vata, ka sa lako mai vei koya mai na veikoro, sa vosataka na vosa vakatautauvata ko koya:

⁵Sa dua na dauveikaburaki sa laki kaburaka na nona sore ni sila; ia ni sa kaburaka lako, sa lutu eso e na tutu ni sala; a sa butubutuki sobu, a ra sa mai kania na manumanu vuka.

⁶A sa lutu eso ki na vatu; a sa tubu cake, ka qai raqosa sara, ni sa sega ni suasua.

⁷A sa lutu eso ki na loma ni veiwa-vakavotona; a sa tubu cake kaya na veiwa-vakavotona, ka vakaruguta.

⁸A sa lutu eso ki na vanua vinaka, a sa tubu cake ka vuataka e drau na vuana. Ni sa vosataka oti ko koya na veika oqo, sa kacivaka, O koya sa vakadaligana me rogoca, me mani rogoca sara.

⁹A sa tarogi koya ko ira na nona tisaipeli, ka kaya, A cava beka nai balebale ni vosa vakatautauvata oqo?

¹⁰A sa kaya ko koya, Sa soli vei kemudou mo dou kila na veika vuni ni matanitu ni Kalou; ia sa nodra na tani na vosa vakatautauvata ga; me ra raica ka sega ni raica; ka rogoca ka sega ni kila.

¹¹Ia na vosa vakatautauvata sa vakaoqo: A sila, na vosa ni Kalou.

¹²Ia ko ira era vaka na tutu ni sala, ko ira era sa rogoca; sa qai lako mai na tevoro, a sa kauta tani na vosa mai na yalodra, de ra vakadinata ka bula kina.

¹³Ia ko ira era vaka na vatu, sai ira sa rogoca, ka vakabauta na vosa e na reki; ia sa sega na wakadra, a ra sa vakadinata vakadede vakalailai ga, ia ni sa yaco na gauna ni dauveretaki era sa bale tale.

¹⁴Ia ko koya sa lutu ki na veiwa-vakavotona, sai ira era sa rogoca, a ra sa lako yani, a ra sa vakaruguti e na lomaocaoca kei nai yau kei na marau ni bula, oqo a sa sega kina ni vua dina.

¹⁵Ia ko koya e na vanua vinaka, sa vakai ira era sa yalodina ka vinaka, a ra sa rogoca na vosa, ka taura deivaka, ka vakavuana tikoga.

¹⁶Sa sega na tamata sa tutuvaka na cina, ka qai laki ubia e na rubu, se viritura e ruku ni mocemoce; sa viritura ga e na kenai tutu, me ra raica na kena rarama ko ira sa curu mai.

¹⁷Ni sa sega e dua na ka sa vuni, me sega ni vakairaitaki; se tabogo, me sega ni kilai se vakavotui mai.

¹⁸O koya mo dou qai qarauni kemudou, e na nomudou rogoca; ni sa dua na ka sa tu vua na tamata, ena qai soli vua; ia na tamata sa sega ni tu vua e dua na ka, ena qai kau tani mai vua na ka sa nanuma sa tu vua.

¹⁹Sa qai lako mai vua na tinana kei iratou na tacina, a ratou sa sega ni toro rawa vua e na vukudra na lewe vuqa.

²⁰A sa tukuna vua ko iratou eso, ka kaya, Sa tu etautuba na tinamu kei iratou na tacimu, eratou sa via raici iko.

²¹A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, A tinaqu kei na taciqu ko ira oqo era sa rogoca na vosa ni Kalou, ka cakava.

²²Ia sa dua na siga oqori, sa vodoka ko koya e dua na waqa, kei ira talega na nona tisaipeli; a sa kaya vei ira ko koya, Tou lako ki tai kadua ni drano. A ra sa lako yani.

²³Ia ni ra sa soko, sa moce ko koya; a sa lako sobu mai na cava e na drano; a ra sa luvu tiko, ka voleka ni mate.

²⁴A ra sa lako mai ka vakayadrati koya, ka kaya, Kemuni na Turaga, Kemuni na Turaga, eda sa mate. Sa qai tu cake ko koya, ka vunauca na cagi kei na wai cudrucudru; ka rau sa cegu kina, a sa qai maravu sara.

²⁵A sa kaya vei ira ko koya, Evei na nomudou vakabauta? A ra sa rere ka kurabui, ka veikayaka vakai ira, Ko cei beka oqo; sa vakarota na cagi kei na wai, a rau sa talairawarawa vua?

²⁶A ra sa udu ki na nodra vanua na kai Katara, sa donui Kalili.

²⁷Ia ni sa sobu ki vanua ko koya, sa sota kaya e dua na tamata mai na koro, sa tiko vakadede vua eso na tevoro, a sa dau sega ni vakaisulu, se tiko e vale, e nai bulubulu ga.

²⁸Ia ni sa raici Jisu, sa qoqolou cake, ka cuva sobu vua, ka kaya e na domo levu, A cava vei kedaru, i Jisu na Luve ni Kalou cecere sara? au sa vakamasuti iko, mo kakua ni vakararawataki au.

²⁹Ni sa kaya oti ko koya vua na yalo velavela me lako tani vua na tamata: ni sa tauvi koya wasoma; a sa vesu tiko ko koya e na sinucodo kei nai vesu me tauri kina; ia sa musulaka nai vesu, a sa vakasavi koya na tevoro ki veikau.

³⁰A sa tarogi koya ko Jisu, ka kaya, Ko cei na yacamu? A sa kaya ko koya, Ko Vavakoso; ni ra sa lewe vuqa na tevoro ka curuma.

³¹A ra sa masuti koya me kakua ni kaya vei ira me ra lako yani ki bulu.

³²A sa dua na qele-ni-vuaka levu sa kana voli e na ulu-ni-vanua: a ra sa masuti koya me laivi ira me ra curumi ira. A sa laivi ira ko koya.

³³A ra sa qai lako tani e na tamata ko ira na tevoro, a ra sa curumi ira na vuaka a ra sa cici sara na qele-ni-vuaka e na baba ki na drano, a ra sa ora.

³⁴Ia ko ira sa vakania, ni ra sa raica na ka sa caka, era sa dro, ka laki tukuna e na koro kei na veiyasana ki vanua.

³⁵A ra sa qai lako yani me ra raica na ka sa caka; a ra sa yaco vei Jisu, ka kunea na tamata, sa lako tani vua ko ira na tevoro, ni sa tiko ki na yava i Jisu, ka sa vakaisulutaki, ka yalomatua: a ra sa rere.

³⁶Ko ira talega era raica, era sa tukuna vei ira na ka sa bula kina ko koya ka curuma eliu ko ira na tevoro.

³⁷Sa ra qai masuti koya ko ira kecega na lewe ni yasana ko Katara me lako tani vei ira: ni sa kani ira na rere levu; a sa vodoka na waqa ko koya, ka lesu tale yani.

³⁸Ia na tamata ka lako tani vua na tevoro sa masuti koya me laivi koya me rau tiko vata kaya: ia sa talai koya tani ko Jisu, ka kaya,

³⁹Mo lesu ki na nomu vale, ka tukuna na kena levu ni veika sa cakava vei iko na Kalou. A sa lako ko koya, ka tukuna ki na koro taucoko ko ya na kena levu ni veika sa cakava vua ko Jisu.

⁴⁰Ia ni sa lesu tale ko Jisu, era sa vakacegui koya ko ira na tamata: ni ra sa waraki koya ko ira kecega.

⁴¹Ka raica, sa dua na tamata ko Jairo na yacana, e dua na turaga ni vale ni lotu, sa lako mai ka cuva sobu ki na yava i Jisu, ka vakamasuta me lako ki nona vale:

⁴²ni sa dua bauga na luvena-yalewa, e tinikarua na nona yabaki, a sa voleka ni mate. Ia ni sa lako ko koya, era sa drigit koya na lewe vuqa.

⁴³Ka dua na yalewa, sa turidrabalavu ka yabaki tinikarua, a sa vakaotia vei ira na vuniwai na nona ka kecega sa tu vua me bula kina, a sa sega ni bula vua e dua,

⁴⁴sa lako mai ki dakuna, ka tara na tutu ni nonai sulu; a sa mudu vakasauri kina nai davedave ni nona dra.

⁴⁵A sa kaya ko Jisu, O cei sa tarai au? Ia ni ra sa vakasegasega kecega, sa kaya ko Pita kei ira sa tiko vata kaya, Kemuni na Turaga, sa vakaosoosoi kemuni na lewe vuqa era sa veidrigidrigiti, ia ko ni sa taroga, O cei sa tarai au?

⁴⁶A sa kaya ko Jisu, Sa dua sa tarai au: ni'u sa kila sa lako tani vei au na kaukauwa.

⁴⁷Ia ni sa kila na yalewa sa sega ni vuni, sa lako mai ka sautaninini, ka cuva sobu vua, ka tukuna e matadra kecega na lewe vuqa na ka sa tarai koya kina, kei na nona bula vakasauri kina.

⁴⁸A sa kaya vua ko koya, Na luvequ-yalewa, mo vakacegu; sa vakabulai iko na nomu vakabauta; mo lako e na vakacegu.

⁴⁹Ni sa vosa tiko ko koya, sa lako mai e dua mai na vale ni turaga ni vale ni lotu, ka kaya vua, Sa mate na luvemu-yalewa; kakua ni vakaocataka nai Vakavuvuli.

⁵⁰Ia ni sa rogoca ko Jisu, sa vosa vua, ka kaya, Kakua ni yalolailai; vakadinata ga, ena qai vakabulai ga ko koya.

⁵¹Ia ni sa curu ki vale ko koya, sa sega ni laiva e dua me curu kina, ko iratou ga ko Pita, kei Jemesa, kei Joni, kei na tama ni goneyalewa kei na tinana.

⁵²A ra sa tagi kecega, ka tagicaka: a sa kaya ko koya, Kakua ni tagi; sa sega ni ciba ko koya, sa moce ga.

⁵³A ra sa dredrevaki koya, ni ra sa kila sa ciba ko koya.

⁵⁴A sa vakatalai ira kece ki tautuba, ka taura na ligana, ka kaci, ka kaya, Ko iko gone duri cake.

⁵⁵A sa lesu tale mai na yalona, a sa duri cake sara; a sa kaya ko koya me soli vua e dua na kena.

⁵⁶A rau sa kurabui sara na nona qase; a sa vakarota vei rau ko koya me rau kakua ni tukuna vua e dua na ka sa caka.

Luke 9

Sa talai ira na nona tisaipeli ko Jisu me ra cakava na ka-mana eso, ka vunautaka nai tukutuku-vinaka, 1—6. Sa via raici Jisu ko Eroti, 7—9. Sa vakani ira na lewe vuqa ko Jisu, 10—17. Sa vakavulici ira na nona tisaipeli, 18—27. Sa matalia na yagona, 28—36. Sa vakabula e dua sa curumi, 37—43. Sa vosa vei ira na nona tisaipeli, 44—50. Sa tukuna na ka me ra cakava era sa muri koya, 51—62.

¹Sa qai kacivi ira mai na nona tisaipeli e lewe tinikarua me ra soqoni vata, a sa solia vei ira na lewe kei na kaukauwa vei ira kecega na tevoro, me ra vakabula talega na mate;

²a sa talai ira ko koya me ra vunautaka na matanitu ni Kalou, ka vakabulai ira sa tauvi-mate.

³A sa kaya vei ira ko koya, Kakua ni kauta e dua na ka e gau-ni-sala, kakua nai titoko, se na taga ni vaqa, se na madrai, se nai lavo; se yarua na nomudoui curucuru.

⁴Ia na vale kecega dou na curu kina, dou tiko ga kina, ka cavu tu yani maikina.

⁵Ia ko ira vakaaduaga ena sega ni vakacegui kemudou, ni dou sa lako tani e na koro ko ya, kuretaka sara na kuvu-ni-soso mai na yavamudou, mei vakatakilakila vei ira.

⁶A ra sa lako yani, ka lako ki na veikoro lalai, ka vunautaka nai tukutuku-vinaka, ka ia na veivakabulai e na veiyasana kecega.

⁷A sa rogoca ko Eroti na turaga na ka kecega sa caka: a sa kidroa kina, ni sa kaya eso, Sa tu cake tale mai na mate ko Joni;

⁸ka so, Sa rairai mai ko Ilaija; ka so tale, Sa tu cake tale e dua vei ira na parofita eliu.

⁹A sa kaya ko Eroti, Au a tamusuka na ulu i Joni: ia ko cei beka oqo, au sa rogoca kina na veika vakaoqo? A sa via raici koya.

¹⁰Ia ko ira nai apositolo, ni ra sa lesu tale mai, era sa tukuna vua na ka kecega era sa kitaka. A sa kauti ira ko koya, ka lako vakatikitiki ki na dua na vanua lala sa voleka ki na koro na yacana ko Peciseita.

¹¹Ia ko ira na lewe vuqa, ni ra sa kila, era sa muri koya; a sa vakacegui ira ko koya, a sa vosataka vei ira na ka ni matanitu ni Kalou, a sa vakabulai ira era sa sega ni bula vinaka.

¹²Ia ni sa kala na siga, sa lako mai ko ira na lewe tinikarua, ka kaya vua, Vakatalai ira tani na lewe vuqa, me ra lako ki na veikoro lalai kei na veiyasana sa vakavolivoliti keda, me ra moce, ka qara na kedra: ni da sa tiko eke e na vanua lala.

¹³A sa kaya vei ira ko koya, Dou solia vei ira me ra kana. A ra sa kaya, Sa sega na ka vei keitou, e lima walega nai buli madrai ka rua na ika; kevaka keitou sega ni laki voli kakana me kedra kecega na lewe vuqa oqo.

¹⁴Ni ra sa lewe lima beka na udolu na tagane. A sa kaya vei ira na nona tisaipeli ko koya, Kaya me ra tiko sobu me vakayayalimasagavulu me tiko vata.

¹⁵A ra sa kitaka vakakina, ka ra vakatikori ira sobu kecega.

¹⁶Sa qai taura ko koya nai buli madrai e lima kei na ika e rua, a sa ta cake ki lomalagi, ka lotutaka, ka dovia, ka solia vei ira na tisaipeli me ra tauca vei ira na lewe vuqa.

¹⁷A ra sa kana, ka sa mamau kecega: a sa tomitomiki vata na vo ni kedra, a sa tinikarua nai su.

¹⁸A Sa tiko duaduaga ko koya ka masu, ka tiko talega kaya ko ira na tisaipeli: a sa tarogi ira ko koya, ka kaya, Era sa kaya ko ira na tamata se ko cei koi au?

¹⁹A ra sa vosa, ka kaya, Ko Joni na dauveipapitaiso; ia ka so, era kaya, Ko Ilaija; ia ka so tale era kaya, Sa tu cake tale mai e dua vei ira na parofita eliu.

²⁰Sa qai kaya vei ira ko koya, Ia dou sa kaya koi kemudou se ko cei koi au? Sa vosa ko Pita, ka kaya, Na Karisito ni Kalou.

²¹A sa vakadreta vei ira ko koya, ka vakarota me ra kakua ni tukuna na ka oqo vua e dua:

²²ka sa kaya, sa kilikili kaya na Luve ni tamata me vosota na ka e vuqa, me ra biuti koya talega ko ira na qase, kei ira na bete levu, kei ira na vunivola, ka me vakamatei ko koya, ka vakaturi cake tale mai e nai katolu ni siga.

²³A sa kaya vei ira kecega, Kevaka e dua sa via muri au, me kakua ni muria na lomana, ia me colata ga na nona kauveilatai e na veisiga, ka muri au.

²⁴Ia ko koya yadua sa via maroroya na nona bula, ena vakayalia; ia ko koya ena vakayalia na nona bula e na vukuqu, ena maroroya.

²⁵Ia ka cava na kena yaga vua na tamata, kevaka e rawati vuravura kece, ka vakayali koya vakai koya ga, se sa biu tani?

²⁶Ia ko koya yadua ena maduataki au kei na noqu vosa, ena maduataki koya na Luve ni tamata, ni na lako mai e na nonai ukuuku, kei nai ukuuku nei Tamana, kei na nodrai ukuuku na agilose yalosavasava.

²⁷Ia ka'u sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa tu ga eke eso, era na sega mada ni mate, era na raica eliu na matanitu ni Kalou.

²⁸Sa oti na vosa oqo ka bogi walu beka, sa qai kauti Pita kei Joni kei Jemesa ko koya, ka lako cake ki na ulu-ni-vanua me masu.

²⁹Ia ni sa masu tiko ko koya, sa matalia na matana, a sa vulavula ka lumilumisa na nonai sulu.

³⁰Ka raica, e le rua na tamata sa veivosaki kaya, koi rau ko Moses kei Ilaija;

³¹erau sa rairai mai enai ukuuku, ka rau vosataka na nona ciba ena vakayacora ko koya mai Jerusalemi.

³²A sa biti Pita kei rau ka tiko kaya na via moce: ia ni ratou sa yadra sara, eratou sa raica na nonai ukuuku, kei rau na tamata eratou sa tu vata kaya.

³³Ia ni rau sa lako tani tiko vua, sa kaya vei Jisu ko Pita, Kemuni na Turaga, sa vinaka na nodatou tiko eke: ia me keitou tara e tolu na vale vakacevaceva: e dua me nomuni, ka dua me nei Mosese, ka dua me nei Ilaija: ni sa sega ni kila na ka sa kaya.

³⁴Ia ni sa vosa tiko vakaoqo, sa dua na o sa lako mai, ka vakarurugi iratou: a ratou sa rere ni ratou sa curu ki na o.

³⁵A sa rogo e dua na vosa mai na o, ka kaya, Oqo na noqu Gone ni toko: dou rogoci koya.

³⁶Ia ni sa oti na vosa, sa kune duaduaga ko Jisu. A ratou sa vunia ga, ka sega ni tukuna vua e dua e na gauna ko ya e dua na ka eratou a raica.

³⁷Ia e na mataka, ni ratou sa lako sobu mai na ulu-ni-vanua, era lewe vuqa sara sa veitavaki kaya.

³⁸Ka raica, sa dua vei ira na lewe vuqa sa kaci cake, ka kaya, Vakavuvuli, au masuti kemuni, mo ni mai raica na luvequ-tagane; ni sa luvequ e dua bauga:

³⁹ka raica, sa dua na yalo sa tauri koya a sa qoqolou vakasauri kina; a sa bitabitalaki koya, ka sa qai tuburaki vuso, a sa vakamavoataka ka dredre ni lako tani vua;

⁴⁰ia ka'u a masuti ira na nomu tisaipeli me ra vakasevi koya tani; a ra sa sega ni rawata.

⁴¹A sa vosa ko Jisu, ka kaya, Ai tabatamata sa sega ni vakabauta ka yalo vakatani! a cava na kena dede me'u tiko kei kemudou, ka vosoti kemudou? kauta na luvemu mai kike.

⁴²Ia ni sa lako tiko mai ko koya, sa vakabalea na tevoro, ka bitabitalaka. A sa vunauca na yalo velavela ko Jisu, a sa vakabula na gone, a sa solia tale vei tamana.

⁴³A ra sa kurabui kecega e na kaukauwa levu ni Kalou. Ia ni ra sa kurabui kecega e na vuku ni ka kecega sa cakava ko Jisu, sa kaya vei ira na nona tisaipeli ko koya,

⁴⁴Me lutu sobu ki na daligamudou na vosa oqo: ni na soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata.

⁴⁵A ra sa sega ni kila na vosa ko ya, sa vuni vei ira, ka ra sa lecava: ka ra sa rere ni tarogi koya e na vosa ko ya.

⁴⁶Sa qai tubu vei ira na veileti, se ko cei vei ira ena uasivi cake.

⁴⁷Ia ni sa raica ko Jisu na nanuma ni yalodra, sa kauta e dua na gone lailai, ka vakatura e tikina,

⁴⁸a sa kaya vei ira, O koya yadua sa vinakata na gone lailai oqo e na vuku ni yacaqu, sa vinakati au: ia ko koya yadua sa vinakati au, sa vinakati koya sa talai au mai: ni na uasivi cake ko koya sa lailai sara vei kemudou kecega.

⁴⁹Sa qai vosa ko Joni, ka kaya, Kemuni na Turaga, keitou sa raica e dua sa vakaseva tani na tevoro eso e na yacamuni; ka keitou sa tarova, ni sa sega ni muri keda.

⁵⁰A sa kaya vua ko Jisu, Kakua ni tarova, ni sa nodai to ko koya sa sega ni noda meca.

⁵¹Ia ni sa yaco dina na gauna me kau cake kina ko koya, sa vaqara matua na matana me lako vaka ki Jerusalemi.

⁵²A sa tala eso na tamata me ra liu e matana: a ra sa lako ka curu ki na dua na nodra koro lailai na kai Samaria, me ra vakarautaka na kena.

⁵³A ra sa sega ni vakacegui koya, e na vuku ni sa vaqara na matana vaka ki Jerusalemi.

⁵⁴Ia ni sa raica koi rau na nona tisaipeli ko Jemesa kei Joni, erau sa kaya, Na Turaga, ko ni sa vinakata me keirau kaya me lutu sobu mai lomalagi na bukawaqa, me vakamai ira?

⁵⁵A sa vuki ko koya, ka vunauci rau, ka kaya, Drau sa sega ni kila nai valavala ni yalomudrau:

⁵⁶ni sa sega ni lako mai na Luve ni tamata me vakamatei ira na tamata, me vakabulai ira ga. A ra sa lako ki na dua tani na koro lailai.

⁵⁷Ia ni ra sa lako tu e na sala, sa dua e kaya vei koya, Kemuni na Turaga, au na muri kemuni ki na veiyasana ko ni na lako kina.

⁵⁸Sa qai kaya vua ko Jisu, Sa vaqara na fokise, a sa vakairoro na manumanu vuka; ia na Luve ni tamata, sa sega vua na tikina me vakadavora kina na uluna.

⁵⁹A sa kaya ko koya vua e dua tale, Muri au. A sa kaya ko koya, Kemuni na Turaga, laivi au me'u lako mada ka buluti tamaqu.

⁶⁰A sa kaya vua ko Jisu, Biuta na mate me ra buluta na nodra mate; ia ko iko, mo laki vunautaka na matanitu ni Kalou.

⁶¹A sa dua tale sa kaya, Kemuni na Turaga, au na muri kemuni; ia mo ni biuti au ga me'u lako mada me'u veitatau vei ira mai neitou.

⁶²A sa kaya vua ko Jisu, E sega e dua na tamata sa taura nai siviyara ka qai rai kimuri, me yaga e na matanitu ni Kalou.

Luke 10

Sa talai ira na tisaipeli e lewe vitusagavulu ko Jisu, me ra vunau ka kitaka na cakacaka-mana eso, 1—16. Sa vakavulici ira me ra yalomalumalumu, 17—20. Sa reki ko Jisu e na vuku ni lewa nei Tamana, 21—24. Sa vakavulica e dua na vu-ni-vunau, 25—37. Sa vunauci Marica, ka dokai Meri, 38—42.

¹Sa oti na veika oqo, sa qai lesia na Turaga e lewe vitusagavulu tani, ka talai ira me ra lako yayarua ka liu vua ki na veikoro kecega kei na veitikina sa via lako kina ko koya.

²Ka sa kaya vei ira, E dina sa vakalewe na yabaki, a ra sa lewe lailai ga nai vakatau-ni-were; o koya mo dou qai masuti koya nai Taukei ni were, me tala yani eso nai vakatau-ni-were ki na nona were.

³Dou lako: raica, au sa talai kemudou yani me vaka na lami e na kedra maliwa na wolifa.

⁴Kakua ni kauta na taga ni lavo, se na taga ni kakana, se nai vava: ka kakua ni veikidavaki kaya e dua e na gau-ni-sala.

⁵Ia e na veivale yadua dou sa curu kina, kaya mada eliu, Me yaco na vakacegu ki na vale oqo.

⁶Ia kevaka sa tiko kina na tamata sa yaga me vakacegui, ena toka vei koya na nomudou veivakacegui; ia kevaka e sega, ena lesu tale vei kemudou.

⁷Ia e na vale ko ya dou tiko kina, dou kania ka gunuva na veika era sa solia; ni sa dodonu me soli vua na tamata daucakacaka na kenai sau. Dou kakua ni veitokiyaki ki na veivale.

⁸Ia e na koro kecega dou curu kina, a ra sa vakacegui kemudou, dou kania na veika sa tau ki matamudou:

⁹ka vakabulai ira na tauvi-mate era sa tiko kina, ka kaya vei ira, Sa volekati kemudou na matanitu ni Kalou.

¹⁰Ia na koro kecega dou sa curu kina, a ra sa sega ni vakacegui kemudou, dou lako ki na kena veisala, ka kaya,

¹¹A kuvu-ni-soso ni nomudou koro, sa kabita na yavai keimami, keimami sa quaraka tale vei kemudou; ia dou kila dina ga na ka oqo, sa volekati kemudou na matanitu ni Kalou.

¹²Ia ka'u sa kaya vei kemudou, ena ca vakalailai ko Sotoma e na siga ko ya, ena ca vakalevu na koro ko ya.

¹³E ca vei iko, Koresini! e ca vei iko, Peciseita! ia ke sa caka mai Taia kei Saitoni na cakacaka-mana ka caka vei kemudrau, ke rau sa veivutuni makawa, ka tiko sobu e nai sulu taga kei na dravusa:

¹⁴ia ena ca vakalailai ko Taia kei Saitoni e na veilewai, koi kemudrau, drau na ca vakalevu.

¹⁵Ko iko talega, Kapenaumi, ko sa laveti cake ki lomalagi? ko na biu sobu ki etesi.

¹⁶O koya sa rogoci kemudou, sa rogoci au; ia ko koya sa beci kemudou, sa beci au; ia ko koya sa beci au, sa beci koya sa talai au mai.

¹⁷A ra sa tale mai ko ira na lewe vitusagavulu e na marau, ka kaya, Kemuni na Turaga, era sa guca vei keimami na tevoro, e na vuku ni yacamuni.

¹⁸A sa kaya vei ira ko koya, Au a raici Setani ni sa lutu sobu mai lomalagi me vaka na livaliva.

¹⁹Raica, au sa solia vei kemudou na kaukauwa mo dou butuki ira loa na gata kei na batibasaga, ka mo dou rawa na kaukauwa kecega ni meca; ia ena sega sara e dua na ka me vakacacani kemudou.

²⁰Ia dou kakua ni reki e na ka oqo, ni sa guca vei kemudou ko ira na yalo; oqo ga mo dou reki kina, ni sa volai na yacamudou mai lomalagi.

²¹E na tiki-ni-siga ko ya, sa reki sara kina ko Jisu e na yalona, ka kaya, Au sa vakavinavinaka vei kemuni, Tamaqu, na Turaga ni lomalagi kei vuravura, ni ko sa vunia na veika oqo vei ira na vuku kei na yalomatua, ko ni sa vakatakila ga vei ira na gone lalai: sa vakaoqo, Tamaqu, ni sa vinaka e matamuni me vakakina.

²²Sa solia mai vei au ko Tamaqu na ka kecega; ia ka sega e dua tale e kila se ko cei na Luvena, a Tamaqu duaduaga; se ko cei na Tamaqu, a Luvena duaduaga, kei koya sa vinakata na Luvena me vakatakilai koya.

²³A sa vuki vei ira na tisaipeli, ka kaya lo, Sa kalougata na mata sa raica na veika dou sa raica;

²⁴ni'u sa kaya vei kemudou, era lewe vuqa na parofita kei na tui era a via raica na veika dou sa raica, a ra sa sega ni raica; me ra rogoca talega na veika dou sa rogoca, a ra sa sega ni rogoca.

²⁵Ka raica, sa dua na vu-ni-vunau sa tu cake, ka vakatovolei koya, ka taroga, Vakavuvuli, a cava me'u kitaka me'u rawata kina na bula tawa mudu?

²⁶A sa kaya vua ko koya, A cava sa volai e na vunau? a cava ko sa wilika?

²⁷A sa vosa ko koya, ka kaya, Mo lomani Jiova na nomu Kalou e na lomamu taucoko, kei na yalomu taucoko, kei na nomu kaukauwa taucoko, kei na nomu nanuma kecega; kei na kai nomu me vakataki iko.

²⁸A sa kaya vua ko koya, O sa vosa vakadodonu; kitaka oqo, ko na bula kina.

²⁹Ia ko koya, ni sa via vakadonui koya, sa tarogi Jisu, Ko cei na kai noqu?

³⁰A sa vosa ko Jisu, ka kaya, Sa dua na tamata sa lako sobu mai Jerusalemi ki Jeriko, a sa sikabotea na daubutako eso, a ra sa luvata tani na nonai sulu, ka vakamavoataka, ka lako tani, a ra biuta ka sa voleka ni mate.

³¹A sa lako walega mai e na sala ko ya e dua na bete; ia ni sa raica, sa lako vakatikitiki tani.

³²Sa vaka talega kina e dua na luve i Livai, ni sa yaco ki na yasana ko ya, sa lako mai ka raica, a sa qai lako vakatikitiki tani.

³³A sa dua na kai Samaria, ni sa lako tu, sa yaco vua; ia ni sa raica, sa lomana sara,

³⁴a sa lako mai, ka vauca na tikina sa mavoa, ka livia kina na waiwai kei na waini, ka vakavodoka ki na nona manumanu, ka kauta ki na bure ni vulagi, ka sa maroroi koya.

³⁵Ia e na mataka ni sa lako tani, sa taura e rua na pene, ka solia vua nai taukei ni bure, ka kaya vua, Mo vakaraici koya; ia na ka tale ko na kuria, au na sauma vei iko ni'u sa lako tale mai.

³⁶Mo lewa mai, se ko cei vei iratou na lewe tolu oqo, sa kai nona ka sikabotei ira na daubutako?

³⁷A sa kaya ko koya, O koya ga sa lomana. Sa qai kaya vua ko Jisu, Mo lako ko iko, ka kitaka vakakina.

³⁸A sa yaco, ni ra sa lako tu, sa curu ko koya ki na dua na koro lailai: a sa kauti koya ki na nona vale e dua na yalewa na yacana ko Marica.

³⁹A sa dua na tacina na yacana ko Meri, sa tiko talega ki na yava i Jisu, ka rogooca na nona vosa.

⁴⁰Ia ko Marica sa veidreyaki na lomana, ni sa vakarau vakalevu; a sa lako mai, ka kaya, Kemuni na Turaga, ko ni sa wele ga ni sa laivi au na taciqu me'u vakarau duaduaga koi au? ni kaya mada vua me mai vupei au.

⁴¹A sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, I Marica, I Marica, ko sa lomaocaoca ka veinanumayaka na ka e vuqa:

⁴²ia sa dua bauga na ka e yaga: a sa digitaka ko Meri nai votavota vinaka, o koya ena sega ni kau tani mai vua.

Luke 11

Sa vakavulici ira na nona tisaipeli ko Jisu me ra daumasu, 1—13. Sa vakaseva tani e dua na tevoro galu, 14—28. Sa vakavulici ira na tamata, ka vunauci ira na Farisi, kei ira na vunivola, kei ira na vu-ni-vunau, 29—54.

¹Ia ni sa masu ko koya e na dua na yasana, ni sa qai tinia, sa kaya vei koya e dua na nona tisaipeli, Kemuni na Turaga, mo ni vakavulici keimami me keimami masu, me vaka sa vakavulici ira talega na nona tisaipeli ko Joni.

²A sa kaya vei ira ko koya, Ni dou sa masu, dou kaya, Tama i keimami mai lomalagi, Me vakarokorokotaki na yacamuni. Me yaco na nomuni lewa. Me caka na lomamuni e vuravura me vaka sa caka mai lomalagi.

³Mo ni solia mai vei keimami e na siga yadua na kakana e yaga vei keimami.

⁴Ia mo ni kakua ni cudruvi keimami e na vuku ni neimami valavala ca: ni keimami sa sega talega ni cudruva e dua sai valavala ca vei keimami. Ia mo ni kakua ni kauti keimami ki na vere; ka mo ni vakabulai keimami mai na ca.

⁵A sa kaya vei ira ko koya, O cei vei kemudou kevaka sa dua na wekana, a sa lako vua e na lomaloma-ni-bogi, ka kaya vua, Na wekaqu, au kerekere mo solia mai vei au e tolu nai buli madrai;

⁶ni sa dua na wekaqu sa mai vakacegu vei au ni sa lako tu, ia sa sega e dua na ka vei au me'u tauca vua:

⁷Ena qai vosa ko koya mai vale, ka kaya Kakua ni vakaocataki au; sa sogo tu na katuba, ka keitou sa davo kei iratou na luvequ e nai mocemoce; au sa sega ni tu cake rawa me'u solia vei iko.

⁸Au sa kaya vei kemudou, Kevaka e bese ni tu cake ka solia vua, ni sa wekana; ia ni sa cikeva tiko ko koya, ena tu cake ka solia na ka ena rauti koya.

⁹Au sa kaya talega vei kemudou, Dou kerekere, ka na soli vei kemudou; dou vakasaqara, ka dou na kunea; dou tukituki, ka na dolavi vei kemudou:

¹⁰ni sa rawata ko koya yadua sa kerekere; ka sa kunea ko koya sa vakasaqara; ia ena dolavi vua sa tukituki.

¹¹E dua li vei kemudou na tama ni gone kevaka sa mai kere madrai vei iko na luvemu, ena solia vua e dua na vatu? ia kevaka sa kere ika, ena solia beka vua e dua na gata mei sosomi ni ika?

¹²ia kevaka ena kere yaloka, ena solia beka vua e dua na batibasaga?

¹³Ia kevaka dou kila, koi kemudou sa tamata ca, mo dou solia na ka vinaka vei ira na luvemudou; sa qai dina vakalevu cake, ni na solia na Yalo Tabu ko koya na Tamamudou vakalomalagi vei ira sa kerekere vua.

¹⁴A sa vakaseva tani tiko e dua na tevoro ko koya, a sa galu. Ia ni sa lako tani na tevoro, sa vosa na galu; a sa kurabui ko ira na lewe vuqa.

¹⁵A sa kaya eso vei ira, Sa vakasevi ira na tevoro ko koya e na kaukauwa i Pielisipupi na nodra turaga na tevoro.

¹⁶Ia ka so tale, era sa vakatovolei koya, ka taroga e dua nai vakatakilakila mai lomalagi.

¹⁷Ia ko koya, ni sa kila na nodra nanuma, sa kaya vei ira, A matanitu yadua sa veisei vakai koya, ena vakarusai; ia na vale sa veisei vakai koya, ena bale:

¹⁸kevaka sa veisei vakai koya ko Setani, ena tu dei vakaevei na nona matanitu? ni dou sa kaya ka'u sa vakasevi ira na tevoro e na kaukauwa i Pielisipupi.

¹⁹Ia kevaka ka'u vakasevi ira na tevoro e na kaukauwa i Pielisipupi, era vakaseva e na kaukauwa i cei ko ira na nomudou? o koya era na lewai kemudou kina ko ira oqo.

²⁰Ia kevaka ka'u vakasevi ira na tevoro e nai qaqalo ni Kalou, sa qai yaco dina vei kemudou na matanitu ni Kalou.

²¹Ni sa dua na qaqa sa vakaiyaragi tu sa vakatawa na nona vale, sa tu vinaka na nonai yaya:

²²ia ni sa dua tani sa uasivi vei rau e na qaqa sa lako vakaukauwa, ka rawai koya, sa kovea na nonai yaragi ni valu kecega sa vakararavi kina, a sa vota nai toki mai vua.

²³O koya sa sega ni totaki au, sa to tani: ia ko koya sa sega ni kumuna vata vei au, sa duibiubiuta.

²⁴Ni sa lako tani e na tamata na yalo velavela, sa daulako voli e na vanua dravuisiga me qara nai vakavakacegu: ia ni sa sega ni kunea, sa kaya, Au na lesu tale ki na noqu vale ka'u a lako tani maikina:

²⁵ia ni sa tadu, sa kunea sa tataviraki ka vakaiukuukutaki.

²⁶Sa qai lako ko koya, ka kauta vata kaya e lewe vitu tale na yalo sa uasivi vei koya e na ca; a ratou sa curuma ka tiko kina: a sa ca vakalevu emuri na tamata ko ya, ka ca vakalailai eliu.

²⁷Ia ni sa vosa tiko vakaoqo, sa dua na yalewa vei ira na lewe vuqa sa tabalaka cake na domona, ka kaya vua, Sa kalougata na kete ko ni a sucu maikina, kei na sucuna ko ni a sucuma.

²⁸A sa kaya ko koya, Ia sa kalougata vakalevu ko ira sa rogoca na vosa ni Kalou, ka vakabauta.

²⁹Ka ni ra sa soqoni vata na tamata ka veidrigidrige, sa vakatekivu ko koya me kaya, Ai tabatamata ca oqo: era sa dautaroga nai vakatakilakila; ia ena sega nai vakatakilakila me soli kina, nai vakatakilakila ga i Jona na parofita.

³⁰Me vaka sai vakatakilakila ko Jona vei ira na kai Ninive, ena vaka talega kina na Luve ni tamata vei ira nai tabatamata oqo.

³¹Ena tu cake na radi ni ceva ka vakadinadinataka na nodra cala nai tabatamata oqo, e na veilewai; ni sa lako mai ko koya mai na yasana vakayawa sara e vuravura me rogoca na vuku i Solomoni; ka raica, sa dua eke sa uasivi cake vei Solomoni.

³²Era na tu cake na kai Ninive, ka vakadinadinataka na nodra cala nai tabatamata oqo, e na veilewai; ni ra sa veivutuni e na vunau i Jona: ka raica, sa dua eke sa uasivi cake vei Jona.

³³Sa sega e dua sa tutuvaka na cina, ka qai vakatikora e na tikina vuni, se e ruku ni vakarau ni sila, e na kenai tutu ga, me ra raica na kena rarama ko ira sa curu mai.

³⁴Na cina ni yago na mata; ia kevaka sa vinaka na matamu sa rarama kina na yagomu taucoko, ia kevaka e ca, sa butobuto kina na yagomu taucoko.

³⁵O koya mo qai vakaraica de sa butobuto mai na rarama sa tu e lomamu.

³⁶O koya oqo, kevaka sa rarama na yagomu taucoko, ka sega na tikina sa butobuto, ena rarama kece sara, me vaka ni sa cinavi iko na cina sa caudre vinaka sara.

³⁷Ia ni sa vosa tiko ko koya, sa sureti koya e dua na Farisi me rau kana vata kaya e nai vakasigalevu: sa qai curu ko koya, ka tiko sobu me kana.

³⁸Ia ni sa raica na Farisi, sa kurabui ni sa vakasigalevu ko koya ka sega ni vuluvulu mada eliu.

³⁹Sa qai kaya vei koya na Turaga, Oi kemudou na Farisi, dou sa qai dauvakasavasavataka na bilo kei na dari etaudaku, ia na lomamudou sa sinai e na daubutako kei nai valavala ca.

⁴⁰A yallowai koi kemudou, e sega beka ni cakava na tikina eloma ko koya sa cakava na tikina etaudaku?

⁴¹Ia mo dou solia na ka ni loloma me vaka dou sa rawata, ka raica, ena savasava vei kemudou na ka kecega.

⁴²Ia e ca vei kemudou, na Farisi! ni dou sa solia nai katini ni botebotekoro, kei na co kecega vakaoqo, ia na lewa dodonu kei na loloma ni Kalou dou sa biuta laivi ga; oqo e kilikili kei kemudou mo dou kitaka, me kakua talega ni biu na veika ko ya.

⁴³E ca vei kemudou, na Farisi! ni dou sa dauvinakata nai tikotiko ni qase e na veivale ni lotu, kei na veikidavaki e na veirara ni veivoli.

⁴⁴E ca vei kemudou! ni dou sa vaka nai bulubulu sa sega ni rairai, ka sa lako loa voli ko ira na tamata e delana ka sega ni kila.

⁴⁵Sa qai vosa vei koya e dua na vu-ni-vunau, ka kaya, Vakavuvuli, ni ko sa vosa vakaoqo ko sa beitaki keitou talega.

⁴⁶Sa qai kaya ko koya, E ca vei kemudou talega, na vu-ni-vunau! ni dou sa vakaocataki ira na tamata e nai colacola e dredre sara ni colati, ia dou sa sega ni tara nai colacola ko ya e na dua na nomudoui qaqalo.

⁴⁷E ca vei kemudou! ni dou sa tara na kena veivale ni nodrai bulubulu na parofita, era vakamatea ko ira na nomudou qase.

⁴⁸E dina ga dou sa tukuni kemudou ni dou sa vinakata na nodrai valavala na nomudou qase; ni ra sa vakamatei ira, ka dou sa tara na veivale ni nodrai bulubulu.

⁴⁹O koya oqo sa kaya kina na vuku ni Kalou, Au na tala vei ira eso na parofita kei nai apositolo, ia eso vei ira era na vakamatea ka vakacacana:

⁵⁰me ra tarogi kina nai tabatamata oqo, e na kedra dra na parofita kecega ka vakadavei mai nai vakatekivu kei vuravura;

⁵¹mai na dra nei Epeli ka yacova na dra nei Sakaraia, ko koya ka vakamatei e na tadrua ni cabocabo-ni-madrali kei na vale ni soro; au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena tarogi kina nai tabatamata oqo.

⁵²E ca vei kemudou, na vu-ni-vunau! ni dou sa kauta tani nai dola ni ka vuku: dou sa sega ni curu kina koi kemudou, ia dou sa tarovi ira talega era sa curu tiko kina.

⁵³Ia ni sa kaya tiko vei ira ko koya na veika oqo, sa vakatekivu me cikeva vakalevu na kere vosa vua ko ira na vunivola kei ira na Farisi me vuqa na ka me kaya;

⁵⁴a ra sa lawakitaka, a ra sa qara me ra rogoca e dua na ka mai na gusuna, me ra vakaucacataki koya kina.

Luke 12

Sa vakavulici ira na nona tisaipeli ko Jisu, 1—48. Sa tukuna ni na tubu na veicati e na vukuna, 49—53. Sa vakavulici ira na lewe vuqa me ra yalomatua ka veilomani, 54—59.

¹E na gauna ko ya, ni ra sa udolu vakavuqa na tamata sa soqoni vata mai, a ra sa veibutuqaqi ga, sa qai kaya mada eliu vei ira na nona tisaipeli ko koya, Dou qarauni kemudou mai na nodra leveni na Farisi, oqori na dauveivakaisini.

²Ia sa sega na ka sa vuni, me kakua ni vakarairaitaki; se tabogo, me kakua ni kilai.

³Ia na ka dou sa tukuna e na butobuto ena rogo votu; ia na ka dou sa tukuna e daligadra e na veitikina vuni, ena kacivaki mai na dela ni vale.

⁴Ia ka'u sa kaya vei kemudou, na wekaqu, Dou kakua ni rerevaki ira era sa vakamatea na yago ga, ia emuri sa sega tale na ka era cakava rawa.

⁵Ia ka'u sa tukuna vei kemudou se ko cei mo dou rerevaka: Dou rerevaki koya sa rawata me vakamatea, ka oti sa rawata talega me biuta ki eli; io, au sa kaya vei kemudou, Dou rerevaki koya.

⁶Sa sega li ni volitaki na separo e lima e na facigi e rua? ia ka sega e dua vei iratou sa guileca e na mata ni Kalou.

⁷Ia sa wili kecega na drau ni ulumudou. O koya oqo mo dou kakua ni rere: dou sa uasivi cake vei ira na separo e vuqa.

⁸Au sa kaya talega vei kemudou, O koya yadua ena vakatusai au e na matadra na tamata, ena vakatusai koya talega na Luve ni tamata e na matadra na agilose ni Kalou;

⁹ia ko koya ena cakitaki au e na matadra na tamata, ena cakitaki e na matadra na agilose ni Kalou.

¹⁰Ia ko koya yadua ena vosavakacacataka na Luve ni tamata, ena rawa me kakua ni cudruvi kina; ia ko koya ena vosavakacacataka na Yalo Tabu, ena sega sara ni rawa me kakua ni cudruvi.

¹¹Ia ni dou sa kau ki na veivale ni lotu, vei ira na dauveilewai kei ira na turaga, dou kakua ni lomaocaoca, se vakaevei mo dou kaya, se cava mo dou tukuna:

¹²ni na vakavulici kemudou na Yalo Tabu e na tiki-ni-siga ko ya e na ka e dodonu mo dou kaya.

¹³A sa dua vei ira na lewe vuqa sa vosa mai vei koya, Vakavuvuli, kaya mada vua na tuakaqu me solia vei au na noqui votavota e nai yau nei koya na tama i keirau.

¹⁴A sa kaya vua ko koya, Ko iko, ko cei sa lesi au me'u turaga ni lewa se dauveivota vei kemudou?

¹⁵Sa kaya talega vei ira ko koya, Dou raici kemudou vinaka, ka tarovi kemudou mai na daukocokoco; ni sa sega ni kalougata na tamata e na vuku ni sa levu na ka sa tu vua.

¹⁶A sa tukuna ko koya e dua na vosa vakatautauvata vei ira, ka kaya, Sa dua na tamata vutuniyau sa vakalewe vinaka sara na nona vanua:

¹⁷a sa qai vakananuma e lomana, ka kaya, A cava me'u kitaka, ni sa sega na noqu lololo me'u binia kina na noqu lewe ni veiwere?

¹⁸Sa qai kaya, Oqo ga ka'u na kitaka; au na basuka na noqu lololo, ka tara tale eso e lelevu; au na qai binia kecega kina na noqu lewe ni veiwere kei na noqui yau:

¹⁹au na qai kaya ki na yaloqu, Yaloqu, sa levu na nomui yau sa bini tu ena rauta na yabaki e vuqa; mo vakacegu mada, mo kana, mo gunu, mo marau tiko.

²⁰Ia sa kaya vei koya na Kalou, Ko iko na lialia! e na bogi ga oqo ena tarogi tale vei iko na yalomu: ena qai nei cei na veika ko sa vakarautaka?

²¹Sa vakakina ko koya sa daubinia nai yau me nona, a sa sega ni vutuniyau e na ka ni Kalou.

²²Sa qai kaya ko koya vei ira na nona tisaipeli, O koya oqo ka'u sa kaya kina vei kemudou, Mo dou kakua ni lomaocaoca e na vuku ni nomudou bula, e na ka mo dou kania; se na vuku ni yagomudou, e na ka mo dou vakaisulu kina.

²³Sa ka levu na bula, a ka lailai na kakana; ia sa ka levu na yago, a ka lailai nai sulu.

²⁴Dou vakananuma na reveni: era sa sega ni kabukaburaki, se tatamusuki; sa sega na nodra vale ni yau se nodra lololo; ia sa vakani ira na Kalou: sa dina dou sa yaga vakalevu cake vei ira na manumanu!

²⁵Ia ko cei vei kemudou kevaka sa lomaocaoca sa rawata me vakuria vakalailai ga na siga ni nona bula?

²⁶Ia kevaka dou sa sega ni cakava rawa na ka lailai walega oqo, dou sa lomaocaoca e na ka sa vo e na vuku ni cava?

²⁷Dou vakananuma na viavia, era sa tubu vakaevei: era sa sega ni daucakacaka, se dautalitali; ia ka'u sa kaya vei kemudou, Ko Solomoni e na nonai ukuuku kecega sa sega ni vakaisulu me vaka e dua vei ira oqo.

²⁸Ia kevaka sa vakasuluma vakaoqo na Kalou na co sa tu edaidai e na veiwere, a sa biu ki na lovo e na sabogibogi: ena sega li ni vinakata vakalevu cake me vakasulumi kemudou, koi kemudou sa lailai na nomudou vakabauta?

²⁹Ia dou kakua ni dauvakasaqara na ka mo dou kania, se na ka mo dou gunuva: me kakua talega ni veidreyaki na lomamudou.

³⁰Ni ra sa dauvakasaqara na ka kecega oqo ko ira na lewe ni veivanua kecega e vuravura; ka sa kila na Tamamudou ni sa yaga vei kemudou na veika oqo.

³¹Ia mo dou dauvakasaqara ga na nona matanitu: ia ena soli me kenai kuri vei kemudou na ka kecega oqo.

³²Kakua ni rere, na qele-ni-sipi lailai; ni sa vinakata sara na Tamamudou me solia vei kemudou na matanitu.

³³Dou volitaka na ka sa tu vei kemudou, ka solia nai loloma; vakarautaka vei kemudou na taga-ni-lavo ena sega ni madra, ai yau mai lomalagi ena sega ni oti rawa, sa sega na daubutako sa torova, se na sarasara sa kania.

³⁴Ni na tiko na yalomudou e na yasana sa tiko kina na nomudoui yau.

³⁵Me vauci tikoga na tolomudou; me caudre talega na nomudou cina;

³⁶ia mo dou vaka na tamata era waraka na nodra turaga, me na lako tale mai na magiti ni vakawati; me ra dolavi koya vakatotolo sara, ni sa lako mai ka tukituki ko koya.

³⁷Sa kalougata ko ira na tamata oqori, ena kunei ira na turaga ni ra sa vakatawa tiko, ni sa lako mai ko koya: au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena vauca na nonai sulu, ka kaya me ra tiko sobu, ka na lako mai ko koya ka qaravi ira.

³⁸Ia kevaka ena lako mai ko koya e nai karua ni wase-ni-bogi, se na lako mai e nai katolu, ka kunei ira ni ra sa yadra tiko, era sa kalougata na tamata oqori.

³⁹Ia dou kila ga oqo, kevaka e kila nai taukei ni vale na tiki-ni-bogi e lako mai kina na daubutako, sa vakatawa ga, ka sega ni laiva na nona vale me ravabasuki.

⁴⁰Ia dou vakarau tu vakakina koi kemudou talega: ni sa lako mai na Luve ni tamata e na tiki-ni-siga dou sa sega ni nanuma kina.

⁴¹Sa qai kaya vua ko Pita, Kemuni na Turaga, ko ni sa tukuna beka na vosa vakatautauvata oqo vei keitou ga, se vei ira kecega?

⁴²Sa kaya na Turaga, Ko cei beka na tamata yalododonu ka vuku, ena lesia na turaga me lewai ira na nona lewe-ni-vale, me solia na kedrai votavota e na gauna dodonu?

⁴³Sa kalougata na tamata ko ya, ko koya ena kunea na nona turaga ni sa kitaka vakakina, ni sa lako mai ko koya.

⁴⁴Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena lesi koya me lewa na nona ka kecega.

⁴⁵Ia kevaka ena kaya e lomana na tamata ko ya, Sa vakaberaberataka na nona lako tale mai na noqu turaga: a sa vakatekivu kina me yaviti ira na lewe-ni-vale na tagane kei na vada, me daukana talega ka daugunu, ka daumateni;

⁴⁶ena lako mai na turaga ni tamata ko ya e na siga sa sega ni nanuma kina, kei na tiki-ni-siga e sega ni kila kina; ena qai varomusuka rua, ka lesi koya me votai vata kei ira sa sega ni vakabauta.

⁴⁷Ia na tamata ko ya, sa kila na loma ni nona turaga, ka sega ni vakarau kina, se cakava me vaka na lomana, ena yaviti vakalevu.

⁴⁸Ia ko koya sa sega ni kila, ka kitaka na ka e dodonu me yaviti kina; ena yaviti vakalailai ga. Ni na tarogi vakalevu mai vua sa soli vakalevu vua; ia ena taroga vakalevu ko ira na tamata mai vua era sa solia vakalevu vua.

⁴⁹Au sa lako mai me'u biuta na bukawaqa ki vuravura; ia ka cava tale me'u gadreva, kevaka sa waqa tu?

⁵⁰Ia sa dua na noqu papitaiso me'u papitaisotaki kina; a sa rarawa vakalevu na lomaqu me oti mada oqo!

⁵¹Dou sa vakasama beka ni'u sa lako mai me'u vakayacora na veivinakati ki vuravura? au sa kaya vei kemudou, E segai; a veisei ga:

⁵²sa tekivu ena gauna oqo me lewe lima e na dua na vale eratou na veimecaki, na lewe tolu kei rau na lewe rua, na lewe rua talega kei iratou na lewe tolu.

⁵³Era na veimecaki na veitamani-tagane; kei na veitinani-yalewa; kei na veivugoni yalewa.

⁵⁴Sa kaya talega vei ira na lewe vuqa, Ni dou sa raica sa tubu mai ra na o, dou sa kaya sara, Sa dua na uca sa lako mai; a sa vakakina.

⁵⁵Ia ni sa liwa na ceva, dou sa kaya, Ena dua na katakata levu: a sa yaco.

⁵⁶Na dauveivakaisini! dou sa kila rawa na mata i vuravura kei lomalagi: ia ka vakaevei ni dou sa sega ni kila na gauna oqo?

⁵⁷Ia ka vakaevei ni dou sa sega ni lewa vakai kemudou na ka e dodonu?

⁵⁸Ni drau sa lako vata kaya sa beitaki iko ki na turaga-ni-lewa, mo gumatua e gau-ni-sala me oti mada na nona beitaki iko, de kauti iko vua na turaga-ni-lewa, ka soli iko na turaga-ni-lewa vua na ovisa, ka biuti iko na ovisa ki na vale ni veivesu.

⁵⁹Au sa kaya vei iko, Ko na sega sara ni sereki maikina, ko na sauma kece mada nai lavo.

Luke 13

**Sa vunautaka na veivutuni ko Jisu, 1—5. Sa tukuna na lolo sa sega ni vua, 6—9.
Sa vakabula e dua na yalewa, 10—17. Sa tukuna na sore ni musita kei na leveni talega, 18—21. Sa vakarota vei ira na nona tamata me ra gumatua; a sa vunauci Eroti, kei Jerusalemi, 22—35.**

¹Ia sa tadu e na gauna ko ya eso era sa tukuni ira na kai Kalili vua, ni sa vakadavea vata ko Pailato na kedra dra kei na nodra veisoro.

²A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Dou sa vakasama beka ni ra sa uasivi vei ira kecega na kai Kalili e nai valavala ca ko ira na kai Kalili oqori, ni sa yaco vei ira na veika vakaoqo?

³Au sa kaya vei kemudou, E segai; ia kevaka dou sa sega ni veivutuni, dou na mate kece vaka talega kina.

⁴Se ko ira na le tinikawalu, sa baleti ira na vale cecere mai Sailoama, ka vakamatei ira, dou sa vakasama beka ni ra sa uasivi e na cala vei ira kecega na tamata era sa tiko mai Jerusalemi?

⁵Au sa kaya vei kemudou, E segai; ia kevaka dou sa sega ni veivutuni, dou na mate kece vaka talega kina.

⁶Sa tukuna talega ko koya na vosa vakatautauvata oqo: Sa dua na tamata sa tei e na nona were-ni-vaini e dua na lolo; a sa lako mai me vakasaqara kina na vuana, ka sega ni kunea.

⁷Sa qai kaya ko koya vua nai vakatau-ni-vaini, Raica, sa qai yabaki tolu ka'u sa lako mai ka vakasaqara na vuana e na lolo oqo, ka sega ni'u kunea: taya sobu; sa vakacacana walega na vanua e na vuku ni cava?

⁸Sa qai vosa ko koya, ka kaya vua, Kemuni na Turaga, laiva mada ga me tei kena yabaki talega oqo, me'u cukiraka vakavolivolita mada, ka biuta kina na de-ni-manumanu;

⁹ia de qai vua; ia kevaka e sega, ko ni na qai mai taya sobu.

¹⁰A sa vakavuvuli tiko ko koya e na dua na vale ni lotu e na siga ni vakacecegu:

¹¹Ka raica, sa dua na yalewa sa curumi koya e dua na yalo sa malumalumu kina ka yabaki tinikawalu, a sa vakalairoro tikoga, ka sega sara ni tu donu rawa.

¹²Ia ni sa raici koya ko Jisu, sa kaciva, ka kaya vua, Yalewa, ko sa sereki mai na nomu malumalumu.

¹³A sa tabaka e na ligana; a sa vakatudonutaki vakasauri kina, a sa vakarokorokotaka na Kalou.

¹⁴Sa qai vosa vakacudrucudru na turaga ni vale ni lotu, ni sa ia na veivakabulai ko Jisu e na siga ni vakacecegu, ka kaya vei ira na tamata, E ono na siga e dodonu me ia kina na cakacaka: oqori dou lako mai kina mo dou vakabulai, ia me kakua ga e na siga ni vakacecegu.

¹⁵A sa vosa vei koya na Turaga, ka kaya, Na dauveivakaisini, dou sa sega li ni dui sereka, koi kemudou yadua, na nona pulumokau kei na nona asa e na siga ni vakacecegu mai na nona tikina, ka kauta me vagunuva?

¹⁶ia na yalewa oqo, na luve i Eparaama, sa vesuka ko Setani, raica, e tinikawalu na yabaki, sa sega beka ni dodonu me sereki mai nai vesu oqo e na siga ni vakacecegu?

¹⁷Ia ni sa kaya na vosa oqo ko koya, era sa madua kecega na nona meca, a ra sa reki kece na lewe vuqa e na vuku ni ka vakaidina kecega sa kitaka ko koya.

¹⁸Sa qai kaya ko koya, Ena vakatauvatani beka kei na cava na matanitu ni Kalou? se cava me'u vakatauvatana kina?

¹⁹Sa tautauvata kei na dua na sore ni musita, sa kauta e dua na tamata, ka biuta ki na nona were; a sa tubu cake, ka sa yaco me kau levu; a ra sa mai ro e na tabana na manumanu vuka.

²⁰A sa kaya tale ko koya, Me'u vakatauvatana kei na cava na matanitu ni Kalou?

²¹Sa tautauvata kei na leveni, sa kauta e dua na yalewa ka vunia e loma ni madrai droka e tolu nai vakarau, me vakalevenitaki tauccoko kina.

²²A sa lako voli ko koya e na veikoro kei na veikoro lalai, ka vakavuvuli tiko kina, ka lako tu vaka ki Jerusalemi.

²³Sa qai kaya vei koya e dua, Kemuni na Turaga, era sa lewe lailai ena bula?
A sa kaya vei ira ko koya,

²⁴Dou gumatua sara mo dou curu ki na matamata-ni-koro qiqo; ni'u sa kaya vei kemudou, era lewe vuqa ena vakatovolea me curuma, a ra na sega ni rawata:

²⁵ni na tu cake nai taukei ni vale, ka sogota na katuba, ia dou sa tu etautuba, ka tukituki ki na katuba, ka kaya Kemuni na Turaga, Kemuni na Turaga, ni dolavi keimami: ena qai vosa ko koya, ka kaya vei kemudou Au sa sega ni kila se dou lako maizei:

²⁶Dou na qai kaya, Keimami a kana ka gunu e matamuni, ko ni sa dauvakatavuvuli talega e na neimami veisalatu.

²⁷Ena qai kaya ko koya, Au sa kaya vei kemudou, Au sa sega ni kila se dou lako maizei; dou lako tani vei au, koi kemudou kecega sa daukitaka nai valavala ca.

²⁸Dou na qai dautagi ka vakasequruquru bati, ni dou na raici Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, kei ira kecega na parofita, e na matanitu ni Kalou, ia koi kemudou dou sa vakasevi ki tautuba.

²⁹Ia era na lako mai na tu i cake, mai ra talega, mai na mata ni tokalau talega, kei na mata ni ceva, a ra na tiko sobu e na matanitu ni Kalou.

³⁰Ka raica, eso sa muri era na qai liu; eso talega era sa liu era na qai muri.

³¹E na siga ko ya sa lako mai eso na Farisi, ka kaya vua, Mo lako ki taudaku, ka lako tani eke; ni sa via vakamatei iko ko Eroti.

³²A sa kaya vei ira ko koya, Dou laki tukuna vua na fokise ko ya, Raica, au sa vakasevi ira na tevoro, ka ia na veivakabulai edaidai kei na sabogibogi, au na qai vakaotia ga e nai katolu ni siga.

³³Ia sa kilikili ga me'u lako voli edaidai, kei na sabogibogi, kei na bogi rua: ni sa dredre me mate e dua na parofita e na koro tani, mai Jerusalemi ga.

³⁴Isa! Jerusalemi, Isa! Jerusalemi, ko iko sa vakamatei ira na parofita, ka vakaviriki ira e na vatu era sa talai vei iko! e vuqa na siga ka'u a via

vakasoqoni ira vata na luvemu, me vaka sa vakasoqona na luvena na toa yalewa e ruku ni tabana, ia dou sa sega ni vinakata!

³⁵Raica, sa qai biu tu vei kemudou na nomudou vale ka sa laladidi: ia ka'u sa kaya vakaidina vei kemudou. Dou na sega ni raici au tale, ka malua me yaco mada na siga dou na kaya kina, Sa kalougata ko koya sa lako mai e na yaca ni Turaga.

Luke 14

Sa vakabula e dua sa tauvi mate ko Jisu, a sa vakarota na yalomalumalumu; a sa tukuna ni sa vaka e dua na magiti levu na lotu, 1—24. E vinaka me yalomatua ko ira na tisaiipeli i Jisu, 25—33; me ra vakatovolea talega me ra yaga, 34,35.

¹Ia ni sa lako tu ko koya ki na nona vale e dua sa turaga vei ira na Farisi me kana e na dua na siga ni vakacecegu, era sa vakaraici koya.

²Ka raica, sa tu e tikina e dua na tamata sa tauva na buketevatu.

³A sa vosa ko Jisu, vei ira na vu-ni-vunau kei ira na Farisi, ka vaka, E tara me ia na veivakabulai e na siga ni vakacecegu, se segai?

⁴A ra sa galu ga. A sa tauri koya ko koya, ka vakabula, ka vakatala yani;

⁵a sa vosa vei ira, ka kaya, Ko cei vei kemudou, kevaka e lutu ki na dua na davuke na nona asa se nona pulumokau, ena sega ni yavia cake vakatotolo e na siga ni vakacecegu?

⁶A ra sa sega ni vosa rawa tale vua e na ka oqo.

⁷A sa tukuna e dua na vosa vakatautauvata vei ira era sureti, ni sa raici ira ni ra sa digitaka nai tikotiko vakaturaga; a sa kaya vei ira,

⁸Ni sa sureti iko e dua ki na magiti ni vakawati, kakua ni tiko sobu e nai tikotiko vakaturaga: de sa uasivi cake vei iko e dua tani sa sureti mai;

⁹ka qai lako mai ko koya sa sureti kemudrau, ka kaya vei iko, Solia na tikina oqo vei koya oqo; ko na qai madua ni ko laki tiko e na tikina kira sara.

¹⁰Ia ni ko sa sureti, lako ka tiko sobu e na tikina kira sara; me kaya vei iko ko koya sa sureti iko, ni sa lako mai, Na wekaqu, lako mada ki cake: ko na qai dokai e na matadra era sa tiko vata kei iko me kana.

¹¹Ia ko koya yadua sa vakalevulevui koya, ena vakamalumalumutaki; ia ko koya yadua sa vakamalumalumutaki koya, ena vakalevulevui.

¹²Sa kaya talega ko koya vua sa sureti koya, Ni ko sa cakava na magiti ni vakasigalevu sei vakayakavi, kakua ni sureti ira na wekamu dina, se na tuakamu se tacimu, se na kai nomu, se na nomu lewe ni koro e vutuniyau; de ra sureti iko tale, ko na qai saumi.

¹³Ia ni ko sa caka magiti, sureti ira na dravudravua, na lokiloki, na gera, na mataboko:

¹⁴ko na qai kalougata kina: ni ra sa sega ni sauma rawa vei iko: ia ko na saumi ni ra na tu cake tale mai na mate ko ira na yalododonu.

¹⁵Ia ni sa rogoca na veika oqo e dua vei ira sa tiko kaya me kana, sa kaya vua, Sa kalougata ko koya ena kana madrai e na matanitu ni Kalou.

¹⁶Sa qai kaya vua ko koya, Sa dua na tamata sa cakava e dua na magiti levu ni vakayakavi, a sa sureti ira na lewe vuqa:

¹⁷ia ni sa yaco na gauna me ia kina nai vakayakavi, sa tala na nona tamata me kaya vei ira era sureti, Dou lako mai; sa vakarau tu na ka kecega.

¹⁸Ia ko ira yadua era lomavata me ra dui vakadredreti ira. Sa kaya vua e dua, Au sa volia e dua na tiki ni vanua, ka sa dodonu me'u laki raica; au masuti iko kina, me'u kakua ni lako yani.

¹⁹A sa kaya e dua tani, Au sa volia e tini na pulumokau, ia ka'u sa lako me'u vakatovolei ira: au masuti iko kina, me'u kakua ni lako yani.

²⁰Sa kaya e dua tale, Au sa qai vakawati, o koya ka'u sa sega kina ni lako yani.

²¹Sa qai lako mai na tamata ko ya, ka tukuna vua na nona turaga na veika oqo. Sa qai cudru nai taukei ni vale, a sa kaya vua na nona tamata, Lako sara ki tuba ki na veisalatu kei na veisaqata ni koro, ka kauti ira mai na dravudravua, kei na gera, kei na lokiloki, kei na mataboko.

²²A sa mai kaya na tamata, Kemuni na Turaga, sa caka ga me vaka na nomuni vosa, ia sa vo na vale.

²³A sa kaya na turaga vua na tamata, Lako ki na veisalatu, kei na veisala sa viribaiti, ka cikevi ira me ra lako mai, me oso na noqu vale:

²⁴ni'u sa kaya vei kemudou, Sa sega e dua vei ira na tamata sa sureti ena tovolea na noqui vakayakavi.

²⁵A sa lewe vuqa sara era sa lako vata kaya: a sa vuki ko koya, ka kaya vei ira,

²⁶Kevaka e dua sa lako mai vei au ka sega ni cata na tamana, kei na tinana, kei na watina, kei ira na luvena, kei ira na tuakana kei na tacina, kei ira na ganena kei na nona bula talega, ena sega ni rawa me noqu tisaipeli.

²⁷Ia ko koya talega ena sega ni colata na nona kauveilatai, ka muri au, sa sega ni rawa me noqu tisaipeli.

²⁸Ia ko cei vei kemudou, kevaka sa via tara vale, ena sega ni tiko sobu mada eliu, me wilika na kenai voli, se tu vua nai yau me vakaotia se segai?

²⁹de viritaka ga ko koya na kena yavu, ka qai sega ni rawata me vakaotia, era na qai vakalialiai koya ko ira kecega era sa raica,

³⁰ka kaya, A tamata oqo sa vakatekivu me tara vale, ia ka sega ni rawata me vakaotia.

³¹Se ko cei na tui, sa lako tu me rau veivala kaya e dua tani na tui, ka sega ni tiko sobu mada eliu, ka vakananuma, se sa rawata me veivala kaya sa le ruasagavulu na udolu na nei koya na meca, ni sa le tini ga na udolu na nona, se segai?

³²se, ni sa yawa sara ko koya oqori, sa tala ko koya na mata, me vakamasuta me rau veisorosorovi.

³³Sa vakakina, ko koya yadua vei kemudou sa sega ni biuta na nona ka kecega, sa sega ni rawa me noqu tisaipeli.

³⁴A ka vinaka na masima: ia kevaka sa seavu mai na masima na kena tuituina, ena vakatuituinataki tale e na cava?

³⁵Sa qai sega ni yaga ki na were, se ki nai binibini de-ni-manumanu; sa biu ga ki tautuba. O koya sa vakadaligana me rogoca, me mani rogoca sara.

Luke 15

A vosa vakatautauvata kei na sipi sa yali ka kune tale, 1—7; kei na tiki ni siliva sa yali ka qai kune tale, 8—10; kei na gone sa biuti tamana ka qai lesu tale mai, 11—32.

¹Sa qai toro voleka mai vei koya ko ira kecega na kumuna nai vakacavacava, kei ira na tamatai valavala ca, me ra rogoci koya.

²A sa vosakudrukudru ko ira na Farisi kei ira na vunivola, ka kaya, Ko koya oqo sa veilasamaki vata kei ira na tamata ca, ka kana vata kei ira.

³A sa tukuna vei ira ko koya na vosa vakatautauvata oqo, ka kaya,

⁴Ko cei vei kemudou na tamata, sa dua na drau na nona sipi, kevaka sa vakayalia e dua vei ira, ena sega beka ni biuta laivi tu na ciwasagavulu ka ciwa e na veico, ka laki vakasaqarai koya sa yali, me kunea mada?

⁵Ia ni sa kunea, sa viribale ki domona, ka reki.

⁶Ia ni sa tale ki nona vale, sa kacivi ira vata na wekana kei na lewe ni koro, ka kaya vei ira, Tou mai reki vata, ni'u sa kunea na noqu sipi ka yali.

⁷Au sa kaya vei kemudou, ni sa levu vakakina na reki mai lomalagi e na vuku ni tamatai valavala ca e le dua bauga sa qai veivutuni, ia ka lailai ga e na vukudra na tamata yalododonu e le ciwasagavulu ka ciwa, sa sega ni yaga vei ira na veivutuni.

⁸Se ko cei na yalewa sa tini na nona tiki ni siliva, kevaka sa vakayalia e dua na tikina, sa sega beka ni tutuvaka na cina, ka tavraka na vale, ka vakasaqara matua, me kunea mada?

⁹Ia ni sa kunea, sa kacivi ira vata na wekana kei na lewe ni koro, ka kaya, Tou mai reki vata, ni'u sa kunea na tikina ka'u a vakayalia.

¹⁰Au sa kaya vei kemudou, Sa tubu vakakina na reki e na matadra na agilose ni Kalou, e na vuku ni tamatai valavala ca e le dua bauga sa qai veivutuni.

¹¹Sa kaya tale ko koya, E dua na tamata sa lewe rua na luvena-tagane:

¹²ka sa kaya vei tamana ko koya sa gone vei rau, I Tamaqu, solia mai vei au nai votavota ni yau sa vota me noqu. A sa vota vei rau nai yau.

¹³A sa bogi vica mada, sa qai kumuna vata na ka kecega na gone, ka lako tani ki na dua na vanua vakayawa, ka sa vakayalia kina na nonai yau e nai valavala vakamarau ca.

¹⁴Ia ni sa vakaotia kece, sa qai tubu na dausiga levu e na vanua ko ya; a sa qai dravudravua sara ko koya.

¹⁵A sa laki tiko kei na dua na lewe ni vanua ko ya; a sa talai koya ki na nona veiwere me vakani ira na vuaka,

¹⁶A sa garova na qana era daukania na vuaka, me mamau kina na ketena; a sa sega e dua sa vakani koya.

¹⁷Ia ni sa kila yalona tale, sa kaya, Sa le vuqa na tamata nei tamaqu sa voli na nodra cakacaka, era sa mamau e na madrai ka vo tu yani, ia koi au ka'u sa mate e na viakana!

¹⁸au na ia, ka lako vei tamaqu, ka'u na kaya vua, Tamaqu, au sai valavala ca ki lomalagi, vei kemuni talega,

¹⁹ka'u sa sega kina ni yaga me'u vakatokai tale me luvemuni: lesi au me'u vakataka e dua na nomuni tamata sa voli na nona cakacaka.

²⁰A sa ia, ka lako vei tamana. Ia ni sa yawa sara, sa raici koya ko tamana, a sa lomana, ka cici, ka mokota, ka reguca.

²¹A sa kaya na luvena kivei koya, I Tamaqu, au sai valavala ca ki lomalagi, vei kemuni talega, ka'u sa sega kina ni yaga me'u vakatokai tale me luvemuni.

²²A sa kaya na tamana vei ira na nona tamata, Dou kauta mai nai sulu vinaka sara, ka vakasulumi koya; daramaka talega e dua na mama ki ligana, kei nai vava ki na yavana;

²³ia dou kauta mai na luve ni pulumokau sa uro, ka vakamatea; ka me datou kana, ka marau;

²⁴ni sa mate na luvequ oqo, ka sa qai bula tale; sa yali, ka sa qai kune tale. A ra sa vakatekivu me ra marau.

²⁵A sa tiko e na were na luvena ka qase vei rau; ia ni sa tale mai ka toro voleka ki vale, sa rogoca na bitu-ni-vakatagi kei na meke.

²⁶A sa kaciva e dua vei ira na tamata, ka taroga na kenai balebale ni ka oqo.

²⁷A sa kaya vua ko koya, Sa lako saka tale mai na tacimu; ka sa vakamatea ko tamamu na luve ni pulumokau sa uro, e na vuku ni rau sa veikune tale ka sa bula vinaka.

²⁸A sa cudru ko koya, ka bese ni curu; sa qai lako mai kina ki tautuba ko tamana, ka vakamasuta.

²⁹Sa qai vosa ko koya, ka kaya vei tamana, Raica, e vuqa na yabaki oqo ka'u sa qaravi iko kina, ia ka'u sa sega sara ni talaidredre ki na nomu vosa: ia ko sa sega sara ni solia vei au e dua walega na luve ni me, me keitou marau vata kina kei ira na wekaqu:

³⁰ia ni sa lako mai na luvemu oqo, ko koya sa vakaotia na nomui yau vei ira na yalewa dautagane, ko sa vakamatea me kena na luve ni pulumokau sa uro.

³¹A sa kaya vua ko koya, Na luvequ, edaru sa tiko vata vakadua, ia na ka kecega sa tu vei au sa nomu.

³²Ia sa dodonu ga me da reki, ka marau; ni sa mate na tacimu oqo, ka sa qai bula tale; sa yali, ka sa qai kune tale.

Luke 16

A vosa vakatautauvata ni dau-ni-yau tawa dodonu, 1—13. Sa vunauci ira na Farisi ko Jisu, 14—18. Sa tukuna na tamata vutuniyau kei Lasarusa, 19—31.

¹A sa kaya talega ko koya vei ira na nona tisaipeli, Sa dua na tamata vutuniyau, sa dua na nona dau-ni-yau, a sa beitaki vua ni sa vakayalia tiko na nonai yau.

²A sa kaciva ko koya, ka kaya vua, A cava oqo ka'u sa rogoca vei iko? tukuna mai na nomu cakacaka vaka dau-ni-yau; ni sa dredre mo dau-ni-yau tiko.

³Sa qai vakananuma e lomana na dau-ni-yau, A cava me'u kitaka, ni sa kauta tani vei au na noqu turaga na cakacaka vaka dau-ni-yau? Au sa sega ni rawata na cuki were; au sa madua ni kerekere.

⁴Au sa qai kila na ka me'u kitaka, me ra kauti au kina na tamata eso ki na nodra veivale, ni'u sa sivo mai na cakacaka vaka dau-ni-yau.

⁵Sa qai kacivi ira kecega na tamata era sa sega ni sauma na nodra dinau vua na nona turaga, a sa tarogi koya sa liu mai, E vica mada na nomu dinau vua na noqu turaga?

⁶A sa kaya ko koya, E dua na drau nai vakarau waiwai. A sa kaya vua, Taura na nomui vola, ka tiko sobu sara, ka vola me limasagavulu.

⁷Sa qai taroga tale e dua, E vica na nomu dinau? A sa kaya, E dua na drau nai vakarau sila. A sa kaya vua, Taura na nomui vola, ka vola me walusagavulu.

⁸A sa doka na dau-ni-yau tawa dodonu na turaga, e na vuku ni sai valavala vakavuku; ni ra sa vuku vakalevu na gone ni vuravura e na ka sa baleti ira, a ra sa vuku vakalailai ga na gone ni rarama.

⁹Ia ka'u sa kaya vei kemudou, Mo dou cakava eso me wekamudou e nai yau e sega ni dina; me ra na kauti kemudou kina ni dou na mate ki na veitikotiko e sega ni oti rawa.

¹⁰O koya sa dina e na ka lailai, ena dina talega e na ka levu; ia ko koya sa sega ni dodonu e na ka lailai, ena sega talega ni dodonu e na ka levu.

¹¹Ia kevaka dou a sega ni dina e nai yau sa sega ni dodonu, ko cei ena vakararavi vei kemudou e na vuku ni yau sa dina?

¹²Ia kevaka dou sa sega ni dina e nai yau sa nona na tani, ko cei ena solia vei kemudou na ka sa nomudou?

¹³Sa sega e dua na tamata sa qarava rawa e lewe rua na turaga; ni na cata e dua, ka lomani koya kadua: se na kabita e dua, ka beci koya kadua. Dou sa sega ni qarava rawa na Kalou kei nai yau.

¹⁴Ia na Farisi, era sa daulomana nai lavo, ni ra sa rogoca na ka kecega oqo, era sa vakalialiai koya.

¹⁵A sa kaya vei ira ko koya, Oi kemudou dou sa vakadonui kemudou e matadra na tamata; ia sa kila na lomamudou na Kalou: ni sa ca sara e na mata ni Kalou na ka e vinaka sara vei ira na tamata.

¹⁶Sa yacova na gauna i Joni na vunau kei ira na parofita: mai na gauna ko ya sa vunautaki na matanitu ni Kalou, a ra sa gu sara me ra curu kina ko ira na tamata kecega.

¹⁷Ka sa rawarawa me takali laivi ko lomalagi kei vuravura, ka dredre me lutu wale e dua na tiki ni vunau sa lailai sara.

¹⁸O koya yadua sa biuta na watina, ka laki vakawati kei na dua tani, sa dauyalewa; ia ko koya erau veiwatini kaya sa biuta na watina, sa dauyalewa.

¹⁹Sa dua na tamata vutuniyau, sa vakaisulu e nai sulu lokaloka kei na lineni matailalai, a sa daumarau vakalevu e na veisiga kecega:

²⁰ka sa dua na tamata dravudravua, ko Lasarusa na yacana, sa vakadavori e na mata ni nona vale, sa robota na yagona na vidikoso,

²¹a sa garova me vakani e na meme ni kakana sa lutu mai na tepeli ni tamata vutuniyau: sa lako talega mai na koli ka dramica na nona vidikoso.

²²Ia sa mate ko koya sa dravudravua, ka ra sa qai kauti koya ko ira na agilose ki na lomasere i Eparaama. Sa mate talega ko koya sa vutuniyau, ka sa bulu;

²³a sa ta cake mai etesi, ni sa vakararawataki tu, a sa raici Eparaama vakayawa, kei Lasarusa e lomaserena.

²⁴A sa kaci, ka kaya, I tamaqu Eparaama, lomani au mai, ka talai Lasarusa, me tonisua na vuso ni nonai qaqalo e na wai, me mai vakabatabatataka na yamequ; ni'u sa vakararawataki e na yameyame ni buka oqo.

²⁵A sa kaya ko Eparaama, Na luvequ, nanuma ni ko a rawata na nomu veika vinaka ni ko a bula tiko, sa vaka talega kina ko Lasarusa na veika ca; ia edaidai sa qai vakacegui eke ko koya, ia ko iko, ko sa vakararawataki;

²⁶oqo talega sa viritoka e na keda maliwa e dua na keli titobu sara; ia ko ira sa via lako tani eke vei kemudou, era sa sega ni rawata; ia ko ira sa tiko maikeri, era sa sega ni lako rawa mai kivei keimami.

²⁷Sa qai kaya ko koya, Au masuti iko kina, tamaqu, mo talai koya ki na vale nei tamaqu:

²⁸ni ratou sa lewe lima keitou sa veituakani; me laki vakasalataki iratou, de ratou lako talega mai ki na tikina rarawa oqo.

²⁹Sa kaya vua ko Eparaama, Sa tu ga vei iratou ko Mosese kei ira na parofita; me ratou rogoci ira.

³⁰A sa kaya ko koya, E segai, tamaqu Eparaama; ia kevaka e dua vei ira na mate sa lako vei iratou, eratou na qai veivutuni.

³¹Sa qai kaya vua ko koya, Kevaka era sa sega ni rogoci Mosese kei ira na parofita, era na sega ni vakarogoca, kevaka sa tu cake e dua mai na mate.

Luke 17

Sa vakavulici ira na tisaipeli ko Jisu me ra kakua ni vakacala e dua; me ra kakua talega ni cudruvi ira sa vakacacani ira, ka qai veivutuni, 1—4. Sa tukuna ni sa ka mana na vakabauta, a sa kilikili kei keda na yalomalumalumu, 5—10. Sa vakabula eso na vukavuka, 11—19. A sa tukuna nai valavala ni nona lako tale mai, 20—37.

¹Sa qai kaya vei ira na tisaipeli ko koya, E dredre sara me sega ni yaco na veivakacalai: ia sa na ca sara vua, sa vakavuna na ka oqo!

²Sa vinaka vua kevaka sa vau ki domona e dua na vatu i qaqi levu, me qai biu ko koya ki na wasaliwa, ka ca ni sa vakacala e dua vei ira na lalai oqo.

³Dou raici kemudou vinaka: kevaka sa cala vei iko na wekamu, vunauca; ia kevaka sa veivutuni, kakua ni cudruvi koya.

⁴Ia kevaka sa cala vakavitu vei iko e na siga e dua, ka saumaki vakavitu vei iko, ka kaya, Au sa veivutuni; kakua ni cudruvi koya.

⁵A sa kaya vua na Turaga ko ira na apositolo, Ni vakalevutaka na neitou vakabauta.

⁶A sa kaya na Turaga, Kevaka sa tu vei kemudou na vakabauta e vaka na sore ni musita, dou na kaya ki na lolo oqo, Mo cavu laivi mada, ka mo tei sara e na wasaliwa: ena qai talairawarawa vei kemudou.

⁷Ia ko cei vei kemudou, sa dua na nona tamata sa cuki were se vakania na manumanu, me kaya vua, ni sa lako tale mai na were, Mo laki tiko sobu mada mo kana?

⁸Ena sega beka ni kaya vua, Mo vakarautaka na ka me'u vakayakavi mada, ka vauca na nomu wa ni sulu, mo qaravi au, me'u kana mada ka gunu; ka oti ko na qai kana ka gunu?

⁹Ena vakavinavinaka li vua na tamata oqo ko koya, ni sa kitaka ko koya na ka sa vakaroti vua? Au nanuma, e segai.

¹⁰Me vakakina koi kemudou, ni dou sa kitaka na ka kecega sa vakaroti vei kemudou, dou kaya, Keitou sa tamata tawa yaga: keitou sa kitaka ga na ka e kilikili kei keitou me keitou kitaka.

¹¹Ia ni sa lako ko koya vaka ki Jerusalemi, sa lako voli e loma i Samaria kei Kalili.

¹²Ia ni sa curu ki na dua na koro lailai, sa sota kaya e lewe tini na tamata vukavuka, a ra sa tu vakayawa;

¹³a ra sa kaci, ka kaya, I Jisu, na Turaga, ni lomani keitou mai.

¹⁴Ia ni sa raici ira ko koya, sa kaya vei ira, Dou lako ka vakaraitaki kemudou vei ira na bete. Ia ni ra sa lako tu, era sa vakasavasavataki.

¹⁵A sa dua vei ira, ni sa raica sa vakabulai, sa lesu tale, a sa vakarokorokotaka na Kalou e na domo levu.

¹⁶A sa cuva vakatoboicu ki na yava i koya, ka vakamolimoli vua: ia sa kai Samaria ko koya.

¹⁷A sa vosa ko Jisu, ka kaya, Era sega li ni lewe tini sa vakasavasavataki? ia sa evei na lewe ciwa?

¹⁸sa sega ni kune e dua me lesu tale mai me vakarokorokotaka na Kalou, ko koya duaduaga na kai tani oqo.

¹⁹A sa kaya vua, Tu cake, mo lako ga; sa vakabulai iko na nomu vakabauta.

²⁰Ia ni sa tarogi koya ko ira na Farisi, se na yaco ninaica na matanitu ni Kalou, sa kaya vei ira ko koya, A matanitu ni Kalou sa sega ni yaco mai me vaka na ka e vakarairaitaki:

²¹ena sega talega ni kainaki, Raica eke! se. Raica kikea! ni sa tu e na lomamudou na matanitu ni Kalou.

²²A sa kaya vei ira na tisaipeli, Ena yaco na siga, dou na gadreva kina mo dou raica e dua na nona siga na Luve ni tamata, ia dou na sega ni raica.

²³Ena qai kainaki vei kemudou, Raica eke! se Raica kikea! dou kakua ni lako kina, se muri ira.

²⁴Ia me vaka na livaliva, ni sa liva mai na dua na yasana ni lomalagi, ka cila yani ki na yasana kadua ni lomalagi, sa na vaka talega kina na Luve ni tamata e na nona siga.

²⁵Ena vosota mada eliu na ka e vuqa ko koya, ena biuti koya talega nai tabatamata oqo.

²⁶Ia me vaka sa yaco e na gauna i Noa, ena vaka talega kina e na gauna ni Luve ni tamata.

²⁷Era kana tiko, era gunu, era vakawati, era veimusumusukitaki me ra vakawati, ka yacova na siga ka vodoka kina na waqa ko Noa, ka qai lako mai na waluvu, ka vakamatei ira kecega.

²⁸Sa na tautauvata talega kei na gauna i Loti; era kana tiko, era gunu, era veivoli, era teitei, era tara vale;

²⁹ia e na siga ka lako tani kina ko Loti e Sotoma, sa qai tau mai lomalagi na bukawaqa kei na sulifure, ka vakamatei ira kecega.

³⁰Ena vaka talega kina e na siga ena rairai kina na Luve ni tamata.

³¹E na siga ko ya, ko koya sa tiko e dela ni vale, ka sa tu e loma ni vale na nonai yau, me kakua ni lako sobu mai me kauta tani; ko koya talega sa tiko mai na were, me kakua ni lesu tale mai.

³²Dou nanuma na wati i Loti.

³³O koya yadua sa segata me maroroya na nona bula, ena vakayalia; ia ko koya yadua ena vakayalia, ena maroroya.

³⁴Au sa kaya vei kemudou, E na bogi ko ya erau na lewe rua e na dua nai mocemoce; ena kau tani e dua, ka biu tu e dua.

³⁵Ena lewe rua na yalewa erau na veivuke me qaqi sila; ena kau tani e dua, ka biu tu e dua.

³⁶Ena lewe rua na tagane erau na tiko e na were; ena kau tani e dua, ka biu tu e dua.

³⁷A ra sa vosa, ka kaya vua, Evei, Turaga? A sa kaya vei ira ko koya, E na yasana kece sa no kina na yago, ena soqoni vata talega kina na ikeli.

Luke 18

Sa vakavulici ira ko Jisu me ra daumasu, 1—8. Sa tukuni rau na Farisi kei koya sa kumuna nai vakacavacava, 9—14. Sa kaya me ra yalomalulumalumu, 15—17. Sa vaka me via biuta na ka kecega ko ira sa via bula, 18—30. Sa tukuna na nona mate, 31—34; a sa vakabula na mataboko, 35—43.

¹Sa vakatakila talega ko koya vei ira e na dua na vosa vakatauvata, ni sa dodonu me daumasu tiko ka kakua ni ceguoca;

²a sa kaya, Sa dua na koro sa tiko kina e dua na turaga-ni-lewa, sa sega ni rerevaka na Kalou, se dokai ira na tamata:

³a sa dua na yada e na koro ko ya; a sa dau lako mai vei koya, ka kaya, Mo ni cudruvaki au vua na noqu meca.

⁴A sa bese mada ko koya; a sa qai kaya emuri e lomana, Au sa sega ni rerevaka na Kalou, se'u dokai ira na tamata;

⁵ia ni sa mai vakasosataki au na yada oqo, au na cudruvaki koya mada, de vakaceguocataki au ko koya ni sa sega ni mudu ni lako mai.

⁶A sa kaya na Turaga, Dou rogoa na ka sa kaya na turaga-ni-lewa tawa dodonu:

⁷ia na Kalou, ena sega li ni cudruvaki ira na nona digitaki, era dautagi tikoga vua e na siga kei na bogi, io, kevaka sa dede na nona vosoti ira?

⁸Au sa kaya vei kemudou, ena cudruvaki ira vakusarawa ko koya. Ia ni sa lako mai na Luve ni tamata, ena kunea beka na vakabauta e vuravura, se segai?

⁹A sa cavuta na vosa vakatautauvata oqo me tukuni ira era sa vakararavi ni ra sa yalododonu, a ra sa beci ira na tamata tani:

¹⁰E lewe rua na tamata erau lako cake ki na vale ni soro me masu; e dua na Farisi, ka dua na daukumuna nai vakacavacava.

¹¹Sa tu na Farisi ka masu vakai koya, vakaoqo Na Kalou, au vakamolimoli vei iko, ni'u sa sega ni vakataki ira na tamata eso, era sa daukovekove, era sa daubutako lo, era sa dauyalewa, se vakataki koya oqo na kumuna nai vakacavacava.

¹²Au sa lolo vakarua e na veiwiki, au sa solia nai katini ni ka kecega au sa rawata.

¹³A sa tu vakayawa ko koya na kumuna nai vakacavacava, a sa sega ni via ta cake ki lomalagi, ia sa tavia na lomaserena, ka kaya, Kemuni na Kalou, lomani au mai, koi au na tamatai valavala ca.

¹⁴Au sa kaya vei kemudou, Sa lako sobu ki na nona vale na tamata oqo ka sa vakadonui ia ko koya kadua sa segai: ni na vakamalumalumutaki ko koya

yadua sa vakalevulevui koya; ia ko koya sa vakamalumalumutaki koya ena vakalevulevui.

¹⁵A ra sa kauta talega vua na gone lalai, me tarai ira ko koya; ia ni ra sa raica ko ira na tisaipeli, era sa vunauci ira.

¹⁶A sa kacivi ira mai ko Jisu, ka kaya, Laivi ira na gone lalai me ra lako mai vei au, kakua ni tarovi ira; ni sa vakataki ira na lewe ni matanitu ni Kalou.

¹⁷Au sa kaya vakaidina vei kemudou, O koya ena sega ni vakabauta na matanitu ni Kalou me vaka na gone lailai, ena sega sara ni curu kina.

¹⁸A sa tarogi koya e dua na turaga, ka kaya, Vakavuvuli vinaka, a cava me'u kitaka me'u rawata kina na bula tawa mudu?

¹⁹A sa kaya vua ko Jisu, Ko sa vakatokai au me'u vinaka e na vuku ni cava? sa sega e dua tani e vinaka, na Kalou duaduaga.

²⁰Ko sa kila na vunau, Mo kakua ni ia na veibutakoci, Mo kakua ni laba, Mo kakua ni butako, Mo kakua ni veibeitaki vakailasu, Mo vakarokoroko vei rau na tamamu kei na tinamu.

²¹Sa qai kaya ko koya, A ka kecega oqo ka'u a vakabauta ni ka'u a gone ka yacova na siga oqo.

²²Ia ni sa rogoca na ka oqo ko Jisu, sa kaya vua, E dua na ka sa sega vei iko, mo volitaka na ka kecega sa tu vei iko, ka solia vei ira sa dravudravua, ko na qai vakaiyau mai lomalagi: ia mo lako mai, mo muri au.

²³Ia ni sa rogoca oqo, sa rarawa sara na lomana: ni sa vutuniyau sara.

²⁴Ia ni sa raica ko Jisu ni sa rarawa sara na lomana, sa kaya, E dredre sara vei ira sa vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou!

²⁵Sa rawarawa me curuma na mata ni cula na kameli, ia ka dredre vua na tamata vutuniyau me curu ki na matanitu ni Kalou.

²⁶Ia ko ira era sa rogoca era sa kaya, Ko cei beka ena vakabulai rawa?

²⁷A sa kaya ko koya, A ka sa dredre sara vei ira na tamata sa rawarawa vua na Kalou.

²⁸Sa qai kaya ko Pita, Raica, keitou sa biuta na ka kece, ka muri kemuni.

²⁹A sa kaya vei ira ko koya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Sa sega e dua sa biuta na vale, se tamana se tinana, se tuakana se tacina, se watina, se luvena, e na vuku ni matanitu ni Kalou,

³⁰me qai sega ni saumi, ena rawata vakalevu cake e na bula oqo, ia e na gauna maimuri na bula tawa mudu.

³¹Sa qai kauti ira mai na le tinikarua, ka kaya vei ira, Raica, eda sa lako cake ki Jerusalemi, ia na ka kecega era sa vola na parofita e na vuku ni Luve ni tamata ena vakayacori mai.

³²Ni na soli yani ko koya vei ira na matanitu tani, ena vakalialiai talega, ka vakaisini, ka kasiviti:

³³era na vakanakuitataka talega, ka vakamatea; ena qai tu cake tale ko koya e nai katolu ni siga.

³⁴A ra sa sega ni kila e dua na ka oqo; ia na ka oqo sa vuni vei ira, a ra sa sega ni kila na ka sa vosataki.

³⁵Ia ni sa torovi Jeriko ko koya, sa dua na tamata mataboko sa tiko e na batni sala me kerekere:

³⁶ia ni sa rogoca era sa lewe vuqa sa lako tu, sa taroga ko koya na kenai balebale.

³⁷A ra sa tukuna vua, ni sa lako tu ko Jisu na kai Nasareci.

³⁸A sa kaci ko koya, ka kaya, I Jisu, na Luve i Tevita, ni lomani au mai.

³⁹A ra sa vunauci koya ko ira sa liu tiko, me tiko lo: a sa kaci vakalevu cake kina ko koya, Na Luve i Tevita, ni lomani au mai.

⁴⁰Sa qai tu vakadua ko Jisu, ka kaya me kau mai ko koya vua; ia ni sa yaco voleka, sa tarogi koya,

⁴¹A cava ko sa vinakata me'u cakava vei iko? A sa kaya, Kemuni na Turaga, me'u rai rawa.

42A sa kaya vua ko Jisu, Mo rai rawa: sa vakabulai iko na nomu vakabauta.

43A sa rai rawa vakasauri ko koya, a sa muri koya, ka vakarokorokotaka tiko na Kalou; ia ko ira kecega na lewe vuqa, ni ra sa raica, era sa vakavinavinaka vua na Kalou.

Luke 19

Sa vakabauti Jisu ko Sakiusa, 1—10. Sa tukuna ko Jisu na turaga sa cati koya ko ira na kai nona, 11—27. Sa vodoka na asa ko Jisu, ka lako ki Jerusalemi, 28—40. Sa tukuni Jerusalemi ni na ca, ka vakasevi ira era sa veivoli e na vale ni soro, a sa vakavuvuli ko koya e na veisiga, 41—48.

1A sa curu ki Jeriko ko koya, ka lako tu yani.

2Ka raica, sa dua na tamata na yacana ko Sakiusa, sa turaga vei ira na kumuna nai vakacavacava, ka sa vutuniyau.

3A sa vakatovolea me raici Jisu se sa vakaevei ko koya: a sa dredreta e na vukudra na lewe vuqa, ni sa tamata lekaleka.

4A sa cici kiliu, ka kaba e dua na lolo me raici koya: ni sa lako voleka kina.

5Ia ni sa yaco ki na yasana ko ya ko Jisu, sa ta cake, ka raica, ka kaya vua, I Sakiusa, kusarawa, mo kevu sobu mai; ni'u na tiko e na nomu vale edaidai.

6A sa kevu kusarawa sobu mai ko koya, a sa vakacegui koya e na marau.

7Ia ni ra sa raica, era sa vosakudrukudru ko ira kecega, ka kaya, Sa lako ko koya me tiko vata kei na dua na tamatai valavala ca.

8A sa tu cake ko Sakiusa, ka kaya vua na Turaga, Raica, Kemuni na Turaga, au sa waseruataka na noqui yau ka me'u solia e dua na kena wase vei ira na dravudravua: ia kevaka ka'u sa kovea na nona ka e dua na tamata ni'u sa beitaka vakailasu, ena va na kenai sau ka'u na solia.

9A sa kaya vua ko Jisu, Sa yaco edaidai na bula ki na vale oqo, ni sa luve i Eparaama ko koya talega oqo:

10ni sa lako mai na Luve ni tamata me vakasaqara ka vakabula na ka sa yali.

¹¹Ia ni ra sa rogoca na veika oqo, sa qai tukuna talega ko koya e dua na vosa vakatautauvata, ni sa voleka ko koya ki Jerusalemi, ka ni ra sa nanuma talega ena rairai vakasauri mai na matanitu ni Kalou.

¹²O koya oqo sa kaya kina ko koya. Sa dua na turaga sa lako ki na dua na vanua yawa, me buli me tui, me qai lesu tale mai.

¹³A sa kacivi ira na nona tamata e lewe tini, ka solia vei ira e tini na paudi, ka kaya vei ira, Dou volivoli tiko, ka yacova na noqu lesu tale mai.

¹⁴Ia ko ira na nona lewe ni koro era sa cati koya, a ra sa tala na mata me muri koya yani me kaya, Keitou sa sega ni vinakata me lewai keitou ko koya oqo.

¹⁵Ia ni sa lesu tale mai ko koya, ni sa buli me tui, sa kaya me ra kacivi mai vua ko ira na tamata oqori, ko ira ka solia vei ira ko koya nai lavo, me kila se ra yavica tale era sa rawata ni ra sa veivoli.

¹⁶Sa qai lako mai ko koya sa liu, ka kaya, Kemuni na Turaga, sa tini tale na paudi sa rawa e na nomuni paudi e dua.

¹⁷A sa kaya vua ko koya, E vinaka, na tamata vinaka: ia ni ko sa dina e na ka lailai sara, mo lewa na koro e tini.

¹⁸A sa lako mai nai karua, ka kaya, Kemuni na Turaga, sa lima tale na paudi sa rawa e na nomuni paudi e dua.

¹⁹A sa kaya talega vua ko koya, O iko talega mo lewa na koro e lima.

²⁰A sa lako mai e dua tale, ka kaya, Kemuni na Turaga, raica na nomuni paudi, ka'u sa maroroya e na dua nai tavoi:

²¹ni'u a rerevaki kemuni, ni kemuni sa tamata dredre: ko ni sa taura cake na ka ko ni sa sega ni biuta sobu, ka tamusuka na ka ko ni sa sega ni kaburaka.

²²A sa kaya vua ko koya, Au na lewai iko e na nomu vosa, na tamata ca! ko sa kila ni'u sa tamata dredre, sa taura cake na ka ka'u sa sega ni biuta sobu, ka tamusuka na ka ka'u sa sega ni kaburaka:

²³ia ka vakaevei ni ko sa sega ni solia kina na noqui lavo ki na baqe, me'u taroga tale kei na kenai kere ni'u sa lako tale mai?

²⁴A sa kaya ko koya vei ira era sa tu voleka, Kauta tani vua na paudi, ka solia vua sa tini na nona paudi.

²⁵A ra sa kaya vua, Na Turaga, sa tu vua e tini na paudi.

²⁶Au sa kaya vei kemudou, O koya yadua sa tu vua na ka, ena soli vua; ia ko koya sa sega ni tu vua na ka, ena kau tani mai vua na ka sa tu vua.

²⁷Ia ko ira na noqu meca oqo, era sa sega ni vinakata me'u lewai ira, kauti ira mai kike, ka vakamatea e mataqu.

²⁸Ia ni sa vosa oti vakaoqo ko koya, sa lako vaka kiliu, ka lako cake tiko vaka ki Jerusalemi.

²⁹A Sa yaco, ni sa toro voleka ko koya ki Pecifaki kei Pecani, ki na ulu-ni-vanua sa vakayacani ki na veiolive, sa tala e lewe rua na nona tisaipeli,

³⁰ka kaya, Drau lako ki na koro lailai sa donui kemudrau; ia ni drau sa curu kina, drau na kunea e dua na luve ni asa sa noka tu, sa sega ni vodoka e dua na tamata; drau sereka, ka kauta mai:

³¹ia kevaka sa tarogi kemudrau e dua, Drau sa sereka ena vuku ni cava? drau kaya vua vakaoqo, Ni sa yaga vua na Turaga.

³²A rau sa lako koi rau sa talai, a rau sa kunea me vaka na ka ka kaya vei rau ko koya.

³³Ia ni rau sa sereka tiko na luve ni asa, sa tarogi rau ko iratou na kenai taukei, A cava drau sa sereka kina na asa?

³⁴A rau sa kaya, Sa yaga vua na Turaga.

³⁵A rau sa kauta mai vei Jisu, ka virikotora na nodraui sulu ki na luve ni asa, ka vakavodoki Jisu kina.

³⁶Ia ni sa lako tu ko koya, era sa tevuka na nodrai sulu e na gau-ni-sala.

³⁷Ia ni sa qai voleka ni sobuta na ulu-ni-vanua ni veiolive ko koya, era sa vakatekivu na tisaipeli kecega era lewe vuqa me ra reki, ka vakarokorokotaka na Kalou e na domo levu, e na vuku ni cakacaka-mana kecega era sa raica.

³⁸A ra sa kaya, Sa kalougata na Tui sa lako mai e na yaca ni Turaga! me tu mai lomalagi na veivinakati, kei na vakarokoroko e na veiyasana ecake sara.

³⁹Ia ka so na Farisi vei ira na lewe vuqa era sa kaya vua, Vakavuvuli, vunauci ira na nomu tisaipeli.

⁴⁰A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Au sa kaya vei kemudou, Kevaka era sa tiko lo ko ira oqo, ena qai qoqolou mai na veivatu.

⁴¹Ia ni sa toro voleka mai ko koya, ka raica na koro, sa tagicaka,

⁴²ka kaya, Isa! Ke ko a kila, io ko iko, e na nomu gauna oqo, na veika ni nomu vakacegu! ia sa qai vuni ga vei iko.

⁴³Ni na yaco mai na siga, ena viribaiti iko kina ko ira na nomu meca, ka buku druadrua ka sogolati iko e na veiyasana kecega,

⁴⁴ka na vakalolovirataki iko kira, kei ira na luvemu e na kemu maliwa, ka na sega ni vo vei iko na veivatu me veitaqataqai; ni ko sa sega ni kila na gauna ko sa lakovi kina.

⁴⁵A sa curu ko koya ki na vale ni soro, ka sa vakatekivu me vakasevi ira tani era sa veivoli kina,

⁴⁶ka kaya vei ira Sa volai, Sa vale ni masu na noqu vale: ia dou sa cakava me nodra qara na daubutako.

⁴⁷A sa vakatavuvuli tiko e na vale ni soro e na veisiga. A ra sa segata ko ira na bete levu kei ira na vunivola kei ira na turaga me ra vakamatea,

⁴⁸a ra sa sega ni kunea e dua na ka me ra kitaka rawa; ni ra sa vinakata kecega na lewe vuqa me ra rogoci koya.

Luke 20

Sa tarogi Jisu eso se ko cei sa lesi koya, 1—8. Sa tukuna na vosa vakatautauvata ni were-ni-vaini, 9—19. Sa vakavulici ira mera soli vakacavacava vei Sisa, 20—26. Sa tukuna ena tu cake tale na mate, 27—40. A tarogi ira, ka vakavulici ira, 41—47.

¹A Sa yaco e na dua na siga ko ya, ni sa vakavulici ira tiko na tamata ko koya e na vale ni soro, ka vunautaka nai tukutuku-vinaka, era sa lako mai na bete levu, kei na vunivola, kei na qase,

²a ra sa tarogi koya, ka kaya, Tukuna mai vei keitou, se ko sa lesi maivei mo cakava na veika oqo? se ko cei sa solia vei iko nai lesilesi oqo?

³A sa vosa ko koya, ka kaya vei ira, Au na tarogi kemudou talega e na dua na ka; ia dou tukuna mai vei au:

⁴A papitaiso i Joni, sa vu mai lomalagi, se vu mai na tamata?

⁵A ra sa veivosakitaka vakai ira, ka kaya, Kevaka eda na kaya, Mai lomalagi; ena qai kaya ko koya, Ia dou sa sega ni vakadinati koya e na vuku ni cava?

⁶Ia kevaka eda na kaya, Mai na tamata; era na vakaviriki keda e na vatu ko ira kecega na tamata; ni ra sa vakadinata ni sa parofita ko Joni.

⁷A ra sa kaya, ni ra sa sega ni tukuna rawa se sa vu maivei.

⁸A sa kaya vei ira ko Jisu, Au sa sega talega ni tukuna vei kemudou se ka'u sa lesi maivei me'u kitaka na veika oqo.

⁹Sa qai tukuna ko koya na vosa vakatautauvata oqo vei ira na tamata: Sa dua na tamata sa tea e dua na were-ni-vaini, ka lisitaka vei ira eso nai vakatau-ni-were; a sa qai lako ki na vanua tani me tiko vakadede kina.

¹⁰Ia ni sa yaco na kena gauna, sa tala ko koya e dua na tamata vei ira nai vakatau-ni-were, me ra solia vua eso na vua ni were-ni-vaini: a ra sa yaviti koya ko ira nai vakatau-ni-were, ka vakatala tani wale.

¹¹Sa qai tala tale ko koya e dua na tamata tani: a ra sa yaviti koya talega, ka vakamaduataka, ka vakatala tani wale.

¹²A sa tala tale ko koya nai katolu; a ra sa vakamavoataki koya talega, ka vakasava yani.

¹³Sa qai kaya nai taukei ni were-ni-vaini, A cava me'u kitaka? au na tala na noqu gone ni toko: era na dokai koya beka ni ra sa raica.

¹⁴Ia ni ra sa raica ko ira nai vakatau-ni-were, era sa veivosaki vakai ira, ka kaya, O koya oqo sa kenai taukei maimuri, tou vakamatea, ka me noda ga na vanua.

¹⁵A ra sa biliga ki taudaku ni were-ni-vaini, ka vakamatea. A cava beka ena qai kitaka nai taukei ni were-ni-vaini vei ira?

¹⁶Ena lako mai ka vakamatei ira nai vakatau-ni-were oqori, ka solia na were-ni-vaini vei ira na tani. Ia ni ra sa rogoca, era sa kaya, Me kakua ga.

¹⁷A sa vakaraici ira ko koya, ka kaya, A cava oqo sa volai, A vatu era sa cata na matai ni vale, Sa yaco me kenai vakadei e na tutu ni vale?

¹⁸O koya yadua e na lutu ki na vatu oqori, ena dasila kina: ia ko koya ena lutuka, ena vurumemea me vaka na nuku.

¹⁹A ra sa vakatovolea ko ira na bete levu kei ira na vunivola, me ra taura e na tiki-ni-siga ko ya, a ra sa rerevaki ira na tamata: ni ra sa kila sa vosataki ira ko koya e na vosa vakatautauvata ko ya.

²⁰A ra sa vakaraici koya, ka tala na tamata eso me ra veretaka, me ra vaka era sa yalododonu, me ra rogoca na nona vosa eso, me ra soli koya kina vua na kovana me lewai koya ka veitaliataki koya.

²¹A ra sa tarogi koya, ka kaya, Vakavuvuli, keitou sa kila kemuni sa vosataka na ka e dodonu ka vakatavuvulitaka tiko, a sa sega e dua ko ni sa vinakata walega, ia ko sa vakatavuvulitaka vakaidina nai valavala sa vinaka vua na Kalou:

²²Sa tara me da soli vakacavacava vei Sisa, se segai?

²³A sa kila na nodrai lawaki ko koya, ka kaya vei ira,

²⁴vakatakila mai vei au e dua na pene: a mata i cei, kei na yaca i cei, sa volai tu kina? A ra sa vosa, ka kaya, A nei Sisa.

²⁵A sa kaya vei ira ko koya, Mo dou qai solia vei Sisa na veika nei Sisa, vua talega na Kalou na veika sa nona na Kalou.

²⁶Ka sa sega e dua na nona vosa era sa taura rawa e na matadra na tamata: a ra sa kurabui e na nona vosa, a ra sa galu ga.

²⁷Era sa qai lako mai eso nai tokani i Setoki, ko ira era kaya sa sega na tu cake tale mai na mate; a ra sa tarogi koya,

²⁸ka kaya, Vakavuvuli, sa vola vei keda ko Mosese, Kevaka sa mate e dua na tamata vakawati ia ka sega na luvena, me qai curuma na nona yada ko tuakana se tacina, me vakaivakawa kina vua na tuakana se tacina ka mate.

²⁹Ia ka tiko na veituakani eratou lewe vitu: a sa vakawati ko koya sa qase, a sa mate ka sega na luvena:

³⁰erau sa qai veiwatini kei na yada nai karua, a sa mate ka sega na luvena:

³¹erau sa qai veiwatini kaya nai katolu: ka sa vaka talega kina ko iratou na lewe vitu; eratou sa mate ka sega na luvedratou.

³²Sa qai mate talega emuri na yalewa.

³³Ni sa tu cake tale na mate, ena wati i cei ko koya oqo? ni ratou lewe vitu sa veiwatini kaya.

³⁴A sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Era sa vakawati ka veimusumusukitaki me ra vakawati na gone ni vuravura oqo;

³⁵ia ko ira era vakabau me ra yaga me nodra na bula ko ya, kei na tu cake tale mai na mate, era sa sega ni vakawati, se veimusumusukitaki me ra vakawati:

³⁶ka ra na sega ni mate rawa tale: ni ra sa tautauvata kei ira na agilose: a ra sa luve ni Kalou, ni ra sa luve ni tu cake tale mai na mate.

³⁷Ia ni na vakaturi cake tale ko ira na mate, sa tukuna ko Mosese mai na kau ni sa vakatoka na Turaga, Na Kalou i Eparaama, kei na Kalou i Aisake, kei na Kalou i Jekope.

³⁸Ni sa sega ni nodra Kalou na mate ko koya, a nodra ga era sa bula tiko; ni ra sa bula kecega vei koya.

³⁹Sa qai vosa eso na vunivola, ka kaya, Vakavuvuli, ko ni sa vosa vinaka.

⁴⁰A ra sa sega ni doudou emuri me ra taroga e na dua na ka.

⁴¹Sa qai tarogi ira ko koya, Sa kainaki vakaevei ni sa luve i Tevita na Karisito?

⁴²ia sa kaya ko Tevita e nai vola ni Same, Sa kaya ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko e na ligaqu i matau,

⁴³Me'u vakamalumalumutaki ira mada na nomu meca mei tutu-ni-yavamu.

⁴⁴Ia sa vakatokai koya ko Tevita me Turaga, sa qai luvena vakaevei?

⁴⁵Sa qai vosa ko koya vei ira na nona tisaipeli, ni sa rogoca tiko ko ira kecega na tamata,

⁴⁶Dou qarauni kemudou maivei ira na vunivola, era sa vinakata na lako voli e nai sulu balavu, ka sa vinakata na veikidavaki e na veirara ni veivoli, kei nai tikotiko ni qase e na veivale ni lotu, kei nai tikotiko vakaturaga e na kana vata:

⁴⁷era sa kovea na nodrai yau na yada, a ra sa ia na masu balavu me veivakaisini; ko ira oqo era na cudruvi vakalevu cake.

Luke 21

Sa dokai koya na yalewa dravudravua ko Jisu ni sa solia na nonai yau kece vua na Kalou, 1—4. Sa tukuna ni na ca ko Jerusalemi, 5—24. Sa tukuna na veivakatakilakila ni nona lako mai me lewai ira na kai vuravura, 25—33. Sa vakavulici ira na nona tamata me ra dauvakatawa, 34—38.

¹A Sa ta cake ko koya, ka raici ira na vutuniyau ni ra sa biuta na nodrai solisoli ki na kato ni lavo.

²A sa raica talega e dua na yada sa dravudravua ni sa biuta kina e rua nai lavo lalai sara.

³A sa kaya ko koya, Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Na yada dravudravua oqo sa biuta vakalevu kina, ko ira kecega era biuta vakalailai ga:

⁴ni ra sa biuta eso ko ira kecega oqo, mai na nodra ka e vuqa, ki na kato ni soli: ia ko koya, sa dravudravua, sa biuta kecega kina na nona ka me bula kina.

⁵Ia ni sa tukuna na vale ni soro ko ira eso, ni sa vakaiukuukutaki e na veivatu vinaka kei nai solisoli, sa kaya ko koya,

⁶Na veika oqo dou sa raica, ena yaco na siga ena sega ni vo e dua na vatu me veitaqataqai, ena talaraki sobu kecega.

⁷A ra sa tarogi koya, ka kaya, Vakavuvuli, ena yaco ninaica na veika oqo? ia ka cava mei vakatakilakila ni sa voleka ni yaco na veika oqo?

⁸A sa kaya ko koya, Dou qarauni kemudou vinaka de dou vakacalai: ni ra na lewe vuqa era na lako mai ka vakacavucavutaki au, ka kaya, Koi au gako koya; a sa qai toro voleka na kena gauna: ia mo dou kakua ga ni laki muri ira.

⁹Ia ni dou sa rogoca nai tukutuku ni valu, se na veisei, kakua ni kidroa: ni sa dodonu me yaco mada eliu na veika oqo; ia sa sega ni voleka sara nai vakataotioti.

¹⁰Sa qai kaya vei ira ko koya, Ena veibolebole na vanua eso, kei na matanitu eso:

¹¹ia ena tavuki vakalevu na veivanua eso, ena tubu talega na dausiga, kei na mate ca; ia ena rairai eso na ka e dauveivakarerei ka so nai vakatakilakila levu mai na lomalagi.

¹²Ia ni sa bera ni yaco na ka kecega oqo era na tauri kemudou, ka vakacacani kemudou, ka soli kemudou yani ki na veivale ni lotu, kei na veivale ni veivesu, ia dou na kau ki na matadra na tui kei na kovana eso, e na vuku ni yacaqu.

¹³Ia na ka oqo ena yaco me nomudou i vakadinadina.

¹⁴O koya mo dou qai vakataudeitaka na lomamudou, mo dou kakua ni nanuma mada eliu na ka mo dou kaya:

¹⁵ni'u na solia vei kemudou na gusu, kei na vuku ena sega e dua na nomudou meca ena veiletitaka rawa, se vorata.

¹⁶Ia era na soli kemudou yani na nomudou qase, kei na tacimudou, kei na kai nomudou, kei na wekamudou; a ra na vakavuna na nomudou mate *eso*.

¹⁷Ia ena cati kemudou na tamata kecega, e na vuku ni yacaqu.

¹⁸Ia ena sega ni rusa e dua na drau ni ulumudou.

¹⁹Dou na maroroya na yalomudou ni dou sa dauvosota.

²⁰Ia ni dou sa raica sa buku na druadrua mai Jerusalemi e na mataivalu eso, dou kila kina ni sa qai voleka na kena ca sara:

²¹me qai dro ki na veiulu-ni-vanua ko ira era sa tiko e Jutia; ia ko ira sa tiko eloma me ra lako tani yani; me kakua talega ni curu mai kina ko ira sa tiko e na veiyasana ki vanua.

²²Ni sa gauna ni veisausaumi oqo, me vakayacori kecega na ka sa volai.

²³Ka na ca vei ira sa bukete, kei ira era sa vakasucuma na gone, e na gauna ko ya! ni na ca vakalevu sara na vanua, a ra na cudruvi vakalevu na tamata oqo.

²⁴A ra na vakamatei e nai seleiwau, a ra na kau vakabobula ki na veivanua: a ra na butuki Jerusalemi sobu ko ira na veimatanitu, me yacova nai vakataotioti ni nodra gauna na veimatanitu.

²⁵Ena qai tu nai vakatakilakila eso e na mata-ni-siga, kei na vula, kei na veikalokalo; a ra na ca na lewe ni veivanua e vuravura, ni ra na kidroa e na kena vadugu na wasaliwa kei na biau;

²⁶ena kani yatedra na tamata e na rere, ni ra sa waraka na veika sa voleka ni yaco e vuravura: ni na veitosoyaki na veika kaukauwa ni lomalagi.

²⁷Ia era na qai raica na Luve ni tamata, ni sa lako mai e na o e na kaukauwa kei nai ukuuku levu.

²⁸Ia ni sa vakatekivu me yaco na veika oqo, dou ta cake, ka vaselegelei kemudou; ni dou sa qai voleka ni vakabulai.

²⁹A sa vosataka vei ira e dua na vosa vakatautauvata: Raica na lolo, kei na veikau kecega;

³⁰ni ra sa tubu, dou sa raica ka kila kina vakai kemudou ni sa voleka na vula i katakata.

³¹Sa vaka talega kina koi kemudou, ni dou sa raica na kena yaco na veika oqo, dou kila kina sa qai voleka na matanitu ni Kalou.

³²Au sa kaya vakaidina vei kemudou, Ena sega ni takali nai tabatamata oqo, ena yaco mada eliu na ka kecega.

³³Ena takali ko lomalagi kei vuravura; ia na noqu vosa ena sega ni takali.

³⁴Ia dou qarauni kemudou vinaka, de dua na siga sa bibi kina na yalomudou e na daukana, kei na daumateni, kei na lomaocaoca e na veika ni bula oqo, ka yaco vakidacula kina vei kemudou na siga ko ya.

³⁵Ni na vaka ga nai cori ni sa yaco vei ira kecega era sa tiko e dela i vuravura taucoko.

³⁶O koya mo dou qai vakatawa, ka daumasu tikoga, mo dou vakabau kina mo dou yaga me bula mai na ka kecega oqo ena yaco mai, ka tu e na mata ni Luve ni tamata.

³⁷A sa vakatavuvuli tiko ko koya e na vale ni soro ni sa siga; ia ni sa bogi sa lako yani, ka moce e *na ulu-ni-vanua* sa vakayacani ki na veiolive.

³⁸A ra sa lako kecega mai vua na lewe vuqa ki na vale ni soro ni sa mataka caca, me ra rogoci koya.

Luke 22

Era sa via vakamatei Jisu ko ira na bete levu, a sa kaya ko Jutasa me soli koya vei ira, 1—6. Nai lesilesi ni vakayakavi ni Turaga, 7—23. Sa vakavulici ira na tisaipeli ko Jisu me ra yalomalumalumu, a sa tukuna ni na cakitaki koya ko Pita, 24—38.

Sa rarawa na loma i Jisu, a sa masu, a ra sa mai tauri koya na kai Jutia, ka vakacacani koya, a sa cakitaki koya ko Pita, a sa tukuni koya ko Jisu ni sa Luve ni Kalou, 39—71.

¹A sa voleka na gauna ni kana madrai sa sega ni vakaleveni, a yacana na kana vata ni lako-sivia.

²A ra sa veinanuyaka ko ira na bete levu kei ira na vunivola se ra na vakamatei koya vakaevei; ni ra sa rerevaki ira na tamata.

³Sa qai curu ko Setani ki na loma i Jutasa na yacana talega ko Isikarioti, a sa dua vei ira na lewe tinikarua.

⁴A sa lako yani, ka veivosaki kei ira na bete levu kei ira na turaga ni valu, se na soli koya vakaevei vei ira.

⁵A ra sa reki, a ra sa yalataka vua nai lavo.

⁶A sa vakadonuya ko koya, ka sa qai waraka e dua na gauna e rawarawa me soli koya kina vei ira ni ra sa tiko tani na lewe vuqa.

⁷Sa qai yaco na siga ni kana madrai sa sega ni vakaleveni, e dodonu me vakamatei kina na lami ni kana vata ni lako-sivia.

⁸A sa talai rau ko Pita kei Joni ko koya, ka kaya, Mo drau lako ka vakarautaka na kakana ni lako-sivia, me da kania.

⁹A rau sa kaya vua, Evei na tikina ko ni sa vinakata me keirau vakarau kina?

¹⁰A sa kaya vei rau ko koya, Raica, ni drau sa curu ki na koro, drau na sota kaya e dua na tamata sa colata e dua na saqa wai; muri koya ki na vale ena curu kina.

¹¹Ia drau kaya vua nai taukei ni vale, Sa kaya nai Vakavuvuli vei iko, Evei na tiki-ni-vale, me keitou ia kina na kana vata ni lako-sivia kei ira na noqu tisaipeli?

¹²Ena qai vakatakila vei kemudrau e dua nai taba levu e loma ni vale ecake sa vakaiyaya tu: drau vakarau kina.

¹³A rau sa lako, ka kunea me vaka sa kaya vei rau ko koya: a rau sa vakarau me ra ia na kana vata ni lako-sivia.

¹⁴Ia ni sa yaco dina na kena tiki-ni-yakavi, sa tiko sobu ko koya, kei ira vata kaya nai apositolo e le tinikarua.

¹⁵A sa kaya vei ira ko koya, Au a gadreva vakalevu me'u ia mada eliu kei kemudou na kana vata ni lako-sivia oqo, me'u qai mate emuri:

¹⁶ni'u sa kaya vei kemudou, Au na sega ni kania tale, ka malua me vakayacori mada e na matanitu ni Kalou.

¹⁷A sa taura na bilo, ka vakavinavinaka, ka kaya, Taura oqo, ka vota vei kemudou:

¹⁸ni'u sa kaya vei kemudou, Au na sega tale ni gunuva na vua ni vaini, ka malua me yaco mada na matanitu ni Kalou.

¹⁹A sa taura na madrai, ka vakavinavinaka, ka dovia, ka solia vei ira, ka kaya, oqo na yagoqu sa soli e na vukumudou; dou cakava oqo mo dou vakananumi au kina.

²⁰Sa vaka talega kina na bilo, ni sa oti nai vakayakavi, ka vaka, A bilo oqo na veiyalayalati vou e na noqu dra sa liviraki e na vukumudou.

²¹Ia ka raica, sa tu vata kei au e na tepeli na liga i koya sa soli au yani.

²²Ia sa lako na Luve ni tamata, me vaka sa lesi; ia ka ca vua na tamata ko ya sa soli koya yani!

²³A ra sa qai veitarogi vakai ira, se ko cei beka vei ira ena kitaka na ka oqo.

²⁴Ia era a veileti talega eliu, se ko cei vei ira ena cavu me uasivi cake.

²⁵A sa kaya vei ira ko koya, Era sa lewai ira na veimatanitu ko ira na nodra tui; ia ko ira sa veitalia vei ira, era sa vakatokai me daucaka vinaka.

²⁶Ia dou kakua ni vakakina koi kemudou; ia ko koya vei kemudou sa levu cake, me sa vaka ga sa gone; ia ko koya sa turaga, me sa vakataki koya sa dauveiqraravi.

²⁷O cei vei rau sa uasivi cake, ko koya sa tiko me kana, se ko koya sa dauveiqraravi? ko koya sa tiko me kana, ne? ia koi au, ka'u sa tiko vata kei kemudou me vaka e dua sa dauveiqraravi.

²⁸Oi kemudou ga, dou sa dautiko vata kei au e na noqu vosota na dauveivakatovolei.

²⁹Ia ka'u sa solia vei kemudou e dua na matanitu me vaka sa solia mai vei au ko Tamaqu;

³⁰mo dou kana ka gunu e na noqu tepeli e na noqu matanitu, ka tiko talega e nai tikotiko vakaturaga, me lewai ira na mataqali nei Isireli e tinikarua.

³¹I Saimoni, I Saimoni, raica, sa kerei kemudou ko Setani, me tauvuloni kemudou me vaka na witi.

³²Ia ka'u sa masulaki iko, me kakua ni malumalumu na nomu vakabauta: ia ni ko sa saumaki tale, mo vakataudeitaki ira na wekamu.

³³A sa kaya vua ko koya, Kemuni na Turaga, au sa vakarau me'u lako vata kei kemuni ki na vale ni veivesu, ki na mate talega.

³⁴A sa kaya ko koya, Au sa kaya vei iko, Pita, ni sa bera ni tagi edaidai na toa, ko na cakitaka mada vakatolu na nomu kilai au.

³⁵A sa kaya ko koya vei ira, Ni'u a talai kemudou wale ka sega na nomudou taga ni lavo, se na taga ni vaqa, se nai vava, dou a dravudravua li e na dua na ka? A ra sa kaya, E segai.

³⁶Sa qai kaya ko koya vei ira, Ia edaidai, ko koya sa tu vua na taga i lavo, me kauta, me vaka talega kina na taga kakana: ia ko koya sa sega vua nai seleiwau, me volitaka na nonai sulu, ka volia kina e dua.

³⁷Ni'u sa kaya vei kemudou, E dodonu me vakayacori vei au na ka sa volai vakaoqo, Sa wili vata ko koya kei ira na tamata ca; ni na vakayacori sara me oti na veika e na vukuqu.

³⁸A ra sa kaya, Na Turaga, raica, e rua nai seleiwau oqo. A sa kaya vei ira ko koya, Sa rauta.

³⁹A sa lako ki tautuba, ka lako, me vaka na nonai valavala, ki na ulu-ni-vanua ni veiolive, a sa muri koya ko ira na nona tisaipeli.

⁴⁰Ia ni sa yaco ki na yasana ko ya sa kaya vei ira, Dou masu me kakua ni rawai kemudou na vere.

⁴¹A sa sudra tani vei ira e vaka na kena yawa e viritaki e dua na vatu, a sa tekiduru ka masu,

⁴²ka kaya, Tamaqu, kevaka ko ni sa vinakata, ni kauta tani vei au na bilo oqo: ia me kakua ni yaco na noqu lewa, me yaco ga na nomuni lewa.

⁴³A sa rairai mai vei koya e dua na agilose mai lomalagi, a sa mai vakaukauwataki koya.

⁴⁴Ia ni sa yaluma sara, sa masu vagumatua cake kina: ia na nona buno sa vaka na titiri ni dra ni sa lutu ki na qele.

⁴⁵Ia ni sa tu cake tale mai na masu, ka yaco vei ira na nona tisaipeli, sa kunei ira ni ra sa moce ni sa rarawa na lomadra;

⁴⁶ka sa kaya vei ira, Dou sa moce e na vuku ni cava? tu cake ka masu, de rawai kemudou na vere.

⁴⁷Ia ni sa vosa tiko ko koya, sa toka tu na lewe vuqa, ka sa liutaki ira ko koya sa vakatokai ko Jutasa, e dua vei ira na lewe tinikarua, ka sa toro voleka vei Jisu me reguca.

⁴⁸A sa kaya vua ko Jisu, I Jutasa, ko sa solia na Luve ni tamata ni ko sa reguca, oi?

⁴⁹Ia ko ira era sa tu voleka, ni ra sa raica na ka sa voleka ni yaco, era sa kaya vei koya, Na Turaga, e vinaka me keitou yaviti *ira* e nai seleiwau, se segai?

⁵⁰Ka sa dua vei ira sa yavita na nona tamata na bete levu, ka taya laivi na daligana i matau.

⁵¹Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya, Kua mada ni vaka ko ya. A sa tara na daligana, ka vakabula.

⁵²Sa qai kaya ko Jisu vei ira na bete levu, kei ira na turaga ni valu mai na vale ni soro, kei ira na qase, era sa lako mai vei koya, Dou sa lakova beka e dua na daubutako, ni dou sa vakaiseleiwau ka vakaiwau?

⁵³Ni'u sa dautiko vata kemudou e na vale ni soro e na veisiga, dou sa sega ni dodoka vei au na ligamudou: ia sa nomudou gauna oqo, kei na kaukauwa ni butobuto.

⁵⁴A ra sa qai taura, ka tubera, ka kauta ki na nona vale na bete levu. A sa muri vakayawa ko Pita.

⁵⁵Ia ni ra sa vakawaqa na buka e na rara e na mata ni vale, ka ra sa tiko sobu vata kina, sa qai tiko sobu vata kei ira ko Pita.

⁵⁶Ia sa dua na vada sa raici koya ni sa tiko voleka ki na buka, ka vakaraici koya matua, ka kaya, Ko koya talega oqo ka tiko kaya.

⁵⁷A sa cakitaki koya ko koya, ka kaya, Yalewa, au sa sega ni kilai koya.

⁵⁸A sa dede vakalailai ga sa dua tani tale sa raica, ka kaya, Ko iko talega e *dua* vei ira. A sa kaya ko Pita, Ko iko, e segai koi au.

⁵⁹Sa oti tale e dua na aua, sa mai vakadinadina matua sara e dua, ka kaya, Sa dina ga sa tiko kaya ko koya oqo, ni sa kai Kalili.

⁶⁰A sa kaya ko Pita, Ko iko, au sa sega ni kila na ka ko sa kaya. Ia ni sa vosa tiko ko koya, sa tagi sara na toa.

⁶¹A sa vuki na Turaga, ka vakaraici Pita. A sa nanuma ko Pita na vosa ni Turaga, ni sa kaya vua, Ni sa bera ni tagi na toa, ko na cakitaki au mada vakatolu.

⁶²A sa lako ki tautuba ko Pita, ka tagi vakalevu sara.

⁶³Ia ko ira na tamata era sa tauri *Jisu*, era sa vakalialiai koya, ka vacuka.

⁶⁴Ia ni ra sa tabonaka na matana, era sa sabica na matana, ka taroga, ka kaya, Tukuna mai, se ko cei sa sabici iko.

⁶⁵Ia ka vuqa tale na ka era sa kaya ni ra sa vosavakacacataka.

⁶⁶Ia ni sa siga na vanua, era sa soqoni vata ko ira na nodra qase na tamata kei ira na bete levu kei ira na vunivola, a ra sa kauti koya ki na nodra vale ni veilewai, ka taroga,

⁶⁷O iko na Karisito, se segai? tukuna mai vei keitou. A sa kaya ko koya vei ira, Kevaka ka'u tukuna vei kemudou, dou na sega ni vakadinata:

⁶⁸ia kevaka ka'u taro, dou na sega ni kaya mai.

⁶⁹E na gauna maimuri ena tiko na Luve ni tamata e na ligi i matau ni Kalou kaukauwa.

⁷⁰Era sa qai taroga kecega, O iko na Luve ni Kalou, se segai? A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa kaya dina, sai au ga.

71Era sa qai kaya, Sa yaga tale vakacava me dua e mai vakadinadina? ni da sa rogoa ga koi keda mai na gusuna dina.

Luke 23

Sa lewai Jisu ko Pailato kei Eroti, 1—26. Era vakoti Jisu ki na kauveilatai, a sa masulaki ira ko koya, a sa vakabula e dua vei rau na daubutako, a sa vakabauti koya na turaga ni valu, 27—49. Sa buluti koya ko Josefa, 50—56.

1A sa cavu tu ko ira kecega na lewe vuqa, ka kauti koya vei Pailato.

2A ra sa vakatekivu me ra beitaka, a ra sa kaya, Keitou sa kunei koya oqo, ni sa vukici ira vakatani na vanua, sa vakatabuya na soli vakacavacava vei Sisa a sa kaya ni sa Karisito na Tui ko koya.

3A sa tarogi koya ko Pailato, ka kaya, O iko na nodra Tui na kai Jutia, se segai? A sa vosa ko koya, ka kaya vua, O sa kaya dina mai.

4Sa qai kaya ko Pailato vei ira na bete levu kei ira na lewe vuqa, Au sa sega ni kunea e dua na ka ca vua na tamata oqo.

5Era sa qai gumatua vakalevu mai, ka kaya, Sa vakayavalati ira na tamata e Jutia taucoko ko koya e na nonai vakavuvuli, sa vakatekivu mai Kalili ka yaco ki na yasana oqo.

6Ia ni sa rogoci Kalili ko Pailato, sa taroga, se sa kai Kalili ko koya, se segai.

7Ia ni sa kila sa dautiko ko koya e na yasana sa lewa kina ko Eroti, sa talai koya vei Eroti, ko koya talega sa tiko mai Jerusalemi e na gauna ko ya.

8Ia ni sa raici Jisu ko Eroti, sa reki sara: ni sa gadreva makawa me raica, ni sa vuqa na ka sa rogoa vua; a sa nuitaka me raici koya ni kitaka e dua na cakacaka-mana.

9Sa qai vuqa na ka sa tarogi koya kina; a sa sega na ka sa kaya vua ko koya.

10A ra sa tu kina na bete levu kei ira na vunivola, a ra sa beitaka vakalevu sara.

11Ia ko Eroti kei ira na nona sotia, era sa vakasewasewani koya, ka vakalalia, a ra sa vakasuluma e na dua nai sulu lumilumisa, a ra sa tala tale vei Pailato.

¹²A rau sa qai veivinakati tale e na siga ko ya ko Eroti kei Pailato: ni rau sa veicati eliu.

¹³Ia ko Pailato, ni sa vakasoqoni ira mada na bete levu kei ira na turaga kei ira na tamata,

¹⁴sa kaya vei ira, Dou sa kauta mai vei au na tamata oqo, me vaka e dua sa vukici ira vakatani na tamata; ia ka raica, au sa taroga e na matamudou, ia ka'u sa sega ni kunea vua na tamata oqo e dua na ca dou sa beitaka vua:

¹⁵ko Eroti talega, e segai; ni'u a talai kemudou vua; ka raica, sa sega na ka sa kune vua sa dodonu me mate kina:

¹⁶o koya oqo ka'u na vakanakuitataki koya, ka sereka.

¹⁷Ni sa dodonu me sereka vei ira e dua e na solevu ko ya.

¹⁸A ra sa sosoraki vata kecega, ka kaya, Me kau tani ko koya oqo, ka me sere vei keimami ko Parapa:

¹⁹ko koya ka biu ki na vale ni veivesu, ni sa vakatubu veisei e na koro ka ni sa laba talega.

²⁰Ia ni sa via sereki Jisu ko Pailato, sa vosa tale vei ira.

²¹A ra sa kaci, ka kaya, Vakota ga ki na kauveilatai, vakota ga ki na kauveilatai.

²²A sa kaya vakatolu vei ira ko koya, A cava na ka ca sa kitaka? au sa sega ni kunea e dua na ca vua e dodonu me mate kina; o koya oqo ka'u na vakanakuitataki koya, ka sereka.

²³Era sa qai gumatua sara ka tabalaka na kaci, ni ra sa kerea me vakoti ki na kauveilatai ko koya. A sa gumatua na nodra kaci.

²⁴A sa lewa ko Pailato me yaco me vaka na nodra cikecike:

²⁵a sa sereki koya ka biu ki na vale ni veivesu e na vuku ni veisei kei na laba, ko koya era sa gadreva; a sa soli Jisu me ra veitaliataka.

²⁶Ia ni ra sa tubera yani, era sa taura e dua na kai Kirini, ko Saimoni, ko koya sa lako mai vanua, a ra sa tauca vua na kauveilatai, me colata ka muri Jisu.

²⁷A ra sa lewe vuqa sara era sa muri koya, kei ira talega na yalewa, a ra sa tagi ka tagicaka.

²⁸A sa vuki vei ira ko Jisu, ka kaya, Oi kemudou na yalewa ni Jerusalemi, dou kakua ni tagicaki au, ia dou tagicaki kemudou kei ira na luvemudou:

²⁹raica, sa voleka ni yaco na siga, ena kainaki kina, Sa kalougata na yava, kei na kete sa sega ni sucu maikina na gone, kei na sucudra sa sega ni vakasucuma na gone.

³⁰Era na qai kaya ki na veiulu-ni-vanua, Lutuki keimami mai; ki na veivanua cecere talega, Ubi keimami mai.

³¹Ia kevaka era sa kitaka na veika oqo ni sa drokadroka na kau, a cava ena caka ni sa qai madu?

³²A rau sa lewe rua tani talega, na tamata caka ca, eratou sa tuberi vata kaya me ratou vakamatei.

³³Ia ni ra sa yaco ki na yasana, a yacana ko Kalivari [A vanua ni qavokavoka], era sa vakoti koya kina ki na kauveilatai, kei rau talega na tamata caka ca, e dua e na ligana i matau, ka dua e na ligana i mawi.

³⁴Sa qai kaya ko Jisu, I Tamaqu, kakua ni cudruvi ira; ni ra sa sega ni kila na ka era sa kitaka. A ra sa vota na nonai sulu, ka ia e na vakawiri madigi.

³⁵A ra sa tu na lewe vuqa me ra vakaraica. Ko ira talega na turaga era sa vakalialia, ka kaya, O koya sa dauvakabulai ira na tani; me tei vakabulai koya, kevaka sa Karisito ko koya, na digitaki ni Kalou.

³⁶Ko ira talega na sotia era sa vakalialai koya, a ra sa lako mai vei koya, ka solia vua na wai wiwi,

³⁷a ra sa kaya, Kevaka ko sa nodra Tui na kai Jutia, mani vakabulai iko.

³⁸A sa dua nai vola sa toka ecake vua, sa volai e na vosa va-Kirisi, kei na vosa vaka-Roma, kei na vosa vaka-Iperiu, O KOYA OQO NA NODRA TUI NA KAI JUTIA.

³⁹A sa vosavakacacataki koya e dua vei rau na tamata caka ca sa rube, ka kaya, Kevaka ko sa Karisito ko iko, vakabulai iko kei keirau talega.

⁴⁰A sa vosa na kenai karua, ka vunauci koya, ka kaya, O sa sega beka ni rerevaka na Kalou, ni ko sa lewai mo mate vakakina?

⁴¹ia sa dodonu vei kedaru, ni sa saumi vei kedaru me vaka na nodarui valavala; ia na tamata oqo, sa sega na ca sa kitaka.

⁴²A sa kaya vei Jisu ko koya, Kemuni na Turaga, nanumi au ni kemuni sa lako mai e na nomuni matanitu.

⁴³A sa kaya vua ko Jisu, Au sa kaya vakaidina vei iko, E na siga ga edaidai edaru na tiko vata mai Parataisi.

⁴⁴Ia sai kaono ni aua, a sa butobuto na vanua taucoko ka yacova nai kaciwa ni aua.

⁴⁵A sa vakabutobutotaki na mata-ni-siga; a sa sei rua nai lati ni vale ni soro.

⁴⁶Ia sa kaci e na domo levu ko Jisu, ka kaya, I Tamaqu, au sa solia na yaloqu ki na ligamuni: ia ni sa vosa oti vakakoya, sa qai ciba.

⁴⁷Ia ni sa raica na turaga ni valu na ka sa caka, sa vakarokorokotaka na Kalou, ka kaya, E dina ga sa yalododonu na tamata oqo.

⁴⁸Ia ko ira kecega na tamata era sa lako mai me raica na ka oqo, ni ra sa raica na ka sa caka, era sa tavia na lomasedra, ka lesu tale yani.

⁴⁹O ira kece talega na wekana, kei ira na yalewa era sa muri koya mai Kalili, era sa tu vakayawa, ka raica na veika oqo.

⁵⁰Ka sa qai dua tamata na yacana ko Josefa, sa dua vei ira na mataveilewai; a tamata vinaka ka dodonu:

⁵¹(a sa sega ni lomavata se cakacaka vata kei ira:) a kai Arimacea, e dua na nodra koro na kai Jutia: a sa waraka talega ko koya na matanitu ni Kalou.

52Sa lako ko koya oqo vei Pailato, ka kerea na yago i Jisu.

53A sa kevutaka sobu mai, ka solega e na dua nai sole lineni, ka vakotora e na dua nai bulubulu sa ta e na vatu, sa sega ni vakotori kina e dua eliu.

54Ia sa siga Vakarau, a sa roro mai na siga ni vakacecegu.

55Ia ko iratou talega na yalewa, eratou a lako vata kaya mai Kalili, eratou sa muri yani, a ratou sa raica nai bulubulu, kei nai valavala ni kena koto na yagona.

56A ratou sa lesu tale, ka vakarautaka eso na ka boivinaka kei nai lumu: a ratou sa vakacegu e na siga ni vakacecegu me vaka na vunau.

Luke 24

Sa tukuna vei ira na yalewa e le rua na agilose ni sa tu cake tale mai ko Jisu, 1—12. Sa rairai ko Jisu vei rau na tamata e lewe rua, ka rairai emuri vei ira kecega, ka vakavulici ira, 13—49. Sa qai lako cake ki lomalagi ni ra sa raica tiko, 50—53.

1Ia e nai matai ni siga ni wiki, e na mataka caca sara, eratou sa lako mai ki nai bulubulu, a ratou sa kauta mai na ka boivinaka eratou a vakarautaka, ka so tale eratou lako vata mai kei iratou.

2A ratou sa kunea ni sa vaqiqici tani na vatu mai nai bulubulu.

3Ia ni ratou sa curu, eratou sa sega ni kunea na yago ni Turaga ko Jisu.

4A sa yaco ni ratou sa kurabui vakalevu kina, raica, e lewe rua na tamata sa tu voleka vei iratou e nai sulu lumilumisa:

5ia ni ratou sa rere, ka vakacuva sobu na matadratou ki na qele, erau sa kaya vei iratou, E na cava dou sa mai vakasaqrarai koya sa bula e na kedra maliwa na mate?

6Sa sega eke ko koya, sa tu cake tale: nanuma na nona vosa vei kemudou ni sa tiko kei kemudou mai Kalili,

7ni sa kaya, Ena soli yani na Luve ni tamata ki na ligadra na tamata ca, ka na vakoti ki na kauveilatai, ka na tu cake tale e nai katolu ni siga.

8A ratou sa qai nanuma na nona vosa,

⁹ka suka tani e nai bulubulu, ka tukuna na ka kecega oqo vei ira na le tinikadua, vei ira kece talega sa vo.

¹⁰O iratou ka mai tukuna na ka oqo vei ira nai apositolo, ko Meri na yalewa ni Makitala, kei Joana, kei Meri *na tina* i Jemesa, kei ira eso na yalewa tani.

¹¹A sa vaka nai tukutuku wale vei ira na nodratou vosa, a ra sa sega ni vakadinata.

¹²Sa qai cavu tu ko Pita, ka cici ki nai bulubulu; ia ni sa cuva sobu, sa raica nai sole lineni ni sa no wale, a sa qai lako tani, a sa kurabui e lomana e na vuku ni ka sa yaco.

¹³Ka raica, sa lewe rua vei ira sa lako e na siga dina ko ya ki na dua na koro lailai ko Emeo na yacana, e vitu beka na maili ka savu na kedrau veiyawaki kei Jerusalemi.

¹⁴A rau sa veivosakitaka na ka kecega oqo sa qai yaco.

¹⁵Ia ni rau sa veivosaki tiko ka veitarogi, sa toro voleka ko Jisu, ka lako vata kei rau.

¹⁶A sa matabuawataki na matadrau me rau kakua ni kilai koya.

¹⁷A sa kaya vei rau ko koya, Ai tukutuku cava oqo drau sa veivosakitaka, ni drau sa lako tu? Ka rau sa tu vakadua ka vakaveveku mata.

¹⁸A sa dua vei rau, na yacana ko Kaliopasa, sa vosa ka kaya vua, O iko duadua beka na vulagi mai Jerusalemi, ka sega kina kila na veika sa qai yaco kina e na gauna oqo?

¹⁹A sa tarogi rau ko koya, A ka cava? A rau sa kaya vua, Na ka sa baleti Jisu na kai Nasareci, a parofita sa levu e na cakacaka kei na vosa e na mata ni Kalou kei na matadra kecega na tamata:

²⁰a sa soli koya ko ira na bete levu kei ira na neimami turaga me lewai me mate, a ra sa vakota ki na kauveilatai.

²¹Ia keimami a nuitaka ni sai koya ga oqo ena vakabulai ira na Isireli: ia oqo talega, sa kenai katolu ni siga edaidai ni sa caka oti na ka oqo.

²²Ia ka so talega na neimami yalewa, eratou sa vakurabuitaki keimami, ni ratou sa lako ki nai bulubulu e na mataka caca;

²³ia ni ratou sa sega ni kunea na yagona, eratou sa lako mai ka tukuna, ni ratou a raica eso na agilose sa sikavotu vei iratou, ka kaya sa bula ko koya.

²⁴O iratou talega eso eratou sa dautiko vata kei keimami, eratou sa lako ki nai bulubulu, a ratou sa kunea ni sa vaka na ka eratou a kaya na yalewa: ia eratou sa sega ni kunei koya.

²⁵A sa kaya vei rau ko koya, Drau sa sesewa, ka sega ni via vakabauta na ka kecega sa tukuna ko ira na parofita!

²⁶E sega beka ni kilikili kei koya na Karisito me vosota mada na veika oqo, me qai curu ki na nonai ukuuku?

²⁷Ka sa vakatekivu e nai vola i Mosese ka yacovi ira kecega na parofita, ka sereka vei rau mai nai Vola Tabu kecega na vosa ka tukuni kina ko koya.

²⁸A ratou sa torova na koro lailai erau sa lako kina: a sa lako ko koya me vaka sa via lako kiliu.

²⁹A rau sa cikeva matua, ka kaya, Ni tiko ga vei keirau, ni sa qai yakavi, a sa kala na siga. A sa curu ko koya me tiko vata kei rau.

³⁰Ia ni ratou sa tiko sobu me ratou kana, sa taura na madrai ko koya, ka lotutaka, ka dovia, ka solia vei rau.

³¹A sa qai lau na matadrau, a rau sa kilai koya: a sa takali ko koya mai na matadrau.

³²A rau sa veikayaka vakai rau, Sa sega li ni katakata sara na yalodaru, ni datou sa veivosaki kaya e na gau-ni-sala, ni sa vakamacalataka talega vei kedrau nai Vola Tabu ko koya?

³³A rau sa cavu tu e na tiki ni yakavi ga ko ya, ka lesu tale ki Jerusalemi, a rau sa kunei ira na lewe tinikadua ni ra sa soqoni vata mai, kei ira era dautiko vata kei ira;

³⁴a ra sa kaya, Sa dina sa tu cake tale na Turaga, ka sa rairai vei Saimoni.

³⁵A rau sa tukuna talega na veika *sa ia e* na gau-ni-sala, ka ni rau sa kilai koya talega ni sa dovia tiko na madrai.

³⁶Ia ni ra sa vosa tiko vakaoqo, sa tu sara e na kedra maliwa ko Jisu, ka kaya vei ira, Dou vakacegu ga.

³⁷A ra sa kidroa ka rere sara, a ra sa vakasama ni ra sa raica e dua na yalo.

³⁸A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa kidroa e na vuku ni cava? ka sa tubu na vakanananu e na lomamudou e na vuku ni cava?

³⁹raica na ligaqu kei na yavaqu, sai au dina ga: tarai au, ka raica; ni sa sega ni vakalewena se vakasuina na yalo, me vaka dou sa raica vei au.

⁴⁰Ia ni sa vosa oti vakaoqo ko koya, sa vakaraitaka vei ira na ligana kei na yavana.

⁴¹Ia ni ra sa sega ni vakabauta e na vuku ni ra sa reki, ka kurabui, sa tarogi ira ko koya, Sa dua na kakana eke vei kemudou, se segai?

⁴²A ra sa solia vua e dua na tiki ni ika tavu, ka so mai na qa-ni-oni sa tawa.

⁴³A sa taura ko koya, ka kana e matadra.

⁴⁴A sa kaya vei ira ko koya, Oqo na vosa ka'u a daukaya vei kemudou ni'u a tiko kei kemudou, ni na yaco kecega na vosa sa tukuni au, sa volai e na vunau i Mosese, kei na nodrai vola na parofita, kei na Same.

⁴⁵Sa qai vakararamataka na lomadra ko koya, me ra kila rawa nai Vola *Tabu*,

⁴⁶a sa kaya vei ira, Sa volai vakaoqo, ni sa kilikili kei koya na Karisito me vosota vakakina, me tu cake talega mai na mate e nai katolu ni siga;

⁴⁷me vunautaki talega na veivutuni, kei na vakabokoci ni valavala ca, e na vuku ni yacana, vei ira na lewe ni veivanua kecega, me vakatekivu e Jerusalemi.

⁴⁸Ia koi kemudou, dou na dautukutuku e na veika oqo.

⁴⁹Ia ka raica, au sa tala vei kemudou na ka sa yalataka ko Tamaqu: ia dou tiko ga e na koro ko Jerusalemi, me yaco mada vei kemudou na kaukauwa mai-cake.

⁵⁰A sa kauti ira ki nai bili ki Pecani, a sa qai dodoka cake na ligana, ka vosavakalougaatataki ira.

⁵¹A sa yaco, ni sa vosavakalougaatataki ira tiko, sa kau tani vei ira, a sa kau cake ki lomalagi.

⁵²A ra sa vakarokoroko vua, ka lesu tale ki Jerusalemi, ka reki vakalevu:

⁵³a ra sa dautiko e na vale ni soro, a ra sa vakarokorokotaka tiko na Kalou, ka vakavinavinaka vua. Emeni.

Joni

Joni 1

Sa tukuni ni sa Kalou ko koya na Vosa, ka yaco talega me tamata, 118. Ai tukutuku i Joni, 1939. Erau sa kacivi mei talatala i Jisu ko Adriu kei Pita. Eratou sa veikune ko Jisu kei Filipi kei Nacanieli, 4051.

¹E Nai vakatekivu sa bula ko koya na Vosa, a rau sa tiko vata kei na Kalou ko koya na Vosa, a sa Kalou ko koya na Vosa.

²E nai vakatekivu erau sa tiko vata ko koya oqo kei na Kalou,

³Sa cakava na ka kecega ko koya; a sa sega e dua na ka sa caka, me sega ni cakava ko koya.

⁴Sa tu vei koya na bula; ia na rarama ni tamata na bula.

⁵A sa cilava na butobuto na rarama; ia na butobuto sa sega ni kunea.

⁶Sa dua na tamata sa talai mai vua na Kalou, a yacana ko Joni.

⁷O koya oqo sa lako mai me dautukutuku, me tukuni koya na Rarama, me ra vakabauta na tamata kecega e na vukuna.

⁸Sa sega ni rarama ko ya ko koya, ia sa nonai tavi me tukuna ga na Rarama.

⁹Sai koya ga oqo na Rarama dina, sa lako mai ki vuravura ka vakararamataki ira na tamata kecega.

¹⁰Sa tiko e vuravura ko koya, a sai koya ka caka kina ko vuravura, ia ka sega ni kilai koya ko ira na kai vuravura.

¹¹Sa lako mai ko koya kivei ira na kai nona, ka sega ni vakabauti koya ko ira na kai nona.

¹²Ia ko ira kecega sa vakabauti koya, sa solia vei ira ko koya me ra yaco rawa me ra luve ni Kalou, vei ira sa vakabauta na yacana:

¹³era sa vakasucumi, e sega e na vukudra na qase, se na sucu vakayago, se na veitalia ni tamata, mai vua ga na Kalou.

¹⁴A sa yaco me tamata ko koya na Vosa, ka tiko vata kei keda, (ia keitou a raica na nonai ukuuku, ni sa vaka nai ukuuku ni Le dua bauga sa vakatuburi maivei Tamana,) sa sinai e na loloma kei na dina.

¹⁵Sa tukuni koya ko Joni ka kacivaka, ka kaya, Sai koya oqo kau a vosataka, O koya sa muri au sa uasivi cake vei keirau: ni sa liu vei keirau ko koya.

¹⁶Ia eda sa rawata kecega, mai na ka sa sinai tu vua, a loloma sa vakaikuritaki.

¹⁷Ia ko Moses sa soli kina na vunau; ko Jisu Karisito sa yaco kina na loloma kei na dina.

¹⁸E sega e dua na tamata sa raica na Kalou e na dua na gauna; na Luvena ga e dua bauga, sa vakatubura ko koya, ko koya sa tiko e na lomasere i Tamana, sa tukuni *koya*.

¹⁹IA sai koya oqo nai tukutuku i Joni, ni sa tala eso na bete ka so na luve i Livai ko ira na kai Jutia mai Jerusalemi me ra tarogi koya, Ko cei beka ko iko?

²⁰A sa tukuna ko koya, ka sega ni cakitaka; ka tukuna ga, Au sa sega ni koya na Karisito koi au.

²¹A ra sa tarogi koya, Ko cei tale? ko Ilaija beka? A sa kaya ko koya, E segai. Ko iko beka na parofita ko ya? A sa kaya ko koya, E segai.

²²Era sa qai kaya vua, Ko cei beka ko iko? me keitou tukuna vei ira sa talai keitou: ko sa tukuni iko mei cei?

²³Sa kaya ko koya, Koi au na domo ni dua sa kacikaci e loma ni veico, Vakadodonutaka na sala i Jiova me vaka sa kaya ko Aisea na parofita.

²⁴Ia ko ira sa talai, era sa talai maivei ira na Farisi.

²⁵A ra sa tarogi koya, ka kaya vua, Ko sa qai veipapitaisotaki e na vuku ni cava, ni ko sa sega ni koya na Karisito, se ko Ilaija, se na parofita ko ya?

²⁶Sa vosa vei ira ko Joni, ka kaya, Au sa veipapitaisotaki e na wai: ia ka sa tu e na kemudou maliwa e dua dou sa sega ni kila;

²⁷sai koya oqo, sa muri au ka sa uasivi cake vei au, ia na wa ni nonai vava kau sa sega ni yaga meu sereka.

²⁸Sa caka na veika oqo mai Pecani e na tai kadua ni Joritani, a tikina sa veipapitaisotaki kina ko Joni.

²⁹E na mataka sa raici Jisu ko Joni ni sa lako tiko mai vua, a sa kaya, Raica na Lami ni Kalou, ko koya sa kauta tani na nodrai valavala ca na kai vuravura!

³⁰Sai koya oqo kau a tukuna, Sa muri au e dua na tamata, sa uasivi cake vei au; ni sa liu vei keirau.

³¹Ia kau a sega ni kilai koya; ia me ra kilai koya ko ira na Isireli, ko koya oqo kau sa lako mai kina ka veipapitaisotaki e na wai.

³²A sa tukuna ko Joni, ka kaya, Au a raica na Yalo *Tabu* ni sa lako sobu mai lomalagi me vaka na ruve, a sa mai toka vua:

³³ia kau a sega ni kilai koya eliu: ia ko koya sa talai au mai meu veipapitaisotaki e na wai, sa kaya ga vei au, O koya ko na raica ni sa lako sobu kina na Yalo *Tabu*, a sa mai toka vua, sai koya oqo sa veipapitaisotaki e na Yalo Tabu.

³⁴Ia kau a raica, ka tukuna ni sai koya oqo na lufe ni Kalou.

³⁵E na mataka sa tu tale ko Joni, ka lewe rua na nona tisaipeli;

³⁶a sa vakaraici Jisu ni sa lako, a sa kaya, Raica na Lami ni Kalou!

³⁷A sa rogoca na nona vosa koi rau na tisaipeli, ka rau sa muri Jisu.

³⁸Sa qai vuki ko Jisu, ka raici rau ni rau sa muria, ka kaya vei rau, A cava drau sa vakasaqara? Erau sa qai kaya vua, Rapai, (a kenai balebale, Vakavuvuli,) ko sa tiko maivei?

³⁹Sa kaya vei rau ko koya, Lako mai ka raica. Erau sa lako, ka raica na yasana sa tiko kina ko koya, ka ratou sa tiko vata kaya e na siga ko ya: a sa voleka nai katini ni aua.

⁴⁰Sa dua vei rau sa rogoci Joni, ka muri Koya, ko Adriu na taci i Saimoni Pita.

⁴¹Sa kunea eliu na tuakana ko Saimoni, ka kaya vua, Keitou sa kunea na Mesaia; (a kenai balebale, na Karisito.)

⁴²A sa kauti koya kivei Jisu. Ia sa vakaraici koya ko Jisu, ka kaya, O iko ko Saimoni na luve i Jona: ko na vakatokai ko Kifa: (a kenai balebale ko Pita.)

⁴³E na mataka sa via lako yani ki Kalili ko Jisu, a sa kunei Filipi, ka kaya vua, Muri au.

⁴⁴A kai Peciseita ko Filipi, a nodrau koro ko Adriu kei Pita.

⁴⁵Sa kunei Nacanieli ko Filipi, ka kaya vua, Keitou sa kunei koya sa volavola kina ko Mosese e na vunau, kei ira talega na parofita, ko Jisu na kai Nasareci, a luve i Josefa.

⁴⁶A sa kaya vua ko Nacanieli, E tubu rawa beka mai Nasareci e dua na ka vinaka? Sa kaya vua ko Filipi, Lako mai mo raica.

⁴⁷Sa raici Nacanieli ko Jisu ni sa lako tiko mai vua, a sa kaya ni sa tukuni koya, Raica e dua na luve i Isireli dina, sa sega vei koya na dauveivakaisini!

⁴⁸Sa kaya vua ko Nacanieli, O ni sa kilai au maivei? Sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, Ni sa bera ni kacivi iko ko Filipi, ni ko a tiko e ruku ni lolo, au a raici iko.

⁴⁹Sa vosa ko Nacanieli, ka kaya vua. Vakavuvuli, koi kemuni na Luve ni Kalou, koi kemuni na nodra Tui na Isireli.

⁵⁰Sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, Niu sa kaya vei iko, Au a raici iko e ruku ni lolo, ko sa vakabauta, ne? ko na raica na veika sa uasivia oqo.

⁵¹A sa kaya vua ko koya, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, E na gauna maimuri dou na raici lomalagi ni sa tawase, kei ira na agilose ni Kalou ni ra sa lako cake ka lako sobu vua na Luve ni tamata.

Joni 2

Sa vukica na wai ko Jisu me waini, 112. Sa lako cake ko koya ki Jerusalemi, ka vakasavi ira na dauveivoli mai na vale ni soro, 1317. Sa tukuna na nona mate, kei na nona bula tale mai, 1822. Eso na tamata era sa vakabauti koya, 2325.

¹Sa bogi tolu sa qai caka e dua na vakawati mai Kena e Kalili; a sa tiko kina na tina i Jisu:

²a sa sureti ko Jisu, kei iratou talega na nona tisaipeli, ki na soqo ni vakawati.

³Ia ni sa oti na waini, sa kaya vei Jisu na tinana, Sa sega vei ira na waini.

⁴Sa kaya vua ko Jisu, Yalewa, a cava vei iko kei au? sa sega ni yaco mai na noqu gauna.

⁵Sa kaya vei ira na tamata ko tinana, A ka kecega sa kaya vei kemudou ko koya, dou kitaka.

⁶Ia sa tu maikina e ono na saqa datu ni wai, sa dauvakasavasavataki ira kina ko ira na kai Jutia, sa tauyarua se tauyatolu nai vakarau.

⁷Sa kaya vei ira ko Jisu, Vakasinaita na saqa ni wai e na wai. A ra sa vakasinaita me vuabale sara.

⁸A sa kaya vei ira ko koya, Dou qai takiva, ka kauta vua sa lewa na magiti. A ra sa kauta.

⁹Ia ni sa tobolea na wai sa vuki me waini ko koya sa lewa na magiti, a sa sega ni kila se sa maizei: (ia ko ira na tamata sa takiva na wai era sa kila;) ko koya sa lewa na magiti sa kaciva na wati ni yalewa,

¹⁰ka kaya vua, A tamata yadua sa dautauca eliu na waini vinaka; ia ni ra sa gunuva vakalevu *na tamata*, sa *qai* muri na waini sa vinaka vakalailai ga: ia ko iko, ko sa maninitaka na waini vinaka ka yacova na tiki-ni-siga oqo.

¹¹Ai vakatekivu oqo ni cakacaka-mana sa cakava ko Jisu mai Kena e Kalili, a sa vakaraitaka kina na nonai ukuuku: a sa vakabauti koya ko iratou na nona tisaipeli.

¹²Ni sa oti oqo eratou sa lako sobu ki Kapenaumi, ko koya, kei na tinana, kei iratou na tacina, kei iratou na nona tisaipeli; a ratou sa sega ni bogi vuqa kina.

¹³A Samuel voleka na nodra kana vata ni lako-sivia na kai Jutia; a sa lako cake ki Jerusalemi ko Jisu;

¹⁴a sa kunei ira e na vale ni soro era sa volitaka eso na pulumokau kei na sipi kei na ruve, kei ira sa veisau i lavo era sa mai tiko.

¹⁵Ia ni sa cakava oti e dua na kuita wa qaliqali, sa vakasavi ira kecega mai na vale ni soro, kei na sipi, kei na pulumokau; a sa sovaraka yani na nodrai lavo era sa veisau i lavo, a sa mani vukica na nodra tepeli;

¹⁶a sa kaya vei ira sa volitaki ruve, Kauta tani na veika oqo; kakua ni cakava na vale nei Tamaqu me vale ni veivoli.

¹⁷A sa nanuma ko iratou na nona tisaipeli ni sa volai, Sa kani au na loloma katakata ki na nomu vale.

¹⁸Sa qai vosa ko ira na kai Jutia, ka kaya vua, A cava nai vakatakilakila ko sa vakatakila vei keitou, ni ko sa kitaka na veika oqo?

¹⁹Sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Dou talaraka na vale oqo, kau na qai tara vakaoti e na bogi e tolu.

²⁰Era sa qai kaya na kai Jutia, A vale ni soro oqo sa vasagavulu ka mani ono na yabaki ni sa tara tiko: ia ko na tara vakaoti li e na bogi e tolu?

²¹Ia na vale sa vosataka ko koya, a yagona.

²²Ni sa qai tu cake tale mai na mate ko koya, sa nanuma ko ira na nona tisaipeli, ni sa tukuna vei ira ko koya na ka oqo; a ra sa vakadinata nai Vola Tabu, kei na vosa sa kaya ko Jisu.

²³Ia ni sa tiko ko koya mai Jerusalemi, ni sa ia tiko na kana vata ni lako-sivia, sa lewe vuqa era sa vakadinata na yacana, ni ra sa raica na veika-mana sa cakava ko koya.

²⁴A sa sega ni vakararavi vei ira ko Jisu, ni sa kilai ira kecega,

²⁵a sa sega ni yaga vua me dua me vakatakilai ira na tamata: ni sa kila ko koya na ka sa tu e na loma ni tamata.

Joni 3

Sa vakatakila vei Nikotimo ko Jisu ni sa dodonu me sucu tale na tamata, 113. Sa vakatakila mai na vakabauta, 14,15. Sa tukuna na loloma levu ni Kalou kivei ira na

kai vuravura, 16,17; kei na nona cudruvi ira era sega ni vakabauta, 1821. Sa tukuni Jisu ko Joni, 2236.

¹Sa dua na tamata vei ira na Farisi, a yacana ko Nikotimo, e dua na nodra turaga na kai Jutia:

²sa lako mai ko koya oqo vei Jisu e na bogi, ka kaya vua, Vakavuvuli, keitou sa kila ni kemuni sa lako mai vua na Kalou mei vakavuvuli: ni sa sega e dua na tamata e cakava rawa na veika-mana oqo ko ni sa cakava, kevaka erau sa sega ni tiko kaya na Kalou.

³Sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, E dina, e dina, au sa kaya vei iko, Kevaka sa sega ni sucu tale na tamata, ena sega ni raica rawa na matanitu ni Kalou.

⁴Sa kaya vua ko Nikotimo, Sa sucu rawa vakaevei na tamata ni sa qase mai ko koya? sa curu rawa vakarua ki na kete i tinana, me sucu mai?

⁵Sa kaya ko Jisu, E dina, e dina, au sa kaya vei iko, Kevaka sa sega ni sucu e dua e na wai kei na Yalo *Tabu*, ena sega ni curu rawa ki na matanitu ni Kalou.

⁶Sa vakayago ko koya sa sucu e na yago; ia sa vakayalo ko koya sa sucu e na yalo.

⁷Kakua ni kurabui niu sa kaya vei iko, E dodonu mo dou sucu tale.

⁸Sa liwa na cagi ki na yasana sa digitaka, ia ko sa rogoca na kena rorogo, ka sega ni kila na yasana sa lako maikina, se na yasana sa lako yani kina: sa vaka talega kina ko koya yadua sa sucu e na Yalo *Tabu*.

⁹Sa vosa ko Nikotimo, ka kaya vua, Sa rawa vakaevei na veika oqo?

¹⁰Sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, O iko na nodrai vakavuvuli na Isireli, ka sega ni kila na veika oqo, ne?

¹¹E dina, e dina, au sa kaya vei iko, Keitou sa vosataka na ka keitou sa kila, ka tukuna na ka keitou a raica ia dou sa sega ni vakabauta na neitoui tukutuku.

¹²Kevaka kau sa tukuna vei kemudou na veika vakavuravura, ka dou sa sega ni vakabauta, dou na vakabauta vakaevei, kevaka kau sa tukuna vei kemudou na veika vakalomalagi?

¹³A sa sega e dua na tamata sa lako cake ki lomalagi, ko koya ga sa lako sobu mai lomalagi, a Luve ni tamata, ko koya sa tiko mai lomalagi.

¹⁴Ia me vaka sa laveta cake na gata ko Moses mai na veikau, e dodonu me laveti cake vaka talega kina na Luve ni tamata:

¹⁵me kakua kina ni rusa ko ira yadua sa vakabauti koya, me ra rawata ga na bula tawa mudu.

¹⁶Ni sa lomani ira na kai vuravura vakaoqo na Kalou, me solia kina na Luvena e dua bauga sa vakatubura, me kakua ni rusa ko ira yadua era sa vakabauti koya, me ra rawata ga na bula tawa mudu.

¹⁷Ni sa sega ni tala mai na Luvena ki vuravura na Kalou me cudruvi ira na kai vuravura; me bula ga ko ira na kai vuravura e na vukuna.

¹⁸O koya sa vakabauti koya sa sega ni cudruvi: ia ko koya sa sega ni vakabauta sa qai cudruvi, ni sa sega ni vakabauta na yaca ni Luve ni Kalou, e le dua bauga sa vakatubura ko koya.

¹⁹Ia ko koya oqo era sa cudruvi kina, ni sa lako mai na rarama ki vuravura, a ra sa vinakata na butobuto ko ira na tamata, ka cata na rarama, ni sa ca na nodrai valavala.

²⁰Ni sa cata na rarama ko koya yadua sai valavala ca, a sa sega ni lako mai ki na rarama, de kunei na nonai valavala.

²¹Ia ko koya sa muria nai valavala dina sa lako mai ki na rarama, me vakaraitaki na nonai valavala, ni sa vinaka vua na Kalou.

²²Ni sa oti na veika oqo, sa lako ko Jisu kei ira na nona tisaipeli ki na vanua ko Jutia; a sa tiko maikina kei ira, ka veipapitaisotaki.

²³A sa veipapitaisotaki ko Joni talega mai Inoni sa voleka ki Selimi, ni sa levu kina na wai: a sa lako mai eso, ka ra sa papitaisotaki.

²⁴Ni sa bera ni biu ki na vale ni veivesu ko Joni.

²⁵Sa qai veileti ko ira na tisaipeli i Joni kei na dua na kai Jutia e na vuku ni veivakasavasavataki.

²⁶A ra sa lako mai vei Joni, ka kaya vua, Vakavuvuli, ko koya drau a tiko kaya e na tai kadua ni Joritani, ko koya ko a tukuna, raica, sa veipapitaisotaki tiko ko koya, a sa lako mai vua ko ira na tamata kecega.

²⁷Sa vosa ko Joni, ka kaya, E sega e dua na tamata sa rawata e dua na ka, kevaka sa sega ni soli vua mai lomalagi.

²⁸Dou sa tukuni au niu sa kaya, Au sa sega ni Karisito koi au, ia kau sa talai mai meu liutaki koya.

²⁹Sa nei koya na tagane sa qai vakawati ko koya na watina, ia na weka ni tagane, ko koya sa tu ka rogoca na nona vosa sa rekitaka vakalevu na domo ni tagane: sa qai vakayacori vakakina na noqu reki oqo.

³⁰Sa dodonu me levu cake tiko ko koya, ia meu lailai sobu tiko koi au.

³¹O koya sa lako maicake, sa uasivi vei ira kecega na tani: ko koya sa tubu ga e vuravura sa vakavuravura, a sa vosataka na ka vakavuravura: ko koya sa lako mai lomalagi sa uasivi vei ira kecega na tani.

³²Ia na ka sa raica ka rogoca ko koya, sa tukuna oqori; a sa sega e dua na tamata sa vakabauta na nonai tukutuku.

³³O koya sa vakabauta na nonai tukutuku sa vakadinadinataka *oqo*, ni sa dina na Kalou.

³⁴O koya sa tala mai na Kalou, sa vosataka na vosa ni Kalou; ni sa solia vakayauyau na Yalo *Tabu* na Kalou.

³⁵Sa lomana na Luvena ko Tamana, a sa solia na ka kecega ki ligana.

³⁶O koya sa vakabauta na Luvena, sa rawata na bula tawa mudu: ko koya sa sega ni vakabauta na Luvena, ena sega ni raica na bula; a sa tiko ga vei koya na cudru ni Kalou.

Joni 4

Erau sa veivosaki ko Jisu kei na yalewa ni Samaria, 130. Sa vakatakila ko Jisu vei ira na nona tisaipeli ni sa via muria na ka sa vinakata ko Tamana, 3138. E lewe vuqa vei ira na kai Samaria era sa vakabauti koya, 3942. Sa vakabula ko Jisu na gonetagane ni turaga mai Kapenaumi, ko koya sa vakarau ciba, 4354.

¹Ni sa qai kila na Turaga era sa rogoca ko ira na Farisi ni ra lewe vuqa sa lotutaka ko Jisu ka papitaisotaka, ka lewe lailai ga ko Joni,

²(ia sa sega ni veipapitaisotaki ko Jisu, ko ira ga na nona tisaipeli,)

³sa biuti Jutia, ka lako tale ki Kalili.

⁴A sa koto na nona sala e loma ni vanua ko Samaria.

⁵Sa qai yaco ki na dua na koro mai Samaria, a yacana ko Saika, e voleka ki na tiki ni vanua sa solia ko Jekope vei Josefa na luvena.

⁶A sa tu maikina nai keli-wai nei Jekope. Ni sa oca ko Jisu e na nona lako, sa mai tiko sobu e na bati ni keli-wai: ka sa voleka na kenai kaono ni aua.

⁷Sa lako mai e dua na yalewa ni Samaria me taki wai: sa kaya vua ko Jisu, Solia mai vei au meu gunu.

⁸Ni ra a lako yani na nona tisaipeli ki na koro me voli kakana.

⁹Sa qai kaya vua na yalewa ni Samaria, Ni ko sa kai Jutia, ko sa kerea vakacava vei au mo gunu, niu sa yalewa ni Samaria? (ni ra sa sega ni veiriti ko ira na kai Jutia, kei ira na kai Samaria.)

¹⁰Sa vosa ko Jisu ka kaya vua, Kevaka ko sa kila nai solisoli ni Kalou, kei koya talega sa kaya vei iko, Solia mai vei au meu gunu; ko sa qai kerea vua, ka na solia vei iko ko koya na wai bula.

¹¹Sa kaya vei koya na yalewa, Sa sega, saka, na nomui takitaki, a sa titobu nai keli-wai: ko sa rawata maizei na wai bula oqori?

¹²ko sa uasivi cake beka vei Jekope, a tama i keimami, ko koya ka solia vei keimami nai keli-wai, ka gunu kina ko koya, kei iratou na luvena, kei na nona manumanu?

¹³Sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, O koya yadua sa gunuva na wai oqo ena viagunu tale:

¹⁴ia ko koya sa gunuva na wai kau na solia vua, ena sega sara ni via gunu ka tawa mudu: ia na wai kau na solia vua, ena tu e na lomana me mata-ni-wai sa tovure ki na bula tawa mudu.

¹⁵Sa kaya vei koya na yalewa, Solia, saka, mai vei au na wai oqori, meu kakua ni viagunu, se lako mai kike meu taki.

¹⁶Sa kaya vua ko Jisu, Laki kaciva na watimu, ka mo drau lako mai kike.

¹⁷Sa vosa na yalewa, ka kaya, Sa sega na watiqu. Sa kaya vua ko Jisu, Ko sa kaya dina, Sa sega na watimu:

¹⁸ni sa lewe lima na watimu eliu; ia ko koya drau sa tiko kaya oqo sa sega ni watimu: ko sa vosa dina e na ka ko ya.

¹⁹Sa kaya vei koya na yalewa, Au sa qai kila, saka, sa dua na parofita koi kemumi.

²⁰Era sa dausoro na neimami qase e na ulu-ni-vanua oqo; ia dou sa kaya, sa tu mai Jerusalemi na tikina e dodonu me da soro kina.

²¹Sa kaya vua ko Jisu, Yalewa, vakadinata na noqu vosa: ena lako mai na gauna dou na sega ni lotu kina vei Tamada, e na ulu-ni-vanua oqo, se mai Jerusalemi.

²²Dou sa lotu vei koya dou sa sega ni kila: keimami sa kilai koya keimami sa lotu vua: ni sa tubu maivei ira na kai Jutia nai Vakabula.

²³Ia ena lako mai na gauna, a sa qai yaco mai, era na lotu vakayalo ka vakaidina vei Tamada ko ira sa lotu dina; ni sa qara ko Tamada me vakaoqo ko ira sa lotu vua.

²⁴A Yalo na Kalou: ia ko ira sa lotu vua, e dodonu me ra lotu vakayalo ka vakaidina.

²⁵Sa kaya vei koya na yalewa, Au sa kila ni na lako mai na Mesaia; (ko koya sa vakatokai na Karisito): ni sa tadu mai ko koya, ena tukuna vei keda na ka kecega.

²⁶Sa kaya vua ko Jisu, Sai au ga sa qai vosa tiko vei iko.

²⁷A sa qai lako mai ko ira na nona tisaipeli, a ra sa kurabui ni rau sa veivosaki kei na yalewa: ia ka sega e dua na tamata sa taroga, A cava ko sa vakasaqara? se, Drau veivosaki kaya e na vuku ni cava?

²⁸Sa qai biuta na nonai takitaki na yalewa, ka lako yani ki na koro, ka kaya vei ira na tamata,

²⁹Dou mai bau laki raica na tamata, ko koya sa tukuna mai vei au na ka kecega kau a cakava: sai koya oqo na Karisito, se segai?

³⁰A ra sa qai lako tani yani e na koro, ka lako mai vua.

³¹Ia ni sa bera mai, sa qai cikevi koya ko ira na tisaipeli, ka kaya, Vakavuvuli, mo kana mada.

³²A sa kaya vei ira ko koya, Sa tu vei au na kakana meu kania, dou sa sega ni kila.

³³Sa qai veitarogi ko ira na tisaipeli, Sa dua li na tamata e kau kakana mai vei koya?

³⁴Sa kaya vei ira ko Jisu, A qau kakana meu kitaka na loma i koya sa talai au mai; ka meu vakaotia na nona cakacaka.

³⁵Dou sa sega li ni kaya, sa vo e va na vula, me *qai* cava mai na yabaki? raica, au sa kaya vei kemudou, Dou ta cake, ka raica na veiwere, sa voleka ni matua na yabaki.

³⁶Ia ko koya sa tamusuka sa saumi, ka binia na vuana ki na bula tawa mudu; me reki vata ko koya sa kaburaka kei koya sa tamusuka.

³⁷A sa dina kina na vosa oqo, E dua sa kaburaka, ia sa tamusuka e dua tani.

³⁸Au a talai kemudou mo dou tamusuka na ka dou a sega ni cakacaka kina: eso tani era a cakacaka, ia dou sa rawata na vua ni nodra cakacaka.

³⁹A ra sa le vuqa na kai Samaria e na koro ko ya era sa vakabauti koya e na vuku ni nona vosa na yalewa, ko koya sa vakatakila, Sa tukuna mai vei au ko koya na ka kecega kau a cakava.

⁴⁰Ia ni ra sa lako mai vua ko ira na kai Samaria, era sa masuti koya me tiko ga kei ira; a sa tiko ga maikea ka bogi rua.

⁴¹A ra sa lewe vuqa talega sa vakabauta e na vuku ni nona vosa;

⁴²a ra sa kaya vua na yalewa, Oqo keimami sa sega ni vakabauta e na vuku ni nomu vosa ga: ni keimami sa rogoca koi keimami, ka kila ni sai koya dina oqo na nodrai Vakabula na kai vuravura.

⁴³Sa oti na bogi rua sa lako tani ekeri ko koya, ka yaco ki Kalili.

⁴⁴A sa vakatakila ko Jisu, ni sa sega e dua na parofita sa dokai e nona vanua.

⁴⁵Ni sa qai tadu mai ki Kalili ko koya, sa vakacegui koya ko ira na kai Kalili, e na vuku ni ra a raica na ka kecega sa kitaka ko koya mai Jerusalemi e na solevu, ni ra a lako talega ko ira ki na solevu.

⁴⁶A sa lako tale mai ko Jisu ki Kena e Kalili, a koro sa vukica kina na wai me waini. Ka sa dua na turaga sa tauvi-mate na luvena mai Kapenaumi.

⁴⁷Ni sa rogoca ko koya sa lako mai Jutia ko Jisu ki Kalili, sa lako vua, ka masuta me lako sobu ka vakabula na luvena: ni sa vakarau ciba.

⁴⁸Sa qai kaya vua ko Jisu, Kevaka dou sega ni raica eso na ka-mana kei na ka e veivakurabuitaki, dou na sega ni vakabauta.

⁴⁹Sa kaya vei koya na turaga, Lako sobu, saka, mai, de mate mada na luvequ.

⁵⁰Sa kaya vua ko Jisu, Lako yani; sa bula na luvemu. A sa vakadinata na tamata na vosa sa kaya vua ko Jisu, a sa lako yani ko koya.

⁵¹Ia ni sa lako sobu tiko, eratou sa mai tavaki koya na nona tamata, a ratou sa tukutuku vua, ka kaya, Sa bula na luvemu.

⁵²Sa qai taroga vei iratou ko koya na aua sa vakatekivu kina ko koya me bula cake. A ratou sa kaya vua, Sa takali vei koya na katakata e na noa e nai kavitu ni aua.

⁵³A sa kila kina na tamana ni sai koya oqo na aua ka kaya kina vua ko Jisu, Sa bula na luvemu; a sa vakabauta ko koya, kei ira kecega na nona lewe-ni-vale.

⁵⁴Oqo tale nai karua ni ka-mana sa cakava ko Jisu, ni sa lako mai Jutia ki Kalili.

Joni 5

Sa lako ki Jerusalemi ko Jisu, a sa vakabula e dua na tamata sa tauvi-mate, 19. Ko ira na kai Jutia era sa vakacacani Jisu, ka via vakamatei koya, 1016. Sa vakatakila vei ira ko Jisu ni sa talai koya mai na Kalou, 1739. Sa vunauci ira talega ni ra sa bese ni vakadinata na nona vosa, 4047.

¹Sa oti na veika oqo sa dua na nodra so levu na kai Jutia; a sa lako cake ki Jerusalemi ko Jisu.

²Ia sa tu mai Jerusalemi e dua nai silisili e voleka ki na *matamata-ni-koro* ni sipi, a yacana e na vosa vaka Iperiu ko Peceseita, a sa lima na kena vale.

³Sa le vuqa era tauvi-mate sa davo kina, ko ira na mataboko, na lokiloki, na wamalai, era sa wawa me vakayavalati mada na wai.

⁴Ni sa lako sobu mai e dua na agilose e na gauna eso ki nai silisili, ka vakayavalata na wai: ia ko koya sa sobu kina eliu ni sa vakayavalati na wai, sa bula mai na mate kecega sa tauvi koya.

⁵A sa tiko kina e dua na tamata, sa tauvi mate tu ka yabaki tolusagavulu ka mani walu.

⁶Ni sa raici koya ko Jisu ni sa davo koto, ka kila sa dede, sa kaya vua, Ko sa via bula, se segai?

⁷Sa kaya vua ko koya sa tauvi mate, Sa sega, saka, e dua na noqu tamata me kauti au ki nai silisili, ni sa vakayavalati na wai; ia niu sa lako tiko kina, sa liu sobu vei au e dua tani.

⁸Sa kaya vua ko Jisu, Tu cake, taura cake na nomui mocemoce, ka lako.

⁹A sa bula vinaka vakasauri na tamata, ka taura cake na nonai mocemoce, ka lako: ia na siga ko ya na siga ni vakacecegu.

¹⁰O koya oqo era sa kaya kina na kai Jutia vei koya sa vakabulai, A siga ni vakacecegu oqo: sa sega ni tara vei iko mo colata nai mocemoce.

¹¹Sa kaya vei ira ko koya, O koya sa vakabulai au, sa kaya vei au ko koya, Taura cake na nomui mocemoce, ka lako.

¹²A ra sa qai tarogi koya, Ko cei na tamata sa kaya vei iko, Taura cake na *nomui mocemoce*, ka lako?

¹³Ia ko koya sa vakabulai, sa sega ni kila se ko cei ko koya; ni sa lako lo yani ko Jisu, ka ni ra sa lewe vuqa e na tikina ko ya.

¹⁴Sa oti na veika oqo sa kunei koya ko Jisu e na vale ni soro, ka kaya vua, Raica, ko sa qai bua vinaka; kakua ni valavala ca tale, de yaco vei iko e dua na ka e ca vakalevu cake.

¹⁵Sa lako tani na tamata, ka tukuna vei ira na kai Jutia ni sai Jisu ka vakabulai koya.

¹⁶Ia e na vuku ni ka oqo sa vakacacani Jisu ko ira na kai Jutia, ni sa kitaka ko koya na veika oqo e na siga ni vakacecegu.

¹⁷A sa kaya vei ira ko Jisu, Sa cakacaka tikoga ko Tamaqu, koi au talega, au sa cakacaka.

¹⁸E na vuku ni ka oqo era sa gadreva vakalevu kina na kai Jutia me ra vakamatea, ni sa sega ni vakacacana walega ko koya na siga ni vakacecegu, ia ka sa kaya talega sa Tamana dina na Kalou, a sa vakatauvatani koya kina kei na Kalou.

¹⁹Sa qai vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, E sega ni rawata vakai koya ga e dua na ka na Luvena, na ka ga sa raica ni kitaka ko Tamana; ia na veika sa kitaka ko koya, sa kitaka vaka talega kina na Luvena.

²⁰Ni sa lomana na Luvena ko Tamana, a sa vakatakila vua na ka kecega sa kitaka ko koya; ia ena vakaraitaka vua na cakacaka eso sa uasivi cake e na veika oqo, mo dou kurabui kina.

²¹Me vaka sa vakaturi ira cake na mate ko Tamana, ka vakabula, sa vakakina na Luvena o koya sa vakabulai ira sa vinakata.

²²Ni sa sega ni lewa e dua na tamata ko Tamana, ia sa lesia na Luvena me ia na lewa kecega;

²³me ra vakarokorokotaka na Luvena na tamata kecega, me vaka era sa vakarokorokotaki Tamana. O koya sa sega ni vakarokorokotaka na Luvena, sa sega ni vakarokorokotaki Tamana ka talai koya mai.

²⁴E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, O koya sa rogoca na noqu vosa, ka vakabauti koya sa talai au mai, sa rawata na bula tawa mudu, ena sega talega ni cudruvi; ka sa lako mai na mate ki na bula.

²⁵E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Sa lako mai na gauna, ia sa yaco edaidai, me ra rogoca na domo ni Luve ni Kalou ko ira na mate: ia ko ira sa rogoca era na bula.

²⁶Me vaka sa bula vakai koya ga ko Tamana; sa solia talega vua na Luvena me bula vakai koya ga;

²⁷a sa lesi koya talega me ia na lewa, e na vuku ni sa Luve ni tamata.

²⁸Dou kakua ni kurabui e na ka oqo: ni sa lako mai na gauna era na rogoca kina na domona ko ira kecega e nai bulubulu,

²⁹a ra na lako maikina; ko ira sai valavala vinaka, era na tu cake tale me ra bula; ia ko ira sai valavala ca, era na tu cake tale me ra cudruvi.

³⁰Au sa sega ni kitaka rawa e dua na ka vakai au ga: au sa lewa me vaka na ka kau sa rogoca: a sa dodonu na noqu lewa; niu sa sega ni muria na lomaqu, a loma i Tamaqu ga ko koya sa talai au mai.

³¹Kevaka sai au ga sa tukuni au, sa sega ni dina na noqui tukutuku.

³²Sa dua tani sa tukuni au, ia kau sa kila sa dina nai tukutuku sa tukuni au kina ko koya.

³³Dou a talaki vei Joni, a sa tukuna na ka dina ko koya.

³⁴Ia ka sa sega ni yaga vei au me ra tukuni au na tamata: ia kau sa kaya ga na veika oqo, mo dou bula kina.

³⁵Ko koya oqori na rarama sa caudre tu ka cila mai, ia dou a vinakata vakadede vakalailai ga mo dou reki e na kena rarama.

³⁶Ia nai tukutuku kau sa tukuni kina sa levu, ka lailai nai tukutuku i Joni; a cakacaka sa solia mai vei au ko Tamaqu meu vakaotia, a cakacaka oqo kau sa kitaka tiko, sa tukuni au, ni sa talai au mai ko Tamaqu.

³⁷Ia ko Tamaqu, ko koya sa talai au mai, sa dautukuni au. Dou a sega ni rogoca na domona e na dua na siga, se raica na nonai tovo.

³⁸A sa sega ni tiko e na lomamudou na nona vosa; ni dou sa sega ni vakabauti koya sa tala mai ko koya.

³⁹Dou sa vakasaqaqara e nai Vola *Tabu*; ni dou sa nanuma dou sa rawata kina na bula tawa mudu: ia nai vola oqo sa tukuni au.

⁴⁰Ia dou sa bese ni lako mai vei au, mo dou rawata kina na bula.

⁴¹Sa sega ni yaga vei au me ra vakarokorokotaki au ko ira na tamata.

⁴²Ia kau sa kilai kemudou, ni sa sega ni tiko e na lomamudou na loloma vua na Kalou.

⁴³Au sa lako mai e na yaca i Tamaqu, ia dou a sega ni vakabauti au: kevaka sa lako mai e dua tani e na yacana walega, dou na vakabauti koya.

⁴⁴Dou sa vakabauta rawa vakaevei, ni dou sa veivakarokorokotaki tiko vakai kemudou, ka sega ni gadreva na vakarokoroko sa *lako* mai vua na Kalou duaduaga?

⁴⁵Dou kakua ni nanuma niu na beitaki kemudou vei Tamaqu; sa dua sa beitaki kemudou tiko, ko Mosese, ko koya dou sa vakararavi kina.

⁴⁶Kevaka dou a vakabauti Mosese, dou na vakabauti au: ni sa volai au ko koya.

⁴⁷Ia kevaka dou sa sega ni vakadinata na nonai vola, dou na vakadinata vakaevei na noqu vosa?

Joni 6

Sa vakani ira na tamata e le lima na udolu ko Jisu, 115. Sa lako voli e dela ni wai ko Jisu, 1621. O ira na tamata era muri koya ki Kapenaumi. A sa vunauci ira ko Jisu me ra gumatua e na ka vakayalo, 2258. Eso vei ira na nona tisaipeli era sa vosakudrukudru, 5965. Sa tukuna ko Pita ni sa Luve ni Kalou ko Jisu; a sa tukuna ko Jisu ni sa dua vei ira sa tamata ca, 6671.

¹Sa oti na veika oqo, sa qai lako ko Jisu ki tai kadua ni wasawasa mai Kalili, mai Taiperia.

²A sa lewe vuqa sara era sa muri koya, ni ra raica na veika-mana sa kitaka ko koya vei ira sa tauvi-mate.

³A sa cabeta na ulu-ni-vanua ko Jisu, a sa tiko sobu maikina kei ira na nona tisaipeli.

⁴A sa voleka na kana vata ni lako-sivia era sa dauia na kai Jutia.

⁵Ni sa qai ta cake ko Jisu, ka raica ni ra sa lewe vuqa sara sa lako mai vua, sa kaya vei Filipi, Eda na volia maivei na madrai, me ra kana kina ko ira oqo?

⁶Sa kaya na ka oqo me vakatovolei koya: ni sa kila ko koya na ka sa nakita me kitaka.

⁷Sa kaya vua ko Filipi, Ena sega ni rauti ira na madrai sa voli e na pene e rua na drau, me ra tauyadua vakalailai ga.

⁸E dua vei ira na nona tisaipeli, ko Adriu, a taci i Saimoni Pita, sa kaya vei koya,

⁹Sa tiko eke e dua na gonetagane sa tu vua e lima nai buli madrai parile, ka rua na ika: ia ka yaga vakacava oqo vei ira na lewe vuqa vakaoqo?

¹⁰A sa kaya ko Jisu, Vosa vei ira na tamata me ra tiko sobu. Ia sa levu na co e na yasana ko ya. A ra sa tiko sobu na tamata, era sa lewe lima beka na udolu.

¹¹A sa taura na veibuli madrai ko Jisu, ka vakavinavinaka, ka vota vei ira na tisaipeli, ia ko ira na tisaipeli, vei ira sa tiko sobu; ka vaka talega kina na ika me rauti ira.

¹²Ia ni ra sa mamau, sa kaya ko koya vei ira na nona tisaipeli, Kumuna vata na tikina lalai sa vo, me kakua ni yali e dua na ka.

¹³Era sa qai tomika vata, ka vakasinaita nai su e tinikarua e na tikina lalai ni buli madrai parile e lima, sa vo vei ira sa kana.

¹⁴Ia ko ira na tamata, ni ra sa raica na cakacaka-mana sa kitaka ko Jisu, era sa kaya, Sai koya dina oqo na parofita ko ya e dodonu me lako mai ki vuravura.

¹⁵Ia ni sa kila ko Jisu era sa nakita me lako mai ka tauri koya vakaukauwa me ra bulia me tui, sa lako duadua tale yani ki na ulu-ni-vanua.

¹⁶Ia ni sa qai yakavi mai, sa lako sobu ko ira na nona tisaipeli ki matasawa,

¹⁷ka vodoka na waqa, ka lakova na wasawasa ki Kapenaumi. A sa qai butobuto mai na vanua, a sa sega ni yaco vei ira ko Jisu.

¹⁸A sa vakabiau na wai e na vuku ni cagi levu sa liwa.

¹⁹Ia ni ra sa voce yani e tolu na maili ka vakacaca, era sa raici Jisu ni sa lako voli e dela ni wai, ka torova na waqa: a ra sa rere.

²⁰A sa kaya vei ira ko koya, Koi au oqo; kakua ni rere.

²¹Era sa qai vinakata me vodo ki waqa ko koya: a sa qai udu vakasauri na waqa ki na vanua era sa lako kina.

²²E na mataka, ko ira na lewe vuqa era sa tu e na tai kadua ni wai, ni ra sa raica sa sega maikea e dua tani na velovel, ko ya ga ka vodoka ko ira na nona tisaipeli, a sa sega ni vodo vata ki na velovel kei ira na nona tisaipeli ko Jisu, ia ko ira na nona tisaipeli era a soko yani vakai ira ga;

²³(ia ka sa lako mai eso na velovel mai Taiperia, sa voleka ki na yasana era a kana madrai kina, ni sa vakavinavinaka oti na Turaga:)

²⁴ni ra sa raica na lewe vuqa sa sega ni tiko maikea ko Jisu, se ko iratou na nona tisaipeli, era sa vodo talega ki waqa, ka lako yani ki Kapenaumi, me vakasaqarai Jisu.

²⁵Ia ni ra sa kunei koya mai tai kadua, era sa kaya vua, Vakavuvuli, ko sa lako mai kike ninaica?

²⁶Sa vosa vei ira ko Jisu, ka kaya, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Dou sa sega ni vakasaqarai au ni dou sa raica na veika-mana, ni dou a kania ga na veibuli madrai, ka sa mamau kina.

²⁷Dou kakua ni oca me kemudou na kakana sa oti rawa, ia me kemudou ga na kakana sa tu ki na bula tawa mudu, o koya ena solia vei kemudou na Luve ni tamata: ni sai koya sa vakadinadinataka na Kalou ko Tamana.

²⁸Era sa qai kaya vua, A cava me keitou cakava, me keitou kitaka kina na cakacaka sa vinaka vua na Kalou?

²⁹Sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Sai koya oqo na cakacaka sa vinaka vua na Kalou, mo dou vakabauti koya sa tala mai ko koya.

³⁰Era sa qai kaya vua, A cava nai vakadinadina ko sa cakava, me keitou raica ka vakabauti iko? a cava ko sa kitaka?

³¹a noda qase era a kania na mana e na veikau; me vaka sa volai, Sa solia vei ira ko koya na madrai mai lomalagi me ra kania.

³²Sa qai kaya vei ira ko Jisu, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Sa segai ko Mosese ka solia vei kemudou na madrai ko ya mai lomalagi; ko Tamaqu ga sa solia vei kemudou na madrai dina mai lomalagi.

³³Ni sai koya oqo na madrai maivua na Kalou, ko koya sa lako sobu mai lomalagi, a sa solia na bula vei ira na kai vuravura.

³⁴Era sa qai kaya vua, Kemuni na Turaga, solia tikoga mai vei keimami na madrai oqo.

³⁵A sa kaya vei ira ko Jisu, Koi au na madrai ni bula: ko koya sa lako mai vei au, ena sega ni viakana; ia ko koya sa vakabauti au, ena sega ni viagunu tale.

³⁶Ia kau a kaya vei kemudou, Dou a raici au, ia dou a sega ni vakabauta.

³⁷Ko ira kecega sa solia mai vei au ko Tamaqu, era na lako mai vei au: ia ko koya ena lako mai vei au, au na sega sara ni biuta tani.

³⁸Niu sa sega ni lako sobu mai lomalagi meu kitaka na lomaqu, meu kitaka ga na loma i koya sa talai au mai.

³⁹Ia sai koya oqo na loma i Koya sa talai au mai, meu kakua ni vakayalia e dua vei ira sa solia mai vei au ko koya, ka meu vakatura cake tale e na siga maimuri.

⁴⁰Ia sai koya oqo na loma i Tamaqu, me ra rawata yadua na bula tawa mudu ko ira sa raica na Luvena, ka vakabauti koya; ia kau na vakaturi koya cake e na siga maimuri.

⁴¹Sa qai vosakudrukudrutaki koya ko ira na kai Jutia, ni sa kaya, Oi au na madrai sa lako sobu mai lomalagi.

⁴²A ra sa kaya, Sa sega li ni ko Jisu ko koya oqo, a luve i Josefa, a tamana kei na tinana eda kila? sa qai kaya vakacava mai ko koya, Au sa lako sobu mai lomalagi?

⁴³Sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Dou kakua ni vosakudrukudru.

⁴⁴E sega ni lako rawa mai vei au e dua na tamata, kevaka sa sega ni vakayarayarataki koya ko Tamaqu sa talai au mai: ia kau na vakaturi koya cake e na siga maimuri.

⁴⁵Sa vola na parofita eso, Ena vakavulici ira kecega na Kalou. A ra sa lako mai kina vei au ko ira yadua era sa rogoci Tamaqu, ka sa vakavulici.

⁴⁶Ia ka sega ni raici Tamaqu e dua na tamata; ko koya duaduaga sa lako maivua na Kalou, sa raici Tamaqu ko koya.

⁴⁷E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, O koya sa vakabauti au sa rawata na bula tawa mudu.

⁴⁸Koi au na madrai ni bula.

⁴⁹Sa kania na mana mai na veikau ko ira na nomudou qase, a ra sa mate ga.

⁵⁰Sai koya oqo na madrai, sa lako sobu mai lomalagi, me ra kania na tamata, ka sega ni mate.

⁵¹Koi au na madrai bula sa lako sobu mai lomalagi; kevaka sa dua e kania na madrai oqo, ena bula ka tawa mudu: ia na madrai kau na solia sa lewequ, o koya kau na solia me bula kina ko ira na kai vuravura.

⁵²Era sa qai veileti vakai ira na kai Jutia, ka kaya, Sa solia rawa vakacava na tamata oqo na lewena me da kania?

⁵³Sa qai kaya vei ira ko Jisu, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Kevaka dou sa sega ni kania na lewe ni Luve ni tamata, ka gunuva na nona dra, sa sega vei kemudou na bula.

⁵⁴O koya sa kania na lewequ, ka gunuva na noqu dra, sa rawata na bula tawa mudu; ia kau na vakaturi koya cake e na siga maimuri.

⁵⁵Ni sa kakana dina na lewequ, a sa ka-ni-gunu dina na noqu dra.

⁵⁶O koya sa kania na lewequ, ka gunuva na noqu dra, sa tu vei au, koi au talega au sa tu vei koya.

⁵⁷Me vaka sa bula tiko ko Tamaqu sa talai au mai, au sa bula talega e na vuku i Tamaqu; sa vaka talega kina ko koya sa kani au, ena bula e na vukuqu.

⁵⁸Sai koya oqo na madrai sa lako sobu mai lomalagi: sa sega ni tautauvata kei na mana sa kania ko ira na nomudou qase, a ra sa mate ga: ko koya sa kania na madrai oqo, ena bula ka tawa mudu.

⁵⁹Sa vosataka na veika oqo ko koya e na vale ni lotu, ni sa vakatavuvuli tiko mai Kapenaumi.

⁶⁰Era lewe vuqa vei ira na nona tisaipeli ni ra rogoca era sa kaya, A vosa dredre oqo: ko cei sa vakabauta rawa?

⁶¹Ni sa kila ko Jisu e na lomana, ni ra sa vosakudrukudru na nona tisaipeli e na ka oqo, sa kaya vei ira, Sa vakatarabetaki kemudou na ka oqo, ne?

⁶²Ena vakabeka evei kevaka dou na raica na Luve ni tamata ni sa lako cake ki na tikina ka tiko kina eliu.

⁶³Na yalo sa solia na bula: na lewena sa sega ni yaga: a vosa kau vosataka vei kemudou sa vakayalo, ka sa vu-ni-bula.

⁶⁴Ia ka so vei kemudou sa sega ni vakabauta. Ni sa kilai ira mai nai vakatekivu ko Jisu era sa sega ni vakabauti koya, kei koya ena soli koya yani.

⁶⁵A sa kaya, O koya oqo kau a kaya kina vei kemudou, Sa sega e dua na tamata sa lako rawa mai vei au, kevaka sa sega ni solia vua ko Tamaqu.

⁶⁶A ka oqo era sa suka tani kina e le vuqa vei ira na nona tisaipeli, a ra sa sega tale ni lako vata kaya.

⁶⁷Sa qai kaya ko Jisu vei ira na lewe tinikarua, Dou sa via lako tani talega koi kemudou?

⁶⁸Sa qai kaya vua ko Saimoni Pita, Kemuni na Turaga, keitou na lako vei cei? sa tu ga vei kemuni na vosa ni bula tawa mudu:

⁶⁹ia keitou sa vakabauta ka kila, ni sai Kemuni na Karisito, na Luve ni Kalou bula.

⁷⁰Sa kaya vei ira ko Jisu, Au a sega li ni digitaki kemudou na lewe tinikarua, ia ka sa dua vei kemudou sa nonai to na tevoro?

⁷¹Sa vosataki Jutasa Isikarioti, *na luve i Saimoni*, ni sai koya oqo ena soli koya yani, a sa dua vei ira na le tinikarua ko koya.

Joni 7

Sa bese ko Jisu ni muria na nodratou vosa na tacina, 19. Sa lako cake e Kalili ki na solevu ni vale vakacevaceva, 1013; a sa vakatavuvuli e na vale ni soro, 1439. Era sa veiletitaki Jisu na tamata, 4044. Era cudru na Farisi ni sa sega ni tauri Jisu ko ira na tamata; a ra sa vunauci Nikotimo ni sa totaki Jisu, 4553.

¹Ia ni sa oti na veika oqo, sa lako voli ko Jisu e Kalili; ni sa sega ni via lako voli e Jutia, ni ra sa via vakamatei koya ko ira na kai Jutia.

²A sa voleka na nodra soqoni levu na kai Jutia, na solevu ni vale vakacevaceva.

³Sa qai kaya vua ko iratou na tacina, Lako tani eke, ka lako ki Jutia, me ra raica talega na nomu tisaipeli na nomu cakacaka ko sa kitaka.

⁴Ni sa sega e dua sa vinakata me kilai, ka kitaka vuni e dua na ka. Kevaka ko sa kitaka na veika oqo, vakaraitaki iko kivei ira na kai vuravura.

⁵Ni ratou sa sega talega ni vakabauti koya ko iratou na tacina.

⁶Sa qai kaya vei iratou ko Jisu, Sa sega ni yaco mai na noqu gauna: ia sa tautauvata vei kemudou na gauna kecega.

⁷Sa sega ni cati kemudou rawa ko ira na kai vuravura: ia era sa cati au, ni kau sa vakatakila ni sa ca na nodrai valavala.

⁸Dou lako cake ki na solevu oqo; au sa bera ni lako cake ki na solevu oqo; ni sa sega ni yaco mai na noqu gauna.

⁹Ia ni sa vosataka oti na ka oqo vei iratou, sa tiko ga ko koya e Kalili.

¹⁰Ia ni ratou sa lako cake na tacina, sa qai lako cake talega ko koya ki na solevu, e sega ni vakarairai, ka vuni ga.

¹¹Era sa qai vakasaqarai koya na kai Jutia e na solevu, ka kaya, Sa tiko maivei ko koya?

¹²A sa vosataki koya lo vakalevu ko ira na tamata: sa kaya eso, A tamata vinaka ko koya: ka kaya eso tani, E segai; sa lawakitaki ira ga na tamata.

¹³A sa sega e dua sa vosataki koya votu, ni ra sa rerevaki ira na kai Jutia.

¹⁴Ia e na veimama ni gauna ni solevu, sa lako cake ko Jisu ki na vale ni soro, ka vakatavuvuli.

¹⁵A ra sa kurabui ko ira na kai Jutia, ka kaya, E kila vakaevei nai vola na tamata oqo, ni sa sega ni vakatavulici?

¹⁶Sa vosa vei ira ko Jisu, ka kaya, Sa sega ni noqu na noqui vakavuvuli, sa nona ga ka talai au mai.

¹⁷Kevaka e dua na tamata sa via cakava na loma i koya, ena kila se sa ka mai vua na Kalou nai vakavuvuli, seu vosa vakai au ga.

¹⁸O koya sa vosa vakai koya ga, sa vinakata me dokai; ia ko koya sa vinakata me dokai ko koya sa talai koya mai, sa dina, a sa sega vua na cala.

¹⁹Sa sega li ni solia vei kemudou na vunau ko Mosese, a sa sega e dua vei kemudou sa muria na vunau? Dou sa via vakamatei au e na vuku ni cava?

²⁰Era sa vosa na lewe vuqa, ka kaya, Sa curumi iko e dua na tevoro: ko cei sa via vakamatei iko?

²¹Sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, E dua bauga na cakacaka kau a cakava, ia dou sa kurabui kecega kina.

²²Sa solia vei kemudou na veicili ko Mosese; (ia ka sa sega ni vu vei Mosese, sa vu ga vei ira na qase;) ia dou sa ciliva na tamata e na siga ni vakacecegu:

²³kevaka sa cilivi na tamata ena siga ni vakacecegu, me kakua ni vakacacani na vunau i Mosese; dou sa cudruvi au beka, niu sa vakabula taucoko e dua na tamata e na siga ni vakacecegu?

²⁴Kakua ni lewa me vaka na ka sa rairai, dou lewa vakadodonu ga.

²⁵Sa qai kaya eso vei ira mai Jerusalemi, Sa sega li ni koya oqo era sa via vakamatea?

²⁶Ia ka raica, sa vosa doudou, ka ra sa sega ni kaya vua e dua na ka. Era sa kila dina na turaga ni sai koya oqo na Karisito dina, se segai?

²⁷Ia na tamata oqo, eda sa kila na vanua sa lako maikina; ia na Karisito, ni sa lako mai, sa sega e dua sa kila se lako maivei ko koya.

²⁸Sa qai kaci ko Jisu, ni sa vakatavuvuli tiko e na vale ni soro, ka kaya, Dou sa kilai au, dou sa kila talega na vanua kau sa lako maikina, ia kau sa sega ni lako mai vakai au ga, ia sa dina ko koya sa talai au mai, ia dou sa sega ni kilai koya:

²⁹ia kau sa kilai koya koi au: niu sa lako maivei koya, a sa talai au mai ko koya.

³⁰Era sa qai via tauri koya: ia sa sega e dua sa tarai koya, ni sa sega ni yaco na nona gauna.

³¹Ia sa lewe vuqa vei ira na tamata era sa vakabauti koya, ka kaya, Ni sa lako mai na Karisito, ena kitaka li na cakacaka-mana e vuqa cake e na veika oqori sa kitaka ko koya oqo?

³²Ko ira na Farisi era sa rogoca ni sa vosataki koya lo vakaoqo ko ira na lewe vuqa; ia ko ira na Farisi kei ira na bete levu era sa tala eso na ovisa me ra tauri koya.

³³Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Au sa tiko vakalailai ga kei kemudou, au na qai lako vua ka talai au mai:

³⁴dou na vakasaqarai au, ia dou na sega ni kunea: ia na vanua kau sa tiko kina, dou sa sega ni lako rawa kina.

³⁵Sa qai veikayaka ko ira na kai Jutia, Ena lako beka kivei ko koya, me da sega kina ni kunei koya? ena lako beka vei ira na duiveiseyaki vei ira na kai Kirisi, ka vakavulici ira na kai Kirisi?

³⁶A vosa cava beka oqo sa kaya ko koya, Dou na vakasaqarai au, ka sega ni kunea; ia na vanua kau sa tiko kina, dou sa sega ni lako rawa kina?

³⁷E na siga maimuri, ko ya sa levu e na solevu, sa tu ko Jisu ka kaci, ka kaya, Kevaka e dua sa viagunu, me lako mai vei au ka gunu.

³⁸O koya sa vakabauti au, me vaka sa tukuna nai Vola *Tabu*, ena dave mai na ketena na veiuciwai ni wai bula.

³⁹Ia na ka sa vosataka ko koya, sai koya na Yalo *Tabu*, ko koya ena yaco vei ira era sa vakabauti koya; ni sa bera ni *soli* na Yalo Tabu; ni sa bera ni vakarokorokotaki ko Jisu.

⁴⁰E le vuqa vei ira na tamata ni ra sa rogoca na vosa oqo, era sa kaya, Sa dina sai koya oqo na Parofita ko ya.

⁴¹Sa kaya eso tani, Sai koya oqo na Karisito. Ia sa kaya eso tani, Oi, ena lako mai Kalili na Karisito?

⁴²sa sega li ni tukuna nai Vola *Tabu*, ni sa lako mai na Karisito mai na kawa i Tevita, ka mai Pecileema, na koro sa tiko kina ko Tevita?

⁴³A ra sa veiletitaki koya na lewe vuqa.

⁴⁴A ra sa via tauri koya eso; ia sa sega e dua sa tarai koya.

⁴⁵Era sa qai lako mai na ovisa vei ira na bete levu kei ira na Farisi; a ra sa kaya vei ira, Dou sa sega ni kauti koya mai e na vuku ni cava?

⁴⁶Sa kaya ko ira na ovisa, E sega e dua na tamata sa vosa me vaka na tamata oqo.

⁴⁷Era sa qai kaya na Farisi vei ira, Dou sa vakacalai beka koi kemudou talega?

⁴⁸Sa vakabauti koya e dua vei ira na turaga se vei ira na Farisi, se segai?

⁴⁹ia era sa rusa na tamata oqo era sa sega ni kila na vunau.

⁵⁰Sa kaya vei ira ko Nikotimo, ko koya ka lako mai vua eliu, ka sa dua vei ira,

⁵¹Sa cudruva beka na tamata na noda vunau, ni sa sega ni rogoci koya mada eliu, ka kila na ka sa cakava?

⁵²Era sa kaya vua, Ko iko talega na kai Kalili, ne? mo vakasaqara ka kila: ni sa sega e dua na parofita sa tubu mai Kalili.

⁵³A ra sa dui lako kecega ki na nona vale.

Joni 8

A yalewa sa dautagane, 311. Sa kaya ko Jisu sa rarama kei vuravura ko koya; a sa vakadinadinataka na nona vosa, 1232. Sa veivosaki ko Jisu kei ira na Farisi, 3359.

¹Ia sa lako ko Jisu ki na ulu-ni-vanua ni veiolive.

²Ia e na mataka caca sa lako tale mai ko koya ki na vale ni soro, a ra sa lako mai vei koya ko ira kecega na tamata; a sa tiko sobu ko koya, ka vakavulici ira.

³Ia ko ira na vunivola kei ira na Farisi era sa kauta mai vei koya e dua na yalewa sa kune ni sa dautagane; a ra sa vakaturi koya e na *kedra* maliwa,

⁴ka kaya vua, Vakavuvuli, sa kune na yalewa oqo ni sa dautagane, ni sa ia tiko:

⁵a sa vosa vei keda ko Mosese e na vunau, me ra vakaviriki e na vatu ko ira sa vakaoqo: ia ka cava ko sa kaya?

⁶Era sa vosa vakaoqo me ra veretaki koya kina, me ra beitaki koya rawa. Ia sa cuva sobu ko Jisu, ka vola na soso e na nonai qaqalo.

⁷Ia ni ra sa tarogi koya tikoga, sa tu cake ko koya, ka kaya vei ira, O koya vei kemudou sa sega ni valavala ca, me viriki koya mada eliu e na vatu.

⁸Sa qai cuva sobu tale ko koya, ka vola na soso.

⁹Ia ni ra sa rogoca, era sa lako yadua ki tuba, sa liu na qase ka muri kecega na tamata: ka tiko duaduaga ko Jisu, a sa tu na yalewa e matana.

¹⁰Ia ni sa tu cake ko Jisu, ka sega ni raica e dua, na yalewa duaduaga, sa kaya vua, Yalewa, sa evei ko ira oqori? sa sega e dua sa lewai iko mo cudruvi, ne?

¹¹A sa kaya ko koya, Sa sega e dua, Turaga. A sa kaya vua ko Jisu, Au sa sega talega ni lewai iko mo cudruvi: mo lako, ka mo kakua ni valavala ca tale.

¹²Sa qai vosa tale vei ira ko Jisu, ka kaya, Oi au na rarama kei vuravura: ko koya sa muri au ena sega ni lako e na butobuto, ena tu ga vei koya na rarama ni bula.

¹³O ira na Farisi era sa qai kaya vua, O sa tukuni iko; sa sega ni dina na nomui tukutuku.

¹⁴Sa vosa ko Jisu, ka kaya vei ira, Ia, kevaka kau sa tukuni au, sa dina na noqui tukutuku: niu sa kila na vanua kau sa lako maikina, ka lako yani kina; ia dou sa sega ni kila seu lako maizei, seu lako kivei.

¹⁵Dou sa lewa me vaka na ka sa rairai; au sa sega ni lewa e dua na tamata.

¹⁶Ia kevaka kau sa lewa, sa dina na noqu lewa, niu sa sega ni tiko duaduaga, ia koi au kei Tamaqu, ko koya sa talai au mai.

¹⁷Sa volai talega e na nomudou vunau, ni sa dina nai tukutuku ni tamata e lewe rua.

¹⁸E dua koi au kau sa tukuni au, a sa tukuni au ko Tamaqu, ko koya sa talai au mai.

¹⁹Era sa qai kaya vua, Evei ko Tamamu? Sa kaya ko Jisu, Dou sa sega ni kilai au se Tamaqu; kevaka dou sa kilai au, dou sa kilai Tamaqu talega.

²⁰Sa cavuta na vosa oqo ko Jisu e na vale ni yau, ni sa vakatauvuvuli e na vale ni soro: a sa sega e dua sa tauri koya; ni sa sega ni yaco na nona gauna.

²¹Sa qai kaya tale vei ira ko koya, Au sa lako yani, ka dou na vakasaqarai au, ia dou na mate e na nomudoui valavala ca: ia na vanua kau sa lako kina, dou sa sega ni lako rawa kina.

²²Era sa qai kaya na kai Jutia, Ena vakamatei koya beka vakai koya? ni sa kaya, Na vanua kau sa lako kina, dou sa sega ni lako rawa kina.

²³A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa lako mai ra; au sa lako mai cake: dou sa vakavuravura: au sa sega ni vakavuravura.

²⁴O koya oqo kau a kaya kina vei kemudou, Dou na mate e na nomudoui valavala ca; kevaka dou sa sega ni vakadinata ni sai au, dou na mate e na nomudoui valavala ca.

²⁵Era sa qai kaya vua, Ko cei ko iko? A sa kaya vei ira ko Jisu, Sai koya ga kau a tukuna vei kemudou mai nai vakatekivu.

²⁶Sa vuqa na ka meu vosataka ka lewai kemudou kina; ia sa dina ko koya sa talai au mai; ia kau sa tukuna vei ira na kai vuravura na veika kau a rogoca maivei koya.

²⁷Era sega ni kila ni sa vosataka na Tamana vei ira ko koya.

²⁸Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Ni dou sa laveta cake oti na Luve ni tamata, dou na qai kila ni sai au, niu sa sega talega ni kitaka e dua na ka vakai au; ia na ka ga sa vakatavulici au kina ko Tamaqu, sai koya kau sa vosataka.

²⁹Ia sa tiko vata kei au ko koya sa talai au mai: sa sega ni biuti au ko Tamaqu meu tiko duaduaga: niu sa kitaka tikoga na ka sa vinakata ko koya.

³⁰Ni sa cavuta tiko na vosa oqo ko koya, era sa lewe vuqa era sa vakabauti koya.

³¹Sa qai kaya ko Jisu vei ira na kai Jutia era sa vakabauti koya, Kevaka dou sa muria tikoga na noqu vosa, dou sa *qai* noqu tisaipeli dina;

³²ia dou na kila na ka dina, ia na ka dina ena sereki kemudou.

³³Era sa kaya vua, Oi keimami na kawa i Eparaama, ka sega e dua keimami a bobula kina e na dua na gauna; ko sa kaya vakacava, Dou na sereki?

³⁴Sa kaya vei ira ko Jisu, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, O koya yadua sai valavala ca sa bobula ki nai valavala ca.

³⁵A sa sega ni tiko vakadua e vale na bobula; na luvena sa tiko vakadua.

³⁶Ia kevaka ena sereki kemudou na Luvena dou na qai sereki dina kina.

³⁷Au sa kila dou sa kawa i Eparaama; ia dou sa via vakamatei au, ni sa sega ni tiko e na lomamudou na noqu vosa.

³⁸Au sa vosataka na ka kau a raica vei Tamaqu: ia dou sa kitaka na ka dou a rogoca mai vei koya na tamamudou.

³⁹Era sa vosa, ka kaya vua, A tama i keimami ko Eparaama. Sa kaya vei ira ko Jisu, Kevaka dou sa luve i Eparaama, dou na kitaka nai valavala i Eparaama.

⁴⁰Ia dou sa qai via vakamatei au, a tamata sa tukuna vei kemudou na ka dina, o koya kau a rogoca mai vua na Kalou; sa sega ni kitaka na ka vakaoqo ko Eparaama.

⁴¹Dou sa kitaka na nona cakacaka na tamamudou. Era sa qai kaya vua, Keimami sa sega ni sucu e na dauyalewa: e dua bau na tama i keimami, na Kalou.

⁴²Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Kevaka sa Tamamudou na Kalou, dou na lomani au: niu sa tubu mai vua na Kalou, ka lako mai kina; au sa sega ni lako walega mai vakai au, ia sai koya sa talai au mai.

⁴³A cava dou sa sega kina ni kila na noqu vosa? ni dou sa sega ni vakabauta rawa na noqu vosa.

⁴⁴A tamamudou na tevoro, ia dou sa via kitaka na gagadre ca ni tamamudou. Ko koya na dauveivakamatei mai nai vakatekivu, a sa sega ni vakabauta na ka dina, ni sa sega vei koya na ka dina. Ni sa vosa lasu ko koya, sa vosataka na ka sa tu vua; ni sa daulasulasu ko koya, ka sa vu ni ka oqo.

⁴⁵Ia koi au, e na vuku niu sa tukuna vei kemudou na ka dina, dou sa sega ni vakadinati au.

⁴⁶Ko cei vei kemudou sa vakadinadinata niu sa cala? Ia kevaka kau sa vosa dina, dou sa sega ni vakadinati au e na vuku ni cava?

⁴⁷O koya sa nona na Kalou sa rogoca na vosa ni Kalou: oqo dou sa sega kina ni rogoca, ni dou sa sega ni nona na Kalou.

⁴⁸Era sa qai vosa ko ira na kai Jutia, ka kaya vua, Sa sega li ni keimami kaya dina, ni ko sa kai Samaria, ka sa curumi iko e dua na tevoro?

⁴⁹Sa kaya ko Jisu, Sa sega ni curumi au e dua na tevoro, ia kau sa vakarokorokotaka na Tamaqu, ia dou sa vakalialiai au ga:

⁵⁰ia kau sa sega ni vakasaqara meu vakarokorokotaki: sa dua sa vakasaqara ka lewa.

⁵¹E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Kevaka e dua sa vakabauta tikoga na noqu vosa, ena sega sara ni mate.

⁵²Era sa qai kaya vei koya ko ira na kai Jutia, Keimami sa qai kila sa curumi iko e dua na tevoro. Sa mate ko Eparaama kei ira talega na parofita; ia ko sa kaya, Kevaka e dua sa vakabauta tikoga na noqu vosa, ena sega sara ni mate.

⁵³Ko sa levu cake beka, ka lailai sobu ko Eparaama na tamada, ko koya sa mate? a ra sa mate talega ko ira na parofita: ko sa qisi iko mei cei?

⁵⁴Sa kaya ko Jisu, Kevaka kau sa vakarokorokotaki au, sa ka wale na noqu veivakarokorokotaki: sai koya na Tamaqu sa vakarokorokotaki au; ko koya dou sa kaya sa nomudou Kalou:

⁵⁵ia dou sa sega ni kilai koya, ia kau sa kilai koya koi au; ia kevaka kau sa kaya, Au sa sega ni kilai koya, au na lasulasu ga me vakataki kemudou: ia kau sa kilai koya ga ka vakabauta tikoga na nona vosa.

⁵⁶Sa gadreva vakalevu sara ko Eparaama na tamamudou me raica na noqu gauna: a sa raica, ka reki.

⁵⁷Era sa qai kaya vei koya ko ira na kai Jutia, Sa sega ni limasagavulu na nomu yabaki, ia ko a raici Eparaama, oi?

⁵⁸Sa kaya vei ira ko Jisu, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Ni sa bera ni sucu ko Eparaama, au sa bula.

⁵⁹Era sa qai tomika eso na vatu, me ra vakaviriki koya: ia sa vunitaki koya ko Jisu, ka sa curu yani mai na vale ni soro.

Joni 9

Sa vakabula na tamata sa sucu mataboko ko Jisu; a ra sa cudru kina na Farisi, ka vakatatabui koya na tamata, a sa vunauci ira ko Jisu, 141.

¹Ia ni sa lako yani ko koya, sa raica e dua na tamata sa sucu mataboko.

²A sa tarogi koya ko ira na nona tisaipeli, ka kaya, Vakavuvuli, ko cei sai valavala ca, a tamata oqo, se tamana kei tinana, sa sucu mataboko kina ko koya?

³Sa kaya ko Jisu, Sa sega ni valavala ca ko koya oqo, se tamana kei tinana, me vakatakilai ga na cakacaka ni Kalou e na vukuna.

⁴Sa dodonu me da kitaka na cakacaka i koya sa talai au mai, ni sa siga toka: sa voleka mai na bogi, sa sega ni cakacaka rawa kina e dua na tamata.

⁵Niu sa tiko e vuravura, au sa rarama kei vuravura.

⁶Ni sa vosa vakaoqo ko koya, sa kasivita na qele, ka ulia vata na soso kei na kasivi, a sa boroya kina na mata ni tamata mataboko,

⁷a sa kaya vua, Laki tavoi e nai silisili ko Sailoama, (a kenai balebale, Sa talaki.) A sa lako yani, ka tavoi, ka tale mai ka rai rawa.

⁸Era sa qai kaya kina na lewe ni koro, kei ira sa raici koya eliu ni sa daukerekere, Sa sega li ni koya oqo sa dautiko ka daukerekere?

⁹Sa kaya eso, Sai koya oqo: ka so tani, E segai, ia sa vakataki koya: sa kaya ko koya, Sai au ga.

¹⁰Era sa qai kaya vua, Sa rai rawa vakaevei na matamu?

¹¹Sa kaya ko koya, na tamata sa vakatokai ko Jisu sa ulia na soso, ka boroya na mataqu, ka kaya vei au, Lako ki Sailoama, ka tavoi: ia kau a laki tavoi, kau sa qai rai rawa.

¹²Era sa qai ka kaya vua, Evei ko koya? Sa kaya ko koya, Au sa sega ni kila.

¹³Era sa qai kauti koya ka mataboko eliu vei ira na Farisi.

¹⁴Ia sa siga ni vakacecegu sa ulia kina na soso ko Jisu, ka basuka na matana.

¹⁵Era sa qai tarogi koya tale na Farisi, se sa rai rawa vakaevei. A sa kaya vei ira ko koya, Sa boroya na mataqu ko koya e na soso, kau sa tavoi, kau sa qai rai rawa.

¹⁶Eso vei ira na Farisi era sa qai kaya, A tamata oqo sa sega ni tamata ni Kalou, ni sa sega ni vakatabuya na siga ni vakacecegu. Eso tani sa kaya, E cakava rawa vakaevei na cakacaka-mana vakaoqo e dua na tamatai valavala ca? A ra sa sega ni lomavata.

¹⁷Era sa kaya tale vua na tamata ka mataboko, A cava ko sa kaya e na vukuna, ni sa basuka na matamu? A sa kaya ko koya, A parofita ko koya.

¹⁸Ia ko ira na kai Jutia era sa sega ni vakadinata, ni sa mataboko eliu ko koya, a sa rai rawa, ka ra sa kacivi rau mada na tama i koya sa rai rawa, kei na tinana:

¹⁹a ra sa tarogi rau, ka kaya, A luvemudrau oqo, drau sa kaya sa sucu mataboko, ne? sa qai rai rawa vakaevei oqo?

²⁰Erau sa vosa vei ira ko tamana kei tinana, ka kaya, Keirau sa kila ni sa lufe i keirau oqo, ka sa sucu mataboko:

²¹ia keirau sa sega ni kila se sa rai rawa vakaevei; se ko cei sa basuka na matana, keirau sa sega ni kila: sa tamata bula ko koya; taroga: ena tukuni koya.

²²Erau sa vosa vakaoqo ko tamana kei tinana, ni rau sa rerevaki ira na kai Jutia: ni ra sa qai loma vata na kai Jutia, me vakatatabui mai na vale ni lotu ko koya yadua sa vakatusa ni sa Karisito ko koya oqo.

²³A ka oqo erau sa kaya kina ko tamana kei tinana, Sa tamata bula ko koya; tarogi koya.

²⁴Era sa qai kaciva tale na tamata ka mataboko, ka kaya vua, Vakarokorokotaka na Kalou: keitou sa kila sa tamatai valavala ca ko koya oqori.

²⁵Sa vosa ko koya, ka kaya, Au sa sega ni kila, se sa tamatai valavala ca ko koya, se segai: e dua na ka kau sa kila niu a mataboko eliu, au sa qai rai rawa.

²⁶Era sa qai kaya tale vua, A cava ka kitaka vei iko ko koya? ka basuka vakaevei na matamu?

²⁷Sa kaya vei ira ko koya, Au sa tukuna walega oqo vei kemudou, ia dou a sega ni vakarogoca: dou sa via rogoca tale e na vuku ni cava? dou sa vinakata beka mo dou yaco talega mo dou nona tisaipeli?

²⁸Era sa qai vakalialiai koya, ka kaya, O iko sa nona tisaipeli: ia koi keimami na tisaipeli i Mosese.

²⁹Keimami sa kila ni sa vosa vei Mosese na Kalou; ia na tamata oqo, keimami sega ni kila se sa lako maivei ko koya.

³⁰Sa vosa na tamata, ka kaya vei ira, Sa qai dua na ka vakurabui oqo, ni dou sa sega ni kila se sa lako maivei ko koya, ia sa basuka na mataqu ko koya.

³¹Eda sa kila sa sega ni rogoci ira na tamatai valavala ca na Kalou; ia kevaka sa daulotu vua na Kalou e dua na tamata, ka kitaka na nona lewa, sa rogoci koya oqo ko koya.

³²Sa sega ni rogo mai nai vakatekivu kei vuravura, ni sa dua sa basuka na matana e dua sa sucu mataboko.

³³Kevaka sa sega ni lako mai vua na Kalou ko koya oqo, sa sega ni rawata e dua na ka.

³⁴Era sa vosa, ka kaya vua, O iko la ko sa sucu sara e nai valavala ca, ia ko sa vakatavulici keimami oi? A ra sa vakatatabui koya.

³⁵Sa rogoca ko Jisu ni ra sa vakatatabui koya: ia ni sa kunei koya, sa kaya vua, O sa vakabauta na Luve ni Kalou, ne?

³⁶Sa vosa ko koya, ka kaya, O cei ko koya, Turaga, meu vakabauti koya?

³⁷A sa kaya vua ko Jisu, O sa raici koya oti, ia sai koya drau sa veivosaki kaya.

³⁸Sa qai kaya ko koya, Noqu Turaga, au sa vakabauta, A sa cuva vua.

³⁹A sa kaya ko Jisu, Au sa lako mai ki vuravura oqo meu lewa, me ra rai rawa ko ira sa sega ni rai rawa, ia me ra mataboko ko ira sa rai.

⁴⁰Ko ira na Farisi ka tiko kaya era sa rogoca na veika oqo, a ra sa kaya vua, Sa mataboko beka koi keitou talega?

⁴¹Sa kaya vei ira ko Jisu, Kevaka dou sa mataboko, sa sega na nomudou cala; ia dou sa qai kaya, Keitou sa rai; o koya sa tu ga kina na nomudou cala.

Joni 10

A vosa vakatautauvata ni bai ni sipi, 121. O ira na kai Jutia era sa tarogi Jisu, se sa Karisito ko koya, se segai, 2238. Ni ra sa via tauri koya, sa lako yani ko Jisu ki tai kadua ni Joritani, 3942.

¹E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, O koya sa sega ni curu e katuba ni bai ni sipi, ia sa kaba cake e na tikina tani, sai koya oqo na daubutako ka daukovekove.

²Ia ko koya sa curu e katuba, ko koya oqo nai vakatawa ni sipi.

³Sa dolavi koya nai vakatawa ni katuba; a sa vakarogoca na domona ko ira na sipi: a sa kacivi ira na nona sipi e na yacadra ko koya, ka tuberi ira ki tautuba.

⁴Ia ni sa kauti ira na nona sipi ki tautuba sa liutaki ira, a sa muri koya ko ira na sipi; ni ra sa kila na domona.

⁵Ia era na sega ni muria na vulagi, era na dro tani ga vei koya; ni ra sa sega ni kila na domo ni vulagi.

⁶Sa vosataka vei ira na vosa vakatautauvata oqo ko Jisu: a ra sa sega ni kila na veika sa vosataka vei ira ko koya.

⁷Sa qai kaya tale vei ira ko Jisu, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Oi au na katuba ni sipi.

⁸Ko ira kece sa liu mai vei au era sa daubutako ka daukovekove: a sa sega ni vakarogoca na nodra vosa na sipi.

⁹Oi au na katuba: kevaka sa curu kina e dua na tamata e na vukuqu, ena vakabulai, ka na daucuru mai ka daucuru yani, ka na kune kakana.

¹⁰Sa sega ni lako wale mai na daubutako, me butako ga, ka ravuravu, ka vakarusa: au sa lako mai me rawa vei ira na bula, ia me rawa vakalevu sara.

¹¹Oi au nai vakatawa vinaka: sa solia na nona bula nai vakatawa vinaka e na vukudra na sipi.

¹²Ia ko koya sa voli na nona cakacaka, ka sega ni koya nai vakatawa, ka sa sega ni taukeni ira na sipi, sa raica na wolifa ni sa lako tiko mai, ka sa biuti ira na sipi ko koya, ka dro; a sa kati ira na wolifa, a sa vakatolosevi *ira*:

¹³sa dro ko koya sa voli na nona cakacaka, ni sa vakakina ko koya, ka ni sa sega ni daunanumi ira na sipi.

¹⁴Oi au nai vakatawa vinaka: ia kau sa kilai ira sa noqu, ia ko ira sa noqu era sa kilai au;

¹⁵me vaka sa kilai au ko Tamaqu, ka me vaka kau sa kilai Tamaqu: kau sa solia talega na noqu bula e na vukudra na sipi.

¹⁶Eso tani tale na noqu sipi, era sa sega ni tiko e na bai oqo: sa kilikili meu kauti ira talega mai, a ra na rogoca na domoqu; ena qai dua bau na qele ni sipi, *ka* dua bau nai vakatawa.

¹⁷A ka oqo sa lomani au kina ko Tamaqu, niu sa solia na noqu bula, meu kauta tale.

¹⁸Sa sega e dua sa kovea oqo vei au, ia kau sa solia vakai au ga. Au sa rawata meu solia, ia kau sa rawata meu kauta tale. Ai vunau oqo sa solia mai vei au ko Tamaqu.

¹⁹Era sa qai veileti tale na kai Jutia e na vuku ni vosa oqo.

²⁰A sa lewe vuqa vei ira sa kaya, Sa curumi koya e dua na tevoro, a sa lialia; dou sa rogoci koya e na vuku ni cava?

²¹Eso tani era kaya, Sa sega ni vakaoqo na vosa ni tamata sa curumi koya e dua na tevoro: sa rawata beka e dua na tevoro me basuka na mata ni mataboko?

²²Sa qai ia mai Jerusalemi na solevu ni vakasavasavataki ni vale ni soro, a sa vula i liliwa.

²³A sa lako voli ko Jisu e na vale ni soro, e na varada nei Solomoni.

²⁴Era sa qai vakavolivoliti koya na kai Jutia, ka kaya vua, A cava so na kena dede ko sa sega ni vakataudeitaka kina na loma i keimami? kevaka ko sai koya na Karisito, tukuna vakamacala mai vei keimami.

²⁵Sa kaya vei ira ko Jisu, Au a tukuna vei kemudou, ia dou sa sega ni vakadinata: a cakacaka kau sa kitaka e na yaca i Tamaqu, o koya oqo sa vakadinadina vei au.

²⁶Ia dou sa sega ni vakadinata, ni dou sa sega ni noqu sipi.

²⁷Sa rogoca na noqu vosa ko ira na noqu sipi, ia kau sa kilai ira, ka ra sa muri au:

²⁸ia kau sa solia vei ira na bula tawa mudu, ia era na sega sara ni rusa, se dua e kaliraki ira mai na lig aqu.

²⁹A Tamaqu, ko koya sa soli *iravei* au, sa uasivia na ka kecega: a sa sega e dua sa rawata me kaliraki *iramai* na lig i Tamaqu.

³⁰Keirau sa dua bauga kei Tamaqu.

³¹Sa qai tomitomika tale na vatu ko ira na kai Jutia, me ra vakaviriki koya.

³²Sa kaya vei ira ko Jisu, E vuqa na cakacaka vinaka kau a vakatakila vei kemudou maivei Tamaqu; a cava na cakacaka vei ira oqo dou sa vakaviriki au kina?

³³Sa kaya vua ko ira na kai Jutia, Sa segai e na vuku ni cakacaka vinaka keimami sa vakaviriki iko kina; e na vuku ga ni nomu vosavakacacataka na Kalou; e na vuku talega ni ko sa tamata ga, ka sa qisi iko mo Kalou.

³⁴Sa kaya vei ira ko Jisu, Sa sega li ni volai e na nomudou vunau, Au a kaya, Dou sa kalou?

³⁵Kevaka sa vakatokai ira me kalou ko koya, ni sa yaco vei ira na vosa ni Kalou, (a sa sega ni biu wale rawa nai Vola *Tabu*;)

³⁶dou sa kaya li vua sa lesia na Tamaqu, ka tala ki vuravura, Ko sa vosavakacacataka na Kalou: niu sa kaya, Oi au *na Luve* ni Kalou?

³⁷Kevaka kau sa sega ni kitaka na cakacaka i Tamaqu, kakua ni vakabauti au:

³⁸ia kevaka kau sa kitaka, dou vakadinata na cakacaka, kevaka dou sa sega ni vakabauti au; mo dou kila kina, ka vakadinata, ni sa tiko vei au ko Tamaqu, kau sa tiko vei koya koi au.

³⁹Era sa qai via tauri koya tale: a sa lako tani ko koya mai na ligadra.

⁴⁰A sa lako tale yani ko koya ki tai kadua ni Joritani, ki na yasana sa veipapitaisotaki kina eliu ko Joni: a sa tiko kina.

⁴¹A sa lewe vuqa era sa lako vua, ka ra kaya, Sa sega ni kitaka e dua na kamana ko Joni: ia sa dina ga na ka kecega sa vosataka ko Joni e na vuku ni tamata oqo.

⁴²A ra sa lewe vuqa sa vakabauti koya maikeia.

Joni 11

Sa vakaturi Lasarusa cake tale mai na mate ko Jisu, 144. Era sa lewe vuqa na kai Jutia sa vakabauta, 45,46. Sa bosei Jisu ko ira na bete levu kei ira na Farisi, ka sa vunitaki koya ko Jisu, 4754. Era sa vakasaqarai koya me vakamatea, 5557.

¹Ia sa dua na tamata sa tauvi-mate, ko Lasarusa, na kai Pecani, a nodrau koro ko Meri kei Marica na tuakana.

²Ia ko Meri oqo sa lumuta na Turaga e na waiwai, ka solota na yavana e na drau ni uluna, a sa tauvi-mate na ganena ko Lasarusa.

³Oqo sa talaki kina vei koya koi rau na ganena, ka kaya, Kemuni na Turaga, raica, ko koya ko sa lomana sa tauvi-mate.

⁴Ia ni sa rogoca ko Jisu, sa kaya, Ena sega ni ciba e na mate oqo ko koya, ia ena vakarokorokotaki kina na Kalou, ena vakarokorokotaki talega kina na Luve ni Kalou.

⁵A sa daulomani Marica ko Jisu, kei tacina, kei Lasarusa.

⁶Ni sa qai rogoca ko koya ni sa tauvi-mate, sa tiko bogi rua tale e na tikina ko ya.

⁷Sa oti oqo sa qai kaya vei ira na tisaipeli, Me da lako tale ki Jutia.

⁸Sa kaya vua ko ira na tisaipeli, Vakavuvuli, era a via vakaviriki iko edaidai walega e na vatu ko ira na kai Jutia; ia ko sa baci lako tale ki na tikina ko ya?

⁹Sa kaya ko Jisu, Sa sega li ni tinikarua na aua e na dua na siga? kevaka sa lako e dua e na siga, sa sega ni tarabe ko koya, ni sa raica na rarama kei vuravura oqo:

¹⁰ia kevaka sa lako e dua e na bogi, sa tarabe ko koya ni sa sega ni tu vua na rarama.

¹¹Sa vosataka na ka oqo ko koya: ia ka oti sa qai kaya vei ira, Sa moce na wekada ko Lasarusa; ia kau sa lako meu vakayadrati koya.

¹²Sa qai kaya ko ira na nona tisaipeli, Kemuni na Turaga, kevaka sa moce ga ko koya, ena bula.

¹³Ia sa vosataka na nona mate ko Jisu: ka ra sa nanuma sa vosataka ko koya na vakacegu ni moce.

¹⁴Sa qai tukuna vakamacala vei ira ko Jisu, Sa mate ko Lasarusa:

¹⁵ia kau sa reki e na vukumudou niu a sega ni tiko kina, mo dou vakabauta; ia me da lako ga vua.

¹⁶Sa qai kaya ko Tomasi, o koya sa vakatokai ko Titimo, vei ira na nonai caba na tisaipeli, Me da lako talega, me da mate vata kaya.

¹⁷Ni sa lako mai ko Jisu, sa qai kila ni sa koto bogi va ko koya e nai bulubulu.

¹⁸A sa voleka ki Jerusalemi ko Pecani, a kena yawa e rua beka na maili.

¹⁹Ia sa lewe vuqa na kai Jutia era a lako mai kivei Marica kei Meri, me ra vakacegui rau e na vuku ni ganedrau.

²⁰Ni sa qai rogoca ko Marica sa lako mai ko Jisu, sa laki tavaki koya: ia sa tiko ga e vale ko Meri.

²¹Sa qai kaya vei Jisu ko Marica, Kemuni na Turaga, kevaka ko ni a tiko eke, sa sega ni ciba na ganequ:

²²ia kau sa kila ena solia vei kemuni edaidai na Kalou na ka kecega ko ni sa kerea vua na Kalou.

²³Sa kaya vua ko Jisu, Ena tu cake tale na ganemu.

²⁴Sa kaya vua ko Marica, Au sa kila ena tu cake tale ko koya e na siga maimuri era na tu cake tale kina na mate.

²⁵Sa kaya vua ko Jisu, Oi au na vu ni tucake-tale, kei na vu-ni-bula: ko koya sa vakabauti au, kevaka sa mate, ena bula ga:

²⁶ia ko koya yadua sa bula ka vakabauti au, ena sega sara ni mate. Ko sa vakadinata na ka oqo, se segai?

²⁷Sa kaya vua ko koya, Io, na Turaga: au sa vakadinata ni sa Karisito koi kemuni, na Luve ni Kalou, ko koya sa dodonu me lako mai ki vuravura.

²⁸Ia ni sa vosa vakaoqo ko koya, sa lako yani, ka kaciva lo na tacina ko Meri, ka kaya, Sa lako mai nai Vakavuvuli, a sa tarogi iko.

²⁹Ni sa qai rogoca ko koya, sa cavu tu sara, ka lako yani vua.

³⁰(A sa bera ni curu ki na koro ko Jisu, sa tiko ga e na vanua erau sa veitata kina kei Marica.)

³¹Ko ira na kai Jutia era sa tiko vata kei Meri e vale, ka vakacegui koya, ni ra sa raica sa tu cake sara ko koya, ka lako yani, era sa muri koya, ni ra nanuma, Sa lako ki nai bulubulu ko koya me tagi maikea.

³²Ni sa qai yaco ko Meri ki na vanua sa tiko kina ko Jisu, ka raici koya, sa cuva sobu ki na yavana, ka kaya vua, Kemuni na Turaga, kevaka ko ni a tiko eke, sa sega ni ciba na ganequ.

³³Ni sa qai raica ko Jisu na nona tagi, kei na nodra tagi na kai Jutia era sa lako vata kaya mai, sa vutugu ko koya e na yalona, a sa rarawa na lomana,

³⁴ka kaya, Evei na vanua dou a buluti koya kina? Era sa kaya vua, Turaga, ni lako mai mo ni raica.

³⁵Sa tagi ko Jisu.

³⁶Era sa qai kaya na kai Jutia, Raica na kena levu ni nona loloma vei koya!

³⁷Ia eso vei ira sa kaya, Sa sega beka ni rawata ko koya oqo, ko koya sa basuka na mata ni mataboko, me lewa talega me kakua ni mate na tamata oqo?

³⁸Sa qai vutugu tale e na yalona ko Jisu, ka lako mai ki nai bulubulu. Ia sa dua na qara-vatu, ka sa kenai sogo e dua na vatu.

³⁹Sa kaya ko Jisu, Dou kauta tani na vatu. Sa kaya vua ko Marica, a gane i koya sa mate, Kemuni na Turaga, sa na bona ko koya: ni sa qai bogi va na nona *mate*.

⁴⁰Sa kaya vua ko Jisu, Au a sega li ni kaya vei iko, ni ko na raica na kaukauwa ni Kalou, kevaka ko sa vakabauta?

⁴¹Era sa qai kauta tani na vatu. A sa ta cake ko Jisu, ka kaya, Na Tamaqu, au sa vakavinavinaka vei iko ni ko a rogoci au mai:

⁴²ia kau sa kila ni ko sa rogoci au tikoga ia kau sa vosa e na vukudra na tamata sa tiko eke, me ra vakadinata ni ko sa talai au mai.

⁴³Ia ni sa vosa oti vakaoqo, sa kaci e na domo levu, Lasarusa, lako mai.

⁴⁴Ia ko koya ka mate sa lako mai, ka viviraki tu na ligana kei na yavana e nai sole ni mate: ka viviraki na uluna e na dua nai tavoi. Sa kaya vei ira ko Jisu, Dou sereki koya, ka laiva me lako.

⁴⁵A ra sa lewe vuqa vei ira na kai Jutia sa lako mai vei Meri, ni ra sa raica na ka sa kitaka ko Jisu, era sa vakabauti koya.

⁴⁶Ia ko ira eso sa lako yani vei ira na Farisi, ka tukuna vei ira na ka sa cakava ko Jisu.

⁴⁷Sa qai soqoni vata ko ira na bete levu kei ira na Farisi me ra bosea, a ra sa kaya, A cava mada me da kitaka? ni sa cakava na cakacaka-mana e vuqa na tamata oqo.

⁴⁸Kevaka eda sa weletaki koya vakaoqo, era na vakabauti koya na tamata kecega: era na qai lako mai na kai Roma, ka kovea na noda koro kei na noda matanitu.

⁴⁹A sa dua vei ira, ko Kaifa, ko koya sa bete levu e na yabaki ko ya, sa kaya vei ira, Dou sa sega ni kila e dua na ka,

⁵⁰se vakananuma ni sa yaga vei keda me mate e dua na tamata e na vukudra na tamata, ka me kakua ni rusa na matanitu taucoko.

⁵¹A sa sega ni vosataka na ka oqo ko koya vakataki koya: ia ni sa bete levu e na yabaki ko ya, sa parofisai ko koya ni na mate ko Jisu e na vuku ni matanitu ko ya;

⁵²ka segai e na vuku ni matanitu duaduaga ko ya, me vakasoqoni ira vata talega na luve ni Kalou era sa duiveiseyaki me ra dua bau.

⁵³Mai na siga ko ya era sa qai bosei koya me ra vakamatea.

⁵⁴O koya oqo sa sega kina ni lako votu tiko ko Jisu e na kedra maliwa na kai Jutia; a sa lako yani maikea ki na vanua sa voleka ki na veikau, ki na dua na koro na yacana ko Ifireimi, a sa tiko kina kei ira na nona tisaipeli.

⁵⁵A sa voleka na nodra solevu ni lako-sivia na kai Jutia: a ra sa lewe vuqa sa lako cake ki Jerusalemi, mai vanua, ni sa bera na solevu ni lako-sivia, me ra vakasavasavataki ira.

⁵⁶A ra sa qai vakasaqarai Jisu, ka veivosaki vakai ira ga, ni ra sa tu e na vale ni soro, A cava dou vakananuma? ena lako mai ko koya ki na solevu se segai?

⁵⁷Ia sa vakarota ko ira na bete levu kei ira na Farisi, kevaka e dua sa kila na vanua sa tiko kina ko koya, me tukuna mai, me ra qai tauri koya.

Joni 12

Sa lumuta na yava i Jisu ko Meri, 1²⁸. E lewe vuqa na tamata sa lako mai me raici Lasarusa, 9²¹. Sa lako ko Jisu ki Jerusalemi, 12²⁹. Sa via raici Jisu eso maivei ira na veimatanitu tani, 20²². Sa vakatakila mai na nona mate ko Jisu, 23³⁶. Era sa loma butobuto na kai Jutia, 37⁴¹. Eso na turaga era sa vakabauti Jisu, a ra sa sega ni tukuna, 42⁵⁰.

¹Sa vo e ono na bogi me qai ia na kana vata ni lako-sivia, sa qai lako mai ko Jisu ki Pecani, sa tiko kina ko Lasarusa, ka mate eliu ko koya ka vakatura cake tale mai na mate ko koya.

²A ra sa cakava kina na kenai vakayakavi; a sa qarava ko Marica: a sa dua vei ira sa kana vata kaya ko Lasarusa.

³Sa qai kauta mai ko Meri e dua na paudi waiwai talei sara, a narita dina, ka lumuta na yava i Jisu, ka solota na yavana e na drau ni uluna: ka curuoso na vale e nai boi ni waiwai.

⁴Sa qai kaya e dua vei ira na nona tisaipeli, ko Jutasa Isikarioti, ko koya ena soli koya yani,

⁵Ena cava sa sega ni volitaki na waiwai oqo e na pene e tolu na drau, ka soli vei ira na dravudravua?

⁶Sa sega ni nona nanumi ira na dravudravua, sa vosa kina vakaoqo ko koya; e na vuku ga ni sa daubutako, ka taura na taga i lavo, a sa kauta na ka sa biu kina.

⁷Sa qai kaya ko Jisu, Laivi koya ga: sa maroroya na ka oqo ko koya ki na siga kau na bulu kina:

⁸ka sa tiko vakadua kei kemudou ko ira na dravudravua; ia koi au, kau sa sega ni tiko vakadua kei kemudou.

⁹Ia sa lewe vuqa sara vei ira na kai Jutia, ni ra sa kila sa tiko maikina ko koya, era sa lako mai, sa segai e na vuku i Jisu ga, ka me ra raici Lasarusa talega, ko koya ka vakatura cake tale mai na mate ko koya.

¹⁰Ia ko ira na bete levu era sa bose vata me ra vakamatei Lasarusa talega:

¹¹ni ra sa lewe vuqa na kai Jutia sa lako yani e na vukuna, ka vakabauti Jisu.

¹²E na mataka e lewe vuqa sara era sa lako mai ki na kana vata, ni ra sa rogoca sa lako mai ki Jerusalemi ko Jisu,

¹³era sa kauta na drau ni niu, a ra sa lako yani me veitavaki kaya, ka kacivaka, Osana! sa kalougata na nodra Tui na Isireli, ko koya sa lako mai e na yaca ni Turaga.

¹⁴Ia ko Jisu, ni sa kunea e dua na luve ni asa, sa vodoka; me vaka sa volai,

¹⁵Oi kemuni sa toka mai Saioni, kakua ni rere: raica, sa lako mai na nomuni Tui, ka vodo tu e na dua na luve ni asa.

¹⁶Ia na veika oqo era sa sega mada ni kila ko ira na nona tisaipeli: ia ni sa vakarokorokotaki oti ko Jisu, era sa qai nanuma ni sa volai ko koya e na veika oqo, a ra sa kitaka vua na veika oqo.

¹⁷Ko ira na lewe vuqa era sa tiko kaya ni sa kacivi Lasarusa mai nai bulubulu, ka vakaturi koya cake tale mai na mate, era sa tukuna.

¹⁸E na vuku ni ka oqo sa veitavaki kaya talega na lewe vuqa, ni ra sa rogoca sa cakava na ka-mana oqo ko koya.

¹⁹O ira na Farisi era sa qai kaya vakai ira, Dou sa kila beka ni dou sa sega ni rawata e dua na ka? raica, sa muri koya na kai vuravura kecega.

²⁰Ia sa so mai na veimatanitu tani, era sa lako cake mai ki na solevu me ra soro:

²¹ko ira oqo era sa lako mai vei Filipi, a kai Peciseita e Kalili, ka tarogi koya, ka kaya, Keitou via raici Jisu, saka.

²²Sa lako ko Filipi, ka tukuna vei Adriu ia koi rau ko Adriu kei Filipi, erau sa tukuna vei Jisu.

²³A sa vosa vei rau ko Jisu, ka kaya, Sa qai yaco mai na gauna me vakarokorokotaki kina na Luve ni tamata.

²⁴E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Kevaka ena sega ni mate na vua ni sila ni sa lutu ki na qele, sa tiko duaduaga; ia kevaka sa mate, sa vua vakalevu.

²⁵O koya sa lomana na nona bula, ena vakayalia; ia ko koya sa cata na nona bula e vuravura oqo, ena maroroya ki na bula tawa mudu.

²⁶Kevaka sa qaravi au e dua, me muri au ga; ia na vanua kau sa tiko kina, ena tiko talega kina ko koya sa qaravi au: ia kevaka sa qaravi au e dua, ena vakarokorokotaki koya ko Tamaqu.

²⁷Sa qai rarawa na lomaqu; ia ka cava meu kaya? Na Tamaqu, vakabulai au mai na gauna oqo; ia na ka oqo kau sa lako mai kina ki na gauna oqo.

²⁸Na Tamaqu, vakarokorokotaka na yacamuni. Sa qai rogo mai e dua na vosa mai lomalagi, Au sa vakarokorokotaka, kau na vakarokorokotaka tale.

²⁹Ko ira na lewe vuqa ka tiko ka rogoca, era sa kaya sa kurukuru: sa kaya eso tani, Sa dua na agilose sa vosa vei koya.

³⁰Sa vosa ko Jisu, ka kaya, Sa sega ni lako mai na vosa oqo e na vukuqu, e na vukumudou ga.

³¹Sa qai lewai ko ira na kai vuravura oqo: sa qai biu ki tautuba na turaga ni vuravura oqo.

³²Ia niu sa laveti cake mai vuravura, au na vakayarayarataki ira na tamata kecega kivei au.

³³Ia sa vosataka na ka oqo ko koya, me vakatakila na mate ena mate kina ko koya.

³⁴Sa kaya vua na lewe vuqa, Keimami a rogoca mai na vunau ni sa tiko vakadua na Karisito; ia ko sa kaya vakacava, Ena laveti cake na Luve ni tamata? ko cei na Luve ni tamata oqo?

³⁵Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Sa tiko vakalailai ga vei kemudou na rarama: dou lako ni sa tu vei kemudou na rarama, de yacovi kemudou na butobuto: ia ko koya sa lako e na butobuto, sa sega ni kila se sa lako kivei.

³⁶Ni sa tu vei kemudou na rarama, dou vakabauta na rarama, mo dou yaco me luve ni rarama. Sa vosataka na veika oqo ko Jisu, ka qai lako yani, ka vunitaki koya vei ira.

³⁷Ia e dina ga sa cakava ko koya e matadra e vuqa na ka mana, a ra sa sega ga ni vakabauti koya:

³⁸me vakayacori kina na ka sa vosataka ko Aisea na parofita, ka vaka, I Jiova, ko cei sa vakabauta na neitoui tukutuku? A sa vakatakilai vei cei na liga i Jiova?

³⁹A ka oqo era sa sega kina ni vakabauta rawa; ni sa kaya tale ko Aisea,

⁴⁰Sa vakamatabokotaka na matadra, ka vakaukauwataka na lomadra ko koya: Me kakua ni rai na matadra, se kila na lomadra, Ka saumaki mai, Ka meu vakabulai ira.

⁴¹Sa vosataka na veika oqo ko Aisea, ni sa raica na nona serau, ka tukuni koya.

⁴²Ia sa lewe vuqa vei ira talega na turaga era sa vakabauti koya, ia, e na vukudra na Farisi, era sa sega ni tukuna, de ra sa vakatatabui mai na vale ni lotu:

⁴³ni ra sa vinakata vakalevu me vakarokorokotaki ira ko ira na tamata, ka vakalailai ga me vakarokorokotaki ira na Kalou.

⁴⁴Sa qai kaci ko Jisu, ka kaya, O koya sa vakabauti au, sa sega ni vakabauti au ga, sa vakabauti koya talega sa talai au mai:

⁴⁵ia ko koya sa raici au, sa raici koya sa talai au mai.

⁴⁶Au sa lako mai ki vuravura meu kena rarama, me kakua ni tiko e na butobuto ko koya yadua sa vakabauti au.

⁴⁷Ia kevaka e dua sa rogoca na noqu vosa, ka sega ni vakabauta, au sa sega ni lewai koya: niu sa sega ni lako mai meu lewai ira na kai vuravura, meu vakabulai ira ga na kai vuravura.

⁴⁸Sa dua sa lewai koya sa biuti au, ka sega ni vakabauta na noqu vosa: a vosa kau sa vosataka, sai koya oqo ena lewai koya e na siga maimuri.

⁴⁹Niu sa sega ni vosa vakataki au; ia ko Tamaqu sa talai au mai, sa vakarota vei au na ka meu kaya, kei na ka meu tukuna.

⁵⁰Ia kau sa kila sa vu ni bula tawa mudu na nonai vakaro: o koya ga, e na ka kecega kau sa vosataka, au sa vosa me vaka na ka sa kaya vei au ko Tamaqu.

Joni 13

Sa vuya na yavadra na nona tisaipeli ko Jisu, 120. Sa vakatakila vei ira, ni na soli koya yani ko Jutasa, 2130. Sa vakaroti ira na nona tisaipeli me ra veilomani, 3135.

Sa vakatakila ko koya ni na cakitaki koya ko Pita, 3638.

¹Ia ni sa bera na kana vata ni lako-sivia, ka sa kila ko Jisu sa yaco mai na nona gauna me lako tani yani e vuravura oqo vua na Tamana, ka ni sa lomani ira na nona era sa tiko e vuravura, sa lomani ira ki nai otioti.

²Ia ni ra sa vakayakavi tiko, ni sa vakatubura oti na tevoro e na loma i Jutasa Isikarioti, *na luve* i Saimoni, me soli koya yani;

³a sa kila ko *Jisu* ni sa solia ko Tamana na ka kecega ki na ligana, ka ni sa lako mai vua na Kalou ko koya, a sa lako tale yani vua na Kalou;

⁴sa tu cake mai nai vakayakavi, ka luvata na nonai sulu, ka kauta mai e dua nai solo, ka vauca ki tolona.

⁵Ni sa oti oqo sa livia na wai ki na dari, ka vakatekivu me vuya na yavadra na tisaipeli, ka solota e nai solo sa vau ki tolona.

⁶Sa qai lako mai ko koya vei Saimoni Pita: a sa kaya vua ko koya, Noqu Turaga, ko ni sa vuya li na yavaqu?

⁷Sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, A ka kau sa kitaka ko sa sega ni kila edaidai; ia maimuri ga ko na kila.

⁸Sa kaya vua ko Pita, Kemuni na sega sara ni vuya na yavaqu. Sa kaya vua ko Jisu, Kevaka kau sa sega ni vui iko, ko sa sega ni rawata e dua na ka vei au.

⁹Sa kaya vua ko Saimoni Pita, Noqu Turaga, me segai walega na yavaqu, a ligau talega kei na uluqu.

¹⁰Sa kaya vua ko Jisu, Ko koya sa sili oti, sa yaga vua me vuya na yavana ga, a sa savasava tauoko: ia dou sa savasava, ka dou sa segai kece:

¹¹ni sa kilai koya ena soli koya yani: a ka oqo sa kaya kina ko koya, Dou sa sega ni savasava kece.

¹²Ni sa qai vuya oti na yavadra, ka sulumaka tale na nonai sulu, sa tiko sobu tale, ka kaya vei ira, Dou sa kila na ka kau sa kitaka vei kemudou, se segai?

¹³Dou sa vakatokai au meu i Vakavuvuli, meu Turaga talega: ia dou sa vosa dina; niu sa vakakina.

¹⁴Ia kevaka kau sa vuya na yavamudou, koi au na Turaga kei nai Vakavuvuli, sa dodonu talega mo dou veivui yava:

¹⁵niu sa solia e dua nai vakarau vei kemudou, mo dou kitaka me vaka kau sa kitaka oti vei kemudou.

¹⁶E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Sa sega ni levu na tamata ka lailai na nona turaga; se levu ko koya sa talai ka lailai ko koya sa talai koya.

¹⁷Kevaka dou sa kila na veika oqo, dou sa kalougata kevaka dou sa kitaka.

¹⁸Au sa sega ni vosataki kemudou kecega: au sa kilai ira kau sa digitaka; ia me vakayacori kina nai Vola *Tabu*, O koya keirau sa kana madrai vata kaya, sa leqeti au e nai bukubuku-ni-yavana.

¹⁹Au sa qai tukuna vei kemudou ni sa bera ni yaco mai; mo dou vakabauta ni sai au, ni sa yaco mai.

²⁰E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, O koya sa vakacegui ira yadua kau sa tala, sa vakacegui au; ia ko koya sa vakacegui au, sa vakacegui koya sa talai au mai.

²¹Ni sa vosa oti vakaoqo ko Jisu, sa rarawa na lomana, a sa vakatakila, ka kaya, E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, sa dua vei kemudou ena soli au yani.

²²Era sa qai veivakaraici na tisaipeli, ni ra sa lecava se vosataki cei ko koya.

²³A sa vakararavi e na lomasere i Jisu e dua vei ira na nona tisaipeli, ko koya sa lomana ko Jisu.

²⁴Sa qai deguvacutaki koya ko Saimoni Pita, me taroga se vosataki cei ko koya.

²⁵Ia ko koya sa vakararavi e na lomasere i Jisu, sa kaya vua, Kemuni na Turaga, ko cei beka ko ya?

²⁶Sa kaya ko Jisu, Sai koya kau na solia vua na tiki ni madrai niu sa tokoca. Ia ni sa tokoca oti na tiki ni madrai, sa solia vei Jutasa Isikarioti, *na luve* i Saimoni.

²⁷Ia ni sa oti na tiki ni madrai, sa qai curumi koya ko Setani. Sa qai kaya vua ko Jisu, A ka ko sa kitaka, kitaka kusarawa.

²⁸Sa sega ni kila e dua vei ira sa tiko me kana, se cava sa vosa kina vakaoqo vua ko koya.

²⁹Era vakasama eso, ni sa taura na taga i lavo ko Jutasa, sa kaya vua ko Jisu, Volia na veika ena yaga vei keda e na kana vata; se me solia na ka eso vei ira era dravudravua.

³⁰Ni sa qai taura oti na tiki ni madrai ko koya, sa lako sara ki tautuba; a sa bogi.

³¹Ni sa qai curu yani ko koya, sa kaya ko Jisu, Sa qai vakarokorokotaki na Luve ni tamata, a sa vakarokorokotaki na Kalou e na vukuna:

³²ka na vakarokorokotaki koya talega na Kalou vakai koya, ia ena vakarokorokotaki koya sara.

³³Na luvequ lomani, au na tiko vakalailai ga kei kemudou. Dou na vakasaqarai au: ia me vaka kau a kaya vei ira na kai Jutia, Dou sa sega ni lako rawa ki na vanua kau sa lako yani kina; au sa kaya vaka talega kina vei kemudou.

³⁴E dua na vunau vou kau sa solia vei kemudou, Mo dou veilomani: me vaka kau sa lomani kemudou, mo dou veilomani talega vakakina.

³⁵A ka oqo era na kila kina na tamata kecega ni dou sa noqu tisaipeli, kevaka dou sa veilomani.

³⁶Sa kaya vua ko Saimoni Pita, Kemuni na Turaga, ko ni sa lako kivei? Sa kaya vua ko Jisu, A vanua kau sa lako kina, ko sa sega ni muri au rawa kina edaidai; ia maimuri ga, ko na muri au.

³⁷Sa kaya vua ko Pita, Kemuni na Turaga, au sa sega ni muri kemuni rawa edaidai e na vuku ni cava? au na solia na noqu bula e na vukumuni.

³⁸Sa kaya vua ko Jisu, O na solia li na nomu bula e na vukuqu? E dina, e dina, au sa kaya vei iko, ni sa bera ni tagi na toa, ko na cakitaki au vakatolu.

Joni 14

Sa tukuna vei ira na nona tisaipeli ko Jisu nai balebale ni nona lako yani vei Tamana; a sa yalayala me solia na ka kecega era na kerea e na yacana, 114. Sa yalataka ko Jisu na Yalo Tabu me vakacegui ira ka vakatavulici ira, 1526. Sa vakacegui ira na nona tisaipeli ko Jisu, ni sa voleka ni lako yani vei Tamana, 2731.

¹Me kakua ni rarawa na lomamudou: dou sa vakabauta na Kalou; dou vakabauti au talega.

²Sa vuqa na tikina e na vale nei Tamaqu: kevaka sa sega, au sa tukuna vei kemudou. Ni kau sa lako meu vakarautaka na tikina me nomudou.

³Ia kevaka kau sa lako ka vakarautaka na tikina me nomudou, au na lako tale mai, ka kauti kemudou vei au; mo dou tiko talega e na vanua kau sa tiko kina.

⁴Ia dou sa kila na vanua kau sa lako kina, dou sa kila talega na kena sala.

⁵Sa kaya vua ko Tomasi, Kemuni na Turaga, keitou sa sega ni kila se ko ni sa lako kivei: ia keitou kila rawa vakaevei na sala?

⁶Sa kaya vua ko Jisu, Oi au na sala, kei na vu ni dina, kei na vu-ni-bula; sa sega ni torovi Tamaqu walega e dua na tamata, e na vukuqu ga.

⁷Kevaka dou sa kilai au, dou sa kilai Tamaqu talega; ia mai na siga oqo dou sa kilai koya, ka raici koya.

⁸Sa kaya vua ko Filipi, Turaga, vakatakilai Tamamuni vei keitou; keitou na qai vakacegu.

⁹Sa kaya vua ko Jisu, Niu sa tiko dede vakaoqo kei kemudou, ko sa sega li ni kilai au, Filipi? ko koya sa raici au, sa raici Tamaqu: ia ko sa kaya vakacava, Vakatakilai Tamamu vei keitou?

¹⁰O sa sega li ni vakadinata niu sa dua vata kei Tamaqu, a sa dua vata kei au ko Tamaqu? a vosa kau sa vosataka vei kemudou, kau sa sega ni vosataka vakai au ga; ia ko Tamaqu keirau sa dua vata kaya, sa kitaka na cakacaka.

¹¹Dou vakadinati au niu sa dua vata kei Tamaqu, a sa dua vata kei au ko Tamaqu, se vakadinati au e na vuku ni cakacaka ga.

¹²E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, O koya sa vakabauti au, ena kitaka talega na cakacaka kau sa kitaka, ia ena kitaka na *cakacaka* e uasivi cake e na ka oqo; e na vuku niu sa lako vei Tamaqu.

¹³Ia na ka kecega dou na kerea e na yacaqu, au na kitaka, me vakarokorokotaki na Tamaqu ena vuku ni Luvena.

¹⁴A ka kecega dou na kerea e na yacaqu, au na kitaka.

¹⁵Kevaka dou sa lomani au, dou talairawarawa ki na noqu vunau.

¹⁶Ia kau na masuti Tamaqu, ena qai solia vei kemudou e dua tale na Dauveivakacegui, me tiko ga kei kemudou ka sega ni mudu;

¹⁷a Yalo Tabusa vu ni ka dina, ko koya era sa sega ni vakabauta rawa na kai vuravura, ni ra sa sega ni raici koya se kilai koya: ia sai kemudou ga sa kilai koya: ni sa tiko vata kei kemudou ko koya, ka na curumi kemudou.

¹⁸Au na sega ni laivi kemudou mo dou luveniyali: au na lako mai vei kemudou.

¹⁹Malua mada vakalailai, era na qai sega ni raici au tale na kai vuravura: ia dou sa raici au: niu sa bula, dou na bula talega.

²⁰E na siga ko ya dou na kila niu sa dua vata kei Tamaqu, ka dou sa dua vata kei au, kau sa dua vata kei kemudou.

²¹Ko koya sa nanuma na noqu vunau ka talairawarawa kina, sai koya oqo sa lomani au; ia ko koya sa lomani au ena lomani koya ko Tamaqu, ia kau na lomani koya, ka vakatakilai au vua.

²²Sa kaya vua ko Jutasa, (e dua tani ko Isikarioti,) Kemuni na Turaga, ko ni na vakatakilai kemuni vei keitou e na vuku ni cava, ka segai vei ira na kai vuravura?

²³Sa vosa ko Jisu, ka kaya vua, Kevaka sa lomani au e dua, ena talairawarawa ki na noqu vosa; ena qai lomani koya ko Tamaqu, ia keirau na lako mai kivei koya, ka tiko ga vua.

²⁴O koya sa sega ni lomani au, sa sega ni talairawarawa ki na noqu vosa: ia na vosa dou sa rogoca, sa sega ni noqu walega, sa nei Tamaqu sa talai au mai.

²⁵Au sa vosataka na veika oqo vei kemudou, niu sa tiko vata kei kemudou.

²⁶Ia na Dauveivakacegui, na Yalo Tabu, ko koya ena tala mai ko Tamaqu e na yacaqu, ena vakavulici kemudou e na ka kecega kau a vosataka vei kemudou.

²⁷Au sa laiva vei kemudou na vakacegu, au sa solia vei kemudou na noqu vakacegu; au sa sega ni solia vei kemudou, me vaka sa solia ko vuravura. Me kakua ni rarawa na yalomudou, se rere.

²⁸Dou a rogoca niu a kaya vei kemudou, Au sa lako yani, ka lako tale mai vei kemudou. Kevaka dou sa lomani au, dou na reki niu sa lako vei Tamaqu: ni sa uasivi cake vei au ko Tamaqu.

²⁹Au sa qai tukuna eliu vei kemudou ni sa bera ni yaco mai, mo dou vakadinata e na gauna sa yaco kina.

³⁰E na veisiga emuri au na sega ni veivosaki vakalevu kei kemudou: ni sa lako mai na turaga ni vuravura oqo, a sa sega ni kunea e dua na ka vei au.

³¹Ia me kila ga ko ira na kai vuravura niu sa lomani Tamaqu, ia me vaka sa vosa vei au ko Tamaqu, au sa kitaka vakakina. Tu cake, tou lako yani.

Joni 15

Sa vakatautauvatataki koya ko Jisu kei na vaini, kei na nona tisaipeli me vaka na veitaba ni vaini, 1?11. Sa vakaroti ira me ra veilomani, 12?17. Sa tukuna ni na

**vakacacani ira ko vuravura e na vukuna, 18?25. Sa yalataka vei ira na Yalo Tabu
me Dauveivakacegui, 26?27.**

¹Koi au na vaini dina, ka sai vakatau-ni-were ko Tamaqu.

²A tabaqu kecega sa sega ni vua, sa kauta laivi yani ko koya: ia na tabaqu kecega sa vua, sa samaka ko koya, me vua vakalevu sara.

³Dou sa qai samaki e na vuku ni vosa kau a vosataka vei kemudou.

⁴Dou tu vei au, kau na tu vei kemudou. Me vaka sa sega ni vua rawa na tabana vakai koya, kevaka sa sega ni tu vata kei na vaini; ena vaka talega kina koi kemudou, kevaka dou sa sega ni tu vei au.

⁵Oi au na vaini, koi kemudou na tabaqu: ko koya sa tu vei au, koi au talega vei koya, sa vua vakalevu: ke dou sa tawase tani vei au, dou sa sega ni rawata e dua na ka.

⁶Kevaka sa sega ni tu vei au e dua, sa biu laivi me vaka na taba ni vaini, a sa malai; a ra sa tomika, ka biuta ki na bukawaqa, ka visa.

⁷Kevaka dou sa tu vei au, ka sa tu vei kemudou na noqu vosa, dou na kerea na ka dou sa vinakata, ia ena yaco vei kemudou.

⁸A ka oqo sa vakarokorokotaki kina ko Tamaqu, ni dou sa vua vakalevu: ka dou na qai noqu tisaipeli.

⁹Me vaka sa lomani au ko Tamaqu, au sa lomani kemudou vaka talega kina: dou tiko ga e na noqu loloma.

¹⁰Kevaka dou sa talairawarawa ki na noqu vunau, dou na tiko ga e na noqu loloma; me vaka kau sa talairawarawa ki na vunau nei Tamaqu, ka tiko ga e na nona loloma.

¹¹Au sa vosataka na veika oqo vei kemudou, meu sa marau tikoga e na vukumudou; ka me sinai na nomudou marau.

¹²Sa noqu vunau oqo, Mo dou veilomani, me vaka kau sa lomani kemudou.

¹³Sa sega na nona loloma e dua na tamata me uasivi cake e na ka oqo, me solia na nona bula e na vukudra na wekana.

¹⁴Dou sa wekaqu, kevaka dou sa kitaka na ka kecega kau sa vakarota vei kemudou.

¹⁵Au sa sega ni vakatokai kemudou tale me noqu tamata: ni sa sega ni kila na tamata na ka sa kitaka na nona turaga; ia kau sa vakatokai kemudou me wekaqu; niu sa vakatakila vei kemudou na ka kecega kau a rogoca maivei Tamaqu.

¹⁶Dou sa sega ni digitaki au, ia kau sa digitaki kemudou, ka lesi kemudou, mo dou lako ka vua, ka me tiko talega na vuamudou; me solia kina vei kemudou ko Tamaqu na ka kecega dou na kerea vua e na yacaqu.

¹⁷A veika oqo kau sa vakarota vei kemudou, mo dou veilomani.

¹⁸Kevaka sa cati kemudou ko vuravura, dou sa kila ni ra sa cati au eliu, era sa *cati* kemudou emuri.

¹⁹Kevaka dou sa vakavuravura, ena lomana na kai nona ko vuravura; ia ni dou sa sega ni vakavuravura, ka niu sa digitaki kemudou mai vuravura, sai koya oqo sa cati kemudou kina ko vuravura.

²⁰Dou nanuma na vosa kau a vosataka vei kemudou, Sa sega ni levu na tamata ka lailai na nona turaga. Kevaka era a vakacacani au, era na vakacacani kemudou talega; kevaka era sa talairawarawa ki na noqu vosa, era na talairawarawa talega ki na nomudou vosa.

²¹Ia na ka kecega oqo era na kitaka vei kemudou e na vuku ni yacaqu, ni ra sa sega ni kilai koya ka talai au mai.

²²Kevaka kau a sega ni lako mai ka vosa vei ira, sa qai sega na nodrai valavala ca: ia sa qai sega na nodra ulubale e na nodrai valavala ca.

²³O koya sa cati au, sa cati Tamaqu talega.

²⁴Kevaka kau a sega ni kitaka vei ira na cakacaka sa sega ni kitaka e dua na tamata tani, sa sega na nodrai valavala ca: ia era sa qai raica, ka cati au kei Tamaqu talega;

²⁵me vakayacori kina na vosa ka volai e na nodra vunau, Era sa cati au walega.

²⁶Ia ni sa lako mai na Dauveivakacegui, ko koya kau na tala vei kemudou maivei Tamaqu, a Yalo *Tabu* sa vu ni ka dina, ko koya sa lako maivei Tamaqu, ena tukuni au ko koya.

²⁷Ia dou na dautukutuku talega koi kemudou, ni dou sa tiko vata kei au mai nai vakatekivu

Joni 16

Sa tukuna vei ira na nona tisaipeli ko Jisu ni ra na vakacacani e na vukuna, a sa yalataka vei ira na Dauveivakacegui, 115. Sa tukuna talega ni na mate, ka bula tale mai na mate, ka lako cake vei Tamana; ka sa kaya ena vakacegui ira ni ra sa vakacacani, 1633.

¹Au sa vosataka na veika oqo vei kemudou, mo dou kakua ni vakatarabetaki.

²Era na vakatatabui kemudou mai na veivale ni lotu: ia ena yaco mai na gauna, era na nanuma kina ko ira yadua sa vakamatei kemudou ni ra sa qarava kina na Kalou.

³Ia na veika oqo era na kitaka vei kemudou, ni ra sa sega ni kilai Tamaqu se koi au.

⁴Ia na veika oqo kau sa tukuna vei kemudou, ka ni sa yaco mai na gauna, dou na nanuma kina niu a tukuna vei kemudou. Kau a sega ni tukuna eliu vei kemudou na veika oqo, e na vuku niu a tiko vata kei kemudou.

⁵Ia kau sa qai lako yani vei koya sa talai au mai; a sa sega mada ni tarogi au e dua vei kemudou, O sa lako kivei?

⁶Ia niu sa tukuna vei kemudou na veika oqo, sa luvu e na rarawa na lomamudou.

⁷Ia kau sa tukuna vei kemudou na ka dina: E yaga vei kemudou meu lako yani: ni na sega ni lako mai vei kemudou na Dauveivakacegui, kevaka kau sa sega ni lako yani: ia kevaka kau sa lako yani, kau na talai koya kivei kemudou.

⁸Ia ni sa lako mai ko koya, ena vakatakila kivei ira na kai vuravura nai valavala ca; kei na ka dodonu, kei na lewa:

⁹Ai valavala ca, ni ra sa sega ni vakabauti au;

¹⁰kei na ka dodonu, niu sa lako vei Tamaqu, ka dou sa sega ni raici au tale;

¹¹kei na lewa, ni sa lewai na turaga ni vuravura oqo.

¹²Sa vuqa na ka sa vo meu tukuna vei kemudou, ia dou sa sega ni rawata edaidai.

¹³Ia ni sa lako mai ko koya, na Yalo *Tabu* na vu ni ka dina, ena tuberi kemudou ki na ka kecega e dina: ni na sega ni vosa vakataki koya: ia na ka kecega ena rogoca, ena vosataka: ka na vakatakila vei kemudou na veika ena yaco maimuri.

¹⁴Ena vakarokorokotaki au ko koya: ni na kauta na noqu ka, ka vakatakila vei kemudou.

¹⁵Sa noqu na ka kecega sa nei Tamaqu: a ka oqo kau a kaya kina, ni na kauta ko koya na noqu ka, ka vakatakila vei kemudou.

¹⁶Sa vo e lailai, dou na qai sega ni raici au; ka vo tale e lailai, dou na qai raici au; ka niu sa lako vei Tamaqu.

¹⁷Ka so vei ira na nona tisaipeli era kaya kina vakai ira, A cava na ka oqo sa kaya vei keda ko koya, Sa vo e lailai, dou na qai sega ni raici au: ka vo tale e lailai, dou na qai raici au: ka, niu sa lako vei Tamaqu?

¹⁸A ka oqo era sa kaya kina, A cava na ka oqo sa kaya ko koya, Sa vo e lailai? eda sa sega ni kila na ka sa kaya ko koya.

¹⁹A sa kila ko Jisu ni ra sa via tarogi koya, sa qai kaya vei ira, Dou sa veitarogi li e na ka kau a kaya, Sa vo e lailai, dou na qai sega ni raici au: ka vo tale e lailai, dou na qai raici au?

²⁰E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, Dou na tagi ka tagiyaso, ia ko vuravura ena reki: ena rarawa na lomamudou, ia na rarawa ni lomamudou ena vuki me reki.

²¹Ni sa taratara na yalewa sa rarawa, e na vuku ni sa yaco na nona siga: ia ni sa sucu na gone, sa sega ni nanuma tale na rarawa, e na vuku ni marau ni sa sucu mai e dua na tamata ki vuravura.

²²Ia sa qai rarawa na lomamudou: ia kau na raici kemudou tale, ena qai reki na lomamudou, a sa sega e dua ena kovea na nomudou marau.

²³Ia e na siga ko ya dou na sega ni tarogi au e na dua na ka. E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, A ka kecega dou na kerea vei Tamaqu e na yacaqu, ena solia vei kemudou ko koya.

²⁴Dou a sega ni kerea eliu e dua na ka e na yacaqu: dou kerekere, dou na qai rawata, me levu sara na nomudou marau.

²⁵Au a tukuna vei kemudou na veika oqo e na vosa vakatautauvata: ia sa na lako mai na gauna kau na sega tale ni vosa vei kemudou e na vosa vakatautauvata, kau na vakatakila vakamacala vei kemudou na veika nei Tamaqu.

²⁶E na siga ko ya dou na kerekere e na yacaqu; ia sa sega ni yaga meu tukuna vei kemudou, niu na masuti Tamaqu e na vukumudou;

²⁷ni sa lomani kemudou na Tamaqu, ni dou sa lomani au, ka vakadinata niu sa lako mai vua na Tamaqu.

²⁸Au sa lako mai vei Tamaqu, ka lako mai ki vuravura; au sa biuti vuravura tale, ka lako vei Tamaqu.

²⁹Sa kaya vua ko ira na nona tisaipeli, Raica, ko sa qai vosa vakamacala, ka sega ni vosataka na vosa vakatautauvata.

³⁰Keitou sa qai kila ko sa kila na ka kecega, ka sega ni yaga vua e dua na tamata me tarogi iko: na ka oqo keitou sa vakadinata kina ni ko sa lako mai vua na Kalou.

³¹Sa kaya vei ira ko Jisu, Dou sa qai vakabauta, ne?

³²Raica, sa lako mai na gauna, io, sa qai yaco mai, dou na dui veiseyaki kina, a tamata yadua ki nona vale, ka dou na laivi au meu tiko duaduaga: ia kau sa sega ni tiko duaduaga ni keirau sa tiko vata kei Tamaqu.

³³A veika oqo kau sa tukuna vei kemudou, mo dou rawata na vakacegu e na vukuqu. Dou na kunea e vuravura na rarawa; ia mo dou vakacegu; au sa vakamalumalumutaki vuravura.

Joni 17

Sa masuti Tamana ko Jisu me vakarokorokotaki koya, 15. Sa masulaki ira na nona tisaipeli, 619. Sa masulaki ira kecega era na vakabauti koya, 2026.

¹Sa vosataka na vosa oqo ko Jisu, ka ta cake ki lomalagi, ka kaya, I Tamaqu, sa yaco mai na gauna: vakarokorokotaka na Luvemu me vakarokorokotaki kemuni talega na Luvemu,

²me vaka ko ni sa solia vua me lewa vei ira na tamata kecega, me solia ko koya na bula tawa mudu vei ira yadua ko ni sa solia vua.

³Ia sai koya oqo na bula tawa mudu, me ra kilai kemuni na Kalou dina duaduaga, kei Jisu Karisito ko koya ko ni a tala mai.

⁴Au sa vakarokorokotaki kemuni e vuravura: niu sa vakaotia na cakacaka ko ni a solia mai vei au meu kitaka.

⁵Ia oqo, Tamaqu, ni vakarokorokotaki au me daru tiko vata, e na vakarokoroko sa tu vei au ni daru a tiko vata ni sa sega ni caka ko vuravura.

⁶Au sa vakatakila na yacamuni vei ira na tamata ko ni sa solia mai vei au mai vuravura: era sa nomuni, ia ko ni sa soli ira mai vei au: a ra sa talairawarawa ki na nomuni vosa.

⁷Era sa qai kila sa taka maivei kemuni na ka kecega ko sa solia mai vei au:

⁸niu sa solia vei ira na vosa ko ni a solia mai vei au; a ra sa vakabauta, ka kila dina niu sa lako maivei kemuni, ka ra sa vakadinata ni kemuni a talai au mai.

⁹Au sa masulaki ira: au sa sega ni masulaki vuravura, ko ira ga ko sa solia mai vei au; ni ra sa nomuni.

¹⁰A sa nomuni na noqu ka kece, a sa noqu na nomuni ka kece; ia kau sa vakarokorokotaki e na vukudra.

¹¹Ia kau na sega ni tiko e vuravura, ia ko ira oqo, era sa tiko e vuravura, ia koi au, kau sa lako yani vei kemuni. Tamaqu yalododonu, maroroi ira e na yacamuni, ko ira ko ni a solia mai vei au, me ra dua bauga me vakataki kedaru.

¹²Niu a tiko vata kei ira e vuravura, au a daumaroroi ira e na yacamuni: ko ira ko ni sa solia mai vei au kau sa maroroya, a sa sega ni yali e dua vei ira, ko koya ga sa dodonu me rusa; me vakayacori kina nai Vola *Tabu*.

¹³Au sa qai lako yani vei kemuni: ia na veika oqo kau sa vosataka e vuravura, me levu sara na nodra marau e na vukuqu.

¹⁴Au sa solia vei ira na nomuni vosa; a sa cati ira ko vuravura, ni ra sa sega ni vakavuravura, me vaka kau sa sega ni vakavuravura.

¹⁵Au sa sega ni masu mo ni kauti ira tani e vuravura, mo ni maroroi ira ga mai na vu-ni-ca.

¹⁶Era sa sega ni vakavuravura, me vaka kau sa sega ni vakavuravura.

¹⁷Vakatabui ira e na nomuni vakavuvuli dina: sa ka dina na nomuni vosa.

¹⁸Me vaka ko ni a talai au ki vuravura, au sa talai ira vaka talega kina ki vuravura,

¹⁹Ia kau sa vakatabui au e na vukudra, me ra vakatabui talega e nai vakavuvuli dina.

²⁰Ia kau sa sega ni masu e na vukudra walega oqo, ia e na vukudra talega era na vakabauti au e na vuku ni nodra vosa:

²¹me ra dua bau kecega; me vaka edaru sa dua bau, Tamaqu, me ra dua bau kei kedaru: me vakadinata ko vuravura ni kemuni sa talai au mai.

²²Ia na vakarokoroko ko ni a solia mai vei au, kau sa solia vei ira; me ra dua bau, me vaka edaru sa dua bau:

²³meu tu vei ira, ka mo ni tu vei au, me ra vakayacori sara me ra dua bauga; ia me kila kina ko vuravura ni kemuni sa talai au mai, ka ni kemuni sa lomani ira me vaka ko ni sa lomani au.

²⁴I Tamaqu, au sa vinakata me ra tiko talega kei au e na vanua kau sa tiko kina, ko ira ko ni sa solia vei au; me ra raica na noqui ukuuku ko ni a solia mai vei au: ni kemuni a lomani au ni sa sega ni tekivu ko vuravura.

²⁵I Tamaqu yalododonu, sa sega ni kilai kemuni ko vuravura: ia kau sa kilai kemuni, a ra sa kila ko ira oqo ni kemuni sa talai au mai.

²⁶Ia kau sa vakatakila vei ira na yacamuni, ia kau na vakatakila tiko: me tu vei ira na loloma ko ni a lomani au kina, meu tiko talega kei ira.

Joni 18

Sa soli Jisu yani ko Jutasa, a sa taya laivi na daliga i Maliko ko Pita, 111. Sa tauri ko Jisu ka tuberi yani vei Anasa kei Kaiafa, a sa cakitaki Jisu ko Pita, 1227. Sa lewai Jisu ko Pailato, 2840.

¹Ni sa vosataka oti na veika oqo ko Jisu, sa lako yani ko koya kei ira na nona tisaipeli ki tai kadua ni soniwai ko Kitironi, a sa dua kina na were, a sa curu kina ko koya, kei ira na nona tisaipeli.

²Ia ko Jutasa, ko koya sa soli koya yani, sa kila na tikina: ni sa lako wasoma kina ko Jisu kei ira na nona tisaipeli.

³Ia ni sa rawata ko Jutasa na mata *sotia* kei na ovisa eso, maivei ira na bete levu kei ira na Farisi, sa yaco kina, a ra sa kauta eso na tabucagi kei na cina kei nai yaragi ni valu.

⁴Ia ni sa kila ko Jisu na ka kecega ena yaco vei koya, sa lako yani, ka kaya vei ira, Dou sa vakasaqarai cei?

⁵Era sa kaya vua, Ko Jisu na kai Nasareci. Sa kaya vei ira ko Jisu, Koi au. A sa tu vata kei ira ko Jutasa, ko koya sa soli koya yani.

⁶Ni sa qai kaya vei ira ko koya, Sai au, era sa suka vakanadaku, ka bale sobu ki na qele.

⁷Sa qai taroga tale ko koya, Dou sa vakasaqarai cei? A ra sa kaya, Ko Jisu na kai Nasareci.

⁸Sa kaya ko Jisu, Au sa tukuna oti vei kemudou ni sai au: ia kevaka dou sa vakasaqarai au, laivi ira oqo me ra lako tani:

⁹me vakayacori kina na vosa sa tukuna ko koya, Au sa sega ni vakayalia e dua vei ira ko a solia mai vei au.

¹⁰Sa qai ucuna ko Saimoni Pita nai seleiwau sa tu vua, ka yavita kina na tamata ni bete levu, ka taya laivi na daligana i matau. Na yaca ni tamata ko Maliko.

¹¹Sa qai kaya vei Pita ko Jisu, Daramaka na nomui seleiwau ki na kena taga: a bilo sa solia mai vei au ko Tamaqu, kau na sega beka ni gunuva?

¹²Ko ira na matai valu, kei na kena turaga, kei ira na nodra ovisa na kai Jutia, era sa qai tauri Jisu, ka vesuki koya,

¹³ka ra sa tubera mada eliu vei Anasa; ni sa vugo i Kaiafa, ko koya sa bete levu e na yabaki ko ya.

¹⁴Ia ko Kaiafa oqo, sai koya ka vakavulici ira na kai Jutia, ni sa yaga me mate e dua na tamata e na vukudra na tamata.

¹⁵A rau sa muri Jisu, ko Saimoni Pita ka dua tale na tisaipeli: a sa kilai na tisaipeli ko ya vua na bete levu, a rau sa curu vata kei Jisu ki na vale ni bete levu.

¹⁶A sa tu etautuba ko Pita ka voleka ki na katuba. Sa qai curu yani na tisaipeli kadua, ko koya sa kilai vua na bete levu, a sa vosa vua na yalewa sa vakatawa na katuba, a sa vakacurumi Pita.

¹⁷Sa qai kaya vei Pita na vada sa vakatawa na katuba, Ko iko beka talega na tisaipeli ni tamata oqo? Sa kaya ko koya, Oi au e segai.

¹⁸A sa tu maikina ko ira sa dauveiqaravi kei ira na ovisa, a ra sa vakawaqa na buka; ni sa liliwa: a ra sa tatalai; a sa tu vata kei ira ko Pita, ka tatalai.

¹⁹Sa qai tarogi Jisu na bete levu e na vukudra na nona tisaipeli, e na nonai vakavuvuli talega.

²⁰Sa kaya vua ko Jisu, Au a vosa votu ki vuravura; au a vakavuvuli tikoga e na veivale ni lotu, kei na vale ni soro, era sa daulako kina ko ira kece na kai Jutia; ia kau sa sega ni kaya vuni e dua na ka.

²¹A cava ko sa tarogi au kina? tarogi ira era sa daurogoca, se cava kau a kaya vei ira: raica, era sa kila na ka kau a daukaya.

²²Ia ni sa vosa oti vakaoqo ko koya, e dua vei ira na ovisa sa tu voleka, sa sabici Jisu e na ligana, ka kaya, Ko sa vosa vakacava vakaoqo vua na bete levu?

²³Sa kaya vua ko Jisu, Kevaka kau sa vosa vakaca, vakatakila na kena ca: ia kevaka e vinaka, ko sa sabici au e na vuku ni cava?

²⁴Ia ko Anasa sa talai koya, ni sa vesu tu, vei Kaiafa na bete levu.

²⁵Ia sa tu ko Saimoni Pita, ka tatalai. Era sa qai kaya vua, Ko iko beka talega sa *dua* vei ira na nona tisaipeli? Sa cakitaka ko koya, ka kaya, Oi au e segai.

²⁶E dua vei ira na tamata ni bete levu, a weka i koya sa taya laivi na daligana ko Pita, sa kaya, Au a sega beka ni raici kemudrau vata kaya e na were?

²⁷Sa qai cakitaka tale ko Pita; a sa tagi sara na toa.

²⁸Era sa qai kauti Jisu tani maivei Kaiafa ki na vale ni veilewai; a sa mataka caca; ia ko ira era sa sega ni curu ki na vale ni veilewai, me ra kakua ni vakadukadukalitaki, ka me ra ia na kana vata ni lako-sivia.

²⁹Sa qai curu yani vei ira ko Pailato, ka kaya, A cava na ka ca dou sabeitaka vua na tamata oqo?

³⁰Era sa vosa ka kaya vua, Kevaka sa sega ni tamata ca ko koya oqo, keitou sa sega ni soli koya yani vei iko.

³¹Sa qai kaya vei ira ko Pailato, Dou kauti koya, ka lewai koya me vaka na nomudou lawa. O koya era sa kaya kina vua ko ira na kai Jutia, E sega ni tara vei keimami me vakamatea e dua na tamata:

³²me vakayacori kina na vosa ka tukuna ko Jisu, ni sa vakatakila nai valavala ni mate ena mate kina.

³³Sa qai curu tale ki na vale ni veilewai ko Pailato, ka kacivi Jisu, ka kaya vua, O iko na nodra Tui na kai Jutia, se segai?

³⁴Sa kaya vua ko Jisu, Ko sa vosataka li na ka oqo vakataki iko, se sa tukuni au vakaoqo vei iko ko ira na tani?

³⁵Sa kaya ko Pailato, Oi au beka na kai Jutia? ko ira na kai nomu kei ira na bete levu, era sa soli iko mai vei au: a cava ko a cakava?

³⁶Sa kaya ko Jisu, Sa sega ni vakavuravura na noqu matanitu: kevaka sa vakavuravura na noqu matanitu, era na qai vala na noqu tamata, meu kakua ni soli yani vei ira na kai Jutia: ia oqo, sa sega ni vu eke na noqu matanitu.

³⁷Sa qai kaya vua ko Pailato, Ko iko bagi na tui? Sa kaya ko Jisu, Ko sa kaya niu sa tui. A ka oqo kau sa sucu mai kina, ia na ka oqo kau sa lako mai kina ki vuravura oqo, meu dautukuna na ka dina. O koya yadua sa vakabauta na ka dina, sa rogoca na noqu vosa.

³⁸Sa kaya vua ko Pailato, A cava na ka dina? Ia ni sa vosa oti vakaoqo, sa curu tale yani vei ira na kai Jutia, ka kaya vei ira, Au sa sega ni kunea vua e dua nai valavala ca:

³⁹ia sa dua na nomudoui valavala, meu sereka e dua vei kemudou e na kana vata ni lako-sivia: dou sa vinakata kina, se segai, meu sereka vei kemudou na nodra Tui na kai Jutia?

⁴⁰Era sa qai qoqolou tale, ka kaya, Me kakua ga na tamata oqo, ko Parapa ga. Ia na daubutako ko Parapa.

Joni 19

Sa vanakanuitataki ka vakaisalataki e na wa-vakavotona ko Jisu, 13. Sa via sereki koya ko Pailato, ia ni ra sa ue mai na kai Jutia, sa soli koya yani, a ra sa vakoti koya ki na kauveilatai, 437. Erau sa buluta ko Josefa kei Nikotimo, 3842.

¹A sa qai kauti Jisu ko Pailato, ka vanakanuitataka.

²A sa talia e dua nai sala wa-vakavotona ko ira na sotia, ka vakaisalataki koya kina, a ra sa vakasului koya e na dua nai sulu lokaloka,

³ka kaya, Sa loloma, na nodra Tui na kai Jutia! a ra sa sabici koya e na ligadra.

⁴Sa qai curu tale yani ko Pailato, ka kaya vei ira, Raica, au sa kauti koya mai vei kemudou, mo dou kila niu sa sega ni kunea e dua nai valavala ca vei koya.

⁵Sa qai curu yani ko Jisu, sa vakaisala tu e nai sala wa-vakavotona, ka vakaisulu e nai sulu lokaloka. A sa kaya vei ira ko *Pailato*, Raica na tamata!

⁶Ni ra sa qai raici koya ko ira na bete levu kei ira na ovisa, era sa qoqolou, ka kaya, Vakota ki na kauveilatai, vakota ki na kauveilatai. Sa kaya vei ira ko Pailato, Dou kauti koya ka vakota ki na kauveilatai: niu sa sega ni kunea vua e dua nai valavala ca.

⁷Ko ira na kai Jutia era sa kaya vua, Sa dua na neimami vunau, ka sa dodonu e na neimami vunau me mate ko koya, ni sa tukuni koya me Luve ni Kalou.

⁸Ni sa qai rogoca na vosa oqo ko Pailato, sa levu cake kina na nona rere;

⁹a sa curu tale ki na vale ni veilewai, ka kaya vei Jisu, O sa lako maivei? Ia sa sega ni vosa vua ko Jisu.

¹⁰Sa qai kaya vua ko Pailato, O sa sega li ni vosa mai vei au? ko sa sega beka ni kila niu sa rawata meu vakoti iko ki na kauveilatai, kau sa rawata talega meu sereki iko?

¹¹Sa kaya ko Jisu, Ko sa sega ni rawata e dua na ka vei au, kevaka sa sega ni soli vei iko maicake: a ka oqo sa levu cake kina na nonai valavala ca sa soli au yani vei iko.

¹²Sa qai vakatovolea tiko ko Pailato me sereki koya: ia ko ira na kai Jutia, era sa qoqolou, ka kaya, Kevaka ko sa sereki koya oqo, ko sa sega ni totaki Sisa: ko koya yadua sa tukuni koya me tui, sa vosa vakacacataki Sisa.

¹³Ni sa qai rogoca na vosa oqo ko Pailato, sa kauti Jisu yani, ka tiko sobu e nai tikotiko ni veilewai e na tikina sa vakatokai Na Raravatu, ia e na vosa vaka-Iperiu, ko Kapaca:

¹⁴a siga oqo nai Vakarau ki na kana vata ni lako-sivia, ia sa kenai kaono ni aua: a sa kaya vei ira na kai Jutia ko koya, Raica na nomudou Tui!

¹⁵A ra sa qoqolou, Kauta tani, kauta tani, vakoti koya ki na kauveilatai. Sa kaya vei ira ko Pailato, Meu vakota li ki na kauveilatai na nomudou Tui? Ko ira na bete levu era sa kaya, Sa sega na neimami tui, ko Sisa duaduaga.

¹⁶Sa qai soli koya yani vei ira ko koya me vakoti ki na kauveilatai. A ra sa kauti Jisu, ka tuberi koya yani.

¹⁷A sa colata na nona kauveilatai ko koya, ka lako yani ki na tikina sa vakatokai Na vanua ni qavokavoka, a sa vakatokai e na vosa vaka-Iperiu, ko Kolikoca:

¹⁸a ra sa vakoti koya maikina ki na kauveilatai, ka lewe rua vata kaya, e dua vaka, ka dua vaka, kei Jisu e na kedrau maliwa.

¹⁹A sa dua nai vakatakilakila sa vola ko Pailato, ka sa toka ecake e na kauveilatai. Sai koya oqo na kenai vola, KO JISU NA KAI NASARECI NA NODRA TUI NA KAI JUTIA.

²⁰A ra sa lewe vuqa na kai Jutia era sa wilika nai vakatakilakila oqo: ni sa voleka ki na koro na tikina sa vakoti kina ki na kauveilatai ko Jisu: a sa volai tu e na vosa vaka-Iperiu, *kei* na vosa va-Kirisi, *kei* na vosa vaka-Roma.

²¹Era sa qai kaya vei Pailato ko ira na nodra bete levu na kai Jutia, Kakua ni vola, A nodra Tui na kai Jutia; ia ni sa kaya ko koya, Oi au na nodra Tui na kai Jutia.

²²Sa kaya ko Pailato, A ka kau sa vola, kau sa vola.

²³Ia ko ira na sotia, ni ra sa vakoti Jisu ki na kauveilatai, era sa kauta na nonai sulu, ka wasea vakava, me ra tauyadua na tikina ko ira na sotia; nai

tutuvi talega; ia ka sa sega ni bau cula na nonai tutuvi, sa tali taucoko mai na tikina ecake ka kauta kira.

²⁴O koya era sa veikayaka kina, Me da kakua ni dresuka, ia me da vakawiri madigi, se na nei cei: me vakayacori kina nai Vola *Tabu*, o koya sa kaya, Era sa vota na noqui sulu, Ia na noqui tutuvi era vakawiri madigi kina. Ko ira na sotia, era sa kitaka na veika oqo.

²⁵Ia sa tu voleka ki na kauveilatai i Jisu na tinana, kei na taci i tinana, ko Meri na *wati* i Kilopa, kei Meri na yalewa ni Makitala.

²⁶Ni sa qai raici rau ko Jisu, na tinana, kei na tisaipeli ka tu voleka, ko koya sa lomana ko koya, sa kaya vei tinana, Yalewa, raica na luvemu!

²⁷Sa qai kaya vua na tisaipeli, Raici tinamu! Ia mai na tiki-ni-siga ko ya sa kauti koya na tisaipeli ko ya ki nona *vale*.

²⁸Ni sa oti oqo, ka sa kila ko Jisu sa oti na ka kecega, me vakayacori kina nai Vola *Tabu*, sa kaya, Au sa viagunu.

²⁹Ia ka tu e dua na bilo sa sinai e na wai wiwi; a ra sa vakasuasuataka e dua na vutovuto e na wai wiwi, ka ciqira ki na dua na taba ni isopi, ka vakauta ki na gusuna.

³⁰Ni sa qai gunuva na wai wiwi ko Jisu, sa kaya, Sa oti: a sa vakacuva na uluna, ka solia yani na yalona.

³¹Ia ko ira na kai Jutia, era sa masuti Pailato me musuki na yavadratou ka me ratou kau tani, e na vuku ni sa siga Vakarau, me kakua ni rube tu na yagodratou e na kauveilatai e na siga ni vakacecegu, (ni sa uasivi na siga ni vakacecegu ko ya.)

³²Sa qai lako ko ira na sotia, ka musuka na yavana nai kadua, a yavana talega na kenai karua, eratou a vakoti vata kaya ki na kauveilatai.

³³Ia ni ratou sa lako mai vei Jisu, ka raica sa mate sara tu, era sa sega ni musuka na yavana:

³⁴ia sa suaka na sarisarina e dua na sotia e na dua na moto, a sa dave sara maikina na dra kei na wai.

³⁵Ia ko koya ka raica sa tukuna, a sa dina na nonai tukutuku: a sa kila ko koya ni sa vosa dina, mo dou vakabauta.

³⁶Ni sa caka na veika oqo, me vakayacori kina nai Vola *Tabu*, Me kakua ni musuki e dua na suina.

³⁷Ia e dua tale na tiki ni Vola *Tabu* sa kaya, Era na raici koya era sa suaka.

³⁸Ia ni sa oti na veika oqo, sa masuti Pailato ko Josefa, na kai Arimacea, a tisaipeli i Jisu, ia ka vuni ga ni sa rerevaki ira na kai Jutia, me kauta tani ko koya na yago i Jisu: a sa vakatara ko Pailato. Sa qai lako ko koya, ka kauta tani na yago i Jisu.

³⁹A sa lako talega mai ko Nikotimo, ko koya sa lako eliu vei Jisu e na bogi, a sa kauta mai na mura kei na yasiyasi sa veiwaki vata, e dua na drau na paudi.

⁴⁰Erau sa qai kauta na yago i Jisu, ka solega vata e nai sole lineni eso kei na ka boi vinaka, me vaka nai valavala ni nodra veibulu na kai Jutia.

⁴¹Ia sa dua na were e na tikina sa vakoti kina ki na kauveilatai ko koya; ka sa dua nai bulubulu vou e na were, sa sega ni bulu kina e dua na tamata.

⁴²Erau sa qai buluti Jisu kina, ni sa nodra siga Vakarau na kai Jutia; (ka ni sa voleka nai bulubulu.)

Joni 20

Sa lako ki nai bulubulu ko Meri, kei Pita, kei Joni, 110. Sa rairai mai ko Jisu vei Meri, 1118; vei ira talega na nona tisaipeli, 1923. Sa vakatitiqa ko Tomasi, a sa qai vakadinata emuri, 2429. Sa yaga nai tukutuku kei Karisito me da bula kina, 30,31.

¹Ia e nai matai ni siga ni wiki sa lako mai ko Meri na yalewa ni Makitala e na mataka caca, ni sa butobuto tu, ki nai bulubulu, ka raica ni sa kau tani na vatu mai nai bulubulu.

²Sa qai cicci ko koya, ka lako yani vei rau, ko Saimoni Pita kei na tisaipeli kadua, ko koya sa lomana ko Jisu, ka kaya vei rau, Era sa kauta tani na

Turaga mai nai bulubulu, ia keitou sa sega ni kila na tikina era sa vakotori koya kina.

³Erau sa qai lako yani ko Pita, kei na tisaipeli kadua, a rau sa lako ki nai bulubulu.

⁴A rau sa cici vata ruarua: a sa sivi Pita na tisaipeli kadua, ka sa liu ki nai bulubulu.

⁵A sa cuva sobu ko koya, ka sa rai ki loma; ka raica nai sole lineni sa no: ia ka sega ni curu ko koya.

⁶Sa qai muri mai ko Saimoni Pita, ka curu ki nai bulubulu, ka raica nai sole lineni sa no,

⁷kei nai tavoi sa viviraki e na uluna, ia sa sega ni no vata kei nai sole lineni, sa lobi koto duaduaga e na tikina tani.

⁸A sa qai curu talega na tisaipeli kadua, ko koya sa liu ki nai bulubulu, a sa raica ko koya, ka vakadinata.

⁹A rau sa sega ga ni kila nai Vola *Tabu*, ni sa dodonu me tu cake tale mai na mate ko koya.

¹⁰Oi rau na tisaipeli erau sa qai lako tani tale ki nodrau.

¹¹Ia sa tu ko Meri mai nai bulubulu etautuba, ka tagi: ia ni sa tagi tiko, sa cuva sobu ka rai ki loma ni bulubulu:

¹²a sa raica e le rua na agilose e nai sulu vulavula, a rau sa tiko, e dua ki uluna, ka dua ki yavana, e na tikina ka koto kina na yago i Jisu.

¹³A rau sa kaya vua, Yalewa, ko sa tagi e na vuku ni cava? Sa kaya vei rau ko koya, E na vuku ni ra sa kauta tani na noqu Turaga, ia kau sa sega ni kila na tikina era sa vakotori koya kina.

¹⁴Ni sa qai vosa vakaoqo, sa vuki vaknadaku, ka raici Jisu ni sa tu, ia sa sega ni kila ni sai Jisu.

¹⁵Sa kaya vua ko Jisu, Yalewa, ko sa tagi e na vuku ni cava? ko cei ko sa vakasaqara? Sa nanuma ko koya ni sai vakatau-ni-were, a sa kaya vua,

Kevaka ko sa kauti koya tani, tukuna saka vei au na tikina ko sa vakotori koya kina, kau na qai laki kauti koya tani.

¹⁶Sa kaya vua ko Jisu, I Meri! Sa vuki ko koya, ka kaya vua, Raponai! (a kenai balebale, Vakavuvuli.)

¹⁷Sa kaya vua ko Jisu, Kakua ni tarai au; niu sa bera ni lako cake vei Tamaqu: ia mo lako vei ira na wekaqu, ka kaya vei ira, Au sa lako cake vei koya sa Tamaqu, ka Tamamudou; vei koya sa noqu Kalou, ka nomudou Kalou.

¹⁸Sa lako yani ko Meri na yalewa ni Makitala, ka tukuna vei ira na tisaipeli ni sa raica na Turaga, ka ni sa vosataka vua na veika oqo ko koya.

¹⁹E na siga ko ya, e nai matai ni siga ni wiki, ni sa yakavi mai, ka ni sa sogo tu na katuba ni vale era sa soqoni vata kina na tisaipeli, ni ra sa rerevaki ira na kai Jutia, sa curu mai ko Jisu ka tu e na *kedra* maliwa, ka kaya vei ira, Dou vakacegu.

²⁰Ia ni sa vosa vakaoqo, sa vakaraitaka vei ira na ligana kei na sarisarina. A ra sa qai reki na tisaipeli, ni ra sa raica na Turaga.

²¹Sa qai kaya tale vei ira ko Jisu, Dou vakacegu: me vaka sa talai au mai ko Tamaqu, au sa talai kemudou vaka talega kina.

²²Ia ni sa vosa vakaoqo ko koya, sa ceguvi ira, ka kaya, Me curumi kemudou na Yalo Tabu:

²³nai valavala ca ni tamata yadua dou sa bokoca, ena bokoci: nai valavala ca ni tamata yadua dou sa sega ni sereka, ena sega ni sereki.

²⁴A sa dua vei ira na le tinikarua, ko Tomasi, sa vakatokai ko Titimo, sa sega ni tiko vata kei ira ni sa lako mai ko Jisu:

²⁵o koya sa kaya kina vua ko ira na tisaipeli tani, Keitou a raica na Turaga. A sa kaya vei ira ko koya, Kevaka kau na sega ni raica na we ni vako e na ligana, ka daramaka na noqui qaqlalo ki na we ni vako, ka daramaka na ligaqu ki na sarisarina, au na sega ni vakadinata.

²⁶Sa qai bogi walu, sa tiko tale e loma ni vale ko ira na nona tisaipeli, ko ira vata kei Tomasi: ka sa curu mai ko Jisu, ni sa sogo tu na katuba, ka tu e na kedra maliwa, ka kaya, Dou vakacegu.

²⁷Sa qai kaya vei Tomasi ko koya, Dodoka mai na nomui qaqlalo, ka raica na ligaqu: ia dodoka na ligamu, ka daramaka ki na sarisariqu: ia mo kakua ni vakatitiqa, mo vakadinata ga.

²⁸A sa vosa ko Tomasi, ka kaya vua, Noqu Turaga, ka noqu Kalou!

²⁹Sa kaya vua ko Jisu, Ni ko sa raici au, Tomasi, ko sa vakadinata: sa kalougata ko ira era sa sega ni raica, ka ra sa vakadinata.

³⁰A sa vuqa tale na cakacaka-mana sa cakava dina ko Jisu e na matadra na nona tisaipeli, a ra sa sega ni volai e nai vola oqo:

³¹ia sa volai oqo, mo dou vakadinata ni sa Karisito ko Jisu, na Luve ni Kalou; ia mo dou rawata na bula e na yacana, ni dou sa vakabauta.

Joni 21

Sa rairai tale vei ira na nona tisaipeli ko Jisu, a sa kana vata kei ira, 114. Sa vakarota matua vei Pita me vakani ira na nona lami kei ira na nona sipi, 1517; a sa tukuna na mate i Pita, 18,19. Sa vunauci Pita ni sa tarogi koya e na vuku i Joni, 2024. Na kenai vakataotioti, 25.

¹Sa oti na veika oqo, sa vakaraitaki koya tale ko Jisu vei iratou na tisaipeli mai na wai mai Taiperia: ia ka vakaraitaki *koya* vakaoqo:

²Eratou sa tiko vata ko Saimoni Pita, kei Tomasi, sa vakatokai ko Titimo, kei Nacanieli na kai Kena e Kalili, kei rau na *luve* i Sepete, ka lewe rua tale na nona tisaipeli.

³Sa kaya vei iratou ko Saimoni Pita, Au sa laki qoli. Eratou sa kaya vua, Edatou na lako talega kei iko. Eratou sa lako yani, ka vodoka sara na waqa; a sa sega ni rawa e dua e na bogi ko ya.

⁴Ia ni sa qai mataka mai, sa tu mai matasawa ko Jisu; ia sa sega ni kila ko ira na tisaipeli ni sai Jisu.

⁵Sa qai kaya vei ira ko Jisu, Ragone, sa tu vei kemudou na kakana, se segai? Era sa kaya vua, Sa segai.

⁶A sa kaya vei ira ko koya, Dou viritaka na lawa ki nai matau ni waqa, ka dou na kunea kina. Era sa qai viritaka, a ra sa sega ni yavia rawa, ni sa ka levu sara na ika.

⁷A ka oqo sa kaya kina vei Pita na tisaipeli ko ya ka lomana ko Jisu, Na Turaga bagi oqo. Ni sa rogoca ko Saimoni Pita ni sai koya na Turaga, sa vakasulumi koya e na nonai curucuru vagonedau, (ni sa luvawale,) a sa rika ki wai.

⁸Ia ko ira na tisaipeli tani, era sa lako e na waqa lailai; (ni sa sega ni yawa na vanua, me vaka ga na katu e limasagavulu,) a ra sa yarataka na lawa sa *sinai* e na ika.

⁹Ia ni ra sa qai sobu ki vanua, era sa raica sa tu na qilaiso sa waqa tu, kei na ika sa tu kina, kei na madrai.

¹⁰Sa kaya vei ira ko Jisu, Kauta mai eso na ika dou sa qai rawata.

¹¹Sa lako cake ko Saimoni Pita, ka yavia na lawa ki vanua sa sinai e na ika lelevu, e dua na drau ka limasagavulu ka mani tolu; ia ni sa ka levu vakaoqo, sa sega ni bote kina na lawa.

¹²Sa kaya vei ira ko Jisu, Dou mai katalau. Ia sa sega e dua vei ira na tisaipeli sa doudou me tarogi koya, O cei koi kemuni? ni ra sa kila sai koya na Turaga.

¹³Sa qai lako mai ko Jisu, ka taura na madrai, kei na ika talega, ka solia vei ira.

¹⁴Sai koya oqo na kenai katolu ni gauna sa vakaraitaki koya kina ko Jisu vei ira na nona tisaipeli, ni sa tu cake tale mai na mate ko koya.

¹⁵Ni ra sa katalau oti, sa kaya vei Saimoni Pita ko Jisu, Saimoni, *na luve* i Jona, ko sa lomani au vakalevu, ka vakalailai ko iratou oqo, se segai? Sa kaya vua ko koya, Io, na Turaga; ko ni sa kila niu sa lomani kemuni. Sa kaya vua ko koya, Vakani ira na noqu lami.

¹⁶Sa kaya tale vakarua vei koya, Saimoni, *na luve* i Jona, ko sa lomani au, se segai? Sa kaya vua ko koya, Io, na Turaga; ko ni sa kila niu sa lomani kemuni. Sa kaya vua ko koya, Vakatawana na noqu sipi.

¹⁷A sa kaya vakatolu vua, Saimoni, *na luvei* Jona, ko sa lomani au, se segai? Sa rarawa na loma i Pita ni sa kaya vakatolu vua ko koya, O sa lomani au, se segai? A sa kaya vua, Kemuni na Turaga, ko ni sa kila na ka kecega; ko ni sa kila niu sa lomani kemuni. Sa kaya vua ko Jisu, Vakani ira na noqu sipi.

¹⁸E dina, e dina, au sa kaya vei iko, Ni ko a gone, ko a dauvauci iko, ka lako veitalia voli ga: ia ni ko na qase mai, ko na dodoka na ligamu, ka na vauci iko e dua tani, ka kauti iko ki na tikina ko na sega ni vinakata.

¹⁹Ia sa vosa vakaoqo ko koya, me vakatakila na mate ena vakarokorokotaka kina na Kalou ko koya. Ia ni sa vosa oti vakaoqo ko koya, sa kaya vua, Muri au.

²⁰Sa qai vuki ko Pita, ka raica na tisaipeli sa lomana ko Jisu, ni sa muri tiko, ko koya ka vakararavi talega ki na lomaserena e nai vakayakavi, ka kaya, Kemuni na Turaga, ko cei ko koya ena soli iko yani?

²¹Ni sa raici koya ko Pita, sa kaya vei Jisu, Na Turaga, ena vakaevei ko koya oqo?

²²Sa kaya vua ko Jisu, Kevaka kau sa vinakata me bula tikoga ko koya ka yacova na siga kau na lako tale mai kina, a cava *oqo* vei iko? ko iko, mo muri au.

²³Sa qai rogo yani vei ira na veiwekani na vosa oqo, ni na sega ni mate na tisaipeli ko ya: ia ka sega ni kaya vua ko Jisu, Ena sega ni mate ko koya: sa kaya ga, Kevaka kau vinakata me bula tikoga ko koya ka yacova na siga kau na lako tale mai kina, a cava *oqo* vei iko?

²⁴Sai koya oqo na tisaipeli sa tukuna na veika oqo, ka vola na veika oqo: ia eda sa kila sa dina na nonai tukutuku.

²⁵Sa vuqa talega na ka tani sa cakava ko Jisu, ia kevaka sa volai kecega, au sa vakasama ni na oso ko vuravura e na veivola ena volai. Emeni.

Cakacaka

Cakacaka 1

Sa yalataka na Yalo Tabu kivei ira na nona tisaiipeli ko Jisu, 18. Sa rairai mai vei ira e le rua na agilose, ni sa kau cake ko Jisu ki lomalagi, a rau sa tukuna ni na lako tale mai emuri ko koya, 911. Era sa soqoni vata ki Jerusalemi ka daumasu, 1214. Sa digitaki ko Mataiasa mei apositolo, mei sosomi kei Jutasa, 1526.

¹I Ceofilo, au a vola nai vola eliu, kei na ka kecega sa vakatekivu me cakava ka vakatavuvulitaka ko Jisu;

²ka yacova na siga sa kau cake kina ko koya, ni sa tauca oti e na Yalo Tabu na nonai vakaro vei ira nai apositolo, ko ira ka digitaka ko koya:

³ka sa vakarairaitaki koya talega vei ira, ka sa levu na kenai vakadinadina, ni sa bula tale mai na nona mate, ka ni sa daurairai vei ira ka bogi vasagavulu, ka vosataka na veika ni matanitu ni Kalou.

⁴Ia, ni sa soqoni vata kei ira, sa vakarota me ra kakua ni lako tani e Jerusalemi, me ra waraka ga na vosa ni yalayala i Tamana, *ko koya*, dou a rogoce maivei au:

⁵e dina ka dauveipapitaiso ko Joni e na wai; ia sa bogi vica ga, dou na qai papitaisotaki e na Yalo Tabu.

⁶Ni ra sa qai soqoni vata era sa tarogi koya, ka kaya, Kemuni na Turaga, ko ni na vakayacori ira na Isireli me ra matanitu tale e na gauna oqo, se segai?

⁷A sa kaya vei ira ko koya, Sa sega ni nomudou mo dou kila na kena gauna, se na kena yabaki, sa lewa duaduaga kina ko Tamaqu:

⁸ia dou na rawata na kaukauwa, ni sa lako mai vei kemudou na Yalo Tabu; dou na qai dautukuni au mai Jerusalemi, kei Jutia taucoko, kei Samaria, ka yacova nai yalayala kei vuravura.

⁹Ia ni sa tukuna oti na veika oqo ko koya, sa qai kau cake, ni ra sa vakaraica tiko; a sa dua na o sa tabonaki koya mai na matadra.

¹⁰Ia ni ra sa rai matua ki lomalagi, ni sa lako yani ko koya, raica, e le rua na tamata sa tu voleka vei ira erau vakaisulu vulavula;

¹¹a rau sa kaya, Oi kemudou na kai Kalili, dou sa tu ka rai matua ki lomalagi e na vuku ni cava? ko Jisu oqo ko koya sa kau tani cake vei kemudou ki lomalagi, ena lako tale mai vakakina me vaka dou sa raici koya ni sa lako ki lomalagi.

¹²Era sa qai lesu tale ki Jerusalemi mai na ulu-ni-vanua sa vakayacani ki na vei olive, sa voleka ki Jerusalemi me vaka ga na kena yawa sa dau lakovi e na dua na siga ni vakacecegu.

¹³Ia ni ra sa curu ki loma, era sa cabe ki nai taba loma ni vale ecake, era sa dautiko kina, ko Pita, kei Jemesa, kei Joni, kei Adriu, kei Filipi, kei Tomasi, ko Pacolomiu, kei Maciu, ko Jemesana *luve* i Alifio, kei Saimoni e dua vei ira sa vakatokai Na gumatua, kei Jutasa *na taci* i Jemesa.

¹⁴Era sa gumatua kecega ko ira oqo, a ra sa lomavata e na kerekere kei na daumasu, kei iratou talega na yalewa, kei Meri na tina i Jisu, kei iratou na tacina.

¹⁵Ia e na gauna ko ya, sa tu cake kina ko Pita e na kedra maliwa na veiwekani (ni sa wili vata na yacadra era sa le dua beka na drau ka ruasagavulu,) a sa kaya,

¹⁶Oi kemudou na veiwekani, e dodonu me vakayacori na tiki-ni-Vola *Tabu* oqo, ka vosataka eliu na Yalo Tabu e na gusu i Tevita, e na vuku i Jutasa, ko koya ka liutaki ira era sa tauri Jisu:

¹⁷ni sa wili vata kei keda ko koya, a sa lesi ki na cakacaka oqo.

[¹⁸Ia na tamata oqo sa volia e dua na tiki ni vanua e nai voli ni nonai valavala ca; a sa lutu ka saumakidule kira, a sa kacabote na boto ni ketena, a sa kasabura kecega na nona wawa:

¹⁹a sa kilai na ka oqo vei ira kecega sa tiko mai Jerusalemi: a sa vakatokai kina na tiki ni vanua ko ya e na nodra vosa, Akelitama, o koya ko ya, Na vanua ni dra.]

²⁰Ni sa volai e nai vola ni Same, Me lala didi na nona vale, Ia me kakua na tamata me tiko kina: ia, Me dua tani me taura na nonai tavi.

²¹O koya sa dodonu kina, me dua mada vei ira na tamata era sa tiko vata kei keda e na gauna kecega sa tiko kina kei keda na Turaga ko Jisu,

²²sa vakatekivu mai na papitaiso i Joni, ka yacova na siga sa kau cake kina vei keda ko koya, me lesi ko koya me tukuna vata kei keda na nona tu cake tale mai na mate.

²³A ra sa lesia e lewe rua, ko Josefa sa vakatokai ko Parisapa, a yacana talega ko Jusitu, kei Mataiasa.

²⁴Era sa qai masu, ka kaya, Oi Kemuni na Turaga, ko ni sa kila na yalo ni tamata kecega, mo ni vakatakila mai se ko cei vei rau oqo ko ni sa digitaka,

²⁵me nonai tavi na cakacaka vakaiapostolo oqo, sa sivo tani maikina ko Jutasa, me lako ki na nona yasana.

²⁶A ra sa qai vakawiri madigi e na vukudrau, a sa bale vei Mataiasa; a sa wili vata kina ko koya kei ira nai apositolo e le tinikadua.

Cakacaka 2

Sa soli na Yalo Tabu vei ira nai vavakoso lewe ni soro, 1—13. Sa vunau ko Pita, 14—36. Era sa veivutuni eso, ka papitaisotaki, 37—40. A sa veilomani sara ko ira kecega sa vakabauta, 41—47.

¹Ia ni sa yaco sara na siga ni Penitiko, era sa tiko lomavata ko ira kecega e na dua na tikina.

²Sa qai lako vakasauri mai lomalagi e dua na rorogo, e vaka na cagi vakacevaruru kaukauwa, a sa vakasinaita na vale tauoko era sa tiko kina.

³A sa rairai vei ira na ka e vaka na veiyameyame ni bukawaqa sa dui veisebayaki, a sa tiko yadua vei ira vakaaduaga.

⁴A ra sa vakasinaiti kecega e na Yalo Tabu, a ra sa vakatekivu me vosataka na vosa tani eso, me vaka sa solia vei ira na Yalo *Tabu* me ra cavuta.

⁵A sa tiko mai Jerusalemi na kai Jutia eso, a tamata lotu, mai na veivanua kecega e ruku i lomalagi.

⁶Ia ni sa rogovaki yani na ka oqo, era sa soqoni vata na lewe vuqa, a ra sa kurabui ni ra sa dui rogoci ira na tamata yadua ni ra sa vosataka na nona vosa.

⁷A ra sa kidacala kecega ka kurabui, ka kaya vakai ira, Raica, era sa sega li ni kai Kalili ko ira kecega oqo era sa vosa?

⁸ia ka vakaevei oqo ni da sa rogoa koi keda kecega, e na noda vosa eda a sucu kaya?

[⁹ko ira na kai Paricia, kei Mitia, kei Ilama, kei ira sa tiko mai Mesopotemia, kei Jutia, kei Kapatosia, mai Ponito, kei Esia,

¹⁰mai Firijia, kei Pamifilia, mai Ijipita, kei na yasayasa vaka-Lipea e voleka ki Kirini, kei ira na vulagi mai Roma, ko ira na kai Jutia, kei ira sa vuki ki na lotu vaka Jiu,

¹¹ko ira na kai Kiriti kei Arepea,] eda sa rogoi ira ni ra sa tukuna e na noda vosa na nona cakacaka e veivakurabuitaki na Kalou.

¹²A ra sa kurabui kecega, ka taqaya, ka sa veikayaka vakai ira, A cava nai balebale ni ka oqo?

¹³A sa vakalalia ko ira eso tani, ka kaya, Era sa mateni e na waini vou.

¹⁴Sa qai tu cake ko Pita, kei ira na le tinikadua, ka sa tabalaka cake na domona, ka tukuna vei ira, Oi kemudou na kai Jutia, kei kemudou kecega sa tiko e Jerusalemi, mo dou kila na ka oqo, ka rogoa na noqu vosa:

¹⁵ni ra sa sega ni mateni ko ira oqo, me vaka na ka dou sa nanuma; ni sa kenai katolu ga ni aua.

¹⁶Ia sai koya ga oqo sa tukuna na parofita ko Joeli:

¹⁷Sa kaya na Kalou, Ena yaco e na gauna maimuri, Ka'u na sovaraka na Yaloqu kivei ira na tamata kecega: A ra na parofisai kina ko ira na nomudou gonetagane kei ira na nomudou goneyalewa, Ia ena raica na raivotu eso ko ira na nomudou cauravou, Ia ena tadrataka na tadra eso ko ira na nomudou qase:

¹⁸Io, vei ira talega na noqu tamata kei na noqu vada, Ka'u na sovaraka na Yaloqu e na gauna ko ya, a ra na parofisai kina:

¹⁹Ia ka'u na vakatakila na ka e veivakidacalataki eso mai lomalagi ecake, Kei nai vakatakilakila eso e vuravura era; A dra, kei na bukawaqa, kei na o kubou:

²⁰Ena vuki na mata-ni-siga me butobuto, Kei na vula me dra, Ena qai yaco emuri na siga i Jiova, Sa levu ka rogo tiko:

²¹Ia ena yaco, ko koya yadua ena masuta na yaca i Jiova, ena bula.

²²Oi kemudou na tamata na Isireli, rogoca na vosa oqo; Ko Jisu na kai Nasareci, a tamata sa vakadinadinataka vei kemudou na Kalou e na cakacakanama, kei na ka e veivakurabuitaki eso, kei nai vakatakilakila eso, sa solia na Kalou kivei koya me cakava e na kemudou maliwa, me vaka dou sa kila:

²³ko koya, ni sa soli oti yani vei kemudou, me vaka ka nakita dina na Kalou ka lewa eliu, dou sa taura ka vakota ki na kauveilatai ka vakamatea e na ligadra na tamata ca;

²⁴ko koya sa vakatura cake na Kalou, ni sa sereka nai vau ni mate; ni sa sega ni rawa me vauci tikoga kina ko koya.

²⁵Ni sa vosataki koya ko Tevita, ka kaya, Au a raici Jiova tikoga ni sa tu e mataqu, Ni sa tu ko koya e na ligaqu i matau, me'u sega kina ni yavavala;

²⁶O koya sa reki kina na yaloqu, a sa marau kina na yamequ; Ena vakacegu talega na lewequ e nai nuinui;

²⁷Ni kemuni ena sega ni biuta na yaloqu mai etesi, Se biuta na nomu Le dua yalosavasava me vuca mai:

²⁸Ko ni sa vakatakila mai vei au na sala ni bula; Ko ni na vakasinaiti au e na marau mai na matamuni.

²⁹Oi kemudou na veiwekani, dou vosota me'u doudou ni'u sa tukuni Tevita na qase vei kemudou, ni sa mate ko koya ka bulu, ka sa tu ga vei keda na nonai bulubulu ka yacova na siga oqo.

³⁰Ia ni sa parofita ko koya, a sa kila ni sa bubului vua na Kalou, ni na tubu maivua ko ira ena vakatubura maikina ko koya na Karisito, me vaka na lewena, me tiko e na nonai tikotiko vakaturaga:

³¹ia ni sa kila eliu, sa tukuna na nona tu cake tale mai na mate na Karisito, ni na sega ni biu tu mai etesi, se na vuca mai na lewena.

³²Ko Jisu oqo sa vakatura cake na Kalou, ka sai vakadinadina ni ka oqo koi keitou kecega.

³³Ia ni sa kau cake e na liga i matau ni Kalou, ka rawata ko koya maivei Tamana na Yalo Tabu ka yalataki, sa qai sovaraka mai na ka oqo, dou sa qai raica ka rogoca.

³⁴Ni sa sega ni lako cake ki lomalagi ko Tevita; ia sa kaya ko koya, Sa kaya ko Jiova vua na noqu Turaga, Mo tiko e na ligaqu i matau,

³⁵Me'u vakamalumalumutaki ira mada na nomu meca mei tutu-ni-yavamu.

³⁶O koya oqo, me kila sara kina na mataqali tauoko nei Isireli, ko Jisu oqo, ko koya dou a vakota ki na kauveilatai, sa lesia na Kalou me Turaga ka Karisito talega.

³⁷Ia ni ra sa rogoca, sa laucoka na yalodra, a ra sa kaya vei Pita kei ira nai apositolo sa vo, Oi kemudou na veiwekani, a cava me keimami kitaka?

³⁸Sa qai kaya vei ira ko Pita, Dou veivutuni, ka papitaisotaki, koi kemudou yadua, e na yaca i Jisu Karisito, me bokoci kina na nomudoui valavala ca, ka dou na rawata na Yalo Tabu mei solisoli.

³⁹Ni sa caka vei kemudou na vosa ni yalayala, vei ira talega na nomudou gone, kei ira vakaaduaga era sa vakayawa, io, vei ira vakaaduaga ena kacivi ira vua na Turaga na noda Kalou.

⁴⁰Ia sa vuqa tale na vosa sa tukuna ko koya ka vakarota, ka kaya, Dou vakabulai kemudou mai nai tabatamata takelo oqo.

⁴¹Ia ko ira sa vakabauta na nona vosa, era sa papitaisotaki: ka sa kenai kuri *vei ira* sa lotu e na siga ko ya e lewe tolu beka na udolu na tamata.

⁴²A ra sa qarava matua na nodrai vakavuvuli nai apositolo kei na veilomani, kei na dovi madrai, kei na masumasu.

⁴³A sa kani ira kecega na rere; a sa levu na ka e veivakurabuitaki kei nai vakatakilakila era sa kitaka ko ira nai apositolo.

⁴⁴Ia ko ira kecega sa vakabauta era sa tiko vata, a ra sa dui solia na nonai yau yadua me ra taukena vata;

⁴⁵a ra sa volitaka na nodra vanua kei na nodrai yau, a ra sa vota kivei ira kecega, me vaka na nodra dui dravudravua.

⁴⁶A ra sa gumatua sara e na lako ki na vale ni soro e na veisiga, a ra sa lomavata, a ra sa dovi madrai e na veivale, a ra sa kania na kedra e na marau kei na yalo dina,

⁴⁷ni ra sa vakavinavinaka tiko vua na Kalou, a sa vinakati ira ko ira na tamata vakaaduaga. Ia na Turaga sa vakaikuritaka kivei ira nai soqosoqo lewe ni lotu, e na veisiga, na tamata era sa vakabulai tiko.

Cakacaka 3

Erau sa vakabula e dua sa lokiloki ko Pita kei Joni, 1—11. Sa tukuna ko Pita ni sa bula ko koya e na vuku i Jisu, ko koya era a vakamatea, 12—18. Sa qai vakavulici ira me ra veivutuni, 19—26.

¹Ia erau sa lako vata ko Pita kei Joni ki na vale ni soro e na aua sa dauia kina na masumasu, e na kenai kaciwa.

²A sa dua na tamata sa lokiloki mai na kete i tinana sa colati voli, ko koya era sa vakadavora e na veisiga e na mata ni katuba ni vale ni soro, sa vakatokai ko Lagilagi, me kere ka-ni-loloma vei ira sa curu ki na vale ni soro;

³ko koya, ni sa raici Pita kei Joni ni rau sa voleka ni curu ki na vale ni soro, sa kerekere me dua na ka-ni-loloma.

⁴A rau sa vakaraica matua ko Pita kei Joni, ka kaya, Raici keirau mai.

⁵A sa vakasami rau ko koya, ni sa nanuma ena rawata maivei rau e dua na ka.

⁶Sa qai kaya ko Pita, A siliva kei na koula e sega ni tu vei au; ia na ka ga sa tu vei au ka'u na solia vei iko: E na yaca i Jisu Karisito na kai Nasareci mo tu cake ka lako.

⁷Sa qai taura na ligana i matau, a sa tubera cake: sa qai vakaukauwataki sara na yavana kei na nona qurulasawa.

⁸Sa qai rika cake ko koya ka wavu tu, ka lako voli, a sa curu vata kei rau ki na vale ni soro, a sa lako, ka rika, ka vakarokorokotaka na Kalou.

⁹A sa raici koya ko ira na tamata kecega, ni sa lako voli ka vakarokorokotaka na Kalou:

¹⁰a ra sa kila ni sai koya ka dautiko e na mata ni katuba ko Lagilagi, mai na vale ni soro, me kere ka-ni-loloma: a ra sa rere ka kurabui sara e na vuku ni ka sa qai yaco vua.

¹¹Ia ni sa tauri Pita kei Joni na tamata lokiloki sa qai vakabulai, era sa cici vata ko ira kecega na tamata kivei iratou ki na varada sa vakatokai Na nei Solomoni, a ra sa kurabui vakalevu.

¹²Ia ni sa raica ko Pita, sa kaya vei ira na tamata, Oi kemudou na tamata na Isireli, dou sa kurabui e na ka oqo e na vuku ni cava? se cava dou sa vakaraici keirau matua kina, me vaka sa neirau kaukauwa se yalododonu, keirau sa kitaki koya kina oqo me lako rawa?

¹³A Kalou i Eparaama, kei Aisake, kei Jekope, a nodra Kalou na noda qase, sa vakarokorokotaka na Luvena ko Jisu: ko koya dou a solia yani, ka cakitaka e na mata i Pailato, ni sa lewa ko koya me sereka.

¹⁴Ia dou a cakitaki koya na Yalosavasava ka Dodonu, ka masuta me soli vei kemudou e dua na daulaba:

¹⁵ka dou a vakamatea na Vu-ni-bula, ko koya sa vakatura cake tale mai na mate na Kalou; ia keitou sai vakadinadina e na ka oqo.

¹⁶Ia na yacana, e na vuku ni sa vakabauti na yacana, sa vakaukauwataki kina ko koya oqo, ko koya dou sa raica ka kila: io, ni sa vakabauti koya, sa soli vua na bula vinaka sara oqo e na matamudou vakaaduaga.

¹⁷Ia oqo, koi kemudou na veiwekani, au sa kila ni dou a cakava ni dou sa sega ni kila, me vakataki ira talega na nomudou turaga.

¹⁸Ia na veika oqori sa vakatakila eliu na Kalou, e na gusudra kecega na nona parofita, ni na mate na nona Karisito, sa qai vakayacora vakakina ko koya.

¹⁹O koya mo dou qai veivutuni ka saumaki mai, me bokoci kina na nomudoui valavala ca, me yaco kina na gauna ni vakacegu mai na mata ni Turaga;

²⁰ka talai Karisito ko koya, *io* ko Jisu ka vunautaki eliu vei kemudou:

²¹ko koya e dodonu me tiko mada ga mai lomalagi, me yaco mada na gauna ena caka tale me vinaka kina na ka kecega, ka vosa kina na Kalou e na gusudra kece na nona parofita yalosavasava, e na gauna makawa.

²²Ni sa dina sa kaya ko Moses, Ena vakatubura cake vei kemudou ko Jiova na nomudou Kalou, maivei ira na wekamudou, e dua na parofita me vakataki au; ko koya dou na rogoca e na ka vakaaduaga ena vosataka vei kemudou:

²³ia ena yaco, a tamata yadua sa na sega ni rogoca na parofita ko ya, ena vakarusai tani maivei ira na tamata.

²⁴Ia ko ira talega na parofita kecega, sa kenai vakatekivu ko Samuela kei ira talega sa tarava, ko ira kecega era sa vosa, era sa tukuna eliu na gauna oqo.

²⁵Oi kemudou sa luvedra na parofita, kei na vosa ni veiyalayalati ka cakava na Kalou vei ira na noda qase, ni sa kaya vei Eparaama, Ena kalougata na veimataqali kecega e vuravura e na vuku ni nomu kawa.

²⁶Sa tala na Luvena ko Jisu na Kalou, ka liu vei kemudou, ni sa vakatura cake, me vakalougatataki kemudou, ni sa saumaki kemudou yadua mai na nomudoui valavala ca.

Cakacaka 4

Erau sa biu ko Pita kei Joni ki na vale ni veivesu, 1—4. E na mataka erau sa lewai, a sa tukuni Jisu ko Pita, 5—22. Era sa masu na lewe ni lotu kecega, a ra sa

**vakasinaiti e na Yalo Tabu, a sa bibi na vunau; a ra sa veilomani sara na tamata
lotu, 23—37.**

¹Ia ni rau sa vosa tiko vei ira na tamata, sa lako mai vei rau ko ira na bete,
kei na turaga ni vale ni soro, kei ira nai tokani i Setoki,

²ni ra sa cudru ni rau sa vakavulici ira na tamata, ka vunautaka na tu cake
tale mai na mate e na vuku i Jisu.

³A ra sa tauri rau, ka biuta ki na vale ni veivesu me mataka mada; ni sa qai
yakavi.

⁴Ia ka lewe vuqa era sa rogoca na vunau, era sa vakabauta; ia na kedrai
wiliwili na tagane sa le lima beka na udolu.

⁵Ia ni sa mataka, era sa soqoni vata mai Jerusalemi ko ira na nodra turaga,
kei ira na qase, kei ira na vunivola,

⁶kei Anasa na bete levu, kei Kaiafa, kei Joni, kei Alekisada, kei ira kecega na
mataqali ni bete levu.

⁷Ia ni ra sa vakaturi rau e na *kedra* maliwa, era sa taroga, A kaukauwa cava,
se na yaca i cei, drau sa cakava kina na ka oqo?

⁸Sa qai sinai ko Pita e na Yalo Tabu, a sa kaya vei ira, Oi kemuni na nodra
turaga na tamata, kei na nodra qase na Isireli,

⁹kevaka keirau sa tarogi e na siga edaidai e na cakacaka vinaka vua na
tamata lokiloki, se cava sa qai bula kina;

¹⁰mo ni kila kecega, kei ira kecega na Isireli, ni sa yaca i Jisu Karisito na kai
Nasareci, ko koya kemuni a vakota ki na kauveilatai, ko koya sa vakatura
cake tale na Kalou mai na mate, *io*, e na vukuna ga sa tu kina eke ko koya
oqo e na matamuni ka sa bula vinaka.

¹¹O koya na vatu kemuni a cata sara koi kemuni na matai ni vale, ko ya sa
yaco me kenai vakadei ni yavu e na tutu ni vale.

¹²A sa sega na bula e na vukuna e dua tani: ni sa sega sara e dua tale na yaca
e ruku i lomalagi sa soli kivei ira na tamata, me da bula rawa kina.

¹³Ia ni ra sa raica na nodrau doudou ko Pita kei Joni, ni ra sa kila talega erau sa sega so ni vuku, se tamata vuli, era sa kurabui kina; a ra sa qai vakasami rau, ni ratou a dautiko vata kei Jisu.

¹⁴Ia ni ra sa raica na tamata ka vakabulai, ni sa wavu tu vata kei rau, era sa sega ni vakatitiqataka rawa.

¹⁵Ia ni ra sa vakatalai rau me rau lako tani e na vale ni veibose, era sa qai bose vakai ira,

¹⁶ka kaya, A cava me da kitaka vei rau na tamata oqo? ni ra sa kila ko ira kecega sa tiko e Jerusalemi, ni sa dua na cakacaka-mana rogo erau sa cakava; ia eda sa sega ni vakatitiqataka rawa.

¹⁷Ia de tukuni vakalevu vei ira na tamata, me da kaya ga, me rau cudruvi sara kevaka erau vakavuvuli tale vua e dua na tamata e na yaca oqo.

¹⁸A ra sa kacivi rau, ka vakarota vei rau me rau kakua sara ni vosa se vakatavuvuli e na yaca i Jisu.

¹⁹Sa qai vosa ko Pita kei Joni, a rau sa kaya vei ira, Mo ni lewa ga se sa dodonu se segai e na mata ni Kalou me keirau vakarorogo vei kemuni ka kua vua na Kalou:

²⁰ni sa dredre vei keirau me keirau kua ni tukuna na veika keirau a raica ka rogoca.

²¹Ia ni ra sa sega ni kunea e dua na ka me rau cudruvi kina, era sa vosavakacudrucudruya tale vei rau, a ra sa qai sereki rau me rau lako, e na vukudra na tamata ni ra sa vakarokorokotaka na Kalou ko ira kecega e na vuku ni ka sa qai caka.

²²Ni sa vasagavulu ka mani vakacaca na nona yabaki, ko koya na tamata sa caka vua na cakacaka-mana oqo ka bula kina.

²³Ia ni rau sa sereki, erau sa lako vei ira na nodraui tokani, ka tukuna na ka kecega era a vosataka vei rau ko ira na bete levu kei ira na qase.

²⁴Ia ni ra sa rogoca, era sa lomavata ka tabalaka cake na domodra vua na Kalou, ka kaya, Kemuni na Turaga, koi kemuni na Kalou, ko ni a buli lomalagi, kei vuravura, kei na waitui, kei na ka kecega sa tu kina:

²⁵e na gusu i Tevita na nomuni tamata ko ni a kaya, Sa daucudru na veimatanitu e na vuku ni cava, Ka sa vakananuma na ka wale ko ira na lewe ni veivanua?

²⁶Era sa tuvai valu na tui kei vuravura, A ra sa soqoni vata ko ira na turaga Me ra veivala kei Jiova, kei na nona Karisito.

²⁷Ni sa dina era sa soqoni vata e na koro oqo me ra veivala kaya na Luvemuni yalosavasava ko Jisu, ko koya ko ni a lumuta, koi rau ko Eroti kei Ponitio Pailato, kei ira na veimatanitu, kei ira na Isireli,

²⁸me ra kitaka kecega na ka ko ni a lesia eliu me caka, me vaka na nomuni kaukauwa kei na nomuni naki.

²⁹Ia oqo, Kemuni na Turaga, mo ni raica na nodra vosa vakacudrucudruya, ka solia kivei ira na nomuni talatala, me ra doudou vakalevu ni ra tukuna na nomuni vosa,

³⁰ni kemuni sa dodoka tiko na ligamuni me ia na veivakabulai, me caka talega nai vakatakilakila eso kei na ka e veivakurabuitaki, e na yaca ni Luvemuni yalosavasava ko Jisu.

³¹Ia ni ra sa masu oti, sa vakayavalati na vale era sa soqoni vata kina: a ra sa dui vakasinaiti kecega e na Yalo Tabu, a ra sa doudou kina ni ra sa tukuna na vosa ni Kalou.

³²Ia ko ira na lewe vuqa era sa vakabauta, era sa lomavata ka yalovata; a sa sega e dua e kaya me nona duaduaga na ka sa tu vua; a ra sa taukena vata na nonai yau yadua.

³³A sa levu na nodra kaukauwa nai apositolo, ni ra sa tukuna sa tu cake tale mai na mate na Turaga ko Jisu: a sa vinakati vakalevu ko ira kecega.

³⁴Ni sa sega e dua vei ira sa dravudravua; ko ira kecega sa taukena na vanua se na veivale, era sa volitaka, a ra sa kauta nai voli ni ka era sa volitaka,

³⁵a ra sa tauca ki na yavadra nai apositolo: a sa votai vei ira kecega me vaka na nodra dui dravudravua.

³⁶Ko Josesa talega, ko koya era sa vakatoka ko ira nai apositolo me Panapasa, (a kenai balebale, A gone ni vakacegu,) a luve i Livai, a kai Kipiro,

³⁷ko koya sa taukena e dua na tiki ni vanua, sa volitaka, ka kauta na kenai voli, ka tauca ki na yavadra nai apositolo.

Cakacaka 5

Sa mate ko Ananaiasa kei Safaira e na vuku ni rau sa vosa lasu, 1—11. Sa kitaka na cakacaka-mana e vuqa ko ira nai apositolo, a sa lewe vuqa na tamata sa lotu, 12—16. Sa biuti iratou ki na vale ni veivesu ko ira na bete levu; a sa vakabulai iratou na agilose ni Kalou, 17—25. Eratou sa qai lewai tale, 26—42.

¹A sa dua na tamata ko Ananaiasa na yacana, kei Safaira na watina, sa volitaka e dua na vanua,

²a sa vunia *eso* na kenai voli, e bau kila talega na watina, a sa kauta *eso*, ka tauca ki na yavadra nai apositolo.

³A sa kaya ko Pita, Ananaiasa, e vakaevei ni sa vakasinaita na yalomu ko Setani mo lasu kina vua na Yalo Tabu, mo vunia *eso* nai voli ni vanua?

⁴Ni sa tu ga eliu, sa sega li ni nomu ga? ia ni sa volitaki oti, ko sa sega li ni veitalia ga kina? e vakaevei ni ko sa vakananuma kina na ka oqo e na lomamu? ko sa sega ni lasu kivei ira na tamata, ko sa lasu ga vua na Kalou.

⁵Ia ni sa rogoca na vosa oqo ko Ananaiasa, sa bale sobu, ka ciba: a ra sa rere vakalevu kina ko ira kecega sa rogoca na ka oqo.

⁶A sa tu cake ko iratou na cauravou, ka solegi koya, ka colata ki tautuba, ka buluta.

⁷Ia ni sa oti e tolu beka na aua, sa qai curu mai na watina, a sa sega ni kila na ka sa caka.

⁸A sa kaya vua ko Pita, Tukuna mai vei au se drau sa volitaka na vanua e nai lavo vaka ko ya, se segai? A sa kaya ko koya, Io, e vaka ga ko ya.

⁹Sa qai *kaya* vua ko Pita, E vakaevei ni drau sa lomavata mo drau vakatovolea vakaca na Yalo ni Turaga? raica, sa tu e katuba na yavadratou eratou sa buluta na watimu, eratou na colati iko talega ki tautuba.

¹⁰Sa qai bale sobu sara ki yavana ko koya, ka ciba: a ratou sa curu mai na cauravou, ka kunea ni sa ciba ko koya, a ratou sa colata yani, ka buluta vata kei na watina.

¹¹A ra sa rere vakalevu kina ko ira kece nai soqosoqo lewe ni lotu, kei ira vakaaduaga era sa rogoca na veika oqo.

¹²A sa caka nai vakatakilakila kei na ka e veivakurabuitaki e vuqa e na ligadra nai apositolo vei ira na tamata; a ra sa tiko lomavata kecega e na varada nei Solomoni:

¹³a sa sega e dua vei ira sa vo sa doudou me to vata kei ira; a sa vakarokorokotaki ira ko ira na tamata:

¹⁴a sa vakaikuritaki vakalevu vua na Turaga na tamata eso era vakabauta, era lewe vuqa na tagane kei na yalewa talega;

¹⁵a ra sa kauti ira kina era sa tauvi-mate ki na veigaunisala, a ra sa vakadavora e nai mocemoce lelevu kei nai mocemoce lailai, me vakaruruga eso vei ira na yaloyalo i Pita ni sa lako yani kina.

¹⁶Era lewe vuqa talega sa lako mai na veikoro sa vakavolivoliti Jerusalemi, a ra sa kauta mai na tamata eso sa tauvi-mate, kei ira sa vakararawataki ira na yalo velavela eso: a ra sa vakabulai vakaaduaga.

¹⁷Sa qai tu cake na bete levu, kei ira kecega era sa dautiko vata kaya, (ko ira nai tokani i Setoki,) a ra sa sinai e na cudru,

¹⁸a ra sa tauri iratou nai apositolo, ka biuti iratou ki na vale ni veivesu.

¹⁹Ia ni sa qai bogi sa dolava na katuba ni vale ni veivesu e dua na agilose ni Turaga, ka kauti iratou maikina, ka kaya,

²⁰Dou lako, ka laki tu e na vale ni soro, ka tukuna vei ira na tamata na vosa kecega ni Bula oqo.

²¹Ia ni ratou sa rogoca, eratou sa curu ki na vale ni soro, ni sa kida na mataka, ka vakatavuvuli. A sa lako mai na bete levu, kei ira era sa dautiko vata kaya, a ra sa vakasoqoni ira vata na mataveilewai, kei ira kecega na nodra qase na luve i Isireli, a ra sa tala eso ki na vale ni veivesu me kauti iratou mai.

²²A ratou sa tadu na ovisa, a ratou sa sega ni kunei iratou e na vale ni veivesu; a ratou sa lesu tale, ka tukuna,

²³ka kaya, Keitou sa kunea dina ni sa sogo vakaukauwa tu na vale ni veivesu, a ra sa tu talega nai vakatawa e na mata ni katuba etautuba; ia ni keitou sa dolava, e sega e dua keitou sa kunea eloma.

²⁴Ia ni ra sa rogoca na veika oqo na turaga ni vale ni soro kei ira talega na bete turaga, era sa kidroa kina se na tubu beka me vakaevei na ka oqo.

²⁵Sa qai lako mai e dua, ka tukuna vei ira, Raica, ko iratou na tamata dou a biuta ki na vale ni veivesu eratou sa tu e na vale ni soro, ka vakavulici ira na tamata.

²⁶Sa qai lako na turaga kei iratou na ovisa, ka kauti iratou mai, *ia* eratou sa sega ni cakava vakaukauwa: ni ratou sa rerevaki ira na tamata, de ra vakaviriki iratou e na vatu.

²⁷Ia ni ratou sa kauti iratou mai, eratou sa vakatura e na matadra na mataveilewai: a sa tarogi iratou na bete levu,

²⁸ka kaya, Keitou a sega beka ni vakarota matua vei kemudou, mo dou kakua ni vakatavuvuli e na yaca oqo, oi? ka raica, dou sa vakasinaiti Jerusalemi e na nomudoui vakavuvuli, dou sa nakita talega me keitou tarogi e na dra ni tamata oqo.

²⁹Sa qai vosa ko Pita kei iratou nai apositolo, ka kaya, Sa kilikili kei keitou me keitou talairawarawa vua na Kalou, me kakua ga vei ira na tamata.

³⁰A nodra Kalou na noda qase sa vakaturi Jisu cake tale mai, ko koya dou a vakamatea ni dou a vakarubeca e na dua na kau.

³¹Ko koya sa vakaceceretaka na Kalou e na ligana i matau *me* Turaga kai Vakabula, me solia kina na veivutuni kivei ira na Isireli, kei na vakabokoci ni valavala ca.

³²Keitou sa yaco talega me dauvakadinadina e na veika oqo; ka sa vaka kina na Yalo Tabu, ko koya sa solia na Kalou vei ira sa talairawarawa vua.

³³Ia ni ra sa rogoca, era sa cudru vakalevu, a ra sa bose me ra vakamatei iratou.

³⁴Sa qai tu cake e dua e na kedra maliwa na mataveilewai, a Farisi, ko Kamelieli na yacana, a vu-ni-vunau, sa rogorogo vinaka vei ira na tamata kecega, a sa kaya me kau vakalailai ga ki tuba ko iratou nai apositolo;

³⁵ka sa qai kaya vei ira, Oi kemudou na tamata na Isireli, dou lewai kemudou vinaka e na vuku ni ka dou sa nanuma mo dou kitaka vei iratou na tamata oqo.

³⁶Ni sa tubu cake eliu ko Cuta, a sa dautukuni koya me ka levu, a ra sa laki to vata kaya na tamata eso, era sa wili vata era sa lewe va beka na drau; a sa qai vakamatei ko koya oqo; kei ira kecega, era sa talairawarawa vua, era sa vakasesei, ka oti yani.

³⁷Sa oti oqo sa qai tubu cake ko Jutasa na kai Kalili e na gauna sa volai kina na tamata, a ra sa lewe vuqa sa kauta vakatani ko koya me ra muri koya: sa rusa talega ko koya oqo: kei ira vakaaduaga era sa talairawarawa vua, era sa vakasesei.

³⁸Ia oqo, au sa kaya vei kemudou, Dou kakua soti ni kitaki iratou na tamata oqo, dou laivi iratou ga: ia kevaka e ka mai na tamata nai naki oqo se na cakacaka oqo, ena vakarusai ga:

³⁹ia kevaka e ka mai vua na Kalou, dou sa sega ni vakarusa rawa; de dou na kunei beka ni dou sa veivala kei na Kalou.

40A ra sa qai yalovata kaya: ia ni ra sa kacivi iratou nai apositolo, ka vakanakuitataka, era sa vakarota matua vei iratou me ratou kakua sara ni vosa e na yaca i Jisu, a ra sa qai sereki iratou me ratou lako.

41Ia ni ratou sa lako tani e matadra na mataveilewai, eratou sa reki ni ratou sa yaga me ratou vakacacani e na vuku ni yacana.

42Ia e na veisiga kecega e na vale ni soro, kei na veivale kecega, era sa sega ni mudu ni vakatavuvuli ka vunautaki Jisu ni sai koya na Karisito.

Cakacaka 6

Era sa vinakata sara nai apositolo me ra gumatua e na vunau, a sa dredre kevaka era sa vakaogai e na veivotai yau vei ira na dravudravua, 1—4. A ra sa qai lesia na tamata eso me ratou vota nai yau, sa dua vei iratou ko Sitiveni, 5—7. Era sa cati Sitiveni ko ira eso, ka beitaka vakailasu vei ira na bete, 8—15.

1Ia e na gauna ko ya, ni sa lewe vuqa era sa lotu, era sa didi ko ira na vulagi ni veimatanitu tani vei ira na Iperiu, ni sa sega ni nanumi ko ira na nodra yada e na veivota ni yau e na veisiga.

2Sa qai vakasoqoni ira vata na lewe vuqa sa lotu ko ira na le tinikarua, ka kaya, Sa sega ni dodonu me keitou biuta na vosa ni Kalou, ka qarava na tepeli.

3O koya, koi kemudou na veiwekani, mo dou qai qara vei kemudou e lewe vitu na tamata sa rogorogo vinaka, eratou sinai e na Yalo Tabu kei na vuku, me keitou lesi iratou ki na cakacaka oqo.

4Ia koi keitou, keitou na gumatua sara e na masu, kei na vunautaka na vosa.

5A sa vinaka vei ira kecega na lewe vuqa na vosa oqo: a ra sa digitaki Sitiveni, e dua na tamata sa sinai e na vakabauta kei na Yalo Tabu, kei Filipi, kei Pirokoro, kei Nikanori, kei Taimoni, kei Parimina, kei Nikola, a tamata lotu vaka-Jiu mai Anitioki:

6a ra sa vakaturi iratou e na matadra nai apositolo: ia ni ra sa masu oti, era sa tabaki iratou e na ligadra.

⁷A sa gumatua na vosa ni Kalou; a sa vakalevutaki sara na kedrai wiliwili era sa lotu mai Jerusalemi; a sa lewe vuqa talega na bete era sa talairawarawa ki na vakabauta.

⁸A sa sinai e na vakabauta kei na kaukauwa ko Sitiveni, a sa kitaka eso na ka e veivakurabuitaki kei na cakacaka-mana levu e na kedra maliwa na tamata.

⁹Ia sa tu cake eso mai na nodra vale ni lotu, a yacadra Ko ira na Sereki, kei na kai Kirini eso, kei na kai Alekisadria eso, kei ira eso mai Silisia, kei Esia, a ra sa veileti kei Sitiveni,

¹⁰A ra sa sega ni qarava rawa na nona vuku kei na Yalo sa vosa kina ko koya.

¹¹A ra sa qai kauta lo mai na tamata eso, era sa kaya, Keitou sa rogoci koya oqo ni sa vosavakacacataki Moses kei na Kalou.

¹²A ra sa vakauqeti ira na tamata, kei ira na qase, kei ira na vunivola, a ra sa lako vakaukauwa vua, ka taura, a ra sa kauta vei ira na mataveilewai,

¹³a ra sa kacivi ira na dauveibeitaki vakailasu, ka ratou sa kaya, Sa sega ni mudu na tamata oqo ni sa vosavakacacataka na tikina tabu oqo, kei na vunau.

¹⁴Ni keitou a rogoa ni sa kaya, Ena vakarusa na tikina oqo ko Jisu oqo na kai Nasareci, ka na vukica sara nai valavala sa solia vei keda ko Moses.

¹⁵Ia ko ira kecega sa tiko e na vale ni veilewai, ni ra sa vakaraica matua, era sa raica na matana ni sa tautauvata kei na mata ni agilose.

Cakacaka 7

Sa vosa ko Sitiveni vei ira era sa kaya ni sa vosavakacacataka na Kalou ko koya. Sa tukuna na kedrai tukutuku na nodra qase, 1—50. Sa qai vunauci ira ni ra sa talaidredre vua na Kalou, ka vakacacani ira na nona parofita, ka vakamatei Jisu Karisito, 51—53. Era sa qai cudru vakalevu, ka virilaki koya mate e na vatu, 54—60.

¹Sa qai kaya na bete levu, Sa vaka ko ya na veika oqo, se segai?

²Sa qai kaya ko koya, Oi kemudou na mataveiwеканi, kei na qase, dou vakarorogo mada: A Kalou vakaiukuuku sa rairai eliu vua na noda qase ko Eparaama, ni sa tiko mai Mesopotemia, sa tiko emuri mai Karana,

³a sa kaya vua, Lako tani e na nomu vanua, ka maizei ira na wekamu, ka lako ki na vanua ka'u na vakatakila vei iko.

⁴Sa qai lako tani ko koya mai na vanua ko Kalitia, a sa laki tiko ki Arana: ka ni sa mate ko tamana sa tuberi koya tani maikina na Kalou, ka sa vakatikora e na vanua oqo, dou sa qai tiko kina.

⁵A sa sega ni solia kina vua ko koya e dua na tikina me taukena, e segai me butuka e na yavana: a sa yalayala ga vua me solia vei koya me taukena, vei ira talega na nona kawa, ka ni sa sega e dua na luvena.

⁶A sa kaya vakaoqo na Kalou: Ni ra na tiko na vulagi na nona kawa e na vanua sa sega ni nodra; ka ra na vakabobulataki ira, ka vakararawataki ira, ka va na drau na yabaki.

⁷A sa kaya na Kalou, Na matanitu era na bobula kina, au na lewa; ka oti, era na qai lako tani mai, ka qaravi au e na vanua oqo.

⁸A sa solia vei koya na veiyalayalati ni veicili; a sa tama i Aisake ko koya, a sa bogi walu sa qai ciliva ko koya; a sa *tama* i Jekope ko Aisake; a sa *tamadra* na qase e le tinikarua ko Jekope.

⁹Ia ni ra sa vuvutaki Josefa ko ira na qase oqori, era sa volitaka ki Ijipita: ia sa tiko vata kaya na Kalou,

¹⁰a sa vakabulai koya mai na nona rarawa kecega, ka solia vua me vinaka ka vuku e na mata i Fero na tui Ijipita; a sa lesia ko koya me kovana me lewai Ijipita kei ira kecega na nona lewe ni vale.

¹¹Sa qai yaco na dausiga kei na rarawa levu ki na vanua taucoko ko Ijipita kei Kenani, a ra sa sega ni kune kakana ko ira na noda qase.

¹²Ia ni sa rogoca ko Jekope sa tu mai Ijipita na sila, sa qai talai ira vakadua kina na noda qase.

¹³Ia e na kena lako vakarua sa vakatakilai koya ko Josefa vei ira na tuakana; a sa vakatakilai na mataqali i Josefa kivei Fero.

¹⁴Sa qai talaki ko Josefa me lakovi ko Jekope na tamana, kei ira kece talega na nona mataqali, era sa lewe vitusagavulu ka lima.

¹⁵A sa lako sobu ki Ijipita ko Jekope, a sa mate, ko koya kei ira na noda qase,

¹⁶a ra sa kau ki Sikemi, a ra sa buluti e nai bulubulu ka volia ko Eparaama e na tiki ni siliva eso vei ira na luve i Emori mai Sikemi.

¹⁷Ia ni sa voleka na gauna me vakayacori kina na vosa ni yalayala, ka bubului kina na Kalou vei Eparaama, era sa qai tubu ko ira na tamata me ra lewe levu mai Ijipita,

¹⁸ka yacova na gauna sa buli kina e dua tani na tui, sa sega ni kilai Josefa.

¹⁹Sa lawakitaki ira na wekada ko koya oqo, ka sa vakacacani ira na noda qase, me ra sa biuti ira kina na nodra gone ki tautuba, me ra kakua ni bula.

²⁰A sa sucu ko Mosese e na gauna ko ya, a sa mata vinaka sara, ka sa susugi vula tolu e na vale nei tamana:

²¹ia ni sa biu ki tautuba ko koya, sa keveta mai na luve i Fero ka yalewa, a sa susuga me luvana.

²²A sa vakavulici ko Mosese e na nodra vuku kecega na kai Ijipita, a sa kaukauwa e na nona vosa kei na cakacaka.

²³Ia ni sa vasagavulu na nona yabaki, sa qai tubu e na lomana me via laki raici ira na wekana na luve i Isireli.

²⁴Ia ni sa raica e dua *vei ira* sa vakacacani, sa totaka, a sa cudruvaki koya sa vakararawataki, ka sa yavita na kai Ijipita:

²⁵ka sa nanuma ko koya era na kila na wekana ni sa ligana ena vakabulai ira kina na Kalou: ka ra sa sega ga ni kila.

²⁶Ia e na mataka sa rairai ko koya ki na lewe rua erau sa veivala, a sa via vakaveivinakatitaki rau tale, a sa kaya, Oi kemudrau na turaga, drau sa veiwеканi ga; a cava drau sa veivakacacani kemudrau kina?

²⁷Ia sa biligi koya tani ko koya sa vakacacana na wekana, ka kaya, Ko cei sa lesi iko mo turaga mo mai lewai keimami?

²⁸ko sa via vakamatei au beka, me vaka ko a vakamatea na kai Ijipita e na noa?

²⁹Sa qai dro ko Mosese e na vuku ni vosa ko ya, a sa laki vulagi tiko e na vanua ko Mitiani, a sa mani sucu kina e le rua na luvena-tagane.

³⁰Ia ni sa oti e vasagavulu na yabaki, sa qai rairai vei koya mai veikau e dua na agilose ni Turaga, e na ulu-ni-vanua ko Saineai, e na yameyame ni buka e na dua na kau.

³¹Ia ni sa raica ko Mosese, sa kidacalataka na ka sa raica: ia ni sa torova me vakaraica, sa yaco mai vua na vosa ni Turaga,

³²Oi au na nodra Kalou na nomu qase, na Kalou i Eparaama, kei na Kalou i Aisake, kei na Kalou i Jekope. A sa sautaninini ko Mosese, ka sa rere ni vakaraica.

³³Sa qai kaya vei koya na Turaga, Luvata tani na nomui vava mai na yavamu: ni sa qele tabu na tikina ko sa tu kina.

³⁴Au a raica dina sara na nodra rarawa na noqu tamata era sa tiko mai Ijipita, ia ka'u a rogoca na nodra vutugu; ia ka'u sa lako sobu mai me'u vakabulai ira; ia oqo, mo ia, au na talai iko ki Ijipita.

³⁵Ko Mosese oqo ko koya era sa cata, ka kaya, Ko cei sa lesi iko mo turaga ka mo lewa? ko koya ga oqo ka tala na Kalou me turaga kai vakabula e na ligana na agilose sa rairai mai vua e na kau.

³⁶Sa kauti ira yani ko koya, ni sa kitaka oti eso na ka e veivakidacalataki kei nai vakatakilakila e na vanua ko Ijipita, kei na waitui damudamu, kei na veikau, ka yabaki vasagavulu.

³⁷Ko Mosese oqo sai koya ka kaya vei ira na luve i Isireli, Ena vakatubura kivei kemudou ko Jiova na nomudou Kalou, maivei ira na wekamudou, e dua na parofita me vakataki au.

³⁸Ko koya oqo, sa tiko kei ira nai soqosoqo lewe ni soro e na veikau, kei na agilose sa vosa vua e na ulu-ni-vanua ko Saineai, kei ira na noda qase: a sa rawata ko koya na vunau bula me solia vei keda:

³⁹era sa bese ni talairawarawa vua ko ira na noda qase, a ra sa biligi koya tani vei ira, a sa suka tale na yalodra ki Ijipita,

⁴⁰a ra sa kaya vei Eroni, Cakava eso na noda kalou me ra liutaki keda: ko Mosese oqo, ko koya ka kauti keda mai na vanua ko Ijipita, eda sa sega ni kila se cava beka sa yaco vua.

⁴¹A ra cakava e dua na luve ni pulumokau e na gauna ko ya, a ra sa vakacabora nai soro ki na matakau, a ra sa rekitaka na cakacaka ni ligadra.

⁴²Sa qai vuki tani na Kalou, ka sa biuti ira tu me ra qarava na veikalokalo ni lomalagi; me vaka na ka sa volai e na nodrai vola na parofita, Oi kemudou na mataqali nei Isireli, dou a vakacabora vei au na manumanu sa vakamatei, kei nai madrali, E na veikau ka yabaki vasagavulu, se segai?

⁴³Io, dou a colata na vale nei Moloke, Kei na kalokalo ni nomudou kalou ko Remifani, A matakau dou a cakava mo dou soro kina: Ia ka'u na kauti kemudou yani me sivi ko Papiloni.

⁴⁴Sa tu ga vei ira na noda qase e na veikau na vale ni Kalou sa tu kina na vunau, me vaka sa vosa kina ko koya, ni sa kaya vei Mosese, me cakava me vaka na kenai vakatakarakara sa raica:

⁴⁵o koya talega era sa taura emuri na noda qase, era sa qai kauta mai ko ira kei Josua ki na nodra vanua na veimatanitu, ko ira sa vakaseva tani na Kalou e na matadra na noda qase, ka yacova na gauna i Tevita;

⁴⁶ko koya sa kune loloma mai vua na Kalou, a sa kerea me nonai tavi e dua na vale me nei koya na Kalou i Jekope.

⁴⁷Ia ko Solomoni ga sa tara na vale me nona.

⁴⁸Ia sa sega ni tiko ko Koya sa cecere sara e na *vale* sa caka e na ligi; me vaka na vosa ni parofita,

⁴⁹A noqui tikotiko-vakaturaga ko lomalagi, Kei nai tutu-ni-yavaqu ko vuravura: A vale cava dou na tara me noqu? sa taroga ko Jiova: Se na tikina cava me na noqui vakavakacegu?

⁵⁰Sa sega li ni cakava na ka kecega oqori na ligau?

⁵¹Oi kemudou na yalokaukauwa, ka sega ni cili na yalomudou, kei na daligamudou, dou sa dauvorata tikoga na Yalo Tabu; ia koi kemudou dou sa kitaka me vakataki ira na nomudou qase.

⁵²Ko cei vei ira na parofita sa ra sega ni vakacacana ko ira na nomudou qase? a ra sa vakamatei ira era a tukuna eliu ni na lako mai ko koya na Yalododonu; ko koya dou sa qai solia yani ka vakamatea:

⁵³ia sa soli vei kemudou na vunau ni sa tukuna eso na agilose, ia dou a sega ga ni vakabauta.

⁵⁴Ia ni ra sa rogoca na veika oqo, sa laucoka na yalodra, a ra sa vakasequruquru bati vua.

⁵⁵Ia ko koya ni sa sinai e na Yalo Tabu, sa rai matua ki lomalagi, a sa raica nai ukuuku ni Kalou, kei Jisu ni sa tu e na liga i matau ni Kalou,

⁵⁶a sa kaya, Raica, au sa qai kunea sa wase rua na lomalagi, ka sa wavu tu na Luve ni tamata e na liga i matau ni Kalou.

⁵⁷Era sa qai qoqolou e na domo levu, ka tabonaka na qara ni daligadra, ka cici vakaukauwa vua ni ra sa lomavata,

⁵⁸a ra sa biuta ki nai bili ni koro, ka vakavirika e na vatu, ia ko ira era sa beitaka, era sa kotora sobu na nodrai sulu ki na yavana e dua na cauravou, a yacana ko Saula.

⁵⁹A ra sa vakaviriki Sitiveni e na vatu, ni sa masu tiko, ka kaya, Kemuni na Turaga Jisu, taura na yaloqu.

⁶⁰A sa tekiduru sobu ko koya, a sa kaci e na domo levu, Kemuni na Turaga, kakua ni cudruvi ira e nai valavala ca oqo. Ia ni sa vosa oti vakaoqo, sa qai moce.

Cakacaka 8

Era sa vakacacani vakalevu na tamata lotu, a ra sa veiseyaki kina ki na veikoro, ia sa tubu kina na lotu, 1—4. Sa laki vunau mai Samaria ko Filipi, a ra sa lewe vuqa sa veivutuni ka papitaisotaki, 5—13. Sa talai ko Pita kei Joni vei ira, a sa yaco kina vei ira na Yalo Tabu, 14—17. Sa via volia na kaukauwa me solia na Yalo Tabu ko Saimoni, a sa vunuca ko Pita, 18—24. A kenai tukutuku na matanivanua ni Iciopea, 25—40.

¹A sa vinakata na nona mate ko Saula. Ia e na gauna ko ya era sa vakacacani vakalevu kina nai soqosoqo lewe ni soro era sa tiko mai Jerusalemi; a ra sa veiseyaki kina ki na veiyasana i Jutia kei Samaria, ko ira ga nai apositolo e segai.

²A ra sa buluti Sitiveni eso na tamata daulotu, a ra sa cakava na somate levu e na vukuna.

³Ia ko Saula, sa vakacacani ira vakalevu nai soqosoqo lewe ni soro, ni sa curu ki na veivale kecega, ka yarataki ira na tagane kei ira na yalewa, ka biuta ki na vale ni veivesu.

⁴Ia ko ira era sa veiseyaki, era sa lako ki na veiyasana kecega ka vunautaka na vosa.

⁵Sa qai lako sobu ko Filipi ki na koro ko Samaria, a sa vunautaki Karisito kivei ira.

⁶Ia ko ira na tamata era sa lomavata me ra vakarogoca na ka sa tukuna ko Filipi, ni ra sa rogoca ka raica na veika-mana sa kitaka ko koya.

⁷Ni sa lako tani maivei ira na lewe levu eso na yalo velavela sa curumi ira, ni ra sa qoqolou tiko e na domo levu; kei ira talega era lewe vuqa sa tauvi ira na mate sautaninini, kei na lokiloki, era sa vakabulai.

⁸A sa levu kina na marau e na koro ko ya.

⁹A sa dua na tamata, ko Saimoni na yacana, sa daucakai sausau makawa e na koro ko ya, a sa vakidacalataki ira vakalevu kina na kai Samaria, ni sa dautukuni koya ni sa dua ka uasivi sara:

¹⁰a ra sa vakarogoci koya ko ira kecega, ko ira e lalai kei ira e lelevu, a ra sa kaya, O koya oqo na kaukauwa levu ni Kalou.

¹¹A ra sa vakarogoci koya, ni sa vakidacalataki ira vakadede ko koya e na nonai sausau.

¹²Ia ni ra sa vakadinati Filipi ni sa vunautaka na veika ni matanitu ni Kalou, kei na yaca i Jisu Karisito, era sa qai papitaisotaki, ko ira na tagane kei ira na yalewa.

¹³Sa qai vakadinata talega ko Saimoni; ia ni sa papitaisotaki oti, erau sa dautiko vata kei Filipi; a sa kidacula ko koya, ni sa raica nai vakatakilakila kei na cakacakamana levu sa caka tiko.

¹⁴Ni ra sa qai rogoca ko ira nai apositolo era sa tiko mai Jerusalemi, era sa vakadinata na vosa ni Kalou ko ira na kai Samaria, era sa talai Pita kei Joni vei ira:

¹⁵ia koi rau, ni rau sa lako sobu, erau sa masulaki ira, me ra rawata na Yalo Tabu;

¹⁶ni sa sega ni yaco vua e dua vei ira ko koya: era sa papitaisotaki walega e na yaca ni Turaga ko Jisu.

¹⁷A rau sa tabaki ira e na ligadrau, a sa yaco kina kivei ira na Yalo Tabu.

¹⁸Ia ni sa raica ko Saimoni sa soli na Yalo Tabu e na veitabaki ni ligadrau nai apositolo, sa qai via solia vei rau nai lavo,

¹⁹ka kaya, Solia talega mai vei au na kaukauwa oqo, me yaco kina na Yalo Tabu vei ira yadua ka'u na tabaka e na ligaqu.

²⁰A sa kaya vua ko Pita, Mo drau rusa vata kei na nomu siliva, e na vuku ni ko sa nanuma sa voli rawa nai solisoli ni Kalou e nai lavo.

²¹Sa sega na nomu tikina se nomui votavota e na ka oqo, ni sa sega ni dodonu na yalomu e na mata ni Kalou.

²²O koya oqo mo qai veivutunitaka na nomui valavala ca oqo, ka masu vua na Kalou, de sa rawa beka mo sega ni cudruvi e na nanuma ni yalomu.

²³Ni'u sa kunea ko sa tu ga e na ka gaga sara, ka ko sa vesuki e nai valavala ca.

²⁴Sa qai vosa ko Saimoni, ka kaya, Drau masulaki au vua na Turaga, me kakua ni yaco vei au e dua na ka drau sa vosa kina.

²⁵Ia koi rau, ni rau sa tukuna oti ka vunautaka na vosa ni Turaga, erau sa lesu tale ki Jerusalemi, ka rau sa vunautaka nai tukutuku-vinaka e na veikoro lalai e vuqa mai Samaria.

²⁶A sa vosa vei Filipi e dua na agilose ni Turaga, ka kaya, Mo ia ka lako vaka ki na mata ni ceva, e na sala sa lako mai Jerusalemi vaka ki Kesa, ko ya e veikau.

²⁷Sa qai ia ko koya ka lako: ka raica, e dua na kai Iciopea, a matanivanua, a tamata levu i Kadasi na nodra ranadi na kai Iciopea, a sa nona dauniyau ko koya, sa lako ki Jerusalemi me soro,

²⁸ka sa lesu tu, ka sa wilika nai vola i Aisea na parofita, ni sa tiko e na nona qiqi-ni-turaga.

²⁹Sa qai kaya vei Filipi na Yalo *Tabu*, Lako voleka, mo drau la'ki tiko kaya e na qiqi-ni-turaga ko ya.

³⁰Sa qai cici yani ko Filipi, a sa rogoci koya ni sa wilika nai vola i Aisea na parofita; a sa kaya, O sa kila na ka ko sa wilika, se segai?

³¹A sa kaya ko koya, Au sa rawata vakaevei, kevaka sa sega e dua me tuberi au? A sa masuti Filipi me cabe cake me rau tiko kaya.

³²Oqo na tiki ni Vola *Tabu* sa wilika ko koya, Sa tuberi ko koya me vaka na sipi me vakamatei; Ia me vaka na lami sa galu e na mata i koya sa kotiva, Sa vakakina ko koya, ni sa sega ni vosa.

³³Ni sa malumalumu tiko ko koya, sa sega ni lewai vakadodonu: Ia ko cei ena tukuna na nonai tubutubu? Ni sa kau tani e vuravura na nona bula.

³⁴Sa qai vosa vei Filipi na matanivanua, ka kaya, Au tarogi iko mada, se sa vosataki cei na parofita e na vosa oqo: ko koya ga, se dua tani?

³⁵Sa qai dalaga ko Filipi, ka sa vakatekivu e na tiki ni Vola *Tabu* ko ya, a sa vunautaki Jisu vua.

³⁶Ia ni rau sa lako tu e na sala, erau sa yaco ki na dua na wai: a sa kaya na matanivanua, Raica, sa tu na wai; a cava sa tarovi au me'u kua ni papitaisotaki?

³⁷A sa kaya ko Filipi, Kevaka ko sa vakadinata e na yalomu taucoko, sa tara ga. A sa vosa ko koya, ka kaya, Au sa vakadinata ni sa Luve ni Kalou ko Jisu Karisito.

³⁸Sa qai kaya ko koya me tu vakadua mada na qiqi-ni-turaga: a rau sa lako sobu ruarua ki na wai, ko Filipi kei na matanivanua, a sa papitaisotaki koya.

³⁹Ia ni rau sa cabe cake mai na wai, sa kauti Filipi tani na Yalo ni Turaga, a sa sega ni raica tale na matanivanua: a sa lako e nona sala ko koya ka reki tiko.

⁴⁰A sa kune ko Filipi mai Asoto: a sa lakova na veikoro kecega ka vunautaka nai tukutuku vinaka, a sa yaco sara ki Sisaria.

Cakacaka 9

Sa saumaki ko Saula, 1—22. Sa qai via vakamatei koya ko ira na Jiu, a ra sa vakatalai koya ki Tarisu ko ira na veiwekani; a ra sa qai cegu na lewe ni lotu, 23—31. Sa vakabulai Inia ko Pita, 32—35. Sa qai vakabulai Tapaica, 36—43.

¹Ia ko Saula sa cavuta tiko na vosa vakacudrucudruya kei na veivakamatei vei ira sa lotu vua na Turaga, ka sa lako vua na bete levu,

²ka sa taroga vua nai vola ki Tamasiko ki na veivale ni lotu, kevaka e kunea ko koya eso era sa muria nai valavala ko ya, se ra tagane se ra yalewa, me vesuka ka kauta ki Jerusalemi.

³Ia ni sa lako tu, sa yaco voleka ki Tamasiko; a sa cila vakavololiti koya vakasauri e dua na rarama mai lomalagi:

⁴a sa bale sobu ki na qele, ka sa rogoca e dua na domo sa kaya vua, I Saula, i Saula, ko sa vakacacani au e na vuku ni cava?

⁵A sa kaya ko koya, O cei ko iko, na Turaga? A sa kaya ko koya, Oi au ko Jisu, ko koya ko sa vakacacana.

⁶A sa sautaninini ko koya ka kidacala, ka kaya, Kemuni na Turaga, a cava ko ni sa vinakata me'u cakava? A *sa kaya* vei koya na Turaga, Cavu tu, ka lako ki na koro, ka na tukuni vei iko na ka e dodonu mo cakava.

⁷Ia ko ira na tamata sa lako vata kaya era sa tu ka vagagalu ga; era sa rogoca ga na domo, a ra sa sega ni raica e dua.

⁸A sa tu cake mai na soso ko Saula; ia ni sa cereka na matana, sa sega ni raica e dua na ka: a ra sa tuberi koya, ka kauta ki Tamasiko.

⁹A sa bogi tolu ka sega ni rai rawa, ka sa sega ni kana se gunu.

¹⁰A sa dua na tisaipeli mai Tamasiko, ko Ananaiasa na yacana; a sa kaya vei koya na Turaga e na raivotu, I Ananaiasa. A sa kaya ko koya, Raica, koi au, Turaga.

¹¹A *sa kaya* vei koya na Turaga, Mo cavu tu ka lako ki na salatu, ka yacana ko Dodonu, ka taroga na kai Tarisu, ko Saula na yacana, ki na vale i Jutasa; ia raica, sa masu ko koya;

¹²ka sa kunea e na raivotu e dua na tamata, ko Ananaiasa na yacana, sa curu mai, ka tabaka e na ligana, me rai rawa ko koya.

¹³Sa qai kaya ko Ananaiasa, Kemuni na Turaga, era sa lewe vuqa ka'u sa rogoca kina nai tukutuku ni tamata oqo, na levu ni ca sa kitaka vei ira na nomuni tamata yalosavasava mai Jerusalemi:

¹⁴eke talega sa lesia ko ira na bete levu me vesuki ira kecega sa masuta na yacamuni.

¹⁵A sa kaya vei koya na Turaga, Mo lako ga; ko koya oqo na tamata digitaki vei au, me kauta na yacaqu ki na matadra na veimatanitu tani, kei ira na tui eso, kei ira na luve i Isireli:

¹⁶ni ka'u na vakatakila vua na levu ni ka ena vosota e na vuku ni yacaqu.

¹⁷A sa lako ko Ananaiasa, ka curu ki na vale, a sa tabaki koya e na ligana, ka kaya, Na wekaqu Saula, na Turaga ko Jisu, ko koya ka rairai vei iko e na gau-

ni-sala ko a lako mai kina, sa talai au mai, mo rai rawa, ka mo vakasinaiti talega e na Yalo Tabu.

¹⁸A sa lutu vakasauri mai na matana na ka e vaka na vari ni ika: a sa rai rawa sara ko koya; a sa tu cake, ka sa papitaisotaki.

¹⁹Ia ni sa kana oti, sa kaukauwa mai. A sa tiko ko Saula bogi vica ga kei ira sa lotu mai Tamasiko.

²⁰A sa vunautaka sara e na veivale ni lotu, ni sa Luve ni Kalou na Karisito.

²¹A ra sa kurabui kecega era sa rogoca, a ra sa kaya, Sai koya beka oqo se segai ka vakacacani ira mai Jerusalemi era sa masuta na yaca oqo, a sa lako talega mai kike me kitaka vakakina, me kauti ira ka vesu tu vei ira na bete levu?

²²A sa kaukauwa cake mai ko Saula, a sa vakataqayataki ira na Jiu era sa tiko mai Tamasiko, ni sa vakadinadina sara ni sa Karisito ko koya oqo.

²³A sa oti mada na veisiga e vuqa, sa qai bosea ko ira na Jiu me ra vakamatea:

²⁴a sa kila ko Saula na nodra buki vere. A ra sa vakatawa na veimatamata-ni-koro e na siga kei na bogi me ra vakamatea.

²⁵Sa qai kauti koya e na bogi ko ira na nona tisaipeli, ka tukuca sobu e na dua na sova ki daku ni bai.

²⁶Ia ni sa yaco ki Jerusalemi ko Saula, sa via la'ki tiko vata kei ira sa lotu: a ra sa rerevaka kecega, ka sa sega ni vakadinata ni sa lotu ko koya.

²⁷Sa qai kauti koya ko Panapasa, ka kauta vei ira nai apositolo, ka sa tukuna vei ira na nona raica na Turaga e na gau-ni-sala, ko koya sa vosa talega vua, kei na nona vunau doudou mai Tamasiko e na yaca i Jisu.

²⁸A sa tiko vata ka lako voli kei ira ko koya mai Jerusalemi:

²⁹a sa vosa doudou e na yaca ni Turaga ko Jisu; ka sa vosa ka veileti kei ira ka vulagi mai na veimatanitu tani; a ra sa segata me ra vakamatei koya.

³⁰Ia ni sa kila ko ira na veiwekani, era sa kauti koya ki Sisaria, a ra sa qai vakatala ki Tarisu.

³¹Sa qai cegu nai soqosoqo lewe ni lotu mai Jutia taucoko kei Kalili kei Samaria, a ra sa vakatataki cake; ka sa dau nodrai valavala me ra rerevaka na Turaga, ka sa vakacegui ira na Yalo Tabu, ka ra sa tubu kina me ra lewe vuqa.

³²Ia ni sa lakova na veiyasana kecega ko Pita, sa lako sobu talega vei ira na tamata lotu era sa tiko mai Lita.

³³A sa kunea kina e dua na tamata ko Inia na yacana, sa davo ga e nai mocemoce ka yabaki walu, ni sa tauvi koya na mate sautaninini,

³⁴A sa kaya vua ko Pita, Inia, sa vakabulai iko ko Jisu Karisito: tu cake, ka viviga na nomui mocemoce. A sa tu cake sara ko koya.

³⁵A ra sa raica ko ira kecega era sa tiko mai Lita kei Sarona, ia era sa saumaki mai vua na Turaga.

³⁶A sa tiko mai Jopa e dua sa lotu ko Tapaica na yacana, a kenai balebale ko Tokasa: sa dauoga sara na yalewa oqo e na cakacaka vinaka, kei na cakacaka loloma sa kitaka tiko.

³⁷A sa yaco e na gauna ko ya, sa tauvi-mate ko koya, ka ciba: ia ni ra sa vakasilima oti, era sa vakotora e na dua nai taba loma ni vale ecake.

³⁸Ia ni sa veivolekati ko Jopa kei Lita, ka ra sa rogoca ko ira sa lotu ni sa tiko kina ko Pita, era sa tala e lewe rua na tamata vei koya, me masuta me lako vakatotolo sara mai vei ira.

³⁹Sa qai ia ko Pita ka lako vata kei rau. Ia ni sa tadu ko koya, era sa kauti koya ki nai taba loma ni vale ecake: a sa tu voleka vua ko ira na yada kecega a ra sa tagi, ka vakatakila nai curucuru eso kei nai sulu ka cula ko Tokasa, ni sa bula vata kei ira.

40A sa vakatalai ira kece yani ko Pita, ka sa tekiduru, ka masu; ka sa vuki vaka ki na yago, ka kaya, Tapaica, tu cake. A sa cereka na matana: ia ni sa kunei Pita, sa qai duri cake ko koya.

41A sa dodoka vua na ligana, ka tuberi koya cake; ia ni sa kacivi ira na tamata lotu kei ira na yada, sa vakaraitaki koya ni sa bula.

42A ka oqo sa kilai mai Jopa tauoko; a ra sa lewe vuqa sa vakabauta na Turaga.

43A sa tiko bogi vuqa ko koya mai Jopa kei Saimoni a matai ni kuli-ni-manumanu.

Cakacaka 10

E dua na agilose ni Kalou sa rairai vei Konilio, ka vakavulica me lakovi ko Pita, 1—8. Eratou sa lako ki Jopa na nona tamata, a sa raica na raivotu ko Pita, mai Jopa, 9—18. Sa lako ki Sisaria ko Pita, ka vunautaki Jisu vei Konilio kei ira na wekana, 19—48.

1Sa dua na tamata mai Sisaria, ko Konilio na yacana, a nodra turaga na mata sotia sa vakayacani vaka-Itali,

2a tamata daulotu, a sa rerevaka na Kalou, ko koya, kei ira kecega na nona lewe ni vale, a sa dausolia vakalevu na ka-ni-loloma vei ira na tamata, a sa daumasu vua na Kalou e na veisiga.

3Sa raica ko koya e na raivotu, e nai kaciwa ni aua, e dua na agilose ni Kalou ni sa curu vua, a sa kaya vua, I Konilio.

4Ia ni sa vakaraica, sa rerevaka, ka kaya, Sa vakaevei noqu Turaga? A sa kaya vua ko koya, A nomu masu kei na nomu ka-ni-loloma sa lako cake ki na mata ni Kalou mo nanumi kina:

5ia mo tala na tamata eso ki Jopa, me lakovi Saimoni, a yacana talega ko Pita:

6sa tiko vata ko koya kei Saimoni na matai ni kuli-ni-manumanu, sa tu e baravi na nona vale: ena tukuna vei iko ko koya na ka e dodonu mo cakava.

⁷Ia ni sa lako tani na agilose ka vosa vei Konilio, sa qai kaciva e lewe rua na nona lewe ni vale, ka dua na sotia sa daulotu, e dua vei ira sa dauqaravi koya:

⁸ia ni sa tukuna vei iratou na ka kecega, sa talai iratou ki Jopa.

⁹Ia e na mataka, ni ratou sa lako tu e na gau-ni-sala, ka toro voleka ki na koro, sa cabe cake ki dela ni vale ko Pita me masu e nai kaono ni aua;

¹⁰a sa viakana sara, ka garova na ka me kania; ia ni ra sa vakarau tiko, sa raica na raivotu,

¹¹sa raici lomalagi sa tawase rua, a sa dua na ka sa lako sobu mai vua, sa vaka nai tutuvi levu sa buki na tutuna vava, a sa tukuci sobu mai ki vuravura;

¹²a sa tiko kina na manumanu ni vanua e yavai va e dui nodra veimataqali kecega, kei na manumanu kila, kei na veika sa dauqasi voli kei na manumanu vuka.

¹³Sa qai rogo mai vua na vosa, Tu cake, Pita; mo vakamatea, ka kania.

¹⁴A sa kaya ko Pita, Me'u kakua noqu Turaga; ni'u a sega ni kania na ka sa tabu se tawa-savasava.

¹⁵A sa vakarua tale vua na vosa, A ka sa vakasavasavataka na Kalou, mo kakua ni vaka e tabu.

¹⁶A sa caka vakatolu na ka oqo: a sa qai kau tale na ka ki lomalagi.

¹⁷Ia ni sa taqaya tiko na loma i Pita, se cava nai balebale ni raivotu, raica, sa taroga na vale i Saimoni ko iratou na tamata sa tala ko Konilio, a ratou sa tu e na matamata-ni-koro;

¹⁸a ratou sa kaci, ka taroga, se sa tiko ekeri ko Saimoni, a yacana talega ko Pita, se segai.

¹⁹Ia ni sa vakananuma tiko na raivotu ko Pita, sa kaya vei koya na Yalo Tabu, Raica, e lewe tolu na tamata sa vakasaqarai iko.

²⁰Mo tu cake kina ka lako sobu, ia mo lako vata kei iratou, me kakua ni veileti na lomamu: ni'u sa talai iratou mai.

²¹Sa qai lako sobu ko Pita vei iratou na tamata; ka sa kaya, Raica, koi au ga oqo dou sa vakasaqara: a cava na vu ni nomudou lako mai?

²²A ratou sa kaya, Sa dua na agilose yalosavasava sa vakatakila vei Konilio, e dua na turaga ni valu, a tamata yalododonu, ka sa rerevaka na Kalou, a sa rogorogo vinaka vei ira kecega na kai Jutia, me lakovi iko, mo mai lako ki nona vale, me rogoca vei iko na vosa ko koya.

²³Sa qai kacivi iratou mai ko koya, ka vakacegui iratou. Ia e na mataka sa lako vata kei iratou ko Pita, ka sa lako kaya eso na veiwekani mai Jopa.

²⁴Ia e na bogi rua eratou sa curu ki Sisaria. A sa waraki iratou ko Konilio, a sa vakasoqoni ira vata oti na kai nona kei na wekana dina.

²⁵Ia ni sa curu ko Pita, sa tavaki koya ko Konilio, a sa cuva sobu ki yavana, ka vakarokoroko vua.

²⁶A sa vakaduria cake ko Pita, ka kaya, Tu cake; au sa bau tamata talega koi au.

²⁷A rau sa veivosaki kaya, ka sa qai curu ki loma, a sa kunei ira na lewe vuqa era sa soqoni vata mai.

²⁸A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa kila ni sa ka tabu vua na kai Jutia me tiko vata, se me veiriti kaya na tamata sa matanitu tani; ia sa vakatakila vei au na Kalou me'u kakua ni vakatoka e dua na tamata me tabu se tawa-savasava.

²⁹O koya ga oqo ka'u sa lako mai kina ka sega ni veileti, ni'u sa lakovi yani; au sa taroga kina se cava dou sa lakovi au yani kina.

³⁰A sa kaya ko Konilio, Sa qai oti ga e va na bogi ka'u a lolo ka yacova na aua oqo; e nai kaciwa ni aua ka'u a masu e na noqu vale, ka raica, sa dua na tamata sa tu e mataqu sa vakaisulu lumilumisa,

³¹a sa kaya, I Konilio, sa rogo na nomu masu, a sa vakananumi na nomu kani-loloma e na mata ni Kalou:

³²o koya ga oqo mo qai talaki ki Jopa, ka lakovi Saimoni mai, a yacana talega ko Pita; sa tiko ko koya e na vale nei Saimoni na mata ni kuli-ni-manumanu mai baravi: ni sa lako mai ko koya, ena vosa vei iko.

³³O koya ga oqo ka'u sa talaki sara kina vei iko; ia ko sa caka vinaka ni ko sa lako mai. Keimami sa qai tiko kecega eke e na mata ni Kalou, me keimami rogoa na ka kecega sa vakarota vei iko na Kalou.

³⁴Sa qai vosa ko Pita, ka kaya, E dina ka'u sa qai kila ni sa sega ni digitaki ira vakailoa na tamata na Kalou:

³⁵ia e na veivanua kecega sa vinaka vua ko koya sa rerevaki koya, ka caka dodonu.

³⁶Ai vakavuvuli sa tukuna ko koya vei ira na luve i Isireli, ni sa vunautaki na veivinakati e na vuku i Jisu Karisito: (ko koya ga sa Turaga vei ira kecega:)

³⁷ai vakavuvuli ko ya, dou sa kila, sa vunautaki mai Jutia taucoko, a sa tekivu mai Kalili, ni sa oti na papitaiso ka vunautaka ko Joni;

³⁸ni sa lumuti Jisu na kai Nasareci na Kalou e na Yalo Tabu kei na kaukauwa: ko koya ka lako voli ka daucaka vinaka, a sa vakabulai ira kecega sa vakasaurarataki ira na tevoro; ni sa tiko vata kaya na Kalou.

³⁹Ia keitou sa yaco me dautukutuku e na ka kecega ka cakava ko koya e na nodra vanua na kai Jutia, mai Jerusalemi talega; ko koya era sa vakamatea ni ra sa vakarubeca e na dua na kau:

⁴⁰sa vakaturi koya cake na Kalou e nai katolu ni siga, a sa vakatakilai koya votu;

⁴¹e segai vei ira na tamata kecega, vei ira ga ka digitaka eliu na Kalou, me ra dautukuna, io vei keitou, koi keitou a kana ka gunu kaya ni sa tu cake tale mai na mate ko koya.

⁴²A sa vakarota vei keitou me keitou vunau vei ira na tamata, ka vakadinadina ni sai koya ga ka lesia eliu na Kalou me lewai ira na bula kei ira na mate.

⁴³O koya era sa dautukuna ko ira kecega na parofita, ni na bokoci e na vuku ni yacana na nodrai valavala ca na tamata kecega era sa vakabauti koya.

⁴⁴Ni sa tukuna tiko na vosa oqo ko Pita, sa lutu na Yalo Tabu kivei ira kece era sa rogoca na vosa.

⁴⁵Ia ko iratou sa cili ka sa vakabauta, ka sa lako vata mai kei Pita, eratou sa kurabui, ni sa sovaraki na Yalo Tabu kivei ira talega era sa matanitu tani.

⁴⁶Ni ratou sa rogoci ira ni ra sa vosataka na vosa ni veivanua tani, ka vakarokorokotaka na Kalou. Sa qai kaya ko Pita,

⁴⁷Sa dua beka na tamata me bureitaka na wai, me kakua ni papitaisotaki ko ira na tamata oqo, era sa rawata na Yalo Tabu me vakataki keda?

⁴⁸A sa qai kaya me ra papitaisotaki e na yaca i Jisu Karisito. A ra sa qai masuti koya me tiko mada kei ira e na veisiga eso.

Cakacaka 11

Sa vunauci ko Pita ni sa vakavulica eso era sa matanitu tani; a sa tukuna kecega na vuna, 1—18. Sa tubu na lotu mai Finaisi, kei Kipiro, kei Anitioki, 19—21; a sa talai ko Panapasa me vakavulici ira, 22—26. Era sa solia na nodra ka-ni-loloma kivei ira na kai Jutia ko ira mai Anitioki, 27—30.

¹A ra sa rogoca ko ira nai apositolo kei ira na veiwekani mai Jutia ni ra sa vakabauta na vosa ni Kalou ko ira talega era sa matanitu tani.

²Ia ni sa lako cake mai ki Jerusalemi ko Pita, era sa veileti kaya ko ira sa cili,

³a ra sa kaya, Ko sa curu vei ira na tamata era sa sega ni cili, ka kana vata kei ira.

⁴A sa vakatekivu ko Pita, ka veivakadutaitaka na *ka* vei ira, ka kaya,

⁵Au a tiko e na koro ko Jopa ka masu: ia ka'u a raica na raivotu, Sa dua na ka sa lako sobu mai, e vaka nai tutuvi levu, sa tukuci sobu mai lomalagi e na tutuna vava: a sa yaco sara kivei au:

⁶ia ni ka'u sa vakaraica matua, ka vakananuma, au sa kunea kina na manumanu ni vanua e yawai va, kei na manumanu kila, kei na veika sa dauqasi voli, kei na manumanu vuka.

⁷Au sa qai rogoca e dua na vosa sa kaya vei au, Tu cake, Pita; mo vakamatea, ka kania.

⁸Au sa qai kaya, Kakua noqu Turaga; ni sa sega na ka tabu se na ka tawasavasava sa curu ki na gusuqu e na dua na siga.

⁹A sa rogo tale vei au na vosa mai lomalagi, A ka sa vakasavasavataka na Kalou, mo kakua ni vaka e tabu.

¹⁰A sa caka vakatolu na ka oqo: a sa qai yavi kece tale ki lomalagi.

¹¹Ka raica, e le tolu na tamata sa qai tadu ki na vale ka'u sa tiko kina, a ratou sa talai mai Sisaria vei au.

¹²A sa kaya vei au na Yalo *Tabu*, me'u lako vata kei iratou, me kakua ni veileti na lomaqu, Ka keitou sa lako vata talega kei na veiwekani oqo e lewe ono, ka keitou sa curu ki nona vale na tamata ko ya:

¹³a sa tukuna vei keitou ko koya, ni sa raica na agilose e na nona vale, sa wavu tu, ka kaya vua, Mo talatala ki Jopa, me lakovi Saimoni, a yacana talega ko Pita;

¹⁴ko koya ena tukuna vei iko na vosa ko na bula kina, kei ira kecega na nomu lewe ni vale.

¹⁵Ia ni ka'u sa vakatekivu me'u vosa, sa yaco vei ira na Yalo Tabu, me vaka vei keda e na kenai vakatekivu.

¹⁶Au sa qai nanuma na vosa ni Turaga, ni sa kaya ko koya, Sa dina ka veipapitaisotaki ko Joni e na wai; ia dou na papitaisotaki e na Yalo Tabu.

¹⁷Ia ni sa qai solia vei ira na Kalou nai solisoli me vaka vei keda, koi keda sa vakabauta na Turaga ko Jisu Karisito; ko cei koi au, me'u tarova rawa na Kalou?

¹⁸Ia ni ra sa rogoca na veika oqo, era sa galu ga, a ra sa vakarokorokotaka na Kalou, ka kaya, Sa dina sa qai solia na Kalou vei ira talega na veimatanitu tani na veivutuni me ra bula.

¹⁹Ia ko ira sa dui veiseyaki e na veivakacacani sa tubu e na vuku i Sitiveni, era sa lako vaka ki Finaisi, kei Kipiro, kei Anitioki, a ra sa tukuna na vosa vei ira duaduaga na Jiu.

²⁰A sa so vei ira era sa kai Kipiro kei Kirini, ni ra sa yaco ki Anitioki, era sa vosa vei ira era sa vulagi mai na veimatanitu tani, a ra sa vunautaka na Turaga ko Jisu,

²¹a sa tiko vata kei ira na liga ni Turaga: a ra sa lewe vuqa kina sa vakabauta, a ra sa saumaki mai vua na Turaga.

²²Sa qai yaco na kedrai tukutuku kivei ira nai soqosoqo lewe ni lotu mai Jerusalemi: a ra sa talai Panapasa, me lako sara ki Anitioki:

²³ia ni sa tadu ko koya, ka raica na cakacaka loloma ni Kalou, sa reki kina, a sa vakarota vei ira kecega, me ra kabita na Turaga e na loma e gumatua.

²⁴Ni sa tamata vinaka ko koya, a sa sinai e na Yalo Tabu kei na vakabauta: a sa lewe vuqa kina na tamata sa vakaikuritaki vua na Turaga.

²⁵Sa qai lako ko Panapasa ki Tarisu me vakasaqarai Saula:

²⁶ia ni sa kunea, sa kauta ki Anitioki. A sa dua na yabaki tauoko erau sa dausoqoni vata kina kei ira nai soqosoqo lewe ni lotu, ka ra sa lewe vuqa erau sa vakavulica. Ia mai Anitioki era sa vakatokai mada eliu ko ira sa lotu mei tokani i Karisito.

²⁷Ia e na gauna ko ya sa lako mai na parofita eso mai Jerusalemi ki Anitioki.

²⁸A sa tu cake e dua vei ira, ko Akapo na yacana, a sa tukuna, ka sa vakavuna na Yalo *Tabu*, ni na yaco emuri na dausiga levu e na vanua tauoko; a ka oqori sa yaco e na gauna sa tui kina ko Kilotiu.

²⁹Ia era sa lewa ko ira sa lotu me ra solia yadua na nodra ka-ni-loloma, me vaka era sa dui rawata, vei ira na veiwekani era sa tiko mai Jutia:

³⁰a ra sa kitaka vaka talega kina, ka vakatalai Panapasa kei Saula me rau kauta vei ira na qase.

Cakacaka 12

Sa vakacacani ira na lewe ni lotu ko Eroti, ka vakamatei Jemesa; a sa biuti Pita ki na vale ni veivesu, a sa vakabulai koya na agilose, ni sa masulaka ko ira na lewe ni lotu, 1—19. Ni sa viaviakalou ko Eroti, sa vakamatei koya e dua na agilose ni Turaga, 20—23. Sa qai tubu vakalevu na vosa ni Kalou, 24,25.

1Ia e na gauna ko ya sa ia ko Eroti na tui me vakararawatako eso vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu.

2A sa vakamatei Jemesa na tuaka i Joni e nai seleiwau.

3Ia ni sa raica sa vinakata ko ira na Jiu, sa qai tauri Pita talega. Ia sa gauna ni kana madrai sa sega ni vakaleveni.

4Ka ni sa taura, sa biuta ki na vale ni veivesu, a sa solia ki na mata-sotia e va eratou dui le va, me ratou vakatawai koya; ni sa nanuma me kauta vei ira na tamata, ni sa oti na kana vata ni lako-sivia.

5A sa vakatawai kina ko Pita e na vale ni veivesu; ia era sa daumasulaki koya tiko vua na Kalou ko ira nai soqosoqo lewe ni lotu.

6Ia ni sa vakarau ko Eroti me kauta mai, e na bogi ga ko ya sa moce ko Pita e na kedrau maliwa e lewe rua na sotia, a sa vesu e na sinucodo e rua; a ra sa tu nai vakatawa e na mata ni katuba, me ra vakatawa na vale ni veivesu.

7Ka raica, sa dua na agilose ni Turaga sa lako mai, a sa cila yani na rarama ki na vale ni veivesu; a sa tavia ko koya na sarisari i Pita, a sa vakaduria cake, ka kaya, Kusarawa mo tu cake. A sa lutu tani mai ligana na nona sinucodo.

8A sa kaya vei koya na agilose, Vauca na nomui sulu, ka vauca na nomui vava. A sa kitaka vakakina. A sa kaya vua, Mo vakaitutuvitaki iko mada ka muri au.

9A sa curu yani ko koya, a sa muri koya: a sa sega ni kila ni sa dina na ka sa cakava na agilose; sa nanuma ga sa raica na raivotu.

10Ia ni rau sa sivi iratou nai matai ni vakatawa kei nai karua, erau sa yaco ki nai sogo kaukamea sa basika ki na koro; a sa tadola vakai koya walega vei rau: a rau sa lako sara kituba; ka sivia e dua na gau-ni-sala; a sa qai lako tani vakasauri vua na agilose.

¹¹Ia ni sa qai kila yalona ko Pita, sa kaya, Au sa qai kila dina sara, ni sa tala mai na nona agilose na Turaga, a sa vakabulai au mai na liga i Eroti, mai na nodrai naki kece talega na kai Jutia.

¹²Ia ni sa vakananuma tiko, sa yaco ko koya ki na vale i Meri na tina i Joni, a yacana talega ko Marika; era sa lewe vuqa sa soqoni vata kina me masu.

¹³Ia ni sa tukituki ko Pita ki nai sogo ni matamata-ni-koro, sa qai lako e dua na vada me vakarorogo, a yacana ko Rota.

¹⁴Ia ni sa kila na domo i Pita, sa sega mada ni dolava nai sogo ni sa reki, a sa cici sara ki loma, ka tukuna ni sa tu ko Pita e na matamata-ni-koro.

¹⁵A ra sa kaya vua, Ko sa lialia. Ia sa vakadinadina tiko ko koya ni sa vaka ga kina. A ra sa qai kaya, Sa nona agilose.

¹⁶Ia sa tukituki tikoga ko Pita: ka ni ra sa dolava, era sa raica, ka ra kidacula.

¹⁷A sa vakatabataba vei ira ko koya me ra tiko lo; ka sa tukuna vei ira ni sa kauti koya mai na vale ni veivesu na Turaga. A sa kaya, Laki tukuna na veika oqo vei Jemesa, vei ira talega na veiwakani. Sa qai lako tani ko koya, a sa lako ki na dua na yasana tani.

¹⁸Ia ni sa siga mai, sa sega ni lailai na nodra kidroa na sotia, se sa lako beka kivei ko Pita.

¹⁹Ia ni sa vakasaqara ko Eroti, ka sega ni kunea, sa tarogi ira nai vakatawa, a sa kaya me ra vakamatei. A sa lako sobu ko koya mai Jutia ki Sisaria, ka tiko kina.

²⁰A sa cudru vakalevu ko Eroti vei ira na kai Taia kei Saitoni; a ra sa qai lomavata ka ra lako mai vei koya: ia ni ra sa rawai Pilasito, ko koya sa lewa na vale ni moce nei Eroti, me vupei ira, era sa masuta na veivinakati; e na vuku ni sa kau mai na kedra mai na nona vanua na tui.

²¹Ia ni sa yaco na siga sa lokuci, sa qai vakaisulu ko Eroti e nai sulu vakaturaga, a sa tiko e nai tikotiko vakaturaga, ka sa vunau vei ira.

²²Sa qai qolouvaka ko ira na tamata, Sa domo ni kalou, sa sega ni domo ni tamata.

²³A sa yaviti koya vakasauri e dua na agilose ni Turaga, ni sa sega ni vakarokorokotaka na Kalou ko koya; ka sa kani koya na baca, ka sa ciba ko koya.

²⁴Ia sa tubu ga na vosa ni Kalou me levu sara mai.

²⁵A rau sa lako tale mai Jerusalemi ko Panapasa kei Saula, ni rau sa vakaotia na cakacaka, a rau sa kauti Joni, a yacana talega ko Marika.

Cakacaka 13

Sa digitaki Paula kei Panapasa na Yalo Tabu me rau lako vei ira na veimatanitu tani, 1—3. A rau sa lako ki Kipiro, a sa lotu kina ko Serikiu Paula, a sa vakatovolea ko Elimu me tarova, a sa cudruvi kina, 4—13. Erau sa qai lako ki Anitioki, a sa vunau kina ko Paula; ia ni sa vosa ca ko ira na Jiu, erau sa biuti ira, ka vakavulici ira sa veimatanitu tani, 14—52.

¹A sa tiko vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu mai Anitioki eso na parofita kei nai vakavuvuli: ko iratou ko Panapasa, kei Simioni, na yacana talega ko Nikeri, kei Lusiu na kai Kirini, kei Manaini, ko koya erau sa susugi vata kei Eroti na turaga, kei Saula.

²Ia ni ratou sa cakacaka vua na Turaga, ka lolo tiko, sa kaya na Yalo Tabu, Lesi rau mai vei au ko Panapasa kei Saula ki na cakacaka ka'u sa kacivi rau kina.

³Ni ratou sa lolo ka masu oti, eratou sa qai tabaki rau e na ligadratou, a ratou sa vakatalai rau yani.

⁴Ia koi rau oqo ni sa vakatalai rau na Yalo Tabu, erau sa lako ki Selusia; a rau sa qai soko tani maikina ki Kipiro.

⁵Ia ni rau sa tiko mai Salamisa, erau sa vunautaka na vosa ni Kalou e na nodra veivale ni lotu na Jiu; a sa veivuke kei rau ko Joni.

⁶Ia ni ratou sa lakova tauokino na yanuyanu ka yaco ki Pafo, eratou sa qai kunea e dua na dauvakadraunikau, a parofita vakailasu, a kai Jutia, a yacana ko Pari-Jisu:

⁷erau sa tiko vata kei na turaga ni vanua, ko Serikiu Paula, a tamata yalomatua; ko koya sa kacivi Panapasa kei Saula, a sa via rogoca na vosa ni Kalou.

⁸A sa tarovi rau ko Elima na dauvakadraunikau, (oqo nai balebale ni yacana,) a sa vakatovolea me saumaka tani na turaga me kakua ni vakabauta.

⁹Ia ko Saula, ko koya talega ko Paula, ni sa sinai e na Yalo Tabu, sa vakaraici koya matua,

¹⁰ka sa kaya, Ko iko ka sinai e na dauveivakaisini kece kei na ca kecega, a luve ni tevoro, a meca ni ka kecega e dodonu, ena sega beka ni oti na nomu vukica nai naki dodonu ni Turaga?

¹¹ia oqo, raica, sa bikai iko na cudru ni Turaga, ko na mataboko kina, mo sega ni raica rawa na mata-ni-siga me oti mada na siga eso. A sa lutu vakasauri vei koya na kabukabu kei na butobuto; a sa vakayayamo voli ni qara eso me ra tubera.

¹²Ni sa qai raica na turaga na ka sa caka sa vakabauta, ni sa kurabui e nai vakavuvuli ni Turaga.

¹³Ia ni sa laivi Pafo ko Paula kei iratou sa lako vata kaya, eratou sa lako ki Perika mai Pamifilia; a sa biuti rau ko Joni, ka lesu tale ki Jerusalemi.

¹⁴Ia ni rau sa lako tani e Perika, erau sa lako ki Anitioki mai Pisitia, a rau sa curu ki na vale ni lotu e na siga ni vakacecegu, a rau sa tiko sobu.

¹⁵Ia ni sa wili oti nai vola ni vunau kei ira na parofita, sa qai talaki vei rau ko ira na turaga ni vale ni lotu, ka kaya, Oi kemudrau na veiwekani, kevaka e tu vei kemudrau e dua na vosa ni vakavuvuli vei ira na tamata, tukuna ga mai.

¹⁶Sa qai tu cake ko Paula, a sa vakatabataba, ka kaya. Oi kemuni na Isireli, kei kemuni sa rerevaka na Kalou, ni vakarorogo mai.

¹⁷A nodra Kalou na tamata oqo, io na nodra na Isireli, sa digitaki ira oti na noda qase, a sa vakalevui ira na tamata, ni ra sa tiko vulagi mai na vanua ko Ijipita, a sa kauti ira maikina e na ligana kaukauwa.

¹⁸Ia ni sa vosota ko koya na nodrai valavala e na veikau ka yabaki vasagavulu;

¹⁹ka sa vakawabokotaka na matanitu e vitu e na vanua ko Kenani: sa qai vota vei *ira* na nodra vanua.

²⁰Sa oti oqo, sa qai lesia eso na turaga ni lewa ka yabaki va na drau ka limasagavulu, a sa yacovi Samuela na parofita.

²¹Sa oti oqo, era sa qai gadreva me dua na nodra tui; a sa soli Saula vei *ira* na Kalou, ko koya sa luve i Kisi, a tamata e na yavusa i Penijamini, ka yabaki vasagavulu.

²²Ia ni sa kauti koya tani, sa qai vakatuburi Tevita me nodra tui; a sa tukuni koya talega, ka kaya, Au sa kunei Tevita na luve i Jese, a tamata sa vaka na lomaqu, ko koya ena cakava kecega na noqu lewa.

²³Mai na nona kawa, me vaka na vosa ni yalayala, sa vakatubura na Kalou vei *ira* na Isireli nai Vakabula, ko Jisu:

²⁴sa liutaki koya ko Joni, ka vunautaka na papitaiso ni veivutuni kivei *ira* kecega na Isireli.

²⁵Ia ni sa vakaotia tiko na nona cakacaka ko Joni, sa kaya, Kemuni sa nanuma se ko cei koi au? au sa sega ni *koya*: ka raica, e dua sa muri au mai, ia nai vava ni yavana, ka'u sa sega ni yaga me'u sereka.

²⁶Oi kemuni na veiwekani, na kawa i Eparaama, kei *ira* kecega vei kemuni sa rerevaka na Kalou, sa talai vei keda na vosa ni bula oqo.

²⁷Ko *ira* era sa tiko mai Jerusalemi, kei na nodra turaga, ni ra sa sega ni kilai koya, se na nodra vosa na parofita sa wili e na veisiga ni vakacecegu, era sa vakayacora ni ra sa lewai koya me mate.

²⁸Ka sa dina era sa sega ni kunea e dua na ka sa dodonu me mate kina, ia era sa masuti Pailato me vakamatei ko koya.

²⁹Ia ni ra sa vakayacora oti na ka kecega sa volai e na vukuna, era sa kevutaka sobu mai na kau, ka buluta e na dua nai bulubulu.

³⁰A sa vakaturi koya cake tale mai na mate na Kalou;

³¹ka bogi vuqa sa rairai kina ko koya vei ira era a lako vata kaya mai Kalili ki Jerusalemi, a sa dautukuni koya ko ira oqori vei ira na tamata.

³²Ia keirau sa tukuna vei kemuni nai tukutuku vinaka ni yalayala ka caka vei ira na qase,

³³ni sa vakayacora na Kalou vei keda na luvedra, ni sa vakatuburi Jisu cake tale ko koya; me vaka na ka sa volai e nai karua ni Same, Ko iko na Luvequ, au sa vakatuburi iko e na siga oqo.

³⁴Ia e na vuku ni sa vakaturi koya cake mai na mate, me kakua ni vuca tale, sa kaya vakaoqo ko koya, Au na solia vei kemudou na veika sa yalataki dina vei Tevita.

³⁵Ka sa kaya talega kina ko koya e na dua tale *na Same*, O na sega ni laiva na nomu Le dua sa yalosavasava me vuca mai.

³⁶Ia ko Tevita, ni sa qarava oti na nonai tabatamata me vaka na lewa ni Kalou, sa qai moce, a sa buluti vata kei ira na nona qase, a sa vuca mai:

³⁷ia ko koya sa vakatura cake tale na Kalou, sa sega ni vuca mai.

³⁸O koya oqo mo ni kila, na veiwekani, ni sa vunautaki vei kemuni na vakabokoci ni valavala ca e na vukuna oqo:

³⁹e na vukuna talega sa vakadonui ko ira kecega era sa vakabauta, e na ka kecega, ko ni sa sega ni vakadonui rawa kina e na vunau i Moses.

⁴⁰O koya oqo mo ni qai raici kemuni vinaka, de yaco vei *kemuni* na ka sa vosa kina ko ira na parofita:

⁴¹Raica, koi kemudou sa daubeca, ia mo dou kidacula, ka rusa: Ni'u sa kitaka e dua na cakacaka e na nomudou gauna, A cakacaka dou na sega sara ni vakadinata, kevaka sa dua e tukuna vei kemudou.

⁴²Ia ni ra sa curu tiko yani, era sa kerekere me vunautaki vei ira na vosa oqo e na siga ni vakacecegu sa tarava mai.

⁴³Ia ni ra sa suka tani ko ira na soqoni vata, sa lewe vuqa na Jiu kei na tamata sa lotu vaka-Jiu, era sa muri Paula kei Panapasa: e rau sa vosa vei ira, ka vakarota vei ira, me ra taura deivaka na loloma ni Kalou.

⁴⁴Ia e na siga ni vakacecegu sa muri, sa vo e lailai me oti kecega na lewe ni koro ni ra sa soqoni vata me rogoca na vosa ni Kalou.

⁴⁵Ia ni ra sa raica ko ira na Jiu era sa lewe vuqa, era sa sinai e na vuvu, a ra vakalasuya na veika sa tukuna ko Paula, ka vosavakacacataka:

⁴⁶A rau sa qai doudou ko Paula kei Panapasa, ka kaya, E dodonu ga me vunautaki eliu vei kemudou na vosa ni Kalou: ia ni dou sa biuta tani vei kemudou, ka lewai kemudou mo dou sega ni yaga mo dou bula tawa mudu, raica, keirau sa lako vei ira sa matanitu tani:

⁴⁷ni sa vakarota vakakina vei keitou na Turaga, Au sa vakaturi iko mo nodra rarama na veimatanitu, Mo yaco mo vu ni bula ki nai yalayala kei vuravura.

⁴⁸Ia ni ra sa rogoca ko ira sa matanitu tani, era sa reki, a ra sa vakarokorokotaka na vosa ni Turaga: ia sa vakabauta ko ira kece era sa vakarau tu me vinakata na bula tawa mudu.

⁴⁹A sa kuruvaki na vosa ni Turaga ki na veiyasana kecega oqori.

⁵⁰A ra sa vakaujeti ira na yalewa lotu, kei ira na marama, kei ira na turaga ni koro, ko ira na Jiu, a ra sa vakatubura na dauveivakacacani vei rau ko Paula kei Panapasa, ka vakasevi rau tani e na nodra yasana.

⁵¹A rau sa kuretaka vei ira na soso mai na yavadrau, a rau sa lako ki Ikoniona.

⁵²Ia ko ira sa lotu era sa sinai e na marau kei na Yalo Tabu.

Cakacaka 14

Sa vakacacani ko Panapasa kei Paula mai Ikoniona, a rau sa lako kina ki Lisitira, a sa qai vakabula e dua sa lokiloki ko Paula, a ra sa kaya kina na kai Lisitira erau sa kalou, 1—18. Sa vakacacani ko Paula; erau sa qai lako kei Panapasa ki na veikoro, ka vakavuvuli kina, 19—28.

¹A sa yaco mai Ikoniona, ni rau sa lako vata ki na nodra vale ni lotu na Jiu, ka rau sa vosa, ka sa vakabauta kina e lewe vuqa na Jiu kei ira sa matanitu tani.

²Ia ko ira na Jiu era vakatitiqa, era sa vakauqeta na lomadra era sa matanitu tani, me ra lomaca vei ira na veiwekani.

³A rau sa tiko vakadede kina ka vosa doudou e na vuku ni Turaga, ko koya sa vakatakila ni sa dina na vosa ni nona loloma, ka solia me caka rawa e na ligadrau eso nai vakatakilakila, kei na veika e veivakurabuitaki.

⁴A sa tawase rua ko ira na lewe vuqa e na koro; eso sa totaki ira na Jiu, ka so sa totaki rau nai apositolo.

⁵Ia ni ra sa lako vakaukauwa ko ira sa matanitu tani, kei ira talega na Jiu, kei ira na nodra turaga, me ra vakacacani rau ka vakaviriki rau e na vatu,

⁶erau sa kila mada eliu, ka rau dro tani ki Lisitira kei Tapi, erau sa koro vaka-Likeonia, ki na yasana talega sa vakavolivolita:

⁷ka rau sa vunautaka talega maikea nai tukutuku-vinaka.

⁸A sa tiko mai Lisitira e dua na tamata, sa malumalumu na yavana, ko koya sa lokiloki ni sa sucu mai, a sa sega ni lako rawa e na dua na siga:

⁹sa rogoci Paula ko koya ni sa vosa tiko; ia ni sa vakaraici koya matua ko koya, ka kunea ni sa tu vua na vakabauta me vakabulai kina,

¹⁰sa vosa e na domo levu, Tu vakadodonu cake. A sa rika ko koya, ka lako voli.

¹¹Ia ni ra sa raica ko ira na tamata na ka sa kitaka ko Paula, era sa tabalaka cake na domodra, ka kaya e na vosa vaka-Likeonia, Oi rau na kalou erau sa lia tamata mai, ka sa lako sobu mai vei keda.

¹²A ra sa vakatokai Panapasa, mei Jupita; kei Paula, mei Makuri, ni sa dau ni vosa ko koya.

¹³O koya talega na bete i Jupita, ka tiko e mata ni koro na nona *bure* kalou sa kauta mai ki na matamata-ni-koro eso na pulumokau kei na salusalu, a sa vinakata kei ira na lewe vuqa me ra vakacaboi soro.

¹⁴Ia ni rau sa rogoca koi rau nai apositolo ko Panapasa kei Paula, erau sa dresulaka na nodraui sulu, ka cici sara vei ira na tamata, ka qoqolou,

¹⁵ka kaya, Oi kemuni na turaga, a cava ko ni sa kitaka kina na veika oqo? eda sa tamata vata kai tovo vata talega kei kemuni, ia keirau sa vunau vei kemuni mo ni saumaki tani mai na veika oqo sa sega ni yaga, kivei koya na Kalou bula, ko koya ka buli lomalagi, kei vuravura, kei na wasawasa, kei na ka kecega sa tu kina:

¹⁶ko koya ka vosota na lewe ni veivanua kecega e na gauna eliu me ra lako ga e na nodra sala.

¹⁷Ia ka sega ga ni laiva me sega na nonai vakatakilakila, ni sa caka vinaka tiko ko koya, a sa solia mai vei keda na uca mai lomalagi, kei na yabaki e levu kina na vuata, a sa vakamamautaka na lomada e na kakana kei na marau.

¹⁸A sa vo e lailai me rau sega ni tarovi ira na lewe vuqa e na vosa oqo, me ra kakua kina ni vakacaboi soro vei rau.

¹⁹A sa lako mai eso na Jiu mai Anitioki kei Ikoniona, a ra sa vakauqeti ira na tamata, ia ni ra sa vakaviriki Paula e na vatu, era sa yarataka ki nai bili ni koro, ni ra sa nanuma sa mate ko koya.

²⁰Ia ni sa tu vakavolivoliti koya ko ira sa lotu, sa tu cake ko koya, a sa lako ki na koro. Ia e na sabogibogi erau sa lako kei Panapasa ki Tapi.

²¹Ia ni rau sa vunautaka oti nai tukutuku-vinaka e na koro ko ya, ka vakalotutaki ira kina e lewe vuqa, erau sa qai lesu ki Lisitira, kei Ikoniona, kei Anitioki,

²²a rau sa vakataudeitaka na yalodra era sa lotu, ni rau sa vakarota vei ira me ra tu dei e na vakabauta, ka kaya ni sa kilikili me vuqa na ka rarawa eda sa curu kina ki na matanitu ni Kalou.

²³Ia ni rau sa lesia eso me nodra qase nai soqosoqo lewe ni lotu kecega, ni rau sa masu talega ka lolo, erau sa tataunaki ira vua na Turaga, ko koya era a vakabauta.

²⁴Ia ni rau sa lakovi Pisitia, erau sa yaco ki Pamifilia.

²⁵Ia ni rau sa vunautaka na vosa mai Perika, erau sa lako ki Atalia:

²⁶a rau sa soko tani maikeri ki Anitioki, erau a vatonaki kina me nodrau na loloma ni Kalou e na vuku ni cakacaka era sa qai vakaotia.

²⁷Ia ni rau sa yaco kina, ka vakasoqoni ira vata nai soqosoqo lewe ni lotu, erau sa tukuna na ka kecega sa cakava na Kalou ni sa veivuke kei rau, ka sa dolava na katuba ni vakabauta vei ira na veimatanitu tani.

²⁸A rau sa tiko vata vakadede kei ira sa lotu.

Cakacaka 15

Sa tubu e dua na veileti e na vuku ni veicili kei na ka tani eso, 1—5. Era sa soqoni vata ko ira nai apositolo kei ira na qase, me ra bosea na ka oqo; a ra sa volavola vei ira na lewe ni lotu e na veikoro eso, 6—35. Erau sa kauta nai vola ko Paula kei Panapasa; a rau sa veileti e na vuku i Marika, 36—41.

¹Ia sa lako sobu mai Jutia eso, ka vakavulici ira na veiwekani, Kevaka dou sa sega ni cili me vaka nai valavala i Mosese, dou sa sega ni vakabulai rawa.

²Ia ni ra sa veileti vakalevu ka veiba kei rau ko Paula kei Panapasa, era sa lesi Paula kei Panapasa, kei iratou tale eso maizei ira, me ratou lako cake ki Jerusalemi vei iratou nai apositolo, kei ira na qase, e na vuku ni ka oqo.

³A ra sa talatala vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu, a ratou sa lakovi Finaisi kei Samaria, ka tukuna tiko ni sa saumaki mai ko ira sa matanitu tani: a ra sa vakamarautaki ira vakalevu na veiwekani kecega.

⁴Ia ni ratou sa yaco ki Jerusalemi, sa mai vakacegui iratou ko ira nai soqosoqo lewe ni lotu, kei ira nai apositolo, kei ira na qase, a ratou sa tukuna na ka kecega sa cakava na Kalou ni sa veivuke kei iratou.

⁵A sa tu cake eso na nodrai tokani na Farisi era sa vakabauta, ka kaya, Sa dodonu me cilivi ko ira oqori, me vakaroti talega vei ira me ra talairawarawa ki na vunau i Moses.

⁶A ra sa soqoni vata mai ko ira nai apositolo, kei ira na qase me ra bosea na ka oqo.

⁷Ia ni sa levu na veileti, sa tu cake ko Pita, ka kaya vei ira, Oi kemuni na veiwekani, kemuni sa kila sa digitaki au maivei keda na Kalou, e na gauna sa oti makawa yani, me ra rogoca kina na vosa ni tukutuku-vinaka ko ira na veimatanitu tani, me ra vakabauta.

⁸Ia na Kalou ko koya sa kila na yaloda, sa vakadinadina vei ira, ni sa solia vei ira na Yalo Tabu, me vaka ga vei keda;

⁹a sa sega ni vinakati keda cake vei ira, ia sa vakasavasavataka na yalodra e na vakabauta.

¹⁰Ia ka cava kemuni sa qai vakatovolea vakaca kina na Kalou mo ni vakataqara nai vua ki na domodra era sa lotu, eda sa sega ni colata rawa koi keda se ko ira na noda qase?

¹¹Ia eda sa vakadinata ni da na bula e na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito, me vaka talega kina ko ira oqori.

¹²Sa qai galu ko ira vakaaduaga na lewe vuqa, me ra rogoci Panapasa kei Paula, ni rau sa tukuna na veivakatakilakila, kei na veika e veivakurabuitaki, sa cakava na Kalou e na ligadrau, e na kedra maliwa na veimatanitu tani.

¹³Ia ni rau sa tinia na nodraui tukutuku, sa vosa ko Jemesa, ka kaya, Oi kemuni na veiwekani, ni rogoci au mai:

¹⁴Sa tukuna oti ko Saimoni se sa laki kauta vakaevei eliu na Kalou eso na tamata maivei ira na veimatanitu tani, me tiko vei ira na yacana.

¹⁵Ia na ka oqo sa bale vata kei na nodra vosa na parofita; me vaka na ka sa volai,

¹⁶Ni sa oti na veika oqo ka'u na lesu mai, Ka vakatura tale na vale i Tevita, ko koya sa bale sobu; Ia ka'u na vakatura tale na kena ka sa rusa, Au na vakaduria talega mai:

¹⁷Me ra vakasaqara na Turaga ko ira na tamata sa vo, Kei ira kecega na veimatanitu, era sa vakatokai e na yacaqu,

¹⁸Sa kaya vua na Turaga, ko koya sa vakatakila na ka kecega oqo mai nai vakatekivu kei vuravura.

¹⁹O koya ka'u sa lewa kina, me da kakua ni vakaocataki ira, era sa saumaki mai vua na Kalou, maivei ira na veimatanitu tani:

²⁰me da volavola ga vei ira, me tabu vei ira na qarava na matakau, na daudara talega, kei na ka sa kuna kei na dra.

²¹Ni ra sa tiko makawa e na veikoro kecega ko ira sa vunautaki Moses, ni ra sa wilika e na veivale ni lotu e na veisiga ni vakacecegu.

²²Sa ra qai vinakata ko ira nai apositolo kei ira na qase, kei ira kecega nai soqosoqo lewe ni lotu, me digitaka na tamata eso maivei ira, ka vakatala me ratou lako vata kei Paula kei Panapasa ki Anitioki; koi rau ko Jutasa na yacana talega ko Parisapa, kei Sailasa, a tamata erau sa liu vei ira na veiwekani:

²³a ra sa volavola *vakaoqo* me ratou kauta: Oi keimami nai apositolo kei na qase, keimami sa loloma yani vei kemuni na veiwekani sa matanitu tani mai Anitioki kei Siria kei Silisia:

²⁴Ni keimami sa rogoca, era sa lako tani vei keimami eso era sa vakidroataki kemudou e na nodra vosa, a ra sa vukica tani na lomamudou, ia keimami sa sega ni talai ira:

²⁵sa qai vinaka vei keimami, ni keimami sa soqoni vata ka lomavata, me digitaka eso na tamata, ka tala vei kemudou me ratou lako vata kei rau na daulomani ko Panapasa kei Paula,

²⁶a tamata erau sa bolea na mate e na vuku ni yacana na noda Turaga ko Jisu Karisito:

²⁷o koya keimami sa talai Jutasa kei Sailasa, erau na tukuna talega na veika oqo e na gusudrau.

²⁸Ni sa vinaka vua na Yalo Tabu, vei keimami talega, me keimami kakua ni tauca vei kemudou nai colacola levu, oqo ga ni sa ka dodonu:

²⁹Me tabu vei kemudou na veika sa cabot ki na veimatakau, na dra talega, kei na ka sa kuna, kei na daudara: ia kevaka dou qarauni kemudou mai na veika oqo, dou na caka vinaka. Sa loloma.

³⁰Ia ni ratou sa talai, eratou sa lako ki Anitioki; ia ni ratou sa vakasoqoni ira vata na lewe vuqa, eratou sa solia nai vola:

³¹ia ni ra sa wilika oti, era sa reki e na vuku ni veivakacegui.

³²Ia ko Jutasa kei Sailasa, koi rau sai vakavuvuli talega, erau sa vakavulici ira na veiwekani e na vosa e vuqa, ka vakataudeitaka.

³³Ia ni ratou sa tiko bogi vica, era sa qai vakatalai iratou ko ira na veiwekani e na vakacegu kivei ira nai apositolo.

³⁴Ia sa vinakata ko Sailasa me tikotiko ga maikea.

³⁵Ia ko Paula kei Panapasa, erau sa tiko mai Anitioki ka rau sa vakavuvuli ka vunautaka na vosa ni Turaga, kei ira na tani e lewe vuqa.

³⁶Sa bogi vica, sa qai kaya ko Paula vei Panapasa, Me daru lako tale me raica se ra sa vakaevei ko ira na wekada e na veikoro kecega edaru a vunautaka kina na vosa ni Turaga.

³⁷A sa nanuma ko Panapasa me rau kauti Joni, a yacana talega ko Marika.

³⁸A sa sega ni vinakata ko Paula me rau kauti koya, ni sa biuti rau eliu mai Pamifilia ko koya, ka sega ni lako vata kei rau ki na cakacaka.

³⁹A sa katakata kina na veileti, a rau sa dui lako kina: a sa kauti Marika ko Panapasa, a rau sa soko ki Kipiro:

⁴⁰a sa digitaki Sailasa ko Paula, a sa lako yani, ni sa vatonaki rau ki na loloma ni Kalou ko ira na veiwekani.

⁴¹A sa lako voli ko koya e Siria kei Silisia, a sa vakataudeitaki ira kina na veisoqosoqo lewe ni lotu.

Cakacaka 16

Sa lako ko Paula ki Filipai, ka lotu kina ko Litia, 1—15. Sa vakaseva tani ko Paula na yalo ni tevoro sa tiko vua e dua na yalewa, a rau sa biu kina ko Paula kei Sailasa ki na vale ni veivesu, 16—24. Sa veivutuni nai vakatawa, ka vakabauti Jisu, ka sa papitaisotaki, kei ira kecega na nona lewe ni vale, 25—34. Sa lako tani e na koro ko Paula kei Sailasa, 35—40.

¹Sa qai tadu ko koya ki Tapi kei Lisitira: ka raica, sa tiko kina e dua sa lotu, ko Timoci na yacana, a luve ni yalewa ni Jutia sa vakabauta; ia sa kai matanitu tani na tamana:

²a sa rogo vinaka ko koya oqo vei ira na veiwekani mai Lisitira kei Ikoniona.

³Sa vinakati koya ko Paula me rau lako kaya: a sa kauta mada ka ciliva, e na vukudra na Jiu era sa tiko e na yasana ko ya: ni ra sa kila kecega sa kai matanitu tani na tamana.

⁴Ia ni rau sa lakova na veikoro, erau sa tukuna vei ira, me ra vakabauta nai vakaro ka lesia ko ira nai apositolo kei ira na qase sa tiko mai Jerusalemi.

⁵A sa vakataudeitaki vakakina na veisoqosoqo lewe ni lotu e na vakabauta, a ra sa tubu talega e na veisiga me ra lewe vuqa.

⁶Ia ni rau sa lakovi Firijia kei na vanua ko Kalatia, a sa tarovi rau na Yalo Tabu me rau kakua ni vunautaka na vosa mai Esia,

⁷ni rau sa yaco mada ki Misia, erau sa vakatovolea sara me lako ki Picinia: a sa sega ni laivi rau na Yalo i Jisu.

⁸A rau sa sivi Misia, ka lako sobu ki Tiroa.

⁹A sa rairai vei Paula e na bogi na raivotu: Sa tu e dua na kai Masitonua, ko koya sa vakamasuta, ka kaya, Lako mai ki Masitonua, mo vupei keimami.

¹⁰Ia ni sa raica oti na raivotu ko koya, keitou sa vakatovolea sara me lako ki Masitonua, ni keitou sa vakananuma e dina sara sa kacivi keitou na Turaga me keitou vunautaka vei ira nai tukutuku-vinaka.

¹¹Ia ni keitou sa vakarewa mai Tiroa, keitou sa vue yani ki Samoceresa, ka ia e na mataka ki Niapoli;

¹²ia maikea ki Filipai, a koro levu e na yasayasa vaka-Masitonua ko ya, a koro *vaka-Roma*: ka keitou sa tiko e na koro ko ya ka bogi vica.

¹³Ia e na siga ni vakacecegu keitou sa lako ki nai bili ni koro e na bati ni uciwai, ki na yasana keitou nanuma sa dauia kina na *lotu* masumasu; ka keitou sa tiko sobu, ka vosa vei ira na yalewa era sa soqoni vata kina.

¹⁴A sa vakarogoca e dua na yalewa ko Litia na yacana, mai na koro ko Ceataira, sa dauvolitaka na kalokaloka, ko koya sa daulotu vua na Kalou: a sa dolava na yalona na Turaga, ka sa vakabauta kina ko koya na veika sa tukuna ko Paula.

¹⁵Ia ni sa papitaisotaki ko koya, kei ira talega na nona lewe-ni-vale, sa vakamamasu ko koya, ka kaya, Kevaka dou sa lewa ni'u sa dina vua na Turaga, curu ki na noqu vale, ka tiko kina, A sa cikevi keitou sara ko koya.

¹⁶A sa yaco, ni keitou sa lako ki na yasana sa ia kina na masumasu, keitou sa sota kei na dua na vada sa tiko vua na yalo i Paiconi, ko koya sa dauvakavutuniyautaki iratou vakalevu na nona turaga e na nona parofisai vakailasu:

¹⁷a sa muri Paula kei keitou ko koya oqo, a sa qoqolou, ka kaya, Sai talatala ni Kalou cecere sara ko iratou na tamata oqo, a ratou sa vakatakila vei kemudou na sala ni bula.

¹⁸A sa bogi vuqa ka kitaka tiko na ka oqo. A sa qai rarawa na loma i Paula, a sa rai vuki, ka kaya vua na yalo, Au sa vakarota vei iko e na yaca i Jisu Karisito mo lako tani mai vua. A sa lako tani sara e na tiki-ni-siga ko ya.

¹⁹Ia ni sa raica ko iratou na nona turaga ni sa takali na ka eratou a vakararavi kina me rawa kina na nodratoui yau, eratou sa tauri Paula kei Sailasa, ka yarataka ki na rara ni veivoli vei ira na turaga;

²⁰ka kauti rau ki na mataveilewai, ka kaya, Oi rau na tamata la oqo, erau kai Jutia, erau sa vakidroataka na noda koro,

²¹ka vakarota nai valavala eso sa sega ni dodonu vei keda me da vakabauta, se muria, ni da sa kai Roma.

²²Era sa qai tu cake vata vakaukauwa vei rau ko ira na lewe vuqa: a ra sa luvata sara na nodraui sulu ko ira na mataveilewai, a ra sa kaya me rau warolaki.

²³Ia ni ra sa warolaki rau vakalevu, era sa qai biuta ki na vale ni veivesu, a ra sa vakarota vua nai vakatawa me rau tauri matua:

²⁴ko koya, ni sa vakaroti vakaoqo, sa biliraki rau ki na tiki ni vale ni veivesu eloma, a sa vesuka matua sara na yavadrau e nai vesu kau.

²⁵Ia ni sa lomaloma-ni-bogi na vanua, sa masu ko Paula kei Sailasa, ka sere vua na Kalou; a ra sa rogoci rau ko ira na tamata sa vesu tu.

²⁶A sa tavuki vakalevu vakasauri na vanua, a sa yavala kina na yavu ni vale ni veivesu: a sa tadola vakasauri kecega nai sogo ni katuba, a sa sereki yadua na kedrai vesu na tamata.

²⁷A sa yadra mai na moce nai vakatawa ni vale ni veivesu, ia ni sa raica sa tadola tu nai sogo ni katuba ni vale ni veivesu, sa ucuna na nonai seleiwau, ka nakita me vakamatei koya, ni sa nanuma era sa dro ko ira na tamata sa vesu tu.

²⁸A sa kaci e na domo levu ko Paula, ka kaya, Kakua ni ko vakacacani iko: keitou sa tiko kecega eke.

²⁹Sa qai kaci ko koya me kau mai na cina, a sa rika ki loma, a sa sautaninini mai, a sa cuva sobu vei Paula kei Sailasa,

³⁰a sa kauti rau ki tuba, ka kaya, Oi kemudrau na turaga, a cava me'u kitaka me'u bula kina?

³¹A rau sa kaya, Vakabauta na Turaga ko Jisu Karisito, ko na bula kina, kei ira talega na nomu lewe-ni-vale.

³²A rau sa tukuna vua na vosa ni Turaga, vei ira kece talega era sa tiko e nona vale.

³³A sa kauti rau ko koya e na tiki-ni-bogi ko ya, a sa quaraka na we ni kuita; a sa papitaisotaki sara, ko koya kei ira kecega na kai nona.

³⁴Ia ni sa kauti rau ki nona vale sa tauca na kakana e matadrau, a sa reki vakalevu, ni sa vakabauta na Kalou, kei ira kecega na nona lewe-ni-vale.

³⁵Ia ni sa siga mai, era sa tala na ovisa ko ira na mataveilewai, ka kaya, Sereki rau na tamata oqori me rau lako.

³⁶A sa tukuna vei Paula na vosa oqo nai vakatawa ni vale ni veivesu, Sa talaki mai na mataveilewai mo drau sereki: drau qai cavu tu, ka lako e na vakacegu.

³⁷A sa kaya vei ira ko Paula, Era sa warolaki keirau votu ka ra sa sega ni lewai keirau mada eliu, ia keirau sa kai Roma koi keirau; ka ra sa biuti keirau ki na vale ni veivesu; ka ra sa qai biuti keirau vuni, oi? me kakua sara; ia me ra lako ga mai ka kauti keirau yani ki tuba.

³⁸A ra sa tukuna na vosa oqo ko ira na ovisa vei ira na mataveilewai; era sa qai rere, ni ra sa rogoca erau sa kai Roma.

³⁹A ra sa lako mai ka vakamasuti rau, ka kauta ki tuba, ka vakamamasu me rau lako tani e na koro.

⁴⁰A rau sa lako tani e na vale ni veivesu, ka curu ki *na vale i Litia*; ia ni rau sa raici ira na veiwekani, erau sa vakacegui ira, ka qai lako yani.

Cakacaka 17

Sa laki vunau mai Cesalonaika ko Paula, a sa vakabauta ko ira eso, ka cudru eso, 1—9. Era sa vakatalai koya kei Sailasa ki Peria, a ra sa vakabauta kina na kai Peria e lewe vuqa, 10—15. Sa lako ki Aceni ko Paula ka vunau, a sa vakabauta ko ira eso, 16—34.

¹Ia ni ratou a lakovi Amifipoli kei Apolonia, eratou sa yaco ki Cesalonaika, a sa tu kina e dua na nodra vale ni lotu na kai Jutia:

²a sa curu kina vei ira ko Paula, me vaka na nonai valavala, ka sa tolu na siga ni vakacecegu sa vakavulici ira kina mai nai Vola *Tabu*,

³ni sa vakatakila ka vakadinadina, ni sa kilikili kei na Karisito me vosota na mate, ka tu cake tale mai na mate; ka vaka, Ni sai koya na Karisito, ko Jisu oqo, ko koya ka'u sa vunautaka vei kemudou.

⁴A sa vakabauta ko ira eso, ka laki veitokani kei Paula kei Sailasa; kei ira e lewe vuqa na kai Kirisi era a lotu vaka-Jiu, kei ira na marama era sa sega ni lewe lailai.

⁵Sa qai vuvu ko ira na Jiu, a ra sa kauta eso vei ira na kaisi botoboto, a ra sa vakasoqoni ira vata na lewe vuqa, ka vakatubu ue e na koro; a ra sa cici vakaukauwa ki na vale i Jesoni, a ra sa segata me ra kauti iratou vei ira na lewe ni koro.

⁶Ia ni ra sa sega ni kunei iratou, era sa yarataki Jesoni kei ira na veiwekani eso vei ira na turaga ni koro, ka kaci, O iratou oqo eratou sa vukici vuravura me ca, eratou sa tadu talega mai kike;

⁷ka sa kauti iratou ko Jesoni ki nona vale; ka ra sa talaidredre ko ira kecega oqo ki na vunau i Sisa, a ra sa kaya sa dua tale na tui, ko Jisu.

⁸A ra sa vakidroataki ira na lewe ni koro kei ira na kena turaga, ni ra sa rogoca na veika oqori.

⁹Ia ni ra sa vakabauta na yalayala i Jesoni kei ira na tani, era sa sereki ira me ra lako.

¹⁰Ia ko ira na veiwekani era sa kusarawa me ra talai Paula kei Sailasa ki Peria e na bogi; ia ni rau sa yaco kina, erau sa lako ki na nodra vale ni lotu na kai Jutia.

¹¹A ra sa uasivi vei ira na kai Cesalonaika ko ira oqo e na yalo vakaturaga, ni ra sa vakarogoca na vosa e na loma e vinakata sara, a ra sa dauvakasaqaqara e nai Vola *Tabu* e na veisiga, se sa vakakina na ka oqori, se segai.

¹²O koya ga oqo era sa lewe vuqa kina era sa vakabauta; kei ira talega na marama ni Kirisi, kei ira na tagane, era sa sega ni lewe lailai.

¹³Ia ni ra sa kila ko ira na Jiu mai Cesalonaika ni sa vunautaka na vosa ni Kalou ko Paula mai Peria, era sa lako talega kina, ka vakayavalati ira na lewe vuqa.

¹⁴A ra sa kusarawa kina na veiwekani me ra talai Paula yani me lako vaka ki na wasawasa: a rau sa tiko laivi ga maikea ko Sailasa kei Timoci.

¹⁵Ia ko ira sa vakaraici Paula era sa kauta ki Aceni: ia ni sa tau vei ira nai vakaro vei Sailasa kei Timoci me rau lako kusarawa mai vua, era sa qai lako.

¹⁶Ia ni sa waraki rau tiko mai Aceni ko Paula, sa katakata vakalevu na lomana, ni sa raica sa oso na koro e na veimatakau.

¹⁷O koya sa veileti kina ko koya kei ira na kai Jutia e na nodra vale ni lotu, kei ira talega na tani era sa lotu, kei ira talega era sa sota kaya e na rara ni veivoli e na veisiga.

¹⁸Sa qai veileti kaya, eso na nodra vuku nai tokani i Epikuro, kei ira na Sitoike. Ka sa kaya eso, A cava mada sa via kaya o la na dauvosa oqo? eso tani, Ko koya oqo sa vaka e dua sa vakatakila mai eso na kalou vou: ni sa vunautaki Jisu vei ira ko koya, kei na tu cake tale mai na mate.

¹⁹A ra sa qai taura, ka tubera ki na vanua-cecere nei Arisi, ka kaya, Ena rawa beka me keimami kila se cava nai vakavuvuli vou oqo ko sa mai tukuna?

²⁰ni ko sa kauta mai eso na veika e veivakurabuitaki ki na daligaimami: keimami sa via kila kina, se cava nai balebale ni veika oqo.

(²¹Ni sa sega na ka tani era sa daukitaka ko ira kecega na kai Aceni, kei ira na vulagi era sa tiko kina, me ra veitukutukunitaka ga se rogoca, e dua na ka vou.)

²²Sa qai wavu tu ko Paula e na loma ni vanua-cecere nei Arisi, ka kaya, Oi kemuni na kai Aceni, au sa kunea e na ka kecega ni kemuni sa dausoro vakalevu.

²³Io, ni'u sa lako voli, ka raica na veika kemuni sa soro kina, au sa kunea talega e dua nai cabocabo-ni-soro sa volai kina VUA NA KALOU E TAWA TuiLAI. Ia ko koya ko ni sa soro kina ni kemuni sa sega ni kila, au sa qai tukuna vei kemuni.

²⁴A Kalou ka buli vuravura kei na ka kecega sa tu kina, sa Turaga ga ko koya mai lomalagi kei vuravura, a sa sega ni tiko e na veivale ni soro sa caka e na liga;

²⁵a sa sega talega ni qaravi e na liga ni tamata, me vaka e bau yaga vua e dua na ka, ni sa solia ga ko koya vei keda kecega na bula, kei na cegu, kei na ka kecega;

²⁶a sa buli ira, era sa dra vata, na lewe ni veivanua kecega, me ra tiko e na dela i vuravura tauoko, a sa lesia na veigauna ka digitaki eliu, kei nai yalayala ni nodra veiyasana;

²⁷me ra vakasaqara na Kalou, de ra vakayayamo beka vua, ka kunea, ia sa sega ga ni yawa ko koya vei keda yadua;

²⁸ni da sa bula vei koya, ka yavala, ka rawata mai vua na noda bula; me vaka talega sa kaya ko ira na nomuni dau-ni-vucu eso, Sa nona kawa talega koi keda.

²⁹Oqo, ni da sa kawa ni Kalou, e sega ni dodonu me da nanuma sa tautauvata na Kalou kei na koula, se na siliva, se na vatu, sa ceuta na matai se na tamata vuku.

³⁰Ia na gauna ni lialia sa vosota oti na Kalou; a sa vakarota e na gauna edaidai vei ira na tamata kecega e na veivanua kecega me ra veivutuni;

³¹ni sa lokuca ko koya na siga, ena lewai vuravura kina e na lewa dodonu, vei koya na tamata sa lesia ko koya; a sa vakadinadina kina vei ira na tamata kecega, e na nona vakaturi koya cake tale mai na mate.

³²Ia ni ra sa rogoca na tu cake tale mai na mate, sa vakalialia ko ira eso; ka so sa kaya, Keitou na rogoci iko tale e na ka oqo.

³³Sa qai lako tani yani e na kedra maliwa ko Paula.

³⁴A sa kabiti koya eso na tamata, a ra sa vakabauta; e dua vei ira ko Taionisio mai na mataveilewai mai na vanua-cecere nei Arisi, kei na yalewa sa vakatokai ko Tamarisi, koi rau kei ira tale eso.

Cakacaka 18

Sa lako ki Korinica ko Paula, a sa vunau kina, ka daucakacaka, 1—6. Sa vakacegui koya na agilose, 7—11. Era sa kauti koya na kai Jutia vei Kalio, 12—17.

Sa lakova na veikoro eso ko Paula, 18—23. Sa dauvunau ko Apolosa, 24—28.

¹Sa oti na veika oqo, sa lako tani e Aceni ko Paula, ka yaco ki Korinica;

²a sa kunea kina e dua na kai Jutia a yacana ko Akuila, sa sucu mai Ponito, a sa qai lako walega mai Itali, kei na watina ko Pirisila; ni sa vakarota ko Kilotiu me lako tani e Roma na kai Jutia kecega; a sa lako vei rau ko koya.

³Ka ni ratou sa matai vata, sa tiko vata kei rau ko koya, ka cakacaka: ni ratou sa matai ni vale-laca.

⁴A sa vunau e na vale ni lotu e na veisiga ni vakacecegu kecega, a sa rawai ira na kai Jutia kei ira na kai Kirisi.

⁵Ia ni sa lako mai Masitonua ko Sailasa kei Timoci, sa vakauqeti ko Paula, a sa dautukuna vei ira na kai Jutia ni sa Karisito ga ko Jisu.

⁶Ni ra sa qai vorata ka vosa vakacaca sa kuretaka na nonai sulu ko koya, ka kaya vei ira, Ena baleti kemudou ga na nomudou rusa; au sa sega ni cala kina: ka'u sa qai lako vei ira na veimatanitu tani.

⁷A sa lako tani eke, ka curu ki na nona vale e dua, a yacana ko Taito Jusitu, a tamata sa lotu tiko vua na Kalou, a sa voleka ki na vale ni lotu na nona vale.

⁸A sa vakabauta na Turaga ko Kirisipo, na turaga ni vale ni lotu, kei ira kecega na nona lewe-ni-vale; a sa lewe vuqa na kai Korinica ni ra sa rogoca, era sa vakabauta, ka ra sa papitaisotaki.

⁹Sa qai kaya vei Paula na Turaga e na bogi e na raivotu, Kakua ni rere, mo vosa ga, ka kua ni ko galu;

¹⁰ni ka'u sa tiko vata kei iko, ka na sega e dua me sagai iko me vakacacani iko: ni sa lewe vuqa na noqu tamata e na koro oqo.

¹¹A sa tiko *maikea* ko koya ka yabaki dua ka vula ono, ka dauvakavulici ira e na vosa ni Kalou.

¹²Ia ni sa turaga mai Akaia ko Kalio, era sa lomavata na Jiu me ra tauri Paula vakaukauwa, a ra sa kauta ki na mata ni tikotiko ni veilewai,

¹³ka kaya, Ko koya oqo sa vakavulici ira na tamata me ra masu vakatani vua na Kalou ka sega ni vaka na vunau.

¹⁴Ia ni sa vakarau vosa ko Paula, sa kaya vei ira na Jiu ko Kalio, Oi kemudou na Jiu, kevaka sa dua na ka e kovei, se dua na ca levu, e dodonu me'u vosoti kemudou:

¹⁵ia kevaka e veiletitaki nai vakavuvuli, kei na yaca eso, kei na nomudou vunau, dou lewa ga; ni ka'u sa sega ni via lewa na veika vakaoqo.

¹⁶A sa vakasevi ira tani e na mata ni tikotiko ni veilewai.

¹⁷A ra sa qai tauri Sosiceni na turaga ni vale ni lotu, ka vaculaka e na mata ni tikotiko ni veilewai. A sa weletaka na ka kecega oqo ko Kalio.

¹⁸Sa oti oqori sa tiko ga ko Paula ka dede, a sa qai tatau vei ira na veiwekani, ka soko ki Siria, ko iratou vata kaya ko Pirisila kei Akuila; a sa tasia mada na uluna mai Kenikiria: ni sa bubului eliu ko koya.

¹⁹A sa yaco ki Efeso, ka laivi rau kina: a sa curu ko koya ki na vale ni lotu, ka vakavulici ira na Jiu.

²⁰Ia ni ra sa masuta me tiko dede vei ira, sa sega ni vinakata ko koya;

²¹ia sa tatau ga vei ira, ka kaya, Au na lesu tale mai vei kemudou, kevaka e vinakata na Kalou, a sa soko tani e Efeso ko koya.

²²Ia ni sa sobu ki Sisaria, ka lako cake, ka veikidavaki kei ira nai soqosoqo lewe ni lotu, sa qai lako sobu ki Anitioki.

²³Ia ni sa tiko dede vakalailai, sa qai lako tani, a sa lakova vakadodonu voli na vanua ko Kalatia, kei Firijia, a sa vakataudeitaki ira kecega era sa lotu.

²⁴A sa dua na Jiu na yacana ko Apolosa, sa sucu mai Alekisadria, a tamata sa dauvosa vakavuku, a sa rawata sara me tukuna nai Vola *Tabu* ko koya, sa tadtu ki Efeso.

²⁵Sa vakatavulici ko koya oqo e nai vakavuvuli ni Turaga, ia sa katakata na yalona, a sa tukuna ko koya ka vunautaka vagumatua na veika ni Turaga, ia sa kila ga na papitaiso i Joni.

²⁶A sa vakatekivu me vosa doudou e na vale ni lotu: ia ni rau sa rogoca ko Akuila kei Pirisila, erau sa kauta vei rau, a rau sa tukuna vakadodonu cake vei koya nai vakavuvuli ni Kalou.

²⁷Ia ni sa via lako yani ki Akaia ko koya, era sa vakauqeti koya kina ko ira na veiwekani ka ra sa volavola, ka masuti ira sa lotu me ra vakacegui koya: ia ni sa yaco kina ko koya, sa vupei ira vakalevu era sa vakabauta e na loloma:

²⁸ni sa ka gumatua sara na nona rawai ira votu na Jiu, e na veileti kei ira, ka sa vakatakila mai nai Vola*Tabu* ni sa Karisito ko Jisu.

Cakacaka 19

Sa soli na Yalo Tabu vei ira eso sa lotu mai Efeso, 1—7. Sa tiko mai Efeso ko Paula ka dauvunau, ka cakava na ka-mana e vuqa, 8—12. Eso na Jiu, era tamata vakatevoro, sa vakatovolea me ra vakaseva tani e dua na tevoro e na yaca i Jisu, a ra sa dredreta, ka sa tubu kina na lotu, 13—20. Sa qai vakacacani ira na tamata lotu ko ira eso, 21—41.

¹Ia ni sa tiko mai Korinica ko Apolosa, sa lako ko Paula ki na yasana vaka ki colo ka yaco ki Efeso: a sa kunea eso sa lotu,

²a sa kaya vei ira, Sa yaco vei kemudou na Yalo Tabu ni dou sa qai vakabauta, se segai? A ra sa *kayavua* Keitou sa sega mada ni rogoca se sa *soli* na Yalo Tabu, se segai.

³A sa kaya vei ira ko koya, Dou sa papitaisotaki beka e na cava? A ra sa kaya, E na papitaiso i Joni.

⁴Sa qai kaya ko Paula, E dina ga sa dauveipapitaisotaki ko Joni e na papitaiso ni veivutuni, ka kaya vei ira na tamata, me ra vakabauti koya ena muri koya mai, ko koya oqo ko Jisu.

⁵Ia ni ra sa rogoca era sa papitaisotaki e na yaca ni Turaga ko Jisu.

⁶Ia ni sa tabaki ira ko Paula e na ligana, sa yaco kivei ira na Yalo Tabu; a ra sa vosataka na vosa ni veivanua tani, ka dauvakatavuvuli.

⁷Ko ira kecega na tagane era sa lewe tinikarua beka.

⁸A sa lako ko koya ki na vale ni lotu, a sa vosa doudou tikoga ka vula tolu, a sa vakavuvuli ka vakadinadinataka na veika ni matanitu ni Kalou.

⁹Ia ni ra sa vakalomaqataki eso, ka sega ni vakabauta, ka sa vosavakacacataka na Lotu e na matadra na lewe vuqa, sa qai lako tani maivei ira ko koya, ka tawasei ira tani era sa lotu, a sa dauvakatavuvuli tiko e na veisiga e na vale ni wili vola nei Tirano.

¹⁰A sa kitaka vakakina ka yabaki rua; ia era sa rogoca kina na vosa ni Turaga ko Jisu ko ira kecega era sa tiko mai Esia, ko ira na kai Jutia, kei ira talega na kai Kirisi.

¹¹A sa kitaka na Kalou na ka-mana vakaidina eso e na liga i Paula:

¹²a ra sa kauta tani mai na yagona nai tavoi eso kei nai sulu eso vei ira era tauvi-mate, a sa takali kina na nodra mate, a sa lako tani maivei ira ko ira na yalo ca.

¹³Ia ka so na kai Jutia era sa dauveilakoyaki, ka dauia me vakasevi ira na tevoro, eratou sa bolea me ratou cavuta na yaca ni Turaga ko Jisu vei ira ka curumi ira na yalo ca, a ratou sa kaya, Keitou sa vakatalai kemudou tani e na yaca i Jisu, ko koya sa vunautaka ko Paula.

¹⁴A ratou sa lewe vitu na luve i Siva na kai Jutia, ka bete levu, eratou sa kitaka vakakina.

¹⁵Sa qai vosa na yalo ca, ka kaya, Ko Jisu ka'u sa kila, ko Paula talega ka'u sa kila; ia ko cei koi kemudou?

¹⁶A sa rika vei iratou na tamata sa tiko vua na yalo ca, a sa rawai iratou, ka sa kaukauwa vei iratou, a ratou sa dro tani kina mai na vale ko ya, a ratou sa luvawale ka mavoa.

¹⁷A sa kila na ka oqo ko ira kecega, na kai Jutia kei na kai Kirisi talega, era sa tiko mai Efeso; a sa kani ira kecega na rere, a sa vakabekabei na yaca ni Turaga ko Jisu.

¹⁸A sa lewe vuqa vei ira sa vakabauta era sa lako mai, ka vakatusa, ka vakatakila na nodrai valavala.

¹⁹A sa lewe vuqa talega vei ira era daukitaka eliu nai lawaki vakatevoro eso, era sa kumuna vata na nodrai vola, ka visa e na matadra kecega; a ra sa wilika vata na kedrai voli, a ra sa kunea ni sa limasagavulu na udolu nai lavo siliva.

²⁰Sa tubu vakaukauwa vakaoqo na vosa ni Turaga, ka sa gumatua.

²¹Ia ni sa oti na veika oqo, sa nakita ko Paula e lomana, me lakovi Masitonia mada kei Akaia, ka qai lako ki Jerusalemi, a sa kaya, Ni ka'u sa tiko mada kikea, e dodonu me'u qai raici Roma talega.

²²A sa qai tala ki Masitonia e lewe rua vei ira sa dauqaravi koya, ko Timoci kei Irasito; a sa tiko vakadede vakalailai ko koya mai Esia.

²³Ia e na gauna ko ya sa tubu vakalevu na ue e na vuku ni Lotu.

²⁴Ni sa dua, na yacana ko Timitirio, a matai ni siliva, sa daucakava e na siliva nai vakatakarakara ni bure kalou nei Taiana, a sa vakalevutaka kina na nodrai yau na matai;

²⁵ni sa kacivi ira vata, kei ira na tamata era sa daucakacaka vakakina, sa kaya ko koya, Oi kemudou na turaga, dou sa kila sa cakacaka oqo eda sa vakaiyau kina.

²⁶Ia dou sa qai raica ka rogoca, ni sa segai e Efeso duaduaga, sa vo e lailai ga me otivi Esia taucoko, ko Paula oqo, ka sa lewe vuqa sara sa rawa, ka sa saumaka tani, ni sa kaya, sa sega ni kalou na ka sa caka e na liga:

²⁷ia sa voleka ni beci kina na noda cakacaka oqo, ka sega ni koya duaduaga oqo, sa voleka talega me vakawaletaki na bure i Taiana na kalouyalewa levu, ka me lutu mai na nonai tutu lagilagi, ko koya sa soro vua ko Esia tauoko kei vuravura.

²⁸Ia ni ra rogoca, sa ka tani sara na nodra cudru, a ra sa qoqolou, ka kaya, Sa levu ga ko Taiana na kalou ni kai Efeso.

²⁹A sa ka levu na ue e na koro tauoko; a ra sa tauri Keio vakaukauwa kei Arisitako, erau sa kai Masitonua, erau sa daulako kei Paula, a ra sa curu vakaukauwa vata ki na bure levu.

³⁰Ia ni sa via curu ko Paula, vei ira na tamata, era sa tarova ko ira era sa lotu.

³¹O ira talega eso era sa turaga mai Esia, era sa nonai to, era sa talaki vua, ka masuta me kakua ni doudou me curu ki na bure levu.

³²A ra sa dui qoqolou: ni ra sa ue nai soqosoqo era lewe vuqa; ia sa lewe levu vei ira era sega ni kila se cava era a soqoni vata kina.

³³Ia eso vei ira na lewe vuqa era sa vakaturi Alekisada cake, ni sa cikevi koya ko ira na Jiu. A sa vakatabataba ko Alekisada, a sa via tusanaki koya vei ira na tamata.

³⁴Ia ni ra sa kila e kai Jutia ko koya, sa sosoraki vata na domodra ka oti e rua na aua, ka qoqolou vaka, Sa levu ga ko Taiana na nodra kalou na kai Efeso.

³⁵Ia ni sa tarovi ira na lewe vuqa na vunivola ni koro, sa kaya, Oi kemudou na kai Efeso, ko cei na tamata sa sega ni kila ni sa vakatau ki na lewe ni koro ko Efeso na bure kalou ni kalouyalewa levu ko Taiana, kei namatakau sa lutu sobu maivei Jupita?

³⁶Ia ni sa sega ni vakatitiqataki rawa na veika oqo, sa dodonu mo dou tiko malua, ka kua ni kitaka vakailoa e dua na ka:

³⁷ni dou sa kauti ira mai *kike* na tamata oqo, era sa sega ni daubutako mai na vale ni soro, se vosavakacacataka na noda kalouyalewa.

³⁸Ia kevaka sa via beitaka e dua ko Timitirio, kei ira na matai era sa nonai to, sa ia na veilewai, a sa tiko na turaga ni lewa: me ra laki veibeitaki.

³⁹Ia kevaka sa dua tani na ka dou sa taroga, ena lewai e na dua na soqoni me vaka na vunau.

⁴⁰Ni na beitaki beka vei keda na ue, e na vuku ni ka sa yaco edaidai, ka ni da sa sega ni tukuna rawa e dua na ka e vuna na soqoni vata oqo.

⁴¹Ia ni sa vosa oti vakaoqo, sa qai vakasukai ira nai soqosoqo.

Cakacaka 20

Sa lako ki Masitonio ko Paula, a sa kitaka na cakacaka ni Kalou. Sa moce ko Utiko ni sa rogozi Paula tiko, a sa lutu maicake, ka sa ciba, a sa vakabulai koya tale ko Paula, 1—12. Sa veitatau ko Paula kei ira na qase ni lotu mai Efeso, 13—38.

¹Ia ni sa oti na ue, sa kacivi ira era sa lotu ko Paula, a sa tatau, ka lako tani yani me lako ki Masitonio.

²Ia ni sa lakova oti na yasana ko ya ko koya, ka vakavulici ira vakalevu, sa qai lako ki Kirisi.

³A sa tiko mada *kinaka* vula tolu. Ia ni ra sa buki kena vere ko ira na Jiu, ni sa vakarau soko ki Siria, sa qai nakita ko koya me lakovi Masitonio e na nona lesu tale.

⁴A ratou sa lako vata kaya ki Esia ko Sopatero na kai Peria; kei Arisitako kei Sekudu, koi rau na kai Cesalonaika; kei Keio na kai Tapi, kei Timoci; kei Tikiko kei Tirofimo, koi rau na kai Esia.

⁵O iratou oqo eratou sa lako eliu ka waraki keitou mai Tiroa.

⁶Ia ni sa oti mada na gauna ni kana madrai tawa leveni, keitou sa qai soko tani e Filipai, ka bogi lima keitou sa qai vauci ira mai Tiroa; keitou sa tiko mada kina ka bogi vitu.

⁷Ia e nai matai ni siga ni wiki, ni sa soqoni vata ko ira sa lotu me ra dovi madrai, sa vunau vei ira ko Paula, ni sa vakarau lako e na mataka; a sa vunau tiko ka lomaloma-ni-bogi na vanua.

⁸A sa vuqa na cina e nai taba loma ni vale ecake, keimami sa soqoni vata kina.

⁹A sa dua na cauravou na yacana ko Utiko, sa tiko voleka ki na katuba ecake, a sa moce lutu sara; ia ni sa vunau vakadede ko Paula, sa biti koya na moce, a sa lutu sobu mai nai katolu ni taba loma ni vale, ia ni sa laveti cake sa mate tu.

¹⁰A sa lako sobu ko Paula a sa davo ki delana, ka mokota, ka kaya, Dou kakua ni kidroa; ni sa tiko vua na yalona.

¹¹Ia ni sa lako cake ko koya, ka dovi madrai, ka kana, a ra sa veivosaki vakadede, ka kida na mataka, sa qai lako tani ko koya.

¹²A ra sa kauta mai na cauravou ni sa bula, a ra sa vakacegui vakalevu.

¹³Ia keitou sa liu yani ka vodoka na waqa, ka soko ki Aso, ni keitou sa nanuma me vakavodoki Paula kina, sa vakaoqo na nona lewa, ni sa via taubale ko koya.

¹⁴Ia ni keitou sa sota kaya mai Aso, keitou sa vakavodoka, ka yaco ki Mitilini.

¹⁵Ia keitou sa soko tani yani eke, ka yaco me donui Kio e na siga sa tarava; ka bogi dua, keitou sa yaco ki Samo; ka bogi dua tale, keitou sa yaco ki Milito.

¹⁶Ni sa lewa oti ko Paula me sokobaleti Efeso, me kua ni tiko vakadede mai Esia; ni sa vakariri, kevaka e rawa vua, me tiko mada mai Jerusalemi ka qai yaco na siga ni Penitiko.

¹⁷A sa talaki mai Milito ki Efeso, me lakovi ira na nodra qase nai soqosoqo lewe ni lotu.

¹⁸Ia ni ra sa yaco vua, sa kaya vei ira ko koya, Dou sa kila na noqui valavalala e na veisiga kecega ka'u a tiko kina kei kemudou, sa vakatekivu e nai matai ni siga ka'u a lako mai kina ki Esia;

¹⁹ni'u a qarava na Turaga e na yalo e malumalumu sara, ka levu na wai ni mataqu, kei na dauvere sa yaco vei au ni ra sa buki qau vere ko ira na Jiu:

²⁰ni ka'u a sega ni rere me'u kua kina ni tukuna e dua na ka sa yaga vei kemudou, ka'u vakavulici kemudou, ni dou sa soqoni vata, e na veivale talega,

²¹ni'u a vakarota tiko kivei ira na Jiu, vei ira talega na veimatanitu tani, na veivutuni vua na Kalou, kei na vakabauta na noda Turaga ko Jisu Karisito.

²²Ka raica au sa qai lako ki Jerusalemi ka ni sa uqeti au na yaloqu, ka'u sa sega ni kila se cava ena yaco kina vei au;

²³oqo ga ni sa vakatakila vei au na Yalo Tabu e na veikoro kecega, ka kaya sa waraki au nai vesu kei na rarawa.

²⁴Ia ka'u sa sega sara ni nanuma na noqu bula me ka talei vei au ka me'u vakaotia ga na noqu cakacaka kei nai tavi ka solia mai vei au na Turaga ko Jisu, me'u vakatakila nai tukutuku-vinaka ni loloma ni Kalou.

²⁵Ka raica, au sa kila dou na sega ni raica tale na mataqu, koi kemudou kecega au a lako voli e na kemudou maliwa, ka vunautaka na matanitu.

²⁶O koya ga ka'u sa vakadinadina kina vei kemudou e na siga oqo, ni'u sa sega ni cala e na vukuna e dua sa na cudruvi:

²⁷ni'u sa sega ni rere ni tukuna vei kemudou na loma ni Kalou taucoko.

²⁸O koya ga mo dou vakaraici kemudou, kei ira kecega na qele-ni-sipi, sa lesi kemudou kina na Yalo Tabu mo dou nodrai vakatawa, mo dou vakania nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou; ko ira sa volia ko koya, e na nona dra ga.

²⁹Ni'u sa kila oqo, ni'u sa lako tani eke ena qai curu mai vei kemudou eso na wolifa ca sara; era na sega ni lomani ira na qele-ni-sipi.

³⁰Ena tubu cake talega eso na tamata vei kemudou, era na vosataka na ka e veivakacalai, me mari ira kina era sa lotu me ra muri ira.

³¹O koya mo dou qai vakatawa, ka nanuma ni sa tolu na yabaki ka'u a sega ni mudu kina ni vunauci kemudou kecega e na siga kei na bogi, ka vakawai tiko na mataqu.

³²Oi kemudou na veiwekani, au sa qai tataunaki kemudou vua na Kalou, kei na vosa ni nona loloma o koya sa rawata me vakatataki *kemudou* ka solia vei *kemudou* mo doui votavota vata kei ira kecega sa vakasavasavataki.

³³Au sa sega ni kocova na siliva, se na koula, se nai sulu ni tamata e dua.

³⁴Dou sa kila talega, ni sa daucakacaka na ligaqu oqo me so na ka e yaga vei au, vei iratou talega eratou sa tiko vei au.

³⁵E na ka kecega au sa vakatakila vei kemudou, ni sa kilikili mo dou daucakacaka vakaoqo mo dou vukei ira sa malumalumu, mo dou nanuma talega na vosa ni Turaga ko Jisu, ni sa kaya ko koya, A ka ni veivakalougatataki vakalevu me soli ka, ka vakalailai ga me taura na ka.

³⁶Ia ni sa vosa oti vakaoqo ko koya sa tekiduru, ka masu vata kei ira vakaaduaga.

³⁷A ra sa tagi sara kecega, ka mokoti Paula, ka reguci koya;

³⁸a sa rarawa vakalevu na lomadra e na vuku ni vosa ka kaya ko koya, ni ra na sega ni raici koya tale. A ra sa talatala vua ki waqa.

Cakacaka 21

Sa gadreva sara ko Paula me lako ki Jerusalemi, a ratou sa lako mada ki Sisaria, 1—6. Sa yaco ki Jerusalemi ko Paula, a ra sa vakacacani koya vakalevu ko ira na kai Jerusalemi, a sa vakabulai koya e dua na turaga ni valu, 17—40.

¹Ia ni keitou sa biuti ira, keitou sa vakarewa ka vue yani ki Kosa, ka e na mataka ki Roti: ka maikea ki Patara:

²ia ni keitou sa kunea e dua na waqa sa soko yani ki Finaisi, keitou sa vodoka, ka soko yani.

³Ia ni keitou sa kunei Kipiro, keitou sa sokobaleta e na neitou i mawi, ka keitou sa soko ki Siria, ka uru ki Taia; ni sa sobu kina nai usana ni waqa.

⁴Ia ni keitou sa kunei ira sa lotu, keitou sa tiko kina ka bogi vitu: ia ni sa vakavuna na YaloTabu, era sa kaya vei Paula, me kakua ni lako cake ko koya ki Jerusalemi.

⁵Ia ni keitou sa vakaotia na veisiga ko ya, keitou a qai cavu tu ka lako yani: a sa talatala vei keitou ko ira kecega kei ira na watidra, kei ira na luvedra, keitou sa yaco mada ki nai bili ni koro, keitou sa qai tekiduru e matasawa, ka masu.

⁶Ia ni keitou sa veitatau, keitou sa vodo ki waqa; a ra sa suka tale ki nodratou.

⁷Ia ni keitou sa soko mai Taia, keitou sa yaco ki Toleme, ka veikidavaki kei ira na veiwekani, ka tiko vata kei ira ka bogi dua.

⁸E na mataka cake keitou sa lako yani koi keitou sa lako vata kei Paula, ka yaco ko Sisaria: ia keitou sa curu ki na vale i Filipi nai vakavuvuli, ko koya sa dua vei ira na lewe vitu, ka keitou sa tiko vata kaya.

⁹A sa lewe va na luvena, eratou sa goneyalewa, a ratou sa dauparofisai.

¹⁰Ia ni keitou sa bogi vuqa maikea, sa lako sobu mai Jutia e dua na parofita, ko Akapo na yacana.

¹¹Ia ni sa curu mai vei keitou ko koya, sa taura nai vau-ni-sulu nei Paula, a sa vesuka na ligana kei na yavana, ka kaya, Sa vakaoqo na vosa ni Yalo Tabu, Era na vesuka vakaoqo nai taukei ni vau-ni-sulu oqo ko ira na kai Jutia era sa tiko mai Jerusalemi, a ra na solia ki na ligadra era sa sega ni lotu.

¹²Ia ni keitou a rogoca na veika oqo, koi keitou kei ira talega nai taukei, keitou a vakamasuti koya me kakua ni lako cake ki Jerusalemi.

¹³Sa qai kaya ko Paula, A cava dou sa kitaka ni dou sa tagi ka vakadatuvutaka na lomaqu? ni'u sa sega ni vakarau me'u vesu walega, me'u mate talega mai Jerusalemi e na vuku ni yaca ni Turaga ko Jisu.

¹⁴Ia ni sa bese ni vakarogoca ko koya, keitou sa kua soti, ka kaya, Me yaco ga na nona lewa na Turaga.

¹⁵Ia ni sa oti na veisiga oqo, keitou sa vakasosolo na neitou veika, ka lako cake ki Jerusalemi.

¹⁶Eso talega era sa lotu mai Sisaria, era sa lako vata kei keitou, a ra sa kauta e dua sa lotu makawa, ko Nasoni, na kai Kipiro, me keitou moce e nona vale.

¹⁷Ia ni keitou sa yaco ki Jerusalemi, era sa vakacegui keitou e na reki ko ira na veiwekani.

¹⁸Ia ni mataka cake sa lako vata kei keitou ko Paula kei Jemesa; a ra sa tiko kina ko ira kecega na qase.

¹⁹Ia ni sa veikidavaki kei ira ko koya sa qai tukuna yadua na ka kece ka cakava na Kalou e na kedra maliwa na veimatanitu e na nona vunau tiko.

²⁰Ia ni ra sa rogoca, era sa vakavinavinaka vua na Kalou, a ra sa kaya vua, O iko na wekai keitou, ko sa raica, era sa le vica na udolu na Jiu era sa vakabauta; a ra sa gumatua kecega me ra muria na vunau:

²¹ia ka so sa tukuni iko vei ira, ni ko sa vakavulici ira kecega na Jiu, era sa tiko e na kedra maliwa na veimatanitu tani, me ra biuti Mosese, ni ko sa kaya me ra kakua ni cilivi ira na gone, se muria nai valavala eliu.

²²Ena vakabeka evei oqo? ni ra na rogoca dina ko sa tаду mai.

²³O koya mo qai kitaka na ka oqo keitou sa kaya vei iko: E le va na tamata sa tiko vata kei keitou, eratou a bubului;

²⁴mo kauti iratou, ka vakasavasavataki iko vata kei iratou, ka volia na nodratoui madrali, me ratou tasia na uludratou; me ra kila kecega kina ni sa sega ni dina na ka kecega ko sa tukuni kina vei ira, ka ni ko sa muria talega na vunau e na nomui valavala.

²⁵Ia e na vukudra na veimatanitu tani era sa vakabauta, eda sa vola oti kina ka lewa, me ra maroroi ira ga mai na ka sa cabio ki na veimatakau, mai na dra talega, kei na ka sa kuna, kei na daudara.

²⁶Sa qai kauti iratou na tamata ko Paula, ia ni sa vakasavasavataki koya vata kei iratou e na mataka, sa curu ki na vale ni soro, me tukuna na siga ena oti kina na vakasavasavataki, ka me cabori nai madrali e na vukudratou yadua.

²⁷Ia ni sa vakarau oti na bogi vitu, ni ra sa raici koya e na vale ni soro ko ira na Jiu mai Esia, era sa vakauqeti ira na tamata kecega, ka tauri koya,

²⁸a ra sa qoqolou, Oi kemudou na Isireli, dou veivuke mai: ko koya oqo na tamata sa dauvakavulici ira na tamata kece, e na veiyasana kecega, me ra cati ira na kai noda, kei na vunau, kei na tikina oqo: a sa kauta talega eso era sa matanitu tani ki na vale ni soro, a sa vakadukadukalitaka na tikina tabu oqo.

²⁹Ni ra a raica eliu sa tiko vata kaya e na koro ko Tirofimo na kai Efeso, a ra sa nanuma sa kauta ko Paula ki na vale ni soro.

³⁰A ra sa ue kecega na lewe ni koro, a ra sa cici vata ko ira na tamata: a ra sa tauri Paula, ka yarataka mai na vale ni soro ki tautuba: a sa sogo sara na katuba.

³¹Ia ni ra sa segata me ra vakamatei koya, sa yaco vua na turaga levu ni mata sotia nai tukutuku, ni sa ue ko Jerusalemi taucoko.

³²A sa kauta sara ko koya eso na sotia, ka so na turaga lalai, ka cici sobu vei ira: ia ni ra sa raica na turaga levu kei ira na sotia, era sa mudu ni vaculaki Paula.

³³Sa qai lako voleka na turaga levu, ka tauri koya, a sa kaya me vesuki e na sinucodo e rua; a sa taroga se ko cei ko koya, ka cava talega ka kitaka.

³⁴A ra sa dui kacivaka na ka tani ko ira na lewe vuqa; ia ni sa sega ni kila ko koya na kena dina e na vuku ni ue, sa qai kaya me kau ko koya ki na bure ni valu.

³⁵Ia ni sa yaco ko koya ki nai kabakaba, sa yaco ni ra sa veibiliyaki koya yani ko ira na sotia e na vuku ni nodrai valavala vakaukauwa na lewe vuqa:

³⁶ni sa lewe vuqa na tamata era sa muria, ka qoqolou, Kauta tani yani.

³⁷Ia ni sa tuberi tiko ko Paula ki na bure ni valu, sa kaya ko koya vua na turaga levu ni valu, E tara me'u vosa mada vei kemuni? Sa qai kaya ko koya, Ko sa kila li na vosa va-Kirisi?

³⁸Ko sa sega li ni koya na kai Ijipita, ko koya ka vere e na gauna sa oti, ka kauti ira ki na veikau e le va na udolu na Daulaba?

³⁹Sa qai kaya ko Paula, Oi au na Jiu, na kai Tarisu mai Silisia, sa sega ni koro kaisi na noqu koro; ia ka'u sa masuti kemuni mo ni laivi au mada me'u vosa vei ira na tamata.

⁴⁰Ia ni sa vakatara ko koya, sa tu cake ko Paula e nai kabakaba, ka vakatabataba vei ira na tamata. Ia ni ra sa tiko lo sara, sa vosa vei ira ko koya e na vosa vaka-Iperiu, ka kaya,

Cakacaka 22

Sa vakatusa ko Paula na vu ni nona lotu; sa tukuna talega ni sa lesi koya na Turaga mei talatala, 1—21. Ni ra sa rogoci koya ni sa tukuna na nona lako vei ira na veimatanitu tani, era sa cudru vakalevu, ka ia me ra vakacacani koya, a sa vakabulai koya na turaga ni valu, 22—30.

¹Oi kemuni na veiwекани, kei na qase, ni vakarorogo mai ni ka'u sa tukuni au vei kemuni:

²Ia ni ra sa rogoca sa vosa ko koya vei ira e na vosa vaka-Iperiu, era sa tiko lo sara, a sa kaya ko koya:

³Oi au dina na Jiu, au a sucu mai Tarisu mai Silisia, ia ka'u a susugi e na koro oqo, ka sa vakatavulici au vakadodonu ko Kamalieli me vaka na nodra vunau na qase, ia ka'u a gumatua e na vuku ni Kalou, me vakataki kemuni kecega e na siga oqo:

⁴ia ka'u a vakacacani ira sa Lotu vakaoqo me ra mate, ia ka'u a vesuka ka biuta ki na vale ni veivesu na tagane eso ka so na yalewa.

⁵A sa noqui vakadinadina na bete levu, kei ira kecega na qase: ni ka'u a taura na nodrai vola vei ira na veiwекани, ka lako ki Tamasiko, me'u kauti ira era sa tiko kina ki Jerusalemi ni ra sa vesuki, me ra cudruvi.

⁶Ia sa yaco, ni ka'u sa lako yani, ka toro voleka ki Tamasiko e na siga levu tutu, sa dua na rarama levu sa cila vakasauri mai lomalagi ka vakavolivoliti au.

⁷Au sa qai bale ki na qele, ka rogoca e dua na vosa sa kaya vei au, I Saula, i Saula, ko sa vakacacani au e na vuku ni cava?

⁸Au sa qai taroga, O cei beka koi kemuni Turaga? A sa kaya vei au ko koya, Oi au ko Jisu na kai Nasareci, ko koya ko sa vakacacana.

⁹A ra sa raica dina na rarama ko ira sa lako vata kei au; a ra sa sega ni rogoca na vosa i koya sa vosa mai vei au.

¹⁰Au sa qai taroga, A cava me'u kitaka, noqu Turaga? A sa kaya mai vei au na Turaga, Cavu tu, ka lako ki Tamasiko; ia ena tukuni kina vei iko na ka kecega sa lesi vei iko mo kitaka.

¹¹Ia ni ka'u sa sega ni rai rawa e na vuku ni kena remoremo na rarama ko ya, era sa tuberi au ko ira sa lako vata kei au, ka'u sa yaco kina ki Tamasiko.

¹²A sa dua ko Ananaiasa, a tamata lotu dina me vaka na vunau, a sa rogo vinaka vei ira kecega na Jiu era sa tiko maikina,

¹³sa lako mai vei au, a sa tu, ka kaya vei au, Na wekaqu Saula, mo rai vinaka mai. Ia, e na tiki-ni-siga ko ya, ka'u sa rai cake vua.

¹⁴A sa kaya ko koya, Sa digitaki iko na nodra Kalou na noda qase, mo kila na lomana, ka raici Koya na Yalododonu, ka rogoca na vosa ni gusuna:

¹⁵ni ko na dautukuni koya vei ira na tamata kecega e na ka ko sa raica ka rogoca.

¹⁶Ko sa qai vakaberabera tale e na vuku ni cava? tu cake, mo papitaisotaki, ka vuya laivi na nomui valavala ca, ni ko sa masuta na yaca ni Turaga.

¹⁷Ia ka yaco, ni ka'u sa lesu tale mai ki Jerusalemi: ni ka'u sa masu tiko e na vale ni soro, au sa raica na raivotu:

¹⁸ia ka'u sa raici koya ni sa kaya vei au Kusarawa mo lako tani e Jerusalemi: ni ra na sega ni vakabauta na nomui tukutuku e na vukuqu.

¹⁹Au sa qai kaya, Kemuni na Turaga, era sa kila ni ka'u a biuti ira ki na vale ni veivesu era sa vakabauti kemuni ka vakankuitataki ira e na vale ni lotu kecega:

²⁰ia ni sa vakadavei na dra kei Sitiveni ko koya ka dautukuni kemuni, au a tu voleka talega kina, ka vinakata na nona mate, ka maroroya na nodrai sulu era sa vakamatea.

²¹Sa qai kaya vei au ko koya, Lako tani yani: ni ka'u na talai iko vakayawa vei ira na veimatanitu tani.

²²Ia era sa rogoci koya ka yacova mada na vosa oqo, era sa qai tabalaka cake na domodra, ka kaya, Me kau tani e vuravura na tamata sa vakaoqo: ni sa sega ni dodonu me bula.

²³Ia ni ra sa qoqolou, ka veibiuyaka na nodrai sulu, ka biuta na kuvu-ni-soso ki na cagi,

²⁴sa kaya na turaga levu ni valu me ra kauti koya ki na bure ni valu, a sa kaya me tarogi ni sa vakanakuitataki, me kila ko koya se cava era sa qolouvaki koya kina vakaoqo.

²⁵Ia ni ra sa vesuka tiko e na wa, sa taroga ko Paula vua na turaga sa tu kina, E tara beka vei kemudou mo dou vakanakuitataka na kai Roma, ka sega mada ni lewai?

²⁶Ia ni sa rogoca na turaga ko ya, sa laki tukuna vua na turaga levu ni valu, ka kaya, Mo lewai iko vinaka e na ka ko kitaka: ni sa kai Roma na tamata oqo.

²⁷Sa qai lako mai na turaga levu ni valu, ka kaya vua, Tukuna mai vei au, se ko sa kai Roma se segai. Sa kaya ko koya, Io.

²⁸Sa qai kaya na turaga levu ni valu, Sa ka levu nai lavo ka'u sa volia kina me'u lewe ni koro ko ya. A sa kaya ko Paula, Ia koi au, ka'u a sucu kina.

²⁹Era sa qai lako tani sara ko ira sa lesi me ra tarogi koya; a sa rere talega na turaga levu, ni sa kila e kai Roma ko koya, e na vuku talega ni nona vesuki koya.

³⁰Ia e na mataka ni sa via kila ko koya na kena dina ni ka era sa beitaki koya kina ko ira na Jiu, sa sereka na kenai vesu ko koya, a sa kaya vei ira na bete

levu kei na nodra mataveilewai kecega me ra lako mai; a sa qai kauti Paula sobu, ka vakatura e matadra.

Cakacaka 23

Ni sa tukuni koya tiko ko Paula, sa kaya na bete levu me ra tavia na gusuna, 1—5. Sa veiletitaki koya ko ira na nona meca, 6—11. Sa buki kena vere ko ira na Jiu, me ra vakamatea, a sa vakabulai koya na turaga ni valu, a sa tala nai valu me ra kauta ki Sisaria vei Filikesa, 12—35.

¹A sa vakaraici ira matua na mataveilewai ko Paula, ka kaya, Oi kemuni na veiwекани, au sa muria tiko ka yacova na siga oqo na ka ka'u a nanuma sa dodonu e na mata ni Kalou.

²A sa kaya ko Ananaiasa na bete levu vei ira sa tu voleka vua me ra tavia na gusuna.

³Sa qai kaya vua ko Paula, Ena tavi iko na Kalou, ko iko na lalaga sa boro vulavula: ko sa tiko beka mo lewai au me vaka na vunau, ka sa kaya me'u tavi, ia ka sa sega ni vaka na vunau?

⁴Sa qai taroga ko ira sa tu voleka, O sa vosavakacacataka li na bete levu ni Kalou?

⁵Sa qai kaya ko Paula, Au sa sega ni kila, koi kemuni na veiwекани, ni sa bete levu ko koya: ni sa volai, Mo kakua ni vosavakacacataki koya sa lewai ira na kai nomu.

⁶Ia ni sa kunea ko Paula ni sai tokani i Setoki eso vei ira, ka so tale era Farisi, sa kaci ko koya e na matadra na mataveilewai, Oi kemuni na veiwекани koi au na Farisi, a luve ni Farisi: e na vuku ni'u sa vakadinata ni na tu cake tale na mate ka'u sa tarogi kina.

⁷Ia ni sa vosa oti vakaoqo ko koya, sa tubu na veileti vei ira na Farisi, kei ira nai tokani i Setoki; a sa tawase rua kina na lewe vuqa.

⁸Ni sa daukaya ko ira nai tokani i Setoki sa sega na tu cake tale mai na mate, se agilose, se yalo; a sa daukaya ko ira na Farisi sa dina ruarua.

⁹A sa levu na qoqolou, a sa qai tu cake ko ira na vunivola era nodrai tokani na Farisi; a ra sa gumatua, ka kaya, Keitou sa sega ni kunea e dua na ka ca

vua na tamata oqo; ia ka vakaevei kevaka sa vosa vua e dua na agilose se na yalo?

¹⁰Ni sa qai tubu na veileti levu, sa rere na turaga levu ni valu, de ra basuraki Paula, a sa vosa vei ira na sotia, me ra lako sobu me ra kaliraka vakaukauwa maivei ira, ka me ra kauta ki na bure ni valu.

¹¹Ia e na bogi sa muri sa tu voleka vua ko koya na Turaga, ka kaya, Mo vakacegu ga, Paula: ni sa kilikili mo tukuni au mai Roma talega, me vaka ko sa tukuni au e Jerusalemi.

¹²Ia ni sa siga mai, sa buki vere ko ira na Jiu eso, a ra sa veivakadreti e na bubului, ka kaya me ra kakua ni kana se gunu me rawa mada na nodra vakamatei Paula.

¹³A ra sa lewe vasagavulu ka mani vakacaca era sa bukia na vere oqo.

¹⁴A ra sa lako mai vei ira na bete levu kei ira na qase, ka kaya, Keitou sa veivakadreti e na bubului levu, me keitou kakua ni kania e dua na ka, me sa rawa mada na neitou vakamatei Paula:

¹⁵ia koi kemudou kei ira talega na mataveilewai, dou tukuna vua na turaga levu ni valu me kauti koya sobu mai vei kemudou, me vaka dou sa via taroga vakadodonu e na vukuna: ia koi keitou, ni sa bera ni yaco ko koya, keitou sa vakarau tu me vakamatea.

¹⁶Ia sa rogoca na vere oqo na luvena-tagane na gane i Paula, ka sa lako ka curu ki na bure ni valu, ka tukuna vei Paula.

¹⁷Sa qai kaciva e dua vei ira na turaga ni valu ko Paula, ka kaya, Kauta na cauravou oqo vua na turaga levu ni valu; sa dua na ka sa tu vua me tukuna vei koya.

¹⁸Sa qai kauta me rau lako vua na turaga levu ni valu, a sa kaya, Sa kacivi au ko Paula na tamata ka vesu tu, ka kaya me'u kauta mai vei iko na cauravou oqo, ni sa dua na ka sa tu vua me tukuna vei iko.

¹⁹Sa qai taura na ligana na turaga levu ni valu, a rau sa lako vakinikitiki vakai rau; a sa taroga, A cava beka na ka sa tu vei iko ko sa via tukuna vei au?

²⁰Sa qai kaya ko koya, Sa lomavata ko ira na Jiu me ra masuti iko mo kauti Paula sobu e na mataka vei ira na mataveilewai, me vaka ko sa via taroga vakadodonu eso na ka e na vukuna;

²¹ia mo kakua ni vakarogoca na nodra vakamamasu; ni ra sa le vasagavulu ka mani vakacaca era sa lawavaka, a ra sa veivakadreti vakai ira e na bubului, me ra kakua ni kana se gunu me ra vakamatei koya mada eliu: a ra sa qai vakarau tu, a ra sa waraka ga mo yalata vei ira.

²²Sa qai vakalaiva na cauravou na turaga levu ni valu me lako yani, a sa vakarota, Mo kakua ni tukuna vua e dua ni ko sa mai vakatakila vei au na ka oqo.

²³A sa kacivi rau e lewe rua na turaga ni valu ko koya, ka kaya, Vakarautaka na sotia e lewe rua na drau, kei na tamata e le vitusagavulu era vodo ose, kei na tamata e le rua na drau sa vakaiyaragi e na moto, me ra lako ki Sisaria e nai katolu ni tiki ni bogi;

²⁴ka vakarautaka talega eso na ose, me vodo kina ko Paula, me kau vakavinaka ki Sisaria vei Filikesa na kovana.

²⁵A sa vola nai vola ko koya ka vakaoqo:

²⁶Koi au ko Kilotiu Laisiasi vua na turaga vinaka sara ko Filikesa, sa loloma!

²⁷A tamata oqo era a taura na Jiu, a sa voleka ni ra vakamatea; au sa qai kauti ira na sotia, ka vakabulai koya, ni ka'u sa kila e kai Roma ko koya.

²⁸Ia ni'u sa via kila se cava era sa beitaki koya kina, au sa kauta ki na nodra mataveilewai:

²⁹ia ka'u sa kunea ni sa beitaki ko koya e na ka eso e veiletitaki e na nodra vunau, ia ka sega na ka sa beitaki vua sa dodonu me mate kina se me vesu.

³⁰Ia ni sa tukuni mai vei au era sa lawavaki koya ko ira na Jiu, au sa vakariri me'u vakatala yani vei iko au sa vosa talega vei ira era beitaka me ra tukuna e matamu na veika sa beitaki kina ko koya. Sa loloma.

³¹Sa qai kauti Paula ko ira na sotia, me vaka sa vakaroti vei ira, a ra sa kauta e na bogi ki Adipatiri.

³²Ia e na mataka era sa biuti ira sa vodo ose me ra lako vata kaya, a ra sa lesu tale ki na bure ni valu.

³³Ia ni sa yaco ki Sisaria ko ira oqori, era sa solia nai vola vua na turaga, ka vakaraitaki Paula talega vua:

³⁴ia ni sa wilika oti na turaga, sa taroga se ko cei na nona vanua. Ni sa qai kila sa kai Silisia,

³⁵sa kaya Au na rogoci iko, ni ra sa yaco mai ko ira era sa beitaki iko. A sa vakarota me vakatawai e na vale ni veilewai nei Eroti.

Cakacaka 24

Sa qai muri Paula ko ira na Jiu ki Sisaria, me ra beitaki koya, a sa tukuna ko koya na nonai valavala kei na nonai vakavuvuli, 1—21. Sa qai vunau ko Paula, a sa sautaninini kina ko Filikesa, ia sa sega ga ni vakabauta, 22—27.

¹Sa bogi lima sa qai lako sobu ko Ananaiasa na bete levu kei ira na qase, ka dua na tamata sa vuku e na vosa, ko Teritulu, era sa beitaki Paula vua na turaga.

²Ia ni sa kacivi mai ko koya, sa vakatekivu ko Teritulu me beitaka, ka kaya, Keitou sa vakacegu vakalevu e na vukumuni, a sa yaco me vinaka na matanitu oqo e na nomuni lewa vakavuku,

³keitou sa vakavinavinaka kina e na veisiga kecega kei na veiyasana kecega, I Filikesa vakaturaga sara, ni keitou sa rekitaka.

⁴Ia de balavu walega vei kemuni na noqu vosa, au masuti kemuni mo ni yalovinaka mo ni rogoci keitou mada vakalailai.

⁵Ni keitou sa kunea na tamata la oqo e dauveivakacalai, a sa dauvakatubu ca ko koya vei ira kecega na Jiu e vuravura, a sa liu vei ira nai tokani ni kai Nasareci:

⁶ka sa ia me vakacacana talega na vale ni soro; ka keitou a taura, ka via lewa me vaka na neitou vunau.

⁷Ia ko Laisiasa na turaga levu ni valu sa lako vakaukauwa mai, ka kaliraka mai na liga i keitou,

⁸a sa vosa vei ira era sa beitaki koya me ra lako mai vei kemuni: ia ni kemuni sa tarogi koya, ko ni na kila rawa na ka kecega keitou sa beitaka vua.

⁹A ra sa vakadinadina ko ira na Jiu, ka kaya sa dina na veika oqo.

¹⁰Ia ni sa deguvacu na turaga vei Paula me vosa, sa qai kaya ko koya, Ni'u sa kila sa vuqa na yabaki ko ni sa turaga ni lewa kina e na vanua oqo, au sa vinakata vakalevu me'u tukuni au:

¹¹O ni sa kila, sa qai oti walega e tinikarua na bogi ni ka'u a lako cake kina ki Jerusalemi me'u lotu.

¹²A ra sa sega ni kunei au ni keirau sa veileti kaya e dua e na vale ni soro, se ni'u sa vakatubu ca vei ira na lewe vuqa, sa sega ga e na veivale ni lotu, se e na koro;

¹³a ra sa sega talega ni vakatakila rawa ni sa dina na veika era sa beitaki au kina.

¹⁴Ia na ka oqo ka'u sa vakatusa vei kemuni, ai valavala era sa vakatoka mei vakavuvuli vakatani, au sa lotu vakakina vua na nodra Kalou na noqu qase, ka vakadinata na ka kecega sa volai e na vunau kei ira na parofita:

¹⁵ia ka'u sa vakanuinui vua na Kalou, ni na tu cake tale ko ira na mate, ko ira na yalododonu kei ira na sega ni yalododonu, o koya era sa nuitaka talega ko ira.

¹⁶Ia na ka oqo ka'u sa gumatua kina, me kakua e dua na siga e cala kina na lewa-ni-lomaqu vua na Kalou, se vei ira na tamata.

¹⁷Ia ni sa oti e vuqa na yabaki, ka'u a lako mai me'u kauta na ka-ni-loloma ki na noqu vanua, kei nai madrali eso.

¹⁸Ia ka so na Jiu mai Esia era sa kunei au ni'u sa vakasavasavataki e na vale ni soro, ia keitou sa sega ni lewe vuqa, se keitou ue.

¹⁹E dodonu talega me ra mai tu e matamuni eke, ka tukuna, kevaka era sa kila e dua na ka ca vei au.

²⁰Se me ra tukuna ko ira oqo, kevaka era sa kunea e dua na ka ca vei au, ni'u sa tu e na matadra na mataveilewai,

²¹e na vuku ga ni vosa e dua bauga sa vakaoqo, ni'u sa tu e na kedra maliwa, ka kaci, E na vuku ni nodra tu cake tale na mate dou sa qai tarogi au kina e na siga oqo.

²²Ia ni sa rogoca na veika oqo ko Filikesa, a sa kila vinaka na Lotu, sa vakasukai ira, a sa kaya, Ni sa lako sobu mai ko Laisiasa na turaga levu ni valu, ka'u na qai lewa na ka dou sa veiletitaka.

²³A sa vosa ko koya vua e dua na turaga ni valu me vakatawai Paula, me laiva ga me lako voli, ka me kakua ni vakatatabuya e dua na wekana sa qaravi koya, se lako mai vua.

²⁴Ia sa bogi vica, sa lako mai ko Filikesa kei na watina ko Tarusila, na yalewa ni Jutia, ka sa talaki me lako mai ko Paula, ka sa vakarogoci koya ni sa vosataka na vakabauti Karisito Jisu.

²⁵Ia ni sa vunautaka tiko ko koya nai valavala dodonu, nai valavala malua, kei na veilewai sa bera mai, sa sautaninini ko Filikesa, ka kaya, Lako tani mada edaidai; ia ni'u sa lalaga e na dua na gauna, ka'u na kacivi iko mai.

²⁶Sa nuitaka talega ni na soli lavo vua ko Paula: o koya oqo sa talakitaki vakavuqa kina, me rau veivosaki kaya.

²⁷Ia ni sa oti e rua na yabaki, sa lako mai ko Porisiu Fesito mei sosomi kei Filikesa: ka ni sa vinakata ko Filikesa me vakayalovinakataki ira na Jiu vua, sa biuti Paula me vesu tu ga.

Cakacaka 25

Sa beitaki Paula ko ira na Jiu e na mata i Fesito, a sa tukuni koya vua ko Paula; a sa vosataka ko Fesito na nona laki lewai mai Jerusalemi, a sa kaya ko Paula me lewai koya ko Sisa, 1—12. Sa qai lewai koya ko Akaripa kei Fesito, 13—27.

¹Ni sa tadu mai ki na vanua ko Fesito, ka sa oti e tolu na bogi, sa qai cavu tu e Sisaria me lako cake ki Jerusalemi.

²Sa qai beitaki Paula vua ko ira na bete levu kei ira na nodra turaga na Jiu, a ra sa vakamasuta,

³ka kerekere vua me lomani ira e na vukuna, me talakitaki me lako mai ki Jerusalemi ko koya, a ra sa lawavaka me ra vakamatea e na gau ni sala.

⁴Ia sa kaya ko Fesito, ni sa vakatawai tiko mai Sisaria ko Paula, a sa vakarau me lako yani kina ko koya.

⁵A sa kaya, Oi kemudou na turaga, me da lako sobu vata, ia ke dua na ca sa tu vua na tamata oqo, mo dou qai beitaki koya kina.

⁶A sa tiko vata ga kei ira ko koya ka bogi walu se bogi tini sa qai lako sobu ki Sisaria; e na mataka cake sa tiko ko koya e nai tikotiko ni veilewai, a sa kaya me kau mai ko Paula.

⁷Ia ni sa yaco mai ko koya, era sa tu vakavolivolita ko ira na Jiu era a lako sobu mai Jerusalemi, a ra sa beitaki Paula e na ka ca sara e vuqa, ia era sa sega ni vakadinadinataka rawa.

⁸Ia sa tukuni koya ko Paula, Au sa sega ni kitaka e dua na ka ca, ki na nodra vunau na Jiu, se ki na vale ni soro, se kivei Sisa.

⁹Ia ni sa vinakata ko Fesito me vakayalovinakataki ira na Jiu, sa vosa vei Paula, ka kaya, O sa vinakata mo lako cake ki Jerusalemi, mo lewai kina e mataqu e na veika oqo, se segai?

¹⁰Sa qai kaya ko Paula, Au sa tu e na mata ni tikotiko ni veilewai nei Sisa, a tikina e dodonu me'u lewai kina: au a sega ni kitaka e dua na ka ca vei ira na Jiu, oqo ko sa kila vinaka sara.

¹¹Kevaka ka'u sa tamatai valavala ca, se'u kitaka e dua na ka e dodonu me'u mate kina, au sa sega ni bese ni mate: ia kevaka e sega na veika oqo era sa beitaki au kina, sa sega e dua e rawata me soli au vei ira. Au sa cavuti Sisa me lewai au.

¹²Ia ko Fesito, ni sa veivosaki oti kei ira na mataveilewai, sa kaya, O sa qai cavuti Sisa, ia ko na kau vei Sisa.

¹³Sa bogi vica, erau sa qai lako mai ko Akaripa na tui kei Perinaise ki Sisaria, me rau veikidavaki kei Fesito.

¹⁴Ia ni rau sa bogi vuqa kina, sa tukuni Paula ko Fesito vei koya na tui, ka kaya, Sa dua na tamata sa vesu tu, ko koya ka vakalaiva ko Filikesa:

¹⁵ia ni'u a tiko mai Jerusalemi, era sa beitaki koya ko ira na bete levu kei ira na nodra qase na Jiu, a ra sa kaya me'u lewai koya me cudruvi.

¹⁶Au sa qai kaya vei ira, E sega ni nodrai valavala na kai Roma me solia walega e dua na tamata me vakamatei, ka malua me veirai mada kei ira sa beitaka, me sa rawa talega na nona tukuni koya e na vuku ni ka ca sa beitaki vua.

¹⁷Ia ni ra sa yaco mai kike, au sa sega ni vakaberabera, ia e na mataka cake ka'u sa tiko e nai tikotiko ni veilewai, ka kaya me kau mai na tamata oqo.

¹⁸Ia ni ra sa tu cake ko ira era sa beitaka, era sa sega ni beitaki koya e na ka ca me vaka na ka ka'u a nanuma:

¹⁹ia ka so ga na ka sa veiletitaki kaya e na nodra lotu, kei na dua na tamata ko Jisu, ko koya sa mate, ia ka kaya ko Paula sa bula tiko ko koya.

²⁰Ia ni ka'u sa sega ni kila vinaka me'u lewa na veika oqo, au sa taroga se via lako cake ki Jerusalemi ko koya, me lewai kina e na veika oqo, se segai.

²¹Ia ni sa vaka ko Paula, me tiko mada me lewai koya ko Akusito, au sa qai kaya me vakatawai tiko ka malua me'u vakatalai koya yani vei Sisa.

²²Sa qai kaya vei Fesito ko Akaripa, Oi au talega, ka'u sa via rogoca na tamata oqo. Sa kaya ko koya, E na mataka ko na rogoci koya.

²³E na mataka, ni rau sa lako mai ko Akaripa, kei Perinaise, erau ukucavu mai, a rau curu ki na vale ni veitarogi, kei ira vata na turaga levu ni valu, kei ira na turaga ni koro, ia ni sa vakarota ko Fesito, sa kau mai ko Paula.

²⁴A sa kaya ko Fesito, Kemuni Akaripa na tui, kei kemudou kecega na tamata sa tiko kei keitou eke, dou sa raica na tamata oqo, e na vuku i koya era sa cikevi au ko ira na Jiu e lewe levu, mai Jerusalemi, eke talega, ka ra sa kaya e sega ni dodonu me bula ko koya.

²⁵Ia ni ka'u sa kunea sa sega ni cakava ko koya e dua na ka ca sa dodonu me mate kina, a sa cavuti Akusito ko koya me lewai koya, au sa qai lewa me'u vakatalai koya kina.

²⁶Ia ka sega na ka e macala me'u volai koya kina vua na noqu turaga. O koya ga oqo ka'u sa kauta mai kina ki na matamudou, ia ka vakaidina vei kemuni, Akaripa na tui, me tarogi mada me macala kina na ka me'u vola.

²⁷Ni sa rairai vei au me ka lialia me tala e dua sa vesu, ka sega ni vakatakila talega na ka ca sa beitaki vua.

Cakacaka 26

Sa tukuna na vu ni nona lotu ko Paula, sa qai tukuna tale ni sa digitaki mei talatala, 1—23. Sa vakarogoci koya ko Fesito, ka kaya e sa lialia. Sa qai voleka ni vakabauta ko Akaripa, 24—29. Era sa qai kaya kecega ni sa sega ni cala ko Paula, 30—32.

¹Sa qai kaya vei Paula ko Akaripa, Sa qai tara mo vakatusai iko mai. Sa qai dodoka na ligana ko Paula, ka tukuni koya:

²Au sa nanuma ka'u sa kalougata, kemuni Akaripa na tui, ni'u na tukuni au edaidai e matamuni e na vuku ni ka kecega era sa beitaki au kina na Jiu:

³io, ni kemuni sa kila kecega na nodrai valavala na Jiu kei na veika era sa dauveiletitaka: o koya oqo ka'u sa masuti kemuni kina mo ni vosota mada ga mo ni rogoci au.

⁴A noqui valavala ni'u a gone ka yacova na siga oqo, ni'u a tiko kei ira na kai noqu mai Jerusalemi, era sa kila kecega na Jiu;

⁵ko ira era sa kilai au eliu, kevaka era sa via tukuna mai, ni'u sai valavala vaka-Farisi me vakataki ira era sa daumuria vakamatailalai sara na noda lotu.

⁶Au sa qai tu talega me'u lewai e na vuku ni ka'u sa vakanuinuitaka na vosa ni yalayala ka solia na Kalou kivei ira na neimami qase:

⁷ia sai koya na ka oqo era sa vakasama me ra rawata ko ira na neimami yavusa e tinikarua, era dausoro vagumatua e na siga kei na bogi. Ia e na vuku ni nuinui oqo, i Akaripa na tui, era sa beitaki au kina ko ira na Jiu.

⁸E vakaevei, dou sa nanuma beka ni sa ka e dauveivakatitiqataki, me vakaturi ira cake tale na mate na Kalou?

⁹Oi au talega, ka'u a nanuma e lomaqu ni sa dodonu me'u veimecaki e na ka e vuqa kei na yaca i Jisu na kai Nasareci.

¹⁰Ia na ka talega oqo ka'u a kitaka mai Jerusalemi; a ra lewe vuqa era sa lotu ka'u a sogolati ira e na veivale ni veivesu, ni ra sa lesi au kina na bete levu; ia ni ra sa vakamatei ka'u sa kaya me vakakina.

¹¹Ia ka'u a cudruvi ira vakavuqa e na veivale ni lotu kecega, ka vakasaurarataki ira me ra biuta na lotu, ia ni'u sa cudru vakalevu sara vei ira, au a vakacacana talega ki na veikoro tani.

¹²Ia ni ka'u a lako tiko kina ki Tamasiko ni ra a lesi au ka talai au na bete levu,

¹³ni sa siga levu toka ga, na tui, au a raica e na sala e dua na rarama mai lomalagi, sa uasivia na kena remoremo na mata-ni-siga, a sa cila vakavolivoliti au kei ira talega era lako vata kei au.

¹⁴Ia ni keitou sa bale kecega ki na qele, au sa rogoca e dua na domo sa vosa vei au e na vosa vaka-Iperiu, ka kaya, I Saula, i Saula, o sa vakacacani au e na vuku ni cava? e ca vei iko mo caqeta na mata ni moto.

¹⁵Au sa qai kaya, O cei koi kemuni, na Turaga? A sa kaya na Turaga, Oi au ko Jisu, o koya ko sa vakacacana:

¹⁶ia mo tu cake ga, ka tu e yavamu: ni'u sa rairai vei iko e na vuku ni ka oqo, me'u lesi iko mei talatala kei na dautukutuku talega e na veika ko sa raici au kina, kei na veika ka'u na rairai kina vei iko:

¹⁷ni'u na vakabulai iko maivei ira na tamata *na Isireli*, kei ira na veimatanitu tani, o ira ka'u sa qai talai iko kina,

¹⁸mo laki basuka na matadra, me ra saumaki mai na butobuto ki na rarama, mai na kaukauwa talega nei Setani ki vua na Kalou me ra kakua ni cudruvi e nai valavala ca, me rai taukei vata talega emuri kei ira era yalosavasava, ni ra sa vakabauti au.

¹⁹Ia ni sa oti oqo, i Akaripa na tui, au sa sega ni talaidredre ki na raivotu vakalomalagi:

²⁰ia ka'u sa tukuna mada eliu vei ira mai Tamasiko, kei Jerusalemi, kei na yasayasa kece vaka-Jutia, vei ira talega na veimatanitu tani, me ra veivutuni ka saumaki mai kivua na Kalou, ka kitaka nai valavala e kilikili kei na veivutuni.

²¹O koya oqo era sa tauri au kina na Jiu e na vale ni soro, ka segata me ra vakamatei au.

²²Ia ni sa vupei au na Kalou, au sa bula kina ka yacova na siga oqo, ia ka'u sa tukuna tiko vei ira era lalai kei ira talega era lelevu, ka sa sega na ka tani ka'u sa kaya ko ya ga era a tukuna na parofita kei Moses ena yaco mai:

²³ni na mate na Karisito, ni na kedrai matai era na tu cake tale mai na mate, ka na vakatakila na rarama vei ira na tamata *na Isireli*, vei ira talega na veimatanitu tani.

²⁴Ia ni sa tukuni koya tiko vakaoqo ko koya, sa vosa e na domo levu ko Fesito, I Paula, o sa lalia; sa vakalialiai iko na vuku levu.

²⁵A sa kaya ko koya, I Fesito vakaturaga sara, au sa sega ni lalia; au sa cavuta ga na vosa sa dina ka vuku:

²⁶ni sa kila na veika oqo na tui, ia ka'u sa vosa doudou kina vua; ni'u sa kila e sega ni vuni vei koya e dua na ka oqo, ni sa sega ni caka na ka e na dua na yasana vuni.

²⁷I Akaripa na tui, o ni sa vakadinati ira na parofita, se segai? Au sa kila kemuni sa vakadinata ga.

²⁸Sa qai *kayavei* Paula ko Akaripa, Sa vo e lailai mo rawai au me'u lotu va-Karisito.

²⁹Sa qai *kaya* ko Paula, Au sa masu vua na Kalou, e segai e na vukumu duaduaga, e na vukudra kece talega era sa rogoci au edaidai, se me vo e lailai, se me kakua ga ni vo, mo dou vakataki au; ia me kakua ga e na sinucodo oqo.

³⁰Sa qai tu cake na tui, kei na kovana, kei Perinaise, kei ira era sa tiko vata kei iratou:

³¹ia ni ra sa lako vakatikitiki tani, era sa veivosaki vakai ira, ka kaya, A tamata oqo sa sega ni kitaka e dua na ka sa dodonu me mate kina se me vesu.

³²Sa qai kaya vei Fesito ko Akaripa, Na tamata oqo kevaka sa sega ni cavuti Sisa me lewai koya, e dodonu ga me sereki.

Cakacaka 27

Sa vodoka e dua na waqa ko Paula me lako ki Roma, a sa vakasalataka ni na yaco na ca e na soko, 1—12. A sa labati ira na cagi levu, a sa ca na waqa, a ra sa qalo bula kecega ki vanua na lewe ni waqa, 13—44.

¹Ia ni sa lewai oti me keitou soko ki Itali, era sa soli Paula, ka so tale na tamata sa vesu, vua e dua na turaga ni mata sotia nei Akusito, na yacana ko Juliase.

²Ia ni keimami sa vodoka e dua na waqa ni Atiramitio, keimami sa vakarewa, ka nakita me keimami sokoravita na baravi kei Esia; a sa dua na kai Masitonua mai Cesalonaika, o Arisitako, sa lako kei keimami.

³Ia e na matake keimami sa uru ki Saitoni. A sa lomavinaka vei Paula ko Juliase, a sa sereki koya me lako vei ira na wekana me vakacegui kina.

⁴Keimami sa qai soko tani yani eke, ka sokoraviti Kipiro, ni sa ca na cagi.

⁵Ia keimami sa sokota na wasawasa kei Silisia kei Pamifilia, ka yaco sara ki Maira mai Lisia.

⁶A sa kunea kina na turaga ni valu e dua na waqa ni Alekisadria, sa soko ki Itali; a sa vakavodoki keimami kina.

⁷Ia ni keimami sa soko malua ga ka bogi vuqa, ka yaco vakadredre me donui Nito, ni sa tarovi keimami na cagi, keimami sa sokoraviti Kiriti, ka donui Salimon;

⁸a sa vo e lailai me dredre ni sivia, keimami sa yacova e dua na yasana na yacana na Toba Vinaka; a sa voleka kina e dua na koro ko Lasea.

⁹Ia ni sa qai bogi vuqa, a sa mani dredre na soko, ka ni sa qai oti na gauna ni Lolo, sa qai vakasalataki ira ko Paula,

¹⁰ka kaya vei ira, Oi kemuni na turaga, au sa kila ena levu na ka e ca kei na ka eda na biuta e na soko oqo, ena sega ni ca walega nai usana kei na waqa, oi keda talega.

¹¹Ia na turaga ni valu sa vakabauti rau na turaga ni waqa kei na kenai taukei, ka segai na veika sa kaya ko Paula.

¹²Ia ni sa sega ni vinaka na toba ko ya me kele kina e na vula i liliwa, era sa lewe vuqa vei ira sa lewa me ra soko tani yani, ni ra nanuma de sa rawa ki Finaisi, me ra kele kina e na vula i liliwa; ko ya na toba ki Kiriti, a sa donuya na ceva era kei na tokalau vualiku.

¹³Ni sa qai liwa vakamalua na ceva, era sa vakasama ni ra sa rawata na ka era a nakita, era sa cavui kelekele, ka sokoraviti Kiriti.

¹⁴A sa sega mada ni dede, sa qai laba na cava levu, a yacana ko Urokilitoni.

¹⁵Ia ni sa lebuka na laca ni waqa, ka sega kina ni tau rawa ki na mata ni cagi, keimami sa laiva ga me savu yani.

¹⁶A sa savu kina ka volekata e dua na yanuyanu na yacana ko Kiloti, a sa vo e lailai sara me keimami sega ni rawata na velovelot:

¹⁷ia ni ra sa vakarewataka cake mai oqo, era sa cakava nai vakatukuwalu, a ra sa vakatukuwalutaka kina na waqa; ia ni ra sa rere de ra kasa ki na nuku, era sa sereka na gacagaca, ka savu yani.

¹⁸Ia ni keimami sa suaigelegele vakalevu sara e na cava, e na mataka era sa biuta nai *usana*:

¹⁹ia e na bogi tolu keimami sa biuta e na ligaimami na gacagaca ni waqa.

²⁰Ni sa qai bogi vuqa ka sega ni rairai na mata-ni-siga se na veikalokalo, a sa laba na cava levu, sa qai takali sara vei keimami na nuitaka na bula.

²¹Ia ni sa dede na nodra sega ni kana, sa tu cake ko Paula e na kedra maliwa, ka kaya, Oi kemuni na turaga, sa dodonu mo ni vakarogoci au eliu, ka kakua ni cavui kelekele mai Kiriti, sa yaco kina na ca oqo kei na biu.

²²Ia oqo, au sa masuti kemuni mo ni kua ni yalolailai: ni sa sega e dua vei kemuni ena yali na nona bula, ena ca ga na waqa:

²³ni sa tu voleka vei au e na bogi oqo e dua na agilose ni Kalou, o koya ka'u sa nona, o koya talega ka'u sa qarava,

²⁴a sa kaya, Kakua ni rere, Paula; o na kau ga kivei Sisa: ka raica, sa soli ira kecega vei iko na Kalou o ira dou sa soko vata.

²⁵O koya oqo, koi kemuni na turaga, mo ni vakacegu ni'u sa vakadinata na Kalou, ni na yaco ga me vaka sa tukuni mai vei au.

²⁶Ia sa da na biu ga ki na dua na yanuyanu.

²⁷Ia ni sa yaco mai nai katinikava ni bogi, ni keitou sa veisavuyaki tiko e na *wasawasa* ko Atiria, ni sa lomaloma-ni-bogi era sa nanuma na lewe ni waqa era sa volekata e dua na vanua;

²⁸a ra sa vakarauta na wai, a ra sa kila sa katu ruasagavulu: ia ni ra sa savu yani vakalailai, ka vakarauta tale na wai, era sa kila sa katu tinikalima.

²⁹Ia ni ra sa rere de keimami kasa ki na veivatu, era sa biuta nai kelekele e va mai na mua ni turaga, a ra sa gadreva tu me siga na vanua.

³⁰Ia ni ra sa vakarau me dro tani e na waqa ko ira na kai mua, ni ra sa tukuca na velovelo ki wai, me vaka era sa ia me biuta nai kelekele mai na mua kiliu

³¹sa kaya ko Paula vua na turaga ni valu, vei ira talega na sotia, Kevaka era na sega ni tiko ga e na waqa ko ira oqo, kemuni na sega ni bula rawa.

³²Era sa qai seledrutia nai noka ni velovelo ko ira na sotia, a ra sa biuta me ciri yani.

³³Ia ni sa voleka mai na siga, sa cikevi ira kecega ko Paula me ra kana, ka kaya, Oqo na kenai katinikava ni bogi kemuni sa wawa ga ka lolo, ka sega ni kania e dua na ka;

³⁴o koya oqo ka'u sa masuti kemuni kina mo ni kana mada: ena yaga mo ni bula kina: ni sa sega e dua vei kemuni ena lutu mai e dua na drau ni uluna.

³⁵Ia ni sa vosa oti vakaoqo, sa taura na madrai, a sa vakavinavinaka vua na Kalou e na matadra kecega; ia ni sa dovia, sa vakatekivu me kana.

³⁶A ra sa qai vakacegui kecega, ka ra kana talega ko ira.

³⁷Ia koi keimami kecega sa tiko e waqa keimami sa le rua na drau ka vitusagavulu ka ono.

³⁸Ia ni ra sa kana oti ka mamau, era sa vakamamadataka na waqa, ka biuta na sila ki wai.

³⁹Ni sa qai siga mai, era sa sega ni kila na vanua: a ra sa kunea e dua na toba sa vakamatasawa, a ra sa bosea me ra vakasa kina na waqa, kevaka e rawa.

⁴⁰Ia ni ra sa drutia laivi nai kelekele ni waqa, era sa biuta tu mai wai, ka sereka nai noka ni uli, ka vakarewa na laca levu ki na cagi, ka soko vaka ki vanua.

⁴¹A ra sa ciri ki na yasana e sota vata kina e rua na drodro, a ra sa vakasa na waqa, a sa coba sara na mua kiliu, ka sega ni yavala rawa, a sa kasere na mua turaga e na kaukauwa *ni biau*.

⁴²A ra sa bose ko ira na sotia me ra vakamatei ira na tamata era sa vesu tu, de ra qalo dro eso, ka bula.

⁴³Ia sa vinakata na turaga ni valu me vakabulai Paula, a sa tarovi ira kina mai na ka era sa nanuma; a sa kaya me rika eliu ko ira sa qalo rawa; me ra liu ki vanua:

⁴⁴ia ko ira na kena vo, eso e na rara eso, ka so e na *ka tani* ni waqa. A sa vakaoqo, era sa cabe bula kecega ki vanua.

Cakacaka 28

Sa yalovinaka vei ira ko ira na lewe ni vanua era sa cabe bula kina. Sa dua na gata sa vivica na liga i Paula, ia sa sega kina ni ca, 1—6. Sa laki vakabula na turaga ni vanua ko Paula kei ira tale eso sa tauvi-mate, 7—10. Era sa qai soko vaka ki Roma, 11—15. Ni sa tаду ko Paula, sa vakasoqoni ira vata na Jiu, a sa dauvakavulici ira, 16—31.

¹Ia ni keimami sa cabe bula, keimami sa qai kila sa yaca ni yanuyanu ko ya ko Melita.

²A ra sa lomani keimami vakalevu ko ira nai taukei; ni ra sa vakawaqa nai binibini buka, a ra sa kauti keimami yadua ki vale, e na vuku ni uca sa qai tau, kei na liliwa.

³Ia ni sa cava mai e dua nai vaubuka ko Paula, a sa laki tuva ki na buka sa waqa tu, sa dolo mai na katakata e dua na gata, ka vivica na ligana.

⁴Ia ni ra sa raica ko ira nai taukei, ni sa lili e na ligana na gata, era sa veikayaka vakai ira, E dina sa tamata daulaba oqo, ia ni sa cabe bula mai na waitui, sa sega ni laivi koya ko Sauma me bula.

⁵A sa qai kuretaka na gata ki na bukawaqa ko koya, a sa sega ni ca kina.

⁶Ia era sa nanuma ena vuce mai ko koya, se bale sobu vakasauri ka ciba: ia ni ra sa waraka vakadede, ka sega ni kunea e dua na ka ca sa yaco vua, sa qai vuki na lomadra ka ra kaya sa dua na kalou ko koya.

⁷Ia sa tiko e na yasana ko ya eso na tiki ni vanua sa nona na turaga ni yanuyanu, o Pupiliu na yacana; a sa vakacegui keitou ko koya, ka vakani keitou vinaka ka bogi tolu.

⁸Ia sa tauvi-mate na tama i Pupiliu, a sa katakata ka vekacaki dra; a sa curu vua ko Paula, ka masu ka sa tabaka e na ligana, ka vakabula.

⁹Ia ni sa caka oqo, sa lako mai ko ira tale era sa tauvi-mate e na yanuyanu, a ra sa vakabulai:

¹⁰a sa levu na ka era sa vakarokorokotaki keitou kina; ia ni keitou sa soko tani, era sa kauta ki waqa na veika e yaga vei keitou.

¹¹Sa oti e tolu na vula, keimami sa soko e na dua na waqa ni Alekisadria, ka kele e na yanuyanu ko ya e na vula i liliwa, a kena matakau na Drua tagane.

¹²A keimami sa sobu ki Sairakuse, ka tiko kina ka bogi tolu.

¹³Ia keimami sa lako tani eke, ka veicavuyaki, ka yaco ki Rijio; ia sa bogi dua sa qai liwa na ceva, ka keimami sa yaco e na mataka ki Putioli:

¹⁴ia keitou sa kunea kina na veiwekani eso, a ra sa masuti keitou me keitou tiko ga ka bogi vitu: keitou sa qai lako ki Roma.

¹⁵A ra sa rogoca maikina na keitoui tukutuku ko ira na veiwekani, ka sa lako mai ki Na rara i Apio kei Na Bure e Tolu, me ra mai tavaki keitou: ia ni sa raici ira ko Paula, sa vakavinavinaka vua na Kalou, a sa taudei mai.

¹⁶Ia ni keimami sa curu ki Roma, sa biu ko Paula me tiko duaduaga kei na dua na sotia sa vakatawai koya.

¹⁷Ia sa bogi tolu, sa qai vakasoqoni ira vata na nodra turaga na Jiu ko koya: ia ni ra sa soqoni vata mai, sa kaya ko koya vei ira, Oi kemudou na veiwekani, au sa sega ni cakava e dua na ka ca vei ira na kai noda, se ki na nodrai valavala na noda qase, ia ka'u a vesuki ga ka soli yani ki na ligadra na kai Roma mai Jerusalemi.

¹⁸Ia ko ira, ni ra sa lewai au, era sa vinakata me ra sereki au, ni sa sega na ka vei au me'u mate kina.

¹⁹Ia ni ra sa kaya ko ira na Jiu me kakua, sa uqeti au na lomaqu me'u cavuti Sisa me lewai au; e segai ni dua na ka me'u beitaki ira kina na kai noqu.

²⁰O koya oqo ka'u sa vakasoqoni kemudou vata kina, mo dou raici au ka vosa kina vei au ni'u sa vesu e na sinucodo oqo e na vuku ni nodrai nuinui na Isireli.

²¹A ra sa kaya vua, Sa sega e dua mai Jutia sa volai iko vei keitou, e sega talega e dua vei ira na veiwekani sa lako mai sa vakatakila se tukuna e dua na ka ca e na vukumu:

²²ia keitou sa via rogoci iko se cava ko sa nanuma: ni keitou sa kila sa vosavakacacataki na lotu tani oqo e na veivanua kecega.

²³A ra sa lokuca vua e dua na siga, a ra lewe vuqa sa lako mai ki na nona vale; a sa sereka vei ira ko koya ka tukuna na matanitu ni Kalou, ka vakadinadinataki Jisu vei ira mai na vunau i Mosese, kei ira na parofita, sa vakatekivu e na mataka, ka yacova na yakavi.

²⁴Ia sa vakadinata ko ira eso na veika sa vosataki, ka so sa sega ni vakadinata.

²⁵Ia ni ra sa sega ni lomavata vakai ira, era sa lako tani, ni sa vosataka oti ko Paula e dua na vosa: Sa vosa dina na Yalo Tabu ni sa tukuna ko Aisea na parofita vei ira na nomudou qase,

²⁶ka kaya, Lako vei ira na tamata oqo, ka kaya, Dou na daurogoca tikoga, ka lecava tu; Ia dou na dauraica tikoga, ka sega ni kunea:

²⁷Ni sa uro mai na lomadra na tamata oqo, A sa didivara na daligadra, A sa bobo na matadra; De dua na siga ena rai na matadra, Ka rogo na daligadra, Ka kila na lomadra, A ra saumaki mai, Ia ka'u na vakabulai ira.

²⁸O koya oqo mo dou qai kila, ni sa kau na bula mai vua na Kalou vei ira na veimatanitu tani; ia era na vakarogoca.

²⁹Ia ni sa vosataka oti ko koya na veika oqo, era sa lako tani ko ira na Jiu, a ra sa veileti vakalevu vakai ira.

³⁰A sa tiko ko Paula ka yabaki rua taucoko e na vale sa volia tiko ko koya, ka sa vakacegui ira kecega era sa lako vua,

³¹ka sa vunautaka na matanitu ni Kalou, ka sa vakatavuvulitaka vakadoudou sara na ka kei Jisu Karisito na Turaga, ka sa sega na tamata sa tarova.

Roma

Roma 1

Sa tukuni koya ko Paula, ni sai talatala i Jisu, ka via raici ira na lewe ni lotu mai Roma, 1-15. Sa qai tukuna sa ka ni Kalou nai tukutuku-vinaka sa vakatakilai kina ni sa vakadonui ira na Kalou era sa vakabauta, 16,17. Sa cudru na Kalou vei ira kecega era sai valavala ca; a sa vuqa na nodra i valavala ca na tamata, 18-32.

1Koi au ko Paula, nai talatala i Jisu Karisito, sa kacivi mei apositolo, ka lesi me'u tukuna nai tukutuku-vinaka ni Kalou,

2o koya sa yalataka eliu ko koya ka ra vosataka na nona parofita e nai Vola Tabu,

3e na vuku ni Luvena ko Jisu Karisito na noda Turaga, o koya sa sucu mai na kawa i Tevita me vaka na yagona;

4o koya sa vakatakilai vakaukauwa e na tu cake tale mai na mate, ni sa Luve ni Kalou, me vaka na yalona savasava:

5o koya keitou sa rawata talega kina na loloma kei na cakacaka vakaiappositolo, me ra vakabauta ka talairawarawa kina ko ira na lewe ni veivanua kecega, e na vuku ni yacana:

6dou sa kacivi oti vaka talega kina koi kemudou mo dou nei Jisu Karisito:

7Vei kemudou kecega sa tiko mai Roma, oi kemudou sa daulomana na Kalou, oi kemudou sa kacivi me yalosavasava: Me nomudou na loloma kei na vakacegu mai vua na Kalou ko Tamada, kei Jisu Karisito na Turaga.

8Me'u vakatekivu, ko Jisu Karisito ka'u sa vakavinavinaka kina vua na noqu Kalou e na vukumudou kecega, ni sa tukuni e vuravura tauoko na nomudou vakabauta.

9Ni sa noqu i vakadinadina na Kalou, o koya ka'u sa qarava e na vu ni yaloqu e nai tukutuku-vinaka ni Luvena, ni'u sa sega ni mudu ni cavuti kemudou e na veisiga e na noqu masu;

10ni'u sa daumasu, me dua na gauna me'u kalougata kina e na lewa ni Kalou me'u yaco yani vei kemudou.

¹¹Ni'u sa gadreva vakalevu me'u raici kemudou, me'u solia vei kemudou nai solisoli vakayalo eso, mo dou vakataudeitaki kina;

¹²me da dui vakacegui e na vuku ni nomudou vakabauta kei na noqu talega.

¹³Ia, koi kemudou na veiwekani, ka'u sa sega ni vinakata mo dou lecava, ni'u sa nakita vakavuqa me'u lako yani vei kemudou, (ia ka'u sa tarovi ga ka yacova na siga oqo,) me dua na noqu yaga e na kemudou maliwa, me vaka talega e na kedra maliwa na veimatanitu tani.

¹⁴Sa dodonu vei au me'u sai talatala vei ira na kai Kirisi, vei ira talega na lewe ni veivanua wale; vei ira na vuku, vei ira talega era sa sega ni vuku.

¹⁵A sa vakakina, me vaka ka'u sa rawata sa yaloqu sara me'u vunautaka nai tukutuku-vinaka vei kemudou talega mai Roma.

¹⁶Ni'u sa sega ni maduataka nai tukutuku-vinaka kei Karisito: ni sai koya oqo na kaukauwa ni Kalou me vakabulai kina ko ira yadua era sa vakabauta: sa liu vei ira na Jiu, vei ira talega sa matanitu tani.

¹⁷Ni sa vakatakilai kina, ni sa vakadonui ira na Kalou e na vakabauta me ra sa vakabauta: me vaka na ka sa volai, Ena bula e na vakabauta ko koya sa yalododonu.

¹⁸Ni sa vakatakilai mai lomalagi na cudru ni Kalou ki na nodra i valavala ca kecega kei na nodra tawa-dodonu na tamata, era sa tarova nai vakavuvuli dina e nai valavala tawa-dodonu;

¹⁹ni sa rairai e na kedra maliwa na ka ni Kalou sa kilai rawa; ni sa vakaraitaka vei ira na Kalou:

²⁰ni sa kune na veika ni Kalou e vuni tu, *io*, na nona kaukauwa tawa mudu kei na nona tu Vakalou, ni sa kilai oti e na veika sa buli, mai na gauna sa buli kina ko vuravura; o koya oqo sa sega kina na nodra ulubale.

²¹Io, ni ra sa kila tiko na Kalou, era sa sega ni vakarokorokotaka me vaka sa Kalou, se vakavinavinaka; ia sa lialia mai na nodra nanuma, a sa butobuto mai na yalodra sa sesewa.

²²Ni ra sa kaya tiko era sa vuku, era sa lialia mai;

²³a ra sa vakaisosomitaka na serau ni Kalou sa sega ni mate rawa, e na matakau me vaka na tamata sa ra mate wale, kei na manumanu vuka, kei na manumanu e yavai va, kei na veika sa qasi voli.

²⁴O koya sa biuti ira kina na Kalou me ra qeleqelewa e na dodomo ni yalodra, me ra vakavelavelataka kina na yagodra vakai ira:

²⁵ia era sa vakaisosomitaka nai vakavuvuli dina ni Kalou, e na ka e lasu wale, a ra sa soro kina ka qarava na ka sa buli ka segai ko koya sa bulia, o koya sa nona na vakarokoroko ka sega ni mudu. Emeni.

²⁶O koya sa biuti ira kina na Kalou me ra muria na dodomo vakasisila; ni ra sa vakaisosomitaka ko ira na nodra yalewa nai valavala sa lesi e na dua tani e sega ni lesi:

²⁷sa vaka talega kina ko ira na tagane, ni ra sa biuta nai valavala sa lesi vata kei na yalewa, sa waqa na nodra veidomoni vakai ira: a ra sa kitaka ko ira na tagane na ka velavela sara kei ira na tagane, a sa yaco kina vei ira nai sau dodonu ni nodra caka cala.

²⁸Ia ni ra sa sega ni vinakata me ra kila tiko na Kalou, sa biuti ira na Kalou me ra lomavakatani, me ra kitaka na veika e sega ni kilikili kei ira;

²⁹me ra sinai e na ka kecega e ca, e na yaloca, e na daukocokoco, e na dauveivakacacani; me ra sinai e na vuvu, e na laba, e na veileti, e na dauveivakaisini, e na yalocudrucudru; me ra dauvakasolokakana,

³⁰me ra daukakase, me ra daucata na Kalou, me ra vosalevu, me ra viavialevu, me ra daudokai ira, me ra dauvakavuna na ca, me ra dautalaidredre kivei ira na nodra qase,

³¹me ra sega ni yalomatua, me ra yalayala ka lasu tale, ka ra sa caca veiwekani, era sega ni yalololoma:

³²ia ni ra sa kila tiko na lewa ni Kalou, ni sa dodonu me mate ko ira era sa kitaka na veika vakaoqo, era sa sega ni kitaka walega ko ira, era sa dauvinakati ira talega era sa daukitaka.

Roma 2

Sa tukuna ko koya ni sa tamatai valavala ca ko ira na Jiu, a sa sega ni yaga me ra cakitaka, 1-16. Sa levu na ka sa solia vei ira na Kalou, a ra sa ca tikoga, a sa sega na nodra ulubale, 17-29.

¹O koya oqo sa sega kina na nomu ulubale, o iko na tamata yadua sa daulewa: ni ko sa beitaki iko e na nomu lewa na tani; ni ko sai valavala tiko vakakina ko iko sa daulewa.

²Ia eda sa kila sa dina na lewa ni Kalou vei ira era sa kitaka na veika vakaoqo.

³Ia ko iko na tamata, sa lewai ira era sa kitaka na veika vakaoqo, ka sai valavala vakakina, ko sa nanuma beka ko na dro rawa mai na lewa ni Kalou?

⁴se ko sa beca beka na nona loloma levu, kei na nona vosota vakadede, kei na nona cudru vakamalua; ka ko sa sega ni vakasama ni sa tuberi iko ki na veivutuni na loloma ni Kalou?

⁵Ia ko iko, me vaka na nomu yalokaukauwa kei na lomamu sa sega ni veivutuni, ko sa binia tikoga vei iko na cudru ki na siga ni cudruvi, ena vakaraitaki kina na lewa dodonu ni Kalou;

⁶o koya ena sauma na tamata yadua me vaka na nonai valavala:

⁷na bula tawa-mudu, vei ira era sa gumatua tiko e nai valavala vinaka ka vakasaqara nai ukuuku kei na vakarokoroko kei na tawa mate rawa:

⁸ia na cudru kei na lesavi vei ira era sa dauveileti, ka talaidredre ki nai vakavuvuli dina, ia ka talairawarawa ki nai vakavuvuli tawa-dodonu;

⁹na rarawa kei na yaluma, vei ira na tamata kecega sai valavala ca tiko, sa liu vua na Jiu, vei koya talega sa matanitu tani;

¹⁰ia nai ukuuku, kei na vakarokoroko, kei na vakacegu, vei ira kecega sai valavala vinaka, sa liu vua na Jiu, vei koya talega sa matanitu tani.

¹¹Ni sa sega ni vinakati ira vakailoa na tamata na Kalou:

¹²ni na rusa me vaka sa sega na vunau ko ira kecega sai valavala ca ka sega vei ira na vunau: ia ena lewai e na vunau ko ira kecega sai valavala ca ka sa tu vei ira na vunau,

¹³ni ra sa sega ni dodonu e na mata ni Kalou ko ira era sa rogoca walega na vunau, o ira ga era sa muria na vunau era na vakadonui:

¹⁴ni ra sa kitaka vakai ira ga na ka ni vunau ko ira na veimatanitu tani, sa sega vei ira na vunau, era sa qai nodra vunau vakai ira ga, ia sa dina sa sega vei ira na vunau:

¹⁵o ira era sa vakatakila sara ni sa volai e na yalodra nai valavala ni vunau, ka ni sa vakadinadina tiko na nodra lewa-eloma talega, ka ra sa dui lewa ni sa cala, se sa dodonu na nodra i valavala

¹⁶e na siga ena lesi Jisu Karisito kina na Kalou me lewa na nodra veika e vunu tu na tamata, me vaka na noqu i tukutuku-vinaka.

¹⁷Ia kevaka ko sa vakatokai mo Jiu, ka ko sa vakararavi e na vunau, ka sa dokadokai iko e na vuku ni Kalou,

¹⁸ka ko sa kila na lomana, ka vinakata na veika sa vinaka sara, ni ko sa vakatavulici mai na vunau;

¹⁹o sa vakararavi talega vei iko mo tuberi ira na mataboko, mo nodra rarama era sa tiko e na butobuto,

²⁰mo nodra i vakavuvuli era sa sesewa, mo nodra i vakavuvuli na gone lalai, ni sa nomu e na vunau nai vakatakarakara ni vuku dina;

²¹ia ko iko, ko sa dauvakatavulica na tani, o sa sega li ni vakatavulici iko? o iko, ko sa dauvunau me kakua na butako, o sa bau butako ko iko?

²²o iko, ko sa daukaya me kakua na dauyalewa, o sa bau dauyalewa ko iko? o iko, ko sa daucata na veimatakau, o sa bau butako mai na vale-ni-soro?

²³o iko, ko sa dokadokai iko e na vuku ni vunau, o sa bau vakalialiai koya na Kalou ni ko sa talaidredre ki na vunau ko ya?

²⁴Ni sa dauvosavakacacataki na yaca ni Kalou vei ira na veimatanitu e na vukumudou, me vaka sa volai.

²⁵Ni sa dina sa yaga na veicili, kevaka ko sa talairawarawa ki na vunau: ia kevaka ko sa talaidredre ki na vunau, sa yaco kina na nomu cili me tawa cili.

²⁶Ia kevaka e dua sa sega ni cili ka sa muria nai valavala dodonu ni vunau, ena sega li ni wili na nona tawa cili me cili?

²⁷Ia ko koya sa sega ni cili vakayago, ke sa muria na vunau, ena sega li ni lewai iko, o iko sa talaidredre ki na vunau, ka sa tu vei iko nai vola kei na veicili?

²⁸Ni sa sega ni Jiu ko koya sa vakakina vakarairai walega; ia sa sega ni veicili na ka sa rairai walega e na yago:

²⁹ia sa Jiu ko koya sa vakakina eloma; a sa vakayalo na veicili, sa ka ni yalo, ka sa sega ni ka ni vosa walega; o koya sa sega ni doka ko ira na tamata, sa doka ga ko koya na Kalou.

Roma 3

Sa tukuna ka veiletitaka ko koya na nodra nanuma na Jiu, 1-20. Sa qai vakatakila ni da sa vakadonui e na vuku i Jisu ga, ni da sa vakabauti koya, 21-31.

¹A cava na ka sa vinaka cake kina, na Jiu? se cava na betena na veicili?

²E levu e na ka kece; e levu sara, ni sa lesi vei ira me ra maroroya na vosa ni Kalou.

³Ia ka vakaevei, kevaka sa sega ni vakabauta ko ira eso? me vakatawayagataka li na nona dina na Kalou na nodra sega ni vakabauta?

⁴E segai sara: me dina ga na Kalou, ka me lasu na tamata kecega; me vaka na ka sa volai, Mo vakadonui ni ko sa vosa, Ka gumatua ni ko sa veileti.

⁵Ia kevaka sa vakadinadinataki nai valavala dodonu ni Kalou e na nodai valavala tawa-dodonu, a cava me da kaya? sa sega beka ni dodonu na Kalou, ni sa sauma? (Au sa vosa me vaka ga na tamata.)

⁶E segai sara: kevaka sa vakaoqo, ena qai lewai vuravura vakaevei na Kalou?

⁷Io, kevaka sai koya na noqu lasu sa uasivi cake kina na nona dina na Kalou, me vakarokorokotaki ko koya, e na cava ka'u sa cudruvi tiko kina me vaka na tamata ca?

⁸ia ena sega li ni vaka (ni keitou sa lasutaki, ka sa kainaki ni keitou sa vosa vaka ne,) Me da kitaka nai valavala ca, me yaco kina na ka vinaka? ia ko ira oqo era na cudruvi vakadodonu.

⁹Ia ka vakaevei? eda sa uasivi cake li? E segai sara e na dua na ka: ni keitou sa vakadinadinataka eliu ni ra sa cala kecega, ko ira na Jiu, kei ira sa matanitu tani;

¹⁰me vaka na ka sa volai, Sa sega e dua sai valavala dodonu, sa sega sara e dua:

¹¹Sa sega e dua sa kila, Sa sega e dua sa vakasaqara na Kalou.

¹²Era sa lesu tani kecega, era sa yaco vata me sega ni yaga; Sa sega e dua sai valavala vinaka, sa sega sara e dua.

¹³Ai bulubulu sa dola tu na nodra i tilotilo; Era sa dauveivakaisini e na gusudra; *Sa tu e ruku ni bele ni gusudra na weli gaga ni gata:*

¹⁴Sa sinai na gusudra e na ruru kei na vosa daugaga:

¹⁵Sa kusarawa na yavadra me vakadavea na dra:

¹⁶Sa tu e na nodra sala na rusa kei na rarawa:

¹⁷Ia era sa sega ni kila na sala ni veivakacegui;

¹⁸Sa segai vei ira na rerevaka na Kalou.

¹⁹Ia eda sa kila na ka kecega sa kaya na vunau, sa kaya vei ira sa tu vei ira na vunau; me vagalui kina na gusudra kecega, ka me beitaki e na mata ni Kalou na kai vuravura kecega:

²⁰Ena sega ni vakadonui vua e dua na tamata e nai valavala ni vunau: ni sai koya na vunau sa kilai kina nai valavala ca.

²¹Ia ka sa qai vakatakilai mai e na gauna oqo na ka sa veivakadonui kina na Kalou, ka ni sa sega ni yaco e na vuku ni vunau, ia sa vakadinadina kina na vunau kei ira na parofita;

²²io, sa ia na veivakadonui na Kalou e na vuku ni vakabauti Jisu Karisito, vei ira kecega era sa vakabauta; ni da sa tautauvata kecega:

²³ni sai valavala ca ko ira kecega na tamata, ka ra sega ni yacova na ka e vakarokorokotaki kina na Kalou:

²⁴a ra sa vakadonui walega e na nona loloma ni sa volia na bula ko Jisu Karisito:

²⁵o koya sa lesia na Kalou mei bulubulu vei ira sa vakabauta, e na nona dra, me vakatakila na nonai valavala dodonu ni sa sega ni sauma nai valavala ca sa caka oti, ka ni sa vosota na Kalou;

²⁶io, me vakatakila e na gauna oqo na nona yalododonu: me sa dodonu ko koya, ka vakadonui koya sa vakabauti Jisu.

²⁷Sa qai evei beka na ka ni veidokadokai? Sa takali sara. E na vuku ni vunau cava? na vunau ni cakacaka li? E segai: e na vuku ga ni vunau ni vakabauta.

²⁸O koya keitou sa vaka sa vakadonui na tamata e na vakabauta, ia ka sega ga e na vuku ni cakacaka ni vunau.

²⁹Sa nodra duaduaga na Jiu ko koya na Kalou? sa sega beka ni nodra talega na veimatanitu tani? Io, sa nodra talega na veimatanitu tani:

³⁰kevaka sa dua bau ga na Kalou, ka na vakadonui ira sa cili, e na vuku ni vakabauta, kei ira talega sa sega ni cili, e na nodra vakabauta.

³¹Keitou sa qai vakatawayagataka na vunau e na vakabauta, se segai? E segai sara: keitou sa vakataudeitaka ga na vunau.

Roma 4

Sa tukuna ko koya ni sa vakadonui ko Eparaama e na vuku ni nona vakabauta, 1-8. A sa vaka talega kina na tamata kecega, 9-25.

¹A cava me da qai kaya sa rawata ko Eparaama na tamada, e nai valavala vakayago?

²Kevaka sa vakadonui ko Eparaama e na vuku ni cakacaka, sa qai dua na ka vua me dokai koya kina; ia ka sega ga e na mata ni Kalou.

³A cava e kaya nai Vola Tabu? Sa vakabauta na Kalou ko Eparaama, a sa okati vua mei valavala dodonu.

⁴Ia na kenai sau vua na tamata daucakacaka, sa sega ni okati me loloma, sa kenai voli ga.

⁵Ia ko koya sa sega ni cakacaka, a sa vakabauti koya sa vakadonuya na tamata i valavala ca, sa okati vua na nona vakabauta mei valavala dodonu.

⁶Sa vaka talega kina ko Tevita ni sa tukuna na kena kalougata na tamata, sa okata vua na Kalou nai valavala dodonu, ia ka sega e na vuku ni cakacaka:

⁷Sa kalougata ko ira sa bokoci na nodra i valavala ca, A sa buluti na nodra caka cala:

⁸Sa kalougata na tamata sa sega nibeitaka vua nai valavala ca ko Jiova.

⁹Era sa kalougata beka vakaoqo ko ira ga era sa cili, se ra vaka talega kina ko ira sa sega ni cili? ni da sa kaya sa okati vei Eparaama na nona vakabauta mei valavala dodonu.

¹⁰Sa qai okati beka ni sa vakaevei? ni sa cili oti ko koya, se ni sa sega ni cili? Sa sega ga ni sa cili oti, ni sa sega ga ni cili.

¹¹A sa soli vua na veicili mei vakatakilakila, me vakadinadinataka ni sa vakadonui ko koya e na vuku ni nona vakabauta, ni sa sega tu ni cili; me yaco kina ko koya me tamadra kecega era sa vakabauta, ia ka ra sega ni cili; me okati vei ira talega nai valavala dodonu:

¹²me tamadra talega era sa cili, vei ira era sa sega ni cili walega, era sa muria talega nai vakarau ni vakabauta ko ya sa nei Eparaama, na tamada ni sa bera ni cili.

¹³Ni sa sega ni yalataki vei Eparaama, se vei ira na nona kawa, mei taukei ni vuravura, e na vuku ni vunau, e na vuku ga ni veivakadonui sa yaco e na vakabauta:

¹⁴ni sa mai vakatawayagataki na vakabauta, ia sa ka wale talega na vosa ni yalayala, kevaka sa taukena ko ira era sa muria na vunau:

¹⁵ni sa vakavuna na cudruvi na vunau: ni sa sega nai valavala ca, kevaka sa sega na vunau.

¹⁶E na vuku ni ka oqo sa ka ni vakabauta, me sa rawa kina me ka ni loloma: me tu dei kina na vosa ni yalayala vei ira kecega na kawa; e sega vei koya walega sa tu vua na vunau, vei koya talega sa tu vua na vakabauta i Eparaama: koya sa tamada kecega,

¹⁷(me vaka sa volai, Au sa qisi iko mo tamadra na veivanua e vuqa,) e na matana sa vakabauta ko koya, *io*, na Kalou, o koya sa vakabulai ira tale na mate, a sa kaciva na veika sa segai me vaka era sa tu:

¹⁸ia ni sa sega na ka me nuinui kina, sa vakabauta ko koya, ka vakanuinui, me yaco me tamadra na veivanua e vuqa, me vaka sa tukuni, Ena vakakina na nomu kawa.

¹⁹Ia ni sa sega ni malumalumu na nona vakabauta, sa sega ni vakasama kina na kena mate na yagona ka ni sa dua beka na drau na nona yabaki, se na kena mate na kete i Sera:

²⁰a sa sega talega ni lomalomaru me tawa-vakabauta na vosa ni yalayala ni Kalou; sa kaukauwa ga na nona vakabauta, a sa vakarokorokotaka kina na Kalou;

²¹a sa vakadinata sara, ni sa rawarawa vei koya, me vakayacora na ka sa yalataka.

²²O koya oqo sa okati kina vua mei valavala dodonu.

²³Ia sa sega e na vukuna duaduaga sa volai kina ni sa okati vua;

²⁴e na vukuda talega, ni na okati vaka talega kina vei keda, kevaka eda sa vakabauti koya sa vakatura cake tale na noda Turaga ko Jisu mai na mate;

²⁵o koya ka soli yani e na vuku ni nodai valavala ca, a sa vakaturi cake tale me da vakadonui kina.

Roma 5

A veika vinaka sa yaco vei keda ni da sa vakadonui, 1-5. A ka dina sara na loloma ni Kalou, ni sa lomani keda ni da sa tamata ca, 6-11. Eda sa ca vakalevu e na vuku i Atama e na vukuda talega, a sa rawarawa me da vinaka vakalevu sara e na vuku i Jisu, 12-21.

¹O koya oqo, ni da sa vakadonui e na vakabauta, me da sa qai veivinakati kei na Kalou e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito:

²e na vukuna talega eda sa torova rawa kina, e na vakabauta na loloma oqo eda sa qai tu kina; me da sa reki talega ni da sa nuitaka na veivakalougatataki ni Kalou.

³A sa sega ni koya walega, me da sa daureki talega e na vuku ni veika rarawa: ni da sa kila sa tubu na dauvosota mai na ka rarawa;

⁴ia na dauveivakatovolei mai na dauvosota; ia nai nuinui mai na dauveivakatovolei.

⁵Ia sa sega na madua e na vuku ni nuinui; ni sa sovaraki ki na yaloda na loloma ni Kalou ni sa soli vei keda na Yalo Tabu.

⁶Ni sa mate na Karisito me nodra i sosomi na tamata i valavala ca e na gauna sa lokuci eliu, ni da sa malumalumu tiko.

⁷Ni sa sega beka e dua me mate mei sosomi ni tamata yalododonu: ia ka sa dua beka sa doudou me mate mei sosomi ni tamata dauloloma.

⁸Ia na Kalou sa vakatakila na nona loloma vei keda, ni sa mate na Karisito me nodai sosomi ni da sa tamata ca.

⁹Ia ni da sa qai vakadonui e na vuku ni nona dra, ena qai rawarawa cake me da vakabulai mai na cudru e na vukuna.

¹⁰Io, kevaka eda sa veivinakati kei na Kalou e na vuku ni nona mate na Luvena, ni da sa veimecaki, ena qai rawarawa cake, ni da sa veivinakati tu, me da vakabulai tiko e na vuku ni nona bula.

¹¹A sa sega ni koya walega, ia eda sa daureki talega e na Kalou e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito, o koya eda sa yaco kina me da veivinakati tu.

¹²Ia me vaka sa curu ki vuravura nai valavala ca e na vuku ni tamata e lewe dua, kei na mate e na vuku ni valavala ca; a sa yaco vakakina na mate ki na tamata kecega, ni sa cala na tamata kecega:

¹³Sa tu eliu e vuravura nai valavala ca, sa yaco emuri na vunau: a sa sega ni okati nai valavala ca ni sa sega na vunau.

¹⁴Ia mai na gauna i Atama ka yacova na gauna i Moses sa dauveitalia ko mate vei ira talega era sa sega ni valavala ca me vaka na talaidredre i Atama, o koya sa nonai vakatakarakara sa lako mai emuri.

¹⁵Ia erau sa sega ni tautauvata sara na talaidredre, kei nai solisoli walega. Ia kevaka sa mate na lewe vuqa e na vuku ni nona talaidredre na lewe dua, sa qai rawarawa cake sara me yaco vakalevu vei ira na lewe vuqa na loloma ni Kalou, kei nai solisoli ni loloma, e na vukuna ga na tamata e le dua, ko Jisu Karisito.

¹⁶Erau sa sega ni tautauvata na ka sa yaco e na vuku ni nona cala e dua bau, kei nai solisoli: ni sa dua bauga sa yaco kina na lewa me da cala, ia nai solisoli walega sa yaco vei ira sa vuqa na nodra i valavala ca me ra vakadonui kina.

¹⁷Ia kevaka sa gumatua na mate e na vukuna na lewe dua, e na talaidredre ni le dua; ena qai rawarawa vakalevu cake vei ira sa yacovi ira na loloma levu kei nai solisoli ni veivakadonui, me ra gumatua e na bula e na vukuna na le dua, ko Jisu Karisito.

¹⁸O koya oqo, me vaka sa lewai me cudruvi na tamata kecega e na vuku ni dua bauga na cala; sa vaka talega kina e na vuku ni dua bauga nai valavala dodonu sa rawa me ra vakadonui na tamata kecega me ra bula:

¹⁹ka me vaka sa vakacalai na lewe vuqa e na nona talaidredre e dua bau na tamata, sa vakadonui vaka talega kina na lewe vuqa e na vuku ni nona talairawarawa na le dua.

²⁰A sa qai kau mai na vunau, me uasivi kina nai valavala ca. Ia ni sa uasivi mai nai valavala ca sa qai uasivi cake vakalevu sara na loloma:

²¹me vaka ni sa gumatua nai valavala ca ki na mate, me gumatua vaka talega kina na loloma, e na vakadonui, ki na bula tawa mudu, e na vuku i Jisu Karisito na noda Turaga.

Roma 6

Era sa sega ni valavala ca tiko ko ira na tamata era sa veivinakati tale kei na Kalou; eda sa via muri koya ga e na vuku ni nona loloma vei keda, 1-23.

¹A cava me da qai kaya? me da sai valavala ca tiko li, me tubu vakalevu kina na loloma?

²E segai sara. Oi keda sa mate ki nai valavala ca, eda na kitaka tiko vakaevei nai valavala ca?

³Dou sa sega beka ni kila, koi keda kece sa papitaisotaki vei Jisu Karisito, eda sa papitaisotaki ki na nona mate?

⁴O koya eda sa bulu vata kaya kina, ni da sa papitaisotaki ki na nona mate: me vaka sa vakaturi cake tale mai na mate na Karisito e na kaukauwa nei Tamana, me da sai valavala vaka talega kina e na bula vou.

⁵Ia kevaka eda sa dua vata me da vakataki koya e na nona mate, eda na vakataki koya talega e na nona tu cake tale mai na mate:

⁶ni da sa kila oqo, ni rau sa lauvako vata *kaya* ki na kauveilatai na noda tamata makawa, me takali kina na yago ni valavala ca, me da kakua tale ni bobula ki nai valavala ca.

⁷Ni sa sereki mai nai valavala ca ko koya sa mate tu.

⁸Ia kevaka eda sa mate vata kei Karisito, eda vakadinata ni da na bula vata kaya talega:

⁹ni da sa kila ni sa vakaturi cake tale mai na mate na Karisito, ena sega ni mate tale; sa sega tale ni rawai koya na mate.

¹⁰Ni sa mate ko koya, sa mate vakadua e na vuku ni valavala ca; ia ni sa qai bula sa bula vua na Kalou.

¹¹Mo dou vaka talega kina ni dou sa vakasami kemudou mo dou sa mate sara ki nai valavala ca ka bula vua na Kalou e na vuku i Jisu Karisito.

¹²O koya me qai kakua ni gumatua nai valavala ca e na yagomudou sa mate rawa, mo dou muria na kena gagadre ca.

¹³Kakua talega ni solia na veitikimudou ki nai valavala ca me caka kina na ka ca: dou soli kemudou ga vua na Kalou, me vaka dou sa bula mai na mate, kei na veitikimudou vua na Kalou me caka kina na ka e dodonu.

¹⁴Ni na sega ni veitaliataki kemudou nai valavala ca: ni dou sa sega ni lewai e na vunau, e na loloma ga.

¹⁵Ia ka vakaevei? me da sai valavala ca tiko li, ni da sa sega ni lewai e na vunau, ka e na loloma ga? E segai sara.

¹⁶Dou sa sega beka ni kila, o koya yadua dou sa soli kemudou vua mo dou nona tamata mo dou talairawarawa vua, dou sa nona tamata ga dou sa talairawarawa kina; se ki na caka cala mo dou mate kina, se ki na caka dodonu mo dou vakadonui kina?

¹⁷Ia me ia na vakavinavinaka vua na Kalou, ni dou sa muria, mai na vu ni yalomudou, koi kemudou ka bobula ki nai valavala ca, nai vakarau ni vakavuvuli dou sa vakatavulici kina.

¹⁸Ia ni dou sa qai sereki mai nai valavala ca, dou sa qai qarava nai valavala dodonu.

¹⁹Au sa vosa vakatamata ga, ni sa malumalumu na yagomudou: ia me vaka dou a solia eliu na veitikimudou me ra qarava na ka dukadukali, kei nai valavala ca me levu kina na ca; mo dou qai solia vakakina na veitikimudou me ra qarava na ka dodonu me caka kina na ka savasava.

²⁰Ni dou a bobula tiko ki nai valavala ca, dou a yawa tu ki nai valavala dodonu.

²¹Ia ka cava na vuana dou sa rawata, e na gauna ko ya, mai na veika dou sa qai madua kina? ni sa kenai otioti ni veika oqori na mate.

²²Ia ni dou sa qai sereki mai nai valavala ca, ka yaco me tamata ni Kalou, dou sa qai rawata na vuana e nai valavala savasava; kei nai otioti, na bula tawa mudu.

²³Ni sa kenai sau ni valavala ca na mate: ia sai solisoli walega ni Kalou na bula tawa mudu, e na vuku i Jisu Karisito na noda Turaga.

Roma 7

A tamata sa vakabauti Jisu sa sereki mai na vunau, ka veiwatini kei Jisu, 1-6. Nai valavala ni tamata sa via muria na vunau ni Kalou, a sa kunea ni sa dredre, 7-25.

¹Dou sa sega li ni kila, kemudou na veiwekani, (ni'u sa vosa vei ira ga era sa kila na vunau,) ni sa vauca na tamata na vunau e na veisiga ni nona bula?

²Ia na yalewa sa vakawati, sa vauci koya na vunau vua na watina, ni sa bula tiko ko koya; ia kevaka sa mate na watina; sa qai sereki kina na yalewa mai na vunau ni veiwatini.

³O koya ena vakatokai kina me dautagane, kevaka sa laki vakawati kei na dua na tagane tani, ni sa bula tiko na watina: ia kevaka sa mate na watina, sa qai sereki ga mai na vunau ko ya; ka na sega kina ni dautagane, kevaka ena laki vakawati kei na dua na tagane tani.

⁴Dou sa vakakina, na veiwekani ni dou sa qai sereki mai na vunau e na vuku ni yago i Karisito; me dua tani mo dou veiwatini kaya, ioko koya sa vakaturi cake tale mai na mate me da vua kina vua na Kalou.

⁵Ni da sa tiko vakayago ga, sa dautubu vakaukauwa e na veitikida na gagadre ca, sa tubu mai na vunau, me vuataki kina na mate.

⁶Ia eda sa qai sereki mai na vunau, ni da sa qai mate ki na ka sa vauci keda; me da ia na veiwaravi e nai tovo vou ni yalo, ka segai e nai tovo makawa ni vunau.

⁷A cava me da qai kaya? Sa ca li na vunau? E segai sara. Au a sega dina ni kila se cava nai valavala ca, ke'u sega ni kila na vunau: ni'u sa sega ni kila se cava na daukocokoco, kevaka sa sega ni kaya na vunau, Kakua ni kocokoco.

⁸Ia na ca, ni sa kaukauwa e na vuku ni vunau, sa vakatubura e lomaqu na gagadre ca kecega. Ni sa mate na ca ni sa sega na vunau.

⁹Ia ka'u a bula ga eliu ni sa sega na vunau; ia ni sa lako mai na vosa ni vunau, sa bula tale na ca, ka'u sa qai mate kina.

¹⁰Ia na vosa ni vunau, o koya sa yaco rawa kina na bula, ka'u sa kunea sa yaco kina na mate.

¹¹Ni sa kaukauwa na ca, e na vuku ni vosa ni vunau, a sa temaki au kina, ka vakamatei au.

¹²Ia sa savasava na vunau, sa savasava talega nai vakaro, sa dodonu talega, ka vinaka.

¹³Sa qai yaco beka na ka vinaka me ka me'u mate kina? E segai sara. A ca ga, me rairai kina ni sa ca, sa taura na ka vinaka me kitaki au kina me'u mate; me rairai kina na ca me ca dina sara e na vuku ni vosa ni vunau.

¹⁴Ni da sa kila sa ka vakayalo na vunau: ia koi au, au sa vakayago walega, ka'u sa volitaki ki na ca.

¹⁵A ka ka'u sa kitaka tiko, au sa sega ni vinakata: ia na ka ka'u sa vinakata, au sa sega ni kitaka; ia na ka ka'u sa cata, au sa kitaka tiko.

¹⁶Ia kevaka ka'u sa kitaka na ka ka'u sa sega ni vinakata, au sa kaya kina ni sa vinaka na vunau.

¹⁷A sa sega ni koi au dina sa kitaka, a ca ga sa tiko vei au.

¹⁸Ni'u sa kila sa sega sara ni tiko vei au e na noqu i tovo vakayago e dua na ka vinaka; ni sa tiko ga vei au na vinakata na ka vinaka; ia na kaukauwa me'u kitaka kina, ka'u sa sega ni kunea.

¹⁹Ia na ka vinaka ka'u sa vinakata, au sa sega ni kitaka; ia na ka ca ka'u sa sega ni vinakata, au sa kitaka ga.

²⁰Ia kevaka ka'u sa kitaka na ka ka'u sa sega ni vinakata, sa qai sega ni koi au dina ka kitaka, na ca ga sa tiko vei au.

²¹Ia ka'u sa kunea kina e dua na vunau, sa tiko kina vei au na ca ni'u sa via kitaka na vinaka.

²²Ni'u sa vinakata na vunau ni Kalou e na lomaqu dina:

²³ia ka'u sa kunea e dua tani na vunau e na veitiki, a rau sa veivala kei na vunau sa tu e na lomaqu, a sa vakabobulataki au ki na vunau ni ca, o koya sa tiko e na veitiki.

²⁴A tamata vakaloloma koi au! o cei ena sereki au mai na yago ni mate oqo?

²⁵Au sa vakavinavinaka vua na Kalou e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Ia sa qai vakaoqo, au sa qarava na vunau ni Kalou e na lomaqu dina, ia na vunau ni valavala ca e na noqu i tovo vakayago.

Roma 8

A veika vinaka sa yaco vei ira sa vakabauti Jisu, 1-25. Sa vupei ira tiko na Yalo Tabu; sa veivuke na ka kecega me ra vinaka kina; ena sega e dua na ka me tawasei ira rawa mai na Kalou, 26-39.

¹O koya oqo era sa sega kina ni lewai me cudruvi ko ira era sa tu vata kei Karisito Jisu, era sa sega ni muria tiko nai tovo vakayago, era sa muria ga na Yalo Tabu.

²Ni sa sereki au mai na vunau ni ca kei na mate, na vunau ni Yalo ni bula vei Karisito Jisu.

³Ia ni sa sega ni rawarawa ki na vunau, ni sa malumalumu e na vuku ni tovo vakayago, sa qai lewa na Kalou me mate na ca e na yago, ni sa tala na Luvena e nai tovo ni yago sa tu kina na ca, ka mei soro ni valavala ca:

⁴me da cakava rawa kina nai valavala dodonu ni vunau, ni da sa sega ni muria tiko nai tovo vakayago eda sa muria ga na Yalo:

⁵ni ra sa gadreva na veika vakayago ko ira era sai tovo vakayago; ia na veika vakayalo ko ira era sai tovo vakayalo.

⁶Ni sa vu ni mate na gadreva ni tovo vakayago; ia sa vu ni bula kei na vakacegu na gadreva ni tovo vakayalo.

⁷Ni sa veimecaki nai tovo vakayago kei na Kalou: ni sa sega ni vakarogoca na vunau ni Kalou, ia sa dredre sara me vakakina.

⁸Ia ko ira era sai tovo vakayago, era sa sega ni cakava rawa na ka e vinaka vua na Kalou.

⁹Ia sa sega ni vakayago na nomudou i tovo, sa vakayalo ga, kevaka sa dina ni tiko e na lomamudou na Yalo ni Kalou. Ia kevaka sa dua na tamata sa sega ni tiko e lomana na Yalo i Karisito, sa sega ni nona ko koya oqo.

¹⁰Ia kevaka sa tiko e na lomamudou na Karisito, sa dina ga sa mate na yago e na vuku ni valavala ca; ia na yalo sa bula e na vuku ni veivakadonui.

¹¹Ia kevaka sa tiko vakadua e na lomamudou na Yalo i koya sa vakaturi Jisu cake tale mai na mate, o koya sa vakaturi Karisito tale mai na mate, ena vakabula tale na yagomudou sa mate rawa, e na Yalona sa tiko vakadua e na lomamudou.

¹²O koya, kemudou na veiwekani, eda sa sega kina ni vauci ki nai tovo vakayago, me da muria nai tovo vakayago:

¹³ni dou na mate kevaka dou sa muria nai tovo vakayago; ia kevaka sa veivuke kei kemudou na Yalo *Tabu* me vakaotia nai valavala vakayago, dou na bula kina.

¹⁴Ia ko ira ga sa tuberi ira na Yalo ni Kalou era sa luve ni Kalou.

¹⁵Ni dou sa sega ni rawata tale na yalo ni bobula mo dou rere; ia dou sa rawata na Yalo *Tabu* dou sa vakabauti kina me gone, o koya eda sa kaci kina, Apa, Tamada.

¹⁶A Yalo oqo sa tukuna mai ki na yaloda, ni da sa luve ni Kalou:

¹⁷ia kevaka eda sa gone, eda na qai taukei; eda na taukena na veika ni Kalou, eda sai taukei vata kei Karisito; kevaka eda sa vosota vata *kaya* na ca, eda na vakalouugatataki vata *kaya* talega.

¹⁸Ni'u sa vaka sa sega ni yaga me rau vakatauvatani na ka ca sa vosoti e na bula oqo kei na kalougata ena vakarairaitaka vei keda emuri.

¹⁹Ni sa gadreva vakalevu ko vuravura ka wawa tikoga me ra vakarairaitaki ko ira na luve ni Kalou.

²⁰Ni sa vakamalumalumutaki ko vuravura me ca, a sa sega ni vinakata, e na vuku i koya ga sa vakamalumalumutaka, ni sa vakauinui tiko

²¹ni na sereki talega ko vuravura mai na kena vakabobulataki ki na rusa, ka me lalaga tu ka vakaiukuukutaki vata kei ira na luve ni Kalou.

²²Ni da sa kila, sa vutugu vata ko vuravura tauoko, ka sa yaluma e na rarawa, ka yacova na siga oqo.

²³A sa sega ni koya walega, oi keda talega, eda sa rawata nai sevu ni Yalo *Tabu*, eda sa vutugu tiko e lomada ni da sa waraka me *da* vakabauti me gone, ni na vakabulai na yagoda.

²⁴Ni da sa bula e nai nuinui: ia nai nuinui sa bale ki na ka sa qai raici sa sega ni nuinui dina: ni sa nuitaka vakacava na tamata na ka sa qai raica?

²⁵Ia kevaka eda sa nuitaka na ka eda sa sega ni raica, eda sa vosota ga me waraka tiko.

²⁶Ia na Yalo *Tabu* talega sa vukea na noda malumalumu: ni da sa sega ni kila na ka e kilikili kei keda me da kerea: a sa masulaki *keda* na Yalo *Tabue* na vutugu e sega ni cavuti rawa.

²⁷Ia ko koya sa daudikeva na yaloda sa kila na loma ni Yalo *Tabu*, ni sa masulaki ira na tamata lotu me vaka *naloma ni* Kalou.

²⁸Ni da sa kila sa veivuke na ka kecega me ra vinaka kina era sa lomana na Kalou, ko ira era sa kacivi me vaka na ka sa nakiti oti.

²⁹Ia ko ira kece sa kilai ira eliu ko koya, sa lesi ira eliu me ra tautauvata kei na Luvema, me ulumatua kina ko koya vei ira na tacina era lewe vuqa:

³⁰ia ko ira sa lesi ira eliu ko koya, sa qai kacivi ira: ia ko ira sa kacivi ira ko koya, sa vakadonui ira: ia ko ira sa vakadonui ira ko koya, sa vakaiukuukutaki ira.

³¹A cava me da qai kaya e na veika oqo? Kevaka sa totaki keda na Kalou, o cei me noda meca?

³²Ena vakaevei ko koya sa sega ni bureitaka na Luvena dina, ia sa soli koya yani me kedai sosomi kecega, ena dredre vakacava vua me solia walega vei keda na ka kecega vata kaya?

³³O cei me beitaki ira sa digitaki ira na Kalou? Na Kalou sa vakadonuya.

³⁴O cei ena lewa me ra cudruvi? O Karisito Jisu ga sa mate, io, sa bula cake tale, a sa tiko talega e na liga i matau ni Kalou, ka sa masulaki keda.

³⁵O cei me na tawasei keda mai na loloma i Karisito? a ka rarawa li, se na yaluma, se na dauveivakacacani, se na dausiga, se na luvawale, se na dauveivakarerei, se nai seleiwau?

³⁶Me vaka na ka sa volai, E na vukumuni keitou sa vakamatei kina e na siga taucoko ka bogi: Keitou sa vakatauvatani kei na sipi ena vakamatei.

³⁷E segai, e na ka kecega oqo eda sa gumatua sara kina, e na vuku i koya sa lomani keda.

³⁸Ni'u sa kila vakaidina, ni na sega ni rawata na mate, se na bula, se ko ira na agilose, se ko ira sa liu, se ko ira sa kaukauwa, se na veika sa yaco edaidai, se na veika ena yaco emuri,

³⁹se na ka cecere, se na ka titobu, se dua tani na ka, me tawasei keda mai na loloma ni Kalou, sa yaco e na vuku i Karisito Jisu na noda Turaga.

Roma 9

Sa tukuna ko koya na nona loloma vei ira na kai nona, 1-5. Sa qai tukuni ira ni ra sai valavala ca, ka sa biuti ira kina na Kalou, ka vakabauti ira na veimatanitu tani me ra nona tamata; a sa vakatakila ni sa dodonu sara na Kalou e na nona lewa, 6-33.

¹Au sa vosa dina e na mata i Karisito, au sa sega ni vosa lasu, sa vakadinadina talega vei au na noqu lewa-eloma e na Yalo Tabu,

²ni'u sa rarawa vakalevu, a sa yaluma tikoga na lomaqu.

³Ni ka'u sa daugadreva me'u tawase tani vei Karisito, e na vukudra na wekaqu, o ira era sa wekaqu dina vakayago:

⁴era sa luve i Isireli; sa nodra talega na vakabau me ra gone, kei nai ukuuku, kei na veiyalayalati, kei na soli vunau, kei nai valavala ni soro *vua na Kalou*, kei na vosa ni yalayala:

⁵sa nodra ko ira na qase, a *sa tubu* maivei ira na Karisito me vaka na yagona, o koya sa lewa na ka kecega, na Kalou sa vakarokorokotaki ka tawa mudu. Emeni.

⁶Ia sa sega ni vaka sa sega ni yaco na vosa ni Kalou. Ni ra sa sega ni Isireli dina ko ira kece sa maivei ira na Isireli:

⁷era sa sega talega ni luvena ko ira kecega na kawa i Eparaama: ia Na kawa i Aisake ga ena vakatokai me nomu kawa.

⁸Sa kenai balebale oqo, O ira na luvena vakayago, era sa sega ni luve ni Kalou; ia na luve ni yalayala ga era sa vakabau me kawa.

⁹Ni sa vakaoqo na vosa ni yalayala, E na gauna vakaoqo ka'u na lako mai, ka na sucu vei Sera e dua na gonetagane.

¹⁰A sa sega ni koya walega; ia ko Repeka talega ni sa kunekune mai vua e dua, a tamada ko Aisake;

¹¹ni rau sa bera ni sucu, se rau cakava na ka vinaka se na ka ca, me tu dei kina na ka sa lesia eliu ka digitaka na Kalou, sa sega ga e na vuku ni cakacaka, e na vukuna ga sa kaciva,

¹²sa kainaki vua na yalewa ko ya, O koya sa qase vei rau ena qaravi koya sa gone.

¹³Sa vakakina na ka sa volai, Au sa vinakati Jekope, ia ka'u sa cati Iso.

¹⁴A cava me da qai kaya? Sa tu beka vua na Kalou nai valavala tawa-dodonu? E segai sara.

¹⁵Ni sa kaya vei Mosese ko koya, Au na lomani koya ka'u sa lomana, ia ka'u na yalovinaka vua ka'u sa yalovinaka kina.

¹⁶Sa qai sega ni yaco e na vukuna sa gadreva, se na vukuna sa cici, ia e na vukuna ga na Kalou sa yalovinaka mai.

¹⁷Ni sa kaya vei Fero nai Vola *Tabu*, E na vuku ni ka oqo ka'u sa vakaturi iko cake kina, me'u vakatakila vei iko na noqu kaukauwa, me tukuni talega na yacaqu ki vuravura taucoko.

¹⁸O koya oqo sa yalovinaka kina ko koya vua sa yalona kina, a sa vakadomoqataki koya sa yalona kina.

¹⁹O na qai kaya vei au, E na vuku ni cava sa ia tiko kina na veibeitaki ko koya? ia ko cei sa vorata na nona lewa?

²⁰Kakua ni vakaoqo, o iko na tamata; ko cei ko iko mo veileti kaya na Kalou? Ena kaya beka na ka sa caka vei koya sa cakava, O sa cakavi au vakaoqo e na vuku ni cava?

²¹E sega beka ni veitaliataka na tete ko koya sa dautuli kuro, me cakava kina e na dua bauga nai buli tete, e dua na bilo me talei, ka dua tale me sega ni talei.

²²Ia ka vakaevei ke sa vinakata na Kalou, me vakaraitaka na nona cudru, me vakatakila talega na nona kaukauwa, a sa vosota vakadede sara kina na veibilo ena cudruvi sa vakarau tu me rusa:

²³me vakatakila talega na kena levu ni nona vinaka ki na veibilo sa lomani, o koya sa vakarautaka eliu ko koya ki nai ukuuku,

²⁴io vei *keda* ga, sa kacivi *keda* ko koya, sa sega walega maivei ira na Jiu, maivei ira talega sa matanitu tani.

²⁵Me vaka talega na ka sa kaya ko koya e *nai vola i Osea*, Au na vakatokai ira era sa sega ni noqu tamata eliu, me ra noqu tamata; Ko koya talega ka sega ni lomani eliu, me qai lomani:

²⁶Ena yaco talega e na vanua sa kainaki kina eliu vei ira, Sa sega ni noqu tamata koi kemudou; Era na qai vakatokai kina me ra luve ni Kalou bula.

²⁷Sa kacivaki ira na Isireli ko Aisea talega, Kevaka sa tautauvata na kedrai wiliwili na Isireli kei na nuku ni waitui, ia ena bula ga na kena vo:

²⁸ni na vakayacora na *nona* vosa ko Jiova e vuravura, ka na vakaotia ka vakalekalekataka.

²⁹Me vaka talega na ka sa kaya eliu ko Aisea, Kevaka ka sega ni dua na kawa sa vakalaiva vei keda ko Jiova ni lewe vuqa, Eda sa vakataki Sotoma, eda sa tautauvata talega kei Komora.

³⁰A cava me da qai kaya? O ira na veimatanitu tani, ko ira era sa sega ni muria na veivakadonui, era sa yaco me ra vakadonui, ni ra sa vakadonui e na vakabauta.

³¹Ia ko ira ga na Isireli, o ira era sa muria na vunau me ra vakadonui kina, era sa sega ni yaco ki na vunau *ko ya*.

³²E na vuku ni cava? ni ra sa sega ni muria e na vakabauta, e na cakacaka ga *ni vunau*: ni ra sa tarabe e na vatu e dauveivakatarabetaki;

³³me vaka na ka sa volai, Raica, au sa tauca mai Saioni na vatu e dauveivakatarabetaki kei na vatu ni veivakalomacataki: Ia ko koya yadua sa vakabauta ena sega ni vakamaduataki.

Roma 10

Sa tukuna ko koya ni sa biuti ira na Jiu na Kalou ni ra sa sega ni vakabauti Jisu; ia na tamata kece sa vakabauti koya dina, era sa veivinakati kina kei na Kalou, 1-21.

¹O kemudou na veiwekani, au sa gadreva e na vu ni yaloqu, au sa masu talega vua na Kalou e na vukudra *na Isireli*, me ra bula.

²Ni'u sa tukuni ira ni ra sa lomakatakata vua na Kalou, ia era sa sega ni yalomatua.

³Ni ra sa sega ni kila na veivakadonui sa vu mai vua na Kalou, a ra sa qara me dua na veivakadonui vakataki ira, a ra sa sega kina ni vakamalumalumutaki ira me ra vakadonui mai vua na Kalou.

⁴Ni sa vakayacora na Karisito na ka sa nakiti e na vunau, me vakadonui ko ira kece era sa vakabauta.

⁵Ni sa tukuna ko Mosese na veivakadonui sa yaco e na vuku ni vunau, Na tamata sa cakava, ena bula kina.

⁶Ia na veivakadonui sa yaco e na vakabauta sa tukuna vakaoqo, Mo kakua ni vosa e na yalomu, O cei me lako cake ki lomalagi? [ka me kauti Karisito sobu mai:]

⁷se vaka ne, O cei me lako sobu ki na Yasana-vuni? [ka me kauti Karisito cake mai na mate.]

⁸Ia ka cava e kaya? Sa voleka vei iko na vosa, io e na gusumu, kei na yalomu: a vosa ni vakabauta, o koya keitou sa vunautaka.

⁹Kevaka ko na vakatusa e na gusumu na Turaga ko Jisu, ka vakadinata e na vu ni yalomu ni sa vakaturi koya cake tale mai na mate na Kalou, ko na bula.

¹⁰Ni sa vakadinata na tamata e na vu ni yalona me sa vakadonui kina, ia na gusuna sa vakatusa kina me bula.

¹¹Ni sa kaya nai Vola *Tabu*, O koya yadua sa vakabauti koya ena sega ni vakamaduataki.

¹²Ni sa tautauvata na Jiu kei koya sa matanitu tani: ni sa dua bauga na Turaga vei ira kecega, o koya sa vutu ni ka vinaka vei ira kecega era sa masuti koya.

¹³Ni na bula ko ira vakaaduaga era sa masuta na yaca i Jiova.

¹⁴Era na qai masu vakacava vua era sa sega ni vakabauta? a ra na vakabauti koya vakacava era sa sega ni rogoca kina? a ra na rogoca vakacava, kevaka e sega e dua me tukuna?

¹⁵Ia era na tukuna vakacava, kevaka era sa sega ni talai? me vaka na ka sa volai, Sa lagilagi sara na yavadra era sa tukuna nai tukutuku-vinaka ni veika vinaka!

¹⁶A ra sa sega ni vakabauta kecega nai tukutuku-vinaka; ni sa kaya ko Aisea. I Jiova, ko cei sa vakabauta na neitou i tukutuku?

¹⁷Eda sa kila kina ni sa rawa na vakabauta e na vakarorogo, kei na vakarorogo e na vosa i Karisito.

¹⁸Ia ka'u sa taroga, Era sa sega li ni rogoca? E dina sa vakakina, Sa lako na kedrai rogorogo ki vuravura taucoko, Kei na nodra vosa ki nai yalayala kei vuravura.

¹⁹Ia ka'u sa taroga, Sa sega beka ni kila ko ira na Isireli? Sa tukuna eliu ko Mosese, Au na vakavuvutaki kemudou e na vukudra era sega ni noqu tamata: Au na vakacudrui kemudou e na matanitu sesewa.

²⁰A sa doudou sara ko Aisea, ka sa tukuna, Era sa kunei au ko ira era a sega ni qarai au: Au sa vakarairaitaki vei ira era a sega ni tarogi au.

²¹Ia ka sa kaya vei ira na Isireli, E na veisiga kecega ka'u sa dodoka yani na ligaqu kivei ira na tamata dautalaidredre ka dauvakatitiqa.

Roma 11

Sa tukuna ko koya ni sa sega ni biuti ira kecega na Jiu na Kalou, a sa sega ni biuti ira vakadua; ena vakabauti ira tale me ra nona tamata, me lotu kina ko vuravura kecega, 1-32. Sa qai vakarokorokotaka na Kalou, 33-36.

¹Au sa qai taroga, Sa biuta tani na nona tamata na Kalou, se segai? E segai sara. Oi au na luve i Isireli, a kawa i Eparaama, mai na yavusa i Penijamini.

²Sa sega ni biuta na nona tamata na Kalou, o ira sa kila eliu ko koya. Dou sa sega li ni kila na ka sa kaya nai Vola Tabu ni sa tukuni Ilaija? ni sa beitaki ira na Isireli ko koya vua na Kalou, a sa kaya,

³I Jiova, era sa vakamatei ira na nomuni parofita, a ra sa kelirukuta sobu na nomuni veicabocabo-ni-soro; ia koi au duaduaga, au sa bula, ka ra sa qarai au me'u mate?

⁴Ia ka cava sa kaya vua na vosa ni Kalou? Au sa maroroya me noqu e le vitu na udolu na tamata, era sa sega ni tekiduru vei Peali.

⁵Sa vaka talega kina e na gauna oqo, sa tu ga na kena vo era sa digitaki e na loloma.

⁶Ia kevaka sa ka-ni-loloma, sa qai sega ni ka-ni-cakacaka: ke sa sega ni vakaoqo, sa sega ni loloma na loloma.

⁷Sa qai vakaevei? Sa sega ni rawata na ka era sa vakasaqara ko ira na Isireli; ia ko ira na digitaki era sa rawata; a sa vakadomoqataki na kena vo,

⁸me vaka na ka sa volai, Sa solia vei ira na Kalou na yalo sa daumoce, na mata sa sega ni rai rawa, kei na daliga sa sega ni rogo rawa; ka yacova na siga oqo.

⁹Sa kaya talega ko Tevita, Me yaco na nodra tepeli me kedrai cori, kei na tudai, Kei na ka me ra tarabe kina, me kedrai sau talega ni ca.

¹⁰Me vakabutobutotaki na matadra, me ra kakua ni rai rawa, Ka mo vakalairorotaka tikoga na dakudra.

¹¹Au sa qai taroga, Era sa tarabe me ra bale sara, se segai? E segai sara: ia e na nodra bale, sa rawa na bula vei ira na veimatanitu tani, me vakavuvutaki ira.

¹²Ia kevaka sa vutuniyau mai ko vuravura e na vuku ni nodra bale, a sa vutuniyau mai na veimatanitu tani ni sa vakalailaitaki ko ira oqori; ena qai vakatanievei ni ra sa vakalevui mai?

¹³Ni'u sa qai vosa vei kemudou sa matanitu tani; ni'u sa nodra i apositolo na veimatanitu tani, au sa doka na cakacaka ka'u sa lesi kina:

¹⁴de ka'u vakavuvutaki *ira* na wekaqu vakayago, ka me'u vakabulai ira kina eso.

¹⁵Ia kevaka sa vinakati mai ko vuravura ni sa biu tani ko ira oqori, ena sega li ni vaka na bula mai na mate na nodra lomani tale?

¹⁶Ia kevaka sa savasava nai sevu, ena vaka talega kina na kena taucoko; ia kevaka sa savasava na vuna, ena vaka talega kina na veitabana.

¹⁷Ia kevaka sa musuki laivi eso na tabana ia ko iko, na taba ni olive ni veikau, sa mai sema vata kei ira, mo bula vata kei ira e na vu ni olive sa uro;

¹⁸mo kakua ni vakalevulevui iko cake vei ira na tabana dina. Ia kevaka ko sa vakalevulevui iko, sa sega ni bula na vuna e na vukumu, o iko ga *sa bula* e na vuku ni vuna.

¹⁹O na qai kaya, Sa musuki laivi na veitabana dina, me'u sema kina.

²⁰E dina; sa musuki laivi ko ira ni ra sa sega ni vakabuta, ia ko iko ko sa tu dei ga ni ko sa vakabauta. Kakua ni yalolevu, mo rere ga.

²¹Kevaka sa sega ni vosota na veitabana dina na Kalou, de qai sega talega ni vosoti iko.

²²O koya mo qai raica ruarua, na loloma, kei na cudru, ni Kalou: a cudru vei ira sa bale: kei na loloma vei iko, kevaka ko sa tu dei e na nona loloma: ia kevaka e segai ko na musuki laivi talega ko iko.

²³O ira talega, kevaka era sa sega ni tawa vakabauta tiko, era na sema vata: ni sa rawarawa vua na Kalou me vakasemai ira vata tale.

²⁴Ia kevaka ko sa musuki mai na olive sa ka ga ni veikau, ia ko sa sema vata kei na olive vinaka drau sa sega ni tovo vata kaya: ena qai rawarawa cake, me sema vata kei na nodra vu ni olive dina ko ira sai tovo vata kaya.

²⁵Ni'u sa sega ni vinakata, na veiwekani, mo dou lecava na ka vuni oqo, de dou vakasami kemudou ni dou sa vuku; ni ra sa yaco na Isireli eso me ra domoqa, ka malua me curu mada na lewe vuqa maivei ira na veimatanitu tani.

²⁶Ia sa vakaoqo, era na vakabulai ko ira kecega na Isireli: me vaka na ka sa volai, Ena lako mai Saioni ko koya nai Vakabula, Ka na kauta tani nai valavala ca maivei ira na Jekope;

²⁷Ia sa noqu veiyalayalati oqo vei ira, Ni'u sa kauta tani na nodra i valavala ca.

²⁸E nai tukutuku-vinaka, era sa veimecaki ko ira e na vukumudou: ia e nai lesilesi ga, era sa vinakati e na vukudra na qase.

²⁹Ni sa sega ni veivutuni tale na Kalou e na vuku ni nonai solisoli se nona kacivi *ira*.

³⁰Me vaka ni dou a sega ni vakabauta na Kalou eliu, a sa qai yaco vei kemudou na loloma e na vuku ni nodra vakatitiqa:

³¹sa na vaka talega kina ko ira era sa sega ni vakabauta e na vuku ni sa yaco vei kemudou na loloma me yaco kina vei ira talega na loloma.

³²Ni sa sogolati ira vata na Kalou e na vakatitiqa, me lomani ira kecega ko koya.

³³A ka vakaidina na kena titobu ni nona vutu ni vuku kei na nona yalomatua na Kalou! sa sega ni kilai rawa na nona lewa, a sa sega ni kune na nonai valavala!

³⁴O cei sa kila na loma ni Turaga? se ko cei me nonai vakavuvuli?

³⁵se ko cei sa solia mada vua, me na qai saumi tale vua?

³⁶Ni sa vu mai vua na ka kecega, e na vukuna talega, ka me nona talega; me vakarokorokotaki ko koya ka sega ni mudu. Emeni.

Roma 12

Sa vakatavulici ko ira na tamata lotu me ra soli ira vua na Kalou, 1,2. Me ra yalomalumalumu ka gumatua me ra kitaka na nodra i tavi, 3-8. Me ra veilomani sara vakai ira, me ra lomani ira talega na tamata kecega, 9-21.

¹O koya oqo, au sa vakamamasu vei kemudou, na veiwekani, e na vuku ni loloma vakavuqa ni Kalou, mo dou solia na yagomudou mei madrali bula, me savasava, me vinaka vua na Kalou, me nomudou i soro vakayalo.

²Ia dou kakua ni vakatauvatani kemudou kei ira era sa vakavuravura: ia dou mataliataki ga ni sa vakavoui na yalomudou, mo dou kila rawa kina na loma ni Kalou, sa yaga, ka vinaka, ka dodonu sara.

³Ia e na loloma sa soli mai vei au, au sa kaya vei ira na tamata yadua vei kemudou, me kakua e dua me dokai koya me vaka sa sega ni dodonu me dokai koya; me yalomatua ga na nona nanuma, me vaka nai vakarau ni vakabauta sa vota na Kalou vei ira yadua.

⁴Me vaka sa dua bauga na yagoda, ka vuqa na tikida, ia ka sa sega ni vakaitavi vata na tikida kecega;

⁵sa vakakina koi keda, na lewe vuqa, eda sa yago vata ni da tu vata kei Karisito, eda sa veitikina vaka talega vakai keda.

⁶Ni da sa rawata na veisolisol sa duidui me vaka na loloma sa soli vei keda: kevaka sa parofisai, *me da parofisai* me vaka nai vakarau ni noda vakabauta;

⁷se na dauveivota, me da ia na veivota; se ko koya sa dauvakatavuvuli, me vakavuvuli tiko;

⁸se ko koya sa dauvunau, me vunau tiko; o koya sa ia na dausolisoli, me dina na lomana; o koya sa daulewa, me gumatua kina; o koya sa dauloloma, me ia e na reki.

⁹Me kakua ni vakailasu na loloma. Mo dou cata sara na ka ca; mo dou kabita sara na ka vinaka.

¹⁰Dou veilomani sara e na veilomani ni veitacini; dou veiuasiviti e na veivakarokorokotaki;

¹¹e na gumatua mo dou kakua ni vucesa mai: me katakata na yalomudou; mo dou qarava na Turaga;

¹²dou reki e nai nuinui; vosota na ka rarawa; ia tikoga na masu:

¹³veivotayaka vei ira na dravudravua era sa lotu; dauvakacegui ira na vulagi.

¹⁴Dou vosavakalougatataki ira era sa vakacacani kemudou: vosavakalougatataka ga, ka kakua ni rukaka.

¹⁵Dou reki vata kei ira era sa reki, ka tagi vata kei ira era sa tagi.

¹⁶Dou lomavata tiko vakai kemudou. Kakua ni nanuma na veika vakaturaga, ia mo dou veiriti kei ira na tamata lalai. Dou kakua ni vakasami kemudou ni dou sa vuku.

¹⁷Kakua ni veisausaumitaka na nona ca e dua. Nakita eliu na veika sa dodonu e na matadra na tamata kecega.

¹⁸Kevaka sa rawa, mo dou vakatovolea me veilomani kei ira na tamata kecega.

¹⁹Oi kemudou sa lomani dou kakua ni sauma na ca sa caka vei kemudou, ia mo dou laiva vua na Kalou me sauma; ni sa volai; A noqu i tavi me'u cudruvaka; au na sauma koi au, sa kaya na Turaga.

²⁰O koya mo qai vakania na nomu meca, kevaka sa viakana; kevaka sa viagunu, mo vagunuvi koya: ko na binia kina ki na uluna na qilaiso sa waqa tu ni ko sa kitaka vakaoqo.

²¹Me kakua ni rawai iko na ca, mo rawa ga na ca e na vinaka.

Roma 13

Sa vakarota vei ira na tamata lotu ko koya me ra talairawarawa vei ira na nodra turaga vakavuravura, 1-7. Me ra lomani ira na tamata kecega me vaka na nodra lomani ira vakai ira, 8-14.

¹Me ra talairawarawa vei ira na turaga levu ko ira na tamata kecega. Ni sa sega na turaga sa tubu wale, mai vua ga na Kalou: ko ira era sa turaga tu, sa lesi ira na Kalou.

²Ia ko koya sa vorata na turaga, sa vorata nai lesilesi ni Kalou: ia ena cudruvi ko ira era sa vorata.

³Ko ira na turaga era sa sega ni vu ni rere vei ira sa caka vinaka, vei ira ga sa caka ca: o sa qai gadreva li mo sega ni rerevaka na turaga? mo kitaka na ka e vinaka, ena qai dokai iko kina ko koya:

⁴ni sa nona talai na Kalou ko koya vei iko mo vinaka kina. Ia kevaka ko sa caka ca, mo rere ga; ni sa sega ni taura walega nai seleiwau ko koya: ni sa nona talai na Kalou, me cudruvi koya sa caka ca.

⁵O koya oqo e dodonu kina mo *dou* talairawarawa, e segai walega e na vuku ni cudru, e na vuku ni lewa-eloma talega.

⁶O koya mo dou qai ia talega na soli: ni ra sa nona talai na Kalou, era sa qarava tiko na ka oqo.

⁷O koya mo dou qai solia vei ira kecega na ka e dodonu: na soli vei ira sa nodra nai solisoli; ai sigana vei ira sa nodra nai sigana; dou rerevaki ira e dodonu me ra rerevaki: vakarokorokotaki ira e dodonu me ra vakarokorokotaki.

⁸Me kakua na nona ka e dua ko sa sega ni sauma, na dauveilomani ga me ia tiko; ni sa muria na vunau taucoko ko koya sa daulomana na tani.

⁹Io, oqo: Mo kakua ni ia na veibutakoci, Mo kakua ni laba, Mo kakua ni butako, Mo kakua ni kocokoco; ia kevaka sa dua tale nai vakaro, sa tu vata kecega e na vosa oqo, Mo lomana na kai nomu me vaka ko sa lomani iko.

¹⁰O koya sa dauloloma sa sega ni caka ca vua na kai nona: o koya oqo sa cakava kina na vunau taucoko ko koya sa dauloloma.

¹¹Ia oqo, ni da kila na gauna, ni sa gauna oqo mo dou yadra kina mai na moce; ni sa qai voleka na noda bula, ka yawa e na gauna ni noda vakabauta.

¹²Sa vakarau oti na bogi, a sa voleka na siga: o koya me da qai luvata tani nai valavala ni butobuto, ka me da vakaiyaragi tu e na rarama.

¹³Me da lako voli me vaka e kilikili, me vaka e na siga; me kakua nai soqosoqo lialia, se na mateni, me kakua na daudara se nai valavala velavela, me kakua na veileti se na vuvu.

¹⁴Ia dou vakaisulu e na Turaga ko Jisu Karisito, ka kakua ni ia me vakarau ki na gagadre ca ni yago.

Roma 14

Sa vakavulici ira ko koya me ra kakua ni beci ira sa lailai na nodra vakabauta, 1-4.
Me ra kakua ni veileti e na ka ni lotu sa vakairai; me ra veilomani ga; me ra kakua ni dauveivakalewai, 5-23.

¹O koya sa malumalumu na nona vakabauta dou kauta vei kemudou, ia me kakua ga me sa lewai tiko na veika e dauveiletitaki.

²E dua sa doudou me kania loa na ka kecega: ia ko koya sa malumalumu, sa daukania na rourou ga.

³Me kakua ni beci koya sa sega ni kana ko koya sa kana: ia me kakua ni lewai koya sa kana ko koya sa sega ni kana: ni sa vinakati koya na Kalou.

⁴O cei ko iko mo lewa na tamata ni turaga tani? ena tu ko koya, se bale, vua na nona turaga. Io, ena tu dei ga: ni sa rawarawa vua na Kalou me vakataudeitaki koya.

⁵E dua sa doka e dua na siga ka segai nai kadua: ka dua tani sa doka na siga kecega. Me dui lewa deivaka na tamata yadua e na lomana.

⁶O koya sa nanuma na siga, sa ka ga vua na Turaga na nona nanuma; ia ko koya sa kana, sa ka ga vua na Turaga na nona kana, ni sa vakavinavinaka ko koya vua na Kalou; ia ko koya sa sega ni kana, sa ka talega vua na Turaga na nona sega ni kana, a sa vakavinavinaka ko koya vua na Kalou.

⁷Ni sa sega e dua vei keda sa bula e na vukuna ga, se dua sa mate e na vukuna ga.

⁸Io, kevaka eda sa bula, eda sa bula e na vuku ni Turaga; se da mate, eda sa mate e na vuku ni Turaga: o koya oqo eda sa nona kina na Turaga, se da bula se da mate.

⁹O koya oqo sa mate kina na Karisito, ka sa bula *tale*, me nodra Turaga era sa mate kei ira era sa bula.

¹⁰Ia ko iko, ko sa lewai koya na wekamu e na vuku ni cava? se ko iko tale, ko sa beci koya na wekamu e na vuku ni cava? ni da na tu kecega e na mata ni tikotiko ni veilewai ni Kalou.

¹¹Ni sa volai, Sa kaya na Turaga, me vaka ka'u sa bula, ena tekiduru vei au ko ira na tamata kecega, Ia ena vakatusa vua na Kalou na yame kecega.

¹²O koya oqo eda na dui vakatusai keda kecega vua na Kalou.

¹³O koya me da qai kakua tale ni dauveivakalewai tiko; oqo ga, mo dou lewa, me kakua e dua me cakava e dua na ka me tarabe kina se bale kina na wekana.

¹⁴Au sa kila, ka sa vakadinadinataka vei au na Turaga ko Jisu, ni sa sega na ka e dukadukali vakai koya ga; ia vua sa nanuma sa dukadukali na ka, sa qai dukadukali vei koya.

¹⁵Ia kevaka sa rarawa na lomana na wekamu e na vuku ni kakana, o sa qai sega ni valavala me vaka na loloma. Kakua ni vakarusai koya e na kemu kakana, o koya sa mate e na vukuna na Karisito.

¹⁶O koya me kakua kina ni vosavakacacataki na nomudou ka vinaka:

¹⁷ni sa sega ni kakana se ka-ni-gunu na matanitu ni Kalou; na yalododonu ga, kei na vakacegu, kei na reki e na Yalo Tabu.

¹⁸Ni sai koya sa qaravi Karisito e na veika oqo, sa vinaka vua na Kalou, a sa vinakati koya talega ko ira na tamata.

¹⁹O koya oqo me da muria kina na veika ni veivinakati, kei na veika eda na dui veivakatavulici kina.

²⁰Kakua ni vakarusa na cakacaka ni Kalou e na vuku ni kakana. E dina ga sa savasava na ka kecega; ia sa ca vua na tamata sa kana ka sa tarabe kina eso.

²¹E vinaka mo kakua ni kania na lewe ni manumanu, se gunu waini, se *kitaka e dua na ka* sa bale kina na wekamu.

²²Na vakabauta sa tu vei iko, me tu vei iko ga e na mata ni Kalou. Sa kalougata na tamata sa sega ni beitaki koya e na ka sa vakatara ko koya.

²³Ia ko koya sa sega ni dinata *ni sa tara vua*, sa lewai me cudruvi kevaka sa kana, e na vuku ni sa *kana* ka sega ni dinata: ia na ka kecega *eda* sa sega ni dinata *ni tara vei keda*, sai valavala ca oqori.

Roma 15

Sa vakavulici ira me ra yalovinaka vei ira na tamata era sa malumalumu ga e na lotu, 1-7. Sa tukuna ni sa vinakata na Kalou me bula ko ira talega na veimatanitu era sega ni Jiu, 8-21. Sa via raici ira mai Roma, a sa kaya me ra masulaka me lako rawa kina vei ira ko koya, 22-33.

¹Sa kilikili talega kei keda, oi keda sa kaukauwa, me da vosota na nodra malumalumu era sa sega ni kaukauwa, me da kakua talega ni kitaka na ka sa vinaka vei keda ga.

²Me da kitaka yadua na ka e vinaka vua na kai noda, na ka e yaga me vakatavulici kina ko koya.

³Ia na Karisito talega sa sega ni kitaka na ka sa vinakata ga ko koya; ia me vaka ga sa volai, Sa tau vei au na nodra vosa ca era sa vosavakacacataki iko.

⁴Io, na ka kecega sa volai eliu sa volai me da vakatavulici kina, me noda na vosota kei na vakacegui sa vu mai nai Vola *Tabu*, me rawa kina nai nuinui.

⁵Ia me solia mada vei kemudou na Kalou, o koya na vu ni vosota kei na veivakacegui, mo dou lomavata vakai kemudou me vakataki Karisito Jisu:

⁶mo dou lomavata ka domovata ni dou sa vakarokorokotaka na Kalou, o koya na Tama i Jisu Karisito na noda Turaga.

⁷O koya mo dou qai veivakacegui vakai kemudou, me vaka sa vakacegui kemudou na Karisito, me vakarokorokotaki na Kalou.

⁸Ia ka'u sa kaya ni sai talatala ko Jisu Karisito vei ira era sa cili, me vakatakila ni sa dina na Kalou, me vakadinadinataka na vosa ni yalayala vei ira na qase:

⁹me ra vakarokorokotaka na Kalou ko ira talega na veimatanitu tani e na vuku ni nona loloma; me vaka sa volai, E na vuku ni ka oqo ka'u na vakatusai iko kina e na kedra maliwa na veimatanitu tani, Ka sere ki na yacamuni.

¹⁰A sa kaya tale, Dou reki vata na veimatanitu tani, kei ira na nona tamata.

¹¹Sa dua tale. Dou vakarokorokotaki Jiova, na veimatanitu kecega: Ia dou vakarokorokotaki koya vakalevu, oi kemudou na veivanua kecega.

¹²O Aisea talega sa kaya, Ena tubu na waka i Jese, Kei koya ena tu cake me lewa na veimatanitu tani; Era na vakararavi vei koya ko ira na veimatanitu tani.

¹³Ia me vakasinaiti kemudou mada na Kalou, o koya na vu ni nuinui, e na reki kecega kei na vakacegu ni dou sa vakabauta, me levu sara na nomudou i nuinui e na vuku ni nona kaukauwa na Yalo Tabu.

¹⁴Ia koi au talega, au sa vakasami kemudou, na wekaqu, ni dou sa sinai e na yalololoma, ni dou sa sinai e na vuku kecega, ni dou sa rawata talega me dui veivakatavulici vakai kemudou.

¹⁵Ia ka'u sa doudou ga, me'u volavola vakalailai yani vei kemudou, na veiwekani, me'u vakananumi kemudou tale, e na vuku ni loloma sa solia mai vei au na Kalou,

¹⁶me'u yaco mei talatala i Jisu Karisito vei ira na veimatanitu tani, me'u kitaka na cakacaka e nai tukutuku-vinaka ni Kalou, me vinakati nai cabocabo ni veimatanitu tani, ni sa vakasavasavataki ira na Yalo Tabu.

¹⁷O koya sa tu kina vei au na ka me'u vakalevulevui au kina e na vuku i Jisu Karisito e na veika ni Kalou.

¹⁸Ni'u na sega ni doudou walega me'u cavuta na ka tani; na ka ga sa vakayagataki au kina na Karisito, me vakatalairawarawataki ira na veimatanitu tani, e na vosa kei nai valavala,

¹⁹e na vuku ni sa kaukauwa na veika-mana kei na veika e veivakurabuitaki, *sa caka* e na kaukauwa ni YaloTabu, ia ka'u a vakatekivu kina mai Jerusalemi, ka lako voli ka yaco ki Iliriko, ni'u sa vunautaka kece nai tukutuku-vinaka kei Karisito.

²⁰Ia ka'u sa gumatua sara vakakina, me'u vunautaka nai tukutuku-vinaka, ia ka sega ga e na vanua sa tukuni *oti* kina na yaca i Karisito de'u tara walega na ka e dela ni yavu ni tamata tani:

²¹ia me vaka ga sa volai, O ira sa sega ni tukuni mada vei ira ko koya, era na raica: Ia ko ira era sa sega ni rogoca, era na kila,

²²O koya oqo sa tarovi vakavuqa kina na noqu lako vei kemudou.

²³Ia ni sa qai sega na ka me'u tiko kina e na yasana oqo, ka sa yabaki vuqa ka'u a gadreva kina me'u lako vei kemudou;

²⁴ni na yaco na noqu lako ki Sipeini: ni'u sa nanuma me'u raici kemudou e na noqu lako, ka mo dou kauti au e na noqu i lakolako kina, ni sa oti mada na nomudou vakacegui au vakalailai ni da tiko vata.

²⁵Ia ka'u sa qai lako ki Jerusalemi, me'u kauta na soli vei ira era sa lotu.

²⁶Ni ra sa vinakata ko ira na kai Masitonia kei Akaia, me ra ia e dua nai solisoli loloma me nodra na dravudravua era sa lotu mai Jerusalemi:

²⁷io, era sa vinakata; a sa dodonu me ra soli ka vei ira. Io, kevaka era sa rawata maivei ira na nodra veika vakayalo ko ira na veimatanitu tani, sa qai dodonu kina *vei ira* me ra solia vei ira na veika vakayago.

²⁸Ia ni'u sa cakava oti mada na ka oqo, ka solia vei ira na ka-ni-loloma oqo me ra taura, au na qai taka vei kemudou ka lakani ki Sipeini.

²⁹Ia ka'u sa kila, ni'u na lako yani vei kemudou, au na lako kei na veivakalougatataki taucoko kei Karisito.

³⁰Ia ka'u sa vakamasuti kemudou, na veiwekani, e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito, e na vuku talega ni loloma ni Yalo Tabu, me da gumatua vata e na masu vua na Kalou e na vukuqu;

³¹me'u vakabulai maivei ira mai Jutia era sa sega ni talairawarawa; me ra vinakata talega ko ira era sa lotu na noqu cakacaka ena caka mai Jerusalemi;

³²me'u lako kina vei kemudou e na reki e na lewa ni Kalou, ka me'u vakacegui vata kei kemudou.

³³Ia me tiko vata kei kemudou kecega na Kalou ni veivakacegui. Emeni.

Roma 16

Sa tukuni ira eso na tamata lotu dina ko Paula, 1-16. Sa tukuna yani na nona loloma, 17-24. Sa tinia na nonai vola, 25-27.

¹Ia ka'u sa tataunaki Fipi yani vei kemudou, o koya na wekada, o koya sa dauqarava nai soqosoqo lewe ni lotu mai Kenikiria:

²mo dou vakacegui koya e na vuku ni Turaga, me vaka sa kilikili kei ira era sa lotu, ka mo dou vupei koya e na cakacaka kecega dou na yaga kina vua: ni sa dau vupei ira na lewe vuqa ko koya, kei au talega.

³Me tukuni yani na noqu loloma vei rau ko Pirisila kei Akuila, koi rau sa cakacaka vata kei au e na veika i Karisito Jisu:

⁴ka rau sa bolea na mate me'u bula kina: keitou sa vakavinavinaka kina vei rau, keitou kei ira kece na veisoqosoqo lewe ni lotu vei ira na veimatanitu tani:

⁵*Au loloma* talega vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu e na nodrau vale. Au sa loloma vei Epinito, na tamata ka'u sa daulomana, o koya nai sevu vei Karisito mai Esia.

⁶Au sa loloma vei Meri, o koya sa daucakacaka vakalevu e na vukumudou.

⁷Au sa loloma vei Adroniko kei Junia, na wekaqu, keitou a vesu vata kei rau, a rau sa rogo vei iratou nai apositolo, erau sa nei Karisito eliu, au sa muri koi au.

⁸Au sa loloma vei Abilia, o koya ka'u sa daulomana e na vuku ni Turaga.

⁹Au sa loloma vei Uripenu, o koya sa dauvukei keitou e na cakacaka i Karisito, kei Siteki, o koya ka'u sa daulomana.

¹⁰Au sa loloma vei Apeli sa dauvinakati e na veika i Karisito. Au sa loloma vei *irana lewe ni vale* i Arisitopulo.

¹¹Au sa loloma vei Irotioni na wekaqu. Au sa loloma vei ira *na lewe ni vale* i Narikiso, era sa nona ga na Turaga.

¹²Au sa loloma vei Taraifina kei Taraifosa, erau daucakacaka e na veika ni Turaga. Au sa loloma vei Perisi sa daulomani, o koya sa daucakacaka vakalevu e na veika ni Turaga.

¹³Au sa loloma vei Rufu o koya sa digitaki me nona na Turaga, kei na tinana o koya sa tinaqu talega.

¹⁴Au sa loloma vei Asinikirito, kei Filekoni, kei Erima, kei Patiropa, kei Erimi, kei ira na veiwekani sa tiko vata kei iratou.

¹⁵Au sa loloma vei Filoloko, kei Julia, kei Niriu, kei na ganena, kei Olimipa, kei ira kecega era sa lotu, era sa tiko vata kei iratou.

¹⁶Dou ia na loloma vakai kemudou e na veireguci e na yalosavasava. Sa loloma yani vei kemudou na veisoqosoqo lewe ni lotu kecega nei Karisito.

¹⁷Ia ka'u sa vakamasuti kemudou, na veiwekani, mo dou kilai ira era sa vakatekivuna na veisei kei na veika e dauveivakatarabetaki, sa sega ni vaka nai vakavuvuli dou sa vakatavulici kina; ia kakua ni veiriti kei ira.

¹⁸O ira era sa vakaoqo, era sa sega ni qarava na noda Turaga na Karisito, na ketedra ga; ia e na vosa vinaka ka kamikamica, era sa lawakitaka na lomadra era sa wele.

¹⁹Ni sa kuruvaki ki na tamata kecega na nomudou talairawarawa. O koya oqo ka'u sa rekitaki kemudou kina: ia sa yaloqu ga mo dou vuku e na ka vinaka, mo dou kakua talega ni cala e na ka ca.

²⁰Ia na Kalou ni veivakacegui ena butuki Setani vakusarawa e ruku ni yavamudou. Me tiko vei kemudou na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

²¹Sa loloma yani vei kemudou ko Timoci na noqu i tokani, kei Lusiu, kei Jesoni, kei Sosipeta, ko iratou na wekaqu.

²²Oi au ko Teritiu, ka vola nai vola oqo, au sa loloma yani vei kemudou e na Turaga.

²³Sa loloma yani vei kemudou ko Keio, o koya ka'u sa dautiko e nona vale, kei ira kecega nai soqosoqo lewe ni lotu. O Erasito na dau-ni-yau ni koro oqo sa loloma yani vei kemudou, kei Kuaritu na wekada.

²⁴Me tiko vei kemudou kecega na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

²⁵Ia vei koya sa kaukauwa me vakataudeitaki kemudou me vaka na noqu i tukutuku-vinaka, kei na kena vunautaki Jisu Karisito, me vaka ni sa qai vakatakilai mai na ka vuni, sa vuni tu mai na gauna makawa sara,

²⁶ia ka sa qai vakaraitaki mai, ka sa vakatakilai e na nodra i vola na parofita, me vaka na vosa ni Kalou tawa mudu, ki na veivanua kecega me ra vakabauta ka talairawarawa kina:

²⁷io, vua na Kalou sa vuku duaduaga, me ia na vakarokoroko e na vuku i Jisu Karisito, ka sega ni mudu. Emeni.

1 Korinica

1 Korinica 1

Sa vakatekivuna na nonai vola ko Paula e na vosa ni loloma kei na vakavinavinaka, 19; a sa vunauci ira ni ra sa dauveileti, a sa vakavulici ira me ra veilomani, 1016; me ra kakua ni dokai ira walega na tamata, ka me ra vakavinavinaka ga vua na Kalou, 1731.

¹Koi au ko Paula, sa kacivi *mei* apositolo i Jisu Karisito, e na lewa ni Kalou, kei Sosiceni na wekaqu,

²vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou era sa tiko mai Korinica, vei ira sa tu vata kei Karisito Jisu ka sa vakasavasavataki, era sa kacivi *me ra* yalosavasava, kei ira kecega e na veiyasana kecega era sa masuta na yaca i Jisu Karisito na noda Turaga, io, na noda kei na nodra talega:

³Me yaco vei kemudou na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.

⁴Au sa vakavinavinaka e na veisiga vua na noqu Kalou e na vukumudou, e na vuku ni loloma ni Kalou sa soli vei kemudou e na vuku i Karisito Jisu;

⁵ni dou sa vakavutuniyautaki e na ka kecega e na vukuna, e na vosa kecega kei na vuku kecega;

⁶me vaka ni sa vakadinadinataki vei kemudou nai tukutuku kei Karisito:

⁷ka dou sa sega kina ni uasivi sobu e na dua nai solisoli *vakayalo*: ni dou sa waraka na kena vakairaitaki ni noda Turaga ko Jisu Karisito:

⁸o koya ena vakataudeitaki kemudou me yaco na kenai vakataotioti, *mo dou* tawa cala e na siga ni noda Turaga ko Jisu Karisito.

⁹Sa dina na Kalou, o koya sa kacivi kemudou *mo dou* nonai tokani ni Luvena ko Jisu Karisito na noda Turaga.

¹⁰IA kau sa vakamasuti kemudou, na veiwekani, e na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito, *mo dou* tauvata kecega e na vosa, ia me kakua vei kemudou na veisei; *mo dou* veivinakati sara ni dou sa lomavata ka lewa vata.

¹¹Ni sa tukuni kemudou mai vei au, kemudou na veiwekani, ko ira *na lewe ni vale* i Kiloi, ni dou sa dauveileti vakai kemudou.

¹²Ia na ka oqo kau sa vosa kina, ni dou sa kaya yadua, Oi au sa nei Paula; ia, Oi au sa nei Apolosa, ia, Oi au sa nei Kifa; ia, Oi au sa nei Karisito.

¹³Sa tawase beka na Karisito? sa vakoti beka ki na kauveilatai e na vukumudou ko Paula? se dou sa papitaisotaki beka e na yaca i Paula?

¹⁴Au sa vakavinavinaka vua na Kalou niu sa sega ni papitaisotaka e dua vei kemudou, oi rau ga ko Kirisipo kei Keio;

¹⁵de kaya e dua ni dou sa papitaisotaki e na yacaqu.

¹⁶Au sa papitaisotaki ira talega na lewe ni vale i Sitifana: ia kau sa sega ni nanuma ni kau sa papitaisotaka e dua tani tale.

¹⁷Ni sa sega ni talai au na Karisito meu veipapitaisotaki, meu vunautaka ga nai tukutuku-vinaka: ia ka sega ga e na vosa sa vuku, de vakatawayagataki kina na kauveilatai i Karisito.

¹⁸Ni sa ka lilia vei ira sa rusa na kena vunautaka na kauveilatai, ia sa kena kaukauwa ga ni Kalou vei keda sa vakabulai.

¹⁹Ni sa volai, Au na vakarusa na nodra vuku era sa dauvuku, Ka vakatawayagataka na nodra yalomatua era sa dauyalomatua.

²⁰Evei na vuku? evei na vunivola? evei na dauveileti ni vuravura oqo? sa sega beka ni vakalialiatata na vuku ni vuravura oqo na Kalou?

²¹Io, ni sa vuku tu na Kalou, a ra sa sega ni kila na Kalou na kai vuravura e na nodra vuku, sa qai vinakata na Kalou me vakabulai ira era sa vakabauta, e na vosa vakalalia.

²²Ni ra sa taroga nai vakatakilakila ko ira na Jiu, a ra sa vakasaqara na vuku ko ira na kai Kirisi:

²³ia keitou sa vunautaki Karisito ni sa lauvako ki na kauveilatai, a ka era sa tarabe kina ko ira na Jiu ka sa ka lilia vei ira na kai Kirisi:

²⁴ia vei ira ga era sa kacivi, se ra Jiu se ra kai Kirisi, na Karisito na kaukauwa ni Kalou, kei na vuku ni Kalou.

²⁵Ni sa ka vuku na sesewa ni Kalou ka sa uasivi vei ira na tamata; a sa kaukauwa na malumalumu ni Kalou me uasivi vei ira na tamata.

²⁶Ni dou sa raica, na veiwekani, na kenai valavala ni nomudou kacivi, ni sa sega ni lewe vuqa era sa vuku vakayago, sa sega ni lewe vuqa era sa kaukauwa, sa sega ni lewe vuqa era sa turaga *me sa kacivi*:

²⁷ia sa digitaka na Kalou na veika vakalalia e vuravura, me vakamaduataki ira na vuku; ia na veika sa malumalumu e vuravura sa digitaka na Kalou me vakamaduataka na veika sa kaukauwa;

²⁸kei na veika vakaisi e vuravura, kei na veika e beci, sa digitaka na Kalou, kei na veika sa sega walega, me vakarusa na veika sa tu dei;

²⁹me kakua kina na tamata me dokai koya e mata ni Kalou.

³⁰Ia maivei koya ga dou sa tu vata kina kei Karisito Jisu, o koya sa cakava na Kalou me vu ni vuku vei keda, ka vu ni vakadonui, ka vu ni vakasavasavataki, ka vu ni bula;

³¹me yaco kina na ka sa volai, O koya sa vosa doudou, me vosa doudou e na vuku ni Turaga.

1 Korinica 2

Sa tukuna ni sa sega ni vunau ko koya e na vuku vakavuravura, 15; a sa vuku ga na nona vunau ni sa vukei koya na Yalo Tabu, 613; a sa sega kina ni kila na kenai balebale ko koya sa sega ni yalovou, 1416.

¹Ia koi au, niu sa lako yani vei kemudou, na veiwekani, au sa sega ni lako e na vosa vinaka se na vuku, niu sa vunautaka vei kemudou na vosa sa tukuni kina na Kalou.

²Ni sa dei na yaloqu meu kakua ni kila e na kemudou maliwa e dua na kati, ko Jisu Karisito duaduaga, kei na nona lauvako ki na kauveilatai.

³Ia kau a tiko vata kei kemudou e na malumalumu, kei na rere, kei na sautaninini levu.

⁴Ia na noqu vosa, niu sa vunau, sa sega ni ia e na vosa vakaveitemaki ni vuku vakatamata, sa ia ga e na kena vakadinadinataki ni Yalo *Tabu*, kei na kaukauwa-mana:

⁵me kakua kina ni tu na nomudou vakabauta e na nodra vuku na tamata, e na kaukauwa ga ni Kalou.

⁶Ia keitou sa tukuna na vuku e na kedra maliwa era sa yalomatua sara: a sa sega ga na vuku ni vuravura oqo, se na nodra vuku na turaga ni vuravura oqo, o koya sa yaco me ka wale:

⁷ia na vuku ga ni Kalou keitou sa tukuna e na ka vuni, io, oqori ka vunitaki eliu, ka lesia na Kalou ni sa bera ni caka ko vuravura me da vakalouugatataki kina;

⁸ia ka sa sega e dua na turaga ni vuravura oqo sa kila: ia kevaka era sa kila, era sa sega ni vakota ki na kauveilatai na Turaga vakaiukuuku.

⁹Ia sa vaka nai vola, Sa sega na mata sa kunea, se na daliga sa rogoca, Ka sa sega ni curu ki na loma ni tamata, Na veika sa vakarautaka na Kalou me nodra era sa lomani koya.

¹⁰Ia vei keda ga sa vakatakila mai na Kalou e na Yalo *Tabu*; ni sa dikeva na ka kecega na Yalo *Tabu*, io, na veika titobu ni Kalou.

¹¹Io, ko cei na tamata sa kila na ka ni tamata, a yalo ni tamata ga sa tiko e lomana? sa vaka talega kina na veika ni Kalou sa sega e dua sa kila, sa kila ga na Yalo ni Kalou.

¹²Ia eda sa sega ni rawata na yalo ni vuravura, na Yalo ga sa mai vua na Kalou; me da kila kina na veika sa solia walega mai vei keda na Kalou.

¹³A veika oqori keitou sa tukuna talega, ia ka sa sega ga e na vosa sa vakatavulica na vuku ni tamata, o koya ga sa vakatavulica na Yalo *Tabu*; ni keitou sa vakatautauvatataka na veika vakayalo kei na veika vakayalo.

¹⁴Ia na tamata sa vakayago sa sega ni vakabauta na veika ni Yalo ni Kalou: ni sa ka lialia vua, a sa sega ni kila rawa ko koya, ni ra sa kilai vakayalo ga.

¹⁵Ia ko koya sa vakayalo sa kila na ka kecega, a sa sega e dua sa kilai koya.

¹⁶Io, ko cei sa kila na loma ni Turaga, me vakatavulici koya kina? Ia sa tu vei keda na lomai Karisito.

1 Korinica 3

Sa tukuna vei ira ko koya ni ra sa gone lalai ga e na lotu, 14. Era sa vaka nai vakatau-ni-were ko ira era sa dauvunau, ka sa vaka na matai ni vale, ia na yavu ni vale ko Jisu, 515. E dodonu me yalosavasava ko ira sa lotu, 16,17; ka sa ka sesewa vua na Kalou na vuku vakavuravura, 1823.

¹Ia koi au, au sa sega ni vosa rawa vei kemudou, na veiwekani, me vaka vei ira era sa vakayalo, me vaka vei ira era sa vakayago ga, me vaka vei ira era sa gone lalai e na nodra tu vata kei Karisito.

²Au sa vagunuvi kemudou e na wai-ni-sucu, ka segai e na kakana dina; ni dou a sega ni rawata, edaidai talega dou sa sega ni rawata.

³Ni dou sa vakayago tikoga: dou sa sega li ni vakayago tu kai valavala vakatamata, ni sa tu vei kemudou na vuvu, kei na veileti?

⁴Dou sa sega li ni vakayago, ni sa kaya tiko e dua, Oi au sa nei Paula; ka dua tani, Oi au sa nei Apolosa?

⁵Ia ko cei ko Apolosa? se ko cei ko Paula? ai talatala walega dou sa vakabauta e na vukudrau, me vaka sa solia na Turaga ki na tamata yadua.

⁶Au sa tea koi au, sa vakasuasuataka ko Apolosa; ia na Kalou ga sa vakatubura.

⁷Sa qai ka wale kina ko koya sa tea, kei koya sa vakasuasuataka; ia sa *levu duaduaga* na Kalou, o koya sa vakatubura.

⁸Erau sa tautauvata sara ko koya sa tea kei koya sa vakasuasuataka: ia na tamata yadua ena rawata na kenai sau me vaka na nona cakacaka.

⁹Ni da sa daucakacaka vata kei koya na Kalou; dou sa were ni Kalou, dou sa vale ni Kalou.

¹⁰Me vaka na loloma ni Kalou sa soli mai vei au, me vaka na matai ni vale sa vuku, au sa viritaka na yavu, a sa tara kina e dua tani. Ia na tamata yadua me sa lewa vinaka nai valavala ni nona tara kina.

¹¹Ni sa sega ni rawata e dua na tamata me viritaka na yavu tani, ko ya ga sa viritaki tu, ko Jisu Karisito ga.

¹²Ia kevaka e dua na tamata sa tara cake e na yavu oqo na koula, na siliva, na vatu talei, na kau, na co malai, se na vu-ni-sila;

¹³ena vakatakilai na cakacaka ni tamata yadua: ni na vakatakila mai na siga ko ya, ni na vakatakilai e na bukawaqa; ia ena vakatovolei e na bukawaqa na cakacaka ni tamata yadua se sa vakaevei na kenai valavala.

¹⁴Kevaka sa tu dei na nona cakacaka e dua na tamata, sa tara cake ko koya, ena rawata na kenai sau.

¹⁵Kevaka ena vakamai na nona cakacaka e dua, ena yali vua na kenai sau; ia ko koya ga ena vakabulai; ia sa na vaka ga na bula mai na bukawaqa.

¹⁶Dou sa sega beka ni kila ni dou sa vale ni Kalou, ka sa tiko vei kemudou na Yalo ni Kalou?

¹⁷Kevaka e dua na tamata sa vakarusa na vale ni Kalou, ena vakarusai koya na Kalou; ni sa savasava na vale ni Kalou, ia sai kemudou oqo.

¹⁸Me kakua e dua e vakaisini koya vakai koya. Kevaka e dua vei kemudou sa nanuma sa vuku vakavuravura, me sesewa mada ko koya me vuku mai kina.

¹⁹Ni sa ka sesewa vua na Kalou na vuku ni vuravura oqo. Ni sa volai, Sa rawai ira na vuku ko koya e na nodra i lawaki.

²⁰Ka vaka tale, Sa kila ko Jiova na nodra nanuma na vuku, ni sa sega ni yaga.

²¹O koya oqo me kakua kina e dua me vosa doudou e na vukudra na tamata. Ni sa nomudou na ka kecega;

²²se ko Paula, se ko Apolosa, se ko Kifa, se ko vuravura, se na bula, se na mate, se na veika sa tu edaidai, se na veika ena yaco emuri; oqo kecega sa nomudou;

²³ia dou sa nei Karisito; ia sa nei koya na Kalou na Karisito.

1 Korinica 4

E dodonu me da dokai ira nai talatala i Karisito, 17. O ira nai apositolo era sa vakararawataki vakalevu; ia sai ira ga sa tamadra vakayalo na kai Korinica, a sa dodonu me ra muri ira, 821.

¹Me vakasami keitou na tamata yadua, ni keitou sa nona tamata cakacaka na Karisito, kei nai talatala e na veika vuni ni Kalou.

²Ia eke sa kilikili kei ira nai talatala, me ra kune ni ra tamata dina.

³Ia sa ka lailai sara vei au mo dou lewai au, se me ra lewai au na tamata; io, au sa sega dina ni lewai au vakai au.

⁴Niu sa sega ni kila e dua na ka kau sa cala kina; ia kau sa sega ni vakadonui kina: ia sai koya ga na Turaga ka lewai au.

⁵O koya mo dou kakua ni lewa e dua na ka ni sa bera na kena gauna, dou wawa mada me lako mai na Turaga, o koya ena vakaraitaka na veika ni butobuto sa vuni tu, ena vakavotuya talega na nanuma ni yaloda: ia ena qai dokai na tamata yadua mai vua na Kalou.

⁶Ia na veika oqo kau sa vakabaleta vei keirau kei Apolosa e na vukumudou, na veiwekani; mo dou vakatavulici kina maivei keirau mo dou kakua ni uasivia na ka sa volai tu, mo dou kakua kina ni doka cake e dua, ka beca e dua.

⁷Io, ko cei sa qisi iko mo uasivi cake? se cava sa tu vei iko sa sega ni soli vei iko? ia kevaka sa soli vei iko, ko sa dokai iko kina e na vuku ni cava, me vaka sa sega ni soli vei iko?

⁸Dou sa qai mamau dou sa qai vutuniyau, dou sa lewa vaka na tui ni keitou sa takali: ia kau sa vinakata kevaka dou sa lewa dina, me da lewa vata talega kei kemudou.

⁹Ni kau sa nanuma sa lesi keitou nai apositolo na Kalou me keitou muri sara, me keitou vakataki ira era sa lesi me mate: ni keitou sa vakaraitaki ki vuravura, vei ira talega na agilose, kei ira na tamata.

¹⁰Keitou sa lialia e na vuku i Karisito, ia koi kemudou dou sa vuku ni dou sa tu vata kei Karisito; keitou sa malumalumu, ia dou sa kaukauwa; dou sa vakarokorokotaki, ia keitou sa beci.

¹¹Ka yacova na gauna oqo keitou sa viakana, ka viagunu, ka luvawale, ka sa vakamavoataki, ka sega na neitou i tikotiko;

¹²keitou sa oca, ni keitou sa daucakacaka e na liga i keitou: ni keitou sa vakasewasewani, keitou sa vosa vinaka; ni keitou sa vakacacani, keitou sa vosota:

¹³ni keitou sa vosavakacacataki, keitou sa vakatamamasu ga: keitou sa yaco me vaka na soqosoqo ni vuravura oqo, io, na duka sa quaraki mai na ka kece, ka yacova na siga edaidai.

¹⁴Au sa sega ni vola na veika oqo meu vakamaduataki kemudou, ia kau sa vakatavulici kemudou ni dou sa vakataki ira na noqu gone ni toko.

¹⁵Ia kevaka sa udolu vakatini na nomudou i vakavuvuli vei Karisito, sa sega ni lewe vuqa na tamamudou; niu sa vakatuburi kemudou mo dou nei Karisito Jisu e nai tukutuku-vinaka.

¹⁶O koya kau sa masuti kemudou kina, mo dou vakadamurimuri au.

¹⁷Au sa talai Timoci vei kemudou e na vuku ni ka oqo, o koya na noqu gone ni toko ka yalodina e na Turaga, ia ena vakananumi kemudou ko koya e na noqu i valavala vei Karisito, me vaka na ka kau sa vakatavulica e na veiyasana kecega e na veisoqosoqo lewe ni lotu kecega.

¹⁸Sa viavialevu ko ira eso, me vaka niu na sega ni lako yani vei kemudou.

¹⁹Ia kau na lako vakatotolo vei kemudou, kevaka sa vinakata na Turaga, ia kau na sega ni kila na nodra vosa era sa viavialevu, na kena kaukauwa ga.

²⁰Ni sa sega ni ka ni vosa walega na matanitu ni Kalou, sa ka ga ni kaukauwa.

²¹A cava dou sa vinakata? meu lako vei kemudou niu sa taura na kuita, se meu lako e na loloma, kei na yalo malua?

1 Korinica 5

Sa vunauci ira ko Paula ni ra sa sega ni madua ni sa dua vei ira sai valavala ca sara, 15. E vinaka me da kakua ni veitokani kei ira na tamata ca, se muri ira era sa lotu kai valavala ca tiko; e vinaka me tawasei tani na tamata sa vakakina, 613.

¹Sa rogo sara ni sa dua *vei kemudou* sa dauyalewa, ia na dauyalewa vaka ko ya sa sega ni vosataki vei ira era sa sega ni lotu, ni sa dua sa taura na wati i tamana.

²Ia dou sa viavialevu, ka sega ni tagicaka, me biu tani kina vei kemudou ko koya sa kitaka na ka oqo.

³Ia koi au, niu sa yali vakayago, ia sa tiko vata kei kemudou na yaloqu, au sa lewai koya sa cakava na ka oqo, me vaka kau sa tiko kina,

⁴e na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito, ni dou sa soqoni vata tu, kei na yaloqu, kei na kaukauwa ni noda Turaga ko Jisu,

⁵me soli koya sa vakaoqo vei Setani me vakarusai kina na yagona, me vakabulai na yalona e na siga ni Turaga ko Jisu.

⁶Sa sega ni vinaka na nomudou vosa doudou. Dou sa sega beka ni kila sa dauvakalevenitaka nai buli tauoko na leveni lailai?

⁷O koya mo dou qai biuta tani na leveni makawa, mo dou yaco kina mei buli vou, me vaka dou sa sega ni vakalevenitaki. Ni sa vakamatei oti e na vukuda na noda lako-sivia, *io* na Karisito.

⁸O koya me da qai ia na soqoni, me kakua ga e na leveni makawa, se na leveni ni yaloca, kei nai valavala ca; e na yalosavasava ga kei na yalodina sa sega ni vakaleveni.

⁹Au a vola vei kemudou e nai vola mo dou kakua ni dautiko vata kei ira na dauyalewa:

¹⁰ia ka sa sega ga vei ira na dauyalewa ni vuravura oqo, se vei ira na daukocokoco, se na daukovekove, se na dausoro ki na matakau, ni sa rawa ga oqo kevaka dou lako tani e vuravura.

¹¹Ia oqo ga, kau sa vola vei kemudou, mo dou kakua ni dautiko vata kei na dua sa vakatokai me wekada, o koya sa dauyalewa tiko, se daukocokoco, se

dausoro ki na matakau, se dauveivakasewasewani, se daumateni, se daukovekove: mo dou kakua ni kana vata kaya sa vakakina.

¹²Sa noqu i tavi li meu lewai ira era sa sega ni curu? Ia ko ira era sa curu dou sa lewa se segai?

¹³Ia ko ira sa sega ni curu sa lewa na Kalou. O koya mo dou qai biuta tani vei kemudou na tamatai valavala ca ko ya.

1 Korinica 6

Sa vunauci ira ko koya ni ra sa lako vei ira era sa sega ni lotu me ra lewai, 18. Sa tukuna ni na sega ni rawata na matanitu ni Kalou na tamata ca, 911. A yagoda sa sega ni noda walega, sa nei Karisito ga, ka sa vale ni Yalo Tabu; o koya me da kakua kina ni vakacacana, 1220.

¹E dua beka vei kemudou sa doudou, ni rau sa veicudruvi kei na dua tani, me rau laki lewai e na matadra na tawa-yalododonu, ka me kakua ga e na matadra na lotu?

²Dou sa sega beka ni kila ni na lewai ira na kai vuravura ko ira era sa lotu? ia kevaka dou na lewai ira na kai vuravura, dou sa sega beka ni yaga mo dou lewa na ka lalai sara?

³Dou sa sega beka ni kila ni da na lewai ira na agilose? ia ka sega li ni vakalevu cake me da lewa na veika vakavuravura oqo?

⁴Ia kevaka dou sa ia na veilewai e na ka vakavuravura, dou lesi ira kina era sa dokai vakalailai sara e nai soqosoqo lewe ni lotu?

⁵Au sa vosa, mo dou madua kina. E dina beka ni sa sega sara e dua vei kemudou sa vuku, me lewai ira rawa na wekana?

⁶a ra sa lako na veiwekani me ra veilewai, io, e na matadra era sa sega ni vakabauta?

⁷Ia sa qai ka ca vakaidina vei kemudou oqo, ni dou sa daukauta na ka ki na veilewai. E vakaevei ni dou sa sega ni vosota ni dou sa vakacacani? e vakaevei ni dou sa sega ni vosota ni dou kovei?

⁸Ia koi kemudou, dou sa dauveivakacaca, dou sa daukovekove, io, vei ira na wekamudou.

⁹Dou sa sega beka ni kila, ni na sega ni rawata na matanitu ni Kalou ko ira sa sega ni yalododonu? Dou kakua ni vakaisini kemudou: o ira na daudara, kei ira na dausoro ki na matakau, kei ira na dauyalewa, kei ira na viavia vaka na yalewa, kei ira na veimoceri vakatagane,

¹⁰kei ira na daubutako, kei ira na daukocokoco, kei ira na daumateni, kei ira na dauveivakasewasewani, kei ira na daukovekove, era na sega ni rawata na matanitu ni Kalou.

¹¹Ia dou sa vakakina eliu koi kemudou eso: ia dou sa sili, dou sa vakasavasavataki, dou sa vakadonui, e na yaca ni Turaga ko Jisu Karisito, kei na Yalo ni noda Kalou.

¹²Sa tara vei au na ka kecega, ia ka sa sega ni yaga na ka kecega; sa tara vei au na ka kecega, ia kau na sega ni laiva me rawai au e dua na ka.

¹³Sa ka ni kete na kakana, ka sa ka ni kakana na kete: ia ena vakarusai rau ruarua na Kalou. Ia na yago sa sega ni ka me daudara, ia me nei koya ga na Turaga; ka sa yaga na Turaga ki na yago.

¹⁴Ia na Kalou ka vakatura cake na Turaga, ena vakaturi keda cake talega, e na nona kaukauwa.

¹⁵Dou sa sega beka ni kila ni sa veitiki i Karisito na yagomudou? ia meu kauta beka na veitiki i Karisito, ka cakava me veitiki i koya na yalewa dautagane? Me kakua sara.

¹⁶E vakaevei? dou sa sega beka ni kila, o koya sa veitau kei na yalewa dautagane erau sa yago e dua bau? ni sa kaya ko koya, Oi rau na lewe rua, erau na yago e dua bau.

¹⁷Ia ko koya sa kabita na Turaga erau sa yalovata.

¹⁸Dou dro tani mai na daudara. Sa ka e taudaku ni yago nai valavala ca kecega sa kitaka na tamata, ia ko koya sa daudara sai valavala ca ki na yagona.

¹⁹E vakaevei? dou sa sega beka ni kila ni sa vale ni Yalo Tabu na yagomudou, o koya sa curumi kemudou, o koya dou sa rawata mai vua na Kalou, ia dou sa sega ni nomudou?

²⁰ni dou sa voli e nai voli; o koya oqo mo dou qai vakarokorokotaka na Kalou, e na yagomudou.

1 Korinica 7

Sa tukuna vei ira ko koya nai valavala ni veiwatini e na lotu, 117. Sa vakavulici ira e na ka eso e yaga vei ira ni ra sa dauvakacacani e na vuku ni lotu, 1824. E sega ni tabu na vakawati, ia sa yaga vei ira eso me ra kakua ga, 2540.

¹Ia e na vuku ni veika dou sa volavola kina vei au: Sa vinaka vua na tagane me kakua ni veiyacovi kei na yalewa.

²Ia me kakua ni ia na veibutakoci, me sa bau vakawati na tagane yadua, ka me sa bau vakawati na yalewa yadua.

³Me ia vua na yalewa na tagane na ka sa dodonu e na veilomani: me vaka talega kina na yalewa vua na tagane.

⁴Sa sega ni veitaliataka na yagona na yalewa sa vakawati, sa lewa ga na watina: a sa vaka talega kina sa sega ni veitaliataka na yagona na tagane sa vakawati, sa lewa ga na watina.

⁵Dou kakua ni tarova na veiyacovi vakai kemudou, me ia ga ni sa vinakata ruarua e na gauna lekaleka, mo dou lalaga ki na lolo kei na masu; ia dou qai veiyacovi tale, de dauveretaki kemudou ko Setani e na vuku ni nomudou dauveidomoni.

⁶Ia kau sa vosataka oqo, ni sa tara tu e segai ni sa vakaroti.

⁷Ia kau sa vinakata me vakataki au na tamata kecega: ia sa rawata mai vua na Kalou na tamata yadua nai solisoli e dui yaga, e dua sa vakaoqo, e dua tani sa vaka ko ya.

⁸Ia kau sa vosataki ira sa sega ni vakawati kei ira na yada, E yaga vei ira me ra tiko vakakina me vakataki au:

⁹ia kevaka era sa dredre ni tarovi ira, me ra vakawati: ni sa vinaka na vakawati ka ca me daugagano.

¹⁰Ia kau sa vosataki ira sa vakawati tiko, ia ka sa sega ni vakai au, na Turaga ga, Me kakua ni biuta na watina na yalewa sa vakawati:

¹¹(ia kevaka sa dro, me kakua ni vakawati tale ko koya, se me rau veivinakati tale kei na watina;) ia na tagane sa vakawati me kakua talega ni biuta na watina.

¹²Ia vei ira ga sa vo kau sa kaya vakai au, sa segai na Turaga: Kevaka e dua na wekada, sa sega ni lotu na watina, a sa via tiko vata kaya na watina, me kakua ni biuta tani.

¹³Kevaka sa loma ni tagane tawa lotu me rau tiko vata kei na watina, me kakua ni drotaki koya na yalewa.

¹⁴Ni sa vakasavasavataka na tagane tawa lotu na watina, a sa vakasavasavataka talega na yalewa sa sega ni vakabauta ko koya na watina; ia kevaka sa sega ni vakaoqo, era sa tawa-savasava na nomudou gone; ia oqo, era sa savasava.

¹⁵Ia kevaka sa dro ko koya sa tawa lotu, me dro ga. Me qai veitalia ga na tagane se na yalewa sa lotu ni sa vakaoqo: ia sa kacivi keda na Kalou me da tiko vakacegu ga.

¹⁶Ko sa kila vakaevei, o iko na yalewa se ko na vakabula na watimu, se segai? se ko sa kila vakaevei, o iko na tagane, se ko na vakabula na watimu, se segai?

¹⁷Ia me vaka sa solia yadua vei ira na tamata na Kalou, me vaka na nona tiko ni sa kacivi koya na Turaga, me tiko ga vakakina. Au sa lewa me vakakina e na veisoqosoqo lewe ni lotu kecega.

¹⁸Kevaka e dua sa kacivi ni sa cili me kakua ni biuta na cili. Ke dua sa sega ni cili ni sa kacivi, me kakua ni cilivi.

¹⁹A ka walega na cili, a ka wale talega na tawa cili, ia sa sega ni vakakina na talairawarawa ki nai vakaro ni Kalou.

²⁰Me tiko ga na tamata yadua me vaka na nona tiko ni sa kacivi.

²¹O sa bobula beka ni ko sa kacivi? kakua ni vuturi kina: ia kevaka e rawa mo sereki, mo vakayagataka ga.

²²O koya sa bobula ni sa kacivi koya na Turaga sa qai nona tamata sere na Turaga; sa vaka talega kina ko koya sa lalaga ni sa kacivi, sa bobula vei Karisito.

²³Dou sa voli ga e nai voli; dou kakua ga ni nodra bobula na tamata.

²⁴Na veiwekani, me tiko na tamata yadua kei na Kalou, e nai tutu sa tiko kina ni sa kacivi.

²⁵Ia e na vukudra era sega ni vakawati, sa sega ni tu vei au nai vakaro ni Turaga: ia kau sa lewa vakai au ga, me vaka e dua sa rawata na loloma ni Turaga meu dina kina.

²⁶A ka oqo kau sa nanuma sa yaga e na gauna ni ca oqo, me tiko walega na tamata sa vakakina.

²⁷Sa dua beka na watimu ko sa vauci kina? kakua ni vakatovolea mo sereki tale. Sa sega beka ni dua na watimu, ko sa vauci kina? kakua ni vakasaqara e dua me watimu.

²⁸Ia kevaka ko sa ia na vakawati, ko sa sega ni cala kina; ia kevaka sa ia na vakawati e dua na goneyalewa, sa sega ni cala kina. Ia ko ira sa vakaoqo ena vakararawataki na yagodra: ia koi au, au sa lomani kemudou.

²⁹Ia na ka oqo kau sa kaya, oi kemudou na veiwekani, Sa vakalekalekataki na gauna sa vo: ia oqo me ra vakataki ira era sa sega ni vakawati ko ira na tagane sa vakawati:

³⁰kei ira era sa tagi, me ra vakataki ira era sa sega ni tagi: kei ira era sa reki, me ra vakataki ira era sa sega ni reki; kei ira era sa veivoli, me ra vakataki ira sa sega na nodra ka;

³¹kei ira era sa vakayagataka na veika ni vuravura oqo, me ra vakataki ira era sa sega ni vakayagataka vakaca: ni sa lako tani yani nai valavala ni vuravura oqo.

³²Ia kau sa vinakata mo dou kakua ni lomaocaoca. Na tagane sa sega ni vakawati sa daunanuma ga na veika ni Turaga, se me vinaka vakaevei vua na Turaga:

³³ia na tagane sa vakawati sa daunanuma ki na veika ni vuravura oqo, me vakayalovinakataki koya vakaevei na watina.

³⁴Sa dua tani na goneyalewa kei na yalewa sa vakawati. A yalewa sa sega ni vakawati sa daunanuma ki na veika ni Turaga, me savasava tiko na yagona kei na yalona talega: ia na yalewa sa vakawati sa daunanuma ki na veika ni vuravura, se na vinakati koya vakaevei na watina.

³⁵Ia na ka oqo kau sa kaya me yaga vei kemudou; au sa sega ni via vakataotaki kemudou, au tukuna ga na ka sa kilikili kei kemudou, mo dou dauqarava na Turaga ka sega ni lomaocaoca.

³⁶Ia kevaka e dua *na qase* sa nanuma sa sega ni lewa vinaka e na vuku *niluvena-yalewa*, kevaka sa oti na gauna ni gone, a sa dredre ni tiko wale, me veitalia ga; sa sega ni cala ko koya: me ra vakawati.

³⁷Ia ko koya sa dei sara na lomana, a sa sega ni dredre vua me tiko wale, a sa rawata ga na yalona, ka sa lewa ga e na yalona me taura tiko na *luvena-yalewa*, sa caka vinaka.

³⁸Sa qai vakaoqo, o koya sa solia na *luvena-yalewa* me vakawati sa caka vinaka ga; ia ko koya sa sega ni solia me vakawati sa caka vinaka cake.

³⁹Sa vauca na yalewa na lawa, ni sa bula tiko na watina; ia kevaka sa mate na watina, sa qai tara vua me vakawati tale kei na tagane sa vinakata ko koya; ka me ia ga kei koya sa nona na Turaga.

⁴⁰Ia sa noqu lewa sa kalougata cake ko koya kevaka sa tiko ga vaka ko ya: ia kau sa vakasama talega ni sa tiko vei au na Yalo ni Kalou.

1 Korinica 8

Sa vosataka ko koya na kana ka sa vakacabori ki na veimatakau, 17. Sa sega ni ca dina vua na Kalou ni ra kania ko ira na tamata lotu, ia sa ca ga kevaka sa vakacalai kina eso sa malumalumu na nodra vakabauta, 813.

¹Ia e na vuku ni ka sa vakacabori ki na matakau, eda sa kila sa tu vei keda kecega na vuku. Na vuku sa vu ni viavialevu, a loloma ga sa vu ni vakatataki cake.

²Ia kevaka e dua sa nanuma sa kila e dua na ka, sa sega ni kila na ka me vaka e dodonu me kila.

³Ia kevaka e dua sa lomana na Kalou, sa kilai vua ko koya.

⁴E na vuku ni kana ka sa vakacabori ki na veimatakau, eda sa kila sa ka wale duaduaga e vuravura na matakau, a sa dua bauga na Kalou ka sega tale e dua tani.

⁵Io, sa dina sa tu na veika sa vakatokai me kalou, mai lomalagi se e vuravura, me vaka ni ra sa lewe vuqa na kalou, ka lewe vuqa talega na turaga,

⁶ia vei keda sa dua bauga na Kalou, na Tamada sa vu vei koya na ka kecega, eda sa nona ga koi keda; a sa dua bauga na Turaga ko Jisu Karisito, *sa caka kina na ka kecega, ia koi keda e na vukuna.*

⁷Ia ka sa sega ni nodra kecega na tamata na vuku oqo: io, sa so era sa nanuma sa dina na matakau, a ra sa kania me vaka sa vakacabori ki na matakau, a sa dukadukali kina na yalodra ni sa malumalumu.

⁸Ia na kakana sa sega ni ka eda vinaka kina vua na Kalou: ia kevaka eda sa kana, eda sa sega kina ni vinaka cake; kevaka eda sa sega ni kana, eda sa sega kina ni ca sobu.

⁹Ia mo dou raica vinaka de yaco na nomudou veitalia vakaoqo me ka era tarabe kina ko ira era sa malumalumu.

¹⁰Ia kevaka e dua sa raici iko sa tamata vuku ni ko sa tiko e na vale ni matakau mo kana, ena qai sega li ni doudou cake kina na loma i koya sa malumalumu me kania na veika sa vakacabori ki na matakau?

¹¹ia na nomu vuku ena vu ni nona rusa na wekada sa malumalumu, sa mate kina na Karisito.

¹²Ia ni dou sa cala vakaoqo, vei ira na veiwekani, ka vakacacana na lomadra sa malumalumu, dou sa cala vei Karisito.

¹³O koya, kevaka sa tarabe na wekaqu e na kakana, au na sega sara ni kania na lewe ni manumanu ka tawa mudu, de tarabe e na vukuqu na wekaqu.

1 Korinica 9

Sa tukuna ko koya ni sa sega ni tabu vua me veitaliataki koya e na ka eso, a sa dodonu ga me ra saumi koya e na nona cakacaka vei ira; ia ka sa vinakata ko koya me vosota na oca, kei na ka kecega, e na vukudra, me tubu kina na cakacaka ni Kalou, 123. Sa tautauvata kei na cici cere na lotu, 2427.

¹Au sa sega li ni lalaga? au sa sega li ni apositolo koi au? au a sega li ni raici Jisu Karisito na noda Turaga? oi kemudou, dou sa sega li ni noqu cakacaka e na Turaga?

²Kevaka kau sa sega ni apositolo vei ira eso tani, au sai apositolo dina vei kemudou: ni sai vakadinadina niu sai apositolo na nomudou tu vata kei na Turaga.

³Au sa kaya vakaoqo vei ira era sa tarogi au,

⁴Keitou sa sega beka ni veitalia me keitou kana, se gunu?

⁵keitou sa sega beka ni veitalia me keitou kauta voli e dua na yalewa lotu, sa wati i keitou, me vakataki ira nai apositolo tani, kei iratou na taci ni Turaga, kei Kifa?

⁶se keirau ga kei Panapasa, keirau sa sega beka ni veitalia me keirau kua so ni cakacaka?

⁷O cei na sotia sa laki valu e na dua na siga, ka sa saumi koya vakai koya? o cei sa tea na were-ni-vaini, ka sa sega ni gunuva na vuana? se ko cei sa vakania na qele-ni-sipi, ka sa sega ni gunu e na wai-ni-sucu ni qele-ni-sipi?

⁸Au sa vosataka li na veika oqo me vaka ga na tamata? sa sega beka ni kaya vakakina na vunau?

⁹ni sa volai e na vunau i Moses, Mo kakua ni vauca na gusu ni pulumokau ni sa buturaka na sila. Sa daunanuma beka na pulumokau na Kalou?

¹⁰se sa vosa beka ko koya e na vuku i keitou ga? Io, sa volai oqo e na vuku i keitou; ni sa dodonu me cuki were e nai nuinui ko koya sa daucuki; kei koya sa buturaka na sila me *buturaka* e nai nuinui ni na rawata na ka.

¹¹Kevaka keitou sa kaburaka oti vei kemudou na veika vakayalo sa ka levu beka me keitou kumuna na nomudou veika vakavuravura?

¹²Kevaka sa veitaliataki kemudou ko ira na tamata tani eso, e sega beka ni dodonu sara vei keitou? Ia keitou sa sega ni veitalia vakaoqo; keitou sa vosota na ka kecega, de keitou tarova nai tukutuku vinaka kei Karisito.

¹³Dou sa sega beka ni kila, ni ra sa kana e na ka ni vale-ni-soro ko ira sa dauia na cakacaka tabu? era sa rawata na kedra mai nai cabocabo-ni-soro ko ira era sa dauqarava nai cabocabo-ni-soro?

¹⁴Sa lesia vakakina na Turaga me ra bula e nai tukutuku-vinaka ko ira era sa tukuna nai tukutuku-vinaka.

¹⁵Ia kau sa sega ni vakayagataka e dua na ka oqo; au sa sega talega ni vola na veika oqo, me sa caka vakakina vei au: ni sa vinaka vei au meu mate, ka ca me dua e tarova na ka kau sa dokai au kina.

¹⁶Ia kevaka kau sa vunautaka nai tukutuku-vinaka, sa sega na ka meu dokai au kina: ni kau sa vakasaurarataki; io sa ca sara vei au, kevaka kau sa sega ni vunautaka nai tukutuku-vinaka!

¹⁷Ia kevaka kau sa cakava na ka oqo ni sa vinakata na yaloqu, au sa saumi; ia kevaka ni sa sega ni vinakata na yaloqu, sa qai soli vei au e dua na cakacaka vakaitalatala.

¹⁸A cava sa qai kenai sau vei au? Na noqu vunautaka nai tukutuku-vinaka meu kakua ni vakaivolitaki, meu kakua ni cakava me vaka sa dodonu vei au e nai tukutuku-vinaka.

¹⁹Ni sa dina ga niu sa lalaga maivei ira kecega na *tamata*, ia kau sa qisi au meu nodra bobula na tamata kecega, meu rawai ira kina na lewe vuqa.

²⁰Ia kau sa yaco meu vaka e dua na Jiu vei ira na Jiu, meu rawai ira kina na Jiu; vei ira sa vauci e na vunau, meu vaka e dua sa vauci e na vunau, ia kau sa sega ni vauci e na vunau, meu rawai ira kina era sa vauci e na vunau;

²¹vei ira sa sega kina na vunau, meu vaka e dua sa sega vua na vunau, meu rawai ira kina sa sega vei ira na vunau, ia ka sa sega ni yali vei au na vunau ni Kalou, au sa muria ga na vunau i Karisito;

²²vei ira era sa malumalumu kau sa yaco meu vaka e dua sa malumalumu, meu rawai ira kina era sa malumalumu: au sa yaco meu ka kecega vei ira kecega na tamata meu vakabula eso e na ka kecega.

²³Ia kau sa cakava na ka kecega e na vuku ni tukutuku-vinaka, meu rawata vata kina kei *kemudou* na kenai sau.

²⁴Dou sa sega beka ni kila ni ra sa cici kecega ko ira sa ciciva na cere, ia sa dua bauga sa tauca na cere? Dou cici vakakina, mo dou tauca.

²⁵Ia ko koya yadua sa via gumatua, sa tiko malua e na ka kecega; ia era kitaka ko ira oqori, me nodra e dua nai sala sa ca rawarawa; ia koi keda, me dua sa sega ni ca rawa.

²⁶Au sa cici vakakina, ia sa sega ni vaka e dua e sega ni kila: au sa vacu vakakina, ia ka sega ni vaka e dua sa vacuka na cagi:

²⁷ia kau sa vakamalumalumutaka na yagoqu, ka vakabobulataka, de dua na ka, niu sa vunau vei ira na tamata tani, au sa qai biu wale tu.

1 Korinica 10

A ka sa yaco vei ira na Isireli eliu, sai vakatakarakara ni ka ni lotu e na gauna oqo, 113. Me drotaka na kalou lasu na tamata lotu, 1422. Me da kakua ni cakava e dua na ka era sa vakacalai kina na tamata lotu, 2333.

1Ia kau sa sega ni vinakata, oi kemudou na veiwekani, mo dou lecava ni ra a tu e ruku ni o ko ira kecega na noda qase, a ra sa lako kecega e loma ni waitui:

2a ra sa papitaosaki kecega vei Moses e na o kei na waitui;

3a ra sa kania vata kecega na kakana vakayalo;

4a ra sa gunuva vata kecega na wai ni gunu vakayalo: ni ra sa gunu mai na Vatu vakayalo sa muri ira: ia na Vatu ko ya na Karisito.

5Ia sa lewe vuqa vei ira sa sega ni vinakati ira na Kalou; ni ra sa duibiubiu e loma ni veikau.

6Ia na veika oqo sai vakatakarakara vei keda, me da kakua kina ni daugadreva na veika ca, me vaka na nodra daugadreva.

7Dou kakua talega ni qarava na matakau, me vakataki ira eso; me vaka sa volai, Era sa tiko sobu na tamata me ra kana ka gunu, a ra sa qai tu cake tale me ra qito.

8Me da kakua talega ni dauyalewa, me vaka era sa kitaka eso, a sa bale kina e na siga e dua bau e lewe ruasagavulu ka mani tolu na udolu.

9Me da kakua talega ni dauvakatovolei Karisito, me vaka era sa dauvakatovolea eso, a sa kati ira mate na veigata.

10Dou kakua talega ni daudidi, me vaka era sa didi eso a ra sa vakarusai e na dauveivakarusai.

11Ia na ka kecega oqo sa yaco vei ira mei vakatakarakara: a ra sa volai me da vakatavulici kina, oi keda sa yacovi keda nai vakataotioti ni veigauna.

12O koya me qai vakaraici koya ko koya sa nanuma sa tu dei, de bale ga mai.

13Sa sega na vere tani sa yaco vei kemudou, o koya ga sa vorata rawa na tamata: ia sa yalodina na Kalou o koya ena sega ni laivi kemudou mo dou

dauveretaki vakalevu cake, me vaka ga na nomudou kaukauwa; ka na cakava talega kei na vere na sala mo dou dro kina, mo dou vosota rawa.

¹⁴O koya oqo, koi kemudou sa lomani, mo dou dro tani mai na qarava na matakau.

¹⁵Au sa vosa me vaka vei ira na tamata vuku; dou lewa na ka kau sa kaya.

¹⁶A bilo ni vakavinavinaka keitou sa vatonaka, sa sega li ni ka sa noda vata kina na dra i Karisito? Ai buli madrai eda sa dovia, sa sega li ni ka sa noda vata kina na yago i Karisito?

¹⁷Ni sa dua bauga na madrai, sa qai yagona e dua bauga koi keda e lewe vuqa, ni sa noda nai votavota ni madrai ko ya e dua bauga.

¹⁸Dou raici ira na Isireli vakayago: ko ira era sa kania na veimadrali, sa sega li ni nodra nai votavota vata kei nai cabocabo-ni-soro?

¹⁹A cava na ka kau sa kaya? ni sa dua li na ka dina na matakau, se na ka dina na ka sa vakacabori ki na matakau?

²⁰Ia na veika era sa vakacobora ko ira era sa sega ni lotu, era sa vakacobora vei ira na tevoro, a sa sega ga vua na Kalou: ia kau sa sega ni vinakata mo dou votai vata kei ira na tevoro.

²¹Dou sa sega ni gunuva rawa na bilo ni Turaga, kei na nodra bilo talega na tevoro: dou sa sega ni kana rawa e na tepeli ni Turaga, kei na nodra tepeli talega na tevoro.

²²Eda vakacudruya na Turaga, ne? eda sa uasivi beka vua e na kaukauwa?

²³Sa tara ga vei au na ka kecega, ia sa sega ni yaga na ka kecega: sa tara na ka kecega, ia sa sega ni ka ni vakatataki cake na ka kecega.

²⁴Me kakua e dua me qara na ka sa yaga duaduaga vei koya, a ka talega sa yaga vei koya na tani.

²⁵A ka kecega sa volitaki e na rara ni veivoli, mo dou kania, ka kua ni taroga e dua na ka e na vuku ni lewa-eloma:

²⁶ni sa nona na Turaga ko vuravura, kei na ka kecega sa sinai kina.

²⁷Kevaka e dua sa sega ni lotu sa sureti kemudou, ka dou sa vinakata me lako, dou kania ga na ka kecega sa tauci e matamudou, ka kua ni taroga e na vuku ni lewa-eloma.

²⁸Ia kevaka e dua sa kaya vei kemudou, Oqo sa vakacabori ki na veimatakau, dou kakua ni kania e na vuku i koya sa tukuna, e na vuku ni lewa-eloma talega:

²⁹au sa cavuta na lewa-eloma, ia ka sa sega ni nomu, a nona ga na tani: ni sa lewai vakacava na noqu veitalia e na lewa-eloma ni dua tani?

³⁰Ia kevaka kau sa kana ka vakavinavinaka kina, meu sa vosavakacacataki e na vuku ni cava e na ka kau sa vakavinavinaka kina?

³¹O koya ga, se dou kana, se dou gunu, se cava na ka dou sa kitaka, mo dou kitaka kecega me vakarokorokotaki kina na Kalou.

³²Dou kakua ni vakacala e dua, vei ira na Jiu, se vei ira na lewe ni veimatanitu tani, se vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou:

³³me vaka kau sa kitaka na ka kecega me vinakata ko ira na tamata kecega, ia kau sa sega ni qara na ka sa yaga duaduaga vei au, na ka talega sa yaga vei ira na lewe vuqa, me ra vakabulai kina.

1 Korinica 11

Sa vunauci ira ni ra vakaisala na tagane ni ra sa masu e na vale-ni-lotu: ia ko ira na yalewa era sa sega ni vakaisala, 116. Sa qai tukuna nai tukutuku ni vakayakavi ni Turaga, 1734.

¹Dou vakadamurimuri au, me vaka kau sa muri Karisito.

²IA kau sa dokai kemudou, na veiwekani, ni dou sa nanumi au e na ka kecega, ka vakabauta nai vakavuvuli, me vaka kau a solia vei kemudou.

³Ia kau sa vinakata mo dou kila ni sa ulu ni tamata yadua na Karisito; ia na ulu ni yalewa na tagane; kei na ulu i Karisito na Kalou.

⁴A tagane yadua, sa masu se parofisai, ni sa ubi na uluna, sa sega ni doka na uluna.

⁵Ia na yalewa yadua sa masu se parofisai ni sa sega ni ubi na uluna, sa sega ni doka na uluna: ni sa tautauvata ga ni sa tasi.

⁶Ia kevaka sa sega ni ubi na yalewa, me tasi talega: ia kevaka sa ka ni veivakamaduataki me koti na yalewa se tasi, me qai ubi.

⁷Ni sa sega sara ni dodonu vua na tagane me ubia na uluna ni sai yaloyalona kei na kenai ukuuku ni Kalou ko koya: ia na yalewa nai ukuuku ni tagane.

⁸Sa sega ni vu mai vua na yalewa na tagane; sa vu mai vua na tagane na yalewa.

⁹Ni sa sega ni buli na tagane me nona na yalewa; sa buli ga na yalewa me nona na tagane.

¹⁰O koya oqo sa dodonu kina me tu nai ubi e na ulu ni yalewa mei *vakatakilakila* ni kena malumalumu, e na vukudra na agilose.

¹¹Ia sa sega ni tu duaduaga na tagane ka me tu tani na yalewa, se tu duaduaga na yalewa me tu tani na tagane e na Turaga.

¹²Ni sa vu mai vua na tagane na yalewa, sa vaka talega kina na tagane e na vuku ni yalewa; ia sa vu mai vua na Kalou na ka kecega.

¹³Dou lewa vakai kemudou: sa kilikili kaya na yalewa li me sega ni ubi ni sa masu vua na Kalou?

¹⁴Sa sega li ni vakavulici kemudou na nodai tovo vakatamata, kevaka sa balavu na drau ni uluna na tagane, sa ka ni veivakamaduataki vua?

¹⁵ia kevaka sa balavu na drau ni uluna na yalewa, sa nonai ukuuku ga: ni sa soli vua na drau ni uluna me kenai ubi?

¹⁶Ia kevaka sa via dauveileti e dua, sa sega ni neitou i valavala oqo, se na nodra na veisoqosoqo lewe ni lotu ni Kalou.

¹⁷Ia niu sa vakarota tiko oqo, au sa sega ni dokai kemudou, ni dou sa sega ni vinaka cake ni dou sa soqoni vata, ia dou sa ca sobu kina.

¹⁸Io, na kenai matai, ni dou sa soqoni vata vakaisoqosoqo lewe ni lotu, au sa rogoca ni dou sa dauveisei; ia kau sa vakadinata eso:

¹⁹ni sa dredre me sega ni tubu na dauveiba vei kemudou me rairai kina ko ira vei kemudou era sa vinakati.

²⁰Ia ni dou sa soqoni vata e na dua na yasana, dou sa sega ni ia dina nai vakayakavi ni Turaga.

²¹Ia ni dou sa kana, dou sa dui kania yadua eliu na kenai vakayakavi: a sa viakana kina e dua, ka mateni e dua.

²²Oi? sa qai sega beka na nomudou veivale mo dou kana ka gunu kina? se dou vakamaduataki ira beka sa sega na nodra, ka beca nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou? A cava meu kaya vei kemudou? meu dokai kemudou li e na ka oqo? Au sa sega ni dokai kemudou.

²³Niu a rogoca mai vua na Turaga na ka kau a tukuna talega vei kemudou, Ni sa taura nai buli madrai na Turaga ko Jisu e na bogi sa soli yani kina ko koya:

²⁴ia ni sa vakavinavinaka oti sa dovia, ka kaya: Oqo na yagoqu sa dovi e na vukumudou; kitaka oqo mo dou vakananumi au kina.

²⁵Sa vaka talega kina na bilo, ni sa kania oti nai vakayakavi ko koya, sa kaya, Na bilo oqo na veiyalayalati vou e na noqu dra; e na gauna kecega dou sa gunuva kina, dou kitaka oqo mo dou vakananumi au kina.

²⁶Io, e na gauna kecega dou sa kania kina na madrai oqo, ka gunuva na bilo oqo, dou sa vakatakila kina na nona mate na Turaga, ka yacova na nona lako mai.

²⁷Ia ena tarogi kina e na vuku ni yago ni Turaga kei na nona dra, o koya yadua ena kania na madrai oqo, ka gunuva na bilo ni Turaga, ka sega ni doka.

²⁸Ia me dikevi koya mada na tamata vakai koya, me qai kania na madrai ko ya, ka gunu e na bilo ko ya.

²⁹Ni sa kania ka gunuva na nona cudruvi ko koya sa kania ka gunuva ka sega ni doka, ni sa sega ni kila na yago ni Turaga.

³⁰E na vuku ni ka oqo sa lewe vuqa kina vei kemudou sa malumalumu ka tauvi-mate, ka lewe vuqa sa moce.

³¹Ia, kevaka eda sa lewai keda, eda na sega ni lewai.

³²Ia ni da sa lewai, sa qai cudruvi keda na Turaga, me da kakua kina ni lewai me cudruvi vata kei ira era sa vakavuravura.

³³O koya oqo kemudou na wekaqu, ni dou sa soqoni vata mo dou kana, dou veiwaraki mada.

³⁴Ia kevaka e dua sa viakana, me kana ga mai vale; mo dou kakua kina ni soqoni vata mo dou cudruvi. Ia na ka sa vo kau na vakadodonutaka niu sa lako yani.

1 Korinica 12

Sa vuqa nai solisoli vakayalo, a sa takiveiyaga, 126. E vinaka me veilomani ka veivuke ko ira na tamata lotu, ni ra sa yago i Karisito, 2731.

¹Ia e na vuku ni veika vakayalo, oi kemudou na veiwekani, au sa sega ni vinakata mo dou sega ni kila.

²Dou sa kila ni dou a tiko tawa lotu, *dou sakau* yani ki na veimatakau galu, me vaka ni dou sa tuberi voli vaka ka vaka.

³O koya oqo kau sa vakatakila kina vei kemudou, ni sa sega e dua na tamata sa vosa e na Yalo ni Kalou, me sa vosavakacacataki Jisu: a sa sega e dua sa kaya rawa ni sa Turaga ko Jisu, ke sega ni vuna na Yalo Tabu.

⁴Ia sa duidui na ka sa soli, ia sa dua bauga na Yalo Tabu.

⁵Sa duidui talega na kena cakacaka, ia sa dua bauga na Turaga.

⁶Sa duidui talega nai valavala ni ka sa caka, ia sa dua bauga na Kalou, o koya sa cakava na ka kecega vei ira kecega.

⁷A sa soli vei ira na tamata yadua nai vakatakilakila ni Yalo Tabu me yaga kina.

⁸Sa soli vua e dua e na cakacaka ni Yalo Tabuna vosa ni vuku; vua tale e dua na vosa ni kila ka, e na cakacaka talega ni Yalo Tabu;

⁹vua tale e dua na vakadinata, e na cakacaka talega ni Yalo *Tabu*; vua tale e dua nai solisoli me vakabulai ira sa tauvi-mate, e na cakacaka talega ni Yalo *Tabu*;

¹⁰vua tale e dua me cakava na ka mana; vua tale e dua me parofisai; vua tale e dua me kila na veiyalo; vua tale e dua na vosa tani eso; vua tale e dua me laveta na vosa tani eso:

¹¹ia na Yalo *Tabue* dua bauga sa cakava na ka kecega oqo, ni sa vota vei ira na tamata yadua me vaka sa vinakata ko koya.

¹²Me vaka sa dua bauga na yago, ka sa vuqa na kena tikina, ia na tiki ni yago kecega, sa vuqa ga, ka sa dua bauga na yago: sa vaka talega kina na Karisito.

¹³Ni da sa papitaisotaki kecega ki na yago e dua bauga e na Yalo *Tabu* e dua bauga, se da kai Jutia se da kai tani, se da bobula se dai taukei; eda sa vagunuvi talega e na Yalo *Tabu* e dua bauga.

¹⁴Ni sa sega ni dua walega na tikina e na yago, sa vuqa ga.

¹⁵Kevaka ena kaya na yava, Oi au, kau sa sega ni tiki ni yago, niu sa sega ni liga; sa sega ni ka oqo sa sega kina ni tiki ni yago.

¹⁶Ia kevaka ena kaya na daliga, Oi au, kau sa sega ni tiki ni yago, niu sa sega ni mata; sa sega ni ka oqo sa sega kina ni tiki ni yago.

¹⁷Kevaka sa mata na yago taucoko, ena qai evei na ka me rogo kina? Kevaka e ka ni rogo na tikina kece, ena qai evei na ka me boi kina?

¹⁸Ia oqo, sa cakava na Kalou na veitiki ni yago me tu yadua, me vaka na nona lewa.

¹⁹Ia kevaka sa dua bauga na tikina kecega, ena qai evei na yago?

²⁰Ia oqo, sa vuqa na tikina, a sa dua bauga na yago.

²¹A sa sega ni kaya rawa na mata ki na liga, Ko sa sega ni yaga vei au; se na ulu ki na yava, Drau sa sega ni yaga vei au.

²²Ia sa vakalevu cake talega oqori, a veitiki ni yago eda sa nanuma ni ra sa malumalumu, era sa yaga sara:

²³ia na *veitiki* ni yagoda, eda sa nanuma sa matavinaka vakalailai, oqori eda sa vakaiukuukutaka vakalevu cake: ia na *veitiki* da sa sega ni lagilagi sa vakalagilagitali vakalevu cake.

²⁴Ni sa sega ni yaga ki na *veitiki* da sa lagilagi vakai ira: ia na Kalou sa cakava me veirauti na *veitiki* ni yago, a sa lewa me nanumi vakalevu cake oqori sa uasivi sobu:

²⁵me kakua kina ni veisei na yago; ka me veinanumi vakatautauvata na veitikina vakai ira.

²⁶Ia kevaka sa rarawa e dua na tikina, sa rarawa vata na tikina kecega; se *duana* tikina sa dokai, sa reki vata na tikina kecega.

²⁷Ia koi kemudou na yago i Karisito, ka dui tikina yadua kina.

²⁸A sa lesi ira eso na Kalou e nai soqosoqo lewe ni lotu, a kenai matai ko ira nai apositolo, ai karua na parofita, ai katolu nai vakavuvuli, sa qai muri ko ira sa daucaka-mana, kei ira, sa soli vei ira me ra vakabula na tauvi-mate, ko ira era veivuke, ko ira era lewa, ko ira era kila na vosa tani eso.

²⁹Era sai apositolo kecega li? era sa parofita kecega li? era sai vakavuvuli kecega li? era sa daucaka-mana kecega li?

³⁰era sa rawata kecega li nai solisoli me ra vakabula na tauvi-mate? era sa vosa kecega li e na vosa tani e vuqa? era sa lave vosa li ko ira kecega?

³¹Ia dou gadreva vakalevu na veisolisolini vinaka sara: ia kau sa vakatakila vei kemudou nai valavala sa uasivi cake na kena vinaka.

1 Korinica 13

Sa tukuna ko koya ni sa sega ni yaga na vuku, se na vakabauta, se na vosota na ca, kevaka e sega vei keda na loloma, 13. Sa qai tukuna na kenai valavala kei na kena vinaka na loloma, 413.

¹Kevaka kau sa vosataka na nodra dui vosavosa na tamata kei na vosa ni agilose, ka sega vei au na loloma, au sa vaka walega na kaukamea sa rorogo, se na lali sa tataqiriqiri.

²Ia kevaka kau sa parofisai rawa, ka kila talega na ka kecega sa vuni, kei na vuku kecega; ia kevaka sa tu vei au na vakabauta kecega, meu kauta tani kina na veiulu-ni-vanua, ka sega vei au na loloma, au sa ka walega.

³Ia kevaka kau sa vota na noqu ka kecega, meu vakani ira kina *na dravudravua*, ia kevaka kau sa solia na yagoqu meu vakamai, ka sa sega vei au na loloma, sa sega ni yaga vei au.

⁴Sa dauvosota vakadede na loloma, sa yalovinaka; sa sega ni vuvu na loloma; sa sega ni vosa doudou na loloma, sa sega ni viavialevu,

⁵sa sega ni cakava na ka sa sega ni kilikili kaya, sa sega ni qara na ka me nona ga, sa sega ni cudrucudru, sa sega ni daulomaca;

⁶sa sega ni rekitaka na ca, ia sa rekitaka na dina;

⁷sa ubia na ka kecega, sa vakabauta na ka kecega, sa vakanuinuitaka na ka kecega, sa vosota na ka kecega.

⁸Sa sega ni mudu na loloma: ia na parofisai, ena takali ga; na vosa tani e vuqa, ena mudu ga; na vuku, ena takali ga.

⁹Ni da sa kila vakatikina ga, ia eda sa parofisai vakatikina ga.

¹⁰Ia ni sa yaco na ka tauoko, ena qai takali na ka sa vakatikina ga.

¹¹Niu a gone, au a dauvosa me vaka na gone, au a kila ka me vaka na gone; au a dauvakanananu me vaka na gone; ia niu sa yaco me tamata bula, au sa biuta tani na ka vagonegonea.

¹²Io, edaidai eda sa raica me vaka na titiro e nai iloilo buawa; ia maimuri ena vaka na veirai e na matanavotu: edaidai kau sa kila vakatikina ga; ia maimuri, kau na kila me vaka kau sa kilai.

¹³Ia oqo, sa tu na vakabauta, nai nuinui, na loloma, a ka tolutolu oqo; a sa uasivi cake vei iratou na loloma.

1 Korinica 14

Sa tukuna ko koya ni sa takiveiyaga nai solisoli kecega ni Yalo Tabu, a sa uasivi cake nai solisoli eda yaga kina vei ira na tamata, 15. Me kakua ni vosataki e nai

soqosoqo lewe ni lotu na ka sa sega ni kilai na kenai balebale, 633. Sa tabu ni vunau ko ira na yalewa, 3440.

¹Dou vakasaqara na loloma: dou gadreva talega na veika vakayalo, ka vakalevu mo dou parofisai.

²Ia ko koya sa vosa e na dua na vosa tani, sa sega ni vosa vei ira na tamata, vua ga na Kalou; ni sa sega e dua sa kila; a sa cavuta ko koya na veika e vuni e na lomana.

³Ia ko koya sa parofisai sa vosa vei ira na tamata me vakatataki ira, ka vakatavulici ira, ka vakacegui ira.

⁴Ko koya sa vosa e na dua na vosa tani, sa vakatataki koya ga; ia ko koya sa parofisai, sa vakatataki ira nai soqosoqo lewe ni lotu.

⁵Ia kau sa vinakata mo dou vosa kecega e na vosa tani e vuqa, ka vakalevu cake mo dou parofisai; ni sa uasivi cake ko koya sa parofisai vei koya sa vosa e na vosa tani e vuqa, kevaka sa sega ni vakatakila na kenai balebale ko koya, me vakatataki kina ko ira nai soqosoqo lewe ni lotu.

⁶Ia sa vakakina, na veiwekani, kevaka kau sa lako vei kemudou ka dauvosa e na vosa tani e vuqa, au na yaga vakacava vei kemudou, kevaka kau sa sega ni vosa talega vei kemudou e nai vakatakilakila, se e na vuku, se e na parofisai, se e nai vakavuvuli?

⁷Ia na veika sa sega ni bula ka sa daurorogo, se na bitu-ni-vakatagi se na api, kevaka sa sega ni duidui na kena rorogo, ena kilai vakaevei se sa cava nai balebale ni ka sa laga e na bitu-ni-vakatagi se na api?

⁸Ia kevaka ena rorogo na davui-ni-valu ka sega ni kilai na kena rorogo, o cei ena vakarautaki koya me laki valu?

⁹Sa vakakina koi kemudou, kevaka dou sa sega ni cavuta na vosa sa kilai rawa, ena kilai vakaevei na ka sa vosataki? dou na vosa walega ki na cagi.

¹⁰E dina beka, ni sa vuqa na vosa sa duidui e vuravura, a sa sega e dua sa sega ni vakaibalebale.

¹¹Ia kevaka kau sa sega ni kila nai balebale ni vosa, au na kai tani vua sa vosa, ena kai tani talega vei au ko koya sa vosa.

¹²Sa vakakina koi kemudou, ni dou sa gadreva na *veika* vakayalo, dou vakasaqara talega mo dou uasivi cake e na ka sa vakatataki kina ko ira nai soqosoqo lewe ni lotu.

¹³Ia ko koya sa vosa e na dua na vosa tani, me masu talega me vakatakila rawa na kenai balebale.

¹⁴Io, kevaka kau sa masu e na dua na vosa tani, sa masu na yaloqu ga, ka sa sega ni vakavuana na noqu nanuma.

¹⁵Sa qai vakaevei? au na masu e na yaloqu, au na masu e na noqu kila talega; au na sere e na yaloqu, au na sere e na noqu kila talega.

¹⁶Kevaka sa sega ni vakakina, ni ko sa vakavinavinaka e na yalomu ga, ena vakaemeni vakaevei e na nomu vakavinavinaka ko koya sa tiko e na nodra tikina na tamata sa sega ni vuku, ni sa sega ni kila na ka ko sa kaya?

¹⁷Sa dina ga ko sa vakavinavinaka vakadodonu, ia sa sega ni vakatataki kina ko koya.

¹⁸Au sa vakavinavinaka vua na Kalou, niu sa uasivi cake vei kemudou kecega e na vosataka na vosa tani e vuqa:

¹⁹ia kau sa vinakata vakalevu meu vosataka e na noqu kila e lima walega na vosa e na kedra maliwa nai soqosoqo lewe ni lotu, meu vakavulici ira talega kina na tani, ia kau cata meu cavuta na vosa e tini na udolu e na vosa tani.

²⁰Oi kemudou na veiwekani, dou kakua ni gone lalai e na vuku; e na lomaca ga mo dou gone lalai, ia e na vuku mo dou tamata bula.

²¹Sa volai e na vunau, Au na vosa vei ira na tamata oqo e na gusu ni kai tani, kei na tebenigusu ni vulagi; ia ni sa vakakina era na qai sega ni rogoci au, sa kaya na Turaga.

²²O koya oqo sai vakatakilakila vei ira sa sega ni vakabauta na vosa tani e vuqa, ia ka sa sega vei ira sa vakabauta; ia na parofisai sa sega ni ka vei ira sa sega ni vakabauta, vei ira ga sa vakabauta.

²³Ia kevaka sa soqoni vata e na dua na yasana nai soqosoqo lewe ni lotu taucoko, a ra sa dui vosa kecega e na vosa e vuqa, a sa lako mai eso sa sega ni vuku, se ra sega ni vakabauta, era na sega li ni kaya dou sa lialia?

²⁴Ia kevaka era sa parofisai kecega, a sa lako mai e dua sa sega ni vakabauta, se sa sega ni vuku, sa vakacalai kina ko koya vei ira kecega, sa lewai ko koya vei ira kecega:

²⁵ka sa vakaraitaki vakaoqo na veika e vuni e na yalona; ena cuva vakatoboicu ko koya, ka masu vua na Kalou, ka na tukuna ni sa dina sa tiko vei kemudou na Kalou.

²⁶Sa qai vakaevei, kemudou na veiwekani? ni dou sa soqoni vata, dou sa dui taura yadua na sere, ai vakavuvuli, ai vakatakilakila, a vosa tani, na lave vosa. Me caka na ka kecega mo dou vakatataki kina.

²⁷Kevaka e dua sa vosa e na vosa tani, me lewe rua, se lewe tolu ga, me ra veitaravi yadua ga; ia me dua e lave vosa.

²⁸Ia kevaka sa sega e dua me lave vosa, me galu ga e nai soqosoqo lewe ni lotu; me vosa vei koya ga vakai koya, vua talega na Kalou.

²⁹Ia me lewe rua se lewe tolu na parofita me vosa, ka me lewa ga ko ira sa vo.

³⁰Ia kevaka sa vakatakilai e dua na ka vua e dua sa tiko voleka, me galu mada ko koya sa liu.

³¹Ni sa rawa mo dou parofisai kecega, ia dou ia yadua ga, me vakatavulici kecega, ka vakacegui kecega.

³²Ia sa dui rawa na yalo ni parofita ko ira na parofita.

³³Ni sa sega ni vu ni veisei na Kalou, sa vu ni vakacegu ga, me vaka sa yaco e na nodra i soqosoqo kecega era sa lotu.

³⁴Me ra galu ga ko ira na nomudou yalewa e na veisoqosoqo lewe ni lotu: ni sa sega ni tara vei ira me ra vosa; ia me ra yalomalumalumu ga, me vaka na vosa ni vunau.

³⁵Ia kevaka era sa via kila e dua na ka, me ra dui taroga na watina mai nodratou; ni sa ka ni veivakamaduataki me ra vosa na yalewa e nai soqosoqo lewe ni lotu.

³⁶Koi kemudou beka sa taka maikina na vosa ni Kalou? se sa yaco vei kemudou duaduaga?

³⁷Kevaka e dua sa nanumi koya ni sa parofita, se tamata vakayalo, me kila mada ni sai vakaro ni Turaga na veika kau sa vola vei kemudou.

³⁸Ia kevaka e dua sa sega ni kila, ia me kakua ga ni kila.

³⁹O koya oqo, na veiwекani, mo dou qai gadreva mo dou parofisai, kakua talega ni tarova na vosataka na vosa tani e vuqa.

⁴⁰Ia me caka me rairai vinaka na ka kecega, ka vakadodonu talega.

1 Korinica 15

Eso na tamata sa vakatitiqataka na nodra tu cake tale na mate, a sa vakadinadina ko Paula ni sa tu cake tale ko Jisu, 119. Sa qai tukuna vinaka sara na tu cake tale mai na mate, a sa vakarota vei ira me ra gumatua e na vuku ni ka oqo, 2058.

¹Ia kau sa vakatakila vei kemudou, na veiwекani, nai tukutuku-vinaka kau a vunautaka vei kemudou, o koya dou a vakabauta talega, dou sa tu dei talega kina;

²o koya talega dou sa bula kina, kevaka dou sa taura tiko na ka kau a vunautaka vei kemudou, kevaka sa sega ni ka walega na nomudou vakabauta.

³Niu a tukuna taumada vei kemudou na ka kau a rawata, ni sa mate na Karisito e na vuku ni nodai valavala ca me vaka nai Vola Tabu:

⁴ni sa bulu talega, ka ni sa tu cake talega e nai katolu ni siga me vaka nai VolaTabu;

⁵ni sa rairai talega vei Kifa, vei ira emuri na le tinikarua;

⁶ka rairai emuri vei ira vata na veiwekani era lewe lima na drau ka vakacaca; e lewe vuqa vei ira era sa bula ka yacova na siga oqo, a sa moce tu eso.

⁷Sa rairai emuri ko koya vei Jemesa; sa qai rairai vei ira kecega nai apositolo.

⁸Sa rairai emuri sara vei au talega, me vaka vua e dua sa lutu dole.

⁹Niu sa uasivi sobu vei ira kecega nai apositolo, kau sa sega ni yaga meu vakatokai mei apositolo, niu a vakacacana nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou.

¹⁰Ia na loloma ga ni Kalou kau sa yaco kina ki na noqu tiko edaidai: ia na nona lomani au sa sega ni tawa yaga; ia kau sa uasivi cake vei ira kecega e na cakacaka; ia ka sa sega ni koi au walega, na loloma ga ni Kalou sa tiko vei au.

¹¹Ia kevaka koi au, se ko ira, keitou sa vunau vakakina, ia dou sa vakabauta talega vakakina.

¹²Ia kevaka sa vunautaki na Karisito ni sa vakaturi cake tale mai na mate, era sa kaya vakacava eso vei kemudou ni sa sega na tu cake tale mai na mate?

¹³Ia kevaka sa sega ni tu cake tale ko ira na mate, sa qai sega ni tu cake tale mai na Karisito:

¹⁴ia kevaka sa sega ni tu cake tale mai na Karisito, sa qai ka walega na neitou vunau, a ka wale talega na nomudou vakabauta.

¹⁵Ia keitou sa kune kina me daulasulasu ni keitou sa tukuna na Kalou; ni keitou sa tukuni koya na Kalou ni sa vakaturi Karisito cake mai; ia ka sa sega ni vakaturi koya cake tale, kevaka sa sega ni tu cake tale ko ira na mate.

¹⁶Io, kevaka sa sega ni tu cake tale ko ira na mate, sa qai sega ni vakaturi cake tale na Karisito:

¹⁷ia kevaka sa sega ni vakaturi cake tale na Karisito, sa sega ni yaga na nomudou vakabauta; sa tu vei kemudou edaidai na nomudou i valavala ca:

¹⁸era sa rusa talega ko ira era sa nei Karisito, ka sa moce tu.

¹⁹Kevaka eda sa vakanuinui me yaga vei keda na Karisito e na bula ga oqo, eda sa qai vakaloloma vakalevu cake vei ira kecega na tamata.

²⁰Ia ka sa qai tu cake tale mai na mate na Karisito, a sa yaco me kedrai sevu era sa moce tu.

²¹Ni sa qai vu ni mate na tamata, sa qai vu ni tu cake tale mai na mate na tamata talega.

²²Ni sa qai mate kecega e na vuku i Atama, ena vakabulai kece talega e na vuku i Karisito.

²³Ia na tamata yadua me vaka sa lesi vua: na Karisito nai sevu; ka qai muri ko ira era sa nei Karisito, ni sa lako tale mai ko koya.

²⁴Sa qai muri na kenai vakataotioti, ni sa solia ko koya na lewa vua na Kalou, ko Tamana; ni sa vakaotia ko koya na lewa kecega kei na veitalia kecega, kei na kaukauwa.

²⁵Sa na lewa tikoga ko koya me vakamalumalumutaki sobu mada na meca kecega e ruku ni yavana.

²⁶Na meca ena vakaoti emuri sara ko mate.

²⁷Ni sa vakamalumalumutaka na ka kecega ko koya e ruku ni yavana. Ia ni sa kainaki sa vakamalumalumutaki na ka kecega, sa macala sara sa sega ni cavuti ko koya sa vakamalumalumutaka vua na ka kecega.

²⁸Ia ni sa vakamalumalumutaki oti vua na ka kecega, ena qai vakamalumalumutaki talega na Luvena vei koya sa vakamalumalumutaka na ka kecega vei koya, me sa lewa duaduaga na Kalou e na ka kecega.

²⁹Kevaka sa sega ni vakaoqo, era na vakaevei ko ira sa papitaisotaki e na vukudra na mate? kevaka sa sega sara ni tu cake tale ko ira na mate, a cava era sa papitaisotaki kina e na vukudra na mate?

³⁰Ka cava me keitou bolea talega kina na mate e na tiki-ni-siga kecega?

³¹Au sa tukuna dina sara na noqu rekitaki kemudou na veiwekani e na vuku i Karisito Jisu na noda Turaga, au sa mate tiko e na veisiga.

³²Kevaka sa vakatamata ga na noqu veivala kei na manumanu daukata mai Efeso, a cava na betena vei au? kevaka sa sega ni tu cake tale ko ira na mate, me da kana ga ka gunu, ni da na mate ni mataka.

³³Dou kakua ni vakaisini kemudou vakataki kemudou: sa vakacala nai valavala vinaka na dautiko vata kei ira era sa ca.

³⁴Dou yadra mai me vaka sa dodonu, ka mo dou kakua ni valavala ca; ni sa tiko eso era sa sega ni kila na Kalou; au sa vosa vakaoqo mo dou madua kina.

³⁵Ia ena kaya e dua, Ena vakaturi cake tale vakaevei ko ira na mate? ia na yago cava era na lako kaya mai?

³⁶O iko ko sa sega ni vuku, na ka ko sa tea sa sega ni bula cake, kevaka sa sega mada ni mate:

³⁷ia na ka ko sa tea, ko sa sega ni tea na yago ena tubu cake mai, a sila walega, se witi beka, se dua na sila tani:

³⁸ka sa solia na yagona na Kalou me vaka sa vinaka vua, ki na sila yadua na yagona vakai koya.

³⁹Sa sega ni tautauvata na lewe ni ka kecega: sa dua na *lewe* ni tamata, ka dua tani na lewe ni manumanu e yavai va, ka dua tani na lewe ni ika, ka dua tani na lewe ni manumanu vuka.

⁴⁰Sa vakalomalagi na yago eso, ka sa vakavuravura na yago eso; ka sa dua tani nai ukuuku ni yago vakalomalagi, ka sa dua tani nai *ukuuku* ni yago sa vakavuravura.

⁴¹Sa dua tani nai ukuuku ni mata-ni-siga, ka sa dua tani nai ukuuku ni vula, ka sa dua tani nai ukuuku ni veikalokalo: ni sa uasivi cake na serau ni kalokalo e dua e na kena serau na kalokalo e dua tani.

⁴²Sa vaka talega kina na tu cake tale mai na mate. Ni sa tei, sa vuca; ni sa vakaturi cake tale, sa sega ni vuca:

⁴³ni sa tei, sa vakasisilataki; ni sa vakaturi cake tale, sa vakaiukuukutaki: ni sa tei, sa malumalumu; ni sa vakaturi cake tale sa kaukauwa:

⁴⁴ni sa tei, sa yago dina ni tamata; ni sa vakaturi cake tale, sa qai yago vakayalo. Kevaka sa dua na yago sa vaka na bula vakatamata, sa dua talega na yago sa vaka na bula vakayalo.

⁴⁵Me vaka na ka sa volai, Ko Atama sa taumada sa caka me tamata bula; Ko Atama sa muri, *sa caka me yalo sa vu ni bula.*

⁴⁶Ia ka sa sega ni taumada ko ya sa vakayalo, ko ya ga sa bula vakatamata; ka sa qai muri na ka sa vaka na bula vakayalo.

⁴⁷Na tamata sa taumada sa mai vuravura, ka sa vakavuravura; ia sa mai lomalagi na tamata sa kenai karua, na Turaga.

⁴⁸Sa ra vakataki koya sa vakavuravura ko ira era sa vakavuravura: sa ra vakataki koya talega sa vakalomalagi ko ira era sa vakalomalagi.

⁴⁹Ia me vaka ni da sa vakataki koya sa vakavuravura, eda na vakataki koya talega sa vakalomalagi.

⁵⁰Ia kau sa kaya oqo, oi kemudou na veiwekani, ni sa dredre ni rawata na matanitu ni Kalou na yago sa vakalewe ka vakadra; ena sega talega ni yaco me tawa vuca rawa na ka sa vuca rawarawa.

⁵¹Raica, au sa vakatakila vei kemudou e dua na ka vuni: Eda na sega ni moce kece, ia eda na vakamataliataki kecega,

⁵²ena vakasauri sara, ena vaka na sauriva ni matada, ni sa uvu na davui sa muri sara: ena uvuci na davui, ena qai vakaturi cake tale ko ira na mate me sega ni vuca tale, ia koi keda eda na vakamataliataki talega.

⁵³Sa na vakaisulu na yago vuca oqo me kakua tale ni vuca rawa, ka sa na vakaisulu na yago sa mate oqo me kakua tale ni mate rawa.

⁵⁴Ia ni sa vakaisulu oti na yago vuca oqo me kakua tale ni vuca rawa, ka sa vakaisulu oti na yago mate oqo me kakua tale ni mate rawa, ena qai vakayacori kina na vosa sa volai, Sa gu ce ko mate, a sa muduki sara.

⁵⁵Ko iko mate, sa evei na nomu bati gaga? Ko iko bulubulu, sa evei na nomu gumatua?

⁵⁶Sa kena bati gaga ni mate nai valavala ca: ka sa kena kaukauwa ni valavala ca na vunau.

⁵⁷Ia me da vakavinavinaka vua na Kalou, o koya sa solia vei keda me da gumatua sara e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito.

⁵⁸O koya ga oqo, oi kemudou na wekaqu lomani, mo dou qai tu dei sara, mo dou kakua ni yavala, mo dou uasivi cake e na cakacaka ni Turaga e na gauna kecega, ni dou sa kila sa sega ni ka walega na nomudou cakacaka e na vuku ni Turaga.

1 Korinica 16

Sa vakarota vei ira ko koya me ra ia na soli vei ira na tamata lotu mai Jutia, era sa dravudravua, 19. Sa tukuni Timoci vei ira, a sa vakavulici ira, ka sa qai tinia na nonai vola, 1024.

¹Ia e na vuku ni soli me nodra era sa lotu, me vaka kau sa vakarota vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu mai Kalatia dou kitaka vakakina koi kemudou talega.

²E nai matai ni siga ni wiki, mo dou dui tugana nai yau eso me tu, me vaka sa vakalougatataki kina ko koya, me kakua kina ni caka na soli ni kau sa lako yani.

³Ia ni kau sa tadu yani, o iratou dou na vinakata kau na talai iratou me ratou kauta nai vola eso kei na nomudou i loloma talega ki Jerusalemi.

⁴Ia kevaka sa yaga meu lako talega koi au, eratou na lako vata kei au.

⁵Ia kau na lako vei kemudou, niu sa lakovi Masitonia: ni kau na lakovi Masitonia.

⁶Ia kau na tiko beka vei kemudou, io, kau na tiko beka kei kemudou e na veivula i liliwa, mo dou kauti au kina e na noqu lako tu ki na vanua kau na lako kina.

⁷Niu sa sega ni via tiko vei kemudou e na noqu lako tu oqo; ia kau sa nakita meu tikotiko mada kei kemudou, kevaka sa vinakata na Turaga.

⁸Ia kau na tiko ga mai Efeso me yaco mada na siga ni Penitiko.

⁹Ni sa dola tu vei au na katuba levu ka yaga, a ra sa lewe vuqa talega na dauveivorati.

¹⁰Ia kevaka sa tadu ko Timoci, dou raica me tiko tawa rere vei kemudou; ni sa kitaka ko koya na cakacaka ni Turaga, me vakataki au talega.

¹¹O koya me kakua kina na tamata me beci koya: ia mo dou kauti koya e na nona lako tu e na vakacegu, me lako mai kina vei au: niu sa waraki koya kei iratou na veiwekani.

¹²Ia e na vuku i Apolosa na wekada, au sa masuti koya vakalevu me lako yani vei kemudou kei iratou na veiwekani: a sa sega sara ni lomana me lako vei kemudou e na gauna oqo; ia ni dua na gauna vinaka vua, ena qai lako yani.

¹³Dou vakatawa, dou tu dei e na vakabauta, dou tamata qaqa, dou gumatua.

¹⁴Me caka na ka kecega dou cakava e na yalololoma.

¹⁵Ia kau sa masuti kemudou, na veiwekani, (dou sa kila na lewe ni vale i Sitifana, ni sai sevu mai Akaia, a ratou sa soli iratou me ratou qaravi ira era sa lotu:)

¹⁶mo dou vakamalumalumutaki kemudou vei ira sa vakaoqo, vei ira yadua talega era sa veivuke, ka daucakacaka.

¹⁷Ia kau sa reki e na nodratou lako mai ko Sitifana kei Forituneto kei Akaiko: ni ratou sa cakava na ka sa sega ni rawa vei kemudou.

¹⁸Ni ratou sa vakaceguya na yaloqu kei na yalomudou talega; o koya mo dou qai kilai ira era sa vakaoqo.

¹⁹Sa loloma yani vei kemudou na veisoqosoqo lewe ni lotu mai Esia. Sa loloma vakalevu yani vei kemudou ko Akuila kei Pirisila e na Turaga, kei ira nai soqosoqo lewe ni lotu e na nodrau vale.

²⁰Era sa loloma yani vei kemudou na veiwekani kecega. Dou dui veireguci yadua vakai kemudou e na yalosavasava.

²¹Oi au ko Paula, au sa vola e na ligaqu dina na noqu loloma yani.

²²Kevaka sa dua sa sega ni lomana na Turaga ko Jisu Karisito, me cudruvi ko koya. Sa lako mai na Turaga.

²³Me tiko kei kemudou na loloma ni Turaga ko Jisu Karisito.

²⁴Me tiko kei kemudou kecega na noqu loloma e na vuku i Karisito Jisu. Emeni.

2 Korinica

2 Korinica 1

Sa vakavinavinaka vua na Kalou ko Paula e na vukudra na kai Korinica, e na vukuna talega, 111. Sa via raici ira, a sa sega ni nona lomalomarua sa berabera kina ni lako, 1224.

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito e na lewa ni Kalou, kei Timoci na wekaqu, kivei ira nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou mai Korinica, kei ira kecega era sa lotu mai Akaia taucoko:

²Me nomudou na loloma kei na vakacegu mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.

³Me vakavinavinakataki na Kalou, o koya na Tama ni noda Turaga ko Jisu Karisito, a Tama ni loloma, kei na Kalou ni veivakacegui kecega;

⁴o koya sa vakacegui keitou e na neitou rarawa kecega, me keitou vakacegui ira rawa era sa rarawa e na dua na ka, e na veivakacegui keitou sa vakacegui kina mai vua na Kalou.

⁵Ia me vaka sa yaco vakalevu sara vei keitou na rarawa e na vuku i Karisito, sa vakacegui keitou vakalevu sara vakakina na Karisito.

⁶Ia kevaka keitou sa vakararawataki, sa ka mo dou vakacegui kina ka vakabulai, ka sa yaco oqo ni dou sa vosota talega na veika rarawa keitou sa vakararawataki kina; se keitou vakacegui, sa ka mo dou vakacegui kina ka vakabulai.

⁷Ia sa tu dei na neitou nuitaki kemudou, ni keitou sa kila, dou sa votai e na veivakararawataki, dou na votai talega e na veivakacegui.

⁸Ni keitou sa sega ni vinakata, na veiwekani, mo dou lecava na neitou rarawa sa yaco vei *keitou* mai Esia, ni keitou sa bitaki vakalevu sara, sa dredre kina na vosota, ka keitou sa sega ni dinata ni keitou na bula:

⁹ia keitou sa vaka ni keitou sa lewai me keitou mate, me keitou kakua ni vakararavi kina vei keitou, vua ga na Kalou o koya sa vakaturi ira cake tale na mate:

¹⁰o koya ka vakabulai keitou mai na mate levu ko ya, ka na vakabula tikoga: o koya talega keitou sa vakararavi kina ni na vakabula tikoga;

¹¹ni dou veivuke talega e na masulaki keitou, me lewe vuqa kina era vakavinavinaka e na vuku i keitou, e na vuku ni ka sa soli vei keitou e na vukudra na lewe vuqa.

¹²Ia oqo na ka keitou sa reki kina, nai tukutuku ni neitou lewa eloma, ni sa ia na neitou i valavala e vuravura oqo e na loma e dua bauga, kei na loma dina vua na Kalou, ka vakalevu sara vei kemudou, sa segai e na vuku vakavuravura, e na loloma ga ni Kalou.

¹³Ni sa sega na ka tani keitou sa vola vei kemudou, oqori ga dou sa wilika se kila; ia kau sa vakadinata dou na kila ka yacova nai vakataotioti,

¹⁴me vaka na nomudou kilai keitou ga e na ka eso; ni keitou sa nomudou mo dou reki kina, me vaka dou sa neitou ka ni reki talega, e na siga ni Turaga ko Jisu.

¹⁵Ia ni kau a vakadinata oqo kau a nanuma meu lako eliu vei kemudou, me yaco kina vakarua vei kemudou nai solisoli loloma;

¹⁶ka meu qai laivi kemudou ka lako ki Masitonua ka lesu tale mai Masitonua vei kemudou, mo dou kauti au e na noqu lako vaka ki Jutia.

¹⁷Ia ni kau a nanuma me vakaoqo, au sa qai lomalomarua kina, se segai? se na ka kau sa nakita, au sa nakita vakavuravura beka, me tu kina vei au na io io, kei na sega sega?

¹⁸Ia me vaka na nona dina na Kalou, sa vakakina sa sega ni io ka sega ni sega na neitou vosa vei kemudou.

¹⁹Ni sa sega ni io ka sega ni sega na neitou vunautaka vei kemudou na Luve ni Kalou, ko Jisu Karisito, oi keitou kei Silivenuse kei Timoci, a sa cakava ga ko koya me io:

²⁰ni sa io na vosa ni yalayala kecega ni Kalou e na vukuna, era sa vakaemeni talega e na vukuna, me vakacaucautaki na Kalou e na vuku i keitou.

²¹Ia sai koya na Kalou sa vakataudeitaki keitou kei kemudou me da tu vata kei Karisito, a sa lumuti keda;

²²o koya talega sa dregati keda, a sa solia ki na lomada na Yalo *Tabu* me kenai sevu.

²³Ia kau sa kaciva na Kalou me lewa na yaloqu kevaka kau sega ni dina, ni sa noqu lomani kemudou ga kau sa vakaberaberataka kina na noqu lako ki Korinica.

²⁴Sa segai ni keitou sa veitaliataka na nomudou vakabauta, keitou sa veivuke ga e na nomudou reki: ni dou sa tu dei ga e na vakabauta.

2 Korinica 2

Sa kaya ko koya me ra lomani koya tale na tamata ka cala ka sa qai veivutuni, ni sa vakakina ko koya, 111. Sa qai tukuna na ka sa lako kina ki Masitonie, a sa tukuna ni sa vakarokorokotaki na Kalou e nai tukutuku-vinaka, 1217.

¹Ia kau sa lewa vakaoqo e na lomaqu, meu kakua ni lako tale vei kemudou e na veivakararawataki.

²Io, kevaka kau sa vakararawataka na lomamudou, o cei sa vakamarautaki au, o koya duaduaga kau sa vakararawataka?

³Ia kau a vola vakakina vei kemudou, de vakararawataki na lomaqu, niu lako yani, e na vukudra sa dodonu meu reki kina; kau sa vakararavi ga vei kemudou kecega ni sa nomudou kecega na noqu reki.

⁴Ni sa rarawa vakalevu ka yaluma na lomaqu niu a vola vei kemudou, a sa vakawai vakalevu na mataqu; sa segai mo dou rarawa kina, ia mo dou kila ga ni sa levu sara na noqu loloma vei kemudou.

⁵Ia kevaka e dua sa ia na veivakararawataki, sa sega ni vakararawataki au ga ko koya, ia (meu kakua ni bitaka vakalevu) koi kemudou kece talega.

⁶Sa rauti koya sa vakakina na kenai sau oqo, sa yaco vua maivei ira na lewe vuqa:

⁷ka sa kilikili cake kina mo dou kua soti ni cudruva, ka mo dou vakaceguya, de luvuci koya sa vakaoqo na nona rarawa levu sara.

⁸O koya oqo kau sa masuti kemudou kina, mo dou vakadinadinataka na *nomudouloloma* vei koya.

⁹Ni sa ka talega oqo kau a vola yani kina, meu kilai kemudou kina, se dou sa talairawarawa e na ka kecega, se segai.

¹⁰Ia kevaka dou sa sega ni cudruva e dua e na dua na ka, au sa vaka talega kina koi au; ia kevaka kau sa sega ni cudrutaka e dua na ka, sai kemudou ga kau sa sega ni cudrutaka e dua na ka, sai kemudou ga kau sa sega ni cudrutaka kina, e na mata i Karisito;

¹¹me kakua ni rawai keda ko Setani: ni da sa sega ni lecava na nona daulawaki.

¹²IA niu a lako ki Tiroa e na vuku ni tukutuku-vinaka kei Karisito, a sa dolava vei au na katuba na Turaga,

¹³sa sega ni cegu na yaloqu, niu sa sega ni kunei Taito na wekaqu: au sa qai tatau vei ira, ka lako tani ki Masitonua.

¹⁴Me ia na vakavinavinaka vua na Kalou, o koya sa tuberi keitou tikoga e na reki e na yaca i Karisito, ka sa vakatakila vata kei keitou e na yasana kecega ni sa boi vinaka na kilai koya.

¹⁵Ni sai Karisito keitou sa boi vinaka kina e na mata ni Kalou, vei ira era sa vakabulai tiko, vei ira talega era sa vakarusai tiko:

¹⁶vei ira oqo sa boiboi veivakamatei me ra mate kina; vei ira oqori sa boiboi veivakabulai me ra bula kina. Ia ko cei sa rawata na veika oqo?

¹⁷Ni keitou sa sega ni dauvakatanitaka na vosa ni Kalou, me vakataki ira na lewe vuqa; ia keitou sa vakataki ira era sa dina sara, me vaka sa mai vua na Kalou, e na mata ni Kalou, keitou sa vosa e na yaca i Karisito.

2 Korinica 3

Sa vakatakila ko koya ni sa sega ni dokai koya ni sa tubu na lotu e na vukuna, sa vakamolimoli ga kina vua na Kalou, 16. Sa qai vakatakila ni sa uasivi cake e na vunau i Mosese nai tukutuku-vinaka kei Jisu, 718.

¹Keitou sa vakatekivu tale beka me tukuni keitou? se sa yaga beka vei keitou me keitou tukuni vei kemudou e nai vola eso, me vakataki ira eso, se me keitou tukuni vakakina maivei kemudou?

²Oi kemudou ga na neitou i vola sa volai e na loma i keitou, era sa kila ka wilika ko ira na tamata kecega;

³sa vakaraitaki ga ni dou sai vola i Karisito keitou sa cakava, sa sega ni volai e na wai ni volavola, sa volai ga e na Yalo ni Kalou bula; sa sega ga e na dela ni vatu, ia e na dela ni yalomudou sa malumu.

⁴Ia sa vakaoqo na neitou vakararavi vua na Kalou e na vuku i Karisito:

⁵ni keitou sa sega ni rawata vakai keitou me vakasamataka ni rawa vakai keitou e dua na ka; ia sa vu mai vua na Kalou ga na neitou kaukauwa;

⁶o koya sa vakarautaki keitou me keitou sai talatala ni veiyalayalati vou: a sa sega ni vaka sa volai, a ka vakayalo ga; ni sa ia na veivakamatei na ka sa volai, ka sa ia na veivakabulai na ka vakayalo.

⁷Ia kevaka sa yaco vata kei na serau na cakacaka sa ia kina na veivakamatei, sa volai ka ceuti e na vatu, a ra sa sega ni vakaraica rawa kina na mata i Mosese ko ira na luve i Isireli e na vuku ni serau ni matana, ia sa qai lako tani oqo:

⁸ena sega beka ni uasivi cake kina na serau ni cakacaka vakayalo?

⁹Io, kevaka sa dua na serau ni cakacaka ni cudruvi, ena uasivi cake vakalevu na serau ni cakacaka ni veivakadonui.

¹⁰Ia na ka ka serau, sa qai sega so na kena serau ni sa vakatauvatani kei na serau sa uasivi cake.

¹¹Io, kevaka ka serau na ka sa biu tiko yani, ena dina vakalevu cake ni sa serau tiko na ka sa tu vakadua.

¹²Ia ni sa tu vei keitou nai nuinui vakaoqo, keitou sa qai vosa vakamacala sara:

¹³ia keitou sa sega ni vakataki Mosese ni sa ubia na matana e na pulou, me ra kakua ni vakaraica matua ko ira na lufe i Isireli ki nai otioti ni ka sa biu tiko yani:

¹⁴ia ka sa vakalomaqataki na lomadra: ni sa tu ga na pulou ko ya ka yacova na siga oqo ni sa wili na veiyalayalati makawa, sa sega ga ni kau tani; ni sai Karisito sa kau tani kina *na pulou* oqo.

¹⁵Ia ka sa yacova na siga oqo, ni sa wili ko Mosese, sa tu ga e na lomadra na pulou.

¹⁶Ia ni na saumaki oqo vua na Turaga, ena qai kau tani na pulou.

¹⁷Ia na Turaga sai koya ga na Yalo *Tabu*; ia sa sereki ko koya, sa tu vua na Yalo ni Turaga.

¹⁸Ia koi keda kecega, ni sa sega ni tabonaki tiko na matada, eda sa raica na serau ni Turaga me vaka e nai iloilo, ka sa vakamataliataki me da vakataki koya, ni sa tubu cake tiko na serau me uasivi, me vaka e na Turaga o koya na Yalo *Tabu*.

2 Korinica 4

Sa tukuni koya ko Paula ni sa gumatua e na nona cakacaka, 16. Sa levu na ka rarawa sa vosota ko koya, a sa sega ni datuvu kina, 718.

¹O koya ni sa soli vei keitou na cakacaka oqo, ka me vaka sa yaco vei keitou na loloma, keitou sa sega ni datuvu kina;

²ka keitou sa biuta na veika vuni e veivakamaduataki, a sa sega ni daulawaki na neitou i valavala, se keitou vakatanitaka na vosa ni Kalou; ia ni keitou sa tukuna na ka dina, keitou sa vakadonui keitou kina ki na lomadra na tamata kecega, e na mata ni Kalou.

³Ia kevaka sa vuni na neitou i tukutuku-vinaka, sa vuni tu kivei ira ga era sa rusa:

⁴vei ira sa vakamatabokotaka na lomadra na kalou ni vuravura oqo, era sa sega ni vakabauta, me kakua kina ni cilavi ira na rarama ni tukutuku-vinaka ni serau i Karisito, o koya ga na yaloyalo ni Kalou.

⁵Ni keitou sa sega ni vunautaki keitou, ko Jisu Karisito ga na Turaga; kei keitou na nomudou tamata e na vuku i Jisu.

⁶Ni sai koya na Kalou, o koya sa kaya eliu me cila mai na butobuto na rarama, sa cila mai ki na loma i keitou, me cila yani kina na serau ni Kalou, o koya sa vakatakilai rawa e na mata i Jisu Karisito.

⁷Ia sa waqa qele sa tu kina vei keitou nai yau oqo, me sa taka mai vua na Kalou na kaukauwa mana levu, ka me segai maivei keitou.

⁸Sa buku na druadrua, ia keitou sa sega ni drigit; keitou sa lomaocaoca ga, ia keitou sa sega ni yalolailai;

⁹keitou sa vakacacani, ia keitou sa sega ni biu laivi; keitou sa vakabalei sobu, ia keitou sa sega ni vakarusai;

¹⁰keitou sa colata e na yago i keitou e na veisiga kecega na mate i Jisu, me vakaraitaki talega kina na bula i Jisu e na yago i keitou.

¹¹Ni keitou sa soli tiko e na veisiga, koi keitou sa bula voli, me keitou mate e na vuku i Jisu, me vakaraitaki talega kina na bula i Jisu, e na yago i keitou sa mate rawa.

¹²A sa vakakina, sa daucakacakaka vei keitou na mate, ia na bula ga vei kemudou.

¹³Ia ni sa tiko vei keitou na yalo vakabauta ko ya, me vaka na ka sa volai, Au sa vakabauta, o koya kau sa vosa kina; keitou sa vakabauta talega, o koya keitou sa vosa kina;

¹⁴ni da sa kila, o koya ka vakatura cake tale na Turaga ko Jisu ena vakaturi keitou cake vata talega kei Jisu, ka vakaraitaki keda kei kemudou.

¹⁵Ni sa yaco e na vukumudou na ka kecega me vakarokorokotaki vakalevu cake na Kalou e na loloma sa levu sara, ni sa vakavinavinaka ko ira na lewe vuqa.

¹⁶E na vuku ni ka oqo keitou sa sega ni datuvu kina; ia kevaka sa rusa mai na yagoda esau, sa vakavoui na *tamata* eloma e na veisiga kecega.

¹⁷Ia na noda rarawa mamada, sa dede vakalailai sara ga, sa vakayacora vei keda na serau levu sa uasivi cake vakalevu sara, ka tawa mudu,

¹⁸ni da sa sega ni vakananuma tiko na veika sa rairai mai, na veika ga sa sega ni rairai mai; ni sa dede vakalailai ga na veika sa rairai mai; ia sa sega ni mudu na veika sa sega ni rairai mai.

2 Korinica 5

Sa tukuna ko koya ni sa vakadinata sara na ka vinaka ena yaco ni na tu cake tale na mate, a sa nuitaka me nona, 19. Ia ni sa kila ena lewai ko ira na tamata kecega, sa vakamasuti ira na tamata me ra veivinakati kei na Kalou, 1021.

¹Ni keitou sa kila, kevaka sa rusa na neitou vale vakavuravura o koya sa vakacevaceva, sa dua na neitou mai vua na Kalou, a vale sa sega ni caka e na liga, sa sega ni rusa rawa, mai lomalagi.

²Io keitou sa vutugu e na yago oqo, ni keitou sa gadreva sara tiko me vakaisulutaki e na neitou vale mai lomalagi:

³ke sa vaka ni keitou sa vakaisulu, keitou na sega ni kune me keitou luvawale.

⁴Ni keitou sa vutugu, oi keitou sa tiko e na vale vakacevaceva, ni keitou sa bitaki: ni keitou sa sega ni via luvata oqo, me keitou vakaisulu mai, me tiloma na ka sa mate rawa na bula.

⁵Ia sai koya na Kalou sa vakarautaki keitou ki na ka oqo, o koya sa solia talega vei keitou na Yalo *Tabu* me kenai sevu.

⁶O koya oqo keitou sa doudou tikoga kina, ni keitou sa kila, ni keitou sa tiko e na yago, keitou sa tawase kei na Turaga:

⁷(Keitou sa lako voli e na vakabauta, ka sega ga e na raica:)

⁸keitou sa doudou tiko, ka keitou sa vinakata cake me keitou tawase kei na yago, ka tiko vata kei na Turaga.

⁹O koya oqo keitou sa dauvakatovolea kina se keitou tiko vata, se tawase tani, me keitou vinaka ga vua.

¹⁰Ni da na rairai koi keda kecega e na mata ni tikotiko ni veilewai nei Karisito; me da rawata yadua nai sau ni veika sa caka e na yagona, me vaka na veika sa cakava ko koya, se vinaka se ca.

¹¹Ia ni keitou sa kila na veivakarerei ni Turaga, keitou sa vakamasuti ira na tamata; ia keitou sa vakaraitaki vua na Kalou; au sa dinata talega ni keitou sa vakaraitaki e na nomudou lewa-eloma.

¹²Ia keitou sa sega ni tukuni keitou tale vei kemudou, ia keitou sa solia ga vei kemudou na ka mo dou rekitaki keitou kina, me so kina na ka mo dou kaya vei ira sa dokai ira e na ka vaka rairai walega ka sa segai e na ka ni yalo.

¹³Ia kevaka keitou sa sesewa, sa ka ga vua na Kalou; kevaka keitou sa yalomatua, sa ka ga e na vukumudou.

¹⁴Ni sa rawai keitou sara na loloma i Karisito: ni keitou sa lewa vakaoqo, kevaka sa mate e dua e na vuku ni tamata kecega, era sa mate kecega;

¹⁵ka sa mate ko koya e na vuku ni tamata kecega, me ra kakua ni bula tiko me yaga vei ira ga, ko ira era sa bula, me ra yaga ga vua sa mate e na vukudra ka tu cake tale.

¹⁶O koya oqo keitou sa qai sega tale ni doka e dua na tamata e na vuku ni ka vakayago; e dina ga keitou a dokai Karisito e na vuku ni ka vakayago, ia keitou sa qai sega tale ni dokai koya kina.

¹⁷Ia kevaka sa tu vata kei Karisito e dua na tamata, sa qai buli vou: sa lako tani na veika makawa; raica, sa yaco me vou na ka kecega.

¹⁸A sa vu mai vua na Kalou na ka kecega, o koya sa vakaveivinakatitaki keda kei koya e na vuku i Karisito, a sa solia vei keitou me keitou vunautaka na veivinakati;

¹⁹me vakaoqo, sa ia na Kalou, me vakaveivinakatitaki vuravura vei koya ga e na vuku i Karisito, ka sa sega ni wilika vei ira na nodra i valavala ca; ka sa solia vei keitou nai tukutuku ni veivinakati.

²⁰Keitou sa yaco kina mei talatala i Karisito, me vaka sa vakamasutikemudou na Kalou e na gusu i keitou: keitou nai sosomi kei Karisito, keitou sa vakamamasu, mo dou veivinakati kei na Kalou.

²¹O Koya sa sega vua na cala sa qisia ko koya mei soro ni nodai valavala ca; me vakayacori kina vei keda na veivakadonui ni Kalou e na vukuna.

2 Korinica 6

Sa tukuna ko koya na veika e kilai kina ni sai talatala dina, 110. A sa doudou kina ni vosa vei ira ni sa lomani ira sara; a sa kaya me ra lomani koya vakakina; ka me ra vakatakila na nodra loloma, 1118.

¹Ia koi keitou ni keitou sa cakacaka vata *kaya*, keitou sa cikevi kemudou mo dou kakua ni vakatawayagataka na loloma ni Kalou.

²(Ni sa kaya ko koya, Au a rogoci iko e na gauna ni vinakati, Ia e na gauna ni bula kau a vukei iko: raica, oqo na gauna ni vinakati; raica, na siga ni bula edaidai oqo.)

³Keitou sa sega ni vakatarabetaka e dua e na dua na ka, me kakua ni beitaki kina na cakacaka vakaitalatala:

⁴ia e na ka kecega keitou sa vakadinadina ni keitou sai talatala ni Kalou, e na dauvosota sara, e na ka rarawa, e na veivakasaurarataki, e na yaluma,

⁵e na vakanakuitataki, e na biu ki na veivale ni veivesu, e na ue, e na daucakacaka, e na dauyadra, e na daulolo;

⁶e nai valavala savasava, e na vuku, e na vosota vakadede, e na yalololoma, e na Yalo Tabu, e na loloma sa sega ni veivakaisini,

⁷e nai vakavuvuli dina, e na kaukauwa ni Kalou, e nai yaragi ni valavala dodonu e na ligi i matau kei nai mawi,

⁸ni keitou sa vakarokorokotaki tiko se keitou sega ni dokai, ni keitou sa rogo vinaka tiko se rogo vakaca: ni keitou sa vaka na dauveivakacalai, ia keitou sa dina ga:

⁹sa vaka *keitou* sa sega ni kilai, ia ka sa kilai vinaka; sa vakataki ira sa mate, ia ka raica, keitou sa bula tiko; keitou sa vakataki ira sa cudruvi, ia ka sega ni vakamatei;

¹⁰keitou sa vaka keitou sa daurarawa, ia keitou sa reki tikoga; sa vaka keitou sa dravudravua, ia keitou sa vakavutuniyautaki ira na lewe vuqa; sa vaka ni sa sega vei keitou e dua na ka, ia ka sa tu vei keitou na ka kecega.

¹¹Oi kemudou na kai Korinica, sa dalaga na gusu i keitou vei kemudou, sa vakalevutaki na yalo i keitou.

¹²Dou sa sega ni leqa e na vuku i keitou, dou sa leqa ga e na lomamudou.

¹³Ia me vakaisautaki na ka oqo, (au sa qai vosa me vaka vei ira na luvequ,) dou yalolevu talega koi kemudou.

¹⁴Dou kakua ni veitokani vata vakatani kei ira era sa sega ni vakabauta: sa veitokani vakaevei na yalododonu kei na tawa-yalododonu? se rau sa veiwekani vakaevei na rarama kei na butobuto?

¹⁵se rau sa veivinakati vakaevei na Karisito kei Piliali? se rau sa vakaitavi vata vakaevei ko koya sa vakabauta kei koya sa sega ni vakabauta?

¹⁶se rau na to vata vakaevei na vale ni Kalou kei na veimatakau? ni da sa vale ni Kalou bula; me vaka sa kaya na Kalou, Au na tiko e na lomadra, ka lako voli kina; ia kau na nodra Kalou, ka ra na noqu tamata.

¹⁷O koya oqo Mo dou qai lako tani maivei ira, ia dou tawasei tu, sa kaya na Turaga, Ka dou kakua ni tara na ka sa sega ni savasava; Au na qai vakabauti kemudou,

¹⁸Ia kau na yaco me Tamamudou, Ka dou na yaco me luvequ tagane kei na luvequ yalewa, sa kaya na Turaga Kaukauwa sara.

2 Korinica 7

Sa vakarota vei ira me ra lomani koya, a sa reki sara, ni ra sa qai veivutuni e na ka sa vola vei ira eliu, e na vuku talega ni ra a lomani Taito ni sa lako vei ira, 216.

¹O koya oqo kemudou sa daulomani, ni sa qai tu vei keda na vosa ni yalayala oqo, me da vakasavasavataki keda mai na dukadukali kecega ni yago kei na yalo, me da ia sara na ka savasava e na rere vua na Kalou.

²MO dou dolava na yalomudou vei keitou; keitou sa sega ni vakacala e dua, keitou sa sega ni vakacacana e dua keitou sa sega ni kovea na nonai yau e dua.

³Sa sega ni vosa ni veibeitaki na noqu vosa oqo: niu sa kaya oti eliu, dou sa tiko e na yalo i keitou me da bula vata ka mate vata.

⁴Sa levu na noqu doudou niu sa vosa vei kemudou, au sa rekitaki kemudou vakalevu; au sa sinai sara e na vakacegu, au sa marau vakalevu sara e na neitou rarawa kecega.

⁵Ia ni keitou sa yaco ki Masitonia, sa sega ni cegu na yago i keitou, iakeitou sa vakararawataki ga e na ka kecega; esau sa ia na veivala, eloma sa tiko na rere.

⁶Ia na Kalou, o koya sa vakacegui ira era sa vakabalei sobu, sa vakacegui keitou ni sa lako mai ko Taito;

⁷a sa sega walega e na nona lako mai, e na veivakacegui talega sa vakacegui kina ko koya e na vukumudou, ni sa tukuna vei keitou na nomudou gagadre, na nomudou tagi, na nomudou loloma katakata vei au; kau sa reki vakalevu cake kina.

⁸E dina ga kau a vakararawataki kemudou e nai vola, ia kau sa sega ni veiyutuni kina, ia kau a veiyutuni ga eliu; niu sa qai kunea sa vakararawataki kemudou nai vola ko ya, ia ka sa dede vakalailai ga.

⁹Au sa qai reki, ka sega ga ni dou a vakararawataki, ni dou sa rarawa ga ki na veiyutuni: ni dou sa vakararawataki me vaka na loma ni Kalou, me kakua ni yali vei kemudou e dua na ka e na vuku i keitou.

¹⁰Ia na rarawa sa vaka na loma ni Kalou sa vakayacora na veiyutuni ki na bula o koya sa sega ni veiyutunitaki tale: ia na rarawa vakavuravura sa vakayacora na mate.

¹¹Ia ka raica, na ka ga oqo, io, na nomudou vakararawataki vaka na loma ni Kalou, ni sa vakatubura vei kemudou na gugumatua! io, na vakasavasavataki kemudou, io, na cudrucudru, io, ka rere, io, na gagadre vakalevu, io, na lomakatakata, io, na via sauma na ca! E na ka kecega dou sa vakadinadinataka ni dou sa sega ni cala e na ka ko ya.

¹²O koya oqo, niu sa volavola vei kemudou, au sa sega ni *volavola* e na vukuna sa cakava na ka ca ko ya, se na vukuna walega sa vakacacani, me vakaraitaki ga vei kemudou na neitou daunanumi kemudou e na mata ni Kalou.

¹³O koya oqo keitou sa vakacegui kina; ia e na neitou veivakacegui talega keitou sa reki vakalevu cake e na vuku ni reki i Taito, ni sa vakacegui na yalona e na vukumudou kecega.

¹⁴Ia kevaka kau a vakacaucautaki kemudou vua e na ka eso, au sa qai sega ni madua kina; ia me vaka sa dina na ka kecega keitou a tukuna vei kemudou, sa kune vaka talega kina me dina na neitou veivakacaucautaki e na mata i Taito.

¹⁵Ia sa ka levu sara na nona loloma vei kemudou, ni sa nanuma ko koya na nomudou talairawarawa kecega, ni dou sa vakacegui koya e na rere kei na sautaninini.

¹⁶Au sa reki niu sa qai vakararavi vei kemudou e na ka kecega.

2 Korinica 8

Sa vakarota vei ira me ra gumatua ni kumuna vata nai yau me ra solia vei ira na dravudravua mai Jerusalemi, 115. Sa qai tukuni Taito kei rau ka lako vata kaya, 1624.

¹Ia keitou sa vakatakila vei kemudou, na veiwekani, na loloma ni Kalou sa soli vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu mai Masitonua,

²ni ra sa vakatovolei tiko e na ka rarawa sara sa levu sara na nodra reki, ka sa ka tani na nodra dravudravua, ia sa uasivi cake vakalevu kina na nodra lomasoli.

³Niu sa vakadinadina ni ra solia, me vaka na ka era rawata, io sa uasivi cake e na ka era rawata, ka ni sa yalodra kina;

⁴a ra sa vakamamasu ka cikevi keitou vakalevu me keitou kauta na ka-ni-loloma, ka veitokani kei ira e na cakacaka loloma vei ira era sa lotu.

⁵Ka sa sega ni vaka na neitou vakasama, ia era sa soli ira mada vua na Turaga, vei keitou talega me vaka na loma ni Kalou;

⁶ia keitou sa masuti Taito kina, me vaka sa vakatekivuna ko koya, me tinia vaka talega kina vei kemudou na cakacaka loloma talega oqo.

⁷Ia me vaka sa levu sara vei kemudou na ka kecega, na vakabauta, kei na vosa, kei na vuku, kei na gugumatua kecega, kei na nomudou loloma vei keitou, me levu sara vei kemudou na cakacaka loloma talega oqo.

⁸Au sa sega ni cavuta nai vakaro, au vosa ga e na vukudra eso era sa gumatua cake, meu vakatovolea talega na kena dina ni nomudou loloma.

⁹Ni dou sa kila na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito, ni sa vutuniyau ko koya, ia sa yaco me dravudravua e na vukumudou, mo dou vutuniyau mai e na vuku ni nona dravudravua.

¹⁰Ia kau sa vakatavuvuli ga e na ka oqo: ni sa kilikili kei kemudou na ka oqo, dou a vakatekivuna eliu, ia dou a sega ni cakava walega, dou a gumatua cake talega kina ka sa oti yani e dua na yabaki.

¹¹Ia oqo, mo dou qai vakayacora sara; me vaka dou a gumatua e na via cakava, me qai tini vakakina me vaka na ka sa rawa.

¹²Kevaka sa tu na via cakava, ena vinakati me vaka na ka sa tu vua e dua, ka sega ni vaka na ka sa sega ni tu vua.

¹³E segai me ra vakacegui ko ira na tamata tani, ka vakabitaki koi kemudou:

¹⁴me vakatautauvata ga, me rauta na nodra dravudravua na nomudou i yau levu e na gauna oqo, me na rauta na nomudou dravudravua talega na nodra i yau levu: me rawa kina na vakatautauvatataki:

¹⁵me vaka na ka sa volai, O koya sa *kumuna* vakalevu sa sega na ka e vo vua; kei koya sa *kumuna* vakalailai sa sega na ka e yali vua.

¹⁶Ia me ia na vakavinavinaka vua na Kalou, o koya sa vakatubura e na loma i Taito na daunanumi kemudou vakaqoqo.

¹⁷E dina ga sa vakabauta na neitou vakamamasu; ia ni sa gumatua sara vakai koya ga, sa lako kina vei kemudou.

¹⁸Ia keitou sa tala vata kaya na wekada, ko koya sa rogo vinaka vei ira kecega na veisoqosoqo lewe ni lotu e na vuku ni tukutuku-vinaka;

¹⁹ia ka sa sega ni koya walega oqo, sa digitaki koya talega ko ira na veisoqosoqo lewe ni lotu me lako vata kei keitou ni keitou sa ia na cakacaka loloma oqo, me vakarokorokotaki kina na Turaga, ka me rairai kina na noda gumatua talega:

²⁰ia keitou sa via tarova oqo, me kakua e dua me beitaki keitou e na vuku ni yau levu oqo keitou sa oga kina:

²¹ni keitou sa nanuma na ka e dodonu, e segai walega e na mata ni Turaga, e na matadra talega na tamata.

²²Keitou sa tala na wekada talega kei rau, o koya keitou sa kunea wasoma ni sa gumatua e na ka e vuqa, ia ka sa qai gumatua vakalevu cake, ni sa vakadinati kemudou vakalevu.

²³Ke *tarogi* ko Taito, sa noqu i tokani *ko koya*, a sa vukei au e na cakacaka e na vukumudou: koi *rau* talega na wekada, *erau sai* talatala ni veisoqosoqo lewe ni lotu, oi rau sa vakarokorokotaki kina na Karisito.

²⁴O koya oqo mo dou qai vakatakila vei iratou, e na matadra talega na veisoqosoqo lewe ni lotu, nai vakadinadina ni nomudou loloma, kei na neitou vakacaucautaki kemudou.

2 Korinica 9

Sa tukuna ko koya na ka sa talai Taito kina kei rau na veiwekani, 15. A sa qai vakarota vei ira na soli vei ira mai Jerusalemi, 615.

¹E na vuku ni cakacaka loloma, vei ira era sa lotu, sa sega ni yaga meu volavola kina vei kemudou:

²niu sa kila na nomudou gumatua, kau a vakacaucautaki kemudou kina vei ira na kai Masitonia, io, ni sa vakarau oti tu ko Akaia ka yabaki dua; a sa vakatakatataki ira na lewe vuqa na nomudou lomakatakata.

³Ia kau sa talai iratou yani na veiwекани, de vakawaletaki na neitou vakacaucautaki kemudou e na vuku ni ka oqo: io, me vaka ga na ka kau a kaya, mo dou sa vakarau tu:

⁴de lako vata kei au eso vei ira na kai Masitonia, ka raici kemudou ni dou sa sega ni vakarau, ia keitou (me kakua ni cavuti kemudou,) keitou na madua e na vuku ni veivakacaucautaki doudou oqo.

⁵O koya oqo kau sa vaka ni sa dodonu meu masuti iratou na veiwекани, me ratou liu yani vei kemudou, me ratou vakarautaka mada eliu na nomudou i loloma sa vosataki eliu, me vakarau tu mada ko ya, me vaka sa ka ni loloma, ka me kakua ni vaka na ka ni domo-ni-koco.

⁶Ia oqo, O koya sa kaburaka vakalailai, ena tamusuka talega vakalailai; ia ko koya sa kaburaka vakalevu, ena tamusuka talega vakalevu.

⁷Me ra duisolia me vaka na ka sa vinakata ko koya yadua e na yalona; me kakua e na voraki, se ni sa vakasaurarataki: ia ko koya sa solia e na marau sa vinakata na Kalou.

⁸A sa rawarawa vua na Kalou me vakalevutaka vei kemudou na ka-ni-loloma kecega: me tu vei kemudou e na veisiga nai yau kecega e yaga e na ka kecega, ka mo dou uasivi cake kina e na cakacaka vinaka kecega:

⁹me vaka na ka sa volai, Sa duibiubiuta ko koya; sa dau soli ka vei ira na dravudravua: Sa tu dei ka sega ni mudu na nonai valavala dodonu.

¹⁰Ia ko koya sa dausolia na sila vua na dauveikaburaki kei na madrai me kakana, ena solia mada na sila vei kemudou me levu, ka vakalevutaka na vua ni nomudou i valavala dodonu;

¹¹mo dou vakavutuniyautaki e na ka kecega, mo dou ia kina nai loloma kecega, sa vakayacori kina vei keitou na vakavinavinaka vua na Kalou.

¹²Ni sa ia na cakacaka oqo sa sega ni vakarauti walega na nodra dravudravua era sa lotu, ia sa tubu cake vakalevu talega kina na vakavinavinaka vakalevu vua na Kalou;

¹³ni dou sa vakatovolei e na cakacaka oqo, era sa vakarokorokotaka na Kalou ni dou sa tukuna kina na nomudou talairawarawa ki nai tukutuku-vinaka kei Karisito, e na vuku talega ni cakacaka loloma levu oqo kivei ira, vei ira talega na tamata kecega;

¹⁴ia ko ira talega era sa masulaki kemudou, ka sa daulomani kemudou e na vuku ni loloma levu ni Kalou sa tu vei kemudou.

¹⁵Me ia na vakavinavinaka vua na Kalou e na vuku ni nonai solisoli sa sega ni tukuni rawa.

2 Korinica 10

Sa vunauci ira nai talatala vakailasu ni ra sa beci koya e na vuku ni nona malumalumu vakayago; ia ka sa levu na nona kaukauwa vakayalo, 118.

¹Ia koi au ko Paula, kau sa masuti kemudou e na yalomalumalumu kei na yalomalua i Karisito, oi au sa malumalumu niu sa tiko vei kemudou, ia kau sa doudou vei kemudou niu sa tiko tani;

²io, kau sa vakamasuti kemudou meu kakua ni doudou niu sa tiko vata e na kaukauwa, kau sa nanuma meu doudou kina vei kemudou eso, o ira sa vakasami keitou ni keitou sai valavala me vaka na ka vakayago.

³Sa dina ga sa vakayago na neitou bula, ia keitou sa sega ni vala me vaka na ka vakayago:

⁴(ni sa sega ni ka vakayago na neitou i yaragi, ia sa kaukauwa ga e na vuku ni Kalou me talaraki kina na bai ni valu kaukauwa:)

⁵sa talaraka sobu kina na veinanuyaki, kei na ka cecere kecega sa vakalevulevui me vorata na vuku ni Kalou, ka sa vakamalumalumutaka na nanuma kecega me talairawarawa vei Karisito;

⁶ia keitou sa vakarau tu me sauma kecega na talaidredre, ni na vakayacori dina na nomudou talairawarawa.

⁷Dou sa lewa beka me vaka na ka sa rairai? Kevaka e dua sa vakadinata ni sa nei Karisito ko koya, me nanuma talega oqo ko koya, me vaka sa nei Karisito ko koya, keitou sa *nei Karisito* vaka talega kina.

⁸Ia kevaka kau sa dokai au vakalevu cake e na vuku ni lewa (sa solia mai vei keitou na Turaga, mo dou vakatataki cake kina, ia ka sega ga mo dou vakarusai kina,) au na sega ni vakamaduataki.

⁹Meu kakua ni vaka ni kau sa via vakarerei kemudou e na noqu i vola;

¹⁰ni ra sa kaya, Sa bibi ka kaukauwa na nonai vola; ia sa malumalumu ga ni sa tiko vei keda, ka sa ka wale na nona vosa;

¹¹me qai nanuma na ka oqo, ko koya sa vakakina, ni rau na tautauvata ga, na neitou vosa e nai vola ni keitou sa tiko tani, kei na neitou i valavala ni da sa tiko vata ga.

¹²Ni keitou sa sega ni doudou me wiliki keitou vata kei ira eso, se vakatautauvatataki keitou kei ira era sa dautukuni ira vakai ira; ia ko ira ni ra sa vakarauti ira vakai ira, ka vakatautauvatataki ira vakai ira, era sa sega ni vuku.

¹³Ia koi keitou, keitou na sega ni vakalevulevui keitou e na veika sa uasivita nai vakarau, me vaka ga nai vakarau ni yalayala sa vota vei keitou na Kalou, ai vakarau me keitou yaco dina vei kemudou.

¹⁴Ni keitou sa sega ni uasivita na neitou i yalayala, me vaka keitou sa sega ni yacovi kemudou: ni keitou sa yacovi kemudou talega e nai tukutuku-vinaka kei Karisito:

¹⁵keitou sa sega ni dokai keitou e na veika sa uasivita nai vakarau, e na vuku ni nodra cakacaka na tamata tani; ia keitou sa nuinui ga, ni sa vakalevutaki tiko na nomudou vakabauta, keitou na vakalevulevui kina vei kemudou me vaka na neitou i yalayala me keitou uasivi,

¹⁶me keitou vunautaka nai tukutuku-vinaka e na yasana sa uasiviti kemudou, me keitou kakua ni vakalevulevui keitou e na vuku ni yalayala ni tamata tani, e na veika sa vakarau tu vei keitou.

¹⁷Ia ko koya sa vosa doudou, me vosa doudou e na vuku ni Turaga.

¹⁸Ni sa sega ni vakabau ko koya sa tukuni koya, sa vakabau ga ko koya sa tukuna na Turaga.

2 Korinica 11

Ni ra sa beci Paula ko ira nai talatala vakailasu, sa tukuni koya, ni sa dauvunau ka sega ni voli kina; ka sa levu sara na nona cakacaka, a sa ka vakaidina na ca sa vosota ko koya, 133.

¹Au sa vaka mo dou vosoti au mada ga niu lialia vakalailai: io, dou vosoti au mada ga.

²Niu sa lomani kemudou sara me vaka na loloma ni Kalou: niu a musuki kemudou vua e dua me watimudou, meu vakaraitaki kemudou vei Karisito e dua na goneyalewa savasava.

³Ia kau sa rere, de dua na ka ena vakacalai kina na lomamudou mai na kena dina kei na kena savasava vei Karisito, me vaka ka vakacalai Ivi eliu na gata e na nonai lawaki ca.

⁴Ia sa dodonu ga mo dou vosoti koya sa qai lako mai, kevaka sa vunautaka e dua tani na Jisu, o koya keitou sa sega ni vunautaka eliu, se sa yaco vei kemudou e dua tani na Yalo, o koya sa sega ni yaco vei kemudou eliu, se dua tani nai tukutuku-vinaka, dou a sega ni vakabauta eliu.

⁵Niu sa vakasama niu sa sega sara ni uasivi sobu vei iratou nai apositolo eratou sa uasivi cake.

⁶Ia kevaka kau sa sega ni matai ni vosa, sa tu ga vei au na vuku; ia keitou a vakaraitaki sara vei kemudou e na ka kecega.

⁷Au sa qai cala beka niu sa vakamalumalumutaki au mo dou vakalevutaki kina, niu sa vunautaka vei kemudou nai tukutuku-vinaka ni Kalou ka sega ni voli kina?

⁸Au a vakadravudravuataki ira nai soqosoqo lewe ni lotu tani eso, niu sa voli *vei ira*, meu ia kina na cakacaka vei kemudou.

⁹Ia niu a tiko vakadravudravua kei kemudou, au a sega ni vakaogai koya e dua: ni ra sa soli ka me rauti au e na noqu dravudravua ko ira na veiwekani era a lako mai Masitonia: ia e na ka kecega au a vakaraici au meu kakua ni vakaogai kemudou, kau na vaka tikoga kina.

¹⁰Me vaka kau sa dina e na mata i Karisito, ena sega sara ni tarovi na noqu vosa doudou e na ka oqo e na yasayasa vaka-Akaia.

¹¹E na vuku ni cava? niu sa sega li ni lomani kemudou? Sa kila na Kalou.

¹²Ia na ka kau a cakava, au na cakava tikoga, meu muduka tani kina na vuna maivei ira era gadreva na vuna: me ra kune ga me ra vakataki keitou e na ka era sa vakalevulevui ira kina.

¹³Ni ra sai apositolo vakailasu ko ira sa vakaoqo, era sa tamata daucakacaka vakaveivakaisini, era sa vakamataliataki ira me rai apositolo kei Karisito.

¹⁴Ia ka sa sega ni ka e veivakurabuitaki oqo; ni sa vakamataliataki koya ko Setani me agilose ni rarama.

¹⁵O koya oqo sa sega kina ni ka levu me vakamataliataki talega ko ira na nonai talatala me ra vakataki ira nai talatala ni valavala dodonu: ia na kedrai tinitini ena vaka na nodra cakacaka.

¹⁶Au sa kaya tale, Me kakua na tamata me nanuma kau sa lialia; ia kevaka sa nanuma vakakina e dua, mo dou vosota ga na noqu lialia, meu vakalevulevui au talega vakalailai.

¹⁷A ka kau sa kaya, au sa sega ni kaya me vaka na ka ni Turaga, me vaka ga na ka lialia, niu sa vakalevulevui au e na vosa doudou oqo.

¹⁸Ni ra sa lewe vuqa era vakalevulevui ira vakayago ga, koi au talega kau na vakalevulevui au.

¹⁹Ni dou sa reki mo dou vosoti ira era sa lialia, ni dou sa vuku.

²⁰Ni dou sa vosota ga, kevaka sa vakabobulataki kemudou e dua, kevaka sa vakadravudravuataki kemudou e dua, kevaka sa *lawakitaki* kemudou e dua, kevaka e dua sa vakalevulevui koya, kevaka sa sabica na matamudou e dua.

²¹Au sa vosa, me vaka kau sa beci, me vaka keitou a malumalumu. Ia kevaka e dua sa doudou e na dua na ka, (au sa vosa vakalalia,) au sa doudou vaka talega kina.

²²O ira beka era sa Iperiu? au sa vakakina. Era sa luve i Isireli? au sa vakakina. Era sa kawa i Eparaama? au sa vakakina.

²³Era sai talatala i Karisito? (au sa vosa me vaka na lialia,) au sa uasivi cake; au a daucakacaka vakalevu cake, au a yaviti vakalevu sara, au a tiko vakavuqa cake e na vale ni veivesu, au a voleka ni mate vakavuqa.

²⁴Sa yaviti au vakalima ko ira na Jiu a sa tau na kuita vakayatolusagavulu ka ciwa.

²⁵Au a warolaki vakatolu, au a vakaviriki vakadua e na vatu, e na noqu veisokoyaki au a mate vakatolu, au a tiko e na wai titobu ka bogi dua ka siga dua;

²⁶au a veilakoyaki voli vakavuqa, au a ca e na veiuciwai, au a ca maivei ira na daubutako, au a ca maivei ira na kai noqu, au a ca maivei ira era sa sega ni lotu, au a ca e loma ni koro, au a ca e loma ni veikau, au a ca e loma ni wasawasa, au a ca maivei ira na veiwekani vakailasu;

²⁷au a dauoca ka daurarawa, au a dauyadra vakavuqa, au a dauviakana ka dauviagunu, au a daulolo vakavuqa, au a liliwa ka luvawale.

²⁸Ia ka sa sega ni wili na veika sa vo, oqori talega sa bitaki au e na veisiga, na daunanumi ira kecega na veisoqosoqo lewe ni lotu.

²⁹O cei beka sa malumalumu kau sa sega ni malumalumu? ko cei sa vakacalai, kau sa sega ni lomakatakata kina?

³⁰Kevaka e dodonu meu vakalevulevui au, au na vakalevulevui au e na vuku ni noqu malumalumu.

³¹A Kalou na Tama ni noda Turaga ko Jisu, o koya sa vakarokorokotaki ka tawa mudu, sa kila niu sa sega ni vosa lasu.

³²Mai Tamasiko, na Kovana nei Arita na tui sa vakatawa na koro ko Tamasiko, ni sa via tauri au;

³³ia kau sa tukuci sobu e loma ni dua na sova, mai na katuba e cake e taudaku ni bai, ka bula kina mai na ligana.

2 Korinica 12

Sa qai tukuna vei ira ni sa rawarawa vua me vakalevulevui koya e na vuku ni ka levu sa vakatakila oti vei koya na Kalou; ia ka sa via vakalevulevui koya e na vuku ga ni nona malumalumu, 113. Sa qai kaya ni na lako yani vei ira, ka lewai ira, 1421.

¹E dina ga meu vakalevulevui au ia sa sega beka ni yaga: ia kau na cavuta na veiraivotu kei na veivakarairai ni Turaga.

²Au sa kila e dua na tamata o koya sa tu vata kei Karisito, ni sa kau cake mada ko koya oqo ki nai katolu ni lomalagi, a sa qai oti na yabaki e tinikava, (se vakayago beka, se sega, au sa sega ni kila; sa sega beka ni vakayago, au sa sega ni kila; sa kila na Kalou;)

³io, au sa kila na tamata sa vakaoqo, (se vakayago ga, se sega ni vakayago, au sa sega ni kila; sa kila na Kalou;)

⁴ni sa kau cake ki Parataisi, a sa rogoca na vosa sa sega ni tukuni rawa, sa sega ni tara me tukuna na tamata.

⁵Au na vakalevulevui au e na vukuna sa vakaoqo; ia e na vukuqu ga, kau na sega ni vakalevulevui au; e na vuku ga ni *noqu* malumalumu.

⁶Ia kevaka kau sa vinakata meu dokai au, au na sega ni lialia kina; niu na kaya ga na ka e dina: ia kau sa kua so ga, de dua sa vakasami au niu sa uasivi cake e na ka sa raica vei au, se rogoca vei au.

⁷Ia deu vakalevulevui sara ni sa levu sara na veivakarairai, sa dua na voto ni kau sa vakalauti kina na lewequ, e dua nai talaki i Setani me vakararawataki au, deu vakalevulevui sara.

⁸E na vuku ni ka oqo, kau a masu vakatolu vua na Turaga, me kau tani vei au.

⁹A sa kaya vei au ko koya, Sa rauti iko na noqu loloma: ni sa vakalevui na noqu kaukauwa, ni sa malumalumu e dua. O koya oqo sa yaloqu sara kina meu rekitaka na noqu malumalumu, me tiko kina vei au na kaukauwa i Karisito.

¹⁰O koya oqo kau sa vinakata kina na malumalumu, na vakasewasewani, na vakadravudravuataki, na veivakacacani, na veivakararawataki, e na vuku i Karisito: ia niu sa malumalumu, au sa qai kaukauwa.

¹¹Au sa yaco meu lialia; oi kemudou ga sa vakavuna; ni ka dodonu mo dou vosavakavinakataki au; niu sa sega ni uasivi sobu vei ira nai apositolo era sa uasivi cake; ia sa dina ga niu sa ka wale.

¹²E dina sa vakayacori e na kemudou maliwa na veivakatakilakila ni apositolo e na dauvosota kecega, e na veika-mana, kei na veika e veivakurabuitaki, kei na cakacaka mana.

¹³A cava beka dou sa uasivi sobu kina vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu tani, e na vuku ga ni ka oqo, niu sa sega ni vakaogai kemudou? ia mo dou kakua ni cudruvi au e na vuku ni ka ca oqo.

¹⁴Raica, au sa vakarau meu lako vakatolu yani vei kemudou; ia kau na sega ni vakaogai kemudou: ni kau sa sega ni vakasaqara na nomudou ka, koi kemudou ga: ni sa sega ni kilikili kei ira na gone me ra binia nai yau me nodra na qase, ko ira ga na qase, me nodra na gone.

¹⁵Ia sa yaloqu sara meu soli au kei na ka sa tu vei au e na vuku ni yalomudou; io kevaka sa ka levu na noqu loloma vei kemudou kau na lomani kina vakalailai beka?

¹⁶Ia me vaka ga ko ya, au a sega ni beitaki kemudou: ia niu a yaloqaseqase, kau sa rawai kemudou e nai lawaki.

¹⁷Au sa vakaiyau maivei kemudou li vei ira kau a tala vei kemudou?

¹⁸Au a masuti Taito, ka tala vata kaya e dua vei ira na veiwekani. Sa vakaiyau maizei kemudou li ko Taito? keirau a sega li ni valavala e na yalovata? keirau a sega li ni muria e dua bauga nai vakarau?

¹⁹Dou sa vakasama tiko beka ni keitou sa vosavinakataki keitou vei kemudou? keitou sa vosa e na mata ni Kalou, ni keitou sa tu vata kei Karisito: ia na ka kecega, kemudou sa daulomani, mo dou vakatataki cake kina.

²⁰Niu sa rere, deu lako yani ka sega ni kunei kemudou me vaka kau sa vinakata, ia kau na qai kune vei kemudou me vaka dou sa sega ni vinakata: de sa tiko na veileti, kei na vuvu, kei na cudrucudru, kei na veiba, kei na kakase, kei na vakasolo kakana, kei na viavialevu, kei na ue;

²¹de vakamalumalumutaki au e na matamudou na noqu Kalou, niu sa lako tale yani, ka deu tagicaki ira kina era lewe vuqa era sai valavala ca oti, ka sega ni veivutunitaka na dukadukali kei na dauyalewa, kei na daudara, era a kitaka.

2 Korinica 13

**Sa qai kaya me laki cudruvi ira era sai valavala ca tiko; a sa vakarota me ra dikevi
ira vakai ira, 110. Sa masulaki ira, ka qai tinia na nonai vola, 1114.**

¹Oqo nai katolu ni noqu lako yani vei kemudou. Ena vakadinadinataki na vosa kecega e na gusu ni vakadinadina e lewe rua, se lewe tolu.

²Au a vakasalataka eliu, kau sa qai vakasalataka, me vaka e nai karua ni noqu tiko vei kemudou; ia oqo, niu sa tiko tani, au tukuna vei ira sai valavala ca eliu, kei ira kecega na tani, kevaka kau na lako tale yani, kau na sega ni vosota:

³ni dou sa qara e dua nai vakadinadina ni sai Karisito kau sa vosa kina, o koya sa sega ni malumalumu vei kemudou, ia sa kaukauwa ga vei kemudou:

⁴ni sa vakoti ki na kauveilatai ko koya ni sa malumalumu, ia sa qai bula e na kaukauwa ni Kalou. Keitou talega, keitou sa malumalumu vata kaya, ia keitou na bula vata kaya e na kaukauwa ni Kalou vei kemudou.

⁵Dou dikevi kemudou, se dou tu e na vakabauta, se segai; vakatovolei kemudou. Dou sa sega beka ni kilai kemudou, ni sa tiko vei kemudou ko Jisu Karisito? de dou sa sega dina ni vakabau.

⁶Ia kau sa dinata ni dou na kila ni keitou sa sega ni tawa vakabau.

⁷Ia keitou sa masu vua na Kalou, mo dou kakua sara ni valavala ca; e segai me keitou rairai kina ni keitou sa vinakati kina, mo dou cakava ga na ka e dodonu, io, kevaka keitou sa sega ni vakabau.

⁸Ni keitou sa sega ni rawata e dua na ka me tarovi kina na dina, me totaka ga na dina.

⁹Ni keitou sa reki, ni keitou sa malumalumu tu, ka kaukauwa koi kemudou; ia na ka talega oqo keitou sa masulaka, mo dou vinaka sara.

¹⁰O koya oqo kau sa vola kina na veika oqo niu sa tiko tani, deu ia na lewa rarawa ni da sa tiko vata, me vaka na kaukauwa sa solia mai vei au na Turaga me ia kina na veivakatataki, me kakua ga na veivakarusai.

¹¹Meu tinia, oi kemudou na veiwekani, mo dou vinaka! Mo dou vinaka tauoko, mo dou vakacegui sara, mo dou lomavata, mo dou veivinakati tiko; ia ena tiko vata kei kemudou na Kalou ni loloma kei na vakacegu.

¹²Dou veilomani ka veireguci e na yalosavasava.

¹³Sa loloma yani vei kemudou ko ira kecega era sa lotu.

¹⁴Me tiko vei kemudou kecega na yalololoma ni Turaga ko Jisu Karisito, kei na loloma ni Kalou, kei na veilomani ni Yalo Tabu. Emeni.

Kalatia

Kalatia 1

Sa tukuna ko Paula sa kurabui ni ra sa biuta nai tukutuku-vinaka sa tukuni oti vei ira, 110. Sa qai tukuna na nonai valavala ni sa bera ni vakabauti Jisu, kei na ka sa qai kitaka ni sa vakabauta, 1124.

¹O Paula nai apositolo, (e segai maivei ira na tamata, se e nai lesilesi vakatamata, e nai lesilesi ga i Jisu Karisito, kei na Kalou ko Tamana, o koya ka vakaturi koya cake mai na mate;)

²kei ira kecega na mataveiwекани sa tiko vei au, kivei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu mai Kalatia:

³Me nomudou na loloma kei na vakacegu mai vua na Kalou ko Tamada, kei na noda Turaga ko Jisu Karisito,

⁴o koya ka soli koya e na vuku ni nodai valavala ca, me vakabulai keda kina mai na vuravura ca oqo, me vaka na loma ni Kalou ko Tamada:

⁵me nona na vakarokoroko ka sega ni mudu. Emeni.

⁶Au sa kurabui ni dou sa vuki tani vakatotolo vakaoqo ki na dua tani nai tukutuku-vinaka, mo dou biuti koya ka kacivi kemudou e na loloma i Karisito:

⁷ia ka sa sega dina ni dua tani; ia ka so era sa vakararawataki kemudou, ka via vakatanitaka nai tukutuku-vinaka kei Karisito.

⁸Ia kevaka koi keitou, se dua na agilose mai lomalagi, sa vunautaka vei kemudou e dua tani nai tukutuku-vinaka sa sega ni vaka oqori keitou a vunautaka vei kemudou, me rusa ko koya.

⁹Me vaka na ka keitou a kaya eliu, au sa qai kaya tale vakakina, Kevaka e dua na tamata sa vunautaka vei kemudou e dua tani nai tukutuku-vinaka sa sega ni vaka na ka dou sa vakabauta, me rusa ko koya.

¹⁰Ia, kau sa qai vakalomavinakataki cei, na tamata, se na Kalou? seu segata beka me ra vinakati au ko ira na tamata? kevaka sa ka ga me ra vinakati au ko ira na tamata, au na qai sega ni talatala nei Karisito.

¹¹Ia kau sa vakatakila vei kemudou, na veiwekani, ni sa sega ni ka vakatamata nai tukutuku-vinaka kau a vunautaka:

¹²niu a sega ni rawata mai vua e dua na tamata, seu vakatavulici kina, ia sa yaco vei au ni sa vakaraitaka ko Jisu Karisito.

¹³Ni dou a rogoca na noqu i valavala eliu e na nodra lotu na Jiu ka niu a vakacacana vakalevu sara nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou, ka vaqeavutaka:

¹⁴ia kau sa uasivi cake e na lotu vaka-Jiu vei ira na kai noqu era lewe vuqa era taba vata kei au, niu sa gumatua vakalevu sara tiko e na nodra i tukuni na noqu qase.

¹⁵Ia ni sa vinaka vua na Kalou, o koya sa lesi au, mai na kete i tinaqu, ka qai kacivi au e na nona loloma walega,

¹⁶me vakatakila na Luvena ki na lomaqu, meu vunautaki koya vei ira na veimatanitu tani; au sa qai sega ni bose kei ira na tamata,

¹⁷seu lako cake ki Jerusalemi vei ira era sai apositolo taumada vei au; ia kau sa lako sara ki Arepea, ka lesu tale ki Tamasiko.

¹⁸Ia ni sa oti e tolu na yabaki, au sa qai lako cake ki Jerusalemi me keirau veikilai kei Kifa, ka keirau a tiko vata ka bogi tinikalima:

¹⁹ia kau sa sega ni raica e dua tani tale vei ira nai apositolo, ko Jemesa ga na tacina na Turaga.

²⁰Ia na ka kau sa qai vola vei kemudou, raica, e na mata ni Kalou, au sa sega ni lasu.

²¹Au sa qai lako ki na veiyasana mai Siria kei Silisia;

²²a ra sa sega tiko ni kila na mataqu ko ira na veisoqosoqo lewe ni lotu mai Jutia era sa tu vata kei Karisito:

²³era sa rogoca ga, O koya ka vakacacani keda eliu, sa qai vunautaka na vakabauta ka vaqeavutaka eliu.

²⁴A ra sa vakarokorokotaka na Kalou e na vukuqu.

Kalatia 2

Sa tukuna ko koya na ka sa lako cake kina ki Jerusalemi, 1,2; a sa tukuni Taito, 310. Sa tukuna na nona vunauci Pita, 1121.

¹Sa oti e tinikava na yabaki, au sa qai lako cake tale kei Panapasa ki Jerusalemi, kau sa kauti Taito talega.

²Ia sai vakavuvuli ga e na raivotu kau a lako cake kina, kau sa tukuna vei ira nai tukutuku-vinaka kau sa vunautaka tiko vei ira na veimatanitu tani, ia ka vuni ga vei ira era sa rogo, de sega ni yaga na noqu cici oqo, se na noqu cici eliu.

³Ia sa sega ni vakasaurarataki me cilivi ko Taito, keirau sa tiko kaya, a kai Kirisi:

⁴e *segiae* na vukudra na mataveiwekani vakailasu era sa kau vuni mai, o ira sa curu lo mai me ra vakaraica na noda lalaga eda sa rawata ni da sa tu vata kei Karisito Jisu, me ra vakabobulataki keda kina:

⁵ia keitou a sega ni talairawarawa vei ira me vakamalumalumutaki keitou, e segai sara e na dua bau na tiki-ni-siga; me tu dei kina vei kemudou na dina ni tukutuku-vinaka.

⁶Ia ko iratou eratou sa daurogo ni ratou sa ka levu cake, (se ratou vakabeka evei sa ka walega vei au; sa sega ni vinakata vakailoa e dua na tamata na Kalou;) io, ko iratou eratou sa daurogo, sa sega e dua na ka eratou sa vakaikuritaka vei au.

⁷Sa sega sara ni vakakina, ia ni ratou sa raica niu sa lesi meu vunautaka nai tukutuku-vinaka vei ira ka sega ni cili, me vaka ko Pita vei ira sa cili;

(⁸io, ko koya sa cakacaka e na loma i Pita mei apositolo vei ira sa cili, sa cakacaka e na lomaqu talega e na vukudra na veimatanitu tani:)

⁹ia ko iratou ko Jemesa, kei Kifa, kei Joni, eratou sa daurogo ni ratou sa duru, ni ratou sa kila na loloma ka soli vei au, eratou sa vakabauti keirau kei Panapasa e na veitauri liga i matau ni keitou sa dua vata, ka me keirau *lako* vei ira era sa sega ni lotu, ia ko iratou vei ira sa cili:

¹⁰ia sa lomadra talega oqo, me keirau nanumi ira na dravudravua: a ka talega oqo kau sa gumatua kina.

¹¹Ia ni sa lako mai ki Anitioki ko Kifa, au sa vorati koya e na matanavotu, ni sa dodonu me vunauci.

¹²Ni sa kana vata eliu ko koya kei ira sa matanitu tani, ni ra sa sega ni tadu mai eso maivei Jemesa; ia ni ra sa tadu mai, sa sega ni via tiko vata kei ira ka sa lako tani ko koya, ni sa rerevaki ira na cili.

¹³O ira talega na Jiu sa vo era sa ia vata kaya na veivakaisini ko ya; a sa kau vakatani talega kina ko Panapasa e na nodra veivakaisini.

¹⁴Ia ni kau sa raica era sa sega ni valavala dodonu ka me vaka na dina ni tukutuku-vinaka, au a kaya vei Kifa e na matadra kecega, Kevaka ko sai valavala tiko me vakataki ira sa matanitu tani ni ko sa Jiu, ka sega ni vakataki ira na Jiu, e na cava ko sa vakasaurarataki ira kina era sa matanitu tani me rai valavala me vakataki ira na Jiu?

¹⁵koi keda, eda sa Jiu ni da sucu, ka sega ni tamata ca maivei ira na veimatanitu tani,

¹⁶ni da sa kila sa sega ni vakadonui na tamata e na vuku ni cakacaka ni vunau, e na vuku ga ni vakabauti Jisu Karisito, eda sa vakabauti Karisito Jisu, koi keda, me da vakadonui kina e na vuku ni da vakabauti Karisito, ka sega ga e na cakacaka ni vunau; ni sa sega na tamata ena vakadonui e na vuku ni cakacaka ni vunau.

¹⁷Ia kevaka eda sa kune koi keda talega me da tamata ca, ni da sa vakasaqara tiko me da vakadonui e na vuku i Karisito, sa qai vu beka ni valavala ca na Karisito? E segai sara.

¹⁸Ia kevaka kau sa tara cake tale na ka kau a basuka sobu, au sa tukuni au kina niu sa tamata caka ca.

¹⁹Ni sai koya na vunau kau sa mate kina ki na vunau, meu bula vua na Kalou.

²⁰Keirau sa vakoti vata kei Karisito ki na kauveilatai: ia sa sega ga ni koi au dina sa bula tiko, na Karisito ga sa bula e lomaqu: ia na noqu *bula* vakayago oqo, au sa bula tiko kina niu sa vakabauta na Luve ni Kalou, o koya ka lomani au, ka soli koya e na vukuqu.

²¹Au sa qai sega ni vakatawayagataka na loloma ni Kalou; ni sa qai sega ni yaga na mate i Karisito, kevaka sa *rawa* na veivakadonui e na vunau.

Kalatia 3

Sa tarogi ira ko koya se cava sa biuta kina na vakabauti Jisu, me ra vakararavi ki na vunau i Moses; ni da sa vakadonui e na vakabauta; ka kalougata kina me vakataki Eparaama, 19. Sa vakatakila e na ka e vuqa ni sa dina na ka oqo, 1029.

¹Oi kemudou na kai Kalatia dou sa sesewa, o cei beka sa lari kemudou, ni sa vakaraitaki oti e na matamudou ko Jisu Karisito me vaka ni sa vakoti ki na kauveilatai?

²A ka ga oqo kau sa via kila vei kemudou, Dou sa rawata na Yalo *Tabu* e na cakacaka ni vunau, se ni dou rogoca na vakabauta?

³Dou sa sesewa vakaoqo, ne? ni dou sa vakatekivuna e na Yalo *Tabu*, dou sa qai tinia beka e na ka vakayago?

⁴Dou a vosota vakaoqo e vuqa na ka me sega ni yaga, se segai? kevaka sa dina ga ni sega ni yaga.

⁵Io, ko koya sa dausolia vei kemudou na Yalo *Tabu* a sa daucaka-mana e na kemudou maliwa, *sa rawata* li ko koya e na cakacaka ni vunau, se e na rogoca na vakabauta?

⁶Me vaka sa vakadinata na Kalou ko Eparaama, a sa okati vua mei valavala dodonu.

⁷O koya mo dou kila, ko ira era sa muria na vakabauta, sai ira ga era sa luve i Eparaama.

⁸Ia nai Vola *Tabu* talega, ni sa kila makawa sa vakabauta sa dauvakadonui ira kina na veimatanitu tani na Kalou, sa vunautaka mada eliu vei Eparaama nai tukutuku-vinaka, Ena vakalougatataki na veivanua kecega e na vukumu.

⁹O koya oqo era sa vakalouugatataki vata kei Eparaama na dauvakabauta ko ira sa muria na vakabauta.

¹⁰Ni sa lewai me cudruvi, o ira kecega era sa muria na cakacaka ni vunau; ni sa volai, Ena cudruvi ko ira yadua sa sega ni tu dei e na ka kecega sa volai e nai vola ni vunau me ra cakava.

¹¹Ia sa macala sara sa sega ni vakadonui e na vunau e dua e na mata ni Kalou; ni *sa volai*, Ena bula na tamata dodonu e na vuku ni vakabauta.

¹²Ia sa sega ni ka ni vakabauta na vunau; ia Ko koya ga sa cakava na veika oqo ena bula kina.

¹³Sa voli keda na Karisito mai na veicudruvi ni vunau, ni sa cudruvi ga ko koya e na vukuda, ni sa volai, Sa cudruvi ko ira yadua sa rube e na kau:

¹⁴me yaco kina na ka ni veivakalouugatataki nei Eparaama vei ira na veimatanitu tani e na vuku i Jisu Karisito: me da rawata kina na Yalo ka yalataki, ni da sa vakabauta.

¹⁵Oi kemudou na veiwekani, au sa vosa vakatamata ga: Kevaka sa tamata ga sa ia na veiyalayalati, ka sa vakadinadinataki, sa qai sega e dua sa vakatawayagataka se vakaikuritaka.

¹⁶Ia sa vosataki vei Eparaama na veiyalayalati, vei ira talega na nona kawa. Sa sega ni kaya ko koya. Vei ira na veikawa, me vaka sa vuqa na kawa; ia me vaka ni sa dua bauga, Vei ira talega na nomu kawa, o koya na Karisito.

¹⁷Ia oqo kau sa kaya, a veiyalayalati ka vakadinadinataka eliu na Kalou, sa sega ni vakatawayagataka na vunau sa yaco ni sa oti mada e va na drau ka tolusagavulu na yabaki, me sega kina ni mana na vosa ni yalayala.

¹⁸Io, kevaka sa yaco nai votavota e na vuku ni vunau, sa qai sega e na vuku ni yalayala: ia na vosa ni yalayala ga sa solia kina vei Eparaama na Kalou.

¹⁹Sa qai mei cavai beka na vunau? Sa vakaikuritaki oqo e na vuku ni talaidredre, me yaco mada na kawa sa vosa kina na yalayala; a ra sa tukuna ko ira na agilose e na gusu ni dua na dautataro.

- ²⁰Ia na dautataro sa sega ni yaga ni sa dua bauga; ia na Kalou sa dua bauga.
- ²¹Erau sa qai dua tani sara beka na vunau kei na vosa ni yalayala ni Kalou? E segai sara: ia kevaka sa soli e dua na vunau sa rawa kina na veivakabulai, sa qai dina ena yaco na veivakadonui e na vuku ni vunau.
- ²²Ia nai Vola Tabu sa sogolatia kecega, ka beitaka e na cala, me soli kina na ka sa yalataki, e na vuku ni vakabauti Jisu Karisito vei ira era sa vakabauta.
- ²³Ia ni sa sega ni yaco na vakabauta, eda sa vakatawai me ia tiko na vunau, ni da sogolati tiko me yaco mada na gauna ni vakabauta ena vakaraitaki emuri.
- ²⁴Sa qai yaco kina na vunau mei vakavuvuli *me tuberi keda* vei Karisito, me da vakadonui kina e na vuku ni vakabauta.
- ²⁵Ia ni sa yaco na vakabauta, sa qai sega ni veitaliataki keda tiko nai vakavuvuli.
- ²⁶Ni dou sa luve ni Kalou koi kemudou kecega ni dou sa vakabauti Karisito Jisu.
- ²⁷Ni sai Karisito dou sa vakasulumi kemudou kina, oi kemudou yadua sa papitaisotaki vei Karisito.
- ²⁸Sa qai sega na Jiu se na kai matanitu tani, sa sega na bobula se nai taukei, sa sega na tagane se na yalewa: ni dou sa dua bauga koi kemudou kecega e na vuku i Karisito Jisu.
- ²⁹Ia kevaka dou sa nei Karisito, dou sa qai kawa i Eparaama, kei nai taukei me vaka na vosa ni yalayala.

Kalatia 4

Sa vauci keda eliu na vunau i Moses; ia ni sa lako mai na Karisito, eda sa qai sereki mai na vunau, 111. Sa nanuma ko Paula na nodra loloma vei koya eliu: kei na nona loloma vei ira, 1220. Sa qai tukuna ni ra kawa vakayalo i Eparaama, 2131.

- ¹Ia kau sa kaya, Ni sa gone tiko nai taukei emuri, sa tauvata kei na tamata walega, ia ka sa nona ga na ka kecega;

²a sa lewai koya ko ira nai vakavuvuli kei ira na qase, me yaco mada na gauna ka lokuca eliu ko tamana.

³Sa vakakina koi keda eliu, ni da a gone tiko, sa lewai keda na veivu ni ka sa vakavuravura me vaka eda bobula:

⁴ia ni sa yaco dina sara na kena gauna, sa qai tala yani na Luvena na Kalou, o koya sa sucu mai na yalewa, sa sucu me lewai koya na vunau,

⁵me voli ira kina sa lewai ira na vunau, me da vakabauti kina me da luvena bau.

⁶Ia ni dou sa qai luvena, sa tala na Kalou na Yalo ni Luvena ki na lomada, o koya sa daukaci, Apa, Tama i keimami.

⁷O koya oqo ko sa qai sega kina ni tamata walega, a luvena ga; ia kevaka ko sa luvena, ko sa qai taukei e na vuku ni Kalou.

⁸Ia eliu, ni dou a sega ni kila na Kalou, dou a dauqaravi ira sa sega ni nodra i tovo me kalou.

⁹Ia edaidai, ni dou sa qai kila na Kalou, se dina ga ni sa qai kilai kemudou na Kalou, dou sa qai lesu tale vakacava ki na veivu ni ka, sa malumalumu ka ka wale, ka dou sa vinakata mo dou qarava tale?

¹⁰Dou sa vakatabuya na siga eso, kei na vula eso, kei na gauna eso, kei na yabaki eso.

¹¹Au sa yalolailai e na vukumudou, de sega ni yaga na noqu cakacaka vei kemudou.

¹²Oi kemudou na veiwekani, au sa masuti kemudou, mo dou vakataki au; niu sa vakataki kemudou: dou sa sega ni vakacacani au vakalailai.

¹³Ia dou sa kila, niu a vunautaka vei kemudou eliu nai tukutuku-vinaka, sa malumalumu na yagoqu.

¹⁴Ia e na vuku ni ka ni yagoqu sa vakatovolei kemudou, dou sa sega ni beci au se vakasisilataka; ia dou a vakacegui au me vaka kau sa agilose ni Kalou, me vakataki Karisito Jisu.

¹⁵Sa qai tu evei na nomudou marau eliu? niu sa vakadinadina vei kemudou, kevaka sa rawarawa, dou a leuta tani na matamudou, mo dou solia mai vei au.

¹⁶Au sa qai yaco beka meu nomudou meca, niu sa vosa dina vei kemudou?

¹⁷Era sa gumatua ni lomani kemudou, e segai e nai valavala vinaka, io era sa via tawasei kemudou tani, mo dou gumatua ni lomani ira.

¹⁸Ia sa ka vinaka na gumatua tikoga e na cakacaka vinaka, me kakua ni ia walega niu sa tiko vata kei kemudou.

¹⁹Na luvequ lalai, oi kemudou kau sa taratara tale kina, me buli mada na Karisito e na lomamudou!

²⁰Ia kau sa via tiko vei kemudou edaidai ka me dua tani na domoqu; niu sa nuinuica e na vukumudou.

²¹Dou tukuna mai vei au, kemudou sa via vauci e na vunau, dou sa sega beka ni rogoca na vunau?

²²Ni sa volai, sa lewe rua na luve i Eparaama ka tagane, a tinana e dua na vada, a tinana kadua na marama:

²³ia ko koya saluve ni vada, sa sucu vakatamata; ia ko koya sa *luve* ni marama, *sa sucu* e na vosa ni yalayala.

²⁴Ia na ka oqo sa vakaibalebale: ni sa veiyalayalati e rua koi rau na yalewa oqo; e dua mai na ulu-ni-vanua ko Saineai, o koya sa vakasucu gone me ra bobula, oqori ko Eka.

²⁵Ia ko Eka oqo na ulu-ni-vanua ko Saineai mai Arepea, a sa tautauvata kei Jerusalemi ka tu edaidai, a sa bobula tiko kei ira na luvena.

²⁶Ia ko Jerusalemi maicake sai taukei, o koya na tinada kecega.

²⁷Ni sa volai, Mo reki, ko iko na yava sa sega ni vakaluveni; Mo tabalaka na kaci, o iko sa sega ni taratara: Ni sa qai lewe vuqa na luvena ko koya ka biu, ka lewe lailai vua sa vakawati.

²⁸Ia koi keda, na veiwекани, eda sa vakataki Aisake, ni da sa gone ni vosa ni yalayala.

²⁹Ia na ka sa caka eliu sa caka talega edaidai, sa vakacacani koya sa vakayalo ko koya sa sucu vakatamata.

³⁰Ia ka cava sa kaya nai VolaTabu! Vakaseva tani na vada kei na luvena; ni rau na sega ni taukei vata na lufe ni vada kei na lufe ni marama.

³¹Sa vakaoqo, kemudou na veiwекани, eda sa sega ni lufe ni vada, eda sa lufe ni marama.

Kalatia 5

Sa vakarota vei ira ko koya me ra tu dei e na lalaga sa yaco vei ira e na vuku i Jisu; me ra dauloloma, 115. Sa qai kaya me ra muria na Yalo Tabu, 1618. Sa qai tukuna na cakacaka ni tovo vakayago, 1921, kei na vua ni Yalo Tabu, 2226.

¹O koya mo dou qai tu dei e na lalaga sa vakalalagataki keda kina na Karisito, ka mo dou kakua ni vakataotaki tale e nai vua mo dou bobula kina.

²Raica, oi au ko Paula au sa kaya vei kemudou, Kevaka dou sa ia tiko na veicilivi, ena vakatawayagataki kina vei kemudou na Karisito.

³Niu sa vakadinadina tale vei ira na tamata yadua sa cilivi, ni ra sa vauci tu me muria na vunau taucoko.

⁴Dou sa tawase tu maivei Karisito, oi kemudou kecega sa vaka mo dou vakadonui e na vunau; dou sa qai bale mai na loloma.

⁵Sa vakabauta eda sa waraka ka vakanuinui kina, e na veivuke ni Yalo Tabu, me da vakadonui.

⁶Ni da sa tu vata kei Karisito Jisu, sa sega ni yaga me cili, se me sega ni cili; sa yaga ga na vakabauta sa daucakacaka yaco e na loloma.

⁷Dou a cici vinaka eliu; o cei beka sa tarovi kemudou mo dou kakua ni talairawarawa kina ki nai vakavuvuli dina?

⁸A vakadinata oqo sa sega ni vu maivei koya sa kacivi kemudou.

⁹E dua na tiki ni leveni lailai sa vakalevenitaka nai buli taucoko.

¹⁰Au sa vakararavi ga vei kemudou e na vuku ni Turaga, ni dou na sega ni lomavakatani; ia ko koya ga sa vakayavalati kemudou, ena rawata na kenai sau, io ko koya yadua.

¹¹Ia koi au, na veiwекани, kevaka kau sa vunautaka tiko na veicili, a cava kau sa vakacacani tiko kina? sa qai mudu na veivakatarabetaki e na vuku ni kauveilatai.

¹²Au sa vinakata me ra muduki ira tani ko ira era sa vakayavalati kemudou.

¹³Ni dou sa kacivi, na veiwекани, mo dou lalaga; ia dou kakua ni ia na lalaga me tubu kina na ka vakayago, ka dou ia tikoga na veivuke ni veilomani vakai kemudou.

¹⁴Ni sa caka sara na vunau taucoko e na vosa e dua bau, oqo ga: Mo lomana na kai nomu me vakataki iko.

¹⁵Ia kevaka dou sa veikata ka veikani vakai kemudou, dou raica vinaka de dou veivakarusai vakai kemudou.

¹⁶Ia kau sa kaya, Dou lako voli e na Yalo *Tabu*, ka dou na sega ni cakava kina na gagadre ca ni tovo vakayago.

¹⁷Ni sa veivala na gagadre ni tovo vakayago kei na Yalo *Tabu*, a sa veivala na Yalo *Tabu* kei nai tovo vakayago: ia sa veimecaki koi rau oqo; dou sa sega kina ni cakava na veika dou sa vinakata.

¹⁸Ia kevaka sa tuberi kemudou na Yalo *Tabu*, dou na sega ni lewai e na vunau.

¹⁹Ia sa votu na cakacaka ni tovo vakayago, ka sa vakaoqo: A dauveibutakoci, na daudara, nai valavala tawa-savasava, na daugarogaro,

²⁰na dausoro ki na veimatakau, na daucakaisausau, na dauveicati, na dauveileti, na veiqati, na daucudrucudru, na dauveiba, na veisei vakavuravura, na veisei ni lotu,

²¹na dauvuvu, na daumateni, na daumarau vakalalia, kei na veika sa vakakina: a veika oqo au sa tukuna vei kemudou, me vaka kau a tukuna

makawa talega ni na sega ni rawata na matanitu ni Kalou ko ira era sa kitaka na veika vakaoqo.

²²Ia na vua ni Yalo *Tabu* na loloma, na reki, na vakacegu, na vosota vakadede, na yalomalua, na yalololoma, na vakabauta,

²³na yalomalumalumu, nai valavala malua: sa sega na vunau sa cudruvi kina na veika oqo.

²⁴Ia ko ira era nei Karisito era sa vakota ki na kauveilatai nai tovo vakayago kei na kena dodomo ca kei na kena gagadre ca.

²⁵Kevaka eda sa bula e na Yalo *Tabu*, tou lako voli talega e na Yalo *Tabu*.

²⁶Me da kakua ni gadreva me da dokai walega, se veicudruvi, se veivuvutaki.

Kalatia 6

Sa vakavulici ira ko koya me ra yalomalua vei ira era sa cala; ka me ra veivuke tiko, 15. Me ra lomasoli, 610. Sa qai cavuti ira tale nai vakavuvuli vakailasu; a sa tukuna na ka sa reki kina ko koya, 1118.

¹Oi kemudou na veiwекани, kevaka sa vakidacalataki e dua na tamata mei valavala ca, mo dou vakavinakataki koya e na yalo malumalumu, oi kemudou sa vakayalo; ka mo vakaraici iko, de ko sa dauveretaki talega.

²Dou veivuke ni colata na nomudou i colacola, ka mo dou vakayacora kina na vunau i Karisito.

³Kevaka e dua sa nanumi koya me ka levu, ia sa ka walega, sa qai vakaisini koya vakai koya.

⁴Ia me lewa deivaka na nona cakacaka na tamata yadua, ena qai rekitaki koya e na vuku i koya ga ka segai e na vukuna na tani:

⁵ni na colata na nonai colacola na tamata yadua.

⁶Ia ko koya sa vakatavulici e na Vosa, me solia nai votavota ni ka kecega e vinaka vei koya sa vakatavulica.

⁷Mo dou kakua ni vakaisini kemudou; a Kalou ena sega ni vakalialiai; na ka kecega sa kaburaka na tamata ena tamusuka talega ko ya.

⁸Ko koya sa kaburaka na ka ni nonai tovo vakayago, ena tamusuka na rusa mai nai tovo vakayago; ia ko koya sa kaburaka na ka ni Yalo *Tabu*, ena tamusuka na bula tawa mudu mai na Yalo *Tabu*.

⁹Ia me da kakua ni ceguoca e na caka vinaka, ni da na tamusuka e na kena yabaki, kevaka eda sa sega ni oca.

¹⁰O koya oqo, ni sa rawa, me da caka vinaka vei ira na tamata kecega, ka vakalevu vei ira era veitokani e na vakabauta.

¹¹Dou raica na mata ni vola lelevu kau sa volavola kina vei kemudou e na ligaqu dina.

¹²O ira era sa via rairai vinaka vakayago, era sa vakasaurarataki kemudou mo dou cilivi; me ra kakua ga ni vakacacani e na vuku ni kauveilatai nei Karisito.

¹³Ia ko ira era sa cilivi era sa sega ni talairawarawa ki na vunau; era gadreva ga mo dou cilivi me ra rekitaka na lewemudou.

¹⁴Ia koi au, me kakua sara na ka tani meu rekitaka, na kauveilatai ga ni noda Turaga ko Jisu Karisito, o koya sa lauvako kina vei au e na kauveilatai na veika vakavuravura, koi au talega ki na veika vakavuravura.

¹⁵Ni sa sega ni yaga me cili, se me sega ni cili, sa yaga ga me tamata yalovou.

¹⁶Ia me yaco na vakacegu kei na loloma, kivei ira kecega era sai valavala tiko me vaka nai vakarau oqo, vei ira talega na Isireli ni Kalou.

¹⁷Me kakua e dua me vakararawataki au e na gauna emuri: ni sa tu ga e na yagoqu na we ni noqu mavoa e na vuku i Jisu.

¹⁸Me tiko kei na yalomudou, na veiwekani, na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

Efeso

Efeso 1

Sa vakavinavinaka vua na Kalou ko Paula e na vukudra na lewe ni lotu mai Efeso, a sa vakatakila na ka era sa kalougata vakalevu sara kina ni ra sa qai vakabauti Jisu, 114. Sa tukuna ni sa masulaki ira tiko, me ra vuku vakalevu sara, ka kalougata vakaidina, 1523.

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito e nai lesilesi ni Kalou, vei ira era sa lotu mai Efeso, ka sa yalodina vei Jisu Karisito:

²Me nomudou na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.

³Me vakarokorokotaki na Kalou, na Tamai koya na noda Turaga ko Jisu Karisito, o koya sa vakalougatataki keda e na ka ni veivakalougatataki vakayalo kecega e na *veiyasana* vakalomalagi e na vuku i Karisito;

⁴me vaka sa digitaki keda eliu e na vukuna, sa qai tauyavutaki emuri ko vuravura, me da yalosavasava ka sega ni cala e matana e na loloma;

⁵ni sa lesi keda eliu me da vakabau me da luvena e na vuku i Jisu Karisito, me vaka na nona lewa vakayalovinaka;

⁶me dokai kina na kena vinaka ni nona loloma: o koya sa lomani keda kina ko koya e na vukuna na Daulomani:

⁷o koya eda sa rawata kina na bula sa voli e na nona dra, io, na vakabokoci ni valavala ca, me vaka na nona loloma levu;

⁸o koya sa vakalevutaka sara vei keda ko koya e na vuku kei na yalomatua kecega;

⁹ni sa vakatakila vei keda na nona lewa ka vuni tu, me vaka na ka e vinaka vua, ka sa nakita vakai koya ga:

¹⁰me yaco kina na ka sa lewa ko koya ni sa oti kecega na gauna sa lokuci me soqona vata na ka kecega vei Karisito, na veika mai lomalagi, kei na veika e vuravura;

¹¹eda sa caka talega kina me nonai votavota, ni da sa lesi eliu me vaka sa nakita ko koya sa cakava na ka kecega me vaka na nona lewa:

¹²me dokai kina na nona vinaka e na vuku i keitou, oi keitou sa vakararavi taumada vei Karisito:

¹³koi kemudou talega, ni dou sa rogoca eliu na vosa ni vakavuvuli dina, nai tukutuku-vinaka ni nomudou bula, sai koya ni dou sa vakabauta dou sa dredati kina, e na Yalo Tabu ka yalataki,

¹⁴o koya nai matai ni nodai votavota me yaco mada na gauna ena rawa dina kina ko ira na nona sa voli tu, me dokai kina na nona vinaka.

¹⁵E na vuku ni ka oqo koi au talega, niu sa rogoca oti na nomudou vakabauta na Turaga ko Jisu, kei na nomudou loloma talega vei ira kecega era sa lotu,

¹⁶au sa sega ni mudu ni vakavinavinaka e na vukumudou, niu sa cavuti *kemudou* tiko e na noqu masu;

¹⁷vua na Kalou ni noda Turaga ko Jisu Karisito, a Vu ni ka e vakaiukuukutaki, me solia vei kemudou na yalo ni vuku kei nai vakavuvuli macala, mo dou kilai koya kina:

¹⁸ni sa vakararamataki na mata ni yalomudou; mo dou kila kina nai nuinui sa kacivi kemudou kina ko koya, kei na kena levu ni ukuuku sa taukena ko koya vei ira sa lotu,

¹⁹kei na kena levu sara ni nona kaukauwa vei keda sa vakabauta, me vaka sa daucaka yaco e na nona kaukauwa vakaidina,

²⁰sa qisi Karisito kina ko koya, ni sa vakaturi koya cake mai na mate, a sa vakatikora e na ligana i matau e na *veiyasana* vakalomalagi,

²¹sa uasivi cake sara vei ira kecega sa liu, kei ira era sa lewa, kei ira sa kaukauwa, kei ira era sa turaga, kei na yaca kecega sa cavuti e na gauna oqo kei na gauna emuri:

²²a sa vakamalumalumutaka na ka kecega me tu e ruku ni yavana, a sa lesi koya me lewa na ka kecega, e na vuku ni soqosoqo lewe ni lotu,

²³o koya na yagona, sa sinai sara vua sa vakasinaita na ka kecega e na ka kecega.

Efeso 2

Sa tukuna ko koya na nodra i valavala eliu, kei na ka vinaka era sa qai rawata e na vuku ni loloma walega ni Kalou, 110. Sa vakarota vei ira me ra kakua ni muria na nodra i valavala era sa sega ni lotu, 1122.

¹A sa vakabulai kemudou, oi kemudou ka mate tu e na caka cala kei nai valavala ca;

²dou a muria tiko eliu me vaka nai valavala kei vuravura oqo, ni dou a muria tiko na nodra turaga era sa kaukauwa e na macawa, a yalo sa cakacaka tiko e lomadra era sa dautalaidredre;

³ko ira eda sai valavala vata kaya koi keda kece e na gauna eliu, e na gagadre ca ni yagoda, ni da sa muria tiko na dodomo ni yagoda kei na yaloda; ia na nodai tovo me da cudruvi kina, me vakataki ira na tani:

⁴ia, na Kalou, sa vutu ni loloma, e na vuku ni nona loloma levu sa lomani keda kina,

⁵io ni da a mate tu e na caka cala, sa vakabulai keda vata kei Karisito, (a loloma walega dou sa vakabulai tu kina;)

⁶a sa vakaturi keda cake vata, ka vakatikori keda vata kei Karisito Jisu e na *veiyasana* vakalomalagi:

⁷me vakatakila kina e na gauna ena muri mai na nona loloma levu sa uasivi sara ni sa lomavinaka vei keda e na vuku i Karisito Jisu:

⁸ni sa loloma walega dou sa vakabulai kina e na vuku ni vakabauta; ia sa sega ni vuna koi kemudou; ai solisoli ga ni Kalou:

⁹sa segai e na vuku ni cakacaka, me kakua kina e dua me dokai koya:

¹⁰ni da sa nona cakacaka, sa caka me da tu vata kei Karisito Jisu me ia nai valavala vinaka, o koya sa vakarautaka eliu na Kalou me da kitaka vakakina.

¹¹O koya mo dou nanuma, ni dou a sega ni lotu eliu ni dou sa sucu vakakina, ia dou a vakatokai na Tawacili vei ira sa vakatokai na Cili sa cakava na liga e na yago;

¹²ni sa sega vei kemudou na Karisito e na gauna ko ya, dou sa sega ni matanitu vata vei ira na Isireli, a sa sega ni nomudou na ka sa yalataki e na veiyalayalati, a sa sega vei kemudou nai nuinui; ka sa sega ni nomudou na Kalou, e vuravura:

¹³ia e na gauna oqo ni dou sa tu vata kei Karisito, oi kemudou ka yawa eliu dou sa qai voleka mai e na vuku ni dra i Karisito.

¹⁴Ni sai koya na vu ni noda veivinakati tale, o koya sa qisia na rua me dua bau, a sa basuka na bai sa ia kina na tawasei;

¹⁵ni sa vakaotia e na yagona na ka eda a veicati kina, o koya na vunau sa vakarota nai valavala ni lotu: me ia kina na veivinakati, ka qisi rau me rau tamata vou e dua bauga ni rau tu vata kaya;

¹⁶me vakaveivinakatitaki rau talega kei na Kalou me vaka ni sa dua bau na tamata e na vuku ni kauveilatai, ni sa vakaotia kina na veicati:

¹⁷a sa lako mai ka vunautaka na veivinakati vei kemudou sa yawa, vei ira talega era sa voleka:

¹⁸ni sai koya eda sa torova rawa kina na Tamada koi keda ruarua e na Yalo e dua bauga.

¹⁹O koya oqo dou sa qai sega tiko ni vulagi kina se kai tani, dou sa koro vata ga kei ira era sa lotu, ka dou sa lewe ni vale ni Kalou;

²⁰ka dou sa tara cake e na nodra yavu nai apositolo kei ira na parofita, ia sai koya ko Jisu Karisito sa kenai vakadei e na tutu-ni-vale:

²¹o koya sa sema vata kina na vale tauoko, a sa tubu cake kina me vale tabu ni sa tu vata kei na Turaga:

²²o koya dou sa vakatataki vata talega kina me vale ni Kalou ni sa tiko kina na Yalo Tabu.

Efeso 3

Sa tukuna ko koya ni sa vakatakila vei koya na Kalou na nona lewa me ra bula na veimatanitu, ka sa digitaki koya me vakavulici ira, 113. Sa masumasu ko koya, 1421.

¹E na vuku ni ka oqo koi au ko Paula, sa nei Karisito Jisu, ka sa vesu tu e na vukumudou sa matanitu tani,

²ni dou a rogoca beka se sa vakaevei na loloma ni Kalou sa soli mai vei au e na vukumudou:

³ni sai vakavuvuli mana sa vakatakila kina ko koya vei au na ka ka vuni tu: me vaka kau a vola vakalailai eliu,

⁴ka dou na kila rawa kina, ni dou sa wilika, na noqu vuku e na ka vuni kei Karisito;

⁵oqori sa sega ni vakatakilai vei ira na tamata e na gauna sa oti, me vaka sa qai vakatakilai e na Yalo *Tabu* vei ira na nonai apositolo yalosavasava kei na nona parofita;

⁶ni ra sai taukei vata na veimatanitu tani, ka sa mataveiwеканi vata, ka sa rawata vata talega na ka sa yalataka ko koya, e na vuku i Karisito, me vaka nai tukutuku-vinaka:

⁷o koya kau a lesi kina meu kenai talatala, me vaka nai solisoli ni loloma ni Kalou, sa soli mai vei au e na cakacaka yaco ni nona kaukauwa:

⁸vei au, io vei au ka uasivi sobu sara vei ira kecega era sa lotu, sa soli kina na loloma oqo, meu vunautaka vei ira na veimatanitu nai yau nei Karisito, sa sega ni kilai rawa;

⁹ka meu vakarairaitaka vei ira na tamata kecega se sa vakaevei na ka ka vuni tu, sa vunia mai nai vakatekivu kei vuravura na Kalou, o koya sa bulia na ka kecega:

¹⁰me yaco kina, e na gauna oqo, nai soqosoqo lewe ni lotu, mei vakatakilakila vei ira na turaga kei ira sa kaukauwa e *naveiyasana* vakalomalagi, ni sa takiveivinaka sara na vuku ni Kalou,

¹¹me vaka nai naki sa tu tikotikoga vua, sa nakita ko koya e na vuku i Karisito Jisu na noda Turaga:

¹²o koya, ni da sa vakabauti koya, eda sa doudou kina ka toro voleka e na vakararavi.

¹³O koya oqo sa yaloqu kina mo dou kakua ni ceguoca niu sa vakararawataki e na vukumudou, ia oqo sa ka mo dou reki kina.

¹⁴E na vuku ni ka oqo kau sa tekiduru kina vei koya na Tamada,

¹⁵o koya era sa vakayacani kina na mataqali kecega mai lomalagi kei vuravura,

¹⁶me solia vei kemudou ko koya, me vaka na kena levu ni nona vinaka, me vakaukauwataki kemudou e na Yalona mo dou kaukauwa eloma;

¹⁷me tiko ga e na lomamudou na Karisito e na vakabauta; mo dou vakawakana ka tauyavutaki e na loloma,

¹⁸ka rawata kina mo dou kila vata kei ira kecega era sa lotu, se cava na kena raraba, kei na kena balavu, kei na kena titobu, kei na kena cecere:

¹⁹ka mo dou kila na loloma i Karisito, o koya sa uasivi cake e na ka e kilai rawa; mo dou sinai e na ka kecega sa sinai kina na Kalou.

²⁰Ia vei koya, sa rawata me cakava na ka sa uasivi cake vakalevu sara e na ka kecega eda sa kerea se vakasama kina, me vaka na kaukauwa sa cakacaka yaco e na lomada,

²¹me ia vei koya na vakarokoroko e nai soqosoqo lewe ni lotu e na vuku i Karisito Jisu, me yacova na veitabatamata kecega ka sega ni mudu. Emeni.

Efeso 4

Sa vakarota vei ira ko koya me ra veilomani, a sa tukuna ni sa lesi ira na nonai talatala na Kalou me ra dui vakaitavi e na cakacaka, 116. Sa qai vakarota vei ira me ra kakua ni muria na veimatanitu era sa sega ni lotu, 1732.

¹O koya oqo kau masuti kemudou kina oi au sa vesu tu e na vuku ni Turaga, mo dou ia tiko nai valavala sa kilikili kei nai tutu dou sa kacivi kina,

²mo dou yalomalumalumu sara ka yalomalua, mo dou vosota vakadede ka veivosoti vakai kemudou e na loloma;

³mo dou gumatua sara mo dou maroroya na lomavata ni Yalo *Tabu*, ni dou sa vauci vata e na veivinakati.

⁴Sa dua vata nai soqosoqo lotu kece, ka dua bauga na Yalo *Tabu*, me vaka dou sa kacivi ki nai nuinui e dua bauga ni dou a kacivi:

⁵sa dua bauga na Turaga, sa dua bauga na vakabauta, sa dua bauga na veipapitaisotaki,

⁶sa dua bauga na Kalou na Tamada kecega, o koya sa lewa na ka kecega, a sa curuma na ka kecega, ka tiko e na lomamudou kecega.

⁷Ia ka sa soli vei keda yadua na loloma me vaka nai vakarau ni solisoli nei Karisito.

⁸O koya oqo sa kaya kina ko koya, Ni sa lako ki cake ko koya, sa vakabobulataki ira e lewe vuqa me ra bobula, A sa solia nai solisoli eso vei ira na tamata.

⁹(Ia na nona lako cake oqo, sa cava beka, a ka ga ni sa lako sobu talega eliu ko koya ki na yasa i vuravura era?

¹⁰O koya ga sa lako sobu mai sai koya talega ka lako cake me yawasivita kece na lomalagi, me vakasinaita kina na ka kecega.)

¹¹Ia sai koya sa solia eso, me rai apositolo; ka so, me ra parofita; ka so, me ra tamata dauvunau voli; ka so, me rai vakatawa kai vakavuvuli:

¹²me ra vakavinakataki kina ko ira sa lotu, me ia na cakacaka ni talatala, me vakatataki cake nai vavakoso nei Karisito:

¹³me da yaco sara koi keda kecega me da lomavata e na vakabauta, ka kila sara na Luve ni Kalou, me da tautauvata kei nai vakarau ni tamata dina, era sa sinai sara kei Karisito:

¹⁴me da kakua ni vagonegonea tiko, ka veitosoyaki ka veikauyaki e na cagi kecega ni vakavuvuli, e nai lawaki ca ni tamata, e na dauveivaqaseni sa nakiti kina na veivakacalai;

¹⁵ia me da ia na ka dina e na yalololoma, me da tubu cake vei koya e na ka kecega, vei koya ga na uluda, na Karisito:

¹⁶o koya sa sema vata maivua na yago tauoko, ka vauci vata, e na vuku ni kena yaga nai sema yadua, me vaka na ka sa cakava sara na tikina kecega ni sa dui vakaitavi, a sa vakatuburi cake ki na yago *tabu* ni sa vakatataki cake vakai koya e na loloma.

¹⁷O koya oqo kau sa vosa kina, ka vakarota matua e na vuku ni Turaga, mo dou kakua ni valavala tiko me vakataki ira na veimatanitu tani, e na lomadra lialia,

¹⁸ni sa vakabutobutotaki na lomadra, a ra sa sega ni veiriti kei na bula sa mai vua na Kalou, e na vuku ni lialia sa tu e na yalodra, ka ni sa kaukauwa na lomadra:

¹⁹ia ni ra sa sega ni madua rawa, era sa soli ira ki na cakacaka vakasisila, me ra cakava na ka kecega sa tawa-savasava ni ra sa daugarova.

²⁰Ia koi kemudou, dou a sega ni vuli vei Karisito mo dou vakakina:

²¹kevaka dou a rogoci koya, ka sa vakatavulici vei koya, me vaka na dina sa tu vei Jisu:

²²e na vuku ni valavala eliu, mo dou biuta tani kina na tamata makawa, o koya sa ca mai e na vuku ni gagadre ca sa veivakaisini;

²³mo dou vakavoui mai e na yalomudou kei na lomamudou;

²⁴ka mo dou vakaisulu e na tamata vou, o koya sa caka me vaka na Kalou e na yalododonu kei na yalosavasava ni dina.

²⁵O koya ga oqo ni dou sa biuta tani kina na lasu, me vosa dina na tamata yadua vua na kai nona: ni da sa tikina vata vakai keda.

²⁶Ni dou sa cudru, kakua ni dou cala kina; me kakua ni dromu na mata-ni-siga ni dou sa cudru tiko:

²⁷kakua talega ni vakarawarawataki kemudou vua na tevoro.

²⁸Me kakua ni butako tiko ko koya ka daubutako, ka me daucakacaka ga, ka kitaka e na ligana na ka sa yaga, me so kina na nona ka me soli vei koya sa dravudravua.

²⁹Me kakua ni lako mai na gusumudou e dua na vosa velavela, o koya ga sa vinaka me ia kina na veivakatataki, me vaka sa rauta, me yaco kina na vinaka vei ira era sa rogoca.

³⁰Ia dou kakua ni vakararawataka na Yalo Tabu ni Kalou, o koya dou sa dregati kina me yaco mada na siga ni bula.

³¹Me biu tani kece vei kemudou na yaloca, kei na cudrucudru, kei na daunene, kei na veiba, kei na vosavakacaca, kei na ca kecega sa vakakina:

³²ia dou veilomani vakai kemudou, dou lomavinaka, dou kakua ni veicudruvi, me vaka sa sega talega ni cudruvi kemudou na Kalou e na vuku i Karisito.

Efeso 5

Sa vakarota vei ira ko koya me ra dauloloma, 1,2; me ra biuta kece sara na nodra i valavala makawa, me tu ga vei ira na vua ni Yalo Tabu, 314. Me ra yalomatua ka sinai e na Yalo Tabu, 1521. Me ra veilomani dina na veiwatini, 2233.

¹O koya oqo mo dou qai vakadamurimuria na Kalou, me vakataki ira na gone ni toko;

²ka dou ia tikoga nai valavala ni loloma, me vaka sa loloma talega na Karisito vei kemudou, a sa soli koya e na vukuda mei madrali kai soro vua na Kalou me ka boi vinaka.

³Ia na dauyalewa, kei na ka kecega sa velavela, kei na daukocokoco, me kakua ni cavuti e na kemudou maliwa, me vaka sa kilikili kei ira era sa lotu;

⁴me kakua talega na ka vakasisila, se na veivosaki lialia, se na veiwali, a ka oqori sa sega ni kilikili: me ia ga na vakavinavinaka.

⁵Ni dou sa kila na ka oqo, ena sega sara na nonai votavota e na matanitu nei Karisito kei na Kalou, e dua na daudara, se dua sa velavela, se dua na daukocokoco, ni sa dauqarava na kalou lasu ko koya oqo.

⁶Me kakua ni vakacalai kemudou e dua e na vosa walega: ni sa veika oqo sa yaco kina na cudru ni Kalou kivei ira sa dautalaидредре.

⁷O koya mo dou qai kakua ni malele vata kei ira.

⁸Ni dou a butobuto eliu, ia dou sa qai rarama e na Turaga; mo dou ia tiko nai valavala ni gone ni rarama:

⁹(ni sa vua ni rarama nai valavala vinaka kecega kei nai valavala dodonu kei na ka dina:)

¹⁰ni dou vakatovolea na ka sa vinaka vua na Turaga.

¹¹Ia dou kakua ni malele vata kei ira sa dauia nai valavala butobuto sa sega ni yaga, ka dou vunauca ga.

¹²Ni sa ka e veivakamaduataki me vosataki na veika era sa daukitaka vuni.

¹³Ia na ka kecega oqori ni sa vunauci sa vakavotui e na rarama; ni sa rarama na ka kecega sa vakavotui.

¹⁴O koya oqo sa kaya kina ko koya, O iko sa moce mo yadra mai, ka tu cake mai na mate, ena qai vakararamataki iko na Karisito.

¹⁵O koya mo dou qai raici kemudou vinaka, mo dou i valavala vakayalomatua, mo dou kakua ni vakataki ira na lialia, mo dou vakataki ira ga na vuku,

¹⁶mo dou volia me nomudou na gauna, ni sa ca na veisiga oqo.

¹⁷O koya mo dou qai kakua ni sesewa, mo dou kila ga na loma ni Turaga.

¹⁸Ia dou kakua ni mateni e na waini, ni sa ia kina na ka vakasisila; dou vakasinaiti ga e na Yalo *Tabu*;

¹⁹ka dou veivosaki vakai kemudou e na same kei na sere kei na meke vakayalo, ka dou seretaka na sere e laga vinaka e na yalomudou vua na Turaga:

²⁰ka dou vakavinavinaka tiko e na vuku ni ka kecega vua na Kalou kei na Tamada e na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito;

²¹ka dou dui veivakamalumalumutaki kemudou vakai kemudou e na rere vei Karisito.

²²Oi kemudou na yalewa vakawati, mo dou dui vakamalumalumutaki kemudou vua na watimudou, me vaka vei koya na Turaga.

²³Ni sa ulu ni watina na tagane, me vaka sa ulu ni soqosoqo lewe ni lotu na Karisito, ia nai Vakabula talega ni yago ko koya.

²⁴Ia me vaka sa malumalumu nai soqosoqo lewe ni lotu vei Karisito, me ra vaka talega kina na yalewa vei ira na watidra e na ka kecega.

²⁵Oi kemudou na tagane vakawati, lomani ira na watimudou, me vaka sa lomana nai soqosoqo lewe ni lotu na Karisito, a sa soli koya e na vukuna;

²⁶me vakasavasavataka ka derea ni sa vuya e na wai kei na vosa,

²⁷me vakarairaitaka kina vei koya mei soqosoqo lewe ni lotu e serau sara, me kakua ni tauvi-duka, se sasalukiluki, se dua na ka e vakakina; me savasava ka sega na tikina e ca.

²⁸E kilikili kei ira na tagane me ra lomani ira vakakina na watidra, me vaka na yagodra dina. O koya sa lomana na watina sa lomani koya vakai koya.

²⁹Ni sa sega e dua sa cata na yagona dina; ia sa vakania ka maroroya, me vaka sa ia talega ko Karisito ki nai soqosoqo lewe ni lotu:

³⁰ni da sa tiki ni yagona.

³¹Na ka oqo ena biuta kina na tagane na tamana kei na tinana, a rau na dua vata kei na watina, a rau na lewe dua bauga.

³²Sa ka levu na ka vuni oqo: ia kau sa vosataki Karisito kei nai soqosoqo lewe ni lotu.

³³Ia mo dou dui lomana yadua na watina me vakataki koya; ia na yalewa, me vakarokorokotaka na watina.

Efeso 6

Me dautalairawarawa ko ira na gone kei ira na tamata vei ira na nodra qase, me ra yalovinaka talega na qase vei ira, 19. Me da taura kecega nai yaragi ni Kalou, 1020. Sa tukuni Tikiko vei ira ko koya, a sa tinia na nonai vola, 2124.

¹Oi kemudou na gone, dou talairawarawa vei ira na nomudou qase e na ka sa vinaka vua na Turaga: ni sa dodonu oqo.

²Mo vakarokoroko vei rau na tamamu kei na tinamu; (oqo na vunau taumada sa dua kina na vosa ni yalayala);

³mo vinaka kina, mo bula vakadede talega e vuravura.

⁴Oi kemudou talega na qase, dou kakua ni vakacudrui ira na nomudou gone: ia dou vakavulici ira e na vunau kei nai vakavuvuli ni Turaga.

⁵Oi kemudou na tamata, dou talairawarawa vei ira na nomudou turaga vakayago, e na rere kei na sautaninini, ni sa dina na yalomudou, me vaka vei Karisito;

⁶mo dou kakua ni makutu e matadra ga na turaga, mo dou vinakati kina vakatamata; ia me vaka dou sa tamata nei Karisito, mo dou cakava na loma ni Kalou mai na vu ni yalomudou;

⁷ni sa vinakata tiko na lomamudou, ka me vaka vei koya na Turaga, ka segai vei ira na tamata, dou sa makutu kina;

⁸ni dou sa kila na ka vinaka kecega ena cakava na tamata yadua, se bobula sei taukei, ena saumi vakakina mai vua na Turaga.

⁹Oi kemudou talega, na turaga, dou kitaka vakakina vei ira, ka kakua ni vosa vakacudrucudruya: ni dou sa kila sa tiko mai lomalagi na nomudou Turaga, o koya sa nodra talega; a sa sega ni vinakata e dua vakailoa ko koya.

¹⁰Meu tinia, oi kemudou na wekaqu, mo dou kaukauwa tiko e na Turaga, kei na kena levu ni nona kaukauwa.

¹¹Dou vakaiyaragi e nai yaragi kecega ni Kalou mo dou tu dei rawa ka vorata nai lawaki ni tevoro.

¹²Ni da sa sega ni veivala walega kei ira na tamata, eda veivala talega kei ira era sa liu, kei ira era sa kaukauwa, kei ira era sa veitaliataka na butobuto kei vuravura oqo, kei ira na *veivavakoso* yalo ca e na *veiyasana* vakalomalagi.

¹³O koya mo dou vakaiyaragi e nai yaragi kecega ni Kalou, mo dou vorata rawa kina e na siga ca, ia ni dou sa kitaka kece mo dou tu dei.

¹⁴O koya mo dou qai tu dei ni sa vauci tu na tolomudou e na lomadina, ka sa tu e na lomaseremudou nai sasabai ni valavala dodonu;

¹⁵ka sa vakaivava na yavamudou e na cakacaka ni tukutuku-vinaka ni veivinakati;

¹⁶ia me kenai kuri, mo dou kauta na vakabauta mei sasabai dou na bokoca rawa kina na gasau vidi kecega ni tevoro,

¹⁷ka kauta na bula mei vakaruru ni ulu, kei nai seleiwau ni Yalo *Tabu*, oqori na vosa ni Kalou:

¹⁸dou masu tikoga e na masumasu kecega kei na daukerekere e na Yalo *Tabu*, ka yadrava tiko kina e na gumatua kece kei na daukerekere e na vukudra kecega na tamata lotu;

¹⁹e na vukuqu talega me soli vei au meu vosa rawa, ka vakadoudou niu tukuna na ka vuni ni tukutuku-vinaka,

²⁰o koya, kau sa talai meu vunautaka, oi au sa vesu tu; meu vosataka vakadoudou, me vaka sa kilikili kei au meu vosa.

²¹Ia mo dou kila talega na noqu tiko, kei na noqu i valavala, ena tukuna na ka kecega vei kemudou ko Tikiko, na wekaqu daulomani kei nai talatala yalodina ni Turaga;

²²o koya kau sa tala vei kemudou e na vuku ni ka oqo, mo dou kila kina na neitou tiko, me vakaceguya talega na yalomudou ko koya.

²³Me nodra na veiwekani na vakacegu, kei na loloma, kei na vakabauta, mai vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito.

²⁴Me tu na loloma vei ira kecega era sa lomana na noda Turaga ko Jisu Karisito e na lomadina. Emeni.

Filipai

Filipai 1

Sa tukuna vei ira ko Paula ni sa vakavinavinaka e na vukudra, ka daumasulaki ira, 111. Sa tukuna ni sa vakacegui ni sa dauvakacacani, 1226. Sa vakarota vei ira, ka vakacegui ira, 2730.

¹Oi keirau ko Paula kei Timoci, nai talatala i Jisu Karisito, vei ira kecega era sa lotu mai Filipai, era sa tu vata kei Karisito Jisu. Kei ira nai talatala qase, kei ira na tuirara:

²Me nomudou na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.

³Au sa vakavinavinaka vua na noqu Kalou e na gauna kecega kau sa nanumi kemudou kina,

⁴e na veisiga kecega, e na noqu masu kecega, au sa masulaki kemudou e na marau,

⁵ni dou sa lomavata tu e nai tukutuku-vinaka mai nai vakatekivu ka yacova na siga edaidai;

⁶ia na ka oqo kau sa vakadinata sara, o koya sa vakatekivuna na cakacaka vinaka e na lomamudou, ena kitaka tiko me yaco mada na siga i Jisu Karisito:

⁷ia sa dodonu meu nanumi kemudou kecega vakaoqo, ni dou sa tiko e na lomaqu; ni dou sa rawata vata kei au na loloma koi kemudou kecega, niu sa vesu tu, ka totaka ka vakadinatinataka nai tukutuku-vinaka.

⁸Ni sa kila na Kalou, niu sa lomani kemudou kecega vakalevu sara e na yalololoma i Jisu Karisito.

⁹Ia na ka oqo kau sa kerea, me tubu cake vakalevu sara na nomudou loloma e na vuku kei na lewa vinaka kecega;

¹⁰mo dou vinakata kina na veika sa vinaka sara, mo dou yalodina ka sega ni cala me yaco mada na siga i Karisito;

¹¹ni dou sa sinai e na vua ni yalododonu, sa tubu e na vuku i Jisu Karisito, me vakarokorokotaki ka vakavinavinakataki na Kalou.

¹²Ia kau sa vinakata, mo dou kila, na veiwekani, ni sa tubu cake nai tukutuku-vinaka e na vuku ni ka sa *yaco* vei au;

¹³a sa vakaraitaki kina na noqu vesuki e na vuku i Karisito vei ira kecega na sotia e na vale ni tui, vei ira kece talega na kena vo;

¹⁴a ra sa lewe vuqa na veiwekani era sa tu vata kei na Turaga, era sa gumatua mai niu sa vesuki tu, a ra sa doudou cake kina me ra tukuna na Vosa ni Kalou ka sega ni rere.

¹⁵E dina ga sa so era sa vunautaki Karisito ni ra sa dauvuvu ka dauveileti, eso talega ni ra sa lomavinaka;

¹⁶sa vunautaki Karisito ko ira eso ni ra sa dauveileti, ka segai e na lomadina, era nakita ga me vakaikuritaka na noqu vesu e na ka rarawa eso;

¹⁷eso tale e na loloma, ni ra sa kila kau sa lesi meu totaka nai tukutuku-vinaka.

¹⁸Ia ka vakaevei? sa takiveivinaka, se ra vakailasu, se ra dina, sa vunautaki na Karisito: ia na ka oqo kau sa rekitaka, io, kau na rekitaka tikoga.

¹⁹Niu sa kila ni na *yaco* na ka oqo me ka meu bula kina, e na vuku ni nomudou masu, kei nai solisoli ni Yalo i Jisu Karisito,

²⁰me vaka na ka kau sa dauwaraka ka vakauinuitaka meu kakua ni madua e na dua na ka, meu doudou sara ga, me vaka eliu, me vakakina edaidai me vakalevulevui na Karisito e na vuku ni yagoqu, se sa bula, se sa mate.

²¹Ni sai koya na Karisito kau sa bula kina; ia sa ka vinaka kevaka kau sa mate.

²²Ia kevaka sa vakavuana tiko na noqu cakacaka niu sa bula vakayago oqo, au sa qai sega ni kila na ka meu digitaka.

²³Niu sa lomalomarua e na ka e rua, niu sa gadreva meu lako yani, ka tiko vata kei Karisito; o koya sa vinaka cake sara:

²⁴ia sa yaga cake vei kemudou meu tiko ga vakayago.

²⁵Ia niu sa vakadinata oqo, au sa kila niu na tiko ga, io, ka tiko vata kei kemudou kecega, mo dou tubu cake kina e na marau ni vakabauta;

²⁶me levu cake e na vukuqu na nomudou rekitaki Jisu Karisito, e na noqu tiko vata tale kei kemudou.

²⁷Mo dou ia ga nai valavala sa kilikili kei nai tukutuku-vinaka kei Karisito: meu rogoci kemudou kina, seu lako yani ka raici kemudou, seu tiko tani, ni dou sa tu dei e na yalovata, ka gumatua sara e na lomavata me tubu na vakabauta ni tukutuku-vinaka;

²⁸me kakua ni vakarerei kemudou ko ira na nomudou meca e na dua na ka; oqori nai vakatakilakila vei ira ni ra na rusa, ia vei kemudou ni dou na bula, ia oqo mai vua na Kalou.

²⁹Ni sa soli vei kemudou e na vuku i Karisito, e segai walega mo dou vakabauti koya, mo dou vosota talega na ca e na vukuna;

³⁰ni sa nomudou na veivala dou sa raica eliu vei au, ka dou sa rogoca sa yaco vei au edaidai.

Filipai 2

Sa vakarota vei ira ko koya me ra veilomani, ka yalomalumalumu, me vakataki Jisu, 111. Me ra gumatua sara me ra bula: me ra yaga talega, 1218. Sa tukuni Timoci kei Epafirotaito vei ira, 1930.

¹Ia kevaka sa tu na veivakacegui e na vuku i Karisito, se tu na veivakalecataki ni loloma, se tu na veilomani ni Yalo *Tabu*, se tu na yalololoma kei na yalovinaka,

²mo dou vakayacora sara na noqu marau, mo dou lomavata kina, mo dou tautauvata e na loloma, mo dou lomavata, mo dou yalovata.

³Me kakua *ni caka* e dua na ka e na veileti se na veidokadokai walega; mo dou yalomalumalumu ka dui vakasama ni sa uasivi cake vua ko koya kadua.

⁴Mo dou kakua ni nanuma na nomudou ka ga koi kemudou yadua, ia mo dou dui nanuma talega na nodra ka na tamata tani.

⁵Me tiko e na lomamudou na yalo oqo ka tiko talega vei Karisito Jisu:

⁶o koya, ni sai tovo vata kei na Kalou, sa sega ni vakasama ni sa butako ni sa vakatauvatani kei na Kalou:

⁷a sa vakadravudravuataki koya, ka kauta vua nai tovo ni tamata dauveiqravi, a sa caka me tautauvata kei na tamata:

⁸ia ni sa kune ni sai tovo vata kei na tamata, sa vakamalumalumutaki koya, a sa talairawarawa me mate, io me mate e na kauveilatai.

⁹O koya oqo sa vakalevulevui koya cake kina na Kalou, a sa solia vua e dua na yaca sa uasivi cake e na yaca kecega:

¹⁰me tekiduru kina e na yaca i Jisu na duru vakaaduaga, mai lomalagi, kei vuravura, kei na ruku i vuravura;

¹¹me vakatusa talega na yame kecega ni sa Turaga ko Jisu Karisito, me vakarokorokotaki kina na Kalou na Tamada.

¹²Ia koi kemudou, kau sa daulomana, me vaka na nomudou talairawarawa e na veigauna sa oti, dou sa sega ni ia walega niu sa tiko vei kemudou, dou sa uasivi cake kina niu sa takali, dou kitaka vakakina na cakacaka dou sa bula sara kina e na rere kei na sautaninini.

¹³Ni sai koya na Kalou sa cakacaka e na lomamudou me vaka na nona lewa vinaka, mo dou nakita ka kitaka talega.

¹⁴Me kakua sara na dau didi kei na veileti e na nomudou cakacaka kecega:

¹⁵mo dou kakua ni vunauci rawa, ka tawa cala mo dou luve ni Kalou ka sega ni beitaki me ca, e na kedra maliwa nai tabatamata takelo ka lomavakatani, mo dou sa cila e na kedra maliwa me vaka na veicina e vuravura;

¹⁶ni dou sa taura tiko na vosa ni bula; meu reki kina e na siga i Karisito, niu sa sega ni cici walega, seu daucakacaka walega.

¹⁷Ia kevaka kau sa sovaraki yani e na nomudou vakabauta niu sa cabori mei madrali, au sa reki kina, ka marau vata kei kemudou kecega.

¹⁸E na vuku ni ka oqo mo dou reki talega koi kemudou, ka marau vata kei au.

¹⁹Ia kau sa vakanuinui vua na Turaga ko Jisu ni sa voleka na noqu talai Timoci vei kemudou, meu vakacegui talega, niu sa kila na nomudou tiko.

²⁰Ni sa sega e dua sa tiko vei au sa yalovata *kaya*, me daunanuma na nomudou ka e na lomana dina.

²¹Ni ra sa vakasaqara na nodra ka ko ira kecega, ka segai na ka nei Jisu Karisito.

²²Ia dou sa kilai koya ni sa vakatovolei, ni sa vaka na gone vei tamana, sa daucakacaka vata kei au e nai tukutuku-vinaka.

²³O koya kau sa nakita kina me malua vakalailai kau na qai talai koya yani, meu kila mada se sa na vakaevei koi au.

²⁴Ia kau sa vakararavi vua na Turaga niu sa voleka talega koi au meu lako yani.

²⁵Ia kau sa vakasama ni sa dodonu meu talai Epafirotaito mada vei kemudou, na taciqu, kei na qau i caba e na cakacaka, kei na noqu i tokani e nai valu oqo, kei na nomudou i talatala, kei koya sa vupei au e na noqu dravudravua.

²⁶Ni sa gu yani vei kemudou kecega, a sa rarawa na yalona, ni dou a rogoca sa tauvi-mate ko koya.

²⁷E dina ga sa tauvi-mate ka sa voleka ni ciba: ia ka sa yalovinaka vei koya na Kalou; a sa sega walega vei koya, vei au talega, de vakaikuritaki na noqu rarawa e na dua tale na ka rarawa.

²⁸O koya oqo kau sa gumatua cake kina meu talai koya, mo dou reki kina, ni dou sa raica tale, ka me lailai sobu kina na noqu rarawa.

²⁹O koya mo dou qai vakacegui koya e na Turaga, e na reki levu sara; ka mo dou dokai ira era sa vakakina:

³⁰ni sa voleka ni mate ko koya e na vuku ni cakacaka i Karisito, a sa sega ni taleitaka na nona bula, me vakaikuritaka na nomudou cakacaka vei au sa vo tu.

Filipai 3

Sa vakasalataki ira ko koya e na vukudra nai vakavuvuli vakailasu, 111. Sa kaya ni sa cici cere, a sa vakarota vei ira me ra vakakina, 1221.

¹Meu tinia oi kemudou na wekaqu, mo dou reki e na Turaga. Meu vola vei kemudou na veika kau a vola eliu sa sega dina ni ka rarawa vei au, ia na ka dou sa tu vinaka kina.

²Dou qarauni kemudou vinaka mai na koli, dou qarauni kemudou maivei ira era sa daucaka ca, dou qarauni kemudou maivei ira na cili.

³Sai keda ga na veicili koi keda sa masu vakayalo vua na Kalou, ka rekitaki Karisito Jisu, ka sega ni vakararavi ki na yago.

⁴Ia koi au, e dina sa noqu na ka vakayago meu vakararavi kina. Kevaka sa dua tani sa nanuma sa tu vua e dua na ka vakayago me vakararavi kina, au sa uasivi cake kina;

⁵au a cilivi e nai kawalu ni siga, au a sucu me luve i Isireli, mai na yavusa i Penijamini, oi au na Iperiu maivei rau na Iperiu; e na ka ni vunau au a Farisi;

⁶e na ka ni lomakatakata au a vakacacana nai soqosoqo lewe ni lotu; e na veivakadonui sa yaco mai na vunau, au a sega ni cala.

⁷Ia na veika kau a taleitaka au sa vaka me yali vakadua vei au me noqu kina na Karisito.

⁸Io, e dina ga, niu sa qai vakayalitaka vakadua vei au na ka kecega ni sa uasivi cake kina na veikilai kei Karisito Jisu na noqu Turaga; o koya kau sa vosota kina me yali vei au na ka kecega, ia kau sa vakasama ni sa de-ni-manumanu walega, meu rawai Karisito kina me noqu,

⁹me keirau kune vata kaya, me kakua ni tu vei au na vakadonui, sa rawa mai na vunau, ko ya ga sa rawa e na vakabauti Karisito, na vakadonui sa mai vua na Kalou e na vuku ni vakabauta:

¹⁰meu kilai koya, kei na kaukauwa ni nona tu cake tale mai na mate, ka me keirau veitokani vata kaya e na ka rarawa, meu vakatauvatani kaya e na nona mate;

¹¹deu yacova beka na tu cake tale mai na mate.

¹²Au sa sega ni vaka kau sa rawata kece, seu yaco sara yani: ia kau sa muria tikoga, meu taura dina na ka ka tauri au kina ko Jisu Karisito.

¹³Oi kemudou na veiwekani, au sa sega ni vakasami au niu sa taura oti; ia sa dua bauga na ka kau sa kitaka, au sa guilecava na ka sa sivi, kau sa kakavaki meu tadolova na ka ki liu,

¹⁴kau sa ciciva na cere, meu tauca na cere sa kacivi *au* kina maicake na Kalou e na vuku i Karisito Jisu.

¹⁵O koya me da qai lomavata e na ka oqo, oi keda kecega sa matua e na lotu; ia kevaka sa dua na ka dou sa sega ni lomavata kina, ena vakaraitaka talega vei kemudou na Kalou na ka ko ya.

¹⁶Ia, na ka eda sa yacova sara ga, me da muria tiko nai vakarau ko ya.

¹⁷Oi kemudou na veiwekani, dou muri au vata ga, ka vakaraici ira era sai valavala vakakina, ni keitou sai vakarau vei kemudou.

¹⁸Ni ra sa lewe vuqa kau sa tukuna wasoma vei kemudou, ia kau sa qai tukuna talega niu sa tagi tiko, ni ra sa meca ni kauveilatai i Karisito e na nodra i valavala:

¹⁹ia sa kedrai tinitini na rusa, a nodra kalou na ketedra, era sa vakalevulevui e na nodra ka e veivakamaduataki, a ra sa daunanuma na veika ni vuravura.

²⁰Ia eda sa lewe ni koro mai lomalagi koi keda; eda sa waraka maikina nai Vakabula, na Turaga ko Jisu Karisito:

²¹o koya ena vakamataliataka na yagoda sa malumalumu, me vakatauvatani kei na yagona sa vakaiukuukutaki, me vaka na kaukauwa sa vakamalumalumutaka rawa kina na ka kecega ko koya.

Filipai 4

Sa vakavulici ira eso ko koya, a sa vakavinavinaka ni ra sa lomani koya, 120. Sa tinia na nonai vola, 2123.

¹O KOYA mo dou qai tu dei vua na Turaga, oi kemudou na wekaqu kau sa daulomana, ka gu kina na yaloqu, au sa reki kina, kau sa lagilagi kina, oi kemudou kau sa daulomana.

²Au sa masuti Uotia, au sa masuti Sainitiki talega, me rau lomavata e na Turaga.

³Au sa masuti iko talega, nai tokani dina, mo vupei rau na yalewa oqo oi rau ka daucakacaka vata kei au e nai tukutuku-vinaka, kei Kelemedi talega, kei ira tale na noqu i tokani, sa tu na yacadra e nai vola ni bula.

⁴Dou reki tikoga vua na Turaga: au sa kaya tale, Dou reki.

⁵Me kilai na nomudou yalomalumalumu vei ira na tamata kecega. Sa voleka na Turaga.

⁶Dou kakua sara ni lomaocaoca; ia e na ka kecega me vakatakilai vua na Kalou na nomudou kerekere e na masu kei na dau cikecike kei na vakavinavinaka.

⁷Ia na vakacegu ni Kalou, sa uasivia na ka kecega e kilai rawa, ena vakataudeitaka na yalomudou kei na lomamudou e na vuku i Karisito Jisu.

⁸Meu tinia, na veiwekani, a ka kecega sa dina, na ka kecega e vakaturaga, na ka kecega e dodonu, na ka kecega e savasava, na ka kecega e daulomanu, na ka kecega e rogorogo vinaka; ia kevaka sa dua na ka e vinaka, se na ka e daudokai, dou nanuma na veika oqo.

⁹A veika dou sa vakatavulici kina, ka vakabauta, ka rogoca, ka raica vei au, dou cakava; ena qai tiko vata kei kemudou na Kalou ni veivakacegui.

¹⁰Ia kau sa reki vakalevu e na Turaga, ni sa qai tubu cake tale edaidai na nomudou daunanumi au; dou a daunanuma talega eliu, ia ka sa sega ni rawa vei kemudou.

¹¹Au sa sega ni vosa niu sa dravudravua: niu sa vakatavulici, meu vakacegu tiko, e na ka kecega sa yaco vei au.

¹²Au sa kila na vakadravudravuataki, kau sa kila talega na vakavutuniyautaki: e na veiyasana kei na ka kecega kau sa vakatavulici kina meu mamau, meu viakana talega, ka meu vutuniyau, meu dravudravua talega.

¹³Au sa rawata na ka kecega e na vuku i Karisito o koya sa vakaukauwataki au.

¹⁴Ia dou sa caka vinaka, ni dou sa solia na ka eso niu sa vakararawataki.

¹⁵Ia dou sa kila talega, koi kemudou na kai Filipai, ni sa vakatekivu nai tukutuku-vinaka, niu a lako tani e Masitonua, sa sega e dua nai soqosoqo lewe ni lotu sa vuksi au ni sa soli ka vei au, koi kemudou duaduaga.

¹⁶Ia mai Cesalonaika dou a vuksi au mada vakadua, io vakarua e na noqu dravudravua.

¹⁷Ia kau sa sega ni gadreva nai solisoli; ia kau sa gadreva ga na vua me uasivi cake e na vukumudou.

¹⁸Ia sa tu vei au na ka kecega, ia kau sa vutuniyau: au sa mamau, niu sa rawata maivei Epafirotaito na veika maivei kemudou, a ka boi vinaka, ai madrali sa vinakati, sa vinaka sara vua na Kalou.

¹⁹Ia na noqu Kalou ena solia me rauta kecega na nomudou dravudravua, me vaka na nonai yau levu, e na vuku i Karisito Jisu.

²⁰Me ia na vakarokoroko vua na Kalou na Tamada, ka tawa mudu. Emeni.

²¹Au sa loloma yani vei ira kecega era sa lotu, era sa tu vata kei Karisito Jisu. Era sa loloma yani vei kemudou ko ira na veiwekani era sa tiko vata kei au.

²²Sa loloma yani vei kemudou ko ira kecega era sa lotu, ka sa vakalevu ko ira na lewe-ni-vale i Sisa.

²³Me nomudou kecega na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

Kolosa

Kolosa 1

Sa vakavinavinaka e na vukudra ko Paula, a sa vakadinadinataka nai vakavuvuli kei Karisito, a sa masulaki ira, a sa qai tukuni Jisu kei na nodra bula e na vukuna, 129.

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito e na lewa ni Kalou, ko Timoci talega na taciqu,

²vei ira era sa lotu ka veiwekani dina, era sa tu vata kei Karisito, era sa tiko mai Kolosa: Me nomudou na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada.

³Keirau sa vakavinavinaka vua na Kalou na Tama i Jisu Karisito na noda Turaga, ka masulaki kemudou e na veisiga,

⁴ni keirau a rogoca na nomudou vakabauti Karisito Jisu, kei na nomudou loloma vei ira kecega era sa lotu,

⁵e na vuku ni ka dou sa vakanuinuitaka, o koya sa maroroi mai lomalagi me nomudou, ia dou a rogoca kina e na vosa dina ni tukutuku-vinaka,

⁶sa yaco vei kemudou, me vaka talega ki vuravura tauoko; a sa vuataka na vuana, ka sa tubu tiko, me vaka talega kina vei kemudou, a sa vakatekivu vata kei na siga dou a rogoca kina, ka kila dina na loloma ni Kalou:

⁷me vaka dou sa kila maivei Epafira, a neirau i tokani daulomani, ia nai talatala yalodina i Karisito vei kemudou:

⁸o koya talega sa tukuna vei keirau na nomudou loloma e na Yalo *Tabu*.

⁹E na vuku ni ka oqo koi keirau talega, sa vakatekivu vata kei na siga keirau a rogoca kina, keirau sa sega ni mudu kina ni masulaki kemudou, ka masu mo dou vakasinaiti e na nomudou kila na lomana, e na yalomatua kei na vuku vakayalo kecega;

¹⁰mo dou ia nai valavala e kilikili kei ira sa nona na Turaga, me vinakata kecega ko koya, mo dou vakavuana tiko e na cakacaka vinaka kecega, me tubu cake talega na nomudou kila na Kalou;

¹¹mo dou kaukauwa mai e na kaukauwa kecega, me vaka na nona kaukauwa vakaidina, me tubu na vosota kecega kei na vosota vakadede e na marau;

¹²mo dou vakavinavinaka vua na Tamada, o koya sa vakarautaki keda me da rawata na kedrai votavota era sa yalosavasava, e na rarama:

¹³o koya sa vakabulai keda mai na lewa ni butobuto, a sa kauti keda ki na matanitu nei koya na nona Gone ni toko:

¹⁴ko koya eda sa rawata kina na bula e na vuku ni nona dra, ni sa bokoci na nodai valavala ca:

¹⁵ko koya na yaloyalo ni Kalou sa sega ni rairai, ka vakatuburi eliu ka qai muri na ka kecega ka caka:

¹⁶ni sa cakava na ka kecega ko koya, se ra tu mai lomalagi, se ra tu e vuravura, se ra rairai se ra sega ni rairai, se ra veitikotiko vakaturaga, se ra veimatanitu, se ra turaga sa liu, se ra turaga kaukauwa: sa cakava na ka kecega ko koya, ka me nona talega;

¹⁷a sa bula eliu ko koya sa muri na ka kecega, ka sa vakataudeitaka na ka kecega ko koya.

¹⁸O koya na ulu talega ni yago, nai soqosoqo lewe ni lotu: o koya nai vakatekivu, na ulumatua mai na mate; me uasivi cake kina ko koya e na ka kecega.

¹⁹Ni sa vinakati me sinai ko koya e na ka kecega;

²⁰ka me vakaveivinakatitaki ira kaya na ka kecega e na vukuna, ni sa ia mada na ka ni veivinakati e na nona dra ni sa lauvako ki na kauveilatai; io, e na vukuna ga, se ra tu e vuravura se ra tu mai lomalagi.

²¹Oi kemudou talega, dou a kai tani eliu ka meca e na vu ni yalomudou e na cakacaka ca, sa qai vakaveivinakatitaki kemudou ko koya,

²²e na yagona vakalewe ni sa mate, me vakaraitaki kemudou kina ni dou sa yalosavasava ka sega ni beitaki rawa ka sega ni vunauci rawa e matana;

²³kevaka dou sa vakabauta tikoga ka vakataudeitaki ka vakaukauwataki, ka sega ni vukici tani mai nai nuinui ni tukutuku-vinaka dou a rogoca, ka sa vunautaki vei ira na tamata kecega sa tiko e ruku i lomalagi; ia koi au ko Paula au sa lesi meu kenai talatala.

²⁴Au sa qai marau niu sa vakararawataki e na vukumudou, ka vakayacora e na yagoqu na kena vo ni rarawa e na vuku i Karisito, e na vuku ni yagona, ko ya nai soqosoqo lewe ni lotu:

²⁵au sa lesi kina meu kenai talatala, me vaka nai lesilesi ni Kalou, au sa lesi kina e na vukumudou, meu vakayacora na vosa ni Kalou:

²⁶na ka vuni ka vunitaki maivei ira nai tabatamata e na gauna eliu, ia sa qai vakaraitaki mai vei ira na nona tamata yalosavasava:

²⁷ni sa vinakata na Kalou me vakatakila vei ira na kena vakaidina kei na kena talei ni ka vuni oqo e na kedra maliwa na veimatanitu; oqori na Karisito e na lomamudou, na vu ni kena nuitaka na kalougata:

²⁸o koya keitou sa vunautaka, ni keitou sa vakasalataka tiko na tamata yadua, ka vakavulica na tamata yadua e na vuku kecega; me keitou vakaraitaka kina na tamata yadua ni sa vinaka sara e na vuku i Karisito:

²⁹oqo na ka kau sa daucakacaka talega kina, kau sa gumatua talega me vaka na nona cakacaka sa mana e na lomaqu.

Kolosa 2

Sa vakarota vei ira ko koya me ra tu dei vei Karisito, a sa vakasalataki ira e na vuku ni vuku vakavuravura, kei nai tukuni; kei na masuti ira na agilose, kei na ka ni lotu makawa sai vakatakarakara kei Karisito, 123.

¹Niu sa vinakata mo dou kila na levu ni noqu lomaocaoca e na vukumudou, e na vukudra talega mai Leotisea, kei na vukudra kecega era a sega ni raici au vakayago;

²me vakacegui na yalodra, me ra vakaduavatataki e na loloma, me nodra nai yau kecega ni vuku era na kila dina sara kina na ka vuni ni Kalou, io na Karisito:

³o koya sa bini tu vua nai yau kecega ni vuku kei na yalomatua.

⁴Ia na ka oqo kau sa kaya, de dua e temaki kemudou e na vosa veicavilaki.

⁵E dina ga kau sa tiko tani vakayago, ia kau sa tiko vakayalo ga vei kemudou, ka reki ka raici kemudou ni dou sa dua vata ka tu dei e na vakabauti Karisito.

⁶Ia ni dou sa vakabauti Karisito Jisu na Turaga, mo dou ia tiko nai valavala sa vinaka vua:

⁷dou tauyavutaki ka tara cake vua, ka vakataudeitaki e na nomudou vakabauta, me vaka dou sa vakatavulici, mo dou uasivi cake kina ka vakavinavinaka.

⁸Dou raica vinaka de dua sa vakacacani kemudou e na vuku vakavuravura sa sega ni yaga ka lasu talega, e vaka nai tukuni vakatamata, e vaka nai vakavuvuli vakavuravura, ka sa sega ni vaka *nai vakavuvuli* iKarisito.

⁹Ni sa tiko e na yagona na ka kecega sa sinai kina na Kalou.

¹⁰Ia dou sa vutu ni ka kecega vei koya; a sa liutaki ira kecega era sa liu kei ira sa kaukauwa ko koya:

¹¹ia dou sa cilivi talega vua e na veicili sa sega ni caka e na liga, ni dou sa luvata nai valavala ca ni yago e na veicili sa caka e na vuku i Karisito,

¹²ni dou a bulu vata kaya e na papitaiso: o koya talega dou sa tu cake tale kaya ni dou sa vakabauta na kaukauwa ni Kalou, o koya sa vakaturi koya cake tale mai na mate.

¹³Ia koi kemudou, ni dou a mate tu e nai valavala ca, e na vuku talega ni yagomudou sa sega ni cili, sa qai vakabulai kemudou vata kaya ko koya, ni sa sega ni cudruvi keda e na vuku ni nodai valavala ca;

¹⁴ni sa quisia nai vola liga ni veivakaro sa beitaki keda, sa noda meca tiko, ka sa kauta tani sara, ni sa vakota ki na kauveilatai;

¹⁵ia ni sa vakacacani ira sa liu kei ira sa kaukauwa, sa vakasesevotuni ira, ni sa rawai ira sara e na ka oqo.

¹⁶O koya oqo me kakua ni lewai kemudou kina e dua e na vuku ni kakana, se na ka-ni-gunu, se na siga ni so levu, se na vula vou, se na siga tabu:

¹⁷oqori ga nai vakatakarakara ni veika me yaco mai emuri; ia sa nei Karisito na yago.

¹⁸Me kakua ni tarovi kemudou e dua mai na kemudoui sau, ni sa viavia yalomalumalumu ka daumasu vei ira na agilose, ni sa doudou e na veika sa raica ko koya, a sa dokai koya e na vuku ni yalona sa vakalewe,

¹⁹a sa sega ni taura matua na Uluda, o koya sa dautokoni kina na yago taucoko, a sa veikabiti vata, e na vuku ni veisema kei na veiwa, a sa tubu e na tubu ni Kalou.

²⁰Ia kevaka dou sa mate vata kei Karisito mai nai vakavuvuli vakavuravura, a cava dou sa muria kina na veivakaro me vaka dou sa bula vakavuravura tiko,

²¹Kakua ni tara; kakua ni tovolea; kakua ni qumia;

²²oqori kecega ena oti, ni sa tauri tiko; ni ra sa vaka na vunau kei nai vakavuvuli ni tamata?

²³Ia e dina ga sa rairai me vuku na veika oqo, e na viaviamasu kei na yalomalumalumu, kei na vakararawataka na yago; ka sega ni yaga, sa vakamamautaki ga kina na yago.

Kolosa 3

Sa vakarota vei ira ko koya me ra yalovakalomalagi, 14. Me ra yalosavasava sara, 511. Sa vakarota me ra veilomani, ka ia tiko na vakavinavinaka, ka kitaka kecega nai valavala vinaka, 1225.

¹Ia kevaka dou sa vakaturi cake vata kei Karisito, mo dou vakasaqara na veika maicake, sa tiko kina na Karisito e na ligi i matau ni Kalou.

²Dou daunanuma na veika maicake, kakua ga na veika e vuravura.

³Ni dou sa mate ga, ia na nomudou bula sa vuni vata kei Karisito e na Kalou.

⁴Ni na rairai mai na Karisito, sa noda vu-ni-bula, dou na qai rairai vata kaya e nai ukuuku.

⁵O koya mo dou qai vakamatea na veitikimudou vakavuravura, a dauyalewa, nai valavala tawa-savasava, na garogaro ca, na dodomo ca, kei na kocokoco, o koya na dauqarava na kalou lasu:

⁶ni sa veika oqo sa yaco kina na cudru ni Kalou vei ira era sa dautalaidredre:

⁷ia koi kemudou talega, dou a ia eliu nai valavala vakakina, ni dou a bula lako vakakina.

⁸Ia oqo, mo dou luvata na ka kecega oqo, a daucudru, na daulesa, na lomaca, na vosa ca, na vosa dukadukali mai na gusumudou.

⁹Kakua ni daveilasuyaki, ni dou sa luvata tu na tamata makawa kei na nonai valavala;

¹⁰ka dou sa vakasuluma oqori sa vou, o koya sa vakavoui tiko e na vuku me vaka na yaloyalona ka buli koya:

¹¹sa sega kina ni nanumi se kai Jutia se kai tani, se cili se sega ni cili, na tawa vuku, na kai lekutu, na bobula, nai taukei: ia sa uasivi sara e na ka kecega na Karisito.

¹²O koya mo dou qai vakaisulu me vaka dou sa nona digitaki na Kalou, oi kemudou sa yalosavasava ka daulomani, e na yalo dauloloma, e na yalovinaka, e na yalomalumalumu, e na yalomalua, e na dauvosota vakadede:

¹³dou veivosoti vakai kemudou, ka kakua ni veicudruvi, kevaka sa dua na ka sa rarawa kina e dua: me vaka sa sega ni cudruvi kemudou na Karisito, mo dou vaka talega kina.

¹⁴Ia me liu e na ka kecega oqo na dauloloma, o koya sai vau vinaka sara.

¹⁵Ia me lewa sara e na lomamudou na vakacegu i Karisito, ni dou sa kacivi ki na ka oqo, ni dou sa yago e dua bauga: ia mo dou ia tiko na vakavinavinaka.

¹⁶Me tiko vakalevu e na lomamudou na vosa i Karisito e na vuku kecega; dou veivakatavulici ka veivunauci vakai kemudou e na same *kei* na sere *keina* meke vakayalo, dou sere tiko vua na Kalou ni sa tiko e na yalomudou na loloma.

¹⁷Ia na ka kecega dou sa kitaka, se dou vosa se dou cakacaka, me ia kece e na yaca ni Turaga ko Jisu, ko koya dou sa ia tiko kina na vakavinavinaka vua na Kalou na Tamada.

¹⁸Oi kemudou na yalewa vakawati, mo dou talairawarawa vei ira na watimudou, me vaka sa dodonu vua na Turaga.

¹⁹Oi kemudou na tagane vakawati, mo dou lomani ira na watimudou, ka kakua ni yaloca vei ira.

²⁰Oi kemudou na gone, mo dou talairawarawa vei ira na nomudou qase e na ka kecega: ni sa vinaka sara oqo vua na Turaga.

²¹Oi kemudou na qase, mo dou kakua ni vakacudrui ira na luvemudou, de ra datuvu kina.

²²Oi kemudou na tamata, mo dou talairawarawa vei ira na nomudou turaga vakayago e na ka kecega; kakua ni ia walega e na matanavotu, me vinakati kemudou kina ko ira na tamata; dou ia ga e na loma dina, ni dou sa rerevaka na Kalou:

²³ia na ka kecega dou sa cakava, kitaka mai na vu ni yalomudou me vaka vua na Turaga, me kakua ni vaka vei ira walega na tamata;

²⁴ni dou sa kila dou na rawata mai vua na Turaga nai votavota me kenai sau: dou sa qarava na Turaga ko Karisito.

²⁵Ia ko koya sa caka ca ena rawata na kenai sau ni ca sa cakava; ka sa sega ni vinakati vakailoa e dua na tamata.

Kolosa 4

Sa vakavulici ira na tamata me ra daumasu, ka me rai valavala vakavuku vei ira era sa sega ni lotu, 26. Sa qai ia na loloma vei ira, ka sa tinia nai vola, 718.

¹Oi kemudou na turaga, dou solia vei ira na tamata na ka e dodonu ka tautauvata; ni dou sa kila sa dua talega na nomudou Turaga mai lomalagi.

²Mo dou daumasu tikoga, ka cikevaka tiko ka vakavinavinaka;

³ka masulaki keitou talega, me dolava vei keitou na Kalou na katuba ni vosa, me keitou tukuna na ka vuni kei Karisito, o koya kau sa vesu tu kina:

⁴meu vakaraitaka oqo, me vaka sa kilikili kei au meu tukuna.

⁵Dou ia tiko nai valavala vuku vei ira e taudaku, ka volia me nomudou na gauna.

⁶Me ia tikoga na nomudou vosa e na yalovinaka, ka vakatuituinataki e na masima, mo dou kila kina se cava sa dodonu mo dou kaya tale vei ira na tamata yadua.

⁷Ena tukuna vei kemudou na ka kecega sa yacovi au ko Tikiko, a wekaqu kau sa lomana, kei nai talatala yalodina, kei na noqu i tokani e na Turaga:

⁸ia kau sa talai koya vei kemudou e na vuku ni ka oqo, mo dou kila na neitou tiko, ka me vakaceguya na yalomudou ko koya;

⁹oi rau kei Onesimo, na wekaqu sa yalodina kau sa lomana, o koya sa dua vei kemudou. Erau na vakatakila vei kemudou na ka kecega *sa caka eke*.

¹⁰Sa loloma yani vei kemudou ko Arisitako keirau sa vesuki vata kaya, kei Marika na luve ni gane i Panapasa, (o koya dou sa vakaroti oti kina: kevaka sa lako vei kemudou, dou vakacegui koya;)

¹¹kei Jisu, a yacana talega ko Jusito, eratou sa cili. O iratou ga oqo eratou sa daucakacakaka vata kei au e na ka ni matanitu ni Kalou, a ratou sa dauvakacegui au.

¹²Sa loloma yani vei kemudou ko Epafira, sa dua vei kemudou, ai talatala i Karisito Jisu, sa daugumatua tikoga ni sa masulaki kemudou, mo dou tu dei ka vinaka sara ka vakasinaiti tu e na ka kece sa loma ni Kalou.

¹³Niu sa vakadinadina vua, ni sa lomakatakata sara e na vukumudou, e na vukudra talega mai Leotisea, kei na vukudra mai Aiarapoli.

¹⁴Sa loloma yani vei kemudou ko Luke, na vuniwai lomani, kei Timasa.

¹⁵Au sa loloma yani vei ira na veiwekani mai Leotisea, vei Nimifa talega, vei ira talega nai soqosoqo lewe ni lotu mai nona vale.

¹⁶Ia ni sa wili oti nai vola oqo vei kemudou, dou lewa me wili talega vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu mai Leotisea; mo dou wilika talega nai vola vei ira ki Leotisea.

¹⁷Kaya talega vei Akipo, Mo vakaraica na cakacaka ko sa rawata mai vua na Turaga, mo vakayacora sara.

¹⁸Au sa loloma yani ka vola e na ligaqu dina, koi au ko Paula. Dou nanumi au niu sa vesu tiko. Me nomudou na loloma. Emeni.

1 Cesalonaika

1 Cesalonaika 1

Sa tukuna vei ira ko Paula ni sa daunanumi ira tiko, ka masulaki ira, ni sa kila era sa lotu dina sara, 110.

¹Koi keitou ko Paula, kei Silivenuse, kei Timoci, ki na nodra i soqosoqo lewe ni lotu na kai Cesalonaika, o ira sa tu vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito: Me nomudou na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.

²Keitou sa vakavinavinaka tikoga vua na Kalou e na vukumudou kecega ni keitou sa cavuti *kemudou* e na neitou masu;

³keitou sa sega ni mudu ni nanuma na nomudou daucakacaka e na vakabauta, kei na nomudou oca e na loloma, kei na nomudou vosota e nai nuinui vua na noda Turaga ko Jisu Karisito, e na mata ni Kalou ko Tamada;

⁴ni keitou sa kila na nomudou digitaki, oi kemudou na veiwekani ka daulomani kemudou na Kalou;

⁵ni sa sega ni yaco vei kemudou na neitou i tukutuku-vinaka e na vosa walega, e na kaukauwa talega, kei na Yalo Tabu, ka ni sa vakadinadinataki vakalevu; ni dou sa kila na neitou i valavala e na vukumudou ni keitou a tiko vata kei kemudou.

⁶Ia dou a dauvakadamurimuri keitou, kei na Turaga, ni dou a vakabauta na vosa e na veivakararawataki levu, kei na reki e na Yalo Tabu;

⁷dou a yaco kina mo dou nodra i vakarau kecega era sa vakabauta mai Masitonua kei Akaia.

⁸Ni sa rogovaki yani maivei kemudou na vosa ni Turaga ki Masitonua kei Akaia, a sa sega ni koya walega, sa yaco yani talega nai rogorogo ni nomudou vakabauta na Kalou ki na veiyasana kecega, a sa sega kina ni yaga me keitou kaya e dua na ka.

⁹Ni ra sa tukuna ga ko ira e na vuku i keitou nai valavala ni neitou laki tiko vei kemudou, ni dou sa saumaki mai na veimatakau vua na Kalou, mo dou qarava na Kalou bula ka dina;

¹⁰mo dou waraka talega na Luvena mai lomalagi, sa vakatura cake tale ko koya mai na mate, ko Jisu, o koya sa vakabulai keda mai na cudru sa bera mai.

1 Cesalonaika 2

**Sa tukuna ko koya ni ratou sa tukuna vaka vinaka nai tukutuku-vinaka kei Karisito
vei ira, a ra sa vakadinata sara, 116. Sa kaya ni sa tarovi koya ko Setani me kakua
ni laki raici ira, ia sa via lako vakalevu, 1720.**

¹Ni dou sa kila, na veiwekani, na neitou laki tiko vei kemudou, ni sa sega ni ka walega:

²ia ni keitou a vakararawataki mada eliu, ka vakacacani sara mai Filipai, me vaka dou sa kila, keitou sa qai doudou ga e na vuku ni neitou Kalou me tukuna sara vei kemudou nai tukutuku-vinaka ni Kalou, a sa ka levu na veivorati.

³Ni sa sega sara ni ia na neitou i vakaro e na veivakacalai, se na yalo tawasavasava, se na veivakaisini:

⁴ia ni sa vinakati keitou na Kalou me keitou lesi me vunautaka nai tukutuku-vinaka, keitou sa vosa vakakina; sa sega ga me keitou vinaka vei ira na tamata, vua ga na Kalou, o koya sa lewa na yalo i keitou.

⁵Ni dou sa kila keitou sa sega sara ni vosa vakaveicivilaki, se ia na kocokoco e nai lawaki rairai vinaka; sa kila na Kalou e segai:

⁶keitou sega talega ni qara me ra dokai keitou ko ira na tamata, se koi kemudou, se ko ira na tamata tani, ia sa rawarawa me keitou veivakaocataki, ni keitou sai apositolo i Karisito.

⁷Ia keitou a yalovinaka e na kemudou maliwa, me vaka na dau meimei ni sa susugi ira na luvena;

⁸ia sa vakakina, ni keitou sa yalololoma sara vei kemudou, keitou sa vinakata me solia vei kemudou nai tukutuku-vinaka ni Kalou, ia ka sega ni koya walega, a neitou bula talega, ni keitou sa lomani kemudou vakalevu.

⁹Ni dou sa nanuma, na veiwекани, na neitou daucakacaka kei na neitou oca ni keitou sa daucakacaka tiko e na bogi kei na siga, me keitou kakua sara kina ni vakabibitaki kemudou, ni keitou sa vunautaka vei kemudou nai tukutuku-vinaka ni Kalou.

¹⁰Dou a raica dina, kei na Kalou *talega*, ni sa savasava ka dodonu ka sega ni cala na neitou i valavala e na kemudou maliwa, oi kemudou sa vakabauta:

¹¹ni dou sa kila keitou sa vakarota vei kemudou ka vakamasuti kemudou ka vakadreti kemudou yadua, me vaka na tamana vei ira na luvena,

¹²mo dou ia nai valavala sa kilikili kei ira sa nona na Kalou, o koya sa kacivi kemudou ki na nona matanitu kei na vanua vakaiukuuku.

¹³E na vuku ni ka oqo keitou sa tawa mudu kina ni vakavinavinaka vua na Kalou, ni dou a vakabauta na vosa ni Kalou dou a rogoca maivei keitou dou sa sega ni vakabauta me vaka e vosa ni tamata, me vaka ga na kena dina, na vosa ni Kalou, oqori sa cakacaka yaco talega vei kemudou sa vakabauta.

¹⁴Ni dou a mai vakadamurimuri ira na veisoqosoqo lewe ni lotu ni Kalou mai Jutia era sa tu vata kei Karisito Jisu, oi kemudou na veiwекани: ni dou a vosota na veika ca maivei ira na kai nomudou, me vaka era sa vosota maivei ira na kai Jutia;

¹⁵o ira era a vakamatea na Turaga ko Jisu, kei ira talega na parofita, a ra sa vakacacani keitou; a ra sa sega ni vinaka vua na Kalou, a ra sa veicati talega kei ira kecega na tamata;

¹⁶a ra sa tarovi keitou ni keitou sa vosa vei ira era sa sega ni lotu me ra bula kina, era sa vakasinaita tikoga kina na nodra i valavala ca: ia sa yaco vei ira na cudruvi me ra sa ca sara.

¹⁷IA koi keitou, ni keitou sa kau tani vakayago maivei kemudou, na veiwekani, e na gauna lekaleka ga, ia ka sa segai vakayalo, keitou sa gumatua sara kina ka gadreva vakalevu me raica na matamudou.

¹⁸O koya oqo keitou a via lako kina vei kemudou, oi au ko Paula, kau a vakakina vakadua, io vakarua; ia ka sa tarovi keitou ko Setani.

¹⁹Ia ka cava na neitou i nuinui se marau, se neitou i sala ni reki? sa sega li ni koi kemudou e na mata ni noda Turaga ko Jisu e na nona lako tale mai?

²⁰Ni sai kemudou na vu ni neitou i ukuuku kei na vu ni neitou reki.

1 Cesalonaika 3

Sa vakatakilala na nona loloma vei ira ko koya, ni sa talai Timoci vei ira, ka sa daureki e na vukudra, ka sa daumasulaki ira, ka sa via raici ira, me vakataudeitaki ira, 113.

¹O koya oqo, ni keitou a sega tiko ni vosota rawa, keirau sa vinakata me keirau biu duaduaga mai Aceni;

²ia keirau sa talai Timoci, na weka i keirau, kei nai talatala ni Kalou, kei na neirau i tokani e nai tukutuku-vinaka kei Karisito, me vakataudeitaki kemudou, ka vakaroti kemudou e na vuku ni nomudou vakabauta:

³me kakua e dua me vakayavalati e na vuku ni rarawa oqo: ni dou sa kila sai koya eda sa lesi kina.

⁴Sa dina, ni keitou a tiko kei kemudou, keitou a tukuna mada eliu vei kemudou ni da na vakararawataki: a sa yaco vakakina, ia dou sa kila ga.

⁵E na vuku ni ka oqo, niu a sega tiko ni vosota rawa, au a qai talatala yani meu kila na nomudou vakabauta, de sa veretaki kemudou beka ko koya na dauvere, a sa yaco kina me ka walega na neitou cakacaka.

⁶Ia ni sa qai lako maivei kemudou ko Timoci vei keitou, a sa kauta mai nai rogorogo vinaka ni nomudou vakabauta kei na loloma, kei na nomudou nanumi keitou vinaka tikoga, kei na nomudou gadreva vakalevu mo dou raici keitou, me vaka na neitou *gadreva talega me raici* kemudou:

⁷o koya oqo keitou sa vakacegui kina e na vukumudou, na veiwekani, e na vuku ni nomudou vakabauta, e na neitou rarawa kecega kei na vuturi:

⁸ni keitou sa qai bua, kevaka dou sa tu dei tiko vua na Turaga.

⁹Ia ka vakaevei na levu ni vakavinavinaka me keitou ia tale vua na Kalou e na vukumudou, e na vuku ni reki kecega keitou sa reki kina e na vukumudou e na mata ni noda Kalou:

¹⁰ni keitou sa masu vakalevu sara e na bogi kei na siga, me keitou raica na matamudou, me keitou tinia vinaka talega na ka sa sega e na nomudou vakabauta?

¹¹Ia me tuberi keitou mada vei kemudou na Kalou na Tamada, kei na noda Turaga ko Jisu.

¹²Ia me vakalevutaki kemudou na Turaga mo dou uasivi cake e na loloma vakai kemudou, ka vei ira kecega na tamata, me vaka na neitou vei kemudou:

¹³me vakataudeitaka kina ko koya na yalomudou me tawa ca ni sa savasava e na mata ni Kalou na Tamada, ni na lako mai na noda Turaga ko Jisu Karisito kei ira vata kaya na nona yalosavasava kecega.

1 Cesalonaika 4

Sa vakavulici ira ko koya me ra gumatua, ka yalosavasava, ka veilomani, ka daucakacaka, 112. Me ra kakua ni tagicaki ira vakalevu na mate, 1318.

¹Sa vo ga na veiwekani, me keitou vakamasuti kemudou, ka vakarota e na vuku ni Turaga ko Jisu, mo dou uasivi cake vakalevu sara, me vaka dou a vakatavulici maivei keitou e nai valavala sa kilikili kei kemudou mo dou ia tiko, mo dou vinaka vua na Kalou.

²Ni dou sa kila nai vakaro keitou a tukuna vei kemudou e na vuku ni Turaga ko Jisu.

³Ni sa loma ni Kalou oqo, mo dou yalosavasava, mo dou kakua ni dauyalewa:

⁴ia mo dou dui kila yadua mo dou maroroya na yagomudou me vakasavasavataki ka me dokai;

⁵me kakua ni rawai koya na dodomo ca, me vakataki ira na veimatanitu era sa sega ni kila na Kalou:

⁶me kakua e dua me laki lawaki ca se vakacacana na kai nona e na ka oqo; ni sa cudrutaka na ka kecega oqo na Turaga, me vaka talega ni keitou a vakasalataki kemudou kina eliu ka dautukuna.

⁷Ni sa sega ni kacivi keda na Kalou me da dukadukali, me da yalosavasava ga.

⁸Ia ko koya sa beca, sa sega ni beca na tamata, sa beca na Kalou, o koya ka solia mai vei keda na nona Yalo Tabu.

⁹Ia e na vuku ni veilomani vakaveitacini, sa sega ni yaga meu vola vei kemudou; ni dou sa vakatavulici mai vua na Kalou mo dou veilomani tiko.

¹⁰Ka sa dina dou sa kitaka vakakina vei ira kece na veiweki mai Masitonua taucoko: ia keitou sa vakamasuti kemudou, na veiweki, mo dou uasivi cake vakalevu sara;

¹¹ka mo dou gumatua sara mo dou tiko malua, ka dauia na nomudou cakacaka, ka daucakacaka e na ligamudou, me vaka keitou a vakarota vei kemudou;

¹²mo dou ia tiko nai valavala e kilikili kivei ira e taudaku, ka mo dou kakua ni dravudravua e na dua na ka.

¹³IA kau sa vinakata, oi kemudou na veiweki, mo dou kakua ni lecava e na vukudra era sa moce tu, mo dou kakua kina ni yasovaka, me vakataki ira na tani sa sega na nodra i nuinui.

¹⁴Ia kevaka eda sa vakadinata ni sa mate ko Jisu ka tu cake tale mai, ena vaka talega kina ko ira era sa moce ni ra tu vata kei Jisu, ena kauti ira tale kei koya na Kalou.

¹⁵Ni keitou sa tukuna ga oqo vei kemudou me vaka na vosa ni Turaga, ni da na sega ni liu vei ira era sa moce tu koi keda eda sa bula tiko me yacova na nona lako tale mai na Turaga.

¹⁶Ni na lako sobu mai lomalagi ko koya na Turaga e na kaila, kei na domo ni agilose turaga, kei na davui ni Kalou: ena qai tu cake taumada ko ira na mate era sa tu vata kei Karisito:

¹⁷emuri koi keda, eda sa bula tikoga, eda na kau cake vata kei ira e na o, me da veitata kei na Turaga e na macawa: ia ena vakakina eda na qai tiko vata kaya na Turaga ka sega ni mudu.

¹⁸O koya mo dou qai ia na veivakacegui vakataki kemudou e na vosa oqo.

1 Cesalonaika 5

Sa tukuna na siga ni lewa, a sa vakarota vei ira me ra gumatua sara e nai valavala vinaka kecega, a sa qai masulaki ira, ka sa tinia na nonai vola, 128.

¹Ia sa sega ni yaga meu volavola vei kemudou, na veiwekani, meu tukuna na veigauna kei na veiyabaki.

²Ni dou sa kila dina sara vakataki kemudou ni na lako mai na siga ni Turaga, me vaka na daubutako e na bogi.

³Ni ra kaya tiko, Sa mai vakacegu ka tiko vinaka; ena qai yaco vakidacala vei ira na rusa, me vaka na yaluma vua na yalewa sa bukete; a ra na sega ni dro tani rawa.

⁴Io koi kemudou na veiwekani, dou sa sega ni tiko e na butobuto, me yacovi kemudou kina na siga ko ya me vaka na daubutako.

⁵Oi kemudou kecega na gone ni rarama, kei na gone ni siga: eda sa sega nigone ni bogi, se gone ni butobuto.

⁶O koya oqo me da qai kakua ni moce, me vakataki ira na tani; me da vakatawa ga ka yalomatua.

⁷Ia ko ira era daumoce era sa moce e na bogi; kei ira era daumateni era sa mateni e na bogi.

⁸Ia koi keda, eda sa *gone* ni siga, me da yalomatua, me da vauca na vakabauta kei na loloma mei sasabai ni lomasereda: kei na vakauinuitaka na bula, mei vakaruru ni uluda.

⁹Ni sa sega ni lesi keda na Kalou me da rusa me da rawata ga na bula e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito;

¹⁰o koya ka mate e na vukuda, me da bula vata kaya, se da yadra se da moce.

¹¹O koya oqo mo dou qai ia na veivakacegui vakai kemudou, ka veivakatataki cake vakai kemudou, me vaka dou sa kitaka tiko.

¹²Ia keitou sa vakamasuti kemudou, na veiwekani, mo dou kilai ira era sa daucakacaka vei kemudou, ka lewai kemudou e na Turaga, ka vakavulici kemudou;

¹³ka mo dou vakarokorokotaki ira, ka lomani ira vakalevu sara, e na vuku ni nodra cakacaka. Ka mo dou veivinakati vakai kemudou.

¹⁴Ia keitou sa vakarota vei kemudou, na veiwekani: mo dou vunauci ira era sa talaidredre, vakacegui ira era sa yalolailai, vukei ira era sa malumalumu, dauvosoti ira kecega na tamata.

¹⁵Raica me kakua e dua sa veisausaumitaka na ca vua e dua; ka mo dou dui muria tikoga na ka e vinaka vei kemudou yadua, vei ira talega na tamata kecega.

¹⁶Dou reki tikoga.

¹⁷Dou masu tikoga ka kua ni mudu.

¹⁸Dou ia na vakavinavinaka e na vuku ni ka kecega: ni sa loma ni Kalou oqo vei kemudou e na vuku i Karisito Jisu.

¹⁹Dou kakua ni bokoca na Yalo *Tabu*.

²⁰Dou kakua ni beca na vosa ni parofisai.

²¹Vakatovolea na ka kecega; taura matua na ka e vinaka.

²²Qarauni kemudou mai nai valavala kecega sa ca.

²³Ia me vakasavasavataki kemudou sara na Kalou ni veivakacegui; ka me sa maroroi tauoko, me kakua sara ni cala, na yalomudou kei na lomamudou kei

na yagomudou, ka yacova na siga ena lako tale mai kina na noda Turaga ko Jisu Karisito.

²⁴Sa dina ko koya sa kacivi kemudou, ena kitaka talega ko koya.

²⁵Oi kemudou na veiwekani, masulaki keitou.

²⁶Dou loloma vei ira kecega na veiwekani ka dou veireguci e na yalosavasava.

²⁷Au sa vakarota vei kemudou e na yaca ni Turaga, me wili nai vola oqo vei ira kecega na veiwekani yalosavasava.

²⁸Me nomudou na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

2 Cesalonaika

2 Cesalonaika 1

Sa vakacegui ira ko Paula, ni sa tukuna vei ira na lewa dodonu ni Kalou, 112.

¹Oi keitou ko Paula, kei Silivenuse, kei Timoci, ki nai soqosoqo lewe ni lotu mai Cesalonaika era sa tu vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito:

²Me nomudou na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito.

³Sa kilikili kei keitou me keitou ia tikoga na vakavinavinaka vua na Kalou e na vukumudou, na veiwekani, ni sa dodonu ga oqori, ni sa tubu vakalevu sara na nomudou vakabauta, a sa uasivi cake na nomudou veilomani vakataki kemudou yadua;

⁴ia keitou sa vakacaucautaki kemudou vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu ni Kalou, e na vuku ni nomudou lomadei kei na vakabauta e na nomudou vakacacani kecega, kei na vakararawataki dou sa vosota:

⁵oqo nai vakatakilakila ni lewa dodonu ni Kalou, mo dou vakabau kina mo dou yaga me rawata na matanitu ni Kalou, o koya dou sa vakararawataki talega kina:

⁶ni sa dodonu vua na Kalou me saumi ira vakararawa era sa vakararawataki kemudou;

⁷ia vei kemudou talega sa vakararawataki, me vakacegui vata kei keitou, ni na vakaraitaki mai lomalagi na Turaga ko Jisu kei ira vata kaya na nona agilose kaukauwa,

⁸e na yameyame ni bukawaqa, me cudruvi ira era sa sega ni kila na Kalou, a sa sega ni vakabauta nai tukutuku-vinaka ni noda Turaga ko Jisu Karisito:

⁹sa nodra cudruvi na veivakarusai tawa mudu mai na mata ni Turaga, mai na nona kaukauwa vakaidina talega;

¹⁰ni na lako mai ko koya me ra vakarokorokotaka ko ira na nona tamata yalosavasava, ka me dokai koya ko ira kecega era sa vakadinata, e na siga ko ya, (ni sa vakadinati na neitou i tukutuku vei kemudou.)

¹¹O koya oqo keitou sa masulaki kemudou tikoga; me vakabauti kemudou na neitou Kalou mo dou yaga me rawata na ka dou a kacivi kina, ka me vakayacora sara e na kaukauwa na gagadre vinaka kecega, kei na cakacaka ni vakabauta:

¹²me vakacaucautaki kina na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito e na vukumudou, koi kemudou talega e na vukuna, me vaka na loloma ni noda Kalou kei na Turaga ko Jisu Karisito.

2 Cesalonaika 2

Sa vakarota vei ira ko koya me ra tu dei e na vakabauta, 112. Sa qai vakacegui ira tale, ka vakaroti ira, ka masulaki ira, 1317.

¹Ia keitou sa qai vakamasuti kemudou, na veiwekani, e na vuku ni nona lako tale mai na noda Turaga ko Jisu Karisito, kei na noda soqoni vata vei koya,

²mo dou kakua ni veitosoyaki vakasauri mai na lomadei, se vakataqayataki, me kakua e na vuku ni vosa ni yalo, se nai tukutuku, se nai vola, me vaka sa vu vei keitou, me vaka sa voleka dina mai na siga i Karisito.

³Me kakua sara e dua na ka me vakaisini kemudou kina e dua; ni na yaco mada eliu na vuki tani, ka na vakaraitaki mada na tamata ni valavala ca, a luve ni veivakarusai;

⁴o koya sa dauvorata, a sa vakalevui koya me uasivi cake e na ka kecega sa vakatokai me kalou, se dauqaravi; a sa tiko kina ko koya e na vale ni Kalou, a sa vakaraitaki koya me kalou.

⁵Dou sa sega beka ni nanuma, niu a tukuna vei kemudou na veika oqo, niu a tiko vata kei kemudou?

⁶Ia dou sa qai kila na ka sa tarova, me vakaraitaki mai kina ko koya e na kena gauna.

⁷Ni sa cakacaka vakavuni edaidai na ca: ia sa dua e tarova tikoga, ka malua me kau tani yani ko koya.

⁸Ena qai vakaraitaki na Vu-ni-ca ko ya, o koya ena vakarusa na Turaga e nai cegu ni gusuna, ka vakaotia e na nona lako vakairai mai:

⁹sa vaka na cakacaka i Setani na nona lako mai, sa ia e na kaukauwa levu kei na veivakatakilakila kei na veika vakailasu e veivakurabuitaki,

¹⁰kei na ka e sega ni dodonu sa veivakacalai vei ira era sa rusa; ni ra sa bese ni lomana na ka dina, me ra bula kina.

¹¹Ia e na vuku ni ka oqo, sa tala tiko na veivakacalai mana vei ira na Kalou, me ra vakadinata kina na ka lasu;

¹²me cudruvi kina ko ira kecega era sa sega ni vakabauta na ka dina, a ra sa vinakata ga na ka e sega ni dodonu.

¹³Ia sa kilikili kei keitou me keitou ia tikoga na vakavinavinaka vua na Kalou e na vukumudou, na veiwekani, oi kemudou sa lomana na Turaga, ni sa digitaki kemudou na Kalou mai nai vakatekivu mo dou bula ni dou sa vakasavasavataki e na Yalo *Tabu*, ka dou sa vakabauta na ka dina:

¹⁴a ka sa kacivi kemudou kina ko koya e na neitou i tukutuku-vinaka, mo dou rawata kina na kena kalougata ni noda Turaga ko Jisu Karisito.

¹⁵O koya mo dou tu dei na veiwekani, ka taura tiko nai tukutuku dou sa vakatavulici kina maivei keitou, e na vosa, se e nai vola.

¹⁶Ia na noda Turaga ko Jisu Karisito, kei na Kalou ko Tamada, o koya ka lomani keda, ka solia vei keda e na loloma na vakacegu sa sega ni mudu kei nai nuinui vinaka,

¹⁷me vakaceguya mada na yalomudou, ka vakataudeitaki kemudou e na vosa kei na cakacaka vinaka kecega.

2 Cesalonaika 3

Sa kaya ko koya me ra masulaki koya; a sa vakacegui ira, ka masulaki ira, a sa vakavulici ira me ra kakua ni vucesa, se guca, 115. Sa qai tinia na nonai vola,

1618.

¹Meu tinia, oi kemudou na veiwekani, dou masulaki keitou, me cici yani na vosa ni Turaga, ka me dokai tiko, me vaka vei kemudou:

²me keitou vakabulai talega maivei ira na tamata era yalo vakatani ka ca: ni sa sega vei ira kecega na vakabauta.

³Ia sa lomadina na Turaga, o koya ena vakataudeitaki kemudou, ka maroroi kemudou mai na ca.

⁴Ia keitou sa vakadinata na Turaga e na vukumudou, ni dou sa qai cakava ka dou na cakava emuri na veika keitou sa vakarota vei kemudou.

⁵Ia me tubera mada na yalomudou na Turaga ki na loloma ni Kalou, kei na dauvosota me vakataki Karisito.

⁶Ia keitou sa vakarota vei kemudou, na veiwekani, e na yaca ni noda Turaga ko Jisu Karisito, mo dou kakua ni tiko vata kaya e dua vei ira na veiwekani sa dauia nai valavala vakatani, ka sega ni vaka nai vakavuvuli era sa rogoca vei keitou.

⁷Ni dou sa kila sa kilikili kei kemudou mo dou vakadamurimuri keitou; ni keitou a sega ni valavala vakatani e na kemudou maliwa;

⁸ka keitou sa sega ni kana walega vua e dua na tamata; ia keitou a oga ka oca e na bogi kei na siga, me keitou kakua kina ni vakabibitaka e dua vei kemudou:

⁹e segai ni sa sega ni dodonu vei keitou, ia me keitou sa nomudou i vakarau ga mo dou vakadamurimuri keitou.

¹⁰Io, ni keitou a tiko kei kemudou, sa neitou i vakaro oqo vei kemudou, me kakua ni kana ko koya sa sega ni cakacaka.

¹¹Ni keitou sa rogoca sa so vei kemudou, era sa ia tiko nai valavala vakatani, era sa sega sara ni cakacaka, a ra sa makutu vakatani.

¹²Ia ko ira era sa vakaoqo keitou sa vakarota ka vakamasuta e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito, me ra tiko malua ka daucakacaka, ka kania ga na kedra.

¹³Ia koi kemudou, na veiwekani, dou kakua ni ceguoca e na cakacaka vinaka.

¹⁴Ia kevaka e dua sa sega ni talairawarawa ki na neitou vosa e nai vola oqo, dou vakatakilakilataka na tamata ko ya, ka kakua ni tiko vata kaya, me madua kina ko koya.

¹⁵Ia mo dou kakua ga ni nanumi koya me meca, mo dou vakatavulica ga me vaka sa wekamudou.

¹⁶Ia na Turaga ni veivakacegui me solia tiko ga vei kemudou na vakacegu e na ka kecega. Me tiko vei kemudou kecega na Turaga.

¹⁷Au sa loloma yani koi au ko Paula, kau sa vola e na ligaqu dina, o koya na kenai vakadinadina e nai vola kecega: au sa vola vakakina.

¹⁸Me nomudou kecega na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

1 Timoci

1 Timoci 1

Sa loloma yani vei Timoci ko Paula, a sa tukuna na ka sa laivi koya kina mai Efeso, 14. Sa tukuna na ka sa yaga kina na vunau i Moses, 511. Sa tukuni koya ko Paula, 1217. Sa vakarota vei Timoci, a sa tukuni Imeneo kei Alekisada, 1820.

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito, e nai lesilesi ni Kalou na nodai Vakabula, ko Jisu Karisito, na vu ni nodai nuinui;

²vei Timoci, na luvequ dina e na vakabauta: Me sa nomu na loloma, na yalololoma, na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na noda Turaga ko Karisito Jisu.

³Me vaka kau a vakamasuti iko mo tiko ga mai Efeso, niu a lako ki Masitonua, mo vakarota kina vei ira eso me ra kakua ni vakatavulica nai vakavuvuli tani,

⁴me ra kakua talega ni dinata nai tukutuku wale kei nai vola ni kawa tawa mudu, sa tubu kina na veileti, ka sega ga na veivakatataki cake e na ka ni Kalou, o koya sa yaco e na vakabauta, au sa kitaka tale oqo.

⁵Ia na ka sa nakiti e na vunau na loloma mai na yalo savasava, kei na lewaeloma vinaka, kei na vakabauta tawa vakailasu;

⁶a sa cala maikina ko ira eso, ka sa lesu tani me ra ia na veileti walega;

⁷a ra sa gadreva me ra vu-ni-vunau: a ra sa sega ni kila na ka era sa dautukuna, se na ka era sa dauvakadinadina kina.

⁸Ia eda sa kila sa ka vinaka na vunau, kevaka sa muria na tamata me vaka na kenai valavalava:

⁹ni da sa kila sa sega ni bale na vunau vei ira na tamata yalododonu, vei ira ga era sa sega ni muria na vunau, ka sa dautalaidredre, vei ira era sa sega ni lotu, a ra sa dauivalavalava ca, vei ira era sega ni yalosavasava, a ra sa vakasisila ga; vei ira era sa labata na tamadra, a ra sa labata na tinadra, a ra sa dauveiraravui,

¹⁰vei ira era sa daudara, vei ira era sa veimoceri vakatagane, vei ira era sa daubutakoca na tamata, vei ira era sa daulasu, vei ira era sa daububului vakailasu, kei na ka tani kecega sa sega ni vaka nai vakavuvuli vinaka:

¹¹me vaka nai tukutuku-vinaka vakaidina nei koya na Kalou daumaka, kau sa lesi kina meu vunautaka.

¹²Ia kau sa vakavinavinaka vei Karisito Jisu na noda Turaga, o koya sa vakaukauwataki au, ni sa nanumi au niu sa lomadina, a sa lesi au ki na cakacaka vakaitalatala;

¹³oi au eliu na dauvosavakacaca, kei na dauvakacaca, kei na dauveivakasewasewani: ia kau sa lomani, niu a kitaka e na lialia kei na tawa vakabauta,

¹⁴ia ka uasivi cake sara na loloma ni noda Turaga, kau a vakabauti Karisito Jisu kina ka lomana.

¹⁵Sa dina na vosa, a sa yaga me vakabauti vakalevu, ni sa lako mai ki vuravura ko Jisu Karisito me vakabulai ira na tamatai valavala ca; ia koi au, kau sa uasivi cake vei ira.

¹⁶Ia e na vuku ga ni ka oqo kau a lomani kina, me vakaraitaka ko Jisu Karisito vei au ka uasivi cake na vosota vakalevu sara, meu i vakarau vei ira era na vakabauti koya emuri me ra bula tawa mudu kina.

¹⁷Ia, vua na Tui tawa tubu, sa sega ni mate rawa, sa sega ni rairai, na Kalou vuku duaduaga, me ia na vakarokoroko kei na vakadokadokai ka sega ni mudu. Emeni.

¹⁸Ai vakaro oqo kau sa solia vei iko, na luvequ Timoci, me vaka na parofisai ko a tukuni kina eliu, mo ia kina na veivala vinaka;

¹⁹mo taura matua na vakabauta, kei na lewa-eloma vinaka: oqori era sa biuta eso, a sa kasa kina na nodra vakabauta ka mate:

²⁰sa vakaoqo ko Imeneo kei Alekisada, koi rau kau sa solia vei Setani, me rau kila kina me rau kakua ni dauvosavakacaca.

1 Timoci 2

Sa tukuna ko koya ni sa vinaka me ia na masulaki ira na tamata kecega, 18. Sa tukuna na ka e kilikili kei ira na yalewa, 915.

¹O koya oqo kau sa vakarota kina, me ia mada eliu na masumasu, na kerekere, na veimasulaki, na vakavinavinaka, e na vukudra na tamata kecega:

²e na vukudra na tui, kei ira kecega era turaga; me da tiko vinaka kina ka vakacegu, me da ia nai valavala kece sa vakalotu ka kilikili:

³Sa dodonu oqo, ka vinaka talega e na mata ni Kalou na nodai Vakabula;

⁴o koya sa vinakata me bula na tamata kecega, ka mai kila sara nai vakavuvuli dina.

⁵Ni sa dua bauga na Kalou, ka dua bauga na dauveisorovaki, e na maliwa ni Kalou kei ira na tamata, io, na tamata ko Jisu Karisito;

⁶o koya sa soli koya me kedrai voli na tamata kecega, a ka me tukuni e na kena gauna.

⁷Oqori kau a lesi kina meu dauvunautaka meu kenai apositolo talega, (au sa vosa dina, au sa sega ni lasu;) meu nodra i vakavuvuli na veimatanitu e na vakabauta kei nai vakavuvuli dina.

⁸O koya oqo kau sa vinakata kina me masu ko ira na tagane e na yasana kecega, ni ra sa dodoka cake na liga savasava, ka me sega na cudru kei na veiba.

⁹Me vakaisulu vaka talega kina ko ira na yalewa e nai sulu e kilikili, ni ra sa lokomi ka yalomatua: me kakua ni tali na drau ni uludra, me kakua ni vakoula, se vakamata-ni-civa, se vakai sulu talei:

¹⁰ia (me vaka ga sa kilikili kei ira na yalewa era kaya era sa lotu) e nai valavala vinaka.

¹¹Me tiko lo na yalewa ka me vakatavulici, ka vakamalumalumutaki koya vakalevu.

¹²Ia kau sa sega ni laiva na yalewa mei vakavuvuli, se viavialewa vei koya na tagane, ka me tiko lo ga.

¹³Ni sa buli taumada ko Atama, ka muri ko Ivi.

¹⁴A sa sega ni temaki ko Atama; na yalewa ga sa temaki, ka sa talaidredre kina.

¹⁵Ia ena vakabulai ni sa vakasucu gone, kevaka era sa tu dei e na vakabauta, kei na loloma, kei na yalosavasava, kei na yalomatua.

1 Timoci 3

Sa tukuna ko koya nai valavala e kilikili kei ira nai talatala qase kei nai talatala lalai, 113. Sa vakaroti Timoci vakakina, ka tukuna nai vakavuvuli dina, 1416.

¹Sa dina na vosa, Kevaka e dua sa gadreva na cakacaka vakaitalatala qase, sa gadreva na cakacaka vinaka.

²O koya sa kilikili kaya nai talatala qase me tawa cala, me dua bauga na watina, me yalomamakutu, me yalomatua, mei valavala dodonu, me daulomasoli, me vakatavuvuli vakavuku;

³me kakua ni daugunu waini, me kakua ni dauveivala, me kakua ni daugarova nai yau vakasisila: me yalomalua, me kakua ni daucudrucudru, me kakua ni daukocokoco;

⁴me lewai ira vinaka na nona lewe-ni-vale, ka me talairawarawa ko ira na luvena ka ia nai valavala sa kilikili;

⁵(ia kevaka sa dua na tamata sa sega ni lewai ira rawa na nona lewe-ni-vale, ena raica vakavinaka vakaevei nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou?)

⁶me kakua e dua sa qai lotu, de viavialevu, ka cudruvi kina me vaka na tevoro.

⁷A sa dodonu talega me rogo vinaka vei ira e taudaku; de bale ki na ka ena vosavakacacataki kina, kei nai cori ni tevoro.

⁸Me yaloqaseqase ko ira talega na tuirara, me ra kakua ni veivakaisini e na vosa, me ra kakua ni guta vakalevu na waini, me ra kakua ni daugarova nai yau vakasisila;

⁹me ra taura matua nai vakavuvuli ka vuni eliu era sa qai vakabauta, e na lewa-eloma vinaka.

¹⁰Ia me ra vakatovolei mada eliu ko ira talega oqo; me ra qai yaco me tuirara ni ra sa sega ni cala.

¹¹Me yaloqaseqase ko ira talega na yalewa, me ra kakua ni daukakase, me ra yalomatua, ka lomadina e na ka kecega.

¹²Me sa yadua ga na watidra na tuirara, ia me ra lewai ira vinaka na luvedra, kei na nodra lewe-ni-vale.

¹³Ia ko ira era sa kitaka vinaka na cakacaka ni tuirara, era sa rawata kina me ra tubu cake, a ra sa doudou talega me tukuna na vakabauti Karisito Jisu.

¹⁴A veika oqo kau sa vola vei iko, ia kau sa vakantuini meu lako kusarawa yani vei iko:

¹⁵ia kevaka kau sa dede, mo kila nai valavala sa kilikili kei ira na tamata e na vale ni Kalou, oqori nai soqosoqo lewe ni lotu ni Kalou bula, na duru kei na yavu ni vakavuvuli dina.

¹⁶Ia na ka oqo sa sega ni veiletitaki ni sa ka levu na ka ni Kalou ka vuni tu eliu: Sa rairai vakatamata na Kalou, sa vakadinadina vei koya na YaloTabu, sa raici koya na agilose eso, sa vunautaki ko koya vei ira na veimatanitu, sa vakabauti koya eso na kai vuravura, sa kau cake ki na vanua vakaiukuuku.

1 Timoci 4

Sa tukuna ko koya era na biuta na lotu dina ko ira eso, 15. A sa vakarota vei Timoci me dautukuna na ka dina, me gumatua sara e na wili vola, ka me dauvakatauvuvuli, 616.

¹Ia sa tukuna vakamacala na Yalo Tabu ni na vuki tani eso mai na vakabauta e na gauna emuri, ni ra vakarogoca eso na yalo e dauveivakacalai kei na nodra i vakavuvuli na tevoro;

²e na nodra dauveivakaisini era sa vosa lasu, sa tavuni na nodra lewa-eloma me vaka e na kaukamea katakata;

³era sa dautarova na vakawati, a ra sa vakatabuya na kakana eso, sa cakava na Kalou me ra kania ka vakavinavinaka kina ko ira sa vakabauta ka kila nai vakavuvuli dina.

⁴Ni sa vinaka na ka kecega sa cakava na Kalou, a sa sega na ka me beci, kevaka sa *da* vakavinavinaka kina ni da kania;

⁵ni sa vakasavasavataki e na vosa ni Kalou kei na masu.

⁶Kevaka ko sa vakananumi ira na veiwekani e na veika oqo, o na qai talatala vinaka nei Jisu Karisito, sa vakatuburi cake e na vakabauta kei nai vakavuvuli vinaka ko ya ko sa daumuria.

⁷Ia mo biuta sara na vosa tabu kei na vosa lialia ni yalewa qase, ia mo dauvakaogai iko ki na lotu.

⁸Ni sa yaga vakalailai ga na ogoga vakayago: ia na lotu sa yaga e na ka kecega, ni sa yalataki kina na ka ni bula oqo, kei na ka ni bula talega ena muri mai.

⁹Sa dina na vosa, a sa yaga me vakabauti vakalevu.

¹⁰Ni sai koya ga oqo keitou sa daucakacaka kina ka sa vakalialiai, ni keitou sa vakararavi ki na Kalou bula, nai Vakabula ni tamata kecega, a sa nodra dina sara era sa vakabauta.

¹¹A veika oqo mo vakarota ka vakatavuvulitaka.

¹²Me kakua ni beci iko e dua ni ko sa cauravou; ia mo yaco mo nodra i vakarau era sa vakabauta, e na vosa, e nai valavala, e na loloma, e na lomadina, e na yalosavasava.

¹³Mo gumatua e na wili vola, e na dauveivakaroti, e nai vakavuvuli, ka yacova na noqu lako yani.

¹⁴Kakua ni weletaka nai solisoli sa tu vei iko, o koya ka soli vei iko e na parofisai, kei na veitabaki ni ligadra nai talatala qase.

¹⁵Mo dauvakananuma na veika oqo; me ra rawai iko sara; me rairai kina ni ko sa vuku cake mai e na ka kecega.

¹⁶Vakaraici iko vinaka, kei nai vakavuvuli; tu dei kina: ni ko sa kitaka vakaoqo ko na vakabulai iko, kei ira talega era sa rogoci iko.

1 Timoci 5

Sa vakavulici Timoci ko koya me kakua ni vunauci ira vakailoa na tamata, 1,2. Sa qai tukuni ira na yada, kei ira nai talatala qase, 325.

¹Kakua ni vunaeca vakaukauwa na qase, ia mo vakarota vakamalua ga me vaka vua na tamamu: vei ira na cauravou me vaka vei ira na tacimu;

²vei ira na yalewa qase, me vaka vua na tinamu; vei ira na goneyalewa, me vaka vei ira na ganemu, e na yalosavasava sara.

³Vakaraici ira na yada era sa yada dina.

⁴Ia kevaka sa dua na yada sa vakaluveni se so na makubuna, me ra vakatavulici mada me ra kitaka nai valavala dodonu mai nodratou, me ra sauma vinaka na nodra loloma na nodra qase: ni sa vinaka oqo vua na Kalou.

⁵Ia na yada dina, o koya sa sega na wekana, sa vakararavi tiko vua na Kalou, a sa dauia tiko na veimasulaki kei na kerekere e na bogi kei na siga.

⁶Ia ko koya sa dauguta na marau, sa mate ga ni sa bula lako.

⁷Ia mo dauvakarota na veika oqo, me ra tawa cala kina.

⁸Ia kevaka e dua sa sega ni vakaraici ira na kai nona, ka vakalevu sara ko ira na nona lewe-ni-vale, sa cakitaka na vakabauta, ka sa uasivi cake e na ca, sa uasivi sobu ko koya sa sega ni lotu.

⁹Me kakua ni digitaki e dua na yada sa sega ni onosagavulu na nona yabaki, ka sa vakawati vakadua ga,

¹⁰me rogo e na vuku ni valavala vinaka; kevaka sa qaravi ira na gone, kevaka sa dauvakacegui ira na vulagi, kevaka sa vuya na yavadra era sa lotu, kevaka sa vupei ira era sa vakararawataki, kevaka sa gumatua ni daucakava na cakacaka vinaka kecega.

¹¹Ia ko ira ga na yada era tamata bula mo vakasuka: ni ra na garogaro ga, ka sega ni nanumi Karisito, ka ra na via vakawati tale:

¹²a ra sa cudruvi, ni ra sa biuta na ka era sa vakabauta eliu.

¹³A ra sa yaco talega me ra vucesa, ka sa veilakoyaki ki na veivale; a ra sa sega ni vucesa walega, era sa dautalanoa wale talega, ka vakavuca, a ra sa daukaya na ka e sega ni kilikili.

¹⁴O koya oqo kau sa vinakata kina me ra vakawati ko ira na yada era tamata bula, me ra vakasucu gone, me ra lewa na vale, ka me ra kakua ni kitaka e dua na ka me vosa vakacaca kina na meca.

¹⁵Ni sa lesu tani eso me ra muri Setani.

¹⁶Kevaka sa dua na yalewa sa vakabauta a sa tiko vua na nona yada eso, me vupei ira ko koya, ka me kakua ni vakabibitaki nai soqosoqo lewe ni lotu: me vupei ira rawa kina era sa yada dina ga.

¹⁷O ira na qase era sa lewa vinaka me ra dokai vakalevu, ia ka vakalevu sara ko ira sa dauvunautaka na vosa kei nai vakavuvuli;

¹⁸ni sa kaya nai Vola *Tabu*, Mo kakua ni vauca na gusu ni pulumokau, ni sa butusereka na sila. Ka, Sa dodonu me soli vua na tamata daucakacaka na kenai voli.

¹⁹Mo kakua ni vakabauta e dua sabeitaka na qase, kevaka e sega ni lewe rua se lewe tolu era sa vakadinadina.

²⁰O ira sai valavala ca, vunauca e na matadra na tamata kecega, me rere kina ko ira na tani.

²¹Au sa vakarota e na mata ni Kalou kei na mata ni Turaga ko Jisu Karisito, kei na matadra na agilose digitaki, mo muria na veika oqo ka kakua ni vinakata e dua ka cata e dua, mo kakua ni kitaka e dua na ka e na veidigidigi walega.

²²Kakua ni tabaka vakasauri e dua e na ligamu; mo kakua ni kauwai e na nodra i valavala ca na tamata tani: maroroi iko mo savasava tiko.

²³Kakua ni gunu wai dranu tikoga, ia mo gunuva vakalailai na waini e na vuku ni ketemu, kei na malumalumu sa dautauvi iko.

²⁴Na nodra i valavala ca na tamata eso sa votu ga eliu, a ra sa lako eliu me cudruvi; ia na nodra ca na tamata eso sa muri mai.

²⁵Sa vaka talega kina nai valavala vinaka sa votu ga eliu; ia ko ira e sega sa sega ni tabonaki rawa.

1 Timoci 6

Sa tukuna ko koya me dauvakarokoroko vei ira na turaga ko ira na nodra lewe-ni-vale, 1,2. Sa qai tukuna nai vakavuvuli vakailasu kei na lotu dina, kei ira era dauvinakata nai yau, 310. Sa vakarota tale vei Timoci, a sa tinia na nonai vola, 1121.

¹Ko ira kecega na tamata era sa tiko bobula, me ra kilai ira na nodra turaga me ra vakarokorokotaki ira vakalevu, me kakua ni vosavakacacataki kina na yaca ni Kalou kei na lotu.

²Ia ko ira sa qarava na turaga era sa vakabauta, me ra kakua ni beci *ira*, ni ra sa veiwekani; ia me ra qaravi *iravakalevu* cake, ni ra sa vakabauta ka ra lomani ko ira sa nodra na ka yaga. A veika oqo mo vakatavulica ka vakarota.

³Kevaka e dua sa vakavuvuli vakatani, ka sega ni vinakata na vosa vinaka, io na nona vosa na noda Turaga ko Jisu Karisito, kei nai vakavuvuli sa vakalotu;

⁴sa viavia levu ko koya, ka sa sega na ka e kila, a sa dauvinakata na veileti kei na veibataka na vosa walega, sa tubu kina na vuvu, na veivala, na vosavakacaca, na daunanuma ca,

⁵a nodra veileti tawayaga na tamata lomaca, sa takali kina nai vakavuvuli dina, era sa vakasama ni sa ka ni yau na lotu: mo lako tani vei ira sa vakaoqo.

⁶Ia sai yau levu na lotu kei na lomavinaka.

⁷Ni sa sega na ka eda sa kauta mai ki vuravura, a sa dina sara ni sa sega na ka eda na kauta tani rawa.

⁸Ia kevaka sa tu vei keda na kakana kei nai sulu, me da lomavinaka kina.

⁹Ia ko ira era sa gadreva me ra vutuniyau, era sa bale ki na dauvere kei nai cori, kei na gagadre ca e vuqa, ka lialia, ka dauveivakacacani, oqori sa luluvuraki ira na tamata e na mate kei na rusa.

¹⁰Ni sa vu ni ka ca kecega na daulomana nai lavo: era sa daukocova eso, a ra sa vakacalai kina e na vakabauta, a ra sa cokai ira sara vakai ira e na yaluma vakavuqa.

¹¹Ia ko iko, na tamata ni Kalou, mo dro tani mai na veika oqo; mo muria na yalododonu, na lotu, na vakabauta, na loloma, na vosota, na yalomalua.

¹²Mo ia ga nai valu vinaka ni vakabauta, taura na bula tawa mudu, o koya ko sa kacivi kina, ko sa vakatusa talega kina na vakatusa vinaka e na matadra na dauvakadinadina era sa lewe vuqa.

¹³Au sa vakarota vei iko e na mata ni Kalou, o koya sa vu ni bula kecega, kei Karisito Jisu, o koya ka vakatusa na vakatusa vinaka e na mata i Ponitio Pailato;

¹⁴mo taura matua nai vakaro, mo kakua ni tauvi-duka, mo tawa cala, ka malua mada me rairai mai na noda Turaga ko Jisu Karisito:

¹⁵o koya ena vakatakila e na nona gauna na Turaga levu duaduaga ka daumaka, na nodra Tui na tui, kei na nodra Turaga na turaga;

¹⁶o koya sa tu vei koya duaduaga na bula tawa mudu, sa tiko e na rarama sa sega ni torovi rawa: sa sega na tamata sa raica, se raica rawa: me nona ga na vakarokoroko kei na kaukauwa e sega ni mudu. Emeni.

¹⁷Vakarota vei ira era sa vutuniyau e na gauna oqo, me ra kakua ni dokadokai ira se vakararavi e nai yau sa sega ni tu dei, vua ga na Kalou bula, o koya sa solia vakalevu vei keda na ka kecega eda marau kina;

¹⁸me ra caka vinaka, me ra vutu ni cakacaka e yaga, me ra lomasoli, me ra via veivuke;

¹⁹me ra binia tu me nodra na yavu ena yaga e na gauna e muri mai, me ra taura kina na bula sai koya na *bula* dina.

²⁰I Timoci, taura matua na ka sa soli vei *iko*, ka lesu tani mai na dautalanoa ca ka sega ni yaga, kei nai vakavuvuli tani sa vakatokai vakailasu me vuku:

²¹ni ra sa kaya eso era sa vakadinata, a ra sa cala e na vakabauta. Me nomu na loloma. Emeni.

2 Timoci

2 Timoci 1

Sa loloma yani vei Timoci ko Paula, a sa tukuni koya kei na tinana kei na buna, 17.
Sa qai vakarota vua na ka eso, 814. Sa tukuni ira eso era a biuti koya; kei
Onesiforo, ni sa lomani koya dina sara, 1518.

¹Koi au ko Paula, nai apositolo i Jisu Karisito e na lewa ni Kalou, e na vuku ni bula ka yalataki, sa tu vei Karisito Jisu,

²vei Timoci, na noqu gone ni toko: Me yaco na loloma, na yalololoma, na vakacegu mai vua na Kalou ko Tamada kei Karisito Jisu na noda Turaga.

³Au sa vakavinavinaka vua na Kalou, o koya kau sa qarava e na yalo dina me vaka na nodra i valavala na qase eliu, niu sa sega ni mudu ni nanumi iko e na noqu masu e na bogi kei na siga;

⁴niu sa gadreva vakalevu meu raici iko, niu sa nanuma na wai ni matamu, meu vakasinaiti kina e na marau;

⁵niu sa vakananumi e na vakabauta dina sara sa tu vei iko, ka tu eliu vei Loi na bumu, vei Unaisi talega na tinamu, au sa dinata sa tu talega vei iko.

⁶O koya oqo kau sa vakananumi iko kina mo uqeta nai solisoli ni Kalou, sa yaco vei iko e na veitabaki ni ligapro.

⁷Ni sa sega ni solia mai vei keda na Kalou na yalo ni rere: *a yalo ni kaukauwaga, kei na yalololoma, kei na yalomatua.*

⁸O koya mo qai kakua ni maduataka na kenai tukutuku ni noda Turaga, se koi au na nona tamata sa vesu tu: ia mo vosota na veivakararawataki e na vuku ni tukutuku-vinaka me vaka na kaukauwa ni Kalou;

⁹o koya sa vakabulai keda, ka sa kacivi keda me da yalosavasava, a sa sega ga e na vuku ni noda cakacaka, e na vuku ni sa nonai naki ga kei na loloma walega ka soli vei keda eliu, e na vuku i Karisito Jisu, sa vakatekivu emuri ko vuravura;

¹⁰ia ka sa qai vakaraitaki mai ni sa rairai mai na nodai Vakabula ko Jisu Karisito, o koya sa vakaotia na mate, ka vakavotuya na bula kei na tawa mate rawa e nai tukutuku-vinaka:

¹¹au a lesi kina meu vunau, meu apositolo talega, kei na nodra i vakavuvuli na veimatanitu.

¹²O koya talega kau sa vosota kina na veika oqo: ia kau sa sega ni madua kina: niu sa kilai koya kau a vakararavi kina, ia kau sa kila dina sara ni sa rawata ko koya me maroroya na ka kau sa solia vua ka yacova na siga ko ya.

¹³Mo taura matua nai vakarau ni vosa dina ko a rogoca maivei au, e na vakabauti Karisito Jisu kei na loloma.

¹⁴A ka vinaka sa soli vei *iko* mo taura matua, ni sa vuksi iko na Yalo Tabu sa tu vei keda.

¹⁵A ka oqo ko sa kila, ni sa biuti au ko ira kecega na kai Esia; sa vakakina ko Faijelo kei Erimojini.

¹⁶Me yalololoma mada na Turaga kivei ira na mataqali i Onesiforo: ni sa vakacegui au wasoma, a sa sega ni maduataki au niu sa vesu tu:

¹⁷ia ni sa tiko mai Roma, sa vakasaqarai au matua, a sa kunei au.

¹⁸Me solia mada vei koya na Turaga me kune loloma mai vua na Turaga e na siga ko ya: ia na kena levu ni ka sa qaravi au kina mai Efeso, ko sa kila vinaka sara.

2 Timoci 2

Sa vakarota ko koya vei Timoci na ka eso, 115. Sa tukuna eso nai vakavuvuli ca, 1618; a sa tukuna nai vavakoso lewe ni lotu, 1921. Sa vakavulici koya e nai valavala e kilikili kaya, 2226.

¹O koya oqo, na luvequ, mo qai vakaukauwataki iko e na loloma sa tu vei Karisito Jisu.

²Ia na veika ko a rogoca maivei au e na kedra maliwa na lewe vuqa era dauvakadinadina, mo solia vei ira na tamata yalodina, era na rawata me vakavulici ira na tani.

³O koya oqo mo qai vosota na ca, me vaka na sotia vinaka i Jisu Karisito.

⁴Sa sega na tamata sa dauia nai valu me sa vakaogai koya talega e na cakacaka ni bula *oqo*; me vinaka kina vua sa digitaka me sotia.

⁵Ia ko koya sa gumatua e na veiqito, sa sega ni vakaisalataki vakaturaga, kevaka sa sega ni ia me vaka na kenai vakarau.

⁶Nai vakatau-ni-were sa cakacaka, me sa kania taumada na vuana.

⁷Vakananuma na ka kau sa kaya; ia me solia vei iko na Turaga na yalo e kila rawa na ka kecega.

⁸Vakananumi koya sa vu mai na kawa i Tevita, ko Jisu Karisito, o koya sa vakaturi cake mai na mate, me vaka na noqu i tukutuku-vinaka:

⁹o koya kau sa vosota kina na ca, me vaka na tamata caka ca, ia kau sa vesuki kina; ia na vosa ni Kalou sa sega ni vesuki.

¹⁰O koya oqo kau sa vosota kina na ka kecega e na vukudra na digitaki, me ra rawata talega na bula sa yaco e na vuku i Karisito Jisu, kei na veivakalougatataki sa sega ni mudu.

¹¹Sa dina na vosa: Kevaka eda sa mate kaya, eda na bula vata talega:

¹²kevaka eda sa vosota na ca, eda na lewa vata kaya: kevaka eda sa cakitaki koya, ena cakitaki keda talega ko koya:

¹³kevaka eda sa sega ni vakadinata, sa yalodina tikoga ko koya: sa sega ni cakitaki koya rawa vakai koya.

¹⁴Mo vakananumi ira e na veika oqo, ia mo vakaroti ira matua e na mata ni Turaga me ra kakua ni veiletitaka na vosa, a ka sa sega ni yaga ka sa vakacalai ira era sa rogoca.

¹⁵Gumatua sara mo vakaraitaki iko mo vinaka e na mata ni Kalou, a tamata daucakacaka sa sega e dua na ka me madua kina, mo wasea vakadodonu nai vakavuvuli dina.

¹⁶Ia na dautalanoa vakasisila ka sega ni yaga, mo drotaka: ni na tubu cake kina nai valavala sa sega ni vakalotu:

¹⁷ia na nodra vosa ena kakana tiko me vaka na vidikoso ca: sa vakakina ko Imeneo kei Filito:

¹⁸erau sa sese mai nai vakavuvuli dina; ni rau sa kaya sa oti na tu cake tale mai na mate; a rau sa vukica sara kina na nodra vakabauta eso.

¹⁹Ia na yavu dei ni Kalou sa tu ga, ia sa vakaoqo na vosa sa volai kina, Sa kilai ira na nona tamata na Turaga: ka, Me ra lako tani mai nai valavala ca ko ira yadua era sa cavuta na yaca i Karisito.

²⁰Ia e na vale levu sa sega walega ni tu na veibilo koula kei na veibilo siliva, eso talega na bilo kau kei na bilo qele; ia eso sa talei, eso sa sega ni talei.

²¹Ia kevaka e dua na tamata sa vakasavasavataki koya mai na veika oqo, ena yaco kina me bilo talei, sa vakasavasavataki, ka yaga sara vua na Turaga, ni sa vakarau tu ki na cakacaka vinaka kecega.

²²Ia mo dro tani mai na gagadre ca vakacauravou; ia mo muria na yalododonu, na vakabauta, na loloma, na veivinakati kei ira era sa masuta na Turaga e na yalosavasava.

²³Ia mo dro tani mai na veileti lialia eda sega ni vakatavulici kina, ni ko sa kila era sa vakavuna ga na veileti.

²⁴Ia sa tabu ni veileti nai talatala ni Turaga; ia me yalomalumalumu vei ira kecega na tamata, me vakavuvuli vakavuku, me dauvosota,

²⁵me vakatavulici ira e na yalomalumalumu era sa dauveivorati; de solia beka vei ira na Kalou na veivutuni me ra kila kina na ka dina,

²⁶ka me ra bula tale mai nai cori ni tevoro, ni sa vakabobulataki ira ko koya me vaka na nona lewa.

2 Timoci 3

Sa tukuna vei Timoci ko koya na ka ca ena tubu mai e na gauna maimuri, 19. Sa kaya me nanuma na nonai valavala, ka muria tiko na ka ka rogoca maivei koya, 1017.

¹Mo kila talega na ka oqo, ni na yaco eso na gauna ni veivakararawataki e na veisiga maimuri:

²ni ra na daulomani ira walega na tamata, era na dauvinakata nai lavo, era na daubole, era na viavialevu, era na dauvosavakacaca, era na talaidredre kivei ira na nodra qase, era na sega ni vakavinavinaka, era na sega ni yalosavasava,

³era na caca veiwekani, era na dauyalayala ka lasu tale, era na dauerbeitaki vakailasu, era na sega ni daurawa na yalodra, era na daucudrucudru, era na daucati ira na tamata vinaka,

⁴era na dauerisoliyaki me mate, era na qaqa sodrosodro, era na yalolevu, era na lomana vakalevu na marau a ra na lomani koya na Kalou vakalailai;

⁵sa nodra ga na lotu vakarairai, ka sega vei ira na kena dina: ia mo lako tani maivei ira era sa vakaoqo.

⁶Ni sa vakakina ko ira era sa curu vakailawaki ki na veivale eso, a ra sa daurawai ira na yalewa sesewa sa bini tu vei ira nai valavala ca, era sa kau vakatani e na gagadre ca e vuqa,

⁷era sa dauvakatavulici tiko, ka sega ni rawata me ra kila na ka dina.

⁸Ia sa vakataki Jani kei Jabri ko ira oqo ni rau sa qati Moses, era sa qatia vakakina na ka dina: a tamata lomaqelegelewa, a sa sega ni vinakati na nodra vakabauta.

⁹Ia era na sega ni tubu cake me levu: ena vakavotui vei ira kecega na tamata na nodra sesewa, me vaka na nodrau oqori.

¹⁰Ia ko iko, ko sa daumuria na noqu i vakavuvuli, na noqu i valavala, na noqu i naki, na noqu vakabauta, na noqu vosota vakadede, na noqu loloma, na noqu vosota na ca,

¹¹na veivakacacani, na veivakararawataki; na ka sa yaco vei au mai Anitioki, mai Ikoniona, mai Lisitira; na kena levu ni veivakacacani kau a vosota; ia ka sa vakabulai au na Turaga mai na ka kecega oqo,

¹²Io, ko ira kecega era na via lotu dina vei Karisito Jisu, era na vakacacataki.

¹³Ia ko ira na tamata ca kei ira na dauveitemaki, era na tubu cake me ra ca sara, ni ra sa ia na dauveivakacalai, ka ra sa vakacalai talega ko ira.

¹⁴Ia ko iko, mo tu dei e na ka ko a vakatavulici kina, a ka sa vakadinadinataki vei iko, ni ko sa kila se ko cei sa vakatavulici iko;

¹⁵ni ko sa kila nai Vola tabu, ni ko a gone, oqori sa vakavukui iko rawa mo bula ni ko sa vakabauti Karisito Jisu.

¹⁶Sai koya na Kalou sa vakavuna nai VolaTabu kecega, a sa yaga oqo mei vakavuvuli, me vunauca na ca, me ia kina na vakadodonutaki, me ia kina na vakatavuvuli e na ka e dodonu:

¹⁷me yaco kina na tamata ni Kalou me vakarau tu, ni sa vakarautaki ki nai valavala vinaka kecega.

2 Timoci 4

Sa vakarota tale vua na ka eso, 15. Sa tukuna ni sa voleka ni mate, a sa sega ni rere, 68. Sa tukuni Alekisada, kei ira tale eso, a sa qai tinia na nonai vola, 922.

¹Ia kau sa vakarota, e na mata ni Kalou, kei Jisu Karisito, o koya ena lewai ira na bula kei ira na mate e na nona rairai mai kei na nona matanitu;

²mo vunautaka na Vosa; gumatua e na gauna vinaka, e na gauna ca; mo tukuna na ka e ca, mo vunauci ira sa cala, mo dauvakarota tiko e nai vakavuvuli ka vosota vakalevu sara.

³Ni na yaco na gauna era na sega ni vosota kina nai vakavuvuli dodonu; ia ena vaka na nodra gagadre ca, era na vakalewevuqataki ira kina na nodra i vakavuvuli, ni sa qasikanunu na daligadra;

⁴a ra na vagolea tani na daligadra mai na ka dina, ka lesu ki nai tukutuku wale.

⁵Ia ko iko, mo yalomatua e na ka kecega, mo vosota na ka rarawa, mo kitaka na cakacaka ni vakavuvuli, vakayacora sara na ka ko sa lesi kina moi talatala.

⁶Niu sa vakarau tu meu liviraki, ka sa voleka na siga ni noqu toki yani.

⁷Au sa vala oti e nai valu vinaka, au sa ciciva oti na cere, au sa taura matua na vakabauta:

⁸emuri, sa maroroi me noqu nai sala vakaturaga ni valavala dodonu, o koya ena solia mai vei au na Turaga, o koya na turaga-ni-lewa dodonu, e na siga ko ya; ia ena sega vei au duaduaga, vei ira kece talega era sa vinakata na nona rairai mai.

⁹Gumatua mo lako vakariri mai vei au:

¹⁰ni sa biuti au ko Timasa, ni sa lomani vuravura oqo, ka sa lako ki Cesalonaika; ko Kirisiki ki Kalatia, o Taito ki Talimetia.

¹¹Sa tiko vei au ko Luke duaduaga. Kauti Marika mo drau lako vata kaya mai: ni sa yaga vei au ko koya e na cakacaka.

¹²Au sa talai Tikiko ki Efeso.

¹³Ai tutuvi kau a laiva mai Tiroa vei Karipo, ni ko sa lako mai, mo kauta mai, kei nai vola, ia mo nanuma sara nai vola kuli-ni-sipi.

¹⁴Sa levu na ka ca ka kitaka vei au ko Alekisada na matai ni parasa; ena sauma vei koya na Turaga me vaka na nona cakacaka:

¹⁵mo qarauni iko talega maivua; ni sa qatia vakalevu na neitou vosa ko koya.

¹⁶Niu a tukuni au mada eliu, sa sega e dua na tamata keirau sa tu vata kaya, ia sa biuti au ko ira kecega: me kakua ni wili vei ira.

¹⁷Ia sa tu vata kei au na Turaga, a sa vakaukauwataki au; me kilai sara e na vukuqu na ka sa vunautaki, me ra rogoca talega na veimatanitu kecega; ia kau a vakabulai mai na gusu ni laioni.

¹⁸Ena vakabulai au na Turaga mai na ka ca kecega, ka na vakayacori au talega ki na nona matanitu vakalomalagi: me ia vua na vakarokoroko ka sega ni mudu. Emeni.

¹⁹Au sa loloma yani vei Pirisila kei Akuila, vei ira talega na lewe-ni-vale i Onesiforo.

²⁰Sa tiko mai Korinica ko Erasito: ia kau sa laivi Tirofimo mai Milito ni sa tauvi-mate.

²¹Gumatua mo liu mai ni sa bera na vula i liliwa. Sa loloma yani vei iko ko Upolo, kei Putena, kei Laino, kei Kilotia, kei ira kecega na veiwekani.

²²Me tiko vata kei na yalomu na Turaga ko Jisu Karisito. Me nomudou na loloma. Emeni.

Taito

Taito 1

Sa tukuni koya ko Paula vei Taito, 1-4. Sa qai tukuna na ka sa laivi koya kina mai Kiriti, a sa tukuna nai valavala e kilikili kei ira era sa lesi mei talatala kai vakavuvuli, 5-16.

¹Koi au ko Paula, nai talatala ni Kalou, kei nai apositolo i Jisu Karisito, e na vuku ni nodra vakabauta sa digitaki ira na Kalou, kei na vakatusa nai vakavuvuli dina sa vaka na lotu;

²me vakanuinuitaka na bula tawa mudu, o koya sa yalataka eliu na Kalou, o koya sa sega ni lasu rawa, a sa qai vakatekivu emuri ko vuravura;

³a sa qai vakaraitaka na nona vosa e na kena gauna ni sa vunautaki, ka'u sa lesi kina me'u ia me vaka na nona vosa na Kalou na nodai Vakabula;

⁴vei Taito na luvequ dina me vaka na vakabauta sa tu vei keda kecega: Me sa nomu na loloma, na yalololoma, na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada kei na Turaga ko Jisu Karisito na nodai Vakabula.

⁵Au a laivi iko mai Kiriti, mo vakadodonutaka na veika sa vo, ka mo lesia nai talatala qase ki na veikoro yadua, me vaka ka'u a vakarota vei iko:

⁶kevaka e dua sa sega ni cala, sa vakawati vakadua, a ra sa vakabauta ko ira na luvena, a sa sega ni beitaki vei ira nai valavala vakatani, se na talaidredre.

⁷Ni sa dodonu me tawa cala nai talatala qase, me vaka sai talatala ni Kalou; me kakua ni domoqa, me kakua ni daucudrucudru, me kakua ni daugunu waini, me kakua ni dauveiba, me kakua ni daudomona nai yau vakasisila:

⁸me dauvakacegui ira na vulagi, me daulomani ira na tamata vinaka, me yalomatua, me yalododonu, me yalosavasava, me daurawa na yalona;

⁹me taura matua nai vakavuvuli dina sa vakatavulici kina, me rawata ko koya me vakarota nai vakavuvuli sa vinaka, ka vunauci ira talega era sa vosa vakatani.

¹⁰Ni ra sa lewe vuqa era sai valavala vakatani, era sa dautalanoa walega ka dauveivakaisini, era sa vakakina vakalevu ko ira na cili;

¹¹ia ka sa dodonu me ra vagalui, ni ra sa vakacalai ira kece na lewe-ni-vale eso, ni ra sa vakatavulica na ka sa sega ni kilikili, e na vuku ni yau vakasisila.

¹²E dua vei ira, a nodra parofita, sa kaya, A nodra i tovo ga na kai Kiriti me ra daulasu, era manumanu ca, era sa daukana ka vucesa.

¹³Sa dina nai tukutuku oqo. O koya oqo mo qai vunauci ira vakararawa, me vinaka kina na nodra vakabauta;

¹⁴me ra kakua ni nanuma nai tukuni walega vaka-Jiu, se na nodra veivakaro na tamata era sa lesu tani mai nai vakavuvuli dina.

¹⁵Sa savasava na ka kecega vei ira era sa yalosavasava: ia vei ira era sa dukadukali ka sega ni vakabauta sa sega na ka sa savasava; ia sa dukadukali na nodra lewa-eloma kei na yalodra.

¹⁶Era kaya era sa kila na Kalou: ia e na nodra i valavala era sa cakitaka, ni ra sa tamata vakasisila, ka talaidredre, ka sega ni yaga ki na dua na cakacaka vinaka.

Taito 2

Sa vakavulici Taito ko koya e nai vakavuvuli kei nai valavala e dodonu, 1-8. Sa qai tukuna nai valavala e kilikili kei ira kecega era sa tamata lotu, 9-15.

¹Ia ko iko, mo tukuna tiko na veika sa kilikili kei nai vakavuvuli dina:

²me ra yalomamakutu ko ira na qase, me ra yaloqaseqase, me ra yalomatua, me vinaka na nodra vakabauta, me ra lomasoli, me ra dauvosota.

³O ira talega na yalewa qase, me ra dauia nai valavala sa kilikili kei ira era sa yalosavasava, me ra kakua ni dauveibitaki vakailasu, me kakua ni daugunu waini, me ra dauvakatavulica na ka vinaka;

⁴me ra vakayalomatuataki ira na yalewa era tamata bula, me ra lomani ira na watidra, me ra lomani ira na luedra,

⁵me ra lomavuku, me ra lomasavasava, me ra dautiko mai nodratou, me ra yalovinaka, me ra daultalairawarawa vei ira na watidra, me kakua kina ni vosavakacacataki na vosa ni Kalou.

⁶Vakarota vei ira talega na cauravou me ra yalomatua.

⁷Ia e na ka kecega mo sai vakarau e na cakacaka vinaka: me kakua ni cala na nomu i vakavuvuli, mo yaloqaseqase, mo yalosavasava;

⁸mo vosa vakadodonu tiko oqori ena sega ni lewai me ca; me madua kina ko koya sa to tani, ni sa sega na ka ca me da beitaki kina.

⁹Me ra talairawarawa vei ira na nodra turaga ko ira na tamata, me ra cakava na ka kecega sa vinaka vei ira; ka me ra kakua ni dauvosa tale:

¹⁰ka me ra kakua sara ni butako, me ra vakatakilai ira ni ra sa lomadina, ka vinaka; me ra vakarogovinakataka nai vakavuvuli ni Kalou na nodai Vakabula e na ka kecega.

¹¹Ni sa rairai na loloma ni Kalou, o koya sa vu ni bula vei ira kecega na tamata;

¹²a sa vakavulici keda, me da biuta nai valavala sa sega ni vakalotu, kei na gagadre ca vakavuravura, me da ia nai valavala yalomatua, ka yalododonu, ka vakalotu, e vuravura oqo;

¹³ni da waraka na ka ni veivakalougatataki eda sa nuitaka, kei na nona rairai vakaiukuuku na Kalou levu na nodai Vakabula ko Jisu Karisito;

¹⁴o koya ka soli koya e na vukuda, me voli keda mai nai valavala ca kecega, me vakasavasavatakikeda vua me *da* nona tamata talei, ka lomakatakata e na cakacaka vinaka.

¹⁵A veika oqo mo vosataka, ka vakarota, ka veivunauci vakabibi sara. Me kakua e dua me beci iko.

Taito 3

Sa tukuna tale vei Taito ko koya nai vakavuvuli e yaga, kei na ka e sega ni yaga, 1-11. Sa kaya me laki raici koya, a sa qai tinia na nonai vola, 12-15.

¹Vakananumi ira me ra dautalairawarawa vei ira sa liu kei ira sa kaukauwa, me ra talairawarawa, me ra vakarau tu me ia nai valavala kecega e vinaka,

²me ra kakua ni vosavakacacataka e dua na tamata, me ra kakua ni veiba, me ra yalomalua, me ra sa yalolokomi sara vei ira kecega na tamata.

³Ni da sa lialia eliu koi keda talega, eda sa talaidredre, eda sa vakacalai, eda sa daugoleva na gagadre ca kei na marau e vuqa, eda sa lomaca ka vuvu, eda sa vakasisila, eda sa dauveicati vakataki keda.

⁴Ia ni sa rairai mai kivei keda na tamata na yalovinaka kei na yalololoma ni Kalou na nodai Vakabula,

⁵sa qai vakabulai keda ko koya, sa sega ga e na vuku ni cakacaka dodonu eda sa kitaka, e na vuku ga ni nona loloma, e nai silisili ni sucu tale, kei na vakavoui ni Yalo Tabu;

⁶o koya sa sovaraka vakalevu vei keda ko koya e na vuku i Jisu Karisito na nodai Vakabula:

⁷me da vakadonui kina e na nona loloma walega, ka me da yaco me dai taukei ni bula tawa mudu sa vakanuinuitaki.

⁸Sa dina na vosa, ia ka'u sa vinakata mo vakadinadinataka tikoga na ka oqo, Me ra gumatua ni kitaka tiko nai valavala vinaka ko ira era sa vakabauta na Kalou. Sa vinaka na ka oqo, ka yaga vei ira na tamata.

⁹Ia na ka lialia sa dauveiletitaki mo biuta ga, kei nai vola ni kawa, kei na veiba, kei na dauveiletitaka na vunau; ni sa sega ni yaga oqo, ka sa ka wale sara.

¹⁰A tamata sa dauvakavuvuli vakatani mo biuta, ni sa vunauci mada eliu vakadua ka vakarua;

¹¹ni ko sa kila sa vakacalai, ka sai valavala ca ko koya sa vakakina, ni sa beitaki ko koya vakataki koya.

¹²NI'U na talai Aritema vei iko, se ko Tikiko, mo gumatua mo lako mai kivei au ki Nikopoli: ni'u sa nanuma me'u tiko ga kina e na vula i liliwa.

¹³Gumatua mo kauti Sina na vu-ni-vunau, kei Apolosa, e na nodraui lakolako, me kakua na ka e yali vei rau.

¹⁴Ia ko ira talega na noda me ra vakatavulici, me ra daukitaka nai valavala vinaka me vaka na ka sa yaga, me ra kakua ni tawa vua kina.

¹⁵O ira kecega sa tiko vei au era sa loloma yani vei iko. Au sa loloma vei ira era sa lomani keitou e na vuku ni vakabauta. Me nomudou kecega na loloma. Emeni.

Filimoni

Filimoni 1

Sa reki ko Paula ni sa lotu dina ko Filimoni, 1-7. Sa masuti koya me lomani Onesimo tale e na vukuna, ni sa qai lotu dina, 8-21. Sa kaya ni na laki raici koya ko Paula, a sa tinia na nonai vola, 22-25.

¹Koi au ko Paula, sa vesu tu e na vuku i Karisito Jisu, kei Timoci na wekada, vei Filimoni o koya keirau sa daulomana, kei na neirau i tokani,

²vei Afia talega na wekada yalewa, vei Akipo talega na neirau i tokani e nai valu oqo, vei ira talega nai soqosoqo lewe ni lotu era sa tiko e na nomu vale:

³Me nomudou na loloma, kei na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito.

⁴Au sa vakavinavinaka vua na noqu Kalou, ni'u sa cavuti iko e na veisiga e na noqu masu;

⁵ni'u sa rogoca na nomu loloma kei na nomu vakabauta vua na Turaga ko Jisu, kivei ira kece talega era sa lotu;

⁶me mai kaukauwa na vakabauta sa tu vei iko, me vakatakilai kina na ka kecega e vinaka sa tu vei kemudou, e na vuku i Karisito Jisu.

⁷Ni sa levu na neitou reki kei na vakacegu e na vuku ni nomu loloma, na wekaqu, ni ko sa vakaceguya na lomadra era sa lotu.

⁸E dina ga sa rawa me'u doudou vakalevu e na vuku i Karisito me'u vakarota vei iko na ka e kilikili;

⁹ia e na vuku ni nodaru veilomani ga ka'u sa vinakata cake me'u vakamamasu ga, ni'u sa vakaoqo koi au ko Paula na qase, ia ka'u sa vesu talega edaidai e na vuku i Jisu Karisito.

¹⁰Au sa vakamasuti iko e na vuku ni luvequ ko Onesimo, o koya ka'u sa vakatubura ni'u sa vesu tu:

¹¹(o koya sa sega ni yaga eliu vei iko, ia sa qai yaga vei iko, vei au talega:)

¹²au sa qai tala tale vei iko: o koya oqo mo vakacegui koya, ni sa vaka na lewequ dina sara:

¹³au sa via taura ga me tiko vei au, me kemui sosomi me sa qaravi au ni'u sa vesu tu e na vuku ni tukutuku-vinaka:

¹⁴ia ni'u sa sega ni kila na yalomu, au sa sega ni via cakava e dua na ka: me kakua ni vaka na ka ni vakasaurara na nomu loloma, me sa lomamu ga kina.

¹⁵Ni sai koya beka oqo sa lako tani vakalekaleka kina, mo tauri koya tale ka tawa mudu;

¹⁶me kakua ni vaka na tamata walega, me sa uasivi cake e na tamata walega, me wekamu lomani, e vakalevu vei au, ia ka vakaevei vei iko, e na ka vakavuravura, kei na ka ni Turaga talega?

¹⁷Ia oqo, kevaka ko sa vakasami au ni'u sai tokani, mo vakacegui koya me vakataki au.

¹⁸Kevaka sa vakacacani iko ko koya e na dua na ka, se sa dua na ka sa dinau kina vei iko, mo volai au kina;

¹⁹oi au ko Paula, au sa vola e na ligaqu dina, au na sauma; ia ka'u sa sega ni kaya vei iko ni sa dodonu ga mo noqu talega ko iko.

²⁰Io, noqu i tokani, me'u rekitaki iko mada e na Turaga: vakaceguya na lomaqu e na vuku i Karisito.

²¹Ni ka'u sa vakadinata ko na talairawarawa, ka'u sa vola kina vei iko, ni'u sa kila ko na kitaka na ka ka'u sa kaya, ka uasivi cake kina.

²²Mo vakarautaka talega e dua na vale me'u moce kina: ni'u sa dinata ka'u na soli vei kemudou e na vuku ni nomudou masu.

²³Eratou sa loloma yani vei iko ko Epafira, keirau sa vesu vata kaya e na vuku i Karisito Jisu;

²⁴kei iratou talega na noqu i tokani, ko Marika, ko Arisitako, ko Timasa, ko Luke.

²⁵Me tiko kei na yalomudou na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni.

Iperiu

Iperiu 1

Sa tukuna ko Paula ni sa uasivi cake ko Jisu vei ira kecega na parofita kei ira na agilose, ni sa Luve ni Kalou, 1-14.

¹Sai ira na parofita ka vosa kina eliu na Kalou vei ira na qase, e na gauna e vuqa, kei nai valavala e vuqa:

²ia sai koya na Luvena sa vosa kina vei keda ko koya, e na gauna mai ki muri oqo; o koya sa lesia ko koya mei taukei ni ka kecega, o koya sa bulia talega kina na vuravura kecega;

³o koya sa cila kina na *nona* serau kei na yaloyalo ni nonai tovo, a sa tokona na ka kecega e na nona vosa mana, a sa tiko sobu e na liga i matau i Koya sa levu sara maicake, ni sa vuya laivi oti vakataki koya na nodai valavala ca;

⁴ni sa yaco me uasivi cake vei ira na agilose, ni sa taukena na yaca sa uasivia na yacadra.

⁵Io, ko cei vei ira na agilose sa kaya vua ko koya e na dua na siga, A Luvequ ko iko, au sa vakatuburi iko e na siga oqo? sa kaya tale, Au na Tamana koi au, ena Luvequ ko koya?

⁶Ia ni sa kauta mai ko koya na Ulumatua ki vuravura, sa kaya, Me cuva vei koya ko ira kecega na agilose ni Kalou.

⁷Ia e na vukudra na agilose sa kaya ko koya, O koya sa qisi ira na nona agilose me cagi, Kei ira na nonai talatala me yameyame ni buka.

⁸Ia e na vuku ni Luvena ga, Ena sega ni mudu na nomuni tikotiko-vakaturaga, oi kemuni na Kalou: Sai titoko ni caka dodonu nai titoko ni nomuni matanitu:

⁹Ni kemuni sa vinakata nai valavala dodonu, ka cata nai valavala ca, Sa lumuti kemuni kina na Kalou, a nomuni Kalou, E na waiwai ni reki mo ni uasivi cake kina vei ira na nomuni tokani.

¹⁰Ia, Oi kemuni Turaga, ko ni a tauyavutaki vuravura e nai vakatekivu; Ia na cakacaka ni ligamuni ko lomalagi:

¹¹Ena rusa oqori; ia koi kemuni ena tiko ga: Ia ena madra mai oqori kecega me vaka nai sulu:

¹²O ni na lobia talega me vaka nai tutuvi, ka na vakaisosomitaki: Ia koi kemuni sai kemuni tikoga, Ia ena sega ni bau mudu na nomuni veiyabaki.

¹³Ia ko cei vei ira na agilose sa kaya vua ko koya e na dua na siga, Mo tiko e na ligaqu i matau, Ka me'u qisi ira oti mada na nomu meca mei tutu-niyavamu?

¹⁴Era sa sega li ni yalo dauveiqaravi ko ira kecega, sa talai yani me qaravi ira era na yaco emuri mei taukei ni bula?

Iperiu 2

Sa vakatakila ko koya ni sa vinaka me da vakabauta sara na ka sa vakatakila ko Jisu, ni sa turaga na lotu, a sa mate me bula na tamata kecega, 1-18.

¹O koya oqo, e dodonu me da vakananuma vakalevu sara kina na ka eda a rogoca, de dua na siga e yali kina vei keda.

²Ia kevaka ka vakadinadinataki na vosa era a tukuna ko ira na agilose, ka sa saumi vakadodonu nai valavala ca kei na talaidredre kecega;

³eda na bula vakaevei koi keda, kevaka eda sa vakaweleweletaka na bula levu oqo; o koya sa vakatekivuna na Turaga me tukuna, ka vakadinadinataka mai kivei keda ko ira era a rogoca;

⁴ni sa vakadinadina tiko vei ira na Kalou, e nai vakatakilakila eso kei na ka e veivakurabuitaki eso kei na cakacaka mana e vuqa, kei nai votavota ni Yalo Tabu, me vaka na lomana?

⁵Ni sa sega ni solia ko koya vei ira na agilose me ra lewa na vuravura ena muri mai, o koya keitou sa vosataka.

⁶A sa vakatakila e dua e na dua na tikina, ka kaya, A cava na tamata, mo nanumi koya kina? Se na luve ni tamata, mo dautalevi koya kina?

⁷O sa buli koya me uasivi sobu vakalailai ga vei ira na agilose: O sa vakaisalataka e nai ukuuku kei na vakarokoroko, Ka lesia me lewa na cakacaka ni ligamu:

⁸O sa vakamalumalumutaka na ka kecega me tu e ruku ni yavana. Ia ni sa vakamalumalumutaka vua na ka kece me lewa kina, sa sega ni vo e dua na ka me sega ni vakamalumalumutaki vua. Ia eda sa sega ni raica edaidai ni sa vakamalumalumutaki vua na ka kecega me lewa kina.

⁹Ia eda sa raici Jisu ga, sa caka me uasivi sobu vakalailai ga vei ira na agilose, sa qai vakaisalataki e nai ukuuku kei na vakarokoroko, e na vuku ni sa vosota oti na mate; me sa mate ko koya e na vuku ni tamata kecega, me vaka na loloma ni Kalou.

¹⁰Ni sa kilikili kei koya, sai taukei ni ka kecega, ka sa vakavuna na ka kecega, ni sa vakauta na luvena e lewe vuqa ki na vanua vakaiukuuku, me vakarautaki koya e na dauvosota me sa nodra vu ni bula.

¹¹Ni sa dua bauga na Tamadra, ko koya sa vakasavasavataka kei ira era sa vakasavasavataki: ia e na vuku ni ka oqo sa sega kina ni madua ko koya me vakatokai ira me ra tacina;

¹²ni sa kaya, Au na tukuna na yacamuni vei ira na taciqu; E na kedra maliwa nai soqosoqo lewe ni lotu ka'u na vakarokorokotaki kemuni e na sere.

¹³Sa kaya tale, Au na vakararavi vei koya. Sa kaya talega, Raici au, kei ira na gone sa solia mai vei au na Kalou.

¹⁴Ia ni sa lewe vata ka dra vata ko ira na gone, sa yaco talega ko koya me vakakina; me vakamalumalumutaki koya kina sa lewa na mate, o koya na tevoro, e na vuku ni mate;

¹⁵me sereki ira talega era vaka na bobula e na nodra bula voli taucoko ni ra sa rerevaka na mate.

¹⁶Ni sa sega sara ni mai vupei ira na agilose ko koya; sa mai vupei ira ga na kawa i Eparaama.

¹⁷O koya oqo sa kilikili kina kei koya, me yaco me vakataki ira na wekana e na ka kecega, me bete levu yalovinaka ka lomadina e na veika ni Kalou, me sorovaka na nodra i valavala ca na tamata.

¹⁸Ni sa vosota na ka ca ko koya, ni sa dauveretaki, sa qai rawata kina me vupei ira era sa dauveretaki.

Iperiu 3

Sa tukuna ko koya ni sa uasivi cake vei Mosese ko Jisu, e na lotu, 1-6. Ia kevaka eda sa sega ni vakabauti Jisu, eda na sega ni curuma na nonai vakavakacegu, 7-19.

¹O koya oqo, kemudou na veiwekani yalosavasava, sa kacivi mei taukei ni ka vakalomalagi, dou vakananuma nai Apositolo kei na Bete Levu eda sa vakatusa tiko, ko Jisu:

²o koya ka lomadina vua sa lesi koya, me vakataki Mosese talega e na nona mataqali taucoko.

³A sa dodonu me dokai vakalevu ko koya ka vakalailai ko Mosese, ni sa dokai vakalevu ko koya sa tara na vale, ia ka vakalailai ga na vale.

⁴Ni sa dua e tara na vale yadua; ia ko koya sa tara na ka kecega sa Kalou.

⁵Ia e dina ga sa lomadina ko Mosese e na nona mataqali taucoko, me vaka sai talatala, me vakatakilai kina na ka ena tukuni maimuri;

⁶ia na Karisito sa dina me vaka sa Gone e na nona mataqali; ia sa nona mataqali koi keda, kevaka eda sa taura matua na noda doudou kei na reki ni nuinui me tu dei, me yacova nai vakataotioti.

⁷O koya oqo, me vaka sa kaya na Yalo Tabu, E na siga oqo kevaka dou sa via rogoa na domona,

⁸Kakua ni vakaukauwataka na yalomudou, me vaka e na veivakacudrui, Me vaka e na siga ni dauvere e na lekutu:

⁹Era sa dauveretaki *au* kina ko ira na nomudou qase, era sa vakatovolei *au* vakaca, Ni ra sa raica tiko na noqu cakacaka ka yabaki vasagavulu.

¹⁰O koya oqo ka'u a cudru kina vei ira nai tabatamata ko ya, Ka kaya, Era sa cala tikoga e lomadra; Ia era a sega ni kila na noqu i valavalala.

¹¹Au a bubului kina e na noqu cudru, Ni ra na sega sara ni curu ki na noqu i vakavakacegu.

¹²Dou raici kemudou vinaka, na veiwekani de tiko e na lomadra eso vei kemudou na yalo sa ca e sega ni vakabauta, dou sa biuta laivi kina na Kalou bula.

¹³Ia dou dui veivakatavulici vakai kemudou e na veisiga kecega, ni sa vakatokai ga, Na siga edaidai; de vakayalokaukauwataki e dua vei kemudou e na vuku ni sa dauveivakaisini nai valavala ca.

¹⁴Ni sa noda ga na Karisito, kevaka eda sa taura matua nai vakatekivu ni noda dinata me tu dei, me yacova nai vakataotioti.

¹⁵Ni sa tukuni tiko vakaoqo, E na siga oqo, kevaka dou sa via rogoca na domona, Dou qai kakua ni vakaukauwataka na yalomudou, me vaka e na veivakacudrui.

¹⁶Ia ko cei ko ira era a vakacudruya ni ra sa rogoca oti? ko ira kecega era sa lako vata kei Mosese mai Ijipita se segai?

¹⁷Ia sa cudru vei cei ko koya ka yabaki vasagavulu? vei ira sai valavala ca, ka bale na yagodra e na lekutu se segai?

¹⁸Ia ko cei sa bubului kina ko koya me ra kakua ni curu ki na nonai vakavakacegu, vei ira ga sa sega ni vakabauta?

¹⁹Ia eda sa raica, ni ra sa sega ni curu rawa kina, ni ra sega ni vakabauta.

Iperiu 4

Sa yalataki vei keda nai vakavakacegu ka yalataki vei ira na Isireli eliu; ia ko ira sa sega ni vakabauta era na sega ni yaco kina, 1-13. Sa qai tukuna ko Paula nai valavala ni noda Bete Levu, 14-16.

¹O koya oqo me da qai rere, ni sa soli tu na vosa ni yalayala me da curu ki na nonai vakavakacegu, de sega beka ni yaco dina kina koi kemudou eso.

²Ni sa tukuni mai vei keda e dua na ka vinaka, me vaka talega vei ira: ia ka sega ni yaga vei ira na vosa era sa rogoca, ni ra sa sega ni dua vata e na vakabauta kei ira era sa vakarogoca.

³Ni da sa qai curu ki nai vakavakacegu, koi keda sa vakabauta, me vaka sa vosa kina ko koya, Me vaka ka'u a bubului kina e na noqu cudru, Era na sega sara ni curu ki na noqu i vakavakacegu: ia sa dina sa oti na cakacaka ni sa tauyavutaki oti ko vuravura.

⁴Ni sa dua na tikina sa vosataka vakaoqo ko koya nai kavitu nisiga, A sa vakacegu na Kalou mai na nona cakacaka kecega e na kenai kavitu ni siga.

⁵Ia oqo talega, Era na sega sara ni curu ki na noqu i vakavakacegu.

⁶Ia ni sa qai macala me curu kina eso, ia ko ira ka tukuni taumada vei ira na ka vinaka era sa sega ni curu kina, e na vuku ni *nodratalaidredre*:

⁷a sa qai lokuca tale e dua na siga ko koya, ka sa tukuna ko Tevita ka kaya, E na siga oqo, ni sa oti na gauna dede; me vaka sa kainaki, E na siga oqo, kevaka dou sa via rogoca na domona, kakua ni vakaukauwataka na yalomudou.

⁸Io, kevaka sa solia vei ira nai vakavakacegu ko Josua, ena sega ni vosataka tale ko koya e dua tani na siga.

⁹O koya oqo sa vo tiko e dua nai vakavakacegu me nodra na tamata ni Kalou.

¹⁰Ia ko koya sa curu ki na nonai vakavakacegu, sa vakacegu mai na nona cakacaka, me vaka sa vakacegu na Kalou mai na nona.

¹¹O koya oqo me da qai gumatua sara me da curu ki nai vakavakacegu ko ya, de bale e dua na tamata ni sa talaidredre vakakina.

¹²Ni sa bula na vosa ni Kalou, ka kaukauwa, ka gata vakalevu ka mucu ga nai seleiwau batirua, ka suaka me wasea rua kina na lomada kei na yaloda, kei na nodai sema kei na uto ni sui, a sa vakalewa sara na nanuma kei nai naki ni yaloda.

¹³A sa sega talega e dua na ka e sega ni rairai e matana: ia sa luvawale ga na ka kecega, ka vakarairaitaki sara, e na mata i koya eda na vakatusai keda vua.

¹⁴Ia ni sa dua na noda bete levu, o koya ka curu ki lomalagi, o Jisu na Luve ni Kalou, tou taura matua na noda lotu.

¹⁵Ni sa sega ni noda bete levu ko koya sa sega ni lomani keda rawa ni da sa malumalumu; ia sa dauveretaki vakatautauvata e na ka kecega ko koya, ia ka sega na nona cala.

¹⁶E na vuku ni ka oqori tou toro doudou kina ki nai tikotiko-vakaturaga loloma, me da vinakati kina, me da lomani talega ka vupei e na gauna e yaga kina.

Iperiu 5

Sa tukuna ko koya na noda Bete Levu ni sa uasivi cake vei ira na bete eliu, 1-10. A sa qai vunauci ira sa tamata lotu, ni ra sa lotu dede ka sega ni vuku sara, 11-14.

¹Ia na bete levu yadua sa digitaki maivei ira na tamata, sa lesi vua na Kalou e na vukudra na tamata, me vakacaboi madrali kei nai soro e na vuku ni valavala ca:

²sa rawarawa vua me lomani ira era sa sesewa, ka cala; ni sa tiko talega vei koya na malumalumu.

³Ia e na vuku ni ka oqo, me vaka e na vukudra na tamata sa vaka talega kina e na vukuna, sa dodonu me vakacaboi soro ko koya e na vuku ni valavala ca.

⁴A sa sega e dua sa taura vakai koya na cakacaka vakarokoroko oqo, o koya ga sa lesi koya na Kalou, me vakataki Eroni.

⁵Sa vaka talega kina na Karisito sa sega ni dokai koya me via bete levu vakataki koya; e na vukuna ga sa kaya vua, O iko na Luvequ: Au sa vakatuburi iko e na siga oqo.

⁶Me vaka talega na nona vosa e na *tikina* tani, A bete tawa mudu ko iko Me vakataki Melikiseteki.

⁷O koya oqo e na veisiga ni nona tiko vakatamata, ni sa cabora oti na kerekere, kei na masumasu, kei na tagi vakararawa, ni sa vakawai na matana, vua sa rawata me vakabulai koya mai na mate, a sa rogoci ga e na ka sa rerevaka ko koya;

⁸ia sa dina ga sa Luvena ko koya, a sa vakatavulici ga e nai valavala ni talairawarawa, ni sa vosota tiko na ka rarawa;

⁹ia ni sa vakarautaki oti, sa yaco me vu ni bula tawa mudu vei ira kecega sa talairawarawa vua;

¹⁰sa kaciva na Kalou me bete levu me vaka nai valavala i Melikiseteki.

¹¹E vuqa na ka sa vo me keitou tukuni koya kina, ia ka sa dredre ga na kenai balebale, ni sa sega vei kemudou na daliga rogo.

¹²Ni sa dodonu mo dou rawata makawa mo doui vakavuvuli, ia ka sa qai yaga mo dou vakatavulici tale se cava na vu ni vakavuvuli ni Kalou; sa yaga talega vei kemudou na wai-ni-sucu, ka segai na kakana dina.

¹³Ni sa sega ni kila vinaka nai vakavuvuli ni veivakadonui, ko koya sa gunuva walega na wai-ni-sucu; ni sa gone lailai ga.

¹⁴A sa yaga vei ira sa matua na kakana dina, o ira era sa vakarautaka na yalodra e nai valavala, me ra vakalewa rawa na ka se vinaka se ca.

Iperiu 6

Sa vakarota vei ira ko koya me ra vuku sara e na lotu, de ra ca tale, 1-8.

¹Sa vakavulici ira me ra tu dei, ka gumatua sara, me ra kakua ni yallowai, ni sa vosa dina sara na Kalou ni sa yalataka na ka vinaka, 9-20. O koya oqo me da qai laiva nai vakatekivu ni vakavuvuli kei Karisito me da toro cake me da matua sara; me da kakua ni tauyavutaka tale e na veivutuni e na vuku ni valavala eda mate kina, e na vakabauta talega na Kalou,

²ai vakavuvuli ni veipapitaisotaki, kei na veitabaki liga, kei na nodra tu cake talega, ko ira na mate, kei na lewa ka sega ni mudu.

³Ia na ka oqo eda na cakava, kevaka e vinaka vua na Kalou.

⁴Ni sa dredre sara me vakavoui tale me ra veivutuni ko ira ka vakaramataki eliu, era a tovolea nai solisoli vakalomalagi, ka rawata na Yalo Tabu,

⁵ka tovolea na vosa vinaka ni Kalou, kei na kaukauwa ni bula ena muri mai,

⁶a ra sa qai vuki tale; ni ra sa vakota tiko vakai ira na Gone ni Kalou ki na kauveilatai, ka beci koya e na matanavotu.

⁷Ni sa vakalougaatata na Kalou na qele sa gunuva na uca sa lako wasoma kina, sa vakatubura na kau sa yaga vei ira era sa kelia:

⁸ia sa sega ni vakabau ka sa vo e lailai me biu sara oqori sa vakatubura na kau votovotoa kei na soni; ia na kenai otioti me visa.

⁹Ia koi kemudou ga, sa lomani, e dina ga keitou sa vosa vakaoqo, ia keitou sa nanumi kemudou ni dou sa vinaka cake, ka ni na tu vei kemudou na ka sa lako vata kei na bula.

¹⁰Ni sa sega ni tawa dodonu na Kalou me guilecava na nomudou cakacaka, kei na loloma, dou a vakatakila ki na yacana ni dou a qaravi ira era sa lotu, ia dou sa qarava tikoga.

¹¹Ia keitou sa vinakata mo dou dui gugumatua vakakina, mo dou vakanuinui matua sara kina ka me yacova nai vakataotioti:

¹²mo dou kakua ni vucesa, mo dou muri ira ga era sa qai taukei ni veika ka yalataki ni ra a vakabauta ka vosota vakadede.

¹³Ia ni sa yalayala vei Eparaama na Kalou, ka ni sa sega ni cavuta rawa e dua sa uasivi cake, sa qai cavuti koya ga e na nona bubului,

¹⁴ka kaya, E dina ka'u na vakalougaatataki iko vakalevu, ka vakalewevuqataki iko vakalevu sara.

¹⁵Sa vaka ga kina, ni sa vosota vakadede mada ko koya, sa qai yaco mei taukei ni ka ka yalataki.

¹⁶Ia ni sa bubului ko ira na tamata, era sa daucavuta na ka sa levu cake: a sa oti vei ira na veileti e na bubului mei vakadinadina.

¹⁷Sa vakakina na Kalou, ni sa vinakata ko koya me vakatakila dina sara kivei ira era na taukena na ka ka yalataki ni sa tu dei na nona lewa, sa vakadinadinataka e na bubului:

¹⁸me rua kina na ka sa tu dei sara, sa sega ni rawa kina me vosa lasu na Kalou, me da vakacegui sara kina, koi keda eda sa laki vakaruru ni da sa taura nai nuinui sa viritu e matada:

¹⁹ko ya sa tu vei keda mei kelekele ni yaloda, ni sa dina ka kaukauwa, ia ka sa curu sara ki loma ni lati:

²⁰a tikina ko ya sa curu kina e na vukuda ko Jisu, me nodai liuliu, ni sa qisi me bete levu ka tawa mudu me vaka nai valavala i Melikiseteki.

Iperiu 7

Sa tukuna ko koya ni sa uasivi cake ko Jisu vei ira na bete eliu, 1-28.

¹Ia ko Melikiseteki oqo, sa tui Selemi, a bete ni Kalou Cecere sara, sa tavaki Eparaama ni sa tale mai na nona mokuti ira na tui, a sa vosavakalouugatataki koya;

²sa solia talega vei koya ko Eparaama nai katini ni ka kecega: (nai balebale ni yacana na Tui ni caka dodonu, a yacana talega emuri na Tui Selemi, a kenai balebale na Tui ni veivakacegui;

³e sega *ni tukuni* na tamana, se na tinana, se na nona mataqali, sa sega ni vakatekivu na nona gauna, se oti na nona bula; a sa caka me vaka na Luve ni Kalou), a sa tiko ga me bete ka sega ni mudu.

⁴Dou vakasama na kena uasivi na tamata oqo, ni sa solia vei koya ko Eparaama na turaga qase nai katini ni kamunaga sa tokitaka.

⁵A sa dina vei ira na luve i Livai, era sa bete, ni sa vakaroti vei ira e na vunau, me ra vakaisigana maivei ira na tamata, io, maivei ira na wekadra, ia sa dina ga ni ra sa lako mai na kawa i Eparaama:

⁶ia ko koya oqo sa vakaisigana maivei Eparaama, a sa sega ni wili vata kei na nona mataqali, a sa vosavakalouugatataki koya ka vosataki kina na yalayala.

⁷Ia sa sega ni vakatitiqataki rawa oqo, ni sa vosavakalouugatataki koya sa uasivi sobu ko koya sa uasivi cake vei rau.

⁸Ia eke era sa taura nai sigana ko ira na tamata era sa dui mate; ia maikea sa tukuni e dua ni sa bula tiko.

⁹Io, kevaka e tara me'u vosa vakakina, ko Livai talega, o koya sa dautaura nai sigana, erau sa solia kei Eparaama nai sigana;

¹⁰ni sa bera ni sucu ko koya ni sa tavaki Melikiseteki ko tamana.

¹¹Ia kevaka sa rawa me ra vinaka sara e na vuku ni cakacaka ni bete vaka-Livai, (ni sa tukuni vata kaya na vunau vei ira na tamata,) ena yaga vakacava me tubu e dua tale na bete me vaka nai valavala i Melikiseteki, ka me sega ni vakatokai me vaka nai valavala i Eroni?

¹²Ia ni sa qai vakaisosomitaki na bete, sa dodonu sara me vakaisosomitaki talega na vunau.

¹³Ia ko koya sa tukuni vakaoqo, sa dua tani na nona yavusa, sa sega maikina e dua na tamata sa qarava nai cabocabo-ni-soro.

¹⁴Ni sa macala sara sa tubu maivei ira na Juta na noda Turaga; ia na yavusa ko ya e sega ni vosa kina ko Mosese me ra bete.

¹⁵Ia sa macala vakalevu sara; ni sa tubu e dua tani tale na bete me vakataki Melikiseteki,

¹⁶o koya ka lesi, ka sega ni vaka na vunau vakavuravura, ko ya ga me vaka na kena mana ni bula tawa mudu.

¹⁷Ni sa tukuna ko koya, O iko na bete tawa mudu Me vaka nai valavala i Melikiseteki.

¹⁸Sa dina sa mudu na vunau sa liu ni sa malumalumu ka sega ni yaga:

¹⁹ni sa sega ni vinaka sara e dua na ka e na vuku ni vunau, ia sa kenai liuliu ni nuinui sa vinaka cake, o koya eda sa toro voleka kina vua na Kalou.

²⁰Ka ni sa ia na bubului *e na nona lesi me bete*:

²¹(ni sa buli walega me ra bete ko ira oqori, ia ka segai e na bubului; ia ko koya oqo e na bubului; e na vuku i koya sa kaya vua, Sa bubului ko Jiova, ka na sega ni veivutuni, O iko na bete tawa mudu:)

²²sa uasivi cake vakakina na veiyalayalati, o koya sa kenai vakadinadina ko Jisu.

²³Ia ko ira oqori era lesi me ra bete, era sa lewe vuqa, ni sa tarova na nodra tiko na mate:

²⁴ia ko koya oqo, sa sega ni vakaisosomitaki na nona cakacaka vakabete, ni sa tiko ga ka tawa mudu.

²⁵O koya oqo sa rawarawa kina vua me vakabulai ira sara era sa lako mai vua na Kalou e na vukuna, ni sa bula tikoga ko koya me masulaki ira.

²⁶Ni sa dodonu me noda e dua na bete sa vakaoqo, sa yalosavasava, sa yalovinaka, sa tawa ca, sa tawase tani maivei ira na tamatai valavala ca, a sa caka me uasivi cake kei lomalagi e na nona cecere:

²⁷o koya e sega kina ni yaga e na veisiga, me vakacobora taumada nai soro ni nonai valavala ca, ia emuri nai soro ni nodra i valavala ca na tamata, me vakataki ira na bete levu: ni sa cakava oqo vakaduaga ko koya, ni sa vakacobori koya.

²⁸Ia sa buli e na vunau na tamata era sa malumalumu me bete levu; ia na Luve *ni Kalou* sa caka me vinaka sara ka sega ni mudu e na bubului sa tarava na vunau.

Iperiu 8

Sa tukuna ko koya sa yaco ko Jisu me noda Bete Levu, a sa oti na kenai vakatakarakara sa kitaka eliu ko ira na Jiu, a sa uasivi cake sara na cakacaka i Karisito, 1-13.

¹Ia sa kena levu ni veika sa vosataki *oti*: Sa vakaoqo na noda bete levu, sa tiko e na ligi i matau ni tikotiko i Koya sa levu mai lomalagi;

²ai talatala e na tikina tabu, kei na vale tabu dina, sa sega ni tara na tamata, sa tara ga na Turaga.

³Ni ra sa lesi kecega na bete levu me vakacobora nai madrali kei nai soro: o koya oqo sa dodonu talega kina vei koya *na bete levu* oqo me dua na ka me vakacobora.

⁴Ia kevaka sa tiko ga e vuravura ko koya, ena sega ni bete, ni ra tiko na bete era vakacobora nai madrali me vaka na vunau:

⁵O ira sa kitaka nai vakatakarakara kei na yaloyalo ni veika vakalomalagi, me vaka sa vakatakila vei Mosese *na Kalou* ni sa voleka ni tara na vale tabu: ka kaya, Raica, mo cakava na ka kecega me tautauvata kei na kenai vakatakarakara ka vakatakilai vei iko e na ulu-ni-vanua.

⁶Sa qai nona na cakacaka vakabete e uasivi cake, me vaka sa dautataro talega ko koya e na dua na veiyalayalati e uasivi cake, o koya sa vakataudeitaka e na vosa ni yalayala e uasivi cake.

⁷Kevaka sa vinaka oqori sa taumada, e sega tale ni vakasaqarai e dua tani.

⁸Ia ni sa sega ni vinakata, sa kaya ko koya, Sa vosa ko Jiova, ena yaco na siga, Ka'u na cakava kina na veiyalayalati vou vei ira na mataqali nei Isireli kei na mataqali nei Juta:

⁹Ena sega ni vaka na veiyalayalati ka'u a cakava vei ira na nodra qase E na siga ka'u a taura kina na ligadra me tuberi ira mai na vanua ko Ijipita; Ni ra sa sega ni tu dei e na noqu veiyalayalati, A sa kaya kina ko Jiova, ka'u a sega ni maroroi ira.

¹⁰A sa kaya ko Jiova, Sa vakaoqo na veiyalayalati ka'u na cakava vei ira na mataqali nei Isireli ni sa oti na gauna ko ya; Au na tugana na noqu vunau ki na lomadra, Ka vola e na yalodra: Ia ka'u na yaco me nodra Kalou, Ia era na yaco me noqu tamata:

¹¹Ia era na sega ni vakavulici ira yadua me nona lewe-ni-koro Kei na wekana, ka kaya, Mo kila na Turaga: Ni ra na kilai au kecega, ko ira sa tamata lalai kei ira talega sa turaga.

¹²Ni'u na yalovinaka vei ira sa sega ni dodonu, Ia ka'u na sega ni nanuma tale na nodra i valavala ca kei na nodra talaidredre.

¹³Ni sa cavuta ko koya e dua sa vou, sa vakamadrataka oqori ka taumada. Ia na ka sa qai madra mai ka makawa sa voleka ni takali sara.

Iperiu 9

Sa tukuna ko koya na ka eso sai vakatakarakara eliu kei Karisito; ia ka sa uasivi cake sara kina ko koya, 1-28.

¹Sa dina ga sa tu kei na *veiyalayalati* ka taumada eso nai vakaro ni lotu, kei na vale-ni-soro vakavuravura.

²Ni sa caka ga na vale tabu; o koya sa taumada, sa tu kina nai tutu-ni-cina, kei na tepeli, kei na madrai dauraici; a yacana oqo na tikina tabu.

³Ia sa sivi nai karua ni lati, sa qai tu na vale tabu sa vakatokai na loqi tabu sara;

⁴sa tu kina na miqa koula, kei na kato ni *veiyalayalati* sa botani na yasana kece e na koula, sa tu kina na bilo koula sa tawa e na mana, kei nai titoko talega i Eroni o koya sa kubu, kei na vatu raraba ni *veiyalayalati*;

⁵sa tu ga e cake *koi rau* na jerupi vakaiukuuku sa vakaruruga nai cabocabo-ni-bulubulu; ia ka sa dredre edaidai me tukuni yadua na veika oqo.

⁶Ia ni sa vakarautaki oti na veika oqo, sa curu ko ira na bete e na veisiga ki nai matai ni vale tabu, ka ia kina na lotu:

⁷ia sa curu ki na kenai karua na bete levu duaduaga vakaduaga e na *veiyabaki*, ka kauta na dra, a sa vakacobora e na vukuna, e na vuku talega ni nodra vakacala ka na tamata:

⁸a sa vakatakila na Yalo Tabu na ka oqo, ni sa sega ni vakarairaitaki mai na sala ki na loqi tabu sara, e na gauna sa tu ga kina na vale tabu ka taumada.

⁹A kenai vakatakarakara walega oqori, ka yacova na gauna *oqo*, sa vakabori kina nai madrali kei nai soro, o koya sa sega ni vakasavasavataka rawa na nona lewa-eloma ko koya sa mai lotu;

¹⁰(e na kakana kei na ka-ni-gunu, kei na vuivui vakavuqa) kei na veivakaro vakavuravura, sa lesi me yaco mada na gauna ni veivakadodonutaki.

¹¹Ia sa lako mai na Karisito, a sa bete levu e na ka vinaka ena muri mai, e na vale tabu levu ka uasivi cake na kena vinaka, e sega ni tara e na ligi, ni sa sega ni caka vakakina;

¹²e sega talega e na dra ni me kei na luve ni pulumokau, e na nona dra ga sa curu vakadua ki na loqi tabu sara, ni sa rawata me solia na bula tawa mudu.

¹³Ia kevaka sa yaga na dra ni pulumokau kei na me, kei na dravusa ni pulumokau yalewa ni sa kureitaki vei ira sa dukadukali, me savasava kina na yagodra:

¹⁴ena vakatanievi na dra nei Karisito, o koya ka vakacabori koya vua na Kalou e na vuku ni Yalo *Tabu* tawa mudu ia ka sega vua na ca, ena sega beka ni rawarawa sara me vui laivi kina na nomudou lewa-eloma mai na cakacaka sa ka ni mate, mo dou qarava na Kalou bula?

¹⁵O koya oqo sa yaco kina ko koya me dautataro e na veiyalayalati vou, me ra rawata kina ko ira ka kacivi nai votavota tawa mudu ka yalataki, e na vuku ni nona mate, sai soro ni valavala ca ka caka oti e na gauna ni veiyalayalati taumada.

¹⁶Ia kevaka sa dua na veiyalayalati, sa yaga me mate o koya sa ia kina na veiyalayalati:

¹⁷ni sa mate sa vakataudeitaki kina na veiyalayalati; ia ka sa sega ni yaga vakalailai ni sa bula tiko ko koya sa ia na veiyalayalati.

¹⁸O koya oqo sa sega kina ni vakatabui *wale naveiyalayalati* sa taumada, sa caka ga e na dra:

¹⁹io, ni sa cavuta oti ko Mosese nai vakavuvuli kecega ni vunau vei ira kecega na tamata, sa qai kauta ko koya na kedra dra na luve ni pulumokau kei na me, kei na wai, kei na vuti ni sipi sa vakadamudamutaki, kei na isopa, ka kureitaka ki nai vola, kivei ira kece talega na tamata,

²⁰ka kaya, Oqo na dra ni veiyalayalati sa kitaka vei kemudou na Kalou.

²¹Sa kureitaka vaka talega kina na dra ki na vale tabu, kei na bilo kecega ni lotu.

²²Ia ka vica na ka sa sega ni vakasavasavataki e na dra me vaka na vunau; ia kevaka sa sega ni vakadavei na dra, sa sega ni bokoci nai valavala ca.

²³Ia sa dodonu kina me vakasavasavataki nai vakatakarakara ni veika mai lomalagi e na veika oqo; ia na veika dina sa vakalomalagi sa *vakasavasavataki* e nai soro e uasivi cake vei ira.

²⁴Ni sa sega ni curu na Karisito ki na loqi tabu sa caka e na liga, oqori sai vakatakarakara ga ni ka dina; *sa curu* ki na lomalagi dina ga, me rairai edaidai e na mata ni Kalou e na vukuda;

²⁵sa sega talega ni vakacabori koya vakavuqa, me vaka sa curu na bete levu ki na loqi tabu e na veiyabaki, ka kauta na dra ni ka tani;

²⁶ia ke sa vakakina ke sa dodonu me mate vakavuqa mai nai vakatekivu kei vuravura: sa qai vakarairaitaki vakadua ko koya e nai vakataotioti ni veigauna sa loku me kauta tani nai valavala ca ni sa vakacabori koya.

²⁷Ia me vaka sa lesi me mate vakadua ko ira na tamata, ka me qai muri na siga ni lewa:

²⁸sa vakacabori vakadua vaka talega kina na Karisito me cudruvi e na vuku ni valavala ca ni lewe vuqa; ka na rairai mai vakarua ko koya kivei ira sa waraki koya me ra bula, ia ena sega ga mei soro.

Iperiu 10

Sa uasivi cake nai soro sa cabora ko Karisito e nai soro kecega eliu, ni sa kau tani kina nai sau ni valavala ca, 1-18. Sa vakarota kina vei ira ko koya me ra vakabauti Jisu sara, 19-39.

¹Sa tu ga e na vunau nai vakatakarakara ni *veika* vinaka me na muri mai, ia ka sega ni koya na yaloyalona dina, ka sega talega ni rawa e nai soro era sa cabora tiko e na veiyabaki, me vakasavasavataki ira era toro tiko kina.

²Ia kevaka sa rawa, sa sega li ni mudu na nodra vakacabori, ni ra sa sega ni beitaki tiko e nai valavala ca ko ira sa dausoro, ni ra sa vakasavasavataki vakadua?

³ia e nai soro oqori sa vakananumi tale kina nai valavala ca e na veiyabaki.

⁴Ni sa dredre sara me kauta tani nai valavala ca na dra ni pulumokau kei na me.

⁵O koya oqo sa kaya kina ko koya ni sa lako mai ki vuravura, Ai soro kei nai madrali ko sa sega ni vinakata, Ia ko sa vakarautaka ga vei au na yago:

⁶Ai soro kama, kei nai *soro* talega sa sorovaki kina nai valavala ca, ko sa sega ni reki kina:

⁷Au sa qai kaya, Raica, au sa lako mai, (Au a volai e nai vola vivigi,) Me'u cakava na ka ko sa vinakata, na Kalou.

⁸Sa kaya eliu ko koya, Ai soro kei nai madrali kei nai soro kama kei nai *soro* sa sorovaki kina nai valavala ca, ko sa sega ni vinakata, se rekitaka, (o koya sa vakacabori me vaka na vunau,)

⁹sa qai kaya ko koya, Raica, au sa lako mai me'u cakava na ka ko sa vinakata, na Kalou. Sa kauta tani ko koya nai matai, me vakayacora na kenai karua.

¹⁰Ia eda sa vakasavasavataki e na vuku ni lewa oqo, e na yago i Jisu Karisito ni sa cabori vakadua.

¹¹Ia ko ira kecega na bete era sa tu ka cakacaka e na veisiga, ka vakacobora wasoma nai soro ko ya sa sega ni kauta tani rawa nai valavala ca:

¹²ia ko koya oqo, ni sa vakacobora oti vakadua nai soro e dua ga e na vuku ni valavala ca, sa qai tiko sobu e na liga i matau ni Kalou;

¹³a sa qai waraka tiko me vakayacori ko ira na nona meca mei tutu-niyavana.

¹⁴Ni sa vakacobora vakadua nai soro sa cakava kina ko koya na ka kecega e yaga vei ira era sa vakasavasavataki tiko.

¹⁵Ia sai vakadinadina talega vei keda na Yalo Tabu: io, ni sa kaya oti ko koya,

¹⁶Oqo na veiyalayalati ka'u na cakava vei ira Ni sa oti na gauna ko ya, sa qai kaya na Turaga, Au na tugana na noqu vunau ki na yalodra, Ka vola e na lomadra;

¹⁷Ia na nodra i valavala ca kei na nodra talaidredre ka'u na sega ni nanuma tale.

¹⁸Ia kevaka sa bokoci na veika oqori, sa sega ni vakacabori tale nai soro ni valavala ca.

¹⁹O koya oqo, oi kemudou na veiwekani, ni da sa qai doudou rawa me da curu ki na loqi tabu sara e na vuku ni dra i Jisu,

²⁰e na sala vou ka bula, o koya sa qai vakatara vei keda ko koya, ia sa ka e curu kina nai lati, oqori na yagona;

²¹ka ni sa dua talega na noda bete levu e na vale ni Kalou;

²²me da toro voleka yani e na yalo dina kei na vakabauta dina sara, ni sa kureitaki tu na yaloda me da kakua ni beitaki keda e na ca, ka sa vakasilimi tu na yagoda e na wai makare.

²³Tou taura matua na vakatusa ni noda vakabauta me kakua ni yavala; ni sa yalodina ko koya sa yalataka;

²⁴me da veivakananumi keda vakai keda me da veivakatakatai me dauloloma kai valavala vinaka:

²⁵me da kakua ni biuta na vakasoqoni vata, me vaka nai valavala ni tamata eso; me da veivakamasuti tiko: ia me vakalevu, ni dou sa raica sa toro voleka mai na siga.

²⁶Io, kevaka eda sai valavala ca ka sa yaloda kina, ni da sa kila oti nai vakavuvuli dina, sa qai sega tale e dua tani nai soro ni valavala ca:

²⁷sa vo ga na noda waraka e na rere na siga ni lewa, kei na cudru waqawaqa talega, oqori ena kani ira na meca.

²⁸O koya sa beca na vunau i Moses sa mate ga, sa sega tale ni lomani, ni sa beitaka vei koya e le rua se le tolu nai vakadinadina:

²⁹dou vakasama se na vakaevei na kena levu cake ni cudruvi, sa dodonu me yaco vua, sa butuka na Luve ni Kalou, a sa vakawaletaka na dra ni veiyalayalati sa vakasavasavataki kina, a sa beci koya na Yalo ni loloma?

³⁰Ni da sa kilai koya sa kaya, Sa noqu i tavi me'u cudruvaka, au na sauma ga. Ka sa kaya tale, Ena lewai ira na nona tamata ko Jiova.

³¹Sa ka rerevaki me lutu ki na liga ni Kalou bula.

³²Ia dou vakananuma na veisiga eliu, dou a vakararamataki kina ka dou a qai vosota na veivala e na rarawa vakaidina;

³³eso, ni dou a vakasesevotuni e na veivakalialiai kei na veivakararawataki; ka so, ni dou a tiko vata kei ira era sa vakakina.

³⁴Ni dou a lomani ira ga era sa vesuki, ka reki ni sa kovei na nomudou i yau, ni dou sa kila e na lomamudou sa tu ga mai lomalagi na nomudou i yau e vinaka cake kina ka veiqati.

³⁵O koya oqo mo dou qai kakua ni biuta na nomudou dinata ena levu na kenai sau.

³⁶Ni sa yaga vei kemudou na vosota, mo dou cakava na ka sa lewa na Kalou, ka me nomudou kina na ka ka yalataki.

³⁷Ni na dede vakalailai, Ena qai lako mai ko Koya e lako mai, ka na sega ni dede sara.

³⁸Ia ena bula na tamata yalododonu e na vakabauta: Ia, kevaka sa suka tani tale, ena sega ni vinakati koya na yaloqu.

³⁹Ia koi keda, eda sega ni vakataki ira sa suka tale yani ki na rusa; eda sa vakataki ira ga era sa vakabauta tiko me bula na yalo.

Iperiu 11

Sa tukuna ko koya nai balebale ni vakabauta, 1; a sa qai tukuna na kena yaga, 2-40.

¹Ia na vakabauta sa vaka ni sa vakayacori na *veika* sa vakanuinuitaki, e vaka ni sa vakaraitaki na veika sa tawa kune.

²Ni sa ka oqo sa rogo vinaka kina eliu ko ira na qase.

³Na vakabauta eda sa kila kina ni sa ia na veibuli e na vosa ni Kalou, ia sa sega ni caka na veika sa rairai mai e na veika sa kune tiko.

⁴Ni sa vakabauta sa vakacobora ko Epeli nai solo sa vinaka vua na Kalou ka ca na nei Keni, ka sa rawata kina nai vakadinadina ni sa yalododonu, ni sa

vakatakila na Kalou ni sa vinakata na nonai madrali: ia na ka oqo sa vosa tikoga kina ko koya ni sa mate tu.

⁵Ni sa vakabauta sa kau yani kina ko Inoki ka sega ni mate; a ra sa sega ni kunei koya, ni sa kauti koya yani na Kalou: ia ni sa bera ni kau yani, sa tu ga vua nai vakadinadina ni sa vinakati koya na Kalou.

⁶Ia kevaka sa sega na vakabauta, sa dredre sara me da vinakati: o koya sa torova na Kalou e dodonu me vakabauta ni sa bula ko koya, ni sa saumi ira talega era sa dauvakasaqarai koya.

⁷Ni sa vakabauta sa rere kina ko Noa, ni sa vakasalataka oti na *Kalou* e na vuku ni veika sa bera ni rairai mai, a sa taya e dua na waqa ko koya me vakabulai ira kina na nona lewe-ni-vale; a sa vakalewai ira kina na kai vuravura, ka yaco mei taukei ni veivakadonui sa yaco e na vakabauta.

⁸Ni sa vakabauta sa talairawarawa kina ko Eparaama, ni sa kacivi me lako ki na vanua sa bera ni soli vua me taukena; ka sa lako yani, ia sa sega ni kila na vanua sa lako kina.

⁹Ni sa vakabauta sa laki tiko vulagi kina e na vanua ka yalataki, me vaka sa sega ni nona, ka tiko walega e na veivale laca, ko Aisake talega kei Jekope, eratou taukena vata emuri na ka ko ya ka yalataki:

¹⁰ni sa nuitaka ko koya na koro sa tauyavutaki, ka tara na Kalou ka cakava.

¹¹Ni sa vakabauta sa vakaukauwataki kina ko Sera me kunekunetaka na kawa, a sa vakasucu gone ni sa oti na kena gauna, ni sa nanuma ga sa yalodina ko koya ka yalataki:

¹²o koya sa tubu kina mai vua e lewe dua, o koya e vaka sa mate, *e lewe vuqa* me vaka na veikalokalo ni lomalagi, e vaka talega na nuku mai matasawa e sega ni wili rawa.

¹³Sa mate e na vakabauta ko ira kecega oqo ia ka sa sega ni nodra dina na veika ka yalataki, era sa raica vakayawa, ka ciqoma, ka tukuni ira ni ra a tiko vulagi ga ka veilakoyaki voli e vuravura.

¹⁴Ia ko ira sa vosa vakaoqo era sa vakatakila sara ni ra sa vakasaqara na vanua sa nodra.

¹⁵E dina ga, kevaka era sa nanuma na *vanua* ko ya era sa biuta laivi tu, sa rawarawa ga me ra lesu tale kina.

¹⁶Ia era sa qai guta sara e dua na *vanua* sa vinaka cake, ko ya sa vakalomalagi: o koya ga oqo e sega kina ni madua na Kalou me vakatokai me nodra Kalou: ni sa tara ko koya e dua na koro me nodra.

¹⁷Ni sa vakabauta sa vakacabori Aisake kina ko Eparaama, ni sa vakatovolei, ia ko koya ka vosataki kina na yalayala sa vakacabori koya na le dua bauga o koya ka vakatubura ko koya

¹⁸ia ka sa kainaki e na vukuna eliu, Na kawa i Aisake ena vakatokai me nomu kawa:

¹⁹ni sa vakadinata ko koya sa rawarawa vua na Kalou me vakabulai koya tale mai na mate; a sa tauri koya tale vakakina e nai vakatakarakara.

²⁰Ni sa vakabauta sa vosavakalougatataki Jekope kei Iso kina ko Aisake e na veika sa bera.

²¹Ni sa vakabauta sa vosavakalougatataki rau kina na luve i Josefa ko Jekope, ni sa voleka ni mate; a sa cuva sobu e na nonai titoko.

²²Ni sa vakabauta sa tukuna kina ko Josefa, ni sa voleka ni mate, ni na lako tani ko ira na luve i Isireli; a sa tataunaka na suina.

²³Ni sa vakabauta sa vunitaki Mosese ka vula tolu koi rau na nona qase, ni sa sucu ko koya, ni rau sa raica sa matavinaka na gone; a rau sa sega ni rerevaka nai vakaro ni tui.

²⁴Ni sa vakabauta sa bese kina ko Mosese, ni sa qai tamata bula mai, me vakatokai me luvena na luve i Fero na goneyalewa;

²⁵ni sa digitaka me vosota na veivakacacani kei ira na tamata ni Kalou, ia ka cata ni bau marau walega e nai valavala ca e na siga eso;

²⁶ni sa vakadinata sai yau levu me vakalialiai e na vuku i Karisito, ia na ka lailai nai yau mai Ijipita: ni sa vakaraica tu na kenai sau.

²⁷Ni sa vakabauta sa biuti Ijipita kina ko koya, ka sega ni rerevaka na cudru ni tui; ni sa gumatua me vaka sa raici koya sa sega ni kune.

²⁸Ni sa vakabauta sa ia kina ko koya na kana vata ni lako-sivia, kei na kureitaka na dra, me kakua ni tarai ira ko koya sa vakamatei ira na ulumatua.

²⁹Ni sa vakabauta era sa lako kina eloma ni Wasawasa Damudamu me vaka sa vanua mamaca: ia ni sa vakatovolea ko ira na kai Ijipita me ra bau vakakina, era sa luvu.

³⁰Na vakabauta sa bale kina na bai mai Jeriko, ni sa buku na druadrua ka bogi vitu.

³¹Ni sa vakabauta sa sega kina ni rusa vata kei ira sa sega ni vakabauta ko Reapi, na yalewa dautagane, ni sa kauti rau e na veivakacegui erau sa yamata.

³²Ia a cava tale me'u kaya? ni sa dede sara kevaka ka'u sa tukuni Kitioni, kei Peraki, kei Samisoni, kei Jefica, kei Tevita, kei Samuela, kei ira na parofita:

³³o ira, ni ra sa vakabauta, era sa vakamalumalumutaka na matanitu eso, era sa cakava na ka e dodonu, era sa rawata me nodra na veika ka yalataki, era sa tabonaka na gusu ni laioni,

³⁴era sa bokoca na bukawaqa rerevaki, era sa bula mai nai seleiwau, era sa vakaukauwataki tale ni ra sa malumalumu, era sa qaqe e nai valu, era vakasavi ira nai valu ni kai tani.

³⁵Sa tauri ira tale ko ira na yalewa eso na kai nodra, era sa tu cake tale mai na mate: ia ka so sa vakararawataki vakalevu, a ra sa bese ga ni bula; me vinaka cake kina na nodra tu cake tale mai na mate;

³⁶ia sa vakatovolei eso e na veivakalialiai kei na vakankuitataki, kei na vesu talega kei na biu ki na vale ni veivesu;

³⁷era sa lauviri e na vatu, era sa varomusuki rua, era sa dauveretaki, era sa vakamatei e nai seleiwau: era sa veilakoyaki voli ka sa vakaisulu e na kuli ni sipi kei na kuli ni me; era sa dravudravua sara, era sa vakararawataki, era sa vakacacani;

³⁸(ia sa sega ni yaga ko ira na kai vuravura me ra tiko vata kei ira:) era sa se ki na veivanua liwa lala, ki na veiulu-ni-vanua, kei na qara eso, kei na veiqraravatu e vuravura.

³⁹Ia ko ira kecega oqo era sa rogo vinaka e na vuku ni vakabauta, ia ka sega ni nodra dina na ka ka yalataki:

⁴⁰Ia sa vakarautaka na Kalou vei keda na ka e vinaka cake, me ra kakua kina ni vakavinakataki sara duaduaga me da vakavinakataki sara vata ga.

Iperiu 12

E vinaka me da nanumi Jisu me da gumatua kina, 1-3. Me da kakua ni yalolailai ni da sa vakararawataki, 4-13. Me da yalosavasava sara, 14-17. Sa vosa vakabibi na vunau eliu, sa vosa vinaka sara nai tukutuku kei Jisu; e vinaka me da vakarogoca, de sa yacovi keda na ca, 18-29.

¹E na vuku ni ka oqo, ni sa vakavolivoliti keda talega e lewe vuqa e vaka na o era sa vakaraici keda, me da biuta laivi tu na ka bibi kece kei nai valavala ca eda sa tao rawarawa kina, ka me da ciciva tikoga na cere sa tu e matada,

²ka me da vakaraici Jisu, o koya sa vakatekivuna ena sauma talega na *noda* vakabauta; o koya, e na vuku ni marau sa viritu e matana, sa vosota na kauveilatai, ka sa sega ni madua ni sa vakalialiai kina, a sa qai tiko sobu ko koya e na ligi i matau ni tikotiko-vakaturaga ni Kalou.

³Dou qai vakananumi koya sa vosota ni sa vosavakacacataki koya vakalevu ko ira na tamata ca, de oca ka waicala na lomamudou.

⁴Dou sa sega tu ni vorata mo dou vakamatei, e na nomudou veivala kei nai valavala ca:

⁵ia dou sa guilecava nai vakavuvuli sa vosa kivei kemudou me vaka kivei ira na gone, Na luvequ, mo kakua ni beca ni sa cudruvi iko ko Jiova, Se yallowai ni sa vunauci iko ko koya:

⁶O koya sa lomana ko Jiova, sa cudruva ko koya, Ka sa yaviti ira kecega na luvena sa vinakata ko koya.

⁷Kevaka dou sa cudruvi, sa qai kitaka vei kemudou na Kalou me vaka vei ira na luvena; io, ko cei na gone sa sega ni cudruvi koya ko tamana?

⁸Ia kevaka dou sa sega ni cudruvi, sa dauia vei ira kecega, dou sa qai vaka na gone e sega ni vakatamani, ka sega ni vaka na luvena dina.

⁹Ia sa daucudruvi keda na tamada vakayago, ia eda a daudoka: ena sega li ni levu cake sara na noda talairawarawa vei koya na Tama ni yaloda, ka da na bula kina?

¹⁰Ia ko ira oqori era a daucudruvi keda e na veisiga eso me vaka era sa vinakata; ia ko koya me bau yaga vei *keda*, me *da* vakataki koya kina e na yalosavasava.

¹¹Ia ka sega ni ka ni marau na dauveicudruvi ni sa ia tiko, a ka rarawa ga: ia emuri sa qai vuataka na vua ni yalododonu era sa vakacegui kina ko ira sa caka vei ira.

¹²O koya oqo mo dou qai vakaukauwataka na liga sa wadamele, kei na duru sa malumalumu;

¹³ka vakadodonutaka na sala ki na yavamudou, me kakua ni vakasesei ko koya sa gera, me vakabulai ga.

¹⁴Dou segata mo dou veivinakati kei ira na tamata kecega, kei na yalosavasava, ni sa sega e dua ena raica na Turaga kevaka e sega vua na ka oqo:

¹⁵ka dou qarauni kemudou vinaka de bale e dua mai na loloma ni Kalou; de dua na waka gaga e tubu cake ka ia kina na rarawa, ka vaqelevlewataki kina na lewe vuqa;

¹⁶de dua na daudara, se dua sa beca na ka tabu, me vakataki Iso, o koya ka volitaka na nona ulumatua e na kakana e dua bau:

¹⁷ni dou sa kila, sa gadreva emuri ko koya me vosavakalougatataki; ia sa bureitaki vua: (ni sa sega ni kunea na ka e rawa kina na vuki me duatani,) ia ka sa vakasaqara matua, ka vakawai na matana.

¹⁸Ni dou sa sega ni lako mai ki *na ulu-ni-vanua* sa tarai rawa, a sa caudre e na buka, kei na o loaloa, kei na butobuto, kei na cava,

¹⁹kei na rorogo ni davui, kei na domo ni vosa; ko ya sa masu kina ko ira era a rogoa, me kakua ni vosataki tale vei ira;

²⁰ni ra sa sega ni vosota rawa na ka sa vakaroti, Kevaka e tara na ulu-ni-vanua e dua na manumanu e yavai va, ena vakaviriki e na vatu;

²¹ia sa ka rerevaki sara na kenai rairai ni ka ko ya, ka sa kaya kina ko Mosese, Au sa domobula ka sautaninini vakalevu:

²²ia dou sa lako mai ki na ulu-ni-vanua ko Saioni ga, kei na koro ni Kalou bula, ki Jerusalemi vakalomalagi, kei na nodra i soqosoqo na agilose e sega ni wili rawa,

²³kei na nodra i soqosoqo na ulumatua, sa volai mai lomalagi, vua talega na Kalou sa lewai ira kecega na tamata, kei na yalodra na tamata yalododonu sa yaco kece kina na nodra vakalougatataki,

²⁴kivei Jisu talega na dautataro ni veiyalayalati vou, kei na dra sa kureitaki, oqori ga sa cavuta tiko na ka vinaka, sa cavuta na ka ca na dra i Epeli.

²⁵Dou raica, mo dou kakua ni bese vua sa vosa. Ia kevaka era a sega ni dro bula ko ira era a bese vua sa vosa e vuravura, ena dredre vakalevu cake vei keda, kevaka eda sa vuki tani mai vua sa vosa mai lomalagi:

²⁶o koya sa vakayavalataki vuravura e na domona e na gauna ko ya: a sa qai yalataka, ka kaya, Sa vakadua tale, ka'u na sega ni vakayavalataki vuravura ga, ko lomalagi talega.

²⁷Ia oqo, Sa vakadua tale, sa vakatakilai mai kina ni na kau tani yani na veika sa vakayavalataki, me vaka na veika sa caka, me tu dei kina na veika sa sega ni vakayavalataki rawa.

²⁸Ia ni da sa rawata na matanitu sa sega ni vakayavalati rawa, me da taura matua na loloma sa soli, eda sa qarava vinaka kina na Kalou e na yalomatua kei na rere:

²⁹ni sa bukawaqa caucaudre na noda Kalou.

Iperiu 13

Sa vakavulici ira ko koya e na ka eso, a sa tinia na nonai vola, 1-25.

¹Me tiko ga na veilomani vakaveitacini.

²Kakua ni guilecava na vakani ira na vulagi: ni sa so era a vakania na agilose eso ka lecava ga.

³Mo dou nanumi ira era sa vesu tu; me vaka dou sa vesu vata, kei ira talega era sa vakaloloma, me vaka dou sa vakayago talega.

⁴Sa kilikili kei ira na tamata kece na vakawati, kei nai mocemoce e sega ni veibutakoci: ia ko ira na daudara kei ira na dauyalewa ena lewai ira na Kalou.

⁵Mo dou kakua ni daukocova nai lavo: ia dou lomavinaka e na ka sa tu vei kemudou: ni sa kaya ko koya, Au na sega sara ni biuti iko, se vakalaivi iko.

⁶E na vuku ni ka oqo eda sa doudou kina me kaya, A noqu i vukevuke ko Jiova, ia ka'u na sega ni rere A cava na ka ena kitaka vei au na tamata?

⁷Dou nanumi ira era a liutaki kemudou, era a tukuna vei kemudou na vosa ni Kalou; vakadamurimuria na nodra vakabauta, ka nanuma nai otioti ni nodra i valavala.

⁸Sai koyakoya tikoga ko Jisu Karisito, e na siga sa oti, kei na siga edaidai, kei na veisiga emuri.

⁹Dou kakua ni veikauyaki e nai vakavuvuli e vuqa sa lako vakatani. Ni sa yaga me vakataudeitaki na yalo e na loloma sa soli, ia me kakua ga e na kakana, sa sega ni yaga vei ira era sa oga kina.

¹⁰Sa dua na nodai cabocabo-ni-soro, sa sega ni dodonu me kana kina ko ira sa qarava na vale tabu.

¹¹Ni sa vakamai e nai bili ni koro na yago ni manumanu oqori, sa kauta na kedra dra ki na loqi tabu ko koya na bete levu mei soro ni valavala ca.

¹²O koya ga oqo sa mate kina ko Jisu e taudaku ni matamata-ni-koro, me vakasavasavataki ira na tamata e na nona dra.

¹³E na vuku ni ka oqo me da lako kina kivei koya ki nai bili, ka vosota vata kaya na veivakalialiai.

¹⁴Ni sa sega na noda koro eke me da tiko vakadua kina, ia eda sa vakasaqara ga e dua ena muri mai.

¹⁵Ia ko koya oqo me da qai vakacobora tikoga nai madrali ni vakavinavinaka vua na Kalou e na vukuna, oqori na vua ni tebenigusuda, ni da tusanaka na yacana.

¹⁶Kakua talega ni guilecava na caka vinaka kei na dausoli ka: ni sa vinakata sara na Kalou nai madrali vakaoqo.

¹⁷Dou talairawarawa vei ira sa liutaki kemudou, ka mo dou vakamalumalumutaki kemudou: ni ra sa yadrava na yalomudou, me vakataki ira era na tukuni ira kina, me ra kitaka kina e na marau, ka sega e na vutugu: ni sa sega ni yaga vei kemudou me vakaoqori.

¹⁸Dou masulaki keitou: ni keitou sa dinata ni sa vinaka na neitou lewa-eloma, ka keitou sa vinakata mei valavala dodonu e na ka kecega.

¹⁹Ia ka'u sa vakamamasu me caka ga na ka oqo, me'u vakatotolotaki yani kina vei kemudou.

²⁰Ia na Kalou ni veivakacegui, o koya ka kauta tale mai na mate na noda Turaga ko Jisu, na nodra i Vakatawa levu na sipi, e na vuku ni dra sa ia kina na veiyalayalati tawa mudu,

²¹me vakavinakataki kemudou mada ko koya e nai valavala vinaka kecega mo dou cakava na nona lewa, ka me cakava ko koya e na lomada na ka sa vinaka vua, e na vuku i Jisu Karisito; me ia vei koya na vakarokoroko ka sega ni mudu. Emeni.

²²Ia ka'u sa masuti kemudou, na veiwekani, mo dou vosota na vosa ni veivakadreti: ni'u sa vola vei kemudou nai vola, e na vosa e vica walega.

²³Dou kila, sa sereki tale na wekada ko Timoci; kevaka sa tadu kusarawa mai ko koya, keirau na raici kemudou vata kaya.

²⁴Au sa loloma yani vei ira kece sa liutaki kemudou, kei ira kecega era sa lotu. Sa loloma yani vei kemudou ko ira mai Itali.

²⁵Me tiko vei kemudou kecega na loloma. Emeni.

Jemesa

Jemesa 1

A WASE I. Sa vakarota ko Jemesa me ra reki na tamata lotu ni ra sa vakararawataki, 1-12. Oi keda ga eda sa vakatekivuna na ca, ia sa vu ni ka vinaka na Kalou, 13-18. Me da daurogoca, ka vakananuma ka muria na vosa ni Kalou; kevaka eda sega ni vakakina sa lasu na noda lotu, 19-27.

¹Koi au ko Jemesa, nai talatala ni Kalou kei na Turaga ko Jisu Karisito sa loloma yani vei ira na yavusa e tinikarua era sa Duiveiseyaki.

²Oi kemudou na wekaqu, dou nanuma me ka ni reki sara, ni dou sa lutu ki na ka e vuqa sa dauveivakatovolei;

³ni dou sa kila sa vakatubura na dauvosota na vakatovolei ni nomudou vakabauta.

⁴Ia me tini vinaka na cakacaka ni dauvosota, mo dou vinaka taucoko sara kina, me kakua na ka e yali.

⁵Ia kevaka sa lailai na vuku vua e dua vei kemudou, me kerea vua na Kalou, o koya sa solia vakalevu kivei ira kecega na tamata, a sa sega ni dauveivakadirideini; ka na soli ga vua.

⁶Ia me kerekere e na vakabauta, me kakua ni vakatitiqa: ko koya sa vakatitiqa, sa vaka na ua ni waitui, sa cagina e na cagi ka veitubuyaki.

⁷Ia me kakua ni nanuma na tamata ko ya ni na rawata e dua na ka mai vua na Turaga:

⁸a tamata lomalomaru, sa yamekemeke e na nonai valavala kecega.

⁹Ia me reki na tamata dravudravua e na nona laveti cake:

¹⁰kei koya e vutuniyau, e na nona malumalumu mai: ni na takali ga ko koya me vaka na se ni co.

¹¹Ni sa cabe cake na siga kei na cagi katakata, ka sa vakaraqosataka sara na co, a sa mira na sena, a sa seavu na kena rairai vinaka: ena malai yani vakakina na tamata vutuniyau e na nonai valavala.

¹²Sa kalougata na tamata sa vosota ni sa vakatovolei, io, ni sa vakatovolei oti, ena rawata nai sala ni bula o koya sa yalataka *na Turaga* kivei ira sa lomani koya.

¹³Ni sa dauveretaki e dua, me kakua ni kaya, Sa dauveretaki au na Kalou: ni sa sega ni dauveretaki rawa na Kalou ki na ka ca, a sa sega ni dauveretaka e dua na tamata ko koya:

¹⁴ia sa dauveretaki na tamata yadua, ni sa vecei koya na nona garogaro ca ka bacani koya.

¹⁵Ni sa qai kunekune na garogaro ca, sa vakasucuma kina nai valavala ca: a sa oti nai valavala ca, sa qai vakasucuma na mate.

¹⁶Dou kakua ni cala, oi kemudou na wekaqu lomani.

¹⁷Sa lako maicake nai solisoli vinaka kecega kei nai solisoli kecega e yaga sara, a sa lako sobu mai vua na Tama ni rarama, a sa sega vua na veivukiyaki, se yaloyalo ni veigoleyaki.

¹⁸Sa vakatuburi keda ko koya e na nona lewa ga e na vosa ni dina, me da vaka nai sevu ni veika sa bulia ko koya.

¹⁹O koya oqo, oi kemudou na wekaqu lomani, mo dou kusarawa yadua me vakarorogo, mo dou berabera ga ni vosa, mo dou berabera ni cudru:

²⁰ni sa sega ni vakatubura na ka e dodonu vua na Kalou na cudru ni tamata.

²¹O koya oqo mo dou qai biuta tani na dukadukali kei na ka ca e uasivi tu, ka vakabauta e na yalomalua na vosa sa tei e na lomamudou, ko ya sa vakabula rawa na yalomudou.

²²Ia dou muria na vosa ka kakua ni rogoca walega, ka vakaisini kemudou kina vakai kemudou.

²³Ia kevaka e dua sa rogoca walega na vosa, ka sega ni muria, sa tautauvata kei na tamata sa laki ilova na mata ni yagona e nai iloilo:

²⁴ni sa laki ilovi koya, a sa qai lako tani yani, a sa guilecava vakasauri se sa vakaevei nai valavala ni yagona.

²⁵Ia ko koya sa vakaraica matua na vunau vinaka sara, na vunau ni veisereki, ka tu dei kina, sa sega ni daurogoca ka guilecava, ia sa kitaka talega na cakacaka, ena kalougata kina ko koya oqo e na nona cakacaka.

²⁶Kevaka e dua vei kemudou sa nanuma sa lotu, ia ka sega ni tarova na yamena, a sa dauvakaisina talega na yalona, sa ka walega na nona lotu na tamata oqo.

²⁷Na lotu savasava ka sega ni cala e mata ni Kalou ko Tamada sa vakaoqo, Me sa dauraici ira na luvuniyali kei ira na yada, ni ra sa rarawa, me sa qarauni koya talega me kakua ni tauvi koya na duka ni ka vakavuravura.

Jemesa 2

Me da kakua ni vakarokorokotaki ira na tamata vutuniyau ka beci ira era sa dravudravua, 1-13. Sa sega ni yaga me da vakararavi ki na noda vakabauta, kevaka eda sa sega ni valavala vinaka, 14-26.

¹Oi kemudou na wekaqu, dou kakua ni taura vata na digitaki ira na tamata, kei na vakabauti Jisu Karisito, na noda Turaga sa vakarokorokotaki.

²Ia kevaka sa curu ki na nomudou vale-ni-lotu e dua na tamata sa vakamama koula, ka vakaisulu e nai sulu vakaiukuuku, a sa curu talega kina na tamata dravudravua, e nai sulu ca;

³ia dou sa vakarokorokotaki koya sa vakaisulu e nai sulu vakaiukuuku, ka kaya vua, Mo tiko e na yasana vinaka oqo; ia dou sa kaya vua na tamata dravudravua, Mo mani tu yani ki kea, se mai tiko e ruku ni tutu-ni-yavaqu:

⁴dou sa qai sega li ni ia na veidigidigi, ka sa yaco kina mo dou daulewa e na vakasama ca?

⁵Dou rogoca, oi kemudou na wekaqu lomani, Sa sega beka ni digitaki ira na Kalou era sa dravudravua e na ka vakavuravura me ra vutuniyau e na vakabauta me ra taukena talega na matanitu sa yalataka ko koya vei ira era sa lomani koya?

⁶Ia dou sa beca na tamata dravudravua. Era sa sega beka ni vakasaurarataki kemudou ko ira na vutuniyau, ka yarataki kemudou ki na vale ni veilewai?

⁷Era sa sega beka ni vosavakacacataka na yaca vakarokoroko dou sa vakatokai kina?

⁸Kevaka dou na muria sara na vunau vakaturaga me vaka nai Vola *Tabu*, Mo lomana na kai nomu me vakataki iko, dou na qai caka vinaka:

⁹ia kevaka dou sa digitaki ira na tamata, dou sa qai valavala ca, ka sa beitaka vei kemudou na vunau nai valavala ca.

¹⁰Ia ko koya ena muria na vunau tauoko, ka sa cala ga e na tikina e dua bauga, sa beitaki me vaka sa talaidredre ki na *vunau* kecega.

¹¹Ni sai koya ga sa kaya, Kakua ni dauyalewa, sa kaya talega, Kakua ni laba. Ia kevaka ko sa sega ni dauyalewa, ia ko sa laba ga, ko sa qai talaidredre ki na vunau.

¹²Dou vosa vakakina, kai valavala vakakina, me vakataki ira era na lewai me vaka na vunau ni veisereki.

¹³Ni na lewai ka sega ni lomani, ko koya sa sega ni ia na loloma; ia na dauloloma sa rawa na veilewai.

¹⁴Ena yaga vakacava, oi kemudou na wekaqu, kevaka sa kaya e dua ni sa tu vua na vakabauta, kevaka sa sega vua na cakacaka? ena vakabulai koya beka na vakabauta?

¹⁵Ia kevaka sa dua na veiwekani se yalewa se tagane sa sega na nonai sulu, ka sega na kena e na veisiga,

¹⁶ia ka dua vei kemudou sa kaya vei ira, Dou lako e na vakacegu, dou tatalai ka vakamamautaki; ia dou sa sega ni solia na veika e yaga ki na yagodra; a cava na betena?

¹⁷Sa vaka talega kina na vakabauta kevaka sa sega ni tu vata kei na cakacaka, sa mate ga, ni sa tu duaduaga.

¹⁸Ia ena kaya beka e dua, Sa tu ga vei iko na vakabauta, sa tu ga vei au na cakacaka; mo vakatakila mai vei au na nomu vakabauta ni sa sega ga

na *nomu* cakacaka, ia ka'u na vakatakila vei iko na *noqu* vakabauta e na noqu cakacaka.

¹⁹O sa vakabauta beka ni sa dua na Kalou; o sa caka vinaka: ia ko ira talega na tevoro era sa vakabauta, a ra sa sautaninini talega.

²⁰O sa via kila beka, o iko na tamata sesewa, ni sa mate ga na vakabauta ni sa sega na cakacaka:

²¹e sega beka ni vakadonui ko Eparaama na tamada e na vuku ni cakacaka, ni sa vakacobora na luvena ko Aisake e dela ni cabocabo-ni-soro?

²²O sa raica beka ni sa veivuke na vakabauta kei na nona cakacaka, a sa taucoko sara mai na vakabauta e na vuku ni cakacaka?

²³A sa vakayacori kina nai Vola *Tabu* o koya sa kaya, Sa vakabauta na Kalou ko Eparaama, a sa wili vua mei valavala dodonu; a sa vakatokai me Weka ni Kalou.

²⁴Ia dou sa qai raica ni sa vakadonui na tamata e na vuku ni cakacaka, a sa sega ga e na vuku ni vakabauta duaduaga.

²⁵Sa vaka talega kina ko Reapi na yalewa ka dautagane, sa sega li ni vakadonui e na vuku ni cakacaka, ni sa vakacegui rau nai talaki, ka vakatala yani e na sala tani?

²⁶Me vaka sa mate na yago ni sa takali na yalo, sa mate vakakina na vakabauta ni sa takali na cakacaka.

Jemesa 3

Me da kakua ni viaviavakavuvuli; me da lewa na yameda, 1-12. O ira sa vuku dina, era sa yalo malumalumu, era sa yalovinaka, era sa sega ni dauvuvu, se dauveiba, 13-18.

¹Oi kemudou na wekaqu, me kakua ni lewe vuqa vei kemudou mei vakavuvuli, ni dou sa kila eda na cudruvi vakalevu kina.

²Ni da sa cala kecega e na ka e vuqa. Kevaka sa sega ni cala e dua e na vosa, sa tamata uasivi sara ko koya, a sa rawarawa vua me tarova na yagona taucoko.

³Raica, kevaka eda sa vakaciqira na kedrai tarovi na ose ki na gusudra, me ra talairawarawa kina vei keda, eda sa qai saumaka na yagodra taucoko.

⁴Raica talega na waqa, ni sa ka levu vakaidina, a sa savu kalia e na cagi kaukauwa, ia sa saumaki ga e na uli lailai sara, ki na yasana e vinakata ko koya sa taura na uli.

⁵Sa vaka talega kina na yameda ni sa tikida lailai ga, a sa vosa vakaviavialevu. Raica, sa vakacaudreva na buka levu na bukawaqa lailai!

⁶ia sa bukawaqa na yameda, a ka taucoko ni ca: sa vakakina na yameda e na veitiki ni yagoda taucoko, a sa vakacaudreva nai valavala kecega ni yagoda; a sa vakacaudreva oqori ko eli.

⁷Ni sa vakamanoataki na manumanu kecega e yavai va, kei na manumanu vakatabana, kei na ka sa qasi, kei na ka ni waitui, a sa vakamanoataki ira tu ko ira na tamata:

⁸ia ka sa sega na tamata sa vakamanoataka rawa na yame; a ka ca sa sega ni tarovi rawa, sa sinai e na ka gaga e dauveivakamatei.

⁹Eda sa vakavinavinaka kina vua na Turaga ko Tamada; eda sa rukaki ira talega kina na tamata, era sa buli me tautauvata kei na Kalou.

¹⁰Sa vu mai na gusu e dua bauga, na vakavinavinaka kei na veirukaki. Oi kemudou na wekaqu, e sega ni dodonu me vakakina na veika oqo.

¹¹E dua beka na mata-ni-wai sa vakadavea mai na matana e dua bauga na *wai* dranu kei *nawai* gaga talega?

¹²Oi kemudou na wekaqu, sa dua beka na lolo sa vuataka rawa na olive? se dua li na vaini, na lolo? sa vakakina, sa sega e dua na mata-ni-wai me tovure maikina na waitui kei na *wai* dranu talega.

¹³O cei vei kemudou sa vuku ka yalomatua? me vakatakila e nai valavala vinaka na nona cakacaka e na vuku sa yalomalua.

¹⁴Ia kevaka sa tu e na lomamudou na dauvuvu e gaga kei na dauveiba, dou kakua ni vakalevulevui kemudou, se lasutaka nai vakavuvuli dina.

¹⁵A vuku vaka ko ya sa sega ni lako sobu maicake, sa vakavuravura ga, sa vakayalomakawa, sa vakatevoro.

¹⁶Io, kevaka sa tu na vuvu kei na veiba, sa tu kina na veisei kei na cakacaka kecega e ca.

¹⁷Ia na vuku maicake sa savasava mada, emuri sa dauia na veivakacegui, sa yalomalua, sa vakamasuti rawarawa, sa sinai e na loloma kei na vua vinaka, sa sega ni digitaki ira vakatani na tamata, se dauveivakaisini.

¹⁸Ia na vua ni valavala dodonu sa kaburaki vata kei na veivakacegui vei ira era sa ia tiko na veivakacegui.

Jemesa 4

Sa tukuna ni sa tubu na i valu mai na yaloca, 1; a sa sega ni yaco na noda gagadre ni da sa yaloca, 2,3. Me da kakua ni lomavata kei ira na tamata e sega ni lotu, 4,5. E ca na viavialevu, 6-16. Sa ca ko ira era sa kila na ka dodonu, ka sega ni muria, 17.

¹Sa vu maivei na veiba kei na veivala vei kemudou? sa sega li ni vuna na nomudou gagadre ca sa veivala e na veitiki ni yagomudou?

²Dou sa kocokoco, ka sega ni rawata: dou sa ravuravu, ka daugagadre, ka sega ni taura rawa me nomudou: dou sa veivala ka veiba, ia dou sa sega ni rawata, ni dou sa sega ni kerekere.

³Dou sa kerekere ga, ka sega ni rawata, ni dou sa kerekere vakaca, mo dou vakayalia e na nomudou gagadre ca.

⁴Oi kemudou na dauyalewa kei na dautagane, dou sa sega beka ni kila, ni sa veicati kei na Kalou na veivinakati kei vuravura? ia sa veimecaki kei na Kalou ko koya sa via veiwekani kei vuravura.

⁵Dou sa vakasama beka ni sa kaya walega nai Vola Tabu, Sa gadreva vakavuvu na Yalo sa tiko e na lomada?

⁶Ia sa solia vakalevu na loloma ko koya. O koya sa kaya kina ko koya, O ira sa viavialevu sa vorati ira na Kalou, ia sa solia na loloma vei ira era sa yalomalumalumu.

⁷O koya mo dou qai vakamalumalumutaki kemudou vua na Kalou. Vorata na tevoro, ena dro tani kina vei kemudou ko koya.

⁸Toro voleka yani vua na Kalou, ka na toro voleka mai vei kemudou ko koya. Vakasavasavataka na ligamudou, oi kemudou na lomalomaru.

⁹Dou mai rarawa, ka qoqolou, ka tagi: me vuki na nomudou dredre me qoqolou, kei na nomudou marau me mataveveku.

¹⁰Dou vakamalumalumutaki kemudou e na mata ni Turaga, ka na laveti kemudou cake ko koya.

¹¹Kakua ni dou veikaseti, na veiwekani. O koya sa kaseta na wekana, ka lewai koya na wekana, sa kaseta na vunau talega, ka sa lewa na vunau: ia kevaka ko sa lewa na vunau, ko sa qai sega ni muria na vunau, ko sa lewa ga.

¹²Sa dua bauga sa vakatura na vunau, ko koya sa rawata na veivakabulai, kei na veivakarusai: o cei ko iko mo lewa na tani?

¹³Dou lako mai, oi kemudou sa daukaya, Edaidai se na mataka eda na lako ki na koro ko ya, ka tiko kina ka yabaki dua, ka veivoli kina, ka rawata nai yau:

¹⁴ia dou sa sega ni kila na ka sa na yaco e na mataka: A cava na nomudou bula? Na kabukabu walega koi kemudou, sa rairai ka sa vakadede vakalailai ga, a sa qai seavu yani.

¹⁵Ia oqo mo dou kaya, Kevaka sa vinaka vua na Turaga, eda na bula, ka kitaka na ka oqo, se na ka ko ya.

¹⁶Ia dou sa qai marau ka dokadokai kemudou: e ca na marau kecega sa vaka ko ya.

¹⁷O koya sa ca kina vua sa kila me caka vinaka, ka sega ni kitaka.

Jemesa 5

Sa cudruvi ira na tamata vutuniyau na Kalou ni ra sa tamatai valavala ca, 1-6. Ai valavala e kilikili kei ira na tamata lotu, 7-12. Sa yaga sara na masu, 13-18. Sa ka vinaka na saumaki ira na tamata sa cala, 19,20.

¹Dou lako mai, oi kemudou na tamata vutuniyau, dou tagi ka qoqolou e na yuku ni nomudou ka rarawa ena yaco mai.

²Sa vuca na nomudou i yau, a sa kania na nomudou i sulu na sarasara.

³Sa veveka na nomudou koula kei na siliva; ka na tukuni kemudou na kena veveka, ka na kania na lewemudou me vaka na bukawaqa. Dou sa kumuna vata nai yau me yacova na gauna maimuri sara.

⁴Raica, sa tagi na kedrai voli na tamata daucakacakaka, era sa tamusuka na nomudou veiwere, o koya dou sa bureitaka: ia sa curu ki na daligana na Turaga ni lewe vuqa na nodra tagi era sa dautamusuka.

⁵Dou a marau tikoga e vuravura, dou a daukana tiko; dou a dauvakania na lomamudou, e na siga sa ia kina na dauveivakamatei.

⁶Dou a lewai koya sa yalododonu, dou a vakamatea; sa sega ni vorati kemudou ko koya.

⁷O koya ga oqo, na veiwekani, mo dou qai vosota, me yaco mada na nona lako mai na Turaga. Raica, nai vakatau-ni-were sa waraka na vua ni qele e talei, a sa wawa vakadede, me rawata mada na uca sa liu, kei na uca sa muri.

⁸Dou wawa talega koi kemudou; vakataudeitaka na yalomudou: ni sa roro mai na nona lako mai na Turaga.

⁹Dou kakua ni dui veikudruvi, na veiwekani, de dou cudruvi: raica, sa tu e na mata ni katuba na Turaga-ni-lewa.

¹⁰Oi kemudou na wekaqu, vakadamurimuri ira na parofita, e na nodra vosota na ka rarawa, kei na nodra dauvosota, era a vosa e na yaca ni Turaga.

¹¹Raica, eda sa dauvakatokai ira era sa vosota me ra kalougata. Dou a rogoca na dauvosota nei Jope, dou sa raica talega ni sa tinia vakaevei na Turaga; ni sa yalovinaka sara na Turaga, ka sa dauloloma.

¹²Ia na ka levu sara oqo, oi kemudou na wekaqu, mo dou kakua sara ni bubului, kakua ki lomalagi, se ki vuravura, se ki na dua tani na ka: me io ga na nomudou io; ia me sega ga, na segai; de dou cudruvi kina.

¹³Kevaka e dua vei kemudou sa vakararawataki, me masu tiko. Kevaka e dua sa marau, me sere.

¹⁴Kevaka e dua vei kemudou sa tauvi-mate, me kacivi ira na qase ni soqosoqo lewe ni lotu; ia me ra masulaki koya, ka walia e na waiwai e na yaca ni Turaga:

¹⁵ia na masu ni vakabauta ena vakabulai koya sa tauvi-mate, ka na vakabulai koya na Turaga, ia kevaka ka kitaka nai valavala ca, ena sega ni cudruvi kina.

¹⁶Dou dui veivakatusa na nomudou i valavala ca, ka veimasulaki, mo dou vakabulai kina. Sa yaga vakalevu na nona masu vagumaua na tamata yalododonu.

¹⁷A tamata sa vakataki keda sara ko Ilaija, a sa masu vagumaua sara me kakua ni tau na uca; a sa sega kina ni tau mai na uca e vuravura, a sa oti mada na yabaki tolu kei na vula ono.

¹⁸A sa qai masu tale, a sa tau na uca mai lomalagi, a sa vuataka na vuana na qele.

¹⁹Oi kemudou na veiwekani, kevaka e dua vei kemudou sa lako sese mai nai vakavuvuli dina, a sa vakalesui koya tale mai e dua;

²⁰me kila ko koya oqo, o koya sa vakalesuya tale na tamata caka cala mai na nonai valavala e cala kina sa vakabula na yalo mai na mate, a sa buluta talega nai valavala ca e vuqa.

1 Pita

1 Pita 1

Sa vakavinavinaka ko Pita e na vukudra na tamata lotu dina, 19. Sa tukuna ni ra a parofisaitaka na lotu i Jisu ko ira na parofita eliu, 1012. Sa vakarota vei ira me ra gumatua e nai valavala vinaka, ni ra sa qai sucu tale, 1325.

¹Oi au ko Pita, nai apositolo i Jisu Karisito, kivei ira era tiko vakavulagi ni ra sa dui se ki Ponito, ki Kalatia, ki Kapatosia, ki Esia, kei Picinia,

²era sa digitaki tu me vaka na nona lewa eliu na Kalou ko Tamada, me ra vakasavasavataki e na Yalo Tabu, me ra talairawarawa kina me kureitaki talega kivei ira na dra i Jisu Karisito: Me vakalevutaki vei kemudou na loloma, kei na vakacegu.

³Me ia na vakavinavinaka vua na Kalou, na Tama ni noda Turaga ko Jisu Karisito, o koya sa vakatuburi keda tale me noda nai nuinui bulabula me vaka na nona loloma levu ni sa tu cake tale mai na mate ko Jisu Karisito,

⁴me da taukena kina nai votavota sa sega ni ca rawa, a sa sega ni dukadukali, a sa sega ni malai mai, sa maroroi mai lomalagi me nomudou,

⁵oi kemudou sa maroroi e na kaukauwa ni Kalou e na vuku ni vakabauta ki na bula sa vakarau tu me vakarairaitaki e na gauna maimuri.

⁶Ia sa ka oqo dou sa reki vakalevu kina, ia e na gauna lekaleka oqo, ke sa yaga, dou sa vakararawataki e na dauvere e vuqa:

⁷me sa kune kina na nomudou vakabauta ni sa vakatovolei, me talei vakalevu sara ka talei vakalailai na koula sa caca rawa ni sa vakatovolei e na bukawaqa, me ka ni vakavinavinaka, ka me dokai ka me vakacaucautaki, ni na rairai mai ko Jisu Karisito:

⁸o koya dou a sega ni raica, ia dou sa lomana ga; o koya dou sa sega ni kunea edaidai, ia dou sa vakabauta ga, ka reki e na reki e sega ni cavuti rawa ka vinaka sara:

⁹ni dou sa rawata na kenai tinitini ni nomudou vakabauta, io, na bula ni yalomudou.

¹⁰A bulo oqo era sa taroga ko ira na parofita ka vakasaqara matua, o ira era sa parofisaitaka na loloma ena nomudou:

¹¹ni ra sa vakasaqara *segauna* cava, se vakaevei na gauna sa vakatakilal vei ira na Yalo i Karisito sa tiko e na lomadra, ni sa tukuna mada eliu na rarawa i Karisito kei na ka vinaka sara ena qai muri mai.

¹²A sa vakatakilal vei ira, ni sa sega walega e na vukudra, ia ena vukuda era sa yaco me rai talatala e na veika sa qai tukuna mai vei kemudou ko ira era sa vunautaka vei kemudou nai tukutuku-vinaka, kei na Yalo Tabu sa talai mai lomalagi; a veika oqo era sa gadreva ko ira na agilose me ra dikeva.

¹³O koya oqo mo dou qai vauca na tolo ni lomamudou, dou yalomatua, ka vakauinui tiko me yaco mada nai vakataotioti, mo dou rawata kina na loloma ena kau mai vei kemudou ni na rairai mai ko Jisu Karisito;

¹⁴me vaka na gone e daultalairawarawa, dou kakua ni vakatauvatani kemudou kei na gagadre ca eliu ni dou a lialia:

¹⁵ia ni sa yalosavasava ko koya sa kacivi kemudou, dou yalosavasava talega koi kemudou e nai valavala kecega;

¹⁶ni sa volai, Dou yalosavasava; niu sa yalosavasava koi au.

¹⁷Ia kevaka dou sa masu vua, me vaka sa Tamamudou, o koya sa lewai ira yadua me vaka na ka era a cakava, ka sega ni digitaka vakailoa e dua, me sa ia e na rere na nomudou i valavala, e na gauna dou sa vulagi tu kina;

¹⁸ni dou sa kila dou a sega ni voli e na veika e caca wale, e na siliva se na koula, mai na nomudou i valavala sesewa dou sa rawata maivei ira na nomudou qase;

¹⁹e na dra talei ga i Karisito, me vaka na lami sa sega ni ca e dua na tikina;

²⁰o koya sa lesi eliu sa qai tauyavutaki emuri ko vuravura, a sa qai vakaraitaki e na gauna emuri oqo e na vukumudou,

²¹ia sai koya dou sa vakabauta kina na Kalou, o koya ka vakaturi koya cake tale mai na mate, ka solia vua nai ukuuku; me sai koya ga na Kalou dou sa vakabauta ka vakanuinui kina.

²²Dou vakasavasavataka na yalomudou ni dou sa talairawarawa ki nai vakavuvuli dina e na vuku ni Yalo Tabu, mo dou lomani ira kina na veiwekani e na loloma tawa lasu ia dou veilomani vakai kemudou e na yalosavasava kei na lomakatakata:

²³ni dou sa sucu tale, sa segai e na sila e vuca rawa, oqori ga sa tawa vuca rawa, e na vosa ni Kalou, sa bula ka tu dei ka tawa mudu.

²⁴Ni Sa vaka na co na tamata kecega, A sa vaka na se ni co nai ukuuku kecega ni tamata. Sa daumalai na co, a sa mira na sena:

²⁵Ia na vosa ni Kalou sa tu dei ka tawa mudu. Ia oqori na vosa ni tukutukuvinaka sa vunautaki vei kemudou.

1 Pita 2

Sa vakarota vei ira ko koya me ra kakua ni lomaca, me ra gadreva sara na vosa ni Kalou, 13. Sa qai tukuna ni sa nodra ka talei ko Jisu, 410. Sa qai tukuna nai valavala e kilikili kei ira, 1124.

¹O koya oqo ni dou sa biuta tani kina na lomaca kecega, kei na daulawaki kecega, kei na dauveivakaisini kei na dauvuvu, kei na dauveivosavakacacataki kecega,

²mo dou vaka na gone sa qai sucu, mo dou gadreva nai vakavuvuli sa vaka na wai-ni-sucu dina, mo dou tubu cake kina:

³kevaka e dina ni dou sa tovolea oti ni sa yalololoma na Turaga.

⁴Ni dou sa lako mai kivei koya, me vaka ki na vatu bulabula, ko ya sa biuta ko ira na tamata, ia na Kalou sa digitaka, a sa talei:

⁵oi kemudou talega, me vaka dou sa veivatu bulabula, dou sa tara cake mo dou vale vakayalo, me matabete yalosavasava, mo dou cabora kina nai madrali vakayalo, sa vinaka vua na Kalou e na vuku i Jisu Karisito.

⁶O koya sa tu talega e nai Vola *Tabu*, Raica, au sa viritaka mai Saioni na vatu ni yavu e na tutu-ni-vale, sa digitaki, ka talei; Ia ko koya sa vakabauti koya ena sega ni vakamaduataki:

⁷a sa nomudou kina na kena talei, oi kemudou sa vakabauta; ia kivei ira sa dautalaidredre, Na vatu era a biuta ko ira na matai-ni-vale, Sa yaco me kenai vakadei e na tutu-ni-vale,

⁸kei Na vatu era sa tarabe kina, kei na vatu era sa bale kina; ni ra sa tarabe e na vosa, ni ra sa talaidredre: era sa lesi talega me ra vakakina.

⁹Ia koi kemudou nai tabatamata digitaki, a matabete vakaturaga, a matanitu yalosavasava, a tamata sa taukena na Kalou, mo dou vakaraitaka kina na nona vinaka sara o koya ka kacivi kemudou mai na butobuto ki nona rarama e veivakurabuitaki:

¹⁰oi kemudou ka sega ni tamata taukeni eliu, ia dou sa qai tamata ni Kalou: dou a sega ni lomani eliu, ia dou sa qai lomani.

¹¹Oi kemudou sa lomani, au sa vakamasuti kemudou, ni dou sa vakataki ira na vulagi kei ira era dauveilakoyaki, mo dou tarovi kemudou mai na gagadre ca ni yago, sa veivala kei na yalo;

¹²me dodonu na nomudou i valavala e na kedra maliwa era sa sega ni lotu: me ka oqori era vakarokorokotaka kina na Kalou e na siga ni veilakovi, e na vuku ni valavala vinaka era na raica, ko ira era sa dauvosavakacacataki kemudou me vaka ni dou sa tamata caka ca.

¹³Dou talairawarawa ki nai lesilesi kecega ni tamata e na vuku ni Turaga: se vua na tui, ni sa liu sara;

¹⁴se vei ira na turaga ni lewa, me vaka vei ira era sa talai mai vua me cudruvi kina ko ira era sa caka ca, ka me dokai ko ira sa caka vinaka.

¹⁵Ni sai koya na loma ni Kalou, mo dou vagaluya e nai valavala vinaka na nodra sesewa na tamata lialia:

¹⁶mo dou vakataki ira era lalaga, ia dou kakua ni cakava na nomudou lalaga me vuni kina na lomaca, ia dou vaka ga na tamata ni Kalou.

¹⁷Doka na tamata kecega. Lomani ira na veiwekani. Rerevaka na Kalou. Vakarokorokotaka na tui.

¹⁸Oi kemudou na tamata, dou talairawarawa vei ira na nomudou turaga e na rere kecega; kakua vei ira duaduaga era sa yalovinaka ka yalomalua, vei ira talega era sa yalovakatani.

¹⁹Ni sa ka ni vakavinavinaka oqo, kevaka e dua sa vosota na rarawa ni sa vakararawataki vakatawadodonu, ka ni sa via vinaka vua na Kalou.

²⁰Ia dou na dokai vakacava, kevaka dou na vosota, ni dou sa caka ca ka sa vaculaki kina? ia kevaka dou sa caka vinaka, ka sa vakararawataki kina, ka dou vosota ga, oqo sa ka vinaka vua na Kalou.

²¹Ni dou sa kacivi me vakakina: ni sa vosota talega na Karisito na rarawa e na vukumudou, a sa laiva vei kemudou nai vakarau, mo dou muria na we ni yavana:

²²o koya sa sega ni cakava e dua na ka ca, a sa sega ni kune e na gusuna na dauveivakaisini;

²³ni sa vakasewasewani ko koya, sa sega tale ni ia na veivakasewasewani; ni sa vakararawataki tiko, sa sega ni vosavakacudrucudru; sa laivi *koya* ga vua sa lewa vakadodonu:

²⁴o koya ga vakai koya ga ka colata na nodai valavala ca e na yagona e na kauveilatai, me da mate tu ki nai valavala ca, ka ia nai valavala dodonu e na noda bula: ia sa we ni kena kuita dou sa vakabulai kina.

²⁵Ni dou a vakataki ira na sipi sa sese: ia dou sa qai saumaki tale vua nai vakatawa o koya sa vakaraica na yalomudou.

1 Pita 3

Sa vakarota ko koya vei ira na veiwatini me ra veilomani, 17. Me ra veilomani talega na tamata lotu kecega, me ra vosota talega na veivakacacani, 817. Sa tukuni Jisu tale, 1822.

¹Oi kemudou talega, na yalewa, dou vakamalumalumutaki kemudou vei ira na watimudou; me rawai ira na watidra ko ira na yalewa e na nodra i valavala, ka segai e na vunau, kevaka sa so sa sega ni talairawarawa ki na vunau;

²ni ra sa raica na nomudou i valavala savasava kei na nomudou rere.

³Ia me kakua ni nomudou nai ukuuku e taudaku, na tali drau ni ulu, kei nai ukuuku koula, kei na sulumaka nai sulu;

⁴ia na ka vakayalo ga sa vuni, e na ka sa sega ni vuca rawa, na yalomalumalumu kei na yalomalua, oqori sa ka talei sara e na mata ni Kalou.

⁵Ni ra sa vaka kina ko ira talega na yalewa yalosavasava e na gauna eliu, era sa vakararavi vua na Kalou, ni ra sa vakaiukuukutaki ira, ni ra sa dautalairawarawa vei ira na watidra:

⁶me vaka sa talairawarawa ko Sera vei Eparaama, ka vakatokai koya me turaga; ia dou sa luvena, ni dou sa caka vinaka tiko, ka sega ni rerevaka e dua na ka dauveivakarerei.

⁷Oi kemudou talega na tagane, dou tiko vata kei *na watimudou* me vaka na tiko vakavuku, mo dou doka na yalewa, me vaka sa ka malumalumu, ni dou sai taukei vata e na loloma ni bula; me kakua ni tarovi na nomudrau masu.

⁸Ia meu tinia, dou lomavata kecega, dou ia na loloma vakai kemudou, dou veilomani me vaka na veitacini, dou yalololoma, dou lokomi:

⁹kakua ni veisausaumitaka na ca, se ia tale na veivakasewasewani; ia dou dua tani, dou vosavakalougatataka ga: ni dou sa kacivi me vakakina, mo dou rawata na ka e veivakalougatataki,

¹⁰Ia Ko koya sa vinakata na bula, Ka sa via raica na gauna vinaka, Me tarova na yamena mai na ca, Kei na tebenigusuna me kakua ni vosataka na ka lasu:

¹¹Me lesu tani mai na ca ko koya, ka kitaka na ka vinaka; Me vakasaqara na vakacegu, ka muria sara.

¹²Ni sa wanonovi ira na tamata yalododonu na mata ni Turaga, Ka sa qara tu na daligana ki na nodra masu; Ia sa dua tani na mata ni Turaga vei ira sai valavala ca.

¹³Ia ko cei ena vakacacani kemudou, kevaka dou gumatua e na ka vinaka?

¹⁴Ia kevaka dou sa vakararawataki e na vuku ni valavala dodonu, dou sa kalougata kina; ia dou kakua ni rerevaka na nodra dauveivakarerei, se kidroa kina:

¹⁵ia dou vakarokorokotaka na Turaga na Kalou e na yalomudou: ka mo dou vakarau tiko mo dou tukuna vua na tamata yadua sa tarogi kemudou, na vu ni nuinui sa tu e na lomamudou e na yalomalumalumu kei na rere:

¹⁶me vinaka ga na nomudou lewa-eloma; me yaco kina, ni ra sa vosavakacacataki kemudou, me vaka dou sa tamata caka ca, me ra kana madua ko ira era sa beitaka vakailasu na nomudou i valavala vinaka vei Karisito.

¹⁷Ni sa vinaka, kevaka sa loma ni Kalou me vakakina, mo dou vakararawataki e na vuku ni caka vinaka, ka me kakua e na vuku ni caka ca.

¹⁸Ni sa vakararawataki vakadua na Karisito talega e na vuku ni valavala ca, o koya na caka dodonu e na vukudra na caka cala, me kauti keda kina vua na Kalou, ni sa vakamatei na yagona, a sa vakabulai na yalona.

¹⁹Ka lako talega kina ko koya ka vunau vei ira na yalo era sa tiko e na vale ni veivesu;

²⁰o ira era a talaidredre eliu, ni sa vosota vakadede na Kalou, ka sa dauwawa e na gauna i Noa, ni sa vakarautaki tiko na waqa, a ra le vica ga, io e lewe walu walega, sa vakabulai kina e loma ni wai.

²¹Oqori ga nai vakatakarakara ni sa vakabulai keda vakakina e na gauna oqo na papitaiso e segai ni sa biu walega na dukadukali ni yago, ka ni sa tukuni rawa ga ni sa vinaka vua na Kalou na noda lewa-eloma, e na vuku ni sa tu cake tale mai na mate ko Jisu Karisito:

²²o koya sa lako ki lomalagi, a sa tiko e na liga i matau ni Kalou; ia sa vakamalumalumutaki tu vei koya ko ira na agilose, kei ira era sa lewa, kei ira era sa kaukauwa.

1 Pita 4

Sa vakarota vei ira me ra kakua ni valavala ca, me ra muri Jisu ga, ni sa voleka nai vakataotioti, 111. Sa vakacegui ira, 1219.

¹Ia ni sa vakararawataki na Karisito e na yagona e na vukuda, dou vakaiyaragi mada e na yalo e vakakina: ni sa mudu ni valavala ca ko koya sa vakararawataki e na yagona;

²me kakua kina ni vaka na gagadre ca ni tamata na nona bula e na yagona e na gauna sa vo, me vaka ga na loma ni Kalou.

³Ia me kena levu vei keda na gauna ni bula sa oti ni da kitaka kina na ka era vinakata ko ira era sa sega ni lotu, ni da sa muria lako na gagadre ca, na dodomo ca, na daugunu waini, nai soqosoqo lialia, na daumateni, kei na kena ca ni dausoro ki na veimatakau:

⁴a ra sa kurabui ni dou sa sega ni gu vata kei ira ki nai valavala sa velavela uasivi era sa vosavakacacatakikemudou kina,

⁵ia era na tukuni ira vua sa vakarau me lewai ira era sa bula kei ira talega na mate.

⁶E na vuku ni ka oqo sa vunautaki kina nai tukutuku-vinaka vei ira talega era sa mate tu, me ra lewai me vaka na tamata me mate na yagodra, ia me ra bula ga vua na Kalou e na yalodra.

⁷Ia ka sa voleka nai vakataotioti ni ka kecega: dou yalomatua kina, ka dauyadrava na masumasu.

⁸Ia na ka me liu oqo mo dou dauveilomani vakalevu vakai kemudou; ni na ubia nai valavala ca e vuqa na loloma.

⁹Dou dui ia na veivuke koi kemudou ni dou vulagi voli, ia dou kakua ni vosa kudrukudru kina.

¹⁰Me vaka dou sa dui rawata nai solisoli, mo dou dui solia vakakina vakai kemudou, me vaka na dauniyau vakayalo e na loloma e vakavuqa ni Kalou.

¹¹Kevaka e dua sa vosa, me ia me vaka na vosa ni Kalou: kevaka e dua sa kitaka na cakacaka, me ia ga me vaka na kaukauwa sa solia na Kalou: me vakarokorokotaki kina na Kalou e na ka kecega e na vuku i Jisu Karisito, o koya sa nona na vakarokoroko kei na lewa e na gauna kecega ka sega ni mudu. Emeni.

¹²Oi kemudou sa lomani, kakua ni kidacula e na vuku ni rarawa katakata sa yaco me vakatovolei kemudou, me vaka sa yacovi kemudou na ka tani:

¹³ia dou reki ga, ni dou sa vakaivotavota talega e na veivakararawataki i Karisito; mo dou reki talega kina, e na reki vakaidina, ni na vakaraitaki ko koya e nai ukuuku.

¹⁴Kevaka dou sa vakasewasewani e na vuku ni yaca i Karisito, *dou sa kalougata kina*; ni sa qai tu vei kemudou na *Yalo* sa vakarokorokotaki kei na *Yalo* ni Kalou: sa vosavakacacataki koya ko ira oqori, a sa vakarokorokotaka koi kemudou.

¹⁵Ia me kakua e dua vei kemudou me vakararawataki ni sa daulaba, se ni daubutako, se ni caka ca, se ni dauvakavuca:

¹⁶ia kevaka sa *vakararawataki* ni sai tokani i Karisito, me kakua ni madua kina; me vakarokorokotaka ga na Kalou e na vuku ni ka oqo.

¹⁷Ni sa yaco na gauna me vakatekivu na veicudruvi vei ira na mataqali ni Kalou: ia kevaka ena *vakatekivu* vei keda, a cava ena kenai vakataotioti vei ira era sa sega ni talairawarawa ki nai tukutuku-vinaka ni Kalou?

¹⁸Ia kevaka sa bula vakadredre ko koya sa yalododonu, ena rairai evei ko koya sa sega ni lotu kei koya na tamatai valavala ca?

¹⁹O koya oqo me ra solia na yalodra e nai valavala vinaka ko ira era sa vakararawataki me vaka na loma ni Kalou, vua na Vu ni ka kecega, ka sa dina talega.

1 Pita 5

Sa vakaroti ira nai talatala qase, kei ira nai talatala cauravou, kei ira na tamata kece, a sa tinia na nonai vola, 114.

¹Au sa vakarota vei ira nai talatala qase era tiko vei kemudou, niu sa qase talega koi au, ka sa dautukutuku e na ka ka vosota na Karisito, ka sai taukei talega ni ukuuku ena vakaraitaki mai e na gauna maimuri:

²dou vakania na qele-ni-sipi ni Kalou era sa tiko vei kemudou, ka dou vakatawana, kakua ga e na loma e vosota, e na loma ga e vinakata; kakua ga e na vuku ni yau vakasisila, e na loma ga e rekitaka;

³ia dou kakua ni valavala vakaturaga vei ira sa nomudou i tavi, ia mo dou nodra i vakarau ga na qele ni sipi.

⁴Ia ni na rairai mai nai Vakatawa levu, dou na rawata kina nai sala vakaiukuuku ena sega ni malai rawa.

⁵Oi kemudou talega na cauravou, dou vakamalumalumutaki kemudou vei ira na qase. Io, dou dui vakamalumalumutaki kemudou vakai kemudou, ka dou vakaisulu e na yalomalumalumu: ni sa vorati ira na viavialevu na Kalou, ia sa solia nai solisoli loloma vei ira na yalomalumalumu.

⁶O koya oqo mo dou qai vakamalumalumutaki kemudou e ruku ni ligakaukauwa ni Kalou, me vakalevulevui kemudou cake ko koya e na gauna sa lokuci:

⁷ka dou biuta vei koya na nomudou lomaocaoca kecega, ni sa daunanumi kemudou ko koya.

⁸Dou yalomatua, dou vakatawa: sa veilakoyaki voli na nomudou meca na tevoro, me vaka na laioni sa tagi, a sa vakasaqara eso me tiloma:

⁹dou vorati koya ni dou sa tu dei e na vakabauta, ni dou sa kila sa vakayacori na ka rarawa vakakina vei ira na wekamudou era sa tiko voli e vuravura oqo.

¹⁰Ia na Kalou sa dauia na loloma kecega, o koya sa kacivi kemudou ki na nonai ukuuku tawa mudu e na vuku i Karisito Jisu, ni dou sa vakararawataki

mada e na gauna eso, ena qai vakavinakataki kemudou sara, mo dou vakataudeitaki, mo dou vakaukauwataki.

¹¹Me nona na lewa e na gauna kece ka sega ni mudu. Emeni.

¹²Au sa vola vakalailai ka ia nai vakaro, a sa kauta vei kemudou ko Silivenuse, o koya kau sa nanuma sa wekada dina, ia kau sa vakadinadina ni sa loloma dina ni Kalou dou sa tu dei kina.

¹³Sa loloma yani vei kemudou *nai soqosoqo lewe ni lotu*, mai Papiloni, era sa digitaki vata keikemudou; sa vakakina ko Marika na luvequ.

¹⁴Dou dui veireguci vakai kemudou e na loloma. Me tu ga na vakacegu vei kemudou kecega sa tu vata kei Karisito Jisu. Emeni.

2 Pita

2 Pita 1

Sa vakavulici ira ko Pita me kakua ni yali vei ira e dua na ka vinaka; ka me ra gumatua sara me curu ki lomalagi, 111. Sa vakarota matua vei ira me ra gumatua sara me ra vakabauti Jisu, 1221.

¹Oi au ko Saimoni Pita, ai talatala kei nai apositolo i Jisu Karisito, vei ira era rawata na vakabauta talei sa tautauvata kei na neitou e na yalododonu ni noda Kalou ko Jisu Karisito nai Vakabula:

²Me vakalevutaki vei kemudou na loloma kei na vakacegu ni dou sa qai kila na Kalou, kei Jisu na noda Turaga.

³Ni sa solia mai vei keda ko koya e na nona kaukauwa Vakalou na ka kecega *sa yaga* e na noda bula kei na lotu talega, ni da kilai koya sa kacivi keda ki na vanua vakaiukuuku kei nai valavala vinaka:

⁴o koya oqo sa soli kina vei keda na vosa ni yalayala e levu sara ka talei: mo dou rawata kina na ka sa Vakalou, ni dou sa dro tani mai na dukadukali sa tu e vuravura e na vuku ni daugagadre ca.

⁵Ia, e na vuku ni ka oqo, dou gumatua vakalevu sara kina, mo dou vakaikuritaka na nomudou vakabauta e nai valavala vinaka; kei nai valavala vinaka e na vuku;

⁶kei na vuku e nai valavala malua; kei nai valavala malua e na vosota; kei na vosota e na daulotu;

⁷kei na daulotu e na veilomani vakaveitacini; kei na veilomani vakaveitacini e na yalololoma.

⁸Ia kevaka sa tu ga e na lomamudou na veika oqo, ka sa tubu cake me levu, era sa uqeti kemudou mo dou kakua ni vucesa se tawa vua e na nomudou kila na noda Turaga ko Jisu Karisito.

⁹Ia ko koya sa sega vua na veika oqo sa mataboko, a sa matabuawa, a sa guilecava ni sa vakasavasavataki tu mai na nonai valavala ca eliu.

¹⁰Ia koi kemudou na veiwekani, dou gumatua cake kina, mo dou vakataudeitaka sara na nomudou kacivi kei na nomudou digitaki; ni dou na sega sara ni bale, kevaka dou sa kitaka na veika oqo:

¹¹ni na soli vakayauyau vakakina me rawarawa vei kemudou me curu ki na matanitu tawa mudu ni noda Turaga kei nai Vakabula ko Jisu Karisito.

¹²O koya oqo kau na sega ni guca kina niu sa vakananumi kemudou tiko e na veika oqo, ia sa dina ga dou sa kila, ka dou sa vakataudeitaki e nai vakavuvuli dina oqo.

¹³Ia kau sa vakasama, ni sa dodonu, e na veisiga kau sa tiko kina e na vale vakacevaceva oqo, meu vakauqeta na lomamudou mo dou nanuma;

¹⁴niu sa kila kau sa voleka ni biuta tani na noqu vale vakacevaceva, me vaka sa tukuna mai vei au na noda Turaga ko Jisu Karisito.

¹⁵Ia kau na gumatua mada mo dou nanuma tikoga na veika oqo, niu sa mate.

¹⁶Ni keitou a sega ni muria nai tukuni sa caka vakavuku, ni keitou a tukuna vei kemudou na nona kaukauwa kei na nona lako mai na noda Turaga ko Jisu Karisito, ia keitou a raica dina ga na nonai valavala vakaturaga.

¹⁷Ni sa yaco vei koya mai vua na Kalou ko Tamana na vakarokoroko kei na vakadokadokai, ni sa rogo sara vua na domo ko ya mai nai ukuuku dina sara vakaoqo, O koya oqo na noqu Gone ni toko, au sa dauvinakata vakalevu.

¹⁸Ia na domo oqo mai lomalagi keitou sa rogoca, ni keitou a tiko kaya e na ulu-ni-vanua tabu.

¹⁹A sa tu talega vei keda na vosa sa vakadinadinataki vakalevu cake, a parofisai; ia dou na caka vinaka, kevaka dou sa vakananuma kina, me vaka ki na cina sa serau e na vanua sa butobuto, ka malua me kida mai na mataka, ka cabe mai ki na lomamudou na kalokalo i vola siga;

²⁰ni dou sa kila taumada na ka oqo, ni sa sega na parofisai e nai Vola *Tabu*, sa vu e na kena kilai eliu na kenai balebale;

²¹ni sa sega ni vu na parofisai e na gauna eliu e na lewa ni tamata: sa vosa ga na tamata yalosavasava ni Kalou me vaka sa vakauti ira na Yalo Tabu.

2 Pita 2

Sa tukuni ira ko koya nai vakavuvuli ca, kei na tamata era sa muri ira, 122.

¹Ia sa tiko vei ira na kai *noda* eliu na parofita vakailasu eso, me vaka ni na tiko talega vei kemudou nai vakavuvuli vakailasu eso, era na kauta vuni mai na veisei e veivakarusai, ni ra sa cakitaka na Turaga sa voli ira, a ra sa vakayacora vakasauri mai na nodra rusa.

²Era na lewe vuqa talega era na muria na nodra i valavala e dauvakasisila: ena vosavakacacataki talega nai vakavuvuli dina e na vukudra.

³Ia ni ra sa daukocokoco era na vakaiyau voli e na vukumudou e na vosa e dauveivakaisini: ia na lewa makawa me ra ca sa sega so ni berabera, a sa sega ni moce na nodra rusa.

⁴Io, kevaka sa sega ni lomani ira na agilose kai valavala ca na Kalou, ka sa biuti ira sobu ki eli, a sa vesuki ira e na sinucodo ni butobuto, me ra tauri tiko me yaco mada na siga ni lewa;

⁵a sa sega talega ni lomani ira tiko na kai vuravura makawa, a sa vakabulai Noa ka lewe vitu tale, o koya ka dauvunautaka nai valavala dodonu, ka sa luvuci ira na kai vuravura era sa sega ni lotu:

⁶a sa vakamai rau na koro ko Sotoma kei Komora me dravusa, ka sa vaqeavutaka ni sa cudruva, a sa qisia me kedrai vakarau na tawa lotu e na gauna emuri;

⁷a sa vakabulai Loti na tamata yalododonu, o koya sa rarawa na lomana e na vuku ni nodra i valavala vakasisila na tamatai valavala ca;

⁸(io, sa tiko na tamata yalododonu ko ya e na kedra maliwa, ia ni sa raica ka rogoca, sa vakararawataki na yalona sa dodonu e na veisiga e na nodra i valavala ca;)

⁹sa kila kina na Turaga me vakabulai ira era sa daulotu mai na veivakatovolei, me maroroi ira talega na tawa yalododonu me yaco mada na siga ni lewa me ra qai cudruvi:

¹⁰ia ka vakalevu sara ko ira era sa daumuria na yagodra e na gagadre ca e dukadukali, a ra sa beci ira era sa turaga. Era sa daubole, era sa yalokaukauwa, era sa sega ni rere ni ra vosavakacacataki ira na turaga.

¹¹Ia ko ira na agilose, era sa uasivi cake e na kaukauwa kei na qaqa, era sa sega ni vosavakacacataki ira ka beitaki ira e na mata ni Turaga.

¹²Ia ko ira oqo me vaka na manumanu tawa vuku, sa muria na lomadra, sa caka me vesuki ka vakarusai, era sa vosavakacacataka na veika era sa sega ni kila; ia era na rusa sara e na nodra i valavala e veivakarusai;

¹³ka na rawata nai sau ni valavala tawa dodonu: ni ra sa vakasama me ka ni reki nai valavala mamarau e na siga: era sa dukadukali ka velavela! a ra sa daukitaka na ka era marau kina ni ra dauveivakaisini, a ra sa dauia na kana veilomani kei kemudou:

¹⁴a sa sinai na matadra e na dauyalewa, ka sa sega ni mudu rawa ni valavala ca; a ra sa dauvakacalai ira na tamata era sa yallowai: a yalodra sa dauia na kocokoco: era sa luve ni veivakarusai:

¹⁵era sa lesu tani mai na sala dodonu, a ra sa sese, ni ra sa muria nai valavala i Pelami na luve i Piori, o koya sa vinakata nai voli ni valavala tawa dodonu;

¹⁶ia sa vunauci e na nonai valavala ca: sa vosa na asa galu e na domo ni tamata a sa tarova na lialia ni parofita.

¹⁷Oqori na mata-ni-wai sa sega ni to, a o sa veikauyaki e na cava; sa tu ga me nodra na butobuto loaloa sa tawa mudu.

¹⁸Ni ra sa vosataka na vosa sa tubu cake walega e na lialia, era sa lari ira sa qai bula walega maivei ira era sa dauia na caka cala, e na vuku ni gagadre ca ni yago, e nai valavala vakasisila.

¹⁹Era sa yalataka vei ira na lalaga, ia ko ira era sa vakabobulataki e na ca; ni sa vakabobulataki na tamata e na ka sa rawai koya.

²⁰Ia kevaka era sa dro tani mada mai na dukadukali ni vuravura oqo ni ra sa kila na Turaga nai Vakabula ko Jisu Karisito, ka sa tao tale kina, ka rawai, era sa qai ca vakalevu e na gauna emuri, era ca vakalailai ga e nai vakatekivu.

²¹Ni sa vinaka cake vei ira me ra kakua ni kila nai valavala dodonu, ka ca me ra kila mada, ka qai lesu tani mai na vunau tabu sa soli vei ira.

²²Ia sa yaco ga vei ira na ka sa vosataka na vosa vakaibalebale dina, Sa lesu tale na koli ki na nona lua, kei na vuaka sa vakasilimi oti me boroboro tale e na lolobo.

2 Pita 3

Sa tukuna ko koya ni na yaco ga na siga ni lewa; ena oti talega ko vuravura kei lomalagi, 110. Sa tukuna nai valavala e kilikili kei ira ni ra sa qai kila na veika oqo, 1118.

¹Ai karua ni vola oqo, oi kemudou sa lomani, au sa qai vola vei kemudou, au sa vakauqeta kina na yalomudou e savasava mo dou nanuma kina:

²mo dou vakananuma na vosa era sa vosataka eliu na parofita yalosavasava, kei na neitou vunau nai apositolo ni Turaga nai Vakabula:

³ni dou sa kila mada oqo, ni na lako mai e na gauna emuri sara eso na dauveivakasewasewani, era na dauvakadamurimuria na nodra gagadre ca,

⁴ka kaya, Erei na vosa ni yalayala ni na lako tale mai ko koya? ni ra sa moce ga na qase, a sa tu dei tiko vakakina na ka kecega me vaka ni sa buli e nai vakatekivu.

⁵Ia na ka oqo era sa vinakata me ra lecava, ni sa vosa ni Kalou ka tu kina na lomalagi eliu, kei na vuravura sa wase mai na wai, a sa tu e na vuku ni wai;

⁶a sa vakarusai kina na vuravura sa tu e na gauna ko ya, e na waluvu:

⁷Ia na lomalagi kei na vuravura sa tu edaidai, sa maroroi ga e na vosa talega ko ya, sa maroroi ki na bukawaqa me yaco mada na siga ni lewa kei na veivakarusai ni tamata tawa-lotu.

⁸Ia koi kemudou sa lomani, mo dou kakua ni lecava na ka oqo, ni sa tautauvata vua na Turaga e dua na siga kei na yabaki e dua na udolu, kei na yabaki e dua na udolu kei na siga e dua.

⁹Sa sega ni berabera na Turaga ni vakayacora na nona vosa ni yalayala, me vaka era sa nanuma na tamata eso sa berabera: sa vosoti keda ga vakadede, ni sa sega ni vinakata me rusa e dua, me yacova ga na veivutuni ko ira kecega na tamata.

¹⁰Ia na siga ni Turaga ena lako mai me vaka na daubutako e na bogi, ena lako tani kina ko lomalagi e na rorogo tatamosamosa, ena waicala talega na veivu ni ka ni sa vakamai, ena kamayavu talega ko vuravura kei na ka kecega sa tu kina.

¹¹Ia ni na takali yani na ka kecega oqo, a cava nai valavala sa kilikili kei kemudou, e nai valavala savasava kei na daulotu,

¹²ni dou sa dauwaraka ka daugadreva sara na kena yaco mai na siga ni Kalou, ena takali kina ko lomalagi ni sa kama, ena waicala talega na veivu ni ka ni sa vakamai?

¹³Ia koi keda, me vaka na nona vosa ni yalayala, eda sa waraka na lomalagi vou kei na vuravura vou, sa tiko kina nai valavala dodonu.

¹⁴O koya oqo, kemudou sa lomani, ni dou sa waraka na veika vakaoqo, dou gumatua kina me kunei kemudou ko koya e na vakacegu, ni dou sa sega ni tauvi-duka, ka sega ni cala.

¹⁵Ka mo dou dinata na vosota vakadede ni noda Turaga me ka eda sa bula kina; me vaka sa vola talega vei kemudou na wekada lomani ko Paula me vaka na vuku sa soli vua;

¹⁶me vaka talega e na *nonai* vola kecega, ni sa tukuna na veika oqo; a sa tu kina na ka eso e dredre me kilai, ia ko ira era sa sega ni vuku ka sega ni

lomadei, era sa kauta vakatani, me vaka talega kina nai Vola *Tabu* kece, me ra rusa kina.

¹⁷Ia koi kemudou sa lomani, ni dou sa kila eliu, dou vakaraici kemudou talega, de dou kau vakatani e na nodra dauveivakacalai na tamatai valavala ca, dou na qai bale kina mai na nomudou tu dei.

¹⁸Ia dou tubu cake e na loloma, kei na kila na noda Turaga ko Jisu Karisito nai Vakabula. Me ia vua na vakarokoroko e na gauna oqo ka tawa mudu. Emeni.

1 Joni

1 Joni 1

Sa tukuni Jisu ko Joni ni sa vu ni bula, ni da sa veivinakati kei na Kalou e na vukuna, 1 - 10.

¹Koya sa tu mai nai vakatekivu, o koya keitou a rogoca, o koya keitou a raica e na mata i keitou, o koya keitou a vakaraica sara, ia ka tara na liga i keitou, e na vuku ni Vosa ni bula;

²(ka sa vakaraitaki na vu-ni-bula, ka keitou a raica, ka dautukuna, ka vakatakila vei kemudou na vu-ni-bula tawa mudu, o koya ka tiko vata kei Tamana, ka sa qai vakaraitaki mai vei keda;)

³o koya keitou a raica ka rogoca, keitou sa tukuna vei kemudou, mo dou veiwekani kina kei keitou; ia keitou sa veiwekani kina kei na Tamada, kei na Luvena ko Jisu Karisito.

⁴Ia keitou sa vola na veika oqo vei kemudou, me vakayacori sara kina na nomudou marau.

⁵Ia oqo nai tukutuku keitou a rogoca maivei koya, a sa tukuna vei kemudou, ni sa rarama na Kalou, a sa sega sara vei koya na butobuto.

⁶Kevaka eda sa kaya eda sa veiwekani kaya, a sa ia nai valavala butobuto, eda sa lasu ga, ka sa sega ni kitaka na dina:

⁷ia kevaka eda sa ia nai valavala ni rarama, me vaka sa tu e na rarama ko koya, eda sa qai duiveiwеканi vata, a sa vakasavasavataki keda mai na ca kecega na dra i Jisu Karisito na Luvena.

⁸Kevaka eda sa kaya sa sega ni tu vei keda na ca, eda sa vakaisini keda, a sa sega ni tu vei keda na dina.

⁹Kevaka eda sa vakatusa na nodai valavala ca, sa yalodina ka yalododonu ko koya me bokoca na nodai valavala ca, ka vakasavasavataki keda mai na ka kecega sa sega ni dodonu.

¹⁰Kevaka eda sa kaya eda a sega ni valavala ca, eda sa vakalasui koya, a sa sega ni tu vei keda na nona vosa.

1 Joni 2

Ai bulubulu ni valavala ca ko Jisu, 1,2. Sa qai tukuni ko ira era sa kila na Kalou, 3 - 17. Me da qarauni keda mai nai vakavuvuli ca, ni da sa gumatua e na vakabauti Jisu, kei nai valavala vinaka, 18 - 29.

¹Na luvequ lomani, au sa vola yani vei kemudou na veika oqo, mo dou kakua kina ni valavala ca. Ia kevaka sai valavala ca e dua, sa dua na noda Dautataro vei Tamada, ko Jisu Karisito, na yalododonu:

²ia sai bulubulu ni nodai valavala ca ko koya; a sa sega e na vuku ni noda walega, e na vuku talega ni nodra na kai vuravura kecega.

³Ia na ka oqo eda sa kila kina ni da sa kilai koya, kevaka eda sa muria na nona vunau.

⁴O koya sa kaya, Au sa kilai koya, ia ka sega ni muria na nona vunau, sa vosa lasu, a sa sega ni tu vei koya na dina.

⁵Ia ko koya yadua sa muria na nona vosa, sa dina sa qai levu sara na nona loloma vua na Kalou: e na ka oqo eda sa kila ni da sa tu vata kaya.

⁶O koya sa kaya erau sa tu vata kaya, e kilikili kaya me ia nai valavala sa vaka na nonai valavala.

⁷Oi kemudou na veiwekani, sa sega ni dua na vunau vou kau sa vola vei kemudou, na vunau makawa ga ka tu vei kemudou mai nai vakatekivu. A vunau makawa na vosa dou a rogoca mai nai vakatekivu.

⁸E dua tale, na vunau vou kau sa vola vei kemudou, ia na ka oqo sa dina vua, vei kemudou talega: ni sa qai takali na butobuto, a sa cila mai na rarama dina.

⁹O koya sa kaya sa tu e na rarama, ka sa cata ga na wekana, sa tu ga e na butobuto ka yacova na siga oqo.

¹⁰Sa tu e na rarama ko koya sa lomana na wekana, a sa sega vua na ka me tarabe kina.

¹¹Ia sa tu e na butobuto ko koya sa cata na wekana, a sa ia nai valavala ni butobuto, a sa sega ni kila na vanua sa lako kina, ni sa vakabutobutotaka na matana na butobuto.

¹²Au sa vola vei kemudou, na luvequ lomani, ni sa bokoci na nomudou i valavala ca e na vuku ni yacana.

¹³Au sa vola vei kemudou, na qase, ni dou sa kilai koya sa bula mai nai vakatekivu. Au sa vola vei kemudou, na cauravou, ni dou a rawai koya na vu-ni-ca. Au sa volavola vei kemudou, na gone lomani, ni dou sa kilai koya na Tamada.

¹⁴Au a volavola vei kemudou, na qase, ni dou a kilai koya sa bula mai nai vakatekivu. Au a volavola vei kemudou, na cauravou, ni dou sa kaukauwa, a sa tu vei kemudou na vosa ni Kalou, ia dou a rawai koya na vu-ni-ca.

¹⁵Dou kakua ni lomani vuravura, se na veika sa vakavuravura. Kevaka sa lomani vuravura e dua, sa sega e na lomana na loloma vua na Tamada.

¹⁶Na ka kecega sa tu e vuravura, na gagadre ca ni yago, na gagadre ca ni mata, kei na dokadokai keda e na ka ni bula oqo, sa sega ni tubu maivei Tamada, mai vuravura ga.

¹⁷Ia ko vuravura sa lako tani yani, kei na kena gagadre talega; ia ko koya sa cakava na ka sa vinakata na Kalou, sa tu dei ga ka sega ni mudu.

¹⁸Oi kemudou na luvequ lomani, sa gauna emuri sara oqo: ia me vaka dou a rogoa ni na lako mai ko koya na meca i Karisito sa qai lewe vuqa na meca i Karisito edaidai; sai koya eda sa kila kina ni sa gauna emuri sara oqo.

¹⁹Era a lako tani vei keda ko ira oqori, ia era a sega ga ni nodai tokani; ke ra sa nodai tokani, ke ra sa tiko ga kei keda: ia *era sa lako tanime* ra vakaraitaki ni ra a sega ni nodai tokani ko ira kecega ko ya.

²⁰Ia sa tu vei kemudou nai lumu mai vua na Yalosavasava, ia dou sa kila kina na ka kecega.

²¹Au sa sega ni volavola vei kemudou ni dou sa lecava nai vakavuvuli dina, o koya ga ni dou sa kila, ia ka sa sega sara ni tubu mai nai vakavuvuli dina na lasulasu.

²²O cei na daulasu, o koya ga sa cakitaka ni sa Karisito ko Jisu? Sai koya na meca i Karisito, o koya sa cakitaka na Tamada kei na Luvena.

²³O koya yadua sa cakitaka na Luvena, sa sega ni tu vua ko Tamada; ko koya sa vakatusa na Luvena sa tu talega vua ko Tamana.

²⁴O koya oqo me qai tu dei, e na lomamudou, na ka dou a rogoca mai nai vakatekivu. Kevaka sa tu ga vei kemudou na ka dou a rogoca mai nai vakatekivu, dou na tu ga vua na Luvena, vua talega na Tamada.

²⁵Ia oqo na ka ni yalayala sa yalataka vei keda ko koya, na bula tawa mudu.

²⁶A veika oqo kau sa volavola kina vei kemudou e na vukudra era sa vakacalai kemudou.

²⁷Ia sa tu vei kemudou nai lumu dou a rawata maivei koya, a sa sega ni yaga me vakavulici kemudou e dua: ia me vaka sa vakavulici kemudou e na ka kecega na nona lumuti kemudou, a sa dina ga, ka sa sega ni lasu, io me vaka sa vakatavulici kemudou, dou tu dei vakakina vei koya.

²⁸Ia oqo, na luvequ lomani, mo dou tu dei vua; me da doudou kina, ni na rairai mai ko koya, ka me da kakua ni madua vua e na nona lako mai.

²⁹Kevaka dou sa kila sa yalododonu ko koya, dou sa kila sa sucu vei koya ko koya yadua sa caka dodonu.

1 Joni 3

Sa tukuna ko koya na loloma ni Kalou ni sa vakabauti keda tale me da luvena, kei na nodra i valavala na luve ni Kalou, 1 - 24.

¹Raica na kena levu ni loloma sa ia vei keda na Tamada, me da vakatokai kina me da luve ni Kalou: ia eda sa *vakakina*. O koya oqo sa sega kina ni kilai keda ko ira na kai vuravura, ka ni ra a sega ni kilai koya.

²Oi kemudou sa lomani, eda sa qai luve ni Kalou, ia sa sega ni rairai se da na vakaevei maimuri: oqo ga eda sa kila, ni na rairai mai ko koya, eda na tautauvata kaya; ni da na raica na matana dina.

³Ia na tamata yadua sa tu vua nai nuinui oqo vei Koya, sa vakasavasavataki koya, me vaka sa savasava ko koya.

⁴O koya yadua sai valavala ca sa talaidredre ki na vunau: ni sai valavala ca oqo na talaidredre ki na vunau.

⁵Ia dou sa kila ni sa vakaraitaki ko koya me kauta tani na nodai valavala ca; a sa sega na nonai valavala ca.

⁶O koya sa tu dei vata kaya sa sega ni valavala ca; o koya sai valavala ca tiko sa sega ni raici koya, se kilai koya.

⁷Oi kemudou na luvequ lomani, me kakua ni vakacalai kemudou e dua: o koya sai valavala dodonu sa dodonu ga, me vaka sa dodonu ko koya.

⁸A luve ni tevoro ko koya sai valavala ca tiko; ni sai valavala ca na tevoro mai nai vakatekivu. E na vuku ni ka oqo sa vakaraitaki kina na Luve ni Kalou, me vaseavutaka na cakacaka ni tevoro.

⁹Sa sega ni valavala ca ko koya yadua sa vakasucumi koya na Kalou; ni sa tu e lomana na sorena: a sa sega ni ia rawa nai valavala ca ko koya, e na vuku ni sa vakasucumi koya na Kalou.

¹⁰E na ka oqo sa rairai kina ko ira na luve ni Kalou, kei ira na luve ni tevoro: sa sega ni luve ni Kalou ko koya yadua sa sega ni ia tiko nai valavala dodonu, se ko koya sa sega ni lomana na wekana.

¹¹Ni sai koya ga oqo nai vakaro dou a rogoca mai nai vakatekivu, me da veilomani:

¹²me kakua ni vakataki Keni, a luve ni vu-ni-ca, o koya sa vakamatea na tacina. A sa vakamatei koya e na vuku ni cava? Ni sa ca na nonai valavala, ia sa dodonu nai valavala nei tacina.

¹³Kakua ni kidacala, oi kemudou na wekaqu, kevaka sa cati kemudou ko ira na kai vuravura.

¹⁴Eda sa kila ni da sa lako tani mai na mate ki na bula, ni da sa lomani ira na veiwekani. O koya sa sega ni lomana na wekana sa tiko ga e na mate.

¹⁵Na daulaba ko koya yadua sa cata na wekana: ia dou sa kila ni sa sega sara ni tiko e lomana na daulaba na bula tawa mudu.

¹⁶E na ka oqo eda sa kunea kina na loloma, ni sa solia ko koya na nona bula e na vukuda: e dodonu me da solia na noda bula koi keda talega e na vukudra na veiwekani.

¹⁷Ia ko koya sa tu vua nai yau ni vuravura oqo, a sa raica na wekana ni sa dravudravua, a sa sogota na lomana vua, sa tiko vakacava e na lomana na loloma vua na Kalou?

¹⁸Oi kemudou na luvequ lomani, me da kakua ni loloma e na vosa ga, se e na yameda; e na cakacaka ga kei na lomadina.

¹⁹Ia na ka oqo eda sa kila kina ni da sa dina; eda na vakadinadinataka talega kina na yaloda vua.

²⁰Ia kevaka sa beitaki keda na yaloda ni da sa ca sa uasivi cake e na yaloda na Kalou, a sa kila na ka kecega.

²¹Oi kemudou sa lomani, kevaka sa sega ni beitaki keda na yaloda ni da sa ca, eda sa qai doudou rawa vua na Kalou.

²²Ia na ka kecega eda sa kerea, eda sa rawata maivei koya, ni da sa muria na nona vunau, ka kitaka na veika sa vinaka vua.

²³Ia oqo na nona vunau, Me da vakabauta na yaca ni Luvena ko Jisu Karisito, ka veilomani, me vaka sa vakarota vei keda ko koya.

²⁴Ia sa tu dei vei koya ko koya sa muria na nona vunau, a sa tu sara vua ko koya. Ia na ka oqo eda sa kila kina ni sa tiko e na lomada ko koya, e na vuku ga ni YaloTabu sa solia mai vei keda ko koya.

1 Joni 4

Sa vakavulici ira ko koya me ra kakua ni vakabauta nai vakavuvuli kecega era sa rogoa, me muri ira ga era sa tukuni Jisu, 1 - 6. Sa vakarota vei ira me ra veilomani, 7 - 21.

¹Oi kemudou sa lomani, kakua ni vakadinata na yalo kecega, ia dou vakatovolei ira na yalo se ra yalo mai vua na Kalou, se segai: ni ra sa lewe vuqa na parofita vakailasu era sa lako voli yani e vuravura.

²O koya oqo dou sa kila kina na yalo sa mai vua na Kalou: a yalo kecega sa vakatusa ni sa liatamata mai ko Jisu Karisito, sa mai vua na Kalou:

³ia na yalo kecega sa sega ni vakatusa ni sa liatamata mai ko Jisu Karisito, sa sega ni mai vua na Kalou: ia oqo sai koya na meca i Karisito, oqori dou a rogoa ni na lako mai, a sa tu e vuravura edaidai.

⁴Oi kemudou na luvequ lomani, dou sa mai vua na Kalou, ia dou sa rawai ira: ni sa levu ko koya sa tiko e na lomamudou, ka lailai ko koya sa tiko e vuravura.

⁵O ira era sa tamata vakavuravura: a ra sa vosataka kina na ka vakavuravura, a sa vakarogoci ira ko ira na kai vuravura.

⁶Oi keda, eda sa tamata ni Kalou: sa vakarogoci keda ko koya sa kila na Kalou: sa sega ni vakarogoci keda ko koya sa sega ni tamata ni Kalou. E na ka oqo eda sa kila kina na yalo sa dina, kei na yalo sa dauveivakacalai.

⁷Oi kemudou sa lomani, me da veilomani; ni sa mai vua na Kalou na loloma; ia ko koya yadua sa dauloloma, sa vakasucumi koya na Kalou, a sa kila na Kalou ko koya.

⁸O koya sa sega ni dauloloma sa sega ni kila na Kalou; ni sa loloma na Kalou.

⁹E na ka oqo sa vakaraitaki kina na loloma ni Kalou vei keda, ni sa tala ki vuravura na Luvena e dua bauga na Kalou, o koya ka vakatubura ko koya, me da bula e na vukuna.

¹⁰E na ka oqo sa rairai kina na loloma, sa segai ni da a lomani koya na Kalou, ia ni sa lomani keda ko koya, a sa tala na Luvena mei bulubulu ni nodai valavala ca.

¹¹Oi kemudou sa lomani, kevaka sa lomani keda vakaoqo na Kalou, sa dodonu me da veilomani vakai keda.

¹²Sa sega na tamata sa raica na Kalou e na dua na gauna. Kevaka eda sa veilomani, sa tiko e na lomada na Kalou, a sa levu sara na loloma vua e na lomada.

¹³E na ka ga oqo eda sa kila ni da sa tiko sara vua, ia sa tiko ko koya e na lomada, e na vuku ni sa solia vei keda ko koya mai vua na Yalona.

¹⁴Ia eda sa raica ka tukuna tiko ni sa tala na Luvena ko Tamada mei Vakabula kei vuravura.

¹⁵O koya yadua ena vakatusa ni sa Luve ni Kalou ko Jisu, sa tiko sara na Kalou vei koya, ia sa tiko ko koya vua na Kalou.

¹⁶Ia eda sa kila ka vakadinata na loloma ni Kalou vei keda. Sa loloma na Kalou; ia ko koya sa dautiko kei na loloma sa dautiko vata kei na Kalou, a sa tiko na Kalou e lomana.

¹⁷E na ka oqo sa yaco kina me levu sara na loloma vei keda, ni da sa tautauvata kaya, ni da sa tiko e vuravura oqo, me da doudou kina e na siga ni lewa.

¹⁸Sa sega ni tu vata na rere kei na loloma; ia sa biuta tani na rere na loloma levu sara; ni sa tiko vata na rere kei na yaluma. Ia ko koya sa rere, sa sega ni levu sara na nona loloma.

¹⁹Eda sa lomani koya, e na vuku ni sa taumada na nona loloma vei keda.

²⁰Kevaka sa kaya e dua, Au sa lomana na Kalou, a sa cata na wekana, sa lasulasu ko koya: kevaka sa sega ni lomana na wekana sa raica tiko ko koya, ena lomana vakaevei na Kalou ni sa sega ni raica?

²¹Ia na vunau oqo eda sa rawata maivei koya, Me lomana talega na wekana ko koya sa lomana na Kalou.

1 Joni 5

Sa lomani ira na tamata lotu dina ko ira na luve ni Kalou, a ra sa muria na vosa ni Kalou, 1 - 5. A Luve ni Kalou ko Jisu kei na nodai Vakabula, a sa rogoca ko koya na noda masu, 6 - 21.

¹O koya yadua sa vakadinata ni sa Karisito ko Jisu, sa vakasucumi koya na Kalou: ia ko koya yadua sa lomani koya sa vakatubura, sa lomani koya talega sa vakatuburi.

²E na ka oqo eda sa kila ni da sa lomani ira na luve ni Kalou, kevaka eda sa lomana na Kalou, ka muria na nona vunau.

³Ni sai koya oqo na loloma vua na Kalou, me da muria na nona vunau: a sa sega ni ka bibi na nona vunau.

⁴Ni sa rawai vuravura ko koya yadua sa vakasucumi koya na Kalou; ia oqo na qaqa eda sa rawai vuravura kina, a noda vakabauta.

⁵O cei sa rawai vuravura, o koya duaduaga sa vakadinata ni sa Luve ni Kalou ko Jisu?

⁶O koya oqo ka lako mai kei na wai kei na dra, o Jisu Karisito; sa segai kei na wai walega, ia, kei na wai kei na dra talega. Ia sai koya na Yalo Tabusa vakadinadina, ni sa vu ni dina na Yalo Tabu.

⁷Ni ratou sa lewe tolu sa tukutuku mai lomalagi, a Tamada, kei koya na Vosa, kei koya na Yalo Tabu; ia sa dua bauga na lewe tolu oqo.

⁸A ratou sa lewe tolu sa tukutuku e vuravura, a yalo, kei na wai, kei na dra; a ratou sa tukutuku vata na lewe tolu oqo.

⁹Kevaka eda sa vakabauta na nodra i tukutuku na tamata, sa uasivi cake kina nai tukutuku ni Kalou; ni sai koya oqo nai tukutuku ni Kalou sa tukuna kina na Luvena ko koya.

¹⁰O koya sa vakabauta na Luve ni Kalou sa rawata e lomana nai tukutuku: o koya sa sega ni vakadinata na Kalou sa vakalasui koya ga; ni sa sega ni vakadinata nai tukutuku ni Kalou ni sa tukuna na Luvena.

¹¹Oqo ga nai tukutuku, ni sa solia vei keda na Kalou na bula tawa mudu, ia na bula oqo sa tu vua na Luvena.

¹²O koya sa tu vua na Luvena, sa tu vei koya na bula; o koya sa sega ni tu vua na Luve ni Kalou, sa sega ni tu vua na bula.

¹³A veika oqo kau sa vola vei kemudou mo dou kila kina ni dou sa rawata na bula tawa mudu, *io*, vei kemudou sa vakabauta na yaca ni Luve ni Kalou.

¹⁴Ia na ka oqo eda sa vakararavi kina vua, kevaka eda sa kerea e dua na ka me vaka na lomana, sa rogoci keda ko koya:

¹⁵ia kevaka eda sa kila ni sa rogoci keda ko koya, e na ka kecega eda sa kerea, eda sa kila ni da sa rawata na kerekere eda sa kerea vua.

¹⁶Kevaka e dua na tamata sa raica na wekana ni sa ia nai valavala ca sa sega ni yaco kina na mate, ena masulaka, ia na Kalou ena solia vua na bula me nodra era sa sega ni ia nai valavala ca sa yaco kina na mate. Sa tu nai valavala ca sa yaco kina na mate; au sa sega ni kaya me masu e na vuku ni ka ko ya.

¹⁷Sai valavala ca na ka kecega e sega ni dodonu; ka sa dua nai valavala ca sa sega ni yaco kina na mate.

¹⁸Eda sa kila, ni sa sega ni valavala ca ko koya yadua sa vakasucumi koya na Kalou; ia ko koya sa vakatuburi koya na Kalou sa maroroi koya, a sa sega ni tarai koya na vu-ni-ca ko ya.

¹⁹Eda sa kila ni da sa *luve* ni Kalou, a sa koto ga vua na vu-ni-ca ko ira kecega na kai vuravura.

²⁰Eda sa kila talega ni sa yaco mai na Luve ni Kalou, a sa solia mai vei keda na vuku, me da kilai koya kina sa dina, ia eda sa tu vata kei koya sa dina, vei Jisu Karisito na Luvena. Sai koya oqo na Kalou dina, kei na vu-ni-bula tawa mudu.

²¹Oi kemudou na gone lomani, maroroi kemudou mai na veimatakau. Emeni.

2 Joni

2 Joni 1

Sa volavola vua e dua na marama ko Joni, me vakarota vua, vei ira talega na luvena, me ra muria nai vakavuvuli dina, 1 - 13.

¹Oi au na qase vua na marama sa digitaki tu, kei ira na luvena, o ira kau sa lomana vakaidina; ka sega ni koi au duaduaga, o ira kece talega era sa kila na dina;

²e na vuku ni dina, o koya ka tiko e na lomada, ena tu ga vei keda ka sega ni mudu:

³Me nomudou na loloma, na yalololoma, na vakacegu, mai vua na Kalou ko Tamada, kei na Turaga ko Jisu Karisito, na luve i Tamada, e na dina kei na loloma.

⁴Au a reki vakalevu niu a kunei ira na luvemu eso era sa dau muria naivakavuvuli ni dina, me vaka eda sa vakaroti mai vua na Tamada.

⁵Ia kau sa qai vakamasuti iko, na marama, ia ka sega ni vaka niu sa vola vei iko na vunau vou, oqori ga sa tu vei keda mai nai vakatekivu, me da veilomani.

⁶Ia oqo na loloma, me da muria na nona vunau. Na vunau oqo, Me vaka na ka dou a rogoca mai nai vakatekivu, mo dou muria tiko.

⁷Ni ra sa lewe vuqa na dauveivakacalai sa lako voli e vuravura, ko ira era sa sega ni vakatusa ni sa liatamata mai ko Jisu Karisito. O koya oqo na dauveivakacalai kei na meca i Karisito.

⁸Dou vakaraici kemudou, me kakua ni yali vei kemudou na ka keitou a kitaka, mo dou rawata kecega na kenai sau.

⁹O koya yadua sa talaidredre, ka sa sega ni tu dei e nai vakavuvuli kei Karisito, sa sega ni tu vei koya na Kalou. O koya sa tu dei e nai vakavuvuli kei Karisito, sa tiko vua na Tamada kei na Luvena talega.

¹⁰Kevaka e dua sa lako kivei kemudou, a sa sega ni kauta nai vakavuvuli oqo, kakua ni kauti koya ki vale, se vosavakalougatataka:

¹¹ia ko koya sa vosavakalougatataka sa tautauvata kaya e na nonai valavala ca.

¹²Sa levu na ka kau sa via vola vei kemudou, ia kau sa sega kina ni vinakata meu vola e na pepa kei na wai ni volavola: ia kau sa nakita meu lako vei kemudou, ka veivosaki e na matanavotu, me levu sara kina na noda marau.

¹³Sa loloma yani vei iko ko ira na luvena na wekamu yalewa sa digitaki tu. Emeni.

3 Joni

3 Joni 1

Sa tukuni Keo ko Joni, kei Tiotirifi, kei Timitirio, 1 - 14.

- ¹Oi au na qase vua na daulomani ko Keo, o koya kau sa lomana vakaidina.
- ²Kemuni na lomani, sa dua bau na ka kau sa gadreva vakalevu, mo kalougata ka bula vinaka, me vaka sa bula vinaka sara na yalomu.
- ³Niu sa reki vakalevu, ni ra sa lako mai na veiwекани ka tukuna na dina sa tu vei iko, me vaka ni ko sa daumuria na dina.
- ⁴Sa ka levu na noqu reki e na vuku ni ka e dua bauga oqo, niu sa rogoca era muria na dina ko ira na luvequ.
- ⁵Kemuni na lomani, ko sa kitaka vakadodonu na ka kecega ko sa kitaka vei ira na veiwекани, vei ira talega na vulagi;
- ⁶ko ira era sa tukuna na nomu loloma e na matadra nai soqosoqo lewe ni lotu; ia kevaka ko sa vukei ira e na nodra lako mai me vaka sa vinaka vua na Kalou, o na cakava na ka vinaka:
- ⁷ni ra a lako yani e na vuku ni Yacana, a sa sega e dua na ka era taura maivei ira sa tawa-lotu.
- ⁸O koya sa dodonu kina me da vakacegui ira era sa vakakina, me da veivuke kina e na dina.
- ⁹Au a vola vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu: ia ko Tiotirifi, o koya sa viavialiu vei ira, sa sega ni vakacegui keitou.
- ¹⁰O koya oqo kau na nanuma kina na nonai valavala sa kitaka ko koya, niu na lako yani, ni sa dau vosavakacacataki keitou e na vosa ca: a sa sega ni kitaka walega oqo, sa bese talega ni vakacegui ira na veiwекани, a sa tarovi ira era via kitaka, a sa vakasivoi ira mai nai soqosoqo lewe ni lotu.
- ¹¹Kemuni na lomani, kakua ni muria na ka ca, muria ga na ka vinaka. O koya sa caka vinaka sa luve ni Kalou: ia ko koya sa caka ca sa sega ni raica na Kalou.

¹²Sa rogo vinaka ko Timitirio maivei ira kecega, mai na dina talega; io, keitou sa tukuna vakakina; ka dou sa kila sa dina na neitou i tukutuku.

¹³Sa vuqa na ka vei au meu vola, ia kau na sega ni vola vei iko e na wai ni volavola kei na peni:

¹⁴ia kau sa nakita me raici iko kusarawa, me daru veivosaki e na matanavotu. Me tu vei iko na vakacegu. Sa loloma yani vei iko ko ira na veiwekani. Au sa loloma yani vei ira yadua na veiwekani.

Juta

Juta 1

Sa vakarota vei ira na tamata lotu ko Juta me ra gumatua, 1,2. Sa qai tukuni ira na tamatai vakavuvuli ca, kei na ka ca ena yaco vei ira, 3-16. Sa vakavulici ira tale na tamata lotu dina, a sa tinia na nonai vola, 17-25.

¹O Juta, nai talatala i Jisu Karisito, kei na taci i Jemesa, vei ira era sa tu ga e na loloma ni Kalou na Tamada, a ra sa maroroi me ra sa nei Jisu Karisito, era sa kacivi:

²Me vakalevutaki vei kemudou na yalololoma, kei na vakacegu, kei na loloma.

³Oi kemudou sa lomani, ni'u a gumatua me'u vola vei kemudou e na vuku ni bula sa noda kecega, sa rawai au na via volavola vei kemudou, ka vakarota mo dou gumatua sara me maroroya na vakabauta sa soli eliu vei ira sa lotu.

⁴Ni sa curu lo mai na tamata eso, era sa volai eliu me ra cudruvi kina, a tamata tawa-lotu, era sa vakatanitaka na loloma ni Kalou me ra ia kina na ka vakasisila, a ra sa cakitaki koya na Turaga na Kalou duaduaga, kei na noda Turaga ko Jisu Karisito.

⁵O koya oqo ka'u na vakauqeta kina na lomamudou, mo dou nanuma, ia dou a kila eliu, ni sa vakabulai ira na tamata mai Ijipita na Turaga, sa qai vakarusai ira emuri era sa sega ni vakabauta.

⁶O ira talega na agilose era sa sega ni tu dei e na nodra i tutu vakaturaga, a ra sa biuta na nodra i tikotiko, sa tauri ira ko koya e na sinucodo tawa mudu, e na butobuto, me yaco mada na siga ni lewa.

⁷Sa vakakina ko Sotoma kei Komora, kei na veikoro voleka era vakakina, ni ra sa soli ira me ra dauyalewa, a ra sa muria na lewe tani, era sa viritu kina mei vakarau, ni ra sa vakararawataki ni ra sa cudruvi tiko e na bukawaqa tawa mudu.

⁸Sa vaka talega kina ko ira oqo na dautadra era sa vakadukadukalitaka na yagodra, era sa bese ni lewai, a ra sa vosavakacacataki ira na turaga.

⁹Io ko Maikeli na agilose ka uasivi, ni sa veileti tiko na tevoro, ka veiletitaka na yago i Moses, sa sega ni doudou me vosavakacacataki koya, sa kaya ga, Me cudruvi iko na Turaga.

¹⁰Ia ko ira oqo, era sa vosavakacacataka na ka era sa lecava; ia na ka era sa kila vakai ira, me vaka na manumanu sa sega ni vakayalo, e na veika oqo era sa vakacacani ira.

¹¹Ena ca ko ira! ni ra sa muria na sala i Keni, a ra sa muria e na marau ca na caka cala i Pelami me ra vakaivoli kina, a ra sa rusa e na vosa ni veivorati i Kora.

¹²O ira oqo na duka e na nomudou kana veilomani, ni ra sa kana vata kei kemudou, a ra sa vakani ira ka sega ni rere; o ira oqo na o sa sega kina na wai, sa veikauyaki e na cagi; a kau sa malai na vuana, sa sega ni vua, sa mate vakarua, sa cavu sara na wakadra:

¹³a ua ni waitui sa cudrucudru, sa vusolaka na nodra ka e veivakamaduataki; a kalokalo sa veilakoyaki, sa tu ga me nodra na butobuto loaloa sa sega ni mudu.

¹⁴Ia ko Inoki talega, nai kavitu sa taravi Atama sa parofisaitaki ira oqo, ka kaya, Raica, sa lako vata mai na Turaga, kei na nona yalosavasava era udolu vakatini:

¹⁵me cudruvi ira kecega, ka vunauci ira kecega era sa sega ni lotu, e na vuku ni nodra i valavala kecega era sa kitaka ni ra sa sega ni rerevaka na Kalou, kei na nodra qaqe era sa vosavakacacataki koya kina ko ira era sega ni rerevaka na Kalou.

¹⁶O ira oqo na dauvosakudrukudru, na daudidi, era sa muria na nodra gagadre ca; (a sa vosataka na vosa vakaviavialevu sara na gusudra), a ra sa daudokai ira na tamata eso me ra vakaiyau kina vei ira.

¹⁷Ia koi kemudou sa lomani, dou nanuma na vosa era sa tukuna eliu ko ira nai apositolo ni noda Turaga ko Jisu Karisito;

¹⁸ni ra sa tukuna vei kemudou sa na so na dauveivakasewasewani e na gauna emuri, era na daumuria ga na nodra gagadre ca era sa tawa-lotu.

¹⁹Sai ira oqo sa tawasei ira tani, era sa dauvakayalomakawa, a sa sega ni tu vei ira na Yalo *Tabu*.

²⁰Ia koi kemudou sa lomani, dou veivakatataki kemudou cake vakai kemudou e na nomudou vakabauta savasava sara, dou masu ga e na Yalo Tabu,

²¹dou maroroi kemudou mo dou tu ga e na loloma ni Kalou, ka nuitaka na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito ki na bula tawa mudu.

²²Ia dou lomani ira sara eso, ni ra sa lomalomarua:

²³ia ko ira eso, vakabulai ira ni dou sa kaliraki ira mai na bukawaqa; ka so mo dou lomani ira ni dou sa rere; ni dou sa cata nai sulu sa dukadukali e na yalomakawa.

²⁴Me qai ia vua sa rawata me tauri kemudou mo dou kakua ni bale, me vakaraitaki kemudou talega e na matana vakaiukuuku e na marau vakaidina sara ni dou sa sega ni cala,

²⁵me ia vua na Kalou na nodai Vakabula duaduaga, e na vuku ni noda Turaga ko Jisu Karisito na vakarokoroko kei na ka Vakaturaga, kei na lewa kei na kaukauwa, e na gauna kecega sa oti yani, edaidai talega, ka sega ni mudu. Emeni.

Nai Vakatakila i Joni

Nai Vakatakila i Joni 1

A WASE I. Sa tukuna ko Joni sa rairai mai vei koya ko Jisu, ka kaya vua me vola nai vola oqo, 1-20.

¹Ai Vakatakila kei Jisu Karisito, ka solia vei koya na Kalou me vakaraitaka vei ira na nonai talatala na ka sa voleka ni yaco mai; a sa tala ko koya na nona agilose me tukuna vei Joni na nonai talatala:

²o koya ka tukuna na vosa ni Kalou, kei nai tukutuku kei Jisu Karisito, kei na ka kece sara sa raica ko koya.

³Sa kalougata ko koya sa wilika, kei ira era sa rogoca na vosa ni parofissai oqo, ka vakabauta na ka sa volai kina; ni sa voleka na kena gauna.

⁴KO JonaI vei ira nai soqosoqo lewe ni lotu e vitu mai Esia: Me nomudou na loloma, kei na vakacegu, maivei koya sa bula edaidai, ka bula eliu, ka na bula talega emuri: maivei iratou talega na Yalo e vitu eratou sa tiko e na mata ni nonai tikotiko-vakaturaga;

⁵maivei Jisu Karisito talega, na dautukutuku yalodina, na ulumatua vei ira era sa tu cake tale mai na mate, kei na nodra Turaga levu na tui e vuravura. Vei koya sa lomani keda, ka savai keda mai na nodai valavala ca e na nona dra dina,

⁶a sa qisi keda me da tui ka bete vua na Kalou kei Tamana; me sa ia vei koya na vakarokoroko kei na lewa ka tawa mudu. Emeni.

⁷Raica, sa lako mai ko koya e na o: ka na raici koya na matada kecega, ko ira talega era a suaki koya: ena tagi sara e na vukuna na veimataqali kecega e vuravura. Me vaka ga oqo. Emeni.

⁸Sa kaya na Turaga na Kalou, Oi au ga na Alifa kei na Omeka, ai vakatekiyu kei nai vakataotioti, o koya ka bula eliu, ka bula edaidai, ka na bula talega emuri, na Kaukauwa.

⁹Koi au ko Joni, na wekamudou talega, kei nai tokani e na veivakacacani, kei na matanitu kei na vosota nei Jisu, au a tiko e na yanuyananu ko Patimo, e na vuku ni vosa ni Kalou, kei nai tukutuku i Jisu.

¹⁰Keirau a tiko kei na Yalo *Tabu* e na siga ni Turaga, ia ka'u a rogoca e dakuqu na domo levu, e vaka na davui,

¹¹ni sa kaya, Oi au na Alifa kei na Omeka, ko koya sa liu sara, ko koya ena muri sara talega: ia, Na ka ko sa raica, mo vola e nai vola, ka vakauta ki nai soqosokoqo lewe ni lotu e vitu mai Esia: ki Efeso, kei Simurina, kei Perikamo, kei Caetaira, kei Sariti, kei Filatelifia, kei Leotisea.

¹²Au a qai rai vuki me'u raici koya ka vosa mai vei au. Ia ni'u sa rai vuki, sa vitu nai tutu-ni-cina koula ka'u sa raica;

¹³ia sa tu e dua e na kedra maliwa nai tutu-ni-cina e vitu, e vakataki koya na Luve ni tamata, sa vakaisulu e nai sulu sa yaco sara ki na yavana, ka vau na lomaserena e nai vau koula.

¹⁴Sa vulavula na uluna kei na drau ni uluna me vaka na vutika ni sipi, me vaka na vulavula ni uca-vulavula; ka sa vaka na yameyame ni buka na matana;

¹⁵ia na yavana sa vaka na parasa makumakualiliva me vaka ni sa vakaririgi e na kuro; a sa vaka na vadugu ni wai e vuqa na domona.

¹⁶Sa taura e na ligana i matau e vitu na kalokalo: ia ka sa lako mai na gusuna nai seleiwau gata ka batirua; ia na matana sa vaka na mata-ni-siga ni sa cila vakaukauwa.

¹⁷Ia ni'u sa raici koya, ka'u sa bale sara ki yavana me vaka e dua sa ciba. A sa tabaki au e na ligana i matau, ka kaya vei au, Kakua ni rere; Koi au ko koya sa liu sara, ko koya ena muri sara talega,

¹⁸o koya sa qai Bula; ka'u a mate eliu, ka raica, au sa bula ka tawa mudu, Emeni; au sa taura talega nai dola kei etesi kei na mate.

¹⁹Ia na veika ko sa raica oti mo vola, kei na veika sa tu, kei na veika ena yaco maimuri;

²⁰na ka vuni ni kalokalo e vitu, ko a raica e na ligagu i matau, kei nai tutu-ni-cina koula e vitu: A kalokalo e vitu sa nodra i talatala nai soqosoqo lewe ni lotu e vitu: ia nai tutu-ni-cina e vitu ko a raica, nai soqosoqo lewe ni lotu e vitu.

Nai Vakatakila i Joni 2

Ai vola vei ira na kai Efeso, 1-7. Ai vola vei ira na kai Simurina, 8-11. Ai vola vei ira na kai Perikamo, 12-17. Ai vola vei ira na kai Caetaira, 18-29.

¹Mo volavola vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Efeso; Sa tukuna na veika oqo ko koya sa taura na kalokalo e vitu e na ligana i matau, o koya sa lako voli e na maliwa ni tutu-ni-cina koula e vitu:

²Au sa kila na nomu i valavala, kei na nomu oca kei na nomu dauvosota, ni ko sa sega tale ni vosoti ira era sa ca; o sa vakatovolei ira talega era sa kaya era sai apositolo, a ra sa segai, o sa kilai ira ni ra sa daulasu ga:

³ia ko sa lomavinaka ga, ka vosota tiko, ka oca e na vuku ni yacaqu, ka sega ni guca.

⁴Ia ka so ga na ka ko sa ca kina, e na vuku ni ko sa biuta na nomu loloma ka tu vei iko eliu.

⁵Mo nanuma ga na ka ko sa lutu tani maikina; ia mo veivutuni, ka cakava na cakacaka taumada; ia kevaka sa segai, ka'u na lako vakasauri mai vei iko, ka kauta tani na nomu i tutu-ni-cina mai na kena tikina, kevaka ko sa sega ni veivutuni.

⁶Ia na ka ga oqo sa tu vei iko, ni ko sa cata na nodra i valavala nai tokani i Nikola, oqori ka'u sa cata talega koi au.

⁷O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara na ka sa tukuna na Yalo *Tabu* vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu: Vei koya sa gumatua ka'u na solia me kania na kau ni bula, ko ya sa tu e loma ni Parataisi ni Kalou.

⁸MO volavola talega vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Simurina: Sa tukuna na veika oqo ko koya sa liu sara ka muri sara, o koya ka mate, a sa qai bula *tale*:

⁹A sa kila na nomu cakacaka, kei na nomu dauvakararawataki, kei na nomu dravudravua (ia ko sa vutuniyau ga), kei na nodra vosa vakacaca era kaya era sa Jiu, ka ra sa segai, era sai vavakoso i Setani ga.

¹⁰Kakua ni rerevaka e dua na ka ko na vosota: raica, na tevoro ena biuti kemudou eso ki na vale ni veivesu, mo dou vakatovolei kina; ia dou na vakararawataki ka bogi tini: dou gumatua mo dou yacova na mate, au na qai solia vei kemudou nai sala ni bula.

¹¹O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara na ka sa tukuna na Yalo*Tabu* vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu. O koya sa gumatua sara ena sega ni ca e nai karua ni mate.

¹²MO volavola talega vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Perikamo: Sa tukuna na ka oqo ko koya sa taura nai seleiwau batirua:

¹³Au sa kila na nomu cakacaka, kei na yasana ko sa tiko kina, sa tiko talega kina nai tikotiko i Setani: ia ko sa taura matua na yacaqu, ia ko sa sega ni cakitaka na noqu lotu e na siga sa vakatusai au dina kina ko Anitipasa, o koya sa vakamatei e na kemudou maliwa, a yasana sa tiko kina ko Setani.

¹⁴Ia ka so ga na ka ko sa ca kina, e na vuku ni sa tiko vei iko ko ira era sa vakabauta nai vakavuvuli i Pelami, o koya ka vakavulici Pelaki me biuta na veivakacalai e na matadra na luve i Isireli, me ra kania na ka sa vakabori ki na veimatakau, me ra dauyalewa talega.

¹⁵Sa tiko talega vei iko ko ira sa vakatavulica tiko na nodra i vakavuvuli nai tokani i Nikola, oqori na ka ka'u sa cata.

¹⁶Mo veivutuni mada; kevaka e segai, au na lako vakatotolo sara yani vei iko, ka veivala kei ira e nai seleiwau ni gusuqu.

¹⁷O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara na ka sa tukuna na Yalo*Tabu* vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu: Au na solia vei koya sa

gumatua, me kania na mana vuni, au na solia talega vua na vatu vulavula, a vatu ga ko ya ena volai kina na yaca vou e sega e dua me kila, o koya ga sa taura sara.

¹⁸Mo volavola talega vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Caetaira: Sa tukuna na veika oqo na Luve ni Kalou, o koya sa vaka na yameyame ni buka na matana, kei na yavana e vaka na parasa makumakualiliva:

¹⁹Au sa kila na nomu cakacaka, kei na dauloloma, kei na dauveiqaravi, kei na vakadinata, kei na nomu dauvosota, kei na nomu daucakacaka; ia oqo emuri sa uasivia ko ya sa liu.

²⁰Ia sa vica ga na ka ko sa cala kina, ni ko sa vosota na yalewa ko ya ko Jesepeli, o koya sa vakatokai koya talega me parofita, me vakavulici ira ka vecei ira na noqu tamata me ra dauyalewa, ka kania na ka sa vakabori ki na veimatakau.

²¹Ia ka'u a solia vua na gauna me veivutunitaka kina na nona dautagane; a sa sega ni via veivutuni.

²²Raica, ka'u na biuti koya ki nai mocemoce, kei ira era sa dauyalewa vata kaya ki na rarawa levu, kevaka era sa sega ni veivutunitaka na nodra i valavala.

²³Ia ka'u na vakamatei ira na luvena e na mate; ia ena kila kina na veisoqosoqo lewe ni lotu kecega ni'u sa dikeva na ivi kei uto ni tamata; ia ka'u na solia talega vei kemudou yadua me vaka na nomudou i valavala.

²⁴Ia ka'u sa kaya kivei kemudou, kei ira sa vo mai Caetaira, ko ira kece era sa sega ni vakabauta nai vakavuvuli oqo, ko ira era sa sega ni kila na ka titobu kei Setani, me vaka na ka era sa vosataka; au na sega ni tauca vei kemudou na ka tani e bibi.

²⁵Ia na ka sa tu vei kemudou, dou taura matua ka malua ka'u na lako tale yani.

²⁶Ia ko koya sa gumatua sara, ka vakabauta na noqu cakacaka me yaco mada nai vakataotioti, au na solia vua me lewa na veimatanitu:

²⁷ia ena lewai ira ko koya e nai titoko kaukamea: ena vorolaki ira me ra matailalai me vaka na veibili ni dautuli bilo: io, me vaka na ka ka'u sa rawata maivei Tamaqu.

²⁸Ia ka'u na solia talega vua na kalokalo i vola siga.

²⁹O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara na ka sa tukuna na Yalo *Tabu* kivei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu.

Nai Vakatakila i Joni 3

Ai vola vei ira na kai Sariti, 1-6. Ai vola vei ira na kai Filatelifia, 7-13. Ai vola vei ira na kai Leotisea, 14-22.

¹Mo volavola talega vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Sariti: Sa tukuna na veika oqo ko koya sa taura na Yalo ni Kalou e lewe vitu, kei na kalokalo e vitu: Au sa kila na nomu cakacaka, ni sa yacamu walega na bula, o sa mate ga.

²Mo vakatawa, ka vakaukauwataka na ka sa vo vei iko, o koya sa voleka ni mate; ni'u sa sega ni kunea na nomu cakacaka me vinaka sara e na mata ni Kalou.

³Vakananuma na nomu vakabauta kei na nomu rogoca, ka taura matua, ka veivutuni. Ia kevaka ko na sega ni vakatawa, au na lako yani vei iko me vaka na daubutako, ia ko na sega ni kila na tiki-ni-siga ka'u na lako yani kina vei iko.

⁴Sa tu ga vei iko mai Sariti e lewe vica ga era sa sega ni vakadukadukalitaka na nodra i sulu; a ra na lako voli kei au e nai sulu vulavula: ni ra sa yaga.

⁵O koya sa gumatua, ena vakaisulu e nai sulu vulavula; au na sega ni bokoca na yacana mai nai vola ni bula, ia ka'u na tukuna na yacana e na mata i Tamaqu, e na matadra talega na nona agilose.

⁶O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara na ka sa tukuna na Yalo *Tabu* vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu.

⁷MO volavola talega vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Filatelifia: Sa tukuna na veika oqo ko koya sa yalosavasava, o koya sa dina, o koya sa

taura nai dola i Tevita, o koya sa dolava, ka sega na tamata me sogota; ka sogota, ka sega na tamata me dolava:

⁸Au sa kila na nomu cakacaka: (raica, au sa dolava e matamu e dua na katuba, ka sega na tamata sa sogota rawa:) sa tu vakalailai ga vei iko na kaukauwa, ia ko sa taura tikoga na noqu vosa, ka sa sega ni cakitaka na yacaqu.

⁹Raica, ka'u na lewai ira nai vavakoso i Setani, era sa kaya era sa Jiu, ia ka ra segai, era sa lasu ga; raica, ka'u na lewa vei ira me ra lako mai me ra cuva ki yavamu, me ra kila ni ka'u a lomani iko.

¹⁰Ni ko sa vakabauta na noqu vosa mo vosota ga, ka'u na maroroi iko talega e na gauna ni dauveivakatovolei, ko ya ena lako mai ki vuravura taucoko, me vakatovolei ira sa tiko e vuravura.

¹¹Raica, ka'u na lako vakatotolo yani: taura matua na ka sa tu vei iko, me kakua ni kauta na nomu i sala vakaturaga na tamata tani.

¹²Au na lesi koya sa gumatua me duru e na vale ni noqu Kalou, ia ena sega ni lako tani yani ki tautuba: ia ka'u na volai koya e na yaca ni noqu Kalou, kei na yaca ni koro ni noqu Kalou, ko Jerusalemi vou, o koya sa lako sobu mai lomalagi mai vua na noqu Kalou: ia na yacaqu vou.

¹³O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara na ka sa tukuna na Yalo *Tabu* vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu.

¹⁴MO volavola talega vua nai talatala ni soqosoqo lewe ni lotu mai Leotisea: Sa tukuna na veika oqo na Emeni, o koya sa dautukuna na ka dodonu ka dina, ai vakatekivu ni cakacaka ni Kalou:

¹⁵Au sa kila na nomu cakacaka, o sa sega ni batabata se katakata: au sa vinakata mo batabata se katakata.

¹⁶Ni ko sa katakata vakalailai ga, ka sega ni batabata se katakata, ka'u na luaraki iko mai na gusuqu.

¹⁷Ni ko sa kaya tiko, Au sa vutuniyau, ka levu tu na noqu i yau, ka sega na ka ka'u sa dravudravua kina; ia ko sa sega ni kila ni sai iko ga na ka lomani, ka vakaloloma, ka dravudravua, ka mataboko, ka luvawale:

¹⁸au sa vakavulici iko mo mai volia vei au na koula sa vakatovolei e na bukawaqa, mo vutuniyau kina; kei nai sulu vulavula, mo vakaisulu kina, me kakua ni rairai na nomu luvawale e veivakamaduataki; mo lumuta talega na matamu e nai lumu ni mata, mo rai rawa.

¹⁹O ira kecega ka'u sa lomana, ka'u sa vunauca ka cudruva: mo gumatua kina, ka veivutuni.

²⁰Raica, ka'u sa tu e na mata ni katuba, ka tukituki: kevaka sa rogoca na domoqu e dua na tamata, ka dolava na katuba, au na curu vua, ka vakayakavi vata kaya ka na vakayakavi vata talega kei au ko koya.

²¹Au na solia vua sa gumatua sara me tiko vata kei au e na noqu i tikotiko-vakaturaga, me vaka ka'u sa gumatua, ka tiko sobu e nai tikotiko vakaturaga nei Tamaqu.

²²O koya sa vakadaligana, me mani rogoca sara na ka sa tukuna na Yalo *Tabu* vei ira na veisoqosoqo lewe ni lotu.

Nai Vakatakila i Joni 4

Sa tukuna ko Joni na ka vakalomalagi eso sa raica, 1-11.

¹Sa oti oqo ka'u sa qai raica tale, ka raica, sa dola e dua na katuba mai lomalagi: ia na vosa taumada ka'u a rogoca sa vaka sa vosa vei au na davui; ka kaya, Lako cake mai ki ke, au na vakatakila vei iko na ka ena yaco e na gauna maimuri.

²Sa qai curumi au vakasauri na Yalo *Tabu*: ka raica, sa caka nai tikotiko-vakaturaga mai lomalagi, a sa dua sa tiko kina.

³Ia ko koya sa tiko kina, sa rairai me vaka na vatu jasipa kei na satiusa: a sa dua na drodrolagi sa vakavolivolita nai tikotiko-vakaturaga, sa rairai me vaka na emeralita.

⁴A sa ruasagavulu ka va nai tikotiko sa vakavolivolita nai tikotiko-vakaturaga: ia ka'u sa raica e lewe ruasagavulu ka va na qase sa tiko e nai tikotiko, era sa vakaisulu e nai sulu vulavula; a sa vakaisala na uludra e nai sala koula.

⁵A sa lako mai nai tikotiko-vakaturaga na livaliva kei na kurukuru kei na vosa; a sa vitu na cina ni buka sa caudre tiko e na mata ni tikotiko-vakaturaga, o ira oqo na Yalo ni Kalou eratou lewe vitu.

⁶A sa tu e na mata ni tikotiko-vakaturaga na wasa iloilo e vaka na karisitala: a sa tiko e va na ka bula e loma ni tikotiko-vakaturaga, ka vakavolivolita, a sa vakamatana kecega *na yagodra* na matadra kei na dakudra.

⁷Ia sa vaka na laioni nai matai ni ka bula, a sa vaka na lufe ni pulumokau nai karua, a sa mata vakatamata nai katolu, a sa vaka na ikeli vakatabana nai kava.

⁸O iratou oqo na ka bula eratou sa lewe va eratou sa tauyaono na tabadratou; a sa robota na lomadratou na matadra; ia eratou sa sega ni bau cegu e na siga se na bogi, era kaya tikoga, E dodonu, e dodonu, e dodonu, na Turaga na Kalou Kaukauwa, o koya ka bula eliu, ka sa bula edaidai, ena bula talega emuri.

⁹Ia ni ratou sa vakarokoroko ko iratou na ka bula ko ya vei koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga, o koya sa bula tawa mudu, ka ratou sa dokai koya, ka vakavinavinaka vua,

¹⁰sa qai cuva sobu ko ira na qase e lewe ruasagavulu ka va e na mata i koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga, ka vakarokoroko vei koya sa bula ga ka tawa mudu, ka biuta na nodra i sala e na mata ni tikotiko-vakaturaga, ka kaya,

¹¹Kemuni na neitou Turaga kei na neitou Kalou, sa dodonu me ia vei kemuni na vakarokoroko kei na veidokadokai, kei na kaukauwa: ni sai kemuni ka bulia na ka kecega, era sa buli ga ka tu dei talega e na nomuni lewa.

Nai Vakatakila i Joni 5

Sa raica ko Joni e dua nai vola sa dregati tu, a sa sega e dua e tevuka rawa, sa qai cecega ka tevuka na Lami, a ra sa vakavinavinaka vua na kai lomalagi, 1-14.

¹Au a qai raici koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga ka taura nai vola na ligana i matau, ko ya sa volai eloma e dakuna talega, sa dregati tu e na drega e vitu.

²Au a raica na agilose kaukauwa talega, o koya sa kaci e na domo levu, ka kaya, O cei sa yaga me tevuka nai vola, ka cecega na kena drega?

³A sa sega e dua mai lomalagi, se e vuravura, se e ruku i vuravura, sa rawata me tevuka nai vola, se rai kina.

⁴Ia ka'u a tagi vakalevu, ni sa sega ni kune e dua e yaga me tevuka nai vola, se rai kina.

⁵Sa qai kaya vei au e dua na qase, Mo kakua ni tagi: raica, sa gumatua na Laioni ni yavusa i Juta, na Waka i Tevita, me tevuka nai vola me cecega talega na kena drega e vitu.

⁶Au a qai raica e loma ni tikotiko-vakaturaga kei na kedratou maliwa na ka bula e lewe va, kei na kedratou maliwa na qase, e dua na Lami sa vaka sa qai vakamatei, e vitu na nonai leu e uluna, ka vitu na matana, o iratou ga oqo na Yalo ni Kalou e lewe vitu eratou sa talai ki vuravura tauccoko.

⁷A sa lako mai ko koya ka kauta *nai vola* mai na liga i matau i koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga.

⁸Ni sa kauta nai vola ko koya, sa cuva sobu e na mata ni Lami ko iratou na ka bula e le va, kei ira na qase e le ruasagavulu ka va era tauyadua na api, kei na veibilo koula sa sinai e na ka boi vinaka, oqori na nodra masu na tamata yalosavasava.

⁹Era sa meketaka na meke vou, ka kaya, Oi kemuni sa yaga me kauta nai vola, me cecega talega na kena drega: ni kemuni a vakamatei, ka voli keimami e na nomuni dra maivei ira kecega na veimataqali, kei na duivosavosa, kei na veimatanitu, kei na veivanua, me keimami nona na Kalou:

¹⁰ia kemuni sa lesi keimami me keimami tui, me keimami bete talega, vua na neimami Kalou; ia keimami na lewa tiko e vuravura.

¹¹Au a qai raica, ia ka'u a rogoca na domo ni agilose e lewe vuqa, o ira era sa vakavolivoluta nai tikotiko-vakaturaga, kei iratou na ka bula kei ira na qase: ia na kedrai wiliwili sa oba vakatini na udolu, ka vuqa tale na udolu;

¹²era sa kaya e na domo levu, Sa yaga na Lami ka vakamatei, me soli vua na kaukauwa, kei nai yau, kei na vuku, kei na qaqa, kei na veidokadokai, kei na vakarokoroko, kei na vakavinavinaka.

¹³Ia kau a rogoca na ka bula kece mai lomalagi, kei vuravura, kei na ruku i vuravura, kei na wasawasa, kei na ka kecega sa tu kina, ni ra kaya, Me ia vua sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga, vei koya talega na Lami, na vakavinavinaka, kei na vakarokoroko, kei nai ukuuku, kei na kaukauwa, ka sega ni mudu.

¹⁴Ka ratou sa vakaemeni ko iratou na ka bula e le va. A ra sa cuva sobu ko ira na qase e lewe ruasagavulu ka va, ka vakarokoroko vei koya sa bula tikoga ka tawa mudu.

Nai Vakatakila i Joni 6

E ono na drega ni vola sa cecega na Lami, 1-17.

¹Ia ka'u a raica ni sa cecega e dua na drega na Lami, ia ka'u a rogoca e dua vei iratou na ka bula e le va, sa vaka na kurukuru na domona, ka kaya, Lako mai.

²Ka raica, au a qai kunea na ose vulavula: ia sa taura na dakai titi ko koya sa vodo tiko kina; a sa soli vua e dua nai sala-vakaturaga; a sa lako yani ko koya e na gumatua, ka me gumatua vakalevu.

³IA ni sa cecega ko koya nai karua ni drega, au sa rogoca nai karua ni ka bula sa kaya, Lako mai.

⁴A sa dua tani tale na ose sa lako yani, sa damudamu: a sa soli vua sa vodo tiko kina me kauta tani e vuravura na sautu, ka me ra veiraravui tikoga: a sa soli vua nai seleiwau levu.

⁵IA ni sa cecega ko koya nai katolu ni drega, au sa rogoca nai katolu ni ka bula sa kaya, Lako mai. Ia ka'u a raica, ka raica, sa dua na ose loaloa; ia ko koya sa vodo tiko kina, sa taura nai vakarau e na ligana.

⁶Au a rogoca e dua na domo e na kedratou maliwa na ka bula e le va, sa kaya, Me volitaki nai vakarau witi e na dua na pene, ka tolu nai vakarau parile e na dua na pene; ka raica mo kakua ni vakacacana na waiwai se na waini.

⁷IA ni sa cecega ko koya nai kava ni drega, au sa rogoca nai kava ni ka bula sa kaya, Lako mai.

⁸Ia ka'u a vakaraica, ka raica, sa dua na ose vulavula ca: ia na yaca i koya sa vodo tiko kina ko Mate, ka sa muri vata kaya ko Etesi. A sa soli vua me rawa nai kava ni kena wase ko vuravura, me vakamatei e nai seleiwau, kei na viakana, kei na mate ca, kei na manumanu kila kei vuravura.

⁹IA ni sa cecega ko koya nai kalima ni drega, au sa raica e ruku ni cabocabo-ni-soro na yalodra era a vakamatei e na vuku ni vosa ni Kalou, kei na vuku ni nodra i tukutuku;

¹⁰era sa kaci e na domo levu, ka kaya, sa vakaevei na kena dede, na Turaga yalododonu ka dina, ni ko sa sega ni lewa ka cudruvaka na neimami dra vei ira era sa tiko e vuravura?

¹¹A sa soli vei ira yadua nai sulu vulavula; a sa kainaki vei ira, me ra cegu tiko mada vakalailai, me oti mada mai ko ira na nodra i tokani kei na wekadra, era na vakamatei mada me vakataki ira.

¹²IA ka'u sa raica ni sa cecega ko koya nai kaono ni drega, ka raica! sa tavuki vakalevu na vanua: a sa loaloa sara na mata-ni-siga me vaka nai sulu vutika ni manumanu loaloa, a sa liadra na vula;

¹³a sa qeqera ki vuravura na veikalokalo ni lomalagi, e vaka na lolo sa qeqera na vuana ni sa sega ni dreu, ni sa kurea na cagi kaukauwa.

¹⁴A sa lako tani yani na lomalagi me vaka nai vola balavu sa vivigi vata; a sa kau tani mai na nodra i tutu na ulu-ni-vanua kecega kei na yanuyanu kecega.

¹⁵Ia ko ira na tui kei vuravura, kei na tamata era kena turaga, kei na tamata vutuniyau, kei ira na vu-ni-valu, kei ira na tamata qaqa, kei ira kece na bobula, kei ira kecega nai taukei, era sa vunitaki ira e na veiqara kei na veiuluvatu e na veiulu-ni-vanua;

¹⁶a ra sa kaya ki na veiulu-ni-vanua kei na veiuluvatu, Lutuki keimami, ka vunitaki keimami mai na mata i koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga, mai na nona cudru talega na Lami:

¹⁷ni sa qai yaco mai na siga dina ni nona cudru; ia ko cei ena yatedei me na tu dei rawa?

Nai Vakatakila i Joni 7

Sa volai ko ira eso e na veiyavusa i Isireli, kei ira era lewe vuqa mai na veivanua: sa tukuni ira ko koya era sa tu e na mata ni tikotiko ni Kalou, 1-17.

¹Ia ni sa oti na veika oqo ka'u a raica na agilose e le va eratou sa tu e na tutu i vuravura e va, ka taura na cagi e va kei vuravura, me kakua ni liwa ki vuravura na cagi, se ki na wasawasa, se ki na dua na kau.

²Ia ka'u a raica e dua tani tale na agilose sa lako mai na tu-i-cake, a sa tu vua na vatu ni drega nei koya na Kalou bula; a sa kaci e na domo levu ko koya vei iratou na agilose e le va, o iratou sa soli kina me ratou vakacacani vuravura kei na wasawasa,

³ka kaya, Tei kakua mada ni vakacacani vuravura, se na wasawasa, se na kau, ka malua me keitou vola mada na yadredra na tamata ni noda Kalou.

⁴Au a rogoca na kedrai wiliwili era sa volai: sa le dua na drau ka vasagavulu ka va talega na udolu, sa volai vei ira kecega na nodra veiyavusa na luve i Isireli.

⁵Vei ira na yavusa i Juta sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Rupeni sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Kata sa volai e le tinikarua na udolu.

⁶Vei ira na yavusa i Aseri sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Nafitalai sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Manasa sa volai e le tinikarua na udolu.

⁷Vei ira na yavusa i Simioni sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Livai sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Isaka sa volai e le tinikarua na udolu.

⁸Vei ira na yavusa i Sepuloni sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Josefa sa volai e le tinikarua na udolu. Vei ira na yavusa i Penijamini sa volai e le tinikarua na udolu.

⁹Sa oti oqo ka'u sa vakaraica, ka raica, sa dua nai soqosoqo levu sara, e sega e dua na tamata e wilika rawa, mai na veivanua kece, kei na veimataqali, kei na veimatanitu, kei na duivosavosa, era sa tu e na mata ni tikotiko-vakaturaga, kei na mata ni Lami, era vakaisulu e nai sulu vulavula, ka taura nai viu e na ligadra;

¹⁰a ra sa kaci e na domo levu, ka kaya, A vu ni bula na noda Kalou, o koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga, vua na Lami talega.

¹¹O ira kecega na agilose era sa wavu tu ka vakavolivolita nai tikotiko-vakaturaga, kei ira na qase kei na ka bula e le va, ka cuva vakatoboicu e na mata ni tikotiko-vakaturaga, ka vakarokoroko vua na Kalou,

¹²ka kaya, Emeni: Na vakamolimoli, kei nai ukuuku, kei na vuku, kei na vakavinavinaka, kei na vakarokoroko, kei na kaukauwa, kei na qaqa, me nona ga na noda Kalou ka sega ni mudu. Emeni.

¹³Sa qai vosa e dua na qase, ka tarogi au, O cei beka ko ira oqo sa vakaisulu e nai sulu vulavula? ka ra lako beka maivei?

¹⁴Au sa qai kaya vua, O iko, saka, ko sa kila. A sa kaya vei au ko koya, O ira oqo era sa lako mai na veivakararawataki levu, ia era sa sava nodra i sulu, ka vakavulavulataka e na dra ni Lami.

¹⁵O koya era sa tiko kina e na mata ni tikotiko ni Kalou, a ra sa qaravi koya e na siga kei na bogi e nona vale-ni-lotu; ia ena tiko vata kei ira ko koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga.

¹⁶Era na sega tale ni viakana, se viagunu tale; ena sega ni kati ira na siga, se dua tani na katakata.

¹⁷Ni na vakani ira na Lami sa tiko e na loma ni tikotiko-vakaturaga, ka na tuberi ira ki nai vurevure ni wai bula: ia ena tavoya kecega na Kalou na wai ni mata mai na matadra.

Nai Vakatakila i Joni 8

E lewe vitu na agilose sa taura na davui, a sa le va sa uvuca, 1-13.

¹Ia ni sa cecega oti ko koya nai kavitu ni drega, sa vakonomodi ko lomalagi ka oti e dua na afanaua.

²Au sa raica na agilose e le vitu eratou sa tu e na mata ni Kalou; a sa soli vei iratou e vitu na davui.

³A sa dua tani tale na agilose sa lako mai ka laki tu e na mata ni cabocabo-ni-soro, a sa taura na miqa koula; a sa soli vakalevu vua na ka boivinaka, me cabora vata kei na masumasu ni tamata yalosavasava kecega e nai cabocabo-ni-soro koula sa tu e na mata ni tikotiko-vakaturaga.

⁴Ia sa kuvu cake vata na kubou ni ka boivinaka, kei na masumasu ni tamata yalosavasava, mai na ligana na agilose ki na mata ni Kalou.

⁵A sa kauta na miqa na agilose, ka vakasinaita e na bukawaqa ni cabocabo-ni-soro, ka biuta ki vuravura: ka sa tubu na makudru ni vosa, kei na kurukuru, kei na livaliva, kei na tavuki ni vanua.

⁶Ia ko iratou na agilose e le vitu, eratou sa taura na davui e vitu, eratou sa vakarautaki iratou me ratou uvuca.

⁷O KOYA na kenai matai sa uvuca, ka sa qai muri mai na uca-cevata sa veiwaki vata kei na bukawaqa kei na dra, a sa biu ki vuravura: a sa vakamai kina nai katolu ni wase kei vuravura, kei nai katolu ni wase ni kau, a sa vakamai kecega na co drokadroka.

⁸ Samuel qai uvuca nai karua ni agilose, a sa vaka e dua na ulu-ni-vanua levu sa caudre tu e na bukawaqa; sa biu ki na wasawasa a sa vuki kina me dra nai katolu ni wase ni wasawasa;

⁹a sa mate kina nai katolu ni wase ni ka kecega sa bula e na wasawasa; a sa vakarusai talega nai katolu ni wase ni veiwaqa.

¹⁰ Samuel qai uvuca nai katolu ni agilose, a sa dua na kalokalo levu sa lutu mai lomalagi, a sa caudre me vaka na cina, a sa lutu ki nai katolu ni wase ni veiuciwai, kei na veivurevure-ni-wai;

¹¹ia na yaca ni kalokalo ko Gagaduvaduva; a sa gaga kina nai ka tolu ni wase ni wai; a sa le vuqa kina na tamata sa mate e na wai ni ra sa vakagagataki.

¹²A Samuel uvuca nai kava ni agilose, a sa yaviti kina nai katolu ni tiki ni mata-ni-siga, kei nai katolu ni tiki ni vula, kei nai katolu ni wase ni veikalokalo: ia nai katolu ni kena wase vei ira sa vakabutobutotaki a sa sega talega ni rarama nai katolu ni wase ni siga, ka sa vaka talega kina na bogi.

¹³Ia ka'u a raica, ka rogoca e dua na ikeli sa vuka e na maliwa kei lomalagi, a sa kaya e na domo levu, E ca, e ca, e ca, vei ira sa tiko e vuravura, e na vuku ni domo ni nodratou davui na agilose e le tolu, o koya sa bera ni uvu!

Nai Vakatakila i Joni 9

Ai kalima ni davui, kei na ka ca sa liu, 1-12. Ai kaono ni davui, kei ka na ca sa muri, 13-21.

¹A sa uvuca nai kalima ni agilose, ia ka'u a raica e dua na kalokalo sa lutu mai lomalagi ki vuravura: a sa soli vua nai dola kei bulubulu e sega ni vakabotona.

²A sa dolava ko koya nai bulubulu e sega ni vakabotona; a sa kuvu cake na kubou mai bulu, me vaka na kubou ni lovo levu; a sa butobuto na mata-ni-siga, kei na macawa, e na vuku ni kubou sa kuvu cake mai bulu.

³A sa lako tani mai na kubou na vodre me tiko e vuravura: a sa soli vei ira na kaukauwa, me vaka na nodra kaukauwa na batibasaga kei vuravura.

⁴A sa vakaroti vei ira me ra kakua ni vakacacana na co e vuravura, se dua na ka karakarawa, se dua na kau; ko ira ga na tamata sa sega ni volai e na yadredra nai vakatakilakila ni Kalou.

⁵A sa soli vei ira me ra kakua ni vakamatei ira, ka me ra vakararawataki ira ga ka vula lima: ia na nodra rarawa e vaka na rarawa ni sa katia na tamata na batibasaga.

⁶E na siga oqori era na domomate ko ira na tamata, ia ena sega ni yacovi ira: era na gadreva me ra mate, ia ena dro tani maivei ira na mate.

⁷Ia na kedrai rairai na vodre sa vaka na ose sa vakarau me laki valu: ia sa toka e uludra na ka sa vaka nai sala koula, ia na matadra sa vaka na mata ni tamata.

⁸Ia na drau ni uludra sa vaka na drau ni ulu ni yalewa, ia na batidra sa vaka na batidra na laioni.

⁹Ia nai sasabai ni lomaseredra, sa vaka nai sasabai kaukamea ni seredra; ia na cakucaroba ni tabadra sa vaka na vadugu ni qiqi-ni-valu, kei na ose e vuqa ni ra sa cici ki nai valu.

¹⁰Ia na buidra sa vaka na bui ni batibasaga, a sa tiko e buidra na batidra: a ra sa rawata kina me vakararawataki ira na tamata ka vula lima.

¹¹Ia sa dua na nodra tui, na agilose ni bulubulu e sega ni vakabotona, a yacana e na vosa vaka-Iperiu ko Apatoni, ia na yacana e na vosa va-Kirisi ko Apolioni.

¹²Sa dua na ka ca sa oti; ia ka raica, sa rua tale na ka ca sa bera ni lako mai.

¹³IA sa uvuca nai kaono ni agilose, ia ka'u sa rogoca e dua na vosa mai na tutuna momoto vava ni cabocabo-ni-soro koula sa tu e na mata ni Kalou,

¹⁴sa kaya vua nai kaono ni agilose sa taura na davui, Sereki iratou na agilose e lewe va, eratou sa vesu tu mai na uciwai levu ko Uferetisi.

¹⁵A sa sereki ko iratou na agilose e lewe va, a ratou sa vakarau me dua na nodratou aua, ka dua na nodratou siga, ka dua na vula, ka dua na yabaki, me ratou vakamatea nai katolu ni wase ni tamata.

¹⁶Ia na kedrai wiliwili nai valu sa rua na drau na milioni era sa vodo ose: ia ka'u a rogoca na kedrai wiliwili.

¹⁷Ia ka'u a raici ira na ose vakaoqo e na raivotu, kei ira sa vodo tiko kina, ai sasabai ni lomaseredra na bukawaqa, kei na vatu damudamu, kei na sulifure: ia na ulu ni ose e vaka na ulu ni laioni; a sa lako tani mai na gusudra na bukawaqa kei na kubou kei na sulifure.

¹⁸A ra sa vakamatei ko ira nai katolu ni wase ni tamata, e na ka ca tolutolu oqo, e na bukawaqa, kei na kubou, kei na sulifure, sa lako mai na gusudra.

¹⁹Ni sa tu na nodra kaukauwa e na gusudra, kei na buidra: ni sa vaka na gata na buidra, a ra sa vakaulu, a ra sa kitaka kina na ka ca.

²⁰Ia ko ira na tamata sa vo era sa sega ni vakamatei e na mate ca oqo, era sa sega ni veivutunitaka na cakacaka ni ligadra, me ra kua ni vakarokoroko ki na tevoro eso, kei na matakau koula, kei na siliva, kei na parasa, kei na vatu, kei na kau: oqori sa sega ni rai rawa, se rogo rawa, se lako voli:

²¹era sa sega talega ni veivutunitaka na nodra daulaba, se na nodra cakacaka vakatevoro, se na nodra dauyalewa, se na nodra daubutako.

Nai Vakatakila i Joni 10

Sa dua na agilose sa taura nai vola lailai sa tevuki tu, a sa bubului me oti na gauna kei vuravura, 1-7. Sa kaya e dua me kania nai vola lailai ko Joni, 8-11.

¹Ia ka'u a raica e dua tale na agilose kaukauwa sa lako sobu mai lomalagi, sa vakaisulu e na o: a sa vakaisala e na drodrolagi, sa vaka na mata-ni-siga na matana, a sa vaka na duru bukawaqa na yavana;

²a sa taura nai vola lailai e na ligana, ka sa tevuki tu: a sa vaca na dela ni wasawasa ko koya e na yavana i matau, kei na dela ni vanua e na yavana i mawi,

³a sa kaci e na domo levu, me vaka na laioni sa tagi: ia ni sa kaci oti ko koya, sa qai cavuta na nodratou vosa na kurukuru e vitu.

⁴Ia ni ratou sa cavuta *nanodratou vosa* na kurukuru e vitu, au sa vakarau me'u volavola: au sa qai rogoca na vosa mai lomalagi, sa kaya vei au, Mo dregata na ka sa cavuta na kurukuru e vitu, ka kakua ni vola.

⁵Ia na agilose ka'u a raica ni sa tu e na wasawasa kei na vanua, sa dodoka cake na ligana ki lomalagi,

⁶a sa bubului vei koya sa bula tawa mudu, o koya ka buli lomalagi, kei na veika sa tu kina, kei vuravura, kei na veika sa tu kina, kei na wasawasa, kei na veika sa tu kina, ni na sega tale e dua na gauna me vo:

⁷ia e na gauna ni domo i koya nai kavitu ni agilose, ni sa vakatekivu ko koya me uvuca, ena vakaoti vinaka na ka vuni ni Kalou, me vaka na nona vosa vinaka vei ira na nonai talatala na parofita.

⁸Sa qai vosa tale vei au na domo ka'u a rogoca mai lomalagi, ka kaya, Mo lako ka kauta nai vola lailai sa tevu tu, o koya sa taura na liga ni agilose sa tu e na wasawasa kei na vanua.

⁹Au sa qai lako vua na agilose, ka kaya vua, Solia mai vei au nai vola lailai. A sa kaya vei au ko koya Mo taura, ka kania sara; ia ena gaga e ketemu, ka na kamikamica ga e gusumu me vaka na oni.

¹⁰Au sa qai taura nai vola lailai mai na liga ni agilose, ka'u sa kania sara; a sa kamikamica e gusuqu me vaka na oni: ia ni'u sa kania oti, sa gaga sara na ketequ.

¹¹A sa kaya vei au ko koya, O na parofisai tale vei ira na veimatanitu e vuqa, kei na veivanua, kei na duivosavosa, kei na tui eso.

Nai Vakatakila i Joni 11

Sa tukuni rau na dautukutuku erau lewe rua, 1-13. Sa oti nai karua ni ka ca, a sa uvuca nai kavitu ni agilose, 14-19.

¹A sa dua na gasau sa soli vei au e vaka nai titoko; a sa tu na agilose, ka kaya, Mo tu cake, ka vakarauta na vale ni Kalou, kei nai cabocabo-ni-soro, kei ira era sa lotu kina.

²Ia na lomanibai e taudaku ni vale, kakua ni vakarauta: ni sa soli oqori kivei ira na veimatanitu tani: ia era na butuka na koro tabu ka vula vasagavulu ka rua.

³Ia ka'u na solia vei rau na noqu i talatala, me rau parofisai rawa ka siga e dua na udolu ka rua na drau ka onosagavulu, ka rau na vakaisulu e nai sulu taga.

⁴Na kau ruarua oqo na yacana na olive, kei nai tutu-ni-cina e rua sa tu e na mata ni Turaga kei vuravura.

⁵Ia kevaka e dua na tamata sa via vakacacani rau, sa lako mai na gusudrau na bukawaqa, ka kania sara na nodrau meca: ia kevaka e dua na tamata sa via vakacacani rau, ena vakamatei ga vakaoqo.

⁶Erau sa rawata me sogoti lomalagi, me kakua ni tau na uca e na gauna erau sa vunau kina: erau sa rawata talega me vukica na wai kece me dra, me rau yaviti vuravura talega e na mate ca kece, me vaka na nodrau veitalia.

⁷Ia ni rau sa vakaotia na nodraui tukutuku, ena veivala kei rau na manumanu sa lako mai bulubulu sa sega ni vakabotona, ena kaukauwa vei rau ko koya, ka vakamatei rau.

⁸Ia ena biu wale tu na yagodrau sa mate e na saqata ni koro levu, sa vakatokai vakaibalebale ko Sotoma kei Ijipita, sa lauvako talega kina e na kauveilatai na nodrau Turaga.

⁹Ia ko ira na veimatanitu kei na veimataqali kei na duivosavosa kei na veivanua, era na raica na yagodrau sa mate ka tolu na siga kei na veimama ni dua tale na siga, a ra na sega ni laiva me buluti na yagodrau e nai bulubulu.

¹⁰O ira talega era tiko e vuravura era na reki *ni rau sa mate*, ka marau vakalevu, a ra na dui veisoliyaka na nodra ka ni loloma; ni rau sa vakararawataki ira era sa tiko e vuravura koi rau na parofita oqo.

¹¹A sa oti e tolu na siga kei na veimama ni ka va ni siga, sa qai curumi rau na Yalo ni bula mai vua na Kalou, a rau sa wavu tu kina; a sa ka levu na rere sa kani ira era sa raici rau.

¹²A rau sa rogoca e dua na domo levu mai lomalagi sa kaya vei rau, Drau lako cake mai ki ke. A rau sa lako cake ki lomalagi e na o; a sa raici rau ko ira na nodra meca.

¹³E na tiki-ni-siga ga ko ya sa tavuki vakalevu kina na vanua, a sa bale nai katini ni wase ni koro, a sa le vitu na udolu na tamata sa vakamatei, ni sa tavuki na vanua: o ira sa vo era sa rere, ka vakavinavinaka vua na Kalou kei lomalagi.

¹⁴Sa qai oti nai karua ni ka ca; ka raica, sa lako vakatotolo sara mai nai katolu.

¹⁵Samuela qai uvu davui nai kavitu ni agilose; a sa muri eso na vosa sa domo levu mai lomalagi, sa kaya, Na matanitu kei vuravura oqo sa qai yaco me nona na noda Turaga, a nei koya na nona Karisito; ia ena lewa ko koya ka sega ni mudu.

¹⁶O ira na qase e le ruasagavulu ka va, era sa tiko e nodra i tikotiko e na mata ni Kalou, era sa cuva vakatoboicu, ka vakarokoroko ki na Kalou,

¹⁷ka kaya, Keitou sa vakavinavinaka vei kemuni, na Turaga na Kalou Kaukauwa, ko ni sa bula edaidai, ko ni a bula eliu, ko ni na bula talega emuri; ni kemuni sa kauta vei kemuni na nomuni kaukauwa levu, ka lewa tiko.

¹⁸O ira na veimatanitu era sa cudru, ia sa yaco dina mai na nomuni cudru, kei na nodra gauna na mate, me ra saumi kina, mo ni solia talega vei ira na nomuni talatala na parofita na kedrai sau, vei ira talega na tamata yalosavasava, vei ira talega era rerevaka na yacamuni, se ra turaga se ra tamata lalai; mo ni vakawabokotaki ira era sa vakawabokotaki vuravura.

¹⁹A sa dola na vale-ni-lotu ni Kalou mai lomalagi, a sa rairai e na nona vale na kato ni vola ni veiyalayalati: a sa qai muri na livaliva, kei na vosa, kei na kurukuru, kei na tavuki ni vanua, kei na uca-cevata levu.

Nai Vakatakila i Joni 12

**Sa tukuni na yalewa sa vakasucu gonetagane, a sa vakacacani koya na gata, 1-6.
Sa veivala kei na gata ko Maikeli, a sa vupei koya na yalewa ko vuravura, 7-17.**

¹A sa dua na ka levu e veivakurabuitaki sa rairai mai lomalagi; sa dua na yalewa sa vakaisulu e na mata-ni-siga, a sa tu e ruku ni yavana na vula, a sa vakaisala e na kalokalo e tinikaruia:

²ia ni sa bukete sa qoqolou, ni sa taratara me vakasucu.

³A sa dua tale na ka e veivakurabuitaki sa rairai mai lomalagi; sa dua na gata levu e damudamu, sa vitu na uluna ka tini na nonai leu, ka vitu nai salavakaturaga sa toka e uluna.

⁴A sa yarataka nai katolu ni wase ni kalokalo ni lomalagi na buina, ka biuti ira ki vuravura: a sa tu e na mata ni yalewa na gata levu ni sa vakarau me vakasucu, ka me kania sara na luvena ni sa qai sucu mai.

⁵A sa vakasucuma ko koya na gonetagane, sa lesi me lewai ira na veimatanitu kecega e nai titoko kaukamea: a sa kau yani na luvena vua na Kalou, ki na nonai tikotiko-vakaturaga talega.

⁶A sa dro na yalewa ki veikau, ki na dua na tikina ka vakarautaka na Kalou, me nona me ra vakani koya kina ka dua na udolu ka rua na drau ka onosagavulu na siga.

⁷A sa tubu nai valu mai lomalagi; o Maikeli kei ira na nona agilose era sa veivala kei na gata levu; a sa ia vata nai valu na gata levu kei ira na nona agilose,

⁸a ra sa sega ni gumatua: a sa sega tale ni kune e dua na nodra tikina mai lomalagi.

⁹A sa biu tani na gata levu, na gata makawa, a yacana na Tevoro, kei Setani, o koya sa temaki ira kecega na kai vuravura: a sa biu ki vuravura, a ra sa biu vata kaya na nona agilose.

¹⁰Au sa rogoca e dua na domo levu mai lomalagi, sa kaya, Sa qai yaco na bula, kei na kaukauwa, kei na matanitu ni noda Kalou, kei na kaukauwa ni nona Karisito: ni sa biu sobu ko koya sa daubetaki ira na wekada, o koya oqo sa beitaki ira tikoga e na mata ni Kalou e na siga kei na bogi.

¹¹Era sa rawai koya e na vuku ni dra ni Lami, kei na vuku ni vosa era sa tusanaka; ia era sega ni taleitaka na nodra bula, era sa bole mate ga.

¹²O koya oqo mo reki kina na lomalagi, kei kemudou sa tiko kina. Dou na ca koi kemudou sa tiko e vuravura kei na wasawasa: ni sa lako sobu vei kemudou na tevoro, a sa cudru vakalevu, ni sa kila ko koya ena sega ni dede na nona gauna.

¹³Ia ni sa kunea na gata ni sa biu ko koya ki vuravura, sa qai vakacacana na yalewa sa vakasucuma na gonetagane.

¹⁴A sa rua na taba ni ikeli levu sa soli vua na yalewa, me vuka kina ko koya ki na veikau ki na nona tikina, sa laki maroroi kina e na dua na gauna, kei na gauna tale eso, kei na veimama ni gauna, mai na mata ni gata.

¹⁵Ia na gata levu sa luaraka na wai mai na gusuna e vaka na dobui, me davemuria na yalewa, me vakacirima tani e na waluvu.

¹⁶A sa vukei koya na yalewa ko vuravura, ni sa dalaga na gusuna ko vuravura, ka sa tiloma na dobui sa luaraka na gata levu mai na gusuna.

¹⁷A sa cudru vua na yalewa na gata levu, ka laki ia na veivala kei ira na kena vo ni nona kawa, o ira sa vakabauta na vosa ni Kalou, ka taura tikoga nai tukutuku kei Jisu.

Nai Vakatakila i Joni 13

**Sa tukuni na manumanu sa tubu cake mai wai, kei koya sa tubu cake mai vanua,
1-18.**

¹Ia sa tu e na veinukunuku mai matasawa ko koya, ia ka'u a raica e dua na manumanu sa lako cake mai na wasawasa, e vitu na uluna ka tini na nonai leu, a sa toka e na nonai leu nai sala-vakaturaga e tini, a sa tu ga e na uluna na yaca ni dauvosavakacacataki.

²Ia na manumanu ka'u a raica sa vaka na lepate, a yavana sa vaka na *yava* ni pera, a gusuna e vaka na gusu ni laioni: a sa solia vua na nona kaukauwa dina na gata levu, kei na nonai tikotiko-vakaturaga, me mai turaga levu.

³Ia *ka'u a raica* e dua na uluna e vaka sa vuetaiki me mate kina: a sa bula tale mai na nona vue ka voleka ni mate kina: a ra sa kurabui kecega na kai vuravura e na vuku ni manumanu.

⁴A ra sa vakarokoroko vua na gata levu, o koya sa solia na kaukauwa vua na manumanu: a ra sa vakarokoroko vua na manumanu, ka kaya, O cei sa vaka na manumanu oqo? o cei sa rawata me rau veivala kaya?

⁵A sa soli vua na gusu me vosataka na ka levu kei na vosa vakacaca sara; a sa soli vua me turaga ka vula vasagavulu ka rua.

⁶A sa dalaga me vosa ca ki na Kalou, me vosavakacacataka na yacana, kei na nona vale, kei ira era sa tiko mai lomalagi.

⁷A sa soli vua me veivala kei ira na tamata yalosavasava, ka me rawai ira: a sa soli vua me turaga vei ira na veimataqali kece, kei na veimatanitu kei na duivosavosa, kei na veivanua.

⁸Ia ena vakarokoroko vua ko ira kecega era sa tiko e vuravura, ko ira sa sega ni volai na yacadra e nai vola ni bula ni Lami sa vakamatei mai nai vakatekivu kei vuravura.

⁹Kevaka e dua sa vakadaligana, me mani rogoca sara.

¹⁰O koya sa dauia na veivakabobulataki ena vakabobulataki; o koya sa ia na veivakamatei e nai seleiwau ena mate talega e nai seleiwau. Oqo na nodra vosota kei na nodra vakabauta na tamata yalosavasava.

¹¹Ia ka'u a raica e dua tani tale na manumanu sa lako cake mai vuravura; ia sa rua na nonai leu me vaka na luve ni sipi, a sa vosa me vaka na gata levu.

¹²A sa tu vua na kaukauwa kecega ni manumanu sa liu vua, ka vakasaurarataki vuravura kina kei ira sa tiko kina me ra vakarokoroko vua na manumanu sa liu, o koya ka bula e na nona vue ka voleka ni mate kina.

¹³Ia sa kitaka na ka levu e veivakidacalataki ko koya, a sa kauta mai lomalagi ki vuravura na bukawaqa e na matadra na tamata,

¹⁴a sa temaki ira era sa tiko e vuravura e na vuku ni cakacaka mana sa kitaka ko koya e na mata ni manumanu; a sa kaya vei ira era sa tiko e vuravura, me ra cakava na matakau me nona na manumanu sa lauta e nai seleiwau, ka sa bula tikoga.

¹⁵A sa rawata ko koya oqo me solia na bula ki na matakau ni manumanu, me vosa rawa kina na matakau ni manumanu, ka vakavuna talega na nodra mate ko ira era sa sega ni via vakarokoroko ki na matakau ni manumanu.

¹⁶A sa vakasaurarataki ira kecega, na tamata lalai kei na turaga, o ira sa vutuniyau kei ira sa dravudravua, ai taukei kei na bobula, me volai e dua nai vakatakilika e na ligadra i matau, se na yadredra:

¹⁷ka me kakua ni veivoli e dua, o koya ga sa tu vua nai vola, se na yaca ni manumanu, se nai wiliwili ni yacana.

¹⁸Oqo ga na vuku. O koya sa yalomatua me mani wilika nai wiliwili ni manumanu; ni sai wiliwili ni tamata; ka sa kenai wiliwili e ono na drau ka onosagavulu ka ono.

Nai Vakatakilika i Joni 14

Sa tukuni na Lami kei ira na nonai tokani, 1-5; kei na agilose sa vunautaka nai tukutuku-vinaka, 6,7; kei koya sa tukuni Papiloni, 8; kei koya sa tukuni ira na mate, 9-13; kei koya sa tukuna nai otioti kei vuravura, 14-20.

¹Ia ka'u a vakaraica, ka raica, e dua na Lami sa tu e na ulu-ni-vanua ko Saioni, a sa tu vata kaya e le dua na drau ka vasagavulu ka va na udolu, sa volai e na yadredra na yacana kei na yaca i Tamana.

²Ia ka'u a rogoca e dua na domo mai lomalagi, e vaka na domo ni wai e vuqa, ia sa vaka na domo ni kurukuru levu: au a rogoca talega na domodra era qiria na nodra api:

³a ra sa meketaka na meke vou e na mata ni tikotiko-vakaturaga, kei na matadratou na ka bula e va, kei na matadra na qase: a sa sega e dua sa kila rawa na meke ko ya, o ira ga na le dua na drau ka vasagavulu ka va na udolu, era sa vakabulai tu mai vuravura.

⁴O ira oqo era sa sega ni ca kei na yalewa; ni ra sa sega ni veiyacovi kaya e dua. O ira oqo era sa muria na Lami e na veiyasana sa lako kina ko koya. O ira oqo era sa vakabulai maivei ira na tamata, me rai sevu vua na Kalou kei na Lami.

⁵A sa sega ni kune e gusudra na lasu: ka ra sa sega ni cala.

⁶IA ka'u a raica e dua tani tale na agilose sa vuka e na maliwa kei lomalagi kei vuravura, a sa taura nai tukutuku-vinaka e sega ni oti rawa, me vunautaka vei ira era sa tiko e vuravura, vei ira kece talega na veimatanitu, kei na veimataqali, kei na duivosavosa, kei ira na tamata,

⁷ka sa kaya e na domo levu, Dou rerevaka na Kalou, ka vakarokoroko vei koya; ni sa yaco na nona gauna me lewa: ia dou vakarokoroko vei koya ka buli lomalagi, kei vuravura, kei na wasawasa, kei na veivurevure-ni-wai.

⁸A sa dua tani tale, nai karua ni agilose sa muri, ka kaya, Sa bale, sa bale ko Papiloni, na koro levu, e na vuku ni sa vagunuvi ira kecega na veimatanitu e na waini ni cudru ni nona dautagane.

⁹A sa muri rau nai katolu ni agilose, a sa kaya e na domo levu, Kevaka sa dua na tamata sa vakarokoroko vua na manumanu kei na nona matakau, ka rawata na nonai vakatakilakila e na yadrena, se na ligana,

¹⁰ena gunuva ko koya na waini ni cudru ni Kalou, o koya sa sovaraki ka sega ni vakawai ki na bilo ni nona cudru; ena vakararawataki vakalevu talega e na bukawaqa kei na sulifure e na matadra na agilose yalosavasava, kei na mata ni Lami:

¹¹a sa kuvu cake na kubou ni nodra yaluma ka sega ni mudu: a ra sa sega ni cegu e na siga se na bogi, ko ira sa vakarokoroko vua na manumanu kei na nona matakau, kei ira era sa vakatakilakilataki e nai vakatakilakila ni yacana.

¹²Oqo gona na nodra vosota na tamata yalosavasava: sa tu eke ko ira era sa vakabauta na vosa ni Kalou, ka taura tikoga na vakabauti Jisu.

¹³Ia ka'u a rogoca e dua na vosa mai lomalagi, sa kaya mai vei au, Vola, Sa kalougata mai na gauna oqo ko ira na mate era sa mate ni ra sa tu vata kei na Turaga: sa kaya na Yalo *Tabu*, Io, me ra vakacegu mai na nodra cakacaka; ka sa muri ira na nodra i valavala.

¹⁴Ia ka'u a vakaraica, ka raica, sa dua na o vulavula, ia sa dua sa dabe tiko ena o e vaka na Luve ni tamata, a sa dua nai sala koula vakaturaga sa toka e uluna, a sa taura e ligana e dua nai sele-takelo gata.

¹⁵A sa dua tani tale na agilose sa lako mai na vale-ni-lotu, a sa kaci e na domo levu vei koya sa tiko ena o, Vakacuruma na nomu i sele-takelo, ka tamusuka: ni sa yaco na gauna ni tamusuki; ni sa rui dreu matua na sila kei vuravura.

¹⁶A sa vakacuruma na nonai sele-takelo ki vuravura ko koya sa tiko e na o; a sa tamusuki kina na vuana kei vuravura.

¹⁷A sa dua tani tale na agilose sa lako mai na vale-ni-lotu sa tu mai lomalagi, a sa taura talega ko koya e dua nai sele-takelo gata.

¹⁸A sa dua tani tale na agilose sa lako mai nai cabocabo-ni-soro, sa lewa rawa na bukawaqa; a sa kaci e na domo levu vei koya sa taura nai sele-takelo gata, ka kaya, Vakacuruma na nomu i sele-takelo gata, ka cebeta nai soso vua ni vaini kei vuravura; ni sa dreu matua sara na vua ni vaini.

¹⁹A sa vakacuruma na agilose na nonai sele-takelo ki vuravura, ka cebeta nai soso vua ni vaini kei vuravura, ka biuta ki nai keli-ni-waini levu ni cudru ni kalou.

²⁰A sa butuki nai keli-ni-waini e nai bili ni koro, a sa lako mai nai keli-ni-waini na dra, a sa yala ki na wa-tarovi ni ose, me rua na drau na maili.

Nai Vakatakilaka i Joni 15

E lewe vitu na agilose sa tu vei iratou na mate ca e vitu: era sa reki ko ira sa sega ni rawai ira na manumanu, 1-4. Sa soli vei iratou na agilose na bilo e vitu, 5-8.

1Ia ka'u a raica e dua tani tale nai vakatakilaka mai lomalagi, na ka levu e veivakidacalataki, e le vitu na agilose sa taura e vitu na mate ca sa kenai otioti sara; ni sa vakayacori sara vei ira na cudru ni Kalou.

2Ia ka'u a raica e dua na ka e vaka na wasa iloilo sa veiwaki vata kei na bukawaqa; ia ko ira era sa gumatua vua na manumanu, kei na nona matakau, kei nai wiliwili ni yacana, era sa tu e na wasa iloilo, a ra sa taura na veiapi ni Kalou.

3A ra sa meketaka na meke i Moses nai talatala ni Kalou, kei na meke ni Lami, ka kaya, A ka levu ka veivakurabuitaki na nomuni cakacaka, na Turaga na Kalou Kaukauwa; sa dodonu ka dina na nomuni valavala, oi kemuni na Tui ni veigauna kecega.

4O cei me sega ni rerevaki kemuni, na Turaga, ka vakarokorokotaka na yacamuni? ni sai kemuni ga sa yalosavasava: ko ira kecega na veivanua era na lako mai ka cuva e matamuni; ni sa vakatakilai mai na nomuni cakacaka dodonu.

5Ia ka oti ka'u sa vakaraica, ka raica, sa dola tu na vale ni tikina tabu ni veiyalayalati mai lomalagi:

6ia ko iratou na agilose e le vitu eratou sa lako mai na vale ni lotu, eratou sa taura na mate ca e vitu, eratou vakaisulu e na lineni savasava sara ka vulavula, a sa vau na lomaseredratou e na wa koula.

7A sa dua vei iratou na ka bula e le va sa solia vei iratou na agilose e le vitu na bilo koula e vitu sa sinai e na cudru ni Kalou, ko koya sa bula ga ka tawa mudu.

8A sa sinai na vale-ni-lotu e na kubou mai nai ukuuku ni Kalou, mai na nona kaukauwa talega; a sa sega na tamata sa curu rawa ki na vale-ni-lotu, ena vakayacori mada eliu na mate ca e vitu sa taura ko iratou na agilose e le vitu.

Nai Vakatakila i Joni 16

Sa sovaraka na nodratou veibilo ko iratou na agilose, a sa vuqa na mate ca sa yaco kina, a sa lako mai ko Jisu me vaka na butako, 1-16. Eso tale na ka sa tukuni, 17-21.

¹Ia ka'u a rogoca e dua na domo levu mai na vale-ni-lotu, sa kaya vei iratou na agilose e le vitu, Dou lako, ka sovaraka yani na bilo e vitu ni cudru ni Kalou ki vuravura.

²A Samuel a lako na kenai matai, a sa sovaraka na nona bilo ki vuravura; a sa tauvi ira na tamata na vidikoso ca e rarawa sara, o ira sa tu kina nai vakatakilakila ni manumanu, kei ira sa vakarokoroko ki na nona matakau.

³IA nai karua ni agilose sa sovaraka na nona bilo ki na wasawasa; a sa vuki kina me vaka na dra ni tamata mate: ia sa mate na ka kecega sa bula voli e na wasawasa.

⁴IA nai katolu ni agilose sa sovaraka na nona bilo ki na veiuciwai kei na veivurevure-ni-wai; a ra sa vuki kina me dra.

⁵Ia ka'u a rogoca na agilose ni veiwai ni sa kaya, Oi kemuni na yalododonu, o ni sa bula edaidai, o ni a bula eliu, o ni sa yalosavasava, ni kemuni sa lewa vakaoqo.

⁶Ni ra sa vakadavea na dra ni tamata yalosavasava kei na dra ni parofita ko ira oqo, ko ni sa qai solia vei ira na dra me ra gunuva; sa dodonu me vakakina vei ira.

⁷Ia sa dua tani tale ka'u a rogoca mai nai cabocabo-ni-soro, sa kaya, E vaka ga oqo, na Turaga na Kalou Kaukauwa, sa dina ka dodonu na nomuni lewa.

⁸IA nai kava ni agilose sa sovaraka na nona bilo e na mata-ni-siga; a sa soli vua me vakamaquesataki ira na tamata e na bukawaqa.

⁹A ra sa qesa na tamata ni sa katakata vakalevu, a ra sa vosavakacacataka na Kalou, o koya sa lewa rawa na veimate ca oqo: a ra sa sega ni veivutuni me ra vakarokorokotaki koya.

¹⁰IA nai kalima ni agilose sa sovaraka na nona bilo ki nai tikotiko ni manumanu; a sa butobuto na nona matanitu; a ra sa katia na yamedra e na vuku ni rarawa,

¹¹ka vosavakacacataka na Kalou ni lomalagi e na vuku ni nodra rarawa kei na nodra vidikoso, a ra sa sega ni veivutunitaka na nodra i valavala.

¹²IA nai kaono ni agilose sa sovaraka na nona bilo ki na uciwai levu ko Uferetisi; a sa di kina na kena wai, me caramaki na nodra sala na tui mai na tu-i-cake.

¹³Ia ka'u a raica e le tolu na yalo velavela eratou sa vaka na boto, eratou sa lako mai na gusu ni gata levu, mai na gusuna talega na manumanu, mai na gusuna talega na parofita vakailasu.

¹⁴Ni ratou sa yalo ni tevoro ko iratou, eratou sa kitaka na cakacaka mana, a ratou sa lako yani vei ira na tui ni veivanua kei vuravura taucoko, me vakasoqoni ira vata ki nai valu ni siga dina ko ya ni Kalou Kaukauwa.

¹⁵(Raica, au sa lako mai me vaka na daubutako. Sa kalougata ko koya sa vakatawa, a sa taura tiko na nonai sulu, de lako voli ka luvawale, ia ka ra raica na nona luvawale.)

¹⁶A ratou sa vakasoqoni ira vata e na vanua na yacana e na vosa vaka-Iperiu ko Amaketone.

¹⁷IA nai kavitu ni agilose sa sovaraka na nona bilo e na macawa; a sa rogo mai na domo levu, mai na vale-ni-lotu mai lomalagi, mai nai tikotiko-vakaturaga, a sa kaya, Sa caka oti.

¹⁸A sa rogo na domo ni vosa, kei na kurukuru, ka tibi na livaliva; a sa tavuki vakalevu na vanua, sa sega ni vakakina mai nai vakatekvu ni nodra tiko e vuravura na tamata, ka me tavuki vakaukauwa, ka vakalevu vakakina.

¹⁹A sa tawase vakatikitolu na koro levu, ia sa bale na veikoro e na veivanua; a sa mai vakananumi ko Papiloni na koro levu e na mata ni Kalou, me soli kina na bilo ni waini ni nona cudru waqawaqa.

²⁰A sa dro tani yani na veiyanuyanu kecega, ia na veiulu-ni-vanua sa sega ni kune.

²¹A sa lutuki ira na tamata na uca-cevata levu mai lomalagi, a kena bibi e dua na taledi: a ra sa vosavakacacataka na Kalou ko ira na tamata e na vuku ni mate ca ni uca-cevata; ni sa ka levu sara na mate ca oqo.

Nai Vakatakila i Joni 17

Sa raica e dua na yalewa ko Joni sa vodoka na manumanu, a sa tukuna na kenai balebale e dua na agilose, 1-18.

¹A sa lako mai e dua vei iratou na agilose e le vitu sa taura na bilo e vitu, ka keirau veivosaki, ka kaya vei au, Lako mai ki ke; au na vakatakila vei iko na nona cudruvi na yalewa oqo sa dautagane vakalevu sa tiko e na bati ni wai levu:

²o koya era sa veibutakoci kaya ko ira na tui kei vuravura, a ra sa vakamatenitaki ko ira na kai vuravura e na waini ni nona dautagane.

³Sa qai kauta na yaloqu ko koya ki na veikau; ia ka'u a raica e dua na yalewa sa vodo tiko e na dua na manumanu kulakula, ka sa vuqa na yacana sa vosavakacacataki kina na Kalou, a sa vitu na uluna ka tini na nonai leu.

⁴A sa vakaisulu na yalewa oqo e nai sulu lokaloka kei nai *sulu* kulakula, sa vakaiukuuku e na koula kei na vatu dredre talega, kei na mata-ni-civa, a sa taura e ligana e dua na bilo koula sa sinai e na kena ca kei na kena dukadukali ni nona dautagane:

⁵a sa volai e na yadrena na yacana vakaoqo, SA SEGA NI KILAI, O PAPILONI NA KA LEVU, A TINADRA NA DAUTAGANE KEI NA VEIKA VAKASISILA KEI VURAVURA.

⁶Ia ka'u a raica na yalewa sa mateni e na kedra dra na tamata yalododonu, kei na kedra dra na tamata era sa mate e na vuku i Jisu: ia ni ka'u a raica, ka'u a kurabui vakalevu kina.

⁷A sa kaya vei au na agilose, O sa kurabui e na vuku ni cava? Au na tukuna vei iko na kenai balebale vuni ni yalewa oqo, kei na manumanu sa vodo kina ko koya, o koya sa vitu na uluna ka tini na nonai leu.

⁸A manumanu ko a raica sa bula eliu, a sa qai sega tale; ia ena lako cake mai bulubulu e sega ni vakabotona, ena qai lako ki na rusa: ia era na kurabui kina ko ira sa tiko e vuravura, o *ira* sa sega ni volai na yacadra e nai vola ni bula mai nai vakatekivu kei vuravura, ni ra raica na manumanu sa bula eliu, a sa sega tale, a sa na tiko tale.

⁹Oqo na loma sa tu kina na vuku. Na uluna e vitu na ulu-ni-vanua e vitu, sa tiko kina na yalewa oqo.

¹⁰Ia sa lewe vitu na tui: e le lima sa bale, e dua sa tiko, e dua tale sa bera ni lako mai: ia ni sa lako mai ko koya, ena tiko vakadede vakalailai.

¹¹Ia na manumanu sa bula eliu, a sa qai sega tale, o koya oqo nai kawalu, a sa dua vei ira na lewe vitu ko koya, ka sa lako ki na rusa.

¹²Ia nai leu e tini ko a raica eratou sa le tini na tui, a ratou sa sega ga ni vakamatanitu edaidai, a ratou sa kaukauwa kei koya na manumanu, me vaka na tui, e na dua ga na aua.

¹³O iratou oqo eratou sa lomavata, ia eratou na solia na nodratou qaqa kei na nodratou kaukauwa vei koya na manumanu.

¹⁴O iratou oqo eratou na veivala kei na Lami, ia sa na rawai iratou na Lami: ni sa Turaga vei ira na turaga ko koya, kei na nodra Tui na tui: ia *ena gumatua talega* ko ira sa tiko vata kaya, era sa kacivi, ka digitaki, ka lomadina.

¹⁵A sa kaya vei au ko koya, Na veiwai ko a raica, sa tiko kina na yalewa dautagane, oqori na veivanua kei na mataqali e vuqa, kei na veimatanitu, kei na duivosavosa.

¹⁶Ia nai leu e tini ko a raica, kei na manumanu, eratou na cata na yalewa dautagane, a ratou na kitaki koya me biu ka me luvawale; ia eratou na kania na lewena, ka vakamai koya sara e na bukawaqa.

¹⁷Ni sa vakavulica na yalodratou na Kalou me ratou vakayacora na nona lewa, me ratou lomavata, me ratou solia na nodratou matanitu vua na manumanu, me vakayacori mada na vosa ni Kalou.

¹⁸Ia na yalewa ko a raica, na koro levu ko ya, sa lewa vei ira na tui kei vuravura.

Nai Vakatakila i Joni 18

Sa bale ko Papiloni, a sa kaya na Kalou me lako tani kina ko ira na nona tamata me ra kakua ni ca vata kaya, 1-8. Sa tagicaki Papiloni ko ira na turaga kei vuravura, kei ira na tamata dauveivoli, 9-19. Sa reki ko ira na tamata ni Kalou ni sa qai qeavu sara, 20-24.

¹Sa oti na veika oqo, ka'u a raica e dua tani tale na agilose sa lako sobu mai lomalagi, sa levu na nona kaukauwa; a sa rarama ko vuravura e na nonai ukuuku.

²A sa kaci e na domo levu sara ko koya, ka kaya, Sa bale ko Papiloni na koro levu, sa bale, a sa yaco me nodra i tikotiko na tevoro, kei na qara ni yalo velavela kecega, kei na qara ni manumanu vuka kecega sa tawa-savasava ka sevaki.

³Ni ra sa bale na veivanua kecega ni ra gunuva na waini ni cudru ni nona dautagane, a ra sa veibutakoci kaya na tui kei vuravura, a ra sa vutuniyau na tamata dauveivoli e na vuku ni nona daugarogaro.

⁴Ia ka'u a rogoca e dua tani tale na vosa mai lomalagi, sa kaya, Dou lako tani mai vua, oi kemudou na noqu tamata, mo dou kakua ni cala vata kaya, ka me kakua ni tauvi kemudou na nona mate ca.

⁵Ni sa yacovi lomalagi na nonai valavala ca, a sa nanuma na nonai valavala ca na Kalou.

⁶Cudruvi koya me vaka na nona cudruvi kemudou, ka cakava vakarua vua me vakarua me vaka na nonai valavala: ia na bilo sa vakasinaita ko koya, vakasinaita vakarua vua.

⁷Me vaka na nona dokai koya, kei na nona daugarogaro, solia vakakina vua na yaluma kei na rarawa: ni sa kaya e lomana ko koya, Oi au na kuini ka'u sa tiko oqo, ka'u sa sega ni yada, ka'u na sega ni kila na rarawa.

⁸O koya oqo ena yaco vata kina vua na mate ca e na dua na siga, a mate, kei na tagi, kei na dausiga; ia ena vakamai e na bukawaqa: ni sa kaukauwa na Turaga na Kalou sa cudruvi koya.

⁹Ia ko ira na tui kei vuravura, era sa veibutakoci kaya ka daugarosa vata kaya, era na tagicaka, ka yasovaka, ni ra sa raica na kubou ni kena kama,

¹⁰a ra na tu vakayawa ni ra sa rerevaka na nona yaluma, ka kaya, Isa! Isa! na koro levu ko Papiloni, na koro kaukauwa ko ya! e na dua bauga na aua sa yaco na nomu cudruvi.

¹¹O ira talega na dauveivoli kei vuravura era na tagicaka ka yasovaka: ni sa sega na tamata me volia tale na nodra i yau:

¹²Ai yau ni veivoli na koula, kei na siliva, kei na vatu talei, kei na mata-ni-civa, kei na lineni matailalai, kei na ka lokaloka, kei na silika, kei nai sulu kulakula, kei na kau boi vinaka kece, kei na bilo tabua kece, kei na bilo kau dredre sara kece kei na parasa, kei na aironi, kei na vatu veivolavolai,

¹³kei na sinamoni, kei na macou, kei na ka boi vinaka kei nai lumu, kei na drega me vakamai, kei na waini, kei na waiwai, kei na madrai droka vinaka, kei na witi, kei na pulumokau, kei na sipi, kei na ose, kei na qiqi-ni-tamata, kei ira na bobula, kei na yalo ni tamata.

¹⁴Ia na vuata sa garova na yalomu sa takali yani vei iko, kei na ka talei kei na ka vinaka sa lako tani vei iko, ia ko na sega sara ni kunea tale.

¹⁵A tamata era dauveivoli e na veika oqo, a ra sa vakavutuniyautaki e na vukuna, era na tu vakayawa ni ra sa rerevaka na nona yaluma, era na tagi ka yaso,

¹⁶ka kaya, Isa! Isa! na koro levu ko ya! ka vakaisulu e na lineni matailalai, kei nai sulu lokaloka, kei nai sulu kulakula, ka vakaiukuuku e na koula, kei na vatu dredre, kei na mata-ni-civa!

¹⁷a sa vaseavutaki na ka kecega oqo e na dua bauga na aua. O ira kecega nai taukei ni waqa, kei ira kecega e vodo e na waqa, kei ira na lewe ni waqa, ko ira kecega sa dausoko me ra veivoli, era sa tu vakayawa,

¹⁸ka ni ra sa raica na kubou ni kena kama, era qolouvaka ka kaya, A koro cava beka erau tautauvata kei na koro levu oqo?

¹⁹A ra sa kabua ki na uludra na kuvu ni soso, ka qoqolou, ka tagi, ka yaso, ka kaya, Isa! Isa! na koro levu ko ya! sa vakavutuniyautaki e na vukuna ko ira kecega nai taukei ni waqa sa soko voli e loma ni wasawasa e na vuku ni nona ka vakaturaga! a sa vaseavutaki e na dua bauga na aua.

²⁰Mo dou reki sara e na vukuna, na lomalagi, kei kemudou nai apositolo kei na parofita; ni sa qai cudruvaki kemudou na Kalou ni sa ca ko koya.

²¹A sa dua na agilose kaukauwa sa laveta cake e dua na vatu e vaka na vatu levu i qaqi, a sa biuta ki loma ni wasawasa, ka kaya, Ena vakabalei vakaukauwa vakaoqo na koro levu ko ya ko Papiloni, ka na sega sara ni kune tale.

²²Ia ena sega sara ni rogoci tale e tikimu na domona sa dauqiri api, kei na dau-ni-vucu, kei na dauuvu bitu-ni-vakatagi kei na davui; ena sega talega na matai, e mataitaka e dua na ka, me kune tale e tikimu; ena sega talega ni rogo tale e tikimu na rorogo ni vatu i qaqi;

²³ena sega talega ni caudre tale e tikimu na rarama ni cina; ena sega talega ni rogo tale e tikimu na domo ni tagane sa qai vakawati, se na domo ni yalewa sa qai vakawati: o ira na nomu tamata dauveivoli eliu era sa tamata turaga kei vuravura; ni sa nomu i lawaki sa vakacalai kece kina na veivanua.

²⁴A sa kune e tikina na kedra dra na parofita, kei ira na tamata yalosavasava, kei na kedra dra ko ira kece era a vakamatei e vuravura.

Nai Vakatakila i Joni 19

Era sa vakavinavinaka na kai lomalagi ni sa ca ko Papiloni, ni sa vakarau vinaka talega na wati ni Lami, 1-10. Era sa kacivi na manumanu vuka me ra kani ira na meca ni Kalou, 11-21.

¹Sa oti na veika oqo, ka'u a rogoca na domodra na lewe vuqa mai lomalagi, era sa kaya, Aleluya: A bula, kei na vakavinavinaka, kei na vakarokoroko, kei na kaukauwa, me ia vua na noda Kalou:

²ni sa dina ka dodonu na nona lewa: ni sa lewai koya na yalewa ka dautagane vakalevu, o koya sa vakadukadukalitaki vuravura e na nona dautagane, a sa sauma vei koya na kedra dra na nona tamata.

³A ra sa qai kaya tale, Aleluya. A sa kuvu cake na kena kubou me sega ni mudu.

⁴A sa cuva sobu na qase e lewe ruasagavulu ka va, kei na ka bula e le va, a ra sa vakarokoroko vua na Kalou o koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga, ka kaya, Emeni; Aleluya.

⁵A sa dua na vosa sa lako mai nai tikotiko-vakaturaga, sa kaya, Vakavinavinaka ki na noda Kalou, oi kemudou kecega na nona tamata, kei kemudou sa rerevaki koya, se dou tamata lalai se dou turaga.

⁶Au sa rogoca na ka e vaka na domo ni lewe vuqa, ka vaka na domo ni wai e vuqa, ka vaka na domo ni kurukuru levu, sa kaya, Aleluya: sa lewa na Turaga na Kalou Kaukauwa sara.

⁷Tou marau ka reki, ka ia na vakarokoroko vei koya; ni sa yaco na vakawati ni Lami, a sa vakarautaki koya vakai koya na watina-yalewa.

⁸A sa soli vua me vakaisulu e na lineni matailalai, sa savasava ka lumilumissa: ia na lineni matailalai na nodra i valavala dodonu na tamata yalosavasava.

⁹A sa kaya vei au ko koya, Mo vola, Sa kalougata ko ira era sa kacivi ki nai vakayakavi ni vakawati ni Lami. A sa kaya vei au ko koya, Oqo gona na vosa dina ni Kalou.

¹⁰Ia ka'u a cuva ki yavana me'u vakarokoroko vei koya. A sa kaya vei au ko koya, Raica, mo kakua: oi au na nomu i tokani, ka dua vei ira na wekamu era sa taura tiko nai tukutuku kei Jisu; vakarokoroko vua na Kalou: ia nai tukutuku kei Jisu na yalo ni parofisai.

¹¹Ia ka'u a raici lomalagi ni sa dola tu, ka raica sa dua na ose vulavula; o koya sa vodo kina sa vakatokai ko Dodonu ka Dina, a sa lewa vakadodonu ko koya ka kitaka nai valu.

¹²A matana e vaka na yameyame ni buka, sa toka e na uluna nai salavakaturaga e vuqa; a sa volai na yacana, ia sa sega na tamata e kila, o koya duaduaga.

¹³A sa vakaisulu e nai sulu sa kureitaki kina na dra; a sa vakatokai na yacana Na Vosa ni Kalou.

¹⁴Ia ko ira na matai valu mai lomalagi era sa muri koya, ni ra sa vodo e na veiose vulavula, a ra sa vakaisulu e na lineni matailalai, e vulavula ka savasava.

¹⁵A sa dara mai na gusuna e dua nai seleiwau gata, me yaviti ira kina na veimatanitu ko koya: ia ena lewai ira e nai titoko kaukamea: a sa sikaraka ko koya nai keli-ni-waini ni cudru waqawaqa ni Kalou Kaukauwa.

¹⁶Ia na yacana sa volai e na nonai sulu kei na sagana talega, A NODRA TUI NA TUI, KEI NA NODRA TURAGA NA TURAGA.

¹⁷Ia ka'u a raica e dua na agilose sa tu e na mata-ni-siga; a sa kaci e na domo levu ko koya, ka kaya vei ira kecega na manumanu era vuka e na maliwa kei lomalagi, Dou vakasoqoni kemudou vata mai ki nai vakayakavi ni Kalou levu:

¹⁸mo dou kania na lewedra na tui, kei na lewedra na turaga ni valu, kei na lewedra na tamata qaqa, kei na lewedra na ose, kei ira era sa vodo kina, kei na lewedra kecega, se rai taukei se ra bobula, se ra tamata lalai se ra turaga.

¹⁹Ia ka'u a raica na manumanu, kei ira na tui kei vuravura, kei na nodra i valu, era sa soqoni vata mai me ra veivala kaya sa vodo e na ose, kei ira na nonai valu.

²⁰A sa tauri na manumanu, ka sa tauri vata kaya na parofita vakailasu, o koya sa kitaka na cakacaka mana e matana, o koya sa daulari ira kina era sa volai e nai vakatakilakila ni manumanu, kei ira era sa vakarokoroko ki na nona

matakau. Oi rau ruarua oqo erau sa biu bulabula ki na drano bukawaqa sa caudre e na sulifure.

²¹Ia ko ira na kena vo era sa vakamatei e nai seleiwau i koya sa vodo e na ose, ai *seleiwau* sa dara mai na gusuna: ia ko ira kecega na manumanu vuka era sa mamau e na lewedra.

Nai Vakatakilakila i Joni 20

Sa vesu ko Setani, 1-3. Sa yaco nai matai ni tu cake tale mai na mate, 4-6. Sa sere tale ko Setani, a sa levu na ka sa kitaka, a sa qai biu sara ki na bukawaqa, 7-10. Sa tukuni na siga ni lewa, 11-15.

¹Ia ka'u a raica e dua na agilose sa lako sobu mai lomalagi, sa taura e na ligana nai dola kei bulubulu sa sega ni vakabotona ka dua na sinucodo levu.

²A sa laki taura na gata levu, a gata makawa, o koya oqo na Tevoro, kei Setani, a sa vesuki koya me oti mada e dua na udolu na yabaki,

³a sa biuti koya ki bulubulu sa sega ni vakabotona, a sa sogolati koya eloma, a sa dredgata nai sogo vei koya, me kakua ni temaki ira tale na veivanua ko koya, ka me oti mada na yabaki e dua na udolu: ia ni sa oti oqo, ena qai sereki vakalailai tale.

⁴Ia ka'u a raica eso nai tikotiko-vakaturaga, ka ra tiko kina eso, a sa soli vei ira me ia na veilewai: *au a raica* na yalodra talega e tamusuki na uludra ni ra sa vakatusai Jisu, e na vuku talega ni vosa ni Kalou, o ira era sa sega ni vakarokoroko vua na manumanu, se vua na nona matakau, a sa sega talega ni volai nai vakatakilakila e na yadredra, se na ligadra: a ra sa bula ka lewa vata kei Karisito ka dua na udolu na yabaki.

⁵Ia na kena vo ni mate era sa sega ni bula tale ka me oti mada na yabaki e dua na udolu. Oqo nai matai ni bula tale mai na mate.

⁶Sa kalougataka ka yalosavasava ko koya sa vakaturi cake e nai matai ni bula tale mai na mate: ena sega ni kaukauwa vei ira nai karua ni mate, ia era na bete ni Kalou kei Karisito, ka ra na lewa vata kaya ka dua na udolu na yabaki.

⁷IA ni na sa oti e dua na udolu na yabaki, ena qai sereki tale ko Setani mai na vale-ni-veivesu sa tiko kina,

⁸ena qai lako tani yani ko koya me temaki ira na veivanua era sa tiko e na yasa i vuravura e va, ko Koki kei Mekoki, me vakasoqoni ira vata me ra vala: a kedrai wiliwili sa vaka na mata ni nuku ni matasawa.

⁹Ia era a lakova na raraba kei vuravura, ka vakavolivolita na nodra koro na tamata yalododonu, kei na koro daulomani, me buku na druadrua: a sa lutu sobu mai lomalagi na bukawaqa, ka kani ira.

¹⁰Ia sa biu na tevoro sa temaki ira ki na drano bukawaqa sa vakasulifure, sa tiko kina na manumanu kei na parofita vakailasu; ia eratou na vakararawataki e na siga kei na bogi ka sega ni mudu.

¹¹IA ka'u a raica e dua nai tikotiko-vakaturaga e levu ka vulavula, kei koya talega sa tiko kina, a sa dro tani mai vua ko vuravura kei lomalagi; a sa sega na vanua e kune me rau tiko kina.

¹²Ia ka'u a raici ira era a mate, na tamata lalai kei na turaga, era sa tu e na mata ni Kalou; a sa tevuki nai vola eso: e dua tani tale nai vola sa tevuki, *ai vola* ni bula: ia na mate era sa lewai mai na ka sa volai e nai vola, me vaka na nodra i valavala.

¹³Ia na wasawasa sa soli ira na mate era sa tiko kina, o mate talega kei bulu erau sa soli ira na mate era sa tiko kina; a sa lewai ko ira na tamata yadua me vaka na nodra i valavala.

¹⁴Ia ko mate kei bulu talega erau sa biu ruarua ki na drano bukawaqa. Sai koya oqo nai karua ni mate, *io* na drano bukawaqa.

¹⁵Ia sa biu ki na drano bukawaqa ko koya yadua sa sega ni volai e nai vola ni bula.

Nai Vakatakila i Joni 21

Sa tukuni na lomalagi vou, kei na vuravura vou, kei Jerusalemi vakalomalagi, kei na kenai valavala, kei na kena vinaka, 1-27.

¹Ia ka'u a raica na lomalagi vou kei na vuravura vou; ni sa takali na lomalagi makawa kei na vuravura makawa; ia sa segai sara na wasawasa.

²Ia koi au *ko Joni*, au a raica na koro tabu, ko Jerusalemi vou, sa lako sobu mai vua na Kalou mai lomalagi, a sa ukucavu me vaka na goneyalewa sa ukucavu me lako vua na watina.

³Ia ka'u a rogoca e dua na domo levu mai lomalagi, sa kaya, Raica, a vale ni Kalou sa tu vei ira na tamata, ia ena tiko vata kei ira ko koya, ia era na nona tamata, ia ko koya na Kalou ena tiko vata kei ira, me nodra Kalou.

⁴Ia na Kalou ena tavoya tani kecega na wai ni mata mai na matadra; ia ena sega tale na ciba, se na rarawa, se na tagi, ka na sega tale na vutugu: ni sa takali tani na ka makawa.

⁵Sa qai vosa ko koya sa tiko e nai tikotiko-vakaturaga, Raica, au sa vakavouya na ka kecega. A sa kaya vei au ko koya, Vola mada: ni sa vosa mana oqo ka dina.

⁶A sa kaya vei au ko koya, Sa caka oti. Oi au na Alifa kei na Omeka, na kenai vakatekivu kei na kenai vakataotioti. Au na solia walega vua sa viagunu, mai nai vurevure ni wai ni bula.

⁷O koya sa gumatua ena rawata na ka kecega oqo. Au na nona Kalou koi au, ia ena luvequ ko koya.

⁸Ia ko ira na daurere, kei ira e vakatitiqa, kei ira era vakasisila, kei ira na daulaba, kei ira na dauyalewa, kei ira era kila ka-vakatevoro, kei ira sa dausoro ki na veimatakau, kei ira na daulasu kecega, sa votai vei ira na nodra i votavota e na drano sa caudre kina na buka kei na sulifure: ia oqo nai karua ni mate.

⁹Sa qai lako mai vei au e dua vei iratou na agilose e lewe vitu, eratou sa taura na bilo e vitu sa sinai e na mate ca ena muri sara mai, a sa vosa vei au, ka kaya, Lako mai ki ke, au na vakatakila vei iko na goneyalewa, na wati ni Lami.

¹⁰A sa kauta na yaloqu ko koya ki na dua na ulu-ni-vanua levu ka cecere, a sa vakatakila vei au na koro levu, ko Jerusalemi savasava, sa lako sobu mai lomalagi mai vua na Kalou,

¹¹a sa tu kina nai ukuuku ni Kalou: ia na kena rarama e vaka na vatu dredre sara, e vaka na vatu jasipa, e vakaraitayaloyalo me vaka na karisitala;

¹²ia na kena bai e levu ka cecere, a sa tinikarua na kena matamata-ni-koro, a sa lewe tinikarua na agilose sa tu e na matamata-ni-koro, a sa volai kina na yacadra, ia oqori *na yacadra* na nodra mataqali e tinikarua ni Isireli:

¹³e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na tu-i-cake; e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na tokalau; e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na ceva; e tolu na matamata-ni-koro sa donuya na ra.

¹⁴Ia na kena yavu na bai ni koro sa tinikarua a sa tu kina na yacadra nai apositolo ni Lami e lewe tinikarua.

¹⁵Ia sa taura e dua na gasau koula ko koya sa vosa vei au, me katuma kina na koro, kei na kena matamata-ni-koro, kei na kena bai.

¹⁶Ia sa va na yasa ni koro, a kena balavu e tautauvata kei na kena raraba: a sa katuma na koro ko koya e na gasau, ka sa tinikarua na udolu na kena falogi. Ia sa tautauvata na kena balavu kei na kena raraba kei na kena cecere.

¹⁷A sa katuma ko koya na kena bai, A kena kiupiti e dua na drau ka vasagavulu ka va, ia nai vakarau ni tamata, sai koya nai vakarau ni agilose.

¹⁸Ia na kena bai sa jasipa; ia na koro sa koula dina sara ga, me vaka nai iloilo makare.

¹⁹Ia na yavu ni bai ni koro sa vakaiukuukutaki e na veivatu talei kecega. Ai matai ni kena yavu na jasipa; ai karua, na safairi; ai katolu, na kalisetoni; ai kava, na emeralita;

²⁰ai kalima, na satonikisa; ai kaono, na satiusa; ai kavitu, na karisolita; ai kawalu, na perili; ai kaciwa, na topasa; ai katini, na karisopiraso; ai katinikadua, na vatu karakarawa; ai katinikarua, na amecisita.

²¹Ia na matamata-ni-koro sa caka e na mata-ni-civa e tinikarua: sa dua na mata-ni-civa sa caka kina na matamata-ni-koro yadua; a sala koula vinaka sara na sala ni koro, me vaka nai iloilo makare sara.

²²Ia sa sega na vale-ni-lotu ka'u a kunea kina: ni sa kena vale-ni-lotu na Kalou Kaukauwa kei na Lami.

²³A sa sega ni yaga e na koro oqo na mata-ni-siga, se na vula, me cila kina: ia nai ukuuku ni Kalou sa vakararamataka, ka sa kena rarama na Lami.

²⁴Ena lako voli e na kena rarama ko ira na lewe ni veimatanitu: o ira na tui kei vuravura era sa kauta mai na nodra i ukuuku me tu kina.

²⁵Ia na kena veimatamata-ni-koro ena sega ni sogo e na siga; (ni na sega kina na bogi.)

²⁶Ia era na kauta mai me tu kina nai ukuuku kei na vakarokoroko ni veimatanitu.

²⁷Ka sa sega sara e dua na ka eda vakasisilataka ena curu kina, se dua e kitaka na ka ca, se daulasu: ko ira ga era sa volai e na nonai vola ni bula na Lami.

Nai Vakatakila i Joni 22

Sa tukuni na uciwai ni bula, kei na kau ni bula, kei na rarama ni koro ni Kalou, 1-5.

Sa tarovi Joni na agilose me kakua ni vakarokoroko vua, 8,9. Eso tale na ka sa tukuni, sa qai tinia nai vola ko koya, 10-21.

¹Sa qai vakatakila mai vei au ko koya na uciwai ni bula, sa makare sese sara me vaka na karisitala na kena wai, sa drodro mai nai tikotiko-vakaturaga ni Kalou kei na Lami.

²E na loma ni kena sala, kei na batina ruarua talega, sa tei kina na kau ni bula, a sa vuataka na vuana e na veivula e tinikarua ka sa duidui na vuana: ia na drau ni kau oqo sa medra wai ni bula na lewe ni veivanua.

³Ia era na sega tale ni cudruvi kina: ena tu ga kina nai tikotiko-vakaturaga ni Kalou kei na Lami: ka na qaravi koya ko ira na nona tamata:

⁴era na raica na matana, ka *na* volai e na yadredra na yacana.

⁵Ka na sega kina na bogi; ena sega talega ni yaga vei ira na cina, se na rarama ni siga; ni sa vakararamataki ira na Turaga na Kalou; ia era na vakaturaga tiko ka sega ni mudu.

⁶A Samuel a kaya vei au ko koya, A vosa oqo sa mana ka dina: ia na Turaga na nodra Kalou na yalo ni parofita sa tala na nona agilose me vakatakila vei ira na nonai talatala na ka sa voleka ni caka.

⁷Ka raica, au sa lako kusarawa mai: sa kalougata ko koya sa taura matua na vosa ni parofisai e nai vola oqo.

⁸Ia koi au ko Joni au a raica ka rogoca na veika oqo. Ia ni'u a rogoca, ka raica, au a cuva sobu ki na yavana na agilose sa vakatakila mai vei au na veika oqo me'u vakarokoroko.

⁹Sa qai kaya vei au ko koya, Raica mo kakua ga: ni daru sai talatala vata, kei ira talega na wekamu na parofita, kei ira era sa taura na vosa ni vola oqo: mo vakarokoroko vua na Kalou.

¹⁰A sa kaya vei au ko koya, Kakua ni dregata na vosa ni parofisai ni vola oqo: ni sa voleka na kena gauna.

¹¹O koya sa tawa dodonu, me tawa dodonu tikoga: kei koya sa dukadukali, me dukadukali tikoga: kei koya sa dodonu, me dodonu tikoga: kei koya sa yalosavasava, me yalosavasava tikoga.

¹²Ka raica, au sa lako kusarawa mai; a sa tu ga vei au na ka, me'u solia vei ira na tamata yadua me vaka na nonai valavala.

¹³Oi au na Alifa kei na Omeka, na kenai vakatekivu kei na kenai vakataotioti, na kenai liuliu kei na kenai murimuri.

¹⁴Sa kalougata na tamata era sa sava na nodra i sulu, me ra kania vakaitaukei na kau ni bula, me ra curu e na matamata-ni-koro ki loma ni koro.

¹⁵Sa tu e taudaku ko ira na koli, kei ira era sa daukitaka na ka vakatevoro, kei ira na dauyalewa, kei ira na daulaba, kei ira era sa daumasu ki na veimatakau, kei ira kece era sa vinakata na lasu ka kitaka tiko.

¹⁶Oi au ko Jisu ka'u sa tala na noqu agilose me vakatakila na veika oqo vei kemudou e na veisoqosoqo lewe ni lotu. Oi au na kena vu kei na kawa nei Tevita, kei na kalokalo i vola siga e serau tu.

¹⁷A sa kaya na Yalo *Tabu*, kei koya talega na watina-yalewa, Lako mai. Me kaya talega ko koya sa rogoca, Lako mai. Ia me lako mai ko koya sa viagunu. O koya sa vinakata, me mai gunuva walega na wai ni bula.

¹⁸Au sa vakatakila vei ira na tamata kecega era sa rogoca na vosa ni parofisai ni vola oqo, Kevaka e dua na tamata ena vakaikuritaka na veika oqo, ena vakaikuritaka vei koya na Kalou na mate ca sa volai tu e nai vola oqo;

¹⁹ia kevaka sa dua na tamata sa kauta tani eso na vosa mai nai vola ni parofisai oqo, ena kauta tani na Kalou na nonai votavota mai na kau ni bula, mai na koro savasava, ka mai na veika talega sa volai tu e nai vola oqo.

²⁰Sa kaya ko koya sa vakatakila na veika oqo, E dina ka'u sa lako kusarawa mai. Emeni. Ni lako mai, Turaga Jisu.

²¹Me nomudou kecega na loloma ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Emeni. AI TINITINI NI VOLA NI VEIYALAYALATI VOU.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES - Brasil